

HUTBE

IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA (2017-2024)

www.hutbe.ba

HUTBE
iz Mekanskog i Medinskog harema
(2017–2024)

HUTBE
iz Mekanskog i Medinskog harema (2017–2024)

AUTOR	Grupa autora
PRIJEVOD SA ARAPSKOG	Semir Imamović
UREDNIK	Adnan Maglić
RECENZIJA	Abdurrahman Kuduzović Abdullah Nasup
REDAKTURA PRIJEVODA	Esna Imamović
LEKTURA	Sumeja Đurić
DTP	Fahrudin Smailović

Grupa autora

HUTBE

iz Mekanskog
i Medinskog harema
(2017–2024)

Sarajevo, 2025.

SADRŽAJ

Uvod	21

2017.

Visoke težnje i stepen sabikuna – onih koji su druge pretekli u dobru (Meka).....	25
Odgoj duše i izgradnja plemenite ličnosti (Meka).....	32
Pogubnost nanošenja štete muslimanima (Meka)	39
Blagodat razuma (Meka).....	45
Pozitivnosti i negativnosti društvenih mreža (Meka)	51
Pogubnost širenja lažnih vijesti (Meka)	58
Zadovoljstvo Allahom, džellešanuhu (Meka).....	64
Suština Božijih zakonitosti (Meka)	70
Dokazi Božijeg postojanja (Meka)	79
Ustrajnost na Pravom putu (Meka)	85
Odaziv Allahu i Poslaniku (Meka).....	91
Postojanost u vjeri (Meka)	96
Zabranjeno je štetu nanositi i sebi i drugome (Meka).....	105
Uzor u vjeri (Meka).....	111
Zabrana razilaženja u vjeri (Meka).....	119
Opasnost udaljavanja od Objave (Meka)	125
Spoznaja Allaha (Meka)	129
Tražite od Allaha zaštitu (Meka)	137
Bratstvo u ime Allaha (Meka).....	145
Natjecanje u činjenju dobrih djela (Meka).....	149
Ramazan je mjesec ibadeta (Meka)	156
Čežnja postača za Džennetom (Meka)	161
Ramazanske poruke (Meka).....	168
Vrijednost noći Lejletul-kadr (Meka)	173
Ramazanska škola odgoja (Medina)	178
Razumijevanje ibadeta u islamu (Meka).....	182

Ustrajnost na Pravom putu (Meka)	190
El-muruet – dostojanstvo i časno postupanje (Meka).....	195
Važnost čuvanja džemata muslimana (Meka)	201
Palestina – briga svakog muslimana (Meka)	208
Ljetni odmor (Meka).....	214
Uzvišeni ciljevi – hadž (Meka).....	220
Vrijednost svetih mjeseci i prvih deset dana zul-hidžeta (Meka)	227
Uputstva i savjeti gostima Milostivog (Meka).....	233
Pouke i poruke hadža (Meka)	241
Pokoravanje Božijim naredbama (Meka).....	245
Mir i sigurnost (Meka)	252
Nova godina i samoobračun (Meka).....	258
Ašura i Allahova pomoć vjernicima (Meka).....	265
Ibadet u obilju i oskudici (Meka).....	270
Allah je Es-Selam (Medina)	275
Pouke iz sure El-Mu'minun (Meka)	284
Bilal ibn Rebah i ponos islama (Medina)	291
Koristi vjerovanja u kader (Meka)	296
Božije odlikovanje čovjeka (Meka)	304
Želje i ambicije (Medina).....	308
Vrijednost istigfara (Medina)	313
Blagodat vode (Medina)	322
Ispunjavanje obaveza (Meka)	328
Uzvišena pozicija Mesdžidul-Aksaa (Medina)	334
Svojstva plemenitih ljudi (Meka)	339
Dužnost muslimana prema Mesdžidul-Aksau (Medina).....	346

2018.

Lijepo mišljenje o Allahu (Medina)	353
Na dunjaluku nema vječnosti (Medina)	362
Kako postići blagoslov u životu (Medina)	366
Vrijednost znanja i poučavanja (Medina)	371

Smrt (Medina)	376
Odgoj s ljubavlju (Medina)	382
Ravnoteža između dunjaluka i ahireta (Medina).....	387
Opasnost širenja neprovjerenih informacija (Meka)	391
Opasnost izdavanja fetvi (Medina).....	397
Opasnost grijeha (Medina).....	403
Milostiv odnos prema nejakima (Meka)	408
Kabur (Medina).....	415
Lijepo ponašanje (Medina).....	420
Džennet – kuća vječnog uživanja (Medina)	424
Požurite Allahu! (Meka).....	429
Nemarnost ljudi prema ibadetu u mjesecu šabanu (Medina)	435
Opasnost duga i zaduživanja (Meka)	440
Povezanost vjerovanja i djelovanja (Medina).....	447
Vjerovanje u Allahova lijepa imena (Medina).....	451
O ti koji želiš dobro, pristupi, a ti koji želiš zlo, odstupi! (Meka).....	456
Suštinsko značenje posta (Medina)	461
Vrijednost zadnjih deset dana ramazana i itikafa (Medina)	464
Zadnjih deset dana ramazana (Meka).....	468
Prostranost prsa (Medina).....	473
Korištenje vremena (Medina)	476
Dobrota srca (Meka).....	480
Udaljavanje od grijeha i grešnika (Medina)	485
Svi Allahovi poslanici imali su zadaću da opominju i donose radosne vijesti (Meka)....	488
Na braniku Kur'ana i sunneta (Meka).....	496
Islamsko bratstvo (Medina)	503
Veličanje Allaha i poštivanje Njegovih svetinja (Meka)	508
Odabrana vremena za činjenje dobra (Medina)	514
Hadž, koristi i intencije (Meka).....	520
Iskrenost (Meka)	525
Zahvalnost nakon obavljanja hadža (Meka).....	531
Blagodat raznovrsnosti i mnogobrojnosti ibadeta (Medina)	535

Poštovanje svetih mjeseci (Meka)	540
Spominjati Allaha izvor je duhovne i tjelesne snage (Meka).....	545
Musliman i smisao života (Medina).....	551
Čišćenje duše (Medina)	555
Korisni savjeti (Meka)	560
Najuzvišeniji ajet u Allahovoj Knjizi (Medina).....	565
Ibadet razmišljanja o Allahovom stvaranju (Meka)	570
Lijep i ugodan život (Medina).....	575
Ljudski jezik između blagodati i zla (Meka)	583
Osobina samilosti (Meka)	589
Vjera je savjet (Medina)	595
Pravo muslimana kod drugog muslimana (Medina)	601
Čistoća nutrine (Medina)	606
Stvari koje odvrćaju vjernika od Pravog puta (Medina).....	610
Arapski jezik je simbol identiteta i pripadnosti (Meka).....	618
Allahova znamenja u kosmosu (Medina).....	624

2019.

Običaji i tradicije i njihov utjecaj na društva (Meka).....	631
Teži ka onome što će ti koristiti (Medina).....	637
Vrijednost dobročinstva (Medina).....	642
Vrijednost prihvatanja istine (Meka)	647
Govor mržnje, uzroci i lijek (Meka)	654
Opskrba (Medina)	659
Najdraža mjesta Allahu (Medina).....	664
Razmišljanje o smrtnom času (Meka)	667
Dug, prava i ophođenje (Medina)	673
Vrijednosti i odlike petka (Medina)	677
Samoobmana, značenje i posljedice (Meka)	684
Blagodat sigurnosti i obaveza njenog čuvanja (Medina)	690
Put do mudrosti (Medina)	695
Savjeti i smjernice (Meka)	702

Vrijednost mjeseca šabana (Medina)	707
Šaban je mejdan na kojem se pripremamo za ramazan (Medina)	711
Zekat, vrijednosti i neki propisi (Medina)	715
Vrijednost ramazana (Meka)	722
Preispitivati svoja djela je put kako izaći iz ramazana kao pobjednik (Medina)	727
Kako najbolje iskoristiti mjesec milosti (Meka)	734
Post je škola vrijednosti i morala (Medina)	739
Kako najbolje iskoristiti posljednje trenutke ramazana (Medina)	743
Ustrajnost u dobrim djelima nakon ramazana (Meka)	747
Pokajanje za propuste u ramazanu (Medina)	752
Vidjeti očima i osjetiti srcem (Meka)	756
Allahove blagodati prema stvorenjima (Medina)	763
Mudrosti i pouke u smjeni dana i noći (Medina)	768
Nada u Allahovu milost i čuvanje od Njegove srdžbe (Medina)	772
Savjeti i smjernice za hodočasnike Allahove kuće (Meka)	778
Hadž, mudrosti i propisi (Medina)	783
Korištenje odabranih vremena (Medina)	788
Smirenost, sigurnost i zadovoljstvo (Meka)	792
Ibadet zikra, jedan od najboljih i najlakših ibadeta (Meka)	797
Savjeti i opomene za svakog muslimana (Medina)	803
Savjeti našim učenicima (Medina)	808
Pouka u brzom prolasku vremena (Medina)	813
Manifestacije Allahove počasti prema čovjeku (Medina)	818
Blagodat sigurnosti jedna je od najvećih blagodati (Meka)	824
Uzroci otklanjanja brige i tuge (Medina)	829
Zadovoljstvo, užitek dunjaluka i spas na ahiretu (Medina)	834
Najbolji su ljudi oni koji najviše koriste drugim ljudima (Medina)	840
Značaj i plodovi zahvalnosti (Meka)	844
Stepen pokajanja najveći je stepen (Meka)	849
Potreba za čestim spominjanjem Allaha (Medina)	854
Ne uhodite jedni druge (Medina)	861
Pogubnost ogovaranja i način pokajanja za taj grijeh (Medina)	865

Ispravno razumijevanje i način postizanja Allahove počasti (Meka)	869
Ne gubimo nadu u Allahovu milost (Meka)	873
Zima, mudrosti i propisi (Medina)	878
Sura El-Asr, koristi i propisi (Medina)	883
Čista urođena narav je neizmijerna blagodat (Medina)	886
Obnavljanje imana (Medina)	893

2020.

Bolest zavisti i njeno liječenje (Meka)	899
Koristi i pouke iz Lukmanovih savjeta sinu (Meka)	904
Darežljivost i davanje u zimskom periodu (Medina)	910
Odlikovanost i pozicija Medine (Medina)	914
Dobročinstvo (Meka)	919
Širenje pandemija i bolesti, razmišljanja i pouke (Medina)	924
Lažne optužbe, posljedice i načini liječenja (Medina)	928
Načini i sredstva unošenja radosti u srca vjernika (Meka)	933
Savjeti i smjernice za preveniranje zaraznih bolesti (Meka)	940
Skrusjenost i nada u nedaćama (Medina)	944
Olakšanje nakon teškoće (Meka)	947
Blagodat Allahove zaštite (Meka)	951
Dovom se jača nada i otklanja iskušenje (Meka)	956
Iskretna skrušena molitva nevolje uklanja (Meka)	960
Lijepo mišljenje o Allahu i pouzdanje u Njega (Medina)	970
Ramazanska nadahnuća otklanjaju bolove (Medina)	976
Ramazan je mjesec Kur'ana (Medina)	980
Zekat, solidarnost i unapređenje (Meka)	985
Korištenje odabranih vremena i darovane milosti (Medina)	989
Vrijednost zahvalnosti nakon dobrog djela (Medina)	992
Tri temelja blagodat (Meka)	997
Allahovo ime El-Hakim (Medina)	1003
Poslanikovi savjeti (Meka)	1009
Donosite salavate i selame na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem (Medina)	1012

I čovjek čije je srce bilo vezano za džamiju (Meka).....	1018
Dragocjene koriste od zahvale na blagodatima (Medina).....	1024
Nada i optimizam u sporazumu na Hudejbiji (Medina).....	1031
Iskoristi blagodat deset prvih dana zulhidžeta (Medina)	1036
Blagoslovi iskrenog nijeta (Meka).....	1040
Allahovo svojstvo el-afva, brisanja grijeha, značenje i posljedice (Medina)	1046
Najbolja oporuka (Meka)	1049
Blagoslovljene upute (Medina).....	1053
Promišljanja o Vjerovjesničkoj hidžri (Meka).....	1056
Koristi i pouke iz sure El-Ihlas (Medina).....	1061
Blagodati bogobožnosti i svijesti o Allahovom nadzoru (Medina).....	1065
Razmišljanje o poukama i savjetima (Meka)	1069
Suptilne tajne Allahovog određenja (Meka)	1074
Vrijednost održavanja džamija (Medina).....	1078
Savjeti i smjernice (Medina).....	1083
Izbjegavanje nanošenja neugodnosti (Meka)	1087
Allahove mudrosti u iskušenjima i nedaćama (Medina).....	1092
U okrilju sure Ed-Duha (Medina).....	1096
Priroda zakletve u Kur'anu (Medina).....	1100
U predznacima Sudnjeg dana je pouka (Medina).....	1108
Teži ka onome što će ti koristiti i traži pomoć od Allaha (Meka)	1113
Džennet na dunjaluku (Meka).....	1117
Smjernice i upute u nadnaravnim ajetima (Meka)	1124
Stanje čovjeka između grijeha i pokajanja (Medina)	1128
Opasnost grijeha i uznemiravanja drugih (Medina)	1133
Allah ima lijepa imena i savršena svojstva (Medina)	1137
Zima, mudrosti i propisi (Medina)	1140

2021.

Negativne osobine i mahane kojih se musliman treba čuvati (Medina)	1147
Šejtanovo neprijateljstvo prema čovjeku (Meka)	1152
Pripremanje za život poslije smrti (Meka)	1158

Svojstva razumom obdarenih i vrijednost njihovog truda (Medina)	1162
Plodovi zahvaljivanja na blagodatima (Medina)	1167
Vaganje djela na Sudnjem danu, djela koja će pretegnuti tasove Vage (Meka).....	1173
Iskreni savjeti za postizanje dobra (Medina).....	1179
Vrijednost svetih mjeseci i obaveza njihovog poštivanja (Medina).....	1183
Traženje Allahovog oprost a i zaštite u teškim vremenima (Meka)	1188
Iskrica mudrosti iz Poslanikove svjetiljke (Meka)	1194
Sveobuhvatna kur'anska dova (Medina).....	1197
Obaveza zahvaljivanja na blagodatima i strpljenja u nedaćama (Meka)	1202
Tesbih, odricanje mahana Gospodar u svjetova i milost za vjernike (Medina).....	1208
Savjeti za popravlj a nje stanja na dunjaluku i ahiretu (Medina).....	1215
Radost muslimana zbog nastupanja mjeseca posta i Kur'ana (Meka)	1218
Mjesec ramazan, imansko nadahnuće i koraci ka popravlj a nju stanja (Meka)	1222
Samoobraćun kao put uspjeha u mjesecu dobra (Medina).....	1227
Korištenje zadnjih deset noć i ramazana i Noć i kadra (Meka).....	1233
Šerijatske intencije zarad kojih su ibadeti propisani (Medina)	1237
Putevi postizanja Allahove milosti i oprost a (Medina)	1242
Utjecaj primljenog ibadeta na nutrinu i ponašanje (Medina).....	1246
Obožavanje Allaha najveća je počast (Meka).....	1251
Savjet svakom muslimanu (Medina)	1254
Ispunjavanje kosmosa vječnim dobrim djelima (Medina)	1257
Smjernice i upute u pogledu ukrašavanja (Medina).....	1263
Neizmjerne mudrost u smjeni godišnjih doba i promjenjivosti vremena (Medina).....	1268
Odlike Alije b. Ebu Taliba (Medina).....	1273
Opasnost predavanja dunjaluku i vrijednost prvih deset dana zul-hidžeta (Medina) .	1280
Hadž, vrijednosti i adabi (Meka).....	1284
Blagoslovljeni plodovi lijepe riječi (Medina).....	1288
Razmišlj a nje o život u na ovom svijetu (Medina).....	1293
Stanje vjernika između nade i straha (Medina)	1297
Kako dočekujemo novu hidžretsku godinu? (Meka)	1302
Vrijednost čestog spominjanja Allaha (Medina)	1306
Dunjaluk je svijet iskuš e nja, a ahiret dom sreće (Medina)	1314

Blagodat povratka u školske klupe (Meka)	1318
Namaz – rodna kiša za srca vjernika (Medina)	1321
Manifestacije Allahove počasti prema čovjeku (Medina)	1325
Posljedice vjerovanja u Sudnji dan na dunjaluku i ahiretu (Medina)	1331
Lijepo ponašanje (Medina)	1336
Allahova pomoć Njegovim bogoboječnim robovima (Meka)	1339
Musliman između straha i nade (Medina)	1343
Slijeđenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem (Medina)	1347
Dobročinstvo prema roditeljima (Meka)	1352
Obaveznost jedinstva i pokudenost raskola i podjela (Medina)	1356
Allah (Meka)	1365
Širite selam i dijelite hranu (Medina)	1369
Pozitivni plodovi iskrenog prijateljstva (Meka)	1373
Savjeti i preporuke (Medina)	1378
Opasnost mita i korupcije po društvo i pojedinca (Medina)	1381
Sudnji dan – dan pravde za vjernike, a kazne za nevjernike i licemjere (Medina)	1386
Bogoboječnost je najbolja opskrba (Meka)	1393
Islam donosi dobro muslimanima i štiti ih od zla (Medina)	1398

2022.

Vjerovanje u Sudnji dan – spas od svih nevolja (Meka)	1402
Slast imana: značenje, uzroci i prepreke (Meka)	1407
Plodovi blagosti (Medina)	1412
Svojstva robova Milostivog (Meka)	1417
Vrijednost donošenja salavata na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem (Meka)	1421
Obaveza požurivanja s pokajanjem i upozorenje onima koji to odgađaju (Medina) ...	1426
Dobročinstvo – put do pobjede i zadovoljstva (Medina)	1430
Dobrota i čistoća srca (Medina)	1435
Poslaničke upute i vrijedni savjeti (Meka)	1439
Blagodati časnog Kur'ana za islamski ummet (Meka)	1447
Vrijednosti mjeseca šabana i blagodat sigurnosti i mira (Medina)	1450
Zdravo srce (Medina)	1453

Posebnosti mjeseca ramazana i ulaganje truda u njemu (Meka)	1458
Odlike i tragovi Kur'ana u mjesecu ramazanu (Medina)	1463
Otkrovenja Milostivog, Samilosnog u ajetima Kur'ana (Medina)	1469
Aspekti Allahove milosti i dobrote (Meka)	1473
Iskoristi mjesec dobra sve do zadnjeg trenutka (Meka)	1478
Ustrajnost u pokornosti Allahu – put spasa (Meka)	1483
Odgajanje i popravljjanje srca (Medina)	1487
Pokornost Allahu (Medina)	1491
Allahova moć u stvaranju i obaveza zahvaljivanja na Njegovim blagodatima (Medina)	1497
Faze ljudskog života – pouke i opomene (Medina)	1501
Vrijednost znanja o Allahu (Medina)	1504
Neke koristi i mudrosti propisivanja hadža (Meka)	1509
Hadž – ibadet koji popravlja srca i čisti duše (Meka)	1512
Čežnja vjernika za najodabranijim mjestom i odabranim vremenom (Meka)	1516
Dobra djela na vagi teška (Medina)	1521
Djela koja iskupljuju grijeha (Medina)	1531
Ustrajnost u vjeri – put spasa (Medina)	1534
Slijeđenjem kur'anskih poruka do najviših stepena Dženneta (Meka)	1537
Kajanje i povratak Allahu u svetom mjesecu muharremu (Medina)	1541
Istinski uzroci duševnog smiraja i zadovoljstva (Meka)	1545
Allahovo sveprisustvo: značenje, povodi i rezultati (Meka)	1550
Sklad u svemiru ostvaruje se činjenjem dobra i ostavljanjem zabranjenog (Medina).	1557
Trud i oslonac na Allaha (Meka)	1563
Prijateljstvo (Medina)	1566
Pravila i principi pohvale (Meka)	1570
Pozitivan utjecaj lijepe riječi (Medina)	1575
Dobročinstvo živim i umrlim roditeljima (Medina)	1579
Vrijednost strpljivosti (Meka)	1585
Ibadet (Medina)	1591
U okrilju zikra i razmišljanja (Medina)	1597
Odlike i plodovi čvrstog vjerovanja (Meka)	1601

Halal i haram imetak (Medina)	1604
Budi blag, čini dobro i neznalica se kloni (Meka)	1610
Optimizam je u prirodi svakog muslimana (Meka)	1614
Savjeti supružnicima (Medina)	1618
Pouke iz kazivanja o Ademu i Havi (Medina)	1623
Poziv na put čestitosti i suprotstavljanju neredu (Meka)	1628
Vrijednost zikra (Medina)	1634
Ljepote islama (Meka)	1639
Iskušenje droge, štetnosti i putevi suprotstavljanja (Meka)	1642

2023.

Mnoštvo Allahovih blagodati i zahvala Njemu na obilnoj kiši (Meka)	1647
Obaveza priznavanja Božijih blagodati i izbjegavanja iskušenja (Meka)	1652
Savjeti državnim službenicima (Medina)	1656
Opasnost lošeg mišljenja i njegove posljedice (Meka)	1661
Pobožnost srca i strahopoštovanje (Medina)	1666
Dobrota srca i pomoć unesrećenima (Meka)	1671
Ovosvjetski i onosvjetski plodovi vjerovanja u Sudnji dan (Medina)	1675
Stanje muslimana kroz godišnja doba i poziv za pomoć unesrećenima (Meka)	1683
Razumom obdareni koriste svoj život u činjenju dobrih djela (Meka)	1687
Čistoća srca i jezika muslimana, i iskorištavanje vremena (Medina)	1691
Vrijednost mjeseca milosti (Medina)	1695
Neke odlike i vrijednosti ramazana (Medina)	1700
Preporuka za iskorištavanje vremena u mjesecu milosti (Medina)	1704
Ramazan je mjesec strpljenja, marljivosti i rada (Meka)	1708
Korištenje najodabranijih vremena u činjenju dobrih djela (Medina)	1712
Važnost zajedništva muslimana (Medina)	1715
Manifestacije nekih imena Uzvišenog Allaha i Njegovih svojstava (Medina)	1719
Droga je zlo – razlozi, posljedice i metode liječenja (Meka)	1723
Pogubne posljedice nemimeta (Medina)	1727
Općeprihvaćeni principi i korisna iskustva u međuljudskim odnosima (Meka)	1732
Pouke i poruke Sporazuma na Hudejbiji (Medina)	1737

Allahova ljubav prema vjerniku – uzroci i znakovi (Meka)	1741
Poruke i pouke iz kazivanja o Ibrahimu, alejhis-selam (Medina)	1744
Vrijednost i iskorištavanje prvih deset dana zulhidžeta (Meka)	1750
Dunjalučke i ahiretske koristi hadža (Meka)	1755
Umjerenost i ustrajnost u ibadetu (Medina)	1760
Ljepota čiste čovjekove prirode i loše strane iskrivljene prirode (Meka).....	1764
Preporuke za postizanje dobra na ovom i budućem svijetu (Medina).....	1770
Pouka iz prolaznosti dunjaluka i obaveza samoobračuna (Meka)	1776
Istinska sreća u životu na ovom svijetu (Meka)	1781
Ibadet: ciljevi, stepeni vjernika i željene posljedice (Medina).....	1784
Temelji uspješne i sretne porodice (Medina)	1792
Mnogobrojni načini za činjenje dobrih djela i postizanje nagrada (Medina)	1796
Savjeti za postizanje dobra na ovom i budućem svijetu (Meka).....	1800
Mizan – vaga djela na Sudnjem danu (Meka).....	1804
Vrijednost održavanja rodbinskih veza i popravljanja odnosa među ljudima (Medina)	
1809	
Vrijednost održavanja rodbinskih veza i opasnost njihovog kidanja (Medina).....	1814
Opomene i pouke prirodnih katastrofa i iskušenja (Medina)	1819
Dokazi Božije svemoći u kosmosu i podsticaj na pružanje pomoći nevoljnicima (Medina)	1823
Često spominjanje Allaha (Medina).....	1829
Allah pomaže vjernike (Medina).....	1836
Vjernici i iskušenja (Medina).....	1843
Božija milost u iskušenjima: strpljenje, zadovoljstvo i utjeha u teškoćama (Meka).....	1847
Upozorenje na opasnost glasina i podstrek na pomaganje Palestincima (Medina).....	1850
Suština dunjaluka i poziv u pomoć Palestincima (Mekka)	1856
Uprkos sili nasilnika, Allah će pomoći vjernike (Medina).....	1863
Obaveza pomoći obespravljenima (Medina).....	1867
Svijest vjernika o Allahovom nadzoru (Meka).....	1871
Spas – značenje i savjeti za njegovo postizanje (Meka).....	1876
Jedna muka ne može nadvladati dva olakšanja (Meka)	1879
Blagodati zadovoljstva Allahovom odredbom (Medina).....	1883
Vrijednost lijepog ahlaka (Meka)	1888

2024.

Bereket - značenje, blagodati i uzroci gubitka (Medina)	1897
Nemarnost – gaflet (Medina)	1901
Blagodat razuma (Meka).....	1908
Emanet – definicija, obaveznost i područja primjene (Meka).....	1912
Bereket druženja s učenim ljudima (Medina)	1917
Kako iskoristiti mjesec šaban i pripremiti se za ramazan (Mekka).....	1922
Četiri uzroka za postizanje dobra (Medina)	1926
Ramazan i Kur'an – zaštita za muslimana (Medina)	1929
Savjeti i preporuke kako iskoristiti ramazan (Meka)	1933
Korisne lekcije iz ramazanske škole (Meka)	1938
Koristi i plodovi propisivanja ramazanskog posta (Meka)	1942
Trud i zalaganje u blagoslovljenom vremenu (Medina)	1946
Savjeti za činjenje dobrih djela i ostavljanje grijeha (Meka).....	1949
Znakovi zdravog srca i načini popravljanja bolesnog srca (Medina).....	1952
Radosna vijest ustrajcima (Medina).....	1958
Stanje muslimana između potpunog obožavanja i potpune ljubavi (Medina)	1962
Uzvratanje dobrim na dobro (Meka)	1966
Znanje o Allahovim lijepim imenima (Medina).....	1971
Vrijednost hadža (Medina)	1975
Savjeti vjernicima na svetim mjestima (Meka)	1981
Vrijednost prvih deset dana zul-hidžeta (Medina)	1986
Približavanje Allahu najvrednijim djelima u odabranim vremenima (Meka)	1991
Činjenje dobročinstva nakon hadža (Meka).....	1994
Blagodat razboritosti (Meka).....	1997
Jezik – uzrok Allahovog zadovoljstva ili propasti (Meka).....	2001
Uzroci bračne sreće i lijepog života (Medina).....	2005
Uzroci radosti srca i smiraja duše (Meka)	2009
Nemar i kako se spasiti od njega (Medina).....	2012
Najjača veza sa Gospodarom (Meka)	2017
Čišćenje duše (Meka).....	2021

Vrijednost znanja i učenjaka (Meka)	2024
Popravljanje međuljudskih veza (Medina).....	2028
Vrijeme brzo prolazi (Medina)	2032
Sveobuhvatne mudrosti (Meka)	2036
Savjeti i opomene (Medina).....	2040
Vrijednost tevhida (Meka).....	2045
Zahvalnost na Allahovim blagodatima (Meka)	2049
Allah vidi Svoje robove (Medina).....	2052
Važnost sigurnosti i blagostanja (Meka)	2055
Pokuđena brzopletost (Meka)	2060
Vrijednost i važnost namaza (Medina)	2067
Porodične veze (Meka)	2071
Zabrana ogovaranja i osuda onih koji ogovaraju (Medina)	2075
Allahov zakon promjene (Medina).....	2079
Lijepo mišljenje o Allahu (Medina)	2084
Iskoristi život u činjenju dobra (Meka)	2088
Plemeniti moral (Meka)	2092
Allah pruža priliku za pokajanje (Meka)	2096
Preporuke za činjenje dobra drugima (Medina)	2101
Fanatizam društvena bolesti koja izazivaju mržnju (Meka)	2105

UVOD

Zbirka hutbi iz svetih mjesta *Hutbe iz Mekanskog i Medinskog harema* dragocjeno je djelo u elektronskom izdanju u kojem se nalaze brižljivo odabrane hutbe, koje smo predano i s velikim žarom u srcu sakupljali nekoliko godina, tačnije od 2017. do 2022. godine. Sve hutbe iz Mekanskog i Medinskog harema, koje slušaju milioni ljudi, tematski su pažljivo odabrane i stručno pripremljene, tako da svaki musliman u ovim biserima mudrosti može pronaći obilje pouka, uputa i inspirativnih poruka, i tako poboljšati svoj život u duhovnom domenu, ali i svakako pomoći u očuvanju i mentalnog i fizičkog zdravlja. Svaka hutba poseban je dragulj mudrosti izrečen na čistom književnom arapskom jeziku visokog stila, što je svakako predstavljalo izazov prevoditelju, koji je pokazao svoje vrhunsko umijeće u prijevodu, što podrazumijeva autentično prenošenje dubine i bogatstva poruka hutbi, suptilnim oblikovanjem rečenica i značenja arapskih izraza. Stoga posebno želim izraziti duboku zahvalnost hfz. mr. Semiru Imamoviću, prevodiocu, čiji je izuzetan profesionalizam udahnuo život riječima ovih hutbi na našem jeziku, a njegov predan rad i vještina u prenošenju suštine originalnih tekstova doprinijeli su dubljem razumijevanju poruka ovih hutbi.

Također, iskreno se zahvaljujem lektorici Sumeji Đurić koja je uložila veliki trud u pripremi i lekturi ovog izdanja, i time doprinijela da svaka riječ bude precizna, svaka poruka jasna, što knjigu čini još pristupačnijom i inspirativnijom.

Ovaj projekt ne bi bio potpun bez saradnje i stručnosti i drugih saradnika na ovom projektu, čija predanost i posvećenost ostavlja dubok trag na svakoj stranici ove knjige, stoga im upućujemo riječi zahvalnosti na neizmjernom doprinosu, koji će ostati zabilježen kao ključna karika u ovom duhovnom putovanju koje dijelimo s čitaocima.

U našem nastojanju da knjigu učinimo jednostavnom i pristupačnom za sve čitaoce, posebnu pažnju posvetili smo pripremi elektronskog izdanja. Sve naslove hutbi u sadržaju povezali smo linkovima s hutbama u knjizi, omogućujući čitaocu da jednim klikom jednostavno odabere hutbu koju želi čitati.

Radujemo se što trenutno pripremamo dodatnih dvije stotine hutbi, koje su održane od 2020. do kraja 2024. godine, i nadamo se da ćemo ih dodati u sljedećem izdanju ove knjige za nekoliko mjeseci.

Allaha molimo da primi naš trud i spusti Svoj blagoslov na ovo naše skromno djelo.

Urednik

HUTBE

IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA

2017

HUTBE

SADRŽAJ

2017.

2018.

2019.

2020.

2021.

2022.

2023.

2024.

VISOKE TEŽNJE I STEPEN SABIKUNA – ONIH KOJI SU DRUGE PRETEKLI U DOBRU (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

8. rebius-sani 1438. po Hidžri / 6. januar 2017.

Svaka hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših nevaljalih djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega, njegovu časnu porodicu, njegove ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu, Allahov mir, spas i blagoslov.

“O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vašu dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70, 71)

U lijepe osobine, pohvalna svojstva i moralne vrline spadaju: visoke težnje. Ljudi vrijede onoliko kolike su njihove težnje i koliko su im časne namjere.

Pametan i pronicljiv vjernik teži onome što će mu koristiti, i u čemu je njegov napredak i dobro, i trudi se da postigne najveće deredže u dobru i dobročinstvu, i da pronade najkraći put do Allahovog zadovoljstva. Ko ne bude težio savršenstvu, ostat će u nizinama, a ko ne bude imao visoke ciljeve, njegova će djela biti skromna i neznatna.

Taberani u “El-Mu’džemul-kebiru” bilježi od Husejna ibn Alija, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista Uzvišeni Allah voli velike, vrijedne i časne stvari, a prezire ‘sefasifeha’.” Riječ “sefasif” u ovom hadisu znači: prezrene, niske i ništavne stvari, ambicije, koje ukazuju na čovjekovu bijednost, jadnost i pomanjkanje ljudskog dostojanstva i časti.

Uzvišeni Allah u Svojoj časnoj Knjizi obavijestio nas je o blagoslovljenoj, vjerničkoj, skupini, prosvijetljenih duša, visokih težnji i čvrstih i odlučnih namjera. Time što se ova odabrana skupina spominje i hvali u Kur’anu ukazuje se na njenu posebnost i vrijednost. Uzvišeni kaže: “i oni prvi – uvijek prvi! Oni će Allahu bliski biti” (El-Vakia, 10–11).

Neki komentatori Kur’ana smatraju da je ponavljanje riječi “es-sabikun”, dva puta u ovim ajetima, u funkciji naglašavanja – tefhim i ukazivanja počasti – ta’zim. Neki su učenjaci u komentaru ovog ajeta: “i oni prvi – uvijek prvi!” rekli da se odnosi na vjernike koji su činili posebna djela.

Osman ibn Ebu Sevda rekao je da su “oni prvi” oni koji prvi idu u džamiju na namaz u džematu.

Ibn Sirin je rekao da su to “oni koji su se, u namazu, okretali prema dvije kible”, tj. prema Bejtul-makdisu i Bejtullahu.

Ka’b, radijallahu anhu, rekao je: “To su oni koji puno uče Kur’an.”

U svakom slučaju, ajet ima općenito i sveobuhvatno značenje. Es-sabikun su oni kojima je u ezelu – praiskonu zapisana sreća, i čija su djela na ovom svijetu bila u znaku “sebka” – požurivanja sa tevbom, pokajanjem, dobrim djelima i ostavljanjem grijeha. Oni su se natjecali u dobru, kao što kaže Uzvišeni: “...zato se natječite ko će više dobra učiniti” (El-Maide, 48); “i nastojte (požurite) zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje” (Alu Imran, 133); “Nadmećite se da u Gospodara svoga zaslužite oprost i Džennet, prostran koliko su nebo i Zemlja prostrani” (El-Hadid, 21).

Ko se bude natjecao i pretekao druge u dobru na ovom svijetu, on će ih na onom svijetu preteći u Allahovoj počasti. Rekao je Uzvišeni: “Oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču.” (El-Mu’minun, 61)

Oni koji će na Sudnjem danu prvi postići Allahovo zadovoljstvo i ući u Džennet jesu oni koji su na ovom svijetu pretekli druge u činjenju dobrih djela

i pokornosti Uzvišenom Allahu. Koliko ih budu pretekli na ovom, toliko će ih preteći na budućem svijetu, jer je nagrada srazmjerna vrsti učinjenog djela.

Es-sabikun su oni koji su ispunili zavjet dat Allahu, strpjeli se u iskušenjima, ustrajali u vjeri i pozivanju ljudi u istinu i dobro. Es-sabikun su oni koji su postigli stepen ihsana – dobročinstva, spomenutog u hadisu: “Ihsan je da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe vidi.”

Es-sabikun su oni koji su iskreno obožavali Allaha i u čijim djelima nije bilo primjesa širka, višeboštva; i koji su izvršavali svoje vjerske dužnosti i obaveze, a uz njih, činili dobrovoljna i preporučena djela, i koji su, na filama – dobrovoljnim djelima nastojali postići Allahovo zadovoljstvo; i koji su ostavljali i klonili se svega što je haram – zabranjeno, ali i svega što je pokuđeno – mekruh, pa čak i pretjerivanja u korištenju dozvoljenih – mubah stvari, iz straha da ne upadnu u zabranjena i pokuđena djela.

Cijenjena braćo vjernici, ono što možemo primijetiti u ovim ajetima jeste da Allah nije precizirao u čemu su to oni prvi i u čemu su druge pretekli, što neki učenjaci tumače kao intenciju da se svojstvo sabikun – prvi izdigne na stepen “lekaba” – njihove titule, imena po kojem se prepoznaju, a moglo bi se razumjeti i kao opći izraz, tj. da je njihov “sebk – preticanje” općeg karaktera, i da su oni pretekli druge na svim poljima na kojima se natječu i nadmeću čiste i prosvijetljene duše, kao što se na to ukazuje u riječima Uzvišenog: “...i neka se za to natječu oni koji se hoće natjecati!” (El-Mutaffifun, 26)

Riječi Uzvišenog: “Oni će Allahu bliski biti, u džennetskim baščama naslada” (El-Vakia, 10–11), odnose se na one koji su postigli najveće deredže i koji su sretni. “Allahu bliski” jesu oni koje je Allah odabrao da budu ispred drugih, i da ih On nije približio Sebi, ne bi bili “sabikun”.

Es-Sabikun će biti u najvišem dijelu Dženneta, a najviši dio Dženneta je najbliži Milostivom, jer se iznad Firdevsa, najvišeg stepena u Džennetu, nalazi Arš – Allahovo Prijestolje.

U riječima: “Oni će Allahu bliski biti” prvo se ukazuje na njihov stepen, pa tek onda na njihovo džennetsko boravište. Allahova blizina istovremeno je i nagrada koju će dobiti, i ta nagrada vrednija je od svih ostalih počasti koje će im biti ukazane. Molim Allaha, džellešanuhu, da podari da i mi budemo Njemu bliski, da nam ukaže Svoju počast i podari nam, od Svojih dženneta, onaj najviši – Firdevs.

Riječi: "... u džennetskim baščama naslada" znače da će im biti podaren potpuni i apsolutni užitak, koji ništa ne može pomutiti ni umanjiti. Kao što je spomenuo nagradu "onih prvih i Allahu bliskih" na početku sure El-Vakia, Allah, džellešanuhu, o njihovoj nagradi govori i na kraju ove sure: "I ako bude jedan od onih koji su Allahu bliski – udobnost i opskrba lijepa i džennetske blagodati njemu!" (El-Vakia, 88–89).

"Onih prvih" bit će više u prvim generacijama, a manje u zadnjim generacijama islamskog ummeta. Uzvišeni kaže: "Bit će ih mnogo od naroda drevnih, a malo od kasnijih" (El-Vakia, 13–14).

Ova činjenica, da će među "Allahu bliskima" biti više onih drevnih, a manje onih kasnijih, ukazuje na vrijednost i dobrotu prvih generacija muslimana.

Cijenjena braćo vjernici! Ako neko pita o mogućnosti postizanja stepena "Allahu bliskih" i putu koji njima vodi, reći ćemo mu da je to moguće za onoga koga Allah, džellešanuhu, uputi da čini djela koja su oni činili i onoga ko bude slijedio njihov put u vjerovanju, riječima i djelima, i ko se bude okitio njihovim svojstvima.

Allah, džellešanuhu, ukazao je na vrijednost "es-sabikuna" i onih koji su ih slijedili u vjerovanju i pokornosti Njemu, riječima: "Allah je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama i svima onima koji ih slijede dobra djela čineći, a i oni su zadovoljni Njime; za njih je On pripremio džennetske bašče kroz koje rijeke teku, i oni će vječno i zauvijek u njima boraviti. To je veliki uspjeh" (Et-Tevba, 100).

U ovom ajetu jasno je naglašeno da je onima koji budu slijedili "es-sabikune", prve muslimane, muhadžire i ensarije, Allah obećao Svoje zadovoljstvo i vječni boravak u Džennetu i veliki uspjeh.

U drugim kur'anskim ajetima, Allah, džellešanuhu, pojasnio je da su oni koji slijede "es-sabikune" u dobročinstvu, saučesnici u dobru koje oni čine. Na to se ukazuje u ajetima: "...i drugima koji im se još nisu priključili – On je Silni i Mudri" (El-Džumua, 3); "Oni koji poslije njih dolaze – govore: 'Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla...'" (El-Hašr, 10); "A oni koji kasnije vjernici postanu pa se ise i u borbi zajedno s vama učestvuju – i oni su vaši." (El-Enfal, 75)

Na to upućuju i hadisi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a posebno se izdvajaju dva hadisa koja je zabilježio Muslim u svom Sahihu od Ebu Hurejre, radijallahu anhu.

U prvom hadisu, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Volio bih da možemo vidjeti našu braću.” “A zar mi nismo tvoja braća, Allahov Poslaniče?”, upitaše prisutni, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče “Vi ste moji ashabi, a naša braća su oni koji će doći poslije...”

U drugom hadisu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Među onima iz mog ummeta koji će me najviše voljeti jesu ljudi koji će doći poslije mene, a koji bi dali sve, i porodicu i imetak, samo da me vide.”

Pogledaj kolika je Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, ljubav prema njegovom ummetu, i kolika je bila njegova želja da, samo na tren, vidi svoje sljedbenike koji će doći poslije njega, i koji će ga iskreno voljeti, i svoju ljubav potvrditi slijeđenjem njegovog sunneta i upute, i ustrajnošću u vjeri.

Uistinu je uspjeh veliki raditi djela odabranih Allahovih robova, koje je On opisao riječima: “...oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču” (El-Mu’minun, 61), ukazujući na to da oni čine bogougodna djela i ibadete, kako bi postigli najveće deredže u Džennetu.

Zato, pohitaj ka onome što će ti koristiti i natječi se s drugima u osvajanju visina!

Vuhejb ibn Verd rekao je: “Ako možeš da te niko ne pretekne u pokornosti Allahu, džellešanuhu, onda to i učini.”

Hasan el-Basri rekao je: “Ko se bude natjecao s tobom u vjeri (činjenju dobrih djela), natječi se s njim, a ko se bude natjecao s tobom u dunjaluku, baci mu ga u lice.”

Žalosno je to što mnogima životi prolaze i nestaju u poniženju, nemoći i lijenosti.

Ima ljudi koji su put uspjeha prihvatili i ka najuzvišenijim ciljevima polahko ali sigurno koračaju.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obradovao je one koji čine dobra djela rekavši: “U svakoj generaciji mog ummeta bit će sabikuna – onih koji će biti ispred drugih u dobru.” (Ebu Nuajm, “El-Hil’ja, od Ibn Omera. Hadis je dobar.)

Ovaj hadis ukazuje na to da će u ummetu Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, u svakoj generaciji, biti jedna skupina sabikuna – ljudi visokih težnji, i da će u svakoj generaciji Allah, džellešānuhu, vratiti čvrsto uvjerenje u srca pripadnika islamskog ummeta, i podariti da među njima bude onih koji će se natjecati u dobru i koji će biti ispred drugih, strpljivo podnoseći iskušenja koja ih zadese, a drugi ljudi će se ugledati na njih. Tako će islamski ummet, u svakoj generaciji, imati šehide, iskrene i dobre ljude.

Ovo je podsticaj čovjeku da na svom putu ka Allahu, džellešānuhu, poveća ambicije, da teži visinama, traži ono najbolje i ulaže trud na tom putu, a da, s druge strane, ne bude zadovoljan onim što je manje vrijedno i da se ne predaje slabosti i poniženju.

Rekao je Ibn Kajjim: “Znaj da čovjek na svom putu ka Allahu, džellešānuhu, postiže i osvaja stepene, srcem i ambicijama, a ne tijelom.”

Bogobojaznost je, u suštini, čestitost srca, a ne čestitost tijela. Uzvišeni kaže: “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je čestita srca.” (El-Hadždž, 32)

Pametan je onaj ko, s čvrstom odlučnošću, ispravnom i iskrenom namjerom, visokim težnjama i malo truda, pređe višestruko veću razdaljinu puta ka Allahu od onoga koji putuje bez svega toga, pri tome ulažući veliki napor i putujući teško i dugo. Odlučnost i ljubav odagnaju teškoću i olakšavaju put i napredovanje.

Stepen sabikuna postiže se visokim težnjama, iskrenom željom i odlučnošću. Osoba sa visokim težnjama, i kad miruje, ispred je onih koji puno rade a imaju niske ambicije.

Ljudi sa visokim težnjama žrtvuju ono najvrednije na putu ostvarenja svojih težnji, jer znaju da su plemenite stvari povezane s iskušenjima, i da se koristi, dobra, užici i dragocjenosti ne mogu postići bez teškoće, da se do njih ne može doći osim preko mosta satkanog od umora i zalaganja.

Vjernici tragaju za najvećim stepenima, i za onim najboljim u Džennetu, a to je El-Firdevsul-a'la – veličanstveni Firdevs”.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naučio nas je da kad u svojim dovama od Allaha budemo tražili Džennet, tražimo Firdevs.” Ovo je dokaz da je Firdevs najviši nivo Dženneta.

Cijenjena braćo vjernici! Onaj koji ide putem sabikuna je Božiji rob, ponosan i rijedak, svjestan da u ovome ummetu neće nestati dobra. On slijedi Poslanikov put, čvrsto se drži vjere, njegovo srce vezano je za onaj svijet; ne živi za sebe niti za svoje prohtjeve i želje, nego živi za svoju vjeru i svoj ummet; čini ono što može; ne gubi nadu zbog iskušenja i nedaća koje su zadesili njegov ummet; ustrajan je, čvrst, optimističan, uvjeren da će Allah pomoći i učvrstiti Svoju vjeru i da konačna pobjeda i kraj pripadaju Allahovim odabranim robovima.

Donosite salavate i selame na odabranog Vjerovjesnika i najboljeg Poslanika, to vam je naredba vašeg Gospodara, Koji je objavio plemenite riječi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

ODGOJ DUŠE I IZGRADNJA PLEMENITE LIČNOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Muhammed Alu Talib
15. rebius-sani 1438. po Hidžri / 13. januar 2017.

Hvala Allahu Koji je dobrotu učinio odjećom i ukrasom bogobojažnih, i Koji je u Svojoj mudroj i istinitoj Objavi podstakao na čuvanje moralnih vrijednosti, i Koji je kreposnima i čestitima obećao neovisnost, i Koji je stvorio čovjeka kao stidno biće, pa je čistoća društva postala najveća ambicija i želja plemenitih, a udaljavanje od svakog poroka i ružnog djela uzvišeni cilj i počast. Zahvaljujem Allahu, svom Gospodaru, hvalim Ga i od Njega oprost tražim, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i Koji je jedan u Svom Biću, stvaranju, naredbi i zabrani, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob, poslanik i povjerenik nad Objavom, neka je na njega i njegovu časnu porodicu, koja je čista od svake potvore i klevete, i na njegove ashabe i tabiine, Božiji mir i blagoslov.

Bogobojažnost je Božija oporuka i prava poputnina čistih i prosvijetljenih duša. “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će veliki uspjeh.” (El-Ahzab, 70–71)

Ko se bude Allaha bojao, On će ga zaštititi i bit će mu dovoljan, a ko se bude bojao ljudi, oni ga neće moći zaštititi od Allaha, džellešanu.

Cijenjeni vjernici! Moralne vrijednosti su načela u životu, koja se manifestiraju u čovjekovom ponašanju, a i sastavni su dio vjerovanja svakog društva. U našoj čistoj i nepatvorenoj vjeri moralna načela su apsolutne kategorije, čiji su temelji duboko utkani u islamski vjer zakon – šerijat. Moralne vrijednosti su temelji imana i ibadeta, odnosno vjerovanja u Allaha i pokornosti Njemu, a njihovo uspostavljanje i čuvanje vjerska je obaveza odgovajatelja i reformatora.

Brojni kur’anski i hadiski tekstovi posvećeni su ljudskom ponašanju, moralu i vrijednostima uopćeno, a vrlinama posebno. Allah, džellešanu, lijepo

ponašanje učinio je uzrokom spasa, a njegove nosioce nasljednicima Firdevsa, najvišeg dijela Dženneta.

Govor o odgoju duša, oplemenjivanju ljudske naravi i pospješivanju svega što vodi ka čednosti i moralnoj čistoći nije emocijama potaknuta parola, niti je etičko-moralna “finesa”, nego je temelj društvene kohezije, osnovna struktura njegovog opstanka i jedna od uzvišenih intencija časnog šerijata. Štaviše, Allah, džellešānuhu, u ajetu u suri El-Furkan u istom je kontekstu spomenuo sigurnost, čednost i vjerovanje u Njegovu jednoću – tevhid.

Islamski moral nije produkt ljudskog mišljenja, niti je sistem koji je čovjek osmislio, on je božanskog porijekla i ima ibadetski karakter – njime se postiže Božija nagrada i zadovoljstvo. On jednostavno ovlada čovjekovim srcem, a onda ga iskreno vjerovanje odvede ravno u njegovo okrilje.

Islamski moral je univerzalan i sveobuhvatan i ne prilagođava se ljudskim prohtjevima. Uzor i oličenje islamskog morala nalazimo u ličnosti poslanika Muhammeda, na što se ukazuje u ajetu: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji nadu polaže u Allaha i Posljednji dan, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21), i ovaj moral postiže se slijeđenjem uzora: “Njih je Allah uputio, zato slijedi njihov put. Reci: ‘Ja od vas ne tražim nagradu za Kur’an, on je samo pouka svjetovima.’” (El-En’am, 90)

Allahova dobrotu prema Muhammedovom ummetu ogleda se i u tome da se ummet, od svog nastanka pa do danas, držao izvorne Božije vjere i primjenjivao Njegov izvorni vjer zakon, i s generacije na generaciju prenosio islamske izvorne vrijednosti i načela, na tim vrijednostima i načelima stasale su sve njegove generacije, i one su nešto po čemu se islamski ummet izdvojio od ostalih ummeta.

Allahov je nepromjenjivi zakon da čovjeka, s vremena na vrijeme, pogađaju slabost i manjkavost, što se posebno osjeti u današnjem vremenu, kada su te promjene brže i upečatljivije, i to može vidjeti svako ko iole razmišlja o stanju savremenog društva.

Cijenjeni vjernici! Promjena ili mijenjanje (ar. tegajjur-tagjir) je obilježje čovjeka i jedna od manifestacija života na ovom svijetu. S vrijednosnog aspekta, pojam tagjir/tegajjur – promjena je neutralan, što znači da sud o njemu, pozitivan ili negativan, dajemo na osnovu njegovog predmeta i cilja, pa ćemo reći da je mijenjanje pogrešnog u ispravno, nereda u red, zla u dobro, slabosti

i nemoći u snagu i moć, neuspjeha u uspjeh, poželjno i pohvalno, dok je s druge strane veliko zlo i smutnja – mijenjanje istine u neistinu, dobrog u zlo i moralnih vrijednosti u poročnost.

Allah, džellešanuhu, kazuje nam u Kur'anu slučaj jednog naroda koji je živio prije nas ne bismo li pouku uzeli: “Upitaj sinove Israilove koliko smo im jasnih dokaza dali! A one koji zamjenjuju blagodat Allahovu koja im je došla, pa Allah, doista, strahovito kažnjava!” (El-Bekara, 211). U ovom ajetu Allah je pojasnio etape njihovog “zamjenjivanja Allahovih blagodati” i način na koji se to manifestiralo u njihovom moralu i ponašanju, da bi se muslimani sačuvali zamki u koje su drugi upali, jer narodi ne bivaju uništeni nasumice, nego prema precizno utvrđenim Božijim zakonitostima u kosmosu, kojima jednako podliježu i prvi i potonji.

Cijenjeni vjernici! Život vjernika, koji se čvrsto drže svoje vjere, jeste život utemeljen na robovanju Allahu, džellešanuhu, čistoći, kreposti i čestitosti, i takav život u današnje vrijeme izložen je mnogim opasnostima; na njega, iz svih pravaca, atakuju “vjetрови stranih utjecaja”, i udaraju ga “oluje smutnje i zablude”. Posebnu opasnost za vjernikov čedni i pobožni život predstavljaju “otvoreni mediji”, sa šarolikom programskom ponudom, društvene mreže, koje ne poznaju granice, i dominacija sljedbenika zablude i moralne anarhije.

“Allah želi da vam oprostí, a oni koji se za strastima svojim povode žele da daleko skrenete.” (En-Nisa, 27)

“Veliko skretanje s Pravog puta”, spomenuto u ovom ajetu, oličeno je u talasu “sistematskog razvrata” koji se pokušava nametnuti islamskom ummetu kroz institucije, liberalno orijentirane stranke i primamljive društvene pojave kojima se, zapravo, otvara put za opći moralni nered i instrumentalizaciju sredstava javnog informisanja, a sve u cilju sužavanja prostora vjeri u životu ljudi. Oni koji stoje iza ovakvih projekata svjesni su da islamska da'va – poziv Allahu, teško može uspjeti u društvu ogrezlom u strastima i nepoštivanju vlastitih vrijednosti i naslijeđa.

Kada jedan narod udaljite od vjerovanja i morala, njegova veza s vjerom, slijedno tome, vremenom će potpuno iščeznuti, a nakon toga, od tog naroda ostat će samo ime, a od njegovog postojanja samo spomen. Otuda je navođenje muslimanskog društva u moralnu anarhiju u svim njenim oblicima postao zajednički cilj svih snaga koje se bore protiv islama i njegovog utjecaja, samo

to čine pod različitim imenima i krinkama. U svrhu svoje borbe protiv islama, te snage su muslimanskim društvima dodale etiketu ekstremizma i terorizma, iscrpljuju ih na sve moguće načine i svim mogućim sredstvima pod plaštom borbe protiv terorizma i nastoje u njima proširiti sve vrste grijeha pod izgovorom modernizacije i stvaranja otvorenih društava, sa samo jednom namjerom – da liše ta društva njihovog islamskog identiteta i da ih pretvore u društva bez identiteta, i da udalje muslimane od vjere njihovih predaka.

To poziva svakog muslimana, pojedinca i zajednicu da zastanu, promisle i donesu čvrstu odluku da će braniti svoja uvjerenja i vrijednosti, jer od naše vjernosti i odanosti vjeri ovisi naša budućnost.

Cijenjeni vjernici! U posljednjih nekoliko godina, hvala Allahu, povećao se broj svjesnih muslimanskih autora, koji su bili svjedoci strane okupacije svojih zemalja i koji su, na temelju toga, zabilježili mnogobrojna svjedočanstva o jasnoj namjeri okupatora da zatre sve tragove morala u muslimanskim zemljama. Neki od njih su vidjeli kako se njihovo društvo iz temelja promijenilo u periodu od samo nekoliko decenija, a razlog najvjerojatnije leži u činjenici da je podrivanje temelja morala i širenje nemorala zapravo rušenje – destrukcija, a rušenje, od svih ljudskih aktivnosti, ima najbrže posljedice.

Oni koji su odbacili svoja uvjerenja i vrijednosti, kako bi išli ukorak s drugima, nisu dobili ništa – niti su moral sačuvali niti su civilizaciju izgradili.

Izgradnja jakog muslimanskog društva i njegova zaštita od pokušaja destrukcije i sabotaže zahtijeva čvrst i odlučan rad na pozivu ljudi ka Allahu, džellešānuhu, na širenju moralnih vrijednosti, primjerom i riječima, buđenjem kod ljudi svijesti o Allahu, džellešānuhu, i Sudnjem danu, obračunu i kazni, i vezivanjem ljudi za Kur'an, njegove pouke i savjete, mudrosti i propise.

Kur'anski i hadiski tekstovi, koji govore o načelu dobrote i čestitosti, sadrže jedno cjelovito i nepobitno značenje: Allah je propisao predostrožnost i opreznost, čuvanje i zatvaranje vrata svakom zlu.

Svaka kulturna i društvena reforma u muslimanskom društvu mora potjecati iznutra, i mora uvažavati islamske konstante i temelje islamskog identiteta. Društvo, bez obzira koje, može ostvariti napredak ukoliko posjeduje potrebne potencijale za utemeljenje vlastite civilizacije, kulture i civilnog društva, s tim da muslimansko društvo, prosvijetljeno Božijim svjetlom, svoj napredak usklađuje

sa zahtjevima Božije objave, dok nevjernička društva ne pridaju nikakvu važnost Božijim naredbama i propisima.

Upravo je u tome razlika između društava u njihovom odnosu prema sebi, kao prema kolektivitetu, i individuama: materijalistička društva nesposobna su proiniknuti u suštinsku svrhu života na Zemlji, pa i najmanje društvene oscilacije u njima vode ka potpunom raspadu i moralnom kolapsu, i izbacuju na površinu probleme i krize, koji onemogućavaju njihovu izgradnju i napredak.

Kompaktnost muslimanskog društva ovisi prije svega o spremnosti njegovih članova da permanentno rade na njegovom unapređenju i popravljanju, na temeljima Božije objave, i da se čvrsto drže svog islamskog identiteta, u vrijednosnom i principijelnom smislu.

Borba protiv zla je nužnost koja nema za cilj pobjedu nečijeg mišljenja, naprotiv, ona se vodi iz straha od ispunjenja uslova spuštanja Božije kazne i kako bi se spriječilo umnožavanje zla i duhovne prljavštine.

Majka pravovjernih Zejneba bint Džahš, radijallahu anha, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jednog dana došao kod nje sav prestrašen i rekao: “Teško se Arapima od zla koje se približilo! Danas je od zida kojim su zagrađeni Jedžudž i Medžudž otvoreno ovoliko”, a zatim je napravio krug od palca i kažiprsta. “Allahov Poslaniče, zar ćemo biti uništeni a među nama ima dobrih ljudi?”, upitala je ona, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Da, kada se umnoži zlo.” (Buhari)

Cijenjeni džemate! Pozivati da se čini dobro i odvrćati od zla je “sigurnosni ventil” opstanka ovoga ummeta, i ummet će biti u dobru sve dok odvrća od zla. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada ljudi vide nepravednog čovjeka i ne spriječe ga u nepravdi, gotovo da ih Allah sve zajedno kazni Svojom kaznom.” (Ahmed, Ebu Davud i Tirmizi)

Podsticanje na dobro i odvrćanje od zla nema alternativu, jer se samo na taj način može zaustaviti ova globalna poplava negativnih promjena, izvršiti kolektivna obaveza (el-vadžibul-kifai) kojom se otklanja Božija kazna i srdžba od ummeta, upozoriti ljudi na ono što se čini protiv njih, a sve to lijepom riječju, mudrošću i savjetom. Allah, džellešanuhu, kaže: “A da je barem među narodima prije vas bilo čestitih koji su branili da se na Zemlji nered čini, osim malo njih koje smo Mi spasili!” (Hud, 116)

U ovom ajetu spomenuti su “ulu bekijje – čestiti”, jer stvari su uvijek jake na početku, a zatim stagniraju, pa onaj ko ostane čvrst u vremenu stagnacije, on se smatra “ulu bekijjetom” u prvoj generaciji.

Utječem se Allahu od prokletog šejtana! U ime Allaha Milostivog Samilosnog!

“A tebi smo poslije odredili da u vjeri ideš pravcem određenim, zato ga slijedi i ne povodi se za hirovima onih koji ne znaju, oni te, zbilja, od Allaha nimalo odbraniti ne mogu! Zulumčari su jedni drugima zaštitnici, a Allah je zaštitnik bogobojažnih. Ovaj Kur'an je putokaz ljudima i uputa i milost onima koji čvrsto vjeruju.” (El-Džasije, 18–20)

Cijenjeni vjernici! Spoznaja svrhe stvaranja i cilja života na ovom svijetu najvažnije je pitanje koje bi trebalo zaokupljati naše misli, i biti predmetom naših razmišljanja i težnji.

Svaki čovjek ima svoju vlastitu predodžbu koju kreira na osnovu svog znanja, razumijevanja i vjerovanja.

Musliman koji je zadovoljan Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhammedom kao poslanikom, ima potpuno jasnu predodžbu, u kojoj nema nikakvih sumnji i nedoumica, jer u Allahovoj Knjizi i Poslanikovom sunnetu može naći definitivan odgovor na svako svoje pitanje.

Tema o kojoj Kur'an najjasnije govori, i koja je najprisutnija u njegovim surama i ajetima, i koja ostavlja najdublji trag na ljudska srca, jeste budući vječni život, u Džennetu – vječnom užitku ili Džehennemu – bolnoj patnji. Ova tema direktno se dotiče “čovjekovog kraja” i njegove sudbine nakon smrti. Toliko je ajeta, ponavljanja, detalja i pojašnjenja na ovu temu, da bi ona morala biti u fokusu vjernikovih interesovanja, u svim situacijama i svim postupcima.

Kur'an nam precizno pojašnjava još jedno važno pitanje – cilj stvaranja čovjeka, u formi naredbe i formi obavijesti. Obavijestio nas je: “Džine i ljude stvorio sam samo da Meni u ibadetu budu” (Ez-Zarijat, 56. Naredba je spomenuta u ajetu: “...a naređeno im je da Allahu ibadet čine, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju...” (El-Bejjine, 5)

Dakle, cilj stvaranja, slanja poslanikâ i spuštanja knjiga jeste ostvarenje ibadeta – obožavanja Allaha, džellešanuhu, vjerovanjem u Njegovu jednoću, izvršavanjem Njegovih naredbi i udaljavanjem od Njegovih zabrana, ponašanjem

u skladu s Njegovim zadovoljstvom i izbjegavanjem svega što izaziva Njegovu srdžbu i prezir.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u jednom svom govoru, na početku poslanstva, rekao je: “Vođa ne laže one koje vodi. Tako mi Allaha, da sam ikada ikoga slagao, vas ne bih slagao, i da sam ikada ikoga obmanuo, vas ne bih obmanuo. Tako mi Allaha, umrijet ćete kao što spavate, i bit ćete proživljeni kao što se budite iz sna, i odgovarat ćete za ono što radite, i biti nagrađeni za dobročinstvo, a kažnjeni za zlo. Džennet je vječan i Vatra je vječna.” (Ibn Hibban)

Istinski jekin – čvrsto uvjerenje dolazi do izražaja u periodima stagnacije, i jekin posjeduje samo onaj ko se istinski pouzda u Allaha, džellešanuhu, ma kolike tmine ga okruživale, ma uolikoj tjeskobi bio i na kakva iskušenja naišao.

Gospodaru, Ti koji okrećeš srca, učvrsti naša srca u Svojoj vjeri!

Donosite salavate i selame na poslanika milosti i upute, Muhammeda ibn Abdullaha, Allahovog poslanika svjetovima.

Allahu moj, spasi, smiluj se i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu plemenitu i čistu porodicu, ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Neka Allah meni i vama podari blagoslov u Kur'anu i sunnetu, i korist u njegovim ajetima i mudrostima.

Rekoh ovo, i od Allaha tražim oprost za sebe i vas.

POGUBNOST NANOŠENJA ŠTETE MUSLIMANIMA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
22. rebius-sani 1438. po Hidžri / 20. januar 2017.

Hvala Allahu, Koji je Svojom milošću obuhvatio sve Svoje robove, a odlikovao Svoje bliske robove podrškom i čvrstinom na Svom putu, i u njihova srca ulio svjetlost spoznaje i ljubavi prema Njemu, i Koji je propisao Svojim robovima da Ga spominju, zahvaljuju Mu, potpuno Ga obožavaju i Koji kod njih budi želju za susretom s Njim i Njegovim viđenjem.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koji je ostao postojan u dostavljanju poslanice, izvršenju povjerenog mu emaneta i savjetovanju ummeta.

Allahu moj, spusti Svoj blagoslov i mir na njega, na njegovu časnu porodicu i ashabe, nosioce njegovog bajraka i sljedbenike sunneta, tabiine i sve one koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana.

O ljudi, bojte se Allaha: "I bojte se Dana u kome ćete Allahu vraćeni biti, zatim će svakome što je zaslužio isplaćeno biti. I nikome zulum neće biti učinjen." (El-Bekara, 281)

Cijenjeni vjernici! Najveća preokupacija i briga pametnog i trezvenog čovjeka treba da bude ustrajnost na putu istine, čvrsto slijeđenje Pravog puta, koji će ga sačuvati od skretanja i odvesti do cilja – Allahovog zadovoljstva i ljubavi i Kuće počasti. Ustrajnost na putu istine ne dozvoljava vjerniku da skrene na "puteljke" koji će ga udaljiti od glavne staze, na što se ukazuje u hadisu koji bilježe Ahmed u "Musnedu", Darimi i Nesai u svojim Sunenima "Sunenu", Ibn Hibban u "Sahihu" i Hakim u "Mustedreku" sa vjerodostojnim lancem od Abdullaha ibn Mesuda, radijallahu anhu, koji je rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, povukao je u pijesku jednu pravu liniju, i rekao je: 'Ovo je Allahov put', a zatim je, s njene desne i lijeve strane, povukao više linija i rekao:

‘Na svakom od ovih puteva stoji šejtan koji poziva tom putu’, pa je proučio riječi Allaha, džellešanuhu: ‘I zato što je ovo pravi put moj, njega se držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; eto, to vam On naređuje, da biste se ušćuvali’ (El-En’am, 153).’

Ovo je božanska oporuka o obavezi slijeđenja Allahove vjere i čvrstog držanja svih vjerskih postulata, prakticiranja farzova i preporučenih djela s kojima će musliman postići sreću na ovom i budućem svijetu.

Cijenjeni vjernici! strajnost na putu istine neminovno čovjeka vodi ka tome da ostavi sva ružna i pokuđena djela, koja su posebno Objavom zabranjena i čiji su počinioci posebno ukoreni, jer sva ružna djela zapravo su “šejtanovi putevi”, koji vode u zabludu i nesreću one koji se odluče njima poći.

Ružno djelo – grijeh ima mnoštvo puteva, koji su u suštini šejtanovo djelo, na kojem on predano radi, njemu poziva i na njega podstiče, kako bi otežao put onome koji hodi ka Allahu, džellešanuhu, koji se trudi Allaha radi i predan Mu je cijelim svojim bićem. Na taj način šejtan želi uvećati svoju skupinu, ojačati svoju vojsku i uništiti svoje neprijatelje, kojima on zavidi, a o čemu Uzvišeni kaže: “Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte! On poziva pristaše svoje da budu stanovnici Vatre.” (Fatir, 6)

Tri su opasna djela, odnosno svojstva koja šejtan koristi na svom putu zavoda i za koja je izrečena žestoka prijetnja, a to su: nanošenje štete muslimanima, prisvajanje općeg dobra i priželjkivanje zla i smutnje muslimanskoj zajednici. Ova tri djela, odnosno svojstva spomenuta su u hadisu Ebu Hurejre, radijallahu anhu, u kojem se kaže: “S trojicom Allah neće razgovarati na Sudnjem danu, neće ih očistiti, i kaznit će ih bolnom kaznom: čovjeka koji je uskraćivao putnicima-namjernicima višak vode; čovjeka koji je dao prisegu imamu samo zbog dunjaluka – ako mu dâ nešto od dunjaluka, ostat će mu vjeran, u suprotnom neće mu biti vjeran, i čovjeka koji je prodavao svoju robu poslije ikindije i prodao je jednom čovjeku, zaklevši mu se da mu je za nju nuđeno toliko i toliko, a nije mu nuđeno, i on mu povjeruje.” (Buhari i Muslim)

Prvo svojstvo jeste škrtost, pohlepa i sebičnost u najružnijem obliku. Škrtost i sebičnost ima različite manifestacije, koje se ne mogu objasniti pojedinačnim primjerima. Ima svoje unutarnje motive koji se razlikuju u svojoj prirodi i popratnim pojavama.

Evo nekih primjera:

- Kada Allah, džellešānuhu, nekim ljudima, koji su iskušani siromaštvom i neimaštinom, otvori Svoje riznice i uveća im opskrbu, iz straha od ponovnog povratka u siromaštvo, čiju su gorčinu osjetili – počnu škrtariti i gotovo da ne potroše nijedan dinar a da prije toga ne naprave hiljade računica, i počnu gomilati i čuvati imetak čak i od sebe i onih koje su dužni finansijski izdržavati.
- Motiv pohlepe i škrtarenja može biti čuvanje i štednja imetka za potomstvo iz bojazni da, zbog siromaštva, ne dođu u situaciju da traže od drugih, mada je, kada je u pitanju trošenje ili štednja imetka, najsigurnije slijediti srednji put – put umjerenosti, koji je propisao Uzvišeni u Svojoj Knjizi: “Ne drži ruku svoju stisnutu kao da je za vrat privezana, a nemoj je ni posve pružati, pa da ukoren budeš i kloneš – bez ičega ostaneš” (El-Isra, 29), jer se tako ostvaruje željeno i izbjegava ono od čega se strahuje.
- Najgori oblik škrtarenja, iako je škrtost sama po sebi zlo, jeste uskraćivanje viška vode, koja prelazi čovjekove potrebe, kao u slučaju da neko posjeduje bunar ili tekući izvor u mjestu koje oskudijeva vodom, i neće imati nikakve štete ako s njegovog bunara ili izvora budu pili putnik-namjernik, životinja ili ptica, nego će čak imati nagradu za svako napojeno stvorenje i svaku poklonjenu kap vode, o čemu nas je obavijestio Poslanik Pravog puta, rekavši: “Za svako nahranjeno i napojeno živo biće ima se nagrada.” (Buhari i drugi)

Zakonodavac je raspolaganje izvorskom i bunarskom vodom utemeljio kao kolektivno pravo i izjednačio je sve ljude u uživanju tog prava, kao što se navodi u hadisu koji su zabilježili Ebu Davud u “Sunenu” i Ahmed u “Musnedu”, sa vjerodostojnim senedom, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Muslimani polažu jednako pravo na troje: ispašu, vodu i ogrjev.” Svi ljudi imaju jednaku potrebu za spomenutim stvarima. Suština je u tome da onaj koji daje vodu na javno korištenje, ako ona prelazi njegove potrebe, ostaje u njegovom posjedu i zaštićena je od bilo kakvih promjena (premještanja i sl.), ne trpi nikakvu štetu.

Drugo svojstvo jeste prevara i izdaja muslimanskog vladara, kršenjem prisege na vjernost, iz ličnih pobuda i ovosvjetskih interesa, kao što su darovi, grantovi, pozicije i drugi interesi koji predstavljaju najveću ambiciju i krajnji cilj onih

koji daju prisegu zbog dunjaluka. Njihovo stanje najsličnije je stanju onih za koje je Allah, džellešānuhu, kazao: “Ima ih koji ti prigovaraju zbog raspodjele zekata. Ako im se iz njega da, zadovolje se, a ako im se ne da, odjednom se razljute.” (Et-Tevba, 58)

Ova prijetnja je i izrečena kako bi se ukazalo na opasnost kršenja prisege i pobune protiv muslimanskog vladara, jer se, kako pojašnjavaju komentatori hadisa, odbijanjem pokornosti vladaru stvara raskol među muslimanima, a vjernošću se čuvaju čast, imetak i ljudski životi.

Osnovni motiv u davanju prisege trebao bi biti prisezanje na vjernost u provođenju istine, izvršavanju propisa, podsticanju na dobro i odvraćanju od zla. Onaj ko prisegom želi ostvariti neki materijalni cilj, a zanemaruje njenu osnovnu intenciju, upropastio je sebe, obuhvaćen je spomenutom prijetnjom i zaslužio je Božiju kaznu, ako mu Allah, džellešānuhu, ne oprosti.

Iz ovoga razumijemo da je svako djelo, kojim se ne želi postići Allahova nagrada, nego neko dunjalučko dobro, ništavno i njegov počinitelj je grešan.

Cijenjeni vjernici! Dovoljno je zla i štete u vjerolomstvu i izdaji, odnosno kršenju prisege, u svim njenim oblicima, to što je ona postala najefikasnije sredstvo u rukama neprijatelja islama za borbu protiv muslimana. Izdajice su postale obični instrument u njihovim rukama, koji ruši, a ne gradi, razbija, a ne okuplja, zavodi, a ne upućuje, upropaštava, a ne popravlja, podstiče na grijeh i nasilje, širi glasine i laži i teži svemu onome što uništava i slabi narode i države. U suštini, oni su ti koji su na sebe navukli vječno prokletstvo.

Da li izdajica svojom izdajom i pronevjerom ostvaruje neku konkretnu korist? Ostvaruje li? Da li mu neko može garantirati da će za svoju izdaju dobiti nagradu u kojoj će moći uživati na ovom svijetu? Allah najbolje zna, ali to mu niko ne može garantirati! I u najvećem broju slučajeva, tim ljudima Allah, džellešānuhu, dá suprotno od onoga što žele. Koliko je samo poučnih primjera nastalo na zloj sudbini izdajnika, na nesrećama i katastrofama koje su ih snašle, nakon što su ih oni koje su zaveli odbacili poput stare krpe i pretvorili u alatku za destrukciju, anarhiju, korupciju i nered.

Dovoljno je izdajici poniženja to što će na Sudnjem danu biti osramoćen pred svim ljudima, kao što se navodi u hadisu koji su zabilježili Buharija i Muslim od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, u kojem se kaže: “Svaki izdajica imat će zastavu po kojoj će se raspoznavati na Sudnjem danu. Reći će se: ‘Ovo

je izdaja tog i tog.” “...i u tome je, doista, pouka za one koji razbor imaju.” (En-Nur, 44) “U tome je, zaista, opomena za onoga ko razum ima, ili ko sluša, a priseban je.” (Kāf, 37)

Cijenjeni vjernici! Treće prezreno svojstvo, koje je spomenuto u ovom hadisu, jeste: prevara – obmana u prodaji i kupovini, upotrebom raznih varki kako bi se dobio ugovor, ostvario profit i uvećalo bogatstvo.

Najgora i najveća prevara jeste ona u kojoj se, kao sredstvo prodaje robe niske vrijednosti ili robe koja ima slabiju prođu, koristi zakletva, tako što se prodavač zakune Allahom da mu je za tu robu nuđeno toliko i toliko, a u stvarnosti mu je nuđeno puno manje, i slične vrste prevare kojima pribjegavaju ljudi slabog imana i uvjerenja, a zbog kojih, u konačnici, ostaju i bez dunjaluka i bez ahireta.

Dunjalučki gubitak ogleda se u gubitku povjerenja ljudi u njih i njihovoj poslovnoj izolaciji, što dovodi do propadanja njihove robe, a na kraju i trgovinskih gubitaka. Ahiretski gubitak ogleda se u kazni spomenutoj u ovom hadisu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “S trojicom Allah, džellešānuhu, neće razgovarati na Sudnjem danu: ... s čovjekom koji prodaje svoju robu lažno se zaklinjući.” (Muslim)

Isticanjem “ikindijskog vremena” u hadisu želi se ukazati na vrijednost tog vremena i pogubnost lažne zakletve u njemu, jer je to vrijeme spuštanja i okupljanja meleka. U to vrijeme ljudi obično napuštaju pijacu, završavaju posao na radnom mjestu i vraćaju se svojim kućama, umorni i iscrpljeni, a u čemu nepošteni trgovci vide priliku za prodaju one manje vrijednije ili kvarljive robe, i u tu svrhu ne libe se lažno zakleti kako bi naveli kupca na kupovinu, bez cjenkanja, i za cijenu veću od stvarne vrijednosti robe.

Dovoljno je grijeha varalici to što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, za njega rekao: “Ko nas vara, nije od nas.” (Muslim od Ebu Hurejre) Hadis nema intenciju da one koji se koriste prevarom u trgovini proglasi nevjernicima, nego je njegova poruka da takvi ne slijede Poslanikovu uputu i sunnet, što je dovoljno grijeha i jasna zabluda.

Poštovani vjernici! Bojte se Allaha i čuvajte se ovih svojstava i svakog drugog svojstva za koje je izrečena prijetnja, jer ćete se samo tako spasiti i uspjeti.

Neka vam uvijek na umu bude da vam je Allah, džellešānuhu, naredio da donosite salavat i selam na najbolje stvorenje, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i da je, u najistinitijoj i najljepšoj Knjizi objavio: “Zaista Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vi koji vjerujete, blagosiljajte ga i vi i njemu selam šalžite!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha, džellešānuhu, da nam podari da se okoristimo uputom iz Njegove Knjige i sunneta Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Molim Allaha Uzvišenog da i meni i vama i svim muslimanima oprosti grijehe, a On zaista prašta i milostiv je!

BLAGODAT RAZUMA (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

29. rebius-sani 1438. po Hidžri / 27. januar 2017.

Zaista svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost grijeha tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko mu na Pravi put ne može ukazati.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 1–2)

Najljepši govor je Allahov govor, i najbolja uputa je Poslanikova uputa, a najgore stvari su novine u vjeri. Svaka novina u vjeri je novotarija, a svaka novotarija je zabluda.

Cijenjeni vjernici! Uzvišeni Allah odlikovao je čovjeka razumom i uzdigao ga iznad mnogih stvorenja. Stvorio ga je u najljepšem obliku, podario mu sve što mu je potrebno i usadio u njega sklonosti ka iskonskim vrijednostima. Čovjek je stvoren kao savršen spoj tijela i duše, materijalnog i duhovnog. Stvoritelj je podredio čovjeku ono što će mu pomoći u obavljanju misije namjesništva i izgradnje na Zemlji. “I potčinio vam je ono što je na nebesima i na Zemlji, sve je od Njega! To su, zaista, znaci za ljude koji razmišljaju.” (El-Džasije, 13)

Jedan od najvažnijih zadataka namjesništva i izgradnje jeste unapređenje i postojanost ljudske misli, i njeno pravilno usmjeravanje u svim sferama i na svim životnim poljima. Čovjekova vrijednost i snaga njegovog intelekta manifestuju se kroz aktivno promišljanje, pravilnu upotrebu razuma i postizanje konkretnih, ovosvjetskih i onosvjetskih rezultata.

Razum je temelj svakog dobra i izvor svake učtivosti. On je fundament na kojem počiva vjera i stub na kojem opstaje dunjaluk. Zdrav razum i pravilno razmišljanje najvrednije su počasti koje je Allah podario čovjeku.

Razum je sposobnost kojom je Allah, džellešānuhu, odlikovao čovjeka nad drugim stvorenjima. Razum je moćni potencijal koji obavlja najvažnije intelektualne funkcije kod čovjeka: povezivanje uzroka i posljedica, razumijevanje nevidljivog na osnovu pojavnog, izvođenje općeg iz pojedinačnog i teorema iz aksioma, rastavljanje korisnog od štetnog i lijepog od ružnog, spoznaja, intencija i mudrosti.

Razum je Allahovo svjetlo kojim se raspoznaje istina od neistine i ispravno od pogrešnog u riječima, djelima, uvjerenjima, nauci i spoznaji.

Cijenjeni vjernici! Jedna od kur'anskih finesa jeste da "akl – razum" nije nijednom direktno spomenut u Kur'anu, nego su spomenute njegove izvedenice i sinonimi, kao što možemo vidjeti iz sljedećih ajeta:

- "... nakon što su ga *shvatili*..." (El-Bekara, 75)
- "I reći će: "Da smo slušali ili *razmišljali*..." (El-Mulk, 10)
- "... ali ih samo učeni *razumiju*." (El-Ankebut, 43)
- "To je, doista, dokaz za ljude koji *shvataju*." (En-Nahl, 67)

Sinonimi "akla" su:

- "ulul-elbāb – oni koji imaju srž/suštinu pameti" (El-Bekara, 269)
- "ulun-nuha – oni koji pameti imaju" (Taha, 54)
- "kalbun – srce" (Kāf, 37)
- "zi-hidžr – oni koji pamet imaju" (El-Fedžr, 7)

Vrlo je znakovito da Kur'an uspostavlja direktnu vezu između ušiju i čula sluha, očiju i čula vida, nogu i sposobnosti hodanja i ruku i sposobnosti hvatanja, kao što je u ajetu: "Imaju li oni noge da na njima hodaju, ili ruke da njima prihvataju, imaju li oči da njima gledaju, ili uši da njima čuju? Reci: 'Zovite božanstva svoja, pa protiv mene kakvo hoćete lukavstvo smislite, i ne

odugovlačite” (El-A'raf, 195), dok s druge strane, razum nije vezao ni za jednu konkretnu stvar. Spomenuo ga je po njegovoj spoznajnoj funkciji, a ne po imenu i instrumentu. Razum je, prema tome, skup spoznajnih aparata: sluha, vida, duše, srca i dr., povezan je sa čovjekom kao cjelinom, a ne nekim njegovim dijelom, i upravlja svim njegovim čulima. Razum je sposobnost i funkcija, čije su postojanje i aktivnost usko povezani sa postojanjem i aktivnostima njegovih aparata, odnosno čula i samo pravilno korištenje tih aparata može donijeti kvalitativno poboljšanje u racionalnoj sferi i zrelost u promišljanju i spoznaji. Dakle, razum je u uzročno-posljedičnoj vezi sa događajima i postupcima.

Racionalno promišljanje je živ i stalan proces koji ima svoje dimenzije i implikacije u osobama, vremenima, događajima, životnim procesima i živim bićima.

Allah, džellešanuahu, dao je čovjeku potpunu slobodu u ostvarenju uma i njegovom pravilnom iskorištavanju, pa ko želi, neka napreduje, a ko želi neka stagnira. Um se može pravilno koristiti samo kroz razmišljanje i pamćenje, poučavanje i promišljanje, istraživanje i posmatranje, nauku i razumijevanje, a sve to naređeno je u Kur'anu: "...i ne budite kao oni koji su rekli: 'Čuli smo!', a ne slušaju" (El-Enfal, 21); "I oni će priznati i reći će: 'Da smo slušali ili razmišljali, ne bismo među stanovnicima Ognja bili!'" (El-Mulk, 10); "U tome je, zaista, pouka za onoga ko razum ima ili ko sluša, a priseban je." (Kāf, 37)

Ako je to tako, onda treba znati da je akl – razum osnovni uvjet šerijatske obveznosti, područje razumijevanja stvari, pomoću njega vrši se derivacija šerijatskih propisa, objašnjavaju intencije Zakonodavca, i donose ispravne odluke u domenu vjere i dunjaluka.

Čovjeku je razum podaren kako bi posmatrao nebeska i zemaljska prostranstva, povezivao uzroke i posljedice, stjecao znanje, prepoznavao i razlikovao korisno i štetno, pravdu i nepravdu, a sve to kako bi ono što mu je potčinjeno iskoristio u obavljanju svoje graditeljske misije.

Kur'an i sunnet obiluju nepobitnim racionalnim dokazima, primjerima, plodnim i konstruktivnim raspravama, koje imaju za cilj da oslobode čovjekov razum od primjesa sujevjerja, mitova i legendi, izmišljotina vračeva i astrologa, sihirbaza i slijepog slijeđenja očeva i predaka, i da ga uzdignu na široka obzorja ispravnog vjerovanja, dobrih djela i produktivnog doprinosa. Uzvišeni kaže: "Reci: 'Dokažite, ako istinu govorite!'" (En-Neml, 64)

“Reci: ‘Ja vam savjetujem samo jedno: ustanite iskreno prema Allahu, dvojica po dvojica, ili jedan po jedan, pa zatim razmislite da drug vaš nije lud.’ (Sebe, 46)

“Neka čovjek pogleda u hranu svoju; Mi obilno kišu prolivamo, zatim zemlju pukotinama cijepamo i činimo da iz nje žito izrasta i grožđe i povrće, i masline i palme, i bašče guste, i voće i trave, na uživanje vama i stoci vašoj.” (Abese, 24–32)

“A zašto ne pogledaju nebo iznad sebe? – kako smo ga sazdati i ukrasili i kako u njemu nema pukotina. A Zemlju smo rasprostrli i po njoj nepomična brda pobacali i dali da iz nje niče raznovrsno, prekrasno bilje. To je zbog toga da bi uvidio i opomenut bio svaki rob koji se Gospodaru svome pokajnički obraća i pokorava.” (Kāf, 6–8)

Jedna od najvećih kulturnih i civilizacijskih stečevina islamskog ummeta i njegovih temeljnih principa jeste uspostavljanje čvrste veze između akla – razuma i nakla – autentične objave.

Svi poznati islamski učenjaci i teoretičari, na čelu sa Ibn Tejmijjom, zastupali su stajalište o tome da zdrav razum nije u koliziji s autentičnom objavom. Razum i ono čime se on bavi – u propisanim okvirima – produkt je Allahovog stvaranja, a objava podrazumijeva Allahov zakon, tako da između Allahovog stvaranja i Allahovog zakona ne može biti proturječnosti. “To je djelo Allahovo – Koji je sve savršeno stvorio” (En-Neml, 88).

Dvije istine ne mogu proturječiti jedna drugoj. Štaviše, sve što je neprihvatljivo po šerijatu, neprihvatljivo je i po razumu. Kur’anski dokazi podudaraju se s racionalnim dokazima, a rezultati jednog i drugog poprilično su usklađeni. Što je vjernik – u razumijevanju i promišljanju vjere – bliži Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, njegovim ashabima i tabiinima, bliži je i čistom monoteizmu, ispravnom vjerovanju, zdravom razumu i spoznaji, a sve što je dalje od njih, dalje je od svega toga.

Napredak koji je ostvario savremeni svijet na polju znanosti, umjetnosti, tehnologije, otkrića i izuma, i sva njegova pozitivna dostignuća, rezultat su korištenja razuma, a zlo, nemoral i grijesi koji su ga preplavili rezultat su pogrešnog poimanja i tumačenja slobode, slijeđenja strasti i udaljenosti od istine i upute s kojom su poslani poslanici i vjerovjesnici, i te dvije stvari nije dozvoljeno miješati.

Čovjek se, znanjem i razumom, uzdiže na stepen čistih meleka, kao što kaže Uzvišeni: “Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega, a i meleki i učeni, postupajući pravedno. Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog” (Ali Imran, 18), a slijeđenjem strasti i zabluda postaje gori od životinje, kao što to sugerišu sljedeći ajeti: “Kaži ti Meni, hoćeš li ti biti zaštitnik onome koji je za svoga boga svoje hirove uzeo? Misliš li ti da većina njih čuje ili razumije?! Oni su kao stoka, čak su još dalje s Puta pravog skrenuli!” (El-Furkan, 43–44); “Pa, ti se okani onoga ko se od Opomene Naše okrenuo i koji samo život dunjalučki želi. To je vrhunac njihova znanja – Gospodar tvoj najbolje zna one koji su skrenuli s Njegova puta i On najbolje zna one koji su na Pravom putu” (En-Nedžm, 29–30); “Kada su im poslanici njihovi jasne dokaze donosili, oni su se znanjem koje su imali dičili, i snašlo ih je ono čemu su se stalno rugali.” (El- Mu'min, 83)

Cijenjeni vjernici! Čovjek je odgovoran za svoj razum i dužan je brinuti o njemu, i Allah, džellešānuhu, pitat će ga za vid i razum koje mu je povjerio i da li ih je koristio na ispravan način. Razum se u ovome ne razlikuje od blagodatni života, zdravlja, imetka i potomstva, čula i organa. Allah, džellešānuhu, kaže: “Ne govori ono što ne znaš! I sluh, i vid, i razum – za sve to će se, zaista, odgovarati.” (El-Isra, 36)

Ukoliko se bude upravljao zdravim razumom i ispravnim vrijednosnim sistemom, čovjek će biti daleko od ružnih postupaka i prezrenih stvari, neće se priklanjati strastima, robovati običajima i vjeri očeva i predaka, i klonit će se tvrdoglavosti, arogancije i sumnji. Uzvišeni Allah kaže: “Reci: ‘Posmatrajte ono što je na nebesima i na Zemlji!’, a ni od kakve koristi neće biti znakovi i upozorenja narodu koji ne vjeruje.” (Junus, 101)

Cijenjeni vjernici! Iako je pozicija razuma plemenita i časna, on je, ipak, u konačnici samo instrument i sredstvo razumijevanja, ima granice koje ne smije prelaziti, a ako ih pređe, sigurno će zalutati i zastraniti, i svrstat će se među one za koje je Allah, džellešānuhu, rekao: “Mi smo za Džehennem mnoge džine i ljude stvorili; oni srca imaju – a njima ne shvataju, oni oči imaju – a njima ne vide, oni uši imaju – a njima ne čuju; oni su kao stoka, čak i gori – oni su baš nemarni.” (El-Araf, 179)

Razum, sam po sebi, neovisno od objave, ne može biti autoritet i mjerilo stvari, jer se ljudske pameti razlikuju u kvaliteti i nedostacima, razumijevanju i

poimanju. Apsurdno je i neprihvatljivo stavljati vlastiti razum na poziciju vrhovnog autoriteta, i ono što je u suštini izbor strasti, želja i mišljenja, u pozitivnom i negativnom smislu, predstavljati kao izbor razuma. Poznato je da se stepeni razumijevanja razlikuju kao što se razlikuju ljudske ambicije. Razmislite, Allah vam se smilovao, o sljedećoj predaji: “Razmišljajte o Allahovim stvorenjima, a nemojte razmišljati o Allahu, jer vi Njega ne možete pojmiti.”

U komentaru ove predaju islamski učenjaci kažu: “To je zbog toga što ljudski razum ne može pojmiti ništa što je izvan pojavnog svijeta koji osjeća i vidi, i dokučivih stvari koje živi. Razum ne može pojmiti nevidljivo (gajb) niti spoznati ono što je izvan domena ljudskih osjetila, osim putem autentične objave. Allah, džellešānuhu, pokazao je Ibrahimu, alejhis-selam, “carstvo nebesa i zemlje da bi čvrsto vjerovao”, i pokazao mu je kako oživljava mrtve, da bi se njegovo srce smirilo. Prema tome, istine iz onostranosti moguće je spoznati samo putem vjerodostojnih predanja od Allahovog Poslanika koji je istinu govorio i čiju je istinitost potvrdio Uzvišeni Allah.”

Zato se bojte Allaha, dželle šānuhu, i znajte da razum potvrđuje vjerovjaku u svemu što je u njemu objavljeno, i potvrđuje istinitost poslanice. Razum je uvjet spoznaje i činjenja dobrih djela, s njime se upotpunjava znanje i djelo, ali nije neovisan, nego je povezan sa svjetlošću Kur’ana i sunneta: “... ali smo je Mi učinili svjetlom pomoću kojeg upućujemo one robove Naše koje želimo” (Eš-Šura, 52). Ako se razum odvoji od Objave, prestaje vidjeti, i ako se osamostali, prestaje ispravno poimati.

Donosite salavate i selame na poklonjenu milost i nepresušnu blagodat – Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, to vam je naredba vašeg Gospodara, Koji je u Svojoj mudroj Knjizi objavio, a njegove riječi su istina: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allahu moj, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika, našeg vjerovjesnika Muhammeda, odabranog miljenika i vjerovjesnika, njegovu čistu porodicu i njegove žene, majke vjernika.

Molim Allaha, džellešānuhu, da i meni i vama podari da se okoristimo uputom iz Njegove Knjige i sunneta Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Molim Allaha Uzvišenog da i meni i vama i svim muslimanima oprostí sve grijehé, a On zaista prašta i milostiv je.

POZITIVNOSTI I NEGATIVNOSTI DRUŠTVENIH MREŽA (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
6. džumadel-ula 1438. po Hidžri / 3. februar 2017.

Hvala Allahu Uzvišenom, Koji stvara i najljepši oblik daje, Koji određuje i uputu daje. Hvalim Ga onako kako to Njemu dolikuje, zahvaljujem Mu se i tražim oprosta od Njega. Njemu pripada svaka hvala i zahvala, Njemu se sve vraća, On stvara šta hoće i odabire koga hoće.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob, poslanik, prisni prijatelj i Njegovo najbolje stvorenje. Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i ostavio nas je na jasnom putu, na kojem su noć i dan isti, i s tog puta mogu zalutati samo oni koji sebi propast žele.

Neka je Allahov salavat i selam na njega, na njegovu časnu porodicu, njegove supruge, majke pravovjernih, njegove ashabe i sve one koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana.

O ljudi! Oporučujem sebi i vama ono najbolje što je Allah oporučio prvim i potonjim generacijama, “da se samo Allaha bojite”, i zato – bojte se Allaha, i budite Mu pokorni, a nemojte Mu biti nepokorni, i držite se zajedno, a nemojte se dijeliti, i budite milostivi jedni prema drugima, a nemojte se mrziti, i budite istinska braća.

Cijenjeni vjernici! Allah, džellešanuhu, Svojim znanjem i mudrošću, daje ljudima ono što oni ne mogu ni zamisliti i daje im sposobnosti i instrumente zbog kojih su Mu dužni zahvaljivati i biti svjesni Njegovih blagodati. Uzvišeni Allah kaže: “On je za vas sve na Zemlji stvorio.” (El-Bekara, 29). Svjestan ove činjenice, Allahov poslanik Sulejman, alejhis-selam, kada mu je data sposobnost razumijevanja govora ptica, rekao je: “Ovo je blagodat Gospodara moga, Koji me iskušava da li ću zahvalan ili nezahvalan biti.” (En-Neml, 40)

Allahove blagodati prema ljudima smjenjuju se jedna za drugom i samo što prođe jedna blagodat, dođe druga, i tako unedogled. Blagodati su neprebrojive: blagodati u imetku, blagodati u egzistenciji, blagodati u sredstvima i oruđima koja su ljudima potrebna kako bi se nosili sa izazovima savremenog života, koji je približio ono što je bilo daleko i skratio vrijeme u komunikaciji i obavljanju poslova... Onaj koji je na istoku čuje selam onoga na zapadu, a između njegovog izgovora i prijema je samo nekoliko sekundi. Kada zajauče neko na sjeveru, njegov jauk čuju oni koji su na jugu, i sve to za samo nekoliko trenutaka.

Zaista je sadašnjost koju živimo čudna i kada bismo imali priliku da je ispričamo svojim precima, oni bi to nazvali maštarenjem, seoskim pričama i predodžbama koje postoje samo u našim glavama, a koje oči nikada nisu i neće vidjeti. Kako bi nam povjerovali kada bismo im rekli da sjedimo u svojoj kući, na kauču, ili u krevetu, i čitamo vijesti iz svih krajeva svijeta, i komuniciramo sa stotinama, hiljadama i milionima poznatih i nepoznatih ljudi? Dovoljan je samo pokret kažiprsta ili palca i vijesti su tu, i prije nego što ustanemo sa svog mjesta. Riječ koju izgovorimo i slovo koje napišemo, za svojim stolom, u vrlo kratkom vremenskom roku obiću svijet. Da bi nešto saznao i naučio, više ne trebaš ići iz kuće, posjećivati naučne kružoke, čitaonice, predavanja na kojima se prenose hadisi i tradicija – sve to sada možeš čitati, učiti i pratiti iz svoje kuće. Kako bi nam povjerovali kada je njima za ono što mi saznamo u jednom trenu bila potrebna čitava vječnost! To je blagodat savremenih sredstava komunikacije koja brzinom, preciznošću i temeljitošću ostavlja zapanjenim svakoga ko razmišlja. Njihovo čuđenje i nevjerica naspram ove tehnološke revolucije – čuda bili bi potpuno opravdani.

Allah, džellešanuhu, opskrbio je ljude ovom velikom blagodatima kako bi ih iskušao hoće li zahvalni ili nezahvalni biti, hoće li je koristiti u Allahovom zadovoljstvu i na dozvoljen način, ili će njome prelaziti Božije granice, ili se kretati u njihovoj blizini, s mogućnošću njihovog prekoračivanja. Uzvišeni Allah kaže: “A malo je zahvalnih među robovima Mojim.” (Saba, 12)

Napredak koji se desio na polju globalne komunikacije predstavlja ogroman zaokret u ovoj sferi ljudskog života, a njegova brzina, masovnost i prodornost utjecali su na stvaranje pogrešne predstave o dobru i zlu i doveli do toga da se teško razlikuju.

U suštini, savremena sredstva komunikacije su kao svako drugo sredstvo u kojem ima dobra i zla, grijeha i koristi, osim što su, po svojoj suštini, takva da proizvode veliki broj, za islamsko poimanje, stranih praksi i navika, kojima su nepoznanica i etika, i moral, i običaji, i odgovornost.

O čovjeku i njegovom razmišljanju danas više “govore” njegovi prsti nego jezik, zato što oni koji koriste ova sredstva – za iznošenje vlastitih mišljenja i stavova – uglavnom ih koriste u diskreciji, a ne pred ljudima, a kada je čovjek sam, puno manje vodi računa o težini izgovorenih ili napisanih riječi nego kada je u društvu. Mislim na onu težinu riječi na koju je ciljao Abdulmelik ibn Mervan kada je nekim svojim bliskim prijateljima, koji su ga pitali za razlog što je rano osijedio, rekao: “Osijedjeli su me minberi”, tj. govori sa minbera.

Čudnog li čuda: Ibn Mervana, predvodnika i halifu muslimana, vrsnog govornika i poznavaoa arapskog jezika, velikog fakiha i vrhovnog vladara, koji iznad sebe nije imao nikoga, osijedio je minber! Ibn Mervana, za koga je poznati arapski filolog El-Asmei rekao da nikada nije pogrešno izgovorio nijednu riječ, u šali i zbilji, i za koga je A'meš, prenoseći od Ebu Zinada, rekao da spada među četiri najistaknutija medinska pravnika.

Sva ova svojstva, koja je dostojno nosio, nisu ga lišila osjećaja odgovornosti za svaku izgovorenu riječ. Znao je da se ljudi razlikuju u razumijevanju i poimanju stvari, i zato je precizno birao riječi i izbjegavao sve ono što je njegove slušaoce moglo navesti na pogrešan zaključak. Ako se to moglo desiti njemu, u vremenu kada je hutbu slušao ograničen broj ljudi, i kada javna riječ nije imala ni približan odjek kao što ga ima danas, zahvaljujući, prije svega, savremenim sredstvima komunikacije, šta tek reći za one čije poruke, stavove i mišljenja čitaju ili slušaju milioni ljudi različitih nivoa shvatanja, razumijevanja i namjera. Istinu je rekao Ibn Mesud, radijallahu anhu, kada je rekao: “Kada god budeš govorio ljudima ono što njihov razum ne može pojmiti, nekima od njih unijet ćeš smutnju.”

Široka dostupnost sredstava komunikacije i jednostavnost njihovog korištenja doveli su do stagnacije ljudske svijesti u oblasti javne riječi i gubitka osjećaja njene važnosti, ozbiljnosti i odgovornosti. Za većinu današnjih ljudi, kada je javna riječ u pitanju, ne postoje ni granice ni ograničenja. Nagli napredak na ovom polju eliminirao je mnoge barijere i “mjere predostrožnosti” iz javne komunikacije, pa je ono što, vjerovatno, niko od nas ne bi imao hrabrosti kazati u

prisustvu drugih ljudi, u javnost dospjelo drugim putem – preko naših tastatura i tipki pametnih telefona koje su često brže od samih ideja i razmišljanja.

Stvar je otišla toliko daleko da ljudi čak i kada su zajedno, i sjede rame uz rame jedni s drugima, približenih tijela, a udaljenih srca i pogleda, ne razgovaraju jedni s drugima, nego sa svojim virtualnim prijateljima i sagovornicima.

Ako je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pokudio “rekla-kazala”, u šta bismo, na temelju ovog hadisa, svrstali ono što svakodnevno gledamo u sredstvima javne komunikacije? Prije nego što su se pojavila ova sredstva, možda smo i obraćali pažnju na riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Čovjek izgovori riječ bez razmišljanja i zbog nje se posklizne u Vatru koliko je razdaljina između istoka i zapada.” (Muttefekun alejhi)

Da, cijenjeni vjernici, slušali smo ovaj hadis i razumijevali ga u granicama tadašnjih predodžbi o mogućim posljedicama nepostupanja po njemu, ali otkad su na scenu stupila moderna sredstva komunikacije, njegovo značenje u potpunosti nam se rasvijetlilo.

Neki ljudi zaista misle da su savremena sredstva komunikacije utabani put ka svakom prosperitetu, kulturi i civilizaciji, na kojem nema krivina niti uzbrdica, dok nam stvarnost govori nešto sasvim drugo. Današnji čovjek u stalnoj je borbi s dinamičnom stvarnošću, čije se novosti i dešavanja – u obliku ciljano odabranih i medijski obrađenih informacija – smjenjuju iz minute u minutu, što bi kod njega trebalo stvoriti dodatnu opreznost i budnost u njihovom praćenju i selekciji, kako ne bi upao u grijeh ili širk od kojeg je nekada bježao, i postao lahak plijen bjelosvjetskih lopova koji se poigravaju sa današnjim društvima kao sa igračkama, koristeći protiv njih sve vrste spletki, samo da bi im naudili, raspametili ih ili, u najgorem slučaju, posijali u tim društvima sjeme nasilnih i destruktivnih ideologija s ciljem promjene njihovog identiteta i zatiranja svih tragova kulture i zdrave ljudske misli.

No, ne trebamo se čuditi tome, jer lakomislen odnos prema objavama na društvenim mrežama, koji se ogleda u davanju direktne podrške takvim objavama, njihovom dijeljenju i publikaciji, lajkanju, uzrokuje konfuziju u razmišljanju, zbunjuje ljude i potpiruje sukobe i mržnju, bez ikakve kontrole i provjera prenesenih informacija. U takvim okolnostima, sposobnost plasiranja glasina i informacija nadjačava sposobnost njihove provjere, a sposobnost njihovog prihvatanja nadjačava sposobnost njihovog odbacivanja i opovrgavanja.

To će se dešavati sve dok na društvenim mrežama svako bude pisao ono što mu naumpadne, bez ikakvih ograničenja i pravila.

Društvene mreže pružaju mogućnost samopromocije i brzog stjecanja popularnosti, jer većina njihovih posjetilaca i pratilaca radije bira da bude učenik, a ne učitelj, slijepi sljedbenik, a ne mudžtehid, prenosilac tuđih mišljenja, a ne autor vlastitih, a posebno u ovom vremenu u kojem su emocije nadvladale razum i u kojem je razum postao lahak plijen za onoga ko njime želi upravljati i vladati, tako da je veliko pitanje da li se ovakvo postupanje može uopće i nazvati racionalnim. Takav čovjek govori tuđe, a ne svoje riječi, i sve što čuje prenosi “svezanih očiju”; u njegovom vrijednosnom sistemu ne postoji provjera i istraživanje i propitivanje; njime upravljaju emocije koje kreira sverušeca bujica savremenih komunikacijskih sredstava, gurajući ga, tako, iz kontradiktornosti u kontradiktornost, iz suprotnosti u suprotnost, i navodeći ga na spajanje nespojivog i rastavljanje istovjetnog.

Šta drugo očekivati od osobe koja postupa suprotno Poslanikovoju oporuci: “Ko bude živio poslije mene, vidjet će mnoga razilaženja, i zato se držite mog i sunneta mojih pravovjernih halifa, držite ih se čvrsto svojim ocnjacima...” (Ebu Davud i Tirmizi)

Najveća greška koju može učiniti jedno društvo prema sebi jeste da od običnog sredstva, što savremena komunikacijska pomagala zaista i jesu, napravi platformu i osnovu na kojoj kasnije gradi i temelji sve ostalo, i neka se onda ne čudi zašto njegove generacije odrastaju s konfužnim i poremećenim shvatanjima, na nestabilnim naučnim temeljima, sa siromašnom intelektualnom poputninom koju je moguće neutralizirati i najobičnijim ideološkim “ispiranjem”.

To su zapravo generacije čija se filozofija temelji na čistom oportunizmu: bit ću ono što budu i ostali ljudi, ako se oni pokvare, i ja ću se pokvariti, i ako budu nepravedni i ja ću biti nepravedan. “O vi koji vjerujete, brinite se o sebi; ako ste na Pravom putu, neće vam nauditi onaj koji je zalutao! Allahu ćete se svi vratiti i On će vas obavijestiti o onome što ste radili.” (El-Maida, 105)

Poštovani vjernici! Savremena sredstva komunikacije dar su od Allaha, džellešanuhu, s kojim nas iskušava da li ćemo Mu biti pokorni i koristiti ih u onome što će donijeti dobro nama i našem ummetu, ili ćemo Mu biti nepokorni i koristiti ih za ono što uništava moral, stvara razdor i narušava identitet.

Ljudi se, kada je upotreba ovih sredstava u pitanju, dijele na one koji “porane ili kasne, i prodaju svoju dušu, pa je oslobode ili je upropaste (hadis)”.

Također, savremena sredstva komunikacije su stvarnost od koje se ne može pobjeći i koja se ne može negirati. Sadrže i dobro i zlo. Pametni i učeni dužni su da se na ovom polju suprotstave nosiocima zla i nemarnim ljudima, i to je nešto što nema alternativu. Vatru nemarnosti i lakomislenosti može ugasiti samo hladnoća upornosti, strpljivosti i svijesti o odgovornosti.

Ono čega također moramo biti svjesni jeste da je ogovaranje putem ovih sredstava doista ogovaranje, prenošenje tuđih riječi s ciljem sijanja razdora doista je prenošenje tuđih riječi, potvora je potvora, kleveta je kleveta, psovka je psovka, poticanje neprijateljstva je poticanje neprijateljstva. Onaj ko misli da ova sredstva mijenjaju suštinu, značenja, intencije i prava, on živi u pogrešnim predodžbama koje su proizašle iz njegovog skućenog poimanja svijeta i nebrige za prava i obaveze.

To važi i za svaki drugi moralni propust i šerijatski prijestup. Posjedovanje profila na nekoj od društvenih mreža i upravljanje tim profilom ne oslobađa njegovog vlasnika odgovornosti i nije nikakva garancija da neće upasti u grijeh, štaviše, što je broj pratilaca i simpatizera veći, veći su grijeh i odgovornost, ukoliko se ne bude pridržavao islamskih normi komunikacije.

Moralna načela su univerzalna i nepromjenjiva. Napisano je kao i kazano. Pravila lijepog vladanja nemaju rok trajanja.

I pored mnogobrojnih koristi i dobra, koje islamski ummet ostvaruje putem sredstava komunikacije na različitim životnim poljima, ipak treba kazati da ona sadrže i mnoštvo zla i ostavljaju trajne negativne posljedice na osobe plitke pameti, koje nemaju izgrađen vlastiti vrijednosni i odbrambeni sistem.

To zlo možemo podvesti pod tri stvari:

1. publiciranje sadržaja koji stvaraju podjele, mržnju i neprijateljstvo među pripadnicima islamskog ummeta i unutar jednog muslimanskog društva;
2. prenošenje pesimističnih vijesti i glasina koje izazivaju konfuziju, zbunjenost, i na temelju kojih ljudi donose pogrešne zaključke;
3. napadi na čast, javno sramoćenje i savjetovanje ljudi prema vlastitim prohtjevima, a ne naučavanjima vjere.

Ništa kao tri spomenute stvari ne skrnavi vjerovanje u Allaha i Sudnji dan, i upravo nas zbog toga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetuje: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori dobro ili neka šuti.” (Buhari i Muslim)

Bojte se Allaha i znajte da su ova sredstva torbe koje nosite sa sobom na put, pa gledajte čime ćete ih napuniti! Dobro vodite računa o tome gdje idete i s kojeg ćete se izvora napiti. To su vaša djela koja činite na ovom prolaznom svijetu i koja ćete naći u vječnoj kući: ako budete radili dobro, čeka vas dobro, a ako budete radili zlo, čeka vas zlo. “Uspio je onaj ko je dušu svoju očistio, a propao je onaj ko je dušu svoju zaprljao.” Allah se smilovao čovjeku koji je svjestan svoje slabosti i nedostataka, i da nad njim bdiju plemeniti meleki koji sve precizno bilježe!

Koliko će samo ljudi “bankrotirati” na Sudnjem danu zbog pogrešnog korištenja ovih sredstava, koja zaista jesu jedna od najvećih vrata propasti i bankrota, a najveći dokaz protiv muflisa – gubitnika, bit će njegovi čitaoci i pratilci, na temelju hadisa: “Vi ste Allahovi svjedoci na Zemlji.”

POGUBNOST ŠIRENJA LAŽNIH VIJESTI (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs
13. džumadel-ula 1438. po Hidžri / 10. februar 2017.

Zaista svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, džellešanuhu, Njega hvalimo, i od Njega pomoć i oprost tražimo. Zahvaljujemo Mu se na mnogobrojnim blagodatima koje nam u obilju i jednu za drugom spušta. Slavljen i hvaljen neka je On, Koji je dostojan veličine, pohvale, zahvale i nadanja.

*Tebi neka je hvala kojoj si nas Ti uputio,
Tebe hvalimo i što si nas prozi i poeziji naučio.
Hvala Ti na sposobnostima kojima nas darova,
i teškoću našu olakšicom zamijenio.*

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je zaprijetio propašću sljedbenicima strasti, zablude i propagatorima i širiteljima laži, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, i Allahov rob i poslanik, najbolje stvorenje, ugledom i porijeklom; neka je na njega i njegovu časnu porodicu, i njegove ashabe, najbolje ljude od prvih i kasnijih generacija, i tabiine i one koji su ih slijedili i slijede u dobročinstvu, nadajući se Allahovoj blizini, Božiji mir i blagoslov, koji će ih pratiti i uvećavati se do Sudnjeg dana.

Cijenjeni vjernici! Bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću, izvršavajući tako najbolju oporuku Gospodara svih stvorenja: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

Pjesnik je rekao:

*Budi pokoran Allahu i okiti se bogobojažnošću,
najbolja ti je poputnina to, a kloni se onih koji su zastranili
U tome je tvoj spas, i budi tamo gdje je uputa,
i gdje su ustezanje od grijeha i bogobojažnost.*

Cijenjeni vjernici! Jedinstvo i stabilnost društva, na individualnom i kolektivnom planu, pred izazovima i krizama, raskolima i podjelama, težnja je svakog razumnog i ambicioznog čovjeka. Onaj ko bude temeljito izučavao prošlost, u

mnoštvu izreka i poučnih primjera otkrit će jednu nepobitnu istinu, potpunu i neokrnjenu, a to je da su u svakom narodu postojali ljudi kamuflirani poput kameleona, otrovni i ljigavi poput zmija, koji su pokazivali vjernost, a skrivali izdaju, priželjkivali smutnju i ubirali njene plodove, ljudi čija su srca bolesna, a tuđe časti meta njihovih otrovnih jezika. Oni su sljedbenici zablude, širitelji laži i lažnih vijesti, stranputice, pesimizma i devijacija.

Cijenjeni vjernici! Sve generacije ljudskog roda imale su iskušenje sa ovom sortom ljudi, a od njih se nisu uspjeli sačuvati ni vjerovjesnici ni poslanici, ni učenjaci ni daije ni reformatori. Nikada se nije desio nijedan događaj, slučaj, a naročito kriza, a da oni nisu bili prvi koji su uzeli učešće u tome i pokušali odvijanja usmjeriti u pravcu koji njima odgovara. Islamskom ummetu nanijeli su toliko zla i poniženja, da bi im pozavidio i mrski neprijatelj, i najveći zlobnici i zavidnici. Uzvišeni Allah kazao je za njih, u Svojoj mudroj Objavi: “Ako se licemjeri i oni čija su srca bolesna i oni koji po Medini šire laži – ne okane toga, Mi ćemo ti vlast nad njima prepustiti i oni će samo kratko vrijeme kao susjedi tvoji u njoj ostati.” (El-Ahzab, 60)

Prema mišljenju Ibn Abbasa, radijallahu anhu, “el-murdžifun – oni koji po Medini šire laži” jesu oni koji priželjkuju i izazivaju smutnje, dok je Katada rekao da su to “oni koji uznemiravaju srca vjernika, plašeći ih smrću i porazom”. Neki učenjaci smatraju da su u ovom ajetu spomenuta tri svojstva licemjera, a razlog njihovog spominjanja krije se u njihovoj velikoj štetnosti i opasnosti po vjernike.

U Bici na Uhudu, murdžifi – smutljivci proširili su vijest da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ubijen; širili su priču da se muslimani neće vratiti živi sa Tebuka, i da će ih Rimljani uzeti u roblje; kada je promijenjena kibla, govorili su: “Šta je sa onima koji su umrli prije promjene, i kakav je status njihovog vjerovanja i namaza?”; za muslimanske zarobljenike govorili su da su poraženi i poniženi i da su mnogi od njih ubijeni, s ciljem širenja sumnji, straha i panike; kada su htjeli neke ashabe odvratiti od vjerovanja i baciti ih u očaj, govorili su im: “Neprijatelji se okupljaju zbog vas, trebate ih se pričuvati!” (Ali Imran, 173); neki su govorili: “Ne krećite u boj po vrućini” (Et-Tevba, 81); širili su lažne vijesti o muslimanima i oklevetali Aišu, radijallahu anha, za koju je pjesnik rekao:

*Krepost i dostojanstvo krase biće njeno,
ni trena zlo od nje nije činjeno,
nijedno stvorenje nije ogovoreno.*

Cijenjena braćo! Historija se ponavlja, današnji dan sliči jučerašnjem, i kao što se najbolje generacije muslimana nisu mogle sačuvati njihovog zla, tako i danas postoje oni koji idu njihovim stopama, a naš narod bi za njih rekao da su “zli potomci zlih predaka”. Njihova su srca pokvarena, duše podmukle, vjerovanje pomiješano sa sumnjom, njihova nutrina poznata. Šejtan ih je, šapatom, pozvao i oni su mu se odazvali, uljepšao im je postupke koji srde njihovog Gospodara, pa su ga poslušali, jedva čekaju da se desi neko zlo kako bi ga razglasili putem portala, kojima je jedini zadatak potpaljivanje vatre pesimizma i beznada. Koliko bi se stvari pokopalo i potisnulo u zaborav da nije zloupotrebe ovih portala koje smutljivci eksploatišu na najgori mogući način, i u formi zastrašivanja i iracionalnog preuveličavanja. Sve što oni pišu očigledna je sramota i besmislica, kojom zaglupljuju mase i guraju ih u neznanje, propast i zlo; njihova najveća ambicija je raspirivanje zla, oživljavanje starih smutnji, zavođenje ljudi i širenje pesimističnih vijesti i glasina bez ikakve provjere i zadržke, kao što su prije njih radili njihovi zli preci: “Kada saznaju za nešto važno, a tiče se sigurnosti ili opasnosti, oni to razglase” (En-Nisa, 83).

Nisu uzeli pouku iz riječi Uzvišenog: “On ne izusti nijednu riječ a da pored njega nije prisutan onaj koji bdi” (Kâf, 18).

Koliko su samo zla nanijeli nevinim ljudima, posijali smutnje među odabranim Božijim robovima, bacili ljage na muslimanske autoritete, učenjake i velikane, i koliko su svojom smutnjom i lažima pokidali veza, uzrokovali zločina, uništili civilizacija, rasturili porodica i kuća, razorili prijestolnica i društava, u suštini ni iz čega i ni od čega!

Pjesnik je rekao:

*Ako budeš iskušan ljudima koji nemaju morala i pred
kojima se, iz nužde, moradneš pretvarati
reci: “Gospodaru moj, budi blag prema nama, jer pritisljeni
smo sa svih strana i svim belajima okruženi.”*

Nikako da se iščupaju iz blata vlastitog neznanja, lahko se povedu za svakim povikom, i sami skloni preuveličavanju, od zrna naprave hrpu, od kamenčića brdo, od mrava slona, od napuštenih bunara visoke dvorce. Pogrešno čitaju i tumače događaje kako bi time obmanuli ljude, napakostili im i nanijeli zlo. Reкао je imam Kurtubi: “Širenje pesimizma i neprovjerenih vijesti je haram, jer to predstavlja uznemiravanje, a uznemiravanje je zabranjeno slovom Kur’ana.”

Cijenjeni vjernici! Allah, džellešanuhu, kaže: “A među vama ima onih koji ih rado slušaju...” (Et-Tevba, 47).

Da, braćo i sestre, smutljivci sami ne bi mogli ništa učiniti da nemaju pomagače, među običnim svijetom i plitkoumnim ljudima koji šire njihov govor i agituju za njihove ideje.

Imam Muslim bilježi u svom “Sahihu” od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dovoljno je čovjeku laži da prenosi sve što čuje.” Ebu Davud bilježi sa vjerodostojnim lancem da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Loša je poputnina čovjeku ‘oni misle, smatraju.’” Buhari i Muslim bilježe od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čuvajte se sumnjičenja, jer je sumnjičenje najlažljiviji govor.”

Nemamo nikakve dvojbe da je širenje lažnih i pesimističnih vijesti djelo obavještajnih službi, šejtanskog zavodjenja i instrumentalizacije, iza kojih stoje ideologije koje služe neprijateljima islama i provode se po diktatu terorističkih organizacija i sektaških milicija, pod plaštom zavodjenja islamske vlasti, hilafeta, i u ime navodnog džihada, s konačnim ciljem destabilizacije muslimanskih država, širenja sumnji u istinitost vjere, potkopavanja vjerskih konstanti, temelja i načela i odvođenja od autentičnog identiteta, ideje i kulture. Svojim spletkama oni ugrožavaju sigurnost i nagrizaaju jedinstveno društveno tkivo, a posebna meta su im vjernici, institucije koje promoviraju dobro i odvrćaju od zla, daije i reformatori i pitanja koja se tiču žene muslimanke. Djeluju vrlo perfidno, skloni su optuživanju vjernika za prikrivene namjere i motive, ismišljavanju temeljnih vjerskih istina i potkopavanju povjerenja u autoritete i uzore. Pjesnik je rekao:

*Ne, nećemo slušati nijednog smutljivca i ići mračnim putevima zablude
naš put je put Poslanika i njegovih ashaba, bježimo od svake stranputice.*

Islamski ummete, postoji na desetine medijskih kuća, satelitskih kanala, informativnih mreža koje su preuzele na sebe misiju širenja lažnih i zlonamjernih vijesti i vođenje medijskih kampanja u formi psihološkog rata i moralne destrukcije, koje su motivisane neprijateljskim namjerama prema islamskom vjerovanju, njegovim temeljima, uzorima i vrijednostima. Njihovo djelovanje moglo bi se opisati kao “moralne mine”, “psihološke tempirane bombe” i “psihološko oružje za masovno uništenje” i “ideološka municija” kojom žele poljuljati odlučnost i proširiti očaj i beznade među muslimanima.

Islamski ummet ima obavezu, svako u svom domenu, da se svim sredstvima suprotstavi ovoj pojavi, koja ima rušilačke posljedice po sigurnost ummeta i stabilnost muslimanskih društava.

Islamski učenjaci i daije dužni su ukazati na zablude ove “odmetničke” skupine i na grešnost njihovih postupaka, kao što su to činili njihovi prethodnici kroz dugu islamsku povijest.

Pojašnjavajući razloge razotkrivanja zabluda nekih sekti, Ibn Betta, Allah mu se smilovao, rekao je: “Naveo sam njihova mišljenja s ciljem upoznavanja muslimana sa njihovim devijantnim i zabludjelim učenjima, i idolatrijskim elementima u njima, i udaljavanja mladih i neiskusnih ljudi, koji nemaju dovoljno znanja, iz njihovog društva, kako ne bi slušali njihove riječi i mišljenja.”

Prva meta njihovog rušilačkog djelovanja, dakle, mladi ljudi, moraju biti svjesni opasnosti i dalekosežnosti njihove zavjere, i ne dozvoliti da budu plodno tlo za njeno uspijevanje i uzrok njenog širenja, a ono što će im, svakako, pomoći na tom putu jeste principijelna primjena islamskog načela provjeravanja vijesti i opreznosti, izbjegavanje puteva pogrešnog tumačenja i pesimizma, i građenje stavova o aktuelnim dešavanjima na znanju i ispravnom poimanju, uz doslovno slijeđenje Kur’ana i sunneta. Ono što je također važno jeste da se u svim stvarima, jasnim i manje jasnim, savjetuju sa islamskim učenjacima.

Poruka vlasnicima, urednicima i novinarima muslimanskih medija: Bojte se Allaha, i ne pružajte utočište smutljivcima i lažljivcima, koji koriste vaš prostor za širenje pesimizma i kukavičkog duha među muslimanima. Sasijecite smutnju u njenom korijenu i isušite je na njenom izvoru, a posebno u ovim kriznim vremenima, i klonite se preuveličavanja, zastrašivanja, podstrekivanja u komentarima i analizama. Iznadite naučni model i praktične mehanizme za uspostavljanje civilizovanog dijaloga, promociju pozitivnih osobina i općeprihvaćenih vrijednosti.

Islamski ummete! Naša obaveza, naspram ovih destruktivnih tendencija, jeste da se svi zajedno, kao jedna duša, suprotstavimo onima koji pokušavaju pocijepati naš saf i posijati sjeme razdora i smutnje među nama, poučeni primjerima država u našem najbližem okruženju, koje su preplavile smutnje, anarhija, unutarjni sukobi, masovna ubistva i progoni. Ima li nekog ko nije čuo za patnje i stradanja muslimana Palestine, Šāma (Sirije), Iraka, Jemena, Burme i Arakana? La havle ve la kuvvete illa billah! Nema snage i moći osim

kod Allaha! Uzvišeni Allah kaže: “One kojima je, kada su im ljudi rekli: ‘Neprijatelji se okupljaju zbog vas, trebate ih se pričuvati!’ – to učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: ‘Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar!’” (Ali Imran, 173)

Cijenjeni vjernici! Borba protiv smutljivaca, destruktivaca i razbijača svakog dobra i pozitivnosti, nema alternativu ukoliko želimo sačuvati idejno i društveno jezgro islamskog ummeta. Svi mi, zajedno, odgovorni smo za očuvanje vjere, vrijednosti, domovine i njenih resursa i dostignuća, suprotstavljanje propagatorima zla i smutljivcima, iskorjenjivanje njihovog zla i “naoružavanje” muslimanske zajednice oružjem nade, optimizma i pozitivnog stava. Optimizam i nada rađaju odlučnost, isijavaju zrelost i udahnuju povjerenje i spremnost na izazove. Ova veličanstvena i prosvjetljujuća snaga jedan je od najljepših ružičnjaka šerijata i Poslanikovog sunneta, koji je rekao: “Obveseljavajte, a ne rastužujte, i olakšavajte, a ne otežavajte.” (Muslim)

Ubejj ibn Ka’b, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Obraduj ovaj ummet slavom, ponosom, pobjedom i vlašću na zemlji.” (Ahmed sa vjerodostojnim senedom)

Pjesnik je rekao:

*Došao nam je Vjerovjesnik nakon beznada i vremena prekida poslanstva,
dok je na Zemlji višeboštvo vladalo
On je postao svjetiljka i uputitelj, naučio nas islamu,
i zbog toga Allahu zahvaljujemo.*

Najbolji način da se sačuvamo od mračnih smutnji i upropaštavajućih iskušenja jeste da budemo daleko od svih vrsta smutnji i njihovih propagatora, držimo se zajednice muslimana, pokoravamo se vođama muslimana u dobru, ostavimo podjele, grupisanja, sektaštvo i fanatizam, kao što kaže Uzvišeni: “Svi se čvrsto Allahova užeta držite i ne rezjedinjujte se.” (Ali Imran, 103)

Donosite salavate i selame, Allah vam se smilovao, na Vjerovjesnika milosti, kao što vam je to naredio Plemeniti Gospodar u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha, džellešanuhu, da i meni i vama podari blagoslov u Kur’anu i sunnetu, i da podari da se okoristimo uputom najboljeg od svih ljudi.

Molim Allaha da oprost i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On prašta i milostiv je.

ZADOVOLJSTVO ALLAHOM, DŽELLEŠANUHU (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

20. džumadel-ula 1438. po Hidžri / 17. februar 2017.

Hvala Allahu Koji je zadovoljan da nam islam bude vjera, a Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, poslanik, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji je onome ko bude zadovoljan islamom kao vjerom i Muhammedom kao poslanikom, obećao veliku nagradu; i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka je na njega, njegovu porodicu, ashabe i one koji ih slijede do Sudnjeg dana, Božiji blagoslov i mir.

Cijenjeni vjernici! Savjetujem sebi i vama da se samo Allaha bojimo, jer ko se bude Allaha bojao, “On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati”. (Et-Talak, 5)

Zadovoljstvo Allahom, džellešanuhu, u najširem smislu, predstavlja posebnu vrlinu bliskih robova Milostivog, i visoki stepen koji su postigli oni kojima je On put dobra pokazao, i znači: zadovoljstvo onim što je naređeno i ostavljanje onoga što je zabranjeno i prihvatanje sudbine i stanja u kojem se čovjek nalazi onakvim kakvo jeste, bilo dobro ili zlo. Kada su Fudajla ibn Ijada upitali: “Ko je zadovoljan Allahom, džellešanuhu?”, on je odgovorio: “Onaj koji nikada ne poželi drugačiju sudbinu od one koja mu je data, jer Allah, džellešanuhu, za Svog čestitog roba neće odabrati osim ono što je dobro za njega”, a zatim je proučio riječi Uzvišenog: “Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. – Allah zna, a vi ne znate.” (El-Bekara, 216)

Nagrada je srazmjerna djelu: ko bude zadovoljan Allahom, džellešanuhu, Allah će biti zadovoljan njime, a Allahovo zadovoljstvo čovjekom bolje je i vrednije za njega od Dženneta i svih njegovih užitaka. U dva “Sahiha”, od Ebu Seida el-Hudrija, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah, džellešanuhu, reći će stanovnicima Dženneta: “O stanovnici Dženneta!” “Čujemo i odazivamo Ti se, Gospodaru”, reći će oni. “Da li ste zadovoljni?”,

upitat će ih On. “Kako ne bismo bili zadovoljni, a dao si nam ono što nisi dao nijednom od Svojih stvorenja”, odgovorit će. “Dat ću vam ono što je bolje od toga”, reći će On. “A šta je to bolje?”, upitat će. Tada će Allah reći: “To je Moje zadovoljstvo, nakon kojeg se više nikada neću rasrditi na vas.”

Allahovi poslanici, alejhimus-selam, dali su nam najbolji primjer potpune posvećenosti Allahu, džellešanuhu, i postizanja Njegovog zadovoljstva.

Musa, alejhis-selam, požurio je na “susret s Allahom”, džellešanuhu: “da bi On bio zadovoljan”. (Ta-ha, 84)

Sulejman, alejhis-selam, zahvaljuje Allahu, džellešanuhu, na blagodatima koje mu je dao, i moli Ga u dovi da ga uputi na činjenje dobrih djela, i kaže: “Gospodaru moj, omogući mi da budem zahvalan na blagodati Tvojjoj, koju si ukazao meni i roditeljima mojim, i da činim dobra djela na zadovoljstvo Tvoje, i uvedi me, milošću Svojom, među dobre robove Svoje.” (En-Neml, 19)

Zekerija, alejhis-selam, zamolio je Allaha, džellešanuhu, da mu podari čestito potomstvo, kojim će On biti zadovoljan i ono zadovoljno Njime: “Bojim se rodaka svojih po krvi poslije mene, a žena mi je nerotkinja, zato mi pokloni od Sebe sina da naslijedi mene i porodicu Jakubovu, i učini, Gospodaru moj, da budeš s njim zadovoljan.” (Merjem, 5–6)

Poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najzadovoljniji čovjek Allahom, džellešanuhu, najpredaniji Allahovom zadovoljstvu i najviše je tražio Allahovo zadovoljstvo, u svim svojim postupcima. To se jasno može vidjeti u njegovim riječima i djelima. Iako je postigao najveći stepen u ovom aspektu vjere, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustrajno je molio Allaha, džellešanuhu, u svojim dovama, da mu podari zadovoljstvo Njime, a o čemu svjedoči sljedeći hadis. Muslim bilježi u “Sahihu” od Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Jedne noći, dok sam spavala sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, primijetila sam da on nije u postelji, pa sam ustala da ga potražim. Našla sam ga u džamiji, napipala sam unutrašnjost njegovih stopala, koja su bila uspravljena (s prstima okrenutim prema kibli), a on je učio dovu: ‘Gospodaru moj, utječem se Tvojim zadovoljstvom od Tvoje srdžbe, Tvojim oprostom od Tvoje kazne, i utječem se Tebi od Tebe, ne mogu Te pohvaliti onako kako Tebi dolikuje, Ti si onakav kakvim si Sebe opisao i pohvalio.’”

Bilježi Nesai u “Sunenu” od Saiba ibn Malika da je jedna od Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, dova bila: “Molim Te da mi podariš zadovoljstvo nakon

odredbe, i ugodan život nakon smrti, i slast gledanja u Tvoje lice, i čežnju za susretom s Tobom, ali ne zbog nedaće niti smutnje koja me zadesila. Gospodaru moj, ukrasi nas ukrasom imana i učini nas uputiteljima i upućenima.”

U svim situacijama, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio je samo ono čime je Allah zadovoljan, pa čak i kada je ostao bez svojih najdražih i najbližih osoba: Hatidže, radijallahu anha, sinova i kćeri, amidže Hamze, i mnogih ashaba.

Bilježi Muslim u “Sahihu”, da je Poslanik, sallallahu alejhi sellem, kada mu je umro sin Ibrahim, zaplakao i kazao: “Oči plaču, srce tuguje, a mi nećemo reći ništa čime Allah nije zadovoljan. Tako mi Allaha, Ibrahim, mi smo tužni zbog rastanka s tobom.”

Nema ništa dragocjenije, plemenitije, uzvišenije i dostojnije ljubavi i poštovanja, od Božijeg zadovoljstva.

Radi Božijeg zadovoljstva plakale su oči skrušenih, i strepjela srca bogobojaznih. Žrtvovali su se radi Božijeg zadovoljstva: “Ima ljudi koji se žrtvuju da bi Allaha umilostivili – a Allah je milostiv robovima Svojim.” (El-Bekara, 207)

Njihovo prijateljstvo i odricanje bilo je radi Allaha; njihov rukū i sedžda bili su potaknuti Božijim zadovoljstvom: “Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako se klanjaju i licem na tle padaju želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo.” (El-Feth, 29)

Cijenjeni vjernici! Zadovoljstvo Allahom, džellešanuhu, je uzvišeni stepen, za koga je Allah obećao Džennet. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Ebu Seidu el-Hudriju, radijallahu anhu: “O Ebu Seide, ko bude zadovoljan Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhammedom kao poslanikom, obavezan mu je Džennet.” (Muslim)

Imam Ahmed u “Musnedu” bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema nijednog muslimana koji, kada osvane i omrkne, kaže: ‘Zadovoljan sam Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhammedom kao poslanikom’, a da mu Allah, džellešanuhu, na Sudnjem danu, neće dati ono čime će biti zadovoljan.”

Nagrada na dunjaluku je slast imana, sreća i smirenost. Bilježi Muslim u “Sahihu” od El-Abbasa, radijallahu anhu, da je čuo Poslanika, sallallahu alejhi

ve sellem, da kaže: “Osjetio je slast imana onaj ko bude zadovoljan Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhammedom kao poslanikom.”

Ummete islama! Ko bude zadovoljan Allahom kao Gospodarom, osjetit će slast u pokornosti Njemu, i užitak u udaljavanju od grijeha prema Njemu; ko bude zadovoljan islamom kao vjerom, osjetit će sreću u slijedenju islamskog vjerzakona i izvršavanju njegovih propisa; ko bude zadovoljan Muhammedom kao poslanikom, osjetit će zadovoljstvo u slijedenju njegovog sunneta i pridržavanju njegove upute.

Rekao je Ibn Kajjim: “Čuo sam Ibn Tejmijju, Allah uzvisio njegovu dušu, da kaže: ‘Ako, dok činiš dobra djela, ne osjetiš nikakvo poboljšanje i zadovoljstvo u duši, dobro se preispitaj, jer je Allah, džellešanuhu, Šekur – Blagodaran, tj. obavezao se da će trudbenika za njegovo djelo još na ovom svijetu nagraditi slašću koju će osjetiti u srcu, snagom zadovoljstva i radošću očiju. Ukoliko to ne osjeti – nešto, sigurno, nije uredu s njegovim djelom.’”

Uzvišeni Allah kaže: “Allah obećava vjernicima i vjericama džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno boraviti, i divne dvorove u vrtovima edenskim. A i malo naklonosti Allahove veće je od svega toga; to će, doista, uspjeh veliki biti!” (Et-Tevba, 72)

Cijenjeni vjernici! Postizanje Allahovog zadovoljstva je najvredniji i najveći ideal, i najuzvišeniji i najpotpuniji cilj. On je čežnja koja je osvojila srca vjernika, i nada koja je ovladala dušama iskrenih. Koliko su samo na putu postizanja Allahovog zadovoljstva uložili truda i koliko su u tome žrtvovali života i imetka.

Svaki musliman koji je zadovoljan Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhammedom kao poslanikom, traži puteve koji će ga približiti Allahovom zadovoljstvu, a najveći uzrok Allahovog zadovoljstva je tevhid – obožavanje samo Njega, i čvrsto držanje Njegove knjige i sunneta Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Bilježi Muslim u “Sahihu” od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je zadovoljan sa tri stvari kod vas, a prezire tri stvari. Zadovoljan je: da Ga obožavate i ne pripisujete Mu nikoga kao druga, da se svi čvrsto Allahovog užeta držite i ne razjedinjujete se, a prezire: rekla-kazala, mnoštvo pitanja i rasipanje imetka.”

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko napusti ovaj svijet sa iskrenom vjerom u Allaha, džellešanuhu, namazom i zekatom, napustio ga je a da je Allah njime zadovoljan.” (Hakim)

Zikr – spominjanje Allaha, džellešanuhu, jedno je od Allahu najdražih djela i djela kojima je On najzadovoljniji. Onaj koji spominje Allaha osjetit će sreću u srcu i zadovoljstvo i smirenost u duši, bez obzira na sva iskušenja i nedaće. Uzvišeni Allah objavio je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Zato otrpi njihove riječi i obavlaj molitvu, hvaleći Gospodara svoga, prije izlaska Sunca i prije zalaska njegova, i obavlaj je u noćnim satima, i na krajevima dana – da bi bio zadovoljan.” (Taha, 130)

Ibn Madže bilježi u “Sunenu” od Ebu Derde, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas obavijestim o vašem najboljem djelu, kojim je vaš Gospodar najzadovoljniji, i koje vas uzdiže na najviše deredže, i koje je bolje za vas nego da udijelite zlato i srebro, i da se susretnete s neprijateljem, pa ga ubijate i on vas ubija?” “Koje je to djelo, Allahov Poslaniče?”, upitaše. “Spominjanje Allaha”, odgovoro je on.

Jedna od stvari kojom se postiže Allahovo zadovoljstvo jeste redovno obavljanje namaza i naređivanje ukućanima da obavljaju namaz. Allah, džellešanuhu, pohvalio je Ismaila, alejhis-selam, zbog ove vrline: “I spomeni u Knjizi Ismaila! On je ispunjavao dato obećanje i bio poslanik, vjerovjesnik, i tražio je od čeljadi svoje da molitvu obavljaju i da milostinju udjeljuju, i Gospodar njegov je bio njima zadovoljan.” (Merjem, 54–55)

Lijepo ponašanje i lijepa riječ ostavljaju dubok trag na ljudsku dušu, i čovjeku sa lijepim ponašanjem Allah, džellešanuhu, upisat će Svoje zadovoljstvo do Sudnjeg dana. Bilal ibn Haris, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista će neko od vas izgovoriti riječ kojom je Allah zadovoljan, ne pridajući joj neku veliku pažnju, pa će mu Allah, džellešanuhu, za nju upisati Svoje zadovoljstvo do dana susreta s Njim.” (Tirmizi, hasen-sahih)

Najviše prava na lijepo ophođenje i lijepu riječ ima onaj ko je bio uzrokom tvog postojanja i dolaska na ovaj svijet, a to su tvoji roditelji. Najkraći, najplemenitiji i najuzvišeniji put do Allahovog zadovoljstva jeste zadovoljstvo roditelja.

Kako bi čovjek mogao zaboraviti ova velika vrata dobra, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uspostavio je jasnu vezu između Allahovog zadovoljstva i zadovoljstva roditelja! Tirmizi bilježi u “Sunenu” da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allahovo zadovoljstvo je u zadovoljstvu roditelja, a Allahova srdžba je u srdžbi roditelja.”

Allahova dobrota i blagodat prema ljudima ogleda se i u tome što im je podario da mogu postići Njegovo zadovoljstvo i sa najlakšim ibadetima. Ko bude zahvaljivao Allahu, džellešanuhu, na blagodatima, postići će Njegovo zadovoljstvo. Muslim u “Sahihu” bilježi od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je zadovoljan Svojim robom kada pojedje zalogaj i zahvali Mu zbog toga, ili popije gutljaj vode i zahvali Mu zbog toga.”

Ono što objedinjuje sve spomenuto jeste vjerovanje u Allaha, džellešanuhu, i žrtvovanje života na Njegovom putu i putu pomaganja Njegove vjere i sunneta Njegovog Poslanika. “Allah je zadovoljan onim vjernicima koji su ti se pod drvetom na vjernost zakleli. On je znao šta je u srcima njihovim, pa je spustio smirenost na njih, i nagradit će ih skorom pobjedom.” (El-Feth, 18)

Molim Allaha, džellešanuhu, da i meni i vama podari blagoslov u Kur'anu, i da podari da se okoristimo njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Molim Allaha da oprosti i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On prašta i milostiv je.

SUŠTINA BOŽIJIH ZAKONITOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi

27. džumadel-ula 1438. po Hidžri / 24. februar 2017.

Hvala Allahu Koji je stvorio i uredio kosmos, i učinio da on opstaje na nepromjenjivim zakonitostima. Zahvaljujem Mu i hvalim Ga, i ne poričem Njegovo dobro, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji u Svojoj Knjizi ništa nije izostavio.

“Gospodar tvoj nije zaboravan.” (Merjem, 64)

“Gospodar tvoj neće nikome zulum učiniti.” (El-Kehf, 49)

Svjedočim da je Muhammed, Njegov rob i poslanik, bio najskrušenije i najponiznije Božije stvorenje, i imao je najviše znanja o Njemu i Njegovom pravu. Allahu moj, blagoslovi i spasi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, potomstvo i ashabe, nosioce znanja, razboritosti, dobrote i bogobojznosti, i one koji ih slijede u dobru, dok traju dan i noć.

Bojte se Allaha, budite svjesni Njegove sveprisutnosti i znajte da: “Oni koji se Allahu i Poslaniku Njegovu budu pokoravali, koji se Allaha budu bojali i Njega se čuvali – to su oni koji su uspjeli i spašeni!” (En-Nur, 52)

Cijenjeni vjernici! Zaista ovaj skladni i uređeni kosmos, veličanstvena djela Božijeg stvaranja, savršeni dokazi i mudrosti u njemu, egzistira i opstoji u skladu sa nepromjenjivim Božijim zakonitostima i preciznim pravilima, ne odstupajući od njih ni u najmanjoj mjeri. Kada bi se u njemu desio i najmanji poremećaj, koliko i treptaj oka, propala bi nebesa i Zemlja i sve što je na njima. Uzvišeni Allah kaže: “Allah brani da se nebesa i Zemlja s mjesta svoga pomaknu. A da se pomaknu, niko ih drugi osim Njega ne bi zadržao; On je, zaista, Onaj Koji ne žuri s kaznom i Onaj Koji grijeha oprašta.” (Fatir, 41)

Božije zakonitosti u kosmosu, živim bićima i društvenim zajednicama konstantne su, postojane i konzistentne, ne mijenjaju se i ne odstupaju, i to je jedna od njihovih najvažnijih karakteristika, kao što kaže Uzvišeni: “Zar oni mogu očekivati nešto drugo već ono što je zadesilo narode drevne?! U Allahovim

zakonima ti nikad nećeš naći promjene; u Allahovim zakonima ti nećeš naći odstupanja.” (Fatir, 43) Obuhvataju cijeli svijet, njegove više i niže sfere, i sve aspekte života, događaje i promjene. Naš Gospodar, neka je uzvišen, u svakom trenutku, i svakog dana, nečim se zanima, i sve je, kod Njega, precizno određeno, kao što kaže u 3. ajetu sure Et-Talak: “Allah je svemu već rok odredio.”

To su božanske, sveobuhvatne i nepromjenjive zakonitosti, koje ne biraju i ne preferiraju jedne ljude ili narode nad drugima: kada Allah, džellešānuhu, hoće da se neka Njegova zakonitost ispuni, na nekom čovjeku ili narodu, to će se desiti i niko to ne može promijeniti. Strijelci koji su se oglašili o Poslanikovu naredbu – da ne napuštaju svoje položaje – doživjeli su poraz, iako su bili na istini, jer Allahovi zakoni odnose se na sve.

Allahova pomoć, ponos i počast dešavaju se u skladu sa preciznim i savršenim zakonima; poraz i poniženje ljudi zasluže također u skladu sa Božijim zakonitostima, jasnih obilježja, očiglednim, vidljivim i transparentnim. To je druga karakteristika Božijih zakonitosti, za one koji razmišljaju i koriste razum za njihovo proučavanje i razumijevanje, i svjesni su da se sadašnjost i prošlost odvija(la) sukladno ovim impresivnim i očividnim zakonima.

Oni nemarni, koji ne razmišljaju o Božijim zakonima, kada se oni dese, bivaju nespremni i iznenađeni; na njima će se ispuniti Riječ rečena o narodima, a oni će tada, od kajanja, prste svoje gristi, no to im ništa neće koristiti. Uzvišeni Allah kaže: “Ali im vjerovanje njihovo, kada bi kaznu Našu vidjeli, ne bi nimalo koristilo. To je prema Allahovom zakonu koji je primijenjen za sve robove Njegove – i tada bi nevjernici stradali.” (El-Mu’min, 85)

Ummete islama! Božije zakonitosti, kojima su obuhvaćena živa bića, Zemlja i ljudske zajednice, mnogobrojni su i raznovrsni. Ovisno o predmetu na koji se odnose, dijelimo ih na: kosmičke, prirodne, društvene, civilizacijske, ekonomske, povijesne i političke zakonitosti. Uzvišeni Allah pojasnio je mnoge od ovih zakonitosti u Svojoj Knjizi i preko Svog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i naredio nam je da posmatramo i razmišljamo o ajetima i opomenama, historijskim događajima i kur’anskim kazivanjima, kako bi na temelju tog razmišljanja, nastali “zreli umovi”, sposobni da proniknu u suštinu zakonitosti koje upravljaju ljudskim društvom i prirodom stvari, i ispravno tumače kosmičke pojave i fenomene, istražuju i uzimaju pouku iz završetaka i posljedica stvari i spoznaju ispravna mjerila progresa i stagnacije i smjene civilizacija.

Uzvišeni Allah kaže: “Prije vas su mnogi narodi bili i nestali. Zato, putujte po zemlji i gledajte kako su završili oni koji su istinu poricali.” (Ali Imran, 137)

“Allah vam želi objasniti i uputiti vas putevima kojima su išli oni prije vas i oprostiti vam. Allah je Onaj Koji sve zna i mudar je.” (En-Nisa, 26)

Allah, džellešanuhu, pojasnio je ove zakonitosti, najpotpunije i najsavršenije, želeći od nas da naučimo njihove znakove i ispravno ih razumijemo, i da ih iskoristimo na najkvalitetniji način u našim životima i svim životnim situacijama, u napretku i civilizacijskim tokovima.

Nema nikakve sumnje u to da kur’anske upute i temeljni principi sunneta sadrže bit Božijih zakonitosti koje upravljaju životom i kosmosom, povezuju uzroke s posljedicama i početke sa završnicama i rezultatima, u preciznim i do u najsitnije detalje odabranim kontekstima. Najlakše ih je prepoznati u kur’anskom govoru o prijašnjim narodima i stradanjima onih koji su poslanike u laž utjerivali, stanjima naroda i vladara, fenomenima pobjede i poraza, koji proizlaze iz nepobitnih i kategoričkih Božijih zakona koji nikoga ne zaobilaze.

Čovječanstvo treba stalno podsjećati i upozoravati na ove zakonitosti, sukladno riječima Uzvišenog: “I Musaa smo poslali s dokazima Našim: ‘Izvedi narod svoj iz tmina na svjetlo i podsjeti ga na Allahove blagodati.’ To su, uistinu, znakovi za svakog ko je strpljiv i zahvalan.” (Ibrahim, 5)

Ummete islama! Među ovim zakonitostima postoje opće, univerzalne zakonitosti od kojih se može okoristiti cijelo čovječanstvo, i koje nisu ničiji monopol. Allah, džellešanuhu, u nekom vremenu može otkriti čovječanstvu znanja u domenu općih zakonitosti, koja nije otkrio njihovim precima. Takvih, općih, zakonitosti je najviše i zauzimaju najviše prostora u ljudskoj historiji, kao što su prirodne zakonitosti; zakonitosti ljudske naravi; kosmičke zakonitosti i odvijanje svih stvari u skladu sa Božijom sveopćom voljom i određenjem; zakonitosti smjene dana i noći i kretanja Sunca i Mjeseca; zakonitosti stvaranja i nastanka zajednica; zakonitosti izgradnje, razvoja, urbanizacije i civilizacije; zakonitosti korištenja zemaljskih dobara u naučnom i civilizacijskom napretku.

Kada god je čovječanstvo ispravno razumjelo Božije zakonitosti i pravilno se odnosilo prema njima, živjelo je ugodnim životom i osjećalo je zadovoljstvo kakvom nema ravnog.

Prve generacije muslimana dostigle su vrhunac u civilizaciji, napretku i blagostanju, upravo zbog poznavanja ovih zakonitosti, pravilnog odnosa prema njima i njihove kvalitetne upotrebe. Kada su, kasnije generacije, zanemarile ove zakonitosti, i pogrešno se postavile prema njima, došli su drugi narodi i preuzeli od muslimana “konce” civilizacije i napretka, koristeći se znanjem i iskustvom muslimana, otkrivajući Božije zakonitosti u kosmosu i životu i postupajući u skladu sa tim zakonitostima, zbog čega su zaslužili udio u “Božijim darovima” koje je On učinio dostupnim svakome ko spozna Njegove zakone i pravilno ih koristi.

Uzvišeni Allah kaže: “Svima njima, i jednima i drugima, dajemo darove Gospodara tvoga; a darovi Gospodara tvoga nisu nikome zabranjeni.” (El-Isra, 20)

Međutim, ovo “dunjalučko otkrovenje”, koje im je dato, i blagodati koje im dolaze sa svih strana, dok se oni “guše” u strastima i užicima, daleko od Allaha (i svijesti o Njemu), u suštini je čisto materijalno otkrovenje, koje je lišeno Božijeg blagoslova, smirenosti i zadovoljstva, ali se, i kao takvo, dešava u skladu sa zakonitošću odgađanja kazne i postepenog približavanja kazni nevjernika, za koje Uzvišeni kaže: “I kada bi zaboravili ono čime su opominjani, Mi bismo im kapije svega otvorili; a kad bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi odjednom svaku nadu izgubili, i zameo bi se trag narodu koji čini zlo, i neka je hvaljen Allah, Gospodar svjetova!” (El-En’ām, 44–45)

Ahmed i Taberani bilježe da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ako vidite da Allah čovjeku daje, od dunjalučkih dobara, sve što poželi, a on i dalje ustrajava u grijehu, znajte da je to odgađanje kazne.” Odgađanje kazne, odnosno približavanje kazni može potrajati, a može se i brzo ostvariti. Ono je Božija zakonitost koja se ne mijenja i ne izostaje. “Zato uzmite iz toga pouku, o vi razboriti!” (El-Hašr, 2)

Ummete islama! Od Allahovih postojanih i konstantnih zakonitosti jesu zakonitosti koje se tiču pobjede Njegove vjere i šerijata, i Njegovih prijatelja i skupine, i zakonitosti spuštanja kazne i uništenja narod i sl. Ove je zakonitosti Uzvišeni posebno i detaljno pojasnio u Svojoj Knjizi, naglasivši da je tevhid – čvrsta i iskrena vjera u Božiju jednoću i činjenje dobrih djela, uz poduzimanje svega što je potrebno da se to ostvari, jedini put da islamski ummet izbori

pobjedu i ostvari vlast na zemlji, a o čemu Uzvišeni kaže: “Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurno namjesnicima na Zemlji postaviti, kao što je postavio namjesnicima one prije njih, i da će im zacijelo vjeru njihovu učvrstiti, onu koju im On želi...” (En-Nur, 55); “I protiv njih pripremite koliko god možete snage i konja za boj, da biste time zaplašili Allahove i vaše neprijatelje” (El-Enfal, 60).

Kur'an je pojasnio da neprijatelji ummeta imaju svoje vrijeme i rok, i kada prođe taj rok, na njih se spušta Božija kazna. Neki posumnjaju u to kada vide snagu i moć nevjernika, a ne znaju da se sve to dešava u skladu sa savršenim Božijim zakonima, i da odgađanje kazne nasilnicima i tiranima može potrajati i ne ostvariti se u datom trenutku, i da može doći do smjene generacija, pa da se, tek nakon toga, ispuni Allahovo obećanje na nasilnicima i zulumčarima, koga, ni za tren, neće moći ni odložiti ni ubrzati.

Dovu mazluma, onoga kome je nepravda učinjena, Allah, džellešanuhu, će ispuniti, pa makar nakon određenog vremena.

Cijenjeni vjernici! Jedna od najuzvišenijih Božijih zakonitosti spomenuta je u riječima Uzvišenog: “i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti’” (Ibrahim, 7); “i ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali; i budite strpljivi, a Allah je, zaista, uz strpljive.” (El-Enfal, 46)

Također, Božija zakonitost je da suprotstavljanje Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i kršenje njegovih zabrana nužno vodi porazu i neuspjehu, općoj propasti i pojavi nereda na moru i kopnu.

Jedna od najsuptilnijih i najpreciznijih Božijih zakonitosti jeste da se promjena stanja, lošeg u bolje, može desiti samo ako ta promjena krene od individue, kao što kaže Uzvišeni: “Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni” (Er-Ra'd, 11).

Čovjek je, u osnovi, odgovoran za vlastitu promjenu i promjenu drugih, kao što je odgovoran za nered i stagnaciju.

Božija zakonitost je da se čovjekovo stanje mijenja, jedan dan je u blagostanju, a drugi u iskušenju, čas je pobjednik, a čas poraženi.

Uzvišeni Allah kaže: “Ako vi dopadate rana, i drugi rana dopadaju. A u ovim danima Mi dajemo pobjedu sad jednima, a sad drugima, da bi Allah ukazao na one koji vjeruju i odabrao neke od vas kao šehide...” (Ali Imran, 140)

Jedna od konkretnih posljedica ove zakonitosti jeste da se pokažu licemjeri i zli ljudi, i da se razdvoje od vjernika i iskrenih ljudi. To je zaista fascinirajuća zakonitost “razdvajanja”, odnosno čišćenja vjerničkog safe. Uzvišeni kaže: “Allah neće vjernike s licemjerima izmiješane ostaviti, već će loše od dobrih odvojiti.” (Ali Imran, 179)

U Kur'anu i sunnetu jasno je naglašeno da su rasprostranjenost nepravde i nasilja, odsutnost pravde, širenje grijeha i njihovo javno činjenje, luksuz i rasipništvo, najveći uzroci promjene stanja nagore, gubitka blagodati, iznenadnih Božijih kazni, pomanjkanja blagostanja i nafake, tvrdoće srca, udaljenosti srca i mržnje među njima, međumuslimanskih prepirki i svađa. “A zar su sigurni oni koji ružne podmuklosti snuju – da ih Allah neće u zemlju utjerati ili da im neće, odakle ne mogu ni pomisliti, kazna doći, ili da ih neće na putovanjima njihovim kazniti – oni neće umaći! ili da ih neće malo-pomalo kažnjavati? Ali, Gospodar vaš je doista blag i milostiv.” (En-Nahl, 45–47)

U komentaru ovog ajeta Ibn Džerir, Allah mu se smilovao, rekao je: “On će ih postepeno uništavati, tako što će ih postepeno kažnjavati i umanjivati njihov broj, pa će ih, na kraju, sve uništiti.”

Uzvišeni, također, kaže: “I Mi smo samo onda naselja uništavali kad su stanovnici njihovi nasilnici bili.” (El-Kasas, 59)

“Ali, zato što su zavjet svoj prekršili, Mi smo ih prokleli i srca njihova okrutnim učinili.” (El-Maida, 13)

“...ali su i oni dobar dio onoga čime su bili opominjani zaboravili, zato smo među njih neprijateljstvo i mržnju do Sudnjega dana ubacili.” (El-Maida, 14)

“Kad hoćemo jedan grad uništiti, onima koji su u njemu na raskoš navikli prepustimo da se razvratu odaju i da tako zasluže kaznu, pa ga onda do temelja razrušimo.” (El-Isra, 16)

Vjerodostojnim putem preneseno je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “One prije vas upropastilo je to što su praštali uglednim ljudima kada bi ih uhvatili u krađi, a kažnjavali bi slabe i nemoćne. Tako mi Allaha, kada bi Fatima, kćerka Muhammedova, ukrala, odsjekao bih joj ruku.”

Allahovi robovi, od Božijih zakonitosti, koje imaju snažne implikacije, jeste zakonitost suzbijanja: zla dobrom, zablude uputom, zlih ljudi dobrim ljudima, i to je jedna od najvažnijih zakonitosti na kojoj opstoji poredak u kosmosu, i koja čuva ljude od općeg nereda i uništenja.

Uzvišeni Allah kaže: “A da Allah ne suzbija ljude jedne drugima, na Zemlji bi, doista, nered nastao – ali, Allah je dobar svim svjetovima.” (El-Bekara, 251)

Cijenjeni vjernici! Dešavanja u kosmosu, životu i historiji, povijesti naroda i njihovi usponi i padovi, blagostanja i krize kroz koje su prolazili, nastanak i nestanak carstava, procvat i dekadencija civilizacija, sve to odvijalo se u skladu sa vječnim i nepobitnim Božijim zakonima, koji se ne mijenjaju i koji se ponavljaju kada god se ispune njihovi uvjeti.

Pametani i mudri vjernici su oni koji se trude spoznati ove zakonitosti, razumjeti njihove poruke i implikacije, kroz Božije dokaze, opomene, “Allahove dane”, razmišljanje o kur’anskim kazivanjima i davnoj prošlosti, i njihovo precizno iščitavanje s ciljem uzimanja pouke i savjeta, i razmišljanje o događajima i stavovima, kako bi otkrio suštinu ovih zakonitosti, koje predstavljaju vrhunac pravde, kontinuiteta i dosljednosti, a u tome su mnogobrojne koristi i veličanstveni plodovi koji se ne mogu pobrojati.

Musliman koji razumije Božije, opće i posebne, zakonitosti, zna kako se odvija i na kojim principima funkcionira Božija odredba, i razmišlja o njihovim mudrostima, ciljevima i uzrocima, i ravna se i mjeri prema njima i ne suprotstavlja im se. Rezultat toga je da biva opskrbljen jasnim viđenjem stvari, smirenošću i pouzdanjem u Allaha, džellešānuhu, i posmatra događaje “Allahovim svjetlom”, povećava se njegovo vjerovanje u Allaha, džellešānuhu, i svjestan je da su sve stvari, sa uzrocima i posljedicama, počecima i završecima, u Allahovim rukama, i da samo On uzvisuje i unizuje, podiže i spušta, opskrbljuje i uskraćuje, daje i zabranjuje, određuje i upravlja kosmosom.

Svjestan musliman, koji razumije ove zakonitosti, nastoji ih iskoristiti u svakodnevnom životu, i spoznati puteve i uzroke koji vode do ponosa i časnog života. Mogao bih se zakleti Allahom da on osjeća pozitivne tragove te spoznaje u svom životu i posebnim interesima, i prepoznaje ih u uzrocima bogatstva i siromaštva, uspona i padova, ponosa i poniženja, ustrajnosti na Pravom putu i posrnuću.

Ummete islama! Postojanje nepobitnih i univerzalnih zakonitosti dokaz je da ovaj život nije bez cilja, smisla i reda, nego da opstoji na jasnim zakonima, principima: ko uradi dobro djelo, bit će nagrađen, ko uradi loše djelo, bit će kažnjen, a Allah neće dozvoliti da propadne nagrada onima koji su dobro činili. Pjesnik je rekao:

*Ko uradi dobro djelo neće propasti njegova nagrada,
dobro koje je između Allah i Njegovog roba ne propada.*

Pažljivo promatranje, otkrivanje ovih zakonitosti, i usklađivanje života prema njima, razvija u čovjeku osjećaj ljudskosti i odgovornosti, i oblikuje ga kao ozbiljnu, aktivnu i produktivnu ličnost, potpuno svjesnu da se nalazi pred zakonitostima koje ne biraju i ne izuzimaju nikoga, suprotno onima koji zanemaruju i nemarni su prema ovoj vrsti znanja, i ne pridaju mu nikakvu pažnju: takve ćeš vidjeti da se odaju strastima, suprotstavljaju se i prkose Božijim zakonima, svjedočeći tako anarhiju, besmisao, nemarnost, ovisnost i poniženje, a kada ih zadesi Božija kazna i potone brod na kojem plove, pitaju se: otkud ovo?

Uzvišeni Allah kaže: “Zar – kad vas je snašla nevolja koju ste vi njima dvostruko nanijeli, možete reći: ‘Otkud sad ovo?!’ Reci: ‘To je od vas samih!’ Allah, zaista, sve može.” (Ali Imran, 165)

Svako ko okrene leđa zakonitostima ponosa, snage i časnog i blagoslovljenog života, doživjet će poraz tamo gdje se nada pobjedi, poniženje tamo gdje se nada ponosu; vidjet ćeš bijedu u njegovim očima, Allah će njegov život učiniti rastrojenim i njegovi postupci bit će daleko od razboritosti. Božija zakonitost koja se ne mijenja i ne izostaje, i zato razmislite, o vi razumom obdareni: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti.” (Taha, 124)

Cijenjeni vjernici! Božije zakonitosti, u kosmosu i životu, mnogobrojne su i raznovrsne. Kur'an o njima govori i detaljno ih pojašnjava u mnogim surama, na sebi svojstven, razumljiv, impresivan i metodičan način, posebno u surama: Ali Imran, El-A'raf, El-Enfal, Et-Tevba, Hud, Ibrahim, El-Isrā, El-Kehf, El-Hadždž, En-Nur, Gafir, ali i u drugim surama. U Poslanikovom časnom sunnetu i blistavom životopisu također su zabilježeni brojni primjeri i obrasci po kojima se ljudi trebaju ravnati. Pred vama su Allahova Knjiga i

sunnet Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegov blagoslovljeni životopis: u njima su potpuna uputa, potpuno svjetlo, savršenstvo, ljepota i dostojanstvo.

Upućen i sretan je onaj koga je Allah uputio i otvorio mu oči, očistio njegovo srce i osvjetlio ga, a napušten i izgubljen je onaj ko okrene glavu od Božije upute, slijedi strasti i zaboravlja na Allaha, luta i tumara ovim dunjalukom bez smisla i cilja, svejedno je, Uzvišenom, u kojoj dolini je nestao.

Uzvišeni Allah kaže: “Zašto oni ne putuju po svijetu pa da vide kako su završili oni prije njih. Bili su od njih moćniji i više spomenika su na Zemlji ostavili, ali ih je Allah, zbog grijehova njihovih, kaznio i niko ih od Allahove kazne nije odbranio. Allah ih je kaznio zato što su poricali jasne dokaze koje su im poslanici njihovi donosili, On je, zaista, moćan, On strahovito kažnjava.” (El-Mu'min, 22–23)

Donosite salavate i selame na prvaka ljudskog roda, uputitelja i blještavu svjetiljku, našeg vjerovjesnika, miljenika i prvaka, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, to nam je naredba od Allaha, džellešanuhu, koji je objavio u Svojoj mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata, i podići njegov stepen za deset deredža, i upisati mu deset dobrih djela i obrisati deset grijeha.”

Molim Allaha, džellešanuhu, da i meni i vama podari blagoslov u Kur'anu, i da podari da se okoristimo njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Molim Allaha da oprosti i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On prašta i milostiv je.

DOKAZI BOŽIJEG POSTOJANJA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

6. džumadel-uhra 1438. po Hidžri / 3. mart 2017.

Zaista svaka hvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših postupaka. Koga Allah, džellešanuhu, uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega, njegovu časnu porodicu i njegove ashabe Allahov blagoslov i mir.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam oprostiti! A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će veliki uspjeh.” (El-Ahzab, 70–71)

Tajna i suština nauke o tevhidu – Božijoj jednoći jeste ostvarenje vjerovanja u Allaha, džellešanuhu, čistog od primjesa sumnje i kolebanja, a to se može postići posmatranjem i razmišljanjem o Božijim očiglednim i nepobitnim dokazima u kosmosu, koji snaže prirodnu vjeru u srcu.

Poštovani vjernici! Dokazi Božije jednoće i metode dokazivanja Božijeg postojanja mnogobrojne su i raznovrsne. Jedan od najvećih i najuvjerljivijih dokaza Božijeg postojanja jeste dokaz “fitre” – urođenog, prirodnog vjerovanja. Unutarnji osjećaj o Božijem postojanju, predanost Svemogućem Stvoritelju, izvan materijalnog svijeta, Koji sve obuhvata Svojim znanjem, urođen je u čovjeku, i ne može ga poništiti kolebanje kolebljivih, niti sumnja sumnjičavih.

Ovaj osjećaj najjasnije se manifestira u nedaćama i iskušenjima, kada se ljudski jezici, “sami od sebe”, pokreću, izgovaraju Božije ime, mole Ga za pomoć i otklanjanje nedaće. Čovjek, kao što to stvarnost potvrđuje, kada ga zadesi kakva nevolja, i pred njim se zatvore svi putevi, okreće se i predaje svom Gospodaru, i kod Njega traži utočište i spas od nedaće koja ga je snašla, moli Ga i umiljava Mu se.

Sličnu pojavu uočavamo i kod životinja, koje, u nestašicama vode i ispaše, i kada osjete da se nalaze u životnoj opasnosti, dižu glave prema nebu. Sve ovo duboko je usađeno u njihovu prirodu, ali i u prirodu razumom odlikovanog čovjeka. Spomenuti osjećaj zapravo je “fitra” – prirodna vjera, koja je spomenuta u Kur'anu. Uzvišeni kaže: “Kad vas na moru nevolja zadesi, tada nestanu oni koje inače prizivate, postoji samo On. A kad vas On na kopno spasi, vi se okrećete, a čovjek je itekakav nezahvalnik!” (El-Isra, 67); “Reci: ‘Ko vas iz strahota na kopnu i na moru izbavlja kada mu se i javno i tajno ponizno molite: ‘Ako nas On iz ovoga izbavi, sigurno ćemo biti zahvalni!’ Reci: ‘Allah vas iz tih i iz svake nevolje izbavlja, pa vi opet Njemu druge u obožavanju pridružujete.’” (El-En'am, 63–64)

Cijenjeni vjernici! Jedan od dokaza Božije jednoće jeste i taj da je cijeli svijet djelo Jednog Stvoritelja, Uzvišenog Allaha. Ko posmatra ovaj svijet, njegovu uređenost i sklad, doći će do zaključka da iza njega stoji Svemoćni Stvoritelj, Mudri, Živi, Samopostojeći, Uzvišeni Gospodar Koji sve što stvara, stvara u najljepšem obliku i stvara s mudrošću. “...to je djelo Allahovo – Koji je sve savršeno stvorio; On, doista, u potpunosti zna ono što radite...” (En-Neml, 88)

On je Stvoritelj, Onaj Koji je sve stvorio ni iz čega, i On je El-Mubdi, Koji stvara savršeno, bez prethodnog obrasca i kopije. “Allah je Stvoritelj svega i On upravlja svim.” (Ez-Zumer, 62)

Cijenjeni vjernici! Ako je, za nekoga, prihvatljivo da je ovaj savršeni i uređeni kosmos nastao bez Stvoritelja i Tvorca, onda je, također, prihvatljivo da su sagrađene kuće, građevine, napisane knjige, skrojena odjeća nastali bez graditelja, pisca, krojača i tvorca! Da li je takvo nešto moguće? Prema osnovnim racionalnim postulatima, nemoguće je da nešto postoji bez tvorca – uzročnika. Po kojem je to, onda, principu dozvoljeno izdvojiti Najljepšeg Stvoritelja (Ahse-nel-halikin) iz ovog općeg logičkog pravila, poricati Ga i tvrditi da Njegova

impresivna djela i savršena stvorenja ne upućuju na Njega? Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onoga što nasilnici govore!

Ako razuman čovjek odbacuje tezu o nastanku stvari bez uzročnika, posljedično tome, obavezan je vjerovati u postojanje Allaha, džellešanuhu, Tvorca kosmosa. Uzvišeni Allah kaže: “Onaj Koji je nebesa i Zemlju stvorio i Koji vam spušta s neba kišu pomoću koje Mi dajemo da ozelene bašče prekrasne, nemoguće je da vi učinite da izraste drveće njihovo. Zar pored Allaha postoji ijedan drugi bog?! Ne postoji, ali su oni narod koji druge s Njim izjednačuje. Onaj Koji je Zemlju prebivalištem učinio i kroz nju rijeke proveo i na njoj brda nepomična postavio i između dva mora učinio pregradu. Zar pored Allaha postoji ijedan drugi bog?! Ne postoji, nego većina njih ne zna. Onaj Koji se nevoljniku, kad Mu se obrati, odaziva, i Koji zlo otklanja i Koji vas na Zemlji jedne drugima smjenjuje. Zar pored Allaha postoji ijedan drugi bog?! Tako se rijetko prisjećate i pouku primate! Onaj Koji vam u tminama, na kopnu i na moru, put pokazuje i Koji vjetrove kao radosnu vijest ispred milosti Svoje šalje. Zar pored Allaha postoji ijedan drugi bog?! Kako je Allah visoko iznad onih koji druge Njemu u obožavanju pridružuju! Onaj Koji sve iz ničega stvara, Koji će zatim to ponovo učiniti, i Koji vam opskrbu s neba i iz zemlje daje. Zar pored Allaha postoji ijedan drugi bog?! Reci: “Dokažite, ako istinu govorite!” (En-Neml, 60–64)

Još jedan od dokaza Božijeg postojanja i jednoće, na koji jasno ukazuje Kur'an, jeste da su sva stvorenja stvorena radi čovjeka i u njegovoj službi. Kroz ovu činjenicu čovjek spoznaje sebe i svoju posebnu poziciju kod Allaha, džellešanuhu, a to je pozicija brige i pažnje.

Uzvišeni kaže: “I daje vam da se koristite onim što je na nebesima i onim što je na Zemlji, sve je od Njega. To su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju” (El-Džasije, 13); “On je za vas sve na Zemlji stvorio, zatim se na nebo usmjerio, i kao sedam nebesa ga uredio; On sve dobro zna” (El-Bekara, 29); “Zar Zemlju kolijevkom nismo učinili, i planine kao klinove, i vas kao parove stvorili, i vaš san smirajem učinili, i noć odjećom učinili, i dan za privređivanje odredili, i iznad vas sedam čvrstih sazdali, i svjetiljku plamteću postavili?! Mi iz kišnih oblaka vodu obilnu spuštamo da njome žito i bilje izvedemo, i bašče guste” (En-Nebe, 6–16).

Shodno ovom dokazu, vrlo je važno znati još jednu činjenicu: sva stvorenja, koja je Allah potčinio čovjeku, i uskladio sa njegovim potrebama, također su Allahovo djelo, za koje Uzvišeni kaže: “Pa, zašto oni ne gledaju kamilu kako je stvorena, i nebo kako je uzdignuto, i planine kako su postavljene, i Zemlju kako je prostrta?!” (El-Gašije, 17–20); “...I zašto oni ne promisle o carstvu nebesa i Zemlje i o svemu onome što je On stvorio, i da im se, možda, kraj primakao? Pa u koji će govor, ako ne u Kur’an, vjerovati?” (El-A’raf, 185).

Dokaz Allahove jednoće jeste i stvaranje s mjerom. “...i Koji je sve stvorio i kako treba uredio!” (El-Furkan, 2).

Allah, džellešanuhu, sve je stvorio s mjerom, ravnotežom i harmonijom, i u skladu s preciznim sistemom, i svemu dao odgovarajući oblik, onako kako to nalaže Njegova mudrost, bez ikakvih nedostataka i propusta.

Sedam nebesa, koja je Allah, džellešanuhu, stvorio u najljepšem obliku, nedvosmisleno ukazuju na svemoć Stvoritelja. Uzvišeni kaže. “Tako Mi neba punog zvjezdanih puteva” (Ez-Zarijat, 7), što znači: tako Mi neba, lijepo stvorenog i uredenog.

Uzvišeni Allah kaže: “Allah je nebesa, vidite ih, bez stupova podigao” (Er-Ra’d, 2); “Allah brani da se nebesa i Zemlja s mjesta svoga pomaknu. A da se pomaknu, niko ih drugi osim Njega ne bi zadržao; On je, zaista, Onaj Koji ne žuri s kaznom i Onaj Koji grijeha oprašta.” (Fatir, 41)

Čuda koja je Allah, dželle šanuhu, stvorio u čovjeku, također su dokaz Božije jednoće i moći.

Neka od tih čuda jesu sljedeća:

– Postojanje odgovarajućeg izraza za uzvišeno Božije Biće u svim jezicima. Jezik odražava čovjekovo razmišljanje i unutarnja osjećanja. To je pouzdan dokaz da je znanje o postojanju Allaha, džellešanuhu, univerzalna stvar, “utisnuta” u čovjekovo srce.

– Plemenita ćud u čovjeku i savjest koja ga podstiče da čini dobro, i ohrabruje ga u tome, i odvraća ga od zla i kori zbog njega, nužno ukazuje na postojanje Tvorca, Onoga Koji ga je nadahnuo time i stvorio u njemu takve sposobnosti.

– Razlike u ljudskoj vrsti. “...i Onoga koji muško i žensko stvara.” (El-Lejl, 3) Nastanak nekad muškog, a nekad ženskog djeteta od istih elemenata

reproduktivnog materijala, upućuje na to da Onaj Koji je uspostavio ovakav sistem dobro zna šta radi i da su Njegova djela i stvaranje utemeljeni na mudrosti.

– Čovjekova duša, fizički izgled i tjelesna struktura ukazuju na njihovog Stvoritelja i Tvorca. Uzvišeni Allah kaže: “...a i u vama samima – zar ne vidite?” (Ez-Zarijat, 21) Koliko je samo potrebno da čovjek razmišlja o sebi, kao što se kaže u jednoj izreci: “Razmišljanje o sebi je dovoljno”.

Znanje o Allahu, džellešānuhu, više nego bilo šta drugo ispunjava i nadahnjuje srce zadovoljstvom, najviše pomaže čovjeku u ostvarenju vjerovanja, njegovom povećanju i jačanju. Ako se u srcu učvrsti znanje o Allahu, obožavanje Allaha, džellešānuhu, Jedinog, pokornost Njemu, strahopoštovanje i strah od Njega, nada u Njegovu milost i oslonac na Njega, desit će se sami po sebi, kao nužna posljedica toga.

Poštovani vjernici! Allah, džellešānuhu, postavio je u kosmosu mnogobrojne dokaze koji jasno ukazuju na Njegovu jednoću i moć, i nema ništa ljepše od toga da čovjek razmišlja o ovim dokazima, savršenim prizorima i svjedocima Božije moći.

Neko je lijepo u stihovima kazao:

*Razmisli o prostranstvima Zemlje i pogledaj tragove Božijeg stvaranja
izvora vode od srebra, gorde, i cvijeće kao da je zlato čisto,
i drago kamenje koje svjedoči da Allah druga nema.*

Kada je jedan beduin upitan za dokaz Božijeg postojanja, rekao je: “Devin izmet upućuju na devu, tragovi stopala upućuju na hod, pa zar nebo okićeno sazviježđima, i zemlja utabana putevima, i mora visokih talasa ne upućuju na Sveznajućeg i Sveobaviještenog?”

Cijenjeni vjernici! Dvije su vrste spoznaje Allaha, džellešānuhu:

Prva vrsta jeste deklarativna spoznaja (spoznaja priznanja), koja je zajednička svim ljudima, vjernicima i nevjernicima, dobročiniteljima i grešnicima. Uzvišeni kaže: “I kad je Gospodar tvoj od Ademovih sinova, iz njihovih kičmi, izveo potomstvo njihovo i zatražio od njih da posvjedoče protiv sebe: ‘Zar Ja nisam Gospodar vaš?’, oni su odgovarali: ‘Jesi, mi svjedočimo...’” (El-Aʾraf, 172); “A ako ih zapitaš ko ih je stvorio, sigurno će reći: ‘Allah!’ Pa kuda se onda odmeću?” (Ez-Zuhruf, 87)

Druga vrsta jeste spoznaja koja uzrokuje stid od Allaha, džellešanuhu, ljubav prema Njemu, vezanje srca za Njega, čežnju za susretom s Njim, strah od Njega, odazivanje Njemu, zadovoljstvo Njime i bježanje od stvorenja u Njegovo okrilje.

Ovo je posebna vrsta spoznaje, u kojoj se ljudi razlikuju onoliko koliko je poznato samo Onome Koji zna njihove nutrine. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koji je najbolje spoznao svog Gospodara, rekao je: “Ja Te ne mogu pohvaliti onako kako Tebi dolikuje, Ti si onakav kakvim si Sebe opisao.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio nas je da će ga Allah, džellešanuhu, na Sudnjem danu nadahnuti riječima hvale koje na ovom svijetu nije znao.

Čestiti vjernici, za ovu vrstu spoznaje postoje dva puta: prvi, put razmišljanja o kur’anskim ajetima i posebnog razumijevanja, od Njega i Njegovog Poslanika; drugi, razmišljanje o Božijim kosmičkim dokazima, o njihovoj mudrosti, o Njegovoj moći, blagosti, dobročinstvu, pravednosti i provođenju pravde među Njegovim stvorenjima. Sve ovo objedinjuje: razmišljanje o značenjima Njegovih lijepih imena, njihovoj uzvišenosti i savršenstvu, Božijoj odlikovanosti njima, i njihovoj povezanosti sa stvaranjem i propisivanjem. Ovim razmišljanjem postiže se istinsko razumijevanje Božijih naredbi i zabrana, Božije odredbe, Božijih imena i svojstava, Božijih zakonitosti u kosmosu i Božijeg vjerzakona.

Cijenjeni vjernici! Islamski ummet, danas kao nikada ranije, ima potrebu i obavezu da kreira i razvija projekte koji će se posebno baviti ovom vrstom nauke – nauke o Allahu, džellešanuhu – i njenim afirmiranjem kroz vjerske i obrazovne institucije, i odgajanjem mladih naraštaja u skladu sa njenim smjernicama, u kućama i odgojnim ustanovama, kako bi na taj način sačuvali naša društva od pošasti bezboštva koje se polahko počelo uvlačiti među muslimane, i kako bi se suprotstavili materijalistima, poricateljima Božije egzistencije, i dali kvalitetne i na kategoričkim islamskim dokazima utemeljene odgovore na njihove sumnje, i kako bi suzbili pojavu “šejtanskog došaptavanja, zlih misli i sumnji” o Božijem zatu – biću, pogrešne predodžbe, poimanja i tumačenja islama, kod nekih muslimana.

Donosite salavate i selame na najbolje ljudsko stvorenje i najčišćeg čovjeka, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, to vam je naredba od Allaha, džellešanuhu, Koji je objavio u Svojoj mudroj Objavi: “Zaista Allah i meleci Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vi koji vjerujete, blagosiljajte ga i vi i njemu selam šalžite!” (El-Ahzab, 56)

USTRAJNOST NA PRAVOM PUTU (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Muhammed Alu Talib

11. džumadel-uhra 1438. po Hidžri / 10. mart 2017.

Hvala Allahu, Njemu pripada najljepša i najveća hvala, najobilnija i najblagodarnija. Hvala Mu koliko je kapljica kiše i koliko vode bujice nose. Slavljen neka je Gospodar naš, Onaj Koji noću zavija dan, i danom zavija noć, i Koji nas obasipa milošću Svojom, i vidljivom i nevidljivom, i Koji je obećao najljepšu nagradu onima koji budu izvršavali Njegova naređenja, i Koji nas je upozorio na pogubnost slijeđenja strasti i onih koji žele da ummet u veliku zabludu odvedu. Svjedočim da je samo Allah Bog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, neka je na njega, njegovu časnu porodicu, ashabe, tabiine, i one koji ih slijede u dobročinstvu Allahov blagoslov i mir do Sudnjeg dana.

Allahova oporuka prvim i potonjima jeste da se samo Njega boje: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovijedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131).

Bogobojaznost, et-takva, vrhunac je svega, i ona vodi svakom dobru i čuva od svakog zla. Najveći slabić je onaj koji ispunjava prohtjeve svoje duše i gaji lažne nade u Allahovu milost, odnosno onaj čiju nadu ne prate konkretna djela, a najpametniji je onaj ko obračunava svoju dušu i radi za život poslije smrti. Uzvišeni Allah kaže: “O narode moj, ovaj dunjalučki život samo je uživanje, a ahiret je, zaista, Kuća vječnog boravka. Ko god učini zlo, samo će zbog njega biti kažnjen, a ko god učini dobro – bio muškarac ili žena, a vjernik je – taj će u Džennet ući; u njemu će bez računa biti opskrbljeni.” (El-Mum’in 39–40)

Cijenjeni vjernici! Allah, džellešanhuh, htio je da iskuša vjernike i one koji su se pridružili karavani islama, i ispita njihovo ubjeđenje i iskrenost njihovog vjerovanja, kroz različite i promjenjive situacije, davanjem pobjede čas vjernicima, čas njihovim neprijateljima, uzdignućem i padom, ponosom i poniženjem. Ko prihvati islam u blagostanju, kvalitet njegovog vjerovanja

pokazat će se u iskušenjima, a ko se bude držao vjere običajno, zato što je to trend u njegovom društvu, razotkrit će se u promjenama.

Kada bi blagostanje i pobjeda islama potrajali, islam bi prihvatili oni koji vole blagostanje i obožavaju pobjedu, makar i ne obožavali Allaha.

Ono što najviše uznemirava duše licemjera i zbog čega uzmiču u vremenima teškoća, straha i slabosti jesu učestali prizori iz životopisa Božijih poslanika i historije njihovih naroda.

Jedna skupina Musaovih sljedbenika i vojnika, kada im je njihov vjerovjesnik rekao: “O narode moj, uđite u Blagoslovljenu zemlju koju vam je Allah dodijelio, i ne uzmičite nazad pa da se vratite kao gubitnici” (El-Maide, 21), odgovorili su mu da Svetom zemljom vlada nemilosrdan narod i da oni neće ući dok su oni tamo, i, u najkraćem, izrazili su suštinu svog vjerovanja: “Idite ti i Gospodar tvoj pa se borite, a mi se odavde nećemo micati!” (El-Maida, 24).

Ovaj mučni prizor ponovio se našem vjerovjesniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, više puta. U suri El-Ahzab, Allah džellešanuhu, navodi primjer duhovnog kraha licemjera, i kaže: “Kad su vam došle i odozgo i odozdo, i kad su oči vaše bile uprte jedino u neprijatelja, a duša došla do grkljana, i kad ste o Allahu svašta pomišljali – tada su vjernici bili u iskušenje stavljeni i ne mogu biti goré uznemireni, kad su licemjeri i oni bolesna srca govorili: ‘Allah i Poslanik Njegov samo su nas obmanjivali kad su nam obećavali!’” (El-Ahzab, 10–12)

Sve što je istina u nepovoljnijem položaju, duše licemjera ih podstiću na bježanje od iste i oslobađanje od njenih obaveza.

U vremenu sveopće muslimanske dekadence, povećava se broj “odmetnika” od vjere i islamskih obaveza, i zagovarača reforme i redefinisanja islamskih propisa, pod izgovorom slijeđenja savremenih tokova i mirne koegzistencije sa modernim svijetom i civilizacijom.

Takvi zaboravljaju da je islam, u svojih hiljadu i četiri stotine godina postojanja, više od hiljadu godina imao vlast i nadmoć u svijetu i bio dominantna civilizacija, koja je plijenila svojim dostignućima i koju su svi poštovali.

Više od hiljadu godina sveopćeg uspona njegovih sljedbenika, od nepismenih nomada do predvodnika nauke i civilizacije, od rascjepkanosti do jedinstvenog i najmasovnijeg ummeta, od straha do sveopće sigurnosti, od siromaštva do raskoši svake vrste, od poniženja do vlasti, od slijeđenja do vođstva. “I sjetite

se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. (...) Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio” (Ali Imran, 103–110).

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Mi smo zadnji, a prvi na Sudnjem danu, prvi ćemo ući u Džennet, iako je njima Knjiga data prije nas, a nama je data poslije njih. Oni su se u vjeri podvojili, a Allah je nas uputio na istinu u kojoj su se oni podvojili.” (Muslim)

Cijenjeni vjernici! I pored svih spomenutih vrijednosti i prednosti, islamski ummet može zapasti u krize i slabosti zbog udaljavanja njegovih sljedbenika od vjere i nedosljednosti u pridržavanju vjerskih učenja, ali samo cjeloviti islam, u formi u kojoj je objavljen od Allaha i po kojem su postupali naši dobri prethodnici, naša je sudbina od koje se ne možemo odvojiti i samo takav islam donosi ispunjenje Božijih obećanja o pobjedi, blagostanju na dunjaluku, Allahovom zadovoljstvu i spasu ulaskom u Džennet na budućem svijetu. Allah, džellešanuhu, kaže: “A one koji preinačuju Allahove dokaze, kada su im već došli, Allah će zaista strahovito kazniti.” (El-Bekara, 211)

Najveća blagodat je blagodat vjere, a ustrajnost na uputi, kojom Allah, džellešanuhu, prosvjetljuje srca, želja je čestitih (salihin), nada onih koji su Allaha spoznali (arifin) i dova Allahu predanih (muhbitin). S druge strane, posrnuće s Pravog puta bio je najveći strah i žalost pobožnih i najveći vapaj dobročinitelja. Naš Vjerovjesnik često je govorio: “O Ti koji okrećeš srca, učvrsti moje srce u Svojoj vjeri.”

Ashabi su, nakon Poslanikove smrti, posebno radili na svojim dušama, čineći sve da zadrže nivo pobožnosti, koji su postigli sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, i na kojem ih je on ostavio. Poznat je slučaj Abdullaha ibn Amra, koga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetovao da bude umjeren u ibadetu i ne opterećuje svoju dušu preko mogućnosti, a on mu je rekao: “Ja mogu više od toga”, ali, kada je ostario, ipak je shvatio da to neće moći ispuniti, pa je, s dozom kajanja, rekao: “Da sam bogdo prihvatio Poslanikovu olakšicu.”

Komentarišući ove njegove riječi, Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, kaže: “Ovo je kazao iz straha da ne bude od onih koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostavio u jednom stanju, a oni se poslije promijenili.”

Poštovani vjernici! Uzvišeni Allah na posebno je mjesto uzdigao one koji ustrajavaju na Pravom putu. O takvima On kaže: “Ima vjernika koji ispunjavaju zavjet dat Allahu, ima ih koji su poginuli, i ima ih koji to očekuju – nisu ništa izmijenili.” (El-Ahzab, 23)

Islamskom ummetu su danas, kao nikada ranije, potrebni čvrsti i nepokolebljivi stavovi, postojani autoriteti koji će na svojim plećima iznijeti ovu vrlo tešku fazu njegovog fizičkog i duhovnog bitka i dodatne odgovornosti koje su nastale kao rezultat opće rezigniranosti, slabosti, dekadence, prevrtljivosti i duševnog poniženja.

Ova veličanstvena vjera došla je do nas preko velikih ljudi koje je Allah odabrao za ovu tešku misiju, koji su ispunili zavjet dat Allahu, nisu uzimali i nisu pokleknuli, i čija su odlučnost i ustrajnost u teškim vremenima, i žrtvovanje onog najvrednijeg, imali ključnu ulogu u očuvanju vjere i opstanku islamskog vjerzakona. Kada je Huzejfa ibn Jeman, radijallahu anhu, bio na smrti, kod njega je ušao Ebu Mesud el-Ensari i rekao: “O oče Abdullahov, oporuci nam nešto”, a Huzejfa mu je kazao: “A zar nisi postigao jekin, čvrsto uvjerenje, u vjeri? Znaj da je prava zabluda ona u kojoj budeš smatrao dobrim ono što si smatrao grijehom, i grijehom ono što si smatrao dobrim. Čuvaj se prevrtljivosti, jer Allahova vjera je jedna.”

Duševno poniženje je smrtonosna i neizlječiva bolest koja iznutra slabi snagu i jedinstvo i islamskog ummeta, i umanjuje njegovu otpornost na sumnje koje, među muslimane, ubacuju neprijatelji islama, i sposobnost odupiranja njihovim zavjerama i neprestanim spletkarenjima od kojih gotovo da se brda pokrenu. Čovjek koji je iznutra ponižen predstavlja veliki teret svojoj zajednici i društvu.

Cijenjeni vjernici! Neka vam uvijek bude na umu da siratul-mustekim – Pravi put, kojim hodite, nije nov, niti je tvoj savremenik i vršnjak, nego je on drevni put kojim su, prije vas, hodili vjerovjesnici i učenjaci, šehidi i pobožni ljudi, i oni koje je Allah odabrao i o čijem odabiru govore ajeti: “Reci: ‘Hvala Allahu i mir robovima Njegovim koje je On odabrao!’” (En-Neml, 59); “Mi ćemo učiniti da Knjigu poslije naslijede oni Naši robovi koje Mi izaberemo” (Fatir, 32).

Strpljivost, povjerenje u istinitost Božijeg obećanja, ustrajnost bez kolebanja, zbunjenosti i sumnje najbolji su saveznik vjerniku na dugom i trnovitom putu.

Strpljivost, povjerenje i ustrajnost bez obzira na kolebljivost i nepostojanost drugih, i spletke spletkaroša. Allahova pomoć je blizu onima koji je zaslužuju, a zaslužuju je samo oni koji su čvrsti u neimaštini i nedaćama i koji ne poginju glavu pred olujama. “A ti budi strpljiv! Allahovo obećanje je, zaista, istina i neka te nikako ne obmanu oni koji čvrsto ne vjeruju.” (Er-Rum, 60)

Poštovani vjernici! Ummetu je obećana lijepa nagrada za iskušenja kroz koja prolazi, za borbu s nedaćama, pozivanje u vjeru i iskrenu dovu, i obećano mu je jedno od dva dobra u susretu s neprijateljem. Pobjeda će sigurno doći, to je obećanje Gospodara nebesa i Zemlje, i nijednom pojedincu nije dozvoljeno da gubi nadu, pada u očaj, odustaje od dobra i posustaje. Smije li gubiti nadu onaj čiji je Allah pomagač? Ili odustati onaj kome je On potpora? Ili strahovati onaj na čijoj je On strani?

Čestitom vjerniku, a pogotovo radniku za vjeru, ne dolikuje da svoj rad i zalaganje smatra teretom i nametom, i da pada u očaj zbog odstupanja pojedinaca ili grupa od nekih ili svih propisa islama, jer Uzvišeni je objavio Svom Vjerovjesniku: “Pa zar ćeš ti za njima od tuge svisnuti, ako oni u govor ovaj neće da povjeruju?” (El-Kehf, 6); “A većina ljudi, ma koliko ti želio, neće biti vjernici.” (Jusuf, 103)

Briga i tuga stvaraju frustracije, slabe i ometaju čovjeka u dobru, a Allahova odredba će se svakako, u konačnici, desiti i ništa je ne može spriječiti. Musliman je dužan raditi kako na popravljanju sebe tako i na popravljanju drugih ljudi, upućivati dove za njih, biti blag prema njima i voljeti dobro koje čine, njihovo vjerovanje i pridržavanje osnovnih načela islama, izvršavanje farzova i ostavljanje većine grijeha, makar neke i činili.

U islamskom ummetu ima puno dobra, i naša je obaveza da to dobro čuvamo, unapređujemo i branimo ga od zlih nasrtaja, odgajamo sebe i buduće naraštaje u okrilju straha od Allaha i bogobožnosti, znanja o Njemu, Njegovim propisima i vjerozakonu, ali znanja koje će polučiti konkretna djela i čistoću duše, i biti poputnina i “odjeća” i u blagostanju i u iskušenjima. Ovakav stav pomaže dobročiniteljima u uspostavljanju balansa u njihovom općekorisnom djelovanju i udaljava ih od nepromišljenosti u postupanju i pretjerivanja u reakcijama, a putokaz su Božije riječi: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, volio je optimizam, prenosio je radosne vijesti, obećavao je lijepu završnicu i naređivao je da se poduzme sve što je potrebno za dolazak do spasa i uspjeha.

Iskušenja imaju svoju mudrost, koju Allah želi pokazati kroz njihovu kosmičku i kadersku, odredbenu dimenziju: "...da nevjernik ostane nevjernik poslije očigledna dokaza, i da vjernik ostane vjernik poslije očigledna dokaza" (El-Enfal, 42).

Iskušenja raskrinkavaju zabludu i njene sljedbenike, vraćaju ummet izvorima ponosa i u okrilje Božije Knjige i sunneta Njegovog Poslanika i ujedinjavaju ga na istini.

Zaista je s teškoćom olakšanje, i s iskušenjem izlaz, a Allahova milost je blizu dobročinitelja, i zato radite, širite radosne vijesti i ulijevajte nadu. Čija poputnina budu bogobožnost i dobro djelo, on je blizu spasa, a Allahov je zakon da neće iznevjeriti roba koji se Njemu okrene.

O Ti Koji okrećeš srca, učvrsti naša srca u Svojoj vjeri, i čuvaj nam vjeru koja je naša najveća uzdanica, i čuvaj nam dunjaluk na kojem živimo i ahiret kojem ćemo se vratiti, i učini naš život na ovom svijetu blagoslovljenim, a učini smrt spasom od svakog zla!

Donosite salavate i selame na onoga koga je Allah poslao kao milost svjetovima i uputitelja svih ljudi!

ODAZIV ALLAHU I POSLANIKU (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

18. džumadel-uhra 1438. po Hidžri / 17. mart 2017.

Hvala Allahu Koji uzvisuje onoga ko Mu je pokoran i drži Njegovu stranu, i Koji ponižava onoga ko Mu druge smatra ravnim i ko Mu je nepokoran. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je On, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, Allahov rob i poslanik, najbolje i najodabranije od Njegovih stvorenja. Bože moj, blagoslovi i smiluj se Svome robu i poslaniku Muhammedu, njegovoj časnoj porodici, ashabima i svima onima koji ga slijede.

Poštovani vjernici! Bojte se Allaha, jer bogobožnost je Allahova oporuka prvima i potonjima, kao što Allah kaže: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha” (En-Nisa, 131). Čovjek će biti u dobru sve dok se bude Allaha bojao, opirao se svojoj duši i prohtjevima i davao prednost ahiretu nad ovim svijetom.

Poštovani vjernici! Iako svaki čovjek ima svoj pravac u životu i svoj vlastiti put kojim hodi, oni koje je Allah, džellešanuhu, nadahnuo, i razumom obdario, i koji slijede uputu svog Gospodara i stope Njegovog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, ne mogu a da ne osjećaju bol, gorčinu i tugu zbog podjela, mržnje i svađe.

Ne mogu a da se ne sjete ajeta mudre Knjige, koja im pokazuje put i vodi ih do spasa, podsjeća ih na svijetlu i časnju historiju ovog ummeta i pojašnjava put njegovog uspona i uzdignuća, njegovog sjaja i blještavila; i kako je njegova prva generacija bila potlačena na Zemlji, nemoćna, izložena nasrtajima zablude i njenih sljedbenika, u teškim iskušenjima, kada im ni dani ni ljudi nisu bili naklonjeni, i kada su sve strijele bile usmjerene prema njima, pa im je Allah utočište dao, obradovao ih velikom i blagoslovljenom pobjedom, prosuo na njih Svoje blagodati, darovao ih blagoslovima i opskrbio lijepom opskrbom. Uzvišeni Allah kaže: “I sjetite se kada vas je bilo malo, kad ste na Zemlji bili

potlačeni – bojali ste se da vas ljudi ne pohvataju, pa vam je On sklonište dao i Svojom pomoći vas ojačao i ljepotama vas opskrbio da biste bili zahvalni.” (El-Enfal, 26)

Ovo je božansko utočište – sklonište i podrška od Jakog, Svemoćnog, Apsolutnog Vladara i Onoga Koji može izvršiti svaku Svoju odluku; podrška kojom se ispunjava obećanje dato ovome ummetu da će namjesnici na Zemlji postati i da će Allah vjeru njihovu učvrstiti i strah sigurnošću zamijeniti, ako budu vjerovali u Allaha, ostvarili tevhid – istinsku vjeru u Jednog Boga, i postupali u skladu s tim. Uzvišeni Allah kaže: “Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurno nasljednicima na Zemlji postaviti, kao što je postavio namjesnicima one prije njih, i da će im zacijelo vjeru njihovu učvrstiti, onu s kojom je zadovoljan da bude njihova, i da će im sigurno strah sigurnošću zamijeniti: ‘Oni će samo Meni ibadet činiti, i neće druge Meni u obožavanju pridruživati. A oni koji i poslije toga budu nezahvalni – oni su baš buntovnici.’” (En-Nur, 55)

Nije čudo što je ta generacija muslimana ostvarila napredak i uspjeh kakav nikad niko, ni prije ni poslije njih, nije ostvario, jer je iman bio njihov svjetionik, islam njihov vođa, šerijat njihov program i životni put, dobročinstvo njihov motiv i cilj, i zbog toga su zaslužili poseban stepen koji je Allah odredio za one koji budu iskreno vjerovali u Njega i slijedili Njegovu uputu, i data im je pozicija svjedoka protiv drugih ljudi na Sudnjem danu. Uzvišeni Allah kaže: “Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio: tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćate, i u Allaha vjerujete” (Ali Imran, 110); “I tako smo od vas stvorili pravednu zajednicu da budete svjedoci protiv ostalih ljudi, i da Poslanik bude protiv vas svjedok” (El-Bekara, 143).

Ajeti iz mudre Knjige također nas podsjećaju da korisne posljedice pridržavanja Allahove vjere, ustrajnosti na Njegovom putu, traženja Njegovog zadovoljstva, suđenja po Njegovom zakonu, nisu ograničene samo na onaj svijet i postizanje sreće na njemu, nego su garancija lijepog i ugodnog života i na ovom svijetu, zadovoljstva srca, smirenosti duše i ostvarenja nada. To je Allahov zakon koji se ne mijenja i ne odstupa. Uzvišeni kaže: “Ko god činio dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih u skladu s najboljim što su činili nagraditi.” (En-Nahl, 97)

Kada se ljudi udalje od Allahove vjere i pojavi se jaz između njih i njihovog Gospodara zbog njihovog skretanja sa Pravog puta, suprotstavljanja Njegovom zakonu i odvrćanja od Njegovog puta, tada nastaje poremećaj koji vodi velikom zlu i neredu, čiju su žestinu najbolje osjetili narodi prije nas, kada su ljubav i slogu među njima zamijenili svađa, neprijateljstvo i mržnja. Uzvišeni kaže: "... ali su i oni dio onoga čime su bili opominjani izostavili, zato smo među njih neprijateljstvo i mržnju do Kijametskog dana ubacili; a Allah će ih sigurno obavijestiti o onome što su radili." (El-Maida, 14)

To je poremećaj čiji se posljedice osjećaju u cijelom svijetu. Uzvišeni Allah kaže: "Zbog onoga što ljudi rade pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili." (Er-Rum, 41)

Postoji čvrsta veza između Zemlje i onoga čime je "oplemenjujemo" i djela koja činimo na njoj: ako budemo išli Pravim putem, utemeljenim na svijesti o svrsi čovjekovog stvaranja, i ostvarenju robovanja Allahu, Gospodaru svjetova, i postizanju Njegovog zadovoljstva, Allah će stanovnicima Zemlje otvoriti riznice Svoje milosti, i obasuti ih blagoslovima s neba i opskrbiti zemaljskim dobrima, kao što je to jasno kazao Nuh, alejhis-selam, u pozivu svom narodu i njihovom podsticanju da povjeruju u svog Gospodara i zatraže oprost za grijehe: "...i govorio: 'Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati i pomoći će vas imanjinima i sinovima, i daće vam bašče, i rijeke će vam dati.'" (Nuh, 10–12)

Uzvišeni o stanovnicima sela koje je zadesila Njegova kazna kaže: "A da su stanovnici sêlâ i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili." (El-A'raf, 96)

Ovo su kuće i ostaci građevina onih koji su sebi nepravdu učinili odbacivanjem Allahove Knjige i slijeđenjem strasti i njenim obožavanjem mimo Allaha. Njihove kuće i tragovi postali su prizori savjeta, emisari pouke i opomena za razumom obdarene. Uzvišeni Allah kaže: "I koliko smo naselja uništili, čiji su žitelji grešni bili, i ona su opustjela, samo su ruševine ostale! I koliko bunareva ima zapuštenih i koliko visokih palata ima praznih!" (El-Hadždž, 45); "Zar njima nije poznato koliko smo naroda prije njih uništili, onih po čijim nastambama oni hode! To su, zaista, dokazi za ljude pametne." (Taha, 128)

Zbog svega navedenog, oni čija je srca Allah prosvijetlio uputom, ne mogu, kada čuju Allahov poziv, koji im kazuje Njegova Knjiga, a da se ne odazovu Allahu i Njegovom Poslaniku, jer je to poziv koji oživljava srca, koja mogu živjeti samo ukoliko se predaju Allahu i iskreno Ga obožavaju, ljubavlju prema Njemu, pokornošću i izbjegavanjem svega što uzrokuje Njegovu srdžbu, i ljubavlju prema Njegovom Poslaniku, slijeđenjem njegove upute i sunneta i provođenjem njegovog vjerzakona. Uzvišeni kaže: “O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati; i neka znate da se Allah upliće između čovjeka i srca njegova, i da ćete se svi pred Njim sakupiti.” (El-Enfal, 24)

Slavljeni Allah upliće se između vjernika i nevjerstva, i između nevjernika i vjerovanja, kao što je to protumačio učenjak ummeta i veliki znalac Kur’ana, Ibn Abbas, radijallahu anhum.

O ljudi, bojte se Allaha i odazovite se Allahu i Poslaniku, i znajte da slava, ponos, veličina, vođstvo i vlast na Zemlji pripada onome ko slijedi uputu svog Gospodara i ide Njegovim putem, kao što kaže Uzvišeni: “Mi vam Knjigu objavljujemo u kojoj je slava vaša, pa zašto se ne opametite?” (El-Enbija, 10); “Kur’an je, zaista, čast tebi i narodu tvome; odgovarat ćete vi.” (Ez-Zuhurf, 44)

Poštovani vjernici! Kada se vjernik nađe na razmeđu puteva, i kada mu se nude različiti programi, i kada se za njega otimaju različiti pravci, i kada ga opterete pritisci i zahtjevi, to ga ne pokoleba i nijednog momenta ne sumnja da je put njegovog Uzvišenog Gospodara jedini put spasa i put koji vodi sreći na oba svijeta.

U ajetima Mudre Opomene, koji govore o Ademovom, alejhis-selam, silasku iz Dženneta, nalaze se najjasniji dokazi za to. Onaj ko bude slijedio uputu svoga Gospodara, on je istinski sretnik: “‘Izlazite iz njega svi’, reče On, ‘jedni drugima ćete neprijatelji biti!’ Od Mene će vam uputa dolaziti, i onaj ko bude slijedio uputu Moju neće zalutati i neće nesretan biti” (Taha, 123), a onaj ko okrene glavu od Božije Knjige, suprotstavljajući se Njegovim i naredbama Njegovog Poslanika, on je istinski nesretnik i gubitnik: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti. ‘Gospodaru moj’, reći će, ‘zašto si me slijepa oživio kada sam vid imao?’ ‘Evo zašto’, reći će On: ‘Dokazi Naši su ti dolazili, ali si ih zaboravljao, pa ćeš danas ti isto tako biti zaboravljen.’” (Taha, 124–126)

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, kaže da “težak život” znači da neće moći naći smiraja, niti osjetiti zadovoljstvo u duši, naprotiv, osjećat će tjeskobu i napor, makar pojavno uživao, oblačio i jeo šta želi, i stanovao gdje želi. Njegovo srce će biti nemirno, zbunjeno i sumnjičavo, i tumarat će u zabludi, sve dok ga ne “izbavi” ubjeđenjem i uputom.

Ibn Kajjim je to lijepo opisao, kazavši: “U ljudskom srcu postoji rastrganost, nesređenost koju može popraviti jedino iskrena predanost i okretanje Allahu, džellešanuhu; otuđenost koju može otkloniti samo blizina sa Allahom, džellešanuhu; tuga koju može otkloniti samo radost Njegove spoznaje i iskrenog odnosa prema Njemu; nemir koji može sputati samo čvrsta volja i sklanjanje u Njegovo okrilje.”

To je suština “teškog života”, Allah nas sačuvao od njega, i od sljepila nakon upute, i učinio nas od onih koji Mu se odazivaju, kaju i Pravim putem idu.

Bojte se Allaha, vjernici, donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, jer vam je to naredba od vašeg Gospodara, Koji je rekao: “Zaista Allah i meleci Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vi koji vjerujete, blagosiljajte ga i vi i njemu selam šaljite!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha, džellešanuhu, da i meni i vama podari da se okoristimo Njegovom Knjigom i sunnetom Njegovog Poslanika.

Molim Allaha da oprosti i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On prašta i milostiv je.

POSTOJANOST U VJERI (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

25. džumadel-uhra 1438. po Hidžri / 24. mart 2017.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Stvoritelju stvorenja, Koji stvara savršeno i mudro, Koji je propisao vjerozakone i pojasnio halal i haram. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i zahvaljujem Mu na mnogobrojnim blagodatima, dobroti i plemenitosti, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Silnog i Plemenitog. Svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Allahov rob i poslanik, nosilac visokih moralnih osobina, neka je na njega, njegovu časnu porodicu, njegove ashabe, tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu Allahov mir i blagoslov do Sudnjeg dana.

Oporučujem sebi i vama bogobojažnost, zato se samo Allaha bojte. Ima li koga ko bi pouku primio, trgnuo se iz sna, i ostavio nemarnost, jer, poslije dunjaluka, nema *amela* – činjenja djela, niti s onog svijeta ima odlaska i putovanja.

O Allahov robe, kada učiniš loše djelo, učini poslije njega dobro djelo, jer ništa ne djeluje tako jako na “stari” grijeh kao “novo” dobro djelo. Od cilja ovisi kvalitet i način kretanja: ako je cilj opskrba, Božija naredba je: “hodajte” (El-Mulk, 15); ako je cilj namaz – naredba je “pođite” (El-Džumua, 9); ako je cilj Džennet, naredba je: “požurite” (Ali Imran, 133) i “nadmećite se” (El-Hadid, 21), a ako je cilj Allah, džellešanuhu, naredba je “bježite ka Allahu” (Ez-Zarijat, 50).

Družite se s onima čije je društvo dobitak, i čija su srca čista, i čija je ćud plemenita, jer oni su poput mošusa, što duže traje, njegova vrijednost je veća.

Allah te čuvao od svakog zla, nemoj biti tuđi instrument za širenje glasina, ogovaranja i laži koje se šire na veliku udaljenost, jer je to teret koji ćeš nositi na Sudnjem danu. Budi brana koja će odbijati zlo od tvoje braće, i budi radost tvojim prijateljima i širi optimizam među ljudima. Uzvišeni Allah kaže: “Dobro i zlo nisu isto! Zlo dobrim uzvрати, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati. To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo vrlo sretni.” (Fussilet, 34–35)

Cijenjeni vjernici! Postojanost u vjeri, to je tema o kojoj je potrebno govoriti svakom muslimanu, i muslimanskom kolektivu, u svakom trenutku, u svakom vremenu i na svakom mjestu, a posebno u vremenima iskušenja i smutnji. Postojanost u vjeri je vrijedno blago, koje onome ko ga otkrije, pravilno iskoristi i brižno čuva, omogućava da postigne veliko dobro i spasi se, a kome bude uskraćeno, uskraćeno mu je svako dobro. Vjernicima je ovo blago potrebno kako bi se mogli nositi sa različitim dunjalučkim iskušenjima i suprotstaviti se neprijateljskim nasrtajima. Sučeljavanje istine i laži, dobra i zla je neminovnost i Božija zakonitost na ovom svijetu. Uzvišeni Allah kaže: “A da Allah ne suzbija ljude jedne drugima, na Zemlji bi, doista, nered nastao – ali, Allah je dobar svim svjetovima.” (El-Bekara, 251)

To blago je čvrstina i postojanost u istinitoj vjeri, pridržavanje bogobojaznosti i Pravog puta, bez skretanja i zastranjivanja, i udaljavanje od šejtana i njegovih sljedbenika, strasti i prohtjeva duše, uz stalno kajanje, predanost i traženje oprosta.

Cijenjeni vjernici! Čovjek nijednog trenutka ne može bez Božije podrške i učvršćenja. Uzvišeni Allah objavio je Svome Poslaniku: “A da te nismo učinili čvrstim, gotovo da bi im se malo priklonio.” (El-Isra, 74)

Cijenjeni vjernici, ustrajnost je najbolji lijek za iskušenja. Ustrajnost je pobjeda, a pobjeda je ustrajnost. Veliki je uspjeh i pobjeda nadvisiti sopstvenu dušu, pobijediti strah, kukavičluk i neodlučnost u sebi, i izdići se iznad niskih prohtjeva, strasti i zastrašivanja.

U danima smutnje koju je izazvao stav o “stvorenosti Kur’ana”, rečeno je imamu Ahmedu: “O oče Abdullahov, zar ne vidiš kako je laž nadjačala istinu?!”, a Ahmed je odgovorio: “Nikako, zabluda nadjača istinu samo onda kada srca ostave istinu i prihvate zabludu, a naša srca su, koliko vidiš, još uvijek na istini.”

Da, cijanjeni vjernici, onaj ko je nemoćan pred svojom dušom, pred drugim izazovima je još nemoćniji, a onaj ko ovlada svojom dušom, ovladat će i svim ostalim. Čvrstina srca je osnova čvrstine koraka na Pravom putu. Pitate se kako? Uzvišeni Allah nazvao je pobjedom Poslanikovu hidžru iz Meke, u tajnosti: “Ako ga vi ne pomognete – pa pomogao ga je Allah onda kad su ga oni koji ne vjeruju prisilili da ode, kad je s njim bio samo drug njegov, kada su njih dvojica bila u pećini i kada je on rekao drugu svome: ‘Ne brini se, Allah je s nama!’”, pa je Allah spustio smirenost na druga njegova, a njega pomogao

vojskom koju vi niste vidjeli i učinio da riječ nevjernika bude donja, a Allahova riječ, ona je – gornja. Allah je silan i mudar.” (Et-Tevba, 40)

Poštovani vjernici! Allah, džellešānuhu, obećao je pomoć i učvršćenje onima koji pomažu Njegovu vjeru i ustrajni su na Pravom putu. Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, ako Allaha pomognete, i On će vama pomoći i korake vaše učvrstiti.” (Muhammed, 7)

Dakle, prvo je uslov, a drugo je nagrada. Uslov Allahove pomoći je pridržavanje Allahove vjere i vjerovanje u Njegove Poslanike. “A Allah će sigurno pomoći one koji vjeru Njegovu pomažu.” (El-Hadždž, 40)

Cijenjeni vjernici! Zaista je Allahova pomoć pripremljena za one koji je zaslužuju, a zaslužuju je samo oni koji su ustrajni na Pravom putu, i u blagostanju, i u neimaštini i bolesti, i koji su postojani u iskušenjima i “potresima”, i koji su uvjereni da nema pobjede osim Allahove pobjede, koja će doći, bez imalo sumnje, kada i kako On to bude želio. Čvrstina se manifestuje u srcu, duši, pameti, jeziku i koracima; u ovodunjalučkom životu i na samrti; u kaburu i berzehu (zagrobnom životu); na drugom svijetu, Sudnjem danu i sirat-čupriji; u vjeri, pokornosti, istini, jasnoći dokaza i borbi protiv neprijatelja.

Čvrstina je potrebna i pred iskušenjima sumnji, strasti, nedaća, ugleda, položaja, imetka, djece, zbog kojih se strahuje, škrtari i tuguje, ali i pred iskušenjima nepravde, potlačenosti, tiranije, bogatstva i siromaštva, udaljavanja srca od uzroka ustrajnosti, uživanja grešnika u mnogim dunjalučkim blagodatima, težnji duše za užitkom, vlašću, komocijom i sigurnošću.

Čvrstina se pokazuje i ispravnim pogledom na slabosti i razjedinjenost islamskog ummeta, lijepim mišljenjem o pobožnim i čestitim ljudima, i uvažavanjem pozicije islamskih učenjaka, i ljudi koji su prepoznatljivi po dobru.

Cijenjeni vjernici, vi koji se čvrsto i dosljedno držite Pravog puta, važno je da znate da čvrstinu štiti i čuva lijepo mišljenje o Allahu, povjerenje u Njega, oslonac na Njega, potpuno predanje Njemu, osjećaj Njegove sveprisutnosti, težnja za onim što je kod Njega, strahopoštovanje i strah od Njega, svijest o Njegovom apsolutnom nadzoru, lijepa namjera i iskrenost, ustrajnost u činjenju dobrih djela.

Što je čvršća riječ, čvršće je srce, a čvrsta riječ je istinita i iskrena riječ, nasuprot koje je laž i zabluda.

Najčvršća riječ je riječ tevhida – čiste i nepatvorene vjere u jednog Boga, sa svim onim što ona podrazumijeva i obuhvata. Ona je najvažniji uzrok kojim Uzvišeni Allah učvršćuje vjernika na ovom i budućem svijetu.

Šerijatska zaduženja, propisi i norme ponašanja, sve to ima učvršćujući karakter, što su čovjekova djela ljepša, njegova čvrstina je veća. Uzvišeni Allah kaže: “A da smo Mi njima naredili: ‘Poubijajte se!’ – ili: ‘Iselite se iz zavičaja svog!’, malo ko od njih bi to učinio. A kada bi oni onako kako im se savjetuje postupali, bilo bi im bolje i bili bi čvršći u vjeri – i tada bismo im Mi, sigurno, veliku nagradu dali i na Pravi put ih usmjerili.” (En-Nisa, 66–68)

Jedan od najvećih pokazatelja čvrstine jeste ustrajnost i dosljednost u činjenju dobrih djela. Našem Vjerovjesniku bila su najdraža ona djela koja se čine ustrajno. U tom kontekstu Tirmizi bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko ustrajno bude klanjao dvanaest rekata (nafile, dobrovoljnog namaza), obavezan mu je Džennet.” U hadisi-kudsiju koji bilježi Buhari kaže se: “Moj rob će Mi se neprestano približavati nafilema sve dok ga ne zavolim.”

Među najvažnije uzroke čvrstine u vjeri spadaju: pozivanje k Allahu, samoobračun, upućivanje na dobro i odvrćanje od loših djela, koristeći se najvišim moralnim vrlinama, strpljenjem, blagošću, podnošenjem uvreda, prefinjenošću, čvrstim uvjerenjem da je zadaća muslimana ustrajnost i kontinuitet, i da su rezultati u Božijim rukama: pomaže koga hoće, kako hoće i kada hoće, i ostavlja u zabludi nasilnike, same i bez Njegove podrške, pravi im spletke kako i kada želi.

Vjerovanje u Božiju pomoć i pobjedu istine, ne znači da to doživimo i vidimo vlastitim očima, nego čvrsto uvjerenje (jekin) da će se to zaista desiti, a da smo mi samo jedna mala vrata te pobjede, put i most ka njoj, i da je to veliko Božije dobro prema nama.

Cijenjeni vjernici! Jedna od najopasnijih stvari – da nas Allah sačuva toga – po čvrstinu muslimana jeste sklonost ka prihvatanju glasina i lažnih vijesti, koje imaju za cilj širenje straha i pesimizma, kao da musliman, u momentu kada je izložen tim nasrtajima, nema ni vjere niti ikakvih vrijednosti, i kao da nije svjestan da su vjerske istine same po sebi konstante, nepromjenjive, odbacuju od sebe ono bezvrijedno, a čuvaju i zadržavaju ono korisno i čisto.

Ono što je najopasnije za vjerničku dušu jeste slušanje laži i neutemeljenih ljudskih mišljenja. Pogubno je zaboraviti poznatu istinu i prihvatiti sumnju

koju plasira neprijatelj, ili riječi koje je kazao smutljivac, ili fotografiju koju su objavili “lovci” na ljudsku čast.

Koliko je riječi izgovoreno ili priča objavljeno koje su izazvale “potrese” u društvu, i pokrenule žustre rasprave na društvenim mrežama, i koje su prenošene i preporučavane svim dostupnim savremenim sredstvima komunikacije, a zahtijevale su, prije nego što su objavljene i proširene, provjeru i analizu. Rekao je Omer ibn Abdulaziz: “Najviše se glasinama služi onaj čija se vjera svodi na raspravu.”

Razmisli, Allah te čuvao, o primjeru čvrstine koji je sadržan u samoj formi prisege islamskim vladarima, kojom se musliman obavezuje da će se pokoravati i u blagostanju i teškoćama, i u onome što voli i što ne voli, pa čak i onda kada mu bude uskraćeno njegovo pravo, i da neće ustajati protiv njih, i da će pravedno govoriti gdje god bio i da se neće bojati, u ime Allaha, ničijeg prigovora. Štaviše, razmisli o riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koje je kazao u Bici na hendeku, pritisnut iskušenjima sa svih strana, i vezi koju je uspostavio između čvrstine vjernika i smutnje nevjernika: “...spusti na nas smirenost i učvrsti naše stope ako se protiv njih budemo borili, oni su nam nepravdu učinili, a ako hoće nered, mi ćemo ga odbiti.”

Na sličan način, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uspostavio je vezu između čvrstine i odlučnosti, što vidimo iz njegovih riječi: “Gospodaru moj, podari mi čvrstinu u svim stvarima (vjere, ovog i budućeg svijeta), i odlučnost u onome što je dobro i ispravno.”

Ove dvije riječi – čvrstina i odlučnost – kada se primijene, uspjeh je zagarantovan, a propao je onaj ko ih zanemari ili zanemari jednu od njih. Kome bude data odlučnost i čvrstina, data mu je Božija pomoć i podrška. Mudri ljudi su kazali: “Čvrstinu uništava nedostatak odlučnosti, a kada se čvrstina udruži sa odlučnošću, to je siguran put ka uspjehu i ostvarenju ciljeva.”

Ima li boljeg načina da se postigne čvrstoća od traženja utočišta kod Allaha, riječima: “Dovoljan nam je Allah, divan je On zaštitnik”? Ove riječi kazali su naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovi ashabi, Allah njima bio zadovoljan, kao što se navodi u Kur'anu: “...one kojima je, kada su im ljudi rekli: ‘Neprijatelji se okupljaju zbog vas, trebate ih se pričuvati!’ – to učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: ‘Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar!’ I oni su se povratili obasuti Allahovim blagodatima i obiljem, nikakvo

ih zlo nije zadesilo i postigli su da Allah bude njima zadovoljan – a Allah je neizmjereno dobar” (Ali Imran, 173–174).

Lijepo bi bilo da razmislimo o ovoj usporedbi: “Allah će vjernike postojanom riječju učvrstiti...” (Ibrahim, 27), nasuprot: “U srca nevjernika Ja ću strah uliti...” (El-Enfal, 12).

Koliki god broj bio, mali ili veliki, kakva god priprema bila, dobra ili loša i kakva god spletko bila, jaka ili slaba, Allah, džellešānuhu, uvijek je na strani vjernika, a protiv nevjernika.

Istinski vjernici imaju lijepo mišljenje jedni o drugima, jer je njihov iman dovoljno jak da odbije svaku klevetu i odbaci svaku zabludu. Razmisli, Allah te čuvao, o ovom imanskom učvršćenju i podsticaju, objavljenom u “slučaju potvore”: “Zašto, čim ste to čuli, nisu vjernici i vjernice jedni o drugima dobro pomislili i rekli: ‘Ovo je očita potvora!’” (En-Nur, 12).

U drugom kur’anskom ajetu kaže se: “Ali oni koji su tvrdo vjerovali da će pred Allaha izići rekoše: ‘Koliko su puta malobrojne čete, Allahovom voljom, nadjačale mnogobrojne čete!’ – A Allah je na strani izdržljivih.” (El-Bekara, 249)

Čvrstina i postojanost vjerničkih srca i snaga njihovog duha u vremenima iskušenja i nedaća jasna je kur’anska poruka koja je služila kao inspiracija učenicima, iskrenim vjernicima i razumom obdarenima kroz vijekove i generacije.

Poštovani vjernici, vi koji ustrajavate na Pravom putu, čvrstina je velika blagodat od Allaha, džellešānuhu, kojom On daruje vjernika, kako bi ga sačuvao od posrnuća, strasti i sumnji. Koga snađe kakvo iskušenje ili nedaća, neka se strpi i ustraje, i neka bude ubijeđen u Allahovu milost i pomoć, i čvrsto vjeruje u otklanjanje nedaće i nagradu koja je obećana vjernicima. Budite čvrsti i ustrajni, i neka vas ne obmanu oni koji čvrsto ne vjeruju; i provjeravajte vijesti, kako ne biste nosili svoje i tuđe toware i podstičite ljude da ustraju na istini, lijepom mišljenju o Allahu, džellešānuhu i lijepoj završnici, jer to je vjerovjesnička zaostavština. Uzvišeni Allah kaže: “Allah će vjernike postojanom riječju učvrstiti i na ovome i na onome svijetu, a nevjernike će u zabludi ostaviti; Allah radi šta hoće.” (Ibrahim, 27)

Cijenjeni vjernici! Čvrsti i postojani vjernici jesu oni koji su najstrpljiviji u iskušenjima, najjači u teškoćama i najzadovoljniji Božijim određenjem. Nema ništa štetnije za čvrstinu od gubljenja nade u Allahovu pomoć, loše mišljenje o

Allahu, tj. mišljenje da će On ostaviti na cjedilu Svoju vjeru i Svoje prijatelje. Nikako! Uzvišeni kaže: “I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici. Ako vi dopadate rana, i drugi rana dopadaju. A u ovim danima Mi dajemo pobjedu sad jednima, a sad drugima, da bi Allah ukazao na one koji vjeruju i odabrao neke od vas kao šehide – a Allah ne voli nevjernike – i da bi vjernike očistio, a nevjernike uništio” (Ali Imran, 139–141); “Nemojte malaksati tražeći neprijatelja; ako vi trpite bol, trpe i oni bol kao i vi, a vi se još od Allaha nadate onome čemu se oni ne nadaju. – A Allah sve zna i mudar je.” (En-Nisa, 104)

Zbog svega navedenog, čvrstinu bi trebalo pratiti podsticanje na ustrajnost, štaviše, podsticaj je taj koji čuva čvrstinu, a on je misija i zadaća učenih, bogobojaznih i mudrih ljudi. Oni ne šire zabludu među ljudima, ne prenose je, ne obeshrabruju ljude, nego ih bodre i podstiču na ustrajnost, unose smirenost u njihova srca i otklanjaju strah. “Ne plašite se”.

Učenjaci su dužni podsticati vjernike na ustrajnost, u vremenima smutnji i duhovne krize, i oplemenjivati njihova srca ubjeđenjem, čvrstinom i optimizmom. Razmisli o Poslanikovim, sallallahu alejhi ve sellem, riječima upućenim Ebu Bekru, dok ga je hrabrio u pećini i podsjećao ga na Božiju sveprisutnost: “Kada su njih dvojica bila u pećini i kada je on rekao drugu svome: ‘Ne brini se, Allah je s nama!’, pa je Allah spustio smirenost na druga njegova, a njega pomogao vojskom koju vi niste vidjeli i učinio da riječ nevjernika bude donja, a Allahova riječ, ona je – gornja. Allah je silan i mudar.” (Et-Tevba, 40)

Kada su ashabi, radijallahu anhum, tražili od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da zamoli Allaha, džellešanuhu, za pomoć i uputi dovu za njih, jer su bili izloženi teškim iskušenjima i uznemiravanjima svake vrste, rekavši mu: “Zar nećeš tražiti pomoć od Allaha, i zar nećeš doviti za nas?”, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izgovorio je tada svoje čuvene riječi, koje učvršćuju vjernačka srca i pojašnjavaju vrlo važnu Božiju zakonitost u iskušenjima: “U prijašnjim narodima, ljudi su bili živi zatrpani u zemlju, do glave, a zatim su im pilama raspolovljene glave, i željeznim češljevima odvajano meso od tijela, ali to ih nije pokolebalo u njihovoj vjeri. Tako mi Allaha, Allah će upotpuniti islam, tako da će jahač putovati iz Sane u Hadramevt a da se neće bojati nikoga osim Allaha i vuka za svoje stado, ali vi ste narod koji požuruje.” (Buhari)

Kada su “saveznici” opsjedali Medinu, i kada su licemjeri svašta o Allahu pomišljali, i kada su muslimani bili okruženi neprijateljima i pritisnuti glađu i nevoljom, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tješio je svoje ashabe, obećavao im, podsticao ih na ustrajnost, i govorio: “Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, Allah će otkloniti od vas ovu nedaću, i nadam se da ću tavafiti oko Kabe potpuno siguran, i da će mi Allah dati njene ključeve, i da će Allah uništiti carstvo Kistre i Kajsera i da će njihovo blago biti podijeljeno na Allahovom putu.” (Bejheki, *Delailun-nubuvva*)

Ashabi, radijallahu anhum, povjerovali su u ove Poslanikove riječi, a lice-mjeri i oni čija su srca bolesna govorili su: “Mi ne možemo od straha otići u nužnik, a on nam obećava dvorce Kistre i Kajsera!”, i rekli su: “Allah i Poslanik Njegov samo su nas obmanjivali kad su nam obećavali!” (El-Ahzab, 12).

O vjernici! Učenjaci su nosioci “tesbita” – duhovnog i moralnog učvršćenja; oni su poput čvrstih stubova, odbijaju laži smutljivaca, raspliću spletke pokvarenjaka i opovrgavaju glasine zlonamjernika.

Što je čovjek učeniji i duševno zreliji, odlučniji je u ovoj uzvišenoj misiji, bilo da se radi o muškarcima ili ženama.

Pogledajte ovaj divni primjer majke pravovjernih, Hatidže, radijallahu anha, njene smirujuće, učvršćujuće i mudre riječi: “Ne, tako mi Allaha, Allah te neće ostaviti, jer ti održavaš rodbinske veze, pomažeš nemoćne, daješ onima koji nemaju, ugošćavaš goste i podržavaš istinu”, i kako je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada mu je došla prva objava, uputila na pravu osobu, čestitu, poštenu, učenu i razboritu, Vereku ibn Nevfela. Bilo je šta je bilo, a onda je Vereka ibn Nevfel rekao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “To je izaslanik koji je poslan Musau. Da sam bogdo mlađi i da dočekam taj trenutak kada će te tvoj narod protjerati iz Meke.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u čuđenju ga je upitao: “Zar će me moj narod protjerati?” “Da. Nikada niko nije došao s čime si ti došao a da nije imao neprijatelje. Ako doživim taj dan, pomoći ću te jasnom pomoći.” (Buhari)

Govoreći o svom učitelju Ibn Tejmiđi, Ibn Kajjim kaže: “Kada bismo osjetili jak strah, i kada bi nas obuzele ružne misli, i kada bi nam zemlja postala tijesna od iskušenja, dovoljno je bilo da ga vidimo, čujemo njegove riječi, i svega bi nestalo, i vraćali smo se puni samopouzdanja, uvjerenja, snage i smirenosti.”

Bojte se Allaha i znajte da se čvrstina najjasnije manifestuje u vremenima kada zabluda i njeni sljedbenici dostignu svoj vrhunac, a kada istina i njeni sljedbenici dotaknu krajnju granicu iskušenja. To je istinska čvrstoća.

Donosite salavate i selame na darovanu milost, i nepresušnu blagodat, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog poslanika, On vam je to naredio u Svojoj mudroj Objavi, rekavši: “Zaista Allah i meleci Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vi koji vjerujete, blagosiljajte ga i vi i njemu selam šalžite!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari da se okoristimo Njegovom Knjigom i sunnetom Njegovog vjerovjesnika Muhammeda.

Molim Allaha da oprosti i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On prašta i milostiv je.

ZABRANJENO JE ŠTETU NANOSITI I SEBI I DRUGOME (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
3. redžeb 1438. po Hidžri / 31. mart 2017.

Zaista svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njemu se zahvaljujemo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se kajemo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga uputiti ne može.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire” (En-Nisa, 1); “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam oprostiti! A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će veliki uspjeh.” (El-Ahzab, 70–71)

Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je Poslanikova uputa. Najgore stvari u vjeri su novotarije, a svaka novotarija je zabluda.

Držite se zajednice muslimana, jer Allahova ruka je nad zajednicom, i onaj ko se odvoji od nje, odvojio se prema Vatri. Uzvišeni kaže: “A onoga ko se suprotstavi Poslaniku, nakon što mu jasno bude pokazan Pravi put, i slijedi put koji nije put vjernika, pustit ćemo da čini šta je naumio i bacit ćemo ga u Džehennem – a loše je to konačno odredište!” (En-Nisa, 115)

Cijenjeni vjernici! Uzvišeni Allah počastio je islamski ummet savršenim i sveobuhvatnim vjerozakonom – šerijatom, koji je On, Sveznajući i Sveobaviješteni, upotpunio, i on je temelj na kojem počiva pravedna muslimanska

zajednica i lijek od svih devijacija. Uzvišeni Allah kaže: “Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (El-Maida, 3)

Da, čestiti vjernici, to je, zaista, savršeni i lijepi vjer zakon, koji nema nikakvih nedostataka, jer njegov utemeljitelj je Onaj Kojem ništa nije skriveno, i Onaj Koji sve zna, a mi ne znamo, i od Čijeg znanja drugi znaju samo onoliko koliko On želi, i Onaj Koji zna šta je bilo i šta će biti, i kada bude, kakvo će biti. Allah kaže: “Allah zna, a vi ne znate.” (El-Bekara, 216)

Najkoncizniji, a ujedno sveobuhvatan opis šerijata jeste da je on došao radi ostvarivanja koristi i otklanjanja šteta, ili otvaranja vrata svakom dobru i zatvaranja vrata svakom zlu: u vjerovanju, zakonodavstvu i teorijskim osnovama; i da je učinio sve na ostvarenju i zaštiti pet temeljnih vrijednosti, oko kojih postoji konsenzus ljudskog roda, a to su vrijednosti: vjere, života, razuma, imetka i časti.

Šerijat je koncipiran tako da afirmiše i unaprijedi spomenute vrijednosti i spriječi njihovo narušavanje, na bilo koji način, i u tom smislu djeluje preventivno, prije nego što se ono desi, i popravno, nakon što se desi.

U šerijatu je preventivno djelovanje ispred popravnog, jer je prevencija štete bolja i efikasnija od liječenja njenih posljedica.

Cijenjeni vjernici! Ne postoji nijedna stvar, bila ona vjerskog ili svjetovnog karaktera, a da nije obuhvaćena ovim općim principom ostvarivanja koristi i otklanjanja šteta. Budući da šteta i njeno činjenje predstavljaju ozbiljnu opasnost i prijetnju po muslimansku zajednicu, šerijat je uspostavio vlastite mehanizme samozaštite i samoodbrane, koji čuvaju islamski ummet od njihovog zla, na individualnom i kolektivnom planu. U Poslanikovoј tradiciji nalazimo jasne iskaze kojima se zabranjuje činjenje i približavanje šteti. Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema štete (darer), niti nanošenja štete (dirar).” (Ibn Madža, Darekutni i drugi)

Ebu Davud, autor čuvenog “Sunena”, rekao je: “Ovaj hadis spada u red hadisa na kojima se temelji islamsko pravo.”

Neki učenjaci kazali su da ovaj hadis svojim značenjem obuhvata četvrtinu islamskih propisa, a drugi tu granicu pomjeraju do jedne polovine. U svakom slučaju, ako prihvatimo tezu da se kompletna vjera svodi na princip

ostvarivanja koristi i otklanjanja šteta, ili princip naredbe i zabrane, naredba implicira korist, a zabrana štetu, u tom slučaju možemo reći da je zadnje mišljenje najprihvatljivije.

“Onima koji će slijediti Poslanika, vjerovjesnika, koji neće znati čitati ni pisati, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu, zapisana nalaze, koji će od njih tražiti da čine dobra djela, a od odvratnih odvratači, koji će im lijepa jela dozvoliti, a ružna im zabraniti, koji će ih tereta i teškoća koje su oni imali osloboditi.” (El-A'raf, 157)

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, negacija štete i činjenja štete ne znači negaciju njihovog postojanja, jer svjedoci smo da su mnogi muslimani upali u ovaj grijeh činjenja štete, nego znači njihovo neodobravanje prije i nakon što se dese, čime su obuhvaćeni svi oblici, značenja i situacije nanošenja štete sebi i drugima kako na individualnom tako na kolektivnom nivou.

“Darer” je nenamjerna, a “dirar” namjerna šteta. Zabranjeno je činiti štetu sebi i drugima, s tim da je činjenje štete drugima veći grijeh i zlodjelo. Uzvišeni kaže: “...i ne činite im teškoće zato da biste ih stijesnili.” (Et-Talak, 6)

Na tragu ovog hadisa, islamski učenjaci su, konsenzusom, ustanovili poznato pravilo, koje se smatra vrlo važnom osnovom u islamskom pravu i očuvanju šerijata, i glasi “Šteta se otklanja.”

Da, čestiti vjernici, šteta se otklanja. Šteta, bila ona namjerna ili nenamjerna, u cijelosti je zabranjena, i kada se desi, obaveza ju je otkloniti, ili je preventivno spriječiti, ako se još nije desila. Mudri Zakonodavac odredio je posebnu nagradu za otklanjanje i preveniranje štete. U tom smislu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Da ukloniš neugodnost s puta tebi je sadaka.” (Muttefekun alejhi)

Pojam “ezā – neugodnost” obuhvata sve vrste neugodnosti, a svaka neugodnost je ujedno i šteta, bila ona mala ili velika, prelazna ili neprelazna.

U vjerodostojnom hadisu, koji bilježe Ebu Davud i Tirmizi, potvrđeno je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio da se sablja dodaje iz ruke u ruku bez korica, a razlog zabrane je da ne bi došlo do ozljeđivanja ili samoozljeđivanja. Neki čovjek došao je sa strijelama u džamiju, pa mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čuvaj njihove vrhove” (muttefekun alejhi), odnosno ovim riječima naznačio mu je da pokrije i zaštititi njihove vrhove, kako

ne bi nekoga ozlijedio, a da to i ne osjeti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Ko okrene oštar predmet prema svome bratu, meleki će ga proklinjati, makar to bio njegov brat po ocu i majci.” (Muslim)

Pogledajte, cijenjeni vjernici, kako vjera zabranjuje dodavanje isukane sablje, ili okretanje oštrog predmeta prema licu ili tijelu, a sve u cilju zaštite ljudskih života. Šta tek reći za međumuslimanske sukobe, krvoprolića i ubijanja, “na pravdi Boga”, nanošenje neugodnosti, spletkarenje jednih protiv drugih, zavist, mržnju, nepravdu, ogovaranje, prenošenje tuđih riječi s ciljem sijanja razdora među muslimanima, ismijavanje, bespravno uzimanje imetka, nanošenje štete u vjeri, časti i razumu. O tome Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koji je nadahnut jezgrovitim i sveobuhvatnim govorom, kaže: “Ko bude štetio muslimanima, Allah će njemu štetiti, a ko bude otežavao muslimanima, Allah će njemu otežati.” (Ebu Davud, Tirmizi) To znači da je kazna srazmjerna djelu.

Poštovani vjernici! Bez obzira na to koliko ljudski razum napredovao u zrelosti, kvaliteti razmišljanja i spoznaji, on nikada neće moći donijeti, odnosno propisati potpunije, savršenije i pravednije pravilo od ovog veličanstvenog šerijatskog pravila, jer ljudska pamet, koliko god bila velika, mala je i neznatna u poređenju sa Allahovim znanjem i mudrošću, i ljudsko razumijevanje, koliko god bilo široko, ono je “suženo” u poređenju s Allahovim apsolutnim razumijevanjem i obuhvatanjem svake stvari Svojim znanjem. Uzvišeni kaže: “Allahovom vjerom se prožmite! A ko od Allaha može bolje vjerom prožeti?!?” (El-Bekara, 138); “Zar oni traže da im se kao u pagansko doba sudi? A ko je od Allaha bolji sudija narodu koji čvrsto vjeruje?” (El-Maida, 50)

Allahova je uputa jasno i nedvosmisleno zabranila nanošenje štete sebi i drugima, obuhvativši time svaku štetu, prošlu, sadašnju i buduću, jer je nanošenje štete neznanje i grijeh koji ometaju društvo na putu njegovog prosperiteta – uspjeha, kako na individualnoj razini, tako na razini porodice, sredine i zajednice u cijelosti.

Samo ono društvo čiji jedan od zakonskih, ponašajnih i preventivskih prioriteta bude sprečavanje i otklanjanje štete, ima budućnost.

Uznemiravanje ljudi spada među najveće grijehе koje su zabranili Uzvišeni Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. A, u šta spada uznemiravanje ako ne u štetu i nanošenje štete? Uzvišeni kaže: “A oni koji vjernike i

vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, toware na sebe klevetu i pravi grijeh.” (El-Ahzab, 58)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svakom muslimanu sveti su čast, imetak i život drugog muslimana. Dovoljno je čovjeku zla da omalovažava – prezire svog brata muslimana.” U dva *Sahiha* zabilježeno je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vrijeđanje muslimana je grijeh, a njegovo ubistvo je nevjerstvo”, tj. postupak nevjernika.

Bojte se Allaha, jer ko se bude bojava Allaha, On će ga sačuvati njegovog i zla drugih ljudi, i podučiti onome što ne zna, a onaj koga Allah poduči, trebao bi znati šta je šteta i njeno činjenje i kako je izbjeći i sačuvati se od nje. Uzvišeni kaže: “...i neka ne bude oštećen ni pisar, ni svjedok.” (El-Bekara, 282)

Neka svako pogleda u sebe i neka iskreno odgovori da li bi prihvatio da mu neko od ljudi učini štetu, ma ko on bio, i kojoj naciji i rasi pripadao? Naravno da ne bi prihvatio. Isto tako drugi ljudi ne prihvataju da im se čini šteta.

Činjenje štete drugima ukazuje na slabost imana, vjerovanja, jer je poštivanje drugih i njihovih prava jedna od nužnih posljedica vjerovanja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Niko od vas neće vjerovati dok svom bratu ne bude želio ono što želi sebi.” (Buhari i Muslim) Ebu Umama el-Bahili, radijallahu anhu, pripovijeda: “Jednom prilikom neki je mladić došao Poslaniku sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: ‘Allahov Poslanice, dozvoli mi blud!’ Ljudi povikaše na njega, a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ‘Prestanite!’ Zatim reče: ‘Pustite ga da se približi.’ Mladić se približio i sjeo pred Allahovog Poslanika. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita ga: ‘Bi li to želio svojoj majci?’ ‘Ne bih’, odgovorio je. ‘Ni drugi ljudi to ne žele svojim majkama’, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i upita: ‘Da li bi to želio svojoj kćerki?’ ‘Ne bih’, odgovorio je. ‘Ni drugi ljudi to ne žele svojim kćerima’, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i upita: ‘Da li bi to želio svojoj sestri?’ ‘Ne bih’, odgovorio je. ‘Ni drugi ljudi to ne žele svojim sestrama’, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i upita: ‘Da li bi to želio svojoj tetki s očeve strane?’ ‘Ne bih’, odgovorio je. ‘Ni drugi ljudi to ne žele svojim tetkama’, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i upita: ‘Da li bi to želio svojoj tetki s majčine strane?’ ‘Ne bih’, odgovorio je. ‘Ni drugi ljudi to ne žele svojim tetkama’, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pa stavi svoju ruku na njegove grudi i reče: ‘Allahu moj, oprost mu njegov grijeh i očisti njegovo srce, i učini

ga čednim.' Poslije toga, zinaluk je spomenutom mladiću bio nešto najmrže na dunjaluku. (Ahmed)

Jedna od pravednosti i samilosti islama jeste da nije dozvolio otklanjanje štete njoj sličnom štetom, niti većom od nje, niti je dozvolio otklanjanje grijeha njemu sličnim niti većim grijehom. A, ako se u jednom slučaju i situaciji međusobno isključuje više šteta, dozvoljeno je počinuti manju kako bi se izbjegla veća šteta, i to je u skladu s mudrošću, pravdom i zdravom logikom. Kao što je propisano ostvarivanje i pribavljanje veće od dvije koristi ukoliko se one isključuju, isto tako je propisano otklanjanje veće manjom štetom.

Donosite salavate na najbolje stvorenje i najčišćeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, onoga kome je dat Havd (vrelo) i šefât, zagovorništvo, to je naredba od vašeg Gospodara i melekima i vama, cijenjeni vjernici. Uzvišeni kaže: "Zaista Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vi koji vjerujete, blagosiljajte ga i vi i njemu selam šaljte!" (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u Kur'anu i sunnetu i da podari da se okoristimo njegovim ajetima, opomenom i mudrošću.

Rekoh ovo što ste čuli, ako je ispravno, od Allaha je, a ako je pogrešno, od mene je i od šejtana, i tražim oprosta za sebe, vas i sve muslimane i muslimanke za svaki grijeh, a tražite i vi i iskreno Mu se pokajte, moj Gospodar prašta i milostiv je!

UZOR U VJERI (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs
10. redžeb 1438. po Hidžri / 7. april 2017.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njemu se zahvaljujemo na mnogobrojnim i neprestanim blagodatima.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je uzvisio poziciju nekih ljudi kako bi bili uzor i primjer, i svjedočim da je naš vjerovjesnik, prvak i uzor Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolje stvorenje i čovjek najsvjetlije životne biografije.

Gospodaru naš, spusti na njega Svoj blagoslov, onoliko koliko je njegovo pravo kod Tebe, i blagoslovi, Gospodaru naš, njegovu časnu i vjernu porodicu, i njegove plemenite i izvrsne ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu, nadajući se džennetskim baščama i visokim stepenima, i susretu sa čestitima na Dan susreta.

O ljudi, bojte se Allaha, priznanjem, veličanjem i ljubavlju koji će vam osigurati Njegovu zaštitu. Bogobojažni su sljedbenici čistog i jasnog puta, njihova pozicija je uzvišena i posebna. Uzvišeni Allah kaže: “Oni koji se Allahu Poslaniku Njegovu budu pokoravali, koji se Allaha budu bojali i Njega se čuvali – to su oni koji su uspjeli i spašeni!” (En-Nur, 52)

Pjesnik je rekao:

*Ako se čovjek bude Allaha bojao i pokoran Mu bio,
vrata plemenitosti i visine će mu se otvoriti,
a ako bogobojažnost postane njegova vrlina,
okrunit će se sa dvije krune, krunom poštovanja i smirenosti.*

Poštovani vjernici! U svijetu koji potresaju smutnje i prevrati, i koji vrvi od vjerskih frakcija, grupacija i njihovog međusobnog sukobljavanja, i u kojem svako tvrdi da je istina na njegovoj strani, i da jedino on ima monopol nad činjenicama i onim što je ispravno, i da je on originalni obrazac koji drugi trebaju slijediti, javlja se potreba za istinskim uzorima i vođama.

U susretu sa različitim izazovima, krizama i promjenama, vjernik traži najbolji put koji će ga voditi spasu – uspjehu, i najbolji način za primjenu tradicionalnih i racionalnih dokaza u različitim životnima situacijama, ne odustajući od principa blagosti i umjerenosti.

Ovdje do izražaja dolazi jedna od najvažnijih tema i jedno od najozbiljnijih pitanja, koje je uzrok velikog dobra, individualnog i kolektivnog, i predstavlja temelj izgradnje svake civilizacije, a to je pitanje uzora i obrasca, i njegovog slijeđenja i oponašanja. Neki su učenjaci kazali: “Biografije učenjaka draže su nam od mnogih fikhskih propisa.”

Cijenjeni vjernici! Časni Kur'an posvetio je ovoj temi značajno mjesto i veliku pažnju, podstičući vjernike da dosljedno slijede primjer Božijih poslanika i vjerovjesnika. Uzvišeni kaže: “Njih je Allah uputio, zato slijedi njihov Pravi put.” (El-En'am, 90)

U tumačenju ovog ajeta, imam Taberi rekao je da se vjernicima naređuje da se povode za poslanicima u djelima koja su oni čini, da hode njihovim putem i da prihvate uputu koju donose i nadahnuće, i da postupaju u skladu s njima. To je djelo učinjeno u ime Allaha, u kome je Njegovo zadovoljstvo i Pravi put za svakoga ko ga bude slijedio.

Neke Svoje odabrane robove Uzvišeni je opisao kao predvodnike u vjeri, imame, čime se indirektno ukazuje na njihovu poziciju autoriteta i obavezu slijeđenja njihovog puta. Uzvišeni kaže: “...i učinismo ih vođama (vjerovjesnicima) da upućuju prema zapovijedi Našoj.” (El-Enbija, 73)

Obraćajući se Ibrahimu, alejhis-selam, Allah, džellešanuhu, kaže: “Učinit ću da ti budeš ljudima u vjeri uzor!” (El-Bekara, 124)

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, u tumačenju ovog ajeta kaže: “Ibrahim, alejhis-selam, izvršio je sve Božije naredbe, ostavio sve Božije zabrane i u potpunosti je obavio svoju poslaničku misiju, i zato je zaslužio da bude uzor koji će ljudi slijediti u svim situacijama, djelima i riječima, što se razumije i iz sljedećeg ajeta: ‘Imali ste dobar uzor u Ibrahimu i u onima koji su s njim...’ (El-Mumtehina, 4).”

Kur'an obiluje ajetima koji govore o “slijeđenju uzora”, a nama najpoznatiji je onaj koji govori o slijeđenju prvaka svih vjerovjesnika, našeg poslanika, miljenika, uzora, zagovornika i radosti naših očiju, Muhammeda ibn Abdullaha, u

kojem se kaže: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji nadu polaže u Allaha i Posljednji dan i koji često Allaha spominje” (El-Ahzab, 21).

Uzoritost nije odlika samo poslanika i vjerovjesnika. Kur'an kao “divne uzore” spominje i mudrog čovjeka Lukmana, vjernika iz faraonove porodice, stanovnike pećine, Zulkarnejna, i mnoge druge.

Poštovani vjernici! Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prije svega svojim vlastitim primjerom i svojom praksom koju su njegovi ashabi mogli vidjeti svaki dan, ukazao je na važnost koncepta uzora u vjeri. On je kazao: “Klanjajte kako ste mene vidjeli da klanjam.” Neka djela Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ciljano je uradio pred svojim ashabima, nakon čega je imao običaj kazati: “Ovo sam uradio da biste me slijedili i da biste učili od mene.” (Muttefekun alejhi)

Također je govorio: “Uzmite od mene svoje obrede.” (Muslim)

Jednom je skinuo svoje papuče, u namazu, pa su i ashabi isto to učinili. Nakon što je obavio namaz, upitao ih je: “Zašto ste skinuli papuče?”, a oni su rekli: “Allahov Poslaniče, vidjeli smo tebe da to činiš, pa smo i mi to učinili.” (Ahmed sa dobrim senedom)

Pjesnik je rekao:

*Znam da je ljubav prema Poslaniku pobožno djelo koje će,
na Danu obračuna, muslimana spasiti,
ali samo ukoliko bude, stopu u stopu,
njegov put slijedio i njegove upute se čvrsto držao.*

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podsticao je muslimane da slijede i njega, ali i njegove pravovjerne halife, rekavši: “Držite se mog sunneta i sunneta mojih pravovjernih i upućenih halifa, držite ih se čvrsto, svojim očnjacima.” (Tirmizi, hasen-sahih)

Cijenjeni vjernici! Slijeđenje i imitacija je urođena sklonost u čovjeku, jer čovjek je, po svojoj prirodi, društveno biće, utječe na druge i drugi utječu na njega.

Četiri su elementa slijeđenja u islamu: sljedbenik, onaj koji se slijedi (uzor, autoritet), predmet slijeđenja i sredstvo ili način.

Najvažniji uslovi ispravnosti slijeđenja su:

prvi, vjerovanje u Allaha, koje je osnova prihvatanja djela kod Allaha, džellešanuhu, iskrenost u vjeri i temelj slijeđenja. Uzvišeni kaže: “A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima...” (Et-Tevba, 71);

drugi, ihlas, iskrenost, što potvrđuju riječi Uzvišenog: “...a naređeno im je da samo Allahu ibadet čine, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju...” (El-Bejjine, 5);

treći, traženje pomoći od Allaha, džellešanuhu. Nije se pokajao onaj ko je od Allaha pomoć tražio. “Tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo!” (El-Fatiha, 5)

U hadisu, koji prenosi Ibn Abbas, radijallahu anhumu, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada tražiš pomoć, traži je od Allaha.” (Tirmizi, hasen-sahih);

četvrti, činjenično stanje, tj. usklađenost riječi i djela. Najiskrenije riječi su one koje prate djela. I sljedbenik i uzor dužni su uskladiti riječi i djela, tvrdnje i stvarno stanje. Šuajb, alejhis-selam, rekao je svom narodu: “Ja ne želim činiti ono što vama zabranjujem...” (Hud, 88).

Iako je pozicija uzora i slijeđenja u islamu jasno definisana, a njene karakteristike izražene, ipak treba naglasiti da se sa islamskog stajališta uzor dijeli na: lijep uzor – primjer, koji daje najljepše i najmirisnije plodove, a u ovu vrstu spada slijeđenje ashaba, tabiina, prvih generacija muslimana, imama i učenjaka; loš uzor – slijeđenje, kao što je slučaj sa onima koji su svoju pamet “prodali” laskavcima i lažljivcima, i koji slijede tuđe postupke, bez ikakvog razmišljanja i razumijevanja, i čija je životna filozofija: “Zatekli smo pretke naše kako ispovijedaju vjeru i mi tragove njihove slijedimo” (Ez-Zuhruf, 23)

U suštini, uzornost je poriv duše, i čovjek je, htio to ili ne, sam po sebi uzor i primjer drugima. Uzvišeni Allah kaže: “Zar od drugih tražite da dobročinstvo čine dok pri tome sebe zaboravljate, a vi Knjigu čitate?” (El-Bekara, 44); “O vjernici, zašto jedno govorite, a drugo radite? O, kako je Allahu mrsko kada govorite riječi koje djela ne prate!” (Es-Saff, 2–3)

Pjesnik je rekao:

*Grješnik drugima bogobojaznost naređuje,
liječi druge, a i sam bolestan je.*

S druge strane, postoji ograničeno slijeđenje, i ono važi za svakoga onoga ko posjeduje neko lijepo svojstvo, kao što je plemenitost, hrabrost i sl.; i apsolutno slijeđenje, tj. slijeđenje osobe u svim njenim postupcima, riječima i djelima, i ono važi isključivo za Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Uzor je dobio svoju savršenu formu u ličnosti i djelu poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Allah, džellešānuhu, učinio je njegovo slijeđenje dokazom iskrenosti i vjerovanja u ahiret. On je bio uzor u vjerovanju u jednog Boga, u obredima i međuljudskim odnosima, ponašanju i moralu, čuvanju ljudskog dostojanstva, pa čak i u blagosti prema životinjama, očuvanju životne okoline i reformi društva.

Allahu ekber! Allahu ekber! To je duša koja je bila “spojena” s nebesima, a živjela je na Zemlji, bliska ljudima, nadarena nepresušnim dobročinstvom, superiornim umom, blagošću, i spremna ići do krajnjih granica težnje, iskrenosti, istinoljubivosti i emaneta. Plemenitost je njegova duša, a dobrota je njegov karakter. Uzvišeni kaže: “...teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je milosrdan i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

Tražili smo, ali nismo našli tebi, Poslaniče, sličnog u vođstvu, slavi i plemenitim osobinama.

Pjesnik je rekao:

*Allaha mi, nikada sunce nije izašlo niti zašlo,
a da sjećanje na tebe nije bilo u mojim uzdisajima,
i nikada nisam sjeo sa svojim prijateljima
a da ti nisi bio tema mojih razgovora.*

Jedna od najopasnijih tendencija u savremenom društvu jeste tendencija rušenja autoriteta i poljuljavanja povjerenja u uzore. Društvene mreže, plasiranjem neprovjerenih i neutemeljenih informacija o islamskim autoritetima, vrše vrlo negativan utjecaj na muslimansku omladinu i buduće naraštaje.

Ko zaista traži uzora, neka slijedi uputu najboljeg od svih poslanika, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovih plamenitih ashaba, i prvih generacija islamskog ummeta, velikih učenjaka i časnih imama.

Slijedenje, u njegovoj izvornoj i potpunoj formi, nezamislivo i neostvarivo je bez slijedenja “selefus-saliha” (časnih prethodnika), prve neponovljive generacije muslimana, jer su oni istinski slijedili Poslanika i u tome postigli sami vrh.

Pjesnik je rekao:

*Podigao je društvo dobra i bogobojaznosti,
i izgradio slavu, graciozne građevine,
pravda je u njenoj supstanciji,
a plemenite osobine i dobročinstvo u njenim temeljima.*

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, upućivao je svoje ashabe na umjerenost i srednji put, i zabranjivao im je isposništvo i pretjerivanje. Naša vjera je vjera sredine i umjerenosti, bez pretjerivanja i zapostavljanja.

O muslimani, ovo je brižni i dobronamjerni poziv, iz kolijevke islama, svima vama, da slijedite najboljeg čovjeka, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, svojom nutrinom i vanjštinom, i da slijedite njegove ashabe, radijallahu anhum, i klonite se novotarija u vjeri, i da se suprotstavite sljedbenicima strasti i zablude, jer ćete samo tako ostvariti ispravno slijedenje, postići nagradu i steći Božiju naklonost u ovom životu i nakon smrti.

Cijenjeni vjernici! Vezivanje mladih naraštaja za njihove slavne pretke i proslavljene velikane, kako bi i oni išli njihovim putem, slijedili njihove tragove, vodili se svjetlom njihovog znanja i dobrote, spada među najvažnija pitanja kojima bi se trebali baviti učenjaci, roditelji i odgajatelji, a to je moguće postići samo ukoliko se u ovaj proces uključi kompletno društvo, pojedinci, institucije i organizacije.

Kuća, porodica, džamija, obrazovne ustanove, mediji, društvene mreže, svi oni su, svako u svom domenu, odgovorni za kreiranje ispravne svijesti o važnosti slijedenja i autoriteta u vjeri, i uklanjanje svih barijera koje stoje na putu toj svijesti, pa čak i za borbu protiv svih ometajućih faktora, koji stoje na putu njegovog uspostavljanja i jačanja, i ispunjenja njegovih uslova, kao što su neznanje, nasilje, pretjerivanje, ekstremizam, fanatizam, sektaštvo, terorizam, nihilizam, duševni poraz, nasrtaji na vrijednosti i temeljna učenja vjere, i druge devijantne ideologije koje su suprotne srednjem putu islama i koje imaju za cilj širenje moralne anarhije u društvima i među pojedincima.

Poštovani vjernici! Lijep uzor i primjer koji musliman pokazuje svojim lijepim ponašanjem i odnosom prema ljudima zapravo je praktični poziv u islam, odnosno poziv u islam djelima, sa svim principima i vrijednostima što sadrži, koje pozivaju u dobro, i podstiču na plemenitost i izgradnju. Islam se, kroz historiju, širio lijepim primjerom, lijepim odnosom i tolerancijom.

Majke i očevi, budite primjer svojoj djeci, riječju i djelom. Otac koji svojoj djeci, kada neko pokuca na vrata, ili zove na telefon, kaže: “Recite im da me nema”, kako može biti uzor djeci? Otac koji konzumira duhan pred svojom djecom, govori nepristojne riječi, kako može biti uzor?

Učenjaci, daije i hatibi, vaš primjer ima veći efekat na ljude od vaših propovijedi i savjeta, jer ljudi se razlikuju u kvalitetu i nivou razumijevanja vaših riječi, ali svi razumiju vaše postupke. Odgajaj svoju dušu, navikavaj je na činjenje dobra, i budi primjer u riječima, djelima i ponašanju.

Učitelju i odgajatelju, budite primjer svojim učenicima i odgajanicima, jer oči vide prije nego što srce shvati i zapamti. Kružocima imama Ahmeda znalo je prisustvovati pet hiljada učenika, pet stotina ih je bilježilo znanje, a ostali su posmatrali njegovo ponašanje, odgoj i vrline. Rekao je Ibn Vehb: “Zabilježili smo više Malikovih moralnih osobina, nego što smo naučili znanja od njega.”

Muslimanska omladino, vi koji ste stub budućnosti ummeta, prihvatite se vrijednosti vaše vjere i puta vaših časnih prethodnika, vaš ummet obiluje uzorima i časnim primjerima, i neka vam na umu budu riječi nekih mudrih ljudi: “Upoznali smo te po tvom izboru, jer pametan čovjek se po izboru poznaje.” Budite odgovorni, jer vi danas slijedite, a sutra će te biti slijeđeni.

Uposlenici i službenici, budite primjer u odgovornosti, čuvanju povjerenih emaneta, poštenju, borbi protiv korupcije, budite primjer po tačnosti, produktivnosti, lijepom odnosu prema radnim kolegama, nezloupotrebljavanju pozicije, čuvanju javne imovine i zajedničkog dobra. Službenik koji odbija ljude svojom nepristupačnošću i u čijem rječniku postoje samo riječi: “Dođite sutra” – kako može biti uzor i primjer drugima?

Žena muslimanka je primjer svojom dobrotom, hidžabom, čednošću, stidom i nemiješanjem s muškarcima.

Ono što je važno znati, kada je uzor u pitanju, jeste da on ne znači nužno i bezgrešnost i savršenstvo, jer svaki sin Ademov griješi, a najbolji grješnici su

oni koji se često kaju. Neka o ovome dobro razmisle oni koji istražuju tuđe sramote i preuveličavaju greške.

Stvar koju stanovnici Meke i Medine nikako ne bi smjeli smetati s uma i od koje se ne bi trebali umoriti jeste podsjećanje na njihovu posebnu odgovornost, uzoritost i unikatnost u odnosu na druge muslimanske gradove. Kao što ljudi imaju svoje uzore, tako i gradovi imaju svoje. Država “dvaju harema” je stjecište Objave, izvor poslanice, u njoj je ostvaren uzor, o kojem govorimo, ona je kolijevka islama i utočište imana, i ona će, Allahovom dozvolom, nastaviti slijediti i promovirati srednji put, utemeljen na svjetlosti Kur’ana i sunneta i putu prvih generacija. Zato budimo svi zajedno primjer i uzor drugima.

Poštovani vjernici! Priča o uzoru ne bi trebala biti samo priča, koja će biti i proći, nego cjelovit islamski i civilizacijski projekat, koji će krenuti iz ovog “uzoritog grada” i koji će se zvati: “Kako da budemo uzor drugima”.

Zaista postoji velika potreba za pokretanjem jednog takvog projekta, u koji će biti uključeni pojedinci i institucije, kako bi postigli uspjeh “prve muslimanske države”, a to Allahu, a ni ljudima koji su iskreni prema svojoj vjeri, svojoj domovini i ummetu, nije teško.

Donosite salavate i selame na Vjerovjesnika i Poslanika, najljepšeg uzora, jer to vam je naredba od vašeg Gospodara u mudroj objavi: “Zaista Allah i meleci Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vi koji vjerujete, blagosiljajte ga i vi i njemu selam šaljite!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u Kur’anu i sunnetu, i da podari da se okoristimo uputom najboljeg čovjeka. Molim Allaha Uzvišenog da oprosti i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On je jedini dostojan da Ga se boje i On jedini prašta, slavljen neka je i visoko od onoga što o Njemu misle nasilnici!

ZABRANA RAZILAŽENJA U VJERI (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

17. redžeb 1438. po Hidžri / 14. april 2017.

Hvala Allahu Koji je sjedinio srca Svojih iskrenih robova i učinio ih poma-gaćima i braćom u vjeri. Hvalim Ga, zahvaljujem Mu, kajem Mu se i tražim oprosta od Njega.

Svjedočim da je samo Allah Bog, Jedini, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, odabranik i prisni prijatelj, koga je On pomogao Svojom pomoći i vjernicima, i srca njihova sjedinio, pa su Njegovom dobrotom, postali braća, neka je na njega Božiji mir i spas, i na njegovu časnu porodicu, njegove plemenite ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu.

Cijenjeni vjernici! Oporučujem sebi i vama bogobojaznost: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani! Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte! I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali.” (Ali Imran, 102–103)

Poštovani vjernici! Uzvišeni Allah poslao je Svoje vjerovjesnike da uspo-stave vjeru, zajedništvo i džemat, i spriječe raskol i podvajanje u vjeri. Uzvišeni Allah kaže: “On vam propisuje u vjeri isto ono što je propisao Nuhu i ono što objavljujemo tebi, i ono što smo naredili Ibrahimu i Musau i Isau: ‘Pravu vjeru ispovijedajte i u tome se ne podvajajte!’” (Eš-Šura, 13).

Zbog toga je jedan od najvažnijih prioriteta Vjerovjesnikovog poziva, nakon preseljenja u Medinu, bio izgradnja džamije u Kubau i bratimljenje muhad-žira i ensarija, s ciljem dokidanja džahilijetske prakse mržnje i neprijateljstva i uvođenje islamske prakse ljubavi i zajedništva.

Muhadžiri, beskućnici, postali su braća domaćinima ensarijama i s njima su dijelili kuće i imetak. Uzvišeni kaže: “I onima koji su Medinu za življenje izabrali i domom prave vjere još prije njih je učinili; oni vole one koji im se doseljavaju i u grudima svojim nikakvu tegobu, zato što im se daje, ne osjećaju, i više vole njima nego sebi, mada im je i samima potrebno. A oni koji se ušćuvaju lakomosti, oni će, sigurno, uspjeti.” (El-Hašr, 9)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije se zadržao na uspostavljanju bratskih i prijateljskih odnosa među svojim ashabima, nego je ovom pitanju posvetio maksimalnu pažnju: oporučio je muslimanima da čuvaju i njeguju međubrat-ske odnose i pojasnio je njihovu vrijednost u mnogobrojnim hadisima. Bilježi Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neki je čovjek posjetio svog brata u vjeri, u drugom selu, pa mu je Allah poslao meleka, koji mu je popriječio put, i upitao ga: ‘Kamo si krenuo?’, a on je odgovorio: ‘Idem kod svog brata, koji živi u ovom selu.’ ‘A da li od ove posjete očekuješ neku korist?’, upitao ga je melek. ‘Ne, osim što ga volim u ime Allaha’, odgovorio je. Melek tada reče: ‘Ja sam Božiji izaslanik tebi, da ti prenesem da Allah tebe voli, kao što ti voliš svoga brata u Njegovo ime.’”

Cijenjeni vjernici! Trajnu bliskost srcâ moguće je postići jedino blagošću, odobrovoljavanjem i odricanjem. Upravo je to bila Poslanikova preporuka Muazu i Ebu Musau el-Eš'ariju, radijallahu anhuma: “Olakšavajte, a ne otežavajte, obveseljavajte, a ne rastužujte, i volite se, a ne razjedinjujte se.” (Buhari)

Odustajanje od dijela dunjalučkih dobara, u interesu zajedništva, vrlo je važan faktor očuvanja dobrih međuljudskih odnosa. To vidimo iz sljedećeg primjera. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslije Bitke na Hunejnu podijelio ratni plijen onima čija srca treba pridobiti (novim muslimanima), a izostavio je ensarije, to je teško palo ensarijama, pa ih je on podsjetio na blagodat upute i ujedinjenja, i rekao im: “O skupino ensarija, zar niste bili u zabludi, pa vas je Allah mnome uputio, i zar niste bili siromašni pa vas je Allah mnome neovisnim učinio, i zar niste bili razjedinjeni pa vas je Allah mnome ujedinio?” Nakon što su potvrdno odgovorili na njegovo pitanje, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je, tješeci ih: “Jeste li zadovoljni da se ljudi vrate svojim kućama s ratnim plijenom, a da se vi vratite s vašim Poslanikom? Tako mi Allaha, to vam je bolja poputnina od njihove.” Rekli su: “Da, Allahov Poslaniče, zadovoljni smo.” (Buhari, Muslim)

Poslanikova politika u očuvanju zajedništva bila je sasijecanje svih uzroka podvajanja u njihovom korijenu i gašenje njegove vatre prije nego što se rasplamsa. U dva "Sahiha" bilježi se da je Džabir ibn Abdullah, radijallahu anhu, rekao: "Bili smo sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u jednoj bici, kada je jedan muhadžir udario jednog ensariju nogom u zadnjicu, pa se skupio narod i jednog i drugog. Jedni povikaše: "O muhadžiri!", a drugi povikaše: "O ensarije!" To je doprlo do Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, pa je kazao: "Otkud paganski poklič među vama?" "Allahov Poslaniče, jedan muhadžir udario je jednog ensariju, pa je ovaj pozvao svoj narod u pomoć", rekli su. Poslanik reče: "Ostavite to, jer je to ružno."

Štaviše, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koga su krasile izvanredna milost i blagost, znao je upotrijebiti i žestoke riječi prema onima koji su, na bilo koji način, remetili jedinstvo islamskog ummeta ili koji su uzdizali paganska obilježja, jer je znao da je vatru razilaženja, podjela i smutnje, ukoliko se zapali, teško ugasiti. Buhari i Muslim bilježe od Ebu Zerra, radijallahu anhu, da je rekao: "Između mene i jednog mog prijatelja desila se prepirka. Njegova majka bila je nearapkinja, i ja sam pogrdno spomenuo njegovu majku. On se požalio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, na mene, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada smo se sreli, kazao mi je: "O Ebu Zerre, ti si čovjek u kojem je ostalo paganskih manira." Rekao sam: "Allahov Poslaniče, ko druge vrijeđa, drugi će vrijeđati njegovog oca i majku." Ponovio je: "O Ebu Zerre, ti si čovjek u kojem je ostalo paganskih manira."

Dakle, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dokinuo je praksu hvalisanja ugledom i porijeklom, jer su svi ljudi stvoreni od Adema, a Adem je stvoren od zemlje, nema prednost Arap nad nearapom, niti bijelac nad crncem, osim po bogobožnosti. "O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa." (El-Hudžurat, 13)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je negirao iman, tj. njegovu potpunost onome ko ne bude želio svom bratu vjerniku ono što želi sebi; obećao je da će oni koji se budu voljeli u ime Allaha, na Sudnjem danu imati minbere od svjetlosti i da će ih Allah zaštititi Svojim hladom na dan kada neće biti drugog hlada osim Njegovog.

Ništa kao podvajanje i razilaženje u riječima i srcima ne ugrožava sigurnost i povjerenje među muslimanima, i zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najstrožije naredio pokornost muslimanskim vođama. Irbad ibn Sarija, radijallahu anhu, pripovijeda: “Jednom nam je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslije podne namaza, održao emotivan vaz, od kojeg su nam zasuzile oči i zatrepčila srca. Neki čovjek je upitao: “Allahov Poslaniče, kao da su ovo tvoje oprostajne riječi, pa šta nam oporučuješ?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Oporučujem vam bogobožnost, i pokornost vašim vođama, makar vama upravljao abesinski crni rob. Koga od vas Allah poživi, vidjet će mnoga razilaženja. Čuvajte se novotarija u vjeri, jer su novotarije u vjeri zabluda. Ko dočeka to vrijeme, neka se drži moga i sunneta mojih pravovjernih halifa, držite ih se čvrsto, svojim očnjacima.” (Tirmizi, hasen-sahih)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio je sve da sačuva kompaktnost i jedinstvo islamskog ummeta, učvrsti njegovu građevinu i održi jedinstvenu riječ u njemu do posljednjih trenutaka svog života. U dva “Sahiha” bilježi se da je Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao: “Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio na smrtnoj postelji, Ebu Bekr, radijallahu anhu, mijenjao ga je u namazu. Sjećam se, bio je ponedjeljak, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, sklonio zastor u svojoj sobi, pogledao prema nama, i nasmijao se, a njegovo lice je zablistalo. Bili smo poredani u safove, i kada smo primijetili da nas posmatra, osjetili smo neizmjernu radost što ga ponovo možemo vidjeti. Ebu Bekr se povukao nazad, prema prvom safu, misleći da će Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, predvoditi namaz, ali on nam je pokazao išaretom da obavimo namaz bez njega i spustio je zastor. Tog dana je i umro.”

Rekao je imam Nevevi: “Razlog Poslanikovog osmijeha bio je radost zbog prizora koji je vidio: njegovi ashabi okupili su se na zajedničkom namazu, iza jednog imama, odlučni da nastave njegovim putem u izvršavanju Božijih propisa, da očuvaju jedinstvo i zajedništvo, i zbog toga je njegovo lice zablistalo, kao što bi inače činio kada je vidio ili čuo nešto što bi ga obradovalo.” Uzvišeni Allah kaže: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

Cijenjeni vjernici! Ako je jedinstvo muslimana bilo nužnost svakog vremena i svakog trenutka, njegova nužnost danas je sigurno veća i neupitnija,

međutim, ako zaista želimo jedinstvo, moramo stvoriti ambijent, u granicama šerijata, u kojem će se sljedbenici različitih mišljenja i pravničkih metodologija osjećati dovoljno komotno i priznato. Da, sve to treba biti u granicama šerijata.

Allahovi vjerovjesnici razilazili su se među sobom, a oni su najbolja Allahova stvorenja. Allah, džellešānuhu, u Svojoj časnoj Knjizi spominje razilaženje koje se desilo između Musaa i Haruna, alejhimas-selam: “O Harune”, povika Musa, “šta te je spriječilo, kad si ih vidio da su zalutali, da za mnom nisi pošao? Zašto nisi naređenje moje poslušao?” “O sine majke moje”, reče Harun, “ne hvataj me za bradu i za kosu moju! Ja sam se plašio da ti ne rekneš: ‘Razdor si među sinovima Israilovim posijao i nisi postupio onako kako sam ti rekao’” (Taha, 92–94). Razilaženje se desilo, i svako je, kod onog drugog, tražio ispriku.

Razilaženje ne smije biti razlogom podvajanja, neprijateljstva i razjedinjenosti srca, i na to je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jasno upozorio. Buhari bilježi od Ibn Mesuda, radijallahu anhu, da je rekao: “Čuo sam čovjeka kako uči jedan ajet, a čuo sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako taj isti ajet uči drugačije, pa sam tog čovjeka odveo kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Primijetio sam na njegovom licu negodovanje. Rekao je: ‘Obojica ispravno učite, i nemojte se podvajati, kao što su se podvajali oni prije vas, pa da vas to uništi, kao što je njih uništilo.’”

Ashabi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, poštovali su jedni druge, među njima je vladala ljubav i samilost, ali su se i pored toga razilazili, međutim njihove su duše bile čiste i iskrene. Hassan ibn Sabit, radijallahu anhu, bio je jedan od onih koji su se upustili u negativan govor o Aiši u slučaju poznatom kao “ifk”, kleveta. Znajući za to, Urva ibn Zubejr, radijallahu anhu, otišao je kod Aiše, kako je sam rekao, “da bi ga, pred njom, izvrijeđao”, a ona mu je rekla: “Nemoj ga vrijeđati, jer on je svojim pjesmama branio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.” (Buhari, Muslim)

Ibn Abbas i Zejd ibn Sabit, radijallahu anhuma, razilazili su se u nekim pitanjima, ali to nije spriječilo Ibn Abbasa da uzme za povodac Zejdove deve i kaže: “Naređeno nam je da ovako postupamo sa našim učenjacima i velikanima”, kao što nije spriječilo Zejda da poljubi Ibn Abbasa u ruku i kaže: “Naređeno nam je da ovako postupamo sa Poslanikovim ehli-bejtom.”

Njihov put slijedile su kasnije generacije učenjaka i znali su čuvati prava bratstva utemeljenog na iman, koje ih je ujedinjavalo. Imam Šafija razilazio

se sa Ebu Hanifom po mnogim pitanjima, ali je i pored toga govorio: “Ljudi su u fikhu ‘sirotinja’ za Ebu Hanifu.” Imam Ahmed je govorio: “U Horasan nije kročio čovjek poput Ishaka, iako se u nekim stvarima nismo slagali.

Ljudi su se uvijek razilazili jedni s drugima.” Junus es-Sadeffi rekao je: “Nisam vidio pametnijeg čovjeka od Šafije. Jednog dana raspravljali smo o nekom pitanju i iznijeli oprečne stavove, a zatim smo se sreli i on me je uzeo za ruku i rekao: ‘O Ebu Musa, zar ne možemo biti braća i kada se ne slažemo?’”

Ovi divni primjeri iz biografije naših časnih prethodnika u potpunosti se podudaraju sa intencijama šerijata, koji naređuje zajedništvo i samilost i traži od muslimana da svoje odnose zasnivaju na tim principima, a ne da raskol i svađa budu u osnovi svih njihovih razilaženja. Allah, džellešānuhu, kaže: “I pokoravajte se Allahu i Poslaniku Njegovu, i ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali; i budite izdržljivi, jer Allah je, zaista, na strani izdržljivih.” (El-Enfal, 46)

Ibn Tejmijja kaže: “U pravnim propisima razilaženja je toliko da ih je nemoguće pobrojati. Kada bi se muslimani nakon svakog razilaženja okretali jedni od drugih, nestalo bi poštovanja i istinskih bratskih veza. Ebu Bekr i Omer, dvojica muslimanskih velikana, razilazili su se u mnogim pitanjima, ali su jedna drugom željeli samo dobro.”

Allah podario meni i vama blagoslov u Kur'anu i sunnetu i okoristio nas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Molim Allaha da oprosti i meni i vama , a molite Ga i vi, jer On mnogo prašta i milostiv je.

OPASNOST UDALJAVANJA OD OBJAVE (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

24. redžeb 1438. po Hidžri/21. april 2017.

Svaka hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da je samo Allah Bog, Jedini, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka je na njega, njegovu časnu porodicu i ashabe, Božiji blagoslov i mir. Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire” (En-Nisa, 1); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71).

Allahova je milost prema ljudima to što ih je uputio na Pravi put, pojasnio im istinu da bi je slijedili i zabludu da bi je se klonili.

Allah, džellešānuhu, jamči da oni koji budu slijedili Njegovu uputu nikada neće zalutati i nesretni biti: “Od Mene će vam uputa dolaziti, i onaj ko bude slijedio uputu Moju neće zalutati i neće nesretan biti. A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti” (Taha, 123–124).

Dakle, u ovom ajetu Allah kaže da onaj ko bude slijedio uputu i dosljedno se držao istine, neće zalutati na ovom svijetu, bit će upućen i postojan, i neće biti nesretan na budućem svijetu, ući će u Džennet i biti počastvovan. Ko ne bude slijedio uputu, živjet će teškim životom, sa tjeskobom, nesigurnošću i

nelagodnim osjećajem u duši, i to će mu biti kazna još na ovom svijetu, a na Sudnjem danu čeka ga bolna patnja u Ognju.

Dakle, čovjek ili slijedi istinu koju je Allah objavio i uputu koja ga vodi pravim putem ili slijedi zabludu i ide putem propasti. Uzvišeni kaže: “Zar poslije istine ima išta osim zablude?” (Junus, 32)

Rekao je Ibn Kajjim: “Svako ko se okrene od istine ili jednog njenog dijela i porekne je, neminovno će upasti u zabludu. Ko svoje djelo ne bude činio u ime Allaha, činit će ga u ime ljudi, kao iskušenje od Allaha, pa će tako ostaviti djelo u ime Onoga Koji jedino može da mu dadne neku korist ili štetu, smrt, život i sreću, a okrenuti se onome koji mu ništa ne može dati. Također, ko odbije udijeliti sadaku u ime Allaha, udijelit će je u ime nekog drugog, htio to ili ne, ili ko se ne bude trudio u ime Allaha, Allah će ga iskušati služenjem ljudima.”

Poštovani vjernici! Stanje većine muslimana danas izaziva žaljenje i tugu. Suprotstavljanje Allahovoj Knjizi, Poslanikovom sunnetu, kršenje njihovih naredbi i zabrana, odbacivanje sunneta i stavljanje racionalnih dokaza, ličnog osjećaja, analogije i običaja ispred šerijatskog teksta, postalo je žalosna svakodnevnica većine muslimanskih društava.

Okretanje od Božije Objave može poprimiti sljedeće forme:

1. Učenje vjere od nestručnih i nekompetentnih osoba, koje nisu poznate po šerijatskom znanju niti po privrženosti vjeri. Takvi se reklamiraju, daju im se zvučne titule, promovišu njihove fetve, iako ne posjeduju potrebne kvalitete za fetvu i idžtihad. I pored toga, ljudi uzimaju od njih, slijede ih i vjeruju im samo zato što ne znaju razlikovati onoga ko će ih iskreno uputiti i savjetovati i onoga ko će im zabludu uljepšati i istinu izokrenuti. Vjerodostojnim putem potvrđeno je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Za svoj ummet najviše se bojim predvodnika zabludivača.” (Ahmed, Darimi od Sevbana, radijallahu anhu) Zato, pazi od koga uzimaš znanje, a posebno se pazi nadriučnjaka. Ibn Sirin, Allah mu se smilovao, lijepo je rekao: “Zaista je ovo znanje vjera, pa gledajte od koga ćete uzimati vjeru.”

2. Iskrivljivanje značenja kur'anskih i hadiskih tekstova i njihovo tumačenje suprotno Božijoj volji, što je put i pravac sljedbenika strasti. Takvi ne mijenjaju tekst ajeta ili hadisa, nego njegovo značenje i tumačenje. Formalno, zadržava se izraz, ali se mijenja smisao i značenje.

3. Podvrgavanje šerijatskih tekstova sudu ljudske logike i njihovo racionalno propitivanje ograničenim ljudskim mjerilima. Najveći nered na Zemlji čini onaj ko daje prednost ljudskom razumu i prohtjevima nad Objavom i tradicionalnim dokazima.

4. Uvjerenje da šerijat ne može ispuniti potrebe i zahtjeve vremena, da su njegovi propisi kruti i neprimjenjivi u savremenim uslovima. Ljudi sa ovakvim uvjerenjem očigledno žele ukloniti šerijat s pozicije autoriteta, i zamijeniti ga ljudskim zakonima. Teško njima, kuda se odmeću! Kakvo opravdanje imaju oni koji žele ukloniti šerijat iz ljudskih života i zamijeniti ga paganskim zakonima? Uzvišeni kaže: “Zar oni traže da im se kao u pagansko doba sudi? A ko je od Allaha bolji sudija narodu koji čvrsto vjeruje?” (El-Maida, 50)

5. Ostavljanje nekih kur’anskih i hadiskih naredbi kada se one kose sa ličnim interesima, ili čijim se izvršenjem propušta lična korist. Koreći one koji tako postupaju, Uzvišeni kaže: “Kako to da u jedan dio Knjige vjerujete, a drugi odbacujete?!” (El-Bekara, 85)

6. Skretanje s Pravog puta u jednu od dvije krajnosti: krajnost zanemarivanja i ostavljanja i krajnost pretjerivanja i ekstremizma, iako islam zagovara umjerenost i sredinu u svakoj stvari, zapravo to je jedna od odlika islamskog ummeta, na koju upućuje sljedeći ajet: “I tako smo od vas stvorili pravednu zajednicu.” (El-Bekara, 143) Rekao je Kurtubi: “S obzirom na to da je sredina, pravednost suprotna pretjerivanju i zanemarivanju, Kur’an ju je pohvalio. Ovim ajetom želi se reći da islamski ummet slijedi srednji put u odnosu prema vjerovjesnicima, između kršćanskog pretjerivanja i jevrejskog nepoštivanja i omalovažavanja.” Islamski ummet crpi svoju pravednost i umjerenost iz središnjeg i umjerenog programa islama. Program na kojem počiva islam je srednji program, za srednji ummet, program umjerenosti i ravnoteže, u kojem nema pretjerivanja i zapostavljanja, prekomjerne strogoće i popuštanja.

7. Neograničavanje, u ibadetima, na onome što je došlo u Kur’anu i sunnetu, štaviše uvođenje ibadeta koji nemaju utemeljenje u izvornoj vjeri i koji nisu potvrđeni jasnim šerijatskim dokazom.

O vjernici, koncept “temessuk bil-vahji”, odnosno koncept dosljednog držanja Objave izložen je žestokim napadima i velikim zavjerama. Veliki broj muslimana, zbog svog neznanja, lahkomislenosti i slijeđenja strasti i prohtjeva, blagonaklono gleda na “ideološki rat”, koji se vodi protiv njih, i sve otvorenije

nemoralne pozive na odbacivanje vjere, i olahko potpada pod utjecaj propagande koju neprijatelji islama plasiraju putem štampanih i elektronskih medija. Sve je više propagatora laži i onih koji ljudima uljepšavaju zabludu i suprotstavljanje Objavi, i koji, koristeći se raznim smicalicama i podvalama, šire svoje laži, predstavljajući ih kao vjeru.

Poštovani vjernici! Moramo biti svjesni i ubijedeni da je sve što se dešava islamskom ummetu: poniženja, iskušenja i dekadencija, samo posljedica odstupanja od dviju objava, Kur'ana i sunneta, kao što kaže Uzvišeni: "Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprosti" (Eš-Šura, 30).

Poniženja i nedaće kroz koje prolazi islamski ummet jasna su opomena i pouka, a možda budu uzrokom vraćanja ljudi Pravom putu i istini koju su ostavili, o čemu Uzvišeni kaže: "Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili." (Er-Rum, 41)

Kada se ljudi vrte Allahu, i ostave neispravna i neutemeljena vjerovanja i pogrešna razumijevanja vjere, i umjesto toga prihvate ono što je objavljeno u Allahovoj Knjizi i sunnetu Njegovog Poslanika, Allah će sigurno popraviti njihovo stanje i njihovu završnicu. Uzvišeni kaže: "Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni." (Er-Ra'd, 11)

U suprotnom, ako ustraju u nepokornosti i prelaženju Njegovih granica, On će ih kazniti onako kako kažnjava Silni i Moćni, Njegova Riječ će se ispuniti i niko je neće moći izbjeći. Allahu, džellešānuhu, nema ništa lakše od toga da kazni ljude kada se ogluše o Njegove naredbe i postupaju suprotno Njegovoj Objavi. O ljudi, naša je obaveza da se držimo Božije vjere, primijenimo Kur'an i sunnet u našim životima, i ne odstupamo od njih ni koliko je pedalj. Koliko će ummet napredovati, razvijati se i biti čvrst i postojan zavisi od toga koliko su u njegovom životu prisutne dvije časne objave.

Donosite salavate i selame na vašeg Vjerovjesnika, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je rekao: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

SPOZNAJA ALLAHA (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi

2. šaban 1438. po Hidžri / 28. april 2017.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka je na njega, njegove ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana mir i blagoslov.

Bojte se Allaha i znajte da se bogobojažni ne boje budućnosti i ne tuguju za prošlošću, jer su spoznali Allaha istinskom spoznajom, i zaposlili su svoje duše postizanjem Njegovog zadovoljstva i onim što će im koristiti u sadašnjosti i budućnosti. Uzvišeni kaže: “I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali, za njih su dobre vijesti i na ovome i na onome svijetu – Allahove riječi niko ne može izmijeniti – to će, zaista, velik uspjeh biti.” (Junus, 62–64)

U Allaha su dva dženneta: dunjalučki džennet, koji je sredstvo i put ka onom drugom vječnom Džennetu, prostranom kao nebesa i Zemlja.

Mnogi ljudi napustili su ovaj svijet a da nisu osjetili slast dunjalučkog dženneta, nisu ga vidjeli ni upoznali, zbog čega su njihove duše “presahle” i podivljale, srca prekrilo crnilo, a strasti i sumnje preplavile njihovo biće.

Dunjalučki džennet je spoznaja Allaha i vezivanje srca za Njega. Istinska i živa spoznaja je zaista džennet, i to koji džennet!? Ko osjeti njenu slast i užitak, i napije se s njenog izvora, nikada je neće napustiti i neće tražiti zamjenu za nju. Ona je prijatelj vjernika, radost muvehhida – istinskih Allahovih robova i užitak iskrenih. Koliko god ljudi tražili slast, sreću i smiraj, neće ih naći, istinski i trajno, osim u spoznaji Allaha, džellešanuhu, prijateljstvu s Njim, osjećaju Njegove blizine i sveprisutnosti, koji će čovjekovo srce ispuniti radošću, srećom, zadovoljstvom, i uzdići ga na stepen obožavanja Allaha kao da Ga vidi, a kada

to postigne, Allah, džellešanuhu, će biti uho kojim sluša, oko kojim vidi, ruka kojom hvata i noga kojom hodi. Možemo li zamisliti kakav je to život i kakvu sreću osjeća onaj koji je postigao ovaj stepen imana, spoznaje i dobročinstva?

O vjernici! Spoznaja Allaha, džellešanuhu, vrata su “veliĉanstvenog tevħida” i manifest “najĉvršće veze”. U ĉijem se srcu uĉvrsti ova spoznaja i ko spozna Allaha, džellešanuhu, po Njegovim imenima, svojstvima, apsolutnoj vlasti i savršenim djelima, njegovo srce obasjat će svjetlost tevħida, obožavat će samo Njega, tražit će samo od Njega i sve svoje ibadete usmjerit će Njemu, Jedinom, i nikom drugom. Iskreno obožavanje Allaha, džellešanuhu, nemoguće je ostvariti bez spoznaje Allaha, džellešanuhu. Kur’anski metod u utemeljenju tevħidul-uluhijjeta – Božijeg apsolutnog prava na obožavanje temelji se na navođenju dokaza iz domena spoznaje Njegovog bića, lijepih imena i savršenih svojstava, koji potvrđuju Božiji uluhijjet i nameću ga kao nepobitnu istinu, kao što to sugerišu rijeĉi Uzvišenog: “To vam je Allah, Gospodar vaš, nema drugog boga osim Njega, Stvoritelja svega; zato se Njemu klanjajte; On nad svim bdi!” (El-En’am, 102), i kao što na to upućuju ajeti iz sure En-Neml, u kojima Allah, džellešanuhu, prvo pobraja Svoje blagodati, naglašava savršenstvo Svog stvaranja, a zatim pita: “Zar pored Allaha postoji drugi bog?” (En-Neml, 60).

Uzvišeni, takoder, kaŹe: “Gospodar vaš je Allah, Koji je nebesa i Zemlju za šest vremenskih razdoblja stvorio, a onda se iznad Arša uzvisio. Niko se neće moći zauzimati ni za koga bez dopuštenja Njegova. Eto, to vam je Allah, Gospodar vaš, pa se Njemu klanjajte! Zašto ne razmislite?” (Junus, 3). Mnogo je ajeta sa ovim znaĉenjem.

Ispunjenost srca spoznajom Allaha, džellešanuhu, i Njegovim iskrenim obožavanjem, potiskuje iz njega pokvarenost, bolest i oholost, ĉisti i uzdiŹe duše i uĉvršćuje u njima znaĉenja iskrene vjere i istine dubokog ubjeđenja, oslonca na Allaha, džellešanuhu, iskrenosti i istinoljubivosti.

Ovako osnaŹeno i nadahnuto srce osviće i omrkava u užitku, kojem nema ravnog, s punim povjerenjem u Gospodara, neovisno sa svojim Zaštitnikom, jako sa svojim Vlasnikom, zadovoljno Njegovim djelima, sigurno u Njegovu odredbu, spašeno robovanja stvorenjima, zlatnicima i srebrenjacima, prohtjevima duše i ugledu, posvećeno robovanju samo Njemu, Koga je spoznalo i svjesno je da su u Njegovim rukama kljuĉevi svih stvari, On je Neovisni i Njemu pripadaju riznice nebesa i Zemlje.

Tevhid rububijje – vjerovanje u Božiju apsolutnu vlast, stvaranje i upravljanje i tevhid esmai ves-sifat, vjerovanje u Božija lijepa imena i savršene attribute, koji se još zove i tevhidul-ma'rife vel-isbat – tevhid spoznaje i priznanja, osnova je ubjeđenja i vjerovanja, pokretač srca ka Poznavaoču nevidljivog i Njegovom iskrenom obožavanju, on je “generator” i “pokretač” života duša i njihove ustrajnosti i sreće, i njihov zaštitnik od šejtanskih došaptavanja, devijantnih razmišljanja i ideja.

Zbog toga, Allah, džellešanuhu, voli kod Svojih robova da znaju i posmatraju savršenstvo Njegovog stvaranja i djela, i razmišljaju o Njegovim stvorenjima.

Kur'an je, svojim najvećim dijelom, upravo posvećen upoznavanju ljudi sa njihovim Gospodarom, govoru o Njegovim imenima, atributima, djelima, mudrim propisima, i vezivanju srca za Njega, kako bi prosvijetlio njihove umove i duše Njegovim iskrenim obožavanjem, težnjama i namjerama, dakle tevhidul-uluhijjetom.

Prema tome, ove dvije vrste tevhida, tevhid spoznaje i priznanja i tevhid obožavanja i težnje u uzajamnoj su i uzročno-posljedičnoj vezi, i neodvojivi su jedan od drugog. Ovo je jedini pravi put i ispravan program u odgoju ljudi i njihovom pozivanju, i početna i završna tačka u svakom vjerskom govoru.

Strašno griješe oni koji su ovaj put odgoja, da've i popravljavanja ljudskih srca zamijenili filozofijama i razmišljanjima, koje nemaju nikakvog konkretnog učinka, osim što djeluju zbunjujuće i depresivno, ili materijalističkim filozofijama, ili raznim neislamskim i sektaškim parolama.

Kamo sreće da ulema, reformatori i vodeća pera u islamskim medijima i druge važne ličnosti sami uvide veličinu sramote i gubitka u njihovom bavljenju drugostepenim, partikularnim pitanjima i zapostavljanju ovog važnog temelja bez kojeg nema života, čvrstine i spasa srca i razuma, i koji predstavlja najvažniju branu jednog društva od radikalnih i nastranih ideologija, bolesti sumnji i strasti.

Tako mi Allaha, pored Kojeg drugog boga nema, islamski ummet neće popraviti ništa drugo do ispravno poimanje tevhida, vjerovanja u Jednog Boga, snaga Njegove spoznaje i vezivanje srca za Njega, i nisu posrnuli oni koji su posrnuli, skrenuli s Pravog puta i vratili se starim stopama ni zbog čega drugog do slabog znanja o svom Gospodaru i još slabije veze s Njim, što je dovelo do

posrnuća srca, napuštanja načela i iščeznuća istinskog ubjeđenja iz srca i pred najmanjim iskušenjem, munjom pohlepe ili “mrvicom” dunjalučkog interesa.

Ummete islama, ispravno znanje o Allahu, džellešānuhu, jaka veza s Njim i ispunjenost srca Njegovim veličanjem i strahopoštovanjem izvor su ispravnog poimanja tevhida i njegova osnovna supstanca. A kako i ne bi bio kada je On dostojan svakog spomena, Najuzvišeniji Kome je upućena dova, Najplemenitiji od Koga je traženo, Najmilostiviji u Koga se uzda i Najblagodarniji Koji posjeduje.

Njegove blagodati su neprekidne i ne mogu se pobrojati. U Njega su riznice svake stvari, On daje kako i koliko želi, Njegova ruka je puna dobra, Njegovo dobro ništa ne može umanjiti, dijeli danju i noću. Kada bi se svi ljudi sakupili u jednu dolinu i tražili od Njega, sve dok se ne umore od traženja, to u Njegovom vlasništvu i Njegovim riznicama ne bi umanjilo ni koliko je jedan trun, zato što je On – Vladar, Darežljivi, Slavni, Plemeniti, Neovisni, Prvi i Posljednji, Vidljivi i Nevidljivi, Sveobaviješteni, Onaj Kome je sve potčinjeno, uspostavlja pravdu i uzdiže je, Njegov zastor je od nūra – svjetlosti, kada bi ga sklonio, odsjaji Njegovog lica spalili bi sve što doseže Njegov pogled. On je utočište nevoljnicima, zaštita onima koji zaštitu traže, sve je obuhvatio Svojim znanjem, u Njega su ključevi svih tajni, samo ih On zna, zna ono što je bilo, što će biti i što nije bilo, i da je bilo, kakvo bi bilo, Njegovom znanju ne može ništa, ni trunčica jedna ni na nebesima ni na Zemlji, izmaći, i ne postoji ništa, ni manje ni veće od toga, a da On ne zna za to. Nema boga osim Allaha! Kako je samo velik i uzvišen On! Njemu pripada apsolutno savršenstvo i ljepota u imenima, svojstvima i djelima. Jedan, Jedini, Mudri Zakonodavac, Svemogućí Gospodar, ništa Mu ravno i slično nije, ništa ga Ga ne može umoriti niti nadvisiti. Njemu je sve lahko, do Njega ne dopire ljudska mašta, pogledi i misli, a On dopire do njih, Živi Koji ne umire, Vječni Koji ne spava. On brani da se ravnoteža nebesa i Zemlje poremeti.

Stvorio je stvorenja bez ikakve potrebe za njima i opskrbio ih bez ikakvog opterećenja i teškoće, zatim će ih usmrтити, a oni to ne mogu spriječiti, zatim će ih oživjeti i sa svakim pojedinačno svesti račun i to Mu je nešto najlakše. On je Vladar, daje vlast kome hoće, iz Svoje dobrote, a uzima je kome hoće, prema pravdi, pred Njim se poginju vratovi, Njegovoj veličini klanjaju se čela, i pred Njegovom snagom uzmiču tirani i silnici. Odgađa kaznu silnicima i pušta ih

da, u svom nevjerstvu, lutaju, a kada se osile, i u zlu sve granice pređu, pošalje im bolnu kaznu, od koje se niko od njih ne može spasiti. Uzvišeni kaže: “Kažnjavanje Njegovo je zaista bolno i strašno.” (Hud, 102)

Svaki dan On se nečim zanima, Njegova odredba je konačna i provodi se, niko je ne može spriječiti i niko Njegov sud ne može opozvati, kada nešto odluči, On će to i ispuniti, On nad svakim bdi, šta god uradi, On održava cijeli kosmos, čuva ga, upravlja i brine se o njemu, Svojim znanjem, moći i mudrošću. On je Silni, Blagodarni, Blagi i Milostivi. Okrenuo je Sebi srca Svojih iskrenih robova, i one koji su tlačeni na zemlji milošću je Svojom obasuo. Koliko je samo nevolja otklonio, koliko je zla odbio i koliko je iskušenja i strahota odagnao! Njemu pripada ponos, moć i vlast. Pred Njegovom Uzvišenošću malešna je svaka veličina, pred Njegovom gordošću sićušan je svaki ponos, pred Njegovom veličinom nestaje svaka druga veličina. Čuje kretanje crnog mrava na crnoj stijeni, i vidi komarca, dok, u tamnoj i mrkloj noći, pruža svoje krilo. Čuje sve one koji Ga dozivaju, i ispunjava potrebe svih koji Ga mole, bez obzira na njihovo mnoštvo, raznovrsnost njihovih molbi i različitost njihovih jezika. Zna ono što kriju i što javno iznose, u svim situacijama, i kada se u ruho svoje umotavaju, On, uistinu, zna misli svačije. On je Allah, Svemogućí, Svemoćni, Onaj Koji unizuje i uzvisuje, Koji daje i uskraćuje. Nema tog truda, žrtvovanja i zalaganja kojim je moguće postići ono što je On uskratio. Koliko je ljudi koji se trude i imaju veliku želju da nešto postignu, ali, u konačnici, ostanu uskraćeni! Nema te slabosti niti barijere koja može spriječiti ono što je On dao. Koliko je slabih i nemoćnih koji uživaju u Njegovoj opskrbi i onome što im je On dodijelio! On je Milostivi, Koji je Svojom milošću obuhvatio sva Svoja stvorenja, Samilosni, Koji je odlikovao Svoje štíćenike i miljenike posebnom milošću: milost koju im On daruje niko ne može uskratiti. S Njegovom milošću, njihovi životi postaju ljepši, gorka iskušenja pretvaraju se u slast, a dunjalučke teškoće i umor u duševni užitak. On je Allah, Koji nema druga, dostojan svake hvale i zahvale, ne možemo Ga pohvaliti onoliko koliko zaslužuje.

Poštovani vjernici! Nema ništa ljepše od govora o Allahu, džellešānuhu, niti ugodnijih i prijatnijih riječi za ljudsku dušu od riječi hvale i zahvale Allahu, džellešānuhu, one liječe duše i usrećuju ih, odagnavaju tugu i strah. Samo Allah zna koliko smo života protratili na “sporednim” putevima, i koliko smo sati protratili u besposlici, i “rekla-kazala” pričama! Dragi Allahu, koliko smo

samo bili nemarni prema Tvom spominjanju i spoznaji Tebe i Tvoje veličine? Koliko smo prilika da budemo s Tobom i osjetimo radost “Tvog društva” i ljepotu takvog života, propustili? Allahovi bliski robovi, i oni koji su druge u dobru pretekli, nisu nas pretekli postom, namazom, sadakom, nego snagom spoznaje i jačinom veze i ljubavi prema Allahu, džellešanuhu, koja se “nastanila” i učvrstila u njihovim srcima, pa su osjetili ono najljepše, najslađe i najugodnije što se može osjetiti na ovom svijetu, i gotovo da su im srca poletjela od radosti i užitka. Uzvišeni kaže: “O ljudi, klanjajte se Gospodaru svome, Koji je stvorio vas i one prije vas, da biste se kazne sačuvali.” (El-Bekara, 21)

Cijenjeni vjernici! Dvije su vrste spoznaje Allaha, džellešanuhu: prva, spoznaja potvrde i priznanja, koja je zajednička svim ljudima, pa čak i mušricima, idolopkolicima, ali od nje neće imati koristi, jer je to “hladno” i “besplodno” znanje, koje nije polučilo vjerovanje u Jednog Boga – tevhid i nije, njihova srca, iskreno i s ljubavlju, okrenulo ka Allahu, džellešanuhu. Druga vrsta spoznaje je posebna spoznaja, koja ispunjava srce veličanjem i strahopoštovanjem prema Allahu, džellešanuhu, i podstiče ga na tevhid – iskreno vjerovanje, ibadet, ljubav prema Allahu, džellešanuhu, strah i oslonac na Njega. Čovjek sa ovom spoznajom osjeća blizinu svog Stvoritelja i Zaštitnika, boji se samo Njega, nada se samo od Njega, ne ponizuje se osim pred Njim, i njegova jedina briga i preokupacija je Njegovo zadovoljstvo, živi čistim i kreposnim životom, ne žali za onim što je prošlo, i ne raduje se onome što dolazi, ne uznemiravaju ga događaji, ne bacaju u očaj iskušenja i ne obmanjuju ga oni koji ne vjeruju. Rekao je Ibn Redžeb: “Najbolje znanje je znanje o Allahu, a to je znanje o Njegovim imenima, svojstvima i djelima, koje uzrokuje spoznaju Allaha, džellešanuhu, strah, ljubav, veličanje i strahopoštovanje prema Njemu, pokornost, oslonac, zadovoljstvo i zaposlenost srca Njime mimo Njegovih stvorenja.”

Čestiti vjernici! Ono što najviše pomaže u spoznaji Allaha, džellešanuhu, uspostavljanju jake veze s Njim i učvršćenju imana i ubjeđenja u srcu jesu tri stvari, oko čijeg su pozitivnog djelovanja na srca složni islamski učenjaci, ukoliko im se ozbiljno pristupi i u njima ustraje, sve dok se ne otvore vrata Božije milosti i odabira. Pjesnik je rekao:

*Ugledaj se na onoga koji strpljivo traži svoju potrebu
i onoga koji strpljivo čeka pred vratima, da mu se otvore.*

Prva stvar je ustrajno promatranje, iščitavanje i razmišljanje o Allahovim ajetima, koji se uče, recitiraju i slušaju, a to su ajeti Kur'ana časnog, koji su jedan od najvažnijih uzroka postizanja imana, ubjeđenja i spoznaje. Uzvišeni kaže: "Knjiga koju ti objavljujemo blagoslovljena je, da bi oni o riječima njezinim razmislili i da bi oni koji su razumom obdareni pouku primili." (Sād, 29)

Za ljudsko srce i dušu nema ništa korisnije od učenja Kur'ana, prisutna srca, po tertilu, polahko i razgovijetno poštujući pravila učenja, razmišljajući o njegovim značenjima, pravilno razumijevajući njegove intencije i smjernice.

Druga stvar, ustrajno promatranje i razmišljanje o Božijim vizualnim, kosmičkim ajetima, u nebeskim prostranstvima i na Zemlji, i savršenstvu Njegovog stvaranja, u čovjeku i prirodi, koji u srcu bude čvrsto ubjeđenje, jačaju iman i spoznaju Gospodara.

Ovaj put slijedili su Božiji poslanici i vjerovjesnici, i Njegovi pobožni robovi. Kur'an spominje Ibrahimov, alejhis-selam, pristup u promatranju Allahovih kosmičkih ajeta – dokaza, znamenja i dokazivanju Božije jednoće i prava na obožavanje tim ajetima. Uzvišeni kaže: "I Mi pokazasmo Ibrahimu carstvo nebesa i Zemlje da bi čvrsto vjerovao." (El-En'am, 75)

Zatim se navodi da je Ibrahim, alejhis-selam, rekao: "Ja okrećem lice svoje, kao pravi vjernik, prema Onome Koji je nebesa i Zemlju stvorio, ja nisam od onih koji Njemu druge ravnim smatraju!" (El-En'am, 79)

Treća stvar je ustrajnost u spominjanju Allaha, džellešanuhu, izgovaranjem riječi tesbiha – subhanallah, tehlila – la ilahe illallah, tekbira – Allahu ekber, tahmida – elhamdulillah i istigfara – estagfirullah, u svakom vremenu, jer to je sigurna tvrđava koja čuva roba od mahana i zala i u njegovom srcu zasađuje ljubav prema Allahu, poslušnost Njemu, iskrenost i svijest o Njegovoj blizini i sveprisutnosti, i jača njegovo tijelo, srce i razum, udahnjuje život i snagu u njegova djela i njegovo tijelo, jer se spominjanjem Allaha oživljavaju srca, duše i tijela, a onaj ko ne spominje Allaha poput je mrtvaca i poput ruševine.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je neumoran u spominjanju Allaha, džellešanuhu, spominjao Ga je u svim situacijama. Ako čovjek želi Allahovu podršku, pomoć i zaštitu, njegov jezik, uvijek, treba biti "vlažan" od zikra, jer Allah je sa Svojim robom kada Ga on spomene i kada se njegove usne pokreću spominjući Ga. Uzvišeni kaže: "O narode moj, molite Gospodara svoga da vam

oprosti, i pokajte Mu se, a On će vam slati kišu obilnu i dat će vam još veću snagu, uz onu koju imate, i ne odlazite kao mnogobošci!” (Hud, 52)

Allah, džellešanuhu, spojio je ove tri stvari, kojima se postiže čvrsta spoznaja i ubjeđenje, u riječima: “U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene, za one koji i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju. ‘Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u Vatri!’” (Alu Imran, 190, 191)

O vjernici, donosite salavate na Allahovog Poslanika, to vam je naredba od Allaha, džellešanuhu, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da nam podari da se okoristimo njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Molim Uzvišenog Allaha da oprosti i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On mnogo prašta i milostiv je.

TRAŽITE OD ALLAHA ZAŠTITU (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Muhammed Alu Talib

9. šaban 1438. po Hidžri / 5. maj 2017.

Hvala Allahu, pored Kojeg nema drugog boga, Živom i Vječnom, Kojem ništa, u Njegovom carstvu, nije skriveno, ne obuzima Ga ni drijemež ni san, Njegova briga o stvorenjima nikada nije prestajala, Njegove blagodati su obilne, a Njegova zaštita vjernicima je dovoljna.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočanstvom koje donosi spas, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, i onaj koga je On odabrao, među stvorenjima, neka je na njega Allahov spas, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, čija su srca bila čista, i kojima je Poslanik naredio da od Allaha traže oprost i spas, i upozorio nas na ono što je snašlo Ād, Semud, faraona i one čija su naselja prevrnuti, kako bi njihovo uništenje bilo opomena i pouka od zaborava sačuvana. O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobojažnost: "O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Trudite se u činjenju dobrih djela, a ako vas ophrva slabost, onda se bar klonite grijeha. Ono što je prošlo od dunjaluka je san, a ono što je ostalo od njega su lažne nade.

Nijedan grijeh nije veći od Allahovog oprost a i zato ne gubite nadu u Njegovu milost. On kažnjava i zbog "malog" grijeha, i niko od nas nije siguran od Njegove kazne. Živi između straha i nade: kada uradiš dobro djelo, raduj se, i smatraj ga malim i neznatnim, jer ako ga budeš smatrao malim i neznatnim, nastojat ćeš povećati svoja djela, a ako mu se budeš radovao, ponovo ćeš mu se vratiti. "...a onaj ko je dobra djela činio, a vjernik bio, neće se nepravde ni zakidanja nagrade plašiti." (Taha, 112)

Poštovani vjernici! Iznad svake druge potrebe je potreba duše za njenim Zaštitnikom Gospodarom i Stvoriteljem, koji ju je u najljepšem liku stvorio.

Uzvišeni Allah kaže: "...uspjet će samo onaj ko je očisti, a bit će izgubljen onaj ko je na stranputicu odvodi!" (Eš-Šems, 9–10)

Allah je potreban ljudskim dušama i pred Njim su ponizne i skrušene. Ta potreba veća je od potrebe za hranom i pićem. U Njegovim rukama su ključevi svih stvari, On je Darovatelj, Neovisni. Uzvišeni kaže: "O ljudi, vi ste siromasi, vi trebate Allaha, a Allah je nezavisan i hvale dostojan." (Fatir, 15)

Allah poziva Svoje robove: "Robovi moji, svi ste vi u zabludi, osim onaj Koga ja uputim, tražite od mene uputu, i Ja ću vas uputiti; svi vi ste gladni, osim onaj koga Ja nahranim, pa tražite od mene da vas nahranim i Ja ću vas nahraniti; svi ste vi neodjeveni, osim onaj koga sam Ja odjenuo, tražite od Mene da vas odjenem, i Ja ću vas odjenuti."

Zbog toga je dova ibadet, a polovina sure El-Fatiha je, u svojoj biti, dova.

Savršen čovjek, sa najviše znanja o Gospodaru, najskrušeniji, najbogobojazniji, najispravnijeg govora, najistinitijeg pojašnjenja, bio je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Njegov govor, nakon Božijeg, najljepši je govor, a njegova uputa je najbolja uputa. On je najiskreniji savjetnik. Nema nijednog dobra a da on na njega nije ukazao. Imao je najviše znanja o dovi i onome što je potrebno da bi ona bila kabul kod Allaha i o tome kako izgraditi pravilan odnos i stav prema ovom i budućem svijetu. Neka je Allahova milost na njega i njegove ashabe, koji su od njega učili dovu kao što su učili sure iz Kur'ana.

Njegove dove i sveobuhvatne poruke predstavljaju jedinstven obrazac veličanja Allaha, džellešanuhu, izražavanja čežnje prema Njemu i ispunjenja svih čovjekovih, dunjalučkih i ahiretskih, potreba, tako da je obaveza vjernika da se drži tog obrasca u dovi, da se Allahu ponizno obraća ovim blagoslovljenim riječima, razmišlja i živi po njima, i ne zamjenjuje ih neutemeljenim dovama, od kojih, onaj ko ih uči, nema nikakve koristi, štaviše na velikom je gubitku, a šta tek reći za dove koje su u suprotnosti sa njegovim sunnetom i uputom.

Jedna od veličanstvenih dova, koje su potvrđene vjerodostojnim sunnetom, jeste dova koju su zabilježili Tirmizi i drugi od Abbasa ibn Abdulmuttaliba: "Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, poduči me riječima kojima ću tražiti od Allaha, džellešanuhu', a on je rekao: 'Traži od Allaha zdravlje i zaštitu od nevolja.' Pričeka sam nekoliko dana, pa sam mu ponovo otišao i rekao: 'Allahov Poslaniče, poduči me riječima kojima ću tražiti od Allaha', a on je rekao: 'O Abbase, o

amidža Poslanikov, traži od Allaha el-afije – traži od Allaha zdravlje i zaštitu od nevolja ovoga i onoga svijeta.” (Tirmizi, hasen-sahih)

O vjernici! Ovo je zaista veličanstvena dova, kojoj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podučio svog amidžu Abbasa, koga je, inače, poštovao kao vlastitog oca, i smatrao je da mu pripadaju prava koja pripadaju ocu.

Izdvajanje spomenute dove, između ostalih dova, nakon Abbasovog insistiranja da ga poduči riječima kojima će tražiti od Allaha, džellešanuhu, dokaz je da se nijedna druga dova ne može porediti sa traženjem zaštite od Allaha, džellešanuhu, i da ovu dovu ništa ne može zamijeniti u obraćanju Uzvišenom i Plemenitom.

Hadis sadrži podsticaj onima sa visokim ambicijama da ustraju u ovoj dovi.

Poslanikovo traženje zaštite od Allaha, džellešanuhu, što izrazom što smislom, zabilježeno je mutevatir-predanjem, u više od pedeset hadisa, jer onaj kome Allah, džellešanuhu, dâ zaštitu, na ovom i budućem svijetu, postigao je svoj najveći cilj. Kome Allah, džellešanuhu, dâ zaštitu, opskrbljen je najvrednijom opskrbom. Božija zaštita je ključ svake blagodati, vrata dobra, blago sretnih. Dobro u kojem izostane Božija zaštita je malo i kada ga je mnogo, ponos bez nje je bezvrijedan i kada je počast.

Nijedna stvar na dunjaluku, poslije vjerovanja i čvrstog ubjeđenja, ne može se porediti sa afijetom – Božijom zaštitom, jer je “zaštita u vjeri” iznad svake druge zaštite, i njenu vrijednost zna samo onaj ko ju je izgubio. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Tražite od Allaha el-’afije – zaštitu, jer čovjeku nije dato veće dobro od zaštite.” (Ahmed i drugi)

Najveća zaštita je zaštita od grijeha, zaštita u pokajanju i iskrenoj predanosti. Kada čovjek uradi neki grijeh, neka se “pokrije” Allahovom zaštitom. U hadisu se kaže: “Svima iz mog ummeta bit će oprošteno osim onima koji javno govore o svojim grijesima.” (Muttefekun alejhi)

Onome ko javno govori o svojim grijesima i javno obznanjuje svoje grijehenje uskraćena je Božija zaštita. Uzvišeni kaže: “Kad hoćemo jedan grad uništiti, onima koji su u njemu na raskoš navikli prepustimo da se razvratu odaju i da tako zasluže kaznu, pa ga onda do temelja razrušimo.” (El-Isra, 16)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, gubitak *afijeta* smatrao je jednom od najvećih nedaća i zato se utjecao Allahu od toga dovom: “Allahumme inni eūzu

bike min zevali ni'metike ve tehavvuli afijetike ve fudžaeti nikmetike ve džemii sehatike! – Bože moj, utječem Ti se od prestanka Tvojih blagodati, i gubitka Tvoje zaštite, i iznenadne kazne i od sve Tvoje srdžbe.”

Allah, džellešanuhu, pokriva ljude Svojim zastorom i štiti Svojom zaštitom, a istinski gubitnik je onaj ko svojom negativnom promjenom uzrokuje nesreću sebi i drugima. Uzvišeni kaže: “Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni.” (Er-Ra'd, 11)

Poštovani vjernici! El-afije – zaštita ogleda se i u spasu od tereta ljudskih hakova i da sretnemo Allaha, džellešanuhu, na Sudnjem danu a da nas niko od ljudi ne tereti za nepravdu u časti i metku.

Neki čovjek napisao je Ibn Omeru, radijallahu anhu: “Pouči me cjelovitom znanju”, pa mu je Ibn Omer, radijallahu anhu, odgovorio: “Znanja je mnogo, a ja ti savjetujem sljedeće: ako možeš da sretnješ Allaha olakšanih leđa od muslimanske krvi, gladnog stomaka od muslimanskog imetka, čistog jezika od njihovih časti, držeći se čvrsto njihove zajednice, onda to i učini. Neka je Božiji mir s tobom.”

S razvojem tehnologije i savremenih sredstava komunikacije, povećava se potreba za oprežnošću i ustezanjem od svih oblika povrede ljudske časti i dostojanstva, i ko se uspije sačuvati od toga, neka zahvali Allahu, jer nema ništa bolje od selameta – spasa od lošeg mišljenja o drugim ljudima. Uzvišeni kaže: “Zašto, čim ste to čuli, nisu vjernici i vjernice jedni o drugima dobro pomislili” (En-Nur, 12); “Zašto niste, čim ste to čuli, rekli: ‘Ne dolikuje nam da o tome govorimo’” (En-Nur, 16).

El-afije – zaštita ogleda se i u čuvanju od smutnji, pa makar i sa pola riječi, nakon što nas je Allah sačuvao toga. Mikdad ibn Esved, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista je sretan onaj ko bude sačuvan smutnje. Zaista je sretan onaj ko bude sačuvan smutnje. Zaista je sretan onaj ko bude sačuvan smutnje. Ko, njome, bude iskušan, i strpi se, blago njemu.” (Ebu Davud) Propast je da prizivaš iskušenje, a Allah te sačuvao od njega, i da se upuštaš u smutnju, a Allah te zaštitio od nje i da budeš uzrokom širenja zabluda sumnje i strasti i da kidaš zastor Božije zaštite i oprosta kojim je pokrio tebe i tvoju zajednicu. Uzvišeni Allah kaže: “A one koji preinačuju Allahove dokaze, kada su im već došli, Allah će zaista strahovito kazniti.” (El-Bekara, 211)

O vjernici! Božijom zaštitom smatra se i zaštita muslimanske domovine, gradova i sela, očuvanje sigurnosti i stabilnosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ne priželjkujete susret s neprijateljem, i tražite od Allaha zaštitu.”

Božija zaštita ogleda se i u sjedinjavanju srca, jedinstvenoj riječi, i šerijatskoj vlasti koja se boji Allaha, čuva grijeha i brine o interesima muslimana.

Božija zaštita je i da čovjek osvane siguran u svom domu, zdravog tijela, sa opskrbom koja mu je dovoljna za jedan dan i noć. Ko to bude imao, kao da mu je dat cijeli dunjaluk, i ima obavezu da svako jutro moli Allaha “dovom zaštite”, koju je, kako prenosi Ibn Omer, radijallahu anhu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio ujutru i navečer: “Allahumme inni es’elukel-afve vel-afijete fid-dunja vel-ahire. Allahumme ini es’elukel-afve vel-afijete fi dini ve dunjaje ve ehli ve mali. Allahumestur avreti va amin rev’ati. Allahumahfazni min bejni jedejje ve min halfi ve an jemini ve an šimali ve euzu bi azametike en ugtale min tahti! – Allahu moj, molim Te za oprost i zaštitu na dunjaluku i na ahiretu. Allahu moj, molim Te za oprost i zaštitu u mojoj vjeri i životu na dunjaluku, u mojoj porodici i imetku. Allahu moj, pokrij moja sramna djela, učini me sigurnim od straha, čuvaj me s moje prednje strane, te od svega što me može zadesiti s leđa, s desne i lijeve strane i odozgo i utječem Ti se Tvojom veličinom da se ne otvori zemlja ispod mene!”

Dobro zapamtite ovu dovu i podučite njoj svoju djecu i svoje supruge: “Allahumme inni es’elukel-’afve vel-’afijete fid-dunja vel-ahire! – Allahu moj, molim Te za oprost i zaštitu na dunjaluku i na ahiretu!”

Jednoga dana, Jezid ibn Ebu Sufjan upitao je jednog svog sagovornika: “Ko ima najljepši život?”, a on reče: “Ti, vođo.” Jezid mu na to reče: “Ne, najljepši život ima čovjek musliman, koji ima suprugu muslimanku, a imaju dovoljno za život, on je njome zadovoljan i ona je njime zadovoljna, a niti mi znamo njega niti on zna nas.” Među poznatim Poslanikovim dovama je dova koju je zabilježio Ahmed u “Musnedu” od Busre ibn Ertaa, radijallahu anhu, a on od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i glasi: “Allahumme ahsin akibetena fil umuri kulliha ve edžirna min hizjid-dunja ve azabil āhire! – Allahu moj, podari nam lijepu završnicu u svim stvarima, sačuvaj nas poniženja na dunjaluku i kazne na ahiretu.” (Ibn Kesir u svom Tefsiru, za ovaj hadis kaže da je hasen)

Učenjem ove dove čovjek priznaje slabost i nemoć, i prepušta sve stvari Allahu, džellešanuhu, jer On zna, a mi ne znamo, On može sve, a mi ne možemo i On zna skriveno.

Svaki dan i noć, čovjek ulazi u stvari čiji mu je ishod nepoznat, započinje ih, a ne zna kako će one završiti, i zato neka moli Allaha da mu dâ lijepu završnicu u svim stvarima, jer možda ga obraduje ono čega se pribojava, a rastuži ono čemu se nada i raduje.

Kome Allah dâ lijepu završnicu, uspjeh i podrška od Allaha bit će njegovi saveznici na dunjaluku, a na ahiretu će biti spašen, i tako će biti sačuvan poniženja na dunjaluku i kazne na ahiretu.

Ovu dovu potrebno je učiti u svakom iskušenju i belaju koji zadese islamski ummet, i svakoj novonastaloj situaciji, i moliti Allaha da njihova završnica bude dobra, da im podari čvrstinu u smutnjama i sačuva ih od smutnji i zablude: “Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu, kada si nam već na Pravi put ukazao, i daruj nam Svoju milost; Ti si, uistinu, Onaj Koji mnogo daruje!” (Ali Imran, 8)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je i ovu dovu, koju je zabilježio Muslim u “Sahihu” od Ebu Hurejre, radijallahu anhu: “Allahumme aslih li dini ellezi huve ismetu emri, ve aslih li dunjāje elleti fiha meaši, ve aslih li ahireti elleti fiha meadi, vedžalil-hajate zijadeten fi kulli hajrin vel-mevte rahaten min kulli šerr! – Allahu moj, popravi moju vjeru koja je okosnica svih mojih stvari; popravi moj dunjaluk na kojem živim; popravi moj ahiret kojem ću se vratiti; učini moj život na dunjaluku napretkom u svakom dobru, a smrt odmorom od svakog zla!”

U ovih pet lijepih i blagoslovljenih dova objedinjeno je dobro ovog i budućeg svijeta. Nema dobra dunjaluka bez dobra vjere, nema dobra u građevini koja se podiže na porušenim vrijednostima, a dunjaluk je samo sredstvo za uspostavljanje vjere. Također, dobro vjere bez dobra dunjaluka i blagostanja je manjkavo dobro.

Najveće dobro jeste da Allah, džellešanuhu, podari čovjeku dobro ovog i budućeg svijeta, popravi njegov dunjaluk na kojem živi i ahiret kojem će se vratiti, uvede ga u Džennet i sačuva od Vatre, što je najveći mogući uspjeh. Uzvišeni kaže: “...i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (Ali Imran, 185)

Iz ove Poslanikove dove učimo da je obaveza poduzeti sve potrebne mjere i korake kojima se postiže dobro vjere i dunjaluka i spriječiti sve ono što narušava to dobro, jer je islamski pogled na dunjaluk i vjeru pogled ravnoteže i pravednosti, koji izvire iz riječi Uzvišenog: “I tako smo od vas stvorili pravednu zajednicu.” (El-Bekara, 143) Nema isposništva u islamu, islam je vjera i dunjaluk, mesdžid i tržnica, Mushaf i zanat. Uzvišeni kaže: “On vam je Zemlju pogodnom učinio, pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije oživljenja odgovarati” (El-Mulk, 15); “A kad se molitva obavi, onda se po zemlji razidite i Allahovu blagodat tražite i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite” (El-Džumua, 10).

O vjernici! Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu koji je zabilježio Ahmed u Musnedu od Šedada ibn Evsa, radijallahu anhu, kaže: “Kada ljudi budu čuvali zlato i srebro, vi čuvajte ove četiri riječi: ‘Allahumme inni es’elukes-sebate fil-emri vel-azimete aler-rušdi, ve es’eluke šukre ni’metike, ve es’eluke husne ibadetike, ve es’eluke kalben selimen, ve es’eluke lisanen sadikan, ve es’eluke min hajri ma ta’lemu ve euзу bike min šerri ma ta’lemu ve estagfiruke li ma ta’lemu inneke ente allamul-gujub! – Allahu moj, molim Te da mi podariš čvrstinu u svim stvarima i odlučnost u razboritosti; i molim Te da me učiniš zahvalnim na Tvojim blagodatima, i nadahneš da Te ispravno obožavam; i molim Te da mi podariš zahvalno srce i iskren jezik; i molim Te da me opskrbiš iz Svog dobra, Koje samo ti znaš, i sačuvaš zla, koje samo Ti znaš, i oprosti mi ono što Ti znaš, jer Ti znaš skriveno.”

Ova dova je najbolje blago, i vrijedna je čuvanja i svake pažnje, jer je to blago koje ostaje i ne prolazi. Uzvišeni kaže: “Bogatstvo i sinovi su ukras u životu na ovome svijetu, a dobra djela, koja vječno ostaju, biće od Gospodara tvoga bolje nagrađena i ono u što se čovjek može pouzdati.” (El-Kehf, 46)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ovoj dovi objedinio je mnoga dobra: prvo od tih dobara jeste čvrstina u vjeri, koja obuhvata čvrstinu u životu i na smrti, čvrstinu prilikom prelaska preko sirat-čuprije, na dan kada će ljudske noge posrtati. Od čvrstine nogu na Pravom putu na dunjaluku ovisi čvrstina na siratu na Sudnjem danu. Zatim, od Allaha traži odlučnost u razboritosti, tj. u činjenju dobrih djela i želji za njihovim činjenjem, strpljenju i ustrajnosti u dobru. Mnoštvo onih koji ostavljaju Pravi put i niske ambicije ljudi za činjenjem dobra potvrđuju potrebu za ovom dovom.

Allahu moj, podari nam lijepu završnicu u svim stvarima, i sačuvaj nas poniženja na dunjaluku i kazne na ahiretu! Allah podario meni i vama blagoslov u Kur'anu i sunnetu i okoristio nas njegovim ajetima i mudrošću.

Molim Allaha da oprosti i meni i vama!

BRATSTVO U IME ALLAHA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
16. šaban 1438. po Hidžri / 12. maj 2017.

Hvala Allahu Koji upućuje koga hoće na Pravi put, zahvaljujem Mu na mnogobrojnim blagodatima i velikoj darežljivosti, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Dobročinitelja, Blagog, Milostivog, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, i najodabraniji od njegovih stvorenja, utemeljitelj ispravnog puta i lijepog ponašanja.

Allahu moj, blagoslovi Svog roba i poslanika Muhammeda, njegovu časnu porodicu, ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, Koji vam je objavio: “I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti – nikome krivo neće učinjeno biti.” (El-Bekara, 283)

Ako se neki ljudi ponose svojim plemenitim porijeklom, ugledom i položajem, pravo nas muslimana je da budemo ponosni na našu vjeru i osjećamo se počastvovanim njenim ispravnim putem i najboljim vjerzakonom, koji je došao sa najpotpunijim programom za uspostavljanje i jačanje veza među ljudima, jer sve veze, po osnovu porijekla, društvenih klasa i interesa svodi na jednu – vezu bratstva, koje objedinjuje sve uzroke ljubavi, samilosti, prijateljstva i spaja sve ljude koji prihvataju Allaha kao Gospodara, islam kao vjeru i Muhammeda kao poslanika, a o čemu Uzvišeni kaže: “Vjernici su samo braća” (El-Hudžurat, 10); i “A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima...” (Et-Tevba, 71).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učvrstio je stubove ovog, po svemu, jedinstvenog obrasca bratstva, načelima koji ga uzvisuju, unapređuju, čiste od svih nepripadajućih primjesa i predstavljaju ga u najljepšem svjetlu, kao što to sugerišu njegove riječi: “Musliman je brat muslimanu, ne čini mu nepravdu i ne ostavlja ga na cjedilu. Ko se bude brinuo o potrebama svog brata, Allah će se brinuti o njegovim potrebama. Ko od muslimana otkloni nevolju, Allah će

od njega otkloniti nevolju na Sudnjem danu. Ko sakrije mahanu muslimanu, Allah će njemu sakriti mahanu na Sudnjem danu.” (Buhari i Muslim)

U pojašnjenju islamskog bratstva, u ovom hadisu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, počeo je od vrlo važne osobine – izbjegavanja svih oblika nepravde prema drugim muslimanima, bez obzira na to da li se radi o povredi – uzurpaciji prava, ili kaljanju časti, tajnom ili javnom, pisanjem i objavljivanjem neistinitih i neprovjerenih informacija, klevetanju nedužnih ljudi s prikrivenim namjerama i radi postizanja određenih ciljeva, izgradnje vlastitog autoriteta na “ruševinama” tuđeg, ostvarenja materijalnih interesa ili podizanja lične reputacije i sl.

Sve su to različiti oblici nepravde od kojih se musliman mora čuvati, jer se protive načelu bratstva i narušavaju njegovu iskrenost, imajući u vidu riječi Uzvišenog, u hadisi-kudsiju: “O robovi Moji, Ja sam Sebi zabranio nepravdu i vama sam je zabranio, pa ne činite jedni drugima nepravdu” (Muslim), i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Čuvajte se nepravde – zuluma, jer će nepravda biti tmine – zulumat na Sudnjem danu!” (Ahmed od Ibn Omera, radijallahu anhu), i Poslanikovu oporuku Muazu ibn Džebel, radijallahu anhu: “Čuvaj se dove mazluma – onoga kome je nepravda učinjena, jer između nje i Allaha nema zastora.” (Buharija i Muslim)

Važan aspekt islamskog bratstva, prema navedenoj Poslanikovo definiciji, predstavlja briga o drugim muslimanima i spremnost da se uvijek bude uz njih i da ih se ne prepušta iskušenjima i nedaćama, s kojima se sami ne mogu nositi. Musliman je potpora i oslonac na kojeg se uvijek može računati, on je tu da unesrećenom pruži utjehu, i pomogne mu da lakše podnese udarce sudbine i s njegovih pleća skine teret iskušenja. Ovo je opći princip koji ne razlikuje pojedinca od zajednice, komšiju od stranca, bliskog od dalekog. Među muslimanima vlada opća solidarnost u nadanjima i samilost u bolnim trenucima, a njihovu stvarnost najbolje ilustruju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Vjernik je vjerniku poput građevine, jedna podupire drugu.” (Buhari i Muslim od Ebu Musaa el-Eš’arija)

Ostavljanje muslimana na cjedilu, u situacijama u kojima ga je obaveza pomoći, nije ništa drugo do omalovažavanje njegovog prava, poricanje bratstva i ohrabrivanje njegovih neprijatelja da nasrnu na njega i povrijede njegovu čast i dostojanstvo.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je pozvao na nesebično žrtvovanje vlastite komocije i svega što je drago ljudskoj duši na putu ispunjavanja potreba drugih muslimana i ulaganje krajnjeg napora u otklanjanju nedaća od njih, obećavši onima koji tako postupaju prikladnu nagradu, po principu “na dobro dobrim uzvрати”, koji je ugrađen u temelj svake nagrade, a ta nagrada, u ovom slučaju, je Božija zaštita i pomoć za one koji svojom milošću “natkri-ljuju” potrebne, brinu o njima, ispunjavaju njihove potrebe, otklanjaju od njih nedaću, odazivaju se na njihov vapaj i zalažu se za njihova prava.

Ovo se posebno odnosi na one koji uživaju ugled i autoritet u društvu i nosioce visokih pozicija, jer oni, poslije Allaha, džellešanuhu, jedini imaju tu mogućnost da ispune potrebe ljudi, rastjeraju tmine iskušenja i od ljudi otklone nedaću. Na ugled se daje zekat, kao što se daje na imetak, i to je obaveza koja se mora izvršiti, iskreno i u ime Allaha, džellešanuhu.

U suprotnom – kao posljedica neizvršenja te obaveze – treba očekivati promjenu stanja nagore i gubitak blagodat, jer Allah, džellešanuhu, ljubomorniji je prema Svojim blagodatima od toga da ih prepusti ljudima koji ih ne znaju cijiniti i koji ne ispunjavaju njihova prava, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Taberani u “Muđžemul-kebiru”, sa dobrim senedom, od Ibn Omera, radijallahu anhu, a on od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Allah, džellešanuhu, počastio je neke ljude blagodatima da bi ih oni koristili za opće dobro, i sve dok ih budu tako koristili, imat će Njegovu podršku, a ako ih uskrate, On će im ih uzeti i dati drugima.” Bojte se Allaha i čvrsto se držite Poslanikove upute, kojom se čuvaju blagodati, ispunjavaju prava i jačaju bratske veze među muslimanima.

Cijenjeni vjernici! Allah, džellešanuhu, učinio je da veza između vjernika bude utemeljena na ispravnom vjerovanju i bratstvu u ime Njega.

Na to upućuju Njegove riječi: “Vjernici su samo braća” (El-Hudžurat, 10) kojima nas obavještava o opipljivoj stvarnosti, a ne pukim željama i ispraznim riječima, jer se pogledi vjernika, kada povjeruju u Allaha i Njegovog Poslanika i ono s čime je on došao, ujedine i njihova srca spoje.

Srca koja su se ujedinila na vjerovanju u Allaha, džellešanuhu, i koja su ispunjena ljubavlju prema Allahu i Poslaniku, ne mogu se razdvojiti i udaljiti, jer je iman “spajajuća snaga” koja vjernike podstiče na ljubav, solidarnost i samilost, a to je teāluf – sjedinjavanje srca, o kojem govori Kur’an: “I On je sjedinio srca

njihova. Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio – On je zaista silan i mudar” (El-Enfal, 63).

Ovo “sjedinjavanje”, koje izvire i zasniva se na čvrstom vjerovanju i bratstvu u ime Allaha, džellešanuhu, dostojno je Poslanikovog opisa: “Primjer vjernika u njihovoj ljubavi, samilosti i saosjećanju je kao primjer tijela, kada jedan njegov dio oboli i ostali dijelovi osjećaju nesanicu i groznicu.” (Muslim)

Ljubav i samilost u čovjekovoj duši bude osjećaj odgovornosti prema društvu i muslimanskoj zajednici (ummetu), a to je osjećaj koji oblikuje jedan savršen krug, sačinjen od snažnih karika, svaka od tih karika predstavlja neki od općih interesa muslimanskog društva, i obaveza je svakog muslimana da u tom “krugu” zajedničkog dobra učestvuje shodno svojim mogućnostima, kako bi potvrdio da je aktivan član muslimanske zajednice, i neprobojni bedem s kojeg muslimanima nikada neće doći nikakvo zlo.

Osjećaj odgovornosti nisu samo lijepe emocije, nego konkretna djela koja dokazuju odgovornost i brigu za muslimanske potrebe. Kada muslimani budu išli Pravim putem i budu poduzimali sve što jača njihove međusobne veze i povezuje brata s bratom vezom ljubavi u ime Allaha, i napuste sve parole, pokliče i podjele koje je islam pokudio, tek tada će postići dobro kojem teže, i zauzeti odgovarajuće mjesto pod nebeskim svodom, mjesto dostojno vodećeg ummeta i civilizacije, ali ne ognjem i mačem, silom i terorizmom, nepravdom i nasiljem, nego svojim uzvišenim pozivom, čistom i nezamućenom vjerom i, nadasve, lijepim primjerom.

Bojte se Allaha, i uzmite ovaj Poslanikov obrazac, za uspostavljanje temelja islamskog bratstva, kao najbolji vodič, najispravniji program i najbolju uputu za uzdizanje ummeta, popravljjanje njegovog stanja i vraćanje na poziciju koja mu pripada.

Molim Allaha da i meni i vama podari da nam od koristi budu Njegova Knjiga i sunnet Njegovog Poslanika.

Molim Allaha, Uzvišenog i Plemenitog, da oprost i meni i vama i svim muslimanima, a On mnogo prašta i milostiv je.

NATJECANJE U ČINJENJU DOBRIH DJELA (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

23. šaban 1438. po Hidžri / 19. maj 2017.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njemu pripada hvala na dunjaluku i na ahiretu. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i tražim oprost od Njega, On prašta male i velike grijehе, i zahvaljujem Mu na obilnim blagodatima, vidljivim i nevidljivim, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem koje upućuje zbunjena i neodlučna srca, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Allahov rob i poslanik, kojim je Allah uzvisio vjeru i uspostavio ispravan put, porazio Kisru i Kajsera, i sjedinio udaljena srca, neka je na njega Božiji blagoslov, mir i spas, i na njegove ashabe, blistave zvijezde, i na tabiine i one koje ih slijede u dobročinstvu. O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobojažnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao.

Najbolji ljudi su oni koji su ponizni i kada su na visokim pozicijama, praštaju kada imaju moć, pravedni su kada su jaki i skromni su u bogatstvu. Znaју svoje pravo mjesto i ne traže više od njega, znaju svoje obaveze i ne zanemaruju ih, vole svome bratu ono što vole sebi. Kada nekoga nema, raspituju se za njega, kada se neko razboli, običu ga, kada je nekome potrebna pomoć, pomognu mu. Njihova vjera ih podstiče da savjetuju, a dio njihovog morala je i upućivanje na dobro i odvrćanje od zla.

Svjesni su da je život kratak, i da je ono što je ostalo od njega neznatno, ne žele da im dragocjeno vrijeme prođe bez dobrih djela i da svoje dunjalučke dane protraće bez ikakve nagrade. Uzvišeni kaže: "A ne valja tako, saznat ćete svakako! I još jednom, ne valja tako! Saznat ćete sigurno! Ne valja tako, neka znate pouzdano, Džehennem ćete vidjeti jasno! I još jednom, doista ćete ga vidjeti očigledno! Zatim ćete toga dana za sladak život biti pitani sigurno!" (Et-Tekasur, 3–8)

O muslimani! Dobra djela čovjeka čine čovjekom, a ne dug život. Kratkoću životnog vijeka islamskog ummeta Allah, džellešānuhu, nadoknadio je

bereketom, blagoslovom u djelima, “sezonom dobra” i odabranim vremenima i trenucima u kojima se dobro djelo posebno vrednuje. Vjernik, samo što izađe iz jednog ibadeta, čeka ga drugi, a ako nije u stanju izvršiti jedan ibadet, preći će na drugi. Uzvišeni kaže: “Svako se okreće prema svojoj kibli, a vi se potrudite da druge, čineći dobra djela, pretečete! Ma gdje bili, Allah će vas sve sabrati.” (El-Bekara, 148)

Vjernik je pametan i pronicljiv, zna da su njegovi udisaji i izdisaji izbrojani, njegovi dani određeni, a da je život prilika koju ko iskoristi na najbolji način, uspio je i spasio se, a ko je propusti, neka ne kori nikoga osim samog sebe. U hadisu se kaže: “Iskoristi petero prije drugih petero: mladost prije starosti, zdravlje prije bolesti, bogatstvo prije siromaštva, slobodno vrijeme prije zauzetosti i život prije smrti.” (Hakim, vjerodostojan prema uvjetima Buharija i Muslima)

Natjecanje u dobru je uzvišena vrlina i plemenito svojstvo, kojim su se okitili oni najodlučniji i najbogobojazniji, a požurivanje s činjenjem dobrih djela je priroda kojom su se ukrali i njoj su upućeni samo oni kojima je Allah, džellešanu, podario visoke težnje i snažnu volju, uz čista srca, mudrost uma i prostranost u grudima.

Cijenjeni vjernici! Požurivanje i natjecanje u činjenju dobrih djela pokazatelj su odvažnosti, inicijative, sposobnosti podnošenja, odlučnosti i želje, a onaj ko bude hrlao ka nečemu, lahko će to i postići. Natjecanje u činjenju dobra podstiče dušu da se ugleda na najbolje i da se pridruži društvu čestitih i pobožnih, ali ne na štetu bilo kojeg pojedinca ili uzurpacijom bilo čijeg prava.

Znajte, Allah vam se smilovao, da je naredba o požurivanju s činjenjem dobrih djela za jedan stepen iznad naredbe o činjenju tih djela, jer se njome traži izvršenje određenog djela u najpotpunijoj formi i načinu, uz obavezu požurivanja u njegovom izvršenju.

Ono što pomaže u natjecanju i požurivanju u činjenju dobrih djela jeste spoznaja prave vrijednosti dunjaluka u odnosu na ahiret. U prvim generacijama su govorili: “Kada bi dunjaluk bio sav od zlata koje prolazi, a ahiret od grnčarije koja traje, obaveza pametnog čovjeka bila bi da dà prednost grnčariji koja traje nad zlatom koje prolazi, a kako je tek kad znamo da je ahiret zlato koje traje i da je bolji i trajniji!”

Druženje s pobožnim i čestitim ljudima, umjerenost u dozvoljenim stvarima, odlučnost, prihvatanje Knjige s ozbiljnošću, činjenje što više dobrovoljnih

ibadeta u slobodno vrijeme, također pomaže u postizanju i jačanju ove pozitivne osobine. Ako je u dunjalučkim poslovima poželjna uzdržanost, promišljenost i opreznost, onda je u ahiretskim poslovima poželjno požurivanje i inicijativa. Kaže Uzvišeni: “a požurio sam k Tebi, Gospodaru moj, da budeš zadovoljan” (Taha, 84). U jednoj izreci se kaže: “Uzdržanost je poželjna u svakoj stvari, osim u ahiretskim poslovima.” Rekao je imam Ahmed: “Sve što je dobro, s tim treba požuriti.”

Cijenjeni vjernici! Pred vama je plemeniti mjesec, istinski mejdan za natjecanje i “rivalstvo”, ko u njemu učini nafilu – dobrovoljno djelo, kao da je učinio farz u nekom drugom mjesecu, a ko u njemu nahrani postača, imat će njegovu nagradu, makar ga nahranio datulom ili mlijekom. U njemu je noć vrednija od hiljadu mjeseci, i ko je provede u namazu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ko isposti ramazan, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi.

Vaš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji čovjek, a najdarežljiviji je bio u ramazanu. Njegova darežljivost nije bila samo u imetku, nego i u dobrim djelima, dobročinstvu, pokornosti i pobožnosti.

Dobra djela nisu ograničena na određenu vrstu, a vrata dobra su mnogobrojna. U dobra djela spadaju: namaz, zekat, milostinja, post, učenje Kur’ana, itikaf, briga o potrebnima, udovicama, siromašnima i bližnjima, koji, proseći, ne dodijavaju ljudima.

Ne zaboravite posjetiti bolesnika, učiniti dobročinstvo komšiji, tražiti korisno znanje, pozivati Allahu, pomoći unesrećenom, osigurati pravdu onome kome je nepravda učinjena, spriječiti zulumčara u činjenju nepravde, pobrinuti se za siročad i siromašne porodice, održavati džamiju, odgovorno izvršavati povjerene poslove, izvršavati obaveze, govoriti i činiti lijepo.

Zatim, razmislite dobro, Allah vas čuvao od svakog zla, o svojstvima onih koji požuruju i natječu se u činjenju dobrih djela: “Oni koji iz bojazni prema Gospodaru svome strahuju, i oni koji u dokaze Gospodara svoga vjeruju, i oni koji druge Gospodaru svome ravnim ne smatraju, i oni koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha zato što će se vratiti svome Gospodaru – oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču” (El-Mu’minun, 57–61); “Ali, nisu svi oni isti. Ima ispravnih sljedbenika Knjige koji po svu noć Allahove

ajete čitaju i mole se; oni u Allaha i u onaj svijet vjeruju i traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćaju i jedva čekaju da učine dobročinstvo; – oni su čestiti; bilo kakvo dobro da urade, biće za nj nagrađeni. – A Allah dobro zna one koji se Njega boje.” (Ali Imran, 113–115) Aiša, radijallahu anha, upitala je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, za one “koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha zato što će se vratiti svome Gospodaru”, jesu li to oni koji kradu, čine blud i piju alkohol i zbog toga strahuju od Allaha, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio joj je: “Ne, kćeri Siddikova, to su oni koji klanjaju, poste, udjeljuju milostinju a boje se Allaha.”

Zašto je Poslanik dao ovakav odgovor? Zato što će neki ljudi raditi i napatiti se, ali će biti bačeni u vatru užarenu, i što će djela nekih ljudi biti poput “varke u ravnici u kojoj žedan vidi vodu”, ili poput “pepela koji vior u olujnom danu raznese”, utječemo se Allahu od poniženja.

Da, Allah vas čuvao, ono što je navelo ove čestite ljude da hrle dobrim djelima i natječu se u dobru jeste njihov strah od Allaha, džellešanuhu, i čvrsto vjerovanje u Sudnji dan i povratak Allahu, džellešanuhu. Uzvišeni kaže: “...a vi se potrudite da druge, čineći dobra djela, pretečete! Ma gdje bili, Allah će vas sve sabrati – Allah, zaista, sve može” (El-Bekara, 148); “...i ko bude od vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (Ali Imran, 185)

O muslimani, razmislite o ovim divnim primjerima iz života Poslanikovih ashaba, radijallahu anhum. Jednog dana Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao je svoje ashbe: “Ko je od vas osvanuo kao postač?” “Ja”, odgovorio je Ebu Bekr, radijallahu anhu. “Ko je od vas ispratio dženazu?”, upitao je Poslanik ponovo. “Ja”, odgovorio je Ebu Bekr. “Ko je od vas posjetio bolesnika?” “Ja”, odgovorio je Ebu Bekr. A onda Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Niko neće spojiti ove tri stvari, a da neće ući u Džennet.” (Muslim)

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, krenuo u Pohod na Tebuk, pozvao je ljude da učestvuju u opremanju vojske za taj pohod i podstakao ih je na dijeljenje i trošenje imetka na Allahovom putu, a posebno one imućnije.

Ovaj pohod imao je svoje specifične okolnosti: udaljenost i mnogobrojnost neprijatelja, velike vrućine, postojanje licemjera u muslimanskim redovima, izostanak iz borbe jednog dijela, za borbu sposobnih, muškaraca.

Omer, radijallahu anhu, požurio je do Poslanika, govoreći u sebi: “Ako ikad pretekнем Ebu Bekra, to će biti danas.” Donio je pola svog imetka i predao ga Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, a Poslanik ga je upitao: “Šta si ostavio svojoj porodici?” Omer reče: “Allahov Poslaniče, ostavio sam im isto ovoliko.” Zatim je došao Ebu Bekr sa svom imovinom koju je posjedovao, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao ga je: “Šta si ostavio svojoj porodici?” Ebu Bekr reče: “Ostavio sam im Allaha i Njegovog Poslanika.” Kada je to čuo, Omer, radijallahu anhu, reče: “Nikada se više neću s tobom natjecati.”

Što se tiče Osmana, radijallahu anhu, koji se smatrao jednim od najimućnijih ashaba, kada je čuo Poslanikov poziv na opremanje vojske, ustao je i rekao: “Allahov Poslaniče, od mene stotinu deva sa samarima i podsedlicama.” Nakon što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ponovio poziv, Osman, radijallahu anhu, rekao je: “Od mene stotinu deva sa samarima i podsedlicama.” Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i treći put ponovio poziv, Osman, radijallahu anhu, rekao je: “Od mene tri stotine deva sa samarima i podsedlicama.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uputio je dovu za njega i rekao: “Allahu moj budu zadovoljan Osmanom, i ja sam zadovoljan s njim.” Zatim je Osman otišao do kuće i donio hiljadu zlatnika i istresao ih u Poslanikovo krilo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prevrtao je zlatnike u rukama i govorio je: “Osmanu, nakon ovoga danas, više ništa neće moći nauditi (u vjeri).”

Požurivanje u činjenju dobrih djela manifestuje se u Poslanikovoј preporuci čovjeku koji ga je upitao: “Za koju će sadaku čovjek imati najveću nagradu?” “Kad već pitaš, reći ću ti: da dijeliš imetak kad si zdrav, pohlepan, bojiš se siromaštva i nadaš se životu, i ne čekaš da duša dođe do grkljana pa onda kažeš: ‘Ovome dajte ovo, a ovome ovo.’” (Muttefekun alejhi)

Još preciznije pojašnjenje požurivanja u činjenju dobrih djela daju nam Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: “Požurite sa činjenjem dobrih djela prije nego što nastupe smutnje mračne poput mrkle noći, kada će čovjek osvanuti kao vjernik, a omrknuti kao nevjernik, i omrknuti kao vjernik, a osvanuti kao nevjernik, i kada će ljudi prodavati svoju vjeru za neko dunjalučko dobro.” (Muslim)

U drugom hadisu se kaže: “Da li očekujete išta osim siromaštva zbog kojeg ćete zaboraviti na svog Gospodara, ili bogatstva koje će vas učiniti oholim, ili bolesti koja će vas uništiti, ili starosti koja će vas oslabiti, ili iznenadne i brze

smrti, ili Dedžala, a on je najgore zlo koje se očekuje, ili Smaka svijeta, a Smak svijeta je užasniji i gorči.” (Tirmizi, hasen-garib)

Šta znače Poslanikove riječi: “Požurite s činjenjem dobrih djela prije nego što nastupe smutnje”? Ovim riječima savjetuje nam da požurimo prije nego se one dese. A šta su to smutnje? To je sve što odvraća od pokornosti Allahu, džellešānuhu, ili što navodi na grijeh, i možda je stanje današnjeg čovjeka i njegova zaokupljenost savremenim sredstvima, instrumentima i alatima, najbolja potvrda ovih riječi i nešto što izaziva strah i bojazan.

Zbog toga se, u vremenima smutnji, ibadet posebno vrednuje, zbog njegove teškoće i rijetkosti, kao što se navodi u hadisu Ma’kila ibn Jesara, radijallahu anhu: “Ibadet u vremenima smutnji ima vrijednost kao hidžra, iseljenje, meni.”

Rekao je Nevevi: “Razlog posebnog vrednovanja ibadeta u vremenima smutnji jeste taj što je većina ljudi, u tim vremenima, nemarna prema ibadetu i samo rijetki mu posvećuju pažnju.”

Allah, džellešānuhu, ima robove koji “pretiču” vrijeme, čuvaju svaki trenutak, ne odvajaju se od pokornosti Allahu, džellešānuhu, i požuruju sa činjenjem dobrih djela. Ko danas uradi dobro djelo, naći će ga sutra, na Sudnjem danu, a ko ništa ne uradi, neće ništa ni naći; ko se bude bojao, požurit će, a ko požuri, stići će na odredište; ko se bude trudio, postići će ono zbog čega se trudi; ko ostavi pretjerano spavanje težeći velikim ciljevima, nije kao onaj koji spava i ljenčari. Nema odmora za trudbenike osim u Džennetu, pod drvetom Tuba. Ko iskreno bude tražio utočište kod Allaha, divno li će biti njegovo prebivalište.

O vjernici! Ako istinski nešto želite, požurite; ako ste donijeli čvrstu odluku, ustrajte. Ko se bude pribojavao strahota, nikada neće ostvariti svoje nade. Nema ponosa bez truda, ugleda bez opasnosti, “hladnog” života bez vrućine umora. Onaj ko bude zadovoljan posljednjim safom, nikad neće osjetiti slast veličine. Uzvišeni kaže: “Nadmećite se da u Gospodara svoga zaslužite oprost i Džennet, prostran koliko su nebo i Zemlja prostrani, i pripremljen za one koji u Allaha i poslanike Njegove vjeruju. To je Allahova blagodat koju će dati onome kome On hoće; a u Allaha je blagodat velika.” (El-Hadid, 21)

Cijenjeni vjernici! Među ljudima postoje dobre duše i čista srca koja vole dobro i dobročinstvo, ali su iskušani neodlučnošću i odgađanjem, oni ne koriste prilike i nemaju kod sebe izgrađeno svojstvo požurivanja i natjecanja. Neki mudri ljudi su kazali: “Oklijevanje je gubitak, a propuštanje prilika je gorčina.”

U ometajuće faktore spada ljubav prema komociji, nemarnost i uživanje u prohtjevima i slastima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ljudi će se neprestano povlačiti, dok ih Allah ne gurne u Vatru.” (Muslim)

Jedna od lijepih savremenih izreka kaže: “Budi ispred drugih u dobru, a nemoj biti menadžer katastrofa.”

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, bojte Ga se svi, i požurite sa činjenjem dobra kao što su to činili pobožni, i natječite se kao što su se natjecali upućeni.

Uzvišeni kaže: “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu. I molite Allaha da vam oprosti, jer Allah prašta i milostiv je.” (El-Muzzemmil, 20)

Allah okoristio mene i vas Svojom Časnom Knjigom i uputom Svog vjerovjesnika Muhammeda.

Molim Allaha da oprosti i meni i vama, a molite Ga i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAMAZAN JE MJESEC IBADETA (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
30. šaban 1438. po Hidžri / 26. maj 2017.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Blagom, Plemenitom, Gospodaru nebesa, zemlje i Arša plemenitog, Onome “Koji oprašta grijeha i prima pokajanje, Koji strahovito kažnjava i obilno nagrađuje; drugog boga osim Njega nema, Njemu se sve vraća” (El-Mu'min, 3).

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji nema druga, Dobročinitelja Milostivog, Njemu pripada vlast i hvala, On sve može, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, koga je On poslao kao milost svjetovima, i blagodat prvima i potonjima, činio je dobro, želio je dobro i bio je blag i milostiv prema vjernicima, neka je na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu časnu porodicu, njegove žene, majke pravovjernih, njegove as-habe, tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i držite se za čvrsto uže islama, i čuvajte se grijeha, jer niko od vas ne bi mogao podnijeti vatru. Uzvišeni kaže: “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 197).

Točak vremena neumorno se okreće, nepovratno odnosi proljeća i zime, radosti i žalosti, teškoće i lahkoće. Samo što prođe jedna sezona, dođe druga, ispunjena blagoslovljenim trenucima, blagodarnim noćima, odabranim danima, svetim mjesecima i mubarek mjesecom, čije su kapije, Božijom dozvolom, širom otvorene, a čisti listovi razlistani kako bi ljudi mogli ući na njegov plemeniti bazar ispunjen dobrotom i blagoslovom, i kako bi oni koji se trude “profitirali”, a oni nemarni “bankrotirali”.

Da, čestiti vjernici, natkrilio vas je blagoslovljen mjesec, i nemojte ga upropastiti. On vam je došao, kao gost, pa ga dočekajte onako kako dolikuje gostu, i budite svjesni njegovog mjesta, svetosti i veličine. Zaista je mjesec

ramazan mjesec u kojem se propituju srca ljudi, njihova svjesnost o veličini i svetosti ramazana, i da je on mjesec poniznosti, a ne nadmenosti, hrljenja, a ne bježanja, čišćenja, a ne prljanja.

Da, to je mjesec u kojem čovjek ostavlja hranu, piće i strast, odazivajući se naredbi svoga Gospodara. Ko je to toliko hrabar da, nakon svega toga, koristi ovaj mjesec za ono što izaziva srdžbu njegovog Stvoritelja, u igri, zabavi i skrnavljenju svetosti ovog blagoslovljenog mjeseca. Uzvišeni kaže: “U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur’ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla.” (El-Bekara, 185)

Posebnu veličinu, ljepotu i sjaj ramazanu daje učenje ajeta iz Knjige jasne, koja je objavljena u ovom velikom mjesecu, kao uputa ljudima, i neoborivi dokaz koji rastavlja istinu od neistine, što ukazuje na vrlo važnu istinu – da između islamskog ummeta i učenja, razmišljanja i postupanja po Božijoj Knjizi ne smije biti jaza, niti njenog namjernog zapostavljanja. Narod koji uči Knjigu, a ne razmišlja o njenim porukama, poput je grotla; narod koji uči Knjigu i razmišlja o njoj, ali ne postupa po njenim uputama, poput je “prokletog naroda”, a narod koji radi, a ne čita Knjigu i ne razmišlja o njenim porukama poput je “zalutalog naroda”, a kako i ne bi bio kada Allah, Uzvišeni, kaže: “Uputi nas na Pravi put, na Put onih kojima si milost Svoju darovao, a ne onih koji su protiv sebe srdžbu izazvali, niti onih koji su zalutali!” (El-Fatiha, 6, 7); “Oni koji su protiv sebe srdžbu izazvali” jesu oni koji su znali a nisu radili, a “oni koji su zalutali” jesu oni koji su radili bez znanja.

Cijenjeni vjernici, među današnjim ljudima uvriježila su se pogrešna razumijevanja blagoslovljenog mjeseca ramazana. Iako se zna da je ramazan mjesec odlučnosti, truda i ibadeta, neki ljudi ga doživljavaju kao mjesec komocije i ljenčarenja; iako je njegovo osnovno obilježje post, apstinencija i “redukcija”, oni u njemu vide raskoš i uživanje u obilju i raznovrsnosti hrane; iako je on mjesec ostavljanja svega što ne priliči čovjeku, i potpune posvećenosti Kur’anu, namazu i zikru, oni nemarni, u njemu vide priliku za zabave, gledanje serija i sijeljenje do dugo u noć, što je u suprotnosti sa njegovom svetošću. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, iskreni i istinoljubivi, rekao je: “Ko ne ostavi lažno svjedočenje i postupanje po njemu, i ružan govor, Allah, džellešanuahu, nema nikakvu potrebu za tim da on ostavlja hranu i piće.” (Buhari i dr.)

Nema boga osim Allaha! Koliko je onih koji se u mjesecu dobra, blagoslova i milosti odaju lažnom svjedočenju i ružnom govoru, zanemarujući ove Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi, i takvi od svog posta imaju puko gladovanje i žeđ, a od svog noćnog namaza samo umor i noćno bdijenje.

Mjesec ramazan je prilika za natjecanje, koja vrlo brzo prolazi, dragocjeni trenuci začas iščeznu. Sve što se propusti u ramazanu, to je zbog lijenosti i nemarnosti, a ono što se postigne je zbog truda i strpljivosti. Umor trudbenika u ramazanu u konačnici je rahatluk, a rahatluk nemarnih u konačnici je umor. Ramazan nam je dat da bismo ga živjeli, a ne kroz njega prošli, i da se ne bismo poslije kajali zbog gubitka nečega što je bilo bolje za nas, a da to kajanje bude kazna za nemar i odavanje jelu, piću i zabavi nauštrb pokornosti Gospodaru i dobiti na “pijaci postača.”

Istinu je rekao Ibn Dževzi, kada je, opisujući svoje vrijeme, napisao: “Desilo se veliko poskupljenje u Bagdadu. Kada god bi stigao ječam na pijacu, njegova je cijena bila veća, a ljudi su se gurali u redovima za kupovinu hrane. Posebno su se cijenili oni koji su svake godine, na vrijeme, pripremili onoliko hrane koliko im je bilo dovoljno da prehrane sebe i svoje porodice, a radovali su se oni koji su uspjeli kupiti hranu prije njenog poskupljenja. Siromašni ljudi prodavali su stvari iz kuće za bagatel. Dostojanstvo i ponos zamijenilo je poniženje. Rekao sam svojoj duši: ‘Uzmi pouku iz ovoga: doći će dan kada će se posebno cijeniti oni koji imaju najviše dobrih djela, kada bude potražnja za dobrim djelima, i kada će se radovati oni koji su pripremili odgovor prije ispitivanja.’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u jednoj svojoj dovi kaže: “Usmrti me u najboljem stanju, da nisam izostavio nijedan od Tvojih propisa.”

Islamski ummet, možda kao nikad dosada, ima potrebu da u ovom blagoslovljenom mjesecu napravi iskren samoobračun, u kojem će ukoriti svoju dušu i pitati je do kada će biti nemarna i prema svojim obavezama neodgovorna, do kada će trčati, kao kakav prosjak, za dunjalukom i njegovim ukrasima, do kada će biti kruta zbog opsjednutosti imetkom, sinovima i ženama.

Ako mjesec ramazan ne budemo doživljavali kao mjesec čišćenja srca od primjesa ovisnosti i zaokupiranosti, on sigurno neće oplemeniti naše duše; ako mjesec ramazan ne budemo doživljavali kao mjesec napredovanja i korištenja prilika, sigurno ćemo doživjeti nazadak i gubitak. Uzvišeni kaže: “O vjernici,

propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha sačuvali.” (El-Bekara, 183)

Bojte se Allaha, muslimani, i znajte da je najbolje djelo koje čovjek može uraditi u ramazanu, nakon iskrenosti, slijeđenje Poslanikove upute, u načinu i kvalitetu, u spominjanju Allaha, namazu, kunut-dovi, postu i učenju Kur’ana. Odnos prema mjesecu ramazanu trebao bi se u pozitivnom smislu razlikovati od odnosa prema drugim mjesecima, jer sadaka u njemu nije kao sadaka u drugim mjesecima, namaz u njemu nije kao namaz u drugim mjesecima, darežljivost u njemu nije kao darežljivost u drugim mjesecima i učenje Kur’ana u njemu nije kao učenje u drugim mjesecima.

Tako mi Allaha, niko nema opravdanja za neuspjeh u ramazanu: ako nije u mogućnosti klanjati noćni namaz – teraviju, neka udijeli sadaku, ako to nije u mogućnosti, neka uči Kur’an, a ako ni to nije u mogućnosti, najmanje što može je da čuva svoj jezik i udove od onoga što narušava i skrnavi svetost ramazana.

Tako mi Allaha, istinska propast i gubitak je ne iskoristiti ramazan. Uzvišeni kaže: “Eto, to je pravo stradanje!” (Ez-Zumer, 15)

Zatim znajte, Allah vas čuvao, da je svojstvo milosti i samilosti jedno od najboljih svojstava kojima se može okтити postač, a koje uveliko uljepšava ambijent ovog blagoslovljenog mjeseca, izoštrava lijepu narav, odmara dušu i podstiče postača da u svojoj duši nosi brigu drugih ljudi, a ne samo vlastitu brigu, da imućni udijele od onoga što im je Allah dao, nahrane i odjenu siromašne, i tako postignu zahvalnost na blagodatima, kao što kaže Uzvišeni: “Pa, zašto on na blagodatima zahvalan bio nije? – A šta ti misliš: kako se može na blagodatima zahvalan biti? – roba ropstva osloboditi, ili, kad glad hara, nahraniti siroče bliska roda, ili ubogoga nevoljnika.” (El-Beled, 11–16)

Allah se smilovao čovjeku koji je Allaha istinski spoznao, pa uljepšava svoj govor, čuva svoj post, iskreno u ime Allaha, dijeli hranu, upotpunjuje svoj namaz, čvrsto vjerujući u Poslanikovo obećanje: “U Džennetu imaju sobe iz čije se unutrašnjosti vidi njihova spoljašnjost i iz čije se spoljašnjosti vidi njihova unutrašnjost.” Upitali su: “Kome one pripadaju, Allahov Poslaniče?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “Onome ko uljepšava svoj govor, dijeli hranu, posti tokom cijele godine i klanja dok ljudi spavaju.” (Ahmed i Tirmizi)

Bojte se Allaha u pogledu ovog, vašeg, mjeseca, i požurite sa dobrim djelima prije isteka vremena, kada kajanje nikome neće biti od koristi. Nemojte

biti nemarni prema riznicama ovog blagoslovljenog mjeseca i nemojte da vas dunjaluk odvрати od onoga što je kod Allaha, jer Uzvišeni Allah, kaže: “Ono što je u vas – prolazno je, a ono što je u Allaha – vječno je. One koji su trpjeli Mi ćemo, sigurno, nagraditi mnogostrukom nagradom za ono što su činili.” (En-Nahl, 96)

Allah meni i vama podario blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo što sam rekao, ako je ispravno, od Allaha je, a ako je pogrešno, od mene je i šejtana. Tražim oprosta za sebe i vas i sve muslimane za svaki grijeh i pogrešku, tražite i vi, i pokajte Mu se, moj Gospodar je milostiv i samilostan.

Gospodaru naš, nemoj nas učiniti od onih koji ostavljaju i zanemaruju Tvoje propise!

ČEŽNJA POSTAČA ZA DŽENNETOM (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs

7. ramazan 1438. po Hidžri / 2. juni 2017.

Hvala Allahu, Uputitelju i Pomagaču, Koji je nama, ummetu Muhammedovom, ukazao posebnu počast time što nam je podario posebno odabrana vremena za činjenje dobra i učinio ih izvorom sreće, ko im pohrli, postići će zadovoljstvo svoga Gospodara.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji druga nema, svjedočenjem koje će me uvesti u Džennet, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, najbolji čovjek koji je postio i pred Allahom ponizno stajao i bio ispred drugih u dobru.

Gospodaru moj, blagoslovi njega i njegovu časnu porodicu koji su u “mjesecu bogobojažnosti”, postigli slavu i ponos, i njegove plemenite ashabe koji su ramazan provodili u ibadetu i pokornosti, i tabiine i one koji su ih slijedili u dobročinstvu, nadajući se najsretnijoj završnici, i spusti na njih Svoj mir, koji će trajati i vraćati se iznova sve dok bude onih koji će, ujutru i navečer, dobro činiti.

Bojte se Allaha, Allahovi robovi, jer bogobojažnost je najbolja opskrba i najbolja poputnina za ovaj i budući svijet. Uzvišeni kaže: “Oni koji se Allahu i Poslaniku Njegovu budu pokoravali, koji se Allaha budu bojali i koji od Njega budu strahovali – oni će postići ono što budu željeli.” (En-Nur, 52)

Pjesnik je rekao:

*Ako na put kreneš bez bogobojažnosti, i sretnoš,
nakon smrti, onoga koji se za smrt pripremao...
kajat ćeš se što nisi bio poput njega,
i što, kao on, nisi dobra djela “gomilao”.*

Cijenjeni vjernici, zaista se velikodušnost širi poput najljepšeg mirisa, put do nje posut je najljepšim uzdasima, i spretan i oštrouman je onaj kome je ona putokaz do dobra. Radost kojoj se svi vesele i kojoj u susret hrle, i blagodat

koju uživaju svi muslimani, kao individue i kao kolektiv, i čiji je blagoslov sveprisutan, blagodat čija je ljepota upotpunjena i usavršena, i čije su dobrote mnogobrojne, i čiji je miris prekrrio dunjaluk, jeste blagodat nastupanja blagoslovljenog mjeseca ramazana koji je svojom svjetlošću osvijetlio zoru, i svojim mirisom prekrrio obzorja i čijom su se dobrotom napojile duše.

*Koliko je, kod Allaha, odušaka dobra koji te
sretnim čine, o ti koji težiš visinama,
koliko srca se, tada, Allahu, istinski preda, i koliko
suza je u bogobojažnim očima.*

Poštovani vjernici! Evo vam blagoslovljenog mjeseca ramazana, čije su zvijezde prekrile horizonte vremena, i čije su se povorke vratile u miru i blagoslovu, da naše uspravane duše osvježi nadahnućem, miomirisom, pobožnošću i blizinom Uzvišenom Gospodaru.

Kakvu to radost, u ovim trenucima, živi islamski ummet, nakon godine iščekivanja ovog plemenitog mjeseca i nakon što je obasjan njegovim nurom!? To je mjesec kojem ne sličij nijedan drugi mjesec, njegovi trenuci su dragocjeni, njegove dobrote su nebrojene, njegove vrline su neiscrpne. To je mjesec primanja djela i duhovnog uzdizanja, oslobađanja od Vatre, mjesec darežljivosti, i mjesec u kojem je Allah objavio Svoju Knjigu i otvorio vrata pokajnicima.

Evo, povjetarac Božijeg kabula je puhnuo, bujica dobra je potekla i šejtan je u okove povezan. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada nastupi prva noć ramazana, šejtani i prkosni džini bivaju povezani u okove, pozatvaraju se sva vrata Džehennema, nijedna njegova vrata ne ostanu otvorena, i pootvaraju se sve džennetske kapije, nijedna njegova kapija ne ostane zatvorena. Svake noći ramazana doziva glasnik: “O ti koji žudiš za dobrom, pohrli, a ti koji žudiš za zlom, zastani.” (Tirmizi i Ibn Madža sa dobrim lancem prenosilaca)

Pjesnik je rekao:

*Mjesec emaneta, ustezanja i bogobojažnosti,
i uspjeha za one koji žele da kod Allah budu primljeni,
u njemu se, iz počasti, kapije Dženneta otvaraju,
i hurije, uljepšavaju i zlatnim nakitom kite...
blago onome čiji post, u njemu, bude primljen
i koji ujutru i navečer bude dovu, Gospodaru svome, činio.*

Rekao je Hasan el-Basri: “Uzvišeni Allah učinio je ramazan ‘poprištem dobra’ za Njegova stvorenja, na kojem će se oni natjecati u pokornosti Njemu i postizanju Njegovog zadovoljstva. Neki od njih su požurili, pretekli druge u dobru, i uspjeli, a neki su uzmakli i propali. Čudim se onima koji se zabavljaju u danu u kojem su uspjeli dobročinitelji, a propali nemarni.”

O vjernici! Ljudske duše imaju urođenu sklonost ka dobročinstvu i dobroti, i prirodnu ljubav prema lijepom i svemu što ih unapređuje, žude za dobrom i raduju se njegovom činjenju, tužne su zbog zla i njegovih loših posljedica i predaju se ibadetu po uzoru na svog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Imam Muslim bilježi od Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojačavao je ibadet u mjesecu ramazanu kao ni u jednom drugom mjesecu.”

To zbog toga što je završnica onih koji tako postupaju veličanstvena, a nagrada za njihov trud ogromna: Džennet prostran kao što su prostrani nebesa i Zemlja, okićen mirisnim bosiljkom i ukrašen odjećom od dibe i kadife, u kojem su visoravni sa tekućom vodom, velikim hladovinama i izvor Selsebil. Pjesnik je rekao:

*Pohitaj ka džennetima vječnosti u kojima
su kuće biserje čisto, a ima i šatora,
ali mi smo zarobljenici neprijatelja,
zar ne vidiš da se vraćamo domovini našoj i našem iskonu.*

Džennet je kuća počasti, Allahovog zadovoljstva, mira, spokoja i sigurnosti. Njegova svjetlost sija i obasjava, njegova okolina miriše, a njegovi su užici vječni. Željno iščekuje one koji tragaju za njim i uljepšava se za one koji ga žele.

Zar onaj koji teži Džennetu može spavati? A posebno u ovom mjesecu oprosta i milosti, mjesecu spominjanja Allaha i učenja Kur’ana. Kako je samo lijepo i ugodno besjediti o džennetskim ljepotama u mjesecu ramazanu. Pjesnik je rekao:

*To je Džennet, ispunjen ljepotom i prelijepim užicima,
njegovi užici su vječni, a ne prolazni
kuća mira i vječno prebivalište, i dom vojnika imana i Kur’ana,
njegovi stanovnici su ljubitelji noćnog namaza i
posta, lijepih riječi i dobročinstva,*

*njegove rijeke izvan korita teku, slavljen neka je Onaj koji ih čuva od poplava,
teći će ispod njih kako budu željeli, i izvirati, a neće se smanjivati,
od procijeđenog meda, vode, vina i mlijeka one će biti.*

Ljepše i upečatljivije od ovih stihova su riječi Uzvišenog: “Zar je Džennet, koji je obećan onima koji se Allaha boje – u kome su rijeke od vode neustajale i rijeke od mlijeka nepromijenjena okusa, i rijeke od vina, prijatna onima koji piju, i rijeke od meda procijeđenog i gdje ima voća svakovrsnog i oprosta od Gospodara njihova.” (Muhammed, 15)

Allahu ekber! Ovo su džennetske rijeke, a šta tek reći za njegove građevine, čije su cigle, jedna od zlata, a jedna od srebra, a između njih je mošus, ljepši i veličanstveniji od toga da bi se mogla opisati njegova bit, ljepota njegovog mirisa i njegova svojstva, a šljunak je od bisera i dragog kamenja. Imam Ahmed bilježi u “Musnedu” od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je rekao: “Rekli smo: ‘Allahov Poslaniče, pričaj nam o džennetskim građevinama’, pa je kazao: ‘Kod džennetskih građevina jedna cigla je od zlata, a druga od srebra, malter je od mirisnog mošusa, šljunak od bisera i dragog kamenja, a tlo od šafrana. Ko uđe u njega, vječno će uživati i nikada tegobe neće osjetiti. Živjet će vječno i nikada neće umrijeti. Njegova odjeća nikada se neće pohabati niti će njegova mladost ikad proći.’”

Pjesnik je rekao:

*Njegove cigle su, jedna od zlata a druga od srebra, dvije vrste različite,
njegovi dvorci su od bisera i dragog kamenja, ili srebra, ili čistog zlata
također, od bisera i rubina, u savršene građevine poredanih.*

U Džennetu su rosne hladovine, obilne i kiše rosulje, čisti užitak i blagodat i život ispunjen zadovoljstvom. Ibn Madža u “Sunenu” bilježi od Usume ibn Zejda, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao ashabima: “Ima li ko da žudi za Džennetom? Jer u Džennetu nema nikakve opasnosti, on je, tako mi Gospodara Kabe, svjetlost koja sija, bosiljak koji se povija, visoki dvorac, mirna rijeka, mnoštvo zrelih plodova, lijepa žena i odjeća ukrašena, vječnog trajanja, užitka i ozarenosti, visokih, pravilnih i sjajnih kristala.” Ashabi su kazali: “Allahov Poslaniče, mi svi žudimo za Džennetom”, a on im reče: “Recite: Ako Bog da.”

O vjernici! U Džennetu ima drvo ispod čije hladovine jahač putuje stotinu godina i ne može je proći, kao što se prenosi u vjerodostojnim hadisima od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Uzvišeni kaže: “i u hladovini prostranoj” (El-Vakia, 30); “Oni koji su se Allaha bojali bit će u hladovinama i među izvorima, u gustim baščama i među voćem koje budu željeli” (El-Murselat, 41–42).

Džennetlije će sjediti “na divanima izvezenim”, tj. izvezenim od zlata, rubina i dragulja. “Jedni prema drugima na njima će naslonjeni biti; služit će ih vječno mladi mladići, sa čašama i ibricima i peharom punim pića iz izvora tekućeg – od koga ih glava neće boljeti i zbog kojeg neće pamet izgubiti – i voćem koje će sami birati, i mesom ptičijim kakvo budu željeli. U njima će biti i hurije očiju krupnih, slične biseru u školjkama skrivenom – kao nagrada za ono što su činili. U njima neće slušati prazne besjede ni govor grješni, nego samo riječi: ‘Mir, mir!’” (El-Vakia, 16–26)

Pjesnik je rekao:

*Čovjek će u njemu imati šator od bisera, sa otvorima, djelo Milostivog;
susret s Gospodarom, Milostivim, spomenut je u više kur'anskih sura.*

Cijenjeni vjernici! Najveći užitak u Džennetu bit će viđenje Gospodara svjetova, uzvišen neka je On. Buhari i Muslim bilježe od Džerira ibn Abdullaha, radijallahu anhu, da je rekao: “Bili smo kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u noći uštapa, pa je pogledao u mjesec, i rekao: “Zaista ćete vidjeti svoga Gospodara, kao što vidite ovaj mjesec, nećete sumnjati u Njegovo viđenje.”

Muslim bilježi od Suhejba, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada stanovnici Dženneta uđu u Džennet, Allah, džellešānuhu, reći će im: ‘Želite li još nešto?’, a oni će reći: ‘Šta to još možemo poželjeti? Zar nas nisi obradovao, i uveo nas u Džennet, i spasio od vatre?’ On će, tada, ukloniti zastor i oni će vidjeti Gospodara Uzvišenog, i neće im biti ništa draže od gledanja u njihovog Gospodara.”

Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber! Gospodaru naš, podari nam užitak gledanja u Tvoje plemenito lice i čežnju za susretom s Tobom, ali ne zbog nesreće koja će nas oslabiti ili iskušenja koja će nas zavesti. Uzvišeni kaže: “One koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga” (Junus, 26); “U njemu

će imati što god zažele – a od Nas i više” (Kāf, 35). On će ih obasuti svojim blagodatima, i dati im ono što žele, i od Sebe više. Pjesnik je rekao:

*I dok oni tako budu živjeli svoj život,
radovali se i uživali u opskrbi koja će im dodijeljena biti
ugledat će blještavu svjetlost koja će obasjati džennetske bašče;
prizor koji mašta ne može pojmiti,
pokazat će im se Gospodar nebesa, javno,
iznad Arša, nasmijati im se i kazati:
“Mir vama”, i svi će svojim ušima, Njegov selam, kada ga nazove, čuti,
reći će: “tražite od Mene šta god zaželite,
ja sam Milostivi i ja ću vam to dati”,
a oni će, u jedan glas, povikati: “Želimo Tvoje zadovoljstvo,
jer Ti si onaj koji daješ lijepo, nadamo se Tvojoj milosti.
Dat će im ono što su tražili, i uzet će ih za svjedoke,
da je On Allah plemeniti.*

Allah mene i vas učinio od sretnika, na oba svijeta, i podario nam Svoju nagradu, i više od toga. Utječem se Allahu od prokletog šejtana: “Ovakav Džennet obećan je onima koji se budu Allaha bojali: vrtovi s rijekama, s plodovima kojih uvijek ima i s trajnom hladovinom; to će biti nagrada onima koji se budu zla klonili, a nevjernicima će kazna vatra biti.” (Er-Ra’d, 35)

Gospodaru naš, molimo Te za Džennet i ono što će nas približiti njemu, od riječi i djela, i utječemo Ti se od Vatre i onoga što nas približava njoj, od riječi i djela. Gospodaru naš, podari nam Svoje zadovoljstvo i Džennet, a utječemo Ti se od Tvoje srdžbe i Vatre.

Allah meni i vama podario blagoslov u vremenima pokornosti, i povećao nam blagoslov, dobro i milost, i učinio nas od stanovnika Dženneta, u Njega su sve blagodat i počasti.

Poštovani vjernici! Kada govorimo o džennetskim užicima, time želimo, u našim srcima, potaći odlučnost i čvrstinu, povesti ih do najljepših vrtova, i napojiti sa nepresušnih izvora, a posebno ako znamo da je odabrano vrijeme već nastupilo, vrata dobrote se ukazala, a džennetske kapije širom otvorile.

Ramazan je obilna blagodat za one koji žele da se natječu, i pitki izvor bogobojznosti za one Allahu bliske. Evo, upravo nas je on natkrilio svojom hladovinom, i natopio naša srca svojom svježinom.

Ummete posta i noćnog namaza, krajnje je vrijeme da sa riječi i emocija pređemo na konkretna djela. Dođite da se namirišemo najljepšim mirisom posta! Dođite da se prosvijetlimo i nadahnemo svjetlošću, radosnim navještenjima i uputama jasnih ajeta i čistih kur'anskih stranica, u kojima je lijek za naša srca, eliksir života i blistava zora za naše duše, a posebno u ovim teškim vremenima kada je islamski ummet napadnut sa svih strana!

Da, Allah vas čuvao, upravo u ovom mjesecu, u kojem je noć bolja od hiljadu mjeseci, potrebno je zacrtati ciljeve i puteve, ujediniti safove i srca, i probuditi u ummetu odlučnost i ambicije koje će težiti ponosu, a odbaciti poniženje, i ujediniti ga na rješavanju globalnih pitanja, od kojih je najvažnije pitanje herojskog Kuds, kako bi, uz Božiju pomoć, povratili staru slavu i ugled, i zauzeli mjesto koje nam pripada, u blagoslovljenom i oslobođenom Kuds.

O vjernici! U ovom uzvišenom mjesecu poželjno je da što više učimo iskrene dove. Skrušeno podignite svoje ruke i molite za sebe, svoje porodice i islamski ummet. Zamolite Allaha, iskreno, da pomogne vašu potlačenu i progonjenu braću, unesrećene i zarobljenike, i da otkloni od njih nedaće i brige.

RAMAZANSKE PORUKE (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

14. ramazan 1438. po Hidžri / 9. juni 2017.

Hvala Allahu, Darovatelju blagodat i svakog dobra, Koji je naredio Svojim robovima da čine dobra djela i Koji ih podstiče da budu ispred drugih u pokornosti Njemu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka je na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegove ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do smrtnog časa.

Cijenjeni vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer je ona Božija zapovijest prvima i potonjima: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

Poštovani vjernici! Jučer smo se radovali dolasku mjeseca ramazana, a evo danas ispraćamo njegovu prvu polovinu. Ramazan je, kako ga Uzvišeni opisuje, “neznatani broj dana” (El-Bekara, 184), poste se uzastopno, a prolaze brzo, i zato se opskrbite, a najbolja opskrba je bogobožnost. Allah, džellešānuhu, Mudri i Sveznajući, propisao je ramazanski post sa uzvišenim ciljem.

Ramazan je odgojna škola, popravljanje i duhovno uzdizanje i čišćenje, u njemu se čovjek usteže od dozvoljenih, a posebno zabranjenih stvari, pokoravajući se Allahu, izvršavajući Njegovu volju i postizujući bogobožnost. Allah, džellešānuhu, privilegovao je post posebnom odlikom – pripisao ga je Sebi, što nije slučaj ni sa jednim drugim ibadetom. On je tajna između roba i Rabba, i niko za nju ne zna osim Allah, džellešānuhu.

U dva *Sahiha* od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Rekao je Uzvišeni Allah: ‘Svako djelo pripada sinu Ademovom, osim posta, on je Moj i Ja za njega posebno nagrađujem.’”

Nagradu za post Uzvišeni je pripisao Svom plemenitom Biću, a On je od plemenitih Najplemenitiji i od darežljivih Najdarežljiviji. Nagrada je vrijedna

koliko je vrijedan njen Davalac, i zato je nagrada za post velika, mnogostruka i bez računa.

Ramazan je, o vjernici, mjesec svakog dobra, u njemu se u okove povezuju šejtani, zatvaraju vrata Džehennema, a otvaraju vrata Dženneta, uči Kur'an, i spuštaju meleki na Zemlju. To je mjesec milosti, dobra, blagoslova i oprosta, mjesec svijetljenja džamija i spominjanja Milostivog, mjesec uzvišenosti, ljepote, sjaja, razmišljanja, pokornosti i dove. Ko isposti njegove dane, i provede njegove noći u namazu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi. U njemu je noć bolja od hiljadu mjeseci, ko je provede u namazu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Tirmizi sa vjerodostojnim senedom od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada nastupi prva noć ramazana, šejtani i prkosni džini bivaju povezani u okove, pozatvaraju se sva vrata Džehennema, nijedna njegova vrata ne ostanu otvorena, i pootvaraju se sve džennetske kapije, nijedna njegova kapija ne ostane zatvorena. Svake noći ramazana doziva glasnik: 'O ti koji žudiš za dobrom, pohrli, a ti koji žudiš za zlom, zastani. Allah svake noći nekoga oslobodi od Vatre.'" U ovom mjesecu mnogobrojne su kapije dobra: kapija posta i noćnog namaza; kapija održavanja rodbinskih veza; kapija brige o jetimima; kapija sadake i dobročinstva; kapija posjećivanja bolesnika; kapija učenja Kur'ana i kapija nahanjivanja siromaha.

Rasputajte se o vašoj braći muslimanima, i pomozite im u dunjalučkim stvarima i u pitanjima vjere, i budite blagi i osjećajni, jer među njima ima onih za koje Uzvišeni kaže: "...pa onaj koji nije u to upućen misli da su, zbog skromnosti, imućni; poznat ćeš ih po izgledu njihovu, oni proseći ne dodijavaju ljudima" (El-Bekara, 273).

U dva *Sahiha* od Ebu Musaa el-Eš'arija, radijallahu anhu, bilježi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Svaki musliman dužan je udijeliti sadaku." "A šta ako nema od čega?", upitaše. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "Zaradit će vlastitim radom, i koristiti sebi i drugima." "A šta ako ne može?", ponovo upitaše. "Pomoći će potrebnom i siromašnom". odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. "A šta ako ni to ne može?", upitaše. "Upućivat će na dobro i odvrćati od zla", reče Poslanik, sallallahu alejhi ve

sellem. “A šta ako to ne uradi?”, upitaše. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Neka se suzdrži od činjenja zla, jer i to je sadaka.”

Iako je mjesec ramazan otvoren za činjenje svih dobrih djela, učenje Kur’ana, ipak ima prednost i posebnost u odnosu na druga dobra djela. Uzvišeni kaže: “U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur’ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla” (El-Bekara, 185).

Zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem – koji je bio darežljiviji od blagog povjetarca – bio posebno darežljiv u ramazanu kada se susretao sa Džibrilom, i pred njim učio Kur’an, razmišljao o njegovim ajetima, poukama, tajnama i mudrostima.

Buharija i Muslim bilježe od Ibn Abbasa, radijallahu anhu, da je rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji čovjek, a posebno u ramazanu kada se susretao sa Džibrilom. Džibril mu je dolazio svaku noć i podučavao ga Kur’anu. Nakon tih susreta, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je darežljiviji od blagog povjetarca.”

Kada musliman spoji post i učenje Kur’ana, imat će dvojicu šefadžija, zagovornika na Sudnjem danu. Uzvišeni kaže: “...na Dan kada će čovjek od brata svoga pobjeći i od majke svoje i od oca svoga i od druge svoje i od sinova svojih – toga Dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti.” (Abese, 34–37)

Hakim u *Mustedreku*, sa dobrim senedom, bilježi od Abdullaha ibn Amra, radijallahu anhuma, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kur’an i post zauzimati će se za čovjeka. Post će reći: ‘Gospodaru, ja sam mu uskratio hranu, piće i tjelesno uživanje, dozvoli mi da se zauzimam za njega’, a Kur’an će reći: ‘Ja sam mu uskratio san noću, dozvoli mi da se zauzimam za njega’, pa će im Allah, džellešanhuhu, dozvoliti da se zauzimaju za njega. Muslim bilježi od Ebu Uname el-Bahilija, radijallahu anhu, da je rekao: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve selem, da kaže: ‘Učite Kur’an, jer će se on na Sudnjem danu zauzimati za one koji su ga učili. Učite dvije blistave sure, zehravejni, suru El-Bekara i suru Ali Imran, jer će one doći na Sudnji dan u obliku dva oblaka, ili dva jata ptica, i zauzimati se za one koji su ih učili.”

Rekao je Ibn Redžeb: “Znaj da vjernik u ramazanu, uporedo, vodi dvije vrste džihada – borbe na Allahovom putu, postom u toku dana i noćnim namazom noću. Ko spoji ove dvije vrste džihada, i svakoj od njih dâ njeno pravo, i strpi se na njima, bit će nagrađen bez računa.”

Uzvišeni kaže: “I nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebasa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje, za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici, udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju – a Allah voli one koji dobra djela čine; i za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehe svoje zamole – a ko će oprostiti grijehe ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju. Njih čeka nagrada – oprost od Gospodara njihova i džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, u kojima će vječno ostati, a divne li nagrade za one koji budu tako postupili!” (Ali Imran, 133–136)

Cijenjeni vjernici! Ibn Hibban je zabilježio u svom *Sahihu* od Ebu Hurejre da se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jednog dana popeo na minber i rekao: “Amin! Amin! Amin!” Ashabi su ga upitali: “Allahov Poslaniče, kada si se popeo na minber, ponovio si tri puta ‘amin’? Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Došao mi je Džibiril i rekao: ‘Onaj ko dočeka ramazan, i ne bude mu oprošteno u njemu, i uđe u Vatru, neka ga Allah udalji od Svoje milosti, reci: ‘Amin’, i ja sam rekao ‘min’.” Šta mislite, Allah vas blagoslovio, o dovi koju uči Džibril, a miljenik Gospodara svjetova, amina na nju? Ovo su trenuci pokajanja i traženja oprosta, poniznosti i skrušenosti. Ko se ne pokaje u mjesecu ramazanu, kad će se pokajati? Ko ne ostavi grijehe u mjesecu oprosta, kad će ih ostaviti i vratiti se Allahu? Ko se ne napoji sa vrela Božije milosti u mjesecu milosti, kad će se napojiti?

Taberani bilježi sa dobrim senedom od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: “Činite dobra djela cijeli život, i napojite se sa vrela Allahove milosti, jer Allah Svojom milošću napaja koga hoće.”

Rekao je Ibn Redžeb: “Nema nijednog odabranog vremena a da Allah u njemu nije propisao neku vrstu pokornosti s ciljem približavanja Njemu, i da nije spustio Svoju milost kojom obasipa koga hoće od Svojih robova.” Sretan je onaj ko iskoristi odabrane mjesece, dane i trenutke i približi se svome Gospodaru, čineći dobra djela, možda baš njega Allah obuhvati Svojom dobrotom i milošću, i spasi ga od Vatre i njenih strahota.

Evo, Božija milost se spustila, džennetski lahor je puhnuo, o, razumom obdareni, požuri i potrudi se, jer “one koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo,

sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69)

Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe i vas, a tražite i vi, On puno prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST NOĆI LEJLETUL-KADR (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi

21. ramazan 1438. po Hidžri / 16. juni 2017.

Hvala Allahu Koji je oplemenio srca Svojih robova u mjesecu ramazanu Svojim dobrima, i njihovo vrijeme ispunio dobročinstvom i propisanim dužnostima, i počastio ih uvećanjem Njegovih darova i blagodati. Hvalim Ga, slavljen neka je On, hvalom koja nema kraja i koju ne može postići nijedno od Njegovih stvorenja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On upućuje koga hoće od Svojih robova Svojom dobrotom i milošću, a ostavlja bez pomoći koga hoće Svojom pravednošću i mudrošću, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, kojim je On zapečatio ciklus poslanstva i upotpunio plemenite osobine kod ljudi, neka je na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegove ashabe, i sljedbenike do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, obožavajte Ga onako kako je On propisao i okrenite svoja lica Njemu. Nema boljeg vjernika od onoga “koji se iskreno predao Allahu, čineći još i dobra djela, i koji slijedi vjeru Ibrahimovu, vjeru pravu”, i nema časnijeg i uglednijeg čovjeka kod Allaha od bogobojažnih i iskrenih vjernika. Uzvišeni kaže: “Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji.” (El-Hudžurat, 13)

O muslimani, mnogobrojni su kur’anski i hadiski tekstovi koji govore o vrijednosti mjeseca posta i noćnog namaza, mjeseca blagoslovljenog ramazana. Njegovo mjesto, svetost i veličanstven efekat na duše i srca, njihov odgoj i pročišćenje, poznat je svakom muslimanu, osim što ovo teorijsko znanje ne prate uvijek konkretna djela i nema svoju praktičnu manifestaciju u ovom časnom mjesecu. Ljudi se, u pogledu njihovog odnosa prema ramazanu, njihovog stanja, djela, ispunjenosti srca strahopoštovanjem i ljubavi prema Allahu i svijesti o ramazanu kao velikoj i neprocjenjivoj prilici, mogu podijeliti u tri skupine:

Prva skupina su oni koji ne osjećaju veličinu ovog mjeseca i njegovo blagotvorno imansko, duhovno i odgojno djelovanje, oni čine veliku nepravdu sebi, nemarno se odnoseći prema farzovima, nafilama i pobožnim djelima koja ih približavaju Allahu, ne izvršavaju post na propisan način, ne čuvaju svoja srca,

jezike oči i uši od činjenja grijeha u danima i noćima ramazana, i prepuštaju se dunjalučkim užicima, hrani, piću, zabavama i društvenim mrežama. Oni nisu uzeli ništa od ramazanskih blagoslova i darova, a već su u njegovoj zadnjoj trećini, a time se samo udaljavaju od Allaha i ne približavaju Mu se, i zaslužuju da ih “stigne” Poslanikova dova koju je učio protiv onih koji dočekaju ramazan, a zatim im on prođe, i ne bude im oprošteno, makar im bilo krivo, makar to bilo teško njihovim dušama, osim da im se Allah smiluje i spase svoje duše, u posljedni čas, prije odlaska ovog blagoslovljenog mjeseca. Uzvišeni kaže: “Ko čini dobro, u svoju korist čini, a ko radi zlo, na svoju štetu radi. A Gospodar tvoj nije nepravedan prema robovima Svojim.” (Fussilet, 46)

Druga skupina su “muktesidi” – umjereni, skromni, oni se zadovoljavaju izvršavanjem farzova i ostavljanjem harama, i ne ulažu poseban napor u činjenju nafila, pobožnih djela, milosrđa, i njihove ambicije nisu usmjerene ka postizanju najvećih mogućih rezultata i nagrade u ovom plemenitom mjesecu, mjesecu unosne trgovine sa Allahom, džellešānuhu. Oni idu ka Allahu sigurnim i mirnim putem, i bit će nagrađeni prema svojim nijetima.

Treća skupina su oni upućeni i srećni, plemenitih ambicija, koji su druge pretekli u dobru, Allahovom dozvolom. Oni su uzeli pouku od Allaha, i u ramazanu su prepoznali veliki znak imana, odgoja i duhovnog uzdizanja, pa su se trudili, radili, žurili i natjecali se u dobru, popravili su i unaprijedili svoje navike i pročistili srce i dušu. Iskoristili su dane i noći ramazana za promjenu nabolje, upućivanje ljudi i popravljivanje stanja. Trudili su se, radili, žurili i natjecali se u dobru. Pretekli su druge i spasili su se. Nastojali su da svaki dan ramazana budu bliži svome Gospodaru od prethodnog dana, i napreduju na stepenima imana, sve dok ne postignu deredžu ihsana – obožavanja Allaha kao da Ga vide, i izgrade posebnu vezu između sebe i svoga Gospodara. Allah kaže u hadisi-kudsiju: “Moj će Mi se rob neprestano približavati nafilama, dobrovoljnim djelima, sve dok ga ne zavolim.” To je, tako mi Allaha, jedan od najvećih stepena vjere, i najdragocjenijih putokaza i jasnih dokaza ramazana.

O muslimani, značenja i vrijednosti koje mjesec ramazan usađuje u ljudske duše i srca su mnogobrojne. Svako pije sa ramazanskog vrela shodno svojoj spremnosti i predanosti i posvećenosti srca Allahu, džellešānuhu.

Srca nekih ljudi su poput velike doline, dovoljno prostrana da se na njih spusti “rosna kiša” Kur’ana, posta i noćnog namaza; njihova zemlja je plodna,

prima vodu, i daje travu i raznovrsno bilje, štaviše može po(d)nijeti na sebi veliki broj ljudi. Ona su poput blještave svjetiljke i plamteće zvijezde.

Neka srca su poput male doline, koja ne može po(d)nijeti ništa, njena zemlja je suha i neplodna, ne prima vodu, i ne daje travu i bilje. Ova srca su pretijesna da bi primila obilnu i rosnu kišu ramazana, koja daje svoje plodove u svako vrijeme. Između ove dvije vrste dolina su druge doline, svaka od njih daje onoliko koliko ona vrijedi. Tako Allah ljudima navodi primjere, kako bi pouku uzeli i razmislili, a Njegove pouke shvaćaju samo oni kojima je dato znanje.

Cijenjeni postači, jedno od najuzvišenijih značenja i vrijednosti koje ramazan “udahnuje” u srca poslušnih, iskrenih i skrušenih Allahovih robova jeste – potpuna posvećenost i predanost Allahu Jedinom. Kada poste, oni poste radi Allaha Jedinog; kada klanjaju noćni, teravih-namaz, klanjaju ga radi Allaha, s čvrstom vjerom u Njega i ubjeđenjem u Njegovu nagradu; kada uče Kur'an, i više puta završe hatmu u ramazanu, to čine iz ljubavi prema Allahu i kako bi Mu se približili. Uzdržavaju se od tjelesnog uživanja i hrane, radi Allaha, slavljen neka je On. Izbjegavaju psovku, svađu, ogovaranje, prenošenje tuđih riječi i druge grijeha, nadajući se Njegovoj nagradi i strahujući od Njegove kazne. Svjesni su da žeđ, umor i glad koji osjećaju, podnose isključivo u Njegovu ime, i zato su strpljivi, zadovoljni i radosni. Koliko je samo radosti ramazana koje ispunjavaju srca čistih i predanih Allahu! Oni se, tokom cijelog mjeseca, odgajaju u okrilju značenja posvećenosti i predanosti Allahu, iskrenosti i istinoljubivosti, i nema sumnje da će takav njihov odnos prema ramazanu imati pozitivne refleksije na njihov život, ponašanje, riječi, predodžbu, jer onaj ko je “okusio” slast činjenja djela u ime Allaha Jedinog, osjetit će dovoljnost u svojoj vezi sa Gospodarom, očistit će i prosvijetliti svoju dušu, shvatit će bezvrijednost dunjalučkih slasti, prezret će slijepo povodenje za ljudskim željama, zadovoljstvom i hvalom i izdići će se, sa svojom iskrenošću i predanošću, iznad niskih prohtjeva duše i ambicija srca. Ovo je samo jedna od milosti, uputa, tragova, svjetlosti i jasnih dokaza ramazana.

Sretan je onaj ko je osjetio slast ramazana! Postigao je Džennet još na ovom svijetu. Nesretan i izgubljen je onaj ko nije osjetio ova veličanstvena imanska i ramazanska značenja, i nije pomirisao njihov miris! Uzvišeni kaže: “U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur'ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla.” (El-Bekara, 185)

O muslimani, od ovog mjeseca nije ostala osim njegova zadnja trećina, a trećina je lijepa i dovoljna. Deset blagoslovljenih noći, najboljih u cijeloj godini. Allah se zaklinje sa ovih deset noći u Kur'anu: "i deset noći" (El-Fedžr, 2).

Zbog njihove velike vrijednosti i dragocjenosti, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posvećivao im je posebnu pažnju, povećavajući svoj ibadet u njima, čineći što više dobrih djela, boraveći u džamiji, u itikafu, u osami sa svojim Gospodarom. Potvrđeno je da bi se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi nastupilo zadnjih deset noći ramazana, odvajao od žena, oživljavao bi noći ibadetom, budio bi svoje ukućane i posvećivao se ibadetu više nego u drugim noćima.

Allah, džellešanuhu, odlikovao je ovih deset blagoslovljenih noći, posebnom noći, Lejletul-kadrom, kojoj nema slične ni ravne. To je noć "u kojoj je objavljen Kur'an", tj. počelo je njegovo objavljivanje ili se pod tim misli da je u toj noći spušten iz Levhi-mahfuza, Pomno čuvane ploče, u cijelosti, do Bejtul-izzeta, Kuće dostojanstva, na ovozemljsko nebo. Zbog toga se u ovoj noći veliki broj meleka spušta na Zemlju, koja postane tijesna za sve njih, pa čak se i Džibril, zbog njene veličine i posebnosti, spušta na Zemlju, kao što kaže Uzvišeni: "Meleki i Džibril, s dozvolom Gospodara svoga, spuštaju se u njoj zbog odluke svake. Sigurnost je u njoj sve dok zora ne svane." (El-Kadr, 4–5)

Lejletul-kadr je noć koja je zaštićena od svakog zla i nevolje, blaga i ispunjena milošću, ni previše hladna ni previše vruća, svjetla i blještava, u njoj se vatrom iz zvijezda ne gađaju šejtani niti se šalju zvijezde padalice koje "vrebaju", šejtani se ne pojavljuju sve do zore, i sunce tog jutra bude crveno, slabo i bez zraka. Svi ovi znakovi su vjerodostojno preneseni od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Jedna od posebnosti ove noći jeste i to da je ona noć "godišnje odredbe" (takdirus-seneviji), tj. prepisivanja svih događaja koji će se desiti u toj godini iz Levhi-mahfuza u knjige meleka pisara, kao što kaže Uzvišeni: "u kojoj se svaki mudri posao riješi, po zapovijedi Našoj!" (Ed-Duhan, 4–5).

Sve što će se desiti u narednoj godini i sve što je Allah odredio, od nafake, života i smrti, ponosa i poniženja, bogatstva i siromaštva, i svega ostalog, preuzima se iz Levhi-mahfuza u ovoj časnoj i veličanstvenoj noći.

Nije slučajno onda da je ibadet u njoj bolji i vredniji u nagradi od ibadeta hiljadu drugih mjeseci, što odgovara životnom vijeku od blizu 83 godine. O muslimani, Lejletul-kadr je veličanstvena i posebno odlikovana noć, i zbog

toga su se naši dobri prethodnici, selefus-salih, prema njoj odnosili s posebnim poštovanjem, pažnjom i angažiranošću.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tražio je ovu noć i podsticao je svoje ashabe da je traže. Pouzdano znamo da se ona nalazi u zadnjih deset noći ramazana, uglavnom su to neparne noći, a može biti i u prvih sedam ili zadnjih sedam noći, a često se podudara sa 27. noći ramazana, a posebno ako ona pada u petak.

Mišljenje je velikog broja učenjaka da se Lejletul-kadr pomjera i da nije svake godine u istoj noći, a pomjeranje ima svoju svrhu i cilj – čovjekov trud i zalaganje u zadnjih deset noći ramazana, svake godine, i neoslanjanje na samo jednu noć, ljudska snoviđenja i proračune.

Ko svih deset noći provede u ibadetu, sigurno će pogoditi Lejletul-kadr. Bojte se Allaha, o muslimani, i svom Gospodaru pokažite ono najbolje u vašim dušama, i ostanite maksimalno budni i angažovani u završnici ovog mjeseca, jer djela se vrednuju prema završnicama i rezultatima. Pobjednik je onaj ko druge pretekne u dobru u ovim danima i noćima, a poražen je onaj ko u ramazanu ostane uskraćen za dobro, oprost i nagradu, a najveći gubitnik je onaj ko ostane bez Allahove milosti, dobrote i oprosta u noći Lejletul-kadr. Samo istinski gubitnici su uskraćeni za Allahovu milost i dobrotu, i kod Allaha su propali samo oni koji sami sebi propast i zlo žele. Uzvišeni kaže: "Allah želi da vam oprosti." (En-Nisa, 27)

Allah podario blagoslov meni i vama u Kur'anu časnom, i okoristio nas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAMAZANSKA ŠKOLA ODGOJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
28. ramazan 1438. po Hidžri / 23. juni 2017.

Hvala Allahu, Koji je uvećao Svoje dobro i nagradu u mjesecu ramazanu, zahvaljujem Mu što nam je ukazao počast postom, noćnim namazom i Lejletul-kadrom.

Svjedočim da nema boga osim Allaha Jedinog, Koji druga nema, Njemu pripada stvaranje i upravljanje, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka je na njega i njegove ashabe Allahov blagoslov i spas sve dok mjesec bude sjao i svitala zora.

Oporučujem sebi i vama bogobojažnost, za koju Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Neizmijerna radost ispunjava našu dušu i tijelo zbog ukazane prilike da ispostimo ovaj časni mjesec, a jezici zahvaljuju Allahu na mnogobrojnim blagodatima kojima nas je On obasuo: blagodati posta i upotpunjenja mjeseca ramazana, blagodati nadahnuća postom i noćnim namazom, a kako su to samo dragocjene blagodati u mjesecu čija se dobra ne mogu iscrpiti, i čiji se pokloni ne mogu pobrojati i čiji miomirisni nikada ne iščezavaju.

Ramazan je polahko počeo spremati svoje “prtljage”, i nagovještavati svoj odlazak. Ovdje čovjek zastane, zbunjen i zatečen: kako su samo brzo prošli njegovi dani i u nepovrat otišli njegovi sati. Jučer smo ga dočekivali, a danas ga ispraćamo. Takav je cjelokupan ljudski život.

Kada se približi kraj ramazana, musliman “pohlepno” traga za njegovim najboljim plodovima, ubire ih i pohranjuje u riznicu svojih dobrih djela, učestalo moli Allaha da primi njegove ibadete i pokornost. Uzvišeni kaže: “I dok su Ibrahim i Ismail temelje Hrama podizali, oni su molili: ‘Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš!’” (El-Bekara, 127)

Ramazan je škola koja nas uči veličanstvenim lekcijama i korisnim i djelotvornim poukama. Vratovi su se potčinili, srca su se ponizila, oči su se natopile suzama i duše su se smirile.

Ramazan je podigao ambicije, očistio duše, nahranio srca imanom, zatvorio put šejtanu, umanjio utjecaj strasti i porive razjedinjenosti i razilaženja.

U ramazanu su se zbili safovi, približila tijela i uvezala u veličanstven prizor u kojem se ogleda sva ljepota i uzvišenost islamskog bratstva, i snaga njegove građevine i jedinstva.

Postaće krasni karakter pobožnih, strahopoštovanje pokornih i skrušenost onih koji su se o sebe ogriješili. To zbog toga što vjernicima, koji traže Božije zadovoljstvo, sa svakim učinjenim dobrim djelom samo raste skrušenost i strah od Allaha. Oni nisu zadovoljni svojim djelima i ne prigovaraju zbog njih, nego, naprotiv, smatraju ono što rade neznatnim i malim u odnosu na Božiju veličinu i dobrotu, i pokazuju svoju potrebu za Allahovim oprostom i milošću iz straha da njihova djela ne budu odbačena. Uzvišeni kaže: "...i oni koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha zato što će se vratiti svome Gospodaru." (El-Mu'minun, 60)

Ovaj imanski odgoj otupljuje oštricu samoljublja i zadivljenosti vlastitim djelima, i razvija u čovjeku osjećaj trajne potrebe za Allahom, i čini ga poniznim pred Njim, ne uzdiže se zbog svog djela i ne zanosi svojim trudom. Samodivljenje i samoljublje jedan je od najvećih uzroka neprimanja djela kod Allaha, džellešanuhu.

Kako čovjek može biti zadivljen svojim djelom kada ne zna šta će pokazati knjiga njegovih djela na Sudnjem danu!? Uzvišeni Allah kaže: "A da nije Allahove dobrote prema vama i milosti Njegove, nijedan se od vas ne bi nikad od grijeha očistio; ali Allah čisti onoga koga On hoće. Allah sve čuje i sve zna." (En-Nur, 21)

Allah, džellešanuhu, obradovao je vjernike kabulom – primanjem njihovih djela ako ih budu činili iskreno, predano i s ljubavlju. Uzvišeni kaže: "Zar ne znaju oni da jedino Allah prima pokajanje od robova Svojih i da samo On prihvća milostinje, i da je samo Allah onaj koji prašta i da je On milostiv?!" (Et-Tevba, 104); "On prima pokajanje od robova Svojih i prašta loše postupke i zna šta radite" (Eš-Šura, 25); "I šta o Gospodaru svjetova mislite?" (Es-Saffat, 87)

Šta mislite o Gospodaru Uzvišenom, Onome Koji je pun ljubavi, Gospodaru Arša Veličanstvenog, Onom Koji radi šta hoće i Koji održava nebesa i Zemlju?

Mi mislimo da naš Gospodar prašta, prelazi preko loših djela, sakriva sramote, upućuje, pomaže, opskrbljuje, nadahnjuje, daje izlaz iz svake situacije i lijepu završnicu. Rekao je Ibn Mesud, radijallahu anhu: “Kunem se Allahom da će Allah, džellešānuhu, svakom čovjeku dati ono što on misli o Njemu.”

Kada Allah, džellešānuhu, primi, ukabuli djelo, On spusti Svoj blagoslov, i plodovi tog djela se uvećaju i ostavi lijepe tragove.

Cijenjeni vjernici! Ako je mjesec ramazan i prošao, vrijednost noćnog namaza dostupna je u svakom vremenu, nagrada za post potvrđena je za cijelu godinu i glas onoga koji skrušeno doziva uzdiže se prema nebesima.

Upućen je onaj ko učvrsti stablo svojih dobrih djela, brine se o njegovim plodovima i čije stope čvrsto stoje na putu pokornosti Allahu, džellešānuhu.

Jedno od tih djela spomenuto je u hadisu: “Ko isposti ramazan i šest dana ševvala, imat će nagradu kao da je cijelu godinu postio.”

Postać ima dvije radosti: radost prilikom iftara i radost prilikom susreta sa svojim Gospodarom, radost na ovom prolaznom svijetu i radost na onom vječnom svijetu. Ta radost pripada onome ko ustraje u ibadetu i pokornosti Allahu, džellešānuhu, njega čeka užitek koji nikada neće prestati, čeka ga Džennet u kojem se nalazi ono što oko vidjelo nije, što uho čulo nije i što srce osjetilo nije.

Kao da gledam neke od nas kako ih dozivaju džennetski glasnici: “Jedite i pijte radosni, za ono što ste u danima minulim zaradili!” (El-Hakka, 24); “Eto, to je Džennet koji vam je darovan kao nagrada za ono što ste radili.” (Ez-Zuhruf, 72)

Uskoro će islamski ummet uživati u blagodati upotpunjenja mjeseca ramazana i radovati se Bajramu.

Postoje stvari koje je pohvalno činiti u noćima i danima Bajrama.

Propisano je donošenje tekbira od zalaska sunca zadnjeg dana ramazana do bajram-namaza.

Zekatul-fitr je čišćenje posta od beskorisnog i ružnog govora i hrana za siromahe, i iznosi jedan sā ili četiri pregršti datula, ili pšenice, ili suhog grožđa, ili riže ili neke druge vrste hrane. Daje se za sve članove porodice, djecu i odrasle, muškarce i žene, slobodne i robove. Najbolje vrijeme za podjelu zekatul-fitra

je neposredno pred bajram-namaz, a dozvoljeno je dan ili dva dana prije Bajrama. Nije dozvoljeno odgađati davanje zekatul-fitra poslije bajram-namaza bez opravdanog šerijatskog razloga.

Pohvalno je da se muškarci prije odlaska na bajram-namaz okupaju i namirišu, a ženama je zabranjeno da izlaze u izazovnoj odjeći, da se mirišu i privlače pažnju muškaraca.

Sunnet je prije odlaska na bajram-namaz pojesti neparan broj datula.

Lijepo je čestitati Bajram, jer su to činili ashabi, radijallahu anhum.

Bajram je prilika za dobročinstvo prema roditeljima i jačanje veze s rodbinom, komšijama i među supružnicima.

Bajram je, također, prilika za odbacivanje mržnje i neprijateljstva i pobjedu nad emocijama koje šejtan koristi za zavađanje ljudi.

Allah mene i vas učinio od stanovnika Dženneta. Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprosta za sebe i vas, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAZUMIJEVANJE IBADETA U ISLAMU (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

6. ševval 1438. po Hidžri / 30. juni 2017.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka je na njega i njegove ashabe Božiji blagoslov i mir. Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire” (En-Nisa, 1); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio” (El-Ahzab, 70–71).

Uzvišeni, u mudroj Objavi, kaže: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju.” (Ez-Zarijat, 56)

Ovaj božanski manifest i pojašnjenje potvrđuje da je osnovna svrha stvaranja ljudi i džina i razlog zbog kojeg su stvorena sva stvorenja istinito i iskreno obožavanje Allaha, džellešanuhu, jer je Uzvišeni u ovom ajetu ograničio mudrost stvaranja mukellefa – obveznika na Svoju volju da samo Njega obožavaju i da Mu nikoga i ništa kao druga ne pripisuju.

S ovom misijom Allah, džellešanuhu, poslao je sve poslanike i oni su tome pozivali svoje narode: “Mi smo svakom narodu poslanika poslali: ‘Allahu se klanjajte, a kumira se klonite!’” (En-Nahl, 36)

O vjernici! Svaki musliman treba da zna koja se mudrost krije u tome što ga je Allah stvorio, ali i koji je to ibadet koji Allah traži od nas i kakvo je njegovo poimanje u islamu. Da li je to, kao što vjeruju neki ljudi, puko izvršavanje islamskih obreda, namaza, zekata, posta i hadža, i nema nikakve veze s ponašanjem, moralom i društvenim odnosima?

Rekao je Ibn Tejmijja: "Ibadet je zajednički naziv za sve što Allah voli i čime je zadovoljan od riječi i djela, tajnih i javnih." Namaz, zekat, post, hadž, iskrena riječ, čuvanje povjerenih stvari, dobročinstvo prema roditeljima, ispunjavanje ugovora, pozivanje na dobro i odvrćanje od zla, borba protiv nevjernika i licemjera, dobročinstvo prema komšijama, jetimima, siromašnima, ljudima i životinjama, dova, spominjanje Allaha, učenje Kur'ana i druga djela spadaju u ibadet.

Ibadet je, također, ljubav prema Allahu i Poslaniku, strah od Allaha, predanost Njemu, iskreno ispoljavanje vjere Njemu, strpljivost u izvršavanju Njegovih propisa, zahvaljivanje Njemu na blagodatima, zadovoljstvo Njegovom odredbom, oslonac na Njega, nada u Njegovu milost, strah od Njegove kazne i sl.

Poštovani vjernici! Svrha čovjekovog postojanja ograničena je isključivo na ibadet – obožavanje Allaha, džellešanuhu, a to znači da ibadet obuhvata cijeli ljudski život. Rekao je Uzvišeni: "Reci: 'Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema saučesnika; to mi je naređeno i ja sam prvi musliman'" (El-En'am, 162, 163). Islam je život, i on mora obuhvatati sve aspekte ljudskog života, a ne samo neke njegove dijelove.

Kada je abesinski kralj Nedžaši upitao Džafera ibn Ebu Taliba o islamu, on je prvo govorio o predislamskom životu Arapa, a zatim o promjeni koju su islam i Poslanikov poziv donijeli u njihove živote. Rekao je: "...sve dok nam Allah nije poslao poslanika, jednog od nas, čije su porijeklo, istinoljubivost, povjerljivost i čednost svima bili dobro poznati. On nas je pozvao da obožavamo Allaha i samo Njemu robujemo, i da odbacimo sve što smo obožavali mi i naši preci, od kamenja i idola; naredio nam je da govorimo istinu, ispunjavamo emanete, održavamo rodbinsku vezu, budemo dobri prema komšijama i sustegnemo se od tuđe časti i krvi, a zabranio nam je razvrat, lažno svjedočenje, jedenje imetka siročeta, potvaranje čestitih vjernica. Naredio nam je da obožavamo

Allaha Jedinog i da Mu ne pripisujemo druga, i naredio nam je da obavljamo namaz, dajemo zekat i postimo.” (Ahmed)

Navedena predaja nas uči da je pogrešno i neispravno ibadet ograničavati na nekolicinu pobožnih djela, radnji i farzova, i da trebamo vjerovati da će čovjek biti nagrađen za svako djelo koje je učinio iskreno u ime Allaha i kojim traži Njegovo zadovoljstvo, štaviše, to djelo je ibadet koji ga približava Allahu, džellešanuhu.

Zbog toga, ne treba potcijeniti nijedno djelo, bilo ono malo ili veliko.

Kada se osmjehneš svom bratu muslimanu, to je sadaka, i uklanjanje prepreke s puta je sadaka.

Pojam ibadeta obuhvata različite vrste dobrih djela, kao što su stid, lijepo ponašanje i lijep odnos prema ljudima, bratstvo u ime Allaha, iskrenost u govoru, praštanje ljudima, mirenje zavađenih, i druge vrste međuljudskih i društvenih odnosa i relacija.

Ukoliko želimo rasvijetliti grešku onih koji su ibadet ograničili na osnovne vjerske obaveze, farzove, trebamo samo pogledati koliko vremena one zauzimaju u jednom danu i noći i u čovjekovom cjelokupnom životu: namaz zauzima mali dio dana i noći, post zauzima mjesec dana u godini, zekat je obaveza imućnih jednom u godini, hadž je također obaveza imućnih jednom u životu i traje nekoliko dana.

Prema tome, koliko to procentualno iznosi u odnosu na ljudski život? Neznatno.

Da li musliman može ispuniti svoju obavezu ibadeta izvršavajući osnovne vjerske obaveze ako smo već ustanovili da ibadet obuhvata i traje cijeli ljudski život?

O ljudi, musliman koji ima široko poimanje ibadeta svjestan je da svako dobro djelo, pa čak i ono koje nema čistu ibadetsku formu i utemeljenje, može postati ibadet ako je učinjeno s iskrenim nijetom i ako se njime traži Božije zadovoljstvo.

U hadisu koji je muttefekun alejhi, od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svaki dan u kojem sunce izađe obaveza je dati sadaku na svaki zglob u tijelu. Presuditi pravedno između dvojice je sadaka. Pomoći čovjeku da uzjaše na jahalicu ili da podigne

na jahalicu svoje stvari je sadaka. Lijepa riječ je sadaka. Svaki korak prema džamiji je sadaka. Skloniti neugodnost s puta je sadaka.”

Štaviše, traganje za nafakom i materijalno skrbljenje o sebi i porodici spada u najveće ibadete za koje će čovjek biti nagrađen ako u njima bude slijedio šerijatske propise i činio ih s plemenitim namjerama. Ka'b ibn Udžra, radijallahu anhu, kazuje da je neki čovjek prošao pored Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a na njemu su se vidjeli tragovi rada, pa su ashabi kazali: “Allahov Poslaniče, kad bi ovaj čovjek upotrijebio svoju snagu na Allahovom putu, u džihadu?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Ako je izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za svoju malu djecu, on je na Allahovom putu; ako je izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za svoje stare roditelje, on je na Allahovom putu; ako je izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za sebe i svoje potrebe, on je na Allahovom putu, a ako je izašao radi rijaluka i hvalisanja, on je na šejtanovom putu.” (Taberani)

Čak i dozvoljene, mubah stvari, i stvari koje činimo kao ljudska bića, iz prirodne potrebe, mogu biti ibadet za koji ćemo biti nagrađeni, ako ih činimo s iskrenim nijetom. Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svaki od vas ima nagradu i za intimni odnos sa svojom suprugom.” Ashabi su upitali: “Allahov Poslaniče, zar će jedan od nas biti nagrađen kada zadovolji svoju strast?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: “Ne mislite li da bi bio grešan kada bi strast zadovoljio na nedozvoljen način? Isto tako, kada to čini na dozvoljen način, za to će dobiti nagradu.” (Muslim)

Ovaj hadis je dokaz da dozvoljene stvari postaju ibadetom ako ih činimo s plemenitim i iskrenim nijetom.

Ono što bi se, također, moglo navesti kao potvrda prethodne tvrdnje jeste slučaj kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjetio Sa'da ibn Ebu Vekkasa, radijallahu anhu, na samrti, i rekao mu: “Nećeš potrošiti ništa iz svog imetka, želeći time Allahovo lice, a da nećeš biti nagrađen za to, pa čak i za zalogaj hrane koji staviš u usta svojoj supruzi.” (Muslim)

Imam Nevevi rekao je: “Iz hadisa se razumije da dozvoljena stvar, kada se njome želi Božija nagrada, ima status pokornosti Allahu, džellešanuhu, za koju će čovjek biti nagrađen.”

To se posebno razumije iz Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: “...pa čak i za zalogaj hrane koji staviš u usta svojoj supruzi”, jer je supruga jedna od najposebnijih dunjalučkih blagodati, čovjekov užitek i zadovoljstvo, i ako joj njen suprug stavi zalogaj hrane u usta, on to obično radi s ciljem da je razveseli i da ostvari poseban odnos s njom, što je, u suštini, daleko od ibadeta i pobožnog djela, no i pored toga, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavještava nas da će Allah za to nagraditi supruga koji tim činom želi Božiju nagradu.

Blaže situacije od ove preče su za postizanje Božije nagrade ako se njima, zaista, želi Božija nagrada. Ako čovjek uradi stvar koja je u osnovi mubah – dozvoljena, s nijetom postizanja Božije nagrade, imat će nagradu za to djelo, kao što je u slučaju uzimanja hrane s nijetom jačanja tijela za ibadet, ili spavanja s nijetom odmora tijela za noćni namaz, ili intimnog odnosa sa suprugom s nijetom čuvanja od harama, ispunjavanja supruginog prava na odnos i stjecanja hairli potomstva.

Poštovani vjernici! Naši temeljni izvori u razumijevanju i tumačenju ibadeta su Kur'an i sunnet, a njegov praktični obrazac su Poslanikovi ashabi, radijallahu anhum, koje je on odgojio, i koji su dosegнули značenje riječi Uzvišenog: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju” (Ez-Zarijat, 56), i koji su iz ovih riječi razumjeli da je ibadet svrha ljudskog postojanja i da musliman, kroz različite aspekte života, zapravo izvršava ibadet Allahu, džellešanuhu, i da su dva šehadeta, namaz, zekat, post i hadž, okosnica ibadeta i njegovi temelji, ali nisu kompletan ibadet nego njegove “opskrbne stanice” koje im pomažu u izvršavanju ostalih vrsta ibadeta koje obuhvataju cijeli njihov život. Ovakvo njihovo razumijevanje ibadeta izgradilo je kod njih osjećaj jednake odgovornosti prema svakom poslu i vadžibu koji rade, bio to namaz, ili brak, ili stjecanje nafake, ili traženje znanja ili izgradnja zemlje.

Na isti način i mi trebamo razumijevati ibadet, i osjećati da smo u ibadetu i *itaatu*, pokornosti Allahu, džellešanuhu, kada učimo korisno znanje, i kada tragamo za nafakom, i kada izgrađujemo zemlju, i kada jedemo, pijemo i spavamo, i kada se odmaramo, i kada se igramo sa svojom djecom, i kada idemo u kupovinu, i kada trošimo imetak na porodicu i djecu, i kada održavamo rodbinske i komšijske veze, i kada ispunjavamo potrebe ljudi, i u svim ostalim aspektima života. Nikada ne smijemo gubiti iz vida ovu činjenicu, da smo u ibadetu, šta god radili i gdje god bili, i naš osjećaj treba biti jednak i

kada obavljamo namaz i kada izvršavamo svoje svakodnevne obaveze. U tom kontekstu Muaz, radijallahu anhu, rekao je: “Ja i spavam i bdijem noću u namazu, i nadam se nagradi za spavanje kao što se nadam nagradi za bdijenje, noćni namaz.” (Buhari)

Dakle, Muaz je prilikom odlaska na spavanje imao nijet da prikupi snagu za noćni ibadet, i zato je očekivao nagradu za njega. Rekao je Ibn Hadžer, Allah mu se smilovao: “Ovim riječima želio je kazati da je očekivao je nagradu za odmor kao i za umor, jer odmor koji pomaže čovjeku u ibadetu ima status dobrog djela kojim se postiže Allahova nagrada.”

Cijenjeni vjernici! Ideologija odvajanja vjere od svakodnevnog života negativno je utjecala na mnoge ljude. Ibadet je potisnut iz društvenog, ekonomskog, akademskog i svih ostalih aspekata ljudskog života, i smješten je u tijesne džamijske okvire. Isključena je bilo kakva veza između vjere i dunjalučkih poslova. Neki ljudi počeli su gledati na islamske obrede: namaz, post, zekat i hadž, kao na cjelokupan i zaokružen sistem ibadeta, koji se traži od muslimana, i kada se on izvrši, time je izvršena obaveza ibadeta, i niko nema pravo zahtijevati više od toga. Ako pokušaš ljude podsjetiti na njihove obaveze prema Allahu, oni ti kažu: “Šta želiš od nas? Klanjamo, dajemo zekat, postimo i obavljamo hadž? Zar postoje druge obaveze?” Nema sumnje da je ovakvo razumijevanje ibadeta pogrešno i devijacija samo po sebi.

Uzvišeni kaže: “...i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 99), čime nam ukazuje na to da je čovjek dužan da se klanja svome Gospodaru sve dok mu ne dođe smrt, u koju je čvrsto ubijeden. Rekao je Kurtubi: “Značenje ajeta je da ibadet traje cijeli ljudski život, kao što je rekao dobri Allahov rob: ‘...i učinit će me, gdje god budem, blagoslovljenim, i naredit će mi da dok sam živ molitvu obavljam i milostinju udjeljujem’” (Merjem, 31).”

Poštovani vjernici! Svi mi dužni smo da obožavamo Allaha sve do svoje smrti i Dana susreta s Njim, i da ustrajemo u izvršavanju Božijih propisa, pokoravajući se tako riječima Uzvišenog: “Ti idi Pravim putem, kao što ti je naređeno, i nek tako postupe i vjernici koji su uz tebe, i obijesni ne budite” (Hud, 112).

Zuhri prenosi da je Omer ibn Hattab proučio ajet: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome” (Fussilet, 30) i kazao: “Oni su, tako mi Allaha, ostali dosljedni u pokornosti Allahu i nisu skretali s puta kao što skreće lisica.” Sufjan es-Sekafi kaže: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, reci mi

o islamu ono što više nikog poslije tebe, neću pitati.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Reci: ‘Ja vjerujem u Allaha’ i ustraj u tome.’” (Muslim)

Kakva samo počast čeka one koji ustraju u Allahovoj vjeri: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome – dolaze meleki: ‘Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan.’” (Fussilet, 30)

Čovjek treba ustrajati na putu prema svom Gospodaru, biti iskren u svojim djelima, ne vezivati svoj ibadet za određeno vrijeme, mjesto ili osobu, i ostati dosljedan svojim vjerskim principima u svim situacijama. Ebu Bekr, radijallahu anhu, održao je najbolju lekciju muslimanima o ustrajnosti na Pravom putu, kada je poslije Poslanikove smrti došao među ashabe i kazao: “Ko je obožavao Muhammeda, neka zna da je Muhammed umro, a ko je obožavao Allaha, neka zna da je Allah živ i da ne umire”, a zatim je proučio kur’anske ajete: “Ti ćeš, zacijelo, umrijeti, a i oni će, također, pomrijeti.” (Ez-Zumer, 30); “Muhammed je samo poslanik, a i prije njega je bilo poslanika. Ako bi on umro ili ubijen bio, zar biste se stopama svojim vratili? Onaj ko se stopama svojim vrati neće Allahu nimalo nauditi, a Allah će zahvalne sigurno nagraditi” (Ali Imran, 14).

Veliki ljudi su odgajani u okrilju ovog uzvišenog principa. Urva, Allah mu se smilovao, rekao je: “Obaviješteni smo da su neki ljudi, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem umro, plakali i govorili: ‘Tako nam Allaha, voljeli smo da smo mi umrli umjesto njega, jer se bojimo iskušenja poslije njega’, pa im je Ma’n ibn Adi kazao: ‘A ja, tako mi Allaha, ne bih volio da sam umro prije njega, jer želim vjerovati u njega mrtvog kao što sam vjerovao u živog.’”

Ono čega se, također, trebamo čuvati jeste poništavanje dobrih djela griješenjem. Uzvišeni kaže: “I ne budite kao onā koja bi svoju pređu raspela kad bi je već bila čvrsto oprela.” (En-Nahl, 92)

Ovaj ajet govori o ženi koja je započinjala svoju pređu ujutro, i cijeli dan prela, i kada bi kasno uvečer skoro završila pređu, ona bi je raspela, i tako je činila svaki dan.

Allah, džellešanuhu, upozorava nas da mi ne budemo poput ove žene tako što ćemo svoja dobra djela upropastiti, “rasplesti” nakon što smo ih čvrsto “opreli”, čineći grijeha koji će ih poništiti i oduzeti im bereket. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, utjecao se Allahu, džellešanuhu, od “havra” nakon “kevra”, tj. povratka iz imana u nevjerovanje i iz pokornosti u grijeh.

Vjernici, čuvajte svoja djela, i ne upropaštavajte ih grijesima, ustrajte u pokornosti Allahu, džellešanuhu, i čišćenju i odgajanju svojih duša. Činite dobra djela i ustrajte u tome.

Jedna od Allahovih blagodati prema ljudima, za koju je On pripremio veliku nagradu, jeste post šest dana ševvala. Muslim bilježi od Ebu Ejuba el-Ensarija da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko isposti ramazan i šest dana ševvala, imat će nagradu kao da je cijelu godinu postio.”

Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe i vas, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

USTRAJNOST NA PRAVOM PUTU (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
13. ševval 1438. po Hidžri / 7. juli 2017.

Hvala Allahu, Uputitelju onoga koji traži uputu i Zaštitniku onoga koji traži zaštitu. Zahvaljujem Mu se i hvalim Ga, slavljen neka je, hvalom kojom tražim Njegovu nagradu i zadovoljstvo.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji druga nema, Nema gospodara osim Njega, i nema boga osim Njega, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji vjerovjesnik koga je On uputio i odabrao.

Allahu moj, blagoslovi, spasi i smiluj se Svom robu i poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, njegovoj porodici i ashabima, i neka Tvoji blagoslovi i milost uzdignu i očiste naše duše.

Bojte se Allaha, ljudi, i bojte se Dana kada ćete doći pred svog Gospodara i kada će On svakoga nagraditi ili kazniti za ono što je radio. Uzvišeni kaže: “Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga.” (Ez-Zilzal, 6–7)

O muslimani, ako ljudi imaju različite načine i puteve za ostvarivanje svojih težnji, ciljeva i želja koje ih čine sretnim i ispunjavaju njihove duše, vjernici, zasigurno, zahvaljujući svom unutrašnjem “oku”, ispravnom razumijevanju stvari, živim srcima i ustrajnosti na Pravom putu, imaju najveći udio u uzrocima lijepog i sretnog života, što ih uzdiže na poseban stepen i čini sretnicima nad kojima će se ispuniti Allahovo obećanje: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome – dolaze meleki: ‘Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan’” (Fussilet, 30); “Oni koji govore: ‘Naš Gospodar je Allah!’ – i istraju na Pravome putu, neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju! Oni će stanovnici Dženneta biti, u njemu će vječno boraviti, i to će im biti nagrada za ono što su radili!” (El-Ahkaf, 13–14); “A da se Pravog puta drže, Mi bismo ih vodom obilnom pojili” (El-Džinn, 16).

Kada je Sufjan ibn Abdullah es-Sekafi tražio od Poslanika, sallallahu alehi ve sellem, da mu kaže o islamu “ono što neće pitati nikoga poslije njega”, Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, rekao je: “Reci: ‘Ja vjerujem u Allaha!’, a zatim ustraj u tome.” (Muslim)

Suština istikameta – ustrajnosti na Pravom putu, kao što kažu islamski učenjaci, Ibn Redžeb i drugi, ogleda se u slijeđenju siratul-mustekima, ispravne vjere, bez skretanja lijevo ili desno, i obuhvata činjenje pobožnih djela, tajnih i javnih, i ostavljanje zabrana.

Osnova istikameta jeste ustrajnost srca na tevhidu – čistoj vjeri u jednog Boga, prema tumačenju Ebu Bekra, radijallahu anhu, i drugih, koji su riječi Uzvišenog: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome”, protumačili kao dosljednost u vjerovanju u Allaha, džellešanuhu, i predanosti srca samo Njemu i nikome i ničemu drugom.

Ako srce ustraje na tevhidu, strahu od Allaha, poštovanju prema Njemu, nadi u Njegovu milost, dovi, ljubavi prema Njemu, pokornosti i poniznosti Njemu, predanosti Njemu i okretanju od svega ostalog, onda će i njegovo tijelo ustrajati u pokornosti Allahu, izvršavajući Njegove farzove, ostavljajući Njegove zabrane i približavajući Mu se dobrovoljnim djelima, nafilama, jer je srce u odnosu na tijelo poput vladara: ako je ono ustrajno – ustrajno je i tijelo, kao što se navodi u hadisu Nu'mana ibn Bešira, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, rekao: “Zaista u ljudskom tijelu ima jedan organ, ako je on ispravan, ispravno je i cijelo tijelo, a ako je on bolestan, bolesno je cijelo tijelo, a taj organ je srce.”

Nakon srca, veoma važno mjesto u duhovnom odgoju i istikametu zauzima ustrajnost jezika na Pravom putu, jer je jezik “glasonoša” srca i prenosilac njegovih tajni. Imam Ahmed bilježi u “Musnedu”, sa dobrim lancem prenosilaca, od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, rekao: “Nema potpunog vjerovanja bez ustrajnosti srca, a nema ustrajnosti srca bez ustrajnosti jezika.”

Iako je čovjek, po svojoj prirodi, podložan slabostima i mahanama, i iako mu njegova priroda ne dozvoljava potpunu ustrajnost na Pravom putu, u svim poljima života, i neizbježno će se desiti propusti, greške i posrtanja, Uzvišeni Allah, iz Svoje milosti, uputio je čovjeka kako će popraviti svoju grešku: isti-gfarom – traženjem oprost koji iziskuje iskrenu tevbu koja vraća roba na put

razboritosti i pokornosti njegovom Gospodaru. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ja sam čovjek kao i vi, samo – meni se objavljuje da je vaš Bog samo jedan Bog, zato se Njemu iskreno klanjajte i od Njega oprostite! A teško onima koji Njemu druge ravnim smatraju.’” (Fussilet, 6)

Imami Ahmed i Ibn Madža sa dobrim lancem prenosilaca, bilježe od Sev-bana, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ustrajte na Pravom putu, a nećete moći u potpunosti, i znajte da je vaše najbolje djelo namaz, i da abdest čuva samo pravi vjernik.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je onome ko posrne na putu istikameta ili posustane u ispunjavanju zahtjeva Pravog puta, da se, bar, drži u blizini istikameta: “Težite cilju i ispravnosti, ili budite blizu njega, i znajte da nikoga od vas neće spasiti njegovo djelo.” “Pa čak ni tebe, Allahov Poslaniče?”, upitaše ashabi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Čak ni mene, ako me Allah ne obaspe Svojom milošću i dobrotom.” (Buhari i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

“Težnja cilju, ispravnosti” podrazumijeva ispravnost u svim djelima, riječima i namjerama, a to je suština istikameta. “... ili budite blizu njega” znači da bude blizu cilja, makar ga i “promašio”, sve dok je njegova namjera ispravna, i svim srcem želi postići ono najbolje i najispravnije, i ne odstupiti, svjesno i namjerno, od Pravog puta, što se može razumjeti iz hadisa koji bilježe Ahmed i Ebu Davud sa dobrim senedom od Hakema ibn Hazena el-Kulfija: “O ljudi, vi ne možete izvršiti sve što sam vam naredio, zato težite cilju, i obradujte ljude.” U ovom hadisu, kako pojašnjava Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, objedinio je sve stepene i deredže vjere: naredio je istikamet – ustrajnost i dosljednost u vjeri, što je najveći stepen u vjeri, a zatim je, znajući da neće moći održati taj stepen, ponudio niži stepen, a on je “približavanje istikamet” koliko god je to moguće, ali je i pored toga ukazao da ni istikamet ni “približavanje istikamet” neće čovjeka spasiti na Sudnjem danu.

Nikog od nas ne smiju zavarati njegova djela, ne smije se na njih oslanjati niti smatrati da će ga ona spasiti, njegov spas je, isključivo, u Božijim rukama, Njegovoj milosti i dobroti.

Bojte se Allaha, ljudi, i držite se najboljeg puta i uzmite najbolju poputninu koja će vam pomoći da ustrajete na Pravom putu i odvesti vas do sretnog i

lijepog života. Blago onome ko ustraje na Pravom putu, i blago mu se s Allahovim zadovoljstvom.

Ono što pomaže u ustrajnosti na Pravom putu i izvršavanju Božijih naredbi jeste stalno podsjećanje na cilj i svrhu stvaranja i postojanja ljudi, jer Uzvišeni nije stvorio stvorenja ni zbog čega drugog nego da Ga iskreno obožavaju, kao što kaže Uzvišeni: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju. Ja ne tražim od njih opskrbu niti želim da Me hrane, opskrbu daje jedino Allah, Moćni i Jaki!” (Ez-Zarijat, 56–58) Razmišljanje o ovom cilju podstiče čovjeka na veličanje Gospodara, Njegovo poštovanje i ljubav prema Njemu, a ljubav prema Allahu pospješuje čistoću srca i njegovo potpuno okretanje i predanost Njemu, pokornost i približavanje Njemu, izvršavanjem Njegovih naredbi, ostavljanjem Njegovih zabrana i izbjegavanjem sumnjivih stvari iz straha od upadanja u haram. Nasuprot tome, zanemarivanje ovog cilja uzrokuje tvrdoću srca, njegovo skretanje s puta istikameta i hvatanje u okove grijeha i lutanje u njegovim tminama, i u konačnici vodi propasti, da nas Allah sačuva toga. Slijedenje puta istikameta obavezuje vjernika da se pridržava dviju važnih osnova, koje učenjaci selefa često spominju: umjerenost u djelima i postupanje po sunnetu. To zbog toga što šejtan, kako kaže Ibn Kajjim, osluškuje i propituje čovjekovo srce, i ako u njemu pronađe sklonost ka novotariji i nespremnost na potpuno slijedenje sunneta, podstiče ga na ostavljanje sunneta, a ako vidi u njemu sklonost ka sunnetu i želju za njegovim slijedenjem, od kojeg ga nikako ne može odvratiti, podstiče ga na povećanje ibadeta, iscrpljivanje duše do krajnjih granica i prekoračivanje granica umjerenosti, i govori mu: “Ovo je dobro djelo i pokornost Allahu, i bolje je za tebe da se što više trudiš i povećaš svoja djela, i da ne budeš od onih nemarnih i uspavanih”, i tako ga podstiče sve dok on sam ne napusti put umjerenosti.

U suštini, šejtan je uspio i prvog i drugog izvesti iz propisanih granica, prvog iz granica sunneta, a drugog iz granica umjerenosti, a upravo je to bilo stanje haridžija, čijoj su se upornosti u namazu, postu i učenju Kur’ana divili i oni najustrajniји i prezirali su svoja djela u poređenju s njihovim. Dakle, u oba slučaja radi se o ostavljanju sunneta i prihvatanju novotarije, samo što je u prvom slučaju riječ o – “novotariji zanemarivanja”, a u drugom o “novotariji pretjerivanja”.

Bojte se Allaha, ljudi, čvrsto se držite Allahovog puta i donosite salavat na posljednjeg Poslanika, to vam je naredba vašeg Gospodara: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah mene i vas okoristio uputom Njegove Knjige i sunnetom Njegovog Poslanika. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe i vas i sve muslimane od svakog grijeha, On mnogo prašta i milostiv je.

EL-MURUET – DOSTOJANSTVO I ČASNO POSTUPANJE (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi

20. ševval 1438. po Hidžri / 14. juli 2017.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može izvesti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Božiji blagoslov, spas i milost, i na njegove ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Oporučujem sebi i vama bogobožnost i samokontrolu, u tajnosti i javnosti. Ko želi sreću, neka se drži vrata pobožnosti i samokontrole. Uzvišeni kaže: "...a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada; onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta." (Et-Talak, 2, 3)

Jedna od najvećih kriza kroz koje prolazi islamski ummet danas je, bez sumnje, kriza moralnih vrijednosti i visokih etičkih principa. Islam je vjera morala, lijepog ponašanja i zdravih međuljudskih odnosa. Poznato je da je poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, poslan kako bi upotpunio plemenite ćudi kod ljudi i kako bi u ummetu utemeljio najviši moralni obrazac i uzor ponašanja koji osigurava plemenit i sretan život, ponos i dostojanstvo zajednice i pojedinca.

Islamski ahlak, moral, etika, ima mnogobrojne ogranke, i počiva na čvrstim temeljima koji objedinjuju sve poslaničke vrline, svojstva uzoritosti i sve ono što je prihvatljivo zdravom ljudskom razumu i u skladu je sa lijepim običajima i tradicijom.

Jedan od tih temelja koji obuhvata veliki broj ogranka islamskog morala jeste muruet – dostojanstvo, časno postupanje, čovječnost, velikodušnost.

A znate li vi šta je to muruet, dostojanstvo i časno postupanje? Ono je izvor svakog dobra, stjecište vrlina, stub časnog i dostojanstvenog života, sveukupnost dobra, temelj ljudskosti i vrhunac čovječnosti. Ono razdvaja prave muškarce od slabića, jedan od prvih vrijedan je kao hiljadu od drugih.

Ljudi su poput plemenitih, rijetkih metala, zlata i srebra, i poput deva, od stotinu deva jedva da nađeš jednu za putovanje, osim onih koji su oplemenili svoju dušu častoljubljem, koje vole velike duše, o kojem sanjaju velikani i prvaci i zbog kojeg, onima koji su se njime okitili, raste ugled u srcima ljudi, iako su manji od njih položajem i imetkom. Kada se kod čovjeka spoje častoljublje i bogobojaznost i tome pridruži stid, on time postaje kompletna ličnost.

Uzvišeni Allah u ljudima je stvorio urođenu ljubav prema dostojanstvu i časnom postupanju njegovom postizanju, i uzdigao je na poseban stepen njegove nosioce. Nema promjene u Božijem stvaranju. To je urođena priroda u ljudskom biću. Gotovo da poleti od radosti duša kada joj se kaže da pripada “ehlul-muruat” – časnima, dostojanstvenima, ili kada vidi njihova djela.

Poštovani vjernici! Muruet je osnova svakog dobra, počasti i uspjeha, a definiše se kao duboko ukorijenjeni karakter i duhovna sposobnost koja svog vlasnika podstiče i navodi da se okiti svojstvima dobrote, čistote, kreposti i plemenitosti i udalji od svega što privlači dušu i u njoj potiče i razvija karakter arogancije i nadmenosti, koji se manifestuje kroz svojstva oholosti, zavisti, nepravde, štetnosti i pokvarenosti, i podstiče je na prezrena i ponižavajuća svojstva kao što su pohlepa, zloba i okupiranost trivijalnim i bezvrijednim stvarima.

Muruet je, dakle, plemenita vrlina, sredina između dvije krajnosti, i ona podstiče čovjeka da se zaodjene odjećom ljudskosti i časti, da čini samo ono što će ga uljepšati i ukrasiti, od ponašanja, vladanja i lijepih manira, i odbaci sve ono što prlja i unižava njegovu dušu, i navlači na nju prezir, sramotu i gubitak časti.

Muruet je osobina plemenitih i dostojanstvenih ljudi i prepoznatljivo obilježje ponosne i časne ličnosti, koja ne prihvata poročnost i zlobu, gnuša se od poniženja i bezličnosti, i odbacuje život besmisla, zabave i gluposti. Zato ćeš vidjeti dostojanstvenog i velikodušnog čovjeka da dobro poznaje svoju dušu, nastoji okтити se najljepšim, najpotpunijim i najčišćim osobinama, u odijevanju, izgledu, u kući i van kuće; sa svim ljudima postupa lijepo, učtivo, skromno, stidljivo, plemenito, s čistim namjerama, a u odnosu prema Gospodaru strogo

pazi da ne prekoračuje Njegove granice, stidi se da ga ne vidi u grijehu i da njegova vanjšina ne bude bolja od nutrine. Uzvišeni Allah u mnogim kur'anskim ajetima spomenuo je osobine dostojanstvenih i velikodušnih ljudi, kao što su sljedeći ajeti: "Ti sa svakim – lijepo! I traži da se čine dobra djela, a nezalica se kloni!" (El-A'raf, 199); "Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje" (En-Nahl, 90).

Takva su i tri uzastopna ajeta u suri El-En'am (151–153), oko čijeg značenja su složne sve nebeske objave, koji počinju riječima: "Reci: 'Dođite da vam kažem šta vam Gospodar vaš propisuje: da Njemu nikoga ravnim ne smatrate...'" i završavaju riječima: "I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova..."

Ovim ajetima također se mogu pridružiti i ajeti iz sure El-Isra, počevši s riječima: "Ne stavlaj uz Allaha nekog drugog boga – da ne bi osudu zaslužio i bez podrške ostao." (El-Isra, 22), i završavajući s riječima: "To je mudrost koju ti Gospodar tvoj objavljuje" (El-Isra, 39).

I mnogi drugi ajeti sa ovim značenjem.

Najznačajnija ličnost koja je kod sebe objedinila sve osobine murueta –, velikodušnosti bez sumnje je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, čiji je život, od početka do kraja, bio utemeljen na častoljublju i uzvišenim i plemenitim idealima u odnosu prema svim ljudima, pa čak i prema neprijateljima. Kako su samo divne i milozvučne njegove riječi: "Allah voli uzvišene i časne stvari, a prezire bezvrijedne stvari i tričarije." (Taberani u "El-Kebiru" od Husejna ibn Alija sa dobrim lancem prenosilaca)

On je, također, rekao: "Allah je plemenit i voli plemenite ljude; Allah je darežljiv i voli darežljive ljude i voli lijepo, časno/dostojanstveno ponašanje a prezire ružno." (Bejheki u "Eš-Šuabu" od Talhe sa dobrim lancem prenosilaca)

Poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Allah je zadovoljan sa tri stvari kod vas, a tri stvari prezire: zadovoljan je da Ga obožavate i da Mu nikoga kao druga ne pripisujete, da se zajedno Allahovog užeta držite i da se ne razjedinjujete i da savjetujete svoje pretpostavljene, a prezire kod vas: rekla-kazala, mnoštvo zapitkivanja i upropaštavanje imetka." (Ahmed i Muslim od Ebu Hurejre) Poslanikov moralni obrazac slijedili su njegovi plemeniti ashabi i tabiini i prenijeli su ga na generacije učenjaka, pobožnjaka i dobrih ljudi

poslije njih, a oni su to zabilježili u posebne knjige i brošure koje pojašnjavaju ljudima odlike i vrline častoljubivih ljudi, štaviše u tim knjigama se, kao jedno od najvažnijih svojstava prenosilaca hadisa, navodi da bude uljudan/virilan i da se čuva svega što može oskrnaviti njegovu čast i dostojanstvo.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u nekim hadisima poziva na obazriv i blag odnos prema “ehlul-muruat” – časnim i velikim ljudima, i praštanje nekih njihovih pogreški, zbog njihove pozicije i ugleda, i kaže: “Oprostite kaznu časnim ljudima.” (Taberani od Ibn Omera sa vjerodostojnim lancem prenosilaca)

U drugom hadisu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Oprostite časnim i uglednim ljudima njihove pogreške, osim ako se radi o zakonskim kaznama (hudud).” (Ahmed i Ebu Davud od Aiše, radijallahu anha)

“Ehlul-muruat” – časni i ugledni ljudi, kojih ima među vladarima i vođama, učenjacima, pobožnjacima i običnim muslimanima, imaju svoju posebnu vrijednost, mjesto i stepen, i nije dozvoljeno, ni u kom slučaju, zbog jedne njihove greške ili posrnuća, izbrisati i zanemariti sve dobro i zasluge koje imaju kod muslimana.

Sve to ukazuje na časnu poziciju murueta u islamu, i na to da muruet uzdiže i duhovno osnažuje svog vlasnika. U hadisu se kaže: “Vodu koja dostigne količinu od dva vrča ništa ne može onečistiti.”

Allah, džellešanuhu, oprostio je Musau, alejhis-selam, bacanje ploča ispisanih Objavom, i povlačenje njegovog brata i Božijeg vjerovjesnika Haruna, alejhis-selam, za bradu.

Kada Božiji miljenik učini jedan grijeh, hiljadu njegovih dobrih djela za njega se zauzima

O muslimani, zaista je muruet – dostojanstvo i časno postupanje uzvišena vrlina, koja kada se nađe u srcu muškarca ili žene, ostavi pozitivan trag u njemu, učini život ljepšim, a dušu sretnijom i zadovoljnijom, i očisti srce od bolesti pohlepe kojoj se robuje, strasti koja se slijedi i zadivljenosti vlastitim mišljenjem.

Gotovo da je nemoguće naći čovjeka u čijem se srcu učvrstio muruet –, dostojanstvo, a da on nije pokoran i predan Allahu, jer je svjestan da činjenje harama, lahkomislen odnos prema grijesima i zadovoljstvo njima spada u najgore oblike njegovog narušavanja i poništavanja.

Ehlul-murua – časni i dostojanstveni ljudi imaju velike ambicije i odlučne namjere; čovjek niskih ambicija daleko je od svake plemenitosti. Vidjet ćeš ih kako učestvuju u svakom dobru, natječu se u različitim vidovima dobročinstva, u odnosu sa svim ljudima koriste najljepše manire i lijepo ponašanje u riječima i djelima, u šali i zbilji, u nedaćama i blagostanju, na putovanju i kod kuće, u onome što vole i što preziru. Od njih dolaze samo lijepe riječi i djela, kao što kaže Uzvišeni: "...a ljudima lijepe riječi govoriti..." (El-Bekara, 83).

Jedna od odlika takvih ljudi jeste da se brinu o vlastitim potrebama i potrebama svojih porodica i onih koji se nalaze u njihovom skrbništvu. Nema časti čovjek koji ne vodi brigu o sebi i svojoj porodici, i zbog čije je nebrige njegova porodica prinuđena da prosi i traži od drugih ljudi.

Časni ljudi unapređuju svoj imetak s nijetom postizanja materijalne neovisnosti i dovoljnosti. Divan je dobar imetak u rukama dobrog čovjeka!

Najljepše svojstvo dostojanstvenih ljudi jeste blagost, promišljenost, opreznost, smirenost i izbjegavanje nekontrolisanih, ishitrenih, nepromišljenih i naglih reakcija u kriznim situacijama.

Častan i dostojanstven čovjek ne može biti pozivač (daija) u zlo, terorizam, anarhiju i nasilje, častan čovjek od priprostog svijeta, rulje, svjetine, koja se odaziva na svaki povik, "povija" pred svakim vjetrom, i koja nije prosvjetljena svjetlom znanja i mudrosti – ne traži potporu i savjet, nego se obraća mudrim i učenim ljudima, vođama i učenjacima, s kojima smo se dužni savjetovati u pitanjima sigurnosti i opasnosti.

Od svojstava časnih i dostojanstvenih ljudi jeste druženje sa čestitim i pobožnim ljudima koji se ističu po svojoj ljudskosti, plemenitosti, pameti i mudrosti, i distanciranje od pokvarenih i zlih ljudi koji su žrtvovali svoju čast za pripadnost devijantnim idejama, sektaškim grupama i zločinačkim terorističkim organizacijama.

Časni ljudi, i to je jedno od njihovih najprepoznatljivijih svojstava, prema ljudima nastupaju iskrenog srca, čiste duše, bez ikakvog dodvoravanja, ulagivanja i uljepšavanja, vole muslimanima ono što vole sebi, i u svojim srcima ne nose zlobu, zavist i mržnju prema bilo kome, i zato ih Allah pomaže i čuva od onoga što im može nanijeti sramotu i prezir kod ljudi.

Muruet čuva i štiti čovjeka od svake negativnosti i svega što ga može uniziti kod Allaha i kod ljudi, u svakom vremenu i na svakom mjestu, podiže njegov moral, snaži i jača njegovu volju i udaljava ga od prezrenih i nedoličnih stvari koje okrnjuju njegovo vjerovanje i stid.

Kadi Džurdžani to je lijepo opisao u svojim stihovima, koje su mnogi ubrojali u dragulje arapske poezije:

*Govore mi da sam potišten i povučen,
a zapravo su vidjeli čovjeka koji se od poniženja suzdržava,
vidio sam da ljudi preziru one koji se pred njima ponižavaju,
a plemeniti su prema dostojanstvenima.*

Časni ljudi poštuju lijepe običaje i tradiciju u nekom narodu, ne ističu se posebnom i prepoznatljivom odjećom i izgledom, ili nečim što se suprotstavlja lijepim adetima, i praksom koja nije u skladu sa šerijatom, jer je uvažavanje lijepih adeta, sa aspekta šerijata, ispravna stvar, a naročito ako se njihovim kršenjem i nepoštivanjem pričinjava šteta zajednici. Časni ljudi posebno vode brigu o zbližavanju ljudskih srca, unošenju radosti u njih i širenju ambijenta bratstva i ljubavi.

Poštovani vjernici! Donosite salavate na Allahovog Poslanika, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je u Svojoj mudroj Knjizi objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom Opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi oprosta, On mnogo prašta i milostiv je.

VAŽNOST ČUVANJA DŽEMATA MUSLIMANA (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
27. ševval 1438. po Hidžri / 21. juli 2017.

Hvala Allahu pored Kojeg drugog boga nema, Jedinstvenom u uzvišenosti i savršenoj ljepoti, Suverenom u upravljanju i određivanju stvari, Uzvišenom u veličini i znanju, Koji je Svome robu objavio Kur'an da bi svjetovima bio opomena. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Koji je stvorio stvorenja, propisao sudbine, Sveznajućeg. Svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, prijatelj i odabranik, On ga je poslao dvjema skupinama, ljudima i džinima, kao donosioca radosne vijesti i kao poslanika koji opominje, da po Njegovom naređenju poziva k Allahu i kao svjetiljku koja sija. Neka je na njega Božiji blagoslov, milost i spas, i na njegovu časnu porodicu, supruge i ashabe.

Oporuka koja je data na poklon meni i vama je oporuka bogobojažnosti (et-takva), i oporuka svijesti o Božijem sveznanju i obaviještenosti (el-murakaba), u tajnosti i javnosti, zadovoljstvu i srdžbi, u onome što volimo i preziremo, jer je bogobojažnost najbolja poputnina vjernika, njome se postiže Božija zaštita (el-vilajet) i odagnava strah i tuga. Uzvišeni kaže: "I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali." (Junus, 62, 63)

Svi razumni ljudi složni su da je zajedništvo, zajednica dobro i pravi put, a da je razjedinjenost zlo i zabluda, i da su dvojica bolja od jednog, trojica od dvojice, četverica od trojice itd., i da narod, koji se bude držao zajedno nikada neće biti uništen, a narod koji se podijeli nikada neće postići uspjeh i pobjedu, i nikada se neće slomiti koplje koje se nalazi u grupi s drugim kopljima, a nikada nije ostalo čitavo koplje koje je odvojeno od ostalih kopalja, i da je šejtan s jednim i dvojicom, a nije s trojicom i više.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Jedan konjanik je šejtan, dvojica su dva šejtana, a trojica su putnička povorka.” (Ebu Davud i drugi)

U drugom hadisu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko želi mjesto u najboljem, središnjem dijelu Dženneta, neka se drži džemata, zajednice, jer šejtan je sa jednim, a od dvojice je udaljeniji.” (Tirmizi)

Naš čisti vjerozakon, šerijat, uzdigao je interes zajednice do najvećeg stepena, pa je propisao, preventivno, sve što ga unapređuje, a zabranio je, preventivno, sve što ga narušava, a u nekim situacijama dao je prednost nižerangiranom pravu zajednice nad višerangiranim pravom pojedinca. Kada bi svaki pojedinac stavio vlastiti interes ispred interesa zajednice, ummet se nikada ne bi ujedinio, niti bi se ikada uspostavio džemat, a proširile bi se podjele, pohlepa kojoj se pokorava i zadržavanje svakog pojedinca vlastitim mišljenjem i svako bi tvrdio da je istina kod njega. Zbog svega navedenog, islam je najstrožije tretirao pojave koje mogu ugroziti muslimansku zajednicu, džemat, i unijeti razdor i podjele u nju i dozvoljeno razilaženje pretvoriti u neprijateljstvo i mržnju. U tom smislu su riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko vam dođe, a vi ste ujedinjeni oko jednog čovjeka, i želi unijeti razdor među vas, ubijte ga.” (Muslim)

Pogledajte kako je, u ovom hadisu, data prednost općem – višem interesu nad pojedinačnim – nižim interesom, i da je, u tu svrhu, dozvoljeno oduzeti život kako bi se zaštitio interes zajednice i njena kompaktnost. Islamski pravници obavezali su onoga ko vidi mlađak kojim se dokazuje i potvrđuje nastupanje ramazana ili mlađak kojim se dokazuje i potvrđuje završetak ramazana i nastupanje Bajrama, i njegovo svjedočenje ne bude prihvaćeno, da posti i prekida post sa ostalim svijetom, a ne na osnovu vlastitog viđenja, pozivajući se na riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Post je kada poste ljudi, iftar je kada iftare ljudi i Bajram je kada bajramuju ljudi.” Hadis je zabilježio Tirmizi i protumačio ga je na sljedeći način: “Značenje hadisa je da su početak i završetak posta vezani za zajednicu i većinu ljudi.”

O vjernici, nikada se čovjek nije odvojio od zajednice a da njegov vodič nije bila (samo) obmana, a zadovoljstvo sobom njegov pokretač, i da nije postao lahak plijen za svakog “lovca u mutnom”, i otkrivena posuda za svakog nasrtljivca, i nikada se čovjek nije vezao za džemat – zajednicu a da nije postao dio “velikog tijela”, u kojem ako oboli jedan njegov organ, i ostali organi osjećaju vrućicu i nesanicu.

Poštovani vjernici! I pored mnoštva tradicionalnih i racionalnih dokaza, koji ukazuju na važnost džemata i opasnost njegovog narušavanja, postoje ljudi koji uživaju u suprotstavljanju zajednici i izdvajanju iz njene povorke, i koji osjećaju spokoj samo onda kada se javno usprotive većini. Gotovo da ne postoji stvar u kojoj podržavaju stav većine, zajednice. Njihova najveća ambicija je da idu pravcem koji je suprotan pravcu većine, i da se u njih upire prstom makar to bilo na štetu njihove zajednice. Ako bi zajednica išla desno, oni bi išli lijevo. Posebno zadovoljstvo čini im riječ “ne” nasuprot džematskog “da” i riječ “da” nasuprot džematskog “ne”. Njihov cilj nije istina, pravda i objektivnost, nego izazivanje konfuzije i razdora u zajednici, zapravo njihov je cilj da budu “glavna tema” ljudskih razgovora, da budu u fokusu ljudske pažnje i da zaposle ljude svojim drugačijim, suprotnim mišljenjima, makar ona bila potaknuta zabranjenim i pokuđenim motivima, kao što je ljubav prema samoisticanju, ekskluzivizmu i otuđivanju od zajednice.

To je, tako mi Allaha, svojstvo konfuznih, prkosnih i oholih ljudi, paničara i hušakača, koji ne osjećaju i ne brinu brigu zajednice, koliko god nalazili opravdanja za svoju otuđenost i koliko god (u)mislili da su u pravu. Pametan i oštrouman čovjek podržava zajednicu u onome što je ispravno, a savjetuje ih, strpljiv je i traži im opravdanja kada pogriješe. Nikada ne skreće s puta, i ne odvaja se od zajednice, jer greška koju napravi zajednica nije i ne može biti opravdanje za njeno potpuno napuštanje.

Načelna podrška zajednici i izbjegavanje konfliktnih situacija jedan je od glavnih uzroka očuvanja harmonije, izgradnje ljubavi, popravljavanja stanja, premošćavanja jaza i predstavlja zaštitni i odbrambeni mehanizam pred svim nasrtljivcima i rušiteljima. U suprotnom, neizbježni su mržnja i neprijateljstvo, otuđenje i zastranjenje.

Koliko je onih koji su napustili džemat – zajednicu pa ih je “pokopala” njihova samoobmana i oslanjanje na vlastite sposobnosti, prevarilo njihovo mišljenje i odvelo ih u potpuno suprotnom pravcu od onog koji su svojim postupkom ili mišljenjem željeli.

Otuđivanje i odvajanje od džemata izvor je svakog zla. Vuk, od cijelog stada, napada samo odbjegli, udaljenu ovcu.

Najbolji ispit “privrženosti džematu”, kojim se razdvajaju njegovi iskreni sljedbenici od lažnih sljedbenika, i pravi od lažnih dušebrižnika, jesu iskušenja

i nedaće, i upravo tada oni koji su se “zaklinjali” u džemat pokazu svoje pravo lice i suprotno od onoga za što su se zdušno zalagali, do izražaja dođu sve njihove duhovne slabosti, sebičnost, kukavičluk i izdaja, i “izvuku” se iz džemata kao što se dlaka “izvuče” iz tijesta.

Takvi ljudi su najveća opasnost za džemat – zajednicu, jer su tijelom tu, a srcem negdje drugo, oni povećavaju broj, a umanjuju kvalitet. Čuvajte se takvih ljudi, jer je na liniji koju oni drže džemat najugroženiji, oni su najslabija karika koja će kad-tad pući. Otrov u tijelu opasniji je od otrova izvan njega. Njihov primjer je kao primjer vuka u blizini pašnjaka, koji vreba svoju priliku u trenucima nepažnje pastira, njegovu opasnost znaju samo pronicljivi. Lijepo je rekao pjesnik:

Kada sam vidio da su pastiri nemarni prema svojim stadima i čuo glas puzanja, zovnuo sam ih: “Ne spavajte, vidio sam, u blizini pašnjaka, vuka.”

Ako se privrženost džematu, u načelu, može uzeti kao dokaz ispravnog vjerskog stava i postupanja, po sličnom principu, doduše u nešto užim okvirima, može se tretirati odvajanje iz zajednice u slučaju unutrašnjih podjela i raskola. Mada su takvi slučajevi rijetki, ne treba ih isključiti i ukoliko se dese, na njih se primjenjuju posebni šerijatski propisi koji su u funkciji zaštite vjere i dunjaluka. U dva *Sahiha*, i drugim hadiskim zbirkama, od Ebu Idrisa el-Havlaniya bilježi se da je čuo Huzejfu ibn Jemana, radijallahu anhu, da je rekao: “Ljudi su pitali Božijeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o dobru, a ja sam ga pitao o zlu bojeći se da ga ne doživim, pa sam upitao: ‘O Božiji Poslaniče, doista smo bili u neznanju i zlu, pa nam je Allah poslao ovo dobro, hoće li poslije ovog dobra biti zla?’, a on je odgovorio: ‘Da!’, pa sam nastavio pitati: ‘Hoće li poslije tog zla biti dobra?’, a on je rekao: “Da, ali će u njemu biti pomućenosti”, odgovorio je on. ‘A o kakvoj se pomućenosti radi?’, upitao sam, a on je odgovorio: ‘Doći će ljudi koji će slijediti uputu mimo moje upute, pa ćeš neke njihove postupke odobravati, a druge osuđivati.’ ‘A da li će poslije tog dobra biti zla?’, upitao sam. ‘Da’, reče on, ‘pozivači ka vratima Džehennema. Ko im se odazove, oni će ga i baciti u njega!’ ‘Allahov Poslaniče, opiši nam ih!’, rekao sam. ‘Oni potječu od nas i govore našim jezikom’, reče on. Tada sam rekao: ‘O Božiji Poslaniče, šta mi je činiti ako me to zatekne?’, a on je odgovorio: ‘Drži se zajednice vjernika i njihovog imama!’ ‘A šta ako ne bude zajednice niti imama?’, upitao sam, a on

je odgovorio: ‘Kloni se svih tih skupina, pa makar ti ostalo samo da zagrižeš za panj drveta dok te takvog smrt ne zatekne.’”

Ovaj hadis može se odnositi na bilo koje vrijeme, počevši od vremena ashaba, radijallahu anhum, i fitne – smutnje i pobune protiv Osmana, radijallahu anhu, pa do “ahiriz-zemana”. Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, oporuka ima jednaku snagu za svako vrijeme i mjesto.

Što se tiče značenja Poslanikovih riječi “kloni se svih tih skupina”, u vezi s tim Ibn Hadžer je prenio riječi Taberija: “Kada ljudi ne budu imali imama – vođu, i podijele se u skupine, frakcije, neće slijediti nijednu od tih skupina, i ako je moguće, klonit će ih se, kako ne bi upali u zlo, ali ako nađu skupinu koja je na istini, obavezni su priključiti joj se, i tako povećati njen broj i pomoći je na istini, jer je u spomenutoj situaciji za ovog čovjeka i mjesto u kojem se nalazi jedini muslimanski džemat.”

O vjernici, kao što je islam najstrožije naredio pridržavanje džemata – zajednice, i upozorio svakog pojedinca na opasnost njegovog rušenja i udaljavanja od njega, isto tako je naredio zajednici da bude svjesna veličine svoje odgovornosti, da se pridržava šerijatskih propisa u onome što daje i uzima, da jednako tretira svakog svog člana, da izvršava svoje obaveze i od Allaha traži ono što joj pripada. U slučaju da dovoljan broj članova zajednice ne izvrši svoje obaveze prema muslimanima, i ne bude učestvovao u njihovim brigama i zalagao se za njihove interese, i ne budu li se držali zajedno protiv neprijatelja, grijeh pada na cijelu zajednicu, po principu “interes za interes, dug za dug”.

Nakon što znate ove propise, ne ostaje vam ništa drugo nego da ih izvršavate. Držite se džemata, spajajte se, a nemojte se dijeliti, zbližavajte se, a nemojte se udaljavati, i budite, Allahovi robovi, prava braća. Čuvajte se svega što je suprotno tome, jer je to propast. Istinu je rekao Uzvišeni Allah: “Onoga ko se suprotstavi Poslaniku, a poznat mu je Pravi put, i koji pođe putem koji nije put vjernikā, pustit ćemo da čini šta hoće, i bacit ćemo ga u Džehennem – a užasno je on boravište!” (En-Nisa, 115)

Bojte se Allaha, o skupino muslimana, i znajte da u sklopu ove teme – obaveze čuvanja džemata muslimana i neodvajanja od njega – treba ukazati na jednu pojavu, a to je potreba nekih ljudi za razlikovanjem od svojih učitelja i šejhova u naučnim i intelektualnim pitanjima, forsiranjem tih pitanja putem

štampe, internetskih foruma i društvenih mreža, i preferiranjem iznimnih mišljenja ili mišljenja koja se suprotstavljaju većinskom stavu islamskih učenjaka.

Osoba koja slijedi neobična mišljenja nema Božiju podršku i nije Božiji odabranik, nego naprotiv veliko zlo, kao što su to pojasnili učenjaci iz prvih generacija muslimana.

Rekao je Muhammed ibn Hazm: “Čuvaj se razilaženja sa svojim sagovornicima, i konfrontacije sa svojim savremenikima u onome što ti ne može naštetiti ni u vjeri ni u dunjalučkim stvarima, makar bilo i malo, jer ćeš razilaženjem na sebe navući uznemiravanje, odbojnost i neprijateljstvo, a možda i veliku štetu, a da, pri tome, nećeš ostvariti nikakvu korist.”

Hattabi je prenio riječi nekih učenjaka koji su upozorili na ovu pojavu: “Postoje ljudi koji su opsjednuti razilaženjem, i koji smatraju da je najvrednije djelo biti sam, ne slagati se ni s kim, ne prihvatiti ničiji autoritet, i ne voljeti nikoga posebno. Takvi ljudi nikada neće spoznati istinu, niti će je ikada pomoći, za njih to nije vjera i ubjeđenje. Oni se čvrsto drže svog mišljenja i kada kažnjavaju, kažnjavaju isključivo radi sebe.”

Jednog dana Rebia ibn Abdurrahman, učitelj imama Malika, je zaplakao, pa ga je neki čovjek upitao: “Šta te je rasplakalo?”, a on je rekao: “O vjeri se pitaju ljudi koji nemaju znanja, u islamu se desila velika stvar.” Također je rekao: “Neki ljudi koji daju fetve preči su da budu u zatvoru od kradljivaca.”

Komentarišući ove Rebijine riječi, Ibn Kajjim kaže: “Neki učenjaci su kazali: ‘Šta bi rekao Rebia da je doživio naše vrijeme i da je vidio s kojom se odvažnošću neznalice odnose prema fetvi, kako se ‘utrkuju’ u fetvi i naprežu preko svojih mogućnosti, njihovo su neznanje i odvažnost veliki, uz malo iskustva, loše ponašanje i zlobu koju kriju u svojim prsima. Oni su među učenjacima poput kakvih stranaca i čudaka koji nemaju osnovno znanje o Kur’anu i sunnetu i predajama od selefa.”

Ako su ovo riječi Rebije u drugom hidžretskom vijeku, i riječi Ibn Kajjima u osmom vijeku, šta bi trebalo reći danas? Jaz je velik i razlika je ogromna, neka nam Allah bude na pomoći, Njemu se žalimo, i na Njega oslanjamo, nema snage ni moći osim kod Allaha.

Donosite salavate na najbolje stvorenje i najčišćeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, onoga kome su dati Havd i šefat, to vam je naredba od vašeg

Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalјite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario meni i vama blagoslov u Kur'anu i sunnetu, i okoristio mene i vas njihovim ajetima, opomenom i mudrošću. Ako je moj govor ispravan, od Allaha je, a ako je pogrešan, od mene je i od šejtana.

Tražim oprost za sebe i vas i sve muslimane i muslimanke od svakog grijeha i pogreške, tražite i vi i pokajte se, moj Gospodar prašta i milostiv je.

PALESTINA – BRIGA SVAKOG MUSLIMANA (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs
5. zulkade 1438. po Hidžri / 28. juli 2017.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. On je područje oko Mesdžidul-Aksaa – Hrama dalekog učinio blagoslovljenim, i udaljio je od Svoje milosti svakoga onoga ko se okrene od pokornosti Njemu i oda se grijesima.

Zahvaljujemo Mu na neprojenim blagodatima i milosti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki, i svjedočim da je naš vjerovjesnik, prvak i miljenik Muhammed Allahov rob i poslanik, neka je na njega Božiji blagoslov, mir i spas, i na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i budite od pokornih, a ne od grešnika, steći ćete Njegovu ljubav i velike radosti. Uzvišeni kaže: "One koji su vjerovali i dobra djela činili Milostivi će, sigurno, voljenim učiniti." (Merjem, 96)

O muslimani, ko bude razmišljao o događajima iz prošlosti, otkrit će veliku Božiju mudrost: mudrost odlikovanja i odabira – Allah je, od svih meleka, odlikovao Džibrila, od ljudi vjerovjesnike i poslanike, od vjerovjesnika i poslanika prvaka vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, od zemalja i predjela zemlju dva časna hrama i Bejtul-makdis – Mesdžidul-Aksa, kojem je Allah pripisao uzvišenost i počast. Uzvišeni kaže: "I sina Merjemina i majku njegovu smo znakom učinili. Mi smo njih na jednoj visoravni sa tekućom vodom nastanili." (El-Mu'minun, 50)

Cijenjeni vjernici, islamski vjer zakon šerijat propisao je okretanje prema Bejtul-makdisu u najčasnijoj dužnosti poslije tevhida – vjerovanja u Božiju jednoću, dužnosti namaza. Bejtul-makdis bio je prva kibla muslimana. Poslanik,

sallallahu alejhi ve sellem, klanjao je u njegovom pravcu trinaest godina u Meki i sedamnaest mjeseci u Medini, nakon Hidžre, sve dok nije objavljen ajet u kojem se naređuje okretanje prema Časnom hramu u Meki, koji je iskonski, imanski, historijski i duhovno povezan sa džamijom El-Aksa. To su prva dva mesdžida na zemlji, koji su podignuti radi ibadeta – klanjanja Uzvišenom Allahu i tevhida – čistog monoteizma. U dva *Sahiha* od Ebu Zerra el-Gifarija, radijallahu anhu, bilježi se da je rekao: “Upitao sam: ‘Allahov Poslaniče, koji je mesdžid prvi podignut na zemlji?’, a on je rekao: ‘El-Mesdžidul-haram.’ Upitao sam: ‘Koji je poslije toga?’, a on je rekao: ‘El-Mesdžidul-Aksa.’ Upitao sam: ‘Koliko je vremena proteklo između njihove gradnje?’, a on je rekao: ‘Četrdeset godina.’” (Muttefekun alejhi)

Ibn Tejmijja je rekao: “Stvaranje i Božiji emr, naredba, vlast na zemlji, započeli su u časnoj Meki, a Bejtul-Makdis i njegovu okolinu Uzvišeni Allah učinio je mahšerom – mjestom okupljanja ljudi. Njemu će se vratiti ljudi i tamo će se okupiti. Zato se u hadisu kaže da je to “zemlja mahšera i menšera”, tj. okupljanja i proživljenja. To je hram koji poštuju sve monoteističke vjere, kojem su počast ukazali svi poslanici i u kojem su čitane sve četiri velike objave: Zebur, Tevrat, Indžil i Kur'an.”

On je također rekao: “Spomenuti dokazi ukazuju na to da je sjedište poslaničke vlasti i mjesto okupljanja ljudi nakon proživljenja u Šamu. Stvaranje i Božiji emr vratit će se u Bejtul-makdis i njegovu okolinu. Tamo će se ljudi okupiti.

U ahiri-zemanu, vremenu pred Sudnji dan, islam će biti najsnažniji u Šamu.

Allahu ekber! Uzvišeni Allah je imanski i historijski povezao postojbine vjerovjesništva i najvrednija naseljena područja na zemlji.

Ummete imana, islam je dodatno osnažio i produbio ovu vezu, što vidimo iz Poslanikovih riječi: “Ne poduzima se posebno putovanje osim radi posjete tri džamije: Mesdžidul-harama, Mesdžidul-Aksaa i mog mesdžida.” (Muttefekun alejhi) A posebna posjeta jeste posjeta za koju se zaslužuje nagrada.

“Namaz obavljen u Mesdždul-haramu vrijedi kao stotinu hiljada namaza u drugom mesdžidu, namaz obavljen u mom mesdžidu vrijedi kao hiljadu namaza u drugom mesdžidu i namaz u Mesdžidul-Aksau vrijedi kao pet stotina namaza obavljenih u drugom mesdžidu.” (Taberani sa vjerodostojnim lancem prenosilaca)

Kako muslimani ne bi bili vezani za ovu zemlju, a ona je zemlja vjerovjesnika i poslanika! Na njenom tlu živjeli su i svoju poslaničku misiju obavljali Ibrahim, Ishak, Jakub, Jusuf, Lut, Davud, Sulejman, Salih, Zekerijja, Jahja, Isa, alejhimus-selam, i mnogi drugi vjerovjesnici iz Benu Israila, čija imena nisu spomenuta u Kur'anu. Poštovani vjernici! Petnaesete godine po Hidžri muslimani su osvojili Bejtul-Makdis. Svećenici koji su upravljali gradom rekli su: "Nećemo predati ključeve Bejtul-Makdisa nikome osim halifi Omeru ibn Hattabu lično, jer on se spominje u našim svetim knjigama."

Omer, radijallahu anhu, došao je iz Medine u Bejtul-Makdis da bi preuzeo ključeve njegovih kapija. Historija je, tintom od svjetlosti, zapisala: Omer, radijallahu anhu, nije porušio samostane, crkve, havre, bogomolje, i dozvolio je ljudima da slobodno izvršavaju svoje obrede. U prisustvu svjedoka, sačinio je ugovor o zaštiti i sigurnosti, kojim su bili obuhvaćeni svi stanovnici Bejtul-Makdisa, bez obzira na njihovu vjersku pripadnost.

Historija svjedoči da su kršćani i jevreji svoje najsretnije razdoblje živjeli upravo pod muslimanskom vlašću i da su uživali punu slobodu u izvršavanju obreda, kao ni pod jednom drugom vlašću.

Islam je vjera sredine i umjerenosti, pravde i istinitog svjedočenja, a nije vjera pretjerivanja, nasilja i terorizma. Islam ne zagovara neprijateljstvo osim prema onima koji njegovim sljedbenicima prvi objave rat i neprijateljstvo.

Pjesnik je rekao:

*O Kudse, ne tuguj, u našim očima je sjenka voljenog,
a u srcima bašče džennetske*

*Onaj ko služi dva Hrama, ne može gledati tvoju Aksu,
u neprijateljskim rukama i poniženju.*

O vjernici, historija je ogledalo vremena, prozor iz sadašnjosti u prošlost, sadašnji zapis o budućnosti i ona nije iznjedrila nijedno pitanje u kojem se toliko ogledaju naše vjerske konstante, historijska prava i civilizacijska dostignuća kao što je to pitanje Palestine, El-Akse.

Ona je naše priroitetno islamsko pitanje koje nikada ne smije biti zaboravljeno i zapostavljeno u mnoštvu novih pitanja i međumuslimanskih previranja.

Bejtul-Makdis, Palestina, naša je prva kibla, treća od tri svete džamije, mjesto Israa – noćnog putovanja poslanika Muhammeda, prvaka ljudi i džina.

Pitanje blagoslovljenog hrama, El-Mesdžidul-Aksaa mora biti u srcu svakog muslimana i neprihvatljivo je da ovo pitanje ikada bude predmetom bilo kakvog odricanja, ignorisanja i pogodbe.

Ono što je uradio Svjetski cionistički pokret vezano za Palestinu, kroz historiju, nije nepoznanica, a možda su posljednja dešavanja u Palestini najbolji pokazatelj njihove naravi i veličine mržnje koju gaje prema muslimanima i njihovim svetinjama.

Zaista je stanje u kojem se nalaze naše svetinje za plakanje i tugu. Nema pogodbe oko svetinja i nema odustajanja od islamskih konstanti.

Otvorile su se nove rane u ummetu, a gdje su, među nama Halid i Salahudin? Zar možemo ugodno živjeti, i biti spokojni, i ne pustiti suzu a naše svetinje jecaju, a Kuds nas doziva, a Palestina zove u pomoć, a Aksa vapi?

Pjesnik je rekao:

Rekao sam: "Selam tebi, Aksa", a ona mi reče: "Je li se vratio Salahudin?"

*Rekla je u suzama: "potresaju me udarci kopalja,
potresa me jevrejska nepravda, i moja zemlja je oskrnavljena."*

Ummete islama, braćo murabatuni, mudžahidi, borci, vi koji bdijete na postojanoj palestinskoj zemlji, zemlji ponosa, dostojanstva, iskupljenja i žrtve! Obraćam vam se sa mjesta koje spaja sve sinove ummeta. Tako mi Allaha, pored Kojeg drugog boga nema, boli nas i proganja to što je Mesdžidul-Aksa u rukama nasilnika i tirana. Nikada se ne sjetimo Akse, a da se naša srca ne zgrče od bola i tuge zbog onoga što joj rade cionisti. Vaše pitanje je naše pitanje, vaša borba je naša borba i vaše iskušenje je naše iskušenje. Strpite se, vaš blagoslovljeni džihad, zapisan je slovima ponosa, pobjede, časti i najsvjetliji je primjer u našoj modernoj historiji. Blagoslovljeni bili, kod Allaha upisani kao heroji, vratili ste islamskom ummetu nadu i djelima potvrdili riječi. Budite ubijedeni u Allahovu pomoć vama, ako vi pomognete Njegovu vjeru. Uzvišeni kaže: "...a dužnost Nam je bila vjernike pomoći." (Er-Rum, 47)

Blago vama kada tako lahko žrtvujete svoje živote na Allahovom putu! Molimo se, iz dubine naših srca, da Allah primi vaše šehide kod Sebe, i da vašim bolesnim i ranjenim podari što skorije ozdravljenje. Ne gubite nadu u Allahovu milost, pobjeda je, Allahovom dozvolom, blizu.

Islamski ummet s nestrpljenjem iščekuje kada će se s riječi i teorije preći na konkretna djela, metode, temeljitost, čvrste i nepokolebljive stavove, jer od riječi i teorije nema velike koristi.

Odgovornost popravljanja stanja ummeta i izlaska iz teške situacije u koju je zapao zajednička je odgovornost svih muslimana, i u tom smislu treba poduzeti ozbiljne korake u oblasti akide, nauke, intelektualnog progressa i mudrosti, kako bi se ispunilo Allahovo obećanje dato vjernicima.

Nadamo se da su iskušenja kroz koja prolazi ummet poput ljetnih oblaka koji će se uskoro raziti. Pobjeda pripada islamu i njegovim sljedbenicima, i neka se muslimani raduju skorij pobjedi. Od Allaha Jedinog molimo pomoć i postojanost.

Allah da čuva našu vjeru, ummet, vođstvo i svetinje od spletke neprijatelja. Moj Gospodar sve čuje i prima dove. Uzvišeni kaže: “A Allah će sigurno pomoći one koji vjeru Njegovu pomažu – ta Allah je zaista moćan i silan – one koji će, ako im damo vlast na Zemlji, molitvu obavljati i milostinju udjeljivati i koji će tražiti da se čine dobra djela, a odvrćati od nevaljalih – A Allahu se na kraju sve vraća.” (El-Hadždž, 40–41)

O vjernici! Jedno od temeljnih načela koje je utkano i duboko ukorijenjeno u politici zemlje dvaju časnih harema od njenog osnivanja pa do današnjih dana, i oko kojeg nema spora, jeste čvrst i odlučan stav prema pitanjima muslimana, a posebno džamije El-Aksa i zaštite njenih interesa, riječju i djelom, i ulaganje svih potrebnih napora na tom putu. To je odgovornost koju je Uzvišeni Allah podario vođstvu ove blagoslovljene zemlje – služenje časnim haremima i briga o svim važnim pitanjima islamskog ummeta. Ono što potvrđuje takvu njegovu poziciju jesu diplomatske aktivnosti koje je poduzeo sluga Dvaju harema i El-Aksaa na ukidanju diskriminirajućih mjera kojima su muslimani u Svetoj zemlji, mjestu Poslanikovog Israa, izloženi već duže vremena. Njegovi blagoslovljeni naponi, hvala Allahu, urodili su plodom, nepravedne mjere su ukinute i obustavljene su sve neprijateljske aktivnosti cionističkih vlasti protiv palestinskog naroda. Molimo Allaha da to upiše u njihova dobra djela, da im podari slast u onome što im je podario i poveća im Svoju pomoć i podršku. Ova pobjeda i ukidanje mjera zabrane je radosna vijest svim muslimanima, Palestincima, a posebno stanovnicima Bejtul-Makdisa.

Allahu ekber, Allahu ekber, u zraku se osjeti miris Božije pomoći i pobjede.

Ono što također ulijeva nadu i optimizam jeste svemuslimanska reakcija i solidarnost sa braćom u Palestini i kod Mesdžidul-Aksaa, kako na narodnom tako i na službenom nivou.

Čestitamo zemlji Dvaju harema na odlučnoj i jakoj reakciji, koja potvrđuje njen čvrst i beskompromisan stav prema zaštiti prava muslimana na džamiju El-Aksa i izvršavanje vjerskih obreda u njoj, poštivanje njene svetosti, uspostavljanje mira i sigurnosti u njenom okruženju, i prava na slobodan ulazak muslimana u džamiju El-Aksa i obavljanje namaza u njoj.

Sve to urađeno je bez medijskih špekulacija, novinarskih pretjerivanja, “elektronskog ratovanja”, sektaških parola, i uprkos terorističkim aktivnostima usmjerenim prema zemlji Dvaju harema, protiv kojih su sve nebeske objave, moralna načela, običaji i vrijednosti.

Upućujem poziv svim muslimanima da se drže zajedno, jer je to, u ovim teškim okolnostima, stroga dužnost svakog muslimana: Uzvišeni kaže: “Vjernici su samo braća” (El-Hudžurat, 10); “Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte!” (Ali Imran, 103); i da pomognu i podrže našu braću murabitune u Palestini i El-Aksau, i njenoj okolini, na svaki mogući način, i u svojim dovama mole Allaha za njihovu pobjedu i postojanost.

Pjesnik je rekao:

*El-Aksa je prva kibla našeg ummeta, s čijom vjerom su upotpunjene vjere,
silnici u njoj siju nered, u njihovim nutrinama je mržnja, a prsa im ključaju
osvrće se oko sebe, u njenim očima je bol, a u njenom dvorištu je vatra.
O Aksa, strpi se, pobjeda je blizu, lopovi ti ne mogu ništa jer su kukavice.*

Allah blagoslovio džihad onih koji se za tebe bore, ostvario njihove nade i želje, moj Gospodar je milostiv i pun ljubavi!

Donosite salavate i selame na odabranog Poslanika, to vam je naredba vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.”

Allah podario blagoslov meni i vama u Kur'anu i sunnetu, i okoristio nas njihovim ajetima i mudrošću.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane, a tražite i vi, On grijehe briše i prašta.

LJETNI ODMOR (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
12. zulkade 1438. po Hidžri / 4. august 2017.

Hvala Allahu, Stvoritelju stvorenja bez prethodnog obrasca, nema boga osim Njega, On određuje sudbine onako kako želi, neka je uzvišen Stvoritelj. Zahvaljujem Mu, priznajući Njegovu veličinu i obznanjujući Njegove blagodati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, s čvrstom vjerom i ubjeđenjem, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Allahov rob i poslanik, On ga je poslao, između nas, sa istinom da donese opomenu i radosnu vijest, i da ljudima pojasni Njegovu vjeru, neka je na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu čistu i časnu porodicu, i njegove plemenite ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjega dana. Oporučujem sebi i vama da se samo Allaha bojimo; bojte se Allaha, Allah vam se smilovao!

Mračno je srce onoga ko je spoznao Allaha i nepokoran Mu je, a istinski gubitnik je onaj ko je neposlušan majci i ocu. Najveći teret na ljudskim plećima su grijesi, a najsladši užitak je Božiji oprost. Srce se raznježuje spominjanjem Allaha, oživljava razmišljanjem o Allahovoj Knjizi, usrećuje duženjem sa čestitim ljudima, a upropaštava druženjem sa zlim ljudima. Ko zaposli svoje srce tuđim mahanama, teško će popraviti svoje mahane. "I, iz oholosti, ne okreći od ljudi lice svoje i ne idi zemljom nadmeno, jer Allah ne voli ni gordog ni hvalisavog. U hodu budi odmjeren, a u govoru ne budi grlat; ta najneprijatiji glas je revanje magarca!" (Lukman, 18, 19) O muslimani, dunjaluk je ogledalo ahireta. Dunjalučki ukrasi, ljepote, sreća, užici i blagodati podsjećaju nas na džennetske užitke i slast njegovog života, a njegove patnje, nesreće i nedaće podsjećaju na džehennemsku kaznu i tešku sudbinu njenih stanovnika, da nas Allah sačuva.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podsjećao je svoje ashabe na ahiretska dešavanja navodeći im osjetilne primjere s ovog svijeta. U dva *Sahiha* od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ova vaša vatra, koju lože sinovi Ademovi, čini sedamdeseti dio

džehennemske vatre.” Rekli su: “Tako nam Allaha, da je kao ova vatra, bila bi dovoljno žestoka!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem reče: “Ona je jača od dunjalučke vatre za 69 dijelova, svaki dio ima njenu vrućinu i žestinu.”

Štaviše, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio je da se džehennem-ska vatra požalila svome Gospodaru: “Gospodaru, pojedoh samu sebe od žestine, pa mi dozvoli dva oduška, jedan zimi, a jedan ljeti.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ta dva oduška su: najveća vrućina koju osjetite ljeti i najveća hladnoća koju osjetite zimi.” (Muttefekun alejhi, a tekst je Muslimov)

Uzvišeni Allah rekao je za vatru koju ložimo: “Mi činimo da ona podsjeća i da bude korisna onima koji konače.” (El-Vakia, 73)

Vrućica ili groznica također je jedan od velikih podsjetnika na džehennem-sku vrućinu, kao što se kaže u hadisu: “Groznica je mijeh džehennemske vatre, otklonite je od sebe hladnom vodom.” U drugoj verziji stoji: “Ona je udio vjernika u džehennemskoj vatri.”

Neki učenjaci su kazali: “Poželjno je da vjernik, kada ima groznicu, to smatra iskupom, čišćenjem i ispitom kod Allaha.”

Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, govorio je: “Razmišljali su o prevrtljivosti sudbine i nepostojanosti ljudskog života i to je u njima budilo svijest o ibadetu i približavanju Allahu. Sve što su vidjeli na dunjaluku podsjećalo ih je na Džennet koji je Allah obećao vjernicima.”

O muslimani, vi koji živite ove ljetne dane, i štitite se od sunca koliko možete: razmišljajte, uzmite pouku i požurite sa činjenjem dobrih djela. Ebu Derda, radijallahu anhu, rekao je: “Postite vruće dane kako biste se zaštitili od vrućine na Dan proživljenja, i klanjajte dva rekata u tminama noći kako biste se pripremili za tmina kabura.”

Nestat će žeđi, natopit će se vene i postići će se nagrada, ako Bog da. Allah se smilovao prvim generacijama muslimana, oni su u podnevnoj žeđi vidjeli pouku, i govorili su: “Postimo vruće dane, kako bismo se pripremili za još vruće dane.”

Imali su interesantno tumačenje posta u vrućim danima, a to su njihove riječi: “Jeftinu robu svako može kupiti.”

To znači da je post u umjerenim i hladnim danima lahak svakom čovjeku, a post u vrućim danima zahtijeva vanredno strpljenje i napor. Uzvišeni kaže: "...i neka se za to natječu oni koji se hoće natjecati!" (El-Mutaffifun, 26)

A tek oni koji u vrućini vide plijen koji se ne smije propustiti. Ebu Derda, radijallahu anhu, pripovijeda. "Kao da nas sada gledam sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, na jednom od putovanja, u danu velike vrućine, toliko je bilo vruće da smo stavljali ruke na glavu kako bismo se zaštitili od vrućine. Među nama nije bilo nijednog postača osim Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i Abdullaha ibn Revahe." (Ibn Madža sa vjerodostojnim senedom)

Odlazak pješice u džamiju vredniji je i bolji je od odlaska prijevoznim sredstvom, makar bila velika vrućina. Ubejj ibn Kab, radijallahu anhu, rekao je: "Bio je jedan čovjek čija je kuća bila najudaljenija od džamije, a nikada nije propustio namaz u džematu. Rečeno mu je – ili rekao sam mu: 'Zašto ne kupiš sebi magarca da ga možeš uzjahati kada budeš išao u džamiju u mrklim noćima i vrućim danima?', a on je rekao: 'Ne bih volio da mi je kuća uz džamiju, jer želim da mi bude upisan svaki korak u odlasku i povratku iz džamije.' Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na to je rekao: 'Allah će ti sve upisati u dobro djelo.'" (Muslim)

Tako mi Allaha, nije teškoća sama po sebi ibadet, nego ako je vezana za ibadet, u tom slučaju bit ćeš nagrađen za svoj trud, jer je nagrada srazmjerna trudu i umoru. O vjernici! Kada se poveća vrućina, molite Allaha da vas sačuva džehennemske vrućine. Ako danas ne možeš podnijeti vrućinu sunca, a između tebe i njega je ogromna razdaljina, kako ćeš podnijeti njegovu vrućinu na Sudnjem danu, kada dođe do iznad tvoje glave? Ako osjećaš nelagodu zbog znoja, usljed velikih vrućina, kako ćeš se tek osjećati kada se čelo bude znojilo od smrtnih muka? I kako ćeš se osjećati kada se ljudi budu gušili u svom znoju na Sudnjem danu, svako prema svom djelu? Dokle ćeš se ti oznojiti? Do nožnih članaka? Ili koljena? Ili struka? Ili ćeš biti sav u znoju? Ako se danas i uspiješ sačuvati od sunčeve toplote i plamena, i uživati u hladu kuća i dvoraca, drveća i bašči, pod čiji ćeš se hlad skloniti na Sudnjem danu? Allah nas i vas učinio od onih koje će On skloniti u Svoj hlad na dan kada neće biti drugog hlada osim Njegovog hlada. Sjeti se sedmerice koje će Allah skloniti u Svoj hlad, jer možda te to podstakne da činiš njihova djela i zaslužiš njihovu nagradu. Čovjek će

biti u hladu svoje sadake na Sudnjem danu, a i oni koji se budu voljeli u ime Allaha, Allah će ih skloniti u Svoj hlad na dan kada drugog hlada neće biti.

Kada vrućina “oprži” tvoju nutrinu, i kada osjetiš veliku žeđ, a ti se napiješ hladne vode, neka ti je ugodno i prijatno, ali se zapitaj, nakon toga, ko će te napojiti na Sudnjem danu!

Neki ljudi će doći do Poslanikovog Havda i napiti se s njega, a drugi će biti odbijeni. “Čestiti će iz pehara piti kamforom začinjeno piće” (Ed-Dehr, 5); “dat će im se pa će piće zapečaćeno piti” (El-Mutaffifun, 25).

Stanovnici Vatre će moliti za pomoć pa će im se pomoći “tekućinom poput rastopljene kovine koja će lica ispeći” (El-Kehf, 29); “...koji će se uzavrelom vodom pojit, koja će im crijeva kidati!” (Muhammed, 15).

Kada odjeneš laganiju odjeću zbog velike vrućine, sjeti se onih “kojima će odijela od vatre biti skrojena, a ključala voda bit će na glave njihove lijevana; od nje će se istopiti ono što je u trbusima njihovim, i koža” (El-Hadždž, 19– 20).

Kada otvoriš prozor svoje kuće, kako bi prozračio prostoriju u kojoj se nalaziš, i kada se budeš rashlađivao rashladnim uređajem, sjeti se “edenskih vrtova, čije će kapije biti za njih otvorene, u kojima će se odmarati, i raznovrsno voće i piće tražiti” (Sad, 50– 51).

I sjeti se drugog prebivališta, Vatre koja “...će iznad njih biti zatvorena, plamenim stupovima zasvođena” (El-Humeze, 8– 9).

Cijenjeni vjernici! Koliko su samo nadahnuti i od Boga pomognuti oni koji koriste ljetne vrućine za činjenje dobrih djela i dobročinstvo, predaju se Allahu iskrenim dovama, i mole Ga da njih i njihovu braću sačuva džehennemske vatre i vrućine na Danu stajanja pred Njim.

Ljeto i njegova vrućina podsjeća ih na siromašnu braću, raseljene i beskućnike, napaćene izbjeglice, koje su rastjerali ratovi i iscrpili sukobi, koji trebaju ruku pomoći u ovim vrućim danima, i one koji će se pobrinuti za njih, ispuniti njihove potrebe i pomoći im da se nose sa nedaćama, opskrbiti ih rashladnim uređajima, pitkom vodom, rezervoarima vode, jer se za svako živo biće, tj. spašavanje njegovog života, ima nagrada, bio to čovjek ili životinja.

Čuvajte se Vatre makar s pola datule! Ko bude imao puno grijeha, neka što više živih bića napoji vodom, jer je Allah propisao dobročinstvo u svemu.

Ljeto nas podsjeća na Allahovu blagodat hladne vode i hladnog zraka gdje god da boravimo ili putujemo. Allah, džellešānuhu, današnjem čovječanstvu podario je mnoga pomagala i instrumente koji ublažavaju posljedice velikih vrućina u kućama, na ulicama, u džamijama, prijevoznim sredstvima, uredima, školama, i svim ostalim mjestima. Allahu pripada svaka hvala i blagodat.

Razmišljaj, zahvaljuj, čuvaj se rasipništva i budi ekonomičan u potrošnji kako bi svi jednako učestvovali u Božijim blagodatima.

Poštovani vjernici! Ono na šta, također, treba obratiti pažnju jeste čuvanje i briga o javnim mjestima koja ljudi koriste za odmor i zaštitu od vrućina. Takva mjesta zabranjeno je uništavati, onečišćavati, bacati na njih smeće i otpad. U hadisu se kaže: “Čuvajte se dvojice prokletih.” “A ko su dvojica prokletih, Allahov Poslaniče?”, upitaše oni. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “To su oni koji obavljaju nuždu po putevima i hladovinama koje koriste ljudi.” (Muslim)

Velike vrućine uzrok su pojačanog znojenja i zato je poželjno da oni koji prisustvuju javnim skupovima, zajedničkom namazu u džamiji, ili na bilo koji način dolaze u kontakt s ljudima, očiste tijelo od neugodnih i uznemirujućih mirisa.

Vjernikov život ispunjen je razmišljanjem, uzimanjem pouke, promatranjem prirodnih i kosmičkih dokaza i savjetovanjem. Vjernik na Allahove ajete, dokaze koje vidi svuda oko sebe, gleda kao na znamenja i putokaze, istražuje ih, zahvaljuje svom Gospodaru, zadovoljan je Njime i blag je i milostiv prema svojoj braći. Uzvišeni kaže: “Od onoga što je stvorio – Allah vam hlad daje i skloništa u brdima vam daje i odjeću koja vas čuva od vrućine; daje vam i oklope koji vas u borbi štite; i tako vam upotpunjava blagodat Svoju da biste bili poslušni.” (En-Nahl, 81)

O muslimani! Evo, Allahovi gosti, hadžije iz svih dijelova svijeta, počeli su pristizati u ova sveta mjesta. Dobro došli, neka vam Allah podari svako dobro, vaše korake upiše u dobra djela i primi od nas i od vas dobra djela.

Ovih dana velike vrućine zahvatile su cijeli region, i u tome je prilika za sve nas da činimo dobročinstvo, potpomažemo se u dobru i solidarnosti. Razmišljajte, zahvaljujte Allahu, pomažite se, budite blagi jedni prema drugima i činite dobročinstvo.

Muslimani iz raznih dijelova svijeta, dok se kreću prema svetim mjestima, pokazuju globalno jedinstvo, i utjelotvoruju svoju vjerničku čvrstinu. Do izražaja dolazi njihova jačina, nadsvođuje ih ponos, zaboravljaju međusobna razilaženja, ostavljaju iza sebe sukobe i sporove kako bi se isključivo predali ibadetu i iskoristili dragocjeno vrijeme za postizanje Allahovog dobra.

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, razmišljate, zahvaljujte Allahu, čuvajte se rasipništva, brinite se o svojoj braći, pomažite se u dobročinstvu i bogobožnosti, nemojte se razilaziti pa da vam se razidu srca i budite blagi jedni prema drugima. Vrućina ljeta je kao oštrica sablje, čiji mozak “ne prokuha” ljeti, njegov lonac neće prokuhati zimi.

UZVIŠENI CILJEVI – HADŽ (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
19. zulkade 1438. po Hidžri / 11. august 2017.

Hvala Allahu Koji nas je uputio u islam, i Koji je propisao da se hodočasti Njegova Časna kuća, i učinio ga uzrokom ulaska u Džennet i praštanja grijeha. Zahvaljujem Mu, uzvišen neka je, od Njega pomoć i oprost tražim, i pripisujem Mu samo dobro.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahov blagoslov i mir, i na njegovu časnu porodicu, ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Cijenjeni vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer je bogobožnost najbolja poputnina, opskrba i ušteda za Dan povratka Allahu. Uzvišeni kaže: “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 197)

Hodočasnici Allahove Časne kuće, blago vama zbog posebnosti koju vam je Allah dao: došli ste u Njegovu Svetu kuću, zanijetili ste obavljanje uzvišene islamske dužnosti, krenuli ste ka Drevnom hramu, odazvali ste se Allahu iz mjesta dalekih. Posjeta ovih blagoslovljenih mjesta, s nijetom hadža i umre, podiže stepene kod Allaha, iskupljuje grijeha i loša djela. U dva *Sahiha* od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Umra do umre iskupljuje grijeha učinjene između njih, a za hadž mebrur (primljen kod Allaha) nema druge nagrade osim Dženneta.”

O vjernici! Evo, ovo je Meka i njena svetost, Kaba i njena ljepota. Ovdje su Zemzem, El-Hidžr, otvoreni dio Kabe, Hadžerul-esved, Crni kamen, Mekamu Ibrahim, mjesto na kojem je stajao Ibrahim kada je gradio Kabu, Safa, Merva, Mešaril-haram, Mina i Arefat. Koliko je samo poslanika i vjerovjesnika hodočastilo ovu Kuću, i koliko su puta obišli sva ova mjesta, mešaire – obilježja i simbole hadža, s iskrenim nijetom i telbijom!

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavio Oproštajni hadž, on je prošao ovim nepreglednim prostranstvima, a njihova brda, kotline, brežuljci i doline kao da su mu pričali svoju priču o onima koji su davno prije njega prošli njima. Imam Muslim bilježi od Ibn Abbasa, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prošao pored doline Ezrek i upitao: “Koja je ovo dolina?” Rekli su: “Dolina Ezrek.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Kao da gledam Musaa, alejhis-selam, kako se spušta s prijevoja, glasno učeći telbiju.” Zatim je prošao pored prijevoja Herša, pa je upitao: “Koji je ovo prijevoj?” Rekli su: “Prijevoj Herša.” A on reče: “Kao da gledam Junusa, alejhis-selam, na crvenoj devi, u ogrtaču od vune, s povocem od palminog vlakna, kako uči telbiju.”

U *Musnedu* imama Ahmeda navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je obavljao hadž, prošao dolinom Usfan, pa ih je podsjetio da su ovom dolinom, prije njega, prošli poslanici Hud i Salih, alejhimas-selam, odazivajući se Božijem pozivu da hodočaste Drevni hram. Na Oproštajnom hadžu, dok je stajao na Arefatu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obratio se ljudima: “Boravite na mjestima vaših obreda, jer ona su baština vašeg oca Ibrahima, alejhis-selam.” (Ebu Davud u *Sunenu*)

Na ovaj način, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, želio je podsjetiti svoj ummet na “karavanu plemenitih vjerovjesnika”, kako bi ummet išao njihovim putem. Časni Kur’an ukazuje na ovu činjenicu riječima: “Neka vam mjesto na kojem je stajao Ibrahim bude prostor iza koga ćete molitvu obavljati!” (El-Bekara, 125), i poziva da se slijedi otac vjerovjesnika i predvodnik pravovjernih Ibrahim, alejhis-selam: “Njih je Allah uputio, zato slijedi njihov Pravi put” (El-En’am, 90).

Na dan džume, za vrijeme Oproštajnog hadža, na blagoslovljenom Arefatu, došao je Džibril Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, sa riječima istine: “Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (El-Maida, 3)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio je ljudima na Dan nahra – žrtvovanja kurbana: “Uzmite od mene svoje obrede, jer ne znam da li ću, poslije ove godine, više ikada obaviti hadž.” (Muslim)

Hadž je uzvišeni ibadet, čija uzvišenost proizlazi iz uzvišenosti Drevnog hrama, a u čijoj su se karavani smjenjivali Allahovi poslanici i vjerovjesnici,

Ibrahim, Salih, Hud, Musa, Junus, Muhammed i drugi Allahovi vjerovjesnici i odabranici, neka je na njih Božiji mir i blagoslov. Ibn Abbas, radijallahu an-huma, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “U mesdžidu Hajf klanjalo je sedamdeset vjerovjesnika.” (Taberani, *Mu’džem*) U tome će ih slijediti Isa, alejhis-selam, pred Sudnji dan.

U Muslimovom *Sahihu* od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, bilježi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, sin Merjemin će zanijetiti hadž ili umru, ili će ih spojiti u jednom obredu, u klancu Revha.”

Vjera svih vjerovjesnika je jedna i svi oni pozivali su ljude da obožavaju jednog Gospodara. Imam Buhari bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjerovjesnici su braća po ocu (prvom vjerovjesniku Ademu), majke su im različite, a vjera im jedna.” To znači da su im principi vjerovanja – akide isti, a vjerozakoni su im različiti.

Cijenjeni vjernici! Tevhid – obožavanje Allaha jedinog, neka je sveto Njegovo ime, smatra se najuzvišenijim i najčasnijim ciljem, intencijom hadža. Drevna kuća podignuta je na temeljima tevhida i zbog tevhida. Uzvišeni kaže: “I kada smo kao pribježište Ibrahimu pokazali mjesto gdje je Hram, rekli smo: ‘Ne smatraj Nama nikoga ravnim’” (El-Hadždž, 26).

Tevhid – Božija jednoća, vjernici, temelj je vjere. Džabir, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Ko sretne Allaha a nije Mu pripisivao druga, ući će u Džennet, a ko sretne Allaha pripisujući Mu druga, ući će u Vatru.’”

U mudroj Objavi zapisano je: “Ko drugog Allahu smatra ravnim, Allah će mu ulazak u Džennet zabraniti i boravište njegovo će Džehennem biti; a nevjernicima neće niko pomoći.” (El-Maida, 72)

Tevhid, iskreno i čisto vjerovanje uzrok je brisanja grijeha i loših djela. Tirmizi bilježi u Sunenu da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Rekao je Uzvišeni Allah: ‘O sine Ademov, kada bi mi došao s grijesima kolika je Zemlja, a ne budeš Mi nikoga ravnim smatrao, Ja ću ti doći s isto toliko oprosta.’”

Ummete islama, kao što je Allah, džellešanu, naredio ljudima da Ga iskreno obožavaju, isto tako je naredio dobročinstvo prema Svojim robovima, poštivanje njihove časti, ispunjavanje njihovih prava, samilost i blagost. Na

Oproštajnom hadžu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetovao je Omera, radijallahu anhu: “O Omere, ti si jak čovjek, nemoj se gurati s drugim ljudima zbog Hadžerul-esveda, jer bi mogao povrijediti slabijeg od sebe. Ako nađeš prazan prostor, priđi i dodirni Crni kamen, a ako ne nađeš, okreni se prema njemu, i kaži: ‘La ilahe illallah Allahu ekber!’” (Ahmed)

Ovo je opća Poslanikova preporuka svim vjernicima da budu blagi, samilostni, nježni i sažaljivi, a posebno u ovim blagoslovljenim vremenima i mjestima masovnog okupljanja ljudi, gdje vladaju velike gužve, kako niko nikoga ne bi povrijedio ili uznemirio.

Znajmo, cijenjeni vjernici, da nije moguće postići punu nagradu za obred osim s blagošću i ljubaznošću, jer Uzvišeni Allah daje za blagost ono što ne daje za grubost. Imam Muslim bilježi od Aiše, radijallahu anha, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “O Aiša, Allah je blag i voli blagost, i daje za blagost ono što ne daje za grubost, ili za bilo šta drugo.”

Rekao je imam Nevevi, Allah mu se smilovao: “Poslanikove riječi ‘daje za blagost’ znače: nagrađuje blagost više nego što nagrađuje druge ljudske osobine.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svojim primjerom pokazao je naj-suptilnija značenja olakšavanja i samilosti, u riječima i djelima, pa je tako na Oproštajnom hadžu, kao što prenosi Džabir, radijallahu anhu, govorio: “Ovdje sam prinio žrtvu, i cijela Mina je prostor za žrtvovanje, i neka svako od vas žrtvuje tamo gdje se nalazi. Ovdje sam stajao, i cijeli Arefat je prostor za stajanje, i cijela Muzdelifa je prostor za stajanje.” (Muslim)

Na Bajram, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije upitan ni za jedan obred, učinjen prije ili poslije, a da nije rekao: “Ispravno si postupio, nema grijeha u tome.” Došao mu je čovjek i rekao: “Nisam znao, pa sam obrijao glavu prije klanja kurbanu”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “Zakolji kurban, nema grijeha u tome.” Došao je drugi čovjek i rekao: “Nisam znao, pa sam zaklao kurban prije nego što sam bacio kamenčiće.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Baci kamenčiće, i nema grijeha u tome.” Toga dana, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije upitan ni za jedan obred, učinjen prije ili poslije, a da nije rekao: “Ispravno si postupio, nema grijeha u tome.” (Muttefekun alejhi)

Na Poslanikovu blagost i lijepo ponašanje ukazuje i slučaj koji se desio na Oproštajnom hadžu, u toku sa'ja, obrednog hodanja između Safe i Merve.

Naime, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavljajući sa'j, došao do Merve, ljudi su dozivali jedni druge: “Dodite, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je u Mesdžidul-haramu.”

Došli su sa svih strana, pa čak i starije žene su izašle iz kuća, kako bi gledali u Poslanikovo mubarek lice. Kada se počela stvarati gužva, ne htjevši nikoga povrijediti, i iz samilosti, obazrivosti i blagosti prema njima, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzjahao je svoju jahalicu kako bi ga svi mogli vidjeti. Ostatak sa'ja Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavio je na jahalici.”

To vam je bio Poslanik, on je na mjestu naših očeva i majki!

S druge strane, hadž predstavlja najblistaviji izraz vjerskog bratstva i iman-ske duhovne veze. Hadžije, svi zajedno, tavafe oko Allahove kuće, iskupljaju se na platou Arefata, spavaju na Muzdelifi: njihov Bog je jedan, njihova djela su jedno, njihova odjeća je jedna i njihova kibla je jedna.

Na Oproštajnom hadžu, pred kraj dana Arefata, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, skrušeno je i predano molio Allaha, džellešanuhu i upućivao Mu dove, a kada je nastupilo vrijeme polaska, pozvao je Usamu ibn Zejda, radijallahu anhu, da bude njegov pratilac na devi. I ljudi su ga počeli dozivati. Neki, koji su tek bili primili islam, pomislili su da je Usama jedan on arapskih velikodostojnika, a ostali su nemalo zapanjeni kada se pred njima pojavio crnopusi mladić, spljoštenog nosa, kovrdžave kose, i, poskakujući, popeo se na Poslanikovu devu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, htio je baš njemu, između ostalih had-žija, ukazati počast jahanja sa Vjerovjesnikom na istoj devi. Kao da je, ovakvim odabirom, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, htio obznaniti dokidanje svih razlika među ljudima i pod stopala svoje jahalice zakopati sve paganske veze i relacije, i svojim ličnim primjerom pokazati da nema prednost Arap nad ne-arapom, niti bijelac nad crncem, osim po bogobožnosti. Uzvišeni kaže: “O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa.” (El-Hudžurat, 13)

Jedan od uzvišenih ciljeva hadža jeste uspostavljanje zikra – spominjanja i veličanja Allaha. Svi oblici pokornosti Allahu, džellešanuhu, propisani su s ciljem uspostavljanja zikra. Najveću nagradu za propisani ibadet imaju oni koji najviše spominju Allaha dok čine taj ibadet. Rekao je Ibn Kajjim: “U svakom

djelu, ibadetu najbolji su oni koji najviše Allaha spominju i veličaju dok čine taj ibadet. Najbolji postači su oni koji najviše spominju Allaha tokom posta; najbolji udjelitelji milostinje su oni koji najviše spominju Allaha tokom udjeljivanja; najbolje hadžije su one koje najviše spominju Allaha tokom obavljanja hadža.”

Od momenta kada zanijeti hadžske obrede pa sve do oprostajnog tavafa, hadžija je u zikru. Ebu Davud bilježi u *Sunenu* od Aiše, radijallahu anha, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tavaf oko Kabe, sa’j između Safe i Merve, i bacanje kamenčića, propisani su radi uspostavljanja zikra – spominjanja Allaha.” Prema tome, hadž je određen broj dana i noći, koji počinju spominjanjem Allaha i završavaju spominjanjem Allaha, u kojem nema prostora ni za šta drugo, osim iskrene vjere, Božije jednoće i spominjanja i veličanje Silnog i Hvaljenog. Uzvišeni kaže: “A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite! Ima ljudi koji govore: ‘Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu!’ Takvi na onom svijetu neće imati ništa. A ima i onih koji govore: ‘Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju. Njih čeka nagrada koju su zaslužili! – A Allah brzo sviđa račune.’” (El-Bekara, 200–202)

Cijenjeni vjernici, jedan od najuzvišenijih ciljeva šerijata jeste lahkoca i olakšavanje ljudima, a posebno u oblasti ibadeta, obredoslovlja. To je, u isto vrijeme, i mudrost slanja poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže: “Onima koji će slijediti Poslanika, Vjerovjesnika, koji neće znati čitati ni pisati, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu, zapisana nalaze, koji će od njih tražiti da čine dobra djela, a od odvratnih odvrćati ih, koji će im lijepa jela dozvoliti, a ružna im zabraniti, koji će ih tereta i teškoća koje su oni imali osloboditi. Zato će oni koji budu u njega vjerovali, koji ga budu podržavali i pomagali i svjetlo po njemu poslano slijedili – postići ono što budu željeli.” (El-A’raf, 157)

Na temelju toga, možemo kazati da olakšavanje obreda hadža muslimanima i hizmet gostima Gospodara spada u najplemenitije ciljeve šerijata. Allah, džellešānuhu, počastio je zemlju Dva harema, Kraljevinu Saudijsku Arabiju dočekom i prihvatom Njegovih gostiju i hodočasnika Njegove kuće, koja je utrošila ono najvrednije i najdragocjenije u obezbjeđenju najboljih uslova za hodočasnike Allahove kuće i posjetioce Poslanikove džamije. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pohvalio je svoje rođake koji su pojili hadžije sa izvora

Zemzema, kazavši im: “Radite i trudite se, jer to što radite je dobro djelo. Da se ne bojim za vas – tj. da vam drugi ne preotmu ovu blagodat kada mene vide među vama – i ja bih se spustio dolje i stavio bih uže na svoje rame.” (Buhari)

Briga o hadžijama, mu’temirima i posjetiocima, zaštita njihove sigurnosti i interesa, pružanje svih vrsta pomoći, posebno u ovim blagoslovljenim danima, spada u časna djela, koja su objedinila u sebi vrijednost vremena i vrijednost mjesta.

Ako je ukazivanje na dobro djelo jednako njegovom činjenju u nagradi, šta je tek sa pomaganjem i olakšavanjem drugima u činjenju dobrog djela? Neka Allah nagradi vlasti ove zemlje i sve one koji rade u službi hodočasnika Allahove časne kuće, njene organe sigurnosti i murabitune – vojnike koji bdiju na njenim granicama. Za sve vas upućujemo iskrenu dovu Allahu, džellešanu, da blagoslovi vaš trud, i čuva vas od svakog zla, sprijeda i odzada, i nadamo se da će vas obuhvatiti Poslanikova radosna vijest: “Dva oka neće doticati Vatra: oko koje je plakalo iz straha od Allaha i oko koje je bdjelo na Allahovom putu.” (Tirmizi, *Sunen*)

Blago li se svakom oku koje je bdjelo u službi gostiju Milostivog i oku koje je bdjelo na granicama, radi sigurnosti zemlje i odbijanja agresora. Blago vama na ovim dobrotama i blagoslovima, vrijednostima i dobrim djelima. Znajte, cijenjeni vjernici, da vam je Allah naredio plemenitu stvar, počevši od Sebe: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo, i od Allaha tražim oprost za vas i za sebe od svih grijeha, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST SVETIH MJESECI I PRVIH DESET DANA ZUL-HIDŽETA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

26. zulkade 1438. po Hidžri / 18. august 2017.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko mu na Pravi put ne može ukazati.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, neka je na njega i njegove ashabe Božiji blagoslov i mir.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire” (En-Nisa, 1); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71).

Allah, džellešanuhu, iz Svoje neizmjerne mudrosti, odabrao je i odlikovao neka svoja stvorenja (ljude, mjesta, vremena) nad drugima i niko to ne može promijeniti niti na to utjecati. Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj stvara šta hoće, i On odabira. Oni nemaju pravo birati. Hvaljen neka je Allah i vrlo visoko iznad onih koje s Njim izjednačuju!” (El-Kasas, 68)

U ovo spada odlikovanje nekih mjeseci nad drugima, kao što kaže Uzvišeni: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne griješite!” (Et-Tevba, 36)

Allah, džellešanuhu, odlikovao je četiri mjeseca nad ostalim mjesecima i zabranio je grijšenje i nepravdu u njima. Grijšenje i nepravda zabranjeni su u svim mjesecima, ali u ova četiri mjeseca imaju posebnu težinu i odgovornost. Ibn Abbas, radijallahu anhu, rekao je: “Riječima: ‘U njima ne griješite!’, misli se da je zabranjeno grijšenje u svim mjesecima, a zatim su izdvojena četiri mjeseca, koja je Allah učinio svetim, uzdigao njihovu svetost, uvećao je kaznu za grijeh i nagradu za dobro djelo učinjeno u njima.”

Osim što je svjestan da je grijšenje u svim njegovim oblicima i vrstama, u svetim mjesecima, opasnije i ima veću težinu, nasuprot tome vjernik osjeća da je pred njim sezona u kojoj se natječu oni koji žele da se natječu, zarađuju nagradu trudbenici i koja je, u sebi, objedinila dvije vrijednosti i posebnosti: vrijednost vremena i vrijednost mjesta.

Što se tiče vrijednosti vremena, to je vrijeme svetih mjeseci, zul-ka'deta, zul-hidžeta, muharrema i redžeba, a dovoljno je vrijednosti to što je prvih deset dana zul-hidžeta odlikovano nad ostalim danima u godini.

Vrijednost mjesta ogleda se u posebnosti Meke – časnog grada i najsvetijeg mjesta na Zemlji, utočištu svakog pobožnjaka i zakira, onoga koji puno Allaha spominje, a dovoljno je vrijednosti i počasti u tome. Allah Uzvišeni zaklinje se u svojoj časnoj Knjizi, “sigurnim gradom” (Et-Tin, 3) – tj. Mekom, koju je učinio svetom, zabranjenom i zaštićenom: “Ja sam primio zapovijest da se klanjam jedino Gospodaru ovoga grada, koji je On učinio svetim” (En-Neml, 91).

Allah je Svojim robovima zabranio da u njoj proliju nedužnu krv, da ne-kome učine nepravdu, da love divljač i sijeku drveće.

U ovom blagoslovljenom ozračju dolazi nam sezona hadža, hodočašća Allahove Drevne kuće, prema kojoj je Uzvišeni Allah usadio ljubav u ljudska srca, i od čijeg spomena se srca raznježe, a kada je ugledaju, strahopoštovanjem ispune, iz straha od Allaha i veličanja Njegovih svetinja.

Poštovani vjernici! Karavane hadžija i “prethodnice” gostiju Milostivog pristižu u Meku sa svih strana, iz bližih i daljih mjesta, odazivajući se pozivu Allahovog prijatelja Ibrahima, alejhis-selam, i naredbi Uzvišenog: “i oglasi ljudima hadž!” – dolazit će ti pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjêstâ dalekih” (El-Hadždž, 27).

Evo, ovdje među nama su hodočasnici Allahove kuće. Došli su u Svetu zemlju, vođeni čežnjom i ispunjeni žudnjom. Žrtvovali su na Allahovom putu ono najvrednije, ostavili su iza sebe svoje porodice i plodove svojih srca, nisu marili za teškoće i umor koji su pretrpjeli na ovom blagoslovljenom putovanju, s nadom da će postići nagradu koju je obećao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu: “Ko posjeti ovu kuću, i sačuva se ružnih riječi i grijeha, vratit će se kući čist od grijeha kao od majke rođen.” (Buhari i Muslim)

Sve što više posjećuju ovu kuću, povećava se i njihova ljubav prema njoj. Svoju čežnju za njom nikada ne mogu utoliti. Oni, na Allahovom putu, lahko podnose teškoće i napor.

Pogledaj kolika je dobrota Gospodara ove kuće i koliko je jedinstvenih darova i “nakićenih” blagodati poklonio ljudima: stvorio ih je ni iz čega, potom ih je opskrbio iz Svog obilja, a Majku svih naselja – Meku učinio je stjecištem dobročinstva i gostoprimstva i pozvao je ljude: dođite na vrata plemenitosti!

Kada bi znali njenu pravu vrijednost, ljudi bi joj žurno došli, na glavama prije nego na nogama.

O muslimani, kako je samo lijep ovaj prizor i veličanstvena ova slika: muslimani iz raznih krajeva svijeta okupljeni na jednom mjestu, na jedinstvenom skupu, u sezoni hadža, i to je skup svojstven samo muslimanima. Vjernici su došli u ovaj grad, simbol tevhida – vjere u jednog Boga, i utočište srca pravovjernika – muvehhida, prisežući na iskrenu vjeru na koju je prisegnuo Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: “Lebbejkallahumme lebbejke lebbejke la šerike leke lebbejke innel-hamde ven-ni’mete leke vel-mulk la šerike leke! – Odazivam Ti se, Allahu, odazivam; odazivam Ti se, nema boga osim Tebe, Tebi pripada hvala, blagodat i vlast, Ti nemaš druga!”

Dok izgovaraju ove riječi, svjesni su i znaju da one ukazuju na iskrenost, vjeru u jednog Boga, obavezu obožavanja Allaha Jedinog, obavezu distanciranja od svih vrsta širka – pripisivanja druga Allahu i priznanje da su blagodati, opskrba, davanje i darovanje isključivo od Njega, jedinog Gospodara, Koji nema druga i Koji je jedini dostojan iskrenog obožavanja. Onaj koji se odazove Allahu, džellešanu, on, istinski i iskreno upućuje dove samo Njemu, traži pomoć samo od Njega, oslanja se samo na Njega, prinosi žrtvu samo u Njegovo ime, zavjetuje se samo Njemu, i sve svoje ibadete upućuje Njemu Jedinom i nikome drugom.

Ovaj veličanstveni svemuslimanski kongres i blagoslovljeni skup, koji je sav u znaku tevhida – istinske vjere u jednog Boga, bez sumnje, srdi neprijatelje islama i predstavlja najveću prepreku ostvarenju njihovih planova, širenju njihovih laži i promociji njihovih zabludjelih vjerovanja. Njihove duše gore od bijesa, a prsa su im stegnuta, jer znaju da njihovi planovi odvrćanja od Allahovog puta i udaljavanja ljudi od vjere neće uspjeti bez obzira na to koliko truda uložili i koliko imetka potrošili. A zar je takvo nešto uopće moguće? Allah, džellešānuhu, dao je muslimanima uzroke pobjede, ustrajnosti i opstanka koji slabe i odbijaju svaki pokušaj i nastojanje istrebljenja muslimana i potpune dominacije nad njima.

O muslimani, ono što posebno daje draž ovom velikom ibadetu i značenju islama jeste okupljanje islamskog ummeta oko jedne riječi, tevhida – čiste i nepatvorene vjere u jednog Boga; spaja ih veza vjere i bratstva u ime Allaha; jedinstvo, u svim njegovim dimenzijama, vidljivo je na svakom njegovom koraku. Sve hadžije su jedne vjere, obožavaju jednog Boga, pravac kretanja im je jedan, jedna im je kibla, jedan im je slogan, jedan im je izgled i stanje, jedan im je poziv i uzvik, borave na jednom mjestu, obavljaju jedan posao, i jedna im je želja i cilj.

Stanovnici ovih svetih mjesta i oni koji borave u njima moraju biti svjesni blagodati koju im je Allah podario, i zahvaljivati Mu na blagodarnosti i dobroti, i što ih je učinio od stanovnika Harema – svetog, zaštićenog prostora i dao im priliku da borave u njemu. To je, zaista, posebna blagodat! I veliki poklon kojem se nada svaki vjernik!

Cijenjeni vjernici! Hadž je uzvišeni ibadet, jedan od najčasnijih ibadeta i jedno od najvrednijih pobožnih djela koja približavaju Allahu. Peti stub islama. Musliman je dužan obaviti hadž čim stekne uvjete za to, i biti krajnje odgovoran prema svojim vjerskim obavezama, ne odgađati ih i ne propuštati. Česta je pojava da musliman ne obavi hadž do svoje tridesete, četrdesete, pa i više godina, pravdajući se raznim opravdanjima, naporom, umorom, gužvom, troškovima i sl., što je velika greška i propust. Čudno li je stanje takvih, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko želi obaviti hadž, neka požuri.” (Ahmed i Ebu Davud)

Ovaj hadis ukazuje na to da onaj ko je u mogućnosti obaviti hadž, treba iskoristiti priliku prije nego što bude spriječen u tome, i nadati se nagradi kod

Allaha za teškoće koje ga snađu na tom putu i potrošeni imetak u ibadetu, upravljajući se riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Aiši, radijallahu anha: “Nagrada je srazmjerna uloženom trudu i imetku.” (Hakim, a osnova ovog hadisa nalazi se u dva *Sahiha*)

Cijenjeni vjernici! Nastupili su blagoslovljeni dani, prvih deset dana mjeseca zul-hidžeta, dani dobra, spasa i uspjeha. Ko ih doživi i iskoristi njihovu vrijednost, svrstao se među sretnike, jer to su najbolji dani na dunjaluku, kao što nas je o tome obavijestio Iskreni i Istinoljubivi, poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Oni su velika prilika za povećanje dobrih djela, i u njima mogu učestvovati i hadžije i oni koji to nisu.

Rekao je Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao: “Allah, džellešanu, usadio je u vjernička srca ljubav i čežnju prema Svojoj Časnoj kući, a pošto svaki čovjek nije u mogućnosti vidjeti i obići Bejtullah svake godine, propisao je hadž jednom u životu za one koji su u mogućnosti, a prvih deset dana zul-hidžeta učinio je zajedničkim dobrom hadžija i onih koji nemaju mogućnost za obavljanje hadža.”

Na nama je, vjernici, da Uzvišenom Allahu pokažemo ono najbolje u našim dušama, a posebno u prvih deset dana zul-hidžeta, za čiju vrijednost Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Nema vrednijeg djela od onog učinjenog u ovim danima.” Upitali su: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu?”, a Poslanik je rekao: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu, sa životom i imetkom, i ne vrati ništa od toga.” (Buhari)

U Ahmedovoj verziji stoji: “Nema boljih dana kod Allaha, u kojima je Allahu draže dobro djelo, od ovih deset dana. Donosite što više tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber) i tahmida (elhamdulillahi).”

U ovim danima propisano je svako dobro djelo: tesbih, tehlil, tekbir, spominjanje Allaha, traženje oprosta od Njega, učenje Kur’ana, post, sadaka, dova, dobročinstvo prema roditeljima, održavanje rodbinske veze, pozivanje na dobro i odvrćanje od zla, iskreno pokajanje, srčana djela poput: istinoljubivosti, iskrenosti, praštanja, čišćenje srca od pakosti, mržnje i zloradosti i ostalih pokvarenih djela koja Allah prezire.

O muslimani, ako je žurenje sa dobrim djelima pohvalno i poželjno u svakom vremenu, i na svakom mjestu, njegova vrijednost i nagrada dodatno se povećavaju u blagoslovljenim vremenima i na blagoslovljenim mjestima.

Budite svjesni Božijih blagodati, iskoristite svoje vrijeme, činite dobro, možda vas Uzvišeni obaspe Svojom milošću i postignete sreću nakon koje više nikada nećete biti nesretni, i budete od onih koje je Allah očistio i prosvijetlio, koje je odabrao i s kojima je zadovoljan i koje je učinio zadovoljnim.

UPUTSTVA I SAVJETI GOSTIMA MILOSTIVOG (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Muhammed Alu Talib
3. zul-hidže 1438. po Hidžri / 25. august 2017.

Hvala Allahu, Koji je očistio Svoju kuću od idolopoklonstva, odlikovao je, zaogrnuo je svetošću još od drevnih vremena i učinio da nad njom i oko nje odjekuje glas telbijje – iskrenog odaziva Božijem pozivu.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov poslanik i odabranik, sretan je onaj ko mu se pokorava, a teško onome ko ga zapostavi. Neka je na njega Allahova milost, i na njegovu porodicu, ashabe i sljedbenike i sve one koje je Allah učvrstio na istini do smrti.

O muslimani, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću, jer je bogobojaznost, bar bi to trebala biti, plod svih djela, i onih tjelesnih i srčanih. Težite bogobojaznosti iskrenim nijetom i lijepim djelom. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

Hodočasnici Allahove Svete kuće i posjetioci Poslanikove džamije, ovo je Allahova Časna kuća, ovo je Njegov zaštićeni, sveti prostor, ovo je mjesto za čijom posjetom žudite čitav svoj život i prema kome se cijeloga života okrećete u svojim molitvama. Ovo su mjesta na kojima je boravio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem. Ovdje je tavačio Džibril. Ovi prostori svjedočili su spuštanju Objave i prvim učenjima Kur’ana. Ovaj grad Allah, džellešanuahu, odabrao je za polaznu tačku i utočište islama, kiblu – pravac okretanja u namazu i centar muslimana. Nijedna od pet temeljnih dužnosti islama nije vezana za određeni prostor, osim hadža koji je je vezan za ovu blagoslovljenu zemlju.

Zahvaljujte Allahu na ispunjenju svojih nadanja, čestitamo vam na ovom prelijepom prizoru i blago vama na postignutom dobru.

O muslimani, islamski ummet nalazi se u odabranom vremenu, najboljim danima u godini, vremenu obavljanja pete islamske dužnosti, u kojem Allah

prelazi preko pogreški, prašta grijeha i prima dove. To je vrijeme hadža i prvih deset dana zul-hidžeta, određen i neznatan broj dana.

Hodočašće Allahove Drevne kuće simbol je jedinstva i istinske vjere u jednog Boga, vrijeme obznanjivanja zavjeta i ugovora, čuvanja prava i dostojanstva, zaštite života i imovine. Veličanstvo, ljepota i sjaj ogledaju se u prizoru hodočasnika u Božijem hramu, u stazama pobožnosti, u jedinstvu njihovog stanja, u bjelini njihove odjeće i u njihovom vječnom odazovu: “Lebbejkallahume lebbejke lebbejke la šerike leke lebbejke innel-hamde ven-ni’mete leke vel-mulk la šerike leke! – Odazivam Ti se, Allahu, odazivam; odazivam Ti se, nema boga osim Tebe, Tebi pripada hvala, blagodat i vlast, Ti nemaš druga.”

Pjesnik je rekao:

*Odazivam se, a blago onome ko se Njemu odazove
Gospodaru Uzvišenom, u najvišim visinama
onaj ko Mu se odazove i ko Njega bude dozivao neće se razočarati
O, kako su to samo lijepe riječi, na hadžu, Božiji dokaz među ljudima
Svi Ga dozivaju: “Odazivamo Ti se, o Allahu!”*

Grudi su uzbuđene zbog dolaska na mjesto za kojim srca žude, oči su zasuzile kada su ugledale svoje nade, srca su prekinula svaku vezu osim s Allahovom milošću, duše su ispunjene čežnjom. Ostavili su, za sobom, dunjaluk i njegovu graju, ukrase i razlike. Sada, svi zajedno, čine Božije izaslanstvo. Uzvišeni kaže: “Da bi koristi imali i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali.” (El-Hadždž, 28)

Njemu zahvaljuju, tražeći dobrotu i zadovoljstvo svog Gospodara. Okupili su se na najsvetijem mjestu. Uzvišeni kaže: “Prvi hram sagrađen za ljude jeste onaj u Meki, blagoslovljen je on i putokaz svjetovima. U njemu su znamenja očevidna – mjesto na kojem je stajao Ibrahim. I onaj ko uđe u nj treba biti siguran.” (Alu Imran, 96, 97) Žele postići blagoslov posebnog, odabranog vremena, odazivajući se drevnom, i stalno obnavljajućem, pozivu: “I oglašaj ljudima hadž!” – dolazit će ti pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjēstā dalekih, da bi koristi imali i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali.” (El-Hadždž, 28) Izvršavaju petu islamsku dužnost. “Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti.” (Ali Imran, 97)

Uče telbiju i dovu, nadaju se kabulu kod Allaha, očekuju Njegovu milost i strahuju od Njegove kazne. Na ovim uzvišenjima spušta se Allahova milost, sapiru grijesi i hadžija se vraća svojoj kući čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila. Nijedno mjesto na svijetu nije odlikovano kao što je odlikovano ovo mjesto.

Znajte, o vjernici, pravu vrijednost i svetost Božije kuće, iskoristite blagoslov mjesta i vremena, u kojem se nalazite, jer vaš Vjerovjesnik kaže: “Ko posjeti ovu kuću, i sačuva se ružnih riječi i grijeha, vratit će se kući čist od grijeha kao od majke rođen.” (Muttefekun alejhi)

Buhari i Muslim također bilježe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Umra do umre iskupljuje grijeha učinjene između njih, a za hadž mebrur (primljen kod Allaha) nema druge nagrade osim Dženneta.”

Allah primio vaša dobra djela, oprostio vam grijeha i pogreške, upotpunio vaše obrede i ispunio vaše lijepe želje i nadanja.

O muslimani, s Istoka i Zapada, hodočasnici Allahove svete kuće! Dani u kojima se nalazite su odabrano vrijeme za činjenje dobrih i pobožnih djela, mejdan za natjecanje onih koji se žele natjecati u dobročinstvu. Uzvišeni Allah zaklinje se ovim danima u Svojoj časnoj Knjizi: “Tako Mi zore, i deset noći” (El-Fedžr, 1, 2). Trud koji se uloži u njima višestruko je nagrađen, i njihova vrijednost je posebna. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema vrednijeg djela od onog učinjenog u ovim danima.” Prisutni upitaše: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu?” “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu, sa životom i imetkom, i ne vrati ništa od toga”, reče Poslanik. (Buhari)

U Ahmedovoj verziji dodaje se: “Donosite što više tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber) i tahmida (elhamdulillahi).”

Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber, la ilahe illallah, Allahu ekber, Allahu ekber ve lillahil-hamd.

To su dani koji odgajaju i uče muslimana oživljavanju sunneta, raznovrsnosti ibadeta, vraćanju Allahu i čišćenju duše. Riječi Vjerovjesnika: “Nema vrednijeg djela od onog učinjenog u ovim danima”, obuhvataju sve vrste dobrih djela, koja uzdižu dušu i odgajaju čovjeka da postigne najveće stepene u vjeri, a manifestuje se oslobađanjem duše od strasti i niskih materijalističkih pobuda.

Hodočasnici Allahove Svete kuće, približilo se vrijeme obavljanja hadžskih obreda, i zato je važno da se upoznate sa propisima hadža i pobrinete se za ispravnost vaših djela prije nego što ih učinite. Posvetite se onome zbog čega ste došli, zaposlite svoje duše ibadetima i pobožnim djelima, jer ono što je kod Allaha ne može se postići nemarom. Učite što više dovu, ponizno molite Allaha i spominjite Ga u svim situacijama. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tavaf oko Kabe, sa’j između Safe i Merve, i bacanje kamenčića, propisani su radi uspostavljanja zikra – spominjanja Allaha.” (Ebu Davud, Tirmizi)

Dok budete boravili na Arefatu, često spominjite Allaha, učite dove, ponizno Ga molite, tražite dobro ovog i budućeg svijeta, budite uporni u svojim dovama, nadajte se oprostima na ovom blagoslovljenom mjestu, jer “hadž je Arefat”, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. On je, također, rekao: “Najbolja dova je dova na dan Arefata a najbolje što sam rekao ja i vjerovjesnici prije mene jeste: “La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu lehul-mulku ve lehul-hamdu ve huve ala kulli šejin kadir. (Nema drugog boga, osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, Njemu pripada sva vlast, Njemu pripada svaka hvala i On je svemoćan)” (Tirmizi)

Za one koji ne obavljaju hadž lijepo je da dan Arefata poste nadajući se da će im Allah oprostiti grijehe prošle i ove godine, kao što se navodi u hadisu koji je prenio Muslim. Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dan Arefata je dan u kojem Allah oslobodi najviše Svojih robova od Vatre. On im se taj dan približi, a zatim se hvali melekima i kaže: “Šta žele ovi?” (Muslim) Uzvišeni kaže: “A kada pođete sa Arefata, spominjite Allaha kod časnih mjesta; spominjite Njega, jer vam je On ukazao na Pravi put, a prije toga ste bili u zabludi. Zatim krenite odakle kreću ostali ljudi i tražite od Allaha oprosta, jer Allah, uistinu, prašta i samilostan je.” (El-Bekara, 199–200)

Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber, la ilahe illallah, Allahu ekber, Allahu ekber ve lillahil-hamd!

Hodočasnici Allahove Svete kuće, neka se ovim časnim mjestima prolamaју vaši tekbiri i telbije, i neka njima poteče krv hadžijskih kurbana, ponizno molite Allaha, s najpotpunijima hvalama i najiskrenijim dovama i hodite ovim stranama i dolinama kao što su hodili vaši časni preci i budite svjesni da se nalazite u svetom prostoru – haremu koji je za svakog muslimana cilj i želja. Obavljajte svoje obrede kao onaj koji je izgubio nadu u povratak i koji zauvijek

napušta ove prostore, i činite svoja djela kao onaj koji je čvrsto ubijeđen da će se vratiti svome Gospodaru.

To su samo trenuci koji će iščeznuti i vrijeme koje će brzo proći, a zatim ćete se obreti u vremenu koje nije kao ovo, i na zemlji koja nije kao ova (po vrijednosti), i postat ćete svjesni da je blagoslovljeno vrijeme prošlo, njegovi dani otišli u nepovrat i da su vas putevi vratili na početak.

O muslimani, na ovom mjestu i u ovom prekrasnom ambijentu dušu okružuju značenja islamskog bratstva i zajedništva, a ta značenja su milost i blagodat na koju Uzvišeni Allah podsjeća prve generacije muslimana: “I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji.” (Ali Imran, 103)

Svaki raskol među muslimanima predstavlja povratak u vrijeme džahiljjeta, neznaboštva, i svaki sukob i svađa među njima je “zadah” mračnih vremena i njihov zapah.

Sklad i harmonija temelj su uspjeha i opstanka svake zajednice, a posebno muslimanske, kojoj su oni naređeni i dati na poklon, kao blagodat i milost od Allaha, džellešānuhu.

Svako onaj ko bude uzrokom svađe i podjele među muslimanima porekao je blagodat islamskog bratstva i zajedništva, prihvatio je žišku paganskog žara, izdao je svoj narod i prevario svoj ummet.

Svetinje i blagdani sigurnost su za svakog muslimana, jer su oni uzrok jedinstva u razilaženju i vraćanja povjerenja u sporovima. Ima li blistavijeg prizora od ovog veličanstvenog, imanom – iskrenom vjerom potaknutog, skupa, koji okuplja i spaja islamski ummet i demonstruje njegove izvorne vrijednosti i moral. Uzvišeni kaže: “Onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža.” (El-Bekara, 197)

Vrijednosti tolerancije, istinskog bratstva, udaljavanja od rasprava i razilaženja, pravednosti i ljubavi, to je istinski obrazac za progres i snagu ummeta, koji nije moguće postići osim jedinstvom i okupljanjem, prevazilaženjem razlika i tolerancijom.

To je hodočašće Kuće koju je Allah učinio utočištem i sigurnim mjestom ljudima, kako bi sredili svoje stanje i zbili svoje redove. Nema jedinstva ummeta

bez “islamske pripadnosti” kao ključnog uslova njegove ispravnosti. “Islamska pripadnost” je posebna počast i veliki ponos, makar je “iscrpili” noći i “izmorili” dani, jer islam je vjera kojoj su, s generacije na generaciju, pozivali svi vjerovjesnici, Kur'an je posljednja Božija riječ čovječanstvu, a Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je pečat svih vjerovjesnika i Poslanik Gospodara svjetova.

Kako da ova pripadnost bude utišana, zanemarena i nadjačana ljudskim ovozemaljskim pripadnostima. Gospodaru naš, pruži nam u ovom našem postupku prisebnost, okupi ummet Muhammedov na uputi i sunnetu, sjedini njihova srca, ugasi među njima vatru smutnji, ratova i razilaženja i spusti na njih Svoju milost. Uzvišeni kaže: “Hadž i umru radi Allaha izvršavajte! A ako budete spriječeni, onda kurban koji vam se nađu pri ruci zakoljite, a glave svoje, dok kurban ne stignu do mjesta svoga, ne brijte. A onaj među vama koji se razboli ili ga glavobolja muči, neka se postom, ili milostinjom, ili kurbanom iskupi. Kada budete slobodni, obavite umru do hadža i zakoljite kurban do koga možete lahko doći. A onaj ko ga ne nađe neka posti tri dana u danima hadža, i sedam dana po povratku – to jest punih deset dana. To je za onoga koji nije iz Meke. I bojte se Allaha i znajte da On teško kažnjava. Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža. A za dobro koje učinite Allah zna. I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 196, 197)

O muslimani, Allahov prijatelj Ibrahim i njegov sin Ismail boravili su u ovoj dolini, podigli su ovu Kuću, a Ibrahim, alejhis-selam, obavio je hadž i pozvao je ljude da hodočaste Allahovu kuću. Ljudi su se odazvali njegovom pozivu i hodočastili su Božiju kuću, generacija za generacijom, sapirući na njenoj zemlji svoje grijeha i obnavljajući ugovor sa svojim Gospodarom.

Prvi ugovor sa Allahom, džellešanuhu, bio je: ostvaranje tevhida i čuvanje Njegovog prava. Uzvišeni kaže: “I kada smo kao pribježište Ibrahimu pokazali mjesto gdje je Hram, rekli smo: ‘Ne smatraj Nama nikoga ravnim.’” (El-Hadždž, 26)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslan je u vremenu u kome je vladala anarhija u politici i moralu, dekadencija u civilizaciji i podučavanju, izgubljenost u ciljevima i težnjama, i pored svega toga prvo ka čemu je usmjerio svoju misiju bio je poziv u tevhid – vjerovanje u jednog Boga i ispravljanje pogrešnih vjerovanja kod svojih novih sljedbenika. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Klanjanje moje,

i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema saučesnika; to mi je naređeno i ja sam prvi musliman.” (El-En’am, 162, 163)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, cijeli svoj život, do posljednjeg daha, posvetio je uspostavljanju, utemeljenju tevhida, njegovoj odbrani od svih nasrtaja, upozoravanju na ono što ga narušava i poništava i dostavljanju Objave. Uzvišeni kaže: “I, pored Allaha, ne moli se onome ko ti ne može ni koristiti ni nauditi, jer ako bi to uradio bio bi, uistinu, nevjernik. Ako ti Allah dade kakvu nevolju, niko je osim Njega ne može otkloniti, a ako ti zaželi dobro – pa, niko ne može blagodat Njegovu spriječiti; On njome nagrađuje onoga koga hoće od robova Svojih; On prašta i milostiv je!” (Junus, 106, 107); “Vi se, mimo Allaha, kumirima klanjate i laži smišljate. Oni kojima se vi, mimo Allaha, klanjate ne mogu vas nikakvom hranom nahraniti; vi hranu od Allaha tražite i Njemu se klanjajte i Njemu zahvalni budite! – Njemu ćete se vratiti!” (El-Ankebut, 17); “Ko je u većoj zabludi od onih koji se, umjesto Allahu, klanjaju onima koji im se do Sudnjeg dana neće odazvati i koji su prema njihovim molbama ravnodušni. Kada ljudi budu sabrani, oni će im biti neprijatelji i poreći će da su im se klanjali.” (El-Ahkaf, 5, 6)

Dok je gradio Kabu, Ibrahim, alejhis-selam, molio je Allaha: “Gospodaru naš, učini nas dvojicu Tebi odanim, i porod naš neka bude odan Tebi, i pokaži nam obrede naše.” (El-Bekara, 128)

Islam je pokornost Allahu, predanost Njemu u izvršavanju njegovih propisa i odricanje od širka i njegovih sljedbenika.

Riječima: “Pokaži nam obrede naše”, utemeljuje se “ispravnost” i obaveza slijeđenja šerijata kao jednog od osnovnih vrijednosnih kriterija. Neka vaša vjera bude iskrena i vodite brigu o svojim djelima i namjerama.

Hadž se ne smije pretvoriti u ono što se kosi sa njegovim intencijama: nema poziva osim poziva u tehid – obožavanje Allaha Jedinog, nema slogana osim slogana tevhida i sunneta. Islam je Allahova vjera i šerijat je Njegov vjer zakon.

Obaveza je onoga, do koga dođu Allahove riječi i Poslanikov sunnet, da slijedi istinu i odbaci sve ostalo. Ničije riječi ne smiju se staviti ispred Kur’ana i sunneta, ma ko on bio. Uzvišeni Allah kaže: “Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju Njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne ili da ih patnja bolna ne snađe.” (En-Nur, 63) Ummet je onoliko slab koliko su u njemu zastupljene novotarije i slijeđenje strasti.

Hodočasnici Allahove kuće, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je posebna vremena i mjesta na kojima je više vremena provodio u dovi, i preporučuje se svakom muslimanu da ga slijedi u tome, a to su: dan Arefata, a posebno pred kraj dana; poslije sabah-namaza na Muzdelifi, sve dok se dobro ne razdani; nakon bacanja kamenčića na prvo i drugo džemre u danima tešrika i na Safi i Mervi.

Trudite se da izvršite svoje obrede na propisan način, bojte se Allaha u onome što radite i izostavljate, budite iskreni u svojim djelima, slijedite uputu i sunnet, klonite se svega što može “okrnjiti” vaš hadž i umanjiti njegovu vrijednost, budite blagi, smireni i samilosni prema vašoj braći muslimanima, a posebno u velikim gužvama, u toku tavafa i bacanja kamenčića, na ulazima u Mesdžidul-haram, i vodite računa o svetosti ibadeta i uzvišenosti trenutka.

Znajte da ova država, njeno vođstvo, organi i institucije ulažu velike napore u pružanju najboljih usluga i olakšavanju hadža svim hodočasnicima. Cjelokupna organizacija i sistem hadža napravljeni su tako da služe vašim interesima i svi ovi naponi su isključivo radi vas. Držite se uputstava, slijedite propisane procedure i budite svjesni, svakog trenutka, gdje se nalazite i zbog čega ste ovdje.

Budite najbolji što možete, u ponašanju i moralu, trudite se, težite cilju ili blizu njega, ohrabrujte i ulijevajte nadu, jer ste došli u goste Plemenitom Gospodaru. Neka vaš hadž bude mebrur, vaš trud nagrađen i vaši grijesi oprošteni.

Donosite salavate i selame na najbolje stvorenje i najčišćeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, sallallahu alejhi ve sellem.

Allah podario blagoslov meni i vama u Kur'anu i sunnetu, i okoristio nas njihovim ajetima i mudrošću. Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe i za vas.

POUKE I PORUKE HADŽA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

10. zul-hidže 1438. po Hidžri / 1. septembar 2017.

Hvala Allahu Koji je propisao ibadete, i učinio ih suštom mudrošću i plemenitim ciljevima.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Darovatelja, Blagodarnog, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, najsavršenije stvorenje i najbolji čovjek, neka je na njega Allahov blagoslov, na njegovu časnu porodicu i ashabe, nosioce najvećih vrlina i počasti.

Bojte se Allaha, Allahovi robovi! I znajte da hadž ima svoje uzvišene tajne, neizmjerne mudrosti i plemenite intencije. Uzvišeni Allah nijednu od pet temeljnih islamskih dužnosti nije propisao bez razloga, i nije bez razloga to što se muslimani okupljaju na jednom mjestu i u jednom vremenu radi obavljanja hadža. Ako bolje razmislimo o ovome, doći ćemo do jasnog zaključka da je cilj tog okupljanja jedinstvo muslimana i praktična demonstracija muslimanske solidarnosti.

O muslimani, hadž sadrži veličanstvene poruke i pouke, a jedna od najvažnijih je podsjećanje islamskog ummeta na najveću vjersku obavezu – ostvarenje tevhida, vjere u jednog Boga, i najuzvišeniji cilj – pokornost i predanost Njemu. Zbog toga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svoj hadžski odaziv Allahu, telbiju, utemeljio na tevidu: “Lebbejkallahumme lebbejke, lebbejke la šerike leke! – Odazivam Ti se, Gospodaru, odazivam. Odazivam Ti se, Ti nemaš druga, odazivam Ti se!”

Također, vjerovjesnici prije njega činili su telbiju i odazivali se Allahu tevidom, čistom i nepatvorenom vjerom. To nas uči da je obaveza svakog muslimana da ovo uzvišeno značenje primijeni u svom cjelokupnom životu, u svim njegovim segmentima: kada moli, da moli samo Allaha, kada traži pomoć, da traži samo od Allaha, kada se zavjetuje, da se zavjetuje samo Allahu, kada prinosi žrtvu, da je prinosi samo u ime Allaha, da se oslanja samo na Allaha,

i da pomoć i pobjedu traži samo od Allaha, s čvrstim ubjeđenjem da Allah, džellešānuhu, jedini upravlja kosmosom, da je On jedini Stvoritelj i Opskrbitelj, Onaj Koji život i smrt daje, Koji stvara i oživljava, Koji korist i štetu daje. Ostvarenje tevhida temelj je sigurnosti i stabilnosti islamskog ummeta: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu.” (El-En’am, 82)

Ono što posebno zapažamo u Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, hadžu jeste intenzivnije učenje dove na mjestima obavljanja hadžskih obreda, u tavafu, na Safi i Mervi, na Arefatu i Muzdelifi, i u danima tešrika nakon bacanja kamenčića na malo i srednje džemre. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je predan i skrušen u dovi, nije upućivao dove nikome osim Allahu, ni vjerovjesniku ni evliji, ni mrtvom ni idolu, ni kamenu ni drvetu, nego jedino Allahu, jer je dova ibadet – pobožno djelo. On nas je naučio da svoje dove ili bilo koji drugi ibadet upućujemo samo Allahu i nikome drugom.

Hadž nas, također, uči iskrenosti u djelima. Kaže Uzvišeni: “Hadž i umru radi Allaha izvršavajte!” (El-Bekara, 196). Ovu kur’ansku naredbu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, proveo je u djelo prilikom oblačenja ihrama i ulaska u hadžske obrede, rekavši: “Gospodaru moj, neka ovaj hadž bude iskren, i da u njemu ne bude rijaluka (pretvaranja) i želje za tuđom hvalom.”

Hadžija će svojim djelom nijetiti Božiju nagradu, a ne da bi se za njega čulo i da bi bio viđen, neće činiti ništa što je u suprotnosti sa ihlasom, iskrenošću, kao što je fotografisanje za vrijeme izvršavanja obreda, s namjerom pokazivanja pred ljudima, i da bi mu, po povratku kući, ljudi ukazali počast i oslovljavali ga sa “hadžija”.

O muslimani, hodočasnici Allahove kuće, hadž nas uči potpunoj predanosti Božanskim propisima, makar ih svojim razumom ne mogli dokučiti niti proniknuti u njihovu suštinu niti razumjeti njihovu mudrost ili značenje, kao što je bacanje kamenčića, ubrzano hodanje između Safe i Merve, noćenje na Muzdelifi pod otvorenim nebom i sl. Ako su i navedene neke mudrosti tih obreda, ipak ostaje da su to pobožna djela koja čovjek izvršava drage volje i uz potpunu predanost. Svaki musliman dužan je živjeti svoj život onako kako mu je Allah propisao, biti pokoran i predan, zaustaviti se kod Božijih granica i ne prelaziti ih, ako mu se otkrije mudrost nekog propisa, prihvatit će je, a ako ne, pokorit će se naredbi svog Gospodara bez kolebanja, sumnje i pogovora.

Hadžije su, tokom obavljanja hadžskih obreda, često izgovarali riječi telbije: “Lebbejkallahumme lebbejke”, koje znače: “Odazivam Ti se nakon odaziva i pokoravam Ti se nakon pokornosti”, pa nas hadž tako uči da se odazovemo svome Gospodaru, pohrlimo Mu, požurimo sa izvršenjem Njegovih propisa i klonimo se grijeha tokom cijelog života. Allah, džellešanu, kaže: “O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati; i neka znate da se Allah upliće između čovjeka i srca njegova, i da ćete se svi pred Njim sakupiti.” (El-Enfal, 24)

O vjernici, u ajetima koji govore o hadžu, Allah, džellešanu, upućuje na obavezu “opsrkbljivanja bogobojažnošću”, i kaže: “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobojažnost” (El-Bekara, 197).

Hadžski propisi u Kur'anu završavaju se riječima: “...samo ako se grijeha kloni/ako je bogobojažan”, (El-Bekara, 203), što je jasna poruka da je Allah, džellešanu, propisao ove propise s ciljem postizanja bogobojažnosti, tj. izvršavanja Njegovih propisa onako kako je On naredio. Opće je poznato da je za “hadž mebrur” (kabul kod Allaha) potrebno da se hadžija kloni zabranjenih stvari, čuva svoj hadž, sačuva se grijeha i ružnih riječi, obaveže na bogobojažnost i bori protiv svoje duše i njenih prohtjeva.

Na taj način hadž uči čovjeka da se navikava na pohvalna svojstva, lijepo ponašanje i izgradi kod sebe jak karakter. U tom kontekstu Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Navikavajte se na dobro, jer je dobro navika.”

Onaj ko obaveže svoju dušu dobrom, otići će s hadža zadovoljan njome, okrunut će je i ukrasiti lijepim ahlakom i očistiti od ružnih svojstava kao što su psovka, ismijavanje drugih, vulgarnost, proklinjanje, vrijeđanje, ogovaranje, prenošenje tuđih riječi, laž, prevara, pronevjera i dr.

Nasuprot tome, hadžija će paziti da ničim ne povrijedi islamske bratske veze koje ga obavezuju na ljubaznost, samilost, pomaganje i solidarnost, i da se okiti svojstvima pravih vjernika, kao što su blagost, strpljivost, praštanje, poniznost, darežljivost i mnoge druge pohvalne osobine.

Musliman za vrijeme hadža prolazi kroz školu u kojoj uči teoretske i praktične životne lekcije.

O vjernici, donosite salavate i selame na najboljeg čovjeka, pokoravajući se Allahovoj naredbi u mudrim ajetima: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika.

O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56).

Allahu moj, smiluj se i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i ashabe.

POKORAVANJE BOŽIJIM NAREDBAMA (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi

17. zul-hidže 1438. po Hidžri / 8. septembar 2017.

Hvala Allahu Koji je počastio Svoje robove odabranim vremenima, i obasuo ih blagodatima, vidljivim i nevidljivim, Dobročinitelju, Milostivom, nema kraja Njegovom dobročinstvu, Njegove blagodati se ne mogu pobrojati, nema granica Njegovim darovima. Hvalim Ga, zahvaljujem Mu, slavim Ga i veličam.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema i Koji je učinio hadž znamenjem tevhida – vjere u jednog Boga na završetku godine, ukrasom blagoslovljenih dana i noći i najveličanstvenijim svemuslimanskim godišnjim skupom da bi koristi imali i svjedočili Božije blagodati. Njemu pripada hvala, savršenstvo, uzvišenost i počast, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob, poslanik, odabranik, prijatelj, i najbolji čovjek koji je klanjao, postio, obavljao hadž i učio telbiju, najugledniji i najcjenjeniji poslanik, neka su na njega Božija milost, blagoslov i spas, i na njegove ashabe, blještave zvijezde, nosioce dobra, plemenitosti i vrlina, i na one koji ih slijede u dobročinstvu, onoliko koliko je stvorenja, prvih i potonjih. Hodočasnici Allahove kuće, oporučujem sebi i vama bogobojaznost, u tajnosti i javnosti, kod kuće i na putovanju, jer muttekije – bogobojazni su Allahovi prijatelji, evlije “koji se ničega neće bojati i ni za čim neće tugovati” (Junus, 62).

Hodočasnici Allahove kuće, koliko je Božijih blagodati u kojima uživete i kojima vas neprestano obasipa: On je u vašim srcima probudio čežnju i ljubav za hadžom i svetim mjestima; On vam je olakšao dolazak u ovu blagoslovljenu zemlju; On vas je uputio i pomogao u obavljanju vaših obreda i boravku na ovim časnim mjestima, baštini dvojice Allahovih prijatelja Ibrahima i Muhammeda, alejhima-selatu ves- selam. Zahvaljujte Allahu na blagodati hadža i izvršenja obreda u miru, sigurnosti, lakhoći i blagostanju. Od zahvalnosti Allahu je zahvalnost svima onima koji su aktivno pomogli da ovogodišnja sezona hadža protekne u najboljem redu, i koji su, nakon Allaha, najzaslužniji za olakšavanje hadžskih obreda hadžijama, pružanje svih potrebnih usluga i sigurnost, na čelu

sa našim vođstvom i pretpostavljenima, organima bezbjednosti i odgovornima u svim sektorima, neka im Allah od Sebe podari najveću nagradu.

Hodočasnici Allahove kuće, Allahova je milost prema muslimanima da im je u svakoj godini dao odabrana vremena za pokornost i činjenje dobrih djela, kako bi obezbijedili sebi opskrbu za ahiret, sveli iskren obračun sa sobom, svojim razumom i srcem, podsjetili se i savjetovali, ispravili putanju svog kretanja, nadoknadili propušteno u životu i preispitali svoj način života. Kada se poveća otuđenost od Božije Objave, lica “zapljusnu” otrovi krivotvorenja i ostavljanja propisa, duše obole od grijeha i strasti, proširi se prašina iskušenja i smutnji, promijene se srca, pokidaju konci bratstva i bliskosti i šejtan uspije zavaditi muslimane nakon što izgubi nadu da će ga vjernici obožavati.

Jedino utočište i spas je u bijegu Allahu, sunnetu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, čvrstim temeljima i univerzalnim principima. Blagostanje, pitki izvor, plodno tlo i čistoća je u čuvanju granica Božije objave i istinskoj predanosti Kur'anu i sunnetu, na način kako su to razumijevali ashabi, radijallahu anhum.

Islamski učenjaci, reformatori i pravedni muslimanski vladari uvijek su se sklanjali u ovaj neprobojni bedem i štitili se njegovom zaštitom; držali su se zajedno i gasili žeravice razdora, podjela, odstupanja od temeljnih istina vjere, zavođenja zabludjelih vođa, dominacije sumnji i strasti u društvu, čvrsto vjerujući da posljednje generacije ummeta neće uspjeti osim onako kako su uspjele prve generacije.

Najvažniji princip kojim su prve generacije sačuvale razum i srca od zablude je potpuna pokornost Allahu i Poslaniku i nesuprotstavljanje vlastitog mišljenja i prohtjeva duše tekstovima Objave. Islam se ne može održati u srcu osim pokornošću.

O muslimani, upravo na ovom principu, pokornosti Allahu i Poslaniku, hadžije su odgajale svoje duše tokom cijelog hadža, i u svim svojim obredima. To je apsolutna pokornost Allahu, u zadovoljstvu, spokojstvu, smirenosti i radosti, bez prigovora i negodovanja, pokleknuća i umora, što i jeste jedna od najvećih intencija i ciljeva hadža. Srčana i tjelesna predanost Allahu i Njegovim propisima u hadžskim obredima manifestuje se na više načina: boravak na Arefatu, noćenje na Muzdelifi i Mini, tavaf, sa'j, bacanje kamenčića, brijanje kose, klanje kurbana, ihramske zabrane. Svi ovi obredi svjedoče da je jedan od najvažnijih efekata hadža izgradnja svijesti o obaveznosti ibadeta pokoravanja

Allahu i Poslaniku, kojim se iskazuje poniznost pred Allahom i priznaje vlastita nemoć i slabost i potreba za milošću i zadovoljstvom Onoga u Čijoj je ruci sve i Kojem se vraćaju sve stvari.

O muslimani, pokornost Allahu i slijeđenje Poslanikovog puta osnovno je obilježje iskrenosti, temelj Božije zaštite i istinski ispit čovjekovog vjerovanja i islama, kao što kaže Uzvišeni: “I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore” (En-Nisa, 65); “Kada Allah i Poslanik Njegov nešto odrede, onda ni vjernik ni vjernica nemaju pravo po svom nahodaženju postupiti” (El-Ahzab, 36).

Ko potčini svoju pamet, srce i tijelo svome Stvoritelju, Allah će njime biti zadovoljan i učinit će ga zadovoljnim, opskrbit će ga lijepim životom, i on će svoj život živjeti sa Allahovim svjetlom, na uputi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i spasit će se od šteta, zla, teškoća i briga, jer se on potčinio svome Zaštitniku, pa ga je On sačuvao i uputio. Uzvišeni kaže: “Onaj ko se sasvim preda Allahu, a uz to čini dobra djela, uhvatio se za najčvršću vezu. Allahu se na koncu sve vraća.” (Lukman, 22)

Ne postoji bolji i vredniji čovjek od onoga koji se predao Allahu: “Ko je bolje vjere od onoga koji se iskreno preda Allahu, čineći još i dobra djela, i koji slijedi vjeru Ibrahimovu, vjeru pravu? – A Ibrahima je Allah uzeo za prijatelja.” (En-Nisa, 125) Spominjanje Božijeg vjerovjesnika Ibrahima, alejhis-selam, u kontekstu iskrene predanosti Allahu, dokaz je da je to vjera kojom je Allah zadovoljan i koju voli, i da je Ibrahim, alejhis-selam, poslije našeg vjerovjesnika Muhammeda, najbolji vjerovjesnik koji je ostvario potpunu predanost i pokornost Allahu.

Tako su u istom kontekstu spomenuti najveća obaveza i najveći vjerovjesnik poslije Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao što mu je to posvjedočio Uzvišeni Allah riječima: “Iste vjere kao i on bio je i Ibrahim, kad je Gospodaru svome iskrena srca došao.” (Es-Saffat, 83–84)

Predanost Allahu bilo je obilježje oca vjerovjesnika Ibrahima, alejhis-selam. Uzvišeni kaže: “Kada mu je Gospodar njegov rekao: ‘Budi poslušan!’ – on je odgovorio: ‘Ja sam poslušan Gospodaru svjetova!’” (El-Bekara, 131).

Allah ga je iskušao s nekoliko riječi, pa ga je, nakon toga, učinio vođom ljudima, primjerom čestitosti, pokornim Allahu, pravim vjernikom. Allah mu

je naredio da javno obznani svoju vjeru u jednog Boga, i on se pokorio Božijoj naredbi, javno je proklamovao i pozivao u vjeru u Jednog Boga, raspravljao se sa svojim narodom i navodio mu argumente.

Zatim mu je Uzvišeni naredio da odvede svoga sina Ismaila i njegovu majku Hadžeru, alejhimes-selam, u Meku i ostavi ih tamo, u neplodnoj kotlini, u kojoj nisu imali ni roda ni bilo koga, i on je svoj slučaj predao Allahu. Hadžera ga je dozivala: “O Ibrahimе, zar odlaziš i ostavljaš nas u ovoj kotlini u kojoj nema ljudi niti bilo čega?” Ponovila je to više puta, a on se nije osvrtao na njene riječi, a zatim mu je rekla: “Je li ti Allah ovo naredio?” “Da”, reče on. Na to Hadžera reče: “Onda nas On neće napustiti.”

I je li ih Allah napustio? Je li ih Allah napustio? Ne, tako mi Allaha, nego ih je počastio i uzdigao, okrenuo je ljudska srca prema njima i učinio da ih pohode s ljubavlju i milošću i ovjekovječio spomen na njih.

Zatim mu je naredio da sagradi Kuću, i on je postavio temelje i podigao građevinu, i oglosio je ljudima hadž, i ljudi su došli sa svih strana. A onda je došlo najveće iskušenje i ispit, koje bi malo ko mogao podnijeti, a to je Božija naredba Ibrahimu, alejhis-selam, da žrtvuje svoga sina, plod svog srca, odanog i plemenitog Ismaila, nakon što je stasao u prelijepog mladića i odrastao toliko da mu može u poslu pomagati. I kada mu je bio potrebniji nego ikad, on se i ovaj put, bespogovorno povinovao Božijoj naredbi, položio svoga sina čelom prema zemlji, a on mu kazao: “O oče moj”, reče, “onako kako ti se naređuje, postupi; vidjet ćeš, ako Bog da, da ću sve izdržati” (Es-Saffat, 102); “I njih dvojica poslušajte, i kad ga on čelom prema zemlji položi, Mi ga zovnusmo: “O Ibrahimе, ti si se Objavi u snu odazvao; – a Mi ovako nagrađujemo one koji dobra djela čine” (Es-Saffat, 104–106). Da, hodočasnici Allahove kuće, to je bio najveći ispit pokornosti i predanosti Allahovim naredbama, koji čovjeka uzdiže na najveće stepene dobročinstva, savršenstva i najviših deredža, i zato je Allah, džellešuanu, nagradio Ibrahima najvećom nagradom i iskupio njegovog sina velikim ovnom i njegov čin prinošenja žrtve učinio tradicijom sljedbenika čiste vjere – tevhida do Sudnjeg dana, ovjekovječio je spomen na njega i učinio ga predvodnikom ljudima. Uzvišeni kaže: “I u naraštajima kasnijim mu spomen sačuvasmo: ‘Nek je u miru Ibrahim!’ Eto tako Mi nagrađujemo one koji dobra djela čine, a on je, doista, bio rob Naš, vjernik.” (Es-Saffat, 108–III)

Hodočasnici Allahove kuće, ko se istinski preda Allahu i bude zadovoljan Njegovim vjerzakonom i odredbom, i bude se čvrsto držao Vjerovjesnikovog sunneta i slijedio njegove stope, ne bude se suprotstavljao i srdio, neka se ne boji i ne strahuje od propasti, za njega nema straha, nikada neće zalutati i nesretan biti, a sve to je samo posljedica pokornosti Allahu i Njegovom Poslaniku koja se smatra jednom od najveličanstvenijih intencija hadžskog ibadeta.

Cilj je da se hadžije vrte svojim kućama sa srcima ispunjenim ibadetom teslima – pokornosti, nakon što su se navikli na njega i svojski ga prihvatili u danima hadža, i da otvore novu, potpuno čistu stranicu u svojim životima, koju će ispuniti zadovoljstvom Uzvišenim Allahom, Njegovom odredbom, propisima, sudom i obožavanjem, i zadovoljstvom Muhammedom, kao poslanikom i vjerovjesnikom, i da obožavaju Allaha između straha i nade, iz ljubavi prema svom Gospodaru i pokoravajući se Njegovim naredbama, i da takvi ostanu do smrti. “Da li je onaj koji u noćnim satima u molitvi vrijeme provodi, padajući licem na tle i stojeći, strahujući od onoga svijeta i nadajući se milosti Gospodara svoga...?, Reci: ‘Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju? Samo oni koji pameti imaju pouku primaju!’” (Ez-Zumer, 9)

O muslimani, pokornost Allahu i Poslaniku je počasno mjesto i uzvišen stepen, i dokaz je istinitosti vjerovanja, iskrenosti namjere i čistoće srca od prljavština višeboštva i idolatrije, prezrenih novotarija i niskih strasti, a ove tri stvari su osnova svakog zla i korijen svakog iskušenja i nereda.

Suština pokornosti Allahu i Poslaniku ogleda se u tome da čovjek predano radi na čišćenju srca od sumnje koja se suprotstavlja Božijem govoru, ili strasti koja se suprotstavlja Božijoj naredbi i zabrani, ili želji koja se suprotstavlja iskrenosti, ili prigovoru koji se suprotstavlja Božijem zakonu i odredbi; ako to postigne, očistio je svoje srce, i njegovo srce je postalo iskreno, zdravo i čisto od svake bolesti koja ga uništava i slabi. Neće se spasiti na dunjaluku i na ahiretu osim onaj čije je srce iskreno, pokorno Allahu, uvjereno u Njegovu naredbu i obećanje. Uzvišeni kaže: “Na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti” (Eš-Šuara, 88–89).

Upućen i svjestan Allahov rob nikada se neće suprotstaviti Božijem istinitom govoru neutemeljenim sumnjama ili štetnim novotarijama, i neće Božija lijepa imena i savršena svojstva neispravno tumačiti i krivotvoriti, i neće se suprotstavljati Božijim naredbama i zabranama slijeđenjem strasti i prohtjeva,

i neće svoju predanost Božijoj volji i iskrenost kvariti rijalukom, pretvaranjem pred ljudima i činjenjem djela s nijetom da bi se za njih čulo, da njegova djela ne bi bila poput “varke u ravnici u kojoj žedan vidi vodu, ali kad do tog mjesta dođe, ništa ne nađe” (En-Nur, 39).

Ne suprotstavlja se Božijoj odredbi i propisima, ne srdi se i ne pada u očaj, ne odbacuje Božiji zakon.

Prema tome, istinska pokornost je da se čovjek sačuva od svih ovih zala i preda se svojim razumom, srcem i tijelom Allahu i Njegovom Poslaniku, bez protivljenja, suprotstavljanja, sumnji, tumačenja i krivotvorenja. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne odlučujte se ni za što dok za to ne upitate Allaha i Poslanika Njegova, i bojte se Allaha!” (El-Hudžurat, 1).

O muslimani, ovo je iskreno, čisto srce koje se u potpunosti predalo Allahu, i sačuvalo se smutnji, sumnji i strasti. Ono ne prihvata smutnje, a ako mu se ponude, ono ih odbacuje i suprotstavlja im se, a kada god ih odbaci i suprotstavi im se, na njemu se utisne bijela tačka, sve dok ne postane u potpunosti čisto i osvjetljeno svjetiljkom imana.

Nasuprot čistom srcu je mrtvo, tvrdo i zapečaćeno srce, koje, kada mu se god ponudi smutnja, sumnje ili strasti, objeručke ih prihvati i upije, i na njemu se utisne crna tačka sve dok u potpunosti ne pocrni, ne zastrani i ne okuje u okove zablude i nevjerstva, nakon čega ne raspoznaje istinu od neistine i neistinu od istine, osim ono što mu njegova strast naredi.

Između ova dva srca, zdravog i mrtvog, je prevrtljivo srce, koje se ne može održati u jednom stanju, i u kojem se ne može učvrstiti vjerovanje i iskrena pokornost Allahu i Poslaniku: nekada se uspije izboriti protiv sumnji i strasti, i ostati sa vjernicima, a nekada prihvata smutnje i povlači se pred njima i prima svojstva grešnika i licemjera.

Hodočasnici Allahove kuće, suprotstavljanje sumnjama i strastima i borba sa samim sobom u njihovom odbacivanju je nužna i obavezna za onoga ko se želi spasiti, sačuvati svoje srce i očistiti svoju dušu, jer nema ništa opasnije za srce od toga da njime ovladaju sumnje i strasti, i prihvatanje svake smutnje koja mu se ponudi. Istinska opasnost sumnji i strasti, po ljudsko srce, krije se u tome da strasti, sumnje i suprotstavljanje Božijoj objavi iskrivljuju i stvaraju pogrešnu percepciju o općepoznatim činjenicama i korisnom znanju, zbog čega dolazi do zastranjenja u vjerovanju i razumijevanju i upadanja u novotariju,

širk i nevjerovanje. Uzvišeni kaže: “A onoga koga Allah želi u njegovoj zabludi ostaviti, ti mu Allahovu naklonost ne možeš nikako osigurati. To su oni čija srca Allah ne želi očistiti” (El-Maida, 41). Također, slijedenje strasti negativno utječe na čovjekovu namjeru, “prikiva” ga za zemlju, zarobljava i okiva, i postaje, kao što to opisuje Uzvišeni: “O vjernici, zašto ste neki oklijevali kada vam je bilo rečeno: ‘Krenite u borbu na Allahovu putu!’, kao da ste za zemlju prikovani? Zar vam je draži život na ovome svijetu od onoga svijeta? A uživanje na ovome svijetu, prema onome na onome svijetu, nije ništa.” (Et-Tevba, 38)

MIR I SIGURNOST (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs
24. zul-hidže 1438. po Hidžri / 15. septembar 2017.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Tebi zahvaljujemo, Gospodaru, od Tebe pomoć i oprost tražimo, Tebi se kajemo, Tebe hvalimo onako kako Ti i dolikuje. Gospodaru, Tebi pripada hvala. Gospodaru, Ti si Es-Selam i od Tebe je selam – mir. Uzvišen neka si, Svemoćni i Plemeniti.

Hvala Allahu u javnosti i tajnosti, hvala Mu u tuzi i sreći.

Hvala Allahu za ono što znam i za ono što je mom razumu nepoznato.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Vladara, Svetog, Onoga Koji je bez mahana, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, koji je poslan sa najvišim vrijednostima Božijim stvorenjima, neka su na njega Božija milost, blagoslov i mir, i na njegovu čistu i plemenitu porodicu, i ashabe predvodnike u znanju, i tabiine, nosioce dobra i ljubaznosti, i one koji ih slijede u dobročinstvu, nadajući se Džennetu od Gospodara, do kraja vremena.

Bojte se Allaha, Allahovi robovi, jer se bogobojaznošću ostvaruju ciljevi, postižu stepeni, razbijaju tmine, priskrbuju darovi i zaslužuje lijepa završnica. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

Budi bogobojazan u svakoj situaciji; čisto i trajno je samo ono što se Allahu posveti.

Ako budeš slijedio put bogobojaznosti, čvrsto i snažno, preteći ćeš onoga koji misli da se ne može preteći.

O muslimani, islamski ummet nalazi se u odabranim danima i blagoslovljenim vremenima, u kojima je jedan od najvrednijih ibadeta hadž, hodočašće Allahove časne kuće.

Ovaj ibadet uči nas vrlo važnom pitanju, koje zadire u samu njegovu srž i predstavlja jedno od njegovih najprepoznatljivijih obilježja i karakteristika, pitanje koje je potrebno islamskom ummetu i cijelom čovječanstvu, a koje priliči ambijentu oprostaja, rastanka, duševnog mira i blagosti, i utočištu istine i njenom glasonoši.

To je pitanje mira i sigurnosti među ljudima, koje je islam rasvijetlio do u tančine i ugradio ga u svoje savršene propise i uzvišene intencije, i koje u sebi sublimira sva značenja ljudskosti i morala, a posebno u ovom vremenu u kojem je smutnja podigla svoju zastavu i mobilizirala svoju vojsku zla, i u kojem “cvjetaju” ekstremizam, terorizam, ubijanje, sektaštvo i teror.

Moja vjera je islam, vjera spokoja, sigurnih temelja i ljubavi.

Vjera prisnosti, tolerancije i upute. Ogromna je razlika između istine i laži.

O vjernici, potreba čovječanstva za mirom je urođeni nagon, ljudska nužnost i šerijatski interes, jer bez mira nema izgradnje, prosperiteta, progressa, uzdignuća, razvoja i stvaralaštva.

Nasuprot miru su destrukcija, propast i stagnacija.

Svijetom je prije islama upravljao plemenski fanatizam, decenijama i stoljećima vođeni su ratovi zbog prestiža ili osvete, prolijevana je nedužna krv i stvarana su neprijateljstva. Došao je islam i posvetio posebnu pažnju pozivu u mir i odbacivanje ratova, nasilja, ubijanja i neprijateljstava i utemeljio je posebnu nagradu za to.

Islam, a ne nešto drugo, ugasio je žeravicu zla i nedaća, oslobodio je čovječanstvo okova mržnje i zlobe i poveo ga putem harmonije, spokojstva, mira i vjernosti.

On je ljekoviti eliksir za svaku bolest koja je na koljena i one najizdržljivije “oborila”.

Allah je učinio duše sklone uputi i islamom osvijetlio put upućenima.

Islam je vjera mira i sigurnosti, solidarnosti i harmonije, a njegovi propisi nemaju nikakvu drugu namjenu osim postizanja ovosvjetskih i onosvjetskih koristi, drugim riječima rečeno: gdje je korist, tamo je šerijat. Nije slučajno riječ selam, mir, izvedena od riječi islam, jer svijet nije upoznao istinski mir do poslanstva posljednjeg Poslanika, prvaka čovječanstva, alejhis-selam, i u okrilju šerijata.

Pojam selam spomenut je u Allahovoj Knjizi na četrdeset i četiri mjesta, dok se riječi harb, rat, i kital, borba, u jednini spominju samo šest puta. Jedno od Allahovih imena je Es-Selam.

On je Es-Selam u pravom smislu te riječi, i salim – čist od svake sličnosti i mahane.

Islamski pozdrav je selam, a Džennet je Darus-selam, kuća mira. Uzvišeni kaže: “Allah poziva u Kuću mira i ukazuje na Pravi put onome kome On hoće” (Junus, 25); “Njih čeka Kuća blagostanja u Gospodara njihova; On će biti zaštitnik njihov zbog onoga što su činili” (El-En’am, 127).

Ummete islama, konkretni primjeri iz Poslanikovog životopisa i islamskih osvajanja ukazuju na to da je najvažniji faktor i temelj širenja islama bio pozivanje na najljepši način, emotivnom porukom, lijepom riječju i lijepim ljudskim odnosom u miru i ratu. Imam Muslim bilježi u *Sahihu* od Burejde, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svojim vojskovođama, prije nego što ih je slao u borbu, oporučivao bogobožnost i lijep odnos prema vojnicima, a zatim im je govorio: “Borite se hrabro i dostojanstveno, ne uzimajte ništa iz ratnog plijena, ne kršite ugovore, ne masakrirajte ubijene, ne ubijajte djecu i žene.” U drugoj verziji se dodaje: “Ne rušite i ne palite crkve, i ne sijecite stabla palmi.”

Allahu ekber! Ovim precizno biranim riječima i svetim porukama, Poslanikove oporuke milosti i saosjećanja potekle su čovječanstvom. Koji je to selam – mir općenitiji, sveobuhvatniji, ljepši, blistaviji i potpuniji od ovog selama koji obuhvata cjelokupan svemir sa svim njegovim stvorenjima, živim i neživim svjetovima! Da li je dunjaluk vidio i historija čula za sveobuhvatnija i potpunija moralna i ponašajna načela i primjere od onih s kojima je došao islam? Da li to razumiju misionari nasilja i terorizma? Pravedni Božiji zakon došao je da bi uspostavio mir i sigurnost među ljudima, a ne da bi širio nered i uništavao imovinu neprijatelja. Šta tek reći za imovinu brata i prijatelja?! Za javno dobro i ono bez čega nema života i napretka? Alija ibn Ebu Talib, radijallahu anhu, rekao je: “Nemoj nikada odbiti primirje koje ti nudi neprijatelj, a u kojem je Allahovo zadovoljstvo, jer je primirje odmor za tvoje vojnike, spas od briga i sigurnost za tvoju zemlju.”

Ja sam musliman i silm – mir, predanost je u mom biću, mir od terorizma i nasilja.

Moj Gospodar je Es-Selam, Onaj Koji daje sigurnost, uzvišena su Njegova imena, Dobrostitovog, Plemenitog, Dobročinitelja.

O vjernici, jedna od velikih neistina koja je pripisana islamu, bez provjeravanja i ustručavanja, a koja je stvorila mit o “strašnoj vjeri”, jeste optužba da je islam vjera terorizma, mača, nasilja i nepravde. Ovo je gnusna optužba koju svojim postupcima opovrgavaju njeni gorljivi agitatori.

Islam je bio, jeste i bit će, Allahovom dozvolom, na visokom mjestu, u stalnoj ekspanziji i procvatu, jer je on ušao u ljudska srca svojom mudrošću, lijepim savjetom i dobročinstvom, a ne grubošću i silom. Kakvu blagodat ili korist možemo očekivati od čovjeka koji je natjeran u vjeru ognjem i mačem? Gospodar svjetova kaže: “U vjeru nema prisiljavanja” (El-Bekara, 256); “Na put Gospodara svoga mudro i lijepim savjetom pozivaj i s njima na najljepši način raspravljaj!” (En-Nahl, 125). Islam je jedina vjera bez čije svjetlosti ne može opstati dunjaluk i bez čije upute neće spoznati Pravi put.

Smijem se zakleti, i ne opozvati svoju zakletvu, da je svijet izgubio mnogo nazadovanjem muslimana i njihovim napuštanjem vodeće pozicije u svijetu, nakon što su mnoga društva zatvorila vrata njegovim zakonima i učenjima. Međutim, naša nada su mladi ljudi, svjesni svoga vremena, vremena tehnologije i modernih izazova. Braćo u vjeri, sigurnost je u mnogim društvima postala poput “varke u ravnici u kojoj žedan vidi vodu, ali kad do tog mjesta dođe, ništa ne nađe”, a istinskog mira i sigurnosti ne može biti u ambijentu nepovjerenja i pokidanih veza među ljudima, nego jedino u ambijentu pravde i ravnopravnosti. Mir se jedino može uspostaviti uspostavom istine i pravde, i davanjem prava onima kojima ona istinski pripadaju.

Allah je stvorio ljude jednakim, nema Gospodara, među njima, niti robova, neće biti mira sve dok se slabi budu žalili na uzurpaciju svojih prava.

Pravda je jedino zamisliva u prostranom okrilju islama.

Ibadet hadža, o vjernici, hodočasnici Allahove kuće, najbolji je primjer i najistinitija riječ o veličanstvenoj i nedodirljivoj islamskoj pravdi. Svi ljudi na hadžu su jednaki, nema razlika među njima. Stari i mladi, bogati i siromašni, svi oni se okupljaju na jednom mjestu, u jednoj odjeći i dižu ponizno svoje ruke prema nebu, i mole Milostivog i Samilosnog da primi njihova djela i oprosti im grijehe.

Plemenita braćo u ostatku svijeta, bojte se Allaha po pitanju mira, sigurnosti, ljubavi i solidarnosti. Praštajte jedni drugima, budite milostivi jedni prema drugima, zbližavajte se, ujedinjujte, a ne okrećite se jedni protiv drugih. Uzvišeni kaže: “Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte!” (Alu Imran, 103).

Čuvajte svoje domovine od nasilja i destrukcije, i klonite se zamki grdnje, prijekora, pesimizma i širenja neprovjerenih vijesti, jer su to najprezrenija svojstva.

Budite ogledalo ljepote šerijata, njegovih uzvišenih principa i dobrote za sve ljude. To su stubovi na kojima počiva uspjeh svake zajednice, uzvišenih ideala i ambicija, i kojima se ponose plemenita, kompaktna, saosjećajna i milostiva društva.

Ako to uspijete postići, sužit ćete prostor onima koji islam optužuju prizemnim i otrovnim optužbama i dokazat ćete da islam nije samo poruka mira nego istinski mir i blagostanje.

Islam, i to kažem s punim ponosom, iznjedrio je najveću civilizaciju koju historija poznaje, i on je, Allahovom dobrotom, najbolji lijek za ekstremizam, s jedne, i asimilaciju i pesimizam s druge strane.

Mir, sigurnost, stabilnost i autoritet države su crvena linija koju nije dozvoljeno prekoračiti i odgovornost su svih muslimana, i svi oni su dužni da ih čuvaju i da se okupe oko svojih vođa i udruže s vlastima u borbi protiv onih koji ugrožavaju sigurnost, pozivaju u zlo i smutnju i razbijaju vjersko i nacionalno jedinstvo, podižu oružane bune protiv vladara i odbijaju pokornost.

Molimo Uzvišenog Allaha da sačuva našu zemlju, islamski ummet, i ostale muslimanske zemlje od zavjere neprijatelja i domaćih izdajnika, i da sačuva “zemlju dva harema” od svakog zla i nedaće, i da je učini svjetionikom istine i mira, jakom i ponosnom, ustrajnom na istini, sigurnom i bezbjednom. On čuje i prima dove onih koji se nadaju. Uzvišeni kaže: “O vjernici, živite svi u miru i ne idite stopama šejtanovim; on vam je, zaista, neprijatelj otvoreni.” (El-Bekara, 208)

Braćo u vjeri, od Allahove dobrote i velikih blagodati, slavljen neka je On, koje izgovaramo i priznajemo, u skrušenosti, itaatu, dovi i zahvalnosti, jeste hodočašće Allahove Časne kuće, koje se ove godine obavlja pod motom: Hadž – poruka mira. Neka naša poruka cijelom svijetu iz Allahove blagoslovljene zemlje, u novoj hidžretskoj godini, koja polahko obasjava horizonte i ispisuje

svoju poruku nade i optimizma, bude: Dodite u mir, u okrilju islama i sunneta najboljeg stvorenja, i čuvajte mir od svih prijetnji i barijera.

Globalni mirovni proces otežavaju aktivnosti cionističke države usmjerene protiv Mesdžidul-Aksaa, progoni, ubistva, etničko čišćenje naše braće u Siriji, Iraku, Jemenu, a posebno Burmi i Arakanu koji svjedoči jednu od najvećih ljudskih katastrofa.

Mir ometa i ekspanzija radikalnih ideja i terorističkih organizacija i finasijska potpora tim organizacijama, ohrabriranje protestnih šetnji i demonstracija, širenje neprovjerenih i zlonamjernih informacija putem neprijateljskih medija i kanala. Obaveza je raditi na promociji kulture mira, putem školskih programa, sredstava informisanja, društvenih mreža, a posebno među mladima kod kojih treba razvijati mehanizme zdravog dijaloga kroz odgojne programe i sistematsku borbu protiv ekstremizma, usađivati vrijednosti tolerancije i suživota, raditi na uspostavljanju globalnog mira i sigurnosti i suzbijanju nasilja i krvoprolića, govora mržnje, sektaških ideologija, raspirivanja smutnji i svega što ugrožava nacionalno jedinstvo.

To je, hvala Allahu, upravo ono što radi ova blagoslovljena zemlja, Allah je čuvao, zemlja islama i simbol mira. Uzvišeni kaže: "A Allah želi vidljivim učiniti svjetlo Svoje, makar ne bilo po volji nevjernicima." (Et-Tevba, 32)

Jedna od blagodati kojom je Uzvišeni Allah privilegovao ovu zemlju jeste da ju je učinio kolijevkom islama, ambasadorom mira i čuvarom dva blagoslovljena harema i onih koji ih hodočaste, hadžija i mu'temira. Hvala Allahu na dobročinstvu i blagodatima.

Allah podario meni i vama blagoslov u Kur'anu i sunnetu, i okoristio nas njegovim ajetima i mudrošću.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane i muslimanke od svakog grijeha i pogreške, a tražite i vi i iskreno se pokajte, On preko loših djela prelazi i prašta.

NOVA GODINA I SAMOOBRAČUN (MEKA)

Hatib: dr. Salih b. Abdullah el-Humejd

2. muharem 1439. po Hidžri / 22. septembar 2017.

Hvala Allahu, Koji ima apsolutnu snagu, moć i ponos, i Kojem, Jedinom, pripada vlast, upravljanje i opstojnost, i Koji je potčinio Svoja stvorenja i propisao im prolaznost. Hvalim Ga, slavljen neka je, On nas podsjeća na mnogobrojne blagodati i upozorava na bolnu kaznu.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Njemu pripada hvala na početku i na kraju, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Allahov rob i poslanik, koga je On pomogao očiglednim i neoborivim dokazima, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegove ashabe, blistave zvijezde, i na tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu.

Oporučujem sebi i vama, o ljudi, da se samo Allaha bojimo. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i obračunavajte svoje duše, jer onaj ko bude obračunavao svoju dušu, prepoznat će se po noćima, odnosno po ibadetu u okrilju noći dok drugi budu spavali, po danima, odnosno po postu danju dok drugi budu uživali u hrani i piću, po suzdržanosti od sumnjivih stvari dok drugi budu miješali halal i haram, po šutnji dok drugi budu pričali, po strahu od Allaha dok drugi budu nemarni, čuvat će svoj jezik i plakat će nad svojim grijesima.

Dovoljno je znanja imati strahopoštovanje prema Allahu, a dovoljno je neznanja biti samoobmanjen. Bolje je ostaviti grijeh nego kajati se zbog njega. Možda jedan tren strasti uzrokuje dugotrajnu bol i tugu. Uzvišeni kaže: "Ko čini dobro, u svoju korist čini, a ko radi zlo, na svoju štetu radi. – A Gospodar tvoji nije nepravedan prema robovima Svojim." (Fussilet, 46)

Cijenjeni vjernici! Dok ispraćamo jednu, a dočekujemo drugu godinu, svako od nas trebao bi zastati i svesti račun sa svojom dušom, račun iskrenosti i razmišljanja, uzimanja pouke i preispitivanja. Ko se bude preispitivao na ovom svijetu, lakše će položiti račun na budućem svijetu, a ko zanemari samoobračun, vječno će se kajati i imat će neslavan kraj. Najbolji podsjetnik i

vaiz je razmišljanje o “onoj” koja prekida sve radosti i užitke i rastavlja voljene i prijatelje – smrti. Allah vas čuvao! Onaj koji zna da je smrt njegov kraj, kabur njegova postelja, Sudnji dan njegov zakazani rok, Džennet ili Vatra njegovo prebivalište ne bi trebao razmišljati ni o čemu drugom osim o povratku Allahu i ne bi trebao gledati ni u šta drugo osim u svoju završnicu, jer kabur i utroba zemlje su njegovo boravište i prebivalište. Razmišljanje o edželu – smrtnom času, pripremanje za njega i zaokupiranost duše njime, prioritet su svakog vjernika, jer sve što će doći je blizu, a sve što neće doći je daleko.

Allahov robe, nemoj zatvarati oči pred smrću, jer duša možda napusti tijelo prilikom spavanja i više mu se ne vrati. Nemoj biti zatočenik vlastitih želja i zarobljenik nade, povorka mrtvih te neće čekati. Allahov robe, ko se bude istinski sjećao smrti, ona će ga osvijestiti po pitanju dunjalučkih slasti i opskrbiti ga skromnošću u željama.

Imam Kurtubi kaže: “Uspavanim dušama i nemarnim srcima potrebne su duge propovijedi i birane riječi, mada su riječi Uzvišenog: ‘Svako živo biće će smrt okusiti’ (Ali Imran, 185) dovoljne kao pouka slušaocu i kao izazov tragaocu.”

Sjećanje na smrt, vjernici, potiče srce na opreznost prema prolaznom dunjaluku i razmišljanje o vječnoj kući. Sjećanje na smrt olakšava teškoće onima koji ih imaju, i pomaže im da lakše prolaze kroz iskušenja. Nijedna teškoća ne traje vječno.

Ka’b, Allah mu se smilovao, kaže: “Ko spozna smrt, lakše će podnositi dunjalučka iskušenja i brige.”

One imućnije sjećanje na smrt čuva od obmanjenosti bogatstvom i ođavanja užicima. Gumam en-Nesai i drugi prenose od Omera ibn Hattaba i Ebu Hurejre, radijallahu anhumu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sjećajte se često onoga što će prekinuti slasti i uživanja.” “A šta je to što će prekinuti slasti i uživanje”. Upitaše, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Smrt.” Jezid er-Rekaši, Allah mu se smilovao, rekao je: “O ljudi, zašto ne plaćete? Kako može spokojno živjeti onaj koga smrt proganja, i čiji je dom kabur, i čija je postelja zemlja, i čije su društvo crvi, a poslije toga je el-fezeul-ekber – smrt, puhanje u rog, veliki strah, i na kraju Džennet ili Džehennem?!”

Sjećanje na smrt, Allah oprostio meni i vama, uzrok je požurivanja tevbe, zadovoljstva srca i revnosti u izvršavanju ibadeta, dok je zaboravljanje smrti uzrok odgađanja tevbe, nezadovoljstva srca i lijenosti u ibadetu.

Razmišljajte, Allah vam se smilovao, o smrti i njenim mukama, čaši i njenoj gorčini. To je zaista najistinitije obećanje i najpravedniji sudija! Smrt je dovoljna da bi bila opomena, da bi natjerala na plač, da bi rastavila voljene i prekinula sve nade.

Es-Suddi, Allah mu se smilovao, u komentaru riječi Uzvišenog: “Onaj koji je dao smrt i život da bi iskušao koji od vas će bolje postupati” (El-Mulk, 2), kaže: “Tj. koji od vas će se najviše sjećati smrti, najbolje pripremiti za nju i najviše strahovati od nje.”

Poštovani vjernici, najefikasniji, najiskreniji i najkorisniji način sjećanja na smrt jeste razmišljanje o umrlim vršnjacima, poznanicima i prijateljima, o njihovom ugledu, stanju, djelima i nadama, i kako je zemlja izbrisala njihove likove i uništila njihova tijela. Supruge su ostale udovice, djeca jetimi, imetak je podijeljen, mjesta su ostala upražnjena, tragovi su nestali. Ostavili su iza sebe prijatelje, prekinule su se sve veze, nestalo je tragova o njima, kuće su im ostale prazne. Sretan je onaj ko uzima pouku od drugih. O muslimani, smrt ima svoju agoniju, muke i teškoće. Naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, na samrti je rekao: “La ilahe illallah, zaista smrt ima svoje muke.” Uzvišeni Allah kaže: “Smrtne muke će zbilja doći – to je nešto od čega ne možeš pobjeći” (Kāf, 19); “A da ti je vidjeti nevjernike u smrtnim mukama, kada meleki budu ispružili ruke svoje prema njima: ‘Spasite se ako možete! Od sada ćete neizdržljivom kaznom biti kažnjavani zato što ste na Allaha ono što nije istina iznosili i što ste se prema dokazima Njegovim oholo ponašali” (El-En’am, 93).

Vjerovanje se ne prihvata na samrti i pokajanje ne koristi kada duša dođe do grla. Allah, džellešānuhu kaže: “Allah prima pokajanje samo od onih koji učine kakvo hrđavo djelo samo iz lahkomislenosti, i koji se ubrzo pokaju; njima će Allah oprostiti – A Allah sve zna i mudar je. Uzaludno je kajanje onih koji čine hrđava djela, a koji, kad se nekom od njih približi smrt, govore: ‘Sad se zaista kajem!’, a i onima koji umru kao nevjernici. Njima smo bolnu patnju pripremili.” (En-Nisa, 17, 18)

Kada dođe smrt, čovjek će poželjeti da se vrati na dunjaluk, da primi islam ako je bio nevjernik ili da se pokaje ako je bio grešnik. Uzvišeni kaže: “Kad nekome od njih smrt dođe, on uzvikne: ‘Gospodaru moj, povrati me da uradim kakvo dobro u onome što sam ostavio!’ Nikada! To su riječi koje će

on uzalud govoriti – pred njima će prepreka biti sve do dana kada će oživljeni biti.” (El-Mu’minun, 99, 100)

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko voli susret sa Allahom i Allah voli susret s njim”, Aiša ili neka druga Poslanikova supruga u čuđenju je upitala: “Ali, mi mrzimo smrt?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nije tako, nego kada vjerniku dođe smrt, on bude obradovan Allahovim zadovoljstvom i počastima, i nema mu ništa draže od onoga što je pred njima, i od sveg srca poželi da se sretne sa Allahom i Allah voli susret s njim, a kada nevjerniku dođe smrt, bude ‘obradovan’ Božijom kaznom, i nema mu ništa mrže od onoga što je pred njim, i od sveg srca poželi da se nikada ne sretne sa Allahom i Allah mrzi susret s njim.” (Buhari)

Ako je umrli bio dobar čovjek, on kaže onima koji ga nose: “Požurite, požurite”, a ako je bio loš čovjek kaže: “Žalosti moja, kuda me vodite?” Njihov glas čuju sva stvorenja osim čovjeka, a kada bi ga on mogao čuti, pao bi u nesvijest. (Buhari)

O vjernici, ono što se događa umirućoj osobi mi ne možemo vidjeti, ali vidimo tragove. Kaže Uzvišeni: “A zašto vi kad duša do guše dopre, i kad vi budete tada gledali, a Mi smo mu bliži od vas, ali vi ne vidite, zašto je onda kad niste u tuđoj vlasti ne povratite, ako istinu govorite?” (El-Vakia, 83–87)

Vjernicima se, prema mišljenju velikog broja komentatora Kur’ana, na smrti, spuštaju meleki: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’, pa poslije ostanu pri tome, dolaze meleki: ‘Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan. Mi smo zaštitnici vaši u životu na ovome svijetu, a i na onome; u njemu ćete imati sve ono što duše vaše zažele, i što god zatražite – imat ćete.’” (Fussilet, 30–31) Za nevjernike, da nas Allah zaštititi, Allah, dželle-šanuhu, kaže: “A da si samo vidio kad su meleki nevjernicima duše uzimali i po licima ih njihovim i straga udarali: ”Iskusite patnju u ognju!” (El-Enfal, 50).

Rekao je hafiz Ibn Dževzi: “Jedna od najčudnijih stvari je potpuna svjesnost umiruće osobe. Njegova pažnja je neopisiva. Njegov strah nema granica. Kaje se za prošlim vremenima, i volio bi da mu se dadne prilika da nadoknadi sve što je propustio. Iskren je u tevbi onoliko koliko je uvjeren u smrt. Gotovo da od kajanja i tuge svisne prije smrti.”

Allahovi robovi, smrt je neminovnost: “Sve što je na Zemlji prolazno je, ostaje samo Gospodar tvoj, Veličanstveni i Plemeniti.” (Er-Rahman, 26–27)

Rokovi su propisani, dani su određeni, opskrba je podijeljena, i Allah, džellešānuhu, neće ubrzati ono čemu nije nastupio rok, i neće odgoditi ono čemu je nastupio rok. Utječemo se Allahu od džehennemske kazne i kazne u kaburu. Pazi se, Allah te čuvao, da tvoj život ne bude dokaz protiv tebe i da tvoji dani ne budu tvoja nesreća i propast. Smrt ne čuje vapaj nevoljnika, žalost rastavljenog, želje i strahove. Pazi, također, da tvoj strah od smrti ne bude zbog žala za dunjalukom. Utječem se Allahu od prokletog šejtana: “Svako živo biće će smrt okusiti! I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (Ali Imran, 185)

O muslimani, od stvari o kojima bi se vjernik također trebao preispitati, razmisliti o njihovim posljedicama i uzeti pouku jeste strah od prikriivenih smutnji – “mudillatul-fiten”, tj. smutnji koje se ljudima nude pod lažnim imenima i ukrašenim maskama, kako bi ih zli ljudi širili, a naivni prihvatili.

Ono na što treba obratiti posebnu pažnju kada su u pitanju prikrivene smutnje jesu negativne posljedice nemarnosti i neopreznosti. Jedna od tih posljedica jeste zasićenost blagodatima i želja za promjenom. Ljudi žele promjenu, ali ne nabolje nego nagore.

Da li, poslije blagodati islama, postoji veća blagodat od sigurnosti, ugodnog života i jedinstvene riječi? Kur'an spominje čudan primjer naroda koji je živio ugodnim i raskošnim životom: “Stanovnici Sabe imali su dokaz u mjestu u kome su živjeli: vrtove, zdesna i slijeva. ‘Jedite hranu Gospodara svoga i budite Mu zahvalni; kakav divan kraj i Gospodar koji mnogo prašta’” (Saba, 15), pa im je dosadio život u blagostanju, osjetili su zasićenje od ugodnog života i tražili su od Allaha nepojmljivu stvar: “Ali oni rekoše: ‘Gospodaru naš, učini veće rastojanje prilikom putovanja naših!’ – i ogriješiš se prema sebi” (Saba, 19).

Utječemo se Allahu od poniženja nakon blagodati. Htjeli su po svaku cijenu osjetiti život destrukcije, rascjepkanosti, nevolja, iskušenja, razjedinjenosti, rasutosti, gubitka i kazne. Rekao je imam Ibn Džerir: “Potcijenili su Allahove blagodati, zamrzili Allahove počasti i ogriješili su se prema sebi”, pa je njihova kazna bila: “... i Mi učinismo da se o njima samo priča, a njih kud koje raselismo.” (Saba, 19)

Kako je noć slična jutru! Kada vidiš nemarne pojedince, i zlobne neprijatelje kako pozivaju u razne pokrete i okupljanja, kao da ne znaju, ili sigurno znaju,

da je to močvara u kojoj se utapaju narodi, i u kojoj haraju epidemije i bolesti, i koja su vrata svakog zla i anarhije. Kakva je to pamet pozivati na rušenje vlastite kuće, a zatim spavati na zemlji, pokrivati se nebom i živjeti u bijedi i siromaštvu? Može li pametan čovjek skinuti sa sebe odjeću, otkriti svoje tijelo i pokazati ljudima svoju sramotu? Može li pametan čovjek odbaciti blagodati i prihvatiti kaznu i iskušenje?

Danas među muslimanima djeluju ideologije sa destruktivnim tendencijama, koje pozivaju u rušenje zajednice i muslimanskih vladara, i žele po svaku cijenu preuzeti vlast u muslimanskim državama. Naša vjera zabranjuje pomaganje takvih ideologija pa makar sa pola riječi. Nezamislivo je da pametan čovjek radi na rušenju vlastitog doma, cijepanju domovine, razbijanju jedinstva i izlaganju ljudskih života i časti opasnosti. Neiskrena osoba ne može proizvesti ideju, niti zaštititi domovinu.

Licemjer se primiri kada je uplašen i pohlepan, a arogantan je kada je siguran i sit. Ide za svojim bolesnim ambicijama, ako se mogu postići mirovanjem, tad miruje, a ako zahtijevaju djelovanje, tad djeluje. Svi oni su slijepi kod očiju, i kontradiktorni su u svojim izjavama, ali to ne opažaju.

Nasuprot njih su pametni i razumni ljudi, koji su zahvalni Allahu, dželle-šanuhu, na blagodatima, i drže se daleko od smutnji, i pridržavaju se smjernica izvornog šerijata i uputa Kur'ana i sunneta, koji naređuju jedinstvo, a zabranjuju podjele i devijacije, u cilju očuvanja jedinstvene riječi i presijecanja svih puteva smutnje.

Čuvanje domovine i okupljanje oko muslimanskih vladara je vjerska obaveza: "O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim." (En-Nisa, 59)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Drži se zajednice muslimana i njihovog predvodnika."

Vaša je obaveza, u kontekstu govora o samoobračunu, da zaštitite sebe i svoje porodice od smutnji, slijeđenjem prvih generacija i puta ehli-sunneta vel-džemata u pokoravanju pretpostavljenima, učenju dove za njih, oporučivanju istine, oporučivanju strpljivosti i iskrenom savjetovanju.

Znajte da je istina, hvala Allahu na tome, sa iskrenim učenjacima. Mogli ste vidjeti njihov odlučan stav u nedavnim dešavanjima u regionu, koji se

pokazao ispravnim i djelotvornim. Oni koji nisu slušali učenjake doživjeli su poniženje i sramotu.

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, hodite zemljom, gledajte kakve tragove iza sebe ostavljate, razmišljajte o onima koji su bili prije vas, šta su uradili, šta su napustili a gdje su otišli i kako su završili. Najčudnija stvar je radost u obmani i zaborav u užicima.

Popravi svoju nutrinu, čuvat će te Gospodar, i nemoj prodavati ahiret za dunjaluk.

Donosite salavate i selame na darovanu milost i neizmjernu blagodat – vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog poslanika, to vam je naredba od vašeg Gospodara u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah meni i vama podario korist u Njegovoj Knjizi i uputi Njegovog vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprosta za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha i pogreške, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

AŠURA I ALLAHOVA POMOĆ VJERNICIMA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
9. muharem 1439. po Hidžri / 29. septembar 2017.

Hvala Allahu, Darežljivom i Dobrostitvom, zahvaljujem Mu na mnogobrojnim i neprestanim blagodatima kojima nas obasipa.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Koji svoju milost ukazuje kome hoće, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob, pečat svih vjerovjesnika i uzor bogobojažnih. Bože moj, smiluj se i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu časnu porodicu i ashabe do Dana proživljenja, okupljanja i nagrade.

Bojte se Allaha, o ljudi, “i bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti – nikome krivo neće učinjeno biti” (El-Bekara, 281).

To je dan u kome će biti ispitivane savjesti, obznanjene tajne skrivane u grudima, uspostavljene vage pravednosti, razlistane knjige djela i ljudi obračunavani za malo i veliko. Uzvišeni kaže: “Mi ćemo na Sudnjem danu ispravne terazije postaviti, pa se nikome krivo neće učiniti; ako nešto bude teško koliko zrno gorušice, Mi ćemo za to kazniti ili nagraditi. A dosta je to što ćemo Mi račune ispitivati.” (El-Enbija, 47)

Dan kada će se lica pokoriti Živom i Vječnom, i vratovi silnika poviti pred istinskim Bogom, Jedinim, Samoopstojećim, Uzvišenim, strahopoštovanja dostojnim, i kada će On reći: “Ja sam Vladar, Ja sam Sudija”, “Ko će imati vlast toga dana?” – “Allah, Jedini i Svemoćni!” Svaki čovjek će toga Dana prema zasluži kažnjen ili nagrađen biti; toga Dana neće biti nepravde! Allah će, zaista, brzo obračunati.” (Gafir, 16, 17) Pripremite, vjernici, za ovaj dan, potrebnu opskrbu i poputninu. Ko bude istinski ubijeđen, on će se potruditi, a ko bude svjestan blizine cilja, on će se pripremiti.

Cijenjeni vjernici! Znakovi i dokazi Božije milosti prema ljudima, dobrote i sveopće blagodarnosti jasno se očituju u mnoštvu i raznovrsnosti puteva dobročinstva i ibadeta, pobožnosti, na koje im je ukazao i prema kojima ih je usmjerio jasnim dokazima objavljenim u Njegovoj mudroj Knjizi, i koje im je predočio Njegov Vjerovjesnik, odabranik i miljenik, neka je na njega Allahova milost i spas, u svom vjerodostojnom sunnetu, potvrđenoj tradiciji i životopisu. To su vrata dobra koja nemaju kraja ni granica, i ona su pristupačna i širom otvorena, u svakom trenutku, za one koji teže Božijoj milosti i zadovoljstvu; oni kroz njih ulaze u vrtove pobožnosti, približavaju se Uzvišenom Gospodaru i uspinju stepenicama vječnih i neprolaznih djela.

Jedan od najboljih načina, a ujedno i jedna od najboljih vrata dobra, da musliman započne novu godinu jeste post kojim se duša uči pokornosti i ostavljanju zabranjenih prohtjeva, inata i zabluda, uzdiže do duhovnog savršenstva, približava svakom dobru i svemu što Allah voli i čime je zadovoljan i udaljava od svakog zla i svega što joj je zabranjeno. Post u Allahovom mjesecu muharremu ima svoju odliku i veliku vrijednost, na koju je ukazao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: “Najbolji post poslije ramazana je post u Allahovom mjesecu muharremu, a najbolji namaz poslije farza je noćni namaz.” (Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Kada se spoje post i sveti mjesec, spajaju se dvije vrijednosti: vrijednost djela u njegovoj biti i vrijednost vremena, i time post dobiva na snazi i potvrđenosti. Najpotvrđeniji i najvredniji post u ovom mjesecu jeste post dana Ašure, dana u kojem je Allah, džellešānuhu, pomogao Musaa, neka je na njega i na našeg vjerovjesnika Božija milost i spas, protiv silnika faraona “koji se u zemlji bio ponio i stanovnike njezine na stranke bio izdijelio; jedne je tlačio, mušku im djecu klao, a žensku u životu ostavljao, doista je smutljivac bio” (El-Kasas, 4) i koji se toliko osilio da je rekao: “O velikaši”, reče faraon, “ja ne znam da vi imate drugog boga osim mene...” (El-Kasas, 38), i rekao je: “Ja sam bog vaš najveći” (En-Naziat, 24). Njegova obijest i tiranija završila se utapanjem u moru, i to je bila zaslužena kazna za njega i njegovu vojsku koji su se uzoholili na zemlji bez ikakva osnova.

Allah, džellešānuhu, nam je u Kur'anu, čiji se ajeti čitaju i uče, ispričao priču o njegovom neslavnom kraju, kako bi ona bila pouka za one koji pokoru primaju i kako bi im ukazao da završnica pripada bogobojaznima, i da

pobjeda pripada vjernicima, makar i nakon određenog vremena, i da je Božija podrška – istinska pomoć koja ne slabi i snaga koju niko ne može nadjačati, ona je sigurnost uplašenom, ponos poniženom i snaga potlačenom. “Pa kad jedni druge ugledaše, drugovi Musaovi povikaše: ‘Samo što nas nisu stigli!’ ‘Neće!’, reče on, ‘Gospodar moj je sa mnom, On će mi put pokazati.’ I Mi objavismo Musau: ‘Udari štapom svojim po moru!’ – i ono se rastavi i svaki bok njegov bijaše kao veliko brdo; i Mi onda tamo one druge približismo – a Musaa i sve one koji bijahu s njim spasismo – i one druge potopismo. To je, zaista, pouka, a većina njih nisu bili vjernici a Gospodar tvoj je, doista, silan i milostiv.” (Eš-Šuara, 61–68)

O vjernici! Ovaj dan je jedan od “Allahovih dana”, koje je On posebno vrednovao, prema hadisu koji je zabilježio Muslim u *Sahihu* od Ebu Katade, radijallahu anhu, a u kojem se navodi da je neki čovjek upitao Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o postu Ašure, pa mu je On rekao: “Nadam se, od Allaha, da će ovaj post obrisati grijehе učinjene u prošloj godini.”

U hadisu koji su zabilježili Buhari i Muslim, u svojim zbirkama, prenosi se da su neki ljudi upitali Ibn Abbasa, radijallahu anhumu, o postu dana Ašure, a on je rekao: “Nisam vidio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je s tolikom odlučnošću i ubjeđenjem u njegovu vrijednost, postio ijedan drugi dan i mjesec kao što je postio dan Ašure i mjesec ramazana.”

Buhari i Muslim, također su zabilježili, od Rubeje bint Muavviz, radijallahu anha, da je rekla: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ujutro, na dan Ašure, poslao je glasnike u sela oko Medine da razglase: ‘Ko je osvanuo kao postač, neka nastavi svoj post, a ko je jeo, neka se sustegne ostatak dana.’” Kaže Rubeja: “Nakon toga postili smo Ašuru i navikavali smo svoju djecu na post, vodili smo ih sa sobom u džamiju i pravili im igračke od vune, pa kada bi neko od djece zaplakalo od gladi, davali smo mu igračku da ga zabavi do iftara.”

Poštovani vjernici! Ova velika nagrada trebala bi biti podsticaj za post ovog blagoslovljenog dana i nastojanje da se on provede u ibadetu i iskoristi na najbolji mogući način, slijedeći u tome plemenitog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i dobre prethodnike, selefus-salih, Allah bio zadovoljan njima. Neki od njih, kao što su Ibn Abbas, Ebu Ishak es-Sebii, Muhammed ibn Šihab ez-Zuhri i dr., postili su Ašuru čak i na putovanju, a Muhammed ibn Šihab ez-Zuhri imao je običaj kazati: “Propuštene dane ramazana moguće je napostiti

u nekim drugim danima, a Ašura kada prođe, ne može se napostiti.” Imam Ahmed smatrao je da Ašuru treba postiti na putu, ali ne kao obavezni nego kao pohvalni, preporučeni post.

Uzmite svoj udio u ovom velikom dobru, i poštujujte i veličajte dane koje je Uzvišeni posebno vrednovao, slijedenjem i prihvatanjem sunneta najboljeg čovjeka, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegove tradicije i upute, i ostavljanjem onoga što Allah i Njegov Poslanik nisu propisali. Uzvišeni kaže: “A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 71)

Cijenjeni vjernici! Vjerovjesnik Muhammed i poslanik Musa, alejhimes-salam, postili su dan Ašure kao čin zahvalnosti Allahu, džellešanuhu, za pobjedu koju je podario Musau i njegovom narodu i što je potopio faraona i njegov narod. Post Ašure jasan je dokaz da se zahvalnost Allahu, džellešanuhu, na Njegovim blagodatima, dobroti i dobročinstvu iskazuje pokornošću i izvršavanjem Njegovih naredbi i klonjenjem Njegovih zabrana. Na taj način održava se kontinuitet blagodati i polaže opravdana nada u njihovo uvećanje koje je Uzvišeni obećao onima koji Mu budu zahvaljivali na blagodatima: “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti’” (Ibrahim, 7).

Budite, o vjernici, oni koji će zahvaljivati Allahu, džellešanuhu, na blagodatima, tako što ćete činiti djela kojima se postiže Njegovo zadovoljstvo, pokoravati se Njemu i Njegovom Poslaniku, i čuvati se novotarija, koje nemaju utemeljenje u Allahovoj Knjizi i sunnetu Njegovog Poslanika, kao što je stavljanje surme i kane i kupanje na dan Ašure, jer sve predaje koje govore o tome, prema mišljenju Ibn Redžeba i drugih učenjaka hadisa, su izmišljene i nepotvrđene. Ono što je vjerodostojnim putem preneseno od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, sasvim je dovoljno i nema nikakve potrebe za navođenjem izmišljenih i lažnih predaja koje nemaju nikakvog uporišta u vjeri.

Bojte se Allaha, vjernici, i postite uz dan Ašure i dan prije ili dan poslije, jer se prenosi od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Ako poživim do sljedeće godine, postit ću i deveti dan muharrema.” (Muslim)

Imam Ibn Kajjim spomenuo je tri stepena posta dana Ašure: najvredniji je post dana prije i dana poslije Ašure zajedno sa Ašurom; drugi po vrijednosti je post dana prije, i o njemu govori većina hadisa i treći je ograničavanje na post

Ašure, a to je po mezhebu imama Ebu Hanife pokuđeno. Bojte se Allaha, i donosite salavate i selame na posljednjeg Poslanika, to vam je naredba od Allaha, džellešanuhu, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah okoristio mene i vas uputom Njegove knjige i sunnetom Njegovog Poslanika. Rekoh ovo, i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, On mnogo prašta i milostiv je.

IBADET U OBILJU I OSKUDICI (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi

16. muharem 1439. po Hidžri / 6. oktobar 2017.

Hvala Allahu, Čija dobrota i čuda ne prestaju, i čije pouke i dokazi ne blijede, i čije znanje i vlast nemaju kraja. On u svakom trenutku otklanja brige i iskušenja, prašta grijehe, pomaže Svoje prijatelje, uništava Svoje neprijatelje, opskrbljuje, uzvisuje i unizuje. Njegove presude i zapovijedi provode se po odredbi zapisanoj pedeset hiljada godina prije nego što su stvorena nebesa i Zemlja. Njemu pripada svaka hvala i zahvala.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Kojem ništa nije teško, i Koga ne uznemirava mnoštvo molbi i zahtjeva, bez obzira na njihovu raznovrsnost, On o svemu ima znanje, i svemu zna broj, i svjedočim da je Muhammed, Njegov rob i poslanik, odabranik i prijatelj, upotpunio sve stepene ubudijjeta – pobožnosti, i postao je, kod Allaha, najplemenitije stvorenje, i dostigao deredžu koju nije dostigao nijedan poslani vjerovjesnik i bliski melek. Uzvišeni Allah, obraćajući mu se u Kur'anu, oslovio ga je svojstvom ubudijjeta, iskrenog robovanja Njemu, u svim važnim pitanjima: pitanju poziva na Pravi put, pitanju izazova i nadnaravnosti, pitanju noćnog putovanja – Israa, pitanju Objave i pitanju spuštanja Kur'ana, neka su na njega vječni salavat i mir, i na njegovu porodicu, ashabe, tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, o muslimani, i čuvajte se Vatre barem sa pola datule, barem sa lijepom riječju, jer je Džennet prekriven neugodnostima, a Džehennem strastima i prohtjevima. Znajte da dobročinstvo ne može propasti, grijeh se ne zaboravlja, a Onaj koji će suditi ljudima ne umire, što posiješ to ćeš požnjeti. Uzvišeni kaže: "I bojte se Allaha i znajte da ćete pred Njega stati. A ti obraduj prave vjernike!" (El-Bekara, 223)

O muslimani, nema nijednog čovjeka na ovom svijetu a da nije između dva stanja: ili blagodat i dobra ili kušnje nevoljom, oskudicom i teškim životom. Ova dva stanja prate svakog čovjeka do njegovog edžela, propisanog roka.

Uzvišeni kaže: “Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.” (El-Enbija, 35)

Jedan dan je za nas, a jedan protiv nas, jedan dan tugujemo, a drugi se radujemo. Obilje i oskudica smjenjuju se u životu svakog čovjeka i to su neminovna stanja, nešto na što čovjek ne može utjecati, ali u tim stanjima do izražaja dolazi način na koji se čovjek ponaša ili prema blagodatima ili prema kušnji, odnosno bitno je to koliko će razuman i upućen čovjek iskoristiti blagostanje i kušnju u onome što će ga približiti njegovom Gospodaru, priskrbiti mu Njegovo zadovoljstvo i onome što će mu koristiti u životu, na ovom i budućem svijetu. Naš Gospodar, slavljen i uzvišen neka je, pojasnio je u Kur'anu kako čovjek, iz svoje prirodne ljudske pozicije, reaguje na stanje blagodat i nevolje: “Ako čovjeku milost Našu pružimo, pa mu je poslije uskratimo, on pada u očajanje i postaje nezahvalnik. A ako ga blagodatima obaspemo, poslije nevolje koja ga zadesila, on će, sigurno, reći: ‘Nevolje su me napustile!’ On je doista umišljen i razmetljiv” (Hud, 9, 10); “Kada čovjeku milost Našu darujemo, postaje nezahvalan i uzoholi se, a kada ga nevolja dotakne, onda se dugo moli” (Fussilet, 51).

Čovjek je u svojoj biti takav da se pretjerano raduje u dobru i obilju i misli da mu je to Uzvišeni dao zbog njegove plemenitosti i posebnog mjesta kod Njega, i to ga na kraju može dovesti do uobraženosti, oholosti i umišljenosti i navesti ga da zaboravi da je to u suštini Allahova blagodat, koju mu je, da je htio, mogao oduzeti u jednom treptaju oka. Uzvišeni kaže: “Kad čovjeka nevolja snađe, Gospodaru svome se moli, Njemu se obraća, a onda, pošto mu Allah milost svoju daruje, zaboravi Onoga kome se prije molio, i druge Njemu jednakim smatra, da bi s puta Njegova na stranputicu odvodio.” (Ez-Zumer, 8)

Nasuprot tome, vidimo da pada u očaj, srdi se i gubi nadu u Allahovu milost kada ga On iskuša nevoljom, i kada mu uskrati blagodat i milost, a možda dospije u takvo stanje da počne optuživati Allaha i otvoreno se suprotstavljati Njegovoj odredbi, kao što kaže Uzvišeni: “...a kada ga neimaština zadesi, onda u očaj pada i nadu gubi” (Fussilet, 49); “A kad mu, da bi ga iskušao, opskrbu njegovu oskudnom učini, onda rekne: ‘Gospodar moj me je napustio!’” (El-Fedžr, 16).

A, to je pravo iskušenje, samo većina ljudi to ne zna!

Takav je čovjek i takva je njegova narav, osim jedne vrste ljudi koju je Uzvišeni izdvojio, riječima: “...a samo strpljive i one koji dobra djela čine čeka oprost i nagrada velika” (Hud, 11) i oni su iskreni vjernici koji imaju iskren odnos prema

Allahu, džellešanuhu, zahvalni su i strpljivi i u dobru i u zlu, i njih je Allah uputio na najljepše riječi, djela i ponašanje. Znaju i svjesni su da je obožavanje Allaha obaveza i u blagodatima i u iskušenjima i čine sve kako bi upotpunili ove dvije vrste ubudijjeta – iskrenog obožavanja Allaha, džellešanuhu, i postigli sreću i zadovoljstvo na ovom svijetu i u svom životu. Oni su zadovoljni Allahom, u oba stanja, a i Allah je zadovoljan njima i učinio ih je zadovoljnim.

Ovakav odnos prema robovanju, obožavanju može imati samo pravi vjernik koga je Allah uputio. U Muslimovom *Sahihu*, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čudan li je primjer vjernika! U kakvoj se god situaciji nađe, on je na dobitku i takav slučaj nije ni sa kim drugim osim s vjernikom: ako ga zadesi kakvo dobro, on zahvali Allahu i bude nagrađen zbog toga, a ako ga zadesi šta loše, on se strpi, pa mu i to donese nagradu od Allaha.”

Iskren vjernik je najsretniji čovjek s onim što mu je Uzvišeni Bog podario, na najbolji način koristi blagodati i užitke ovog svijeta, i najracionalnije postupava u iskušenjima i blagodatima.

O muslimani! Allah, džellešanuhu, propisao je Svojim robovima ubudijjet – iskreno robovanje i predanost Njemu u stanju obilja i onome što voli, i ubudijjet u stanju iskušenja i onome što prezire, i ove dvije vrste ubudijjeta su temelj sreće i uspjeha; ko ih upotpuni i izvrši na propisan način, neće biti sretnijeg i zadovoljnijeg čovjeka od njega.

Allahove blagodati su mnogobrojne i raznovrsne, i mogu se svesti na dvije vrste: prva i najveća i najvrednija vrsta jesu blagodati vjere, iskrenog srčanog vjerovanja, “duhovni darovi” i blagodat lijepog ponašanja, među kojima se posebno izdvaja blagodat tevhida i imana, blagodat znanja, spoznaje i razumijevanja Božijih propisa, blagodat islamskog bratstva i zajedništva i blagodat slijeđenja Kur’ana i sunneta. Druga vrsta su dunjalučke blagodati i materijalni užici koji pomažu čovjeku u postizanju i očuvanju blagodati vjere i daju mu istinski osjećaj uživanja u dozvoljenim i lijepim stvarima, kao što je blagodat zdravlja, sigurnosti, pravedne vlasti, bračnog druga, potomstva, imetka i dr. Obje vrste su blagodat od Allaha, u smislu njihovog stvaranja, osiguravanja i trajanja. Uzvišeni kaže: “Od Allaha je svaka blagodat koju uživajte” (En-Nahl, 34); “... i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali” (Ibrahim, 34). Iskren vjernik razmišlja o nebrojenim i učestalim blagodatima, zahvaljuje Allahu srcem i priznaje da su od Njega, da pripadaju Njemu i da su čisti dar i poklon

koji on daruje Svojim robovima, zatim Mu zahvaljuje jezikom i tijelom i ne koristi ove blagodati osim u onome čime je On zadovoljan. Ko se bude tako odnosio prema blagodatima, ispunio je svoju obavezu zahvalnosti, izvršio je, na propisan način, prvu vrstu ubudijjeta – pokornosti i robovanja Allahu u obilju i blagostanju i zaslužio je nagradu koju je Allah pripremio zahvalnima, o čijoj vrijednosti i obaveznosti govore mnogobrojni ajeti i hadisi, kao što su riječi Uzvišenog: “Jedite hranu Gospodara svoga i budite Mu zahvalni” (Saba, 15), i riječi: “Ako vi budete nezahvalni – pa, Allah od vas ne zavisi, ali On nije zadovoljan ako su robovi Njegovi nezahvalni, a zadovoljan je vama ako budete zahvalni” (Ez-Zumer, 7). Imam Ahmed bilježi sa dobrim senedom da je Vjervjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji Allahovi robovi na Sudnjem danu bit će *hammadun* – oni koji su puno Allahu zahvaljivali.”

O muslimani! Ibadet zahvalnosti je čuvar blagodati i tajna njihovog opstanka, trajanja i uvećanja. Uzvišeni kaže: “I tako Mi jedne drugima iskušavamo da bi nevjernici rekli: ‘Zar su to oni kojima je Allah, između nas, milost ukazao?’ – A zar Allah dobro ne poznaje one koji su zahvalni!” (El-En’am, 53)

Nema boljeg načina za čuvanje blagodati od zahvale Allahu, a ništa ne može otjerati i prognati blagodati i oduzeti im blagoslov kao oholost i uobraženost i njihovo korištenje u onome što je Allah zabranio, a to je bit poricanja blagodati. Uzvišeni kaže: “Allah navodi kao primjer grad, siguran i spokojan, kome je u obilju dolazila hrana sa svih strana, a koji je nezahvalan na Allahovim blagodatima bio, pa mu je Allah zbog onoga što je radio dao da iskusi i glad i strah.” (En-Nahl, 112)

To je Božija zakonitost koja se ne mijenja: “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

Allah, džellešanuhu, spomenuo je u Kur’anu slučaj Karuna, kome je On dao neopisive količine blaga i imetka, pa je porekao Božije blagodati, iz obijesti i umišljenosti, zaboravio je šta je bilo prije toga i rekao je: “Ovo što imam stekao sam znanjem svojim, tako ja mislim.” (El-Kasas, 78)

Allah, džellešanuhu, utjerao je i njega i njegov dvorac u zemlju, da bi bio pouka onima koji pouku primaju. Uzvratanje na Božije blagodati obiješću, ohološću, rasipništvom i njihovim korištenjem u haramu vjesnik je njihovog nestanka i gubitka. Tako mi Allaha, pored Kojeg drugog boga nema, najbolnija

kazna kojom Allah kažnjava one koji poriču Njegove blagodati i ne zahvaljuju Mu na njima jeste da im oduzme tu blagodat nakon što im je dao, i da im uskrati Svoju dobrotu nakon što im je ukazao.

Nema ništa teže ljudskoj duši od umanjenja nakon uvećanja, poniženja nakon počasti, poraza nakon pobjede, pada nakon uzdizanja i uskraćivanja nakon davanja.

Najveći gubitak, nakon opskrbljenosti i uživanja u blagodatima, jeste gubitak slasti ibadeta i predanosti Allahu, skrušenosti srca i čistoće duše, radosti života u Allahovom okrilju i Njegovoj blizini, a vrhunac tog gubitka jeste gubitak vjere i svjedočenja istine na smrtnom času i smrtnoj agoniji, i da čovjek, u tom odlučujućem trenutku, bude kažnjen lošom završnicom, prezrenim krajem i smrću dostojnom svakog kajanja i žaljenja, i da ga ne uputi na lijepu završnicu i smrt kojom je On zadovoljan.

Tako mi Allaha, to je jedna od najpotresnijih slika oduzimanja blagodati nakon njihovog davanja, kao što se desilo s faraonom koji se osilio, u zlu sve granice prešao, i porekao Allaha i Njegove blagodati, pa je, kada se počeo daviti i kada je svojim očima vidio smrt, izjavio da vjeruje, ali mu je rečeno: “Zar sada, a prije si neposlušan bio i razdor sijao?!” (Junus, 91)

To je zaista velika pouka, ali većina ljudi to ne opaža.

Poštovani vjernici! Jedan od Božijih darova ljudima i blagodati koje služuju svaku pažnju i iziskuju zahvalnost jeste blagodat sigurnosti, kojom se Allah hvali Svojim robovima: “Koji ih gladne hrani i od straha brani” (Kurejš, 4), i prema kojoj usmjerava njihove oči i razum, riječima: “Zar ne vide da smo Harem svetim i sigurnim učinili, dok se svuda okolo njih otima i pljačka?” (El-Ankebut, 67) Uspostavljanje sigurnosti u muslimanskim društvima spada u vjerske i životne prioritete, kako bi se ljudima osigurao normalan život i kako bi mogli izvršavati svoje obaveze prema Gospodaru.

Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu i okoristio nas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Molim Allaha Uzvišenog da oprost i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAH JE ES-SELAM (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

23. muharem 1439. po Hidžri / 13. oktobar 2017.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe. Bojte se Allaha, istinskom bogobojažnošću i budite svjesni Njegovog nadzora u tajnosti i javnosti.

O muslimani, Allahova lijepa imena i savršena svojstva, Njegovi kosmički i šerijatski dokazi, upućuju na Njega i svjedoče o Njemu, a Njegova imena i svojstva, kao što ukazuju na Uzvišenog Allaha kao Stvoritelja i Tvorca, ukazuju i na obavezu Njegovog obožavanja i izvršavanja Njegovih naredbi.

Svako Božije ime i svojstvo ima svoju specifičnu vrstu ubudijjeta – robovanja i pokornosti Allahu, koji proizlazi iz tog imena i u koju je obaveza vjerovati. Uzvišeni kaže: “Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima, a klonite se onih koji iskreću Njegova imena – kako budu radili, onako će biti kažnjeni!” (El-A'raf, 180)

Es-Selam je Božije ime koje svojim značenjem obuhvata sva Njegova svojstva, i ukazuje na apsolutno savršenstvo, čistoću i odricanje od svakog nedostatka i svega što ne priliči Njegovoj uzvišenosti, savršenstvu i veličini.

On je Es-Selam – uzvišen od svake mahane i nedostatka u Svom biću, imenima, svojstvima i djelima. Uzvišeni kaže: “On je Allah – nema drugog boga osim Njega, Vladar, Sveti, Onaj Koji je bez nedostataka, Onaj Koji svakoga osigurava, Onaj Koji nad svim bdi, Silni, Uzvišeni, Gordi. Hvaljen neka je Allah, On je vrlo visoko iznad onih koje smatraju Njemu ravnim!” (El-Hašr, 23)

Božije pravo na ovo ime veće je od bilo čijeg prava, i to je suština tenziha – negiranja svake mahane i nedostatka Allahu, džellešanuhu, koga su utemeljili Allah i Njegov Poslanik.

On je uzvišen od toga da ima drugu i dijete, uzvišen od toga da ima Sebi ravnog, jednakog, sličnog, uzvišen od toga da ima ortaka i suparnika, Njegov život je savršen i vječan, ne umire i ne obuzima Ga drijemež ni san, brine o Svojim stvorenjima; uzvišen od umaranja, nemoći i slabosti, Njegovo znanje je potpuno, sve zna i ne zaboravlja, Njegove riječi su apsolutna pravda i istina, i zaštićene su od laži i nepravde.

Sva Njegova svojstva su uzvišena i daleko od svega što narušava i umanjuje njihovo savršenstvo, i kao što je On Es-Selam – savršen u Svom biću, imenima i svojstvima, isto tako od Njega dolazi svaki selam – čistoća, savršenstvo i sigurnost, i od Njega se traži selamet – spas i dobrota, a onaj ko ih traži od nekog drugog, neće ih naći. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostvario je ovo Božije ime i njegove implikacije na taj način da je poslije propisanog namaza i istigfara – traženja oprost a tri puta učio: “Allahumme entes-selam ve minkes-selam tebarekte ja zel-dželali vel-ikram! - Allahu moj, Ti si Es-Selam, od Tebe je selam, slavljen neka si, Uzvišeni i Plemeniti!” (Muslim)

Slavljeni Allah zaštitio je Svoje šticeenike od kazne, a sva Svoja stvorenja od zuluma, nepravde koju je zabranio Sebi. Uzvišeni kaže: “Allah neće nikome ni trunku nepravde učiniti.” (En-Nisa, 40)

On je Es-Selam, od Njega je svaki selamet, i zato se ne kaže: “Selam Allahu”, jer On je Es-Selam. (Buhari)

Uzvišeni Allah prizvao je mir na Svoje vjerovjesnike i poslanike, jer su o Allahu samo istinu govorili. Uzvišeni kaže: “Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni! – i mir poslanicima.” (Es-Saffat, 180, 181)

Prizvao je mir i na Svoje čestite robove: “Reci: ‘Hvala Allahu i mir robovima Njegovim koje je On odabrao!’ Šta je bolje: Allah ili oni koje Njemu ravnim smatraju?” (En-Neml, 59)

Privilegovao je koga hoće od Svojih robova selamom od svih svjetova: “Mir Nuhu od svjetova svih!” (Es-Saffat, 79)

Prizvao je selam na Ibrahima, Musaa, Haruna i Il'jasina. Počastio je i odlikovao Svog vjerovjesnika Jahjaa, alejhis-selam, selamom u tri posebne situacije: "I neka je mir njemu na dan kada se rodio i na dan kada je umro i na dan kad bude iz mrtvih ustao!" (Merjem, 15)

Naredio je vjernicima da donose selame na vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem: "O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56) Uzvišeni Allah i melek Džibril poslali su selam Hatidži, radijallahu anha, preko Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, zbog njene nemjerljive žrtve i pomoći Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, u njegovoj poslaničkoj misiji. Džibril, alejhis-selam, došao je kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: "Allahov Poslaniče, dolazi Hatidža i nosi posudu u kojoj je umak ili hrana ili piće. Kada je vidiš, prenesi joj selam od njenog Gospodara i od mene." (Muttefekun alejhi)

Džibril, alejhis-selam, poslao je selam i Aiši, radijallahu anha, zbog njenog izuzetnog znanja i razumijevanja. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "O Aiša, ovo je bio Džibril, i šalje ti selam." (Muttefekun alejhi)

Svaki klanjač na tešehhudu donosi selam na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i Allahove čestite robove: "Es-selamu alejke ejjuhen-nebijju ve rahmetullahi ve berekatuhu, es-selamu alejna ve ala ibadillahis-salihin! – Neka su na tebe Božiji mir, milost i blagoslov, Allahov Vjerovjesniče, i neka je na nas mir i na Allahove čestite robove. (Muttefekun alejhi)

Prilikom ulaska u neku kuću propisano je nazivanje selama ukućanima, jer je to blagoslovljen i lijep pozdrav. Uzvišeni kaže: "A kad ulazite u kuće, vi ukućane njene pozdravite" (En-Nur, 61), odnosno, pozdravite jedni druge "pozdravom od Allaha propisanim, blagoslovljenim i uljudnim" (En-Nur, 61).

U tumačenju ovih ajeta, Kurtubi, Allah mu se smilovao, rekao je: "Nazvao ga je blagoslovljenim jer sadrži dovu i zbližava ljudska srca, a nazvao ga je lijepim jer prija duši onoga ko ga čuje."

Uzvišeni Allah propisao je ljudima vjeru u kojoj je uputa i selam – mir, spas: "Allahu je prava vjera jedino – islam." (Alu Imran, 19)

Propisi islama i njegove doktrine su sālime – zaštićeni od dodavanja i oduzimanja. Uzvišeni kaže: "Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera." (El-Maida, 3)

U slijedenju ove vjere je selamet – spas na dunjaluku i ahiretu. “...a nek živi u miru onaj koji Pravi put slijedi!” (Taha, 47)

Darus-selam – Kuća mira je konačno odredište stanovnika Dženneta. Uzvišeni kaže: “Allah poziva u Kuću mira i ukazuje na Pravi put onome kome On hoće.” (Junus, 25)

Ko želi sigurnost i mir u sebi, svojoj porodici i društvu, neka se drži vjere islama, jer njegove doktrine i propisi su sigurnost i sreća, radost i zadovoljstvo. Sve što je veća primjena islamskih propisa u društvu, veća je mogućnost da u njemu vladaju sigurnost i mir. Uzvišeni kaže: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu.” (El-En’am, 82)

Zaštita islama je cjelovita i obuhvata sve njegove sljedbenike, njihove živote, imetke i časti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne posvjedoče da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov poslanik, i dok ne budu obavljali namaz i davali zekat. Ako to učine, zaštitili su od mene svoje živote i imetke, osim kada to propisi islama zahtijevaju, a pred Allahom će polagati račun.” (Buhari)

Islam je vjera sigurnosti i poštivanja ugovora. Životi štíćenika islamske države, onih s kojima je potpisan ugovor i kojima je garantovana sigurnost, su zaštićeni. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko ubije štíćenika islamske države, neće osjetiti miris Dženneta.” (Buhari)

Allah prijeti kaznom onome ko samo zastraši nedužnog čovjeka, makar to bilo nekim znakom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko prema svome bratu okrene oštar predmet, meleki ga proklinju sve dok ga ne ostavi, makar to bio njegov rođeni brat.” (Muslim)

Štaviše, islam je garantovao život, sigurnost i zaštitu čak i životinjama. “Žena je ušla u Džehennem zbog mačke.” (Muttefekun alejhi)

Musliman je dužan širiti selam – mir i sigurnost među ljudima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Musliman je onaj od čijih ruku i jezika su mirni drugi muslimani.” (Buhari)

Najveće djelo kojim se uspostavlja mir i sigurnost jeste poziv ljudi Allahu i njihovo upoznavanje sa njihovim Gospodarom, Poslanikom i vjerom. Uzvišeni

kaže: “A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini i koji govori: ‘Ja sam doista musliman!’” (Fussilet, 33)

Allah, džellešanuhu, pohvalio je onoga koji postupa lijepo prema neznalica: “...a kada ih bestidnici oslove, odgovaraju: ‘Mir vama!’” (El-Furkan, 63)

Jedno od obilježja ove vjere jeste pozdrav “selam”, u kome se spominje Allahovo ime Es-Selam, kojim se od Njega traži selamet – spas, mir, sigurnost, i kojim se garantuje da onome kome je nazvan neće biti učinjena nikakva neugodnost ili zlo. Selam je jedan od najvažnijih preduvjeta uspostavljanja bliskosti među ljudima i ključ pridobijanja ljudskih srca. Njegovim širenjem muslimani se zbližavaju i povezuju u jednu zajednicu, ispoljavaju jedno od javnih i specifičnih obilježja islama, uspostavljaju sigurnost i mir u društvu i pokazuju svoju islamsku skromnost i druželjubivost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Jevreji vam ne zavide ni na čemu kao što vam zavide na selamu i riječima ‘amin’.” (Ibn Madža)

To je pozdrav koji je Allah, džellešanuhu, odabrao za Adema i njegovo potomstvo. Govoreći o stvaranju Adema, alejhis-selam, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada je Allah stvorio Adema, rekao mu je: ‘Idi i nazovi selam onoj skupini meleka, i poslušaj kako će ti odgovoriti. Onako kako ti odgovore, to će biti tvoj i pozdrav tvog potomstva.’ Poslanik je otišao do njih i rekao: ‘Es-selamu alejkum! – Mir vama!’, a oni su mu odgovorili: ‘Es-selamu alejke ve rahmetullahi! – Mir i Allahova milost tebi!’ Na njegove riječi dodali su ‘ve rahmetullahi’.” (Buhari)

Islam podstiče ljude da prvi nazovu selam. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najodabraniji ljudi kod Allaha jesu oni koji ljudima prvi nazivaju selam.” (Ebu Davud)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je muslimanima da šire selam među ljudima. Bera ibn Azib, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio nam je sedam stvari: ... širenje selama.” (Buhari)

Širenje selama jedan je od načina širenja islama. Abdullah ibn Selam, radijallahu anhu, pripovijeda: “Kada je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, došao u Medinu, otišao sam sa ostalim ljudima da ga vidim. Nakon što sam pomno promotrio njegovo lice, znao sam da to nije lice lažova, a prve riječi koje je izgovorio bile su: ‘O ljudi, širite selam, dijelite hranu, klanjajte noću dok ljudi spavaju, ući ćete u Džennet s mirom Božijim.’” (Tirmizi)

U komentaru ovog hadisa imam Nevevi rekao je: “Širenje selama znači njegovo razglašavanje, učestalo nazivanje i nazivanje svakom muslimanu.”

Allah, džellešanuhu, naredio je da se na selam uzvрати istim ili ljepšim pozdravom: “Kada pozdravom pozdravljeni budete, ljepšim od njega otpozdravite, ili ga uzvratite, jer će Allah za sve obračun tražiti.” (En-Nisa, 86)

Rekao je Ibn Kesir: “Dodavanje na osnovne riječi selama je preporučeno, a uzvratanje istim riječima je obavezno.”

Selam je jedna od najljepših karakteristika islama i njegovih ogranaka. Neki čovjek je upitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Koji je islam najbolji?”, a on mu je odgovorio: “Da dijeliš hranu i nazivaš selam onome koga znaš i ne znaš.” (Muttefekun alejhi)

Rekao je Ibn Redžeb: “Nazivanje selama i onome koga znamo i koga ne znamo jedan je od najboljih načina širenja selama.”

Rekao je Nevevi: “Zbog zanemarivanja ovih dvaju svojstava, širenja selama i dijeljenja hrane, potrebno je ljude stalno podsjećati na njih.”

Ko izvrši svoju dužnost nazivanja selama, upiše mu se od deset do trideset dobrih djela. Jednom je neki čovjek došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Es-selamu alejkum!”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio mu je na selam, a nakon što je ovaj čovjek sjeo, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Deset.” Zatim je došao drugi čovjek i rekao: “Es-selamu alejkum ve rahmetullahi!” Poslanik mu je odgovorio na selam, a nakon što je on sjeo, rekao je: “Dvadeset.” Poslije je došao i treći čovjek i rekao: “Es-selamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu”, a nakon što je sjeo, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Trideset.” (Ebu Davud)

Nazivanje selama i odgovor na selam spada u međusobna prava muslimana. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Musliman kod drugog muslimana ima šest prava: ... kada ga sretne da mu nazove selam.” (Muslim)

U Buharijevoj verziji navodi se: “...da odgovori na selam.”

Selam je najbolji lijek za prekid svađe, a bolji od dvojice posvađanih jeste onaj koji prvi nazove selam. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Čovjeku nije dozvoljeno da izbjegava svoga brata muslimana duže od tri noći, da se susretne pa da ovaj glavu okreće od onoga, a onaj od ovoga, a od njih dvojice bolji je onaj koji prvi nazove selam.” (Muttefekun alejhi)

Nema potpunog imana niti čvrstine u njemu bez međusobne ljubavi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, nećete ući u Džennet dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati dok se ne budete voljeli. Hoćete li da vas uputim na djelo, koje ako budete radili, voljet ćete se? Širite selam među sobom.” (Muslim)

Ashabi su to smatrali sastavnim dijelom vjerovanja. Ammar ibn Jasir, radijallahu anhu, kaže: “Ko kod se nađe troje, objedinio je svojstva imana: pravednost prema sebi, širenje selama među ljudima i dijeljenje u siromaštvu.”

Selamom se širi dobro i blagoslov. Rekao je Uzvišeni: “... pozdravom od Allaha propisanim, blagoslovljenim i uljudnim” (En-Nur, 61).

Odgovaranje na selam spada u prava puta za one koji sjede po putevima. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Čuvajte se sjedenja po putevima.” Ashabi su upitali: “A šta ako moramo sjediti na putu, jer se tamo sastajemo i razgovaramo?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Ako već morate sjediti po putevima, onda dajte putu njegovo pravo.” “A koje je pravo puta?”, upitali su. “Obaranje pogleda, ustezanje od nanošenja neugodnosti prolaznicima, odgovaranje na selam, i pozivanje na dobro i odvrćanje od zla.” (Muttefekun alejhi)

Lijepo je da mlađi nazove selam starijem, jahač pješaku, pješak onome koji sjedi i manja skupina većoj skupini.

Propisano je ponavljanje selama ako postoji potreba za tim. Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je nazivao selam, činio je to tri puta.” (Buhari)

Nazivanje selama djeci je sunnet, pohvalno djelo. Na taj način čovjek se uči poniznosti i blagosti prema djeci, a djecu uči islamskom bontonu. Jednom prilikom, Enes, radijallahu anhu, prošao je pored djece i nazvao im je selam, a zatim je rekao: “Ovako je činio Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.” (Muttefekun alejhi)

Kao što je propisano nazivanje selama na putu, također je propisano i u kućama i na skupovima, prilikom dolaska i odlaska. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Kada dođete na neki skup, nazovite selam, i kada napuštate skup, isto to učinite, prvi selam nije ništa važniji od drugog.” (Ebu Davud)

Selam kao pozdrav propisano je koristiti samo među muslimanima. Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Nemojte prvi nazivati selam kršćanima i jevrejima, a ako vam oni nazovu selam, recite: ‘Ve alejkum.’” (Muttefekun alejhi) Preporučeno je glasno nazivanje selama kako bi ga mogao čuti onaj kome je upućen. Rekao je Ibn Omer: “Kada nazoveš selam, izgovori ga glasno, jer je on pozdrav od Allaha propisan, blagoslovljen i uljudan.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je noću ulazio u kuću, nazvao bi selam tako da ne probudi spavača, a da ga čuje onaj koji je budan. (Muslim)

Jedine dvije situacije u kojima je zabranjeno nazivati i odgovarati na selam jesu: za vrijeme hutbe, jer je tada propisana šutnja i slušanje hatiba, i za vrijeme obavljanja prirodne potrebe, jer je to neprikladna situacija za pozdrav i spominjanje Božijeg imena.

Selam je zaštita i dova, i od ljepote islama jeste da je propisao nazivanje selama živima i mrtvima, jer je mrtvima potrebija dova od živih. Prilikom posjete mezarja Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je sljedeću dovu: “Es-selamu alejkum dare kavmin mu'minin! – Mir vama, stanovnici kuće vjernika!” (Muslim)

Selam je pozdrav kojim će Uzvišeni Allah pozdraviti vjernike u Džennetu. “... a na Dan kad oni pred Njega stanu, On će ih pozdravljati sa: ‘Mir vama!’” (El-Ahzab, 44)

Njihovo prebivalište je Džennet, Kuća mira i blagostanja, u kojoj nema smrti niti tuge, ni brige ni bolesti. Uzvišeni kaže: “Njih čeka Kuća blagostanja u Gospodara njihova” (El-En'am, 127); “I reći će im se: ‘Uđite u njih sigurni, straha oslobođeni!’” (El-Hidžr, 46).

Otvorit će im se kapije Dženneta, a njegovi čuvari će im reći: “Mir vama, od grijeha ste čisti, zato uđite u nj, u njemu ćete vječno boraviti!” (Ez-Zumer, 73)

Kada uđu u Džennet: “U njima neće slušati prazne besjede ni govor grešni, nego samo riječi: ‘Mir, mir!’” (El-Vakia, 25, 26); “i u njima će vječno boraviti, u njima će se riječju: ‘Mir!’ pozdravljati” (Ibrahim, 23); “... edenski vrtovi u koje će ući oni i roditelji njihovi i žene njihove i porod njihov – oni koji su bili čestiti – i meleki će im ulaziti na svaka vrata: ‘Mir neka je vama, zato što ste trpjeli, a divno li je najljepše prebivalište!’” (Er-Ra'd, 23, 24).

Najveći užitak stanovnika Dženneta, nakon što osjete njegove užitke, bit će gledanje u njihovog Gospodara i kada im On nazove selam. Uzvišeni kaže: “Mir vama!” – bit će riječi Gospodara Milostivog.” (Jasin, 58)

O muslimani, vjera islam je vjera selama – mira i sigurnosti, obuhvata sve aspekte ljudskog života, prikladna je za svako vrijeme i mjesto, u njegovim propisima je blagostanje na dunjaluku i ahiretu i sreća za čovječanstvo, on selamom – mirom poziva u islam, uspostavlja milost među ljudima, vodi jedinom ispravnom putu, ko ga se bude čvrsto držao, spasio se, sačuvao je svoje dostojanstvo i postigao je zadovoljstvo svog Gospodara. Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, udite u vjeru potpuno i ne idite stopama šejtanovim; on vam je, zaista, neprijatelj otvoreni.” (El-Bekara, 208)

O muslimani, znanje o Allahovim lijepim imenima i savršenim svojstvima je najčasnije znanje, njime se iskazuje ljubav prema Allahu, Njegovo veličanje, strahopoštovanje prema Njemu i nada u ono što je kod Njega. Sve što je veće znanje o Allahu, veća je predanost i pokornost Njemu i pridržavanje Njegovih naredbi i zabrana.

Ubudijet – robovanje i pokornost Allahu, u svim oblicima, u suštini se svodi na značenja Allahovih imena i svojstava, a vrhunac sreće i postizanje najvećih deredža u hodu ka Allahu vodi jedino ovim putem. Uzvišeni Allah voli Svoja imena i svojstva i voli njihov odraz i očitovanje u Njegovim stvorenjima.

Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i velikom opomenom.

Molim Allaha da oprost i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POUKE IZ SURE EL-MU'MINUN (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Muhammed Alu Talib
30. muharem 1439. po Hidžri / 20. oktobar 2017.

Sva hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, i od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih djela. Koga Allah uputi, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu časnu porodicu i ashabe. Allahova oporuka prvim i kasnijim pokoljenjima bila je da se samo Njega boje: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

Najslabiji čovjek je onaj koji udovoljava strastima duše i nada se od Allaha, a najrazboritiji je onaj koji obračunava svoju dušu i radi za život poslije smrti. Znajte da je život na ovom svijetu samo prolazni užitak, a da je ahiret kuća vječnosti. “Ko učini zlo, bit će prema njemu kažnjen, a ko učini dobro – bio muškarac ili žena, a vjernik je – u Džennet će; u njemu će imati u obilju svega, bez računa.” (Gafir, 40) O muslimani, između djela i njihovih posljedica postoji neraskidiva veza: budućnost dobročinitelja je svijetla, makar njegova sadašnjost bila tegobna, a budućnost zločinatelja je tmurna, makar njegova sadašnjost izgledala blistava.

Ljudi su, obično, vezani za sadašnji trenutak i sve njihove brige usmjerene su na njega, a to je upravo barijera prema istini i zamka u koju se hvataju lahkomisleni i nemarni.

U Allahovoj Knjizi postoji sura koja se zove El-Felah, a u Mushafima poznata kao sura El-Mu'minun, koja ljudske ambicije i stremljenja usmjerava prema ahiretu, ulijeva nadu vjernicima u sigurnu i lijepu budućnost, a nevjernicima nagovještava bolnu patnju.

Allah, džellešanuhu, počinje i završava ovu suru spominjanjem uspjeha. Na početku sure, kaže: “Kad eflehal-mu'minun! – Ono što žele vjernici će postići!”, uspjeh će, spasiti će se vjernici, a na kraju: “Innehu la juflihul-kafirun! – Nevjernici ono što žele neće postići!”, neće uspjeti i neće se spasiti.

Između ova dva ajeta, početka i završetka sure, pobrojana su svojstva spašenih, spomenuta kazivanja o vjerovjesnicima i njihovim narodima, pa ko bude vjerovao, spasio se i uspio je.

U uvodu sure Uzvišeni Allah spominje uzroke uspjeha, a na kraju završnicu uspješnih i onih koji su poricali istinu. Uzvišeni kaže: “Pa kad se u rog puhne, tada rodbinskih veza među njima neće biti i jedni druge neće ništa pitati. Oni čija dobra djela budu teška, oni će želje svoje ostvariti, a oni čija dobra djela budu lahka, oni će posve izgubljeni biti, u Džehennemu će vječno boraviti.” (El-Mu'minun, 101–103)

O muslimani, “ono što žele – vjernici će postići, oni koji molitvu svoju ponizno obavljaju, i koji ono što ih se ne tiče izbjegavaju, i koji milostinju udjeljuju, i koji stidna mjesta svoja čuvaju – osim od žena svojih ili onih koje su u posjedu njihovu, oni, doista, prijekor ne zaslužuju – a oni koji i pored toga traže, oni u zlu sasvim pretjeruju – i koji o povjerenim im amanetima i obavezama svojim brigu brinu, i koji molitve svoje na vrijeme obavljaju – oni su dostojni nasljednici, koji će Džennet naslijediti, oni će u njemu vječno boraviti” (El-Mu'minun, 1–11).

Kao svojstva spašenih, Uzvišeni je naveo izvršavanje namaza i zekata, dvije nerazdvojne vjerske dužnosti, za koje Uzvišeni kaže: “... a naređeno im je da se samo Allahu klanjaju, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju, i da molitvu obavljaju, i da milostinju udjeljuju; a to je – ispravna vjera.” (El-Bejjina, 5)

U hadisu se kaže: “Islam se temelji na pet stvari: svjedočenju da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik, obavljanju namaza, davanju zekata...” Zatim je naveo, također, dvije čvrsto povezane osobine: čuvanje stidnog mjesta i čuvanje jezika. Buhari bilježi od Sehla ibn Sa'da, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko mi garantuje za svoj jezik i za svoje stidno mjesto ja njemu garantujem Džennet.”

El-lagv – ono što se ne tiče čovjeka podrazumijeva svaki govor od kojeg nema koristi, a koliko je takvog govora danas, u svakodnevnim razgovorima, a

posebno na društvenim mrežama i u medijima koji su dali mogućnost ljudima da govore o svemu i svačemu bez ikakvih ograničenja.

Kao posljedica toga, lagv – beskoristan govor postao je učestala pojava, i olakšani su putevi njegovog prenošenja i širenja, skriveni grijesi postali su javni, a ljudske mahane koje su skrivali zidovi kuće, izašle su na “brisani prostor”, u punom smislu te riječi, što je tim grijesima dalo na težini i odgovornosti onih koji ih javno reklamiraju.

U vjerskim tekstovima posebno je osuđena laž koja se širi i prenosi među ljudima. Buhari bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u noći Israa i Miradža vidio čovjeka isječenih čeljusti, i obavijestio nas je da je to lažov čije se laži prenose među ljudima.

Ko se okrene od lagva – onoga što ga se ne tiče na dunjaluku, bit će, na Sudnjem danu, među onima koji će Firdevs naslijediti, u kome, kao što Uzvišeni govori u Svojoj Knjizi: “... prazne besjede neće slušati” (Merjem, 62); “u kome prazne besjede neće slušati” (El-Gašije, 11).

Allah, džellešanuhu, opisao je muflihune – spašene i kao one koji brinu o povjernim emanetima, i ispunjavaju preuzete obaveze i ugovore, i nisu kao licemjeri koji kada se nešto dogovore, prekrše dogovor, kada se raspravljaju, govore bestidne riječi, kada govore, lažu, kada obećaju, ne ispune i kada im se nešto povjeri, oni to pronevjere. Svojstva spašenih, spomenuta u navedenim ajetima, predstavljaju spoj čvrstog ubjeđenja i vjerovanja, moralnih vrlina, izvršavanja propisanih ibadeta i međuljudskih odnosa.

Onaj ko se bude okitio ovim svojstvima, obećan mu je spas: “koji će Firdevs naslijediti, oni će u njemu vječno boraviti” (El-Mu’minun, 10–11).

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada tražite od Allaha Džennet, tražite Firdevs, jer on je najviši i središnji dio Dženneta, iz njega izvire džennetske rijeke, a iznad njega je Arš Milostivog.” (Buhari)

U središnjem dijelu sure El-Mu’minun ponavljaju se ova značenja i spomenuta svojstva, ali se za njih obećava dodatna nagrada: “Oni koji iz bojazni prema Gospodaru svome strahuju, i oni koji u dokaze Gospodara svoga vjeruju, i oni koji druge Gospodaru svome ravnim ne smatraju, i oni koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha zato što će se vratiti svome

Gospodaru – oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču.” (El-Mu'minun, 57–61) Najvjerojatnije da se opis u ovim ajetima odnosi na one koji su spomenuti na početku sure, i kojima je obećan spas i Firdevs u kome će vječno boraviti. Tirmizi bilježi od Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Upitala sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, za ovaj ajet: ‘... i oni koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha’” (El-Mu'minun, 60), da li se on odnosi na ljude koji piju alkohol i kradu, a on je rekao: ‘Ne, kćeri Siddikova, to su oni koji poste, klanjaju i daju milostinju, ali se ipak boje da im to neće biti primljeno. ‘Oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču.’”

O muslimani, prvo kazivanje koje je Allah, džellešānuhu, spomenuo u ovoj suri jeste kazivanje o Nuhu, alejhis-selam, i njegovom narodu, a prije toga nije spomenuo nijedno drugo kazivanje osim onoga o čovjekovom stvaranju, a razlog je taj što su svi ljudi prije Nuha, alejhis-selam, bili u čistoj vjeri – tevhidu i bili su spašeni, i prvi slučaj širka – pridruživanja druga Allahu, džellešānuhu, desio se upravo u Nuhovom narodu. Ibn Džerir i drugi prenose od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je rekao: “Između Adema i Nuha, alejhimes-selam, je deset generacija i svi oni slijedili su istinitu vjeru.”

Cilj spominjanja vijesti o Nuhu i njegovom narodu jeste pouka za one poslije njih, kao što se kaže na kraju ovog kazivanja: “U tome su, zaista, pouke, a Mi smo, doista, stavljali na kušnju.” (El-Mu'minun, 30) Rekao je imam Malik: “Sunnet je Nuhova lađa, ko se u nju ukrca, spasio se, a ko se ne ukrca, bit će potopljen.”

O vjernici! Nakon kazivanja o Nuhu, ova sura, dalje, kazuje o drugom narodu, čije ime Uzvišeni ovdje ne spominje, zbog čega se mufesiri razilaze da li je to Ād, Hūdov narod ili je Semūd, Salihov narod. Uzvišeni kaže: “Poslije njih smo druga pokoljenja stvarali, i jednog između njih bismo im kao poslanika poslali: ‘Allahu se samo klanjajte, vi drugog boga osim Njega nemate, zar se ne bojite?’” (El-Mu'minun, 31–32)

Vjerovatno njihovo ime nije spomenuto, jer je pouka postignuta i bez toga, a cilj je, u konačnici, pojasniti lijepu završnicu spašenih i onih koji su čvrsto vjerovali u poslanike, i kaznu za one koji su poslanike poricali. Uzvišeni kaže: “‘Gospodaru moj’, zamolio bi on, ‘pomози mi, oni me u laž utjeruju!’ ‘Uskoro će se oni pokajati!’, odgovorio bi On. I zaslužen bi ih pogodio strašan glas,

i Mi bismo ih kao što je nanos riječni učinili – stradao bi narod nasilnički! A zatim bismo, poslije njih, druga pokoljenja stvarali. Nijedan narod ne može ni ubrzati ni usporiti vrijeme propasti svoje – i poslanike, jedne za drugim slali. Kad bi jednom narodu došao njegov poslanik, u laž bi ga utjerivali, i Mi smo ih zato jedne drugima smjenjivali, i samo u pričama o njima spomen sačuvali – daleko bili ljudi koji nisu vjerovali!” (El-Mu’minun, 39–44)

Allah je uništio narode koji su poricali, pa su postali predmetom priča koje su se prenosile s pokoljenja na pokoljenje. “Daleko bili ljudi koji nisu vjerovali. Poslije smo poslali Musaa i brata mu Haruna sa znamenjima Našim i dokazom očiglednim.” (El-Mu’minun, 45)

Nakon objavljivanja Tevrata, Allah, džellešānuhu, više nijedan narod nije kaznio potpunim nestankom i općim uništenjem. Uzvišeni kaže: “I Mi smo Musau Knjigu dali, nakon što smo drevne narode uništili, da bude svjetlo ljudima i uputstvo i milost – da bi sebi došli.” (El-Kasas, 43)

Zato su potomci Benu Israila, Musaovog naroda, preživjeli do današnjih dana, a Allah, džellešānuhu, dao je Musau, alejhis-selam, dokaze i sačuvao je spomen na njih u Kur’anu: “Musau smo onda Knjigu dali da bi sinovi Israilovi Pravim putem išli. I sina Merjemina i majku njegovu smo znakom učinili. Mi smo njih na jednoj visoravni sa tekućom vodom nastanili.” (El-Mu’minun, 49–50)

O muslimani, Allah, džellešānuhu, u suri El-Mu’minun govori o uzrocima spasa na Sudnjem danu, a jedan od tih uzroka jeste stjecanje halal-opskrbe. “O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!” (El-Mu’minun, 51)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista je Uzvišeni Allah čist i prima samo što je čisto. On je naredio vjernicima ono što je naredio poslanicima, rekavši: ‘O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!’ Također je rekao: “O vjernici, jedite ukusna jela koja smo vam podarili i budite Allahu zahvalni, ta vi se samo Njemu klanjate!’ Zatim je spomenuo čovjeka koji nakon dugog puta, prašnjav i raščupan, diže ruke i moli: ‘O Gospodaru, o Gospodaru!’, a hrani se od harama, pije od harama, oblači se od harama, i odgojen je na haramu. Kako da mu Allah usliša dovu!?” (Muslim)

Jedan od uzroka spasa na Sudnjem danu jeste razmišljanje o Kur'anu, vjerovanje u njega i zastajanje kod Njegovih naredbi i zabrana. "Zašto oni o Kur'anu ne razmisle? Zar im dolazi nešto što nije dolazilo njihovim precima davnim?" (El-Mu'minun, 68) Allahova Knjiga je svjetlo, uputa i milost. "Reci: 'Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju'" (Junus, 58); "Ovaj Kur'an vodi jedinom ispravnom putu, i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika." (El-Isra, 9)

Uzrok spasa jeste i spoznaja Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, vjerovanje u njega, slijeđenje njegove upute i uzimanje pouke iz njegovih životnih situacija: "Ili oni ne poznaju Poslanika svoga, pa ga zato poriču? Kako govore: 'Džini su u njemu!' Međutim, on im istinu donosi, ali većina njih prezire istinu." (El-Mu'minun, 69–70)

Ova dva uzroka su dva temelja, od kojih nije dozvoljeno odstupiti, bez kojih nema spasa i upute, i bez čijeg slijeđenja nema zaštite niti uspjeha, a objedinjuju ih riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Ostavio sam vam dvije stvari, kojih ako se budete držali, nećete nikada zalutati: Allahovu Knjigu i svoj sunnet." (Hakim)

U Muslimovom *Sahihu* od Džabira, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao na Oproštajnom hadžu: "Ostavio sam vam ono poslije čega nećete zalutati ako ga se budete čvrsto držali – Allahovu Knjigu."

Jedan od uzroka spasa, koji su spomenuti u ovoj suri, jeste dova: "Kad su neki robovi Moji govorili: 'Gospodaru naš, mi vjerujemo, zato nam oprosti i smiluj nam se, jer Ti si najmilostiviji!'" (El-Mu'minun, 109)

Dova skrušenog srca, poniznog jezika i plačnog oka da te Allah uputi putem muflihuna – spašenih i da te učvrsti u islamu do susreta s Njim. Huzejfa, radijallahu anhu, rekao je: "Doći će vrijeme kada se niko od ljudi neće moći spasiti, osim onaj ko Allahu upućuje dovu poput utopljenika." (Ibn Ebu Šejba, sa dobrim senedom) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je dovu: "O Ti Koji okrećeš srca, učvrsti moje srce u Svojoj vjeri."

Dova je posebno potrebna u današnjem vremenu koje odlikuju smutnje i prevrtljivost.

Jedan od uzroka spasa jeste strpljivost. “Njih sam Ja danas nagradio za ono što su trpjeli, oni su, doista, postigli ono što su željeli.” (El-Mu’minun, 111)

Strpljenje je, nakon Allahove dobrote, jedini način da se postigne dobro ovog i budućeg svijeta. Strpljenjem i čvrstim ubjedenjem postiže se vođstvo u vjeri. U jednoj izreci se kaže: “Ko se strpi, pobijedio je.”

Ono što pomaže u postizanju strpljivosti jeste razmišljanje o njegovim plodovima i posljedicama i čvrsto ubjedenje da je sustezanje od grijeha lakše od trpljenja Allahove kazne. Uzvišeni kaže: “I strpljiv budi! Allah doista neće uskratiti nagradu onima koji dobra djela čine” (Hud, 115); “O vjernici, budite strpljivi i izdržljivi, na granicama bdijte i Allaha se bojte, da biste postigli ono što želite!” (Ali Imran, 200)

Allahu moj, podari da budemo među Tvojim spašenim i dobrim robovima koji se ničega neće bojati i ni za čim neće tugovati. Allah podario i meni i vama blagoslov u časnom Kur’anu i uputio nas na Pravi put. Molim Allaha da oprosti i meni i vama.

BILAL IBN REBAH I PONOS ISLAMA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

7. safer 1439. po Hidžri / 27. oktobar 2017.

Zaista sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu istinskim džihadom dok mu nije došla smrt, neka je na njega Allahov blagoslov, milost i spas, i na njegovu porodicu, ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Najbolji govor je Allahov govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari su novotarije u vjeri, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O vjernici! Smutnje, iskušenja, nevolje kroz koje prolazi islamski ummet i dominacija nevjernika nad njima samo su ispit, čišćenje i nagovještaj jasne pobjede, uspona i povratka na put slave, Allahovom dozvolom. Uzvišeni kaže: “Allah neće vjernike s licemjerima izmiješane ostaviti, već će loše od dobrih odvojiti” (Ali Imran, 179); “Zar vi mislite da ćete ući u Džennet a još niste iskusili ono što su iskusili oni koji su prije vas bili i nestali? Njih su satirale neimaština i bolest, i toliko su bili uznemiravani da bi i poslanik, i oni koji su s njim vjerovali – uzviknuli: ‘Kada će već jednom Allahova pomoć!?’ Eto, Allahova pomoć je zaista blizu!” (El-Bekara, 214).

O muslimani, u prijašnjim narodima, čovjeka vjernika zakopavali su u zemlju do glave, a zatim su mu pilom rezali glavu na dva dijela, ili su mu čeličnim kliještima odvajali meso od kostiju, a to ga ne bi odvratilo od njegove vjere.

Tako mi Allaha, Allah će upotpuniti ovu vjeru: “A Allah će sigurno pomoći one koji vjeru Njegovu pomažu – ta Allah je zaista moćan i silan.” (El-Hadždž, 40)

O vjernici! Prva sedmerica koji su javno obznanalili svoj islam bili su Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, Ebu Bekr, Ammar i njegova majka Sumejja, Suhejb, Bilal i Mikdad. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je zaštitu u svom amidži, Ebu Bekr u svom plemenu, a ostalo petero idolopoklonici su stavili na strašne muke.

Bilal je bio spreman žrtvovati svoj život na Allahovom putu. Njega su idolopoklonici podvrgli teškom zlostavljanju ne bi li ga odvratili od vjere, a on im se suprotstavio čvrstinom i ustrajnošću. Njegov vlasnik Umejja ibn Halef izvodio ga je po najvećoj vrućini, bacio bi ga na leđa, na vreli pustinjski pijesak, a zatim je na njegova prsa stavljao veliki kamen i govorio: “Neću te pustiti sve dok ne umreš ili ne zaniječeš Muhammeda.” Također je govorio: “Kakva nas je nesreća snašla zbog tebe, zli robe! Ako ne budeš spomenuo naša božanstva po dobru, učinit ćemo te opomenom drugim robovima.” Bilal mu je prkosno i nepokolebljivo odgovarao: “Moj Gospodar je Allah, Jedan je, Jedan, i da znam neku težu riječ za vas od ove, rekao bih je.”

Kada je mučenje dostiglo svoj vrhunac, došao je izlaz. Od njegovog vlasnika kupio ga je Ebu Bekr, i oslobodio ga iz ropstva, za Božiju ljubav, i tim povodom objavljeni su ajeti: “A od nje će daleko biti onaj koji se bude Allaha bojao, onaj koji bude dio imetka svoga udjeljivao, da bi se očistio, ne očekujući da mu se zahvalnošću uzvрати, već jedino da bi naklonost Gospodara svoga Svevišnjeg stekao, i on će, zbilja, zadovoljan biti!” (El-Lejl, 17–21)

Prolazili su dani, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i muslimani učinili su hidžru u Medinu. Među onima koji su učinili hidžru bio je i Bilal, radijallahu anhu, koji je postao mujezin u Poslanikovo džamiji, učestvovao je s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u Bici na Bedru. Iz Meke je prema Bedru krenula idolopoklonička vojska, predvođena kurejšijskim velikašima Ebu Džehlom i Umejjom ibn Halefom, koja je brojala blizu hiljadu ljudi. Sa sobom su povelili robinje, koje su udarale u defove i pjevale uvredljive pjesme protiv muslimana. Govorili su: “Tako nam Allaha, nećemo ići nazad dok ne odemo na Bedr. Provest ćemo tri dana tamo, zaklati deve i jesti i piti vino, a djevojke će nam igrati. Arapi će čuti da smo došli i poštovat će nas u budućnosti.”

Muslimana je bilo nešto više od tri stotine, i nisu imali nijednog konjanika osim Mikdada.

Počela je bitka i Allah je htio da one koji su na Zemlji tlačeni milošću obaspe, i da ih vođama i nasljednicima učini. Bilal je ugledao svog bivšeg vlasnika Umejju ibn Halefa, koji ga je dugo vremena zlostavljao u Meki. Probio se kroz bojne redove, došao je do njega i uzviknuo: “Glava nevjerstva – Umejja ibn Halef, ne spasio se ako se on spasi! Glava nevjerstva – Umejja ibn Halef, ne spasio se ako se on spasi!” Uspio ga je uhvatiti i ubiti. Ebu Bekr, radijallahu anhu, o tome je rekao: “Polahko, Allah ti ponos povećao, svoju osvetu, o Bilale, ti si postigao.”

Što se Allahovog neprijatelja Ebu Džehla tiče, on se oholo i nadmeno šepurio, govoreći: “Šta može rat iskusnom ratniku poput mene, mladiću, za ovo me je majka rodila.”

Allah, džellešanuhu, zbog onoga što je radio, dao je da iskusi veliko poniženje: ubila su ga dvojica dječaka iz Medine, sinovi Afraa. Dok je ležao u krvi, govorio je: “Da me je ubio neko meni ravan, bilo bi mi draže i časnije za moj ugled, i niko me zbog toga ne bi vrijeđao.” U tom trenutku prišao mu je Ibn Mesud, stavio svoju nogu na njegov vrat i rekao: “Allah te ponizio, Allahov neprijatelj!” Ebu Džehl, iako na samrti, nije propustio priliku da uvrijedi Ibn Mesuda i da mu kaže: “Visoko si se popeo, pastirčiću.”

Kada su muslimani pobjedonosno ušli u Meku, Bilal, radijallahu anhu, uspeo se na krov Kabe, kako bi obznanio riječi tevhida – čiste vjere u Boga, samo nekoliko stopa od mjesta na kojem je zlostavljan. U podnevskom vremenu, pred velikim brojem ljudi, učio je: “Allahu ekber, Allahu ekber! Ešhedu en la ilahe illallah! Ešhedu enne Muhammeden resulullah! – Allah je najveći, Allah je najveći. Svjedočim da nema boga osim Allaha i svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik!”

Taj prizor teško je pao Poslanikovim neprijateljima koji još nisu bili primili islam, pa su neki kazali: “Allah je počastio mog oca da je umro prije nego što je ovo čuo”, a drugi je rekao: “Da sam bogdo umro prije ovoga.”

O muslimani, Bilal nije postigao ovu časnu poziciju u islamu, osim nakon iskušenja, nevolja, strpljenja i džihada. Uzvišeni kaže: “O vjernici, budite strpljivi i izdržljivi, na granicama bdijte i Allaha se bojte, da biste postigli ono što želite!” (Ali Imran, 200)

O vjernici! Allah odgađa kaznu, ali je ne zaboravlja, i prepušta nasilniku da radi šta hoće, ali kada ga kazni, niko ga ne može spasiti. Uzvišeni kaže: “Neka nikako ne misle nevjernici da je dobro za njih to što im dajemo dug život. Mi im ga dajemo samo zato da što više ogreznu u grijehu; njih čeka sramna patnja.” (Ali Imran, 178) Iskušenja i nedaće koje su zadesile potlačene muslimane u Meki, u početku islama, imala su za cilj podizanje jedne nove, mlade generacije, ostvarenje Božije pomoći i pobjede, čišćenje vjerničkih safova i odvajanje dobrih od loših. Nije prošlo puno vremena a Allah je onima koji su tlačeni na Zemlji milost Svoju ukazao, vođama i nasljednicima ih učinio i dao im je vlast na Zemlji. Kolovođe idolatrije, nevjerstva i tiranije doživjele su teško poniženje: ubijeni su vlastitim oružjem i rukama svojih bivših robova, kao što je bilo u slučaju Bilala i Umejje ibn Halefa, i Ibn Mesuda i Ebu Džehla. Izliječena je bol u grudima i osveta je zadovoljena. Uzvišeni kaže: “A Allah će sigurno pomoći one koji vjeru Njegovu pomažu – ta Allah je zaista moćan i silan.” (El-Hadždž, 40)

O vjernici! Kriterij vrednovanja kod Allaha je dobro djelo, a ne porijeklo, položaj, imetak i ugled. Svi ljudi su isti, kao zupci jednog češlja. Svi ste od Adema, a Adem je od zemlje. Nema prednost Arap nad nearapom osim po bogobožnosti: “O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa.” (El-Hudžurat, 13)

Tako mi Allaha, čovjeka čini čovjekom njegova vjera, i zato ne ostavlja bogobožnost oslanjajući se na porijeklo.

Islam je uzdigao Selmana Perzijanca, a širk je spustio Ebu Leheba, plemića.

Možda ljudima nepoznat, ali bogobožan čovjek, za kojeg niko ne mari, i pred kojim su sva vrata zatvorena, bude prihvaćen kod Allaha, tako da između njega i Allaha nema zastora i Allah ispuni njegovu zakletvu kada se zakune.

Kada je Ebu Zerr uvrijedio Bilala, radijallahu anhu, i rekao mu: “Sine crnkinje”, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naljutio se na njega i rekao mu je: “O Ebu Zerre, zar si ga uvrijedio zbog majke, ti si zaista čovjek pri kojem su ostala neka paganska svojstva.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obradovao je Bilala Džennetom, rekavši mu: “O Bilale, pričaj mi o djelu u islamu u koje najviše nade polažeš na Sudnjem danu, jer sam čuo zvuk tvojih papuča u Džennetu ispred sebe.”

O muslimani, idolopoklonici su osjetili veliku nelagodu kada su čuli Bilala kako uči ezan na krovu Kabe, a ako je njih to rastužilo, obradovalo je vjernike, koji su čeznuli za njegovim glasom. Nakon Poslanikove smrti, kada god je učio ezan, nije mogao suzdržati emocije, to bi u njemu probudilo tugu, natjeralo suze na oči i pao bi u nesvijest. Ljudi bi se uznemirili i cijela Medina bi se potresla zbog sjećanja na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Jedne noći Bilal je učio ezan, i kada je izgovorio riječi: “Allahu ekber, Allahu ekber”, potresla se Medina, a kada je došao do riječi: “Ešhedu en la ilahe illallah”, još više se potresla, a kada je proučio: “Ešhedu enne Muhammeden resulullah”, ljudi su izašli iz svojih kuća plačući, i nije zapamćeno da je u Medini ikada više muškaraca i žena plakalo kao tog dana. Kada su muslimani osvojili Bejtul-makdis, i Omer, radijallahu anhu, otišao u Šam, naredio je Bilalu da prouči ezan. Bilal mu je rekao: “Vladaru pravovjernih, želio sam da nakon Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nikome više ne učim ezan, ali poslušat ću te samo ovaj put.” Proučio je ezan, a kada su ashabi čuli njegov ezan, svi su plakali. Podsjetio ih je na njihovog miljenika i radost njihovih očiju, onoga koji je probudio vjeru u njihovim srcima i bio uzrokom njihovog spasa. Duše su ga poželjele, srca su za njim čeznula, od spomena njegovog imena uzbukali su se osjećaji, a ljubav prema njemu dotakla je najskrivenije dijelove duše. Ne treba ih koriti zbog toga. A kako i bi, kada je za njim plakalo i zbog njega se raznježilo stablo palme, i potresao Uhud, kako bi nam pokazali osjećaj ljubavi i poštovanja.

Allahu moj, opskrbi nas ljubavlju prema Poslaniku i slijeđenjem njegovog sunneta, proživi nas u njegovom društvu i obraduj njegovim šefatom.

O muslimani, strpljivost je ključ spasa, Džennet je prekriven neugodnostima, a Vatra strastima i užicima. Allah će pomoći Svoju vjeru, kao što je pomogao potlačene muslimane u Meki, i kao što je pomogao Svoje prijatelje, prije i poslije. Uzvišeni kaže: “I tada će se vjernici radovati Allahovoj pomoći – On pomaže kome hoće, On je Silni i Samilosni, obećanje je Allahovo, a Allah će obećanje Svoje ispuniti, ali većina ljudi ne zna.” (Er-Rum, 4–6)

KORISTI VJEROVANJA U KADER (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi

14. safer 1439. po Hidžri / 3. novembar 2017.

Hvala Allahu Uzvišenom, Koji stvara i svemu najljepši oblik daje, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje, i Koji je srca svojih odabranika sviješću o Sebi i Svojim uzvišenim svojstvima prosvijetlio, i pokazao im dokaze Svoje veličine u odredbi, moći i vlasti. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i zahvaljujem Mu, niko ne može spriječiti Njegovu odredbu niti opozvati Njegovu presudu.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Koji je utočište svakome, uzvišen od svake sličnosti bilo kome ili bilo čemu, i uzvišen od toga da ima suparnika, ortaka i Sebi sličnog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolji od Njegovih stvorenja, prvak vjerovjesnika i poslanika. Allah ga je poslao, nakon što je neko vrijeme prekinuto slanje poslanika, i njime otvorio zakatančena srca, slijepe oči i gluhe uši, i ljude, u skupinama, u vjeru uveo. Neka Allah blagoslovi i smiluje se ovom velikom Poslaniku, njegovim ashabima i tabiinama onoliko koliko, nakon tmina, bude sijala svjetlost i smjenjivali se dan i noć.

Bojte se Allaha, ljudi, istinskom bogobojažnošću, i stidite Ga se istinskim stidom, čuvajte glavu, uši, jezik, oči, i stomak i stidno mjesto, noge, ruke, srce! Sjećajte se smrti i iskušenja, a ko bude istinski želio onaj svijet, ostavit će dunjalučke ukrase. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O vjernici! Kako je lijep i sretan čovjekov život i kako su radosne njegove oči kada zna, s čvrstim ubjedenjem, da ono što ga je snašlo, nije ga moglo mimoići, a ono što ga je mimoišlo, nije ga moglo snaći, i da se sve u kosmosu odvija po Božijem znanju i odredbi. Ovo znanje ispunjava njegovo srce zadovoljstvom i smirenošću, povećava njegovo pouzdanje u Allaha i jača njegov oslonac na Njega. Sve to samo je zraka svjetlosti iskrenog vjerovanja u kader – Božiju odredbu, koje se smatra jednim od najvažnijih temelja islamskog vjerovanja,

i bez kojeg Allah, džellešānuhu, od čovjeka neće primiti ni obavezno, farz, ni dobrovoljno, nafile, djelo.

Da bi ovo vjerovanje bilo ispravno i prihvaćeno kod Allaha, džellešānuhu, ono mora biti iskreno, živo, produktivno, nadahnuto značenjima istinske vjere i pobožnošću srca koji ljudsku dušu opskrbljuju zadovoljstvom i čine je aktivnom, produktivnom i spremnom na činjenje svega što će joj donijeti dobro i korist ovog i budućeg svijeta.

Vjerovanje u Božiju odredbu istinski je pokazatelj čovjekove iskrenosti, spoznaje Gospodara, zadovoljstva Njegovim djelima. Koliko je ljudi zapalo u iskušenje očaja, srdžbe i protivljenja Božijoj odredbi, koliko ih je palo već na prvom ispitu, a koliko ih je zanijkalo kader i povjerovalo u šejtanove spletke, sumnje i zbunjujuća pitanja koja optužuju Boga za nepravednost u odredbi, ne razumijevajući njene mudrosti. Oni u suštini nisu spoznali Allaha istinskom spoznajom čim su dopustili šejtanu da ih on vodi i daje im lažne nade. Vjerovanje u Božiju odredbu je spas, uspjeh i sreća koju su izgubili mnogi ljudi, koji tumaraju u svom beznadu, očaju i zbunjenosti, za razliku od vjernika koji su čvrsto ubijedeni da je Allah odredio sve što se zbiva i događa u kosmosu, dobro i zlo, veliko i malo, na temelju apsolutnog i sveobuhvatnog znanja o svim stvarima, pojedinačno i uopćeno, i prije nego što se one dogode, zatim da je naredio peru da zapiše u Levhi-mahfuzu – Pomno čuvanoj ploči, sve što će biti, svaki događaj, i svaku stvar, malu i veliku. Nakon toga svi događaji i odredbe odvijaju se i smjenjuju, nastaju i egzistiraju po Njegovoj volji i dozvoli i u skladu sa zapisanom odredbom, jedna za drugom, po tačno utvrđenom redoslijedu, bez i najmanje greške, kao što kaže Uzvišeni: “U Knjizi Mi ništa nismo izostavili” (El-En’am, 38); “Mi sve s mjerom stvaramo” (El-Kamer, 49); “... a Allahova zapovijed je odredba konačna” (El-Ahzab, 38).

U poznatom “hadisu Džibrila”, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ubrojao je vjerovanje u kader – Božiju odredbu dobra i zla, slatkih i gorkih stvari, u velike temelje islamskog vjerovanja. Tirmizi je zabilježio da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čovjek neće ispravno vjerovati sve dok ne bude vjerovao u Božiju odredbu dobra i zla, i ne bude znao da ono što ga je snašlo, nije ga moglo mimoići, a što ga je mimoišlo, nije ga moglo snaći.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, usađivao je princip vjerovanja u odredbu kod djece i mladih prije odraslih i starijih, a o čemu govori hadis u kojem je

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dao nekoliko važnih smjernica i oporuka svom amidžiću Ibn Abbasu dok je još bio dječak. Među tim savjetima bile su riječi: “Znaj, kada bi se svi ljudi okupili da ti neku korist donesu, ne mogu ti koristiti osim onoga što ti je Allah propisao. I kada bi se svi ljudi okupili da ti štetu nanesu, ne mogu ti naštetiti osim onoga što ti je Allah propisao. Pera su podignuta, a listovi su se osušili.” (Ahmed i Tirmizi)

U drugom hadisu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Zejdu ibn Sabitu, razboritom i nadarenom mladiću: “Kada bi podijelio zlata koliko je brdo Uhud na Allahovom putu, Allah to od tebe ne bi primio sve dok ne budeš čvrsto vjerovao u odredbu i znao da ono što te je snašlo, nije te moglo mimoići, a ono što te je mimoišlo, nije te moglo snaći.” (Ahmed sa vjerodostojnim senedom)

U hadisu koji prenosi Ebu Derda, radijallahu anhu, a bilježi imam Ahmed, kaže se: “U Džennet neće ući čovjek koji je neposlušan svojim roditeljima, notorni pijanica i onaj koji poriče Božiju odredbu.”

O vjernici, od najsuptilnijih i najspecifičnijih segmenata vjerovanja u Božiju odredbu, koji potvrđuju Božiju veličinu i moć i koji zavređuju pažnju i razmišljanje, jeste “da je propisao sudbine ljudi pedeset hiljada godina prije nego što je stvorio nebesa i Zemlju, a Njegov Arš bio je iznad vode” i “da je prvo što je naredio peru, nakon što ga je stvorio, bilo: “Piši”, a na njegovo pitanje: “Gospodaru, šta ću pisati?”, Uzvišeni je rekao: “Piši sve što će biti do Sudnjeg dana” (Ebu Davud).

Allah, slavljen neka je, zna sve što je na moru i kopnu: “...i nijedan list ne opadne a da On za nj ne zna; i nema zrna u tminama Zemlje niti ičega svježeg niti ičega suhog, ničega što nije u jasnoj Knjizi” (El-En’am, 59).

Uzvišeni zna sve stvari, i njihovu odredbu, bile one male ili velike, i zna šta je bilo, šta će biti i ono što nije bilo kakvo bi bilo da se desilo. Svi događaji i odredbe zapisane su detaljno u Levhi-mahfuzu, prije nego što su postojale i prije nego što su se desile, kao što kaže Uzvišeni: “Nema nevolje koja zadesi Zemlju i vas, a koja nije, prije nego što je damo, zapisana u Knjizi”, tj. prije nego se desi u stvarnosti, “to je Allahu, uistinu, lahko” (El-Hadid, 22).

Nakon toga, Uzvišeni zapisane sudbine činjenice i događaje stvara u realnom svijetu i pokazuje ih u istovjetnoj formi, količini, načinu, redosljedu u kojoj su i zapisane, bez i najmanje izmjene. To je jedan od najvećih dokaza Njegovog

uluhijjeta – božanske naravi, rububijjeta – apsolutnog upravljanja i vladanja i sveobuhvatne moći, i da je On istinski Bog i Jedini dostojan obožavanja, molbe, oslonca, traženja pomoći, i da Njegovo znanje, vlast i moć obuhvataju sve stvari i da ništa nije izuzeto od Njegove vlasti i moći, i da se ništa, u kosmosu, ne može desiti bez Njegovog znanja i dozvole. Slavljen neka je Onaj Čija mudrost zapanjuje ljudski um, i Čija odredba bez riječi ostavlja razumom obdarene, i ne postoje riječi kojima bi se mogle izraziti njene najsuptilnije niti, niti razumijevanje koje može prodrijeti u njene tajne. Uzvišeni kaže: “A nek znate da je Allah kadar sve i da Allah znanjem Svojim sve obuhvata!” (Et-Talak, 12)

Rekao je Šafija, Allah mu se smilovao:

*Ono što Ti želiš, biće, makar ja i ne želio,
a ono što ja želim, ako Ti ne želiš, neće biti.
Stvorio si ljude prema Svom znanju,
i Tvoje znanje nad mladim i starim se provodi.
Ovome si blagodat ukazao, a onome uskratio,
ovoga si pomogao, a onoga bez pomoći ostavi.
Među njima ima nesretnih, ima sretnih,
ima ružnih i onih kojima ljepotu podari.*

O muslimani! Ovo određenje, koje je Allah zapisao u Levhi-mahfuzu je et-takdirul-āmul-ezelijj – opće, praiskonsko određenje, koje se ne mijenja i čiji nijedan detalj nikada ne bude izbrisan.

Postoji, također et-takdirul-umri – cjeloživotna odredba, koja se propisuje svakom čovjeku dok je još u utrobi majke, a prije nego što u njega bude udahnuta duša. Allah mu pošalje meleka i naredi mu da zapiše četiri stvari: opskrbu, koliko će živjeti, šta će raditi i da li će biti sretan ili nesretan.

Postoji i et-takdirus-senevijj – godišnja odredba, koje se propisuje u noći Lejletul-kadr svake godine. U toj noći “svaki mudri posao se riješi”, tj. prema odredbi, iz Levhi-mahfuza, propisuje se svakom čovjeku ono što će mu se desiti u toku te godine: opskrba, iskušenja i nedaće, smrt i život, i tako sve do naredne godine.

Na kraju, postoji et-takdirul-jevmi – dnevna odredba svih dešavanja, na koju upućuju riječi Uzvišenog: “... svakog časa On se zanima nečim” (Er-Rahman, 29).

To znači da On prašta grijehе, otklanja nedaće, uzvisuje neke ljude, a neke unizuje (Ibn Madža sa dobrim senedom). Ibn Abbas, radijallahu anhu, prenosi da “Uzvišeni Allah, slavljen neka je, svaki dan pogleda u Levhi-mahfuz 360 puta, svakim Svojim pogledom On stvara, oživljava, usmrćuje, uzvisuje i unizuje, i radi šta hoće.” (Taberani sa dobrim senedom)

Ko bude vjerovao u sve Božije odredbe i bude zadovoljan onim što mu je Allah dodijelio i propisao, Allah, džellešānuhu, će njegovu nutrinu ispuniti bogatstvom i sigurnošću, a njegovo srce ispuniti ljubavlju i predanošću Njemu, popraviti će njegovo stanje i dat će mu dunjaluk iako ga on ne želi, a onaj ko izgubi vjeru u Božije određenje, Allah će rasijati njegov imetak, učiniti će siromaštvo u njegovim očima, postat će zarobljenik sumnje, brige, tuge i rastrojenosti, neće imati smiraja u životu i izgubit će Božiju podršku i brigu u iskušenjima i nedaćama. Njegov slučaj sličan je slučaju Iblisa koji se suprotstavio naredbi Gospodara, rasrdio se na Njega jer je ukazao počast Ademu, a ne njemu, zbog čega je odbio da mu učini sedždu, pa je njegova kazna bila da ga je Allah protjerao iz najčasnijeg društva i prokleo do Sudnjeg dana i rekao mu je: “Izlazi iz njega, pokuđen i ponižen!”, reče On.” (El-A’raf, 18) Vjerovanje u kada i kader, Božije određenje i njegovo izvršenje, na ispravan i propisan način, usađuje kod vjernika čvrsto ubjeđenje da je sve što se zbiva u kosmosu u Božijim rukama, da Njemu pripadaju ključevi nebesa i Zemlje, i riznice svih stvari, i da su sva stvorenja, u odnosu na Njega, siromašna, jedna i nemoćna, i da nisu u stanju od sebe neku štetu otkloniti ni sebi kakvu korist pribaviti, i koja nemaju moći život oduzeti, život dati niti oživjeti.

Vjernik na ovom svijetu živi miran i spokojan život, s čvrstim pouzdanjem i jakim osloncem na Allaha, džellešānuhu, hrabro i postojano, bez straha i uzmicanja, što ga potiče na djelovanje, ulaganje truda, ustrajnost, aktivnost i produktivnost, i vodi ga u okrilje ponosa, Božije pomoći, snage i plemenitog i dostojanstvenog života. To je stanje onoga čije je srce osjetilo slast vjerovanja u kader, i do čijeg su uma i duše doprli njegovi miomiris, i čija duša zna da je svaka stvar određena, “pa čak i nemoć, i sposobnost, bogatstvo i siromaštvo, bolest i zdravlje, pobjeda i poraz”, kao što se navodi u hadisu. Uzvišeni Allah kaže: “Što god ti važno činio, i što god iz Kur’ana kazivao, i kakav god vi posao radili, Mi nad vama bdijemo dok god se time zanimate. Gospodaru tvome ništa

nije skriveno ni na Zemlji ni na nebu, ni koliko trun jedan, i ne postoji ništa, ni manje ni veće od toga, što nije u Knjizi jasnoj.” (Junus, 61)

O muslimani! Čvrstina i postojanost vjerovanja u kader i zadovoljstva Božijim određenjem čisti srce od brige, tuge, uznemirenosti i straha od budućnosti i glača iskrene duše i dovodi ih u stanje da nikome ne zavide na onome što mu je Allah, iz Svoje dobrote, dao, da u sebi ne nose pakost i mržnju prema bilo kome, da se ne uzdižu i ne ohole, ne traže ono što im je Allah uskratio i ne natječu se za prolazne užitke i varljivu opsjenu.

Kada je ovo vjerovanje bilo jako u srcima muslimana, ashaba i dobrih prethodnika, upravljali su svijetom i osvojili su Istok i Zapad, a kada je ono oslabilo u srcima mnogih muslimana, i kada je u njih ušla želja za beskorisnim raspravama i pogrešna i devijantna shvatanja, počela je stagnacija, dekadencija i slabljenje islamskog ummeta. Božije određenje, kader je sistem tevhida – čiste vjere u Allaha i Allahova tajna u stvaranju i zalaženje u ona njegova područja koja su isključivo u Božijoj nadležnosti i koja je Allah sakrio od ljudi, vodi čovjeka ka velikoj provaliji zbunjenosti, sumnje i poricanja.

Zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio: “Kada se spomenu moji ashabi, suzdržite se od ružnih riječi! Kada se spomenu zvijezde, suzdržite se! Kada se spomenu zvijezde, suzdržite se.” (Taberani sa vjerodostojnim senedom)

Ovim riječima Poslanik nam stavlja na znanje da ne zalazimo u pitanja koja nas se ne tiču i u pitanja koja ne možemo dosegnuti svojim razumom. Poziva nas da se u potpunosti Allahu predamo i Njegovoj nedostižnoj mudrosti u onome što je odredio, jer je čovjek slab i nemoćan da pronikne u tajne Božije naredbe, zbog ograničenosti svog razuma.

O vjernici! Neki ljudi zapali su u jednu drugu vrstu devijacije, koristeći Božiju odredbu kao izgovor za ostavljanje Božijih naredbi i činjenje grijeha. Ovu vrstu ljudi karakteriše lahkomislenost prema Božijim propisima, slabost u vjerovanju i ibadetu. U suštini, njihova devijacija spada u najgore vrste zabluda i skretanja s Pravog puta, jer je pravdanje kaderom u ostavljanju propisanih obaveza i činjenju grijeha zapravo argument kojim su Iblis i njegovi sljedbenici, obožavaoci kipova, pokušali opravdati svoje nevjerovanje i nepokornost. Iblis je rekao: “Gospodaru moj”, reče, “zato što si me u zabludu doveo” (El-Hidžr, 39), a mušrici su rekli: “Da je Allah htio, mi ne bismo druge Njemu ravnim smatrali, a ni preci naši, niti bismo išta zabranjenim učinili.” (El-En’am, 148).

Uzvišeni je na ovaj iblisovsko-idolopoklonički argument odgovorio jasno, kategorično i decidno: “Tako isto su oni prije njih poricali, sve dok Našu kaznu nisu iskusili. Reci: ‘Imate li kakav dokaz da nam ga iznesete? Vi se samo za pretpostavkama povodite i vi samo neistinu govorite’” (El-En’am, 148). Dakle, nije dozvoljeno pravdati se kaderom u ostavljanju obaveza i činjenju grijeha.

Što se tiče iskušenja i nedaća, na koja čovjek ne može utjecati, u tom slučaju obavezan je čvrsto vjerovati, biti zadovoljan i prihvatiti Božiju odredbu kakva god da je, i reći: “Ovo je Božija volja i odredba.” Uzvišeni kaže: “... a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti” (Et-Tegabun, 11).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Trudi se u onome što će ti koristiti, traži od Allaha pomoć i ne posustaj, a ako te zadesi nešto, nemoj reći: ‘Da sam uradio to i to, desilo bi se to i to’, nego reci: ‘Allah je tako odredio i On radi šta hoće’, jer ‘da sam’ otvara vrata šejtanu.” (Ahmed, Muslim)

Ummete islama! Postoji još jedno vrlo opasno zastranjenje u razumijevanju kadera, koje je među ljudima prisutno još od davnih vremena, a koje je ostavilo negativan trag u islamskom ummetu, a to je zapostavljanje materijalnih i duhovnih uzroka koje je Uzvišeni propisao i vezao ih za posljedice i rezultate, nemarnost, oklijevanje i neodlučnost u njihovom činjenju pod isprikom da se suprotstavljaju vjerovanju u kader, ili zadovoljstvu Božijim kaderom, ili da Allah hoće, promijenio bi stanje nabolje i sl. Ovo je, bez sumnje, veliko zastranjenje i pogrešno tumačenje doktrine vjerovanja u kader, koje je samo povećalo slabost i stagnaciju muslimana, i uzrokovalo je potpuno zanemarivanje materijalnih uzroka, stvaranje krive slike o tevekkulu – osloncu na Allaha, ostavljanje truda u stjecanju imetka, traženju lijeka, pogrešno razumijevanje stanja muslimana i njegovo pogrešno povezivanje sa Božijim zakonitostima i Božijom odredbom. Uzvišeni Allah, iz Svoje neizmjerne mudrosti, svakoj stvari je propisao uzrok koji bi čovjeka trebao odvesti ravno Božijoj odredbi, koju mu je odredio, i tako ispuniti jednu odredbu drugom odredbom.

Potvrđeno je da izostavljanje propisanih uzroka predstavlja skrnavljenje šerijata i manjkavost pameti, i zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio poduzimanje materijalnih i duhovnih uzroka, rekavši: “Radite i nemojte se oslanjati na kader, jer svakome je olakšano ono za što je stvoren.” (Buhari i Muslim)

Neki je čovjek došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Allahov Poslaniče, hoću li ostaviti devu nesvezanu i osloniti se na Allaha, ili ću je svezati pa se osloniti na Allaha?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Sveži je i osloni se na Allaha.” (Tirmizi sa dobrim senedom)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Allahovi robovi, liječite se, jer Allah nije dao nijednu bolest a da za nju nije dao lijek.” (Tirmizi sa dobrim senedom) Na dan kada je Omer, radijallahu anhu, htio sa vojskom ući u Siriju, došla mu je vijest da se u Siriji proširila kuga, pa je odlučio vratiti se, zbog čega su ga neki ashabi ukorili i rekli mu: “Zar bježiš od Allahove odredbe?”, a on im je odgovorio: “Da, bježim od Allahovog kadera u Allahov kader.” Nakon toga ashabima se obratio Abdurrahman ibn Avf, koji je rekao: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: “Ako se u nekom mjestu pojavi kuga, i zadesite se u njemu, nemojte napuštati to mjesto, a ako niste ušli u njega, nemojte ni ulaziti.” (Buhari i Muslim)

Ovo je ispravno razumijevanje vjerovanja u kader i ovo je Poslanikov program koji Allah voli i za njega nagrađuje.

Allah meni i vama podario blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio nas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Velikog i Uzvišenog tražim oprosta sebi, vama i svim muslimanima od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BOŽIJE ODLIKOVANJE ČOVJEKA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

21. safer 1439. po Hidžri / 10. novembar 2017.

Hvala Allahu Uzvišenom, Plemenitom i Blagodarnom. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Vladara, Svetog, Koji je bez nedostataka, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i uzor Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najplemenitije i najbolje stvorenje, i onaj koji je najpotpunije izvršio obavezu ibadeta – obožavanja Allaha, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu časnu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, ljudi, i sjećajte se Njegovih blagodati i dobrote, i zahvaljujte Mu na blagodatima i dobročinstvu, i pripremajte se za Dan povratka Njemu, da biste postigli ono što želite.

O muslimani, Uzvišeni, u mudroj Opomeni, kaže: “Mi smo sinove Ademove, doista, odlikovali; dali smo im da kopnom i morem putuju, i opskrbili ih ukusnim jelima, i dali im velike prednosti nad mnogima koje smo stvorili.” (El-Isra, 70)

U ovom ajetu spomenuto je općenito odlikovanje čovjeka, kao vrste, koje obuhvata sve vrste odlikovanja.

Izrazom “kerremna – odlikovali smo” Allah kazuje da je čovjek nosilac “kerema”, svake počasti i privilegije, što bez sumnje ukazuje na Božiju neizmjernu plemenitost i dobročinstvo prema čovjeku, koja je sveobuhvatna i svestrana.

O muslimani, ovaj časni ajet pojašnjava nam da je Uzvišeni Allah odlikovao čovjeka i ukazao mu sve vrste počasti. Stvorio ga je u najljepšem obliku i potpunom skladu, o čemu govore sljedeći ajeti: “... i On vam obličje daje i likove vaše čini lijepim” (Gafir, 64); “Mi čovjeka stvaramo u skladu najljepšem” (Et-Tin, 4); “... Koji te je stvorio – pa učinio da si skladan i da si uspravan – i kakav je htio lik ti dao?” (El-Infitar, 7–8). Uzvišeni je odlikovao čovjeka govorom i dao mu je moć rasuđivanja. Uzvišeni kaže: “I, tako Mi Gospodara neba i Zemlje,

to je istina, kao što je istina da govorite!” (Ez-Zarijat, 23); “... I činimo da on čuje i vidi” (El-Insan, 2); “Zar mu nismo dali oka dva i jezik i usne dvije, i dobro i zlo mu objasnili?” (El-Beled, 8–10); “Reci: ‘On sve stvara i daje vam sluh i vid i pameti, a vi se malo zahvaljujete!’” (El-Mulk, 23).

Uzvišeni je odlikovao čovjeka i na način spomenut u ajetu: “Dali smo im da kopnom i morem putuju.” Dakle, On ih “nosi” kopnom na leđima životinja, deva, mazgi, magaraca, i u prijevoznim sredstvima, a na moru na brodovima i lađama. Uzvišeni kaže: “...I opskrbili ih ukusnim jelima” (El-Isra, 70), što znači da je ljude opskrbio i počastio raznim vrstama jela, pića, odjeće, brakom, i nema nijedne blagodati koja im je potrebna a da ih nije opskrbio njome, olakšao im put do njenog ostvarenja, iz Svoje dobrote, i nije im zabranio ništa od toga. Štaviše, ukorio je one koji pretjeruju i zabranjuju ono što je Allah dozvolio od lijepih i ukusnih jela: “Reci: ‘Ko je zabranio Allahove ukrase, koje je On za robove Svoje stvorio, i ukusna jela?’ Reci: ‘Ona su za vjernike na ovome svijetu, a na onome svijetu su samo za njih’” (El-A’raf, 32). Odnosno, ko je toliko hrabar da zabrani ljudima blagodati kojima ih je Allah počastio, i uskrati im ono što ime je On dao? Uzvišeni kaže: “I dali im velike prednosti nad mnogima koje smo stvorili” (El-Isra, 70), to jeste, dao im je vrline, odlike i prednosti koje nije dao drugim stvorenjima.

O vjernici! Odlike koje je Allah, džellešānuhu, dao čovjeku iziskuju zahvalu njihovom Darovatelju, slavljen neka je On. One nas ne bi smjele zaslijepiti pa da zaboravimo Darovatelja i odvratiti nas od robovanja Njemu. Naša je dužnost da budemo zahvalni na blagodatima, čuvamo se njihovog poricanja i korištenja u nepokornosti Allahu. Čovjek je zaboravno biće, i vremenom zaboravi na mnoge blagodati koje mu je Allah dao, a sjećanje mu se vrati tek nakon što ostane bez tih blagodati, kada postane svjestan njihove prave vrijednosti.

O muslimani! Muhammedov ummet, uz opću odlikovanost u kojoj učestvuju svi Ademovi sinovi, uživa i posebnu vrstu odlikovanosti, koja je spomenuta u hadisu Behza ibn Hakima, radijallahu anhu, koji je on prenio od svoga oca, a on od svoga djeda: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Vi upotpunjujete niz od sedamdeset ummeta, i vi ste najbolji i najčasniji kod Allaha.’” (Ahmed)

To znači da Muhammedov, islamski ummet, upotpunjuje brojku od sedamdeset ummeta, koji su bili prije njih, i za koje zna samo Allah. Zamjenica

“vi” može se odnositi na ashabe i one koji slijede njihov put, ili na ummet u cijelosti, jer su oni najbolji, najvredniji, najčasniji i najodlikovaniji ummet kod Allaha, džellešānuhu. Odlikovanost islamskog ummeta ogleda se u njihovim djelima, moralnim osobinama, čistom vjerovanju u jednog Boga, izlaganju njihovih djela na Sudnjem danu i džennetskim deredžama, zato budimo zahvalni Allahu što nas je učinio pripadnicima Muhammedovog ummeta, najboljeg i najčasnijeg kod Allaha, džellešānuhu.

Uzvišeni Allah propisao je da se ljudi vrednuju po bogobožnosti i ni po čemu drugom. Uzvišeni kaže: “Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji” (El-Hudžurat, 13).

Onaj ko se odjenuo odjećom bogobožnosti plemenitiji je, ugledniji i bolji od onoga ko se nije odjenuo. Ibn Omer, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u svom poznatom govoru na Dan osvojenja Meke, kazao: “O ljudi, Allah, džellešānuhu, odstranio je od vas pagansku oholost i hvalisanje porijeklom. Ljudi se dijele na dvije vrste: dobre, bogobožne, kod Allaha plemenite, i loše, nesretne, kod Allaha beznačajne. Svi su ljudi Ademovi potomci, a Allah je Adema stvorio od zemlje. Allah, džellešānuhu, kaže: ‘O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa’ (El-Hudžurat, 13).” (Tirmizi)

Tirmizi, sa svojim lancem prenosilaca, također bilježi od Semure ibn Džunduba da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ugled je u imetku, a plemenitost je u bogobožnosti”, tj. ono što čovjeka čini velikim kod ljudi jeste imetak, a ono što ga čini velikim kod Allaha jeste bogobožnost.

Musliman treba učiniti sve da sačuva svoje ljudsko dostojanstvo, kojim ga je Allah odlikovao, i da svoju dušu oplemeni bogobožnošću, a to je posebna vrsta odlikovanja. Bogobožnost je istinski ponos i čast, a ljubav prema dunjaluku je poniženje i bolest.

Bogobožan čovjek nema mahane, ako zaista postigne bogobožnost, bez obzira na to šta mu bilo zanimanje u životu.

Ako zaista želimo napredovati na stepenicama plemenitosti i postići visoke deredže ponosa i časti, držimo se puta bogobožnosti, pokornosti Allahu i

ostavljanja Njegovih zabrana iz straha da ne bismo izgubili dostojanstvo i bili poniženi i ostavljeni, jer koga Allah ponizi, niko mu počast ne može ukazati.

Čuvaj dostojanstvo svoje duše, jer ako ga izgubiš, nikada ga više nećeš povratiti.

Budite svjesni, ljudi, da su činjenje grijeha, slijeđenje strasti, nemar i skretanje s Pravog puta u suprotnosti sa Božijim odlikovanjem čovjeka i dostojanstvom i ponosom vjernika.

O vjernici! Ukoliko čovjek želi postići bogobožnost, mora krenuti od svog srca, jer je ono centar bogobožnosti i prva i najvažnija briga čovjeka. U hadisu, oko čije vjerodostojnosti postoji saglasnost Buharija i Muslima, a koji prenosi Nu'man ibn Bešir, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Zaista u ljudskom tijelu ima jedan organ, kada je on zdrav, zdravo je cijelo tijelo, a kada je on bolestan, bolesno je cijelo tijelo, a to je srce."

Načini popravljavanja srca su mnogobrojni, a evo nekih: učenje Kur'ana, često upućivanje dove Allahu da nam podari bogobožnost i predano srce, sadaka, dobročinstvo, istigfar, traženje oprost od Allaha, i druženje sa čestitim ljudima.

Donosite salavate i selame na odabranog Vjerovjesnika i Poslanika, kao što vam je naredio Uzvišeni Gospodar, u svom plemenitom govoru: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allahu moj, smiluj se Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, njegovim suprugama i potomcima, kao što si se smilovao Ibrahimu, i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegove supruge i potomke kao što si blagoslovio Ibrahima i njegovu porodicu, Ti si hvaljen i slavljen!

ŽELJE I AMBICIJE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
28. safer 1439. po Hidžri / 17. novembar 2017.

Hvala Allahu Koji upućuje srca i uzdiže ih vjerovanjem, hvalim Ga i zahvaljujem Mu na svim blagodatima kojima nas je obdario.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji nas je upozorio na vatru rasplamsalu, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, pomogao istinu i suprotstavio se zabludi, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu časnu porodicu, ashabe i sve one koji su očistili svoju dušu. Oporučujem sebi i vama bogobožnost, na temelju riječi Uzvišenog: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Allah, džellešanuhu, potčinio je ljudima ovaj kosmos i podario da im bude polje za ostvarivanje beskrajnih ljudskih ambicija, a ljudi se, u pogledu želja, dijele na one koji imaju mnoštvo želja i one čije su želje skromne. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada bi sin Ademov imao dolinu palmi, poželio bi da ima još jednu, pa još jednu. Čovjekovu nutrinu ne može napuniti ništa osim zemlje. Čovjekovu nutrinu ne može napuniti ništa osim zemlje.”

Svaka želja koja je u službi dobra je pohvalna, a svaka želja koja se suprotstavlja Božijem određenju i koja je neostvariva je pokušena.

Želja ukazuje na čovjekove težnje, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Duša želi i žudi.” Ima ljudi čije želje dosežu do najviših visina ponosa i slave, a ima onih čije želje vuku do najnižih dubina. Ljudi s plemenitim i uzvišenim ambicijama imaju širok krug želja i one ukrašavaju njihov život. Vidimo to na primjeru Omera ibn Hattaba, radijallahu anhu, koji je jednog dana rekao ashabima: “Zaželite!” Neki su rekli: “Željeli bismo da je ova kuća puna zlata, pa da ga potrošimo na Allahovom putu i podijelimo kao sadaku.” Drugi su rekli: “Željeli bismo da je ova kuća puna dragulja i dijamanta, pa da ih potrošimo na Allahovom putu i podijelimo kao sadaku.” Omer im ponovo

reče: “Zaželite!”, a oni rekoše: “Ne znamo, vladaru pravovjernih, na šta tačno misliš.” A onda Omer reče: “Želio bih da je ova kuća puna ljudi poput Ebu Ubejde ibn Džerraha, Muaza ibn Džebela, Salima, štićenika Ebu Huzejfe, i Huzejfe ibn Jemana.” U drugoj predaji navodi se da su se kod Hidžra, polukružnog prostora sa sjeverne strane Kabe, sastali Musab, Urva, Abdullah ibn Zubejr i Abdullah ibn Omer, radijallahu anhum, pa su rekli jedni drugima: “Zaželite!” Abdullah ibn Zubejr rekao je: “Ja želim postati halifa.” Urva je rekao: “Ja želim da ljudi od mene uzimaju znanje.” Musab je rekao: “Ja želim namjesništvo nad Irakom.” Abdullah ibn Omer rekao je: “Ja želim Božiji oprost.” Prva trojica ostvarili su svoje dunjalučke želje, a vjerujemo da je Ibn Omer postigao Božiji oprost.

Omer ibn Abdulaziz, Allah mu se smilovao, imao je visoke ambicije u životu koje je, uz Allahovu dozvolu, uspio i ostvariti. Ostala je samo jedna, i nadati se da će i nju ostvariti na ahiretu. Govorio je: “Imao sam visoke ambicije u životu: poželio sam da se oženim Fatimom bint Abdulmelik i oženio sam se, poželio sam da postanem halifa, i postao sam, poželio sam Džennet, i nadam se da ću i to postići.”

Lijepa želje, o vjernici, predstavljaju vrata dobra i velike nagrade, koju je spomenuo Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu koji govori o četiri čovjeka: čovjeku kome je Allah, džellešanuhu, dao imetak i znanje, i on postupa po njemu i troši ga na propisan način; čovjeku kome je Allah, džellešanuhu, dao znanje a nije mu dao imetak, i on kaže: “Kada bih imao imetka koliko ima taj i taj, ja bih postupao s njim kao što on postupa.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Njih dvojica imaju istu nagradu.” I čovjeku kome je Allah dao imetak, a nije mu dao znanje, pa on s njime postupa neuračunljivo i troši ga na nedozvoljen način, i čovjeku kome Allah nije dao ni imetak ni znanje, pa kaže: “Kada bih imao imetka koliko ima taj i taj, ja bih postupao s njim kao što on postupa.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Njih dvojica imaju isti grijeh.”

Same želje, bez konkretnih dobrih djela učinjenih sa iskrenom namjerom i ustrajavanja u tim djelima, nemaju nikakvu vrijednost, jer Uzvišeni kaže: “I nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje” (Ali Imran, 133). Štaviše, želje su vid dove Allahu, džellešanuhu, koje se mogu ostvariti njihovim uslišenjem.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada zaželite neku želju, neka ona bude što sveobuhvatnija, jer na taj način tražite od Allaha”; “Kada neko od vas zaželi smrt, neka dobro razmisli o onome što želi, jer ne zna šta mu je od toga zapisano.”

Pametna čovjek nikada neće poželjeti iskušenja, smutnje niti susret s neprijateljem, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Nemojte priželjkivati susret s neprijateljem, i tražite od Allaha zaštitu.”

Islam odbacuje pesimizam, i njemu i njegovim sljedbenicima ne priliče “crne sumnje”, zloslutnje i priželjkivanje smrti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Neka niko od vas ne priželjkuje smrt zbog iskušenja koje ga je snašlo, nego neka kaže: ‘Allahu moj, poživi me dok je život bolji za mene od smrti, a usmrti me onda kada smrt bude bolja za mene od života.’” (Muttefe-kun alejhi)

Lijepo želje ukazuju na lijepo mišljenje o Allahu, džellešānuhu. U hadisi-kudsiju kaže se: “Ja se prema Svome robu ophodim onako kako on o Meni misli., pa neka misli o Meni šta želi” (Ibn Hibban), to jeste, mogu učiniti sa Svojim robom ono što on misli da ću učiniti.

Lijepo mišljenje o Allahu pozitivno se odražava na čovjekove želje, podiže njegovu vrijednost i oplemenjuje njegove namjere. Razborit čovjek gradit će svoje želje, duboko svjestan Božijih blagodati prema njemu, neće zavidjeti svojoj braći i neće nikada poželjeti ono što je tuđe. Uzvišeni kaže: “I ne poželite ono čime je Allah neke od vas odlikovao.” (En-Nisa, 32)

Musliman je svjestan da ostvarenje želja ovisi isključivo o Božijoj volji, on se nikada ne srdi, ne tuguje i ne pada u očaj zbog neispunjenja neke želje, i svjestan je da je dobro u onome što je Allah odredio i zahvaljuje svom Gospodaru na svakom stanju. Uzvišeni kaže: “Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. - Allah zna, a vi ne znate.” (El-Bekara, 216)

Iblis je izvor lažnih nada i želja, i on se zavjetovao da će predano raditi na zavodenju ljudi i njihovom uništenju lažnim nadama, prolaznim naslađivanjima i varljivom srećom. Uzvišeni kaže: “I navodit ću ih, sigurno, na stranputice, i primamljivat ću ih, sigurno, lažnim nadama, i, sigurno, ću im zapovjediti pa će stoci uši rezati, i, sigurno, ću im narediti pa će stvorenja Allahova mijenjati!” A onaj ko za zaštitnika šejtana prihvati, a ne Allaha, doista će propasti! On im

obećava i primamljuje ih lažnim nadama, a ono što im šejtan obeća samo je obmana.” (En-Nisa, 119–120)

Ako su čovjekove želje usmjerene isključivo ka dunjalučkim dobrima, i lišene svake veze sa vječnom kućom, on zasigurno ide krivim i brdovitim putem koji ga neće dovesti do željenog cilja. Uzvišeni kaže: “Onome ko želi ovaj svijet, Mi mu brzo dajemo šta hoćemo i kome hoćemo, ali ćemo mu poslije Džehennem pripremiti, u kome će se osramoćen i odbačen peći. A onaj ko želi onaj svijet i trudi se da ga zasluži, a vjernik je, trud će mu hvale vrijedan biti.” (El-Isra, 18–19)

Onaj čije želje budu “plovidba morem snova” na javi, i snovi bez konkretnih djela, a njegovim tijelom ovlada lijenost, taj sigurno neće poželjeti ništa drugo do varku, priviđenje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Pametan je onaj ko obračunava svoju dušu, i radi za život poslije smrti, a slabić je onaj ko ispunjava prohtjeve svoje duše i gaji lažne nade da će mu Allah dati ono što želi.”

Onaj ko do ostvarenja svojih želja nastoji doći zabranjenim putevima, pribjegavajući sihuru i magiji, učinio je nepravdu samom sebi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko ode gataru ili sihribazu i povjeruje u njegove riječi, zanijekao je ono što je objavljeno Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem.” (Taberani)

U kaburu, u kojem počinje zagrobni život, život u berzehu, javit će se najснаžnije želje kod vjernika i nevjernika: vjernik će silno željeti da što prije nastupi Sudnji dan, zbog ljepota i užitaka koje je već vidio i koje očekuje, a nevjernik će silno željeti da nikada ne nastupi Sudnji dan, zbog kazne i patnje koju je vidio i koju očekuje.

Umrli će poželjeti da se vrati na dunjaluk, i nadoknadi propuštena dobra djela, ili da klanja bar dva rekata. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prošao je pored kabura i upitao je: “Čiji je ovo kabur?” Rekli su: “Tog i tog čovjeka.” “Ovaj čovjek bi volio da može klanjati dva rekata više nego što vi volite čitat dunjaluk.”

Umrli će poželjeti da se vrati na dunjaluk i udijeli sadaku, spominje Allaha i bar jednom kaže “subhanallah” i “la ilahe illallah”. Uzvišeni kaže: “I od onoga čime vas Mi opskrbljujemo udjeljujte prije nego nekom od vas smrt dođe, pa da onda rekne: ‘Gospodaru moj, da me još samo kratko vrijeme zadržiš, pa da milostinju udjeljujem i da dobar budem!’” (El-Munafikun, 10)

Najbolniji vapaj koji će se sigurno desiti na Sudnjem danu jeste vapaj stanovnika Džehennema, koji će, kada im knjiga bude data u lijevu ruku, poželjeti da su zemlja ostali: “To je neizbježan Dan, pa ko hoće, Gospodaru svome će, kao utočištu, poći. Mi vas na skorbu patnju upozoravamo, na Dan u kome će čovjek djela ruku svojih vidjeti, a nevjernik uzviknuti: ‘Da sam, bogdo, zemlja ostao!’” (En-Nebe, 39–40)

Najveličanstveniji prizor na putu želja bit će želje stanovnika Dženneta. Prema njima će Gospodar velikodušno postupiti i dati im iz Svog obilja ono što neće dati nikome drugom. Kada posljednji čovjek uđe u Džennet, nakon što se Džennet nagizda i ukrasi za njega, reći će mu se: “Poželi”, pa će on poželjeti, a onda će mu se reći: “Dobit ćeš ono što si poželio, i još deset puta koliko vrijedi dunjaluk.”

Donosite salavate na Poslanika upute, to vam je naredba od Allaha, Koji je objavio u Svojoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allahu moj, smiluj se Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, njegovim suprugama i potomcima, kao što si se smilovao Ibrahimu, i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegove supruge i potomke kao što si blagoslovio Ibrahima, i budi zadovoljan četvericom njegovih pravovjernih halifa, Ebu Bekrom, Omerom, Osmanom i Alijom, i svim ashabima, tabii-nima i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana, i nama uz njih, i obuhvati nas Svojim oprostom, darežljivošću i dobročinstvom, o Ti Koji si od svih plemenitih najplemenitiji.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprosta, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST ISTIGFARA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

6. rebiul-evel 1439. po Hidžri / 24. novembar 2017.

Hvala Allahu, Milostivom, Samilosnom, Sveznajućem, Mudrom, Dobročinitelju, Uzvišenom. Zahvaljujem svom Gospodaru, hvalim Ga, kajem Mu se, tražim oprosta od Njega.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jednog, Vlasnika Arša plemenitog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, nosilac najviših moralnih vrlina. Gospodaru moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, ashabe, pozivače na Pravi put.

Bojte se Allaha, činite ono čime je On zadovoljan i ostavite ono što je On zabranio, kako biste postigli Njegovo zadovoljstvo i spasili se Njegove srdžbe i kazne.

O muslimani, naš Gospodar je iz Svoje neizmjerne milosti, darežljivosti i plemenitosti, propisao više načina i puteva za činjenje dobra, kako bi musliman mogao sam izabrati način i put u pokornosti i približavanju Allahu, kojima će Allah popraviti njegovo stanje na dunjaluku, podići njegove stepene na ahiretu, počastiti ga lijepim životom i srećom na ovom svijetu, i vječnim užicima i Njegovim zadovoljstvom na budućem svijetu. Uzvišeni kaže: "Svako se okreće prema svojoj kibli, a vi se potrudite da druge, čineći dobra djela, pretećete! Ma gdje bili, Allah će vas sve sabrati – Allah, zaista, sve može." (El-Bekara, 148)

Govoreći o vjerovjesnicima koji su bili najbolji primjer i uzor ljudima, Allah, džellešānuhu kaže: "Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni." (El-Enbija, 90)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Muazu, radijallahu anhu: "Hoćeš li da te uputim na vrata dobra? Post je štit, sadaka gasi vatru grijeha, kao što voda gasi vatru, i namaz u dubini noći", a zatim je proučio riječi Uzvišenog: "Bokovi njihovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha

i želje klanjaju, a dio onog što im Mi dajemo udjeljuju. I niko ne zna kakve ih, kao nagrada za ono što su činili, skrivene radosti čekaju” (Es-Sedžda, 16–17), a zatim je rekao: “Hoćeš li da te obavijestim o glavi, stubu i vrhuncu stvari?” Rekao sam: “Da, Allahov Poslaniče.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Glava stvari je islam, njegov stub je namaz, a njegov vrhunac je borba na Allahovom putu.” (Tirmizi)

Jedan od načina i puteva za činjenje dobra i iskazivanje pokornosti Allahu, džellešanuhu, i uzroka brisanja grijeha jeste istigfar – traženje oprost od Allaha, džellešanuhu. Istigfar je sunnet – tradicija svih Allahovih vjerovjesnika i poslanika, alejhimus-selam.

Allah, džellešanuhu, rekao je za roditelje čovječanstva, neka je na njih Allahova milost i blagoslov: “Gospodaru naš”, rekoše oni, “sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni.” (El-A’raf, 23)

I rekao je za Nuha, alejhis-selam: “Gospodaru moj, oprosti meni, i roditeljima mojim, i onome koji kao vjernik u dom moj uđe, i vjernicima i vjernicama, a nevjernicima samo propast povećaj!” (Nuh, 28)

I rekao je za Ibrahima Halila – Allahovog prijatelja, alejhis-selam: “Gospodaru naš, oprosti meni, i roditeljima mojim, i svim vjernicima – na Dan kad se bude polagao račun!” (Ibrahim, 41)

I rekao je za Musaa, alejhis-selam: “Gospodaru moj”, zamoli Musa, “oprosti meni i bratu mome i učini da budemo pod okriljem Tvoje milosti, Ti si od milostivih najmilostiviji!” (El-A’raf, 151)

I rekao je: “I Davud se uvjeri da smo Mi baš njega na kušnju stavili, pa oprost od Gospodara svoga zamoli, pade licem na tle i pokaja se.” (Sad, 24)

Poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je: “Znaj da nema boga osim Allaha! Traži oprost za svoje grijeha i za vjernike i za vjernice! Allah zna kud se krećete i gdje boravite.” (Muhammed, 19)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često je činio istigfar iako mu je Allah, džellešanuhu, oprostio prošle i buduće grijeha. Ibn Omer, radijallahu anhum, rekao je: “Na jednom sijelu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, znao je po stotinu puta zatražiti oprost od Allaha riječima: ‘Rabbigfir li ve tub alejje inneke entet-tevvabur-rahim! – Gospodaru, oprosti mi, primi moje pokajanje, jer Ti

primaš pokajanja i neizmjereno si milostiv!” (Ebu Davud i Tirmizi, a Tirmizi je za njega rekao da je hasen-sahih)

Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često je pred smrt govorio: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi, estagfirullahe ve etubu ilejhi! – Slavljene neka je Allah i neka Mu je hvala, molim Ga za oprost i iskreno Mu se kajem!’” (Buhari, Muslim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, rekao je: “Nisam vidio da je iko više od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, izgovarao riječi: ‘Estagfirullahe ve etubu ilejhi! – Tražim oprosta od Allaha i Njemu se kajem!’” (Nesai)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon predaje selama, tri puta je izgovarao riječi: “estagfirullah”, a zatim je učio propisane zikrove i dove poslije namaza. (Muslim od Sevbana)

Istigfar je odlika čestitih, praksa Allahu bliskih i bogobožasnih i obilježje istinskih vjernika. Uzvišeni kaže: “Gospodaru naš, oprosti nam grijehne naše i pređi preko hrđavih postupaka naših, i učini da poslije smrti budemo s onima dobrima” (Ali Imran, 193); “Oni koji budu govorili: ‘Gospodaru naš, mi, zaista, vjerujemo; zato nam oprosti grijehne naše i sačuvaj nas patnje u Ognju!’, oni koji budu strpljivi, i istinoljubivi, i Allahu poslušni, i oni koji budu milostinju udjeljivali, i koji se budu u posljednjim satima noći za oprost molili...” (Ali Imran, 16–17).

Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Oduljili bi s namazom do sehura (zadnje trećine noći), a zatim bi se svim srcem okrenuli istigfaru.” Uzvišeni kaže: “I za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehne svoje zamole – a ko će oprostiti grijehne ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju.” (Ali Imran, 135)

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Što se tiče istigfara, on znači traženje oprosta za grijehne, a oprost je čovjeku potrebniji od bilo čega drugog, jer čovjek griješi danju i noću. Kur’an na više mjesta govori o tevbi i istigfaru, naređuje ih i podstiče na njih.”

Allah, džellešanuhu, obećao je da će onima koji traže oprost uslišiti njihovu molbu i oprostiti im grijehne. Propisano je tražiti oprost za određeni grijeh, prema riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Čovjek je učinio grijeh, pa je rekao: ‘Gospodaru, ja sam učinio grijeh, pa mi oprosti’, a Allah kaže: ‘Moj

rob je znao da ima Gospodara Koji prašta grijehe, i kažnjava zbog njih, i Ja sam oprostio Svome robu.” (Buhari i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Vjernicima je propisano uopćeno traženje oprosta, riječima: “Rabbigfir li verhamni! – Gospodaru moj, oprosti mi i smiluj mi se!”, Uzvišeni kaže: “I reci: ‘Gospodaru moj, oprosti i smiluj se, Ti si najmilostiviji!’” (El-Mu’minun, 118)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je ljude koji su primili islam ovim riječima: “Allahumagfir li verhamni vehdini ve afini verzukni! – Gospodaru moj, oprosti mi, smiluj mi se, uputi me, oprosti mi i opskrbi me!” (Muslim od Tarika ibn Ešjema, radijallahu anhu)

Ali, propisano je i traženje oprosta za sve grijehe, one koje znamo i one koje ne znamo, jer za mnoge grijehe zna samo Allah, a čovjek će biti pitan za svaki grijeh. Ebu Musa el-Eš’ari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio ovu dovu: “Allahummagfir li hatietī ve džehli ve israfi fi emri ve ma ente a’lemu bihi minnī. Allahummagfir li džiddi ve hezli ve hatai ve amdī ve kullu zalike indī. Allahummagfir li ma kaddemtu ve ma ehhartu ve ma esrertu ve ma a’lentu ve ma ente a’lemu bihi minnī entel-mukaddimu ve entel-muehhiru ve ente ala kulli šej’in kadir! – Gospodaru moj, oprosti mi grijehe, i ono što iz neznanja učinim, i loše postupke i ono što Ti znaš bolje od mene. Gospodaru moj, oprosti mi ono što učinim u zbilji i u šali, i ono u čemu pogriješim i ono što namjerno učinim, jer su to moje osobine. Gospodaru moj, oprosti mi ono što sam učinio prije i poslije, i što sam učinio tajno i javno, i ono što Ti bolje znaš od mene. Ti uzvisuješ i unizuješ, i Ti sve možeš!” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Širk – pridruživanje druga Allahu, u ovom ummetu, skriveniji je od kretanja mrava.” Ebu Bekr, radijallahu anhu, upitao je: “Kako se spasiti od širka, Allahov Poslaniče?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Tako što ćeš reći: ‘Allahumme inni euzu bike en ušrike bike ve ene a’lemu ve estagfiruke minez-zenbillezi la a’lemu! – Gospodaru moj, utječem Ti se od toga da Ti pridružim nekoga i nešto, znajući da je to širk, i tražim oprosta od Tebe za grijehe koje ne znam!’” (Ibn Hibban od Ebu Bekra i Ahmed od Ebu Musaa, radijallahu anhuma)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio dovu: “Allahummagfir li zenbi kullehu dikkahu ve džillehu hataahu ve amdehu sirrehu ve alanijjetehu evvelehu ve ahirehu! – Gospodaru

moj, oprosti mi sve moje grijehе, skrivene i vidljive, nesvjesne i svjesne, tajne i javne, prve i posljednje.” (Muslim i Ebu Davud)

Kada čovjek traži od Allaha, džellešanuhu, oprost za sve grijehе, i za one koje zna i za one koje ne zna, može se nadati Allahovoj pomoći i uputi.

Upućivanje dove Allahu kojom se traži oprost grijehа, iskreno i uporno, skrušeno i ponizno, podrazumijeva tevbu – pokajanje od tog grijehа, a pokajanje od grijehа i Božija podrška na tom putu podrazumijeva istigfar – traženje oprosta. Ova dva pojma, tevba i istigfar, kada se spominju posebno, podrazumijevaju jedno drugo, a kada se spominju zajedno, u istom kontekstu, svaki od njih zadržava svoje specifično značenje: istigfar je traženje brisanja grijehа, otklanjanja njegovih posljedica i zaštite od zla počinjenih grijehа i njihovo pokrivanje, a tevba je vraćanje Allahu, ostavljanjem grijehа, čuvanje od grijehа i njihovih posljedica u budućnosti i čvrsta odluka da ih neće ponoviti.

Tevba i istigfar spomenuti su zajedno u ajetu: “Da od Gospodara svoga oprosta tražite i da se pokajete, a On će vam dati da do smrtnoga časa lijepo proživite i svakom čestitom dat će zasluženu nagradu. A ako leđa okrenete – pa, ja se, zaista, bojim za vas patnje na Velikom danu” (Hud, 3), ali i u drugim kur’anskim ajetima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “O ljudi, pokajte se svome Gospodaru i tražite oprosta. Ja se kajem i tražim oprost od Allaha u toku jednog dana i do stotinu puta.” (Nesai od Egarra el-Muzenija)

Čovjek ima snažnu i stalnu potrebu za istigfarom, a posebno u ovom vremenu, zbog mnoštva grijehа i smutnji, kako bi ga Allah pomogao u životu na ovom svijetu i nakon smrti, i popravio njegovo stanje.

Istigfar je kapija svakog dobra, i brana od svakog zla i kazne.

Potreba islamskog ummeta za istigfarom i tevbom je velika, jer Uzvišeni Allah, zbog ova dva djela, otklanja od ummeta trenutnu kaznu i čuva ga od buduće kazne.

S istigfarom “škrтари” samo onaj ko ne poznaje njegove koristi i blagoslove. Kur’an i sunnet iscrpno govore o vrijednostima istigfara.

Uzvišeni za Saliha, alejhis-selam, kaže: “O narode moj”, govorio im je on, “zašto tražite da vas stigne kazna prije nego što se pokajete? Zašto od Allaha ne tražite oprosta, da bi vam se ukazala milost?” (En-Neml, 46). Istigfar je, dakle, uzrok Božije milosti prema ummetu.

Uzvišeni za Nuha, alejhis-selam, kaže: "...i govorio: 'Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati, i pomoći će vas imanjima i sinovima, i dat će vam bašče, i rijeke će vam dati' (Nuh, 10–12); i rekao je za Huda, alejhis-selam: "O narode moj, ja ne tražim od vas nagrade za ovo; mene će nagraditi Onaj Koji me je stvorio! Zašto se ne opametite?" (Hud, 52); "Allah ih nije kaznio, jer si ti među njima bio; i Allah ih neće kazniti sve dok neki od njih mole da im se oprost" (El-Enfal, 33).

Ebu Musa, radijallahu anhu, rekao je: "Allah vam je dao dvije vrste sigurnosti od kazne: Vjerovjesnikovo prisustvo među vama i istigfar. Vjerovjesnika više nema, a istigfar ostaje do Sudnjeg dana."

Mnoštvo traženja oprosta od Allaha, džellešanuhu, otklanja od ummeta ono što ga je već zadesilo, i čuva ga od kazne, koja bi ga mogla zadesiti u budućnosti, jer se nijedna nedaća nije desila osim zbog grijeha, a nijedna nedaća nije podignuta osim zbog tevbe i istigfara. Ibn Abbas, radijallahu anhuma, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko se čvrsto bude držao istigfara, Allah će mu dati izlaz iz svake tjeskobe, otklonit će od njega svaku brigu i opskrbit će ga odakle se ne bude ni nadao." (Ebu Davud)

Od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prenesene su blagoslovljene riječi istigfara, čije izgovaranje donosi veliku nagradu, a evo nekih:

"Ko kaže: 'Estagfirullahel-lezi la ilahe illa huvel-hajjul-kajum ve etubu ilejhi', bit će mu oprošteni grijesi, makar pobjegao sa bojnog polja." (Ebu Davud, Tirmizi i Hakim, koji je rekao da je hadis vjerodostojan prema uvjetima Buharija i Muslima.)

Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko tri puta, kada krene u postelju, izgovori: 'Estagfirullahel-lezi la ilahe illa huvel-hajjul-kajjum ve etubu ilejhi', bit će mu oprošteni grijesi makar ih bilo poput morske pjene." (Tirmizi)

Ubada ibn Samit, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko se probudi u noći i kaže: 'La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul-mulku ve lehul-hamdu, ve huve ala kulli šej'in kadir, subhanallahi vel-hamdulillahi ve la ilahe illallahu vallahu ekber, ve la havle ve la kuvvete illa billahi, allahummagfirli', njegova će dova biti primljena, a ako bude klanjao namaz, njegov namaz će biti primljen." (Buhari)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko prije zore, na dan džume, izgovori: ‘Estagfirullahel-lezi la ilahe illa huvel hajjul-kajjum ve etubu ilejhi’, tri puta, bit će mu oprošteni grijesi makar ih bilo poput morske pjene.”

Šeddad ibn Evs, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji istigfar su riječi: ‘Allahumme ente rabbi, la ilahe illa ente, halakteni, ve ene abduke, ve ene ala ahdike ve va’dike mesteta’tu, ve euzu bike min šerri ma sana’tu, ebuu leke bini’metike alejje, ve ebuu bi zenbi, fagfirli, fe innehu la jagfiruz-zunube illa ente!’ Ko ove riječi izgovori u toku dana, s čvrstim ubjeđenjem u njih, i umre prije nego što omrkne, ući će u Džennet, a ko ih izgovori u noći, s čvrstim ubjeđenjem u njih, i umre prije nego što osvane, ući će u Džennet.” (Buhari)

Enes, radijallahu anhu, kazuje da je čuo Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Rekao je Allah Uzvišeni: ‘O sine Ademov, kada bi tvoji grijesi dosegli granice neba, pa Mi se nakon toga pokaješ i zatražiš oprosta, Ja bih ti oprostio, ne obazirući se na to.’” (Tirmizi i kaže da je hadis hasen.)

Istigfar je propisan u toku i nakon izvršenja propisanih ibadeta, kako bi se nadoknadili svi propusti koji su se desili tokom ibadeta, ali i kako bi se srce očistilo od samodopadanja i rijaluka, pretvaranja. Uzvišeni kaže: “Zatim krenite odakle kreću ostali ljudi i tražite od Allaha oprosta, jer Allah, uistinu, prašta i samilostan je” (El-Bekara, 199); “... i molitvu obavljajte, i milostinju udjeljujte, i draga srca Allahu zajam dajte! A dobro koje za sebe unaprijed osigurajte naći ćete kod Allaha još većim i dobićete još veću nagradu. I molite Allaha da vam oprosti, jer Allah prašta i milostiv je” (El-Muzzemmil, 20). Iz ovih ajeta vidimo da je istigfar naređen u toku ibadeta i nakon njega.

Propisano je da musliman traži oprosta za svoju braću vjernike i vjernice, muslimane i muslimanke, žive i umrle, iz dobročinstva i ljubavi, čistog srca, i s namjerom činjenja koristi muslimanima i zauzimanja za njih kod Allaha. Allah Uzvišeni kaže: “Oni koji poslije njih dolaze – govore: ‘Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, ti si, zaista, dobar i milostiv!’” (El-Hašr, 10)

Ubada ibn Samit, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko bude tražio oprosta za vjernike i vjernice, Allah će

mu za svakog vjernika i vjernicu upisati po jedno dobro djelo.” (Lanac ovog hadisa je dobar)

Primjer za ovu vrstu istigfara jeste istigfar za vjernike na dženazama, istigfar prilikom posjete mezarju, i slijeđenje primjera meleka koji drže Prijesto i Allahu bliskih meleka. Uzvišeni kaže: “Meleki koji drže Prijesto i oni koji su oko njega veličaju i hvale Gospodara svoga i vjeruju u Nj i mole se da budu oprošteni grijesi vjernicima: ‘Gospodaru naš, Ti sve obuhvaćaš milošću i znanjem; zato oprosti onima koji su se pokajali i koji slijede Tvoj put i sačuvaj ih patnje u Vatri!’” (Gafir, 7)

Ovo je jedan od najvažnijih aspekata dobronamjernosti i ljubavi prema vjernicima.

O vjernici! Odazovite se naredbi vašeg Gospodara, Koji je, u hadisi-kudsiju rekao: “O robovi Moji, vi grijешite noću i danju, a Ja praštam sve grijehе. Tražite oprosta od Mene, i Ja ću vam oprostiti.” (Muslim od Ebu Zerra, radijallahu anhu)

Obratite se svome Gospodaru, istigfarom i tevbom, i osjetit ćete Njegovu plemenitost, darežljivost i blagoslov, On će vam obrisati grijehе i podići stepene. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, kada vi ne biste grijеšili, Allah bi vas zamijenio drugim narodom koji bi grijеšio i tražio oprosta, a On bi im praštao.” (Muslim) Jer, On mnogo prašta, darežljiv je i plemenit. Uzvišeni kaže: “Onaj ko kakvo zlo učini ili se prema sebi ogriješi, pa poslije zamoli Allaha da mu oprosti – naći će da Allah prašta i da je milostiv.” (En-Nisa, 110)

Naš Gospodar dao nam je priliku za činjenje dobra, učinio je dunjaluk “kućom rada”, a ahiret “kućom nagrade”. Uspjeli su i spasili su se trudbenici, iskreni, dobročinitelji, a stradali su nevjernici i oni koji su se okrenuli od istine.

Činite djela kao da vam se edžel primakao, a nada vas napustila, uzmite pouku od onih koji su bili i nestali, u kazivanjima o njima i historiji nalazi se pouka i podsjećanje.

Umrli će poželjeti da se vrate na dunjaluk kako bi klanjali samo dva rekata i tražili oprosta od Allaha. Daleko bilo da će njihova želja biti ispunjena. Uzvišeni kaže: “Kad nekome od njih smrt dođe, on uzvikne: ‘Gospodaru moj, povrati me. da uradim kakvo dobro u onome što sam ostavio!’ Nikada! To su

riječi koje će on uzalud govoriti – pred njima će prepreka biti sve do dana kada će oživljeni biti.” (El-Mu’minun, 99–100)

Ne potcjenjuj ni koliko je trun dobra, i ne potcjenjuj ni koliko je trun zla. U hadisu se kaže: “Čuvajte se omalovažavanja grijeha, jer se grijesi skupljaju kod čovjeka dok ga ne upropaste.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Ne potcjenjuj nijedno dobro djelo, makar da svoga brata sretnoš nasmijana lica.”

O vjernici! “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom, i uputom najboljeg od svih poslanika i njegovim istinitim riječima.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODAT VODE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

13. rebiul-evvel 1439. po Hidžri / 1. decembar 2017.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegove ashabe.

Bojte se Allaha, ljudi, onako kako Ga se treba bojati, u tajnosti i javnosti.

O muslimani, Allah Svoje robove darežljivo obasipa blagodatima, i vidljivim i nevidljivim, Njegove ruke su ispružene, dijeli danju i noću, a Njegove riznice su nepresušne i ne umanjuje ih dijeljenje.

On je Svoje robove opskrbio blagodatima o kojoj su ovisna sva Njegova stvorenja i Svojom mudrošću stvara ovu blagodat pred ljudskim očima, kako bi Mu oni zahvaljivali na njoj.

On naređuje Svojim melekima da pokrenu vjetar, uprave oblake u mrtve predjele i spuste kišu, kako bi Njegovi robovi osjetili slast ove blagodati. Uzvišeni kaže: "Zar ne vidiš da Allah razgoni oblake, i onda ih spaja i jedne nad drugima gomila, pa ti vidiš kišu kako iz njih pada." (En-Nur, 43)

Allah, džellešanuhu, spušta kišu s neba, da bi je ljudi vidjeli svojim očima i da bi potakao njihova srca da Ga mole za nju i zahvaljuju Mu na njoj, nakon njenog spuštanja, i učinio je dokazom Svog rububijeta – apsolutne vlasti i moći. Uzvišeni kaže: "Kako oni ne vide da Mi gonimo kišu u ogoljelu zemlju, i činimo da, uz pomoć njenu, niče rastinje kojim se hrani stoka njihova, a i oni sami – pa zašto neće da vide?!" (Es-Sedžda, 27)

Svojom silom i moći On je izazvao ljude da spuste s neba makar jednu kapljicu, mimo onoga što On spušta: “Kažite vi Meni: vodu koju pijete – da li je vi ili Mi iz oblaka spuštamo?” (El-Vakia, 68–69)

Spuštanje kiše s neba spada u gajb, nevidljivo, nepoznato, čije vrijeme, količinu i korist niko ne zna pouzdano osim Allaha. Uzvišeni kaže: “Samo Allah zna kad će Smak svijeta nastupiti, samo On spušta kišu i samo On zna šta je u matericama...” (Lukman, 34)

Spuštanje kiše s neba jedan je od najvećih dokaza Božijeg uluhijjeta – božanstvenosti i isključivog prava na obožavanje. Uzvišeni kaže: “... Koji vam je Zemlju učinio posteljom, a nebo zdanjem; Koji s neba spušta kišu i čini da s njom rastu plodovi, hrana za vas. Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim!” (El-Bekara, 22)

Kiša je dokaz proživljenja i okupljanja pred Allahom. “Jedno od znamenja Njegovih jeste i to što ti vidiš suhu zemlju, a kad na nju spustimo kišu, ona se pokrene i uzbuja. Onaj ko njoj daje život oživit će, sigurno, i umrle, jer je On kadar sve.” (Fussilet, 39)

Allah, džellešanuhu, kišom ukazuje milost i kažnjava koga hoće. Uzvišeni kaže: “A da se Pravog puta drže, Mi bismo ih vodom obilnom pojili.” (El-Džinn, 16)

Voda je veličina, slava i ponos. Allahovo Prijestolje – Arš je iznad vode (Hud, 7). Voda je Allahova velika blagodat na koju Allah podsjeća nas i one prije nas, i ko bude zahvaljivao na blagodat, povećat će mu iz Svog obilja, a ko bude neznavan, On će ga kazniti. “Zar oni ne znaju koliko smo Mi naroda prije njih uništili, kojima smo na Zemlji mogućnosti davali kakve vama nismo dali i kojima smo kišu obilatu slali i učinili da rijeke pored njih teku” (El-En’am, 6)

Zbog važnosti vode, Allah, džellešanuhu, šalje vjetrove kao njenu prethodnicu i radosnu vijest: “On je Taj Koji šalje vjetrove kao radosnu vijest milosti Svoje...” (El-A’raf, 57)

Zemlja se raduje dolasku kiše, pa ustrepće i uzbuja, i pokaže svoje ukrase koji zasjene oči svojom ljepotom. Uzvišeni kaže: “I ti vidiš zemlju kako je zamrla, ali kad na nju kišu spustimo, ona ustrepće i uzbuja, i iz nje iznikne svakovrsno bilje prekrasno.” (El-Hadždž, 5)

Voda zemlji daje život nakon mrtvila njezina: “I to što spušta s neba kišu i oživljava njome zemlju poslije mrtvila njezina.” (Er-Rum, 24)

Ljudi jedni drugima prenose radosnu vijest o spuštanju kiše: “... I kad je On na robove Svoje na koje želi prolije, oni se odjednom radošću ispune.” (Er-Rum, 48)

Voda je uzrok Allahovog zadovoljstva čovjekom: ako bude zahvaljivao na njoj. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah je zadovoljan kada Njegov rob pojede zalogaj i zahvali Mu na tome i kada popije gutljaj i zahvali Mu tome.” (Muslim)

Allah je kišu stvorio bez boje, okusa i mirisa. Jedna voda spušta se na jednu zemlju, a onda iz nje niknu bašče vinove loze, i njive, sa više izdanaka i sa samo jednim, plodovi nekih od njih su ukusniji od drugih, ima ih slatkih i gorkih, u nekima je lijek, a u nekima je otrov.

Voda bez boje, u različitim mjestima i vremenima, nježno je stvorenje, koje dopijeva u ljudsko tijelo i sjedinjuje se s njim, a u isto vrijeme dovoljno je snažno da potopi doline i dostigne nivo brda.

Voda je veličanstveno stvorenje: ako se spusti kao kazna, ne može je niko otkloniti osim Allaha. Uzvišeni kaže: “... A on reče: ‘Sklonit ću se na kakvo brdo koje će me od vode zaštititi.’ ‘Niko danas Allahove kazne neće pošteđen biti, osim onoga kome se On smilovao!’, reče Nuh, i val ih razdvoji, i on potopljen bi.” (Hud, 43)

Koristi vode ne mogu se pobrojati. Ona je pitka, tečna i prijatna za tijelo i dušu. “...I zar vam Mi ne dajemo da slatku vodu pijete?” (El-Murselat, 27)

Allah, džellešanuhu, učinio je kišu čistoćom za tijelo i dušu. “...Kkad je On učinio da se radi sigurnosti svoje u san zavedete i s neba vam kišu spustio da bi vas njome očistio i da bi od vas šejtanovo uznemiravanje odstranio.” (El-Enfal, 11)

Allah, džellešanuhu, dao je u njoj blagoslov: neznatan broj kapi oživljava zamrlu zemlju, i ono što je na njoj, i od nje nastaju rijeke, koje teku koritima svojim. Uzvišeni kaže: “Mi s neba spuštamo vodu kao blagoslov.” (Kāf, 9)

Allah, džellešanuhu, čini da pomoću nje raste sve bilje. Uzvišeni kaže: “... pa na njega kišu spustimo i učinimo da uz njenu pomoć rastu plodovi svakovrsni.” (El-A’raf, 57)

Abdest, koji se uzima vodom, sapire grijeha i loša djela, prema riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Kada se čovjek musliman ili vjernik abdesti, pa opere lice, s njegovog lica odu svi grijesi u koje je gledao, s vodom ili posljednjom kapi vode koja padne s lica; kada opere ruke, s njegovih ruku odu svi grijesi koje je učinio rukama, s vodom ili posljednjom kapi vode koja padne s njegovih ruku; kada opere noge, s njegovih nogu odu svi grijesi kojima su ga one odvele, s vodom ili posljednjom kapi vode koja padne s njegovih nogu, sve dok se u potpunosti ne očisti od grijeha.” (Muslim)

Allah, džellešanuhu, Svojom moći i snagom, uredio je kosmos, a Svojim znanjem i mudrošću učinio je da se kiša na Zemlju spušta s mjerom, i tačnim brojem kapljica. Uzvišeni kaže: “Mi s neba s mjerom kišu spuštamo, i u zemlji je zadržavamo – a kadri smo da je i odvedemo” (El-Mu'minun, 18).

U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “To jeste, onoliko koliko je dovoljno za vaše usjeve i plodove, i da napojite sebe i svoju stoku.”

Allah, džellešanuhu, čini da zemljom rijeke teku, kako bi ih ljudi mogli vidjeti i kako bi se ostvarilo Allahovo obećanje da će ih opskrbiti vodom. Uzvišeni kaže: “On spušta kišu s neba, pa rijeke teku koritima s mjerom, i bujica nosi otpatke koji plivaju po površini.” (Er-Ra'd, 17)

Kada kiša pređe propisanu mjeru, to je kazna od Allaha.

Kiša je Božije čudo, njene puteve kroz zemlju zna samo Allah. Uzvišeni kaže: “Zar ne vidiš da Allah spušta s neba kišu pa je u izvore u zemlji razvodi.” (Ez-Zumer, 21)

Voda izlazi iz stijena kao opskrba ljudima, a ima stijena iz kojih rijeke izbijaju. Kaže Uzvišeni: “... a ima i kamenja iz kojeg rijeke izbijaju, a ima, zaista, kamenja koje puca i iz kojeg voda izlazi.” (El-Bekara, 74)

Kiša je čudotvorno stvorenje, kada se spusti na obamrlu zemlju, dā joj predivnu boju i izgled: “Zar ne vidiš da Allah s neba spušta kišu od koje zemlja zazeleni? – Allah je zaista dobar i sveznajući.” (El-Hadždž, 63)

Da bi upotpunio Svoju blagodat prema nama, Allah, džellešanuhu, pohranjuje kišu u utrobi zemlje, nakon njenog spuštanja, kako bi umirio ljudske duše njenom blizinom i skladištima u zemlji. Uzvišeni kaže: “Mi šaljemo vjetrove

da oploduju, a iz neba spuštamo kišu da imate šta piti – vi time ne možete raspolagati.” (El-Hidžr, 22)

Voda je blagodat nadohvat ruke, Allah je izvodi iz stijena i zemlje, slatku i pitku, a uskrati je onda kada se Njegova stvorenja ogriješe o Njega. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Šta mislite, ako vam vode presuše – ko će vam tekuću vodu dati?’” (El-Mulk, 30)

Iako blagodat, ove sićušne kapljice, u kojima ljudi uživaju, mogu se, Allahovim emrom, pretvoriti u strašnu kaznu. Allah, džellešanuhu, vodom je potopio narode koji su se okrenuli od Njegove upute, i to je prva kazna kojom je kažnjen jedan narod. “Prije njih Nuhov narod nije vjerovao i roba Našeg je u laž utjerivao, govoreći: ‘Luđak!’ – i Nuh je onemogućen bio. I on je Gospodara svoga zamolio: ‘Ja sam pobijeden, Ti se osveti!’ I Mi smo kapije nebeske pootvarali vodi koja je neprestano lila, i učinili da iz zemlje izvori provru, i vode su se sastajale kako je određeno bilo.” (El-Kamer, 9–12)

Faraon se oholio nad Musaom i hvalisao se vlasništvom nad egipatskim vodama: “Zar meni ne pripada carstvo u Misiru i ovi rukavci rijeke koji ispred mene teku, shvatate li?” (Ez-Zuhruf, 51), pa ga je Allah uništio onim čime se hvalisao i učinio ga poukom ljudima. Uzvišeni kaže: “A on, kad se počeo daviti, uzviknu: ‘Ja vjerujem da nema boga osim Onoga u Kojeg vjeruju sinovi Israilovi i ja se pokoravam!’” (Junus, 90). Allah, dželle šanuhu, potopio je njome narod Sabe, kada su postali nezahvalni, i raselio ih je kud kojeg, kao što kaže Uzvišeni: “Ali oni su nezahvalni postali, pa smo na njih poplavu pustili, popuštanjem brana nastalu, i zamijenili im njihove vrtove drugim vrtovima sa plodovima gorkim i tamariskom i neznatnim lotosom divljim” (Saba, 16), a pomogao je njome vjernike u Bici na Bedru: “Kad je On učinio da se radi sigurnosti svoje u san zavedete i s neba vam kišu spustio da bi vas njome očistio da bi od vas šejtanovo uznemiravanje odstranio i da bi srca vaša jakim učinio i njome korake učvrstio.” (El-Enfal, 11)

Voda je užitak kojem će se oči radovati u džennetskim baščama. Uzvišeni kaže: “Zar je Džennet, koji je obećan onima koji se Allaha boje – u kome su rijeke od vode neustajale...” (Muhammed, 15)

Stanovnici Džehennema od stanovnika Dženneta neće tražiti ništa drugo osim vode. “I stanovnici Vatre dozivat će stanovnike Dženneta: ‘Prolijte na nas vode ili nešto od onoga čime vas je Allah obdario!’” (El-A’raf, 50)

O muslimani, voda je Allahov dokaz koji ukazuje na obavezu vjerovanja. Kaže Uzvišeni: "...I da Mi od vode sve živo stvaramo? I zar neće vjerovati?" (El-Enbija, 30)

Voda je veličanstveni dokaz, oko kojeg se niko ne spori da je od Allaha i da ga ne može stvoriti niko osim Njega. Uzvišeni kaže: "A ako ih upitaš: 'Ko s neba kišu spušta i njome mrtvu zemlju oživljava?', sigurno će reći: 'Allah!'" (El-Ankebut, 63)

Voda je velika Božija blagodat, koja nas prati na svakom mjestu i u svakom vremenu, i na kojoj smo dužni zahvaljivati, o njoj razmišljati, pokoravati se njenom Stvoritelju, koristiti je za ostvarenje što bolje pozicije na ahiretu, ne oholiti se zbog nje i ne rasipati je. Uzvišeni kaže: "...I govorio: 'Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta. On će vam kišu obilnu slati.'" (Nuh, 10–11)

Allah, džellešanuhu, obećao je opskrbu Svojim robovima i stvorenjima, pokornima i grešnim. Uzvišeni kaže: "Na Zemlji nema nijednog živog bića a da ga Allah ne hrani. On zna gdje će koje boraviti i gdje će sahranjeno biti. Sve to ima u jasnoj Knjizi." (Hud, 6)

Nebo otvara svoje riznice, a zemlja daje svoje blagoslove kada su ljudi pokorni Allahu i kada Mu se iskreno kaju. Uzvišeni kaže: "A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali." (El-A'raf, 96)

Zahvalnost je najbolji čuvar blagodati i vjesnik njihovog povećanja. "...i kad je Gospodar vaš objavio: 'Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.'" (Ibrahim, 7)

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Poslanika, i rekao je: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Neka Allah podari blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane, od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISPUNJAVANJE OBAVEZA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkali

20. rebiul-evvel 1439. po Hidžri / 8. decembar 2017.

Hvala Allahu Koji je ispunio Svoje obećanje, i nadahnuo čovjeka Svojom uputom i razboritošću, i pohvalio one Svoje robove koji čuvaju emanete i ispunjavaju ugovore. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, i onaj koji je najviše držao do obećanja i ugovora i najviše cijenio dobročinstvo i blagodarnost, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Cijenjeni vjernici! Allah, džellešanuhu, uzeo je od ljudi, dok su još bili u kičmi svog oca Adema, zavjet da će samo Njega obožavati i da Mu nikoga kao druga neće pripisivati. Uzvišeni kaže: “I kad je Gospodar tvoj iz kičmi Ademovih sinova izveo potomstvo njihovo i zatražio od njih da posvjedoče protiv sebe: ‘Zar Ja nisam Gospodar vaš?’, oni su odgovarali: ‘Jesi, mi svjedočimo’, i to zato da na Sudnjem danu ne reknete: ‘Mi o ovome ništa nismo znali.’” (El-A’raf, 172)

On je poslao Svoje poslanike s radosnom viješću i opomenom i učinio je učenjake nasljednicima vjerovjesnika i uzeo je od njih zavjet da će prenositi znanje i da ga neće kriti od ljudi. Allah kaže: “A kada je Allah uzeo obavezu od onih kojima je Knjiga data da će je sigurno ljudima objašnjavati da neće iz nje ništa kriti, oni su je, poslije, za leđa svoja bacili i nečim što malo vrijedi zamijenili; a kako je ružno to što su u zamjenu dobili!” (Ali Imran, 187).

Uzvišeni je vjernicima naredio da ispunjavaju obaveze, rekavši: “O vjernici, ispunjavajte obaveze!” (El-Maida, 1)

El-vefā – ispunjavanje obaveza, ugovora, plod je plemenite čudi, lijepog ponašanja i jedno od svojstava bogobožnih ljudi, koje podrazumijeva ispunjavanje emaneta, njegovanje ljubavi i čuvanje prava.

Međuljudska saradnja i izgradnja prisnih ljudskih veza nezamisliva je bez ispunjavanja obaveza, i to je ono za što će čovjek biti pitan na Sudnjem danu. Uzvišeni kaže: “I ispunjavajte obavezu, jer će se za obavezu, zaista odgovarati!” (El-Isra, 34)

Nosioci ovog pohvalnog svojstva su oni koji ispunjavaju obaveze prema svom Gospodaru, zaustavljaju se kod Njegovih granica, izvršavaju Njegove naredbe i klone se Njegovih zabrana. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Sve što je Allah dozvolio, zabranio i propisao u Kur’anu smatra se ahdom – obavezom.” Obavljanje namaza, davanje zekata, dobročinstvo u riječima i djelima, sve to potpada pod “ugovor sa Allahom” i obavezu koja se mora ispuniti. Uzvišeni kaže: “I kada smo od sinova Israilovih zavjet uzeli da ćete se jedino Allahu klanjati, i roditeljima, i bližnjima, i siročadi, i siromasima dobročinstvo činiti, a ljudima lijepe riječi govoriti i molitvu obavljati i zekat davati, vi ste se poslije, izuzev vas malo, izopačili i zavjet iznevjerili.” (El-Bekara, 83)

Ispunjavanje obaveza, vjernost – el-vefā posebno je važno prema onima koji imaju svoja prava kod čovjeka, kao što su djeca, braća, supruge i bliski prijatelji. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najvjerniji i najdosljedniji u ispunjavanju obaveza prema bližnjima, suprugama i ashabima. To najbolje vidimo na primjeru njegove supruge Hatidže, radijallahu anha. Hatidža, radijallahu anha, bila je najbolji pomoćnik Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, u nošenju teškog bremena da’ve – poziva u Allahovu vjeru, u njenim počecima, pruživši mu moralnu i materijalnu potporu. Bila je najbolja supruga svome mužu. U dva “Sahiha” navodi se da je Džibril došao kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Allahov Poslaniče, dolazi Hatidža sa posudom u kojoj je umak, ili hrana, ili piće. Kada uđe kod tebe, prenesi joj selam od njenog Gospodara i od mene, i obraduj je kućom u Džennetu od šupljeg bisera, u kojoj neće biti buke ni umora.” Rekao je Suhejli: “Ova počast odgovara Hatidžinim djelima na dunjaluku, njenom predanom izvršavanju obaveza i poslušnosti Allahu i Poslaniku. Nikada Hatidža nije učinila ništa što bi kod njenog muža izazvalo ljutnju i podizanje glasa, dovelo do rasprave ili ga na bilo koji način uznemirilo. Štaviše, ona je svojim lijepim ponašanjem otklanjala od njega svaku brigu i umor, tješila ga u samoći, olakšavala mu svaku teškoću i nevolju i činila sve samo da bi on bio zadovoljan. Stoga je njena nagrada u Džennetu, kojom je

obradovana još na ovom svijetu, prikladna spomenutim djelima. Ona nikada nije podigla glas u njegovom prisustvu i nikada ga nije uznemirila.”

Na Hatidžinu vjernost Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzvratilo je još većom. Vjerno je čuvao uspomenu na nju, pamtio njene zasluge i iskazivao joj svako poštovanje. Nakon njene smrti, često je govorio o njenim odlikama i zaslugama, raspitivao se o njenim prijateljicama i iskazivao je ljubav prema svemu onome što je ona voljela. U Muslimovom *Sahihu* navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada god bi zaklao ovcu, dio mesa odvajao za Hatidžine prijateljice i govorio je: “Ondesite ovo Hatidžinim prijateljicama.” Aiša, radijallahu anha, kazala je: “Ni prema jednoj Poslanikovo supruzi nisam osjećala toliku ljubomoru kao prema Hatidži. Nisam je upamtila, ali Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, toliko je pričao o njoj, znao je čak, u njeno ime, zaklati ovcu, isjeći je i podijeliti njenim prijateljicama, da sam mu jednog dana rekla: ‘Kao da na dunjaluku ne postoji nijedna druga žena osim Hatidže!’, a on mi je blagim tonom kazao: ‘Ona je učinila to i to, ona mi je rodila djecu, ona je...’” (Buhari)

Jednog dana Poslaniku je došla žena koja je dolazila kod Hatidže, radijallahu anha, dok je bila živa, a on joj se silno obradovao, i rekao je svojim ukućanima: “Lijepo je primite, nju je Hatidža puno cijenila i voljela.” Hakim u “Mustedreku”, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, bilježi od Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Neka starica došla je da posjeti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a on je bio kod mene. Upitao ju je: ‘Kako ste? Kako živite? Da li se šta promijenilo od našeg zadnjeg susreta?’, a ona je odgovorila: ‘Dobro smo, Allahov Poslaniče, ti si nam na mjestu naših očeva i majki.’ Kada je ova žena otišla, rekla sam mu: ‘Allahov Poslaniče, otkud ovolika pažnja prema ovoj starici?’, a on je rekao: ‘Ova žena je dolazila kod nas kada je Hatidža bila živa, a održavanje veza dio je imana.’” Jednog dana Poslanik je odnekud čuo glas Hale, Hatidžine sestre i na njegovom licu ukazala se radost i uzbuđenje. Rekao je: “Bože moj, pa to je Hala bint Huvejlid!” Rekao je Nevevi, Allah mu se smilovao: “U svemu ovome su jasni dokazi utemeljenosti i preporučenosti održavanja veza i poštivanja bliskih prijatelja i bračnih drugova za njihova života i poslije njihove smrti, i poštivanja njihovih porodica.”

O muslimani, mi u Allahovom Poslaniku, u njegovom ispunjavanju obaveza, bračnoj i prijateljskoj vjernosti, održavanju veza i uzvraćanju na dobročinstvo dobročinstvom, imamo divan uzor, a posebno kada se radi o roditeljima za koje

je Uzvišeni rekao: "I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte! A roditeljima dobročinstvo činite" (En-Nisa, 36). Održavanje veze s roditeljima je pobožno djelo, razgovor s njima je pokornost Allahu, njihova dova je blagoslov. Oni su najpreči da im činiš dobročinstvo, da ne zaboraviš njihovo dobro, da se lijepo ophodiš prema njima i lijepo im se obraćaš, a posebno u starosti, nemoći i potrebi. Sjeti se da si u djetinjstvu bio ukras njihovih života, miomiris njihovih srca, stablo njihove nade, radovali su se tvojoj sreći, tugovali zbog tvojih iskušenja, neumorno upućivali dovu za tebe.

Dobročinstvo prema roditeljima vrednije je od hidžre i džihada na Allahovom putu. Muslim bilježi da je neki čovjek došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: "Došao sam da ti dam prisegu na vjernost, da ću učiniti hidžru tebi i boriti se s tobom na Allahovom putu, nadajući se nagradi od Allaha." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao je: "Da li je ijedan tvoj roditelj živ?" "Da", reče on. "Želiš li zaista nagradu od Allaha?", upita Poslanik. "Da", reče on. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada mu reče: "Vrati se svojim roditeljima, i lijepo se ophodi prema njima."

Naši dobri prethodnici, Allah njima bio zadovoljan, smatrali su dobročinstvo prema roditeljima vrednijim od bilo kojeg dobrovoljnog ibadeta. Muhammed ibn Munkedir rekao je: "Proveo sam noć držeći u rukama majčino stopalo, a moj brat je proveo noć u namazu. Svoju noć nikada ne bih zamijenio za njegovu." Buharija u "Edebul-mufredu", sa vjerodostojnim lancem, bilježi da je Ibn Omer, radijallahu anhum, rekao nekom čovjeku: "Bojiš li se Vatre, i da li bi volio da uđeš u Džennet?" "Da, tako mi Allaha", reče on. "Imaš li roditelje?", upita ga. "Imam majku", reče čovjek. Ibn Omer mu reče: "Tako mi Allaha, ako joj se budeš obraćao blagim riječima, i hranio je, a uz to se budeš klonio velikih grijeha, ući ćeš u Džennet."

Dobročinstvo prema roditeljima ne prestaje smrću. Pobožno i čestito dijete uključit će svoje umrle roditelje u svaku svoju sadaku i dobročinstvo iskrenim nijetom, i neće ih zaboraviti u svojim dovama i istigfaru. Buhari bilježi da je Sa'd ibn Ubada, radijallahu anhu, udijelio bašču kao sadaku za svoju umrlu majku, kako bi ispunio njeno pravo, pa je upitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Allahov Poslaniče, moja majka je umrla dok sam bio odsutan, da li će joj koristiti ako udijelim sadaku na njeno ime?" "Da", reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Na to čovjek reče: "Posvjedoči, onda, da sam ovu svoju bašču,

Mihraf udijelio na njeno ime.” U Ebu Davudovoj verziji, čiji lanac je dobar, navodi se da je Sa’d iskopao bunar i rekao: “Ovo je za Sa’dovu majku.”

Amir ibn Abdullah ibn Zubejr, radijallahu anhu, rekao je: “Kada je umro moj otac, godinu dana molio sam Allaha oprost za njega.”

Na principima Kur’ana i sunneta odgajale su se generacije ashaba i tabiina, a ovo su bili samo neki primjeri njihovog dobročinstva i ispunjavanja obaveza prema majkama i očevima. Njihov spomen sačuvao se do današnjih dana, a ovo plemenito svojstvo krasit će islamski ummet do Sudnjeg dana.

Ummete islama, Allahovi vjerovjesnici bili su i ostali najbolji primjer dosljednosti i ispunjavanja obaveza, a naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postigao je najviši stepen u tome.

Svoju plemenitu misiju prema ummetu ispunio je tako što je dostavio poslanicu, izvršio emanet, ostavio nas na jasnom putu, čija je noć poput dana, i sačuvao je svoju “kabul dovu” za Sudnji dan, kao vid šefata – zauzimanja sa svoj ummet. U dva “Sahiha” od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svaki Poslanik ima svoju kabul, primljenu dovu, a ja sam svoju ostavio za Sudnji dan, kao šefat za moj ummet, i ona će obuhvatiti svakog od vas ko umre a ne bude Allahu pripisivao druga.” Buhari u hadisu o šefatu bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zatim ću doći pred Arš i pasti na sedždu svome Gospodaru. Allah, džellešanuhu, nadahnut će me riječima hvale kojima nije nadahnuo nikoga prije mene. Bit će mi rečeno: ‘O Muhammede, podigni glavu, traži i dat će ti se, zauzimaj se i tvoje zauzimanje bit će prihvaćeno.’ Podići ću glavu i reći: ‘Gospodaru moj, moj ummet! Gospodaru, moj ummet! Gospodaru, moj ummet! Bit će rečeno: ‘O Muhammede, uvedi u Džennet, od svog ummeta, one koji neće polagati račun, na desnu kapiju, a u isto vrijeme, oni će imati pravo da sa drugim ljudima uđu i na ostala vrata..’”

Cijenjeni vjernici! Ako će Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ovo učiniti iz ljubavi prema nama i ako je on ispunio svoju obavezu prema nama, onda smo mi dužni izvršavati njegove naredbe i kloniti se njegovih zabrana, postupati po njegovom sunnetu i braniti njegovu vjeru. Rekao je Kadi Ijad o ljubavi prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Znaj da onaj ko nešto ili nekoga voli, on će tome dati prednost nad svim ostalim i uskladit će svoje postupke prema tome. U suprotnom, neće biti iskren u svojoj ljubavi i lažno će se pozivati na

nju. Poslanika iskreno vole samo oni na kojima se vide tragovi te ljubavi, a prvi je njegovo slijeđenje, postupanje po njegovom sunnetu, slijeđenje njegovih riječi i postupaka, izvršavanje njegovih naredbi i ostavljanje njegovih zabrana, primjena njegovih etičkih principa u lahkoći i teškoći, u onome što voli i prezire, a dokaz za ovo su riječi Uzvišenog: ‘Reci: Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehe vam oprostiti!’ A Allah prašta i samilostan je’ (Ali Imran, 31).”

O vjernici, odanost domovini, urođena je svakoj ljudskoj duši i zavjet je o vratu svakog plemenitog čovjeka. Ljudi odani svojoj domovini ispunjavaju svoje obaveze prema njoj, čuvaju njenu sigurnost, brinu o njenim dobrima, rade na njenoj izgradnji i unapređenju, čine sve da sačuvaju njeno jedinstvo, pokoravaju se legalno izabranim vlastima, ispunjavaju svoje obaveze, potpomažu se u dobročinstvu i bogobožnosti, postižući tako opće dobro i korist. Musliman nije odan samo svojoj domovini i zemlji, nego i svetinjama i svim važnim pitanjima koja se tiču muslimana gdje god oni bili, u skladu s Poslanikovim riječima: “Primjer vjernika u njihovoj međusobnoj ljubavi i samilosti je kao primjer jednog tijela: kada oboli jedan njegov dio, i ostali dijelovi pate od nesanice i groznice.” (Muslim)

Znajte, cijenjeni vjernici, da svoju obavezu prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, koji nas je, Allahovom dozvolom, izveo iz zablude na Pravi put, i iz tmina na svjetlo, jednim dijelom ispunjavamo donošenjem što više salavata i selama na njega, odazivajući se riječima Uzvišenog: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu i sunnetu najodabranijeg Poslanika.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe i vas, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

UZVIŠENA POZICIJA MESDŽIDUL-AKSAA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
27. rebiul-evvel 1439. po Hidžri / 15. decembar 2017.

Hvala Allahu Koji je neka Svoja stvorenja odlikovao uzvišenom pozicijom; svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Uzvišenog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je Allah u jednom času noći preveo iz Hrama časnog u Hram daleki. Bože moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, i njegovu porodicu i njegove ashabe, koji su postigli najveći stepen svijesti o Allahu. “O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. – A Allahova dobrota je neizmjerena.” (El-Enfal, 29)

Ummete islama, svaki musliman, u svojoj nutrini osjeća i živi najveće pitanje, pitanje Mesdžidul-Aksaa, prve kible muslimana, trećeg po vrijednosti mesdžida, i mjesta u koje je Uzvišeni preveo prvaka svih ljudi, u jednom času noći, neka je na njega Allahov mir i blagoslov.

Ovo je jedno od najvažnijih aktuelnih pitanja, prema kojem ne može biti ravnodušan nijedan musliman, i nijedno muslimansko društvo, bez obzira na sve izazove i teško stanje u kome se nalaze muslimani. Pitanje Kudsa i džamije koja se nalazi na njegovom tlu pitanje je iz domena islamskog vjerovanja, i duboka historijska veza koja se ne zaboravlja, i koju je nemoguće izbrisati iz muslimanskog pamćenja.

Kuds je jedan od simbola muslimanskog identiteta, njegovih temelja i svetinja. A kako i ne bi bio kada nas Božija Knjiga danonoćno podsjeća na veliku istinu: “Hvaljen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki, čiju smo okolinu blagoslovili kako bismo mu neka znamenja Naša pokazali. On, uistinu, sve čuje i sve vidi.” (El-Isra, 1)

Mesdžidul-Aksa, Hram daleki, jedna je od tri džamije, koje je dozvoljeno posjetiti s nijetom tekarruba – približavanja Allahu i traženja Njegovog blagoslova, kao što se prenosi od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je zemlja Bejtul-Makdisa zemlja na kojoj će se ljudi okupiti nakon proživljenja. Poslanikova supruga Mejmunah, radijallahu anha, pripovijeda: “Rekla sam: ‘Allahov Poslaniče, pouči nas o Bejtul-Makdisu?’, pa je on rekao: ‘To je zemlja proživljenja i okupljanja. Klanjajte na njegovom tlu, jer jedan namaz na njegovom tlu vrijedi kao hiljadu namaza.’” (Ibn Madža sa vjerodostojnim predajnim putem)

Bejtul-Makdis uživa u islamu uzvišenu poziciju i posebnu privilegiju. Ebu Zerr, radijallahu anhu, rekao je: “U prisustvu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, razgovarali smo o tome koji je mesdžid vredniji, Poslanikov ili Mesdžidul-Aksa, pa je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: ‘Namaz u mom mesdžidu vrijedi kao četiri namaza u Bejtul-Makdisu, a divno li je to mjesto za obavljanje namaza. Gotovo da će doći vrijeme kada čovjek neće imati prostora ni koliko je povež za konja, s kojeg bi mogao vidjeti Bejtul-Makdis, a to mu je bolje nego dunjaluk i sve što je na njemu.’” (Hakim i Zehebi) Iz ovog hadisa može se vidjeti kakvu poziciju su Bejtul-Makdis i Mesdžidul-Aksa zauzimali u srcima ashaba i da su oni u potpunosti bili svjesni veličine njihova prava kod muslimana.

Takva njihova svijest proizašla je iz činjenice da je Bejtul-Makdis bio Poslanikovo odredište u njegovom Noćnom putovanju i mjesto s kojeg je uzdignut u nebeske sfere. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dat mi je burak, životinja bijele boje, veća od magarca, a manja od mazge, čiji koraci dosežu dokle doseže pogled. Uzjahao sam je, i putovali smo dok me nije prevela do Bejtul-Makdisa. Svezao sam je za halku za koju vjerovjesnici vežu svoje životinje, a zatim sam ušao u džamiju i klanjao dva rekata. Kada sam izašao iz džamije, došao je Džibril i ponudio mi je dvije posude, jednu s vinom, a drugu s mlijekom. Ja sam odabrao onu s mlijekom, pa mi je Džibril rekao: ‘Izabrao si prirodnu vjeru’, a zatim smo uzdignuti na nebesa.” (Muslim)

O vrijednosti Bejtul-Makdisa govori i sljedeći hadis. Prenosi Abdullah ibn Amr ibn Ās, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem,, rekao: “Kada je Sulejman, sin Davudov, završio gradnju Bejtul-Makdisa, molio je Allaha, džellešanuhu, za tri stvari: presudu koja će biti istovjetna Njegovoj

presudi, vlast koju neće dati nikome poslije njega i da svakoga onoga ko mu dođe, s nijetom da obavi namaz u njemu, očisti od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila. Dvije molbe su mu već uslišane, a nadam se da će mu biti uslišana i treća.” (Nesai i Ibn Madža, a vjerodostojnim ga je ocijenio šejh Albani)

Poštovani vjernici! Bejtul-Makdis i Mesdžidul-Aksa imaju svoje mnogo-brojne vrijednosti i odlike o kojima su islamski učenjaci, u prvim i kasnijim stoljećima islama, napisali posebna djela. Među učenjacima koji su napisali posebne knjige o vrijednosti Bejtul-Makdisa i Mesdžidul-Aksaa posebno se ističu: Behauddin ibn Asakir sa knjigom “El-Džamiul-mustaksa fi fadailil-Mesdžidil-Aksa”, Eminuddin ibn Hibetullahi eš-Šafii sa knjigom “Kitabul-uns fi fadailil-Kudsi”, Burhanuddin el-Fezari sa knjigom “Baisun-nufusi ila zijaretil-Kudsil-mahrusi”, Šihabuddin Ahmed el-Makdisi sa knjigom “Musirul-garam ila zijaretil-Kudsi veš-Šam”, Tadžuddin Abdulvehhab ibn Omer el-Husejni sa knjigom “Er-Revdul-mugarres fi fadailil-bejtil-mukaddes”, Ibn Dževzi sa knjigom “Fadailul-Kudsi” i Dželaluddin es-Sujuti sa knjigom “Ithaful-ahsai bi fadailil-Mesdžidil-Aksa”, Allah se smilovao muslimanskim učenjacima.

O vjernici! Polazeći od ovih činjenica, muslimani u svakom dijelu svijeta, gdje god da su, ne priznaju i kategorično odbacuju sve aktivnosti koje na bilo koji način ugrožavaju poziciju Kuds a Mesdžidul-Aksaa. To je islamska svetinja koju nije dozvoljeno skrnnaviti niti protiv nje poduzimati bilo koji akt nasilja. Štaviše, to bi samo kod muslimana povećalo ubjeđenje i ustrajnost u traženju potvrđenih prava, u skladu sa općim principima pravde i pravičnosti, kao što to jasno propisuje nebeski vjerzakoni i međunarodne konvencije. Današnji svijet, svaki korak ove vrste, smatrao bi kršenjem međunarodnog konsenzusa prema kojem je Kuds, odnosno Jerusalem prijestolnica islama i jedna od muslimanskih svetinja.

O muslimani, problemi islamskog ummeta neće se riješiti dramatičnim govorima, zvučnim parolama, galamom, prijetnjama i masovnim demonstracijama. Koliko toga su muslimani već uradili i koliko je vremena prošlo bez ikakvog konkretnog učinka! Sve se svelo samo na reakcije koje niti su otklonile nepravdu, niti su popravile štetu, niti su spriječile neprijatelja u njegovim neprijateljskim namjerama. Ako zaista želimo pomoći islamskom ummetu, onda se trebamo iskreno vratiti Allahu Uzvišenom, i ponizno Mu se obratiti za pomoć i poduzeti efikasne korake koji će zaštititi muslimanska prava.

Allah će pomoći ummet kada on bude pomagao Njegovu vjeru, svojom vanjštinom i nutrinom, riječima i djelima, i kada se bude čvrsto držao Allahove vjere, poštovao Njegovu naredbu i zakon, i kada se u svim svojim aktivnostima bude upravljao istinskom vjerom na kojoj se zasniva pitanje El-Aksaa. To je jedini efikasan lijek i pravi izlaz iz teške situacije. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ako Allaha pomognete, i On će vama pomoći i korake vaše učvrstiti.” (Muhammed, 7)

Zar Omer i ashabi, radijallahu anhum, koji su bili sa njim, nisu osvojili Kuds tek nakon što su pomogli islam, srcem i tijelom?!

O vjernici! Kada poruke Kur’ana i sunneta budu upravljale ljudskim srcima i kada se one pretoče u stvarnost u svim sferama života, muslimani sigurno neće biti slabi, izgubljeni i poniženi, to je istinito obećanje našeg Gospodara: “I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici.” (Ali Imran, 139)

Krajnje je vrijeme da se muslimani, a posebno u Palestini, dok se suočavaju sa opasnim izazovima i velikim sigurnosnim prijetnjama, ujedine u dobročinstvu i bogobojažnosti, pomire u interesu dina i Božijeg zadovoljstva, ugase žeravicu razilaženja i podjele, i iz začaranog kruga neprijateljstva izađu u krug bratstva i međusobnog razumijevanja, i iz vatre mržnje na svjetlo iskrenih odnosa, da odbace partijaštvo i fanatizam i spas potraže u duhu islamskog bratstva i imanske ljubavi, slijedeći tako primjer prvih, odabranih generacija ummeta. Uzvišeni kaže: “I pokoravajte se Allahu i Poslaniku Njegovu, i ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali; i budite izdržljivi, jer Allah je, zaista, na strani izdržljivih.” (El-Enfal, 46)

Kada muslimani u stvarnosti budu primijenili cjelovitu i neokrnjenu poruku islama, i kada budu sudili u skladu s njenim smjernicama i uputstvima, cjelovito i sveobuhvatno, i kada je budu slijedili u tajnosti i javnosti, živjeli u islamu i za islam, kao što su to činili ashabi i kasnije generacije muslimana, njihov trud dat će plodove bez obzira kroz kakva iskušenja prolazili, i njihov put i staza bit će osvjetljeni bez obzira na sve nedaće i opasnosti. Ako budu koračali stazom islama, pokoravali se njegovim propisima i slijedili Poslanikov sunnet, Allah će im pružiti Svoju zaštitu, kao što kaže: “Allah doista štiti vjernike, Allah sigurno ne voli nijednog izdajnika, nezahvalnika.” (El-Hadž, 38)

Sve dok u ummetu budu tinjale vatre zabranjenih strasti, i dok ga budu zapljuskivali talasi neprijateljstva i antagonizma, devijantnih ideja i sumnji, neće se osloboditi iz kandži tiranije i raznih vrsta iskušenja i belaja. Zar nam Uzvišeni nije rekao: “Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprosti” (Eš-Šura, 30), i zar nije objavio o Bici na Uhudu: “Zar – kad vas je snašla nevolja koju ste vi njima dvostruko nanijeli, možete reći: ‘Otkud sad ovo?!’ Reci: ‘To je od vas samih!’ Allah, zaista, sve može.” (Ali Imran, 165)

O muslimani! Islamski ummet mora biti čvrsto ubijeđen, u pravom smislu te riječi, da ga iz trenutne teške situacije i ponižavajućeg stanja može spasiti samo istinski islam, sa svojim čistim i nepatvorenim vjerovanjem i ispravnim slijedenjem i razumijevanjem Kur’ana i sunneta, onako kako su ga razumijevali dobri prethodnici. To je čvrsta osnova i polazište na kojima se gradi ponos, vođstvo i Božija pomoć. Čitajte životopis Omera, radijallahu anhu, i o njegovom osvajanju Bejtul-Makdisa, bit ćete zadivljeni. Uzvišeni kaže: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu.” (El-En’am, 82) Obećanje našeg Gospodara je sušta istina. “...A dužnost Nam je bila vjernike pomoći” (Er-Rum, 47); “A snaga je u Allaha i Poslanika Njegova i u vjernika, ali licemjeri neće da znaju” (El-Munafikun, 8); “Ono što žele – vjernici će postići.” (El-Mu’minun, 1)

Obaveza je svih muslimana, na različitim nivoima, da podrže ovo važno pitanje, pitanje El-Aksaa, Bejtul-Makdisa i Palestine sa čisto islamskog stajališta, učinkovitim konsenzusom i precizno isplaniranom akcijom koja će donijeti željene rezultate. A, Uzvišeni kaže: “I reci: ‘Trudite se! Allah će trud vaš vidjeti.’” (Et-Tevba, 105)

Islamski ummet u svemu tome mora se rukovoditi razboritošću i mudrošću, koji će mu pomoći u suočavanju sa različitim izazovima u okvirima solidarnosti, saradnje i međusobnog potpomaganja, daleko od svađe, vrijeđanja i optuživanja. Samo tako je moguće otkloniti nepravdu i doći do obećane pobjede.

Allah podario meni i vama blagoslov u Kur’anu časnom i sunnetu našeg Poslanika. Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane za sve grijeha, tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SVOJSTVA PLEMENITIH LJUDI (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

4. rebiul-ahir 1439. po Hidžri / 22. decembar 2017.

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova, Njemu pripada najveća, najljepša i najblagoslovljenija zahvala, onakva kakvu On voli i kojom je zadovoljan.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema. Njemu neka je hvala i na ovome i na onome svijetu. Svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, poslan s milošću i uputom, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu časnu porodicu, i njegove supruge, majke pravovjernih, i na njegove ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, o ljudi, i držite se čvrsto svoje vjere dok Ga ne sretnete. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Poštovani vjernici! Jedno od svojstava vjernika koja pokazuju njegovo pravo stanje i otkrivaju njegovu plemenitu bit i visoke moralne kvalitete jeste svojstvo plemenitosti i dobrote. Svaki čovjek voli da ga se oslovljava tim svojstvom, a mrzi i prezire da mu se kaže da je pokvaren i da pripada toj nečasnoj kategoriji ljudi. Ako je to, u principu tako, koja su onda svojstva plemenitog čovjeka, koje odlike ga karakterišu i kakav je njegov život? Na ova pitanja pokušat ćemo odgovoriti kroz nekoliko kur’anskih ajeta i Poslanikovih hadisa.

Ahmed bilježi od Abdullaha ibn Omera, radijallahu anhum, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tako mi Onoga u Čijoj ruci je Muhammedova duša, zaista je primjer vjernika poput primjera pčele, koja se hrani lijepim plodovima i daje samo lijepo. Kada se spusti na cvijet, ne lomi ga i ne uništava.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ovom hadisu uporedio je vjernika, koji je upotpunio kod sebe svojstva plemenitosti i dobrote, i primijenio ih svojom nutrinom i vanjštinom, sa pčelom koja se hrani po naredbi svoga Gospodara: “Zatim, hrani se svakovrsnim plodovima” (En-Nahl, 69), i kada daje, daje samo lijepo: “Iz utroba njihovih izlazi piće različitih boja koje

je liječnik ljudima” (En-Nahl, 69). Tako je i sa vjernikom, on je plemenite čudi i njegova djela su lijepa i korisna.

Plemenit čovjek je moralno čist i neporočan, i nastoji se osloboditi svih negativnih svojstava i duhovnih prljavština koje mogu okrnjiti njegovo vjerovanje, i biti daleko od neznanja, grijeha i ružnih djela, a nasuprot tome, nastoji se okтити i ukrasiti znanjem, imanom, lijepim djelima, popraviti, ojačati i upotrijebiti svoju dušu. Njegovo srce oplemenjeno je spoznajom Allaha, džellešānuhu, i ljubavlju prema Njemu, njegov jezik zikrom i slavljenjem Allaha, a njegovi udovi pokornošću i predanošću Allahu. Ahmed bilježi od Alije, radijallahu anhu, da je rekao: “Ammar ibn Jasir zatražio je dozvolu da uđe kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa je on rekao: ‘Pustite ga! Dobro mi došao, čisti i pročišćeni!’”

O muslimani, vjernik je plemenit u svemu, u svojim djelima i postupanju, u mirovanju i kretanju, u životu i nakon smrti. Ako pitate za dušu vjernika, ona je čista i plemenita. Muaz ibn Abdullah ibn Habib prenosi od svoga oca, a on od svoga amidže da je rekao: “Bili smo na nekom sijelu, pa je došao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, a na njegovoj kosi vidjeli su se tragovi vode. Neko je rekao: ‘Vidimo da si danas lijepog raspoloženja’, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: ‘Jesam, hvala Allahu.’ Nakon toga ljudi su ušli u razgovor o bogatstvu, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Nema štete u bogatstvu za onoga ko je bogobojazan, a zdravlje je, za onoga koji se boji Allaha, bolje od bogatstva. Zadovoljstvo duše je vid užitka.’” (Ibn Madža)

Od užitka, o vjernici, jeste da čovjek bude zadovoljan i sretan u duši. Buhari bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Šejtan u potiljku svakog od vas, dok spava, sveže tri čvora, udari rukom po svakom čvoru i kaže: ‘Spavaj, pred tobom je duga noć’. Ako se čovjek probudi i spomene Allaha, razveže se prvi čvor; ako se abdesti, razveže se drugi čvor i ako klanja, razveže se i treći čvor. Ako tako postupi, ustat će raspoložen, zadovoljan u duši, a ako to ne učini, ustat će s ružnim osjećajem u duši, neraspoložen i lijen.”

Rekao je Ibn Hadžer: “Iz ovoga se razumije da noćni namaz, na neki tajanstven način, utječe na zadovoljstvo duše.”

Ibn Abdulberr je rekao: “Ovaj ukor odnosi se na onoga ko ne ustaje na namaz i zanemaruje ga, a ako se to desi nekome ko redovno obavlja namaz,

propisani ili noćni, i savlada ga san, Allah, džellešanuhu, upisat će mu nagradu, a san mu je poklon od Allaha.”

Cijenjeni vjernici! Musliman tokom cijelog svog života i na samrtni ponosno i dostojanstveno nosi sa sobom lijepu, plemenitu riječ, ona ne silazi s njegovog jezika i ne napušta ga ni u jednom trenutku njegovog života. Uzvišeni kaže: “Zar ne vidiš kako Allah navodi primjer – lijepa riječ kao lijepo drvo: korijen mu je čvrsto u zemlji, a grane prema nebu. Ono plod svoj daje u svako doba koje Gospodar njegov odredi - a Allah ljudima navodi primjere da bi pouku primili.” (Ibrahim, 24–25)

U ovom ajetu lijepa, plemenita riječ jeste svjedočenje da nema drugog boga osim Allaha. Stoga, kao musliman, budi zadovoljan i radostan zbog ove “lijepe riječi”, riječi tevhida – istinske vjere u Jednog Boga, budi je svjestan u svakom trenutku i sjeti se da će onaj čije zadnje riječi, na dunjaluku, budu “la ilahe illallah”, ući u Džennet, i zato traži od Allaha da te učvrsti u njoj sve do tvoje smrti. Allah, džellešanuhu, u suri El-Hadždž kaže: “Oni su bili nadahnuti da govore lijepe riječi i bili su nadahnuti na put Onoga Koji je hvale dostojan” (El-Hadždž, 24). Prema ovome ajetu, Allah, džellešanuhu, nadahnjuje vjernika lijepim riječima, a najvrednije od tih riječi svakako su riječi ihlasa – iskrenosti, a zatim sve ostale vrste lijepih riječi koje sadrže spominjanje Allaha i dobročinstvo prema Božijim stvorenjima. Uzvišeni kaže: “K Njemu se dižu lijepe riječi, i dobro djelo On prima” (Fatir, 24). Lijepa riječ, u koju spada učenje Kur’ana, tesbih – slavljenje Allaha, tahmid – zahvaljivanje Allahu, tehlil – izgovaranje riječi “la ilahe illallah”, i sve ostale vrste lijepih riječi, dižu se i predočavaju Allahu, i onaj ko ih je izgovorio bude pohvaljen u najčasnijem društvu, el-meleul-a’la.

Ono na čemu vjernik treba posebno insistirati jeste širenje selama, jer je selam blagoslovljeni pozdrav od Allaha, i opisan je kao tajjib – lijep, čist, dobronamjeran i plemenit. Selam, bez sumnje, spada u lijepu riječ koju Allah voli i koja predstavlja čin odobrovoljenja pozdravljenog i širenja ljubavi i bliskosti.

O vjernici, čestiti muškarci i žene traže sebi slične u riječima i djelima. Uzvišeni kaže: “Čestite žene su za čestite muškarce, a čestiti muškarci su za čestite žene” (En-Nur, 26). Svaki čestiti muškarac i žena, svaka lijepa riječ i djelo prikladni su i odgovarajući svemu što je lijepo.

Lijepe riječi su najljepše i najvrednije riječi. Slijedite upute Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je rekao: “Dijelite hranu, i govorite lijepe (plemenite, prijatne) riječi.” (Taberani od Alije, radijallahu anhu)

Sjetite se radosnog nagovještaja onoga čiju je istinoljubivost Allah potvrdio kada je rekao: “Zaista u Džennetu imaju sobe iz čije se unutrašnjosti vidi ono što je izvana, i izvana što je unutra.” Tada ustade jedan beduin i upita: “Za koga su te sobe?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “Za onoga ko bude govorio lijepe, plemenite riječi, ustrajavao u postu, dijelio hranu i klanjao noću dok drugi spavaju.” (Tirmizi od Alije, radijalahu anhu)

Vjernik se, također, brine da njegova zarada bude halal i čista. Muslim bilježi u svom *Sahihu* od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “O ljudi, Allah je plemenit i prima, kao dobro djelo, samo ono što je plemenito. On je naredio vjernicima ono što je naredio poslanicima: ‘O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!’ (El-Mu’minun, 51); ‘O vjernici, jedite ukusna jela koja smo vam podarili’ (El-Bekara, 172).

Zatim je spomenuo čovjeka koji dugo putuje, uprašenog i raščupanog, kako podiže ruke prema nebu i moli: ‘Gospodaru moj! Gospodaru moj!’, a njegova hrana je haram, njegovo piće je haram, njegova odjeća je haram, i hrani se haramom, pa kako će njegova dova biti uslišana?”

Rekao je Kurtubi: “Allah, džellešanuhu, izjednačio je vjernike s poslanicima u obavezi jedenja halal opskrbe i izbjegavanja harama, a zatim je sve njih upozorio riječima: “Jer Ja dobro znam što vi radite!” Neka su Allahov salavat i selam na Njegove poslanike i vjerovjesnike. Ako je ovo upozorenje uputio njima, šta je onda s drugim ljudima?

Vjernik se trudi da ono što udjeljuje, kao milostinju, bude od halal-imetka, postupajući u skladu s riječima Uzvišenog: “O vjernici, udjeljujte od lijepih stvari koje stječete i od onoga što vam Mi iz zemlje dajemo, ne izdvajajte ono što ne vrijedi da biste to udijelili – kada ni vi sami ne biste to primili, osim zatvorenih očiju. I znajte da Allah nije ni o kome ovisan i da je hvale dostojan.” (El-Bekara, 267)

Allah, džellešanuhu, naredio je ljudima da iz svojih imetaka udjeljuju samo lijepe stvari, a ne “prljavi” imetak, a kako je samo velika nagrada za onoga ko udijeli halal-sadaku, makar ona bila i neznatna! Ebu Hurejra, radijallahu anhu,

prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neće niko udijeliti milostinju iz halal-imetka – a Allah prima samo ono što je lijepo – a da Milostivi neće uzeti njegovu milostinju, makar to bila samo jedna datula, i uzgajati je sve dok ne postane veća od brda, kao što neko od vas uzgaja svoje stado.” (Muslim)

Cijenjeni vjernici! Jedan od znakova plemenitosti vjernika jeste posjećivanje i održavanje veza sa drugim muslimanima, i činjenje na tom putu svakog dobra i dobročinstva. U hadisu koji bilježi Tirmizi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko posjeti bolesnika ili obiđe brata u vjeri, Allah mu pošalje glasnika s neba koji mu kaže: “Ti si plemenit i tvoji koraci su blagoslovljeni. Ovim svojim djelom postigao si određeni stepen u Džennetu.”” Rekao je Tibi, Allah mu se smilovao: “Uputio je dovu Allahu da mu podari lijep život na ahiretu, ali se njegova dova može odnositi i na ovodunjalučki život.”

Cijenjeni vjernici! Jedan od znakova dobrote jeste unošenje radosti u ljudska srca, kao što se navodi u Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, opisu onih koji ispunjavaju prava drugih ljudi u potpunosti, i više od toga: “Najbolji su, kod Allaha, oni Allahovi robovi koji ispunjavaju tuđa prava i unose radost u njihova srca.” (Taberani od Ebu Humejda es-Saidija)

Najkraći put do ljudskih srca jeste lijepa riječ. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čuvajte se vatre makar sa pola datule, a ko nema ni toliko, onda lijepom riječju.” (Buhari od Adijja ibn Hatima)

Vjernik traži dostojanstvo čak i u vanjskom izgledu, slijedeći Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: “Oblačite bijelu odjeću, jer je najčistija i najljepša, i u nju umotavajte svoje umrle.” (Nesai od Semure ibn Džunduba)

Bijela odjeća je najljepša jer ukazuje na skromnost, poniznost i odbacivanje oholosti i samodivljenja. Upravo zbog njenog pozitivnog efekta na ljudsku dušu, bijelu boju preporučeno je nositi u svečanim prilikama, kao što je prisustvovanje džuma-namazu, namazu u džematu i slično, i u nju umotavati umrle, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “... i u nju umotavajte svoje umrle.”

U čistoću tijela, o kojoj vjernik strogo vodi računa, spada i čišćenje usta misvakom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Misvak je čistoća za usta, i njegovim korištenjem postiže se Božije zadovoljstvo.” (Nesai od Aíše, radijallahu anha) Čistoća usta važna je zbog zikra – spominjanja Allaha, džellešanu, i dove.

Čišćenje, uljepšavanje tijela postiže se i korištenjem mirisa. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je posudu u kojoj je držao miris kojim se mirisao.”

Cijeli vjernikov život je čistoća, ljepota i plemenitost.

Vjernik svoj dunjalučki život živi sretno i postojano, zbog zadovoljstva u srcu, smiraja u duši i širine u grudima, a to je ono što je Uzvišeni i obećao u Svojoj jasnoj Knjizi: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život.” (En-Nahl, 97)

Nakon proživljenog lijepog života na dunjaluku, ovaj svijet napušta u najljepšem stanju. Uzvišeni kaže: “One kojima će meleki duše uzeti – a oni čisti, i kojima će govoriti: ‘Mir vama! Uđite u Džennet zbog onoga što ste činili!’” (En-Nahl, 32). Lijepi i čisti od svake vrste širka, plemenitih i čistih djela. Njihova smrt je lijepa, lahka, u njoj nema teškoće, napora i bola, sačuvani su od iskušenja i patnje smrti. Meleki će im govoriti: “Mir vama!”, kako bi umirili njihova srca i izrazili im dobrodošlicu, “uđite u Džennet zbog onoga što ste činili”, prenoseći im radosnu vijest od Gospodara njihova.

Ovo je stanje vjerničkih, plemenitih duša, one će biti obradovane u momentu smrti, izaći će iz tijela čiste i bit će pozvane da napuste tijelo. Ibn Madža bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čovjeku na samrti dolaze meleki, i ako je bio dobar, kažu njegovoj duši: ‘Izađi, o ti čista dušo, koja je bila u čistom tijelu, izađi hvale vrijedna, i raduj se milosti i ljepoti i Gospodaru koji nije srdit na tebe.’ To će joj govoriti sve dok ne napusti tijelo. Zatim će biti uzdignuta do prvog neba, i tražit će se dozvola za njen ulazak na prvo nebo. Bit će rečeno: ‘Ko je to?’, a meleki će odgovoriti: ‘Taj i taj.’ Reći će se: ‘Dobro došla, čista dušo, koja je bila u čistom tijelu, uđi hvale vrijedna, i raduj se milosti i ljepoti i Gospodaru koji nije srdit na tebe.’ Tako će joj se govoriti sve dok ne dođe do sedmog neba.” Kako lijepa završnica i lijepi plodovi, molimo Allaha da nas obaspe Svojom dobrotom.

Zatim će im, na Sudnjem danu, na džennetskim kapijima, biti rečeno: “Mir vama, od grijeha ste čisti, zato uđite u nj, u njemu ćete vječno boraviti!” (Ez-Zumer, 73) i osjetit će vječni užitek koji nikada neće proći. Uzvišeni kaže: “Onima koji vjeruju i čine dobra djela – blago njima (tūba lehum), njih čeka divno prebivalište!” (Er-Ra’d, 29). Prema nekim komentatorima “tūba” je naziv za drvo u Džennetu, a drugi kažu da ova riječ ukazuje na sve ono najljepše u

Džennetu: vječnost bez smrti, ponos bez poniženja, bogatstvo bez siromaštva. Allahu ekber! Oni su uspeli, Gospodara mi Kabe, i imat će sve vrste užitaka kod Plemenitog Gospodara.

Uzvišeni kaže: "Allah obećava vjernicima i vjericama džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno boraviti, i divne dvorove u vrtovima edenskim. A i malo naklonosti Allahove veće je od svega toga; to će, doista, uspjeh veliki biti!" (Et-Tevba, 72)

Razmislite o riječima: "I divne dvorove u vrtovima edenskim!" To će biti dvorovi prelijepog izgleda, ugodni za stanovanje i boravak, opremljeni "po najvišim standardima", vrhunac onoga što se može poželjeti.

Cijenjeni vjernici! Na čelu plemenitih, časnih, čistih i najodabranijih jeste njihov predvodnik, uzor, prvak, najčasniji od svih stvorenja i pečat poslanika i vjerovjesnika, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, na mjestu je naših majki i očeva. Kada je ispustio svoju plemenitu dušu, došao je Ebu Bekr, radijallahu anhu, skinuo s njega ogrtač, poljubio ga i rekao: "Lijep si i živ i mrtav. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, Allah ti neće dati da okusiš dvije smrti." (Buhari od Aiše, radijallahu anha)

Alija, radijallahu anhu, rekao je: "Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ogasuljen, Ebu Bekr je na njegovom tijelu tražio znakove smrti koji je mogu naći kod umrle osobe i nije našao, pa je rekao: 'Lijep si i živ i mrtav.'" (Ibn Madža)

On je bio Ebul-Kasim, otac Kasimov, i Ebu Abdullah, otac Abdullaho, čisti, plemeniti, koji je imao plemenitu dušu, plemenit jezik, plemenita svojstva i činio je samo plemenita djela. Njegova čista i plemenita duša otišla je svom Gospodaru nakon što je proživio lijep život, koji mogu osjetiti samo istinski vjernici, Allahovi prijatelji i šticećeni.

Slijedite svoga poslanika, postupajte prema njegovom sunnetu, držite se njegovog vjerzakona i živite čistim i plemenitim životom, da biste postigli ono što želite. Poslušajte naredbu svoga Gospodara, donoseći salavat i selam na njega u ovom i svim drugim danima. "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

DUŽNOST MUSLIMANA PREMA MESDŽIDUL-AKSAU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

11. rebiul-ahir 1439. po Hidžri / 29. decembar 2017.

Hvala Allahu, Koji je objavio: “Hvaljen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki.” (El-Isra, 1)

Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na blagodatima koje se ne mogu pobrojati i kojima nema kraja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik, koji je uzdignut u najviše nebeske sfere, neka je na njega Božija milost, i na njegovu porodicu, ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu. Oporučujem sebi i vama da se samo Allaha bojimo.

Uzvišeni kaže: “Hvaljen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki, čiju smo okolinu blagoslovili kako bismo mu neka znamenja Naša pokazali. On, uistinu, sve čuje i sve vidi” (El-Isra, 1).

U ovom ajetu Allah, džellešanuhu, slavi i veliča Sebe zbog kudreta, moći da uradi ono što niko, osim Njega, ne može uraditi. Njegova savršena moć manifestovala se u ovom čudesnom putovanju i vječnoj mudžizi, koja je zbunila i zapanjila ljudski um, jer prevazilazi okvire poznatog i uobičajenog: Israu – Poslanikovom noćnom putovanju iz Mesdžidul-harama u Mesdžidul-Aksa, tokom kojeg je prešao ogromnu razdaljinu, vidio velika Allahova znamenja i carstva nebesa i Zemlje, a zatim se vratio u istoj noći.

To je jedan od najvećih dokaza njegovog vjerovjesništva i najveličanstvenijih mudžiza, koji sadrži mudrosti, propise i dalekosežne poruke. Njime je Uzvišeni Allah odlikovao Svoga prijatelja i odabranika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Preveo ga je iz Hrama časnog u Hram daleki, stjecište vjerovjesništva i prvu kibli, kako bi mu ukazao počast, podigao njegov stepen,

obnovio i ojačao njegovu odlučnost i čvrstinu. To je vječna božanska mudžiza koja je uzvisila čovjeka u nebeske sfere i vratila ga ponovo na Zemlju.

Cijeli kosmos u Njegovom je vlasništvu, nema drugog boga osim Njega i nema gospodara osim Njega. U Israu, Noćnom putovanju, očituje se veličina islama, i da je islam vjera koja je objedinila sve prethodne vjerezakone, i pečat je svih vjerezakona. Preko ovog putovanja potvrđena je bratska veza među vjerovjesnicima i jedinstvenost njihove poslanice. Kada bi god došao do nekog neba, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio bi dočekan riječima: “Dobro došao, čestiti brate i čestiti vjerovjesniče”.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je za vjerovjesnike: “Svi vjerovjesnici su braća: majke su im različite, a vjera im je jedna, a ja sam najpreči Isau, sinu Merjeminom.” Svi vjerovjesnici, da su doživjeli vrijeme našeg poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, bili bi dužni vjerovati u njega, slijediti ga i pomoći u njegovoj misiji. On je njihov predvodnik i onaj koga su dužni slijediti. Rekao je Omeru ibn Hattabu, radijallahu anhu: “Došao sam vam sa bijelom i čistom vjerom, i kada bi Musa bio živ, ne bi imao izbora osim da me slijedi.”

Svi vjerovjesnici okupili su se u Mesdžidul-Aksau da bi obavili namaz za Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, zbog njegovog visokog stepena, časne pozicije i činjenice da je on najbolji i prvak svih vjerovjesnika, kao što se navodi u hadisu u kome je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, opisao Noćno putovanje: “Vidio sam Musaa, stajao je u namazu, bio je srednjeg stasa, kovrdžave kose, kao da je iz plemena Šenue. Vidio sam Isaa sina Merjemina, stajao je u namazu, najslbličiji po izgledu mu je Urva ibn Mesud es-Sekafi. Vidio sam Ibrahima, stajao je u namazu, a najslbličiji, po izgledu, mu je vaš prijatelj – misleći na sebe – zatim je proučen ikamet i ja sam ih predvodio u namazu.” Ovaj veličanstveni događaj, zajednički namaz Božijih vjerovjesnika, podstičaj je sljedbenicima istine da slijede put vjerovjesnika, alejhimus-selam, i da se udruže u pokornosti Allahu, dobročinstvu i bogobožnosti i odbace uzroke razilaženja i podjele.

Čudesna moć, brzina kojom je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u jednom času noći, preveden iz Mesdžidul-harama u Mesdžidul-Aksa najslbličija je brzini širenja islama i njegovog dolaska u sve dijelove svijeta. To je vjera koja ispunjava horizonte, nadilazi barijere i granice.

Širenje islama, samo u prvom stoljeću, gotovo da graniči sa čudom, a njegovo širenje u naše vrijeme samo je potvrda jedne od Poslanikovih mudžiza, kada je rekao Adijju ibn Hatimu: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, Allah će upotpuniti ovu vjeru, tako da će jahač putovati od Sane do Hadremevta, a neće se bojati nikoga osim Allaha i vuka za svoje stado.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah mi je pokazao Zemlju, pa sam vidio njen istok i zapad. Vlast moga ummeta doći će na cijeli prostor koji mi je pokazan.” I rekao je: “Ova vjera dospjet će tamo gdje dopijevaju dan i noć, i Allah neće ostaviti nijednu kuću od čerpića (ni u gradu ni u selu) i od kostrijeti (u pustinji) a da u nju neće ući islam, s ponosom ponosnog i poniženjem poniženog, ponosom kojim će Allah uzvisiti islam i njegove sljedbenike i poniženjem kojim će Allah poniziti širk i njegove sljedbenike.”

Istinu je rekao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, islam je danas najbrže rastuća religija svijeta, a to su svojim perima posvjedočili njegovi najljući protivnici. Razlog brzog širenja islama nalazi se, prije svega, u tolerantnosti, fleksibilnosti njegovog vjerzakona, lakhoći njegovih propisa, pravednosti njegovog sistema i milostivog odnosa prema svim ljudima, pa i neprijateljima. Islam nije vjera destrukcije, nepravde, istrebljenja i osvete. Uzvišeni kaže: “A tebe smo samo kao milost svjetovima poslali.” (El-Enbija, 107)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzdignut je u najviše nebeske sfere i postigao je ovaj visoki stepen zbog časnosti pozicije ibadeta – iskrenog obožavanja Allaha, koju personificira njegova ličnost. Upravo zbog važnosti ove pozicije, Allah, džellešlanuhu, pripisao je Svome Poslaniku ubudijet – iskreno robovanje na najčasnijem mjestu i najčasnijim povodom: “Hvaljen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba...” (El-Isra, 1)

Isra i Miradž ukazuju na postojanje neraskidive veze između Mesdžidul-harama, Poslanikovog mesdžida i Mesdžidul-Aksaa, i jasna je poruka ummetu da ne zapostavlja Mesdžidul-Aksa, zbog njegove pozicije, svetosti i blagoslovljenosti. Rekao je Ebu Zerr, radijallahu anhu: “Upitao sam: ‘Allahov Poslaniče, koji mesdžid je prvi podignut na Zemlji?’, a on je odgovorio: ‘Mesdžidul-haram.’ ‘A poslije njega?’, upitao sam, a on je rekao: ‘Mesdžidul-Aksa.’ ‘Koliko je vremena prošlo između njihove gradnje?’, upitao sam, a on je rekao: ‘Četrdeset godina.’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u drugom hadisu kaže: “Posebno putovanje se ne poduzima osim radi posjete tri hrama: Svetog hrama u Meki, moga

hrama u Medini i hrama Aksa u Kudsu.” Mesdžidul-Aksa, svojom historijom i vrijednošću, potiče kod muslimana osjećaj jedinstva, jača bratsku vezu i želju da mu se pomogne i očisti ga od prljavštine, zla širka i zablude.

Pitanje Kuds a vječno će živjeti u srcima sinova ovog ummeta, i ništa, pa ni negiranje negatora i laži nasilnika, neće poljuljati naše vjerovanje u to. Isra i Miradž uče nas da je istina jasna i da će ona kad-tad pobijediti, bez obzira na trenutnu dominaciju zablude i mnoštvo njenih propagatora. Zabluda počiva na klimavim temeljima, u svojoj biti je slaba i nemoćna, brzo nestaje i urušava se njena građevina. Uzvišeni kaže: “Nego istinom suzbijamo laž, istina je uguši i laži nestane.” (El-Enbija, 18)

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ušao u Meku, oko Kabe je bilo 360 kipova, pa ih je rušio, jednog za drugim, svojim štapom, govoreći: “Došla je istina, a nestalo je laži, laž, zaista, nestaje.”

Mudžiza Israa daje nam važnu lekciju: Allah je s onim Svojim robovima koji se čvrsto drže Njegovog užeta i upute, pomaže ih i brine o njima. Kada se kaže da je “Allah s nekim”, to znači da ga On čuva, pruža mu podršku, uputu, pomoć, pobjedu, i to je najbolji melem za rane iskrenih boraca, koji bdiju na granicama islama i žrtvuju na putu islama ono najvrednije, braneći vrela islama.

Neka znaju smutljivci i zavjerenici da Allahova moć nadilazi uzroke i da je On kadar pomoći vjernike makar bili i manjina. Uzvišeni kaže: “Koliko su puta malobrojne čete, Allahovom voljom, nadjačale mnogobrojne čete!” A Allah je na strani izdržljivih.” (El-Bekara, 249)

U svojoj oporuci Sa’du ibn Ebu Vekkasu, radijallahu anhu, Omer ibn Hattab, rekao je: “Neprijatelja nećete pobijediti snagom i brojnošću, nego pokornošću Gospodaru i njihovim grijšenjem. Ako se izjednačite s njima u grijšenju, pobjeda će pripasti njima zbog mnoštva i snage koju posjeduju.”

Ako su Kuds i Mesdžidul-Aksa u srcima muslimana i ako su im zaista važni, onda je njihova dužnost da ponizno mole Allaha da ih sačuva od svakog skrnavljenja i da stanovnicima Palestine podari čvrstinu i skor u pobjedu.

Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Nema nijednog muslimana na Zemlji koji Allahu uputi dovu a da mu Allah neće dati ono što traži u svojoj dovi, ili otkloniti od njega isto toliko zla, sve dok ne bude tražio ono što je grijeh ili kidanje rodbinskih veza.” Neki je čovjek upitao: “Pa hoćemo

li povećati svoju dovu?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ono što je kod Allaha je veće.”

Donosite salavate i selame na Poslanika Pravog puta, to vam je naredba od Allaha u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Ebu Bekr es-Siddik, radijallahu anhu, posebno se postavio prema Poslanikovom Noćnom putovanju, i to su zabilježili muslimanski historičari, a taj Ebu Bekrov stav nosi vrlo jasnu poruku. Naime, kada su mu ujutro došli idolopoklonici i obavijestili ga da njegov prijatelj tvrdi da je u jednom času noći preveden iz Meke u Bejtul-Makdis, a zatim vraćen u istoj noći u Meku, nadajući se da i on sam neće povjerovati u tu priču, on je izgovorio svoje čuvene riječi: “Ako je on to rekao, onda je to istina.” I sami idolopoklonici su na osnovu njegovog dotadašnjeg života znali da je Poslanik istinoljubiv, da nikada nije lagao i da je čovjek od istine i povjerenja. Ebu Bekrova sigurnost u istinitost Poslanikovih riječi bila je plod čvrstog vjerovanja u njegovom srcu, a danas kada je iman u srcima oslabio i kada je nestalo čvrstog ubjeđenja, pojavili su se pojedinci iz našeg ummeta koji ubacuju sumnju u istinitost islama, pokazuju otvoreni bunt prema temeljnim islamskim učenjima, suprotstavljaju se kur’anskom tekstu, negiraju Poslanikov sunnet i stavljaju svoj ograničeni razum ispred dviju objava.

Istinski vjernici, čija su srca ispunjena imanom, prema Objavi se odnose na način kako je to opisao imam Šafija, Allah mu se smilovao: “Vjerujemo u Allaha, i u ono što je došlo od Allaha, onako kako to Allah želi; i vjerujemo u Allahovog Poslanika, i u ono što je došlo od Allahovog Poslanika, onako kako to želi Allahov Poslanik.”

HUTBE

IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA

2018

HUTBE

LIJEPO MIŠLJENJE O ALLAHU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

18. rebiul-ahir 1439. po Hidžri / 5. januar 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka je na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegove ashabe. Bojte se Allaha, o ljudi, onako kako Ga se treba bojati, i držite se čvrsto užeta islama.

O muslimani, tevhid je Allahovo pravo kod ljudi, s kojim je On poslao Svoje poslanike i objavio Knjige, a njegova suština je u činjenju ibadeta samo Njemu, a ibadet je sveobuhvatan naziv za svaku riječ i djelo, tajno i javno, koje Allah voli i s kojim je zadovoljan.

Srce ima svoj specifični ibadet, koji je vredniji, veći i trajniji od ibadeta tijela. Vjerovanje u srcu, koje se sastoji od spoznaje, i djela, stanja srca, predstavlja osnovu, koja je važna sama po sebi, dok su vanjska djela samo upotpunjenje i posljedica tog vjerovanja, i ono je uslov njihove ispravnosti i primljenosti kod Allaha.

Vjerovanje je duša i srž ubudijeta – obožavanja Allaha, i kada se vanjska djela odvoje od njega, bivaju kao mrtvo tijelo bez duše. Od ispravnosti zdravlja srca ovisi ispravnost i zdravlje tijela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U tijelu ima jedan organ, ako je on zdrav, zdravo je cijelo tijelo, a ako je on bolestan, bolesno je cijelo tijelo, a to je srce.” (Muttefekun alejhi)

Ljudi i njihova djela vrednuju se po vrijednosti njihovih srca, a od cijelog ljudskog tijela Uzvišeni Allah gleda samo u srce. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah ne gleda u vaša tijela, niti u vaše likove, nego gleda u vaša srca i vaša djela.” (Muslim)

Jedno od najpotvrđenijih djela srca jeste lijepo mišljenje o Allahu, koje je strogi farz i jedno od prava i zahtjeva tevhida. Lijepo mišljenje o Allahu definišemo kao svako mišljenje koje dolikuje Božijem savršenstvu i Njegovim imenima i atributima. Lijepo mišljenje o Allahu ogranak je znanja o Njemu i Njegove spoznaje, a temelji se na znanju o veličini Božije milosti, snage, dobroćinstva, moći, znanja i ispravnosti Njegovog izbora. Kada čovjek postigne ovu vrstu spoznaje, kao rezultat toga javlja se lijepo mišljenje o njegovom Gospodaru, a može se javiti i kao posljedica promišljanja o nekim Allahovim imenima i svojstvima. U čijem se srcu nađe istinska spoznaja Allahovih imena i svojstava, imat će lijepo mišljenje o Allahu, prikladno imenu i svojstvu koje je spoznao, jer svako Božije svojstvo ima svoju specifičnu vrstu ubudijeta – obožavanja i lijepog mišljenja. Božije savršenstvo, uzvišenost, ljepota i dobrota prema Njegovim stvorenjima obavezuju ljude na lijepo mišljenje o Njemu, a to je naredba Uzvišenog: “I dobro činite – Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine” (El-Bekara, 195). U tumačenju riječi: “I dobro (lijepo) činite”, Sufjan es-Sevri rekao je: “To znači: imajte lijepo mišljenje o Allahu.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pred smrt je podsjetio na ovu obavezu, zbog njene iznimne važnosti. Džabir, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, tri dana prije smrti da je rekao: ‘Neka niko od vas ne umre a da nema lijepo mišljenje o Allahu.’” (Muslim)

Allah, džellešanuhu, pohvalio je Svoje ponizne robove zbog njihovog lijepog mišljenja o Njemu i olakšao im je činjenje ibadeta, podarivši da im ibadet bude potpora u životu, nagrada i radosna vijest na ovom svijetu prije budućeg svijeta. Uzvišeni kaže: “Pomozite sebi strpljenjem i molitvom, a to je, zaista, teško, osim poslušnima, koji su uvjereni da će pred Gospodara svoga stati i da će se Njemu vratiti.” (El-Bekara, 45, 46)

Allahovi poslanici, alejhimus-selam, postigli su najveći stepen u spoznaji Allaha, džellešanuhu. Oni su sve svoje poslove prepuštali Allahu, iz lijepog mišljenja o svom Gospodaru. Ibrahim, alejhis-selam, kako se navodi u hadisu koji bilježi Buhari, ostavio je Hadžeru i njenog sina Ismaila kod Kabe, u pusto, nenaseljenoj i bezvodnoj Meki. Kada je Ibrahim pošao i počeo se udaljavati, Hadžera, Ismailova majka, pođe za njim govoreći mu: “Ibrahime, kamo si krenuo, a nas ostavljaš u ovoj kotlini u kojoj nema nikoga, ko bi nam društvo pravio, niti bilo čega?” To mu je ponovila nekoliko puta, ali se Ibrahim nije

osvrtao. Zatim ga Hadžera upita: “Je li ti Allah, džellešanuhu, naredio da tako učiniš?” Ibrahim tad odgovori: “Jeste.” Na to Hadžera reče: “Onda nas On neće ostaviti.” Njeno lijepo mišljenje o Allahu bilo je plodonosno: Allah je podario da na mjestu gdje je boravila sa svojim sinom poteče blagoslovljeno vrelo, Meka je postala nastanjeno mjesto, ovjekovječen je spomen na nju, njen sin Ismail postao je vjerovjesnik, a iz njegovog potomstva dolazi posljednji vjerovjesnik, pečat svih vjerovjesnika i prvak poslanika – Muhammed.

Jakub, alejhis-selam, izgubio je dva sina, pa se strpio i prepustio je svoj slučaj Allahu, i rekao je: “Ja tugu svoju i jad svoj pred Allaha iznosim, a od Allaha znam ono što vi ne znate” (Jusuf, 86). Jakubovo srce bilo je ispunjeno lijepim mišljenjem o Allahu i čvrstim vjerovanjem da je On najbolji zaštitnik. Rekao je: “Nadam se da će mi ih Allah sve vratiti; uistinu On sve zna i mudar je” (Jusuf, 83) i isto to naredio je svojim sinovima: “O sinovi moji, idite i raspitajte se za Jusufa i brata njegova, i ne gubite nadu u milost Allahovu; samo nevjernici gube nadu u Allahovu milost” (Jusuf, 87). Israilićani su prolazili kroz velika iskušenja s kojima su se teško nosili, ali i pored svih nevolja, ostalo je lijepo mišljenje o Allahu i nada u spas i izlaz, kao što se vidi iz sljedećih ajeta: “Musa reče narodu svome: ‘Molite Allaha da vam pomogne i budite strpljivi, Zemlja je Allahova, On je daje u naslijeđe kome On hoće od robova Svojih; a lijep ishod će biti za one koji se budu Allaha bojali.’ ‘Zlostavljani smo’, rekoše oni, ‘prije nego što si nam došao, a i nakon što si nam došao!’ A Musa reče: ‘Gospodar vaš će neprijatelja vašeg uništiti, a vas nasljednicima na Zemlji učiniti, da bi vidio kako ćete postupati’” (El-A’raf, 128–129). Iskušenje je dostiglo vrhunac kada je Musa, alejhis-selam, sa svojim sljedbenicima došao do mora: ispred njih je bilo more, a iza njih faraon i njegova vojska. Musaovi drugovi tada su povikali: “Samo što nas nisu stigli!” (Eš-Šuara, 61). Odgovor vjerovjesnika, “kelimullaha”, onoga s kojim je Allah razgovarao, a koji ukazuje na veličinu njegovog pouzdanja u Allaha i lijepo mišljenje o Svemogućem Gospodaru, bio je: “Neće!”, reče on, “Gospodar moj je sa mnom, On će mi put pokazati” (Eš-Šuara, 62). I zaista, Allah, džellešanuhu, objavio je Musau, alejhis-selam, ono što je u tom trenutku malo ko mogao vjerovati: “I Mi objavismo Musau: ‘Udari štapom svojim po moru!’ – i ono se rastavi i svaki bok njegov bijaše kao veliko brdo; i Mi onda tamo one druge približismo – a Musaa i sve one koji bijahu s njim spasismo i one druge potopismo.” (Eš-Šuara, 63–66)

Najveći stepen ubudijjeta – obožavanja Allaha i lijepog mišljenja o Allahu postigao je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Njegov narod ga je uznemiravao, a on je ostao čvrsto ubijeden u Allahovo obećanje da će pomoći Svoju vjeru. Melek brda rekao mu je: “Ako želiš srušit ću na njih ova dva brda”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na to je kazao: “Nadam se da će Allah Uzvišeni iz kičme ovih ljudi izvesti potomke, koji će obožavati Allaha i nikoga Mu kao druga neće pripisivati.” Lijepo mišljenje o njegovom Gospodaru nije ga napuštalo ni u najtežim i najkritičnijim trenucima. Kada je napustio Meku, put ga je naveo ka pećini, a kada su mu se približili neprijatelji toliko da je mogao čuti njihove glasove, rekao je svom drugu Ebu Bekru, bodreći ga: “Ne brini se, Allah je s nama!” (Et-Tevba, 40). Ebu Bekr, radijallahu anhu, o tome je rekao: “Rekao sam Poslaniku dok smo bili u pećini: ‘Kada bi samo jedan od njih pogledao u pravcu svojih stopala, ugledao bi nas’, a on je rekao: ‘O Ebu Bekre, šta misliš o dvojici s kojima je Allah?’” (Muttefekun alejhi) Bez obzira na sva iskušenja, neugodnosti, nevolje, ratove koji su bili usmjereni protiv njega, sa svih strana, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, čvrsto je vjerovao da će ova vjera vremenom dospjeti na sve strane svijeta, i govorio je: “Ova vjera dospjet će tamo gdje dospijevaju dan i noć, i Allah neće ostaviti nijednu kuću, od čerpića (gradovi i sela) i kostrijeti (pustinja) a da u nju neće ući islam, s ponosom ponosnog i poniženjem poniženog.” (Ahmed)

Kada je neki beduin podigao sablju na Poslanika dok se odmarao u hladu drveta, Poslanik ga nije kaznio zbog toga. O tome Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazuje: “Probudio sam se i ugledao čovjeka sa sabljom uperenom prema meni. Rekao je: ‘Ko će te odbraniti od mene?’, a ja sam mu odgovorio: ‘Allah’, ponovivši to tri puta.” (Buhari) U Ahmedovoj verziji stoji: “Ispala mu je sablja iz ruke.”

Poslanikovi ashabi odlikovali su se najvećim stepenom ubjedenja i lijepog mišljenja o Allahu, nakon Vjerovjesnika. Uzvišeni kaže: “One kojima je, kada su im ljudi rekli: ‘Neprijatelji se okupljaju zbog vas, trebate ih se pričuvati!’ – to učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: ‘Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar!’” (Ali Imran, 173). Jednom je Ibn Degane otišao Ebu Bekru, radijallahu anhu, i zatražio od njega da stiša glas u namazu i učenju Kur’ana ili će ga on prestati štititi, pa mu je Ebu Bekr, radijallahu anhu, rekao: “Vraćam ti tvoju zaštitu, a pristajem na Allahovu zaštitu.” (Buhari)

Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pozvao nas je da udijelimo imetak na Allahovom putu, a ja sam kod sebe imao nešto imetka, pa sam rekao: ‘Ako ikada pretekнем Ebu Bekra u dobročinstvu, to će biti danas. Došao sam s pola svoga imetka, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao me: ‘Šta si ostavio svojoj porodici?’ Rekao sam: ‘Isto ovoliko.’ Ebu Bekr je donio sav svoj imetak i dao ga Poslaniku, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao ga je: ‘Šta si ostavio svojoj porodici?’, a on je rekao: ‘Ostavio sam im Allaha i Njegovog Poslanika.’” (Ebu Davud)

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na početku primanja objave, došao uplašen i uznemiren kod Hatidže, prvakinja svih žena, i rekao: “Pobojao sam se za sebe”, Hatidža, radijallahu anha, rekla je: “Nipošto! Raduj se, jer, tako mi Allaha, Allah tebe nikada neće ostaviti niti osramotiti! Tako mi Allaha, ti održavaš rodbinsku vezu, govoriš samo istinu, pomažeš slabima, ugošćavaš ljude i pomažeš obespravljenima da ostvare svoja prava.” (Muttefekun alejhi)

Put ashaba slijedile su odabrane generacije islamskog ummeta. Sufjan, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ne bih volio da svoje polaganje računa na Sudnjem danu za dobra i loša djela prepustim svojim roditeljima, jer moj Gospodar je bolji prema meni od mojih roditelja.” Jedna od dova Seida ibn Džubejra, Allah mu se smilovao, bila je: “Gospodaru, podari mi istinski oslonac na Tebe i lijepo mišljenje o Tebi.” I među džinima postoji čestiti vjernici, koji imaju lijepo mišljenje o Allahu, i koji su ubijedjeni u Allahovu moć i sveobuhvatnost Njegovog znanja, i koji su kazali: “I mi znamo da ne možemo Allahu na Zemlji umaći i da od Njega ne možemo pobjeći” (El-Džinn, 12).

Ima ljudi koji su sigurni u to da kada bi se zakleli na nešto, Allah bi ispunio njihovu zakletvu, ne iz oholosti nego iz lijepog mišljenja o Allahu. Vjernik ima lijepo mišljenje o Allahu u svim situacijama i stanjima, a posebno kada Ga moli i doziva, ubijeden u Njegovu blizinu i da On uslišava dove onoga ko mu se iskreno obrati i ne ostavlja u očaju onoga ko se nada Njegovoj milosti. Jedan od uzroka primanja pokajanja, tevbe, jeste lijepo mišljenje pokajnika o svom Gospodaru. U hadisi-kudsiju, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prenosi riječi svoga Gospodara: “Moj rob je učinio grijeh, pa je shvatio da ima Gospodara koji prašta grijeh i kažnjava zbog njega. Radi šta želiš, Ja sam ti već oprostio.” (Muslim)

U iskušenjima i nevoljama zablistaju lijepa, a razotkriju se loša mišljenja. U Bici na Uhudu vjernici su ostali ustrajni, dok su oni drugi mislili o Allahu ono što nije istina, kao što pagani misle, a u Bici na hendeku ljudi su svašta pomišljali o Allahu. Za jednu skupinu Allah, džellešanuhu, rekao je: “Kad su vam došle i odozgo i odozdo, a duša došla do grkljana, i kad ste o Allahu svašta pomišljali – tada su vjernici bili u iskušenje stavljeni i ne mogu biti gore uznemireni, kad su licemjeri i oni bolesna srca govorili: ‘Allah i Poslanik Njegov samo su nas obmanjivali kad su nam obećavali!’ (El-Ahzab, 10–12) S druge strane, Poslanikovi ashabi bili su ubijedeni da su iskušenja i nevolje od Allaha i da poslije njih dolazi pobjeda i izlaz. Uzvišeni kaže: “A kad su vjernici saveznike ugledali, rekli su: ‘Ovo je ono što su nam Allah i Poslanik Njegov obećali, i Allah i Poslanik Njegov su istinu govorili!’ – i to im je samo učvrstilo vjerovanje i predanost” (El-Ahzab, 22). Izlaz u teškim situacijama, iskušenjima i brigama nalazi se u lijepom mišljenju o Allahu. Trojica ashaba, koji su izostali iz Pohoda na Tebuk, spašeni su i od njih je otklonjena nedaća samo zahvaljujući njihovom lijepom mišljenju o Allahu. Uzvišeni kaže: “A i onoj trojici koja su bila izostala, i to tek onda kad im je zemlja, koliko god da je bila prostrana, postala tijesna, i kad im se bilo stisnulo u dušama njihovim i kada su uvidjeli da nema utočišta od Allaha nego samo u Njega. On je poslije i njima oprostio da bi se i ubuduće kajali, jer Allah, uistinu, prima pokajanje i milostiv je” (Et-Tevba, 118).

Allah, džellešanuhu, je silan i moćan, i niko ne može spriječiti pomoć koju On ukaže Svojim iskrenim robovima, a sastavni dio ubjeđenja, jekina, jeste vjerovanje u Njegovu pomoć. Uzvišeni kaže: “Ako vas Allah pomogne, niko vas neće moći pobijediti, a ako vas ostavi bez podrške, ko je taj ko vam, osim Njega, može pomoći?” (Ali Imran, 160). Allah je Milostivi i Svemilosni, i onaj ko bude vjerovao u Njega, činio dobra djela i nadao se Njegovoj milosti, postići će Njegovu milost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada je Allah završio stvaranje, zapisao je u Svojoj Knjizi, koja je kod Njega, iznad Arša: “Moja milost pretekla je Moju srdžbu.” (Muttefekun alejhi)

Ko se nađe u oskudici i potrebi, pa pomisli o Allahu lijepo, Allah će mu dati olakšanje i izlaz. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Koga zadesi oskudica i on se pojada ljudima, njegova potreba neće biti ispunjena, a koga zadesi oskudica i on se pojada Allahu, neka se nada Božijoj opskrbi, koja će

mu doći prije ili kasnije.” Zubejr ibn Avvam, radijallahu anhu, rekao je svom sinu Abdullahu: “Sine moj, ako ne budeš u mogućnosti izmiriti neki od mojih dugova, zatraži pomoć od mog prijatelja.” Kaže Abdullah: “Tako mi Allaha, nisam znao kako da mu odgovorim, pa sam ga upitao: ‘Oče moj, a ko je tvoj prijatelj?’, a on je rekao: ‘Allah.’” Abdullah kaže: “Tako mi Allaha, nikada nisam zapao u nepriliku zbog njegovih dugova a da nisam rekao: ‘O Prijatelju moga oca, izmiri njegov dug’, i On je uvijek uslišao moju molbu.” (Buhari) Allah, džellešanuhu, mnogo prašta i daruje, i ko bude imao lijepo mišljenje o Njegovom bogatstvu, plemenitosti, oprost, On će mu dati ono što bude tražio od njega. On se svake noći, onako kako to dolikuje Njegovoj uzvišenosti, spušta na ovozemaljsko nebo, u posljednjoj trećini noći, i doziva: “Ima li ko da Mi uputi dovu pa da mu je uslišam? Ima li ko da nešto traži od Mene, pa da mu dam? Ima li ko da zatraži oprost od Mene, pa da mu oprostim?” Njegove ruke su pune, a ono što je u njima ne umanjuje se dijeljenjem, obilno daruje, danju i noću. Allah, džellešanuhu, raduje se pokajanju Svojih robova, pruža Svoju ruku noću da bi oprostio onima koji su griješili danju, i pruža Svoju ruku danju da bi oprostio onima koji su griješili noću. Savršenstvo Njegovih svojstava ogleda se i u tome da sa Svojih vrata ne vraća nikoga ko Mu se iskreno obrati.

Lijepo mišljenje o Allahu najpotrebnije je na samrti i u trenucima kada se čovjek priprema za susret sa Allahom. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Neka niko od vas ne umre a da nema lijepo mišljenje o Allahu.” (Muslim) Ovim ibadetom izvršava se Njegova naredba i postiže se ubudijjet. Čovjeku kod njegovog Gospodara pripada ono što stvarno misli o Njemu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ja se prema Svome robu ophodim onako kako on o Meni misli, i ja sam s njim kada Me spomene.” (Muttefekun alejhi)

Rekao je Ibn Mesud, radijallahu anhu: “Čovjek neće imati lijepo mišljenje o Allahu a da mu Allah neće dati ono što on misli o Njemu, zato što je svako dobro u Njegovoj ruci.” Kome bude dato lijepo mišljenje o Gospodaru, Allah, džellešanuhu, otvorit će mu velika vrata dobra u vjeri. Rekao je Ibn Mesud: “Tako mi Onoga, pored Kojeg drugog boga nema, vjerniku nije dato veće dobro od lijepog mišljenja o Allahu.” Ljudska djela su u skladu sa njihovim mišljenjem o njihovom Gospodaru. Vjernik ima lijepo mišljenje o Allahu, pa su njegova djela lijepa, a nevjernik ima loše mišljenje o Allahu, pa su i njegova djela loša. Ovaj ibadet predstavlja ljepotu islama, upotpunjenje vjerovanja i

put koji vodi ka Džennetu. To je srčani ibadet, iz kojeg proizlazi tevekkul – oslonac na Allaha i pouzdanje u Njega. Rekao je Ibn Kajjim: “Koliko je tvoje lijepo mišljenje o Allahu i nada u ono što je kod Njega, toliki je tvoj oslonac na Njega. Zato su neki učenjaci tevekkul protumačili kao lijepo mišljenje o Allahu. Istina je da lijepo mišljenje o Allahu vodi ka osloncu na Njega, jer je nezamislivo da se čovjek oslanja na onoga o kome ima ružno mišljenje i u koga ne polaže nikakve nade.”

Jedan od plodova ovog ibadeta jeste smirenost srca, okretanje Allahu i vraćanje Njemu, i nema nijednog djela, nakon vjerovanja u Allaha, koje tako pozitivno djeluje na ljudsko srce i dušu kao što je to pouzdanje i nada u Njega.

Lijepo mišljenje o Allahu pomaže u izgradnji optimističnog stava. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema prenošenja bolesti, nema zloslutnje, a ja volim optimizam.” Rekao je Halimi: “Pesimizam je loše mišljenje o Allahu, a optimizam je lijepo mišljenje o Allahu i ono pomaže čovjeku u postizanju plemenitosti, hrabrosti i čini ga snažnim.” Ebu Abdullah es-Sadži, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko se pouzda u Allaha, dobit će Njegovu snagu, a to je najbolja poputnina i opskrba.” Selemi ibn Dinaru, Allah mu se smilovao, rečeno je: “O Ebu Hazime, šta je tvoj imetak?”, a on je rekao: “Moj imetak je pouzdanje u Allaha i odricanje od onoga što je u ljudskim rukama.” Ko bude imao lijepo mišljenje o Allahu, postići će plemenitost duše i darežljivost, s čvrstim ubjeđenjem u riječi Uzvišenog: ‘Što god vi udijelite, On će to nadoknaditi’ (Saba, 39). Sulejman ed-Darani, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko u pogledu opskrbe bude imao lijepo mišljenje o Allahu, On će popraviti njegovo ponašanje, podariti će mu blagost i darežljivost, udaljiti će od njega šejtanske vesvese, zle misli, voditi će ga ka nadi i čvrstom vjerovanju u Njegovo obećanje i činjenje dobra, iz želje za postizanjem Njegovih blagodati, prema riječima Uzvišenog: ‘Bilo kakvo dobro da urade, bit će za nj nagrađeni’ (Ali Imran, 115).

Allah, džellešanuhu, prema Svojim robovima postupa shodno njihovom mišljenju o Njemu, jer nagrada i kazna su srazmjerne počinjenom djelu. Ko bude mislio dobro, njemu je dobro, a ko bude mislio zlo, propao je. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisi-kudsiju prenosi da je Gospodar rekao: “Ja se prema Svome robu ophodim onako kako on o Meni misli, pa neka misli šta želi. Ako bude mislio dobro, sebi misli, a ako bude mislio zlo, sebi misli.” (Ahmed)

Ako čovjek bude imao lijepo mišljenje o Allahu, On ga nikada neće razočarati. Na Sudnjem danu, onaj koji je imao lijepo mišljenje o svom Gospodaru reći će: “Onaj kome se knjiga njegova u desnu ruku njegovu da – reći će: ‘Evo vam, čitajte knjigu moju, ja sam čvrsto vjerovao da ću račun svoj polagati.’ I on će biti u životu zadovoljnom, u Džennetu predivnom” (El-Hakka, 19–22).

O muslimani, Allah je plemenit, silan i velik, kada nešto želi, samo kaže: “Budi!” i ono bude. On je obećao da će čuvati Svoju Knjigu, pomoći vjeru, i da bogobojažnima pripada lijep kraj. Opskrbljuje koga hoće bez računa, otklanja nevolje od onoga ko Mu se obrati. Što je veće znanje o Allahu, veće je ubjeđenje u njega. Ko bude imao loše mišljenje o Allahu, to je zbog njegovog nepoznavanja savršenstva Božijih imena i svojstava, a to je osobina pagana. Uzvišeni kaže: “...misleći o Allahu ono što nije istina, kao što pagani misle” (Ali Imran, 154). Jedan od plodova vjerovanja u Allahova imena i svojstva jeste lijepo mišljenje o Njemu, oslonac na Njega, i prepuštanje svih stvari Njemu. Uzvišeni kaže: “I šta o Gospodaru svjetova mislite?” (Es-Saffat, 87)

Suština lijepog mišljenja o Allahu ogleda se u lijepim djelima. Djelo je korisno jedino ako se temelji na lijepom mišljenju. Najpokorniji Allahu jesu oni koji imaju lijepo mišljenje o Njemu. Sve što je mišljenje o Allahu ljepše, ljepše je i djelo. Čija su djela loša, loše je i njegove mišljenje o Allahu. Ako lijepo mišljenje navede čovjeka na pokornost Allahu, onda je korisno, a ako se ono smanji u srcu, na tijelu će se pojaviti grijesi.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NA DUNJALUKU NEMA VJEČNOSTI (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
25. rebiul-ahir 1439. po Hidžri / 12. januar 2018.

Hvala Allahu, Najplemenitijem od Koga se traži i Najuzvišenijem Koji daruje. Stvorio je stvorenja, koja i dan i noć dočekuju s ambicijom opstanka i nadanjima, a događaji nagovještavaju smrt i približavaju edžel – smrtni rok.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i na njegove ashabe do kraja vremena.

O muslimani, bojte se Allaha! Bogobožnost je ponos i uspjeh, a grijehenje je prokletstvo i propast. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O muslimani, na dunjaluku nema vječnosti i besmrtnosti, zato se prestanite uzaludno nadati. Svi ljudi su ili “putnici” s ovog svijeta ili sinovi putnika, a vrijeme je ništa drugo do prolazak dana i noći. Smrt će sigurno doći, i vrlo je blizu. Svaki udisaj i izdisaj udaljava dušu od trenutka rođenja i približava je trenutku smrti. A smrt nijednog trena neće čekati, kada život dođe do svoje krajnje tačke. U jednom trenutku tvog života, vrijeme koje si (pro)živio na dunjaluku, predat će te tvom zadnjem dunjalučkom trenutku, nakon kojeg za tebe više nema života. Kako se samo brzo smjenjuju dani u našoj knjizi, prvo oni prolaze s nama, a onda mi prolazimo s njima. Sa svakim novim danom rađa se nada i želje koje su daleko od edžela koji se već približio. Gdje su oni koji su bili prije nas? Gdje su oni koji su bili ljepota i ukras dunjaluka? Ako je vrijeme njih “pregazilo”, “pregazit” će i nas! Koliko je mrtvih ljudi koje smo do jučer gledali među nama, i samo što nije došlo vrijeme kada ćemo mi biti viđeni tamo gdje su oni danas. Zašto smo toliko sigurni od smrti, kao da ne vidimo da nam se približava? O nemarni, zar si zaboravio da smo samo ljudi, obavijeni odjećom kadera, sudbine, i da smo na putovanju i krećemo se ka

svojim kaburovima?! Smrt nas sve obuhvata, a hašr – okupljanje na Sudnjem danu nas ujedinjuje. Do kada ćeš biti nemaran i ustrajavati u grijesima, do kada će tvoje uši biti gluhe na opomenu, i srce nemarno prema savjetu? Zar nije došlo vrijeme da se tvoje srca smekša? Gdje je noćno bdijenje, namaz? Je li nas to drijemež obuzeo ili su nam srca otvrdla? Probudi se, i čuvaj se nemara. Zar nemar, a vatra je potpaljena? Vatra čija se žestina neće smanjiti, i čije se žeravice neće ugasiti. Vjerovjesnik je bio na dunjaluku, ali nije ostao vječno sa svojim ummetom, i da je Allah ikome, prije njega, dao vječnost, dao bi je i njemu. Prema nama su uperene strelice smrti, koje ne maše svoj cilj, ako nas zaobiđu danas, sutra sigurno neće. Uzvišeni kaže: “Nijedan čovjek prije tebe nije bio besmrtn; ako ti umreš, zar će oni dovijeka živjeti?” (El-Enbija, 34)

Gdje su oni s kojima smo živjeli i na koje smo navikli, gdje su oni koje smo voljeli i s kojima smo saosjećali?

Koliko je voljenih kojima smo oči zatvorili, i koliko smo dragih ukopali i s njihovog mezara otišli!

Koliko smo bližnjih spustili u kabur, a nismo zastali i razmislili? Da li se smrt smilovala bolesnom zbog njegove slabosti? Da li je ostavila skrbitelja zbog njegove djece? Da li je dala roka siromašnom zbog neimaštine?

Do kada ćeš lutati u obmani i nemaru, do kada ćeš spavati, i kada ćeš se probuditi?!

Život je otišao u nepovrat, čiji će sati onim što je na nebesima i Zemlji plaćati.

Zar ćeš, iz ludosti i srdžbe, vječno za prolazno, i Božije zadovoljstvo za srdžbu prodati?

Jesi li samom sebi prijatelj ili neprijatelj, bacaš se svojim rukama u svako iskušenje!

Prodao si svoju dušu, tugo moja, za jeftine pare, kao da ona nije tvoja duša.

Čovječe, danas radiš šta želiš i šta ti se prohtije, a sutra ćeš umrijeti i bit će podignuta pera. Čovječe, činjenjem velikog grijeha grešnik izlazi iz pokornosti Allahu, ali i ustrajavanjem u malim grijesima. Veliki grijesi i nepokornost ne izvide njihovog počinioca iz okrilja imana, vjerovanja, i obaveza je učiniti iskrenu tevbu za svaki grijeh koji može donijeti zlo i Božiju srdžbu. Uzvišeni kaže: “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.” (En-Nur, 31)

Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Allah pruža Svoju ruku noću da bi oprostio onima koji su grijeshili danju, i pruža Svoju ruku danju da bi oprostio onima koji su grijeshili noću." (Muslim)

*Tražim oprost od Allaha za sve moje grijeh e i za moju
bahatost, iako su moji grijesi sakriveni.*

*Moja duša navela me je na grijeh, samo zato što
je između nje i svjetla bila tama.*

*Čudim se svom nemaru i samoobmani, a znam da će
me smrt sutra pozvati i ja ću joj se odazvati.*

*Čudim se koliko sam samo siguran od smrti, a ona
mi ide u susret i prema meni hrli.*

*Bio sam nepokoran Allahu danima i noćima, i u grijeshenju sam postao ponizan.
Teško meni ako mi budu uskraćeni džennetski perivoji,
i teško meni, teško meni, ako uđem u Vatru!*

Uzvišeni kaže: "Reci: 'O robovi Moji koji ste se prema sebi ogrijeshili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijeh e oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.'" (Ez-Zumer, 53)

O muslimani, bojte se Allaha i znajte da vas On vidi, pokoravajte Mu se i čuvajte se grijeshenja. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!" (Et-Tevba, 119)

O muslimani, vjera je glavni kapital i ugled sadašnjosti i budućnosti.

Svaki gubitak vjera može nadomjestiti, ali gubitak vjere ništa ne može nadomjestiti!

Svako iskuš enje, bez obzira na to koliko veliko bilo, nezatno je prema iskuš enju u vjeri.

Evo je, bujica iskuš enja dolazi. Njeni valovi nas zapljuskuju. Udaraju. Tragovi zmija otrovnica vide se u pijesku. Gliste i škorpioni kriju se pod zemljom. Otrovn e lićinke su pod kamenjem. Dunjaluk je između belaja i iskuš enja. Pripremite se za iskuš enja i budite strpljivi i ustrajni. Huzejfa ibn Jeman, radijallahu anhu, rekao je: "Allahov Poslanić e, bili smo u zlu, pa nas je Allah izbavio iz zla i dao nam dobro preko tebe, pa hoće li poslije ovog dobra biti zla?" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Da." Huzejfa ga je upitao: "A kakvo će

to zlo biti?” “Smutnje poput mrkle noći. Dolazit će jedna za drugom. Bit će nejasne i neprepoznatljive, poput lica krava, nećete znati koje je koje.” (Ahmed)

Huzejfa, radijallahu anhu, rekao je: “Smutnja ti ne može nauditi ako poznaješ svoju vjeru. Smutnja je za onog kome su se pomiješali istina i zabluda, i ne zna koje bi od njih slijedio. To je prava fitna, smutnja.” (Ibn Ebu Šejba)

Huzejfa je također rekao: “Ako neko od vas želi saznati da li ga je pogodila fitna – smutnja, neka pogleda: ako smatra halalom ono što je smatrao haramom, ili smatra haramom ono što je smatrao halalom, pogodila ga je smutnja.” (Hakim)

To znači da čovjek mijenja svoja mišljenja po vlastitom nahođenju i željama. Malik ibn Enes, Allah mu se smilovao, rekao je: “Zar ćemo, kada god nam dođe neko ko je rječitiji, prihvatiti njegovo mišljenje, a odbaciti ono što je Džibril donio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem?”

Zar da sjedim nakon što su mi kosti oslabile, a smrt je najbliže što mi slijedi?!

Raspravljam se sa svakim protivnikom, i svoju vjeru sučeljavam njegovoj vjeri, ostavljam ono što znam zbog tuđeg mišljenja, a mišljenje nije kao pozdano znanje.

Propisani su nam sunneti koji usmjeravaju pravim putem i čuvaju od svake stranputice i provalije.

U istini nema nejasnoća, vidljiva je poput svjetlosti u praskozorje.

Zar ćemo put El-Emina, Povjerljivog, sina Amininog, za put nevjernika Džehma ibn Safvana zamijeniti?!

Ebu Bekr, radijallahu anhu, rekao je: “Neću ostaviti ništa od onoga što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio a da i ja to neću činiti, jer bojim se da ću, ako nešto ostavim, skrenuti s pravog puta.”

Držite se čvrsto Allahove Knjige i sunneta Njegovog Poslanika, vjere, šerijata, islamskog morala i čuvajte se smutljivaca. Uzvišeni kaže: “I čuvaj ih se da te ne odvrte od nečega što ti Allah objavljuje.” (El-Maida, 49)

Allah podario meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas Njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KAKO POSTIĆI BLAGOSLOV U ŽIVOTU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
2. džumadel-ula 1439. po Hidžri / 19. januar 2018.

Hvala Allahu, Koji je odlikovao istinoljubive iskrenošću i opskrbio ih blagoslovom. Zahvaljujem Mu na blagodati dijeljenja na Njegovom putu i milostinje.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema i Koji je učinio Vatru utočištem idolopoklonika, nevjernika, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je razotkrio zabludu spletkaroša i sihirbaza, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu časnu porodicu i ashabe, nosioce najljepših vrlina i kvaliteta.

Oporočujem sebi i vama bogobojaznost, koja je kruna svakog dobra, temelj sreće i put ka Džennetu. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Allah, džellešanuhu, učinio je zemlju životnim staništem Svojih stvorenja i spustio je na nju Svoj blagoslov. Uzvišeni kaže: “On je nepomična brda po njoj stvorio i blagoslovljenom je učinio.” (Fussilet, 10)

Allah, džellešanuhu, odabrao je Svoje vjerovjesnike i blagoslovio je njihove živote i njihova djela. Za Nuha, alejhis-selam, rekao je: “O Nuhu”, bi rečeno, “iskrcaj se s pozdravom Našim i blagoslovima tebi i narodima koji će se izroditi od ovih koji su s tobom!” (Hud, 49). Za Isaa, alejhis-selam, rekao je: “... i učinit će me, gdje god budem, blagoslovljenim.” (Merjem, 31)

Vjerodostojnim putem potvrđena je blagoslovljenost vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, koju su ashabi vidjeli svojim očima. U slijeđenju Kur’ana i postupanju po njemu je blagoslov. Uzvišeni kaže: “A ova Knjiga koju objavljujemo jeste blagoslovljena, zato je slijedite i grijeha se klonite da bi vam se milost ukazala.” (El-En’am, 155)

Bereket znači rast, uvećanje i napredak, i kada se pomiješa sa malo, umnoži ga, a kada se nađe na nekom mjestu, pokažu se njegovi plodovi, prelije se

njegovo dobro a njegova korisnost prenese se na imetak, potomstvo, vrijeme, znanje, ljudska djela i osobe.

Allah, džellešanuhu, blagoslovio je Drevni hram, Poslanikov grad Medinu i Mesdžidul-Aksa i njegovu okolinu. Uzvišeni kaže: “Prvi hram sagrađen za ljude jeste onaj u Meki, blagoslovljen je on i putokaz svjetovima.” (Ali Imran, 96)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allahu moj, podari Medini dvostruko veći blagoslov od onoga kojeg si podario Meki.” Rekao je Uzvišeni: “Hvaljen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki, čiju smo okolinu blagoslovili kako bismo mu neka znamenja Naša pokazali.” (El-Isra, 1)

Allah, džellešanuhu, blagoslovio je Vjerovjesnikov ummet, pa se on povećao, napredovao i prestigao ostale narode. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ima jedno drvo čije lišće ne opada, i to drvo je poput muslimana. Zna li koje je to drvo?” Mnogi su pomislili da je to neko drvo u pustinji, ali nisu znali koje, pa su rekli: “Allahov Poslaniče, reci nam koje je to drvo.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “To je drvo palme.”

Musliman traži bereket, blagoslov, gdje god da se nađe, jer želi da njegovo tijelo, njegov život, njegovo potomstvo i sve što je oko njega bude blagoslovljeno i okruženo blagoslovom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u vrijeme zrijenja plodova imao je običaj kazati: “Gospodaru, blagoslovi naš grad (Medinu)! Gospodaru, blagoslovi naš sâ (mjera za žito, četiri pregršta), i naš mudd (mjera za žito, pregršt). Gospodaru, blagoslovi naš grad (Medinu), i udvostruči Svoj blagoslov.”

Vjernik svojoj kući i porodici priskrbljuje blagoslov ustrajavanjem u zikru – spominjanjem Allaha, džellešanuhu, i učenjem sure El-Bekara. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada čovjek uđe u svoju kuću i spomene Allaha pri ulasku i za sofrom, šejtan kaže: ‘Ovdje vam nema ni prenoćišta ni večere.’ Učite suru El-Bekara, jer u njenom učenju je blagoslov, a u njenom ostavljanju je kajanje.”

Bereket se postiže i istigfarom – traženjem oprost od Allaha, džellešanuhu. Allah, džellešanuhu, navodi u Kur'anu ovu Nuhovu dovu: “... i govorio: ‘Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati i pomoći će vas imanjinima i sinovima, i dat će vam bašće, i rijeke će vam dati.’” (Nuh, 10–12)

Bereket, blagoslov treba tražiti u obavljanju sabah-namaza u džematu. U tome je veliki uspjeh i postizanje blagoslova uranka. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Gospodaru, podari mom ummetu blagoslov u uranku.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, slao je vojsku u borbu u ranim jutarnjim satima. Bio je jedan čovjek po imenu Sahr, čuveni trgovac, koji je svoju robu slao na pijacu u jutarnjim satima, pa je postao bogat čovjek i stekao je ogroman imetak.

Traženje bereketa u dovi najbolji je put za njegovo postizanje. Prenosi se da se Akil ibn Ebu Talib oženio, pa su mu neki ljudi kazali: “Želimo vam slogu i mnoštvo potomaka!”, a on im reče: “Nemojte tako govoriti.” “A kako ćemo reći, o Ebu Zejde?”, upitaše oni. “Recite: ‘Allah blagoslovio vas i vaše potomstvo!’ , tako nam je naređeno”, reče on.

Bereket se postiže i nazivanjem selama islamskog pozdrava, koji spada u specifičnosti islama i specifičnosti ovog blagoslovljenog ummeta. Uzvišeni kaže: “A kad ulazite u kuće, vi ukućane njene pozdravite pozdravom od Allaha propisanim, blagoslovljenim i uljudnim.” (En-Nur, 61)

Bereket se postiže i iskrenošću u trgovini. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kupac i prodavac imaju pravo izbora (opoziva kupoprodajnog ugovora) sve dok se fizički ne razdvoje. Ako budu iskreni u opisu robe i pojasne njene mahane, Allah će blagosloviti njihovu trgovinu, a ako sakriju mahane i slažu, Allah će im uskratiti blagoslov.”

Održavanje rodbinskih veza razlog je Božijeg blagoslova, produžuje životni vijek i uvećava opskrbu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko želi da mu se uveća opskrba i produži životni vijek, neka održava rodbinske veze.”

Složnost i okupljanje uzrok su postizanja blagoslova i njegovog spuštanja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u različitim situacijama, podsticao je svoje ashabe da se okupljaju i ne razjedinjuju. Ashabi su ga jednom upitali: “Allahovo Poslaniče, jedemo a ne zasitimo se?” On ih je upitao: “Jedete li zajedno ili odvojeno?” “Odvojeno”, rekli su. Na to im je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Okupite se oko sofre, i spomenite Allahovo ime, Allah će vam dati blagoslov u jelu.”

Dobročinstvo prema slabima i nejakima otvoreno je polje za one koji teže blagoslovu i uvećanju dobra. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je:

“Da li vam pomoć i opskrba dolaze i zbog koga drugog osim zbog onih slabih među vama?”

Kada se čovjekov život ispuni berektom, Allah će opskrbiti njegov um zrelim razmišljanjem, a njegovo srce će nadahnuti znanjem i čvrstim vjerovanjem. Ibn Abbas, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ušao je u nužnik, a ja sam mu pripremio vodu za abdesta. Kada je ugledao vodu, upitao je: ‘Ko je ostavio vodu ovdje?’ Rečeno mu je da sam ja to uradio, pa je rekao: ‘Allahu moj, podari mu znanje o vjeri.’” Allah, džellešanuhu uslišio je Vjerovjesnikovu dovu i Abdullah ibn Abbas postao je jedan od najučenijih ashaba. Jedan njegov savremenik kazao je: “Vidio sam Ibn Abbasa okruženog hiljadama učenika.”

U životu muslimana bereket se manifestuje kroz njegovu produktivnost i kontinuirana postignuća u relativno kratkom vremenskom roku, po čemu se izdvaja od drugih. To je posebna pomoć od Allaha, kojom On pomaže neke ljude, kako bi ih osnažio u pokornosti i činjenju dobra.

Dugovječnost, praćena lijepim riječima i djelima, jedan je od oblika blagoslova, kojim Allah, džellešanuhu, opskrbljuje Svoje iskrene robove. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Bereket je s vašim najstarijima.”

Brak sa čednom ženom, koja voli svoga muža i koja mnogo rađa, također je uzrok spuštanja Božijeg blagoslova. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ženu udaju četiri stvari: imetak, porijeklo, ljepota i vjera, a ti se oženi vjernicom, Allah ti podario dobro!” Ženidba ženom vjernicom uzrok je Božijeg blagoslova, jer riječ “turab – zemlja”, od koje je izveden glagol “teribet” u ovom hadisu, tj. “teribet jedake – Allah ti podario dobro” ukazuje na uvećanje dobra.

Opskrbljivanje čovjeka obilnim imetkom i trošenje tog imetka na Božijem putu, u različite dobrotvorne svrhe, jasan je znak Božijeg blagoslova i neprocjenjiva blagodat. Onaj ko bude trošio imetak u grijehu i onome što izaziva Božiju srdžbu, i ne bude izvršavao svoje imovinske obaveze prema Uzvišenom Allahu, Allah, džellešanuhu, uskratit će mu Svoj blagoslov. Uzvišeni kaže: “Allah uništava kamatu, a unapređuje milosrđa. Allah ne voli nijednog nevjernika, grešnika.” (El-Bekara, 276)

Svi muslimani dužni su činiti ono što će donijeti Božiji blagoslov njihovim domovinama, društvima i islamskom ummetu u cijelosti, a to će postići uspostavom Božijeg zakona, propisa na Zemlji. Uzvišeni kaže: “A da su stanovnici

sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili.” (El-A’raf, 96)

Pametnom i razboritom čovjeku jasno je da je okretanje od Božijeg zakona uzrok gubitka blagoslova i nestanka dobra. Allah, džellešānuhu, u Kur’anu, govori o slučaju naroda Sabe, kome je On, nakon što ih je opskrbio mnogim dobrima i blagodatima, uskratio Svoj blagoslov i spustio je na njih Svoju kaznu. Uzvišeni kaže: “Stanovnici Sabe imali su dokaz u mjestu u kome su živjeli: vrtove, zdesna i slijeva. ‘Jedite hranu Gospodara svoga i budite Mu zahvalni’; kakav divan kraj i Gospodar koji mnogo prašta! Ali oni su nezahvalni postali, pa smo na njih poplavu pustili, popuštanjem brana nastalu, i zamijenili im njihove vrtove drugim vrtovima sa plodovima gorkim i tamariskom i neznatnim lotosom divljim.” (Saba, 15–16)

Donosite salavate na Poslanika upute, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST ZNANJA I POUČAVANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
9. džumadel-ula 1439. po Hidžri / 26. januar 2018.

Hvala Allahu, Koji poučava peru, i poučava čovjeka onome što ne zna. Zahvaljujem Mu na darovima i blagodatima, i na dobroti i plemenitosti koju nam ukazuje. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov posljednji poslanik i pečat svih vjerovjesnika i poslanika, koga je Allah odlikovao nad drugim ljudima, i poslao ga kao milost svjetovima, Arapima i nearapima. Dostavio je poslanicu, izvršio emanet, savjetovao ummet, i borio se, u ime Allaha, sve dok mu nije došla smrt. Neka je na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu časnu porodicu, ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Kur'an je najljepše kazivanje i najljepši govor, jedina vjera kod Allaha je islam, najbolja uputa našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže: "O ljudi, bojte se Gospodara svoga i strahujte od Dana kad roditelj djetetu svome neće moći nimalo pomoći, niti će dijete moći svome roditelju imalo pomoći! Allahova prijetnja je istinita, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba." (Lukman, 33)

Allah, džellešanuhu, odabrao je čovjeka za Svoga namjesnika na Zemlji, i podario mu znanje, koje je osnova djelovanja i počasti, i podario mu razum, koji je uslov primanja Njegove Objave i zaduženja. U suri El-Bekara Uzvišeni kaže: "A kada Gospodar tvoj reče melekima: 'Ja ću na Zemlji namjesnika postaviti!', oni rekoše: 'Zar će Ti namjesnik biti onaj koji će na njoj nered činiti i krv proljevati? A mi Tebe veličamo i hvalimo i, kako Tebi dolikuje, štujemo.' On reče: 'Ja znam ono što vi ne znate.'" Zatim je pojasnio da je znanje preduslov svakog dobra i počasti: "I pouči On Adema nazivima svih stvari, a onda ih predoči melekima i reče: "Kažite Mi nazive njihove, ako istinu govorite! 'Hvaljen neka si', rekoše oni, 'mi znamo samo ono čemu si nas Ti poučio; Ti si Sveznajući i Mudri.' 'O Ademe', reče On, 'kaži im ti nazive njihove!' I kad

im on kaza nazive njihove, Allah reče: ‘Zar vam nisam rekao da samo Ja znam tajne nebesa i Zemlje i da samo Ja znam ono što javno činite i ono što krijete!’”

Dakle, Allah, džellešānuhu, odlikovao je čovjeka nad većinom Svojih stvorenja blagodatima znanja i razuma, i za njih vezao čovjekovu odgovornost i djelovanje. Znanje je kamen temeljac svakog dobra, i sredstvo koje pomaže čovjeku da upozna svoju vjeru i način na koji će obožavati svoga Gospodara. Prva naredba koju je Džibril dostavio našem vjerovjesniku od Allaha, džellešānuhu, bila je naredba o “učenju”, a prvi ajet koji je objavljen bile su riječi: “Uči/čitaj!” Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Prvo čime je počelo objavljivanje Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, jesu istiniti snovi. Svaki san koji bi usnio bio je jasan poput zore. Potom je zavolio samoću pa je odlazio u pećinu Hira, gdje bi činio ibadet, i ostajao je po nekoliko noći, a onda bi se vraćao svojoj porodici, kako bi se opskrbio potrebnom hranom. I to je trajalo sve dok mu jednog dana nije došla Istina. Došao mu je Džibril, dok je on bio u pećini, i rekao mu je: ‘Čitaj!’ Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: ‘Ja ne znam čitati.’ Melek ga je snažno stisnuo rukama i rekao mu: ‘Čitaj!’ Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ponovo je odgovorio: ‘Ja ne znam čitati.’ Zatim ga je melek stisnuo rukama i treći put najviše što je mogao i rekao mu: ‘Čitaj u ime Gospodara tvoga, Koji sve stvara...’, i sve do riječi: ‘... Koji čovjeka podučava onome što ne zna.’”

O vjernici! Kur’an podstiče ljude na učenje. Allah, džellešānuhu, Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, nije naredio da traži povećanje bilo čega izuzev znanja. Uzvišeni kaže: “... I reci: ‘Gospodaru moj, Ti znanje moje povećaj!’” (Taha, 114)

On je također ukazao na posebnu poziciju učenih: “A Allaha se boje od robova Njegovih – učeni” (Fatir, 28), spomenuvši ih sa Sobom i Svojim časnim melekima, u kontekstu svjedočenja Njegove jednoće, pa je rekao: “Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega – a i meleki i učeni – i da On postupa pravedno. Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog!” (Ali Imran, 18) Uzvišeni je istakao važnost učenih, rekavši: “Reci: ‘Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju? Samo oni koji pameti imaju pouku primaju!’” (Ez-Zumer, 9) Naredio je obraćanje učenima u pitanjima vjere, pa je rekao: “... Pitajte učene ako ne znate.” (En-Nahl, 43)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podstiče muslimane da traže znanje i pojašnjava da je znanje znak Božijeg dobra prema čovjeku. Rekao je: “Kome Allah želi dobro, pouči ga vjeri.” I rekao je: “Ko bude išao putem stjecanja znanja, Allah će mu olakšati put ka Džennetu.”

Odvojite dio svog dragocjenog vremena za stjecanje znanja, i podstičite svoju djecu da se posvete čitavim svojim duhom traženju i postizanju znanja, jer je ono najefikasnije sredstvo njihovog odgoja, najčvršći temelj u njihovoj moralnoj izgradnji, najbolja zaštita od smutnji, najveća snaga u iskušenjima, najvrednije i najbolje djelo koje približava Allahu i kojim se postižu najveće deredže. O muslimani, kome Allah, džellešanu, bude želio dobro, On će ga poučiti vjeri. Najbolji u islamu jesu oni najbolji u džahilijetu, predislamskom dobu, ako se pouče vjeri. Učenjaci su nasljednici vjerovjesnika. Traženje znanja spada u “bakijatus-salihat” – dobra djela koja vječno ostaju, i “sadekatul-džarije” – milosrđe koje traje i nakon smrti i uzrok je neprestane nagrade. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada čovjek umre, prestaju njegova dobra djela osim u tri slučaja: trajne sadake, ako je iza sebe ostavio korisno znanje i odgojeno dijete koje čini dovu za njega.” Međutim, stjecanje znanja iziskuje strpljivost, vrijeme, upornost i požrtvovanost, jer želje se ostvaruju trudom i zalaganjem. U traženju znanja potrebni su: iskrenost, čvrsta i nepokolebljiva volja, čistoća duše i sposobnost savladavanja prepreka i barijera. Neće postići slavu onaj ko voli komociju. Uzvišeni kaže: “Svi vjernici ne trebaju ići u boj. Neka se po nekoliko njih iz svake zajednice njihove potruđi da se upuste u vjerske nauke i neka opominju narod svoj kad mu se vrata, da bi se Allaha pobožali.” (Et-Tevba, 122) Stjecatelj znanja, dok uči, nastoji se okititi lijepim osobinama i manirima, kako bi bio uzor i primjer drugima, i kako bi bio dostojan nošenja poslanice i zaslužio epitet povjerljivosti i pravednosti. Potvrđeno je vjerodostojnim putem da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ovo znanje (pre)nositi će, u svakoj generaciji pravedni učenjaci, i čuvati će ga od izvrtanja fanatika, prisvajanja i plagiranja lažljivaca i tumačenja neznalica.”

O vjernici! Bavljenje korisnom naukom ima svoje utemeljenje u šerijatu, bez razlike da li se radi o vjerskoj nauci, izvedenoj iz Kur’ana i sunneta, kao što su akaidiska, tefsirska, hadiska i pravna nauka, ili se radi o naukama zasnovanim na empiriji, iskustvu, i promatranju, kao što su medicina, fizika, inženjerstvo i

dr. Ko bude iskren u bavljenju bilo kojom od ove dvije vrste nauka, nadam se da će biti obuhvaćen riječima Poslanika, sallallahu alehi ve sellem: “Ko bude išao putem stjecanja znanja, Allah će mu olakšati put ka Džennetu.” Uzvišeni kaže: “On je neukima poslao Poslanika, jednog između njih, da im ajete Njegove kazuje i da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitoj zabludi, i drugima koji im se još nisu priključili – On je Silni i Mudri. To je Allahova milost koju On daje onome kome hoće – a u Allaha je milost velika.” (El-Džumua, 2–4)

O vjernici! Znanje ima svoje “sakupljače” koji ga pohranjuju, zaštitnike koji ga čuvaju, nosioce koji ga nose, učenjake koji mu služe, prenose ga s generacije na generaciju i šire ga među ljudima.

Učitelji, nastavnici, profesori svojim odgojnim i obrazovnim angažmanom obavljaju zadaću vjerovjesnika i učenjaka, i čine nemjerljivu uslugu islamskom ummetu, osposobljavajući njegove buduće naraštaje i zasađujući u dušama njegovih sinova sjeme života i ovosvjetske i onosvjetske sreće, i zato zaslužuju svako poštovanje i uvažavanje, i zaslužuju da im se oprostite eventualne pogreške. Učitelji i učiteljice, odgajatelji i odgajateljice, budite lijep primjer svojim učenicima, okitite se znanjem, i neka vam znanje bude vodilja u ponašanju, jer vi ste u očima svojih učenika veliki i vi ste njihovi istinski uzori koje oni žele slijediti. Budite na visini zadatka! Budite na visini zadatka! Ako im budete govorili o iskrenosti, pokažite im iskrenost u praksi, i ako im budete govorili o strpljivosti, pokažite im strpljivost u praksi.

Počni sa svojom dušom i odvрати je od zablude, i ako uspiješ, to je dokaz tvoje mudrosti.

Tada će tvoje riječi naići na plodno tlo, a tvoje će znanje koristiti.

Nemoj drugima zabranjivati ono što sam činiš, jer to će velika sramota za tebe biti.

Učitelji i učiteljice, odgovornost je velika, a emanet koji vam je povjeren nema cijenu. Muslimanski naraštaji su vaš emanet i “kapital” u vašim rukama. Budućnost ummeta ovisi o vašoj odgovornosti. Čuvajte svoje stado! Čuvajte svoje stado! Svi ste vi pastiri i svi ćete odgovarati za svoje stado. Ako budete činili dobro, a to je ono što mislimo o vama, sebi činite dobro, i tada se možete nadati Božijoj nagradi i dobru, a ako budete činili zlo, štetite sebi i islamskom ummetu.

Dragi učenici, pažljivo slušajte ovo šta ću vam reći, ovo su riječi upućene vama od onoga koji vas voli i želi vam dobro: poštivanje učitelja je šerijatski princip, moralna obaveza i odgojno-obrazovni uspjeh. U putovanju Allahovog vjerovjesnika Musaa, alejhis-selam, sa Hidrom, nalazi se pouka, savjet i podsjećanje. Uzvišeni kaže: “Mogu li da te pratim”, upita ga Musa, “ali da me poučiš onome čemu si ti ispravno poučen?” (El-Kehf, 66). Hidrov odgovor bio je: “Ti sigurno nećeš moći sa mnom izdržati”, reče onaj, “a i kako bi izdržao ono o čemu ništa ne znaš?” (El-Kehf, 67–68). Musa, alejhis-selam, uvjeravao ga je da on poznaje prava učitelja i težinu puta nauke. “Vidjet ćeš da ću strpljiv biti, ako Bog da”, reče Musa, “i da ti se neću ni u čemu protiviti.” (El-Kehf, 69)

Vrijednost učitelja je velika, a njegov doprinos i trud je pravo koje se može “platiti” samo dobročinstvom. Pazite se lošeg postupanja prema njemu jer bi to bio odgojni neuspjeh, moralno posrnuće i anarhističko ponašanje koje niko normalan ne može odobriti. Slijedite u tome primjer prvih generacija muslimana. U jednoj predaji navodi se da je Rebia, učenik imama Šafije, kazao: “Nisam se usuđivao u prisustvu Šafije piti vodu iz poštovanja prema njemu.” Poštujte svoje učitelje, znajte njihovo mjesto, i dajte svakome njegovo pravo. Allah vas uputio, učinio vas korisnim, podario vam korisno znanje i dobro djelo!

SMRT (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

16. džumadel-ula 1439. po Hidžri / 2. februar 2018.

Hvala Allahu, Živom i Vječnom, Koji ne umire, Vladaru, Vlasniku carstva nebesa i Zemlje, Ponosnom, Silnom. Zahvaljujem i hvalim svoga Gospodara, Njemu se kajem i od Njega tražim oprost. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On vlada robovima Svojim i radi šta hoće. Svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed Njegov rob i poslanik. Allahu moj, blagoslovi, smiluj se i spasi Svog roba i odabranog poslanika Muhammeda, i njegovu porodicu i ashabe, sljedbenike čiste vjere.

Bojte se Allaha Uzvišenog, tražite Njegovo zadovoljstvo i ostavite griješenje. Bogobojaznost je izvor svakog dobra na ovom svijetu i najbolja priprema za ono što vas očekuje u budućnosti, čega se bojite i od čega strahujete. Bogobojaznost je zaštita od propasti i za nju je Allah obećao Džennet.

O vjernici! Svaki čovjek na ovome svijetu teži ka ostvarenju vlastitih interesa i unapređenju kvalitete života. Neki nastoje uspostaviti ravnotežu između duhovnih i materijalnih potreba, radeći na kvaliteti duhovnog i materijalnog života istovremeno, i to su oni kojima je Allah dao dobro ovog i budućeg svijeta i sačuvao ih od patnje u Ognju. Drugi svoje težnje usmjeravaju isključivo na ovaj svijet i njegove ukrase i propuštaju svoj udio na budućem svijetu; to su oni koji uživaju i jedu kao što stoka jede, a Vatra je njihovo prebivalište.

Svaka ambicija i djelo imaju svoj krajnji cilj ka kojem se neumitno kreću. Uzvišeni kaže: "I da će se Gospodaru tvome ponovo vratiti." (En-Nedžm, 42)

Slavljen neka je Gospodar Koji je "zaposlio" svako srce, i u svako srce postavio težnju, i u svakom čovjeku stvorio volju i odluku da može postupati slobodno, raditi ono što želi i ostaviti ono što ne želi, a Allahova volja i odluka iznad je svake volje i odluke. Uzvišeni kaže: "... A vi ne možete ništa htjeti ako to Allah, Gospodar svjetova, neće!" (Et-Tekvir, 29).

Ono što Allah bude htio, bit će, a ono što On ne bude htio, neće biti. Smrt je cilj svakog stvorenja na Zemlji i završnica svakog živog bića na dunjaluku. Allah, džellešānuhu, propisao je smrt čak i melekima, Džibrilu, Mikailu, Israfilu, a i Melek smrti će okusiti smrt. Uzvišeni kaže: “Sve što je na Zemlji prolazno je. Ostaje samo Gospodar tvoj, Veličanstveni i Plemeniti.” (Er-Rahman, 26–27)

Smrt je kraj dunjalučkog i početak ahiretskog života, jer se njome prekidaju dunjalučki užici, a umrli, nakon smrti, osjeća ili veliki užitak ili bolnu kaznu. Smrt je jedan od Allahovih velikih dokaza, koji ukazuju na Njegovu svemoć i upravljanje Njegovim stvorenjima. Uzvišeni kaže: “On vlada robovima Svojim i šalje vam čuvare; a kad nekome od vas smrt dođe, izaslanici Naši mu, bez oklijevanja, dušu uzmu.” (El-En’am, 61)

Smrt je Božija pravda koja se jednako provodi prema svima. Uzvišeni kaže: “Svako živo biće smrt će okusiti, i Nama ćete se poslije vratiti.” (El-Ankebut, 57) Smrt okončava užitke, zaustavlja aktivnosti tijela, rastavlja voljene i prekida uobičajeni životni tok. Smrt i život pripadaju isključivo Allahu. Uzvišeni kaže: “On život i smrt daje i samo od Njega zavisi izmjena noći i dana, pa zašto ne shvatite?” (El-Mu’minun, 80)

Smrt ne može spriječiti stražar, i pred njom ne koriste ni imetak ni djeca ni prijatelji, i od nje se ne može spasiti ni mlad ni star, ni bogataš ni siromah, ni silnik ni jadnik. Uzvišeni kaže: “Ma gdje bili, stići će vas smrt, pa kad bi bili i u visokim kulama” (En-Nisa, 78); “Reci: ‘Smrt od koje bježite zaista će vas stići. Zatim ćete Onome Koji poznaje i nevidljivi i vidljivi svijet vraćeni biti i On će vas o onome što ste radili obavijestiti.” (El-Džumua, 8)

Smrt dolazi iznenada, u tačno određenom trenutku. Uzvišeni kaže: “Allah, sigurno, neće ostaviti u životu nikoga kome smrtni čas njegov dođe; a Allah dobro zna ono što vi radite.” (El-Munafikun, 11)

Ne traži se dozvola za bilo čiju smrt osim za smrt vjerovjesnika, zbog njihovog posebnog mjesta i počasti koju uživaju kod Allaha. U hadisu se kaže: “Nema nijednog vjerovjesnika a da mu Allah nije dao da bira između besmrtnosti na dunjaluku, a da poslije toga uđe u Džennet, i između smrti, i svi oni su odabrali smrt.”

Allah, džellešānuhu, htio je da čovjek napusti ovaj dunjaluk smrću, kako bi prekinuo sve veze s njim, i izgubio svaku naklonost prema njemu, ako je istinski vjernik.

Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Niko ko je kod Allaha na nekom stepenu neće poželjeti da se vrati na dunjaluk, i da mu bude dato sve na njemu, osim šehida, on će poželjeti da se vrati i bude ubijen deset puta, zbog počasti koju mu je Allah dao.” (Buhari i Muslim)

Smrt je nevolja, musibet koji se ne može izbjeći, a bol smrti, zbog njegove žestine, niko ne može opisati: duša izlazi iz vena, mesa i živaca. Svaki veliki bol je manji od boli smrti. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Vidjela sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na samrti, pored sebe je imao posudu s vodom, kvasio je ruku u njoj i potirao svoje lice, a zatim je govorio: ‘Gospodaru, pomози mi u smrtnim mukama i u smrtnoj agoniji!’” (Tirmizi) U nekim verzijama hadisa stoji: “Zaista smrt ima svoje muke.”

Neki čovjek rekao je svome ocu na samrti: “Opiši mi bol smrti, radi pouke”, a on je rekao: “Kao da je u mojoj nutrini bodljikavi trn, koji kola kroz moje tijelo, i kao da dišem kroz iglene uši.”

Čovjeka na samrti upitali su: “Kako se osjećaš?”, a on je rekao: “Kao da moju nutrinu paraju noževi.” Drugog su upitali: “Kakav je bol smrti?”, a on je rekao: “Kao da je u mojoj nutrini zapaljena vatra.”

Ko se neprestano bude sjećao smrti, njegovo srce će se raznježiti, njegovo djelo i stanje će se popraviti, čuvat će se grijeha, neće zanemariti svoje vjerske obaveze, neće ga obmanuti dunjaluk sa svojim ukrasima i čeznut će za Gospodom i Njegovim džennetima; a ko zaboravi na smrt, njegovo srce će otvrdnuti, priklonit će se dunjaluku, njegova djela će se pokvariti i njegova nada će se produžiti. Sjećanje na smrt najbolji je vaiz, savjetnik. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sjećajte se često one koja prekida sve užitke – smrti.” (Tirmizi, Nesai, a vjerodostojnim ga je ocijenio Ibn Hibban)

U ovom hadisu Poslanik nas poziva da se često prisjećamo smrti koja prekida sve užitke. Ubejj ibn Ka’b, radijallahu anhu, pripovijeda: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon što bi prošla prva trećina noći, ustajao bi i govorio: ‘O ljudi, sjećajte se Allaha! Došao je dan kada će se Zemlja potresti, i nakon toga će još uslijediti još jedan potres. Došla je smrt sa svim onim što je prati.’” (Tirmizi, hasen)

Ebu Derda, radijallahu anhu, rekao je: “Dovoljna je smrt kao pouka, i dovoljno je vrijeme kao uzrok rastanka. Danas u kućama, a sutra u kaburovima.” (Ibn Asakir) Najveća sreća, uputa i uspjeh nalazi se u pripremanju za smrt. Smrt su vrata Dženneta ili Vatre. Priprema za smrt postiže se tevhidom – iskrenim vjerovanjem u jednog Boga, činjenjem ibadeta samo Njemu i klonjenjem svih vrsta širka. Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘O sine Ademov, kada bi Mi došao sa grijesima velikim kao Zemlja pa me susreo ne pridružujući Mi druga, došao bih ti sa isto toliko oprost.’” (Tirmizi, hasen) Priprema za smrt postiže se čuvanjem Božijih granica i izvršavanjem farzova. Uzvišeni kaže: “I Allahovih propisa se pridržavaju. A vjernike obraduj!” (Et-Tevba, 112)

Vjernik se za smrt priprema ostavljanjem velikih i malih grijeha. Uzvišeni kaže: “Ako se budete klonili velikih grijehova, onih koji su vam zabranjeni, Mi ćemo preći preko manjih ispada vaših i uvešćemo vas u divno mjesto.” (En-Nisa, 31)

I priprema se ispunjavanjem obaveza prema stvorenjima i njihovim nezanimarivanjem. Allah će možda Svoje pravo, koje nije na stepenu širka, i oprostiti, ali prava stvorenja neće oprostiti sve dok se pravda ne zadovolji i oštećenom ne bude namireno njegovo pravo, ili dok ga on sam ne oprost.

I priprema se pisanjem oporuke.

I vjernik je za smrt spreman u svakom trenutku. Kada su objavljene riječi Allaha, džellešānuhu: “Onome koga Allah želi uputiti – On srce njegovo prema islamu raspoloži” (El-En’am, 125), Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “To je svjetlost koju Allah, džellešānuhu, ubaci u srce.” Upitali su: “Allahov Poslaniče, koji su pokazatelji toga?”, a Poslanik im reče: “Privrženost Kući vječnosti, okretanje od Kuće obmane i pripremanje za smrt prije njenog dolaska.”

Sretan je i spašen onaj čija završnica bude lijepa. U hadisu stoji: “Djela se vrednuju prema završnicama.” Muaz ibn Džebel, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čije zadnje riječi na dunjaluku budu ‘la ilahe illallah’, ući će u Džennet.” (Ebu Davud, Hakim, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca)

U pritvrđena djela spada podsticanje umiruće osobe da izgovori šehadet, na lijep i blag način, učenjem šehadeta pored umirućeg kako bi se podsjetio na te riječi, pri čemu treba izbjegavati grube riječi koje bi ga mogle uznemiriti, jer

on u tim trenucima prolazi kroz veliko iskušenje. Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Podstičite vaše umiruće da kažu: ‘la ilahe illallah’.” (Muslim)

Nesretan je onaj ko se nemarno odnosi prema smrti, zaboravlja je, ne priprema se za nju, čini grijeh bez imalo grižnje savjesti, zapostavlja svoju najveću obavezu – tevhid, istinsko robovanje Gospodaru, čini nepravdu i nasilje drugima, prolijeva nedužnu krv, uzima tuđi imetak, ne ispunjava svoje obaveze prema stvorenjima, odaje se strastima, užicima i haramima sve dok ga smrt ne zatekne u takvom stanju i tada mu neće koristiti kajanje i neće mu se nijednog trenutka odgoditi. Uzvišeni kaže: “‘Da uradim kakvo dobro u onome što sam ostavio!’ - Nikada! To su riječi koje će on uzalud govoriti – pred njima će prepreka biti sve do dana kada će oživljeni biti.” (El-Mu’minun, 100)

Prave razmjere kajanja, razočarenja i propasti ovakvi će spoznati tek nakon smrti. Uzvišeni kaže: “I slijedite ono najljepše, ono što vam Gospodar vaš objavljuje, prije nego što vam iznenada kazna dođe, za čiji dolazak nećete znati, da čovjek ne bi uzviknuo: ‘Teško meni, koliko sam samo dužnosti prema Allahu propustio, čak sam se i izrugivao!’ – ili da ne bi rekao: ‘Da me je Allah Pravim putem uputio, sigurno bi se Njegove kazne sačuvao’, ili da ne bi rekao kad doživi patnju: ‘Da mi se samo vratiti – dobra djela bih činio!’ ‘Nikada! Dolazile su ti pouke Moje, pa si ih poricao i oholio se, i nevjernik si bio.’” (Ez-Zumer, 55–59)

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, uspjet će samo bogobojažni, a nastradati nemarni i bahati. Ustrajavajte u činjenju onoga što će vam osigurati lijep završetak, izvršavajući pet temeljnih islamskih dužnosti, i ostavljajući grijeha i nepravdu. Jedan od najvećih uzroka lijepog završetka jeste dova Allahu da nam podari lijep završetak. Uzvišeni kaže: “Gospodar vaš je rekao: ‘Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Mi se klanjaju – ući će, sigurno, u Džehennem poniženi.’” (El-Mumin, 60)

Dova objedinjuje svako dobro. Nu’man ibn Bešir, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dova je ibadet.” (Ebu Davud i Tirmizi, hasen-sahih) U drugom hadisu se kaže: “Ko bude često učio dovu: ‘Allahumme ahsin akibetena fil-umuri kulliha ve edžirna min hizjid-dun’ja ve azabil-ahireti! –Gospodaru, podari nam lijepu završnicu u svim stvarima, sačuvaj nas poniženja na dunjaluku i kazne na ahiretu!’, umrijet će prije nego što ga zadesi kakvo iskušenje.” Uzroci lošeg završetka su: neispunjavanje Allahovih

i prava Njegovih stvorenja, ustrajavanje u velikim grijesima i nepokornosti, ignorisanje i omalovažavanje Allahove veličine i Uzvišenosti, privrženost dunjaluku i zaborav na ahiret.

O vjernici, "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56).

Allah meni i vama podario blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom i uputom najboljeg od svih poslanika i njegovim ispravnim riječima.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane, On mnogo prašta i milostiv je.

ODGOJ S LJUBAVLJU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

23. džumadel-ula 1439. po Hidžri / 9. februar 2018.

Hvala Allahu Koji je Kur'an učinio najboljim putem odgoja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Čiji ajeti oživljavaju i prosvjetljuju ljudsko srce, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik, koji je očistio duše i ispunio ih imanom, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu, i ashabe koji su povelili islamski ummet putem ponosa, čistoće i progresu. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost, jer ona je stjecište dobra na ovom i budućem svijetu.

Islam je oživio značenje odgovornosti u dušama vjernika, a najveća odgovornost je briga za potomstvo i njegov odgoj u okrilju vrijednosti vjere, koje su izvor svake dobrote. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Svi ste vi pastiri, i svaki pastir bit će pitan za svoje stado."

Kada odgajatelj zakaže u svojoj odgojnoj obavezi, život odgajanika svede se na puko preživljavanje, zadovoljavanje prirodnih nagona i slijeđenje strasti. Uzvišeni kaže: "Allah će one koji vjeruju i dobra djela čine uvesti u džennetske bašče kroz koje rijeke teku, a oni koji ne vjeruju – koji se naslađuju i žderu kao što stoka ždere – njihovo će prebivalište Vatra biti!" (Muhammed, 12)

U posebnom fokusu odgoja je ljudsko srce, jer kada je ono zdravo, zdravo je cijelo tijelo, a kada je ono bolesno, bolesno je cijelo tijelo. Uzvišeni kaže: "Ali, oči nisu slijepe, već srca u grudima." (El-Hadždž, 46) Kada je srce zdravo i kada ono "procvjeta", čovjek intelektualno sazrijeva, svjetlost imana ispunjava njegovo tijelo i predaje se Allahu, džellešanuhu. Uzvišeni kaže: "Zar nije vrijeme da se vjernicima srca smekšaju kad se Allah i Istina koja se objavljuje spomene." (El-Hadid, 16)

Nema sumnje da je ljubav, kao princip, utemeljena u Poslanikovoj uputi, a prepoznavamo je kao iskreni govor duše ili odgojnu poruku koju jedno srce upućuje drugom srcu. Allah, džellešanuhu, usadio je roditeljima ljubav prema

njihovoj djeci, njihovim odgajanicima, radosti njihovih očiju. Usama ibn Zejd, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, držao je mene i Hasana u krilu, zagrlio nas je i rekao: ‘Allahu moj, smiluj im se, ja sam im se smilovao.’” U drugoj verziji kaže se: “Allahu moj, ja ih volim, pa ih i Ti voli.”

Jedna od manifestacija odgoja s ljubavlju jeste ljubljenje i grljenje djece. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poljubio je Hasana u prisustvu Akre ibn Habisa et-Temimija, pa je Akra rekao: “Ja imam desetero djece i nikada nijedno nisam poljubio.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “Ko se ne smiluje drugima, ni njemu neće biti ukazana milost.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, držao je hutbu kada su u džamiju ušli Hasan i Husejn. Dok su oni hodali i spoticali se, Poslanik je sišao s minbera, uzeo ih i postavio ispred sebe, a zatim je rekao: “Istinu je rekao Uzvišeni Allah: ‘Imanja vaša i djeca vaša samo su iskušenje’ (Et-Tegabun, 15). Gledao sam ovu dvojicu dječaka kako hodaju i spotiču se, i nisam se mogao suzdržati a da ne prekinem govor, siđem s minbera i podignem ih kod sebe.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, šalio se s djecom, umiljavao im se i vodio je računa o njihovim osobenostima. Jednom dječaku rekao je: “O ti sa dva uha!” Drugom je rekao: “O Ebu Umejre, šta se dogodilo s tvojim vrapčićem?”

Roditelji nikada ne bi trebali zaboraviti da je jedan od najčasnijih, najefikasnijih i najtrajnijih vidova odgoja s ljubavlju ustrajnost u dovi za odgajanika da mu Allah podari uputu, dobrotu i da ga čuva od svakog zla. Robovi Milostivog su oni koji govore: “Gospodaru naš, podari nam u ženama našim i djeci našoj radost i učini da se čestiti na nas ugledaju!” (El-Furkan, 74) Zekerijja, alejhis-selam, rekao je: “Zato mi pokloni od Sebe sina da naslijedi mene i porodicu Jakubovu, i učini, Gospodaru moj, da budeš s njim zadovoljan.” (Merjem, 5–6) Ibrahim, alejhis-selam, rekao je: “Gospodaru moj, daruj mi porod čestit!” (Es-Saffat, 100) “Gospodaru moj, daj da ja i neki potomci moji obavljamo molitvu; Gospodaru naš, Ti usliši molbu moju!” (Ibrahim, 40)

S druge strane, strogo je zabranjeno proklinjanje djece i učenje dove protiv njih. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nemojte doviti protiv sebe, ni protiv svoje djece, ni protiv svog imetka, možda pogodite trenutak u kojem Allah uslišava dovu, pa vam dā ono što tražite od Njega.”

Lijep primjer je temelj odgoja i svjetlo duhovnog uzdignuća. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijeh

vam oprostiti!’ A Allah prašta i samilostan je.” (Ali Imran, 31) Nije nepoznata činjenica da su vlastiti primjer i uzoritost djelotvorniji od riječi i puke teorije. Zbog važnosti pozitivnog, ali i opasnosti negativnog primjera, Allah, džellešānuhu, rekao je: “O vjernici, zašto jedno govorite a drugo radite? O, kako je Allahu mrsko kada govorite riječi koje djela ne prate!” (Es-Saff, 2–3)

Ljubav prema odgajaniku ne prestaje čak i kada on pogriješi. To je put i praksa Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kojem je došao neki čovjek i rekao: “Allahov Poslaniče, propao sam.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao je: “Šta si učinio?” “Općio sam sa ženom za vrijeme posta”, reče on. “Imaš li mogućnost osloboditi roba”, upitao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “Nemam”, reče on. “A jesi li u mogućnosti da postiš dva mjeseca uzastopno?”, upitao je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem. “Nisam”, odgovorio je ovaj. “Da li imaš mogućnosti nahraniti šezdeset siromaha?”, upitao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “Ne”, odgovorio je ovaj. Ebu Hurejre, radijallahu anhu, kaže: “Zatim je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ušutio.” I dok smo mi još bili tu, Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, donesena je posuda u kojoj su bile datule, i on reče: “Gdje je onaj što je pitao?” “Evo me”, odazvao se on. “Uzmi ih i podijeli na ime milostinje!” “Je li siromašnijem od mene?”, upita čovjek, a zatim nastavi: “Allahov Poslaniče, tako mi Allaha, između dva kamenjara Medine nema nikog siromašnijeg od mojih ukućana.” Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nasmijao se toliko da su mu se ukazali njegovi zubi ocnjaci, a zatim je rekao: “Nahrani njima svoje ukućane!”

U okvirima odgoja s ljubavlju mora biti mjesta za mudrost, lijep savjet, blagu riječ i izbjegavanje svih oblika grubosti, vrijeđanja i ponižavanja. Allah, džellešānuhu, objavio je Svom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Na put Gospodara svoga mudro i lijepim savjetom pozivaj i s njima na najljepši način raspravljaj!” (En-Nahl, 125) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah je blag i voli blagost, i daje za blagost ono što ne daje za grubost, i ono što ne daje za bilo koju drugu osobinu.” Tako je Poslanik za beduina koji je počeo mokriti u džamiji rekao: “Pustite ga neka završi, donesite kofu vode i pospite po mokraći, jer poslani ste da olakšavate, a ne da otežavate.”

Poštivanje odgajanika i pokazivanje samilosti i dobronamjernosti prema njemu također je Poslanikova praksa. Aiša, radijallahu anha, kaže: “Fatima je došla kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a njen hod najviše je podsjećao

na Poslanikov hod. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Dobro došla, moja kćeri’, a zatim joj je pokazao da sjedne s njegove desne ili lijeve strane.”

U odgoj se treba unijeti cijelim svojim bićem, iskrenim osmijehom, nježnim dodirom, toplom riječju, milostivim osjećanjima. Odgajatelj ne treba propuštati priliku da u srce odgajanika zasadi moralne vrijednosti, ne potcjenjujući njegove umne sposobnosti. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Bio sam iza Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa mi se okrenuo i rekao: ‘Dječaće, naučit ću te nekoliko riječi: čuvaj Allaha, čuvat će te; čuvaj Allaha, naći ćeš Ga na svojoj strani.’”

Odgoj s ljubavlju zahtijeva pozitivno porodično ozračje, u kojem vladaju sklad, zajedništvo, duh radosti i sreće, i opuštenost u propisanim šerijatskim granicama. Aiša, radijallahu anha, kaže: “Bila sam sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, na putovanju, pa smo se utrivali i ja sam ga pretekla, a kada sam se malo udebljala, ponovo smo se utrivali, pa je on mene pretekao, i rekao mi je: ‘Ovo je za ono.’” Aiša, radijallahu anha, također je rekla: “Vidjela sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dok je jednog dana stajao na vratima moje sobe i gledao abesinske robove koji su se igrali kopljima u džamiji. Pokrivao me je svojim ogrtačem, a ja sam zajedno s njim posmatrala njihovu igru.”

Odgoj s ljubavlju podrazumijeva i pravednost u ispoljavanju emocija prema svoj djeci jednako, bez ikakvih razlika i privilegija. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odbio je svjedočiti darivanju samo jednog djeteta, i rekao je: “Ne želim svjedočiti nepravdu.”

Odgoj s ljubavlju, zadovoljavanje emocionalnih potreba i doticanje osjećanja, to je put Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i prirodna potreba, koja posebno dolazi do izražaja u odgoju ženske djece. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko se bude brinuo o ženskoj djeci, i činio im dobročinstvo, ona će mu biti zaštita od Vatre.” Dobročinstvo prema ženskoj djeci ogleda se u njihovom poučavanju i podizanju u čednosti i udaljavanju od nepristojnog odijevanja i svega onoga što je u vjeri zabranjeno.

Uključivanje djece u ozbiljne društvene aktivnosti i korisne projekte, kao što je humanitarni rad i sl., podiže njihove ambicije i čuva ih od bavljenja bezvrijednim i nebitnim stvarima.

Od stvari koje narušavaju odgoj s ljubavlju su: navikavanje djece na ispu-
njavanje svih njihovih zahtjeva i želja, zapostavljanje njihovog odgoja i isprav-
ljanja njihovih grešaka. Strogoća je u nekim situacijama neodvojiva od ljubavi.

Loše postupanje prema majci u prisustvu djece, “isušuje” izvore ljubavi. S
druge strane, javno činjenje grijeha i devijantno ponašanje roditelja ruši insti-
tuciju odgoja u njenim temeljima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao
je: “Dovoljno je čovjeku grijeha da upropasti one o kojima se skrbi.”

Tehnološki napredak čovječanstva doveo je do korjenitih promjena u
razmišljanju, razumijevanju i ponašanju ljudi, a savremena sredstva komuni-
kacije postala su ravnopravan konkurent porodici u njenoj odgojnoj misiji.
Upravo u takvim okolnostima dolazi do izražaja važnost odgoja s ljubavlju,
očuvanje kompaktnosti porodice i izgradnja mostova povjerenja među njenim
članovima, korištenje novih odgojnih metoda, afirmacija istinskih vrijednosti,
mobilizacija obrazovnih i odgojnih ustanova u izvršavanju njihove osnovne
zadace koja se ogleda u postavljanju sigurnih temelja za budućnost, očuvanju
najvećeg bogatstva domovine zaštitom načela i moralnih vrijednosti, i brizi za
buduće naraštaje, njihova stremljenja i ambicije. Rekao je Uzvišeni: “O vi koji
vjerujete, sebe i porodice svoje čuvajte od Vatre čije će gorivo ljudi i kamenje
biti.” (Et-Tahrim, 6)

Donosite salavate na poslanika Pravog puta, to vam je naredba od Allaha
u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici,
blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah meni i vama podario blagoslov u časnom Kur'anu, i okoristio mene
i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe i vas, On mnogo prašta i
milostiv je.

RAVNOTEŽA IZMEĐU DUNJALUKA I AHIRETA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh

30. džumadel-ula 1439. po Hidžri / 16. februar 2018.

Hvala Allahu Koji je rekao: “Ali, vi više život na ovom svijetu volite, a onaj svijet je bolji i vječan je” (El-A’la, 16–17). Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog, Velikog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik, Njegov rob i poslanik, odabrani vjerovjesnik. Allahu moj, smiluj mu se, blagoslovi i spasi ga, i njegovu porodicu, i časne i plemenite ashabe.

O muslimani, oporučujem i sebi i vama bogobožnost: “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost.” (El-Bekara, 197)

Ako posmatramo stanje nekih ljudi danas, uočiti ćemo da su izrazito vezani za dunjaluk i njegove ukrase. Njihova najveća strast je dunjaluk, a vrhunac njihovih ambicija jeste rad za njega. Zbog njega prijateljuju i mrze, zadovoljni su i srde se, tako da su istinite riječi koje pjesnik kazao o njima:

*Iskušenje ima svoj alamet,
a njegov alamet
neodustajanje od strasti*

Istinski vjernik daje prednost ahiretu nad dunjalukom, ahiretskoj vječnosti nad dunjalučkom prolaznošću, i svoj život na ovom svijetu usklađuje sa Gospodarovom voljom. Uzvišeni kaže: “... i nastoj da time što ti je Allah dao stekneš onaj svijet, a ne zaboravi ni svoj udio na ovome svijetu i čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio.” (El-Kasas, 77)

Musliman poduzima sve što je neophodno za život i ulaže trud u stjecanju halal-opskrbe, izgrađuje i unapređuje Zemlju, tražeći time Allahovo zadovoljstvo, uživa u dunjalučkim blagodatima na način koji neće škoditi njegovoj vjeri i umanjiti njegovu nagradu na ahiretu. Ovo je jedno od dva tumačenja riječi Uzvišenog: “... a ne zaboravi ni svoj udio na ovome svijetu.” (El-Kasas, 77)

U drugom kur'anskom ajetu Uzvišeni kaže: "A ima i onih koji govore: 'Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!'" (El-Bekara, 201) U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir je rekao: "Ova dova objedinila je u sebi sve dobro ovog svijeta, i njome se traži zaštita od svakog zla, jer pojam 'hasene' obuhvata svaku poželjnu stvar na ovom svijetu, kao što je zdravlje, prostrana kuća, lijepa žena, obilna opskrba, korisno znanje, dobro djelo, ugodna jahalica i lijep spomen."

Poštovani vjernici! Čija najveća briga, želja i ambicija bude ahiret i priprema za njega, Allah će mu olakšati dunjalučke brige, a čijim srcem ovlada ljubav prema dunjaluku i dunjaluk postane njegova najveća briga, on će živjeti poniženo, u okovima i kao rob dunjaluka, nesređenog života, nespokojno, neće biti zadovoljan sa puno, niti će biti sretan sa malo.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Čija briga bude ahiret, Allah će mu dati bogatstvo u srcu, učinit će ga smirenim i dunjaluk će mu dolaziti ponizno (bez njegovog posebnog zalaganja), a čija briga bude dunjaluk, Allah će mu dati siromaštvo pred očima, učinit će ga rastresenim i nespokojnim, i od dunjaluka mu neće doći osim onoliko koliko mu je propisano (pa makar se on trudio, zalagao i ponižavao da stekne više od toga)." (Ahmed, Tirmizi i Ibn Madža)

Musliman na ovom svijetu živi u skladu sa riječima Uzvišenog: "Reci: 'Uživanje na ovome svijetu je kratko'" (En-Nisa, 77). Za vjernika je ovaj život samo oranica, u koju sije za budući svijet, i nikada ne daje prednost dunjaluku niti strastima nad ahiretom, odazivajući se riječima Uzvišenog: "Reci: 'Uživanje na ovome svijetu je kratko, a onaj svijet je bolji za one koji se grijeha klone; i nikome se od vas ni koliko trun jedan neće učiniti nepravda'" (En-Nisa, 77); "... jer sve je to samo uživanje u životu na ovome svijetu, a onaj svijet u Gospodara tvoga bit će za one koji budu Njegova naređenja izvršavali, a Njegovih zabrana se klonili." (Ez-Zuhruf, 5)

Pazi, vjerniče, da te ne zavede ovaj svijet, i čuvaj se nemara, strasti i prohtjeva. Uzvišeni kaže: "O ljudi, Allahova prijetnja zaista je istina, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zaslijepi i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba" (Fatir, 5); "... život na ovome svijetu samo je varljivo naslađivanje" (El-Hadid, 20).

O vjernici! Onaj koga dunjaluk odvrti od ahireta i ko bude slijedio svoju strast, suprotstavljajući se Božijem zakonu i propisima, neminovno mu slijedi

velika propast i nesreća. Uzvišeni kaže: “O vjernici, neka vas imanja vaša i djeca vaša ne zabave od sjećanja na Allaha. A oni koji to učine, bit će izgubljeni.” (El-Munafikun, 9)

Uzvišeni kaže: “A njih smijeniše zli potomci, koji molitvu napustiše i za požudama pođoše; oni će sigurno zlo proći. Ali oni koji su se pokajali, i vjerovali, i dobro činili, njima se neće nikakva nepravda učiniti, oni će u Džennet ući.” (Merjem, 59–60)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “ Propao je rob dinara i dirhema i rob odjeće od baršuna! Propao i na glavu pao! Ako ga trn ubode, ne mogao ga izvaditi! Zadovoljan je ako mu se šta dadne, a ljuti se ako mu se ne dadne! .” Ove Poslanikove riječi znače da je ovakav čovjek, zbog prepuštanja dunjaluku i žudnje za materijalnim, istinski gubitnik i nesretnik, i da je takvo stanje iskušenje i nevolja.

Bojte se Allaha, ljudi, i čuvajte se svega što će vas odvratiti od zadovoljstva vašeg Gospodara. Uzvišeni kaže: “Ali, vi više život na ovom svijetu volite, a onaj svijet je bolji i vječan je.” (El-A’la, 16–17)

O muslimani, u današnjem vremenu dunjalučki ukrasi ovladali su srcima mnogih ljudi, i mnogi ljudi predali su se užicima ovoga svijeta, i zato je obaveza muslimana da sa svojom dušom svede iskren obračun, kako bi razmislio o činjenicama i posljedicama. Uzvišeni kaže: “Bogatstvo i sinovi ukras su u životu na ovome svijetu, a dobra djela, koja vječno ostaju, bit će od Gospodara tvoga bolje nagrađena i ono u što se čovjek može pouzdati.” (El-Kehf, 46)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Šta ja imam sa dunjalukom? Primjer mene i primjer dunjaluka je kao primjer putnika, koji je zaspao u hladu drveta u vrućem danu, a zatim se probudio i nastavio svoje putovanje.” (Ahmed, Tirmizi)

Poslušajte ovaj vjerovjesnički savjet, odazovite mu se, prihvatite ga i primijenite u svom životu.

Ibn Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uhvatio me je za ramena i rekao: ‘Budi na dunjaluku kao da si stranac, ili putnik namjernik.’” Ibn Omer, radijallahu anhu, govorio je: “Kada omrkneš, ne očekuj da ćeš dočekati jutro”, tj. da bi uradio nešto za ahiret, “a kada osvaneš,

ne očekuj da ćeš dočekati noć. Iskoristi zdravlje prije bolesti i iskoristi život prije smrti.” (Buhari)

Uzvišeni Allah naredio nam je da donosimo salavate i selame na plemeni-tog Vjerovjesnika. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi našeg vjerovjesnika i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i budi zadovoljan svim njegovim ashabima, njegovim pravovjernim halifama, njegovom časnom porodicom i svima onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Allah neka i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane, od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OPASNOST ŠIRENJA NEPROVJERENIH INFORMACIJA (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs
7. džumadel-uhra 1439. po Hidžri / 23. februar 2018.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Tebe hvalimo, Gospodaru moj, od Tebe pomoć i oprost tražimo, i Tebi se kajemo za grijehе. Allahu se zahvaljujemo i iskazujemo Mu šukr na blagodatima na kojima Mu zahvaljuju tijela i duše.

Hvala Allahu, poslije zahvale, na dobroti koja se neprestano uvačava i hvala Mu, uvijek, u svakom vremenu, nadamo se Njegovoj nagradi na Dan poziva.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem koje je najbolji govor i najvrednija riznica, i svjedočim da je naš vjervjesnik i prvak Muhammed Allahov rob i poslanik, najčasniji od svih ljudi, onih prvih i potonjih, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i potomke, blještave zvijezde, i na njegove ashabe o kojima su izrečene najljepše riječi hvale, i na one koji ih slijede u dobročinstvu do Dana u kojem će se otkriti tajne.

O vjernici! Bojte se Allaha, u riječima i djelima, predajući se Njegovim naredbama, ujutro i navečer, postići ćete ponos, ugled, vođstvo i potpunost u vjeri. Uzvišeni kaže: “On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati.” (Et-Talak, 5)

Bogobojaznost i poslušnost Allahu, to je najbolja poputnina za ahiret, stoga budi bogobojazan i Gospodaru svome poslušan, i ostavi one koji su s Pravog puta skrenuli. Neka tvoja vodilja bude uputa i uvijek budi tamo gdje su pobožnost i bogobojaznost.

O muslimani! Onaj ko razmišlja o intencijama časnog šerijata uvidjet će da je u čovjekov život donio samo sušto dobro i korist, usmjerio ga da ostvaruje najčasnije ciljeve, da je očistio duše od bolesti i zala, utemeljio plemenito i dostojanstveno društvo, koje se gnuša od grijehа, kršenja Božijih zabrana,

niskih prohtjeva i ambicija, i zbog toga je poveo ovaj blagoslovljeni ummet putem dobrote i plemenitosti, i dostigao najveći stepen u zaštiti časti i svetinja.

U ovom vremenu tehnološkog napretka, koji je “porobio” ljudske umove, i zaveo slabiće među uglednim i običnim ljudima, dolazi do izražaja jedna vrlo neprijatna i po islamski ummet pogubna i destruktivna pojava, a to je pojava širenja neprovjerenih i zlonamjernih informacija, kleveta i lažnih, konfliktnih i kontradiktornih vijesti, od strane plitkih i obmanjenih pojedinaca, maloumnika i zanesenjaka, čiji je životni moto “rekla-kazala” i puko nagađanje, a njihov poziv jasna kleveta, u opasnom psihološkom ratu i širenju bolesti društvenih razmjera.

Najgori putevi su krivudavi putevi, a najgori stav je lahkomislenost. Odlučni i ambiciozni ljudi iskušani su zlobnicima, zavidnicima, pokvarenjacima i nasrtljivcima koji hvataju svaku njihovu pogrešku, međutim to ne umanjuje njihovu odlučnost, štaviše povećava im samopouzdanje, ponos, uspjeh i ambicioznost. Jezik onoga koji se pouzda u Allaha kao da kaže:

*Mahane nam traže svake, ali zaludu im trud,
Allah djelo njihovo odbacuje, a i plemenita ćud,
ljudskih jezika niko pošteđen nije bio
čak i za pobožnjaka da je slovio.*

O muslimani! Islam strogo zabranjuje svojim sljedbenicima da “puštaju” svoje jezike, bez ikakve kontrole i ograničenja, i da ignorišu govor razuma kod svake vijesti koju čuju i vlastiti stav kod svake neprovjerene informacije, i da se povode za svakim galamdžijom, i vjeruju u riječi svakog splotkaroša.

Kur'an i sunnet upozorili su na neslavan završetak svakoga klevetnika, splotkaroša i lažova. Uzvišeni kaže: “A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, toware na sebe klevetu i pravi grijeh” (El-Ahzab, 58); “... i ne slušaj nijednog krivokletnika, prezrena, klevetnika, onoga koji tuđe riječi prenosi” (El-Kalem, 10–11).

Uzvišeni je uspostavio obrazac za način ophođenja kada je riječ o vijestima. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ako vam nekakav nepošten čovjek donese kakvu vijest, dobro je provjerite, da u neznanju nekome zlo ne učinite, pa da se zbog onoga što ste učinili pokajete.” (El-Hudžurat, 6)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dovoljno je čovjeku laži da prenosi sve što čuje.” U drugoj verziji stoji: “Dovoljno je čovjeku grijeha...”

Koja je prijetnja i koje je upozorenje veće od ovog žestokog upozorenja? I koje je to upozorenje od upozorenja na prenošenje tuđeg govora bez provjeravanja jače od ovog upozorenja?

Širenje neprovjerenih informacija i laži jedna je od najotrovnijih i najopasnijih strijela po jedinstvo i zajednicu. Koliko je samo nepravde nanijelo nedužnim ljudima, i potpalilo vatri smutnje među prijateljima, koliko je uništilo veza, prouzrokovalo zločina, uništilo civilizacija i slave, a od njegovog zla nisu se uspjeli spasiti ni čestiti i razboriti ljudi, pa čak ni plemeniti vjerovjesnici i poslanici. O Isau, alejhis-selam, i njegovoj časnoj majci širene su zlonamjerne glasine. “Hej ti, koja u čednosti ličiš Harunu, otac ti nije bio nevaljao, a ni mati tvoja nije bila nevaljalica.” (Merjem, 28) Plemeniti Jusuf, sin plemenitog Jakuba, sin plemenitog Ishaka, sin plemenitog Ibrahima, alejhimu-selam, predstavlja časní primjer borbe protiv širenja zlonamjernih glasina koje udaraju na čast i ugled. Uzvišeni kaže: “... tako bi, da odvratimo od njega izdajstvo i blud, jer je on uistinu bio Naš iskreni rob.” (Merjem, 28)

Poslanikova svijetla životna biografija može poslužiti kao živi obrazac ispravnog odnosa prema glasinama. Poslanikova davetska misija, još od svojih početaka, suočila se sa zlonamjernim glasinama. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, optužen je za magiju, maloumnost, laž i vraćanje. Njegovi neprijatelji, nevjernici i okorjeli licemjeri, natjecali su se u konstruisanju lažnih vijesti i neutemeljenih optužbi protiv njegove misije.

Možda je jedan od najpoznatijih primjera njihovog propagandnog djelovanja događaj poznat kao “ifk – potvora” njegove supruge Aiše, radijallahu anha, koja je razgolitila svu pogubnost širenja neprovjernih vijesti. To je bio direktan napad na čistu Poslanikovu porodicu, čast najplemenitijeg Božijeg stvorenja i čast njegove istinoljubive žene, kćerke velikog Ebu Bekra es-Siddika, radijallahu anhumu. Allah, džellešanuhu, obznanio je njenu nevinost iznad sedam nebesa, a zajedno sa ovom obznanom, objavljen je i ukor: “Zašto, čim ste to čuli, nisu vjernici i vjernice jedni o drugima dobro pomislili i rekli: “Ovo je očita potvora!” (En-Nur, 12)

U današnje vrijeme, u kojem su se umnožile nevolje i nesreće, objelodanilo zlo, a na belaje i iskušenja gleda se vrlo površno i lahkomisleno, vrše se proračunati i osmišljeni napadi na muslimanske autoritete, učenjake i vođe, čija je čast dragocjenija od sunca, i čije su vrline poput zvijezda na nebu, s

ciljem narušavanja njihovog ugleda, napada na njihovu čast, širenja nepovjerenja prema njima i njihove diskreditacije. Sve to čini se perfidno kroz njihovo omalovažavanje, javno prozivanje putem medija, na društvenim mrežama, u posebnim statusima i komentarima. Ako bolje pogledaš, vidjet ćeš samo tračeve i vrijeđanje, besmislice i vulgarnosti, i kompleksaše koji su svoja pera stavili u službu klevete, i svoje strijele u službu zločina i kriminala, i koji “sijeku” svojim jezicima sve pred sobom, i nasrću na čestite i plemenite ljude, iskrene radnike za opće dobro, koji na svojim plećima nose poslanicu ummeta, žive njegove probleme i rane i teže njegovom uspjehu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svakom muslimanu zabranjeni su život, imetak i čast drugih muslimana.” (Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “O vi koji ste povjerovali svojim jezicima, a iman još nije ušao u vaša srca, nemojte ogovarati muslimane, i nemojte istraživati sramote jedni drugih, jer onaj ko bude istraživao i pratio sramote svoga brata vjernika, Allah će pratiti njegove sramote, a čije sramote Allah bude pratio, osramotit će ga makar u njegovoj kući.” (Ebu Davud)

Rekao je imam Ahmed: “Nisam vidio nijednog čovjeka koji je govorio negativno o drugima ljudima a da nije skrenuo s Pravog puta.” Također je rekao: “Vrijeđanje učenjaka, a posebno onih najvećih među njima, spada u velike grijehе.”

Malik ibn Dinar rekao je: “Dovoljno je čovjeku zla da ne čini dobro, a da govori protiv dobrih ljudi.”

Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Govor o drugim ljudima mora biti utemeljen na znanju i pravednosti, a ne na neznanju i nepravdi. Napad na čast ljudi gora je od krađe njihovog imetka.”

Šta je tek s onima čija je navika da izvrću tuđe riječi u neznanju koje nagoni na plač onoga koji se boji zla i zločinjenja, čija je navika da se izruguju drugima jer nemaju hrabrosti da im to kažu u lice!?

Šta je s ljudima čija je navika izrugivanje i spletkarenje, i čija je “poputnina” klevetanje i zavađanje, i čija je narav potpaljivanje i preuveličavanje, i čiji je “rječnik” loše mišljenje, uznemiravanje i prigovarivanje, i koji požuruju sa osudama i grubošću, i koji često vrijeđaju i kritikuju, i koji se ne ustručavaju od psovki i uvreda?! Ako te vide u blagodatima, zavide ti, a ako nisi s njima,

ogovaraju te. Uzvišeni kaže: "... ili bi ljudima na onome što im je Allah iz obilja Svoga darovao zavidjeli." (En-Nisa, 54)

*Za grešku nečiju kad čuju, radost ih prožme
požure da druge obavijeste o tome,
a o dobru za koje saznaju,
ni riječ ne kazuju.*

Danonoćno rade na uništenju ugleda, raspravljaju o kompetencijama i iskrivljaju sliku o čestitim i pobožnim ljudima. Pokreću se kao slijepi miševi u mrkloj noći, rade iza kulisa, nemaju svoja prava imena, ni lica, kao drugi ljudi. Kriju se, poput lopova, iza nadimaka i zvučnih parola, a zapravo iza obmane i prevare, iz zavisti prema drugim ljudima, nakon što su spoznali istinu. U suštini, oni, htjeli to ili ne, na ovaj način, šire među ljudima vrline onih kojima zavide i podižu im ugled, kao što kaže pjesnik:

*Kada Allah želi da se o nečijoj dobroti zbori,
pa i skrivena bila, jezik zavidnika u njenoj službi stoji.
Vatre da nije u blizini drveta aloje,
mirise opojne ne bi širilo svoje.*

Postoje i oni koji su se "preпустиili talasima", istražuju i "iskopavaju" iznimna mišljenja islamskih učenjaka i šire ih među običnim svijetom s ciljem privlačenja pažnje i uzburkavanja javnosti.

O vi koji se bavite tuđim ličnostima i njihovim motivima, klonite se onoga što izaziva Božiju srdžbu i donosi vam zlo, prestanite s istraživanjem i praćenjem tuđih mahana i sramota, jer to je ružno i štetno ponašanje, i karakter koji priliči jedino gubitnicima i grešnicima, i suprotstavlja se Božijem zakonu i uputi Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je rekao: "Blago onome koga su njegove zabavile mahane, pa ni u pomisli mu nisu mahane drugih." (Bezzar, "Musned", Bejheki, "Šuabul-iman")

Imam Ahmed i drugi bilježe da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Hoćete li da vas obavijestim o onim najgorim među vama? To su oni koji prenose tuđe riječi, rastavljaju voljene, i željno iščekuju svaku pogrešku."

Svaka izgovorena riječ zapisana je u našim knjigama, i sačuvana za Dan okupljanja, u kojem će zlo biti poraženo.

Čovjek će učiniti grijeh prenoseći riječi drugih, zato se dobro čuvaj neprovjerenih vijesti, jer mnogo su nam zla donijeli.

O vi koji požurujete s prenošenjem tuđih riječi, i vi koji slušate i vjerujete u sve što vam se kaže, i vi koji prenosite vijesti iz nepouzdatih i neprovjerenih izvora, ili s kanala poznatih po smutnji i huškanju, bojte se Allaha, sakrijte mahane vaših uglednih i po dobru poznatih ljudi, tražite od Gospodara spas prije nego što vam dođe smrt i kajanje.

Čuvajte svoj jezik od vrijeđanja bilo koga, i od prenošenja glasina i od laži!

Budite pravedni, i ne očekujte pravednost od smutljivaca, savjetuj ih i izvrši svoju obavezu prema njima.

Uzvišeni kaže: “Zašto niste, čim ste to čuli, rekli: “Ne dolikuje nam da o tome govorimo, hvaljen neka si Ti! To je velika potvora! Allah vam naređuje da više nikad takvo nešto ne ponovite, ako ste vjernici, i Allah vam propise objašnjava; a Allah sve zna i mudar je.” (En-Nur, 16–18)

Bojte se Allaha, i čuvajte vaše časti od sumnji i kleveta, i sputajte svoje jezike od ružnog govora o onima koji uživaju ugled među muslimanima, nosiocima visokih težnji, postići ćete ono što želite, a onaj ko bude oklijevao, skrenuo je s Pravog puta, pogazio je Božije granice i učinio je nepravdu.

O vjernici! U ovim specifičnim okolnostima do izražaja trebaju doći istinske moralne vrijednosti koje će nadahnuti naša društva vrlinama i plemenitim svojstvima, a koga Allah iskuša nečijom splotkom, neka se boji Allaha, traži od Njega pomoć, strpi se i neka mu to samo poveća pouzdanje u Njega, ustrajnost i vjerovanje, jer kraj pripada bogobojažnima, i neka bude ubijeden da će se spletke vratiti onima koji ih prave.

Allah podario blagoslov meni i vama u Kur'anu i sunnetu, i okoristio mene i vas njihovim dokazima i mudrošću.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, za vas i za sve muslimane od svih grijeha, a tražite i vi i pokajte Mu se, On mnogo prašta i milostiv je.

OPASNOST IZDAVANJA FETVI (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

14. džumadel-uhra 1439. po Hidžri / 2. mart 2018.

Hvala Allahu koji je Svojim šerijatom osvijetlio putokaze vjernicima, i razdvojio halal, dozvoljeno, od harama, zabranjenog.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, suparnika i pomagača, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed Njegov rob i poslanik, koji je pojasnio propise i ostavio jasne znakove na putu ka Allahu, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu, ashabe, njegove nasljednike u vjeri i saveznike u čvrstom vjerovanju.

O muslimani, bojte se Allaha jer udisaji su izbrojani, a djela su zapisana.

*Čovjek se nakon smrti spominje po lijepim stvarima koje je učinio,
zato podigni sebi lijep spomen od dobrih djela
i znaj da ćeš nekada biti spomenut,
i da će se reći ili "Lijepo je radio", ili: "Loše je činio".*

Dobro vodi računa o tome šta govoriš, a kada već govoriš, neka tvoje riječi budu lijepe, izgovorene s ciljem pouke, prožete mudrošću. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio." (El-Ahzab, 70–71)

O muslimani! Šerijat je došao s ciljem uspostavljanja umjerenog, srednjeg puta, i olakšanja ljudima, a jedno od njegovih prepoznatljivih obilježja jeste olakšavanje, širina, velikodušnost i nepropisivanje ničega teškog u vjeri. Uzvišeni kaže: "On vas je izabrao i u vjeri vam nije ništa teško propisao" (El-Hadždž, 78); "Allah želi da vam olakša – a čovjek je stvoren kao nejakо biće" (En-Nisa, 28).

U ovim ajetima Allah ukazuje na to da ljudima želi olakšati u propisima, naredbama i zabranama, a čovjek je stvoren kao nejakо biće kojem, zbog njegove prirodne slabosti, i zbog slabe volje i odlučnosti, odgovara olakšanje.

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjera je lahka, a svakog ko bude pretjerivao u vjeri, vjera će savladati. Stoga, držite se pravičnosti i u svemu budite umjereni, a ukoliko prilikom obavljanja ibadeta (i ostalih dužnosti) ne budete u stanju da ih upotrijebite, onda se potrudite da ih obavite u što većoj mjeri, i radujte se nagradi koju vam je Uzvišeni pripremio. Iskoristite jutro, predvečerje i dio noći (za ibadete i približavanje Allahu!)” (Muttefekun alejhi) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Vi ste ummet kojem se želi olakšati.” A u drugoj verziji kaže se: “Najbolja vjera je vjera lahkoće, najbolja vjera je vjera lahkoće.” (Ahmed)

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Olakšavajte a ne otežavajte, i smirujte, a ne rastjerujte.” (Buhari i Muslim) Također se prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Muazu i Ebu Musau, radijallahu anhuma, kada ih je poslao u Jemen, kao namjesnike: “Obveseljavajte, a ne rastjerujte, olakšavajte, a ne otežavajte i slažite se, a ne podvajajte se.” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Poslan sam sa čistom i miroljubivom vjerom.” (Ahmed)

Jedno od načela naše vjere jeste olakšavanje u svakoj situaciji u kojoj se pojavi teškoća. Pod pojmom olakšica, ruhsa, ne misli se na korištenje olakšica pravnih škola i biranje “blažih” mišljenja islamskih učenjaka, nego se pod ovim pojmom isključivo misli na “šerijatske olakšice” za posebne kategorije šerijatskih obveznika, “osobe s isprikom” (ehlul-a’zar), kao što su bolesnik, putnik, dijete i druge kategorije, kao i na sve ostale vrste olakšica koje su propisane u sklopu islamskih dužnosti i obaveza. Ebu Hamza pripovijeda: “Upitao sam Ibn Abbasa za post na putovanju, pa je rekao: ‘Post na putovanju je i olakšica i poteškoća, a ti uzmi olakšicu.’” Katada je o riječima Uzvišenog: “Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate” (El-Bekara, 185), rekao: “Želite sebi ono što vam Allah želi.” Ja’la ibn Umejja, radijallahu anhu, rekao je: “Upitao sam Omera ibn Hattaba, radijallahu anhu, na šta se odnose riječi Uzvišenog: ‘Nije vam grijeh da molitvu na putovanju skratite, i kada se bojite da će vam nevjernici neko zlo nanijeti’ (En-Nisa, 101), uzimajući u obzir da su ljudi sada sigurni, a on je rekao: ‘I ja sam se čudio istoj stvari, pa sam upitao Poslanika,

sallallahu alejhi ve sellem, i on mi je rekao: “To je Allahova milostinja vama, pa prihvatite Njegovu milostinju.” (Muslim)

Ova savršena, uzvišena i nedvosmislena značenja, koja su utkana u islamski vjerov zakon, ne znače da je dozvoljeno bilo kome da o Allahovim propisima govori proizvoljno i da umjerenost i velikodušnost šerijata koristi kao podlogu i izgovor za njegovo tumačenje bez znanja i dokaza, donošenje fetvi u skladu sa ljudskim prohtjevima i slijedenje “olakšavajućih” pravnih rješenja, bez jasnog dokaza u vjeri.

Zehebi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko bude slijedio olakšice pravnih škola, i greške islamskih učenjaka, on je slabe vjere.”

Ibn Hazm, Allah mu se smilovao, rekao je: “Postoje ljudi čija su vjera i bogobojaznost toliko slabi da su spremni slijediti samo ona mišljenja islamskih učenjaka koja odgovaraju njihovim strastima. Oni, od svakog učenjaka, uzimaju samo olakšice, ne osvrćući se na ono što nalažu jasni tekstovi od Allaha i Poslanika.”

Imam Ahmed je rekao: “Kada bi čovjek postupao po svakoj olakšici, postao bi grešnik.”

Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Sunnet je, tako mi Allaha pored Kojeg drugog boga nema, sredina između pretjerivanja i zapostavljanja, zato se strpite na sunnetu, Allah vam se smilovao. Sljedbenici sunneta bili su manjina u prošlosti, a manjina su i danas, a to su oni koji se nisu povelili za raskoš, niti za novotarijom, nego su se strpjeli na sunnetu sve dok nisu sreli svoga Gospodara. I samo takvi, inšallah, i vi budite.”

Alija, radijallahu anhu, rekao je: “Pravi fakih, učenjak, jeste onaj koji kod ljudi ne ubija nadu u Allahovu milost, i ne ulijeva im sigurnost od Allahove kazne, i ne daje im olakšice u onome što je grijeh, i ne daje ničemu prednost nad Kur'anom. Nema dobra u ibadetu u kojem nema znanja, niti u znanju u kojem nema razumijevanja, niti u učenju/čitanju Kur'ana u kojem nema razmišljanja.”

Jedno od velikih iskušenja, koje je zadesilo islamski ummet, jeste uzurpacija pozicije fetve od onih kojima ona ne pripada, koji u njoj nemaju nikakvog udjela, i koji su, među ulemom, ili nepoznati ili nevažni. Njih je obmanulo to što im se, s pitanjima o vjeri, obraćaju oni koji nemaju osnovno znanje o vjeri,

i što im hrle oni koji su veće neznalice od njih. Rekao je imam Malik: “Pričao mi je čovjek da je došao kod Rebie ibn Abdurrahmana (Malikovog učitelja) i zatekao ga kako plače. Upitao ga je: ‘Šta te je rasplakalo? Je li te zadesila neka nevolja?’, a on je kazao: ‘Ne, nego se o vjeri pitaju oni koji nemaju znanja, i što su se u islamu desile krupne stvari.’” On je također rekao: “Neki ljudi koji se bave fetvom zaslužuju zatvor više od kradljivaca.”

Kada god se vjerom i vjerskim propisima počnu baviti neznalice, sa svojim oskudnim znanjem o intencijama šerijata i oskudnim razumijevanjem Božijih propisa, i oni koji vjeru tumače po vlastitom nahodanju i izigravaju učenjake, a nemaju elementarno znanje o vjeri, i koji zalaze u nejasna područja vjere, ne držeći se pri tome nikakvih pravila, i koji se upuštaju u najkompleksnija pitanja, bez znanja, osposobljenosti i kompetencija, desit će se krivotvorenje i preinaka u vjeri, i desit će zločin protiv šerijata.

O muslimani, širenje iznimnih fetava i neutemeljenih mišljenja, koja dolaze od nekompetentnih i nestručnih osoba, ruši vjeru u njenom temelju, izaziva konfuziju i smutnju među muslimanima, obmanjuje one kratke pameti, malog znanja i slabe vjere i pokazuje istinu u ruhu zablude, a zabludu u ruhu istine.

Velika je laž i kleveta na Allaha, Njegovu vjeru i Njegove čestite robove govoriti o vjeri bez znanja i dokaza, izdavati fetve po vlastitom nahodanju i koristeći se mišljenjima različitih mezheba (telfik), koristiti olakšice koje se suprotstavljaju vjerodostojnom dokazu, slijediti iznimna mišljenja, koja se temelje na derogiranim ili slabim dokazima, kao što to čine neki ljudi koji žele postići niske ovodunjalučke ciljeve.

Svakome ko ima i najosnovnije znanje o vjeri jasno je da posljedice takvog postupanja mogu biti pogubne i dalekosežne po islam i njegove sljedbenike, kao što im je jasno da takva mišljenja može zastupati samo onaj u čijem srcu nema strahopoštovanja prema Allahu i bogobojažnosti, i koji je strastveno zaljubljen u dunjaluk i traži ljudsku, a ne Božiju naklonost.

Neki učenjaci iz prvih generacija kazali su: “Najnesretniji čovjek je onaj koji je prodao svoj ahiret za dunjaluk, a nesretniji od njega je onaj koji je prodao svoj ahiret za tuđi dunjaluk.”

Neka se takvi prisjete dana u kojem će ljudi pred Allaha doći, kada će protiv njih tijela njihova svjedočiti, i kada će ono što su srca krila na vidjelo izaći, i kada će biti oživljeni oni koji su u kaburovima. Tada će varalice saznati

da su sami sebe varali, i da su se sa svojom vjerom poigrali. “ali oni samo sebi zamke postavljaju, a da i ne primjećuju” (El-En’am, 123); “Da bi na Sudnjem danu nosili čitavo breme svoje i dio bremena onih koje su, a da oni nisu bili svjesni, u zabludu doveli. A grozno je to što će oni nositi!” (En-Nahl, 25).

Ljudi koji imaju skromno znanje o vjeri, i koji su slabo upućeni u njena učenja, iznose u javnosti ono što je u suprotnosti sa šerijatom, i govore, u ime islama, ono od čega je on čist.

Sahnun ibn Seid rekao je: “Najsmjeliji u fetvi su oni koji imaju najmanje znanja o vjeri. Čovjek poznaje jednu oblast islama, a misli da je sva istina kod njega.” Rekao je Ibn Vehb: “Čuo sam Malika kada je rekao: ‘Požurivanje u donošenju fetvi vid je neznanja i manjkavosti.’” Rekao je imam Malik: “Nisam davao fetve sve dok mi kompetentnost za to nije posvjedočilo i potvrdilo sedamdeset učenjaka.” Imam Ahmed ibn Hanbel rekao je: “Neka se čovjek boji Allaha, i neka dobro pazi šta govori, jer će biti pitan za to.” Rekli su neki učenjaci: “Čuvajte se riječi: ‘Allah je dozvolio ovo, a zabranio ono’, da vam na Sudnjem danu ne bi bilo rečeno: ‘Slagao si, nisam dozvolio ovo, i nisam zabranio ono’.”

Allah, džellešanuhu, prijeti žestokom kaznom onima koji su dozvolili ono što je Allah zabranio, ili su zabranili ono što je Allah dozvolio, povodeći se za pretpostavkama i strastima: “I ne govorite neistine jezicima svojim: ‘Ovo je dopušteno, a ovo je zabranjeno’, da biste tako o Allahu neistine iznosili. Oni koji o Allahu govore neistine – neće uspjeti, kratko će uživati, i njih će strašna patnja čekati.” (En-Nahl, 116–117)

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni da vas On vidi, pokoravajte Mu se i ne činite grijeh. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

O muslimani! Allahova vjera je sredina između pretjerivanja i zapostavljanja, a pretjerivanje i zapostavljanje su devijacija, zlo, krivi put i skretanje sa ispravne vjere i Pravog puta. Čuvajte se pretjerivanja i zapostavljanja, i slijedenja raznih stranputica i strasti. Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik je nacrtao liniju i rekao: ‘Ovo je Pravi put’, a onda je nacrtao i slijeva i zdesna po jednu liniju i rekao: ‘Ovo su stranputice, na svakoj od njih je šejtan koji poziva sebi’, pa je proučio: ‘I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas od Pravog puta odvedu. Eto, to vam On naređuje, da biste se grijeha klonili’ (El-En’am, 153).” (Ahmed)

Eban ibn Ebu Ajjaš kazuje da je neki čovjek upitao Ibn Mesuda, radijallahu anhu: “Šta je siratul-mustekim – pravi put?”, a on je rekao: “To je put na kojem nas je ostavio Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, njegov početak je ovdje, a kraj je u Džennetu. S njegove desne i lijeve strane su puteljci, na kojima stoje ljudi i pozivaju one koji pored njih naiđu. Ko im se odazove, i krene tim puteljcima, oni će ga odvesti u Vatru, a ko ostane na Putu, odvest će ga u Džennet.”

Nevvas ibn Sem'an el-Ensari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah navodi primjer Pravog puta, na njegovim krajevima su bedemi, na bedemima su otvorena vrata, a na vratima su zastori. Na putu stoji glasnik koji govori: ‘O ljudi, idite svi ovim putem i ne skrećite!’, a drugi glasnik je iznad puta. Ako neko od vas krene da otvori neka od tih vrata, on mu kaže: ‘Teško tebi, ne otvaraj ta vrata, jer ako ih otvoriš, sigurno ćeš ući na njih.’ Put je islam, zastori su Allahove granice i propisi, otvorena vrata su Allahove zabrane, glasnik na početku puta je Allahova Knjiga, a drugi glasnik je Allahov podsjetnik koji se nalazi u srcu svakog muslimana.” (Ahmed i Tirmizi)

Allah podario blagoslov meni i vama u Kur'anu i sunnetu, i okoristio mene i vas njihovim dokazima i mudrošću.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprosta za sebe, za vas i za sve muslimane od svih grijeha, a tražite i vi i pokajte Mu se, On mnogo prašta i milostiv je.

OPASNOST GRIJEŠENJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
22. džumadel-uhra 1439. po Hidžri / 9. mart 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je Allah poslao kao milost svjetovima, i njime usrećio ljudske duše, prosvijetlio pameti i otvorio slijepe oči, gluhe uši i zakatančena srca, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i njegov ashabe do Sudnjeg dana.

O vjernici! Pokornost podrazumijeva izvršavanje Božijih propisa i slijeđenje Njegovog puta, a nepokornost je suprotstavljanje Božijim propisima i novotarija, a najgore stvari u vjeri su novotarije, grijesi i ružna djela, a najveće iskušenje je iskušenje strasti i sumnji, i zato bojte se Allaha u onome što vam je naredio i ostavite ono što vam je zabranio. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Poštovani vjernici! Allah, džellešanhuhu, stvorio je čovjeka, podario mu razum i govor, propisao mu propise, poučio ga govoru; poslao poslanike sa jasnim dokazima i po njima knjige i terazije objavljivao; dao je smrt i život da bi iskušao koji od vas će bolje postupati; stvorio je čovjeka da bi Mu se pokoravao i tako stekao Njegovo zadovoljstvo, i zabranio mu je grijehenje, koje izaziva Njegovu srdžbu. Uzvišeni kaže: “... onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga.” (Ez-Zilzal, 7–8)

Uzvišeni Allah podario je da dunjaluk bude “kuća truda i iskušenja”, i odredio mu nestanak, a učinio je ahiret “kućom polaganja računa i nagrade i kazne”, i odredio joj trajanje i vječnost. Ko uradi dobro djelo, sebi ga je uradio, a ko uradi loše djelo, na svoju štetu ga je uradio. Pripremio je za bogobojazne

bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno boraviti, i u kojima će imati ono što oko vidjelo nije, što uho čulo nije i nikom nije palo na um. Nevjernicima je pripremio džehennemsku vatru, “ništa ona neće poštediti, kože će crnim učiniti” (El-Muddessir, 28–29), “u kojoj će zauvijek ostati: u njoj svježine neće osjetiti, ni pića okusiti, osim vrele vode i kapljevine, kazne prikladne” (En-Nebe, 23–26).

Poštovani vjernici! Čovjek je iskušan strastima, sumnjama, grijesima i ružnim djelima, sklon uživanju i lagodnom životu, okružen neprijateljima i rivalima: šejtan je njegov nerazdvojni pratilac i ljuti neprijatelj, duša koja ga navodi na zlo u njegovim je grudima, tijelo je njegov parničar i svjedok. Šejtan se zakleo: “E, tako mi dostojanstva Tvoga”, reče, “sigurno ću ih sve na stranputicu navesti, osim Tvojih među njima robova iskrenih!” (Sad, 82–83). Obavijestio nas je o duši: “... ta duša je sklona zlu, osim one kojoj se Gospodar moj smiluje” (Jusuf, 53), i o tijelu: “... na Dan kada protiv njih budu svjedočili jezici njihovi, i ruke njihove, i noge njihove za ono što su radili” (En-Nur, 24). Uzvišeni kaže: “‘Zašto svjedočite protiv nas!’, upitat će oni kože svoje. ‘Allah, koji je dao sposobnost govora svakome biću, obdario je darom govora i nas’, odgovorit će. ‘On vas je prvi put stvorio i Njemu ste se, evo, vratili. Vi se niste krili zato da ne bi uši vaše i oči vaše i kože vaše protiv vas svjedočile, već zato što ste vjerovali da Allah neće saznati mnogo štošta što ste radili.’” (Fussilet, 21–22)

Šejtan zove grijesima i propasti, duša naređuje zlo i ružna djela, tijelo je živi svjedok, razborit i pametan je onaj ko je obuzda i spriječi je u činjenju loših djela.

O muslimani, činjenje grijeha i nepokornost Allahu očita je šteta i nered, koji izazivaju Allahovu srdžbu, prezir i kaznu. “A koliko se sela i gradova oglušilo o naređenje Gospodara njihova i poslanika Njegovih; Mi ćemo od njih zatražiti da nam potanko račun polože i užasnom kaznom ćemo ih kazniti; oni će pogubnost postupaka svojih iskusiti i propast će njihov kraj biti. Allah je za njih neizdrživu patnju pripremio, zato se bojte Allaha, o vi koji ste razumom obdareni” (Et-Talak, 8–10).

Iskušenja, nedaće, siromaštvo i bijeda, dominacija nevjernika, suše, bolesti, epidemije, i druge pošasti koje su zadesile muslimane, sve su to samo posljedice grijeha i loših djela.

Allah, džellešanuhu, naveo je u Kur'anu primjere za one koji razmišljaju, i izložio je Svoje dokaze, pa ima li koga da bi pouku primio? Pojasnio je da su grijesi jedan od najvećih uzroka gubitka blagodati i spuštanja kazni. Uzvišeni kaže: "Allah navodi kao primjer grad, siguran i spokojan, kome je u obilju dolazila hrana sa svih strana, a koji je nezahvalan na Allahovim blagodatima bio, pa mu je Allah zbog onoga što je radio dao da iskusi i glad i strah." (En-Nahl, 112) Kako su samo bezvrijedni ljudi kod Allaha kada su Mu nepokorni.

Poštovani vjernici! Opasnost, težina, pogubnost i iskušenje grijeha povećava se kada oni postanu navika i kada ih ljudi počnu činiti javno, naočigled drugih ljudi, prkoseći Allahu, džellešanuhu. Svim pripadnicima Muhammedovog ummeta bit će oprošteno osim "mudžahirunima" – onima koji javno čine grijeh i javno govore o svojim grijesima. Ljudi neće biti uništeni sve dok se protiv njih ne iznese dokaz.

Cijenjeni vjernici! Javno činiti grijeh, to je omalovažavanje Allahovog prava, drskost prema Allahu, prkos vjernicima, uvećavanje i jačanje skupine grešnika, negativna refleksija grijeha na druge, podsticaj i navođenje drugih na grijeh i uzrok grijeha onih koji to ne budu sprečavali. Onaj ko je iskušan grijesima, neka se zaštititi Allahovom zaštitom, i neka požuri sa iskrenim pokajanjem.

O muslimani, ustrajavanje, upornost, opuštenost, komocija i smjelost u činjenju grijeha, sigurnost od Allahove kazne i smatranje grijeha neznatnim i beznačajnim, nagovještaj je nemarnosti i tvrdoće srca i Božije srdžbe, i uzrok je nesreće i propasti. Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Čuvajte se malih grijeha, jer grijesi se nakupljaju kod čovjeka dok ga ne upropaste. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uporedio ih je sa skupinom ljudi koja se našla na pustom mjestu, pa su svi oni donosili drva za vatru, ovaj je donio drvo, onaj je donio grančicu, dok nisu sakupili veliku gomilu drva, i naložili vatru i u njoj ispekli hranu." (Ahmed)

Nevolja će biti još veća kada grešnik na Sudnjem danu vidi "male" grijeh i grijeh koje je smatrao neznatnim, zapisane, pobrojane i uvećane, pa će od straha povikati: "'Teško nama!', govorit će, 'kakva je ovo knjiga, ni mali ni veliki grijeh nije propustila, sve je nabrojala!' i naći će upisano ono što su radili. Gospodar tvoj neće nikome nepravdu učiniti." (El-Kehf, 49)

O muslimani, opasnost grijeha povećava se kada se grijesi udomaće među ljudima i više niko ne upozorava na njih, kada niko ne poziva na činjenje dobra

i ne odvraća od zla. Uzvišeni kaže: “Jezikom Davuda i Isaa, sina Mejremina, prokleti su oni od sinova Israilovih koji nisu vjerovali – zato što su se bunili i uvijek granice zla prelazili: jedni druge nisu odvrćali od grešnih postupaka koje su radili. Ružno li je zaista to kako su postupali!” (El-Maida, 78–79)

Ebu Bekr, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada ljudi vide zlo pa ga ne promijene, Allah će ih ubrzo sve obuhvatiti Svojom kaznom.”

Pozivanje na dobro i odvrćanje od zla spada u posebne odlike ummeta Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i sigurna je zaštita od nedaća i spletki neprijatelja i maloumnika. Allah, džellešanuhu, naredio je ljudima da pozivaju na dobro rekavši: “I neka među vama bude onih koji će na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvrćati – oni će šta žele postići.” (Ali Imran, 104)

O ummete Muhammedov, pozivajte na dobro i odvrćajte od zla, i dobrom suzbijate zlo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko od vas vidi zlo, neka ga ukloni rukom, a ako nije u mogućnosti, neka ga ukloni jezikom, a ako ni to ne može, neka ga prezire srcem, i to je najslabiji vid imana.”

Poštovani vjernici! Svako od vas odgovoran je za svoju kuću i svoje stado. Bojte se Allaha u pogledu svojih supruga i djece. Vodite računa o tome na nauče Božije propise, čuvajte ih od Božijih zabrana, odgajate ih u okrilju vrijednosti i plemenitih svojstava, jer ćete biti pitani za njih, sutra, pred Allahom. Oni će biti svjedoci protiv vas, njihovo svjedočanstvo će se zapisati i jednog dana za njega će biti pitani. Uzvišeni kaže: “Nevjernik bi jedva dočekao da se od patnje toga Dana iskupi sinovima svojim, i ženom svojom, i bratom svojim, i porodicom svojom koja ga štiti, i svima ostalima na Zemlji – samo da se izbavi.” (El-Mearidž, 11–14)

Brinite se o onima o kojima se trebate brinuti. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha i Poslanika ne varajte i svjesno međusobno povjerenje ne proigravajte” (El-Enfal, 27); “... i neka znate da su bogatstva vaša i djeca vaša samo iskušenje, i da je samo u Allaha nagrada velika.” (El-Enfal, 28)

Nema nijednog čovjeka kojem je Allah povjerio stado, pa ga on prevari, a da mu Allah neće zabraniti Džennet. Ko se bude trudio u popravljanju stanja u svojoj porodici, i bude izvršavao svoje obaveze prema porodici, i u njihova srca zasadi iskreno vjerovanje, imat će nagradu za sva njihova dobra djela, a njima se neće umanjiti ništa od njihove nagrade. U vjerodostojnom hadisu kaže se:

“Kada umre čovjek, prekidaju se njegova dobra djela, osim u tri slučaja: ako je iza sebe ostavio čestito dijete, koje za njega upućuje dovu...”

O muslimani, zapadni utjecaj zahvatio je naše kuće, savremena sredstva komunikacije uništila su vrijednosti i pokvarila su moral. Ono što je jučer bilo zlo, danas je dobro, a ono što je jučer bilo dobro, danas je zaostalost i nastranost.

Ebu Mesud el-Ensari, radijallahu anhu, došao je kod Huzejfe, radijallahu anhu, i rekao: “Savjetuj nas!” Huzejfa reče: “A zar ti nije došlo čvrsto ubjeđenje?” “Jeste, tako mi Gospodara”, odgovori Ebu Mesud. “Onda znaj”, reče Huzejfa, “da je najveća zabluda da danas smatraš dobrim ono što si jučer smatrao zlom, ili da danas smatraš zlom ono što si jučer smatrao dobrom, i čuvaj se prevrtljivosti, jer Allahova vjera je jedna.”

Čestiti vjernici, držite se sunneta, i čuvajte se novotarija u vjeri, jer svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

MILOSTIV ODNOS PREMA NEJAKIMA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

28. džumadel-uhra 1439. po Hidžri / 16. mart 2018.

Hvala Allahu, Silnom i Onome Koji mnogo prašta, i Koji noću zavija dan, i danom zavija noć, i Koji je noć odredio za počinak, a Sunce i Mjesec za računanje vremena, to je odredba Silnog, Sveznajućeg. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka je na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe. O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite. I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave; to su pravi grešnici. Nisu jednaki stanovnici Džehennema i stanovnici Dženneta; stanovnici Dženneta će ono što žele postići.” (El-Hašr, 18 – 20)

Poštovani vjernici! U životu na ovom svijetu čovjek prolazi kroz različite faze: od slabosti u majčinoj utrobi, kada nije imao ni snage ni moći, do stasanja i snage, a zatim se, nakon samo nekoliko godina, po drugi put vraća u fazu slabosti i nejakosti. Uzvišeni kaže: “Allah je taj koji vas nejakim stvara, i onda vam, poslije nejakosti, snagu daje, a poslije snage iznemoglost i sijede vlasi; On stvara što hoće; On sve zna i sve može.” (Er-Rum, 54)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučivao je milostiv odnos prema nejakima, malima i velikima, djeci i starcima, i podsticao je na to riječima i djelima. U Tirmizijevom “Sunenu”, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, od Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao: “Čuo sam Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Tražite me u brizi o vašim nejakim, jer vam opskrba i pomoć dolaze zbog njih.”

Ovim riječima Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poziva nas da njegovu ljubav, blizinu i zadovoljstvo tražimo u brizi o nejakima, da se raspitujemo za

njih, brinemo o njima, čuvamo njihova prava, tješimo ih i činimo im dobročinstvo riječima i djelima.

Jedan od aspekata Poslanikovog milostivog odnosa prema nejakima, jeste milost prema djeci. Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Nisam vidio nikoga da je milostiviji prema svojoj porodici od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Njegov sin Ibrahim dat je na dojenje jednoj porodici na periferiji Medine, a on ga je zajedno s nama, redovno posjećivao. Ulazio je u kuću, uzimao ga u naručje, poljubio, a zatim se vraćao kući.” (Muslim)

U Buharijevom Sahihu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao čovjeku koji nikada nije poljubio nijedno svoje dijete: “Šta je mogu kad je Allah istrgnuo milost iz tvog srca!”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, brinuo je o djeci, družio se i šalio s njima, raspitivao se za njih, i pazio je na njihova osjećanja. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najljepšeg ponašanja. Ja sam imao brata, koga smo odmilja zvali Ebu Umejr, i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je dolazio kod nas, govorio mu je: ‘O Ebu Umejre, šta je bilo sa vrapčićem?’ A to je bio vrabac s kojim se moj brat igrao. Znalo se desiti da ga zatekne namaz u našoj kući, pa bi nam naredio da prostirku na kojoj je sjedio pometemo, popršćemo vodom, a zatim bi klanjao na njoj, a mi bismo klanjali za njim.” (Buhari)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je blag prema djeci, uzimao je u obzir njihove godine i potrebu za igrom. Odgajao ih je, a nije ih grdio, i podsjećao ih je, a nije ih vrijeđao. Imam Muslim u svom “Sahihu” bilježi da je Enes, radijallahu anhu, rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najljepšeg ponašanja. Jednog dana poslao me je da uradim neki posao, a ja sam rekao: ‘Tako mi Allaha, otići ću’, i duboko u sebi imao sam želju da odem tamo gdje mi je naredio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Izašao sam iz kuće, a onda sam naišao na djecu koja su se igrala i zaigrao sam se s njima. U jednom momentu osjetio sam da me je neko uhvatio za potiljak glave. Bio je to Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Pogledao sam u njega, a on mi je kroz osmijeh kazao: ‘O Enešćiću, idi tamo gdje sam te poslao!’ Rekao sam: ‘Evo idem, Allahov Poslaniče.’”

Poštovani vjernici! Kao što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučio milostiv odnos prema djeci, isto tako preporučio je milostiv odnos i

prema starijima, poštovanje i brigu o njima. Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Jedan stariji čovjek došao je kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a ljudi koji su bilo kod njega oklijevali su da mu naprave prostora da može doći do njega, pa im je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: ‘Nije od nas onaj ko nije milostiv prema našim mladima, i ko ne poštuje naše starije.’” (Tirmizi sa vjerodostojnim senedom)

Ovim riječima Poslanik nam ukazuje na to da njegovu uputu i put ne slijedi onaj ko nije blag i milostiv prema muslimanskoj omladini i ko ne poštuje i ne uvažava starije muslimane, i ne daje im prednost zbog njihovih sjedih vlasi, godina provedenih u islamu i nejakosti.

Prema nekim predajama, koje je zabilježio Bejheki u “Šuabul-imanu”, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, one koji su milostivi prema djeci i koji poštuju starije obradovao je svojim društvom u Džennetu. Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “O Enese, poštuji starije i budi milostiv prema mladima, bit ćeš u mom društvu u Džennetu.”

O vjernici, kako da ne poštujemo starije, među nama, a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “U znak poštivanja Allaha ubraja se poštivanje starijih muslimana.” (Ebu Davud sa dobrim senedom)

Kako da ne poštujemo starije, a naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Beričet je sa vašim starijima.” (Ibn Hibban u “Sahihu”)

O vi koji tražite dobro i blagoslov u životu: tražite ga kod vaših starijih, a to je blagoslov dobročinstva, mišljenja i savjeta, druženja i ljubaznosti.

O vi koji ste u godinama, Allah se smilovao vašoj nejakosti, popravio vašu slabost, uvećao vaša dobra djela. Vi ste ti koji ste doprinijeli, žrtvovali, odgajali i poučili i ako ljudi zaborave vaše dobro, Allah ga sigurno neće zaboraviti, i ako poreknu vaše dobročinstvo, dobro nikad ne može biti izbrisano, a zatim ćete se Gospodaru vratiti i kod Njega naći punu nagradu.

Nagrada je srazmjerna djelu. Ko ukaže poštovanje starijem muslimanu, Allah će mu dati dug život, i poslat će mu onoga ko će mu činiti dobročinstvo u starosti.

U Tirmizijevom “Sunenu” od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nijedan mladić neće ukazati

počast starijem čovjeku, zbog njegovih godina, a da mu Allah neće poslati onoga koji će njemu ukazati počast kada on dođe u godine.”

O vjernici! Neka od prava starijih osoba kod nas su: ukazivanje počasti i poštovanja, davanje prednosti i posebnog mjesta na skupovima, sijelima, oslovljavanje najljepšim imenima, susretanje s njima sa osmijehom na licu, praštanje pogreški, spominjanje zasluga i dobrih djela, jer oni imaju veliku potrebu da govore o svojoj prošlosti i postignućima.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i pored posebnosti svoje pozicije, svojim ličnim primjerom naučio nas je kako se poštuju stariji, i kako se ljubazno i blago postupa prema njima. U “Musnedu” imama Ahmeda navodi se da je Ebu Bekr, radijallahu anhu, na dan oslobođenja Meke, doveo svoga oca Ebu Kuhafu, noseći ga na sebi, kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Da si ostavio starca u njegovoj kući, mi bismo došli njemu!” Zatim ga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pozvao u islam, i on je primio islam.

U Tirmizijevom “Šemailu” od Aiše, radijallahu anha, prenosi se da je rekla: “Dok je jednom kod mene bila starica iz Benu Amira, došao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i, ugledavši je, upitao je: ‘Ko je ova starica?’, a ja sam odgovorila da je to jedna od mojih tetaka. Tada je ona rekla: ‘Allahov Poslaniče, moli Allaha da me uvede u Džennet.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na to reče: ‘O ta i ta, u Džennet neće ući stari ljudi.’ Čuvši to, ona je otišla plačući, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Obavijestite je da neće kao starica ući u Džennet, jer Allah, džellešanuhu, kaže: ‘Stvaranjem novim Mi ćemo hurije stvoriti i djevicama ih učiniti milim muževima njihovim, i godina istih’ (El-Vakia, 35–37).”

Nema sumnje da su starije osobe podložne, umoru, dosadi, fizičkoj slabosti i iscrpljenosti, a posljedice toga mogu biti gubitak strpljenja i oštrina u govoru, ali i pored toga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tražio je načina kako da im se umili, darovao ih je i tješio. Misver ibn Mahrema, radijallahu anhu, rekao je: “Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, došli su ogrtači, pa je moj otac Mahrema rekao: ‘Podimo do Poslanika, možda i nama da nešto od toga.’ Kada smo došli, moj otac je stao pored vrata i nešto je kazao.” Učenjaci kažu da je Mahrema imao nešto grublju narav. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prepoznao je

njegov glas, i izašao je, noseći u ruci ogrtač. Opisivao mu je njegovu ljepotu i govorio: “Čuvao sam ga za tebe, čuvao sam ga za tebe.” (Buhari i Muslim)

Briga o starim osobama i ispunjavanje njihovih potreba spada u najdraža djela Allahu, džellešanuhu, i jedno je od najefikasnijih sredstava za otklanjanje nedaća, olakšavanje svih stvari, a posebno ako je stara osoba otac ili majka, kao što se navodi u poznatom hadisu o trojici koji su se sklonili u pećinu da prenoće, a onda je na vrata pećine pala ogromna stijena i zatvorila izlaz, pa je svaki od njih, ponaosob, zamolio Allaha da im pomogne, spominjući u dovi svoje dobro djelo.

Jedan od njih spomenuo je dobročinstvo prema roditeljima i ispunjavanje ovog velikog prava onako kako je propisano, i to je bio uzrok postizanja cilja i otklanjanja nedaće u kojoj su se našli. Štaviše, briga o starim roditeljima jedno je od polja borbe na Allahovom putu. U Taberanijevom “Mu’džemu”, od Ka’ba ibn Udžre, radijallahu anhu, prenosi se da je pored Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prošao neki čovjek čija je snaga i okretnosti zadivila ashabe, pa su kazali: “Allahov Poslaniče, kad bi ovaj čovjek upotrijebio svoju snagu na Allahovom putu!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Ako bi izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za svoju malu djecu, on je na Allahovom putu; ako bi izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za svoje stare roditelje, on je na Allahovom putu; ako bi izašao iz svoje kuće kako bi se pobrinuo za sebe i svoje potrebe, on je na Allahovom putu, a ako bi izašao radi rijaluka i hvalisanja, on je na šejtanovom putu.”

Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. Kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: ‘Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njegovali!’” (El-Isra, 23–24)

O vjernici, dug život je velika Allahova blagodat, koju On daje kome hoće od Svojih robova, zato iskoristite ovu blagodat u onome s čime je zadovoljan vaš Gospodar, što će podići vaš stepen kod Njega, nadoknadite propušteno i pripremite se za ono što dolazi. Ono što je ostalo od života nije duže od onoga što je prošlo. Neka naše zadnje djelo na dunjaluku bude pokornost Allahu, jer djela se vrednuju prema završnicama.

U stanju u kojem čovjek bude živio, u takvom stanju će i umrijeti, a u stanju u kojem umre bit će i proživljen.

Čovjek svojim dugim životom i lijepim djelima može postići stepen mudžahida na Allahovom putu. Imam Ahmed bilježi u “Musnedu” od Talhe ibn Ubejdullaha, radijallahu anhu, da su dva čovjeka došla kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i zajedno primila islam. Jedan od njih dvojice više se trudio, borio se na Allahovom putu i postigao je šehadet. Njegov prijatelj živio je iza njega još jednu godinu, a onda je umro. Talha kaže: “Sanjao sam da stojim pred vratima Dženneta, a sa mnom su bila ova dvojica. Iz Dženneta je izašao neki čovjek i dozvolio je ovome što je kasnije umro da uđe u Džennet, a zatim je ponovo izašao i dozvolio onome što je poginuo kao šehid da i on uđe. Zatim je došao do mene i rekao: ‘Vrati se, tvoje vrijeme još nije došlo.’ Talha je svoj san pričao ljudima, pa su se oni čudili. To je došlo do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa ih je on upitao: ‘Kojem od ove dvojice se čudite?’ Rekli su: ‘Allahov Poslaniče, ovaj se više trudio i poginuo je na Allahovom putu, a njegov prijatelj je prije njega ušao u Džennet?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita ih: ‘Zar ovaj drugi nije živio duže jednu godinu?’ ‘Da’, rekli su. ‘Zar nije dočekao ramazan i ispostio ga, i klanjao toliko i toliko namaza u godini’, upitao ih je on. ‘Da’, odgovorili su. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: ‘Između njih dvojice je koliko je između nebesa i Zemlje.’”

Blago onome kome Allah podari dug život, i on ga iskoristi u činjenju dobrih djela, a teško onome kome Allah podari dug život, i dā mu opskrbu i zdravlje, a on svojim djelima ne bude tražio Allahovo zadovoljstvo. Ebu Bekra prenosi da je neki čovjek upitao: “Allahov Poslaniče, koji čovjek je najbolji?”, a on je odgovorio: “Onaj ko dugo živi i čini dobra djela.” Čovjek je ponovo upitao: “A koji je čovjek najgori?” “Onaj ko dugo živi i čini loša djela”, rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Tirmizi sa vjerodostojnim lancem)

Molimo Allaha, Njegovom dobrotom, plemenitošću i darežljivošću, da nam podari dug život i lijepa djela, On sve čuje, blizu je i uslišava dove.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KABUR (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
6. redžeb 1439. po Hidžri / 23. mart 2018.

Hvala Allahu na blagodati vjerovanja i strpljivosti. Njemu, slavljen neka je, pripada svaka zahvala i dobro. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On je Sudija i Naredbodavac, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik. Pojasnio je vjernicima njihovo stanje u kaburu, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe koji su postigli vođstvo i prvenstvo u vjeri. Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Čovjekov život na ovom svijetu ima različite i promjenjive faze i stepene. Jednu fazu živi u majčinom stomaku, drugu na Zemlji, treću u utrobi zemlje do proživljenja. Reklo bi se, na prvi pogled, da je to dug život, ali istina je da će sve to brzo proći, i samo što nije nastupilo vrijeme polaska. Dunjaluk nije za živog stanište, nego je pouka za razumnog o promjeni stanja i brzom prolasku života. Ova pouka raznježuje njegovo srce i ulijeva osjećajnost u njegovu dušu. Kuća koju će, na kraju, nastaniti svaki “putnik” sa ovog svijeta jeste kabur, a dovoljan je on kao pouka i savjet. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kabur ima svoj stisak, i da se iko spasio od njega, spasio bi se Sa’d ibn Muaz.”

Osman, radijallahu anhu, kada god je stajao kod kabura, plakao je toliko da bi mu suze nakvasile bradu, pa mu je rečeno: “Spominje se Džennet i Džehennem i ne plačeš, a plačeš zbog ovoga?” Osman je rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Kabur je prva stepenica ahireta, i ako je čovjek uspješno pređe, ono što slijedi je lakše, a ako je ne pređe, ono što slijedi puno je teže.’” On je također kazao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Tako mi Allaha, nisam vidio strašnijeg prizora od kabura.’”

Jedna od stavki vjerovanja u Sudnji dan jeste čvrsto ubjeđenje u suštinu i stvarnost kaburskog života, vjerovanje u uživanje Allahu pokornih i u patnju

grešnika i prijestupnika. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Da se ne bojim da ćete ostaviti ukopavanje jedni drugih, zamolio bih Allaha da i vi čujete kabursku patnju kao što je ja čujem.”

Posjeta mezarjima radi pouke i savjeta je sunnet i pobožno djelo. Prilikom posjete mezarja čovjek se sjeća umrlih, svojih predaka, očeva i djedova, i postaje ubijeđen da će i on umrijeti i nastaniti kabur poput njih i da će biti ispitivan u kaburu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Posjećujte mezarje, jer vas ono podsjeća na ahiret.”

Kada umrli bude ukopan, i kada ga ostave njegova porodica i imetak, prvi njegovi posjetioci bit će dva meleka, koja će ga ispitivati u kaburu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada umrli bude spušten u kabur, on čuje topot njihove obuće kada napuštaju mezarje. Ako je bio vjernik, njegov namaz bit će kod njegove glave, post sa njegove desne strane, zekat sa njegove lijeve strane, a ostala dobra djela: sadaka, održavanje rodbinske veze, dobročinstvo prema ljudima, kod njegovih nogu. Pokušat će mu se prići od strane glave, pa će reći namaz: ‘S moje strane nema prolaza.’ Zatim će mu se pokušati prići s njegove desne strane, pa će post reći: ‘S moje strane nema prolaza.’ Zatim će se pokušati prići s lijeve strane, a zekat će reći: ‘S moje strane nema prolaza.’ Zatim će mu se pokušati prići od strane njegovih nogu, a dobra djela, poput sadake, rodbinske veze i dobročinstva će reći: ‘S naše strane nema prolaza.’ Reći će mu se: ‘Sjedi!’ Sjesti će, pa će mu biti prikazano Sunce, a bit će na zalasku. Upitat će ga: ‘Ovaj čovjek, koji je bio među vama, šta kažeš o njemu?’ Reći će: ‘Pustite me dok klanjam!’ Reći će mu: ‘Klanjat ćeš. Obavijesti nas o onome o čemu te pitamo! Šta kažeš o ovome čovjeku koji je bio među vama i šta svjedočiš za njega?’ Odgovorit će: ‘To je Muhammed! Svjedočim da je on Allahov poslanik i da je došao sa istinom od Allaha.’ Onda će mu biti rečeno: ‘Na tome si živio, na tome si umro i na tome ćeš biti proživljen, ako Allah da.’ Zatim će mu biti otvorena jedna od džennetskih vrata i bit će mu rečeno: ‘Ovo je tvoje mjesto u njemu i ono što ti je Allah u njemu pripremio’, pa će se još više obradovati. Zatim će mu biti otvorena jedna od džehennemskih vrata, i bit će mu rečeno: ‘Ovo bi bilo tvoje mjesto u njemu, i ono što ti je Allah pripremio u njemu, da si Mu bio nepokoran’, pa će se još više obradovati. Zatim će mu kabur biti proširen za sedamdeset lakata i bit će osvijetljen. I tijelo će mu biti vraćeno u početni položaj, a njegova duša bit će smještena u prijatno boravište, a to je

ptica koja je okačena za džennetsko drveće. I to je značenje riječi Uzvišenog: ‘Allah će postojanom riječju učvrstiti one koji vjeruju i u životu na ovom i na onom svijetu’ (Ibrahim, 27). Ako je bio nevjernik, prići će mu se od strane njegove glave, i neće biti ničega da ga zaštiti. Zatim će mu se prići s njegove desne strane, i neće biti ničega, i priće će mu se njegove lijeve strane, i od strane njegovih nogu, i neće biti ničega. Reći će mu se: ‘Sjedi’, pa će on sjesti prestrašen. I reći će mu se: ‘Šta kažeš o ovome čovjeku koji je bio među vama, i šta svjedočiš za njega?’ Reći će: ‘Kojem čovjeku?’ Reći će mu se: ‘Onome koji je bio među vama’, on sam neće se moći sjetiti njegovog imena, pa će mu reći: ‘Muhammed.’ Reći će: ‘Ne znam, čuo sam ljude da nešto govore, pa sam i ja to govorio.’ Reći će mu se: ‘Na tome si živio, na tome si umro i na tome ćeš biti proživljen.’ Zatim će mu biti otvorena jedna od džehennemskih vrata, i bit će mu rečeno: ‘Ovo je tvoje mjesto u Vatri, i ono što ti je Allah pripremio u njoj’, pa će se njegova žalost i nesreća povećati. Zatim će mu biti otvorena jedna od vrata Dženneta i bit će mu rečeno: ‘Ovo bi bilo tvoje mjesto u Džennetu i ono što ti je Allah pripremio da si mu bio pokoran.’ Njegova žalost i nesreća još više će se povećati. Njegov kabur će se stisnuti, toliko da će mu se rebra pomiješati. To je ‘teški život’ o kojem govore riječi Uzvišenog: ‘A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti’ (Taha, 124).”

Pametna čovjek priprema se za smrt prije smrti, i sam sebi “priprema” kabur i “oživljava” ga dobrim djelima, kako bi mu on bio bašča od džennetskih bašči. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Od djela koja će vjernik naći na onom svijetu, nakon smrti, jeste znanje kome je poučavao i koga je širio, čestito dijete koje je iza sebe ostavio, Mushaf koji je ostavio u nasljedstvo ili džamija koju je izgradio, ili kuća za putnike-namjernike koju je izgradio, ili rijeka koju je proveo, ili sadaka koju je udijelio iz svog imetka, dok je bio zdrav i živ, sve to će naći nakon smrti.”

Onaj ko se često sjeća smrti, on će, prije toga, ispuniti svoj kabur dobrim djelima, jer ako sigurno zna da, kada osvane, možda neće dočekati noć ili, kada omrkne, možda neće dočekati jutro, požurit će sa činjenjem dobrih djela, prije nego što se nešto ispriječi između njega i njih. Amr ibn As vidio je kako ukopavaju jednog čovjeka, pa je požurio do džamije i klanjao dva rekata. Vidjevši to, ljudi su ga upitali: “Zašto si to uradio?”, a on je rekao: “Sjetio sam se riječi

Uzvišenog: ‘... i između njih i onoga što budu željeli bit će prepreka postavljena’ (Saba, 54), pa sam poželio da klanjam namaz prije nego što se nešto ispriječi između mene i njega.”

Ko želi saputnika u kaburu, koji će ga utješiti, osvijetliti mu kabur, ublažiti njegovu usamljenost, neka se druži sa Kur’anom. Od uzroka spasa od kaburskog iskušenja i kazne, jeste ustrajno učenje sure El-Mulk, i postupanje u skladu sa njenim ajetima.

Postojanost u kaburu postiže se dovom i istigfarom, traženjem oprosta vjernika za umrlog. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon što ukopao umrlog, stajao iznad njegovog kabura i govorio: “Tražite oprosta za svoga brata i molite Allaha da ga učvrsti jer se on sada ispituje.”

Ako se želiš zaštititi od kaburskog azaba, prouči na svakom namazu dovu kojom se traži utočište kod Allaha od iskušenja u kaburu, kao što se prenosi od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je učio: “Allahumme inni euzu bike min azabil-kabr, ve azabin-nnar, ve min fitnetil-mahja vel-memat. Ve min šerril-mesihid-dedždžal! – Allahu moj, utječem Ti se od patnje u kaburu, i od patnje u Džehennemu, i od iskušenja života i smrti i od zla Mesihi-Dedžala!”

Poštovani vjernici! Mudar musliman čuva se od uzroka posrnuća i propasti koji uništavaju njegovu zajednicu i zbog kojih će biti iskušan u kaburu, a to su:

– Izmišljanje laži i njihovo širenje. U hadisu o Israu i Miradžu navodi se da je Džibril, alejhis-salam, rekao Vjerovjesniku: “Što se tiče čovjeka čije su usne rasječene do potiljka, i čije su oči rasječene do potiljka i čiji je nos rasječen do potiljka, to je onaj koji ujutro izađe iz svoje kuće i izmisli laž, koja se proširi na sve strane.”

– Uzimanje i dozvoljavanje kamate. U hadisu o Israu i Miradžu navodi se da je Džibril, alejhis-salam, rekao Vjerovjesniku: “Što se tiče čovjeka koji pliva u rijeci s kamenom u ustima, to je onaj koji jede kamatu.”

– Svjesno prespavljanje propisanih namaza i zapostavljanje Kur’ana. U hadisu o Israu i Miradžu kaže se: “Što se tiče čovjeka čija je glava razbijena kamenom, to je onaj koji nauči Kur’an pa ga odbaci, i koji svjesno prespava propisani namaz.”

– Prenošnje tuđih riječi s ciljem širenja smutnje i neprijateljstva među ljudima i nemarnost prema čistoći. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prošao

je pored dva kabura i rekao je: “Vlasnici ovih kaburova sada se kažnjavaju, a ne kažnjavaju se zbog velikih stvari: jedan se nije čuvao od mokraće, a drugi je prenosio tuđe riječi.”

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

LIJEPO PONAŠANJE (MEDINA)

Hatib: dr. Husejin ibn Abdulaziz Alu Šejh

13. redžeb 1439. po Hidžri / 30. mart 2018.

Allahu, našem Gospodaru, pripada najveća i najljepša zahvala, onako kako On voli i kako je zadovoljan. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, na ahiretu i ovom svijetu, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, njegov rob i poslanik, odabrani vjerovjesnik i odlikovani poslanik. Allahu moj, spusti na njega Svoju milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, nosioce svakog dobra i bogobojznosti.

O muslimani! Bojte se Allaha i budite Mu pokorni, onaj ko se boji Allaha, On će ga usrećiti i učiniti zadovoljnim.

O muslimani! Lijepa ćud i ponašanje uzrok je čovjekove sreće i uspjeha. Ništa kao lijepa svojstva i pohvalna djela ne može donijeti dobro čovjeku. Tekstovi dviju objava, Kur'ana i sunneta – nepobitno ukazuju na važnost uzoritog i primjerenog ponašanja i postojanja ideala kojima vjernik treba težiti.

Allah, džellešanuhu, opisao je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, najboljeg čovjeka koji je ikada postojao, najvišim vrlinama i najplemenitim svojstvima, riječima: "... jer ti si, zaista, najljepše ćudi." (El-Kalem, 4)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, sazeo je svoju kompletnu davetsku misiju, sa svim njenim pravilima, u riječima: "Poslan sam da upotpunim, usavršim, plemenite ćudi kod ljudi." (Ahmed, Malik i drugi. Hadis je vjerodostojan prema općeprihvaćenom mišljenju islamskih učenjaka.)

Naš Vjerovjesnik jasno je pozvao ljude da se lijepo ponašaju: "Boj se Allaha gdje god da si, nakon lošeg djela uradi dobro djelo koje će ga pobrisati, i prema ljudima se lijepo ophodi." (Ahmed i Tirmizi, hasen-sahih)

Lijepa ćud i lijepo ponašanje približavaju čovjeka Gospodaru, uzdižu ga na visoke stepene, i tim vrlinama postiže veliku nagradu. Uzvišeni kaže: "Dobro i zlo nisu isto! Zlo dobrim uzvрати, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati. To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo

vrlo sretni.” (Fussilet, 34–35) Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najbolji među vama jesu oni najljepšeg ponašanja.” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podstiče na lijepo ponašanje i obećava za njega veliku nagradu i sevap. Rekao je: “Najpotpunijeg imana su oni vjernici koji imaju najljepše ponašanje, a najbolji od vas su oni koji su najbolji prema svojim ženama.” (Ahmed, Tirmizi, hasen-sahih)

Naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjavajući poziciju lijepog ponašanja, rekao je: “Čovjek lijepim ponašanjem može dostići stepen postača i klanjača.” (Ebu Davud, a vjerodostojnim ga je ocijenio Ibn Hibban i drugi)

O vjernici! Čovjek lijepim i plemenitim ponašanjem može postići najvišu deredžu i najpočasnije mjesto u vjeri. O tome Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Najdraži su mi od vas oni koji su najljepšeg ponašanja.” (Tirmizi, hasen-garib, a bilježi ga Munziri u “Et-Tergibu”)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je o onome što će ljude najviše uvesti u Džennet, pa je rekao: “Bogobožnost i lijepo ponašanje.” (Tirmizi, sahih-garib, vjerodostojnim su ga ocijenili Ibn Hibban i Hakim)

Lijepo ponašanje zauzima u islamu visoko mjesto i uzvišenu poziciju. Uzvišeni kaže: “... a prema vjericima blag budi.” (El-Hidžr, 88)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema nijedne stvari koja će biti teža na mizanu na Sudnjem danu od lijepog ponašanja.” (Tirmizi, sahih)

Muslim bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, riječ “birr – dobročinstvo”, koja objedinjuje sve vrste dobra, protumačio kao “lijepo ponašanje”.

Poštovani vjernici! Lijepo ponašanje i čud obuhvata svaku lijepu riječ i djelo, i svaki put koji je sa stanovišta šerijata i zdravog razuma prihvatljiv, u svim ljudskim aktivnostima i odnosima.

Lijepo ponašanje podrazumijeva pridržavanje etičkih principa koji su potvrđeni šerijatskim tekstovima, i obuhvata prijatne riječi, lijepa djela, pohvalna svojstva i časne osobine. Lijepo ponašanje je svaki postupak kojim se povećava krug prijatelja, a smanjuje krug neprijatelja, olakšavaju teške stvari, omekšavaju tvrdokorna srca. Svi postupci i stavovi osobe lijepog ponašanja oličenje su ljepote, blagosti, dobročinstva, dobrote i plemenitosti. Poslanik, sallallahu alejhi

ve sellem, rekao je: “Nemoj potcjenjivati ni najmanji oblik dobročinstva, pa makar to bilo da se osmijehneš bratu muslimanu kada ga sretneš.” (Muslim)

U lijepo ponašanje, između ostalog, spadaju: nasmijanost i vedrina lica, činjenje dobra, suzdržavanje od uznemiravanja drugih ljudi, strpljivo podnošenje neugodnosti i pogreški, sputavanje bijesa i srdžbe, udaljšavanje od besposlice i izbjegavanje prepirke, rasprave i svađe.

Lijepo ponašanje je da čovjek bude dobročinitelj, milostiv, plemenit, velikodušan, tolerantan, darežljiv, a ne škrt i pohlepan, strpljiv, zahvalan, zadovoljan, blag, ponizan, krepostan, samilostan, jednostavan, susretljiv i pristupačan. Uzvišeni kaže: “I, iz oholosti, ne okreći od ljudi lice svoje i ne idi zemljom nadmeno.” (Lukman, 18)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Hoćete li da vas obavijestim o onome ko je zabranjen Vatri?” Prisutni rekoše: “Da, Allahov Poslaniče”, a on reče: “Svaki ljudima blizak, blag i jednostavan čovjek.” (Tirmizi, sahih)

Od lijepog ponašanja je učtivost u govoru, lijepo ophođenje prema ljudima, blagost, čuvanje od nepromišljenih riječi i postupaka i svega onoga što ne priliči, što nije lijepo za vidjeti i čuti, i što narušava reputaciju u društvu. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Skromnost, odmjerjenost i lijepo vladanje je dvadeset peti dio vjerovjesništva.”

Čovjek lijepog ahlaka je dostojanstven, staložen, smiren, obazriv, častan, pošten, nije grub, ne proklinje, ne podiže bespotrebno glas, nije brzoplet i bestidan, prema drugima se uvijek ophodi ljepše i bolje nego oni prema njemu, i na način koji je bliži dobročinstvu i bogobožnosti, i koji je pohvalan i prihvatljiv.

Jedna od najvažnijih, najboljih i najvrednijih vrsta lijepog ponašanja, kako navodi Ibn Kajjim, jeste stid u riječima i djelima.

Posebno mjesto, u lijepom ponašanju, zauzimaju i sljedeće osobine: davanje prednosti drugima nad sobom, skrivanje tuđih mahana, dobročinstvo, osmijeh prilikom susreta, pažljivo slušanje sagovornika, ustupanje mjesta drugima na sijelu, širenje selama, rukovanje s muškarcima prilikom susreta, uzvraćanje na dobročinstvo većim dobročinstvom, udovoljšavanje onome ko nas Allahom zakune, ostavljanje onoga što nas se ne tiče, mudro i blago postupanje prema nezalicama, i svaki postupak koji starijeg stavlja u poziciju roditelja, mlađeg u poziciju djeteta, a vršnjaka u poziciju brata, kao što kaže pjesnik:

*Svakom muslimanu pravo njegovo daje,
poput blagog i milostivog roditelja.*

Sve su to osobine kojima poziva islam, a suština lijepog ponašanja sadržana je i sažeta u Poslanikovim, sallallahu alejhi ve sellem, riječima, veličanstvenog značenja: “Niko od vas neće vjerovati sve dok svome bratu ne bude želio ono što želi sebi.”

O muslimani! Budite od onih koji se ističu svojim lijepim ponašanjem, okitite se pohvalnim, a ostavite pokuđena svojstva. Budite od onih koji privlače ljude svojim ponašanjem, koji vole i koje drugi vole. U hadisu se kaže: “Vjernik je onaj koji voli i kojeg drugi vole. Nema dobra u onome koji niti voli niti je voljen.” (Ahmed, Taberani i Bejheki. Vjerodostojnim ga je ocijenio Albani.)

Poštovani vjernici! Svaki musliman dužan je da Allahovu blizinu i zadovoljstvo traži samo u onim djelima koja imaju utemeljenje u Kur'anu i sunnetu. U našem čistom šerijatu ne postoji nijedan vjerodostojan hadis koji ukazuje na propisanost i utemeljenost posebnih ibadeta u mjesecu redžebu, kao što su to jasno naglasili poznati učenjaci Ibn Hadžer, Ibn Redžeb, Nevevi, Ibn Tejmijja i drugi.

Allah, džellešānuhu, naredio nam je da donosimo salavate i selame na plemenitog Vjerovjesnika. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi našeg vjerovjesnika i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i podari Svoje zadovoljstvo pravednim halifama, Poslanikovoј porodici, svim ashabima, tabiinama i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DŽENNET – KUĆA VJEČNOG UŽIVANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
20. redžeb 1439. po Hidžri / 6. april 2018.

Hvala Allahu, Koji nas je stvorio radi ibadeta, i upozorio nas na sve ono što vodi propasti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je rekao: “One koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga!” (Junus, 26) I svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed Njegov rob i poslanik, ko ga bude slijedio, spasit će se i postići vječnu sreću. Neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, predvodnike i vođe muslimanskog ummeta.

O muslimani, bojte se Allaha, jer je bogobožnost najbolja poputnina, a pokornost Njemu najbolje je porijeklo i najbolja pripadnost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

O muslimani, edžel se približio, nadi je došao kraj, ljudska užad su “pokidana”, nastupilo je vrijeme polaska, prekidaju se veze i susreti među članovima porodice.

*Gledaj na dunjaluk očima onoga koji se oprašta od njega,
jer blizu je vrijeme putovanja i rastanka
svaka kuća, makar i dugo ostala na svojim temeljima,
jednog dana će se srušiti
voljeni će biti “otet” od onih koji su ga voljeli,
a smrt ne može vratar niti čuvar spriječiti
kako se možeš radovati dunjaluku i njegovim slastima,
o ti, čije su riječi i udisaji odbrojani!*

O muslimani! Uzimajući u obzir činjenicu da je dunjaluk kuća iskušenja, neugodnosti i pomućene radosti, u kojoj se čovjek bespoštedno bori za svoju egzistenciju i opstanak, trudi se i umara, trpi slabosti i bolesti, susreće sa neugodnostima, šejtanskim spletkama i uljepšavanjima grijeha sljedbenika zablude, Plemeniti, Milostivi i Uzvišeni pozvao je Svoje čestite robove vjernike

u Džennet, kuću istinske počasti, kuću mira i vječnog uživanja i kuću čistu od briga, tuge i nedaća, čistu od svih neugodnosti, nepravilnosti i iskušenja. Uzvišeni kaže: “Allah poziva u Kuću mira i ukazuje na Pravi put onome kome On hoće.” (Junus, 25)

*Ako ti dunjaluk, svom svojom širinom, postane tijesan,
i ne budeš na njemu imao svoju kuću
dodi u džennete vječnosti, jer oni su naš prvi dom, i u njima su šatori
u suštini, mi smo zarobljenici neprijatelja, da li
vidiš da se vraćamo u svoju domovinu.*

Džennet je kuća čiji užici nikada neće proći, i čije će se dobro stalno uvećavati, i koja je pripremljena, približena, ukrašena i primaknuta, iz počasti, bogobojaznima. Oni se u njoj neće bojati, neće osjećati ni strah, ni brige, u njoj neće biti ni vike, ni umora, ni siromaštva, ni duga, ni izlaska, ni rastanka, ni uništenja. Uzvišeni kaže: “... oni odatle nikada neće izvedeni biti” (El-Hidžr, 48).

Ko uđe u Džennet, uživati će vječno i nikada tegobe neće osjetiti. Njegova odjeća nikada se neće pohabati, niti će njegova mladost ikada proći. Dozivat će ih glasnik: “U njemu ćete vječno biti zdravi i nikada se nećete razboljeti; vječno ćete živjeti i nikada nećete umrijeti; vječno ćete biti mladi i nikada nećete ostariti i vječno ćete uživati i nikada tegobu nećete osjetiti.”

U Džennetu ima ono što oko vidjelo nije, što uho čulo nije, i ljudsko srce osjetilo nije. Uzvišeni kaže: “Edenski vrtovi u koje će ući oni i roditelji njihovi i žene njihove i porod njihov – oni koji su bili čestiti – i meleki će im ulaziti na svaka vrata: ‘Mir neka je vama, zato što ste trpjeli, a divno li je najljepše prebivalište!’” (Er-Ra’d, 23–24) Meleki će ulaziti kod njih, posjećivati ih, nazivati im selam i čestitati im. “Mir vama, od grijeha ste čisti, zato uđite u nj, u njemu ćete vječno boraviti!” (Ez-Zumer, 73) Kako je veličanstven ovaj doček i počast u Kući mira i uživanja!

Allah, Uzvišeni, reći će stanovnicima Dženneta: “O stanovnici Dženneta!”, a oni će reći: “Odazivamo Ti se, Gospodaru, i sretni smo zbog toga.” Reći će: “Jeste li zadovoljni?” Oni će reći: “Kako ne bismo bili zadovoljni a dao si nam ono što nisi dao nikome od Svojih stvorenja?” Allah, džellešānuhu, reći će: “Dat ću vam ono što je bolje od toga.” Oni će reći: “Gospodaru, a zar ima nešto bolje od ovoga što si nam već dao?” Reći će: “Dajem vam Svoje zadovoljstvo i nikada se na vas neću rasrditi.”

Uzvišeni kaže: “A i malo naklonosti Allahove veće je od svega toga.” (Et-Tevba, 72) Allahovo zadovoljstvo veće je od džennetskih bašči, rijeka, poklona, dvoraca i nakita. Što se tiče viđenja Allaha u Džennetu, to je cilj kojem teži svaki trudbenik i za koji se natječu oni koji žele da se natječu, i koji će biti uskraćen onima koji će od Gospodara svoga zaklonjeni biti i s Njegovih vrata otjerani. Uzvišeni kaže: “Toga dana će neka lica blistava biti, u Gospodara svoga će gledati.” (El-Kijama, 22–23) Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dva dženneta, čije su posude i sve što je u njima od srebra, i dva dženneta, čije su posude i sve što je u njima od zlata, a između njegovih stanovnika i gledanja u njihovog Gospodara samo je ‘odjeća gordosti’ na Njegovom licu, u Džennetu vječnosti.” (Muttefekun alejhi)

Suhejb, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada stanovnici Dženneta uđu u Džennet, Allah, dželleš'anuhu, reći će: ‘Želite li da vam povećam?’ Oni će reći: ‘Zar nam nisi ozario lica? Zar nas nisi uveo u Dženet i spasio od Vatre?’ A onda će On skinuti zastor sa Svoga lica, i njima neće biti data ništa draže od gledanja u lice njihovog Gospodara.” (Muslim)

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ako pitaš za *Dan povećanja*, povećanja od Silnog i Hvaljenog, i viđenju Njegovog lica, čistog od svake sličnosti i poređenja, kao što vidite sunce u podne i mjesec u noći uštapa, a što je zabilježeno i prenesno pouzdanim predanjem od istinoljubivog i iskrenog, i zapisano u sahihima, sunenima i musnedima, poslušaj o danu u kojem će reći glasnik: ‘O stanovnici Dženneta! Vaš Uzvišeni Gospodar poziva vas u posjetu, pa Mu se odazovite!’ Oni će reći: ‘Čujemo i pokoravamo se’, pa će pohitati u susret svom Gospodaru. Svi će se okupiti u prostranoj dolini i glasnik nikoga neće izostaviti. Gospodar će narediti da se tamo postavi Njegovo Prijestolje, a za njih će biti postavljeni minberi od svjetlosti, i minberi od bisera, i minberi od akvamarina, i minberi od zlata, i minberi od srebra. Oni na najnižem stepenu među njima sjedit će na dinamama od miska i neće vidjeti da je iko iznad njih u nagradi i darovima. Kada svi oni budu sjedili spokojni, zadovoljni i smireni, svako na svome mjestu, zovnut će ih glasnik: ‘O stanovnici Dženneta! Vi kod Allaha imate obećanje koje On želi prema vama ispuniti!’ Oni će upitati: ‘Šta je to? Zar nije osvijetlio naša lica, otežao naše vage (dobrim djelima), uveo nas i

Džennet i spasio nas od Vatre?’ Dok oni tako budu govorili, zablistat će svjetlo koje će obasjati Džennet, pa će podići svoje glave i ugledati Veličanstvenog, a sveta su Njegova imena, kako se uzdigao iznad njih. On će im reći: ‘O stanovnici Dženneta es-selamu alejkum!’ Ovaj pozdrav neće biti odvrćen ljepšim riječima od njihovih: ‘Allahumme entes-selamu ve minkes-selam, tebarekte ja zel-dželali vel-ikram! – Allahu! Ti si spas i od Tebe dolazi spas. Slavljen si, Veličanstveni i Plemeniti!’ Zatim će On reći: ‘Gdje su Moji robovi koji su Mi se pokoravali, a nisu Me vidjeli? Ovo je *Dan povećanja*, pa tražite od Mene.’ Tada će svi reći: ‘Mi smo zadovoljni Tobom, pa budi i Ti zadovoljan nama’, pa će On reći: ‘O stanovnici Dženneta, da nisam zadovoljan vama, ne bih vas ni nastanio u Svome Džennetu. Ovo je *Dan povećanja*, pa tražite od Mene.’ Tada će svi reći: ‘Pokaži nam Svoje lice da gledamo u njega.’ Gospodar će skinuti veo sa Svoga lica i pokazati im se, pa će ih prekriti Svojim svjetlom, zbog kojeg bi, da nije Uzvišeni Allah odredio da ne nastradaju (izgore), nastradali. Neće na tom mjestu niko ostati a da njegov Gospodar neće s njim razgovarati i da mu neće reći: ‘O taj i taj, sjećaš li se dana kada si uradio to i to?’ Podsjetit će ga na neke njegove grijehe na dunjaluku, pa će on reći: ‘Gospodaru, zar mi nisi oprostio?’ Allah će reći: ‘Da, Mojim oprostom postigao si ovaj stepen na kome se sada nalaziš.’”

Allahu ekber, Allahu ekber! Kakav će to užitek i počast biti! Vidjet će svoga Gospodara u Džennetu. Vidjet će Uzvišenog, Lijepog i Savršenog. Vidjet će Boga Koga su obožavali, slavili, veličali, i Kome su se klanjali i svojim licima na tlo padali. Koji je to užitek, blagodat, život, sreća, odlikovanje i odabir! Vidjet će Allaha, bez Čijeg spominjanja, zikra, ne bi bilo ljepote na dunjaluku, i bez Čijeg oprosta ne bi bilo ljepote na ahiretu, i bez Čijeg viđenja ne bi bilo ljepote u Džennetu.

Ogromna je naša čežnja za Kućom užitka u kojoj će muvehhidi – oni koji su istinski obožavali Allaha, vidjeti svoga Gospodara, On će im se pokazati, smijati, nad njima bdijeti i moći će Ga vidjeti svakog petka na brdu od kamfora, i približit će Mu se onoliko blizu koliko su žurili na džuma-namaz na dunjaluku. Sve što Ga više budu gledali, veća će biti počast prema njima.

Vidjet ćeš lice Gospodara, a divno li je Njegovo lice, ispunjeno ljubavlju i uzvišenošću!

O muslimani, ovo je užitak govora o gledanju u Allahovo lice, a kakav će tek užitak biti samo gledanje u Njegovo lice? Za taj užitak valja se pripremiti.

Allahu moj, počasti nas slašću gledanja u Tvoje plemenito lice, i čežnjom za susretom s Tobom, i sačuvaj nas nevolje koja će nam naškoditi i smutnje koja će nas u zabludu odvesti.

O muslimani, požurite s dobrim djelima, iskoristite svoje vrijeme, jer poslije blještavila, obilja, ugodnog života i smijeha dolazi smrt, uništenje i nestanak. Uzvišeni kaže: "I nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje." (Ali Imran, 133)

*Smrt su vrata na koja će svi ljudi ući,
da mi je samo znati, poslije vrata, koja je kuća?
Tvoja kuća bit će edenski perivoji,
ako budeš znao za Allaha i Njegovo zadovoljstvo, a u suprotnom je Vatra.
To su dvije kuće za ljude, nema treće,
zato dobro pogledaj koju ćeš kuću izabrati.*

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POŽURITE ALLAHU! (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs

27. redžeb 1439. po Hidžri / 13. april 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Tebe, Gospodaru naš, hvalimo, od Tebe pomoć i oprost tražimo i Tebi se kajemo. Allaha hvalimo i Njemu se zahvaljujemo. Sva Njegova stvorenja svjedoče Mu rububijet – da je On jedini Gospodar, i priznaju mu uluhijjet – božanstvenost. Hvala Allahu, Vlasniku dobrote i plemenitosti, Onome Koji je Svoja stvorenja obasuo blagodatima po Svojoj želji.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, riječima na kojima opstojе nebesa i Zemlja, i zbog kojih su stvorena sva stvorenja, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, čijom je poslanicom završen ciklus poslanstva, i koji je svojom sirom, životopisom i poslaničkom misijom usavršio moral i uredio ljudske ćudi, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu časnu porodicu, na njegove ashabe, najhrabrije ljude i vitezove istine, i na tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, ljudi, jer “onome ko se bude Allaha bojao – On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati” (Et-Talak, 5). Držite se čvrsto bogobojznosti, Allah vam se smilovao, jer ona je ponos, zaštita i sklonište na dunjaluku, ona je bogatstvo oba svijeta. Čvrsto se držite bogobojznosti, postići ćete ono što želite i čemu stremite.

O muslimani! Onaj ko temeljito razmišlja i promišlja o stanju današnjeg čovječanstva, obuzme ga strah i zbunjenost: cijeli svijet postao je jedno veliko bojno polje, poprište, ljudske veze u njemu su pokidane, presušila je duhovnost i svijetom je ovladao materijalizam, koji uništava vjeru u njenim temeljima i ruši njena osnovna učenja, izvitoperenim ideologijama i prikrivenom mržnjom, pod raznim bajracima i parolama – to su bajraci kufra. Da, ideologije imaju svoje bajrake! Koliko su samo otvorile vrata sumnjama u postojanje Stvoritelja

Zemlje i nebesa, i u Njegovo isključivo pravo na obožavanje. Da li je nekome moglo pasti na pamet da će katastrofa, koja je zadesila islamski ummet, doseći nivo negiranja Božije jednoće u nekim muslimanskim državama, ili direktnog pozivanja u herezu i negiranje postulata vjere?! Sve to dešava se u vremenu tektonskih poremećaja i konfrontacija globalnih razmjera, i u atmosferi progresivnog napredovanja koncepta “trgovanja vjerskim principima” u ime političkih i sektaških ideala, i pokušaja “svojanja” islama i porobljavanja umova njegovih sinova idejama “krajnosti” – pretjerivanja u vjeri i ekstremizma s jedne i slobodnog tumačenja vjere i vjerske raspuštenosti s druge strane.

Pred očima svjetske javnosti dešavaju se brutalni teroristički napadi hemijskim naoružanjem usmjereni protiv žena, djece i nezaštićenih civila, kao jedna od najstrašnijih manifestacija ljudske tragedije, cionističko sknavljenje i uzurpiranje muslimanskih svetinja, eskalacija sukoba paralelno s pokušajima uspostave globalnog mira i sigurnosti, mnogobrojne humanitarne katastrofe i širenje utjecaja zla i nasilja.

U vremenu naučnog progresa i otkrivanja novih dokaza o postojanju Allaha, džellešanuhu, za razumom obdarene, ovi zastrašujući vapaji skreću nam pažnju s mnogih nevolja i iskušenja koja nagrizaju tijelo islamskog ummeta i razbijaju njegovo jedinstvo. Sve ovo, Allah vas sačuvao i zaštitio, ukazuje na potrebu ili čak nužnost čovjekovog sklanjanja u Božije utočište, na potrebu “bijega” Allahu. Žurim Tebi, Gospodaru, i tražim Tvoje utočište, o Allahu! Uzvišeni kaže: “Zato požurite Allahu, ja sam vam od Njega da vas javno upozorim.” (Ez-Zarijat, 50)

Ljudi ne mogu bez svoga Stvoritelja i Gospodara, ni koliko je jedan treptaj oka, ili manje od toga. Ako je općeprihvaćena činjenica, kod muslimana, da je Allah, džellešanuhu, stvorio stvorenja da bi Ga obožavali, u skladu s tom činjenicom nameće se logično pitanje: mogu li Ga ispravno obožavati ako Ga nisu spoznali? Dakako, moraju Ga prvo spoznati kako bi, nakon toga, ostvarili najuzvišeniju mudrost i najveći cilj postojanja na ovom svijetu. Zaista je poražavajuća činjenica da čovjek, koji uživa mnogobrojne Božije blagodati, u svakom trenutku, ne poznaje svoga Gospodara, i da se ignorantski odnosi prema Njegovoj spoznaji i znanju o Njegovim lijepim imenima i savršenim svojstvima, od kojih u velikoj mjeri zavisi jačina njegovog vjerovanja i ubjeđenja. Rekao je Ibn Kajjim: “Znanje o Allahu osnova je znanja o svemu ostalom.”

Ebu Kasim el-Asfehani rekao je: “Muslimani trebaju spoznati Allaha, Njegova imena i svojstva, kako bi Ga istinski veličali i poštovali.”

*Radi Jednog, budi jedan, u jednoj misiji,
mislim na Put istine i imana.*

O muslimani! Allahova uzvišenost i veličina očituje se u Njegovim stvorenjima i savršenstvu Njegovog stvaranja. Njega slave nebesa i sve što je u njima, zvijezde i njihove galaksije, Zemlja i njeni stanovnici, okeani i ribe u njima, brda, drveće, životinje, visoravni i doline, voda i kopno, živo i mrtvo. Uzvišeni kaže: “Njega veličaju sedmera nebesa, i Zemlja, i oni na njima; i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga; ali vi ne razumijete veličanje njihovo. On je doista blag i mnogo prašta.” (El-Isra, 44)

On je Allah, Uzvišeni neka je, sveta su Njegova imena, nema boga ni gospodara osim Njega. Slavljen neka je Onaj Koji je vječno slavljen, i niko, osim Njega, nije dostojan slavljenja. Slavljen neka je Onaj Kojem ništa nije skriveno, svaka tajna je kod Njega javna.

O vjernici! Razmišljajte o Allahovim stvorenjima, Njegova znamenja ne mogu se izbrojati. Pogledajte u nebo i njegovu veličanstvenost, zvijezde i njihovu privlačnost, Sunce i njegovu ljepotu, planete i njihov sjaj, Mjesec u uštapu i njegovo blistanje, svemir i njegova prostranstva, oblake koji nose kišu, mora koja nose valove, kišu poslije kiše, čistu, kako teče u rijekama. Razmislite o ogromnim planinama, koje se izvijaju u nebo, postojane kroz milenije – slavljen neka je Uzvišeni Gospodar – i planetama i zvijezdama koje slave Allaha, u kružjećem kosmosu, i lebde. Svaka planeta ima svoju orbitu, i sistem u kojem se kreće. To je Allahovo djelo, Onoga Koji je sve savršeno stvorio. Zar pored Allaha postoji drugi bog? Zar pored Allah postoji drugi bog? Nema boga osim Njega, Savršenog Stvoritelja, Onoga Koji je svakoj stvari dao njen oblik i učinio je potpunom. Svemir, sa svojim prostranstvima, kazuje najljepšu priču iz mašte. Ko bude prolazio pored blagodati Milostivog, okrećući se od njih, jednog dana će ih sigurno izgubiti, a ko bude prolazio pored njih, zahvalan Stvoritelju, Allah će njemu zahvaliti i trajnim ih učiniti.

Sve spoznaje i znanosti male su i neznatne pred najčasnijim znanjem, znanjem o Allahu, slavljen neka je On, Koji je naredio Svom Poslaniku: “Znaj da nema boga osim Allaha!” (Muhammed, 19). Imam Taberi rekao je da to znači: “Znaj, o Muhammede, da nema boga, koji je dostojan obožavanja, i kojem je

dozvoljeno činiti ibadet, osim Allaha, Stvoritelja stvorenja, Vlasnika i Vladara svega što postoji, Kojem se sve pokorava.”

On je Allah, nema boga osim Njega. Najbolje i najvrednije što su ljudi spoznali jeste njihov Gospodar, Stvoritelj, i Njegova svojstva savršenstva, uzvišenosti i ljepote, koja samo Njemu pripadaju.

Časnost nauke je u časnosti onoga čemu ona naučava. Zato je znanje o Allahu najčasnija nauka. “Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u vlasti Njegovoj biti, a nebesa će u desnici Njegovoj smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim!” (Ez-Zumer, 67) Slavljén neka si, Gospodaru, ne obožavamo Te onako kako Te treba obožavati, i ne veličamo Te onako kako Te treba veličati.

*Razmišljaj o tragovima stvorenja, jer oni su,
od Uzvišenog Vladara, tebi poruka
u njima su, ako bolje pogledaš, znamenja,
a sve osim Allaha je zabluda.*

Naši dobri prethodnici, selefus-salih, dugo su stajali pred ovim, šerijatskim i kosmičkim, znamenjima, i razmišljali su o njima onako kako treba razmišljati, i samo su se Allahu klanjali, nikome i ničemu drugom.

Zbog toga su postigli u bogobožnosti i strahopoštovanju, predanosti i obraćanju Allahu ono što niko drugi nije postigao, ispunjavajući tako svoju obavezu tevhida, istinskog obožavanja Allaha, Božijeg isključivog prava kod Njegovih robova, i potiranja širka i praznovjerja.

Ebu Bekr es-Siddik, radijallahu anhu, “žalostivi” i “plačljivi” čovjek, pretekao je ummet svojim dubokim uvjerenjem i samouvjerenim svjedočenjem istine, a ne mnoštvom namaza i posta.

Omer el-Faruk, radijallahu anhu, imao je na svom licu dvije crne linije od mnoštva plača.

Muharib ibn Dessar, znameniti tabiin, ustajao je noću, kada svi spavaju, i govorio: “O Allahu, o Allahu! Ja sam mali čovjek, koga si Ti podigao, i Tebi pripada hvala; ja sam slabić koga si Ti osnažio, i Tebi pripada hvala; ja sam siromah koga si Ti opskrbio, i Tebi pripada hvala; ja sam prosjak kome si Ti

dao, i Tebi pripada hvala; ja sam bolesnik koga si Ti izliječio, i Tebi pripada hvala, i ja sam onaj čiju si dovu uslišio, i Tebi pripada hvala.”

Hvala Tebi, Gospodaru, onako kako Tebi dolikuje, nema boga osim Tebe. Moj razum i moje srce pripadaju mome Gospodaru. On je moja istinska ljubav i utjeha u životu. Gospodaru moj, Ti si dostojan svake hvale i veličanja. Uputi me da Ti zahvaljujem na najljepši način, a moje pohvale Tebi su Tvoja dobrota prema meni, i primjer jedne od mnogobrojnih blagodati. Uzvišeni kaže: “To vam je Allah, Gospodar vaš, nema drugog boga osim Njega, Stvoritelja svega; zato Njemu robujte; On nad svim bdi!” (El-En’am, 102)

Bojte se Allaha, Allahovi robovi, i samo Njemu činite ibadet i iskreno Mu očitujte vjeru, požurite Njemu, tražite od Njega pomoć, ponos i pobjedu, usrećit ćete se i spasiti na ovom i budućem svijetu. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema saučesnika; to mi je naređeno i ja sam prvi musliman.’” (El-En’am, 162–163)

O vjernici, općepoznata je činjenica i jasna stvar u vjeri da je poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, najbolji i najčasniji čovjek koji je obožavao i veličao Allaha. Njegov život je besprijekoran u svakom smislu, i objedinio je u sebi istinoljubivost, čast, dostojanstvo, snagu i veličinu ličnosti, plemenitost duše i temelje svakog dobra. On je bio potpuna ličnost u moralnom, duhovnom i fizičkom smislu, a njegove vrline su neizbrojive. Tako mi Allaha, Zemljom nije hodio čovjek poput njega i do Sudnjeg dana neće se pojaviti neko sličan njemu. On je na mjestu moga oca i majke!

O vjernici, sljedbenici najboljeg stvorenja, jedina alternativa postojećem stanju jeste oživljavanje i jačanje koncepta slijeđenja upute najboljeg i najodabranijeg od svih vjerovjesnika, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao jedinog ispravnog puta i obrasca, u kojem je eliksir i lijek za sve naše bolesti i jasni putokaz za naše živote. Samo njegovim slijeđenjem možemo postići najveće stepene ponosa i napredovati, uspjeti na dunjaluku i postići vječnu sreću na ahiretu, u vremenu udaljenosti ljudi od islama, širenja smutnji i modernističkog pristupa u tumačenju vjere, opsjednutosti praznovjermom i mitologijom, javnog propagiranja novotarije, smanjenja utjecaja vjere u svakodnevnom životu, običnim i svečanim prilikama, podijeljenosti i rascjepkanosti islamskog ummeta, po različitim osnovama, i opasnog medijskog rata koji se vodi protiv

islama i muslimana. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehе vam oprostiti!’ A Allah prašta i samilostan je. Reci: ‘Pokoravajte se Allahu i Poslaniku!’ A ako oni glave okrenu – pa Allah, zaista, ne voli nevjernike.” (Ali Imran, 31–32)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko uradi djelo koje nije od naše vjere, ono se odbacuje.” Slijedite Poslanika, u tome vam je spas, i čuvajte se stranputice i novotarije!

*O ti, koji tražiš put spasa, poslušaj savjet iskrenog savjetnika
čvrsto se drži Objave, u svim stvarima, a ne ukrašenih riječi maloumnika
slijedi Allahovu Knjigu i sunnet, sa istinom, poslanog Poslanika.*

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NEMARNOST LJUDI PREMA IBADETU U MJESECU ŠABANU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

4. šaban 1439. po Hidžri / 20. april 2018.

Hvala Allahu, Koji je učinio da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je Sunce izvorom svjetlosti učinio, a Mjesec sjajnim, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je On poslao s uputom i istinitom vjerom, kao donosioca radosnih vijesti i poslanika koji opominje, da, po Njegovom naređenju, poziva k Allahu, i kao svjetiljku koja sija. Neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe. Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, najljepša uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, najgore stvari su nove stvari u vjeri, svaka nova stvar u vjeri je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je Allahova oporuka prvima i potonjima: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O muslimani! Allah, džellešanuhu, ima “oduške” milosti za vas, pa se pripremite za njih, sezone dobra, pa ih potražite, i posebno vrijedna vremena, pa se trudite u njima. Ona su tu, pred vašim vratima, pa ih dočekajte onako kako i dolikuje, i njihovo vrijeme je nastupilo, pa ih iskoristite. To su trenuci koji prolaze poput treptaja oka, i izgubljen je onaj ko ih zanemari, a srećan je onaj ko ih “osvoji” i iskoristi u dobru. Uzvišeni kaže: “On čini da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran.” (El-Furkan, 62)

*Prošao je redžeb i ono što si u njemu uradio,
a ovo je mjesec šaban blagoslovljenio
ti koji upropaštavaš blagoslovljeno vrijeme,
ne znajući za njegovu svetost, osvijesti se i čuvaj se posrnuća!*

*Znaj da ćeš napustiti užitke, mimo svoje volje,
i da će smrt, ne pitajući te, izvesti te iz kuće tvoje!
Popravi koliko možeš svojih pogreški,
iskrenim pokajanjem i neka tvoja preokupacija bude
traženje spasa od Vatre rasplamsale,
najbolji grešnici su oni koji se trude da stvari poprave.*

Poštovani vjernici! Nastupio je mjesec šaban, a on je mjesec dobra i posebne vrijednosti, u kojem se traži milost, i u kojem se dobra djela uzdižu Gospodaru svjetova. Usama ibn Zejd, radijallahu anhumu, kazuje: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, nisam vidio da i u jednom mjesecu postiš onoliko koliko postiš u šabanu.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘To je mjesec prema kojem se ljudi odnose nemarno, između redžeba i ramazana, mjesec u kojem se uzdižu djela Gospodaru svjetova. Želim da moja djela budu uzdignuta Allahu dok postim.’”

Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je toliko da bi mi rekli neće prekinuti post, i ostavio bi post toliko da bi mi rekli da neće postiti. Nisam vidjela Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je postio cijeli mjesec osim ramazana, a poslije ramazana najviše je postio u šabanu.”

O vjernici! Šaban je mejdan, polje za pripremu i doček ramazana. Ljudskoj duši potrebna je kondicija, postepenost i priprema. Duhovno uzdignuće treba stepenice i preduslove. Duša možda stremlji visinama, ali tijelo je tromo i nepokretno. Vjernik se može umoriti od ibadeta, jer nije slijedio put umjerenosti i postepenosti, pa i izgubiti njegovu slast. Može osjećati pritisak zbog njega, ili ne biti u stanju ustrajati u ibadetu i tako propustiti veliko dobro. Kako je šaban uvod i priprema za ramazan, u njemu bi se musliman trebao posebno angažovati u ibadetima koji se obavljaju i u ramazanu.

Pozicija posta u šabanu u odnosu na ramazanski post je kao pozicija potvrđenih sunneta u odnosu na farz-namaze. Post u šabanu je priprema i dokaz žudnje za ramazanom, čiji se post ubraja u temelje islama. Post je jedan od najvrednijih i najuzvišenijih ibadeta i oblika pokornosti Allahu, džellešanuhu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svako čovjekovo djelo je njegovo, osim posta, on je Moj i Ja za njega nagrađujem. Post je zaštita, štit. Kada budete postili, nemojte govoriti ružne riječi i nemojte podizati glas. Ako vas neko uvrijedi ili nasrne na vas,

recite: 'Ja postim.' Tako mi Onoga u Čijoj je ruci Muhammedova duša, zadah iz usta postača ljepši je, kod Allaha na Sudnjem danu, od mirisa miska. Postač ima dvije radosti, kojima se raduje: kada nastupi iftar, raduje se iftaru, i kada sretno Gospodara, radovat će se svome postu."

O muslimani! Vrata dobra su otvorena, Allah, doista, neće dopustiti da propadne nagrada onome koji je dobra djela činio. Dobra djela nisu ograničena vremenom i mjestom, a vrste pokornosti Allahu su mnogobrojne i razlikuju se od vremena do vremena. Ne postoji posebna vrsta ibadeta i pokornosti u šabanu, nego je to mjesec u kojem se uzdižu djela Allahu, džellešanuhu, i zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preferirao post u ovom mjesecu.

O muslimani! Nemarnost je opaka bolest, zlo i nedaća, koja prekida vezu između čovjeka i njegovog Gospodara, tako da ne osjeća grijehe, ne čisti se od njihove prljavštine, ne kaje se, ne prepoznaje dobro i ne sprečava zlo. Dočeka odabrana i posebno vrijedna vremena, a on je u dubokom snu nemarnosti; ne opaža, vidi, ali ne uzima pouku, čuje savjete i opomene, ali oni ne dotiču njegovo srce.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podsticao je na post u mjesecu šabanu zbog toga što je većina ljudi nemarna prema ovom mjesecu. Rekao je: "To je mjesec prema kojem se ljudi odnose nemarno, između redžeba i ramazana." O ti koji sebi želiš dobro, skрати svoju nadu, probudi se iz nemara i pripremi se za obračun prije nego što nastupi edžel.

Uzvišeni kaže: "Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže, i ne skidaj očiju svojih s njih iz želje za sjajem u životu na ovome svijetu, i ne slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti." (El-Kehf, 28)

Poštovani vjernici! Allah, džellešanuhu, nije stvorio čovjeka i dao mu dug život osim s jednim razlogom – da bi se on što više trudio u pokornosti Njemu i klonio se grijeha. Uzvišeni kaže: "Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju." (Ez-Zarijat, 56)

On, Uzvišeni, učinio je određena vremena posebno vrijednim i blagoslovljenim, i ispunio ih blagodatima, blagoslovima, dobrotom i milošću, propisao je u njima posebne propise, dužnosti i pobožna djela, i dozvolio je Svojim robovima da u njima traže svako dobro, i zato tražite dobro u svim vremenima, i

prepustite se blagoslovima Allahove milosti, jer Allah, džellešānuhu, ima Svoje blagoslove kojima obasipa onoga koga On želi.

O vjernici! O vi koji istinski vjerujete u jednoga Boga, šejtan je vaš otvoreni neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte! On će dati sve od sebe da u ovim blagoslovljenim vremenima ljude zavede s Pravog puta, da se ispriječi između njih i Allahove milosti i oprosta, odvraća ih od pokornosti njihovom Gospodaru, i upropasti sve njihove prilike za postizanjem velikog dobra. Neke ljude će zavesti sumnjama, neke strastima i prohtjevima, a neke novotarijama, tako da će im blagoslovljeni i od Allaha posebno nagrađeni trenuci proći u novotarijama i sumnjivim stvarima.

O muslimani! Vi u Allahovom Poslaniku imate najljepši uzor, za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu. Svako djelo koje on nije činio, bit će odbijeno. Držite se čvrsto sunneta, držite se čvrsto sunneta, jer svaka nova stvar u vjeri je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

Poštovani vjernici! Onaj ko ima neispoštenih dana od prošlog ramazana, neka požuri da ih naposti prije nastupanja novog ramazana, jer ostalo je još malo vremena, a obaveza je muslimana da propuštene dane ramazana naposti na vrijeme. Požurite s činjenjem dobrih djela, i požurite ka oprostima svoga Gospodara i Džennetu prostranom kao nebesa i Zemlja.

O muslimani! Allah vam je objavio najbolju od svih knjiga, poslao vam najodabranijeg od svih poslanika, usavršio je vašu vjeru, zadovoljan je njome i uzdigao ju je iznad svih vjera i upotpunio je Svoju blagodat: "Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera." (El-Maida, 3)

Zadovoljni smo Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhammedom kao vjerovjesnikom i poslanikom, i molimo Allaha da nas učvrsti, na tome, postojanom riječju na ovom i budućem svijetu, da nas sačuva iskušenja, vidljivih i skrivenih, da nam podari da slijedimo sunnet, da nas spasi nemara i poniženja, uputi nas na činjenje dobra u šabanu i poživi nas do ramazana!

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OPASNOST DUGA I ZADUŽIVANJA (MEKA)

Hatib: dr. Halid ibn Ali el-Gamidi

11. šaban 1439. po Hidžri / 27. april 2018.

Hvala Allahu, Koji je upotpunio Svoju blagodat prema nama, propisao nam šerijat iz dobročinstva prema nama i obasuo nas Svojom plemenitošću i blagodarnošću. Hvalim Ga, zahvaljujem Mu se, veličam Ga i slavim.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Koji je Svojom milošću i znanjem obuhvatio svaku stvar i svakoj stvari broj odredio, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, Njegov rob i poslanik, najbolji vjerovjesnik i opominjač, najčasniji poslanik i donosilac radosnih vijesti, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu čistu porodicu, supruge i potomstvo, i na njegove plemenite ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, o muslimani, stidite se svoga Gospodara onako kako Ga se treba stidjeti, čuvajte svoje tijelo od grijeha, sjećajte se smrti i iskušenja i “znajte da život na ovome svijetu nije ništa drugo do igra, i rasonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imcima i brojem djece!” (El-Hadid, 20), i da “Allah poziva u Kuću mira i ukazuje na Pravi put onome kome On hoće” (Junus, 25).

O vjernici! Kod Allaha, džellešanuhu, na Sudnjem danu, bit će tri vrste registara, zapisanih djela: registar koji On nikada neće oprostiti, a to je registar širka, pripisivanja druga Allahu; registar za koji On neće mariti, a to je nepravda koju je čovjek sam prema sebi učinio, tj. grijesi koji su između njega i njegovog Gospodara; i registar iz kojeg Allah neće izostaviti ništa, a to je registar uzurpiranih prava i nepravdi prema drugim ljudima, i ovaj registar Allah, džellešanuhu, neće zatvoriti sve dok ljudi jedni od drugih ne namire svoja prava, i dok svakom ne bude vraćeno njegovo pravo, pa čak i životinje Allah neće pretvoriti u zemlju sve dok bezroga ovca ne bude namirila svoje pravo od rogate ovce. Ovo je potpuno izvjesno, i ovoga bi se se trebao plašiti svaki iskreni musliman, i nastojati da s ovog svijeta ode čist od ljudskih potraživanja i prava, i “lahkih” pleća, neopterećenih ljudskim hakovima i čašću, gladnog stomaka

od njihovog imetka. Jedan od najrasprostranjenijih oblika povrede ljudskih hakova jeste nepravedan i nemaran odnos prema dugovanjima. Ovaj problem poprimio je široke razmjere, u muslimanskim i nemuslimanskim društvima, i gotovo da nema čovjeka koji nije ili vjerovnik ili dužnik, i zato je neophodno da iskreno zastanemo kod ovog problema, podsjetimo se i međusobno savjetujemo. Mnogi ljudi ogriješili su se o sebe i učinili su sebi nepravdu otvaranjem vrata duga, zajma, i požurili su u onome u čemu je poželjna strpljivost i suzdržanost. Nakon što su olakšane procedure za izdavanje kredita, ljudi su u tome vidjeli priliku za rješavanje svojih finansijskih problema, bez detaljnijeg razmatranja, razmišljanja i poznavanja šerijatskih propisa, i vrlo lahkomišleno se uvukli u probleme, dugovanja i hakove od kojih su bili mirni i sigurni. Obaveza je muslimana da strogo vodi računa o svojim obavezama i da ne preuzima na sebe ništa od ljudskih hakova i imetka, jer su ljudski hakovi predmet potraživanja, svađe i sudskog sporenja, i ako se čovjek i spasi od odgovornosti na dunjaluku, sigurno se neće spasiti od odgovornosti pred Pravednim Sucem na ahiretu. Allah, džellešānuhu, presudit će svakom zulumčaru i svakom nemarnom koji se neodgovorno odnosio prema ljudskim hakovima, i uz svakog vjerolomnika, na Sudnjem danu, bit će podignuta zastava i kazat će se: “Ovo je vjerolomstvo toga i toga.”

Poštovani vjernici! Pitanje duga, kod Allaha, džellešānuhu, vrlo je ozbiljno pitanje. Najduži ajet koji je Allah, džellešānuhu, objavio u Kur'anu, u suri El-Bekara, jeste ajet o dugu. Potvrđeno je vjerodostojnim putem da se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često utjecao Allahu, džellešānuhu, od “tereta duga, potčinjenosti ljudima, griješenja i štete”. Zabilježeno je u Ahmedovom “Musnedu” da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio: “Slavljen neka je Allah, kako su samo strogi ajeti koji su objavljeni o dugovanju. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, kada bi čovjek poginuo na Allahovom putu, pa potom bio proživljen i poginuo još dva puta, ne bi ušao u Džennet dok se ne izmiri njegov dug.” U “Musnedu” se također bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odbio klanjati dženazu čovjeku zbog duga od dva dinara, sve dok njegov dug nije preuzeo Ebu Katada, radijallahu anhu. Kada je Ebu Katada izmirio njegov dug, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tek sada ohladila se njegova koža.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je bratu

jednog umrlog ashaba: “Tvoj brat je zadržan u kaburu zbog duga, pa izmiri njegov dug.” (Ahmed, “Musned”)

Ebu Davud bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko umre a iza sebe je ostavio dug, na Sudnjem danu neće ga moći izmiriti dinarima i dirhemima, nego dobrim i lošim djelima.” Šehidu koji pogine na Allahovom putu bit će oprošteni svi grijesi, osim duga, kao što se navodi u Muslimovom “Sahihu”.

O muslimani, cilj ovih striktnih i strogih propisa i normi o dugu i zaduživanju jeste isključivo zaštita ljudskih interesa i prava od povrede i uzurpacije, a općepoznata je stvar da islamski vjerovjesnik štiti pet temeljnih, univerzalnih vrijednosti, a jedna od tih vrijednosti jeste imetak. Cilj je, također, spriječiti situaciju u kojoj bi vlasnici imetka, zajmodavci, postali taoci svojih dužnika, zapletenih u mrežu vlastitih dugova, što može imati nesagledive posljedice po pojedinca i zajednicu.

S druge strane, dužnik osjeća veliki strah i duševnu nesigurnost zbog nezimrenog duga, prilikom svakog susreta sa zajmodavcem, kada istekne rok za izmirenje duga, što potvrđuju i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ne izlažite se strahu zbog duga.” (Ahmed) Ovim riječima Poslanik nas poziva da se bespotrebno ne zadužujemo i ne izlažemo strahu zbog posljedica i obaveza koje dug sa sobom nosi. U pojedinim situacijama dužnik će se koristiti lažima, kršenjem date riječi, izbjegavanjem susreta sa zajmodavcem, pa čak i lažnim dokazima o nemogućnosti plaćanja, samo kako bi izbjegao obavezu vraćanja duga. Buhari bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada se zaduži, čovjek laže i ne ispunjava obećanje.”

Zna se desiti da dužnik većinu svoje mjesečne plaće (po)troši na vraćanje duga, i ne preostaje mu ništa drugo nego da traži nove pozajmnice, nova zaduženja, i tako postaje talac vlastitog duga.

Konstantno zaduživanje vid je samoponižavanja, a vjerniku ne dolikuje da samog sebe ponižava pred ljudima. Većina dužnika pati od duševne tjeskobe, napetosti i depresije, a neki, zbog duga, izgube i zdravlje. Dug može biti uzrokom zapostavljanja vjerskih obaveza, dobrih djela i dobročinstva.

Neko od selefa, prvih generacija muslimana, kazao je: “Dug nikada nije ušao u ljudsko srce a da iz njega nije potisnuo dio pameti koji se više nikada

neće vratiti.” Dug je briga noći i poniženje dana. Davno je rečeno: “Ne postoji briga osim brige duga.”

Vladar pravovjernih Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, rekao je: “Čuvajte se duga, jer njegov početak je briga, a njegov kraj je ‘rat’.” Razlog zbog kojeg je Omer, radijallahu anhu, dug nazvao “ratom” jeste taj što je nemaran odnos prema dugu jedan od najvećih uzroka udaljavanja, svađe i kidanja rodbinskih i prijateljskih veza. Dužnički sporovi često imaju i svoj sudski epilog, što može izazvati velike neprijatnosti i duboku duševnu bol.

O muslimani, obaveza je svakog muslimana da se, koliko je to moguće, suzdržava od uzimanja tuđeg imetka i da ne otvara sebi vrata duga, kako bi se sačuvao njegovih negativnih posljedica i neprijatnih situacija na ovom i budućem svijetu, i da navikava sebe i svoju porodicu na skromnost, strpljivost i zadovoljstvo nafakom koju im je Allah dodijelio. Nema većeg blagoslova od blagoslova skromnosti, središnjosti i umjerenosti u raspolaganju imetkom.

Musliman se, također, treba čuvati rasipništva i trošenja imetka u ono od čega nema nikakve koristi, osim prestiža, hvalisanja, gomilanja i praćenja savremenih potrošačkih trendova, što i jeste jedan od najvećih razloga zaduživanja većine ljudi.

Pored svih navedenih činjenica, potrebno je naglasiti da šerijat nije apsolutno zabranio zaduživanje i potpomaganje tuđim imetkom, nego je dao korisne smjernice koje bi trebale pomoći muslimanu da se sačuva negativnih i tragičnih posljedica zaduživanja, a one se ogledaju u sljedećem:

1. Musliman treba strogo paziti da se ne zadužuje osim u dozvoljene svrhe, i kada za tim postoji opravdana potreba, i da izbjegava zaduživanje zbog nepotrebnih stvari ili stvari koje su zabranjene šerijatom. Ukoliko se odluči na taj korak, obavezan je donijeti čvrst nijet i odluku da će vratiti dug njegovom vlasniku, jer je čvrsta namjera vraćanja duga i njegovo korištenje u dozvoljene svrhe jedan od ključnih razloga Allahove pomoći dužniku u vraćanju duga, kao što bilježi Ibn Madža od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Allah je uz dužnika sve dok ne vrati dug, osim ako se zadužio zbog nečeg što Allah prezire.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Nema nijednog dužnika za kojeg Allah zna da želi vratiti dug a da On neće izmiriti njegov dug.” Ako je musliman prinuđen da uzme dug, neka to učini na dozvoljen i propisan način, u kojem neće biti sumnjivih stvari, prevare, lukavstva radi

ostvarivanja koristi i kamate i sl. Onaj ko se zaduži zbog harama, ostat će bez Božije pomoći i podrške, sličan onome koji se od užarenog pijeska štiti vatrom.

2. Dužnik i zajmodavac nastojat će da ugovor o dugu verifikuju u pismenoj formi i uz prisustvo svjedoka, kao što to nalaže “ajet o dugu”, i neće se ustručavati da od druge strane traže zapisivanje, bio on mali ili veliki, jer to je kod Allaha ispravnije, i prilikom svjedočenja jače i pouzdanije.

3. Dužnik će učiniti sve da dug vrati u dogovoreno vrijeme, i da se što prije riješi odgovornosti duga, jer smrt dolazi iznenada, a nepredvidive situacije su mnogobrojne. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najbolji Allahovi robovi jesu oni koji izvršavaju svoje obaveze i drže se ugovora.” (Taberani, Ebu Nuajm) Dakle, najbolji su oni koji daju ljudima njihova prava, hakove. Nije dozvoljeno odugovlačiti s izmirenjem duga ako su se stvorili uslovi za njegovo izmirenje, jer se na taj način čini direktna šteta zajmodavcu, koji zaslužuje svako poštovanje i da se na njegovo dobročinstvo uzvрати izmirenjem duga na vrijeme, a ne odugovlačenjem i lukavstvom koje u suštini ukazuje na pokvarenu narav. Odugovlačenje s izmirenjem duga, sa šerijatskog stanovišta, tretira se kao nepravedno postupanje, zulum, kojim Allah nije zadovoljan, kao što se prenosi u vjerodostojnom hadisu: “Kada imućni čovjek odugovlači vraćanje duga, to je nepravda, zulum.” U “Musnedu” se bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nagrada za zajam je zahvalnost i izmirenje”, tj., zahvalnost zajmodavcu postiže se zahvalnošću i spominjanjem po dobru pred ljudima, i požurivanjem sa izmirenjem duga.

O muslimani! Onaj ko se zaduži zbog potrebe i učini to na propisan i dozvoljen način, i bude odlučan u vraćanju hakova njihovim vlasnicima, neka se nada Allahovoj pomoći i podršci, Allah će biti uz njega sve dok ne vrati dug, a onaj koga pritisnu i opterete dugovi, neka često čini istigfar, traži oprost od Allaha, i ustrajno moli Allaha, džellešanuhu, da mu pomogne u vraćanju duga i neka ustrajno uči veličanstvenu dovu, kojoj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podučio Aliju ibn Ebu Taliba, kao što se navodi u “Musnedu” da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Aliji: “Hoćeš li da te podučim riječima zbog čijeg će izgovaranja Allah izmiriti tvoj dug makar on bio veličine brda Sabir? Reci: ‘Allahummekfini bi halalike an haramike, ve agnini bi fadlike ammen sivake! – Gospodaru, zaštititi me halalom od harama, i učini me neovisnim, Svojom dobrotom, od svih drugih i svega drugog!’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podsticao je vjernike da se, kada im se desi neko iskušenje ili nevolja, iskreno obrate Allahu, džellešānuhu, Jedinom, i nikome drugom, i Allah će preuzeti na Sebe njihovu brigu, jer On je Neovisni i Svemogućí, i neka se nadaju brzoj pomoći i otklanjanju nedaće. Tirmizi bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Koga zadesi oskudica i on se pojada ljudima, njegova potreba neće biti ispunjena, a koga zadesi oskudica i on se pojada Allahu, neka se nada Božijoj opskrbi, koja će mu doći prije ili kasnije.”

Dužnik će voditi računa o načinu raspolaganja imetkom, držati se principa umjerenosti u trošenju, postupati mudro i racionalno, davati prednost prioritetima, kako bi stvorio uslove za izmirenje dugova i vraćanja ljudskih hakova. U Buharijevom “Sahihu” bilježi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko od ljudi bude uzimao imetak (dug), s namjerom da im ga vrati, Allah će izmiriti njegova dugovanja, a ko bude uzimao imetak s namjerom uništenja, Allah će njega uništiti.”

Savršenstvo, ljepota i univerzalnost šerijata ogleda se, između ostalog, u propisima i etičkim normama, koji su utemeljeni s ciljem zaštite ljudskih hakova i imetka, i kao što propisuje korisna uputstva za dužnika, kako bi postigao Božiji blagoslov i na najbolji način iskoristio dug, isto tako podstiče imućne ljude da ne uskraćuju siromašnima i potrebnima Allahovo dobro, imetak, koje im je On dao, kada im se ponizno obrate, jer je otklanjanje nedaća, unošenje radosti u srca, pomaganje i korištenje ljudima jedan od najčasnijih ibadeta kod Allaha. Allah je u pomoći Svome robu, dok je on u pomoći svome bratu. To je jedan od oblika društvene solidarnosti i potpomaganja u dobročinstvu i bogobožnosti.

Zajmodavac će nastojati da očisti svoje djelo od bilo kakvih primjesa rijaluka, pretvaranja, licemjerstva i hvalisanja i da njegov nijet bude isključivo Allahova nagrada. Uzvišeni kaže: “Mi vas samo za Allahovu ljubav hranimo, od vas ni priznanja ni zahvalnosti ne tražimo!” (El-Insan, 9)

Zajmodavac, također, ima obavezu da bude strpljiv, da ne prigovara dužnicima, da se ne hvali(še) učinjenim dobrim djelom, da dužnicima ostavi dovoljno vremena za vraćanje duga, da ih ne uznemirava potraživanjem duga ukoliko ne postoje indicije njihovog namjernog odugovlačenja ili prevare, i lijepo je da, ukoliko zatraže od njega odgodu zbog nemogućnosti vraćanja

duga ili potrebe, prihvati njihove molbe, a još vrednije, časnije i plemenitije je da im oprosti dug, djelimično ili u cijelosti. U Muslimovom “Sahihu” bilježi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko dâ odgodu siromahu, ili mu oprosti dug, Allah će ga natkriti Svojim hladom na dan kada neće biti drugog hlada.” Ahmed bilježi u “Musnedu” da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko dâ odgodu siromahu, za svaki odgođeni dan bit će mu upisana sadaka u iznosu duga.” U drugom rivajetu stoji: “Imat će dvostruku nagradu”, tj. za svaki odgođeni dan bit će mu upisan dvostruki iznos duga. U dva “Sahiha” bilježi se se da je neki čovjek davao pozajmice ljudima i kada bi mu došao siromašan čovjek, govorio je svojim slugama: “Oprostite mu dug, možda i Allah oprosti nama.” Kada je umro i sreo Allaha, On mu je oprostio.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POVEZANOST VJEROVANJA I DJELOVANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulabari ibn Avad es-Subejti

18. šaban 1439. po Hidžri / 4. maj 2018.

Hvala Allahu, Koji otklanja nedaće, hvalim Ga, slavljen neka je, i zahvaljujem Mu na mnogobrojnim blagodatima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je Svojim robovima propisao vjeru koja uspostavlja univerzalne vrijednosti, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, Njegov rob i poslanik, vodio ummet, svojom uputom, do najviših visina, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i njegove ashabe nosioce svakog dobra i ambicioznosti.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Allah, džellešanuhu, objavio je Svoju plemenitu Knjigu kao uputu čovječanstvu. Njegove sure su svjetlo, a ajeti pojašnjenje. Kur'an je iskreni pomagač i nepresušni i nepomućeni izvor, u kojem svaki čovjek može pronaći ono što traži: zabrinuti olakšanje, a tužni utjehu.

Jedan od prekrasnih kur'anskih dragulja i rijetkih bisera je sura El-Maun. “Znaš li ti onoga koji onaj svijet poriče? Pa to je onaj koji grubo odbija siročce, i koji da se nahrani siromah – ne podstiče. A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju, koji se samo pretvaraju i nikome ništa ni u naručje ne daju!” (El-Maun, 1–7)

Veličanstvena sura, u svojoj strukturi, koja pojašnjava neraskidivu vezu između vjerovanja i djelovanja, ponašanja.

Riječima: “... onoga koji onaj svijet/vjeru poriče” ukazuje se na onoga koji poriče Božiju nagradu i kaznu, i polaganje računa, i u čijem se srcu nije učvrstilo vjerovanje u Sudnji dan. Pokvarenost srca vodi lošim djelima, a loša djela ukazuju na pokvarenost srca. Zašto se kaže za njega da poriče “dîn – vjeru”? Zato što nikada u svom životu nije uradio ono što vjera zahtijeva od njega.

Kao da je priznao vjeru jezikom, potvrdio je srcem, ali nikada nije podstakao svoju dušu i uskladio svoje ponašanje sa značenjima, vrijednostima i vrlinama vjere, nikada nije išao putem Kur'ana, a svi znamo da je iman izgovor jezikom, potvrda srcem i činjenje, djelovanje udovima. Onaj čije je vjerovanje u polaganje računa, nagradu i kaznu slabo, on poriče vjeru, njegovo srce zahvatila je tvrdoća, postalo je kruto i "suho".

Od svojstava ove vrste ljudi je da "grubo odbijaju siročće", tj. ponižavaju ga i povređuju. Svojim slabim vjerovanjem nisu u stanju promijeniti svoj život nabolje i sačuvati se loših djela. Koja je vrijednost vjere ako se njeni tragovi ne pokazuju u ponašanju i djelovanju? Koje je značenje imana ako on ne potiče u čovjeku osjećaj za druge, kroz činjenje dobročinstva i nahrinjivanje siromaha, i podsticanje da se nahrani siromah? Vjerovanje u proživljenje, nagradu i kaznu na budućem svijetu istinska je unutrašnja snaga, koja dušu podstiče na činjenje dobrih djela, sve dok to ne postane njena ćud, narav. Ako se duša odgaja u okrilju ovih vrijednosti, ona se pročisti, i hrli dobru bez ikakvog napora. Tvrdoća srca vodi nemaru i poricanju vjere i Sudnjeg dana, a lijek za to spomenut je u hadisu najboljeg čovjeka, poslanika ljudskom rodu, kada mu je došao neki čovjek i požalio se na tvrdoću srca, pa mu je on rekao: "Pomiluj jetima po glavi i nahrani siromaha."

Riječi Uzvišenog: "... i koji da se nahrani siromah – ne podstiče", ukazuju na to da se od muslimana traži da podstiče druge na davanje i dobročinstvo, a to ga ne oslobađa odgovornosti ličnog zalaganja i pomaganja slabih i nejakih, siročadi, siromašnih i dr., pazeći da ne povrijedi njihovo dostojanstvo i ne slomi njihova srca. Uzvišeni kaže: "Lijepa riječ i izvinjenje vredniji su od milostinje koju prati vrijeđanje." (El-Bekara, 263) Najvredniji oblik dobročinstva je da im se obezbijede osnovne životne potrepštine, i olakšaju uvjeti za stručnu obuku i zaposlenje nezaposlenih.

Riječi Uzvišenog: "A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju", tj. oni obavljaju namaz samo formalno, njihov namaz nema dušu, suštinu, i manjkav je. Neki čovjek ušao je u džamiju i klanjao, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, sjedio je u jednom kraju džamije. Kada je obavio namaz, došao je kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i nazvao mu je selam, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mu je: "Vrati se i ponovo klanjaj, jer nisi klanjao." Ko bolje razmisli o stanju onih koji nemaju samilosti

prema siročadima, ne daju hranu siromasima, varaju, lažu i čine nepravdu, naći će da su takvi ljudi nemarni prema namazu, a onaj ko je nemaran prema namazu, prema drugim obavezama je još nemarniji. Kada ibadet izgubi svoju suštinu i smisao, postaje puka forma, pokreti koji ne potiču i ne jačaju vjervanje u srcu, ne popravljaju ponašanje, nego ostavljaju vrlo slab ili nikakav trag na čovjekov život.

Tekstovi iz Kur'ana i sunneta obrazložili su utemeljenost ibadeta i pojasnili su njihove intencije. Ibadeti imaju utjecaj na život ljudi i stanje društva. Oni su svojevrsna odgojna škola. Uzvišeni kaže: "... i obavlaj molitvu, molitva, zaista, odvraća od razvrata i od svega što je ružno; obavljanje molitve je najveća poslušnost! A Allah zna šta radite" (El-Ankebut, 45). Uzvišeni je za post rekao: "O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili." (El-Bekara, 183)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko ne ostavi lažno svjedočenje i postupanje po njemu, Allah, dželleš'anuhu, nema potrebe da on, zbog Njega, ostavi hranu i piće." O zekatu Uzvišeni kaže: "Uzmi od dobara njihovih zekat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš" (Et-Tevba, 103), a za hadž je rekao: "Do Allaha neće doprijeti meso njihovo i krv njihova, ali će Mu stići iskreno učinjena dobra djela vaša (vaša bogobojaznost)" (El-Hadžždž, 37). Namaz je posljednje što će se izgubiti od vjere, i kada se on izgubi, nestat će vjere u cijelosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Karika islama kidat će se jedna po jedna, pa kada se god koja prekine, ljudi će se hvatati za sljedeću. Prvo što će se izgubiti od islama jeste islamska vlast, a zadnje što će ostati od vjere jeste namaz."

Ako se čovjek uspije izboriti sa bolešću nemarnog odnosa prema namazu, ostaje mu još, a na to ga podsjeća i sura El-Maun, da svoje srce zaštiti od rijaluka, pretvaranja. Uzvišeni kaže: "... koji se samo pretvaraju", tj. koji obavljaju namaz i druge ibadete radi nekoga ili nečega drugog, a ne radi Allaha, i koji traže zadovoljstvo ljudi, a ne Allaha. Ovaj ajet uči nas da nijet u kojem ima primjese rijaluka pretvara dobro djelo u grijeh, zbog kojeg njegov počinitelj zaslužuje "vejl" – svaki prezir i kaznu. Uzvišeni kaže: "A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju, koji se samo pretvaraju." Tako je sa čovjekom u čijem srcu nema ihlasa – iskrenosti: njegove

riječi nemaju nikakvu vrijednost, ibadet ne ostavlja nikakav trag na njegovo ponašanje, njegovo djelo neće biti primljeno i njegova duša neće biti očišćena.

Jedan od najvažnijih ključeva uspjeha na ovom svijetu jeste sputavanje strasti rijaluka, potpunom predanošću Allahu, posvećivanjem svih ibadeta isključivo Njemu i njihovo čišćenje od svih dunjalučkih ambicija, profita, strasti, položaja, imetka, popularnosti, pozicije u srcima ljudi, traženja hvale ili bijeg od ukora. U poznatom hadisi-kudsiju, Uzvišeni kaže: “Ja sam najneovisniji o tome da Mi ljudi nekoga pridruže kao druga. Onaj ko učini neko djelo i u njemu Mi pridruži druga, ostavit ću i njega i njegovo djelo.”

Posljednji ajet u ovoj suri rasvjetljava važnost institucije lijepog ponašanja u društvu i upozorava na posrtanje u davanju i dijeljenju imetka. Uzvišeni kaže: “... i nikome ništa ni u naruč ne daju”, tj. ne daju nikome stvari koje ljudi, u skladu s običajima, posuđuju jedni drugima i daju ih na korištenje. Prema tome, oni ne postupaju ispravno u ibadetu prema Gospodaru, i ne čine dobro ljudima, uskraćujući im ono što bi im moglo biti od koristi i pomoći. Njihova suzdržanost prema zekatu i drugim oblicima dobročinstva još je veća. “Znaš li ti onoga koji onaj svijet poriče? Pa to je onaj koji grubo odbija siročce, i koji da se nahrani siromah – ne podstiče. A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju, koji se samo pretvaraju i nikome ništa ni u naručje ne daju!” (El-Maun, 1–7)

Donosite salavate na poslanika Pravog puta, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VJEROVANJE U ALLAHOVA LIJEPA IMENA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
25. šaban 1439. po Hidžri / 11. maj 2018.

Hvala Allahu Uzvišenom i Velikom. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga ni na ovom ni budućem svijetu, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i odabrani poslanik i vjerovjesnik. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svog Poslanika, i njegovu časnu porodicu i ashabe, nosioce znanja i bogobojažnosti.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobojažnost. Uzvišeni kaže: “A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim. To su, eto, Allahovi propisi, koje vam On objavljuje. A onome ko se bude Allaha bojao – On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati.” (Et-Talak, 2–3)

Poštovani vjernici! Vjerovanje u Allahova lijepa imena i savršena svojstva jedna je od kategorija tevhida – čistog vjerovanja u Allahovu jednoću, i nužnih posljedica vjerovanja u Allaha. Znanje o Allahovim imenima, spoznaja Njegovih imena i obožavanje Allaha na temelju njih, zauzima vrlo visoku poziciju u islamu. Vjernik potvrđuje Allahu Uzvišenom lijepa imena i savršena svojstva kojima se On opisao u Kur'anu i kojima Ga je opisao Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bez upoređivanja tih svojstava sa svojstvima Njegovih stvorenja, bez raspravljanja o njihovoj kakvoći, na način kako to čine antropomorfisti i bez izvrtanja njihovog značenja.

Vjernik, također, odriče Allahu, džellešanuhu, svojstva, mahane i nedostatke, koji Mu ne priliče, ali bez negiranja svih svojstava, nego samo onih koja je On negirao i koja je negirao Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Ova sažeta negacija sadrži potvrđivanje Njegovog savršenstva. Tako, naprimjer, riječi Allaha, džellešanuhu: “Njemu ne može ništa, ni trunčica jedna ni na nebesima ni na

Zemlji, izmaći” (Saba, 3) potvrđuju savršenstvo Njegovog znanja, a riječi: “i nije Nas ophrvao nikakav umor” (Kaf, 38), potvrđuju savršenstvo Njegove moći.

Takvo vjerovanje u skladu je sa šerijatskim tekstovima, i u njemu nema izvrtanja, raspravljanja o kakvoći, negiranja i upoređivanja. Allahu niko i ništa nije slično, u biću, svojstvima i djelima. On posjeduje svojstva apsolutnog savršenstva. Njegova svojstva, Njegova imena i Njegova djela su savršeni. “Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi.” (Eš-Šura, 11). Ibn Abdullberr, Allah mu se smilovao, rekao je: “Sljedbenici sunneta jednoglasno priznaju Allahu sva svojstva koja su navedena u Kur’anu i sunnetu, vjeruju u njih, potvrđuju ih kao svojstva koja imaju stvarno značenje, a ne metaforičko, s tim da ne raspravljaju o njihovoj kakvoći i ne ograničavaju ih na određeno značenje. Imam Malik upitan je za riječi Allaha, džellešānuhu: “Milostivi se iznad Arša uzvisio” (Taha, 5), kako se uzvisio, pa je odgovorio: “Uzdizanje je poznato (u arapskom jeziku), njegova kakvoća ili bit je nepoznata, vjerovanje u to je obaveza, a pitanje o tome je novotarija.” Slično se prenosi od Ummu Seleme i šejha imama Malika po imenu Rebija.”

Allahova lijepa imena i savršena svojstva osnova su Njegovog obožavanja, na Njemu prikladan način, slavljenje Njegove svetosti, hvaljenje i zahvaljivanje. Uzvišeni kaže: “Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima” (El-Araf, 180), čime nam ukazuje na to da Ga zovemo dovom ibadeta i dovom molbe, tako što ćemo u svakoj dovi spomenuti Njegovo ime koje odgovara vašoj potrebi. Naprimjer, reći će: “Allahu moj, oprosti mi i smiluj mi se, jer Ti si Onaj Koji mnogo prašta i Koji je milostiv! O Ti koji primaš pokajanje, primi moje pokajanje; o Ti koji opskrbu daješ, opskrbi me iz Svoga dobra; o Ti koji blagost ukazuješ, budi blag prema meni!” i sl.

O muslimani! Jedno od Njegovih lijepih imena je Es-Samed: “Reci: “On je Allah – Jedan! Allah je Utočište svakom (Es-Samed)! Nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije!” (El-Ihlas, 1–4) Kada te pritisnu potrebe, pogode nevolje i zaokupiraju brige, potraži utočište kod Jednog, Koji je Utočište svakome, On je cilj, težnja, želja, u blagostanju i nedaći, Njemu jedinom se teži i u Njegovo se okrilje sklanja u nedaćama i zadovoljstvu, od Njega se traži pomoć i On je jedini utočište u svim situacijama.

Poštovani vjernici! Mi u svakom trenutku imamo neutaživu potrebu za Uzvišenim Gospodarom, Jednim, Koji je Utočište svakome, i da Mu se

obraćamo ibadetom i dovom, poniznošću, ljubavlju, iskrenošću, strahom i nadom. Kolika je samo naša potreba da Mu upućujemo dove u blagostanju i nevolji, i da se nadamo Njegovoj milosti i da se sklonimo u Njegovo okrilje, a posebno u ovim danima u kojima islamski ummet prolazi kroz teška iskušenja. Samo ćemo tada osjetiti slast uzvišenih težnji, ambicija i visokih ciljeva, na dunjaluku i na ahiretu. Razmislimo o tome kolika je naša potreba, na ličnoj i kolektivnoj razini, da očistimo svoja srca od lažnih kipova i idola, kako bismo se mogli okrenuti iskreno Njemu Jedinom i moliti Ga Njegovim lijepim imenima i savršenim svojstvima, kao što kaže Uzvišeni: “On je Živi, nema boga osim Njega, zato se samo Njemu klanjajte, iskreno Mu ispovijedajući vjeru: ‘Neka je hvaljen Allah, Gospodar svjetova!’” (Gafir, 65)

U vezi s ovim ajetom, Ibn Tejmijja je rekao: “Ono što se ovdje želi reći jeste da su dvojica Allahovih prijatelja, Muhammed i Ibrahim, alejhimes-selam, od svih odlikovanih Allahovih robova, postigli najpotpuniji stepen u tevhidu – čvrstom vjerovanju u Božiju jednoću, a potpunost njihovog tevhida ogleda se u obožavanju Allaha Jedinog, a to je da u njihovom srcu nije bilo mjesta ni za koga drugog osim za Njega.”

Koliko je situacija u životu u kojima se čovjek osjeća bespomoćno, izložen opasnostima, kao što se mi muslimani osjećamo danas, a samo Silni, Veliki i Onaj Koji je Utočište svakome može ga spasiti od svih opasnosti. On Jдини čuva i štiti naše interese, u Njegovim je rukama otklanjanje nedaće i opasnosti od nas, On čuva Svoje miljenike od propasti i štete i natkriljuje ih Svojom blagošću, u svakom stanju.

Allah je Jedan, Onaj Koji je Utočište svakom, i u Čije se okrilje sklanja, u potrebama i traženjima. Njemu se obraćaju sva Njegova stvorenja u svim svojim potrebama, stanjima i svemu neophodnom, zato što samo On posjeduje savršenstvo u biću, imenima, svojstvima i djelima.

Kako musliman može biti nesretan? Kako islamski ummet može biti nesretan, a njegov Gospodar je Jedan, Onaj Koji je Utočište svakom, Koji posjeduje svako savršenstvo, On je Gospodar, savršen i suveren u Svojoj vlasti, savršen u svim Svojim atributima veličine, upravljanja, plemenitosti, darežljivosti, neovisnosti, znanja, mudrosti i svim ostalim atributima savršenstva i uzvišenosti, slave i veličanstva, ponosa i moći, snage, milosti i dobročinstva.

O čovječe, obrati se svome Gospodaru! O ummete islamski, obrati se svome Gospodaru, iskreno Ga zamoli, iskreno Mu se klanjaj, osloni se na Njega, nadaj se Njegovoj milosti, boj se Njegove kazne, voli Ga, predaj Mu se, odazovi Mu se, poštuju Ga, budi ponizan i skrušen pred Njim. Uzvišeni kaže: “A kad završiš, molitvi se predaj i samo se Gospodaru svome obraćaj!” (Eš-Šerh, 7–8) Tada se možemo nadati ponosu i pobjedi u svemu onome što želimo i čemu težimo.

O ti pred kojim su zatvorena vrata i koji se osjeća bespomoćno, pokucaj na vrata svoga Gospodara, ponizno stani pred Njega. Ako jednog dana i dođeš u tešku situaciju, pouzdaj se u Jednog, Jedinog, Milostivog, On je brižan prema Svojim robovima, Njegovo znanje obuhvata ono što je u nutrinama, skriveno, tajno i nevidljivo. Uzvišeni kaže: “Allah je zaista dobar i sveznajući” (El-Hadždž, 63); “Gospodar moj je zaista milostiv onome kome On hoće” (Jusuf, 100). Milostivi i Blagi, Koji kada nešto želi, On za to pripremi uzroke, s punom brižnošću i u potpunosti tajnosti, pa se, Njegovom voljom, desi ono što je po ljudskim mjerilima nemoguće. On je beskrajno Plemeniti.

Kada se protiv tebe “udruže” teškoće i iskušenja, i kada te pritisnu nevolje, obrati se Onome Koji je Utočište svakome, Silnom, Koji osnažuje povrijeđenog, spašava onoga ko je u nevolji i otklanja nedaću i teškoću. Nema nijedne nevolje a da je On ne podiže, i nijedne bolesti a da je On ne liječi, i nijednog iskušenja a da ga On ne otklanja. Njegova moć je apsolutna i Njegova volja je neopoziva. On podiže nevolje i otklanja teškoće. Uzvišeni kaže: “Onaj koji se nevoljniku, kad Mu se obrati, odaziva, i koji zlo otklanja i koji vas na Zemlji namjesnicima postavlja” (En-Neml, 62); “Reci: ‘Allah vas iz njih i iz svake nevolje izbavlja, pa vi ipak smatrate da ima Njemu ravnih.’” (El-En’am, 64)

Obrati se, o muslimanu, svome Gospodaru, u Čijoj ćeš blizini naći utjehu i radost, dobrotu, čistotu, uspjeh, smirenost i postojanost. Uzvišeni kaže: “Allah je zaista na strani onih koji se Njega boje i grijeha klone i koji dobra djela čine.” (En-Nahl, 128) Abdullah b. Burejda el-Eslemi prenosi od svoga oca da je kazao: “Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, čuo je nekog čovjeka kako moli riječima: ‘Allahumme inni es’eluke bi enni ešhedu enneke Entellahu la ilahe illa Ente el-Ehadu es-Samedul-lezi lem jelid ve lem juled ve lem jekun lehu kufuven ehad! – Allahu, ja od Tebe tražim na temelju toga što svjedočim da si samo Ti Bog i da drugog boga osim Tebe nema. Ti si Jedan, Ti si utočište svakom, Ti si Onaj Koji nije rodio, niti je rođen i Kome nema niko ravan!’,

pa je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, ovaj se Allahu obratio Njegovim najuzvišenijim imenom! Ako Mu se neko obrati tim imenom, bude mu uslišeno, a ako od Njega nešto zatraži, bude mu dato.” (Tirmizi, sahih) Ibn Hadžer je rekao: “Ovaj hadis je najvjerodostojnije što je preneseno o Allahovom najuzvišenijem imenu s aspekta seneda, lanca prenosilaca.”

O muslimani, potreba svakog muslimana je da ispuni svoje srce razmišljanjem o značenjima Božijih lijepih imena, i savršenih svojstava, jer će samo tako osjetiti čudnovate plodove imana i istinskog ubjeđenja. Sve svoje potrebe i želje povjerit će samo Njemu, i svim srcem se odreći svake druge snage i moći osim Njegove, i vezati se samo za Njega, Njegovu spoznaju, ljubav i poštovanje. Čitav njegov život bit će posvećen Allahu, u skladu sa ajetom: “Reci: ‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, Koji nema saučesnika; to mi je narađeno i ja sam prvi musliman.’” (El-En’am, 162–163)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

O TI KOJI ŽELIŠ DOBRO, PRISTUPI, A TI KOJI ŽELIŠ ZLO, ODSTUPI! (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
4. ramazan 1439. po Hidžri / 18. maj 2018.

Hvala Allahu, Silnom, Oprostitelju, Snažnom, Jedinom, Svemoćnom, Koji uvodi dan u noć, i uvodi noć u dan. Njemu pripada svaka hvala. U njegovim rukama je svako dobro i Njemu se sve vraća. On stvara i odabire šta želi. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i odabrani poslanik, kojeg je poslao s radosnom viješću i opomenom i on je dostavio poslanicu, ispunio emanet i ustrajao je u pokornosti Allahu i traženju oprosta. Neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu časnu porodicu i supruge, i na njegove ashabe, muhadžire i ensarije, i sve one koji budu hodili njihovim putem i slijedili njihovu uputu, dok se smjenjuju dan i noć.

Najljepši govor je Allahov govor, i najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su nove stvari u vjeri, svaka nova stvar u vjeri je novotarija, a svaka novotarija je zabluda. Savjetujem sebe i vas, o ljudi, da se samo Allaha bojimo, jer bogobožnost je opskrba vjerniku i putokaz zbunjenom. Ko se bude držao puta bogobožnosti, uspio je, a ko se udalji od nje, propao je. Ona je čovjekova zaštita od Allahove kazne. Uzvišeni kaže: "I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali." (Junus, 62–63)

O vjernici! Vrijeme kruži poput mlinskog točka. Noć prođe i dođe dan, dan prođe i dođe noć. Ljudi u njemu su između onih koji mnogo i onih koji malo čine ibadet, marljivih i nemarnih, ozbiljnih i lahkomislenih, i onih koji prodaju svoju dušu pa je spase ili je upropaste. Srećan je onaj koji spozna vrijednost odabranih vremena i iskoristi ih, maksimalno se angažuje u njima i ne zapostavi ih. U odabranim vremenima je dobitak i prilika. U vremenima spuštanja blagoslova i milosti je put i uzdizanje ka Allahu, kojem Allah upućuje

one koji marljive i uporne, a od kojeg odvraća lijene i nemarne. Vrijeme, za sve, brzo prolazi, a sporo se vraća. Ko propusti jedan njegov trenutak, nikada ga neće moći nadoknaditi, jer ono što je prošlo, zauvijek je nestalo, a ono čemu se nadamo je nepoznanica. Čovjeku pripada samo onaj trenutak u kojem trenutno živi.

O ti koji želiš dobro, pristupi, a ti koji želiš zlo, suzdrži se. Ljudska srca, kao i sve ostalo, podložna su vanjskim utjecajima. Mogu zahrđati kao što zahrđa željezo, mogu presušiti kao što presuši vime i osušiti se kao što se osuši biljka. Njihova potreba za onim što će u njih vratiti supstancu života, što će odstraniti hrđu sa njih i natopiti njihovu suhoću, je nemjerljiva. Duša se često “izgubi” u dunjalučkim obavezama, i zaposli se stvarima koje joj ne dopuštaju da se ozbiljno pozabavi sobom, svojim čišćenjem i “pospremanjem”, a posebno onim što će je duhovno ispuniti.

Zaista je mjesec koji vas je natkrilio najbolji pomoćnik u svemu tome. Uzvišeni kaže: “U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur’ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla.” (El-Bekara, 185)

To je mjesec dobročinstva, posta, namaza, milosti i solidarnosti, mjesec ukroćenja strasti, sputavanja duše, njenog navođenja na dobročinstvo i spašavanja iz začaranog kruga “iluzornog savršenstva” koji predstavlja imaginarnu barijeru između čovjeka i korištenja prilika i duhovne nadogradnje. Također, pretjerano uživanje u dopuštenim stvarima odvraća dušu od pobožnih djela. Čovjek se prepušta užicima sve dok njegova duša ne “oteža”, ne postane ravnodušna, “hladna” i nemarna prema dobrim djelima i pada u okove strasti, lijenosti i ravnodušnosti.

Ovaj blagoslovljeni mjesec je mjesec povećanja bogobojznosti i dobročinstva, i ne postoji čovjek kojem to nije potrebno. Istina, imetak i porodice zabavili su nas od čišćenja srca i njihove pripreme za duhovno uzdizanje. Neka srca postala su bezosjećajna i evo prilike da se nadahnu s vrela ramazanske milosti. Neke imetke zahvatila je suša, pa potražimo za njih uvećanje i blagoslov u ramazanu. Neki jezici su ogrubjeli, pa potražimo lijepu riječ za njih u ramazanu. Neka tijela su se ulijenila, pa potražimo snagu i volju za njih u ramazanu. Mjesec ramazan je sveobuhvatan mjesec koji je objedinio sve elemente i uzroke bogobojznosti za one koji tragaju za njima. Uzvišeni kaže: “O

vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili.” (El-Bekara, 183)

O ti koji želiš dobro, pristupi, a ti koji želiš zlo, suzdrži se. Svako ko osjeća ljubomoru prema vjeri, teško mu pada kada vidi da se odnos velikog broja ljudi prema ramazanu pretvorio u strogu formalnost, kojom upravljaju običaji i navike, a ne duh ibadeta i pobožnosti. Oni kao da ne razumiju, ili čak i ne razmišljaju o tome da je ramazan blagoslovljeni mjesec u kojem bi duše trebale težiti ka postizanju visokih deredža i približavanju Allahovoj vjeri, ili mjesec koji podsjeća ljude na Allahovo pravo kod njih, i u kojem se, na svakom koraku, u svakom ramazanskom druženju ili sijelu, može osjetiti miris istinske imanske povezanosti, i primjetno je povećano interesovanje ljudi za ibadetom, dobrim djelima, učenjem Kur’ana, i spremnost na potpunu transformaciju, promjenu, kako bi Allah, džellešlanuhu, promijenio njihovo stanje nabolje. Uzvišeni kaže: “Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni.” (Er-Ra’d, 11)

Da, čestiti vjernici, mnogi u ovom blagoslovljenom mjesecu osjećaju potrebu za Allahovom Knjigom, kao što osjećaju potrebu za vodom i zrakom, jer su svjesni da ih samo Kur’an i njegove upute mogu sačuvati od devijacija, poremećaja i tumananja i od toga da se njihova bliskost pretvori u neprijateljstvo, zajedništvo u podjele, sigurnost u strah i stabilnost u anarhiju.

U blagoslovljenom mjesecu ramazanu musliman imanski (o)jača, i teško ga je pokolebati u njegovom stavu ako bude ispravno shvatio poziciju pokornosti Allahu i pronikne u veliku tajnu ovog mjeseca sadržanu u riječima Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: “Kada nastupi mjesec ramazan, pootvoraju se džennetske kapije i pozatvaraju se džehennemske kapije, a šejtani budu povezani u okove.” (Buhari i Muslim).

O ti koji želiš dobro, pristupi, a ti koji želiš zlo, suzdrži se! Musliman bez Kur’ana u mjesecu ramazanu je kao onaj koji želi život bez vode i zraka, a veza nekih ljudi s Knjigom njihovog Gospodara postala je čista rutina, i milozvučno izgovaranje kur’anskih ajeta bez razumijevanja njihovog značenja. Njihova jedina želja je da što prije dođu do zadnje sure, i tako se svrstavaju među one koje je Allah ukorio riječima: “Neki od njih su neuki, oni ne znaju za Knjigu, nego samo za gatke, i oni se samo domišljaju.” (El-Bekara, 78) To znači da oni samo Kur’an čitaju, ali da ne uzimaju pouku, možda su vješti u melodičnosti i u prenaglašenom izgovoru nekih harfova, ali to ih ometa u lakhoći učenja i

ispravnom razumijevanju. Zaista je mjesec ramazan velika prilika da čovjek očisti svoje srce postom u toku dana, kako bi ga pripremio za razmišljanje o kur'anskim ajetima tokom noći, jer su noćni sati pogodniji za razmišljanje o Kur'anu. Post preko dana je “pražnjenje” srca od svega što mu šteti, a noćni namaz je “punjenje” srca svim onim što mu je potrebno. Uzvišeni kaže: “...ta ustajanje noću, zaista, jače djeluje i izgovara se jasnije” (El-Muzzemmil, 6).

Čestiti postači, znajte da ovaj blagoslovljeni mjesec nosi značenje darežljivosti, dijeljenja i saosjećanja. Ramazan je mjesec darežljivih duša i blagodarnih ruku, u kojem nevoljnici polažu svoje nade u dobrotu imućnih ljudi. Neka svaki čovjek potraži sebi udio u ovom dobru i neka se ne koleba nijedan trenutak u pružanju utjehe siromašnima, siročadima i udovicama u svom gradu i društvu, i neka ne oklijeva u ispunjavanju njihovih potreba. Čuvajte se škrtosti i sebičnosti, jer to je sramota koja se ne može sakriti, i koja će kad-tad izaći na vidjelo. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, utjecao se svome Gospodaru od škrtosti i sebičnosti, i bio je najdarežljiviji čovjek, a najdarežljiviji je bio u ramazanu, poput blagog povjetarca koji donosi kišu. U dva “Sahiha” zabilježeno je da Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nije rekao “ne” onome ko je nešto tražio od njega. Korist dijeljenja i darežljivosti neće osjetiti samo siromašni, nego se ona direktno vraća dobrotvorima. U tom smislu Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Primjer škrtog i darežljivog čovjeka je kao primjer dvojice ljudi koji na sebi imaju željezni oklop, od grudi do vrata. Darežljiv čovjek nikada neće udijeliti nešto a da oklop na njemu neće popustiti, razvući se po njegovom tijelu, pokriti njegove prste i sakriti njegove tragove, a škrt čovjek, kada i poželi nešto udijeliti, svaka halka na njegovom oklopu ostane na svome mjestu, i ne može je pomjeriti i kada bi htio.” (Buhari i Muslim) Ovaj hadis ukazuje na to da se darežljivom čovjeku, kada odluči udijeliti sadaku, prsa rašire, duša se ispuni zadovoljstvom, čezne za nagradom i pohita da udijeli što je više moguće, ne osvrćući se na bilo čije riječi. Sve što više daje, njegova duša je sve prostranija. S druge strane, kada škrt čovjek razmišlja o sadaki, osjeća veliki strah, njegove grudi se stisnu i osjeća se kao da želi udijeliti od svog života i srca, živi u okovima vlastite tjeskobe, ne vidi nikoga osim sebe, ne dotiču ga muke i vapaji siromašnih i potrebnih. Ovakvi i slični njima stavili su sebi okove na ruke i svezali ih od bilo kakvog dobra. Rekao

je Uzvišeni: “Reci: ‘Da vi posjedujete riznice milosti Gospodara moga, i tada biste škrtarili iz straha da ne potrošite; čovjek je uistinu tvrdica.’” (El-Isra, 100)

Nema nijedne stvari teže šejtanu i pogubnije po njegove spletke i došaptavanja od iskrene sadake, kojom dobročinitelj obznanjuje svoju pobjedu nad strastima, šejtanom i njegovim zastrašivajem čovjeka siromaštvom ukoliko bude dijelo. Uzvišeni kaže: “A ono što im šejtan obeća samo je obmana” (En-Nisa, 120); “Šejtan vas plaši neimaštinom i navraća vas da budete škrti. a Allah vam obećava oprost i nagradu Svoju; Allah je neizmjereno dobar i zna sve” (El-Bekara, 268). To vam je šejtanovo obećanje, a ovo je Allahovo obećanje. Allah će Svoje obećanje sigurno ispuniti. O ti koji želiš dobro, pristupi, a ti koji želiš zlo, suzdrži se!

Donosite salavate na najboljeg čovjeka, Muhammeda ibn Abdullaha, vlasnika Havda i šefata: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SUŠTINSKO ZNAČENJE POSTA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
10. ramazan 1439. po Hidžri / 25. maj 2018.

Hvala Allahu onoliko koliko je dovoljno da Mu se zahvalimo za Njegove blagodati i darove. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i pored Kojeg nema drugog božanstva dostojnog obožavanja, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed Njegov rob, poslanik, vjerovjesnik, odabranik, spašenik, prijatelj i onaj kojim je On zadovoljan, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu častnu porodicu, zauvijek, sve dok se rađa zora i sija svjetlost.

O postači, bojte se Allaha, požurite Njegovom zadovoljstvu i ostavite Njegove zabrane. Uzvišeni kaže: “O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili.” (El-Bekara, 183)

O postači, prva trećina ramazana već je prošla. Požurite! Ne oklijevajte! Trudite se! Iskoristite ostatak mjeseca prije nego što odu njegovi dani i podignu se njegove šatori.

O postači, čudim se čovjeku koji je dočeka ramazan a njegov post nije ga popravio, njegov noćni namaz nije probudio njegovu dušu i njegovi dani nisu ga oplemenili. Čudim se čovjeku koji je dočeka ramazan, žudi za Džennetom i oprostom, a trači ramazan u besposlicama i zabranjenim stvarima.

Koliki je samo gubitnik i nesretnik onaj koga mimoide dobro ramazana, i ko upropasti ovaj blagoslovljeni mjesec! Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neka je ponižen onaj u čijem se prisustvu spomenem a on ne donese salavat na mene! Neka je ponižen onaj ko dočeka ramazan i on mu prođe a ne bude mu oprošteno! Neka je ponižen onaj čiji roditelji dožive starost, kod njega, i ne bude zbog njih uveden u Džennet.” (Tirmizi)

O ti koji pitaš za prašinu s puta, prosijavanje brašna, gutanje pljuvačke, da li kvare post ili ne, o ti koji se čuvaš ovih beznačajanih stvari, a nemaran si

prema krupnim stvarima: čuvaj se velikih grijeha, razvrata i grijеšenja! Čuvaj se bespravnog jedenja tuđeg imetka, povrede tuđe časti, prevare, nepravde, lukavstva!

Da li posti onaj ko se susteže od hrane i pića u danu ramazana, ali se ne susteže od zanemarivanja vlastite djece i njihovog ostavljanja kod razvedene supruge bez ikakve pomoći, saosjećanja, raspitivanja za njih i plaćanja njihovih potreba?

Da li posti razvedena žena koja svojoj djeci ne dozvoljava da se viđaju sa svojim ocem, a njenim bivšim mužem, i podstiče ih na nepokornost prema roditelju i grijeh?

Da li posti onaj ko svojoj djeci ne dozvoljava da se viđaju sa svojom majkom, njegovom bivšom suprugom, da osjete njen miris, vide njeno lice i ugriju se njenom toplotom?

Da li posti onaj ko izbjegava svoju suprugu u postelji, čini joj nepravdu i postavlja je u takvu situaciju da ne zna da li je u braku ili je puštena?

Da li posti onaj ko je neposlušan roditeljima, ko ih izbjegava i dosadilo mu je da im hizmeti? Ako se od njega nešto zatraži, škrtari; ako mu se uputi ukor, uvrijedi; ako se od nega očekuje, iznevjeri; ako ga traže, nedostupan je. Odgovara ljutito, daje iz straha i zna jedino za “bit će”.

Da li posti onaj ko prespava obavezne namaze, obavlja ih izvan njihovog vremena i koji klanja podne i ikindiju tek nakon što prođe njihovo vrijeme, i to mu je navika tokom cijelog ramazana?

Da li posti onaj ko jede imetak svoje braće i sestara, otima imetak slabih i nejakih, siročadi i siromaha i uzurpira vakufsku imovinu i uskraćuje je onima kojima pripada?

Da, u pravno formalnom smislu i u smislu izvršenja vadžiba, oni se smatraju postačima, ali u suštini njihov post je pomiješan s lažnim svjedočenjem, grijеšenjem i nepravdom, i popraćen je velikim grijesima i prijestupima, možda se čak nagrada za njegov post ne može mjeriti sa grijehom nepravde i zločina koji čini. Bojte se Allaha, vi koji ste se sustegnuli od onoga što kvari post, a činite ono što je musliman dužan izbjegavati i što mu je u svakom vremenu zabranjeno, a ne samo za vrijeme posta.

*O ti koji postiš od hrane, da bogdo postiš i od nepravde
koristi li nepravedom čovjeku njegov post,
a njegov stomak je pun hrane od grijeha stečene.*

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko ne ostavi lažno svjedočenje i postupanje po njemu, Allahu, džellešanuhu, nije potrebno ni da takav ostavi hranu i piće."

Džabir, radijallahu anhu, rekao je: "Kada postiš, neka poste i tvoj pogled i jezik od laži i harama, ostavi se uznemiravanja sluge, i neka se na tebi vidi ozbiljnost i smirenost u danu u kojem postiš. Ne dozvoli da dani u kojima postiš i dani u kojima ne postiš budu isti."

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Možda će postač od svog posta imati samo glad i žeđ, a možda će klanjač od svog (noćnog) namaza imati samo nesanicu." (Ahmed)

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni da vas On vidi, pokoravajte Mu se i nemojte Mu biti nepokorni. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!" (Et-Tevba, 119)

O muslimani, ovo je vrijeme vraćanja Allahu, ovo je pitka i osvježavajuća voda, ovo je mjesec u kojem se zabrinuti oslobađa svojih briga, iz ropstva oslobađa prijestupnik i od grijeha oslobađa grešnik.

*O ti koji si svikao na grijeha i zlo činiš,
o ti koji nad svojim grijesima izgaraš
pokaj se, pred tobom je smrt, a ovo ti je prilika,
Allah voli darežljivost i milostiv je
daje pokajnicima Svoj oprost,
iz dobrote i plemenitosti!*

Blago onome ko tevdom u ramazanu sapere svoju dušu i tijelo od prljavštine, i ostavi grijese prije nego što bude kasno. Donosite salavate i selame na Ahmeda, uputitelja i zagovornika ljudi na Sudnjem danu. Ko na njega donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST ZADNJIH DESET DANA RAMAZANA I ITIKAFU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdzan
17. ramazan 1439. po Hidžri / 1. juni 2018.

Hvala Allahu, Koji na pravi put ukazuje onome ko Mu se iskreno pokaje, i Koji je za onoga ko Mu se iskreno odazove pripremio najbolje prebivalište i najljepše utočište, a za onoga koji je odrastao u pokornosti Njemu ugodnu hladovinu, a onaj ko bude htio, naći će put ka Gospodaru svom.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jednog, Koji druga nema, potvrđujući Njegovu veličinu i uzvišenost, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, i da je dovoljan ljudima kao vođa i putokaz, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe.

Čestiti vjernici! Oporučujem sebi i vama bogobožnost, nema sreće osim u bogobožnosti i nema spasa osim u pokornosti Gospodaru.

Znajte da je pokornost Allahu najbolja dobit i stečevina, a Njegovo zadovoljstvo je najbolji profit i težnja. Džennet je prekriven neugodnostima, a Džehennem strastima. Samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio.

O muslimani, Allah primio vaša dobra djela, popravio vaša stanja i uputio vas da iskoristite ostatak ovog blagoslovljenog mjeseca, i učvrstio vas u pokornosti Njemu ostatak vašeg života.

O muslimani! Pred vama je istinski dobitak, i požurite da ga postignete. Ovaj plemeniti mjesec je na izmaku, i njegovi dani i noći su na isteku. Iskoristite preostale dane i noći za činjenje dobrih djela, i požurite s pokajanjem Uzvišenom i Moćnom. O tugo lahkomislenih! O propasti izgubljenih! O nevoljo nemarnih!

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, popeo se na minber i rekao je: "Amin, amin, amin!" Kada je sišao, upitan je o tome, pa je rekao: "Došao mi je Džibril, i rekao: 'Neka je ponižen onaj ko dočeka ramazan i ne bude mu oprosteno,

i uđe u Vatru i bude udaljen od Allaha, reci: ‘Amin’, i ja sam rekao: ‘Amin!’ Neka je ponižen onaj čiji jedan roditelj ili oba doživi starost kod njega i ne bude im činio dobročinstvo, i zbog toga uđe u Vatru, i bude udaljen od Allaha, reci: ‘Amin!’, i ja sam rekao: ‘Amin!’ Neka je ponižen onaj u čijem prisustvu budeš spomenut i on ne donese salavat na tebe, i bude udaljen od Allaha, reci: ‘Amin!’, i ja sam rekao: ‘Amin!’”

O muslimani, djela se vrednuju prema završnicama. Potrudite se, jer nije ostalo osim nekoliko dana. Pred vama je zadnjih deset noći ramazana, najodabranije vrijeme i najbolja sezona dobra i pokornosti Allahu, džellešānuhu, i najpreča za ulaganje truda i činjenje djela koja će nas približiti Allahu, džellešānuhu.

Ako je pokornost Allahu, džellešānuhu, u ostalim dijelovima ovog mjeseca vrijedna, ta vrijednost se u zadnjih deset dana ramazana zasigurno uvećava. To je deset noći u kojima se praštaju grijesi, iskupljuju loša djela i primaju dove, i zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u njima ibadetio više nego u drugim noćima.

Kada bi nastupila zadnja trećina ramazana, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odvajao se od žena, oživljavao je noći ibadetom, budio je svoje ukućane. Posvetite se ovim noćima svim srcem, jer su one veliki dobitak. Blago onome ko ih iskoristi i postigne njihovu dobrotu i vrijednost.

Poštovani vjernici! U zadnjoj trećini ramazana je noć bolja od hiljadu mjeseci, u kojoj se spuštaju milosti, uslišavaju dove, iskupljuju pogreške i praštaju grijesi. Ko je proveo u ibadetu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi, a ko je zanemari i ostane uskraćen za njeno dobro, zaslužuje svaki ukor i on je veliki gubitnik.

To je noć Lejletul-kadr, težnja svakog vjernika, nada svakog pobožnjaka i želja svakog muttekije. U njoj se zapisuju sudbine i rješava svaki mudri posao. Potrudite se da je provedete u ibadetu, noćnom namazu, budite uporni u njenom traženju i predajte se Allahu u njoj. To vam je, tako mi Allaha, lahka stečevina, a ibadet u njoj vredniji je od ibadeta u hiljadu mjeseci. Onaj ko je bude tražio, neka ne gubi nadu, Allah je Blagodaran i Veliki.

Uzvišeni kaže: “Mi smo ga počeli objavljivati u Noći kadr – a šta ti misliš šta je Noć kadr? Noć kadr bolja je od hiljadu mjeseci – meleki i Džibril, s dozvolom Gospodara svoga, spuštaju se u njoj zbog odluke svake, sigurnost je u njoj sve dok zora ne svane.” (El-Kadr, 1–5)

Poštovani vjernici! Itikaf je boravak u džamiji radi ibadeta, sputavanje duše od prohtjeva i užitaka, okretanje od dunjaluka, njegovih ukrasa i svega onoga što odvraća srce od Allaha, sklanjanje u Božije utočište, odvajanje od ljudi i ostavljanje besposlica, svođenje računa sa dušom i obnavljanje zavjeta sa Allahom i čišćenje srca od prljavštine i grijeha.

Allah, džellešanuhu, propisao je itikaf u džamijama i naredio je da se džamije pripreme za njega. “I učinili smo Hram utočištem i sigurnim mjestom ljudima. ‘Neka vam mjesto na kojem je stajao Ibrahim bude prostor iza koga ćete namaz obavljati!’” (El-Bekara, 125)

Poštovani vjernici! Itikaf je sunnet, u ramazanu je najpoželjniji, a u zadnjoj trećini je potvrđen. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi, boravio je u itikafu u zadnjih deset dana ramazana sve do svoje smrti, a zatim su to činile njegove supruge.” Abdullah ibn Omer, radijallahu anhum, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, boravio je u itikafu u zadnjih deset dana ramazana.”

Posjetioci Allahove kuće, džamije su Allahove kuće na Zemlji, znajte njihova prava, pridržavajte se adaba boravka u njima, čuvajte njihovu svetost i vrijednost. One su podignute radi ibadeta, i dok boravite u njima, okitite se smirenošću i ozbiljnošću, i ne pretvarajte ih u mjesta zabave i besposlice. Ne uznemiravajte klanjače i one koji borave u itikafu, ne ometajte ih u ibadetu i ne kvarite njihovu skrušenost.

O mutekifi, došli ste u Allahovu kuću radi ibadeta, ostavili ste dunjaluk i okrenuli se ahiretu. Odazovite se Allahu čistog i smirenog srca, i predajte Mu se ponizno i skrušeno. Čuvajte se onoga što će vas odvratiti od ibadeta, čuvajte se traćenja vremena s aparatima i mobitelima, rekla-kazala, i čuvajte svetost džamija.

Uzvišeni Allah kaže: “I kada smo kao pribježište Ibrahimu pokazali mjesto gdje je Hram, rekli smo “Ne smatraj Nama nikoga ravnim, i očisti ovaj Hram Moj za one koji će ga obilaziti, koji će tu u blizini njegovoj stanovati, i koji će molitvu obavljati.” (El-Hadždž, 26)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah primio vaš itikaf i sve vaše ibadete! Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZADNJIH DESET DANA RAMAZANA (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs

24. ramazan 1439. po Hidžri / 8. juni 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Tebe, Gospodaru moj, hvalimo, od Tebe pomoć i oprost tražimo i Tebi se kajemo. Njega, Uzvišenog, hvalimo i Njemu se zahvaljujemo. On nas je počastio sa deset blagoslovljenih noći, i u njima spustio od Svojih blagoslova i milosti ono što je spustio.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je postačima i klanjačima u ramazanu pripremio veliku nagradu, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed Allahov rob i poslanik, i najčasnije i najpoštovanije ljudsko biće, neka su na njega Allahova milost i bereket, i na njegovu porodicu, i ashabe, sljedbenike Pravog puta, tabiine i one koji su ih slijedili i slijede u dobročinstvu, nadajući se Allahovoj nagradi.

Bojte se Allaha i znajte da se nalazite u jednom od najodabranijih i najvrednijih perioda u godini. Allah, džellešānuhu, ajet o propisanosti posta završio je riječima: "... da biste bogobojazni bili" (El-Bekara, 183), odnosno da biste se grijeha klonili.

O muslimani! Islamski ummet ovih dana natkriljuju najodabraniji i najčasniji dani, a oni su deset zadnjih dana ramazana. Allah, džellešānuhu, u odabranim danima spušta nadahnuće, milost i blagoslov. Prije samo nekoliko dana s nestrpljenjem smo očekivali vijest o pojavi mlađaka ramazana i iščekivali ga s čežnjom i radošću, a evo sad ga ispraćamo, i kod Allaha se nadamo nagradi i olakšanju nakon ovog velikog gubitka.

O postači i klanjači, ne preostaje nam ništa drugo nego da se nadahnemo najprijetnijim mirisima ovih blagoslovljenih trenutaka, na kraju ramazana, koji će osvježiti i zaliječiti naša srca. Radujte se i uživajte u ovih nekoliko blagoslovljenih noći. Približite se u njima svome Gospodaru farzovima i nafilema, i nadoknadite ono što ste propustili učiniti. Ostavite postelju i oživite svoje

noći. Neka iz vaših očiju poteče “suza pokajnica”, moj i vaš Gospodar puno prašta, milostiv je, blag, plemenit i blagodaran.

O muslimani! U ovim noćima Poslanik se posvećivao ibadetu više nego u drugim noćima, kao što se navodi u hadisu majke pravovjernih Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Kada bi nastupilo deset zadnjih dana ramazana, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odvajao bi se od žena, oživljavao bi noći ibadetom i budio bi svoje ukućane.” Posvetite se činjenju dobrih djela dok još imate vremena. Prilika vam je data, a trgovina, koja vam se nudi, je unosna. Iskoristite preostale dragulje zadnje trećine ramazana za postizanje najveće nagrade i sevapa.

Ummete Kur’ana i posta, na Istoku i Zapadu, u ovih deset blagoslovljenih dana ramazana, Allah, džellešānuhu, ukazao nam je posebnu čast time što nam je podario noć u kojoj se kriju velike počasti i vrijednosti, noć blagoslovljenu i ispunjenu zikrom. Dobrom, milošću, spokojem i sigurnošću je upotpunjena, a spuštanjem Kur’ana i plemenitih meleka u njoj oplemenjena. Nadohvat nam je ruke, dozvolom Vladara Sveznajućeg. To je Lejletul-kadr. Uzvišeni kaže: “A šta ti misliš šta je Noć kadr? Noć kadr bolja je od hiljadu mjeseci. Meleki i Džibril, s dozvolom Gospodara svoga, spuštaju se u njoj zbog odluke svake.” (El-Kadr, 2–3)

Buhari bilježi od Ibn Omera, radijallahu anhumā, da je nekoliko Poslanikovih ashaba, radijallahu anhu, usnilo da je Lejletul-kadr u zadnjih sedam noći ramazana, pa je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vaši snovi su se podudarili oko sedam zadnjih noći, i onaj ko bude tražio Lejletul-kadr, neka je traži u zadnjih sedam noći.” Ovih sedam noći je pred vama, o vi koji žudite za Božijim oprostom i milošću. U njima je noć Lejletul-kadr, bolja od hiljadu mjeseci. Sakrivena je s ciljem iskušenja i ispita, i da bi se jasno vidjelo ko su trudbenici, a ko su nemarni. Onaj ko zaista nešto želi, on će učiniti sve da bi to postigao, i izdržat će sve poteškoće na tom putu.

To je noć u kojoj “pera sudbine” zapisuju sreću srećnima, a propast nesrećnima. “U njoj se rješava svaki mudri posao” (Ed-Duhan, 4). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko probdije Lejletul-kadr, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi.” (Muttefekun alejhi) Allah je najveći! Allah je najveći! Kolika je njena vrijednost i kolika je nagrada za onoga ko je proveo u ibadetu!

To je noć u kojoj se spuštaju meleki s nebesa, i ostaju na Zemlji do jutra, i u kojoj nema nikakvih mahana. Ako pronađeš Lejletul-kadr, znaj da je bolja od hiljadu mjeseci i slične joj nema.

Majka pravovjernih Aiša, radijallahu aha, rekla je: “Rekla sam Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Allahov Poslaniče, ako bi znala koja noć je noć Lejletul-kadr, šta bih učila u toj noći?”, a on je rekao: “Uči ovu dovu: ‘Allahumme inneke afuvvun, tuhibbul afve, fa’fu anni! – Gospodaru, Ti mnogo praštaš, voliš oprost, pa mi oprosti!’” Gospodaru Ti mnogo praštaš, voliš oprost, pa nam oprosti! Trudite se i budite ozbiljni u njenom traženju, požurite da postignete njene vrijednosti i dobro, iskoristite njene minute i sekunde u odgajanju, čišćenju i uzdizanju duše.

O ljudi što u noći bdijete, požurite, možda ste vi onaj čije se dove ne odbijaju, noću klanaju samo oni koji odlučnost i ozbiljnost posjeduju.

O vjernici! Svako ko ima trunku ljubomore prema vjeri, ozbiljno se pita, na kraju ovog našeg mjeseca: Da li je islamski ummet uspio proniknuti u suštinu posta, sa svim njegovim karakteristikama i putokazima, u njegovu izvornost i utemeljenost, prosvjetljenje uma, čistoću srca, ugođaj duše, svijest potaknutu bogobojaznošću i znanje povezano sa strahom od Gospodara?

Da li smo shvatili da mjesec ramazan ima svjetlost kojom se trebaju osvjetliti duše i srca, kako bi islamski ummet ustrajao na putu promjene i boljitka, sa sviješću u kojoj nema mjesta ljudskim prohtjevima, željama i sa čvrstinom u kojoj nema kolebljivosti.

O Allahu, koliko smo samo sretni i duhovno ispunjeni kada ramazan doživljavamo kao odabrano vrijeme koje nas vodi ka ostvarenju vlastitih ličnosti i pobjedi nad neprijateljima, s ubjeđenjem i postojanošću! Kako je samo veličanstven tada! Dobro koje se čini i visoke deredže koje se postižu!

Da li je islamski ummet mjesec ramazan prepoznao kao mjesec samilosti i čistoće duša, i kao priliku za samoobraćun i popravljjanje djela, a što jeste jedna od veličanstvenih poruka ovog plemenitog mjeseca, koji nas uči da se natječemo u dobru i dobrim djelima.

Da li je islamski ummet učinio sve da sačuva lijepu sliku o islamu, koji odlikuju srednji put, umjerenost, borba protiv pretjerivanja, ekstremizma i terorizma i onih koji ih podržavaju i finansiraju, i svijest da ova kriminalna

djela nemaju nikakve veze s bilo kojom vjerom, kulturom i nacijom, a pogotovo ne sa islamom?

Da li je poduzeo ono što je potrebno na jačanju tolerancije i suživota među narodima i odbacivanju nacionalizma i sektaštva? Da li se suprotstavio pojavama koje narušavaju svjetski mir i stabilnost?

Da li je odlučno stao pred one koji žele poljuljati njegove temelje i oskrnaviti njegove svetinje i kategorične i nepobitne istine?

O muslimani! Dok uživamo u blagodatima odabranog vremena i prostora, lijepom boravku, sigurnosti i ugodnom ambijentu, ne smijemo nikako zaboraviti našu potlačenu braću u blagoslovljenoj Palestini, i Bejtul-Makdisu, prvoj kibli muslimana, mjestu Israa predvodnika ljudi i džina, i u okrilju Mesdžidul-Aksaa, i našu braću u Siriji, Burmi i Arakanu, i našu braću u Iraku i Jemenu i na drugim mjestima.

Da li humanitarna katastrofa, plač jetima, krik starica u ruševinama kuća, bolni jauk udovica u noćnim tminama, tužan pogled beskućnika u šatorima, dotiče srca “mirovnjaka”, boraca protiv terorizma i branilaca, zaštitnika ljudskih prava?

Ovo je javni apel, na kraju ovog časnog mjeseca, svim muslimanima da jedni drugima oporučuju istinu i dobro, da se pomažu u dobročinstvu i bogobojznosti i da se čvrsto drže Kur’ana i sunneta.

O vi ljudi od pera, o ljudi medija, dođite da sklopimo zavjet o časnom, moralnom i profesionalnom pisanju i informisanju, koje bi trebalo štititi principe i vrijednosti, čuvati uzore i ideale i promovisati poziv u dobro. Dođite da se zajedno suprotstavimo tendencioznim kampanjama usmjerenim protiv islama, njegovih sinova i njihovih zemalja, a posebno protiv zemlje Dva časna harema, Allah je zaštitio od svakog zla, i dignemo svoj glas protiv djelovanja medija koji otvoreno promovišu zabludu i smutnju među muslimanima, i internet-portala koji šire zlonamjerne i izmišljene vjesti, i da se zalažemo da islamski mediji sa teorije i prazne priče pređu na konkretno djelovanje. Ovo su moje nade i želje, a od Allaha, džellešanuhu, tražimo uputu i pomoć u činjenju dobra.

Uzvišeni kaže: “Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate – da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete.” (El-Bekara, 185)

Bojte se Allaha i iskoristite kraj ovog mjeseca za brisanje grijeha iskrenim pokajanjem i požurite sa povećanjem dobrih djela traženjem oprost, predanošću, i mnoštvom zahvale Allahu, džellešanuhu, jer djela se vrednuju prema završnicama. Uzvišeni kaže: "... da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete." (El-Bekara, 185)

Poštovani vjernici! Allah, džellešanuhu, propisao vam je na kraju ovog mjeseca uzvišene ibadete, a jedan od njih jeste davanje zekatul-fitra. Podijelite vaš zekat dragog srca prije bajram-namaza, a nije zabranjeno da to učinite i dan ili dva prije. Zekatul-fitr iznosi sâ, tj. četiri pregršti preovladavajuće živežne namirnice u vašem mjestu. U dva "Sahiha" bilježi se da je Abdullah ibn Omer, radijallahu anhum, rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, propisao je svakom muslimanu, robu i slobodnom, muškarcu i ženi, da na ime zekatul-fitra daje sâ datula ili sâ ječma."

O muslimani! Islamskom ummetu potrebna je ustrajnost u pokornosti Allahu i bogobožnosti. O ljudi, bojte se Allaha i ne priklanjajte se grijesima, nakon što ste osjetili slast pokornosti. Ko se prikloni grijesima, oni će ga zarobiti i uništiti. Ustrajnost u pokornosti i bogobožnosti jedan je od znakova primanja djela kod Allaha, džellešanuhu. Ali ibn Ebu Talib, radijallahu anhu, rekao je: "Neka vaša briga za primanjem djela bude veća od brige za njegovim činjenjem, jer Uzvišeni kaže: 'Allah prima samo od bogobožnih' (El-Maida, 27)." Allah, džellešanuhu, nije postavio krajnji rok u kojem ljudi treba da se posvete obožavanju Njega, osim smrti. "... i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!" (El-Hidžr, 99)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PROSTRANOST PRSA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

1. ševval 1439. po Hidžri / 15. juni 2018.

Hvala Allahu na dobru koje je dao u ramaznu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema i Koji je obradovao vjernike oprostom i otklanjanjem nevolje, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je pretekao druge u činjenju dobrih djela, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu časnu porodicu i ashabe koji su postigli najveće stepene u vjeri. Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Rekao je Uzvišeni: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Alu Imran, 102)

Musliman je ispratio ramazan u čijim je noćima je bila slast, a u danima svježina. Otišle su njegove noći i napustili su nas njegovi dani, a ostao je njihov sjaj u dušama, trag na srcima i miris na zemlji kojom su hodile noge postača.

Ako razmislimo o značenjima ajeta sure El-Inširah, u kojima se Allah obraća Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, naći ćemo da ova sura govori o jednom od najvažnijih plodova ramazana i obrascu koji je musliman dužan slijediti nakon ramazana. “Zar grudi tvoje nismo prostranim učinili, i breme tvoje s tebe skinuli, koje je pleća tvoja tištilo, i spomen na tebe visoko uzdigli! Ta, zaista, s mukom je i last, zaista, s mukom je i last! A kad završiš, molitvi se predaj i samo se Gospodaru svome obraćaj!” (El-Inširah, 1–8)

Ajetom: “Zar grudi tvoje nismo prostranim učinili”, Allah, džellešānuhu, podsjeća Svog Poslanika na jednu od najvećih blagodati kojima ga je obdario, a to je blagodat prostranosti prsa, duševnog smiraja, koja je rezultat primanja djela u ramazanu. Koja je to podrška i pomoć od Allaha veća od toga da Allah podari Svome robu prostranost, smiraj u prsima, nakon što je kušao slast imana u ramazanu, i nakon što su kur'anska značenja osvijetlila njegovo srce?

Ko jednom osjeti ljepotu neke stvari i njenu slast, teško da može živjeti bez nje, jer ljudska duša ima vrlo izoštren osjećaj i veliku čežnju. Kada duša

nešto osjetiti, ona za tim čezne, a kada za nečim čezne, ona u tome traži utjehu. Zato ćeš naći da su vjernikova prsa uvijek prostrana, bez obzira na to da li je u blagodatima ili u iskušenju, jer vjernik je između dva stanja: zahvalnosti i strpljivosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Divan li je primjer vjernika! U kakvoj se god situaciji nađe, on je na dobitku i takav slučaj nije ni sa kim drugim osim s vjernikom: ako ga zadesi kakvo dobro, on zahvali Allahu i bude nagrađen zbog toga, a ako ga zadesi šta loše, on se strpi, pa mu i to donese nagradu od Allaha.”

Nikako se ne mogu porediti onaj koji ima smiraj u prsima i živi svoj život u radosti i nadi, i onaj čija su prsa stegnuta i živi između brige i tjeskobe.

Ajetom: “... i breme tvoje s tebe skinuli” (El-Inširah, 2) ukazuje se na to da je jedan od plodova primljenosti ramazanskih ibadeta, kojima Allah nagrađuje Svoje čestite robove, “skidanje bremena” s pleća i brisanje grijeha i loših djela. Što manje grijeha čini, čovjek je bliži sreći.

Grijesi i nepokornost predstavljaju veliki teret za čovjeka, a njihovi okovi na ljudskom tijelu su čvrsti i gotovo neraskidivi. Oni uzrokuju oboljenje tijela. Fizička bol na tijelu je kao duhovna bol na srcu i kao što bolesno tijelo ne može osjećati slast hrane, tako i srce oboljelo od grijeha ne može osjećati slast ibadeta.

Jedan od najvećih tereta na čovjekovim plećima jeste teret grijeha kojima uznemirava druge ljude i pričinjava im štetu, kao što je grijeh ogovaranja, prenošenja tuđih riječi s ciljem sijanja mržnje i neprijateljstva, laži i nepravde. Kur'an je uporedio teret grijeha s teretom koji pritišće ljudska pleća: “... koje je pleća tvoja tištilo.”

Riječima: “... i spomen na tebe visoko uzdigli!” (El-Inširah, 4), Allah, džellešānuhu, ukazao je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, veliku počast i visoko je uzdigao spomen na njega. Kada god se Allah spomene, uz Njega se spomene i Njegov Poslanik. One čija se srca predaju i smire uz učenje Kur'ana, i čiji jezici uče riječi zikra i dove, u danima i noćima ramazana, Allah će uzdići spomen na njih i podići će njihovu vrijednost na ovom i budućem svijetu, i to je jedini kriterij razlikovanja i vrednovanja ljudi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah, džellešānuhu, ovom Knjigom uzdiže neke ljude, a neke spušta.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “...pa će hafizu Kur'ana biti rečeno: ‘Uči, penji se, i uči tačno i melodično kao što si učio na dunjaluku, tvoj stepen je kod zadnjeg ajeta koji proučiš!’”

Uzvišeni kaže: “A kad završiš, molitvi se predaj” (El-Inširah, 7) Vjernik čitav svoj život ustrajava u pokornosti Allahu, džellešanuhu i nastoji biti čvrst u izvršavanju Njegovih propisa. Cijeli vjernikov život posvećen je dobrim djelima i približavanju Allahu, džellešanuhu.

Kada završiš namaz, Gospodaru svome se obraćaj i predaj Mu se. Kada završiš svoje dunjalučke poslove, predaj se svome Gospodaru, čineći Mu ibadet. Vjernik nikada ne ide na “godišnji odmor” od pokornosti Allahu, džellešanuhu, nego prelazi s ibadeta na ibadet. Nema ništa ljepše od toga da ostaviš iza sebe dunjalučke poslove i brige i ostaneš sam sa svojim Gospodarom.

“A kad završiš, molitvi se predaj, i samo se Gospodaru svome obraćaj!” (El-Inširah, 7–8)

Ovi ajeti su najglasniji poziv i najbolji savjet koji u čovjeku jačaju želju za činjenjem dobra i podstiču ga na ozbiljnost u korištenju vremena, prije nego što bude kasno za to. Uzor svakom muslimanu u požurivanju s činjenjem dobrih djela i ustrajnosti u njima jeste Poslanik milosti, koji je stajao u namazu dok mu ne bi otekla stopala. Velika je šteta da se čovjek nakon ostvarenog dobra u ramazanu vrati starim stopama i da upropasti ogromnu “dobit”, na koju ga je Allah, džellešanuhu, uputio u mjesecu dobrote. Uzvišeni kaže: “... zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavlja i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 98–99)

Donosite salavate i selame na Poslanika upute, Allah vam je to naredio u Svojoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORIŠTENJE VREMENA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

8. ševval 1439. po Hidžri / 22. juni 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo i od Njega pomoć molimo. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe. Najbolji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novotarije u vjeri, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O muslimani, bojte se Allaha, požurite s činjenjem dobrih djela i potvrdite vaše riječi djelima, jer suština čovjekovog života je vrijeme provedeno u pokornosti Allahu, džellešanu. Pametan je onaj ko svodi račun sa svojom dušom i radi za život poslije smrti, a nemoćan je onaj ko ispunjava prohtjeve duše i od Allaha se nada dobru.

Poštovani vjernici! Ispratili ste mjesec ramazan, mjesec dobrote, pokornosti i oprosta. Da nam je znati kome je on primljen, pa da mu čestitamo, a kome je odbijen, pa da sa njim saosjećamo. Allah primio vaša dobra djela, oprostio vam grijehe i umnogostručio vam nagradu. Allahu se iskreno klanjajte i tražite Njegovu blizinu, i budite ustrajni u tome, jer je ustrajnost u činjenju dobrih djela jedan od znakova da su djela primjena kod Allaha, džellešanu.

Allahu najdraže djelo, kojim Mu se vjernik može približiti, jesu farzovi, vjerske dužnosti, a rob će se Allahu približavati nafilama sve dok ga On ne zavoli. Ko se Allahu približi pedalj, On se njemu približi aršin, lakat, a ko se Allahu približi lakat, On se njemu približi za jedan hvat, a ko Allahu ide hodeći, On njemu dođe žureći.

Čuvajte farzove, ne izbjegavajte Kur'an, klanjajte noćni namaz i postite duge i vrele dane. Sufjan ibn Abdullah es-Sekafi, radijallahu anhu, kazuje: "Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, reci mi nešto o islamu, tako da poslije tebe više nikoga ne moram pitati.' On je rekao: 'Reci: 'Vjerujem u Allaha', a zatim ustraj u tome.'"

Od sunneta vašeg Poslanika jeste post šest dana mjeseca ševala. Ebu Ejjub el-Ensari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko isposti ramazan, i poslije njega šest dana ševala, ima nagradu kao da je postio cijelu godinu." Značenje hadisa je da se dobro djelo nagrađuje deseterostruko, pa se, shodno tome, jedan mjesec posta vrednuje kao deset mjeseci, i šest dana kao šezdeset dana, odnosno dva mjeseca, i to je kao post cijele godine.

O muslimani! Vrijeme je poput imetka, i jedno i drugo je dragocjeno i obaveza ih je čuvati, bdjeti nad njima, racionalno ih trošiti i raspolagati njima, s tom razlikom da se imetak može prikupljati, pohraniti, unaprijediti, a vrijeme ne može. Svaka minuta i trenutak koji odu, nikada ti se neće vratiti, makar potrošio cijeli dunjaluk da ih vratiš.

Ako je vrijeme ograničeno određenim rokom i životni vijek ograničen, niti se može produžiti niti smanjiti, i ako je njegova prava vrijednost u kvalitetnom korištenju, onda je obaveza svakog muslimana da ga brižno čuva, koristi na najproduktivniji način i ne upropaštava nijedan njegov dio, manji ili veći. Čovjek će "sačuvati" vrijeme, ako bude znao gdje i kako ga troši, a najbolja "potrošnja" vremena je u pokornosti Allahu, džellešanuhu, i činjenju dobrih, bogougodnih djela. Svaki trenutak koji potrošiš u pokornosti Allahu, nikada se za njega nećeš kajati.

O vjernici! Životni vijek je kratak, vremena je malo, sve što je bilo, prošlo je, a ono što će doći, ne može se izbjeći. Čitav životni vijek je sezona za činjenje dobrih djela i ne ostavlja prostora nemarnosti, i svaki njegov trenutak je trenutak iskušenja i ispita i ne ostavlja prostora čekanju. S ovim kratkim i neznatnim životnim vijekom čovjek može kupiti sebi vječnost u Džennetu, i trajanje koje vrijeme ne može prekinuti. Nasuprot tome, onaj koji je bio nemaran prema životu, izlaže svoju dušu velikoj opasnosti, propasti i kajanju.

Razuman čovjek zna cijeniti vrijednost života, koji mu je darovan, i vodi računa o tome kako ga iskoristiti na najbolji način – iskoristiti priliku koja se više neće ukazati i u čijem je propuštanju možda njegova propast.

O muslimani! Ljetni raspust, koji trenutno živite i u kojem uživate, prilika je za odmor, i duševni i fizički, nadokandu propuštenih prava i obaveza i pripremu za bližu i dalju budućnost, a ne za zanemarivanje obaveza, gomilanje zadataka, utapanje u strastima, opterećivanje pleća grijesima i odgovornošću. Bojte se Allaha u pogledu svojih porodica i djece. Odgajajte ih da znaju cijeniti vrijeme i koristiti ga na ispravan način, u traženju korisnog znanja, činjenju dobrih djela, stjecanju halal opskrbe, pokornosti i ibadetu. To je istinski odgoj generacija.

Ako se generacije odgoje da beskorisno troše potencijale i vrijeme, na taj način naviknute su na zanemarivanje prava i obaveza, nepreuzimanje emaneta i odgovornosti, nebrigu i nesposobnost suočavanja sa životnim izazovima u različitim fazama ljudskog života. Besposlenost i puno “praznog prostora” izlaže mlade ljude smutnjama, strastima, devijacijama i nevoljama.

O vjernici! Allah, džellešānuhu, pitat će vas o vašim životima, u čemu ste ih proveli. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Na Sudnjem danu neće se pomjeriti stopalo sina Ademovog sve dok ne odgovori na četvero: za život, kako mu je prošao; mladost kako ju je proveo; imetak, kako ga je zaradio i u šta ga je utrošio; znanje, kako ga je iskoristio.”

Kada čovjek dođe pred Allaha, radi polaganja računa, bosih nogu i nagog tijela, bez zastora, i bude iščekivao pitanje i pripremao odgovor, pa bude upitan za život kako mu je prošao i mladost kako ju je proveo, o Allahu, kakav će to prizor biti, i kolika će njegova odgovornost biti! Neka se svako od nas zapita, kada mu bude upućeno ovo pitanje, šta će mu naumpasti u tom trenutku, i koje je to djelo koje je pripremio tokom svoje mladosti!

O vjernici! Pripremite odgovor za pitanje i za odgovor istinu. Pametan čovjek neće dozvoliti da ijedan trenutak njegovog života ode u nepovrat, ni kada je u pitanju njegova vjera ni kada su u pitanju njegovi dunjalučki interesi. Slobodno vrijeme je blagodat ako se iskoristi na ispravan način, a nevolja i kazna ako se upropasti. Ibn Abbas, radijallahu anhumā, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Mnogi ljudi su obmanjeni u pogledu

dvije stvari: zdravlja i slobodnog vremena.” “Rasipanje” slobodnog vremena je obmana, pomanjkanje vjere i maloumnost, s kojim je iskušan veliki broj ljudi.

Bojte se Allaha po pitanju vas samih i vaših porodica, iskoristite prilike i trudite se da ih dobijete. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao jednom čovjeku, savjetujući ga: “Iskoristi petero prije drugih petero: mladost prije starosti, zdravlje prije bolesti, bogatstvo prije siromaštva, slobodno vrijeme prije zauzetosti i život prije smrti.”

O odgajatelji, nema šerijatske zapreke u uživanju, razonodi, zabavi i odmoru, bez pretjerivanja, činjenja grijeha i zanemarivanja obaveza i dužnosti. Sve to spada u mubah – dozvoljeno opuštanje i davanja oduška duši, a u tome je i obnavljanje snage i revitalizacija duše, s tim da treba paziti da se ono ne pretvori u traćenje i rasipanje dragocjenog vremena, ovisnost i nemarnost. Islamski ummet ima veliku potrebu za potencijalima i pravilnim korištenjem vremena. Tražite perfekciju u svemu ili joj se približite.

O muslimani! Neprijateljstvo, razdor i sukobi među muslimanima najbolnija su rana, najveća nevolja i iskušenje s kojim se suočava islamski ummet, a zaštita muslimanskih života, časti i imetka, kao što vam je dobro poznato, spada u općeprihvaćene intencije i istine vjere i zdravog razuma.

Odustajanje od određenih interesa, u ime kompromisa i čuvanja muslimanske krvi, veliko je dobro, interes svih muslimana, hrabrost i odvažnost. Čuvajte muslimansku krv, čuvajte muslimansku krv, izgladite međusobne razmirice, pomozite se u dobročinstvu i bogobožnosti a ne u grijehu i nasilju.

Allah popravio vaše stanje, ujedinio vašu riječ, popravio vaše međusobne odnose, zbližio vaša srca!

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DOBROTA SRCA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
15. ševval 1439. po Hidžri / 29. juni 2018.

Hvala Allahu, Onome Koji sve stvara i čini skladnim, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je On, na sveopćim dobrotama i neprekidnim blagodatima.

Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Njegovo je što je na nebesima i što je na Zemlji i što je između njih i što je pod zemljom, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik, koji je često Allaha molio da učvrsti njegovo srce u vjeri i Pravom putu, i upozoravao je na zlo ljudskih duša, šejtana i strasti, Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i njegove čestite, časne i odabrane ashabe.

Bojte se Allaha, odazovite Mu se, nastojte Mu se približiti pokornošću, traženjem Njegovog zadovoljstva i pridržavanjem onoga što je objavio Svome Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, prije nego dođe dan u kome neće biti ni otkupa ni prijateljstva ni posredništva. Čuvajte se uzroka Njegove srdžbe, koji vode Njegovoj bolnoj kazni i udaljavaju od Njegove milosti i ulaska u Džennet, Kuću počasti.

O vjernici! Čovjekova dobrota, postojanost, ispravnost puta kojim korača, njegovo mjesto i stepen kod Allaha, kvalitet njegovog života i lijep završetak vezani su za jedan organ u njegovom tijelu, ovise o njegovoj čistoći i izviru iz njegove dobrote i zdravlja. Taj organ je srce, na čiju je važnost, jačinu i snagu utjecaja ukazao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: "Zaista u ljudskom tijelu ima jedan organ, ako je on ispravan, ispravno je cijelo tijelo, a ako je on bolestan, bolesno je cijelo tijelo." (Buhari i Muslim)

Ovaj hadis je dokaz da je zdravlje, odnosno ispravnost srca, glava svakog dobra, i u njemu je istinski užitek i blagodat, i da je njegova bolest, odnosno pokvarenost, osnova svakog zla, i u njemu je svaka propast i nesreća. To bi se

moglo objasniti na sljedeći način: ako je čovjekovo srce zdravo, i u njemu nema ničega drugog osim ljubavi prema Allahu i ljubavi prema onome što On voli, i straha od Njega i straha od posrnuća i upadanja u ono što On prezire, njegovo tijelo činit će samo ispravne pokrete, djela, i u njegovoj duši, kao posljedica toga, razvit će se osjećaj prezira prema grijesima, i nužnosti udaljavanja od zabranjenih stvari i izbjegavanja sumnjivih stvari iz straha upadanja u haram. Suprotno tome, ako je srce pokvareno, bolesno, podložno slijeđenju strasti, nemarno prema Allahovom zadovoljstvu, tijelo će činiti neispravna, loša djela i svog vlasnika odvesti s Pravog puta, odvratiti ga od istine i od Allahovog puta, navesti ga da se zaprlja prljavštinom grijeha i upadne u sumnjive stvari. Postojanost srca uzrok je postojanosti imana, vjerovanja, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Ahmed u “Musnedu”, sa dobrim lancem prenosilaca, od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema postojanosti imana, vjerovanja, bez postojanosti srca.” Postojanost imana postiže se postojanošću i ispravnosću tjelesnih djela, postupaka, kojih, opet, nema bez postojanosti srca, a postojanost srca moguća je samo ako je ono živo, ispunjeno ljubavlju prema Allahu i pokornosti Njemu, i prezirom prema grijeshenju. Sve ovo moguće je postići ukoliko su srce i njegovi “podanici” (tijelo, udovi) u potpunosti predani Allahu, predanost tijela je u izvršavanju propisanih obaveza i ostavljanju harama, a predanost srca je u činjenju obaveznih djela, specifičnih za srce, kao što su: iskrenost prema Allahu, oslonac na Njega, odazivanje Njegovom pozivu, ljubav prema Njemu, traženje pomoći od Njega, skrušenost i predanost Njegovoj naredbi, strah od Njega, nada u Njegovu milost, strpljivost i čvrsto vjerovanje.

Ono što je strogo zabranjeno i što se nikako ne smije naći u srcu jesu nevjerstvo, sumnja, licemjerstvo i širk, idolatrija, i sve ono što proizlazi iz njih, a zabranjeni su mu i grijesi kao što su: rijaluk, pretvaranje, samodopadanje i samodivljenje, oholost, hvalisavost, gubitak nade u Allahovu milost, sigurnost od Allahove kazne, radovanje i nedaćama i iskušenjima muslimana, želja da se među muslimanima (pro)šire grijesi i nemoral, i sve ono što proizlazi iz toga, i slične stvari za koje je Ibn Kajjim rekao “da su na većem stepenu zabrane od bluda i konzumiranja alkohola i drugih javnih grijeha, i da same po sebi mogu biti mali grijesi, ali mogu biti i veliki grijesi ovisno o njihovoj jačini, težini i slabosti.

U male grijeha srca spadaju također: strast, želja i žudnja za grijesima, čak iako se ne učine. Sve ove devijacije proizlaze iz nepoznavanja ibadeta srca, predanosti srca Allahu, i njegovog neizvršavanja. Nepoznavanje vadžiba, obaveza srca, kao što su iskrenost, oslonac na Allaha i predanost Njemu, i drugih, nužno dovodi do oboljenja srca od grijeha, suprotnih ovim ibadetima, a ovisno o tome koliko je srce pokorno i predano Allahu, toliko će uspjeti u oslobođanju od grijeha.”

Među najefikasnijim lijekovima za bolesti srca, strasti i sumnje, jeste čvrsto pridržavanje za Allahovu Knjigu i sunnet Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, slijeđenje njihove upute, postupanje po onome što je objavljeno u njima, prihvatanje njihovog suda u jasnim i manje jasnim stvarima. Uzvišeni Allah kaže: “O ljudi, već vam je stigla pouka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima” (Junus, 57); “Mi objavljujemo u Kur’anu ono što je lijek i milost vjernicima, a nevjernicima on samo povećava propast.” (El-Isra, 82)

Liječenje srca postiže se i sljedećim lijekovima:

– Redovno učenje zikra – spominjanje Allaha, džellešanuahu, ponizno obraćanje i dova Allahu da učvrsti srce u Njegovoj vjeri, kao što je to često činio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učeći dovu: “Allahumme ja mukallibel-kulubi sebbit kalbi ala dinike! – Allahu moj, o Ti koji okrećeš srca, učvrsti moje srce u Svojoj vjeri!” (Ahmed i Tirmizi)

– Ustrajnost u činjenju pobožnih djela, tajnih i javnih, i ostavljanje grijeha, tajnih i javnih, a od najštetnijih po ljudsko srce jeste gledanje u ono što je Allah zabranio, jer grešan pogled je siguran put za oboljenje srca. Neki su učenjaci rekli: “Zabranjeni pogled je otrovna strijela upućena prema srcu.” Zbog toga je Allah, džellešanuahu, naredio “čuvanje stidnih mjesta” od harama, kao što je naredio i obaranje pogleda koji vodi tome. Uzvišeni kaže: “Reci vjernicima neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim; to im je bolje, jer Allah, uistinu, zna ono što oni rade. A reci vjernicama neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim.” (En-Nur, 30–31) Pridjev “ezka lehum”, izveden od riječi “zekat – bolje”, u ovom ajetu ima značenje bogobojažnosti, čistoće i kreposti. Ko se očisti, uspio je i zaslužio je da uđe u Džennet. “Zekat – čišćenje” podrazumijeva postizanje dobra i odbacivanje zla, a kada se to desi, srce onoga koji se očistio ispunjava se svjetlošću,

uputom, sposobnošću razlikovanja dobra i zla, spoznajom, snagom, ustrajnošću i čvrstinom. Sve to su jasni i korisni plodovi čuvanja pogleda od onoga što je Allah zabranio.

– Primjena šerijatskih sankcija, koje se, kako kažu neki učenjaci, mogu podvesti pod opći princip “Allahove milosti prema Njegovih stvorenjima”, i obuhvaćene su riječima Uzvišenog: “A mi smo te poslali samo kao milost svjetovima.” (El-Enbija, 107)

O šerijatskim sankcijama i njihovoj ulozi u liječenju bolesti šejhul-islam Ibn Tejmijja rekao je: “Ko ostavi ovu vrstu ‘korisnog lijeka’, iz sažaljenja prema ‘bolesniku’ (grešniku), on zapravo pomaže u njegovoj patnji i propasti, iako mu time želi samo dobro, jer to radi iz neznanja. Nekim očevima i majkama, koji ne poznaju Božije propise, samilost, koju imaju prema svojoj djeci, ne dozvoljava korištenje ove vrste odgoja, te tako i sami doprinose njihovom devijantnom ponašanju, aroganciji i propasti. Uzvišeni kaže: ‘... i neka vas pri vršenju Allahovih propisa ne obuzima prema njima nikakvo sažaljenje.’ (En-Nur, 2)

Allahova vjera je pokornost Njemu i Njegovom Poslaniku, zasnovana na ljubavi prema Njemu i Njegovom Poslaniku, i da nam Allah i Njegov Poslanik budu draži od svega. Allah voli sažaljivost i samilost, ukoliko oni ne vode kršenju Božijih propisa. Šejtan želi da čovjek bude rasipnik, da pretjeruje u svemu. Ako vidi da čovjek nagine milosti, toliko mu uljepša milost da prestane prezirati ono što Allah prezire, i biti ljubomoran prema onome prema čemu je On ljubomoran. Ako vidi da nagine žestini i strogoći, toliko mu uljepša žestinu i strogoću da počne (zap)ostavljati propisane i naređene oblike dobročinstva, blagosti, održavanja rodbinskih veza i milosti, i prelaziti Božije granice u strogoći, kuđenju, mržnji i kažnjavanju za nešto za što je ubijeden da Allah voli. Prvo je ostavljanje propisane milosti i dobročinstva, i ono je pokuđeno i grijeh, a drugo je ‘israf’ – pretjerivanje i prekoračivanje Božijih i Poslanikovih granica u primjeni principa strogoće, a Allah ne voli one koji pretjeruju, i zato neka obojica kažu: ‘Gospodaru naš, oprosti nam krivice naše i neumjerenost našu u postupcima našim, i učvrsti korake naše i pomози nam protiv naroda koji ne vjeruje!’ (Ali Imran, 147).”

O vjernici! Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je nekom čovjeku: “Liječi svoje srce, jer je Allahova “potreba” kod ljudi čistoća i dobrota njihovih srca.” Imam Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, kaže da je značenje ovih riječi

Hasana el-Basrija sljedeće: “Ono što Allah želi, traži i zahtijeva od njih jeste da poprave i očiste svoja srca, sve dok se u njima ne nastani i učvrsti istinska spoznaja Allaha, Njegovo veličanje, strahopoštovanje prema Njemu, nada i oslonac na Njega, i dok se srce ne ispuni ovim uzvišenim ibadetima, a to je suština tevhida – vjerovanja u jednog Boga, i to je značenje riječi ‘la ilahe illa-llah’. Nema čistoće i dobrote srca sve dok njegov Bog, Kojeg obožava, Kojeg je spoznao, Kojeg voli i prema Kojem osjeća strahopoštovanje, ne bude Allah, Jedan Jedin, Koji nema druga. Da na nebesima i na Zemlji postoje drugi bogovi pored Allaha, poremetili bi se, kao što kaže Uzvišeni: ‘Da Zemljom i nebesima upravljaju drugi bogovi, a ne Allah, poremetili bi se. Pa nek je uzvišen Allah, Gospodar svemira, od onoga što Mu pripisuju!’ (El-Enbija, 22). Na osnovu ovoga znamo da nema boljitka i opstanka viših i nižih svjetova sve dok se svi pokreti i djelovanje njihovih stanovnika i svi pokreti tijela ne usklade sa pokretima i voljom srca. Ako su pokreti i volja srca potčinjeni Allahu Jedinom, to je znak da je ono čisto i ispravno, a time će se popraviti i postupci i djela tijela, a ako su njegovi pokreti i volja potčinjeni nekome drugome, to je znak da je ono bolesno, i da shodno toj bolesti tijelo čini neispravne postupke.”

Bojte se Allaha, vjernici, i činite sve ono što će poboljšati i popraviti stanje vaših srca, zaštititi ih, osigurati im zdravlje od bolesti i devijacija koje gase njihovu svjetlost, pomućuju njihovu čistoću, slabe njihovu odlučnost i volju i zaustavljaju ih na putu ka Allahu i uzrokuju njihovu zbunjenost, zabludu i propast.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

UDALJAVANJE OD GRIJEHA I GREŠNIKA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

22. ševval 1439. po Hidžri / 6. juli 2018.

Hvala Allahu, neizmjereno, onoliko koliko su Njegove blagodati i koliki su Njegovi darovi. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i pored Kojeg ne postoji drugi bog dostojan obožavanja, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed Njegov rob, poslanik, vjerovjesnik, odabranik, spašenik, prijatelj i onaj kojim je On zadovoljan, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, sve dok bude svitala zora i sunce sjalo.

O muslimani, bojte se Allaha, čineći ono čime je On zadovoljan i kloneći se grijeha. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Izbjegavanje skupova na kojima se čine grijesi, distanciranje od grešnika dok čine grijeh, neuzimanje takvih za bliske prijatelje, izbjegavanje prisnog kontakta i putovanja s njima dokaz je ispravnog rezonovanja i Božijeg nadahnuća i podrške.

Ljudska srca su slaba, sumnje ih obuzimaju, smutnje naviru poput talasa, a svjestan čovjek kloni se onih koji mogu razboljeti njegovo srce i pokvariti njegovo vjerovanje, i oprezan je prema onima koji su već upali u smutnju za blude i skrenuli s puta sunneta, dobrote, stida i morala muslimana.

*Ako se razbolio nisi, a s bolesnikom se družiš
u blizini njegovoj boraviš,
samo je pitanje trena kad ćeš i ti da se razboliš.*

Ko se nađe u društvu u kojem se čini grijeh, ima obavezu da, na mudar način, lijepom riječju, savjetom i argumentovano ukaže na grijeh, i ako to ne uradi, a mogao je, postaje saučesnikom u grijehu, a ako to nije u stanju učiniti, dužan je napustiti takvo društvo i distancirati se od njega, jer druženje s

grešnicima dok čine grijeh, iziskuje bliskost i slijeđenje, zatvaranje očiju pred grijesima i ljubav u srcu, a nije isključeno i da i sam postane žrtva grijeha. Omer ibn Kajs, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nemoj se družiti sa sljedbenicima strasti, jer bi i tvoje srce mogli zavesti.”

Uzvišeni kaže: “On vam je već u Knjizi objavio: kad čujete da Allahove riječi poriču i da im se izruguju, ne sjedite s onima koji to čine dok ne stupe u drugi razgovor, inače, bit ćete kao i oni. Allah će, sigurno, zajedno sastaviti u Džehennemu licemjere i nevjernike.” (En-Nisa, 140)

Imam Taberi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ovaj ajet jasno ukazuje na zabranu druženja sa sljedbenicima zablude, bilo koje vrste, novotarima ili grešnicima, u trenucima kada oni čine grijeh ili propagiraju svoju zabludu.”

Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nikome nije dozvoljeno da prisustvuje skupovima na kojima se čini grijeh, zlo, svojom slobodnom voljom, i bez opravdanog razloga”, kao što se kaže u hadisu: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka ne sjedi za stolom za kojim se pije alkohol.”

Omeru ibn Abdulazizu, Allah mu se smilovao, prijavljena je jedna grupa ljudi koji su konzumirali alkohol, i on je naredio da se kazne. Rečeno mu je: “Među njima je i postač”, tj. zadesio se slučajno u njihovom društvu, a on je rekao: “Njega prvog kaznite, zar niste čuli Allahove riječi: ‘On vam je već u Knjizi objavio: kad čujete da Allahove riječi poriču i da im se izruguju, ne sjedite s onima koji to čine dok ne stupe u drugi razgovor, inače, bit ćete kao i oni’ (En-Nisa, 149)!”

Omer ibn Abdulaziz, Allah mu se smilovao, pojasnio je da je Allah, dželle-šanuhu, onoga koji prisustvuje grijehu izjednačio s njegovim počiniocima, i zbog toga su učenjaci rekli: “Ako čovjek bude pozvan na gozbu na kojoj se čine grijesi, poput konzumiranja alkohola, slušanja muzike, nije mu dozvoljeno prisustvovati takvoj gozbi, jer nam je Allah, dželle-šanuhu, naredio da ukazujemo na zlo, shodno mogućnostima. Onaj ko prisustvuje gozbi na kojoj se čini grijeh, svojom slobodnom voljom, i ne ukaže na njega, nepokoran je Allahu i Poslaniku, jer nije izvršio njihovu naredbu. Prema tome, prisustvovanje pijankama, slobodnom voljom i bez nužnog razloga, i neosuđivanje grijeha, onako kako je Allah naredio, smatra se saučesništvom u grijehu.”

O muslimani! Ne osnažujte svojim prisustvom i podrškom sljedbenike zablude, novotarije i grijeha, i nemojte nikada biti bilo kakva brojka na strani

smutljivaca i pokvarenjaka. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, kazuje da su neki muslimani izlazili u borbu sa idolopoklonicima, kako bi ih brojčano osnažili, pa bi ih pogađale strijele koje su dolazile sa muslimanskih položaja i ubijale. Allah, džellešānuhu, tim povodom je objavio: "... kojima su meleki dušu uzeli u času kad su nevjernici bili" (En-Nahl, 28). (Buhari)

Ko bude psisustvovao skupovima na kojima se čine grijesi, podržavao ih, radovao im se, pozivao njima, i ko bude podržavao internetske portale sumnjivog sadržaja, i portale koji promovišu nemoral, grijeh i neprijateljstvo prema našoj vjeri, islamskom vjerovanju i moralu, agitirao za njih i dijelio njihov sadržaj, sam se svrstao na njihovu stranu i postao je jedan od njih.

O muslimani! Bojte se Allaha, budite svjesni Njegove blizine, pokoravajte Mu se i nemojte Mu biti nepokorni. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!" (Et-Tevba, 119)

O vjernici, nemojte javno činiti grijehe i nemojte halalom proglašavati ono što je Allah, džellešānuhu, zabranio. Neka vas ne zavedu fetve lakovjernih i priučenih, koji o vjeri govore bez ubjeđenja i stručnosti, i koji naginju slobodnijem tumačenju vjere, pod plaštom olakšavanja, središnjosti i umjerenosti u vjeri. Onaj ko bude javno činio grijehe, rasrdio je svoga Gospodara, pokidao je vezu između sebe i Njega, omalovažio je Njegovu kaznu i uznemirio je Allahove čestite robove.

Bojte se Allaha, o sljedbenici islama! Bojte se Allaha, o sljedbenici islama! Neka vas ne obmane blagostanje i bogatstvo, i nemojte se pomagati blagodatima u činjenju grijeha. Nemojte javno činiti grijehe, a Allah vas je opskrbio raskošnim životom, raznovrsnom hranom i pićem dok oko vas haraju glad i ratovi.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SVI ALLAHOVI POSLANICI IMALI SU ZADAĆU DA OPOMINJU I DONOSE RADOSNE VIJESTI (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Muhammed Alu Talib

29. ševval 1439. po Hidžri / 13. juli 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je visoko iznad toga da ima Sebi sličnog, rivala, istovjetnog i ravnog. Uzvišeni kaže: "Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi" (Eš-Šura, 11), i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, dostavio je poslanicu, izvršio je emanet, savjetovao je ummet i borio se na Allahovom putu sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu i sve ashabe.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je zastor sigurnosti na Danu proživljenja, i odjeća sreće i zadovoljstva u nevolji i velika radosna vijest. Uzvišeni kaže: "I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali, za njih su dobre vijesti i na ovome i na onome svijetu – Allahove riječi niko ne može izmijeniti – to će, zaista, velik uspjeh biti." (Junus, 62–64)

O muslimani, on je Allahov poslanik, Muhammed ibn Abdullah ibn Abdulmuttalib el-Kureši el-Hašimi, iz najčasnije loze, najljepšeg fizičkog izgleda i morala.

Allah, džellešanuhu, očistio ga je i odabrao, a njegov narod osvjedočio se u njegovu iskrenost, povjerljivost, još od rane mladosti, pa i od dječaćkih godina.

Kada je napunio četrdeset godina, Allah, džellešanuhu, poslao ga je kao milost svjetovima. Allah je pogledao stanovnike Zemlje i prezreo ih je, i Arape

i nearape, osim preostalih sljedbenika Knjige, i pogledao je u srca Svih svojih robova i vidio je da je Muhammedovo srce najčišće i odabrao ga je za poslanstvo.

Spuštena je Objava s nebesa, Allah, džellešānuhu, nagovijestio je novo jutro za ljudski rod, s najviših visina spustila se svjetlost na pećinu Hira, a preko Hire na cijelu Meku i obasjala je Meku i njene krajeve, i potekla je njenim putevima i dolinama i prosula se po licima njenih stanovnika, odlazećih i dolazećih.

Idolopoklonici su se čudili kako je Objava spuštena jednom od njih, proglasili su ga lašcem, i bili su smeteni.

Govorili su: “čarobnjak je”, ili “lud je”; to su “izmišljotine naroda drevnih”; “donesi ti kakav drugi Kur’an ili ga izmijeni!” A Kur’an im je, uporno, podastirao dokaze istinitosti poslanice i iskrenosti Poslanika, pa je objavio suru Junus, koju je, u cijelosti, posvetio potvrđivanju poslanice i iskrenosti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Sura Junus objavljena je u Meki, a mekanske sure imaju svoju privlačnost i dražesnost, i sadrže, i to je njihova posebna odlika, utemeljenje tevhide – čistog monoteizma, vjerovanja u proživljenje i nagradu i kaznu, poslanstvo i Kur’an, i pojašnjavaju kakav kraj čeka dvije skupine, vjerničku i nevjerničku. Ko razmišlja o ovoj suri, kazivanju o Nuhu i njegovom javnom pozivanju, kazivanju o Musau i njegovom narodu, i Božijoj naredbi da u Egiptu izgrade kuće i bogomoljama ih učine, doći će do jasnog zaključka da je ova sura među prvim objavljenim mekanskim surama, i da je objavljena prije nego što je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, javno obznanio svoj poziv u vjeru. Sve sure koje počinju skraćenicom “elif-lam-ra”, a ima ih pet, nose u svom nazivu ime poslanika, a to su: Junus, Hud, Jusuf, Ibrahim, alejhimus-selam, i peta je El-Hidžr, a El-Hidžr su nastambe Salihovog naroda Semuda. U ime Allaha Milostivog Samilosnog: “Elif-lam-ra. Ovo su ajeti mudre Knjige. Zašto je čudno ljudima što Mi objavljujemo jednom između njih: ‘Opominji ljude! A vjernike obraduj divnom nagradom kod Gospodara njihova!’ Nevjernici govore: ‘Ovaj je zaista pravi čarobnjak!’” (Junus, 1–2)

Svi poslanici, a i njihovi sljedbenici dužni su sve do Sudnjeg dana opominjati nevjernike i pozivati ih u vjeru, a vjernicima donositi radosne vijesti. Onaj koji poziva ljude Allahu podjednako će voditi računa i o jednom i o drugom i neće ih zapostavljati. Uzvišeni kaže: “O Vjerovjesniče, Mi smo te poslali kao svjedoka i kao donosioca radosnih vijesti i kao poslanika koji opominje, da – po

Njegovom naredjenju – pozivaš k Allahu, i kao svjetiljku koja sija. I obraduj vjernike da će Allah na njih veliku milost prosuti.” (El-Ahzab, 45–47)

O muslimani, najveći dokaz ovog plemenitog Poslanika bio je Kur'an časni, koji im je on učio, i kojim je "kucao" na njihove uši i srca i stavio pred njih izazov: "O ljudi, već vam je stigla pouka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima. Reci: 'Neka se zato Allahovoj blagodat i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju'" (Junus, 57–58); "Ovaj Kur'an nije izmišljen, od Allaha je – on potvrđuje istinitost prijašnjih objava i objašnjava propise; u njega nema sumnje, od Gospodara svjetova je! A oni govore: 'On ga izmišlja!' Reci: 'Pa, dajte vi jednu suru kao što je njemu objavljena, i koga god hoćete, od onih u koje mimo Allaha vjerujete, u pomoć pozovite, ako istinu govorite.' Oni poriču prije nego što temeljito saznaju šta ima u njemu, a još im nije došlo ni tumačenje njegovo; tako su isto oni prije njih poricali, pa pogledaj kako su nasilnici završili! Ima ih koji u nj vjeruju, a ima ih koji ne vjeruju u nj. A Gospodar tvoj dobro poznaje smutljivce." (Junus, 37–40)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nema nijednog vjerovjesnika a da mu Allah nije dao čudo, dokaz zbog kojeg su ljudi povjerovali, a ono što je meni dato jeste Objava koju mi je Allah objavio, i zato se nadam da ću imati najviše sljedbenika na Sudnjem danu." (Muslim)

Kur'an je zaista mudžiza, čudo vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže: "A kad im se kazuju ajeti Naši, koji su jasni, onda govore oni koji ne vjeruju da će pred Nas stati: 'Donesi ti kakav drugi Kur'an ili ga izmijeni!' Reci: 'Nezamislivo je da ga ja sam od sebe mijenjam, ja slijedim samo ono što mi se objavljuje, ja se bojim – ako budem neposlušan svome Gospodaru – patnje na Velikom danu.' Reci: 'Da Allah nije htio, ja vam ga ne bih kazivao niti bi vas On s njim upoznao. Ta ja sam prije poslanstva dugo među vama boravio – zar ne shvaćate?'" (Junus, 15–16) Ovo je najveći dokaz Muhammedovog vjerovjesništva. Prije nego što mu je spuštena Objava, boravio je četrdeset godina u svom narodu, i bio je nadaleko poznat po svojoj iskrenosti, istinoljubivosti i povjerljivosti, tako da je bilo nezamislivo da ostavi laž u odnosu prema ljudima, a da slaže na Allaha, kao što je to kazao i rimski imperator Heraklije, u podužem hadisu koji prenosi Ebu Sufjan, radijallahu anhu.

O vjernici, u ovoj suri Allah, džellešanuhu, spomenuo je vijest o trojici plemenitih poslanika: Nuhu, Musau i Junusu, neka su na njih i na našeg vjerovjesnika Allahova milost i spas. S obzirom na to da ova sura iznosi dokaze potvrde poslanstva i poslanice, prikladno je da, u tom kontekstu, budu spomenuta ova trojica vjerovjesnika. Nuh, alejhis-selam, bio je prvi poslanik koga je Allah poslao stanovnicima Zemlje, nakon što su upali u grijeh širka – višeboštva, a prije toga svi su bili na tevhidu – čistom monoteizmu. Musaova poslanica je najveća i najvažnija poslije Kur'ana, i zbog toga je Allah, džellešanuhu, spominje uporedo s Kur'anom na više mjesta, kao što su riječi Uzvišenog: “A kad im dolazi Istina od Nas, oni govore: ‘Zašto mu nije dato onako isto kao što je dato Musau?’ A zar oni još davno nisu porekli ono što je Musau dato? Oni govore: ‘Dvije čarolije, jedna drugu podržava’ – i govore: ‘Mi ni u jednu ne vjerujemo.’ Reci: ‘Pa donesite vi od Allaha knjigu koja bolje nego ove dvije na Pravi put upućuje, nju bih slijedio, ako istinu govorite!’” (El-Kasas, 48–49)

Što se Junusa, alejhis-selam, tiče, on je bio plemeniti vjerovjesnik, koga je Allah, džellešanuhu, poslao stanovnicima Ninive. Nakon što su ga oni proglasili lašcem, on to nije mogao podnijeti, i napustio ih je ogorčen i srdit na njih, pa je Allah objavio Svome vjerovjesniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem: “... i strpljivo čekaj presudu Gospodara svoga i ne budi kao Zunnun koji je u ogorčenju zavapio.” (El-Kalem, 48) U ovoj suri Allah kazuje o Musau i Nuhu, alejhimes-selam, iz još jednog važnog razloga. Naime, Allah, džellešanuhu, spomenuo je u ovoj suri riječi koje je idolopoklonik uputio Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem: “Oni govore: ‘Zašto mu Gospodar njegov ne pošalje jedno čudo?’ Ti reci: ‘Samo Allah zna što će biti, pa pričekajte, i ja ću s vama čekati.’” (Junus, 20), tako da je sasvim prikladno da spomene Nuha, alejhis-selam, jer Kur'an ne navodi mu'džizu i dokaz koji su njemu dati, kao što navodi za Musaa, alejhis-selam, da mu je dato “devet jasnih dokaza”: “Reci: ‘Allah je kadar poslati čudo, ali većina njih ne zna.’” (El-En'am, 37); “A da ne šaljemo čuda, zadržava nas samo to što drevni narodi nisu u njih povjerovali.” (El-Isra, 59)

O muslimani! U ovoj suri govori se o ovim poslanicima i zato da se ukaže na različitu završnicu naroda kojima su ovi poslanici poslani. Nuha, alejhis-selam, njegov je narod proglasio lašcem i nije povjerovao u njega, pa ih je Allah sve potopio – “a malo je bilo onih koji su s njim vjerovali.” (Hud, 41) Musaov narod, Benu Israil, povjerovao je u Musaa, alejhis-selam, u velikom broju, a

zanijekali su ga faraon i njegov narod, pa je Allah i njih potopio. Junusov narod u cijelosti je povjerovao u poslanika, nakon što ih je on napustio i nakon što su vidjeli znakove Allahove kazne, čiji su se uzroci bili ispunili. Iskreno su se obratili Allahu, džellešanuhu, i On je od njih otklonio kaznu. Uzvišeni kaže: “Zašto nije bilo nijednog grada koji je povjerovao i kome je vjerovanje njegovo koristilo, osim naroda Junusova, kome smo, kada je povjerovao, sramnu patnju u životu na ovome svijetu otklonili i život mu još neko vrijeme produžili?” (Junus, 98)

Kao da se ovom surom htjelo poručiti našem vjerovjesniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem: “Ti nisi dužan da ih na Pravi put izvedeš, tvoje je samo da pozivaš i opominješ, a Mi ćemo se pobrinuti za njih.” Štaviše, ova sura to je jasno obznanila: “Bilo da ti pokažemo dio onoga čime im prijetimo, bilo da ti dušu uzmemo, Nama će se oni vratiti, i tada će Allah biti svjedok za ono što su činili.” (Junus, 46)

Još jedna povezanost: Nuh i Musa, alejhime-selam, ubrajaju se među ululazm – odlučne poslanike, koji su se odlikovali dvjema vrlo važnim karakteristikama: slijeđenje Božijih naredbi i strpljivost, i Allah, dželle šanuhu, naredio je Svome vjerovjesniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, da slijedi njihov primjer: “Ti izdrži kao što su izdržali odlučni poslanici.” (El-Ahkaf, 35)

Nuh, alejhis-selam, ostao je u svom narodu i pozivao ih je 950 godina, pozivao ih je danju i noću, a to je njima samo povećavalo nevjerovanje, nije ništa promijenio i preinačio od Objave. Allah, džellešanuhu, poslao je Musaa, alejhi-selam, faraonu da ga pozove na Pravi put, i bilo je ono što je bilo, a zatim je sa Benu Israilom prešao mukotrpan i težak put. Naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi ga njegov narod ponižavao i uznemiravao, govorio je: “Allah se smilovao Musau, on je uznemiravan više od ovoga, pa se strpio.”

Kao da ova sura kaže Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem: “Strpi se kao što su se strpjeli Nuh i Musa, alejhis-selam, a nemoj biti kao “sahibul-hut” – onaj koga je riba progutala, a ona također poručuje njegovim sljedbenicima: strpite se kao što su se strpjeli Nuh i Musa, ne gubite nadu i ne napuštajte svoje “borbene položaje”.

Simbolično i suptilno je i to da su sva trojica spomenutih poslanika imala “događaj s vodom”. Allah, džellešanuhu, potopio je Nuhov narod vodom koja

je neprestano lila, i učinio je da iz zemlje izvori provru, i vode su se sastajale kako je bilo određeno, i spasio je Nuha i one koji su bili uz njega u lađi krcatoj, od dasaka i klinaca sagrađenoj. Allah, džellešānuhu, rascijepio je more Musau, alejhis-selam, preveo je preko njega Benu Israil, a potopio je faraona i njegov narod. Junus, alejhis-selam, putovao je morem u krcatoj lađi, boravio u utrobi ribe, u tminama mora, u trima tminama.

O vjernici! Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, po svojoj naravi milostiv i saosjećajan, pozivao je svoj narod i učinio je sve da ih izvede na Pravi put, gotovo da je “izgorio od žalosti za njima”, pa mu je Allah objavio: “... i ne budi tužan zbog njih” (El-Hidžr, 88); “Zar ćeš ti sebe uništiti zato što ovi neće da postanu vjernici?” (Eš-Šuara, 3); “Ako je tebi teško to što oni glave okreću, onda, ako možeš, potraži kakav otvor u Zemlji ili kakve ljestve ka nebu, pa im donesi jedno čudo! Da Allah hoće, On bi ih sve na Pravome putu sakupio; zato nikako ne budi od onih koji to ne znaju!” (El-En’am, 35)

Allah, dželle šānuhu, kaže: “Da Gospodar tvoj hoće, na Zemlji bi doista bili svi vjernici. Pa zašto onda ti da nagoniš ljude da budu vjernici? Nijedan čovjek nije vjernik bez Allahove volje; a On kažnjava one koji neće da razmisle.” (Junus, 99–100) Griješi onaj koji je ikada pomislio da može uputiti sve ljude, da ih može privoliti da svi prihvate Istinu.

Razilaženje među ljudima je Allahov sunnet, zakonitost, i odredba, i izvan je ljudske moći i sposobnosti. Uzvišeni kaže: “Međutim, oni će se uvijek u vjervanju razilaziti” (Hud, 119), čime nas poziva da nikako ne budemo od onih koji to ne znaju! Obaveza je daije, koji poziva ljude na Pravi put, da čini ono što mu je Allah, džellešānuhu, naredio i da dostavi Njegovu riječ ljudima: “Ti si dužan samo da obznaniš.” (Eš-Šura, 48) Reci kao što je Allah, džellešānuhu, naredio Svome Poslaniku da kaže: “Reci: ‘O ljudi, ako vi sumnjate u ispravnost moje vjere – pa, ja se neću klanjati onima kojima se, mimo Allaha, vi klanjate, već ću se klanjati Allahu, Koji će vam duše uzeti. Meni je naređeno da budem vjernik’, i: ‘Predaj se pravoj vjeri, i nikako ne budi kumirima poklonik, i, pored Allaha, ne moli se onome ko ti ne može ni koristiti ni nauditi, jer ako bi to uradio, bio bi uistinu, nevjernik.’” (Junus, 104–106)

U suštini ovakav stav je oličjenje čvrstine i ubjeđenja. Reci kao što je Allah, džellešānuhu, naredio Svome Vjerovjesniku da kaže: “Reci: ‘O ljudi, Istina vam dolazi od Gospodara vašeg, i onaj ko se uputi Pravim putem – uputio se

za svoje dobro, a onaj ko krene stranputicom, krenuo je na svoju štetu, a ja nisam vaš odvjetnik.' Ti slijedi ono što ti se objavljuje i budi strpljiv dok Allah ne presudi, On je sudija najbolji!" (Junus, 108–109) To su dva velika i međusobno uvjetovana principa: "Ti slijedi ono što ti se objavljuje i budi strpljiv" (Junus, 109), dakle, to je slijedenje Objave i strpljivost na neugodnostima i teškoćama Pravog puta.

Onaj koji se dosljedno drži oba principa, on ide putem vjerovjesnika i njihovog poziva, a onaj ko propusti nešto od toga, njegov poziv je manjkav za onoliko koliko je propustio. Zbog izostanka prvog principa, ittibaa – dosljednog slijedenja Objave, pojedine muslimanske frakcije, skupine i organizacije zapale su u grijeh iskrivljivanja i preinačavanja tekstova Božije objave i relativizacije koncepta temessuka – čvrstog pridržavanja šerijata, a zbog izostanka drugog principa, sabura – strpljivosti i ustrajnosti, neke druge frakcije krenule su putem pretjerivanja i ekstremizma. Istinska uputa je Allahova uputa, a ona objedinjuje ova dva principa: strpljivost i slijedenje Objave. Allah, džellešanuhu, kaže: "Ti slijedi ono što ti se objavljuje i budi strpljiv dok Allah ne presudi, On je sudija najbolji!" (Junus, 109); "A ti budi strpljiv! Allahovo obećanje je, zaista, istina i neka te nikako ne obmanu oni koji čvrsto ne vjeruju" (Er-Rum, 60); "A kad im se kazuju ajeti Naši, koji su jasni, onda govore oni koji ne vjeruju da će pred Nas stati: 'Donesi ti kakav drugi Kur'an ili ga izmijeni!' Reci: 'Nezamislivo je da ga ja sam od sebe mijenjam, ja slijedim samo ono što mi se objavljuje, ja se bojim – ako budem neposlušan svome Gospodaru – patnje na Velikom danu.'" (Junus, 15)

O muslimani! Allahu, dželle šanuhu, nema vrednijih i boljih, Njemu dražih ljudi od Njegovih vjerovjesnika i poslanika, alejhimus-selam, ali i pored toga njihov život uopćeno, a period poslanstva posebno, protekao je u doticaju i konfrontaciji sa idolopoklonicima. Sastajali su se na istim mjestima, svjedočili istim događajima, Allahovi vjerovjesnici slušali su od svojih naroda ono što nisu voljeli čuti, vidjeli su idolatriju i svjedočili grijesima, iako su ih u dubini svoje duše prezirali.

I pored činjenice da su imali najviše znanja o Allahovoj uzvišenosti i bili najljubomorniji prema Njegovim svetinjama, to ih nije odvratilo od poziva, obznanjivanja istine, savjetovanja, samilosti, strpljivosti i ustrajnosti u spašavanju

onih ljudi na koje se prosula Allahova milost i koje je On upisao u Knjigu spašenih.

Iako su tuga i žaljenje zbog raširenosti grijeha odlika čestitih i pobožnih ljudi i jedan od uzroka njihove nagrade, ipak Allah, džellešānuhu, kori Svoga Poslanika zbog ustrajavanja u njima, kako ga to ne bi pokolebalo i odvratilo od Pravog puta. Uzvišeni kaže: "...pa ne izgaraj od žalosti za njima" (Fatir, 8); "Pa zar ćeš ti za njima od tuge svisnuti, ako oni u govor ovaj neće da povjeruju?" (El-Kehf, 6); "A većina ljudi, ma koliko ti želio, neće biti vjernici." (Jusuf, 103)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NA BRANIKU KUR'ANA I SUNNETA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

7. zul-kade 1439. po Hidžri / 20. juli 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je On poslao s radosnom viješću i opomenom pred Sudnji dan. Ko se pokorava Allahu i Njegovom Poslaniku, na Pravom je putu, a onaj ko im se suprotstavi, naudio je samom sebi, a Allahu nikakvu štetu ne može učiniti. Uzvišeni kaže: "O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!" (Ali Imran, 102); "O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire." (En-Nisa, 1); "O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio." (El-Ahzab, 70–71).

O muslimani! Vjerovjesnikov časni sunnet zauzima vrlo visoko i cijenjeno mjesto u islamu, jer je on drugi izvor islamskog zakonodavstva. Šerijatski propisi koje smo dužni izvršavati, izvedeni su iz Objave našeg Gospodara, koja obuhvata plemeniti Kur'an i čisti sunnet. Dokaz da je sunnet objava od Allaha jesu riječi Uzvišenog: "On ne govori po hiru svome – to je samo Objava koja mu se obznanjuje" (En-Nedžm, 3–4), i riječi: "... i neka vam je na umu blagodat koju vam Allah daje, i Knjigu, i mudrost koju vam objavljuje, kojom vas savjetuje" (El-Bekara, 231), i riječi: "I pamтите Allahove ajete i mudrost, koja se kazuje u domovima vašim – Allah je, uistinu, dobar i sve zna" (El-Ahzab, 34). Mufesiri, komentatori Kur'ana kažu da se pod mudrošću u ovim ajetima misli na sunnet.

Poštovani vjernici! Sunnet je tumač mnogih sažetih kur'anskih iskaza i značenja. Uzvišeni Allah objavio je u Kur'anu da će On pojasniti Svoju Knjigu, i da je to obaveza koju je On preuzeo na Sebe, pa kaže: "Mi smo dužni da ga saberemo da bi ga ti čitao. A kada ga čitamo, ti prati čitanje njegovo, a poslije, Mi smo dužni da ga objasnimo." (El-Kijama, 17–19) To znači da je Kur'an objašnjen riječima i praksom Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže: "A tebi objavljujemo 'zikr' (podsjećanje, opomenu) da bi objasnio ljudima ono što im se objavljuje, i da bi oni razmislili." (En-Nahl, 44)

Gdje u Kur'anu musliman može naći da podne, ikindija i jacija imaju po četiri rekata? I gdje može naći detaljna pojašnjenja o propisu zekata, hadža, i drugim pitanjima? Prenosi se da je neki čovjek došao Imranu ibn Husejnu, radijallahu anhu, i upitao ga nešto, i on mu je odgovorio, pa je ovaj čovjek rekao: "Pričajte na temelju Allahove Knjige, a ne nečega drugog!" Imran, radijallahu anhu, reče mu: "Ti si zaista nerazuman čovjek! Gdje si u Allahovoj Knjizi našao da se podne klanja četiri rekata, i da se na podne-namazu uči u sebi, i gdje si našao broj dnevnih namaza, iznos zekata, i sl.? Jesi li pojašnjenje za sve to našao u Kur'anu? Allah, džellešanuhu, uopćeno je spomenuo propise, a sunnet ih je detaljno obrazložio."

Pored toga što sunnet tumači i objašnjava opće kur'anske propise, on samostalno utemeljuje propise i norme kojih nema u Kur'anu, kao što je obaveznost davanja sadekatul-fitra, zabrana zlata i svile muškarcima, zabrana da se u poligamnom braku spoje žena i njena tetka po ocu i tetka po majci i sl. Svi mi dužni smo da se čvrsto pridržavamo Kur'ana i sunneta, i da ne pravimo razliku među njima u obavezности njihovog primjenjivanja i u normiranju šerijatskih propisa na temelju ova dva izvora, jer je samo to garancija da nećemo zastraniti, skrenuti i zalutati s Pravog puta, kao što je to pojasnio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u poznatom hadisu: "Ostavio sam vam dvije stvari i nikada nećete zalutati ako ih se budete čvrsto držali: Allahovu knjigu i sunnet Njegovog Vjerovjesnika." (Malik, "Muvetta")

Poštovani vjernici! Šerijatski tekstovi pojasnili su da je pokornost Poslaniku – pokornost Allahu, džellešanuhu, i potvrdili su da je obaveza pokoravati se Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i slijediti ga, i ukazali su na opasnost suprotstavljanja njemu i iskrivljivanja njegovog sunneta. Na to se ukazuje u riječima Uzvišenog: "Onaj ko se pokorava Poslaniku, pokorava se i Allahu; a

onaj ko glavu okreće – pa, Mi te nismo poslali da im čuvar budeš” (En-Nisa, 80); “... ono što vam Poslanik dā, to uzmite, a ono što vam zabrani, ostavite” (El-Hašr, 7); “Kada Allah i Poslanik Njegov nešto odrede, onda ni vjernik ni vjernica nemaju pravo po svome nahodjenju postupiti. A ko Allaha i Njegova Poslanika ne poslušā, taj je sigurno skrenuo s Pravoga puta.” (El-Ahzab, 36)

Na to ukazuju i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Držite se mog sunneta i sunneta mojih pravovjernih halifa. Čvrsto ih se držite i uhvatite se za njih svojim očnjacima.” (Ebu Davud, Tirmizi i Ibn Madža od Irbada ibn Sarije, radijallahu anhu) “Ko ostavi moj sunnet, nije od mene.” (Muttefekun alejhi, od Enesa ibn Malika) “Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda.” (Muslim od Džabira ibn Abdullaha, radijallahu anhu)

Nemoguće je ispravno implementirati islamske propise bez vraćanja na sunnet, i nema islama bez prihvatanja sunneta i postupanja po njemu.

O muslimani! Iskreni i Istinoljubivi, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio nas je da će poslije njega doći ljudi koji će odbacivati njegove hadise i poricati njihovu autentičnost. Mikdad ibn Madikerib, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dat mi je Kur’an i nešto slično njemu, a doći će vrijeme kada će čovjek sjediti sit na svojoj sjedaljci i govoriti: ‘Držite se Kur’an, i ono što u njemu nađete da je halal, smatrajte halalom, a ono što u njemu nađete da je haram, smatrajte haramom.’” (Ebu Davud, Tirmizi, Hakim i Ahmed)

Svaki musliman dužan je da se čuva “propagatora zablude” koji odbacuju vjerodostojne, potvrđene hadise Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ubacuju sumnju u autentičnost sunneta, poriču ga i govore: “Poslanikove naredbe nas ne obavezuju”, koji obmanjuju ljude i pripisuju sebi poznavanje prave suštine, a oni ustvari propagiraju neistinu, bore se protiv temeljnih istina vjere, uvode novine u vjeru, ubacuju sumnju u nepobitne istine. Kakva samo propast čeka one koji idu tim putem!

Rekao je imam Ahmed: “Ko odbije Poslanikov hadis, došao je na rub propasti.” Hasan el-Berbehari rekao je: “Kada čuješ čovjeka da negira hadis ili ga odbacuje, ili želi da mu se kao argument navede nešto što nije predanje, dovedi u pitanje ispravnost njegovog vjerovanja, i nemoj sumnjati da je sljedbenik strasti i novotar.”

Cijenjena braćo! Poricanje i odbacivanje sunneta poprimilo je brojne i raznovrsne oblike. Nekada se manifestuje kroz osporavanje njegove šerijatskopravne utemeljenosti i autoritativnosti; nekada kroz osporavanje njegovog predajnog lanca, po slobodnoj procjeni i bez adekvatnog znanja, i umanjivanje njegovog značaja; nekada kroz osporavanje metodologije koju hadiski stručnjaci koriste u kritici i ocjenjivanju ravija, prenosilaca hadisa; nekada kroz osporavanje teksta, sadržaja hadisa zbog postojanja navodne kontradiktornosti i kolizije među različitim verzijama jednog hadisa; nekada kroz njegovo racionalno propitivanje i tvrdnje da je njegov tekst u koliziji sa razumom i osjetilnom percepcijom; nekada kroz njegovo podvrgavanje ljudskim kriterijima vrednovanja i odbacivanje pod izgovorom da je njegov tekst u koliziji sa savremenim otkrićima, i drugi oblici odbacivanja i negiranja sunneta.

U posljednje vrijeme Vjerovjesnikov sunnet izložen je žestokim nasrtajima i kampanjama neprijatelja islama, a sve je to samo jedna karika u dobro osmišljenom lancu neprijateljstva prema islamu, čiji je prevashodni cilj – udar na temeljna učenja islama. Ne smijemo gubiti iz vida činjenicu da je osporavanje izvora islama, a posebno Poslanikovog sunneta, stara praksa, koja datira još iz prvih vijekova islama, kao i da podvrgavanje sunneta ljudskim kriterijima i mišljenjima nije nova stvar, nego je samo nastavak prakse koju su utemeljili poznati učitelji zablude, novotarije i hereze o čijim su zabludama i krivovjerju pisali islamski učenjaci u svojim knjigama i na koje su dali adekvatne odgovore.

Poštovani vjernici! Ako detaljnije analiziramo pojavu “osporavanja i negiranja sunneta”, i stanje njegovih pobornika, otkrit će nam se prava stvarnost ovog “zabludjelog poziva”, koji se zasniva na pogrešnoj matrici o tzv. novom, modernom tumačenju i čitanju “muslimanskog naslijeđa”, a pod naslijeđem podrazumijevaju tekstove Kur'an, odnosno njihovo tumačenje iz ugla savremene naučne metodologije koja se suštinski razlikuje od ustanovljene islamske metodologije. Cilj je da se kroz ovu vrstu tumačenja, čitanja šerijatskih tekstova ubaci sumnja u autentičnost Objave, i u konačnici uništi izvorni islam.

Ovdje dolazimo do vrlo važnog pitanja, o kojem treba razmišljati svaki musliman, a ono je: Koja je moja uloga u odbrani i promociji Vjerovjesnikovog sunneta? I kakav stav treba zauzeti spram njegovih neprijatelja i negatora? Odgovor na ovo pitanje ogleda se u sljedećem:

1. Briga o sunnetu kroz njegovo sakupljanje, razdvajanje vjerodostojnog od nevjerodostojnog, zapisivanje, memorisanje, podučavanje i širenje.

2. Podsticanje ljudi na pridržavanje sunneta i pozivanje na njegovu svakodnevnu primjenu, na individualnom i kolektivnom, porodičnom i društvenom planu.

3. Odgajanje islamskog ummeta u okrilju ljubavi, poštovanja, uvažavanja ličnosti i djela Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i ukazivanje na njegov autoritet i visinu pozicije koju zauzima u vjeri.

4. Javno kritikovanje svih onih koji umanjuju vrijednost Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovog sunneta, ili ih osporavaju, i upozoravanje na one koji smatraju da su tekstovi Kur'ana i sunneta podložni kritici i suprotstavljanju, beskompromisnost kada su takve pojave u pitanju i poduzimanje svih dostupnih sredstava u njihovom razotkrivanju i ukazivanju na njihovu bezvrijednost.

Ono što unosi smiraj u srca i radost u duše jeste da u svakom vremenu i generaciji, u islamskom ummetu, postoje oni koji štite sunnet, šire ga među ljudima i rade u njegovoj službi – sakupljaju ga, klasificiraju, vrednuju, tumače, odgovaraju i razotkrivaju njegove protivnike i negatore.

Ako su plemeniti ashabi, radijallahu anhum, štitili Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, svojim životima i porodicama, i na tom polju su pokazali najsvjetlije primjere, i ako su govorili: “Naš vrat je ispred tvog vrata”, čime su željeli reći: “Mi ćemo umrijeti, žrtvovati svoj život i biti ubijeni da bi ti živio, i pusti nas ispred sebe da se borimo protiv neprijatelja, a ti ostani bezbjedan, zdrav i spašen”, onda su oni koji su poslije njih došli, i koji su štitili i pomagali sunnet prvaka svih poslanika, na istom putu, slijede ih u ljubomori i pomaganju sunneta i odbrani njegovog izvora.

Oni svojim djelima kao da govore: “Uvijek će na braniku sunneta stajati hrabri lavovi, koji neće ostaviti nijednog lažljivca, krivotvoritelja a da oni neće braniti sunnet od njihovih laži, niti će iko pokušati ubaciti sumnju u njegovu izvornost a da mu se oni neće suprotstaviti i spriječiti ga u njegovom naumu, a sve to u ime Gospodara svjetova i u cilju zaštite časne vjere islama.”

O vjernici! Jedno od općenitih kur'anskih značenja, koja je sunnet preciznije pojasnio, jeste značenje “četiri sveta mjeseca”, spomenuta u riječima Uzvišenog: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je

nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne grijешite!” (Et-Tevba, 34) Općenito značenje ovog ajeta pojasnio je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u svom govoru na Oproštajnom hadžu.

Ebu Bekra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vrijeme se vratilo i opet je isto kao što je bilo i na dan kada je Allah stvorio nebesa i Zemlju.: godina ima dvanaest mjeseci, a četiri su sveta. Tri od četiri sveta mjeseca su uzastopna: zul-kade, zul-hidže i muharrem, a redžeb je mjesec Mudara, i smješten je između džumada i šabana.” (Buhari i Muslim)

Učenjaci su pojasnili da je razlog nazivanja ovih mjeseci “svetim, zabranjenim” taj što su određene zabrane u njima posebno naglašene i zbog zabrane ratovanja u njima.

O muslimani! Allahovom dobrotom, nalazimo se u ovim mjesecima, pa šta je naša obaveza prema njima? Naša obaveza je pokoravanje Allahovoj naredbi da u njima ne činimo “zulum”, tj. grijeh.

Prenosi se od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je rekao: “U njima ne grijешite”, tj. u svim mjesecima, a zatim je izdvojio četiri mjeseca i učinio ih “svetim”, posebno je naglasio njihovu svetost, grijeh učinjen u njima je veći od grijeha izvan njih, a i dobro djelo i nagrada za njega se uvećava.”

Katada je rekao: “U njima ne grijешite”, tj. grijšenje i nepravda u ovim mjesecima teži su i opasniji od grijšenja i nepravde izvan njih, iako su grijšenje i nepravda u svim vremenima veliki kod Allaha, ali Allah uvećava ono što želi.”

Tri su vrste nepravde i grijšenja kojih se musliman mora čuvati, a o čemu govori sljedeći hadis. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tri su vrste zuluma (nepravde, grijšenja): zulum koji Allah neće oprostiti, zulum koji će oprostiti i zulum koji neće ostaviti. Zulum koji Allah neće oprostiti jeste širk – pripisivanje druga Allahu, o čemu Uzvišeni kaže: ‘Mnogoboštvo je, zaista, velika nepravda’ (Lukman, 13); zulum koji će Allah oprostiti jeste zulum prema samom sebi, u onome što je između čovjeka i njegovog Gospodara, i zulum koji Allah neće ostaviti jeste zulum ljudi jednih prema drugima, sve dok se ne poravna.” (Tajalisi, Bezzar)

Neka nam na umu bude svetost i uzvišenost ovih mjeseci, jer onaj ko bude poštovao Allahove svetinje, zabrane i propise, on poštuje Allaha, džellešanuhu.

Uzvišeni Allah kaže: “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je čestita srca.” (El-Hadždž, 32)

Musliman iskazuje poštovanje prema svetim mjesecima prakticiranjem Allahovih propisa, izvršavanjem Njegovih farzova u njima, nastojanjem da Mu se približi, ne prekoračuje Njegove zabrane i izbjegava sve ono što uzrokuje Njegovu srdžbu i skrnavljenje Njegovih propisa.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISLAMSKO BRATSTVO (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

14. zul-kade 1439. po Hidžri / 27. juli 2018.

Hvala Allahu, Silnom, Mudrom, Svemilosnom i Samilosnom. Zahvaljujemo svome Gospodaru na blagodatima kojih smo svjesni i kojih nismo svjesni, On je dostojan da Ga se sjećamo i da Ga ne zaboravljamo, da Mu se zahvaljujemo i da se ne suprotstavljamo Njegovim naredbama i zabranama. On je Neovisni i Plemeniti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog i Velikog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je Allah odlikovao, nad Svojim robovima, svakim plemenitim svojstvom. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, i njegovu časnu porodicu, i njegove ashabe koji su upućivali ljude na Pravi put.

Bojte se Allaha i tražite Njegovu blizinu činjenjem onoga čime je On zadovoljan i ostavljanjem Njegovih zabrana. Samo bogobojazni će postići ono što žele, a samo grešnici silnici doživjet će propast.

O muslimani! Vjerniku snagu daje iman, vjerovanje, ali i druženje sa drugim vjernicima. U teškim situacijama i nevoljama vjernik traži utočište u čvrstom vjerovanju u svog Gospodara; štiti se svojim vjerovanjem kada ga "opsjedaju" sumnje i strasti, svjetlom imana razbija tmine smutnji i iskušenja. Allah, džellešānuhu, imanom ga čuva od moralnih padova i posrta u blagostanju, zdravlju i slobodnom vremenu, daje mu da, u imanu, lijepo, sretno i zadovoljno proživi svoj dunjalučki život, i da postigne najveće deredže nakon smrti. Uzvišeni kaže: "One koji vjeruju i čine dobra djela Gospodar njihov će na Pravome putu podržati, zato što vjeruju; rijeke će teći ispred njih u džennetima zadovoljstva, molitva njihova bit će u njima: 'Hvaljen neka si, Allahu!', pozdrav njihov: 'Mir vama!', a njihova posljednja molitva: 'Tebe, Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo!'" (Junus, 8–9)

Selman, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Divan li je primjer vjernika! U kakvoj se god situaciji nađe, on je na dobitku i takav slučaj nije ni sa kim drugim osim s vjernikom: ako ga zadesi kakvo dobro, on zahvali Allahu i bude nagrađen zbog toga, a ako ga zadesi šta loše, on se strpi, pa mu i to donese nagradu od Allaha.” (Muslim)

Vjernik je jak i ponosan, sretan i upućen sa svojim imanom, ali je isto tako jak sa svojom braćom. Bratstvo po islamu jače je od bratstva po srodstvu, i zbog toga između muslimana i nevjernika nema nasljeđivanja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Musliman ne nasljeđuje nevjernika, i nevjernik ne nasljeđuje muslimana.” (Buhari i Muslim od Usame ibn Zejda, radijallahu anhuma)

Islamsko bratstvo je najveća i najčvršća veza. Uzvišeni kaže: “A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima: traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćaju, i molitvu obavljaju i zekat daju, i Allahu i Poslaniku Njegovu se pokoravaju. To su oni kojima će se Allah, sigurno, smilovati. Allah je doista silan i mudar” (Et-Tevba, 71); “Vjernici su samo braća” (El-Hudžurat, 10). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Musliman je brat muslimanu, ne čini mu nepravdu i ne ostavlja ga na cjedilu.” (Muslim)

Islamsko bratstvo je osnova za potpomaganje u vjeri, i istinska snaga u jedinstvu. Uzvišeni Allah rekao je Svome Vjerovjesniku: “A ako te htjednu prevariti – pa, tebi je doista dovoljan Allah; On te podržava Svojom pomoći i vjernicima, i On je sjedinio srca njihova. Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio – On je zaista silan i mudar.” (El-Enfal, 62–63)

I rekao je: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani! Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte! I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali.” (Ali Imran, 102–103)

Bratstvo na principima vjere pomaže u ostvarivanju zajedničkih interesa i otklanjanju štete i čuva društvo od neprijateljstva i devijacija. Uzvišeni kaže: “Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne nemojte se pomagati u grijehu i neprijateljstvu” (El-Maida, 2); “I neka među vama bude onih koji

će na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvrćati – oni će šta žele postići.” (Ali Imran, 104)

Bratstvo u ime islama potiče samilost, saosjećanje, solidarnost i nadopunjavanje u iznalaženju najboljih rješenja za društvo, ostvarivanju njegovih potreba i uređenju sistema života. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Primjer vjernika u njihovoj ljubavi, samilosti i saosjećanju je kao primjer tijela – kada jedan njegov dio oboli i ostali dijelovi osjećaju nesanicu i groznicu.” (Buhari i Muslim od Ebu Musaa el-Ešarija)

Jedna od stvari koja značajno utječe na kvalitet života jeste širenje ljubavi među muslimanima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, nećete ući u Džennet dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati dok se ne budete voljeli. Hoćete li da vas uputim na ono zbog čega ćete se, ako to budete činili, zavoljeti? Širite selam među sobom.”

O muslimani! U ovoidunjalučkom životu nema prosperiteta i napretka bez ispunjavanja prava i obaveza islamskog bratstva. Dvije su vrste obaveza: obaveze prema Gospodaru, a najveća je tevhid – Njegovo iskreno obožavanje i klanjanje samo Njemu, i obaveze prema stvorenjima.

Postoje tri stepena ispunjavanja prava muslimana: najviši stepen je isār – davanje prednosti potrebama drugih muslimana nad vlastitim potrebama, i ovaj stepen postigli su muhadžiri i ensarije, Allah njima bio zadovoljan. Uzvišeni kaže: “... i onima koji su Medinu za življenje izabrali i domom prave vjere još prije njih je učinili; oni vole one koji im se doseljavaju i u grudima svojim nikakvu tegobu, zato što im se daje, ne osjećaju, i više vole njima nego sebi, mada im je i samima potrebno. A oni koji se očuvaju lakomosti, oni će, sigurno, uspjeti” (El-Hašr, 9), a moguće ga je postići u svakom vremenu i mjestu, kada se upotpuni iman. Historija je zabilježila mnoge primjere isāra u različitim vremenskim epohama.

Srednji stepen je da musliman želi svom bratu ono što želi i sebi. Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ni jedan od vas neće vjerovati dok svom bratu ne bude želio ono što želi i sebi.” (Buhari i Muslim)

I najniži stepen ispunjavanja prava i obaveza islamskog bratstva jeste ustezanje od činjenja zla drugim muslimanima, tako što im nećemo nanositi nepravdu u životima, imecima i časti, nećemo im činiti zlo jezikom i rukama,

nećemo im uskraćivati njihova prava i sprečavati ih da ih ostvare, uz činjenje, koliko god je to moguće, dobra. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Ubejju: "... i da ljude čuvaš od svog zla, i to je tvoja milostinja za samog sebe."

O muslimani! Postoje djela i postupci koji narušavaju islamsko bratstvo, a najopasnije od tih djela jesu "zabludjele novotarije", jer sljedbenik novotarije mrzi sve one koji se ne slažu s njim i bore se protiv novotarije.

Muslimanska srca ne može ujediniti ništa drugo do vjerovanje i praksa Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovih ashaba, i onih koji su ih slijedili u dobročinstvu. To su oni koji se vole iskreno u ime Allaha, i oni kasniji vole one prve. Uzvišeni kaže: "Oni koji poslije njih dolaze – govore: "Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!" (El-Hašr, 10)

Islamsko bratstvo narušavaju i sljedeće stvari:

– Davanje prednosti dunjaluku nad ahiretom. Većina međuljudskih veza danas je zasnovana na tim temeljima. Zbog dunjaluka i njegovih ukrasa ljudi se vole i mrze.

– Nanošenje nepravde, i širenje nepravde u društvu, u smislu uskraćivanja i uzurpiranja prava. Ljudska duša prezire onoga ko joj čini zulum i nastoji se osvetiti.

– Zavist koja navodi ljude na nepravdu i nasilje.

– Visoko mišljenje o sebi, i gledanje na druge s prezirom.

O muslimani! Vi ste se fizički okupili oko temeljnih islamskih dušnosti, hadža, umre, džuma-namaza, namaza u džematu, bajrama, pa okupite vaša srca oko vjerovanja najboljih generacija muslimana, selefus-saliha, i oko Kur'ana i sunneta. Sjetite se da ćete se vratiti Allahu, i da ćete ostaviti sve što vas sada odvraća od istine, i stati pred Allaha, goli, bos i neobrezani, a s vama će biti samo vaša dobra i loša djela. Uzvišeni kaže: "Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga." (Ez-Zilzal, 7–8)

Činite dobra djela, a čuvajte se loših. Uzvišeni kaže: "... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebasa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje, za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici,

udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju - a Allah voli one koji dobra djela čine.” (Ali Imran, 133–134)

O vjernici! Protiv vas je iznesen dokaz, pojašnjen vam je Put, otklonjene su sve vaše isprike, i zato požurite s činjenjem dobrih djela i ne dozvolite da vas obmane duga nada. Uzvišeni kaže: “O ljudi, bojte se Gospodara svoga i strahujte od Dana kod roditelj djetetu svome neće moći nimalo pomoći, niti će dijete moći svome roditelju imalo pomoći! Allahova prijetnja je istinita, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba.” (Lukman, 33)

Sjećajte se smrti i strahota nakon nje, od kojih vas mogu zaštititi samo vaša dobra djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Sjećajte se onoga što će prekinuti slasti i užitke”, tj. smrti. O vjernici, “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.” Donosite salavate na prvaka prvih i kasnijih, i vođu svih poslanika.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VELIČANJE ALLAHA I POŠTIVANJE NJEGOVIH SVETINJA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
21. zul-kade 1439. po Hidžri / 3. august 2018.

Hvala Allahu, Velikom, Uzvišenom, dostojnom svakog poštovanja i veličanja. Njemu se pokorava sve što je na nebesima i na Zemlji, htjeli ili ne htjeli, a i sjene njihove ujutro i u sumrak.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga i Sebi sličnog nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik, visokih moralnih vrлина i lijepih osobina, i najbolji čovjek koji Ga je obožavao i tražio Njegovu blizinu veličanjem i iskazivanjem poštovanja Njemu, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegove ashabe i porodicu i sve one koji su ih slijedili i slijede u dobročinstvu dokle god se budu smjenjivali dan i noć.

O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, zahvaljujte Mu na blagodatima koje se ne mogu pobrojati, i sjećajte se riječi Uzvišenog: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Poštovani vjernici! Veličanje Allaha, neka su sveta Njegova imena, temelj je u ostvarivanju ubudijeta – Njegovog istinskog obožavanja. Vjerovanje u Allaha temelji se na Njegovom veličanju i poštivanju.

Čovjekovo vjerovanje neće biti ispravno i neće imati postojanost u vjeri sve dok svoje srce ne ispuni veličanjem Gospodara svjetova. Sve što je veće njegovo znanje o Allahu, veće je i njegovo poštovanje i veličanje.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio nas je o stanju Džibrilemina pred Gospodarom, rekavši: “U noći Israa prošao sam pored el-meleul-a’la – najuzvišenijeg skupa, a Džibril je izgledao tako skrušeno i ponizno, iz silnog strahopoštovanja prema Allahu.”

A što se tiče plemenitih meleka, kada Uzvišeni nešto objavi i kada čuju riječi Objave, od straha zadrhte i obuzme ih nešto poput nesvjestice. “I kad iz srca njihovih nestane straha, oni će upitati: “Šta je to rekao Gospodar vaš?’ ‘Istinu’, odgovorit će, On je uzvišen i velik.” (Saba, 23)

O veličanju i slavljenju Uzvišenog Allaha koje čine meleki, Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, rekao je: “Zaista na svih sedam nebesa nema prostora ni koliko su četiri prsta a da na njemu nije melek u položaju sedžde.”

Allahovi poslanici i vjerovjesnici, nakon što su spoznali Allaha istinskom spoznajom, istinski su Ga veličali, pozivali su svoje narode da Ga se boje i strahuju od Njegove kazne. Nuh, alejhis-salam, govorio je svome narodu: “Šta vam je, zašto se Allahove sile ne bojite, a On vas postepeno stvara?!” (Nuh, 13–14), čime im je želio reći: “Šta vam je pa Ga ne veličate onako kako Ga treba veličati, a On vas postepeno stvara?” Uzvišeni kaže: “Zar ne vidite kako je Allah sedam nebesa, jedno iznad drugog, stvorio, i na njima Mjesec svijetlim dao, a Sunce svjetiljkom učinio?” (Nuh, 15–16)

Muslim bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Na Sudnjem danu, Allah, džellešānuhu, smotat će nebesa, a zatim će ih uzeti Svojom desnicom i reći: ‘Ja sam Vladar! Gdje su silnici? gdje su oholi?’, pa će smotati zemlje Svojom ljevicom i reći: ‘Ja sam Vladar! Gdje su silnici? gdje su oholi?’”

Uzvišeni kaže: “Onoga Dana kada smotamo nebesa kao što se smota list papira za pisanje. Onako kako smo prvi put iz ničega stvorili, tako ćemo ponovo iz ništa stvoriti – to je obećanje Naše, Mi smo doista kadri to učiniti.” (El-Enbija, 104)

Buhari i Muslim bilježe da je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, došao jevrejski svećenik i rekao: “O Muhammede, Allah će na Sudnjem danu držati nebesa na jednom prstu, zemlje na jednom prstu, brda na jednom prstu, drveće na jednom prstu, vodu i kopno na jednom prstu, i sva ostala stvorenja na jednom prstu, zatim će ih protresti i reći: ‘Ja sam Vladar, Ja sam Vladar.’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nasmijao se na ove njegove riječi, diveći mu se i potvrđujući njihovu istinitost, a zatim je proučio: “Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u šaci Njegovoj biti, a nebesa će u desnici Njegovoj smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim!” (Ez-Zumer, 67)

On je Allah, Uzvišeni i Plemeniti, “Njemu se mole oni koji su na nebesima i na Zemlji; svakog časa On se zanima nečim” (Er-Rahman, 29).

Svakog časa On oprašta grijeha, otklanja nedaće, opskrbljuje siromaha, upućuje zalutalog, liječi bolesnog, spašava iskušenog, prima pokajanje, pomaže obespravljeno, pokriva sramotu, daje sigurnost uplašenom, uzvisuje i unizuje. Njemu se uzdižu djela učinjena noću, prije djela učinjenih danju, i djela učinjena danju, prije djela učinjenih noću.

Njegov zastor je svjetlost, nur, kada bi ga otkrio, odsjaji Njegovog lica spalili bi sve dokle doseže Njegov pogled. Njegova desnica je puna, i ne može je umanjiti dijeljenje. Dijeli danju i noću. Zna li da ono što je podijelio, otkada je stvorio stvorenja, nije ni za trunku umanjilo ono što je u Njegovoj desnici!

U hadisi-kudsiju Uzvišeni kaže: “O robovi Moji, kada biste svi vi, prvi i posljednji, ljudi i džini, stali u jednu dolinu i tražili od Mene, i Ja ispunio svakom čovjeku njegovu molbu, to ne bi umanjilo ono što je kod Mene, osim koliko igla umanji od mora kada se zamoči u njega.” (Muslim)

On je Uzvišeni i Plemeniti, uzvišen iznad Svoga Arša. Razgovara sa Svojim melekima, i upravlja Svojim robovima. Čuje glasove Svojih stvorenja i vidi njihove postupke i pokrete. Vidi njihove nutrine kao što vidi njihove vanjštine.

Uzvisuje koga hoće od Svojih stvorenja, a unizuje koga hoće. U Njegovim rukama je svako dobro, i On sve može. Uzvišeni kaže: “Njega veličaju sedmera nebesa, i Zemlja, i oni na njima; i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga; ali vi ne razumijete veličanje njihovo. On je doista blag i mnogo prašta.” (El-Isra, 44)

On je Allah, Uzvišeni i Plemeniti, uzvišen u Svom rububijetu – apsolutnoj moći, uzvišen u Svojim božanstvenosti, uzvišen u Svojim lijepim imenima i savršenim svojstvima, uzvišen u Svojim vlasti i stvaranju, uzvišen u Svojim mudrosti i milosti, uzvišen u Svom upravljanju Njegovim stvorenjima, uzvišen u Svojim presudi među ljudima.

Svaka veličina u kosmosu dokaz je veličine njenog Stvoritelja i Upravitelja. Rekao je Ebu Kasim el-Asbehani: “Veličina, uzvišenost, jedno je od Allahovih svojstava, koje ljudi ne mogu ostvariti. Allah, džellešānuhu, stvorio je među ljudima relativnu veličinu, poštovanje kojim će jedni druge uzdizati i veličati. Neki ljudi se poštuju i veličaju zbog imetka, neki zbog dobrote, neki zbog

znanja, neki zbog vlasti, neki zbog ugleda. Nijedan čovjek nije kod sebe objedinio sve uzroke poštovanja i veličanja, samo Uzvišeni Allah poštuje se veliča u svim situacijama, i zato onaj ko je spoznao stvarnost Allahove uzvišenosti i veličine, neće izgovarati riječi koje Allah prezire i neće činiti grijeha kojima On nije zadovoljan, jer On nad svakim bdi.”

Poštovani vjernici! Koliko god se ljudi trudili u veličanju i slavljenju Allaha, oni to ne mogu izvršiti onako kako to dolikuje Njegovoj uzvišenosti. Njegovo pravo i Njegova pozicija veći su od toga. Međutim, vjernik čini, u tom pravcu, sve što je u njegovoj mogućnosti, a Uzvišeni, neka je slavljen, neće obezvrijediti njegov trud i upropastiti njegovo djelo, i za malo djelo dat će mu najveću i najpotpuniju nagradu.

Ono što najviše pomaže čovjeku u izgradnji svijesti o veličini i uzvišenosti njegovog Stvoritelja jeste razmišljanje o savršenstvu i ljepoti Njegovih imena i svojstava, i razmišljanje o Njegovim ajetima – znakovima i znamenjima u kosmosu i stvorenjima koja ukazuju na veličinu i savršenstvo svog Stvoritelja. Uzvišeni kaže: “Gospodar vaš je Allah, Koji je nebesa i Zemlju u šest vremen-skih razdoblja stvorio, a onda se nad Aršom uzvisio; On tamom noći prekriva dan, koji ga u stopu prati, a Sunce i Mjesec i zvijezde pokoravaju se Njegovoj volji. Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (El-A'raf, 54)

O vjernici! Onaj ko istinski veliča Allaha, on zastaje kod Njegovih granica i ne usuđuje se proturječiti Mu. Allahova veličina i uzvišenost zahtijeva veličanje i poštivanje Njegovih svetinja, pokoravanje Njegovim naredbama i zabranama i prihvatanje Njegovog šerijata. Uzvišeni kaže: “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je čestita srca.” (El-Hadždž, 32)

Šeair – propisi, svetinje množina je od šeire i obuhvata sve što je Allah naredio u vjeri, a jedna od najvećih svetinja jeste ona koju je Allah, dželleš-anuhu, naglasio u Svojoj Knjizi i na jeziku Svoga Poslanika, i tiče se poštivanja i veličanja svetih mjeseci, časnog Hrama, i svih obreda i propisa hadža i umre, od tavafa, sa'ja, boravka i noćenja na propisanim mjestima, bacanja kamenčića, a kruna svega toga i simbol tevhida – čiste vjere u Jednog Boga jesu riječi telbije: “Lebbejkallahumme lebbejke lebbejke la šerike leke lebbejke innel-hamde ven-ni'mete leke vel-mulk la šerike leke! – Odazivam Ti se, Gospodaru, odazivam!

Odazivam Ti se, Ti Sebi nemaš ravnoga, odazivam Ti se! Doista sva zahvala, sve blagodati i sva vlast Tebi pripadaju! Ti Sebi nemaš ravnoga!”

Poštovani vjernici! Allah, džellešānuhu, odlikovao je Meku među ostalim gradovima i učinio je zabranjenom i svetom na dan kada je stvorio nebesa i Zemlju, pripisao ju je Sebi kako bi ukazao na njenu važnost i veličinu i uzdigao njeno mjesto, i zaprijetio je bolnom kaznom svakome onome ko namjerava narušiti njenu sigurnost i naumi u njoj činiti grijeh. Uzvišeni kaže: “... i onome ko u njemu želi bilo kakvo nasilje, dat ćemo da patnju nesnosnu iskusi.” (El-Hadždž, 25)

Kakva tek kazna čeka onoga ko svoju namjeru provede u djelo? Takvi ljudi su bez sumnje među najomraženijim kod Uzvišenog Allaha, kao što se navodi u hadisu da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Trojica su najmrži Allahu...”, pa je spomenuo onoga “koji skrnavi svetost Hrama”, tj. zulumčar koji odstupa od istine i pravde, čineći grijeh i prijestupe u prostoru časnog Hrama.

O vjernici! Muslimani će biti u dobru sve dok budu poštovali svetost Meke i dok budu poštovali Kabu. Imam Ahmed bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ovaj ummet će biti u dobru dok budu poštovali ovu svetost, onako kako je treba poštovati, a kada je ostave i zanemare, propali su.”

Jedan od vidova poštivanja i veličanja Allahovih svetinja jeste svijest o obavezi čuvanja njihovog dostojanstva kroz ispoljavanje čiste vjere – tevhida, pokoravanje Allahu, blagost i smirenost, pridržavanje službenih instrukcija i propisa, udaljavanje od grijeha, rasprave i svađe, jer na ovim svetim mjestima nema i ne smije biti prostora za sektaške i političke razmirice i parole – ona su uspostavljena isključivo radi spominjanja Allaha, traženja oprosta i upućivanje dove Njemu.

Uzvišeni kaže: “A kada pođete sa Arefata, spominjite Allaha kod časnih mjesta; spominjite Njega, jer vam je On ukazao na Pravi put, a prije toga ste bili u zabludi. Zatim krenite odakle kreću ostali ljudi i tražite od Allaha oprosta, jer Allah, uistinu, prašta i samilostan je. A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite! Ima ljudi koji govore: ‘Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu!’ Takvi na onom svijetu neće imati ništa.” (El-Bekara, 198–200)

O vi koji hodočastite časn Hram! Jedna od Allahovih blagodati prema Njegovim robovima, vjernicima, jeste da je odredio ko će brinuti o Njegovoj Kući i tu čast ukazao je zemlji Dvaju harema, Kraljevini Saudijskoj Arabiji, koja je to izvršila na najbolji mogući način, učinila sve što je u njenoj moći i tome podredila svoju kompletnu infrastrukturu i mogućnosti, poduzela sve potrebno da se hadžije osjećaju što komotnije, sigurnije i da što lakše obave svoje obrede.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ODABRANA VREMENA ZA ČINJENJE DOBRA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

28. zul-kade 1439. po Hidžri / 10. august 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe. Bojte se Allaha i budite svjesni Njegovog nadzora, u tajnosti i javnosti.

O muslimani, odabrana vremena za činjenje dobrih djela, Allahovom dobrotom i plemenitošću, ciklično se ponavljaju, i samo što prođe vrijeme jednog ibadeta, nastupi drugo, i tako tokom cijele godine.

Evo, karavane hadžija kreću se prema Allahovom Drevnom hramu, odazivajući se pozivu Ibrahima el-Halila, alejhis-selam, koji je on, po Allahovom emru, oglasio svim generacijama ljudskog roda: "... i oglasi ljudima hadž! – dolazit će ti pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjesta dalekih." (El-Hadždž, 27)

Posjeta Allahove kuće je farz i čin pobožnosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "O ljudi, Allah vam je naredio hadž, pa ga izvršite." (Muslim)

Hadž je, u islamu, uzvišeni ibadet, jedan je od pet islamskih temelja i jedno od Allahu najdražih djela. Upitan je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Koje je djelo najbolje?", pa je rekao: "Vjerovanje u Allaha." Ponovo ga upitaše: "Koje poslije toga?", a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: "Borba na Allahovom putu." Ponovo je upitan: "Koje poslije toga?", pa je odgovorio: "Hadž mebrur – propisno obavljen i kod Allaha primljen hadž." (Muttefekun alejhi)

Hadž briše prljavštinu grijeha i loših djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Hadž briše ono što je bilo prije." (Muslim)

Također, hadž čisti i uzdiže onoga ko ga obavi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko obavi hadž i ne bude govorio ružne riječi i činio grijeha, vratit će se kući čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila.” (Muttefekun alejhi)

Allah, džellešanuhu, hvali hadžije Svojim melekima. Vjerovjesnik je rekao: “Nema nijednog dana u kojem Allah oslobodi više ljudi od Vatre od dana Arefata. On se približi i hvali se Svojim melekima: ‘Šta žele ovi?’” (Muslim)

Onome koji iskreno, u ime Allaha, obavi hadž, nema druge nagrade osim Dženneta. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Umra do umre ispljuje grijeha počinjene između njih, a za hadž mebrur nema druge nagrade osim Dženneta.” (Muttefekun alejhi)

Hadž je najveći islamski skup, koji spaja muslimansku sadašnjost sa prošlošću, i pruža priliku Allahovim iskrenima robovima da cijeli period hadža žive kao jedan ummet, zajednica, čvrsto se držeći svoje vjere, a to je jedino moguće ako budu slijedili Kur'an, sunnet i put prvih generacija muslimana. Hadž uklanjanja sve barijere među ljudima, jezičke, etničke i rasne, i ostaje samo jedan kriterij vrednovanja, a to je – bogobožnost. Uzvišeni kaže: “Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji.” (El-Hudžurat, 13)

Najbolja poputnina hadžije jeste bogobožnost. Uzvišeni kaže: “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost.” (El-Bekara, 197)

Ko odluči posjetiti Allahovu kuću, potrebno je da se opskrbi pobožnošću, koja će ga odvratiti od grijeha, blagošću, koja će ga odvratiti od srdžbe, lijepim ponašanjem prema svojim saputnicima, a najvažnije što će ga približiti Allahu jeste obznanjivanje čiste vjere u Allaha – tevhida u svim obredima i iskrenost u obavljanju svih djela. Uzvišeni kaže: “Hadž i umru radi Allaha izvršavajte!” (El-Bekara, 196)

Obznanjivanje Božije jednoće na hadžu glavno je obilježje i odlika hadžija. “Lebbejkallahumme lebbejke, lebbejke la šerike leke, innel-hamde ve ni'mete leke vel-mulk la šerike leke! – Odazivam Ti se, Gospodaru, odazivam! Odazivam Ti se, Ti Sebi nemaš ravnoga, odazivam Ti se! Doista sva zahvala, sve blagodati i sva vlast Tebi pripadaju! Ti Sebi nemaš ravnoga!”

Ko obavi hadž, s čvrstim ubjeđenjem u susret sa svojim Gospodarom, neka se drži vjere u Jednog Boga i neka se samo Njemu klanja do svoje smrti. Uzvišeni kaže: “Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, Njemu nikoga ne pridružuje!” (El-Kehf, 110)

Veličanje i slavljenje Allaha nerazdvojni je “saputnik” hadžija u tavafu, u saʼju, bacanju kamenčića, klanju kurbana, u njihovim danima i noćima, kako bi njihova srca ostala čvrsto vezana za Allaha, i čista od svega drugog.

Hadž je vrlo važna lekcija iz praktične primjene koncepta ittibaa – slijedenja Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Nijedan obred ni ibadet ne čine se osim u skladu s Poslanikovom praksom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Uzmite od mene vaše obrede, jer ne znam da li ću, poslije ovog, obaviti ijedan hadž.” (Muslim)

Slijedenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dokaz je iskrenosti, imana i ljubavi. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehе vam oprostiti!’ - A Allah prašta i samilostan je.” (Ali Imran, 31)

Svaki ibadet koji nije u skladu sa Poslanikovom uputom, nema svoju vrijednost i Allah ga neće primiti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko uradi neko djelo suprotno našoj praksi, ono se odbacuje.” (Muslim)

Jedna od uzvišenih intencija hadža jeste uspostavljanje zikra – spominjanja Allaha i njegov kontinuitet. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Tavaf oko Kabe, hod između Safe i Merve, bacanje kamenčića na džemretima propisani su radi spominjanja Allaha.”

Spominjanje Allaha prati hadžije gdje god da borave ili putuju, ili se penju ili spuštaju, i ne napušta ih do kraja njihovih obreda. Uzvišeni kaže: “A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite!” (El-Bekara, 200)

Najbolje hadžije su oni koji najviše Allaha spominju.

Hadž je pokornost Allahu, koju prate druge pokornosti, ispunjen je koristima, poukama i znamenjima. Hadž je pokazatelj iskrenosti srca prema Allahu i potpune predanosti Njemu, iz čistih ibadetskih pobuda i pokornosti.

Šejhul-islam Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Hadž se temelji na poniznosti i predanosti Allahu i zato se, nad ostalim ibadetima, odlikuje nazivom nusuk – obred.”

Na hadžu se zbližavaju muslimani i jačaju uzroci ljubavi među njima, što ljudima daje jasnu sliku o veličini i ljepoti islama. Uzvišeni kaže: “... i On je sjedinio srca njihova. Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio.” (El-Enfal, 63)

Okupljanje hadžija na jednom mjestu jasna je poruka i podsjećanje na vrijednost i veličinu ovog ummeta.

Najljepši ukras hadžije jeste njegovo liepo ponašanje, kojim postiže najveće deredže kod Allaha. Uzvišeni kaže: “... onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža.” (El-Bekara, 197)

Hadž navikava ljudsku dušu na strpljivost. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Znamo da je džihad najbolje djelo, pa zašto se i mi ne borimo?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najbolji džihad za vas žene je hadž mebrur.” (Buhari)

Musliman se ponosi svojom vjerom i čuva se svih postupaka i oblika ponašanja koji imaju primjesu paganizma. Hadž to potvrđuje svakim svojim propisom. Rekao je Ibn Kajjim: “Potvrđena je intencija šerijata o obavezi razlikovanja od idolopoklonika, a naročito u obredima hadža.”

Svaki trenutak života koji čovjeka ne približi njegovom Gospodaru, udalji ga od Njega. Ljudi trebaju biti uporni u svojim nastojanjima da postignu Allahovu blizinu, a to se najbolje manifestuje u znamenjima i obredima hadža: samo što završi jedan ibadet, nastupa drugi, i tako do kraja obreda. Uzvišeni kaže: “A kad završiš, molitvi se predaj.” (El-Inširah, 7)

Musliman se drži ovog principa sve do svoje smrti. Uzvišeni kaže: “... i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 99)

Pokornost i predanost povećava kod čovjeka svijest o njegovoj potrebi i zavisnosti od Gospodara, u njoj uviđa Allahovu dobrotu prema njemu, i moli Ga da mu oprostí sve njegove propuste i mahane.

Uzvišeni kaže: “Zatim krenite odakle kreću ostali ljudi i tražite od Allaha oprost, jer Allah, uistinu, prašta i samilostan je.” (El-Bekara, 99)

Ko svoju dušu odvrati od činjenja zabranjenih stvari na hadžu, u stanju je to isto učiniti bilo kad i bilo gdje.

O muslimani! Plodovi hadža su: popravljanje i čišćenje duše, postizanje Allahovog zadovoljstva i ulazak u Džennet, ali to se odnosi samo na one hadžije koji obave hadž s iskrenim i čistim nijetom, na temelju znanja i u skladu sa islamskim propisima, od imetka koji su stekli na halal način, i koji svoja srca i jezik ispune zikrom – spominjanjem Allaha i koji se tokom obavljanja hadžskih obreda budu pridržavali principa dobročinstva, korisnosti i lijepog ophođenja prema drugim ljudima i prema svim Božijim stvorenjima.

Ko bude činio dobro na hadžu i ostavi sve ono što može umanjiti njegovu vrijednost, vratit će se s hadža u najboljem stanju i imat će lijep završetak.

Znak primanja djela kod Allaha jeste kontinuitet u činjenju dobrih djela, ostavljanje hvalisanja i samodivljenja vlastitim djelima.

Uzvišeni kaže: “Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj koji neće da vjeruje – pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome.” (Ali Imran, 97)

O muslimani! Neke noći i neki dani odlikovani su nad drugim noćima i danima i to je prilika je da se iskoriste za činjenje dobra. Blizu je nastupanje najboljih i najvrednijih dana kod Allaha, za koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji dani, na ovom svijetu, su deset dana zul-hidžeta.” (Ibn Hibban)

Allah, džellešanuhu, zaklinje se njihovim noćima, pa kaže: “Tako Mi zore, i deset noći.” (El-Fedžr, 1–2)

Svako dobro djelo učinjeno u ovim danima draže je Allahu od djela u drugim danima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema vrednijeg ni Allahu dražeg djela od onog učinjenog u ovim danima.” Prisutni upitaše: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu?” “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu, i na tom putu založi i svoj život i svoj imetak.” (Ebu Davud)

Činite što više dobrih djela u ovim danima, spominjite Allaha, učite Njegovu časnu Knjigu. Uzvišeni kaže: “... i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali.” (El-Hadždž, 28)

U ovih deset dana preporučeno je:

– Postiti prvih devet dana, među kojima se posebno ističe dan Arefata, za one koji ne obavljaju hadž, zbog njegove posebne vrijednosti. Post dana Arefata iskupljuje grijeha počinjene u prethodnoj i narednoj godini.

– Dobročinstvo prema roditeljima i ostalim ljudima, održavanje rodbinskih veza, udjeljivanje sadake, činjenje što više dobrovoljnih ibadeta – nafile. Sretan je onaj ko iskoristi odabrana vremena prije nego što ona prođu, i požuri s činjenjem dobrih djela, natječe se i pretekne druge u dobru. Život na ovom svijetu prilika je za svakog čovjeka, a upućen i spašen je onaj ko se svrsta među dobročinitelje.

– Klanje kurbana, koje se čini od prvog dana Bajrama do zadnjeg, četvrtog dana Bajrama. Onaj ko odluči klati kurban, neka ne šiša i ne brije kosu, ne uklanja dlake s tijela i ne reže nokte, nakon što nastupi mjesec zul-hidže pa sve do klanja kurbana. Ova zabrana ne odnosi se na ovlaštenu osobu za klanje kurbana.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

HADŽ, KORISTI I INTENCIJE (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
5. zul-hidže 1439. po Hidžri / 17. august 2018.

Hvala Allahu, Koji je odabrana i blagoslovljena vremena učinio prilikom za postizanje Njegovih dobara i blagodati, i učinio ih je putem koji vodi Njegovoj milosti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, priznajući Njegovo pravo na obožavanje i veličanje, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, odabranik, prijatelj i najbolji od Njegovih stvorenja. Dostavio je poslanicu svoga Gospodara, koju mu je Povjerljivi Džibril spustio s nebesa, neka su na njega Allahova milost, blagoslov mir, i na njegovu neporočnu porodicu, i na njegove supruge, majke pravovjernih, njegove ashabe i tabiine, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O ljudi, oporučujem sebi i vama, da se bojimo Blagog i Sveznajućeg, u tajnosti i javnosti, u samoći i u društvu, jer niko se nije bojao Allaha a da je propao i nastradao, i da je bio ponižen ili izgubio. Uzvišeni kaže: "I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali." (Junus, 62–63)

Cijenjenje hadžije! S velikom nestrpljivošću i nadom iščekujete jedno od najodabranijih vremena u godini, i jedan od najvrednijih vjerskih obreda – hodočašćenje Allahove časne Kuće, boravak na njenom blagoslovljenom tlu, ponizno stajanje pred Blagim i Milostivim na Arefatu, telbiju i spominjanje Allaha, bacanje kamenčića, klanje kurbana, tavaf i sa'j.

Vaši osjećaji pretvorili su se u iščekivanje i želju, jer idete putem nadahnuća, oslobođanja od dunjalučkih ukrasa, veličanja Allahovih svetinja i čišćenja srca i njihovog ispunjavanja. Uzvišeni kaže: "Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je čestita srca." (El-Hadždž, 32)

Hodočasnici Allahove kuće! Allah, džellešanuhu, propisao je hadž Svojim robovima, i odredio je da se prilikom obavljanja hadža izvršavaju propisi, o kojima muslimani moraju i trebaju razmišljati, analizirati ih i istraživati.

Allah, džellešanuhu, naredio je Ibrahimu el-Halilu, Božijem prijatelju, alejhis-selam, da oglasi ljudima hadž, kako bi im otkrio cilj tog oglašavanja, njegove mudrosti i koristi. Uzvišeni kaže: "... i oglasi ljudima hadž!" – dolazit će ti pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjesta dalekih, da bi koristi imali i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali. Jedite meso njihovo, a nahranite i siromaha ubogog!" (El-Hadždž, 27–28)

Brojne su koristi i mudrosti hadža, koje podižu deredžu islamskog ummeta, glačaju njihova srca, a ima ih ahiretskih i dunjalučkih. Najveća od svih ahiretskih, duhovnih koristi hadža jeste jačanje hadžijinih veza sa Allahom, njegovim Tvorcem i Stvoriteljem, bez i najmanjih primjesa koje pomućuju tu vezu, a cilj je izgradnja čiste i nepatvorene vjere u Jednog Boga, koju ništa ne može narušiti.

To se jasno očituje u telbiji, čistoj od primjesa širka i pripisivanja drugoga i ortaka Allahu, džellešanuhu, i kojom se potvrđuje Njegova apsolutna moć, vlast i božanstvenost, samo Njemu i nikome drugom.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovi ashabi glasno su učili telbiju: "Lebbejkallahumme lebbejke, lebbejke la šerike leke lebbejke, inel-hamde veni'mete leke vel-mulk, la šerike leke! – Odazivam Ti se, Gospodaru, odazivam. Odazivam Ti si, nema drugog boga osim Tebe, odazivam Ti se. Tebi pripada svaka blagodanost i vlast, nema drugog boga osim Tebe!"

Hadž je plodno tlo za oživljavanje značenja istinskog ubudijjeta – obožavanja Allaha i iskazivanje čiste vjere u Jednog Jedinog Boga, slavljen neka je On. Uzvišeni kaže: "Eto toliko! A ko poštuje Allahove svetinje, uživati će milost Gospodara svoga, a dozvoljena vam je stoka, osim one o kojoj vam je rečeno – pa budite što dalje od kumira poganih i izbjegavajte što više govor neistiniti, budite iskreno Allahu odani, ne smatrajte nikoga Njemu ravnim!" (El-Hadždž, 30–31)

Nakon što je glasno proučio telbiju, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojasnio je jednu od najvećih onosvjetskih koristi hadža, ukazujući na važnost slijeđenja svog sunneta, koje ima za posljedicu ustrajnost vjernika u

ibadetu, ispravnost njegovog ibadeta i njegovu čistoću od svih primjesa novotarije u vjeri. Rekao je: “Uzmite od mene svoje obrede.” (Muslim)

Jedna od koristi i blagodati hadža jeste i to da on odgaja i uči muslimana iskrenosti i istinoljubivosti, u njihovom iskonskom značenju, i odbacivanju rijaluka, pretvaranja, i hvalisavosti.

Rijaluk i hvalisavost ne javljaju se samo u blagostanju, raskošu i obilju, nego i stanju zapuštenosti, neuređenosti i skromnosti, i njegova opasnost i štetan utjecaj na ljudsku dušu nisu ništa manji u toj situaciji.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, obavio je hadž bez svakodnevne odjeće, umotan u dva ogrtača, gornji i donji, uprašen, skrušen, neuređene kose, dio puta je jahao, a dio išao pješke, ali je i uz sve to glasno molio Allaha da ga sačuva ovih opakih bolesti, i ponavljao je svoje čuvene riječi: “Gospodaru moj, neka u ovom mome hadžu ne bude rijaluka i hvalisavosti.” (Ibn Madža)

Hodočasnici Allahove kuće, jedna od blagodati hadža jeste uviđanje prednosti korištenja vjerskih olakšica u odnosu na štetnosti pretjerivanja i cjepidlačenja u vjeri, i njegove pozitivne posljedice vidljive su u stvarnom životu, onom vjerskom i egzistencijalnom.

Uz olakšicu je sve ljepše, a bez olakšice, teže je i tegobnije. Olakšavanje, blagost i lahkoća znak su ispravnog razumijevanja i lijepog ponašanja, a najjasnije se ilustruju na primjeru Poslanikovog hadža. Vezano za ovaj aspekt vjere, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prvog dana Kurbanaskog bajrama, nije upitan ni za jedan postupak, koji je urađen prije ili poslije propisanog vremena, a da nije rekao: “Ne smeta i nema grijeha u tome.” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tog dana je govorio: “Zaklao sam kurban na ovom mjestu, a cijela Mina je prostor za klanje kurbana, pa zakoljite i vi vaše kurbane na mjestima gdje boravite. Boravio sam ovdje (na Arefatu), a cijeli Arefat je prostor za boravak. Boravio sam ovdje (Muzdelifi), a cijela Muzdelifa je prostor za boravak.”

O pokudenosti i prezrenosti pretjerivanja i cjepidlačenja u vjeri govori sljedeća predaja. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ujutro, prvog dana bacanja kamenčića, na Akabi, a bio je na svojoj jahalici, rekao: “Nakupi mi kamenčiće”, pa sam mu nakupio sedam kamenčića, veličine kamenčića koji se bacaju s pračke. Okretao ih je

u svojoj ruci i govorio: ‘Ovolike kamenčiće bacajte na džemreta’, a zatim je dodao: ‘O ljudi, čuvajte se pretjerivanja u vjeri, jer je ono upropastilo narode prije vas.’” (Ibn Madža)

Bojte se Allaha, hodočasnici Allahove kuće, i pokažite Mu, na ovim blagoslovljenim mjestima, ono najbolje što možete od sebe, i iskoristite nadahnuće blagodati hadža, slijedeći stope odabranog Vjerovjesnika, i odlikovanog Poslanika, najboljeg čovjeka koji je hodočastio Allahovu časnu Kuću, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir.

Krunišite blagodati svog blagoslovljenog hadža vrlinama smirenosti, odmjerivosti i blagosti, jer čovjek bez smirenosti je kao hrana bez soli, i slijedite u tome onoga koji je rekao: “Uzmite od mene svoje obrede.”

Ibn Abbas, radijallahu anhumu, kazuje da je bio s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, kada je pošao s Arefata. Čuo je, iza sebe, galamu, udaranje i mukanje deva, pa je svojim štapom pokazao prema njima i rekao: ‘O ljudi, budite smireni, jer dobročinstvo nije u žurbi.’” (Buhari)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Omeru el-Faruku, radijallahu anhu: “O Omere, ti si snažan čovjek, i nemoj se gurati s ljudima u prostoru oko Hadžerul-esveda, i tako povrijediti slabijeg od sebe. Ako primijetiš da je taj prostor prazan, dodirni ga, u suprotnom, pokaži rukom prema njemu i prouči tekbir.” (Ahmed)

Uzvišeni kaže: “Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža. A za dobro koje učinite Allah zna. I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 197)

O ljudi, hodočasnici Allahove Časne kuće, Allah je počastio sadašnje generacije islamskog ummeta lahkoćom dolaska do Svog Drevnog hrama i njegove okoline, kao što nije počastio nijednu raniju generaciju.

U prošlosti su hodočasnici odsustvovali od kuće dugo vremena, prelazili doline, brda, pustinje i mora, a njihovi ukućani nisu znali ništa o njima, gdje su i da li su mrtvi ili živi.

Štaviše, oni koji bi krenuli na ovaj iscrpni i dugotrajni put, bili su najsličniji “nestalim” osobama, a oni koji bi se uspjeli vratiti svojim kućama, smatrali su to svojim “novim rođenjem”.

Ovakvo stanje, u pogledu uslova putovanja na hadž, zadržalo se vijekovima, sve dok se, Allahovom voljom i milošću, nisu poboljšali uslovi života i stvorili uslovi za lakše i kraće putovanje na hadž. Danas hadžijina rodbina može gledati hadžiju i slušati njegov glas dok boravi na Arefatu, Muzdelifi, Mini i u časnom Hramu.

Allah, džellešanuahu, također je počastio ovu blagoslovljenu zemlju brigom i čuvanjem Dva časna hrama, i onih koji ih hodočaste, i ona to smatra svojom velikom čašću i privilegijom, i poniznim služenjem hodočasnicima Allahove kuće i posjetiocima Poslanikovog mesdžida, počevši od sluge Dva časna hrama, i njegovog prijestolonasljednika i pomoćnika pa sve do posljednjeg stanovnika ove zemlje.

Svi oni brigu o hadžijama smatraju posebnom čašću, koju ne bi mijenjali ni za šta na svijetu. Oni žrtvuju ono najvrednije i najdragocjenije u službi olakšavanja uslova hadža svakome onome ko kroči na tlo njihove blagoslovljene zemlje.

Vaše je pravo kod njih, drage i cijenjene hadžije, da vas ugoste onako kako priliči hodočasnicima i da se, tokom cijelih obreda, osjećate kao kod svoje kuće, a njihovo pravo kod vas je da se pridržavate svih propisanih procedura za obavljanje hadža, bez uznemiravanja bilo koga, kršenja uspostavljenih pravila i korištenja simbola i slogana koji sa hadžom nemaju nikakve veze.

Allah hadžijama ukabulio njihov hadž, i podario Svoju nagradu svima onima koji su im na bilo koji način bili na usluzi i brinuli se za njihovu komociju i sigurnost, od predstavnika vlasti do običnih ljudi, Allahovom voljom i dozvolom, “jer Gospodar moj je, zaista, blizu i odaziva se.” (Hud, 61)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISKRENOST (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
12. zul-hidže 1439. po Hidžri / 24. august 2018.

Hvala Allahu, Čija milost obuhvata svaku stvar, i u Čijim neprekidnim blagodatima uživamo danju i noću.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i pred Čijom se veličinom skrušeno klanja, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je pozivao Allahu i borio se na Njegovom putu dok nije visoko uzdignuta riječ tevhida – čiste vjere u jednog Boga, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu, i ashabe i tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu dokle god karavane budu pohodile ovu Časnu kuću, i dokle god budu slavile i veličale Allaha i ponizno ga molile.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, budite svjesni Njegovog sveznanja i znajte da ćete doći pred Njega. Probudite se iz nemara i uspavanosti, slušajte Riječ i slijedite ono najljepše u njoj.

Sretan je onaj ko se neprestano kaje, a uspio je onaj koji se grijeha kloni. Vi nećete vječno ostati na ovom svijetu, niti se možete sačuvati od smrti. Sigurno će vam doći ono što vam je obećano.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, neka vas imanja vaša i djeca vaša ne zabave od sjećanja na Allaha. A oni koji to učine, bit će izgubljeni.” (El-Munafikun, 9)

O muslimani, hodočasnici Allahove kuće, sada kada ste obavili hadžske obrede i izvršili njegove propise, molim Allaha da primi od vas i od nas, i da vaš hadž učini makbulom, primljenim, da vam oprostí grijeha, vaš trud upiše u dobra djela i vrati vas vašim porodicama žive i zdrave, u Njegovom okrilju, i da popravi vaše stanje i učini lijepim vaš povratak Njemu.

Hodočasnici Allahove kuće, svi vi, dok boravite na ovim svetim mjestima, i trudite se da učinite što više dobrih djela i ibadeta, nadate se oprostí svog Gospodara i primanju vaših djela kod Njega. Gospodar, Silni i Uzvišeni, o

hadžskim obredima, kaže: “Do Allaha neće doprijeti meso njihovo i krv njihova, ali će Mu stići iskreno učinjena dobra djela vaša” (El-Hadždž, 37); “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je čestita srca” (El-Hadždž, 32); “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobojaznost” (El-Bekara, 197).

Najvažnije o čemu musliman treba razmišljati i voditi računa jeste postizanje bogobojaznosti, a to je moguće samo stalnim propitivanjem djela srca. Djela srca najvažniji su temelj na kojem počiva vjerovanje.

U ovu vrstu djela spadaju: ljubav prema Allahu i Njegovom poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, iskrenost u vjeri, oslonac na Allaha, strpljivost u njegovoj odredbi, strah od Njega, nada u Njegovu milost i nagradu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U ljudskom tijelu ima jedan organ, kada je on zdrav, zdravo je cijelo tijelo, a kada je on bolestan, bolesno je cijelo tijelo, a on je srce.”

O muslimani, hodočasnici Allahove kuće, ako smo svjesni ove činjenice, onda trebamo znati da je najvažnije djelo srca i njegova srž – ihlas, iskrenost u vjeri. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u svojoj telbiji je učio: “Allahu moj, neka u ovome mome hadžu ne bude rijaluka i hvalisavosti.” (Ibn Madža)

Ihlas – iskrenost je bit vjere, i bit poziva svih poslanika. Uzvišeni kaže: “A naređeno im je da se samo Allahu klanjaju, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju” (El-Bejjina, 5); “Iskreno ispovijedanje vjere dug je Allahu!” (Ez-Zumer, 3); “Klanjajte se zato Allahu, iskreno Mu ispovijedajući vjeru – pa makar to nevjernicima bilo mrsko” (Gafir, 14).

Suštinsko značenje ihlase je da čovjekovo mirovanje i kretanje bude isključivo radi Allaha, iskreno i čisto od svih drugih primjesa.

Jedan od znakova ihlase jeste skrivanje i tajnost djela. Muhlis – iskren čovjek ne voli da ljudi vide ni koliko je trunčica njegovih djela, kao što mu je svejedno da li u ljudskim srcima uživa bilo kakvo poštovanje i poziciju.

Islamski učenjaci su kazali: “Muhlis je onaj u čijem srcu nema rijaluka, pretvaranja, a sadik je onaj koji nema samodivljenja.” Također su kazali: “Ihlas – iskrenost nije moguće postići bez sidka – istinoljubivosti, a sidk nije moguće postići bez ihlase, a i jedno i drugo nije moguće postići bez sabura – strpljivosti.”

Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, rekao je: “Čiji nijet bude iskren, Allah će riješiti ono što je između njega i ljudi.”

Sufjan es-Sevri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nijedna stvar u liječenju duše nije mi bila teža od mog nijeta, zbog njegove prevrtljivosti.”

Ebu Sulejman ed-Darani rekao je: “Blago onome ko učini bar jedan iskren korak, s kojim ne želi ništa drugo nego Allahovu nagradu.”

Ejjub es-Sihtijani rekao je: “Čovjek koji voli popularnost nikada neće biti iskren.”

Mutarraf ibn Šehhir rekao je: “Dovoljno je duši uzdizanja da je koriš pred drugima, kao da je poniženjem želiš uljepšati. To je, kod Allaha, maloumnost.”

To znači da je čovjek koji tako radi bijedan i samoobmanjen, on kudi svoju dušu pred drugima kako bi ljudima pokazao svoju poniznost i skromnost, a zapravo traži njihovu pohvalu.

O muslimani, Allah vas sačuvao i primio vaša i naša djela! Ihlas – iskrenost je uzrok povećanja nagrade i sevapa, čak i onda kada je djelo malo i neznatno.

Razmislite o hadisu koji govori o ženi prostitutki iz Benu Israila, koja je vidjela žednog psa kako kruži oko bunara, gotovo da je skapao od žeđi, pa je skinula svoju cipelu, zgrabila vode iz bunara i napojila je psa, pa je i njoj Allah oprostio.

Hadis je muttefekun alejhi i prenosi ga Ebu Hurejra, radijallahu anhu. Također, razmislite o hadisu koji govori o čovjeku koji je, idući putem, ugledao trnovitu granu pa ju je sklonio i Allah mu je oprostio. (Muttefekun alejhi)

Razmislite i o hadisu koji govori o “zatočenicima u pećini”, i o “vlasniku cedulje”, čovjeku koji će doći na Sudnji dan i bit će mu predloženo devedeset devet registara, svaki registar će dosezati dokle doseže pogled, zatim će mu biti pokazana “cedulja” na kojoj su dva šehadeta: šehadet – svjedočenje da nema boga osim Allaha i šehadet da je Muhammed Njegov rob i poslanik, i staviti će se registri na jedan tas vage, a cedulja na drugi tas, i pretegnut će cedulja. Ništa ne može pretegnuti Allahovo ime. (Hadis bilježi Hakim, koji kaže da je vjerodostojan prema uslovima Muslima, i Zehebi se slaže sa njegovom ocjenom.)

Sve ovo potvrđuje i pojašnjava hadis Ebu Hurejre u kome se kaže da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan: “Ko će se najviše radovati tvom

šefatu na Sudnjem danu, Allahov Poslaniče?”, a on reče: “Onaj ko je la ilahe illallah izgovorio iskreno, iz srca.” (Buhari)

U komentaru ovog hadisa i drugih i sličnih hadisa Ibn Tejmijja je rekao: “Ovo je stanje onih koji su svoja djela činili sa ihlasom – iskrenošću i sidkom – istinoljubivošću, kao što je slučaj ove osobe, ‘vlasnika cedulje’ (na kojoj će pisati la ilahe illallah).

Inače, svi počinioци velikih grijeha, koji su ušli u Vatru, govorili su ‘la ilahe illallah’, ali njihove riječi neće pretegnuti njihove grijehе, kao što će ih pretegnuti riječi ‘vlasnika cedulje’.

Slično je i sa ženom prostitutkom koja je napojila žednog psa, ona je to učinila s čistom vjerom, iz srca, pa joj je Allah oprostio njene grijehе.

To ne znači da će Allah oprostiti svakoj prostitutki koja napoji žednog psa.

Tako je i sa čovjekom koji je uklonio trnovitu granu s puta, i učinio je to s čistom vjerom, iz srca, pa mu je Allah oprostio.”

Ibn Tejmijja je također rekao: “Iman kod ljudi varira zavisno od stepena vjerovanja i ihlase u njihovim srcima.

Autori ‘Sunena’ zabilježili su od Ammara, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čovjek obavi namaz a bude mu upisano pola njegove vrijednosti, ili trećina, ili četvrtina..., pa tako do desetine.”

Iskupljivanje, brisanje grijeha i oprost grijeha odnosi se samo na ona djela koja su kabul kod Allaha, a Allah prima samo od bogobojaznih.

O muslimani! Ono što pomaže u postizanju ihlase – iskrenosti jeste sljedeće: čvrsta vjera u jednog Boga, iskreno vezivanje za Njega, izvršavanje propisanih ibadeta onako kako Njemu dolikuje, povećavanje ibadeta, noćnog namaza i zikra, u zadnjoj trećini noći, tajna milostinja, ibadet u tajnosti, ustrajnost u dovi, druženje sa dobrim, dobronamjernim i iskrenim ljudima, i ulaganje napora u svemu tome. Allah, džellešānuhu, kaže: “One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69)

Allahova dobrota i blagodat prema ljudima ogleda se i u tome da njihova svakodnevna i uobičajena djela: jedenje, spavanje, putovanje, kupovina i prodaja, mogu postati ibadet, za koji će biti nagrađeni, ukoliko ih budu činili s iskrenim nijetom u Njegovo ime. Za svako od ovih djela, ako budu potaknuta lijepom

namjerom i s nijetom približavanja Allahu, korištenja ljudima, prikupljanja snage za ibadet i postizanje Njegovog zadovoljstva, čovjek će biti nagrađen.

Uzvišeni kaže: “A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite! Ima ljudi koji govore: ‘Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu!’ Takvi na onom svijetu neće imati ništa. A ima i onih koji govore: ‘Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u ognju!’ Njih čeka nagrada koju su zaslužili! A Allah brzo sviđa račune.” (El-Bekara, 200–202)

O muslimani, hodočasnici Allahove kuće! I pored veličine, važnosti, teškoće i preciznosti pitanja ihlase – iskrenosti, Allah, džellešānuhu, iz Svoje dobrote, milosti, blagosti i želje da olakša Svojim robovima, propisao je obavljanje nekih ibadeta javno, transparentno i naočigled drugih ljudi, kao što su: namaz u džematu, obredi hadža, javna milostinja, pozivanje na činjenje dobra i odvrćanje od zla.

Javno izvršavanje ovih ibadeta nije u koliziji i ne narušava princip ihlase, jer je sjedište iskrenosti srce i on je tajna između roba i Rabba, štaviše pohvale ljudi ne utječu na iskrenost, a to potvrđuje i hadis u kojem se navodi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan o “čovjeku koji radi dobra djela, pa ga ljudi pohvale zbog njih”, pa je rekao: “To je radosna vijest za vjernika još na ovom svijetu.” (Muttefekun alejhi)

Bojte se Allaha, o ljudi! Bojte se Allaha, hodočasnici Allahove kuće, budite svjesni blagodati vašeg hadža, sjećajte se vašeg Gospodara i zahvaljujte Mu što vam je olakšao dolazak do Svoje kuće i obavljanje hadžskih obreda.

Svi vi ste svjedoci veličine hizmeta, brige i pažnje koji vam se pružaju. Allah je počastio stanovnike ove zemlje, zemlje Dva časna hrama, Kraljevine Saudijske Arabije, njene vladare i narod, hizmetom i čuvanjem Dva časna hrama.

Oni žrtvuju ono najvrednije i najdragocjenije kako bi hodočasnici Allahove kuće, i oni koji borave u njoj, i posjetioci Poslanikovog mesdžida izvršili svoje obrede i ibadete u potpunoj sigurnosti i zaštiti, nadajući se Allahovoj nagradi i zadovoljstvu, daleko od medijskog eksponiranja, i bilo kakve političke i materijalne koristi. Megastrukturalni projekti, konstantna proširenja Dva časna hrama i obrednih mjesta, podizanje usluga na najveći mogući nivo, sve su to samo segmenti do u detalje proučene i pripremljene strategije i vizionarskog pogleda, i zato se zahvaljujemo Allahu na svim Njegovim blagodatima.

Neka Allah primi od nas i od vas, neka uzvisi islam i njegove sljedbenike i ujedini muslimane na istini i uputi, On sve čuje i uslišava molbe.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZAHVALNOST NAKON OBAVLJANJA HADŽA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
19. zul-hidže 1439. po Hidžri / 31. august 2018.

Bojte se Allaha, i sjetite se da ćete pred Njim stajati na “Dan kada se čovjek bude sjećao onoga što je radio” (En-Naziat, 35), “na Dan kada će čovjek od brata svoga pobjeći, i od majke svoje i od oca svoga, i od druge svoje i od sinova svojih – toga Dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti.” (Abese, 34–37)

O muslimani, zahvalnost Allahu, džellešanuhu, Gospodaru svjetova, na blagodatima kojima ga je obdario – a jedna od najvećih, poslije blagodati islama, svakako je blagodat upute i pomoći u izvršavanju obreda i ispravnom obavljanju radnji hadža i umre, u zdravlju i sigurnosti – stroga je obaveza svakog hadžije, ako želi sačuvati blagodati i dobra od svog Gospodara, i produžiti njihovo trajanje.

Allah, džellešanuhu, samo je onima koji Mu zahvaljuju na blagodatima obećao da će im još više dati, kao što kaže Uzvišeni: “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

Allah, džellešanuhu, poziva hodočasnike Svoje kuće da Ga se sjećaju, zahvaljuju Mu i mole Ga, nakon što završe obrede, da im podari dobro ovog i budućeg svijeta, i kaže: “A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite! Ima ljudi koji govore: ‘Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu!’ Takvi na onom svijetu neće imati ništa. A ima i onih koji govore: ‘Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!’ Njih čeka nagrada koju su zaslužili! A Allah brzo sviđa račune.” (El-Bekara, 200–202)

Ovi ajeti sadrže jasno uputstvo, potvrdu i pojašnjenje o propisanosti spominjanja Allaha, džellešanuhu, na kraju svakog ibadeta, a obreda posebno, s ciljem iskazivanja zahvalnosti Allahu i priznanja Njegovih nepresušnih blagodati,

obilnog dobra i lijepih djela, i da je On taj koji je uputio Svoje robove da dostignu ono što On voli i čime je zadovoljan, usrećio ih pokornošću Njemu, i omogućio im da izvrše propisane obrede na najpotpuniji i najljepši način.

Također, ajet sadrži upozorenje i preporuku: upozorenje hadžijama da od svog Gospodara traže da ih opskrbi dunjalučkim ukrasima koji će ih odvratiti od Njega i udaljiti od onoga što je potpunije, ljepše, trajnije – deredža i stepeni na ahiretu, a preporuka da u svojim dovama mole Allaha da im podari dobro ovog i budućeg svijeta i sačuva ih od džehennemske patnje, jer je ova blagoslovljena i lijepa kur'anska dova, kao što kažu islamski učenjaci, objedinila svako dobro na dunjaluku, i zaštitu od svakog zla.

Pojam “el-hasene – dobro”, u dunjalučkom, materijalnom smislu podrazumijeva sve ono što je korisno i poželjno na dunjaluku, kao što je zdravlje, kuća, čestita supruga, suprug, obilna opskrba, korisno znanje, dobro djelo, ugodno vozilo i lijep spomen, dok u onosvjetskom smislu prije svega znači gledanje u lice Gospodara Plemenitog i Milostivog, a zatim ulazak u džennete – bašče uživanja i zadovoljstva, sigurnost od “velikog straha” u različitim etapama Sudnjeg dana, olakšanje obračuna, i druge lijepe stvari kojima je Allah privilegovao stanovnike Njegovih dženneta i Kuće počasti.

S druge strane, spas od Vatre podrazumijeva olakšavanje činjenja svega na dunjaluku što će vjerniku omogućiti da se sačuva Vatre, kao što je ustezanje od prekoračivanja Božijih granica i ostavljanje sumnjivih i zabranjenih stvari.

Zato nije čudno da je jedna od Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, najčešćih dova koje je učio u različitim situacijama bila upravo ova lijepa i blagoslovljena dova, kao što je zabilježio imam Ahmed, Allah mu se smilovao, u svom “Musnedu” sa dobrim lancem prenosilaca od Abdulaziza ibn Suhejla, da je rekao: “Katada je upitao Enesa, radijallahu anhum, o dovi koju je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, najčešće učio, a Enes mu je odgovorio: “Učio je: ‘Allahumme rabbena atina fid-dunja hasene, ve fil-ahireti hasene, vekina azaben-nar! – Allahu moj, daj nam na ovom svijetu dobro, i na onom svijetu dobro, i sačuvaj nas od patnje u Ognju!’”

Kada bi Enes, učio dovu, učio bi ovu dovu, a ako bi učio neku drugu dovu, nije izostavio da uz nju prouči i ovu dovu.

Zatim, vrlo je važno kakvo će biti stanje hadžije u narednim danima njegovog života, nakon što mu je Allah, džellešanuhu, omogućio obavljanje i upotpunjenje hadža.

Hoće li se vratiti starim stopama i obilasku, svetkovanju grobova i mauzoleja, ako je od onih koji su iskušani time, i tako se strovaliti u provaliju širka – idolatrije, nakon što je Allah osvijetlio njegovo srce, nadahnuo njegovu dušu i otklonio od njega koprenu neznanja, zablude, laži i propagande, i uputio ga da čini tavaf oko Njegove kuće i zabranio mu da čini tavaf oko bilo čega drugog.

Hoće li pognuti svoju glavu, spustiti svoje čelo i poniziti se kako bi dobio nešto od dunjaluka i njegovih prolaznih i neznatnih ukrasa i užitaka? Zar bi to mogao učiniti, a došao je ponizno, s čežnjom i strahom u srcu, iz skrušenosti i pobožnosti, pred svog Gospodara sam, i hodočastio je Njegovu kuću? A vjerovatno je čitao i slušao riječi svoga Gospodara, u jasnoj Knjizi: “Znajte da život na ovome svijetu nije ništa drugo do igra, i razonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imcima i brojem djece! Primjer za to je bilje čiji rast poslije kiše oduševljava nevjernike, ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na onome svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (El-Hadid, 20)

Hoće li se vratiti “odijevanju” odjeće grešnosti, neposluha i suprotstavljanja Vladaru Silnom, činjenjem grijeha i loših djela, nakon što ga je njegov Gospodar zaodjenuo odjećom imana i bogobožnosti, najvrednijom i najraskošnijom odjećom?

Hoće li zaboraviti svoje stajanje pred Allahom, sutra, na Dan proživljenja i okupljanja, nakon što ga je njegov Gospodar uputio da Ga se sjeća i spominje na pjeskovitom tlu Arefata, upućuje Mu dove, skrušeno i sa strahopoštovanjem, i traži od Njega Džennet i utječe Mu se od Vatre?

Hoće li se vratiti putevima poricanja i nezahvalnosti, i ostaviti zahvaljivanje svome Gospodaru, riječima i djelima, nakon što je svojim jezikom izgovarao riječi šukra – zahvalnosti Allahu, džellešanuhu, i nakon što Mu je iskazao zahvalnost žrtvovanjem i klanjem kurbana, s namjerom približavanja Njemu i stjecanja Njegove naklonosti, i slijeđenja najboljeg čovjeka, Muhammeda ibn Abdullaha, sallallahu alejhi ve sellem.

Allahovi robovi, obaveza je svakog hadžije da sa svojom dušom svede detaljan i precizan obračun, iz kojeg će izvući važne pouke, i uzeti čvrst zavjet od svoje duše da će trajno činiti dobro i ustrajati u dobrim djelima, koja vječno traju, i raskinuti sve veze sa širkom i lošim djelima. Uzvišeni kaže: “Zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavlja i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanja!” (El-Hidžr, 98–99)

Poštovani vjernici! Oni koji hodočaste Allahovu kuću i obave hadž mebrur – primljen kod Allaha, postići će nagradu koju je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obećao u poznatom hadisu, koji prenosi Ebu Hurejra, radijallahu anhu: “Umra do umre iskupljuje grijeha počinjene između njih, a za hadž mebrur nema druge nagrade do Dženneta.” (Buhari i Muslim)

Ostvarenje ovog velikog obećanja obavezuje hadžiju da preispituje i kontroliše svoje postupke nakon obavljenog hadža, i da nastoji, koliko god je to moguće, biti bolji nego što je bio, a to je upravo znak mebrur hadža. Uzvišeni Allah kaže: “One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69)

Plemenite hadžije, ako se budete borili protiv svojih duša, strasti i šejtana, postići ćete zadovoljstvo svoga Gospodara, Plemenitog, Svemilosnog, i ući ćete u džennete uživanja i zadovoljstva.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODAT RAZNOVRSNOSTI I MNOGOBROJNOSTI IBADETA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
26. zul-hidže 1439. po Hidžri / 7. septembar 2018.

Hvala Allahu, Koji je olakšao obavljanje hadža i drugih ibadeta.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je je objavio: “One koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga!” (Junus, 26), i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je vodio islamski ummet ka vrhuncu slave i ugleda, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu, i ashabe, nosioce svakog dobra i plemenitosti.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, koja je najbolja poputnina i s kojom je spas na Dan proživljenja. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Allahove blagodati prema ljudima su mnogobrojne, i kada bi ih čovjek pokušao izbrojati, ne bi ih izbrojao.

Islam je, bez sumnje, najveća Božija blagodat: novorođenče se rađa u prirodnoj vjeri, odrasta u sredini u kojoj se samo Allah obožava, uzdiže ezan, uči Kur'an, pa hvala Allahu, Koji nas je uputio na ovu vjeru.

Jedna od najvažnijih pratećih blagodati, uz islam i njegove propise, jeste blagodat mnoštva i raznovrsnosti ibadeta. To je blagodat koja skriva božanske mudrosti.

Put ka Allahu je jedan, i objedinio je sve ono čime je Allah zadovoljan, a zadovoljan je raznovrsnošću u ibadetima i njihovom razlikovanju u vremenu i mjestu obavljanja, zavisno od osobe i situacije, jer je Uzvišeni znao da se ljudi razlikuju u sposobnostima i sklonostima, ali je htio i da im olakša s onim što je u skladu s njihovim mogućnostima, i što mogu izvršiti u lahkoći i teškoći.

Raznovrsnost u propisanim dužnostima je ispit i iskušenje od Allaha, za vjernika – hoće li pobijediti i nadvladati svoju strast. Spremnost da se s jednog ibadeta pređe na drugi, u različitim vremenima, dokaz je istinske predanosti i robovanja Allahu. Ibadeti se razlikuju u intencijama i mudrostima, i u svakom od njih krije se određena božanska mudrost i odgojna intencija.

Uzvišeni o namazu kaže: “Molitva, zaista, odvraća od razvrata i od svega što je ružno.” (El-Ankebut, 45) O zekatu kaže: “Uzmi od dobara njihovih zekat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš.” (Et-Tevba, 103) O postu kaže: “Da biste se grijeha sačuvali.” (El-Bekara, 183) O hadžu kaže: “... da bi koristi imali i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali.” (El-Hadždž, 28)

Ibadeti se, također, razlikuju u obrednim radnjama i načinu obavljanja. Ko zbog bolesti, ili putovanja, ili siromaštva, ili slabosti, ili nekog drugog razloga, ne bude u stanju izvršiti neki ibadet, naći će nagradu u olakšici, ili nekom drugom ibadetu, što je dokaz da islam uvažava različite okolnosti ljudi, otklanja od njih poteškoću i olakšava im u svakom smislu. Uzvišeni kaže: “Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate.” (El-Bekara, 185)

Islam je uvažio stanje siromašnih iz vremena Poslanika, koji su pomislili da su ih bogataši pretekli s dijeljenjem viška imovine na Allahovom putu. Oni su se požalili Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekli: “Allahov Poslaniče, bogati ljudi prigrabiše za sebe svu nagradu. Klanjaju kao što mi klanjamo, poste kao što mi postimo, i udjeljuju višak imovine.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “Zar i vama Allah nije dao mogućnost da udijelite milostinju? Svaki tesbih (subhanallah), tekbir (Allahu ekber), tahmid (elhamdulillah) i tehlil (la ilahe illallah) koji izgovorite piše vam se kao sadaka, i svako podsticanje na dobro i ukazivanje na zlo piše vam se kao sadaka, i snošaj sa vašim ženama piše vam se kao sadaka.”

Islam je uspostavio princip olakšice upravo uvažavajući različite okolnosti šerijatskih obveznika. Neka žena iz plemena Ha'am došla je kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekla: “Allahov Poslaniče, Allah, džellešanuhu, naredio je hadž, a moj otac ne može ga obaviti zbog duboke starosti, pa hoću li obaviti hadž za njega?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao joj je: “Da, obavi.”

Jedan od veličanstvenih hadisa koji ukazuju na veličinu Allahove milosti i dobrote, i na uvažavanje različitih stanja ljudi jesu riječi Poslanika, sallallahu

alejhi ve sellem: “Kada se čovjek razboli ili otputuje negdje, Allah mu piše nagradu za ona djela koja je činio dok je bio zdrav ili za vrijeme boravka kod kuće.”

Islam je uvažio specifičnu poziciju žene u odnosu na muškarca, koja se ogleda u nemogućnosti činjenja nekih djela koje čine muškarci, i za poslove koje ona obavlja, odredio je veliku nagradu, kako bi ukazao na značaj njene uloge i vrijednost njenog djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ako žena bude klanjala pet dnevnih namaza, postila mjesec ramazan, čuvala svoje stidno mjesto i bude poslušna svome mužu, reći će joj se: “Uđi u Džennet na koju god kapiju želiš.”

Ibadeti se razlikuju i u svom vrednovanju. Za svaki novi ibadet koji čovjek prakticira dodaje mu se po jedan registar u knjizi djela i uvećava se njegova ionako velika nagrada.

Neki ibadeti brišu i neutrališu grijeha i loša djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema ni jednog muslimana kojeg zatekne vrijeme obaveznog (farz) namaza, pa lijepo i potpuno abdesti, i bude skrušen u namazu i lijepo obavi njegove ruknove, a da mu to (taj abdest i namaz) neće biti čišćenje od grijeha koje je prije učinio, ako ne bude nekad učinio neki veliki grijeh.”

Neki ibadeti donose blagoslov i napredak u imetku. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Sadaka neće umanjiti imetak.” (Muslim)

Neki ibadeti su uzrok ulaska u Džennet. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Za hadž mebrur, kabul kod Allaha, nema druge nagrade osim Dženneta.” (Buhari i Muslim)

Neki ibadeti štite čovjeka od kaburskog azaba. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Osoba koja zaplače zbog straha pred Allahom neće ući u džehennemsku vatru, kao što se pomuženo mlijeko neće vratiti u vime, niti se kod jedne osobe mogu spojiti prašina na Allahovom putu i džehennemski dim.” (Tirmizi – sahih)

Zbog različitog vrednovanja djela, neke muslimane će njihova djela uzdići na posebne deredže, koje niko ne može dostići. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Među najdražima meni i najbližima, po mjestu, na Sudnjem danu bit će oni lijepog ponašanja.”

Raznovrsnost u vremenima i vrijednosti ibadeta podstičaj je muslimanu da čitav svoj život provede u “baštama ibadeta”, prelazeći iz jedne bašte u drugu.

Allah, džellešanuhu, kada voli Svoga roba, uputi ga da čini posebno vrijedna djela u odabranim vremenima, a ako ga prezire, uputi ga da čini loša djela u odabranim vremenima.

Raznovrsnost ibadeta sasijeca, u korjenu, uzroke lijenosti i apatije, pokreće ljudsku dušu i daje joj osjećaj užitka i slasti u ibadetu.

Postoje individualni ibadeti koji imaju svoje prednosti i mudrosti: jačaju čovjekovu vezu s Allahom, odgajaju ga u okrilju iskrenosti i udaljavaju od rija-luka, pretvaranja, čiste i glačaju dušu i omogućuju mu bliskost i osamljivanje s Allahom, džellešanuhu. Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, upitan je: “Zašto je na licima onih koji svoje noći provode u ibadetu svjetlo?”, pa je rekao: “Oni su se osamili sa svojim Gospodarom, pa ih je On osvijetlio Svojim nurom.”

Predanost Allahu učenjem dove, skrušeno i u tajnosti, jedna je od najljep-ših formi individualnog ibadeta. Uzvišeni kaže: “I spominji Gospodara svoga ujutro i navečer u sebi, ponizno i sa strahopoštovanjem i ne podižući jako glas.” (El-A’raf, 205)

Post radi Allaha je također individualni ibadet. Svako čovjekovo djelo pripada njemu, osim posta, koji pripada Allahu.

Tajna milostinja je individualni ibadet, koju musliman udjeljuje svojom desnom rukom, a da za to ne zna njegova lijeva ruka. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Sedmero će Allah natkriti Svojim hladom na Sudnjem danu, kada neće biti drugog hlada...”, i spomenuo je “čovjeka koji je u tajnosti udijelio milostinju, tako da njegova lijeva ruka nije vidjela šta je udijelila desna ruka.”

Kao što individualni ibadeti imaju svoju vrijednost i važnost, isto tako i kolektivni ibadeti, koje muslimani obavljaju zajedno, kao što su zajednički namaz, hadž i drugi, imaju svoje vrijednosti i uzvišene intencije, koje nikome nisu skrivene, a od tih vrijednosti su: razvijanje ljubavi i samilosti među muslimanima, upoznavanje sa stanjem muslimanske zajednice i njenih članova, manifestacija islamskog ponosa, podučavanje islamskim propisima, navikavanje islamskog ummeta na jedinstvo, odbacivanje podjela, solidarnost, jednakost i prevazilaženje svih socijalnih razlika.

Raznovrsnost ibadeta proširuje polje ljudskog djelovanja. Ljudi su uvijek imali različite sklonosti. Svakome je olakšano ono zbog čega je stvoren.

Razlike među ljudima, u ovoj oblasti su prirodne, kao što pojašnjavaju islamski učenjaci. Ima ljudi kojima je stjecanje znanja lakše od asketizma, skromnog života, a ima onih koji kojima je lakše ovo drugo. Nekima je pobožnost lakša i od jednog i od drugog.

Svako treba raditi djela u skladu sa svojim mogućnostima. Uzvišeni kaže: “I zato se Allaha bojte koliko god možete.” (Et-Tegabun, 16)

Kada musliman spozna blagodat raznovrsnosti ibadeta, dužan je zahvaljivati Allahu na tome, tako što će se truditi da čini što više ibadeta. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah voli kada Mu se Njegov rob zahvali na svakom zalogaju hrane i na svakom gutljaju vode.” (Muslim)

Donosite salavate na Poslanika upute, to vam je naredba od Allaha, u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POŠTOVANJE SVETIH MJESECI (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

3. muharrem 1440. po Hidžri / 14. septembar 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire” (En-Nisa, 1); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio” (El-Ahzab, 70–71).

O muslimani, bojte se Allaha, jer je bogobojažnost najbolja stečevina, a pokornost Njemu je najbolja veza. Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, Allaha se bojte i u Poslanika Njegova vjerujte, On će vam dvostruku milost Svoju darovati, i dat će vam svjetlo pomoću kog ćete ići, i oprostit će vam – jer Allah prašta, i samilostan je.” (El-Hadid, 28)

Poštovani vjernici! Allah, džellešānuhu, odlikovao je neka Svoja stvorenja nad drugima, po Svom izboru i odabiru, iz počasti i plemenitosti. “Gospodar tvoj stvara šta hoće, i On odabira.” (El-Kasas, 68)

On je odlikovao Meku i Medinu od svih gradova, i blagoslovio je okolinu Bejtul-Makdisa, i odlikovao je, od svih vremena, određene dane i mjesece u

godini, u kojima spušta Svoje dobro i plemenitost kao što ih ne spušta u drugima danima i mjesecima.

Sretan je onaj ko ih iskoristi za povećanje ibadeta i činjenje djela koja ga približavaju Allahu, i u njima traži Božiju milost i blagoslove. U odabrana vremena spadaju “sveti mjeseci”, koje je Allah spomenuo u Svojoj Knjizi i učinio ih svetim na dan kada je stvorio nebesa i Zemlju.

Uzvišeni kaže: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne grijешite!” (Et-Tevba, 36)

Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Allah je od svih mjeseci odabrao četiri mjeseca, učinio ih svetim, uzdigao njihovu svetost, uvećao je kaznu za grijeh i nagradu za dobro djelo učinjeno u njima.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojasnio je “svete mjesec” u svom čuvenom govoru na Oproštajnom hadžu, kada je rekao: “Vrijeme, u ovom obliku, uspostavljeno je na dan kada je Allah stvorio nebesa i Zemlju. Godina ima dvanaest mjeseci, četiri su sveta, od toga tri uzastopna: zul-kade, zul-hidže i muharem, i jedan smješten između džumade i šabana, a on je redžeb, mjesec Mudara.” (Buhari i Muslim)

Allah, džellešanuhu, uzdigao je mjesec muharem, odlikovao ga i pripisao ga Sebi. U predislamskom dobu Arapi su poštovali ovaj mjesec i zbog njegove svetosti i važnosti dali su mu ime “šehrullahil-esamm – nijemi Allahov mjesec” jer se u njemu, zbog izostanka borbi, nije mogao čuti zveket oružja i borbeni poklič.

O muslimani! Ako je poštivanje svetih mjeseci bilo poznato i prenosilo se s generacije na generaciju u džahilijetskom, predislamskom dobu, pa zar nije preče da musliman, koga je Allah uputio i koji je zadovoljan Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhammedom kao poslanikom i vjerovjesnikom, poštuje ono čemu su Allah i Poslanik ukazali poštovanje, i da se, u svetim mjesecima, ustegne od činjenja grijeha i neposlušnosti Allahu, džellešanuhu, i udalji svoju dušu od uzroka grijeha i nepokornosti, i izdigne se iznad sitnih prohtijeva duše i šejtanskih zamki!

Ako je grijеšenje zabranjeno u svakom vremenu, onda je njegova zabranjenost u svetim mjesecima veća i strožija, jer u sebi sadrži dvije stvari: odvažnost u činjenju grijeha i loših djela i nepoštivanje i skrnavljenje Allahovih svetinja.

Najteži oblik grijеšenja je pripisivanje druga Allahu, kao što je Lukman rekao svome sinu: “O sinko moj, ne smatraj druge Allahu ravnim, mnogoboštvo je, zaista, velika nepravda.” (Lukman, 13)

Pripisivanje druga Allahu, bez sumnje je najveći grijeh, i grijeh koji Allah neće oprostiti njegovom počiniocu, ako umre s tim grijehom. Uzvišeni kaže: “Allah neće oprostiti da Mu se neko drugi smatra ravnim, a oprostiti će manje grijehove od toga kome On hoće.” (En-Nisa, 48)

I pored težine grijeha širka, ovaj grijeh postaje još veći kada ga onaj koji ga čini zna i priznaje da je njegov Stvoritelj Allah, uzvišeno neka je Njegovo ime. Buhari i Muslim bilježe od Abdullaha ibn Mesuda, radijallahu anhu, da je rekao: “Upitao sam Allahovog Poslanika koji je grijeh kod Allaha najveći”, a on je rekao: “Da Allahu pripišeš druga, a On te stvorio.”

U grijеšenje i nepravdu prema sebi spada neizvršavanje Allahovih naredbi i činjenje grijeha koji upropaštavaju čovjeka i čijim se činjenjem prekoračuju Božije granice. Uzvišeni kaže: “Onaj koji Allahove propise krši – sam sebi nepravdu čini.” (Et-Talak, 1)

O muslimani! Velika Allahova dobrota prema Njegovim robovima ogleda se i u tome što je zadnji i prvi mjesec u godini učinio mjesecima ibadeta i pokornosti. Vjernik svoju godinu počinje pokornošću Allahu i završava je pokornošću.

Najbolje čemu jedan vjernik treba težiti u Allahovom mjesecu muharemu, i u drugim mjesecima, jeste istinoljubivost i iskrenost u tevhidu – čistoj vjeri u Jednog Boga, činjenju ibadeta samo Njemu, i nikome drugom, traženju Njegove blizine izvršavanjem farzova i činjenjem što više dobrovoljnih djela, nafila. Ko tako bude postupao, postići će Allahovu ljubav i naklonost.

U hadisi-kudsiju kaže se: “Najdraže čime Mi se Moj rob može približiti jest ono što sam mu propisao. Moj će Mi se rob ustrajno približavati nafilama, pa ću ga zavoljeti, a kada ga zavolim, postat ću sluh njegov, kojim sluša, vid njegov, kojim gleda, ruka njegova, kojom radi, noga njegova, kojom hoda. Ako

Me upita, dat ću mu, a ako od Mene zaštitu zatraži, doista ću mu je pružiti.” (Buhari)

Jedan od najvrednijih dobrovoljnih ibadeta, nafil, jeste dobrovoljni post. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko posti jedan dan na Allahovom putu, Allah udalji njegovo lice od Vatre na udaljenost od sedamdeset godina.” (Buhari i Muslim)

Allahov mjesec muharemu u tom smislu zauzima posebno mjesto: post u njemu spada u najvrednija pobožna djela i najčasniji vid pokornosti Allahu. Muslim bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem upitan: “Koji je namaz, poslije propisanog, najvredniji, i koji je post, poslije ramazana, najvredniji?”, pa je rekao: “Najbolji namaz, poslije propisanog, jeste namaz u dubini noći, a najbolji post, poslije ramazana, jeste post u Allahovom mjesecu muharemu.”

Kurtubi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Post u muharemu je najvredniji vjerovatno zbog toga što je to početak godine, a post je jedan od najvrednijih ibadeta, pa bi postom trebalo otpočeti novu godinu.”

Uzvišeni kaže: “Muslimanima i muslimankama, i vjernicima i vjericama, i poslušnim muškarcima i poslušnim ženama, i iskrenim muškarcima i iskrenim ženama, i strpljivim muškarcima i strpljivim ženama, i poniznim muškarcima i poniznim ženama, i muškarcima koji dijele zekat i ženama koje dijele zekat i muškarcima koji poste i ženama koje poste, i muškarcima koji o svojim stidnim mjestima vode brigu i ženama koje o svojim stidnim mjestima vode brigu, i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha - Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio.” (El-Ahzab, 35)

O vjernici! Deseti dan Allahovog mjeseca muharema ima posebnu vrijednost i drevnu svetost. Na taj dan, Allah, džellešānuhu, spasio je Musaa, alejhis-selam, od faraona i njegovog naroda, i Musa, alejhis-selam, postio je ovaj dan iz zahvalnosti Allahu, džellešānuhu.

Muslim bilježi od Ibn Abbasa, radijallahu anhumā, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je došao u Medinu, zatekao jevreje da poste dan Ašure, pa ih je upitao: “Po čemu je važan ovaj dan, pa ga vi postite?” Rekli su: “To je veliki dan, u kojem je Allah spasio Musaa i njegov narod, a potopio faraona i njegov narod. Musa je postio ovaj dan iz zahvalnosti, pa ga i mi postimo.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “Mi smo preči i bliži Musau od vas”, pa je i on postio ovaj dan i preporučio je da se posti.”

Buhari bilježi od Ibn Abbasa, radijallahu anhumu, da je rekao: “Nisam vidio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da pridaje toliku važnost postu nekog dana, vrednijeg od drugih, kao što je to ovaj dan, dan Ašure.”

Poštovani vjernici, sunnet je, uz dan Ašure, postiti i dan prije. Muslim bilježi od Ibn Abbasa, radijallahu anhumu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ako budem živ dogodine, postit ću i deveti dan.”

Kada je upitan o vrijednosti posta Ašure, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nadam se da će onome koji posti ovaj dan Allah oprostiti grijeha koje je učinio u prošloj godini.” (Muslim)

To je Allahovo dobro prema nama, da, za post jednog dana, oprašta grijeha jedne godine. Allahova blagodati je velika!

Nastojmo, cijenjeni vjernici, iskoristiti blagoslovljena vremena, u kojima se natječu oni koji žele da se natječu, i napreduju oni koji žele da napreduju. Pametan je onaj ko preispituje svoju dušu i radi za život poslije smrti, a nemoćan i slab je onaj ko ispunjava njene prohtjeve, i nada se Allahovoj milosti.

Zatim, znajte, cijenjeni vjernici, da vam je Allah naredio plemenito djelo: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SPOMINJATI ALLAHA IZVOR JE DUHOVNE I TJELESNE SNAGE (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal b. Džemil Gazavi

10. muharrem 1440. god. po Hidžri / 21. septembar 2018.

Sva hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi” (En-Nisa, 1); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Poštovani vjernici! Vjernik kada odmara i kada radi, kada putuje i kada je kod kuće, pri svakom postupku i svakom ponašanju – ovisan je o svome Gospodaru i Stvoritelju. Uzvišeni ga pomaže, a čovjek se na Njega oslanja i za Njegovim zadovoljstvom traga. Iskreni vjernik konstantno i intenzivno, ponizno i skrušeno, klanja se Uzvišenom Allahu. Stoga, sve što je njegova veza s Gospodarom svjetova jača, pokoravajući Mu se u svim prilikama – bit će mu put Istine ukazano, a razboritost data. Njegova volja će biti čvrsta, bit će snažniji nego ikada, vjere će se postajano držati. Tako je Božiji poslanik Hud, alejhis-selam, kazivao svome narodu – kao što se u Kur'anu navodi – ukazujući im na ono što je ispravno: “O narode moj, molite Gospodara svoga da vam oprost,

i pokajte Mu se, a On će vam slati kišu obilnu i dat će vam još veću snagu, uz onu koju imate, i ne odlazite kao mnogobošci!” (Hud, 52)

Božiji poslanik poručuje im: “... dat će vam još veću snagu, uz onu koju imate”, iako je njihova snaga bila neviđena, zbog čega su mu oni na to obećanje uzvraćali: “Ko je od nas jači?” (Fussilet, 15). Ipak, on im sa sigurnošću poručuje da će im, ako povjeruju, biti data veća snaga od one koju trenutno posjeduju.

Iz ajeta se može zaključiti da je traženje oprosta, uz odustajanje od grijeha, povod za blagostanje, povećanje imetka i dostupnosti hrane, te posjedovanja snage i netaknutog ponosa. Ibn Kesir navodi: “Kome bude svojstveno da konstantno traži oprost od Allaha – Uzvišeni će mu olakšati put stjecanja opskrbe, učinit će mu život lagodnim, zaštitit će ga i podariti mu snagu.”

Kada je Fatima, radijallahu anha, upitala Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da joj podari slugu, on je njoj i njenom suprugu Aliji rekao: “Zar ne biste željeli da vam ukažem na nešto što je bolje od onoga što se od mene tražili?”, pa je dodao: “Kada legnete u postelju: trideset tri puta izgovorite ‘subhanallah – neka je slavljen Allah’, trideset tri puta ‘elhamdulillah – hvala Allahu’ i trideset četiri puta ‘Allahu ekber – Allah je najveći’ – to vam je bolje od bilo kakvog sluge.” (Buhari)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ukazao je svojoj kćerki Fatimi, radijallahu anha, na to da spominjanje Božijeg imena osnažuje tijelo. Izgovaranjem ovog zikra dobit će dodatnu fizičku snagu, tako da će više posla uraditi nego kada bi imala slugu. Ibn Hadžer, pojašnjavajući ovaj hadis, navodi: “Onome ko bude stalno spominjao Božije ime, Uzvišeni će podari dodatnu snagu, što će mu biti korisnije nego kada bi imao slugu; ili će mu Uzvišeni zikrom olakšati životne obaveze tako da će ih privoditi kraju lakše nego kada bi imao slugu koji bi mu pomagao.”

Braćo muslimani! Allahovi odabrani robovi su shvatili i postali čvrsto ubijedeni da je spominjanje Uzvišenog – njihova snaga, da im je potrebnije osnažiti dušu zikrom nego tijelo hranom. Štaviše, ono što im hrani duše, zapravo im osnažuje i tijela i zato su se njihova srca vezana za Uzvišenog, a jezici stalno spominju Njegove ime. U hadisu koji bilježi imam Muslim, a prenosi Džabir b. Semura, bilježi se da bi Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostajao sjediti na istom mjestu gdje bi klanjao sabah-namaz sve do potpunog izlaska sunca. Kurtubi pojašnjava: “Ovo Poslanikovo, sallallahu alejhi ve sellem,

djelo ukazuje na to da je poželjno ostati sve do izlaska sunca na istom mjestu gdje se klanjao sabah-namaz, spominjati Uzvišenog i upućivati dovu. U tom vremenu zabranjeno je klanjati nafile. Ovo vrijeme nastupa nakon namaza kojem meleki prisustvuju – sabah-namaza, a prije negoli nas obuzmu dnevne obaveze. Dakle, zikr i dova upućuju se iz skrušenog srca čovjeka čije su misli prisutne u potpunosti, što je razlog više da se nadamo da će mu dova biti uslišena, a zikr primljen.”

Velid b. Muslim kaže: “Vidio sam da je Evzai ostajao na istom mjestu gdje je klanjao sabah-namaz, čineći zikr, sve do izlaska sunca. Također nam je govorio da su naši dobri prethodnici to stalno činili, a kada bi sunce izašlo, oni bi krenuli drugim putevima dobra i počeli tragati za znanjem.”

Ibn Kajjim bi kazivao o svom učitelju Ibn Tejmijji: “Bio sam prisutan jednom kada je klanjao sabah-namaz. Poslije namaza spominjao je Božije ime ne napuštajući mjesto skoro do sredine dana, potom se okrenuo prema meni rekavši: ‘Ovo je moj ručak. Kada se ne bih ovako hranio, snagu bih izgubio.’”

Ako neko započinje dan na ovakav način, kako ga onda provodi dalje! Ako započne dan spominjući Allahovo ime i skrušeno Mu se moleći, ponizno i predano, svim srcem nadajući se uslišenju, kakav li mu je onda ostatak dana! Koliko li će biti produktivan i samosvjestan kada je spoznao da zikr hrani dušu i tijelo?! Kakav će mu tek biti dan ako na dva načina pokazuje svijest o Allahovoj sveprisutnosti: zikrom, riječima, i tijelom, djelima.

Primjer ovakvog ibadeta jeste noćni namaz, koji objedinjuje obje vrste ibadeta, tako što sadrži različite vidove zikra, poput učenja časnog Kur’ana, različitih dova i riječi kojima se veliča Uzvišeni. Sve ovo, nesumnjivo, daje vjerniku dodatnu tjelesnu i duhovnu snagu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upućuje nas na to da je važno klanjati noćni namaz. Tako majka pravovjernih Aiša, radijallahu anha, prenosi da bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao noćni namaz sve dok mu noge ne bi otekle. Vidjevši to, upitala ga je: “Zašto, Božiji Poslaniče, to činiš kada ti je Allah oprostio grijehe koje si učinio i koje bi učinio?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovori joj: “Pa zar ne trebam biti rob koji je zahvalan na tome?” (Muttefekun alejhi)

Zikr hrani dušu, osnažuje tijelo i daje volju. Otuda i ne čudi što se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mogao strpjeti na sve nedaće i poteškoće koje su

ga snalazile na Allahovom putu, imao je snage oduprijeti se svim spletkama i vrijeđanjima neprijatelja vjere. Uzvišeni kaže: “Mi dobro znamo da ti je teško u duši zbog onoga što oni govore, zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavlaj” (El-Hidžr, 97–98).

Ovim riječima Allah mu kazuje: “Uzdaj se u Allaha, svoga Stvoritelja, On ti je dovoljan, i darovat će ti pobjedu nad njima; posveti se zikru, zahvaljuj Mu se, klanjaj Mu se obavljajući namaz.” Na kraju ajeta naglašava se: “... veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavlaj”.

U svim teškim situacijama Poslanik je ustajao u dubini noći i klanjao. Namaz ponajviše pomaže čovjeku da ustraje na Pravom putu. U Kur'anu se kaže: “Kazuj Knjigu koja ti se objavljuje i obavlaj molitvu, molitva, zaista, odvraća od razvrata i od svega što je ružno; obavljanje molitve je najveća poslušnost! A Allah zna šta radite.” (El-Ankebu, 45)

Kako bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, lakše podnio nedaće, Uzvišeni mu navodi primjer pokornog roba i odabranog poslanika Davuda, alejhis-selam, koji može poslužiti za primjer u tome kako se dosljedno klanjati Uzvišenom Allahu. Za njega Uzvišeni kaže: “Ti otrpi ono što oni govore i sjeti se roba Našeg Davuda, čvrstog u vjeri, koji se uvijek Allahu obraćao” (Sad, 17).

Učenjak Sa'di pojašnjava: “Iz kazivanja o poslaniku Davudu može se doći do zaključka da Uzvišeni Allah voli kada čovjek dosljedno, srcem i tijelom, ustrajava u ibadetu. Ibadet ostavlja snažan utjecaj na čovjeka, što se ne može postići odustajanjem i kolebanjem u životu.”

Radi toga, vjernik bi trebao ustrajati u ibadetima, ne prepuštajući se lijenosti, niti besposlenosti, jer se time snaga gubi i duša slabi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije se ograničio na jedan vid ibadeta, nego se je činio razne ibadete, jer je to još jedan uzrok da veza s Uzvišenim ostane snažna.

U vjerodostojnom hadisu koji prenosi Ebu Hurejra, radijallahu anhu, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio da se neprekidno posti nekoliko dana, na što mu jedan reče: “Ali ti, Poslaniče, postiš više dana bez prekida?” Poslanik odgovori: “Niko od vas nema snage kao ja! Mene moj Gospodar hrani i napaja dok spavam.” Odnosno, razmišljanje o Allahovoj veličanstvenosti, dolazak do novih spoznaja, osjećaj smirenosti zbog ljubavi prema Njemu, zaokupiranost obraćanjem Allahu, sveopća posvećenost Njemu – čini da zaboravim na hranu i piće.

Učenjak Ibn Kajjim kaže: “Ovakva hrana je djelotvornija od hrane kojom tijelo hranimo. Svako ko je to imalo iskusio, zna da je moguće zaboraviti na tjelesnu hranu kada se duša i srce nahrani. Naročito to poznaje čovjek koji dobije ono što je dugo tražio, pa se ispunjenjem željenog njegovo srce zadovolji.”

Poštovani vjernici! Zikr je osnova svih ibadeta, a vrlo se lahko izvršava. Otuda je veoma važno da vjernik mnogo čini taj ibadet, povinujući se naredbi Uzvišenog Allaha: “O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite!” (El-Ahzab, 41). Ibn Atijja pojašnjava: “Uzvišeni Allah nije propisom definisao niti ograničio kako i koliko Ga trebamo spominjati zato što je to ibadet koji je vjerniku lahko činiti, a za koji je velika nagrada propisana.

Poštovani vjernici! Dušu je potrebno hraniti, stalno i iznova, kako bi ostala snažna. Duša se hrani vjerom u Uzvišenog Allaha i činjenjem dobrih djela. Koliko vjernik bude svoju dušu hranio, u toj mjeri će osjetiti duhovnu snagu i ostat će postojan na Istini.

Život, u pravom značenju te riječi, osjeća onaj čije je srce ispunjeno životom, što se može postići isključivo čineći ono čime je Uzvišeni Allah zadovoljan. U vjerodostojnom hadisu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, stoji: “Onaj koji spominje svoga Gospodara i onaj koji to ne čini razlikuju se kao živi i mrtvi.” (Buhari)

Kada je srce snažno vezano za Uzvišenog – osjeća neopisivu snagu i zadovoljstvo. A kada se čovjek okrene od Božije upute, prestane Mu se pokoravati, njegovo srce gubi život. Takav čovjek nikada ne osjeća duševnu smirenost, niti umnu pribranost, niti pravu slast sreće. Ibadeti, svakog vida, koje čovjek čini, uz Božiju dozvolu, bit će razlogom da postigne smirenost i strpljivost i ostane postojan i ustrajan na Pravom putu. Ibadeti uklanjaju brige i nesreću, rastjeruju crne oblake tuge, i čovjek ne osjeća tjeskobu koju mu dunjalučke nedaće donose.

Poštovani vjernici! Među najvažnijim plodovima vjerovanja su: čvrsta veza s Uzvišenim, osjećaj stalne potrebe za Njim, stalno obraćanje Njemu i sreća što se osjeća Njegova sveprisutnost, činjenje ibadeta Njemu, javno i tajno, u sreći i nedaći. Čvrsta veza s Uzvišenim čini da se vjernik stalno pokorava Allahu, primjenjuje Njegove naredbe, čvrsto se drži Njegove upute. Ko bude tako postupao, obećava mu se lijep život kao jedna od nagrada koju je Uzvišeni priredio vjernicima. Uzvišeni kaže: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili

žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

Duboki osjećaj ovisnosti o Uzvišenom Allahu i snažna veza s Njegovom Uputom – razlog je da se u čovjeku rodi volja za činjenjem dobrih djela, što čini da se čovjek preispituje za svako počinjeno djelo, i osjeća da Uzvišeni motri njegove postupke, ne pomišljajući uopće o mišljenju ljudi. Ko je snažno vezan za Allaha, rado čini dobra djela, stalno iznalazi nove puteve dobra, brižno pazi da mu neće neko dobro promaknuti; a s druge strane – jako ga rastužuje kada mu neko dobro promakne, koje je mogao učiniti dok je imao vremena i bio u snazi, zato što bi mu to dušu nahranilo i ispunilo te osnažilo iman.

Poštovani vjernici! Onome ko se bude daleko držao od onoga što je zabranjeno, Uzvišeni će podariti snagu povrh snage koju posjeduje, i dat će mu da je iskoristi osjećajući sreću pritom. Upravo je to želja svakog vjernika. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio se Gospodaru riječima: “Podari nam da uživamo u sluhu, vidu i snazi koju si nam podario – sve dok smo u životu. Podari nam da nikada ne doživimo nestanak tih blagodati!” Ovom dovom se upućuje molitva Uzvišenom da učini da se lagodno osjećamo dok koristimo vid, sluh i druga čula, kao i druge organe – i da ih koristimo za činjenje dobrih djela i pokornosti Uzvišenom tokom cijelog života, sve do same smrti.

A koga Uzvišeni sačuva od toga da skrene s Njegove upute kada je u punoj snazi – sačuvat će ga kada ostari i snagu izgubi. Učinit će da se koristi vidom, sluhom i drugim čulima, kao i drugim organima, osjećajući sreću pritom. Podariti će mu da na najbolji način iskoristi svoj život i um i svoju snagu.

Poštovani vjernici, donosite salavate na Poslanika posljednjeg, vjerovjesnika odabranog, jer nam Uzvišeni Allah u Svojoj časnoj Knjizi to naređuje: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podario svaki blagoslov u časnom Kur'anu, da podari da se okoristimo njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ove svoje riječi i od Allaha tražim oprost za svaki naš grijeh, a i vi tražite oprosta, jer On puno prašta i samilostan je.

MUSLIMAN I SMISAO ŽIVOTA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

17. muharrem 1440. po Hidžri / 28. septembar 2018.

Hvala Allahu, Koji je odlikovao čovjeka i učinio ga Svojim namjesnikom na Zemlji. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na blagodati imana i dobrote. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je stvorio stvorenja radi ibadeta Njemu, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je upozorio ljude na pogubnost vrijeđanja i nemoralnog ponašanja, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i njegove časne ashabe.

Oporučujem sebi i vama bogobojažnost. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, Koji nema saučesnika; to mi je naređeno i ja sam prvi musliman.’” (El-En’am, 162)

Ovaj plemeniti ajet ukazuje na smisao života na ovom svijetu, a to je da vjernikov život i smrt budu posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, Vladaru Sudnjeg dana, Koji nas je stvorio i podario nam život.

Učenje ovog ajeta, podsjećanje na njega i razmišljanje o njemu oživljava i iznova naglašava veličanstvena i vrijedna značenja, koja ne treba gubiti iz vida i koja ne smiju nikako biti “žrtve” našeg nemara i zaborava, a njihova suština je da čovjekov namaz, obredi, život i smrt pripadaju Allahu, i da se u svim svojim poslovima istinski preda Onome Koji ga je stvorio, opskrbio i upravlja svim njegovim stvarima, i da se u svim svojim djelima okrene Allahu i želi samo Njega, nikoga i ništa drugo.

Onaj koji istinski želi Allahovo zadovoljstvo, neće govoriti osim u ime svog Gospodara, i neće ništa činiti osim u Njegovo ime. Njegove noći i dani, jutro i večeri bit će posvećeni Allahu, Koji nema druga.

Ovaj ajet podsjeća nas na ostvarenje najuzvišenijeg cilja – ibadeta, klanjanje Allahu, u svim stvarima i poslovima, s čistim vjerovanjem u Njega, iskreno, iz

ljubavi i čežnje, straha i nade u Njegovo dobro, jedenje halal opskrbe, ostavljanje harama, poslušnost roditeljima, održavanje rodbinskih veza, dobročinstvo prema komšijama, lijepo ponašanje, obaranje pogleda, hidžab, pozivanje Allahu, naređivanje dobra i odvrćanje od zla.

Osnova na kojoj bi morao počivati vjernikov odnos prema Gospodaru, uzvišen neka je On, temelj svih ibadeta koje čini, njihova srž i duša, jeste izvršavanje farzova koje je Allah propisao i strogo naredio Svojim robovima, a onaj ko želi uvećati svoju nagradu, neka svoje farzove pojača nafilama i sunnetima, dobrovoljnim ibadetima, jer će tako postići Allahovu ljubav i uzdići i prosvijetliti svoju dušu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisi-kudsiju kaže: “Moj će Mi se rob približavati dobrovoljnim ibadetima sve dok ga ne zavolim, a kada ga zavolim, bit ću njegov sluh kojim čuje, i njegov vid kojim gleda, i njegova ruka kojom hvata, i njegova noga kojom korača. Ako nešto zatraži od Mene, dat ću mu, a ako od Mene zatraži zaštitu, dat ću mu zaštitu.” “Reci: klanjanje moje, i obredi moji...” (El-En’am, 162)

Prinošenje žrtve u ime Allaha spada u najuzvišeniye i najčasnije ibadete, i zbog toga ga je Allah, džellešānuhu, spomenuo zajedno sa namazom u ajetu: “... zato se Gospodaru svome moli i kurban kolji...” (El-Kevser, 2).

Ovaj ibadet ima svoje uzvišene ciljeve i mudrosti. Propisan je u svim vjerozakonima, zbog Allahove velike ljubavi prema njemu i zbog njegove višestruke koristi. Prinošenje žrtve u ime Allaha u uskoj je vezi s temeljima islamskog vjerovanja.

Prinositi kurban, žrtvu u islamu nije dozvoljeno činiti ni u čije drugo ime osim u ime Allaha, Gospodara svjetova. Kurban će, sa svojom kožom, runom, papcima i svim ostalim, biti na vagi dobrih djela, ako je žrtvovan u ime Allaha i ni u čije drugo ime, ako nije žrtvovan u ime idola, drveta, groba, evlije, nego isključivo u ime Allaha, iskreno i na temeljima čistog monoteizma.

Prinošenje i klanje žrtava u nečije drugo, a ne u Allahovo ime smatra se širkom – idolatrijom. Alija, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mi je četiri stvari: Allah prokleo onoga koji prinosi žrtvu u nečije drugo, a ne u Allahovo ime; Allah prokleo onoga koji proklinje svoje roditelje; Allah prokleo onoga ko ukaže zaštitu novotaru; Allah prokleo onoga ko pomjeri među na zemlji.”

Uzvišeni kaže: "... i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu." (El-En'am, 162)

Život posvećen Allahu, Gospodaru svjetova, jeste život u skladu s Njegovom vjerom, naredbama i zabranama, u svim njegovim trenucima, tugama i radostima, noćima i danima, i svim njegovim aktivnostima, pokretima i mirovanjima, spavanju i budnosti, prodaji i kupovini, hrani i piću, učenju i podučavanju, poslovima i funkcijama. Sve to, i više od toga, mora biti posvećeno Allahu, Gospodaru svjetova. Istinska propast je da čovjek zanemari ova značenja, zaboravi svoga Gospodara i zbog toga zastrani s Pravog puta, postane nemaran prema cilju i smislu života i pridruži druga svom jedinom Bogu i najvećem Gospodaru. Uzvišeni kaže: "I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave." (El-Hašr, 19)

Musliman ima samo jednog Boga – Allaha, džellešanuhu, Koji ima svu vlast i Koji traži od čovjeka da se oslobodi od svega što se obožava mimo Njega, i da njegov život, svi njegovi postupci i sve njegovo bude posvećeno samo Njemu, i nikom drugom, da živi radi Allaha, i u pokornosti Allahu. Ako svoj život budemo živjeli radi Allaha, i u skladu sa Njegovim zadovoljstvom, i budemo voljeli ono što On voli, i prezirali ono što On prezire, i ako ispunimo naša srca spominjanjem Allaha, živjet ćemo sretnim i zadovoljnim životom. Uzvišeni kaže: "One koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju – a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!" (Er-Ra'd, 28)

Stanje muslimana uvijek je takvo i gotovo da ne prođe nijedan trenutak a da on u svojim mislima nije sa svojim Gospodarom, da Ga ne spominje i ne čini Mu ibadet.

Život posvećen Allahu, Gospodaru svjetova, je onaj život koji se provede u izgradnji i razvoju zajednice, kultiviranju zemlje, proizvodnji, zemljoradnji, popravljanju društva i ostvarivanju sigurnosti i blagostanja. Uzvišeni kaže: "A kada je Ibrahim zamolio: 'Gospodaru moj, učini ovo mjesto sigurnim gradom, a snabdij plodovima stanovnike njegove, one koji budu vjerovali u Allaha i u onaj svijet!' – On je rekao: 'Onome koji ne bude vjerovao dat ću da neko vrijeme uživa, a onda ću ga prisiliti da uđe u paklenu vatru, a grozno će ona prebivalište biti!'" (El-Bekara, 126)

Uzvišeni kaže: "O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Musliman koji svoj život posveti Allahu poput je rodne kiše, gdje god da se spusti, donese sa sobom korist, udahnuje novu nadu, jača pouzdanje u Allaha, pronosi milost, širi dobro, hrani siromašne, brine o nejakima, siročadima i bolesnima. Uzvišeni kaže: "... a ako neko bude uzrok da se nečiji život sačuva – kao da je svim ljudima život sačuvao." (El-Maida, 32)

Ko svoj život posveti Allahu, on ne očekuje i ne nada se ničijoj nagradi i zahvali osim Njegovoj. On će ići putem darežljivosti i neće pokleknuti zbog nezahvalnosti i poricanja njegovog dobročinstva. Njegov jezik kao da kaže: "Mi vas samo za Allahovu ljubav hranimo, od vas ni priznanja ni zahvalnosti ne tražimo! Mi se Gospodara našeg bojimo, onog Dana kada će lica smrknuta i namrgođena biti. I njih će Allah strahote toga Dana sačuvati i blaženstvo i radost im darovati i Džennetom i svilom ih za ono što su trpjeli nagraditi." (El-Insan, 9–12)

Donosite salavate na Poslanika Pravog puta, to vam je naredba od Allaha, u Njegovoj Knjizi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ČIŠĆENJE DUŠE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

24. muharrem 1440. po Hidžri / 5. oktobar 2018.

Hvala Allahu, Koji je stvorio duše, pa im put dobra i zla shvatljivim učinio, i propisao spas za one koji ih očiste, a propast za one koji ih na stranputicu odvedu. Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, s istinom i ubjeđenjem, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas. Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novotarije u vjeri, a svaka novotarija je zabluda. O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobojažnost i samoobračun: "O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite." (El-Hašr, 18)

O muslimani! Allah je stvorio čovjeka, poučio ga govoru, podario mu razum i jezik, objasnio mu dobro i zlo i pokazao mu dva puta, put zahvalnosti i put nezahvalnosti. Iskušao ga je neprijateljstvom njegove duše i šejtana, propisao mu Svoju pomoć ili prepuštenost samom sebi i odredio je da njegov završetak bude ili u Džennetu ili u Vatri. U njegovom interesu propisao je vjerovjere, objavio knjige i poslao poslanike, s radosnom viješću i opomenom. Neki ljudi odazvali su se Njegovom pozivu i očistili svoje duše: "... onaj ko se očisti, očistio se za svoje dobro" (Fatir, 18), a neki su se okrenuli, odbacili uputu i prekršili zavjet dat Allahu: "Onaj ko prekrši zakletvu krši je na svoju štetu" (Fatir, 18).

O muslimani, znajte da je duša neprijatelj i da je sklona zlu, neodlučna između pretjerivanja i traženju puta ka Gospodaru, Poznavaoocu nevidljivog. Duša je, po svojoj naravi, sklona prohtjevima i užicima, lijena prema obavezama i ravnodušna prema činjenju dobra. Duša je šejtanovo sredstvo, put ka

pokornosti njemu, i njegov dokaz. Uzvišeni kaže: “I kada bude sve riješeno, šejtan će reći: ‘Allah vam je pravo obećanje dao, a ja sam svoja obećanja iznevjerio; ali, ja nisam nikakve vlasti nad vama imao, samo sam vas pozivao i vi ste mi se odazivali; zato ne korite mene, već sami sebe’” (Ibrahim, 22).

Duša je sklona zlu i naginje strastima. Uzvišeni kaže: “A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao Džennet će boravište biti sigurno” (En-Naziat, 40–41); “Reci ti Meni ko će uputiti onoga koji je strast svoju za boga svoga uzeo, onoga koga je Allah, znajući ga, u zabludi ostavio i sluh njegov i srce njegovo zapečatio, a pred oči njegove koprenu stavio? Ko će mu, ako neće Allah, na Pravi put ukazati? Zašto se ne urazumite?” (El-Džasija, 23)

Duša je “posuda” za dobro i zlo. Uzvišeni kaže: “A oni koji se usčuvaju lakomosti, oni će, sigurno, uspjeti” (El-Hašr, 9); “... ta duša je sklona zlu” (Jusuf, 53).

O vjernici! Allah, džellešanuhu, pokazao je duši put dobra i put zla, kao što kaže Uzvišeni: “... pa joj put dobra i put zla shvatljivim učini” (Eš-Šems, 7–8). Allah, džellešanuhu, kao što je obdario čovjeka vanjskim, fizičkim osjetilima, obdario ga je i unutrašnjim, duhovnim čulima, kao što kaže Uzvišeni: “... sam čovjek će protiv sebe svjedočiti, uzalud će mu biti što će opravdanja svoja iznositi” (El-Kijama, 14 – 15). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ukazao je na ovaj, unutrašnji, osjećaj riječima: “Grieh je ono što tišti tvoju dušu, i za što ne želiš da ljudi saznaju.”

Poštovani vjernici! Duši je potrebna briga, nadzor, odgoj, čišćenje i praćenje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zbog toga je savjetovao Husajna ibn Munzira: “Reci: ‘Allahu moj, ukaži mi na Pravi put, i čuvaj me zla moje duše!’”

U čuvenoj Poslanikovoj, sallallahu alejhi ve sellem, hutbe-i-hadžje stoji: “I Tebi se utječemo od zla naših duša.”

O muslimani! Dušu od zla može spasiti samo njeno čišćenje, briga o njoj i redovno nadziranje. Allah, džellešanuhu, zaklinje se u Kur'anu uzastopno jedanaest puta, da će uspjeti onaj ko dušu svoju očisti, a da će propasti onaj ko je zaprlja. Uzvišeni kaže: “Tako Mi Sunca i svjetla njegova, i Mjeseca kada ga prati, i dana kada ga vidljivim učini, i noći kada ga zakloni, i neba i Onoga Koji ga sazda, i Zemlje i Onoga Koji je ravnom učini, i duše i Onoga Koji je stvorio pa joj put dobra i put zla shvatljivim učini, uspjet će samo onaj ko je očisti, a

bit će izgubljen onaj ko je na stranputicu odvodi!” (Eš-Šems, 1–10) Podsjećajući vjernike na najveće blagodati kojima ih je obdario, Allah, džellešānuhu, rekao je: “Allah je vjernike milošću Svojom obasuo kad im je jednog između njih kao poslanika poslao, da im riječi Njegove kazuje, da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitoj zabludi” (Ali Imran, 164); “On je neukima poslao Poslanika, jednog između njih, da im ajete Njegove kazuje i da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitoj zabludi” (El-Džuma, 2). Allah, džellešānuhu, obavijestio nas je da je čišćenje duše put ka uspjehu i postizanju Dženneta: “Postići će šta želi onaj koji se očisti i spomene ime Gospodara svoga pa molitvu obavi!” (El-A’la, 14–15); “A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao Džennet će boravište biti sigurno.” (En-Naziat, 40–41)

Poštovani vjernici! Čišćenje duše je nezamislivo bez stepena ihsana – obožavanja Allaha kao da Ga vidiš, a ako ne možeš tako, a onda sa sviješću da On tebe vidi i nadzire, i nezamislivo je bez suprotstavljanja prohtjevima i strastima i pridržavanja puta bogobožnosti, i nezamislivo je bez suprotstavljanja duši koja navodi na zlo, i sputavanja njenih nagona ka užicima i strastima. Ko svoju dušu hrani onim što ona želi, nalikuje onome ko na vatru dolijeva ulje. Koga Allah uputi da obuzda svoju dušu, on će postići što želi i izgradit će jaku ličnost, a ko je pusti da radi šta ona želi, povest će ga putevima propasti.

O muslimani! Džihad – borba na Allahovom putu je vrhunac islama, i jedna od najobligatnijih dužnosti, a najveći džihad je borba sa samim sobom. Odvrćajte svoje duše od prolaznih užitaka i sputavajte ih od strasti i prohtjeva. U sputavanju duše krije se njen ponos i ugled, a u ispunjavanju njenih želja – njeno poniženje.

Duša je poput novorođenčeta, ako ga zapostaviš, odrast će u želji za mlijekom, a ako ga odbiješ, samo će prestati dojit.

Bori se sa svojom dušom i šejtanom, i sputaj ih, a ako ti se izmaknu, iskreni savjet će propustiti.

Neprijateljstvo duše je kao neprijateljstvo šejtana. Allah, džellešānuhu, upozorio nas je u Kur’anu na pogubnost pokoravanja i jednom i drugom. Uzvišeni kaže: “A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao Džennet će boravište biti sigurno.” (En-Naziat, 40–41)

O muslimani! Ljudska duša je sklona zlu, nepravedna prema sebi i lahomislena. Obolijeva od samodopadljivosti, oholosti, zavisti, rijaluka, srdžbe, pohlepe, škrtosti, straha, i drugih bolesti, a njen lijek je u njenom oslobađanju i čišćenju od spomenutih bolesti. Čišćenje duše postiže se razvijanjem plemenitih vrlina, lijepog ponašanja i islamskih svojstava, kao što su ljubav prema Allahu i Poslaniku, iskrenost, strpljivost, istinoljubivost, poniznost, strah i nada, plemenitost i darežljivost, kajanje i traženje oprost, prisjećanje na smrt i odlazak s ovog svijeta, okretanje od dunjaluka i predanost Allahu. Čišćenje duše postiže se i suprotstavljanjem prohtjevima duše, neispunjavanjem njenih želja, njenim odvrćanjem od strasti i užitaka i samoprijegom. Uzvišeni kaže: “Postići će šta želi onaj koji se očisti i spomene ime Gospodara svoga pa molitvu obavi!” (El-A’la, 14–15)

O vjernici! Nastojte očistiti svoje duše prije nego što vam iznenada dođe smrt i prije nego što se budete žestoko kajali i žalostili. Uzvišeni kaže: “Onoga dana kada svaki čovjek pred sobom nađe dobro djelo koje je uradio i hrđavo djelo koje je učinio – poželjet će da se između njih i njega nalazi udaljenost velika.” (Ali Imran, 30) Nastojte očistiti svoje duše prije nego što one kažu: “I povratite se Gospodaru svome i pokorite Mu se prije nego što vam kazna dođe – poslije vam niko neće u pomoć priskočiti. I slijedite ono najljepše, ono što vam Gospodar vaš objavljuje, prije nego što vam iznenada kazna dođe, za čiji dolazak nećete znati, da čovjek ne bi uzviknuo: ‘Teško meni, koliko sam samo dužnosti prema Allahu propustio, čak sam se i izrugivao!’” (Ez-Zumer, 56–58) Nastojte očistiti svoje duše prije nego što vaša usta budu zapečaćena i protiv vas budu svjedočili vaši organi, kao što kaže Uzvišeni: “A na Dan kad Allahovi neprijatelji u Vatru budu potjerani – oni prvi bit će zadržani, da bi ih sustigli ostali – i kad dođu do nje, uši njihove, i oči njihove, i kože njihove svjedočit će protiv njih o onome što su radili. ‘Zašto svjedočite protiv nas?!’, upitat će oni kože svoje. ‘Allah, Koji je dao sposobnost govora svakome biću, obdario je darom govora i nas’, odgovorit će. ‘On vas je prvi put stvorio i Njemu ste se, evo, vratili. Vi se niste krili zato da ne bi uši vaše i oči vaše i kože vaše protiv vas svjedočile, već zato što ste vjerovali da Allah neće saznati mnogo štošta što ste radili. I to vaše uvjerenje, koje ste o Gospodaru svome imali, upropastilo vas je, i sada ste nastradali.’ Pa i ako budu trpjeli, njihovo boravište će Vatra

biti; a ako budu tražili naklonost Allahovu, njihovoj molbi neće se udovoljiti.” (Fussilet, 19–24)

Nastojte očistiti svoje duše prije nego što dođe dan u kome će “...čovjek od brata svoga pobjeći i od majke svoje i od oca svoga i od druge svoje i od sinova svojih – toga Dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti” (Abese, 34–37).

O vjernici! Pametan je onaj ko obračunava i obuzdava svoju dušu i radi za život poslije smrti, a nemoćan i slab je onaj ko slijedi prohtjeve duše i nada se od Allaha. Obračunavajte svoje duše i vagajte njihova djela prije nego što Allah bude obračunavao i vagao. Lakše ćete položiti račun sutra ako budete svodili račun danas. Dobro se pripremite za Dan velikog izlaganja, kao što kaže Allah, džellešānuhu: “Toga dana ćete ispitivani biti i nijedna vaša tajna neće skrivena ostati” (El-Hakka 18).

Jednog dana Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, ušao je u palmovik, kako bi, u samoći, “razgovarao” sa svojom dušom. Enes, radijallahu anhu, posmatrao ga je sa skrivenog mjesta i čuo ga je da kaže: “Omer, vladar pravovjernih! Bravo, bravo! Tako mi Allaha, Omere, sine Hattabov, ili ćeš se istinski bojati Allaha ili će te On kazniti.”

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORISNI SAVJETI (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

1. safer 1440. po Hidžri / 12. oktobar 2018.

Hvala Allahu, Koji je svakoj stvari odredio mjeru, i Koji je o svemu o ba-viješten, i Koji obasipa Svoja stvorenja Svojom dobrotom. Zahvaljujem Mu na obilnim blagodatima, priznajući Njegovo dobro. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočanstvom koje brižno čuvam za Dan velikog izlaganja djela, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koga je On poslao cijelom čovječanstvu, da bi bio Njegov dokaz protiv njih i opomena, i pozivao Allahu, tajno i javno, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i zadovoljstvo, i na njegovu porodicu, i ashabe i tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, jer je bogobožnost sveobuhvatna oporuka i koristan savjet. Bojte se Allaha i znajte da ćete stati pred Njega, čuvajte se Njegove kazne, sjećajte Ga se, zahvaljujte Mu i tražite oprosta od Njega. Uzvišeni kaže: "... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada; onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta. Allah će, zaista, ispuniti ono što je odlučio; Allah je svemu već rok odredio." (Et-Talak, 2–3)

O muslimani, iskoristite život koji vam je darovan i čuvajte vrijeme koje vam je dato! Broj dana je ograničen, a udisaji su odbrojani. Svakim otkucajem srca skraćuje se životni vijek, i svaki udisaj približava određenom času. Znajte da je ovaj život kratak, i on je samo put ka vječnom životu. Poslije njega je ili vječni užitek ili bolna patnja, utječemo se Allahovom plemenitom licu od Njegove kazne.

Ako pametan čovjek uporedi ovaj kratki život sa budućom vječnošću, shvatit će da svaki njegov udisaj na ovom svijetu vrijedi hiljade i milione godina uživanja koje nikada neće proći i radosti koja nikada neće prestati. molimo Allaha Plamenitog da nas obaspe Svojom milošću.

Pametna čovjek neće dozvoliti da mu ijedan trenutak prođe bez dobrog djela, i žali za svakim trenutkom u kojem nije uspio postići Allahovu nagradu. Ako je tako, o vjernici, onda uzmite pouku iz ljudskih nesreća, razmišljajte o onome što se zbivalo prijašnjim narodima i o minulim događajima, jer u njima je dovoljna opomena za onoga koji traži opomenu.

Čuvajte se zavodljivih dunjalučkih ukrasa, čije mnoštvo ne donosi osim stagnaciju.

Zaljubljenici u dunjaluk čeznu za pozicijama i ugledom, vole masovnost, popularnost i nadmetanje u mnoštvu, a ubijaju ih zavist, rivalstvo, svađa i prepirka, a zaljubljenici u ahiret u grudima svojim nikakvu tegobu, zato što im se daje, ne osjećaju, i više vole drugima nego sebi, mada im je i samima potrebno i govore: “Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!” (El-Hašr, 10).

O vjernici! Koja to duša nije učinila nikakvu nepravdu? Koje stvorenje nije počinilo nijedan grijeh? Smekšajte svoja srca prisjećanjem na smrt, koja će prekinuti sve užitke, pa možda se i smekšaju.

Savjetujte ih kaburskim ispitom, jer je on čvrsta istina, i podsjećajte ih na Dan polaganja računa, koji će se sigurno desiti, a to je dan u kojem će se pognuti vratovi, prekinuti uzroci i rodbinske veze. Uzvišeni kaže: “... na Dan u kome će čovjek djela ruku svojih vidjeti” (En-Nebe, 40); “... na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti” (Eš-Šuara, 88–89).

Ono što vam je obećano, sigurno će doći, a između čovjeka i Sudnjeg dana je samo smrt. Znaite, Allah se smilovao meni i vama, da je od znakova Allahove upute i podrške olakšavanje činjenja dobrih djela, slijeđenje sunneta, druženje sa čestitim ljudima, dobročinstvo, čuvanje vremena, briga o muslimanima.

Budite, o vjernici, dobroćudni i dobrodušni, želite muslimanima ono što želite i sebi, i znajte da tuđa sreća neće umanjiti vašu sreću, i tuđe bogatstvo neće umanjiti vaše, i tuđe zdravlje neće ugroziti vaše.

Ko bude blag prema Allahovim robovima, Allah će biti blag prema njemu, ko bude milostiv prema njima, Allah će biti milostiv prema njemu, ko im bude koristio, Allah će njemu koristiti, ko bude skrivao njihove mahane, Allah će

sakriti njegove, ko im bude činio dobro, Allah će njemu činiti dobro. Allah je prema Svome robu onakav kakav je on prema Njegovim stvorenjima.

Razmisli o riječima Uzvišenog: "... i čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio" (El-Kasas, 77).

Lijepo bi bilo da ljudima činiš onu vrstu dobra koju je Allah tebi ukazao: ako te je opskrbio, udijeli i ti milostinju, ako ti je dao znanje, podučavaj druge tom znanju, ako te je učinio sretnim, usreći i ti one oko sebe.

Prelazak preko pogreški jedno je od najvrednijih svojstava plemenitih ljudi, jer svaki čovjek griješi, i onaj koji bude pratio i istraživao tuđe greške, umorit će se i umorit će druge. Pametan je onaj ko sve to ostavi, i posveti se svome životu, jer će samo tako imati čist odnos prema drugim ljudima, osjećati slast u druženju i sačuvati svoju vjeru i čast. Ko svoje riječi bude mjerio djelima, malo će govoriti i govorit će samo o onome što ga se tiče. Najveće blago koje čovjek može posjedovati jeste iskren govor, ostavljanje onoga što ga se ne tiče, čistoća srca, ustezanje od grijeha u osami, lijepo ponašanje uz pobožnost i iskreno bratstvo uz povjerenje.

Poštovani vjernici! Znakovi osjećanja slasti imana i slasti pobožnosti jesu: smirenost srca, prostranost grudi, privrženost dobru, ljubav prema vjeri, ljubomora prema svetinjama, ljubav prema dobročiniteljima i angažiranost na polju općeg dobra i vjerničkog prosperiteta. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je o najvećem dobru koje je dato čovjeku, pa je rekao: "Lijepo ponašanje." (Buhari, "Edebul-mufred", sa vjerodostojnim lancem prenosilaca)

Lijepo ponašanje ogleda se, između ostalog, u izbjegavanju rasprave, nebavljenju tuđim grijesima, iznalasku opravdanja, podnošenju neugodnosti, vedrini lica, blagom govoru i bavljenju vlastitim mahanama.

Veze se održavaju praštanjem, jačaju se obostranim zadovoljstvom, slabe cjepidlačenjem, a ruše optužbama. Nije mahana pogriješiti, nego je mahana ne učiti iz vlastitih grešaka. Ako nešto ne znaš, pitaj, ako se naljutiš, suzdrži se. Plemenit čovjek ne prigovara na dobročinstvu, iskren se nikada neće pokajati zbog svoje iskrenosti, a onaj ko posije lijepo, požnjet će obilno dobro.

Birajte za prijatelje vjernike. Koristite najljepše riječi kada se obraćate, a lijepo slušajte kada vam se drugi obraćaju. Obradujte one s kojima se srećete i olakšajte onima koji ostaju iza vas. Ostavite se razgovora s besposličarima,

svađe sa svadljivcima i rasprave sa maloumnicima, i znajte da koristan razgovor s ljudima “hrani” ljudski intelekt, a činjenje dobrih djela čuva od zle kobi.

Tražite dobro, Allah vam se smilovao, u hranjenju siromašnih, odijevanju golih i bosih, uspostavljanju sigurnosti tamo gdje je narušena, ispravljanju nepravde, brizi o siročadima, pomaganju bolesnima i potrebnima. Poštovani vjernici! Kada se desi smutnja, ne upuštajte se u ono što vas se ne tiče, čuvajte svoj jezik i držite se sunneta. Ako vam je nešto nejasno, zastanite i recite: “Allah najbolje zna”, a ako budete osjećali potrebu da pitate učenjake, pitajte one povjerljive i iskusne među njima, i ne smatrajte se većim i važnijim od njih. Brzopleti ljudi govore prije nego što nauče, i odgovaraju prije nego razumiju. Rekao je Ibn Mesud, radijallahu anhu: “Ljudi će biti u dobru sve dok budu uzimali znanje od svojih najstarijih i najiskusnijih, povjerljivih i učenih, a kada budu uzimali od najmlađih, i najgorih među njima, propali su.” Uzvišeni kaže: “A zar on ne zna da će, kada budu oživljeni oni koji su u grobovima i kada iziđe na vidjelo ono što je u srcima, Gospodar njihov toga Dana, sigurno, sve znati o njima.” (El-Adijat, 9–11)

O muslimani, vrijeme nema karakteristiku statičnosti i nepromjenjivosti. Uzvišeni kaže: “A u ovim danima Mi dajemo pobjedu sad jednima, a sad drugima.” (Ali Imran, 140)

Nekada uspije prijatelj, a nekada u njegovoj nesreći uživa neprijatelj. Jedan period prođe u siromaštvu, a drugi u bogatstvu. Jedan dan je ponos i dostojanstvo, a drugi je poniženje.

Ko se preda svojim strastima, one će ga kad-tad osramotiti. Sretan je onaj koji se uvijek bude držao jedne osnove, a ona je bogobojaznost. Bogobojaznost je ukras bogatom, a vrata strpljenja siromašnom. Ako ga Allah iskuša, ona ga nosi, a ako ga sačuva iskušenja, ona mu upotpuni blagodat. Neće mu naškoditi ako doživi pad ili uspon, jer je bogobojaznost osnova sigurnosti, i stražar koji nikada ne spava.

Bojte se Allaha, bojte se Allaha, jer je bogobojaznost neraskidiva veza, i ko se za nju veže, imat će, Allahovom dozvolom, lijep završetak, i bit će zaštićen od zala svakog iskušenja.

Allah nama i vama podario sreću u pridržavanju Njegovih naredbi, i zaštiti nas od uzroka Njegove srdžbe i prezira. Donosite salavate na darovanu milost i nepresušnu blagodat, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog

poslanika, to vam je naredba vašeg Gospodara u mudroj Objavi, a Njegove riječi su istinite i plamenite: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NAJUZVIŠENIJI AJET U ALLAHOVOJ KNJIZI (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
8. safer 1440. po Hidžri / 19. oktobar 2018.

Hvala Allahu, Živom, Vječnom. Hvalim Ga, slavljen neka je, Njega ne obuzima ni drijemež ni san. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišeni i Veliki, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, ukazao nam je na Allahov pravi put, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su slijedili njegov pravac.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “O Ebu Munzire, znaš li koji je ajet u Allahovoj Knjizi najuzvišeniji?” Ebu Munzir je rekao: “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.” Poslanik ga je ponovo upitao: “O Ebu Munzire, znaš li koji je ajet u Allahovoj Knjizi najuzvišeniji?” Rekao je: “Allahu la ilahe illallahuvel-hajjul-kajjum...” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, udario ga je po prsima i rekao: “Tako mi Allaha, neka ti je blagoslovljeno ovo znanje, o Ebu Munzire.”

Ajetul-Kursijja je najuzvišeniji ajet u Kur'anu, jer je objedinio osnove Allahovih imena i atributa, i objasnio veličinu Allahove moći. “Allah je – nema boga osim Njega Živi i Samoopstojeći Održavatelj.” (El-Bekara, 155)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Iman se sastoji od sedamdeset i nekoliko ogranaka, ili od šezdeset i nekoliko ogranaka, najvredniji njegov ogranak je la ilahe illallah.”

Slavljeni Allah je istina, Njegova riječ je istina, i Njegovo obećanje je istina, i Njegova vjera je istina, i Njegova Knjiga je istina, i ono o čemu je obavijestio

je istina, i ono što je naredio je istina. Istina je u Njegovom biću i u Njegovim svojstvima. Njegova svojstva i atributi su savršeni i potpuni.

On je Onaj Koji je oduvijek posjedovao i nije prestao posjedovati svojstvo uzvišenosti, ljepote i savršenstva. On je oduvijek poznat po dobročinstvu i nije prestao to biti. Živi i Samoopstojeći Održavatelj.

On je El-Hajj, Koji ne umire i ne prolazi, Njemu pripada vječni život, i ostanak koji nema svog početka ni kraja.

On je El-Kajjum, Samoopstojeći Održavatelj svega, a Njegovo svojstvo kajjum ukazuje na apsolutnost Njegove neovisnosti i apsolutnost Njegove moći.

On sam o Sebi opstoji, a sve ostalo opstoji o Njemu. Ništa ne može postojati niti opstojati bez Njega.

Ova dva imena obuhvatila su sva svojstva savršenstva. Onaj ko Ga bude molio posredstvom ova dva imena, kao da Ga moli svim Njegovim imenima i svim Njegovim svojstvima.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često je u dovama spominjao ova dva imena, a kada bi ga pritiskali problemi, govorio je: “O Živi, Samoopstojeći Održavatelju, Tvojom milošću tražim pomoć.”

Kada musliman shvati da je njegov Gospodar Živi i Samoopstojeći Održavatelj, njegovo srce će se smiriti, a kako i ne bi: On ga je zaštitio brige i sačuvao zla i grijeha.

“Ne obuzima Ga ni drijemež ni san!” (El-Bekara, 255), On je uzvišen od svakog nedostatka, nemoći i slabosti u pogledu Svojih robova, a o čemu svjedoči uređenost kosmosa, neumitni tok života i ljudskih sudbina.

“Ne obuzima Ga ni drijemež ni san!” (El-Bekara, 255), u suprotnom došlo bi do poremećaja u svemiru, njegovom kretanju i ravnoteži. “Nit’ Sunce može Mjesec dostići nit’ noć dan prestići, svi oni u svemiru plove” (Jasin, 40), niti se vode mora i rijeka prelijevaju. Kada se oči smire i zvijezde zađu, neki ljudi napuste postelju i mole Onoga Koga ne obuzima ni drijemež ni san, i On im uslišava molbe. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U zadnjoj trećini svake noći, naš Gospodar spušta se do ovozemaljskog neba i kaže: ‘Ima li neko da Me zamoli, pa du mu uslišim molbu? Ima li neko da traži od Mene, pa da mu dam ono što traži?’”

“Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji!” (El-Bekara, 255) Sve što je na nebesima i na Zemlji podređeno je Njegovoj vlasti moći, odredbi, dobroti, odlikovanju, sudu i mudrosti. On je Stvoritelj, Vlasnik i Bog kosmosa i ogromnih svjetova, nema boga i gospodara osim Njega.

“Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštenja Njegova?!” (El-Bekara, 255) Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Mom šefaatu na Sudnjem danu najviše će se radovati onaj ko je rekao ‘la ilahe illallah’, iskreno, iz srca i duše.”

”On zna šta je bilo i prije njih i šta će biti poslije njih, a od onoga što On zna – drugi znaju samo onoliko koliko On želi.” (El-Bekara, 255) On je, slavljen neka je, Svečujući, Svevideći i Sveznajući, vidi kretanje crnog mrava, na crnoj stijeni u tamnoj noći, i vidi unutrašnjost njegovih vena i protok hrane kroz njegove organe. Uzvišeni kaže: “U Njega su ključevi svih tajni, samo ih On zna, i On jedini zna šta je na kopnu i šta je u moru, i nijedan list ne opadne a da On za nj ne zna; i nema zrna u tminama Zemlje niti ičega svježeg niti ičega suhog, ničega što nije u jasnoj Knjizi” (El-En’am, 59).

Njegovo znanje nedostupno je bliskom meleku i poslanom vjerovjesniku, pa kako bi onda bilo dostupno astrolozima i gatarima koji sebi pripisuju poznavanje budućnosti. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Niko, osim Allaha, ni na nebu ni na Zemlji, ne zna što će se dogoditi; i oni ne znaju kada će oživljeni biti.’” (En-Neml, 65)

”Njegov Prijesto obuhvaća i nebesa i Zemlju” (El-Bekara, 255) Kako je samo uzvišen i velik Allah! Uzvišena je Njegova vlast, slavljen neka je On. Sveobuhvatno i beskrajno je Njegovo znanje, Njegovo bogatstvo, Njegova dobrota, blagodarnost i darežljivost, Njegova snaga i veličina, moć, mudrost, oprost i milost.

Musliman obožava Gospodara čija blagodarnost obuhvata svaku stvar, i čija dobrota nadilazi njegove želje. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je onome ko uči dovu da traži od svoga Gospodara šta god poželi i da to nikako ne smatra velikim ili nedostižnim. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada budete molili Allaha, tražite mnogo, jer vi tražite od Gospodara.” Također je rekao: “Kada tražite od Allaha, tražite Firdevs, jer je on središnji i najviši dio Dženneta, a iznad njega je Arš – Prijestolje Milostivog i iz njega izvire džennetske rijeke.”

“Njemu ne dojadi održavanje njihovo” (El-Bekara, 255)

Svaka što postoji u kosmosu je pod Allahovom zaštitom. On je, Zaštitnik, Čuvar, Koji čuva djela Svojih robova, čuva koga i koliko hoće od zla, neugodnosti i iskušenja. U tom smislu je dova kojoj nas je naučio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Allahumahfazni min bejni jedejje, ve min halfi, ve an jemini, ve an šimali, ve min fevki, ve euzu bi azametike enugtale min tahti! – Allahu moj, čuvaj me sprijeda i sa zadnje strane, i sa moje desne strane, i sa moje lijeve strane, i iznad mene, i utječem Ti se Tvojom veličinom da budem povrijeđen odozdo!” Allah je taj koji čuva čovjeka, ako on bude čuvao Njegove granice i propise i klonio se Njegovih zabrana. Uzvišeni kaže: “Zbog toga su čestite žene poslušne i za vrijeme muževljeva odsustva vode brigu o onome o čemu trebaju brigu voditi, jer i Allah njih štiti.” (En-Nisa, 34)

Ajetul-Kursija je veliko dobro i jedna od najvećih Allahovih blagodati darovanih muslimanima. Spada u najpotvrđenije zikrove, koji se uče ujutro i navečer, i kojima se postiže Allahova zaštita. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je za Ajetul-Kursiju: “Ko prouči Ajetul-Kursiju poslije svakog propisanog namaza, od ulaska u Dženent dijeli ga samo smrt. Ako je prouči prije spavanja, Allah će mu dati od Sebe zaštitu i neće mu se približiti šejtan sve dok ne osvane.”

Kada god musliman osjeti da u javnoj komunikaciji dominira neutemeljen i “rekla-kazala” govor, dužan je dobro otvoriti svoje oči i uši, i ono što vidi i čuje, staviti na vagu šerijata i razuma, i ako u tom “šarenilu” pronade riječ koja suzbija fitnu, smutnju, oživljava nadu, čuva sigurnost, ulijeva sigurnost, sasijeca metež i nered u korijenu, stavlja u prvi plan interes domovine, jača kompaktnost ummeta, čuva prava nosiocima javne vlasti, neka zna da je to “lijepa riječ”, a ako čuje riječ koja potpaljuje smutnju, ugrožava sigurnost, izaziva metež i nered, uzdrma povjerenje u nosioce vlasti, sroza poziciju uleme, ruši izgrađeno i protivi se interesu domovine, to je “ružna riječ”, koju je najbolje sasjeci u korijenu, a distanciranje od nje je najsigurniji put.

Donosite salavate, Allahovi robovi, na Poslanika Pravog puta, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

IBADET RAZMIŠLJANJA O ALLAHOVOM STVARANJU (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

15. safer 1440. po Hidžri / 26. oktobar 2018.

Hvala Allahu, Koji je sve stvorio i odredio mu mjeru i Koji je učinio da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, Njegov rob i poslanik, koga je On poslao pred Sudnji dan, kao donosioca radosnih vijesti i kao poslanika koji opominje, i da, po Njegovom naređenju, poziva k Allahu, i kao svjetiljku koja sija, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i na njegove ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, o ljudi, i znajte da je najbolji govor Allahov govor, najbolja uputa uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari u vjeri jesu nove stvari, svaka nova stvar u vjeri je novotarija, a svaka novotarija je zabluda.

Držite se zajednice muslimana, Allahova ruka je sa zajednicom. Uzvišeni kaže: "Onoga ko se suprotstavi Poslaniku, a poznat mu je Pravi put, i koji pođe putem koji nije put vjernika, pustit ćemo da čini šta hoće, i bacit ćemo ga u Džehennem – a užasno je on boravište!" (En-Nisa, 115)

Poštovani vjernici! Razmišljanje spada u veličanstvene ibadete i časna djela srca, prema kojima je većina ljudi nemarna. Posmatranje Allahovih ajeta – znakova spomenutih u Njegovoj Knjizi, i razasutih u kosmosu, i razmišljanje o Njegovim imenima i svojstvima, ljepoti i uzvišenosti, znanju, moći, snazi, mudrosti i blagosti prema Njegovim robovima, sve to učvršćuje i povećava čovjekov iman, vjerovanje.

Zbog toga je razmišljanje o Allahovom govoru jedna od najvažnijih intencija njegovog objavljivanja. "Knjiga koju ti objavljujemo blagoslovljena je,

da bi oni o riječima njezinim razmislili i da bi oni koji su razumom obdareni pouku primili.” (Sād, 29)

Ljudi koji se odlukuju najvećim stepenom upute i najsigurnijom završnicom na dunjaluku i ahiretu jesu oni koji uputu traže u Allahovoj Knjizi. Uzvišeni kaže: “A od Allaha vam dolazi svjetlost i Knjiga jasna kojom Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje steći zadovoljstvo Njegovo i izvodi ih, po volji Svojoj, iz tmina na svjetlo i na Pravi put im ukazuje.” (El-Maida, 15–16)

Kada vjernik čita Allahov govor, on o njemu razmišlja, i po njemu ravna svoja djela. Ako u njemu nađe naredbu, izvrši je, a ako nađe zabranu, ostavi je. Smatra dozvoljenim samo ono što je Allah dozvolio, a zabranjenim ono što je On zabranio. Postupa u skladu s jasnim kur’anskim ajetima, a vjeruje u manje jasne. Boji se kazne na koju ga je upozorio njegov Gospodar, a teži i nada se onome što On od njega traži.

Ko bude imao ovakav pristup Allahovom govoru, nadati se da je on od onih koji istinski čitaju i uče Njegovu Knjigu i da će Kur’an biti njegov svjedok, zagovornik, zaštitnik, utjeha, oplemenit će svoju dušu i priskrbit će joj svako dobro na dunjaluku i ahiretu. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nema ništa korisnije za čovjeka, na ovom i budućem svijetu, niti bliže uspjehu od razmišljanja o Kur’anu i proučavanja značenja njegovih ajeta. Kur’an, svojim lijepim značenjima, obećanjima, uzdiže čovjeka ka njegovom Gospodaru, a svojim upozorenjima udaljava ga od bolne kazne. Podstiče ga da se što bolje pripremi za težak dan, i vodi ga, kroz tmine različitih devijantnih mišljenja i pravaca, ka Pravom putu.”

O vjernici, ako je Kur’an Allahova knjiga u retke napisana, onda je kosmos Allahova živa knjiga. Svaka stvar u kosmosu potčinjena je Njegovoj volji, vođena je Njegovim upravljanjem, svjedoči Njegovu jednoću, veličinu i uzvišenost, govori o znakovima Njegovog znanja i mudrosti, slavi Ga, veliča i hvali. Uzvišeni kaže: “Njega veličaju sedmera nebesa, i Zemlja, i oni na njima; i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga; ali vi ne razumijete veličanje njihovo. On je doista blag i mnogo prašta.” (El-Isra, 44)

Sve što čovjek više razmišlja, njegovo znanje i strahopoštovanje je veće. Uzvišeni kaže: “Zar ne znaš da Allah s neba pušta vodu i da Mi pomoću nje stvaramo plodove različitih vrsta; a postoje brda bijelih i crvenih staza, različitih boja, i sasvim crnih. I ljudi i životinja i stoke ima, isto tako, različitih vrsta. A

Allaha se boje od robova Njegovih – učeni. Allah je, doista, silan, i On prašta. Oni koji Allahovu Knjigu čitaju i molitvu obavljaju i od onoga čime ih Mi opskrbljujemo udjeljuju, i tajno i javno, mogu se nadati nagradi koja neće nestati.” (Fatir, 27–28) Zbog toga su Allahovi vjerovjesnici i poslanici bili primjer drugim ljudima u razmišljanju o Allahovom stvaranju. Allah, džellešānuhu, rekao je za Ibrahima, alejhis-selam: “I Mi pokazasmo Ibrahimu carstvo nebesa i Zemlje da bi čvrsto vjerovao.” (El-En’am, 75) Kada je riječ o našem vjerovjesniku, općepoznata je činjenica da je on, prije nego što je postao poslanik, provodio vrijeme u osami i razmišljanju. Govoreći o počecima Objave, Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Zatim je zavolio osamu, i boravio je u pećini Hira čineći ibadet Allahu određeni broj dana, a onda bi se vraćao kući i opskrbljivao se potrebnim stvarima.” (Buhari, Muslim)

Cijeli svoj život Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostao je posvećen razmišljanju o Allahovim ajetima i blagodatima, sve dok se nije pridružio časnom društvu – el-meleul-a’la. Aiša, radijallahu anha, kazuje: “Jedne noći Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mi je: ‘O Aiša, dozvoli mi da ovu noć provedem u ibadetu svome Gospodaru.’ Rekla sam: ‘Allaha mi, ja volim tvoju blizinu, i volim ono što tebe čini radosnim.’ Tada je on ustao, uzeo abdest, klanjao noćni namaz i u namazu plakao.” U drugom hadisu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Aiši: “U ovoj noći objavljen mi je ajet. Teško onome ko ga bude čitao, a ne bude razmišljao o njemu. Teško onome ko ga bude učio, a ne bude razmišljao o njemu. ‘U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene’.” (Ibn Hibban, “Sahih”)

Poslanikov primjer slijedili su ashabi i tabiini, Allah bio zadovoljan njima i obasuo ih Svojim zadovoljstvom. Ibn Abbas, radijallahu anhumā, rekao je: “Dva kratka rekata, uz razmišljanje, bolja su od cjelonoćnog namaza, uz odsutno srce.”

Kada je časna ashabijka Ummu Derda, radijallahu anha, upitana: “Koji je bio najbolji ibadet tvog muža Ebu Derdaa, radijallahu anhu?”, rekla je: “Razmišljanje i uzimanje pouke.” Hasan el-Basri rekao je: “Jedan sat razmišljanja o Allahu i Njegovom stvaranju bolji je od cjelonoćnog namaza.”

O vjernici, Allah, džellešānuhu, na mnogim mjestima u Kur’anu naredio nam je da posmatramo nebesa i Zemlju, podstičući nas da uzmemo pouku, i koreći one koji su nemarni prema tome. Rekao je u suri Junus: “Reci: ‘Posmatrajte

ono što je na nebesima i na Zemlji! A ni od kakve koristi neće biti dokazi i opomene narodu koji neće da vjeruje.” (Junus, 101) A u suri El-A'raf kaže: “Zašto oni ne promisle o carstvu nebesa i Zemlje i o svemu onome što je On stvorio, i da im se, možda, kraj njihov primakao? Pa u koje će riječi, ako ne u Kur'an, vjerovati?” (El-A'raf, 185)

Razmišljajmo, o ljudi, o veličini i prostranstvu ovog kosmosa, o nebesima, zvijezdama i njihovim položajima, ogromnim planinama, dubokim morima, nepreglednim pustinjama, jer onaj ko bude razmišljao o tome, shvatit će svoju sićušnost, beznačajnost, slabost i nemoć, sputat će oholost u sebi i njegova duša predat će se Allahu. Uzvišeni kaže: “Ne hodi po zemlji nadmeno, jer zemlju ne možeš probiti ni brda u visinu dostići.” (El-Isra, 37)

Također, kada čovjek razmišlja o svom stanju, o osnovi od koje je nastao, da prije toga nije bio spomena vrijedan, a zatim je prošao kroz različite stadije stvaranja, dok nije dobio potpuni oblik, i dok mu Allah nije dao sluh i vid, spoznat će koliko je slab i nejak, i uvjerit će se u svoju ovisnost o Gospodaru, i Njegovu dobrotu i blagodarnost. Uzvišeni kaže: “Mi čovjeka od biti zemlje stvaramo, zatim ga kao kap sjemena na sigurno mjesto stavljamo, pa onda kap sjemena ugruškom učinimo, zatim od ugruška grudu mesa stvorimo, pa od grude mesa kosti napravimo, a onda kosti mesom zaodjenemo, i poslije ga, kao drugo stvorenje, oživimo – pa neka je uzvišen Allah, najljepši Stvoritelj!” (El-Mu'minun, 12–14); “O čovječe, zašto da te obmanjuje to što je Gospodar tvoj plemenit, koji te je stvorio – pa učinio da si skladan i da si uspravan – i kakav je htio lik ti dao?” (El-Infitar, 6–8)

U pohvalno razmišljanje spada razmišljanje o suštini dunjaluka, njegovoj prolaznosti, zavodljivosti, prevrtljivosti, promjenjivosti, bolnim iskustvima, gorčini i jadima onih koji se bore za njega. Onaj koji žudi za dunjalukom prolazi kroz mučne i teške situacije dok ga postigne, a i nakon što ga postigne, a tuguje i žalosti se kada ga izgubi. Svako ko je svjestan toga, neće se nikada srcem vezati za dunjaluk, i gledat će ahiret, njegovu blizinu i neprolaznost, njegova dobra i počasti, i činit će sve da postigne zadovoljstvo svog Gospodara, znajući da je ono što je kod Njega bolje i trajnije. Uzvišeni kaže: “Život na ovome svijetu sličan je bilju zemaljskom na koje Mi spustimo s neba kišu s kojim se ona izmiješa, kojim se onda hrane ljudi i stoka. Pa kad se Zemlja ukrasi svojim ruhom i okiti i kad stanovnici njezini pomisle da su oni toga gospodari, dođe zapovijed Naša,

noću ili danju, i Mi to pokosimo, kao da prije ničeg nije ni bilo. Eto, tako Mi potanko izlažemo dokaze narodu koji hoće da razmisli.” (Junus, 24)

Cijenjeni vjernici, cilj i intencija razmišljanja o Allahovim stvorenjima i stvaranju jeste da ono potakne čovjeka na pokornost, poslušnost i predanost Gospodaru svjetova. Ebu Sulejman ed-Darani, Allah mu se smilovao, rekao je: “Kada izađem iz kuće, moje oko ne pogleda nijednu stvar a da u njoj ne vidim Allahovu blagodat prema meni i da iz nje ne uzmem pouku.”

Ovo značenje najjasnije se manifestuje kroz Poslanikovu, sallallahu alejhi ve sellem, praksu. Muslim u svom “Sahihu” bilježi od Ibn Abbasa, radijallahu anhum, da je on jedne noći boravio u Poslanikovo kući, i kada je bila zadnja trećina noći, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustao je iz svoje postelje, izašao iz kuće, pogledao u nebo i proučio kur’anske ajete: “U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene, za one koje i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju. ‘Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u Vatri!’” (Ali Imran, 190–191), a zatim se vratio u kuću, očistio usta misvakom, abdestio se, klanjao i naslonio se na svoj bok. Potom je ponovo ustao, izašao, pogledao u nebo i proučio ovaj ajet, a onda se vratio u kuću, očistio usta misvakom, abdestio i klanjao.

Ovaj Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, postupak objedinio je dvije stvari: razmišljanje o Allahovim stvorenjima i obavljanje namaza; razmišljanje i djelovanje. Rekao je imam Nevevi: “Jedna od pouka ovog hadisa je da je prilikom buđenja noću preporučeno učiti ove ajete i gledati u nebo, zbog važnosti razmišljanja o Allahovom stvaranju. Ako se spavanje, buđenje i izlazak iz kuće ponove, preporučeno je ponoviti učenje ovih ajeta, kao što je spomenuto u hadisu, a Allah najbolje zna!”

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

LIJEP I UGODAN ŽIVOT (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

22. safer 1440. po Hidžri / 2. novembar 2018.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i na njegove ashabe.

Bojte se Allaha onako kako ga se treba bojati, jer se bogobojaznošću prikrbljuju blagodati i otklanjaju nedaće.

O muslimani, dunjaluk je kuća iskušenja i ispita. U njegovoj osnovi utkana je briga i nevolja. Na njemu se čovjek neminovno susreće sa problemima i poteškoćama. Uzvišeni kaže: "Mi čovjeka stvaramo da se trudi." (El-Beled, 4)

Čovjekov život na dunjaluku je kratak i pripadaju mu samo njegovi lijepi, prijatni trenuci. Smiraj i zadovoljstvo srca i odagnanje tuge i brige cilj je i ambicija svakog čovjeka. Te stvari su temelj lijepog i ugodnog života.

Svi ljudi traže sreću i čine sve na putu njenog ostvarenja. Osnovu sreće čine prostranost u prsima i smirenost srca. Kome Allah želi dobro, On njegova prsa učini prostranim, a to je jedan od najvećih uzroka upute i jedna od najvećih blagodati. Rekao je Ibn Kajjim: "Prostranost prsa, kao što je uzrok upute, ujedno je i osnova svake blagodati i svakog dobra."

Zbog veličine ove blagodati, Musa, alejhis-selam, molio je svoga Gospodara da ga opskrbi njome prije nego što ga je poslao faraonu. "Gospodaru moj", reče Musa, "učini prostranim prsa moja." (Taha, 2)

Allah, džellešanuhu, nabrajajući blagodati kojima je obdario našeg vjervjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, prvo je naveo ovu blagodat, pa je rekao: "Zar grudi tvoje nismo prostranim učinili." (Eš-Šerh, 1)

Kada neka stvar dobije na važnosti u vjerskom smislu, umnože se njeni uzroci i postane lakše dostižna. Najefikasniji uzroci su oni na koje je ukazao šerijat, a nema boljeg načina da se postigne prostranost prsa od spoznaje Allaha, Njegovih imena, svojstava i Njegovog iskrenog obožavanja, i što su ovi uzroci potpuniji i snažniji, bit će potpunija i snažnija prostranost prsa.

Rekao je Ibn Kajjim: “Neki učenjaci su kazali: “Razmišljao sam o težnjama pametnih ljudi, pa sam otkrio da su njihove težnje, u cijelosti, usmjerene ka jednom cilju, iako se razlikuju njihovi putevi u ostvarenju tog cilja. Vidio sam da je njihova jedina težnja odagnanje brige i tuge iz njihovih srca. Međutim, svi ti putevi ne vode tom cilju. Štaviše, možda većina njih vodi u suprotnom pravcu. Od svih puteva, samo jedan put vodi do cilja, a to je potpuna predanost Allahu, uspostavljanje posebne veze s Njim, davanje prednosti Njegovom zadovoljstvu nad svim ostalim. Ne postoji korisniji put za čovjeka niti bliži slasti, zadovoljstvu i sreći od ovog.”

Čovjek koji je dostigao vrhunac u svim svojstvima koja usrećuju ljudsko srce i čine ga prostranim jeste naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, i oni koji ga budu najpotpunije slijedili, imat će najveći udio u prostranosti, slasti i zadovoljstvu srca. Glava svih uzroka koji srcu donose smiraj i zadovoljstvo jeste vjerovanje i dobro djelo. Oni su ključni uzrok ispravnosti srca i tijela, i vanjske i unutrašnje ustrajnosti. Njima se postiže lijep život i vječna sreća. Uzvišeni kaže: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

Nema većeg zadovoljstva za čovjekovu nutrinu od ljubavi prema Njemu, slavljen neka je On, odazivanja Njegovom pozivu i uživanja u Njegovom obožavanju. Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ako nakon učinjenog dobrog djela ne osjetiš slast i prostranost u srcu, znaj da ono ima nedostatak, jer Allah, džellešānuhu, je blagodaran, nagrađuje čovjeka za dobro koje učini. Allahov izbor za čovjeka bolji je od njegovog vlastitog izbora. On je milostiviji je prema stvorenjima od njih samih, i onaj ko bude čvrsto vjerovao u Njegovu odredbu dobra i zla, njegovo srce bit će smireno, a prsa prostrana. Uzvišeni kaže: “... a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti.” (Et-Tegabun, 11) Alkama je rekao: “To je čovjek koga zadesi neka nevolja, pa bude svjestan da je od Allaha, i zadovoljno prihvati Njegovu odredbu.”

Čovjek u ovdunjalučkom životu neminovno prolazi kroz periode blagostanja i obilja, i nedaće i oskudice, a sreća je u čvrstom vjerovanju u odredbu, zahvalnosti u blagostanju i strpljivost u nedaći. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Čudan je primjer vjernika, njemu je uvijek dobro, i tu privilegiju ima samo vjernik. Ako ga zadesi dobro, zahvali Allahu, i bude mu dobro, a ako ga zadesi nevolja, strpi se, i opet mu bude dobro.” (Muslim)

Ko bude vjerovao u susret sa Allahom i Njegovu nagradu, njegovo srce vezat će se za ono što je vrednije i bolje, i naći će utjehu u Allahovom obećanju za ono što je propustio od dunjalučkih ukrasa. Tako će postići dobro na ovom i budućem svijetu.

Lijepo mišljenje o Allahu Uzvišenom je ibadet koji nadahnjuje ljudsku dušu sigurnošću i srećom, i čovjeku, od njegovog Gospodara, pripada samo ono što misli o Njemu, ako misli dobro, pripada mu dobro, a ako misli zlo, pripada mu zlo.

Allah, džellešānuhu, u hadisi-kudsiju kaže: “Ja ću prema Svom robu postupiti u skladu s onim što misli o Meni.” (Muttefekun alejhi)

Optimizam, koji spada u lijepo mišljenje o Allahu, također usrećuje ljudsku dušu. Ključevi svih stvari u Allahovim su rukama. On okreće srca kako želi, ka zlu ili dobru, čini ih tijesnim i prostranim, sretnim i nesretnim. Oslonac i pouzdanje u Onoga u Čijim je rukama sve to, prepuštanje stvari Njemu i povjerenje u Njega stroga je vjerska dužnost i sigurnost za one koji tako rade na ovom svijetu. Uzvišeni kaže: “Onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta” (Et-Talak, 3).

Opskrbe ljudi u Allahovim su rukama, i nijedno stvorenje neće umrijeti dok ne potroši svoju opskrbu. Budi zadovoljan onim što ti je Allah dodijelio, i ne tuguj za onim što te je mimoišlo. Ko svoju potrebu bude tražio kod Allaha, On će mu pomoći i biti mu dovoljan. Uzvišeni kaže: “One kojima je, kada su im ljudi rekli: ‘Neprijatelji se okupljaju zbog vas, trebate ih se pričuvati!’ – to učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: ‘Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar!’ I oni su se povratili obasuti Allahovim blagodatima i obiljem, nikakvo ih zlo nije zadesilo i postigli su da Allah bude njima zadovoljan – a Allah je neizmjereno dobar.” (Ali Imran, 174)

Ko istinski želi postići sreću i unutarnji mir, neka što više “kuca” na vrata Plemenitog, jer Allah je blizu onih koji Ga mole, i neće razočarati one koji se nadaju Njegovom dobru.

Dovom se postiže dobro ovog i budućeg svijeta. Jedna od Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, dova bila je: “Gospodaru, popravi mi vjeru moju, koja je glavnica moja; popravi mi i ovaj svijet, jer ja na njemu živim; popravi mi i budući svijet, jer ću se njemu vratiti. Učini moj život napretkom u svakom dobru, a učini moju smrt spasom od svakog zla.” (Muslim)

Spominjanje Allaha, zikr, ima čudotvorno dejstvo u postizanju duševnog zadovoljstva, smirenosti srca i otklanjanju brige i tuge. Uzvišeni kaže: “... one koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju – a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!” (Er-Ra’d, 28)

Kur’an je Allahov govor, u kojem je uputa i lijek. Uzvišeni kaže: “O ljudi, već vam je stigla pouka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima.” (Junus, 57) Najviše prava na sreću polažu oni koji čitaju Kur’an i rade po njemu. Rekao je Uzvišeni: “Ta-ha. Ne objavljujemo Kur’an da se mučiš.” (Taha, 1–2)

Tesbih – slavljenje Allaha, tahmid – zahvaljivanje Allahu, učestalo činjenje sedžde, ustrajnost u pokornosti Allahu pozitivno djeluju na ljudsku dušu i otklanjanje brige i tjeskobe. Uzvišeni kaže: “Mi dobro znamo da ti je teško u duši zbog onoga što oni govore, zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavlaj i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 97–99)

Bogobojaznost je, također, uzrok otklanjanja briga, iskušenja i nedaća. Uzvišeni kaže: “... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći.” (Et-Talak, 2)

Bogobojaznost donosi i olakšanje. Uzvišeni kaže: “... onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim.” (Et-Talak, 4)

Namaz je svjetlost za onoga ko ga obavlja i pomaže mu u postizanju duševnog mira i odagnanju tuge. Uzvišeni kaže: “Pomozite sebi strpljenjem i molitvom, a to je, zaista, teško, osim poslušnima.” (El-Bekara, 45)

Poslanik je u situaciji kada mu se desi neki problem ili teška situacija, utočište i utjehu tražio u namazu. (Ebu Davud)

Ako čovjek započne dan namazom, cijeli njegov dan bit će u znaku dobra. Ko klanja sabahski farz u džematu, bit će u Allahovoj zaštiti, a ko, uz to, klanja

i sabahski sunnet, Allah će biti uz njega ostatak njegovog dana. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah, džellešānuhu, rekao je: ‘O sine Ademov, nemoj biti nemaran prema četiri rekata na početku dana, Ja ću biti uz tebe do kraja dana.’” (Ahmed)

Znanje naučeno od Allaha i Njegovog Poslanika, i primijenjeno u praksi, unosi smiraj u ljudsku dušu, a njegovi nosioci su najširokogrudniji, najotvorenijih srca, najugodnijeg života i najljepšeg ponašanja. Sve što je veće znanje o Allahu i Njegovoj vjeri, prostranija su prsa. Uzvišeni kaže: “Zar je onaj koji je bio u zabludi, a kome smo Mi dali život i svjetlo pomoću kojeg se među ljudima kreće, kao onaj koji je u tminama iz kojih ne izlazi? A nevjernicima se čini lijepim to što oni rade.” (El-En’am, 122)

Govoreći o svom učitelju Ibn Tejmijji, Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nisam vidio da iko ima ljepši život od njega i pored svih nevolja, teškoća i iskušenja kroz koje je prolazio. Uprkos svemu tome, živio je lijepim životom, imao je otvorenu dušu, jako srce, bio je najsretniji čovjek, i na njegovom licu vidjeli su se tragovi duševnog užitka.”

Dobročinstvo prema ljudima je dobro i donosi samo dobro. Plemenitog i darežljivog čovjeka, dobročinitelja možete vidjeti samo sretnog i zadovoljnog. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uporedio je darežljivog vjernika, širokogrudnog i otvorenog srca, i uskogrudnog i škrtog čovjeka sa dvojicom ljudi koji na sebi imaju željezni oklop, koji steže njihove ruke uz grudi i vrat.

Kada god darežljivi čovjek udijeli dio svog imetka, oklop popušta i nestaje njegovih tragova, a kada god škrtac naumi udijeliti, oklop se još više stegne i svaka njegova halka ostane na svome mjestu.” (Muslim)

Ko se prema ljudima bude ophodio iskreno, u ime Allaha, odmorit će svoju dušu, i neće se uzdizati zbog njihove hvale niti povlačiti zbog njihovog prijekora. Stanje takvih najbolje je opisao Kur’an: “Mi vas samo za Allahovu ljubav hranimo, od vas ni priznanja ni zahvalnosti ne tražimo!” (El-Insan, 9)

Ovakav stav posebno se preporučuje u komunikaciji sa rodbinom i ljudima s kojima smo u čestom kontaktu. Od ljudi ćeš doživjeti i ono što ne voliš, a razuman i pametan čovjek neće zaboraviti učinjeno dobro i prekinuti vezu samo zbog propusta ili greške.

To će mu pomoći da živi mirne savjesti i bude smiren u svim situacijama. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Neka muž ne prezire svoju ženu zbog neke njene osobine. Ako mu se ne sviđa neka njena osobina, svidjet će druga.” (Muslim)

Druženje sa dobrim i čestitim ljudima i učenjacima pouzdan je put ka sreći i zadovoljstvu, i njime čovjek postiže znanje i mudrost, čisti svoju dušu i stječe plemenitost. Ko se u svim svojim poslovima bude obraćao “ljudima od savjeta” i onima čije mišljenje ima težinu, njegova prsa će biti prostrana i otklonit će od sebe nedoumice i neodlučnost. Uzvišeni kaže: “Kada saznaju za nešto važno, a tiče se sigurnosti ili opasnosti, oni to razglase. A da se oni s tim obrate Poslaniku ili predstavnicima svojim, saznali bi od njih ono što žele saznati.” (En-Nisa, 83)

Šejtanovo neprijateljstvo prema čovjeku neće nikada prestati, a istiazom – utjecanjem Allahu prekidaju se zle misli, vesese, kojima šejtan uspijeva unijeti nemir u duše većine ljudi.

Islam traži od svojih sljedbenika da poduzmu uzroke duševnog zadovoljstva još od samog buđenja iz sna, a šejtan želi suprotno od toga.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Šejtan na potiljku glave jednog od vas, kada zaspe, sveže tri čvora, a zatim udari po svakom čvoru i kaže: ‘Pred tobom je duga noć, pa spavaj.’ Kada se probudi i spomene Allaha, razveže se jedan čvor; ako se abdesti, razveže se drugi čvor, a ako klanja, razveže se i treći čvor, i osvane raspoložen i s lijepim osjećajem u duši. Ako ne učini ništa od toga, osvane s ružnim osjećajem u duši i lijen.” (Muttefekun alejhi)

Snaga vjernika važan je uzrok prostranosti prsa, i on se nikada ne prepušta brigama, ne predaje se tuzi i ne slabi pred nedaćama. Njegovo srce je postojano, i uvjeren je da s mukom dolazi olakšanje. Kada čovjek razmišlja o Allahovoj dobroti i blagodatima prema njemu, to u njemu neminovno budi osjećaj odgovornosti i podstiče ga na zahvalnost Allahu, džellešanu, a to, s druge strane, donosi smirenost njegovoj duši i prostranost njegovim grudima.

Duševno zadovoljstvo je osnova i glava svakog bogatstva, a najkorisniji lijek za nezadovoljne duše je onaj na koji je uputio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Gledajte u one koji su ispod vas, a ne one koji su iznad vas, jer će te tako znati cijeniti Allahove blagodati prema vama.” (Muttefekun alejhi)

Ko svoje srce zaposli trenutnim brigama i potrebama, njegova duša će se smiriti, neće tugovati za onim što je prošlo i neće se brinuti zbog onoga što dolazi. Prošlost se neće vratiti, a budućnost je nepoznanica, u knjigu zapisana.

Jedna od Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, dova bila je: “Allahu moj, utječem Ti se od brige i tuge.” (Buhari)

Neiskorištavanje slobodnog vremena uzrok je svake brige i nezadovoljstva. Ko ispuni svoje vrijeme dobrim djelima i korisnim znanjem, spasit će se toga. Sveukupna sreća je u traženju pomoći od Allaha, džellešanuhu, u onome što je korisno, i udaljšavanje od svega što unizuje čovjeka i slabi njegovo srce i djelo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Teži ka onome što će ti koristiti, i traži pomoć od Allaha i ne posustaj. Ako ti se nešto desi, nemoj reći: ‘Da sam uradio tako i tako, bilo bi tako i tako’, nego reci: ‘Allah je tako odredio, i On radi šta hoće’, jer ‘da sam’ otvara vrata šejtanu.” (Muslim)

Grijesi su vrata svih nevolja i nedaća. Briga, tuga, tjeskoba i tvrdoća srca koju osjeća grešnik kazna su za njegove grijehe još na ovom svijetu, a spas od toga je udaljšavanje od grijeha i iskreno pokajanje Allahu, kako bi se umjesto tjeskobe nastanila prostranost, a umjesto otuđenosti druželjubivost.

Čišćenje srca od bolesti usređuje dušu i čini je prostranom. Dova vjernika je: “I ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, ti si, zaista, dobar i milostiv!” (El-Hašr, 10)

Ovo je osobina stanovnika Dženneta, za koje Uzvišeni kaže: “Iz njihovih grudi ćemo zlobu odstraniti; ispred njih će rijeke teći, i oni će govoriti: ‘Hvaljen neka je Allah, koji nas je na Pravi put uputio; mi ne bismo na Pravome putu bili da nas Allah nije uputio.’” (El-A’raf, 43)

O muslimani, islam je osnova svakog dobra i izvor svake sreće. Njegovi sljedbenici bit će u visokim džennetima i užicima koji neće proći. Uzvišeni kaže: “Oni koji čine dobra djela imat će još na ovome svijetu lijepu nagradu, a onaj svijet je, sigurno, još bolji. O kako će boravište onih koji su se Allaha bojali – divno biti.” (En-Nahl, 30)

Ko je spoznao nevaljalost i zlo neznaboštva i njegovih sljedbenika, razumjet će istinsku vrijednost i blagodat islama i njegovih sljedbenika, i ne preostaje mu ništa drugo nego da zahvali Allahu, džellešanuhu, na tome, čvrsto se drži Njegove vjere i osjeća se ponosnim zbog toga, ustraje na putu islama i poziva

njemu. Uzvišeni kaže: “Onome koga Allah želi uputiti – On srce njegovo prema islamu raspoloži, a onome koga želi u zabludi ostaviti – On srce njegovo stegne i umornim učini kao kad čini napor da na nebo uzleti. Eto, tako Allah one koji ne vjeruju bez podrške ostavi.” (El-En’am, 125)

O muslimani, Allah, džellešanuhu, obdario je ovu zemlju mnogobrojnim blagodatima. Počastio ju je islamom, njegovim širenjem, brigom i služenjem Dvama časnim haremima i njihovim hodočasnicima, štampanjem i distribuiranjem Kur’ana po cijelom svijetu, primjenjivanjem Božijeg zakona na njenom tlu, i učinio ju je kiblom muslimana i srcem islamskog svijeta.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u Svojoj mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

LJUDSKI JEZIK IZMEĐU BLAGODATI I ZLA (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
29. safer 1440. po Hidžri / 9. novembar 2018.

Hvala Allahu, Prvom, prije Kojeg nije bilo ničega, Posljednjem, poslije Kojeg nema ničega, Vidljivom, iznad Kojeg nema ničega i Nevidljivom, Kojem niko nije blizu. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, i Njemu se kajem i tražim oprost za sve svoje grijehе. Niko ne može uskratiti ono što On daje, niti može dati ono što je On uskratilo, niti ikome ko posjeduje moć i bogatstvo koristi njegova moć protiv Njega.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, prijatelj i najodabraniji od Njegovih stvorenja, koji je dostavio poslanicu, izvršio emanet, savjetovao ummet i ostavio nas na jasnom putu, čije su noći poput dana, i s kojeg može skrenuti samo nesretnik i propalica. Neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu časnu i čistu porodicu, i na njegove supruge, majke pravovjernih, i na njegove ashabe, svijetlih lica, i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Oporučujem sebi i vama, o ljudi, bogobožnost, u onome što volimo i što preziremo, srdžbi i zadovoljstvu, tajnosti i javnosti. Uzvišeni kaže: “Oni koji se Allahu i Poslaniku Njegovu budu pokoravali, koji se Allaha budu bojali i koji od Njega budu strahovali – oni će postići ono što budu željeli.” (En-Nur, 2)

O ljudi! Allah, džellešanuhu, počastio je čovjeka velikim blagodatima i nebrojenim darovima, odlikovao ga je nad ostalim stvorenjima i obdario ga govorom, koji ga odlikuje iznad ostalih bića i pomoću kojeg može izraziti svoje želje i ostvariti svoje ciljeve. “Milostivi, poučava Kur'anu, stvara čovjeka, uči ga govoru.” (Er-Rahman, 1–4)

Ovaj čudesni Božiji dar, govor, ne bi izašao iz ljudskog srca, da Allah, džellešānuhu, nije dao čovjeku jezik i usne kojim oblikuje i vješto izgovara svako slovo. “Zar mu nismo dali oka dva i jezik i usne dvije.” (El-Beled, 8–9)

To je jezik, organ, smješten između dvije vilice, kojim čovjek javno iskazuje ono što njegova duša snije, i svojim govornim sposobnostima, ljudima oko sebe, otkriva obim i nivo svoje pameti, jer jezik je “membrana” srca i njegov verbalni izaslanik, njime čovjek određuje i bira svoj put – prema propasti ili spasu.

Zar Allahov odabranik, sallallahu alejhi ve sellem, nije rekao: “Zar će ljudi biti gurnuti u vatru, na licima ili nosevima, i zbog čega drugog do onoga što su posijali i požnjeli svojim jezicima?” (Ahmed i Tirmizi)

Jezik je oružje s dvije oštrice, ko ga bude koristio na ispravan način, postići će ono što želi, a ko ga bude koristio na pogrešan način, odvest će ga putem propasti i nesreće. Mnogi sporovi i ratovi nisu ugašeni zahvaljujući isključivo jeziku i njegovim grijesima. Ako se vatra potpaljuje triješčem, ratovi se potpaljuju riječima.

Nije se desilo nijedno razilaženje, konfrontacija i neprijateljstvo a da jezik nije imao svoj udio u tome, kloneći se onoga što je bolje i ispravnije. “Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi, jer bi šejtan mogao posijati neprijateljstvo među njima, šejtan je, doista, čovjekov otvoreni neprijatelj.” (El-Isra, 53)

Nema ništa čudno u tome, jer šejtanovo sijanje neprijateljstva ne može naći plodno tlo među ljudima, osim kada jezik izgubi svoju ljepotu i da prednost zlu nad dobrotom.

Bogobožnost srca i ispravnost djela nije moguće postići osim ako ih jezik ne bude vodio svojim istinitim govorom. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehe vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Vjera i razum obavezuju čovjeka na odgovornost prema jeziku i svemu onome što on proizvodi. Posrnuće jezika štetnije je po čovjeka od posrnuća nogu. Tajna njegove opasnosti krije se u njegovom fizičkom minimiziranju u odnosu na druge organe u tijelu.

Koliko je nedužnih života uništeno zbog jezika, koliko je časti pogruženo njime, i koliko je istina pretvoreno u laž, i laži u istinu, i sve to zbog bavljenja jezika onim što nije dozvoljeno, ili njegovog suzdržavanja od onoga što bi trebao činiti.

Štetnost i zla jezika uvijek je brža i djelotvornija od njegove koristi, jer postoje percepcije koje se poigravaju sa ljudskim sluhom, i koje ne znaju puta do lijepog mišljenja ili opravdanja.

Kada riječ iziđe iz usta, više se nikada neće vratiti u njegovo “vlasništvo”, naprotiv ona postaje poput lopte kojom se ljudi poigravaju i svaki je tumači na način da služi njegovim ciljevima i potrebama.

Stvarnost je takva da se ljudi u pogledu svojih jezika, govora, mogu podijeliti u tri vrste: mudar, lahkomišlen i neznalica.

Kod mudrog čovjeka pamet upravlja jezikom. On ima bistru pamet i vjeru koja ga čuva od svega što mu ne priliči. Zna kada govor uzvisuje, a kada unizuje čovjeka. Zna koje su to riječi zbog kojih bi se mogao kajati, a zbog kojih bi se mogao radovati. Lakše mu je odustati od riječi koju nije izgovorio, nego povući onu koju je rekao. Ova kategorija ljudi svjesna je da su vlasnici svoje riječi sve dok je ne izgovore, a kada je izgovore, ona postaje njihovim vlasnikom. Nekada svoju mudrost pokazuju govorom, a nekada šutnjom, svjesni da je, za njih bolje, da ljudi kažu: “Da je bogdo pričao”, nego da kažu: “Da je bogdo šutio”.

Lahkomislen čovjek rukovodi se nepromišljenošću, sujetom i uskovidnošću. Za njega strpljivost i pribranost nemaju nikakvog značaja. U njegovom govoru nema granica niti crvenih linija. Govori šta mu se prohtije i pušta svoj jezik bez ikakvih ograničenja, ne razmišljajući uopće o mogućim posljedicama.

Kod njega su se pomiješali izrazi hvale i vrijeđanja, i izrazi koji zbližavaju i udaljavaju, jer nema mjeru kojom bi to pravilno odmjerio. Njegove riječi vođene su srdžbom, afektivnošću i uskovrudnošću. Probudi se tek nakon što njegov govor raznese “pismošće”, a tada je kasno za kajanje i za ispriku.

Na takve se mogu odnositi Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: “Nemoj izgovoriti riječ zbog koje ćeš se sutra izvinjavati.” (Ahmed, Ibn Madža)

Neznalica je onaj čiji je jezik ispred pameti, i on je sam sebi neprijatelj prije nego što mu je iko drugi neprijatelj. Postoji izreka: “Neprijatelji ne mogu učiniti neznalici ono što on sam sebi može učiniti.” Jer, neznanje je izvor svake nesreće.

Onaj ko nije svjestan odgovornosti izgovorene riječi, on ne zna ni šta će govoriti, i ne razlikuje dobro i zlo. Neznanje unizuje čovjekov razum, a šta je tek sa jezikom. Neznalica ne zna kada treba govoriti, a kada treba šutjeti, jer onaj ko nešto ne posjeduje, ne može to ni dati.

Neznanje donosi čovjeku sramotu, od koje se utječemo Allahu, džellešānuhu. Allah, džellešānuhu, savjetovao je Svog poslanika Nuha, alejhis-selam, riječima: “Zato Me ne moli za ono što ne znaš! Savjetujem ti da neznalica ne budeš.” (Hud, 46)

Mnoštvo govora nije dokaz znanja. Nekada je šutnja znanje, a nekada govor. Neki učenjaci, iz prvih generacija muslimana, znali su šutjeti koliko i govoriti.

Možda šutnja ima svoje simbolično značenje, koje je jače od stvarnog govora, jer šutnja ne znači nužno nepoznavanje neke stvari, nego isključivo znači da se nisu ispunili uslovi za govor.

Nema sumnje da onaj ko zna šutjeti, zna i govoriti, tako da su i njegova šutnja i njegov govor mudrost iz kojih učimo. Takvi ljudi su dragulji koje je teško naći u općem ambijentu buke i galame.

Ovom prilikom želio bih posebno ukazati na dvije stvari: prva je da je govor o svemu i svačemu omražena usiljenost i neprirodno stanje čovjeka. Jedna od najružnijih stvari je da čovjek govori oholo, usiljeno, samoobmanjeno i koristeći se “divljim” izrazima.

Ljudi sa takvim retoričkim osobinama među najomraženijim su našem miljeniku i odabranom poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, koji je za njih rekao: “Najmrži meni i najdalji od mene na Sudnjem danu su sersarun, mutešeddikun i mutefejkihun.” (Tirmizi) Sersar je onaj koji puno priča, mutešeddik je onaj koji svojim govorom vrijeđa druge ljude a sebe uzdiže, a mutefejhik je onaj koji o svemu govori, nadugo i naširoko, oholo, samodopadljivo i u cilju isticanja svojih vrlina.

Zalazak govornika u područja koje ne poznaje i bavljenje pitanjima izvan njegove profesije nije ništa drugo do vlastito sramoćenje i davanje povoda ljudima da se iščuđavaju takvom njegovom ponašanju.

Općeprihvaćena stvar među ljudima je poštivanje struke i profesije, i neprihvatljivo je da čovjek zalazi u ona polja koja ne poznaje. Neki ljudi su dali sebi za pravo da govore o onome u čemu nisu vični, pa ih je to odvelo tamo

gdje nisu željeli. Jezik islamskog učenjaka nije kao jezik doktora, jezik političara nije kao jezik vaiza. Lijepo je rekao hafiz Ibn Hadžer: “Ko bude govorio izvan svoje struke, doći će sa čudima.”

Znajte, Allah vas čuvao, da opasnost riječi ne leži u njenom izrazu, nego je prava opasnost u njenom smislu i značenju. To najbolje možemo vidjeti na primjeru riječi “uh”, koja, iako se sastoji samo od dva slova, u sebi nosi snažno značenje nepoštovanja roditelja. “Ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim.” (El-Isra, 23)

Krepostan, suzdržljiv jezik vodi njegovog vlasnika u Džennet, kao što bestidan jezik vodi njegovog vlasnika u Vatru. Bogobojazan jezik je svjetlost, a pokvaren jezik je kajanje i tama. U tom pogledu dovoljne su nam riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Gospodaru moj, podari mi u srcu svjetlost, i na mom jeziku svjetlost, i u mom sluhu svjetlost i u mom vidu svjetlost.” (Buhari, Muslim)

Sve nedaće dolaze od jezika, i zato neka čovjek pripazi šta svojim jezikom govori. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, davao je prednost pozitivnom i optimističnom govoru nad negativnim i pesimističnim govorom. Navodi se da je jednom prilikom posjetio nekog beduina, kako bi ga obišao u bolesti, pa je rekao: “Bit će dobro, neka ti ovo bude čišćenje od grijeha, ako Bog da.” Beduin je rekao: “Čišćenje! Ne, nego je ovo groznica koja se samo pojačava, i koja će, starca poput mene, otjerati u grob.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na to reče: “Onda, neka bude tako.” (Buhari)

U nekim verzijama ovog hadisa navodi se da je ovaj čovjek umro već sljedećeg dana.

U ovom značenju je i predaja o čovjeku koji nepromišljeno i brzopleto donosi sud o propasti, nesreći, očaju i bezizlaznosti drugih ljudi, u kojoj se kaže: “Ko kaže: ‘Propali su ljudi’, on je najbliži propasti.” (Muslim)

Jezik muslimana treba biti poput ogledala za društvo u kojem živi i naroda kojem pripada: da od njega čuju samo dobronamjeran savjet, istinitu vijest, koristan govor, i da se distancira od praćenja i istraživanja tuđih sramota i mahana, nepristojnog govora, korištenja dvostrukih standarda, analiziranja stvari iz uskog ugla. Govorit će o onome u čemu je korist i dobročinstvo, a prešutjeti ono što je bolje prešutjeti i sakriti. Njegova govorna kultura mora se temeljiti na

realnosti a ne fikciji, zdravoj logici, a ne pretpostavkama i sumnjama, moralu, a ne nemoralnosti, korisnosti, a ne štetnosti.

Kada se sukobe jezici, razumijevanja i mišljenja ljudi, najbolje i najsigurnije što čovjek tada treba uraditi jeste da se distancira od svega toga. Kada bismo ovo distanciranje podijelili na deset dijelova, devet dijelova bi otpalo na šutnju. Ukba ibn Amir, radijallahu anhu, rekao je: “Upitao sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: ‘Šta je spas?’, a on je odgovorio: ‘Da se suzdržiš od nepotrebnog govora, držiš se svoje kuće i da plačeš nad svojim grijesima.’” (Tirmizi)

Donosite salavate na najboljeg i najodabranijeg čovjeka, Muhammeda ibn Abdullaha, vlasnika Havda i šefata, to vam je naredba od vašeg Gospodara, u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OSOBIKA SAMILOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

7. rebiul-evvel 1440. po Hidžri / 16. novembar 2018.

Hvala Allahu, Koji je Svojom milošću obuhvatio sve što postoji i Koji je svojom dobrotom, blagodarnošću i plemenitošću obuhvatio svako živo biće, i Čijoj su gordosti i veličini potčinjena sva Njegova stvorenja. I grmljavina veliča i hvali Njega, a i meleki, iz strahopoštovanja prema Njemu.

Hvalim Ga, slavljen neka je On, i zahvaljujem Mu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema u apsolutnoj vlasti i moći, u boženstvenosti i savršenim imenima i svojstvima, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov poslanik, i najodabraniji od njegovih stvorenja, neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe, i tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer je ona Allahova oporuka prvim i potonjim pokoljenjima. Uzvišeni kaže: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

Poštovani vjernici! Milost je jedno od svojstava našeg Plemenitog Gospodara. On je Sebi propisao milost i njome obuhvatio svaku stvar i svako živo biće. On je Er-Rahman – Milostivi i Er-Rahim – Samilosni, i od svih milostivih Najmilostiviji. Njegove ruke ispružene su danju i noću, obasipa Svoje robove mnogobrojnim blagodatima. Davanje Mu je draže od uskraćivanja. Njegova milost pretekla je Njegovu srdžbu. U dva “Sahiha” navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada je Allah, džellešanu, završio stvaranje, napisao je kod Sebe iznad Arša: ‘Moja milost pretekla je Moju srdžbu.’”

Tragovi Njegove milosti vidljivi su u Njegovim stvorenjima i u Njegovim znamenjima. Uzvišeni kaže: “Iz milosti Svoje On vam je dao noć i dan; da se u njoj odmarate, a da iz dobara Njegovih privređujete i da zahvalni budete.” (El-Kasas, 73)

Iz Svoje milosti On šalje vjetrove, koji su prethodnica Njegove milosti, spušta kišu i oživljava zemlju nakon mrtvila njezina. Uzvišeni kaže: “On šalje kišu kad oni izgube svaku nadu i rasprostire blagoslov Svoj; On je zaštitnik pravi i jedini dostojan hvale.” (Eš-Šura, 28)

Jedan od pokazatelja Njegove milosti jeste milost koju je spustio među Svoja stvorenja. Šta je milost među Njegovim stvorenjima osim mali dio milosti Najmilostivijeg?

U dva “Sahiha” bilježi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je milost podijelio na stotinu dijelova. Devedeset devet dijelova zadržao je za Sebe, a jedan dio spustio je na Zemlju. U taj jedan dio stala je sva milost Njegovih stvorenja jednih prema drugima, čak i kada kobila podigne svoje kopito kako ne bi zgazila svoje mladunče.”

Allah je milostiviji prema Svojim robovima od majke prema svom djetetu. Omer el-Faruk, radijallahu anhu, ispričao je jedan zanimljiv događaj: “Kada su Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, dovedeni zarobljenici iz jedne od bitaka, primijetio je jednu ženu kako uporno traži svoje dijete, i kada ga je našla, uzela ga je, stavila na grudi i podojila. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao nas je: ‘Mislite li da bi ova žena bacila svoje dijete u vatru?’ ‘Ne’, odgovorili smo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: ‘Allah je milostiviji prema Svome robu od ove žene prema svome djetetu.’” (Buhari, Muslim)

Od Allahove milosti prema Njegovim stvorenjima jeste i to da se On svake noći spušta na ovozemaljsko nebo u zadnjoj trećini noći, onako kako dolikuje Njegovoj uzvišenosti, iz počasti prema onima koji Ga mole, traže oprosta i kaju Mu se. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Naš Uzvišeni Gospodar u zadnjoj trećini svake noći spušta se na ovozemaljsko nebo i kaže: ‘Ko će Me zamoliti pa da mu uslišim molbu, i ko će tražiti od Mene, pa da mu dam ono što traži, i ko će zatražiti oprosta od Mene, pa da mu oprostim.’”

Allahova milost ogleda se i otvaranju vrata za one koji su se prema sebi ogriješili i pružanja ruke pokajnicima. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehе oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.’” (Ez-Zumer, 53)

Pokazatelj Njegovi milosti jeste i to da meleki koji drže Prijesto, Arš, i oni oko njega veličaju i hvale Gospodara svoga i vjeruju u Nj i mole se da budu

oprošteni grijesi vjernicima i zauzimaju se za njih. Uzvišeni kaže: “Gospodaru naš, Ti sve obuhvaćaš milošću i znanjem; zato oprosti onima koji su se pokajali i koji slijede Tvoj put i sačuvaj ih patnje u Vatri! Gospodaru naš, uvedi ih u edenske vrtove, koje si im obećao, i pretke njihove i žene njihove i potomstvo njihovo – one koji su bili dobri; Ti si, uistinu, silan i mudar. I poštedi ih kazne zbog ružnih djela, jer koga Ti toga dana poštediš kazne zbog ružnih djela – Ti si mu se smilovao, a to će, zaista, veliki uspjeh biti!” (Gafir, 7–9)

Džennet je Allahova milost, u koju On, Svojom milošću, uvodi koga hoće od Svojih robova, i niko ga ne može postići svojim djelima. Kada bi čovjek učinio sve što je u njegovoj moći, od pobožnih djela, tajnih i javnih, time ne bi izvršio svoju obavezu obožavanja Allaha i ne bi Mu se, u potpunosti, zahvalio na Njegovim blagodatima.

U dva “Sahiha” bilježi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Niko neće ući u Džennet svojim djelima.” Ashabi su upitali: “Čak ni ti, Allahov Poslaniče?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Čak ni ja, osim ako me Allah ne obaspe Svojom milošću i dobrotom.”

Ko proučava životopis prvaka sinova Ademovih, Muhammeda, alejhis-selam, naći će u njemu milost u najpotpunijem obliku i najuzvišenijim značenjima. Bio je milostiv i blag prema djeci, ljubio ih je, igrao se s njima i govorio je: “Ko se ne smiluje, neće mu se smilovati.”

Buhari bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao kod svog sina Ibrahima na samrti, pa su mu zasuzile oči. Abdurrahman ibn Avf, radijallahu anhu, u čuđenju ga je upitao: “Zar i ti plačeš Allahov Poslaniče?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: “O Abdurrahmane, to je milost”, a zatim je rekao: “Okolo plače, srce je tužno, i mi smo tužni zbog rastanka s tobom, o Ibrahimu.”

Čovječanstvo nije zapamtilo milostivijeg čovjeka prema djeci od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, za kojeg je njegov sluga Enes, radijallahu anhu, rekao: “Nisam vidio nikoga ko je bio milostiviji prema djeci od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.”

Poslanikova milost i blagost prema ženama bila je posebna. Oporučio je da se njihovo pravo poštuje i podstakao je na milostiv odnos i dobročinstvo prema kćerkama. Buhari bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem,

rekao: “Kome Allah podari žensku djecu i pa im bude činio dobročinstvo, one će mu biti zaštita od Vatre.”

Stoga, o ljudi, bojte se Allaha, u onome što vam On povjerio! Tirmizi, vjerodostojnim putem, bilježi da Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji među vama su oni koji su najbolji prema svojim ženama, a ja sam najbolji prema svojim ženama.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je milostiv prema nejakima i prema slugama, brinuo se o njihovim potrebama, bojeći se da im ne učini nepravdu i uzurpira njihova prava. Pojasnio je da je samilost prema siromašnima i nejakima uzrok blagosti i Allahove pomoći protiv neprijatelja. Ebu Davud bilježi sa vjerodostojnim lancem prenosilaca da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tražite moje zadovoljstvo u odnosu prema nejakima, jer vam opskrba i pomoć dolaze zbog vaših nejakih.”

Na dan osvojenja Meke, kada je Allah, džellešanu, Svom Poslaniku podario pobjedu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije oklijevao da oprost svojim neprijateljima koji su ga izgnali iz njegove zemlje, kovali zavjere protiv njega i nastojali ga ubiti, nisu propustili nijednu priliku da mu napakoste, ali je on na njihovo zlo odgovorio dobročinstvom, na pakost lijepim odnosom. Kada su do njega došle riječi Sa'da ibn Ebu Vekkasa, radijallahu anhu: “Danas je dan osvete i ubijanja”, on je javno obznanio opći oprost i milostivo postupanje prema poraženima, rekavši: “Danas je dan milosti i oprosta!”

Ukazao je milost malom i velikom, bližnjem i dalekom, neprijatelju i prijatelju, štaviše njegova milost obuhvatila je sve, živo i neživo. Nije postojao nijedan put koji vodi Allahovoj milosti a da svome ummetu nije ukazao na njega, i podstakao ih da ga slijede, i nije postojao nijedan put koji udaljava od Allahove milosti a da nije upozorio svoj ummet na njega.

Njegov kompletan život bio je u znaku milosti. Da, tako mi Gospodara, pored Kojeg drugog boga nema – on je milost, njegov šerijat je milost, njegov životopis je milost i njegov sunnet je milost. Istinu je rekao Allah, džellešanu, kada je objavio: “A tebe smo poslali samo kao milost svjetovima.” (El-Enbija, 107)

O vjernici! Islam je vjera tolerancije, milosti i mira za cijelo čovječanstvo. Poziva samilosti i postavlja je kao jedan od znakova potpunosti imana.

Nesai bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, nećete ući u Džennet, dok ne budete milostivi jedni prema drugima.” Ashabi su kazali: “Allahov Poslaniče, svi mi imamo milosti u sebi.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Ne mislim na tu milost, nego opću milost, opću milost, opću milost.”

Da, Allahovi robovi, to je opća milost koja obuhvata sva Allahova stvorenja, i ona je jedan od najvećih uzroka Allahove milosti prema čovjeku, kao što je njeno nepostojanje, Allah zaštitio mene i vas, uzrok uskraćivanja Allahove milosti.

Buhari i Muslim bilježe da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko se ne smiluje ljudima, Allah, džellešānuhu, neće mu se smilovati.”

Najviše prava na milostiv odnos imaju roditelji. Dobročinstvo prema njima uzrok je sreće na dunjaluku i ahiretu. Dobročinstvom prema njima, a posebno u njihovoj starosti, postiže se Allahova milost. Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: ‘Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njegovali!’” (El-Isra, 23–24)

Na principu samilosti opstoji jedna od najvažnijih međuljudskih i društvenih veza, a to je bračna veza. Ona se zasniva na ljubavi i samilosti. Uzvišeni kaže: “I jedan od dokaza Njegovih je to što za vas, od vrste vaše, stvara žene da se uz njih smirite, i što između vas uspostavlja ljubav i samilost; to su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju.” (Er-Rum, 21)

Ljubav među supružnicima može oslabiti, pa da je ojača milost, da žena bude milostiva prema mužu, i muž prema ženi, i da se njihova milost prenese na sinove i kćeri. Time se stvara pogodna klima za formiranje i izrastanje zdravih i duševno jakih ličnosti.

Kao što rodbina ima udio i pravo na milost, isto to pravo pripada i drugim ljudima, a posebno starijim, slabim i potrebnim.

Okritite se, o vjernici, svojstvom milosti! Budite milostivi prema onima koje vam je Allah povjerio na čuvanje, i budite milostivi među sobom, postići ćete milost Najmilostivijeg.

Tirmizi, vjerodostojnim putem, bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Milostivima će se smilovati Svemilosni. Smilujte se onima na Zemlji, smilovat će vam se Onaj Koji je na nebesima.”

O vjernici, Allahova milost postiže se pokornošću Njemu i Njegovom Poslaniku i ustrajnošću u izvršavanju Njegovih naredbi. Sve što je veći udio čovjeka u pokornosti Allahu, njegov udio u Allahovoj milosti je veći. Uzvišeni kaže: “A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima: traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćaju, i molitvu obavljaju i zekat daju, i Allahu i Poslaniku Njegovu se pokoravaju. To su oni kojima će se Allah, sigurno, smilovati. Allah je doista silan i mudar.” (Et-Tevba, 71)

O vjernici, Allah vas je zadužio plemenitom dužnošću, počevši od Sebe, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VJERA JE SAVJET (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

14. rebiul-evvel 1440. po Hidžri / 23. novembar 2018.

Hvala Allahu, Silnom i Plemenitom, Stvoritelju duše, Blagodarom i Sveopćem Dobročinitelju. Zahvaljujem svome Gospodaru na blagodatima koje znamo i koje ne znamo.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Silnog i Plemenitog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kome je On dao jezgrovit govor. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i ashabe koji su upućeni na najispravniji put.

Bojte se Allaha, Uzvišenog, čineći dobra djela koja će vas približiti Njemu, i kloneći se Njegovih zabrana. Neće se spasiti osim bogobojazni, i neće propasti osim oni koji slijede svoje strasti.

Obračunajte svoje duše prije nego što budete obračunavani, probudite ih iz nemara i sputajte ih u činjenju zabranjenih stvari i prohtjeva. Požurite s pokajanjem prije nego što nastupi edžel – rok određeni, nestane nade i ne budete u mogućnosti da bilo šta uradite. Vidite kako brzo prolaze dani, poslije života je samo smrt, a poslije smrti je ili uživanje ili patnja. Kao što znate za prolazni dunjaluk, znajte i za vječni ahiret. Uzvišeni kaže: “Ali, vi više život na ovom svijetu volite, a onaj svijet je bolji i vječan je.” (El-A’la, 15–16)

O muslimani, prigrnite knjigu svoga Gospodara, u njoj je vaš ponos i sreća, popravljanje vašeg stanja, uspjeh nakon smrti i spas od smutnji koje će se umnožiti pred Sudnji dan, i koje će na početku biti nejasne, a na kraju će postati očigledne. Od njih će se spasiti samo oni koji se budu čvrsto držali Kur’ana, sunneta i zajednice muslimana. Razmišljajte o Allahovoj Knjizi, i postupajte u skladu s njom, i naučite od sunneta onoliko koliko je potrebno da bi se uspostavila vjera, učvrstilo vjerovanje i upotpunio ibadet, a posebno

hadise koji sadrže opće propise islama, i koji govore o vrijednostima određenih djela, i upoznajte njihova značenja, kako biste ih primijenili u životu.

Ovo je put prvih generacija muslimana, za koje je Allah, džellešānuhu, rekao: “Allah je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama i svima onima koji ih slijede dobra djela čineći, a i oni su zadovoljni Njime; za njih je On pripremio džennetske bašče kroz koje rijeke teku, i oni će vječno i zauvijek u njima boraviti. To je veliki uspjeh.” (Et-Tevba, 100)

U ovom kontekstu navest ću hadis sveobuhvatnog značenja, po kojem su dužni postupati svi muslimani i muslimanke, u svim situacijama, sve dok je duša u tijelu, a to su riječi Poslanika, sallallahu alehi ve sellem: “Vjera je iskren odnos, vjera je iskren odnos, vjera je iskren odnos.” Upitali smo: “Prema kome, Allahov Poslaniče?” Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, rekao je: “Prema Allahu, Njegovoj Knjizi, Njegovom Poslaniku, predvodnicima muslimana i ostalim muslimanima.” (Muslim od Temima ed-Darija, radijallahu anhu)

Ovaj hadis prenio je veliki broj učenjaka hadisa i ima neprocjenjiv značaj. Rekao je Ebu Davud: “Fikh – islamsko pravo zasniva se na pet hadisa: “Halal je jasan i haram je jasan”; “Nema nanošenja štete niti uzvraćanja na štetu”; “Djela se vrednuju prema namjerama”; “Vjera je iskren odnos/savjet”; “Ono što sam vam zabranio, ostavite, a ono što sam vam naredio, izvršite koliko god možete.”

Hafiz Ebu Nuajm rekao je: “Ovaj hadis je vrlo važan.”

Muslim ibn Eslem et-Tusi spomenuo je da hadis: “Vjera je iskren odnos/savjet” čini jednu četvrtinu vjere.

Jedan od dokaza koji ukazuje na to da je postupanje po ovom hadisu obaveza svakog muslimana i muslimanke, u svakoj situaciji, jeste činjenica da je Allah, džellešānuhu, oslobodio vjernike nekih ibadeta, u specifičnim okolnostima, ali ih nije oslobodio iskrenog odnosa ni pod kakvim okolnostima i izgovorom, kao što kaže Uzvišeni: “Neće se ogriješiti nemoćni i bolesni, i oni koji ne mogu naći sredstva za borbu, samo ako su prema Allahu i Njegovu Poslaniku iskreni. Nema razloga da se išta prigovara onima koji čine dobra djela – a Allah prašta i samilostan je.” (Et-Tevba, 91)

Allah, džellešānuhu, pojasnio je u ovom ajetu da je obaveza muslimana da u svakom trenutku bude svjestan svoje obaveze iskrenosti. Ashabi nisu pitali poslanika o značenju riječi “nesihat – iskren odnos, savjet” jer su znali da ona,

svojom jezičkom širinom, izrazom i smislom, obuhvata različite stepene islama, imana i ihsana, nego su pitali “prema kome” i ko su oni koji zaslužuju takav odnos. Osnovno značenje riječ “nush” je čišćenje neke stvari od svih primjesa. Kaže se: “nasahal-asale – očistio je med”, kada ga očiste od voska.

Značenje iskrenog odnosa prema Allahu obuhvata ljubav prema Njemu, poniznost, skrušenost, predanost i poslušnost Njemu i Njegovom šerijatu, s ciljem postizanja Njegovog zadovoljstva i nagrade i iz straha od Njegove srdžbe i kazne. Uzvišeni kaže: “U Naše riječi vjeruju samo oni koji, kad se njima opomenu, licem na tle padaju, i koji Gospodara svoga veličaju i hvale i koji se ne ohole.

Bokovi njihovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha i želje klanjaju, a dio onog što im Mi dajemo udjeljuju.” (Es-Sedžda, 15–16); “... ali pravi vjernici još više vole Allaha.” (El-Bekara, 165)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Volite Allaha iz dubine vaših srca, zbog svih blagodati kojima vas obasipa.”

Najvažniji vid iskrenog odnosa prema Allahu jeste obožavanje samo Njega, Jedinog, Koji druga nema, čistog srca i slijeđenjem sunneta i upute Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i posvećivanje svih vrsta ibadeta, dove, traženja pomoći i pouzdanja, Njemu Jedinom. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ja se samo Gospodaru svome klanjam, i nikoga Njemu ravnim ne smatram.” (El-Džinn, 20)

Gospodar, neka je uzvišen, obožava se zbog svojstava savršenstva i uzvišenosti, svetosti i lišenosti i najmanjeg nedostatka, i zbog blagodati kojima je obdario Svoja stvorenja i potrebe Njegovih robova za Njegovom milošću. Ibadet je uzrok postizanja svih Njegovih dobara i otklanjanja svih zala od čovjeka u životu na ovom svijetu i nakon smrti.

Iskren odnos prema Allahu iskazuje se i potvrđivanjem i priznanjem onoga što je Allah pripisao Sebi u Svojoj Knjizi, i što Mu je pripisao Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, od lijepih imena i savršenih svojstava, u skladu sa principima koje su utemeljile prve generacije muslimana.

Ebu Umama, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Rekao je Allah: ‘Najdraže čime Me se Moj rob može približiti jeste Njegov iskren odnos prema Meni.’” (Ahmed i Taberani u “El-Kebiru”)

Značenje iskrenog odnosa prema Poslaniku podrazumijeva ljubav i poštovanje prema njemu i njegovom sunnetu, izvršavanje njegovih naredbi i ostavljanje njegovih zabrana, obožavanje Allaha u skladu sa njegovim šerijatom, slijeđenje njegove upute, vjerovanje u ono o čemu nas je obavijestio, širenje njegovih hadisa i pozivanje u njegovu vjeru.

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku!’ Ako ne htjednete, on je dužan raditi ono što se njemu naređuje, a vi ste dužni raditi ono što se vama naređuje, pa ako mu budete poslušni, bit ćete na Pravom putu; a Poslanik je jedino dužan da jasno obznani.” (En-Nur, 54)

Značenje iskrenog odnosa prema Allahovoj Knjizi obuhvata ljubav i poštovanje prema časnom Kur'anu, ulaganje truda u njegovom izučavanju i podučavanju njemu, upućivanje u njegove propise i njegovo ispravno čitanje, izvršavanje njegovih naredbi i ostavljanje njegovih zabrana, njegovo stalno čitanje, memorisanje njegovih harfova i propisa, upoznavanje njegovih značenja i mudrosti, razmišljanje o njemu, primjena njegovih moralnih načela, odgovor onima koji su zastranili u razumijevanju Kur'ana i sunneta, pobijanje njihovih zabluda i upozoravanje na njih. Uzvišeni kaže: “Ovaj Kur'an vodi jedinom ispravnom putu, i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika” (El-Isra, 9)

Značenje iskrenog odnosa, savjeta muslimanskim vođama podrazumijeva da im musliman želi dobro, da teži njihovoj pravdi, da se raduje zbog njihovog ispravnog postupanja, da ih ne vara, ne izdaje, ne izlazi protiv njih, ne pomaže protiv njih, pomaže ih u istini, pokorava im se u onome što nije grijeh, upućuje dovu za njih da potrefe istinu u svojim presudama.

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je zadovoljan sa tri stvari kod vas, a prezire tri: zadovoljan je da Ga obožavate i da Mu nikoga kao druga ne pripisujete, i da se čvrsto Allahova užeta držite i da se ne razjedinjujete, i da savjetujete one kojima je Allah dao vlast nad vama.” (Muslim)

Ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Ono što ne volite u zajednici bolje je za vas od onoga što volite u razjedinjenosti, a iskren odnos, savjet, jeste čistoća nutrine.”

Džubejr ibn Mu'tim, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao u svojoj hutbi: “Tri stvari trebale bi se naći u srcu

svakog muslimana: iskrenost u djelima, iskren odnos prema pretpostavljenima i privrženost muslimanskoj zajednici.” (Ahmed i Hakim)

Ma’kil ibn Jesar, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema nijednog čovjeka kojem Allah povjeri brigu o ljudima, i on se ne bude brinuo o njima, a da mu On neće zabraniti ulazak u Džennet.” (Muslim, Ahmed)

Iskren odnos, savjet prema muslimanima znači njihovo upućivanje na ono u čemu je dobro za njih, podučavanje propisima vjere, sakrivanje njihovih sramota, ispunjavanje njihovih potreba, izbjegavanje prevare, izdaje i zavisti u odnosu prema njima i zauzimanje za njih.

Iskren odnos, savjet bio je svojstvo i odlika Božijih vjerovjesnika i poslanika, neka su na njih Allahova milost i blagoslov. Uzvišeni kaže: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

O Nuhu, alejhis-selam, rekao je: “... poslanice Gospodara svoga vam dostavljam i savjete vam upućujem; a ja od Allaha znam ono što ne znate vi.” (El-A’raf, 62)

Rekao je o Hudu, alejhis-selam: “Dostavljam vam poslanice Gospodara svoga, i ja sam vam iskren savjetnik.” (El-A’raf, 68)

O Salihu, alejhis-selam, rekao je: “... prenio sam vam poslanicu Gospodara svoga i opominjao sam vas, ali vi ne volite one koji opominju.” (El-A’raf, 79)

Iskren odnos, savjet je svojstvo vjernika. Uzvišeni za vjernika iz sure Jasin kaže: “I reći će se: ‘Uđi u Džennet!’, a on će reći: ‘Kamo sreće da narod moj zna, zašto mi je Gospodar moj oprostio i lijep mi prijem priredio!’” (Ali Imran, 103) Ibn Abbas, radijallahu anhuma, rekao je: “On je bio iskren prema svom narodu u životu na ovom svijetu, i nakon smrti.” Uzvišeni kaže: “Vjernici su samo braća” (El-Hudžurat, 10); “Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte!” (Ali Imran, 103)

O vjernici! Razmislite o riječima Uzvišenog: “A vjernici i vjernice su priateljli jedni drugima: traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćaju, i molitvu obavljaju i zekat daju, i Allahu i Poslaniku Njegovu se pokoravaju. To su oni kojima će se Allah, sigurno, smilovati. - Allah je doista silan i mudar.” (Et-Tevba, 71)

U ovom ajetu vjernici se pozivaju na međusobno pomaganje, savjetovanje i solidarnost, bratstvo, milost i ljubav. Džerir ibn Abdullah, radijallahu anhu, rekao je: “Prisegnuo sam Poslaniku na obavljanje namaza, davanje zekata i iskren odnos prema svakom muslimanu.” (Buhari, Muslim)

Ebu Bekr el-Muzeni rekao je: “Ebu Bekr, radijallahu anhu, nije pretekao druge ashabe mnoštvom posta i namaza, nego svojstvom koje se učvrstilo u njegovom srcu.”

Ibn Alija je rekao: “Ono što je bilo u njegovom srcu jesu ljubav prema Allahu i iskren odnos prema Allahovim stvorenjima.”

Hakim ibn Ebu Jezid prenosi od svoga oca da je Vjerovjesnik, sallallahu slejhi ve sellem, rekao: “Kada neko od vas zatraži savjet od svoga brata, neka ga posavetuje.” (Ahmed, Taberani u “El-Kebiru”)

O vjernici, Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata.”

Donosite salavate na prvaka svih poslanika i vođu bogobožaznih.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PRAVO MUSLIMANA KOD DRUGOG MUSLIMANA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

21. rebiul-evvel 1440. po Hidžri / 30. novembar 2018.

Hvala Allahu na blagodati upute, pokornosti Njemu i ispunjavanja prava. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, On čuva Svoje dobre robove od posrnuća i grijeha.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, pomogao je sljedbenike istine i suzbio je laž, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, pozivao je plemenitim svojstvima i upozorio je na neposlušnost roditeljima, neka su na njega Allahova milost, spas i mir, i na njegovu porodicu i ashabe sve dok sviće jutro i Sunce se uljepšava za izlazak.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je poputnina za onoga ko želi poputninu, spas za onoga ko traži spas i ona je stepenica ka najvišim deredžama.

U kolotečini života i snažnom naletu materijalne "bujice", koja nosi sve pred sobom, musliman zapostavlja neke svoje društvene obaveze, izgradnju društvenih odnosa, zaboravlja ih i ignoriše u nadi da će se njegov život i njegove međuljudske relacije vratiti na ispravan kolosijek i popraviti sami od sebe, a onda prođu dani i godine, produbi se jaz, poveća otuđenost i životom počnu dominirati negativne emocije i hladnoća.

Islam posvećuje veliku pažnju društvenim odnosima i za njihovo uspostavljanje, unapređivanje i čuvanje propisuje posebnu nagradu, koja bi trebala biti dovoljan podsticaj ljudima da se trude i natječu u ovoj oblasti, kako bi se srca zbližila, veze među ljudima ojačale, potrebe ispunile, društvo okitilo plemenitim svojstvima i lijepim djelima, kako bi se ojačao tas dobrih djela i povećale deredže.

Kada se ispune prava, izvrše obaveze i osnaže veze, zajednica postaje jača, kompaktnija i otpornija.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Musliman kod drugog muslimana ima šest prava.” Neko je upitao: “Koja su to prava, Allahov Poslaniče?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada ga sretneš, nazovi mu selam; kada te pozove, odazovi se na njegov poziv; kada od tebe zatraži savjet, posavjetuj ga; kada kihne i zahvali Allahu, zamoli milost za njega; kada se razboli, obiđi ga i kada umre, isprati njegovu dženazu.” Ovo je veličanstven hadis koji otvara horizonte bliskosti, solidarnosti i ljubavi među ljudima i udahnuje dušu ljudskom životu. Uzvišeni kaže: “... i On je sjedinio srca njihova. Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio – On je zaista silan i mudar.” (El-Enfal, 63)

Prvo pravo muslimana kod muslimana je selam, riječ ljubavi i harmonije i pozdrav stanovnika Dženneta. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nećete ući u Džennet dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati dok se ne budete voljeli. Hoćete li da vas uputim na djelo zbog kojeg, ako ga budete činili, zavoljet ćete se? Širite selam među sobom.”

Selam je ključ koji otključava ljubav u srcima i koji otvara svaka vrata. On oplemenjuje život blagoslovom, napretkom i uvećanjem. Uzvišeni kaže: “A kad ulazite u kuće, vi ukućane njene pozdravite pozdravom od Allaha propisanim, blagoslovljenim i uljudnim.” (El-Maida, 61)

Selam je poruka sigurnosti i obilježje vjernika. Ko spozna njegovo značenje, bude ga istinski vrednovao, živio njegovu bit i vrijednost, očistit će svoju dušu, popraviti svoje ponašanje i unaprijediti svoju zajednicu u duhovnom i materijalnom smislu. Uzvišeni kaže: “... kojom Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje steći zadovoljstvo Njegovo i izvodi ih, po volji Svojoj, iz tmina na svjetlo i na Pravi put im ukazuje.” (El-Maida, 16)

Pravo muslimana kod muslimana je da se odazove na njegov poziv, prisustvuje gozbi koju on pripremi i učestvuje u njegovim radostima. Razmjenom poziva među muslimanima ostvaruje se bliskost i zajedništvo, druženje i sastajanje, a u takvom ambijentu neutrališu se problemi, pametni ljudi rješavaju nesuglasice, jačaju veze i otklanjaju barijere. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada neko od vas bude pozvan na gozbu, neka se odazove, ako hoće, neka jede, ako neće, neka ostavi.”

Gozba se ne vrednuje količinom utrošenog imetka i uloženog napora, nego ostvarenjem intencija bratstva i međumuslimanske komunikacije. Pretjerivanje

i rasipništvo u gozbama je neprihvatljiva praksa, koju odbacuje šerijat i zbog koje se gubi blagoslov. Uzvišeni kaže: “I jedite i pijte, samo ne pretjerujte; On ne voli one koji pretjeruju.” (El-A’raf, 31)

Treće pravo muslimana kod muslimana jeste da ga savjetuje s blagošću i osjećajem. Savjetovanje je poruka ljubavi od muslimana njegovom bratu, da ga voli, želi mu svako dobro i želi ga sačuvati od svakog zla.

Savjetnik zauzima visoku poziciju u vjeri i počasno mjesto na Dan kada ljudi budu stajali pred Gospodarom svjetova. Kada ga neko savjetuje, iskren čovjek će, zbog savjeta, osjetiti razgaljenje u duši, njegovo srce će s pažnjom slušati, a duša savjet primiti, i neće ga odbaciti zbog ružnog mišljenja o onome koji ga je savjetovao ili pogrešnog tumačenja.

Voda pravovjernih Omer, radijallahu anhu, govorio je: “Allah se smilovao čovjeku koji nam ‘pokloni’ naše mahane.”

Ogromna je razlika između iskrenog, omiljenog, dobronamjernog i pažljivog savjetnika, koji savjetuje, ali i sakriva tuđe mahane, i savjetnika koji ima prikrivene namjere, kojem je savjet tek sredstvo za ostvarenje zlih namjera, i koji istražuje tuđe mahane kako bi javno osramotio svoju braću i obznanio njihove nedostatke. Njemu je svedjedno da li će nekoga omalovažiti, ili optužiti, ili oklevetati.

Četvrto pravo jeste blagosiljanje onoga koji kihne i učenje dove za njega da mu se Allah smiluje, a svaki čovjek raduje se dovi i priželjkuje Allahovu milost.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dova muslimana, u tajnosti, bit će uslišena. Kod njegove glave stoji melek, koji je zadužen da, kada god on zamoli dobro za svoga brata, kaže: ‘Amin, i tebi isto!’”

Kihanje je Božija blagodat prema ljudima, koja zahtijeva od ljudi zahvalnost i priznanje, a blagosiljanje onoga koji kihne, učenje dove i spominjanje Allaha ozlojeđuje i tjera šejtana. Onome koji kihne naređeno je da, za onoga koji ga je čuo i blagoslovio, moli od Allaha oprost, uputu i popravljanje stanja koje znači opći napredak i blagostanje.

Od prava muslimana kod drugog muslimana jeste da ga posjeti u bolesti, a razlog je taj što bolesnik prolazi kroz teško, emocionalno i psihofizičko, stanje, njegova bolest može potrajati danima i mjesecima, zbog nje ne može spavati, biti miran, bori se sa bolovima, i željno iščekuje dovu zbog koje će mu Allah

dati lijek, podići stepen kod Sebe, posjetu koja će ublažiti njegovu bol, riječ koja će ga utješiti i nježni dodir koji će ga podsjetiti na blizinu njegove braće.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko posjeti bolesnika, kojem još nije nastupio edžel, smrtni čas, i kaže: ‘Es’elullahel-azim rabbel aršil-azim en ješfijeke! – Molim Allaha Uzvišenog, Gospodara Arša Veličanstvenog, da te izliječi!’, Allah će mu dati ozdravljenje.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah, džellešanuhu, reći će na Sudnjem danu: ‘O sine Ademov, razbolio sam se, a ti Me nisi obišao.’ Reći će: ‘Gospodaru, kako ću Te obići, a ti si Gospodar svjetova?’ Allah, džellešanuhu, reći će mu: ‘Zar nisi znao da je taj i taj bio bolestan, a nisi ga obišao? Zar nisi znao da si to učinio, našao bi Me kod njega.’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Ko obiđe bolesnika, neprestano će biti u hurfetu Dženneta.” Upitali su: “Allahov Poslaniče, a šta je to hurfet Dženneta?” “Njegovi plodovi”, reče on.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko obiđe bolesnika ili posjeti brata u vjeri, radi Allaha, pozove ga glasnik: ‘Lijepo je to što si uradio, lijep je svaki tvoj korak, i dodijeljen ti je taj i taj stepen u Džennetu.’”

“Ko obiđe bolesnika, pratit će ga milost sve dok ne sjedne, a kada sjedne, prekrit će ga milost.”

“Nema nijednog muslimana koji obiđe drugog muslimana u bolesti a da Allah ne pošalje 70.000 meleka da za njega mole milost, u bilo kojem dijelu dana, sve dok ne omrkne, i u bilo kojem satu noći, sve dok ne osvane.”

Ako analiziramo koncept međuljudskih prava, njihove vrste, sveobuhvatnost i intencije, shvatit ćemo da prava muslimana kod drugog muslimana traju čak do smrti i protežu se nakon smrti. U ovu vrstu prava spadaju obavljanje dženaze, upućivanje dove za umrlog i sl.

Na ovaj način iskazuje se poštovanje prema umrlom i pokazuje se vjernost muslimana jednih prema drugima, kao jedna od nužnih posljedica islamskog bratstva. Kako je samo uzvišena vjera islam i kako je samo cjelovit i sveobuhvatan njen program, i kolika je njegova vrijednost i blagodat.

To je vjera koja razvija čovjekov duhovni i estetski osjećaj, unapređuje njegova djela i govor, uređuje njegov tajni i javni život. Kada musliman umre, dužnost drugih muslimana je da ga ogasule, zamotaju u ćefine, klanjanju mu

dženazu, mole za njega, isprate ga do kabura i ukopaju i njegov mezar čuvaju od bilo kojeg oblika skrnavljenja.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko bude pratio dženazu, vjerujući i nadajući se nagradi, i ostane u mezarju dok se ne klanja namaz umrlom i ne ukopa, vratit će se s nagradom od dva kirata, svaki kirat veličine Uhuda.”

I rekao je: “Ko bude gasulio umrlog i sakrije neku njegovu mahanu, Allah će njemu sakriti grijeh, a ko umrlog umota u ćefine, Allah, džellešānuhu, zao-djenut će ga odjećom od brokata.” I rekao je: “Kome budete klanjali dženazu, učite mu iskrene dove.”

Jezid ibn Sabit, radijallahu anhu, rekao je: “Izašli smo s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, i kada je došao do Bekija, mezarja u Medini, ugledao je jedan novi mezar. Upitao je čiji je to kabur, a kada mu je rečeno da je to kabur te i te žene, on se odmah sjetio te žene i upitao ih je: “Zašto me niste obavijestili o njenoj dženazi?” Ashabi su kazali: “Spavao si, a i postio si, pa nam je bilo neugodno da te uznemiravamo.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tad reče: “Nemojte to činiti! Ko god da umre od vas, a ja budem među vama, obavijestite me, jer moj namaz za njega je milost.”

Zatim je otišao do njenog mezara, a mi smo se poredali u safove, i donio je četiri tekbira.”

Ovakvo društvo, koje ispunjava svoje obaveze, pokoravajući se Allahu i slijedeći Poslanikov sunnet, je društvo čvrstih temelja i ponosnih ljudi, i nijedan neprijatelj mu ne može nauditi, srušiti njegovu građevinu i pokidati veze između njegovih članova. Uzvišeni kaže: “Oni koji poslije njih dolaze – govore: ‘Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!’” (El-Ahzab, 10)

Donosite salavate na Poslanika Pravog puta, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ČISTOĆA NUTRINE (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
28. rebiul-evvel 1440. po Hidžri / 7. decembar 2018.

Hvala Allahu, Blagom i Velikom. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Gospodara Arša veličanstvenog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, poslan sa svakom plemenitom osobinom. Gospodaru moj, blagoslovi, spasi i smiluj se njemu, njegovoj porodici, ashabima i tabiinama, koji su ih slijedili i čvrsto se držali ispravne vjere.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobožnost, i pokornost Allahu u nevolji i blagostanju. “A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 71)

O muslimani! U vremenu u kojem dominira materijalizam, u njegovim različitim oblicima, potrebno je neprestano podsjećati ljude na ono što će u njima oživjeti ljubav prema drugima, podstaći ih na činjenje dobra i dobročinstva i ustezanje od svakog zla.

Potrebno ih je podsjećati na plemenito svojstvo, “selametus-sadr – čistoću nutrine”, s kojom musliman postiže sretan, zadovoljan i spokojan život.

Čistoća nutrine spada u najveće vrline i najčasnija svojstva, koja čovjeku donose veliku nagradu i lijepo mjesto povratka Allahu. Uzvišeni kaže: “... na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Eš-Šuara, 88–89)

Jedan od znakova čistoće nutrine, pored imana, takve – bogobožnosti, tevhida – iskrenog vjerovanja u Božiju jednoću i jekina – čvrstog ubjeđenja, jeste i to da srce bude čisto od zlobe, zavisti i mržnje prema muslimanima.

Musliman živi s drugim muslimanima čistog srca, plemenite duše, lijepe nutrine, ne krije prema njima zlobu, mržnju, prevaru, izdaju, spletkarenje, naprotiv, živi životom ispunjenim dobrotom i dobročinstvom, lijepim ponašanjem, iskrenošću i čistotom.

On je sam sa sobom u miru, a drugi su od njega sigurni. Ljudi od njega ne vide ni nevolju ni zlo, ni brigu ni nesreću. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nijedan od vas neće vjerovati sve dok ne bude želio svome bratu ono što želi sebi.” (Muttefekun alejhi)

O vjernici! Čistoća nutrine je ovosvjetski užitak prije onog vječnog, Džennet još na ovom svijetu i istinska slast, i zato bi ona trebala biti težnja svakog muslimana. Tu blagodat trebali bi na sebi osjetiti svi oni koji žive u njegovom okruženju.

Opisujući stanje stanovnika Dženneta, Allah, džellešānuhu, kaže: “Iz njihovih grudi ćemo zlobu odstraniti.” (El-A'raf, 43)

U tumačenju ovog ajeta Ibn Atijja je rekao: “Zloba je kazna za one koji je nose u sebi, a u Džennetu neće biti kazne.”

Jedna od najvažnijih dova vjernika je: “Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!” (El-Hašr, 10)

Poštovani vjernici! Čistoća nutrine od svih vrsta zlobe, mržnje i zavisti jedno je od najvrednijih djela u islamu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: “Koji su ljudi najbolji?”, pa je rekao: “Mahmumul-kalbi i sadukul-lisani.” Ashabi su rekli: “Znamo ko su sadukul-lisani, oni koji govore istinu, ali ko su mahmumul-kalbi?” “To su oni čistih i bogobojaznih srca, čistih od grijeha, nasilja, zlobe i zavisti.” (Ibn Madža, a Munziri i drugi učenjaci hadisa ocijenili su ga vjerodostojnim.)

Prve generacije muslimana, selefi, bili su svjesni ove velike činjenice, predano su radili na njoj i pozivali su druge.

Jednom je Zejd ibn Eslem posjetio Ebu Dudžanu, radijallahu anhu, koji je bio bolestan, pa je primijetio ozarenost na njegovom licu. Upitao ga je: “Zašto je tvoje lice ozareno?”, a Ebu Dudžana je rekao: “Zbog dviju stvari koje imam pri sebi, a koje mi daju sigurnost: nisam govorio o onome što me se ne tiče i moje je srce bilo čisto prema muslimanima.”

Fudajl ibn Ijad rekao je: “Oni koji su se istakli među nama, nisu se istakli zbog mnoštva dobrovoljnog namaza i posta, nego zbog darežljivosti, čistoće nutrine i iskrenog odnosa prema ummetu.”

Poštovani vjernici! Jedan od uzroka koji muslimanu pomažu u čistoći nutrine su: iskrenost i istinoljubivost prema Allahu, zadovoljstvo odredbom i onim što je Allah propisao čovjeku u životu na ovom svijetu, pokornost Allahu, ustrajno učenje i čitanje Njegove Knjige, ulaganje truda u borbi protiv duše, njeno čišćenje od opakih bolesti, prevare, zlobe i zavisti, i stalno podsjećanje kuda je mogu odvesti ove bolesti, na ovom i budućem svijetu, upornost u iskrenoj dovi Allahu da ga obdari čistim srcem, iskrenim jezikom i dobrim djelom i svim onim što mu priskrbljuje ljubav i čuva ga od zlobe i mržnje, kao što je nazivanje selama, ostavljanje onoga što ga se ne tiče, dijeljenje i darivanje, sve to priskrbljuje mu ljubav i čuva ga od mržnje.

Također, musliman upućuje dovu Allahu za sve muslimane, prašta im kada pogriješe prema njemu i čini im dobročinstvo u svim njegovim oblicima, riječima i djelima, i unosi radost u njihova srca. Muslimana raduje ono što raduje njegovu braću, i aktivno učestvuje u onome što će ublažiti njihovu tugu i brige.

Borite se, vjernici, koliko god možete protiv šejtana, koji čini sve da bi zaprljao ljudske duše i pokvario ljudska srca. Uzvišeni kaže: “Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi, jer bi šejtan mogao posijati neprijateljstvo među njima, šejtan je, doista, čovjekov otvoreni neprijatelj.” (El-Isra, 3)

Muslim bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Šejtan je izgubio nadu da će ga oni koji se Allahu klanjaju obožavati na Arabijskom poluotoku, ali nije izgubio nadu da će vas zavaditi.”

Ono što će svakako pomoći muslimanu da sačuva čistoću svoje nutrine jeste distanciranje od polemisanja, svađe i rasprave o pitanjima i događajima od kojih nema konkretne koristi, a potiču mržnju, neprijateljstvo i razdor među muslimanima. Rasprava je pohvalna jedino ako se njome uzdiže istina i ako je vodi bronamjeran, iskren, istinoljubiv i učen čovjek koji ispunjava sve uslove, svojstva i elemente konstruktivne debate, a koja se provodi u skladu sa visokim moralnim principima. Uzvišeni kaže: “... a ljudima lijepe riječi govorite.” (El-Bekara, 83)

O muslimani! Čistoća nutrine je velika kapija ka vječnom užitku. Rekao je jedan od selefa, pobožnjaka iz prvih generacija muslimana: “Osnova vjere je ustezanje, najbolji ibadet je ibadet noću, a najkraći put ka Džennetu je čistoća nutrine.”

Očistite svoje nutrine! Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio je sve u postizanju onoga što učvršćuje ovaj princip i zaštitio ga od svega što ga ugrožava i slabi. Rekao je: “Ne zavidite jedni drugima, ne mrzite se, ne okrećite jedni drugima leđa, i budite, Allahovi robovi, istinska braća. Nije dozvoljeno muslimanu da izbjegava svoga brata više od tri dana.” (Muslim)

Budite, Allahovi robovi, braća koja se vole, koje bogobožnost spaja i koji jedni drugima oporučuju pokornost Allahu i dobročinstvo. Allah, džellešānuhu, naredio nam je veličanstvenu stvar, da donosimo što više salavata i selama na plemenitog Vjerovjesnika.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

STVARI KOJE ODVRAĆAJU VJERNIKA OD PRAVOG PUTA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

5. rebiul-ahir 1440. po Hidžri / 14. decembar 2018.

Hvala Allahu, u Čijim je rukama svako dobro, i Koji sve može, i Koji nad svim bdi. On će svakome dati ono što je zaslužio svojim djelima i nikome neće, ni koliko je jedan trun, nepravdu učiniti. Uzvišeni kaže: “Dobro djelo On će umnogostručiti i još od Sebe nagradu veliku dati.” (En-Nisa, 40)

Hvalim svog Gospodara i zahvaljujem Mu na Njegovom velikom dobru. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Sveznajućem i Sveobaviještenom, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je došao sa radosnom viješću i opomenom, i kao svjetiljka blistava. Allahu moj smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i Poslanika, koga si poslao sa jasnom Knjigom, i njegove ashabe, preko kojih si uzdigao vjeru i ponizio prezrenu idolatriju. Bojte se Allaha, požurite sa činjenjem dobrih djela i ostavljanjem zabrana, postići ćete najveće deredže i spasiti se od svake propasti.

O muslimani, Allah vam je dao istinito obećanje, On ne krši Svoja obećanja i niko ne može spriječiti Njegov sud.

On je obećao Svojim pokornim robovima lijep život još na ovom svijetu, i obećao im je najljepše mjesto povratka na budućem svijetu. Spustit će na njih Svoje zadovoljstvo i dat će im da vječno uživaju u baščama vječnosti sa vjerovjesnicima i dobrim ljudima koji su slijedili Pravi put.

Uzvišeni kaže: “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali” (El-A’raf, 96); “A da sljedbenici Knjige vjeruju i grijeha se čuvaju, Mi bismo prešli preko ružnih postupaka njihovih i uveli bismo ih, sigurno, u džennetske bašče uživanja. Da se oni pridržavaju Tevrata i Indžila i onoga što im objavljuje Gospodar njihov, imali

bi šta jesti, i od onoga što je iznad njih i od onoga što je ispod nogu njihovih. Ima ih i umjerenih, ali ružno je ono što radi većina njih.” (El-Maida, 65–66)

To znači, da vjeruju u Kur'an i da rade po njemu, pored vjerovanja u svoju Knjigu u njenom izvornom obliku, Allah, džellešanuhu, dao bi im lijep život na ovom svijetu i uveo ih u džennetske bašče na onom svijetu.

Govoreći o Nuhovom, alejhis-selam, podsticanju njegovog naroda, Allah, džellešanuhu, rekao je: "... i govorio: ‘Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati i pomoći će vas imanjima i sinovima, i dat će vam bašče, i rijeke će vam dati.’” (Nuh, 10–12)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi sellem, rekao: “Rekao je Allah Uzvišeni: ‘Ko uznemiri Mog prijatelja, objavit ću mu rat. Najdraže čime Mi se Moj rob može približiti jesu farzovi. Moj rob Mi se približava nafilama sve dok ga ne zavolim, a kada ga zavolim, Ja postanem njegov sluh kojim čuje, njegov vid kojim vidi, njegova ruka kojom prihvata i njegova noga kojom hodi. Ako Me zamoli, udovoljit ću, ako zatraži Moju zaštitu, zaštitit ću ga. Ni za šta se ne dvoumim koliko se dvoumim da uzmem dušu vjerniku: on ne želi smrt, a Ja ne želim da ga ožalostim.’” (Buhari)

Hadis ukazuje na to da Allah, džellešanuhu, Svojom blagošću, plemenitošću, milošću i moći, vodi brigu o potrebama i poslovima Svojih odanih robova, i upravlja njima na najbolji način, na ovom i budućem svijetu. Obećanje našeg Gospodara je istina koja će se sigurno ostvariti.

Uzvišeni kaže: “Gospodaru naš, Ti ćeš sakupiti sve ljude na Dan u koji nema nikakve sumnje.’ Allah će, zaista, održati obećanje” (Ali Imran, 9); “Gospodaru naš, podaj nam ono što si nam obećao po poslanicima Svojim i na Sudnjem danu nas ne osramoti! Ti ćeš, doista, Svoje obećanje ispuniti!” (Ali Imran, 194)

I dao im je obećanje za ahiret: “Allah obećava vjernicima i vjericama džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno boraviti, i divne dvorove u vrtovima edenskim. A i malo naklonosti Allahove veće je od svega toga; to će, doista, uspjeh veliki biti!” (Et-Tevba, 72)

Vjernici svjedoče ono što im je obećao njihov Gospodar na ovom svijetu, njih prati Njegova nagrada, okružuju ih i obasipaju Njegove blagodati, kao što kaže Uzvišeni: “I Allah im je dao nagradu na ovome svijetu, a na onom svijetu

dat će im nagradu veću nego što su zaslužili – a Allah voli one koji dobra djela čine.” (Ali Imran, 148)

A na ahiretu će naći obećanu nagradu i vječni užitek. Uzvišeni kaže: “Kako može biti jednak onaj kome smo lijepu nagradu obećali, i koju će dobiti, i onaj kome smo dali da se naslađuje u životu na ovom svijetu, a koji će, poslije, na onome svijetu u Vatru ubačen biti?” (El-Kasas, 61)

Kao što je Allah, džellešanuhu, dao obećanje Svojim pokornim robovima, isto tako je zaprijetio nevjernicima poricateljima i neposlušnim grešnicima i upozorio ih na kaznu koja će im se sigurno dogoditi. Uzvišeni kaže: “... a oni koji ne vjeruju – koji se naslađuju i žderu kao što stoka ždere – njihovo će prebivalište Vatra biti!” (Muhammed, 12); “A onoga koji Allahu i Poslaniku Njegovu ne bude poslušan sigurno čeka vatra džehennemska; u njoj će vječno i zauvijek ostati.” (El-Džinn, 23)

Njihov život na dunjaluku je najnesretniji život. Uzvišeni kaže: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti.” (Taha, 124)

Kada bi imali cijeli dunjaluk, oni su opet nesretni. Uzvišeni kaže: “Neka te ne oduševljavaju bogatstva njihova, a ni djeca njihova! Allah hoće da ih njima kazni na ovome svijetu i da skončaju kao nevjernici.” (Et-Tevba, 55)

Čovjek, na ovom svijetu, biva iskušán stvarima i situacijama koje ga odvrćaju od onoga što mu koristi i navode ga na ono što mu uzrokuje štetu. Iskušenja ga odvrćaju od pokornosti i uljepšavaju mu grijeha, a njihov cilj je da bi Allah vidio one koji se bore protiv svojih duša i suprotstavljaju se strastima i one koji slijede svoga šejtana i pokoravaju se strastima, i kako bi razvrstao one koji slijede Njegovu uputu, po stepenima, i kaznio one koji slijede svoju strast i zabludu provalijama u Džehennemu.

Uzvišeni kaže: “Mi ćemo vas provjeravati sve dok ne ukažemo na borce i postojane među vama, a i vijesti o vama provjerovat ćemo” (Muhammed, 31); “One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69)

Duša je jedan od najopasnijih čovjekovih neprijatelja, i ona je jedini šejtanov prilaz čovjeku. Uzvišeni kaže: “Oni se povode samo za pretpostavkama

i onim za čim duše žude” (El-Nedžm, 23); “A oni koji se očuvaju lakomosti, oni će, sigurno, uspjeti.” (El-Hašr, 9)

Duša, koja je po svojoj prirodi, lahkomisljena i nepravedna, udaljava svog vlasnika od vjerovanja u Allahovo obećanje, odvraća ga od ustrajnosti na Pravom putu i umjerenosti.

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko je upoznao bit i narav svoje duše, svjestan je da je ona izvor svakog zla, i utočište svega lošeg, a da je svako dobro pri njoj, Allahova dobrota kojom ju je On obdario, a nije od nje same poteklo, kao što kaže Uzvišeni: ‘A da nije Allahove dobrote prema vama i milosti Njegove, nijedan se od vas ne bi nikad od grijeha očistio’ (En-Nur, 21).”

Dušu od lahkomislenosti (džehl) može spasiti samo činjenje korisnih djela propisanih šerijatom, a od nepravde je može spasiti dobro djelo.

Musliman neprestano treba težiti Allahu i moliti Ga da popravi njegovu dušu. Zejd ibn Erkam, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio: “Allahu moj, podari mojoj duši bogobojaznost, i očisti je, Ti je najbolje možeš očistiti, Ti si njen Zaštitnik i Gospodar. Allahu moj, utječem Ti se od znanja od kojeg nema koristi, od srca koje Te se ne boji, od nezasite duše i dove koja neće biti uslišena.” (Muslim)

Tirmizi bilježi od Imrana ibn Husajna, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, naučio njegovog oca Husajna dvjema dovama: “Allahu moj, nadahni me razboritošću”, i: “Allahu moj, zaštititi me od zla moje duše.”

Ako se duša ne očisti islamskim znanjem i dobrim djelom, njome će ovladati neznanje i nepravda, i ona i strast postat će jedno, a onda će poricati Allahovo obećanje, slijediti strasti i baciti se u provaliju propasti, patnje i poniženja, izgubit će dunjaluk i ahiret. Uzvišeni kaže: “A zar je iko gore zalutao od onoga koji slijedi strast svoju, a ne Allahovu uputu? Allah, doista, neće ukazati na Pravi put narodu koji sam sebi nepravdu čini.” (El-Kasas, 50)

Ako se duša očisti korisnim znanjem i dobrim djelom, preobrazit će se u dušu koja vjeruje u Allahovo obećanje, smirenu i odanu svome Gospodaru, obradovana radosnom viješću na samrti. Uzvišeni kaže: “A ti, o dušo smirena, vrati se Gospodaru svome zadovoljna, a i On tobom zadovoljan, pa uđi među robove Moje, i uđi u Džennet Moji!” (El-Fedžr, 27–30)

Prokleti šejtan, koji presreće ljude na putu dobra, i poziva ih svakom grijehu i zlu, otvoreni je čovjekov neprijatelj, utječemo se Allahu od njega. Njega je Allah učinio iskušenjem ljudima, i onaj ko mu se bude pokoravao, past će na najniže grane, a onaj ko mu bude nepokoran, postići će najveće stepene.

Zavođenje i činjenje nereda na Zemlji šejtanu predstavljaju najveću užitak i radost. On čovjeka nagovara da zaniječe Allahovo obećanje i prijetnju, uljepšava mu grijeh, odvraća ga od farzova i pohvalnih djela, daje mu lažne nade i zavodi ga najprljavijim mislima.

Uzvišeni kaže: “Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte! On poziva pristaše svoje da budu stanovnici u Vatri.” (Fatir, 6)

I kaže za Iblisa da će reći svojim sljedbenicima u Vatri: “I kada bude sve riješeno, šejtan će reći: ‘Allah vam je pravo obećanje dao, a ja sam svoja obećanja iznevjerio; ali, ja nisam nikakve vlasti nad vama imao, samo sam vas pozivao i vi ste mi se odazivali; zato ne korite mene, već sami sebe, niti ja mogu vama pomoći niti vi možete pomoći meni. Ja nemam ništa s tim što ste me prije smatrali Njemu ravnim.’ Nevjernike, sigurno, čeka bolna patnja.” (Ibrahim, 22)

Šejtan sa čovjekom ima sedam različitih situacija: prvo ga poziva u nevjerstvo, da Allah sačuva, i ako mu se on odazove, šejtan je ostvario svoj cilj i privolio ga je na stranu svoje nesretne skupine. Ako mu se ne odazove, pozove ga u novotariju.

Ako se spasi od novotarije, čvrstim držanjem sunneta, i slijeđenjem Kur’ana i sunneta, poziva ga u velike grijeh, uljepšava mu ih, i nagovara ga da odgađa pokajanje i ustrajava u velikim grijesima sve dok oni ne ovladaju njime i ne upropaste ga.

Ako se ne odazove njegovom pozivu na činjenje velikih grijeha, pokušat će ga navesti na male grijeh, ublažiti ih u njegovom očima, tako da ih počne činiti učestalo i ustrajavati u njima, a ustrajavanjem u njima oni dobivaju na težini i vode ga propasti.

Ako ni to ne uspije, nagovara ga da se prepusti dozvoljenim stvarima (mubahat) nauštrb dobrovoljnih ibadeta, koji mu mogu donijeti veliku nagradu kod Allaha, džellešanuhu. Ako ga ne posluša, poziva ga da se bavi manje vrijednim, a zapostavi vrednija djela, kako bi umanjio njegovu nagradu na ahiretu, jer se dobra djela razlikuju u vrijednosti i nagradi.

Ako mu ne pođe za rukom ništa od spomenutog, pozove svoju vojsku i sljedbenike da uznemiravaju vjernika i čine mu zlo na različite načine.

Jedini spas od šejtana jeste ustrajnost u traženju zaštite od Allaha, spominjanju Allaha i obavljanju propisanih namaza u džematu. Uzvišeni kaže: “A kad šejtan pokuša da te na zle misli navede, ti zatraži utočište u Allaha, jer On, uistinu, sve čuje i zna sve.” (Fussilet, 36)

Djela koja odvrćaju od istine, ustrajnosti i dobra su: ljubav prema dunjaluku, davanje prednosti dunjaluku nad ahiretom, njegovo stjecanje na nedozvoljen način, zadovoljstvo njime i zaboravljanje ahireta. Uzvišeni kaže: “Onima koji ne očekuju da će pred Nas stati i koji su zadovoljni životom na ovome svijetu, koji su u njemu smireni i onima koji su prema dokazima Našim ravnodušni – prebivalište njihovo bit će Džehennem, zbog onoga što su radili” (Junus, 7–8); “Zar vam je draži život na ovome svijetu od onoga svijeta? A uživanje na ovome svijetu, prema onome na onom svijetu, nije ništa.” (Et-Tevba, 38)

Dunjaluk je čovjekov neprijatelj. Kada ovlada srcem, pa mu se ono preda i zapostavi činjenje djela koja će mu donijeti spas na ahiretu, upropasti ga. Većina stanovnika zemlje daju prednost dunjaluku nad ahiretom. Uzvišeni kaže: “Ali, vi više život na ovom svijetu volite, a onaj svijet je bolji i vječan je” (El-A’la, 16–17); “A od užasne patnje teško nevjernicima, koji život na ovome svijetu više vole od onoga svijeta i koji od Allahova puta odvrćaju i nastoje ga prikazati krivim! Oni su u velikoj zabludi.” (Ibrahim, 2–3)

Nema spasa od njegovog zla i štete, niti ima zaštite od njegovih tegobnih i mučnih situacija osim stjecanjem njegovih dobara na dozvoljen i propisan način i uživanjem u njima onako kako je to Allah dozvolio, bez pretjerivanja, rasipništva, oholosti i uzdizanja nad ljudima, i bez uzurpacije tuđih prava.

Čovjek mora spoznati bit dunjaluka: da je on samo varljivo naslađivanje, koje će brzo proći, i da je prevrtljiv i promjenjiv, i stalno se podsjećati na ovu činjenicu. Tako će sačuvati svoje srce.

Mustevrid el-Fihri prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dunjaluk u odnosu na ahiret je poput rijeke, u koju neko od vas zamочи svoj prst, pa neka pogleda šta je ostalo na prstu.” (Ahmed, Tirmizi, Ibn Madža i Ibn Hibban)

Također, čovjek mora biti svjestan zala koja ga vrebaju na dunjaluku, mora se čuvati lošeg završetka i ne nasjedati na šejtanove riječi: “Tvoj ti je Gospodar dao dunjalučka dobra zbog tvoje vrijednosti, znanja i sposobnosti”, kojima je zaveo Karuna, a znamo kako je on završio.

Uz to, dužan je ispunjavati svoje dunjalučke obaveze, kako one prema Allahu, tako one prema ljudima, od kojih su: zekat, izdržavanje porodice, gostoprimstvo, pomaganje potrebnih i dijeljenje imetka u dobrotvorne svrhe, iskreno, bez rijaluka, pretvaranja, i hvalisanja, jer rijaluk poništava djelo.

Među poznatim ashabima bilo je imućnih ljudi, ali su oni bili najskromniji i bili su zadovoljni sa malo. Ebu Sulejman je rekao: “Osman i Abdurrahman ibn Avf, radijallahu anhum, bili su Allahovi haznadari na zemlji, koji su dijelili svojoj imetak u pokornosti Allahu.”

Oni su svim srcem bili predani Allahu.

U hadisu se kaže: “Budi skroman na dunjaluku, voljet će te Allah, budi skroman prema onome što posjeduju ljudi, voljet će te ljudi.” (Ibn Madža od Sehla ibn Sa'da)

Skromnost prema onome što je kod ljudi znači da ne nasrće na njihovu imovinu, ne uskraćuje im njihova prava, ne priželjkuje gubitak blagodati kod njih, i drži se daleko od njihove imovine i ne natječe se s njima oko dunjaluka. U najveće i najvrednije oblike skromnosti spada prezir prema oholosti i uzdizanju. Uzvišeni kaže: “Taj drugi svijet dat ćemo onima koji ne žele da se na Zemlji ohole i da nered čine, a oni koji se Allaha boje čeka sretan kraj.” (El-Kasas, 83)

O vjernici! Naš Gospodar rekao je: “O ljudi, Allahova prijetnja je, zaista, istina, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zaslijepi i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba.” (Fatir, 5)

Šeddad b. Evs, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pametan je onaj ko je pokoran i radi za život nakon smrti, a slabiji je onaj ko se prepusti strastima, a od Allaha očekuje oprost!”

Ibn Abbas, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Melek i šejtan imaju svoj udio u ljudskom srcu, udio meleka je vjerovanje u Allahovo obećanje i vjerovanje u istinu, a udio šejtana je negiranje obećanja i negiranje istine.”

Musliman je obavezan obračunavati svoju dušu, usmjeravati je Pravim putem, čuvati je od šejtanskih spletki, prohtjeva i obmanjenosti dunjalučkim užicima, jer su dunjalučki užici kratkotrajni.

O vjernici, “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ARAPSKI JEZIK JE SIMBOL IDENTITETA I PRIPADNOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
12. rebiul-ahir 1440. po Hidžri / 21. decembar 2018.

Hvala Allahu, Koji ni iz čega stvara, i ponovo će to učiniti, i Koji prašta, i pun je ljubavi, Gospodaru Arša veličanstvenog, Uzvišenom, Koji radi šta je Njemu volja. Stvorio je stvorenja i odredio im sudbine, i odredio im čas smrti, koji se, ni za jedan tren, neće odgoditi niti ubrzati.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, kome je dat jezgrovit govor, i onaj koji je najispravnije govorio arapski jezik, povjerljivi poslanik iz arapskog roda, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu čistu i neporočnu porodicu, njegove supruge, majke pravovjernih, njegove ashabe, nosioce svakog dobra, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Oporučujem sebi i vama, o ljudi, ono što je Allah oporučio prvima i potomjima, da se Allaha bojite onako kako Ga se treba bojati i da se držite čvrstog užeta islama. Uzvišeni kaže: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O vjernici! Napredak muslimanskog arapskog društva i izgradnja njegovog vlastitog identiteta kriju se u pripadnosti islamu i dosljednom njegovanju arapskog jezika. Nema sumnje da su vjera i jezik dvije najvažnije čovjekove identitarne odrednice: vjera je njegovo srce, a jezik je njegov jezik.

Pošto je jezik kao organ “membrana” srca i njegov izaslanik, po istoj osnovi, arapski jezik, govor, je ogranak vjere, utemeljen na jasnoj arapskoj Knjizi i tradiciji, sunnetu Allahovog Poslanika, onoga koji je najispravnije izgovarao arapske harfove i predvodnika svih poslanika, neka su na njih Allahova milost i mir.

Općeprihvaćena je činjenica da ne postoji narod bez jezika niti jezik bez naroda, i da su pozicija i ugled arapskog jezika, jezika jasne knjige Kur’ana, objavljene na arapskom jeziku, među drugim jezicima kao pozicija i ugled

islama među ostalim vjerama. Ako je svjetlost duše ummeta njegova vjera, onda je zasigurno svjetlost njegovog jezika njegov arapski jezik, jer je arapski jezik, jezik Kur'ana i sunneta, jezik ibadeta, znanosti, razmišljanja, književnosti, kulture, civilizacije i politike.

Jezik koji je zajednički milijardi i po ljudi, četvrtini stanovnika Zemlje, koji, bez obzira kojem jeziku pripadali, Kur'an čitaju na arapskom jeziku, kao što kaže šejhul-islam Ibn Tejmijja: "Arapski jezik je simbol islama i njegovih sljedbenika, a jezik je jedno od najprepoznatljivijih obilježja svakog naroda."

Znaite da čovjek, koliko god gledao svojim očima i slušao svojim ušima, neće naći milozvučnijeg jezika od arapskog jezika, i nijedan postojeći jezik ne može se na bilo koji način porediti s njim, a kamoli mu parirati.

Štaviše, mnogi svjetski jezici sadrže riječi koje su porijeklom iz arapskog jezika. A kako i ne bi bio na ovom stepenu kada se odlikuje savršeno oblikovanim glasovima, klasificiranim po ishodištima, od najdubljeg dijela grla pa do usana.

Dodaj tome i činjenicu da arapski jezik ima sedam specifičnih harfova kojih nema ni u jednom drugom jeziku, a oni su: د، ذ، ط، ظ، ع، غ، ح، ق / dād, tā, zā, ajn, gajn, hā i kāf.

To nas ne bi trebalo čuditi, jer arapski jezik je baština slavne prošlosti, bogatstvo blistave sadašnjosti i miraz budućnosti.

Ove tri vremenske dimenzije: prošlost-sadašnjost-budućnost, nisu ništa drugo do životni vijek naroda i civilizacija koji su ispisali stranice historije.

Arapski jezik proslavio je ljude koji u osnovi nisu pripadali arapskom rodu, a koji su bili preteče u izgradnji njegove velelijepe građevine, nakon što su prije toga udarili njene temelje i uvezali njene cigle.

Neki od njih postavili su osnovne principe i pravila arapskog jezika, neki su začetnici arapske filološke nauke, neki su utemeljitelji njene stilistike, neki su autori prvih sveobuhvatnih rječnika arapskog jezika. Svi oni postigli su slavu preko arapskog jezika a nisu mu pripadali, jer je arapski jezik jezik Allahove časne Knjige.

Šejhul-islam Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: "Utjecaj arapskog jezika nije ograničen samo na govor, on je znatno dublji, i djeluje i na intelekt, i na ponašanje, i na vjeru, pa čak i na kreiranje obrasca života kakav je bio u

vrijeme ashaba i tabiina, a upravo slijeđenje njihovog obrasca pozitivno djeluje i na razum, i vjeru i ponašanje.”

Objašnjavajući vrijednost arapskog jezika, Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, lijepo je kazao: “Vrijednost Kur’ana zna onaj ko poznaje arapski jezik, njegovu filologiju, sintaksu i stilistiku, i upućen je u arapsku poeziju, retoriku i korespondenciju.”

O vjernici! Civilizacijski uspon i tehnološka revolucija imali su ključnu ulogu u potiskivanju i marginalizaciji arapskog jezika, što je dovelo do devijantnih pojava unutar samog jezika i poteškoća u komunikaciji i sporazumijevanju među stanovnicima jedne arapske države i među Arapima generalno, iako je arapski jezik imao esencijalnu ulogu u formiranju njihovog identiteta. Sve što se poslije desilo bilo je samo nužna posljedica toga.

Fragmetacija arapskog jezika i hibridizacija arapskog identiteta porodili su kulturnu i znanstvenu dekadencu, jer arapska društva su poput posuda u koje se slijevaju sve kulture, a da li će i koliko te kulture pozitivno ili negativno djelovati na ova društva zavisi, prvenstveno, o poziciji arapskog jezika u njima, jer arapski jezik posjeduje tri važna instrumenta u izgradnji identiteta, koji se manifestuju u sljedećem: pomaže u razmišljanju i kreiranju stavova, sredstvo je (spo)razumijevanja i društvene komunikacije i simbol individualnog i kolektivnog identiteta.

Nepoznavanje ovih činjenica dovelo je do njegove marginalizacije, zabrinjavajuće površnosti arapskog čovjeka i masovne upotrebe stranih jezika, umjesto arapskog, u svakodnevnoj komunikaciji.

Svako ko iole razumije ovu problematiku, prepoznat će otvoreno jezičko nasilje koje sami Arapi provode nad vlastitim jezikom, a koje se prije svega ogleda u neopravdanom korištenju nearapskih izraza, upotrebi stranih riječi u svakodnevnoj komunikaciji, u kući i na ulici, u stranim nazivima ulica, institucija, organizacija, trgovačkih lanaca i sl.

Val evropeizacije zahvatio je i one slojeve arapskog društva koji još uvijek imaju kakav takav respekt i simpatije prema arapskom jeziku, do te mjere da se i oni sami stide javne upotrebe arapskog jezika iz straha od društvene stigmatizacije i negativnog portretiranja, to pod uslovom da su se uspjeli spasiti otrovnih strelica vrijeđanja, omalovažavanja i etiketiranja kao “tvrđolinijsa”

koji ne razumiju savremeni jezički diskurs i bonton, i koji, prema njihovom mišljenju, nisu dovoljno jezički emancipovani.

Ako vam je ovo čudno, kako tek onda gledate na činjenicu da većina onih koji se pripisuju jeziku Kur'ana nisu svjesni blagodati kojom ih je Allah počastio, a koja se ogleda u ovom savršenom jeziku i njegovom pravilnom izgovoru, što je i dovelo do naglog pada interesovanja arapskog čovjeka za njim, a da se samo malo osvrnu oko sebe i pogledaju s kolikom pažnjom drugi narodi brinu o svojim jezicima i čuvaju ih od stranih utjecaja, shvatili bi da je rat jezikom, u kojem nažalost i sami učestvuju, opasniji za njihov identitet od rata oružjem, jer rat jezikom može učiniti u jednoj godini ono što rat oružjem ne može desetljećima.

Ljude treba navikivati na ljubav prema arapskom jeziku, sve dok u njemu ne budu prepoznali put svog ponosa i snage, i jezik Knjige svog Gospodara i sunneta svog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Ako tako budu uradili, sigurno će u njemu pronaći smiraj, domovinu i utočište, i granice nepreglednog i prostranog svijeta, makar ga i njegovi pripadnici napustili, osjetit će istinsku čast pripadnosti njegovoj civilizaciji, ponosit će se njegovom upotrebom, osjetit će njegovu milozvučnost i bit će tužni zbog njegovog minimiziranja pred ekspanzijom stranih jezika.

Pitam vas iskreno, ako islamski ummet zanemari ili zapostavi arapski jezik, koji je to jezik kojim će se ponositi i koji će preferirati nad svim drugim jezicima?

Postoji opravdana bojazan da bi veliki broj Arapa, u skorijoj budućnosti, mogao zaboraviti izvorni arapski jezik i njegov pravilan izgovor, a ummet koji svom jeziku ne daje potrebnu pažnju i ne stavlja ga na prvo mjesto, bez sumnje doprinosi njegovoj marginalizaciji i asimilaciji.

Ako oni koji se koriste arapskim jezikom i oni koji podučavaju njemu ne uspiju prezentovati svoj jezik na kvalitetan način, pojasniti njegovu istinsku snagu i sposobnost prilagođavanja, adaptacije, i ako ne budu upotrijebili sva dostupna sredstva za njegovu promociju i suprotstavljanje propagandi koja se vodi protiv njega, etiketirajući ga kao jezik cjepidlačenja, izvještačenosti i otezanja, što svakako nije istina, naprotiv arapski jezik je jezik koji se lahko uči i savladava, kao što ga je opisao Ebu Amr ibn Alā, čuveni filolog i učenjak u oblasti kiraeta; ako ne učine ono što je potrebno, arapski jezik bi se od superiornog i privlačnog jezika mogao pretvoriti u jezik koji više niko ne želi.

Ako znamo da su do stagnacije arapskog jezika doveli unutrašnji i vanjski uzroci, i da su unutrašnji uzroci zapravo sami Arapi, u tom slučaju bi sav naš fokus trebao biti na tim uzrocima, jer bismo njihovim suzbijanjem i reducira-
njem sebi uveliko olakšali borbu protiv vanjskih uzroka. Onaj ko je sposoban da se izbori protiv samog sebe, sposoban je odgovoriti i na udare izvana.

Arapi koji su arapski jezik zamijenili stranim jezicima, misleći da su oni mjera naprednosti i izvor ponosa, imaju pogrešnu percepciju i svojim stavom samo jačaju “rak-ranu” na svom tijelu.

Da, poznavanje i upotreba stranih jezika može se, zavisno od situacije, smatrati nuždom, potrebom ili čak poželjnom, i to uopće nije sporno, jer je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada mu je zatrebao prevodilac, naredio Zejdu ibn Sabitu, radijallahu anhu, da nauči asirski jezik. (Ovu predaju bilježi Ahmed.)

Ali ono što je svakako sporno jeste da ti jezici zauzmu mjesto arapskog jezika, ili da im se daje prvenstvo ili da se poistovjećuju u vrijednosti sa arapskim jezikom.

Nerazumno je, s druge strane, prenaplašavati i insistirati na zabrani učenja i izučavanja stranih jezika, u momentu kada se od islamskog ummeta očekuje da zauzme svoje mjesto u proćelju, u svim segmentima, vjerskom, znanstvenom, civilizacijskom, političkom i ekonomskom, a to je nezamislivo bez poznavanja stranih jezika.

Protiv toga su samo oni koji nisu svjesni nužnosti i potrebe u kojoj se nalazi islamski ummet.

U poznatoj izreci se kaže: “Ko nauči jezik nekog naroda, sačuvati će se njihovih spletki.”

Istina je da se ovo pitanje ne može posmatrati isključivo iz pozicije preventive, čuvanja od spletki, ono je mnogo šire i kompleksnije, ali rezime svega jeste da nijedan jezik ne može zauzeti mjesto arapskog jezika, jezika Kur’ana i sunneta, jezika islamskog ummeta koga je Allah, džellešānuhu, učinio središnjim ummetom i svjedokom protiv drugih naroda.

Ono što odlikuje arapski jezik jeste da je on, u isto vrijeme, i klasičan i savremen i moderan. U svakom vremenu i na svakom prostoru, u arapskom jeziku moguće je pronaći sve što je potrebno za funkcionalnost, savremenost

i praktičnost jednog jezika. Tako, naprimjer, arapski jezik pruža mogućnost izvođenja i oblikovanja potpuno novih naziva za savremene pojmove za koje ne postoji adekvatan naziv u starim rječnicima.

U jezičkoj nauci ova pojava nekada se definiše kao derivacija, sastavljanje jedne od dijelova dviju ili više riječi i arabizacija stranih pojmova, a nekada kao improvizacija, transformacija i permutacija, i slične pojave koje arapskom jeziku daju primat nad drugim jezicima. Jezik Kur'an je superioran, a nije inferioran. "u Kur'anu na arapskom jeziku, u kome nema nikakve proturječnosti, da bi se Gospodara svoga pobojali" (Ez-Zumer, 28).

Donosite salavate na najboljeg i najodabranijeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, sallallahu alejhi ve sellem, vlasnika Havda i šefata, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je rekao: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAHOVA ZNAMENJA U KOSMOSU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

19. rebiul-ahir 1440. po Hidžri / 28. decembar 2018.

Hvala Allahu, Koji pomaže onima koji od Njega pomoć zatraže i Koji uslišava dove onih koji su u nevolji, i Koji otklanja nevolju od nevoljnika, i Koji Svojim blagodatima obasipa sve Svoje robove.

Na Zemlji nema nijednog živog bića a da ga Allah ne hrani. On zna gdje će koje boraviti i gdje će sahranjeno biti. Sve to ima u jasnoj Knjizi. On radi šta hoće i određuje ono što želi. Uzvišeni kaže: “On šalje kišu kad oni izgube svaku nadu i rasprostire blagoslov Svoj; On je zaštitnik pravi i jedini dostojan hvale.” (Eš-Šura, 28)

Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem za kojeg se nadam da će me spasiti na Dan obećani, i svjedočim da je Muhammed, Njegov rob i poslanik, dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti, sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, i na njegovu porodicu i sve ashabe.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je Božija oporuka prvima i potonjima: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O vjernici, “znajte da život na ovome svijetu nije ništa drugo do igra, i rasonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imcima i brojem djece! Primjer za to je bilje čiji rast poslije kiše oduševljava nevjernike, ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na onome svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje”. (El-Hadid, 20)

Dunjaluk je prolazni užitak, nestajuća sjena i neznatan broj dana. Uzvišeni kaže: “Život na ovome svijetu je sličan bilju zemaljskom na koje Mi spustimo s neba kišu s kojim se ona izmiješa, kojim se onda hrane ljudi i stoka. Pa kad se Zemlja ukrasi svojim ruhom i okiti i kad stanovnici njezini pomisle da su oni toga gospodari, dođe zapovijed Naša, noću ili danju, i Mi to pokosimo, kao da prije ničeg nije ni bilo. Eto, tako Mi potanko izlažemo dokaze narodu koji hoće da razmisli.” (Junus, 24)

O muslimani, kosmos je otvorena knjiga. Allah, džellešānuhu, poziva nas da je čitamo i razmišljamo o njoj, i da Mu tako činimo ibadet. Uzvišeni kaže: “Stvaranje nebesa i Zemlje, smjena noći i dana, lađa koja morem plovi s korisnim tovarom za ljude, kiša koju Allah pušta s neba pa tako u život vraća zemlju nakon mrtvila njezina – po kojoj je rasijao svakojaka živa bića, promjena vjetrova, oblaci koji između neba i Zemlje lebde - doista su dokazi za one koji imaju pameti.” (El-Bekara, 164)

O vjernici! Koliko je teških situacija u kojima se čovjek nađe, a koje ne može otkloniti niko osim Allah! Koliko je nevolja koje ga zadese, a ne može ih odagnati niko osim Allah! Koliko je iskušenja od kojih ih može spasiti samo On! Uzvišeni kaže: “Onaj koji se nevoljniku, kad Mu se obrati, odaziva, i koji zlo otklanja i koji vas na Zemlji namjesnicima postavlja. Zar pored Allaha postoji drugi bog? Kako nikako pouku vi da primite!” (En-Neml, 62)

Kada zemlju pogode velike vrućine i suše, i kada, od suhoće, ispuca zemlja, i od manjka hrane izmršaju životinje, presuše izvori, osuši se drveće, smanji se urod, propadnu usjevi, presahnu vimena, Allah, džellešānuhu, a da se ljudi tome i ne nadaju, promijeni stanje: pošalje vjetrove kao prethodnicu milosti Svoje, i spušta kišu kad oni izgube svaku nadu i rasprostire blagoslov Svoj; On je zaštitnik pravi i jedini dostojan hvale, i Njegovom dozvolom oživi obamrla zemlja, i pokaže ukrase svoje, osmijehne se život i priroda poprimi novu boju, pa neka je slavljen Onaj Koji šalje oblake, i Koji čini da sjeme proklija, i Onaj Koji oživljava zemlju nakon mrtvila njezina. Uzvišeni kaže: “Onaj Koji je nebesa i Zemlju stvorio i Koji vam spušta s neba kišu pomoću koje Mi dajemo da ozele bašče prekrasne – nemoguće je da vi učinite da izraste drveće njihovo. Zar pored Allaha postoji drugi bog?” (En-Neml, 60) Slavljen i uzvišen neka je On!

Život se mijenja nakon spuštanja Allahove milosti, i tada se rodi i poteče nova nada, ljude preplave radost, zadovoljstvo i blagostanje. Uzvišeni kaže:

“Zato pogledaj tragove Allahove milosti – kako On oživi zemlju nakon mrtvila njezina! On će, uistinu, i mrtve oživjeti, On sve može.” (Er-Rum, 50)

O vjernici! Allahove blagodati ne mogu se prebrojati, i Njegovi darovi ne mogu se iscrpiti, a ono što je kod Njega ne može se postići osim pokornošću Njemu, traženjem Njegovog zadovoljstva i zahvaljivanjem na blagodatima. Uzvišeni kaže: “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali.” (El-A'raf, 96)

Allahov nepromjenjivi zakon koji se izvršava nad Njegovim robovima je: “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti..’” (Ibrahim, 7)

O muslimani, poricanje i nezahvalnost na blagodatima uzrok je svih nesreća. Allah, džellešānuhu, upozorava nas na to u Kur'anu i navodi primjere, pa kaže: “Allah navodi kao primjer grad, siguran i spokojan, kome je u obilju dolazila hrana sa svih strana, a koji je nezahvalan na Allahovim blagodatima bio, pa mu je Allah zbog onoga što je radio dao da iskusi i glad i strah.” (En-Nahl, 112)

U kazivanju o narodu Sabe je pouka: “Stanovnici Sabe imali su dokaz u mjestu u kome su živjeli: vrtove, zdesna i slijeva. ‘Jedite hranu Gospodara svoga i budite Mu zahvalni; kakav divan kraj i Gospodar koji mnogo prašta!’ Ali oni su nezahvalni postali, pa smo na njih poplavu pustili, popuštanjem brana nastalu, i zamijenili im njihove vrtove drugim vrtovima sa plodovima gorkim i tamariskom i neznatnim lotosom divljim. Kaznili smo ih tako zato što su bili nezahvalni, a da li Mi kažnjavamo ikoga drugog do nevjernika, nezahvalnika?!” (Saba, 15–17)

Zatim, Uzvišeni kaže: “... i ogriješiš se prema sebi, i Mi učinismo da se o njima samo priča, a njih kud koje raselismo. To su, zaista, pouke za svakog strpljivog i zahvalnog.” (Saba, 19)

Zahvaljujte Allahu, zahvaljujte Mu na blagodatima, On će vam sigurno povećati iz Svog obilja, i zahvaljujte Mu na dobroti, darežljivosti i plemenitosti. Uzvišeni kaže: “O narode moj, molite Gospodara svoga da vam oprost, i pokajte Mu se, a On će vam slati kišu obilnu i dat će vam još veću snagu, uz onu koju imate, i ne odlazite kao mnogobošci!” (Hud, 53)

Molite svog Gospodara da vam oprost: “... i govorio: ‘Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati i

pomoći će vas imanjinima i sinovima, i dat će vam bašče, i rijeke će vam dati.”
(Nuh, 10–12)

Gospodar nam je dao u vjeri fleksibilnost i blagodarnost, a u šerijatu blagost i milost. O vjernici, praznici, vikendi i godišnji odmori su dani odmora, opuštanja i opskrbljivanja, i mnogi ljudi su skloni tome da ih provedu na putovanju zemaljskim prostranstvima, što se, sa islamskog stajališta, smatra dozvoljenim ukoliko to ne vodi beskorisnom trošenju vremena i pretjerivanju u razonodi i dozvoljenim stvarima.

O muslimani, vjera islam obuhvatila je sve životne situacije i svojim propisima tretirala je boravak kod kuće i na putu. Musliman je dužan proučiti propise i adabe, preporučene radnje putovanja, kao što je dužan poznavati propise onoga koji boravi kod svoje kuće. Od propisa i preporučenih radnji kojih se treba pridržavati putnik su:

– Oproštaj s porodicom i učenje dove za putovanje. Ibn Omer, radijallahu anhumu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, kada bi uzjahao devu s namjerom putovanja, donosio tri tekbira, a zatim je učio dovu: “Subhanellezi sehare lena haza ve ma kunna lehu mukrinin. Ve inna ila Rabbina lemunkalibun. Allahumme inna nes’eluke fi seferina haza el-birra vet-takva, ve minel-’ameli ma terda. Allahumme hevvin alejna seferana haza vetvi’ anna bu’dah. Allahumme Entes-sahibu fis-seferi vel-halifetu fil-ehl. Allahumme inna e’uzu bike min va’sais-seferi ve keabetil- menzari ve suil-munkalebi fil-mali vel-ehl! – Hvaljen neka je Onaj Koji je dao da nam one služe, mi to sami ne bi mogli postići, i mi ćemo se sigurno Gospodaru svome vratiti! Allahu, tražim od Tebe na ovom putovanju dobročinstvo, bogobojaznost i djela kojima si Ti zadovoljan. Allahu, olakšaj nam ovaj put i učini ga kratkim. Allahu, Ti si saputnik na putovanju i zamjenik u porodici. Allahu, utječem Ti se od teškoća putovanja, ružnog prizora i lošeg ishoda u imetku i porodici!” (Buhari)

– Odabir odgovarajućeg dana za putovanje. Preporučeno je putovanje četvrtkom, u odgovarajuće vrijeme i u jutarnjim satima. Ka’b ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rijetko je putovao nekim drugim danom osim četvrtkom, i govorio je: ‘Allahume barik li ummeti fi bukurih! – Allahu moj, podari mome ummetu blagoslov u jutarnjim satima!’ Kada je slao izvidnicu ili vojsku, slao ih je u ranim jutarnjim satima. Sahr,

radijallahu anhu, bio je trgovac, i slao je svoju robu u ranim jutarnjim satima, pa se obogatio i uvećao je svoj imetak.” (Tirmizi, Ebu Davud)

– Odabir lijepog društva i putovanje u društvu, a ne samostalno. Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada bi ljudi znali šta je u osami, nikada putnik ne bi putovao sam noću.”

– Strogo vođenje brige o izvršavanju vjerskih dužnosti i obavljanju namaza. Allah, džellešānuhu, upozorio nas je na pogubnost propuštanja i odgađanja namaza, pa je rekao: “A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju.” (El-Maun, 4–5)

Sunnet je kraćenje četverorekatnih namaza na putovanju. Uzvišeni kaže: “Nije vam grijeh da molitvu na putovanju skratite.” (En-Nisa, 101)

Dozvoljeno je spajanje podne i ikindije, i akšama i jacije, a dozvoljeno je i uzimanje mesha po mestvama, dan i noć za onoga koji je kod kuće, i tri dana i tri noći za putnika.

– Izbjegavanje zagađivanja voda, bacanja ostataka hrane, smeća i prljavština izvan mjesta predviđenih za to i uznemiravanja drugih ljudi koji borave u prirodi; obaranje pogleda od svega što je zabranjeno gledati; poštivanje tuđe privatnosti; nezaustavljanje po putevima i prolazima i čuvanje javnih površina i inventara postavljenog specijalno u tu svrhu.

– Ko krene na putovanje, na udaljenost koja se, u islamskom pravu, smatra seferom – putem, dozvoljeno mu je korištenje olakšica propisanih za putnika. Islam je vjera lahkoće i olakšavanja. Uzvišeni kaže: “... i u vjeri vam nije ništa teško propisao.” (El-Hadždž, 78)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

HUTBE IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA

2019

SADRŽAJ

2017.

2018.

2019.

2020.

2021.

2022.

2023.

2024.

HUTBE

OBIČAJI I TRADICIJE I NJIHOV UTJECAJ NA DRUŠTVA (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
26. rebiul-ahir 1440. po Hidžri / 4. januar 2019.

Hvala Allahu, Čija je milost obuhvatila sve. Hvalim Ga, slavljen neka je, i zahvaljujem Mu, On je najdostojniji da Mu se zahvaljuje na blagodatima, čuva Njegove kazne i boji Njegove moći.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, stvaranje je Njegovo stvaranje, naredba je Njegova naredba, a nada je Njegov Džennet. Svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, čijim je vjerovjesništvom upotpunjeno vjerovjesništvo, neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu porodicu, najbolju od svih porodica, i njegove ashabe, najbolje od svih ashaba, i na tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu, uvijek i zauvijek, bez kraja u vremenu i broju.

Oporučujem sebi i vama bogobojažnost. Bojte se Allaha, Allah vama se smilovao! Ko se bude bojao Allaha, On će ga zaštititi, a ko Mu drage volje “zajam” dadne, On će mu višestruko uzvratiti, ko Mu bude zahvaljivao, On će mu povećati. Neka vam bogobojažnost uvijek bude pred očima i u srcima.

Bojte se Allaha, s Kojim ćete se nužno sresti, i od Čijeg obračuna ne možete pobjeći. Znajte, Allah vam se smilovao, da je bogobojažnost zamjena za svaku stvar, a za bogobojažnost nema zamjene. Učinite je putem ka svakom dobru, i zaštitom od svakog zla. Allah, džellešanuhu, obećao je bogobojažnima spas od onoga čega se boje i opskrbu odakle se ne nadaju. Spojite u vašim srcima želju i strah. Uzvišeni kaže: “Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni.” (El-Enbija, 90)

O muslimani, islam je objavljen kako bi omogućio ljudima da postignu dobro i na ovom i budućem svijetu i u svim situacijama, u području vjerovanja, obredoslovlja, ekonomskih odnosa, običaja i tradicije, vrijednosti i morala,

društvenih relacija i međuljudskih odnosa, i uredio je kompletan ljudski život, na ovom i budućem svijetu.

O muslimani, čovjekova djela mogu se podijeliti u dvije vrste. Prva vrsta su ibadeti, obredi, rituali na kojima počiva njegova vjera, a druga vrsta su adeti, običaji, tradicija, uobičajene svakodnevne radnje od kojih zavisi kvalitet njegovog života. Adeti su povezani s nijetom: ako je nijet dobar, i oni su dobri, a ako je nijet pokvaren, i oni su pokvareni. U vjerodostojnom hadisu, Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Djela se vrednuju prema namjerama, i svakom čovjeku pripada ono što je namjerio.” (Buhari i Muslim) Upućen je čovjek koji odabere najbolji put i trudi se u dostizanju najboljeg primjera. Adeti i običaji snažno djeluju na ljudsku dušu, i duboko su involvirani u ljudski život. Teško ih je otrgnuti od ljudi i teško ih se osloboditi. Ljudska duša je sklona onome na što je svikla, i lahko se priklanja onome što joj je poznato i uobičajeno. Običaji i tradicija sastavni su dio ljudskog života i simbol njihovog civilizacijskog i kulturnog identiteta.

Polazeći od ove činjenice, islam je priznao i potvrdio instituciju običaja, ali samo u slučaju pozitivnih i ispravnih običaja, dok s druge strane strogo zabranjuje i odbacuje negativne i ružne običaje.

Šatibi, učenjak u oblasti usula – teorije islamskog prava, rekao je: “Kada se običaji ne bi prihvatili/priznavali, to bi dovelo do toga da se ljudi obavežu nečim što nisu u stanju učiniti. Neki su rekli: “Čovjek je tvorac adeta i običaja”, a drugi su rekli: “Čovjek je skup običaja koji hoda zemljom.” I rekli su: “Čovjek je sin svojih navika, a ne svoje prirode.”

Poštovani vjernici! Običaje oblikuje okolina i sistem društvenog života, u pozitivnom i negativnom smislu, u smislu bogatstva i siromaštva, znanja i neznanja, ispravnosti i devijantnosti.

U zdravom ambijentu nastaju zdravi običaji, a u nezdravom i pokvarenom ambijentu nastaju nezdravi i pokvareni običaji. Običaji svakog društva govore o stanju tog društva, njegovoj ispravnosti i zastranjenju, otvorenosti i ograničenosti.

Kvalitet proizvodi kvalitetne običaje, a neznanje proizvodi paganske običaje. Sve što je religioznost društva kvalitetnija, odgoj ispravniji, kultura naprednija, svijest veća, njegovi običaji su napredniji i kvalitetniji, i loši običaji u njemu svedeni su na minimum.

Adeti i običaji izviru iz plemenitih značenja, dubokih etičkih uvjerenja i visokih vrijednosti; plemenitost i velikodušnost daju im ispravna uvjerenja, istinska pobožnost, ljudska plemenitost i načela utemeljena na dobroti, što ih čini prijemčivim i prihvatljivim ljudskim dušama u svakodnevnom životu, u materijalnim i međuljudskim relacijama.

Neki običaji, ipak, nastali su na pogrešnim temeljima, praznovjerju, nepravdi, fanatizmu, oholosti, dominaciji i paganizmu. Adeti, navike i tradicija tumače ljudski život. Iskustva društava akumuliraju se kroz historiju, ispunjenu događajima, prevratima, usponima i padovima.

Običaji imaju nevjerovatnu moć. Oni grade i ruše, uzdižu i unizuju, ujedinjuju i raskoljuju.

O muslimani, običaji su vid društvenog ponašanja, kojeg se ljudi drže i na njemu grade svoj stav u događajima, situacijama, svečanim povodima, radostima i žalostima, i prema njima oblikuju svoju verbalnu kulturu, poslovne transakcije, kulturu jela, pića, stanovanja, odijevanja, ishrane, govora, ponašanja, planiranja, uređenja društva, ekonomske odnose, kupoprodaju, ugovore o zakupu, zadužbine, zakletve, zavjete i sve ostalo što nalažu potrebe ljudi i nameću svakodnevne životne situacije. Običaji, također, pokazuju neke plemenite ljudske manire i uzvišene vrijednosti, kao što su gostoprimstvo, pomaganje potrebnima i strancima, spašavanje nevoljnika.

O muslimani, islamski vjerezakon je, kod ustanovljavanja propisa i normi, vodio računa o stanjima ljudi i njihovim sveprihvaćenim običajima, na način da zadovolji njihove potrebe i interese. Štaviše, jedno od pravila koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostavio iza sebe jeste da se ljudi u svojim svakodnevnim poslovima drže onih principa koji će najbolje zaštititi njihove interese, sve dok oni ne proturječe šerijatu i ne podržavaju nepravdu, a koje je sadržano u njegovim općim riječima: "Vi najbolje poznajete svoje dunjalučke poslove." (Ahmed, Muslim, Ibn Madža)

Pravilo u ovoj oblasti kaže: sve što su ljudi prihvatili i ustanovili kao oblik ponašanja i djelovanja (pojedince ili kolektiva), a o čemu se šerijat nije očitovao posebnim propisom, vrednuje se principom "opće koristi", daleko od ličnih prohtjeva i percepcija, i ako običaj ili navika ostvaruju protežirajuću korist ili preveniraju vidljivu štetu, i ne ugrožavaju interes zajednice, ni po kojoj osnovi, takav običaj smatrat će se prihvatljivim i provodivim.

Islam je potvrdio neke predislamske običaje koji su bili pozitivni i korisni i nisu se suprotstavljali šerijatskim propisima, a neke je popravio i korigovao. Allah, džellešānuhu, obraćajući se starateljima i izvršiocima oporuke, rekao je: “Ko je imućan, neka se uzdrži, a ko je siromašan, neka onoliko koliko mu je, prema običaju, neophodno troši.” (En-Nisa, 6) I rekao je o pravu majke djeteta na hranu i odjeću: “Otac djeteta dužan ih je prema svojoj mogućnosti (običaju) hraniti i odijevati. Niko neka se ne zadužuje iznad mogućnosti svojih: majka ne smije trpjeti štetu zbog djeteta svoga, a ni otac zbog svoga djeteta. I nasljednik je dužan sve to.” (El-Bekara, 233)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Hindi bint Utba o uzimanju imetka iz imovine muža: “Uzmi onoliko koliko ti je potrebno, i u skladu sa običajem.” (Buhari i Muslim)

Imam Karafi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Primjenjivanje identičnih propisa, koji su izvedeni iz običaja, na različite običaje, suprotno je jednoglasju islamskih učenjaka i predstavlja neznanje o vjeri.”

Ibn Ferhun je rekao: “Propisi utemeljeni na običajima, u smislu njihove primjene, striktno su vezani za te običaje: ako je običaj prisutan, propis se primjenjuje, u suprotnom se ne primjenjuje.”

Na osnovu ovog možemo reći da se šerijatske norme, koje su vezane za određeni običaj, mijenjaju sa promjenom tog običaja. Običaji i navike se mijenjaju i evoluiraju u skladu sa evolucijom i progresom društava, kulturološkim promjenama i znastvenim napretkom, tako da se prihvata ono što je do jučer bilo neprihvatljivo, a odbacuje ono što je bilo prihvatljivo. Običaji se mijenjaju ovisno o vremenu, prostoru, situacijama, naravi i kulturi naroda. Jedna od zabilježenih mudrih izreka glasi: “Dokaz snage volje je ostavljanje navika.”

Islamski učenjaci ustanovili su pravilo: “Ono što je poznato u običaju, kao da je uvjetovano u ugovoru.”

Osnova u adetima i običajima je izvorna dopustivost. Adet može postati ibadet i sunnet, za pojedinca i kolektiv, bio dobar ili loš. U hadisu koji je zabilježio Muslim od Džerira ibn Abdullaha el-Bedželija navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko u islamu uvede lijep običaj, imat će nagradu za njega i nagradu svih onih koji ga budu radili, a to njima neće umanjiti nagradu, a ko uvede loš običaj, imat će grijeh za njega i grijeh onih koji ga budu slijedili u tome, a to njima neće umanjiti grijeh.” Uzvišeni

kaže: “Ti sa svakim – lijepo! I traži da se čine dobra djela, a neznalica se kloni!” (El-A’raf, 199)

O muslimani, lijepi i ispravni običaji osnažuju i jačaju narode, loši i devijantni običaji slabe ih i unazađuju, a slijepo slijedenje očeva i predaka odvodi ih na stranputicu i podriva njihove temelje. Islam je došao sa jasnim smjernicama i upozorenjima u pogledu slijedenja loših i ružnih običaja, tvrdoglavog ustrajavanja u vjeri predaka i slijepog pridržavanja tradicije očeva i djedova. Allah, džellešānuhu, koreći takvo razmišljanje, kaže: “Zatekli smo pretke naše kako ispovijedaju vjeru i mi ih slijedimo u stopu” (Ez-Zuhruf, 23); “Oni čak govore: ‘Mi smo zatekli pretke naše kako ispovijedaju vjeru i prateći ih u stopu mi smo na Pravom putu’” (Ez-Zuhruf, 22).

To je slijepo slijedenje, odbacivanje zdravog rasuđivanja i uskraćivanje konstruktivne i produktivne slobode. Loši i neutemeljeni običaji koštaju ljude teškog i mučnog života, i iscrpljuju njihov trud, imetak i vrijeme. Ljudi sami sebe obavezuju narodnim običajima kako bi odobrovoljili druge i sačuvali se njihovih kritika. Opterećavaju se onim što ne mogu nositi, rade ono što ne vole i troše svoj imetak, mimo svoje volje.

A šta je tek sa običajima koji su u suprotnosti sa šerijatom i koji nanose štetu ljudskom zdravlju i razumu, srozavaju moral i vrijednosti! Rekao je Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, za one koji se slijepo drže običaja i stavljaju ih ispred šerijatskih propisa: “Kod ovih ljudi izvitoperena je priroda, pomračeno srce, pomućeno razmišljanje i kratka pamet, i s tim osobinama odrastaju njihova djeca i starost dočekuju odrasli.”

Poštovani vjernici! Razmislite o nekim lošim društvenim običajima, koji se praktikuju na svadbenim ceremonijama, gozbama, komemoracijama, salo-nima ljepote, na koje se izdvajaju basnoslovni novci, i zbog kojih se ljudi izlažu ogromnim troškovima pa čak i kreditima. Zbog svega toga održavanje veza, posjećivanje i odazivanje na gozbe postalo je ljudima teret i briga, umjesto radosti i sreće. Suština posjećivanja je u druženju, opuštenoj atmosferi i uživanju u sijelu, a ne u hvalisanju, rastrošnosti i pokazivanju ukrasa. Hvalisanje i razmetanje čine ljudski život tužnim, nesretnim i teško podnošljivim.

O muslimani, svaki pametan čovjek, a musliman posebno, dužan je odbaciti svaki običaj i tradiciju koji su u koliziji sa šerijatskim propisima ili koji sadrže elemente nacionalizma, paganstva, sektaštva i diskriminacije, i dužan je sve to

staviti na vagu čistog šerijata, kako bi se distancirao od ružnih i neislamskih običaja, i sklonio se u okrilje islama i njegovu sigurnu oazu, i pridružio se skupini dobrih, razumnih i plemenitih ljudi.

Onaj ko stavi običaje i tradiciju ispred šerijata i njegovih propisa, i uzme ih za sudiju umjesto Allaha, čini veliki grijeh, koji ga čak može izvesti iz okrilja vjere.

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao! Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao! Svako ko se suprotstavi lošim običajima, lijepim savjetom i pojašnjenjem, smatra se muslimom – reformatorom, preporoditeljem koji popravlja ono što su pokvarile neznalice, i njih će Allah uputiti i pomoći da ustraju u svojoj borbi. Njihova borba je borba na Allahovom putu.

S druge strane, onaj ko bude u poziciji da se suprotstavi tome, a naročito ako je učenjak i ugledan u svom društvu, i to ne uradi, izlaže se opasnosti i grijehu, a gori od njega je samo onaj ko se dodvorava svome narodu, učestvujući s njim i podržavajući ga u neislamskim običajima.

Donosite salavate i selame na darovanu milost, i nepresušnu blagodat, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog poslanika, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

TEŽI KA ONOME ŠTO ĆE TI KORISTITI (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
4. džumadel-ula 1440. po Hidžri / 11. januar 2019.

Hvala Allahu Koji je tvoje srce učinio prostranim i ukazao ti na ono što će ti koristiti. Ako budeš zahvaljivao Blagodarnom, On će ti povećati iz Svog obilja i ukazati ti svaku počast.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji sve vidi i sve čuje, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, i ako se budeš držao njegove upute, Uzvišeni će te uzdići i čuvati, neka su na njega Allahova milost, i na njegovu porodicu i ashabe, ako ih budeš slijedio, Snažni će te pomoći i neće te ostaviti.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je poputnina vjernika, opskrba strpljivih i s njom je spas na Dan kada ljudi budu stajali pred Gospodarom svjetova. Uspjeh u životu je težnja svakog čovjeka, a sreća je njegov cilj i želja. Njima streme duše i naginju srca.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zacrtao je “trougao” uspjeha i sreće na dunjaluku i ahiretu, rekavši: “Teži onome što će ti koristiti, traži pomoć od Allaha i nemoj klonuti.”

Riječima: “Teži onome što će ti koristiti” ukazuje na to da težimo uzvišenim ciljevima, najvišim moralnim vrijednostima, najvrednijim ibadetima i da sebi postavimo cilj i smisao u životu. Uzvišeni kaže: “Da li je na ispravnijem putu onaj koji se idući spotiče ili onaj koji Pravim putem uspravno ide?” (El-Mulk, 22)

“Teži onome što će ti koristiti”, jer život je kratak, poslije mladosti dolazi starost, a zdravlju prijeti bolest. Ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Ni za šta se ne kajem kao što se kajem za dan u kojem je zašlo sunce i skraćen moj životni vijek a nije povećano moje (dobro) djelo.”

Uzvišeni kaže: “...i kad se tog Dana primakne Džehennem, tada će se čovjek sjetiti – a na što mu je sjećanje?! – i reći: ‘Kamo sreće da sam se za ovaj život pripremio!’” (El-Fedžr, 23–24).

Ko bude težio onome što će mu koristiti, usmjerit će se na najveće vrijednosti, i na ona djela koja mu donose veću nagradu i koja su najdraža Allahu, džellešānuhu. Zbog toga su ashabi, radijallahu anhu, pitali za najvrednija i najbolja djela, pa je tako neki čovjek rekao: “Allahov Poslaniče, šta je islam?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Da predaš svoje srce Allahu i da muslimani budu sigurni od tvog jezika i ruku.” Ovaj čovjek upita: “A koji je islam najbolji?” “Iman”, odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “A šta je iman?”, ponovo će on. “Iman je da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove poslanike i proživljenje nakon smrti”, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “A koji je iman najbolji?”, upita on. “Hidžra”, Poslanik reče, a čovjek ponovo reče: “A šta je hidžra?” “Da ostaviš zlo”, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

Na pozitivne težnje ukazuju i riječi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: “Namaz u džematu vredniji je od pojedinačnog za dvadeset sedam stepeni.” I riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ponekad jedan srebrenjak vrijedi više od stotinu hiljada srebrenjaka!” Začudeni, upitaše prisutni: ‘A kako to?’ On odgovori: ‘Evo ovako: jedan čovjek ima dva srebrenjaka i udijeli jedan, a drugi čovjek ima nebrojeno mnogo blaga te udijeli stotinu hiljada srebrenjaka.’”

Ko bude težio onome što je korisno, on će tražiti korist čiji trag ostaje, čije dobro traje i proteže se na vječni spas na ahiretu. Uzvišeni kaže: “A ima i onih koji govore: ‘Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!’ Njih čeka nagrada koju su zaslužili! A Allah brzo sviđa račune.” (El-Bekara, 201–202)

Pod dobrom ovog i onog svijeta misli se na blagodati dunjaluka i ahireta. Svjestan musliman, koji teži onome što će mu koristiti, uvijek počinje od sebe i onoga što će popraviti njegovu ličnost, a sve što ga se ne tiče, nije mu ni potrebno.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zaista je od ljepote i potpunosti čovjekovog islama to da se susteže od onoga što ga se ne tiče.”

Ko ostavi ono što ga se ne tiče i zaposli se onim što mu koristi, upotpunit će svoj islam, posvetit će se prioritetima, unaprijedit će svoja djela, oplemenit će svoju dušu, ponašanje i govor, sputat će svoju dušu, kontrolisati svoje ponašanje i prema sebi će se odnositi iskreno i pravedno. Šuajb, alejhis-selam, rekao je svome narodu: “Ja ne želim činiti ono što vama zabranjujem; jedino

želim učiniti dobro koliko mogu, a uspjeh moj zavisi samo od Allaha; u Njega se uzdam i Njemu se obraćam.” (Hud, 88)

Pozitivne težnje usmjeravaju potencijale ka izgradnji i unapređenju života na Zemlji, ispunjavaju život blagoslovom i osnažuju i učvršćuju ljudsko djelo. Uzvišeni kaže: “... dok ono što koristi ljudima ostaje na zemlji.” (Er-Ra’d, 17)

Pozitivne težnje iziskuju sposobnost i snagu u suprotstavljanju strastima i željama, jer nije svaka želja korisna, i nije svaka neugodnost štetna, štaviše, pametan čovjek daje prednost većoj ahiretskoj koristi nad manjom dunjalučkom koristi.

Uzvišeni kaže: “Uistinu, vi ovaj prolazni svijet volite, a o onom drugom brigu ne vodite” (El-Kijama, 20–21); “Propisuje vam se borba, mada vam nije po volji! – Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. Allah zna, a vi ne znate.” (El-Bekara, 216)

Jedna od nužnih posljedica pozitivnih težnji jeste druženje sa dobrim i korisnim ljudima, jer svaki čovjek oponaša svog prijatelja, i velika je razlika između lijenog i aktivnog i ambicioznog prijatelja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjek je na vjeri svoga prijatelja, pa neka svako od vas pogleda ko mu je prijatelj.” I rekao je: “Primjer dobrog i lošeg prijatelja je kao primjer prodavača mirisa, mošusa, i kovača. Prodavač mirisa će ti ili pokloniti miris, ili ćeš kupiti od njega miris, ili ćeš od njega osjetiti lijep miris, a kovač će ili spaliti tvoju dojeću, ili ćeš od njega osjetiti ružan miris.”

Ako se musliman nađe u nedoumici zbog više različitih pozitivnih mogućnosti, neka se ne dvoumi i neka požuri sa činjenjem dobra, jer svakome je olakšano ono za što je stvoren, i svakom čovjeku propisano je da čini, od dobra, ono što je u njegovim mogućnostima, kao što kaže Uzvišeni: “... zato se Allaha bojte koliko god možete” (Et-Tegabun, 16).

Možda je u mogućnosti uraditi manje korisno i vrijedno, a ostaviti ono što je korisnije i vrednije, ali možda to za njega bude bolje i produktivnije nego da je uradio ono što je, po svojoj suštini, korisnije i vrednije.

Najbolje za muslimana je da teži onome što je za njega korisnije i vrednije, a ne za onim što je, samo po sebi, vrednije i korisnije, ako je to za njega nedostižno i neostvarivo i ako će zbog toga propustiti ono što je za njega korisno.

Allah, džellešanuhu, podijelio je među ljudima djela kao što je podijelio opskrbu.

Koliko god čovjek težio onome što će mu koristiti, njegov cilj neće se ostvariti ako mu Allah ne pomogne, ne učvrsti ga i ne usmjeri Pravim putem. Uzvišeni kaže: “Teži onome što će ti koristiti i traži pomoć od Allaha.”

Allah, slavljen neka je On, je utočište i oslonac svim Svojim stvorenjima, htjeli oni to ili ne, i svi traže od Njega pomoć u tjeskobi i blagostanju, u dobru i zlu, i svaki čovjek je u stalnoj potrebi za Allahom, u svim situacijama, i u svim, dunjalučkim i ahiretskim, stvarima.

Traženje pomoći od Allaha, i upućivanje dove Njemu u postizanju Njegovog zadovoljstva jedna je od najkorisnijih, najčešćih i najpotpunijih dova koje izgovaraju vjernički jezici, i nijedan rekat ne može se upotpuniti bez njenog učenja: “Tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo” (El-Fatiha, 5).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Oporučujem ti, o Muaze, da na kraju svakog namaza kažeš: ‘Allahumme einni ala zikrike, ve šukrike ve husni ibadetike! – Allahu moj, pomози mi da Te spominjem, da Ti zahvaljujem i da te ispravno obožavam.’”

Riječi: “Teži onome što će ti koristiti, traži pomoć od Allaha i nemoj klonuti” poziv su na trud, zalaganje i napredovanje na svim poljima djelovanja, produktivnost i doprinos, hvatanje ukoštac sa teškoćama i iskušenjima, a sve u cilju unapređenja života na Zemlji. Uzvišeni kaže: “On vas od Zemlje stvara i daje vam da živite na njoj!” (Hud, 61)

“...i nemoj klonuti”, zato što klonula osoba sputava samu sebe okovima nemoći, veže svoje noge iluzijama lijenosti i svojim umom, i umjesto produktivnom razmišljanju, okrenuta je ispraznim nadama.

Nemoć i klonulost otvara vrata djelovanju šejtana, a ključ svakog zla su riječi: “Da je bilo tako i tako, uradio bih tako i tako.”

Nemoć uzrokuje tugu, brigu, strah, škrtost, ophrvanost dugovima i ljudsku dominaciju, i zbog toga je jedna od Poslanikovih dova bila: “Allahu moj, utječem Ti se od brige, tuge, nemoći, lijenosti, škrtosti, straha, tereta duga i ljudske dominacije.”

Onaj ko se prepusti komociji i konformizmu, neće imati nikakve vrijednosti u društvu, niti će imati ikakvog utjecaja na dešavanja u domovini, niti

će imati autoritet u ummetu. Ko digne ruke od svega i dovede se u stanje pasivnosti, izgubit će svoju ljudskost, a ko se navikne na lijenost i komociju, izgubit će rahatluk.

Ovaj veličanstveni hadis predstavio je, u sažetoj i konciznoj formi, sve korake na putu uspjeha.

Ko bude težio korisnim stvarima, zalagao se u njihovom postizanju, poduzimao potrebne korake i tražio pomoć od Allaha, džellešanuhu, u tome, time je upotpunio svoj uspjeh i dobro, a ako izostavi jednu od ove tri stvari, njegov uspjeh umanjit će se srazmjerno tome. “Teži onome što će ti koristiti, traži pomoć od Allaha i nemoj klonuti.”

Donosite salavate, Allahovi robovi, na poslanika Pravog puta, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je rekao u Svojoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST DOBROČINSTVA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn b. Abdulaziz Alu Šejh

12. džumadel-ula 1440. god. po Hidžri / 18. januar 2019.

Neka je hvala svaka Allahu, Uzvišenom, Dobročinitelju, Svevišnjem.

Svjedočimo da nema boga osim Allaha, jedinoga, Kojem niko nije ravan, Vladaru svega, svi će pred Njim račun polagati.

Svjedočim da je poslanik Muhamed Njegov rob i izaslanik, čije je ponašanje živa slika Kur'ana. Božiji mir tražimo i salavate na njega donosimo, kao i na njegovu porodicu, časne ashabe i na sve bogobožne sljedbenike Istine.

Cijenjeni vjernici! Podsjećam vas na oporuku našeg Uzvišenog Gospodara, Koji je u Kur'anu rekao: "... i Allaha se bojte, jer ćete tako postići ono što želite, i čuvajte se Vatre za nevjernike pripremljene, i pokoravajte se Allahu i Poslaniku da bi vam bila milost ukazana." (Ali Imran, 130–132)

Poštovani vjernici! Jedan od najljepših aspekata islama, koji je ugrađen u sami temelj vjere, jeste poziv ljudima da čine dobročinstvo, u svim formama i različitim životnim aspektima.

Uzvišeni kaže: "Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje..." (En-Nahl, 90); "A ljudima lijepe riječi govorite..." (El-Bekara, 83).

Na tragu toga, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu nam kazuje: "Ko bude vjerovao u Allaha i Sudnji dan, neka na lijep način postupa prema svome komšiji. Ko bude vjerovao u Allaha i Sudnji dan, neka srdačno ugosti svoga gosta." (Muttefekun alejhi)

Štaviše, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naglašava važnost ove vrline pozivom da se odlikujemo ovim plemenitim svojstvom, da nosimo u srcu ovaj časni princip, rekavši: "Zaista je Uzvišeni Allah propisao da se dobročinstvo čini svemu." (Muslim) Učenjaci pojašnjavaju da se hadisom želi poručiti da je Uzvišeni naredio da se na lijep način postupa prema svakom, bez izuzetka.

Poštovani vjernici! Put ka zadobivanju Božije milosti počinje od dosljednog klanjanja Stvoritelju i nastojanja da se čini dobročinstvo Njegovim robovima. Tako Uzvišeni kaže: “Milost Allahova doista je blizu onih koji dobra djela čine.” (El-A’raf, 56)

Milost se zadobiva nastojanjem vjernika da u duhu dobročinstva govori i postupa u svakodnevним kontaktima i pri rješavanju obaveza. Na takav način vjernik će ostvariti jedan uzvišeni cilj i osjetiti svima željenu slast. Onaj ko uvijek dobročinstvo čini – Uzvišeni je na njegovoj strani, čuva ga, pomaže mu, daje mu uputu i omogućuje mu da čini dobro.

U vezi s tim Uzvišeni kaže: “Allah je zaista na strani onih koji se Njega boje i grijeha klone i koji dobra djela čine” (En-Nahl, 128); “A Allah je, zaista, na strani dobročinitelja!” (El-Ankebu, 69).

Štaviše, onaj ko konstantno čini dobro, postići će nešto za čim svi tragaju: Allah će ga zavoljeti! A ako to postigne, uvijek će biti sretan, i na dunjaluku i na ahiretu. Uzvišeni kaže: “I dobro činite – Allah, zaista, voli dobročinitelje!” (El-Bekara, 195)

Poštovani vjernici! Konstantno činjenje dobra unosi radost u srce, razgaljuje dušu, razlog je da blagodat Božije dobijemo, a da se iskušenja od nas udalje. Kada dobročinstvo postane općeprisutna pojava u nekom društvu, ono će postati ujedinjeno, društvene anomalije će postati rijetkost u njemu.

Na takav način društvo postaje civilizirano i produhovljeno, zluradost i mržnja prema drugima postaje iznimka, što biva uzrokom da se raskol i sukobi ne rasplamsavaju u njemu.

Upravo radi toga, ova nebeska uputa pred nama sadrži imperativ o stalnom činjenju dobra pri svakom postupku i svakom međuljudskom kontaktu. Uzvišeni nam naređuje: “Zlo dobrim uzvрати, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati” (Fussilet, 34).

Također Poslaniku, sallallahu alejhu ve sellem, se poručuje: “Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi: – jer bi šejtan mogao posijati neprijateljstvo među njima.” (El-Isra, 53)

Poštovani vjernici! Činjenje dobročinstva darivanjem drugome je djelo koje je itekako poželjno činiti onima koje je Uzvišeni obdario imetkom i položajem. Zato se upućuje poziv svima onima kojima je Uzvišeni iz obilja Svoga darovao,

da drugim ljudima podare dio toga. Uzvišeni kaže: “Čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio” (El-Kasas, 77).

Ibn Kajjim naglašava: “Božije blagodat se ponajbolje zavređuju, a iskušenja istovremeno izbjegavaju pokornošću Uzvišenom i stalnim činjenjem dobra Njegovim stvorenjima.”

Potrebno je znati da dobročinstvo kojem poziva islamska vjera podrazumijeva činiti dobro bilo koje vrste, bilo kojem stvorenju, ljudima i životinjama. Ipak, nagrada za svako dobro djelo nije jednaka, nego se razlikuje na osnovu toga kome činimo dobro, odnosno kolika je naša dužnost naspram njega i koliko je njegova važnost u našim životima.

Najviše zavređujemo nagrade čineći dobro roditeljima, pa rodbini, a potom svim drugim stvorenjima.

Dobročinstvo je izvanredan životni postulat, koji od nas zahtijeva da se ophodimo prema drugima na najljepši način i obraćajući se samo lijepim riječima. Lijep dar, sadaka iz srca, velika korist koju nekome učinimo, lijepa riječ koju izgovorimo, uz srdačan osmijeh i nazivanje selama svim ljudima – sve to je dobročinstvo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: “Koja su djela po islamu najvrednija?”, pa je odgovorio: “Hranu udijeliti i selam nazivati tebi poznatoj i nepoznatoj osobi.” (Muttefekun alejhi)

U vjerodostojnom hadisu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sadaka je i kad se osmjehneš drugom muslimanu.”

Dobročinstvo podrazumijeva i biti nepresušni izvor darivanja, topli dom gostima, nježna ruka nevoljnicima, put ostvarenja ljudskih potreba. Uzvišeni kaže: “I hranu su davali – mada su je i sami željeli – siromahu i siročetu i sužnju” (El-Insan, 8).

Na drugom mjestu kazuje nam: “I više vole drugima nego sebi, mada im je i samima potrebno” (El-Hašr, 9).

U kontekstu toga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Onaj ko bdi je nad potrebama udovice ili siročeta imat će nagradu poput onoga ko se bori na Allahovom put, onoga što dugo klanja noću ili onoga što često posti.” (Buhari) Također je Poslanik, alejhis-selam, rekao: “Vidio sam čovjeka kako hodi Džennetom zbog toga što je s puta uklonio drvo koje je smetalo prolaznicima.” (Muslim)

Potrebno je spoznati da se dobročinstvom smatra unijeti radost u srce bilo kojeg vjernika, darivanjem siromašnom, potpomaganjem obespravljenom, rješavanjem nedaća koje su snašle nevoljnika, posjetom bolesnika, darivanjem hrane gladnome. Sve ovo unosi veliku sreću u srca ljudi, čini im živote lakšim i više spokojnim.

U vjerodostojnom hadisu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Uzvišeni Allah najviše voli one koji najviše koriste drugim ljudima. Allahu najdraže djelo je da uneseš radost u srce vjernika, tako što otkloniš njegovu nevolju, dug izmiriš ili glad utoliš. Draže mi je da vrijedno radim na tome da zadovoljim potrebu svoga brata nego da budem u *itikafu* mjesec dana u ovoj džamiji”, tj. Poslanikovo džamiji u Medini.

Imam Muslim bilježi hadis u kojem Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko od muslimana otkloni jednu od ovozemaljskih nedaća, Allah će ga poštediti jedne od strahota Sudnjega dana. Ko olakša onome koji je u nevolji, Allah će njemu olakšati i na dunjaluku i na ahiretu. A ko sakrije sramotu muslimana, Allah će sakriti njegovu sramotu i na dunjaluku i na ahiretu. Allah pomaže Svome robu sve dok on pomaže svome bratu muslimanu.”

Zato činimo dobro drugima, kako bi Uzvišeni dobro darovao nama, kao i ogromnom nagradom nas obradovao. Uzvišeni kaže: “One koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga!” (Junus, 26)

Cijenjeni vjernici! Dobročinstvo u islamu nije ograničeno na ljudski rod, nego uključuje i životinje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazuje: “Jednom je jedan putnik osjetio veliku žeđ. Kada je naišao na bunar, spustio se u njega i napio se vode. Izašavši iz bunara, ugledao je psa koji od velike žeđi dahće i liže vlažnu zemlju. Čovjek pomisli: ‘Ovaj pas je sada jako žedan, kao što sam i ja bio maloprije’, pa se ponovo spusti u bunar, svoju kožnu obuću napuni vodom, a zatim izađe iz bunara držeći obuću ustima i napoji psa. Allah ga nagradi za to djelo oprostom njegovih grijeha.” Prisutni upitaše: “Zar ćemo biti nagrađeni za dobročinstvo prema životinjama?”, a Poslanik im odgovori: “Na svakom živom biću se nagrada može zaslužiti.” (Buhari i Muslim)

Uzvišeni Allah naređuje nam da važno djelo činimo, da salavat i selam na posljednjeg poslanika donosimo. Neka su Božiji blagoslov i mir na našeg odabranog poslanika Muhammeda, na sve plemenite ashabe, na odabranu generaciju nakon njih – tabiine i na sve sljedbenike Istine do Sudnjega dana.

Uzvišeni Gospodaru, smiluj se svim muslimanima i muslimankama, živima među nama i mrtvima! Podari nam dobro na ovome svijetu, podari nam dobro na onome svijetu, a od Vatre i patnje nas sačuvaj! Uzvišeni Gospodaru, smiluj nam se, Svojom uzvišenom milošću, milošću koja svaki dio života obasjava! Uzvišeni, ukloni brige od nas, nevolje udalji, zdravlje podari, imetak nam povećaj! Uzvišeni, Ti si silan i sve kadar!

VRIJEDNOST PRIHVATANJA ISTINE (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

18. džumade-l-ula 1440. god. po Hidžri / 25. januar 2019.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhamed Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi” (En-Nisa, 1); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Poštovani vjernici! U ljudskoj je prirodi, što je jedan od pokazatelja slabosti, da čovjek povremeno osjeća različite vrste promjena. Osjeća neodlučnost, duševnu nestabilnost, kontradiktoran je nekada samome sebi, ne može razlučiti između određenih stvari ili osjeća duševni nemir. Prihvati određen stav sada, a poslije ga se odrekne.

Sve ovo uopće nije čudno. Psihološka, mentalna i fizička priroda čovjeka krajnje je jasno iznesena u riječima Sveznajućeg i Moćnog: “A čovjek je stvoren kao nejakо biće” (En-Nisa, 28).

Čovjek je nejak u svakom aspektu svoga bivstvovanja: nejake je tjelesne građe, volje, neodlučan, ograničenih umnih sposobnosti, ograničenog znanja i slabog strpljenja.

Uprkos tome, vjernik se ipak odlikuje potrebnom umnom razboritošću da prihvati naredbe svoga Gospodara, povrati se Istini, odbacujući pritom sve što je pogrešno i nemoralno.

Vjernik ne oklijeva da se odrekne svoga mišljenja, riječi ili djela. Ne oklijeva se vratiti putu Istine kada skrene s njega, ne insistira na svom trenutnom stavu. Ne pogađaju ga riječi onih koji ga smatraju “prevrtljivcem” ili kude zato što “stalno mijenja mišljenje”. Jer, zna da je vratiti se Istini – vrlina i pravi razlog za ponos. Ponaša se suprotno mišljenju onih kojima šejtan došaptava da je “insistirati na svome, makar bilo pogrešno” – odraz ponosa.

Uzvišeni Allah kaže: “Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete se, i odjednom dođu sebi” (El-A’raf, 201). Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, pojašnjava: “Tad se oni sjete Božije velike nagrade i Njegove strašne kazne, Njegovog obećanja i Njegove prijetnje, pa se pokaju, odlučno, a potom zatraže zaštitu od Allaha i žurno se povrate Istini.”

Ovim se ističe važnost da promislimo o svojim djelima, s vremena na vrijeme. Kada se spotaknemo, da se žurno pokajemo, da oprost tražimo, da za Istinom svim srcem tragamo, nastojeći izvršiti naredbe našeg Gospodara i činiti ono čime je zadovoljan. Ko bude tako postupao, jedan je od najboljih, shodno riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Svi sinovi Ademovi griješe, ali najbolji među njima su oni koji se za svoje grijehe mnogo kaju.” (Tirmizi i Ibn Madža)

Poštovani vjernici! Islam uči čovjeka kako da mu postane svojstveno vraćati se putu Istine i kako da držati se Istine preraste u osobinu. Uzvišeni kaže: “I za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehe svoje zamole – a ko će oprostiti grijehe ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju” (Ali Imran, 135).

Odnosno, oni ne nastavljaju činiti grijehe uprkos svemu, nego “dođu sebi”, traže oprost od Allaha kajući se za svoje grijehe. Oni se ne ponašaju poput onih na čija djela Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu upozorava: “Teško onima koji čuju riječi Istine a neće da o njoj razmisle i rade po njoj, *teško onima koji svjesno u grijehu ustrajavaju*.” (Ahmed)

U hadisu Poslanik takve ljude doslovno uspoređuje s “lijevkom”. Kroz lijevak voda ulazi s jedne, a izlazi s druge strane, ne zadržava se; kao što riječi Istine takvim ljudima ulaze na jedno, a izlaze na drugo uho.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zaprijetio je teškom kaznom onima koji Kur'an slušaju, ali ne slijede ono najljepše u njemu, onima koji znaju da su to riječi Istine, ali ne radi po njima niti ih šire. Naprotiv, oni okreću leđa od Istine, ili iz oholosti i tvrdoglavosti, ili iz pristrasnosti određenoj grupaciji i slijepog slijeđenja, ili zbog odlaska u krajnost i pretjerivanja, ili što svoje mišljenje smatraju svetim.

Poštovani džemate! Ljudima velikoga srca nije iz poniženja povinovati se Istini. Oni ne mogu biti zadovoljni time da nastave živjeti na pogrešnome. Ne sprečava ih položaj da se priklone Allahovim propisima. U vjerodostojnom hadisu stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Zaklinjem se da ću, uz Allahovu dozvolu, kad god se zakunem da ću učiniti nešto, a naknadno uvidim da je suprotno tome bolje, učiniti keffaret, iskup, a potom uraditi ono što je bolje."

Iz ovog hadisa može se zaključiti da je preče vjerniku da odustane od svoje namjere da uradi nešto što je obećao uraditi ukoliko naknadno uvidi da je suprotno tome bolje. Ukoliko se zakleo da će nešto uraditi ili da neće uraditi, a potom uvidio da to ne donosi dobro – potrebno je da uradi šta je bolje i da se iskupi za svoju prekršenu zakletu.

Upravo je tako postupio Ebu Bekr es-Siddik, radijallahu anhu, nakon što je rekao za Mistaha – koji se ogriješio o Aišu, radijallahu anha, prenoseći riječi koje je lažno optužuju za strašno nemoralno djelo: "Tako mi Allaha, nakon svega što je rekao o Aiši, neću Mistahu više ničim pomoći."

Tada je Uzvišeni Allah objavio: "Neka se čestiti i imućni među vama ne zaklinju da više neće pomagati rođake i siromahe, i one koji su na Allahovu putu rodni kraj svoj napustili; neka im oprostite i ne zamjere! Zar vam ne bi bilo drago da i vama Allah oprosti? A Allah prašta i samilostan je" (En-Nur, 22).

Kada je čuo te riječi, Ebu Bekr povika: "Naravno! Tako mi Allaha, meni je veoma drago da mi Allah oprosti!", pa se iskupi za svoju zakletvu i nastavi iz imetka svoga pomagati Mistahu, i reče: "Tako mi Allaha, nikada mu to neću uskratiti."

U drugom hadisu Ebu Derda, radijallahu anhu, kaže: "Sjedio sam kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je došao Ebu Bekr držeći u ruci kraj svog ogrtača tako da su mu se vidjela koljena. Ugledavši ga, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: 'Naš drug se s nekim posvađao.' Ebu Bekr nazva selam, a

potom reče: ‘Omer i ja smo se sporječkali. Razljutio sam ga, a poslije zažalio. Zamolio sam ga da mi oprost, ali on odbi to učiniti i zato sam došao tebi.’ Poslanik na to reče: ‘Allah će ti oprostiti, Ebu Bekre. Allah će ti oprostiti, Ebu Bekre. Allah će ti oprostiti, Ebu Bekre.’

Omer se naknadno pokajao, pa je otišao do Ebu Bekrove kuće i upitao: ‘Da li je tu Ebu Bekr?’ ‘Nije’, odgovoriše mu.

Tada je Omer otišao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, nazvao mu selam, a Poslanikovo, sallallahu alejhi ve sellem, lice se počeo crvenjeti od srdžbe. Vidjevši to, Ebu Bekr se poboja za Omera, pade na koljena i počeo ponavljati: ‘Allahov Poslaniče, ja sam taj koji je pogriješio! Tako mi Allaha, ja sam pogriješio!’

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tad reče: ‘Uzvišeni Allah poslao me je vama, vi ne povjerovaste, ali Ebu Bekr povjerova. Sebe i imetak svoj žrtvovao je za mene. Zar nećete pustiti moga druga na miru? Zar ga nećete pustiti na miru?’ Poslije ovih Poslanikovih riječi, niko Ebu Bekru nije ništa ružno rekao.” (Buhari)

Čak i časni ashabi mogu pogriješiti, nisu bezgrešni, ali se oni istog trena vrate istini. To je njihova odlika. Ibn Hadžer bilježi: “Po svojoj prirodi, čovjek nosi klicu srdžbe, što ga može navesti da počini ono što je u suprotnosti s boljim. Ipak, vjernik čvrstog imana žurno se vraća dobru, što je sadržano u riječima Uzvišenog: ‘Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjetite se, i odjednom dođu sebi.’”

Kada je Ujejna b. Hisn jednom došao Omeru b. Hattabu, radijallahu anhu, rekao mu je: “Hatabov sine, tako mi Allaha, ti nam ne daješ obilno, niti među nama sudiš pravedno.” Omera su te riječi razljutile, do mjere da je ustao da ga uhvati za prsa. Međutim Hurr b. Kajs reče mu: “Vladaru pravovjernih, Uzvišeni Allah rekao je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: ‘Ti sa svakim – lijepo! I traži da se čine dobra djela, a neznalica se kloni!’ (El-A’raf, 199). Ovaj je sigurno jedan od neznalica!”

Omer zastade kada je riječi Uzvišenog čuo, a uvijek je postupao shodno naredbama navedenim u Božijoj Knjizi. U trenutku kada se Omer, radijallahu anhu, razljutio, ashabi ga posjete na riječi Uzvišenog; on se sjeti vrijednost toga i obuzda svoju srdžbu. Istog trena prihvatio je iznesenu istinu i ovog čovjeka nije kaznio.

U Omerovom, radijallahu anhu, pismu poslanom Ebu Musau el-Eš'ariju, radijallahu anhu, pisalo je: "Nemoj da te presuda koju si ranije donio spriječi da se vratiš istini do koje si naknadno došao, nakon što si temeljito nasamo razmišljao o tome. Istina je vječna, ništa je ne može dokinuti. Vratiti se istini uvijek je bolje nego ustrajati na neistini." Stoga, čovjek bi trebao, kada presudi o nečemu ili dadne šerijatsko mišljenje o nekom pitanju, da odustane od rečenog, kada shvati da je pogriješio.

Kada je basranskom kadiji Ubejdullahu b. Hasenu el-Enberiju ukazano na grešku u presudi koju je donio, on prvo obori glavu i tako ostade neko vrijeme, a onda je podiže rekavši: "Odustat ću od svoga mišljenja ponizno. Vratit ću se istini ponizno. Bolje mi je da budem bezvrijedan čovjek na istini, nego predvodnik u zabludi." Upravo ovako, svaki razuman čovjek, koji voli pravičnost, kada mu se ukaže na to da je negdje iz nehata pogriješio, on se istini vrati, odustavši od svoje greške.

Imam Šafija, rahimehullah, kaže: "Odričem se svog mišljenja po svakom pitanju u vezi s kojim se sazna vjerodostojan hadis od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je suprotan onome što sam zastupao, bilo to za moga života ili poslije moje smrti."

Sve ove mudre izreke, stavovi ili savjeti, ukazuju na bogobožnost, odlike, pravilno razumijevanje vjere i pravičnost ovih velikana. Dužni smo ih slijediti, činiti ono što su i oni činili.

Također je važno istaknuti da je potrebno razlikovati povratak istini, što je pohvalno, od "povlačenja", što je pokuđeno. Vratiti se istini podrazumijeva ispraviti grešku nakon što je spoznamo, nastojeći nadoknaditi propušteno. Čovjek nakon toga uvijek nastoji djelovati u duhu Istine, dobrog i ispravnog. "Povlačenje" podrazumijeva odustati od istine. Potrebno je čvrsto se držati istine i ne popuštati ni trun.

Primjer za to je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koji je mnogobošcima, kada su htjeli slomiti mu volju i odvratiti ga od javnog pozivanja u istinu, rekao: "Da li vidite Sunce?" "Da!", odgovoriše. "Lakše je vama da mi donesete Sunčev plamen nego meni da se odrekнем ove Istine." (Ebu Ja'la).

U ovom hadisu ukazuje se na to da se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, čvrsto pridržavao Istine, da je bio postojan i dosljedan i principijelan, i da nije odustajao od Pravog puta i ispravne vjere.

Svi velikani i učenjaci doslovno su slijedili Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ustrajavajući na istini poput njega, boreći se za nju svom svojom snagom. Tako se halifa Ebu Bekr postojano borio protiv otpadnika, nije ga njihova mnogobrojnost uplašila. U tim trenucima izgovorio je riječi koje su ostale zabilježene u historiji: “Tako mi Allaha, borit ću se protiv onih koji prihvataju namaz, a odbacuju zekat. Dužnost je zekat izdvajati iz imetka. Tako mi Allaha, kada mi ne bi dali uže koje su davali Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, borio bih se protiv njih zbog toga.”

Poštovani vjernici! Kao što je pohvalna osobina vratiti se istini, tako je sušta suprotnost toga odustati od istine, udaljiti se od nje nakon što je spoznata. Napustiti Uputu, skinuti sa sebe odoru vjere islama, nemati više ništa s tim nakon što je bila sastavni dio čovjekovog života – to je nešto najlošije što čovjek može učiniti i osobina kakva se ne smije poželjeti.

Svako ko se udalji od svoje vjere, iskušan je i u velikom je gubitku. Takvo djelo ukazuje na to da se vjera slabo vrednuje.

Takvo djelo, također, otvara put onima koji žele da napuste ovu vjeru, što će biti uzrokom da se zajedništvo muslimana razbije.

Svako ko osjeti slast vjere, kome vjera dopre do srca, ne može odustati od takvog blaga, neće ga nikad ostaviti, bez obzira na povod i okolnosti.

Kada je bizantijski car upitao Ebu Sufjana o vrlim ashabima, radijallahu anhum: “Da li među njima ima neko da se odrekao te vjere iz prezira, nakon što ju je prihvatio?”, Ebu Sufjan odgovori: “Nema.” Car konstatova: “Tako biva kada srce osjeti slast vjere.”

Također, jedan od pokuđenih oblika “odustajanja od vjere” jeste i da čovjek počne slijediti svoj straste ili povoditi se za mišljenjem ljudi, odričući se istine koju je slijedio i udaljavajući se od jasne upute koju je prethodno prihvatio. Ovo je, uistinu, primjer velikog iskušenja!

U tom kontekstu Huzejfa, radijallahu anhu, rekao je: “Ako neko posumnja da je podlegao nekom iskušenju u vjeri, neka razmisli o svojim uvjerenjima. Ako sada smatra dozvoljenim nešto što je ranije smatrao zabranjenim, onda je podlegao. Ako sada smatra zabranjenim nešto što je ranije smatrao dozvoljenim, onda je podlegao.”

Razlika između pokuđenog odustajanja od vjere i promjene uvjerenja, i između pohvalne promjene mišljenja ogleda se u tome što je ova pokuđena promjena uvjerenja i mijenjanje Allahovih propisa rezultat čovjekove slabosti i slijeđenja strasti. Takvo nešto nije pokrenuto željom da se slijedi istina i uputa, ne oslanja se na jasan i nepobitan argument, nego biva rezultat nekakvog mišljenja, djelo iz strasti ili koristoljublja.

Poštovani vjernici! Donosite salavate na Poslanika posljednjeg, vjerovjesnika odabranog, jer nam Uzvišeni Allah u Svojoj časnoj Knjizi naređuje: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56).

Bože, blagoslovi Muhameda i rod Muhamedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov.

Allah podario meni i vama svaki blagoslov u časnom Kur'anu, podario da se okoristimo njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ove svoje riječi i od Allaha tražim oprost za svaki naš grijeh, a i vi tražite oprosta, jer On puno prašta i samilostan je.

GOVOR MRŽNJE, UZROCI I LIJEK (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
25. džumadel-ula 1440. po Hidžri / 1. februar 2019.

Hvala Allahu, Silnom, Koji mnogo prašta, i Koji noću zavija dan, i danom zavija noć, i Koji zna tajno i javno, i ono što je na visokim planinama i dubokim morima. On dopire do pogleda, a pogledi ne dopiru do Njega.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On stvara šta hoće i odabire, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob, poslanik i odabranik, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu čistu porodicu, i njegove supruge, majke pravovjernih, i na njegove ashabe, muhadžire i ensarije, i na one koji idu njihovim putem i slijede njihovu uputu, sve dok se budu smjenjivali dan i noć.

O ljudi, bojte se Allah onako kako Ga se treba bojati, držite se čvrsto islama i džemata muslimana, jer je Allahova ruka nad džematom. "I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite." (En-Nur, 31)

Poštovani vjernici! Svako društvo na ovoj Zemlji koje traži blagostanje u spoznaji i ravnotežu u kompromisu i dijalogu, koje je sposobno da prihvati pluralizam u mišljenju, ako to zaista želi, potrebno je da, u cilju ostvarenja ovog plemenitog ideala, poduzme konkretne uzroke.

Upravo je izostanak konkretnih koraka, koji otklanjaju nepravilnosti i podižu kvalitet, doveo do retoričke disharmonije u modernim muslimanskim društvima. Ako dublje analiziramo konfrontacije koje se dešavaju na retoričkom, verbalnom i publicističkom nivou, zapazit ćemo da je jedan od njegovih najvažnijih uzroka i "potpaljivača" – govor mržnje, koji se u tim krugovima širi poput vatre u sijenu.

To je, zapravo, govor koji ne ostvaruje željene interese niti donosi konkretne koristi, i najmanje što se može reći za njega jeste da je beskoristan, besperspektivan i bespredmetan, štaviše on je iskra neprijateljstva među ljudima.

Jedini ispravan odgovor na govor mržnje i brana od šejtanovih spletki jeste lijepa riječ, potaknuta Objavom: “Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi – jer bi šejtan mogao posijati neprijateljstvo među njima, šejtan je, doista, čovjekov otvoreni neprijatelj.” (El-Isra, 53)

Govor mržnje je svaka napisana i izgovorena riječ koja potiče i potpiruje smutnju, nasilje, omalovažavanje, fanatizam i diskriminaciju pojedinaca ili grupa.

Opasnost ove vrste govora krije se u ugrožavanju duhovne i idejne i društvene stabilnosti, koja snažno utječe na kompaktnost i homogenost zajednice.

Nakon Allahove podrške, duhovna i društvena stabilnost predstavljaju najvažniji uslov prosperiteta i stabilnosti bilo koje zajednice, i čuvaju je od anarhije i samovolje pojedinaca.

S obzirom na to da govor mržnje vodi ka udaljavanju od puta sredine i umjerenosti, jasno je da u njegovom oblikovanju podjednako učestvuju dva uzroka: krajnji radikalizam i krajnji liberalizam.

Umjereni diskurs tako postaje žrtva dviju krajnosti govora mržnje. Za pristalice radikalne ideologije umjereni diskurs predstavlja zastranjenje s Pravog puta, jer nije dovoljno žestok i isključiv, a za sljedbenike “liberalnog islama” on je, pak, previše strog i nepopustljiv.

I jedan i drugi pristup neprihvatljiv je za sljedbenike Pravog puta, i oni nemaju nikakve prođe kod časnih ljudi, odlučnih u vjeri i privrženih zdravoj i utemeljenoj argumentaciji.

Umjeren govor brzinom munje ide s jezika na srce, što je sasvim razumljivo, jer je istinoljubiv i dobronamjeren govor najplodonosniji, i uvijek je dominantan. Uzvišeni kaže: “... i učinismo da budu hvaljeni i po dobru spominjani.” (Merjem, 50)

Onaj ko želi da njegov govor bude prihvaćen kod ljudi i da njime ostvari plemenite ciljeve, neka mu umjesto zloradosti odjene odjeću samilosti, korisnosti umjesto štetnosti i blagosti umjesto grubosti. Takvi su, tako mi Allaha, bili govori prvaka Ademovih sinova, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kojem je dat jezgrovit govor, i za kojeg Uzvišeni kaže: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

Milost, blagost i dobronamjernost prema ljudima osobine su koje se ne mogu spojiti kod osobe koja je sklona govoru mržnje.

O vjernici, neki ljudi imaju pogrešnu predstavu o slobodi izražavanja, koja, u suštini, nema nikakve veze sa slobodom, i koja se ni izbliza ni izdaleka ne može povezati s časnim pojmom slobode. Za njih su ljudska čast, svetinje i nutrina dozvoljena “ispaša” i izvor kojem se vraćaju i s kojeg se napajaju agitatori mržnje, vrijeđanja i žigosanja.

Govor mržnje je verbalno nasilje, a Allah daje za blagost ono što ne daje za grubost i nasilje. Allah, džellešanuhu, rekao je Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Samo Allahovom milošću ti si blag prema njima; a da si osoran i grub, razbjegli bi se iz tvoje blizine.” (Ali Imran, 159)

Govor mržnje je govor koji razjedinjuje, a ne ujedinjuje, i koji udaljava, a ne zbližava, kvari, a ne popravlja, poput kamenčića pračke, ozljeđuje oko, a ne ubija plijen.

Govor mržnje je poput otpadaka koji plivaju po površini bujice, odbacuju se i ne ostaju na zemlji. Niko se nije upleo u govor mržnje a da nije rastjerao čestite ljude od sebe, i kod njih stvorio prezir prema svemu što govori i piše.

To je govor koji njegovog vlasnika drži u tijesnom okviru, u kojem ne vidi nikog osim sebe, i u kojem nema mjesta za lijepo mišljenje i suprotan stav, naprotiv, on je poput razbukalog vulkana, koji nasumično izbacuje lavu, koja spali sve što dotakne.

Govor mržnje je put površnih ljudi i oružje brzopletih i nepromišljenih. On je ogledalo duše napunjene zlobom, umišljenošću, osvetom i lažnim ponosom.

Govor mržnje nije nasljedna bolest na koju čovjek ne može utjecati, nego je mješavina ljudskog temperamenta stimulirana grešnim mislima i poremećenom psihom, a oni su poput virusa koji stoji u zraku i napada svaku dušu lišenu morala, pravednosti i umjerenosti, i njegov razvoj ovisi o količini “antitijela” s kojima se duša brani od njega prije nego što je napadne, ili ga neutralizuje nakon što se desi, međutim prevencija je bolja od liječenja, jer je temeljitija i jača u zaštiti od tog virusa.

Ako čovjek nije u stanju da uredi svoj govor i ukrasi ga blagošću, samilošću, korisnim savjetom, posljednje što mu preostaje, kao djelotvoran lijek, jeste

šutnja, a kako i ne bi kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori dobro ili neka šuti.” (Buhari i Muslim)

Allahova je dobrota prema islamskom ummetu to što im je objavio šerijat koji se jasno distancirao od govora mržnje, što nas ne bi trebalo čuditi, jer Uzvišeni Allah kaže: “I tako smo od vas stvorili pravednu zajednicu” (El-Bekara, 143).

Riječi “pravednu zajednicu” znače “najbolju i najpravedniju zajednicu”. Pravda im omogućuje pravičnost i odmjerenuost u riječima i donošenju suda o drugima, a dobrota im omogućuje pravičnost u postupanju i ponašanju prema drugima. Problem nastaje usljed zaborava ove blagodati i neslijeđenja njenog puta.

U posljednjim decenijama među nemuslimanima se proširio negativan pogled na islam i muslimane, koji je eskalirao u govor mržnje i postao jedno od najprepoznatljivijih obilježja njihovih medija. Puno toga je već rečeno i napisano o ovom fenomenu. U principu, govor mržnje, usmjeren protiv islama i muslimana, ima dva ključna uzroka: duboka vjerska uvjerenja i neprimjereno ponašanje nekih muslimana, a nekada je to spoj ova dva uzroka. Protiv govora mržnje koji je motivisan vjerskim, ideološkim uvjerenjima teško da se išta može učiniti, čak i sa najuvjerljivijim argumentima, osim ako to Allah želi, jer onaj ko na nečemu odraste, on na tome i ostari. Uzvišeni kaže: “A svetili su im se samo zato što su u Allaha, Silnoga i Hvale dostojnoga, vjerovali.” (El-Burudž, 8)

S druge strane, govor mržnje koji je uzrokovan lošim primjerom nekih sljedbenika islama, trebao bi biti u fokusu našeg interesovanja, jer su muslimani pozvani da svojim lijepim primjerom pokažu islam drugima i da usklade svoja djela sa deklarativnom pripadnošću islamu. Druga strana, odnosno nemuslimani, ne razlikuje islam i postupke njegovih sljedbenika, i svaku njihovu grešku bez oklijevanja će pripisati islamu.

Žalosno je da veliki broj muslimana koji žive u nemuslimanskim društvima, svojim riječima, djelima i ponašanjem stvaraju negativnu sliku o islamu, u njihovim postupcima ne prepozna se milost, univerzalnost, pravednost, sveobuhvatnost i savršenstvo islama.

Otuda je važno podsjetiti muslimane općenito, a učene posebno, da je predstavljanje islama u njegovom pravom svjetlu i značenju, sa svim njegovim aspektima, političkim, ekonomskim, kulturološkim, civilizacijskim, kolektivnim i individualnim, i da je islam vjera čiji vrijednosni sistem obuhvata cjelokupan

ljudski život, kroz umjereni pristup, pravednu riječ i lijepu komunikaciju, njihova vjerska dužnost i obaveza. Greške koje čine pojedinci samo su njihove, i ne smiju se pripisivati islamu.

Također, obaveza je muslimanskih medija i organizacija da na ovom izuzetno važnom polju ulože mnogo više napora, s obzirom na njihovu specifičnu poziciju i odgovornost.

Jedno od najefikasnijih i “najjeftinijih” sredstava – u prezentaciji islama – jesu visoke etičke i moralne kvalitete i umjeren diskurs, koji omogućavaju muslimanu da se približi tim ljudima. Lijepo ponašanje daje najbolje rezultate, a u konačnici Allah je Taj Koji upućuje na Pravi put.

Donosite salavate na najbolje Allahovo stvorenje i najodabranijeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, vlasnika Havda i šefata, to vam je naredba od Allaha: “O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OPSKRBA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
2. džumadel-uhra 1440. po Hidžri / 8. februar 2019.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Njemu pripada vječnost i hvala, u Njegovoj ruci su sudbine i odredba, upravlja s neba stvarima na Zemlji, čini šta hoće, a vi ne možete htjeti osim ono što On hoće, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je dostavio poslanicu, izvršio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

Najbolji govor je Allah govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari su nove stvari u vjeri. Svaka nova stvar u vjeri je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, bojte se Allaha u onome što vam je naredio, čuvajte se onoga što vam je zabranio i znajte da je sve, i malo i veliko, zabilježeno. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

O muslimani, Allah je odredio sudbine, zapisao rokove, razdijelio opskrbu i zapisao svakom čovjeku udio u sreći i nesreći, i udio u blagodatima i iskušenjima. Ko bude zadovoljan, njemu pripada zadovoljstvo, a ko se bude srdio, njemu pripada srdžba. Sve je određeno i zapisano.

Cijenjeni vjernici! Allah je propisao opskrbu Ademovim sinovima dok su još bili u utrobama svojih majki. Kada plod napuni četiri mjeseca, Allah mu pošalje meleka, koji je zadužen za matericu, pa on u njega udahne dušu,

Allahovom dozvolom, i zapiše njegov edžel – dužinu života, djelo, opskrbu i da li će biti sretan ili nesretan.

Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Pričao nam je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, a on je istinoljubivi i iskreni: ‘Čovjek se oblikuje u utrobi majke četrdeset dana kao sjeme (nutfe), zatim bude isto toliko vremena zakvačak (‘aleka), pa bude isto toliko kao gruda mesa (mudga), a onda Allah pošalje meleka da mu udahne dušu, i naredi da mu zapiše četiri stvari: nafaku, dužinu života, njegova djela i hoće li na ahiretu biti nesretan ili sretan.’” (Buhari i Muslim)

Opskrba je, dakle, razdijeljena, i sve se dešava po odredbi i s određenim rokom. Budite sveobuhvatni u svojim dovama, tražite pomoć od Allaha u stjecanju opskrbe i imajte lijepo mišljenje o Allahu, jer je loše mišljenje pokuđeno i beskorisno. Allah, džellešanuhu, dat će čovjeku ono što on misli o Njemu. Pouzdaj se u lijep znak, budi zadovoljan onim što ti je Allah dao, i čuvaj se pohlepe i nezasitosti, i čuvaj se lošeg raspolaganja imovinom, jer je to maloumnništvo i rasipništvo. Ako te zadesi iskušenje, nemoj reći: “Da sam uradio to i to...”, nego reci: “Allah je tako odredio i On radi šta želi.”

O vjernici! Allah je Darovatelj i Opskrbitelj. Njegove ruke su otvorene, dijeli kako i koliko želi. Njegove riznice su nepresušne. Njegova desnica je puna, ono što je u njoj ne umanjuje se dijeljenjem. On dijeli danju i noću.

Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao, prenoseći riječi Uzvišenog Allaha: “O robovi Moji, Ja sam Sebi zabranio nepravdu, zulum, a i vama sam je zabranio, pa nemojte jedni drugima nepravdu činiti! O robovi Moji, u zabludi je svako koga Ja nisam uputio, pa od Mene uputu tražite, a Ja ću vas uputiti! O robovi Moji, svi ste vi gladni, dok vas Ja ne nahranim, pa tražite od Mene hranu da bih vas nahranio! O robovi Moji, svi ste vi neodjeveni, dok vas Ja ne odjenem, pa tražite od mene odjeću, kako bih vas obukao! O robovi Moji, vi griješite noću i danju, a Ja opraštam sve grijehe, pa tražite od Mene oprost da bih vam Ja oprostio! O robovi Moji, šta god vi uradili, niste u stanju Meni naštetiti, niti mi kakvu korist učiniti! O robovi Moji, kada bi svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, bili pobožni kao što je najbogobojazniji među vama, to ne bi uvećalo Allahovo carstvo! O robovi Moji, kada bi svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, bili pokvareni kao što je najpokvareniji među vama, to ne bi, ni za jedan trun, umanjilo Allahovu vlast!

O robovi Moji, kada bi se svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, okupili na jednom mjestu, i od Mene zatražili sve što žele, i Ja svakom od njih dao ono što je tražio, to ne bi umanjilo ono što Ja posjedujem ni onoliko koliko bi umočena igla u more umanjila vodu! O robovi Moji, samo se radi o vašim djelima; Ja ću ih sva zabilježiti, a zatim ću svakom dati ono što je zaslužio: ko nađe dobro, neka bude zahvalan Allahu, džellešanuhu, a ko nađe loše, neka ne kori nikog drugog, osim sebe.” (Muslim)

Poštovani vjernici! Allah, džellešanuhu, preuzeo je na Sebe brigu o opskrbi Svojih stvorenja, i u tom smislu kaže: “Na Zemlji nema nijednog živog bića, a da ga Allah ne hrani. On zna gdje će koje boraviti i gdje će sahranjeno biti. Sve to ima u jasnoj Knjizi.” (Hud, 6)

On opskrbljuje plod u majčinom stomaku, ribe u vodi i zmije u rupama. Allah nije stvorio nijedno stvorenje, pa ga onda prepustio samog sebi. Čak i kada bi Njegov rob bježao od Njegove opskrbe, ona bi opet sustigla. Uzvišeni kaže: “Allah u izobilju daje hranu onome kome hoće od robova Svojih, a ne kome i uskraćuje; Allah, zaista, zna sve.” (El-Ankebut, 62)

O muslimani! Allah, džellešanuhu, iskušava opskrbom, kome hoće daje u izobilju, da bi Mu zahvaljivao i da bi Ga hvalio, a kome hoće, uskrati nafaku, kako bi ga iskušao, a ne iz zaborava ili nemoći, i u toj situaciji obavezna je strpljivost.

Koga zadesi nevolja i on se pojada nekom drugom, a ne Allahu, neće se spasiti nevolje; ko se suzdrži, Allah će mu pomoći; ko bude zadovoljan, Allah će ga učiniti neovisnim; ko se strpi, Allah će mu podariti strpljivost. Strpljivost u siromaštvu, nevolji i iskušenju je vjerski imperativ i obaveza, i nužna i neizbježna stvar.

Allah, džellešanuhu, ukorio je onoga ko ne postupi tako, pa je rekao: “Čovjek, kada Gospodar njegov hoće da ga iskuša pa mu počast ukaže i blagodatima ga obaspe, rekne: ‘Gospodar moj je prema meni plemenito postupio!’ A kad mu, da bi ga iskušao, opskrbu njegovu oskudnom učini, onda rekne: ‘Gospodar moj me je napustio!’” (El-Fedžr, 15–16).

O vjernici! Bogobojaznost je najbolja čovjekova zarada, i ona je spas iz svake teškoće i nevolje. Uzvišeni kaže: “... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbiti će ga odakle se i ne nada; onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta.” (Et-Talak, 2–3)

Bogobojaznost je ključ riznica nebesa i Zemlje, i ono što je kod Allaha, ne može se postići grijешenjem. Uzvišeni kaže: “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili.” (El-A’raf, 9)

O vjernici! Rad, trud, ključ je nade. Najblagoslovljenija opskrba je ona koja se stekne vlastitim radom. Ruka koja daje bolja je od one koja uzima. Suzdržljivost je bolja od traženja. Ko bude neovisan o ljudima, sačuvati će svoj ponos i dostojanstvo.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, bolje je nekom od vas da uzme uže, nakupi i donese drva na leđima nego da traži od drugih ljudi, dali mu oni ili ne.” (Buhari)

Allahov vjerovjesnik Musa, alejhis-selam, čuvao je ovce za nadnicu, Zekerijja, alejhi-selam, bio je stolar, Davud, alejhis-selam, hranio se onim što je zaradio vlastitim radom, naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, čuvao je ovce na proplancima Meke.

Nikada niko nije pojeo vredniju opskrbu od one koju je zaradio svojim rukama. Rad je čast, a ljenčarenje je propast. Uzvišeni kaže: “On vam je Zemlju pogodnom učinio, pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije oživljenja odgovarati” (El-Mulk, 15); “A kad se molitva obavi, onda se po zemlji razidite i Allahovu blagodat tražite” (El-Džumua, 10).

Oslonite se na Njega, jer onaj ko se osloni na Njega, On će mu biti dovoljan, i nemojte žaliti za onim što je prošlo, i ne zanosite se onim što vam je dato.

O muslimani! Dunjaluk je bezvrijedan i prolazan, a onaj svijet je – život. Nema života osim života ahireta. Dunjaluk je varljivo naslađivanje, brzog prolaska i promjenjivog stanja. Ne zadržava se u jednom stanju. Prevrtiljiviji je od noći i dana. Kada se osladi, gurne čovjeka u blato, a kada se pojavi, uplaši ga. Koliko je ljudi nasmijao, pa rasplakao, obradovao, pa rastužio. Koliko je puta došao, pa otišao. On je tuga i radost, sreća i žalost, briga i nevolja, zabava i igra, ukras, hvalisanje i nadmetanje.

Uzvišeni kaže: “Znajte da život na ovome svijetu nije ništa drugo do igra, i razonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imecima i brojem djece! Primjer za to je bilje čiji rast poslije kiše oduševljava nevjernike, ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na

onome svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (El-Hadid, 20)

Sinu Ademovom od dunjaluka pripada samo onoliko koliko je pripremio na njemu, ili koliko je pojeo pa potrošio, ili obukao pa pohabao, ili udijelio pa ovjekovječio.

Budi na dunjaluku kao stranac ili putnik-namjernik! Užitek na dunjaluku je kratak, a ahiret je bolji za onoga ko se bude Allaha bojao, ahiret je bolji i vječan je.

Budi skroman na dunjaluku, voljet će te Allah, a budi skroman prema onome što je kod ljudi, voljet će te ljudi.

O muslimani, dunjaluk će vas napustiti a da se neće ni okrenuti, a ahiret vam željno ide u susret. Svaki od njih ima svoju djecu, a vi budite “djeca ahireta”, a nemojte biti “djeca dunjaluka”. Danas je djelo bez obračuna, a sutra je obračun bez djela.

*Požuri u edenske vrtove, oni su naše prvo stanište, i u njima su šatori
o ti koji si ih prodao za malu vrijednost, kao da ne znaš, a sigurno ćeš saznati,
ako ne znaš, to je velika nevolja, a ako znaš, u još većoj si nevolji.*

Allahu moj, neka dunjaluk ne bude naša najveća briga, niti vrhunac našeg znanja, i neka Vatra ne bude naše stanište, a učini Džennet našom kućom i vječnim boravištem, Svojom milošću, o Ti Koji si od milostivih najmilostiviji!

NAJDRAŽA MJESTA ALLAHU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
9. džumadel-uhra 1440. po Hidžri / 15. februar 2019.

Hvala Allahu, Koji je džamije učinio najboljim i Njemu najdražim mjestima. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i zahvaljujem Mu na blagodatima koje se ne mogu pobrojati, i opskrbi koja ne može presušiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, svjedočenjem koje čuvam za Dan presude i dozivanja, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, Njegov rob i poslanik, koji se borio na Allahovom putu onako kako se treba boriti, i koji nam je objasnio put dobra i zla, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe, sve dok ljudi ne stanu pred svog Gospodara.

Bojte se Allaha, ljudi, bogobojaznost je najbolja poputnina, i najbolja priprema za Dan povratka Allahu. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Jedan od znakova Allahove pomoći i podrške čovjeku jeste da mu otvori puteve pokornosti Njemu, stavi ga u službu Svojih robova i učini ga vratima dobra.

Održavanje džamija jedna su od vrata dobra, koja Allah, džellešanuhu, otvara kome hoće od Svojih robova, kako bi postigao posebnu počast, kao što kaže Uzvišeni: “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se, na Pravome putu.” (Et-Tevba, 18)

Džamije uživaju privilegiju Allahu najdražih mjesta, i ova privilegija nije data nijednom drugom mjestu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najdraža mjesta Allahu, na Zemlji, su džamije, a najomraženija mjesta Allahu su pijace.”

Razlog zbog kojeg su džamije najdraža mjesta Allahu jeste taj što su džamije mjesta spominjanja Allaha, džellešanuhu, čitanja i pamćenja Kur’ana, učenja

ezana, poučavanja vjerskom znanju, uzdizanja riječi tevhida – vjerovanja u Jednog Boga. Iz džamija isijavaju svjetiljke znanja i spoznaje, u njima muslimani spoznaju temeljna učenja vjere i odgajaju i čiste svoje duše.

Uzvišeni kaže: “U džamijama koje se Allahovom voljom podižu i u kojima se spominje Njegovo ime – hvale Njega, ujutro i navečer, ljudi koje kupovina i prodaja ne ometaju da Allaha spominju i koji molitvu obavljaju i milostinju udjeljuju, i koji strepe od Dana u kom će srca i pogledi biti uznemireni.” (En-Nur, 36–37)

Prve, zlatne, generacije muslimana u potpunosti su razumjele važnost i poziciju džamije u životu ljudi, i prva Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, zadaća po dolasku u Medinu bila je upravo izgradnja džamije, a njegove pravovjerne halife nastavile su taj put i nakon njegove smrti, svjesni ove pozicije i veličine.

To su koraci učinjeni u ime Allaha i prema Njegovoj kući, ispunjeni smirajem i strahopoštovanjem. Kako su samo veličanstveni, blagoslovljeni i lijepi ovi koraci. Svaki od njih briše jedan grijeh i podiže jedan stepen, i sve što je kuća dalje od džamije, veća je nagrada.

O ti koji ideš u jednu od Allahovih kuća: svaki korak koji napraviš prema džamiji je sadaka, milostinja. Kako se tvoja stopala mogu umoriti, zasititi i biti lijena, a čuješ i čitaš riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko ode u džamiju, na početku ili na kraju dana, Allah mu pripremi gozbu u Džennetu, kada god ode.”

Zatim se formiraju safovi, u kojima su jednaki bogataš i siromah, ugledan čovjek i sluga. U safu se ravnaju ramena i dodiruju stopala, i time demonstruje jednakost u svojoj najjasnijoj formi i najuzvišenijem značenju.

U džamiji se ljudi susreću, rukuju, dodiruju tijelima, među njima se razvija bliskost i ljubav, gube se društvene razlike i jačaju bratske islamske veze, a ima li veličanstvenije mudrosti od ove.

U džamiji se musliman raspituje za stanje svoje braće muslimana i komšija: za siromašne kojima je potrebna pomoć, nevoljnike kojima je potrebna podrška i utjeha, bolesne kojima je potrebna topla riječ koja će ublažiti njihove bolove, siročad kojima je potrebna nježnost i samilost. U džamiji se klanja tačno određen broj rekata i obavljaju namaske radnje, uče propisane dove i zikrove, u pravilno formiranim safovima: kada imam učini rukū, i muktedije učine, kada

imam učini sedždu i oni učine, ne pretiču ga ni riječima ni djelima. Održavanje džamija, kao što ima svoju materijalnu dimenziju – čišćenje, gradnju, ima i svoju duhovnu dimenziju – napajanje srca imanom i pobožnošću.

Donosite salavate, Allahovi robovi, na Poslanika Pravog puta, to vam je naredba od Allaha, džellešanuhu, Koji je rekao u Svojoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAZMIŠLJANJE O SMRTNOM ČASU (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

16. džumadel-uhra 1440. po Hidžri / 22. februar 2019.

Hvala Allahu, Velikom, Uzvišenom, slavljen neka je On, zahvaljujem Mu, dovoljan nam je On i divan je Zaštitnik. On daruje mnogo i daje obilno.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, iskrenim i istinoljubivim svjedočenjem, koje će biti moj залог na Dan povratka Allahu, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, pomognut čudom Objave, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, nosioce svakog dobra i počasti, i na tabiine, i one koji ih slijede u dobročinstvu, drže se istine i ustrajavaju na Pravom putu.

Oporučujem sebi i vama, o ljudi, bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i držite se puta istinoljubivosti, jer čovjek koji bude istinoljubiv i ustrajava u istinoljubivosti, bit će upisan kod Allaha kao istinoljubiv. A, nema goreg puta od puta laži, i onaj ko bude lagao i ustrajavao u laži, bit će upisan kod Allaha kao lažov.

Čistoća nutrine od zlobe i pakosti užitak je u kojem će uživati stanovnici Dženneta: “I Mi ćemo zlobu iz grudi njihovih istisnuti, oni će kao braća na divanima jedni prema drugima sjediti” (El-Hidžr, 47).

Veliko je iskušenje za čovjeka da svoje dragocjeno vrijeme troši na rasprave i svađe. Oprosti, Allah te čuvao, pređi preko lošeg postupka i imaj lijepo mišljenje o ljudima, a ako nekome i ne nađeš opravdanje, reci: “Možda, ipak, postoji opravdanje.” Uzvišeni kaže: “Dobro i zlo nisu isto! Zlo dobrim uzvрати, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati. To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo vrlo sretni.” (Fussilet, 34–35)

O muslimani, jedna od najvećih Allahovih blagodati prema Njegovom robu je da ga opskrbi “živim” srcem, koje prima pouku, budno je, i razmišlja o različitim stanjima, promjenjivosti i prevrtljivosti dunjalučkog života.

Život je, od početka do kraja, ispunjen poukama, promjenama i prevratima. Neke su veće, a neke manje, i jedne potiskuju druge u zaborav, s tim da postoji stanje i pouka o kojoj ljudi malo razmišljaju i kojoj ne pridaju dovoljno pažnje, a to stanje opisao je hafiz Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao, kada je rekao: “Jedna od najsuptilnijih stvari je svjesnost i budnost umiruće osobe na smrtnom času. Gotovo da ih je nemoguće opisati. Strah umirućeg nema granica. Kaje se za prošlim vremenom i silno želi da mu se dā još vremena kako bi nadoknadio propušteno, i da učini iskreno pokajanje, nakon što se suočio sa smrću... Pametan je onaj ko cijeli život pred očima ima taj trenutak, i nastoji svoja djela uskladiti s njim.”

O vjernici! Ovo sjećanje sprečava prepuštanje strastima, a zamišljanje smrtnog časa podstiče na ozbiljnost, čuva vrijeme i popravlja djela. Dok uživa u neprekidnim blagodatima i dugom životu, čovjek razmišlja o svom stanju, kako bi se opskrbio zikrom, spominjanjem Allaha, zahvalnošću i iskrenim ibadetom.

Smrtni čas je čas između života i smrti, i čas poslije kojeg sigurno dolazi smrt. U tom času nema laži i od njega se ne može pobjeći. U tom času podižu se zastori i umirući postaje svjestan da je nastupio njegov drugi život, život na ahiretu. Dunjaluk mu se prikazuje u pravom svjetlu, otkriva mu se njegova koprena, i vidi ono što prije toga nije mogao vidjeti.

Poštovani vjernici! Želim s vama podijeliti nekoliko razmišljanja o ovom trenutku i o ljudima na smrtnom času, času beznađa i nemoći.

O muslimani, čovjek na ovom dunjaluku, dok uživa u zdravlju, ugodnom životu, nemaru, ima novac, ugled, položaj, diše punim plućima, oko njega svita, sljedbenici, a pred njim duga nada i široki planovi, ali kada nastupi njegov smrtni čas, ili ga zadesi bolest, ili nesreća, i završi u bolničkom krevetu, kakvo je tada njegovo stanje? Šta osjeća? Čemu se nada? Za čim žali?

Ljudi, koji su ga okruživali, razbježali su se od njega, napustili su ga oni koji su uz njega bili radi interesa. Dospio je u stanje u kojem je postao svjestan da je najbolja i najvrednija želja i ambicija, za koju se vrijedilo truditi (da je bilo pameti) – čisto srce, dobro djelo, iskren ibadet, plemenito ponašanje, zdrava nutrina, čista životna biografija, požrtvovanost i činjenje dobra ljudima.

Uzvišeni kaže. “...i ne osramoti me na Dan kad će ljudi oživljeni biti, na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Eš-Šuara, 87–89)

Na smrtnom času, u stanju nemoći, čovjek razmišlja i pita se: je li dunjaluk bio vrijedan svega ovoga? Neprijateljstava, zavisti, rivalstva, davanja prednosti ovome, a zapostavljanja onoga, nemarnog odnosa prema pravima porodice, odgoju djece, popravljaju društva, pa i zanemarivanja vlastitog zdravlja i vlastitog prava na odmor, duševni mir, ibadet i dobročinstvo. Tada, u tom trenutku, prestaju sva nadanja i sužava se krug želja. Uzvišeni kaže. “Ti nisi mario za ovo, pa smo ti skinuli koprenu tvoju, danas ti je oštar vid.” (Kaf, 22)

Shvatio je da su oni prije njega imali svoje ambicije kao što ih je i on imao, da su se trudili kao što se on trudio, da su radili ono što je on radio, umarali se kao što se on umarao, pa im je smrt ukrala duše, davno određeni čas prekinuo je njihove nade i razdvojio ih od njihovih voljenih. Bogatstva koja su godinama gomilali, postala su tuđe nasljedstvo, građevine koje su izgradili postale su kulturna baština. Zanemarili su ahiret, a on im je došao, i posvetili su se dunjaluku, a on ih je napustio.

Smrtni čas ima svoje različite priče i situacije. Uzvišeni kaže: “I između njih i onoga što budu željeli biće prepreka postavljena” (Saba, 54); “A ovi, oni život na ovom svijetu vole doista, a ništa ih se ne tiče Dan tegobni, koji ih čeka” (El-Insan, 27).

U rijetkim trenucima samosvijesti i samoobračuna, reći će: “Hoće li mi na taj dan koristiti ikakva riječ, ili izgovor?” I reći će: “Da sam samo malo razmišljalo o biti dunjaluka i ahireta, znao bih da je istinski spas i najsigurniji put – dobrota, lijepo djelo i ljubav prema dobru.”

Gdje je sada ugodni zvuk slave? Gdje su pomoćnici, veze i kontakti? Shvatio je da su visoke deredže i stepenice napredovanja kod Allaha Jedinog, i da se počasno mjesto može postići jedino bliskošću s Allahom, potpunim ibadetom i iskrenošću, a ne položajem, pozicijom, ugledom i imetkom na dunjaluku.

Tada, u tom trenutku, prestaju sva nadanja i sužava se krug želja. Neki će reći: “... da uradim kakvo dobro u onome što sam ostavio!” (El-Mu'minun, 100); neki: “Gospodaru moj, da me još samo kratko vrijeme zadržiš, pa da milostinju udjeljujem i da dobar budem!” (El-Munafikun, 10), a neki: “Teško meni, koliko sam samo dužnosti prema Allahu propustio, čak sam se i izrugivao!” (Ez-Zumer, 56).

Odgovor za sve njih bit će: “A zar vas nismo ostavili da živite dovoljno dugo da bi onaj koji je trebao razmisliti imao vremena da razmisli, a bio vam je došao i onaj koji opominje?” (Fatir, 37)

Teško onima koji toga dana kažu: “... a na stranputicu su nas naveli zlikovci, pa nemamo ni zagovornika, ni prisna prijatelja – da nam je samo da se povratimo, pa da postanemo vjernici!” u tome je pouka, ali većina ovih nisu vjernici.” (Eš-Šuara, 99–103)

A blago li se onima kojima će doći meleki i reći im: “Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan. Mi smo zaštitnici vaši u životu na ovome svijetu, a i na onome; u njemu ćete imati sve ono što duše vaše zažele, i što god zatražite – imat ćete, bit ćete počašćeni od Onoga Koji prašta i Koji je milostiv.” (Fussilet, 30 – 32)

Blago li se onima koje “neće brinuti najveći užas, nego će ih meleki dočekivati: ‘Evo ovo je vaš dan, vama obećan!’” (El-Enbija, 103)

Poštovani vjernici! Evo nekoliko primjera iz prvih generacija muslimana, kako su se oni ponašali na smrtnom času.

Kada je Selman el-Farisi, radijallahu anhu, pao na smrtnu postelju, posjetio ga je Sa’d ibn Ebu Vekkas, radijallahu anhu, koji je došao iz Kufe. Zatekao ga je kako plače, pa mu je nazvao selam, sjeo pored njega i rekao: “Šta te je rasplakalo, brate moj? Zar si zaboravio druženje sa Poslanikom? Zar si zaboravio svoja dobra djela?”

Na to je Selman rekao: “Tako mi Allaha, ne plačem ni zbog ljubavi prema dunjaluku niti zbog prezira prema smrti.” Sa’d ga je upitao: “Šta te onda rasplakalo nakon što si prekoračio osamdesetu?”, a Selman je rekao: “Rasplakalo me to što mi je moj prijatelj oporučio: ‘Uzmite od dunjaluka onoliko koliko je potrebno konjaniku na njegovom putu’, a ja se bojim da sam prešao tu granicu.”

Ako se Selman, radijallahu anhu, bojao da je prešao granicu, šta bi trebao reći onaj ko je to zaista učinio? Šta bi trebao reći onaj ko je nepravедno otuđio tuđi imetak, ko je prekršio Allahove granice, ko je povrijedio tuđu čast i pokvario nečije vjerovanje i moral?

Ovo je istinski obračun sa samim sobom. Da li je zaista prešao granice? Da li je zanemario svoje obaveze? Da li je šta promijenio?

Amr ibn As, radijallahu anhu, na smrtnom času bio je veoma uplašen, pa mu je njegov sin Abdullah rekao: “Zašto toliki strah? Zar te Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije držao u svojoj blizini i zar te nije postavljao na određene pozicije?”

A Amr je rekao: “Da, sinko moj, bilo je tako, ali poslušaj šta ću ti reći: tako mi Allaha, ne znam da li je to radio iz ljubavi prema meni ili da me pridobije na svoju stranu, ali za dvojicu ljudi mogu sigurno posvjedočiti da ih je istinski volio, i da je s tom ljubavlju napustio ovaj svijet: Ibn Sumejju i Ibn Ummu Abda.”

Kada su se pojačali smrtni bolovi, stavio je svoje ruke na bradu i rekao je: “Gospodaru, naredio si nam, a mi smo ostavili, i zabranio si nam, a mi smo činili, i ne ostaje nam ništa drugo nego Tvoj oprost.”

Ovo su bile njegove posljednje riječi prije nego što je duša napustila njegovo tijelo i prije nego što je otišao s ovog svijeta.

Allahu moj, podari nam, u svim stvarima, lijep završetak, spasi nas od poniženja na dunjaluku i kazne na ahiretu. Allahu moj, učini nas od onih koji će se radovati susretu s Tobom, i koji će uživati u Tvom oprost i darovima, učini nas od sljedbenika Svoje vjere i Svojih prijatelja. Allahu moj, olakšaj nam smrtne muke, i usmrti nas u stanju kojim ćeš biti zadovoljan.

Priče o ljudima na smrtnom času nemaju kraja i svaka od njih čudnija je od druge.

O vjernici, o vi koji ste živi i zdravi, vi još uvijek možete uraditi ono što ne mogu stanovnici kaburova. Iskoristite zdravlje i slobodno vrijeme prije posljednjeg daha i prije dana polaganja računa. Svaki novi dan i svaki novi sat života je prilika. Ko se bude bojao Allaha u ostatku svoga života, Allah će mu oprostiti ono što je prošlo i ono što je ostalo. Ko iskoristi zdravlje i slobodno vrijeme, u zavidnom je položaju, a onaj ko ih protraći u grijehu, obmanjen je. Slobodno vrijeme sigurno će zamijeniti zauzetost, a zdravlje će zamijeniti bolest.

Uzvišeni kaže: “Pazi! Kada duša dopre do ključnih kosti, i vikne se: ‘Ima li vidara?’, i on se uvjeri da je to čas rastanka i noga se uz nogu savije, toga dana će Gospodaru tvome priveden biti.” (El-Kijama, 26–30).

O muslimani, jedan od znakova primanja pouke jeste da znamo da se ljudska djela vrednuju po završecima, da je sretan onaj ko uzme pouku iz tuđeg primjera, i da je svaki užitak poslije kojeg dolazi smrt, ništavan i bezvrijedan. Uzvišeni kaže: “Šta ti misliš, ako im Mi dopuštamo da godinama uživaju, i

naposljetku ih snađe ono čime im se prijeti, zar će imati šta od slatkog života koji su provodili?” (Eš-Šuara, 205–207)

Jedan od znakova primanja pouke jeste i taj da shvatimo da su dani, koji su nam dati na dunjaluku, vrijedne riznice, ono što iz njih ode, nikada se više neće vratiti, i da nema zikra – spominjanja Allaha bez predanosti, i da nema dobitka bez odazivanja Allahu i Njegovim naredbama.

Razmislite o ovom divnom zapažanju znamenitog alima, hafiza Ibn Kajjima, Allah mu se smilovao, koji je rekao: “Ko se na ovom svijetu iskreno posveti ibadetu, zikru, spominjanju Allaha, ljubavi prema Njemu i pokornosti Njemu, steći će poputninu koja će mu biti najpotrebnija na smrtnom času, a onaj ko se posveti nečemu drugom, njemu će biti vrlo teško da svoje srce okrene ka Allahu na smrtnom času, u kojem će ostati čvrsti samo Allahu odani, iskreni i strpljivi robovi. Njihova srca neće u tom teškom času skrenuti i neće im šejtan ništa moći.”

Bojte se Allaha, Allaha vam se smilovao, i znajte da su naši dobri prethodnici, selefus-salih, savjetovali umirućem da na smrtnom času ima lijepo mišljenje o Allahu i o Njemu misli ono što Mu dolikuje i što je u skladu sa Njegovim lijepim imenima i savršenim svojstvima: nada se Njegovoj milosti, dobroti, oprost, dobročinstvu i neizmjernoj milosti, a posebno ako oni, koji prisustvuju tom času, budu pričali o njegovim dobrim djelima, zaslugama i dobroti.

Teško onima koji ne budu imali dobrih osobina i djela zbog kojih bi se mogli nadati Allahovoj milosti. Lijepo mišljenje o Allahu najveći je stepen pouzdanja u Njega, i nema istinskog pouzdanja osim onaj ko nema lijepo mišljenje o Allahu.

Donosite salavate i selame na darovanu milost i nepresušnu blagodat, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog poslanika, to vam je naredba vašeg Gospodara u mudroj Objavi, u kojoj se kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DUG, PRAVA I OPHOĐENJE (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
23. džumadel-uhra 1440. po Hidžri / 1. mart 2019.

Hvala Allahu, Koji onome ko Ga se boji daje izlaz iz svake situacije. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Njemu pripadaju lijepa imena i savršena svojstva, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik, odabrani vjerovjesnik, i odlikovani poslanik, Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu, i čestite i bogobojazne ashabe.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobojaznost, onaj ko se bude Allaha bojao, On će ga usrećiti, a neće ga učiniti nesretnim.

O muslimani! Jedan od općepoznatih islamskih temelja jeste nepovredivost i neotuđivost zagarantovanih materijalnih prava, obaveza njihovog čuvanja i afirmisanja.

Neki ljudi neodgovorno se odnose prema svojim materijalnim obavezama, a posebno dugu, koji je nastao kao posljedica kupoprodajnog ugovora, ili pozajmice ili ugovora o radu i sl.

Obaveza je muslimana da bude oprezan u pogledu zaduživanja i da nastoji izmiriti svoje obaveze prema drugim ljudima. Uzvišeni kaže: "Ne jedite imovinu jedan drugoga na nepošten način." (El-Bekara, 188)

Neodgodiva je dužnost svakog muslimana da u potpunosti i bez zakidanja izvrši sve svoje materijalne obaveze.

U jasne grijehe i velika zlodjela spada utaja duga, bježanje i namjerno izbjegavanje susreta sa vjerovnikom, odugovlačenje i odgađanje u izvršenju obaveza. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Kada imućan čovjek odugovlači s vraćanjem duga, to je nepravda." (Buhari i Muslim)

Odugovlačenje je odgađanje izvršenja prispjelih obaveza bez valjanog šerijatskog razloga. Ako bi osoba koja ima dovoljno sredstava za izmirenje prispjelih rata duga, odbila da to učini, smatrala bi se grešnikom, i njen postupak

tretirao bi se kao zulum (nepravda) prema vjerovniku, a neminovna posljedica nepravde je propast i sramota na ovom i budućem svijetu.

Poštovani vjernici! Dug je ozbiljna stvar i zauzima vrlo važno mjesto u islamu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da bi Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi klanjao dženazu čovjeku koji je imao dug, upitao prisutne: “Da li je iza sebe ostavio dovoljno imetka za izmirenje duga?” Ako bi dobio potvrđan odgovor, klanjao bi mu dženazu, a ako je odgovor bio negativan, rekao bi: “Klanjajte svom prijatelju.” (Buhari i Muslim)

O ti koji si nemaran prema vraćanju duga, i koji ne vodiš brigu o tuđim hakovima, boj se Allaha, svoga Gospodara, i izvršavaj svoje obaveze prema drugima! Muslim bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Šehidu će biti oprosteni svi grijesi, osim duga.”

Poštovani vjernici, izmirite svoje obaveze, i pazite se da ne budete od onih koji odugovlače sa dugovima, a u mogućnosti su da ih izmire, i požurite prije nego što bude kasno i prije nego što se dugovi budu plaćali dobrim i naplaćivali lošim djelima.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko učini nepravdu svome bratu, povrijedi njegovu čast ili nešto drugo, neka traži od njega oprosta danas, prije nego što dođe dan u kojem neće biti ni dinara ni dirhema. Ako bude imao dobrih djela, uzet će mu se onoliko koliko je dovoljno da se namiri nepravda, a ako ne bude imao dobrih djela, grijesi onoga kome je učinio nepravdu preći će na njega.” (Buhari)

O ti koji si preuzeo dug, potrudi se da ga vratiš na vrijeme, jer u suprotnom, ako si u mogućnosti vratiti dug, a namjerno ga odgađaš i inatiš se, izlažeš sebe velikoj opasnosti na Dan kada ljudi budu pozvani pred svoga Gospodara.

Nesai, sa dobrim lancem prenosilaca, bilježi od Muhammeda ibn Džahša, radijallahu anhu, da je rekao: “Sjedili smo kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je on podigao glavu prema nebu, a zatim je stavio dlanove na čelo, i rekao: ‘Slavljen neka je Allah, zbog ozbiljne stvari koja mi je objavljena!’ Ashabi su šutjeli, uplašeni zbog ovih njegovih riječi. Sutradan sam otišao kod njega i rekao mu: ‘Allahov Poslaniče, koja je to ‘ozbiljna stvar’ koja ti objavljena?’ a on je rekao: ‘Tako mi onoga u Čijoj je ruci moja duša, da čovjek bude ubijen na Allahovom putu, zatim proživljen, zatim ponovo ubijen i proživljen, zatim ubijen, a imao je dug, ne bi ušao u Džennet dok neko ne vrati njegov dug.’”

Poštovani vjernici! Budite iskreni i odlučni u izvršavanju svojih obaveza prema drugim ljudima, i neka vam uvijek na umu bude lijepa namjera, u tom slučaju Allah, džellešānuhu, dat će vam izlaz iz svake situacije i otvorit će vam zaključana vrata. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko uzme tuđi imetak s namjerom da ga vrati, Allah će mu pomoći da ga vrati, a ko uzme tuđi imetak s namjerom da ga upropasti, Allah će njega upropastiti.” (Buhari)

A ti, vjerovniče, budi blag, ljubazan i darežljiv, i znaj da je obaveza dati dovoljno vremena dužniku koji nije u stanju na vrijeme izmiriti svoj dug, na osnovu riječi Uzvišenog: “A ako je u nevolji, onda pričekajte dok bude imao.” (El-Bekara, 280)

U dobra i pobožna djela spada praštanje duga nevoljnicima i siromašnima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Bio je neki trgovac koji je pozajmljivao ljudima, i kada bi vidio siromašnog dužnika, rekao bi svojim slugama: ‘Oprostite mu dug, možda Allah oprostí nama’, pa mu je Allah oprostio.” (Buhari i Muslim) U Muslimovoj verziji ovog hadisa stoji: “Allah, džellešānuhu, rekao je: ‘Mi smo preči da oprostimo od njega’, pa mu je oprostio.”

U hadisu, oko kojeg su saglasni Buhari i Muslim, prenosi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko olakša nevoljniku, Allah će njemu olakšati na dunjaluku i na ahiretu.”

Iskoristi priliku da ukažeš milost onome ko je u nevolji tako što ćeš mu produžiti rok za isplatu duga, ili oprostiti dug, jer je nagrada za to veća. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kome je drago da ga Allah spasi od nevolje na Sudnjem danu, neka olakša nevoljniku ili neka mu oprostí dug.” (Muslim)

O muslimani, isplata dogovorene plate radniku i nadničaru stroga je obaveza, i zabranjeno je njeno umanjivanje ili odgađanje njene isplate, a o čemu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “S trojicom ću se na Sudnjem danu parničiti, a s kim se ja budem parničio, sigurno će izgubiti parnicu”, pa je spomenuo čovjeka koji je unamjio radnika, iskoristio njegovu uslugu, a nije mu dao platu. (Buhari)

Allah, džellešānuhu, naredio nam je veličanstvenu stvar – donošenje salavata i selama na plemenitog Vjerovjesnika. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi našeg vjerovjesnika i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i budi zadovoljan njegovim pravovjernim halifama, i njegovom porodicom, i njegovim ashabima i svima onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOSTI I ODLIKE PETKA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

1. redžeb 1440. po Hidžri / 8. mart 2019.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe.

O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati. Ko se bude Allaha bojao, postići će visoke deredže, i imat će lijepu završnicu nakon smrti. O muslimani, Allah odabire od Svojih stvorenja onoga koga hoće i samo On poznaje mudrost stvaranja i odabira. Poštivanje Allahovog odabira poštivanje je Allaha.

Vrijeme je “jahalica” koja ljude nosi njihovom Gospodaru. U njemu se čovjek priprema za ahiret, činjenjem dobrih djela, a najbolje i najvrednije čime čovjek može ispuniti stranice svojih dobrih djela jeste činjenje pobožnih djela u odabranim vremenima. Allah, džellešanuhu, odabrao je dan u sedmici, između ostalih dana, spomenuo ga je u Svojoj Knjizi, po njemu nazvao suru u Kur'anu, i učinio ga najvrednijim i najplemenitijim danom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najbolji dan u kojem je izašlo sunce je petak (dan džume).” (Muslim)

Allah, džellešanuhu, zaklinje se vremenom u Svojoj Knjizi i kaže: “... i prisutnih, i onoga što će biti prisutno” (El-Burudž, 3).

U tumačenju ovog ajeta, Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je da se pod izrazom “prisutni” misli na dan džume, a “ono što će biti prisutno” je dan Arefata. U petak se desio veliki kosmički događaj: u njemu je Allah, džellešanuhu,

upotpunio stvaranje nebesa i Zemlje. Uzvišeni kaže: “Gospodar vaš je Allah, Koji je nebesa i Zemlju u šest vremenskih razdoblja stvorio” (El-A’raf, 4).

U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “Na taj dan, tj. petak, upotpunjeno je stvaranje.” U ovom danu ukazana je posebna počast Adem i njegovom potomstvu, u njemu se desio nezaboravan i neizbrisiv događaj. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U ovom danu stvoren je Adem, u njemu je uveden u Džennet i u njemu je izveden iz Dženneta.” (Muslim)

Zbog odabranosti ovog dana nad drugim danima, u njemu je upotpunjena vjera. Jedan jevrej rekao je Omeru ibn Hattabu, radijallahu anhu: “O vladaru pravovjernih, u Knjizi koju čitate je jedan ajet, i da je nama jevrejima objavljen, mi bismo dan u kojem je objavljen proglasili praznikom.” Omer ga je upitao: “Koji je to ajet?”, a jevrej mu reče: “Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera” (El-Maida, 3). Omer mu tada reče: “Ja znam dan u kojem je objavljen i mjesto na kojem je objavljen. Objavljen je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, na Arefatu i u petak.” (Buhari i Muslim)

Petak je dan kojim je odlikovan ovaj ummet. Allah, džellešanuhu, podario je nama blagodat ovog dana, a uskratio ga je drugima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Mi smo posljednji, a prvi na Sudnjem danu. Onima prije nas data je Knjiga i propisan im je ovaj dan, a oni su se podijelili u vezi s njim, pa je Allah nas uputio na njega, a drugi su ostali iza nas, jevreji su uzeli subotu, a kršćani nedjelju.” (Buhari)

Zbog odlikovanosti islamskog ummeta ovim danom, od trenutka kada ih je Allah uputio na njega, postali su predmetom zavisti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Jevreji nam ne zavide ni na čemu kao što nam zavide na petku, koji je Allah nama otkrio, a od njih ga sakrio.” (Ahmed)

Džuma je dan u kojem se podižu deredže i brišu grijesi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Pet dnevnih namaza i džuma do džume brišu grijehe počinjene između njih, ako se budu izbjegavali veliki grijesi.” (Muslim)

Allah, džellešanuhu, u ovom danu, otvara vrata Svoje dobrote ljudima, i u jednom njegovom času ne odbija nijednu dovu. Rekao je Poslanik, alejhis-selam: “U petku ima jedan čas, koji nijedan musliman neće potrefiti, i tražiti u njemu od Allaha dobro, a da mu Allah neće dati ono što traži od Njega.” (Muslim)

Taj čas je u posljednjim satima poslije ikindije. Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Tražite ga u posljednjim satima, poslije ikindije.” (Ebu Davud) Rekao je imam Ahmed: “Najveći broj hadisa koji govore o ovome času u kojem se prima dova spominju da je on poslije ikindije.”

Sudnji dan je veliki događaj, i desit će se u velikom danu. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Sudnji dan neće nastupiti osim u petak.” (Muslim)

Sve što je na Zemlji sa zebnjom očekuje Sudnji dan, strahujući od njegovog nastupanja, osim čovjeka. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema nijednog stvorenja na Zemlji a da, kada nastupi petak, ne osluškuje sve do izlaska sunca, iz straha od Sudnjeg dana, osim čovjeka.” (Nesai)

Blagodati ovog dana za vjernike se protežu do Dženneta, a najveća blagodat koju će uživati u ovom danu je viđenje Gospodara. Svakog petka, Allah, džellešānuhu, će im se pokazivati, i to je Dan povećanja. Uzvišeni kaže: “U njemu će imati što god zažele – a od Nas i više.” (Kaf, 35)

Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Gospodar će im se pokazivati svakog petka.” Zbog okupljanja muslimana, na dunjaluku u ovom danu, radi pokornosti Njemu, Allah, džellešānuhu, će ih nagraditi boljim okupljanjem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U Džennetu ima pijaca na kojoj će se džennetlije okupljati svakog petka, kao što su se okupljali na dunjaluku, pa će puhnuti sjeverni vjetar, koji će zasuti njihova lica i odjeću (džennetskim pijeskom), pa će im to povećati ljepotu, a nakon toga vratit će se svojim porodicama, ljepši i otmjeniji, pa će im oni reći: ‘Tako nam Allaha, vaša ljepota se povećala’, a i oni će njima reći: ‘A i vi ste se, nakon našeg odlaska, proljepšali.’” (Muslim)

Vjernici će u Džennetu biti blizu Allahu onoliko koliko su žurili na džumu. Ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Požurite na džumu, jer Allah, džellešānuhu, pokazivat će se stanovnicima Dženneta svakog petka, i oni će Mu se moći približiti onoliko koliko su žurili na džumu na dunjaluku.”

Petak je veliki dan, i odlikuje se ibadetima kojih nema u drugim danima. Već sa nastupanjem zore, na sabah-namazu, počinje podsjećanje na njih. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na sabah-namazu učio je suru Es-Sedžda i El-Insan. (Buhari i Muslim)

Ibn Tejmiya, Allah mu se smilovao, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je ove dvije sure na sabahu, petkom, jer govore o onome što je bilo

i što će se zbiti u tom danu.” To je dan uljepšavanja i ukrašavanja. S izlaskom sunca nastupa vrijeme kupanja i mirisanja. Korištenje misvaka na taj dan ima posebnu vrijednost u odnosu na ostale dane. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kupanje petkom obaveza je svakog punoljetnog muslimana, a preporučuje se i korištenje misvaka, i mirisa, koliko je to moguće.” (Buhari i Muslim)

Oblačenje lijepe odjeće sastavni je dio uljepšavanja i ukrašavanja petkom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Lijepo bi bilo da, ukoliko imate mogućnost, uzmete posebnu odjeću za džumu, mimo odjeće koju koristite svaki dan.” (Ibn Madža)

Omer, radijallahu anhu, vidio je lijep ogrtač pred džamijom, pa je rekao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Allahov Poslaniče, kada bi kupio sebi ovaj ogrtač, i oblačio ga petkom i kada primaš delegacije.” (Buhari)

Poželjno je da se muslimani natječu u što ranijem odlasku na džumu, zbog njegove posebne vrijednosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko se okupa petkom, onako kako se kupu od džunupluka, a zatim ode u prvom satu, kao da je žrtvovao devu; ko ode u drugom satu, kao da je žrtvovao kravu; ko ode u trećem satu, kao da je žrtvovao rogatog ovna; ko ode u četvrtom satu, kao da je žrtvovao kokoš; ko ode u petom satu, kao da je žrtvovao jaje, a kada izađe imam, meleki uđu u džamiju i slušaju hutbu.” (Buhari i Muslim)

Meleki na dan džume stoje na džamijskim vratima; vole kada se Allah, džellešanu, spominje i pažljivo slušaju hutbu. Poslanik, alejhis-salam, rekao je: “Kada bude džuma, na svim džamijskim vratima stoje meleki i zapisuju one koji ulaze u džamiju, prvog, pa tako redom, a kada imam sjedne na minber, zaklope svoje knjige i uđu u džamiju da bi slušali hutbu.” (Buhari i Muslim)

Ko bude sjedio u džamiji i čekao namaz, on, prema islamskim propisima, uživa poseban status, i nikome nije dozvoljeno da ga pomjeri i zauzme njegovo mjesto. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Neka niko od vas ne pomjera svoga brata s njegovog mjesta, na dan džume, a zatim sjedne njegovo mjesto, nego neka kaže: ‘Načinite mjesta drugima.’” (Muslim)

Štaviše, zabranjeno je njegovo uznemiravanje, makar i pokretom. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, vidio je čovjeka kako gazi preko klanjača, na dan džume, pa mu je rekao: “Sjedi, već si dovoljno uznemirio ljude.” (Ebu Davud)

U ovom velikom danu, muslimani se okupljaju na jednom mjestu, i manifestuju sklad i harmoniju. Slušaju imama koji ih podsjeća na Allaha, i približava ih njemu.

Džumanska hutba ima posebno mjesto u ljudskim srcima. Sluša se srcem i poštuje tijelom. Onome ko sluša hutbu zabranjeno je da se bavi drugim stvarima, makar to bilo i doticanje kamenčića. Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, rekao je: “Ko datakne kamenčić, izgubio je nagradu džume.” (Muslim)

Kao što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio činjenje onoga što bi moglo odvratiti pažnju od hutbe, isto tako zabranio je svaku vrstu govora, makar to bila jedna riječ. Rekao je Poslanik, alejhis-selam: “Ako za vrijeme džume, dok imam bude držao hutbu, onome do sebe kažeš: ‘Šuti’, izgubio si nagradu džume.” (Buhari i Muslim)

Džumanska hutba sadrži u sebi smjernice, pouke i edukovanje ljudi o Allahu, Poslaniku i vjeri islamu, i zato je Allah, džellešānuhu, naredio vjernicima da požure na džumu, pa je rekao: “O vjernici, kada se u petak na molitvu pozove, kupoprodaju ostavite i pođite molitvu obaviti; to vam je bolje, neka znate!” (El-Džumua, 9)

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko bolje analizira Poslanikove hutbe i hutbe njegovih ashaba, uvidjet će da one sadrže pojašnjenje Pravog puta, tevhida – čistog monoteizma, svojstava Gospodara, temelja islamskog vjerovanja, da’ve – poziva u vjeru, blagodati koje povećavaju ljubav u srcima prema Njemu, i Njegove kazne, koja povećava strah i strahopoštovanje prema Njemu, i naredbu da Ga spominju i zahvaljuju Mu, zbog čega ih On voli, i sjećaju se Njegove veličine, savršenih svojstava, lijepih imena zbog kojih je On omiljen stvorenjima. Oni koji to slušaju, odu iz džamije srca ispunjenih ljubavlju prema Njemu, a i On je njih zavolio.”

Zatim će muslimani obaviti jedan od islamskih farzova: imam će učiti naglas sure koje podsjećaju na ovaj i budući svijet, El-A’la i El-Gašije ili El-Džumua i El-Munafikun.

Zbog naviknutosti vjernika da jedno pobožno djelo spajaju s drugim, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio je takvu praksu petkom, tj. zabranio je spajanje džuma-namaza sa nafilem poslije nje, bez ikakve pauze. Muavija, radijallahu anhu, rekao je: “Kada obaviš džuma-namaz, nemoj je spajati s

drugim namazom a da prije toga ne progovoriš ili ne izađeš iz džamije. Tako nam je naredio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.” (Muslim)

Poslije džuma-namaza, ljudi se vraćaju svojim redovnim obavezama i nastavljaju se radovati tom danu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučio je klanjanje četiri rekata džumanskog sunneta, sa dva selama. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada neko od vas klanja džumu, neka nakon toga klanja četiri rekata.” (Muslim) Ko bude klanjao nafilu kod kuće, klanjat će dva rekata. Ibadet i pobožna djela petkom, ne završavaju sa obavljanjem džuma-namaza, štaviše, preporučuje se da musliman ostatak ovog dana provede u zikru i onome što će ga približiti njegovom Gospodaru. Uzvišeni kaže: “A kad se molitva obavi, onda se po zemlji razidite i Allahovu blagodat tražite i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite” (El-Džumua, 10).

Tragovi dobrih djela učinjenih petkom osjete se deset dana poslije njega. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Niko od vas neće se okupati petkom, i očistiti se koliko bude mogao, i namazati se mirišljivim uljem, ili namirisati mirisom koji ima kod kuće, a zatim otići u džamiju, i ne razdvojiti dvojicu koji sjede u džamiji (jedan do drugog), i klanjati propisani namaz, slušati imama dok bude držao hutbu, a da mu neće biti oprošteni grijesi između te i druge džume.” (Buhari)

Muslim bilježi dodatak: “I još tri dana preko toga.” Ko se bude nemarno odnosio prema blagodatima ovog dana, propustit će veliko dobro, a onaj ko iz nemara ostavi džuma-namaz, Allah će zapečatiti njegovo srce, i bit će od nemarnih. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ili će oni koji ostavljaju džuma-namaz, prestati to raditi, ili će Allah zapečatiti njihova srca i učiniti ih od nemarnih.” (Muslim)

Zbog težine grijeha ostavljanja džuma-namaza, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je naumio da zapali kuće onih koji to čine. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Bio sam naumio da zadužim nekoga za namaz, a da ja odem i zapalim kuće muškarcima koji su izostali sa džuma-namaza.” (Muslim)

Petak ima svoje odlike i prednosti u odnosu na druge dane. On je Allahov poklon ovome ummetu, mejdan za natjecanje u dobrim djelima. Musliman je dužan da ga poštuje i ponosi se njime, da se u njemu istinski posveti propisanim ibadetima i da se čuva svih pogreški i grijeha. Ko na ispravan način iskoristi ovaj dan, Allahovom dobrom, bit će pomognut i u ostalim danima. Uzvišeni kaže:

“Gospodar tvoj stvara šta hoće, i On odabira. Oni nemaju pravo birati. Hvaljen neka je Allah i vrlo visoko iznad onih koje s njim izjednačuju!” (El-Kasas, 68)

O muslimani, džuma je sedmični blagdan muslimana, i zato nije preporučeno da se on posebno posti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Neka niko od vas ne posti petak, osim da uz njega posti dan prije ili dan poslije.” (Buhari i Muslim)

Petkom nije dozvoljeno činiti nikakve posebne ibadete koji nemaju utemeljenja u Kur'anu i sunnetu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nemojte petkom postiti poseban post, niti u njegovoj noći klanjati poseban namaz.” (Muslim)

Vrijednost ovog dana i svih ostalih vjerskih propisa, potvrđena je preko Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, on je posrednik između nas i Allaha u dostavljanju Objave, a od odanosti Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, je njegovo dosljedno slijeđenje i često donošenje salavata na njega petkom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Jedan od vaših najboljih dana je petak, donosite u njemu što više salavata na mene, jer vaši salavati dolaze do mene.” (Ebu Davud)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAMOOBMANA, ZNAČENJE I POSLJEDICE (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
8. redžeb 1440. po Hidžri / 15. mart 2019.

Hvala Allahu zahvalnošću onoga koji priznaje Njegove blagodati i boji se Njegove kazne. Neka je hvaljen Allah, Gospodar nebesa i Gospodar Zemlje, Gospodar svih svjetova! Njemu ponos i dika na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri!

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, prvak prvih i potonjih, Koji je poslan kao milost svjetovima, i kao svjedok i kao donosilac radosnih vijesti i kao poslanik koji opominje, da, po Njegovom naređenju, poziva k Allahu, i kao svjetiljka koja sija.

Neka su Allahova milost, blagoslov i mir na njega, i na njegovu čistu porodicu, i na njegove supruge, majke pravovjernih, i na njegove ashabe i tabiine, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O muslimani, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i držite se čvrstog užeta islama, to je Allahova vječna oporuka prvima i kasnijima: "Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha." (En-Nisa, 131)

Poštovani vjernici, ljudsko ponašanje i postupci, dobri ili loši, samo su pokazatelji stanja njihovih duša, a duše su poput posuda, svaka posuda daje ono što je u njoj. Postoje ljudi čijim srcima je ovladao nemar i koji misle da će vječno živjeti na ovom svijetu i da ih točak života neće sustići.

Rezultat tog nemara su bijesne nutrine, otrovni jezici i sveuništavajuća uobraženost, samoobmana, pred kojom blijede sva plemenita značenja i moralna svojstva, kao što blijede šare na odjeći.

Takvi ljudi ne znaju za poniznost, samilost, širokogrudnost i blagost. Jedini kriterij vrednovanja, koje prihvataju zaljubljenici u dunjaluk su: ugled,

imetak i pozicija, zaboravljajući da su to prolazne kategorije koje nemaju ništa s ljudskom nutrinom. Uzvišeni kaže: “Otpaci se odbacuju, dok ono što koristi ljudima ostaje na zemlji.” (Er-Ra’d, 17)

Istinu je rekao Vehb ibn Munebbih kada je svom prijatelju Mekhulu napisao sljedeće: “Svojom vanjštinom postigao si ugled i mjesto kod ljudi, a svojom nutrinom traži mjesto i blizinu kod Allaha, i znaj da jedno isključuje drugo.”

Ovo je jasno upozorenje na pogubnost samoobmane i samodivljenja, koji se nisu našli ni kod jednog čovjeka a da nisu upropastili njegovu vjeru i dunjaluk. Da, to je samoobmana koja “jede” dobra djela, uništava poniznost i stvara neprijatelje i mrzitelje. Kada bi samoobmanjeni znao da samoobmanom ruši, a ne gradi svoju kuću, ne bi je zanemario nijedan treptaj oka.

Onaj koji zna pravu vrijednost svoje duše, postaviti će je na njoj prikladno mjesto, voditi će je ispravnim putem, bit će njen povodac i svakome će dati njegovo pravo. Samoobmana se nije pomiješala ni sa jednom stvari a da je nije zaprljala i nije se našla kod osobe a da je nije omalovažila, a to nije nikakvo čudo.

Samo jedna kap samoobmane dovoljna je da zaprlja čitav izvor poniznosti, a općeprihvaćen je princip da ono što opija u velikim količinama, zabranjeno je i u malim količinama. Samoobmana nastaje od pogrešne procjene vlastite ličnosti i pogrešnih mjerila. Čovjeku se učini da posjeduje određene sposobnosti i kvalitete, a ne posjeduje ih, ili ako ih i posjeduje, umjesto da se zahvali Onome Ko mu ih je darovao, on se uобрази i uzoholi, i počne činiti djela koja se ničim ne mogu opravdati i koja se ne zasnivaju na ispravnim temeljima.

Griješi onaj koji misli da je samoobmana od iste vrste kao i samopouzdanje, jer je, i po temeljima i po posljedicama, samopouzdanje sušta suprotnost samoobmani. Postoje jasne razlike između samoobmane i samopouzdanja: uzrok samopouzdanja je postojanje nečega, a uzrok samoobmane je nedostatak nečega; samopouzdanje je osjećaj ponosa i smirenosti, a samoobmana je umišljanje lažne veličine; samopouzdanje je prirodna osobina, a samoobmana vještačka; samopouzdanje u čovjeku razvija poniznost, a samoobmana suprotno od toga. Ukratko, samopouzdanje uzdiže, a samoobmana unižava čovjeka. Neko je rekao: “Između samopouzdanja i samoobmane je tanka nit.” Samopouzdanje je ispravna težnja i poželjno moralno svojstvo. Ona je zadovoljstvo i prihvatanje od Boga datih osobina, kojima upravlja poniznost i ubjeđenje da postoji neko ko je iznad i ispod njega, u suprotnom osobine koje posjeduje

ili koje misli da posjeduje u njemu će probuditi oholost i nadmenost, a to je suština samoobmane.

Tanka nit koja razdvaja samoobmanu od samopouzdanja je zapravo pretjerano vjerovanje u sebe, do stepena samodivljenja, i kada se ta nit prekine, javlja se samoobmana koja postepeno može eskalirati u najgori oblik umišljenosti i vjerovanja u vlastitu nedodirivost, i koja čovjeka sprečava da vidi istinu i čuje vlastite mahane.

Samoobmana je poput živog pijeska po kojem čovjek ne može hodati normalnim hodom, naprotiv, kada god pokuša izvući jednu nogu, druga potone unutra. Kako će se neko ko je u ovakvom stanju domoći čvrstog tla i stići do svog cilja bez kašnjenja. U hadisu koji je zabilježio Bejheki i drugi, sa dobrim lancem prenosilaca, kaže se: “Tri stvari su upropaštavajuće: pohlepa kojoj se pokorava, strast koja se slijedi i zadivljenost čovjeka samim sobom.”

Samoobmana je stanje agonije nastalo kao rezultat konzumiranja prekomjerne “doze” samodopadljivosti, koja zastire ljudski um i čini da zaboravi pravo Gospodara, svoje i prava drugih, i na kraju ga dovodi u stanje “samouveličavanja” i prisvajanja svojstva lažnog savršenstva i samodivljenja, do te mjere da gubi sposobnost viđenja stvari iz ugla drugih.

On jedino vidi sebe, ne prihvata savjet niti upozorenje, štaviše, on u svojoj samoobmani vidi samopouzdanje i ponos, a u savjetu i upozorenju drugih vidi zavist i ljubomoru. Uvijek nađe izgovor za svoju grešku, sumnjičav je prema kompetencijama drugih i gleda ih očima prezira i podozrenja. Najdraži su mu oni ljudi koji “aminuju” na njegove riječi i mišljenja. Njegove karakterne crte mogle bi se, zbirno, opisati kao negativne, i to je suštinska posljedica i “žetva” samoobmane. U konačnici, samoobmana je grijeh prema sebi i prema drugima. Prema sebi, u smislu vlastitog precjenjivanja i pripisavanja sebi osobina koje nam ne pripadaju, a prema drugima u smislu njihovog potcjenjivanja i degradiranja. Upotreba dvostrukih standarda, u mjerenju stvari, vodi moralnom srozavanju.

Jedini način da se čovjek spasi samoobmane jeste pravedan stav prema sebi, drugima i prema dunaluku. Pravedan stav prema sebi znači svijest o supstanci od koje je čovjek stvoren – “ljepljive ilovače”, i da njegova vrijednost ne dolazi od boje kože, porijekla, ugleda i pozicije.

Pravedan stav prema drugima znači svijest da su svi oni Ademovi snovi, a Adem je od zemlje, i da je Allah iz Svoje mudrosti odlikovao jedne nad drugima,

i uzdigao jedne nad drugima i po nekoliko stepeni, da bi jedni druge služili, i da je jedini kriterij vrednovanja među njima – bogobožnost. Uzvišeni kaže: “Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji.” (El-Hudžurat, 13)

Muslim bilježi da je Nafi ibn Abdulharis sreo Omera, radijallahu anhu, u Usfanu, nakon što ga je Omer, radijallahu anhu, postavio za namjesnika Meke. Omer ga je upitao: “Kome si povjerio upravu nad stanovnicima Doline (El-Vadi)”, a on je rekao: “Ibn Ebzi.” “A ko je Ibn Ebza”, upitao je Omer. “Jedan od naših oslobođenih robova”, odgovorio je on. Omer ga je u čuđenju upitao: “Povjerio si upravu oslobođenom robu?”, a Nafi je rekao: “Da, on je hafiz Allahove Knjige, i dobar poznavalac nasljednog prava.” Omer reče: “Vaš Vjerovjesnik je rekao: ‘Allah ovom Knjigom uzdiže neke ljude, a neke unižava.’”

Pravedan odnos prema dunjaluku znači svijest da je on prolazna stanica, da je promjenjiv i ne zadržava se u jednom stanju, da kod Allaha ne vrijedi više od krila komarca i da poslije mladosti snage dolazi starost i kajanje.

O samoobmanjeni, kakva je to nepromišljenost? Da si upozoravao svoju dušu na pogubnost samoobmane, ona bi je sigurno odbacila. Zar si zaboravio smrt i nestanak, i je li tvoja duša, iz vida, izgubila tu istinu?

Niko neće tražiti sreću u samoobmani i samodopadljivosti, a da neće, suprotno svojim željama, doživjeti propast i nesreću. Ono što možemo vidjeti u stvarnosti jeste da većina samoobmanjenih i oholih ljudi, u suštini, ne živi sretnim životom, naprotiv oni svakodnevno gutaju gorke pilule svoje obmanjenosti. Ona je za njih poput slane vode, sve što je više piju, više su žedni, i poput otrova koji uzimaju umjesto lijeka, i kako će ozdraviti?!

Istina, oholost u njima stvara prividni osjećaj “napuhanosti”, ali ih taj osjećaj ne uzdiže, nego ih postepeno, a da to i ne primjećuju, vodi prema dnu. Koliko god se “nadula” njihova prsa, u njima nema ništa drugo do zraka, koji im neće pomoći da polete ili se uspinu na vrh planine. Istinu je rekao Uzvišeni Allah: “Ne hodi po zemlji nadmeno, jer zemlju ne možeš probiti ni brda u visinu dostići, sve je to ružno, Gospodaru tvome mrsko.” (El-Isra, 37–38)

Samoobmana ne znači snagu, kao što poniznost i skromnost ne znači slabost. Samoobmanjena osoba je slabić, poniženik pred vlastitom strašću, a ponizna i skromna osoba je junak pred naletima strasti, samoobmane i samodopadljivosti. Znajte, također, da je najveći stepen samoobmane poricanje i nevjerovanje u Allaha, a najniži stepen je odbacivanje istine i preziranje ljudi.

Što se tiče samoobmane koja čovjeka navodi na poricanje i nevjerovanje u Allaha, o njoj je Uzvišeni rekao: “Ima ljudi koji se o Allahu prepiru bez ikakva znanja i bez ikakva nadahnuća i bez Knjige svjetilje, hodeći nadmeno da bi s Allahova puta odvrćali; njih na ovome svijetu čeka poniženje, a na onome svijetu dat ćemo im da iskuse patnju u Ognju” (El-Hadždž, 8–9), tj. idu svojim putem, nadmeno i oholo. Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao, prenosi da je Ibn Revandi, bezbožnik koji je bio nadaleko čuven po svojoj oštromnosti, jednog dana sjeo na most, iscrpljen od gladi, pa je naišla konjica, okićena u svilu i kadifu, i on je upitao: “Čija je ova konjica?” Rečeno mu je: “Tog i tog čovjeka.” Zatim su naišle ljepušaste robinje, pa je rekao: “Čije su ovo robinje?” Rečeno mu je: “Tog i tog čovjeka.” A onda je naišao neki čovjek, na kojem su se vidjeli tragovi neimaštine i bijede, i ubacio mu je u ruke dvije kore hljeba. On ih je prvo uzeo, a potom ih bacio i rekao: “Zar sve ono (konjica i robinje) pripada tome i tome, a meni su zapale ove dvije korice?” Ovim riječima on se direktno usprotivio svome Gospodaru, oholo i nadmeno, a nije znao da je suprotstavljanje Bogu uzrok stanja u koje je zapao.

Hafiz Zehebi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Allah prokleo oštromnost u kojoj nema imana, a zadovoljan bio slaboumnosću u kojoj ima bogobojažnosti.”

S druge strane, samobmana koja navodi čovjeka na odbacivanje istine i omalovažavanje, spomenuta je u hadisu: “Oholost je odbacivanje istine i omalovažavanje ljudi.” (Muslim)

Nevevi je rekao: “Odbacivanje istine je njeno neprihvatanje i negiranje, iz oholosti i nadmenosti, a omalovažavanje ljudi je njihovo preziranje i smatranje manje vrijednim.”

Na kraju, možemo zaključiti da vatru samoobmane ne može ugasiti ništa kao što je mogu ugasiti kur’anski ajeti i Poslanikovi hadisi, koji čovjeka podsjećaju na osnovnu supstancu od koje je nastao, i da su ljudi, u pogledu te supstance, potpuno jednaki i ravnopravni. Njihov otac je Adem, a majka Hava, i ako se zaista žele pohvaliti svojim porijeklom, onda je to ilovača i huda tekućina. Ono što ih kod Allaha čini vrijednim, i što ih uzdiže jedne nad drugima, nije ni ime-tak, ni ugled, ni porijeklo, ni inteligencija, ni položaj. Istinu je rekao Uzvišeni Allah, kada je obavio: “Vi ste kao i ostali ljudi koje On stvara.” (El-Maida, 18)

Donosite salavate, Allah vam se smilovao, na najbolje stvorenje i najboljogobojaznijeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, vlasnika Havda i šefata, to

vam je naredba od vašeg Gospodara, u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODAT SIGURNOSTI I OBAVEZA NJENOG ČUVANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

15. redžeb 1440. po Hidžri / 22. mart 2019.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć, oprost i uputu tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Njemu pripada vječnost i hvala, u Njegovoj je ruci sudbina i određenje, On upravlja svime, od neba do Zemlje, radi ono što hoće, a vi ne možete htjeti ništa ako to On neće, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je dostavio poslanicu, izvršio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti, dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i sve njegove ashabe. Najbolji govor je Allahov govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda ibn Abdullaha, a najgore stvari u vjeri su nove stvari, svaka nova stvar je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobojaznost, ona je Allahova oporuka prvima i potonjima. Uzvišeni kaže: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha” (En-Nisa, 131); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi” (En-Nisa, 1).

O muslimani, Allah, dželle šanuhu, obasuo nas je bezbrojnim blagodatima i darovao bezbrojnim darovima, počastio nas sigurnošću i blagostanjem, stabilnošću i napretkom, i udaljio od nas smutnje i iskušenja, nevolje i katastrofe, zahvaljujući prije svega Svojoj dobroti, a zatim čvrstini našeg vjerovanja

i naporima naših pretpostavljenih. Uzvišeni kaže: “I sjetite se kada vas je bilo malo, kad ste na Zemlji bili potlačeni – bojali ste se da vas ljudi ne pohvataju, pa vam je On sklonište dao i Svojom pomoći vas pomogao i plijenom vas opskrbio da biste bili zahvalni.” (El-Enfal, 26)

Poštovani vjernici! Sigurnost je jedna od sastavnica ljudskog života i osnovni preduslov stabilnosti i mira. Sigurnost je cilj ka kome teže sva društva, i za čije su ostvarenje spremni upotrijebiti sva dostupna sredstva i potencijale. Sigurnost je blagodat čiju pravu vrijednost znaju samo oni koji su se “opržili” o vatru njenog gubitka, i blagodat bez koje je nezamisliv ugodan i lijep život. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko osvane siguran i zdrav u svojoj porodici, i ima hranu za taj dan, kao da mu je dat cijeli dunjaluk.” (Tirmizi, hasen)

Sigurnost života, časti i imetka velika je blagodat od Allaha, koja je potrebna svakom čovjeku, u svakom vremenu i na svakom mjestu, i s kojom se svaki čovjek osjeća komotno i zadovoljno. Kada se “uskovitlaju” talasi smutnje, pogoršaju prilike, i ljudi počnu strahovati za svoj život, svoju čast i imovinu, i kada se ukoče pogledi, i duša dođe do grkljana, čovjek će se kajati, ali šta će mu tada koristiti kajanje! Žalit će za blagodatima i sigurnosti prema kojima je bio nemaran.

Pogledajte svojim očima šta je zadesilo neke države i narode, nakon što su živjeli u blagostanju i sigurnosti. Kada su ih zadesile smutnje, među njima su se upalile vatre neprijateljstva, njihovi domovi postali su im tijesni, stanje se promijenilo i niko više nije bio siguran. U tome je zaista pouka i savjet za svakoga onoga u čijem srcu ima koliko je zrno imana.

Kur'an je pojasnio ovo pitanje i naveo najljepše primjere: “Allah navodi kao primjer grad, siguran i spokojan, kome je u obilju dolazila hrana sa svih strana, a koji je nezahvalan na Allahovim blagodatima bio, pa mu je Allah zbog onoga što je radio dao da iskusi i glad i strah.” (En-Nahl, 112)

Pogledaj kako je Allah obasuo jedan narod blagodatima i darovao ih iz Svojih riznica, pa su oni nezahvalni bili i snašla ih je Njegova kazna. Uzvišeni kaže: “Stanovnici Sabe imali su dokaz u mjestu u kome su živjeli: vrtove, zdesna i slijeva. ‘Jedite hranu Gospodara svoga i budite Mu zahvalni; kakav divan kraj i Gospodar koji mnogo prašta!’ Ali oni su nezahvalni postali, pa smo na njih poplavu pustili, popuštanjem brana nastalu, i zamijenili im njihove vrtove

drugim vrtovima s plodovima gorkim i tamariskom i neznatnim lotosom divljim. Kaznili smo ih tako zato što su bili nezahvalni, a da li Mi kažnjavamo ikoga drugog do nevjernika, nezahvalnika?! A između njih i gradova koje smo blagoslovili izgradili smo bili naselja povezana i odredili im potrebnu udaljenost. ‘Putujte kroz njih i po noći i po danu, sigurni!’ Ali oni rekoše: ‘Gospodaru naš, učini veće rastojanje prilikom putovanja naših!’ - i ogriješiše se prema sebi, i Mi učinismo da se o njima samo priča, a njih kud koje raselismo. To su, zaista, pouke za svakog strpljivog i zahvalnog.” (Saba, 15–19)

O muslimani, anarhijom i neredom ne postiže se ništa drugo do smutnja i nevolja, a iza njih ne ostaje ništa drugo do iskušenja i nesreće. Vidjeli smo vlastitim očima šta su prouzrokovala u mnogim državama. Koliko je nevinih života oduzeto, koliko je imovine uništeno, koliko je časti oskrnavljeno, koliko je naroda protjerano, i porodica razdvojeno, i djece siročadima postalo, i domova porušeno!

Potpaljivanje smutnji je stranputica koju predvode najveći neprijatelji, i za koju agituju izdajnici i maloumnici, i koju slijede neznalice. Naša obaveza je da im se suprotstavimo, i da budemo poput čvrstih i neprobojnih bedema pred onima koji žele uništiti jedinstvo našeg ummeta, oslabiti koheziju unutar naše zajednice, narušiti sigurnost i podići oružanu pobunu protiv naših vladara.

O vjernici, držite se čvrsto svoje vjere, čuvajte svoje jedinstvo, budite kao jedna ruka protiv vašeg neprijatelja i ustrajte na Pravom putu! Znajte da je Allah naredio pokornost pretpostavljenima i kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim.” (En-Nisa, 59)

Pokornost pretpostavljenima u dobročinstvu spada u propise naše vjere, koja je najvažnije što imamo, i u njoj je naše dobro i prosperitet na ovom svijetu. Irbad ibn Sarija, radijallahu anhu, rekao je: “Jednom smo sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, klanjali sabah-namaz, a kada smo završili, okrenuo se prema nama i savjetovao nas riječima od kojih su srca strahom ispunila i oči natopile suzama. Rekli smo: ‘Allahov Poslaniče, kao da je ovo oprostajni govor, pa oporuči nam nešto’, a on je rekao: ‘Oporučujem vam bogobožnost i pokornost, makar vaš pretpostavljeni bio abesinski rob. Ko poživi od vas vidjet će mnoga razilaženja. Držite se mog sunneta i sunneta mojih pravovjernih halifa, poslije mene, držite ih se čvrsto, i čuvajte se novih stvari, jer je svaka novotarija zabluda.’” (Hakim)

Molite Allaha da vas učvrsti u vašoj vjeri, čuvajte se smutnji, okupite se oko vaših pretpostavljenih, savjetujte se sa učenjacima i budite jedna ruka protiv vaših neprijatelja i onih koji vam žele zlo i koji žele uništiti vaše jedinstvo! Uzvišeni kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.” (En-Nisa, 9)

Allah, džellešanuhu, stvorio je ljude sa različitim sposobnostima i nadarenostima, učinio je učenjake nasljednicima vjerovjesnika i podigao ih na stepene, to je Allahovo dobro koje On daje kome hoće. Uputio je ljude da im se obraćaju i da ih slijede. Oni su nosioci znanja, zaštitnici vjere i čuvari dobrote.

U vjerodostojnom hadisu Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ovo znanje, u svakom pokoljenju, nosit će oni najpravedniji. Oni će vjeru čuvati od krivotvorenja fanatika, izmišljotina lažova i tumačenja neznalica.”

Kada se prošire smutnje, i novotarije pomiješaju sa sunnetom, i kada neznalice budu govorile o općim stvarima, i kada se istina pomiješa sa zabludom, učenjaci sa nezalicama, držite se čvrsto svoje akide (islamskog vjerovanja), imajte povjerenja u učenjake i vaše predvodnike, i bojte se Allaha u pogledu vas i vašeg ummeta. Ne povodite se za svakim laskavcem, i razlikujte prvake od onih koji to nisu.

Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, kada se s kakvom četom sukobite, smjeli budite i neprestano Allaha spominjite da biste postigli što želite, i pokoravajte se Allahu i Poslaniku Njegovu, i ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali; i budite izdržljivi, jer Allah je, zaista, na strani izdržljivih.” (El-Enfal, 45–46)

O mladići, vi ste duša ummeta i njena budućnost. S vama je život, prosperitet i napredak država, gradova i sela. Vi ste oštrica ummeta protiv sljedbenika zablude i nereda. Čuvajte se smutnji, i onih koji se povode za njima. Imate obaveze prema svojoj vjeri, pa ih izvršite, i pravo vaših predaka kod vas, pa ga ispunite, i dužnost prema svojoj domovini, pa je čuvajte. Bojte se Allaha i znajte da ćete stati pred Njega: “O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati; i neka znate da se Allah upliće između čovjeka i srca njegova, i da ćete se svi pred Njim sakupiti;

i izbjegavajte ono što će dovesti do smutnje koja neće pogoditi samo one među vama koji su krivi, i znajte da Allah strašno kažnjava.” (El-Enfal, 24–25)

Muslimani su jedno tijelo i jedna građevina, neprijateljstvo prema jednom je neprijateljstvo prema svima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Primjer vjernika u njihovoj međusobnoj ljubavi, samilosti i saosjećanju je kao primjer jednog tijela: kada se razboli jedan njegov dio, i ostatak tijela osjeća nesanicu i groznicu.” (Muslim)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PUT DO MUDROSTI (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
22. redžeb 1440. god. po Hidžri / 29.mart 2019.

Sva hvala i zahvala pripada Allahu, Gospodaru, Koji obilno daruje, grijehe oprašta i pokajanje prihvata, a kažnjava strogo. On obilno nagrađuje; drugog boga osim Njega nema, svi se Njemu vraćaju i pred Njim će račun polagati. Neka je hvaljen Gospodar svjetova. Hvala Mu pripada za sve blagodati, koje spoznasmo ili ne spoznasmo. Od Njega pomoć tražimo i Njemu se za svoje grijehe kajemo.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji nema druga, Milostivog, Samilosnog, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, što je svjetlo Istine svjetovima donio i Objavu od Gospodara svoga dostavio. Neka su mir i spas na Muhammeda, na njegovu porodicu i njegove drugove.

Poštovani vjernici! Bojte se Allaha Uzvišenog i pokoravajte Mu se. Samo se pokornošću Njemu može ostvariti uspjeh najveći, a činjenjem grijeha samo se nesreća priziva. Uzvišeni kaže: “Oni koji su poslušni Allahu i Poslaniku bit će u društvu vjerovjesnikā, i pravednikā, i šehidā, i dobrih ljudi, kojima je Allah milost Svoju darovao. A kako će oni divni drugovi biti!” (En-Nisa, 69); “A onoga koji Allahu i Poslaniku Njegovu ne bude poslušan sigurno čeka vatra džehennemaska; u njoj će vječno i zauvijek ostati.” (El-Džinn, 23)

Svako uvijek želi, priželjkuje i čini sve da bi život proveo na najljepši mogući način, kako bi se odlikovao najplemenitijim osobinama. Trudi se da uvijek bude na putu Istine, da postojano kroči njime, da ostvari dobro na oba svijeta. Svako prezire da bude nesretan, doživi gubitak ili poniženje, ne voli da bude prepoznatljiv po lošoj osobini ili po ružnom djelu. Svako nastoji da se kloni kobnih djela ili teških iskušenja, dajući sve od sebe da ga to mimoiđe. A da li, uistinu, postoji način da se upravo ovo ostvari? Da li nam je nadohvat ruke pronaći spas i priuštiti dobro sebi, kloniti se životnih tegoba i kobnih posljedica?

Da, itekako! To će biti lahko ostvariti onome koga Uzvišeni uputi, kome ukaže put dobra i način kako se udaljiti od zla, tako da ga neće zadesiti zlo na ovom, niti na onom svijetu. Put kako to ostvariti je jedan, bez alternative – a to je mudrost, u sveobuhvatnom značenju. Uzvišeni kaže: “On daruje mudrost onome kome On hoće, a onaj kome je mudrost darovana – darovan je blagom neizmjernim. A shvatiti mogu samo oni koji su razumom obdareni.” (El-Bekara, 269)

Stranputice koje odvođe od mudrosti su mnogobrojne, samo Uzvišeni zna koliko ih postoji. Upravo nam On, džellešanuhu, kazuje: “O vjernici, ne idite šejtanovim stopama! Onoga ko bude išao šejtanovim stopama on će na razvrat i odvratna djela navoditi.” (En-Nur, 21)

Sljedenje šejtanovih stopa isključivo vodi u neznanje i nemoral, jer je Iblis, njihov predvodnik, najveća neznalica i bezumnik. Uzvišeni kaže: “Jedan naš bezumnik je o Allahu laži govorio” (El-Džinn, 4). Tumači Kur’ana pojašnjavaju da se pod “bezumnikom” u ovom ajetu aludira na Iblisa.

Uzvišeni Allah opisao je Iblisove sljedbenike kao ljude “kratke pameti”, kao što u Kur’anu stoji: “Neki ljudi kratke pameti reći će: ‘Šta ih je odvratio od kible njihove prema kojoj su se okretali?’ Reci: ‘Allahov je i istok i zapad; On ukazuje na Pravi put onome kome On hoće’” (El-Bekara, 142).

Također, Uzvišeni za mnogobošce kaže: “Vjeru Ibrahimovu izbjegava samo onaj koji je malouman. A Mi smo njega na ovome svijetu odabrali, i na onome će biti među dobrima. Kada mu je Gospodar njegov rekao: ‘Budi poslušan!’, on je odgovorio: ‘Ja sam poslušan Gospodaru svjetova!’” (El-Bekara, 130–131)

Komentatori Kur’ana različito su definirali “mudrost”, ali njihova mišljenja nisu oprečna. Begavi, tumačeći riječi Uzvišenog: “To je mudrost koju ti Gospodar tvoj objavljuje” (El-Isra, 39), navodi: “Mudrost je sve što Allah naređuje, a oprečna je onome što zabranjuje.” Također, tumačeći riječi Uzvišenog: “Allah mu daje i vlast i mudrost” (El-Bekara, 251), navodi: “Mudrost je raditi po datom znanju.”

Također, Begavi bilježi da je Mudžahid mudrost spomenutu u riječima Uzvišenog: “On daruje mudrost onome kome On hoće” (El-Bekara, 269), protumačio riječima: “To je Kur’an, znanje i razumijevanje vjere.” Ibn Kesir bilježi da za “mudrost” u riječima Uzvišenog: “I dali smo mu mudrost” (Sad,

20), Ibn Katada kaže da je to “Allahova Knjiga i slijeđenje onoga što je u njoj zapisano”, dok Mudžahid smatra da je to “ispravno vjerovanje”.

Stoga, mudrost razumijemo kao spoj plemenitih osobina i djela: imati islamsko znanje, djelovati po tom znanju, govoriti istinu, djelovati po vjer zakonu, na različite načine pomagati drugima, čineći to iskreno, radi Allaha, nadajući se Njegovoj nagradi i strahujući od Njegove kazne.

Najveća je mudrost postupati po onome što nam je Uzvišeni oporučio u Svojoj Knjizi, u suri El-En’am riječima: “Reci: ‘Dođite da vam kažem šta vam Gospodar vaš oporučuje: da Njemu nikoga ravnim ne smatrate, da roditeljima dobro činite, da djecu svoju, zbog neimaštine, ne ubijate – Mi i vas i njih hranimo – ne približujte se nevaljalštinama, bile javne ili tajne; ne ubijajte onog koga je Allah zabranio ubiti, osim kada to pravda zahtijeva – eto, to vam On preporučuje da biste razmislili’” (El-En’am, 151), kao i u dva ajeta nakon ovoga. Također je mudrost postupati po onome što nam je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio na Oproštajnom hadžu: “Klanjajte se Allahu, obavljajte pet dnevnih namaza, postite ramazan, budite poslušni vašim pretpostavljenima – ući ćete u Džennet vašeg Gospodara.” (Ahmed, od Ebu Uname)

Mudrost, također, podrazumijeva postupati po savjetima mudrih vjernika, čiji savjeti oplemenjuju dušu i podstiču na lijepo ponašanje, razum obasjavaju i dušu čiste. Njihovi savjeti podstiču na dobro, odvraćaju od svakog zla. A, zaista, možemo pronaći ogroman broj takvih savjeta.

Ponajbolji primjer za to su Lukmanove riječi, dobrog čovjeka kojem Uzvišeni mudrost darova, a koje pronalazimo u Kur’anu: “Kada Lukman reče sinu svome, savjetujući ga: ‘O sinko moj, ne smatraj druge Allahu ravnim, mnogoboštvo je, zaista, velika nepravda’” (Lukman, 13).

On sinu svome, osobi koju najviše voli, poručuje da se isključivo Uzvišenom klanja, zabranjujući mu svaku vrstu mnogoboštva, bilo kakve forme. U tome je dunjalučki uspjeh i ahiretska sreća, i obuhvatio je svako dobro. Lukman, također, savjetuje svome sinu da čini dobro, makar neznatno bilo, a da se kloni zlodjela, makar sitna bila. Uzvišeni Allah zna sve što je urađeno, i shodno tome daje nagradu ili kaznu. Lukman je poručio sinu da obavlja namaz, na najljepši način, da poziva da se čini dobro, a odvraća od zla. On mu ovo poručuje jer su ta djela strogo naređena Gospodarovom naredbom. Potom mu savjetuje da ustraje u vjerovanju i pokornosti, zbog toga što su ljudi skloni učiniti zlo onome

ko se suprotstavi njihovim prohtjevima. U tom slučaju se za strpljenje dobija još veća nagrada. Također mu je poručio da se lijepo ophodi prema drugima, da bude skroman, da spokojno hodi i govori.

Sa sigurnošću možemo tvrditi da je Lukman poručio svome sinu da bude poslušan svojim roditeljima, no u ajetima Uzvišeni je taj koji naređuje da se bude poslušno roditeljima, zbog važnosti tog djela i prava roditelja koje imaju kod djece. Uzvišeni naredbu o poslušnosti roditeljima iznosi nakon Lukamnogovog savjeta sinu da se isključivo Uzvišenom klanja, zato što su ta dva savjeta oličenje mudrosti. Raditi po tome je slika “mudrog postupanja” u životu. Vrijedno je spomenuti da Uzvišeni u ovoj suri sebe naziva Mudrim i Silnim, što su svojstva iz kojih proizlaze ovakvi mudri savjeti.

Mudri savjeti Lukmana dolaze u duhu naredbi i zabrana iznesenih u prvim ajetima sure El-Isra, što ukazuje na to da suštinu mudrosti čini postupati po naredbama i kloniti se zabrana Uzvišenog. Jer, Uzvišeni Allah je Mudri, Njegove su riječi mudrost, Njegovi su zakoni djelo mudrosti, On mudro određuje i stvara. Mudrost je Njegovo svojstvo, mudrost daje onome koga odabere od Svojih robova. Mudrost je darovana poslanicima, alejhimus-selam, i biva darovana njihovim sljedbenicima shodno njihovom slijedenju poslanika.

Oni su ti koji “vjeruju i dobra djela čine”, za što im je Uzvišeni priredio veliku nagradu srazmjernu Svojoj darežljivosti, kao što se navodi u ajetu: “One koji budu vjerovali i dobra djela činili – Mi doista nećemo dopustiti da propadne nagrada onome koji je dobra djela činio – čekaju sigurno edenski vrtovi, kroz koje rijeke teku, u njima će se narukvicama od zlata kititi i u zelena odijela od dibe i kadife oblačiti, na divanima će u njima naslonjeni biti. Divne li nagrade i krasna li boravišta!” (El-Kehf, 30–31)

Biti mudar je poseban stepen, slatko i korisno djelo koje vodi u okrilje zadovoljstva. Vjernik zadobija mudrost prvenstveno iz Božijeg obilja i Njegove plemenitosti, a potom je i zavrijedi djelima koja čini u ime Uzvišenog. Neki od povoda zavređivanja mudrosti su: isključivo vjerovanje u Gospodara svjetova, i preziranje mnogoboštva (širka).

Uzvišeni kaže: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu” (El-En’am, 82). Iskreno vjerovanje je svjetlo povrh svjetla urođene ljudske prirode koje osvjetljava tmine, spoznaja iznad umne spoznaje, te osnažuje tijelo i dušu. Iskrenim

vjerovanjem vidi se stvarnost onakva kakva jeste, u vezi s čim Uzvišeni kaže: “A onaj kome Allah ne da svjetlo, neće svjetla ni imati.” (En-Nur, 40)

Drugi povod kojim se zadobija mudrost jeste zahvala Uzvišenom Allahu na svim Njegovim blagodatima, riječima i djelima. Uzvišeni u Kur'anu prenosi riječi Sulejmana, alejhis-selam: “Gospodaru moj, omogući mi da budem zahvalan na blagodati Tvojoj, koju si ukazao meni i roditeljima mojim.” (En-Neml, 19)

Također je naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je bio upitan o tome zašto dugo klanja noću, kazao: “Zar ne bih trebao biti zahvalni rob!” (Buhari i Muslim)

Mudrost se, također, postiže čuvanjem tijela od grijeha, srca od zlih misli, ostavljanjem onoga što se čovjeka ne tiče.

Historičari navode kazivanje o događaju iz doba ranijih naroda gdje se spominje da je neki čovjek stao ispred Lukamana, pa mu rekao: “Jesi li ti onaj pastir?” Lukamn mu odgovori: “Da.” Čovjek ga ponovo upita: “Jesi li ti onaj crnac?” Lukman mu odgovori: “Crna boja moje kože je očigledna. Čemu se čudiš pa se toliko raspituješ o meni?” On odgovori: “Čudi me to što ljudi rado kucaju na tvoja vrata, sjede u tvom društvu i prihvataju tvoje savjete.” Lukman mu odgovori: “Bratiću moj, ako me pažljivo poslušaj, slično će postupati i s tobom.” Potom dodade: “Obaram pogled, čuvam jezik, ne jedem zabranjeno, čuvam svoj spolni organ. Uvijek istinu govorim, održavam obećanje, srdačno dočekujem goste, dobro postupam prema komšiji. Nikada se ne raspitujem o nečemu što me se ne tiče. Ovim djelima zavrijedio sam ono što imam.”

Razlozi za zadobivanje mudrosti su i: bogatstvo duše i plemenit karakter, darežljivost, biti od koristi ljudima i otklanjati od njih ono što ih uznemirava. Ujedno s tim, mudrost se zadobiva kada čovjek u srcu ne nosi prezir ili zavist prema drugima. Uz sve prethodno spomenuto, na posebnom mjestu se ističe bogobojaznost u tajnosti i javnosti, i stalno upućivanje dove, uz stalno spominjanje Allahovog imena, jer su to najbolja djela nakon farzova. Tako Uzvišeni kaže: “I kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

Cijenjeni vjernici! Nadmetanje koje je vrijedno svakog truda, koje će ujedno biti razlog za postizanje vječnog uživanja jeste nadmetati se kako bi se zadobila sveopća i potpuna mudrost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ne treba pozitivno zavidjeti nikom na nečemu, izuzev dvojici: čovjeku kojem je

Uzvišeni Allah darovao mudrost, tako da on postupa po tome i savjetuje druge; i čovjeku kome je Uzvišeni darovao obilan imetak, pa ga troši u različite vidove dobra.” (Buharija i Muslim)

Suvejd b. Haris el-Ezdi kaže: “Došao sam Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, u delegaciji sastavljenoj od sedmerice. Nakon što smo sjeli u njegovom društvu i razgovarali s njim, svidjeli su mu se naša narav i ponašanje. Tad nas upita: ‘Na čemu ste vi?’ Mi odgovorimo: ‘Vjernici smo.’

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, osmjehnu se i reče: ‘Neke riječi kriju u sebi nešto. Šta kriju vaše riječi? U šta zapravo vjerujete?’ Mi odgovorismo: ‘Vjerujemo u petnaest postulata. U pet su nam naredili tvoji izaslanici da vjerujemo, pet si nam ti naredio da činimo, a pet nam je ostalo iz perioda prije islama, i dalje radimo po tome, ali ćemo odustati od toga ako ti ne budu po volji.’

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita nas: ‘U kojih pet postulata su vam naredili da vjerujete moji izaslanici?’ Odgovorismo: ‘Naredili su nam da vjerujemo u Allaha, meleke, objave, poslanike i u proživljenje nakon smrti.’

Tada on upita: ‘Kojih pet djela sam vam ja naredio da činite?’ Odgovorismo: ‘Naredio si nam da izgovorimo šehadet i posvjedočimo da nema boga osim Allaha, da obavljamo namaz, udjeljujemo zekat, postimo ramazan i da obavimo hadž, svako koje to u stanju.’

Poslanik potom upita: ‘A kojih pet osobina ste zadržali iz perioda prije islama?’ Odgovorismo: ‘Zahvaljivati se na blagostanju, strpjeti se u vremenima nedaće, biti zadovoljan odredbom, hrabro se boriti u bici, ne radovati se nesreći neprijatelja.’

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: ‘Mudri ste, učeni! Vaše razumijevanje vjere blizu je stepenu razumijevanja poslanika.’ Potom dodade: ‘Oporučujem vam još pet stvari po kojima trebate postupati, tako da ćete imati ukupno dvadeset postulata: Nemojte uzimati što ne možete potrošiti, niti graditi više nego je potrebno za stanovati, niti se nadmetati u nečemu što ćete sutra ostaviti za sobom, bojte se Allaha, Kojem ćete se vratiti i pred Kojim ćete račun polagati, marljivo radite za svijet koji će nastupiti, gdje ćete vječno boraviti.’ Oni zapamtíše Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, savjet i doslovno ga počеше primjenjivati.” (Ibn Asakir i Ebu Seid en-Nejsaburi)

Poštovani vjernici! Uzvišeni kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” Također, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko na mene donese jedan salavat, Uzvišeni Allah na njega donese deset salavata.” Donesimo salavat i selam na Pejgambera odabranoga, poslanika svima stvorenjima poslanome.

Gospodaru naš, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen!

Uzvišeni, spusti Svoj blagoslov na sve ashabe, na pravedne halife, na odabrane generacije, kao i na one koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana. Uzvišeni, smiluj se i nama, obaspi nas dobrom iz Svog obilja. Ti si Plemeniti, Ti si Milosni, Samilosni. Gospodaru naš, podari nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.”

SAVJETI I SMJERNICE (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

29. redžeb 1440. po Hidžri / 5. april 2019.

Hvala Allahu, Koji nad svakim bdi, i Koji vidi svako Svoje stvorenje i ono što ono radi. Slavljen i hvaljen neka je On, Njemu nije skriveno ni koliko je sićušno zrno na Zemlji i na nebu, u pokretu ili stanju mirovanja. Zahvaljujem Mu na blagodatima i darovima, njihovoj nepresušnosti i mnoštvu.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem koje će biti moj zalog na Danu u kojem će svaki čovjek naći ono što je radio. I svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koji je pozivao u čistu vjeru, tajno i javno, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su uzdigli bajrak vjere, i na tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu, sve dok se smjenjuju dan i noć. Oporučujem sebi i vama bogobožnost.

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i čuvajte se društva onoga koji, kada mu se nešto povjeri, on to pronevjeri, i kada sazna za tajnu, proširi je, i kada se neovisnim osjeti, ostavi vas. Ljudi se ne vrednuju po materijalnim dobrima niti po funkcijama koje obnašaju, nego se vrednuju po čistoći srca, lijepoj riječi, dobrim djelima i spremnosti da oprostite drugima. Vrijednost čovjeka je u onome što daje, a ne u onome što posjeduje.

O sljedbenici islama, budite milostivi jedni prema drugima i ne razilazite se, budite blagi, a ne osorni i grubi. Koga Allah sačuva od smutnji, bit će čistije duše, prostranijih grudi i uživat će Njegovu zaštitu. Uzvišeni kaže: "One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!" (El-Ankebut, 69)

O muslimani, odgovornost muslimana na ovom svijetu je da radi i trudi se. Koliko god, u vremenu u kojem živi, bilo okrutnosti, i koliko god nailazio na iskušenja i neugodnosti, na kraju će istina pobijediti, a vjernici će biti

gornji. Uzvišeni kaže: “I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici.” (Ali Imran, 139)

Događajima i promjenama ne treba davati veći značaj od onog koji za-
služuju, a ne treba ih doživljavati ni kao barijeru i prepreku. Upućen je onaj
ko u svakoj nevolji vidi priliku za napredovanje i u svakoj prepreci priliku za
ozbiljnost i novi početak.

Džennet je između zahvalnosti Sulejmana i strpljivosti Ejjuba, alejhimes-
selam. Allah, džellešānuhu, za ovu dvojicu plemenitih vjerovjesnika rekao je:
“Divan je on rob bio, i mnogo se kajao!” (Sād, 30)

Ne gledaj kakvo je tvoje mjesto kod ljudi, nego kakva je tvoja pozicija kod
Allaha. Ne brini se za dunjaluk, jer Allahu pripada i dunjaluk i ahiret, i ne
brini se za opskrbu, jer ona je kod Allaha, i ne brini se za budućnost, jer je ona
u Allahovim rukama. Poduzmi sve što je potrebno, i ustraj na Pravom putu,
kao što ti je naređeno, a ne kako bi želio.

Tvoju bol neće osjetiti, niti će je s tobom dijeliti prijatelj, voljeni ili liječ-
nik. Brini se o sebi i preuzmi svoju odgovornost. Drugi ne mogu uzeti tvoju
nafaku, budi siguran u to. Tvoje obaveze niko, umjesto tebe, neće izvršiti, zato
se potruđi. Niko neće zauzeti tvoje mjesto, ti ćeš biti pitan za ono što si radio.
Znaj da vanjski utjecaji ne mogu učiniti ništa ako nemaju podršku, plodno
tlo, iznutra. Uzvišeni kaže: “Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe
ne izmijeni.” (Er-Ra’d, 11)

Poštovani vjernici! Polje za činjenje dobra i put do Dženneta dugi su i
prostrani, široki i olakšani, nemaju granica niti ograničenja, i zato radite, jer
svakome je olakšano ono za što je stvoren.

Džamije su institucije, a institucije su džamije. Kuće su odgajališta, a
očevi, majke, dobri ljudi i odgajatelji svi su oni autoriteti i uzori. Reformatori
ne izvršavaju zadaću ummeta, nego su oni njegovi predvodnici. Dobra djela
ne mogu se izbrojati, njihova vrijednost ne može se procijeniti i njihova korist
ne može se dokučiti.

Abdestom se sapiru grijesi i uvećavaju dobra djela. Koraci ka džamiji
brišu loša djela i podižu stepene. Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Obraduj
potpunim svjetlom na Sudnjem danu one koji u tami odlaze u džamiju i koji
čekaju namaz nakon namaza, to je ribat – pripravnost na Allahovom putu.”

Čitaj iz Kur'ana ono što ti je lahko i razmišljaj o njegovim ajetima, a posveti dio vremena i hadisima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Prisustvuj kružocima znanja, daj onome koji nema, pomozí nevoljnika, čini dobročinstvo roditeljima, održavaj rodbinske veze, druži se sa bogoboja-znima, podrži brata u vjeri, posjeti bolesnika, unesi radost u srce, sakrij sramotu, pomozí obespravljenog, podijeli savjet, uputi zalutalog, napoji žednog, ukloni smetnju s puta, iskreno se Allahu obraćaj, spominji Allaha u toku noći, na kraju dana i u zadnjoj trećini noći, riječima, lahkim na jeziku teškim na vagi i dragim Milostivom: “Subhanallahi ve bi hamdihi subhanallahil-azim!”, oživljavaj istinu riječima i djelom, i sputavaj zabludu njenim zabranjivanjem i ostavljanjem, kloni se rasprave, i nastoj da ono što govoriš bude svjedok za tebe, a ne protiv tebe.

Budi ključ za dobro i katanac za zlo. Znaj da je prva prepreka i smetnja na koju ćeš naići tvoja vlastita duša. Uzvišeni kaže: “Zar – kad vas je snašla nevolja koju ste vi njima dvostruko nanijeli, možete reći: ‘Otkud sad ovo?!’ Reci: ‘To je od vas samih!’ Allah, zaista, sve može.” (Ali Imran, 165)

Poštovani vjernici! Ono što čovjek smatra teškim, kod Allaha je lahko, ono što smatra velikim, kod Allaha je malo, ono što smatra ozbiljnim i zahtjevnim, kod Allaha je jednostavno. Na čovjeku je samo da pokuca na Njegova vrata. On, slavljen neka je, Svojom mudrošću, pruža utočište nevoljniku i daje snagu slabom. Kod Allaha nije propala nijedna nada, i nema nijedne teškoće a da poslije nje ne dođe olakšanje. Kada Gospodar otvori Svoja vrata, On daje obilno i višestruko.

Vjernik se nikada ne prestaje nadati, makar se umnožili uzroci beznađa i očaja, jer je ubijeđen u Allahovu mudrost, čak i onda kada ljudski razum ne može proniknuti u nju. Neki pobožnjaci su kazali: “Da nije dunjalučkih nevolja, na onaj svijet otišli bismo praznih ruku.”

O muslimani, ako je to suština stvari, onda nam ne preostaje ništa drugo nego da se više okrenemo promatranju i razmišljanju. Razmislimo o čovjeku koji za sebe vjeruje da nosi probleme ummeta, a jedino o čemu priča i čime se bavi jeste odgovornost drugih ljudi, malih i velikih, i iznalaženje mahana i grešaka drugima za ono što on smatra uzrokom i izvorom problema.

U svom neznanju i kratkovidnosti, zaboravlja na veliku činjenicu i suštinsku odgovornost, a to je njegova vlastita odgovornost, obaveze, mogućnosti, sredstva

i instrumenti koji su njemu dati. Zaboravlja, ili ne razumije, da tuđi nedostaci i greške nisu izgovor za neispunjenje vlastite odgovornosti i obaveza. Štaviše, zbog svog nemara i zaslijepljenosti, bavi se onim što nisu njegove obaveze i što nije njegova odgovornost, a zapostavlja stvarnu odgovornost i obaveze. Svi ste vi pastiri, i svi ćete odgovarati za svoje stado, i svi vi bdijete na granicama.

Zatim, razmislimo o tome kako ovaj čovjek, zbog svoje nemarnosti i neupućenosti, svoje dragocjeno vrijeme troši na razilaženja, rasprave i svađe, upropaštavajući tako sebe i druge.

O vjernici, vi ste odgovorni za traženje istine i konsultovanje povjerljivih i stručnih osoba, i znajte da raširenost i masovnost neke prakse ili postupka nije izgovor da ih vi činite, slijedite ljude u njima i nemarno se odnosite prema istini i traganju za njom.

Ne budi lahkomislen i naivan prema sredstvima masovne komunikacije i internetskim portalima koji šire pesimizam, očaj, sumnje i negativnosti. Čuvaj svoje vrijeme, čini ono što je korisno i ustraj u dobrim djelima. Ne priliči jednom muslimanu da se povodi za raspravama i polemikama, koje su preplavile društvene mreže, niti da koristi te rasprave kao izgovor i sredstvo za vrijeđanje učenjaka i odgovornih osoba i prebacivanje odgovornosti isključivo na njih. Svaki čovjek ima svoju odgovornost.

Pretjerivanje u vjeri ili nemarnost nekih ljudi prema vjerskim propisima ne opravdava kritički stav prema vjeri, njenim propisima i sljedbenicima. Srednji put je poznat i jasan, svakome onome ko ima iskren nijet, čini dobra djela i istinski se na Allaha oslanja.

O vjernici, osnovu ustrajnosti na Pravom putu čine iman (vjerovanje), sabur (srpljivost) i tevekkul (pouzdanje u Allaha). Veličina nagrade ovisi o veličini iskušenja. Kako je lijepa Poslanikova oporuka njegovom amidži Abbasu ibn Abdulmuttalibu, radijallahu anhu: “O amidža, traži od Allaha spas na dunjaluku i ahiretu.” Ko učini dobro djelo, neka zahvali Allahu, pa će mu On, iz Svog obilja, još više dati, a ko uradi loše djelo, neka zatraži oprost a neka se iskreno pokaje, jer pokajanje briše prethodne grijehе.

Uzvišeni kaže: “Zar vi mislite da ćete ući u Džennet, a još niste iskusili ono što su iskusili oni koji su prije vas bili i nestali? Njih su satirale neimaštine i bolest, i toliko su bili uznemiravani da bi i poslanik, i oni koji su s njim

vjerovali – uzviknuli: ‘Kada će već jednom Allahova pomoć!?’ Eto, Allahova pomoć je zaista blizu!” (El-Bekara, 214)

O muslimani, sve nevolje i iskušenja koja čovjek trpi na ovom svijetu, bit će zaboravljeni, kao što se navodi u hadisu: “Na Sudnjem danu bit će doveden čovjek koji je imao najveća iskušenja na dunjaluku, a zatim će, na trenutak, biti stavljen u Džennet, i reći će mu se: ‘O sine Ademov, da li si osjetio ikakvu teškoću i da li si doživio ikakvu neugodnost?’ Reći će: ‘Ne, tako mi Allaha, nisam osjetio nikakvu teškoću, i nisam doživio nikakvu neugodnost.’”

To što neprijatelji islama, u nekim vremenima i nekim mjestima, imaju premoć i dominaciju nad muslimanima, i što čine sve da bi proširili svoju zabluđu, uvjereni da pobjeda pripada njima, nije ništa drugo do iskušenje kojim Allah, džellešānuhu, iskušava vjernike. Iskušenja su signal vjernicima da su na Pravom putu i da idu putem Dženneta koji je prekriven neugodnostima.

Uzvišeni kaže: “Ako vi dopadate rana, i drugi rana dopadaju. A u ovim danima Mi dajemo pobjedu sad jednima, a sad drugima, da bi Allah ukazao na one koji vjeruju i odabrao neke od vas kao šehide – a Allah ne voli nevjernike – i da bi vjernike očistio, a nevjernike uništio.” (Ali Imran, 140–141)

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i donosite salavate i selame na darovanu milost i nepresušnu blagodat, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog poslanika, to vam je naredba vašeg Gospodara u jasnoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

VRIJEDNOST MJESECA ŠABANA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh

6. šaban 1440. po Hidžri / 12. april 2019.

Hvala Allahu, Zaštitniku čestitih. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, istinitog Boga, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, predvodnik vjerovjesnika i poslanika. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

O ljudi, bojte se Allaha, Uzvišenog, pokoravajte Mu se, držite se čvrstog užeta islama i ostvarite bogobožnost, postići ćete najveću sreću. Uzvišeni kaže: "I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost." (El-Bekara, 197)

Poštovani vjernici! Mjesec šaban je kao i drugi mjeseci u smislu obaveze izvršavanja propisanih obaveza, farzova, pokoravanja Allahu, džellešanuhu, i čuvanja duše od harama, grijeha i loših djela. Uzvišeni kaže: "Zato se Njemu iskreno klanjajte i od Njega oprost tražite!" (Fussilet, 6)

S druge strane, mjesec šaban ima mnogobrojne fadilete, odlike i vrijednosti, i poželjno je da se vjernici, svim svojim srcem, okrenu tim fadiletima i iskoriste njihove blagodati.

Buhari i Muslim bilježe od majke pravovjernih Aiše, Allah bio zadovoljan njome i njenim ocem, da je rekla: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je toliko da bismo pomislili da nikada neće prekinuti post, i ne bi postio toliko da bismo pomislili da više neće postiti. Nisam vidjela Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je postio cijeli mjesec osim ramazana, a poslije ramazana najviše je postio u šabanu." U jednoj od verzija ovog hadisa navodi se da je Aiša, radijallahu anha, rekla: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije postio ni u jednom mjesecu više dana od mjeseca šabana, koji je postio u cijelosti."

Međutim, izraz “u cijelosti” ne znači da je postio cijeli šaban, nego njegov najveći dio, kao što su to objasnili Ibn Mubarek i Ibn Hadžer, na osnovu Muslimove verzije: “Postio je cijeli šaban osim malog dijela.”

Ibn Redžeb je rekao: “Post mjeseca šabana vredniji je od posta drugih mjeseci.” Ovdje se misli na post u općenitom smislu. Rekao je San’ani: “Ovo je dokaz da je post u mjesecu šabanu vredniji od posta u drugim mjesecima.”

Poštovani vjernici! U ovom mjesecu požurite sa činjenjem dobrih djela, koja će vas približiti vašem Gospodaru. Ovo je mjesec koji ima svoju vrijednost i koji su u prvim generacijama muslimana zvali “mjesec karija”, zbog intenzivnijeg učenja Kur’ana u njemu, provođenja značajnog dijela vremena s Kur’anom i čvrstog vezivanja za Kur’an, a sve u cilju što bolje pripreme za nastupanje mjeseca ramazana.

Požurite! Požurite! Ispunite ovaj mjesec dobrim djelima, nafilama i pokornošću. Ahmed i Nesai, u hadisu koji su učenjaci ocijenili dobrim, bilježe da je Usama ibn Zejd, radijallahu anhum, rekao: “Upitao sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: ‘Allahov Poslaniče, nisam vidio da i u jednom mjesecu postiš koliko postiš u šabanu?’, a on je rekao: ‘To je mjesec prema kojem su ljudi nemarni, između redžeba i ramazana. To je mjesec u kojem se djela uzdižu Gospodaru svjetova, a ja volim da moja djela budu uzdignuta dok postim.’”

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, o značenju ovog hadisa rekao je: “Ovim hadisom Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, htio je ukazati na to da su ljudi zbog posvećenosti dvama velikim mjesecima, svetom mjesecu redžebu i blagoslovljenom mjesecu ramazanu, zapostavili mjesec između njih, tj. mjesec šaban, tako da je on ostao izvan njihove pažnje... Ljudi su skloni tome da se više fokusiraju na ono što je općepoznato i općeprihvaćeno, a manje na ona djela koja nisu toliko poznata i raširena među ljudima, zbog čega ostaju uskraćeni za vrijednost i nagradu tih djela.”

Što se tiče hadisa koji bilježe Ahmed, Ebu Davud i Nesai i drugi: “Kada prođe prva polovina šabana, nemojte postiti”, većina učenjaka smatra da je ovaj hadis slab, i da slabost postoji i u njegovom tekstu i lancu prenosilaca. Učenjaci koji su ga ocijenili vjerodostojnim, protumačili su da se on odnosi na onoga ko nije imao običaj postiti u tim danima – njemu je, nakon što prođe polovina šabana, pokuđeno postiti, ciljano i s namjerom posta u tom vremenu, a razlog

je predostrožnost prema ramazanu. Štaviše, neki učenjaci su stava da je post s takvom namjerom novotarija.

Poštovani vjernici! U vjerodostojnom sunnetu potvrđeno je da muslimanu, koji ne posti Davudov post (svaki drugi dan) ili ne posti ponedjeljkom i četvrtkom, nije dozvoljeno postiti dan ili dva dana prije ramazana, iz predostrožnosti prema postu mjeseca ramazana. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Nemojte postiti dan ili dva dana prije ramazana, osim čovjeka koji je uobičajio postiti u tim danima, i njemu je dozvoljeno postiti.” (Buhari i Muslim)

Ammar ibn Jasir, radijallahu anhu, prenio je od svoga oca da je rekao: “Ko bude postio dan za koji se sumnja da bi mogao biti ramazanski, učinio je neposluh prema Poslaniku, alejhis-selam.” (Ebu Davud i Tirmizi sa dobrim lancem prenosilaca, a Buhari ga je zabilježio u formi mualleka – hadisa u kojem je izostavljen lanac prenosilaca.)

Poštovani vjernici! Iskoristite vrijeme ovog mjeseca i drugih mjeseci u onome što će vas približiti vašem Gospodaru, i požurite s činjenjem dobra da biste stekli što više dobrih djela. Uzvišeni kaže: “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje” (Ali Imran, 133); “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite” (El-Hašr, 18).

O vjernici, ne postoji vjerodostojan hadis od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kojim se preporučuje klanjanje posebnog noćnog namaza petnaestu noć šabana, i poseban post petnaestog dana šabana. Štaviše, veliki broj islamskih učenjaka osudio je takvu praksu i smatrali su je novotarijom.

Što se tiče hadisa: “Allah, džellešanuhu, gleda Svoje robove, petnaeste noći šabana i oprašta svima, osim idolopokloniku i zlobniku”, koji su neki učenjaci ocijenili dobrim, hasen, on svojim značenjem ne ukazuje na činjenje posebnih vrsta ibadeta u toj noći i danu.

O vjernici! Jedno od najvrednijih i Allahu najdražih djela jeste često donošenje salavata i selama na plemenitog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem.

Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi našeg miljenika i vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Allahu moj, budi zadovoljan svim

Poslanikovim ashabima, tabiininima i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ŠABAN JE MEJDAN NA KOJEM SE PRIPREMAMO ZA RAMAZAN (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
13. šaban 1440. po Hidžri / 19. april 2019.

Hvaljen neka je Allah, Koji je nebesa i Zemlju stvorio i tmine i svjetlo dao, i Koji izmjenjuje dane i mjesece, i čini da prolaze godine i vrijeme. Zahvaljujem Mu na svim stvarima, sve dok se budu smjenjivali dani, godine i mjeseci i dok budu puhali lahor i vihor.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, istinskim i čvrstim svjedočanstvom, koje povjeravam Allahu, dželle anuhu, na čuvanje, za Dan kada niko nikome neće moći nimalo pomoći, toga Dana će vlast jedino Allah imati, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i sve ashabe. Kur'an je najbolja riječ i govor, vjera kod Allaha je islam, najbolja uputa je uputa našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže: "O ljudi, bojte se Gospodara svoga i strahujte od Dana kod roditelj djetetu svome neće moći nimalo pomoći, niti će dijete moći svome roditelju imalo pomoći! Allahova prijetnja je istinita, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba." (Lukman, 33)

O muslimani! Allah, džellešanuhu, učinio je vrijeme seharom ljudskih djela. Uzvišeni kaže: "Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga." (Ez-Zilzal, 7–8)

Obmanjen i uskraćen je onaj ko propusti najodabranija vremena i ne iskoristi ih za činjenje dobrih djela. Allah, džellešanuhu, učinio je vrijeme putem koji Njegove robove vodi Njemu, i propašću za one druge koji su se otuđili od sebe.

Oživite svoje duše pokornošću Allahu, jer nema života duše bez spominjanja Allaha. Uzvišeni kaže. “A za dobro koje za sebe pripremite naći ćete nagradu kod Allaha, jer Allah dobro vidi ono što radite.” (El-Bekara, 110)

O vjernici! Vrijednost vremenu daju određeni mjeseci, dani i trenuci, a najbolje čime možeš ispuniti život i vrijeme jesu dobra djela i pokornost Allahu. Uzvišeni kaže: “On čini da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran” (El-Furkan, 62).

Nalazite se u velikom mjesecu, prema kojem je većina ljudi nemarna. Loš li je dobitak i poputnina nemar onima kojima je uskraćeno dobro i čija je trgovina propala. Nalazite se u velikom mjesecu u kojem se djela uzdižu Allahu, Gospodaru svjetova. Neka vaše posljednje djelo u njemu bude pokajanje i dobro djelo, možda, Allahovom voljom, takva bude i završnica vaših života. Nalazite se u velikom mjesecu u kojem je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustrajno i s posebnom pažnjom postio. Usama ibn Zejd, radijallahu anhumu, kazuje: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, nisam vidio da i u jednom mjesecu postiš toliko koliko postiš u šabanu?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘To je mjesec prema kojem se ljudi odnose nemarno, između redžeba i ramazana, mjesec u kojem se uzdižu djela Gospodaru svjetova. Želim da moja djela budu uzdignuta Allahu dok postim.’” (Ahmed)

Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je toliko da bismo pomislili nikad neće prekinuti post, i ne bi postio toliko da bismo pomislili da nikad više neće postiti. Nisam vidjela Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je postio cijeli mjesec osim ramazana, a poslije ramazana najviše je postio u šabanu.” (Muslim) Aiša, radijallahu anha, također je rekla: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najviše je volio postiti u šabanu.”

O muslimani! Kada nastupi polovina mjeseca šabana, Allah, džellešānuhu, oprašta svim vjernicima, a Svoj oprost uskraćuje ljudima čija su srca ispunjena neprijateljstvom, zlobom i zavišću, i nevjernicima. Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Petnaeste noći šabana, Allah, džellešānuhu, gleda Svoje robove i oprašta svima, osim idolo-poklomiku i zlobniku.” (Ibn Madža i drugi, a vjerodostojnim su ga ocijenili Ibn Hibban i Albani)

Poštovani vjernici, oprostite jedni drugima, predite jedni drugima preko loših postupaka, smilujte se jedni drugima, održavajte veze, ne zavidite jedni

drugima, ne prezirite se, ne okrećite leđa jedni drugima i budite, Allahovi robovi, braća. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kapije Dženneta otvaraju se ponedjeljkom i četvrtkom, i grijesi budu oprosteni svakome ko ne pripisuje druga Allahu, osim čovjeku koji je u zavadi sa svojim bratom, za njih se kaže: ‘Odgodite oprost ovoj dvojici dok se ne izmire! Odgodite oprost ovoj dvojici dok se ne izmire! Odgodite oprost ovoj dvojici dok se ne izmire!’” (Muslim)

O vjernici! Mjesec šaban je prethodnica jednog od temelja islama – posta mjeseca ramazana, u kojem je počelo objavljivanje Kur’ana, i on je mejdan za vježbanje i pripremu, podsjećanje na blizinu mjeseca imana i doček mjeseca ramazana. Pozicija šabana u odnosu na ramazan slična je poziciji pritvrđenih sunneta u odnosu na propisane namaze. On je vježbanje posta mjeseca ramazana, kako bi se lakše podnijele njegove teškoće i zahtjevi, i osjetila njegova slast i užitak, i kako bi se u ramazan ušlo spremno i ozbiljno.

O muslimani, ko nije napostio propuštene dane od prošlog ramazana, neka ih naposti prije nastupanja dolazećeg ramazana, jer neopravdano odgađanje može da bude uzrokom zanemarivanja vjerskih obaveza.

Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Ostajalo mi je da napostim po nekoliko dana ramazana, i nisam ih mogla napostiti osim u šabanu, iz poštovanja prema Allahovom Poslaniku.”

Požurite, Allah vam se smilovao, s činjenjem dobrih djela prije nego što vas pretekne smrt. Uzvišeni kaže: “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebasa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje.” (Ali Imran, 133)

O muslimani! Allah Uzvišeni propisao je post mjeseca ramazana u mjesecu šabanu druge godine po Hidžri. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je devet ramazana a zatim je otišao svome Gospodaru.

Uzvišeni kaže: “O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili, i to neznatan broj dana; a onome od vas koji bude bolestan ili na putu – isti broj drugih dana. Onima koji ga jedva podnose – otkup je da jednog siromaha nahrane. A ko drage volje da više, za njega je bolje. A bolje vam je, neka znate, da postite. U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur’ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla. Ko od vas u tom mjesecu bude kod kuće,

neka ga u postu proveđe, a ko se razboli ili se na putu zadesi, neka isti broj dana naposti – Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate – da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete.” (El-Bekara, 183–185)

Ibn Omer, radijallahu anhum, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Islam se temelji na pet stupova: obožavanju Allaha i odbacivanju drugih božanstava, obavljanju namaza, davanju zekata, posjeti Allahove kuće (hadžu) i postu mjeseca ramazana.” (Muslim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko isposti ramazan, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ko u ramazanu bude klanjao noćni namaz, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ko proveđe Lejletul-kadr u namazu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi.” (Buhari)

Allahovi robovi, do početka ovog blagoslovljenog mjesca ostalo je nekoliko dana i oni su prilika da se obave završne pripreme za ovaj mjesec, da se požuri s činjenjem dobrih djela i da se oni koji to žele natječu u činjenju pobožnih djela. Blago onome ko dočeka ramazan, i blago onome koga Allah, džellešlanuhu, uputi na činjenje dobra i dobrih djela u njemu.

O ti koji žudiš za dobrom, približi se, a ti koji želiš zlo, udalji se! Pokažite svome Gospodaru ono najbolje od vas. Nesretan je i izgubljen onaj ko bude uskraćen za činjenje dobra i pokornost svom Gospodaru, ko propusti odabrana vremena, i onaj ko se prepusti grijesima i u takvom stanju dočeka smrt, a ne pokaje se od grijeha. Uzvišeni kaže: “I nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje.” (Ali Imran, 133)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZEKAT, VRIJEDNOSTI I NEKI PROPISI (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
20. šaban 1440. po Hidžri / 26. april 2019.

Hvala Allahu, Silnom, Darovatelju. Opskrbio je Svoja stvorenja blagodatima, vidljivim i nevidljivim. Vjernici su Mu zahvalni na tome, a nevjernici ih poriču.

Naš Gospodar, slavljen neka je, daruje Svoje dobro, uvijek i trajno, i Njegovo pravo ne mogu ispuniti pokorni svojom pokornošću, niti Mu mogu naškoditi grešnici svojom nepokornošću.

On je neovisan, Svojim Bićem, imenima i svojstvima. Uzvišen je Svojom veličinom, ponosom i slavom, a Njegova stvorenja ovisna su o Njemu u svakom trenutku. On nema druga. Njemu pripada vlast i svaka hvala i zahvala. On upravlja Svojim stvorenjima, i sve Mu je potčinjeno.

Svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob, poslanik i odabranik među Njegovim stvorenjima. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svog roba i poslanika Muhammeda, i njegovu porodicu i sve ashabe.

Bojte se Allaha, vašeg Gospodara. Ko se bude držao puta bogobožnosti, postići će svako dobro i dosegnuti najveće deredže, a onoga ko skrene s tog puta stići će nesreća i poniženje i srozat će se do najnižih razina.

O muslimani, vaša vjera je vjera dobročinstva, dobročinstva prema sebi i prema drugim Božijim stvorenjima. Nema nijedne naredbe, zabrane i norme a da se njihovom primjenom ne postiže dobročinstvo prema sebi i drugim stvorenjima, i oni su garancija sreće na dunjaluku i užitka na ahiretu.

Uzvišeni kaže: "Allah ne želi da vam pričini poteškoće, već želi da vas učini čistim i da vam blagodat Svoju upotpuni, da biste bili zahvalni" (El-Maida, 6); "Allah sve zna, a vi ne znate" (En-Nur, 19); "Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, a razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje" (En-Nahl, 90).

Štaviše, propisane šerijatske sankcije, koje se izvršavaju nad počiniocima krivičnih djela, korisne su i za počinioca i za društvo u cjelini; imaju preventivni efekat – odvraćaju ljude od činjenja krivičnih djela, ali isto tako iskupljuju njihovog počinioca od grijeha.

Poslanik, sallallahu alejhi sellem, rekao je za čovjeka nad kojim je izvršena šerijatska kazna: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, on se sada kupu u džennetskim rijekama.” (Buhari i Muslim) Ovo se odnosi na kazne koje počinioca grijeha mogu očistiti od grijeha, međutim što se tiče grijeha “suprotstavljanja Allahu i Poslaniku” i činjenja nereda na Zemlji, ne postoji sankcija koja bi njegovog počinioca očistila od grijeha, i iako se nad njim izvršava šerijatska kazna na ovom svijetu, to ga neće spasiti od ahiretske kazne. Uzvišeni kaže: “To im je poniženje na ovome svijetu, a na onome svijetu čeka ih patnja velika.” (El-Maida, 33) Izvršavanje kazni, koje je Allah propisao, predstavlja dobročinstvo prema društvu i zajednici, jer se na taj način od njega otklanjaju nepravda, nasilje i zlo, i čuvaju njegova sigurnost, stabilnost i svetinje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Da se izvrši samo jedna propisana kazna, bolje je za stanovnike Zemlje nego da kiša pada četrdeset jutara.” (Ahmed, Nesai i Ibn Madža od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Najveće dobročinstvo prema stvorenjima jeste otklanjanje Božijih kazni kroz izvršavanje Njegovih propisa. Ništa ne može otkloniti opće kataklizme kao što to može primjena šerijatskih propisa. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘On je kadar poslati protiv vas kaznu iznad vaših glava ili ispod vaših nogu ili da vas u stranke podijeli i učini da silu jedni drugih iskusite.’ Pogledaj samo kako Mi potanko iznosimo dokaze da bi se oni urazumili!’” (El-En’am, 65).

Zejneb bint Džahš, radijallahu anha, rekla je: “Jedne noći Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, probudio se iz sna preplašen, i rekao je: ‘La ilahe illallah! Teško Arapima od zla koje se prikućilo! Danas je od zida kojim su zagrađeni Jedžudž i Medžudž otvoreno ovaliko’, pa je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, napravio krug spojivši palac i prst koji je do njega. Upitala sam: ‘Allahov Poslaniče, zar ćemo biti uništeni a među nama ima dobrih ljudi?’, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: ‘Da, kada se umnoži zlo.’” (Buhari i Muslim)

To znači: kada se masovno budu konzumirali droga i alkohol, i kada se proširi blud i homoseksualizam.

Pogledajte i razmislite o veličini Allahove milosti prema nama i o Njegovim propisima kojima se postiže dobročinstvo prema sebi i prema drugim stvorenjima. Vaš Gospodar zaista mnogo prašta, milostiv je i pun ljubavi, On je sveznajući, mudar, neovisan i plemenit. Jedan od najuzvišenijih propisa, koji je Uzvišeni Allah propisao u Svojoj Knjizi, jeste zekat, na koji nas podsjeća i ovaj blagoslovljeni i plemeniti mjesec i ovo odabrano vrijeme.

Dobro koje u sebi sadrži zekat poznato je svakom muslimanu, a samo Allah Milostivi zna njegovu istinsku vrijednost i veličinu. Zekat je neodvojiv od namaza. Uzvišeni kaže: "I molitvu obavljajte, i milostinju udjeljujte, i draga srca Allahu zajam dajte! A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu." (El-Muzzemmil, 20)

Jedan od aspekata dobročinstva, koje sadrži zekat, jeste spuštanje bereketa, blagoslova, u imetak onoga koji daje zekat. Uzvišeni kaže: "... što god vi udijelite, On će to nadoknaditi, On najbolje opskrbljuje" (Saba, 39). Zekat čuva imetak od propasti i uništenja. Omer, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nije propao nijedan imetak na kopnu i moru osim zbog uskraćivanja zekata." (Taberani, "El-Evsat") Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nijedan se imetak neće pomiješati sa zekatom a da ga neće uništiti." (Taberani)

Davanjem zekata musliman čini dobročinstvo prema sebi tako što se čuva od Allahove kazne. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nema nijednog vlasnika zlata i srebra, koji ne izvršava svoje obaveze prema njima, a da na Sudnjem danu ono neće biti zagrijano i usijano na vatri i njime žigosana njihova čela, slabine i leđa, i to će se ponavljati u danu koji traje pedeset hiljada godina, sve dok Allah ne presudi među robovima, i ne bude vidio svoj put i završnicu ka Džennetu ili u Džehennemu." Neko je upitao: "A šta je sa vlasnikom deva?", a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "Nema nijednog vlasnika deva, koji ne izvršava svoju obavezu prema njima, a od tih obaveza je njihova muža na dan kada idu na pojenje (i dijeljenje njihovog mlijeka prolaznicima), a da na Sudnjem danu neće biti bačen licem na tlo, pa će ga one gaziti svojim papcima i ujedati svojim ustima, a bit će u velikom broju, ogromnih tijela i snage. Samo što pređe prva, preći će i ona zadnja, i tako će se ponavljati u danu koji će trajati pedeset hiljada godina." Neko upita: "Allahov Poslaniče, a vlasnik goveda i ovaca?" Poslanik,

sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Nema nijednog vlasnika goveda i ovaca, koji ne izvršava svoje obaveze prema njima, a da na Sudnjem danu neće biti bačen licem na tlo, pa će ga one ubadati svojim rogovima i gaziti svojim papcima. Samo što pređe prva, preći će i ona zadnja, i tako će se ponavljati u danu koji traje pedeset hiljada godina.” (Buhari i Muslim)

Onaj koji daje zekat čini dobročinstvo sebi i uvećava mu se nagrada. Uzvišeni kaže: “Ko uradi dobro djelo, bit će deseterostruko nagrađen.” (El-En’am, 160)

Dobro djelo vrednuje se od deset do sedam stotina puta i više od toga, kao što se navodi u hadisu Ibn Abbasa, radijallahu anhumu. Niko nikome neće pokloniti nijedno dobro djelo na Sudnjem danu, makar bio i bližnji.

Zekat je dobročinstvo prema siromašnima, i njihovo pravo u imetku bogatih. Allah, džellešānuhu, učinio ga je obavezom bogatih. Zekat je solidarnost, samilost, saosjećanje i potpomaganje među muslimanima, a bez ovih osobina nema popravka i napretka u društvu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučio je da se vodi briga o siromašnima i nejakima, i pojasnio je da Allah, džellešānuhu, spušta Svoju pomoć i opskrbu zbog njih. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Da li vas Allah pomaže i opskrbljuje i zbog koga drugog osim vaših nejakih!” (Buhari od Sa'da ibn Ebu Vekkasa, radijallahu anhu)

Također je rekao: “Tražite moje zadovoljstvo u brizi prema nejakima, jer su oni razlog Božije pomoći i opskrbe.” (Ebu Davud sa dobrim senedom od Ebu Derdaa, radijallahu anhu)

To je zato što je Allah, džellešānuhu, uz slomljena i ponizna srca. Siromasi će tražiti od bogataša svoja neostvarena prava. Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Teško bogatašima zbog siromaha na Sudnjem danu. Siromasi će reći: ‘Gospodaru naš, oni su nam uskratili prava, koja si nam Ti dao kod njih’, pa će Allah reći: ‘Tako mi Mog ponosa i uzvišenosti, vas ću približiti Sebi, a njih ću udaljiti.’” (Taberani, “Es-Sagir” i “El-Evsat”)

Allah, slavljen neka je, propisao je zekat na zlato i srebro kada dostignu vrijednost nisaba (nisab je određeni iznos imovine čiji se vlasnik tretira imućnim), a obavezni dio, koji se izdvaja na tu vrijednost, je 2,5%. Nisab u zlato iznosi 85 grama, ili isti taj iznos u novčanoj protuvrijednosti. Nakit koji se ne

koristi (koji se čuva kao blago) podliježe obavezi zekata (prema jednoglasnom mišljenju učenjaka), a prema odabranom mišljenju, obavezi zekata podliježe i nakit koji se upotrebljava, kada dostigne vrijednost nisaba, jer su dokazi koji govore o obaveznosti zekata na nakit općeniti.

Nisab na ovce iznosi četrdeset ovaca, i na ovaj broj obaveza je, na ime zekata, dati jednu ovcu. Nisab na goveda iznosi 30 krava, i na ovaj broj obaveza je dati jedno goveče u drugoj godini starosti. Nisab na deve iznosi pet deva, i na ovaj broj obaveza je dati jednu ovcu.

Za detaljnija pojašnjenja o zekatu na sitnu i krupnu stoku (na količinu veću od spomenutih), treba konsultovati islamske učenjake.

Obavezi zekata podliježu sve vrste trgovačke robe, kojom osoba trguje radi ostvarivanja dobiti. Zekat na trgovačku robu obračunava se tako da se procijeni njena vrijednost i na ukupnu izračunatu vrijednost daje se 2,5% nakon što prođe godina dana od posjedovanja nisaba. Zekat se daje i na poljoprivredne proizvode, žitarice, datule, suho grožđe i sl., ako dostignu vrijednost nisaba. Zekat na poljoprivredne proizvode daje se na ukupne prinose u iznosu od 10% za prirodno navodnjavanje, 5% za vještačko navodnjavanje, kao što je to pojašnjeno u vjerodostojnom sunnetu. Nisab na poljoprivredne proizvode iznosi 300 sāova (sā iznosi četiri pregršti, oko 653 kg).

Musliman će biti nagrađen i za sve ostale vidove trošenja imetka na Božijem putu, mimo zekata, kako za one obavezne tako i za one dobrovoljne, i zato je preporučeno da se u toj vrsti dobra natječu oni koji žele da se natječu, a posebno u blagoslovljenom mjesecu ramazanu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema nijednog čovjeka koji udijeli milostinju, draga srca, a Allah prima samo ono što se draga srca udijeli, a da Milostivi ne uzme njegovu milostinju Svojom desnicom, makar bila datula, i ona raste u ruci Milostivog sve dok ne postane veća od brda, kao što neko od vas odgaja mladunče.” (Buhari i Muslim)

Ebu Umama, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Činjenje dobrih djela čuva od nevolja, tajna milostinja gasi srdžbu Gospodara, a održavanje rodbinskih veza produžuje život.” (Taberani, “El-Kebir”) Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sadaka gasi srdžbu Gospodara, i čuva čovjeka od loše završnice.”

Alija, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Požurite sa sadakom, jer joj nevolja ne može ništa.”

Pogledaj, brate u islamu, kolika je samo Allahova plemenitost, darežljivost i dobrota, kako daje obilno i mnogostruko, a od tebe traži da uradiš i potrošiš malo, i za sve to ti daje veliku nagradu. Kada bi svi imućni ljudi dali zekat, ne bi ostao nijedan siromašan čovjek. Uzvišeni kaže: “Reci vjernicima, robovima Mojim, da molitvu obavljaju i da udjeljuju i tajno i javno, dio onoga što im mi darujemo, prije nego što nastupi Dan u kome neće biti trgovanja ni prijateljstva.” (Ibrahim, 31)

O ljudi, Allah vas je upozorio na vašeg otvorenog neprijatelja – šejtana, koji odvraća od svakog dobra i poziva svakom zlu, kako bi povećao broj svojih sljedbenika i kako bi ih zaveo s Pravog puta. Uzvišeni kaže: “O ljudi, Allahova prijetnja je, zaista, istina, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zaslijepi i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba. Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte! On poziva pristaše svoje da budu stanovnici u Vatri.” (Fatir, 5–6)

Napad na policijsku stanicu, koji se desio u prošlu nedjelju, predstavlja otvoreni čin neprijateljstva, sijanja nereda i smutnje na Zemlji, veliki zločin, pobunu protiv džemata muslimana i njihove legalne vlasti, ubijanje nedužnih ljudi, pokušaj narušavanja sigurnosti i stabilnosti zemlje, širenje straha, ekstremizma i terorizma.

Nadali smo se da će ljudi koji čine ovakva gnusna djela, kojima je šejtan lijepim prikazao ono što rade, uzeti pouku iz nekih ranijih dešavanja, da će se vratiti na Pravi put i ostaviti put ekstremizma i terorizma, međutim pokazalo se da oni to ne žele i da će ustrajati u svojoj zabludi bez obzira na cijenu.

Onaj ko se suprotstavi Allahu i Poslaniku i čini nered na Zemlji, neće naštetiti nikome osim samom sebi. Uzvišeni kaže: “... a spletke će pogoditi upravo one koji se njima služe” (Fatir, 42).

Ugrožavanje sigurnosti vlastite zemlje najveća je izdaja, jer je sigurnost zajednička odgovornost svih njenih stanovnika. Koga njegova duša nagovori na zlo i činjenje nereda na Zemlji, neka zna da Allahovoj kazni ne može umaći i ona će ga stići na ovom ili budućem svijetu. Obaveza je upućivati dovu za one koji se brinu o sigurnosti i pomoći im u tome, a ne napadati ih. Ko ubije muslimana, njegovo prebivalište bit će Džehennem, u njemu će vječno ostati

i loše li je on boravište. Uzvišeni kaže: “Zar ne vide da smo Harem svetim i sigurnim učinili, dok se svuda okolo njih otima i pljačka? I zar u laž vjeruju, a na Allahovim blagodatima su nezahvalni?” (El-Ankebut, 67)

Neka oni koji čine ovakva djela dobro razmisle o posljedicama terorizma: da li zaista žele stvaranje haotičnog stanja, u kojem neće biti moguće obavljanje namaza u džematu i džuma-namaza, u kojem će se prolijevati nedužna krv i gaziti svetinje i čast muslimana, pljačkati imovina i uništavati privatni posjedi, ili žele sebi oduzeti život? Allah, džellešānuhu, žestoko je zaprijetio onima koji to čine: “... i jedni druge ne ubijajte! Allah je, doista, prema vama milostiv. Onoga ko to nepravilno i nasilno uradi – Mi ćemo u Vatru baciti, to je Allahu lahko” (En-Nisa, 29–30).

Ubici/samoubici neće ništa koristiti fetva, šerijatskopravno rješenje, onoga ko mu je tu fetvu izdao i on će sam snositi odgovornost za ono što je učinio. Da nas Allah sačuva od smutnji koje vode u zabludu i od Vatre! Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko se ubije oštrim predmetom, taj predmet će biti u njegovoj ruci i s njime će se probadati u Džehennem, i vječno će ostati u njemu.” (Buhari i Muslim od Ebu Hurejre)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST RAMAZANA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
27. šaban 1440. po Hidžri / 3. maj 2019.

Hvala Allahu Koji je učinio post štitom i putem koji vodi ka Džennetu. Hvalim Ga i slavim, zahvaljujem Mu i tražim oprost od Njega. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se, Allaha radi, onako kako se treba boriti, sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji slijede njihov put do Sudnjeg dana.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobojažnost, ona je sveukupno dobro. Budite strpljivi i ustrajni, i sjećajte se uvijek da je dunjaluk samo određen broj dana i udisaja. Niko od nas ne zna tačno vrijeme svog odlaska sa ovog svijeta, i zato se pripremajmo, Allahovi robovi, sve dok postoji nada za život. Smrt dolazi iznenada, i već na sabahu ljudi hvale onoga koga je davno prekrila zemlja. Uzvišeni kaže: "I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti – nikome krivo neće učinjeno biti." (El-Bekara, 281)

O muslimani! Ono u što nema nikakve sumnje jeste da nas je Allah stvorio da Ga obožavamo i ibadet Mu činimo. Uzvišeni kaže: "Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju!" (Ez-Zarijat, 56)

Nema nijednog dana a da nije određen za ibadet i pokornost Allahu, dželle-šanuhu, i za spuštanje Njegove milosti, a Allah upućuje koga hoće od Svojih robova, Njegova dobrota je neizmjerena i On mnogo prašta i Milostiv je. Pred vama su blagoslovljene noći i odabrani dani, čiji je dolazak Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najavljivao kao radosnu vijest. Imam Ahmed bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obveseljavao svoje ashabe riječima: "Došao vam je ramazan, blagoslovljeni

mjesec, čiji vam je post Allah strogo naredio. U njemu se otvaraju kapije Dženneta, a zatvaraju kapije Džehennema, i šejtani se povezuju u okove. U njemu je noć bolja od hiljadu mjeseci, i onaj ko propusti njeno dobro, zaista je veliki gubitnik.”

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ovaj hadis je normativna osnova za čestitanje nastupanja mjeseca ramazana. Kako da muslimanu ne čestitaš otvaranje kapija Dženneta i zatvaranje kapija Vatre? Kako da pametan i razborit čovjek ne čestita nastupanje vremena u kojem šejtani bivaju okovani i sputani? Zar ijedno vrijeme nalikuje ovom vremenu?”

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.’” (Junus, 58)

Mjesec ramazan je mjesec posta, noćnog namaza, Kur’ana i dobročinstva, koji je u sebi objedinio najvrednija djela. Post i Kur’an zauzimat će se za čovjeka na Sudnjem danu. Post će reći: “Gospodaru, ja sam mu uskratio hranu i ostale prohtjeve danju”, a Kur’an će reći: “Ja sam mu uskratio san noću, pa dozvoli nam da se zauzimamo za njega.”

Buhari i Muslim bilježe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko isposti ramazan, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ko u ramazanu bude klanjao noćni namaz (teraviju), vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ko provede Lejletul-kadr u namazu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi.”

Allah Uzvišeni obavezao se da će postača nagraditi zbog posta, kao što se navodi u hadisu koji bilježi Buhari: “Svako čovjekovo djelo vrednuje se deseterostruko pa do sedam stotina puta, osim posta, on je Moj i Ja za njega nagrađujem. Postač ostavlja prohtjeve i hranu zbog Mene.”

To je zaista veličanstven i blagoslovljen mjesec, i odabrano vrijeme, u kojem meleki traže oprost za postače sve dok ne iftare. Postač ima dvije radosti: kada se iftari, raduje se iftaru, a kada sretne svog Gospodara, radovat će se svome postu. Allah, džellešānuhu, u svakom njegovom danu uljepšava Džennet, a zatim kaže: “Još malo pa će Moji dobri robovi biti oslobođeni svih teškoća i neugodnosti i doći će tebi.”

U ramazanu doziva glasnik: “O ti koji želiš dobro, pristupi, a ti koji želiš zlo, odstupi!” Srca se približavaju svome Stvoritelju, a duše se okreću Njemu Jedinom. U njemu je deset odabranih noći, i noć Lejletul-kadr koja je vrednija od hiljadu mjeseci.

Jedna od blagodati ramazana jeste da onaj ko klanja za imamom teravih-namaz, dok imam ne napusti svoje mjesto, do kraja namaza, ima nagradu kao da je cijelu noć klanjao. Allah, džellešānuhu, svake noći (i dana) oslobađa vjernike od Vatre. Neka je ponižen čovjek koji dočeka ramazan i ne bude mu oprošteno u njemu!

Postačeve dove u ramazanu se ne odbijaju, i mnogo je trenutaka u kojima se one primaju. Upućujte što više dova Allahu, dželle šānuhu, u ramazanu. Allah, džellešānuhu, u ajetima o postu podsjeća na Svoju blizinu vjernicima i uslišavanje njihovih dova, pa je rekao: “A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu.” (El-Bekara, 186) Imam Ahmed zabilježio je da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Trojici se ne odbija dova: pravednom vladaru, postaču dok ne iftari i mazlumu, obespravljenom.”

Mnogobrojna su vrata dobra u ramazanu. Ko nahrani postača, makar jednom datulom, imat će istu nagradu kao i on, s tim da postač neće izgubiti ništa od svoje nagrade. Najbolja milostinja je milostinja u ramazanu. Ko se boji dana u kojem će račun polagati, neka nahrani siromaha, i neka ispuni potrebu udovice i jetima. Uzvišeni kaže: “... i hranu su davali – mada su je i sami željeli – siromahu i siročetu i sužnju. ‘Mi vas samo za Allahovu ljubav hranimo, od vas ni priznanja ni zahvalnosti ne tražimo! Mi se Gospodara našeg bojimo, onog Dana kada će lica smrkuta i namrgođena biti.’ I njih će Allah strahote toga Dana sačuvati i blaženstvo i radost im darovati i Džennetom i svilom ih za ono što su trpjeli nagraditi.” (El-Insan, 8–12)

O vjernici! Mjesec ramazan je najodabranije vrijeme i najbolja prilika za postizanje bogobožnosti. Post je štit, tj. zaštita od razvrata i grijeha. Allah, džellešānuhu, započeo je i završio ajete o postu spominjanjem bogobožnosti. Bogobožnost je najbolja opskrba, i njena odjeća je najbolja odjeća. Uzvišeni kaže: “... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbiti će ga odakle se i ne nada” (Et-Talak, 2–3); “A onome ko se bude Allaha bojao – On će preko

ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati” (Et-Talak, 5); “A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim” (Et-Talak, 4).

Allah Uzvišeni odlikovao je bogobojazne Svojom podrškom i pomoći, i darovao ih je Svojom ljubavlju: “A jest! Samo onoga ko obavezu svoju ispuni i grijeha se kloni Allah voli.” (Ali Imran, 76). Rekao je Katada: “Ko se bude Allaha bojao, Allah će biti s njim, a s kim je Allah, niko ga ne može pobijediti. On je njegov čuvar, koji nikada ne spava i vodič koji ga nikada neće odvesti krivim putem.” Bogobojazni će pobijediti na ovom i budućem svijetu. Uzvišeni kaže: “Taj drugi svijet dat ćemo onima koji ne žele da se na Zemlji ohole i da nered čine, a oni koji se Allaha boje čeka sretan kraj.” (El-Kasas, 83)

S bogobojaznošću, o vjernici, postiže se vječna sreća, u Džennetu, koji je prostran kao što su prostrani nebesa i Zemlja, i u kojem ima ono što oko vidjelo nije, uho čulo nie i nije naumpalo ljudskom srcu. Uzvišeni kaže: “I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi šticećenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali, za njih su dobre vijesti i na ovome i na onome svijetu – Allahove riječi niko ne može izmijeniti – to će, zaista, velik uspjeh biti.” (Junus, 62–64)

O muslimani! Mjesec ramazan je prilika za činjenje djela kojima je zadovoljan Milostivi, za ustrajnost na Njegovom putu i pripremu za susret s njim. Danas je djelo bez obračuna, a sutra je obračun bez djela, i zato se onim što je potrebno opskrbite, a najbolja opskrba je bogobojaznost. Uzvišeni kaže: “O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili.” (El-Bekara, 183)

O muslimani! Jedna od intencija posta jeste odgajanje duše da bude pokorna Allahu i njeno čišćenje kroz udaljavanje od grijeha. Kao što musliman uskraćuje sebi dozvoljene stvari u ramazanu, preče je da se ustegne od zabranjenih, jer post nije puko apstiniranje od hrane, nego je to mjesec koji potiče iman, čvrstu vjeru u ljudskim dušama i podstiče ih na činjenje dobrih djela.

Onaj ko ne ostavi lažan govor, postupanje po njemu i prepirku, Allahu, džellešanuhu, nije potrebno njegovo ostavljanje hrane i pića.

Naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji, u punom značenju te riječi, u ramazanu. Ibn Abbas, radijallahu anhum, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji čovjek, a posebno je

bio darežljiv u ramazanu, kada mu je dolazio Džibril, a Džibril mu je dolazio svake noći u ramazanu, sve do kraja ramazana. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, pred njim je učio Kur'an, i kada mu je dolazio Džibril, bio je darežljiviji od blagog povjetarca.” (Buhari i Muslim)

Učenje Kur'ana ima posebnu vrijednost u ramazanu, i nema ništa korisnije za ljudsko srce od učenja Kur'an uz razmišljanje, kao što kaže Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao: “Učenje Kur'ana potiče u ljudskom srcu sva ona pohvalna svojstva koja u njega udahnuju život i upotpunjavaju njegovo vjerovanje, a isto tako odvraća od svih pokudenih svojstava koja ga umrtvljuju i upropaštavaju. Kada bi ljudi znali vrijednost učenja Kur'ana uz razmišljanje, ostavili bi sve ostalo i posvetili bi se učenju Kur'ana.”

Imam Ahmed zabilježio je da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, jednu noć cijelu probdio u namazu, učeći samo jedan ajet, učio ga je i ponavljao do sabaha: “Ako ih kazniš, robovi su Tvoji, a ako im oprostiš, silan i mudar Ti si” (El-Maida, 118).

U predaji koju je prenio Aišin bratić, radijallahu anhum, navodi se da je jednom, dok je boravio u njenoj kući, vidio Aišu, radijallahu anha, kako klanja i uči: “Prije smo među svojima strahovali”, govorit će, “pa nam je Allah milost darovao i od patnje u Ognju nas sačuvao; mi smo Mu se prije klanjali, On je, doista, Dobročinitelj i Milostivi” (Et-Tur, 26–28). Aiša, radijallahu anha, ponavljala je ove ajete, molila Allaha, tražila Njegovu zaštitu i plakala. Aišin bratić o tome kazuje: “Stajao sam dok mi nije dodijalo stajanje, pa sam otišao na pijacu zbog nekih potreba, a kada sam se vratio, ona je i dalje klanjala i plakala.”

O vi koji ste Allahu poslušni, ovo su dani dobra i požrtvovanosti, i zato požurite sa činjenjem dobra, ispunite svoje vrijeme dobrim djelima, koja će vas približiti Allahu, opskrbite se njima, budite iskreni prema vašem Gospodaru dok ih činite i slijedite svoga Poslanika.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PREISPITIVATI SVOJA DJELA JE PUT KAKO IZAĆI IZ RAMAZANA KAO POBJEDNIK (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
5. ramazan 1440. god. po Hidžri / 10. maj 2019.

Neka je svaka hvala Allahu, Gospodaru Zemlje i nebesa, Koji obilno daruje. Dobra djela stvorenja Njemu ne pribavljaju korist, niti Mu loša mogu nauditi. Djela samo mogu koristiti ili nauditi onome ko ih čini. Neka je hvaljen Allah, Gospodar neovisni od Svojih stvorenja. Njemu se zahvaljujemo i upućujemo riječi hvale za neizmjerne blagodati, koje smo spoznali i koje nismo, Njemu hvala pripada u svim prilikama. Svjedočim da nema boga osim Allaha, kojem ravnog nema, On posjeduje imena lijepa i svojstva veličanstvena.

Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik, koga On potpomognu jasnim dokazima i nepobitnim argumentima. Neka su mir i spas na našeg Poslanika, njegovu časnu porodicu, vrle ashabe koji su požurivali s činjenjem dobrih djela.

Poštovani vjernici! Savjetujem da bogobojažni budemo i da to potvrđujemo čineći dobra djela, kloneći se grijeha i svega što srdžbu Uzvišenog izaziva. Samo će pokorni robovi će biti spašeni, dok će grešnici na velikom gubitku biti.

Cijenjeni vjernici! Preispitati svoja djela, uz nastojanje da se učini što veći broj ibadeta, kako bi se dobio veliki broj sevapa, i ustrajavati na onome što nam je Allah olakšao da činimo od dobrih djela, kao i čuvati se svega što ih skrnavi – to je vrhunac sreće i uspjeha na ovom i onom svijetu. Uzvišeni kaže: “A onome koji je od stajanja pred svojim Gospodarom strepio i dušu od prohtjeva uzdržao, Džennet će boravište biti sigurno” (En-Naziat, 40–41).

Također nas Uzvišeni obavještava o stanovnicima Dženneta: “Obraćat će se jedni drugima i jedni druge će pitati: ‘Prije smo među svojim strahovali’, govorit će, ‘pa nam je Allah milost darovao i od patnje u Ognju nas sačuvao’” (Et-Tur, 25–27).

Na drugom mjestu Uzvišeni kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku, i ne ništite djela svoja!” (Muhammed, 33).

Tumačeći riječi Uzvišenog: “I neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremi” (El-Hašr, 18), Ibn Kesir kaže: “Dobro preispitajmo svoja djela prije nego što nam bude suđeno. Razmislimo o tome koliko smo dobrih djela pripremili za Sudnji dan kada ćemo polagati račun pred Gospodarom.”

U hadisu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Oštrouman je onaj koji preispituje svoja djela i ko vrijedno radi za ono što nastupa poslije smrti. Nerazuman je onaj ko slijedi svoje prohtjeve, prepuštajući se nadi u Allahov oprost.” (Hadis je hasen.)

Preispitivati vlastita djela podrazumijeva razmisliti o onome što je urađeno i što se sada čini, i kako treba djelovati u budućnosti, a zatim pokajati se za sve grijehe, čuvajući dobra djela od svega što nam ih može pokvariti, i nastaviti ustrajati u dobrim djelima. Veliki li je gubitak i propast slijediti prohtjeve, činiti zabranjeno, udaljiti se od ibadeta, čak činiti ono što uništava sevape. Štaviše, čovjek bi bio na gubitku kada bi samo činio djela koja umanjuju nagradu za dobra djela koja čini.

Poštovani vjernici, vi primjećujete kako brzo prolaze dani i noći, kako nam godine okreću svoja leđa. Svaki dan koji prođe, ne može se nadoknaditi. A životni vijek čovjeka nije ništa drugo nego skup dana i noći nakon kojih dolazi smrtni čas, sa kojim prestaje i činjenje dobrih djela, i čovjek postaje svjestan da su puste želje koje je imao bile samo šejtanska obmana. Nama, na početku ovog mubarek mjeseca, širom su otvorena vrata dobra. Uđimo na ta vrata i udaljimo se od svakojakih stranputica koje vode u propast. Uzvišeni kaže: “O vjernici, uđite u islam potpuno i ne idite stopama šejtanovim; on vam je, zaista, neprijatelj otvoreni.” (El-Bekara, 208)

Poštovani vjernici! Cijenimo vrijednost imana, cijenimo blagodat Objave, nikom nije dato nešto bolje od ispravnog vjerovanja i Kur’ana. Svakom muslimanu koji isposti ramazan vjerujući i nadajući se nagradi iman će se povećati, blagoslov Objave će ga produhoviti.

Istinито učenje Kur’ana podrazumijeva raditi po tome, bez obzira na memoisanje dijelova Kur’ana. Ko ne bude radio po Kur’anu, nije njegov sljedbenik, makar ga znao napamet.

Početak upute, milost spuštena svim stvorenjima, i prvi dani boljeg života započeti su objavom Kur'ana u ramazanu. Objava Kur'ana u mjesecu ramazanu bila je povod svakog dobra, Božiji je blagoslov nama, početak je promjene ljudskog života nabolje. Kur'an je način kako zavrijediti najviše stepene, kako postići svjetlo upute, kako se izvući iz tmina i skinuti okove zablude.

Uzvišeni kaže: "Na takav način Mi i tebi objavljujemo ono što ti se objavljuje. Ti nisi znao šta je Knjiga niti si poznao vjerske propise, ali smo je Mi učinili svjetlom pomoću kojeg upućujemo one robove Naše koje želimo. A Ti, zaista, upućuješ na Pravi put" (Eš-Šura, 52); "One koji budu u Allaha vjerovali i čvrsto se Njegovih propisa pridržavali – On će, sigurno, u milost Svoju i blagodat uvesti, i pravim putem Sebi uputiti" (En-Nisa, 174–175).

Ko povjeruje u poruke časnog Kur'ana, bilo pri početku objave ili stoljećima nakon toga – zahvalan je Uzvišenom na blagodati Objave, koja zadire u svaki segment života, čime se, u suštini, srcem iskazuje zahvala na blagodati vjere. Ko ne povjeruje u Kur'an, porekao je sve blagodati, i vječno će biti u Vatri. Uzvišeni kaže: "A onima koji su se protiv njega (Kur'ana) urotili Vatra će boravište biti" (Hud, 17); "A nastradat će sigurno oni koji u nju (Knjigu) ne vjeruju" (El-Bekara, 121); "Onima koji dokaze Naše budu poricali i prema njima se budu oholo odnosili – kapije nebeske neće se otvoriti, i prije će debelo uže kroz iglene uši proći nego što će oni u Džennet ući. Eto tako ćemo Mi grešnike kazniti. U Džehennemu će im ležaj i pokrivači od vatre biti. Eto tako ćemo Mi nevjernike kazniti." (El-A'raf, 40–41).

Pokazatelj Allahove milosti prema nama i Njegove savršene mudrosti i sveobuhvatnog znanja jeste i to što nam je propisao post blagoslovljenog mjeseca ramazana. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ukazao nam je na pohvalnost noćnog namaza u njemu.

Uzvišeni Allah odlikovao je ovaj mjesec nad ostalim mjesecima pa su se u njemu sastali najveličanstveniji ibadeti i razne vrste dobročinstva. Allah je u njemu uvećao nagradu za dobra djela, kako bi musliman bio zahvalan Uzvišenom Gospodaru na blagodati Kur'ana i imana; jer na tim blagodatima dužni smo se zahvaliti Onome Koji nam ih je i podario, voleći Ga; kako bismo te blagodati sačuvali od nestanka, i kako bi nam On blagodati povećao i na ovom i na budućem svijetu.

Zahvala na blagodatima postiže se činjenjem različitih ibadeta, među kojima je najvredniji vjerovati u Božiju jednoću. Također se postiže dobročinstvom prema stvorenjima. Uzvišeni Allah kazuje Svome Poslaniku: “Mi smo ti, uistinu, mnogō dobro dali, zato se Gospodaru svome moli i kurban kolji” (El-Kevser, 1–2).

Riječ “kevser” koja se spominje u prvom ajetu ove sure može se tumačiti kao “veliko dobro koje samo Uzvišeni može darovati”, a u to spada i rijeka Kevser u Džennetu. Uzvišeni Allah upućuje Svoga Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na to da se različitim vidovima ibadeta zahvaljuje Njemu na datim blagodatima i da prema stvorenjima postupi na najljepši način.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je bio dostojan naredbi svoga Gospodara, u potpunosti ju je izvršio, zbog čega ga je Allah nagradio nagradom kakvu nije darovao nijednom drugom poslaniku, upravo zbog Poslanikovog odnosa prema svom narodu.

Naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dostavio je poslanicu, povjerenu misiju obavio i na svako dobro svome ummetu ukazao. Allah, džellešanuhu, obraćajući se Svome poslaniku Musau, alejhis-selam, kazuje: “Ono što ti dajem uzmi i zahvalan budi!” (El-A’raf, 144). Drugom poslaniku Uzvišeni poručuje: “Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova!” – A malo je zahvalnih među robovima Mojim” (Saba, 13).

Tako određeni tumači Kur’ana naglašavaju: “Nakon ove naredbe nijedan sat nije prošao, danju ili noću, a da se neko iz čeljadi Davudovih nije zahvaljivao, čineći rukū ili sedždu.

Kada je Uzvišeni u nizu spomenuo blagodati koje je darovao Merjemi, alejhas-selam, naredio joj je da se zahvaljuje: “O Merjema, budi poslušna svome Gospodaru i licem na tle padaj i sa onima koji molitvu obavljaju i ti obavljaj!” (Ali Imran, 43).

Uzvišeni, također, kazuje o ashabima, o najboljoj generaciji ovog naroda: “Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako se klanjaju i licem na tle padaju želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo – na licima su im znaci, tragovi od padanja licem na tle” (El-Feth, 29).

Ibadeti u ramazanu i mimo njega stoga su vid zahvale Uzvišenom Allahu na blagodati vjere i Kur'ana.

Časni Kur'an ima primjetan oplemenjujući utjecaj na dušu u ramazanu, jer u postu oslabe zli nagoni, a želja za dobrim jača, dok šejtani gube svoju snagu. Radi toga je potrebno često učiti Kur'an razmišljajući o značenjima proučenog. Samo časni Kur'an i svijetli sunnet mogu popraviti stanje muslimana.

Kada bi se svi mudraci ovog svijeta, živi i mrtvi, skupili da riješe jednu od dilema ovog svijeta, bez upute Kur'ana, pravi put ne bi pronašli. S druge strane, u Kur'anu pronalazimo rješenje za svakoake dileme, počevši od pitanja vjerovanja, Allahovih imena i svojstava, oblika ibadeta koje je čovjek dužan ispoljavati, što je samo mali primjer tome.

Tako je po pitanju vjerovanja ponuđeno bezbroj odgovora, a pravi je onaj koji je Kur'an donio. Po pitanju oblika ekonomije razišli su se mudraci svijeta, a rješenje je ono što u Kur'anu stoji. Čak su se određeni mudraci nemuslimani okoristili islamskim vjerozakonom u određenim segmentima.

Premda nije moguće da svi ljudi prihvate islam, muslimani su dužni da se čvrsto drže uputa Kur'ana i sunneta. Kada muslimani budu ljudima dobar uzor, oni će početi prihvatati korisne stvari od njih, što je važno, makar se radilo o dunjalučkim stvarima.

U tom kontekstu, veličanstveni Kur'an je izvor identiteta muslimanskog ummeta, njegova snaga, ponos, sreća i garancija opstanka. Uzvišeni kaže: "Ovaj Kur'an vodi jedinom ispravnom putu, i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika." (El-Isra, 9)

Cijenjeni vjernici! Za strogo naređeni obred – post predodređena je velika nagrada, ali i na ovom svijetu ima mnoge koristi, što je jasno onima koji su razumom obdareni. Ipak, postač neće ubrati prave plodove posta, niti će mu biti od velike koristi, izuzev ako ga bude čuvao čineći dobra djela i čuvajući se grijeha koji umanjuju njegovu vrijednost.

Vjernik, kada posti, posti svim organima: sluhom i očima, jezikom i svakim dijelom svoga tijela – ne čineći zabranjena djela, kako bi svoju dušu očistio pokornošću. Uzvišeni kaže: "O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku, i ne ništite djela svoja!" (Muhammed, 33).

U hadisu stoji: “Kada neko posti, neka ne čini ružna djela, niti govori ružne riječi. A ako mu neko nešto ružne kaže, neku mu odgovori riječima: ‘Ja postim!’” U drugom hadisu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Post je štit od Vatre, sve dok se ne obezvrijedi grijesima”.

Zato, poštovani vjernici, preispitajmo svoja djela u ramazanu, kako bi nam polaganje računa na Sudnjem danu bilo lakše. Uvijek se pitajmo: Da li sam obavio namaz kako mi je naređeno? Da li sam udijelio zekat, kad već postim? Da li sam se pokajao od grijeha? Da li sam odustao od haram-zarade, poput kamate i privređivanja prodajom nedozvoljenog? Da li održavam rodbinske veze? Da li sam poslušan svojim roditeljima? Da li pozivam u dobro, a odvrćam od zla? Da li se čvrsto držim Poslanikove upute kako bih bio jedan od spašenih?

Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Uzvišeni Allah kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56). Također Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko jednom salavat na mene donese, Allah će na njega deset donijeti.”

Donosimo salavat i selam na Allahovog poslanika i miljenika Muhammeda, vjerovjesnika izaslanoga svim svjetovima. Gospodaru naš, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen.

Uzvišeni Allahu, smiluj se vrlim ashabima, odabranim halifama, prvim generacijama i svim sljedbenicima Istine do Sudnjega dana. Uzvišeni, oprosti nam naše grijehе, svojom plemenitošću i sveobuhvatnom milošću.

Uzvišeni Allahu, od Tebe tražimo snagu da provedemo mubarek mjesec ramazan u ibadetu, da ga dostojno ispostimo i u njegovim noćima namaz obavljamo. Uzvišeni, podari nam da oživimo Lejletul-kadr ibadetima, primi od nas dobra djela. Gospodaru, primi od nas dobra djela koja si nam omogućio i podari nam snagu da ustrajemo na tome, učini da budemo na putu Istine sve Sudnjega dana.

Uzvišeni Allahu, oprosti nam grijehе, oprosti nam sve naše grijehе, sve nam oprosti, naš Gospodaru. Uzvišeni, pokaži nam Istinu takvom darujući nam da je slijedimo, pokaži nam neistinu takvom darujući nam da se od nje udaljimo. Gospodaru, od Tebe tražimo zaštitu od zla u nama, od zlih djela naših, očisti naša srca od svakog iskrivljenog shvatanja, udalji zabranjeno od nas. Uzvišeni, Ti si milostiv, samilostan, kadar i silan.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KAKO NAJBOLJE ISKORISTITI MJESEC MILOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

12. ramazan 1440. po Hidžri / 17. maj 2019.

Hvala Allahu, Koji je Svoje robove počastio odabranim vremenima, kako bi u njima činili što više dobra i kako bi im On praštao grijeha i darovao ih iz Svog obilja. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i zahvaljujem Mu. On upućuje koga hoće, od Svojih robova, da mu se pokorava i boji Ga se, a ostavlja bez podrške onoga ko zapostavi Njegovu naredbu i nepokoran mu je.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Velikog, Uzvišenog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je rekao: “požurite sa činjenjem dobrih djela”, neka su na njega Allahov milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, muslimani, bogobojaznost je Allahova oporuka Njegovim robovima, i poputnina iskrenih vjernika za dan povratka Allahu. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O muslimani, svakog dana ramazana Allahov glasnik doziva: “O ti koji želiš dobro, požuri, a ti koji želiš zlo, suzdrži se!” To je uporni savjetnik i stalni podsjetnik koji upućuje vjernike da požure sa činjenjem dobra i svega onoga u čemu je njihova dobrobit, a da se suzdrže od činjenja zla i svega onoga u čemu je njihova propast. A kako i ne bi bio, kada je muslimanu naređeno da iskoristi priliku i opskrbi se dobrim djelima dok je još živ: “O vjernici, molitvu obavljajte i Gospodaru svome se klanjajte, i dobra djela činite da biste postigli ono što želite.” (El-Hadždž, 77)

Koliko je samo potrebno da se u ovim danima predamo dašcima Allahove milosti i Njegovoj neizmjernoj darežljivosti i dobročinstvu.

Ovo su neka pravila, smjernice i savjeti vezani za činjenje dobra u ovom blagoslovljenom vremenu, možda vam budu od koristi.

Prvo: Neka dobro bude tvoja trajna briga i preokupacija, tako što ćeš donijeti nijet i čvrstu odluku u srcu da ćeš činiti dobro kada god ti se ukaže prilika, pa ako ti Allah olakša i pomogne te u njegovom činjenju, dobit ćeš nagradu predviđenu za to djelo, a ako, iz nekog razloga, ne budeš u mogućnosti učiniti dobro, i nešto se ispriječi između nijeta i konkretnog djela, imat ćeš nagradu za svoj nijet.

Abdullah, sin imama Ahmeda ibn Hanbela, rekao je svom ocu jednog dana: “Oporuči mi nešto!”, pa mu je on rekao: “Sine moj, donesi nijet da ćeš učiniti dobro, i bit ćeš u dobru sve dok je ono u tvom srcu.”

Ovo je veličanstvena oporuka, i onaj ko je primijeni u svom životu, imat će trajnu nagradu, zbog njene trajnosti i neprekidnosti. Ako je čovjekov nijet ispravan, a ne ispune se uzroci konkretnog djela, imat će nagradu za svoj nijet, makar ga nikada ne učinio. Ko naumi učiniti dobro djelo, i ne učini ga, Allah će mu upisati, kod Sebe, jedno potpuno dobro djelo, a ako ga učini, Allah će mu upisati, kod Sebe, od deset do sedam stotina dobrih djela, pa i više od toga, kao što nas je o tome obavijestio istinoljubivi i istinom pomognuti Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

Također, razmišljanje o dobru i zaokupljenost pozitivnim mislima, može biti podsticaj za činjenje i postizanje dobra. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Razmišljanje o dobru vodi njegovom činjenju, a kajanje zbog zla vodi njegovom ostavljanju.”

Neka tvoje misli uvijek budu zaokupljene činjenjem dobra, nagradom za njegovog činitelja i njegovim pozitivnim posljedicama. Nasuprot tome, čovjek je dužan kajati se i žaliti zbog učinjenog lošeg djela, i to bi ga trebalo odvratiti od činjenja grijeha i loših stvari.

Drugo: Budi ubijeđen da je činjenje dobra istinska opskrba, koja će čovjeku koristiti na Sudnjem danu, i koja se za njega čuva, i ništa od nje neće biti zagubljeno, bilo malo ili veliko. Uzvišeni kaže: “Bilo kakvo dobro da urade, bit će za nj nagrađeni. A Allah dobro zna one koji se Njega boje.” (Ali Imran, 115)

Opskrbi se dobrim djelima, iskoristi prilike i ne potcjenjui nijedno dobro djelo. Uzvišeni kaže: “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu” (El-Muzzemmil, 20).

Ibn Abbas, radijallahu anhumu, u komentaru Allahovih riječi: “Ko uradi trun dobra – vidjet će ga, i ko uradi trun zla – vidjet će ga”, rekao je: “Ni vjernik ni nevjernik neće uraditi dobro ili zlo, na ovom svijetu, a da im Allah, Uzvišeni, neće predočiti ono što su radili. Vjerniku će predočiti njegova dobra i loša djela, pa će mu oprostiti loša, a nagradit će ga za dobra djela, a nevjerniku će predočiti njegova dobra i loša djela, pa će odbaciti njegova dobra, a kaznit će ga za loša djela.”

Treće: Druži se sa dobrim djelima na ovom svijetu, a posebno u odabranim vremenima, jer su dobra djela najbolji prijatelj i saputnik.

Hatim el-Esamm, Allah mu se smilovao, rekao je: “Vidio sam da svaki čovjek ima prijatelja, kojem povjerava svoje tajne i kojem iznosi svoje brige, a ja sam, kao prijatelja, odabrao dobro djelo, da bi bio sa mnom kada budem polagao račun i kada budem prelazio sirat-čupriju.”

Četvrto: Budi ključ za vrata dobra i katanac za vrata zla, jer dvije su vrste ljudi, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Ima ljudi koji su ključevi dobra, a katanci zla, a ima ljudi koji su katanci dobra i ključevi zla, pa blago onome kome je Allah dao ključeve dobra, a teško onome kome je Allah dao ključeve zla.”

Jedan od znakova Allahovog zadovoljstva čovjekom jeste da ga učini ključem dobra: kada se negdje pojavi, spominje se Allah zbog njegove pojave, uvijek je u dobru, čini dobro, govori dobro, razmišlja o dobru, nosi u svojoj nutrini dobro, on je ključ dobra gdje god da dođe, i uzrok da i oni koji se druže s njim čine dobro.

Nasuprot njemu je čovjek koji je uvijek u zlu i sa zlom, čini zlo, govori zlo, razmišlja o zlu i u svojoj nutrini nosi zlo, on je ključ svakog zla. Znaj da se čovjekov iman neće upotpuniti osim ako bude želio dobro svim muslimanima. Potvrdu za to nalazimo u riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Nijedan od vas neće vjerovati potpuno sve dok svome bratu ne bude želio dobro koje želi sebi.”

Peto: Kako je samo uzvišena stvar da vjernik bude putokaz drugima za činjenje dobra, kako bi na taj način postigao ogromno dobro. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko uputi na neko dobro, imat će nagradu onoga ko to dobro bude radio.” I rekao je: “Onaj ko upućuje druge na dobro isti je kao i onaj ko to dobro radi.”

Najbolje što čovjek može dati drugim ljudima jeste upućivanje, podučavanje, savjet, ukazivanje na dobro, podsticanje na iskorištavanje vremena i ohrabrivanje u pravilnom korištenju odabranih vremena.

Šesto: Moli Allaha da te učvrsti u vjeri i da te učini od onih koji su Mu pokorni i bogobojazni, i utjeći se Allahu od toga da te vrati starim stopama pa da ostaviš dobro i udaljiš se od njega, i počneš činiti zlo i priklanjati mu se.

Ebu Zerr, radijallahu anhu, rekao je: “Nemoj biti siguran da čovjek koji čini dobro jednog dana neće posustati, vratiti se zlu i umrijeti u takvom stanju, i nemoj gubiti nadu da čovjek koji čini zlo, jednog dana neće ostaviti zlo, vratiti se dobru i umrijeti u takvom stanju.” Zbog toga smo dužni obračunavati svoje duše za sve propuste u odnosu prema Allahu, i moliti našeg Gospodara da nas učvrsti u činjenju dobra do smrti.

Sedmo: Razmisli o riječima Uzvišenog: “A za dobro koje učinite Allah zna” (El-Bekara, 197), koje ljudsku dušu ispunjavaju smirenošću i zadovoljstvom, jer onaj ko čini dobro ljudima, i iskren je u tome, ne očekuje priznanje i pohvalu od ljudi. Kada uradi neko dobro, i ubijeden je da Allah, džellešuanu, zna za njegovo dobro i da će ga nagraditi zbog njega, lakše podnosi nezahvalnost i poricanje dobra i dobročinstva koje je uradio od nekih ljudi. Štaviše, on pred očima ima riječi Uzvišenog: “Mi vas samo za Allahovu ljubav hranimo, od vas ni priznanja ni zahvalnosti ne tražimo!” (El-Insan, 9)

O ti koji želiš dobro, pojam “dobro” ima široko, a ne ograničeno značenje, i obuhvata sve što koristi čovjeku na ovom i budućem svijetu. Ramazan traje određen broj dana i noći u kojima se “vratovi” oslobađaju od džehennemske vatre, u kojem se prima pokajanje, umnogostručuju dobra djela i podižu stepeni.

Požurite i pokažite Allahu ono najbolje u odabranim vremenima, i ne budite nemarni i lahkomišleni prema njima. Razuman čovjek ne oklijeva s činjenjem dobrih djela, ne odgađa ih, ne propušta priliku za činjenje onoga što će ga približiti Allahu, nastoji ostati budan i nadoknaditi propušteno. Musliman

traži načina da učini dobro djelo i trudi se da što više čini dobra djela sve dok ona ne postanu njegov karakter i navika.

Muavija ibn Ebu Sufjan, radijallahu anhu, rekao je: “Navikavajte svoje duše na činjenje dobra, jer sam čuo Allahovog Poslanika, alejhis-selam, da je rekao: ‘Dobro je navika, a zlo je kolebljivost. Kome Allah želi dobro pouči ga vjeri.’”

Musliman je obavezan činiti dobro čitav svoj život, a ono što se od njega posebno traži jeste da se trudi i bude odlučan u korištenju odabranih dana, kao što je ovaj blagoslovljeni mjesec, u kojem se otvaraju vrata Dženneta, i onima koji žude za dobrom ne preostaje ništa drugo nego da pohrle ka Džennetu, a onima koji žele da se natječu u dobru – da požure. Oni koji su krenuli putem spasa ubijedeni su da je velika obmana i gubitak da čovjek ostane uskraćen za dobro ovog mjeseca.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Propao je čovjek koji dočeka ramazan, i on mu prođe, a ne bude mu oprosteno.”

To je vrijeme koje nije kao druga vremena, kao što kaže Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao: “Ramazan je među drugim mjesecima kao Jusuf, alejhis-selam, među svojom braćom, i kao što je Jusuf, alejhis-selam, bio najdraže dijete Jakubu, alejhis-selam, tako je ramazan najdraži mjesec Poznavao vidljivog i nevidljivog. Jakub, alejhis-selam, imao je jedanaest sinova (pored Jusufa), i njihova odjeća nije mu pomogla da progleda nakon sljepila, a pomogla mu je Jusufova košulja. Tako je i sa grešnikom kada osjeti mirise ramazana.”

Ono što mjesec ramazan uzdiže nad drugim mjesecima jeste posebna milost, blagoslov, blagodati, dobra, oslobađanje od Vatre i praštanje grijeha.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POST JE ŠKOLA VRIJEDNOSTI I MORALA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
19. ramazan 1440. po Hidžri / 24. maj 2019.

Hvala Allahu, Koji se opisao lijepim imenima i savršenim svojstvima, i hvala Mu na blagodatima koje se ne mogu pobrojati.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema na budućem i ovom svijetu, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odabrani vjerovjesnik i rob Uzvišenog. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe, nosioce dobra i bogobojznosti.

O ljudi, oporučujem sebi i vama da se samo Allaha bojimo, jer onaj ko se bude Njega bojao, On će ga zaštititi i usrećiti, a neće ga učiniti nesretnim. Uzvišeni kaže: "... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći" (Et-Talak, 2); "A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim" (Et-Talak, 4); "A onome ko se bude Allaha bojao – On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati" (Et-Talak, 5).

Poštovani vjernici! Moralne vrijednosti i plemenita svojstva zauzimaju važno mjesto u islamu. Mnogobrojni su šerijatski tekstovi koji podstiču na lijepo ponašanje i stjecanje lijepih osobina. Govoreći o svojstvima najodabranijeg stvorenja Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, Uzvišeni Allah kaže: "... jer ti si, zaista, najljepše čudi" (El-Kalem, 4).

Propisani ibadeti, u svoj svojoj raznolikosti, nose uzvišene intencije i ciljeve koji kod muslimana bude jaku želju za postizanje najviših moralnih vrlina i slijeđenje časnih primjera, kako bi se život zajednice uokvirio u savršenu moralnu građevinu, u kojoj dominiraju lijepa svojstva, koja će od nje napraviti sretnu i naprednu zajednicu.

Poštovani vjernici, u mjesecu ramazanu propisano je činjenje ibadeta i pobožnih djela koja odgajaju i čiste dušu, oplemenjuju tijelo i popravljaju ga,

što u konačnici donosi dobro dobro svim muslimanima i vodi ih najboljim putevima i najuzvišenijim vrijednostima.

Ibn Abbas, radijallahu anhum, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji čovjek, a najdarežljiviji je bio u ramazanu, kada mu je dolazio Džibril, a dolazio mu je svake noći ramazana i podučavao ga je Kur'anu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je darežljiviji od blagog povjetarca.” (Buhari i Muslim) Darežljivost je sveobuhvatni naziv za sve vrste lijepih i plemenitih vrlina i visokih moralnih osobina.

O muslimani! Mjesec ramazan odgaja ljude da se udalje od najnižih prohtjeva i strasti i od lošeg ponašanja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko ne ostavi lažno svjedočenje i postupanje po njemu, Allah, džellešanuhu, nema potrebe da ostavi hranu i piće.” (Buhari)

Džabir, radijallahu anhu, ističući upravo ovaj aspekt ramazanskog posta, rekao je: “Kada budeš postio, neka posti tvoj sluh, i tvoj vid, i tvoj jezik od laži i grijeha, nemoj povrijediti svoje ukućane, i neka se na tebi vide skrušenost i smirenost.”

Ovdje se misli na ustrajnost u dobru i kontinuitet u plemenitom odnosu prema ljudima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada jedan od vas bude postio, neka ne govori grešne riječi i neka ne podiže glas, a ako ga neko uvrijedi ili se bude htio svađati s njim, neka kaže: ‘Ja postim.’”

Ramazan razvija kod muslimana svojstvo samilosti, u svim njegovim formama i različitim manifestacijama, a neke od tih manifestacija su: posebno vrednovanje sadake u njemu, nahanjivanje gladnog i pomaganja potrebnog.

Ovim se musliman podsjeća i uči da je svojstvo samilosti, u najširem smislu, i najljepšem izrazu, veličanstveno svojstvo, kojim se čovjek treba okтити u svim vremenima i svim relacijama, na temelju riječi Uzvišenog: “... a uz to da je od onih koji vjeruju, koji jedni drugima izdržljivost preporučuju i koji jedni drugima milosrđe preporučuju” (El-Beled, 17), i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Primjer vjernika u samilosti, ljubavi i saosjećajnosti je kao primjer tijela: kada oboli jedan njegov dio, i ostali dijelovi pate od nesanice i groznice.” (Buhari i Muslim)

Buhari i Muslim bilježe da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Milostivima će se smilovati Milostivi. Smilujte se onima na Zemlji, smilovat će vam se Onaj Koji je na nebu.”

Samilost prema Božijim stvorenjima je plemenito svojstvo, i jedna od uzvišenih odgojnih intencija u svim ibadetima, a jedan od njih je post. Uzvišeni kaže: “A tebe smo samo kao milost svjetovima poslali” (El-Enbija, 107). Opisujući Svog Vjerovjesnika, Uzvišeni kaže: “... a prema vjernicima je blag i milostiv” (Et-Tevba, 128).

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, rekao je: “Rečeno je: ‘Allahov Poslaniče, uči dovu protiv idolopoklonika.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Ja nisam poslan da bih proklinjao ljude, nego kao milost.’” (Muslim)

O muslimani! Ramazan i neki drugi ibadeti, kao što je hadž, prostor su i prilika za okupljanje i veću koncentraciju ljudi na propisanim dnevnim namazima, noćnom namazu (teraviji), iftarima, itikafu, prilikom obavljanja umre.

Obaveza je učiniti sve da se na tim mjestima pokaže najljepša slika saosjećajnosti, samilosti, topline, smirenosti i ostalih plemenitih svojstava i lijepih manira koji personificiraju veličinu i ljepote ove časne vjere. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorio je muslimane na nužnost usklađivanja vlastitih postupaka sa ovim lijepim svojstvima i uzvišenim vrijednostima u svim životnim situacijama i prilikama, rekavši: “Allah se neće smilovati onome ko se ne smiluje drugim ljudima.” (Buhari i Muslim)

Štaviše, odsustvo ovih svojstava u našim postupcima može biti uzrokom nesreće i nevolje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Samo su nesretnici lišeni milosti u srcu.” (Tirmizi, koji kaže da je hadis hasen – dobar, a dobrim su ga ocijenili i neki kasniji hadiski stručnjaci.)

Smilujmo se mlađima, poštujuć starije i pomozimo potrebne. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nije od nas onaj koji nije milostiv prema našim mladima i ne poštuje naše starije.” (Ahmed i Tirmizi, koji kaže da je hadis hasen-sahih)

Uvaženi imami, sjetite se svojstva milosti kada budete klanjali teraviju i noćni namaz u ramazanu, nastojte ispoštovati sunnet, olakšajte ljudima koliko god je to moguće i nemojte oduljivati kunut-dovu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, čijem govoru nije dozvoljeno suprotstaviti bilo čiji drugi govor, rekao je:

“Ko od vas bude klanjao ljudima, neka im olakša, jer među njima ima slabih, bolesnih i koji ne mogu trpjeti nuždu.” (Buhari i Muslim) I rekao je: “Nekada stanem na namaz u namjeri da duže klanjam, pa čujem plač djeteta i skratim namaz kako ne bih otežao njegovoj majci.” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, povećavao je ibadet u zadnjoj trećini ramazana. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Kada bi nastupila zadnja trećina ramazana, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, probdio bi noć u ibadetu, probudio bi svoje ukućane i ne bi intimno prilazio suprugama.”

Ispunite, Allah vam se smilovao, svoje dane i noći dobrom, i požurite s činjenjem dobrih djela, postići ćete zadovoljstvo Gospodara Zemlje i nebesa.

Allah vam je naredio da donosite što više salavata i selama na časnog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir. Allahu moj, budi zadovoljan svim Poslanikovim ashabima i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana!

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KAKO NAJBOLJE ISKORISTITI POSLJEDNJE TRENUTKE RAMAZANA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

26. ramazan 1440. po Hidžri / 31. maj 2019.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, budite svjesni Njegove sveprisutnosti i nadzora, u tajnosti i javnosti.

O muslimani, u mjesecu ramazanu živjeli smo blagoslovljeno vrijeme, čiji su dani bili post, a noći bdijenje u namazu, i u kojem su mesdžidi bili ispunjeni pokornošću i učenjem Kur'ana, i čije smo trenutke provodili između zikra – spominjanja Allaha, dove, požrtvovanosti i darivanja, skrušenih srca i predanih tijela, i u kojem su vjernici osjetili svu ljepotu i slast imana.

Ramazanski dani su na izmaku, i upućen je onaj ko iskoristi njegove zadnje trenutke, jer se djela vrednuju prema završecima i krajnjem ishodu. Ko je u mjesecu ramazanu bio pokoran i predan Allahu, i činio propisana djela, neka upotpuni svoju građevinu, neka zahvaljuje Allahu na blagodatima i neka ne bude poput "one koja bi svoju pređu rasplela kada bi je bila već čvrsto oprela".

Čuvanje dobrog djela teže je od njegovog činjenja i zato je jedna od dova pobožnih ljudi bila: "Allahu moj, molimo Te da nam podariš dobro djelo i da brižno čuvamo svoju iskrenost u njemu."

Ko je bio nemaran, neka požuri s iskrenim pokajanjem, jer vrata su još uvijek otvorena. Poslanik, alejhis-selam, rekao je: "Ponižen neka je onaj ko dočeka ramazan, a zatim on prođe i ne bude mu oprošteno." (Ahmed)

Brinite se više za primanje djela kod Allaha nego za njegovo činjenje, jer Allah prima samo od bogobojažnih.

Vjernik je uvijek između dobročinstva i pribijavanja da njegovo djelo neće biti primljeno, i njegovo stanje najsličnije je onome kojeg je Uzvišeni opisao u Kur'anu: "... i oni koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha zato što će se vratiti svome Gospodaru." (El-Mu'minun, 60)

Aiša, radijallahu anha, rekla je: "Allahov Poslaniče, jesu li to oni koji piju alkohol, i kradu?" "Ne, kćeri Siddikova", reče on, "nego oni koji poste, klanjaju, dijele sadaku, a pribijavaju se da njihova djela neće biti primljena kod Allaha. To su oni koji hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču." (Tirmizi)

Ako je i prošao mjesec ramazan, vrijeme za činjenje dobrih djela neće proći sve do smrti. Uzvišeni kaže: "I sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj." (El-Hidžr, 99) Malo ali trajno djelo bolje je od velikog djela koje nema kontinuitet. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Najdraža djela Allahu su ona u kojima se ustrajava, makar bila i mala." (Buhari i Muslim)

Kada se učini jedno dobro djelo, jedan od znakova da je primljeno kod Allaha jeste da se odmah počne činiti drugo dobro djelo. Kako je samo lijepo dobro djelo, nakon lošeg, koje će ga obrisati, a još ljepše je dobro djelo poslije dobrog djela. Allahova je dobrota to što je učenje Kur'ana, sadaku, post, umru, dovu, noćni namaz i ostala djela koja se čine u ramazanu i koja je On propisao, učinio stalnim i trajnim, tokom cijele godine i tokom cijelog života.

Širok i neograničen vremenski okvir za činjenje dobrih djela predstavlja užitak, radost i zadovoljstvo za vjernike. Uzvišeni kaže: "Onima koji govore: 'Gospodar naš je Allah', pa poslije ostanu pri tome – dolaze meleki: 'Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan.'" (Fussilet, 30)

Na kraju ramazana, oni koji su postili i klanjali noćni namaz, teraviju, nadaju se ispunjenju radosne vijesti kojom ih je obradovao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u svojim hadisima:

"Ko isposti ramazan, s čvrstom vjerom u Allaha i nadom u Njegovu nagradu, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ko provede Lejletul-kadr u namazu, bit će mu oprošteni prošli grijesi." (Buhari)

"Ko u ramazanu bude klanjao noćni namaz (teraviju), bit će mu oprošteni prošli grijesi." (Buhari i Muslim)

“Postać ima dvije radosti: radost iftara i radost prilikom susreta sa svojim Gospodarom.” (Buhari i Muslim)

Život je određeni broj udisaja i tačno određeni čas smrti. Životni vijek koji se mjeri brojem udisaja i izdisaja je kratkotrajan i neznatan. Brz prolazak ramazana podsjeća nas na prolaznost ovodunjalučkog života i svega na njemu. Kao da je već isteklo vrijeme za činjenje djela, i kao da je već prošao dunjaluk. Ako je tako, onda znaj da je svaki čovjek “talac” svojih djela, a spašen će biti samo onaj ko se odazove glasniku svoga Gospodara i bude od dobročinitelja.

O muslimani, Allah, džellešānuhu, propisao je zekatul-fitr, i njegovo izvršenje vezao je za samu završnicu ramazana. Propisao ga je kao iskup i čišćenje za postače, i olakšanje i ispunjenje potrebe siromašnih. Iznos zekatul-fitra je sâ – četiri pregršti neke od živežnih namirnica, široke upotrebe, i daje se za sebe i one koji su pod našim skrbništvom.

Najbolje ga je dati neposredno pred bajram-namaz, a dozvoljeno je dan ili dva dana prije. Sa zalaskom sunca, zadnjeg dana ramazana, propisan je tekbir koji traje do bajram-namaza. Uzvišeni kaže: “... da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete.” (El-Bekara, 185)

Ko isposti ramazan i šest dana ševvala nakon njega, kao da je postio cijelu godinu. Uzvišeni kaže: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

O muslimani, u mjesecu ramazanu i u Meki, Allah, džellešānuhu, počastio je ovaj ummet objavljivanjem Kur’ana i poslanstvom najboljeg stvorenja. Izveo ga je iz tmina džahilijeta, neznaboštva, u svjetlo islama. Uzvišeni kaže: “Poslanika, koji vam Allahove ajete jasne kazuje, da bi iz tmina na svjetlo izveo one koji vjeruju i dobra djela čine.” (Et-Talak, 11)

Allah, džellešānuhu, učinio je Mesdžidul-haram kiblom muslimana, i odabrao je Poslanikov mesdžid kao mjesto hidžre i boravka Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem.

Počastio je Kraljevinu brigom o Dva časna hrama, i zbog toga njeni vladari, svjesni veličine emaneta koji su ponijeli, čine sve da bi okupili muslimane oko istine, i približili ih jedne drugima. Uputili su poziv svim predvodnicima

muslimana, da im se pridruže i da zajedno, u blizini Allahove kuće, očiste svoje duše, vežu svoja srca i nade za Njega, slavljen neka je On, i ispune uslove ujedinjenja i osnaženja muslimana. Neka im Allah podari najbolju nagradu za sve ono što čine u službi islama i muslimana.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

USTRAJNOST U DOBRIM DJELIMA NAKON RAMAZANA (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
3. ševval 1440. po Hidžri / 7. juni 2019.

Hvala Allahu, apsolutnom u uzvišenosti, savršenstvu i ljepoti, samostalnom u upravljanju i određivanju, uzvišenom u veličini i slavi, Koji je objavio Kur'an Svome robu da bi bio radosna vijest i opomena svjetovima, i da bi, Njegovom dozvolom, pozivao k Allahu, i bio svjetiljka koja sija.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega najvredniji salavat i najčišći selam, i na njegovu čistu porodicu, i supruge, majke pravovjernih, i čestite i dobre ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha dok još imate vremena, jer vrijeme brzo odlazi, a sporo se vraća, i ne dozvolite da vas ovaj bezvrijedni dunjaluk odvrati od vječnog ahireta. Ono što je kod vas prolazi, a ono što je kod Allaha vječno je, a kraj pripada bogobožnima.

O vjernici, smjena dana i noći potvrđuje kratkoću i brzinu prolaska vremena. Vrijeme protiče kao što protiču oblaci, tolikom brzinom da nam se čini da je umjesto mjeseca prošla sedmica, umjesto sedmice dan, a umjesto godine mjesec.

Iz naše vjere znamo da je brzina protoka vremena jedan od predznaka Sudnjeg dana, kao što se navodi u vjerodostojnim hadisima od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Sve to bi trebalo biti veliki motiv, razumom obdarenima, da čine što više dobra, iskreno se pokaju Allahu, budu dobročinitelji i ostave ono što im kao vjernicima ne dolikuje. Uzvišeni kaže: "On čini da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran." (El-Furkan, 62)

O vjernici! Ako je činjenje grijeha, samo po sebi, odvratno i ružno, šta tek reći za činjenje grijeha nakon dobrog djela, jer, iako dobra djela brišu loša, stalno ponavljanje grijeha “zamućuje” bistrinu dobrih djela i miješa se s njima.

Naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, utjecao se Allahu Uzvišenom od “povratka grijehu nakon činjenja dobrih djela”, a Uzvišeni Allah kaže: “I ne budite kao ona koja bi svoju pređu rasprela kad bi je već bila čvrsto oprela” (En-Nahl, 92).

Zbog toga, onaj ko posrne nakon upotpunjenja dobrog djela i dopusti grijesima da ovladaju njegovim srcem, nakon što ih je napustio, svrstao se među one koji su pokvarili i umanjili svoj uspjeh “činjenja dobrih djela”, makar samog sebe obmanjivao neznatnim “periodičnim, povremenim ibadetima”, koje nije uspio očuvati i u kojima nije ustrajao, a njegov gubitak time je veći ukoliko nije osjetio slast dozivanja Allaha, džellešanuhu, i istinskog ibadeta Njemu Jedinom, zbog čvrste odluke da će se, nakon pokornosti, vratiti u staro stanje.

O vjernici, razmislite o ovome: u ramazanu si, u određenoj mjeri, osjetio slast ibadeta, i nemoj uništiti i pokvariti taj osjećaj, i ustraj u činjenju dobrih djela, makar ona bila mala i neznatna, jer ustrajnost u malim djelima čuva čovjeka od pokleknuća nakon odlučnosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Činite, od djela, onoliko koliko možete, jer Allahu neće dosaditi vaša djela sve dok vama ne dosade”; “Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, bila su najdraža ona djela u kojima se ustrajava” (Muslim).

Svjestan, upućen, nadahnut čovjek je onaj koji je u pokornosti Allahu tokom cijele godine, on se klanja Allahu stojeći, hodajući, sjedeći i ležeći, i zna za svoga Gospodara u svakom trenutku, u ramazanu, ševvalu i drugim mjesecima, koji zajedno sačinjavaju godinu i njeno vrijeme, a za koje će čovjek, u cijelosti, odgovarati. Mjeseci u godini nisu ništa drugo do životni vijek čovjeka koji prolazi, i za koji će polagati račun, bez ikakve sumnje.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, čije su riječi sušta istina, rekao je: “Čovjekova stopala neće se pomjeriti na Sudnjem danu dok ne bude upitan za četiri stvari”, pa je spomenuo: “...za život u čemu ga je proveo.”

Zato je upućen i od Allaha pomognut onaj koji svoj ibadet nije vezao za određeni mjesec, jer zna da je Gospodar ramazana, Gospodar i ševvala i svih ostalih mjeseci.

Svjestan čovjek zna da se odabrana vremena za činjenje ibadeta razlikuju u svojoj vrijednosti, ali i da se nadovezuju jedno na drugo i čine jedan neprekidan niz, i da je veliko neznanje, kojem su skloni zavedeni i obmanjeni ljudi, vjerovati da je mjesec ramazan tek izuzetak među mjesecima i “linija razdvajanja” između grijeha prije i poslije njega.

To je, tako mi Allaha, neznanje, stranputica i pomanjkanje zdrave pameti. Svjestan čovjek, također, zna da je radost u danima Bajrama propisani ibadet, kao što je post mjeseca ramazana propisani ibadet. Ako je mjesec ramazan objedinio u sebi više ibadeta u jednom vremenu, kako bi čovjek postigao i čišćenje i oplemenjivanje duše u isto vrijeme, onda su drugi mjeseci, svaki u svom vremenu, objedinili iste te ibadete.

Šta je to što sprečava čovjeka da posti u mjesecu ševvalu, ponedjeljkom i četvrtkom, bijele dane, i šta je to što ga sprečava od davanja sadake, spominjanja Allaha i učenja Kur’ana, a isto tako i u drugim mjesecima, s tim da je Poslanik, sallallahu aleh i ve sellem, izdvojio post šest dana ševvala, kao što se navodi u vjerodostojnom hadisu: “Ko isposti ramazan i šest dana ševvala, kao da je postio ‘cijelo vrijeme’.” (Muslim)

U konačnici, sve se svodi na princip “deseterostrukog vrednovanja dobrog djela”.

Prema ovom principu post mjeseca ramazana vrijedi kao post deset mjeseci, a post šest dana ševvala vrijedi kao post dva mjeseca, ili, sveukupno, dvanaest mjeseci, tj. “cijelo vrijeme”, a “cijelo vrijeme” je godina.

Allah, džellešānuhu, iako je zabranio post “cijelog vremena”, tj. godine, kao što se navodi u vjerodostojnim hadisima, On je, iz Svoje neizmjerne milosti, omogućio Svojim robovima da nagradu “cjelogodišnjeg posta” postignu bez kršenja Njegove zabrane, i to je Allahovo dobro koje On daje kome hoće, a Allah je blagodaran i uzvišen.

Mjesec ševval odlikuje se posebnostima, kojih nema u drugim mjesecima: on je prvi od tri “određena” mjeseca, u kojima se donosi nijet za obavljanje hadža ili u kojima se čovjek (samo)obavezuje da će obaviti hadž u toj godini, a to su: ševval, zul-kaʿde i prvih deset dana zul-hidžeta; u njemu je Ramazanski bajram i propisan je post njegovih šest dana.

Ono što bi svakako trebalo znati jeste da musliman obožava Allaha u svim vremenima i u svim situacijama, čak i zalogaj kojim muž nahrani svoju ženu, za njega ima nagradu.

Najbolje djelo kojim se brišu loša djela jeste iskreni i čisti tevhid – vjera u Jednog Boga, a nakon toga mnoštvo dobrih djela, kojima će čovjek ispuniti knjigu svojih dobrih djela. “I obavljaj molitvu početkom i krajem dana, i u prvim časovima noći! Dobra djela zaista poništavaju hrdava. To je pouka za one koji pouku žele.” (Hud, 115)

Bojte se Allaha i znajte da onaj ko je obožavao ramazan, ramazan je otišao i prošao, a onaj ko obožava Allaha, On je Vječno živi i ne umire. Pametan je onaj ko obračunava svoju dušu, obožava Allaha i radi za život poslije smrti, a nerazuman je onaj ko slijedi prohtjeve duše i nada se od Allaha. Neka čovjek ne protraći svoj život u onome što mu neće donijeti Allahovo zadovoljstvo, i neka ne propušta priliku da, od svakog mjeseca, uzme ono najbolje, i neka moli Allaha da mu pomogne u postizanju tog cilja, kao što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio u svojoj poznatoj dovi: “Učini moj život naprednim u svakom dobru.”

Dobro nije ograničeno samo na mjesec ramazan, nego se nalazi u svim vremenima, i njegovo traženje je poželjno u svakom trenutku, a sve to kako bi se izvršila Božija naredba: “I sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj” (El-Hidžr, 99). Nema kraja ibadetu i činjenju dobra sve do smrti.

Bojte se Allaha i ustrajte u pokornosti i traženju Allahovog zadovoljstva, a čuvajte se slabosti i lijenosti u slijeđenju puta dobra i dobročinstva, i budite strpljivi, jer “samo oni koji budu strpljivi bit će bez računa nagrađeni” (Ez-Zumer, 10).

Ne propuštajte priliku da svoj životni vijek i vrijeme koje vam je u njemu dato iskoristite za postizanje Allahovog zadovoljstva, sve dok ste još na ovom svijetu, i neka vas vaši imeci, djeca i radosti ne odvrte od pokornosti vašem Gospodaru.

Smrtni čas je iznenadan, polaganje računa bit će teško i iscrpno, kajanje će biti veliko, a nikakve koristi od njega neće biti u tom teškom času. “O vjernici, neka vas imanja vaša i djeca vaša ne zabave od sjećanja na Allaha. A oni koji to učine, bit će izgubljeni. I od onoga čime vas Mi opskrbljujemo udjeljujte prije nego nekom od vas smrt dođe, pa da onda rekne: “Gospodaru moj, da

me još samo kratko vrijeme zadržiš, pa da milostinju udjeljujem i da dobar budem!” (El-Munafikun, 9–11)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POKAJANJE ZA PROPUSTE U RAMAZANU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

10. ševval 1440. po Hidžri / 14. juni 2019.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji sve stvara i čini skladnim, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je Allah poslao s istinom i uputom, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji slijede njegov put, u dobročinstvu, do Sudnjeg dana. Najbolji govor je Allahov govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda ibn Abdullaha, a najgore stvari u vjeri su novotarije, a svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, bojte se Allaha i izvršavajte ono što vam je naredio, a ostavite ono što vam je zabranio, i znajte da je sve, i malo i veliko, zapisano u Knjizi. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O vjernici! Vrijeme posebnog blagoslova, dobrote, dobra i dobročinstva je prošlo, njegovi dani su iza nas, i njegove stranice su zatvorene. To je mjesec velike vrijednosti i čudnovatog djelovanja na islamski ummet. U njemu su “profitirali” pobjednici i stekli “plijen” trudbenici.

Da nam je samo znati ko je taj čija je djela Allah primio, pa da mu čestitamo, a ko je s Njegovih vrata vraćen, pa da ga utješimo! Koliko su samo sretni pobjednici: Allah ih je nadahnuo pokajanjem, uputio ih na pokornost Njemu, molimo Allaha da ih primi, i učvrsti ih na Pravom putu, a koliko su samo nesretni gubitnici: uskraćena im je milost, postavljena je pregrada između njih

i njihovog Gospodara, propale su im sve životne prilike i odabrana vremena i nisu “zaplijenili” ništa drugo do žalosti i kajanja.

Međutim, vrata pokajanja ostala su otvorena i nakon ramazana, i naš Gospodar prima pokajanje od Svojih robova u svakom vremenu i na svakom mjestu. Uzvišeni kaže: “On prima pokajanje od robova Svojih i prašta hrđave postupke i zna šta radite.” (Eš-Šura, 25)

U vjerodostojnom hadisu kaže se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah, džellešanuhu, obrađuje se pokajanju Svoga roba vjernika više nego što se obrađuje čovjek koji se nalazi u pustoju i opasnoj zemlji, sa jahalicom na kojoj su mu hrana i voda, pa zaspi i nakon što se probudi, vidi da je jahalica nestala, i krene da je traži sve dok ga ne savlada žeđ, a zatim kaže: ‘Vratit ću se do mjesta na kojem sam bio, zaspati i tako čekati smrt’, a kada stavi glavu na podlakticu, u namjeri da umre, ugleda svoju jahalicu, kako stoji pored njega, na njoj njegova poputnina, hrana i voda, pa je uzme za povodac, i od silne radosti, pogrešno se izrazivši, kaže: ‘Allahu moj, Ti si moj rob, a ja sam Tvoj gospodar.’

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada prođe polovina ili dvije trećine noći, Allah Uzvišeni spušta se na ovozemaljsko nebo i kaže: ‘Ima li koga da nešto traži, pa da mu dam, ili koga da Me zamoli, pa da mu uslišim molbu, ili koga da traži oprost, pa da mu oprostim?’, i tako sve dok ne nastupi zora.” (Muslim)

Poruka onome ko je propustio priliku ramazana: požuri sa pokajanjem prije nego što prođe vrijeme i ne iznenadi te smrtni čas, i nemoj gubiti nadu, jer svaki sin Ademov griješi, a prijekor zaslužuje onaj ko ustrajava u grijesima, i koji zna da njegov Gospodar oprašta, a on ne traži oprost od Njega.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Da vi ne činite grijeha i ne tražite oprost, Allah bi vas zamijenio drugim narodom, koji bi činio grijeha i tražio oprost od Njega, a On bi im opraštao.”

O vjernici, bojte se Allaha, tražite oprost od Njega, odazovite Mu se i budite Mu pokorni, i ne odgađajte pokajanje, jer smrt možda dođe iznenada. Uzvišeni kaže: “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite” (En-Nur, 31); “Reci: ‘O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijeha oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.’ I povratite se Gospodaru svome i pokorite Mu se prije nego što vam kazna dođe – poslije vam niko neće u pomoć priskočiti. I

slijedite ono najljepše, ono što vam Gospodar vaš objavljuje, prije nego što vam iznenada kazna dođe, za čiji dolazak nećete znati, da čovjek ne bi uzviknuo: ‘Teško meni, koliko sam samo dužnosti prema Allahu propustio, čak sam se i izrugivao!’ – ili da ne bi rekao: ‘Da me je Allah Pravim putem uputio, sigurno bi se Njegove kazne sačuvao’, ili da ne bi rekao kad doživi patnju: ‘Da mi se samo vratiti – dobra djela bih činio!’” (Ez-Zumer, 53–58)

O muslimani! Ibadet ima pozitivan efekat na ponašanje vjernika. Uzvišeni kaže: “Zaista namaz odvraća od razvrata i od svega što je ružno.” (El-Ankebut, 45)

Jedan od znakova primanja djela kod Allaha jeste promjena čovjekovog duhovnog stanja nabolje, a nasuprot tome, znak uskraćivanja milosti i neprimanja djela jeste duhovni pad poslije ramazana i promjena nagore. Grijesi povlače za sobom jedni druge. Nema ništa bolje od dobrog djela, poslije lošeg, koje obriše loše djelo, a još ljepše je dobro djelo poslije dobrog djela.

Molite Allaha da vam podari ustrajnost u pokornosti Njemu sve do smrti, i utječite Mu se od prevrtljivosti srca i povratka u grijeh nakon dobrog djela. Kako je samo teško, za ljudsko srce, poniženje grijeha nakon ponosa i časti pokornosti Allahu, i siromaštvo pohlepe nakon bogatstva zadovoljstva!

Molite Allaha da vam podari čvrstinu i ustrajnost. U vjerodostojnom hadisu navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neko od vas radit će djela stanovnika Dženneta sve dok između njega i Dženneta ne bude koliko je lakat, ali će ga preteći ono što je propisano, pa će raditi djela stanovnika Vatre i ući će u nju. I neko od vas radit će djela stanovnika Vatre, sve dok između njega i Vatre ne ostane koliko je lakat, ali će ga preteći ono što mu je propisano, pa će raditi djela stanovnika Dženneta i ući u njega”. (Buhari)

Allah prihvata pokajanje od Svojih robova, oprašta grijehe i zna ono što činite. Uzvišeni kaže: “On se odaziva onima koji vjeruju i čine dobra djela i obasipa ih dobrotom Svojom još više.” (Eš-Šura, 26)

O muslimani, svi mjeseci su “odabrano” vrijeme za činjenje ibadeta, samo što se razlikuju u vrijednosti i funkcijama. Kompletan ljudski život prilika je za činjenje dobrih djela i pokornost Allahu, džellešanuhu.

Svaki čovjek osvane i oslobodi svoju dušu ili je upropasti. Svakome je olakšano ono zbog čega je stvoren. Navikavajte svoje duše na pokornost Allahu, i pomozite sebi, protiv duša pokajanjem, traženjem oprosta, predanošću,

strahopoštovanjem i sviješću o Božijem sveviđenju, u tajnosti i javnosti, danju i noću. Uzvišeni kaže: “Ne griješite ni javno ni tajno! Oni koji griješe sigurno će biti kažnjeni za ono što su zgriješili.” (El-En’am, 120)

O vjernici, dajte Allahu zajam drage volje, i pripremite sebi ono što će vam koristiti na Sudnjem danu: “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu” (El-Muzzemmil, 20); “Ko je taj koji će Allahu drage volje zajam dati, pa da mu ga On mnogostruko vrati? A Allah uskraćuje i obilno daje, i Njemu ćete se povratiti.” (El-Bekara, 245).

Post je zaštita i svako čovjekovo djelo pripada njemu osim posta, koji pripada Allahu i On za njega posebno nagrađuje. Ko može, neka posti šest dana ševvala, jer je to sunnet i praksa Mustafe, alejhis-selam, kao što prenosi Ebu Ejjub el-Ensari, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko isposti ramazan i šest dana ševvala, imat će nagradu kao da je postio cijelu godinu.” (Muslim)

Svako dobro djelo vrednuje se deseterostruko, post mjeseca ramazana vrijedi kao post deset mjeseci, i šest dana ševvala kao post dva mjeseca, a broj mjeseci kod Allaha je dvanaest. Dozvoljeno je postiti ih uzastopno i razdvojeno, sve do kraja ševvala. Ovih šest dana, u odnosu na ramazan, je kao sunnet-namazi u odnosu na farz-namaze, propisani su da bi popravili nedostatake koji su se desili tokom njihovog izvršenja.

O vjernici, bojte se Allaha koliko god možete, držite se čvrsto svoje vjere i sunneta svoga Vjerovjesnika, izgladite međusobne razmirice, čuvajte svoje jedinstvo i budite jedna ruka protiv vašeg neprijatelja i molite Allaha da vas učvrsti i uputi.

VIDJETI OČIMA I OSJETITI SRCEM (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

18. ševval 1440. god. po Hidžri / 21. juni 2019.

Svaka hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik. Neka su Božiji mir i spas na njega.

Cijenjeni vjernici! Budimo bogobojažni, bogobojažnost je svjetlo, uputa, uspjeh i spas, kao što Uzvišeni kaže: “O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. – A Allahova dobrota je neizmjerljiva.” (El-Enfal, 29).

Nužno je poznato svakom vjerniku pronicljivom – da postoji razlika između toga da se nešto vidi očima i osjeti srcem. Čula mogu registrovati materijalni svijet, dok srce, izoštreno Uputom, može uvidjeti suštinu stvari. Tako čulo vida primjećuje stvari koje oči mogu zapaziti, dok srce osvjetljeno vjerom, što je blagodat koju Uzvišeni daruje iskrenim vjernicima, može biti vodič čovjeku, koji mu je od velike pomoći da na pravi način spozna svoga Gospodara, da razlikuje istinu od neistine, da uvidi koji put vodi ka spasu, i da shvati kakvo prebivalište koga na ahiretu čeka.

Upravo je ovo suštinska razlika između očnog vida i spoznaje srca. Pronicljivo srce samo vjernik može imati, niko drugi. Onom kome Uzvišeni ne daruje uputu – ne može jasno vidjeti stvari, zato što ne može proniknuti u njihovu suštinu, ne može shvatiti kamo vode.

U vezi s tim, sva čula, tako i čulo vida, velika je blagodat koju čovjek treba čuvati, i ne koristiti je u lošem. Imperativ vjere podstiče vjernika da čuva svoj pogled od svega što mu Onaj Koji sve vidi i Koji je o svemu obaviješten nije

dopustio da gleda. Tako Uzvišeni kaže: “Reci vjernicima neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim; to im je bolje, jer Allah, uistinu, zna ono što oni rade. A reci vjernicama neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim (...)” (En-Nur, 30–31).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetovao je Aliju, radijallahu anhu, riječima: “Alija, nemoj gledati zabranjeno uzastopno i neprekidno. Za prvi pogled nećeš odgovarati, ali za svaki sljedeći hoćeš.” (Ahmed, Ebu Davud i Et-Tirmizi)

Čuvati pogled, ne gledati ono što je Uzvišeni zabranio, povod je da srce stekne pronicljivost i intuitivnu procjenu stvari. Jedan učenjak reče: “Neće intuicija prevariti čovjeka koji čuva pogled od zabranjenog i kontroliše svoje strasti, onog koji budnim srcem svoja djela uvijek preispituje, a svakim djelom sunnet slijedi; onoga što samo dozvoljeno konzumira”.

Radi toga su ranije govorili: “Kada čovjekove oči rado gledaju zabranjeno, srce slijepo postaje”. Uzvišeni Allah u Kur'anu, iznoseći kaznu koju je Luto narod doživio zbog svojih djela, kaže: “To su, zaista, pouke za one koji posmatraju.” (El-Hidžr, 75).

To su poruke za ljude s velikom pronicljivošću, koji su svoj vid i svoje tijelo čuvali od zabranjenog.

Šejhul-islam Ibn Tejmijja navodi: “Uzvišeni Allah nagrađuje vjernika za djelo istovrsnom nagradom. Ko bude čuvao vid od zabranjenog, Uzvišeni će mu podariti istovrsnu nagradu, darujući mu nešto daleko bolje – oštroumnost koja će mu osvijetliti put dobra, tako da će mu vrata znanja i korisnog rada biti širom otvorena”.

A koliko samo znamo ljudi koji imaju zdrave oči, ali srca su im crna i “slijepa”. Vid im ne pomaže, nemaju budno pronicljivo srce. A koliko znamo ljudi koji su vid izgubili, ali im to nije uništilo život, nego im Uzvišeni boljim nadoknadi, obasjavajući im srca vjerom. Nakon što je Ibn Abbbas, radijallahu anhu, izgubio vid, ponavljao bi: “Ako mi je svjetlo očiju mojih utrulo, srce moje svjetlom Njegovim i dalje je budno.”

Gubitak vida zasigurno je Božije iskušenje čovjeku, no zauzvrat je obećana velika nagrada onome ko se strpi na tom gubitku. Enes b. Malik prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da je Uzvišeni Allah kazao: “Ako

iskušam Svoga roba gubitkom vida oba oka pa se on strpi na tome, nadoknada za to mu je Džennet!” (Buhari)

Zato nije najveće iskušenje gubitak očnog vida, nego je pravo iskušenje gubitak pronicljivosti i spoznaje srca. Uzvišeni kaže: “Ali, oči nisu slijepe, već srca u grudima.” (El-Hadždž, 46)

Pravo sljepilo je sljepilo srca. Takav čovjek okreće svoje lice od Božije upute i Njegovih naredbi. Teška li je kazna njegova! Upravo to nalazimo u riječima Uzvišenog: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti.” (Taha, 124)

Bez svjetla u srcu, čovjek nema nikakve vrijednosti. Uzvišeni kaže: “Mi smo za Džehennem mnoge džine i ljude stvorili; oni srca imaju – a njima ne shvaćaju, oni oči imaju – a njima ne vide, oni uši imaju – a njima ne čuju.” (El-Araf, 179).

Čovjek bez svjetla upute u srcu na ovom svijetu stalno tetura poput slijepca koji hodi po putu gdje ne zna kamo krenuti, niti kako doći do cilja. Uzvišeni kaže: “Da li je na ispravnijem putu onaj koji se idući spotiče ili onaj koji Pravim putem uspravno ide?” (El-Mulk, 22).

Poštovani vjernici! Pronicljivost srca je trodimenzionalna, ko shvati sve tri dimenzije, data mu je sva pronicljivost. Pronicljivo razumijevanje Allahovih imena i svojstava, razumijevanje naredbi i zabrana, te razumijevanje nagrade i kazne.

Pronicljivo razumijevanje imena i svojstava Božijih podrazumijeva da čovjek poznaje svoga Gospodar na najbolji način, uključujući sva Njegova svojstva i imena. Ovo će mu osigurati da kroči na putu Božije istine. Jer, njegov Gospodar je Onaj Čije su riječi vrhunac istine i pravde; Čija su svojstva uzvišenija od toga da se uspoređuju sa svojstvima stvorenja; Čije je biće daleko drugačije od bilo kojeg drugog bića; Čija su djela oličenje pravde i mudrosti, milosti i dobročinstva – On je Onaj Koji stvara i određuje, apsolutni je vladar koji zaslužuje svu hvalu i zahvalu, Dobročinitelj je koji neizmjereno daruje. Neka je slavan Uzvišeni i hvale vrijedan! On je Prvi prije kojeg ničeg nije bilo, On je Vječni koji jedino neće nestati; Vidljivi koje sve znanjem obuhvata, Skriveni kojeg niko znanjem ne može obuhvatiti.

Sva imena Njegova su ispunjena hvalom i slavom. Sva svojstva Njegova su savršena, oličenje su uzvišenosti. Sva djela Njegova su slika mudrosti i milosti, pravednosti i svrishodnosti. Svako stvorenje Njegovo kazuje o Njegovoj moći, na Istinu ukazujući svakom ko razuma ima.

Kada čovjek spozna svoga Gospodara – ispuni se osjećajima nade i straha, počinje Ga veličati i klanjati Mu se. Tada nijedno stvorenje neće u očima čovjeka biti veće od Gospodara, niti će se ikoga bojati kao što se boji Allaha. Mnoge sumnje, iskušenja i greške koje snađu one što kroče na Putu istine, uzrokovane su njihovom nepotpunom i nedoličnom spoznajom Uzvišenog, zbog čega imaju smjelost neke stvari učiniti ili se neprimjereno ponašati.

Pronicljivo razumjeti dopušteno i zabranjeno podrazumijeva shvatati suštinu Allahovih, džellešanuhu, propisa, te poznavati Božije odredbe i pridržavati ih se. Ovakvim postupanjem vjernik u potpunosti ispoljava smisao robovanja Allahu, a da srcu nema nijednu primjedbku na naredbe Uzvišenog, kojima je On, džellešanuhu, definisao strogo naređena i zabranjena djela.

Slično tome vjernik bi se trebao odnositi naspram Božijeg određenja. Vjernik u potpunosti prihvata ono što je naređeno vjerozakonom i ono što se događa Božijom praiskonskom odredbom.

Pronicljivo razumjeti priređenu nagradu i kaznu podrazumijeva da čovjek čvrsto vjeruje u sebi da će Uzvišeni Allah nagraditi svakog shodno zasluži, dobrim ili lošim, odmah sada ili nekad u budućnosti, bilo na ovom ili na onom svijetu.

Vjernik vjeruje da je ovo nužno ostvarivo jer je to sastavni dio vjerovanja u Jedinog Gospodara i Vladara. U glavi zamišlja ahiret onakav kakav nam je opisan u Objavi, u potpunosti ga doživljava takvim uključujući sve detalje.

Radi toga on djeluje shodno tom znanju, toj pronicljivoj intuiciji, koju nosi u srcu, a koja mu obasjava put pod nogama. Tako znajući šta ga očekuje, vjernik počinje činiti dobra djela kako bi bio spreman za Dan kada će sresti svoga Gospodara.

Pronicljivost vjerničkog srca mijenja čovjekovo bivstvovanje i njegov život. Uzvišeni kaže: “Zar je isti onaj čije je srce Allah učinio sklonim islamu, pa on slijedi svjetlo Gospodara svoga? Teško onima čija su srca neosjetljiva kad se spomene Allah, oni su u pravoj zabludi!” (Ez-Zumer, 22); “Zar je onaj koji

je bio u zabludi, a kome smo Mi dali život i svjetlo pomoću kojeg se među ljudima kreće, kao onaj koji je u tminama iz kojih ne izlazi?” (El-En’am, 122).

Onome kome bude data pronicljivost vjerničkog srca – živjet će sretnim životom, uzdajući se u Allaha, čvrsto vjerujući u Njegovu milost, u Njegovu potporu i u Njegovu pravdu. Prva briga takvog čovjeka bit će da ustraje na Pravom putu. Tako Uzvišeni Allah pohvalno govori o grupi Svojih robova, kojima je data vjernička pronicljivost, a koji su živjeli u svjetlu tog dara. Uzvišeni kaže: “I sjeti se robova Naših Ibrahima i Ishaka i Jakuba, sve u vjeri čvrstih i dalekovidnih” (Sad, 45).

To su dalekovidni u vjeri, kojima je Uzvišeni darovao pronicljivost kojom je moguće razaznati Istinu od neistine.

Kao što vidimo, najodabraniji među stvorenjima, najbolji među Ademovim sinovima, su oni kojima je data dalekosežna pronicljivost. Oni su ti koji su spoznali pokazatelje istine, vidjevši je u pravom liku. Oni su ti koji će ostati postojani kada se raspire smutnje i iskušenja, kada grijesi budu vrebali iza svakog ćoška. Ostat će postojani zbog čvrste vjere, stamenite, koju u sebi nose. Neće se pokolebati kada se pojave iskušenja koja će odnijeti veliki broj ljudi sa sobom. Međutim, onaj čije srce “oslijepi”, neće slijediti Istinu, čak kada mu bude pred očima, i neće raditi po uputi. Naprotiv, žurno će ići za neistinom, žrtvovat će se na tom putu, pozivat će druge danonoćno. Takvo nešto nije uopće čudno, očekivano je od onoga koji izgubio pravac, kome su se stvari pomiješale, tako da ne zna šta je korisno, a šta štetno, ne razlikuje lijepo od ružnog, niti se povodi mjerilima Božijeg vjerzakona. On se radije prepušta svojim osjećajima i svojim strastima. Uzvišeni za takve kaže: “Kaži ti Meni, hoćeš li ti biti čuvar onome koji je strast svoju za boga svoga uzeo?” (El-Džasija, 23)

Poštovani vjernici! Govoriti o važnosti vjerničke pronicljivosti nešto je što je izuzetno potrebno, naročito u vremenu kada je zbuđenost sveprisutna i kada su iskušenja velika. Koliko li je ljudi skrenulo s puta Istine, nakon što su dugo kročili njime; a koliko li je ljudi koji lutaju po tminama različitih smutnji i strasti a da nisu pronašli put spasa!

Radi toga je važno svakome ko želi dobro i spas sebi da marljivo radi na tome da zavrijedi vjerničku pronicljivost, kloneći se svega što je otupljuje. Navodimo nekoliko najviše važnih uzroka kako zadobiti vjerničku pronicljivost.

Bojati se Allaha u javnosti i tajnost. Uzvišeni poručuje: “O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti.” (El-Enfal, 29)

Ko bude bogobožazan – Uzvišeni će mu darovati sposobnost da razluči istinu od neistine, što će biti povod da se spasi i ostvari veliki uspjeh. To će biti njegov izlaz iz dunjalučkih nevolja, razlog sreće na Sudnjem danu i povod da mu grijesi budu oprosteni.

Suprotno bogobožaznosti je činjenje grijeha, bez ustezanja, javno ih činiti, bez osjećaja stida pred Uzvišenim. Ovo je jedno od dijela koja ponajviše mogu utrnuti vjerničku pronicljivost.

Drugi razlog zadobijanja pronicljivosti srca je konstantno spominjanje Allahovog imena jer zikr udahnuje život u srce vjernika. Najbolji vid zikra je učenje časnog Kur’ana, skrušeno i s razumijevanjem. Koliko čovjek bude mogao dnevno izdvojiti vremena za učenje Kur’ana, u toj mjeri će njegovo srce biti ozareno vjerničkom pronicljivošću. S druge strane, jedan od razloga gubitka vjerničke intuicije je nemarnost prema zikru i spominjanju Allaha Uzvišenog, jer je to razlog da ljudski postupci postanu krajnje daleko od razboritosti, kao što Uzvišeni kaže: “I ne slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti.” (El-Kehf, 28)

Razlog zbog kojeg se, također, zavređuje vjernička pronicljivost jeste ljubomorno čuvanje Allahovih svetinja od skrnavljenja, Njegove vjere i primjena Njegovog vjerzakona.

Osjećaj ravnodušnosti kada se pravo Uzvišenog oskrnavi i kada se čini ono što izaziva Njegovu srdžbu – može biti razlog da srce vjernika “otupi”.

Povrh svega, najveći razlog je Božija uputa, kojom nadahnjuje Svoga roba. Vjernička razboritost je Božiji dar kojeg daruje kome želi, zbog čega je potrebno moliti Uzvišenog za pronicljivost, uputu i bogobožaznost.

Moliti, ponizno i skrušeno Uzvišenog Allaha za ustrajnost na putu vjere jedan je od najvećih razloga kojima se zadobiva pronicljivost i spoznaja istine.

Poštovani vjernici, donesite salavate na Poslanika posljednjeg, vjerovjesnika odabranog, jer nam Uzvišeni Allah u Svojoj časnoj Knjizi naređuje: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Bože, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov.

Gospodaru naš, podari nam vjerničku pronicljivost, učini nas bogoboja-znim robovima, oprosti nam naše grijehе. Ti si, uistinu milostiv i samilostan.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, а tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAHOVE BLAGODATI PREMA STVORENJI (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
24. ševval 1440. po Hidžri / 28. juni 2019.

Hvala Allahu, Koji sve stvara i čini skladnim, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje. Hvalim Ga, slavljen neka je, i zahvaljujem Mu na blagodatima koje se ne mogu pobrojati i kojima nema kraja.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Velikom, Uzvišenom, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji nije govorio po hiru svome, nego po Objavi koja mu je objavljena, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su slijedili put uspjeha i upute.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Allahove blagodati prema ljudima su mnogobrojne i ne mogu se obuhvatiti, neprekidne i ne mogu se iscrpiti. Uzvišeni kaže: "Allah je stvoritelj nebesa i Zemlje; On spušta s neba kišu i čini da pomoću nje rađaju plodovi kojima se hranite; i daje vam da se koristite lađama koje plove morem voljom Njegovom, i daje vam da se rijekama koristite; i daje vam da se koristite Suncem i Mjesecom, koji se stalno kreću, i daje vam da se koristite noći i danom; i daje vam svega onoga što od Njega išćete, i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali - Čovjek je, uisitnu, nepravedan i nezahvalan." (Ibrahim, 32–34)

Ostvarivanje koristi i otklanjanje štete, i svako dobro koje čovjek postigne na ovom svijetu, Allahove su blagodati kojima ga je počastio: znanje i vjerovanje, dobra djela i potomstvo, kuće i prijevozna sredstva, sreća i uspjeh. Uzvišeni kaže: "Od Allaha je svaka blagodat koju uživate" (En-Nahl, 53).

Razmišljanje o onome što nas okružuje vodi nas ka spoznaji i svijesti o Allahovim blagodatima. Uzvišeni kaže: "Neka čovjek pogleda u hranu svoju" (Abese, 24); "Nek čovjek pogleda od čega je stvoren!" (Et-Tarik, 5)

Vjernici posmatraju Allahove blagodati, vidljive i skrivene, pa im to povećava vjerovanje i približava ih njihovom Gospodaru, priznajući Njegovu blagodar-nost i dobrotu. Uzvišeni kaže: “Oni ti prebacuju što su primili islam. Reci: ‘Ne prebacujte mi što ste islam primili; naprotiv, Allah je vama milost podario time što vas je u pravu vjeru uputio, ako iskreno govorite’” (El-Hudžurat, 17).

Vjernik, svojom oštroumnosti i zrelim razmišljanjem, uočava Allahove blagodati oko sebe. Uzvišeni, opisujući stanje vjernika, čija će dobra djela biti primljena, kaže: “Gospodaru moj, dozvoli mi da Ti budem zahvalan na bla-godati koju si darovao meni i roditeljima mojim, i pomози mi da činim dobra djela kojima ćeš zadovoljan biti, i učini dobrim potomke moje; ja se, zaista, kajem i odan sam Tebi.” (El-Ahkaf, 15)

Kada se vjernikovo srce ispuni imanom, to će mu pomoći da ostvari blago-dat šukra – zahvaljivanja Allahu na blagodatima, da uskladi svoje postupke sa onim što je dobro, usavrši svoje ponašanje i stekne Allahovu podršku i naklo-nost. Uzvišeni kaže: “... ali Allah je nekima od vas pravo vjerovanje omilio, i u srcima vašim ga lijepim prikazao, a nezahvalnost i neposlušnost vam omrazio. Takvi su na Pravome putu dobrotom i blagodati Allahovom. A Allah sve zna i mudar je.” (El-Hudžurat, 7–8)

Jedna od nužnih posljedica razmišljanja o Allahovim blagodatima je-ste njihovo priznanje i pripisivanje njihovom pravom Darovatelju, Allahu, džellešanuhu. Ko bude, neiscrpno, tragao za blagodatima, neće se umoriti od spominjanja njihovog Darovatelja, a on je Allah, Kome pripadaju sve blagati koje uživamo.

Priznanje Allahovih blagodati ključ je svakog dobra. Musliman bi trebao svoje dane i noći ispuniti riječima zahvalnosti: “Elhamdulillah rabil-alemin! – Hvala Allahu, Gospodaru svjetova!”

Kada postane svjestan Allahovih blagodati i prizna dobrote svoga Gospo-dara, koje ga okružuju sa svih strana, nastojat će da ih koristi u onome čime će postići Allahovo zadovoljstvo. Allahov vjerovjesnik Sulejman, alejhis-selam, učio je dovu: “Gospodaru moj, omogući mi da budem zahvalan na blagodati Tvojоj, koju si ukazao meni i roditeljima mojim, i da činim dobra djela na zadovoljstvo Tvoje, i uvedi me, milošću Svojom, među dobre robove Svoje!” (En-Neml, 19).

Musa, alejhis-selam, onaj koji je s Allahom razgovarao, zavjetovao se svome Gospodaru: “Gospodaru moj”, reče, “zbog blagodati koju si mi ukazao, više nikada nevjernicima neću biti od pomoći!” (El-Kasas, 17)

Nakon što musliman prizna Allahove blagodati, govorit će o njima, ali s namjerom zahvalnosti, a ne s namjerom hvalisanja i oholosti. Uzvišeni kaže: “... i o blagodati Gospodara svoga kazuj!” (Ed-Duha, 11).

Govori ljudima o blagodatima, kojima te je Allah obdario, veličajući tako Darovatelja, kao što se navodi u hadisu: “Kada Allah nekoga obdari nekom blagodat, On voli da se na njemu vide tragovi Njegove blagodati.”

Nizanje blagodati, jedne za drugom, u nečijem životu, radosna su vijest za njihovog vlasnika, ako bude svjestan svojih obaveza spram njih, bude ih izvršavao i stavi ih u službu zahvalnosti i ibadeta. A onaj ko bude obmanjen sobom, (samo)zadivljen onim čime ga je Allah darovao i to pripiše sebi, kao što Kur'an kaže za faraona: “I faraon obznani narodu svome: ‘O narode moj’, reče on, ‘zar meni ne pripada carstvo u Misiru i ovi rukavci rijeke koji ispred mene teku, shvaćate li?’, i Karuna: ‘Ovo što imam stekao sam znanjem svojim, tako ja mislim’, govorio je on”, blagodat u njegovim rukama postaje kazna, dobro postaje zlom i blagostanje nesrećom.

Najveći stepen zahvalnosti Allahu jeste hitanje ka izvršavanju ibadeta. Uzvišeni kaže: “Nego, Allahu se jedino klanjaj i budi zahvalan!” (Ez-Zumer, 66).

Koliko god se trudio, čovjek ne može u potpunosti zahvaliti se Allahu na blagodatima kojima ga je darovao, i zato je dovoljno da se trudi da postigne Allahovo zadovoljstvo.

Zahvalnost može biti opća i posebna. Kada god se obnovi blagodat, obnovit će se i zahvalnost. U hadisu se kaže: “Ko kaže, kada osvane: ‘Allahu moj, blagodat s kojom sam osvanuo, ili s kojom je osvanuo bilo koji od Tvojih robova, pripada samo Tebi, Ti nemaš sudruga, i samo Tebi se zahvaljujem’, iskazao je zahvalnost za taj dan, a ko, kada omrkne, kaže: ‘Allahu moj, blagodat sa kojom sam omrknuo, i sa kojom je omrknuo bilo koji od Tvojih robova, pripada samo Tebi, Ti nemaš sudruga i samo Tebi zahvaljujem’, iskazao je zahvalnost za tu noć.”

Musliman, ustrajno i uporno, moli Allaha da ga nadahne zahvalnošću, i popravi njegove nedostatke i slabosti u odnosu prema blagodatima. U hadisu

se kaže: “Učini nas od zahvalnih robova na Tvojim blagodatima, i od onih koji će Te hvaliti, zbog njih, i koji će ih prihvatiti onakvima kakve jesu, i upotpuni nam ih.”

Što se tiče onih koji su slijepi na Allahove blagodati i ne primjećuju ih, oni su postali lahak plijen šejtanovih zlih misli i spletki, o kojima se o Kur'anu govori na sljedeći način: “... pa ću im sprijeda, i straga, i zdesna i slijeva prilaziti, i Ti ćeš ustanoviti da većina njih neće zahvalna biti!” (El-A'raf, 17)

Ponekad čovjek neispravno razumijeva Allahove blagodati, čak ih i omalovažava kada ih uporedi sa blagodatima koje su date drugim ljudima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Gledajte onoga ko je ispod vas, a ne onoga ko je iznad vas, tako ćete znati cijeniti Allahove blagodati i nećete ih omalovažavati.”

U ružan odnos prema Allahu spada uživanje u blagodatima i zaboravljanje Onoga Koji je te blagodati dao, i radovanje zbog prevazilaženja teške situacije i zaboravljanje Onoga Koji otklanja nedaće i brige.

Uzvišeni kaže: “Od onoga što je stvorio – Allah vam hlad daje i skloništa u brdima vam daje i odjeću koja vas čuva od vrućine; daje vam i oklope koji vas u borbi štite; i tako vam upotpunjava blagodat Svoju da biste bili poslušni. A ako oni okrenu glave, pa ti si dužan samo da jasno objavljuješ. Oni priznaju da je blagodat od Allaha, pa je poslije poriču – većina njih su nevjernici” (En-Nahl, 81–83); “A one koji preinačuju Allahove dokaze, kada su im već došli, Allah će zaista strahovito kazniti” (El-Bekara, 211).

Pametnan čovjek oprezan je u pogledu korištenja Allahovih blagodati, u smislu da nastoji izvršiti svoje obaveze prema Allahu, koje su povezane s tim blagodatima, i tako Mu iskazati zahvalnost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada vidiš da Allah, džellešānuhu, daje Svome robu ono što voli, a on i dalje ustrajava u grijesima, znaj da je to istidraž – postepeno približavanje kazni.” Uzvišeni kaže: “I kada bi zaboravili ono čime su opominjani, Mi bismo im kapije svega otvorili; a kad bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi odjednom svaku nadu izgubili” (El-En'ām, 44).

Neki ljudi, nažalost, svoj ibadet i pokornost Allahu vežu za postizanje određene blagodati: ako je postignu, zadovoljni su, a ako im “izmakne”, zlovoljni su i srde se, a to je, zaista, loša osobina. Uzvišeni kaže: “Ima ljudi koji se Allahu klanjaju, ali bez pravog uvjerenja; ako ga prati sreća, on je smiren, a

ako zapadne i u najmanje iskušenje, vraća se nevjerstvu, pa tako izgubi i ovaj i onaj svijet. To je, uistinu, očiti gubitak.” (El-Hadždž, 11)

Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Ima ljudi koji se Allahu klanjaju, ali bez pravog uvjerenja” – ljudi su dolazili u Medinu, pa ako bi im žena rodila muško dijete, i ako bi im se oždrijebile kobile, govorili su: “Ovo je prava vjera”, a ako im žene ne bi rodile, i ne bi im se oždrijebile kobile, govorili su: “Ovo je loša vjera.”

Donosite salavate i selame na poslanika Pravog puta, to vam je naredba od Allaha u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

MUDROSTI I POUKE U SMJENI DANA I NOĆI (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh

2. zul-kade 1440. po Hidžri / 5. juli 2019.

Hvala Allahu, Koji je rekao: “On čini da noć i dan naizmjenice nastupaju i u tome je, doista, pouka za one koji pameti imaju.” (En-Nur, 44)

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Silnog, Oprostitelja, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik, najbolji čovjek koji se sjećao Allaha i zahvaljivao Mu, danju i noću.

Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe, koji su postigli zadovoljstvo Jedinog, Svemoćnog.

O muslimani, bojte se Allaha, u tajnosti i javnosti. “I bojte se Allaha i znajte da ćete pred Njega stati. A ti obraduj prave vjernike!” (El-Bekara, 223)

Poštovani vjernici! U smjeni vremenskih prilika, i dana i noći, jasna je pouka. Uzvišeni kaže: “On čini da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran.” (El-Furkan, 62)

Riječ “hilfeten – smjenjuju”, kao kosmička i Božijim kaderom određena pojava, znači da su noć i dan jedno nasuprot drugog, i da jedno zamjenjuje drugo i smjenjuju se, u tami i svjetlosti, dužini i kratkoći, kao što kaže Uzvišeni: “... znamenje za noć smo uklonili, a znamenje za dan smo vidnim učinili” (El-Isra, 12); i kao što kaže: “I noć im je dokaz: Mi uklanjamo dnevnu svjetlost i oni ostaju u mraku.” (Jasin, 37)

Također, riječ “hilfeten – smjena, zamjena” može imati svoje šerijatsko, vjersko značenje, tj. da je Uzvišeni učinio dan i noć zamjenom jednog za drugo, u smislu da se propušteno djelo u jednom od njih može nadoknaditi u drugom.

Šekik je rekao: “Neki je čovjek došao kod Omera ibn Hattaba, radijallahu anhu, i rekao: ‘Propustio sam noćni namaz.’ Omer, radijallahu anhu, reče

mu: ‘Nadoknadi u danu ono što si propustio noću. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Nema nijednog čovjeka koji klanja noćni namaz, pa ga, umjesto noću, klanja između sabaha i podne, a da mu Allah ne upiše nagradu tog namaza, a san mu je od Njega sadaka.’” (Muslim)

I zato, onaj ko prespava vitr-namaz, ili ga zaboravi ili ga izostavi iz nekog drugog razloga, i sl., klanjat će ga u danu, tako što će predavati selam nakon svaka dva rekata, i klanjat će paran umjesto neparnog broja rekata, prema ispravnijem mišljenju islamskih učenjaka. Aiša, radijallahu anha, kaže: “Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi propustio vitr-namaz noću, zbog sna ili bolesti, klanjao bi u danu dvanaest rekata.” (Muslim)

Allahovi robovi, cilj ovog Božijeg znamenja jeste da shvatimo da se u smjeni dana i noći i vremenskih prilika krije velika i veličanstvena poruka, koja svjesnog čovjeka usmjerava ka razmišljanju o veličini Allahove svemoći, apsolutnoj volji i beskrajnoj uzvišenosti, i obavezuje ga na predanost i poniznost Allahu, džellešanuhu, i istinsko odazivanje Njegovim naredbama i propisima. Zbog toga Uzvišeni kaže: “On čini da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran.” (El-Furkan, 62)

Poštovani vjernici! Korisno i produktivno razmišljanje i podsjećanje karakteristično je samo za istinske vjernike, i to razmišljanje kod njih potiče istinsko strahopoštovanje prema njihovom Stvoritelju, veliki strah od Njegove kazne i opreznost prema Njegovoj srdžbi. Uzvišeni kaže: “U smjeni noći i dana i u onom što je Allah na nebesima i na Zemlji stvorio zaista postoje dokazi za ljude koji se Allaha boje” (Junus, 6); “On vam je dao noć da u njoj počinak imate, i dan da vidite. To su dokazi za ljude koji čuju.” (Junus 67)

Da, oni su ti koji ispravno koriste Allahove kosmičke dokaze i znamenja, uzimaju pouku i savjet, čvrsto vjeruju i čine dobra djela. Uzvišeni kaže: “Zar nisu vidjeli da smo učinili noć da u njoj otpočinu, a dan vidnim? – to su, zaista, dokazi za narod koji vjeruje.” (En-Neml, 86)

O vjerniče, uzmi iz smjene godišnjih doba, dana i noći, pouku i savjet, i budi, u svim situacijama i stanjima, zahvalan Allahu, poslušan u onome što ti je propisao i kloni se Njegovih zabrana. Uzvišeni kaže: “Iz milosti Svoje On vam je dao noć i dan; da se u njoj odmarate, a da iz dobara Njegovih privređujete i da zahvalni budete.” (El-Kasas, 73) U komentaru ovog ajeta Ibn Kesir je rekao: “Tj. da zahvaljujete Allahu, čineći raznovrsne ibadete tokom dana i noći.”

Poštovani vjernici! Jedna od pouka različitosti vremenskih prilika i godišnjih doba jeste pouka koju možemo uzeti iz žestine ljetnih vrućina, u kojima tražimo hladovinu i hladan, osvježavajući zrak.

Musliman je dužan da se, dok proživljava i osjeća te vrućine, prisjeti žestine i vrućine džehennemske vatre, i čini ono što će ga udaljiti od nje, a Allahu se utječemo od Vatre i njene vrućine.

Uzvišeni kaže: “... i jedni drugima su govorili: ‘Ne krećite u boj po vrućini!’ Reci: ‘Džehennemska vatra je još vruća!’ – kad bi oni samo znali!” (Et-Tevba, 81)

Buhari i Muslim bilježe da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Džehennemska vatra požalila se svom Gospodaru: ‘Izjedoh samu sebe od žestine, pa mi dozvoli dva oduška, jedan ljeti, a drugi zimi.’ To su najveća vrućina i najveća hladnoća koju osjetite u toku godine.”

Požurite, vjernici, ka svakom dobrom djelu koje će vas približiti Silnom i Svemoćnom, i čuvajte se svih grijeha, a posebno onih upropaštavajućih. Uzvišeni kaže: “Zato vas opominjem razbuktalom vatrom, u koju će ući samo nesretnik, onaj koji bude poricao i glavu okretao, a od nje će daleko biti onaj koji se bude Allaha bojao, onaj koji bude dio imetka svoga udjeljivao, da bi se očistio, ne očekujući da mu se zahvalnošću uzvrati, već jedino da bi naklonost Gospodara svoga Svevišnjeg stekao, i on će, zbilja, zadovoljan biti!” (El-Lejl, 14–21)

Prve generacije muslimana su, s punom sviješću o Allahu i iz strahopoštovanja prema Njemu, razmišljali o smjeni i prolasku vremena, i u tom smislu postigli su ono najbolje. Omer, radijallahu anhu, poučavajući svoga sina svojstvima imana, spomenuo je, između ostalih, post u vrućim danima.

Kada je Ebu Derda, radijallahu anhu, bio na samrti, rekao je: “Allahu moj, Ti znaš da nisam želio ostati na ovom svijetu kako bih svjedočio protoku vremena, ili kako bih sadio drveće, nego zbog žeđi u vrućim danima, noćnog namaza i savijanja koljena pred učenjacima u njihovim kružocima znanja.”

Ibn Omer, radijallahu anhu, i drugi pobožni ljudi iz prvih generacija, kada bi pili hladnu vodu, znali bi zaplakati i proučiti Allahove riječi o nevjernicima: “I stanovnici Vatre dozivat će stanovnike Dženneta: ‘Prolijte na nas vode ili nešto od onoga čime vas je Allah obdario!’, a oni će reći: ‘Allah je to dvoje nevjernicima zabranio.’” (El-A’raf, 50)

O muslimani, mjesec zul-kade je jedan od “mjeseci hadža” i jedan od “svetih mjeseci” koje je Allah odlikovao i uzdigao njihovu svetost. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Allah je odlikovao četiri mjeseca, učinio ih svetim, uzdigao njihovu svetost na poseban stepen i učinio je grijeh u njima većim.”

Islamski učenjaci ukazali su na preporučenost umre u mjesecu zul-kade, jer je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, sve umre, a bilo ih je četiri, obavio u ovom mjesecu, kao što bilježe Buhari i Muslim. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije obavio nijednu umru osim u mjesecu zul-kade.” (Ibn Madža, sa vjerodostojnim lancem)

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Allah, džellešānuhu, odabrao je za Svoga Vjerovjesnika najbolja i najvrednija vremena, i zato oživite sunnet našeg miljenika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, jer je u tome najveća i najpotpunija nagrada.”

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NADA U ALLAHOVU MILOST I ČUVANJE OD NJEGOVE SRDŽBE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim
9. zul-kade 1440. po Hidžri / 12. juli 2019.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Samo Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, jer ko se bude bojao svoga Gospodara, spasio se, a ko se okrene od Njegove opomene, propao je.

O muslimani! Allah, džellešanuhu, opisao je Sebe, Svojim stvorenjima, u Svojoj Knjizi i sunnetu Svoga Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Njemu pripada najuzvišeniji primjer i niko Mu nije ravan u Njegovim imenima i svojstvima.

Razmišljanje o Njegovim svojstvima i činjenje ibadeta na temelju tih svojstava vodi Njegovoj ljubavi i Džennetu, i sredstvo je za postizanje njihovih plodova, kao što su strah od Allaha, nada u Njegovu milost, ljubav prema Njemu, oslonac na Njega i sl.

Vjervanje prvih generacija muslimana, po pitanju Allahovih imena i svojstava, temelji se na potvrđivanju svih imena i svojstava koja su jasno spomenuta u Kur'anu i sunnetu, a jedno od tih svojstava, koje obavezuje vjernika na strahopoštovanje i strah od Allaha, jeste svojstvo srdžbe.

Allah, džellešanuhu, srdi se i zadovoljan je onako kako Mu dolikuje, a ne kako to čine Njegova stvorenja.

Svako Allahovo svojstvo ima svoje materijalne posljedice, a od posljedica Allahove srdžbe jesu dunjalučke kazne i iskušenja. Uzvišeni kaže: “.... a koga snađe srdžba Moja – nastradao je!” (Taha, 81), tj. propao je.

Sufjan ibn Ujejna, Allah mu se smilovao, rekao je: “Allahova srdžba je bolest za koju nema lijeka.”

Allahova srdžba može biti uzrokom poništenja djela. Uzvišeni kaže: “To će biti zato što su ono što izaziva Allahovu srdžbu slijedili, a ono čime je On zadovoljan prezirali; On će djela njihova poništiti.” (Muhammed, 28)

Kada se Allah rasrdi na jedan narod, On na njega pošalje Svoju kaznu. Uzvišeni kaže: “A kad izazvaše Naš gnjev, Mi ih kaznismo” (Ez-Zuhruf, 55), tj. kada Nas rasrdiše.

Rekao je Ibn Kajjim: “Kazna proizlazi iz svojstva srdžbe, i džehennemska vatra nije potpaljena ni zbog čega drugog do zbog Njegove srdžbe.”

Allah, džellešanuhu, kaznio je srdžbom ranije narode i prenio nam je vijesti o njima kako bismo se čuvali grijeha zbog kojih su oni kažnjeni. Uzvišeni kaže: “Ma gdje se našli, bit će poniženi, ako se ne stave pod Allahovu zaštitu i zaštitu muslimana, i zaslužiti će Allahovu srdžbu.” (Ali Imran, 112)

Neki narodi poricali su Allahove dokaze, pa ih je stigla Allahova srdžba i On se rasrdio na neke narode i pretvorio ih je u životinje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah, džellešanuhu, rasrdio se na jedan ogranak Benu Israila pa ih je pretvorio u gmizavce koji su gmizali po zemlji.” (Muslim)

Nema nijednog vjerovjesnika a da nije upozorio svoj narod na Allahovu srdžbu. Musa, alejhis-selam, rekao je svome narodu: “Zar vam se vrijeme oduljilo, ili hoćete da vas stigne srdžba Gospodara vašeg, pa se zato niste držali obećanja koje ste mi dali!” (Taha, 86)

Svaka čista i iskrena duša boji se Allahove srdžbe.

Zejd ibn Amr ibn Nufejl, i prije vremena poslanstva, raspitivao se o pravoj vjeri, pa je sreo jednog učenog jevreja i upitao ga za njihovu vjeru, a on mu je rekao: “Ne možeš biti u našoj vjeri sve dok ne uzmeš svoj udio u Allahovu srdžbi.” Zejd mu reče: “Ja upravo bježim od Allahove srdžbe, i nikada neću nositi ni trun Njegove srdžbe, a kako bih to i mogao?” (Buhari)

Musliman traži utočište kod Allaha, nadajući se Njegovoj milosti i zadovoljstvu, a boji se Njegove srdžbe i kazne.

Pripisivanje druga Allahu najveći je uzrok Allahove srdžbe i kazne. Uzvišeni kaže: “One koji su tele prihvatili stići će kazna Gospodara njihova i poniženje još na ovome svijetu; tako Mi kažnjavamo one koji kuju laži.” (El-A’raf, 152)

Namaz kod kaburova i prema kaburovima je put ka tome. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah se žestoko rasrdio na ljude koji su na kaburovima svojih poslanika podigli mesdžide.” (Malik)

Ko prisvoji neko od Allahovih svojstava, bit će kažnjen suprotno svojoj namjeri. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Allah se žestoko rasrdio na čovjeka koji sebe nazove ‘vladar svih vladara.’” (Ahmed)

Allah je plemeniti i voli, od Svojih robova, da Ga mole i da traže od Njega, a srdi se na onoga ko to iz oholosti odbije. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko ne traži od Allaha, On se srdi na njega.” (Tirmizi)

Allah, džellešanuhu, ne voli nevjerovanje i nije zadovoljan time, a kada ga čovjek učini, On se rasrdi na njega. Uzvišeni kaže: “One kojima se nevjerstvo bude mililo stići će srdžba Allahova i njih čeka patnja velika.” (En-Nahl, 106)

Napredak i prosperitet jednog društva zavise od unutrašnje i vanjske dobrote. Ko bude skrivao zlo, a pokazivao dobro, on o Allahu ima loše mišljenje i stići će ga Njegova srdžba. Uzvišeni kaže: “.... i da bi kaznio licemjere i licemjerke i mnogobošce i mnogoboškinje koji o Allahu zlo misle – neka zlo njih snađe! Allah se na njih rasrdio i prokleo ih i pripremio na Džehennem, a grozno je on boravište!” (El-Feth, 6)

Allahovi poslanici su najodabraniji među ljudima, i onaj ko ih, na bilo koji način, uznemirava, zaslužio je Allahovu srdžbu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah se žestoko rasrdio na narod koji je raskrvario lice Njegovog vjerovjesnika.”

Među najnesretnijim Allahovim stvorenjima je čovjek kojeg je ubio vjerovjesnik. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Allah se žestoko rasrdio na onoga koga je ubio vjerovjesnik.” (Muttefekun alejhi)

Ko rasrdi Allahovog prijatelja, štićenika i dobrog čovjeka, Allah će se na njega rasrditi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ako si ih rasrdio”, misleći na jednu grupu ashaba, “rasrdio si i svog Gospodara.” (Muslim)

Pokazivanje nezadovoljstva i ljutnje prilikom iskušenja ne može odgoditi Allahovu odredbu, a kazna za onoga ko tako postupi srazmjerna je njegovom

djelu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko se bude srdio zbog odredbe, njemu pripada srdžba.” (Tirmizi)

Odvraćanje od Allaha, riječju ili djelom, uzrok je Allahove kazne. Uzvišeni kaže: “A dokazi onih koji se o Allahovoj vjeri raspravljaju ništavni su kod njihova Gospodara kada su joj se već mnogi odazvali; na njih će pasti gnjev i čeka ih patnja teška.” (Eš-Šura, 16)

Ibn Abbas, radijallahu anhum, rekao je: “Raspravljaju se s vjernicima, nakon što su se oni odazvali Allahu i Njegovom Poslaniku, kako bi ih odvratili s Pravog puta, i žarko žele da se vrati neznabožačko vrijeme.”

Oni koji ne postupaju po znanju, njih će stići Allahova srdžba, i vjernicima je naređeno da se, na svakom rekatu namaza, utječu Allahu od slijeđenja njihovog puta. Allah, džellešanuhu, uzdigao je pravo roditelja na posebno mjesto, i učinio je da Njegovo zadovoljstvo bude u njihovom zadovoljstvu i Njegova srdžba u njihovoj srdžbi. Abdullah ibn Omer, radijallahu anhum, rekao je: “Zadovoljstvo Gospodara je u zadovoljstvu roditelja, a srdžba Gospodara je u srdžbi roditelja.” (Tirmizi)

Krv muslimana je zaštićena i nepovrediva, i onaj ko je prolije, zaslužio je Allahovu srdžbu i prokletstvo. Uzvišeni kaže: “Onome ko hotimično ubije vjernika kazna će biti - Džehennem, u kome će vječno ostati; Allah će na njega gnjev Svoj spustiti i prokleće ga i patnju mu veliku pripremiti.” (En-Nisa, 93)

Imovina muslimana također je zaštićena i nepovrediva, i onaj ko bespravno nasrne na nju i otuđi je, zaslužio je žestoku kaznu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko se namjerno lažno zakune, kako bi bespravno otuđio imetak muslimana, srest će Allaha a On će biti srdit na njega.” (Buhari i Muslim)

Kada žena prokune svoga muža (u slučaju da je on optuži za blud i prizove Allahovo prokletstvo na sebe kao potvrdu istinitosti svoje optužbe), a svjesna je da ne govori istinu, neprestano će biti u Allahovoj srdžbi. Uzvišeni kaže: “.... a peti put da je stigne Allahova srdžba, ako on govori istinu!” (En-Nur, 9)

Ko pomogne drugome u nepravdi, Allah će se rasrditi na njega. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko pomogne u nepravednoj parnici ili pomogne u nepravdi, bit će u Allahovoj srdžbi sve dok ne odustane od toga.” (Ibn Madža, sa vjerodostojnim lancem)

Jezik je jedno od vrijedonosnih mjerila ljudi. Jedna riječ može biti uzrokom čovjekovog spasa ili propasti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjek izgovori riječ, kojoj se izaziva Allahova srdžba, misleći da nije na tom stepenu, pa mu Allah zbog nje upiše Svoju srdžbu sve do dana susreta s Njim.” (Tirmizi)

Bježanje s bojnog polja, prilikom sukoba s neprijateljem, uzrok je Allahove srdžbe. Uzvišeni kaže: “... onaj ko im tada leđa okrene – osim onog koji se povuče s namjerom da se ponovo bori ili drugoj četi pristupi – vratit će se natovaren Allahovom srdžbom; prebivalište njegovo bit će Džehennem, a užasno je on boravište.” (El-Enfal, 16)

Pravo svake blagodati je zahvalnost na njoj, a oholost zbog nje i zaboravljanje na istinskog Darovatelja uzrok je trenutne kazne. Uzvišeni kaže: “Jedite ukusna jela kojima vas opskrbljujemo i ne budite u tome objesni da vas ne bi snašla srdžba Moja; a koga snađe srdžba Moja – nastradao je!” (Taha, 81)

Onaj ko učini nešto što izaziva Allahovu srdžbu, obaveza ga je prezirati i zabranjeno je uzeti ga za prisnog prijatelja. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne prijateljujte s ljudima koji su protiv sebe Allahovu srdžbu izazvali; oni su izgubili nadu da će bilo kakvu nagradu na ovome svijetu imati, isto kao što su izgubili nadu nevjernici da će se njihovi umrli živi vratiti.” (El-Mumtehina, 13)

Ljudi su obavezni raditi i pripremati se za ono što slijedi nakon smrti, jer će najveća Allahova srdžba, prema Njegovim robovima, biti na mahšeru, mjestu okupljanja na Sudnjem danu, i zato će vjerovjesnici Adem, Nuh, Ibrahim, Musa i Isa, alejhimus-selam, reći toga dana: “Moj Gospodar se rasrdio kako se nije rasrdio nikada prije toga i kako se neće rasrditi nikada poslije toga.” (Muttefekun alejhi)

Govoreći o manifestacijama Allahove velike srdžbe na Sudnjem danu, imam Nevevi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ona će biti vidljiva u Njegovoj žestokoj osveti onima koji su se oglušili o Njegove propise, naredbe i zabrane, u bolnoj kazni, prizorima okupljanja i strahotama kojima nema sličnih.”

O muslimani, Allah je snažan i silan, i upozorio je Svoje robove na Svoju srdžbu. Uzvišeni kaže: “Allah vas upozorava na Sebe.” (Ali Imran, 28)

Ljude ne bi trebalo obmanuti to što je Allah blag i milostiv, jer kada se On rasrdi i odobri kaznu, niko ne može spriječiti Njegovu odredbu. Kada ljudi čine

grijehe, a On ih, i pored toga obasipa blagodatima, to je istidradž – postepeno približavanje kazni. Uzvišeni kaže: "... i davat ću im vremena, obmana Moja doista je trajna." (El-A'raf, 183)

Ako se, nakon toga, pokaju i vrate svom Gospodaru, On će im otvoriti vrata pokajanja, svakog dobra i bit će zadovoljan njima. Uzvišeni kaže: "Zar se onaj koji je Allahovu naklonost zaslužio može porediti s onim koji je Allahovu srdžbu navukao i čije će prebivalište biti Džehennem? - A užasno je to boravište!" (Ali Imran, 162)

O muslimani, pokornost Allahu i Poslaniku priskrbiljuje zadovoljstvo Milostivog i njome čovjek postiže Allahovu milost. Uzvišeni kaže: "... i dosudi nam milost na ovome svijetu, i na onome svijetu – mi se, vraćamo Tebi!" Kaznom Svojom Ja kažnjam koga hoću, reče On, 'a milost Moja obuhvata sve; dat ću je onima koji se budu grijeha klonili i zekat davali, i onima koji u dokaze Naše budu vjerovali'" (El-A'raf, 156).

Ono što ukazuje na veličinu i sveobuhvatnost Allahove milosti jeste da je ona pretekla Njegovu srdžbu. Poslanik, alejhis-selam, rekao je: "Allah je, prije nego što je stvorio stvorenja, napisao: 'Moja je milost pretekla Moju srdžbu.' To je zapisano, kod Njega, iznad Arša." (Buhari)

Utjecanje od Allahove srdžbe, Allahovom dozvolom, čuva čovjeka od Njegove srdžbe. Jedna od Vjerovjesnikovih dova bila je: "Allahu moj, utječem se Tvojom milošću od Tvoje srdžbe." (Muslim)

Svjestan musliman trudi se da postigne Allahovo zadovoljstvo, i čuva se od onoga što izaziva Njegovu srdžbu.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI I SMJERNICE ZA HODOČASNIKE ALLAHOVE KUĆE (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
16. zul-kade 1440. po Hidžri / 19. juli 2019.

Hvala Allahu, Koji je učinio posebna vremena prilikom za postizanje vrijednih nagrada, i blagoslovljena vremena putem i stepenicama ka Svojoj milosti. On zna šta ulazi u zemlju i šta izlazi iz nje i šta se uzdiže k nebesima.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Jednog Boga, Utočišta svemu, Uzvišenog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob, poslanik, prijatelj, najbolji od Njegovih stvorenja, onaj koji je, Allahovom dozvolom, izveo islamski ummet iz tmina zablude i sljepila, i kojeg je On stvorio u savršenom obliku, i koji je građevinu tevhida ogradio najboljom mogućom zaštitom, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu čistu i čestitu porodicu, i na njegove supruge, majke pravovjernih, i na njegove ashabe, nosioce svakog dobra, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu, sve dok hadžije budu učili telbiju i bacali kamenčiće na džemreta.

Hodočasnici Allahove kuće, oporučujem sebi i vama ono što je Allahova oporuka prvima i potonjima: Bojte se Allaha i budite Mu pokorni, jer bogobojaznost je najbolje utočište i svjetlost koja pokazuje put u tminama. Nikada se čovjek nije pokajao zbog bogobojaznosti, a nije je zapostavio a da je postigao sreću. “Ko se bude Allaha bojao i ko strpljiv bude bio – pa, Allah, uistinu, neće dopustiti da propadne nagrada onima koji dobra djela čine.” (Jusuf, 100)

Hodočasnici Allahove kuće, došli ste u blagoslovljenu i plemenitu Kuću, prevalili ste veliku razdaljinu, nadajući se Njegovoj nagradi i strahujući od Njegove kazne. Pokažite svom Gospodaru ono najbolje što možete i umijete – iskren i čist obred, u kojem neće biti primjesa rijaluka i hvalisavosti, i u kojem Mu nećete nikoga, kao druga, pridružiti, jer On islamskom ummetu nije propisao da hoćaste Njegovu časnu Kuću ni zbog čega drugog do zbog potvrde principa tevhida, Njegove apsolutne jednoće, i poništenja obožavanja

bilo koga i bilo čega drugog osim Njega. On je Jedan, Koji nema druga, i Bog, Koji nema suparnika.

Najveća intencija hadža upravo je ostvarenje tevhida – obožavanja Allaha, Jedinog, i nikoga drugog, i razlike u jezicima, porijeklu, bojama i pripadnostima, koje su primjetne prilikom obavljanja hadža i umre, nisu ništa drugo do jasan poziv da se ljudi okrenu jednom Gospodaru, Koji nema druga, i jednom Bogu, Kojem nema ravnog.

Hadžije nisu izgovarali ni učili korisniji i bolji zikr od telbije kojom se iskazuje čisti tevhid (pravovjerništvo): “Lebbejkallahumme lebbejk, lebbejke la šerike leke lebbejk, innel-hamde ven-ni’mete leke vel-mulk la šerike leke! – Odazivam Ti se, Allahu, odazivam! Odazivam Ti se! Ti nemaš sudruga! Odazivam Ti se! Zaista svaka zahvala, sve blagodati i vlast, pripadaju isključivo Tebi. Ti nemaš sudruga!”

Telbija je obred kojim se poništava svaki poklič i poziv, svaka parola koji nemaju nikakve veze sa čistom vjerom, tevhidom. Nema pokliča u ime nacije, niti u ime plemena, niti u ime časti, niti u ime grupe. Samo je jedan poklič, a to je poklič čiste vjere – tevhida, priznanja Onoga Koji je obdario čovječanstvo blagodatim islama i tevhida, i zahvalnosti Njemu na toj blagodati. Telbija je iskazivanje čistog tevhida – jednoboštva Allahu, džellešanuhu, i potpuna posvećenost srca obredu i svim pratećim radnjama, bez primjesa bilo čega drugog što mu ne pripada, kao što su paganski, plemenski i politički slogani i parole, koji izvede obred iz njegovog kolosijeka i ubijaju njegovu dušu.

Naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je obavljao Oproštajni hadž, htio je učvrstiti značenje telbije i potaći na predanost Allahu i ostvarenje iskrenog obožavanja Stvoritelja, u srcima svojih sljedbenika, ali je htio, pored toga, u cijelosti dokinuti predislamsko, pagansko, naslijeđe, i sve oblike ponižnosti i strahopoštovanja prema lažnim božanstvima, i zamijenio je pagansku telbiju, u njenim raznim formama, sa šerijatskom telbijom. Svako pleme prije islama imalo je svoju telbiju. Svako od božanstava – Uzza, Lat, Isaf, Menat, Zu Halsu – imalo je svoju telbiju. Pleme Akka imalo je svoju poznatu telbiju, koju su učili svake godine na hadžu: poslali bi dvojicu crnih robova, kao svoju prethodnicu, oni bi tavafilu i govorili: “Mi smo gavranovi Akke”, a onda bi ostali ponavljali za njima: “Akka je došla Tebi, sa svojim muškarcima iz Jemena, da bi i ove godine obavili hadž.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dokinuo je sve paganske telbije, kako bi odjek “telbije tevhida” ostao jedini kroz vrijeme, sve dok Allah ne naslijedi Zemlju i ono što je na njoj. Telbija je “Allahova uputa”, “a zar ima ljepše upute od Allahove.” (El-Bekara, 138)

Kako bi dodatno potvrdio i naglasio ovo obilježje tevhida, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, propisao je izgovaranje telbije naglas, s ciljem poništavanja “idolopokloničke telbije”, kao što se navodi u Muslimovom “Sahihu” da su idolopoklonici govorili u svojoj telbiji: “Lebbejke la šerike leke, illa šeriken temlikuhu ve ma meleke! – Odazivam Ti se, Ti nemaš druga, osim druga kojeg Ti posjeduješ, a on Tebe ne posjeduje!”

Allah je visoko iznad onoga što Mu pripisuju nevjernici. Njihova telbija puna je zablude i širka, i svojesvrсно je ismijavanje s onima koji su je izgovarali, iako su, kao narod, bili nadaleko poznati po svojoj oštroumnosti i inteligenciji. Međutim, uputa je svjetlo i vodič od Allaha, i koliko je pametnih ljudi, kojima je uskraćena, a koliko je “glupih” ljudi, koji su je srcem prigrlili.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, iako je bio najpametniji, najoštroumniji i najmudriji, ne bi znao šta je Knjiga i vjerovanje da nije bilo Allahove upute, kao što kaže Uzvišeni: “Na takav način Mi i tebi objavljujemo ono što ti se objavljuje. Ti nisi znao šta je Knjiga niti si poznao vjerske propise, ali smo je Mi učinili svjetlom pomoću kojeg upućujemo one robove Naše koje želimo. A Ti, zaista, upućuješ na Pravi put.” (Eš-Šura, 52)

Odazivanje Allahu čistim tevidom Allahova je uputa islamskom ummetu. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: “Koji je hadž najbolji?”, pa je rekao: “El-adžu i es-sedžu.” (Tirmizi)

Islamski učenjaci rekli su: “El-adž je podizanje glasa prilikom telbije, a es-sedžu je prolijevanje krvi kurbana.”

Obje ove stvari su obredi kojima se usađuje i učvršćuje čisti tevid, vjera u jednog Boga, u srcima hodočasnika Allahove kuće. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema nijednog muslimana koji prouči telbiju a da s njim ne prouči i ono što je s njegove desne i lijeve strane, od kamenja, drveća i pruća, i tako pređe cijelu zemlju, uzduž i poprijeko.” (Tirmizi)

To je telbija kojom se iskazuje predanost i poniznost Allahu, Jedinom, i nikome drugom. Njeno značenje je: odazivam se pred Tobom, iskazujući Ti

predanost poslije predanosti, i poniznost poslije poniznosti. Svaka hvala, blagodat i vlast pripadaju Tebi, jer Onaj ko nešto posjeduje i vlada njime, može drugima učiniti blagodat, a onaj ko drugima čini blagodat, zaslužuje zahvalnost.

A, kako je Allah Jedini koji posjeduje sva ova svojstva, On jedini, i niko drugi, po principu nužnosti, ima apsolutno pravo da Mu se, na ovaj način iskazuje najviši stepen poštovanja, koji obuhvata sve vrste zahvalnosti, bez izuzetka.

Hamd ima općenitije značenje od šukra, u smislu da se hamdom iskazuje zahvalnost na blagodatima ali i u iskušenjima, dok se šukrom iskazuje zahvalnost, isključivo, na blagodatima, i zato mu je data prednost u telbiju.

Musliman je obavezan činiti ibadet na način da zahvaljuje Allahu i u iskušenjima i u blagodatima. Nema veće vlasti od Njegove, nema veće blagodati od Njegove i nema apsolutne zahvalnosti ikome drugom osim Njemu, Koji nema druga.

Ovom vrstom obreda, telbijom, čiste se vjerničke duše, kroz jačanje veze s Allahom tokom hadžskih obreda, i obnavljanje zavjeta odanosti Njemu iskazivanjem čistog tevhida, sadržanog u izrazu telbije i tehlila: “La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul mulku ve lehlul-hamdu ve huve ala kulli šej’in kadir – Nema boga osim Allaha Jedinog, Koji nema sudruga. Njemu pripada sva vlast i zahvala i On je Svemogućí”, koji se uče prilikom oblačenja ihrama, na Arefatu i kod džemreta. “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise - znak je čestita srca.” (El-Hadždž, 32)

Hodočasnici Allahove časne Kuće, bojte se Allaha u pogledu ispunjavanja prava boravka u blizini Bejtullaha. Budite učtivi, blagi, smireni i skrušeni. Niste prešli ovoliku daljinu da biste bili nemarni, i niste poduzeli ovo blagoslovljeno putovanje da biste činili grijeh. Nalazite se u svetoj kući, u svetoj zemlji i u svetu mjesecu. Pokažite Allahu istinsko obožavanje i čistu pokornost, i nastojte postići potpunu iskrenost i slijeđenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi vaša djela bila primljena. Pokornost bez slijeđenja je bezvrijedna, a slijeđenje bez iskrenosti je uzaludno. Nemate izbora osim da izvršite Allahove riječi: “Onaj koji je dao smrt i život da bi iskušao koji od vas će bolje postupati” (Hud, 7), tj. ko će postupati iskrenije i ispravnije.

Donosite salavate, Allah vam se smilovao, na najboljeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, vlasnika Havda i šefata, to vam je naredba vašeg Gospodara, Koji

je objavio u Svojoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

HADŽ, MUDROSTI I PROPISI (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

23. zul-kade 1440. po Hidžri / 26. juli 2019.

Hvala Allahu, Koji pruža utočište onome ko kod Njega traži utočište, i Koji je za onoga ko hodočasti Njegovu kuću pripremio džennetsko prebivalište.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji se iznad Arša uzvisio, i Koji je odredio da svakom čovjeku pripada ono što je naumio, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, nije s Pravog puta skrenuo i nije zalutao, i ne govori po hiru svome, to je samo Objava koja mu se obznanjuje.

Dostavio je poslanicu, izvršio emanet, savjetovao ummet i naredio je bogobožnost, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegove ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu, i zabranio je čovjeku da slijedi svoje prohtjeve.

Najbolji govor je Allahov objavljeni govor, a najbolja uputa je uputa odabranog, Muhammeda ibn Abdullaha, a najgore stvari u vjeri su novotarije.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je Allahova oporuka prvima i potonjima: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O muslimani! Allah stvara i odabire šta hoće i koga hoće. Među melekima i ljudima odabrao je poslanike, a mjesec ramazan odabrao je između ostalih mjeseci. Odabrao je Časni hram, učinio ga prvim hramom, koji je sagrađen za ljude, i posebno vrijednim, i učinio ga je utočištem za ljude i sigurnim, blagoslovljenim, kiblom muslimana, svetim, a njegov obilazak jednim od temeljnih obreda. Uzvišeni kaže: “Allah je učinio da Kaba, Časni hram, bude preporod za ljude.” (El-Maida, 97)

I okolinu Časnog hrama učinio je svetom, učinio ga je Drevnim hramom i pozvao je da se hodočasti. Objavio je Ibrahimu: “... i oglasi ljudima hadž! – dolazit će ti pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjesta dalekih” (El-Hadždž, 27)

Odazovite se, o muslimani, Allahovom pozivu: Lebbejkallahumme lebbejke, lebbejke la šerike leke lebbejke, innel-hamde ven-ni'mete leke vel-mulk la šerike leke! – Odazivam Ti se, Allahu, odazivam! Odazivam Ti se! Ti nemaš sudruga! Odazivam Ti se! Zaista svaka zahvala, sve blagodati i vlast, pripadaju isključivo Tebi. Ti nemaš sudruga!

Poštovani vjernici! Islam je vjerovanje, obredoslovlje, ponašanje i međuljudski odnosi. Temelji se na pet stupova, koji su njegova osnova. Ibn Omer, radijallahu anhumu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Islam se temelji na petero: obožavanju Allaha Jedinog, obavljanju namaza, davanju zekata, postu ramazana i obavljanju hadža." (Muttefekun alejhi)

O ljudi, Allah vam je naredio hadž, pa izvršite Njegovu naredbu. Uzvišeni kaže: "Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj koji neće da vjeruje - pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome." (Ali Imran, 97)

Hadž je "ibadet života" jer, obavlja se jednom u životu, završnica je i upotpunjavanje temelja islama. U danima hadža, Allah Uzvišeni objavio je ajet: "Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera." (El-Maida, 3)

Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Rekao je Uzvišeni Allah: 'Ako čovjek, kojem sam dao zdravlje u tijelu, i obilnu opskrbu, pet godina ne hodočasti Moju kuću, uskraćeno mu je veliko dobro.'" (Ibn Hibban)

Izvršite Allahove farzove i hodočastite Allahovu kuću. "Hadž i umru radi Allaha izvršavajte!" (El-Bekara, 196)

O vjernici! Hadž je stup islama i stroga vjerska dužnost, na koju upućuje plemeniti Kur'an i "velika Vijest" – sunnet. Hadž je jedan od najvrednijih ibadeta, najboljih pobožnih djela i najčasnijih oblika pokornosti Uzvišenom. Podiže stepene i briše loša djela, pa čak i velike grijeha. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, rekao je: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: "Ko obavi hadž, i ne bude imao snošaj sa ženom, i ne bude činio grijeha, vratit će se kući – čist od grijeha, kao na dan kada ga je majka rodila." (Buhari)

Tirmizi bilježi od Ibn Mesuda, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Obavite hadž i umru, jedno iza drugog (tj.

u istoj godini, prema jednom od tumačenja), jer oni otklanjaju siromaštvo i grijeh, kao što vatra otklanja trosku, otpad, sa željeza, zlata i srebra. Za hadž mebrur nema druge nagrade osim Dženneta.”

Ebu Hurejra kazuje: “Upitan je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: ‘Koje je djelo najbolje?’, pa je rekao: ‘Vjerovanje u Allaha.’ ‘Koje poslije toga?’, upitan je ponovo. ‘Borba na Allahovom putu’, odgovorio je. ‘Koje poslije toga?’, rekoše. ‘Hadž mebrur – propisno obavljen i kod Allah primljen hadž’, odgovori on.” (Muslim)

O muslimani, Allah je lijep i prima samo ono što je lijepo. Ko želi obaviti hadž, neka se čuva od harama, i troši samo halal imetak. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “O ljudi, Allah je lijep i prima samo ono što je lijepo. On je naredio vjernicima ono što je naredio poslanicima, pa je rekao: ‘O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!’ (El-Mu’minun, 51), rekao je: ‘O vjernici, jedite ukusna djela koja smo vam podarili i budite Allahu zahvalni, ta vi se samo Njemu klanjate!’ (El-Bekara, 172) Zatim je spomenuo čovjeka, koji dugo putuje, raščupane kose i prašnjave odjeće, koji pruža svoje ruke prema nebu i govori: ‘Gospodaru, Gospodaru’ (usliši moju dovu), a hrana koju jede, piće koje pije i odjeća koju oblači, sve je od haram zarade, pa kako će mu Allah uslišiti dovu!” (Muslim)

O muslimani, nalazite se u svetim mjesecima, čiju je svetost Allah propisao, uzdigao je na posebno mjesto i zabranio je da se u njima čini nasilje i grijesi, pa je rekao: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebese i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne grijешite!” (Et-Tevba, 36)

Ebu Bekra, radijallahu anhuma, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u svom govoru na hadžu, rekao: “Zaista vrijeme kruži u svome obliku otkako je Allah, džellešānuhu, stvorio nebese i Zemlju. Godina ima dvanaest mjeseci, četiri su sveta, od toga tri su jedan iza drugog: zul-kade, zul-hidže i muharrem, i redžeb plemena Mudar, koji je između dva džumadija i šabana.” Ebu Bekra kazuje: “Zatim je rekao: ‘Koji je ovo mjesec?’ Odgovorili smo: ‘Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najbolje znaju’, pa je šutio toliko da smo pomislili da će ga nazvati drugim imenom, a onda je rekao: ‘Zar nije zul-hidže?’, a mi smo odgovorili: ‘Svakako da jeste.’ Zatim je rekao: ‘Koji je

ovo grad?', a mi smo odgovorili: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju', pa je šutio toliko da smo pomislili da će ga nazvati drugim imenom, a onda je rekao: 'Zar nije sveti grad (Meka)?' Odgovorili smo: 'Svakako da jeste.' Zatim je rekao: 'Koji je ovo dan?' Odgovorili smo: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju', pa je šutio toliko da smo pomislili da će ga nazvati drugim imenom, a onda je rekao: 'Zar nije dan prinošenja žrtava?' Rekli smo: 'Svakako.' Zatim je rekao: 'Zaista su vaši životi i vaši imeci i vaša čast vama sveti, kao što vam je svet ovaj dan u ovom mjesecu i u ovome gradu. Susrest ćete svoga Gospodara, pa će vas pitati za vaša djela, zato nemojte, poslije mene, zalutati – ubijajući jedni druge. Da li sam dostavio? Neka prisutni obavijesti onog koji je odsutan, možda onaj kome bude preneseno bolje shvati nego neki koji su slušali.' (Muttefekun alejhi)

Mjesec zul-kade je prvi, od tri uzastopna, sveta mjeseca, i u njemu je Vjerovjesnik obavljao umru. Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavio četiri umre, tri u mjesecu zul-kade, i jednu u sklopu hadža. Obavio je hudejbijsku umru u mjesecu zul-kade, kada su ga idolopoklonici spriječili da obavi hadž; i umru naredne godine, prema dogovoru sa Mekelijama, i umru poznatu kao "dži'ranijja", kada je dijelio ratni plijen poslije Bitke na Hunejnu, i obavio je umru u sklopu hadža. (Muttefekun alejhi)

O vjernici! Vrijeme obavljanja hadža je vrijeme pokornosti i prilika je za žrtvovanje, darežljivost i davanje. Pojenje hadžija i prekrivanje Kabe novim ogrtačem tradicija je predislamskih Arapa i smatralo se čašću za koju se vrijedilo natjecati. Islam je ovu tradiciju odobrio i nastavio njegovati, a Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, dozvolio je Abbasu, radijallahu anhu, da u noćima u kojima je propisan boravak na Mini, oстане u Meki i poji hadžije. Jednom je i sam došao do mjesta pojenja, zatražio i napio se vode, zatim je otišao do Zemzema, dok su oni pojili hadžije i radili na njemu, pa je rekao: "Radite, vi zaista činite dobro djelo." Također je rekao: "Da se ne bojim da će vam drugi preuzeti ovaj hairli posao, sam bih se spustio i stavio bih uže na ova", pokazujući na svoja ramena. (Buhari)

O vjernici, dok boravite u ovim Allahu najdražim predjelima, budite podrška onima koji su zaduženi za brigu o vama, hizmet i organizaciju hadžskih obreda. Allah primio naša i vaša dobra djela i uputio nas i vas na Pravi put.

Hodočasnici Allahove kuće, žrtvovali ste mnogo i Allah vas je uputio da se odazovete Njegovom pozivu za obavljanje pete islamske dužnosti – hadža, i zato učinite sve kako biste je obavili na propisan i potpun način, podučite se njegovim propisima i čuvajte se grijeha, ružnih riječi i svađe, kao što kaže Uzvišeni: “Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža.” (El-Bekara, 197)

Okitite se smirenošću i ozbiljnošću, budite milostivi jedni prema drugima u velikim gužvama, nemojte se gurati, budite blagi prema slabima i nejakima, jer vas Allah opskrbljuje i pomaže zbog njih.

Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, stavio Usamu, iza sebe, na svoju devu, i krenuo sa Arefata, držeći jako povodac svoje deve Kasve, i pokazivao je svojom desnom rukom: “Polahko, polahko!” (Muslim)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORIŠTENJE ODABRANIH VREMENA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
30. zul-kade 1440. po Hidžri / 2. august 2019.

Hvala Allahu, Koji je rekao: “Tako Mi zore, i deset noći” (El-Fedžr, 1–2). Hvalim Ga, slavljen neka je, i zahvaljujem Mu u tajnosti i javnosti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On stvara i upravlja, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je podstakao svoje sljedbenike da prisustvuju sabah-namazu, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu, i ashabe, sve do Dana proživljenja. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Allah, džellešanuhu, dao je u životu na ovom svijetu odabrana vremena i posebne prilike za činjenje dobrih djela, koja uzdižu muslimana do najviših deredža, i pomažu mu da postigne Allahovu milost i dobrotu, a sve to zbog dalekosežnih mudrosti i uzvišenih odgojnih ciljeva, od kojih je najvažniji održavanje i jačanje veze između čovjeka i njegovog Gospodara.

U ovim vremenima povećava se iman, razvija bogobojaznost, uvećava “zaliha” na vagi dobrih djela, čisti duša, jača volja, otklanjaju nedostaci u ibadetima, odagnava dosada i nemoć i otvaraju “prostrana polja” za natjecanje u dobrim djelima. Uzvišeni kaže: “... i neka se za to natječu oni koji se hoće natjecati!” (El-Mutaffifin, 26).

Natjecanje u dobrim djelima i postizanju visokih deredža svojstvo je vjernika, bliskih Allahu. Uzvišeni kaže: “... i oni prvi – uvijek prvi! Oni će Allahu bliski biti” (El-Vakia, 10–11).

Onaj ko iskoristi odabrana vremena i požuri s činjenjem dobrih djela, otvorit će mu se riznice dobrote, pomoći i milosti, i postići će veliki uspjeh. Uzvišeni kaže: “... i učinismo ih vođama da upućuju prema zapovijedi Našoj,

i objavismo im da čine dobra djela, i da molitve obavljaju, i da milostinju udjeljuju, a samo su se Nama klanjali.” (El-Enbija, 73)

Allah, džellešanuhu, naredio je Svojim robovima da čine dobra djela i natječu se u njima, i pohvalio je one koji se okite ovim svojstvima. Uzvišeni kaže: “... a vi se potrudite da druge, čineći dobra djela, pretečete!” (El-Bekara, 148) Ovo je poziv razumom obdarenima da požure s činjenjem dobrih djela prije nego što prođe njihovo vrijeme. U drugom kur’anskom ajetu, Allah, džellešanuhu, obradovao je one koji druge pretiču u činjenju dobrih djela obistinjenjem Njegovog obećanja. Uzvišeni kaže: “Oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču” (El-Mu’minun, 61).

Kada se čovjeku ukaže prilika za činjenje dobrih i pobožnih djela, treba učiniti sve da tu priliku i iskoristi i požuri u tome. Odgađanje i oklijevanje znak su slabosti. Oni koji kalkulišu, oklijevaju i odgađaju, nemaju šta tražiti na mejdanu natjecanja u dobrim djelima. Jedino što im preostaje, kada ih prođe kakvo dobro, jeste da se žestoko kaju zbog propuštenih prilika, ali kakva im korist od kajanja!

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podstiče na iskorištavanja mladosti prije starosti, slobodnog vremena prije zauzetosti, zdravlja prije iznenadne bolesti. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

Uzvišeni Allah pojasnio je u Kur’anu da je pripremanje za odabrana vremena, kao prolazne prilike, dokaz iskrenosti. Uzvišeni kaže: “A kada je borba već propisana, bolje bi im bilo da su prema Allahu iskreni.” (Muhammed, 21)

Ovom ummetu dati su “odušci” Allahove milosti, u određenim periodima godine. Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Tražite dobro tokom cijele godine, a posebno se predajte “dahovima” Allahove milosti, jer Allah ima Svoje “dahove” milosti kojima obdaruje koga hoće od Svojih robova. Odabrana vremena, u islamskom ummetu, nikada neće prestati, a upravo se nalazimo u najvrednijim i najodabranijim danima, kojima se Allah zaklinje, zbog njihove pozicije i velike vrijednosti, a Veliki se ne zaklinje osim onim što je veliko i vrijedno. Uzvišeni kaže: “Tako Mi zore, i deset noći” (El-Fedžr, 1–2).

Da se radi o najboljim danima u godini, posvjedočio je i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koji je rekao: “Najbolji dani na dunjaluku su deset dana”, tj. deset dana zul-hidžeta. Prisutni upitaše: “Nisu im ravni ni oni na Allahovom

putu?“, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: “Nisu im ravni, osim dana u kojem čovjek pogine na Allahovom putu.”

U ovim je danima dan Arefata, dan Velikog hadža i dan opraštanja grijeha, i Dan nahra – puštanja krvi, klanja kurbana, a to je najbolji dan kod Allaha. Razlog posebnosti i odabranosti prvih deset dana zul-hidžeta je objedinjavanje temeljnih ibadeta u ovim danima, namaza, posta, sadake i hadža, što nije slučaj s drugim danima u godini. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allahu nema dražih djela od onih učinjenih u ovim danima”, tj. deset dana zul-hidžeta.”

Prisutni upitaše: “Allahov Poslaniče, pa čak ni džihad na Allahovom putu?“, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji je izašao u borbu na Allahovom putu, zalažući svoj život i imetak, i ništa od toga ne vrati.” Svako dobro djelo, koje se učini u prvih deset dana zul-hidžeta draže je Allahu od istog tog djela u drugim danima, a ako Mu je draže, to znači da je i vrednije. Onaj ko učini neko dobro djelo u ovih deset dana, bolji je od mudžahida koji se vrati iz borbe živ i s imetkom koji je ponio. Ove dane treba dočekati s iskrenim pokajanjem, čvrstom odlukom da ćemo ih iskoristiti na najbolji način i distanciranjem od grijeha. Uzvišeni kaže: “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite” (En-Nur, 31).

Deset dana zul-hidžeta posebno je odabrano vrijeme, velika blagodat i prilika koju musliman treba iskoristiti, pojačati u njima svoj ibadet, boriti se protiv svoje duše i činiti što više raznovrsnih dobrih i pobožnih djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema boljeg i Allahu dražeg djela od onoga učinjenog u ovih deset dana. Učite što više tehlila, tekbira i tahmida u ovim danima.”

Neka od djela koja je pohvalno činiti u ovim danima su:

- Klanjanje što više dobrovoljnih namaza – nafile. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čini sedždu što više možeš, jer nećeš učiniti nijednu sedždu a da te Allah, zbog nje, neće uzdići za jedan stepen i oprostiti ti jedan grijeh.”

- Udjeljivanje sadake, s ciljem približavanja Allahu, i postizanja Njegovog zadovoljstva, davanjem i dobročinstvom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svaki musliman dužan je dati sadaku.” Prisutni upitaše: “Allahov Vjerovjesniče, a šta ako ne može?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Neka privređuje svojim rukama, i tako koristi sebi i drugima.” Upitali su: “A

ako ne može?” “Neka pomogne onome ko je u nevolji”, odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “A šta ako ni to ne može?”, rekoše oni. “Onda neka čini dobro, i suzdržava se od zla, to je, za njega, sadaka”, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

- Noćni namaz – namaz čestitih Allahovih robova, koji puno čine istigfar – traže oprost i često Ga spominju. Uzvišeni kaže: “... i oni koji provode noći pred Gospodarom svojim na tlo padajući i stojeći.” (El-Furkan, 64)

- Učenje Kur’ana, spominjanje Allaha, dova, održavanje rodbinskih veza, ispunjavanje potreba muslimana, posjećivanje bolesnika, praćenje dženaze, dijeljenje hrane i često izgovaranje tehlila – la ilahe illallah, tekbira – Allahu ekber i tahmida – elhamdulillah, u svim dijelovima dana i u svim situacijama.

Neka od djela koja je lijepo i preporučeno činiti u ovih deset dana jeste post prvih devet dana, od kojih je najpotvrđenije postiti dan Arefata za one koji nisu na hadžu, jer je post jedno od najvrednijih djela, koje je Allah odabrao i pripisao Sebi, kao što se navodi u hadisi-kudsiju: “Svako čovjekovo djelo pripada njemu, osim posta, on je Moj, i Ja za njega posebno nagrađujem.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je prvih devet dana zul-hidžeta, i rekao je: “Ko posti jedan dan na Allahovom putu, Allah će njegovo lice udaljiti od vatre sedamdeset godina.”

Onaj ko bude znao svoj cilj, lahko će izdržati sve teškoće. Allahova roba je skupa, Allahova roba je Džennet. Uzvišeni kaže: “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje.” (Ali Imran, 133)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SMIRENOST, SIGURNOST I ZADOVOLJSTVO (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
7. zul-hidže 1440. po Hidžri / 9. august 2019.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se kajemo i utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik. “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio” (El-Ahzab, 70–71).

Najljepši govor je Allahov govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari u vjeri su novotarije, a svaka novotarija je zabluda. Držite se zajednice muslimana, jer je Allahova ruka nad zajednicom. Onaj ko se odvoji od zajednice, odvojio se u Vatru.

Čovječanstvo nije upoznalo učitelja i odgajatelja, savršenog uma, samilosti i mudrosti, kao što je to bio naš Poslanik, miljenik i uzor, sallallahu alejhi ve sellem. On je bio uzor u ponašanju, u govoru, djelima, šutnji, poput mora – s koje god strane mu priđeš, njegova dubina je dobročinstvo, i njegova obala je dobročinstvo. Ibn Abbas, radijallahu anhumā, kazuje da je krenuo s Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, sa Arefata, kada se, u pozadini, začula galama, udaranje i rikanje deva, pa je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem,

pokazujući svojim bičem prema ljudima, rekao: “O ljudi, ostanite smireni.” (Buhari)

Ova Poslanikova plemenita naredba upućuje na plemenito svojstvo, kojem ga je naučio njegov Gospodar, a On je rekao: “... jer ti si, zaista, najljepše čudi” (El-Kalem, 4), tj. upućuje na svojstvo smirenosti, koje razlučuje odmjerenu brzoletost, sprečava nered i suzbija srdžbu, nasilje i neprijateljstvo, kao što vatra suzbija hrđu na željezu.

Smirenost koja čovjeku daje zadovoljstvo, pouzdanje, širokogrudnost i ubjeđenje da ne postoji razlog za brzoletost i zbrku, a kasnije kajanje i tugu. Koliko je kajanja u brzoletosti, toliko je sigurnosti u odmjerenu. Smirenost sa sobom donosi strahopoštovanje, poniznost i trezvenost, a brzoletost donosi grubost, oholost i nesmotrenost.

Sve dok je u čovjeku duša, živjet će na ovom svijetu onako i onoliko koliko mu je Allah odredio, trpjet će i dobro i zlo. Nekada će mu vrata biti otvorena, a nekad zatvorena. Njegov povjetarac neće uvijek biti blag. Puhat će i jaki vjetrovi koji će pomutiti njegovu sreću, i pratit će ga mnoge neugodnosti u porodici, prijateljima, egzistenciji i okolini. Možda, u određenim trenucima, samog sebe neće moći prepoznati, pa čemu postati tijesno ono što je prostrano i njegovo srce “okovat” će opsesija nezadovoljstva, koje se neće moći lahko riješiti. Da bi se nosio sa svim tim izazovima potrebni su mu smirenost i spokoj. Kada bi znao da je s njima blagostanje i zadovoljstvo, pohrlio bi im, pa makar “puzeći”. Smirenost, Allahovi robovi, nije se našla ni kod jednog čovjeka a da mu nije donijela sigurnost, spokoj, blagost i zadovoljstvo, i da njegova pamet nije pretekla njegov jezik, a njegova darežljivost njegovu pohlepu. Njegovu sreću ne može pomutiti prošlost, koju je ostavio iza sebe, sa svim dobrim i lošim, niti budućnost o kojoj se brine njegov Stvoritelj. On vidi samo onaj dan koji trenutno živi, i prebrojava njegove udisaje i izdisaje, jer se nada Vječnoj kući, ali ne zaboravlja svoj udio na dunjaluku. Čini dobročinstvo drugima, kao što je Allah učinio njemu.

Naša uzvišena vjera uči nas da pretjerana briga i uznemirenost predstavljaju direktnu opasnost po islamski ummet i njegovu produktivnost. Najbolje za jedno muslimansko društvo je da svoj dan započne sa radosnim vijestima, optimizmom i nadom, kako bi njegovi članovi iskoristili svoje vrijeme na najproduktivniji način, i osujetili pasivnost i beznade prije nego što se pojave.

Nepojmljivo je da razuman čovjek ne pokazuje interes za smirenošću, društvenošću i zadovoljstvom duše. Kada čovjeka pogode izvanredne okolnosti i naruše njegovu sigurnost, on treba požuriti sa primjenom djelotvornog lijeka, na koji ukazuje naša čista vjera, i ne smije se predavati brigama koje će njegove visoke ambicije, ozbiljnost i produktivnost zamijeniti sa bezvoljnošću i lijenošću.

Brige, iako su osjećaji, a ne fizička tijela, imaju dalekosežniji i prodorniji efekat na čovjeka od materijalnih i osjetilnih izazova.

Smirenost je od Allahovih “vojnika” kojima On pomaže sljedbenike Svog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, svakoga shodno stepenu njegovog slijeđenja. Ona je “smirenost vjerovanja”, koje se učvrsti u srcu i štiti ga od svake sumnje i kolebanja, a njena važnost prepoznaje se u nedaćama, iskušenjima i teškim situacijama. Allah, džellešānuhu, podario ju je Svojim čestitim robovima vjernicima u najtežim trenucima, kada im je bila potrebna od hrane i pića: “On uliva smirenost u srca vjernika da bi još više učvrstili vjerovanje koje imaju – a vojske nebesa i Zemlje su Allahove; Allah sve zna i mudar je.” (El-Feth, 4)

Kako da smirenost ne bude jedan od Allahovih “vojnika”, a Allah, džellešānuhu, podario ju je Ibrahimu, alejhis-selam, kada za njega potpalili lomaču i bacili ga u vatru?

I Musau, alejhis-selam, kada se našao između faraona i njegove vojske, odzada, i mora, sprijeda, pa su njegovi sljedbenici povikali: “Samo što nas nisu stigli!” (Eš-Šuara, 61), a on je na to rekao: “Neće!”, reče on, “Gospodar moj je sa mnom, On će mi put pokazati” (Eš-Šuara, 62).

To je smirenost koju je Allah, džellešānuhu, podario Svom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, kada su idolopoklonici došli do pećine, u koju su se sklonili on i njegov vjerni pratilac, Allah bio zadovoljan njime, i okružili je kao što zidine okružuju tvrđavu. “Kada je on rekao drugu svome: ‘Ne brini se, Allah je s nama!’, pa je Allah spustio smirenost na druga njegova, a njega pomogao vojskom koju vi niste vidjeli” (Et-Tevba, 40).

Da, to je smirenost, o ti koji tragaš za njom, ona je tvoja izgubljena stvar; i ti čija je pleća ophrvala briga i ti koji za njom čeznutljivo tragaš – tu je, prepoznao si je, pa je se čvrsto drži. O Allahu, kakvo dobro čine oni koji se zaustave kada čuju Božije riječi, a Allah Uzvišeni kaže: “Njih je Allah uputio, zato slijedi njihov Pravi put” (El-En’am, 90).

Kada čovjek navikne svoju dušu na smirenost u odnosu prema svom Gospodaru i Zaštitniku, naviknut će je i u svim ostalim relacijama, i to mnogo lakše i jednostavnije.

Ako, pred svojim očima, stalno bude imao činjenicu da smirenost povećava vjerovanje, iman, nikada je neće ispuštati iz vida, znajući da je Allah, džellešānuhu, u Svojoj Knjizi rekao: “On uliva smirenost u srca vjernika da bi još više učvrstili vjerovanje koje imaju” (El-Feth, 4).

Čovjek će u teškim trenucima imati onoliko smirenosti koliko o njoj razmišlja i koliko je prisutna u njegovom srcu. Ona je povezana čvrstom vezom sa iskrenošću srca, koju poznaje samo Allah, i neće biti darovana srcu ispunjenom sumnjom i kolebanjem, niti srcu u kome nema istinskog ubjeđenja, a kako i bi kada je Allah rekao: “On je znao šta je u srcima njihovim, pa je spustio smirenost na njih, i nagradit će ih skorom pobjedom.” (El-Feth, 18)

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Šejhul-islam Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, kada bi se našao u teškoj situaciji, učio je ajete u kojima se spominje smirenost, a čuo sam ga, kada je iskušan teškom bolešću i borbom sa duhovnim šejtanskim svijetom, koju ljudska pamet teško može izdržati, zbog svoje prirodne slabosti, da je rekao: “Kada je bolest dostigla kulminaciju, rekao sam svojim bližnjima i onima koji su bili tada kod mene: učite mi ajete u kojima se spominje smirenost. Vrlo brzo nakon toga, prestali su bolovi i ustao sam kao da se ništa nije dogodilo.”

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, kaže: “Lično sam se uvjerio u djelotvornost učenja ovih ajeta prilikom uznemirenosti srca i sumnji koje ga napadaju, i osjetio sam da imaju veliki učinak po srce i njegovu smirenost. Istinu je rekao Uzvišeni Allah, kada je rekao: ‘Mi objavljujemo u Kur’anu ono što je lijek i milost vjernicima, a nevjernicima on samo povećava propast’ (El-Isra, 82).”

Znajte, Allah vas čuvao, da onaj ko želi znati u kakvom se stanju nalazi u pogledu smirenosti, neka pogleda koliko je ona prisutna u njegovim ibadetima. Ako jeste, neka zahvali Allahu, a ako je nema, to znači da je između njega i smirenosti ogromna razdaljina.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada čujete ikamet, pođite na namaz, budite smireni i ispunjeni strahopoštovanjem i nemojte žuriti. Ono što stignete od namaza, klanjajte, a ono što propustite, upotpunite.” (Buhari i Muslim)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

IBADET ZIKRA, JEDAN OD NAJBOLJIH I NAJLAKŠIH IBADETA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

14. zul-hidže 1440. po Hidžri / 16. august 2019.

Hvala Allahu, Koji nas je uputio u islam, i naredio nam da hodočastimo Njegovu časnu Kuću, i učinio ga uzrokom spasa u Kući mira, praštanja grijeha i loših djela. Hvalim Ga, zahvaljujem Mu, od Njega pomoć i oprost tražim, i pripisujem Mu svako dobro.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Vladara, Svetog, Onoga Koji nema nedostataka, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i miljenik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji čovjek koji je klanjao, davao zekat, obavljao hadž i postio, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe uzorite predvodnike, i tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu dok se budu smjenjivali svjetlost i tama.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer se bogobožnošću priskrbuju blagodati, otklanjaju kazne, popravljaju djela i srca i praštaju grijesi. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijeha vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio." (El-Ahzab, 70–71)

Hodočasnici Allahove kuće, kako brzo prolaze dani, sati i godine. Prije samo nekoliko dana s čežnjom smo iščekivali jedan od najuzvišenijih ibadeta, i iščekivali smo najvrednije dane u godini, dan Arefata i Dan klanja kurbana, a već danas hadžije se vraćaju svojim kućama, radosni zbog onoga što im je Allah dao iz Svoje milosti i dobrote.

O vi koje je Allah počastio hodočašćenjem Njegove kuće i odabrao vas, između Svojih stvorenja! O vi kojima se Milostivi hvalio Svojim melekima, i koji ste stajali na Arefatu, noćili na Muzdelifi, tavafili oko časne Kabe, odazvali

se Allahovom pozivu, i bili u okrilju milosti Najmilostivijeg! Upućivali ste dove Milostivom Gospodaru, i tražili od Velikog i Imućnog Vladara, Koji kada daje, daje obilno, a kada daruje, daruje plemenito.

Nijedan grijeh nije veći od Njegovog oprost, i nijedan dar nije veći od Njegove dobrote. Kakvi su to divni dani i noći bili! Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodat i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju’” (Junus, 58).

Ummete islama, jedna od najvećih intencija i ciljeva hadža jeste uspostavljanje zikrullah – spominjanje i veličanje Allaha. Zikr je uzvišen ibadet, štaviše, čovjek se ne može približiti Allahu nijednim djelom kao što to može zikrom. Hadžski obredi, tavaf oko Drevne kuće, sa’j između Safe i Merve, bacanje kamenčića na džemretima, i ostali obredi, nisu propisani ni zbog čega drugog nego zbog spominjanja i veličanja Allaha.

Kada hadžije završe obrede hadža, propisuje im se zikrullah – spominjanje Allaha, kao kruna i vrhunac obreda. Ibn Abbas, radijallahu anhum, rekao je: “Predislamski Arapi su na mjestima obavljanja obreda spominjali svoje očeve, govorili su: ‘Moj otac je hranio gladne, vodio bitke, preuzimao na sebe krvarine’, i nisu spominjali ništa drugo nego zasluge svojih očeva, pa je Allah objavio Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem: ‘A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite! Ima ljudi koji govore: ‘Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu!’ Takvi na onom svijetu neće imati ništa’ (El-Bekara, 200).

Ovaj ajet rasvjetljava nam poziciju zikra u obredima hadža i izvan njega. Svi ibadeti u islamu propisani su radi uspostavljanja zikrullah, a zikr je najlakši, najčasniji i najvredniji ibadet i veći je od svake stvari. “Spominjanje Allaha najveća je poslušnost! A Allah zna šta radite.” (El-Ankebut, 45)

Allah, džellešānuhu, će one koji se Njega sjećaju nagraditi tako što će se On njih sjetiti, kao što kaže Uzvišeni: “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152).

Allah, džellešānuhu, pohvalio je one koji Ga se sjećaju, pa je rekao: “U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene, za one koje i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju

nebesa i Zemlje razmišljaju. ‘Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u Vatri!’” (Ali Imran, 190–191)

O vjernici! Spominjanje Allaha je džennetska “sadnica”. Stanovnici Dženneta bit će nadahnuti zikrom kao što su nadahnuti disanjem. Tirmizi bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “U noći u kojoj sam uzdignut na nebo, sreo sam Ibrahima, alejhis-selam, pa mi je rekao: ‘O Muhammede, prenesi svome ummetu selam od mene, i obavijesti ih da je u Džennetu zemlja lijepa, voda pitka, i da su njegove doline prostrane, i njegove sadnice su: subhanallah, elhamdulillah, la ilahe illallah i Allahu ekber.’”

Zikrullah je oporuka Allahovog Poslanika njegovim ashabima. Tirmizi bilježi da je neki čovjek rekao: “Allahov Poslaniče, islamski propisi su se umnožili, i teško mi je da ih sve izvršavam. Obavijesti me o djelu kojeg ću se čvrsto držati.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Neka tvoj jezik bude neprestano zaposlen spominjanjem Allaha.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzeo je za ruku Muaza ibn Džebela, radijallahu anhu, i rekao: “O Muaze, tako mi Allaha, volim te! Tako mi Allaha, volim te! O Muaze, nemoj propustiti da pred kraj svakog namaza kažeš: ‘Alla-humme einni ala zikrike ve šukrike ve husni ibadetike! – Allahu, pomози mi da Te se sjećam, da Ti zahvaljujem i da Ti na najljepši način ibadet činim!’” (Ebu Davud)

Ako malo detaljnije analiziramo tekstove Kur’ana i sunneta, naći ćemo da je cjelokupno dobro sadržano u zikrullahu – spominjanju Allaha. Zikr odagnava brigu i tugu, priskrbljuje nafaku, radost i sreću i zaodijeva onoga koji ga čini odjećom dostojanstva i prosvijetljenosti: “... one koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju – a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!” (Er-Ra’d, 28).

Tirmizi bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas obavijestim o najboljem i najčišćem djelu kod vašeg Gospodara, koje vas uzdiže na najveće deredže, i koje je bolje od dijeljenja zlata i srebra, i koje je bolje za vas od toga da se borite protiv neprijatelja i ubijate ih, a i oni vas ubijaju?” Rekli su: “Hoćemo, Allahov Poslaniče.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “To je zikrullah.”

Najbolji zikr poslije Kur'ana jesu riječi “subhanallah, elhamdulillah, la ilahe illallah i Allahu ekber”, i ove riječi su “bakijatus-salihat – dobra djela koja vječno ostaju”, spomenuta u suri El-Kehf.

Ko u toku jednog dana izgovori stotinu puta: “Subhanallahi ve bi hamdihi! – Slava Allahu i Njemu hvala!”, bit će mu oprošteni grijesi, makar ih bilo koliko je morske pjene. Riječi: ‘La havle ve la kuvvete illa billah’ su riznica od džennetskih riznica.

U Buharijevom “Sahihu” bilježi se: “Dvije riječi su drage Milostivom, lahke na jeziku, a teške na mizanu: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi subhanallahil-azim! – Slavljen neka je Allah i Njemu pripada sva hvala! Slava Allahu, Veličanstvenom!’”

Ko se okrene od zikrullahi, Allah će se okrenuti od njega, i onoliko koliko bude nemaran prema zikru, toliko će biti udaljen od Allaha. Između nemarnog čovjeka i Allaha postoji otuđenost i jaz, koju ne može otkloniti ništa osim zikrullahi. Istinu je rekao Uzvišeni Allah: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti. ‘Gospodaru moj’, reći će, ‘zašto si me slijepa oživio kada sam vid imao?’ ‘Evo zašto’, reći će On: ‘Dokazi Naši su ti dolazili, ali si ih zaboravljao, pa ćeš danas ti isto tako biti zaboravljen’” (Taha, 124–126).

Allahu moj, učini nas od onih koji će Ti zahvaljivati, i koji će Te spominjati, i koji će Ti biti predani. Allahu moj, ukrasi nas odjećom imana, i učini nas od onih koji druge upućuju na Pravi put a i sami su upućeni.

Uzvišeni Allah kaže: “Muslimanima i muslimankama, i vjernicima i vjericama, i poslušnim muškarcima i poslušnim ženama, i iskrenim muškarcima i iskrenim ženama, i strpljivim muškarcima i strpljivim ženama, i poniznim muškarcima i poniznim ženama, i muškarcima koji dijele zekat i ženama koje dijele zekat i muškarcima koji poste i ženama koje poste, i muškarcima koji o svojim stidnim mjestima vode brigu i ženama koje o svojim stidnim mjestima vode brigu, i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha – Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio.” (El-Ahzab, 35)

O vjernici, zaista je upotpunjavanje obreda hadža i umre, u sigurnosti, blagostanju i lahkoći velika blagodat, zbog koje smo dužni zahvaljivati Darovatelju, a suština zahvalnosti Gospodaru krije se u pokoravanju Njegovim naredbama i ostavljanju Njegovih zabrana.

Najveća Allahova naredba je tevhid – obožavanje i klanjanje samo Njemu, slavljen neka je On i sveta neka su Njegova imena, a najveća Njegova zabrana je širk – pripisivanje druga Njemu. “Reci: “Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema saučesnika; to mi je narađeno i ja sam prvi musliman.” (El-En’am, 162–163)

U vjerodostojnom hadisu stoji: “Ko nije zahvalan ljudima, nije zahvalan ni Allahu.”

Vama, cijenjeni hodočasnici, čestitam na upotpunjenju hadžskih obreda i prenosim vam radosnu vijest o primanju vaših djela kod Allaha, a Allah neće prekršiti Svoje obećanje. Imajte lijepo mišljenje o svom Gospodaru, jer On daje Svome robu onako kako on misli o Njemu. Obećao je da će se onaj ko hodočasti Njegovu kuću, i ne bude govorio ružne riječi i činio grijeh, vratiti svojoj kući čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila.

Učinite ovaj hadž vašim novim početkom u iskrenosti prema Allahu, i pažljivo čuvajte ono što ste stekli. Odabrana vremena prilika su za čovjekovu promjenu nabolje, iz stanja nemara i zapostavljanja Allahovih propisa u stanje ustrajnosti i predanosti Allahu, džellešānuhu. Jedan od znakova primanja djela jeste dobro djelo nakon dobrog djela i pokornost nakon pokornosti. Ako su završili dani hadža, nije završio ibadet Allahu, jer on nije ograničen vremenom ni prostorom. O vi koje je Allah uputio ka Svome zadovoljstvu i olakšao vam pristup Njegovim “darovima”, ustrajte u izvršavanju Njegovih naredbi i budite čvrsti u vjeri, i nemojte biti kao ona koja je svoju pređu, samo što ju je isplela, ponovo rasplela.

Glavni kriterij primanja djela kod Allaha je iskrenost prema Allahu i slijedenje Poslanika.

Muslim bilježi od Sufjana es-Sekafija da je rekao: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, pouči me iz islama onome što više nikoga neću pitati poslije tebe.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Reci: ‘Vjerujem u Allaha’, a zatim ustraj u tome.’ Čak i na putu ustrajnosti, čovjek je podložan grešakama i slabostima, i zato Uzvišeni kaže: “Zato se Njemu iskreno klanjate i od Njega oprostite!” (Fussilet, 6)

Kada god učini grijeh, požurit će s pokajanjem, vratit će se Allahu, i nastojat će popraviti svoje stanje i ustrajati u činjenju dobrih djela, makar bila i mala, sve dok ne sretne svoga Gospodara.

Buhari i Muslim bilježe da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Težite ispravnom putu, ili njegovoj blizini, i radujte se Allahovoj nagradi, i znajte da nikoga od vas u Džennet neće uvesti njegovo djelo.” “Pa čak ni tebe, Allahov Poslaniče?”, upitali su. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Pa čak ni mene, ako me Allah ne obuhvati Svojom milošću.” Znaite da je najbolje djelo ono koje se ustrajno čini, makar bilo i malo.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI I OPOMENE ZA SVAKOG MUSLIMANA (MEDINA)

Hatib: dr Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

21. zul-hidže 1440. po Hidžri / 23. august 2019.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe. Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i držite se čvrstog užeta islama.

O muslimani, Allah, džellešanu, iz Svoje dobrote prema ljudima, propisao je različite vrste i oblike ibadeta, neki su srčani, a neki tjelesni, i cjelokupna građevina islama i imana zasnovana je na tom principu. Hadžije su se vratili svojim kućama s časnih mjesta i od Allahove svete kuće, nakon najdužeg obavljanja jednog tjelesnog ibadeta u islamu.

Šejhul-islam Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: "Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, postavio je Ebu Bekra, radijallahu anhu, na čelo prve organizovane grupe hadžija, koja je na hadž otišla iz Medine. Znanje o obredima hadža jedno je od najpreciznijih, u oblasti ibadata – obredoslovlja, i da Ebu Bekr, radijallahu anhu, nije posjedovao tu širinu u poznavanju propisa, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ne bi ga postavio na čelo ove grupe, devete godine po Hidžri, i povjerio mu ovaj veliki emanet – podučavanje ljudi propisima hadža."

Na hadžu se manifestuje veličina islama, a posebno u okupljanju različitih naroda i nacija na jednoj istini i riječi islama. Allah, džellešanu, pokazuje ljudima znamenja koja potvrđuju istinitost poslanstva Njegovih poslanika. Ibrahim, alejhis-salam, molio je svoga Gospodara: "... zato učini da srca nekih ljudi čeznu za njima" (Ibrahim, 37).

Allah, džellešanuhu, uslišio je njegovu dovu i obavijestio je o dolasku ljudi: “... pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjesta dalekih” (El-Hadždž, 27).

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nema nijednog pripadnika islama a da ne čezne za viđenjem Kabe i obavljanjem tavafa. Ljudi se upućuju prema njoj iz svih pravaca i krajeva.”

Onaj ko bude iskren prema Allahu, Allah će uslišiti njegovu dovu, makar i nakon njegove smrti. Svake godine vidimo tragove Ibrahimove, alejhis-selam, dove i poziva – veliki broj muslimana odaziva se njegovom pozivu i hodočaste, i pored svih napora, “neplodnu” dolinu, kako bi svoju potrebu za Allahom iskazali stajanjem na Arefatu i drugim mjestima na kojima se obavljaju hadžski obredi, i poniznim i predanim izvršavanjem Njegovih propisa, oblačenjem ihrama i brijanjem glave. Allah, slavljen neka je, obećao je da će čuvati i štititi ovu vjeru, i mi vidimo da je ona, bez obzira na veliku vremensku distancu, od njenog nastanka pa do danas, na različite okolnosti kroz koje je prošla, blagostanje i siromaštvo, mnoštvo ratova i smutnji, ostala čista, cjelovita i jasna, kao da je Objava spuštena danas. Hadžije svake godine oblače istu odjeću koju je oblačio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, a koja se sastoji od gornjeg i donjeg ogrtača, izgovaraju istu telbiju, bacaju kamenčiće na džemretima kao što je on bacao i obilaze Kabu kao što ju je on obilazio.

Naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, strpio se na neugodnostima i iskušenjima, kako bi njegov ummet uživao u Allahovoj uputi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Aiši, radijallahu anha: “O Aiša, svašta sam doživio od tvoga naroda.” (Buhari)

Ashabi, radijallahu anhum, napustili su svoje domove i razišli su se po svijetu s ciljem pronošnja Vjerovjesnikove poslanice i njenog dostavljanja s punom ozbiljnošću i odgovornošću.

Svaki musliman dužan je ispunjavati Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, prava, zbog svega onoga što je učinio za ovu vjeru, tako što će ga voljeti i slijediti Njegov sunnet, i ispunjavati prava njegovih ashaba, a ona su: ljubav prema njima, dova Allahu da bude zadovoljan njima i čuvanje njihove časti i dostojanstva.

Iskrenost prema Allahu, u svakom djelu, temeljni je uslov da hadž bude primljen kod Allaha. Allah je neovisan i silan, i ne prima djelo kojim se ne traži Njegovo lice, gledanje u Njega na Sudnjem danu. Poslanik, alejhis-selam,

rekao je : “Allah prima samo ona djela koja su učinjena iskreno radi Njega i kojima se želi Njegovo lice.” (Ebu Davud)

Ko u svoj ibadet unese rijaluk, pretvaranje, ili želju za hvalom i ugledom, Njegov ibadet neće biti primljen kod Allaha, i od njega će imati samo umor i napor. Uzvišeni u hadisi-kudsiju kaže: “Ja sam najneovisniji od toga da Mi se iko kao drug pripisuje. Ko uradi neko djelo, i u njemu Mi pripiše druga, ostavit ću i njega i onoga koga mi je pripisao.” (Ahmed)

Ko iskreno, radi Allaha, uradi djelo, Allah će primiti njegovo djelo i umnogostručiti njegovu nagradu.” Uzvišeni kaže: “A Allah će onome kome hoće dati i više.” (El-Bekara, 261)

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “Tj. shodno stepenu iskrenosti u njegovom djelu.”

Ko bude slijedio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u načinu obavljanja hadža, trebao bi ga slijediti i u ostalim stvarima, to je put pobjede i uspjeha. Uzvišeni kaže: “...pa ako mu budete poslušni, bit ćete na Pravom putu” (En-Nur, 54).

Slijedenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, uzrok je spasa i zaštite od smutnji. Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Ostavio sam vam dvije stvari, ako ih se budete držali, nikada nećete zalutati: Allahovu Knjigu i svoj sunnet.” (Muslim)

Blagodati se uvećavaju zahvalnošću, i onaj ko obavi ibadet, i zahvali Allahu na njegovom obavljanju, Allah, džellešānuhu, olakšat će mu drugi ibadet, poslije toga, kako bi postigao nagradu. Uzvišeni kaže: “A one koji su na Pravome putu On će i dalje voditi i nadahnut će ih kako će se Vatre sačuvati.” (Muhammed, 17)

Jedan od znakova primanja dobrog djela kod Allaha, džellešānuhu, jeste činjenje drugog dobrog djela nakon njega. Seid ibn Džubjer, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nagrada za dobro djelo je novo dobro djelo, poslije njega, a kazna za grijeh je novi grijeh, poslije njega.”

Kada musliman završi jedan ibadet, započet će drugi, kao što kaže Uzvišeni: “A kad završiš, molitvi se predaj” (Eš-Šerh, 7).

Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Tj. neka dobro djelo postane tvoja navika.”

Ibadet ne može prekinuti ništa osim smrti. Uzvišeni kaže: “... i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 99).

Kada musliman učini dobro djelo, obavezan je čuvati ga, a najvažnije što može učiniti na tom planu jeste da se čuva širka – pripisivanja druga Allahu, jer širk poništava dobra djela. Uzvišeni kaže: “A tebi, i onima prije tebe objavljeno je: Ako budeš druge Allahu ravnim smatrao, tvoja djela će sigurno propasti, a ti ćeš izgubljen biti.” (Ez-Zumer, 65).

Ibn Kajjim je rekao: “Kada Allah želi Svome robu dobro, On iz njegovog srca odstrani želju za isticanjem dobrih djela koja učini i spriječi njegov jezik da priča o njima, a uposli ih time da se zabave svojim grijesima.”

Traženje od Allaha da primi naša dobra djela ukazuje na iskrenost imana. Ibrahim, alejhis-selam, sagradio je Kabu a onda je molio Allaha: “I dok su Ibrahim i Ismail temelje Hrama podizali, oni su molili: ‘Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš!’” (El-Bekara, 127)

Ustrajnost i čvrstina na Pravom putu spada u najvažnije i najvrednije stvari. Jedna od Vjerovjesnikovih, sallallahu alejhi ve sellem, dova bila je: “Učvrsti nas u Svojoj vjeri.” (Ibn Madža)

Onaj ko se odazove Allahu, na hadžu, čistim tevhidom – vjerom u Njegovu jednoću, i ko Ga bude veličao u danima Bajrama, obavezan je ispuniti svoje obećanje dato Allahu da neće upućivati dove i da se neće utjecati nikom drugom osim Njemu, da neće obilaziti nijedno drugo mjesto, osim Kabu. Uzvišeni kaže: “A oni kojima se, pored Njega, klanjate ne posjeduju ništa.” (Fatir, 13)

Ko svoje srce istinski usmjeri k Allahu, On će ga pomoći i uputiti. Uzvišeni kaže: “One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti.” (El-Ankebut, 69)

Posjeta Medine nije uslov ispravnosti hadža, ali je posjeta Poslanikove džamije, s nijetom ibadeta, sunnet, koji je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučio hadžiji i onome ko nije na hadžu, radi obavljanja namaza u njemu, a Poslanikova džamija je jedna od tri džamije koje je dozvoljeno posjetiti s nijetom ibadeta. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Putovanje se ne poduzima”, tj. ne putuje se s nijetom ibadeta, “osim radi posjete tri džamije: ove moje džamije, Mesdžidul-harama i Mesdžidul-Aksaa.” (Buhari i Muslim)

Namaz u Poslanikovoj džamiji vredniji je od hiljadu namaza u nekoj drugoj džamiji, osim u Medsdžidul-haramu. Ko posjeti Medinu, otići će do Poslanikovog mezara i mezara njegove dvojice ashaba Ebu Bekra i Omera, radijallahu anhum, i poselamiti ih. Propisano je, također, da posjeti džamiju u Kubau,

na osnovu riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko se abdesti u svojoj kući, a zatim klanja u džamiji u Kubau, imat će nagradu umre.” (Ibn Madža)

Posjetit će i mezarje Bekija i šehidsko mezarje na Uhudu, kako bi proučio dovu za njih, uzeo pouku i prisjetio se ahireta. Mrtvac ne može nikome korist pribaviti niti od njega štetu otkloniti, za njega se ne treba vezivati u bilo kom smislu, jedino je ispravno za njega moliti Allahov oprost i zadovoljstvo, a onaj za koga moliš, njemu se ne moli pored Allaha. Uzvišeni kaže: “... i, pored Allaha, ne moli se onome ko ti ne može ni koristiti ni nauditi, jer ako bi to uradio, bio bi uistinu, nevjernik.” (Junus, 106)

O muslimani, upućen i nadahnut je onaj koji ulaže trud u pokornosti svome Gospodaru, slijedi uputu svoga Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, obračunava svoju dušu zbog onoga što čini u ovodunjalučkom životu i žuri s činjenjem dobrih djela.

Život muslimana obnavlja se s okončanjem svakog dobrog djela i pokornosti, a za ibadet hadža postoji obećanje da će se onaj ko ga obavi vratiti svojoj kući s potpuno novom i čistom stranicom svojih djela, kao na dan kada ga je majka rodila.

Blago onome ko je otvorio novu stranicu sa svojim Gospodarom nakon hadža, i svakog dana, kako bi postigao Allahovo zadovoljstvo i Džennet. Uzvišeni kaže: “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje.” (Ali Imran, 133)

O muslimani, ko obavi hadž, trebao bi, nakon izvršenja ovog vjerskog temelja, čuvati svoju stranicu bijelom i čistom, i biti uzor drugima u dobroti, ustrajnosti na Pravom putu, vjerskoj naobrazbi i obavljanju namaza u džematu u Allahovim kućama, i da poziva druge k Allahu, mudro i lijepim savjetom, počevši od svojih bližnjih, i da bude iskren u svom pozivu i svim svojim djelima.

Zatim, znajte da vam je Allah, džellešānuhu, naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika u Svojoj mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI NAŠIM UČENICIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
28. zul-hidže 1441. po Hidžri / 30. august 2019.

Hvala Allahu, Koji nam je znanjem osvijetlio put i izveo nas njime iz tame sumnji, obasuo nas blagodatima i naučio nas onome što nismo znali.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem koje će nas uvesti u Kuću mira, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, njegov rob i poslanik, čije su vrijednosti uzvišene, čiji su dokazi postojani i čije su odlike svjetlije od mjeseca u noći uštapa, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe koji su se prosvijetlili njegovom svjetlošću i slijedili njegov put, sve dok Sunce bude obasjavalo Zemlju.

O muslimani, bojte se Allaha, jer je bogobožnost oplemenjuje srce i osvjetljava puteve. "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

O muslimani, traganje za uzvišenim značenjima i plemenitim vrlinama odlika je strpljivih i navika vrijednih. Znanje je velika počast, čiji su stjecatelji i posjedovaoci posebno cijenjeni i viđeni među ljudima. Ko bude volio znanje, okružiti će ga njegova dobra i njegov život će ispuniti njegove ljepote.

Muzeni, učenik imama Šafije, rekao je: "Čuo sam Šafiju, radijallahu anhu, da kaže: 'Ko bude proučavao Kur'an, povećat će se njegova vrijednost; ko se bude bavio fikhom, porast će njegov ugled; ko bude zapisivao hadis, ojačat će svoju argumentaciju; ko se bude bavio jezikom, omekšat će svoju narav, ko se bude bavio matematikom, izoštrit će svoje razmišljanje, a ko ne bude čuvao svoju dušu, neće mu koristiti njegovo znanje.'"

O muslimani, počela je nova školska godina, i uskoro će škole i univerziteti otvoriti svoja vrata, i s ljubavlju i dobrodošlicom dočekati svoje učenike.

Ovo su neki savjeti i oporuke učenicima i učenicama tim lijepim povodom.

Dragi učenici, vratite se u školske klupe s iskrenom željom, otvorenih duša i s punom odlučnošću i ozbiljnošću. Ostavite iza sebe lijenost, neaktivnost i nemarnost.

Dragi učenici, poranite i požurite u školu, i čuvajte se kašnjenja i oklijevanja, jer je u ranjenju blagoslov, opskrba, uspjeh i Božija pomoć. Tirmizi bilježi od Sahra el-Gamidija, radijallahu anhu, da je rekao: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Allahu moj, podari mome ummetu blagoslov u jutarnjem vremenu.’”

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, slao izvidnicu ili vojsku, slao bi ih s početka dana. Sahr je bio trgovac i kada je slao svoju robu, slao ju je s početka dana, pa se obogatio i postao jako imućan čovjek.

Blagoslov u jednom danu ne može se postići bez klanjanja sabah-namaza u njegovom vremenu, jer je sabah-namaz “povjetarac” i proljeće dana.

Poranite i zaštitite se Poslanikovim dnevnim zikrovima, koji razgaljuju dušu, unose radost u srce i tijelu daju snagu, živost i zaštitu. Onaj ko svojoj duši da “pretjeranog oduška”, prepusti je lijenosti i komociji, navikne se na kašnjenje i prespavljivanje radnih i školskih obaveza, školskih sati, izgubio je svoj cilj i pravac i nanio je sebi nepopravljivu štetu.

Ko puno spava, ne može ostvariti svoje želje. Nemaran i lijen čovjek živi nesretno i udaljen od svakog dobra, a onaj ko se strpi, postigne ono što želi. Strpljivost otvara zaključana vrata i priskrbljuje Božiju pomoć i podršku.

Spavanje poslije sabah-namaza dozvoljeno je, mubah, ukoliko ne uzrokuje propuštanje obaveza, dok je popodnevno spavanje, tzv. kajlula, preporučeno, mustehabb, na osnovu hadisa koji prenosi Enes, radijallahu anhu, u kojem se kaže da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Odmorite, odspavajte poslije podne, jer šejtani ne odmaraju.” (Ebu Nuajm)

Popodnevno spavanje vraća mozgu i tijelu potrebnu energiju, pomaže u učenju, ponavljanju i izvršavanju redovnih obaveza, odlučno, ozbiljno i marljivo.

Čuvajte se besanice, jer ona predstavlja iscrpljivanje, gubitak i bolest, kvari raspoloženje, uništava snagu i umara srce i tijelo. Ne odupirite se drijemežu, ležite s prva noći, “odmorite” pisare vaših djela i ne umarajte svakog jutra svoje roditelje.

Koliko smo vidjeli ljudi koji su zapostavili svoje obaveze, napustili školu, zanemarili svoju djecu i porodice zbog besanih noći i haram sijela s lošim društvom, čiji je jedini cilj odvođenje drugih s Pravog puta.

Dragi učenici, učite se učtivosti, dobroti i čistoti, poštivanju vaših učitelja, poštivanju propisa i pravila, čuvanju i održavanju školskih prostorija i pridržavajte se školskih programa.

Bojte se Allaha, Njemu ništa nije skriveno, i ne može mu promaći ni najmanja stvar. Učinite znanje svojom poputninom, odgoj svojom zaštitom, i budite najučtiviji, najponizniji, najpobožniji i najmoralniji, i čuvajte se nesmotrenog i afektivnog ponašanja.

Družite se s dobrim i čestitim ljudima, a udaljite se od zlih, držite ih na distanci, nemojte im vjerovati, nemojte se miješati i družiti s njima. Nemojte se također družiti s ljudima kojima su dunjalučki užici jedina ambicija, jer su loše osobine “prelazne”.

Najgori ljudi su oni kojima je svejedno da li će ih neko vidjeti dok čine zlo. Ko voli plemenitost, neka se kloni harama, zabranjenih stvari. Ne usmjeravajte svoj pogled prema onome što je zabranjeno, i ne gledajte ljude s podozrenjem i ostrim pogledom, jer su oči šejtanove stupice. Izbjegavajte sumnjiva mjesta i situacije.

Čuvajte se onoga zbog što ćete se dovesti u situaciju da se izvinjavate drugima, a ako već uradite nešto što zahtijeva izvinjenje, izvinite se. Ko se često izvinjava, ima malo pravih izgovora.

Čuvajte se šale koja uzrokuje mržnju i narušava dostojanstvo. Nije ponos u lijepom izgledu, nego u znanju, odgoju i pobožnosti.

Jezik je čovjekov izaslanik. Ako ne nađeš lijepu riječ, čuvaj se ružne riječi, jer je čuvanje od ružnih riječi vid lijepog govora. Nemojte biti od onih koji istražuju mahane drugih i kojem drugi istražuju mahane, i koji psuju i vrijeđaju ljude, i ne razglasuj mahane koje je sakrio Poznavalac svih tajni.

Odgajanje mladih naraštaja u okrilju lijepih osobina i vrlina obaveza je roditelja i staratelja. Neki su mudraci rekli: “Požurite s odgojem djece prije nego što se nagomilaju obaveze i zaokupiraju pameti.”

Dragi učenici, trudite se da steknete što više korisnog i potrebnog znanja, i čuvajte se dosade, lijenosti, slabosti i pokleknuća.

Tražite znanje, jer onaj ko traži znanje, ono će ga naučiti ispravnom ponašanju u mladosti, i staviti ispred drugih u starosti. Urve ibn Zubejr rekao je: “Sinko moj, traži znanje, jer iako ljudi možda sada i ne trebaju tvoje znanje, trebat će ga kada odrasteš.” Vežite svoja srca za škole i korisnu nauku, jer su škole mjesta “sahnje”.

Ko propusti nastavni sat, propustio je sahnju za svoju budućnost. Budite ustrajni u čitanju knjiga, i nemojte se umoriti od istraživanja, pisanja, bilježenja, ponavljanja i pamćenja.

Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ako bih rekao da sam pročitao više od dvadeset hiljada tomova knjiga, bilo je sigurno i više od toga, i još uvijek tragam za znanjem.”

Ustrajte u traženju znanja sve dok ne ostvarite zamišljeni cilj. Neki su kazali: “Četrdeset godina nisam se umorio, nisam posustao, nisam zaspao, nisam se naslonio a da knjiga nije bila na mojim prsim.”

Upitan je imam Ahmed: “Koliko je vremena potrebno provesti u traženju znanja?”, pa je rekao: “Sa olovkom se ne rastaje do groba.”

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni Njegovog sveznanja, pokoravajte Mu se i nemojte Mu biti nepokorni. “Zgrada koju su oni sagradili stalno će unositi nemir u srca njihova, sve dok im srca ne popucaju. A Allah sve zna i mudar je.” (Et-Tevba, 119)

Dragi učenici, iskazivanje počasti, poštovanja, uvažavanja i poniznosti prema učitelju stroga je vjerska obaveza. Spoznaja vrijednosti njegovog znanja i zahvalnost na njegovim lijepim djelima spada u plemenita svojstva. Učenik se treba lijepo ponašati u učionici i prema svojim školskim kolegama, jer se time pokazuje poštovanje prema znanju i njegovim nosiocima.

Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, rekao je: “Stječite znanje, i poučavajte druge njemu. Učite se ozbiljnosti i smirenosti. Budite ponizni prema onima od kojih učite, i prema onima koje učite, i ne budite oholi i silni učenjaci.”

Naši učitelji su naši stariji, a poštivanje starijih je od sunneta. Abdullah ibn Amr ibn Ās, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nije od nas onaj ko nije milostiv prema mladima i ko ne poštuje starije.” (Buhari, “Edebul-mufred”)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POUKA U BRZOM PROLASKU VREMENA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
6. muharrem 1441. po Hidžri / 6. septembar 2019.

Hvala Allahu, Koji je sve stvorio i kako treba uredio, i Koji čini da se noć i dan smjenjuju, i to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jednog i Jedinog, Koji nije rodio i nije rođen, i niko Mu ravan nije, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i povjerljivi poslanik, koji je dostavio poslanicu, izvršio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji slijede Njegovu uputu i sunnet do Sudnjeg dana.

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, najčvršća veza je riječ bogobožnosti, najbolja vjera je vjera Ibrahimova, alejhis-selam, najljepše kazivanje je Kur'an, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, najgore stvari u vjeri su novotarije, a svaka novotarija je zabluda. O ljudi, bojte se Allaha u onome što vam je naredio i klonite se onoga što vam je zabranio i na šta vas je upozorio. "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

O muslimani, smjena dana i noći, brz protok vremena, promjena stanja, smjena godina jedne za drugom, nastupanje smrtnog časa, dokaz je prolaska ovoga svijeta i njegovog kraja, i pouka je za onoga ko se srcem vezao za prazne nade.

"On čini da noć i dan naizmjenice nastupaju i u tome je, doista, pouka za one koji pameti imaju" (En-Nur, 44); "Stvaranje nebesa i Zemlje, smjena noći i dana, lađa koja morem plovi s korisnim tovarom za ljude, kiša koju Allah pušta s neba pa tako u život vraća zemlju nakon mrtvila njezina - po kojoj je

rasijao svakojaka živa bića, promjena vjetrova, oblaci koji između neba i Zemlje lebde - doista su dokazi za one koji imaju pameti” (El-Bekara, 164).

O muslimani, svaka godina ima svoje računanje, i u njoj se odrede sudbine i smrtni časovi djece, starih i mladih. “I ničiji život se ne produži niti skрати, a da to nije zabilježeno u Knjizi; to je Allahu, uistinu lahko!” (Fatir, 11)

Izumiru generacije, prekidaju se nade, ispunjavaju se rokovi, i sve što je na Zemlji prolazno je, a ostaje Lice tvog Gospodara, Uzvišenog. Iskoristite priliku života, i pripremite za svoj ahiretski život najbolja i najčišća djela, i nemojte odgađati, jer je odgađanje gubitak. Iskoristite život prije smrti, slobodno vrijeme prije zauzetosti, bogatstvo prije siromaštva, mladost prije smrti i zdravlje prije bolesti.

“I povratite se Gospodaru svome i pokorite mu se prije nego što vam kazna dođe – poslije vam niko neće u pomoć priskočiti. I slijedite ono najljepše, ono što vam Gospodar vaš objavljuje, prije nego što vam iznenada kazna dođe, za čiji dolazak nećete znati, da čovjek ne bi uzviknuo: “Teško meni, koliko sam samo dužnosti prema Allahu propustio, čak sam se i izrugivao!” – ili da ne bi rekao: “Da me je Allah Pravim putem uputio, sigurno bi se Njegove kazne sačuvao”, ili da ne bi rekao kad doživi patnju: “Da mi se samo vratiti - dobra djela bih činio!” (Ez-Zumer, 54–58)

O muslimani, još jedna godina je za nama, zapečaćena su njena djela i smotani su njeni listovi. Blago onome ko je iskoristio priliku, i popravio i unaprijedio svoje djelo. Ušli smo u novu godinu, koja će nas još više približiti smrti i kaburu, i koja nas vodi Danu proživljenja i okupljanja. Iskoristimo priliku života u pokornosti Allahu.

“A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobićete još veću nagradu.” (El-Muzzemmil, 20)

Najbolji među vama su oni koji dugo žive, čineći dobra djela, a najgori su oni koji dugo žive, čineći loša djela. Svako od vas bit će pitan za život i mladost kako ih je proveo.

O žalosti za upropaštenim najvrednijim trenucima! O tugo zbog nemara u odabranim vremenima! O muslimani, trenuci života su prilika za činjenje dobrih djela, i blagodat koja zahtijeva zahvalnost: “i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali” (Ibrahim, 34).

Život prolazi, vremena je sve manje, trenuci života su kratki, mnoštvo je obaveza, prava se prepliću, i nema prostora za zabavu i neozbiljnost, i nema prostora za besposličarenje i raskoš.

Poslušajte ovaj uznemirujući prijekor i razgovor između Allaha i Njegovih robova: “‘A koliko ste godina na Zemlji proveli?’, upitat će On. ‘Proveli smo dan ili samo dio dana’, odgovorit će, ‘pitaj one koji su brojali.’ ‘Pa da, kratko ste proveli’, reći će On, ‘da ste samo znali! Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti?’ I neka je uzvišen Allah, Vladar istiniti, nema drugog boga osim Njega, Gospodara svemira veličanstvenog!” (El-Mu’minun, 112–116)

O muslimani, bojte se Allaha, i požurite s činjenjem dobrih djela prije smrti, i potvrdite svoje riječi djelima, jer čovjekov život u suštini traje onoliko koliko je učinio dobrih djela. Razborit je onaj ko obračunava svoju dušu i radi za život poslije smrti, a nerazuman je onaj ko udovoljava prohtjevima duše i uprazno se nada od Allaha.

O vjernici u brzom prolasku vremena i smjeni dana i noći najveća je opomena i upozorenje. “U smjeni noći i dana i u onom što je Allah na nebesima i na Zemlji stvorio zaista postoje dokazi za ljude koji se Allaha boje.” (Junus, 6)

Znajte da je Allah, odabrao neka od Svojih stvorenja nad drugima, pa je, između meleka, odabrao poslanike, i između ljudi je odabrao poslanike, od svih vrsta govora odabrao je zikir, spominjanje Njega, od svih mjesta na Zemlji odabrao je džamije, od svih mjeseci odabrao je ramazan i svete mjesece, od svih dana odabrao je petak, od svih noći Lejletul-kadr, i zato poštuju ono čemu je Allah, džellešānuhu, dao vrijednost.

Nalazite se u mjesecu muharremu, početku nove hidžretske godine, u mjesecu muharremu, koji je Uzvišeni Allah učinio svetim. Uzvišeni kaže: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne griješite!” (Et-Tevba, 36)

Griješenje je zabranjeno u svim mjesecima, ali je Uzvišeni posebno uzdigao svetost “svetih mjeseci”, i odredio je da grijeh počinjen u njima bude pogubniji, ali i da dobro djelo i nagrada budu veći i vredniji. Ebu Bekra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vrijeme, u ovom obliku, kruži od dana kada je Allah stvorio nebesa i Zemlju. Godina

ima dvanaest mjeseci, četiri su sveta, od toga tri uzastopna: zul-kade, zul-hidže i muharrem, i jedan smješten između džumade i šabana, a on je redžeb, mjesec Mudara.” (Muttefekun alejhi)

Muslimani su, od vremena Omerove, radijallahu anhu, vladavine, kao osnovu za računanje vremena prihvatili Hidžru – Poslanikovo preseljenje iz Meke u Medinu, jer je Allah, džellešanuhu, s Hidžrom rastavio istinu od zablude, a kao prvi mjesec u godini uzeli su Allahov mjesec muharrem.

O muslimani, od sunneta i upute našeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i od djela koja brišu grijehe, i od zahvalnosti i veličanja Allaha je post dana Ašure – desetog muharrema.

Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao u Medinu, zatekao je jevreje kako poste Ašuru, pa ih je upitao o tome, a oni su rekli: ‘To je dan u kojem je Allah spasio Musaa i Israiliđane od faraona, i mi ga postimo iz poštovanja.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Mi smo bliži i pređi Musau od vas’, pa je naredio da se posti.”

Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Nisam vidio da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ijednom danu, koji je Allah posebno vrednovao, pridavao toliko pažnje kao što je pridavao danu Ašure, nijednom mjesecu kao što je pridavao ovom mjesecu”, tj. ramazanu. (Buhari)

Muslim bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Post dana Arefata iskupljuje grijehe pođinjene u prošloj i narednoj godini, a post dana Ašure iskupljuje grijehe uđinjene u prošloj godini.”

Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pred kraj svog života, saznao da jevreji obilježavaju Ašuru kao svoj blagdan, odlučio je da naredne godine posti deveti i deseti dan, ali ga je smrt spriječila u tome. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je Ašuru, i naredio je drugima da je poste, pa su mu rekli: ‘Allahov Poslaniđe, to je dan koji veliđaju jevreji i kršćani?’ Na to je on rekao: ‘Sljedeće godine, ako Allah da, postit ćemo i deveti’”, tj. deveti i deseti dan. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, umro je prije nego je došla naredna godina.” (Muslim)

Bolje je i vrednije postiti dan prije, kako bismo se razlikovali od jevreja, a onaj koga obaveze sprijeđe, neka nikako ne propusti Ašuru.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

MANIFESTACIJE ALLAHOVE POČASTI PREMA ČOVJEKU (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

13. muharrem 1441. po Hidžri / 13. septembar 2019.

Hvala Allahu, Silnom, Oprostitelju, Koji noću zamjenjuje dan i danom zamjenjuje noć. Zaista je u tom pouka za one koji pouku primaju. Hvalim svoga Gospodara i zahvaljujem Mu na blagodatima, vidljivim i nevidljivim, koje niko, osim Njega, ne može pobrojati. Neka su sveta imena našeg Gospodara i uzvišena Njegova svojstva.

Nema boga osim Allaha, Jedinog, Svemoćnog. Svjedočim da je naš vjeronosnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je obradovao Allahovom milošću i Džennetom, i upozorio na dunjalučku kaznu i Vatru. Allahu moj smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i čestite ashabe.

Bojte se Allaha, slavljen neka je On, tražite Njegovo zadovoljstvo i čuvajte se Njegove srdžbe i kazne. Uzvišeni kaže: "Gospodar tvoj stvara šta hoće, i On odabira. Oni nemaju pravo birati. Hvaljen neka je Allah i vrlo visoko iznad onih koje s njim izjednačuju!" (El-Kasas, 68)

Gospodar, Uzvišeni, stvorio je stvorenja Svojom moći, znanjem, mudrošću i milošću, i stvorio je ovaj nepregledni kosmos, i odredio mu rok do kojeg će trajati, i koji neće preći, i stvorio je u ovom vidljivom svijetu uzroke i ono što će se desiti kao rezultat tih uzroka. On je Stvoritelj uzroka i posljedica. Šta On hoće, to će biti, a šta on neće, to neće biti.

Uzvišeni kaže: "Allah je Stvoritelj svega i On upravlja svim, u Njega su ključevi nebesa i Zemlje! A oni koji u Allahove dokaze ne vjeruju, oni će biti izgubljeni!" (Ez-Zumer, 62–63); "Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!" (El-A'raf, 54).

Čovjek je jedno od najčudesnijih Allahovih stvorenja, kod kojeg je Allah objedinio sva čudesna svojstva koja se, pojedinačno, mogu naći kod drugih

stvorenja. Uzvišeni kaže: “Mi čovjeka stvaramo u skladu najljepšem” (Et-Tin, 4); “... a i u vama samima – zar ne vidite?” (Ez-Zarijat, 21); “Jedan od dokaza Njegovih je to što vas od zemlje stvara, i odjednom vas, ljudi, svuda ima razasutih” (Er-Rum, 20).

Allah, džellešanuhu, podsjeća čovjeka na počasti koje mu je ukazao, i kaže: “Mi smo sinove Ademove, doista, odlikovali; dali smo im da kopnom i morem putuju, i opskrbili ih ukusnim jelima, i dali im velike prednosti nad mnogima koje smo stvorili.” (El-Isra, 70)

Allahova počast prema ljudskoj vrsti, na dunjaluku, je opća, i obuhvata i vjernike i grešnike, i ogleda se u dostupnosti Njegovih blagodati svim ljudima podjednako, a posebna počast, koja se odnosi samo na vjernike, a u kojoj nevjernici neće imati nikakvog udjela, ogleda se u Allahovom zadovoljstvu i Džennetu na ahiretu: “Gospodar tvoj neće nikome nepravdu učiniti” (E-Kehf, 49).

Štaviše, Allah, džellešanuhu, Svoju počast, na ahiretu neće ukazati osim onim ljudima i džinima koji su Mu bili pokorni i odani. Ibn Asakir bilježi od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Meleki su rekli: ‘Gospodaru naš, stvorio si nas i stvorio si čovjeka. Čovjeku si dao da jede hranu i pije piće, oblači odjeću, ženi se, jaše životinje, spava i odmara se, a nama nisi dao ništa od toga. Učini da njima pripadne i dunjaluk, a nama ahiret.’ Allah, džellešanuhu, na to reče: ‘Neću učiniti onoga koga sam stvorio Svojim rukama i u njega udahnuo od Svog ruha, kao onoga kojem sam rekao: ‘Budi’ i on bi.’”

Od veličine Allahove dobrote i blagodarnosti prema čovjeku jeste i to što mu je potčinio dobra i blagodati ovog svijeta.

Uzvišeni kaže: “Kako ne vidite da vam je Allah omogućio da se koristite svim onim što postoji na nebesima i na Zemlji i da vas darežljivo obasipa milošću Svojom, i vidljivom i nevidljivom? A ima ljudi koji raspravljaju o Allahu bez ikakva znanja, bez ikakve upute i bez knjige svjetilje” (Lukman, 20); “I daje vam da se koristite onim što je na nebesima i onim što je na Zemlji, sve je od Njega. To su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju” (El-Džasija, 13).

Mudrost zbog koje Allah obasipa čovjeka blagodatima ogleda se u tome da mu se čovjek pokori, bude Mu zahvalan i ne pripisuje Mu nikoga kao druga. Uzvišeni kaže: “... i tako vam upotpunjava blagodat Svoju da biste bili poslušni” (En-Nahl, 81).

U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir je rekao: “On vam je dao ono što će vam pomoći u ostvarenju vaših interesa i onome što vam je potrebno, da biste Mu bili pokorni i samo se Njemu klanjali.”

Razlog zbog kojeg je Allah, džellešānuhu, posvetio značajan prostor u Kur'anu stvaranju čovjeka, fazama i stanjima kroz koje prolazi u životu na ovom svijetu, jeste kako bi ukazao na njegovu zadaću na ovom svijetu i podučio ga misiji i mudrosti stvaranja, i da je on subjekt Njegovih naredbi i zabrana, i da treba nositi emanet Njegovog šerijata i počasti obožavanja Njega.

Uzvišeni kaže: “Zar čovjek misli da će sam sebi prepušten biti, da neće odgovarati?” (El-Kijams, 36)

Rekao je Šafija: “Tj. da mu neće biti naređivano i zabranjivano.” Uzvišeni kaže: “Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti?” (El-Mu'minun, 115)

Jedna od nepromjenjivih Božijih zakonitosti u kosmosu i uzroka koje je On uspostavio, a koji utječu na posljedice koje nastaju kao njihov rezultat, i koje je Uzvišeni pojasnio u Svojoj Knjizi jeste da čovjekova djela unapređuju ovodunjalučki život ako su dobra, i u njega unose nered ako su zla i pokvarena, i da se pozitivnost i negativnost ljudskih djela osjeti čak na životinjama, biljkama i plodovima, a sve kako bi se pokazala Allahova milost i pravednost, i kako bi se čovjek držao dobrih djela, a klonio se zabranjenih stvari.

Govoreći o blagoslovima i dobrima ovodunjalučkog života i njihovoj povezanosti s čovjekovim djelima, Uzvišeni je rekao: “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili” (El-A'raf, 96); “A da sljedbenici Knjige vjeruju i grijeha se čuvaju, Mi bismo prešli preko ružnih postupaka njihovih i uveli bismo ih, sigurno, u džennetske bašče uživanja. Da se oni pridržavaju Tivrata i Indžila i onoga što im objavljuje Gospodar njihov, imali bi šta jesti, i od onoga što je iznad njih i od onoga što je ispod nogu njihovih. Ima ih i umjerenih, ali ružno je ono što radi većina njih.” (El-Maida, 65–66)

U Kur'anu, koji je objavljen muslimanima i ehlul-kitabijama, niko nije uspio izmijeniti nijedno slovo, zato što je zaštićen i čuvan od Allaha, džellešānuhu.

Uzvišeni kaže: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu” (El-En’am, 82); “O vjernici, ako Allaha pomognete, i On će vama pomoći”, tj. ako vi pomognete Allahovu vjeru, On će vama pomoći. Uzvišeni kaže: “... one koji će, ako im damo vlast na Zemlji, molitvu obavljati i milostinju udjeljivati i koji će tražiti da se čine dobra djela, a odvrćati od nevaljalih. A Allahu se na kraju sve vraća” (El-Hadždž, 41).

U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir je rekao: “Omer ibn Abdulaziz, Allah mu se smilovao, jednom je držao govor, pa je proučio ovaj ajet i rekao: ‘Ovaj ajet ne obavezuje samo vladara nego i ljude kojima vlada. Hoćete li da vas obavijestim koja su vaša prava kod vladara i koja su prava vladara kod vas? Vaše pravo kod vladara je da od vas traži da izvršavate svoje obaveze prema Allahu, provodi pravdu nad vama i uputi vas na ono što je najbolje za vas, koliko god mu to mogućnosti dozvoljavaju, a njihovo pravo kod vas je da im se pokoravate.”

Riječi Uzvišenog “A Allahu se na kraju sve vraća” garancija su onome koji bude radio ove četiri stvari da će biti zaštićen od smutnji i spletki neprijatelja, kao što kaže Uzvišeni: “I ako budete trpjeli i ono što vam se zabranjuje – izbjegavali, njihovo lukavstvo vam neće nimalo nauditi. Allah, zaista, dobro zna ono što oni rade.” (Ali Imran, 120)

Ispravnost čovjekovih djela ima pozitivnu refleksiju na cjelokupno društvo, ali i na njihovog počinioaca, kao što kaže Uzvišeni: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

Nasuprot ovome, pokvarenost čovjekovih djela šteti i njihovom počinioču i cjelokupnom društvu. Uzvišeni kaže: “Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili” (Er-Rum, 41); “Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprost.” (Eš-Šura, 30)

Razmisli, o čovječe, o stanju onih koji su činili loša djela, iz prijašnjih naroda, kakva ih je kazna snašla. Uzvišeni kaže: “A koliko je bilo nevjerničkih sela i gradova koje smo uništili i poslije kojih smo druge narode podigli!” (El-Enbija, 11)

Ibn Omer, radijallahu anhum, rekao je: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Pet stvari je vezano za drugih pet stvari: nikada se u jednom

narodu nije proširio razvrat a da se među njima nisu pojavili kuga i bolesti kojih nije bilo u ranijim generacijama; nikada njihovi vladari nisu odstupili od Allahove Knjige a da Allah nije dao da osjete žestinu jedni drugih; nikada jedna narod nije uskratio zekat a da im Allah nije uskratio kišu s nebesa, i da nije stoke nikada im ne bi spustio kišu; nikada nisu varali i zakidali na vagi i kantar a da nisu kažnjeni nerodnim godinama, teškim životom i nepravdom vlašću; i nikada nisu pronevjerili zavjet dat Allahu i Njegovom Poslaniku a da ih Allah nije prepustio njihovim neprijateljima koji su uzurpirali dio onoga što su imali u svom posjedu.” (Ibn Madža)

Uzvišeni kaže: “... i da je čovjekovo samo ono što sam uradi, i da će se trud njegov, sigurno, iskazati, i da će prema njemu u potpunosti nagrađen ili kažnjen biti, i da će se Gospodaru tvome ponovo vratiti.” (En-Nedžm, 39–42)

Čovječe, pogledaj Allahove blagodati prema tebi, koje ne može niko, osim Njega, pobrojati, i zahvaljuj Mu na njima. Kada bi ti oduzeo i najmanju blagodat, niko ti je, osim Njega, ne bi mogao vratiti, iako, u suštini, ne postoji “mala” blagodat.

Svojom ustrajnošću, o čovječe, pozitivnim djelovanjem, činjenjem dobra i ostavljanjem zla, pomažeš u čuvanju svoga društva i spašavaš svoju dušu od zala i Božije kazne.

Znaj da si odgovoran za svoja djela, na ovom svijetu i nakon smrti, pa pogledaj šta ćeš reći svome Gospodaru. Uzvišeni kaže: “Ti ćeš, o čovječe, koji se mnogo trudiš, trud svoj pred Gospodarom svojim naći: onaj kome bude knjiga njegova u desnu ruku njegovu data lahko će račun položiti i svojim će se radostan vratiti; a onaj kome bude knjiga njegova iza leđa njegovih data propast će prizivati i u ognju će gorjeti.” (El-Inšikak, 6–12)

U hadisu se kaže: “Čovjekova stopala neće se pomjeriti na Sudnjem danu dok ne bude upitan za četiri stvari: za život – kako ga je proživio, za mladost – kako ju je proveo, za imetak – kako ga je stekao i u što ga je potrošio i za znanje – šta je uradio s njim.”

Znaj, čovječe, da je tvoja vječna, stalna kuća, ona koja je pred tobom, koju ćeš nastaniti nakon smrti, pa blago tebi ako je ukrasiš svojim dobrim djelima, a teško tebi ako se zadovoljiš ovim svijetom i zaboraviš na ahiret. Dunjaluk odlazi od tebe, volio ti to ili ne, a ahiret ti ide u susret, onakvom kakav jesi i sa svime što si pripremio, i on te nikada neće napustiti.

O vjernici, "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata." Donosite salavate i selame na najboljeg čovjeka, prvih i potonjih, i predvodnika svih poslanika.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODAT SIGURNOSTI JEDNA JE OD NAJVEĆIH BLAGODATI (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

20. muharrem 1441. po Hidžri / 20. septembar 2019.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe. Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Jedno od Allahovih imena, spomenutih u Kur'anu, jeste El-Mu'min, kao što kaže Uzvišeni: “On je Allah – nema drugog boga osim Njega, Vladar, Sveti, Onaj Koji je bez nedostataka, Onaj kKoji svakoga osigurava, Onaj Koji nad svi bdi, Silni, Uzvišeni, Gordi. Hvaljen neka je Allah, On je vrlo visoko iznad onih koje smatraju Njemu ravnim!” (El-Hašr, 23)

Jedno od značenja ovog imena, u čijem je korijenu i riječ eman, sigurnost, jeste Onaj Koji daje sigurnost Svojim robovima vjernicima na dunjaluku, ispunjava njihova srca zadovoljstvom i smirajem, koje nalaze u imanu i tevidu.

On, također, daje svim Svojim stvorenjima ono što će im osigurati život do određenog roka, daje im opskrbu i otklanja nedaće od njih.

Poštovani vjernici, jedna od pretpostavki lijepog i ugodnog života jeste sigurnost i spokoj. Kako čovjek može živjeti u ambijentu u kojem nema sigurnosti ni stabilnosti. Sigurnost je nužna potreba svakog društva. Ona je brana od smutnji, zala i devijacija, i samo posredstvom nje moguće je postići zadovoljstvo, smiraj, blagostanje i napredak, ostvariti interese i zaštititi ljudske živote, čast i imovinu, provoditi propisane sankcije, a njenim gubitkom, gube se prava, opstruišu interesi, širi anarhija, ostvaruje se dominacija jakih nad slabima, događaju se pljačka, otimačina, prolijevanje nedužne krvi, sknavljenje časti i druge štetne posljedice. Sigurnost je velika blagodat čiju vrijednost istinski osjećaju samo oni koji su “kušali” gorčinu njene uskraćenosti i koga je opržila vatra njenog gubitka, i ko je proživio strah, nesigurnost, nestabilnost, anarhiju, progon i gubitak.

Sigurnost je potreba svakog čovjeka u životu na ovom svijetu, jer čovjek, po svojoj prirodi, traga za sigurnošću i onim što će ga udaljiti od opasnosti i strahova. Zbog njene časne pozicije, Ibrahim el-Halil, alejhis-selam, molio je Allaha za stanovnike Meke: “Gospodaru moj, učini ovo mjesto sigurnim gradom, a snabdi plodovima stanovnike njegove, one koji budu vjerovali u Allaha i u onaj svijet!” (El-Bekara, 126)

Vidimo da je Ibrahim, alejhis-selam, stavio potrebu sigurnosti ispred potrebe opskrbe, jer je sigurnost nužnost, dok je uživanje u opskrbi, bez sigurnosti, nezamislivo.

Štaviše, nalazimo da je Kur'an uspostavio čvrstu vezu između sigurnosti i ugodnog života, s jedne, i između straha i gladi s druge strane. Allah, džellešanuhu, ukorio je Kurejšije zbog njihovog neopravdanog odbijanja da slijede Pravi put: “Zar im Mi ne pružamo priliku da borave u svetom i sigurnom mjestu gdje se, kao Naš dar, slivaju plodovi svakovrsni; međutim, većina njih ne zna” (El-Kasas, 57).

Govoreći o blagodarnosti i dobroti koje im je ukazao, Uzvišeni kaže: “... Koji ih gladne hrani i od straha brani.” (Kurejš, 4)

Također, zbog njene iznimne važnosti, Allah, džellešanuhu, obećao je vjernicima da će njihov strah zamijeniti sigurnošću, zadovoljstvom, duševnim

mirom i smirenošću ako budu obožavali Njega Jedinog, ako ustraju u pokornosti Njemu i ne budu Mu nikoga kao druga pripisivali.

Uzvišeni kaže: “Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurno namjesnicima na Zemlji postaviti, kao što je postavio namjesnicima one prije njih, i da će im zacijelo vjeru njihovu učvrstiti, onu koju im On želi, i da će im sigurno strah sigurnošću zamijeniti; oni će se samo Meni klanjati, i neće druge Meni ravnim smatrati. A oni koji i poslije toga budu nezahvalni - oni su pravi grješnici.” (En-Nur, 55)

Ono što također ukazuje na čovjekovu potrebu za sigurnošću jeste činjenica da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u svojim dovama tražio od Allaha da mu podari sigurnost. Ibn Omer, radijallahu anhum, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi ugledao mlađak, učio bi dovu: ‘Allahu moj, podari nam, s nastupanjem novog mjeseca, sigurnost, čvrsto vjerovanje, spas, predanost Tebi, i uputi nas na ono što Ti voliš i čime si zadovoljan.’”

Značenje ovog hadisa je sljedeće: Podari nam s viđenjem mlađaka sigurnost od nedaća i iskušenja, učvrsti naše vjerovanje u novom mjesecu i spasi nas od zala u dunjaluku i vjeri.

Jedna od Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, dova bila je: “Allahu moj, pokrij moje sramote i obuzdaj moj strahove.” (Ahmed, Ebu Davud i Ibn Madža)

Sigurnost je plemeniti cilj kojem teži svako društvo i u čijem se postizanju natječu narodi.

Uzvišeni podsjeća narod Sabe na blagodat sigurnosti, na njihovim putovanjima, danju i noći i kaže: “Putujte kroz njih i po noći i po danu, sigurni!” (Saba, 18). Govoreći o sigurnosti, koju je dao Kurejšijama, Allah, džellešanu, kaže: “Zar ne vide da smo Harem svetim i sigurnim učinili, dok se svuda okolo njih otima i pljačka?” (El-Ankebut, 67).

U hadisu se kaže: “Ko osvane siguran u svojoj porodici, zdrav, sa opskrbom za taj dan, kao da mu je dat cijeli dunjaluk.” (Tirmizi i Ibn Madža)

O muslimani, kada se naruši sistem sigurnosti, poljuljaju njegovi temelji i poremeti njihov sklad, ne pitaj za katastrofalne posljedice, “oluje” iskušenja i silno zlo, koji se mogu desiti kao rezultat toga.

Nemoguće je narušiti sigurnost osim izazivanjem “zasljepljujućih” smutnji, činjenjem odvratnih zločina i zlih djela. I zato se sigurnost u islamu smatra

uzvišenom intencijom, koja je zaštićena i “ograda” posebnim propisima, koji štite njenu poziciju i sprečavaju bilo koji oblik njenog narušavanja.

Mnogobrojni su kur’anski i hadiski tekstovi koji naglašavaju obavezu čuvanja pet temeljnih vrijednosti (ed-daruratul-hams) – vjere, života, razuma, časti i imetka. Ovih pet vrijednosti islam je zaštitio posebnim propisima, sankcijama i kaznama, kako bi spriječio njihovu povredu. Štaviše, islam je najstrožije zabranio svaku aktivnost koja narušava sigurnost, mir i stabilnost, i upozorio je na svako djelo koje unosi strah i nesigurnost u ljudske živote.

Poštovani vjernici! Istinski vjernik ne može se radovati zlu koje je zadesilo bilo koju muslimansku zemlju, a posebno ako se radi o zemlji Dva sveta hrama, i ne samo to, nego je dužan učiniti sve da se suprotstavi onima koji nasrću na njene vrijednosti i temelje, ili nastoje ubaciti smutnju među njene stanovnike, ili žele narušiti njenu sigurnost i stabilnost.

To nas uopće ne bi trebalo čuditi, jer je čuvanje sigurnosti i stabilnosti, u našim društvima, ibadet kojim se približavamo Allahu, a i naša su zajednička odgovornost. Potrebno je udružiti napore na ovom polju, kako bismo se odlučno suprotstavili onima koji pokušavaju narušiti sigurnost građana i države, i svim drugim prijetnjama miru i stabilnosti, jer nema užitka u životu bez sigurnosti, i nema sreće u imetku bez stabilnosti.

Allah je obdario Svoje robove mnogobrojnim blagodatima i zadužio ih mnogim dužnostima, a od tih dužnosti je sigurnost koju moraju čuvati i učiniti sve da ona potraje, a ne činiti ništa što je može ugroziti i poništiti njene pozitivne posljedice.

O muslimani, nema sumnje da se djelovanje onih koji teroriziraju muslimane, ugrožavaju njihovu sigurnost i ekonomske interese, može okarakterisati kao najgori oblik činjenja nereda na Zemlji.

Uzvišeni kaže: “Ima ljudi čije te riječi o životu na ovome svijetu oduševljavaju i koji se pozivaju na Allaha kao svjedoka za ono što je u srcima njihovim, a najljući su protivnici. Čim se neki od njih dočepa položaja, nastoji napraviti na Zemlji nered, ništeći usjeve i stoku. - A Allah ne voli nered! A kada mu se rekne: ‘Boj se Allaha!’ - on onda iz inada griješi. Njemu je dosta Džehennem, a on je, doista, grozno boravište” (El-Bekara, 204–206); “I ne čini nered po Zemlji, jer Allah ne voli one koji nered čine” (El-Kasas, 77), tj. ne čini nered

nepravednim postupanjem i nasiljem prema ljudima, jer Allah ne voli nasilnike i grešnike.

Na temelju ovih kur'anskih ajeta možemo reći da je nedavni zločinački napad na dva naftna postrojenja u našoj zemlji jasan oblik sijanja smutnje i nereda na Zemlji i sknavljenja muslimanskih svetinja, a ono što ga čini brutalnijim i groznijim jeste da je izveden u Allahovom mjesecu muharremu, jednom od četiri sveta mjeseca, za koje je Allah, džellešānuhu, rekao: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne grijешite!” (Et-Tevba, 36)

Grieh u svetim mjesecima ima posebnu težinu, jer je u sebi objedinio prijestup prema Allahu, činjenjem grijeha i zlih djela, i sknavljenje svetinja čije je sknavljenje Allah zabranio i koje je uzdigao na posebno mjesto.

Donosite selame i salavate na onoga koji je došao s radosnom viješću, opomenom i jasnu svjetiljku, poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao što vam je Allah naredio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalјite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

UZROCI OTKLANJANJA BRIGE I TUGE (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh

27. muharrem 1441. po Hidžri / 27. septembar 2019.

Neka je hvaljen Allah, Čije je sve ono na nebesima i sve ono na Zemlji! Hvaljen neka bude i na onome svijetu! On je Mudri i Sveznajući. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Samilosnog, Oprostitelja, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, blistava svjetiljka. Allahu moj smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga Poslanika, i njegovu porodicu i ashabe koji su postigli trgovinu koja neće propasti.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je Allahova oporuka prvima i potonjima. “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O vjernici, dunjaluk ne opstoji u jednom stanju, nego čovjek prolazi kroz stanja tjeskobe i tuge, i etape zabrinutosti i brige, zbog različitih uzroka i u različitim formama, a jedini spas i izlaz u svim tim situacijama je iskreno obraćanje Allahu i poniznost pred Uzvišenim Gospodarom.

Uzvišeni kaže: “Mi dobro znamo da ti je teško u duši zbog onoga što oni govore, zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavljaj i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 97–99)

O muslimani, pokornost Allahu je radost i sreća, a bogobožnost je smiraj i zadovoljstvo, i zato budite pokorni svome Gospodaru, i On će vam dati spas od svake brige, i izlaz iz svake tjeskobe. Uzvišeni kaže: “... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada” (Et-Talak, 2–3); “Čestiti će, sigurno, u Džennet” (El-Infitar, 13). Ovo obuhvata užitak srca i radost na dunjaluku, također.

O vjernici, kada vas ophrvaju tmine briga i teškoća, čvrsto se držite Knjige svoga Gospodara, čitajte je, razmišljajte o njenim ajetima i postupajte u skladu s njom. Ona je svjetlost srca i lijek od svih nedaća. Uzvišeni kaže: “O ljudi, već

vam je stigla pouka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima” (Junus, 57); “Reci: ‘On je vjernicima uputstvo i lijek’” (Fussilet, 44). Ko svoju dušu obaveže slijeđenjem govora Gospodara, i osvjetli svoje srce njenim svjetlom, oslobodit će se svake brige i tuge.

Kada se nad tvojom dušom nadviju brige, i napadnu tvoje srce, ponizi se pred svojim Gospodarom i pokaži potrebu za Njim, ponizi se pred svojim Stvoriteljem i iskreno Mu se obrati dovom. Uzvišeni kaže: “I Ejjubu se, kada je Gospodaru svome zavapio: ‘Mene je nevolja snašla, a Ti si od milostivih naj-milostiviji!’ – odazvasmo i nevolju mu koja ga je morila otklonismo i vratismo mu, milošću Našom, čeljad njegovu i uz njih još toliko i da bude pouka onima koji se Nama klanjaju.” (El-Enbija, 83–84)

Ponizi se pred Svemoćnim, istinski i iskreno, svojim jezikom i tijelom, prisutna srca i sa strahopoštovanjem, svojom vanjštinom i nutrinom, i potpuno se predaj, baš onako kako se predaje stvorenje pred Stvoriteljem, i rob pred Gospodarom, s ubjeđenjem da nema utočišta niti spasa osim kod Njega. Uzvišeni kaže: “I Zunnunu se, kada srdit ode i pomisli da ga nećemo kazniti – pa poslije u tminama zavapi: ‘Nema Boga, osim Tebe, hvaljen neka si! a ja sam se zaista ogriješio prema sebi!’ – odazvasmo i tegobe ga spasismo: eto, tako Mi spasavamo vjernike.” (El-Enbija, 87–88)

Potvrđeno je vjerodostojnim putem da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podsticao na učenje ove dove i rekao je da nijedan musliman neće proučiti ovu dovu, za bilo što, a da mu Allah neće uslišiti dovu, i da je ovo jedna od dova koja se uči u nevolji i otklanjanju nedaće, zbog njenih uzvišenih značenja, izražavanja iskrenog vjerovanja u Njegovu jednoću i negiranja svakog nedostatka i nesavršenstva Njemu, i priznanja vlastitih nedostataka, nemoći i neispunjavanja prava Stvoritelja.

Zapravo, nema užitka niti radosti duši osim s potpunim tevhidom – čistom vjerom u Božiju jednoću i ispunjavanjem imanskih dužnosti, potvrđenih Objavom.

Buhari i Muslim bilježe od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je Vjervjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, učio u nevolji: “La ilahe illallahul-Azimul-Halimu, la ilahe illallahu Rabbus-semavati vel-erdi, Rabbul-Aršil-kerim! – Nema boga osim Allaha, Uzvišenog i Blagog! Nema boga osim Allaha, Gospodara nebesa i Zemlje, i Gospodara Arša veličanstvenog!”

Poštovani vjernici! Jedna od Poslanikovih vjerodostojnih dova, kojom se od Allaha traži otklanjanje nevolja i briga, iskazuje poniznost i strahopoštovanje prema Allahu i približava Allahu Njegovim lijepim imenima i savršenim svojstvima, jesu njegove riječi: “La ilahe illallahul-halimul-kerim. Subhanallahi ve tebarakallahu rabbul-aršil azim, vel-hamdulillahi rabbil-alemin! –” Također, vjerodostojnim putem potvrđeno je da je Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, rekao: “Nema nijednog čovjeka kojeg snađe briga i tuga, pa on kaže: ‘Allahumme inni abduke ve ibnu abdike ve ibnu emetike. Nasijeti bi jedike, madin fijje hukmuke, adlun fijje kadauke. Es’eluke bi-kulli ismin huve leke, semmejte bihi nefseke, ev enzeltehu fi kitabike, ev allemtehu ehaden min halkike, ev iste’serte bihi fi ilmil-gajbi indeke, en tedžalel-kur’ane rebia kalbi, ve nure sadri ve džela’e huzni ve zehabe hemmi! – Allahu moj, ja sam rob Tvoj, i sin roba Tvoga, i sin robinje Tvoje. Moj položaj je u Tvojim ruci, ja sam podložan Tebi i nada mnoom se provode propisi Tvoji, pravedna je za mene svaka odluka Tvoja, zato Te molim svim Tvojim imenima, kojima si Sebe nazvao, ili ih u Svojim Knjizi objavio, ili ih nekom od Svojih stvorenja saopćio, ili ih, pak, zadržao kod Sebe, kao znanje nedokučivog, molim Te da mi Kur’an učiniš proljećem srca moga, svjetlom grudi mojih, razbistrenjem tuge moje i nestankom briga mojih!’, a da Allah neće odagnati njegovu brigu i tugu, i zamijeniti ih radošću.”

Prisutni upitaše: “Allahov Poslaniče, hoćemo li naučiti ovu dovu?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “Da, svako ko je čuje, trebao bi je naučiti.”

Kako je samo lahko, u današnjem vremenu, naučiti napamet ovu dovu.

Poštovani vjernici! Jedna od Poslanikovih dova, koja čuva i štiti od brige i tuge, prije nego što se dogode, jeste dova: “Allahumme inni euzu bike minel-hemmi vel-hazeni, ve euzu bike minel-adžži vel-keseli, ve euzu bike minel-džubni vel-buhli, ve euzu bike min galebetid-dejni ve kahrir-ridžali! – Allahu moj, utječem Ti se od brige i tuge, i utječem Ti se od nemoći i lijenosti, i utječem Ti se od ophrvanosti dugom i potčinjenosti ljudima!”

Sve nabrojano uzrok je tuge.

Također, Poslanik je učio i ovu dovu: “Allahu rabbi, la ušriku bihi šej’a! – Allah je moj Gospodar, i nikoga Mu ravnim ne smatram!”, kao i dovu: “Ja Hajju, ja Kajjumu, bi rahmetike nestegisu!”

O muslimani, jedan od najvećih uzroka radosti, slasti, sreće i zadovoljstva je stajanje pred Gospodarom, u namazu, farzu ili nafili, skrušeno, ponizno,

sa strahopoštovanjem i osjećajem potrebe prema Silnom i Svemoćnom. Uzvišeni kaže: “Pomozite sebi strpljenjem i molitvom, a to je, zaista, teško, osim poslušnima.” (El-Bekara, 45)

Buharija bilježi od Ummu Seleme, radijallahu anha, da je rekla: “Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, probudio se jedne noći, pa je rekao: ‘Subhana-llah! – Slavljen neka je Allah! Kakve su se smutnje, iskušenja spustile večeras, i kakve su se riznice otvorile! Probudite se, vlasnice soba! Možda će ona koja je bila odjevena na dunjaluku biti naga na ahiretu.’” U drugoj verziji navodi se: “Probudite ih kako bi klanjale.”

U komentaru ovog hadisa Ibn Hadžer je rekao: “U slučaju straha od neke nevolje ili zla preporučuje se požuriti s namazom.”

Muslim bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada neko od vas usnije nešto što prezire, neka ustane i neka klanja.”

To je bila praksa prvih generacija ovog ummeta, kao što se prenosi od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, i drugih ashaba i tabiina.

O muslimani, dobročinstvo, u svim njegovim oblicima, riječima i djelom, a posebno milostinja, ima nevjerovatan učinak u otklanjanju različitih vrsta nevolja i iskušenja. Uzvišeni kaže: “Allah doista nagrađuje one koji milostinju udjeljuju” (Jusuf, 195); “...i dobro činite – Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine” (El-Bekara, 195). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Djela dobročinstva čuvaju od zle sudbine, tajna milostinja gasi srdžbu Gospodara a održavanje rodbinskih veza produžuje život.” (Taberani, a Bejheki i Munziri kažu da je lanac ovog hadisa dobar i pojačavaju ga druge predaje.)

Ustrajte, vjernici, u pokornosti Allahu i Njegovom Poslaniku, činite dobra djela, požurite s dobrom, izvršavajte farzove i ostala pobožna djela, postići ćete sreću i spas. Uzvišeni kaže: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

Jedan od važnih uzroka duševnog smiraja i otklanjanja nevolja jeste donositi mnoštvo salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem. Allahu moj spasi, smiluj se i blagoslovi našeg miljenika, vjerovjesnika i radost naših očiju Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i blagoslovi njegovu porodicu i ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZADOVOLJSTVO, UŽITAK DUNJALUKA I SPAS NA AHIRETU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

4. safer 1441. po Hidžri / 4. oktobar 2019.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, nikoga ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i čvrsto se držite puta islama.

O muslimani, Allahova imena su lijepa, i Njegova svojstva su savršena, i Njemu u svemu tome pripada najuzvišeniji primjer. Vjerovanje u Allahova lijepa imena i savršena svojstva sastavni je dio tevhida – vjerovanja u Njegovu jednoću i od njega zavisi ispravnost djela. Jedno od Allahovih svojstava o kojima govori Kur'an i sunnet jeste zadovoljstvo. Allah se srdi i ukazuje Svoje zadovoljstvo, ali ne kao Njegova stvorenja.

Ovo Allahovo svojstvo potvrdili su ashabi i prve generacije muslimana. Traženje Allahovog zadovoljstva bio je cilj kojem su težili Allahovi vjerovjesnici, odabranici i dobri ljudi. Uzvišeni kaže: "Ima ljudi koji se žrtvuju da bi Allaha umilostivili." (El-Bekara, 207)

Allah, džellešanuhu, pohvalio je Ismaila, alejhis-selam, u Svojoj Knjizi i u tom kontekstu posebno je istakao da je Ismail postigao Njegovo zadovoljstvo. "I spomeni u Knjizi Ismaila! On je ispunjavao dato obećanje i bio poslanik, vjerovjesnik, i tražio je od čeljadi svoje da molitvu obavljaju i da milostinju udjeljuju, i Gospodar njegov bio je njima zadovoljan." (Merjem, 54–55)

Allah je pozvao Musaa, alejhis-selam, sa desne strane Tura, i on mu se žurno odazvao, želeći Njegovo zadovoljstvo. Uzvišeni kaže: "A zašto si prije

naroda svoga požurio, o Musa?’ ‘Evo ide za mnom’, odgovori on, ‘a požurio sam k Tebi, Gospodaru moj, da budeš zadovoljan’” (Taha, 83–84).

Sulejman, alejhis-selam, molio je svoga Gospodara da ga uputi na činjenje onoga čime će On biti zadovoljan, pa je rekao: “Gospodaru moj, omogući mi da budem zahvalan na blagodati Tvojoi, koju si ukazao meni i roditeljima mojim, i da činim dobra djela na zadovoljstvo Tvoje.” (En-Neml, 19)

Zekerija, alejhis-selam, molio je Allaha da mu podari dijete kojim će On biti zadovoljan: “... i učini, Gospodaru moj, da budeš s njim zadovoljan” (Merjem, 6). Allah, džellešānuhu, opisao je Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegove ashabe kao one koji čine dobra djela, želeći Allahovo zadovoljstvo. Uzvišeni kaže: “Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako se klanjaju i licem na tle padaju želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo” (El-Feth, 29).

Zbog Allahovog zadovoljstva, muhadžiri su napustili svoje domove. Uzvišeni kaže: “... i siromašnim muhadžirima koji su iz rodnog kraja svoga protjerani i imovine svoje lišeni, koji žele da Allahovu milost i naklonost steknu” (El-Hašr, 8).

Vjernik se utječe Allahu Njegovim zadovoljstvom da ga zaštiti od Njegove srdžbe, kao što je to činio naš Poslanik, alejhis-selam, riječima: “Allahu moj, utječem se Tvojim zadovoljstvom od Tvoje srdžbe.” (Muslim)

Ispravnost i primanje djela kod Allaha zavise od iskrene namjere u njima i traženja Njegovog zadovoljstva. Uzvišeni kaže: “Nema kakva dobra u mnogim njihovim tajnim razgovorima, osim kada traže da se milostinja udjeljuje ili da se dobra djela čine ili da se uspostavlja sloga među ljudima. A ko to čini iz želje da Allahovu naklonost stekne, Mi ćemo mu, sigurno, veliku nagradu dati.” (En-Nisa, 114)

Sadaka, milostinja bit će prihvaćena i blagoslovljena samo ukoliko se njome želi Allahovo zadovoljstvo. Uzvišeni kaže: “Oni koji troše imetke svoje u želji da steknu naklonost Allahovu i da im to postane navika – liče vrtu na visoravni na koji se izliva obilna kiša, pa daje dvostruk plod; ako ne bude kiše obilne, bude kiše rosulje. A Allah dobro vidi ono što vi radite.” (El-Bekara, 265)

Allah, džellešānuhu, posebno je naglasio zabranu prolijevanja krvi onoga ko hodočasti Njegovu kuću, tražeći Njegovo zadovoljstvo: “O vjernici, ne omalovažavajte Allahove odredbe hadždža, ni sveti mjesec, ni kurbane, naročito

one ogrlicama obilježene, ni one ljude koji su krenuli ka Časnome hramu želeći nagradu i naklonost Gospodara svoga.” (El-Maida, 2)

Musliman je ustrajan u traženju Allahovog zadovoljstva kod kuće i na putovanju, u radostima i žalostima, i u svim ostalim situacijama. On svoje putovanje započinje dovom Allahu da mu olakša ono čime će On biti zadovoljan, pa kaže: “Allahu moj, molimo Te da nam na ovom našem putovanju podariš dobročinstvo, bogobojaznost i da činimo ona djela kojima ćeš Ti biti zadovoljan.” (Muslim)

Kada vjernika zadesi nevolja, iskušenje, neće činiti ništa osim onoga čime je On zadovoljan. Kada je umro njegov sin Ibrahim, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Oko plače, srce tuguje, a mi nećemo reći ništa osim onoga čime je zadovoljan naš Gospodar, i mi smo, zbog rastanka s tobom, zaista tužni.” (Buhari)

Allahova milost i plemenitost ogleda se i u tome što je Svojim robovima propisao vjeru kojom je On zadovoljan. Uzvišeni kaže: “Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (El-Maida, 3)

Primjenom islamskih propisa postiže se Allahovo zadovoljstvo. Vjerovanjem se postiže sreća na ovom i budućem svijetu, i uzrok je Allahovog zadovoljstva. Uzvišeni kaže: “A oni koji vjeruju i čine dobra djela – oni su, zbilja, najbolja stvorenja, njih nagrada u Gospodara njihova čeka; edenski vrtovi kroz koji će rijeke teći, u kojima će vječno i zauvijek boraviti; Allah će biti njima zadovoljan, a i oni će biti Njime zadovoljni. To će biti za onoga koji se bude bojaio Gospodara svoga.” (El-Bejjina, 7–8)

Ko bude vjerovao i činio dobra djela, krenuo je putem Allahovog zadovoljstva. Uzvišeni kaže: “Ako vi budete nezahvalni – pa, Allah od vas ne zavisi, ali On nije zadovoljan, ako su robovi Njegovi nezahvalni, a zadovoljan je vama ako budete zahvalni.” (Ez-Zumer, 7)

Tevhid – iskreno obožavanje Allaha najčasnije je djelo kod Allaha. Allah je zadovoljan, od Svojih robova, da samo Njega obožavaju i nikoga Mu kao druga ne pripisuju, i da se čvrsto drže Njegovog užeta i ne razjedinjuju se.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem rekao je: “Allah je zadovoljan s tri stvari kod vas, a prezire tri stvari. Zadovoljan je da Ga iskreno obožavate i nikoga Mu

kao druga ne pripisujete, i da se čvrsto Allahova užeta držite i ne razjedinjujete se.” (Muslim)

Ko ostvari tevhid – čistu vjeru u jednog Boga, Allah, džellešānuhu, bit će zadovoljan njime. Uzvišeni kaže: “Njima je On u srca njihova vjerovanje usadio i svjetlom Svojim ih osnažio, i On će ih uvesti u džennetske bašče kroz koje rijeke teku, da u njima vječno ostanu. Allah je njima zadovoljan, a i oni će biti zadovoljni Njime.” (El-Mudžadela, 22)

Ko pomogne Allahovu vjeru, Allah će njega pomoći i bit će zadovoljan njime. Uzvišeni kaže: “Allah je zadovoljan onim vjernicima koji su ti se pod drvetom na vjernost zakleli.” (El-Feth, 18)

Istinoljubivost je temelj vjerovanja i njegov dokaz, i od nje će čovjek imati koristi na dunjaluku i na ahiretu. Uzvišeni kaže: “Ovo je Dan u kome će iskrenima od koristi iskrenost njihova biti; njima će džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, pripasti, vječno i zauvijek će u njima ostati. Allah će zadovoljan njima biti, a i oni Njim. To će veliki uspjeh biti!” (El-Maida, 119)

Zahvalnost je “uzda” blagodati, s njom one opstaju i povećavaju se, a jedna od posebnih nagrada za nju jeste Allahovo zadovoljstvo za one koji budu zahvalni. U hadisu koji govori o trojici ljudi iz Benu Israila, koje je Allah stavio na kušnju: gubavcu, ćelavcu i slijepcu, navodi se da je melek došao slijepcu i rekao:

“Ja sam siromašan čovjek, i ostao sam bez sredstava za putovanje, i niko mi nije u stanju danas pomoći osim Allaha, pa zatim tebe. Zato te molim Onim Koji ti je podario tvoj vid da mi daš jednu ovцу, kako bih se njome pomogao na svome putu.” On mu odgovori: “I ja sam bio slijep, pa mi je Allah Uzvišeni vratio vid, uzmi koliko hoćeš, a ostavi koliko hoćeš. Tako mi Allaha, ništa ti neću danas zabraniti da uzmeš, radi Moćnog i Velikog Allaha.” Melek mu tada reče: “Zadrži sav svoj imetak, vi ste bili samo iskušani. Allah je zadovoljan tobom, a rasrdio se na tvoja dva druga.” (Buhari i Muslim)

Čovjek ne može bez hrane i vode, a od Allahove dobrote prema njemu je da ga On hrani i poji, a ako Mu zahvali na tome, Allah će biti zadovoljan njime. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah je zadovoljan čovjekom koji pojede zalogaj hrane i zahvali mu na tome, i popije gutljaj vode i zahvali mu na tome.” (Muslim)

Dunjaluk je prekriven iskušenjima i neugodnostima, onaj ko se strpi na tim iskušenjima i neugodnostima, spasio se. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Velike nagrade su s velikim iskušenjima. Kada Allah zavoli neki narod, On ga stavi na kušnju, pa ko bude zadovoljan, i Allah će njime biti zadovoljan, a ko se rasrdi, i Allah će se na njega rasrditi.” (Tirmizi)

Jezik je ključ dobra ili zla, i s lijepom riječju čovjek postiže zadovoljstvo svoga Gospodara. Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Zaista čovjek izgovori riječ kojom je Allah zadovoljan, ne poklanjajući joj pažnju, a Allah ga zbog te riječi uzdigne na stepene.” (Buhari)

Kao što Allah, džellešānuhu, voli čistoću nutrine, On je zadovoljan i vanjskom čistoćom. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Misvak je čistoća za usta i priskrbiljuje zadovoljstvo Gospodara.” (Nesai)

Kada nastupi Sudnji dan, neće koristiti ni imetak ni djeca, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti. Niko se ni za koga neće moći zauzimati, osim ako Allah to dozvoli i bude zadovoljan njegovim zauzimanjem. “Toga dana će biti od koristi posredovanje samo onoga kome Milostivi dopusti i dozvoli da za nekoga govori.” (Taha, 109) Njihovo zauzimanje neće koristiti osim za one kojima je Allah zadovoljan. Uzvišeni kaže: “... i oni će se samo za onoga kojim On bude zadovoljan zauzimati.” (El-Enbija, 28)

U Džennetu će vjernici uživati u nagradi kakvoj nema ravne. Allahovo zadovoljstvo stanovnicima Dženneta veće je od svega u Džennetu. Uzvišeni kaže: “Allah obećava vjernicima i vjericama džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno boraviti, i divne dvorove u vrtovima edenskim. A i malo naklonosti Allahove veće je od svega toga; to će, doista, uspjeh veliki biti!” (Et-Tevba, 72)

Kada Allah ukaže stanovnicima Dženneta Svoje zadovoljstvo, neće se više nikada na njih rasrditi. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah, džellešānuhu, reći će stanovnicima Dženneta: ‘O stanovnici Dženneta!’ Oni će reći: ‘Odazivamo Ti se, Gospodaru naš, odazivamo. Dobro je u Tvojim rukama.’ Allah će ih upitati: ‘Da li ste zadovoljni?’ ‘Kako da ne budemo zadovoljni, Gospodaru, a dao si nam ono što nisi dao nijednom od Svojih stvorenja’, odgovorit će oni. Allah će ih ponovo upitati: ‘Hoćete li da vam dam bolje od toga?’ ‘A šta je bolje od toga?’, odgovorit će. Allah će reći: ‘Danas sam zadovoljan s vama, i nikad se više neću rasrditi na vas.’” (Buhari i Muslim)

O muslimani, spas je u tome da živite vjeru, i to će vam odvesti ka Allahovom zadovoljstvu. Ko se bude držao onoga čime se postiže Allahovo zadovoljstvo, Allah će biti zadovoljan njime i učinit će ga zadovoljnim. Ako čovjek bude tražio zadovoljstvo svoga Gospodara, i dâ mu prednost nad svim ostalim, Allah će biti zadovoljan njime i učinit će da i ljudi budi zadovoljni njime, a onaj ko bude tražio zadovoljstvo ljudi u Allahovoj srdžbi, Allah će se rasrditi na njega i učinit će da se ljudi rasrde na njega.

Uzvišeni kaže: “Zar se onaj koji je Allahovu naklonost zaslužio može porediti s onim koji je Allahovu srdžbu navukao i čije će prebivalište biti Džehennem? A užasno je to boravište!” (Ali Imran, 162)

Kome Allah ukaže Svoje zadovoljstvo, počastit će ga najvećim užitkom u Džennetu. Uzvišeni kaže: “One koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga” (Junus, 26). “Više od toga” je gledanje u Allahovo plemenito lice, kao što je to protumačio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem. Kada vjernici budu gledali u svoga Gospodara, to će im biti draže od svega ostalog.

Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Kada stanovnici Dženneta uđu u Džennet, Allah, džellešuanu, reći će im: ‘Hoćete li da vam dam više od ovoga?’ ‘Zar nisi učinio naša lica blistavim? Zar nas nisi uveo u Džennet i spasio nas od Vatre?’, pa će Allah podignuti zastor sa Svoga lica, i neće im biti dato ništa draže od gledanja u njihovog Gospodara.” (Muslim)

Njihova lica, nakon gledanja u Allahovo plemenito lice, bit će još ljepša i blistavija. Uzvišeni kaže: “Toga dana će neka lica blistava biti, u Gospodara svoga će gledati.” (El-Kijama, 22–23) Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Gledat će u svoga Gospodara, i bit će obasjani Njegovom svjetlošću.”

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NAJBOLJI SU LJUDI ONI KOJI NAJVIŠE KORISTE DRUGIM LJUDIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

11. safer 1441. po Hidžri / 11. oktobar 2019.

Hvala Allahu, Koji je uputio dobročinitelje, pa su se uspeli na visoke stepene, i čine dobro i korist drugima, u ime Allaha i iz milosti i brige prema Božijim stvorenjima.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem kojim tražimo uputu, Allahovo zadovoljstvo i Njegovu blizinu, sigurnost, ponos i smirenost, i svjedočim da je naš vjerovesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kojeg volimo i slijedimo, ne činimo ništa što on nije činio, i ne prekoračujemo granice koje je on postavio, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su pretekli druge u vjerovanju, žrtvovanju i darežljivosti.

O muslimani, bojte se Allaha, jer onaj ko se bude bojao Allaha, u njegovom srcu provrijet će izvori ispravnog razumijevanja, korisnih značenja i rječitosti. "I bojte se Allaha – Allah vas uči, i Allah sve zna." (El-Bekara, 282)

O muslimani, činiti dobro ljudima jedno je od najboljih svojstava. Koristan i čovjek koji pomaže ljudima, imetkom, ugledom, znanjem, lijepim ponašanjem, dobročinstvom, plodan je poput rose, u njegovom davanju je dobro, u njegovom "loncu" ima dovoljno hrane za sve a njegove ruke su kišonosni oblaci. Ustrajan je u spajanju ljudi, darivanju i milosrđu.

On je utjeha tužnom, gostoprимljivi domaćin, ruka pomoći nevoljniku. Podučava one koji od njega traže znanje, milostiv je prema siročadima, briše suze ožalošćenima, prema ljudima se odnosi s ljubavlju, dobročinstvom i blagošću.

Pred njegovim vratima uvijek je gužva, a najveće gužve su na pitkim izvorima. Ptica slijeće tamo gdje se širi ljubav i natkriljuje kuće plemenitih. Allahov vjerovjesnik Isa, alejhis-selam, rekao je: "... i učinit će me, gdje god budem, blagoslovljenim" (Merjem, 31).

U komentaru ovog ajeta mufesiri su rekli: “Tj. učinit će me korisnim gdje god da budem, ispunjavat ću potrebe siromašnih, podučavat ću ljude dobru, pozivat ću da se čini dobro i odvrćat ću od zla, i podariti će mi različite vrste blagoslova.” Najkorisniji čovjek drugim ljudima jeste naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem.

Uzvišeni kaže: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv” (Et-Tevba, 128). Nisam vidio niti čuo da postoji čovjek sličan Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem.

Ko bude pomagao drugim ljudima, živjet će časno i poštovano, uživat će visoko mjesto u srcima ljudima i spominjat će se po lijepom. Neko je davno rekao: “Debela vreća i lijep spomen ne idu zajedno.”

I rekao je: “Uskraćivanje dobra je loše mišljenje o Gospodaru.” Budi koristan ljudima, i ispunjavaj njihove potrebe, i pruži svoje ruke ka dobru. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas obavijestim o onim najboljim i najgorim među vama?” Jedan čovjek reče: “Da, Allahov Poslaniče.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Najbolji među vama su oni od kojih se očekuje dobro i od čijeg su zla ljudi sigurni, a najgori su oni od kojih se ne očekuje dobro i od čijeg zla ljudi nisu sigurni.” (Ibn Hibban)

Abdullah ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najdraži ljudi Allahu su oni koji najviše koriste ljudima. Najdraže djelo Allahu je da obraduješ muslimana, ili da od njega otkloniš nedaću, ili da vratiš dug umjesto njega, ili da ga nahraniš kada je gladan. Da ispunim potrebu moga brata draže mi je nego da budem u itikafu u ovoj džamiji mjesec dana”, tj. Poslanikovo džamiji u Medini. (Taberani)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko otkloni nedaću od muslimana na dunjaluku, Allah će otkloniti od njega nevolju na Sudnjem danu. Ko olakša dužniku, Allah će njemu olakšati na dunjaluku i ahiretu. Ko sakrije sramotu muslimana, Allah će sakriti njegovu sramotu na dunjaluku i ahiretu. Allah pomaže Svome robu dok on pomaže svome bratu.” (Muslim)

U komentaru ovog hadisa imam Nevevi rekao je: “Hadis govori o vrijednosti ispunjavanja potreba muslimana i činjenja onoga što će im koristiti, u imetku, znanju, pomoći, savjetu i sl.”

Čini dobro, odazovi se nevoljniku, ne potcjenjuj dobročinstvo i uslugu koju učiniš. Trunke zla koje čovjek uradi naći će zapisane i pobrojane, i trunke dobra koje uradi naći će sačuvane i pohranjene.

Ebu Džeri el-Hudžejmi, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ne potcjenjuj ništa od dobra, makar da pokloniš malo uže, ili da žednom natočiš vode sa svog bunara, ili da s osmijehom sretnoš svoga brata ili da pružiš utočište usamljenom.” (Nesai)

Džabir ibn Abdullah, radijallahu anhu, rekao je: “Dok smo sjedili kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, jednog od nas ujela je škorpija, pa je neki čovjek rekao: ‘Allahov Poslaniče, zar mu nećeš proučiti rukju?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ‘Ko od vas može koristiti svome bratu, neka to učini.’” (Muslim)

Ne uskraćuj ljudima svoje dobročinstvo, ne škrtari u dobroti, ne usteži se od dobra, ne ljuti se, i ne okreći se od siromaha kojeg je potreba natjerala da traži, daj mu malo, ili ga vrati na najljepši način.

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni Njegovog nadzora, pokoravajte Mu se i nemojte grijешiti prema Njemu. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

O muslimani, preporučuje se posredovanje u dobru, jer je to korist za onoga u čije ime se posreduje. Ko posreduje u dobru, s namjerom pomaganja ljudima i ispunjavanja njihovih potreba, učinio je veliko dobro i zaslužio je zahvalnost ljudi. Ebu Musa el-Eš’ari, radijallahu anhu, rekao je: “Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, dolazili su ljudi s različitim potrebama, a on bi tada govorio svojim sabesjednicima: posredujte, zauzmite se, bit ćete nagrađeni, Allah će, jezikom Svoga Poslanika, pokazati ono što On voli.” (Muttefekun alejhi)

Svako ko bude posredovao u postizanju dobra, ili olakšavanju teškoće, ili priskrbljivanju koristi, ili otklanjanju zla, ili izmirenju dvojice posvađanih, ili ostvarenju prava, imat će svoj udio i nagradu u ostvarenom dobru. S druge strane, ko bude posredovao u uzurpaciji nečijeg zakonitog prava, ili falsifikovanju istine, ili podržavanju nepravde, ili davanju prednosti onome ko ne

zaslužuje određenu poziciju nad onim ko je zaslužuje, ili postavljanju podobnih, a udaljavanju sposobnih, ili zapošljavanju nekog svog na štetu drugih ljudi, koji polažu više prava na taj posao, njegovo posredovanje je zlo i nepravda.

Uzvišeni kaže: “Onaj ko se bude za dobro zalagao – bit će i njemu udio u nagradi, a onaj ko se bude za zlo zauzimao – bit će i njemu udio u kazni. A Allah nad svim bdi.” (En-Nisa, 85)

Prihvatanje poklona za posredovanje upropaštava njegovu nagradu i vrijednost. Ne ubrzavaj nagradu za svoje posredovanje, i čuvaj je za budući svijet. Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Ko posreduje u ostvarivanju nekog prava i otklanjanju nepravde, pa primi poklon za njega, poklon koji je primio je suht – nepravedno stečen imetak.”

Ebu Umama el-Bahili, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko posreduje za nekoga, i primi poklon za svoje posredovanje, učinio je jedan od najgorih oblika kamate.” (Ahmed, Ebu Davud, a neki učenjaci su ga ocijenili kao hasen – dobar)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZNAČAJ I PLODOVI ZAHVALNOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
18. safer 1441. po Hidžri / 18. oktobar 2019.

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova! Lijep završetak pripada bogobojažnima, a kazna nasilnicima. Hvalim Ga i slavim. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji voli da Mu Njegovi robovi zahvaljuju i Koji nagrađuje zahvalne. I svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, pečat vjerovjesnika i prvak Ademovih potomaka. Allahu moj, blagoslovi, spasi i smiluj se Svome robu i poslaniku Muhammedu, njegovoj časnoj porodici, dobrim ashabima, tabii-nima i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, Allahovi robovi, i sjetite se stajanja pred Njim na Danu istine: "Dan kada niko nikome neće moći nimalo pomoći, toga Dana će vlast jedino Allah imati." (El-Infitar, 19)

O muslimani, jedna od velikih Allahovih blagodati, kojima je On odlikovao Svoje odabrane robove, jesu plemenita i lijepa svojstva, kojima su postigli visoko mjesto, deredže i ugled kod svog Gospodara, a jedno od najvažnijih i najdjelotvornijih svojstava jeste svojstvo zahvalnosti, koje se definiše kao prepoznavanje tragova Allahovih blagodati na jeziku, u vidu njihovog priznanja i veličanja njihovog istinskog Vlasnika; na srcu, u vidu ljubavi i iskrenog svjedočenja; i na tijelu, u vidu pokornosti i predanosti.

Šukr – zahvalnost dokaz je umne zrelosti, dobrote srca, zdravlja duše i čistoće nutrine. Allah, džellešānuhu, naredio je u Svojoj Knjizi da Mu budemo zahvalni i zabranio je poricanje i negiranje Njegovih blagodati i njihovo korištenje na nedozvoljen način. Uzvišeni kaže: "Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!" (El-Bekara, 152)

U Kur'anu se pohvaljuju zahvalni i naglašava se da je zahvalnost jedna od posebnih odlika Allahovih najboljih robova, poslanika i vjerovjesnika. Tako je

Uzvišeni za Ibrahima, alejhis-selam, rekao: “Ibrahim je bio primjer čestitosti, pokoran Allahu, pravi vjernik, nije druge smatrao Allahu ravnim, i bio je zahvalan na blagodatima Njegovim; On je njega izabrao i na Pravi put izveo.” (En-Nahl, 120–121)

I rekao je za Nuha, alejhis-selam: “On je, doista, bio rob zahvalni” (El-Isra, 3), tj. mnogo je zahvaljivao Allahu i hvalio Ga u svim situacijama. Uzvišeni nas je obavijestio da samo zahvalni uzimaju pouku iz Kur’ana: “Zar ne vidiš da lađe Allahovom milošću morem plove da bi vam pokazao neke dokaze Svoje? To su, zaista, pouke za sve strpljive i zahvalne.” (Lukman, 31)

On je postavio zahvalnost kao uvjet za povećanje Svojih blagodati: “I kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti’” (Ibrahim, 7).

Postojanje malog broja zahvalnih, u svim generacijama ljudskog roda, dokaz je njihove odlikovanosti i posebnosti, kao što kaže Uzvišeni: “‘Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova!’ – A malo je zahvalnih među robovima Mojim.” (Saba, 13)

Poslanik Pravog puta, sallallahu alejhi ve sellem, nastavio je tradiciju šukra – zahvalnosti u svim situacijama, koju su utemeljili i koje su se čvrsto držali njegovi prethodnici, poslanici i vjerovjesnici, ali zahvalnosti koja se očitovala konkretnim djelima i postupcima.

Buhari i Muslim bilježe od Mugire ibn Šu’be da je rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, stajao je u namazu toliko da bi mu otekla stopala, pa mu je rečeno: ‘Allahov Poslaniče, Allah ti je oprostio prošle i buduće grijeha, zašto to radiš?’, a on je rekao: ‘A zar da ne budem zahvalan Allahov rob?’” U jednoj od svojih dova, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio je Allaha da ga učini od onih koji će Mu mnogo zahvaljivati na blagodatima.

Ahmed bilježi u “Musnedu”, i Ebu Davud, Tirmizi i Nesai u “Sunenima”, sa dobrim lancem prenosilaca, od Abdullaha ibn Abbasa, radijallahu anhum, da je Allahov Poslanik, učio ovu dovu: “Allahu moj pomози me, a nemoj pomoći drugima protiv mene, budi na mojoj strani, a zaštiti me od neprijateljskih spletki, uputi me i olakšaj mi slijeđenje Pravog puta, i pomози me protiv onoga ko mi je nasilje učinio. Gospodaru moj, učini da Tebi zahvalan budem, da Te se često sjećam i bojim, da Ti budem odan, pokoran i poslušan.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Muazu ibn Džebel, radijallahu anhu: “O Muaze, tako mi Allaha, ja te puno volim, i savjetujem ti da ne propustiš da pred kraj svakog obaveznog namaza kažeš: ‘Allahu moj, pomoz mi da Te često spominjem, zahvaljujem Ti i ispravno Te obožavam.’” (Ebu Davud i Nesai, sa dobrim lancem prenosilaca)

Poštovani vjernici, s obzirom na to da je nemaran odnos prema zahvalnosti na blagodatima posljedica neznanja, nebrige i zaborava, svako od nas trebao bi pogledati svoje stanje i blagodati kojima je odlikovan u odnosu na druge, jer, kako je rekao jedan učenjak, “nema čovjeka kojem Allah nije dao neku blagodat, u izgledu, ponašanju, svojstvima, porodici, djeci, domu, mjestu stanovanja, društvu, rodbini, ugledu, i drugim stvarima koje ljudi vole, i koje ne bi mijenjali s drugima, a posebno ako te blagodati imaju svoju duhovnu vrijednost, kao što su vjerovanje, učenje Kur’ana, islamsko znanje, poznavanje sunneta, ili ako su te blagodati zdravlje, komocija i sigurnost i dr. Zbog toga se u hadisu, koji su zabilježili Tirmizi u i Ibn Madža, sa dobrim lancem od Ubejdullaha ibn Mihsana, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko osvane siguran u svome domu, zdravog tijela, sa opskrbom koja mu je dovoljna za taj dan, kao da mu je dat cijeli dunjaluk.” Jedan od uzroka zahvalnosti na blagodatima jeste razmišljanje o onima koji su lošijeg materijalnog stanja od nas, koji imaju manje imetka i djece, ili su bez potomstva, koji su slabijeg zdravlja i sl., kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Gledajte one koji su ispod vas, a ne one koji su iznad vas, jer ćete tako više cijiniti Allahove blagodati i nećete ih omalovažavati.”

Zaista je ovo vrlo važna odgojna lekcija koju će prihvatiti svako ko želi postići duševni smiraj, zadovoljstvo i spokojan život i sačuvati se od lošeg mišljenja, depresije, tugovanja i različitih bolesti koje iscrpljuju i slabe ljudsko tijelo i pomažu čistoću života.

Zahvalnost Gospodaru svjetova na blagodatima nije privilegija i obaveza samo onih koji uživaju dunjalučke blagodati, nego je ona potreba i onih koji su iskušani siromaštvom, bolešću, strahom ili ljudskim gubicima, jer u svakom iskušenju imaju četiri dobra, kojima se trebaju radovati i zahvaljivati na njima razumom obdareni.

Prvo dobro, pretpostavka da je iskušenje, koje se desilo, moglo biti i gore nego što jeste, a pošto nije, to je blagodat na kojoj smo dužni zahvaliti se Allahu.

Drugo, da to iskušenje nije u vjeri, nego u materijalnim dobrima, jer nema većeg iskušenja od onoga u vjeri.

Treće, da iskušenje donosi onome koji se strpi na njemu veliku nagradu, visoku deredžu kod Allaha i praštanje grijeha, što ga, u konačnici, pretvara u milost i blagodat, kao što se navodi u hadisu koji bilježe Buhari i Muslim od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Muslimana neće zadesiti ni umor, ni bolest, ni briga, ni tuga, i neće ga ni trn ubosti a da mu Allah, zbog toga, neće oprostiti neke od njegovih grijeha.”

Četvrto, da se ono zapisano u Glavnoj knjizi i moralo desiti onome kome je zapisano, i nema druge nego mu se predati i biti zadovoljan njime, a upravo je onome ko bude zadovoljan iskušenjem Allah obećao Svoje zadovoljstvo, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Tirmizi sa dobrim senedom od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Što je veće iskušenje, veća je i nagrada. Kada Allah, džellešānuhu, zavoli neki narod, On ih stavi na kušnju, pa ko bude zadovoljan, i Allah će njime biti zadovoljan, a ko se rasrdi, i Allah će se na njega rasrditi.”

Bojte se Allaha, ljudi, i budite zahvalni Gospodaru svjetova na velikim blagodatima. Uzvišeni kaže: “Allah je stvoritelj nebesa i Zemlje; On spušta s neba kišu i čini da pomoću nje rađaju plodovi kojima se hranite; i daje vam da se koristite lađama koje plove morem voljom Njegovom, i daje vam da se rijekama koristite; i daje vam da se koristite Suncem i Mjesecom, koji se stalno kreću, i daje vam da se koristite noći i danom; i daje vam svega onoga što od Njega išćete, i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali – čovjek je, uistinu, nepravedan i nezahvalan.” (Ibrahim, 32–34)

Poštovani vjernici! U naredbi da Mu zahvaljuju, : “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152), koju Allah upućuje Svojim robovima, krije se još jedna blagodat i dobročinstvo Uzvišenog prema ljudima, a ona je da se korist zahvalnosti, kako kaže Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, vraća onome ko ju je učinio, na dunjaluku i na ahiretu, a ne Allahu, i on je taj koji ima koristi od svoje zahvalnosti, kao što kaže Uzvišeni: “A ko je zahvalan – u svoju

je korist zahvalan, a ko je nezahvalan – pa, Allah je, zaista, neovisan i hvaljen” (En-Neml, 40).

Zahvalnost je dobročinstvo čovjeka prema sebi, na dunjaluku i ahiretu. On zahvalnošću čini dobročinstvo samome sebi, i njegova zahvalnost ne može se smatrati uzvraćanjem Gospodaru na blagodati, jer Gospodaru niko ne može uzvratiti na Njegovim blagodatima, pa ni na onim najmanjima.

Allah, džellešanuhu, je Darovatelj, Dobročinitelj i On je Stvoritelj zahvalnosti, onoga koji zahvaljuje i onoga na čemu i zbog čega se zahvaljuje i niko Ga ne može pohvaliti onoko kako Mu istinski dolikuje, jer On je dobročinitelj Svojim blagodatima, i time što je nadahnuo čovjeka zahvalnošću.

Zahvalnost na blagodatima također je blagodat na kojoj treba zahvaljivati. Od potpunosti Allahove blagodati i veličine Njegovog dobročinstva, plemenitosti i darežljivosti jeste i Njegova ljubav prema onome ko Mu zahvaljuje, zadovoljstvo njime i pohvala zbog nje.

Korist zahvalnosti vraća se čovjeku, a ne Allahu, i to je vrhunac plemenitosti, kojoj nema ravne. Allah te prvo obdari nekom blagodat, a zatim te nadahne zahvalnošću na toj blagodat, ukaže ti Svoje zadovoljstvo, svu korist zahvalnosti vrati tebi i učini te uzrokom da se ta blagodat nastavi, da te prati i da se uveća. Dovoljno je ovo imati na umu, da bi se na ispravan način razumjelo ono što poslije slijedi.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

STEPEN POKAJANJA NAJVEĆI JE STEPEN (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

25. safer 1441. po Hidžri / 25. oktobar 2019.

Hvala Allahu, Najuzvišenijem, Stvoritelju Zemlje i nebesa. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je On, Koji voli pokajnike, i Koji njihova loša djela pretvara u dobra.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji prašta grijehe, prima pokajanje i otklanja nedostatke, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, vjerovjesnik počasti, poslan sa najčasnijom poslanicom, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, Allahovi robovi, onako kako Ga se treba bojati, i znajte da vas On nadzire u tajnosti i javnosti, i neka vas nikako ne obmane život na ovom svijetu, koji je samo prolazna stanica, a nije stalno boravište, i koji je sredstvo za činjenje dobrih djela, a ne ljenčarenje, i trgovina čija je roba pokornost, a profit uspjeh i spas na Sudnjem danu.

O muslimani, jedna od velikih istina, koju ne mogu sakriti strasti niti je promijeniti mišljenja, jeste da je ovaj svijet, sa svim svojim nebeskim i zemaljskim stanovnicima, ljudima i džinima, ovisan o Allahu, u najširem smislu te riječi, i potreban Njegovog dobra, do krajnjih granica, i ne može bez Njega ni koliko je treptaj oka, i nema mu opstojnosti niti života bez Njega. On, Uzvišeni, je Vječno Živi, Koji se brine o Svojim stvorenjima, i osigurava im sve vrste potreba i sve ono što će poboljšati i unaprijediti njihov život, i bez Kojeg nema dobra niti boljitka. Iako se ovisnost ljudi o Allahu manifestuje na različite načine, i u gotovo svim životnim aspektima, ipak se jedna vrsta ovisnosti posebno izdvaja i ima posebnu važnost, veličinu i vrijednost, i izdiže se iznad profanih tjelesnih užitaka, a to je ovisnost o Allahovom oprost, pokrivanju sramota, čišćenju srca i otvaranju vrata pokajanja. Težnja ka ovom cilju, koja ih je podigla iz njihovih postelja i dovela pred njihovog Gospodara, da Ga uporno mole i od

Njega traže milost i oprost, poniznih srca, otvorenih duša i suznih očiju, bila je osobina i put Allahovih poslanika.

Adem, alejhis-selam, ponizno i predano, molio je Allaha: “Gospodaru naš, rekoše oni, ‘sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni” (El-A’raf, 23).

Nuh, alejhis-selam, sažaljivi otac, ponadao se da bi njegov sin, kojem je Allah zapisao propast u Knjizi sudbine, mogao biti spašen, pa ga je Allah, slavljen neka je, ukorio zbog toga riječima: “O Nuhu, on nije čeljade tvoje”, rekao je On, “jer radi ono što ne valja, zato Me ne moli za ono što ne znaš! Savjetujem ti da neznalica ne budeš” (Hud, 47).

On se ponizno predao Allahovoj naredbi, moleći Ga za oprost i kajući Mu se: “Gospodaru moj”, reče, “tebi se ja utječem da Te više nikad ne zamolim za ono što ne znam! Ako mi ne oprostiš i ne smiluješ mi se, bit ću izgubljen.” (Hud, 48)

A kada je postao svjestan veličine i posebnosti ove težnje, i da je ona glava svih težnji, nije je tražio u svojoj dovi samo za sebe, nego za svakog vjernika i vjernicu: “Gospodaru moj, oprosti meni, i roditeljima mojim, i onome koji kao vjernik u dom moj uđe, i vjernicima i vjericama, a nevjericima samo propast povećaj!” (Nuh, 28)

Ibrahim, alejhi-selam, prijatelj Milostivog, pokorni Allahov rob, blagi, sažaljivi i ponizni, ukazao je na ovaj princip u svojim dovama, s nadom i strahopoštovanjem: “Gospodaru naš, oprosti meni, i roditeljima mojim, i svim vjericima – na Dan kad se bude polagao račun!” (Ibrahim, 41).

Ova težnja ispunjavala je njegovu dušu dok je pozivao svoj narod u pravu vjeru i kazivao im o njihovom Gospodaru:

“A da li ste razmišljali”, upita on, “da su oni kojima se klanjate vi i kojima su se klanjali davani precima vašim, doista, neprijatelji moji? Ali, to nije Gospodar svjetova, Koji me je stvorio i na Pravi put uputio, i Koji me hrani i poji, i Koji me, kad se razbolim, liječi, i Koji će mi život oduzeti, i Koji će me poslije oživiti, i Koji će mi, nadam se, pogreške moje na Sudnjem danu oprostiti! Gospodaru moj, podari mi znanje i uvrsti me među one koji su dobri i učini da me po lijepom spominju oni što će poslije mene doći, i učini me jednim od onih kojima ćeš džennetske blagodati darovati – i ocu mome oprosti, on

je jedan od zalutalih – i ne osramoti me na Dan kad će ljudi oživljeni biti, na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Eš-Šuara, 75–89)

Božijem oprost, za svoj narod, nadao se i plemeniti vjerovjesnik Isa, alejhis-selam, koji je rekao: “Ako ih kazniš, robovi su Tvoji, a ako im oprostiš, silan i mudar Ti si” (El-Maida, 118).

Kada se Musa, alejhis-selam, vratio svome narodu, ljut i tužan zbog njihovog klanjanja teletu, obuzela ga je ova težnja, pa je požurio svome Gospodaru i zavapio: “Gospodaru moj”, zamoli Musa, “oprosti meni i bratu mome i učini da budemo pod okriljem Tvoje milosti, Ti si od milostivih najmilostiviji!” (El-A'raf, 151).

Kada ga je čovjek iz njegovog naroda pozvao u pomoć protiv čovjeka iz neprijateljskog naroda, pa ga je Musa, alejhis-selam, udario šakom i ubio, a onda se sjetio svog Gospodara, pokajao se i priznao: “‘Gospodaru moj’, reče onda, ‘ja sam sam sebi zlo nanio, oprosti mi!’ I On mu oprosti, On, uistinu, prašta i On je milostiv” (El-Kasas, 16).

Allahov vjerovjesnik Davud, alejhis-selam, čvrsti vjernik, kojem je Allah dao vlast, vjerovjesništvo i sposobnost rasuđivanja, nakon što je uvidio da je odstupio od istine u presudi kojom je presudio dvojici parničara, pohrlio je svome Gospodaru, tražeći oprosta od Njega: “I Davud se uvjeri da smo Mi baš njega na kušnju stavili, pa oprost od Gospodara svoga zamoli, pade licem na tlo i pokaja se. I Mi smo mu to oprostili, i on je, doista, blizak nama i divno prebivalište ga čeka.” (Sād, 24–25)

A tek prvak prvih i potonjih, Allahova milost svjetovima, Muhammed ibn Abdullah, neka su na njega Allahova milost i spas, sve dok Ga budu spominjali oni koji Ga spominju, i zaboravljali oni koji Ga zaboravljaju, on je bio najprivrženiji svome Gospodaru, imao je najveće strahopoštovanje pred Njim, najviše se bojao Njegove srdžbe, kazne i patnje. Allah, dželleš'anuhu, nadahnuo ga je istigfarom, traženjem oprosta, i pokajanjem, i oni su ušli u svaku poru njegovog bića. Ebu Hurejra, radijalallahu anhu, kazuje da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Tako mi Allaha, ja od Allaha tražim oprosta i kajem Mu se više od sedamdeset puta na dan.” (Buhari) Takav je bio njegov odnos prema istigfaru i tevbi, danju i noću.

Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Jedne noći, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, iskrao se iz postelje, pa sam ga potražila, i rukama sam napipala njegova stopala. Bio je u džamiji, klanjao je, a stopala su mu bila uspravna. Učio je dovu: ‘Allahu moj, utječem se Tvojim zadovoljstvom od Tvoje srdžbe, i Tvojim oprostom od Tvoje kazne. Utječem se Tebi od Tebe, ne mogu Ti iskazati hvalu onako kako Ti dolikuje, Ti si hvaljen onoliko koliko si sam Sebe pohvalio.’” (Muslim)

Aiša, radijallahu anha, također je ispričala jedan lijep događaj, koji govori o Poslanikovo pobožnosti. Rekla je: “Jedne noći Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, iskrao se iz postelje, i pomislila sam da je otišao kod jedne od svojih supruga. Tražila sam ga, i nisam ga našla, pa sam se vratila. A onda sam ga vidjela, bio je na rukūu ili sedždi, i učio je: ‘Subhaneke ve bi hamdike la ilahe illa ente – Neka Ti je slava i hvala. Nema drugog boga osim Tebe.’, pa sam rekla: ‘Na mjestu si moga oca i majke, ja sam mislila na nešto, a ti si baviš nečime drugim.’” (Muslim)

Strah od grijeha i njegovih loših posljedica neće ih napustiti ni u Danu velikog stajanja, kada Allah na jednom mjestu okupi prve i potonje, i kada ljude obuzmu nepodnošljivi strah i briga. Tada će jedni drugima reći: “Zar ne vidite u šta ste zapali i šta vas je zadesilo? Zar nećete potražiti nekoga da se za nas zauzme kod Gospodara?” Tada će reći jedni drugima: “Idite Ademu.” Doći će Ademu pa će mu reći: “O Ademe, ti si otac čovječanstva. Allah te je Svojom rukom stvorio, i u tebe život udahnuo i naredio je melekima da ti sedždu učine, pa se zauzmi za nas kod svoga Gospodara. Zar ne vidiš šta nas je zadesilo?” A Adem će kazati: “Zaista se moj Gospodar danas rasrdio kao nikada prije, a niti će se više ikada ovako rasrditi. Zabranio mi je da se približim drvetu, a ja Ga nisam poslušao. Moje brige, moje brige! Idite nekome drugom, idite Nuhu.” Tada će otići Nuhu, zatim Ibrahimu, zatim Musau, zatim Isau, i svi će oni reći kao što je rekao Adem, alejhis-salam. Na kraju će doći Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, i on će se zauzimati za njih...” (Buhari i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Ovo je stanje onih koje je Allah odabrao za Svoju objavu i poslanicu. Oni su Ga se istinski bojali i strahovali od Njegove kazne, najviše se nadali Njegovom oprostom i milosti i pretekli su druge u predanosti Njemu i iskrenom pokajanju.

Koliko čovjek bude spoznao svoga Gospodara, toliko će Ga se bojati i poštovati Ga. “A Allaha se boje od robova Njegovih – učeni.” (Fatir, 28)

O muslimani, ne trebamo se čuditi ovakvom odnosu vjerovjesnika i poslanika, alejhimus-selam, prema tevbi – pokajnju Allahu, jer je stepen pokajanja prvi, srednji i zadnji, koji, onaj ko ide ka Allahu, nikada ne napušta, i na kojem ustrajava sve do svoje smrti. Tevba je čovjekov početak i kraj, i ona je njegova prijeka potreba, na kraju kao i na početku. Razlog visoke pozicioniranosti tevbe u islamu treba tražiti u činjenici da je tevba jedan od najdražih i najposebnijih ibadeta kod Allaha, džellešanuhu.

Uzvišeni Allah voli one koji se često kaju. Da pokajanje nije najdraža stvar Allahu, ne bi čovjeka, kao Svoje najodabranije stvorenje, iskušao grijehom. I zato se Allah obraduje pokajanju Svoga roba više nego što se obraduje čovjek, koji je pronašao svoju jahalicu, sa hranom i pićem, u pustinji, nakon što mu je pobjegla i nakon što je izgubio svaku nadu da će ostati živ.

Ova radost ne veže se ni za jedan drugi ibadet, osim za tevbu. Nema sumnje da ona ima snažan učinak na stanje i srce pokajnika, i ona je jedna od tajni Allahovog određivanja grijeshenja ljudima. Čovjek tevbom postiže deredžu Allahovog miljenika, jer Allah voli one koji se često kaju i obraćaju Mu se pokajanjem. Ovaj ibadet sadrži poniznost, predanost i umiljavanje Allahu, a poniznost i predanost su srž i suština ibadeta.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POTREBA ZA ČESTIM SPOMINJANJEM ALLAHA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

3. rebiul-evvel 1441. po Hidžri / 1. novembar 2019.

Hvala Allahu, Vladaru, Svetom, Onome Koji je bez nedostataka, Uzvišenom i Plemenitom, našem Gospodaru, sveta su imena Njegova, uzvišena su svojstva Njegova. On je hvaljen onoliko koliko je sam Sebe pohvalio, mi Ga ne možemo pohvaliti onoliko koliko On zaslužuje. Njemu pripada hvala na dunjaluku i ahiretu, trajno i vječno.

Zahvaljujem svom Gospodaru na blagodatima i dobrima kojima nas je darovao, koje znamo i koje ne znamo. On je vlasnik svih blagodati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Silnog, Kojem se niko ne može suprotstaviti, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, poslan sa jasnim svjetlom, kojim je Allah suzbio mnogoboštvo i zabludu. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i plemenite ashabe.

Bojte se Allaha, ljudi, tražite Njegovu blizinu činjenjem dobrih djela, preziranjem i ostavljanjem grijeha. Ko se bude Allaha bojao, On će ga zaštititi, a ko bude slijedio svoje strasti i dā prednost ovom nad onim svijetom, upropastio je sebe i izgubio je vječni užitek na ahiretu. Uzvišeni kaže: "... onda će onome koji je objestan bio i život na ovome svijetu više volio Džehennem prebivalište postati sigurno. A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao Džennet će boravište biti sigurno." (En-Naziat, 37–41)

O muslimani, Allah vas naziva vjernicima, a to je najbolje svojstvo kojim čovjek može biti opisan, i poziva da Mu se približite dobrim djelima i čuvate svoja djela od onoga što će ih poništiti i umanjiti njihovu vrijednost, pa kaže:

“O vjernici, Allaha se bojte i nastojte da Mu se umilite i na Putu Njegovu se borite da biste postigli što želite.” (El-Maida, 35)

El-vesila – nastojte da Mu se umilite, spomenuta u ajetu, označava svako pobožno djelo, činjenje dobrih djela i ostavljanje zabrana, a obuhvata, svojim značenjem, i sredstva za činjenje pobožnih djela. Djelo koje u sebi objedinjuje sve vrste pobožnih djela, koje čuva od kazni, najsveobuhvatniji put za činjenje dobra i tvrđava koja štiti od propasti i zla jeste zikrullah – spominjanje, slavljenje, hvaljenje Allaha.

On upotpunjuje farzove i vadžibe, nadoknađuje nedostatke u ibadetima, uvećava nagradu za dobra djela i briše grijehe i loša djela. Dovoljno mu je nagrade, vrijednosti i počasti to što ga je Allah učinio sastavnim dijelom namaza, hadža i drugih oblika pokornosti, i što je propisan u svim situacijama. Prvi i osnovni fundament vjere, kelimei-šehadet: “Ešhedu en la ilahe illallah”, sadrži zikrullah, a svi propisi i norme njegovi su tumači i ogranci. Svjedočenje da nema boga osim Allaha predstavlja tevhidul-ma’bud – izdavanje jedinog i istinitog Boga, Allaha, u smislu obožavanja, a svjedočenje da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov poslanik predstavlja tevhidul-metbu – izdavanje poslanika u smislu njegovog slijedenja. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne odlučujte se ni za što dok za to ne upitate Allaha i Poslanika Njegova, i bojte se Allaha! Allah, zaista, sve čuje i sve zna.” (El-Hudžurat, 1)

Allah, džellešanuhu, ni u jednom ibadetu koji je propisao, ne zahtijeva mnoštvo i povećanje, kao što je to slučaj sa zikrullahom, za koji je rekao: “O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte” (El-Ahzab, 41–42), osim što se sličan zahtjev prenosi i za salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu: “Donosite što više salavata na mene petkom, jer vaši salavati izlažu se meni.” (Hadis je vjerodostojan i prenose ga Ahmed, Ebu Davud i Ibn Hibban od Evsa ibn Evsa, radijallahu anhu), i u hadisu: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata, obrisat će mu deset grijeha i uzdignut će ga za deset stepeni.”

Salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, vid je oduživanja našem Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i dova za sve što je učinio za vjeru, i borio se na njenom putu najpotpunije što je mogao, i svako dobro i iskreni savjet koji je podario ummetu. Svako dobro djelo koje musliman uradi i nagrada za to djelo zasluga su Allahovog poslanika, i put prema Džennetu je njegov put.

O vrijednosti zikra govore riječi Uzvišenog: "... i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite" (El-Džumua, 10); i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Primjer onoga koji spominje Allaha i onoga koji Ga ne spominje je kao primjer živog i mrtvog čovjeka." (Buhari i Muslim od Ebu Musaa el-Eš'arija, radijallahu anhu)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Hoćete li da vas obavijestim o vašem najvrednijem djelu, najčišćem kod vašeg Gospodara, koje će vas uzdići na najviše deredže i koje je bolje za vas od dijeljenja zlata i srebra, i bolje od toga da se sukobite s neprijateljem i ubijate ih i oni vas ubijaju?" Prisutni su rekli: "Da, Allahov Poslaniče, želimo." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: "To djelo je zikrullah." (Hadis je vjerodostojan i prenose ga Ahmed, Tirmizi i Hakim od Ebu Derdaa, radijallahu anhu.)

Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan: "Ko će imati najveću deredžu kod Allaha na Sudnjem danu?", pa je rekao: "Oni koji Allaha puno spominju." (Tirmizi)

Abdullah ibn Muslim, radijallahu anhu, rekao je: "Neki je čovjek došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: 'Allahov Poslaniče, islamskih propisa je mnogo i to nam stvara poteškoću, pa možeš li nas uputiti na neko sveobuhvatno djelo?' Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: 'Neka tvoj jezik uvijek bude vlažan od spominjanja Allaha.'" (Ahmed, Tirmizi, Ibn Madža i Ibn Hibban)

Zikr čisti ljudska djela, nadoknađuje njihove nedostatke i briše grijehe. Zikr ima svoja tri nivoa.

Prvi nivo: spominjanje Allaha srcem, za kojeg Uzvišeni Allah daje nagradu, iz Svoje darežljivosti i plemenitosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Rekao je Allah: 'Ja ću prema Svom robu postupiti u skladu s onim što misli o Meni, i Ja sam s njim kada god Me spomene. Ako Me spomene u sebi, i Ja njega spomenem u Sebi.'" (Buhari i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Drugi ili srednji nivo: spominjanje Allaha jezikom, uz djelimičnu odsutnost srca. Onaj ko spominje Allaha jezikom čini veliko dobro, a nagradu za njega ne zna niko osim Allaha, i ona je veća od nagrade za prvi nivo, jer u njemu, osim srca, učestvuje i jezik. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Čovjek izgovori riječi kojima se postiže Allahovo zadovoljstvo, ne pridajući

im pažnju, a Allah ga zbog njih uzdigne na stepene.” (Buhari od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Treći nivo: spominjanje Allaha jezikom i srcem u isto vrijeme, i razmišljanje o značenjima zikra i svijest o Allahovoj veličini. Ovaj nivo je najveći nivo, i onaj ko ga čini, pretekao je druge u dobrim djelima i postigao je najveće deredže. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjek koji posvjedoči da nema boga osim Allaha i da sam ja Njegov poslanik, iskreno iz svoga srca, i ustraje u tome do smrti, ući će u Džennet.” (Ahmed od Rifaa el-Džuhenija, radijallahu anhu)

U ovom hadisu govori se o podudarnosti jezika i srca u spominjanju Allaha. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Koga sretneš iza ovog zida, a svjedoči da nema boga osim Allaha, čvrsto vjerujući svojim srcem u te riječi, obraduj ga Džennetom.” (Muslim)

Značenje “zikrullah” je spominjanje veličanje i hvaljenje Gospodara, uzvišen neka je, učenjem tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber), tahmida (elhamdulillah), tesbiha (subhanallah), izgovaranjem riječi: “La havle ve la kuvvete illa billahil-azim (Nema snage niti moći osim u Uzvišenog i Velikog Allaha!)”, mnoštvom istigfara, traženja oprosta, učenjem dove.

Donošenje salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, spada u zikr, kao i odricanje svih nedostataka i mahana od našeg Gospodara i svega što ne priliči Njegovoj uzvišenosti, veličini, snazi, gordosti, savršenstvu, i negiranje bilo kakve sličnosti između Njega i Njegovih stvorenja.

Najvredniji oblik veličanja i hvaljenja Gospodara svjetova jeste veličanje i hvaljenje Njegovim lijepim imenima, savršenim svojstvima i mudrim djelima, kao što je to slučaj sa Ajetul-Kursijom, i završetkom sure El-Hašr, i veličanje Gospodara spominjanjem Njegovih blagodati prema stvorenjima.

Uzvišeni kaže: “O ljudi, sjetite se milosti kojom vas Allah obasipa. Postoji li, osim Allaha, ikakav drugi stvoritelj koji vas sa neba I iz zemlje opskrbljuje? Osim Njega nema drugog boga, pa kuda se onda odmećete?” (Fatir, 3); “I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali” (Ali Imran, 103). Zikr je lak na jeziku, a težak na mizanu – ahiretskoj vagi. On će dati svoje plodove,

očistiti srca i popraviti djela samo ukoliko se temelji na ljubavi prema Allahu i ljubavi prema Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Najbolji zikir je učenje Kur'ana, jer Kur'an sadrži sve oblike hvaljenja i veličanja Gospodara, spominjanja blagodati, detalje šerijatskih propisa, podsticanje na svako dobro i upozorenje od svakog zla.

O muslimani, ovo je zikir sa svim svojim dobrotama, blagoslovima, koristima i svjetlošću, a nagrada za njega je ono što oko nije vidjelo i što ljudsko srce nije osjetilo.

O nagradi za zikrullah govore sljedeći hadisi:

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko na početku dana, deset puta izgovori: 'La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul-mulku ve lehul-hamdu, ve huve ala kulli šej'in kadir! – Nema boga osim Allaha, On nema sudruga i Njemu pripada vlast i zahvala, On je nad svim moćan!' – imat će nagradu kao da je oslobodio deset robova, i bit će mu upisano stotinu dobrih djela i obrisano stotinu grijeha, i bit će zaštićen od šejtana u tom danu sve dok ne omrkne. Bolji od njega je samo onaj ko to uradi više puta." (Buhari i Muslim)

Ummu Hani, radijallahu anha, kazala je: "Rekla sam: 'Allahov Poslaniče, preporuči mi neko djelo koje mogu činiti sjedeći', pa mi je rekao: 'Stotinu puta izgovori 'subhanallah', to je kao da si oslobodila stotinu robova iz potomstva Ismaila, alejhis-selam, i stotinu puta izgovori 'elhamdullillah', to je kao da si opremila stotinu konja za borbu na Allahovom putu, i stotinu puta izgovori 'Allahu ekber', to je kao da si pripremila stotinu deva za žrtvovanje, koje su primljene kod Allaha, i stotinu puta izgovori 'la ilahe illallah', ispunit ćeš prostor između nebesa i Zemlje.'" (Ahmed, Nesai i Hakim, hasen)

Nu'man ibn Bešir, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Od riječi kojima slavite i veličate Allaha jesu riječi 'subhanallah, elhamdulillah i la ilahe illallah', a kada ih izgovorite, one se uspinu do Arša, i zuje kao što pčela zuji, kazujući o onome ko ih je izgovorio." (Hadis je vjerodostojan i prenose ga Ibn Madža i Hakim.)

Muaz, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ni za čim stanovnici Dženneta neće žaliti kao što će žaliti za trenutkom koji im je prošao a nisu u njemu spominjali Allaha." (Hadis je vjerodostojan i bilježi ga Taberani)

To znači da će žaliti kada vide koliku je nagradu Allah pripremio za zikr i pored njegove lahkoće. Nagrada za zikrullah, spominjanje Allaha, je i da će Allah onoga koji Ga bude spominjao zaštititi od šejtana.

Haris ibn Haris el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Allah je Jahjau, sinu Zekerijaavom, objavio da naredi svom narodu da čini pet stvari, a jedna od njih je zikrullah. Primjer onoga koji spominje Allaha je kao primjer čovjeka kojeg su slijedili njegovi neprijatelji, pa se on sklonio u sigurnu tvrđavu i spasio se od njih. Isto tako čovjek se ne može spasiti od šejtana osim zikrullahom." (Hadis je vjerodostojan i bilježe ga Tirmizi, Ibn Hibban i Hakim.)

Najveća nagrada za zikrullah jeste ulazak u Džennet i spas od Vatre, a Allahovo zadovoljstvo veće je od toga. Allah će onoga koji Ga bude spominjao spasiti od nevolja, iskušenja i opasnosti. Uzvišeni kaže o Junusu, alejhis-selam: "... i da nije bio jedan od onih koji Allaha hvale, sigurno bi ostao u utrobi njenoj do Dana kad će svi biti oživljeni." (Es-Saffat, 143–144)

Za zikrullah su predviđene i sljedeće nagrade:

– Lijep spomen na dunjaluku i ahiretu. Allah, dželleš'anuhu, kaže: "Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!" (El-Bekara, 152)

– Jačanje duha i tijela, pomoć u izvršavanju ibadeta i zaštita od činjenja harama, i olakšavanje stjecanja opsrkbe. Abdullah ibn Amra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nuh, alejhis-selam, rekao je svom sinu: 'Oporučujem ti dvije vrste zikra: subhanallah i elhamduli-llah – tim riječima Allaha mole i slave sva Njegova stvorenja, i zbog njih Allah opskrbljuje stvorenja.'" (Hadis je vjerodostojan i bilježe ga Nesai i Hakim.)

– Zaštita od licemjerstva, koje se smatra jednim od najvećih iskušenja u vjeri.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, birao je jezgrovite riječi u dovama i zikrullahu. Jedna od jezgrovitih dova kojoj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podučio Džuvejriju bint Haris, radijallahu anha, jeste: "Subhanallahi ve bi hamdihi adede halkihi ve rida nefsihi ve zinete aršihi ve midade kelimatih! – Slava i hvala Allahu onoliko puta koliko ima Njegovih stvorenja, onoliko puta koliko će On biti zadovoljan, onoliko puta koliko je težak Njegov Prijesto i onoliko puta koliko ima Njegovih riječi!" (Muslim)

Umama, radijallahu anha, rekla je: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mi je: ‘Hoćeš li da te podučim koji je najbolji zikr, u danu i noći? Subhanallah adede ma halek, ve subhanallahi mil’e ma halek, ve subhanallah adede kulli šej’, ve subhanallah mil’e kulli šej’, ve subhanallahi adede ma ahsa kitabu, ve subhanllah mil’e ma ahsa kitabu. Vel-hamdulillahi adede ma halek, vel-hamdu lillahi mil’e ma halek, vel-hamdu lillahi adede kulli šej’, vel-hamdu lillahi mil’e kulli šej’, vel-hamdulillahi adede ma ahsa kitabu, vel-hamdu lillahi mil’e ma ahsa kitabu.’” (Hadis je dobar i bilježe ga Bezzar i Taberani.)

Uzvišeni kaže: “... i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha – Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio.” (El-Ahzab, 35)

O vjernici, bojte se Allaha, činite dobra, a čuvajte se loših djela, potražite kod Allaha utočište od nemarnosti, zapostavljanja istine i lažnog nadanja. Svakom od vas je propisan edžel, smrtni čas, koji približava ono što je daleko i uništava ono što je novo. Allah vam je naredio da slijedite Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21)

Aiše, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spominjao je Allaha u svim situacijama.” (Muslim)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NE UHODITE JEDNI DRUGE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

10. rebiul-evvel 1441. po Hidžri / 8. novembar 2019.

Hvala Allahu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, i da je naš prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i sve oni koji vole Allaha.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehе vam oprostiti!’ A Allah prašta i samilostan je.” (Ali Imran, 31)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dovoljno je čovjeku zla da prezire svoga brata muslimana. Muslimanu su zabranjeni krv, imetak i čast drugog muslimana.”

Musliman je biće koje ima svoje dostojanstvo i vrijednost, i Božije stvorenje čiju je poziciju i privatnost šerijat zaštitio od bilo čijeg narušavanja i uznemiravanja. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne zapitkujte o onome što će vam pričiniti neprijatnosti ako vam se objasni.” (El-Maida, 101)

Šerijatski tekstovi naglašavaju važnost zatvaranja svih prilaza koji vode narušavanju privatnosti muslimana. Uzvišeni kaže: “I ne uhodite jedni druge” (El-Hudžurat, 12), tj. ne iznosite u javnost ono što je Allah sakrio, istražujući mahane drugih ljudi, prateći njihove sramote i razotkrivajući skriveno.

Svaki musliman ima svoju nepovredivost u pogledu svoje ličnosti, privatnosti, ugleda, imetka i interesa. Ovaj uzvišeni princip udaljava muslimana od svakog neprimjerenog postupka, a prije svega zadiranja u privatnost drugih ljudi, što omogućuje svakom pojedincu da živi dostojanstven život, bez straha za svoj život, kuću, tajne i sramote.

Nama pripada samo ono što ljudi javno pokazuju, a nemamo pravo istraživati bilo čiji privatni život. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Meni nije naređeno da kopam po ljudskim srcima i istražujem njihove nutrine.”

Uhođenje znači da čovjek prati i istražuje drugog čovjeka s ciljem otkrivanja i obznanjivanja njegovih nedostataka i mahana, u najširem smislu te riječi, u svim oblicima i svim sredstvima. To nanosi ogromnu štetu pojedincima i zajednici u globalu. Koliko je samo nevolja uzrokovalo, veza prekinulo, neprijateljstava i mržnje posijalo, domova uništilo i porodica rasturilo. Uzvišeni kaže: “A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, toware na sebe klevetu i pravi grijeh.” (El-Ahzab, 58)

Kada bolje analiziramo riječi Uzvišenog: “... i ne uhodite jedni druge” (El-Hudžurat, 12), doći ćemo do zaključka da su one općenite i da obuhvataju sve aspekte života. Ovim riječima Allah se obraća i ocu i majci i upozorava ih da se ne “uhvate” u stupicu uhođenja i narušavanja privatnosti onih koje odgajaju, bez njihove dozvole.

Proces odgoja, izgradnje i ispunjenja emaneta i odgovornosti traži od odgajatelja da zaštiti dostojanstvo i integritet odgajanika, da se čuva propitivanja i istraživanja onoga što mu nije dozvoljeno propitivati i istraživati i da ne narušava njegovu privatnost.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio je da čovjek, bez najave, dolazi noću svojoj kući, kako bi uhodio svoje ukućane ili ih “uhvatio” u neprimjerenoj situaciji. Rekao je: “Ako budeš pratio mahane ljudi, upropastit ćeš ih.” Uhođenje supružnika, u bračnom domu, bez valjanog razloga, kroz provjeravanje razgovora i poruka, neprihvatljivo je ponašanje koje uništava povjerenje, poljuljava temelje sreće i ubacuje sjeme sumnje i razdora među supružnicima. Kako bi zaštitio privatnost u porodičnom životu, islam je u srcima svojih sljedbenika i sljedbenica uzdigao važnost traženja dozvole prilikom ulaska u sobe članova porodice.

Ono što se sa sigurnošću može reći jeste da riječi: “... i ne uhodite jedni druge”, svojim značenjem obuhvataju vlasnike i administratore internetskih portala i društvenih mreža, u smislu obaveze zaštite privatnosti korisnika i njenog nenarušavanja, jer nepoštivanje ovog principa može dovesti do dalekosežnih posljedica i neugodnosti. Društvene mreže mogu biti pogodno tlo za promociju i širenje nemoralna, ekstremizma i korupcije. Također, loše mišljenje o drugim muslimanima može navesti čovjeka na uhođenje i špijuniranje. Loše mišljenje, u konačnici, može dovesti do toga da osoba govori ono u što nije sigurna, i radi ono što joj nikako ne priliči. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,

rekao je: “Čuvajte se sumnji i pretpostavki, jer su sumnje najlažljiviji govor, i ne uhodite jedni druge.”

Ono što čovjeka navodi na uhođenje jeste pretjerana zainteresovanost za tuđi privatni život, i zalazak u njegove najintimnije detalje. Uzvišeni kaže: “Ne povodi se za onim što ne znaš! I sluh, i vid, i razum, za sve to će se, zaista, odgovarati.” (El-Isra, 36)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Od ljepote čovjekovog islama je da ostavi ono što ga se ne tiče.” Bolest uhođenja širi se među ljudima ograničenog shvatanja i pogrešnih principa, kojima širenje neprovjerenih informacija služi za sramoćenje i omalovažavanje drugih ljudi.

Obaveza je razumom obdarenog čovjeka da se suzdrži od uhođenja drugih ljudi i istraživanja njihovih mahana, i da se okrene sebi i svojim mahanama, jer onaj ko se pozabavi svojim mahanama i ostavi mahane drugih ljudi, odmorit će svoje tijelo i sačuvat će svoje srce. S druge strane, ko zbog zauzetosti tuđim mahanama zapostavi vlastite, zaslijepit će svoje srce, iscrpiti svoje tijelo i neće uspjeti u popravljajući vlastitih mahana.

Musliman će zaštititi svoj iman od ove devijacije slijeđenjem obrasca koji je zacrtao Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, svojim riječima: “Allah prezire tri stvari kod vas: rekla-kazala, rasipanje imetka i mnoštvo zapitkivanja”, i riječima: “O skupino onih koji su povjerovali jezicima, a u čija srca još nije ušao pravi iman, nemojte ogovarati muslimane, i nemojte istraživati njihove mahane, jer onaj ko bude istraživao mahane drugih muslimana, Allah će pratiti njegove mahane, a čije mahane Allah bude pratio, osramotit će ga, makar se krio u svojoj kući.”

Najbolji lijek za iskorjenjivanje bolesti uhođenja i istraživanja mahana i grešaka drugih ljudi jeste ispunjavanje obaveze prema braći muslimanima u pogledu njihovog savjetovanja, popravljajući i neiznošenja njihovih sramota u javnosti. Kada se musliman, u svom ponašanju, uzdigne na stepen suzdržavanja od praćenja i istraživanja tuđih nedostataka, i ode korak dalje pa sakrije njegove mahane, Allah će ga nagraditi većim dobrom od toga, kao što kaže Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko sakrije sramotu muslimana, Allah će sakriti njegovu sramotu na dunjaluku i na ahiretu.” I rekao je: “Ko oprosti grešku, Allah će oprostiti njemu na Sudnjem danu.”

Musliman bi trebao biti svjestan da posebnost i odlikovanost koju mu je dao islam zahtijeva od njega potpunu odgovornost i da ne čini ništa, posebno u osami, što bi moglo narušiti ili oskrnaviti tu posebnost. Allah dobro zna ono što on činimo u tajnosti i što krijemo i u javnosti iznosimo. Njemu ništa nije skriveno. On poznaje tajne koje kriju ljudska prsa. Sevban, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Poznajem ljude koji će na Sudnji dan doći sa djelima poput bijelih brda Tihame, pa će ih Allah pretvoriti u prah i pepeo.” Sevban, radijallahu anhu, tada reče: “Allahov Poslaniče, opiši nam ih, kako ne bismo bili poput njih, a da to i ne znamo.” “Oni su vaša braća, klanjaju jedan dio noći kao što i vi klanjate, ali to su ljudi koji, kada se osame, prekoračuju Božije zabrane.”

O vjernici, donosite salavate na poslanika Pravog puta, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POGUBNOST OGOVARANJA I NAČIN POKAJANJA ZA TAJ GRIJEH (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh

17. rebiul-evvel 1441. po Hidžri / 15. novembar 2019.

Neka je hvaljen Allah, Čije je sve ono na nebesima i sve ono na Zemlji! Hvaljen neka bude i na onome svijetu! On je Mudri i Sveznajući. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog, Velikog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je došao sa radosnom viješću i opomenom, svjetiljka koja sija. Gospodaru moj, smiluj mu se, blagoslovi i spasi ga, i njegovu porodicu i ashabe do Sudnjeg dana. O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobojažnost.

Samo u jednoj kur'anskoj suri, naš Gospodar propisuje bogobojažnost, na tri mjesta, a pravo ova sura govori o Njegovim naredbama i zabranama. Bojte se Allaha da bi vam se milost ukazala, da biste uspjeli i da biste bili sretni.

O muslimani, od temeljnih principa i pravila na kojima se gradi uspjeh ovog u budućeg svijeta jeste čuvanje jezika od svih vrsta zala i grijeha, i od lažnog svjedočenja, laži i klevete. Uzvišeni kaže: "On ne izusti ni jednu riječ a da pored njega nije prisutan onaj koji bdi" (Kāf, 18).

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko vjeruje u Allaha i u Sudnji dan, neka govori dobro ili neka šuti." (Muttefekun alejhi)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naučio nas je temeljnom pravilu opreznosti i sigurnosti, pa je rekao: "Ko mi garantuje za jezik i spolni organ, ja njemu garantujem Džennet." Zato su islamski učenjaci kazali: "Čovjek ne bi trebao govoriti osim ono što je dobro i čija je korist očigledna, a ko bude sumnjao u korisnost svog govora, bolje mu je da šuti."

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Čovjek izgovori riječ, ne razmišljajući o njoj (da li je korisna ili štetna), i propadne zbog nje u Vatru koliko je između istoka i zapada." (Muttefekun alejhi) U Buharijevoj verziji

stoji: “Čovjek izgovori riječ koja izaziva Allahovu srdžbu, ne pridajući joj pažnju, a zbog nje će propasti u Džehennem.”

O vjernici, jedno od upropaštavajućih djela i najogavnijih zala jeste gibet – ogovaranje, a definiše se kao spominjanje čovjeka u njegovoj odsutnosti po onome što ne voli, bez obzira na to da li se radi o njegovom fizičkom izgledu, vjeri, materijalnom stanju, ponašanju, njegovoj djeci, roditeljima i sl. Isti tretman, u smislu njihove zabrane, imaju različiti oblici ogovaranja, verbalni, pisani, simbolični i znakovni. Ukazujući na zabranu ovog prezrenog svojstva, Uzvišeni kaže: “... i ne ogovarajte jedni druge” (El-Hudžurat, 12).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, protumačio je ovaj ajet sljedećim riječima: “Znate li šta je ogovaranje?” Rekli su: “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Da svoga brata spomeneš po onome što on ne voli.” Neko je upitao: “A ako je pri njemu ono što sam rekao o njemu?” “Ako je pri njemu to što si rekao, ogovorio si ga, a ako nije pri njemu, oklevetao si ga.” (Muslim)

Bojte se Allaha, vjernici, i znajte da je čast muslimana zaštićena u islamu, i zato se pazite da bilo koga spomenete u njegovom odsustvu, po onome što on ne voli i što može naštetiti njegovom ugledu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je na Oproštajnom hadžu: “Vaši životi, imeci i čast su vam sveti kao što je svet ovaj dan i ovaj mjesec.” (Muttefekun alejhi)

O ti koji si “razvezao” svoj jezik i njime “udaraš” po muslimanskoj časti, sjeti se šta je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Aiši, radijallahu anha, kada je ona za njegovu suprugu Safijju, radijallahu anha, rekla da je “niska”: “Rekla si riječ koja, kad bi se izmiješala sa vodom mora, zaprljala bi ga.” Aiša, radijallahu anha, također je jednom prilikom spomenula Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, nekoga, pa joj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Volio bih da mi nisi to rekla nego da imam to i to.” (Tirmizi, hasen-sahih)

Rekao je imam Nevevi: “Ovaj hadis predstavlja jednu od najdirektnijih zabrana gibeta, i nije mi poznato da je ijedan drugi hadis, u ovolikoj mjeri, pokudio ovo djelo.”

O vjernici, ogovaranje vodi čovjeka putem propasti, a može biti i uzrokom žestoke kazne na Sudnjem danu. Uzvišeni kaže: “A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovari na sebe klevetu i pravi grijeh.” (El-Ahzab, 58)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada sam uzdignut na nebo (u noći Israa i Miradža), prošao sam pored ljudi koji su imali nokte od bakra i njima su grebali svoja lica i prsa. Upitao sam Džibrila: “Ko su ovi ljudi?”, a on je rekao: “To su oni koji su ‘jeli’ ljudsko meso i kaljali njihovu čast.” (Ebu Davud, a dobrim ga je ocijenio Ibn Hadžer i drugi. Rekao je Ibn Muflih: “Lanac ovog hadisa je vjerodostojan.”)

O muslimani! Muslimanu je zabranjeno da na bilo koji način odobrava i podržava ogovaranje u svom prisustvu, jer neki ljudi uspiju se sačuvati od ogovaranja, ali dopuštaju da se u njihovom prisustvu neko ogovara. To je haram, kao što je haram i slušanje i potvrđivanje onoga što osoba koja ogovara govori.

Nasuprot tome, obaveza je muslimana da osudi čin ogovaranja, u skladu sa šerijatskim pravilima. Rekao je Uzvišeni: “Kada vidiš one koji se riječima Našim rugaju, nek si daleko od njih sve dok na drugi razgovor ne pređu.” (El-En’am, 68) Ova naredba spomenuta je na dva mjestu u Kur’anu. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko stane u odbranu časti svoga brata, Allah će odvratiti vatru od njegovog lica na Sudnjem danu.” (Tirmizi, hadis je hasen, a dobrim ga je ocijenio Ibn Hadžer.)

Poštovani vjernici! Bojte se Allaha i čuvajte svoja dobra djela. O muslimani, ogovaranje je dozvoljeno samo u nužnim i ograničenim okolnostima, radi postizanja šerijatski opravdanog cilja, kada taj cilj nije moguće postići osim na taj način, kao što je u slučaju žaljenja na učinjenu nepravdu a u cilju njenog otklanjanja, davanju savjeta u pogledu poslovne saradnje sa određenim osobama, ukoliko se takav savjet bude tražio, i obaveza je u tom slučaju kazati sve što se zna o tim osobama. Bojte se Allaha Uzvišenog, čuvajte svoja djela, spasit ćete se i bit ćete sretni.

Poštovani vjernici! Požurite sa pokajanjem Allahu, džellešanuhu, od svih grijeha i loših djela, i znajte da je za pokajanje od ogovaranja potrebno tražiti oprost od onoga ko je ogovaran, kao što na to ukazuju vjerodostojni hadisi. Ako je saznao za ogovaranje, tražit ćeš od njega lično oprost, a ako ne zna ili se bojiš da bi direktno traženje oprosta moglo prouzrokovati štetu i smutnju, u tom slučaju propisano je da tražiš oprost i učiš dovu za njega i spominješ ga po dobru na onim mjestima na kojima si ga ogovarao.

Ovo je stav većine islamskih učenjaka, koji su odabrali šejhul-islam Ibn Tejmijja i njegov učenik Ibn Kajjim, Allah im se smilovao. Ako Allah, džellešanuhu,

bude vidio u njegovom srcu iskreno pokajanje, olakšat će mu uzroke traženja i dobivanja oprosta od ljudi, iz Svoje dobrote i plemenitosti.

O muslimani, jedno od najvrednijih djela kod Allaha jeste često donošenje što više salavata i selama na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, u svakom vremenu i trenutku.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISPRAVNO RAZUMIJEVANJE I NAČIN POSTIZANJA ALLAHOVE POČASTI (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

24. rebiul-evvel 1441. po Hidžri / 22. novembar 2019.

Hvala Allahu, Koji je odlikovao čovjeka nad ostalim vrstama, i izabrao ga za nošenje Svoje poslanice. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je, On je Gospodar ljudi i džina. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolji od svih ljudi i najizdržljiviji u blagostanju i nevolji i u ljutom boju, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu časnu porodicu i ashabe sve dok bude života na Zemlji.

Bojte se Allaha, o muslimani, bogobožnost je najbolja poputnina, i najpotpunija odjeća, i znajte da dunjaluk prolazi i nestaje, a ahiret dolazi i traje, i svaki od njih ima svoje "sinove", a vi budite sinovi ahireta, a nemojte biti sinovi dunjaluka. Danas je djelo bez polaganja računa, a sutra je polaganje računa bez djela.

O muslimani, čovjekova pozicija nije kao pozicija drugih stvorenja. Allah, džellešanh, odlikovao ga je između ostalih stvorenja, ukazao mu je počast, uzdigao ga na posebno mjesto; sve je radi njega stvorio; stvorio je njegovog oca Svojom rukom i u njega udahnuo od Svog duha; naredio je melekima da mu se poklone; poučio ga je imenima svih stvari; potčinio mu sve što je na nebesima i na Zemlji i između njih, pa čak i meleke, Svoje bliske robove, zadužio je njegovim čuvanjem, na spavanju i u budnosti, kod kuće i na putovanju; objavio mu je Svoje knjige, i poslao Svoje poslanike; izravno mu se obratio i razgovarao s njim; odabrao je, od njegove vrste, bliske prijatelje, one s kojima je razgovarao, evlije i miljenike, za njega je stvorio Džennet i Džehennem.

Stvaranje, naredba, nagrada i kazna vezani su za ljudsku vrstu, koja predstavlja suštinu stvaranja. Uzvišeni kaže: "Mi smo sinove Ademove, doista, odlikovali; dali smo im da kopnom i morem putuju, i opskrbili ih ukusnim

jelima, i dali im velike prednosti nad mnogima koje smo stvorili.” (El-Isra, 70); “Milostivi, poučava Kur’anu, stvara čovjeka, uči ga govoru.” (Er-Rahman, 1–4)

Poštovani vjernici! Svaki čovjek na ovom svijetu teži ugledu, dostojanstvu i vrijednosti, i nastoji udaljiti svoju dušu od svega što je može izložiti poniženju i propasti, s tim da se ljudi razlikuju u načinu postizanja ovog cilja. Svako traži svoj put do dostojanstva i poduzima ono što će ga uzdići na mjesto vrijedno poštovanja. Neki ljudi vide dostojanstvo u moći, nedodirljivosti, uobraženosti i bahatosti, ali Uzvišeni Allah vrlo lahko njihovu moć može pretvoriti u slabost i poniženje, a najbolji svjedoci za to su vrijeme i prošli primjeri.

Uzvišeni kaže: “Ad se bez ikakva osnova bio na Zemlji uzoholio. ‘Ko je od nas jači?’, govorili su. A zar nisu znali da je Allah, Koji ih je stvorio, jači od njih – a i znamenja naša su poricali. I Mi poslasmo protiv njih, u danima nesretnim, vjetar leden, da bismo im još na ovome svijetu dali da osjete sramnu patnju – patnja na onom svijetu bit će, zaista, još sramnija – i niko im neće u pomoć priteći.” (Fussilet, 15–16)

Drugi, opet, dostojanstvo i počast vide u bogatstvu i komfornom i luksuznom životu, i zbog njega se osjećaju snažnim i oholim. U pogledu njihovog materijalnog statusa i stava prema njemu, ljudi se mogu podijeliti u dvije skupine: oni zavedeni, koji žude za njihovim bogatstvom i pozicijom, i oni prosvijetljeni, upućeni, koji jasno vide njihovu situaciju i da je ono što im je dato samo iskušenje i zamka od Allaha, džellešanuhu.

Allah, džellešanuhu, ispričao nam je njihov slučaj u Kur’anu, pa je rekao: “Karun je iz Musaova naroda bio, pa ih je tlačio, a bili smo mu dali toliko blaga da mu je ključeve od njega teško mogla nositi gomila snažnih ljudi. ‘Ne budi objestan, jer Allah ne voli one koji su objesni!’, govorili su mu ljudi iz naroda njegova” (El-Kasas, 76), a pojasnio je i kakav ih završetak čeka: “I Mi smo i njega i dvorac njegov u zemlju utjerali, i niko ga od Allahove kazne nije mogao odbraniti, a ni sam sebi nije mogao pomoći.” (El-Kasas, 81)

Ljude, iz njegovog okružena, obmanuo je njegov lažni ugled i počasti koje je uživao, upravo iz razloga što su ovaj svijet stavili ispred onog svijeta, i poželjeli su ono što je on postigao, kada su ga vidjeli u punom sjaju. ‘I iziđe on pred narod svoj u svom sjaju. ‘Ah, da je i nama ono što je dato Karunu!’ – govorili su oni koji su čeznuli za životom na ovom svijetu – ‘on je, uistinu, presretan.’” (El-Kasas, 79)

Nasuprot njih bili su učenici, pobožni ljudi, kojima njihovo znanje nije dozvolilo da se povedu za prividnim ukrasima, i koje je njihovo vjerovanje naučilo da daju prednost vječnom nad prolaznim svijetom: “‘Teško vama!’, govorili su učenici, ‘onome koji vjeruje i čini dobra djela bolje je Allahova nagrada, a bit će samo strpljivima pružena.’” (El-Kasas, 80)

Neki ljudi, kojima je Allah otvorio riznice Svojih blagodati, toliko se uzobijeste i toliko ih to ponese da se počnu uzdizati iznad Allaha i hvalisati Njegovim blagodatima, smatrajući to svojim pravom kod Njega: “I uđe u vrt svoj nezahvalan Gospodaru svome na blagodatima, govoreći: ‘Ne mislim da će ovaj ikada propasti, i ne mislim da će ikada Smak svijeta doći; a ako budem vraćen Gospodaru svome, sigurno ću nešto bolje od ovoga naći’” (El-Kehf, 35–36).

Najveća nevolja je kada čovjek, obmanut dunjalučkim blagodatima, počne vjerovati da su blagodati koje mu je dao i kojima ga je obasuo znak Allahove počasti prema njemu, a da je uskraćivanje blagodati znak Njegovog poniženja. Uzvišeni kaže: “Čovjek, kada Gospodar njegov hoće da ga iskuša pa mu počast ukaže i blagodatima ga obaspe, rekne: ‘Gospodar moj je prema meni plemenito postupio!’ A kad mu, da bi ga iskušao, opskrbu njegovu oskudnom učini, onda rekne: ‘Gospodar moj me je napustio!’” (El-Fedžr, 15–16)

Ima ljudi koji počast i dostojanstvo traže u ugledu, poziciji, visokom glasu i popularnosti, služeći se u tome prizemnim sredstvima i čineći prezrena djela, kako bi zadobio naklonost drugih ljudi, njihove pohvale i divljenje, a nije ih briga da li će time rasrditi Allaha i učiniti nešto čime On nije zadovoljan; važno je jedino da oni budu važni i veliki u ljudskim očima, da se spomen na njih čuva i da budu popularni. Ovaj način traženja počasti jedan je od najpogrešnijih načina, i nije isključeno da im se sve to vrati kao bumerang, i kao pravedna kazna za ono što su radili. Onaj ko bude tražio Allahovo zadovoljstvo u srdžbi ljudi, Allah će mu biti dovoljan i dat će mu ono što očekuje od ljudi, a ko bude tražio zadovoljstvo ljudi u onome što srdi Allaha, Allah će ga prepustiti ljudima, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Tirmizi od Aise, radijallahu anha. Svi ti putevi i načini odvođe od istinske počasti i dostojanstva, i vode poniženju i propasti, neka nam je Allah na pomoći.

O muslimani, put istinskog dostojanstva, koje većina ljudi ne uspije pronaći, i kojeg su spoznali samo oni odabrani među njima, ogleda se u predanosti duše Allahovom zadovoljstvu, i njeno postizanje najvećeg stepena u pokornosti

Allahu, dželle šanuhu. Vrhunac dostojanstva je u ustrajnosti na pravom putu i postojanosti u okrilju upute.

Čovjek koji je u zabludi i daleko od Allaha, nema svoga dostojanstva makar uživao u svim dunjalučkim ukrasima, jer je dunjaluk, u svojoj suštini, prolazni užitak, a ahiret je vječna i neprolazna blagodat i trajno dobro djelo. Pametan čovjek neće upropastiti vječno zbog prolaznog.

Ko bude svjestan ove činjenice, živjet će spokojnim i zadovoljnim životom, i neće žaliti za prolaskom dunjaluka sve dok bude svjestan počasti koju uživa kod svog Gospodara, i neće ga brinuti da li se njegov ugled kod ljudi povećao ili smanjio, sve dok je svjestan svoga mjesta kod Gospodara. On slijedi svjetlo svoga Gospodara, hodi pod sjenom Njegove počasti na dunjaluku i nada se Njegovoj najvećoj počasti na ahiretu, kada uđe u Džennet, kuću vječnog užitka i utočište milosti Plemenitog Gospodara, sa onima kojima je On milost svoju ukazao, vjerovjesnicima, iskrenima, šehidima i dobrim robovima, Allah mene i vas učinio od onih koje je upisao u Svoje plemenite robove, u vječnim džennetima.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NE GUBIMO NADU U ALLAHOVU MILOST (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

1. rebiul-ahir 1441. po Hidžri / 29. novembar 2019.

Hvala Allahu, Koji upućuje onoga ko od Njega traži uputu, i Koji je dovoljan onome ko Njega uzme za zaštitnika. Hvalim Ga, slavljen neka je On, hvalom kojom želim postići Njegovu nagradu i zadovoljstvo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, nema gospodara osim Njega i nema boga osim Njega, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji vjerovjesnik koga je njegov Gospodar uputio, odabrao i odlikovao. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, Allahovi robovi, i sjetite se da ćete se sresti s Njim i stajati pred Njim. Sretan je onaj ko se pripremi za ovaj susret, i pripremi najbolju poputninu, i traži svaki način da se približi Allahu, riječima i djelima, nadajući se da će mu On primiti djela, oprostiti i podariti Svoje zadovoljstvo.

O muslimani, najgore što se može desiti srcu jeste očaj koji umrtvljuje osjećaje i beznadežnost koja zamračuje dunjaluk, uništava nadu, zaprečava prilaze i zaključava kapije dobra. Očaj i beznadežnost spomenuti su u dva kur'anska ajeta u negativnom kontekstu i u cilju njihovog sprečavanja, jer spadaju u velike grijehе. Uzvišeni kaže: "Samo nevjernici gube nadu u Allahovu milost." (Jusuf, 87)

Izraz "revhullah", upotrijebljen u ovom ajetu, označava Allahovu milost i nadu u Njegovo olakšanje. Allah, džellešānuhu, ulijeva vjernicima nadu u Svoju milost, podstiče ih da teže Njegovom oprost i vezuje njihove nade za Svoj oprost, pa kaže: "Reci: 'O robovi moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehе oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv'" (Ez-Zumer, 53); "... a milost Moja obuhvaća

sve; dat ću je onima koji se budu grijeha klonili i zekat davali, i onima koji u dokaze Naše budu vjerovali.” (El-A’raf, 156).

U hadisi-kudsiju, koji je zabilježio Ahmed, sa vjerodostojnim lancem, od Ebu Zerra el-Gifarija, radijalallahu anhu, navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Rekao je Allah: ‘O sine Ademov, nikad me nećeš zamoliti i nadati se od Mene a da ti Ja neću oprostiti sve što si uradio, ne mareći. O sine Ademov, kada bi tvoji grijesi bili do nebesa, a ti zatražio od Mene oprost, Ja bih ti oprostio. O sine Ademov, kada bi mi došao sa Zemljom punom grijeha, a zatim Me sreo nikoga Mi ne smatrajući ravnim, Ja bih došao s isto toliko oprosta.’”

Buharija i Muslim bilježe od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Vjervjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ja ću prema Svom robu postupiti u skladu s onim što misli o Meni.”

U nekim verzijama ovog hadisa, koje su zabilježili Ahmed, Ibn Hibban i Hakim, kaže se: “Neka misli o Meni šta hoće.” Muslim, također, bilježi od Džabira, radijallahu anhuma, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tri dana prije smrti rekao: “Neka niko od vas ne umre a da nema lijepo mišljenje o Allahu.”

Svi ovi, ali i drugi tekstovi iz dviju objava (Kur’ana i sunneta), otvaraju vrata nade, odvrćaju čovjeka od očaja i beznadežnosti, usmjeravaju ga u najboljem smjeru, vode ga najlepšim putem i podstiču ga da na budućnost gleda očima optimizma, ima lijepo mišljenje o Allahu i nada se Njegovoj milosti i lijepoj završnici kod Njega.

Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: “Neka niko od vas ne umre a da nema lijepo mišljenje o Allahu”, prema učenjacima hadiske nauke, kao što su Ebu Abbas el-Kurtubi i drugi, znače: “Činite dobra djela i okitite se lijepim manirima, za koje se, onaj ko ih čini, nada da će biti primljeni kod Allaha, i kojima ćete potvrditi svoje mišljenje o Allahovoj milosti. Allahova milost je blizu onih koji dobro čine, a Njegove kazne neka se boje grešnici i prijestupnici.

Lijepo mišljenje bez konkretnih djela je (samo)obmana. Sve ovo odnosi se na situaciju kada je čovjek zdrav i u punoj snazi, dok na samrti, zbog vremenske ograničenosti, treba razmišljati samo o jednoj stvari – veličini Allahove milosti i dobrote, i da nijedan grijeh nije veći od Njegove milosti, i da je On Plemeniti, Blagi, Onaj koji mnogo prašta, Blagodarni, Milostivi, i prisjetiti se

ajeta i hadisa koji govore o tome, jer bi to moglo pozitivno djelovati na njegovo srce i u njemu probuditi ljubav prema Allahu, pa da u tom stanju napusti ovaj svijet i sretne Allaha, s ljubavlju prema Njemu, i da ga Allah proživi u skupini onih koji Ga vole, nakon što je bio u skupini grešnika, a to potvrđuju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Čovjek će biti proživljen u stanju u kojem je umro.” (Muslim od Džabira, radijallahu anhumu)

Lijepo mišljenje o Gospodaru nije ograničeno na neku posebnu situaciju, konkretan događaj i vrijeme. Kako god je čovjek obavezan imati lijepo mišljenje o Allahu i nadati se Njegovom oprostima na samrti, isto tako je obavezan imati lijepo mišljenje o Allahu i u različitim dunjalučkim situacijama, teškoćama, iskušenjima i nevoljama. Kada se razboli, ili ga zadesi kakvo zlo, ili osjeti teret duga, ili izgubi blisku osobu, ne smije gubiti nadu u Allahovu milost, nego je obavezan vjerovati da je ono što mu se desilo dobro za njega, i da Allah, preko toga, želi podići Njegovu deredžu, oprostiti mu grijeha, ili otkloniti od njega zlo veće od onoga kojim ga je iskušao, ili mu, ono što mu je uzeo, zamijeniti boljim od toga, na ovom ili budućem svijetu, kao što se navodi u hadisu koji bilježi Buhari od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kome Allah želi dobro, stavi ga na kušnju.” Dakle, stavi ga na kušnju da bi mu uvećao nagradu.

U drugom hadisu, koji bilježe Tirmizi i Ibn Madža sa dobrim lancem prenosilaca, od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Velike nagrade su za velika iskušenja, i kada Allah zavoli neki narod, On ga stavi na kušnju. Ko bude zadovoljan Njegovom kušnjom, i On će biti zadovoljan njime, a ko se bude srdio zbog toga, i On će se rasrditi na njega.” Da nas Allah zaštiti od toga!

Oni koji gledaju na život kroz crnu prizmu, kada ih zadesi kakva nedaća, u njihove duše nastani se loše mišljenje da će ona potrajati, i da će ih ona uništiti, i da će ih iskušenja proganjati i pratiti čitav život, a sve to je zbog njihovog lošeg mišljenja o Allahu, koje je nespojivo s vjerovanjem, i nikada nije bilo osobina vjernika niti poniznih Allahovih robova.

Koliko je puta Allah, džellešanuhu, strah kod ljudi zamijenio sigurnošću, siromaštvo bogatstvom, nevolju blagostanjem, teške i bolne dane ponosom, milošću i oprostom. Utba ibn Gazvan, radijallahu anhu, rekao je: “Kao da sada gledam sebe i još šestericu, sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem,

kako jedemo lišće, jer nije bilo druge hrane, sve dok nam nisu ispucale usne. Pocijepao sam svoj ogrtač i podijelio ga sa Sa'dom ibn Malikom, pa sam se ja zaogrnuo jednim, a on drugim dijelom. Danas nema nijednog od nas a da nije namjesnik u nekoj od muslimanskih pokrajina.”

Koliko je još ovakvih slučajeva, koje ne možemo ni pobrojati, u prošlosti i sadašnjosti. Bojte se Allaha, ljudi, i neka vam uvijek bude na umu da lijepo mišljenje o Allahu treba biti u svim situacijama, i da je nada u ono što je kod Njega, i strah od loših posljedica grijeha prema Njemu, osobina iskrenih vjernika i navika dobročinitelja. Uzvišeni Allah rekao je istinu, kada je kazao: “Kad čovjeku kakvu blagodat darujemo, on se okreće i oholo udaljava, a kad ga zadesi zlo, onda očajava. Reci: “Svako postupa po svom nahodaženju, a samo Gospodar vaš zna ko je na Pravome putu.” (El-Isra, 83–84)

Poštovani vjernici, u hadisu koji bilježe Buhari i Muslim od Ebu Seida el-Hudrija i Ebu Hurejre, radijallahu anhum, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Muslimana neće zadesiti umor, niti teškoća, niti briga, niti žalost, niti neugodnost, niti tuga, i neće ga ubosti ni trn a da mu Allah neće oprostiti neke grijeha.”

U ovom hadisu, kao što kažu učenjaci, krije se radosna vijest za svakog vjernika, jer je čovjek, bez obzira na to ko bio, izložen neugodnostima na ovom svijetu, koje može uzrokovati bolest, briga i sl. Hadis je dokaz i da fizičke bolesti, rane i duševni bolovi, bile mali ili veliki, brišu, iskupljuju grijeha koje je čovjek učinio.

Brisanje i iskupljenje, spomenuto u hadisu, prema mišljenju većine učenjaka, odnosi se na male grijeha, dok velike grijeha ne može obrisati i iskupiti ništa osim iskrenog pokajanja, na osnovu riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu koji je zabilježio Muslim: “Pet namaza, džuma do džume i ramazan do ramazana iskupljuju grijeha počinjene između njih, ako se izbjegn timeriki grijesi.”

U svakom slučaju, ovo je radosna vijest koja otvara vrata nade u Allahovu plemenitost i oprost.

Nada je, kao što kaže Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, vodič koji duše vodi Allahu i Vječnoj kući, i uljepšava im put ka Njemu. Razlika između istinske i lažne nade ogleda se u tome što je lažna nada povezana s lijenošću, i što onaj ko ima lažnu nadu ne poduzima ništa, ne ulaže trud i napor, dok je istinska nada

povezana s trudom, zalaganjem i osloncem na Allaha. Zbog toga su učenjaci zauzeli jednoglasan stav da nada nije ispravna ukoliko je ne prati djelo.

Ibn Kajjim dalje pojašnjava da je pohvalna nada, nada čovjeka koji se pokorava Allahu, slijedeći Allahovo svjetlo i nadajući se Njegovoj nagradi, ali i nada čovjeka koji je učinio grijeh, zatim se pokajao, nadajući se Allahovom oprost. Što se tiče čovjeka koji ustrajava u nemarnosti i grijesima, nadajući se Allahovoj milosti, to što on radi je obmana i lažna nada.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZIMA, MUDROSTI I PROPISI (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

8. rebiul-ahir 1441. po Hidžri / 6. decembar 2019.

Hvala Allahu, Poznavaocu nevidljivog, Pokrivatelju sramota, Otklonitelju nedaća, Oprostitelju grijeha, Poznavaocu tajni srca. Njega hvalimo, od Njega oprost i pomoć tražimo. Njemu se kajemo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Na Njega se oslanjamo u svim našim poslovima i stanjima.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik. Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti. Neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i sve ashabe. Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda ibn Abdullaha.

Najgore stvari u vjeri su novotarije. Svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, bojte se Allaha u onome što vam je naredio, i klonite se onoga što vam je On zabranio: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Poštovani vjernici! U prolasku vremena i u prošlosti krije se pouka i opomena. Uzvišeni kaže: “On čini da noć i dan naizmjenice nastupaju i u tome je, doista, pouka za one koji pameti imaju.” (En-Nur, 44)

O muslimani, smjenjuju se dani, mjeseci, godišnja doba i godine, prestaju nadanja, ističu rokovi, smjenjuju se generacije. Sve što je na Zemlji prolazno je, ostaje samo lice tvoga Gospodara, Plemenitog. O vjernici, došla vam je zima, sa mnogo hladnoće, koja upozorava. Allah, džellešuanu, dozvolio je Džehennemu, da “odahne” u njoj. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vatra se požalila svome Gospodaru: ‘Izjedoh samu sebe od žestine’, pa joj je Allah dao dva oduška,

jedan zimi, a drugi ljeti. Njen odušak zimi su velike hladnoće, a njen odušak ljeti su velike vrućine.” (Muttefekun alejhi)

Kada bi nastupila zima, Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, pisao bi svojim podanicima: “Zima je nastupila, a ona vam je neprijatelj. Pripremite za nju vunene ogrtače, mestve i čarape, i neka vuna bude uvijek uz vas. Hladnoća je neprijatelj koji brzo dolazi, a sporo odlazi.”

O vjernici, pobrinite se za nemoćne, pomozite im sa zimskim hladnoćama, obezbijedite im hranu, odjeću i prostirku, i nadajte se nagradi kod Allaha na Dan susreta s Njim. Uzvišeni kaže: “Imetak koji udijelite drugima u vašu je korist, ono što udijelite drugima neka bude samo Allahu za ljubav – a ono što od imetka udijelite drugima nadoknadit će vam se potpuno, neće vam biti učinjeno krivo.” (El-Bekara, 272)

O vjernici, razmišljate o vremenima i godišnjim dobima, koristima i mudrostima koje se u njima kriju. Da postoji samo jedno godišnje doba u godini, propustila bi se korist ostalih godišnjih doba. Da je samo ljeto, propustile bi se koristi zime, da je samo zima, propustile bi se koristi ljeta, a isto tako da je samo proljeće ili jesen.

O muslimani, stigla je zima, a sa njom su došli “lahka dobit” pobožnjaka i “proljeće” istinskih vjernika. Njene noći su duge, pa se mogu naspavati i odmoriti, a zatim ustati iz svojih postelja i klanjati noćni namaz, a njeni dani su hladni, pa ih lakše mogu postiti. Uzvišeni kaže: “Oni koji su se Allaha bojali – u džennetskim baščama će, među izvorima, boraviti, primat će ono što im Gospodar njihov bude darovao, jer, oni su prije toga dobra djela činili, noću su malo spavali i u praskozorje oprost od grijeha molili.” (Ez-Zarijat, 15–18)

Zime je zapravo “proljeće” vjernika, u čijim baštama oni ubiru najljepše plodove, s malo truda i umora. Post ih ne iscrpljuje, a noć im je dovoljna i za spavanje i noćni namaz. Amir ibn Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Post zimi je lahka dobit.” (Ahmed i Tirmizi)

Abdullah ibn Selam, radijallahu anhu, rekao je: “Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao u Medinu, ljudi su pohrlili njemu, pa sam i ja otišao s njima da ga vidim. Kada sam bolje pogledao njegovo lice, bio sam siguran da to nije lice lažova, a prvo što je rekao bile su riječi: ‘O ljudi, širite selam,

hranite gladne, klanjajte noću dok ljudi spavaju, ući ćete u Džennet spokojni.” (Ahmed i Tirmizi i ocijenio ga je vjerodostojnim)

Kada je Muaz ibn Džebel, radijallahu anhu, bio na samrti, rekao je svojoj sluškinji: “Je li svanulo?” “Nije”, odgovorila je ona. Zatim je šutio jedno vrijeme, pa je ponovo kazao: “Pogledaj!” Rekla je: “Jeste, nastupila je zora.” “Utječem se Allahu od jutra poslije kojeg dolazi Vatra”, kazao je on, i dodao: “Dobro došla smrti! Dobro došao gost u neimaštinu! Ne uspio onaj ko se u ovom trenutku pokaje! Allahu moj, Ti znaš da ja nisam volio ostati na dunjaluku zbog navodnjavanja polja niti sadnje drveća, nego zbog ibadeta u dugim zimskim noćima, i zbog popodnevnog žeđi na velikim vrućinama i zbog prisustvovanja kružocima znanja.”

Poštovani vjernici! Zimske noći su duge, a dani kratki, a Allah je učinio noć pokrivkom i san počinkom. Uzvišeni kaže: “On vam je noć učinio pokrivkom, san vam je učinio počinkom, a dan da se krećete.” (El-Furkan, 47)

Ustrajavanje u dugim noćnim sijelima je devijacija koja slabi čovjekovu aktivnost, uzrokuje lijenost, onesposobljava ga za rad i privređivanje, uništava njegovo vrijeme, odvraća ga od ibadeta i suprotno je sunnetu. Uzvišeni kaže: “... i jedan od dokaza Njegovih je san vaš noću i po danu, i nastojanje vaše da steknete nešto iz obilja Njegova; to su, zaista, pouke za ljude koji čuju” (Er-Rum, 23); “Allah vam je dao noć da se u njoj odmarate, a dan da vidite. Allah je neizmjereno dobar prema ljudima, ali većina ljudi neće da zahvaljuje” (Gafir, 61).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pokudio je spavanje prije jacie i sijelo nakon jacie. Slijedite put vašeg Poslanika, Allah vam se smilovao, spasit ćete se.

O muslimani, islam je svojim propisima obuhvatio sve aspekte života i uzeo je u obzir različita vremena i vremenske prilike. U njegovim propisima nalazimo stroge dužnosti (el-azaim), ali i olakšice za izvanredne, nužne situacije. Jedna od stvari zbog koje Allah povećava deredže, onome ko ih bude činio, prašta grijeha i loša djela jeste privrženost čistoći, koja se smatra polovinom vjere, uslovom valjanosti namaza, temeljem islamske dužnosti.

Podnošenje teškoća i približavanje Allahu upotrebom vode u hladnim zimskim danima spada u djela kojima se iskupljuju grijesi. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas uputim na ono zbog čega Allah briše grijeha i podiže deredže?” Rekli su: “Da, Allahov Poslaniče”, odgovorili su. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,

reče im: “Upotpunjavanje abdesta u hladnim danima, mnoštvo koraka prema džamiji, čekanje namaza nakon namaza, to je pripravnost, to je pripravnost na Božijem putu.” (Muslim)

Poštovani vjernici! Na fleksibilnost šerijata i mudrost islama, vjere koju odlikuju lahkoća i tolerancija, ukazuje i olakšavanje ljudima u izvanrednim i nepodnošljivim situacijama. Uzvišeni kaže: “... i u vjeri vam nije ništa teško propisao.” (El-Hadždž, 78)

Teškoća za sobom povlači olakšicu. Allah, džellešanuhu, kaže: “Allah će, sigurno, poslije tegobe olakšanje dati.” (Et-Talak, 7)

Islam je propisao olakšice u teškim i vanrednim situacijama, a jedna od tih olakšica jeste da bolesnik, ali i zdrav čovjek, ukoliko se boje da bi korištenje vode moglo ugroziti njihovo zdravlje, umjesto abdesta, uzmu tejemum, kao što je ranjenom i ozlijeđenom dozvoljeno da uzmu mesh po zavoju ili gipsu.

Džabir, radijallahu anhu, rekao je: “Bili smo na putovanju pa je jednog čovjeka pogodio kamen i rasjekao mu glavu. On je upitao svoje prijatelje: ‘Smatrate li da mogu koristiti olakšicu i uzeti tejemum umjesto kupanja?’, a oni su rekli: ‘Ne, ne možeš koristiti olakšicu, a imaš vodu za kupanje.’ Poslušao ih je, okupao se, i umro. Kada smo došli kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, obaviješten je o tome, pa je rekao: ‘Šta je njima? Ubili su čovjeka, ubio ih Allah. Allah je površinu zemlje učinio čistom. Zašto nisu pitali, kada nisu znali? Lijek za neznanje je pitanje. Dovoljno mu je bilo da je uzeo tejemum, preko rane stavio krpu, a zatim po njoj uzeo mesh, a oprao ostatak tijela.’” (Ebu Davud i Hakim i ocijenio ga je vjerodostojnim)

Amr ibn As, radijallahu anhu, rekao je: “Odžunupio sam se u hladnoj noći, u bitki Zatus-selasil, pa sam se pobojavao da ću umrijeti ako se okupam, i tako sam uzeo tejemum i klanjao kao imam sabah-namaz. Kada su to prenijeli Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘O Amre, klanjao si im kao imam, a bio si džunup?’ Obavijestio sam ga o razlogu koji me je spriječio da se okupam i rekao: ‘Čuo sam Allahove riječi: ‘... i jedni druge ne ubijajte! Allah je, doista, prema vama milostiv’ (En-Nisa, 29), a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, samo se nasmijao i nije mi ništa rekao.” (Ebu Davud)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi

blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!”
(El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SURA EL-ASR, KORISTI I PROPISI (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid

15. rebiul-ahir 1441. po Hidžri / 13. decembar 2019.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Zaista je najljepši govor Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, a svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, Uzvišeni Allah u Svojoj časnoj Knjizi, a Njegov govor je najistinitiji govor, kaže: “Tako Mi vremena – čovjek, doista, gubi, samo ne oni koji vjeruju i dobra djela čine, i koji jedni drugima istinu preporučuju i koji jedni drugima preporučuju strpljenje.” (El-Asr, 1–3)

Allah, džellešanuhu, zaklinje se vremenom, ili njegovim odabranim dijelom – krajem dana, a to je vrijeme ikindija-namaza, da je svaki čovjek na gubitku, a onaj čije je stanje takvo, njegov završetak je u Kući propasti, a loše li je ona

prebivalište. Zatim je, Allah, džellešānuhu, iz općeg pojma gubitnika, izdvojio one koji posjeduju četiri svojstva, na koja ukazuju ovi jasni kur'anski ajeti.

Prvo svojstvo, “oni koji vjeruju” (El-Asr, 3) – a vjerovanje se, u suštini, ne može postići bez znanja.

Drugo svojstvo, “i dobra djela čine” (El-Asr, 3), a dobro djelo je ono koje je ispravno, utemeljeno na jasnom dokazu iz Kur'ana i sunneta, i koje je učinjeno s iskrenim nijetom.

Treće svojstvo, “jedni drugima istinu preporučuju” (El-Asr, 3), tj. pozivaju Allahu.

Četvrto svojstvo, “jedni drugima preporučuju strpljenje”.

Dakle, ova četiri svojstva spašavaju i čuvaju čovjeka od vječne propasti (el-hasar).

Ko bude zadovoljan Allahom kao Gospodarom, islamom kao vjerom i Muhamedom kao poslanikom, i spozna ono što Allah voli, i razumije, iz Njegove Objave, Njegovu volju i namjeru, i bude činio dobra djela, i sačuvava ih od širka – pripisivanja druga Allahu i novotarije, i upotpuni svoju ličnost korisnim znanjem i dobrim djelom, zatim bude težio upotpunjavanju drugih, kroz pozivanje u Allahovu vjeru i istinu, koju je on naučio i spoznao, i bude preporučivao ono za što će svako odgovarati u kaburu, a tiče se spoznaje Allaha, Poslanika i vjere islama, i dokaza iz Allahove Knjige i sunneta Njegovog Poslanika, i predaja od ašhaba, tabiina i pravovjernih predvodnika ummeta, i strpi se na vjerovanju i dobrom djelu, i pozivu u Allahovu vjeru, djelom, učenjem i podučavanjem, i strpi se na neugodnostima koje čekaju one koji budu slijedili put vjerovjesnika, taj će se spasiti od propasti.

Zbog sveobuhvatnosti i sadržajne širine ove kratke sure, i pojašnjenja najbitnijih svojstava koja treba preporučivati ljudima, kako bi se spasili i uspjeli, imam Ebu Abdullah Šafija, Allah mu se smilovao, rekao je: “Da Allah, džellešānuhu, nije objavio nijednu drugu suru, kao dokaz protiv Svojih stvorenja, bilo bi dovoljno.”

To znači da bi bila dovoljna za uspostavljanje dokaza protiv ljudi, u obaveznosti pokoravanja Allahovim naredbama, vjerovanju u Njegovu riječ, slijeđenju Njegovih naredbi i ostavljanja Njegovih zabrana, i vjerovanju u dozvoljenost onoga što je On dozvolio.

Bojte se Allaha, jer Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

Uzvišeni kaže: “Znaj da nema boga osim Allaha! Traži oprosta za svoje grijehе i za vjernike i za vjernice! Allah zna kud se krećete i gdje boravite.” (Muhammed, 19)

Sufjan ibn Ujejna, Allah mu se smilovao, rekao je: “Uzvišeni je ovaj ajet počeo ističući znanje prije riječi i djela. Kompletна Uputa ogleda se u znanju, spoznaji da nema drugog boga osim Allaha, a kompletна istinita vjera temelji se na traženju oprosta od Allaha i pokajanja Njemu, riječima i djelima.

Uzvišeni kaže: “Oni žele da ustima svojim utrnu Allahovo svjetlo, a Allah želi vidljivim učiniti svjetlo Svoje, makar ne bilo po volji nevjernicima. On je poslao Poslanika Svoga s uputstvom i pravom vjerom da bi je izdigao iznad ostalih vjera, makar ne bilo po volji mnogobošcima.” (Et-Tevba, 32–33)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ČISTA UROĐENA NARAV JE NEIZMJERNA BLAGODAT (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

23. rebiul-ahir 1441. god. po Hidžri / 20. decembar 2019.

Neka je svaka hvala i zahvala Allahu, Silnom i Sveznajućem Gospodaru, Koji čovjeka u najboljem liku stvara, Onome što se ljudima smilova objavom časnog Kur'ana, Koji im iz Svoga obilja darova blagodati koje se ne mogu izbrojati. Neka je slavljen Gospodar naš, ponizno Mu se zahvaljujemo za sve Njegove blagodati i darove, koje smo spoznali i koje nismo.

Nema boga osim Njega, blagodati Njegove neprekidno od praiskona teku. Svjedočim da nema boga osim Allaha, niko Mu ravan nije, milostiv je i samilostan. Svjedočim da je Muhammed Božiji poslanik, ljudima je na Pravi put ukazao. Neka su Allahov mir i spas na njega, na njegov porodicu, vrle ashabe, onima kojima je istiniti ponos na dunjaluku pripao, a vječni smiraj na ahiretu.

Cijenjeni vjernici, bojmo se Allaha, Koji nas je stvorio, Koji nam daruje ono što volimo i Koji od nas udaljava sve što ne volimo.

Želim da vas podsjetim na jednu od najvećih blagodati Uzvišenog, koju je darovao čovjeku. Ukoliko bude čuvao tu blagodat, cijenio i na nju pazio sve do svoje smrti, bit će sretan i za vrijeme života, a i nakon smrti, srećom nakon koje nikada neće biti nesretan. Postići će sva dobra, a bit će spašen loših i upropaštavajućih stvari, Allah će popraviti njegovo stanje u dunjalučkom životu, a smilovat će mu se nakon smrti, a to je doista istinski uspjeh!

Suprotno tome, kada čovjek odbaci ovu veliku blagodat poricanjem ili nevjerovanjem, radeći ono što je u koliziji s tom blagodat, ne čineći ništa da je sačuva – biva na užasnom gubitku. Tad je čovjek na gubitku, makar uživao u svim dunjalučkim uživanjima i ukrasima, zato što je ovaj svijet prolazan, neće dugo trajati, brzo će nestati ostavljajući za sobom samo kajanje. Uzvišeni u časnom Kur'anu kaže: "A život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje";

“O ljudi, Allahova prijetnja je, zaista, istina, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zaslijepi i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba” (Fatir, 5).

Poštovani vjernici! Znete li koja je to najveća blagodat koju je Allah podario čovjeku i kojom ga je odlikovao nad drugim stvorenjima?! To je blagodat čiste urođene naravi. A šta je to zapravo?

Čista urođena narav (ar. fitra) je narav kakvom se čovjek rađa, koja rado prihvata istinu, priznajući Allahovu jednoću; koja voli dobro, a zlo prezire; naklonjena je činjenju dobrih djela, a shvata štetnost zabranjenih; razumije šta sve spada pod istinu, a šta je sve dio neistine. Urođena narav s kojom je Allah stvorio čovjeka, ukoliko ne potpadne pod utjecaj ljudskih zlikovaca i šejtanske smutnje, rado prihvata islam i čisti monoteizam.

Ipak, ova urođena narav ne može samostalno spoznati svaki segment vjere do u detalje, ni u potpunosti otkriti kako se vjera ispoljava, niti šta sve spada pod zlo i neistinu, te kako se kloniti toga. Radi toga je Uzvišeni Allah slao poslanike, alejhimus-selam, uključujući posljednjeg poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi bdjeli nad time da ljudska “fitra” ostane neiskvarena, kako bi ljude podučili vjerozakonu, donoseći im svjetiljku objave kako bi uvidjeli kako živjeti. Jedan od dokaza da se čovjek rađa čiste naravi, koja rado prihvata vjeru islam, jesu riječi Uzvišenog Allaha: “Ti upravi lice svoje vjeri, kao pravi vjernik, vjeri, djelu Allahovu, prema kojoj je On ljude načinio” (Er-Rum, 30). Ibn Kesir pojašnjava da ovaj dio ajeta podrazumijeva da je “Uzvišeni jednako stvorio sve ljude s urođeno čistom naravi. Svi ljudi se tako rađaju, bez izuzetka”.

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svako novorođenče rađa se čiste naravi, ali ga njegovi roditelji učine jevrejom, kršćaninom ili vatropoklonikom, kao što svako životinja dolazi na svijet zdrava. Da li novorođenoj životinji nedostaje neki dio, prije nego što ga čovjek odsiječe?” (Buhari i Muslim)

Ijad b. Himan, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao na jednoj hutbi: “Gospodar mi je naredio da vas podučim nečemu što ne znate, a čemu me je danas nadahnuo: ‘Svaki oblik imetka koji sam darovao Svojim robovima dozvoljen im je. Sve Svoje robove čiste vjere sam stvorio, ali ih šejtani spopadoše i odvedoše od vjere, predstavljajući im

zabranjenim ono što sam im Ja dozvolio i naređujući im da Mi smatraju rav-nima druge o kojima ništa objavio nisam.” (Muslim)

Begavi bilježi: “Smatra se da se svako novorođenče rađa u ‘fitri’, čistoj naravi koja rado prihvata vjeru. Kada čovjek ne bi potpao pod druge utjecaje, nastavio bi živjeti takve naravi, zato što je ljudskom razumu od ranije poznata ljepota ove vjere. A ljudi tu urođenu prirodu i narav napuštaju zbog lošeg odgoja ili zbog slijeđenja drugih ljudi, ali kada bi se čovjek uspio sačuvati od toga, isključivo bi s pravom vjerom u srcu živio.”

Čista narav čovjeka je ono u njemu što vjeru prihvata, urođena je od Boga i utkana je u njegovu prirodu. Uzvišeni je podario da čovjek tako rado prihvata korisno znanje koje vodi ka činjenju dobra. Drugo mišljenje je da se pod “fitrom” podrazumijeva vjera islam, svjetlo upute i svijest o vjerozakonu. Ibn Abbas, tumačeći riječi Uzvišenog: “Ne treba se mijenjati Allahovo stvara-nje” (Eš-Šuara, 137), pojašnjava da se pod “stvaranjem” podrazumijeva vjera.

Također Buhari smatra da se pod tim riječima podrazumijeva Allahova vjera, kao što se pod “postupanjem davnašnjih naroda” u riječima Uzvišenog: “Ovako su i narodi davnašnji postupali” (Eš-Šuara, 137), podrazumijeva “vje-rovanje davnašnjih Naroda”.

Iz ovoga nam postaje jasno da je “fitra” čovjeka ono u njemu što prihvata vjeru i gdje se nalazi vjerovanje, odnosno to je čista narav s kakvom se čovjek rađa.

Također se pod “fitrom” podrazumijeva sve što oplemenjuje čovjekovu narav, poput vjerskog znanja. Navodimo primjer kako bismo prethodno do-datno pojasnili. Urođena narav u čovjeku (fitra) poput je električne sijalice koja je fabrički proizvedena na način da može primiti električnu energiju, dok je električna energija poput objave kojom se srce nadahnjuje. Kada sijalica bude spojena s električnom energijom, tada svijetli i od koristi je, a kada nije, ni sijalica, ni električna energije ne može proizvesti svjetlost. Slično tome je ljudska čista urođena narav koja nije od koristi za čovjekov život bez korisnog znanja i činjenja dobrih djela.

Kada je čovjekova fitra u funkciji, čovjek može raspoznati dobro od zlog, doživljavajući dobro dobrim, a zlo zlim. Kada čovjekova fitra nije u funkciji, kada bude razoren vanjskim faktorima, čovjekovo srce umire, on postaje poput mrtvacu makar se činio živim. Tako Uzvišeni kaže: “Zar je onaj koji je bio u

zabludi, a kome smo Mi dali život i svjetlo pomoću kojeg se među ljudima kreće, kao onaj koji je u tminama iz kojih ne izlazi?” (El-En’am, 122).

Čovjekova narav može se sačuvati, postati senzibilnijom i životom ispunjena, samo korisnim znanjem i dobrim djelovanjem, vjerovanjem i činjenjem pokornosti. Dobra djela iz pokornosti hrane i osnažuju ljudsku čistu narav, kao što je klonjenje od zabranjenog čuva od odumiranja.

Svako drugo naređeno ili pohvalno djelo doprinosi očuvanju čiste ljudske naravi, ispunjava je životom i čini snažnijom. Uzvišeni kaže: “O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati.” (El-Enfal, 24)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Deset stvari je od fitre, iskonske prirode: potkresivanje brkova, puštanje brade, upotreba misvaka, ispiranje nosa vodom, rezanje noktiju, pranje ruku trljajući dio između prstiju i kožu na zglobovima, uklanjanje dlaka ispod pazuha, brijanje oko stidnih mjesta, pranje nakon obavljene nužde, ispiranje usta i grla vodom.” (Muslim)

Ukoliko se ova djela smatraju dijelom fitre, zasigurno onda da su druga strogo naređena djela sastavni dio fitre. Bera b. Azib, radijallahu anhu, kazuje: “Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mi je: ‘Kada hoćeš otići u postelju, uzmi abdest onako kao što ga uzimaš za namaz, zatim leži na desnu stranu i reci: ‘Allahumme eslemtu vedžhi ilejke, ve fevvadtu emri ilejke, ve eldze’tu zahri ilejke, ragbeten ve rehbeten ilejke, la meldžee ve la mendža minke illa ilejk. Allahumme amentu bi Kitabikel-lezi enzelte ve bi nebijjikel-lezi erselt! – Allahu moj! Tebi se predajem i svaki svoj posao Tebi povjeravam. Na Tebe se oslanjam žudeći za Tvojom nagradom i strahujući od Tvoje kazne. Utočišta i spasa od Tebe nema nego samo opet kod Tebe. Allahu moj, vjerujem u Tvoju Knjigu, koju si objavio, i Vjerovjesnika, kojeg si poslao.’ Ako umreš te noći, umro si u fitri – prirodnoj vjeri. Neka ti te riječi budu posljednje što ćeš izgovoriti prije spavanja!’” (Buhari i Muslim)

Ako će se čovjek osjećati sretnim kada mu fitra bude kompas u životu, a nesretnim kada mu prestane ukazivati na Pravi put – onda je nužno da se kloni svakog djela koje iskrivljuje i kvari čovjekovu narav.

Djelo koje ponajviše to čini jeste smatrati nekog ravnim Uzvišenom Allahu, posvećivati obrede nekom drugom mimo Allaha ili pripisivati Uzvišenom ono

što nije dolično Njemu, kao što su Mu određeni narodi pripisivali sina ili kao što su mnogobošci govorili da su meleki zapravo Božije kćeri.

Ibn Abbas prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sin Ademov me utjerivao u laž, a nema pravo to raditi. Sin Ademov je o Meni pogrdno govorio, a nema pravo to raditi. Utjeruje me u laž kada tvrdi da ga ne mogu ponovo oživjeti. O Meni pogrdno govori kada tvrdi da imam sina. Uzvišeni sam Ja od toga da sina imam.” (Buhari)

U sličnom hadisu koji prenosi Ebu Hurejra, radijallahu anhu, stoji: “O Meni pogrdno govori kada kaže da imam sina. Ja sam Allah, jedini Gospodar, utopište sam svakom. Nisam rodio, niti sam rođen. Meni niko ravan nije.”

Iz hadisa se razumije da se ova tvrdnja može smatrati težom od toga što su se kipovima klanjali, bez ovoga Uzvišeni nikad neće oprostiti mnogoboštvo bez iskrenog pokajanja, kao što u Kur'anu stoji: “Ko drugog Allahu smatra ravnim, Allah će mu ulazak u Džennet zabraniti i boravište njegovo će Džehennem biti; a nevjernicima neće niko pomoći.” (El-Maida, 72)

Urođenu čovjekovu narav, također, kvare i iskrivljuju grijesi. Narodi prije nas zapravo su uništeni zato što im se narav iskrivila, zbog čega su prešli svaku mjeru u grijешenju. Vjernici među njima su spašeni, isključivo, jer im je narav ostala čista. Uzvišeni kaže: “A spasili smo one koji su vjerovali i koji su se grijeha klonili.” (En-Neml, 53)

Mi bismo trebali uzeti pouku iz kazne Lutovog naroda, koji je u potpunosti uništen, sve do jednog bili su kažnjeni zbog toga što im se narav iskrivila zato što su činili nečuveno nedjelo. Samo je Lut, alejhis-selam, spašen, zajedno sa svoje dvije kćeri. Grijesi iskrivljuju ljudsku narav! Vidimo da se u vremenu ranijih poslanika uvijek događalo da je određena skupina iz njihovih naroda povjerovala, zbog čega je bila spašena, što nije slučaj Lutovog naroda čiji je užasni grijeh iskrivio njihovu narav, do mjere da nijedan čovjek nije povjerovao, zbog čega su bili uništeni strašnom kaznom na ovome svijetu.

Čistu čovjekovu narav kvare i blud, ostavljajući dubok trag u srcu grešnika. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Bludnik nema vjere u srcu dok blud čini, kradljivac nema vjere u srcu dok krade, niti alkoholičar ima vjere u srcu dok alkoholno piće pije.” (Buhari i Muslim)

Ebu Hurejra i Ibn Mesud, radijallahu anhuma, naglašavaju da se blud u Kur'anu istovjetno spominje s mnogoboštvom, aludirajući na riječi Uzvišenog: "Bludnik se ne treba ženiti osim bludnicom ili mnogoboškinjom" (En-Nur, 3).

Alkohol je izvor svakog zla, kao što se navodi u hadisu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Klonite se onoga što je izvor svakog zla." (Ibn Hiban, Bejheki, od Osmana, radijallahu anhu)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "U alkoholu se sastavilo svako zlo." Na ovakav način ističe se opasnost alkoholnih pića zato što ispijanje alkohola iskrivljuje čistu čovjekovu narav, oduzima mu razboritost uma i mogućnost da razaznaje stvari. Analogno tome upotreba droge je daleko opasnija po narav i razum, kao i po društvo. Šteta od alkoholnih pića često je ograničena na konzumenta, za razliku od droge.

Čovjekovu fitra kvari i činjenje nepravde drugim ljudima. Zlo koje uočavamo u svijetu usko je povezano s tim što ljudi jedni drugima nanose nepravdu. Uzvišeni kaže: "A ona sela i gradove smo razorili zato što stanovnici njihovi nisu vjerovali i za propast njihovu tačno vrijeme bismo odredili." (El-Kehf, 59)

Čovječe, tvoj uspjeh i pobjeda, tvoja sreća i trijumf na ovom i onom svijetu, kao i spas od patnje u Vatri – postiže se nastojanjem da se očuva fitra, čovjekova čista urođena narav, na način da se čvrsto držiš uputa ove časne vjere. Uzvišeni Allah kaže: "I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; – eto, to vam On naređuje, da biste se grijeha klonili." (El-En'am, 153)

Poštovani vjernici! Činimo sebi dobro čvrsto se držeći Pravog puta. Uzvišeni Allah blagoslovio nas je uputom i raznolikim darovima. Čuvajmo se zlih djela, očistimo svoje duše prihvatanjem i odazivanjem pozivu našeg Gospodara, kao što u ajetu stoji: "Odazovite se Gospodaru svome prije nego što dođe Dan koji Allah neće zaustaviti. Toga Dana utočišta nećete imati i nećete moći poricati." (Eš-Šura, 47)

Kada čovjek izvršava naredbe svoga Gospodara, kada ne čini djela koja su zabranjena, povećava se njegov stepen kod njegovog Gospodara. Time on svoj dušu čisti i tako se zahvaljuje Gospodaru na jednoj od najvećih blagodati: darivanju čiste naravi. U hadisu stoji: "Ovim Kur'anom Uzvišeni Allah uzdiže stepen određenih ljudi, ali i spušta stepen drugih."

A kada neki narod postupa potpuno suprotno naravi koju je Uzvišeni usadio u čovjeka, ne odazivajući se Božijim poslanicima, Uzvišeni ih prepusti kazni, snađe ih velik i nenadoknativ gubitak. Uzvišeni Allah u časnoj Knjizi kaže: ‘I sve smo prema grijesima njihovim kaznili: na neke vjetar, pun pijeska, poslali, a neke strašnim glasom uništili; neke u zemlju utjerali, a neke potopili. – Allah im nije učinio nepravdu, sami su sebi nepravdu nanijeli’ (El-Ankebut, 40).”

Uzvišeni Allah kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko jednom salavat na mene donese, Allah će ga blagosiljati deset puta.” Donosimo salavat i selam na Allahovog Poslanika i miljenika Muhameda, vjerovjesnika izaslanog svim svjetovima. Gospodaru naš, blagoslovi Muhameda i rod Muhamedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen!

Uzvišeni Allahu, smiluj se vrlim ashabima, odabranim halifama, prvim generacijama i svim sljedbenicima istine do Sudnjega dana. Uzvišeni, oprosti nam grijehe, svojom plemenitošću i sveobuhvatnom milošću.

Uzvišeni Allahu, oprosti nam grijehe, oprosti nam sve naše grijehe, sve nam oprosti, naš Gospodaru. Uzvišeni, pokaži nam Istinu takvom darujući nam da je slijedimo, pokaži nam neistinu takvom darujući nam da se od nje udaljimo. Gospodaru, kod Tebe tražimo zaštitu od zla u nama, od zlih djela naših, očisti naša srca od svakog iskrivljenog shvatanja, udalji sve što je zabranjeno od nas. Uzvišeni, Ti si milostiv, samilostan, kadar i silan.

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.” Sjećajmo se često Uzvišenog Allaha i spominjimo Ga, kako bi nas blagosiljao, zahvaljujmo se Njemu na Njegovim blagodatima kako bi nam ih uvećao, a “obavljanje molitve je najveća poslušnost! – A Allah zna šta radite!”

OBNAVLJANJE IMANA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
29. rebiul-ahir 1441. po Hidžri / 27. decembar 2019.

Hvaljen neka je Allah, Koji je nebesa i Zemlju stvorio i tmine i svjetlo dao. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, ujutro i uvečer. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je rekao: "... i nisu nikako isti živi i mrtvi. Allah će učiniti da čuje onaj koga On odabere, a ti ne možeš one u grobovima dozvati" (Fatir, 22), i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, upozorio nas je na nemarnost i posustajanje na Pravom putu, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe koji su postigli veliko dobro i nagradu. Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati, i umirite samo kao muslimani." (Ali Imran, 102)

Njegovanje imana i njegovo stalno nadziranje obilježje je istinskog muslimana i navika razumom obdarenih. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Iman se u vašim srcima 'haba' kao što se haba odjeća, i zato molite Allaha da obnovi iman u vašim srcima."

Riječima: "kao što se haba odjeća", tj. kao što se haba i propada odjeća nakon dugog korištenja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: "Srce je nazvano kalbom zbog njegove prevrtljivosti (kalb, ar. prevrtljivost, promjenjivost). Primjer srca je kao primjer peruške zakačene za stablo drveta, koju vjetar okreće kako želi, s jedne na drugu stranu."

Vjernik treba obnavljati svoj iman, jer iman ne opstaje u jednom stanju, nego se "troši" i slabi zbog posustajanja u činjenju ibadeta, nemarnosti prema Allahu i prepuštanja duše strastima i prohtjevima. Čovjek je biće ograničenih sposobnosti, slabašan po svojoj naravi, između dva stanja, stanja slabosti i nemarnosti. Uzvišeni kaže: "... a čovjek je stvoren kao nejak biće" (En-Nisa, 28).

Slabost ili posrnuće, kojima je čovjek podložen, s vremena na vrijeme, ima svoje božanske mudrosti, a jedna od njih je iskren povratak Allahu i buđenje srca nakon obamrlosti, a Allah voli pokajnike i raduje se njihovom pokajanju.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, da vi ne činite grijehe, Allah bi vas uklonio, a umjesto vas doveo bi narod koji bi griješio i tražio oprost od Allaha, a Allah bi im praštao.”

Iman se smanjuje i povećava, povećava se pokornošću a smanjuje grijesima. Kada se srce probudi iz nemarnosti, i počne činiti dobra djela i sve ono što povećava iman, povećava se njegov iman i osnažuje njegovo ubjeđenje. Kada uvidi Allahove blagodati prema sebi, poveća se njegova ljubav prema Allahu, i sve više Ga spominje, i žuri da učini tevbu i što više dobrih djela, kako bi nadoknadio ono što je propustio iz nebrige i nemarnosti.

Zbog toga je briga o imanu i činjenje onoga što će unaprijediti čovjekovo duhovno stanje odlika Allahovih pobožnih robova. Rekao je Ebu Derda, radijallahu anhu: “Ispravno razumijevanje vjere ogleda se i u brizi o imanu i njegovom stagniranju, i u tome da zna da li se njegov iman povećava ili smanjuje.” Omer, radijallahu anhu, govorio je svojim prijateljima: “Učinimo nešto što će povećati naš iman”, pa bi spominjali Allaha. Ibn Mesud, radijallahu anhu, govorio je u svojim dovama: “Allahu moj, povećaj nam iman, ubjeđenje i razumijevanje.”

Muaz, radijallahu anhu, govorio je ljudima: “Sjedi s nama, da vjerujemo jedan sat”, tj. da činimo ono što će povećati i osnažiti naše vjerovanje. Koliki god stepen čovjek dostigao u imanu, nije siguran za sebe, i nema mu druge nego da od Allaha ponizno traži ustrajnost i čvrstinu.

Allah, džellešanuhu, prenosi u Kur'anu riječi Svojih dobrih robova: “Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu, kada si nam već na Pravi put ukazao.” (Ali Imran, 8) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često je učio dovu: “O Ti Koji okrećeš srca i poglede, učvrsti moje srce u Svojoj vjeri.”

Ako vjernik zna da ga šejtan vreba, nastojat će odbiti njegove nasrtaje i zle misli, zatvoriti njegove prilaze, neće se predati i priznati poraz, i tražit će pomoć od svog Gospodara. Uzvišeni kaže: “Kada hoćeš učiti Kur'an, zatraži od Allaha zaštitu od šejtana prokletog, on doista nema nikakve vlasti nad onima koji vjeruju i koji se u Gospodara svoga pouzdaju.” (En-Nahl, 98–99)

Najbolja poputnina za onoga ko traži poputninu, i najbolji saputnik za onoga ko traži saputnika na putu ustrajnosti na Pravom putu jeste predanost Allahovoj Knjizi i postupanje po njoj. Ko se bude držao Allahove Knjige, Allah će ga zaštititi, a ko je bude slijedio, Allah će ga spasiti. Trezven musliman nastoji se što prije “izvući” iz stanja nemarnosti i klonulosti, jer osjeća radost u pokornosti Allahu i teži Njegovom zadovoljstvu.

Neki čovjek upitao je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Šta je iman?”, a on je rekao: “Ako te usrećuje dobro koje učiniš, i ako se osjećaš loše zbog zla koje si učinio, ti si vjernik.”

Kako može zaboraviti Allaha i posustati u ibadetu onaj u čijem je srcu svjetlost Kur’ana, i koji je okusio slast imana, i spoznao da ima Milostivog Gospodara, Koji prašta grijehe i briše loša djela! Uzvišeni kaže: “Onaj ko kakvo zlo učini ili se prema sebi ogriješi pa poslije zamoli Allaha da mu oprost – naći će da Allah prašta i da je milostiv.” (En-Nisa, 110)

Spominjanje Allaha i razmišljanje o Njegovim ajetima oživljava srce, povećava iman i čisti dušu. Uzvišeni kaže: “Pravi vjernici su samo oni čija se srca strahom ispune kad se Allah spomene, a kad im se riječi Njegove kazuju, vjerovanje im učvršćuju i samo se na Gospodara svoga oslanjaju.” (En-Nisa, 2)

Musliman bi trebao obuzdati svoju dušu kada zapadne u nemarnost i svoje tijelo kada ga obuzme klonulost, iz straha od Allahove srdžbe i prezira. Jedna od Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, dova bila je: “Allahu moj, Tebi se utječem od gubitka Tvojih blagodati, i uskraćivanja Tvoga oprosta, i Tvoje iznenadne kazne i od Tvoje svekolike srdžbe.”

Ponekad se ljudska duša prikloni dunjaluku, a ponekad “uzdiše” za materijalnim dobrima, i zbog toga nam je Allah, džellešānuhu, naredio da Ga se često sjećamo, i tako u svojim dušama uspostavimo ravnotežu između dunjalučkih potreba i vjerskih obaveza. Uzvišeni kaže: “O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte.” (El-Ahzab, 41–42)

Pretjerivanje u dozvoljenim stvarima također uzrokuje slabost i klonulost. Uzvišeni kaže: “O sinovi Ademovi, lijepo se obucite kad hoćete molitvu obaviti! I jedite i pijte, samo ne pretjerujte; On ne voli one koji pretjeruju.” (El-A’raf, 31)

Nije nepoznanica, posebno onima koji su razumom obdareni, da druženje s ljudima niskih ambicija i pogrešnih ciljeva dovodi do duhovne “lijenosti” i

nemara. Ukoliko musliman ne otkloni od sebe uzroke nemara i slabosti, njegovim srcem ovladat će tvrdoća, prema ibadetima će se odnositi lijeno, dobra djela postat će mu teška i oslabit će njegov korijen imana. Uzvišeni kaže: “Teško onima čija su srca neosjetljiva kad se spomene Allah, oni su u pravoj zabludi!” (Ez-Zumer, 22)

Ako ne obuzda svoje srce, dospjet će u stanje koje je Allah, džellešānuhu, spomenuo u ajetu: “Ali srca vaša su poslije toga postala tvrda, kao kamen su ili još tvrđa, a ima i kamenja iz kojeg rijeke izbijaju, a ima, zaista, kamenja koje puca i iz kojeg voda izlazi, a ima ga, doista, i koje se od straha pred Allahom ruši. A Allah motri na ono što radite.” (El-Bekara, 74)

Koliko god musliman zapao u nemarnost, i koliko god se na njemu vidjeli znaci slabosti i klonulosti, i koliko god “pokliznula” njegova stopala, treba znati da su vrata tevbe jedina prava vrata i put povratka Allahu jedini pravi put. Allah voli one koji se kaju i koji se Njemu vraćaju. On je rekao, u hadisi-kudsiju: “O robovi Moji, vi griješite noću i danju, a Ja praštam sve grijehe. Tražite oprost od Mene, i Ja ću vam oprostiti.”

Donosite salavate na poslanika Pravog puta, to vam je naredba vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

HUTBE IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA

2020

HUTBE

SADRŽAJ

2017.

2018.

2019.

2020.

2021.

2022.

2023.

2024.

BOLEST ZAVISTI I NJENO LIJEČENJE (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
7. džumadel-ula 1441. po Hidžri / 3. januar 2020.

Hvala Allahu, Plemenitom, Darovatelju, Onome Koji je objavio Knjigu, Koji pokreće oblake i Koji je porazio saveznike, Koji je uputio Svoje bogobojazne robove, i olakšao im iskušenja. Nevjernicima je zaprijetio propašću i bolnom kaznom. Nema boga osim Njega. Kod Njega je utočište i Njemu se kajemo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji čovjek koji je obožavao svoga Gospodara i koji Mu se klanjao. Pozivao je svoj ummet na Pravi put, put milosti i dobra, i Allah ga je sačuvao spletki spletkaroša. Neka su na njega Allahova milost, spas i mir, i na njegovu porodicu, supruge i ashabe, i na sve one koji idu njihovim putem, i slijede njihov trag do Dana povratka Allahu. O ljudi, oporučujem sebi i svojoj manjkavoj duši bogobojaznost, i da se držimo Allahove Knjige i upute Poslanika, jer je bogobojaznost lađa spasa koja čuva od utapanja u morima zablude. “I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali.” (Junus, 62–63)

Poštovani vjernici! Svi umni ljudi saglasni su da moral i duh obolijevaju, kao što obolijeva tijelo, i saglasni su, također, da su moralne i duhovne bolesti opasnije i destruktivnije od tjelesnih. U tom smislu, treba naglasiti da čovjek nikada nije iskušan bolešću koja u potpunosti uništava njegovo srce, ispunjava ga zlobom i umanjuje njegovu vrijednost, kao što je to bolest zavisti. To je uistinu prezrena bolest, koja smanjuje iman onoga u čijem se srcu nađe, i čini da on živi teškim životom, zato što osjeća nelagodu prema onome kome je Allah ukazao neku od Svojih velikih blagodati. Ko dođe u takvo stanje, izgubit će dragocjeno vrijeme dok bude “pružao” svoj pogled prema ljepotama ovog svijeta, koje Allah pruža nekim ljudima. Njegov pogled umorit će se od razgledanja i okretanja, srce će biti obuzeto željom da nestanu blagodati onih kojima zavidi, a kada

se srce i vid zaposle izvan pokornosti Allahu, džellešanuhu, postanu potpuno beskorisni, a to je, tako mi Allaha, istinska propast.

O vjernici, jedna od najsveobuhvatnijih definicija zavisti, koju su stručnjaci naveli jeste, da je zavist ljudska emocija koju karakteriše negativan stav prema tuđim postignućima ili posjedovanjima i želja da tih postignuća nestane. Uglavnom se ta emocija reflektuje prema rodbini i ljudima iz bližeg okruženja, jer je određena namjerom da svi oni, u perspektivi, budu iza njega po materijalnim dobrima, a ne ispred njega. Uzor svakom zavidniku, čija je zavist pokuđena i zabranjena, prije života na Zemlji, jeste Iblis, neka je na njega Allahovo prokletstvo, jer njega je zavist navela da se ne pokloni Adem, i zbog njegove zavisti Adem i Hava iz Dženneta su spuštani na Zemlju, a nakon što je čovjek nastao na Zemlju, uzor im je jedan od dvojice Ademovih sinova. “I ispričaj im o dvojici Ademovih sinova, onako kako je bilo, kada su njih dvojica žrtvu prinijeli, pa kada je od jednog bila primljena, a od drugog nije, ovaj je rekao: ‘Sigurno ću te ubiti!’ ‘Allah prima samo od onih koji su dobri’, reče onaj.” (El-Maida, 27)

Zavist je bila prvi uzrok nepokornosti Allahu na nebu, i prvi uzrok nepokornosti Allahu na Zemlji. Čovjek, po svojoj prirodi, teško se može spasiti zavisti, samo što je istinski vjernik, koji je zadovoljan Allahovim davanjem, prikriva, sputava i traži pomoć od Allaha da ga spasi od zavisti, dok nezadovoljnik otvoreno pokazuje svoju zavist i priželjkuje zlo onome kome zavidi. Ljudi su između ova dva stanja i to u manjoj ili većoj mjeri iskazuju.

Istinu je rekao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je rekao: “U vas se neprimjetno uvukla bolest koja je pogađala i ranije narode: zavist i mržnja.” (Tirmizi) Zato je Allah, džellešanuhu, strogo zabranio zavist, kao što kaže: “I ne poželite ono čime je Allah neke od vas odlikovao.” (En-Nisa, 32) Neki su učenjaci ovu želju protumačili kao zavist, a zavist je žudnja za istom onom blagodat koju je Allah dao njegovom bratu, i želja da se dođe u njen posjed. To je bez sumnje suprotstavljanje Allahovoj volji, mudrosti i pravednosti. Uzvišeni Allah kaže: “... ili bi ljudima na onome što im je Allah iz obilja Svoga darovao zavidjeli.” (En-Nisa, 54)

Zavidnik je u takvom stanju da njegovo srce prezire nekog čovjeka, koji, u njegovim očima, nema nikakvog grijeha osim što mu je Allah darovao blagodat od Svojih nebrojenih blagodat. Zato pronicljiv čovjek vidi sličnost između vatre i zavisti: zavist “spaljuje” dobra djela, kao što vatra spaljuje drva. Također,

zavidnik izjeda samog sebe, zbog zlobe koju osjeća u svojoj nutrini prema onome kome zavidi, a i vatra izjeda samu sebe, ako nema ništa drugo za “jesti”.

Nije čudo da je ovakav status zavisti u vjeri, jer zbog zavisti Iblis nije izvršio Allahovu naredbu, brat je ubio brata, braća su bacila svoga brata u bunar, i zavist je odvrtila Ebu Džehla od vjerovanja u Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, kao što se navodi u poznatoj priči, koju navode komentatori Kur’ana, a u kojoj se kaže da je Ahnes ibn Šerik otišao kod Ebu Džehla i rekao mu: “O Ebu Hakeme, šta misliš o onome što sam čuo od Muhammeda?” On je upitao: “Šta si to čuo?” Ahnes mu reče: “Mi i pleme Abdumenaf nadmetali smo se u počastima: oni su hranili siromašne, i mi smo hranili, oni su nosili vodu, i mi smo nosili, dijelili su i mi smo dijelili, i tamam kada smo se izjednačili, te bili kao dva konja iste brzine dok se utrkuju, rekli su: ‘Mi imamo vjerovjesnika kojem dolazi objava s nebesa, a kada ćete vi postići tu počast?’” Ebu Džehl reče mu: “Tako mi Allaha, nikada u njega nećemo povjerovati, i nikada mu nećemo vjerovati.” Ahnes ustade od njega i ode.

Možemo, u ovom kontekstu, razmišljati o suri Jusuf, toj veličanstvenoj suri koja osvaja srca onih koji razmišljaju, i budi kod njih emocije i saosjećanje prema onima koji su bili žrtve zavisti, zavjera i spletki, djetetu koje je odvojeno od roditelja i roditelju koji je odvojen do svog djeteta, izmamljuju suze u očima, skrušenost i poniznost u srcima. Ko istinski razmišlja o toj suri, shvatit će da zavist zasljepljuje i zaglušuje. Zavist nije ograničena samo na javu i stvarnost, nego se proteže i na lijepa snoviđenja. Za zavidnika ne postoje granice kod kojih će se zaustaviti, i zato Jakub, alejhis-selam, upozorava Jusufa, alejhis-selam: “On reče: ‘O sinko moj, ne kazuj svoga sna braći svojoj, da ti ne učine kakvu pakost, šejtan je doista čovjeku otvoreni neprijatelj.’” (Jusuf, 5)

Čudan je primjer zavidnika: on, onima kojima zavidi, zavidi isključivo na materijalnim dobrima. Čak i kada zavidi učenjaku, ili dobrom čovjeku, zavidi im zbog ugleda koji uživaju u društvu, a ne zbog znanja niti dobrog djela. On svojom zavišću ne postiže ništa osim oholosti u srcu, mržnje u očima i zla na jeziku. Vodi rat zbog zavisti, a ne zna da je to unaprijed izgubljen rat, jer, u suštini on se ne suprotstavlja onome kome je data neka blagodat, odnosno onome kome zavidi, nego Onome Koji je pravi vlasnik te blagodati – Uzvišenom Allahu.

Ko temeljito razmišlja o suri Jusuf, shvatit će da zavist zasljepljuje čovjekovo srce do te mjere da ne vidi grozotu zlih djela koja čini kako bi ostvario svoj cilj, makar ih učinio prema najbližoj osobi. Štaviše, zavist mu uljepšava zlo, pa ga vidi kao dobro i pohvalno djelo, u kome nema ni najmanjeg nedostatka.

Kada se kod Jusufove braće javila zavist prema Jusufu, alejhis-selam, oni su odlučili da ga ubiju ili protjeraju, kako bi se otac njima okrenuo, a njega zaboravio, a poslije će se oni popraviti i postati dobri ljudi. “Ubijte Jusufa ili ga u kakav predio ostavite – otac vaš će se vama okrenuti, i poslije toga ćete dobri ljudi biti.” (Jusuf, 9)

Također, ova sura uči nas da zavist dovodi zavidnika u takvu situaciju, da onoga kome zavidi nikada neće nazvati odgovarajućim imenom niti će mu dati odgovarajući opis, pa tako u suri Jusuf, Jusufova braća, sve vrijeme dok smišljaju spletke, Jusufa spominju po imenu, a ne kao svoga brata. Rekli su: “Ubijte Jusufa ili ga u kakav predio ostavite – otac vaš će se vama okrenuti, i poslije toga ćete dobri ljudi biti” (Jusuf, 9); “Jusuf i brat njegov draži su našem ocu od nas, a nas je čitava skupina” (Jusuf, 8); “O oče naš, zašto sumnjaš u naša osjećanja prema Jusufu?” (Jusuf, 11). Pošto prema svom drugom bratu Benjaminu nisu osjećali zavist, njega su nazvali bratom i nisu zazirali od toga: “Rekoše: ‘O oče naš, više nam neće hranu davati. Zato pošalji s nama brata našeg da bismo dobili hranu, a mi ćemo ga zaista čuvati’” (Jusuf, 63).

Zavist je ubica bez noža, i palitelj bez potpale i utopitelj bez vode, Allah mene i vas čuvao od zla zavisti, i zaštitio nas od zla svakog zlog čovjeka. Uzvišeni kaže: “Reci: “Utječem se Gospodaru svitanja od zla onoga što On stvara, i od zla mrkle noći kada razastre tmine, i od zla smutljivca kad smutnje sije, i od zla zavidljivca kad zavist ne krije!” (El-Felek, 1–5)

Bojte se Allaha i znajte da se u jednom srcu ne mogu nikada spojiti sreća i zavist, jer je uzrok sreće zadovoljstvo Allahom i Njegovim davanjem, a zavist je otvoreni neprijatelj zadovoljstva. Ono na čemu se zavidi poput je sunca – njegov zalazak i nestanak priželjkuje samo onaj sa “upaljenim” očima.

Da zavidnik može uskratiti zrak onome kome zavidi, on bi to sigurno učinio. Međutim, zavist je “pravedna” bolest, koja zavidniku čini sve ono što on čini onima kojima zavidi. Dovoljno mu je to što osjeća tugu i bol dok su drugi sretni. Onaj kome se zavidi mora biti spreman na niske udarce zavidnika, jer njegova intelektualna superiornost zasigurno će mu stvoriti neprijatelje, kao

što će mu njegova ljudska superiornost stvoriti prijatelje. U konačnici, nema nijednog zavidnika a da neće biti kažnjen s pet kazni i prije nego što njegova zavist dođe do onoga kome zavidi: srdžba Gospodara, tuga koja će pržiti Njegovo srce, iskušenje za koje neće biti nagrađen, grijeh zbog koje zaslužuje osudu i zatvaranje vrata sreće na njegovom licu.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORISTI I POUKE IZ LUKMANOVIH SAVJETA SINU (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belila

14. džumadel-ula 1441. po Hidžri / 10. januar 2020.

Hvala Allahu, Koji je objavio Kur'an i mudrost, Darežljivom i Milostivom. Tebi pripada hvala, Gospodaru, Koji otklanjaš zastore tmine i brige. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Allah, džellešanuhu, usavršio je vjeru i upotpunio Svoju blagodat prema nama objavom šerijata, i učinio nas, preko našeg Poslanika, najboljim ummetom, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, sve dok se smjenjuju svjetlost i tama.

O muslimani, bojte se Allaha, i iskoristite životni vijek prije nego on prođe, i neka vas ne zavede život na ovom svijetu, svojim ukrasima i blještavilom, a koliko je samo ljudi on obmanuo, zaveo, a zatim uništio. "... i izbaci ono što je u njoj, i potpuno se isprazni." (El-Inšikak, 4)

Smrt ima svoje "zamke", a ahiret svoje zastoje. Strahujte za svoja dobra djela, stidite se loših djela, požurite svome Gospodaru prije nastupanja određenog roka.

O muslimani, u uputama mudrog Kur'ana zaista je pouka za razumom obdarene, i svjetlost od Allahove uzvišene svjetlosti, kojom On upućuje koga hoće od Svojih robova, a u njihovoj dubini kriju se tajne i čuda koja niko ne može u potpunosti obuhvatiti i spoznati, a nije ni čudo, jer one su govor Mudrog i Sveznajućeg. Uzvišeni kaže: "... a ti, zaista, primaš Kur'an od Mudrog i Sveznajućeg!" (En-Neml, 6) Najbolje upute su one koje dolaze iz riznice mudrosti i koje su "odjevene" u odoru blagosti i milosti. Ova istina jasno se manifestuje kroz primjer mudrog Lukmana, dobrog čovjeka, o kojem nas Uzvišeni obavještava u Kur'anu, a u čijem srcu je On dao da "provriju" izvori

mudrosti, a zatim se poput pitke vode preliju preko njegovog jezika u vidu mudrih i nadahnutih poruka.

Lukmanova mudrost postala je primjer među ljudima. Kako li je samo lijepa ta riznica i taj izvor mudrosti! Uzvišeni kaže: “A Mi smo Lukmanu mudrost darovali: ‘Budi zahvalan Allahu! Ko je zahvalan, čini to u svoju korist, a ko je nezahvalan – pa, Allah je, zaista, neovisan i hvale dostojan.’” (Lukman, 12)

Zatim je Allah spomenuo deset Lukmanovih uputa sinu, a to su doista dragocjene i uzvišene upute, dalekosežne i mudre, koje su objedinile sva svojstva dobra i dobrote. Uzvišeni kaže: “Kada Lukman reče sinu svome, savjetujući ga: ‘O sinko moj, ne smatraj druge Allahu ravnim, mnogoboštvo je, zaista, velika nepravda’” (Lukman, 13).

Upute počinju isticanjem Allahovog prava i njegove prednosti nad pravom Njegovih robova. Njegovo pravo je prvo i najvažnije pravo, a to je pravo tevhida – iskrenog obožavanja i klanjanja samo Njemu Jedinom, čistog od svih primjesa širka, idolatrije, mnogoboštva. Nijedan čovjek ne može se spasiti i uspjeti osim putem tevhida, u suprotnom bit će kao “onaj koji je s neba pao i koga su ptice razgrabile, ili kao onaj kojeg je vjetar u daleki predio odnio”.

Lukman je istakao pitanje širka i nazvao ga je “velikom nepravdom”, jer se njime u jednaku ravan stavljaju Stvoritelj i stvorenje, Onaj Ko svime upravlja i onaj koji ničim ne upravlja. Kako se stvorenje može pognuti i poniziti pred sebi sličnim stvorenjem, koje ne može sebi nikakvu korist donijeti niti od sebe štetu otkloniti, i koje ne posjeduje ni smrt ni život ni proživljenje.

Okreni se, o muslimanu, Onome Koji te je spasio od robovanja robovima, i oslobodio od robovanja tebi sličnima i sačuvao te od klanjanja kipovima.

Allahovi robovi, nijedno pravo, poslije Allahovog, nema toliku težinu kao što je to pravo roditelja, i zato se ono uporedo spominje s Allahovim pravom. Uzvišeni kaže: “Mi smo naredili čovjeku da bude poslušan roditeljima svojim. Majka ga nosi, a njeno zdravlje trpi, i odbija ga u toku dvije godine. Budi zahvalan Meni i roditeljima svojim, Meni će se svi vratiti.” (Lukman, 14)

Allahu moj, koliko je ispruženih roditeljskih ruku, koliko je brižnih roditeljskih očiju, koliko čeznutljivih roditeljskih srca? Kakva je to požrtvovanost? Koji je to izvor brige i dobrote? Majka prolazi teškoću za teškoćom, napor za naporom, ali joj to samo povećava nježnost, ljubav i brigu. Ona je okrilje za

potomstvo, ukras života, cvijet Dženneta, kuća dobrote, utočište slabima i stjecište blagosti.

O muslimani, ako roditelji budu tražili od djeteta da Allahu pripiše nekoga kao druga, njihovo pravo na dobročinstvo i lijep odnos prema njima i dalje ostaje, ali dijete nije dužno izvršiti njihovu naredbu i učiniti grijeh prema Allahu i pripisati Mu druga. Koje je poštovanje prema roditeljima veće od ovog poštovanja, i koja su pažnja i briga veće od ove brige i pažnje? Uzvišeni kaže: “A ako te budu nagovarali da drugog Meni ravnim smatraš, onoga o kome ništa ne znaš, ti ih ne slušaj i prema njima se, na ovome svijetu, velikodušno ponašaj, a slijedi put onoga koji se iskreno Meni obraća; Meni ćete se poslije vratiti i Ja ću vas o onome što ste radili obavijestiti.” (Lukman, 15)

Lukman nastavlja savjetovati svoga sina, riječima punim topline, nježnosti i ljubavi: “O sinko moj, dobro ili zlo, teško koliko zrno gorušice, bilo u stijeni ili na nebesima ili u zemlji, Allah će na vidjelo iznijeti, jer Allah zna najskrivenije stvari, On je Sveznajući.” (Lukman, 16)

Ovim riječima Lukman mu je rekao: “Budi svjestan Božije sveprisutnosti, u tajnosti i javnosti, i pazi se da ne budeš tamo gdje On prezire, a da budeš tamo gdje On voli, jer On sve zna o tebi i svjedok je svakog tvog koraka. Njemu ništa nije skriveno, bez obzira koliko bilo malo.” Tako mi Allaha, ovaj njegov savjet postavljen je na pravo mjesto. Lukman, Allah mu se smilovao, započeo je svoje upute savjetom o najvećoj dužnosti, čistom tevhidu – vjerovanju u jednog Boga, zatim ga je podsjetio na djelo srca i njegovo čišćenje, koje se smatra najčasnijim i najplemenitijim djelom kod Allaha, jer Allah ne gleda u izgled i likove, nego gleda u srca i djela.

O muslimani, Lukman, Allah mu se smilovao, učio je svoga sina najljepšim manirima, plemenitim osobinama i istinskim vrijednostima. Kada je završio s pojašnjenjem čistog vjerovanja i iskrenog obožavanja Allaha, prešao je na najčasnije srčano djelo – svijest o Allahovom sveznanju i nadzoru i ono što proizlazi iz njega, strah od Allaha i nada u Njegovu milost, a zatim je spomenuo tjelesna djela, izdvojivši najvrednije i najvažnije djelo, obavljanje namaza. Uzvišeni kaže: “O sinko moj, obavlaj molitvu” (Lukman, 17)

Namaz je obilježje vjernika, odmor pobožnjaka i radost očiju poniznih. U islamskom vjerozakonu ustanovljen je u najpotpunijoj i najljepšoj formi, koju je Uzvišeni propisao za Svoje robove. Namaz sadrži hvalu i zahvalnost,

slavljenje i veličanje, svjedočenje istine, stajanje pred Gospodarom, ponizno i predano, onako kako stoji onaj koji je potčinjen i podređen nečijoj volji, skrušenost i približavanje Allahu, kroz razgovor s Njim, poginjanje leđa iz poniznosti, strahopoštovanja i odanosti, zatim uspravljanje i pripremanje za čin poniznosti potpuniji od prethodnog – sedždu spuštanje lica, najuzvišenijeg dijela tijela, na tlo, iz strahopoštovanja prema Njemu i priznanja Njegove veličine i moći. Njegovo srce se predalo, a njegovo tijelo se ponizilo. Zatim se podiže sa sedžde i kratko sjedi između dvije sedžde, veliča i spominje Allaha, iskazuje Mu poniznost, traži od Njegovog dobra, i vraća se u stanje potpune poniznosti i skrušenosti, i tako sve dok ne završi namaz. Prije toga, na zadnjem sjedenju, veliča Allaha, donosi selame i salavate na Njegovog Vjerovjesnika i Njegove dobre robove, zatim traži od Allaha Njegovo dobro i blagodat. Koji to ibadet može biti ljepši, potpuniji i časniji od ovog ibadeta?

O vjernici, nakon što je Lukman poučio svoga sina osnovnim vrlinama koje ga upotpunjavaju kao čovjeka i vjernika, prešao je na uputu, savjet koji će mu pomoći da pozitivno djeluje na druge, jer je najbolji čovjek onaj koji upotpuni sebe i pozitivno djeluje na druge, a to su riječi Uzvišenog: "... i traži da se čine dobra djela, a odvraćaj od hrđavih" (Lukman, 17).

Dobro djelo je sveobuhvatan naziv za svako dobro koje vole ljudske duše, a hrđavo djelo je sveobuhvatan naziv za svako zlo koje preziru ljudske duše. Prema tome, ovo je uputa kojom se preporučuje pozivanje da se čine sve vrste dobra i ukazivanje na opasnost svih vrsta zla. Zbog toga je ovaj princip – podsticanje na činjenje dobra i odvrćanje od zla – temelj dobrote i tajna odlikovanosti ummeta Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao što kaže Uzvišeni: "Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio: tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćate, i u Allaha vjerujete. A kad bi sljedbenici Knjige ispravno vjerovali, bilo bi bolje za njih; ima ih i pravih vjernika, ali, većinom su nevjernici." (Ali Imran, 110)

Nakon toga, savjetuje ga: "... i strpljivo podnosi ono što te zadesi – dužnost je tako postupiti" (Lukman, 17)- Ovo je jasna uputa o obavezi njegovanja strpljivosti u svakom djelu koje se čini u ime Allaha. Obavljanje namaza, u njegovoj potpunoj formi, s obaveznim radnjama (farzovima), sastavnim dijelovima (ruknovima), rukūom, sedždom i skrušenošću, zahtijeva strpljivost, samokontrolu i ulaganje truda, i zato je namaz težak, osim poslušnima. Također,

podsticanje na činjenje dobra i odvrćanje od zla zahtijeva strpljivost i podnošenje neugodnosti. Duša, u ovom polju, nema šta tražiti za sebe.

O muslimani, posljednje što se navodi u ovim vrijednim savjetima jesu upute o odnosu i ponašanju prema sebi i drugim ljudima, nakon što je na početku pojašnjena suština odnosa prema Gospodaru, u vjerovanju i djelima. O odnosu čovjeka prema ljudima, Uzvišeni kaže: "I, iz oholosti, ne okreći od ljudi lice svoje i ne idi zemljom nadmeno, jer Allah ne voli ni gordog ni hvalisavog." (Lukman, 18)

Upozorio ga je da, iz oholosti, ne okreće svoje lice od ljudi, i da ne hodi zemljom nadmeno, što je metafora za samodivljenje, samoljublje i hvalisanje, a na indirektan način savjetovao ga je da bude ponizan, skroman i blage naravi, jer su to vrline kojima se najlakše postiže Allahova ljubav i ljubav stvorenja.

Neki su učenjaci rekli o umišljenim ljudima: "Kada neko od njih nauči dva pitanja, ili pred njega sjednu dva učenika, ili dobije upravu nad nečim, počne se šepuriti i hodati nadmeno, kao da se svojim tjemenom 'očešao' o nebo."

Prolaze pored ovih ajeta, kao da ne znaju za njih, a kakvu korist ima čovjek koji uči ili kome se uči Kur'an a između njegovog srca i Kur'ana su doline i doline.

Zatim se, u njegovim savjetima, govori o ličnim kvalitetima, koje bi svaki čovjek trebao posjedovati, a to su riječi Uzvišenog: "U hodu budi odmjeran, a u govoru ne budi grlat; ta najneprijatniji glas je revanje magarca!" (Lukman, 19)

To je vrlo važan bonton, kojim se čovjek navikava na plemenito ponašanje, da u hodu bude odmjeran, ni previše spor, a ni previše brz, čime se želi skrenuti pažnja na odmjerenost u svim ostalim stvarima, i da snizi svoj glas, jer je podizanje glasa, bez bilo kakve potrebe, ružno i odvratno djelo, a dovoljno mu je ružnoće i odvratnosti to što nalikuje revanju magarca. Pred vama su, brižni roditelji, ovi vrijedni savjeti i upute, prihvatite ih snažno, neka vam budu putokazi na putu odgoja i popravljanja.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DAREŽLJIVOST I DAVANJE U ZIMSKOM PERIODU (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
21. džumadel-ula 1441. po Hidžri /17. januar 2020.

Hvala Allahu, Koji je nas je obasuo Svojim blagodatima, i savršeno stvorio nebo, zemlju, godišnja doba, zvijezde, brda, mora, doline, izvore, biljke i polja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, ko odstupi od njegove upute, doživjet će poniženje i neuspjeh. Neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su se predali Njegovoj volji, nisu ništa mijenjali i nisu odstupili ni okrenuli se. O muslimani, bojte se Allaha, jer se s bogobojažnošću postiže blagoslov i otklanjaju nedaće. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O muslimani, došla vam je hladna zima nakon vrućeg ljeta, i došao vam je “zapah” studeni, nakon “zapaha” vrućine. “On čini da noć i dan naizmjenice nastupaju i u tome je, doista, pouka za one koji pameti imaju.” (En-Nur, 44) Razmislite dobro o Allahovoj veličini, moći i stvaranju. Razmislite o zimi, oblacima, obilnoj i kiši rosulji. Pogledajte kako se spuštaju sićušne kapi iz ogromnih oblaka, i pogledajte hladne planine, “paralizovane” krajeve, gradove prekrivene mrazom, hladnoćom i snijegom, i slavite Stvoritelja, Sveznajućeg, Koji je ni iz čega stvorio kosmos i uredio ga. Vi ste samo jedan mali djelić Allahovog čudnovatog stvaranja. Veličajte Allaha onako kako Ga treba veličati, i bojte se Njegove kazne i osвете, klonite se griješenja i omalovažavanja Njegovog prava. O muslimani, stigla je zima sa svojom oštrinom, žestinom i surovosti. Čuvajte se hladnoće, jer ona “paralizuje” život i uništava tijela. Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Došla je zima, a ona je vaš neprijatelj. Pripremite za nju vunenu odjeću, mestve i čarape, i neka vuna bude uvijek uz vas. Hladnoća je neprijatelj koji dolazi iznenada, a odlazi sporo.”

Dragi očevi i staratelji, budite blagi prema svojim mladima i djeci, odjenite ih i budite milostivi prema njima. Samo su nesretna srca lišena svake milosti. Koliko je očeva koji su potpuno zapostavili svoju djecu i ne izvršavaju svoje imovinske obaveze prema njima zbog bračnih razmirica sa svojim suprugama ili zato što su se razveli od njihovih majki. Ne kupuju im odjeću ni za ljeto, ni za zimu ni za svečane prilike. Ne održavaju veze s njima, ne daju im novac, ne čine im dobročinstvo, i brigu o njima prepuštaju strancima i rođacima. Kakva je to bezosjećajnost i grubost, i kakva je to pamet i razmišljanje kojim se upravlja ovaj nepravedni otac, neznalica, koji je okrenuo leđa svojoj djeci, napustio ih i unesrećio. Oslobođeni rob Abdullaha ibn Omera, radijallahu anhumu, rekao je Ibn Omeru: “Namjeravao sam ovaj mjesec provesti u Bejtul-Makdisu.” “Jesi li ostavio svojoj porodici dovoljno hrane za jedan mjesec?”, upitao ga je Ibn Omer. “Ne”, reče on. Ibn Omer mu reče: “Vrati se svojoj porodici i ostavi im onoliko koliko im je potrebno, jer ja sam čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Dovoljno je čovjeku grijeha da zapostavi one koje je dužan izdržavati.” (Ahmed i Ebu Davud)

O muslimani, koliko je samo neprijatna situacija kada ne možeš obezbijediti za sebe i svoju porodicu ono što je potrebno za zimu, i kada ne možeš kupiti zimsku odjeću a prijeko ti je potrebna, i kako je teško siromahu, koji zbog nedostatka novca, ne može sebi i svojoj porodici obezbijediti odjeću, hranu i lijekove. Nekom čovjeku je rečeno: “Šta si pripremio za hladnoću?”, a on je odgovorio: “Pripremio sam drhtanje i cvokotanje.” Kada se utoplite ili ugrijete, sjetite se ubogih, siromaha, udovica, siročadi; sjetite se, također, izbjeglica i prognanih koji su “okovani” snijegom i ledom, izloženi olujama i snažnim vjetrovima. Siromah, u svom bolu, jeca, iznemogli zapomaže, nevoljnik doziva u pomoć. Nemoćni da bilo šta urade. Njihova bol je velika. Zima je ušla na njihova vrata. Na njihovim plećima veliki je teret. Vjernici su najmilostiviji i najbliži su svakom dobročinstvu. Najbrižniji su prema siromašnima, siročadima, udovicama, raspuštenicama i nemoćnima, najsaosjećajniji i najkorisniji su nevoljnicima, koje nema ko zaštititi i pružiti im utočište, i zato se pobrinite za njih i opskrbite ih odjećom, obućom, pokrivačima, jorganima i sredstvima za grijanje. Briga, samilost i dobročinstvo muslimana prema njegovom bratu najbolja je utjeha za njegovo ranjeno srce. Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, rekao je: “Dok smo jednom putovali s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem,

došao je neki čovjek, na svojoj jahalici, pa je počeo razgledati, čas desno, čas lijevo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Ko od vas ima viška jahalicu, neka je da onome ko nema jahalicu. Ko od vas ima viška opskrbe, neka je da onome ko nema opskrbe.’ Zatim je spomenuo i druge vrste imetka, sve dok nismo shvatili da niko od nas nema prava na višak.” (Muslim)

O muslimani, plemenitost u surovim zimskim uvjetima, hranjenje gladnih i dobročinstvo prema ljudima u nestašici i kriznim situacijama odlika je darežljivih i milostivih ljudi. Uzvišeni kaže: “... ili, kad glad hara, nahraniti siroče bliska roda, ili ubogoga nevoljnika” (El-Beled, 14–16). Utumačenju ovih riječi Ibrahim en-Nehai rekao je: “...kada bude vladala oskudica hrane.” Muhammed ibn Abdus, čuveni malikijski učenjak, jedne zimske noći udijelio je stotinu zlatnih dinara, a to je bio ukupan prinos njegovog voćnjaka. Rekao je: “Cijelu noć nisam zaspao od brige za siromasima iz Muhammedovog ummeta.” Budite darežljivi i udijelite dio vaše imovine na Allahovom putu. Nahranite gladnog, napojite žednog, odjenite promrzlog. Raspitujte se o stanju vaših komšija, radnika, siromašnih, bolesnih, pastira na udaljenim pašnjacima. Nije istinski vjernik onaj koji zanoći sit, a njegov komšija je gladan. Pobrinite se za potrebe siromašnih i potrebnih. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, rekao je: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Niko neće udijeliti sadaku, iz svog halal imetka, a Allah voli samo ono što je halal i lijepo, a da Allah neće uzeti njegovu sadaku, Svojom desnom rukom, makar bila i jedna datula, i njegovati je sve dok ne postane veća od brda, kao što jedan od vas njeguje mladunče deve.’” (Muttefekun alejh)

O muslimani, zimi se ljudi vatrom štite od hladnoće, uživaju u njenoj vrućini, okupljaju se noću oko nje, i potpaljuju je u kućama, baščama i šatorima. Vatra je, u zimskom periodu, njihov užitak i ono što ih drži na okupu. Uzvišeni kaže: “Mi činimo da ona podsjeća i da bude korisna onima koji konače.” (El-Vakia, 73)

Onaj ko naloži vatru kako bi se ugrijao i na njoj skuhao ili ispržio hranu, i koristio je za druge potrebe, neka je, poslije toga, ugasi i ne ostavi nijednu žeravicu, bilo to danju ili noću, iz predostrožnosti da ne bi došlo do požara ili zapaljenja. Vatra je neprijatelj koji se teško može obuzdati, njene varnice raspršuju se na sve strane, a od njegovog plamena niko nije siguran. Ibn Omer, radijallahu anhumu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada

pođete na spavanje, ugasite vatru.” (Muttefekun alejhi) Ebu Musa el-Eš’ari, radijallahu anhu, rekao je: “U Medini je u toku noći izgorjela jedna kuća, a kada je o tome obaviješten Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Vatra je vaš neprijatelj, i kada pođete na spavanje, ugasite je.’” (Muttefekun alejhi)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ODLIKOVANOST I POZICIJA MEDINE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
28. džumadel-ula 1441. po Hidžri /24. januar 2020.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, stvara ono šta hoće i odabire, Stvoritelja nebesa i Zemlje; sve stvari kod Njega imaju mjeru, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i povjerljivi poslanik i pečat svih vjerovjesnika i poslanika. Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti, sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i sve ashabe.

Najbolji govor je Allahov govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sina Abdullahovog, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. Allahovi robovi, bojte se Allaha u onome što vam je naredio, i ostavite ono što vam je On zabranio i na što vas je upozorio, i znajte da je sve, i malo i veliko, u retke stavljeno. “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O muslimani, Allah, džellešanuhu, odabire, za Svoje dobro i počast, mjesta, kao što im odabire vrijeme, sljedbenike i pomagače. Na Zemlji je nekim mjestima i područjima dao posebnu vrijednost, pa su ona postala odabrana i časna mjesta. Učinio je Meku stjecištem Objave, kiblom muslimana, “majkom” gradova i naselja, sigurnim gradom, časnim Hramom, utočištem srca vjernika, a Medinu je počastio Vjerovjesnikovom hidžrom i mjestom u kojem su muslimani nastanili, iz nje se proširio islam po čitavom svijetu, ona je tajjiba – lijepa, i boravak u njoj je lijep i ugodan, između dva njena brežuljka je harem – sveti i nepovredivi prostor, ona je pribježište i utočište Poslanika, njegov dom i mezar.

O vjernici, Allah je odlikovao Medinu, dao joj posebnu vrijednost, naredio je Svom vjerovjesniku da se preseli u nju, učinio je haremom, svetim ono što je između dva njena brežuljka i prokleo je onoga ko u njoj griješi ili pruži utočište grešniku. Znajte njeno pravo i imajte na umu njenu svetost. Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Medina je harem odavde do tamo, nije dozvoljeno sjeći njeno drveće, niti činiti u njoj grijehe. Ko u njoj počini grijeh, neka je na njega Allahovo prokletstvo, prokletstvo meleka i svih ljudi.” (Buhari) Amir ibn Sa’d prenosi od svoga oca da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ja sam učinio haremom, svetim ono što je između dva brežuljka Medine, i u tom prostoru zabranjeno je sjeći drveće i ubijati divljač.” (Muslim) Alija, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Medina je harem između Ajra i Sevra. Ko u njoj počini grijeh, ili pruži utočište grešniku, neka je na njega Allahovo prokletstvo, prokletstvo meleka i svih ljudi. Allah od njega neće primiti ni farz ni na nafilu.” (Buhari)

O muslimani, Medina je stjecište imana, Allah ju je nazvao kućom i imanom, u njoj je objavljivao Kur’an, u njoj su ustanovljeni propisi i učvršćeni su temelji vjerovanja. Iz nje su poneseni i uzdignuti bajraci islama, pokrenuta vojska i osvojeni gradovi, Allah je uzvisio Svoju vjeru, pomogao Svoga roba i ponizio Svoje neprijatelje. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Iman se sklanja u Medinu, kao što se zmija sklanja u svoju rupu.” (Muslim)

O vjernici, Medina je neprobojni oklop i uzdignuta tvrđava. Ona odbacuje od sebe prljavštinu, i blista ljepotom. Na njenim kapijama su meleki koji je čuvaju, i u nju ne može ući Mesihi-Dedžal niti strah od njega, niti kuga. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema nijednog mjesta a da u njega neće ući Dedžal, osim Meke i Medine. Na svim njenim prilazima su meleki poredani u safove, koji je čuvaju. Zatim će se Medina potresti tri puta, pa će Allah iz nje izvesti svakog nevjernika i licemjera.” (Muslim) Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Na medinskim putevima i uzvišenjima su meleki. U nju ne može ući kuga niti Dedžal.” (Muslim)

O vjernici, pokvareni i zli ljudi ne mogu se zadržati u Medini, nad kojom bdi Allahova zaštita i spokoj. Aiša bint Sa’d, radijallahu anha, rekla je: “Čula

sam Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Nijedan čovjek neće spletkariti protiv stanovnika Medine, a da se neće ‘istopiti’ kao što se istopi so u vodi.’ (Buhari) Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Medina je kao kovački mijeh, odstranjuje trosku (otpatke) i daje sjaj željezu.” (Muslim)

O muslimani, Ibrahim, alejhis-selam, učinio je Meku haremom, svetom, i molio je Allaha za njen blagoslov, a naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, učinio je Medinu haremom i molio je za nju isto ono što je Ibrahim molio za Meku. Abdullah ibn Zejd ibn Asim, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ibrahim je učinio Meku haremom, svetom, i molio je za njene stanovnike, a ja sam učinio svetom Medinu, kao što je Ibrahim, alejhis-selam, učinio Meku, i molio sam za njen sa’j i mudd (mjere za težinu) isto što je Ibrahim molio za stanovnike Meke.” (Muslim) Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allahu moj, podari Medini dvostruko veći blagoslov od Meke.” (Buhari)

O vjernici, Medina je bila jedan od najdražih gradova Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, prema kojem je on pokazivao otvorenu ljubav i vjernost. Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allahu moj, omili nam Medinu onoliko koliko volimo Meku ili još više od toga! Allahu moj, podari nam bereket u našem sâu i našem muddu. Allahu moj, Medinu nam učini zdravom sredinom, a njenu groznicu premjesti u Džuhfu.” (Buhari) Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi došao s puta i ugledao zidine Medine, potjerao svoju jahalicu, iz ljubavi prema Medini. (Buhari) Kada bi došao blizu Medine, požurio bi, a kada bi ugledao brdo Uhud, rekao bi: “Ovo brdo voli nas, i mi volimo njega.” Ebu Humejd, radijallahu anhu, rekao je: “Otišli smo s Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u Bitku na Tebuku”, zatim je naveo hadis, u kojem se između ostalog kaže: “Zatim smo došli do doline Vadil-kura, pa je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: ‘Ja ću sada požuriti, pa ko hoće od vas, neka požuri sa mnom, a ko hoće, neka ostane.’ Kada smo došli blizu Medine, rekao je: ‘Ovo je Taba (lijepa), a ovo je Uhud, brdo koje nas voli i koje mi volimo.’” (Muslim)

Svako ko posjeti Medinu, veže se srcem za nju. Ona u dušama hodočasnika ostavi najdublje uspomene, a u njihovim srcima zapali plamen čežnje koji se

nikada ne ugasi. Allahu moj, učini nas od onih koji je vole Medinu i koji će biti ukopani na njenoj zemlji.

O muslimani, Medina je bolja za vas, i nemojte je nikada ostaviti. Allah ju je odabrao za vašeg Vjerovjesnika, pa i vi odaberite ono što je On odabrao. Poštujte je, dok ste u njoj, pravila komšiluka i znajte prava komšije.

Ebu Zuhejr, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: ‘Osvojiti ćete Jemen, pa će se prema njemu uputiti ljudi sa svojim porodicama i poslugom, a Medina je bolja za njih, kada bi samo znali. Osvojiti ćete Siriju, pa će se prema njoj uputiti ljudi sa svojim porodicama i poslugom, a Medina je bolja za njih, kada bi samo znali. Osvojite ćete Irak, pa će se prema njemu uputiti ljudi sa svojim porodicama i poslugom, a Medina je bolja za njih, kada bi samo znali.’” (Buhari)

Ibn Hadžer, Allah mu se smilovao, rekao je: “Boravak i život u Medini bolji je za njih, jer je ona Poslanikov harem, stjecište Objave, mjesto spuštanja Allahovog blagoslova, kada bi samo znali koje su sve dunjalučke i ahiretske koristi boravka i života u njoj i kolika je njihova prednost u odnosu na obojsvjetske koristi zbog kojih su se nastanaili u drugim gradovima.”

Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kome se ukaže prilika da umre u Medini, neka umre u njoj, jer ja ću se zauzimati za one koji umru u njoj.” (Ahmed i Tirmizi) Amir ibn Sa'd prenosi od svoga oca da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Medina je bolja za njih, kada bi samo znali. Niko neće napustiti Medinu, ne želeći živjeti u njoj, a da ga Allah neće zamijeniti boljim od njega, i niko se neće strpjeti na njenim neugodnostima i teškoćama, a da ja neću biti njegov zagovornik ili svjedok na Sudnjem danu.” (Muslim) Uzvišeni Allah kaže: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21)

O vjernici, Medina ima svoje odlike i dobrote, pa nastojte da ih postignete, i svoju svetost, vrijednost i kodeks ponašanja, pa ih upoznajte. Ovo posebno važi za prostor unutar granica harema – svetog i nepovredivog dijela Medine, a posebno mesdžida Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Odnos prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, koji podrazumijeva puno poštovanje, isti je i za njegovog života i poslije smrti. Allah, džellešanhuhu, naredio je vjernicima da se učtivo i blago ponašaju u njegovom prisustvu. Uzvišeni kaže:

“O vjernici, ne odlučujte se ni za što dok za to ne upitate Allaha i Poslanika Njegova, i bojte se Allaha! Allah, zaista, sve čuje i sve zna.

O vjernici, ne dižite glasove svoje iznad Vjerovjesnikova glasa i ne razgovarajte s njima glasno, kao što glasno jedan s drugim razgovarate, da ne bi bila poništena vaša djela, a da vi i ne primjetite. One koji utišaju glasove svoje pred Allahovim Poslanikom – a to su oni čija je srca Allah prekalio u čestitosti – čeka oprost i nagrada velika. Većina onih koji te dozivaju ispred soba nije dovoljno pametna. A da su se oni strpjeli dok im ti sam izađeš, bilo bi im bolje, a Allah prašta i samilostan je.” (El-Hudžurat, 1–5)

Kada se nađete u Poslanikovoј džamiji, ponašajte se najljepše što možete. Saib ibn Jezid, radijallahu anhu, rekao je: “Stajao sam u Poslanikovom mesdžidu, kada me je neko pogodio kamenčićem s leđa. Okrenuo sam se i vidio da je to Omer ibn Hattab, radijallahu anhu. Rekao je: ‘Idi i dovedi mi onu dvojicu.’ Otišao sam i doveo ih. Upitao ih je: ‘Odakle ste vas dvojica?’ ‘Iz Taifa’, rekoše oni. Omer im reče: ‘Da ste od stanovnika ovog grada, kaznio bih vas zato što ste podigli glas u Poslanikovoј džamiji.’” (Buhari) Zato znajte pravo, vrijednost, nepovredivost i svetost Poslanikove džamije.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DOBROČINSTVO (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

12. džumadel-uhra 1441. po Hidžri / 7. februar 2020.

Hvala Allahu, Koji je ihsan, dobročinstvo, učinio najveći stepenom, i uzdigao dobročinitelje na najljepše mjesto. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na nepresušnim blagodatima i očiglednim darovima.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik i vjerovjesnik kojem su date mnoge počasti, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegove ashabe, velike dobročinitelje, sve dok postoje nebesa i Zemlja. Bojte se Allaha, o muslimani, jer je On, slavljen neka je, dostojan strahopoštovanja i bogobožnosti, i budite svjesni Njegove sveprisutnosti, u tajnosti i javnosti, i nastojte Mu se približiti dobročinstvom koje će On nagraditi Svojim dobročinstvom, milošću i radosnom viješću.

Neka Allah nagradi svakim dobrom ljude čija su srca ispunjena zikrom – spominjanjem Njega, i koji su svoje vrijeme uljepšali šaputanjem u osami i razgovorom s Njim, i u kojem nema prostora za druge, mimo Njega. Kada govore, govore riječi zikra, ne učine nijedan korak a da to nije u skladu sa Njegovim emrom, naredbom i zabranom, ako se raduju, to je zbog Njegove blizine, ako tuguju, to je zbog Njegovog ukora. Ne mogu bez Njega nijedan tren, i govore samo ono čime je On zadovoljan.

O muslimani, postoje djela koja njihove činitelje uzdižu na počasne stepene, vode ih putevima ponosa, stavljaju ih u pročelje kao uzore drugim ljudima i učvršćuju na putu Allahovog zadovoljstva i ljubavi. U samom vrhu tih djela je stepen dobročinstva, koji onoga ko je njime počašćen navodi na činjenje onoga što je najbolje i najljepše, u najpotpunijoj formi. To je stepen koji izvire iz Njegovog savršenstva i uzvišenosti. Budući da je islam izvor svake plemenitosti, stepen dobročinstva dobio je, u njemu, potpunu, savršenu formu, i najčasnije mjesto, i status jednog od najvrednijih ibadeta, kao što kaže Uzvišeni: "Allah

zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje.” (En-Nahl, 90)

Predvodnik dobročinitelja, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah je propisao dobročinstvo u svakoj stvari i prema svakome.” (Muslim)

Dobročinstvo počinje s dobročinstvom prema vlastitoj duši, tako što će joj se ukazati na njenog Stvoritelja i Gospodara, vjerovanje u Njegovu jednoću i obavezu Njegovog obožavanja s najvišim stepenom svijesti o Njegovoj sveprisutnosti i nadzoru, potpunom iskrenošću i samoprijekorom, tako da se može opisati kao “da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe vidi”. (Buhari i Muslim)

Ovo je vrhunac vjere i njen najviši i posljednji stepen. Za vjernika, poslije ovog cilja, nema cilja, jer on s ovim stepenom postaje poput onoga koji gleda u svog Gospodara, svojim očima. Ne pitaj, u tom stanju, za njegovo strahopoštovanje, skrušenost i poniznost. Ako zna da ga njegov Gospodar vidi i gleda u svakom stanju, i upućen je u njegove najskrivenije tajne, i da ništa od onoga što čini Njemu nije skriveno, ni jedan jedini tren, to će ga podstaći da upotpuni svoj ibadet, i čuva ga od svih nedostataka, i nikada, u njemu, neće osjetiti dosadu.

Vjernik je muhsin – dobročinitelj u svom namazu, u njemu se susreće sa svojim Voljenim, razgovora sa svojim Gospodarom. Obavlja ga najpotpunije što može, smiren je na rukūu i sedždi, ne “krade” od njega, ne obavlja ga brzo, nije okupiran mislima o nečemu drugom. Obavlja ga smireno, blago, s razmišljanjem i bistrih misli. On je dobročinitelj i u zekatu, njime čisti svoj imetak, uvećava svoju dobit i pomaže svojoj siromašnoj braći. Izvršava ga na vrijeme, bez nedostataka i umanjivanja, zadovoljan u duši zbog njegovog izdvajanja, ne prigovara i ne uznemirava one koji traže od njega, i ne škrtari, nakon obavezne i s dobrovoljnom sadakom.

Vjernik je muhsin – dobročinitelj i u svom postu. On mu pomaže da nadvlada svoje prohtjeve, da čini posebnu vrstu ibadeta i postigne najveće stepene dobročinstva, ostavljajući stvari koje su njegovoj duši drage, a da to ne znaju ni najbliži ljudi oko njega, ali zna Poznavalac svih tajni, samo mu je On na umu i samo mu je On važan, a to je, upravo, srž dobročinstva i njegova suština. Post je jedno od najplodnijih polja za postizanje ihsana, dobročinstva.

Vjernik je muhsin – dobročinitelj i u svom hadžu. Hadž je odazivanje na poziv Voljenog i hodočašćenje Njegove kuće. Hadžija obavlja sve njegove obrede u ime Allaha, čuvajući se od ružnog i nepristojnog govora i grijeha i svake vrste rasprave, predajući se, u potpunosti, svome Gospodaru i osjećajući, duboko u sebi, svetost mjesta u kojem se nalazi. Izbjegava sve čime bi mogao narušiti svetost Njegove kuće i prostora u kojem boravi. Ne zapostavlja farzove i ne pravi propuste u svojim djelima. Njegov hadž važna je i veličanstvena manifestacija dobročinstva.

Vjernikovo dobročinstvo proteže se i na druge i obuhvata ih. Kada ispuni sve aspekte dobročinstva prema sebi, nastojat će svoju dušu usmjeriti ka dobročinstvu prema drugim stvorenjima, kroz različite i neograničene oblike dobročinstva, kao što su: darežljivost, vedrina lica, pomoć nevoljniku, olakšavanje dužnicima, pružanje utjehe tužnima, ispunjavanje potreba, nahanjivanje gladnih, skrbljenje o siročadima, briga o udovicama, posjećivanje bolesnih, podučavanje neukih, upućivanje na Pravi put zalutalih i dr.

O muslimani, jedan od prikaza dobročinstva, u njegovim različitim oblicima, koji su podsjećanje pobožnima, svjetionik upućenima i vodič dobročiniteljima jeste predaja o sedmerici koje će Allah pokriti Svojim hladom na dan kada ne bude drugog hlada, među kojima su: čovjek kojeg je ugledna i lijepa žena pozvala na nemoral, a on joj rekao: “Ja se bojim Allaha”; čovjek koji je udijelio sadaku, i sakrio je, tako da ljevica ne zna šta je udijelila desnica i čovjek koji se sjeti Allaha u osami i zasuze mu oči. (Buhari i Muslim)

U ovom hadisu spomenute su tri, posebno upečatljive, dimenzije ihsana – dobročinstva, do kojih mogu dosegnuti samo oni najbolji i odabrani.

Prva dimenzija jeste dimenzija čovjeka koji je zapao u iskušenje zbog lijepe i ugledne žene, koja ga je pokušala navesti na grijeh, čija je ljepota obuzela njegov razum i gotovo da je poklekao pred njom da se u njegovom srcu nije “upalila” žeravica murakabe – svijesti o Allahovoj sveobavištenosti i nadjačala zov strasti. Allahu moj, kako su samo divne njegove riječi: “Ja se bojim Allaha” kojima je uspio ukrotiti svoju strast. To su riječi čiji je plod na usnama, a korijen duboko u srcu. On to ne bi mogao uraditi da nije postigao deredžu ihsana – dobročinstva, u njegovom najpotpunijem obliku.

Druga dimenzija jeste dimenzija čovjeka koji je pomogao siromaha svojim imetkom, s čistim nijetom, u ime Allaha, i nastojeći, koliko god je to moguće, čuvati svoje djelo u tajnosti. Njegovo dobročinstvo, u ovom slučaju, je potpuno. On je, prije svega, učinio ihsan – dobročinstvo svojom darežljivošću i sadakom, a zatim je to potvrdio drugim dobročinstvom, potpunijim od prethodnog, tj. sakrio je svoju sadaku od ljudskih očiju, a to je srž dobročinstva i plemenitosti. Kada čovjek, prilikom činjenja ibadeta, ne vidi nikog drugog osim Allaha Jedinog.

Treća dimenzija jeste dimenzija čovjeka koji se u osami sjeti Allaha i zaplače iz strahopoštovanja i ljubavi prema Njemu, i iz nade i čežnje. Ovaj čovjek pokazao je svoju iskrenost prema Allahu i potvrdio je svoje dobročinstvo time što je odabrao samoću i osamljenje sa Allahom, džellešanuhu, nad prisustvom i pažnjom drugih ljudi, svjestan Allahove sveobaviještenosti. On je, ovim činom, objedinio više vrsta dobročinstva: dobročinstvo osame s Allahom, dobročinstvo Njegovog spominjanja i veličanja, dobročinstvo plakanja iz straha od Allaha.

Allah, džellešanuhu, nagradit će ovu trojicu posebnom nagradom na Sudnjem danu, zaštitit će ih Svojim hladom kada ne bude drugog hlada, jer su oni učinili svoja djela samo zbog Njegovog zadovoljstva. Istinu je rekao Uzvišeni: “Zar nagrada za dobro učinjeno djelo može biti nešto drugo do dobro?!” (Er-Rahman, 60)

Dobročinstvo prema sebi i drugim ljudima ima lijepu završnicu, slatke plodove i plemenite posljedice. Prva, da će dobročinitelj postići Allahovu ljubav i uživanje u Allahovoj pomoći i podršci: “Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine” (El-Bekara, 195); “...a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69). Druga, Allahova je milost najbliža dobročiniteljima, kao što kaže: “... milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine” (El-A'raf, 56). Treća, Allah je dobročiniteljima obećao Svoje dobročinstvo i više od toga, kao što kaže Uzvišeni: “Zar nagrada za dobro učinjeno djelo može biti nešto drugo do dobro?!” (Er-Rahman, 60); “... a onima koji čine dobra djela daćemo i više!” (El-Bekara, 58) Četvrta, Allah je dobročinitelje obradovao radosnom viješću: “I obraduj one koji dobra djela čine!” (El-Hadždž, 37); “... sve što zažele u Gospodara svoga će naći; to će biti nagrada onima koji su dobra djela činili” (Ez-Zumer, 34). Peta, njihovu nagradu Allah čuva kod Sebe, makar ona

bila skrivena od ljudskih očiju ili je oni negirali. Uzvišeni kaže: “Allah zaista neće dopustiti da propadne nagrada onima koji čine dobro.” (Et-Tevba, 120)

Šesta, dobročinstvo uzrokuje slast u srcu dobročinitelja, kojoj nema ravne. Neki učenjaci su kazali: “Najveća slast na dunjaluku je slast dobročinstva.” Možda je ova slast obuhvaćena Allahovom radosnom viješću dobročiniteljima. Sve ovo bi samo trebalo biti podsticaj čovjeku da ustraje na putu dobročinstva, i da sve njegove riječi i djela budu isključivo u službi ihsana, dobročinstva, i da njegov kompletan život bude u tom znaku. Neka nas Allah uputi na put dobročinitelja, amin!

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ŠIRENJE PANDEMIJA I BOLESTI, RAZMIŠLJANJA I POUKE (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh

19. džumadel-uhra 1441. po Hidžri / 14. februar 2020.

Hvala Allahu, Čijim se spominjanjem kosmos uzvisio. Zahvaljujem Mu na neizmjernoj blagosti i dobroti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je rekao: "... i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga" (El-Isra, 44), i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, i najbolji od Njegovih stvorenja, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, koja je najveći stepen imana i lađa spasa na oba svijeta. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102) Allah, džellešanuhu, stvorio je život, i učinio da se u njemu smjenjuju zdravlje i bolest, radost i tuga, blagostanje i teškoća, da bi iskušao Svoje robove. Uzvišeni: "Uzvišen je Onaj u Čijoj je ruci vlast – On sve može! Onaj Koji je dao smrt i život da bi iskušao koji od vas će bolje postupati; On je Silni, Onaj Koji prašta" (El-Mulk, 1–2).

Bolest je jedna od Allahovih zakonitosti u životu čovjeka, kojom On iskušava koga hoće od Svojih robova, a otklanja je od koga hoće, On zna sve bolesti, njihove uzroke, suštinu i izvor. Uzvišeni kaže: "Mi sve s mjerom stvaramo." (El-Kamer, 49) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "I znaj da ono što te je mimoišlo, nije te moglo snaći, a što te je snašlo, nije te moglo mimoići." Allah Uzvišeni je Onaj Koji štetu i korist daje, Koji daje i uzima, samo u Njegovim rukama je odredba bolesti i samo On, slavljen neka je je, daje lijek i ozdravljenje. Govoreći o Ibrahimu, alejhis-selam, Uzvišeni kaže: "... i Koji me, kad se razbolim, liječi." (Eš-Šuara, 80) A, sve to iz mudrosti, i kako bismo spoznali vrijednost Njegovih blagodati, jer tek kada se spusti noć i mrak, spozna se vrijednost dana, a u bolesti se spozna vrijednost zdravlja i blagostanja.

Čovjek, ma ko on bio, koliko bilo njegovo znanje i stručnost u medicini, podložan je bolestima. Bolešću su iskušani i najodabraniji Allahovi robovi i vjerovjesnici, i nisu se od nje mogli spasiti ni najveći doktori. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Nisam vidjela da je ikoga toliko ophrvala bol kao što je ophrvala Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.” Ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Došao sam u posjetu Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, a on je bio isrpljen i trpio je bolove od groznice.”

Od Allahove je milosti i blagosti to što je učinio da svaka bolest ima svoj lijek, i da je svakoj bolesti odredio uzrok njenog liječenja, poznavao ga neko ili ne. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah nije dao nijednu bolest a da za nju nije dao lijek.”

U ovom hadisu je podsticaj za bavljenje medicinom. Allah, džellešanuhu, potčinio je lijek, izlječenje, Svojim robovima na Zemlji i u kosmosu: ima lijekova čija se tajna krije u vodi, drugi se uzimaju iz hrane, treći iz biljaka, četvrti iz otrovnih supstanci, štaviše lijek je prisutan na svakom mjestu.

Sve to je Allah olakšao, iz milosti prema Svojim robovima, a znajući njihovu slabost i potrebu za Njim, slavljen neka je. Islam podstiče svoje sljedbenike da proučavaju i studiraju bolest i lijek, i uzdigao je medicinsku nauku na visoko mjesto, odmah nakon šerijatskih nauka, jer se njome spašavaju i čuvaju ljudski životi, i tijelu vraća zdravlje nakon bolesti.

Imam Šafija, Allah mu se smilovao, rekao je: “Dvije su vrste znanja: znanje o vjeri i svjetovno znanje. Znanje o vjeri je fikh – razumijevanje vjere i njenih propisa, a svjetovno znanje je medicina.” On je također rekao: “Ne znam da, poslije znanja o halal i haramu, ima časnije nauke od medicine.”

I pored ogromnih napora koje je uložilo na putu unapređenja i razvoja medicine i njenih sredstava, čovječanstvo još uvijek nije u stanju kvalitetno odgovoriti na većinu poznatih bolesti, a njihova najveća nemoć ogleda se u tome da se sićušna i golim okom nevidljiva stvorenja “ušuljaju” u njihov život, ovladaju njihovim tijelima i uzrokuju širenje prenosivih i opakih bolesti. Uzvišeni kaže: “A ako bi mušica nešto ugrabila, oni to ne bi mogli od nje izbaviti; nejak je i onaj koji se klanja, a i onaj kome se klanja!” (El-Hadždž, 73)

Iznenadna pojava zaraznih oboljenja i njihovo uništavanje velikog broja ljudskih života, u veoma kratkom vremenskom periodu, samo potvrđuje slabost čovjeka i ograničenost njegovog znanja i mogućnosti, bez obzira na to kolikom

snagom i silom raspolagao. Uzvišeni kaže: “.... a čovjek je stvoren kao nejak o biće.” (En-Nisa, 28) Ovo je Božanski poziv čovjeku da se ne pouzdaje toliko u sebe, i da se preda svom Stvoritelju, iskreno Mu se kajući i odazivajući se Njegovom pozivu. Širenje zaraznih i epidemijskih bolesti ozbiljna je stvar, i zahtijeva od čovjeka da se istinski osloni na Allaha, moli Ga da ga zaštiti od njih, uloži maksimalan napor i poduzme sve mjere za njihovo preveniranje. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada čujete da se u nekom mjestu pojavila kuga, nemojte ići u njega, a ako se zadesite u tom mjestu, ne izlazite iz njega, bježeći od zaraze.”

U slučaju pojavljivanja i širenja zaraznih bolesti, musliman je dužan vjerovati u Božiju odredbu, imati lijepo mišljenje o svom Gospodaru, odnositi se prema Stvoritelju s najvišim poštovanjem, ne pokazivati negodovanje i srdžbu, okriti se najljepšim strpljenjem i tražiti u bolesti, koliko je to moguće, Gospodarove darove i Njegovu veliku dobrotu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao je kod Ummu Saib ili Ummu Musejjib, pa je rekao: “Šta ti je, o majko Saibova ili majko Musejjibova?”, a ona je rekla: “Groznica, Allah ne dao u njoj blagoslova.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada joj reče: “Nemoj loše govoriti o groznici, jer ona briše ljudske grijeh e, kao što mijeh otklanja hrđu sa željeza.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Muslimana neće zadesiti ni najmanja neugodnost, bio to umor, ili teškoća, ili briga, ili tuga, ili uznemiravanje, pa i ubod trna, a da mu Allah zbog toga neće oprostiti neke njegove grijeh e.” I rekao je: “Vjernika i vjernicu neprestano će pratiti iskušenja, u imetku i potomstvu, sve dok pred Allaha ne dođe bez ijednog grijeh a.” Bolest je uzrok traženja utočišta kod Allaha. Rekao je Uzvišeni: “A poslanike smo i narodima prije tebe slali i neimaštinom i bolešću ih kažnjavali ne bi li poslušni postali.” (El-En’am, 42)

Koliko je samo bolesti, zbog kojih su, u srcima bolesnika, provrela vrela dobra, i čiji su jezici puno Allaha spominjali, hvalili i veličali. Bolest čovjeka čisti od oholosti i hvalisanja, razvija strahopoštovanje u njegovom srcu i ispunjava ga poniznošću prema Stvoritelju. Da nije dunjalučkih ispita i iskušenja, čovjekovo srce uništili bi oholost, samodivljenje i tvrdoća. Iskušenje koje će te vratiti Allahu bolje je od blagodat i koja će uzrokovati da zaboraviš na Allaha.

Kada musliman vidi i čuje da se u nekom narodu pojavila zarazna bolest i epidemija, molit će Allaha da ga sačuva onoga čime je njih iskušao i zahvalit će Mu na zdravlju. U hadisu se kaže: “Ko vidi nekog čovjeka u iskušenju, pa kaže: ‘Hvala Allahu, Koji me sačuvao onoga čime je tebe iskušao, i odlikovao nad mnogim Svojim stvorenjima, neće ga zadesiti to iskušenje.’” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Molite Allaha da vam podari oprost, zdravlje i čvrsto ubjeđenje na ahiretu i dunjaluku.”

Kada čovjek razmišlja o svim dunjalučkim previranjima i svemu što zagorčava dunjalučki život i čini ga mučnim, neka se sjeti vječnih i neprolaznih užitaka, džennetske nagrade, u kojoj nema bolesti, niti brige, niti iskušenja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Pozvat će glasnik na Sudnjem danu: ‘Vaše je da u Džennetu vječno budete zdravi, i da se nikada ne razbolite, i da živite vječno i da nikada ne umrete, i da vječno budete mladi i da nikada ne ostarite, i da vječno uživite i da nikada ne osjetite nevolju.’” O tome govore riječi Uzvišenog: “... i njima će se doviknuti: ‘Taj Džennet ste u nasljedstvo dobili za ono što ste činili!’” (El-A'raf, 43)

Donosite salavate i selame na Poslanika pravog puta, to vam je Allahova naredba u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

LAŽNE OPTUŽBE, POSLJEDICE I NAČINI LIJEČENJA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
26. džumadel-uhra 1441. po Hidžri / 21. februar 2020.

Hvala Allahu, Koji je Svojim robovima dozvolio lijepe stvari, a zabranio im ružne i ono što može biti uzrokom njihove propasti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Gospodara Zemlje i nebesa, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, i najbolje stvorenje. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, njegovu porodicu i ashabe, nosioce bogobojažnosti i svake počasti.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobojažnost, jer je ona uzrok svake radosti i spuštanja blagoslova. Uzvišeni kaže: "... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada; onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta. Allah će, zaista, ispuniti ono što je odlučio; Allah je svemu već rok odredio." (Et-Talak, 2–3)

O muslimani, jedna od pojava, koja se često dešava na sudovima, i koja nikako ne priliči muslimanima i nije dozvoljena vjernicima, jeste podizanje lažnih i neutemeljenih optužbi radi stjecanja protupravne koristi. Uzvišeni kaže: "Ne jedite imovinu jedan drugoga na nepošten način i ne parničite se zbog nje pred sudijama da biste na grešan način i svjesno dio tuđe imovine pojeli!" (El-Bekara, 188) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko bude tražio (putem suda), ono što mu ne pripada, nije od nas, i neka sebi pripremi mjesto u Vatri." (Muslim)

Poznato je, na temelju tekstova objave i jednoglasnog mišljenja islamskih učenjaka, da muslimanu nije dozvoljeno da prihvati ono što mu je putem suda dosuđeno, ako to, u stvarnosti, ne pripada njemu.

Također, jedna od ružnih pojava, koje se dešavaju na sudovima i izvan njih, jeste korištenje lažne zakletve kako bi se, nezakonitim putem, ostvarila

neka korist i prisvojila tuđa imovina. Uzvišeni kaže: “Oni koji obavezu svoju prema Allahu i zakletve svoje zamjenjuju nečim što malo vrijedi – na onome svijetu nikakva dobra neće imati, Allah ih neće ni osloviti, niti će na njih, na Sudnjem danu, pažnju obratiti, niti će ih očistiti - njih bolna patnja čeka.” (Ali Imran, 77)

Neki učenjaci iz prvih generacija protumačili su da se u ovom ajetu aludira na lažnu zakletvu kojom se želi steći protupravna korist. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko se lažno zakune kako bi prisvojio imetak drugog muslimana, srest će Allaha a On će na njega biti srdit.” (Muttefekun alejhi) Poslanik, alejhis-selam, rekao je: “Ko lažnom zakletvom prisvoji pravo drugog muslimana, Allah će mu zabraniti Džennet i uvest će ga u Vatru.” Rekli su: “Allahov Poslaniče, čak i ako se radi o nekoj sitnoj stvari?” “Da, makar se radilo o grančici eraka.” (Muslim) Erak je drvo od kojeg se pravi misvak.

Poštovani vjernici, jedna od vrlo opasnih i štetnih pojava po vjeru i dunjaluk, pojedince i društva, jeste lahkomislen i ravnodušan stav prema lažnom svjedočenju. Čovjek lažno svjedoči kako bi ostvario neku materijalnu korist, ili, kako neki ljudi misle, da pomogne svom rođaku ili prijatelju, smatrajući da time neće biti pričinjena nikakva šteta. Sve su to veliki grijesi i odvratne stvari koje je Allah, džellešānuhu, najstrožije zabranio. Uzvišeni kaže: “Izbjegavajte što više govor neistiniti.” (El-Hadždž, 30)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je o velikim grijesima pa je rekao: “Pripisivanje druga Allahu, neposlušnost roditeljima, ubistvo i lažno svjedočenje.” (Muttefekun alejhi)

U ovu vrstu svjedočenja spada i svjedočenje u korist treće strane, bez pravnog utemeljenja, kako bi se ostvarilo vlasništvo nad javnim dobrom koje država dodjeljuje, kao što je zemljište ili neki drugi imetak.

O muslimani, jedna od pojava koje se dešavaju u sudnicama, a od kojih bi muslimani trebali biti daleko, jeste da vjerovnik, iako zna da dužnik nije u stanju vratiti dug zbog opravdanih okolnosti, potražuje svoje pravo putem suda, kako bi mu se na taj način osvetio i kaznio ga za kašnjenje sa izmirenjem duga.

Obaveza je, u tom slučaju, postupiti prema uputstvu Stvoritelja, Koji je rekao: “A ako je u nevolji, onda pričekajte dok bude imao; a još vam je bolje, neka znate, da dug poklonite.” (El-Bekara, 280) Seid ibn Džubejr, Allah mu se smilovao, u komentaru riječi: “... a još vam je bolje, neka znate, da dug

poklonite”, rekao je: “Time će postići veću nagradu kod Allaha, a ako to ne uradi, nije grešan. Međutim, onaj ko zatvori nevoljnika u zatvor, učinio je grijeh.”

Ovo je mišljenje mnogih učenjaka iz prvih generacija. O ti koji imaš dug kod nevoljnika, koji nije u mogućnosti da ti vrati dug, drži se ovog uputstva i postići ćeš veliko dobro i nagradu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Bio je neki trgovac koji je pozajmljivao novac ljudima. Ako bi saznao da neko od dužnika nije u stanju vratiti dug, rekao bi svojim slugama: ‘Oprostite mu, možda i Allah nama oprost’, pa mu je Allah oprostio.” (Muttefekun alejhi) Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Koga raduje da ga Allah spasi od nevolje na Sudnjem danu, neka olakša nevoljniku ili neka mu oprostio dio duga.” (Muslim) Imam Ahmed i Ibn Madža bilježe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko dâ odgodu nevoljniku, nakon što je istekao rok za vraćanje duga, za svaki dan odgode imat će nagradu kao da je udijelio dvostruko veću milostinju.”

O muslimani, od stvari koje su zabranjene muslimanima i koje spadaju u veliki grijeh, jeste namjerno odugovlačenje s vraćanjem duga i primoravanje vjerovnika da svoje pravo traži putem suda. Zabranjeno je onome ko ima mogućnost da vrati dug da odugovlači s njegovim izmirenjem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Odugovlačenje imućnog čovjeka s vraćanjem duga je nepravda.” (Muttefekun alejhi)

O muslimani, učestala je pojava da neke muslimanke traže hul’u, razvod uz kompenzaciju sa ženine strane, putem suda bez valjanog šerijatskog razloga, a jedina želja im je da se “oslobode” bračne veze. Vjerodostojnim putem potvrđeno je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Koja god žena bude tražila razvod od svoga muža, bez opravdanog razloga, bit će joj zabranjen miris Dženneta.” Ibn Hadžer el-Hejsemi ubrojao je ovakvo postupanje žene u velike grijehe.

Jedno od općeprihvaćenih šerijatskopравnih načela jeste načelo zabrane samovolje u korištenju šerijatom zagarantovanih prava. Na temelju ovog načela zabranjuje se mužu da odugovlači s izvršenjem prava koja je šerijat dao raspuštenicama, kao što je uručenje odgođenog vjenčanog dara, ili uručenje vjenčanog dara prije intimnog odnosa, u situacijama u kojima je to predviđeno, ili ostvarivanje prava raspuštenice, od koje se muž razveo opozivnim razvodom, na stanovanje i izdržavanje, ili isplata troškova izdržavanja trudnim

raspuštenicama, koje su razvedene definitivnim razvodom sve dok se ne porode. Sve ovo su šerijatom zagarantovana prava žena koja nije dozvoljeno osporavati, odugovlačiti i izbjegavati njihovo izvršenje, i na taj način primoravati žene da putem suda traže svoja zakonska prava, i trpe štetu zbog muževe neodgovornosti. Svakome ko poznaje šerijat jasno je da se radi o zagarantovanim pravima, koja se moraju izvršiti.

O muslimani, raširena je pojava među muslimanima da žene, zbog neodgovornosti svojih muževa, prava potvrđena jasnim šerijatskim tekstovima, traže pred sudovima, a od tih prava je pravo na izdržavanje djece nakon razvoda, ako su djeca pod njihovim skrbništvom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dovoljno je čovjeku grijeha da zapostavi one o kojima je dužan voditi brigu.” (Nevevi je ovaj hadis ocijenio vjerodostojnim.)

Dužnost je svakog muslimana da svoje šerijatske obaveze izvrši draga srca i na način koji neće dovesti do nesporazuma i razdora, i zbog kojeg nijedna od strana neće biti primorana da svoje pravo ostvaruje putem suda. Musliman na ova prava gleda kao na “Božije granice” i propise koje je obaveza što prije izvršiti, u ime Allaha i s ciljem približavanja njemu, a ne pod silom zakona. Uzvišeni kaže: “To su Allahovi propisi. Onaj koji Allahove propise krši – sam sebi nepravdu čini.” (Et-Talak, 1)

Onaj ko prati dešavanja u vezi sa sudovima i sudskim presudama, a posebno u oblasti hadane (njegovanja maloljetne djece nakon razvoda), rastuži se kada vidi odnos bračnih drugova ili jednog od njih prema djeci i njihovo korištenje kao sredstva za nanošenje štete onom drugom. Obaveza je bračnih drugova da ne prekoračuju Allahove granice, poštuju interese djece, nastoje da im se osiguraju mirno i sigurno ozračje i dom i da zajedno rade na izgradnji ljubavi, sigurnosti i samopouzdanja kod njihove djece, a to je moguće samo ako se izdignu iznad ličnih interesa i daju prednost interesima djece, kako bi njihova djeca odrastala u sigurnom i zdravom okruženju i imala zdravo odrastanje. Uzvišeni kaže: “I ne zaboravite da jedni prema drugima velikodušni budete.” (El-Bekara, 237)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko rastavi majku i njeno dijete, Allah će rastaviti njega i njegove voljene.” (Vjerodostojnim su ga ocijenili neki učenjaci hadisa.)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio:

“Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NAČINI I SREDSTVA UNOŠENJA RADOSTI U SRCA VJERNIKA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

4. redžeb 1441. po Hidžri / 28. februar 2020.

Hvala Allahu, Koji je ovaj svijet učinio kućom iskušenja i ispita, promjenjivih stanja i situacija, između radosti i tuge. Hvalim Ga, slavljen neka je, i zahvaljujem Mu, i svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, Koji smrt i život daje, i na smijeh i plač navodi, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji se radovao Allahovoj milosti i dobroti, i strpio se na onome čime ga je Allah iskušao, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, i one koji slijede njegovu uputu do Sudnjeg dana.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer je ona zaštita od smutnji i iskušenja i uzrok praštanja grijeha i pogreški. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. A Allahova dobrota je neizmjerena.” (El-Enfal, 29)

Radost i sreća istinski su užitak, slast i zadovoljstvo srca, kao što su briga i tuga uzroci patnje i nesreće. Šerijat, vjerovjesnik Milostivog uvažio je čovjekove prirodne potrebe i ono što uređuje i usmjerava njegovu prirodu i nagone. Uzvišeni Allah stvorio je sva stvorenja, najbolje poznaje njihovo stanje i ono što ga može popraviti i unaprijediti, i On je učinio radost i sreću plodovima zadovoljstva i ubjeđenja. “A kako i ne bi znao Onaj Koji stvara, Onaj Koji sve potanko zna, Koji je o svemu obaviješten.” (El-Mulk, 14)

Vjernici se raduju uputi koju je Allah objavio Svom Poslaniku: “Neki od onih kojima smo dali Knjigu raduju se svemu što objavljujemo tebi, ali neki protivnici ne priznaju nešto od Objave.” (Er-Ra’d, 36) Zato je najcasniji, najuzvišeniji i najveći stepen radosti – radost zbog islama, imana, upute Kur’ana i sunneta, koja uzrokuje smiraj, zadovoljstvo i živost duše i pobuđuje u njoj želju

za spoznajom, vjerovanjem i zahvalnošću Blagodarom Darovatelju. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.’” (Junus, 58)

Braćo u vjeri, jedan od uzroka zadovoljstva i radosti srca, na dunjaluku i ahiretu, jeste unošenje radosti i sreće u srca drugih ljudi. Sve što su čovjekova produktivnost i doprinos zajednici veći, njegova sreća i njegovo zadovoljstvo su veći. Nagrada je srazmjerna djelu. Da li je nagrada za dobročinstvo išta drugo do dobročinstvo? Taberani u “Mu’džemul-kebiru”, sa dobrim lancem prenosilaca, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko obraduje brata muslimana i nečim ga uči sretnim kada se s njim susretne, Allah će njega obradovati na Sudnjem danu.”

Pričinjavanje radosti drugima jedno je od najvrednijih i Allahu najdražih djela i uzroka postizanja Allahove milosti i oprosta i ulaska u Njegov Džennet. Ibn Omer, radijallahu anhumu, kazuje da je neki čovjek došao kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Allahov Poslaniče, ko su najdraži ljudi Allahu, i koja su djela najdraža Allahu?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allahu najdraži ljudi jesu oni koji najviše koriste drugim ljudima, a najdraže djelo Allahu je radost koju uneseš u život muslimana, ili otkloniš od njega nevolju, ili otplatiš njegov dug, ili utoliš njegovu glad. Da pomognem svom bratu u potrebi, draže mi je nego da boravim u itikafu, u ovoj džamiji, mjesec dana”, misleći na svoju džamiju u Medini. (Taberani sa dobrim lancem prenosilaca)

Jedan od načina unošenja radosti u srca drugih ljudi jeste briga o njihovim problemima, otklanjanje nedaća od njih, ispunjavanje njihovih potreba, a to su, zapravo, veličanstvena vrata dobra i nagrade, i osobine iskrenih i istinoljubivih vjernika, koji, u ljubavi, samilosti i saosjećanju jednih prema drugima, nalikuju jednom tijelu – kada se jedan njegov dio požali na bol, i ostali dijelovi osjećaju nesanicu i groznicu.

Naši dobri prethodnici, pobožni vjernici i znameniti učenjaci, približavali su se Allahu ispunjavanjem potreba ljudi, činjenjem onoga što će im koristiti, otklanjanjem nedaća od njih, zauzimanjem za njih u dobru. Bejhaki u “Šuabul-imanu” bilježi da je Ibn Abbas, radijallahu anhumu, bio u itikafu u Poslanikovo džamiji, pa mu je došao čovjek, poselamio ga i sjeo pored njega. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, upitao ga je: “Čovječe, vidim da si zabrinut i

tužan?” Čovjek reče: “Da, dugujem jednom čovjeku, a ne mogu mu vratiti dug.” “Hoćeš li da se zauzmem kod njega za tebe”, upita ga Ibn Abbas, radijallahu anhumu. “Ako tako želiš”, reče mu on. Nakon toga, Ibn Abbas, radijallahu anhumu, ustao je i žurno izašao iz džamije, a ovaj čovjek zaustavio ga je i rekao mu: “Zar si zaboravio da si u itikafu?” “Nisam zaboravio, ali sam čuo vlasnika ovog kabura, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: ‘Ko se pobrine za potrebu svoga brata, i ispuni je, to mu je bolje nego da dvadeset godina provede u itikafu.’” U Taberanijevom “Mu’džemu” kaže se: “Ko ode sa svojim bratom da bi ispunio njegovu potrebu, Allah će učvrstiti njegova stopala u danu kada će se stopala pokliznuti.” Jedan od načina unošenja radosti jeste osmijeh.

Na Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, licu, često se mogao vidjeti osmijeh. Džerir ibn Abdullah el-Bedželi, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada me nije vidio a da mi se nije osmjehnuo.” Tirmizi bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Da se osmjehneš svome bratu, i to je sadaka.”

O vjernici, poklon priskrbljuje ljubav, učvršćuje prisnost, spaja srca i otklanja zlobu iz grudi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, davao je i primao poklone.

Buhari bilježi sljedeći hadis: “Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, poklonjena je odjeća, među kojom je bio jedan mali ogrtač crnog poruba. Upitao je: ‘Šta mislite, kome odgovara ovaj ogrtač?’ Svi su šutjeli, a Poslanik reče: ‘Dovedite mi Ummu Halid.’”

Ummu Halid je bila djevojčica koja je rođena u Abesiniji. Dovedli su je, i on joj je obukao ogrtač. Djevojčica je gledala u odjeću, radosno, sretno i zadovoljno. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Obuci ovaj ogrtač i iznosaj ga, lijepo ti stoji, o Ummu Halid.’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je običaj šaliti se sa svojom porodicom i ashabima, a sve s ciljem unošenja radosti u njihova srca. Bilježi imam Ahmed da je bio čovjek po imenu Zahir, koji je živio u pustinji. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, volio ga je. Jednog dana, dok je Zahir prodavao stvari na pijaci, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prišao mu je s leđa, obuhvatio ga rukama i rekao je: “Ko će kupiti roba od mene?” Zahir reče: “Allahov Poslaniče, u tom slučaju, tvoja trgovina će propasti, jer ja nemam neku vrijednost.” “Ali ti kod Allaha nisi bezvrijedan, ti si kod Allaha dragocjen.”

U kazivanju o trojici ashaba koji su izostali iz Bitke na Tebuku vidimo veliku želju ashaba, Allah bio zadovoljan njima, da obraduju druge ljude i da preteknu druge u tome. Kada je Allah, džellešānuhu, objavio ajete o oprostima Ka'bu i njegovoj dvojici prijatelja, što se desilo u zadnjoj trećini noći, a u to vrijeme Vjerovjesnik je bio kod Ummu Seleme, pa je rekao: "O Ummu Selema, oprošteno je Ka'bu!" Na to je ona rekla: "Hoću li poslati nekoga da ga obraduje ovom radosnom viješću?" "Ako to uradiš, bojim se da bi ljudi mogli nagrnuti ovamo, i prekinuti vam san." Nakon što je klanjao sabah-namaz, obavijestio je ashabe da je Allah oprostio ovoj trojici.

Neki ashabi uzjahali su svoje jahalice i uputili se njihovim kućama, kako bi im prenijeli radosnu vijest. Neki su se popeli na brdo Sel, i iz sveg glasa obznani da im je Allah oprostio. O tome Ka'b, radijallahu anhu, kazuje: "Dok sam sjedio u svojoj kući, u stanju koje je Allah spomenuo: 'i kad im se bilo stisnulo u dušama njihovim', i 'kad im je zemlja, koliko god da je bila prostrana, postala tijesna' – čuo sam glasnika, koji se uspeo na brdo Sel, kako povišenim glasom govori: 'O Ka'be, sine Malikov, raduj se!' Istog trenutka učinio sam sedždu zahvalnosti, i znao sam da je došao izlaz. Nakon toga otišao sam do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a usput sam sreo ljude koji su mi čestitali zbog primanja mog pokajanja kod Allaha. Kada sam došao u Poslanikovu džamiju, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, sjedio je okružen mnogim ljudima, pa sam mu nazvao selam, a on je, vedrog i nasmijanog lica, rekao: 'Raduj se najboljem danu koji je svanuo otkad te majka rodila. Raduj se najboljem danu koji je svanuo otkad te majka rodila.' Upitao sam: 'Allahov Poslaniče, je li to od tebe ili je od Allaha?' 'Nije od mene, nego je od Allaha', reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Kada bi se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obradovao zbog nečega, zasijalo bi mu lice, kao da je djelić mjeseca." (Buharija)

O vi koji vjerujete u Allaha i Poslanika, unesite radost u srca vaše braće tako što ćete ih pitati za one koji su odsutni od kuće, posjetiti njihove bolesne, izmiriti posvađane, ublažiti im boli i tuge, nahraniti gladne, opraštati i izmirivati njihove dugove.

Pametani i razboriti čovjek neće propustiti nijednu priliku da obraduje svoga brata muslimana. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: "Razum, vjerodostojna tradicija, ljudska priroda i iskustvo različitih naroda ukazuju na to da su traženje Božije blizine i Njegovog zadovoljstva i dobročinstvo prema Njegovim

stvorenjima najveći uzroci postizanja svakog dobra, a osobine suprotne ovima su najveći uzrok skretanja na put zla. Ničim se ne mogu priskrbiti Allahove blagodati i otkloniti Njegova kazna kao što je to pokornost i približavanje Njemu i dobročinstvo prema Njegovim stvorenjima. Uzvišeni kaže: “O ljudi, već vam je stigla pouka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima. Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.’” (Junus, 57–58)

O vjernici, radost je jedno od svojstava Stvoritelja, neka je sveto i uzvišeno ime Njegovo, a to je radost prikladna Njegovoj uzvišenosti i veličini, bez iskrivljivanja, negiranja, raspravljanja o kakvoći i upoređivanja. Uzvišeni kaže: “Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi.” (Eš-Šura, 11)

Muslim bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah, džellešānuhu, obraduje se tevbi, pokajanju Svoga roba vjernika više nego što se obraduje čovjek koji se nalazi u pustoju i opasnoj zemlji, sa jahalicom na kojoj su mu hrana i voda, pa zaspi, i nakon što se probudi, vidi da je jahalica nestala, i krene da je traži sve dok ga ne savlada žeđ, a zatim kaže: ‘Vratit ću se do mjesta na kojem sam bio, zaspati i tako čekati smrt’, a kada stavi glavu na podlakticu, u namjeri da zaspi, ugleda svoju jahalicu, kako stoji pored njega, na njoj njegova poputnina, hrana i voda, pa je uzme za povodac, i od silne radosti, pogrešno se izrazivši, kaže: ‘Allahu moj, Ti si moj rob, a ja sam Tvoj gospodar!’”

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, navodi u svojoj knjizi “Tarikul-hidžretejni”, da je Allah, džellešānuhu, stvorio stvorenja radi toga da Ga iskreno obožavaju, i zato je od njih kupio njihove živote. Ova trgovina dokaz je da je roba koju je On kupio, tj. životi njegovih stvorenja, draga Allahu, odabrana kod Njega i da je On zadovoljan njome. Vrijednost robe prepoznaje se po vrijednosti i veličini njenog kupca i visini njene cijene. Roba si ti, kupac je Allah, a cijena je Njegov Džennet, gledanje u Njegovo lice i slušanje Njegovog govora u Kući sigurnosti i mira. Kada rob odbjegne od svog gospodara i vlasnika, ne mareći za Njegovim zadovoljstvom, i prikloni se njegovom neprijatelju, i postane jedan od njegovih vojnika, dajući prednost njegovom zadovoljstvu nad zadovoljstvom svoga gospodara i vlasnika, on je time sam sebe izložio njegovoj kazni i srdžbi. Ako se, nakon toga, pokaje, zamoli ga da mu se vrati, pohrli k njemu i odrekne se drugih gospodara, kako da se njegov gospodar, onaj koji ga iskreno voli, ne obraduje zbog njega? Kako da se ne obraduje zbog njega?

I to najvećom i najpotpunijom radošću! To je Allahovo dobro, koje On daje kome hoće, a Njegova dobrota je neizmjerena.”

Poštovani vjernici! Kada se čovjek iskreno pokaje svome Gospodaru, priznajući svoj grijeh, osjećajući kajanje zbog njega i odluči da mu se neće vratiti, njegov Gospodar obrađuje se zbog toga, radošću dobročinstva i blagosti, a On je neovisan o Svojim robovima. On nagrađuje Svog roba, pokajnika, radošću, srećom, slašću i zadovoljstvom. Allah se raduje pokajanju Svoga roba, i zbog Svoje radosti, nagrađuje ga tako što njegovo srce ispuni radošću i zadovoljstvom.

U hadisi-kudsiju kaže se: “Allah, džellešānuhu, rekao je: ‘Ko uradi jedno dobro djelo bit će nagrađen deset puta toliko, i još više ću mu dati. A ko uradi jedno loše djelo, imat će za to djelo jedan grijeh ili ću mu ga oprostiti. Ko Mi se približi za pedalj, približit ću mu se za aršin, ko Mi se približi za aršin, približit ću mu se za rukohvat. Ko mi dođe idući, Ja ću njemu trčeći. Ko Me sretne s grijesima kolika je Zemlja, a nije Mi druga pripisivao, Ja ću ga susresti s isto toliko oprosta.’” (Muslim)

Allah voli od Svojih robova da Mu se kaju i ustraju u pokornosti Njemu, kako bi postigli Njegov Džennet i zadovoljstvo. Uzvišeni kaže: “...i za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehe svoje zamole – a ko će oprostiti grijehe ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju. Njih čeka nagrada – oprost od Gospodara njihova i džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno ostati, a divne li nagrade za one koji budu tako postupili!” (Ali Imran, 135–136) Štaviše, On će iz Svoje milosti, plemenitosti i darežljivosti, loša djela pokajnika promijeniti u dobra djela, kao što kaže: “ali onima koji se pokaju i uzvjeruju i dobra djela čine, Allah će njihova hrđava djela u dobra promijeniti, a Allah prašta i samilostan je.” (El-Furkan, 70)

Budimo iskreni u svom pokajanju, jer je pokajanje prva, srednja i zadnja stepenica puta onih koji idu ka Allahu, i koju čovjek ne smije napustiti sve do svoje smrti. “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.” (En-Nur, 31)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI I SMJERNICE ZA PREVENIRANJE ZARAZNIH BOLESTI (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

11. redžeb 1441. po Hidžri / 6. mart 2020.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. O vjernici, bojte se Allaha, i znajte da je bogobojažnost temelj sreće, i put uspjeha na dunjaluku i ahiretu. Uzvišeni kaže: “... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći” (Et-Talak, 2); “A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim” (Et-Talak, 4).

O muslimani, Allahove blagodati prema nama ne mogu se izbrojati niti obuhvatiti, a jedna od najvećih i najpotpunijih blagodati jeste blagodat poslanstva posljednjeg i pečata svih vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Zahvaljujte Mu na toj blagodati i izvršite svoju obavezu prema njoj, slijedeći je i slijedeći Vjerovjesnika kojem je data. Uzvišeni kaže: “Iz njihovih grudi ćemo zlobu odstraniti; ispred njih će rijeke teći, i oni će govoriti: ‘Hvaljen neka je Allah, Koji nas je na Pravi put uputio; mi ne bismo na Pravome putu bili da nas Allah nije uputio’” (El-A’raf, 43); “Oni ti prebacuju što su primili islam. Reci: ‘Ne prebacujte mi što ste islam primili; naprotiv, Allah je vama milost podario time što vas je u pravu vjeru uputio, ako iskreno govorite’” (El-Hudžurat, 17). Kada bi musliman istinski razmišljao o ovoj blagodati, to bi pobudilo njegove emocije, i spoznao bi njenu pravu vrijednost i koristi. Njome je Allah otvorio “zakatančena” srca, “gluhe” uši, “slijepe” oči, i izveo ljude iz tmina na svjetlo, iz zablude na Pravi put, iz neznanja u spoznaju, iz poroka u vrlinu, iz nepravde u pravdu. Čovjek se uvijek nalazi između dvije stvari: Allahove blagodati, koja traži zahvalnost, i grijeha, koji traži istigfar – pokajanje. Ove dvije stvari neodvojive su od čovjeka, i čovjek neprestano uživa Allahove blagodati i darove. Od Allahovih blagodati prema čovjeku jeste blagodat sluha, vida i razuma. Uzvišeni kaže: “Allah vas iz trbuha majki vaših izvodi, vi ništa ne znate, i daje vam sluh i vid i razum da biste bili zahvalni.” (En-Nahl, 78)

Jedna od tih blagodati jeste blagodat sigurnosti u državi. Potreba ljudi za sigurnošću veća je od potrebe za hranom i vodom, i zbog toga je Ibrahim, alejhis-selam, u svojoj dovi, sigurnost stavio ispred opskrbe, pa je rekao: “Kada je Ibrahim zamolio: ‘Gospodaru moj, učini ovo mjesto sigurnim gradom, a snabdij plodovima stanovnike njegove, one koji budu vjerovali u Allaha i u onaj svijet!’” (El-Bekara, 126)

Ljudi koji su u strahu, ne mogu uživati u hrani i piću. Allah, džellešanuhu, podsjeća Kurejšije na ovu blagodat, i kaže: “... neka se oni Gospodaru hrama ovoga klanjaju, koji ih gladne hrani i od straha brani” (Kurejš, 3–4). Pet je pravila zahvalnosti u islamu: prvo, potčinjenost zahvalnog Onome Kome se zahvaljuje; drugo, ljubav prema Njemu; treće, priznanje Njegovih blagodati; četvrto, zahvalnost Njemu i pohvala zbog blagodati i peto, da se Njegove blagodati ne koriste za ono što On prezire.

Kada izostane jedno od tih pravila, naruši se princip zahvalnosti. Postiđenje čovjeka zbog neprestanog uživanja Allahovih blagodati vrsta je zahvalnosti. Svijest o veličini Allahove blagosti i oprosta je zahvalnost. Priznanje da su sve

blagodati, praiskonski, od Allaha također je zahvalnost. Znanje da je zahvalnost jedna od Allahovih blagodati, i to je zahvalnost.

Poniznost i skromnost u blagodatima je zahvalnost. Veliki je broj djela i riječi koji se mogu podvesti pod pojam zahvalnosti. Zahvalnost je “povodac” i čuvar blagodati. Kada se prekine ovaj “povodac”, blagodat se izgubi i više se ne vraća. Muslim bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah će reći čovjeku na Sudnjem danu: ‘O ti, zar ti nisam ukazao počast, stvorio za tebe ženu, dao ti imetak, potčinio ti konje i deve, i dao ti vlast?’, a čovjek će reći: ‘Da, jesi.’ ‘Da li si vjerovao da ćeš se susresti sa Mnom?’, reći će Allah. ‘Ne’, reći će on, pa će Allah reći: ‘Ja ću tebe danas zaboraviti, kao što si ti Mene zaboravio.’” Ako je Allah, džellešanuhu, zahvalio, blagodario, Svojim robovim dobročiniteljima, a On je neovisan o njima, preče je onda da čovjek zahvali onome ko mu učini dobro.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kome bude učinjeno dobro, i on kaže dobročinitelju: ‘Džezākallahu hajren! – Allah te nagradio svakim dobrom!’, ispunio je svoju obavezu zahvalnosti.” (Tirmizi) Uzvišeni kaže: “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

O vjernici, u jednom predanju, koje prenosi Ibn Abbas, radijallahu an-huma, navodi se da je Omer, radijallahu anhu, krenuo u Šam (Siriju) i kada je došao do Serga, sreo je muslimanske vojskovođe Ebu Ubejdu ibn Džerraha i njegove pomoćnike, koji su ga obavijestili da se u Šamu pojavila kuga. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, kazuje: “Omer, radijallahu anhu, rekao je: ‘Pozovi mi prve muhadžire!’, pa sam ih pozvao, a onda im je on saopćio da se u Šamu pojavila kuga i zatražio je njihovo mišljenje. Mišljenja muhadžira bila su oprečna. Neki su kazali: ‘Krenuo si u Šam s određenim ciljem, i smatramo da ne bi trebao odustajati.’ Drugi su kazali: ‘S tobom su odabrani ljudi i as-habi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i ne bi ih trebao izlagati opasnostima kuge.’ Omer je rekao: ‘Možete ići’, a zatim je naredio: ‘Pozovite ensarije!’ Pozvao sam ih, i Omer im je postavio isto pitanje kao i muhadžirima, a i oni su se podijelili u mišljenju baš kao i muhadžiri. Ponovo je rekao: ‘Možete ići’, a zatim je rekao: ‘Pozovite mi kurejšijske starješine, muhadžire Fetha’, tj. one koji su se preselili u Medinu nakon oslobođenja Meke, pa sam ih pozvao, i oni su kazali: ‘Smatramo da se trebaš vratiti i ne izlagati ljude opasnostima

kuge.’ Bili su složni u tome. Nakon toga Omer je obznanio: ‘O ljudi, ja sam donio odluku da se vratimo, pa me slijedite.’ Tada ga Ebu Ubejda b. Džerrah upita: ‘A je li to bijeg od Allahovog određenja?’, a Omer mu odgovori: ‘Eh, da je to neko drugi rekao, Ebu Ubejda! Da, bježimo od Allahovog određenja u Allahovo određenje. Šta misliš, da imaš deve koje su ušle u dolinu sa dvije padine, od kojih je jedna plodna, a druga neplodna, pa kada bi ih napasao na onoj plodnoj padini, zar to ne bi činio shodno Allahovom određenju, baš kao što bi, i da ih napasaš na onoj neplodnoj padini, to isto činio po Allahovom određenju?’ Utom dođe Abdurrahman b. Avf, koji je zbog neke obaveze sve to vrijeme bio odsutan, pa reče: ‘Ja imam znanje o tome. Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako je rekao: ‘Ako čujete da se kuga pojavila u nekoj zemlji, ne odlazite u nju, a ako se pojavi u zemlji u kojoj se trenutno nalazite, tada ne izlazite iz nje bježeći od kuge.’ Nakon toga, Omer, radijallahu anhu, zahvalio se Uzvišenom Allahu i vratio se u Medinu.” (Buhari i Muslim)

Ovaj hadis ukazuje na obavezu poduzimanja mjera predostrožnosti iz straha od širenja zaraznih bolesti.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SKRUŠENOST I NADA U NEDAĆAMA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

18. redžeb 1441. po Hidžri / 13. mart 2020.

Hvala Allahu, Koji prima dove i otklanja nedaće i iskušenja. Zahvaljujemo Mu na blagodatima i darovima, a utječemo Mu se od zla onoga što je stvorio, iskušenja i zaraznih bolesti, kojima On pogađa koga hoće, a odvraća ih od koga hoće. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Njemu pripada svaka veličina i hvala, ponos i gordost, vječnost i trajanje, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, pečat svih poslanika, onaj koji je uzdignut u nebeske sfere, kome je dat Havd, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, i ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu, u blagostanju i nevolji. Najbolji govor je Allahova Knjiga, najbolja uputa je uputa Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je spas, i uz slijeđenje sunneta, ona je jedini izlaz. Uzvišeni kaže: "O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite." (El-Hašr, 18)

O muslimani, dunjaluk je kuća nedaća i iskušenja, ispita i nevolja, teških trenutaka i nenadnih situacija, bola i patnje, zdravlja i bolesti, radosti i žalosti, briga i tuge, očaja i zla. Dunjaluk je zatvor za vjernika, a Džennet za nevjernika. Ispunjen neprijateljstvom i iskušenjima. Allah, na njemu, iskušava dobročinitelja i grešnika, vjernika i nevjernika. Nakon zdravlja ne očekuj ništa drugo osim bolesti, nakon mladosti starost, nakon bogatstva siromaštvo.

Allahov zakon koji se ne mijenja, bez obzira na napredak znanja i progres, pa čak iako bi čovjek otišao u svemir i spustio se na Mjesec, i zašao u najskrivenije dubine okeana, i dalje će biti manjkav i nemoćan, i priznat će, i znanjem i razumom, nemoćnost svijeta. Uzvišeni kaže: "O družine džina i ljudi, ako

možete da preko granica nebesa i Zemlje prođete, prođite, moći ćete prodrijeti jedino uz veliku moć!” (Er-Rahman, 33) To je Allahova moć i veličina, želja i volja, naredba i mudrost. On neće biti pitan za ono što radi: “Kada nešto hoće, On samo za to rekne: ‘Budi!’ – i ono bude. Pa, neka je hvaljen Onaj u Čijoj je ruci vlast nad svim, Njemu ćete se vratiti!” (Jasin, 82–83)

O vjernici, ono što priliči vjerniku, u vremenima teškoće i blagostanja, tjeskobe i obilja i ugodnog života, jeste da se kaje Allahu, da Njemu prepusti svoj slučaj, da kod Njega potraži utočište i oslon se na Njega: “... ko se pouzda Allaha, On mu je dovoljan” (Et-Talak, 3), i da zna da ono što ga je zadesilo, nije ga moglo mimoići, a ono što ga je mimoišlo, nije ga moglo zadesiti.

Čudan je primjer vjernika, njemu je uvijek dobro: ako ga zadesi dobro, zahvalan je Allahu, i to je dobro za njega, ako ga zadesi zlo, strpi se i to je dobro za njega. Uzvišeni kaže: “Nema nevolje koja zadesi Zemlju i vas, a koja nije, prije nego što je damo, zapisana u Knjizi – to je Allahu, uistinu, lahko, da ne biste tugovali za onim što vam je promaklo, a i da se ne biste previše radovali onome što vam On daje. Allah ne voli nikakve razmetljivce, hvalisavce.” (El-Hadid, 22–23)

O vjernici, budite zadovoljni, nadajte se Allahovoj nagradi, tražite od Njega nagradu i sevap, predajte se Allahovoj odredbi i sudbini i budite ubijedeni u nagradu za iskušenje i pretrpljenu štetu. Uzvišeni kaže: “Mi ćemo vas dovesti u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote, i ljetine. A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: ‘Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!’ Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!” (El-Bekara, 155–157)

Poštovani vjernici! Epidemija, zaraza, je “saveznik” nedaća, kriza i poremećaja. U vrlo kratkom vremenskom periodu opasna epidemija zahvatila je gotovo sva naseljena područja svijeta, i svi mi dužni smo pomoći da se ona iskorijeni i svede na najmanju moguću mjeru. Sa’d ibn Ebu Vekkas, radijallahu anhu, upitao je Usamu ibn Zejda, radijallahu anhu: “Šta si čuo od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u vezi s kugom (zaraznim bolestima)?” Usama, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Kuga je kazna koju je Allah poslao Israilćanima, ili onima koji su bili prije vas. Kada čujete da se ona pojavila u nekoj zemlji, nemojte ići u nju, a ako se desi u zemlji u kojoj se nalazite, nemojte je napuštati, bježeći od nje.’” (Muslim)

O muslimani, čuvajte se glasina, dezinformacija, širenja straha i panike, ismijavanja, a zahvaljujte Allahu na blagostanju. Ne izlažite se iskušenjima, čuvajte se uzroka i mjesta zaraze. Tražite od Allaha zdravlje, spas i lijek, zaštitite se propisanim zikrovima i dovama. Allah neće iznevjeriti vaša nadanja. Bježite od Allahove odredbe Allahovoj odredbi, predajte se Allahu i ne gubite nadu u Allahovu milost.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OLAKŠANJE NAKON TEŠKOĆE (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
25. redžeb 1441. po Hidžri / 20. mart 2020.

Hvala Allahu, Koji odagnava brige, otklanja iskušenja i obasipa blagodatima. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je, u nedaći i blagostanju. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i od Kojeg se traži otklanjanje nevolja i teškoća, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, prvak čestitih i bogobojaznih.

Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, ashabe, časne predvodnike, sve dok postoje Zemlja i nebesa. Bojte se Allaha, Allahovi robovi: “I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti – nikome krivo neće učinjeno biti.” (El-Bekara, 281)

O muslimani, smjena dana i noći donose čovjeku promjenu stanja, nedaće, iskušenja, brige i tuge koje obuzimaju njegovu dušu, i koje negativno utječu na njega, njegovu porodicu, njegovo tijelo, zdravlje, čast, imetak i okruženje, zbog čega osjeća tegobu u duši i traži načina da se spasi i otkloni nevolju od sebe, sjećajući se, pri tome, riječi Uzvišenog Gospodara: “Ako te od Allaha neka nevolja pogodi – pa, niko je osim Njega ne može otkloniti; a ako ti kakvo dobro podari – pa, samo je On Svemoćni.” (El-En’am, 17)

Sjetit će se, također, riječi Uzvišenog: “Reci: ‘Ko vas iz strahota na kopnu i moru izbavlja kad mu se i javno i tajno ponizno molite: ‘Ako nas On iz ovoga izbavi, sigurno ćemo biti zahvalni!’ Reci: ‘Allah vas iz njih i iz svake nevolje izbavlja, pa vi ipak smatrate da ima Njemu ravnih.’” (El-En’am, 63–64) i bit će čvrsto ubijeđen da je On, slavljen neka je, Spasitelj iz svake nevolje, Otklonitelj svake štete i Pomagač svakom nevoljniku, pa će Mu se srcem okrenuti i dovu Mu učiniti, predano, skrušeno, iskreno, ponizno, u posebno odabranim vremenima, s čvrstim ubjeđenjem da će njegova dova biti uslišena, izvršavajući

tako Njegovu naredbu: “Gospodar vaš je rekao: ‘Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati!’” (Gafir, 60)

Sve njegove nade i želje usmjerene su ka tome da Allah otkloni od njega nevolju i odagna od njega brigu i tugu. Nastoji se približiti Allahu i steći Njegovu naklonost učenjem jezgrovitih i sveobuhvatnih dova koje je Allahov Njerovjesnik učio, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Tirmizi, sa dobrim lancem prenosilaca, od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u teškim situacijama, učio dovu: “Ja Hajju, ja Kajjumu bi rahmetike estegisu! – O Vječno Živi i Samoopstojeći, Tvojom milošću Te molim i tražim od Tebe pomoć!”

Buhari, Allah mu se smilovao, bilježi od Abdullaha ibn Abbasa, radijallahu anhuma, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u teškim situacijama govorio: “La ilahe illallahul-azimul-halim, la ilahe illahu rabbil-aršil-azim, la ilahe illallahu rabbus-semavati ve rabbul-erdi ve rabbul-aršil kerim! – Nema boga osim Tebe Velikog, Blagog. Nema boga osim Tebe, Gospodara Arša veličanstvenog. Nema boga osim Tebe, Gospodara nebesa, Zemlje i Arša plemenitog!”

U situaciji u kojoj se nalazimo poželjno je ustrajno učiti dovu Allahovog vjerovjesnika Junusa, alejhis-selam, koju je on učio dok je bio zarobljen u utrobi ribe. Hakim, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, bilježi od Sa'da ibn Ebu Vekkasa, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nijedan musliman neće proučiti dovu koju je Zunnun, Junus, učio u utrobi ribe: ‘La ilahe illa ente subhaneke inni kunut minez-zalimin! – Nema boga osim Tebe, slavljen si Ti, ja sam se uistinu ogriješio prema sebi!’, u bilo kojoj situaciji, a da mu Allah neće uslišati dovu.” To je potvrda Allahovih riječi: “... odazvasmo i tegobe ga spasismo: eto, tako Mi spašavamo vjernike.” (El-Enbija, 88)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prakticirao je da u izvanrednim situacijama traži utočište u namazu. Ebu Davud bilježi, sa dobrim lancem prenosilaca, od Huzejfe ibn Jemana, radijallahu anhu, da je rekao: “Kad bi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, spopala kakva briga, on bi klanjao.” Tj., kada bi se desilo nešto važno, ili bi ga zadesila tuga, ili briga, predao bi se namazu, jer je namaz, kao što kažu učenjaci, vjernikova tvrđava, sklonište u koje se sklanja, najčvršća veza za koju se drži i uže koje ga povezuje s njegovim Gospodarom.

Namaz je hrana i lijek za dušu, mehlam za rane, spas za nevoljnika, sigurnost za uplašenog, snaga za slabog i oružje za nenaoružanog.

Ono što također pomaže u otklanjanju nedaća i iskušenja, jesu sljedeće stvari: vjerovanje u Allaha, požurivanje s činjenjem djela kojima se postiže Njegovo zadovoljstvo, čvrst i iskren oslonac na Njega, istinsko pouzdanje u Njega, vjerovanje u Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, slijedenje Njegovog sunneta, ugledanje na njega, davanje prednosti ljubavi prema njemu nad ljubavi prema sebi, djeci, roditeljima i svim ljudima, često upućivanje dove i ustrajavanje u tome, istigfar (traženje oprost), sadaka (milostinja), učenje Kur'ana, iskreno pokajanje i ustrajno učenje dove: "Bismillahillezi ja jedurru measmihī šej'un fil-erdi ve la fis-semai ve huves-semiul-alim! – U ime Allaha, s Čijim imenom ne može naškoditi nijedna stvar, ni na nebu i na Zemlji, On sve čuje i sve zna!" Ebu Davud i Tirmizi, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, bilježe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko navečer kaže: 'Bismillahillezi ja jedurru measmihī šej'un fil-erdi ve la fis-semai ve huves-semiul-alim!' – ništa mu neće naškoditi dok ne osvane, a ko ove riječi izgovori ujutro, ništa mu neće naškoditi dok ne osvane. Ovu dovu treba učiti, svaki dan, ujutro i uvečer. Obaveza je pridržavati se svih propisanih mjera predostrožnosti, koje su donijeli nadležni organi i sarađivati s njima, u skladu s principom "potpomaganja u dobročinstvu i bogobojaznosti" (teavunu alel-birri vet-takva) i "pokoravanja pretpostavljanima" (tāatu velijjil-emri), i u cilju ostvarivanja šerijatskih intencija, poduzimanja preventivnih mjera, čuvanja života i nastojanja da se čini sve ono što je potrebno u prevenciji bolesti i prevazilaženju kriznih situacija, oslanjajući se u svemu tome na Stvoritelja nebesa i Zemlje, Koji je rekao u Svojoj Knjizi: "Ako ti Allah dade kakvu nevolju, niko je osim Njega ne može otkloniti, a ako ti zaželi dobro - pa, niko ne može blagodat Njegovu spriječiti; On njome nagrađuje onoga koga hoće od robova svojih; On prašta i milostiv je." (Junus, 107)

O vjernici, ono što je utjeha za vjerničku dušu i što ublažava njenu bol, kada se dese nedaće i iskušenja, jeste nada u skori izlaz od Allaha, i čvrsto pouzdanje u Njegovu milost i pravednost. On, slavljen neka je, od milostivih je najmilostiviji, a od Njegove milosti prema robovima jeste da im nikada neće dati dvije nedaće, jednu poslije druge, i neće ih opteretiti mnoštvom iskušenja, nego će uvijek poslije teškoće dati last, poslije iskušenja milost i obilje, kao

što kaže Uzvišeni: “Ta, zaista, s mukom je i last, zaista, s mukom je i last!” (Eš-Šerh, 5–6)

Riječ “last – olakšanje” ponovljena je u ovim ajetima dva puta, a između njih je jedna teškoća, a jedna teškoća ne može nadvladati dvije lasti, olakšanja. Gdje god se pojavi teškoća, u različitim oblicima i vrstama, uz nju, tu negdje pored, nalazi se i last, koja olakšava iskušenje, razgaljuje dušu, liječi rane, otklanja tugu, a posebno ako vjernik, u nedaći i iskušenju, potraži utočište kod svoga Gospodara i zamoli Ga da njegovu teškoću zamijeni blagostanjem, a uzroke tuge i brige pretvori u izlaz, olakšanje i spas.

Bojte se Allaha, vjernici, i budite ubijedeni da je pomoć od Allaha, Milostivog, Samilosnog, blizu. Teškoće i iskušenja nisu ništa drugo do put ka popravljanju stanja i korak ka ugodnom životu i ispunjenju nada, osim što su čišćenje, iskupljenje grijeha i podizanje deredža.

Neka vam uvijek bude na umu da vam je Allah Uzvišeni naredio da donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODAT ALLAHOVE ZAŠTITE (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

2. šaban 1441. po Hidžri / 27. mart 2020.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, Od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102) ”O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. O vjernici, bojte se Allaha, i znajte da ćete se sresti s Njim, a koga ne uzvisi bogobojažnost, ništa ga drugo neće uzvisiti.

O vjernici, ovodunjalučki život je kuća iskušenja i ispita i promjene stanja, smjene dana i noći. U njemu je pouka za onoga koji prihvata pouku, i u njemu su radosti i sreća, tuga i briga, teškoća i olakšanje, zdravlje i bolest, a spas je u tome da te Allah sačuva i zaštititi u svim situacijama.

Ibn Hibban bilježi od Rifaa ibn Rafija da je rekao: “Jednog dana Ebu Bekr es-Siddik, radijallahu anhu, popeo se na minber, pa je zaplakao i rekao: ‘Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, popeo se na minber, prve godine, a zatim

je zaplakao i rekao: ‘Tražite od Allaha zaštitu, jer nijednom čovjeku, nakon čvrstog ubjeđenja, nije dato veće dobro od zaštite.’”

Ibn Madža bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema bolje dove, koju čovjek može učiti, od riječi: ‘Allahumme inni es’elukel-muāfate fid-dunja vel-āhireti! – Gospodaru moj, tražim Tvoju zaštitu na dunjaluku i ahiretu!’” Poslije iskrenog svjedočenja Allahove jednoće i vjerovanja u Njega, nema veće blagodati od blagodati afijeta, tj. zaštite u vjeri od raznih smutnji i zaštite tijela od opakih bolesti i teških iskušenja. Ovaj pojam spada u opće pojmove i obuhvata, svojim značenjem, zaštitu čovjeka od svakog vida neugodnosti, i smatra se jednom od najdragocijenijih Allahovih blagodati prema Njegovim robovima, i zato je stroga obaveza njeno čuvanje i odgovornost prema njoj. Tražite od Allaha zaštitu, i molite Ga da vas opskrbi ovom blagodat, jer je to uistinu velika blagodat.

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ovaj hadis objedinio je dvije vrste zaštite: zaštitu u vjeri i zaštitu na dunjaluku. Čovjek neće upotpuniti dobro na oba svijeta osim s čvrstim ubjeđenjem i zaštitom: ubjeđenje i vjerovanje otklanja od njega ahiretsku kaznu, a zaštita otklanja od njegovog srca i tijela dunjalučke bolesti. U ove dvije riječi: ubjeđenje i zaštita – sadržani su cjelokupan dunjaluk i ahiret.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio je od Allaha zaštitu ujutro i uvečer.

O vjernici, spominjanje Allaha jedan je od najboljih načina da se postignu Allahove blagodati i otklone Njegove kazne i iskušenja. Uzvišeni kaže: “Allah doista štiti vjernike.” (El-Hadždž, 38)

Prema jednom od kiraeta, ovaj ajet uči se: “Allah otklanja od vjernika...” Allahova zaštita i Allahovo otklanjanje zla srazmjerno je jačini vjerovanja i njegove potpunosti, a iman opstoji i jača zikrullahom – spominjanjem Allaha. Najveću Allahovu zaštitu imat će oni najpotpunijeg imana i oni koji Ga najviše spominju. Smanjenjem imana i zikra, smanjuje se i zaštita.

O vjernici, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, prošao je pored naroda kojeg je snašla kušnja, pa je rekao: “Zašto ovi ljudi nisu tražili od Allaha zaštitu?” (Bezzar od Enesa ibn Malika, a vjerodostojnim ga je ocijenio Albani, Allah mu se smilovao.) Ove Poslanikove riječi, u formi pitanja, zapravo su osuda njihovog postupka – kao da im je htio reći: “Predali ste se ovoj bolesti, a imate djelotvoran lijek za nju, a on je da od Allaha tražite zaštitu i spas.”

O vjernici, svijet je, Allahovom dozvolom, napao virus, neznatne veličine, a ogromne štete. Proširio se na svim kontinentima i u svim državama, uzduž i poprijeko. Najbolji način njegovog suzbijanja jeste slijeđenje Poslanikovih uputa i savjeta, od kojih je ova veličanstvena dova, koja, i pored svoje kratkoće, sadrži sve ono što je potrebno u ovom trenutku. Njenim učenjem povećava se vezanost čovjeka za njegovog Gospodara, jača njegovo ubjeđenje i svijest. Uz to, vrlo važno je ostati smiren, jer se smirenošću, u vremenima iskušenja i nedaća, upotpunjuju Allahove blagodati. Također, nastoj činiti što više ibadeta, a naročito u smutnjama i nejasnim situacijama. Većina ljudi nemarna je prema ibadetu u takvim prilikama, a sretan je onaj koga Allah uputi na to.

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ko vas iz strahota na kopnu i moru izbavlja kad mu se i javno i tajno ponizno molite: ‘Ako nas On iz ovoga izbavi, sigurno ćemo biti zahvalni!’ Reci: ‘Allah vas iz njih i iz svake nevolje izbavlja, pa vi ipak smatrate da ima Njemu ravnih.’ Reci: ‘On je kadar poslati protiv vas kaznu iznad vaših glava ili ispod vaših nogu ili da vas u stranke podijeli i učini da silu jedni drugih iskusite.’ Pogledaj samo kako Mi potanko iznosimo dokaze da bi se oni urazumili! Tvoj narod kaznu poriče, a ona je istina. Reci: ‘Ja nisam vaš čuvar, svaki nagovještaj ima svoje vrijeme, i vi ćete znati!’” (El-En’am, 63–67)

O muslimani! Jedna od nužnosti vjerovanja u Allaha jeste da čovjek bude ubijeden da je Allah, slavljene neka je, Stvoritelj i Upravitelj ovim kosmosom, Koji stvara ono što želi i odabire, uzvišene neka je Bog Veličanstveni. O vjernici! U časnom Kur’anu su mudrosti, skrivene tajne i koristi za ljude. Uzvišeni kaže: “Propisuje vam se borba, mada vam nije po volji! – Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. Allah zna, a vi ne znate.” (El-Bekara, 216)

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Čovjek mora znati da zlo (ono što ljudi preziru) može sa sobom donijeti dobro, i da dobro (ono što ljudi vole) može donijeti zlo, i da niko nije siguran da ga neće zadesiti zlo u onome što on vidi kao dobro, i niko ne treba gubiti nadu da bi mu se moglo desiti dobro u onome što on vidi kao zlo, a to zbog toga što ljudi nemaju znanje o krajnjem ishodu stvari, i što samo Allah zna ono što čovjek ne zna. To čovjeka čuva od lošeg mišljenja u pogledu različitih izbora, i čisti njegove srce od kalkulacija i procjena, koje ga vode čas tamo, čas ovamo, a na kraju ne može nikako izbjeći ono što mu je određeno. Da je u početku prihvatio Allahovu odredbu, onakvu

kakva ona jeste, došlo bi mu ono što je određeno, a on bi zbog toga zaslužio nagradu i pohvalu...”

Svi ljudi, u odnosu prema Allahovoj odredbi, mogu se podijeliti u dvije vrste: istinski vjernici i oni koji to nisu. Vjernik je u svakoj situaciji svjestan da je za njega dobro sve što je odredio Uzvišeni: ako ga zadesi zlo, on se strpi na Allahovim odredbama, očekuje pomoć i izlaz od Njega i nada se nagradi za to, a ako ga zadesi dobro, zahvali se Allahu i ispuni Njegovo pravo onako kako se to očekuje od njega. S druge strane, ima ljudi koji se Allahu klanjaju, ali bez pravog uvjerenja; ako ih prati sreća, oni su smireni, a ako zapadnu i u najmanje iskušenje, vraćaju se nevjerstvu, pa tako izgube i ovaj i onaj svijet. To je, uistinu, očiti gubitak.

O muslimani, islam podstiče na poduzimanje preventivnih mjera, i propisuje norme koje garantuju zaštitu života, mjesta, hrane i posuđa, pa je tako propisao abdest, kupanje i čišćenje džamija, uklanjanje neugodnosti s puta, dozvolio je lijepe i čiste, a zabranio odvratne i nečiste stvari, a sve to kako bi zaštitio tebe i tvoju zajednicu. Čuvajte sebe, svoje porodice i svoje društvo čvrstim osloncem na vašeg Gospodara, poduzimanjem propisanih uzroka i svega što može koristiti, postići ćete ispravno vjerovanje i duševni smiraj.

O muslimani, vlasti ove zemlje, u cilju vašeg zdravlja i sigurnosti, poduzele su sve potrebne procedure i zaštitne mjere, utemeljene na šerijatskim propisima, i uložile su puno toga, i zato je naša obaveza da im pomognemo u zaštitu naših života, pridržavanjem zvaničnih preporuka i savjeta, i distanciranjem od smutljivaca i onoga što oni čine i neprovjerenih informacija koje šire.

O ti koji si iskušan bolešću, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kome Allah želi dobro, stavi ga na kušnju.” (Buhari) Ovo je velika radosna vijest za tebe i utjeha za ono što te je snašlo, i zato se strpi, nadaj se nagradi i pouzdaj se u svog Tvorca, i Onoga Koji upravlja tvojim životom, poduzmi sve preventivne mjere liječenja, i ne gubi nadu čak i ako tvoje iskušenje potraje. Radosti su “čeda” iskušenja.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DOVOM SE JAČA NADA I OTKLANJA ISKUŠENJE (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

9. šaban 1441. po Hidžri / 3. april 2020.

Hvala Allahu, Koji je dovu učinio putem ka Svojoj darežljivosti. Zahvaljujem Mu i molim Ga da me obaspe iz Svog obilja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolji čovjek koji je pozivao svome Gospodaru i najispravnije govorio, i koji Ga je slavio dugo u noć. Allahu moj, smiluj mu se, spasi i blagoslovi ga, i njegovu časnu porodicu, ashabe i tabiine, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu, i podari im lijep spomen.

O muslimani, bojte se Allaha, požurite s činjenjem dobrih djela prije bolesti i strahova, opskrbite se dobrim djelima prije nego što prođe njihovo vrijeme, nakon loših učinite dobra djela koja će izbrisati loša, držite se užeta dove kad se spuste iskušenja i budite junaci svojih porodica kada vas napadnu nedaće i iznenade nevolje.

O muslimani, iskušenja koja ljudi prolaze na ovom svijetu neprestano ih podsjećaju da su potrebni Allaha, i da bez obzira na to šta postigli, kakve nade imali, i koliko se brzo i umješno Zemljom kretali, smatrajući se njenim istinskim vladarima, ipak postoji snaga koja je iznad njihove, moć koja je veća od njihove, volja koja je potpunija i utjecajnija od njihove. To je Allahov nepromjenjivi zakon – da ljude vraća Sebi i liječi njihovu oholost i nadmenost preko iskušenja, koja pokazuju svu njihovu bijedu i slabost. “Uistinu, čovjek se uzobijesti čim se neovisnim osjeti, a Gospodaru tvome će se, doista, svi vratiti!” (El-Alek, 6–8)

Istina je da se čovjek ponaša nemarno sve dok ga iz nemara ne probudi iskušenje ili nevolja. Kada ga snađe iskušenje, prene se iz sna, a kada se prene

iz sna, sjeti se svog Gospodara od Kojeg se bio udaljio, i poveo se za lažnim nadama i za šejtanom koji ga je obmanuo svojim lukavstvima i zlom.

Kada se čovjek probudi iz drijemeža nemarnosti, i otrijezni se iz sna prohtjeva, u njemu se pojavi jak osjećaj potrebe za Gospodarom, i postane svjestan da ne može bez Njega ni koliko je jedan treptaj oka, a zatim se okrene oko sebe i uviđa da je okružen kandžama iskušenja, povezan stegama nevolje i teškoće, i da on sam nije sposoban i dovoljno snažan da se tome odupre, pa se okreće Onome u Čijim je rukama sva snaga, i Koji svime upravlja, i kod Koga je sav ponos, i nalazi da Njemu nema dražeg i cjenjenijeg djela od dove, i ulazi kod Njega, na najprostranija vrata, i prilazi Mu s najčasnije staze, i vezuje se za najjaču vezu Njegovog dobra.

Kako da Mu ne čini dovu a On ga doziva: “A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu” (El-Bekara, 186)!

Kako da Mu ne čini dovu a zna da odredbu ne može promijeniti ništa drugo osim dova, i da niko, ko Mu se iskreno obrati, ne može nastradati? Kako da Mu ne čini dovu, a to je put kojim su išli vjerovjesnici prije njega, i koji su, zahvaljujući svojim iskrenim dovama, postigli ono što su postigli? Zbog dove Allah je oprostio nekima, neke je pomogao protiv njihovih neprijatelja.

Koliko je samo zalutalih, koje je Allah uputio zbog dove, i koliko je bolesnih koje je izliječio, i koliko je nevoljnika koje je spasio, i koliko je ljudi spasio smutnje, i od njih odvratio zlo, i koliko je spletki uništio, i koliko je laži razotkrio? Ako si i dalje u nedoumici, evo pred tobom su njihovi primjeri i njihova živa svjedočanstva, u Kur'anu zapisani.

Adem, otac čovječanstva, i njegova supruga, alejhimes-selam, zamolili su Allaha, nakon što su jeli sa zabranjenog drveta: “Gospodaru naš”, rekoše oni, “sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni” (El-Araf, 23), pa je Allah primio njihovo pokajanje i uputio ih Pravim putem.

Nuhu, alejhis-selam, zbog njegove iskrene dove, Allah, džellešanuhu, kao pomoć, poslao je ogromne talase: “I Nuhu se, kad u davno vrijeme zavapi, odazvasmo i njega i čeljad njegovu od jada velikog spasismo i od naroda ga,

koji je smatrao neistinitim dokaze Naše, zaštitismo. To bijahu opaki ljudi, pa ih sve potopismo.” (El-Enbija, 76–77)

Musa, alejhis-selam, i njegov brat Harun, nakon što su vidjeli faraonove spletke protiv njih, zamolili su Allaha, jednim glasom: “I Musa reče: ‘Gospodaru naš! Ti si dao faraonu i glavešinama njegovim bogatstva da u raskoši žive na ovome svijetu, pa oni, Gospodaru moj, zavode s puta Tvoga! Gospodaru naš, uništi bogatstva njihova i zapečati srca njihova, pa neka ne vjeruju dok ne dožive patnju nesnosnu!’ ‘Uslišena je molba vaša!’, reče On, ‘a vas dvojica na Pravome putu ostanite i nikako se za nezalicama ne povodite!’” (Junus, 88–89)

Nakon toga, Allah je dao jasnu pobjedu, snagu i čvrstu vlast Musau i onima koji su bili s njim, a ponizio je i kaznio faraona i njegovu vojsku.

Zekerija, alejhis-selam, molio je Allaha da mu podari dijete koje će ga naslijediti, u poznim godinama svoga života, a njegova žena bila je nerotkinja: “Tu Zekerija zamoli Gospodara svoga: ‘Gospodaru moj’, reče, ‘podari mi od Sebe čestita potomka, jer se Ti, uistinu, molbi odazivaš!’ I dok se on u hramu stojeći molio, meleki ga zovnuše: ‘Allah ti javlja radosnu vijest: rodit će ti se Jahja, koji će u Allahovu knjigu vjerovati, i koji će prvak biti, i čedan, i vjerovjesnik, potomak onih dobrih.’” (Ali Imran, 38–39)

Pobožni i čestiti vjerovjesnik Ejjub, alejhis-selam, borio se s teškom bolešću godinama, tako da su i doktori izgubili nadu u njegovo ozdravljenje, i napustili ga njegovi najbliži, ali on nije odustajao i ponizno je dozivao svog Gospodara: “I Ejjubu se, kada je Gospodaru svome zavapio: ‘Mene je nevolja snašla, a Ti si od milostivih najmilostiviji!’ – odazvasmo i nevolju mu koja ga je morila otklonismo i vratismo mu, milošću Našom, čeljad njegovu i uz njih još toliko i da bude pouka onima koji se Nama klanjaju.” (El-Enbija, 83–84)

Da li je Junusa ibn Mettaa, alejhis-selam, iz utrobe velike ribe spasilo išta drugo do njegova iskrena dova i slavljenje i veličanje Allaha? “I Zunnunu se, kada srdit ode i pomisli da ga nećemo kazniti – pa poslije u tminama zavapi: ‘Nema boga, osim Tebe, hvaljen neka si! A, ja sam se zaista ogriješio prema sebi!’ – odazvasmo i tegobe ga spasismo: eto, tako Mi spasavamo vjernike.” (El-Enbija, 87–88)

O muslimani, ove dove plemenitih vjerovjesnika, alejhimus-selam, pozivaju glasom koji mogu čuti i razumjeti i oni koji su blizu, i oni koji su daleko, i obznanjuju da je dova ključ svake promjene, kapija pokretanja, iskra dobra,

nagovještaj pobjede, kolijevka sigurnosti, potpora uspona, pribježite skrušenih, utočište onih koji se nadaju i težnja ambicioznih.

Dova neće dati željene rezultate, kao što je slučaj sa dovama Allahovih vjerovjesnika i odabranih ljudi, osim ako onaj koji uči dovu bude imao čvrsto ubjeđenje, potpunu predanost i poniznost, i ako se bude hranio halal opskrbom, i imao veliku želju, upornost i ustrajnost, i ako bude pratio odabrana vremena u kojima se dova posebno prima.

Ako ispuni sve ove uvjete, otvorit će mu se kapije nebesa, i bit će opskrbljen onim što traži i čemu se nada, i siguran i zaštićen od onoga čega se pribojava i od čega strahuje. Uzvišeni kaže: “Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni” (El-Enbija, 90); “Molite se ponizno i u sebi Gospodaru svome, ne voli On one koji se previše glasno mole. I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen, a Njemu se molite sa strahom i nadom; milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine.” (El-A’raf, 55–56)

O vjernici! Osnajte svoje dove dobrim djelima, natjecanjem u dobru, činjenjem bogougodnih djela, uspjeh ćete i vaše će dove biti uslišane! I, neka vaše dove u blagostanju budu vaša najčvršća uzdanica u nevoljama, jer je vaš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Znaj za Allaha u blagostanju, On će znati za tebe u nevolji.” (Ahmed, “Musned”, od Ibn Abbasa, radijallahu anhumu)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Ko želi da mu Allah usliša dovu u teškoći i nevolji, neka puno uči dove u blagostanju.” (Tirmizi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu - hadis je hasen)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISKRENA SKRUŠENA MOLITVA NEVOLJE UKLANJA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal b. Džemil Gazavi

16. šaban 1441. po Hidžri / 10. april 2020.

Neka je hvala Uzvišenom i Veličanstvenom Allahu, Silnom i Moćnom, Vladaru apsolutnom, Kojem ništa nije slično, naši umovi Njegova svojstva ne mogu pojmiti, uzvišen je od mane svake. Njega hvalimo, Njemu se zahvaljujemo i od Njega oprost tražimo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Kojem niko nije ravan. Pred Njegovom moći i snagom pokorila su se sva stvorenja, Njegovu veličanstvenost sve što postoji priznaje. Sve što postoji ovisno je o Uzvišenom, svakog trena za Njegovom milošću traga. Neka je uzvišen Gospodar, Koji sve stvara i Koji je nezavisan od bilo čega. Svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov poslanik, neka su na njega Božiji mir i blagoslov, na njegovu porodicu, vrle ashabe, njegove supruge, i sve sljedbenike do Sudnjeg dana.

Cijenjeni vjernici! Savjetujem i vama, a i sebi, da budemo bogobojažni. Budimo bogobojažni u punom smislu te riječi, pokoravajmo se Gospodaru Koji upravlja svime što postoji na nebesima i Zemlji. Pomoć Njegova svima je potrebna, a Njemu ništa ni od koga ne treba. Pokoravajmo se Gospodaru Koji je nebesa bez stupova postavio kao što očima svojim vidite, a po Zemlji nepomična brda pobacao da vas ona ne potresa, i po njoj rasijao svakojaka živa bića. Osjećajmo Njegovo sveprisustvo, povinujmo se Njegovim naredbama, priželjkujmo Njegovo zadovoljstvo, kako bismo pronašli sveopći spas.

Uzvišeni Allah je Svevišnji Gospodar. Njegovo biće je uzvišeno, Njegove osobine su nedostižne, Svemoćni što čini šta hoće. Na Aršu se uzvisio, na način koji dolikuje Njegovoj apsolutnoj veličanstvenosti. Njegovo Prijestolje je iznad nebesa, a On je od stvorenja odvojen, daleko iznad svega stvorenoga. Svevišnji zna sve što stvorenja čine, čuje šta jedni drugima govore, vidi sve ma koliko sitno bilo, ništa se od Njega sakriti ne može. Uzvišeni drži ono što je

na nebu da ne bi palo na Zemlju, osim ako On to dopusti. On je Vječni, sve mimo Njega će nestati. Samo Njemu pripada apsolutna moć i gordost. On je sve stvorio, svemu opskrbu daje, a i svakom biću je životni vijek odredio tako da nijedno biće neće dušu ispustiti sve do suđenog časa i dok predodređenu opskrbu ne potroši.

Smrtni čas je svakom živom biću već određen, ne može se ni za trenutak jedan zaustaviti niti ubrzati, niti iko može ikom opskrbu oteti. Tako je odredio Svevišnji Gospodar, Čije su blagodati ispunile život svakog bića. On određuje kako želi, On je sve kadar učiniti, sve apsolutno vidi, čak i potrebu stvorenja kada ne zatraži znade. On sve apsolutno čuje, i riječi onoga ko se moli. On je Opskrbitelj, daje opskrbu kome On hoće, onoliko koliko hoće, i onda kada On to hoće. Njegove riznice su ispunjene, opskrba u njima ne nestaje, niti se umanjuje. Njegove blagodati nikad se ne mogu prebrojati, Njegovo obilje nikada neće nestati, sve što vidimo životno je ovisno o Njegovoj opskrbi, kao što u Kur'anu stoji: "Na Zemlji nema nijednog živog bića a da ga Allah ne hrani" (Hud, 6). Nakon što se opskrba svim stvorenjima daruje, iz riznica Uzvišenog samo se umanju onoliko koliko se more umanju kad iglicom dohvatimo vode.

Sve na ovom svijetu, nebesa i Zemlja, vidljivo i nevidljivo, meleki i životinje, ljudi i džini, sve što hodi i što leti – sve je stvoreno. Sve što je stvoreno je ovisno, u stalnoj je potrebi za Gospodarom, kako bi uopće egzistiralo. Ni na jedan tren stvorenja ne mogu postojati bez Gospodara, niti ikakvu korist mogu sebi priuštiti ili zlo odvratiti bez Njega, niti mogu živim uopće postati bez Njega, kamoli biti ponovo oživljeni bez Njega. Sve je u Božijim rukama, sve što postoji u stalnoj je potrebi za Njim, kao što stoji u Kur'anu: "O ljudi, vi ste siromasi, vi trebate Allaha, a Allah je nezavisan i hvale dostojan" (Fatir, 15); "Reci: 'Ja ne mogu ni samome sebi neku korist pribaviti, ni od sebe kakvu štetu otkloniti; biva onako kako Allah hoće. A da znam pronicati u tajne, stekao bih mnoga dobra, a zlo bi bilo daleko od mene; ja samo donosim opomene i radosne vijesti ljudima koji vjeruju.'" (El-A'raf, 188)

Uzvišeni Allah je Tvorac, Onaj Koji je sva stvorenja stvorio, i samo On zna njihov tačan broj. Uzvišeni je jedna stvorenja odlikovao nad drugima, po vremenu, mjestu, osobinama ili djelima. Uzvišeni je dao premoć nekim stvorenjima nad drugima, čak neka postadoše podređena drugima, a na kraju svi će se Uzvišenom vratiti na Suđeni čas. Neka je uzvišen Gospodar, Koji sve

mudro određuje, na Zemlji i na nebesima, Koji smrt i život daje, opskrbu daruje, prevlast nekima omogućuje, nevolje od ljudi uklanja, skrušene molitve uslišava. Svaka odredba spušta se s neba ili se uzdiže, a sva stvorenja podređena su Njegovoj sveobuhvatnoj moći i dio su Njegove apsolutne vlasti, te nužno podliježu Njegovim odredbama i presudama. Ipak, Uzvišeni je uistinu milostiv i dobar, zna šta se u svakom srcu krije, i daruje Svojim robovima ono što im je bolje, onda kada se najmanje nadaju i na način da ni ne znaju kako im je to u ruke pristiglo. Uzvišen je Gospodar Kojem svaki nevoljnik lice svoje okreće, a samo iskrena vjera u Njega i ponizna molitva upućena Njemu može nevolje ukloniti.

Uzvišeni Gospodar, Čije smo osobine spomenuli, iz Svoje sveobuhvatne mudrosti učinio je život na ovom svijetu testom, nikako vječnim uživanjem i lagodnim boravkom. Milost je od Njega što je odredio da život na ovom svijetu bude težak i ispunjen onim što sreću kvari, kako se stvorenja ne bi odala ovom svijetu, kako se ne bi predala prolaznom životu, zaboravljajući vječni boravak u blagodatima Dženneta i u blizni Gospodara. Uzvišenih ih ka boljem usmjeri iskušenjima, uskrati kako bi im naknadno bolje darovao, život im učini gorkim kako bi slast poslije osjetili. Sve nesreće koje zadese nekoga rezultat su Božijeg određenja, a sve je to u skladu sa Njegovom potpunom mudrošću. Uzvišeni ne stvara nešto što će biti apsolutno zlo u svakom mogućem segmentu, nego sve što stvori nosi u sebi određenu korist i mudrost.

Opća epidemija koja je zadesila cijeli svijet, iako je u suštini test i iskušenje kojim se ljudi opominju, također je dar od Boga. Dokaz je da je Uzvišeni apsolutni Stvoritelj, Gospodar i Upravitelj. Pokazatelj je apsolutnosti Božijeg znanja i veličanstvenosti, moći i prevlasti. Govori nam da Uzvišeni svime upravlja, da je jedino On dostojan da Mu se ibadet čini, da je apsolutni Gospodar bez Kojeg su stvorenja slabašna i nemoćna.

Ovim iskušenjem otkriva se pravo lice dunjaluka, obnavlja se svijest o dragocjenosti zdravlja, a također je opomena svim ljudima koja osvještava one koji su bili nemarni. Ibn Hadžer bilježi: “Jedna od koristi zaraznih bolesti jeste da skрати ljudsku nadu u ovaj prolazni svijet i da počnu efikasnije djelovati, a da se nemarni dozovu sebi, i da se svi bolje počnu pripremati za vječni svijet.”

Cijenjeni vjernici! Uzvišeni ukorava ljude, zastrašuje ih raznim čudima kako bi pouku uzeli i kako bi se pokajali, što potvrđuju riječi Uzvišenog: “A čuda šaljemo samo da zastrašimo” (El-Isra, 59).

Zar nećemo mi osjetiti koliko smo ovisni o Gospodaru, zar nećemo pomoć od Njega zatražiti, i na Njega se osloniti u svakom segmentu života.

Šejhul-islam Ibn Tejmijja rekao je: “Od Allahove potpune blagodati prema ljudima jeste i to što ih povremeno stavlja na iskušenja i određuje im nedaće, što ih navodi na to da okrenu svoja lice isključivo Njemu. Tako Mu se oni počnu obraćati iskreno, samo od Njega iskreno spas traže. Njihova srca počnu se ponovo vezivati za Allaha, isključivo na Njega se oslanjati, počnu od Njega oprost često tražiti, zbog čega počinju osjećati ljepotu i slast vjere. Također se u potpunosti odriču svakog oblika krivovjerja, što je itekako važnije od uklanjanja bilo koje nedaće ili ukidanja bilo kojeg iskušenja.”

Slično tome Ibn Kajjim navodi: “Kada ne bi Uzvišeni život ljudi korigovao prijekim lijekom, iskušenjima i nevoljama – oni bi nepravdu sijali, osilili bi se i bahato bi odbijali naređeno. Kada Uzvišeni želi dobro nekom vjerniku, dadne mu da iskusi prijeki lijek, da doživi neku nesreću ili nevolju, što će izliječiti neke njegove kobne mahane. Time vjernik postane spreman da se izdigne na najviši stepen, da se iskreno klanja Allahu, i da na takav način zavrijedi najbolju nagradu – da će biti u blizini Gospodara i vidjeti Ga na onom svijetu.”

Tako i mi vidimo da kada dođu opomene, kada nevolje mrak kao u mrkloj noći nam donesu, kada iskušenja postaju sve teža i teža – čovjek počinje jasnije vidjeti i razborito razmišljati. Tada shvata da se udaljio od Gospodara, da nije doslovno obavljao svoje dužnosti, da se ogriješio o sebe, zbog čega je u prijekojoj potrebi za milošću svoga Gospodara. U srcu počinje osjećati žudnju da bude od onih koji će doživjeti sreću poslije koje svaka tegoba nestaje. Dozove se pameti, zavrne rukave, počne zbrajati minute i otkucaje, kako više ne bi propustio nijedan tren a da ga ne iskoristi u pokornosti Allahu. Neka je uzvišen Onaj Koji je darovao da se cijelo čovječanstvo probudi iz dubokog sna ovim teškim iskušenjem, koje je ljudima pokvarilo volju i učinilo im život težim, zbog čega se probudiše i dozvaše sebi oni koji od iskušenja pouku uzimaju. Nakon što se probudismo, potrebno je i da razmislimo o svemu, preispitamo svoja djela i zatražimo oprost od Uzvišenog. Razuman je onaj koji pouku uzme iz iskušenja, korist pronade u svakom savjetu; onaj koji je uvijek svjestan opće

prisutnosti Božijih blagodati i koji se plaši polaganja računa pred Njim. Tako se Allahova milost priziva pokornošću i dosljednim slijeđenjem Njegove upute, dok se od nevolja štiti bogobojaznošću. Upravo na ovakav način iskupljuje se za raniji nemar. Neka nas Uzvišeni sačuva nemarnosti naspram vjere, zaludenosti dunjalukom i oholog nijekanja blagodati!

Nešto što izaziva tugu i brigu, nakon čuđenja i zapanjenosti, jeste zapažanje da velika iskušenja, poput ratova i tragedija, epidemije i nestašice, ne izazivaju u srcima nekih ljudi bilo kakav osjećaj ili potrebu da se pokaju, da skrušeno lice Gospodaru okrenu. Naprotiv, oni nastavljaju živjeti ravnodušno, grijeh čine s užitkom, a od Pravog puta samo se još više udaljavaju. Upravo se ponašaju onako kako nam Uzvišeni kazuje o pripadnicima ranijih naroda: “A koliko ima znamenja na nebesima i na Zemlji pored kojih prolaze, od kojih oni glave okreću!” (Jusuf, 105). Također nam kazuje: “A poslanike smo i narodima prije tebe slali i neimaštinom i bolešću ih kažnjavali ne bi li poslušni postali. Trebalo je da su poslušni postali kad bi im kazna Naša došla! Ali, srca njihova su ostala tvrda, a šejtan im je lijepim prikazivao ono što su radili.” (El-En’am, 42–43); “Zar oni ne vide da svake godine jedanput ili dva puta u iskušenje padaju, pa opet, nit’ se kaju nit’ se opamećuju.” (Et-Tevba, 126)

Koliko li nas samo nedaća zadesi, a kako samo malo pouku uzimamo! Ako čovjek neće pouku uzeti u vremenu iskušenja i nesreća, kada će onda?! Ako se ne vrati vjeri u vremenu teških nesreća i velikih tragedija, kada će onda okrenuti lice Gospodaru, pokajati se i početi se moliti?!

Neki se ponašaju upravo kao što je pjesnik dočarao:

*Drug tvoj mi kazuje da spavaš dugo,
a i kada se probudiš da budan nisi.*

Jasno se može vidjeti da ljudi daju sve od sebe da ih ne snađe nekakva tjelesna bolest, puno pažnje pridaju tjelesnom zdravlju i izgledu. To je nešto što je urođeno u nama, nije mahana, štaviše, vjerske upute podstiču nas da tako postupamo, što je dokaz sveobuhvatnosti vjere islama. Ali je problem kada čovjek posveti svu svoju pažnju tome, zanemarujući važniji segment zdravlja, ne obraćajući pažnju na nefizičke bolesti od kojih mogu oboljeti srce i duša. Ove bolesti mogu biti smrtonosne ili hronične, dok bolesnik apsolutno ne pridaje nikakvu pažnju tome, niti mu je to uopće na umu, kamoli da počne tražiti lijek i nastoji se izliječiti kako bi krajnje ozdravio.

Poštovani vjernici! U vremenima epidemija i teških nesreća, vjernik osjeća u srcu veličanstvenost Svevišnjeg Stvoritelja i počinje se oslanjati na Silnog i Mudrog. Sva srca su podređena volji Sveznajućeg Gospodara, Koji je jedino savršen, bez ikakve mane ili nedostatka. Ko svoje lice isključivo Njemu okrene, pronašao je pravi put; a ko se počne obraćati nekome drugome, lijek neće dobiti. U ovakvim alarmantnim situacijama, važno je da se poduzme svaka mjera iz predostrožnosti, da se na svaki način pokušamo zaštititi, da ispoštujemo sve medicinske upute, kako bismo zaštitili sebe i druge od ove zarazne bolesti. Ipak, dužnost je također da ne zaboravimo ono što se od nas zahtijeva u ovakvim vremenima i situacijama, tj. da dobro razmislimo o svemu oko nas. Jer, kao što pjesnik kaže:

*Kada je osoba razumom obdarena,
u svemu pouka može biti pronađena.*

Tako da je sada prava prilika da o svemu dobro razmislimo i da pažljivo stvarima pristupimo, pridajući veliki značaj tome šta je čovjek pripremio za Obećani dan, kada će stati pred svojim Gospodarom. Također je ovo prilika da čovjek razmisli o svakodnevnom obavezama koje izvršava, o onome što mu je pažnju zaokupiralo i o vezama s ljudima koje održava i njeguje, tako da može ponovo poredati prioritete, kako bi na najbolji način iskoristio svoje vrijeme.

Poštovani vjernici! Pandemijska koja je ovih dana zadesila svijet razlog je više da budemo samilosni, saosjećajni i da jedni drugima pomažemo. Pravi vjernik nosi dobro i samilost u srcu prema svim ljudima, boli ga kada ih nedaća zadesi i nastoji im pružiti pomoć. Svaka bolest koja zadesi drugoga, mogla je i nas; svako iskušenje koje je zadesilo drugoga, moglo je i nas. Vjernik iskreno želi ozdravljenje i olakšanje svima, kao što im i priželjkuje uspjeh na ovom i onom svijetu, moleći Gospodara iskreno da podari ozdravljenje svakom bolesniku, olakšanje svakom iskušanom, te da sve ljude sačuva od novih iskušenja.

Vjernik u ovakvim okolnostima nastoji da bude od koristi drugim ljudima, čini sve što zna da bi moglo pomoći drugima, što brže i bez lijenosti, nastojeći tako da im pomogne na svaki način koji je vjerom dopušten. Upravo se ovo može razumjeti iz riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko može da svome bratu pomogne na bilo kakav način, neka to uradi.” (Muslim) Najbolji među ljudima jesu oni koji drugim ljudima najviše pomažu. Svakim dobrim djelom učinjenim nekome zavređuje se nagrada. Uklanjanje nedaće od drugih,

društveno se solidarisati, nastojati unijeti sreću u srca ljudi – to su djela koja predstavljaju najplemenitiji oblik ibadeta za koja će biti darovana velika nagrada. Radi toga, solidarišimo se u činjenju dobra, nastojeći da uvijek dobro činimo i iz želje da dobijemo veliku nagradu.

Poštovani vjernici! Kao što je musliman dužan da ne prenosi glasine i neprovjerene vijesti koje narušavaju društveni mir, također bi trebao nastojati da širi pozitivne vijesti među ljudima, da unosi optimizam koji donosi spokoj i duševni mir, a naknadno i sigurnost iz koje proizlazi želja za radom. Vjernik, također, nastoji biti prvi koji nagovještava dolazeće dobro, prognozira da će se rješenje uskoro pojaviti, da nastoji umanjiti nemir drugih, saslušati njihove brige i nastojati uliti sigurnost u njihova srca. U ovakvim okolnostima, kada su se nad društvom nadvali oblaci brige i nemira, psihološka podrška i podizanje ambicije ljudi predstavljaju veoma važan faktor u procesu liječenja fizičkih bolesti i povreda. Radi toga neka nam sada budu ove riječi iz Poslanikovog hadisa moto: “Govorite ljudima radosne vijesti, nemojte ih strašiti; nastojte olakšati drugima, a ne otežati.”

Ono što dolazi nama je nepoznato, nije u našoj moći proniknuti u svijet gajba, što nije razlog da živimo u strahu i panici, u nesigurnosti i pesimizmu, bojeći se stalno onoga što će nam novi dan donijeti. Kada pomislimo na budućnost, odmah se oneraspoložimo, obuzmu nas brige i loše misli, bojimo se i strepimo od onoga šta nas sutra čeka i kakve nas sve iskušenja i opasnosti vrebaju.

Suprotno tome, vjernik bi trebao da bude stamen, da postojano živi i sa sigurnošću vjeruje, da ga ništa ne može poljuljati. On živi svoj život spokojno, smireno i zadovoljno znajući da će biti onako kako je Uzvišeni odredio, da se ne može ništa ispriječiti Allahovoj volji i da će se dogoditi upravo onako kako je On odredio.

Vjernik čvrsto vjeruje da ono što ga je zadesilo, nije ga moglo mimoći, a ono što ga mimoišlo, nije ga moglo zadesiti. Zna da se utočište može pronaći isključivo u Allahovom okrilju, a da on treba da se strpi i osloni na Živog i Vječnog, uz šta je potrebno poduzeti potrebne mjere. Također, vjernik itekako obraća pažnju na to da se ne ljuti i da se ne suprotstavlja odredbama Uzvišenog iskazujući nezadovoljstvo na taj način.

U vezi s tim Abdullah b. Mesud rekao je: “Da uzmem u ruci žeravicu, čvrsto je držim u stisnutoj šaci sve dok ne ohladi, draže mi je nego da, nakon što se desi nešto što je Uzvišeni odredio, kažem: ‘Kamo sreće da se to nije desilo.’”

Kako bi vjerniku bilo lakše, kada ga zadesi nevolja, trebao bi se prisjetiti riječi Uzvišenog: “Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas” (El-Bekara, 216). Neka, uz to, nastoji iskoristiti svoje vrijeme dok boravi u kući, upotrebljavajući korisne sadržaje koji će mu ispuniti dan, edukovati i opće znanje prošiti, što će biti način da stekne nova iskustva, pronađe pravi način da iskoristi slobodno vrijeme i svoje misli usmjeri na nešto drugo, umjesto da razmišlja o onome što se neće dogoditi ili šta bi moglo biti da je nešto drugačije bilo.

Cijenjeni vjernici! Uzvišeni Allah, Koji je odredio da se ova bolest pojavi, dozvolivši da se proširi na veliko područje, može da podari rješenje i lijek. Zato potražimo zaštitu tamo gdje se uvijek može pronaći, podignimo neprobojni štit, tako što ćemo početi spominjati Allahovo ime, Njemu dovu upućivati i od Njega oprost tražiti. Uzdajmo se isključivo u Allaha, vjerujemo u Njegovu pomoć, ponizno Mu se obratimo, pokažimo koliko smo slabi, nemoćni i u kolikoj smo potrebi za Njim. Imajmo povjerenje u Allaha, srca svoja vezujemo za Njegovo određenje, sva nadanja i snove prepustimo Njemu, sve svoje brige izložimo pred Njim, prihvativši ono što je odredio, tražeći da nas On zaštititi od onoga što je bilo i što će biti. Često učimo zikr i dove, jer najbolje što možemo činiti u vrijeme epidemija jeste tražiti oprost i moliti se, strpjeti se i iskreno tražiti utočište kod Stvoritelja nebesa i Zemlje.

Iskušenje kojem svjedočimo i koje proživljavamo nije prvo iskušenje koje mi kao ljudi doživljavamo i koje historija pamti. Historija pamti da je mnogo surovih nevolja zadesilo čovječanstvo prije ovoga. I ovo teško vrijeme će proći, uz Allahovo dopuštenje, kao što je prošlo sve što je ranije bilo. Ali, pravo pitanje je kakvi ćemo mi biti kada ovo prođe i nestane?!

Vrijedni savjeti i emotivne riječi koje su učenjaci ummeta u prošlim stoljećima davali svojim savremeniciima i dalje odzvanjaju, plodovi su im vidljivi oko nas i još uvijek diraju u srca vjernika izazivajući snažne emocije. Oni su govorili: “O vjernici, pokajte se! Pokajte se prije nego što nas smrt pokosi. Vratite se vjeri prije nego što se dove prestanu primati.”

Dozovimo se sebi, u teškom vremenu se nalazimo. Shvatimo da je dunjaluk mjesto razmjene i traženja koristi, da je to život u kojem tražimo savjet i od

nesreća se sklanjamo. Dunjaluk je ljetna noć koja brzo svane, snaga je ljetna kiša, prilika je kratak san, zdravlje je gost prolazni, osjećaj premoći je suh list. Što prije krenimo, vremena nestaje! Pazimo se da vrijeme iskušenja dugim doživimo, da nam dosadi da se molimo. Iskušenje je test pravi, a strpljenje i dova je odgovor jedini.

Nemojmo izgubiti u Allaha nadu, čak kada se iskušenje odulji, jer da nije nevolja, na ahiret bismo praznih ruku došli. Kada bismo mogli sada vidjeti šta nas čeka, drago bi nam bilo da budemo iskušani, kao što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nagovijestio: “Na Sudnjem danu će oni koji nisu bili iskušavani, kada ugledaju kakvu nagradu dobivaju oni koji su nevoljama često bili, poželjeti da im je na dunjaluku koža bila oštricama s leđa trgana.” (Tirmizi) Radi toga lijepo se ponašajmo u prisustvu iskušenja, jer je to gost koji će kratko boraviti, zato što je Allah milostiv Gospodar.

Donesimo salavat i selam na našeg Poslanika koji je stalno održavao vezu s Gospodarom, te koji bi od nevolja i briga tražio utočište u namazu. On bi govorio kada bi se nedaća pojavila: “La ilahe illallahul-Azimul-Halimu, la ilahe illallahu Rabbul-Aršil-azimi, la ilahe illallahu Rabbus-semavati ve Rabbul-erdi ve Rabbul-Aršil-kerim! – Nema boga osim Allaha, Uzvišenog i Blagog! Nema boga osim Allaha, Gospodara Arša veličanstvenog! Nema boga osim Allaha, Gospodara nebesa, Gospodara Zemlje, i Gospodara Arša plemenitog!” Uzmimo ga uzorom sebi, živimo shodno onome u šta nas je pozivao.

Također se odazovimo naredbi Uzvišenog: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56). Bože, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov.

Gospodaru naš, oprosti nam naše grijehе i smiluj nam se, Ti si, uistinu, najveće milosti. Nema boga osim Allaha, neka je slavan i uzvišen. Gospodaru, nepravedni prema sebi smo bili, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ se, sigurno ćemo završiti u propasti. Gospodar naš, podari nam zaštitu od nedaće svake i lijek protiv bolesti ove. Zaštititi nam vjeru našu, zaštititi nas na dunjaluku i ahiretu. Uzvišeni, zaštititi nas Svojim sveprisutnim znanjem, smiluj nam se iako nas uvijek možeš kazniti, nemoj nas uništiti kada se u Tebe uzdamo i nadu za Tebe vezemo. Uzvišeni Allahu, u Tebi tražimo zaštitu od svega što nam drago

nije, Tebe molimo da nas sačuvaš od svakog zla. Gospodaru naš, učini da ova epidemija nestane, zaštiti nas od ove bolesti, spasi nas od iskušenja. Uslišaj nam dove naše iz Svoje samilosti i darežljivosti, uistinu Ti sve možeš narediti.

Uzvišeni Allahu, sačuvaj nas od svake bolesti zarazne i raširene, zaštiti nas od nesreća koje sve zahvataju. Gospodaru, podari da ova teška vremena nestanu, spusti milost Svoju na robove Svoje, smiluj im se, uslišaj njihove vapaje. Uzvišeni, nemoj nas uništiti zbog grijeha naših, niti zbog ružnih djela maloumnih među nama. Uzvišeni, podari nam zdravlje, sačuvaj nam čula naša, Ti si uistinu jedini Gospodar. Uzvišeni, podari zdravlje bolesnima, izlaz iskušanima, budi snaga potlačenima, jer Ti si Milostivi, Samilosni. Uzvišeni, kao što je odredba Tvoja glasila da se ova bolest pojavi, neka milost Tvoja bude razlog da nestane. Gospodaru, sačuvaj nas od svih nesreća, svih bolesti i svakojakih iskušenja.

LIJEPO MIŠLJENJE O ALLAHU I POUZDANJE U NJEGA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim
23. šaban 1441. po Hidžri / 17. april 2020.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe. Bojte se Allaha, ljudi, onako kako Ga se treba bojati, i budite svjesni Njegove sveobaviještenosti, u tajnosti i javnosti.

O muslimani, naš Gospodar, slavljen neka je, posjeduje lijepa i savršena imena, svojstva i postupke. On je stvorio kosmos i uredio ga, i uspostavio u njemu nepromjenjive i neumitne zakonitosti. Uzvišeni kaže: “U Allahovim zakonima ti nikad nećeš naći promjene, u Allahovim zakonima ti nećeš naći odstupanja.” (Fatir, 42)

Jedna od Njegovih zakonitosti jeste da iskušava Svoje robove blagostanjem da bi Mu zahvaljivali, i nedaćama da bi Mu se kajali i vraćali u Njegovo okrilje. Uzvišeni kaže: “Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.” (El-Enbija, 35) Ove vrste iskušenja nisu pošteđeni ni prijašnji narodi. Uzvišeni kaže: “Zar vi mislite da ćete ući u Džennet, a još niste iskusili ono što su iskusili oni koji su prije vas bili i nestali? Njih su satirele neimaštine i bolest.” (El-Bekara, 214) Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “To su bolesti, patnje, iskušenja i nedaće.”

Allah, džellešanuahu, slao je na Israilićane poplave, skakavce, krpelje, žabe i krv, sve jasna znamenja. On pokazuje Svojim robovima Svoju veličinu u vlasti, snazi i nadmoći nad Svojim stvorenjima, snagu i moć u kosmosu i potčinjenost Njegovih robova Njemu, kako bi Ga oni veličali, obožavali samo Njega i bili

Mu ponizni. On je pomjerio ogromno brdo i podigao ga iznad glava Israilićana, da bi vjerovali.

Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Kada su ugledali brdo, pali su licem na tlo, naslonivši se na lijevo oko, a krajičkom desnog oka gledali su prema brdu, iz straha da se ne sruši na njih.”

Uzvišeni kaže: “A kada smo iznad njih brdo podigli – činilo se kao oblak – oni su bili uvjereni da će na njih pasti. ‘Prihvatite odlučno ono što smo vam dali, i neka vam je na umu ono što je u njemu – da biste bili pobožni!’” (El-Araf, 171)

Allah je našem Vjerovjesniku poslao Meleka brda, i on mu je rekao: “Muhammede, ako želiš srušiti ću na njih ova dva velika brda?” (Muttefekun alejhi) Allah, džellešanuhu, obavještava nas o brzini izvršenja Njegove volje i kaže: “Kada nešto hoće, On samo za to rekne: ‘Budi!’ – i ono bude.” (Jasin, 82)

Čovjek je slabašno i nemoćno stvorenje, koje ne može od sebe otkloniti štetu, niti sebi pribaviti korist. Allah, džellešanuhu, može ga prepustiti sićušnom i nevidljivom biću, koje će na njega prenijeti bolest, dovesti ga na rub očaja, zbuniti, a možda i uništiti. Kako bi ukazao na nemoć ljudskog roda, Allah, džellešanuhu, izazvao ih je da stvore jedno zrno, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Rekao je Allah Uzvišeni: ‘Neka stvore jednu zehru ili jedno zrno.’” (Muttefekun alejhi)

Da Allah hoće, poslao bi ljudima dokaz koji bi ih natjerao da vjeruju. Uzvišeni kaže: “Kad bismo htjeli, Mi bismo im s neba jedan znak poslali pred kojim bi oni šije svoje sagnuli.” (Eš-Šuara, 4) Ibn Džurejdž je rekao: “Da Allah hoće, poslao bi im znak, poslije kojeg više niko ne bi učinio nijedan grijeh.”

Allah je Svojim robovima naredio da razmišljaju o onome što se događa u kosmosu. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Posmatrajte ono što je na nebesima i na Zemlji!’” (Junus, 101) Vjernik uzima pouku iz Allahovih znakova i opomena, kao što Uzvišeni kaže: “Ovo je Pravi put Gospodara tvoga. A Mi objašnjavamo dokaze ljudima koji pouku primaju.” (El-En’am, 126), i vjernik je ubijeđen da su oni kušnja od njegovog Gospodara, kojom On želi podići njegov stepen kod Sebe i uputiti ga na ibadet čiju nagradu zna samo On. Uzvišeni kaže: “Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote, i ljetine. A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: ‘Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!’”

Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!” (El-Bekara, 155–157)

Onome ko bude vjerovao u Allahovu odredbu, On će nadoknaditi dunjalučka dobra koja nije postigao. Uzvišeni kaže: “Nikakva nevolja se bez Allahove volje ne dogodi, a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti – Allah sve dobro zna.” (Et-Tegabun, 11) Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “Tj. onaj koga zadesi iskušenje, i bude svjestan da se ono desilo Allahovim određenjem, strpi se, nada se Njegovoj nagradi, prihvati Njegovu odredbu kao takvu, Allah će uputiti njegovo srce, a dunjalučka dobra koja mu je uskratio nadomjestit će uputom u srcu, čvrstim ubjeđenjem, a možda mu podari i ono što mu je prvobitno uskratio ili bolje od toga.”

Vjernik će za sve ono što mu se dešava biti nagrađen, bilo zbog zahvalnosti u blagostanju, bilo zbog strpljenja na gubitku dunjalučkih dobara kroz nedaće i iskušenja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čudan li je primjer vjernika! U kakvoj se god situaciji nađe, on je na dobitku i takav slučaj nije ni s kim drugim osim s vjernikom: ako ga zadesi kakvo dobro, on zahvali Allahu i bude nagrađen zbog toga, a ako ga zadesi šta loše, on se strpi, pa mu i to donese nagradu od Allaha.” (Muslim)

Lijepo mišljenje o Allahu, o Njegovoj mudrosti, upravljanju, blagosti i samilosti prema robovima i njihovom stanju, jedan je od najvećih uzroka otklanjanja nedaća. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Uzvišeni Allah kaže: ‘Ja ću robu dati ono što misli o Meni.’” (Muttefekun alejhi)

Oslonac na Allaha znači prepuštanje stvari Allahu u otklanjanju nedaća i briga, koje samo On može otkloniti. Uzvišeni kaže: “Onome koji se u Allaha uzda, On mu je dovoljan.” (Et-Talak, 3) U komentaru ovog ajeta, Kurtubi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko prepusti Allahu svoju nevolju, Allah mu je dovoljan u tome.”

Šerijat, uz oslonac na Allaha, propisuje činjenje svih dozvoljenih koraka i poduzimanje potrebnih mjera. Uzvišeni kaže: “O vjernici, budite oprezni.” (En-Nisa, 71)

Jedna od intencija islama je zaštita života i čuvanje od svih zaraznih oboljenja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Bježi od gubavca kao što bježiš od lava.” Ostanak u kućama u vrijeme epidemije neke bolesti i drugih vrsta opasnosti, osnovni je princip prevencije i zaštite. To je razumio sićušni

mrav iz kazivanja o Sulejmanu, alejhis-selam, pa je rekao: “O mravi, ulazite u stanove svoje da vas ne izgazi Sulejman i vojske njegove, a da to i ne primijete!” (En-Neml, 18)

U takvim okolnostima muslimanu se preporučuje da svoje vrijeme ispuni korisnim sadržajima i da svoju porodicu i svoju djecu upućuje na svako dobro. Ko iz opravdanih razloga bude spriječen u činjenju dobrih djela, Allah će mu dati potpunu nagradu. On je Blagodarni i Veliki. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zaista su u Medini ostali ljudi, koji će biti s vama (imat će vašu nagradu) gdje god vi budete išli, i koju god dolinu da pređete.” Rekli su: “Allahov Poslaniče, imat će takvu nagradu a ostali su u Medini?” “Da, spiječio ih je opravdan razlog”, odgovorio je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Buhari)

Poniznost pred Allahom, traženje Njegovog utočišta, pokazivanje slabosti, nemoći i strahopoštovanja pred Njim, sve to vjesnik je otklanjanja nedaće. Uzvišeni kaže: “Trebalo je da su poslušni postali kad bi im kazna Naša došla!” (El-En’am, 43)

Dova je ključ promjene stanja nabolje. Uzvišeni kaže: “Gospodar vaš je rekao: ‘Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati!’” (Gafir, 60)

Sadaka, milostinja, gasi srdžbu Milostivog, i njome se umnogostručavaju nagrade, iskupljuju grijesi i otklanjaju nedaće. Onaj koji udjeljuje milostinju siguran je na dunjaluku i ahiretu. Uzvišeni kaže: “Oni koji udjeljuju imanja svoja i noću i danju, tajno i javno, dobit će nagradu od Gospodara svoga; i ničega se oni neće bojati i ni za čim oni neće tugovati.” (El-Bekara, 274)

Pokajanje Allahu, tijelom i dušom, mnoštvo istigfara – traženja oprosta od Njega sprečava nevolje i otklanja ih nakon što se dese. Uzvišeni kaže: “Allah ih nije kaznio, jer si ti među njima bio; i Allah ih neće kazniti sve dok neki od njih mole da im se oprosti.” (El-Enfal, 33)

Činjenje što više dobrih djela i bogobožnost vode čovjeka putem sreće i spasa. U komentaru ajeta: “... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći” (Et-Talak, 2), Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Spasit će od svake nevolje na dunjaluku i ahiretu.” Kada se zatvore svi putevi, poveća iskušenje i ljudi se vežu za Allaha, On, džellešanuhu, dozvoli da se nevolja otkloni od njih. Kada nevolja prođe, ljudi su obavezni zahvaljivati Allahu i pohvaliti Ga onako kako Mu dolikuje. Uzvišeni kaže: “I zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152) I, kada budu izbavljeni

iz nevolje, treba da se vrate činjenju dobrih djela koja su ranije činili, i da ih povećaju. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Požurite s činjenjem dobrih djela prije nego navale smutnje, poput dijelova mrkle noći.” (Muslim)

O muslimani, Allah je Veliki i Sveznajući, od Kojeg nema utočišta osim kod Njega. On je zadovoljan Svojim robovima ako Mu se pokoravaju i obećao je da će im otvoriti kapije nebesa i Zemlje ako kod Njega potraže utočište. “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili.” (El-A’raf, 96)

Čovjek je sićušno stvorenje u odnosu na nebesa i Zemlju, često zaboravlja svoju slabost i zavarava se svojim moćima i snagom, pa mu Allah šalje znakove i opomene koji ga podsjećaju na njegovu neznatnost pred Allahovim moćima, i oni koji su razumom obdareni vrate se Njemu, okrijepe se Njegovom snagom i pokažu svoje siromaštvo, potrebu i nemoć pred Njim. Znaj da ti, osim Allaha, niko ne može korist pribaviti. Uzvišeni kaže: “Ako ti Allah dade kakvu nevolju, niko je osim Njega ne može otkloniti, a ako ti zaželi dobro – pa, niko ne može blagodat Njegovu spriječiti; On njome nagrađuje onoga koga hoće od robova Svojih; On prašta i milostiv je.” (Junus, 107)

Ojačaj svoju vezu s Allahom činjenjem dobrih djela, uči što više Allahovu Knjigu, čitaj i izučavaj sunnet Njegovog Poslanika, drži se čvrsto Njegovog šerijata, i raduj se tome. Uzvišeni kaže: “Mi ćemo im pružati dokaze Naše u prostranstvima svemirskim, a i u njima samim, dok im ne bude sasvim jasno da je Kur’an istina. A zar nije dovoljno to što je Gospodar tvoj o svemu obaviješten?” (Fussilet, 53)

O muslimani, Allah uz teškoću daje i olakšanje. Pred nama je mjesec dobra i blagodati. Došao je širom otvorenih kapija. Kada god se pojavi njegov mlađak, zajedno s njim dođe svako dobro i nada. Muslimani ga dočekuju s velikom radošću. Njihova srca ispunjena su zadovoljstvom i srećom.

Ramazan je najvredniji i najbolji mjesec u godini. Allah je u njemu dao poslanstvo Muhammedu, alejhis-selam, i objavio Svoju časnu Knjigu. U njemu su kapije nebesa otvorene, džehennemaska vrata zatvorena i šejtani povezani u okove. Njegovi dani su vrijedni, a njegove noći blagoslovljene.

U ramazanu je noć vrednija od hiljadu mjeseci. Ko ga isposti i provede njegove noći u ibadetu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će

mu oprošteni prošli grijesi. Najbolje čime muslimani mogu dočekati ramazan jeste da što više spominju Allaha i zahvaljuju Mu, i donesu čvrstu odluku da će, njegove trenutke, iskoristiti u činjenju dobrih djela, pokornosti, učenju Kur'ana i natjecanju u dobru.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAMAZANSKA NADAHNUĆA OTKLANJAJU BOLOVE (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

1. ramazan 1441. po Hidžri / 24. april 2020.

Hvala Allahu što nam je pružio priliku da dočekamo još jedan ramazan. Hvala Mu onoliko koliko je Njegovih blagodati i darova. Zahvaljujem Mu na svakom dobru kojim nas je obradovao. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, jedinog istinskog Boga, dostojnog obožavanja, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, vjerovjesnik, odabranik, prijatelj, i onaj kojim je On zadovoljan, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, zauvijek, sve dok sviću zore.

O muslimani, bojte se Allaha, čineći ono čime je On zadovoljan i ostavljajući grijehenje. “O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili.” (El-Bekara, 183)

O muslimani, obasjao nas je mjesec ramazana, zapahnuli su nas njegovi miomirisi, zasjala je njegova svjetlost i ponižen je šejtan. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada nastupi ramazan, otvore se džennetske kapije, a zaključaju džehennemska vrata, i šejtani se povežu u okove.” (Muttefekun alejhi) U Muslimovoj verziji stoji: “... vrata milosti se otvore”, a u Tirimzijevoj: “... zaključaju se džehennemska vrata, i ne ostanu nijedna otvorena; i otvore se džennetske kapije, i nijedna ne ostanu zatvorena.”

Koja ugodnost, koji sjaj, koji dar, koja ljepota, koja je svečanost veća i ljepša od ove? O muslimani, čestitam vam nastupanje mjeseca ramazana, koji je došao u punom raskošu i sjaju, da očisti svu prljavštinu. Njegov sjaj i uzvišenost ne može narušiti “hladna” epidemija niti mrkla noć. Ne zatvarajte se u odjeću zatvorenika, očajnika, nevoljnika! Jutro će sigurno svanuti, vjerujte u to.

Optimizam je za onoga koji vjeruje. Tvoj optimizam je u tebi, a pouzdanje u Allaha ti je dovoljno. Skrušeno Allaha moli u svojim dovama. Niko osim Allaha ne može podići, udaljiti, otkloniti i spasiti od ove pošasti. On jedini posjeduje korist i štetu, i upravlja Svojim stvorenjima onako kako On želi. Njegovoj veličini i uzvišenosti potčinjavaju se sva stvorenja, i sve što postoji pred Njim je malo i neznatno. Uporno i ustrajno ponavljajte: “Gospodaru naš, Gospodaru naš!” Hasan el-Basri, u pojašnjenju Allahovih riječi: “I njihov Gospodar im se odazva” kaže: “Nisu prestali ponavljati: ‘Gospodaru naš, Gospodaru naš!’, sve dok nije uslišio njihove dove.”

Allahu moj, o Ti Kojeg volimo, od milostivih Najmilostiviji, nemoj nam dati, u ovom što nas je snašlo, osim ono što volimo.

O muslimani, neka se u vašim kućama čuju glasovi koji uče Kur'an, osnažite ovaj mjesec spominjanjem Allaha, učite i proučavajte Kur'an sa svojim porodicama i djecom, počevši od El-Fatihe pa do zadnje sure. Namirišite i uljepšajte svoje usne časnim Kur'anom, i oživite svoje kuće i stanove učenjem Kur'ana, teravijah-namazom i kunut-dovama. Klanjajte teraviju, pojedinačno ili u džematu. Ako će zajedničko obavljanje teravije djelovati stimulirajuće na cjelokupnu porodicu, i ako se pribojavamo da bi pojedinačno obavljanje moglo dovesti do njenog zapostavljanja, u toj situaciji bolje je i vrednije klanjati u džematu, kako bi se što bolje iskoristile ovo blagoslovljene noći.

S druge strane, ako neko ima jaku želju da klanja sam, kako bi se mogao bolje fokusirati na namaz, postići veći stepen skrušenosti i poniznosti, i kako bi mogao učiti više Kur'ana, duže ostajati na rukūu i sedždi, ne treba ga sprečavati u tome, jer je svakako ovo pitanje fleksibilno i dopušta različite pristupe.

Nije ispravno da žena predvodi muškarce, makar se radilo o teravijah-namazu, i makar to bili njeni najbliži, prema mišljenju islamskih učenjaka. Ženi je dozvoljeno da u namazu predvodi ženske članove porodice.

O muslimani, ako ste, zbog vanrednih okolnosti, i preventivnog postupanja, ograničeni u kretanju, komunikaciji i redovnim aktivnostima, ramazan vam, kao alternativu, nudi neograničenu milost, miomirisuje koje niko ne može zabraniti. Ne budite od onih koji svoje dragocjeno vrijeme troše na bezvrijedne stvari koje odvrćaju pažnju od ramazanskih dobroti i blagodati.

Mobitel je jedan od briljantnih izuma moderne civilizacije, čija nas čuda ne prestaju fascinirati i okupirati našu pamet, i koji je pred nas postavio mnoge

zahtjeve, i za koji su se vezala naša srca. Ne dozvolite da on zauzme mjesto koje pripada ramazanu, jer ramazan će brzo proći i napustiti nas.

O muslimani, onaj koji je ustrajno činio ibadete, a zatim je, zbog epidemije i zabrane kretanja, bio prinuđen privremeno obustaviti sve vjerske aktivnosti izvan svoje kuće, sa čvrstom namjerom u srcu da će kada mu se ponovo ukaže prilika, nastaviti tamo gdje je stao, njemu će, nadati se, Allah, džellešānuhu, upisati punu nagradu.

Radujte se, vi koji ste oživljavali džamije propisanim namazima, teravijom i učenjem Kur'ana. Radujete se, vi koji ste sterali svoje sofere u džamijama za postače. Vaš Gospodar je Dobročinitelj, Milostivi, Plemeniti.

Džabir ibn Abdullah, radijallahu anhu, rekao je: “Bili smo s Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, u jednoj od bitaka, pa je rekao: ‘Zaista su u Medini ostali ljudi koji su sa vama (u nagradi), gdje god da išli, i koju god dolinu prešli. Spriječila ih je bolest da pođu s vama.’” U jednoj od verzija kaže se: “... učestvuju u vašoj nagradi.” (Muslim) Buhari bilježi od Enesa, radijallahu anhu, da je rekao: “... spriječio ih je opravdan razlog.”

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Onaj ko izostane iz borbe, zbog opravdanog razloga, ima nagradu kao i onaj koji je išao u borbu.” Podstičemo dobročinitelje da uzmu učešća u dobrotovornim akcijama, koje su pokrenute ovog ramazana, s ciljem dostavljanja hrane siromašnima, i onima koji su ostali bez posla zbog zabrane kretanja i zatvaranja firmi.

Najbolja sadaka je sadaka u ramazanu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji čovjek, a najdarežljiviji je bio u ramazanu. Ko nahrani postača, imat će njegovu nagradu, s tim da postaču neće biti umanjena njegova nagrada. Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Pod nahanjivanjem postača misli se da ga nahrani do sitosti.” Salt ibn Bistam rekao je: “Svakog dana ramazana Hamad ibn Ebu Sulejman pripremao je iftar za pedeset ljudi, a nakon iftara za svakog od njih obezbijedio bi odjeću.”

Smilujte se nejakima, siromašnima i nemoćnima. Ko se ne smiluje, neće mu biti ukazana milost. Širite veze i prijateljstva.

O ti koji si iskušan ovim iskušenjem, i koji si obolio od ove bolesti (korona), i koji si nalaziš u izolaciji, ne zatvaraj se u sebe! Raduj se spasu i ozdravljenju! Predaj se namazu. Imaj lijepo mišljenje o Allahu. Potraži utjehu u zikru,

spominjanju Allaha i učenju Kur'ana. Ne padaj u očaj i ne gubi nadu u Allahovu milost. Osloni se na Vječno Živog, Koji ne umire. Ne dopusti brigama da te savladaju. Brige su najopasniji otrovi. Utječi se Allahu od brige i tuge. To što te zadesilo kratkog je vijeka, i brzo će proći. Zadovoljstvo Allahovom odredbom zaštita je zdravom, i oaza bolesnom. Onaj ko se srdi zbog iskušenja, time neće ništa postići, a izgubit će nagradu koju Alah daje za bolest. Velike nagrade dolaze sa velikim iskušenjima. Kada Allah zavoli neki narod, on ga stavi na kušnju. Ko bude zadovoljan, njemu pripada zadovoljstvo, a ko se bude srdio, njemu pripada srdžba.

Saosjećamo sa svakim ožalošćenim koji su izgubili dragu osobu, i nadamo se da će muslimani koji umru od zarazne bolesti imati nagradu šehida. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Petero su šehidi: onaj ko umre od zarazne bolesti, onaj ko umre od stomačne bolesti, utopljenik, onaj ko umre u ruševinama i onaj ko pogine na Allahovom putu." (Muttefekun alejhi) Rašid ibn Hubejš, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjetio Ubadu ibn Samita u bolesti, pa je rekao: "Znate li ko je šehid u mom ummetu?" Ubada ibn Samit reče: "Allahov Poslaniče, onaj koji se strpi u borbi i nada Allahovoj nagradi." Na to Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "U tom slučaju, u mom ummetu će biti malo šehida! Pogibija na Allahovom putu je šehadet. Smrt od zarazne bolesti je šehadet. Utopanje je šehadet. Smrt od stomačne bolesti je šehadet. Porodilja koja umre prilikom porođaja, njen plod će je svojom pupčanom vrpcom odvesti u Džennet." Ebu Avvam dodaje: "... smrt od požara i od bujice."

O muslimani, pridržavajte se propisanih mjera, uputstava nadležnih organa, koje imaju za cilj sprečavanje širenja korona virusa, i izbjegavajte okupljanja za iftarskim i sehurskim soframa u ramazanu.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAMAZAN JE MJESEC KUR'ANA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

8. ramazan 1441. po Hidžri / 1. maj 2020.

Hvala Allahu, Koji je odredio da pokornost Njemu bude put ka Njegovom zadovoljstvu, i Koji je Svoje zadovoljstvo učinio putem ka Džennetu, i uputio vjernike da Mu se klanjaju, ostavljajući užitke i prohtjeve, i dajući prednost Njegovom zadovoljstvu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Hvaljenog i Uzvišenog, svjedočanstvom s kojim ću stati pred Njega, kao jedinka i sam, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, a dovoljan je On kao svjedok. Neka su na Poslanika Allahova milost, spas i mir, i na njegovu porodicu i ashabe. Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, sina Abdullahova. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer je ona Allahova zapovijed prvima i potonjima. "Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha." (En-Nisa, 131)

O muslimani, pokornost Allahu je najbolja zarada i stečevina, a Njegovo zadovoljstvo je najuzvišenija težnja. Džennet je prekriven neugodnostima, a Vatra je prekrivena strastima i prohtjevima. "I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio." (Ali Imran, 185)

O postači, molim Allaha da ukabuli vašu pokornost, da popravi vaše stanje, pomogne vas u preostalim danima ovog mjeseca i da vas učvrsti u pokornosti Njemu tokom cijele godine.

O muslimani, ramazan je mjesec ibadeta i pokajanja, činjenja pobožnih djela i predanosti, povratka Allahu, iskrenosti i strahopoštovanja, rukūa i sedžde, posta i noćnog namaza, dobročinstva i učenja Kur'ana.

O postači, primljeni, kabul, ibadet u ramazanu ima pozitivno djelovanje na čovjekovo vjerovanje, iman, njegovo srce i tijelo. Na srce djeluje tako što koriguje čovjekovu namjeru, nijet, čisti njegovu dušu, pospješuje bogobojaznost, iskrenost i strahopoštovanje pred Uzvišenim, a na tijelo djeluje tako što ga štiti od činjenja grijeha i zabranjenih stvari, harama, i jača njegovu odlučnost u činjenju dobrih i pobožnih djela.

Budite svjesni Allahovog nadzorai sveobaviještenosti, u svim vašim djelima, i znajte da Allah ne gleda u vaše izgledе, nego gleda u vaša srca i vaša djela. Možda postač neće imati ništa od svog posta osim žeđi, gladi i umora, i možda klanjač neće imati ništa od svog namaza osim nespavanja i umora.

O muslimani, Allah, džellešānuhu, u mjesecu ramazanu, objavio je Kur'an: "U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur'ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla" (El-Bekara, 185); "Mi smo ga počeli objavljivati u Noći kadr – a šta ti misliš šta je Noć kadr? Noć kadr bolja je od hiljadu mjeseci – meleki i Džibril, s dozvolom Gospodara svoga, spuštaju se u njoj zbog odluke svake, sigurnost je u njoj sve dok zora ne svane" (El-Kadr, 1–5).

U Noći kadr, u ramazanu, pušten je Kur'an do Bejtul-izzeta – Kuće ponosa, na ovozemaljskom nebu, a zatim je postepeno objavljivān i puštan na Zemlju u periodu od dvadeset tri godine, sukladno situacijama i povodima Objave.

Učenje Kur'ana u mjesecu njegovog objavljivanja spada u najvrednija djela, i zato je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, poklanjao posebnu pažnju učenju Kur'ana u ramazanu. Svake noći ramazana dolazio mu je Džibril, i podučavao ga je Kur'anu. Ibn Abbas, radijallahu anhumā, rekao je: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji čovjek, a posebno je bio darežljiv u ramazanu, kada mu je dolazio Džibril, a dolazio mu je svaku noć, i podučavao ga je Kur'anu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon susreta sa Džibrilom, bio je darežljiviji od blagog povjetarca." (Buhari)

O vjernici! Učite Kur'an, poštujući pravila ispravnog učenja, učite i razmišljajte o njegovim značenjima. Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko prouči jedan harf iz Kur'ana, bit će mu upisano jedno dobro djelo, a dobro djelo nagrađuje se deseterostrukom nagradom. Ne kažem da je elif-lām-mīm harf, nego je elif harf, lām je harf i mīm je harf." (Tirmizi, i kaže da je vjerodostojan)

Abdullah ibn Mesud također prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Ovaj Kur’an je Allahova trpeza, pa uzmite sa Allahove trpeze koliko god možete. Ovaj Kur’an je Allahovo uže, jasno svjetlo, koristan lijek, zaštita onome ko je čvrsto prihvatiti i spas onome ko ga bude slijedio. U Kur’anu nema nepravilnosti, pa da ga treba ispravljati. Njegova čuda ne prestaju i ne gubi na vrijednosti zbog toga što se njegovi ajeti stalno ponavljaju. Učite i čitajte ga, Allah će vas za svaki proučeni harf deseterostruko nagraditi.” (Taberani)

Abdullah ibn Amr, radijallahu anhum, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Na Sudnjem danu reći će se učaču Kur’ana: ‘Uči, pravilno i po tertilu, kao što si učio na dunjaluku, i penji se. Tvoj stepen je kod zadnjeg ajeta koji proučiš.’” (Tirmizi)

O vjernici! Učite Kur’an, i ne zapostavljajte ga. Čuvajte se izbjegavanja Kur’ana i zaboravljanja Kur’ana, jer je u tome propast i kajanje, zastranjenje i prezir. Utječimo se Allahu da ne budemo od onih na koje će se Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, žaliti svome Gospodaru zbog okretanja glave od Kur’ana. “Poslanik je rekao: ‘Gospodaru moj, narod moj ovaj Kur’an izbjegava!’ (El-Furkan, 30).”

O vjernici! Učenje Kur’ana je najvredniji zikr – spominjanje Allaha, a njegovo potpuno ostavljanje smatra se izbjegavanjem Kur’ana i okretanjem glave od njega. Uzvišeni kaže: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti. ‘Gospodaru moj’, reći će, ‘zašto si me slijepa oživio kada sam vid imao?’ ‘Evo zašto’, reći će On: ‘Dokazi Naši su ti dolazili, ali si ih zaboravljao, pa ćeš danas ti isto tako biti zaboravljen.’” (Taha, 124–126)

Ebu Musa el-Eš’ari, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjernik koji uči Kur’an sličan je citronu, divljem limunu – miris mu je lijep, a okus prijatan, a vjernik koji ne uči Kur’an sličan je datuli – ona nema mirisa, ali je njen okus lijep. Licemjer koji uči Kur’an sličan je bosiljku, čiji je miris lijep, a okus gorak, a licemjer koji ne uči Kur’an sličan je divljoj tikvici – nema nikakvog mirisa, a okus joj je gorak.” (Muttefekun alejhi)

Prve generacije muslimana poklanjale su veliku pažnju učenju i slušanju Kur’ana i razmišljanju o njegovim značenjima, i nisu osjećali umor zbog toga, a posebno u ovom mjesecu, “u kojem je počelo objavljivanje Kur’ana”. (El-Bekara,

185). Učite što više Kur'an, i ne prepuštajte njegovo mjesto mobilnim aparatima i televizijskim emisijama.

O vjernici, tražite lijeka, za trenutnu situaciju, u učenju Kur'ana, jer je Kur'an lijek i milost za vjernike. Družite se s Kur'anom u svojim kućama, u tajnosti i javnosti, i slušajte njegovo učenje. Kome je teško ili nije u mogućnosti da uči Kur'an, neka sluša njegovo učenje ili čitanje, jer slušalac ima udio u nagradi koju Allah, džellešanhuh, daje učaču Kur'ana. Allah, džellešanhuh, kaže: "A kad se uči Kur'an, vi ga slušajte i šutite da biste bili pomilovani." (El-Araf, 204)

O vjernici! Noćni namaz je pobožno djelo koje i čuvaju samo vjernici, i sunnet u kojem strpljivo ustrajavaju samo bogobožni, koji provode noći pred Gospodarom svojim na tlo padajući i stojeći, za koje Uzvišeni kaže: "Bokovi njihovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha i želje klanjaju, a dio onog što im Mi dajemo udjeljuju. I niko ne zna kakve ih, kao nagrada za ono što su činili, skrivene radosti čekaju" (Es-Sedžda, 16–17), i koje je Uzvišeni pohvalio riječima: "Oni koji su se Allaha bojali – u džennetskim baščama će, među izvorima, boraviti, primat će ono što im Gospodar njihov bude darovao, jer, oni su prije toga dobra djela činili, noću su malo spavali i u praskazorje oprost od grijeha molili" (Ez-Zarijat, 15–18).

Poštovani vjernici, vrijeme noćnog namaza, najbolje je vrijeme za činjenje djela, kao što kaže Uzvišeni: "... ta ustajanje noću, zaista, jače djeluje i izgovara se jasnije" (El-Muzzemmil, 6). To je vrijeme kada se Allah Uzvišeni spušta na ovozemaljsko nebo i doziva: "Ima li ko da uputi dovu, pa da mu je uslišam? Ima li ko da zatraži oprost, pa da mu oprostim? Ima li ko da se pokaje, pa da primim njegovo pokajanje?" To je vrijeme u kome se otvaraju nebeske kapije i uslišava dova, a najbolje djelo kojim se vjernik u to vrijeme može približiti Allahu jeste učenje Kur'ana i namaz, a najbliži Mu je na sedždi. "Da li je onaj koji u noćnim satima u molitvi vrijeme provodi, padajući licem na tle i stojeći, strahujući od onoga svijeta i nadajući se milosti Gospodara svoga...?" (Ez-Zumer, 9)

O muslimani, najbolji noćni namaz je onaj u ramazanu. On spada u najpri- tvrđenije sunnete i u najvrednije nafilie. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko bude klanjao noćni namaz u ramazanu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će

mu oprošteni prošli grijesi. Ko klanja noćni namaz u Noći kadra, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi.”

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZEKAT, SOLIDARNOST I UNAPREĐENJE (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

15. ramazan 1441. po Hidžri / 8. maj 2020.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novoitarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobojažnost. Znajte da postoje “crvene linije” koje ne smijete preći, i da postoje granice kod kojih se morate zaustaviti. Vjernik je uvijek između dva straha – straha od onoga što je prošlo i ne zna šta će Allah učiniti s njim, i straha od onoga što predstoji, i ne zna šta će Allah odrediti u tome. Neka čovjek uzme od sebe za sebe, od svog dunjaluka za svoj ahiret, od mladosti prije starosti i od života prije smrti.

O muslimani, islam je vjera pravednosti, dobročinstva, bratstva, solidarnosti, jednakosti, i vjera dobra i napretka. Allah nam je dozvolio sve lijepe,

časne i poštene načine stjecanja zarade, i podstakao nas je da se bavimo njima, a zabranio je sve ružne, nečasne i nepoštene načine zarade, i upozorio je one koji se njima bave. Islam je vjera koja je objedinila u sebi sve vrline i ljepote, uzroke pravednosti i jednakosti, vjera koja je izgrađena na uzajamno povezanim temeljima i jakim i čvrstim stupovima. Jedan od tih stupova jeste obaveza izdvajanja zekata iz precizno definisanih vrsta imetka. Zekat je treći od pet velikih stupova islama, na čiju obaveznost upućuju Kur'an, sunnet i jednoglasan stav islamskih učenjaka. Uzvišeni kaže: "Molitvu obavljajte i zekat dajte i zajedno sa onima koji molitvu obavljaju i vi obavljajte!" (El-Bekara, 43)

Namaz i zekat su dva valičanstvena, uzajamno povezana, temelja, neodvojiva jedan od drugog. Poslanikov halifa Ebu Bekr, radijallahu anhu, rekao je: "Tako mi Allaha, borit ću se protiv onih koji su razdvojili namaz i zekat." (Muttefekun alejhi) Uzvišeni kaže: "Onima koji zlato i srebro gomilaju i ne troše ga na Allahovom putu – navijesti bolnu patnju na Dan kad se ono u vatri džehennemskoj bude usijalo, pa se njime čela njihova i slabine njihove i leđa njihova budu žigosala. 'Ovo je ono što ste za sebe zgrtali; iskusite zato kaznu za ono što ste gomilali!'" (Et-Tevba, 34–35)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, protumačio je ovaj ajet riječima: "Svakom vlasniku zlata i srebra koji ne bude davao zekat na njih, na Sudnjem danu od tog zlata i srebra napraviti će se ploče koje će se zagrijati na džehennemskoj vatri, pa će se njima pržiti njegove slabine, čelo i leđa. Kad god se ohlade, zagrijat će se ponovo i ponovo će se pržiti na njima u danu koji će trajati pedeset hiljada godina. Tako će se ponavljati sve dok se ne presudi svim ljudima i pa će vidjeti svoj put ka Džennetu ili Džehennemu." Neko je rekao: "A šta je sa vlasnikom deva?" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "Nema nijednog vlasnika deva, koji ne izvršava svoju obavezu vezanu za njih, a od tih obaveza jeste njihova muža na dan kada idu na pojenje (i dijeljenje njihovog mlijeka prolažnicima), a da na Sudnjem danu neće biti bačen licem na tle, pa će ga one gaziti svojim papcima i ujedati svojim ustima, a bit će u velikom broju, ogromnih tijela i snage. Samo što pređe prva, preći će i ona zadnja, i tako će se ponavljati u danu koji će trajati pedeset hiljada godina, sve dok Allah ne presudi među robovima, i ne bude vidio svoj put, završnicu, ka Džennetu ili u Džehennemu." Neko upita: "Allahov Poslaniče, a vlasnik krava i sitne stoke?" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "I svaki vlasnik krava i sitne

stoke koji ne bude davao na njih njihovo pravo, kada bude Sudnji dan, bit će bačen pred njih u jednu prostranu, ravnu provaliju. Nijedna krava ili nešto od sitne stoke neće izostati. Neće biti stoke savijenih rogova, ili bez rogova, ili slomljenih rogova. Sve će ga bosti i gaziti svojim papcima. Kad god to završi prva, nastaviti će sljedeća i to u danu koji će trajati pedeset hiljada godina. To će se ponavljati sve dok se ne presudi ljudima i dok mu ne bude pokazan put ka Džennetu ili Džehennemu.” (Muslim)

Kur’anski ajeti u kojima se navode svojstva čestitih vjernika, iskrenih i odabranih, kojima su obećane džennetske bašče od Milostivog Gospodara, posebno naglašavaju jednu njihovu osobinu, a ona je trošenje imetka na Allahovom putu, prije svega u vidu davanja zekata, i to je jedna od njihovih najprepoznatljivijih osobina, i najposebnijih moralnih vrlina. Allah, uzvišen neka je, obećao je onima koji budu trošili svoj imetak na Njegovom putu, draga srca, i iskrenog nijeta, u kojem nema primjese rijaluka – pretvaranja i želje za samodokazivanjem, i bez vrijeđanja i prigovora, oholosti i uzdizanja, da će očistiti njihove duše, uvećati njihov imetak i oprostiti im grijeh.

Uzvišeni kaže: “Uzmi od dobara njihovih zekat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš, i pomoli se za njih, molitva tvoja će ih, sigurno, smiriti. A Allah sve čuje i sve zna” (Et-Tevba, 103); “Šejtan vas plaši neimaštinom i navraća vas da budete škrti, a Allah vam obećava oprost i nagradu Svoju; Allah je neizmjereno dobar i zna sve.” (El-Bekara, 268)

I, zato je obaveza svakog imućnog muslimana da iz svog imetka izdvoji propisani dio i dâ ga jednoj od kategorija koje su spomenute u ajetu: “Zekat pripada samo siromasima i nevoljnicima, i onima koji ga skupljaju, i onima čija srca treba pridobiti, i za otkup iz ropstva, i prezaduženima, i u svrhe na Allahovom putu, i putniku. Allah je odredio tako! A Allah sve zna i mudar je.” (Et-Tevba, 60)

Bojte se Allaha, vjernici, i izvršite svoju obavezu zekata, kao čin pokornosti svome Gospodaru i zadovoljstva onim što je On propisao. Zaštitite se zekatom od pohlepe, škrtosti i vezanosti za materijalna dobra, i otvorite kapije nebeskog blagoslova, i liječite njime vaše bolesne.

Milostinja, sadaka, gasi srdžbu Gospodara, kao što voda gasi vatru. Nedavanje zekata uzrok je uskraćivanja kiše s neba, i da nije životinja, kiša nikad ne bi ni pala. Uzvišeni kaže: “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i

Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje, za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici, udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju - a Allah voli one koji dobra djela čine.” (Ali Imran, 133–134) Još jučer smo dočekali mjesec ramazan, plemenitog i dragog gosta, a već danas smo u njegovoj polovini.

Polu ramazana je iza nas, prošao je njegov uštap, i njegov značajan dio. Iskoristite preostalo vrijeme, koje promiče kao što promiču oblaci, i udite na njegovu kapiju prije nego što se ona zatvori. Naš gost samo što nije otišao. Budite dobri prema njemu u preostalim danima, pa će vam biti oprošteno ono što je prošlo. U suprotnom, bit ćete odgovorni i za ono što je prošlo i što je preostalo. Ispunite pravo koje ovaj mjesec ima kod vas, i bojte se Allaha u tajnosti i javnosti.

O muslimani, Allah je Svoga Poslanika i vjernike počastio pobjedom u ovom blagoslovljenom mjesecu. U mjesecu ramazanu, druge godine po Hidžri, desila se čuvena Bitka na Bedru, u kojoj je Allah pomogao Svoju vjerničku vojsku. U istom mjesecu, pete godine po Hidžri, muslimani su se spremali za Bitku na hendeku. U ramazanu, osme godine po Hidžri, desila se najveća pobjeda – osvajanje Meke, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, oprostio vođama Kurejša i kada su ljudi u skupinama ulazili u islam.

Najveće islamske pobjede izvojevane su u mjesecu ramazanu, što nas dovodi do zaključka da postoji čvrsta veza između posta i pobjede. U ozračju ove pandemije koja je umnogome promijenila ljudsku stvarnost, potrebno je da u svojim srcima probudimo optimizam i lijepo mišljenje o Allahu, da će On bolest zamijeniti lijekom, pomoći nam i pokazati nam put.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORIŠTENJE ODABRANIH VREMENA I DAROVANE MILOSTI (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

22. ramazan 1441. po Hidžri / 15. maj 2020.

Hvala Allahu, Gospodaru nebesa i Zemlje, Onome Koji daje svako dobro, Koji prašta grijehe i otklanja zlo i nedaće. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na blagodatima koje ne može izbrojati niko osim Njega. On je dostojan svake plemenitosti i dobrote.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji uslišava dove, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je pozivao u Džennet i pomognut je mudžizama, čudima.

Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu časnu porodicu i ashabe, koji su pretekli druge u svakom dobru. Bojte se Allaha, tražite Njegovu blizinu činjenjem onoga čime je On zadovoljan, a udaljite se od Njegove srdžbe i kazne ostavljanjem onoga što je On zabranio.

O muslimani, Allah, džellešanuhu, počastio vas je u ovom plemenitom mjesecu, blagoslovima i dobrima, darovao vas različitim vrstama pobožnih djela, sačuvao vas od harama i pokuđenih stvari, a ono što vam je vaš Gospodar pohranio kao nagradu, poslije smrti, jeste radost za vjernike i ono u čemu su se natjecali oni koji su se htjeli natjecati. Uzvišeni kaže: "Reci: 'Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.'" (Junus, 58)

Nakon dobrog djela, učinite drugo dobro djelo, i na kraju ovog mjeseca budite što vredniji, činite samo ono što je ispravno, udaljite se od svih grijeha i loših djela koja poništavaju dobra djela i umanjuju njihovu nagradu. Uzvišeni kaže: "O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku, i ne ništite djela svoja!" (Muhammed, 33)

Naš Gospodar, Milostivi i Samilosni, propisao nam je različite vrste po-božnih djela i dobročinstva, kako bismo što više činili dobro do propisanog roka. Niko od nas ne zna koje će njegovo djelo biti primljeno kod Allaha i koje će ga spasiti od strahota Njegove kazne. Uzvišeni kaže: “O vjernici, molitvu obavljajte i Gospodaru svome se klanjajte, i dobra djela činite da biste postigli ono što želite.” (El-Hadždž, 77) Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ne potcjenjuj nijedno dobro djelo, makar da s osmijehom sretnoš svoga brata.” (Muslim)

Ko želi spas, uspjeh i vječni život u neprolaznom užitku, neka čini dobra djela u ovim vrijednim danima i blagoslovljenim noćima. Ono što je prošlo, ne može se vratiti, a odabrano vrijeme je vrijeme činjenja dobrih djela i ostvarivanja pozitivnih nadanja. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Požurite s činjenjem dobrih djela! Da li očekujete išta drugo osim: siromaštva koje će učiniti da sve zaboravite, ili bogatstva zbog kojeg ćete se osiliti, ili bolesti koja će vas uništiti, ili starosti koja će vas oslabiti, ili smrti koja će doći brzo i iznenada, ili Dedžala, a loš je onaj čiji dolazak očekujete, ili Smaka svijeta, a on je užasniji i gorči.” (Tirmizi, hasen)

O muslimani, nalazimo se u zadnjoj trećini blagoslovljenog mjeseca, a djela se i vrednuju prema završnici. Lejletul-kadr skrivena je i mijenja se u deset zadnjih noći, i koga Allah uputi da provede ovu noć u ibadetu, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko provede Lejletul-kadr u ibadetu (namazu), vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi.” (Buhari i Muslim) Blagoslov i dobro ove noći postići će svaki musliman, a ibadet u njoj bolji je i vredniji od ibadeta u hiljadu mjeseci u kojima nema te noći. Allah je ovaj ummet odlikovao Lejletul-kadrom, On Svoje dobro daje kome hoće, a Njegova dobrota je neizmjerana.

O muslimani, upućujte dove Allahu da otkloni iskušenja od islamskog ummeta, Allah vas je navikao na uslišavanje dova u ovom plemenitom mjesecu, nastojte Mu se približiti dobrim djelima, a sve to je uzrok primanja dova. Uporno molite svog Milostivog Gospodara da otkloni ovu bolest, posebno iz ovih svetih mjesta, iz svih muslimanskih zemalja, i od svih Njegovih robova. Gospodar sve može, a ljudi su slabi i nemoćni, i ne mogu sebi korist pribaviti niti od sebe štetu otkloniti. Uzvišeni kaže: “... a čovjek je stvoren kao nejak

biće” (En-Nisa, 28); “Molite se ponizno i u sebi Gospodaru svome, ne voli On one koji se previše glasno mole. I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen, a Njemu se molite sa strahom i nadom; milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine.” (El-A’raf, 55–56)

O muslimani, vaš Gospodar vas poziva Svojim plemenitim riječima: “O vi koji vjerujete, učinite pokajanje Allahu iskreno, da bi Gospodar vaš preko ružnih postupaka vaših prešao i da bi vas u džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, uveo, na Dan u kojem Allah neće osramotiti Vjerovjesnika i one koji su zajedno sa njim vjerovali; svjetlo njihovo će ići ispred njih i njihove desne strane. ‘Gospodaru naš’, govorit će oni, ‘učini potpunim svjetlo naše i oprosti nam jer Ti, doista, sve možeš’” (Et-Tahrim, 8); “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite” (En-Nur, 31).

Allah, džellešanuhu, ukazao vam je počast podarivši vam tevbu – pokajanje u ovoj nedaći (pandemiji COVID-19). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah, džellešanuhu, obrađuje se tevbi, pokajanju, Svoga roba vjernika, više nego što se obrađuje čovjek kojem je odbjela deva, s hranom i vodom, u pustoj i opasnoj zemlji, i krene da je traži, i izgubi nadu da će je naći, pa zaspi u hladu drveta (čekajući smrt), a kada se probudi, ugleda svoju jahalicu, kako stoji pored njega, i uzme je za povodac, i od silne radosti, pogrešno se izrazivši, kaže: ‘Allahu moj, Ti si moj rob, a ja sam Tvoj gospodar.’” (Muslim od Enesa, radijallahu anhu)

Ne poništavajte svoju tevbu činjenjem onoga što je sušta suprotnost pokajanju, i što više učite Kur’an u mjesecu Kur’ana. On je hrana za dušu, i srca se njime osnažuju, posebno u ovom mjesecu. On je mudra opomena, vodič ka Pravom putu i sudija koji presuđuje po istini u onome u čemu se ljudi razilaze.

O vjernici, “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56).

Donosite salavate i selame na prvaka prvih i posljednjih i predvodnika svih poslanika.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST ZAHVALNOSTI NAKON DOBROG DJELA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
29. ramazan 1441. po Hidžri / 22. maj 2020.

Hvala Allahu, Čijom se dobrotom smjenjuju odabrana vremena. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji upućuje koga hoće na korištenje ukazanih prilika, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je upozorio ljude na opasnost slijeđenja puta griješenja, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas i na njegovu porodicu i ashabe, koji su postigli najveće stepene u činjenju dobra. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Prošao je mjesec ramazan, za koji je Allah rekao da traje određen broj dana. Prošao je brzo kao treptaj oka i kao odsjaj munje. Prije nego što je došao, duše su ga s čežnjom iščekivale, a evo već danas nagovještava svoj odlazak i oproštaj s nama. Nije čudo što su osjećaji pomiješani i što su emocije uzburkane, ali čak i u ovom trenutku naviranja emocija, uviđamo Allahovu dobrotu prema nama, jer nam je omogućio da dočekamo još jedan ramazan i pomogao nas da ga ispostimo i njegove noći provedemo u ibadetu. On je Plemeniti Darovatelj. Uzvišeni kaže: “Oni ti prebacuju što su primili islam. Reci: ‘Ne prebacujte mi što ste islam primili; naprotiv, Allah je vama milost podario time što vas je u pravu vjeru uputio, ako iskreno govorite.’” (El-Hudžurat, 17)

To je stanje onih koji hode ka Allahu, koji, s dobokim poštovanjem, učtivošću i poniznošću, pripisuju blagodati njihovom pravom vlasniku: “Ovo je blagodat Gospodara moga” (En-Neml, 40).

Ovo je najbolji način upotpunjavanja dobrog djela i uzvraćanja na plemenitost. Njemu neka je hvala i na ovome i na onome svijetu! Samo On sudi i Njemu ćete se vratiti. Slavljeni Allah stvarni je davalac blagodati i sve što je

lijepo On daruje Svojim stvorenjima. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada god Allah Svom robu podari neku blagodat pa se on zahvali na njoj riječima: ‘Elhamdulillah! – Hvala Allahu!’, to što ga je Allah nadahnuo da Mu zahvali bolje mu je od one blagodati koju mu je dao.” (hasen)

Stanovnici Dženneta će, nakon što ostvare svoju najveću želju – postignu Allahovo zadovoljstvo, i uđu u Džennet, zahvaliti Allahu iz dubine svojih duša, i zahvalom će “opečatiti” sve svoje dove i dobra djela koja su činili na ovom svijetu. Uzvišeni kaže: “‘Hvaljen neka je Allah’, govorit će, ‘koji je od nas tugu odstranio – Gospodar naš, zaista, mnogo prašta i blagodaran je – Koji nam je, od dobrote Svoje, vječno boravište darovao, gdje nas umor neće doticati i u kome nas klonulost neće snalaziti.’” (Fatir, 33–34)

Požurivanje sa zahvalnošću Allahu i priznanjem Njegovih blagodati, nakon upotpunjenja ovog blagoslovljenog mjeseca, put je islama i preporuka Kur’ana. Uzvišeni kaže: “... da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete.” (El-Bekara, 185) Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Postać ima dvije radosti: radost prilikom iftara i radost prilikom susreta sa svojim Gospodarom.” Čovjekovo iskazivanje zahvalnosti na kraju ramazana pokazatelj je lijepog mišljenja o Allahu i nade u Njegovu milost, da će primiti njegovu pokornost i oprostiti mu propuste i manjkavosti u djelima, nemarnost i neustrajnost, neznanje u izvršavanju propisa, kao što se navodi u hadisu: “Ja ću Svome robu dati ono što misli o Meni.”

Pored lijepog mišljenja o Allahu, potrebno je što više upućivati Mu dovu da primi naša djela, iz učtivosti prema Njemu, i potvrđujući tako svoje lijepo mišljenje i iskrenu nadu u ono što je kod Njega.

Suštinu zahvalnosti Allahu po završetku ramazana čini ustrajnost u činjenju dobra i pokornosti Gospodaru, i žudnja za Njegovim zadovoljstvom. Uzvišeni kaže: “‘Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova!’ A malo je zahvalnih među robovima Mojim.” (Saba, 13) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, stajao je u namazu sve dok mu ne bi otekla stopala, pa mu je rečeno: “Allah ti je oprostio prošle i buduće grijehe, zašto tako postupaš?”, a njegov odgovor bio je: “A zar da ne budem zahvalan rob?”

Musliman čije je srce Allah prosvijetlio u ramazanu, i čiji se iman povećao, i koji se napojio s njegovog izvora, i koji je njegove noći proveo u namazu i

ispostio njegove dane, ostaje i nakon ramazana privržen vrijednostima i dobrotama na koje je navikao i u kojima je uživao u ramazanu, postu, namazu i pokornosti Allahu. Ko jednom okusi slast Allahove blizine i slast imana u ramazanu, i čije srce jednom osjeti smirenost i zadovoljstvo, nikada više neće ispustiti tu blagodat, i ostat će vezanog srca za svoga Gospodara, težit će Njegovoj blizini i nastojat će uvijek biti na Njegovoj strani.

Kada prođe mjesec ramazan, vrijeme činjenja dobra se nastavlja, a dobrote Milostivog ne mogu se izbrojati niti ograničiti. To vrijeme razlikuje se u količini i nagradi. Svaki dan, čiji zrak udišeš, smatra se odabranim vremenom i darovanom prilikom, koju će svaki pametan čovjek nastojati iskoristiti, i kojoj se raduje svaki vjernik koji predano hodi ka svome Gospodaru. Uzvišeni kaže: “Molitvu obavlja i nastoj da se Gospodaru svome približiš!” (El-Alek, 19) Svaki sabah čija zora zarudi prostrano je polje za tehlil (riječ la ilahe illallah), tahmid (riječ elhamdulillah), tekbir (riječ Allahu ekber) i istigfar (traženje oprost), i svaka noć koja te pokrije svojim zastorima, vrijeme je i prilika, koju koriste i čiju vrijednost cijene Allahu odani, oni čiji “bokovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha i želje klanjaju, a dio onog što im Mi dajemo udjeljuju” (Es-Sedžda, 6). Samo oni koji znaju značenje i vrijednost života sposobni su organizovati i pretvoriti sve svoje vrijeme u “odabrano” vrijeme, i angažovati se na različitim poljima, u širenju korisnog znanja, pomaganju potrebnih, ugošćavanju gostiju, brizi o jetimima, unapređenju zajednice, izgradnji džamija, dijeljenju korisnih savjeta ljudima, finansiranju halki Kur’ana, učestvovanju u dobrotvornim akcijama, razvoju domovine i jačanju islamskog ummeta. Uzvišeni kaže: “A onaj ko želi onaj svijet i trudi se da ga zasluži, a vjernik je, trud će mu hvale vrijedan biti.” (El-Isra, 19)

O vjernici, musliman može biti iskušan vlastitom bolešću ili bolešću nekog od svojih najbližih, pa ako zahvali Allahu, i bude se nadao Njegovoj nagradi, i bude čvrsto vjerovao u Njegovu odredbu i sudbinu, Allah će uvećati njegovu nagradu, dat će mu bolje od onoga čime ga je iskušao i upisat će mu Svoju milost, oprost i uputu.

Uzvišeni kaže: “Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote, i ljetine. A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: ‘Mi smo Allahovi i mi ćemo

se Njemu vratiti!’ Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!” (El-Bekara, 155–157)

Ove ajete možemo posmatrati u kontekstu aktualne pandemije, koja je dovela do ogromnih promjena i pomjeranja u svijetu, zahvatila svaki kutak Zemlje i unijela strah u srca i duše. Svijet su obišli potresni snimci povaljanih tijela (na ulici i u bolnicama), i naglog širenja virusa.

U ovoj teškoj i gotovo beznadežnoj situaciji još jednom smo svjedočili veličinu Allahove dobrostivosti i milosrđa, natkrilili su nas oblaci Njegove milosti, spašeni smo od opake bolesti i od islamskog ummeta otklonjena je velika nevolja.

Pandemija nije ostavila iza sebe značajnije posljedice i njeno prevazilaženje, Allahovom dobrotom, neće biti teško, a to je, uistinu, velika pobjeda, koja će dolazeće bajramske dane učiniti najljepšim i najradosnijim danima.

Nova odjeća, na ovaj blagdan, bit će odjeća bogobojažnosti i zdravlja, raskošna kočija bit će sigurnost, užitak i komocija bit će udisanje zraka očišćenog od bolesti, a neizmjerena će biti radost susret sa porodicom, rodbinom i komšijama, kada čuješ i vidiš da su svi oni živi i zdravi i da uživaju u Allahovim blagodatima. Ima li većeg dobra za poželjeti?

Putujte svijetom i pogledajte stanje drugih naroda, kako biste znali cijeniti ljepotu svoga stanja, veličinu Allahove blagodati i Njegove blagosti. Kako je samo uzvišen naš Bog, i kako je samo milostiv naš Stvoritelj! Svijest o blagodatima i zahvaljivanje na njima jezikom i srcem, uzrok je povećanja Allahove milosti i dobrote. Uzvišeni kaže: “Allah je dobar prema robovima Svojim” (Eš-Šura, 19); “Onaj Koji sve potanko zna, Koji je o svemu obaviješten.” (El-Mulk, 14)

Musliman svoj ramazanski post i ibadete završava zahvalom Allahu, radostan što je ispunio svoju obavezu i zadovoljan Allahovim blagodatima i dobrom. Izdvajanjem zekatul-fitra on čisti svoj post od ružnog i beskorisnog govora, i unosi radost u domove siromašnih.

Zekatul-fitr je obaveza svakog muslimana, za njega i za sve članove njegove porodice, i iznosi jedan sâ (četiri pregršti) hrane (imovina u vrijednosti jednodnevne ishrane čovjeka). Abdullah ibn Omer, radijallahu anhum, rekao je: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je svakom slobodnom muslimanu i robu, muškarcu i ženi, odraslom i malom, da na ime sadekatul-fitra

dadne jedan sâ datula ili sâ ječma, i naredio je da se podijeli prije odlaska ljudi na bajram-namaz.”

Dozvoljeno je to učiniti i dan ili dva dana ranije, na osnovu predaje od Abdullaha ibn Omera, radijallahu anhumu, u kojoj se navodi da su oni zekatul-fitr davali dan ili dva dana prije završetka ramazana.¹

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

¹ Prema hanefijskom mezhebu može se davati tokom cijelog ramazana a preporučeno je prije bajram (op. red.)

TRI TEMELJA BLAGODATI (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

6. ševval 1441. po Hidžri / 29. maj 2020.

Hvala Allahu, Dobročinitelju, Darežljivom i Blagodarnom, Koji je Svojom dobrotom obuhvatio sva stvorenja, i Svojom milošću pozvao ih u Kuću mira. On je najdostojniji obožavanja, najčasniji od onih koji se spominju, i najmilosrdniji od onih koji imaju vlast, i najpouzdaniji od onih od kojih se traži pomoć, i Onaj Koji najbolje čuje onoga koji doziva, najdarežljiviji od onih koji daju i najpravedniji od onih koji sude. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i miljenik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe.

O vjernici, bojte se Allaha koliko god možete, držite se sunneta vašeg Vjerovjesnika, popravite vaše međusobne odnose, čuvajte jedinstvo vašeg safa i domovine. Uzvišeni kaže: "I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!" (El-Bekara, 197)

O muslimani, gdje god da ste, Bajram je jedan od javnih simbola, obilježja islama, i vrijeme za obnavljanje ljubavi i bliskosti. Neka Allah vaše blagdane učini radošću i poveća vaše zadovoljstvo i sreću, i neka vam ih podari i u narednim godinama, u blagostanju i vjerovanju, miru i sigurnosti, zdravlju i punoj snazi, i otkloni od nas ovu pošast i bolest.

Poštovani vjernici, Allahove blagodati ne mogu se pobrojati niti obuhvatiti. To su vidljive i nevidljive blagodati. Možda je nevidljiva i skrivena blagodat veća od vidljive i očigledne blagodati. Uzvišeni kaže: "Kako ne vidite da vam je Allah omogućio da se koristite svim onim što postoji na nebesima i na Zemlji i da vas darežljivo obasipa milošću Svojom, i vidljivom i nevidljivom?" (Lukman, 20)

Ljudi su nemoćni da pobroje Allahove blagodati, a kamoli da se istinski zahvale na njima. Buhari bilježi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve

sellem, govorio: “Zahvaljujem Allahu najvećom, najljepšom i najblagoslovljenijom zahvalom. Mi sami sebi nismo dovoljni, nismo prepušteni sebi i nismo neovisni o Njemu, našem Gospodaru”, što znači: “Tvoje blagodati traju i prate nas cijeli naš život.” Talk ibn Habib, Allah mu se smilovao, rekao je: “Allahovo pravo kod Njegovih robova veće je od toga da bi ga oni mogli ispuniti, Njegove blagodati veće su od toga da bi ih oni pobrojali, i zato dan dočekujte kao pokajnici i noć dočekujte kao pokajnici.”

Ljudi su, u toku ove pandmije, osjetili tri temeljne blagodati, bez kojih je nezamisliv normalan život. Tirmizi bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko osvane siguran u svom domu, zdravog tijela, i ima dovoljno hrane za taj dan, kao da mu je dat cijeli dunjaluk.” (Lanac prenosilaca ovog hadisa je dobar.)

Ovaj hadis podsjeća ljude na blagodati na koje su oni toliko navikli da više i ne primjećuju njihovu vrijednost.

Prvi temelj ovih blagodati, kojim je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, počeo ovaj hadis, jeste blagodat sigurnosti i bezbjednosti, lične, porodične, domovinske i imovinske. Kada je Ibrahim, alejhis-salam, učio dovu za Svetu zemlju (Meku), prvo je spomenuo sigurnost: “A kada je Ibrahim zamolio: ‘Gospodaru moj, učini ovo mjesto sigurnim gradom, a snabdi plodovima stanovnike njegove, one koji budu vjerovali u Allaha i u onaj svijet!’” (El-Bekara, 126)

Podsjećajući Svoga Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegove ashabe na blagodati kojima ih je opskrbio, Allah, džellešuanu, prvo je spomenuo blagodat sigurnog utočišta pa tek onda blagodat ratnog plijena: “I sjetite se kada vas je bilo malo, kad ste na Zemlji bili potlačeni – bojali ste se da vas ljudi ne pohvataju, pa vam je On sklonište dao i Svojom pomoći vas pomogao i plijenom vas opskrbio da biste bili zahvalni.” (El-Enfal, 26)

Kada u jednoj zemlji vlada sigurnost, i kada su ljudi sigurni za svoju vjeru, život, imovinu i čast, time su stvoreni uvjeti za njihovo neometano kretanje i svakodnevne ekonomske aktivnosti. Jedini strah koji ljudi u takvim uvjetima osjećaju jeste strah od Allaha i grijeha prema Njemu. Allahu moj, Tebi hvala na blagodati sigurnosti i mira.

Drugi temelj ovih blagodati jeste zdravlje u njegovom najširem smislu. Ova blagodat jedna je od najdragocjenijih blagodati i nešto najvrednije što Allah daruje Svojim robovima. U *Musnedu* imama Ahmeda navodi se da je Allahov

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Poslije riječi ihlasa – iskrene vjere (la ilahe illallah), nije vam data veća blagodat od zdravlja, i zato molite Allaha da vam podari zdravlje.”

Ko želi da njegovo zdravlje potraje, neka bude svjestan Allaha u tajnosti i javnosti. Traženjem zdravlja od Allaha u dovama čovjek pokazuje da cijeni Allahove velike blagodati i priznaje da je ovisan o svom Stvoritelju i Njegovoj dobrostivosti i zaštiti, a to je zapravo jedna od najboljih i Allahu najdražih dova. Imam Tirmizi bilježi od Abbasa, radijallahu anhu, da je rekao: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, pouči me nečemu što ću tražiti od Allaha.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Traži od Allaha zaštitu.’ Nakon nekoliko dana ponovo sam otišao kod njega, i rekao: ‘Allahov Poslaniče, pouči me nečemu što ću tražiti od Allaha’, a on je odgovorio: ‘O amidža Allahovog Poslanika, traži od Allaha zaštitu i spas, na dunjaluku i ahiretu.’”

Poslanikovo ponavljanje savjeta ukazuje na važnost ove blagodati i vrijednost njenog traženja od Allaha, džellešanuhu. Štaviše, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, započinjao je i završavao dan ovom dovom, kao što se navodi u hadisu koji bilježi Ebu Davud od Ibn Omera, radijallahu anhumu, da je rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije propuštao ovu dovu, ni ujutro ni navečer: ‘Allahumme inni es’elukel-afve vel-afijete fid-dun’ja vel-ahireti, Allahumme inni es’elukel-afve vel-afijete fi dini ve dun’jaje ve ehli me mali! – Allahu moj, podari mi Svoj oprost i zaštitu na dunjaluku i ahiretu. Allahu moj, podari mi svoj oprost i zaštitu u vjeri, dunjaluku, porodici i imetku!’”

Treći temelj ovih blagodati jeste posjedovanje jednodnevne opskrbe, u hrani i piću. Voda je jedna od najvećih blagodati, i ona je među prvim blagodatima za koje će čovjek biti pitan na Sudnjem danu. U Tirmizijevom Sunenu, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Prvo za što će čovjek biti pitan na Sudnjem danu, od blagodati, jeste da će mu biti rečeno: ‘Zar tvoje tijelo nismo učinili zdravim, i napojili te hladnom vodom?’ ‘Zatim ćete toga dana za sladak život biti pitani sigurno!’ (Et-Tekasur, 8).”

Poštovani vjernici, ako želite spokoj na ovom svijetu i lijep povratak Allahu, u dunjalučkim dobrima, gledajte one koji su ispod vas, kako biste znali cijeniti Allahove blagodati koje vam je Allah podario, a u ahiretskim dobrima gledajte

one koji su iznad vas, kako biste spoznali svoje nedostatke u odnosu prema Gospodaru i nastojali da ih popravite.

O ti koga je Allah zaodjenuo odjećom zdravlja, tvojoj porodici podario mir i spokoj, dao ti opskrbu za svaki dan, opskrbio tvoje srce sigurnošću, a dušu zadovoljstvom, znaj da ti je Allah objedinio sve blagodati, koje jedan čovjek može posjedovati na dunjaluku, ni manje ni više. Započni svoj dan zahvalnošću, izvršavanjem propisanih dužnosti i ostavljanjem harama, kako bi bio od zahvalnih. Uzvišeni kaže: “Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova!” A malo je zahvalnih među robovima Mojim.” (Saba, 13)

Gospodaru naš, učini nas od onih koji Tebi zahvaljuju, koji Tebe spominju, koji Tebi ibadet čine, koji su Tebi pokorni i pred Tobom ponizni. Gospodaru naš, pomoz nas da Te spominjemo, da Ti zahvalni budemo i da Te predano obožavamo. Gospodaru naš, utječemo Ti se od nestanka Tvojih blagodati, gubitka Tvoje zaštite, Tvoje iznenadne kazne i Tvoje svekolike srdžbe.

Uzvišeni kaže: “Allah je stvoritelj nebesa i Zemlje; On spušta s neba kišu i čini da pomoću nje rađaju plodovi kojima se hranite; i daje vam da se koristite lađama koje plove morem voljom Njegovom, i daje vam da se rijekama koristite; i daje vam da se koristite Suncem i Mjesecom, koji se stalno kreću, i daje vam da se koristite noći i danom; i daje vam svega onoga što od Njega išćete, i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali – čovjek je, uistinu, nepravedan i nezahvalan.” (Ibrahim, 32–34)

Prije samo nekoliko dana ispratili smo blagoslovljeni mjesec i odabrano vrijeme. Njegovi dani su prošli, njegove su noći iščezle i njegovi su listovi smotani. Ko je u njima postigao čistoću srca i duše, poslije ramazana bit će privržen činjenju dobrih djela. Jedan od znakova primanja dobrog djela kod Allaha jeste činjenje novog dobrog djela poslije njega.

Znajte da samodivljenje i pretvaranje, rijaluk, poništavaju dobra djela. Kada je Ibrahim, alejhis-selam, podigao Časnu kuću, po Allahovom emru, pobjao se da njegovo djelo neće biti primljeno, pa je rekao: “Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš!” (El-Bekara, 127)

U *Sahihul-džamii* navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Da ne činite grijeha, bojao bih se za vas nečega što je veće i gore od samog grijeha, a to je samodivljenje.”

U prvim generacijama muslimana čuvali su se samodivljenja i upozoravali su na njega. Ako je i prošao mjesec posta, Allah, džellešānuhu, je cijeli život učinio prilikom za post i noćni namaz.

inite što više dobrovoljnih i pobožnih djela, koja će vas približiti Allahu, i natječite se u činjenju dobrih djela. U Muslimovom *Sahihu* navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko isposti ramazan i šest dana ševvala nakon toga, imat će nagradu kao da je postio cijelu godinu.”

To zbog toga što se jedno dobro djelo vrednuje kao deset dobrih djela, post mjeseca ramazana vrednuje se kao post deset mjeseci, a šest dana ševvala kao dva mjeseca. Broj mjeseci kod Allaha je dvanaest.

U hadisima se preporučuje post ponedjeljka i četvrtka, u svakoj sedmici, i post bijelih dana (trinaesti, četrnaesti i petnaesti dan svakog hidžretskog mjeseca).

Trebamo znati da je najbolji namaz, nakon obaveznog, noćni namaz. U Ebu Davudovom *Sunenu*, sa vjerodostojnim lancem, navodi se da je Aiša, rdajallahu anha, rekla: “Nipošto ne ostavljaj noćni namaz! Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada ga nije ostavio. Ako je bio bolestan ili umoran, klanjao je sjedeći.”

Putevi za činjenje dobra su mnogobrojni, a putevi za spas su olakšani. Allahova milost je velika. Džennetskih kapija je osam. Ko bude privržen namazu, bit će pozvan s Kapije namaza, ko bude privržen sadaki (milostinji), bit će pozvan s Kapije sadake, ko bude privržen postu, bit će pozvan s kapije Rejjan.

Prenosi se da je Sufjan es-Sekafi, radijallahu anhu, došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Allahov Poslaniče, reci mi o islamu ono što neću pitati nikoga poslije tebe!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Reci: ‘Vjerujem u Allaha’, a zatim ustraj u tome.” (Muslim) Ovim riječima ukazuje se na neophodnost ustrajavanja u obožavanju Gospodara i izvršavanju Njegovih propisa, sve dok se ne sretne s Njim a On zadovoljan nama. Allah, džellešānuhu, nije postavio rok za činjenje dobrih djela, prije smrti. Njemu najdraže djelo jeste ono u kojem se ustrajava, makar bilo i nezatno. Malo ali trajno dobro bolje je od velikog dobra koje nema kontinuitet. Mnoštvo i napor proizvode dosadu i ostavljanje djela. Buhari i Muslim bilježe od Alkame da je rekao: “Upitao sam majku vjernika Aišu, radijallahu anha: ‘O majko vjernika, kakva su bila Poslanikova djela? Da li je preferirao neke dane nad drugima?’, a

ona je rekla: ‘Ne, on je održavao kontinuitet u svim svojim djelima.’” U časnom Kur’anu stoji: “I sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj.” (El-Hidžr, 99)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAHOVO IME EL-HAKIM (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

13. ševval 1441. po Hidžri / 5. juni 2020.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i držite se najčvršćeg užeta islama.

O muslimani, ljudska priroda svjedoči da svijet ima svoga savršenog Gospodara, Kojem pripadaju svojstva apsolutnog savršenstva, uzvišenosti i ljepote, svaka hvala i pohvala. Poštivanje i veličanje Uzvišenog Allaha podrazumijeva potvrđivanje Njegovih savršenih i apsolutnih svojstava. Jedno od Njegovih lijepih imena koje je u Kur'anu spomenuto više od devedeset puta, i koje se spominje uporedo sa snagom, znanjem, primanjem pokajanja i hvalom, čijim su značenjem obuhvaćeni svaki pokret i mirovanje u kosmosu, jeste ime El-Hakim – Mudri, a El-Hakim je onaj koji je svaku stvar, u smislu stvaranja i propisivanja, postavio na njeno odgovarajuće mjesto. Suštinu i stvarnost Njegove mudrosti ne može dokučiti ljudski um, i ne mogu je izraziti ljudski jezici. Njegovom mudrošću, Njega slavi cijeli kosmos i sve što je u njemu. Uzvišeni kaže: "Allaha hvali sve što je na nebesima i na Zemlji, i On je Silni i Mudri." (El-Hadid, 1)

On je mudar i Bog na nebesima i na Zemlji: "On je Bog i na nebu i na Zemlji, On je Mudri i Sveznajući!" (Ez-Zuhruf, 84) On je pohvalio Sebe zbog Svoje mudrosti, pa je rekao: "Neka je hvaljen Allah, Čije je sve ono na nebesima i sve ono na Zemlji! Hvaljen neka bude i na onome svijetu! On je Mudri i Sveznajući." (Saba, 1) Pohvalio je Svoje uzvišeno biće, pripisavši Mu gordost

i ponos, a ajet koji o tome govori završio je potvrdom Svoje mudrosti: “Njemu ponos i dika na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri!” (El-Džasije, 37)

On ima Svoje vojske na nebesima i Zemlji, kojima upravlja kako hoće i On je Mudri: “A vojske nebesa i Zemlje su Allahove; Allah sve zna i mudar je.” (El-Feth, 4)

Naš Gospodar pozvao je Musaa i poučio ga da je On El-Hakim – Mudri: “O Musa, Ja sam – Allah, Silni i Mudri!” (En-Neml, 9) Pohvalio je Svoju Knjigu da je ona Objava od Mudrog Gospodara, Koji je svaku stvar postavio na njeno mjesto, i dao joj odgovarajući stepen, i da ona sadrži potpunu mudrost: “Ovo je Knjiga čiji se ajeti pomno nižu i od vremena do vremena objavljuju, od Mudrog i Sveznajućeg.” (Hud, 1) Svojom mudročću, On daje i uskraćuje ljudima opskrbu: “Milost koju Allah podari ljudima niko ne može uskratiti, a ono što On uskrati niko ne može, poslije Njega, dati; On je silan i mudar.” (Fatir, 2) Meleki su priznali svoju nemoć i manjkavost u znanju, a priznali su i da Allah posjeduje apsolutno znanje i mudrost, i predali su se Njegovoj volji: “Hvaljen neka si”, rekoše oni, “mi znamo samo ono čemu si nas Ti poučio; Ti si Sveznajući i Mudri.” (El-Bekara, 32)

Meleki koji nose Arš, i oni oko njega, mole Allaha da vjernicima podari oprost i uvede ih u džennete uživanja, i svoju dovu završavaju Allahovim imenom El-Hakim: “Gospodaru naš, uvedi ih u edenske vrtove, koje si im obećao, i pretke njihove i žene njihove i potomstvo njihovo – one koji su bili dobri; Ti si, uistinu, silan i mudar.” (Gafir, 8)

Objava koja je spuštena poslanicima je od Mudrog. “Eto tako Allah, Silni i Mudri, objavljuje tebi, kao i onima prije tebe.” (Eš-Šura, 3)

Vjerovjesnici, alehimus-selam, dozivali su Allaha Njegovim imenom El-Hakim, moleći Ga da ispuni njihove nade i želje. Ibrahim, alehis-selam, molio Ga je imenom El-Hakim da njegovim potomcima, nama, pošalje vjerovjesnika, koji će ih naučiti Kur'anu i vjeri: “Gospodaru naš, pošalji im poslanika, jednog od njih, koji će im ajete Tvoje kazivati i Knjizi ih i mudrosti učiti i očistiti ih, jer Ti si, uistinu, silan i mudar!” (El-Bekara, 129)

Ibrahim, alehis-selam, napustio je svoj dom i učinio je hidžru tamo gdje mu je Allah naredio: “Ja se selim onamo kamo mi je Gospodar moj naredio, jer je On, uistinu, silan i mudar.” (El-Ankebut, 26) Ibrahim je doživio duboku starost, ali nije imao djece, pa su meleki obradovali njegovu ženu, staricu, nerotkinju,

dječakom, a ona se začudila zbog toga, pa su joj meleki rekli: “Tako je odredio Gospodar tvoj”, rekoše oni, “On je mudar i sveznajući.” (Ez-Zarijat, 30)

Jakub, alejhis-selam, i pored ustrajnosti i strpljivog čekanja pomoći od Allaha nakon gubitka Jusufa i njegovog brata, potvrdio je Allahovo znanje o odabiru najprikladnijeg trenutka za ispunjenje njegovih nadanja, bio je ubijeđen u Allahovu mudrost u olakšavanju i omogućavanju uzroka otklanjanja njegovih briga, i svoje nade i dove usmjerio je Njemu, dozivajući Ga imenom El-Hakim: “Nije tako”, reče Jakub, “u dušama vašim je ponikla zla misao, i ja se neću jadati, nadam se da će mi ih Allah sve vratiti; uistinu On sve zna i mudar je.” (Jusuf, 83)

Nakon što je prevazišao iskušenja, teškoće i prepreke, koje su mu stajale na putu, i nakon godina strpljivosti i hrabrog podnošenja, Jusuf, alejhis-selam, govori o Allahovim blagodatima i dobroti prema njemu, i potvrđuje Allahovu mudrost u svemu tome: “Allah je bio dobar prema meni kad me je iz tamnice izbavio i vas iz pustinje doveo, nakon što je šejtan između mene i braće moje bio razdor posijao. Gospodar moj je zaista milostiv onome kome On hoće, i On, zaista, sve zna i mudar je!” (Jusuf, 100)

Allahovo ime El-Hakim sadrži značenje mudrosti u stvaranju i Njegovoj zakonodavnoj i kosmičkoj volji.

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “U Njegovoj snazi (izzet) sadržana je apsolutna moć, a u Njegovoj mudrosti (hikmet) sadržano je apsolutno znanje.” (Šifaul-alil)

S ova dva svojstva, Uzvišeni određuje šta hoće, i naređuje, i zabranjuje, i nagrađuje i kažnjava. Ova dva svojstva izvor su stvaranja i upravljanja. Svojom mudrošću, On je stvorio stvorenja u najljepšem skladu, među njima uspostavio najpotpuniji poredak, uredio ih na najbolji način i dao je svakom stvorenju odgovarajući oblik. Uzvišeni kaže: “Gospodar naš je onaj koji je svemu onom što je stvorio dao ono što mu je potrebno, zatim ga, kako da se time koristi nadahnuo.” (Taha, 50) Allah, dželleššanu, izazvao je Svoja stvorenja da u Njegovom stvaranju pronađu nedostatak: “... pa ponovo pogledaj vidiš li ikakav nedostatak, zatim ponovo više puta pogledaj, pogled će ti se vratiti klonuo i umoran.” (El-Mulk, 3-4)

Kada bi se ūm svih ljudi spojio u jedan ūm, kako bi kreirao nešto slično Allahovom stvaranju ili bar približno onoj ljepoti, uređenosti, preciznosti s

kojima je Allah stvorio kosmos i sve u njemu, on to ne bi mogao učiniti. Zato je Allah, džellešanuhu, naredio ljudima da razmišljaju o mudrostima, ljepoti i savršenstvu u Njegovom stvaranju, pa je rekao: “Reci: ‘Posmatrajte ono što je na nebesima i na Zemlji!’” (Junus, 101)

Allah, džellešanuhu, iz Svoje mudrosti, upoznao je Svoja stvorenja sa Svojim uzvišenim bićem, sa islamom i njegovim naredbama i zabranama, i objavio je Svoju Knjigu, u kojoj je pojasnio da prima naše pokajanje, i da nema uspjeha na dunjaluku i ahiretu osim s vjerom. Neki su učenjaci rekli: “Da u Njegovim propisima i šerijatu nema druge mudrosti, osim ove velike mudrosti, koja je osnova svakog dobra i najpotpuniji užitak, bilo bi dovoljno.”

On je mudar u Svojim kosmičkoj volji, iskušava Svoje robove neugodnostima, kako bi ih odgojio i podigao njihovu deredžu. Čovjeku je naređeno da vjeruje i bude zadovoljan Allahovom odredbom i da poduzima sve propisane mjere i korake da bi se sačuvao Njegove odredbe, tako što jednu odredbu suzbija drugom odredbom, a ono što ne može suzbiti, kao što je smrt bližnjeg i sl., prihvatit će draga srca, predati se Allahovoj volji, svjedočiti Allahovu moć u provođenju Njegove volje, i pravednost u Njegovoj odredbi, i mudrost u njenom događanju baš njemu, i da ga nije moglo zaobići ono što ga je zadesilo, a da ga nije moglo zadesiti ono što ga je zaobišlo, i da tako nalažu Allahova pravda i mudrost.

Uzvišeni Allah otkrio je neke mudrosti Svojim robovima, kao što je mudrost objavljivanja Kur’ana – da učvrsti vjernike, uputi ih na Pravi put i obraduje ih radosnom viješću. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Od Gospodara tvoga objavljuje ga melek Džibril kao istinu, da još više učvrsti vjernike u vjerovanju, i da bude putokaz i radosna vijest svim muslimanima.’” (En-Nahl, 102)

On je poslao poslanike da niko od ljudi ne bi imao opravdanje da nije znao Njegovu vjeru: “... o poslanicima koji su radosne vijesti i opomene donosili, da ljudi poslije poslanika ne bi nikakva opravdanja pred Allahom imali.” (En-Nisa, 165)

Pojasnio je da je mudrost iskušavanja ljudi da se pokaže iskrenost i strpljivost vjernika: “Misle li ljudi da će biti ostavljeni na miru ako kažu: ‘Mi vjerujemo!’ i da u iskušenje neće biti dovedeni? A Mi smo u iskušenje dovodili i one prije njih, da bi Allah sigurno ukazao na one koji govore istinu i na one koji lažu.” (El-Ankebut, 2–3)

Njegova je mudrost da je znanje o gajbu – nevidljivom sakrio od Svojih stvorenja i sačuvao za Sebe, pa je rekao: “On zna nevidljivi i vidljivi svijet, i On je mudar i sveznajući.” (El-En’am, 73)

O muslimani, Allahu Jedinom pripada stvaranje i upravljanje. On, u Svom kosmosu, čini ono što hoće, a u Svom vjerozakonu, šerijatu, propisuje ono što želi. Njemu se ne postavljaju pitanja, i ničija sugestija i zamjerka ne može narušiti Njegovu mudrost. “On neće biti pitan za ono što radi, a oni će biti pitani.” (El-Enbija, 23)

Čovjek je obavezan činiti ibadet Allahu u skladu sa značenjem i implikacijama Njegovog imena El-Hakim. Kada bude ubijeden u Allahovu mudrost u svakoj stvari, uživati će u Allahovom savršenom i skladnom stvaranju i razmišljati će o njemu, poštovati će Njegov vjerozakon i bojat će Ga se, stidjet će se svojih grijeha, predat će se Njegovim naredbama i zabranama, i radovat će se spoznaji da je upravo njega Allah odabrao i uputio ka ovoj vjeri, iz Njemu znane mudrosti, i da je šerijat propisan od Mudrog kako bi usrećio čovječanstvo, a ako ga zadesi iskušenje, bit će zadovoljan Allahovom odredbom i prihvatit će da je ono što mu je On odredio dobro za njega: “... ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas” (El-Bekara, 216), i da se iza toga krije mudrost koju on ne može dokučiti i da, i u blagostanju i nevolji, uživa Njegove blagodati. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čudan li je primjer vjernika! U kakvoj se god situaciji nađe, on je na dobitku i takav slučaj nije ni sa kim drugim osim s vjernikom: ako ga zadesi kakvo dobro, on zahvali Allahu i bude nagrađen zbog toga, a ako ga zadesi šta loše, on se strpi, pa mu i to donese nagradu od Allaha.” (Muslim)

Prihvati život onakvim kako ga je Allah stvorio i htio Svojom voljom, Svojim šerijatom i odredbom, i prepusti svoj slučaj Mudrom, On će ti dati i više nego što želiš. Uzvišeni kaže: “Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega – a i meleki i učeni – i da On postupa pravedno. Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog!” (Ali Imran, 18)

O muslimani, Allah, džellešanuhu, upoznao je Svoje robove sa suštinskim i načelnim značenjima i smislom Njegovog stvaranja i upravljanja, ali ne i sa onim njegovim najsuptilnijim i najpreciznijim detaljima. U pogledu značenja koja su im ostala skrivena, i onoga što ne znaju o Njegovom stvaranju, upravljanju i odredbi, dovoljna je spoznaja o Allahovoj neizmjerljivoj mudrosti u stvaranju,

makar i ne poznavali njegove detalje, i da je to skriveno znanje koje je Allah, džellešānuhu, sačuvao za sebe.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate na Njegovog vjerovjesnika, pa je rekao u Svojoj mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POSLANIKOVI SAVJETI (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
20. ševval 1441. po Hidžri / 12. juni 2020.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah, džellešānuhu, uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osima Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehe vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.”

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, uzvišen neka je On. Uspio je i spasio se onaj koga je On uputio u islam, kome je ukazao Svoje blagodati i ukrasio njegovo srce Kur'anom časnim, koji je odlikovao nad svakim drugim govorom. On je najljepši i najsnažniji govor. Volite Allaha, džellešānuhu, svim srcem, volite Njegov govor i zikr i volite one koji vole Njegov govor i zikr. Nemojte se umoriti od Njegovog govora, učite ga noću i danju, i nemojte se udaljavati od njega, pa da vam srca otvrdnu.

O vjernici, obožavajte Allaha, džellešānuhu, i nikoga Mu ne smatrajte ravnim, bojte Ga se onako kako se treba bojati. Budite iskreni prema Allahu, džellešānuhu, u onome što govorite, i volite se u ime Njega. Znajte, čija briga bude ahiret, Allah, džellešānuhu, dat će mu bogatstvo u srcu, učinit će ga

smirenim i dunjaluk će mu dolaziti ponizno (makar ga on i ne želio), a čija briga bude dunjaluk, Allah, džellešanuhu, dat će mu siromaštvo pred očima, učinit će ga rastresenim i od dunjaluka mu neće doći osim onoliko koliko mu je propisano.

Ova kuća je kuća povijanja, a ne kuća uzdizanja, i kuća žalosti, a ne kuća radosti. Ko je istinski spozna, neće se radovati zbog blagostanja, niti će tugovati zbog nedaće. Allah, džellešanuhu, stvorio je dunjaluk kao iskušenje, a iskušenje dunjaluka učinio je uzrokom nagrada na ahiretu, a ahiretsku nagradu učinio je naknadom za iskušenje dunjaluka. On uzima da bi dao, i iskušava da bi nagradio.

Dunjaluk brzo prolazi, prevrtljiv je i promjenjiv. Čuvajte se njegove varljive slasti, jer bi se ona vrlo brzo mogla pretvoriti u gorčinu. Pazite se trenutnog užitka, jer bi on vrlo brzo mogao postati neugodnost. Ne trudite se da izgradite kuću kojoj je Allah odredio propast, i ne vežite se za nju kada je Allah htio da se udaljite od nje, pa ćete se tako izložiti Njegovom gnjevu i zaslužiti Njegovu kaznu.

Ovo su Poslanikovi plemeniti savjeti i dragocjeni biseri, ko ih prihvati, prihvatio je vrijednu i veliku stvar. Uzvišeni kaže: “O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati; i neka znate da se Allah upliće između čovjeka i srca njegova, i da ćete se svi pred Njim sakupiti.” (El-Enfal, 24)

Oporučujem sebi i vama da se bojimo Allaha, Koji ostaje, a sve mimo Njega prolazi, i Koji ukazuje počast onima koji Mu se pokoravaju, a u zabludi ostavlja one koji su Mu nepokorni. Zabludjeli nema opravdanja zbog svoje zablude koju je smatrao uputom, niti zbog ostavljanja istine koju je smatrao zabludom. Držite se bogobožnosti i ustrajte u njoj, ona će vam biti putokaz u svim stvarima i situacijama, zbog nje će vam Allah, džellešanuhu, oprostiti grijeha i opskrbit će vas Svojim dobrima i blagoslovima. Držite se puta bogobožnosti, sve dok se ne sretete s Njim, i molite Allaha da vas učvrsti u tome. Čuvajte se grijeha, jer su oni jedan od glavnih uzroka Njegove srdžbe, gnjeva i kazne. Allahu se utječemo od Njegove srdžbe i kazne!

Znajte, o ljudi, da je obaveza svakog muslimana da donosi salavate i selame na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, u svakom vremenu i situaciji, a ne samo u kada su u potrebi, a zaboravljaju ga u blagostanju. “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu

pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DONOSITE SALAVATE I SELAME NA POSLANIKA, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

27. ševval 1441. po Hidžri / 19. juni 2020.

Hvala Allahu, Koji je šerijat učinio pečatom svih nebeskih objava, a našeg Vjerovjesnika pečatom svih poslanika i vjerovjesnika, i Koji je učinio naš ummet najboljim ummetom koji se ikada pojavio. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, stvara šta hoće i odabire, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i odabrani poslanik, najbolji od najboljih, istiniti poslanik koji je došao s istinom, i najbolje stvorenje, najljepšeg izgleda i ponašanja, i najpravičnijeg govora. Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, oprost i blagoslov, i na njegovu porodicu, i ashabe, i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O muslimani, Allah odabire izaslanike iz reda meleka i ljudi, i odabrao je Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, od najplemenitijeg roda, počastio i odlikovao nad drugim ljudima, i učinio njegovu uputu mjerilom dobrote, nije s Pravog puta skrenuo i nije zalutao. Uzvišeni kaže: “On ne govori po hiru svome, to je samo Objava koja mu se obznanjuje, uči ga Jedan ogromne snage, razboriti, koji se pojavio u liku svome.” (En-Nedžm, 3–6) Allah je njime spasio čovječanstvo od tmina višeboštva, neznanja i nepravde, vrijednosnog i moralnog sunovrata, izopačenosti, rascjepkanosti i podjela. Svim srcem je želio da nas izvede na Pravi put, spasi od zablude i učini sretnima. Uzvišeni kaže: “Došao

vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem podete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

Abdullah ibn Amr, radijallahu anhum, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, proučio ajet koji govori o Ibrahimu, alejhis-salam: “Oni su, Gospodaru moj, mnoge ljude na stranputicu naveli. Onaj ko bude mene slijedio – moje je vjere” (Ibrahim, 36) i ajet koji govori o Isau, alejhis-salam: “Ako ih kazniš, robovi su Tvoji, a ako im oprostiš, silan i mudar Ti si” (El-Maida, 118), a zatim je podigao ruke i rekao: “Allahu moj, moj ummet, moj ummet”, i zaplakao je, pa je Allah Uzvišeni objavio: “O Džibrile, idi Muhammedu i reci mu: ‘Mi ćemo dati tvom ummetu ono što će te učiniti zadovoljnim, a ne ono što će te rastužiti.’” (Muslim)

Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Primjer mene i vas je kao primjer čovjeka koji je naložio vatru, a onda su leptiri i skakavci počeli upadati u nju, a on ih je tjerao. Tako i ja vas držim za krajeve vaše odjeće, kako bih vas sačuvao od vatre, a vi se izmičete iz mojih ruku.” (Muslim) Iz brige za svojim ummetom, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, svoju je dovu za njih sačuvao za Dan kada će čovjek pobjeći od svoga brata, majke i oca, i svoje žene i djece, jer će toga dana svaku svoju brigu imati. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svaki vjerovjesnik imao je primljenu (kabul) dovu, a ja sam svoju dovu sačuvao za svoj ummet, kao šefat (zagovor) za njih na Sudnjem danu, i ona će, ako Bog da, obuhvatiti svakoga onoga ko je umro a nije Allahu pripisivao druga.” (Tirmizi)

O vjernici! Allah nam je naredio da na dobročinstvo uzvratimo dobročinstvom, pa je rekao: “Zar nagrada za dobro učinjeno djelo može biti nešto drugo do dobro?!” (Er-Rahman, 60) Ko vam učini dobro, uzvratite mu! Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, (samim time što je poslanik, i što je strpljivo i ustrajno pozivao ljude na Pravi put) učinio nam je veliko dobročinstvo, i zato smo dužni donositi salavate i selame na njega, kao vid zahvalnosti za učinjeno dobro. Donošenje salavata na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, jedan je od najvažnijih puteva uspjeha, najvrednijih salavata, djelo koje najviše približava Allahu, najčišćih oblika pokornosti, najčasnije čime možemo popuniti svoje vrijeme i djelo zbog kojeg se uvećava nagrada, podižu deredže, brišu grijesi, otklanjaju brige i nedaće i Allah nas nagrađuje sa deset Svojih salavata.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema nijednog čovjeka koji me spomene i donese salavat na mene a da mu Allaha neće upisati deset dobrih djela, obrisati mu deset grijeha i podići će njegov stepen (kod Sebe) za deset stepeni.” (Nesai)

Ubejj ibn Ka'b, radijallahu anhu, rekao je: “Upitao sam: ‘Allahov Poslaniče, želim povećati učenje salavata na tebe, pa koliko ću vremena, od noćnog ibadeta, provesti u učenju salavata?’ ‘Koliko hoćeš’, odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. ‘Hoću li četvrtinu?’, ponovo upitah. ‘Koliko hoćeš’, reče on. ‘Sve što provedeš više, to će biti bolje za tebe!’, reče mi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. ‘Da provedem polovinu?’, opet upitah. ‘Koliko hoćeš’, odgovori Poslanik, ‘sve što više provedeš, bit će bolje za tebe!’ Upitah: ‘Da provedem dvije trećine?’, a Poslanik mi reče: ‘Koliko hoćeš. Sve što više provedeš, bit će bolje za tebe!’ Rekoh: ‘Da cjelokupno vrijeme noćnog ibadeta provedem u učenju salavata na tebe?’ On na to reče: ‘Ako tako budeš radio, postići ćeš ono što želiš i bit će ti oprošteni grijesi.’” (Tirmizi, hasen)

O muslimani, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je najčasniji čovjek kod Allaha. Allah, džellešanuhu, stavio je u istu ravan vjerovanje u Njega i vjerovanje u Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pokornost Njemu i pokornost Poslaniku, ljubav prema Njemu i ljubav prema Poslaniku.

Svjedočenje Njegove jednoće prepoznatljivi je simbol islama, dokaz vjerovanja i obilježje imana, suština ezana koji se svaki dan oglašava sa munare i dopire do naših ušiju: “Ešhedu en la ilahe illallah ve ešhedu enne Muhammeden resulullah”. Vjerovanje u jedan dio šehadeta nije ispravno bez vjerovanja u drugi dio. Prema tome, naša stroga dužnost, koja je utemeljena Allahovom naredbom, i kao Poslanikovo pravo kod nas, jeste da ispunimo svoja srca ljubavlju i poštovanjem prema njemu, i da slijedimo njegov sunnet i put. Znak ljubavi prema njemu, njegovo pravo kod nas i jedan od najpotvrđenijih sunneta jeste donošenje salavata na njega. Allah, džellešanuhu, obavijesto nas je u Kur'anu o Sebi i melekima: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika” (El-Ahzab, 56), i strogo je naredio je vjernicima: “O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

O vjernici, donosite što više salavata na Allahovog Poslanika! Allah je pripremio veliku nagradu, uvećao nagradu i počastio one koji donose salavat na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem. Ebu Talha el-Ensari, radijallahu anhu,

rekao je: “Jednog jutra Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustao je razdragan i veseo, na njegovom licu vidjela se radost. Rekli su: ‘Allahov Poslaniče, danas si ustao razdragan i veseo, i na tvom licu vidi se radost?’ ‘Da’, reče on, a zatim nastavi: ‘Došao mi je izaslanik od mog Gospodara i rekao: ‘Ko, od tvog ummeta, donese salavat na tebe, Allah će mu upisati deset dobrih djela, obrisati deset grijeha i uzdići ga za deset stepeni, i uzvratit će mu istom mjerom.’” (Ahmed)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbliži će mi na Sudnjem danu biti oni koji su donosili najviše salavata na mene.” (Ibn Hibban)

O vjernici, oživite svoja srca spominjanjem Poslanika, i donosite salavate na njega, izvršavajući njegovu naredbu, slijedeći njegov sunnet, tražeći Allahovu blizinu, poštujući i voleći Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, povećavajući svoja dobra dijela i brišući loša. Uzvišeni kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

O muslimani, jedan od najvrednijih zikrova i prepoznatljivih osobina i obilježja onih koji vole Allaha jeste donošenje što više salavata i selama na odabranog Vjerovjesnika, danju i noću, ujutro i uvečer, a posebno petkom, na dan džume, jer je to najvredniji dan u sedmici. Evs ibn Evs, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji i najvredniji dan je petak. U njemu je stvoren Adem i u njemu je usmrćen; u njemu će biti puhanje u rog i proživljenje. Donosite što više salavata na mene na taj dan, jer se vaši salavati izlažu meni.” (Ebu Davud)

Ko želi da od Allaha bude pohvaljen i počašćen, i kod Njega uvažen i poštovan, i da ga spominju plemeniti meleki, i da njegov spomen i mjesto budu uzdignuti, neka često donosi salavate i selame na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u svim situacijama i vremenima, a posebno kada se on spomene u govoru. Alija ibn Husejn, radijallahu anhuma, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Škrtica je onaj u čijem se prisustvu spomenem a ne donese salavat na mene.” (Tirmizi)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neka je ponižen onaj u čijem se prisustvu spomenem a ne donese slavati na mene.” (Tirmizi)

O vjernici, donošenje salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, je ibadet koji nije ograničen vremenom i mjestom, ali u nekim situacijama posebno je preporučen, a jedna od tih situacija je kada se izgovori njegovo ime, ili kada se spomene njegovo ime prilikom ezana. Abdullah ibn Amr ibn As, radijallahu anhum, kazuje da je čuo Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: “Kada čujete mujezina, ponavljajte za njim, a zatim donesite salavat na mene; ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata, i tražite od Allaha za mene El-Vesilu – poseban stepen u Džennetu koji ne priliči osim jednom Allahovom robu, a nadam se da sam to ja. Ko bude tražio od Allaha za mene El-Vesilu, dozvoljen mu je moj šefat, zauzimanje.” (Muslim)

Također, salavat na Vjerovjesnika preporučen je i u sljedećim situacijama: na zadnjem sjedenju u namazu, prilikom ulaska i izlaska iz džamije, prilikom učenja dove, kada smo zabrinuti, kada se ljudi okupe na jednom mjestu, nakon ponavljanja za mujezinom i u drugim situacijama koje su potvrđene vjerodostojnim predajama.

Salavat na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, postiže se bilo kojim izrazom ili rečenicom. U predajama se spominju različite forme salavata, i svaka od njih ispunjava željeni cilj i dovoljna je da se smatra salavatom. Ebu Mesud el-Ensari, radijallahu anhu, rekao je: “Dok smo sjedili u kući Sa'da ibn Ubade, došao nam je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pa mu je Bešir ibn Sa'd rekao: ‘Allah nam je naredio da donosimo salavat na tebe, pa kako ćemo donositi salavat na tebe?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jedno je vrijeme šutio, tako da smo poželjeli da ga nije ni pitao, ali je on onda rekao: ‘Recite: Allahumme salli ala Muhammedin ve ala āli Muhammed kema sallejte ala Ibrahim ve ala āli Ibrahim inneke hamidun medžid. Allahumme barik ala Muhammedin ve ala āli Muhammed kema barekte ala Ibrahim ve ala āli Ibrahim inneke hamidun medžid.’” (Muslim)

Ebu Humejd es-Saidi, radijallahu anhu, prenosi da su ashabi rekli Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Kako ćemo donositi salavat na tebe?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao im je da kažu: “Allahumme salli ala Muhammedin ve ezvadžihi ve zurrijetihi kema sallejte ala Ibrahim, ve barik ala Muhammedin ve ezvadžihi ve zurrijetihi kema barekte ala Ibrahim inneke hamidun medžid.” (Buhari)

O vi koji volite Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, mnogobrojne su ovosvjetske i onosvjetske koristi i plodovi donošenja salavata na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, gotovo da se ne mogu pobrojati. Sve što više onaj koji voli spominje svog voljenog, osjeća ga u svom srcu i sjeća se njegovih vrлина i onoga što potiče ljubav prema njemu, sve više se povećava njegova ljubav i njegova čežnja za njim, i javlja se želja za njegovim slijeđenjem. Za onoga koji voli nema veće radosti od viđenja voljenog, i nema ništa što smiruje njegovo srce kao što je spominjanje voljenog i razmišljanje o njegovim vrlinama. Kada god zaboravi na voljenog, umanjuje se njegova ljubav prema njemu.

Znajte, vjernici, da je donošenje salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, ibadet i pokornost Allahu, koja mu se predočava, i zato nastojte da bude u skladu s njegovim sunnetom, i čuvajte se pretjerivanja, slijeđenja strasti i novotarija, jer onaj ko uradi neko djelo koje nije u skladu sa sunnetom, to djelo bit će odbačeno.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

I ČOVJEK ČIJE JE SRCE BILO VEZANO ZA DŽAMIJU (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah ibn Humejd
5. zulkade 1441. po Hidžri / 26. juni 2020.

Hvala Allahu, Koji pomaže i upućuje, hrani i poji, daje onoliko koliko je dovoljno i potrebno i pruža utočište. Hvala Mu na blagodatima i svemu što daje. Svojim zastorom pokrio je grijehe koje činimo, i darovao nam opskrbu veću od naših želja i opskrbio nas znanjem kojim je otklonio našu neupućenost i neznanje.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji čuva blagodati kojima nas je obdario, i otklanja od nas nedaće, i Koji nas je počastio najboljim darovima, obilnom opskrbom i odjećom zdravlja, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Allahov rob i poslanik, vjerovjesnik milosti, svjetlo ummeta, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, predvodnike ummeta i svjetiljke u tminama, i na tabiine i sve oni koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobojaznost, bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i znajte da nema ništa što donosi spokoj od lijepog mišljenja o Allahu. Onaj ko nije u stanju upravljati svojom dušom i ima loše ponašanje, kažnjava samog sebe. Jedna od čudnovatih stvari Allahove odredbe jeste da onaj koji se čuva zapadne u nevolju i iskušenje, a onaj koji je nemaran izbjegne nevolju. Allahova mudrost je neizmjerena, a Njegova volja se izvršava.

Budi, čovječe, dobročinitelj, makar se ljudi prema tebi ne odnosili dobročiniteljski, jer dobročinstvo vodi ljubavi, a raskol vodi neprijateljstvu. Istino-ljubivost vodi povjerenju, a laž vodi nepovjerenju. "Dobro i zlo nisu isto! Zlo dobrim uzvrat, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati. To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo vrlo sretni." (Fussilet, 34–35)

O muslimani, ovo su Allahove zakonitosti koje je On uspostavio u životu. Ljudi su nemarni prema mnogim blagodatima koje uživaju, i ne primjećuju

ih sve dok ih ne zadesi nevolja i iskušenje. Tek tada opaze Allahove blagodati, koje su im bile pred očima, ali su bili nemarni prema njima.

O vjernici, ako je tako, onda dobro razmislite o blagodati ponovnog otvaranja džamija, radi obavljanja džume i dnevnih namaza, nakon što su bile zatvorene, kako su se muslimanima vratili osmijeh i radost na lice nakon povratka u džamije, nakon što ih je snašla ova opaka bolest. Molimo Allaha Blagodarnog da je što prije otkloni od nas, On sve čuje i uslišava dove. Vratili su se u okrilje namaza i džennetske perivoje.

Neko je lijepo rekao: “Iskrenost je najvjerodostojnija emocija ljubavi, za onoga ko je kušao gorčinu odbacivanja, zdravlje poslije bolesti je najslađe zdravlje, a ljudskoj duši najteže pada udaljenost voljenog iako je blizu.

O vjernici, kada bi džamije mogle kazivati svoje vijesti, onog momenta kada su ostale prazne, kazivale bi o onima koji se abdeste, čiste svoja tijela i rano dolaze u džamiju, i onima koji, u tami, kada ih niko ne vidi, hrle Allahovim kućama i žure da zauzmu prve safove, i koji su rukūom i sedždom zaposleni, učenjem Kur’ana i zikra zauzeti, koji iskreno u Allaha i Sudnji dan vjeruju, i ne boje se nikoga osim Njega. Uzvišeni kaže: “Ljudi koje kupovina i prodaja ne ometaju da Allaha spominju i koji molitvu obavljaju i milostinju udjeljuju, i koji strepe od Dana u kom će srca i pogledi biti uznemireni.” (En-Nur, 37)

Ljudi čija su srca vezana za džamije, i čije duše, jedino među njenim stubovima, pronalaze smiraj, a njihova srca osjećaju zadovoljstvo, ne osjećaju umor i dosadu zbog stalnog odlaska u džamiju, čak i kada je ona daleko, nadajući se nagradi za svaku svoju stopu, i za svako svoje čekanje namaza u džamiji. Natječu se ko će ranije doći i svoj boravak u džamiji koriste za spominjanje i veličanje Allaha. Oni su od onih sedam koje će Allah zaštititi Svojim hladom na Dan kada neće biti drugog hlada: “... i čovjek čije je srce bilo vezano za džamiju.”

Hafiz Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ovo može postići samo onaj ko vlada svojom dušom i povede je putem pokornosti Allahu i ona mu se povinuje. Strast poziva čovjeka da voli ona mjesta na kojima se duša osjeća komotno, a samo onaj ko istinski voli Allaha i suprotstavi se svojoj strasti može natjerati dušu da voli mjesta činjenja ibdeta. Džamija je radost njihovih očiju, lijek njihovih grudi i smiraj njihova srca.”

Iz lijepog mišljenja o našem Gospodaru, vjerujemo da su svi muslimani, koje je pandemija spriječila da dolaze u džamiju, a htjeli su, svojim srcima

vezani za džamiju i da su s velikom čežnjom i ljubavlju iščekivali dan kada će se vratiti u nju. Da, to je ljubav prema džamiji, ljubav prema Allahovoj kući.

Vjernik voli ono što vole Allah i Poslanik, i prezire ono što preziru Allah i Poslanik. Nevevi je rekao: “Ljubav prema džamiji manifestuje se redovnim obavljanjem namaza u džematu i ustrajnim obavljanjem namaza u njoj.” Neki islamski učenjaci lijepo su primijetili da je izraz “muallekun”, u riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, “muallekun bil-mesadžidi – vezano za džamiju”, izveden od riječi “ulaka” koja ukazuje na jaku i bezrezervnu ljubav, tako da riječi: “... čije je srce vezano za džamiju”, znače: “koji puno vole džamiju i namaz u njoj, koji su skrušeni i smireni, u hodu i držanju, disciplini i urednosti”.

Čovjek je u namazu sve dok čeka namaz, i sve dok ga namaz zadržava u džamiji, a meleki ga blagosiljaju sve dok je u namazu: Allahummagfir lehu, Allahummerhamhu! – Allahu, oprosti mu, i smiluj mu se!” A kako i ne bi, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas uputim na ono čime vam Allah briše grijeha i povećava vaše stepene, deredže?” “Svakako da hoćemo, Allahov Poslaniče”, odgovoriše oni. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Temeljito i potpuno uzimanje abdesta u teškim uvjetima, mnogo koraka do džamije i iščekivanje novog namaza nakon tek obavljenog namaza u džamiji, to vam je istinski ribat – bdijenje na granicama na Allahovom putu!, to vam je istinski ribat – bdijenje na granicama na Allahovom putu!”

Njihova srca vezana su za džamiju, dok su srca drugih vezana za pijacu, ili za televizijske ekrane, savremena sredstva komunikacije. Slavljen neka je Onaj Koji je napravio razliku između srčā. Katada je rekao: “Vjernika ne bi trebalo vidjeti osim na tri mjesta: u džamiju, kući ili u obavljanju potrebe koja je dozvoljena.”

Onaj koji boravi u džamiji, čije je srce vezano za džamiju, ima tri osobine, kao što se navodi od imama Ahmeda: “On je korisni brat, mudra riječ i milost koja se iščekuje.” Blago se onome ko se okiti ovim lijepim svojstvom, i koga je Allah obdario ovom plemenitom vrlinom, za njega je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “One koji po mrkloj noći idu u džamiju obraduj potpunim svjetlom na Sudnjem danu. Ko ujutru i uvečer bude išao u džamiju, Allah će mu pripremiti mjesto u Džennetu kad god bude otišao, ujutru i uvečer.” (Muttefekun alejhi)

Nasuprot ove radosti i nagrade, koju će postići ovi dobri ljudi, kada god odu u Allahovu kuću, jeste Allahova radost zbog njih, jer Mu dolaze u posjetu, klanjaju u Njegovom okrilju i žure Njegovom zadovoljstvu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nijedan musliman neće otići u džamiju, radi namaza i spominjanja Allaha, a da Mu se Allah neće obradovati kao što se porodica odsutnog obraduje kada se on vrati kući.” (Ibn Ebu Šejba, Ibn Madža, Ibn Huzejma, Ibn Hibban i Hakim, koji je rekao da je vjerodostojan prema kriterijima Buharija i Muslima. Vjerodostojnim ga je ocijenio Albani.)

O vjernici, nakon toga dolazi spuštanje meleka, koji prisustvuju sabah-namazu i ikindiji, i meleka koji prisustvuju halkama zikra, i meleka koji mole i traže oprost za onoga koji spominje Allaha na mjestu na kojem je obavio namaz.

Poštovani vjernici, sljedeći detalj iz Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, života, na jedinstven način, ističe poziciju i važnost džamije u islamu i jasan je pokazatelj srčane vezanosti za nju, a zapravo je jedno od prava džamije. Naime, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada god bi se vratio s putovanja, prvo bi otišao u Allahovu kuću, prije vlastite kuće. Ušao bi u džamiju i klanjao dva rekata dobrovoljnog namaza. Džamija bi trebala biti prvo na što će stati putnikova stopala, u njegovom mjestu ili domovini. Prije nego što se sretne s roditeljem, djetetom ili suprugom, stat će pred svog Gospodara u Njegovoj kući, zahvaliti svom Gospodaru na sigurnom dolasku, lijepom prizoru i povratku svojoj imovini, porodici i najmilijima.

O vjernici, ako je neprimjereno da se u prisustvu vladara, uglednih ljudi i na posebnim mjestima, podiže glas, čine nepotrebni pokreti i priča bez povoda, onda je preče da se poštuje svetost Allahovih kuća, kako je to propisano u našoj vjeri, koja traži od vjernika da za džamiju obuku najljepšu odjeću, da u džamiju idu ponizno i smireno, da popune i poravnaju safove, da ne gaze jedni preko drugih, da izbjegavaju neugodne mirise, podizanje glasa, prepirku i oglašavanje izgnane stvari.

U hadisu se kaže: “Neka u safu, iza mene, budu punoljetni i razboriti, učeni, a zatim oni koji su poslije njih.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Čuvajte se pijačne buke u džamijama.” (Muslim) Pijačna buka su prepirke, svađe i podizanje glasa.

Ono što je posebno važno u trenutnim okolnostima jeste pridržavanje službenih uputstava, smjernica i poštivanje propisanih mjera, kako bi se zaštitili javna sigurnost i zdravlje. Uzvišeni kaže: “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se, na Pravome putu.” (Et-Tevba, 18)

O muslimani, nije zabilježeno, u pisanoj historiji i spisima bilo koje kulture i civilizacije da je jedna duhovna i kulturna institucija toliko utjecala na tok i sudbinu čovječanstva kao što je to džamija u islamskoj civilizaciji. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, utemeljio je džamiju kao mjesto okupljanja, centar sastajanja i razgovaranja, sjedište savjetovanja i dogovaranja i poljem međusobnog zbližavanja i upoznavanja. Ona je škola, koledž, univerzitet i mjesto stjecanja vještina. U džamijama su kadije sudile među ljudima, muslimani se savjetovali o važnim pitanjima, a u njihovim mihrabima stasavale su vođe i predvodnici.

Uvaženi i poštovani vjernici, u proćelju svih džamija su Dva časna harema, u kojima, hvala Allahu, ni za vrijeme trajanja pandemije, nije obustavljeno obavljanje džume i dnevnih namaza. Okupljanje muslimana u ovim svetim džamijama i bliskost među njima (koja se prije svega manifestuje kroz zajedničko obavljanje namaza, ali i svih ostalih ibadeta), predstavljaju civilizacijski čin najvišeg stepena. Kaba je njihova zajednička kibla, živima i mrtvima, boravak u Dva časna harema smatra se jednim od najvrednijih pobožnih djela, umra i posjeta ovih mjesta čežnja je svakog muslimana, a hadž je peti islamski temelj.

Kraljevina Saudijska Arabija, zemlja Dva časna harema, polazeći od njihove svetosti i važnosti za muslimane, čini sve što je neophodno da bi hadžijama, mu'temirima i posjetiocima obezbijedili što bolje uvjete, a poseban akcenat je na dvjema stvarima:

Prva je sigurnost, na temelju riječi Uzvišenog: “Prvi hram sagrađen za ljude jeste onaj u Meki, blagoslovljen je on i putokaz svjetovima. U njemu su znamenja očevidna – mjesto na kojem je stajao Ibrahim. I onaj ko uđe u nj treba biti siguran. Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj koji neće da vjeruje – pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome” (Ali Imran, 96–97) Učenjaci tefsira kažu: “I onaj ko uđe u nj treba biti siguran”, tj. obezbijedite mu sigurnost i zaštitu. Ovo je obavijest u značenju

naredbe – tj. ko uđe u nj, zaštitite ga. Sigurnost Dva časna harema obuhvata sve vrste sigurnosti, psihološku, tjelesnu, zdravstvenu i društvenu.

Druga stvar je čistoća, a o čemu Uzvišeni kaže: "... i očisti ovaj Hram Moj za one koji će ga obilaziti, koji će tu u blizini njegovoj stanovati, i koji će molitvu obavljati" (El-Hadždž, 26). U ovom ajetu misli se na sve vrste čistoće, materijalnu, fizičku i duhovnu. Poštovani vjernici, čuvanje ljudskog zdravlja i poduzimanje potrebnih mjera na sprečavanju širenja bolesti, a posebno onih zaraznih, objedinjuje ove dvije komponente, sigurnost i čistoću.

O muslimani, zaštitne mjere koje su trenutno na snazi, privremenog su karaktera, i uzrokovane su pandemijom, molimo Allaha da je što prije otkloni od nas.

Donosite salavate i selame na darovanu milost i nepresušnu blagodat, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, to vam je naredba od vašeg Gospodara u mudroj Objavi, Koji je rekao, a Njegove su riječi istina: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DRAGOCJENE KORISTE OD ZAHVALE NA BLAGODATIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

12. zulkade 1441. po Hidžri / 3. juli 2020.

Neka je hvala Allahu, Vladaru hvale dostojnom, Gospodaru Arša uzvišenog, utočištu svakom koga teškoća i nevolja zadesi. Neka je hvala Allahu i zahvala svaka na blagodatima čiji broj samo On zna, dok mi neke znamo, a neke ne znamo. Svjedočim da nema boga osim Allaha Jedinoga, niko Mu ravan nije, On određuje šta je Njemu volja. Svjedočim da je naš poslanik i pejgamber Muhammed poslan od Allaha, da je uzor u činjenju svakog vida dobra. Neka su Allahov mir i spas na poslanika Muhammeda, na njegovu porodicu, vrle ashabe, koji su nosili bajrak islama pozivajući mu, iskrenim djelima i borbom na njegovom putu.

Cijenjeni vjernici! Budimo bogobojazni, Allahu pokorni, izvršavajmo naređeno, glavu okrenimo od zabranjenog, kako bismo zavrijedili lagodan život i sretan kraj, što je istina koju pronalazimo u riječima Uzvišenog: “Taj drugi svijet dat ćemo onima koji ne žele da se na Zemlji ohole i da nered čine, a one koji se Allaha boje čeka

sretan kraj.” (El-Kasas, 83)

Uzvišeni Allah stvorio je ovaj svijet kako bi Njegove odredbe bile sprovedene, kako bi se izvršilo ono što On odredi, kako bi Njegova vlast bila poštovana, kako bi Njegovo znanje i mudrost, Njegova milost i moć pronašli svoj put do života stvorenja. Stanja stvorenja na dunjaluku se mijenjaju, od jednog do drugog stanja, od stanja u kojem se nalaze u okrilju Njegove dobrote i milosti, do stanja kada su u okrilju Njegove pravednosti i mudrosti. Svako dobro i sreća koje zadese stvorenja čisto je djelo Njegove plemenitosti i milosti. Uzvišeni kaže: “Sreća koja ti se dogodi od Allaha je” (En-Nisa, 79); “Milost koju Allah podari ljudima niko ne može uskratiti, a ono što On uskrati niko ne može, poslije Njega, dati; On je silan i mudar” (Fatir, 2); “Kako ne vidite da

vam je Allah omogućio da se koristite svim onim što postoji na nebesima i na Zemlji i da vas darežljivo obasipa milošću Svojom, i vidljivom i nevidljivom?” (Lukman, 20); “Od Allaha je svaka blagodat koju uživate” (En-Nahl, 53); “Ako vi budete brojali Allahove blagodati, nećete ih nabrojati – Allah, uistinu, prašta i samilostan je” (En-Nahl, 18).

Svaka blagodat je dar od Allaha, djelo je mudrosti Njegove, ne može se u potpunosti zaslužiti djelima. Božija je milost što je naredio vjernicima da se zahvaljuju na blagodatima kako bi postale dugotrajne i raznovrsne i što ih je upozorio na teške posljedice nezahvalnosti, kako im blagodati ne bi bile ukinute ili preusmjerene. Upravo ovo pronalazimo u riječima Uzvišenog: “I kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

Na blagodatima se zahvaljujemo tako što naređeno obavljamo, a ružna djela i grijehi ne činimo. Također, zahvaljivati se podrazumijeva koristiti blagodati čineći djela s kojima je Uzvišeni zadovoljan, veličajući Darovatelja, kao što u časnom Kur'anu pronalazimo: “Budite zahvalni Allahu na blagodatima Njegovim, ako se samo Njemu klanjate” (En-Nahl, 114); “‘Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova!’ – A malo je zahvalnih među robovima Mojim” (Saba, 13).

Određeni učenjaci navode da nakon objave ove naredbe nijedan sat nije prošao, danju ili noću, a da neko od čeljadi Davudove nije bio na rukūu, sedždi ili činio neki drugi vid ibadeta. Radi toga, potrebno je da mi, kao vjernici, pojedinačno se prisjetimo Božije blagodati darovane nama. Prisjetimo se kako nam je Uzvišeni sve ove blagodati darovao, iako to ničim nismo zaslužili. Pohvalno govorimo o našem Gospodaru kao što je to činio naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ponavljajući: “O Ti Koji puno opraštaš, Koji milost Svoju robovima obilno daruješ, Ti što čuješ svaku riječ pritužbe i do kog dopiru tajne žalbe, Ti što plemenito prelaziš preko grešaka Svojih robova, silno daruješ, Ti što blagodati daruješ prije nego što se zasluže, Ti, Gospodaru naš, naš zaštitniku i pomagaču, Gospodaru kome želje svoje iskazujemo – molim te, Allahu, da ne odrediš da tijelo moje Vatra sprži.” (Hakim)

Prisjećati se blagodati i doživljavati ih velikim biva povodom da čovjek osjeća ljubav prema Uzvišenom i stid da čini grijehi. Jer, kako da uzvračaš zlim onome ko ti je dobro učinio! Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Volute

Allaha zbog blagodati koje vam obilno daruje, volite mene u ime ljubavi prema Allahu, a volite moju porodicu u ime ljubavi prema meni.” (Tirmizi i Hakim)

Sve blagodati koje imamo darovane su nam radi Božije milosti, jer je to jedini razlog zbog kojeg dobro, blagoslov i nagrada bivaju darovani. Niko ne može Allahove blagodati “isplatiti” činjenjem dobrih djela. Ipak, Uzvišeni je neizmjerljivo dobar, zbog čega se smiluje i prašta, iz Svoje dobrote prihvata sitna dobra djela koja činimo, kada su iskrena i rađena po poslaničkim uputama. U hadisu stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Niko neće zavrijediti Džennet svojim djelima.” Prisutni upitaše: “Zar ni ti, Allahov Poslaniče?”, a Poslanik odgovori: “Čak ni ja, ako me Allah ne obaspe Svojom milošću i dobrotom.” (Ahmed)

Ibn Redžeb, opisujući prve odabrane generacije, kaže: “Oni su s dozom opreznosti doživljavali svoja djela i svoja pokajanja. Pribojavali su se da im ta djela ne budu primljena. Radi toga su se jako pribojavali onoga što slijedi i mnogo su se trudili da čine dobra djela. Hasan el-Basri govorio je: ‘Pamtim generaciju ljudi među kojima su živjeli oni koji, kada bi udijelili sve blago ovog svijeta, ne bi osjećali da su se iskupili jer su svoje grijehе doživljavali velikim.’”

Kao što se dobro i sreća dešavaju Božijom naredbom i odredbom, Njegovom plemenitošću i milošću, tako su i nedaće, nevolje i kazne Božija odredba, slika Njegove moći, pravednosti i milosti. Uzvišeni Allah kaže: “Allah je Stvoritelj svega i On upravlja svim” (Ez-Zumer, 62). Abdullah b. Amr, radijallahu an-huma, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejha ve sellem, kazao: “Uzvišeni Allah zapisao je sudbinu svih stvorenja pedeset hiljada godina prije nego što je stvorio nebesa i Zemlju, dok je još uvijek Njegov Arš bio na vodi.” (Muslim i Tirmizi)

Uzvišeni je stvorio uzrok svega, potom stvorio sve što proizlazi iz toga uzroka. Uzvišeni stvara s razlogom i bez razloga, ono što On odredi – bit će, a ono što On ne odredi – neće se ni dogoditi. On stvorenja stavlja na kušnju darivanjem dobra i izlaganjem nevoljama. Uzvišeni kaže: “Svako živo biće smrt će okusiti! Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.” (El-Enbija, 35)

Nakon kušnje, Uzvišeni Allah daruje nagradu onima koji su bili pokorni i zahvalni, a kaznu nepokornima i nezahvalnima. Sve u kosmosu kreće se shodno zakonima koje je On postavio, a zatim ih u Svojoj Knjizi pojasnio. Svemoćni Gospodar, Snažni i Milostivi, Silni i Mudri – upravo je onaj ko određuje sve u

kosmosu i svime upravlja. Uzvišeni kaže: “On upravlja svim i potanko izlaže dokaze da biste se uvjerali da ćete pred Gospodara svoga stati” (Er-Ra’d, 2); “On planira sve. Niko se neće moći zauzimati ni za koga bez dopuštenja Njegova. Eto to vam je Allah, Gospodar vaš, pa se Njemu klanjajte! Zašto ne razmislite?” (Junus, 3); “Njemu se mole oni koji su na nebesima i na Zemlji; svakog časa On se zanima nečim” (Er-Rahman, 29).

Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “On se svakog časa nečim zanima, zanima se da oprostí grijeh, da nevolju ukloni, da molitvu usliša; podigne stepen određene grupe ljudi, a da umanjí stepen druge.” (Bezzar).

Kada bi se stvari na ovom svijetu odvijale onako kako ljudi žele, poslanici ne bi bili iskušani, ne bi dobili najbolje konačište zajedno sa svojim sljedbenicima, ne bi one koji su ih nijekali zadesile različite kazne. Ipak, vlast pripada samo Allahu, Gospodaru Jedinome. Uzvišeni kaže: “O svemu odlučuje samo Allah!” (Ali Imran, 154); “A oni kojima se, pored Njega, klanjate ne posjeduju ništa” (Fatir, 13).

Iskušenja koja zadese vjernika su vid oprosta grijeha, čime se podiže njegov stepen. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Iskušenja će zadesiti vjernike i vjernice u tijelima, potomstvu i imetku – toliko puta da će stati pred Gospodarom čisti od grijeha.” (Tirmizi i Hakim)

Muhammed b. Halid es-Sulemi prenosi od svoga oca, a on od svoga oca da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada vjernik svojim djelima ne zavrijedi određeni stepen u Džennetu, koji mu je bio predodređen zbog njegovog života, iako je bio blizu da to ostvari, Allah odredi da ga zadesi iskušenje u tijelu, imetku ili potomstvu. Potom mu Allah podari snagu da se strpi, kako bi mu darovao da dostigne stepen koji mu je predodredio.” (Ebu Davud, Ahmed i Ebu Ja’la)

Iskušenja bivaju određena shodno snazi čovjekove vjere u srcu. Musab b. Sa’d prenosi od svoga oca da je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, upitao: “Allahov Poslaniče, čija iskušenja bivaju najteža?” Poslanik odgovori: “Poslanikā, potom onih koji su najbliži njima po stepenu, pa sve tako dalje. Čovjek se iskušava srazmjerno jačini svog vjerovanja. Kada je čovjekovo vjerovanje čvrsto, iskušenje biva veliko. A kada čovjekovo vjerovanje nije tako čvrsto, iskušenje će biti

srazmjerno njegovom vjerovanju. Nevolja neće biti uklonjena s pleća vjernika sve dok ne bude hodio po Zemlji bez ijednog grijeha.” (Tirmizi i Ibn Madža)

Muslimanskom ummetu bit će data nagrada ukoliko se strpi iz želje za sevapom kada nedaće i nesreće svijet zadese. Nedaće i nesreće također su poruka ljudima da razmisle gdje su se ogriješili, kako ne bi iste grijehе iznova činili i kako ne bi počinili ni veće grijehе od trenutnih, zbog čega bi bili kažnjeni strožijom kaznom. Nesreće također podstiču ljude da se prisjete blagodati u kojima su uživali prethodno, kako bi bili zahvalni na sigurnosti i zdravlju, blagostanju i općem dobru. Uzvišeni o Svojim vječnim zakonima kazuje: “Gospodar vaš će vam se opet smilovati; ako vi ponovo započnete, započet ćemo i Mi.” (El-Isra, 8)

Uzvišeni Allah ne čini da nesreće postanu dugotrajno stanje, nego ih uklanja kada Mu je volja, radi toga je potrebno da iščekujemo izlaz od Allaha. Potrebno je i da na nesreću odgovorimo dovom i pokajanjem, jer Uzvišenom Gospodaru nije potrebno da kažnjava ljude, ali ih On voli kada počnu raditi dobra i prestanu činiti loša djela. Uzvišeni kaže: “Kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu.” (El-Bekara, 186); “Milost Allahova doista je blizu onih koji dobra djela čine.” (El-A’raf, 56)

Poštovani vjernici! Znajte da je pravo bogatstvo i sreća za čovjeka da osjeća da je u nužnoj potrebi za svojim Gospodarom i da je ubijeđen da ne može bez Njega. Tako Uzvišeni kaže: “O ljudi, vi ste siromasi, vi trebate Allaha, a Allah je nezavisan i hvale dostojan.” (Fatir, 15)

Čovjek biva na velikom gubitku kada pomisli da je neovisan o Allahu, kada ga obmane vlastita snaga i kada ga zavara ono što mu je Uzvišeni podario. Uzvišeni kaže: “A onome koji tvrdi i osjeća se neovisnim i ono najljepše smatra lažnim – njemu ćemo Džehennem pripremiti.” (El-Lejl, 8-11)

Ibn Abbas, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dvije blagodati ljudi loše iskorištavaju: zdravlje i slobodno vrijeme.” (Buhari)

U drugom hadisu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Budi ubijeđen da nakon nevolje dolazi olakšanje, kao što i slast s mukom dolazi.” Uzvišeni Allah u kudsi-hadisu kaže: “O robovi Moji, vi samo dobivate po zaslugi, jer Ja vaša djela bilježim, pa vama shodno tome darujem. Kome bude dobro

darovano, neka se zahvali Allahu, a kome bude nešto mimo toga darovano, neka isključivo u sebi krivca traži.”

Poštovani vjernici! Uzvišeni Allah kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Također Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko jednom salavat na mene donese, Allah će ga blagosiljati deset puta.”

Gospodaru naš, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, smiluj se pravednim halifama, svim ashabima, prvim generacijama i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana. Uzvišeni, smiluj se i nama, proživi nas u njihovom društvu. Uslišaj naše dove, Uzvišeni, iz Svoje plemenitosti i darežljivosti, samilosti i dobrote. Jer, Ti si Milostivi Samilosni.

Gospodaru naš, podari nam da iz svega s dobitkom izađemo i zaštititi nas od toga da budemo osramočeni na dunjaluku i ahiretu. Uzvišeni Allahu, podari nam da dobra djela činimo, a da se nevaljalih klonimo. Uistinu si Ti darežljiv i svemoćan!

Uzvišeni Gospodaru, nemoj nas ni na tren sebi samim prepustiti i dobro nam u cijelom životu podari. Uzvišeni, zaštititi nas od šejtana smutljivog, potomstva njegovog i pomoćnika njegovih među ljudima. Bože, omili vjeru našim srcima i omili nam da je prihvatimo, omrazi nam nevjerovanje i grijeha, učini nas od onih koji su razumom obdareni. Uzvišeni, podari izlaz vjernicima koji su sada na mukama, dug zaduženima isplati, bolesnima lijek podari, Ti si, uistini, Svemilosni. Uzvišeni, podari nam da istinu vidimo takvom i da je slijedimo; podari nam da neistinu vidimo takvom i da se od nje udaljimo i klonimo. Uzvišeni Gospodaru, u ime Tvoga veličanstvenog lica, savršenih riječi i lijepih imena, molimo Te da nas zaštitiš od svakog zla, onoga što smo svjesni i što nismo. Molimo Te pomoću Tvojih savršenih svojstava da nas zaštitiš od svakog zla bića, od svakog zla što se s neba spušta ili u njemu se uspinje, od svakog zla što iz Zemlje izlazi ili u nju ulazi, od zla svega što je na Zemlji stvoreno. Uzvišeni Allahu, zaštititi nas od iskušenja koja noću dolaze, od iskušenja koja danju dolaze, od svega što nam iznenada na vrata pokuca, darujući da nam samo dobro na vrata donose. Uzvišeni Allahu, zaštititi nas od šejtana prokletog,

našu djecu zaštititi od obmane njegove. Uistinu si Ti Svevišnji i Plemeniti, Ti si Milostivi Samilosni.

Poštovani vjernici, Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje. Zato, ime Gospodara Veličanstvenog Svevišnjeg često spominjite i na blagodatima Njegovim Mu se zahvaljujte da bi vam dao više darova. Uistinu, molitva je najveća poslušnost – A Allah zna šta radite.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NADA I OPTIMIZAM U SPORAZUMU NA HUDEJBIJI (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
19. zulkade 1441. po Hidžri / 10. juli 2020.

Hvala Allahu, Koji je stvorio nebo bez stubova, i Koji je svakom čovjeku odredio edžel, rok do kojeg će živjeti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Koji je utočište svakome, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kojim je Allah ujedinio ummet nakon podijeljenosti, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost.

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, sīra, životopis, osvjetljava nam životne puteve, a jedna od miomirisnih stranica njegovog životopisa jeste sporazum o primirju na Hudejbiji, koji je Uzvišeni Allah nazvao “jasnom pobjedom”: “Mi ćemo ti dati sigurnu pobjedu” (El-Feth, 1).

Radosna vijest o pobjedi došla je u vidu istinog snoviđenja Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Naime, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, usnio je da će ući u Meku i tavafiti oko Kabe. Uzvišeni kaže: “Allah će obistiniti san Poslanika Svoga da ćete, sigurno, u Časni hram ući sigurni – ako Allah bude htio – neki obrijanih glava, a neki podrezanih kosa, bez straha.” (El-Feth, 27)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, krenuo je u Meku sa 1.400 hodočasnika, pomiješanih osjećaja, s velikom čežnjom i ljubavlju i namjerom hodočašćenja Časne kuće, nakon godina odvojenosti od blagoslovljene zemlje, za kojom čežnu srca, i koja je bila i koja se do kraja vremena ostati kibla muslimana, kibla srca i stjecište duša, u čijem se okrilju duše smiruju, i na čijem se tlu ostavljaju uzdasi i liju suze, i za koju je molio Ibrahim, alejhis-selam.

Čežnja za Mesdžidul-haramom, mjestima dobra i ibadeta dokaz je živosti srca, i znak je prosvijetljenosti i čistoće duše. Uzvišeni kaže: “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i

zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se, na Pravome putu.” (Et-Tevba, 18)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zanijetio je obrede na Zul-Hulejfi, i počeo je sa učenjem telbije. Kod mjesta Senijje, u blizini Meke, njegova deva Kasva iznenada je pokleknula, pa su ashabi povikali: “Posrnula je Kasva! Posrnula je Kasva!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Nije posrnula, niti je to u njenoj naravi, zaustavio ju je Onaj Koji je zaustavio vojsku slona.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, branio je Kasvu kada su ljudi pomislili da se uzjogunila i zainatila, rekavši: “To nije u njenoj naravi”. Tražio je opravdanje za životinju koja nema odgovornost pred Bogom, pozivajući se na njenu narav i “čistu” prošlost, kako bi svoj ummet naučio važnoj lekciji u pogledu donošenja suda o pojedinačnim djelima i greškama, i obavezi traženja opravdanja za one koji su poznati po dobru, plemenitosti i znanju. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslao je Osmana, radijallahu anhu, kurejšijskim idolopoklonicima sa porukom islama, tj. porukom mira, a ne nasilja i neprijateljstva, i on ih je obavijestio da muslimani nisu došli kao vojnici, nego kao hodočasnici i poštovaoci časne kuće Kabe, međutim oni su to odbili, i otpočeli su pregovori između dvije strane, u kojima je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koristio blagost i kompromis u mjeri koja neće naštetiti vjeri i neće poništiti nijedno pravo Uzvišenog Allaha, i rekao je: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, neće od mene tražiti nijednu stvar kojom veličaju Allahove svetinje a da ja na to neću pristati.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dao je prednost interesu sprečavanja prolijevanja nedužne krvi i zaštiti života, i uzeo je u obzir moguće posljedice, i intencije i ciljeve šerijatskih propisa. U Meki i na Hudejbiji u to vrijeme nalazio se određen broj vjernika i potlačenih muslimana, i postojala je opasnost da, ukoliko Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i ashabi, po svaku cijenu, uđu u Meku, dođe do velikog krvoprolića i da nastradaju ti ljudi. Uzvišeni kaže: “I da nije bilo bojazni da ćete pobiti vjernike, muškarce i žene, koje ne poznajete, pa tako, i ne znajući, zbog njih sramotu doživjeti – Mi bismo vam ih prepustili.” (El-Feth, 25)

Plodovi i koristi mirovnog sporazuma bili su očigledni, a njihov vrhunac bio je osvajanje Meke, nakon čega su Mekanci primili islam i svi drugi ljudi u skupinama su prihvatili islam.

Kao primjer donošenja odluka na temelju procjene mogućih posljedica, u naše vrijeme, možemo navesti odluku vlasti Kraljevine Saudijske Arabije da ove godine ograniči broj hadžija, u uvjetima pandemije i širenja opake bolesti. Ova mudra odluka u skladu je sa šerijatskim principom “evlevijata” – postavljanja prioriteta i ciljevima šerijata, štiti interese muslimana, čuva ljudske živote i sprečava sigurnu ili izvjesnu štetu. Vrlo je važno poduzeti sve mjere predostrožnosti u cilju sprečavanja širenja zaraznih bolesti.

Pregovori su rezultirali sporazumom, u historiji poznatim kao *sulhul-Hudejbije – sporazum o primirju na Hudejbiji*, i ashabi su se vratili u Medinu a da nisu tavafili oko Kabe, međutim Allah ih je počastio, obradovao ih je velikom nagradom, Svojim zadovoljstvom, a o čemu govori sljedeći ajet: “Allah je zadovoljan onim vjernicima koji su ti se pod drvetom na vjernost zakleli. On je znao šta je u srcima njihovim, pa je spustio smirenost na njih, i nagradit će ih skorom pobjedom.” (El-Feth, 18)

Na osnovu ovoga jasno je da musliman, kada poduzme sve potrebne mjere, i uradi sve što je u njegovim mogućnostima, i bude spriječen u izvršenju ibadeta, ne treba očajavati i tugovati, jer je njegova briga otklonjena, nagrada upisana i Allahova dobrota je neizmjerana. Ibn Abbas, radijallahu anhum, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je zapisao dobra i loša djela, a zatim je pojasnio: ‘Ko naumi učiniti dobro djelo, i ne učini ga, Allah mu upiše, kod Sebe, jedno potpuno dobro djelo, a ako naumi učiniti dobro djelo i učini ga, Allah mu, kod Sebe, upiše od deset do sedam stotina i više puta dobrih djela.’ Allahova dobrota prema Njegovim robovima je neizmjerana, On je Blagi i Milostivi.

Nakon što je dogovoreno primirje između Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i kurejšijskih idolopoklonika, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustao je i kazao svojim ashabima: “Ustanite, zakoljite kurbane i obrijte glave”, i to je ponovio tri puta. Niko od ashaba, koji su bili vidno utučeni, nije ustao, a neki od njih smatrali su da je mirovni sporazum, u nekim svojim dijelovima, ponižavajući i nepravedan.

Vidjevši to, Poslanikova supruga Ummu Selema, radijallahu anha, sugerisala je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Allahov Vjerovjesniče, želiš li zaista da oni to urade? Izadi iz šatora, i nemoj nikome od njih ništa govoriti, zakolji kurban i pozovi svog berbera da ti obrije glavu.” Tako je i uradio. Izašao je, ne

govoreći nikome ništa, zaklao je kurban i pozvao berbera da mu obrije glavu. Kada su to vidjeli, ashabi, radijallahu anhum, izašli su iz svojih šatora, zaklali kurbane i požurili su da jedni drugima obriju glave, pa su se umalo “poubijali” od žurbe i meteža.

Ovaj mudri savjet Ummu Seleme, radijallahu anha, Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, promijenio je tok ovog teškog i mučnog događaja. Ovakvih primjera u historiji je puno, i oni potvrđuju visoku poziciju i počast žene u islamu, podršku njenoj poruci, i da žena, svojim mudrim i pronicljivim stavom, mišljenjem i djelovanjem igra važnu ulogu u kreiranju društvenog života, izgradnje i razvoja društva.

Ummu Selema, radijallahu anha, svojim direktnim savjetom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, oživjela je jedan od najvažnijih stubova odgoja – praktični primjer, koji ima snažan efekat u zasađivanju principa, vrijednosti i promjeni ponašanja.

Primirje na Hudejbiji otkriva nam veličinu i snagu ljubavi ashaba prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, koja je dostigla najveće moguće razmjere, a to nam vjerno svjedoči jedan od kurejšijskih izaslanika, u pregovorima sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, Urva, kao što navodi Buhari: “Kada se Urva vratio svom narodu, rekao je: ‘O narode moj, tako mi Allaha, bio sam izaslanik kod kraljeva, Kajsera, Kisre i Nedžašija, ali nisam vidio da iko poštuje svoga vladara kao što ashabi poštuju Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Tako mi Allaha, on ni pljuvačku ne ispljune a da ona ne padne u ruke nekog od njih i on njome potare lice i tijelo. Kada im naredi, oni žure da izvrše njegovo naređenje. Kada bi uzimao abdest, oni bi se skoro potukli trudeći se da uhvate nešto od vode s kojom je uzimao abdest. Kada govore u njegovom prisustvu, snize glas, i ne gledaju ga direktno u lice iz poštovanja prema njemu. On vam je ponudio mudar sporazum, pa ga prihvatite.’”

Kada je na pregovore s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, došao Suhejl ibn Amr, kao izaslanik Kurejša, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dolaskom ovog čovjeka vaša pozicija je olakšana.” (Suhejl je deminutiv od arapske riječi sehl u značenju lahko.) Povezivanjem imena ovog čovjeka s olakšanjem, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uči muslimane da u teškim situacijama ne smiju gubiti nadu i da trebaju gajiti optimizam i lijepo mišljenje o Gospodaru. U kontekstu aktualne pandemije, obaveza je muslimana da imaju

lijepo mišljenje o Allahu i da vjeruju da je izlaz blizu, da će nevolja proći, da će zrak iznad ove svete zemlje ponovo biti čist, da će srca i tijela tavafiti oko Kabe i hodati između Safe i Merve i da će se vjernici uskoro radovati. Uzvišeni kaže: “Allah će obistiniti san Poslanika Svoga da ćete, sigurno, u Časni hram ući sigurni – ako Allah bude htio – neki obrijanih glava, a neki podrezanih kosa, bez straha.” (El-Feth, 27)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISKORISTI BLAGODAT DESET PRVIH DANA ZULHIDŽETA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
26. zulkade 1441. po Hidžri / 17. juli 2020.

Hvala Allahu, Koji nam je propisao odabrana vremena za povećanje dobrih djela. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, Gospodara nebesa i Zemlje, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, i najbolje stvorenje. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi njega, i njegovu porodicu i ashabe, nosioce svakog dobra i počasti.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je najbolja poputnina za Dan povratka Allahu.

O muslimani, jedno od odabranih vremena, u kojima se dobra djela posebno vrednuju, jeste prvih deset dana zulhidžeta. Upućen je i sretan onaj koji požuri s činjenjem raznih oblika pobožnih i dobrih djela. Uzvišeni kaže: "... da bi koristi imali i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali." (El-Hadždž, 28)

Određeni dani koji se spominju u ajetu odnose se na prvih deset dana zulhidžeta, kao što se to prenosi od velikog broja ashaba, radijallahu anhum. Allah, džellešanuhu, zaklinje se ovim danima u Kur'anu, što ukazuje na njihovu veliku vrijednost i počast. Uzvišeni kaže: "Tako Mi zore, i deset noći" (El-Fedžr, 1–2). "Deset noći" je prvih deset dana zulhidžeta, i ovo je mišljenje većine mufesira, komentatora Kur'ana iz prvih generacija.

O ti koji želiš spas i tragaš za dobrom i dobrotom, trguj sa svojim Gospodarom, čineći što više dobrih djela u ovim odabranim danima, i nikako nemoj propustiti ovu priliku, naprotiv, iskoristi je i požuri s činjenjem dobrih djela i s onim što će ti donijeti veliku nagradu i neprocjenjivo dobro. Ibn Abbas, radijallahu anhuma, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nema vrednijeg i boljeg djela od onog učinjenog u ovim danima", tj. prvih deset dana zul-hidžeta. Prisutni upitaše: "Pa čak ni džihad na Allahovom

putu?” “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu, i založi i svoj život i svoj imetak.” (Buhari, a hadis u ovoj verziji bilježe i Ebu Davud i Tirmizi.)

Ovih deset dana prilika su koja se ne može nadoknaditi, i zato je vjernik treba iskoristiti da bi se što više približio svome Gospodaru i povećao svoja dobra djela i iskupio grijeh. Ahmed u *Musnedu* bilježi, sa dobrim lancem prenosilaca, od Ibn Omera, radijallahu anhum, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema boljeg niti Allahu dražeg djela od onog učinjenog u ovim danima, pa u ovim danima izgovarajte što više tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber) i tahmida (elhamdulillahi).”

Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najvredniji i najbolji dani na dunjaluku su deset dana zulhidžeta.” (Zehebi kaže da je lanac ovog hadisa dobar.)

Zbog toga su prve generacije muslimana, selefus-salih, Allah im se smilovao, povećavali činjenje ibadeta u ovim danima, jer su znali njihovu vrijednost i odlikovanost. Osman en-Nehdi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Posebno su vrednovali deset zadnjih dana ramazana i deset prvih dana zulhidžeta i deset prvih dana muharema.” Buhari, Allah mu se smilovao, zabilježio je u svom *Sahihu* da su Ibn Omer i Ebu Hurejra, radijallahu anhum, u ovim danima odlazili na pijacu i učili su tekbire, a ljudi su ih pratili u tome. Tabi'in Mejmun ibn Mihran kaže: “Upoznali smo ljude koji su u ovih deset dana učili tekbire, tako da ste imali dojam da se nalazite među valovima od mnoštva glasova.”

Poštovani vjernici, “dobro djelo”, koje se spominje u ovom hadisu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ne odnosi se na neku posebnu vrstu djela, nego je opći naziv za svako pobožno djelo koje je ustanovljeno šerijatskim dokazima, a tu spadaju: tjelesna djela, poput namaza, posta, hadža, kuršana, učenja Kur'ana, spominjanje Allaha i donošenje salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i dr., i djela od društvenog značaja (općekorisna djela), kao što su: milostinja (sadaqa), dobročinstvo prema ljudima, ispunjavanje njihovih potreba, unošenje radosti u njihova srca, pomaganje, olakšavanje dužnicima, a općekorisna djela mogu, prema poznatom pravilu, biti vrednija i bolja od djela od kojih koristi imaju samo oni koji ih čine.

Na temelju vjerodostojnih dokaza, u ovih deset dana, preporučeno je post (osim desetog zulhidžeta, prvog dana Bajrama, kada je zabranjeno postiti) i što

češće spominjanje Allaha. Učenjaci kažu: “Dvije su vrste učenja tekbira u ovim danima: prva vrsta, neograničeno učenje i izgovaranje tekbira, koje se ne veže za određeno vrijeme i način, i uči se tokom svih deset dana, pridružujući tome i dane tešrika (II., I2. i I3. zulhidže), na svim mjestima i u svim vremenima i situacijama u kojima je dozvoljeno spominjati Allaha i povišenim glasom. Druga vrsta, ograničeno učenje i izgovaranje tekbira, nakon obaveznih namaza, i počinje od zore (sabah-namaza) na dan Arefata, za osobe koje nisu na hadžu, a za hadžiju od podne-namaza prvog dana Bajrama, a završava poslije ikindije trećeg dana tešrika (I3. zul-hidže).

Sve to preneseno je od ashaba, radijallahu anhum, i tabiina, u mnogobrojnim predajama.

Preovladavajuća forma tekbira je: “Allahu ekber, Allahu ekber, la ilahe illallahu vallahu ekber, Allahu ekber ve lillahil-hamd”.

O muslimani, u ovim danima, tačnije na Dan nahra (žrtvovanja), prvom danu Kurba-bajrama, i danima poslije, propisuje se klanje kurbana. Kada nastupi zulhidže, onome ko je naumio klati kurban preporučuje se da izbjegava rezanje noktiju i odstranjivanje dlaka s tijela, sve dok ne zakolje kurban. U hadisu Ummu Seleme, radijallahu anha, navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada vidite mlađak zulhidžeta, a neko od vas namjerava da kolje kurban, neka ne odstranjuje ništa od dlaka – kose niti od nokata.” (Muslim i drugi)

Jedno od najboljih i najčišćih djela kod našeg Gospodara, poslije toga, jeste donošenje što više salavata na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, sve dok se kreće kosmos i tijela, i sve dok se smjenjuju godine i dani. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi ga, sve dok se smjenjuju dan i noć. Allahu moj, budi zadovoljan svim njegovim ashabima i svima onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGOSLOVI ISKRENOG NIJETA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
3. zulhidže 1441. po Hidžri / 24. juli 2020.

Hvala Allahu, Koji oprašta grijehе i prima pokajanje, koji strahovito kažnjava i obilno nagrađuje; nema drugog boga osim Njega, Njemu se sve vraća. Zahvaljujem Mu, Njemu se kajem i od Njega oprostа tražim. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Sveznajućeg i Sveobaviještenog, Poznavaoца tajni i namjera, Njemu se uzdižu lijepe riječi i dobra djela, i On sve može, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odabranik i prijatelj, i najbolji od Njegovih stvorenja, koji nas je ostavio na čistom putu, čije su noći jasne kao i dani, i s kojeg neće skrenuti osim onaj koji sebi propast želi. Neka su Allahova milost, spas i blagoslov na njega, na njegovu čistu porodicu i ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, popravite svoja djela, slijeđenjem vašeg vjerovjesnika i iskrenošću. “Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, Njemu nikoga ne pridružuje!” (El-Kehf, 110)

Ummete islama, u mjesecu redžebu devete godine po Hidžri, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uputio se sa svojim ashabima prema sjeveru Arabijskog poluotoka. Bilo je to pedeset teških i mučnih dana, trideset na putu, a dvadeset dana boravka na Tebuku. Vratio se u blagoslovljenom mjesecu ramazanu, a već tada je imao više od šezdeset godina. Ovo putovanje poznato je kao Pohod na Tebuk, koje je Kur'an nazvao “teškim časom”, jer su se u njemu spojile mnogobrojne teškoće. Džabir, radijallahu anhu, rekao je: “Spojile su se teškoća nedostatak jahalica, teškoća pomanjkanja hrane i teškoća žeđi.”

Ibn Hibban bilježi u svom *Sahihu* da je neki čovjek rekao Omeru el-Faruku, radijallahu anhu: “Ispričaj nam nešto o ‘teškom času’”, pa je Omer, radijallahu anhu, kazao: “Krenuli smo prema Tebuku po velikoj vrućini, a kada smo se

zaustavili na jednom mjestu, pogodila nas je takva žeđ da smo mislili da će nam se vratovi pokidati od njene žestine. Neki od nas zaklali su svoje deve i pili vodu iz njihovih grba, a ostatak su stavljali na tijelo. Put je bio dug, poputnina mala, vrućina jaka, a u Poslanikovom gradu (Medini) prispjeli su plodovi, a njegova hladovina mamila je svojom ljepotom i ugodnošću. Svakoj ljudskoj duši prija bi ostanak u takvim uslovima, i samo oni koji daju prednost Allahovom zadovoljstvu i Poslanikovom društvu nad dunjalučkim slastima mogli su se odlučiti na jedno ovakvo putovanje. a Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, iz Medine je krenulo 30.000 ljudi, a ostali su oni koji su imali opravdanje i kojima je Allah oprostio i zbog njihovog iskrenog nijeta upisao im nagradu onih koji su izašli u boj, iako su ostali u svojim kućama sigurni i spokojni.”

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, po povratku s Tebuka, u blizini Medine, rekao: “Zaista su u Medini ostali ljudi koji su učestvovali s vama u nagradi, niste prešli nijedan put, i niste prevalili nijednu dolinu, a da nisu bili s vama.” Prisutni su upitali: “Allahov Poslaniče, iako su ostali u Medini?” “Da, iako su ostali u Medini, jer ih je u tome spriječio opravdan razlog.” (Buhari i Muslim)

Poštovani vjernici, pozicija nijeta je uzvišena. On je temelj svakog dobra i svakog djela. Onaj ko je čvrsto odlučio da učini dobro djelo, kao da ga je i učinio, a onaj ko je naumio doći do određenog cilja, on će doći do njega. Zbog toga su u prvim generacijama pridavali veliku pažnju ovom pitanju. Sufjan ibn Ujejna, Allah mu se smilovao, rekao je: “Učili su o nijetu kao što vi učite o djelu.” Ako je nijet čist, čisto je i djelo, a ako je ispravan, djelo će biti primljeno kod Allaha.

Nijet može uvećati malo i umanjiti veliko djelo. Zbog iskrenog nijeta, čovjek će ući u Džennet iako nije uradio nijedno djelo njegovih stanovnika (nije imao priliku).

Muslim bilježi da je neki čovjek iz Benu Israila ubio stotoni ljudi, a zatim je odlučio da se pokaje, pa je napustio svoje mjesto i uputio se prema mjestu u kojem su živjeli dobri ljudi, i na putu ka tom mjestu presrela ga je smrt, pa je Allah primio njegovo pokajanje i nagradio ga zbog iskrenog nijeta.

Amr ibn Sabit, radijallahu anhu, jedan od Poslanikovih ashaba, u početku je odbijao da primi islam, a onda se, na dan Bitke na Uhudu, u njegovom srcu javila želja za islamom, i primio je islam. Uzeo je svoju sablju i uputio se ka

mjestu borbe. Ušao je među neprijateljske vojnike i borio se dok nije smrtno ranjen, Allah njime bio zadovoljan. Kada su, nakon bitke, spomenuli ovog čovjeka pred Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “On je od stanovnika Dženneta.” (Ahmed) Svjedočenjem Allahove jednoće, čvrstim vjerovanjem u srcu i željom za činjenjem dobra, ovaj čovjek postao je od stanovnika Dženneta. Smrt mu je došla prije nego što je učinio ijednu sedždu.

Kada Allah, džellešanuhu, vidi u srcu Svoga roba iskrenost, lijepu namjeru i čistoću nutrine, On će ga uputiti da govori samo istinu i ono što je ispravno, blagoslovit će njegova djela i njegov trud učinit će hvale vrijednim. “A onaj ko želi onaj svijet i trudi se da ga zasluži, a vjernik je, trud će mu hvale vrijedan biti.” (El-Isra, 19)

Iskrena namjera i želja za činjenjem dobra omogućuju čovjeku da postigne ono što svojim djelom (zbog spriječenosti da ga učini) ne bi mogao postići, i da mu zbog toga Allah upiše nagradu. Nesai bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko legne u postelju s nijetom da ustane na noćni namaz, pa ga savlada san dok ne osvane, bit će mu upisano ono što je nanijetio, a san mu je sadaka od njegovog Gospodara.”

U Kur'anu se kaže: “A onome ko napusti svoj rodni kraj radi Allaha i Poslanika Njegova, pa ga stigne smrt, nagrada od Allaha njemu je sigurna. A Allah mnogo prašta i milostiv je.” (En-Nisa, 100) U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko izađe iz svoje kuće s nijetom hidžre na Allahovom putu i umre tokom putovanja, Allah će mu upisati punu nagradu hidžre.”

O vjernici, jedan od blagoslova iskrenog nijeta jeste da će Allah onome ko učini neko dobro djelo, s iskrenom namjerom, dati nagradu, makar ga učinio na neispravan način. Buhari i Muslim bilježe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo čovjeka koji je udijelio sadaku, sakrivajući je čak od sebe, pa je prvi put udijelio prostitutki, drugi put bogatom čovjeku, a treći put kradljivcu. To mu je teško palo, pa mu je u snu neko došao i rekao: “Tvoja sadaka je primljena kod Allaha. Što se tiče prostitutke, možda je sadaka koju si joj dao odvratila od bluda. Sadaka koju si dao bogatašu, možda ga podstakne da i on dijeli drugima, a sadaka koju si dao kradljivcu, možda ga odvratila od krađe.”

Ibn Hadžer, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ako je nijet davaoca sadake ispravan, njegova sadaka bit će primljena čak i onda kada ne ispuni njome ono

što mu je bila namjera”, tj. kada je udijeli nekome ko je ne zaslužuje. Zbog iskrenog nijeta, vjernik će biti nagrađen za svaki dunjalučki posao koji obavlja i za trud koji ulaže u obezbjeđenju egzistencije za sebe i svoju porodicu, što je, u islamskom pravu, poznato kao transformacija adeta – uobičajenih životnih radnji u ibadet – pobožno djelo. To je ogromno polje za postizanje dobrih djela, prema kojem je većina ljudi nemarna.

Buhari i Muslim bilježe da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nećeš utrošiti ni najmanji dio svog imetka, želeći time Allahovu nagradu, a da za to nećeš biti nagrađen, čak i za zalogaj hrane koji daš svojoj supruzi.” Imam Nevevi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Davanje zalogaja supružniku obično se veže za malo opuštenije i intimnije situacije, a te situacije su daleko od pobožnih i ahiretskih namjera, ali nas, i pored toga, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uči da će onaj ko s ovim zalogajem želi postići Allahu nagradu biti nagrađen.” Ashabi su dobro razumjeli ovaj princip, što se jasno vidi iz riječi Muaza, radijallahu anhu: “Ja se nadam nagradi za svoje spavanje, kao što se nadam nagradi za svoju budnost”, tj. nada se nagradi za spavanje iako je to stanje opuštenosti i odmora, kao što se nada nagradi i sevapu za budnost i obavljanje namaza, na istom nivou.

O ti kojeg je bolest ili putovanje spriječilo u činjenju dobrog djela, i ti za čiju ispriku zna Allah, tvoja nagrada bit će upisana u tvoju knjigu, ako Bog da, za svako dobro djelo koje si učinio dok si bio zdrav i sposoban. Buharija bilježi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada se čovjek razboli ili ode na putovanje, pišu mu se dobra djela koja je učinio dok je bio kod kuće i dok je bio zdrav.”

Iskren nijet je nešto najbolje čime čovjek može započeti i završiti svoj dan, i nešto najbolje što je “pohranio” kod svog Gospodara, i zato je vrlo važno da svojim djelima i riječima želi samo dobro, pa će mu Allah, džellešānuhu, ukoliko se između njega i dobrog djela ispriječi smrt, upisati nagradu za to djelo. Jednog dana Abdullah, sin čuvenog učenjaka Ahmeda ibn Hanbela, rekao je svome ocu: “Posavjetuj me!”, a on mu je rekao: “Sinko moj, zanijeti da ćeš učiniti dobro, i bit ćeš u dobru sve dok je taj nijet u tvom srcu.” Uzvišeni kaže: “Nema kakva dobra u mnogim njihovim tajnim razgovorima, osim kada traže da se milostinja udjeljuje ili da se dobra djela čine ili da se uspostavlja sloga

među ljudima. A ko to čini iz želje da Allahovu naklonost stekne Mi ćemo mu, sigurno, veliku nagradu dati.” (En-Nisa, 114)

Poštovani vjernici, nema sumnje da je hadž uzvišeni temelj islama, koji je Allah strogo naredio Svojim robovima, pod uvjetom da su u mogućnosti da ga obave, a zbog trenutnih okolnosti, širenja korona virusa, interes je nalagao da se ograniči broj hadžija koji će ove godine obaviti hadž, kako bi se sačuvali i zaštitili ljudski životi. Jedna od najvećih intencija šerijata jeste zaštita života, i spada u pet temeljnih, univerzalnih vrijednosti, koje su zaštićene islamom i koje je zabranjeno ugrožavati. Allah nagradio najboljom nagradom slugu Dva časna harema i njegovog prijestolonasljednika zbog brige o pitanjima muslimana.

Onima koji nisu u mogućnosti obaviti hadž ove godine (zbog ovih ograničenja), Allah je, umjesto toga, dao priliku da čine ibadet u prvih deset dana zulhidžeta. Ko je spriječen u obavljanju hadžskih obreda, Allah će ga nagraditi prema njegovom nijetu, i njegova djela u ovim danima učinit će blagoslovljenima, a može ih činiti kod svoje kuće. Od tih djela je: post, a posebno dan Arefata, koji iskupljuje grijehe počinje u dvije godine, u prošloj i tekućoj. Ebu Davud bilježi od neke od Poslanikovih supruga da je rekla: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je prvih devet dana zulhidžeta.” Spominjanje Allaha u ovim danima vrednije je od spominjanja Allaha u drugim danima. Ahmed bilježi u svom Musnedu da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema boljih dana niti dana u kojima su Allahu draža dobra djela od ovih deset dana, i zato izgovarajte što više tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber) i tahmida (elhamdulillahi).”

O vjernici, pripremite za ove dane potrebnu poputninu i poštujte ih baš onako kako ih je Allah uzvisio, činite što više dobrih djela u njima, i natječite se u dobru, jer to su najbolji dani na dunjaluku. Buhari bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema vrednijeg i boljeg djela od onog učinjenog u ovih deset dana, tj. prvih deset dana zulhidžeta.” Prisutni su upitali: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu?” “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu i založi i svoj život i svoj imetak.”

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Po ovom pitanju najispravnije je mišljenje nekih kasnijih učenjaka koji su kazali da je ovih deset dana, skupno,

vrednije od deset zadnjih dana ramazana, iako se u tih deset dana nalazi noć koja je vrednija od drugih noći.”

Poštovani vjernici, Allah vam je naredio plemenito djelo: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAHOVO SVOJSTVO EL-AFVA, BRISANJA GRIJEHA, ZNAČENJE I POSLJEDICE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
10. zulhidže 1441. po Hidžri / 31. juli 2020.

Hvala Allahu, Koji je Džennet učinio nagradom za hadž mebrur, a to je hadž koji je obavljen iskreno u ime Allaha i od halal imetka, koji je obavljen na propisan način, i u kojem su izbjegavani grijesi.

Hvalim Ga, slavljen neka je, i zahvaljujem Mu na svakoj dobroti i olakšanom dobru. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On je Blagi i Onaj Koji mnogo prašta, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. On je obožavao svog Gospodara s čvrstim ubjeđenjem i njegovo je srce bilo radosno zbog ljubavi prema njemu, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koje ko bude volio bit će nagrađen i pomognut. Oporučujem sebi i vama bogobojažnost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

U odabranim vremenima, musliman, dok čini dobra djela, teži Allahovoj blagosti i oprost, a Allahov oprost je milozvučna riječ koja unosi smirenost u dušu, zadovoljstvo u srca i povjerenje u ono što je kod Allaha, džellešanu. “Allah će, ima nade, oprostiti jer Allah briše grijehe i prašta.” (En-Nisa, 99)

Allah briše grijehe, oprašta počinocima grijeha i prelazi preko ružnih postupaka onih koji često griješe: “On prima pokajanje od robova Svojih i prašta hrđave postupke i zna šta radite.” (Eš-Šura, 25)

Jedna od prefinjenosti i suptilnosti Allahovog oprosta jeste da voli pokajnike i raduje se njihovom povratku Njemu, a na veličinu Allahovog oprosta ukazuje i to što On umnogostručuje dobra djela i daje nagrade i za sam naum, ali ne i za grijehe.

Na veličinu Allahovog oprosta ukazuje i to što pretvara loša djela u dobra: kada čovjek ostavi zabranjeno djelo – haram i poduzme sve čime će iskazati

pokajanje i pokornost, poveća se njegov iman i pojačaju se dokazi imana u njegovom srcu, i Allah ga počasti Svojim najljepšim oprostom, a kako je samo velik i veličanstven Njegov oprost, slavljen neka je On. Uzvišeni kaže: "... ali onima koji se pokaju i uzvjeruju i dobra djela čine, Allah će njihova hrđava djela u dobra promijeniti, a Allah prašta i samilostan je." (El-Furkan, 70)

Na veličinu Allahovog oprosta ukazuje i činjenica da je Njegova milost pretekla Njegovu srdžbu, a oprost Njegovu kaznu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Kada je Allah završio stvaranje, zapisao je kod Sebe, iznad Arša: 'Moja milost pretekla je Moju srdžbu.'"

Na veličinu Allahovog oprosta ukazuje i odgađanje kazne. On na ljudsko neznanje i nemarnost uzvraća blagošću, na grijeh oprostom, na poricanje blagodarnošću.

Na veličinu Allahovog oprosta ukazuje i mogućnost iskupljivanja grijeha i njena raznolikost. Grijeh može iskupiti upotpunjavanje abdesta, spominjanje Allaha, džellešanuhu, mnoštvo koraka prema džamijama, post mjeseca ramazana, post dana Arefata, post Ašure, dova na kraju sijela, umra, hadž i obavljanje propisanih namaza, sadaka, strpljivost, prisustvovanje kružocima znanja i spominjanja Allaha, džellešanuhu, donošenje salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je ustrajan i uporan u traženju oprosta, brisanja grijeha i zdravlja i zaštite kod Allaha, on je molio Allaha, džellešanuhu, ujutro i uveče: "Allahumme inni es'elukel-afve vel afijete fi dini ve dunjaje ve ehli ve mali! – Allahu moj, tražim od Tebe oprost i zaštitu, u vjeri, dunjaluku, porodici i imetku!"

I pored ove velike dobrote i obilnog praštanja, čovjek mora biti oprezan i ne dozvoliti da ga Allahov oprost i plemenitost obmanu i da zapostavi činjenje dobrih djela i oda se grijesima. Uzvišeni kaže: "O čovječe, zašto da te obmanjuje to što je Gospodar tvoj plemenit..." (El-Infitar, 6)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NAJBOLJA OPORUKA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avvad el-Džuheni
17. zul-hidže 1441. po Hidžri / 7. avgust 2020.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali-Imran, 102) ”O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1) ”O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70-71).

Najistinitiji govor je Allahova knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari (u vjeri) su nove stvari, svaka nova stvar (u vjeri) je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O muslimani, Allah Uzvišeni, poslao je poslanike i po njima objavio knjige kako bi pozvali ljude u obožavanje Njega Jedinog, Koji druga nema, i kako bi ih izveli iz tmina na svjetlo i uputili ih na Pravi put nakon zablude.

Od Njegove milosti je da je poslao ovom ummetu, koji je posljednji od svih ummeta, najboljeg poslanika, našeg poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kojeg je odabrao i odlikovao nad ostalim poslanicima, kao što je odabrao i odlikovao njegov ummet nad ostalim ummetima. Nema Pravog puta i nema sreće osim u vjerovanju u ono što je on rekao i ostavljanju onoga što je zabranio, i obožavanju Allaha onako kako je on propisao.

O muslimani, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je milostiv, brižan, iskren i želio je svako dobro svome umetu. Kaže Uzvišeni: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv. A ako oni glave okrenu, ti reci: “Meni je dovoljan Allah, nema boga osim Njega; samo se uzdam u Njega, On je Gospodar svemira veličanstvenoga!” (Et-Tevbe, 128–129)

Jedan od aspekata Poslanikove upute bio je el-vasijje – oporuka, zavjet. Ova riječ, u svojoj osnovi, ima značenje povezivanja, spajanja, održavanja veza. Oporučiti (vasijetiti) se može imetak ili nešto drugo. Oporuka imetka smatra se “šerijatskom oporukom” i tretira se u pravnoj nauci (fikhu). Ovom vrstom oporuke ispunjava se značenje “povezivanja”, jer se time uspostavlja veza između oporučioca i oporučenika, posredstvom imetka oporučioca.

Što se tiče nematerijalne oporuke, ona ima značenje usmjeravanja, savjetovanja i upućivanja, i njen cilj je postizanje koristi i otklanjanje štete. Kao kada bi neko rekao: opručenjem ti bogobojaznost, ili kada ashab kaže: Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, opružio mi je to i to.

Ako pratimo Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, opruke/savjete, uočit ćemo raznovrsnost, širinu i višestranost. Njegovi savjeti i preporuke obuhvataju sve aspekte ljudskog života, bez obzira da li se radi o ovosvjetskim ili onosvjetskim pitanjima, s tim da preovladavaju tzv. onosvjetski savjeti, i odlikuju se sadržajnošću i nadnaravnošću.

Jedan od tih savjeta, Allah vas čuvao, je savjet o pridržavanju Allahove knjige, njenom čitanju i postupanju po njoj. Rekao je Ebu Zerr, radijallahu anhu: “Rekao sam: Allahov Poslaniče, savjetuj me.” Rekao je: “Savjetujem ti da što više učiš Kur’an, on je tvoja svjetlost na Zemlji, i opskrba na nebesima.” (Ibn Hibban) Ova časna Knjiga uredila je ljudski život, kroz savršen program, u svim njegovim aspektima.

Sa aspekta veze čovjeka sa njegovim Gospodarom, Kur’an je objasnio božanske prinčipe vjerovanja i sve ono što je uskoj vezi s tim, a spada u domen gajba (nevidljivog, onostranog) i tiče se šest temelja vjerovanja (vjerovanje u Allaha, meleke, knjige, poslanike, Sudnji dan i odredbu dobra i zla), obrazložio obredoslovne propise, postavio temelje međuljudskih odnosa, koji povezuju ljude i vraćaju ih jedne na druge, i povezao ih je islamskim bratstvom. Kaže Uzvišeni: “Samo su vjernici braća.” (El-Hudžurat, 10).

Uspostavio je porodičnu građevinu na temeljima ljubavi, prava, samislosti i obstranih dužnosti. Kaže Uzvišeni: “One imaju isto toliko prava koliko i dužnosti, prema zakonu - samo, muževi imaju prednost pred njima za jedan stepen. - A Allah je silan i mudar.” (El-Bekare, 228)

Uredio je propise sticanja opskrbe i egzistencije, i sva specifična pitanja u vezi sa imetkom/kapitalom, pokretačem životnih aktivnosti. Kaže Uzvišeni: “pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije oživljenja odgovarati.” (El-Mulk, 15)

Uspostavio je “vagu pravednosti” na Zemlji. Kaže Uzvišeni: “Mi smo izaslanike naše s jasnim dokazima slali i po njima knjige i terazije objavljivali, da bi ljudi pravedno postupali - a gvožđe smo stvorili, u kome je velika snaga i koje ljudima koristi - i da bi Allah ukazao na one koji pomažu vjeru Njegovu i poslanike Njegove kad Ga ne vide. Allah je, uistinu, moćan i silan.” (El-Hadid, 25)

Ustanovio je tri vrste vlasti: zakonodavnu, sudsku i izvršnu. Sve to i mnogo više nalazi se u ovom ajetu, a sva kur’anska značenja su uzvišena, njegovi savjeti su mudri, njegov put je ispravan. Istinu je rekao Uzvišeni: “Ovaj Kur’an vodi jedinom ispravnom putu, i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika.” (El-Isra, 9)

Časni Kur’an je svjetlo onome koga je Allah uputio. Njime Allah uzdiže koga hoće, a unizuje koga hoće. Ko ga prihvati i postupa po njemu, biće od sretnih i spašenih kod Allaha, a ko ga zapostavi i okrene se od njega, bit će od stradalih i gubitnika na ovom i budućem svijetu, i od najnesretnijih ljudi. Rekao je Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao: “Dunjaluk i njegova dobra veća su magija od Haruta i Maruta. Harut i Marut, svojom magijom, rastavljali su muža od žene, a dunjaluk, svojom magijom, rastavlja čovjeka od njegovog Gospodara. Kada se povećaju iskušenja i potresu te svojom žestinom, a posebno u ovim kasnijim vremenima, sjeti se da je Kur’an Allahova knjiga, koja te učvršćuje na istini. ‘A tako se objavljuje da bismo njime srce tvoje učvrstili, i mi ga sve ajet po ajet objavljujemo.’ (El-Furkan, 32)

Smirenost srca veća i bolja je od njegove sreće, jer je sreća trenutna, a smirenost je trajna, čak i u iskušenjima, a jedan od najvećih uzroka smirenosti je zikrullah – spominjanje Allaha. ‘A srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!’ (Er-Ra’d, 28)”

Ko bude dao prednost Kur'anu nad spominjanjem Allaha i traženjem od Njega, Allah će mu dati najbolje što daje onima koji traže od Njega. Prednost Allahovog govora nad govorom ljudi je kao Njegova prednost nad Njegovim stvorenjima. Omer ibn Abdulaziz, Allah mu se smilovao, napisao je svojim namjesnicima: "Nemojte postavljati na pozicije, koje sam vam povjerio, osim "ehlul-Kur'an" (dobri poznavaoči Kur'ana, oni koji ga znaju napamet i poznaju njegova značenja)." Odgovorili su mu: "Postavili smo takve na položaje, pa su izigrali ukazano povjerenje." On im je ponovo napisao: "Nemojte postavljati nikoga osim ehlul-Kur'an, jer ako u njima nema dobra, preče je da u drugima neće biti dobra." Molim Allaha da mene i vas učini od "ehlul-Kur'ana" – njegovih poznavaoča i sljedbenika, jer oni su Allahovi odabranici, i da nas učini od onih koji ga znaju napamet, istinski ga uče i čitaju i postupaju po njemu. Divan je on savjet i divan je Savjetodavac. Kaže Uzvišeni: "Knjiga koju ti objavljujemo blagoslovljena je, da bi oni o riječima njezinim razmislili i da bi oni koji su razumom obdareni pouku primili." (Sād, 29)

Znajte, da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na darovanu milost i nepresušnu blagodat, Muhammeda sina Abdullahova, sallallahu alejhi ve sellem, pa je rekao: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Ko na mene donese salavat, meleki će na njega donositi salavate, sve dok on bude donosio salavate na mene. Pa, neka smanji ili poveća."

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGOSLOVLJENE UPUTE (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed Talib ibn Abdulhamid
24. zulhidže 1441. po Hidžri / 14. august 2020.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah, džellešanuhu, uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu časnu porodicu i čestite ashabe.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vašu dobra djela nagraditi i grijehe vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70-71).

Najistinitiji govor je Allahova knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O muslimani, znajte da su primanje i potpunost djela kod Allaha, džellešanuhu, povezani s nijetom, namjerom, i da će svaki čovjek biti nagrađen ili kažnjen prema svom nijetu; da je jedini kriterij ispravnosti djela njegova usklađenost sa sunnetom Allahovog odabranika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i da vaš vjera podrazumijeva: vanjsku predanost (islam zahir), unutrašnje vjerovanje/ubjeđenje (iman batin) i dobročinstvo (ihsan), koje se smatra njenim vrhuncem i najuzvišenijem stepenom, a ihsan je da obožavaš

Allaha, džellešanuhu, kao da Ga vidiš, a ako ne na tom stepenu, onda sviješću i znanjem da Allah, džellešanuhu, vidi tebe.

Znajte da će Sudnji dan doći, u to nema sumnje, i da će Allah oživiti one koji su u grobovima; i da je maternica mjesto stvaranja, udahnuća duše, određivanja sudbina i smrtnog časa; i da su Allahove granice jasne, da su sumnjive stvari opasnost, a zabrane i harami nesreća; i da je tajna ispravnosti govora i djela skrivena u srcu, i da je vjera ispunjavanje prava, Božjih i ljudskih; i da se zaštita postiže vanjskom predanošću (islam), a obračun za djela pripada Allahu; i da je Allah, džellešanuhu, lijep i prihvata samo ono što je lijepo/čisto; i da se zabrane ostavljaju, a naredbe izvršavaju i da je propast u mnoštvu zapitkivanja i razilaženju oko jasnih dokaza.

Ostavite sumnju, obuzdajte srdžbu i klonite se svega što vas se ne tiče i što nije vezano za vaš dunjaluk i ahiret. Činite dobro i budite dobročinitelji u svim situacijama. Bojte se Allaha gdje god da ste. Čuvajte Allaha, i On će vas čuvati, dozivajte Ga, i On će vam se odazvati, i tražite pomoć od Uzvišenog i Svemogućeg.

Znajte da su nedaće, nevolje i iskušenja određeni, da pomoć dolazi uz strpljenje, izlaz uz nevolju i olakšanje uz teškoću; i da je bestidnik onaj koji radi sve što mu duša poželi; i da je postigao čvrstinu u islamu onaj ko vjeruje u Allaha, a zatim ustraje, očisti svoje srce i sjeća se Allaha, obavlja namaz, daje milostinju i strpljiv je, uči Kur'an, slijedi njegove upute i prima pouku, i koji je upotpunio svoje vjerovanje, ispunio vagu svojih dobrih djela, spoznao dokaze, osvijetlio svoje srce i put kojim hodi, oslobodio svoju dušu i postigao zadovoljstvo svoga Gospodara. To su samo vaša djela, koja se zbrajaju i prema njima će vam biti suđeno. Držite se jasnih stvari, a čuvajte se novotarija. Vatra je “žetva” onoga što su ljudi “posijali” svojim jezicima. Budite, o Allahovi robovi, istinska braća.

Znaj da je najbolje prijateljstvo, zaštita i pažnja, da budeš voljen od Istinskog Zaštitnika, Prijatelja i da budeš viđen i primijećen od Uzvišenog. Njemu se okreni i pred Njim ponizi, a suprotstavi se strasti i slijedi Njegovu Objavu. Ustrajnost na Pravom putu je suština počasti. Pređi put do Blagog i Lijepog.

U hadsi-kudsiju Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, navodi da je Allah, džellešanuhu, rekao: “O sine Ademov, dok god Me budeš molio i od Mene se nadao, Ja ću ti praštati šta god budeš radio, i na to se neću obazirati! O sine

Ademov, kad bi tvoji grijesi dosegli do granica neba, pa Me ti zamolio za oprost, oprostio bih ti! O sine Ademov, kad bi mi pristupio s greškama velikim poput Zemlje, zatim Me sreo ne smatrajući drugog ravnim Meni, Ja bih ti pristupio s isto toliko oprosta!”

Istinu je rekao Uzvišeni Allah, njegov povjerljivi Poslanik dostavio je Objavu, a mi to svjedočimo. “I tražite oprost od Gospodara svoga, i onda Mu se pokajte! Gospodar moj je, uistinu, samilostan i pun ljubavi.” (Hud, 90)

Oslonite se na Allaha, u činjenju dobra, onako kako se treba osloniti, On će vas opskrbiti kao što opskrbljuje ptice (iz svojih gnijezda izlaze gladne, a vraćaju se site). Između mnogobrojnih propisa i djela, birajte one sveobuhvatne, kao što su riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Neka tvoj jezik bude vlažan od spominjanja Allaha.”

O vjernici, donosite salavate na onoga kome je hrlilo stablo, i u čijim su rukama kamenčići činili tesbih (slavljenje, veličanje Allaha), i kome je kamen nazivao selam, i na čiji se znak Mjesec raspolutio, i zbog čijih je riječi plakala i jecala palma (na koju se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naslanjao), i koga je Allah, na nebesima, doveo do Sidretul-muntehaa, i čije je srce očistio i okrenuo ga u namazu prema kibli koju je on želio. Allah, džellešānuhu, propisao je salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa poštujujte Allahove propise i ukasite se osobinama meleka, kao što Allah Uzvišeni kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allahu moj, smiluj se i blagoslovi našeg prvaka Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i sve ashabe.

PROMIŠLJANJA O VJEROVJESNIČKOJ HIDŽRI (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile
2. muharem 1442. po Hidžri / 21. august 2020.

Hvala Allahu, Koji se izdvojio časnim i uzvišenim imenom, i Kome pripadaju visoka i nedostižna prostranstva, Koji nema kraja i poslije Kojeg nema cilja. Njegova milost obuhvata sve i On sve zna, neka je slavljen i uzvišen, kao Gospodar i Bog. Njegova odredba i sud su konačni. Ukazao je milost vjernicima, Arapima i nearapima, poslavši im Poslanika, jednog od njih, najčišćeg i najmilostivijeg, najpametnijeg i najblažeg, najubjeđenijeg u istinu i najodlučnijeg. Njegov Gospodar očistio ga je duševno i tjelesno, zaštitio od bilo kakve mahane i nedostatka, dao mu je mudost i pravo da sudi ljudima. Otvorio je njime zakatančena srca, zaslijepljene oči i zaglušene uši. U njega su povjerovali i pomogli ga oni kojima je Allah odredio udio u sreći, a zanijekali su ga i okrenuli se od njega oni kojima je Allah odredio propast: “Onaj ko je na ovome svijetu bio slijep bit će slijep i na onom i daleko od svakoga dobra” (El-Isra, 72).

Neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, ljudi, “svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte! I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali” (Ali Imran, 103).

O vjernici! Allah Uzvišeni, Svojom mudrošću i milošću, htio je da među ljudima postoje oni koji će ih popravljati, predvoditi, upućivati na dobro, izvesti ih iz zablude na Pravi put i očuvati njihovu prirodu, pa im je slao vjerovjesnike i poslanike, najbolje i najodabranije ljude, izaslanike između Allaha i Njegovih stvorenja, kako bi im dostavili Njegove poslanice, podučili ih Njegovim ajetima

i volji, kretali se i boravili među njima s najljepšim ponašanjem i najčasnijim osobinama, i bili primjer i uzor onima koji tragaju za istinom. Tim putem hodili su mnogi izabranici, i s tog izvora pili su miljenici, a posljednji od njih je predvodnik upućenih, prvak svih stvorenja, pečat vjerovjesnika i Allahova milost svjetovima Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, sin Abdullaha ibn Abdulmuttaliba ibn Hašima, vjerovovjesnik, Arap, Kurejšević, Hašimović, potomak Ibrahima, od njegovog sina Ismaila, alejhimas- selam.

Allah je njime zapečatio poslanstvo, upotpunio svjetlost vjerovjesništva i učinio ga je otvorenom kapijom koja vodi Njegovom Džennetu i uputiteljem ka Njegovoj milosti. Nakon njegovog poslanja Allah, džellešanuhu, ne prihvata vjeru osim njegove, niti je zadovoljan ijednim drugim putem osim njegovim. Poslanik Muhammed i njegov ummet posljednji su na dunjaluku, a prvi na Sudnjem danu.

Primjer poslanika Muhammeda i ranijih vjerovjesnika je kao primjer čovjeka koji je sagradio građevinu, ukrasio je i uljepšao, osim mjesta jedne cigle na uglu građevine, koje je ostavio praznim, pa su ljudi gledali i obilazili građevinu i govorili: “Samo da je umetnuo i ovu ciglu”, a upravo je on, sallallahu alejhi ve sellem, ta cigla, koja upotpunjava ovu savršenu građevinu. Mjesto te cigle u građevini je kao mjesto bisera u kruni i poveza u ogrlici. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najbolja cigla u najboljoj građevini.

Primjer poslanika Muhammeda i njegovog ummeta je kao primjer čovjeka koji je potpalio vatru, pa kada je ona planula i osvijetlila prostor oko sebe, počeli su leptiri upadati u nju i hrliti ka njoj, a on ih je tjerao, ali su ga nadvladavali i svom silinom hrlili ka vatri.

Allah, džellešanuhu, poslao ga je u vremenu kada je na cijelu Zemlju, Arape i nearape, spustio Svoj prezir, osim malih skupina sljedbenika Knjige.

Ljudi su se u to vrijeme mogli podijeliti u dvije skupine: sljedbenike Knjige koji su izmijenili i krivotvorili Objavu, i mnogobošce koji su obožavali ono što su napravili vlastitim rukama i što im se prohtije.

Čovječanstvu je, više nego ikada, trebao neko ko će razbiti tmine neznanja i zablude, obnoviti u njemu svjetlost upute i žeravice ustrajnosti, obnoviti ono što je iščezlo i oživjeti ono što je zamrlo, i skinuti s “lica” istine ono što ga je prekrilo i zatamnilo.

Došao mu je izaslanik od njegovog Gospodara dok je bdio i razmišljao u pećini Hira, uhvatio ga i stisnuo dok nije osjetio bol i rekao mu: “Uči”, a on je odgovorio: “Ne znam učiti”, da bi mu na kraju rekao: “Čitaj/uči, u ime Gospodara tvoga, Koji stvara, stvara čovjeka od ugruška! Čitaj/uči, plemenit je Gospodar tvoj, Koji poučava peru, Koji čovjeka poučava onome što ne zna.” (El-Alek, 1–5)

Objavljivanje ovih ajeta bilo je najava početka Muhammedovog poslanstva i obznanjenje nebeske Objave, pečata svih poslanica, koja će izvesti ljude iz tmina na svjetlo “kojim Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje steći zadovoljstvo Njegovo” (El-Maida, 16).

Zatim mu je Allah objavljivao ajet za ajetom, naređujući mu da opominje i prenosi radosne vijesti. Jedan period opominjao je u tajnosti, a onda mu je Allah naredio da opominje javno, ne osvrćući se, radi Allaha, na uvrede mnogobožaca.

U Meki je od mnogobožaca doživio najgore neugodnosti, poricali su njegovo poslanstvo, odvrćali su ljude od njega i govorili su: “Poučeni – umno poremećeni!” (Ed-Duhan, 14); “On je pjesnik, sačekat ćemo da vidimo šta će mu suđeno biti” (Et-Tur, 30); “Ovaj je zaista pravi čarobnjak!” (Junus, 2); “To su samo smušeni snovi; on ga izmišlja; on je pjesnik; neka nam donese kakvo čudo kao i prijašnji poslanici!” (El-Enbija, 5).

To je Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, samo povećalo ustrajnost na putu istine, a poricateljima je samo povećalo prkos u zabludi: “Ali, oni su uporni u bahatosti i u bježanju od istine” (El-Mulk, 21).

Između njih i Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, desile su se različite situacije, iskušenja i nedaće, a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, unatoč tome, praštao je, prelazio preko njihovih postupaka i nadao se da će neki od njih povjerovati u Allaha i u njegovu iskrenost. Kada ga je njegova supruga Aiša, kćerka Siddikova, radijallahu anha, upitala: “Da li si imao teži dan od onoga na Uhudu?”, on je rekao: “Da, Aiša, doživio sam od tvog naroda ono što sam doživio, ali najteže što sam doživio je na dan Akabe. Toga dana pozvao sam Ibn Abdualila u islam i on mi se nije odazvao, pa sam otišao zabrinut, i prenuo sam se tek kod mjesta Karnu Sealib. Podigao sam glavu i ugledao iznad sebe oblak, a u njemu je bio Džibril, koji me dozvao i rekao mi: ‘Allah Uzvišeni čuo je govor tvoga naroda, ono što su ti rekli i šta su ti odgovorili. On ti šalje Meleka brda da mu narediš ono što želiš da im uradi.’ Potom mi

se obratio Melek brda, nazvao mi selam i rekao: ‘Muhammede, Allah je zaista čuo riječi tvoga naroda koje ti je uputio. Ja sam Melek brda. Tvoj Gospodar poslao me tebi da mi narediš šta želiš. Ako želiš, savnit ću nad njima dva brda iznad Meke?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ‘Nadam se da će Allah iz njihovih kičmi izvesti one koji će samo Njega obožavati i koji Mu neće ni u čemu širk činiti.’” (Buhari i Muslim)

Urva ibn Zubejr, radijallahu anhu, upitan je o najgoroj stvari koju su idolopoklonici učinili Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, a on je rekao: “Dok je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, jednom prilikom klanjao pored Kabe, prišao mu je Ukba ibn Ebu Muajt, stavio mu odjeću oko vrata i jako ga stegao, pa je prišao Ebu Bekr, radijallahu anhu, uhvatio ga za ramena i odgurnuo od Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: ‘Zar da ubijete čovjeka zato što govori: Gospodar moj je Allah!’ (Gafir, 28).” (Buhari) Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Kao da gledam u Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dok govori o jednom od vjerovjesnika kojeg je njegov narod udarao, a on je brisao krv sa svoga lica i govorio: ‘Gospodaru, oprostite mome narodu, jer oni ne znaju.’” (Buhari i Muslim)

O vjernici, kada su se pojačala iskušenja vjernicima u Meki, Allah je dozvolio Svome Vjerovjesniku da se preseli u Medinu, kako bi bio siguran od spletke i uznemiravanja Kurejšija, i kako bi pozivao svome Gospodaru i uspostavio vjeru, kojom je On zadovoljan, među stanovnicima Medine. On i njegovi ashabi preselili su se u Medinu i uzeli su je za svoju novu domovinu. Ova hidžra bila je jasno razdvajanje između islama i nevjerstva, i njome je Allah uzvisio islam, a ponizio nevjerstvo, i prekinuo period neugodnosti, zlostavljanja i uznemiravanja koje su muslimani trpjeli u Meki. Uspostavljena je država islama, a uništena država nevjerstva. Allahova riječ učinjena je gornjom, a riječ nevjernika donjom, i došlo je do otvorenog sučeljenja sljedbenika islama i sljedbenika nevjerstva. Sukobili su se istina i laž, i laž je poražena. “Laž, zaista, nestaje!” (El-Isra, 81)

Život muslimana u Medini uljepšan je pobjedama, na Bedru i protiv saveznika na hendeku, baš kao što je njihov život u Meki bio obilježen slabošću i poniženjem. Nevjernici su poraženi, a nisu postigli nikakvo dobro. Allah je Svome Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, podario veliku pobjedu, “otvorio” mu je Meku, najdražu zemlju Allahu, istinskom Pomagaču i Zaštitniku.

To je bila “jasna pobjeda”, kao da se nikada u Meki nisu ni desili vapaji, patnje i bolovi. Došla je pobjeda, a od predvodnika nevjerstva stradali su oni koji su stradali, a put Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, slijedili su oni koji su slijedili. Allah je obistinio san Vjerovjesnika i ispunio Svoje obećanje: “Allah će obistiniti san Poslanika Svoga da ćete, sigurno, u Časni hram ući sigurni – ako Allah bude htio – neki obrijanih glava, a neki podrezanih kosa, bez straha. On je ono što vi niste znali znao i zato vam je, prije toga, nedavnu pobjedu dao. On je poslao Poslanika Svoga s uputom i vjerom istinitom da bi je uzdigao iznad svih vjera. A Allah je dovoljan svjedok!” (El-Feth, 27–28)

O muslimani, “glas” Hidžre mogu čuti i razumjeti i oni daleki i oni bliži, i ona nam poručuje: “Nedaće ne traju vječno. Odabranost i odlikovanje kod Allaha saputnik je iskušenja. Plemenitost je povezana s neugodnostima. Bitno je da je završnica potpuna, a nije bitan početni gubitak. Čovjek poduzima sve potrebne korake, a Allah daje uspjeh onima koji se trude. Izlaz dolazi uz strpljenje, pobjeda uz iskušenje i s teškoćom dolazi olakšanje.”

Hidžra otkriva da je životopis Vjerovjesnika glavno mjerilo za riječi, djela i situacije, i da nema dobra u uputi koja se suprotstavlja uputi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i da zadnje generacije ummeta ne može unaprijediti osim ono što je unaprijedilo prve generacije, i da je suočavanje s teškoćama put prema naprijed, i da se iz tmine bola “rađaju” radosti nade.

Hidžra nas uči da je muhadžir onaj ko ostavi ono što su zabranili Allah i Njegov Poslanik, i da hidžra tijela prestaje, a hidžra srca ka Gospodaru traje sve dok su duše u tijelima.

Donosite salavate na najbolje stvorenje, čiji je spomen uzdignut na ovom, i čiji je zagovor primljen na drugom svijetu, kao što vam je naredio vaš Gospodar: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORISTI I POUKE IZ SURE EL-IHLAS (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
9. muharemu 1442. po Hidžri / 28. august 2020.

Hvala Allahu, Jednom, Jedinom. Zahvaljujem Mu zahvalom koja nema granica ni broja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Velikog, Koji je Utočište svakome, i svjedočim da je naš prvak i vjervjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je Allah podržao i pomogao pored slabe opremljenosti i malobrojnosti, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su mu bili najbolja podrška. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost. Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Sura El-Ihlas, veličanstvena sura – a sve kur’anske sure su veličanstvene – kratka, ali sadržajna, obuhvatila je krucijalna pitanja, i izdvojila se neprocjenjivom vrijednošću. Vrijedi kao trećina Kur’ana. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘On je Allah – Jedan! Allah je utočište svakome! Nije rodio, i rođen nije! I niko mu ravan nije!’” (El-Ihlas, 1–4)

“Reci: ‘On je Allah’” – ime Allah je najuzvišenije i najsadržajnije Njegovo ime. Allah je najveće i najuzvišenije ime. Njegova uzvišenost ispunila je nebesa i sve što se nalazi na njima, i obuhvatila je svu Zemlju i ono što je iznad i ispod nje, i na njoj. Znanje o Allahu osnova je svakog znanja, štaviše, to je najčasnije i najveće znanje. Uzvišeni kaže: “On je Allah, na nebesima i na Zemlji” (El-En’am, 3).

Nema života, radosti, sreće, užitka niti smirenosti za srce bez spoznaje Allaha.

Malik ibn Dinar rekao je: “Jadni zaljubljenici u ovaj svijet, napustili su ga, a nisu osjetili ono najljepše na njemu.” Prisutni upitaše: “A šta je to najljepše na ovom svijetu?” “Spoznavaj Allaha i ljubav prema Njemu”, reče on.

To je spoznaja kojom se postižu najveće deredže u pobožnosti, poniznosti i ljubavi. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah ima

devedeset i devet imena, stotinu manje jedno, ko ih obuhvati (spozna i primljeni u praksi), ući će u Džennet.”

Ko spozna Allaha, kroz Njegova imena i svojstva, zavoljet će Ga, a kada Ga zavoli, osjetit se smiraj u zikru, žudjet će za Njim i susretom s Njim. Kolika čovjek spozna Gospodara, toliko će Ga poštovati i veličati. Stepni ljudi u obožavanju Allaha razlikuju su ovisno o srčanoj spoznaji Allaha, kao što se stanja ljudi u namazu razlikuju, ovisno o toj spoznaji. Spoznaja Gospodara razvija kod čovjeka svijest o Njegovoj sveprisutnosti u svim situacijama, unosi smirenost u njegovo srce i dušu, podstiče ga da se istinski osloni i pouzda u Njega. “One koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju – a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!” (Er-Ra’d, 28)

Ko istinski spozna Allaha, past će na sedždu i osjetit će slast u njoj, i obaviti će namaz i biti skrušen na kijamu i rukūu, i “uploviti” će u nebeska prostranstva, razmišljajući i govoreći: “Subhanallah! Elhamdulillah! Allahu ekber! La ilahe illallah! – Slavljen neka je Allah, hvala Allahu, Allah je najveći, nema boga osim Allaha!” Kada se Allahovo ime spomene uz malu stvar, uveća je, ako se spomene u strahu, nestane ga, ako se spomene u iskušenju, olakša ga, ako se spomene u brizi i tuzi, otkloni ih, ako se spomene u tjeskobi, razbije njene okove. Ko je spoznao Allaha, stidi se da ga On nađe u onome što mu je zabranio, i da ga ne nađe u onome što mu je naredio, jer je svjestan Njegove uzvišenosti, a On je rekao: “I pouzdaj se u Silnoga i Milostivoga, koji te vidi kada ustaneš da sa ostalima molitvu obaviš.” (Eš-Šuara, 217–219)

Kada oslabi značanja ma’rifeta – spoznaje Gospodara u srcu, presuše izvori imana, ugasi se žeravica slasti itaata – pokornosti Allahu, srce otvrdne, uznemiri se i u njemu se javi strah od neizvjesne budućnosti i gubitka opskrbe.

“Reci: ‘On je Allah – Jedan!’”, tj. On je Jedan, Kojem nema ravnog niti sličnog, i Kojem nema sličnog u moći. On je Jedan u svojstvima i Biću. On je Stvoritelj, Opskrbitelj, Onaj Koji oživljava i usmrćuje, Vlasnik, Onaj Koji postupa sa Svojim stvorenjima kako želi.

“Allah je utočište svakome!” Es-Samed je Onaj koji je savršen u Svojim svojstvima, o Kojem su ovisna sva Njegova stvorenja, Koji je neovisan o bilo kome, Koji ne umire, Kojeg niko ne nasljeđuje a Koji će naslijediti riznice nebesa i Zemlje, Koji ne spava i ne zaboravlja, Gospodar, Čija je vlast potpuna

i apsolutna, Veliki i Veličanstveni u znanju, mudrosti, blagosti, moći, snazi i svim ostalim svojstvima.

Es-Samed je Onaj Kojem stvorenja povjeravaju svoje potrebe i On ih ispunjava.

Ovo ime ulijeva kod čovjeka snagu, ponos i osjećaj neovisnosti o bilo kome mimo Allaha, i postaje ubijeđen u značenje riječi: “Allah je dovoljan Svome robu”, jer Es-Samed čuje Njegov vapaj, vidi njegovu poziciju, i kada bi se cijeli kosmos ujedinio da mu naudi, ne možemo mu nauditi osim onoliko koliko je Allah popisao.

“Nije rodio, i rođen nije!” – On je Živi, Koji ne umire, Onaj Koji će ostati nakon nestanka Njegovih stvorenja. On nema potrebu za djetetom. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Niko više, od Allaha, ne podnosi uvrede koje čuje. Oni mu pripisuju dijete, a On im daje opskrbu i zdravlje.”

“I niko Mu ravan nije!” – kako će Mu neko biti ravan, a On je stvorio i doveo u svijet postajanja svaku stvar, On je Veliki i Uzvišeni, Koji je veći i uzvišeniji od svega.

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: “U mesdžidu Kuba bio je jedan imam, ensarija, koji je svoje učenje uvijek počinjao surom Kul huvallahu ehad, a kada bi završio ovu suru, učio bi još jednu, i to je ponavljao na svakom rekatu. Ljudi koji su klanjali za njim rekli su mu: ‘Ti svoje učenje uvijek počinješ istom surom, zatim, smatrajući da ti nije dovoljna, učiš još jednu suru. Stoga, ili ćeš učiti samo ovu suru (Kul huvallahu ehad) ili ćeš je ostaviti, a učiti drugu suru!’ On je rekao: ‘Neću je ostaviti. Ako želite da vam klanjam kao imam, klanjat ću, a ako vam se to ne sviđa, napustit ću vas.’ Smatrali su da je on najbolji među njima i nisu željeli da im neko drugi klanja. Kada je došao Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ispričali su mu o tome što se desilo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao ga je: ‘O ti, šta te sprečava da postupiš onako kako žele tvoje džematlije? I zbog čega učiš ovu suru na svakom rekatu?’ ‘Allahov Poslaniče’, reče on, ‘učim je zato što je volim.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: ‘Tvoja ljubav prema ovoj suri uvest će te u Džennet.’”

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, čuo je nekog čovjeka da kaže: “Allahu moj, molim Te zato što si Ti Allah, Jedan, Koji je Utočište svakom, i Koji nije rodio i rođen nije, i Kojem niko ravan nije”, pa je rekao: “Zamolio je Allaha Njegovim najvećim imenom, kojim ako Ga se zamoli, dat će ono što se

od Njega traži i uslišat će dovu onome ko Mu uputi dovu.” Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Ako proučiš Kul huvallahu ehad i muavvizetejn – dvije sure zaštitnice (E-Felek i En-Nas), ujutro i navečer, bit će ti dovoljne za svaku stvar.”

O vjernici, sutra je dan Ašure, a Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, postio je ovaj dan, i rekao je: “Nadam se da će biti iskup za grijehе prošle godine.”

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODATI BOGOBOJAZNOSTI I SVIJEŠTI O ALLAHOVOM NADZORU (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
16. muharem 1442. po Hidžri / 4. septembar 2020.

“Neka je hvaljen Allah, Čije je sve ono na nebesima i sve ono na Zemlji! Hvaljen neka bude i na onome svijetu! On je Mudri i Sveznajući.” (Saba, 1) Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog, Velikog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je došao s radosnom viješću i opomenom, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu, i ashabe.

O muslimani! Muaz ibn Džebel, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Boj se Allaha gdje god da si, učini dobro djelo nakon lošeg djela, koje će ga pobrisati, i prema ljudima se lijepo ophodi.” (Ahmed i Tirmizi, hasen)

Ovo je zaista veličanstven hadis, koji sadrži snažne poruke, velike riječi i važna pravila. Ibn Hadžer el-Hejtemi rekao je: “Ovaj hadis objedinio je sve šerijatske propise.” Neki učenjaci nazvali su ga “majkom sunneta”.

Postupati prema ovom hadisu, to je garancija ostvarenja sreće i uspjeha na oba svijeta.

Prvo pravilo koje postavlja ovaj hadis jeste postizanje bogobojažnosti, svijesti o Allahu, izvršavanjem Njegovih naredbi i pokornošću Njemu, i ostavljanjem grijeha i loših djela, u javnom i privatnom životu.

Ova oporuka obavezuje vjernika na čuvanje Allahovih granica, gdje god bio i gdje god se našao, na udaljšavanje od grijeha i harama, ustrajnost na Pravom putu i svijest o Allahovom nadzoru u svim stvarima i situacijama.

Uzvišeni kaže: “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi.” (En-Nisa, 1)

U komentaru ovog ajeta kaže se: “On bdije nad svim vašim stanjima i djelima.” Uzvišeni kaže: “I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti – nikome krivo neće učinjeno biti.” (El-Bekara, 281) Ibn Abbas i Seid ibn Džubejr rekli su: “Ovo je Allahova oporuka Njegovim robovima u posljednjem ajetu časnog Kur’ana koji objavljen.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, oporučio je: “Čuvaj Allaha, čuvat će te.” Postupanjem po ovom temelju postiže se veliki uspjeh i plemenita nagrada. U dva *Sahiha* zabilježeno je da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sedmericu će Allah skloniti u Svoj hlad na Dan kada neće biti drugog hlada osim Njegovog”, i spomenuo je: “... čovjeka kojeg je ugledna i lijepa žena pozvala na blud, a on joj je rekao: ‘Ja se bojim Allaha, Gospodara svjetova.’”

Drugi temelj jeste činjenje dobrog djela nakon lošeg djela koje će ga obrisati. Dobro djelo je opći naziv za svako djelo koje približava Allahu, a najvrednija dobra djela koja brišu loša djela jesu: iskreno pokajanje (tevbei-nesuh), iskreno traženje oprost od Allaha (istigfar) i istinska predanost.

Imam Ahmed bilježi da je Ebu Zerra, radijallahu anhu, kazao: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, posavjetuj me.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Kada uradiš loše djelo, učini poslije njega dobro djelo, koje će ga obrisati.’ Rekao sam: ‘Da li je izgovaranje riječi ‘la ilahe illallah’ jedno od dobrih djela?’ ‘Da, te riječi su najbolje dobro djelo.’” Ibn Hadžer kaže da je ovaj hadis dobar prema ocjeni islamskih učenjaka.

Činjenje dobrih djela briše prethodne grijeha i loša djela. Uzvišeni kaže: “I obavljaj molitvu početkom i krajem dana, i u prvim časovima noći! Dobra djela zaista poništavaju hrdava. To je pouka za one koji pouku žele” (Hud, 114); “Ako se budete klonili velikih grijehova, onih koji su vam zabranjeni, Mi ćemo preći preko manjih ispada vaših i uvešćemo vas u divno mjesto.” (En-Nisa, 31)

Muslim bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pet dnevnih namaza, džuma do džume, ramazan do ramazana iskupljuju grijeha učinjene između njih, ako se budu izbjegavali velikih grijesi.”

Treći temelj jeste lijepo ophođenje prema ljudima, koje se ogleda u blagom i prijatnom odnosu, vedrom i nasmijanom licu, različitim oblicima dobročinstva, otklanjanju neugodnosti. Osnovni princip je da želiš drugima ono što želiš sebi, lijepu riječ, lijepo djelo, plemenit odnos, i da se u komunikaciji s

ljudima pridržavaš ovih principa. Uzvišeni, hvaleći Svog Vjerovjesnika, kaže: "... jer ti si, zaista, najljepše čudi." (El-Kalem, 4)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Najpotpunijeg imana (vjerovanja) su oni čije je ponašanje najbolje." (Hadis bilježi Tirmizi, koji kaže da je hasen-sahih, a vjerodostojnim su ga ocijenili Ibn Hibban i Hakim.) Poslanik je također rekao: "Vjernik svojim lijepim ponašanjem dostiže deredžu postača i klanjača." (Tirmizi, a vjerodostojnim ga je ocijenio Ibn Hibban)

Nastoj da primijeniš ovaj temelj u svom životu i budeš od onih koji imaju lijepo ponašanje i manire, jer je to djelo kojim je Allah zadovoljan, i koje je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ubrojao u dobročinstvo koje vodi ka vječnim džennetima. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je o dobročinstvu i grijehu, pa je rekao: "Dobročinstvo je lijepo ponašanje, a grijeh je ono što te tišti u grudima i za što ne želiš da ljudi saznaju." (Muslim)

Kada su Poslanika upitali o onome što će ljude najviše uvesti u Džennet, rekao je: "Bogobožnost i lijepo ponašanje." (Hadis bilježi Tirmizi i kaže da je hasen-sahih, a vjerodostojnim ga je ocijenio Ibn Hibban.)

Izvršite, Allah vam se smilovao, ovu Poslanikovu preporuku, sa sva tri njena temelja, koja ste čuli, i pridržavajte se ovih velikih pravila, postići ćete uspjeh i sreću, na ovom i budućem svijetu.

O muslimani, jedno od dobrih djela koje briše loša djela jesu različiti oblici dobročinstva prema ljudima i ustrajavanje u njima. Uzvišeni kaže: "... i dobro činite – Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine." (El-Bekara, 195)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je neki čovjek rekao: "Allahov Poslaniče, ta i ta žena mnogo klanja dobrovoljne namaze, dijeli sadaku i posti, ali riječima uznemirava svoje komšije." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ona će u Vatru." "Allahov Poslaniče, druga žena malo posti i klanja, i dijeli suhi sir kao sadaku, ali ne uznemirava svoje komšije", ponovo će ovaj čovjek. "Ona će u Džennet", odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Ovaj hadis učenjaci su ocijenili vjerodostojnim.)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAZMIŠLJANJE O POUKAMA I SAVJETIMA (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
23. muharem 1442. po Hidžri / 11. septembar 2020.

Hvala Allahu, Koji je sve propisao i odredio, dozvolio da se sve odvija prema Njegovom praiskonskom znanju i odredio početak i kraj svega. Zahvaljujem Mu na obilnoj dobroti i blagodarnosti, zahvalnošću koja je neprolazna i koja nema kraja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog i Velikog, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i Poslanik, uspostavio je i uzdigao znamenja vjere, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, svjetiljke i svjetlost u tminama, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu i koji idu putem sunneta, ujutro i navečer.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao. Istinska plemenitost je u bogobožnosti, istinski ponos je u pokornosti, istinsko poniženje je poniženje grijeha, istinska druželjubivost ogleda se u dobročinstvu, a istinska otuđenost je u činjenju zla. Blagodat je svako iskušenje u kojem je Allah uz tebe i nije te napustio.

Čovjekov život na dunjaluku ima etape. Čovjek živi na dunjaluku, a zatim odlazi. Svaka duša približava se svom edželu, a udaljava od nade. Odlučan je onaj koji obračunava svoju dušu svaki dan, i čini ono što će mu koristiti na Dan povratka, kako bi sreo svog Gospodara s najboljom poputninom: "Tada će ispitivani biti, i nijedna tajna vaša neće sakrivena ostati." (El-Hakka, 18)

O muslimani, jedna godina je prošla, a počela je druga. Blago onome ko čuva dane i vrijeme, i koji je svoju dušu uposlao djelima koja vječno ostaju, a propao je onaj koji je bio nemaran i koji će na Sudnjem danu požnjati samo bol i žalost.

Poštovani vjernici, za ovu hutbu odabrao sam neke izreke i mudrosti, koje su izgovorili islamski učenjaci i mudraci, možda nam budu pouka i podstaknu nas na samoobračun, dok ispraćamo jednu, a dočekujemo drugu godinu.

O muslimani, dunjaluk je ispunjen iskušenjima, opisan je kao obmana i poznat je po prolasku i nestanku. Njegova stanja ne traju i njegovi stanovnici nemaju sigurnost, čas su u radosti i užitku, a čas u brigama i iskušenjima, koja ih “pogađaju” svojim strijelama i “prže” svojom vatrom. Koliko je bašti prekrivenih lijepim cvjetovima, a onda im dođe Božija zapovijed i postanu poput zdrobljenog lišća. Raduješ se i vidiš ovaj svijet nasmijsanim, tuguješ i vidiš ovaj svijet uplakanim. Kada bi samo malo razmislio, shvatio bi da si ti taj koji se smije i plače, a ne dunjaluk, on se ne mijenja. Ono što se mijenja jesu duše, srca, ponašanje i djela.

O vjernici, ishod stvari nepoznat je stvorenjima, Allahova volja uvijek je gornja. Čovjekove nade su nepoznanica, njegov edžel je tačno određen, njegova djela su sačuvana, njegovi nedostaci su skriveni. Zarobljenik je svoje gladi i žrtva svoje sitosti. Uznemirava ga muha, a ubija ga zalogaj. Ne može sebi korist pribaviti niti od sebe štetu otkloniti, ne može smrt i život dati niti život udahnuti. O vjernici, islamski učenaci kažu: Allah je donio Svoju presudu prije nego što je stvorio nebesa i Zemlju – da će uzvisiti onoga ko Mu se pokorava, a uniziti onoga ko Mu se suprotstavi.

Ponos je povezan s pokornošću, a poniženje s grijehom. Koliko čovjek bude poštovao Allahovu volju, toliko će mu Allah dati ponosa i poštovanja u srcima stvorenja. Islam može proći kroz periode slabosti i iskušenja, u kojima će se iskreni istaći strpljenjem i ustrajnošću, a oni bolesnih srca zapasti u očaj i pokleknuće. Što se islama tiče, on je Allahova vjera, zaštićena od promjene i iskrivljenja, kojom je On zadovoljan, i kojom je upotpunio Svoju blagodat prema ljudima.

Islam je savršena i postojana vjera, čuvana i ne iščezava. Ova vjera je uzvišena u svojim propisima, čvrsta u svojim sunnetima i farzovima. Za ovu vjeru mogu nastupiti neki teško dani, ili njene sljedbenike može rastužiti neki bolan događaj, a ta tuga u srcima vjernika predstavlja veličanstven osjećaj i dokaz je Allahovog oživljavanja srca.

Zato, Allah te čuvao, ne uništavaj taj osjećaj očajem niti odustajanjem i pokleknućem s puta istine, jer oni koji su zapali u očaj i poklekнули na putu

istine ne čine štetu nikome osim samima sebi, dok su oni dobri i dobročinitelji u snazi i ponosu, a to je Allahovo dobro, milost i čuvanje prema njima.

Poštovani vjernici, ko spozna Allaha, živjet će čistim, lijepim i ugodnim životom, neće imati straha od stvorenja. Najkraći put do Dženneta je čistoća srca, a čistoću srca nemoguće je postići bez potpunog ostavljanja širka, višebštva, koji poništava tevhid – vjeru u Jednog Boga, ostavljanja novotarije koja je suprotna sunnetu, ostavljanja prohtjeva koji su suprotni Božijoj volji, ostavljanja nemarnosti koja odvraća od spominjanja Allaha, i ostavljanja strasti koja odvraća od iskrenosti i istinske predanosti Allahu.

O vjernici, opskrba je podijeljena među stvorenjima, pa se nemojte brinuti, i odredba je istina, pa nemojte očajavati. Očisti svoje srce od tri stvari: mržnje, zlobe i rijaluka, pretvaranja, ukrasi ga s tri svojstva: istinoljubivošću, iskrenošću i pobožnošću (ustezanjem) i zaštiti ga s troje: predanošću Gospodaru, slijedeњem poslanika Muhammeda i zahvalnošću u lahkoći i teškoći. Dvije stvari neće potrajati: mladost i snaga; dvije stvari su uvijek korisne: velikodušnost i lijepo ponašanje; dvije stvari uzdižu čovjeka: poniznost i ispunjavanje potreba ljudi; dvije stvari otklanjaju iskušenje: sadaka i održavanje rodbinske veze.

Znaj, Allah te sačuvao, da korištenje drugim ljudima uzrokuje ljubav, a uznemiravanje uzrokuje mržnju, slaganje učvršćuje bliskost, a razilaženje razvija neprijateljstvo, istinoljubivost rađa povjerenje, a laž potiče sumnjičavost, lijepo ponašanje privlači, a ružno ponašanje odbija. Znaj, Allah te čuvao, da je strast varka za mozgove i udaljava od istine. Neprijateljstvo odvraća od iskrenog savjeta i pravednosti i navodi čovjeka na sumnju i nepravdu. Ko bude iskren u bratstvu/prijateljstvu, prihvatit će mahane, popraviti će nedostatke, oprostiti će greške.

Povjerenje ne isključuje garanciju i dokaz. Ljudi vole pohvalu, pa nemoj škrtariti s njom, i čuvaj se licemjerstva. Ako ti dođe zabrinuta i tužna osoba, šuti u njenom prisustvu kao znak saosjećanja i pažnje, ako ti dođe neko s isprikom, prihvati njegovu ispriku, a ako ti dođe s potrebom, ispuni je.

Dragi moji, ako ste sačuvani od praćenja besposličara na društvenim mrežama, zahvalite Allahu, jer malo je onih koji su iskušani time, a da njihova srca nisu opsjednuta, briga uvećana i vrijeme izgubljeno i protraćeno. Znajte da je sklonost ka ogovaranju ljudi jedan od znakova moralnog bankrota.

Ko uposli svoju dušu istraživanjem tuđih mahana, imat će nesređen život i zapostavit će svoje interese. Nemoj trošiti svoje dragocjeno vrijeme na

odgovaranje kritičarima. Kada se upotpuni pamet, smanji se govor. Ako bolje razmisliš o ovome, vidjet ćeš da tjelesne mahane pokriva odjeća, a mahane u razmišljanju otkriva rasprava.

Allah vam se smilovao, tri su vrste pametnih ljudi: pametan je onaj ko ostavi dunjaluk prije nego što on njega ostavi, onaj ko sebi sagradi kabur prije nego što uđe u njega, i onaj ko zasluži zadovoljstvo svoga Stvoritelja prije susreta s Njim.

Najveći ljudi su oni koji sebe ne vide velikim, najponizniji su oni koji ne vide svoje dobro, a najdraži Allahu su oni koji najviše koriste drugim ljudima. Uzvišeni kaže: “Onome koji udjeljuje i ne griješi i ono najljepše smatra istinitim – njemu ćemo Džennet pripremiti; a onome koji tvrdi i osjeća se neovisnim i ono najljepše smatra lažnim – njemu ćemo Džehennem pripremiti.” (El-Lejl, 5–10)

O vjernici, časni Kur'an zaštitio je vaš život, omogućio vam da postignete sreću i objasnio vašu zadaću na ovom svijetu: “... i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 99) Kur'an je uredio vaš govor: “Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi” (El-Isra, 53); usmjerio je tvoje kretanje i tvoj hod: “I, iz oholosti, ne okreći od ljudi lice svoje i ne idi zemljom nadmeno, jer Allah ne voli ni gordog ni hvalisavog” (Lukman, 18). Snizio je jačinu tvog glasa: “... a u govoru ne budi grlat” (Lukman, 19). Zaštitio je tvoj društveni život od svega što ga može oskrnaviti i obezvrijediti: “... i ne ogovarajte jedni druge” (El-Hudžurat, 12). Učinio je tvoje jelo i piće ukusnim, zdravim i lijepim: “I jedite i pijte, samo ne pretjerujte” (El-Araf, 31) I sve to objedinio je u jednom ajetu: “Ne povodi se za onim što ne znaš! I sluh, i vid, i razum, za sve to će se, zaista, odgovarati.” (El-Isra, 36)

Ako je tako, onda znajte da onaj ko ne bude zahvalan, bit će mu uskraćeno povećanje: “Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati.” (Ibrahim, 7)

Ko bude nemaran prema spominjanju Allaha, ostat će bez spomena kod Allaha: “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti.” (El-Bekara, 152)

Ko ostavi dovu, Allah mu se neće odazvati: “Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati!” (Gafir, 60)

Ko ostavi istgfar, traženje oprosta od Allaha, nije siguran da će uspjeti: “... i Allah ih neće kazniti sve dok neki od njih mole da im se oprost.” (El-Enfal, 33)

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao. Ko želi znati koja je njegova odgovornost i koji je put spasa, neka razmisli o ovome: “Od Gospodara vašeg dolaze vam dokazi, pa onaj ko ih usvaja – u svoju korist to čini, a onaj ko je slijep – na svoju štetu je slijep.” (El-En’am, 104)

“Ko čini dobro, u svoju korist čini, a ko radi zlo, na svoju štetu radi.” (Fussilet, 46) “... i onaj ko se uputi Pravim putem – uputio se za svoje dobro, a onaj ko krene stranputicom, krenuo je na svoju štetu, a ja nisam vaš odvjetnik.” (Junus, 108)

“... a ko škrtari, na svoju štetu škrtari, jer Allah je bogat, a vi ste siromašni.” (Muhammed, 38)

“Onaj ko grijeh uradi – na svoju štetu ga je uradio.” (En-Nisa, 111)

“A ko je zahvalan – u svoju je korist zahvalan” (En-Neml, 40)

Ovo je istina, i ovo su granice odgovornosti. Svaki čovjek je talac svojih djela. Nećeš biti opravdan grijesima drugih, niti zabludom onih koji su s Pravog puta skrenuli, niti izdajom onih koji su izdali.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SUPTILNE TAJNE ALLAHOVOG ODREĐENJA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah el-Hajjat
30. muharem 1442. po Hidžri / 18. septembar 2020.

Hvala Allahu Koji daje iz Svoje milosti i dobrote i uskraćuje iz Svoje pravednosti i mudrosti. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je On, Njegova se volja mora izvršiti, i Njegov se sud ne može opozvati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, najvredniji vjerovjesnik i najbolji poslanik. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svog roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe.

O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i budite svjesni Njegovog nadzora, jer On zna skriveno i ono što je skrivenije, “pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba” (Lukman, 33).

O muslimani, mnogi ljudi, u zanosu nastojanja da postignu svoje ciljeve, nade i želje, zaboravljaju da završetak tih nastojanja neće uvijek biti onakav kako oni to zamišljaju i žele, i zato kada se desi da ostanu bez nečega što vole, i kada se između njih i njihovih želja nešto isprieči, Zemlja im postane tijesna, njihove duše se stijesne, napusti ih razboritost i zapadnu u kaljužu negiranja Allahovih obilnih blagodati i ranijih darova, kojima ih je opskrbio, i njihova jutra i noći ispune se brigama, tugom, i njihovi životi izgube slast.

Ono što ljude navodi na takav stav jeste pogrešna percepcija suštine davanja i suštine uskraćivanja, i njihovo percipiranje kao dvije nespojive suprotnosti. Zbog toga, u govoru selefa – prvih generacija muslimana nalazimo mudre izreke, kojima se pojašnjava istina i upućuje na ispravan put, pa tako imam Sufjan es-Sevri, Allah mu se smilovao, prenosi od nekih učenjaka selefa da su kazali: “Allahovo uskraćivanje nekih stvari čovjeku, koje on voli, zapravo su Njegov dar njemu, jer mu ih On nije uskratio iz škrtosti, nego iz plemenitosti.”

Ovim se želi reći da Allahovo davanje i darivanje Njegovim robovima nema uvijek istu formu, koja se ne mijenja, a ta forma je opskrbljivanje različitim vrstama blagodati, koje oni vole i za kojim tragaju, nego se nekad javlja i u formi zabrane i uskraćivanja tih blagodati, jer On je Plemeniti, Čijoj plemenitosti, darežljivosti i dobročinstvu nema kraja, i Njemu dunjaluk ne vrijedi ni koliko je krilo mušice, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio Tirmizi, sa dobrim lancem prenosilaca, od Sehla ibn Sađa es-Saidija, radijallahu anhu: “Da dunjaluk kod Allaha vrijedi koliko je krilo mušice, ne bi nevjernika napojio ni gutljajem vode.”

Uzvišeni Allah nijednom Svom stvorenju nije uskratio nešto od dobara ovog svijeta, osim iz velike mudrosti, koja je nedokučiva većini ljudi, a na to ukazuju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu koji su zabilježili Tirmizi i Ibn Hibban, s vjerodostojnim lancem prenosilaca od Katade ibn Nu'mana, radijallahu anhu: “Kada Allaha zavoli Svog roba, čuva ga od dunjaluka, kao što vi čuvate svog bolesnika od vode.” U Hakimovoj verziji, od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu, prenosi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah Uzvišeni čuva Svoga roba vjernika, iz ljubavi prema njemu, kao što vi čuvate svog bolesnika od hrane i pića, strahujući za njega.” Potvrdu ove teze, kao što kaže veliki učenjak Ibn Redžeb, nalazimo i u uskraćivanju određenih stvari, dunjalučkih ukrasa i prohtjeva, bez kojih ljudi mogu na ovom svijetu, i njihovo pohranjivanje za ahiret, a na to upućuju riječi Uzvišenog: “A da neće svi ljudi postati nevjernici, Mi bismo krovove kuća onih koji ne vjeruju u Milostivog od srebra učinili, a i stepenice uz koje se penju, i vrata kuća njihovih i divane na kojima se odmaraju, i ukrase od zlata bismo im dali, jer sve je to samo uživanje u životu na ovome svijetu, a onaj svijet u Gospodara tvoga bit će za one koji budu Njegova naređenja izvršavali, a Njegovih zabrana se klonili.” (Ez-Zuhruf, 33–35)

Vjerodostojnim putem preneseno je od Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Ko obuče svilu na dunjaluku, neće je obući na ahiretu.” (Buhari i Muslim) Buhari i Muslim bilježe od Ebu Huzejfe, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nemojte oblačiti svilu i brokat, i nemojte piti iz zlatnog i srebrenog posuđa, jer vam oni pripadaju na onom svijetu, a ne pripadaju vam na ovom svijetu.”

Buhari i Muslim bilježe od Ibn Omera, radijallahu anhuma, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko bude pio vino na ovom svijetu, neće ga piti na budućem svijetu”, s tim da postoji ogromna razlika između vina na ahiretu “prijatna onima koji ga piju” (Muhammed, 15) i “od koga ih glava neće boljeti i zbog kojeg neće pamet izgubiti” (El-Vakia, 19) i vina na dunjaluku, “odvratne stvari, šejtanovog djela” (El-Maida, 90), kojim on želi ubaciti neprijateljstvo i mržnju među vjernicima, i odvratiti ih od zikra (spominjanja Allaha) i od namaza.

Imam Ahmed navodi u knjizi “Ez-Zuhd” od vođe pravovjernih Omera ibn Hattaba, radijallahu anhu, da je rekao: “Da mi se neće umanjiti dobra djela, pridružio bih vam se u ugodnom životu, međutim čuo sam riječi Uzvišenog: ‘Vi ste u svome životu na Zemlji sve svoje naslade iskoristili i u njima uživali, a danas sramnom patnjom bit ćete kažnjeni zato što ste se na Zemlji, bez ikakva osnova, oholo ponašali i što ste raskalašeni bili’ (El-Ahkaf, 20).”

Stvarnost koju živi svaki čovjek, u svom životu, daje jasne i neporecive dokaze istinitosti ovoga što je prenio Sufjan, Allah mu se smilovao, jer koliko je onih čija bi završnica, da su ostvarili svoje nade, bila propast i njihov trud okončao bi tugom i kajanjem, i koliko je onih čija bi se pobjeda, da su postigli ono čemu su težili, pretvorila u poraz i osjetili bi svu njegovu gorčinu. Zbog toga Uzvišeni usmjerava ljude da razmišljaju o činjenici da su mnoge stvari koje čovjek voli na ovom svijetu zlo i propast za njega, a one koje prezire dobre i priličnije njemu, kao što kaže Uzvišeni: “Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. Allah zna, a vi ne znate.” (El-Bekara, 216)

Allah je Svom Vjerovjesniku zabranio da pruža svoj pogled prema ukrasima onih koji žive u izobilju i raskoši, objasnivši mu da su to prolazni ukrasi, kojima ih On samo iskušava, a malo je onih koji su zahvalni. Uzvišeni kaže: “I nikako ne gledaj dugo ljepote ovoga svijeta koje Mi kao užitak raznim sortama nevjernika pružamo, da ih time na kušnju stavimo, ta nagrada Gospodara tvoga je bolja i vječna.” (Taha, 131)

Prema tome, nije čudno da Allah, džellešanhuhu, uskrati čovjeku neke stvari koje on voli i za kojima žudi, kao dar od Njega, i to uskraćivanje zapravo je čuvanje i zaštita, a ne škrtost i zabrana. Istinu je rekao Allah: “Znajte da život na

ovome svijetu nije ništa drugo do igra, i rasonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imecima i brojem djece!

Primjer za to je bilje čiji rast poslije kiše oduševljava nevjernike, ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na onome svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovome svijetu samo je varljivo naslađivanje.” (El-Hadid, 20)

O vjernici, islamski učenjaci pojasnili su da se pokuda dunjaluka, koja je spomenuta u Kur'anu i sunnetu, ne odnosi na njegovo vrijeme, tj. dan i noć, koji će se smjenjivati do Sudnjeg dana, jer je Allah, džellešānuhu, njihovo smjenjivanje učinio “poukom za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran” (El-Furkan, 62), a Isa, alejhis-selam, rekao je: “Dan i noć su riznica, pa pogledajte šta pohranjujete u njih.” Pokuda se, također, ne odnosi na mjesto na kojem se nalazi dunjaluk, tj. Zemlju, koju je Allah učinio čovjekovom posteljom i mjestom stanovanja, niti na njena brda, mora, rijeke i prirodna bogatstva, niti na njene plodove i drveće, niti na životinje koje je rasijao po njoj, naprotiv, sve su to Allahove blagodati prema Njegovim robovima, koje je On učinio korisnim za njih i poukom i dokazom jednoće, moći i veličine njihovog Stvoritelja. Pokuda o kojoj se govori odnosi se na ljudske postupke, jer su to, uglavnom, postupci koje neće imati lijep i siguran završetak i posljedice, i koji im neće donijeti nikakvu korist.

Bojte se Allaha, ljudi, i nastojte da onim što vam je Allah dao steknete onaj svijet, a ne zaboravite ni svoj udio na ovome svijetu. I sjećajte se uvijek da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, pa je rekao u najistinitijem i najlepšem govoru: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST ODRŽAVANJA DŽAMIJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

7. safer 1442. po Hidžri / 25. septembar 2020.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Njemu pripada vječnost i hvala, u Njegovoj ruci je mjera i odredba, Njegova volja spušta se s neba na Zemlju, On čini šta hoće, a vi ne možete htjeti osim ono što On hoće, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti, sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i sve njegove ashabe. Allahova Knjiga je najispravnija riječ i najbolji vodič, a sunnet Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, je najbolji program i najpravedniji put.

Najljepši uzor je u slijeđenju sunneta, a zabluda i stranputica krije se u uvođenju novih stvari u vjeru. O vjernici, bogobožnost je najbolja dobit, zarada i težnja. Ona je ključ izlaska iz teške situacije. Bojte se Allaha u onome što vam je naredio i klonite se onoga što vam je zabranio. “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijeha vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O muslimani, džamije su Allahove kuće i najdraža mjesta Allahu. Utemeljene su radi ibadeta, namaza i zikrullaha – spominjanja Allaha. U njihovo okrilje sklanja se onaj koji vjeruje u Njega i traži Njegovu zaštitu: “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se, na Pravome putu.” (Et-Tevba, 18)

Samo istinski vjernici održavaju džamije. Uzvišeni kaže: “Mnogobošci nisu dostojni da Allahove džamije održavaju” (Et-Tevba, 17); “U džamijama koje se Allahovom voljom podižu i u kojima se spominje Njegovo ime – hvale Njega, ujutro i navečer, ljudi koje kupovina i prodaja ne ometaju da Allaha spominju i koji molitvu obavljaju i milostinju udjeljuju, i koji strepe od Dana u kom će srca i pogledi biti uznemireni” (En-Nur, 36–37).

Allah prijeti onima koji odvrćaju od džamija, i koji zabranjuju da se s njihovih munara uči ezan i u njihovim mihrabima obavlja namaz, pa kaže: “Ima li većeg nasilnika od onoga koji brani da se u Allahovim hramovima ime Njegovo spominje i koji radi na tome da se oni poruše? Takvi bi trebali u njih samo sa strahom ulaziti. Na ovome svijetu doživjet će sramotu, a na onom svijetu patnju veliku!” (El-Bekara, 114)

O vjernici, džamije su Allahove kuće, najbolja i najvrednija mjesta, utočište onih koji obožavaju svoga Gospodara i pokoravaju Mu se. S njihovih munara svaki se dan upućuju ljudima riječi tevhida – vjere u Jednog Boga: “Ešhedu en la ilahe illallah, ešhedu enne Muhammeden resulullah”, i poziv na namaz, stub vjere islama i njegov drugi temelj: “Hajje ales-salah! Hajje alel-felah!”

Iz njihovih mihraba i s njihovih minbera krenula je poruka imana, vjervanja, koja je otvorila srca i uši, i razbila tmine mnogoboštva i paganstva.

Džamija je prva odgojno-obrazovna škola u islamu, iz koje je izašla generacija plemenitih ashaba, najučćenijih u vjeri i najdosljednijih u praksi. Ona je prva građevina u kojoj su uspostavljeni minberi – katedre za pozivanje ljudi u vjeru, i iz koje se poruka islama proširila na sve strane, iskrenim pozivom, borbom i lijepim ponašanjem.

O muslimani, jedno od najvrednijih, najčasnijih i najuzvišenijih djela kod Allaha jeste održavanje džamija, Allahovih kuća: “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju.” (Et-Tevba, 18)

Održavanje džamija obuhvata njihovu izgradnju, obavljanje ibadeta u njima, odlazak u njih s namjerom obavljanja namaza i odazivanje na poziv mujezina, kada kaže: “Hajje ales-salah! – Dođite na namaz!” Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada bi ljudi znali kolika je vrijednost ezana i prvog safa, oni bi, kada na drugi način osim izvlačenjem strelica ne bi mogli odrediti ko će učiti ezan ili klanjati u prvom safu – tako i uradili. Kada bi znali kolika se vrijednost krije u ranom

odlasku na namaz, i u tome bi se natjecali, a da znaju kolika je vrijednost jacije i sabah-namaza, oni bi na njih dolazili pa makar i pužući.” (Muttefekun alejhi)

O vjernici, jedno od djela koja podižu stepen kod Allaha i iskupljuju grijehe jeste mnoštvo koraka ka džamiji. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas uputim na ono čime Allah briše grijehe i podiže deredže?” “Hoćemo, Allahov Poslaniče”, odgovoriše. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “Upotpunjavanje abdesta u otežavajućim okolnostima, mnoštvo koraka ka džamiji i čekanje namaza nakon namaza. To vam je pripravnost na Allahovom putu.” (Muslim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko ode u džamiju, ujutro i uvečer, Allah mu pripremi mjesto u Džennetu kada god ode.” (Muttefekun alejhi)

Posjetio i čuvari Allahovih kuća, čestitam vam na najpotpunijoj hladovini i najljepšoj svjetlosti na Sudnjem danu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sedmericu će Allah natkriti Svojim hladom na Dan kada neće biti drugog hlada”, i spomenuo je “čovjeka čije je srce vezano za džamiju”. (Muttefekun alejhi)

Ebu Burda el-Eslemi, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “One koji po mrkloj noći idu u džamiju obraduj potpunom svjetlošću na Sudnjem danu.” (Ebu Davud i Tirmizi)

O vjernici, odvojite dio svog vremena i dio svog ibadeta za Allahove kuće, i pripremite za vaše duše ono što će vam koristiti i čime će vas Allah uzdići na Sudnjem danu. “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu. I molite Allaha da vam oprost, jer Allah prašta i milostiv je.” (El-Muzzemmil, 20)

O vjernici, obavljanje farzova u džamiji spada u javna obilježja islama i znakove imana, i zato obavljajte namaz s onima koji ga obavljaju. Namaz u džematu spada u najvrednija djela, najčasnije i najčišće oblike pobožnosti pokornosti i predanosti Allahu, i jedan je od najboljih načina približavanja Allahu i povećanja deredža kod Njega. Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Ko želi sresti Allaha kao pravi musliman, neka čuva ovih pet dnevnih namaza tamo gdje ga se pozove (u džamiji). Allah je Svom Vjerovjesniku propisao sunnete upute, a od tih sunneta je obavljanje propisanih namaza u džamiji. Ako biste ih klanjali u kući, tako biste ostavili sunnet vašeg Vjerovjesnika, a ako ostavite

sunnet vašeg Vjerovjesnika, sigurno ćete zalutati. Nema nijednog čovjeka, koji se očisti, i upotpuni čistoću, a zatim se uputi u jednu od džamija, a da mu Allah neće, za svaku stopu koju pređe, upisati dobro djelo, podići jedan stepen i oprostiti jedan grijeh. U naše vrijeme namaz u džamiji propuštali su samo licemjeri, za čije se licemjerstvo znalo. Čovjeka koji nije mogao hodati dovela bi dvojica ljudi i postavila u saf (Muslim). Ibn Omer, radijallahu anhumu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Namaz u džematu vredniji je od pojedinačnog namaza za dvadeset sedam stepeni.” (Muslim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Namaz koji čovjek klanja u džematu bolji je od namaza koji klanja u svojoj kući ili namaza koji klanja na tržnici za dvadeset i pet puta. To je zato što će onaj ko propisno i potpuno uzme abdest i ode u džamiju – a jedini razlog zbog kojeg je izašao bude namaz – sa svakim korakom koji napravi biti uzdignut za jedan stepen i bit će mu oprošten jedan grijeh. Kada klanja namaz, sve dok bude na mjestu na kojem je klanjao, meleki će na njega neprestano donositi salavat, govoreći: ‘Gospodaru, oprosti mu! Gospodaru, smiluj mu se!’ Svaki od vas je u namazu sve dok bude iščekivao namaz.” (Buhari)

O vjernici, pandemija korone teško je pala muslimanima, prvenstveno zbog obustavljanja namaza u džematu. Povećala se čežnja onih čija su srca vezana za džamiju. Evo, Allah je dao izlaz. On iz svake tjeskobe i svake brige daje izlaz. Vrata džamija ponovo su otvorena. Allahove kuće željno iščekuju one koje će ih svojim prisustvom ponovo oživjeti.

Sa džamijskih munara čuje se poziv: “Dođi na namaz, dođi na namaz, dođi na spas, dođi na spas!” Ovo je Allahova kuća, Hram i mjesto obavljanja obreda. Ponovo je otvorena i iščekuje posjetioce i hodočasnike. Zahvaljujte Allahu, i molite Ga da otkloni od nas ovu opaku bolesti i da nas spasi i podari nam lijek. Pohrlite, vjernici, prema Allahovim kućama, i odazovite se Allahovom pozivu. “O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati.” (El-Enfal, 24)

On će vaše stanje popraviti, usrećiti vas i uputiti vas na Pravi put. “I obraćajte se samo Njemu kad god obavljate molitvu.” (El-A'raf, 29)

Čuvajte propisane namaze tamo gdje se pozovete na njih. “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i

zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se, na Pravome putu.” (Et-Tevba, 18)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI I SMJERNICE (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed Talib ibn Abdulhamid

14. safer 1442. po Hidžri / 2. oktobar 2020.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehe vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici! Uzvišeni Allah, u Svojoj časnoj Knjizi, naređuje, zabranjuje i savjetuje: “Reci: ‘Dođite da vam kažem šta vam Gospodar vaš propisuje; da Mu ništa ne pridružujete, da roditeljima dobro činite, da djecu svoju, zbog neimaštine, ne ubijate – Mi i vas i njih hranimo – ne približujte se nevaljalštinama, bile javne ili tajne; ne ubijajte onog koga je Allah zabranio ubiti, osim kada to pravda zahtijeva – eto, to vam On preporučuje da biste razmislili – i da se imetku siročeta ne približavate, osim na najljepši način, sve dok punoljetno ne postane, i da krivo na litru i na kantar ne mjerite – Mi nikoga preko njegove

mogućnosti ne zadužujemo – i kad govorite, da krivo ne govorite, pa makar se ticalo i srodnika, i da obaveze prema Allahu ne kršite – eto, to vam On naređuje da biste to na umu imali. I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; - eto, to vam On naređuje, da biste se grijeha klonili.’ Mi smo Musau Knjigu dali da učinimo potpunom blagodat onome koji će prema njoj postupati i kao objašnjenje svemu i uputu i milost – da bi oni povjerovali da će pred Gospodara svoga stati. A ova Knjiga koju objavljujemo jeste blagoslovljena, zato je slijedite i grijeha se klonite da bi vam se milost ukazala, i zato da ne kažete: ‘Knjiga je objavljena dvjema vjeroispovijestima prije nas, ali mi ne znamo da je čitamo kao oni’, i da ne kažete: ‘Da je Knjiga objavljena nama, bolje bismo se od njih držali Pravoga puta.’ Pa objavljuje vam se, eto, od Gospodara vašeg jasan dokaz i uputstvo i milost; i ima li, onda, nepravednijeg od onoga koji Allahove dokaze ne priznaje i od njih se okreće? A Mi ćemo teškom mukom kazniti one koji se od dokaza naših odvrćaju zato što to stalno čine. Zar oni čekaju da im meleki dođu, ili kazna Gospodara tvoga, ili neki predznaci od Gospodara tvoga? Onoga dana kada neki predznaci od Gospodara tvoga dođu, nijednom čovjeku neće biti od koristi to što će tada vjerovati, ako prije nije vjerovao ili ako nije, kao vjernik, kakvo dobro uradio. Reci: ‘Samo vi čekajte, i mi ćemo, doista, čekati!’” (El-En’am, 151–158)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio nas je, a njegove vijesti su poslanica i istina:

“Allah je naredio Jahjau, Zekerijjaovom sinu, pet stvari po kojima treba postupati, i tražiti od Israilićana da po njima postupaju. Kao da je Jahja, alejhis-selam, oklijevao u tome, pa mu je Isa, alejhis-selam, rekao: ‘Allah ti je naredio pet stvari, da po njima postupiš i da narediš Israilićanima da po njima postupaju, pa ili ćeš im ti narediti, ili ću to ja učiniti!’ Jahja reče: ‘Bojim se da ne propadnem u Zemlju ako me pretekneš u tome.’ Tada je Jahja okupio ljude u Bejtul-makdisu i kada su sjeli, zahvalio se Allahu i veličao Ga, pa im je rekao: ‘Allah mi je naredio pet stvari, da po njima postupam i da vama naredim da to radite:

– Naredio vam je da obožavate Allaha i da Mu ništa i nikoga ne pridružujete. Onaj ko pripiše druga Allahu poput je čovjeka koji kupi roba isključivo od svog imetka, zlatom ili srebrom, pa kaže: ‘Ovo je moja kuća, ovo je moj

posao, pa radi i služi mi' – a on radi i služi drugom. Ko bi od vas bio zadovoljan da njegov rob tako postupa? On vas je stvorio, On vas opskrbljuje, i samo se Njemu klanjajte i nikoga Mu ravnim ne smatrajte.

– Naredio vam je namaz, pa kada klanjate, nemojte se okretati i razgledati, jer Allah gleda Svoga roba u namazu sve dok se on ne okrene.

– Naredio vam je da postite. Postač je poput čovjeka koji se nalazi u društvu sa zavežljajem u kojem je mošus, i svi oni se lijepo osjećaju zbog tog mirisa. A miris postača je Allahu ljepši od mirisa mošusa.

– Naredio vam je da dajete sadaku. Čovjek koji udjeljuje sadaku poput je čovjeka kojeg je zarobio neprijatelj, svezao mu ruku za vrat i pripremio se da ga po njemu udari, a on je kazao: 'Dozvolite mi da se otkupim od vas', pa im je dijelio, malo i puno, sve dok se nije otkupio.

– Naredio vam je da mnogo spominjete Allaha. Onaj ko spominje Allaha poput je čovjeka koga neprijatelj prati u stopu, a on se skloni u zaštićenu tvrđavu, i tako se sačuva. Čovjek je najzaštićeniji od šejtana kada spominje Allaha.”

Tada je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “I ja vam naređujem pet stvari koje mi je Allah naredio: džemat i zajedništvo, slušanje i pokornost pretpostavljenima, hidžru i borbu na Allahovom putu. Doista, ko se odvoji od džemata koliko pedalj, sa svog je vrata skinuo ogrlicu islama, osim ako se vrati u džemat. Ko bude pozivao paganstvu (paganskim vezama, džahilijetu), on je od stanovnika Džehennema.” Neki čovjek upita: “Allahov Poslaniče, makar klanjao i postio i tvrdio za sebe da je musliman?” “Da, makar klanjao i postio i tvrdio za sebe da je musliman. Zovite se onako kako vas je Allah nazvao: muslimanima, vjernicima, Allahovim robovima”, odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

Ove riječi su velika istina i najbolja uputa. “Njih je Allah uputio, zato slijedi njihovu Pravi put. Reci: ‘Ja od vas ne tražim nagradu za Kur'an, on je samo pouka svjetovima.’” (El-En'am 90)

Bojte se Allaha prema svojim mogućnostima, postupajte po onome što vam je vaš Gospodar objavio, spasit ćete se i uspjeti. Molite Ga za oprost i iskreno Mu se pokajte, On prašta onima koji Mu se predaju.

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga i strahujte od Dana kod roditelj djetetu svome neće moći nimalo pomoći, niti će dijete moći svome roditelju imalo

pomoći! Allahova prijetnja je istinita, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba.” (Lukman, 33)

Znajte da su uzroci poniženja i svjetionik ponosa sadržani u riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Kada se budete bavili kamatom, i uhvatite se za repove krava, zadovoljite se obradom zemlje i ostavite borbu na Allahovom putu, Allah će na vas spustiti poniženje koje neće otkloniti od vas sve dok se ne vratite svojoj vjeri.”

O ljudi, donosite salavate i selame na onoga u čijem je spominjanju lijek za ljudske duše, Allah vam je naredio da ga blagosiljate i šaljete mu pozdrave, pa kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

IZBJEGAVANJE NANOŠENJA NEUGODNOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Saud ibn Ibrahim eš-Šurejm
21. safer 1442. po Hidžri / 9. oktobar 2020.

Hvaljen neka je Allah, Stvoritelj nebesa i Zemlje, Koji meleke sa po dva, tri i četiri krila čini izaslanicima, Koji sve stvara i čini skladnim, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, kajem Mu se i od Njega tražim oprost.

Njemu pripada hvala onoliko koliko može napuniti nebesa, koliko može napuniti Zemlju, koliko može napuniti prostor između njih i onoliko koliko On hoće poslije toga. On je dostojan hvale, veličine i slave. Što On dadne, to niko ne može uskratiti, a što On uskrati, to niko ne može dati. Nikom bez Njega bogatstvo ne može koristiti!

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kome je On dao uzvišeno mjesto i najljepše ponašanje. Dostavio je poslanicu, izvršio emanet, povjerenu obavezu, borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti i ostavio nas je na čistom putu, čija je noć jasna kao i dan, i s kojeg može skrenuti samo onaj ko sebi propast želi. Neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu čistu i časnu porodicu, njegove supruge, majke pravovjernih, njegove ashabe nosioce svakog dobra i na sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Najispravniji govor je Allahov govor, i najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari su novotarije u vjeri, a svaka novotarija je zabluda. Držite se džemata, zajednice muslimana, jer je Allahova ruka iznad džemata, a ko se odvoji od džemata, odvojio se u Vatru.

O ljudi, oporučujem i sebi i vama da se bojimo Allaha, u tajnosti i javnosti, riječima i djelima, u onome što uzimamo i dajemo: "Oni koji su se Allaha

bojali bit će u džennetskim baščama i pored rijeka na mjestu u kome će biti zadovoljni, kod Vladara Svemoćnoga.” (El-Kamer, 54–55)

O vjernici, lijepo ponašanje osobina je pažljivog i blagog muslimana, bogobojaznog i čestitog, korisnog, miroljubivog, u čijem srcu nema zlobe ni zavisti, niti samoljubivosti i oholosti, muslimana koji u svom srcu čuva svoja i prava drugih, odgovornog i osjetljivog, koji nikada ne gubi iz vida svoju i potrebu zajednice za saosjećanjem i samilošću, a ne mržnjom i arogancijom, muslimana koji je svjestan nepovredivosti drugih ljudi, i koji se drži daleko od činjenja zla i neugodnosti drugima, u manjoj ili većoj mjeri.

Pravo muslimana kod drugog muslimana je da bude miran od njega i da bude zdrav organ u tijelu islamskog ummeta, u kojem kada oboli jedan njegov dio, ostali dijelovi saosjećaju s njim. To je musliman koji je svjestan da kompaktno društvo ne mogu narušiti problemi i izazovi, sve dok se svaki njegov pojedinac suzdržava od verbalnog i fizičkog uznemiravanja drugih, jer je uznemiravanje rupa na zajedničkoj lađi i samo je pitanje vremena kada će je potopiti. Što je više uznemiravanja, sve je više tih rupa i izvjesnost potonuća sve je veća. O vjernici, uznemiravanje je svaka riječ i postupak koji nanosi štetu drugim ljudima, u moralnom i materijalnom smislu.

Riječ “eza – uznemiravanje”, u ovom značenju, je riječ koja se ne može dvojako tumačiti, pozitivno i negativno, naprotiv, u Allahovoj Knjizi, sunnetu Njegovog Poslanika, govoru prvih generacija i izrekama mudraca ona se spominje isključivo u negativnom kontekstu. To je riječ koja samim svojim spomenom odbija čiste i zdrave duše, a šta je tek sa njenim rezultatima i posljedicama.

Srce dostojanstvenog čovjeka odbacuje bilo kakvu mogućnost da se prikloni uznemiravanju (nanošenju neugodnosti), jer je to narav zmija i škorpija, da nas Allah sačuva od toga.

O vjernici, suzdržavanje od nanošenja neugodnosti drugima mnogo je širi pojam od toga da se veže isključivo za njegovog direktnog počinioca, naprotiv on svojim značenjem obuhvata svakoga onoga ko može otkloniti i najmanju neugodnost od drugih, makar to bilo otklanjanje neugodnosti s puta.

U vjerodostojnom hadisu navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Iman se sastoji od sedamdeset i nekoliko ogranaka, ili šezdeset i nekoliko ogranaka, najvredniji ogranak su riječi “la ilahe illallah”, a najniži je otklanjanje neugodnosti s puta, a i stid je ogranak imana.” Neki učenjaci

kazali su da je vrijednost otklanjanja neugodnosti iz srca veća od otklanjanja neugodnosti s puta. Kako god nanošenje neugodnosti biva riječima i djelom, isto tako biva i ustezanjem od riječi i djela kojima se ostvaruje nečije pravo ili suzbija nepravda, a potvrdu za to nalazimo u hadisu koji bilježi Buhari, a u kojem se kaže da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pomozi svoga brata kada čini nepravdu i kada mu se čini nepravda.” Neki čovjek upita: “Allahov Poslaniče, pomoći ću ga kada mu se čini nepravda, a kako ću ga pomoći kada čini nepravdu?” “Spriječi ga u činjenju nepravde i tako ćeš ga pomoći.” Samo “sitne” duše lakomisleno gledaju na uznemiravanje drugih, jer one ne znaju ništa drugo nego činiti zlo. Najhrabriji čovjek je onaj ko je “kukavica” u nanošenju neugodnosti, a najveća kukavica je onaj ko je “najhrabriji” u nanošenju neugodnosti.

Razuman i pametan čovjek je onaj koji podnosi neugodnosti drugih, a ne čini ih drugima. Kada bi svako od nas mjerio neugodnosti koje čini drugima istom mjerom kao neugodnosti koje on trpi od drugih, činjenje neugodnosti svelo bi se na najmanju moguću razinu. Teško onome čije su stranice ispunjene uznemiravanjem drugih ljudi, jer će na Dan samoobmane (kada će ljudima postati jasno da su sami sebe obmanuli) na vidjelo izaći njegova “stranica propasti” (bankrota), i okrenut će se protiv njega, “pa će izgubiti i ovaj i onaj svijet, a to je, uistinu, očiti gubitak” (El-Hadždž, 11). Koliko nam je samo potrebno da budemo od dobitnika, a ne od gubitnika, i koliko je samo pametno i razumno da čuvamo svoja usta i jezik od onoga što će uznemiriti druge ljude, i što će nam donijeti štetu, a ne korist, i da čuvamo svoju ruku od činjenja onoga što će rasrditi našeg Gospodara. Buhari i Muslim bilježe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Musliman je onaj od čijeg su jezika i ruku mirni drugi muslimani.”

U ovom hadisu jezik je stavljen ispred ruke, iako je ruka fizički jači organ od jezika, zato što uvreda jezikom uzrokuje duševnu i trajnu bol koja je snažnija od trenutne boli koju uzrokuje ruka. Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Neki ljudi znaju samo kritikovati i iznalaziti mahane drugim ljudima. Zanimaju dobre strane ljudi, a ističu njihove slabosti. Najsličniji su muhama koje ostavljaju zdrava mjesta na tijelu, i traže rane na tijelu i neugodnost. To su pokvarene duše i pokvarena stvorenja.” Koliko li je samo propao čovjek od kojeg ljudi bježe iz straha od zla njegovog jezika i ruku, a koliko je uspio čovjek

koji ne uznemirava sebe, svoga komšiju, svog bližnjeg i koji ne uzrokuje zlo drugim muslimanima, imajući pred očima riječi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: “Allahu moj, Stvoritelju nebesa i Zemlje, Poznavaoče nevidljivog i vidljivog, nema boga osim Tebe, Gospodaru svih stvari i njihov Vlasniče, utječem Ti se od zla moje duše, i od zla šejtana i njegovih spletki, i da učinim zlo sebi ili da uzrokuje zlo bilo kojem muslimanu.” (Tirmizi)

Istinski dobitnik je onaj koji sačuva svoj jezik od ogovaranja i prenošenja tuđih riječi s ciljem unošenja razdora i širenja neprijateljstva, klevetanja i podrugivanja, i koji sačuva svoje ruke od nanošenja neugodnosti drugima, i očisti svoje srce od pakosti i zavisti, i koji se čuva od optuživanja drugih za ono što nisu učinili, i istraživanja tuđih sramota i mahana, direktno ili indirektno. Bojte se Allaha, i neka se svako od nas pripazi da ne bude od najgorih ljudi, na koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, aludirao riječima: “Najgori kod Allaha na Sudnjem danu bit će oni koje su ljudi izbjegavali zbog njihovog zla.” (Buhari)

Bojte se Allaha i znajte da postoji velika sadaka, koja koristi muslimanu i uzdiže ga, sadaka za koju nije potreban imetak, niti fizički napor, niti izgovorena riječ, sadaka u kojoj su jednaki i jaki i slabi, i bogati i siromašni, a to je sadaka u vidu nečinjenja zla drugim ljudima. Ebu Zerr, radijallahu anhu, rekao je: “Upitao sam Allahovog Poslanika: ‘Allahov Poslaniče, koje je djelo najbolje?’, a on je rekao: ‘Vjerovanje u Allaha i borba na Njegovom putu.’ Upitao sam: ‘Kojeg je roba najbolje osloboditi ropstva, Allahov Poslaniče?’, a on je rekao je: ‘Onoga koji je najvredniji i najskupocjeniji kod svojih vlasnika.’ ‘Allahov Poslaniče, a ako ne uradim ništa od toga?’, upitao sam. ‘Pomozi nekome u poslu, ili uradi posao za onoga ko nije vješt u poslu’, odgovorio je. ‘Allahov Poslaniče, a ako ni to ne budem mogao?’, upitao sam ponovo. ‘Suzdrži se od činjenja zla ljudima, to je tvoja sadaka tebi’, rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Muttefekun alejhi)

Pametn čovjek ne bi trebao imati dilemu oko toga da onaj ko uistinu želi sebi dobro, neće činiti zlo drugima ljudima. Rečeno je: “Kako budeš postupao prema drugima, i i prema tebi će se tako postupati.” I rečeno je: “Nagrada i kazna srazmjerne su učinjenom djelu.” Ko uznemiri svoga brata, i njega će stići neugodnost, prije ili kasnije. Imam Malik, Allah mu se smilovao, rekao je: “Sreo sam u Medini ljude koji nisu imali mahane, a onda su počeli tražiti mahane

drugima, pa su i oni sami stekli mahane, a sreo sam ljude koji su imali mahane, i šutjeli su na mahane drugih ljudi, pa su i njihove mahane zaboravljene.”

O vjernici, čuvajte se uznemiravanja drugih ljudi, jer to je upropaštavajuća narav i prezreno djelo koje navlači na čovjeka jasan grijeh i ponižavajuću kaznu. Uzvišeni u Svojoj mudroj Knjizi kaže: “One koji Allaha i Poslanika Njegova budu vrijeđali Allah će i na ovome i na onome svijetu prokleti, i sramnu im patnju pripremiti. A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, toware na sebe klevetu i pravi grijeh.” (El-Ahzab, 57–58)

Donosite salavate i selame na najboljeg čovjeka i najčišće stvorenje, Muhammeda ibn Abdullaha, vlasnika Havda i šefata, to vam je naredba od Allaha, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAHOVE MUDROSTI U ISKUŠENJIMA I NEDAĆAMA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
28. safer 1442. po Hidžri / 16. oktobar 2020.

Hvala Allahu, Onome Koji otklanja iskušenja i nedaće. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema ni na onom ni na ovom svijetu, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odabrani vjerovjesnik i časni rob. Allahu moj smiluj se, blagoslovi i spasi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe, nosioce svakog dobra i bogobožnosti.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost: “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehe vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O vjernici, Allah, džellešanuhu, podsjeća nas na svoje zakonitosti u pogledu ranijih naroda, i kaže: “I Mi nijednog vjerovjesnika u neki grad nismo poslali a da stanovnike njegove neimaštinom i bolešću nismo kaznili da bi se pokajali.” (El-A’raf, 94)

“Be’sa”, što je u ovom ajetu prevedeno kao neimaština, podrazumijeva oskudan i težak život, a “darrā” je bolest. Nakon toga, Allah, džellešanuhu, objašnjava mudrost i razlog zbog kojih se dešavaju iskušenja i nedaće, a oni su opomena ljudima i podsticaj da se vrate, predaju i odazovu svome Gospodaru, ostavljajući ono što izaziva Njegovu srdžbu, pokoravajući Mu se, izvršavajući Njegove naredbe i slijedeći Njegov šerijat. Jedna od mudrosti iskušavanja nedaćama, neimaštinom i bolešću jeste vraćanje ljudi njihovom Stvoritelju, počinovanje Njegovim naredbama, vraćanje razboritosti i ostavljanje grijeha, inata, nepravde i činjenja nereda na Zemlji. Allah ljudima daje nedaće i katastrofe kako bi se tvrda srca razblažila i opomenula, i vratila se na Pravi put.

Uzvišeni kaže: “A poslanike smo i narodima prije tebe slali i neimaštinom i bolešću ih kažnjavali ne bi li poslušni postali.” (El-En’am, 42)

Obaveza je ljudi, dok gledaju iskušenja kako se smjenjuju jedno za drugim, da preispitaju svoje postupke i istinski se vrate Allahovoj vjeri i obnove iskrenu tevbu i zavjet Allahu da će ustrajati na Pravom putu (siratul-mustekim).

O muslimani, jedna od najvećih nevolja jeste da ljudi prolaze kroz iskušenja a ona ne dotiču njihova srca, niti se njihova tijela vraćaju Gospodaru i izvršavanju Njegovih propisa. Uzvišeni kaže: “Trebalo je da su poslušni postali kad bi im kazna Naša došla! Ali, srca njihova su ostala tvrda, a šejtan im je lijepim prikazivao ono što su radili.” (El-En’am, 43)

Da, jedna od najvećih nevolja jeste da se dešavaju iskušenja, a nemarni ustrajavaju u svojoj nemarnosti, zalutali spavaju u dubokom snu, zabavi i grijesima, pokvarenjaci ogrezli u korupciji i nasilju. Nu'man ibn Bešir, radijallahu anhu, rekao je: “Potpuna propast je da činiš zlo u vrijeme nevolje (iskkušenja).” (Ibn Ebu Šejba)

Govoreći o nevjernicima, inadžijama, Uzvišeni kaže: “Mi smi ih na muke stavljali, ali se oni Gospodaru nisu pokorili, niti su molitve upućivali.” (El-Mu'minun, 76) U tumačenju ovog ajeta kaže se: “Mi smo ih iskušali nevoljama i teškoćama, ali oni nisu pokazali strahopoštovanje i nisu se predali Allahu, ni vanjštinom ni nutrinom, nego su ustrajali u svom lutanju i zabludi.”

O vjernici, pokajanje Allahu i svođenje računa s vlastitom dušom nužna je i neodgodiva potreba i potvrđena obaveza. Uzvišeni kaže: “Zašto bi vas Allah kažnjavao ako budete zahvaljivali i vjerovali? Allah je blagodaran i sveznajući.” (En-Nisa, 147)

Nedaće se nikada neće pretvoriti u blagodat, niti će se bijeda i poniženje pretvoriti u blagostanje i radost, osim kada se robovi pokaju svome Gospodaru i vrate Svom Stvoritelju. Ukoliko tako postupe, On će im ukazati Svoju milost, obasuti ih Svojim blagodatima i otkloniti od njih nedaće i iskušenja. Allah iskušava Svoje robove teškoćama, nedaćama i nemilim situacijama kako bi u njihovim dušama probudio želju za činjenjem dobrih djela, pokornošću Njemu i sklanjanjem u Njegovo okrilje. Uzvišeni kaže: “Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili.” (Er-Rum, 41)

“I Mi ćemo učiniti da blažu kaznu iskuse, prije one najveće, ne bi li se pokajali.” (Es-Sedžde, 21)

“... i u dobru i u zlu smo ih provjeravali da bi se opametili.” (El-A’raf, 168)

Historičari navode da je 749. h. g. Egipat i Siriju pogodila kuga koja je odnijela veliki broj ljudskih života, pa su se ljudi okupili u džamijama, ponizno su molili Allaha, iskreno su se pokajali za grijehе, dijelili su milostinju, činili su razne vrste bogougodnih djela, i ustrajali su u tome sve dok Allah nije otklonio od njih nedaću. Kome Allah želi dobro i uputu, učini da on iz ranijih primjera i kazni uzme pouku. Uzvišeni kaže: “I Mi smo faraonov narod gladnim godinama i nerodicom kaznili, da bi se opametili” (El-A’raf, 130), da bi pouku primili, jer teškoće razblažuju srca i bude u njima želju i potrebu za onim što je kod Allaha i povratkom Njemu.

O vjernici, samo iskrenim pokajanjem Allahu, džellešanuhu, moguće je ostvariti težnje i ambicije kojima streme pojedinci i društva, i spasiti se od onoga od čega strepe i strahuju ljudska srca. Uzvišeni kaže: “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.” (En-Nur, 31)

Allahova milost prema Njegovim stvorenjima, kojom se otklanjanju nedaće i iskušenja, ne može se postići osim iskrenom predanošću i pokornošću Allahu, džellešanuhu, provođenjem Njegovog šerijata i slijedenjem sunneta Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže:

“A vi molitvu obavljajte i zekat dajite i Poslaniku poslušni budite da bi vam se ukazala milost.” (En-Nur, 56)

“... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći.” (Et-Talak, 2)

“A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim.” (Et-Talak, 4)

Odazovite se Allahu, popravite svoje riječi i djela, pridržavajte se Njegovih naredbi i zabrana, bit ćete na Pravom putu i spasit ćete se: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

Kada islamski ummet ostvari potpuno vjerovanje, iman u Allaha, istinski i iskreno, svojom vanjštinom i nutrinom, i kada se bude pridržavao Allahovih propisa u svim stvarima i svim segmentima života, Allah će spustiti na njih Svoje blagoslove, i živjet će u blagostanju i lijepim i ugodnim životom koji

neće pomutiti tjeskoba niti nedaća. “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili.” (El-A’raf, 96)

O vjernici, jedno od najboljih i najvrednijih djela jeste donošenje salavata i selama na plamenitog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi našeg miljenika, prvaka i vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i budi zadovoljan njegovim pravovjernim halifama, njegovom časnom porodicom i svim ashabima, i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

U OKRILJU SURE ED-DUHA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
6. rebiul-evel 1442. po Hidžri / 23. oktobar 2020.

Hvala Allahu, Onome Koji sve stvara i čini skladnim, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog, Velikog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kojem se On obratio riječima: "... a Gospodar tvoj će tebi, sigurno, dati, pa ćeš zadovoljan biti!" (Ed-Duha, 5), neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, razumom obdarene i svjetiljke u tminama. Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Allah kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Kur'anska sura Ed-Duha spuštена je na Poslanikovo, sallallahu alejhi ve sellem, srce, pa ga je utješila, otklonila njegovu bol, očistila njegove rane i smirila njegovu dušu. Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, neko vrijeme nije dolazila Objava, pa su smutljivci počeli praviti spletke, a kolebljivci ubacivati sumnje, pa je Allah objavio: "Tako Mi jutro, i noći kada se utiša – Gospodar tvoj nije te ni napustio ni omrznuo!" (Ed-Duha, 1–3). Ova sura rasvijetlila je veličinu pozicije Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Allahovu ljubav, blizinu i dobrotu prema njemu.

"Gospodar tvoj nije te ni napustio ni omrznuo!" (Ed-Duha, 3)

Kako će Allah ostaviti srce koje je pronašlo smiraj u Njemu, i koje Ga je ponizno dozivalo, učilo i ponavljalo Njegove ajete i govor! Allah nikada neće ostaviti na cjedilu roba koji se srcem vezao za Njega, naprotiv, On će ga približiti Sebi i uzdići. Ovaj ajet obraća se Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, ali se obraća i svakom vjerniku i vjernici, koji su iskreni prema Allahu, i njihova srca ispunjava osjećajem da ih Allah voli, približava Sebi i da je s njima u svakoj situaciji, i ispunjava ih srećom, zadovoljstvom i slašću. Uzvišeni u hadisi-kudsiju kaže: "Moj će Mi se rob neprestano približavati dobrovoljnim

djelima (nafilama), sve dok ga ne zavolim, a kada ga zavolim, bit ću njegov sluh, kojim čuje, njegov vid, kojim gleda, njegova ruka kojom prihvata, i noga kojom hodi. Ako nešto zatraži od Mene, dat ću mu, a ako kod Mene zatraži utočište, Ja ću ga zaštititi.”

“Onaj svijet je, zaista, bolji za tebe od ovoga svijeta” (Ed-Duha, 4)

Završnica svake stvari bolja je za tebe od njenog početka. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, neprestano se uzdizao na ljestvici časti i ugleda, i Allah je, iz dana u dan, učvršćivao njegovu vjeru, pomagao ga i unapređivao njegovo stanje sve do smrti. Svakoga dana njegovog života, u odnosu na prethodni, povećavao mu je snagu, pomoć i podršku, sve dok nije, svojim očima, vidio kako ljudi u skupinama ulaze u Allahovu vjeru, a onaj svijet bolji je od ovog svijeta po svim mjerilima koja je Uzvišeni Allah postavio. Rob, u komunikaciji s Gospodarom, treba biti svjestan da ima plemenitog Gospodara, Koji ga iskušava, a onda mu daje izlaz. Svaka stvar, Njegovom voljom, ima dobar završetak. Svako tvoje kasnije stanje bolje je od prethodnog. “Onaj svijet je, zaista, bolji za tebe od ovoga svijeta” (Ed-Duha, 4)

Allah, džellešānuhu, zna da Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zna da je za njega onaj svijet bolji od ovog svijeta, jer on je rekao: “Allah Uzvišeni kaže: ‘Svojim dobrim robovima pripremio sam ono što oko vidjelo nije, što uho čulo nije i što ljudskom srcu nije naumpalo.’” I, rekao je: “Prostor koji zauzima bič u Džennetu bolji je od dunjaluka i svega što je na njemu.”

U smrtnoj bolesti dato mu je da izabere između života na ovom svijetu i onoga što je kod Allaha, pa je odabrao ono što je kod Allaha. Svako ko ima trunku razboritosti zna da je onaj svijet bolji od ovog svijeta, jer dunjaluk, kakav god i koliki god bio, prolazan je: “Sve što je na Zemlji prolazno je, ostaje samo Gospodar tvoj, Veličanstveni i Plemeniti” (Er-Rahman 26–27).

Ovo uzvišeno značenje podstiče muslimana da unaprijedi svoje vjerovanje, popravi svoja djela, očisti svoju nutrinu i iskoristi vrijeme koje mu je dato.

“... a Gospodar tvoj će tebi, sigurno, dati, pa ćeš zadovoljan biti!” (Ed-Duha, 5)

Ovaj ajet uči/čita se kroz vijekove, razgaljuje ljudske uši, dodiruje ljudska srca, govori nam o stepenu darovanog i njegovom mjestu kod Darovatelja. On je, svojim značenjem i smislom, čisti dar, a kakav je to samo dar! Od Darovatelja

Koji svoje obećanje neće prekršiti, i nad Čijom dobrotom nema dobrote, i Čija nagrada nema kraja i Čije blagodati nemaju granica.

Allah, džellešanuhu, dao mu je na dunjaluku visoko mjesto, iznad sedam nebesa. Uzdigao ga je iznad svih vjerovjesnika, njegovom poslanicom zapečatio poslanstvo, njegov ummet učinio najboljim ummetom, njegovu Knjigu najboljom knjigom, njegov šerijat najboljim šerijatom, odlikovao je njegove ashabe i supruge, i dao mu dobro koje se ne može pojmiti.

Objavio mu je: “Neka je uzvišen Onaj Koji ti, ako hoće, može dati bolje od toga: vrtove kroz koje rijeke teku i dvorove.” (El-Furkan, 10) Dao mu je šefat – pravo zauzimanja, zagovora, za ljude dok budu stajali na mahšeru i čekali presudu, da započne suđenje, i šefat za stanovnike Dženneta, da uđu u Džennet. Allahovo zadovoljstvo je dar od Njega za onoga ko je pohrlio Njemu, pa ga je Allah zavolio, a koga Allah zavoli, približi ga Sebi, i učinit će ga zadovoljnim, i podariti će mu zadovoljstvo duše, smiraj srca i prisebnost, otklonit će od njega brigu i nervozu, a na ahiretu će živjeti u zadovoljstvu. “A ti, o dušo smirena, vrati se Gospodaru svome zadovoljna, a i On tobom zadovoljan...” (El-Fedžr, 27–28)

“Zar nisi siročić bio, pa ti je On utočište pružio, i za pravu vjeru nisi znao, pa te je na Pravi put uputio, i siromah si bio, pa te je imućnim učinio?” (Ed-Duha, 6–8)

Kao što mu je, kao siročetu, pružio utočište i uputio ga Objavom, tako je Svoga Poslanika učinio imućnim i neovisnim, opskrblivši ga onim što mu je bilo potrebno u različitim etapama njegovog života.

Prvo ga je učinio neovisnim/imućnim kroz brigu Ebu Taliba o njemu, a kada se njegova situacija pogoršala, učinio ga je neovisnim preko imovine Hatidže, radijallahu anha, a kada se i to promijenilo, učinio ga je neovisnim preko imetka Ebu Bekra, radijallahu anhu, a kada je i to izostalo, naredio mu je da učini hidžru, pa mu je dao neovisnost u vidu nesebične podrške i pomoći ensarija – stanovnika Medine.

Sve ove blagodati kojima je Allah obdario Svoga Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, kada o njima razmisli čovjek u brigama, nevolji i iskušenju, ili pred kojim se nalaze barijere i poteškoće, one će u njegovoj duši otvoriti horizonte nade i “pitke izvore” optimizma, koji će mu dati novu snagu i odlučnost, podstaći ga na djelovanje i pozvati ga da odbaci očaj, letargiju i tragove

neuspjeha i posrtanja, na njegovom putu i u životu. Nema kraja Allahovoj milosti i dobroti.

“Zato siročće ne ucveli, a na prosjaka ne podvikni” (Ed-Duha, 9–10)

Ovi ajeti postavljaju temelje ispravnog poimanja života, a ti temelji su solidarnost i samilost, i poziv su svakome onome kome je Allah dao ugled, nakon što je bio nepoznat, ili mu je pružio utočište nakon što je siročće postao, ili ga je imućnim učinio nakon što je siromah bio, da zahvaljuje Allahu na ukazanim blagodatima, da ne ucveli siročće, ne ponizi ga i ne podvikne na njega, nego da mu čini dobročinstvo, bude blag prema njemu, da se ne uzdiže i ne bude grub prema nejakima, i da prosjaka, ukoliko ga vrati sa svojih vrata, vrati s milošću i blagošću.

“... i o blagodati Gospodara svoga kazuj!” (Ed-Duha, 11)

Prelistaj stranice svoga života, da vidiš sve Allahove blagodati prema tebi, od trenutka kada nisi postojao, pa da trenutka kada si postao biće vrijedno spomena. Allahove blagodati su u svakom pokretu, udisaju i izdisaju: blagodat postojanja i upute, zdravlja i sigurnosti, čula i vida, imetka i potomstva, mirnog sna i prijatne jave; blagodati od glave do pete.

Razmišljaj o Allahovim blagodatima u tome što ti je potčinio Sunce i Mjesec, rijeke i mora, drveće i životinje, noć i dan. Razmišljaj o Allahovim blagodatima i kazuj o njima u smislu njihove potvrde, priznanja i predanosti, kako bi osjetio Njegovu dobrotu i spoznao Njegova prava, i promijenio svoje stanje iz nemara u pokornost, nezahvalnika u zahvalnika, i kako bi zahvalio Allahu riječima, djelom, srcem i tijelom, i koristio ove blagodati u onome čime je On zadovoljan i što je propisao.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PRIRODA ZAKLETVE U KUR'ANU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin b. Muhammed el-Kasim

13. rebiul-evel 1442. po Hidžri / 30. oktobar 2020.

Svaka hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jednog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega, njegovu časnu porodicu i njegove ashabe Allahov mir, spas i blagoslov do Sudnjega dana.

Cijenjeni vjernici! Budimo bogobojažni, Allah se pokoravajmo, onako kako se od nas zahtijeva, osjećajmo Njegovo apsolutno prisustvo kada nas drugi vide i kada nas ne vide.

Uzvišeni Allah učinio je časni Kur'an vječnim dokazom i jasnom opomenom. U njemu su sadržani mnogobrojni raznovrsni iskazi upute. Božije zakletve u Kur'anu su uzvišen iskaz i jasan znak onima što za uputom i vjerom tragaju. Uzvišeni je petnaest kur'anskih sura započeo zakletvom, sve se klasificiraju kao mekanske sure. Također se Uzvišeni kune na mnogim drugim mjestima u Svojoj Knjizi, čime se vjernicima skreće pažnja na važnost zakletve, onoga čime se Uzvišeni zaklinje i onoga radi čega se zaklinje.

Uzvišeni se u Kur'anu zakleo nečim najveličanstvenijim čime se može zakleti, odnosno Svojim veličanstvenim Bićem kojem pripada svako savršeno svojstvo, kako bi naglasio važnost nečega najsvetijeg što postoji, a to su osnove vjerovanja i temelji vjere, rekavši: "I, tako Mi Gospodara neba i Zemlje, to je istina, kao što je istina da govorite!" (Ez-Zarijat, 23). Također se Uzvišeni kune Sobom kao apsolutnim Gospodarom da će ljudi biti proživljeni na Sudnjem danu: "I tako Mi Gospodara tvoga, Mi ćemo i njih (...) sakupiti" (Merjem, 68). Gospodar svjetova se potom kune da će svako stvorenje polagati račun za svoja

djela, da će se svi, bez izuzetka, Njemu vratiti: “I tako Mi Gospodara tvoga, njih ćemo sve na odgovornost pozvati za ono što su radili!” (El-Hidžr, 92–93).

Potom se Uzvišeni kune Sobom u svojstvu jedinoga božanstva da će mnogobošci odgovarati za svoja djela: “Allaha mi, bit ćete, sigurno, pitani zato što stalno laži izmišljate” (En-Nahl, 56). Također se Uzvišeni kune Sobom, kao Gospodarom svega što sunce obasjava ili mjesec osvjetljava, da je Njegova moć apsolutna i savršena, i da će sva stvorenja ponovo biti proživljena kako bi odgovarali i snosili posljedice za svoja djela, rekavši: “I Ja se kunem Gospodarom istōkā i zāpadā da ih možemo boljim od njih zamijeniti i niko Nas u tome ne može spriječiti” (El-Mearidž, 40–41).

Uzvišeni se, također, zaklinje Sobom kao Gospodarom poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, da nije pravi vjernik onaj ko ne želi prihvatiti sud Poslanika, alejhis-selam, i njegovu presudu sa zadovoljstvom izvršiti: “I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore.” (En-Nisa, 65)

Uzvišeni Allah kazuje ono što želi na način kako to želi. Časni Kur'an je Njegova najveličanstvenija i najvrednija riječ, zbog čega se Uzvišeni kune Kur'anom u vezi s početkom njegovog objavljivanja: “Tako Mi Knjige jasne, Mi smo počeli da je u Blagoslovljenoj noći objavljujemo” (Ed-Duhhan, 2–3). Potom se Kur'anom kune da Poslanik, alejhis-selam, istinu govori i da je izaslan Njegovom odredbom: “Tako Mi Kur'ana mudrog, ti si, uistinu, poslanik” (Jasin, 2–3). Kur'anom se Uzvišeni kune i kada želi naglasiti istinitost Sudnjeg dana i da će zasigurno jednom nastupiti: “Tako Mi Kur'ana slavnog, oni se čude što im je došao jedan od njih da ih opominje, pa, nevjernici, govore: ‘To je čudna stvar: zar kad pomremo i zemlja postane? Nezamisliv je to povratak!’” (Kaf, 1–3)

Uzvišeni Allah u časnome Kur'anu također se zaklinje Knjigom u retke ispisanom, na koži razvijenoj i listovima cijenjenim; što je u rukama pisara, odnosno časnih meleka – što je znak odabranosti i brige posvećene poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, najboljem među poslanicima i vjerovjesnicima, čiji je život bio uputa, milost i blagoslov svemu stvorenom. On je iz Božije plemenitosti izaslan ljudima, kako bi zavrijedio Džennet onaj ko bude slijedio njegovu uputu.

Život Poslanika proveden u pozivanju svoga naroda jedan je od najvećih dokaza i pokazatelja Božije uzvišenosti, naročito zbog toga što ga je u cijelosti proveo pozivajući ljude da prihvate vjeru u Allaha, krajnje iskreno i bogobojažno, zbog čega Uzvišeni Allah darova Svome Poslaniku najveći stepen u Džennetu, učini vječnom vjeru i vjerozakon koji je donio, i obeća da će se pobrinuti za one koji ga ismijavaju, kao što stoji u ajetu: “Mi ćemo te zaštititi onih koji se rugaju” (El-Hidžr, 95). Uzvišeni je zaprijetio svakom ko bude ismijavao ili vrijeđao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da će pomen na njega biti prekinut: “Onaj koji tebe mrzi, sigurno će on bez spomena ostati” (El-Kevser, 3).

Uzvišeni, zbog toga što je Poslanikov život vredniji od svakog drugog, njime se kune rekavši: “A života Mi tvoga, oni su u pijanstvu svome lutali” (El-Hidžr, 72), odnosno, oni u svojoj zabludi lutaju. Ibn Kesir pojašnjava: “To što se Uzvišeni zaklinje Poslanikovim, sallallahu alejhi ve sellem, životom velika je počast, poseban stepen i ugled ogroman.”

Meleki, kao što nam je poznato, posebna su bića, koja svoj vijek provode klanjajući se Allahu, pri čemu ne malaksavaju. Vjerovati u njihovo postojanje jedan je od temelja islamske vjere. Kako bi se naglasila njihova odabranost, Uzvišeni se kune njima dok Mu ibadet čine u redovima pred Njim poredanim: “Tako Mi onih u redove poredanih” (Es-Saffat, 1).

Meleki se mogu podijeliti u različite vrste, shodno djelima koja im je Uzvišeni povjerio kako bi Njegove odredbe na svijetu bile izvršene. Tako se Uzvišeni kune melekima koji oblake usmjeravaju i odvrćaju: “I onih koji odvrćaju” (Es-Saffat, 2). Također se kune melekima koji neprestano ponavljaju Božije riječi: “I onih koji Opomenu čitaju” (Es-Saffat, 3). Uzvišeni se kune i melekima koji naredbe Gospodara sprovede, odnosno onima kojima je naređeno da opskrbu stvorenjima omoguće, da pomoć donesu ili kaznu sprovedu: “I onih koji naredbe sprovede” (Ez-Zarijat, 4).

Smrt, po svojoj prirodi, strahovit je prizor gdje meleki snažno čupaju dušu umrlog, zbog čega se Uzvišeni i tim melekima kune: “Tako Mi onih koji čupaju grubo” (En-Naziat, 1). Međutim postoje i meleki koji dušu blago i nježnom rukom uzimaju: “I onih koji vade blago” (En-Naziat, 2). Također, Uzvišeni se u Kur'anu zaklinje melekima koji spuštaju dokaze, što istinu od neistine rastavljaju i koji poslanicima donose objavu koja sadrži opravdanje ili

opomenu: “Tako Mi onih koji razdvajaju, i Objavu dostavljaju, opravdanje ili opomenu.” (El-Murselat, 4-6).

Pored prethodnog, kosmos je izvanredno čudnovato Božije stvorenje, u kojem se nalaze različita precizno stvorena djela koja ukazuju ljudima na veličanstvenost njegova Stvoritelja i moć Njegovu.

Nebo je nešto najveličanstvenije stvoreno, visoko je podignuto, daleko prostrano, boja sjajnih. Iznad nebesa je Gospodar naš, dok su meleki na nebu. S neba se spušta opskrba, prema njemu se uzdižu duše i djela. Tako se Uzvišeni zaklinje nebom i njegovim Stvoriteljem, te svime što je u njemu stvoreno: “I neba i Onoga Koji ga sazda” (Eš-Šems, 5). Također se kune različitim svojstvima neba, poput visine: “I svoda uzdignutog” (Et-Tur, 5); savršenosti, ljepotama i ukrasima u njemu: “Tako Mi neba punog zvjezdanih puteva” (Ez-Zarijat, 7); postojećim čudima u njemu, poput zvijezde blistave čija se svjetlost daleko vidi: “Tako Mi neba i Danice! A znaš li ti šta je Danica? Zvijezda blistava!” (Et-Tarik, 1-3); nebeskim položajima Sunca, Mjeseca i drugih nebeskih tijela: “Tako Mi nebesa sa sazviježđima” (El-Burudž, 1); opskrbom na nebu u vidu kiše: “I tako Mi neba puna kiše” (Et-Tarik, 11).

Nebo je ispunjeno zvijezdama, čijem se položajima Uzvišeni zaklinje, zbog važnosti toga pri računanju dana, mjeseci i godina: “Zaklinjem se položajima zvijezda” (El-Vakia, 75).

Zvijezde imaju svoju preciziranu putanju koja je jasno određena od Uzvišenog Gospodara. S jasne tačke izlaze na nebo, jasnom putanjom se kreću, ponizno obavljajući predodređenu funkciju, sve do zalaska s neba. Uzvišeni se kune kretanjem zvijezda: “Tako Mi onih koji plove lahko” (Ez-Zarijat, 3). Također se kune svim zvjezdanim položajima: zalaskom, plovidbom i izlaskom: “I kunem se zvijezdama – koje se skrivaju, koje se kreću i iz vida gube” (Et-Tekvir, 16). Gospodar svjetova se kune i zvijezdama koje padaju na šejtane koji krišom prisluškiju na nebu ne bi li prodrli u gajb-stvari, da je Poslanik časniji od toga da bude u zabludi ili zaluta. Odnosno, da je on iskreni kome se objava spušta koja je zaštićena zvijezdama padalicama, tako da šejtani ne mogu saznati njen sadržaj. Uzvišeni kaže: “Tako Mi zvijezde kad zapada, vaš drug nije s Pravoga puta skrenuo i nije zalutao! On ne govori po hiru svome – to je samo Objava koja mu se obznanjuje” (En-Nedžm, 1-4).

Sunce i Mjesec najveća su stvorenja na nebu. Kretanje ta dva nebeska tijela ključno je za ljudski život, zbog čega je ljudski život nezamisliv bez njihovog postojanja. Uzvišeni se njima kune kako bi naglasio tu važnost: “Tako Mi Sunca i svjetla njegova, i Mjeseca kada ga prati” (Eš-Šems, 1-2).

S druge strane, Zemlja je učinjena ravnom i posteljom stvorenjima, prostranim, pristupačnim i blagoslovljenim mjestom za život. Na njoj su razna stvorenja i životinje stvorene, dato je da rijeke i pitka voda njom teku. Tako se Uzvišeni kune Zemljom i njenom prostranošću, kao i Onim Ko ju je stvorio i takvom učinio: “I Zemlje i Onoga Koji je ravnom učini” (Eš-Šems, 6). Također se kune rastinjem koje proizvodi čist zrak koji je neophodan za opstanak života na Zemlji: “I Zemlje koja se otvara da rastinje nikne” (Et-Tarik, 12). Gospodar svjetova kune se vjetrom, čudnovatim nevidljivim stvorenjem, posredstvom kojeg Uzvišeni, nakon što odredi, šalje pobjedu, kaznu ili kišu. Uzvišeni se kune vjetrom kada uzastopno puše, jer se tako zapravo povinuje naredbi Uzvišenog izvršavajući mu povjerenje: “Tako Mi onih koji se jedan za drugim šalju” (El-Murselat, 1); kada postane snažnim odnoseći, uništavajući i potopljavajući ono što Gospodar odredi: “Tako Mi onih koji pušu snažno” (Ez-Zarijat, 1); kada teške oblake, vjesnike kiše donose: “I onih koji teret nose” (Ez-Zarijat, 2).

Jedan od veličanstvenih dokaza Božijeg jedinstva jeste more. Iako ispunjeno vodom, nikada ne preplavi kopno uništavajući život u potpunosti. Njime plove brodovi koji su natovareni raznim Božijim blagodatima. U njemu živi daleko više stvorenja nego na kopnu. Upravo radi ovoga Uzvišeni se njime kune: “Tako Mi mora napunjenog” (Tur, 6). S druge strane, Uzvišeni je posebno odlikovao Ademovo potomstvo nad svim drugim stvorenjima, zbog čega se kune prvim njihovim staništem, dijelom zemlje važnijim od svih drugih, gradom Mekom, rekavši: “Kunem se gradom ovim – a tebi će biti dopušteno sve u gradu ovome” (El-Beled, 1–2). Potom se Uzvišeni kune praocem čovječanstva, od kojeg svaki čovjek porijeklo vodi, rekavši: “I roditeljem”, te se kune cijelim njegovim mnogobrojnim potomstvom: “I onim koga je rodio” (El-Beled, 3).

Pisanje, pero i mastilo su među najvećim blagodatima koje Uzvišeni darovao čovjeku. Posredstvom toga se dug zapisuje, vjera spoznaje, potrebe ljudi izmiruju i dr. Uzvišeni se perom i napisanim zaklinje da je Poslanik čist od svake mane koju mu neprijatelji pripisuju i da je on plemeniti poslanik koga Uzvišeni obdari lijepim moralnom, u čemu mu nema ni premca: “Nūn. Tako

Mi kalema i onoga što oni pišu, ti nisi, milošću Gospodara svoga, lud; ti ćeš, sigurno, nagradu neprekidnu dobiti, jer ti si, zaista, najljepše čudi” (El-Kalem, 1–4).

S druge strane, konji su čovjeku korisne jahalice i srcu drag imetak. Od konja će dovijeka koristi biti, što potvrđuju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Konji u svojim perčinima nose dobro do Sudnjega dana” (muttefekun alejhi). Uzvišeni se tim stvorenjima zaklinje u formi gdje se naglašava ono što ne mogu druge životinje učiniti, tako se kune njima dok brzo i snažno jure, kada se čuje upečatljivi zvuk njihovog disanja: “Tako Mi onih koji dahćući jure” (El-Adijat, 1); usljed čega varnice vrcaju zbog toga što imaju tvrda stopala: “Pa varnice vrcaju” (El-Adijat, 2); a potom hitrim napadima koje zorom izvode: “I zorom napadaju” (El-Adijat, 3).

Najuzvišeniji postojeći hram je El-Bejtul-ma'mur, Hram vječni, najčasnije brdo je Gora na kojoj se Uzvišeni neposredno obratio poslaniku Musau, alejhis-selam, dok je najsvetija knjiga časní Kur'an. Uzvišeni sve tri pomenute stvari objedini u jednoj zakletvi: “Tako Mi Gore, i Knjige u retke napisane, na koži razvijenoj, i Hrama poklonika punog” (Tur, 1–4).

Na tragu toga, Uzvišeni je grad Meku opisao posebnim riječima imenujući ga “sigurnim gradom” čime mu je pripisan poseban značaj: “Tako Mi smokve i masline, i Sinajske gore, i grada ovog, sigurnog” (Et-Tin, 1–3).

Uzvišeni je noć učinio vremenom smiraja i ibadeta. U to vrijeme se Allah, džellešanuhu, spušta na prvo nebu u posljednjoj trećini noći, kako bi stvorenja osjetila povjetarac Njegove milosti, što je znak Njegove plemenitosti i darežljivosti. Sama noć je, u različitim formama i dijelovima, bila predmet Božije zaklete. Uzvišeni se kune noću kada nastupa: “I noći kad ona veo diže” (Et-Tekvir, 17); kada mirno protekne: “I noći kada nestaje” (El-Fedžr, 4), kada u njoj prevlada tišina nakon što tama cijeli svijet prekrije: “I noći kada se utiša” (Ed-Duha, 2), kada se u dan pretvori: “I noći kada mine” (El-Muddessir, 33), svim dokazima i stvorenjima koje noć obavije: “I noći, i onim što ona tamom obavije” (El-Inšikak, 17). Iz ovoga vidimo da je noć, kao sve što nam donosi, jasan dokaz Božije moći.

Suprotno od noći, dan je vrijeme stvoreno za činjenje ibadeta i izvršavanje životnih obaveza. Uzvišeni se kune različitim periodima dana: ranim jutrom, poodmaklim jutrom i vremenom ikindija-namaza. Danju i noću se život

odvija, a onako kako ih budemo provodili – zavrijedit ćemo vječnu sreću ili neprolaznu patnju. Tokom dana i noći javljaju se očigledni dokazi Božijeg postojanja, dok je njihova smjena dokaz Njegove svemoći. Tako se Uzvišeni zaklinje i danom i noći: “I noći kada mine, i zore kada svane” (El-Muddessir, 33–34); rumenilom večernjim što najavljuje kraj dana i početak noći: “Kunem se rumenilom večernjim” (El-Inšikak, 16); noći kada nastupa i jutrom se ozari, što je dokaz početak novog dana: “I noći kad ona veo diže, i zorom kada diše” (Et-Tekvir, 18); najčasnijim noćima godine koje su dio mjeseca zul-hidždže: “I deset noći” (El-Fedžr, 2).

Posljednji čas će doći kada nastupi Sudnji dan. Tog dana svi ćemo se vratiti Gospodaru svjetova, kada ćemo polagati račun za svako počinjeno djelo, na osnovu čega ćemo biti nagrađeni ili kažnjeni. Uzvišeni se u nekoliko ajeta zakleo da će Sudnji dan sigurno jednom nastupiti, no zakleo se i samim Sudnjim danom u jednom ajetu: “I Dana već određenog” (El-Burudž, 2).

Iz svega prethodno navedenog mogli smo uočiti da se Uzvišeni kune Svojim nama vidljivim stvorenjima, no On se također zakleo i stvorenjima koje ne vidimo rekavši: “A Ja se kunem onim što vidite i onim što ne vidite” (El-Hakka, 38–39). Ova zakletva smatra se najsveobuhvatnijom u cijeloj Božijoj Knjizi.

O vjernici! Uzvišeni Allah je stvorio sva stvorenja, u savršenom obliku, a potom postavio izazov svim stvorenjima da stvore makar sitnog mrava ili zrno gorušice. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Uzvišeni Allah kaže: ‘Da li ima iko nepokorniji od čovjeka koji tvrdi da može stvoriti poput Mene! Neka stvore sitnog mrava, neka stvore zrno, pa da plod iz njega se rodi.’” (Muttefekun alejhi)

Zbog savršenosti Božijeg stvaranja, Uzvišeni se zaklinje svim stvorenjima, kao što se kune i određenim veličanstvenim stvorenjima posebno. Veličanstvena stvorenja su dokaz ljudima o Allahovom jedinstvu, snazi i svemoći, kako bi se isključivo Njemu klanjali, veličali Ga, poštovali naređenja i klonili se zabrana. Tako Uzvišeni u mudroj Knjizi kaže: “Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u vlasti Njegovoj biti, a nebesa će u moći Njegovoj smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim!” (Ez-Zumer, 67)

Poštovani vjernici! Uzvišeni Allah je sva stvorenja stvorio i zaklinje se stvorenjima kojima želi, ali Svojim robovima naređuje da se isključivo zaklinju

Allahom, priznajući Mu svetost i veličanstvenost na taj način, zabranivši im da se zaklinju nečim drugim. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko se želi zakleti, neka se zakune Allahom ili neka se ne kune.” (Muttefekun alejhi)

Zakleti se nečim drugim mimo Allaha je oblik širka, krivovjerja. Poslanik, alejhis-selam, kaže: “Ko se zakune nečim mimo Allaha – počinio je nevjerstvo ili mnogoboštvo.” (Tirmizi) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naređuje onom ko se zakune nečim mimo Allaha da istog trena potvrdi da vjeruje samo u Allaha, rekavši: “Ko se zakune riječima: ‘Tako mi Lata ili Uzzaa’, neka odmah kaže: ‘Svjedočim da nema boga osim Allaha.’” (Muttefekun alejhi)

Čak kada se zaklinjemo isključivo Uzvišenim Allahom, iskazujući Mu strahopoštovanje na takav način, potrebno je da se ne kunemo, izuzev u slučaju prijekne potrebe, a ne za svaku sitnicu, kako bismo ispoštovali naredbu Uzvišenog: “A o zakletvama svojim brinite se!” (El-Maida, 89).

Uzvišeni Allah u časnom Kur'anu kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Također Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko jednom salavat na mene donese, Allah će ga blagosiljati deset puta.”

Gospodaru naš, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, smiluj se pravednim halifama, svim ashabima, prvim odabranim generacijama i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana. Uzvišeni, smiluj se i nama, učini da budemo u njihovom društvu. Uslišaj naše dove, Uzvišeni, iz Svoje plemenitosti i darežljivosti, samilosti i dobrote. Jer, Ti si Milostivi, Samilosni.

O vjernici, Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje, zato ime Gospodara, Veličanstvenog, Svevišnjeg, često spominjite i na Njegovim blagodatima zahvaljujte Mu se da bi vam dao više darova. Uistinu molitva je najveća poslušnost. A Allah zna šta radite.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

U PREDZNACIMA SUDNJEG DANA JE POUKA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
20. rebiul-evel 1442. po Hidžri / 6. novembar 2020.

Hvala Allahu, Onome Koji iz ničega stvara i Koji će to ponovo učiniti, On radi šta je Njemu volja i presuđuje ono što On hoće. Zahvaljujem Mu, On je dostojan svake hvale i slave.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, samo On zna kad će Sudnji dan i Njemu će se sve vratiti na Dan obećani, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najčasniji čovjek pod nebeskim svodom, i kojeg je sunce ogrijalo. Ko mu se bude pokoravao, ući će u Džennet, a ko mu bude nepokoran, bit će udaljen od Allahove milosti. Neka su Allahova milost, blagoslov i mir na njega, njegovu porodicu i ashabe, uvijek i iznova.

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni Njegove veličine i čuvajte se Njegove žestoke kazne. “Ko čini dobro, u svoju korist čini, a ko radi zlo, na svoju štetu radi. A Gospodar tvoj nije nepravedan prema robovima Svojim.” (Fussilet, 46)

O muslimani, ovaj svijet približio se svome kraju i nestanku, a Sudnji dan samo što nije nastupio. Poslanik Pravog puta obavijestio nas je o događajima pred Sudnji dan, objasnio je njegove predznake i ukazao je na njegove prethodnice kako bi trgnuo ljude iz sna i kako bi se zaštitili, pripremili i pokajali prije nego što ih on iznenadi. “Zar oni čekaju da im Smak svijeta iznenada dođe, a već su predznaci njegovi tu? A šta će im koristiti opomena kad im on dođe?” (Muhammed, 18)

Predznaci Sudnjeg dana potvrđeni su u vjerodostojnim predajama i nije ih dozvoljeno negirati. O muslimani, jedan od vjerodostojnih i potvrđenih predznaka jeste poslanstvo našeg prvaka Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, pečata svih vjerovjesnika i posljednjeg poslanika, kojim je Allah upotpunio

vjeru i uspostavio dokaz protiv svjetova. Poslan je pred Sudnji dan, i rekao je: “Ja i Sudnji dan blizu smo kao ova dva prsta”, pa ih je pokazao i ispružio. (Muttefekun alejhi)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ubrojao je među predznake Sudnjeg dana i svoju smrt, a njegova smrt jedno je od najvećih iskušenja koje je pogodilo islamski ummet. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: “Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao u Medinu, to je bio najsvjetliji dan, koji je obasjao sve oko sebe, a kada je umro, to je bio najmračniji dan, koji je zamračio sve oko sebe. Nismo ga ni ukopali, a već smo osjetili promjenu na svojim srcima.” (Tirmizi i Ibn Madže)

Pred Sudnji dan na Zemlji će se proširiti neznanje, uzdići znanje, smanjiti činjenje dobrih djela i pojaviti se smutnje, sve gora od gore. Doći će smutnja, pa će vjernik reći: “Ovo je moja propast”, a zatim će nestati, i doći druga, a vjernik će reći: “Ovo je ta smutnja.” Čovjek će proći pored kabura drugog čovjeka i reći: “Da sam bogdo ja na tvom mjestu.”

Među ljude će biti ubačena pohlepa, umnožit će se ubistva tako da će doći vrijeme da ubica neće znati zašto je ubio, niti će ubijeni znati zašto je ubijen, a i ubijeni i ubica će u Vatru. Doći će godine obmane, u kojima će se laž smatrati istinom, a istina laži, i u kojima će se povjerenje ukazivati varalicama, a povjerljivi ljudi smatrati nepovjerljivima, i u kojima će “ruvejbida – maolumni ljudi” govoriti o krupnim pitanjima.

Nestat će emaneta i odgovornosti, odgovorne pozicije povjerit će se onima koji ih nisu dostojni, znanje će se tražiti pred mladima i neiskusnima, ljudi će se hvalisati u džamijama, približit će se vrijeme, tako da će godina trajati kao mjesec, mjesec kao sedmica, sedmica kao dan, dan kao sat, a sat kao treptaj oka. Kada se približi vrijeme, snoviđenja vjernika gotovo da neće griješiti, a snoviđenja vjernika su četrdeset šesti dio vjerovjesništva.

Neće nastupiti Sudnji dan sve dok zvijeri ne budu pričale s ljudima, i dok štap (bič) ne bude govorio čovjeku, i njegovo stegno ga obavijesti o onome što je njegova porodica radila u njegovom odsustvu.

Kada oslabi vjera i nestane znanja, pojavit će se Dedžal, “mesija zablude”, od ljudske vrste. Otkad je stvoren Adem pa do Sudnjeg dana neće biti većeg stvorenja od njega, niti smutnje veće od njegove. Bit će ćorav u desno oko, kao da je njegovo oko suha groždica, a između njegovih očiju pisat će “kafir

– nevjernik”, i to će moći pročitati svaki vjernik, znao čitati ili ne. Pojavit će se na istoku i s njim će biti 70.000 jevreja.

Preći će cijelu Zemlju i neće biti nijednog grada u koji neće ući, osim Meke i Medine. Medina će se potresti tri puta, pa će iz nje izaći svaki nevjernik i lice-mjer i pridružiti će mu se. Ostat će četrdeset dana na Zemlji, dan kao godina, dan kao mjesec, dan kao sedmica, a ostali dani kao vaši dani. Doći će u jedno mjesto, pozvat će njegove stanovnike, i oni će povjerovati u njega i odazvati mu se, pa će on narediti oblacima da spuste kišu, i spustit će, i naredit će Zemlji da rodi, i roditi će. Njihova stoka vratit će se sa ispaše sita i nabreknutog vimena, kao nikad ranije. Zatim će doći u drugo mjesto, pozvat će njegove stanovnike i oni će ga odbiti, pa će ih napustiti i ostat će bez igdje ičega. Proći će pored ruševina, i reći će: “Izbaci svoja blaga”, pa će krenuti za njim poput roja pčela. Sa sobom će imati džennet i vatru, njegova vatra bit će džennet, a njegov džennet bit će vatra. I imat će dvije rijeke, jedna će biti bijela voda, a druga užarena vatra. Onaj ko to dočeka, neka se baci u rijeku od vatre, jer ona je pitka, hladna i lijepa voda. Jedan od znakova njegove pojave jeste prestanak njegovog spominjanja na minberima.

Utječite se Allahu od njegove smutnje, i naoružajte se oružjem imana, spasit ćete se od njegovog iskušenja. Dedžal je stvorenje, kao i svako drugo, ima svoje slabosti i umrijet će, a Allah je Onaj pored Kojeg drugog boga nema, Stvoritelj svega, Vječno Živi, Koji ne umire. Kada se Dedžalova smutnja pojača i dostigne svoj vrhunac,

Allah će poslati Isaa, sina Merjemina, alejhis-selam, koji će se spustiti kod Bijele munare, u istočnom dijelu Damaska, na krilima dva meleka. Sustići će Dedžala kod kapije Ludd i ubit će ga svojim kopljem, a vjernici će pobiti njegove sljedbenike i potpuno ih poraziti.

Isa, alejhis-selam, spustit će se s neba, kao pravedni vladar i sudija.

Za vrijeme njegove vladavine, Allahovom dozvolom, izaći će Jedždudž i Medždudž – nazvani su tako zbog njihovog mnoštva – dva naroda, potomci Adema i Have, i probit će branu koju je podigao Zulkarnejn.

Izaći će žurno i spuštati se niz sve strmine. Neće proći pored vode a da je neće popiti, niti će proći pored bilo čega, a da ga neće uništiti. Prvi koji prođu pored Taberijskog jezera popit će svu njegovu vodu, a oni koji budu zadnji prolazili reći će: “Nekada je ovdje bila voda.”

Ljudi će bježati od njih, i povećat će se njihova silnost i oholost, pa će reći: “Pobili smo sve koji su na Zemlji, pobijmo i one nebesima.” Tada će baciti svoja koplja prema nebesima, pa će im ih Allah vratiti natopljena krvlju, i poslat će crve na njihove vratove i svi će, kao jedan, pomrijeti. Neće ostati na Zemlji mjesto veličine jednog pedlja a da na njemu neće biti njihovi leševi.

Zatim će Allah poslati ptice koje će njihova tijela odnijeti tamo gdje On bude htio, i poslat će kišu koja će saprati svaki djelić Zemlje i reći će joj: “Daj svoje plodove i povećaj svoj bereket.” Plodovi nara bit će toliki da će se od jednog ploda moći nahraniti skupina ljudi i skloniti u njegov hlad. Uvećat će se vime stoke, tako da će davati puno mlijeka, i jedna deva bit će dovoljna za skupine ljudi, jedna krava za čitavo pleme, a jedna ovca za ogranak plemena.

Zemljom će zavladati povjerenje, lavovi će živjeti pored deva, tigrovi pored krava i vukovi pored ovaca, a djeca će se igrati sa zmijama bez straha da će ih ujesti. Nestat će zlobe, mržnje i zavisti. Sedam godina ljudi će živjeti spokojno, bez neprijateljstva i svađe. Allahov vjerovjesnik Isa, alejhis-selam, ostat će na Zemlji četrdeset godina, a zatim će umrijeti i muslimani će mu klanjati dženazu.

Neće nastupiti Sudnji dan dok sunce ne izađe na zapadu. Kada izađe, ljudi će ga vidjeti i svi će povjerovati, ali “nijednom čovjeku neće biti od koristi to što će tada vjerovati, ako prije nije vjerovao ili ako nije, kao vjernik, kakvo dobro uradio” (El-En’am, 158). I izaći će životinja iz Zemlje, ujutru, i staviti biljege na njihove noseve, kako bi se vjernici razlikovali od nevjernika i govorit će da “ljudi u dokaze Naše nisu uvjereni” (En-Neml, 82).

Allah će poslati hladan vjetar, i neće ostati na Zemlji niko u čijem srcu ima koliko je trun dobra i imana a da ga neće usmrтити, i na Zemlji će ostati samo najgori ljudi, koji neće znati za dobro niti će osuđivati zlo, obožavat će kipove, i nad takvim ljudima nastupit će Sudnji dan. Pojavit će se vatra u Jemenu i tjerat će ljude prema mahšeru, mjestu okupljanja, boravit će s njima noću i danju, i progutat će sve one koji padnu ili zaostanu.

Sudnji dan će nastupiti a čovjek će musti devu, i neće uspjeti donijeti do usta posudu s mlijekom, prije nego što nastupi; i dvojica ljudi će se cjenkati oko odjeće, i neće se dogovoriti prije nego što nastupi, i čovjek će popravljati korito za stoku, i neće ga popraviti prije nego što nastupi.

Sudnji dan nastupit će u petak. Kada se puhne u rog, neće ostati nijedno stvorenje na nebesima i na Zemlji a da neće umrijeti, osim onih koje Allah

bude odabrao, a zatim će Allah poslati kišu od koje će izniknuti ljudska tijela kao što niču biljke, pa će se ponovo puhnuti u rog i sve će oživjeti: “I puhnut će se u rog, pa će oni iz grobova prema Gospodaru svome pohrliti” (Jasin, 51). Između dva puhanja proći će četrdeset (godina), a zatim će se reći: “O ljudi, dođite pred svog Gospodara: ‘i zaustavite ih, oni će biti pitani’ (Es-Saffat, 24); ‘On će suditi, i Njemu ćete se povratiti!’ (El-Kasas, 88).”

O muslimani, šta će biti s vama kada se puhne u sur i kada se pogledi ukoče? Šta će biti kada se knjige razlistaju, postavi sirat i kada vas vaši tereti budu okruživali sa svih strana? Kada se približi Džennet i raspali Džehennem? Kada se približi odgovor i obračun? I kada budu svjedočila tijela i kada se otvori Knjiga? Kada nestane svih veza i približi kazna? Požurite, došlo je vrijeme iskrenog pokajanja, vrijeme plača i suza. Allah će primiti pokajanje onoga ko Mu se iskreno pokaje. Pokajnik je kao onaj koji nema grijeha. Iskoristite vrijeme, prije nego što bude kasno. Allahovo obećanje sigurno će doći.

Allahu moj, spasi nas od tih strahota, i na Dan velikog straha učini nas sigurnim, i prilikom susreta s Tobom učini nas od spašenih!

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

TEŽI KA ONOME ŠTO ĆE TI KORISTITI I TRAŽI POMOĆ OD ALLAHA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah el-Hajjat
27. rebiul-evel 1442. po Hidžri / 13. novembar 2020.

Hvala Allahu, Onome Koji upućuje onoga ko od Njega traži uputu, i Koji je dovoljan onome ko Ga uzme za zaštitnika. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je, zahvalnošću kojom se postiže Njegovo zadovoljstvo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i pored Kojeg nema gospodara i boga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed Allahov rob i poslanik, i njegov povjerenik za Objavu i odabranik. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji slijede njegov put. Bojte se Allaha, ljudi: "I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti - nikome krivo neće učinjeno biti." (El-Bekara, 281)

O muslimani, dva su važna temelja, koja objedinjuju uzroke Božije pomoći i svakog dobra, a o kojima govori Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu koji su zabilježili imami Muslim i Ahmed od Ebu Hurejre, radijallahu anhu: "Jak vjernik bolji je i draži Allahu od slabog vjernika, a u svakom od njih je dobro. Trudi se u onome što će ti koristiti, i traži pomoć od Allaha, i ne odustaj. Ako ti se nešto desi, nemoj reći: 'Da sam uradio tako i tako, ne bi mi se desilo to i to', nego reci: 'Allah je tako odredio, i On radi šta hoće', jer riječi 'da sam /da nisam', otvaraju vrata šejtanovom djelovanju."

O vjernici, ulaganje truda u onome što je korisno, traženje pomoći od Allaha, pouzdanje u Njega, oslonac na Njega i traženje utočišta kod Njega, mogu se posmatrati kao dva puta, čijim se slijeđenjem ostvaruju težnje i otklanjaju strahovi i nemiri, i postiže svako dobro na ovom i budućem svijetu. Najuzvišeniji cilj i ambicija koji se time postižu jeste Allahovo zadovoljstvo i gledanje u Njegovo plemenito lice u baščama uživanja, a to je "povećanje" koje je Allah obećao onima koji budu činili dobro i koji očiste svoje nijete: "One

koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga! Lica njihova neće tama i sjeta prekrivati; oni će stanovnici Dženneta biti, u njemu će vječno boraviti.” (Junus, 26)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, objedinio je ove dvije osnove, u najpotpunijoj jezičkoj formi, tako da precizno i nedvosmisleno ukazuju na njegovu stvarnu zamisao, svojom naredbom da se poduzimaju uzroci i traži pomoć od Stvoritelja uzroka, slavljen neka je, i zabranom očajavanja i neodlučnosti, koji se ogledaju u zapostavljanju uzroka i neulaganju truda, i zapostavljanju traženja pomoći od Allaha i iskrenosti u tome.

Kompletna vjera, kao što kaže Ibn Kajjim, sadržana je u ovim vjerovjesničkim riječima. Ulaganje truda u onome što je korisno osnova je uspjeha i sreće na dunjaluku i ahiretu, a traženje pomoći od Allaha, pouzdanje u Njega, prihvatanje Njegovog utočišta i oslonac na Njega osnova je primanja djela, to je put ka nagradi i Pravom putu. Kada čovjek uloži trud u ono što je korisno, a nema korisnije stvari na dunjaluku i ahiretu od obožavanja Gospodara, zbog kojeg je čovjek i stvoren, kao što kaže Uzvišeni: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju” (Ez-Zarijat, 56).

Ibadet je činjenje onoga što Allah voli i ostavljanje onoga što je Allah zabranio, s nijetom postizanja Njegovog zadovoljstva i nagrade, i slijedeći u tome Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Ibadet je namaz, post, hadž, zekat, ali je ibadet i zahvalnost Allahu, strpljivost, zadovoljstvo, žudnja za Allahom, dova, poniznost, predanost, skrušenost i strahopoštovanje prema Njemu, Jedinom. Ibadet je, također, jedenje halal i lijepe opskrbe, ostavljanje harama, pozivanje na činjenje dobra i odvrćanje od zla, dobročinstvo prema roditeljima, lijepo ponašanje, poštivanje starijih, samilost prema djeci i siromašnima, iskrenost u govoru, čuvanje emaneta, ispunjavanje ugovora, ostavljanje kamate i svega što je Allah zabranio, obaranje pogleda, moralnost i čednost, čuvanje od besposličarenja i traćenja života u beskorisnim stvarima i pozivanje u Allahovu vjeru s dokazom. “Reci: ‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, Koji nema saučesnika; to mi je naređeno i ja sam prvi musliman” (El-En’am, 162–163).

Ako bude tražio pomoć od Allaha i klonio se obožavanja bilo koga i bilo čega drugog osim Allaha, a prije svega obožavanja šejtana, tj. pokoravanja u onome što on naređuje, širku i nevjerovanju, a za kojeg je Uzvišeni rekao:

“O sinovi Ademovi, zar vam nisam naredio: ‘Ne klanjajte se šejtanu, on vam je neprijatelj otvoreni’” (Jasin, 60), ispunio je sve uzroke upute, izvršio je, u potpunosti, ovu Poslanikovu, sallallahu alejhi ve sellem, oporuku, opskrbio se slijeđenjem najboljeg čovjeka i njegove upute u onoj mjeri koliko mu je potrebno da ostvari lijep život i plemenitu i obilnu nagradu, koju je Allah pripremio u Džennetu za bogobožne, koje je On uputio na činjenje dobra na dunjaluku.

Bojte se Allaha i odazovite se ovom Poslanikovom savjetu, trudite se u činjenju onoga što će vam koristiti u vjeri i na dunjaluku, tražite pomoć od Allaha u svim stvarima i ne zapostavljajte ono što ne biste smjeli zapostaviti, a čime ćete postići zadovoljstvo vašeg Gospodara i povećati svoje deredže i ostvariti ono čemu se nadate na ovom i budućem svijetu.

O vjernici, čovjek ne smije zapostaviti ulaganje truda i činjenje onoga što mu može koristiti u životu na ovom svijetu, pravdajući se Allahovom odredbom, naprotiv, učinit će sve što su Allah i Njegov Poslanik naredili i propisali.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je muslimanu da čini ono što je korisno za njega, a korisno je, kao što objašnjava Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao: da se suprotstavi šejtanima, u ljudskom i džinskom obliku, i da zlo koje mu je određeno suzbija dobrom koje mu je određeno, i da u svemu tome traži pomoć od Allaha, jer sva snaga i moć su kod Njega i nema snage ni moći osim s Njim, i da njegova djela budu iskrena u ime Allaha, jer Allah, džellešanu, prima samo ona djela kojima se želi Njegova nagrada (gledanje u Njegovo lice na Sudnjem danu), i to je suština riječi: “Ijjake na’budu ve ijjake nestein! – Samo Tebe obožavamo i samo od Tebe pomoć tražimo.” Čovjekova je obaveza da obožava Allaha izvršavanjem Njegovih naredbi i ostavljanjem zabrana, i da traži pomoć od Allaha u tome, a obožavanje Allaha i pokornost Njemu onako kako je On naredio temelj je suzbijanja “zle” odredbe “dobrom” odredbom, i na taj način prevazilazi se šejtanovo djelovanje i njegovo navraćanje na zlo onim što Allah želi. Uzvišeni kaže: “A da Allah ne suzbija ljude jedne drugima, na Zemlji bi, doista, nered nastao – ali, Allah je dobar svim svjetovima.” (El-Bekara, 251)

Bojte se Allaha, ljudi, činite ono što će vam koristiti i tražite pomoć od Allaha u tome, i neka to bude vaša navika i put. Jedna od najvažnijih i najobaveznijih stvari, i najvećih dokaza potpune iskrenosti prema Allahu, i potpune predanosti Njemu, i težnje za onim što je kod Njega, jeste čvrsto pridržavanje

Allahovog užeta i upute prvaka svih poslanika, i odbacivanje podjela, frakcionštva i razilaženja koji se manifestuju u pripadnosti organizacijama i grupama u čijem programu i djelovanju postoje jasna odstupanja od Allahove Knjige, sunneta Njegovog Vjerovjesnika i puta prvih generacija, jer je rezultat toga potpuni neuspjeh i gubitak borbenog duha na dunjaluku, i loše odredište i kazna na ahiretu, kao što je to detaljno pojašnjeno u Proglasu Vijeća velikih učenjaka (Hej'etu kibaril-ulema), Allah ih uputio na svako dobro, obasuo ih velikom nagradom i uputio sve nas na ono što je korisno, kako bi se uvećalo dobro, slijedio pravi put, odbacile sumnje, uspostavio dokaz i otklonile isprike.

Donosite salavate i selame na pečata svih vjerovjesnika, predvodnika bogobojaznih i milost svim svjetovima, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, jer “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DŽENNET NA DUNJALUKU (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

4. rebiul-ahir 1442. po Hidžri / 20. novembar 2020.

Hvala Allahu, Onome Koji je srca Svojih štićenika, prijatelja, učinio “posudama” Svojih jasnih dokaza i koja je On zaštitio od zla prohtjeva, sumnji i ostalih tmina. Hvalim Ga, slavljen neka je, On je Uzvišeni, Plemeniti i Darovatelj nepresušnih darova i blagodati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Njemu pripada stvaranje, naredba i odredba, koji se provode nad Njegovim stvorenjima, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, i odabrani prijatelj Onoga Koji je iznad sedam nebesa, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe. Bojte se Allaha, o vi koji ljudskosti težite, stidite se Allaha onako kako Ga se treba stidjeti, jer je stid izvor svakog dobra, okitite se zahvalnošću dok uživate u ugodnim blagodatima, zaštitite se strpljenjem kada vas zadese iznenadna iskušenja i čvrsto se držite užeta nade kada vas sa svih strana okruži očaj. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite. I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave; to su pravi grešnici.” (El-Hašr, 18–20)

O muslimani, na dunjaluku postoji džennet, i ko ne uđe u njega, neće ući ni u onosvjetski Džennet, a ako i uđe, svojim vjerovanjem, imat će najmanji stepen u njemu i najmanje užitke, a taj džennet su “djela srca”, poput spoznaje Allaha, predanosti Njemu, radovanja Njemu, uživanja u razgovoru s Njim i Njegovom dozivanju, težnje za Njegovom blizinom, zadovoljstva u potčinjenosti Njemu, predanosti Njemu, sa strahom i skrušenošću, potiskivanja iz srca svake ljubavi koja je jednaka ili veća od ljubavi prema Njemu, uzdizanja ljubavi prema Njemu iznad svake druge ljubavi, davanja prednosti Njegovom zadovoljstvu nad svakim drugim zadovoljstvom.

Tako se postiže slast imana, srce obasjavaju zrake jekina – čvrstog ubjeđenja, duša se uzdiže na stepenima upute. Ako želiš da sve to objediniš u svom srcu i

učvrstiš ga u svom umu, moraš za to imati zdravu nutrinu i čisto srce. Plemenita djela ne mogu opstati osim u plemenitom srcu, čistom od devijacija i natruha, i u kome nema pretvaranja, oholosti, samodivljenja, nepravde, zlobe, zavisti, mržnje i neprijateljstva. To je čisto srce, za koje su se natjecali “erbabul-ahire – zaljubljenici u onaj svijet”, i cilj kojem su posvetili svoje dane i noći, u nadi da će postići taj užitak, dok “erbabud-dun’ja – zaljubljenici u ovaj svijet” u svom nemaru tumaraju. Nema na ovome svijetu veće slasti ni užitka od čistoće srca, čistoće nutrine, spoznaje Gospodara, ljubavi prema Njemu i činjenja djela u skladu s Njegovom voljom.

Da li, u stvarnosti, postoji, život osim života čistog srca? Allah Uzvišeni pohvalio je Svoga prijatelja Ibrahima, alejhis-selam, zbog čistoće srca, pa je rekao: “Iste vjere kao i on bio je i Ibrahim, kad je Gospodaru svome iskrena srca došao.” (Es-Saffat, 83–84); “na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Eš-Šuara, 88–89)

Čisto srce je srce koje se sačuvalo od širka, zlobe, zavisti, pohlepe, oholosti, ljubavi prema dunjaluku i vođstvu, i koje se sačuvalo od svega što ga udaljava od Allaha: od svake sumnje kojom se suprotstavlja Njegovom govoru, i svakog prohtjeva kojim se suprotstavlja Njegovoj naredbi, i svake želje kojom se suprotstavlja Njegovoj volji i svake barijere koja odvraća od Allaha. Ovakvo srce je u džennetu ovog svijeta, u džennetu berzeha – zagrobnog života i u Džennetu onog svijeta. S ovakvim srcem neki ljudi su uzdignuti na visoke stepene, a zbog njegovog zanemarivanja neki su spušteni na najniže stepene.

Sufjan ibn Dinar, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ebu Beširu, jednom od ljudi bliskih Aliji, radijallahu anhu, rekao sam: ‘Obavijesti me o djelima onih prije nas’, pa je rekao: ‘Radili su malo, a zaradili su puno.’ Upitao sam: ‘Zašto je to tako?’ ‘Zbog čistoće njihovih nutrina’, odgovorio je on.”

Allahu moj, kako je samo uzvišena ta čistoća – čistoća nutrine, dobrota i iskrenost srca. Ona je stjecište svakog dobra, osnova svake dobrote, tajna primanja djela, put ka uzdignuću i nagovještaj svakog uspjeha. Dovoljno nam o tome govori činjenica da je čistoća srca jedno od najvažnijih obilježja stanovika Dženneta: “I Mi ćemo zlobu iz grudi njihovih istisnuti, oni će kao braća na divanima jedni prema drugima sjediti.” (El-Hidžr, 47)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Prva skupina koja će ući u Džennet bit će poput Mjeseca u noći uštapa, a oni poslije njih poput najsjajnije zvijezde na nebu, njihova srca bit će poput srca jednog čovjeka, neće među njima biti mržnje niti zavisti.” (Buhari i Muslim) Najštetnije po čovjeka jeste da vodi brigu o svojoj vanjštini, a srce mu poput ruševine, poput onoga kojem se u pustinji od žeđi priviđa voda. Koristi li čovjeku slatka riječ i uljepšano djelo ako su njegovo srce i nutrina zaprljani i bolesni, i da li će ga uzdići “napuhana” vanjština sa zatamnjenom nutrinom? Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Dvije su vrste znanja: znanje u srcu, i to je korisno znanje, i znanje na jeziku, a ono je Allahov dokaz protiv čovjeka.” (Darimi, s vjerodostojnim lancem prenosilaca)

O muslimani, koje je to čisto srce ako ne srce Ibrahima, alejhis-selam, koji se odrekao višebosstva i idolatrije i rekao je svom ocu i svom narodu: “A da li ste razmišljali”, upita on, “da su oni kojima se klanjate vi i kojima su se klanjali davni preci vaši, doista, neprijatelji moji? Ali, to nije Gospodar svjetova.” (Eš-Šuara, 75–77) Ili, srce Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, pečata svih poslanika i uzora svjetovima? To milostivo srce koje se nikada nije rasrdilo zbog lične povrijeđenosti, osim kada su povrijeđene Allahove svetinje (Buhari i Muslim). Ili, srce dvojice velikana, Ebu Bekra i Omera, radijallahu anhum, kada se među njima desila rasprava, pa je svaki od njih ukorio sebe i izvinio se svome bratu, a o čemu govori predaja koju je ispričao Ebu Derda, radijallahu anhu.

Naime, u predaji se kaže: “Sjedio sam kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je došao Ebu Bekr, radijallahu anhu, i povukao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, za jedan kraj odjeće, pri čemu se ukazalo njegovo koljeno, a Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ‘Vaš prijatelj je, očigledno, imao raspravu s nekim.’ Nakon toga, Ebu Bekr, radijallahu anhu, nazvao je selam i rekao: ‘Da, između mene i Omera desilo se nešto, pa sam se pokajao, otišao do njegove kuće i zatražio oprost od njega, međutim on je to odbio, i ja sam došao do tebe.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na to mu reče: ‘Allah ti oprostio, Ebu Bekre’, i to je ponovio tri puta. Zatim se i Omer, radijallahu anhu, pokajao, pa je otišao do Ebu Bekrove kuće i upitao: ‘Da li je Ebu Bekr tu?’, a kada su njegovi ukućani kazali da ga nema, otišao je kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i nazvao mu je selam, a a Vjerovjesnikovom licu moglo se

vidjeti negodovanje. Ebu Bekru je to teško palo, pa je sjeo pred Vjerovjesnika i rekao je: ‘Allahov Poslaniče, ja sam njemu učinio veću nepravdu’, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ‘Allah me je poslao vama, vi ste rekli da lažem, a Ebu Bekr da govorim istinu, i pomogao mi je svojim životom i imetkom. Hoćete li ostaviti na miru mog prijatelja?’, i to je ponovio dva puta. Poslije toga više niko nije uznemiravao Ebu Bekra.” (Buhari i Muslim)

Allahu ekber! Srca koja su se izdigla iznad prizemnosti i njihovu čistoću nije moglo pomutiti rekla-kazala. Koje je to čisto srce ako nije srce Sa’da ibn Rebiye el-Ensarija, radijallahu anhu, koji je, nakon što je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pobratimio njega i Abdurrahmana ibn Avfa, ponudio svom pobratimu pola svog imetka i jednu od dvije žene. Enes, radijallahu anhu, kazuje: “Kada je Abdurrahman ibn Avf učinio hidžru u Medinu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pobratimio je njega i Sa’da ibn Rebiju, koji je bio jedan od najimućnijih stanovnika Medine. Sa’d je rekao: “Ensarije su znale da sam ja jedan od najimućnijih ljudi, i zato ću sav svoj imetak podijeliti s tobom, na dva dijela. Također, imam dvije žene, pogledaj koja ti se više sviđa, pa da se razvedem i da se ti njome oženiš nakon što joj istekne priček.” Abdurrahman ibn Avf reče mu: “Allah ti podario bereket u imetku i porodici, pokaži mi gdje je pijaca.” (Buhari)

Allahu moj, kakvo li je to bratstvo bilo i kako su njihove duše bile uzvišene! Koje je to čisto srce ako nije srce Zejnebe bint Džahš, radijallahu anha, supruge Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, koja je riječima istine, iskrenosti i odlučnosti, u kojima nije bilo kolebanja, niti podilaženja, odbranila čast Ebu Bekrove kćerke Aiše, radijallahu anhum, iako joj je bila inoća s kojom se najviše natjecala. Aiša, radijallahu anha, kazuje: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao je Zejneb bint Džahš o mojoj situaciji, i rekao joj je: ‘Šta znaš o tome, i šta si vidjela?’, a ona je rekla: ‘Allahov Poslaniče, čuvam svoj sluh i vid.

Tako mi Allaha, ne znam o njoj osim dobro.” Aiša, radijallahu anha, kaže: “Od svih Poslanikovih suprug, ona mi je bila ‘najljući rival’, ali Allah ju je zaštitio (od ružnih riječi prema meni) zbog čistoće njenog srca.” (Muttefekun alejhi)

Koje je to čisto srce ako nije srce onoga ensarije za kojeg je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sad će se pojaviti džennetlija!” Tada uđe neki ensarija s čije je brade kapala voda od uzimanja abdesta. Poslanik,

sallallahu alejhi ve sellem, ponovio je ove riječi i u naredna dva dana, i uvijek bi nakon njegovih riječi ušao isti čovjek. Abdullah ibn Amr ibn As priđe tom čovjeku i reče mu: “Posvađao sam se s ocem i zakleo sam se da neću noćiti u kući tri noći. Možeš li me primiti tri noći na konak kako ne bih morao prekršiti zakletvu?” “Mogu”, odgovori ensarija.

I zaista, Abdullah ibn Amr proveo je kod toga čovjeka tri noći. Amr prenosi da taj čovjek nije obavljao noćni namaz osim što bi, prevrćući se u postelji, spominjao Allaha i donosio tekbire. Probudio bi se tek na sabah-namaz. Abdullah je rekao: “Jedino što sam primijetio jeste da govori samo lijepe riječi.”

Abdullah je skoro počeo smatrati da su njegova djela uobičajena. I nije se mogao strpjeti, već mu je priznao i rekao: “Allahov robe, između mene i mog oca nije se desila svađa zbog koje se ne bih vratio kući. Ali, čuo sam Vjervjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, kako tri puta govori da si ti džennetlija, pa sam poželio s tobom noćiti i vidjeti šta to značajno radiš, kako bih slijedio tvoj primjer. Međutim, nisam vidio da si uradio ijedno posebno dobro djelo. Hoćeš li mi reći čime si zaslužio Džennet?”

Čovjek reče: “Džennet sam zaslužio onim što sam činio pred tobom.” Tada Abdullah ibn Amr pođe kući, a čovjek ga pozva i dodade: “Osim što u duši ne nosim pakost niti netrpeljivost ni prema jednom muslimanu, niti im zavidim na dobru koje im Allah daje.” Na to mu je Abdullah samo rekao: “Eto, to je ono čime si zaslužio Džennet, i to je ono što mi nismo u stanju ostvariti.” (Ahmed)

O vjernici, ovo je stanje muškaraca i žena koji su iskreno i istinski povjerovali u Allaha i koji su očistili svoja srca od prljavštine pakosti, prevare, zlobe, zavisti, sebičnosti i pohlepe, i postigli su džennet još na ovom svijetu, i osjetili užitke njegovih stanovnika i živjeli su sretan život, što nas ne bi trebalo čuditi, jer oni čija su srca čista imaju najugodniji život, najbistrije misli, najljepše stanje i najudaljeniji su od brige i tuge.

Nije ih briga ako ih zaobiđe nešto od dunjalučkih užitaka, i njihovu harmoniju ne mogu narušiti nečija ružna riječ o njima ili postupak. Oni brižno čuvaju čistoću i dobrotu koju im je Allah darovao, i to je njihova jedina briga, jedina intencija i krajnja nada. Kada postignu taj cilj, u njemu pronadu svako zadovoljstvo i svaku sreću. Oni su, tako mi Allaha, najbolji ljudi na svijetu, i elita čovječanstva, i nema života poput njihovog života niti užitka poput njihovog užitka.

Allahu moj, pridruži nas i sve muslimane njima, uputi nas njihovim putem i podari da budemo u njihovoj skupini, da budemo od onih za koje si rekao, a Tvoje su riječi istina: “Oni koji poslije njih dolaze – govore: ‘Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, ti si, zaista, dobar i milostiv!’” (El-Hašr, 10)

O muslimani, liječenje bolesti srca teška je i iscrpna zadaća, jer ih ima puno, a tu je i strast koja ih uljepšava i ukrašava duši i predstavlja u lijepom svjetlu, i šejtan sa svojim zamkama i smicalicama kojima zavodi čovjeka, kako bi ga uništio i upropastio. Put spasa je primoravanje duše da se suprotstavi strastima, i da se ne povodi za njima, jer to je “smrtonosna” bolest. Koliko je njenih žrtava koje je ona potpuno paralizovala i život im oduzela.

Čovjek se treba suprotstaviti iblisovskim zamkama i šejtanskim spletkama, tako što će se uporno i u kontinuitetu boriti s prohtjevima duše, jer uporna borba oštri odlučnost i rasplamsava utihnule ambicije. Kada čovjek pronade u svojoj duši nešto od ovih bolesti, koje pomućuju čistoću srca, neka ih liječi kao pravi doktor, tako što će upoznati njihove uzroke, i neka gleda na njih očima mudrosti, i razmišlja o njihovim posljedicama i rezultatima. Ako u svojoj duši pronade oholost, a ona je najpogubnija bolest po čistoću srca, neka je odbaci od sebe sviješću da je on samo slabo biće koje sebi ne može korist priskrbiti niti od sebe štetu otkloniti, i da je svaki uzrok koji ga vodi širku, višehoštvo, prolazan i prividan, i da je obmanjen blagodatima koje mu je Allah darovao.

Čovjek treba da zna da su te blagodati od Allaha, a ne od njega, i da mu ih On može oduzeti kao što ih je i dao, i da on nema mogućnost da ih zadrži kao što nema mogućnost ni da ih priskrbi ni sebi ni drugome. Kada od sebe otkloni koprenu, pokazat će mu se njegova duša u jasnom svjetlu, sa svim svojim slabostima, nedostacima, neznanjem i nepravdom. Vidjet će da ga sve to okružuje i steže obruč oko njegove duše, i neće, za nju, vidjeti ni spasa ni izlaza. Shvatit će da je njegovo srce ruševina, duša nepravedna, i da poputnine nestaje, a put je dalek i obračun težak.

Donosite salavate i selame na najbolje od Njegovih stvorenja, čiji je spomen uzdignut na ovom svijetu i kojem je dat šefat na onom svijetu, kao što vam je to naredio vaš Gospodar u Svojoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SMJERNICE I UPUTE U NADNARAVNIM AJETIMA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

11. rebiul-ahir 1442. po Hidžri / 27. novembar 2020.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, koji je dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O muslimani, Allah nas je počastio Svojom istinitom Knjigom, ukrasio je čovjeka govorom, govor je ukrasio Kur'anom, a Kur'an je odlikovao nadnaravnošću koja je dokaz da je on objava od Allaha i sačuvao ga je od krivotvorenja. On je govor Sveznajućeg i Sveobaviještenog, iz čijih se riznica musliman neprestano opskrbljuje znanjem i napaja njegovom mudrošću. Njegovom primjenom uređuje se život, rješavaju njegovi problemi i novonoastale situacije. Kur'an živi s muslimanom i zalazi u njegove najsuptilnije i najintimnije detalje i ništa ne zapostavlja.

Pred vama su jasni ajeti iz sure El-Isra, njih sedamnaest, poredani savršenim redoslijedom od Mudrog i Sveznajućeg, u kojima je spomenuto petnaest različitih propisa, a oni su temelj društvenog uređenja u islamu i manifestacija ljepote i mudrosti islamskog vjerzakona. Uzvišeni Allah, kroz ove ajete, podučava Svoje robove lijepom odnosu prema njihovom Gospodaru i njihovom

međusobnom lijepom odnosu, i mudrostima lijepog ponašanja i govora, i svijesti o Njegovom nadzoru u tajnosti i javnosti.

Uzvišeni kaže: “Ne stavljaš uz Allaha nekog drugog boga – da ne bi osudu zaslužio i bez podrške ostao. Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. Kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: ‘Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njegovali!’ Gospodar vaš dobro zna šta je u dušama vašim: ako budete poslušni – pa, Allah će doista oprostiti onima koji se kaju. Daj bližnjem svome pravo njegovo, i siromahu, i putniku, ali ne rasipaj mnogo, jer su rasipnici braća šejtanova, a šejtan je Gospodaru svome nezahvalan. A ako moraš od njih glavu okrenuti, jer i sam od Gospodara svoga milost tražiš i njoj se nadaš, onda im barem koju lijepu riječ reci. Ne drži ruku svoju stisnutu, a ni posve otvorenu – da ne bi prijekor zaslužio i bez ičega ostao, Gospodar tvoj pruža obilnu opskrbu onome kome hoće, a i ograničava je, jer zna i vidi robove Svoje. Ne ubijajte djecu svoju od straha od neimaštine, i njih i vas Mi hranimo, jer je ubijati njih doista veliki grijeh. I što dalje od bluda, jer to je razvrat, kako je to ružan put! I ne ubijajte nikoga koga je Allah zabranio, osim kad pravda zahtijeva!* A ako je neko, ni kriv ni dužan, ubijen, onda njegovom nasljedniku dajemo vlast, ali neka ni on ne prekoračuje granicu u ubijanju, ta njemu je data vlast. A od imetka siročeta – što dalje! Osim ako ga želite unaprijediti, sve dok ne postane punoljetno. I ispunjavajte obavezu, jer će se za obavezu, zaista odgovarati! Napunite mjeru kad mjerite na litru i pravo mjerite na kantar! To je bolje i posljedice su ljepše. Ne povodi se za onim što ne znaš! I sluh, i vid, i razum, za sve to će se, zaista, odgovarati. Ne hodi po zemlji nadmeno, jer zemlju ne možeš probiti ni brda u visinu dostići, sve je to ružno, Gospodaru tvome mrsko.

To je mudrost koju ti Gospodar tvoj objavljuje. I ne dodaj Allahu drugog boga da ne bi u Džehennem bio bačen, prekoren i od milosti Njegove udaljen.” (El-Isra, 22–39)

Ovi ajeti započinju i završavaju odbacivanjem širka, višeboštva, i upozorenjem na njegovu opasnost, najvećeg grijeha koji je Allah zabranio. Ovaj propis je osnova svakog popravljanja i preporoda, jer je popravljanje ideja ispred popravljanja djela. Zatim se govori o dobročinstvu prema roditeljima,

u svim njegovim oblicima, verbalnim i praktičnim, u svim etapama njihovog života, i o pravima bližnjih, siromašnih, putnika namjernika i dobročinstvu prema njima, umjerenosti u dijeljenju imetka i njegovom nerasipanju, i obraćanju lijepim riječima siromašnima i potrebnima u slučaju kada im se nema šta udijeliti, zaštititi prava djece na život i zabrani njihovog ubijanja iz straha od siromaštva. Uzimajući u obzir čovjekovu potrebu za zadovoljenjem intimnih nagona, Uzvišeni Allaha propisao je da to bude na propisan, zakonit način, a ne putem bluda. Također, ovim ajetima zabranjuje se ubijanje onoga koga je Allah zabranio, osim kada to pravda zahtijeva, prekoračivanje granica u ubijanju i približavanje imetku siročeta osim ako se želi unaprijediti; i naređuje ispunjavanje obaveza i pravilno vaganje na vagi i kantar; i zabranjuje se povodenje za onim što se ne poznaje, oholost, samodopadanje i nadmenost. Kur'an je knjiga koja sadrži sve vrste znanja, i svako njegovo znanje je ispravno, istina i mudrost.

O vjernici, ovi ajeti objasnili su cjelovit program izgradnje čovjeka na čvrstim temeljima istine, dobra i dobročinstva. Ostavljanje zabrana i izvršavanje naredbi, spomenutih u ovim ajetima, garancija je čovjekovog uspjeha i sreće na dunjaluku i ahiretu. Naredbe, zabrane, primjeri, pouke i mudrosti pohranjene u najrječitijoj knjizi, oštroomne riječi koje može razumjeti svaki pronicljivi čovjek, bašča mudrosti čije najljepše plodove ubiru oni koji tragaju za lijepim ponašanjem. Uzvišeni kaže: “Elif-lam-ra. Ovo je Knjiga čiji se ajeti pomno nižu i od vremena do vremena objavljuju, od Mudrog i Sveznajućeg.” (Hud, 1)

O vjernici, Allah vam je pojasnio u Svojoj mudroj Knjizi ono što vam je propisao i ono čega se trebate kloniti, i ono što vam je dozvolio i ono što vam je zabranio. Izvršavajte Njegova naređenja, klonite se Njegovih zabrana, smatrajte dozvoljenim ono što je on dozvolio, a zabranjenim ono što je On zabranio, vjerujte u manje jasne ajete, postupajte po jasnim ajetima, i uzmite pouku iz Njegovih primjera.

Ovo je Allahova Knjiga čija čuda ne prestaju. Osvijetlite se kur'anskim svjetlom za “Dan tame”, uzmite pouku iz njegovih jasnih ajeta. On vas je stvorio radi ibadeta i zadužio je, za vas, plemenite pisare, meleke, koji znaju šta radite. Bojte se Allaha, o muslimani, i prihvatite srcem govor vašeg Gospodara i primijenite ga u praksi, uspjete i spasiti ćete se. Allahu moj, otvori naša srca za spoznaju Tvojih ajeta, opskrbi nas ljepotom gledanja u ono čime si Ti

zadovoljan, ispuni naša srca strahopoštovanjem prema Tvojim veličini, nadahni naše jezike Tvojim spominjanjem i naše tijelo pokornošću i ibadetom Tebi.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

STANJE ČOVJEKA IZMEĐU GRIJEHA I POKAJANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

18. rebiul-ahir 1442. po Hidžri / 4. decembar 2020.

Hvala Allahu, Onome Koji je prsa učinio prostranim i spustio smirenost u srca. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, jer je dao grešniku vremena da se pokaje, ostavi grijeh i vrati u Njegovo okrilje.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji sakriva mahane i prašta grijehe, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji nas je svojom uputom izveo na Pravi put, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe. Opručujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Poslanikova uputa je izvor svakog dobra, beskrajna svjetlost i obrazac života, koja te prati čak i u trenucima pokleknuća i greške. Buhari bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Čovjek je učinio grijeh, pa je rekao: 'Gospodaru, učinio sam grijeh, oprosti mi.' Gospodar mu kaže: 'Da li to Moj rob zna da ima Gospodara Koji prašta grijehe i kažnjava zbog njih? Oprostio sam Svome robu.' Zatim prođe određeno vrijeme, onoliko koliko Allah hoće, pa ponovo učini grijeh, i kaže: 'Gospodaru, učinio sam još jedan grijeh, oprosti mi.' Gospodar kaže: 'Da li to Moj rob zna da ima Gospodara Koji prašta grijehe i kažnjava zbog njih? Oprostio sam Svome robu.' Zatim prođe određeno vrijeme, onoliko koliko Allah hoće, i učini novi grijeh, pa kaže: 'Gospodaru, učinio sam još jedan grijeh, oprosti mi.' Gospodar na to kaže: 'Da li to Moj rob zna da ima Gospodara Koji prašta grijehe i kažnjava zbog njih? Oprostio sam Svome robu', tri puta, 'i neka radi šta želi.'" Ovaj hadis opisuje nam kakav bi trebao biti odnos čovjeka prema grijehu i put islama u popravljanju stanja grešnika, a svi smo mi grešnici,

otvara vrata nade i predstavlja svakom grešniku Allahovu milost, koja obuhvata svaku stvar, i Njegove darove Njegovim štićenicima i blagost prema Njegovim robovima. Ovaj hadis počinje rječima: “Čovjek je učinio neki grijeh.” Islam uvažava čovjekovu narav i urođenu sklonost ka grijehu i posrnuću, zbog zaborava, sumnje, strasti i šejtanovog došaptavanja i zavodjenja. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Iblis je rekao svome Gospodaru: ‘Tako mi Tvoje veličine i uzvišenosti, neću prestati zavoditi ljude sve dok su im duše u tijelima’, pa mu je Gospodar rekao: ‘Tako Mi Moje veličine i uzvišenosti, neću prestati opraštati im grijeha sve dok budu tražili oprosta od Mene.’”

“Čovjek je učinio grijeh, pa je rekao: ‘Gospodaru, učinio sam grijeh.’” Priznanje grijeha je hrabrost, a prihvatanje greške je poniznost, i to je prvi stepen čišćenja i odgoja duše. Uzvišeni kaže: “A ima i drugih koji su grijeha svoje priznali, i koji su dobra djela s drugima koja su hrđava izmiješali, njima će, može biti, Allah oprostiti jer Allah prašta i samilostan je.” (Et-Tevba, 102)

Musliman priznaje svoje grijeha na ovom i na budućem svijetu, a kada to učini, bit će mu oprošteni grijesi uz dozvolu njegovog Gospodara. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah će približiti Sebi vjernika na Sudnjem danu, zakloniti ga Svojim zastorom i reći mu: ‘Znaš li za taj i taj grijeh, znaš li za taj i taj grijeh?’ Čovjek će reći: ‘Znam, Gospodaru.’ I kada mu predstavi sve njegove grijeha i on ih prizna, i pomisli u sebi da je nastradao, On će reći: ‘Sakrio sam ti ih na dunjaluku, a danas ti ih opraštam’, pa će mu biti data Knjiga dobrih djela.”

Priznanje grijeha ima svoje vrijeme, i kada ono prođe, grešnike će snaći nevolja i propast. Uzvišeni o stanovnicima Džehennema, koji nisu priznali svoje grijeha, sve dok nisu iskusili patnju u vatri, kaže: “I oni će priznati da su bili nevjernici – pa, stanovnici Džehennema ognjenog daleko bili!” (El-Mulk, 11)

Islam upućuje čovjeka da prizna i prihvati svoje grijeha, ali ga s druge strane upozorava da svoje grijeha ne otkriva nikome i ne razgllašava svoje greške, ako ih je Allah već pokrio. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svim pripadnicima moga ummeta bit će oprošteni grijesi, osim mudžahiru, a mudžahir je onaj koji uradi grijeh noću, a zatim osvane, nakon što je Allah sakrio taj grijeh, i kaže: ‘O ti, taj i taj, sinoć sam učinio to i to.’ Zanoćio je u takvom stanju da je Allah bio sakrio njegov grijeh, potom je osvanuo i drugima otkriva ono što mu je Allah bio sakrio.” Vid Allahove dobrote prema nama

jeste pokrivanje sramota i grijeha i čuvanje lijepog spomena među ljudima. Neki je čovjek upitao učenjaka iz prvih generacija (selefa): “Kako si osvanuo?”, a on je odgovorio: “S dvije blagodati, ne znam koja je od njih vrednija i bolja: grijesima koje Allah sakrio od ljudi, zbog kojih me niko ne može prozivati, i ljubavi prema meni koju je Allah stavio u srca ljudi, a koju nisam zaslužio svojim djelima.”

Čovjek kaže: “Gospodaru moj, učinio sam grijeh”, a njegovo srce topi se od stida, jer je na ljepotu Njegovog davanja uzvratilo ružnoćom svoga grijeha, i steže se od bola, zbog tereta grijeha, i zbog jačine straha od Allaha. Ovaj izoštreni i živi osjećaj jača iman, i priskrbljuje čovjeku milost Samilosnog. Povratak nakon grijeha je poklon od Allaha i oživljavanje baklje upute nakon tmine grijeha. Uzvišeni kaže: “Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete se, i odjednom dođu sebi.” (El-A’raf, 201)

Koliko je grijeha koji su “oživjeli” srce grešnika, probudili u njima poniznost i skrušenost, i okrenuli ih Allahu i činjenju dobrih djela! Koliko je grijeha zbog kojih su se grešnici iskreno pokajali, pa im je to pokajanje podiglo stepen kod Allaha, uljepšalo njihovo ponašanje i popravilo njihovu nutrinu. U vjerodostojnom hadisu navodi se da je jedan od časnih ashaba učinio veliki grijeh, a zatim se pokajao takvim pokajanjem, za koje je Vjerovjesnik, sallallahu alehi ve sellem, rekao: “Kada bi se njegovo pokajanje podijelilo na cijeli ummet, bilo bi mu dovoljno.”

U hadisu se kaže: “Gospodaru, učinio sam grijeh, pa mi oprosti”, a ko to prašta grijehe ako ne Allah, Koji je rekao: “Kaži robovima Mojim da sam Ja, zaista, Onaj Koji prašta i da sam milostiv” (El-Hidžr, 49), i Koji je rekao: “Onaj ko kakvo zlo učini ili se prema sebi ogriješi pa poslije zamoli Allaha da mu oprosti – naći će da Allah prašta i da je milostiv.” (En-Nisa, 110)

U hadisi-kudsiju kaže se: “O robovi Moji, vi grijешite noću i danju, a Ja praštam sve grijehe, zamolite Me da vam oprostim, i oprostiću vam.”

“Gospodaru, učinio sam grijeh, pa mi oprosti”

Istigfar – traženje oprosta od Allaha put je vjerovjesnika i navika pobožnih ljudi. On je lijek svih lijekova, koji čisti dušu od svega što je loše, a ispunjava je svime što je dobro. On je svjetlost koja spaljuje grijehe, liječi bolesna srca, osnažuje duše otežale pod teretom grijeha. Istigfar daje životu ljepotu i duši svjetlost. Uzvišeni kaže: “... da od Gospodara svoga oprosta tražite i da se

pokajete, a On će vam dati da do smrtnoga časa lijepo proživite i svakom čestitom dat će zasluženu nagradu.” (Hud, 3) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tako mi Allaha, ja tražim od Allaha oprost i kajem Mu se sedamdeset puta na dan.”

“Njegov Gospodar kaže: ‘Da li Moj rob zna da ima Gospodara Koji prašta grijeh, i kažnjava zbog njih? Oprostio sam Svome robu.’”

Ove riječi su ljekoviti balzam za uplašena srca i smiraj za usplahirene duše.

“Oprostio sam Svome robu” – riječi kojima Allah čisti tvoje tijelo, uljepšava tvoje srce, usrećuje te, briše tvoje grijeh, i olakšava breme koji opterećuju tvoja pleća.

“Oprostio sam Svome robu” – plod koji će ubrati svako onaj ko spozna svoga Gospodara i okrene Mu se, i boji se svoga Stvoritelja pa se skloni u Njegovu okrilje, i pusti suzu koja će ga približiti Njemu.

“Oprostio sam Svome robu” – riječi su koje bude ambicije vjernika i jačaju odlučnost grešnika da se pokaju. Za grijeh, ima Gospodar Koji će ih obrisati, i Blagi Bog koji će ih oprostiti. Ko zanemari vrata oprosta nakon učinjenog grijeha, i uopće se ne trudi da ih pronađe, treba što prije probuditi svoje srce iz nemara i preispitati svoje vjerovanje, jer je to znak zamlrlosti osjećaja za grijeh. Uzvišeni kaže: “I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave; to su pravi grješnici.” (El-Hašr, 19)

Najveća nevolja je da čovjek zaboravi svoj zaborav i nemarnost. Uzvišeni kaže: “Zašto se oni ne pokaju Allahu i ne zamole oprost od Njega, ta Allah prašta i samilostan je.” (El-Maida, 74)

Kaže Uzvišeni: “Oprostio sam Svome robu”, tri puta, “pa neka radi šta želi.” Ovo nije dozvolja čovjeku da čini grijeh, nego se želi reći da dokle god tako postupa, tj. pokaje se nakon grijeha, neće mu naškoditi grijeh poslije pokajanja, jer pokajanje briše ono što je bilo prije, ali se čovjek mora čuvati grijeha, jer kada počini grijeh, siguran je da ga je počinio, ali nije siguran da će mu biti oprašteno, a možda ne bude upućen na pokajanje.

Omalovažavanje grijeha je pokuđeno, a njihovo preuveličavanje je obeshrabrivanje grešnika i dovođenje u stanje očaja. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah

će, sigurno, sve grijehе oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.”
(Ez-Zumer, 53)

Allahova je blagost prema grešniku da mu daje vremena da se pokaje, a ako ponovi grijeh i pokaje se, Allah primi njegovo pokajanje. Allah se neće umoriti od praštanja sve dok se vi ne umorite od pokajanja. Gospodaru naš, Ti si naš Gospodar, nema boga osim Tebe. Stvorio si nas, mi smo Tvoji robovi, ispunjavamo zavjet i obećanje dato Tebi, koliko možemo. Utječemo Ti se od zla onoga što smo uradili, i pred Tobom priznajemo grijehе svoje, pa nam ih oprosti, jer samo Ti opraštaš grijehе. Gospodaru naš, oprosti nam prošle i kasnije grijehе, i ono što smo javno i tajno uradili, i ono što Ti bolje znaš od nas. Ti postavljaš svaku stvar na njeno mjesto. Nema boga osim Tebe. Gospodaru naš, Ti mnogo praštaš i voliš oprost, pa nam oprosti. “Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga tovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne stavljaš nam u dužnost ono što ne možemo podnijeti, pobriši grijehе naše i oprosti nam, i smiluj se na nas. Ti si Gospodar naš pa nam pomozi protiv naroda koji ne vjeruje!” (El-Bekara, 286)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OPASNOST GRIJEŠENJA I UZNEMIRAVANJA DRUGIH (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
25. rebiul-ahir 1442. po Hidžri / 11. decembar 2020.

Hvala Allahu, Zaštitniku vjernika. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, pouzdani vjerovjesnik. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe, časne i bogobojazne ljude.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobojaznost, jer je u bogoboja-znosti najveća sreća, a u pokornosti Njemu najveći uspjeh. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O vjernici, najopasniji put koji čovjek može slijediti jeste put uznemiravanja Božijih stvorenja, i činjenje svega što tome vode, bez ikakvog valjanog razloga. To je šejtanski put, koji se zasniva na neprijateljskim stajalištima i bespoštednoj borbi, lišen svih principa samilosti i blagosti i vrijednosti saosjećanja i sažaljenja.

Uznemiravanje Božijih robova pokuđen je oblik ponašanja, koje objedinjuje različite pogubne i štetne osobine. Otvaranje vrata duši da uznemirava druge ljude, riječima i postupcima, može doći samo od osobe slabog imana, koja se povodi za strastima, i kojom upravlja laž i duša koja naređuje zlo i razvrat.

O muslimani, čuvajte svoju dušu od uznemiravanja drugih, i obuzdajte svoje strasti od onoga što će vam donijeti poniženje, spasit ćete se, i uspjeh ćete na dunjaluku i na ahiretu. Naš Gospodar kaže: “A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, toware na sebe klevetu i pravi grijeh” (El-Ahzab, 58); “A onaj ko kakav prijestup ili grijeh počini pa time nedužna čovjeka potvori – natovarilo je na sebe i kletvu i grijeh očiti.” (En-Nisa, 112) Naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava Knjigu koju mu je njegov

Gospodar objavio, i tumači ove ajete svojim riječima, koje su nam vjerodostojnim putem prenesene, a u kojima je žestoko upozorenje i zabrana nanošenja neugodnosti i štete drugima, nasrtanja na njihove živote, čast i imovinu i činjenje nepravde drugima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Musliman je brat muslimanu, ne nanosi mu nepravdu, ne omalovažava ga i ne ostavlja ga na cjedilu.” (Muslim)

U drugom hadisu navodi se zabrana zadržavanja i sjedenja po putevima, u kojem je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, objasnio prava puta i obaveze onih koji sjede po putevima, a jedno od tih prava i obaveza jeste ustezanje od uznemiravanja prolaznika.

O muslimani, čuvajte svoja dobra djela, i svoju vjeru, i ustegnite se od nanošenja neugodnosti drugima, i budite kao što je rekao Fudajl ibn Ijad: “Nije ti dozvoljeno da uznemiravaš psa ili svinju, a kamoli plemenitija stvorenja od njih.” O vjernici, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, strogo je zabranio uznemiravanje drugih muslimana, pa je rekao: “O skupino onih koji su prihvatili islam svojim jezikom, a iman još nije ušao u njihova srca, ne uznemiravajte muslimane, ne vrijeđajte ih i ne pratite njihove sramote, jer onaj ko bude pratio sramote brata muslimana, Allah će pratiti njegove sramote, a čije sramote Allah bude pratio, osramotit će ga makar to bilo u njegovoj kući.” (Tirmizi i Ebu Davud, dobrim lancem prenosilaca)

Katada je rekao: “Čuvajte se uznemiravanja vjernika, jer Allah brine o njemu i srdi se zbog njega.” O vjernici, suzdržite se od uznemiravanja i nepravde, sačuvat ćete se od poniženja i prezrenosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Musliman je onaj od čije su ruke i jezika mirni drugi muslimani.” (Buhari) I rekao je također: “Ko vjeruje u Allah i onaj svijet, neka ne uznemirava svoga komšiju.” (Buhari) U Muslimovoj verziji stoji: “U Džennet neće ući onaj od čijeg zla nisu mirne njegove komšije.”

O vjernici, u današnjem svijetu, u kojem se komunikacija, u značajnoj mjeri, odvija putem društvenih mreža, postoje pojedinci koji ovaj oblik komunikacije koriste za uznemiravanje drugih muslimana i napad na njihove vladare, učenjake, pojedince i društva, upotrebom uvredljivog rječnika i širenjem zlonamjernih informacija. Neka se oni koji to rade pripaze i znaju da Allah motri na ono što rade, i da će se na mizani-teraziji mjeriti dobra i loša djela, i

neka se čuvaju susreta sa svojim Gospodarom u stanju bankrota i propasti, da nas Allah sačuva i oprosti nam grijehe.

O vjernici, zabrana uznemiravanja muslimana ne odnosi se samo na individualnu razinu, nego obuhvata i opće i zajedničke interese i dobra, kao što je javna imovina, funkcije i slično tome. Jedan od temeljnih principa islama sadržan je u riječima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Nema nanošenja štete niti uzvratanja štetom na štetu.” I rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Čuvajte se dvojice prokletih: onoga koji obavlja nuždu po putevima ili u hladovinama u kojima se ljudi odmaraju.”

Taberani dobrim lancem prenosilaca bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko bude uznemiravao muslimane, zaslužio je njihovo prokletstvo.” O vjernici, čuvajte svoj jezik, riječi i djela od uznemiravanja muslimana, uspjete i postići ćete sreću na dunjaluku i ahiretu.

O vjernici, navikavajte i odgajajte svoju dušu da ne uznemirava Allahova stvorenja, i očistite je, u unutrašnjem i vanjskom smislu, od svake vrste nepravde prema drugima, i znajte da je čistoća srca od širka, novotarije, pakosti, zavisti i mržnje jedan od uzroka uspjeha, i jedno od svojstava stanovnika Dženneta. Uzvišeni o Svom poniznom robu i prijatelju Ibrahimu, alejhis-selam, prenoseći njegovu dovu, kaže: “... i ne osramoti me na Dan kad će ljudi oživljeni biti, na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Eš-Šuara, 87–89)

Budite od stanovnika Dženneta, okitite se njihovim svojstvima: “I Mi ćemo zlobu iz grudi njihovih istisnuti, oni će kao braća na divanima jedni prema drugima sjediti.” (El-Hidžr, 47)

Postoji veliki broj vjerodostojnih hadisa koji govore o vrijednosti i velikoj nagradi za čistoću srca od zavisti, mržnje i zlobe prema muslimanima i njihovog namjernog uznemiravanja.

U jednom od tih hadisa govori se o čovjeku ensariji, kojem je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posvjedočio da je stanovnik Dženneta, pa ga je pratio Abdullah ibn Amr As, i proveo je kod njega tri noći kako bi saznao nešto više o njemu.

Ono što je mogao vidjeti, dok je boravio kod njega, jeste da ovaj čovjek ne klanja noćni namaz i ne provodi noći u ibadetu, osim što, kada se trgne iz sna

i prevrne u postelji, spominje i veliča Allaha, i budi se tek na sabah-namaz, i nije ga čuo da govori išta drugo osim dobro. Zatim ga je obavijestio o onome što je Vjerovjesnik rekao za njega, a on mu je rekao: “Ja nemam nijedno drugo djelo mimo onoga što si vidio, osim što u svojoj duši ne osjećam zlobu ni prema jednom muslimanu i nikome ne zavidim na dobru koje mu je Allah dao”, pa je Abdullah rekao: “To je ono zbog čega si zaslužio Džennet, a mi to ne možemo.”

O vjernici, navikavajte, odgajajte i očistite svoju dušu, srce i nutrinu od zavisti, zlobe i uznemiravanja, uspjete na dunjaluku i ahiretu. Allah nam je naredio veličanstveno djelo, da donosimo salavate i selame na plemenitog Vjerovjesnika. Allahu moj, smiluj se, spasi, blagoslovi i obaspi Svojim blagodatima Svoga roba, poslanika i prijatelja Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i budi zadovoljan njegovim pravovjernim halifama, časnom porodicom i svim ashabima, tabiinama i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAH IMA LIJEPA IMENA I SAVRŠENA SVOJSTVA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed Talib ibn Abdulhamid

3. džumadel-ula 1442. po Hidžri / 18. decembar 2020.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je On odabrao, između svojih stvorenja i uzeo ga za prijatelja. Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet, otklonio nevolju i borio se na Allahovom putu, bojao se Allaha onako kako Ga se treba bojati, sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu časnu i čistu porodicu, njegove supruge, majke pravovjernih, njegove ashabe, nosioce svakog dobra, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, Uzvišeni Allah nazvao vas je vjernicima, imenom imana, pozvao nas da budemo bogobojaznosti, naredio nam je da obračunavamo svoju dušu prije obračuna na Sudnjem danu i pogledamo šta smo pripremili za njega prije smrti, upozorio nas je na pogubnost njegovog zaborava i bolnu kaznu i upoznao nas je s različitim stanjima na Dan povratka Njemu, pa je rekao: "O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite. I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave; to su pravi grješnici. Nisu jednaki stanovnici Džehennema i stanovnici Dženneta; stanovnici Dženneta će ono što žele postići." (El-Hašr, 18–20)

Zatim vam vaš Gospodar navodi primjer snažnog djelovanja Kur'ana na brda, kada bi njima bio objavljen, i upoznaje vas sa uzvišenošću i savršenstvom Svojih imena, pa kaže: “Da ovaj Kur'an kakvom brdu objavimo, ti bi vidio kako je strahopoštovanja puno i kako bi se od straha pred Allahom raspalo. Takve primjere navodimo ljudima da bi razmislili. On je Allah – nema drugog boga osim Njega – On je poznavalac nevidljivog i vidljivog svijeta, On je Milostivi, Samilosni!” (El-Hašr, 21–22), Onaj Kojeg obožavaju srca, s ljubavlju i predanošću, strahom, nadom i strahopoštovanjem i nadom. On je Istina, a sve osim Njega je laž i prolazi, nema boga osim Njega i nema božanstva koje je dostojno obožavanja osim Njega. “Pogledi do Njega ne mogu doprijeti, a On do pogleda dopire; On je milostiv i upućen u sve.” (El-En'am, 103)

Misli ne dosežu do Njega, ne pokrivaju Ga zastori, ništa Mu nije skriveno, po Njegovoj naredbi opstoji kosmos, po Njegovom sudu i mudrosti smjenjuju se dan i noć. On je Er-Rahman i Er-Rahim – Onaj Čija je milost velika i do svakoga dolazi, Onaj Koji se uzvisio iznad najvećeg stvorenja s najsuptilnijim imenima i najsveobuhvatnijim svojstvima: “Milostivi, koji se nad Aršom uzvisio. Njegovo je što je na nebesima i što je na Zemlji i što je između njih i što je pod zemljom! Ako se ti glasno moliš – pa, On zna i šta drugom tajno rekneš i što samo pomisliš! Allah, drugog boga osim Njega nema, najljepša imena ima!” (Taha, 5–8)

Allah je Svojom milošću, znanjem, stvaranjem, opskrbom, pomoću i uputom obuhvatio svaku stvar, i obuhvatio je Svojom milošću Svoje odabranike i štićenike, upućuje ih na Pravi put, pomaže ih i usrećuje, sve dok ih ne smjesti u okrilje Svoje milosti i u svoje džennete uživanja.

On je Allah, pored kojeg drugog boga nema, Vladar čija se vlast provodi u kosmosu, Vladar svih vladara i svega što postoji, nebeskih prostranstava i kosmosa. On daje vlast kome hoće i oduzima je kome hoće, uzvisuje koga hoće, a unizuje koga hoće, i On sve može: “Kada nešto hoće, On samo za to rekne: ‘Budi!’ – i ono bude.” (Jasin, 82)

On je El-Kuddus i Es-Selam – Sveti i Onaj Koji je savršen, bez nedostataka, i Onaj Koji je lijep, bez mahana, i Koji daje svetost, blagoslov i uzvišenost čemu On hoće, i Koji daje sigurnost kome hoće i protiv koga hoće, kao vid počasti i blagodat. On je El-Mu'min i El-Muhejmin: Onaj u Čije se riječi vjeruje da je Istiniti i Uzvišeni, i u Kojeg vjeruju vjernici, od Njegovih robova, dobrovoljno, riječima i djelima, i u Kojeg vjeruju sva ostala stvorenja, milom

ili silom. On je sigurnost uplašanih, utočište onima koji su ostali bez zaštite. On nad svim bdi Svojim znanjem, naredbom, svjedočanstvom, moći, daje korist i štetu, tajno i javno. On je El-Aziz, El-Džebbar i El-Mutekebbir – Onaj Koji je iznad Svojih stvorenja u snazi, moći, prevlasti i nedodirljivosti, i Koji je Svojoj naredbi i zabrani potčinio sva stvorenja, sa svim njihovim razlikama i različitostima, u zakonodavnom i odredbenom smislu, i Koji ispunjava sve njihove potrebe, otklanja štetu i zlo od njih, iz samilosti, kako bi ih učinio neovisnim i zadovoljnim, olakšao im i pružio Svoju pomoć.

On je veći od svega ostalog Svojom uzvišenošću, uzvisenjem, počašću, statusom, Bićem, svojstvima, postupcima i vlašću. Sve je u odnosu na Njega malo i bezvrijedno. Neovisan je i uzvišen od svakog ortaka, neka je slavljeno On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu ravnim smatraju. Stvorio je ovaj svijet ni iz čega i uredio ga, i oblikovao je plod u maternici i odlikovao, izdvojio se Svojim imenima koja, svojim izrazom i značenjem, nadilaze svaku ljepotu. Njega slavi i veliča svaka stvar, jezikom koji mi ne možemo dokučiti. Nema Mu sličnog niti ravnog, i ne treba Mu zaštitnik niti pomagač. Sve je savršeno i mudro stvorio. On je Istiniti, Njegove riječi su istina, Njegov sud je pravda, Njegova odredba je nepromjenjiva, u njima nema propusta niti greške. Njegovom znanju ne može promaći nijedna riječ i nijedno djelo. “On je Allah, Tvorac, Onaj Koji iz ničega stvara, Onaj Koji svemu daje oblik, On ima najljepša imena. Njega hvale oni na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri.” (El-Hašr, 24)

Bojte se Allaha i držite se čvrsto užeta islama, i znajte da vam je vaš Gospodar naredio veličanstvenu stvar – da donosite salavate i selame na plemenitog Vjerovjesnika: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika, našeg prvaka Muhammeda, i budi zadovoljan njegovim pravovjernim halifama Ebu Bekrom, Omerom, Osmanom i Alijom, i svim ashabima, i tabiinama, i onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana, i s nama, uz njih, Svojom milošću i plemenitošću, o Ti Koji si od milostivih najmilostiviji.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZIMA, MUDROSTI I PROPISI (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
10. džumadel-ula 1442. po Hidžri / 25. decembar 2020.

Hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova, Koji upravlja danima i godinama. Njemu pripada hvala uvijek i zauvijek, u svakom stanju i u svakom trenutku. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se, Allaha radi, onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt. Neka su Allahova milost, blagoslov i spas na njega, na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji slijede njegovu uputu i sunnet do Sudnjeg dana. Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najljepša uputa je uputa Muhammeda, sina Abdullahova.

Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, Allah je stvorio čovjeka radi pokornosti Njemu, koja je uzrok Njegovog zadovoljstva, i zabranio mu je nepokornost, koja je uzrok Njegove srdžbe. "Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga." (Ez-Zilzal, 7–8)

Bojte se Allaha u onome što vam je naredio, i klonite se onoga što vam je zabranio. "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

O muslimani, dunjaluk ne postoji u jednom stanju, a promjena njegovih stanja vjesnik je njegovog prolaska, i sve što je na njemu prolazno je: "Ostaje samo Gospodar tvoj, Veličanstveni i Plemeniti." (Er-Rahman, 27)

Nakon vrelih dana, ljetne žege, obamrlosti zemlje, izgladnjelosti stoke, presahlosti izvora, suhoće drveća i cvijeća, Allah je promijenio stanje, poslao je

vjetrove, prethodnice Svoje milosti, spustio je kišu nakon što su ljudi izgubili svaku nadu i rasprostire blagoslov Svoj; On je zaštitnik pravi i jedini dostojan hvale. Zemlja je, Allahovom voljom, oživjela, i ukasila se ruhom svojim, život se ponovo osmjehnuo, zemlja se promijenila i išarala bojama. Slavljen neka je Onaj Koji šalje oblake, izvodi sjeme iz zemlje i oživljava zemlju nakon mrtvila njezina: “Zato pogledaj tragove Allahove milosti – kako On oživi zemlju nakon mrtvila njezina! On će, uistinu, i mrtve oživjeti, On sve može” (Er-Rum, 50); “Onaj Koji je nebesa i Zemlju stvorio i Koji vam spušta s neba kišu pomoću koje Mi dajemo da ozelene bašče prekrasne – nemoguće je da vi učinite da izraste drveće njihovo. Zar pored Allaha postoji drugi bog? Ne postoji, ali su oni narod koji druge s Njim izjednačuje.” (En-Neml, 60)

O vjernici, oživljavanje obamrle zemlje savjetnik je koji nas podsjeća na proživljenje i izlazak ljudi iz kaburova na Dan kada se puhne u rog: “Jedno od znamenja Njegovih je i to što ti vidiš suhu zemlju, a kad na nju spustimo kišu, ona se pokrene i uzbuja. Onaj ko njoj daje život oživit će, sigurno, i umrle, jer je On kadar sve” (Fussilet, 39); “Allah šalje vjetrove koji pokreću oblake, a Mi ih onda u mrtve predjele upravljamo i njima zemlju oživljavamo, koja je mrtva bila; takvo će biti i oživljenje.” (Fatir, 9) Kada vidite proljeće, vjernici, sjetite se proživljenja: Allah će proživiti mrtve i izvesti ih iz zemlje, kao što ih je stvorio od zemlje, i kao što izvodi bilje iz zemlje: “Allah vas od zemlje poput bilja stvara, zatim vas u nju vraća i iz nje će vas, sigurno, izvesti.” (Nuh, 17–18)

O muslimani, zima je proljeće vjernika i “hladni plijen” pobožnjaka. U njoj se oni “opuštaju” u baštama pokornosti, “putuju” poljima ibadeta, a njihova srca uživaju u baštama dobrih djela. Nestalo je teškoće i smanjio se umor. Post ih ne iscrpljuje, a noć je dovoljno duga i za spavanje i za noćni namaz. Ibn Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Post zimi je ‘hladni’ plijen.” (Ahmed i Tirmizi)

Jedno od djela kojim Allah podiže deredže, iskupljuje greške i grijehе jeste taharet – obredno čišćenje koje je uvjet ispravnosti ibadeta, polovina vjere i uvjet ispravnosti namaza, temeljne islamske dužnosti. Podnošenje neugodnosti, i činjenje ibadeta korištenjem vode u hladnim danima spada u djela kojima se iskupljuju grijesi. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas uputim na ono čime Allah briše grijehе i povećava deredže, stepene?” “Da”, odgovorili su prisutni,

a on je rekao: “Upotpunjavanje abdesta u neugodnim vremenskim uvjetima, mnoštvo koraka prema džamiji, i čekanje namaza nakon namaza, to vam je bdijenje, pripravnost na Allahovom putu.” (Muslim)

O vjernici, pobrinite se za slabe i nemoćne i pomozite im da se izbore protiv hladnoće zime. Opremite ih hranom, odjećom i posteljinom, i nadajte se nagradi od Allaha. Sadaka otklanja nevolje, a dobročinstvo čuva od nesreća. “Imetak koji udijelite drugima u vašu je korist, ono što udijelite drugima neka bude samo Allahu za ljubav – a ono što od imetka udijelite drugima nadoknadit će vam se potpuno, neće vam biti učinjeno krivo.” (El-Bekara, 272)

O vjernici, jedna od intencija šerijata i mudrosti islama jeste olakšavanje ljudima u vanrednim okolnostima i okolnostima u kojima bi izvršavanje propisa moglo prouzrokovati štetu: “... i u vjeri vam nije ništa teško propisao” (El-Hadždž, 78). Teškoća iziskuje olakšicu, a “Allah nikoga ne opterećuje preko mogućnosti njegovih” (El-Bekara, 286). Islam je, u teškim i nužnim situacijama, propisao olakšice. Jedna od tih olakšica jeste da je ozlijeđenoj i bolesnoj, pa čak i zdravoj osobi koja se boji za svoje zdravlje, dozvoljeno uzeti tejemum (simbolično čišćenje zemljom), uzeti mesh (potirati vlažnim rukama) po zavoju, langeti ili gipsu, kao što je u normalnim okolnostima dozvoljeno uzeti mesh po mestvama i čarapama. Džabir, radijallahu anhu, pripovijeda: “Bili smo na putovanju, pa je jednog čovjeka pogodio kamen i razbio mu glavu. Taj je čovjek navečer imao poluciju u snu, pa je upitao svoje prijatelje: ‘Smatrate li da mogu koristiti olakšicu tejemuma?’, a oni su mu rekli: ‘Nije ti dozvoljeno da uzmeš tejemum a možeš koristiti vodu.’ On ih je poslušao, okupao se i umro. Kada smo došli kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, obaviješten je o tome, pa je rekao: ‘Ubili su ga, ubio ih Allah, zašto nisu pitali kada nisu znali! Lijek za neznanje je pitanje. Bilo mu je dovoljno da uzme tejemum, i da previje ranu i preko nje uzme mesh, a da opere ostatak tijela.’” (Ebu Davud)

Amr ibn As, radijallahu anhu, rekao je: “Kad sam bio u Bici Zatus-selasil, u jednoj hladnoj noći, imao sam poluciju u snu. Pobojao sam se, ako se okupam, da bih se mogao razboljeti, pa sam uzeo tejemum, i klanjao sa svojim prijateljima sabah-namaz. Oni su to ispričali Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i on me je upitao: ‘Amre, zar si klanjao kao imam a bio si džunup?’ Obavijestio sam ga o razlogu koji me je spriječio da se okupam, i rekao sam: ‘Čuo sam da Allah kaže: ‘I ne ubijajte sami sebe, Allah je prema vama milostiv’

(En-Nisa, 29).’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, samo se nasmijao na te moje riječi i nije ništa rekao.” (Ebu Davud i Ahmed)

O muslimani, raspusti i godišnji odmori su dani opuštanja, razonode i duševnog okrepljenja, i mnogi ljudi preferiraju da ih provedu u putovanjima i posjetama turističkih destinacija, i to, u principu, nije sporno, ukoliko se ne pretjeruje u “rasipanju” slobodnog vremena, zabavama i dozvoljenim stvarima, i ukoliko se na takvim putovanjima ne čine grijesi i loša djela, međutim obaveza je, u tom slučaju, poduzeti sve potrebne sigurnosne uzroke, izbjegavati svaki oblik uznemiravanja drugih ljudi, obarati pogled od onoga što je haram, ne zalaziti u tuđi privatni prostor, ne zaustavljati se po putevima i prolazima, čuvati javna dobra i ne uništavati ih, ne zagađivati vode, ne bacati smeće, otpad i prljavštinu na mjestima koja nisu predviđena za to, jer je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čuvajte se dvojice prokletih!” “Ko su dvojica prokletih?”, upitali su. “Onaj ko obavlja nuždu po putevima i u hladovinama u kojima se ljudi odmaraju”, rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Muslim)

O vjernici, zahvaljujte Allahu na Njegovim blagodatima i darovima, On će vam povećati, i On je rekao: “Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati” (Ibrahim, 7).

Zahvaljujte Mu na dobroti, darežljivosti i plemenitosti, On će vam ukazati Svoju milost. “... i govorio: ‘Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati i pomoći će vas imanjima i sinovima, i dat će vam bašče, i rijeke će vam dati.’” (Nuh, 10–12)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

HUTBE

IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA

2021

SADRŽAJ

2017.

2018.

2019.

2020.

2021.

2022.

2023.

2024.

HUTBE

NEGATIVNE OSOBINE I MAHANE KOJIH SE MUSLIMAN TREBA ČUVATI (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
17. džumadel-ula 1442. po Hidžri / 1. januar 2021.

Hvala Allahu, Uzvišenom, Velikom, Zaštitniku, Svemoćnom, Koji je zabranio podsmjehivanje, podrugivanje, nalaženje mahana i nazivanje ružnim nadimcima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je visoko iznad toga da ima Sebi sličnog i ravnog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, onaj koji ukazuje na Pravi put, prenosi radosne vijesti i svjetiljka koja blista, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, do Sudnjeg dana.

O muslimani, bojte se Allaha čuvanjem ruku, jezika i tijela od grijeha i nepokornosti Allahu. “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O muslimani, pametni i pronicljivi ljudi čuvaju se, koliko god je moguće, od negativnih osobina i mahana, i čuvaju svoju čast od “otrovnih strelica”, slijeđenjem puta dobrote i lijepog ponašanja, i izbjegavanjem svega što bi moglo narušiti njihov ugled. Vjernik ne pristaje da bude meta sumnji i nagađanja, niti cilj nečijeg ogovaranja, niti predmet priče zlobnih jezika, niti “plodna oranica” kleveticima i lažljivcima, nego u korijenu sasijeca puteve sumnjama koje se ne mogu kontrolirati, mislima koje se ne mogu odbaciti, i čini ono što će sačuvati njegovu nedužnost u očima i srcima ljudi. Safija, radijallahu anha, majka pravovjernih, posjetila je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dok je boravio u itikafu u džamiji, u zadnjoj trećini ramazana. Razgovarali su neko vrijeme, a zatim je ona ustala i krenula prema vratima džamije koja su vodila u sobu Ummu Seleme. U tom trenutku pored džamije su naišla dvojica ensarija, pa

im je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Polahko, ovo je Safijja, kćerka Hujejjova.” Iznenadeni ovim Poslanikovim riječima, oni su kazali: “Subhanallah, Allahov Poslaniče!”, kao da im je bilo teško zbog toga da su mogli nešto loše pomisliti o Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Šejtan kola čovjekovim tijelom, kao što kola krv, i ja sam se pobojao da u vaša srca ne ubaci zlu pomisao.” (Muttefekun alejhi) Davno je rečeno: Ko da povoda ljudima da ga kude, oni će ga kuditi i s razlogom i bez razloga. Ko ne obuzda strast svoje duše, njeno sljepilo će se povećati i njene tajne će se razotkriti. Pametan čovjek bježi od uvreda i pokude, i suzdržava se od svega što može biti uzrokom prezira i mržnje. O muslimani, ljudi imaju “britke” jezike za tuđe sramote, i čežnjive duše za istraživanjem mahana. Skloni su širenju mahana više nego širenju vrlina. Među njima više kruže negativnosti nego što kruže pozitivnosti. Na sijelima su najglasniji oni koji ogovaraju i govore o tuđim mahanama, osim onih kojima se Allah smiluje, a takvih je zaista malo. Bekr ibn Abdullah rekao je: “Kada vidite čovjeka kako opušteno govori o tuđim, a zaboravlja svoje mahane, znajte da je obmanjen.” Muhammed ibn Sirin rekao je: “Rečeno nam je da najviše grijeha imaju ljudi koji najveći dio svog vremena provode u spominjanju grijeha drugih ljudi.” Neki dobri ljudi kazali su: “Sreli smo ljude iz dobrih generacija (selefus-salih), koji nisu smatrali da je suštinski ibadet u postu i namazu, nego u čuvanju časti drugih ljudi.” Rebiu ibn Husejmu rečeno je: “Nismo čuli da ikoga kudiš?”, a on je kazao: “Nisam zadovoljan svojom dušom, tako da nemam vremena za druge.” Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neko od vas vidi trn u oku svoga brata, a ne vidi stablo u svom oku.” (Ibn Hibban) Ibn Esir je rekao: “Ovo je primjer za čovjeka koji vidi male nedostatke kod drugih i proziva ih zbog njih, a sam ima nedostatke koji su u poređenju s tim nedostacima kao stablo u odnosu na trn.”

O čovječe, pozabavi se svojim mahanama, jer onaj koga tuđe mahane zabave od vlastitih, njegovo srce će oslijepiti, njegovo tijelo će se umoriti, njegova briga povećati i teško će se riješiti svojih mahana. Najslabiji čovjek je onaj koji ljude kudi zbog onoga što je pri njima, a slabiji od njega je onaj ko kudi ljude zbog onoga što je pri njemu. Ko bude ljudima tražio mahane, i oni će njemu tražiti mahane, a ko bude kudio ljude, i oni će njega kuditi. Abdullah ibn Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, popeo se na

minber i povišenim tonom kazao: ‘O skupino onih koji su povjerovali svojim jezicima, a iman još nije ušao u njihova srca, ne uznemiravajte muslimane, ne vrijeđajte ih i ne pratite njihove sramote, jer onaj ko bude pratio sramote svoga brata, Allah će pratiti njegove sramote, a čije sramote Allah bude pratio, osramotit će ga na njegovom kućnom pragu.’” (Tirmizi)

O muslimani, loše mišljenje o muslimanima, koji su poznati po svojoj pravednosti, povjerljivosti i čestitosti, jasan je grijeh. Uzvišeni kaže: “Zaista su neke sumnje grijeh.” (El-Hudžurat, 12)

Ne upuštajte se u sumnjičenja, razlikujte opravdanu i neopravdanu sumnju po jasnim znakovima, bojte se Allaha i budite oprezni. Rečeno je: “Onaj koji sumnja kriv je čak i kada je u pravu.” Nemojte živjeti u začaranom krugu mašte, sumnjičenja, sumnje i zlih misli, i nemojte povređivati porodicu, rođake i druge ljude. Nepravedan i sumnjičav je onaj ko kudi one koji nemaju mahanu, i ko ponižava onoga ko je poznat po lijepom ponašanju i visokim moralnim svojstvima. Moguće je da pokuda i ukor čestite osobe bude prihvaćena kod ljudi, i da se nedostatak i negativna osobina pripiše onome ko je ne posjeduje, i moguće je da se strelice klevete usmjere prema nevinim ljudima. Prenosilac klevete je saučesnik u nepravdi, a onaj ko optuži nevinog čovjeka saučesnik je u kleveti. Esma bint Jezid el-Ensari, radijallahu anha, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas obavijestim ko su najbolji među vama?” Prisutni su rekli: “Hoćemo.” “To su oni koji kada ih ljudi vide, spomenu Allaha”, rekao je Poslanik, a zatim ih je upitao: “Hoćete li da vas obavijestim ko su najgori među vama?” Prisutni su rekli: “Hoćemo.” Poslanik reče: “Najgori su oni koji šire smutnju među voljenima, prenose tuđe riječi s ciljem zavade i koji žele zlo čestitim ljudima.” (Ahmed)

Onaj kod koga prevlada neznanje i zlo, i čija prsa se ispune zlobom, neprijateljstvom, srdžbom, zavišću i pohlepa za dunjalukom, spreman je oklevetati, učiniti nepravdu i napasti na ljudsku čast na osnovu sumnji i pretpostavki i optužiti nekoga za izdaju. Kada se između njega i nekog drugog desi rasprava, sudski spor, tužba ili potraživanje duga, sklon je verbalnim uvredama, neutemeljenim optužbama i svakom obliku omalovažavanja. Jedan pjesnik imao je parnicu s nekim čovjekom oko bunara, pa mu je on rekao: “Ti si lopov, sin lopova.” Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Jedan od najvećih grijeha je napad na čast muslimana,

bez ikakve njegove krivice, a od velikih grijeha su dvije uvrede za jednu uvredu (tj. npr. da nekog opsuješ jednom a on tebe dva puta).” (Ebu Davud, daif)

Usama ibn Šerik, radijallahu anhu, rekao je: “Bio sam s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, na hadžu, pa su mu dolazili ljudi i govorili: ‘Allahov Poslaniče, obavio sam sa’j prije tavafa, obavio sam to i to prije toga, a to i to poslije’, a on im je odgovarao: ‘Nema grijeha, nema grijeha nikome ko to uradi, osim čovjeku koji bespravno napadne na čast muslimana, njemu je to grijeh i propast.’” (Ebu Davud, sahih)

Ko ne zna cijeniti zasluge zaslužnih, niti poziciju uglednih, niti čast drugih ljudi, istinski je mrzitelj, zavidnik, onaj koji je zadivljen sobom, a slijep za vrline drugih. Mali je onaj ko omalovažava druge, prezren je onaj ko prezire druge, slijep je onaj ko vidi samo svoja prava i svoje dobro, a ne vidi prava i dobro drugih.

Bojte se Allaha, o muslimani, i liječite bolesti srca, i čuvajte se šejtanskog došaptavanja, i ne prepuštajte se sumnjama i lošim mislima, i nemojte se baviti tuđim mahanma, i ne dozvolite zavisti da se poigrava s vama i budite od onih koji slušaju istinu i pokoravaju joj se.

O muslimani! Allah, džellešanuhu, pokudio je u Svojoj Knjizi klevetnika, podrugljivca, koji ružno govori o svom bratu muslimanu u njegovom odsustvu, i podruguje mu se kada ga sretne: “Teško svakom klevetniku podrugljivcu.” (El-Humeze, 1) Humeze je onaj koji ogovara i kleveće u lice, a lumeze je onaj koji ogovara iza leđa. Katada i Mudžahid rekli su: “Humeze je onaj koji kleveće ljude, a lumeze je onaj koji vrijeđa njihovo porijeklo.” Rekao je Ibn Zejd: “Humeze je onaj koji fizički uznemirava ljude, a lumeze je onaj ko ih uznemirava verbalno.”

O muslimani, jedna od prezrenih osobina jeste uhođenje drugih ljudi i širenje povjerenih tajni i privatnih razgovora. Pametan je onaj ko između sebe i tajni postavi zastor. Rekao je Hakim: “Srca slobodnih ljudi su grobovi tajni.” Rečeno je: “Povjerenje prema svakom čovjeku prije ‘ispita’ je ludost.” I rečeno je: “Ne povjeravaj svoju tajnu onome ko traga za njom, jer tragač za tajnama prenosi tajne.” Huzejfa, radijallahu anhu, rekao je da je čuo Vjerovjesnika, sallallahu alejhu ve sellem, da kaže: “U Džennet neće ući onaj koji prenosi tuđe riječi.” (Muttefekun alejhi) Ibn Hazm je rekao: “Nema gorih ljudi od onih koji prenose tuđe riječi.” Prenošnje tuđih riječi ukazuje na pokvarenost srca. Onaj

ko to čini nužno se koristi lažima, štaviše prenošenje tuđih riječi jedna je od ogranaka i vrsta laži. Svaki nemmam – prenosilac tuđih riječi je lažov. Čuvajte se ovih loših osobina i zala, koja uništavaju dobra djela, uzrokuju neprijateljstvo, potpiruju rasprave i iz temelja ruše porodice i domove.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ŠEJTANOVO NEPRIJATELJSTVO PREMA ČOVJEKU (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

24. džumadel-ula 1442. po Hidžri / 8. januar 2021.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Zahvaljujem Ti, Gospodaru mo, j na blagodatima koje se povećavaju zahvalnošću, i donosim salavat i selam na uputitelja ummeta na Pravi put, i na njegovu porodicu i ashabe.

O muslimani, bojte se Allaha, i radite za Dan čija će vrućina biti velika, i u kojem će se desiti veliki događaj, i u kojem će se otkriti sve tajne i pokazati ono što su grudi skrivale. Neko će u Džennet, a neko u Džehennem, i neće imati ni snage ni pomoći da se tome suprotstavi. O muslimani, Allah, džellešanuhu, iz Svoje neizmjerne mudrosti, htio je da na Zemlji postavi namjesnika, što je teško palo melekima, ali su se vrlo brzo povratili i odazvali Njegovoj naredbi i poklonili su se Ademu, a Iblis je pokazao zavist i oholost koje je skrivao u svojoj nutrini, i odbio je učiniti sedždu ovom zemaljskom stvorenju. “I kada rekosmo melekima: ‘Poklonite se Ademu!’, oni se svi, osim Iblisa, pokloniše. ‘Zar da se poklonim onome koga si Ti od ilovače stvorio?’, reče.” (El-Isra, 61) Iblis je sebe smatrao boljim i odabranijim. “‘Zašto se nisi poklonio kad sam ti naredio?’, upita On. ‘Ja sam bolji od njega; mene si od vatre stvorio, a njega od ilovače’, odgovori on.” (El-A’raf, 12) Od tog trenutka, Allahov neprijatelj objavio je čovjeku vječno neprijateljstvo, podigao je zastavu izdaje, zavodjenja i smutnje i zarekao se da će ih na Pravom putu presretati i praviti im spletke. “E zašto si odredio pa sam u zabludu pao”, reče, “kunem se da ću ih na Tvom Pravom putu presretati, pa ću im sprijeda, i straga, i zdesna i slijeva prilaziti, i Ti ćeš ustanoviti da većina njih neće zahvalna biti!” (El-A’raf, 16–17)

O vjernici, kako se Iblis zarekao, tako je i učinio – uzeo je čovjeka za neprijatelja, u svim fazama njegovog života, od rođenja do smrti, ne propušta nijednu priliku da ga uznemiri i zavede, koristeći se svim mogućim spletkama, zamkama i smicalicama, uporno i odlučno, bez posustajanja i s neviđenom pohlepom. Prvo čime ga nastoji uznemiriti i napakostiti mu jeste da ga jako ubode prstom između bokova, prilikom rođenja i izlaska iz majčinog stomaka, od čega on ispusti bolan vrisak. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, kazuje da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Nema nijednog sina Ademovog a da ga šejtan ne dodirne (ubode) prilikom rođenja, pa on zaplače od tog dodira, osim Merjeme i njenog sina”. Ebu Hurejra je rekao: “Čitajte ako želite: ‘... i ja nju i porod njezin stavljam pod Tvoje okrilje od prokletog šejtana’ (Alu Imran, 36).” (Buhari i Muslim)

Jedna od šejtanovih prikrivenih spletki jeste ubacivanje uznemirujućih misli, na javi i u snu, kao što kaže Uzvišeni: “Sašaptavanje je posao šejtanski, da bi u brigu bacio vjernike, mada to ne može njima nimalo nauditi, osim ako to Allah dopusti. A vjernici neka se samo u Allaha pouzdaju!” (El-Mudžadele, 10)

Ebu Katada, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem rekao: “Lijepi snovi su od Allaha, a ružni snovi su od šejtana. Kada neko od vas usnije uznemirujući san, neka pljucne na lijevu stranu i neka zamoli Allaha da ga zaštititi od njegovog zla, i neće mu nauditi.” (Buhari i Muslim)

Kada čovjek želi obaviti namaz, šejtan “navali” na njega svojim spletkama i uznemiravanjem, zato što je namaz obilježje vjernika i putokaz njegove dobrote i spasa, a njegov najčasniji dio je sedžda kojom se iskazuje vrhunac poniznosti pred Allahom Uzvišenim, iste one poniznosti koju je Iblis odbio kada mu je to prvi put naređeno, i Allah mu je propisao poniženje i propast i učinio je čovjekovu sedždu, kada god je obavi, poticajem kajanja kod šejtana zbog ispoljene oholosti. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada sin Ademov prouči ajet u kojim se nalazi sedžda, i učini sedždu, šejtan se odvoji nastranu, zaplače i kaže: ‘Ademovom sinu naređeno je da učini sedždu, pa ju je učinio i njemu pripada Džennet, a meni je naređena sedžda, pa sam je odbio i meni pripada Vatra.’” (Muslim) I, zbog toga šejtan ima poseban odnos prema namazu: u samom početku nastoji odvratiti čovjeka od njegovog obavljanja, predstavljajući ga teškim i okupirajući njegovu pažnju zabavom i grijehom, kao što kaže Uzvišeni: “Šejtan želi

da pomoću vina i kocke unese među vas neprijateljstvo i mržnju i da vas od sjećanja na Allaha i od obavljanja molitve odvрати. Pa hoćete li se okaniti?” (El-Maida, 91) Jedna od šejtanovih spletki u namazu jeste slabljenje odlučnosti kod vjernika za njegovim obavljanjem na vrijeme, uljepšavanje njegovog odgađanja i kašnjenja s njim i lažno ohrabrivanje da ima dovoljno vremena. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada jedan od vas legne u postelju, šejtan na njegovom potiljku sveže tri čvora, udari po svakom čvoru i kaže: ‘Pred tobom je duga noć, i zato utoni u dubok san.’ Ako se probudi i spomene Allaha, razveže se jedan čvor, ako se abdesti, razveže se i drugi čvor, a ako klanja, razvežu se svi čvorovi, i osvane čio i vedar i s lijepim osjećajem u duši, u suprotnom osvane lijen i s ružnim osjećajem u duši.” Jedna od šejtanovih spletki jeste ubacivanje vesvesa klanjaču dok je u namazu, s ciljem odvrćanja njegove pažnje i oduzimanja skrušenosti koja je duša, srž i najvredniji segment namaza. Ebu Ala prenosi da je Osman ibn As došao kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Allahov Poslaniče, šejtan se prepriječio između mene i mog namaza i učenja u namazu, i ubacuje mi razne misli”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “To je šejtan koji se zove Hinzeb. Kada osjetiš njegovo prisustvo, utjeći se Allahu od njega, i pljucni na lijevu stranu tri puta.” Osman kaže: “Primijenio sam ovaj Poslanikov savjet, pa ga je Allah udaljio od mene.” (Muslim)

O muslimani, šejtan neumorno nastoji posijati sjeme smutnje i neprijateljstva među voljenima, a posebno među bračnim drugovima, jer su bliskost i ljubav put ka Allahovom zadovoljstvu i stvaranju pozitivnog ambijenta, a isto tako potpomaganje bračnih drugova u pokornosti Allahu vjesnik je sretnog i ugodnog porodičnog života (a to šejtanu nikako ne odgovara). Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Iblis postavi svoj prijesto na vodi, a zatim pošalje svoje slugе (da čine nered po Zemlji), i najbliži su mu oni koji posiju najviše smutnje među ljudima. Jedan od njih dođe i kaže: ‘Uradio sam to i to’, a Iblis mu odgovori: ‘Ništa nisi uradio., a onda dođe drugi i kaže: ‘Nisam ga ostavio sve dok nisam napravio razdor između njega i njegove supruge’, a Iblis mu kaže: ‘Da, ti si uradio pravu stvar’, pa ga približi sebi i zagrli ga.” (Muslim)

Jedna od šejtanovih najprljavijih smicalica jeste da, kada ne može napraviti veliku štetu, ne odustaje od manje štete, nego ustrajava u svojim namjerama

i ne predaje se. Ako ne uspije vjernike navesti na širk – višeboštvo, najveći i najteži grijeh, nastoji raspiriti među njima neprijateljstvo i mržnju koji uništavaju vjeru kod čovjeka. Džabir, radijallahu anhu, kazuje da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: “Šejtan je izgubio nadu da će ga oni koji obavljaju namaz obožavati na Arabijskom poluotoku, ali nije izgubio nadu da će među njih ubaciti neprijateljstvo.” (Muslim)

Vrlo podmukla i prikrivena metoda koju šejtan koristi jeste uljepšavanje ružnog i omražavanje lijepog: uljepšava čovjeku grijeh i umanjuje ga u njegovim očima, sve dok na njega ne počne gledati kao na opuštanje duše i tijela, a omražava mu činjenje dobrih i pobožnih djela i predstavlja ih teškim, sve dok na njih ne počne gledati kao na patnju za dušu i tijelo. Prikazuje mu da je ponos i hrabrost u činjenju grijeha, a da je poniženje i prezrenost u pokornosti Allahu. Uzvišeni kaže: “Allaha Nam, Mi smo i prije tebe narodima poslanike slali, ali im je šejtan lijepim predstavljao postupke njihove i on je sada drug njihov, njih čeka patnja nesnosna.”

“Prokleo ga Allah! A on je rekao: ‘Ja ću se, sigurno, potruditi da preotmem za sebe određen broj Tvojih robova, i navodit ću ih, sigurno, na stranputice, i primamljivat ću ih, sigurno, lažnim nadama, i, sigurno, ću im zapovjediti pa će stoci uši rezati, i, sigurno, ću im narediti pa će stvorenja Allahova mijenjati!’ A onaj ko za zaštitnika šejtana prihvati, a ne Allaha, doista će propasti! On im obećava i primamljuje ih lažnim nadama, a ono što im šejtan obeća samo je obmana.” (En-Nisa, 118–120) Pomoću ove spletke, Allahov neprijatelj uspio je mnogim ljudima uljepšati razgolišavanje i otkrivanje stidnih mjesta, kako bi u ljudskim dušama pobudio najsitnije prohtjeve, potpalio vatru strasti, a ugasio svjetlo imana i čednosti i izmijenio prirodu u kojoj ih je Allah stvorio, Njegove propise i naredbe. To je šejtanova davna spletko kojom je prevario Adema i Havu i strgnuo s njih njihovu odjeću. Uzvišeni kaže: “O sinovi Ademovi, dali smo vam odjeću koja će pokrivati stidna mjesta vaša, a i raskošna odijela, ali, odjeća čestitosti, to je ono najbolje. To su neki Allahovi dokazi da bi se oni opametili. O sinovi Ademovi, neka vas nikako ne zavede šejtan kao što je roditelje vaše iz Dženneta izveo, skinuvši s njih odjeću njihovu da bi im stidna mjesta njihova pokazao! On vas vidi, on i vojske njegove, odakle vi njih ne vidite. Mi smo učinili šejtane zaštitnicima onih koji ne vjeruju.” (En-Nisa, 118–120) Zato, vjerniče, dobro poslušaj savjet Plemenitog Gospodara, u Njegovoj časnoj

Knjizi: “O ljudi, Allahova prijetnja je, zaista, istina, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zaslijepi i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba. Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte! On poziva pristaše svoje da budu stanovnici u Vatri.” (Fatir, 5–6)

O vjernici, znajte da, iako je šejtan oličenje zla, u njegovom stvaranju kriju se savršene tajne i čudesne mudrosti, a neke od njih spomenuo je Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao: “Da Allah nije stvorio Iblisa, mnoge vrste ibadeta ne bi postojale. Ne bi bilo ibadeta podsticanja na činjenje dobra i odvrćanja od zla, ibadeta suprotstavljanja strastima, ibadeta strpljivosti, ibadeta davanja prednosti onome što Allah voli nad onim što voli ljudska duša, ibadeta pokajanja, povratka Allahu i traženja oprosta od Njega. On, slavljen neka je, voli one koji se često kaju i voli njihovo pokajanje, i da nije toga, nestalo bi razloga pokajanja i prestao bi važiti ibadet pokajanja i traženja oprosta. Ne bi bilo ni ibadeta suprotstavljanja, prkošenja i ozlojeđivanja Allahovih neprijatelja u Njegovo ime i radi Njega, a to su jedni od najdražih ibadeta Njemu, slavljen neka je. On voli da Njegovi prijatelji ozlojeđuju i prkose Njegovim neprijateljima, i to je ibadet u koji su pronikli samo oni razumom obdareni. Ne bi bilo ibadeta traženja zaštite od Njegovog neprijatelja, i dove Njemu da ga spasi od njega i sačuva od njegovih spletki i uznemiravanja, i ne bi bilo ibadeta ostavljanja samoobmane, jer se kod Njegovih robova povećava strah i opreznost kada vide šta se desilo Njegovom neprijatelju nakon što Mu se usprotivio, i sa pozicije meleka dospio na poziciju šejtana. Jedna od mudrosti stvaranja šejtana jeste da u čovjeku, koji u svojoj prirodi nosi i dobro i zlo, probudi i osnaži zlu stranu, kao što je cilj slanja poslanika da u ljudima probude i osnaže dobru stranu, i da se dese posljedice jednoga i drugoga, i pokaže se mudrost njihovog stvaranja i pokaže se ono što je samo Njemu bilo poznato.”

O muslimani, nema spasa od šejtanovih spletki, osim činjenjem ovih stvari:

– Istiazom – utjecanjem Allahu od šejtanovog zla, jer onaj ko se utječe Njemu, On će mu pružiti utočište i zaštitu. Uzvišeni kaže: “A ako šejtan pokuša da te na zlo navede, ti potraži utočište u Allaha, On uistinu sve čuje i zna.” (El-A’raf, 200)

– Tevekkulom – oslanjanjem na Njega u odbijanju šejtanovih spletki. Oni koji se oslanjaju na Njega sigurni su od njegovih spletki i uznemiravanja. Uzvišeni kaže: “On doista nema nikakve vlasti nad onima koji vjeruju i koji

se u Gospodara svoga pouzdaju; njegova je vlast jedino nad onima koji njega za zaštitnika uzimaju i koji druge Allahu ravnim smatraju.” (En-Nahl, 99–100)

– Ustrajavanjem u zikru – spominjanju Allahu, u njegovoj određenoj i neodređenoj formi, jer su šejtanove spletke slabe, i zasnovane su na vesvesama (došaptavanjima), koje nestaju i raspršuju se prilikom spominjanja Allaha. Allah, džellešānuhu, je uz onoga koji Ga spominje, pa kada Ga spomene, šejtan se povlači, smanjuje i biva ponižen, i zato se za šejtana kaže da je el-vesvas – koji došaptava i el-hannas – koji se brzo povlači.

– Čuvanjem od slijeđenja prohtjeva i strasti, koje mu šejtan uljepšava i ukrašava. Ako se bude čuvao zabranjenih strasti i prohtjeva, spasit će se njegovih spletki i zla, a ako i učini grijeh, neka požuri s istigfarom – traženjem oprost, tevbom – pokajanjem i činjenjem dobrih djela koja uklanjanju njegove tragove, jer oni ozlojeđuju Allahovog neprijatelja, bacaju ga u očaj i odbijaju njegovo zlo.

Donosite salavate i selame na najboljeg čovjeka, povjerenika Njegove Objave, izabranika za Njegovu poslanicu, onoga čiji je spomen uzdignut na ovom i kome je dat šefat na budućem svijetu: “One koji Allaha i Poslanika Njegova budu vrijeđali Allah će i na ovome i na onome svijetu prokleti, i sramnu im patnju pripremiti.” (El-Ahzab, 57)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PRIPREMANJE ZA ŽIVOT POSLIJE SMRTI (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

1. džumadel-uhra 1442. po Hidžri / 15. januar 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novotarije u vjeri, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. O muslimani, bojte se Allaha, Koji je stvorio stvorenja, Njemu se sve vraća i On daje uputu. Bojte Ga se onako kako Ga se boji onaj ko je svjestan Njegove blizine i moći, i vjerujte u Njega onako kako vjeruje onaj koji je priznao Njegovu jednoću. Niste stvoreni ni zbog čega drugog osim da biste postigli bogobojažnost, i sve blagodati koje vam je dao, dao je samo kako bi vam pomogle da budete bogobojažni.

O vjernici, svaki čovjek koji vjeruje u Allaha, Njegove meleke, knjige, poslanike, Sudnji dan i odredbu dobra i zla, sigurno zna da ide prema času koji je Allah propisao Svojim stvorenjima, a to je čas nestanka, kao što kaže Uzvišeni:

“Sve što je na Zemlji prolazno je, ostaje samo Gospodar tvoj, Veličanstveni i Plemeniti.” (Er-Rahman, 26–27); “Svako doba imalo je Knjigu” (Er-Ra’d, 38). Svaki dan gledamo i ispraćamo na ahiret naše očeve, majke, sestre, djecu, komšije i prijatelje. Razmišljajte o svom povratku Allahu, nakon dunjalučkog života, o prvoj stepenici ahireta, kaburu, kada vam dođu dva meleka i upitaju vas za vašeg Gospodara, vjeru i vjerovjesnika, tada će “Allah vjernike postojanom riječju učvrstiti i na ovome i na onome svijetu, a nevjernike će u zabludi ostaviti; Allah radi šta hoće.” (Ibrahim, 27).

Razmisli, o čovječe, ko će biti tvoj saputnik u kaburu: ako si činio dobra djela, ona će ti doći u liku čovjeka lijepog lica, lijepe odjeće, lijepog mirisa, i reći ti: “Raduj se onome što će te usrećiti. Ovo je dan koji ti je obećan, ja sam tvoje dobro djelo.” Molimo Allaha da nam podari iz Svoje dobrote, plemenitosti, oprosta i zadovoljstva. Uzvišeni kaže: “... oni koji nisu vjerovali – na svoju štetu nisu vjerovali, a oni koji su dobra djela činili – sebi su džennet pripremili.” (Er-Rum, 44)

U komentaru ovog ajeta Mudžahid, Allah mu se smilovao, rekao je da riječi “... sebi su džennet pripremili” znače “u kaburu”, a Taberi, Allah mu se smilovao, rekao je da su sebi pripremili ono što će ih spasiti od kazne njihovog Gospodara.

Ili, ako si činio loša djela, doći će ti tvoja loša djela u liku čovjeka ružnog lica, ružne odjeće, neugodnog mirisa, i reći će ti: “Raduj se onome što će te rastužiti. Ovo je dan koji ti je obećan.” Utječemo se Allahu od Njegovog prezira, srdžbe i zla Njegove kazne. Možeš samo zamisliti, o čovječe, kako će biti ono što poslije toga dolazi, proživljenje, okupljanje, izlaganje djela, nagrada i kazna, obračun i ćuprija postavljena iznad Džehennema. Sve su to prizori koji će svi ljudi vidjeti i putevi koje će proći. Bojte se Allaha i pripremajte se za taj veliki dan, i opskrbite se za njega dobrim djelima, učinjenim iskreno, u Njegovo ime, i vjerujte u Njegovo obećanje, On je Zahvalni i Sveznajući. Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite. I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave; to su pravi grešnici. Nisu jednaki stanovnici Džehennema i stanovnici Dženneta; stanovnici Dženneta će ono što žele postići.” (El-Hašr, 18–20)

O muslimani, Uzvišeni Allah, naredio je Svojim robovima, vjernicima, da se oslone na Njega, a oslonac na Allaha, tevekkul, uzvišeni je srčani ibadet, koji se definira kao pouzdanje srca u Allaha i prepuštanje svih stvari Njemu, ovosvjetskih i onosvjetskih, u ostvarivanju koristi i otklanjanju štete. Obaveza ti je, o vjerniče, da se osloniš na svog Stvoritelja i Onoga Koji upravlja svim tvojim stvarima, a posebno u kriznim situacijama, i da poduzmeš vjerom dozvoljene korake, slijedeći u tome Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, koji se zaštitio s dva oklopa u Bici na Uhudu, i unajmio je vodiča prilikom hidžre, i naredio da se iskopa veliki rov oko Medine u Bici protiv saveznika (ahzab), i pronosio je hrabro bajrak tevhida – vjere u jednog Boga, oslanjajući se na svog Gospodara, i poduzimajući sve potrebno, demonstrirajući na taj način princip tevekkula – oslonca na Allaha, vezivanja srca za Allaha, a zatim poduzimanje svih propisanih mjera i koraka. Od milosti Gospodara jeste i to da je, nakon teškoće i nedaće koja snašla čovječanstvo, u vidu bolesti korone, uputio čovjeka da iznađe efikasan lijek, vakcinu, prihvaćen od relevantnih zdravstvenih institucija, koji bi, Allahovom dozvolom, trebao biti zaštita od ove opake bolesti.

O vjernici, u poduzimanje potrebnih koraka spada i vakcinisanje preporučenim vakcinama (protiv bolesti izazvane virusom korona) i savjetovanje drugima da se vakcinišu u skladu s uputama Ministarstva zdravlja, i da ne nasjedaju na dezinformacije koje šire neupućeni o neefikasnosti ove vakcine. “Kako krupna riječ izlazi iz usta njihovih! Oni ne govore drugo do neistinu.” (El-Kehf, 5)

U ovom kontekstu treba istaći trud koji ulažu vlasti ove zemlje, Allah ih čuvao, u obezbjeđenju besplatne vakcinacije za sve njene stanovnike, a sve u interesu zaštite njihovog zdravlja i smanjenja mogućnosti zaraze ovom bolešću. Štaviše, ova država je među prvima krenula u nabavku vakcine protiv bolesti izazvane virusom korona, kako bi spriječila širenje panike i stvaranje negativnog ambijenta, i zato molimo Allaha da ih nagradi najboljom nagradom, da ono što su učinili za ovu zemlju bude na vagi njihovih dobrih djela i da ih sačuva svakog zla i neugodnosti. Naša obaveza u tom pogledu je da pomognemo državi u ovom hairli poslu, oslanjajući se na Allaha i poduzimajući propisane korake, i da prihvatimo vakcinaciju kao vid borbe u suzbijanju ove bolesti, i molimo Allaha da nas sačuva i zaštititi. “Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne sudjelujte u grijehu i neprijateljstvu; i bojte se Allaha, jer Allah strašno kažnjava.” (El-Maida, 2)

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate na svog Poslanika rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Allah donese deset salavata na onoga ko na mene donese jedan salavat.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SVOJSTVA RAZUMOM OBDARENIH I VRIJEDNOST NJIHOVOG TRUDA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
8. džumadel-uhra 1442. po Hidžri / 22. januar 2021.

Hvala Allahu, Uzvišenom, Svemoćnom, Koji nema Sebi sličnog, niti ravnog, i Koji nema druga i Kojem nije potreban pomoćnik.

“Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi.” (Eš-Šura, 11)

Hvalim Ga, slavljen neka je, onako kako Ga hvale Njegovi zahvalni robovi, i zahvaljujem Mu onako kako Mu zahvaljuju oni koji Ga se često sjećaju, i spominjem Ga onako kako Ga spominju njegovi najbolji robovi.

“Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio.” (El-Ahzab, 35)

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem onoga koji zna da je On Rabb – Gospodar, Stvoritelj, Vladar i Opskrbitelj, i koji je spoznao Njegovu jednoću i koji Mu se ponizno klanja, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, onaj koga je On odlikovao, između ostalih stvorenja, i Njegov prijatelj, koga je Allah odabrao za Svoju objavu, zapečatio njime vjerovjesništvo i poslao ga kao milost svjetovima, uputu onima koji traže Pravi put, istinski dokaz i svjetlost.

“Da bi Allah dao da se ispuni ono što se moralo dogoditi, da nevjernik ostane nevjernik poslije očigledna dokaza, i da vjernik ostane vjernik poslije očigledna dokaza – a Allah doista sve čuje i sve zna.” (El-Enfal, 42)

“O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani! Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte! I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali. I neka među vama bude onih koji će

na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvrćati – oni će šta žele postići. I ne budite kao oni koji su se razjedinili i u mišljenju podvojili kada su im već jasni dokazi došli – njih čeka patnja velika na Dan kada će neka lica pobijeljeti, a neka pocrnjeti. Onima u kojih lica budu crna reći će se: ‘Zašto ste, pošto ste vjernici bili, nevjernici postali? Pa iskusite patnju zato što niste vjerovali! A onih u kojih lica budu bijela bit će u Allahovoj milosti, u njoj će vječno ostati. To su, eto, Allahovi dokazi; Mi ih tebi istinito kazujemo! A Allah ne želi da ikome nepravdu učini. Allahovo je sve što je na nebesima i na Zemlji i Allahu se sve vraća.’ (Alu Imran, 102–109)

O vjernici, Allah, džellešānuhu, odabrao je od Svojih robova vjernike, razumom obdarene, koji su Ga spoznali i postupaju po Njegovim naredbama, i spomenuo je u svojoj Knjizi kakva završnica čeka one koji skrenu s njihovog puta, pa kaže: “Zar je onaj koji zna da je istina ono što ti se objavljuje od Gospodara tvoga kao onaj koji je slijep? A pouku samo razumom obdareni primaju: oni koji obavezu prema Allahu ispunjavaju i ne krše obećanje; i oni koji poštuju ono što je Allah naredio da se poštuje i Gospodara svoga se boje i obračuna mučnog plaše; i oni koji trpe da bi postigli naklonost Gospodara svoga, i koji molitvu obavljaju, i koji od onoga što im Mi dajemo i tajno i javno udjeljuju, i koji dobrim zlo uzvraćaju – njih čeka najljepše prebivalište, edenski vrtovi u koje će ući oni i roditelji njihovi i žene njihove i porod njihov – oni koji su bili čestiti – i meleki će im ulaziti na svaka vrata: ‘Mir neka je vama, zato što ste trpjeli, a divno li je najljepše prebivalište!’ A oni koji ne ispunjavaju dužnosti prema Allahu, iako su se na to čvrsto obavezali, i kidaju ono što je Allah naredio da se poštuje, i čine nered na Zemlji – njih čeka prokletstvo i najgore prebivalište!” (Er-Ra’d, 19–25)

Onaj čija je prsa Allah učinio prostranim, i čije je srce osvijetlio imanom, i koji se želi Njemu približiti, čvrsto se drži puta razumom obdarenih, pazi na granice svog Gospodara, slijedi uputu Njegovog vjerovjesnika i odabranika i Pravi put, kojem On poziva Svoje bogobojazne robove.

“I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; – eto, to vam On naređuje, da biste se grijeha klonili.” (El-En’ām, 153)

Razumom obdareni traže od Allaha da ih uputi na Pravi put i podari im saputnike na njemu: “uputi nas na Pravi put, na Put onih kojima si milost

Svoju darovao” (El-Fatiha, 6–7), pa ih je Dobrostivi i Sveznajući pridružio onima “... koji su poslušni Allahu i Poslaniku, bit će u društvu vjerovjesnika, i pravednika, i šehida, i dobrih ljudi, kojima je Allah milost Svoju darovao. A kako će oni divni drugovi biti! Ta blagodat će od Allaha biti, a dovoljno je to što Allah sve zna” (En-Nisa, 69–70). Razumom obdareni su oni koji koriste svoj razum, dajući prednost pokornosti nad grijehom, znanju nad neznanjem i budućem nad ovim svijetom, i koji koriste svoje znanje, savlađujući prohtjeve, pokoravajući se Allahu skrušeno i sa strahopoštovanjem i savjetujući druge ljude. Ovakvim ljudima znanje je ukras, razum dostojanstvo, dobrota potpunost, a potreba za Allahom jedina istinska potreba, koja ih čini neovisnim o svemu ostalom. “O ljudi, vi ste siromasi, vi trebate Allaha, a Allah je nezavisan i hvale dostojan.” (Fatir, 15)

Razumom obdareni su oni koji Allaha spominju, razmišljaju, ponizni su i skrušeni pred Allahom, u njihovim srcima su ljubav, strah i nada i istinska želja za onim što im je obećao Onaj Koji mnogo daruje i lijepo povratak Njemu. Uzvišeni Svome robu, poslaniku i odabraniku kaže: “Reci: ‘Meni se naređuje da se klanjam Allahu iskreno Mu ispovijedajući vjeru i naređuje mi se da budem prvi musliman.’ Rec: ‘Ja se bojim patnje na Velikom danu, ako budem Gospodaru svome neposlušan.’ Rec: ‘Samo se Allahu klanjam, iskreno Mu ispovijedajući vjeru svoju, a vi se, pored Njega, klanjajte kome hoćete!’ Rec: ‘Stradat će, uistinu, oni koji na Sudnjem danu izgube i sebe i porodice svoje. Eto, to je pravo stradanje!’ Nad njima će biti naslage vatre, a i ispod njih naslage; time Allah straši robove Svoje. ‘O robovi Moji, bojte se Mene!’ Za one koji izbjegavaju da se kumirima klanjaju i koji se Allahu obraćaju – njima su namijenjene radosne vijesti, zato obraduj robove Moje koji Kur’an slušaju i slijede ono najljepše u njemu; njima je Allah na Pravi put ukazao i oni su pametni. Zar ti da spasiš onoga koji je zaslužio kaznu, onoga koji će biti u vatri? A one koji se Gospodara svoga boje čekaju odaje, sve jedne iznad drugih sagrađene, ispred kojih će rijeke teći – obećanje je Allahovo, a Allah neće obećanje prekršiti.” (Ez-Zumer, 11–20)

Ibn Abbas, radijallahu anhumu, kazuje: “Jedne noći noćio sam kod svoje tetke Mejmune, Poslanikove supruge. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i ja spavali smo u istoj postelji, ja popriječno, a on uzduž. Kada je bilo pola noći, ili malo prije, ili malo poslije, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, probudio

se, protrljao svoje lice i proučio je deset zadnjih ajeta sure Alu Imran, zatim je ustao i uzeo obješenu mješinu vode, abdestio se, upotpunio abdest i klanjao je noćni namaz.”

Aiša, radijallahu anha, upitana je o onome što ju je najviše zadivilo kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa je na trenutak zašutjela, a zatim je rekla: “Jedne noći Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obratio mi se i rekao: ‘Pusti me noćas da noć provedem u ibadetu svom Gospodaru’, a ja sam mu rekla: ‘Tako mi Allaha, ja volim tvoju blizinu i ono što te čini sretnim.’ Nakon toga, ustao je iz postelje, abdestio se i stupio u namaz. Plakao je toliko da su suze natopile njegove obraze, zatim je plakao dok suze nisu natopile njegovu bradu, i nije prestajao plakati dok suze nisu natopile zemlju oko njega. Kada je došao Bilal da ga probudi na namaz, vidio ga je uplakanog, pa mu je rekao: ‘Zar plačeš, a Allah ti je oprostio prošle i buduće grijeh?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: ‘Zar da ne budem zahvalni rob?! Noćas su mi objavljeni ajeti, teško svakome onome ko ih bude učio, a ne bude razmišljao o njima!’ Zatim je proučio: ‘U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene, za one koje i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju: ‘Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u Vatri! Gospodaru naš, onoga koga Ti budeš u Vatru ubacio Ti si već osramotio, a nevjernicima neće niko u pomoć priteći. Gospodaru naš, mi smo čuli glasnika koji poziva u vjeru: ‘Vjerujte u Gospodara vašeg!’ – i mi smo mu se odazvali. Gospodaru naš, oprosti nam grijeha naše i pređi preko hrđavih postupaka naših, i učini da poslije smrti budemo s onima dobrima. Gospodaru naš, podaj nam ono što si nam obećao po poslanicima Svojim i na Sudnjem danu nas ne osramoti! Ti ćeš, doista, Svoje obećanje ispuniti!’ I Gospodar njihov im se odazva: ‘Nijednom trudbeniku između vas trud njegov neću poništiti, ni muškarcu ni ženi – vi ste jedni od drugih. Onima koji se isele i koji budu iz zavičaja svoga prognani i koji budu na putu Mome mučeni i koji se budu borili i poginuli, sigurno ću preko hrđavih djela njihovih preći i sigurno ću ih u džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, uvesti; nagrada će to od Allaha biti. A u Allaha je nagrada najljepša.’ Neka te nikako ne obmanjuje to što oni koji ne vjeruju po raznim zemljama putuju: kratko uživanje, a poslije – Džehennem će biti mjesto gdje će boraviti, a užasno je to prebivalište! A one koji se Gospodara svoga boje čekaju

džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno ostati – takav će biti Allahov doček. A ono što ima u Allaha bolje je za one koji budu dobri. Ima i sljedbenika Knjige koji vjeruju u Allaha i u ono što se objavljuje vama i u ono što je objavljeno njima, ponizni su prema Allahu, ne zamjenjuju Allahove riječi za nešto što malo vrijedi; oni će nagradu od Gospodara svog dobiti. Allah će zaista brzo račune svidjeti. O vjernici, budite strpljivi i izdržljivi, na granicama bdijte i Allaha se bojte, da biste postigli ono što želite!” (Alu Imran, 190–200)

O vjernici, donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, i najčistijeg čovjeka, to vam je naredba od Allaha, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PLODOVI ZAHVALJIVANJA NA BLAGODATIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

15. džumadel-uhra 1442. po Hidžri / 29. januar 2021.

Hvala Allahu, Zaštitniku, Hvaljenom, Vlasniku Arša veličanstvenog, Otklonitelju svake teške nevolje. Hvalim svog Gospodara i zahvaljujem Mu na blagodatima koje niko osim Njega ne može pobrojati, znanih i neznanih. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema i Koji radi ono što hoće, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, uzor u svakoj ispravnoj i razboritoj stvari. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe koji su pomogli vjeru djelom i pozivanjem u nju, i koji su se borili na Allahovom putu radi uzdizanja Njegove riječi sve dok tevhidom – jednobojstvom nisu razbili tmine idolopoklonstva. Bojte se Allaha, svoga Gospodara, izvršavajte Njegove naredbe i klonite se Njegovih zabrana, imat ćete ugodan život na ovom svijetu i lijepu završnicu. Uzvišeni kaže: “Taj drugi svijet dat ćemo onima koji ne žele da se na Zemlji ohole i da nered čine, a one koji se Allaha boje čeka sretan kraj.” (El-Kasas, 83)

O muslimani, Allah je stvorio ovaj kosmos kako bi se u njemu ispinula Njegova odredba, provela Njegova volja i sudilo po Njegovom sudu, koji niko ne može opozvati, i kako bi On upravljao Svojim stvorenjima, s apsolutnim znanjem, mudrošću, milošću i moći. Stvorenja prolaze kroz različita stanja na ovom svijetu, i nalaze se između Allahove dobrote i milosti, pravde i mudrosti. Ono što ih zadesi od sreće i dobra, čista je Allahova dobrota i milost prema njima.

Uzvišeni kaže: “Sreća koja ti se dogodi od Allaha je.” (En-Nisa, 79)

“Milost koju Allah podari ljudima niko ne može uskratiti, a ono što On uskrati niko ne može, poslije Njega, dati; On je silan i mudar.”

“Od Allaha je svaka blagodat koju uživate, a čim vas nevolja kakva zadesi, opet od Njega glasno pomoć tražite.” (En-Nahl, 53)

“Ako vi budete brojali Allahove blagodati, nećete ih nabrojati – Allah, uistinu, prašta i samilostan je.” (En-Nahl, 18)

Blagodati, u početku i na kraju, pripadaju Allahu. Niko kod Njega ne zaslužuje nijednu blagodat. Njegova milost prema ljudima ogleda se i u tome što im je naredio da Mu zahvaljuju na blagodatima kako bi se one zadržale i povećale, i upozorio je da nezahvalnost na njima može biti uzrokom njihovog gubitka. Uzvišeni kaže: “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

Zahvalnost na blagodatima postiže se izvršavanjem farzova, ostavljanjem grijeha i loših djela, njihovim korištenjem u onome čime je On zadovoljan i veličanjem Onoga Koji je dao te blagodati.

“... i budite zahvalni Allahu na blagodatima Njegovim, ako se samo Njemu klanjate.” (En-Nahl, 114)

“‘Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova!’ - A malo je zahvalnih među robovima Mojim.” (Saba, 13)

Neki su učenjaci kazali: “Nije bilo nijednog dijela dana ili noći a da neko iz Davudove porodice nije bio na rukūu, sedždi ili da nije radio neko dobro djelo.”

Sjećaj se Allahovih blagodati prema tebi i razmisli kako su ti one došle, od Gospodara, bez ikakve tvoje zasluge, i hvali Ga i veličaj, zbog njih, kao što Ga je hvalio i veličao Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rijelima: “Ja vsialmagfire, ja basitel-jedejni bir-rahmeti, ja sahibe kulli nedžva, ve ja munteha kulli šekva, ja kerimes-safhi, ja azimel-menni, ja mubtedien-niami kable istihkakiha, ja rabbena ve ja sejjidena ve ja mevlana, ve ja gajete ragbetina, es’eluke ja Allah ella tešvi halki bin-nari.” - O, Ti Čija je milost prostrana, Ti Koji Svoju milost pružaš u obilju, Koji zčujs svakog koji Te moli, Koji je odredište svake žalbe, Koji plemenito opraštaš, Čije su blagodati velike, Koji daješ blagodati prije nego što rob stekne pravo na njih; Gospodaru naš, Zaštitniče naš, Željlo naša najveća; molim te, o Allahu, da moje tijelo ne pržiš u Vatri. (Hakim)

Svjesnost i poštovanje Allahovih blagodati podstiče i jača ljubav prema Allahu i stid od Njega, jer razuman čovjek ne može na dobročinstvo uzvratiti zlom. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Volite Allaha zbog

blagodati kojima vas opskrbljuje, volite mene iz ljubavi prema Allahu, a volite moju porodicu (ehlul-bejt) iz ljubavi prema meni.” (Tirmizi i Hakim)

Sve ovo je Allahova dobrota i blagoslov prema Njegovim robovima, i niko se, svojim dobrim djelima, ne može odužiti za blagodati, svako dobro je u Njegovim rukama, ali On prelazi preko loših djela, ukazuje Svoju milost i prihvata neznatno dobro djelo, koje je iskreno i učinjeno u skladu sa sunnetom. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Niko od vas neće ući u Džennet zbog svojih djela.” Prisutni su upitali: “Čak ni ti, Allahov Poslaniče.” “Čak ni ja, osim ako me Allah obuhvati Svojom milošću i dobrotom.” (Ahmed)

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je o prvim generacijama muslimana: “Smatrali su svoja djela i pokajanje (tevbu) nedovoljnim i nedostojnim, i bojali su se da neće biti primljeni kod Allaha. To je u njihovim srcima budilo strah od Allaha i podsticalo ih da se trude u činjenju dobrih djela. Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Sreo sam ljude koji su grijeh vidjeli toliko velikim da, kada bi podijelili zlata kolika je Zemlja, nisu bili sigurni da će ih to spasiti.” Kao što se dobro, blagodati i blagostanje dešavaju Božijom odredbom, voljom, dobrotom i milošću, ista tako se iskušenja, zlo i kazna dešavaju Allahovom odredbom, voljom, pravednošću i milošću. Uzvišeni kaže: “Allah je Stvoritelj svega i On upravlja svim.” (Ez-Zumer, 62)

Abdullah ibn Amr, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je odredio sudbine Svojih stvorenja pedeset hiljada godina prije nego što je stvorio nebesa i Zemlju, a Njegov Arš bio je na vodi.” (Muslim i Tirmizi) Allah, džellešanuhu, stvorio je uzroke i posljedice. On stvara s uzrokom i bez uzroka. Šta On želi, to će biti, a šta On ne želi, to neće biti. Iskušava dobrom i zlom. Uzvišeni kaže: “Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.” (El-Enbija, 35)

Allah će nagraditi pokorne i poslušne, a kaznit će nepokorne i poricatelje. Kosmos egzistira u skladu sa zakonitostima koje je On postavio, a koje je On pojasnio u Svojoj Knjizi. Uzvišeni, Svemogući, Milostivi, Silni i Mudri Bog upravlja kosmosom. Uzvišeni kaže: “On upravlja svim i potanko izlaže dokaze da biste se uvjerali da ćete pred Gospodara svoga stati.” (Er-Ra’d, 2)

“On svime upravlja. Niko se neće moći zauzimati ni za koga bez dopuštenja Njegova. Eto to vam je Allah, Gospodar vaš, pa se Njemu klanjajte! Zašto ne razmislite?” (Junus, 3)

“Njemu se mole oni koji su na nebesima i na Zemlji; svakog časa On se zanima nečim.” (Er-Rahman, 29)

Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svakog časa On se zanima nečim, a od Njegovog zanimanja je da oprašta grijeh, otklanja nevolju, uslišava dovu, uzvisuje neke ljude, a neke unizuje.” (Bezzar) Kada bi se stvari u kosmosu odvijale po ljudskim željama, Allahovi vjerovjesnici nikada ne bi bili iskušani i oni i njihovi sljedbenici ne bi imali lijep završetak kod Allaha, i njihovi protivnici ne bi bili kažnjeni različitim kaznama, međutim sud pripada jedino Allahu.

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘O svemu odlučuje samo Allah!’” (Alu Imran, 154)

“A oni kojima se, pored Njega, klanjate ne posjeduju ništa.” (Fatir, 13)

Iskušenja i nedaće iskupljuju grijeh muslimanu i podižu njegov stepen kod Allaha. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjernik i vjernica neprestano će biti iskušavani u porodici i imetku sve dok ne dođu pred Allaha bez ijednog grijeha.” (Tirmizi i Hakim)

Muhammed ibn Halid es-Sulemi prenosi od svoga oca, a on od svoga djeda da je rekao: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Kada Allah odredi nekom čovjeku deredžu (stepen) kod Sebe, a on je ne dostigne svojim djelima, Allah ga iskuša u tijelu, imeku ili djetetu, a onda ga nadahne strpljenjem da može izdržati to iskušenje, kako bi postigao stepen koji mu je On odredio.’” (Ebu Davud, Ahmed i Ebu Ja’la)

Iskušenje se čovjeku daje srazmjerno jačini ili slabosti njegove vjere. Musab ibn Sa’d prenosi od svoga oca da je rekao: “Upitao sam: ‘Allahov Poslaniče, ko od ljudi ima najveća iskušenja?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mi: ‘Vjerovjesnici, a zatim oni najuzorniji u vjeri. Svakom čovjeku dato je onoliko iskušenja kolika je njegova vjera: ako je njegova vjera jaka, i iskušenja su jaka, a ako je njegova vjera slaba, Allah će ga iskušati shodno njegovoj vjeri. Čovjek će biti neprestano iskušavan sve dok ne bude hodio zemljom bez ijednog grijeha.’” (Tirmizi i Ibn Madža)

Islamski ummet imat će nagradu kod Allaha za svako iskušenje i nedaću koja ga zadesi, ako ih bude strpljivo podnosio i nadao se nagradi, a s druge strane one su pouka za ljude, da razmišljaju o svojim grijesima, ne ponavljaju ih i ne čine veće grijeha od njih, i tako se sačuvaju većih kazni i katastrofa, i da

se prisjete blagodati koje su uživali prije nego su se desila iskušenja, i vrte se pokornosti Allahu, kako bi blagostanje i sigurnost potrajali.

Uzvišeni kaže: “I Gospodar vaš će vam se opet smilovati; ako vi ponovo započnete, započet ćemo i Mi.” (El-Isra, 8)

Allah, džellešanuhu, neće dozvoliti da nevolje islamskog ummeta vječno traju, nego će ih, ako i kada bude htio, otkloniti, i zato se nadajte olakšanju od Allaha i na iskušenja odgovorite dovom i poniznošću pred Allahom. Allah nema nikakve potrebe za tim da ljude kažnjava, naprotiv, On voli da ljudi čine dobra djela i klone se loših.

Uzvišeni kaže: “A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu.” (El-Bekara, 186)

“Milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine.” (El-A'raf, 186)

O vjernici, znajte da je čovjekova neovisnost i sreća u osjećaju potrebe za svojim Gospodarom i u čvrstom vjerovanju u to, kao što kaže Uzvišeni: “O ljudi, vi ste siromasi, vi trebate Allaha, a Allah je nezavisan i hvale dostojan” (Fatir, 15), a da se čovjekovo poniženje, propast i prepuštenost samom sebi nalaze u vjerovanju da je neovisan o svom Gospodaru i zadivljenosti samim sobom i onim što mu je Allah dao, a o čemu Uzvišeni kaže: “... a onome koji tvrdi i osjeća se neovisnim i ono najljepše smatra lažnim – njemu ćemo Džehennem pripremiti, i bogatstvo njegovo mu, kad se strovali, neće koristiti.” (El-Lejl, 8–11)

U hadisu koji je prenio Ibn Abbas, radijallahu anhum, navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Većina ljudi obmanjena je po pitanju dvije blagodati: zdravlja i slobodnog vremena.” (Buhari)

U drugom hadisu navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Znaj da je s nedaćom izlaz i da je s teškoćom olakšica.” U hadisi-kud-siju Uzvišeni Allah kaže: “O robovi Moji, to su vaša djela, koja čuvam za vas, a zatim ću vas prema njima nagraditi ili kazniti. Ko nađe dobro, neka zahvali Allahu, a ko nađe nešto drugo, neka ne krivi osim samog sebe.”

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VAGANJE DJELA NA SUDNJEM DANU, DJELA KOJA ĆE PRETEGNUTI TASOVE VAGE (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

22. džumadel-uhra 1442. po Hidžri / 5. februar 2021.

Hvala Allahu, Onome Čija milost i znanje obuhvataju sve, i Koji sve stvara i čini skladnim, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje. Njegove blagodati ne prestaju, i Njegova dobra ne mogu se pobrojati. Hvalim Ga, slavljen neka je On, zahvaljujem Mu i tražim oprost od Njega. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, ko bude slijedio Njegovu uputu, neće zalutati i neće nesretan biti, a ko se od Njegove opomene okrene, On će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu će slijep proživljen biti, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob, poslanik, odabranik i prijatelj, poslan s milošću i uputom, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji slijede njihov put.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, u kojoj su sreća i spas na dunjaluku i ahiretu. Onaj ko vjeruje u ahiret, postupat će po onome što je čuo i čime je opomenut, a ko bude gajio nadu u dug život, imat će slaba djela, sve što će doći je blizu. “I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti – nikome krivo neće učinjeno biti.” (El-Bekara, 281)

Ummete islama, jedna od najmučnijih situacija ljudima jeste Sudnji dan, sa svojim strahotama i zastrašujućim stanjima. “I u rog će se puhnuti, i umrijet će oni na nebesima i oni na Zemlji, ostat će samo oni koje bude Allah odabrao; poslije će se u rog po drugi put puhnuti i oni će, odjednom, ustati i čekati.” (Ez-Zumer, 68)

Ljudi će biti proživljeni bos, goli i neobrezani, a sa svakim od njih bit će vodič koji će ga voditi i svjedok koji će svjedočiti protiv njega. Neki će biti nasmijani i radosni, a drugi uplakani i tužni. Neki će dobiti knjigu u desnu, a neki u lijevu ruku, ili iza leđa. Čestiti će, kao uzvanici, pred Milostivim biti

sakupljeni, a grešnici će žedni u Džehennem biti potjerani. “... onaj kome bude knjiga njegova u desnu ruku njegovu data, lahko će račun položiti” (El-Inšikak, 7–8), i reći će radosno i zadovoljno: “Evo vam, čitajte knjigu moju, ja sam čvrsto vjerovao da ću račun svoj polagati” (El-Hakka, 19–20). “A onaj kome bude knjiga njegova iza leđa njegovih data, propast će prizivati” (El-Inšikak, 10–11), i reći će: “Kamo sreće da mi knjiga moja ni data nije i da ni saznao nisam za obračun svoj!” (El-Hakka, 25–26).

Braćo u vjeri, u tom danu bit će postavljen mizan, i to je stvarna vaga koja će imati dva tasa, na kojoj će pretegnuti dobra ili loša djela, i koju razum ne može pojmiti, i mjerit će i malo i veliko. Imam Ahmed je rekao: “Mizan je stvaran, i njime će se vagati dobra i loša djela, onako kako Allah bude htio.”

Uzvišeni kaže: “Mi ćemo na Sudnjem danu ispravne terazije postaviti, pa se nikome krivo neće učiniti; ako nešto bude teško koliko zrno gorušice, Mi ćemo za to kazniti ili nagraditi. A dosta je to što ćemo Mi račune ispitivati.” (El-Enbija, 47) Vjerodostojni tekstovi iz Kur’ana i sunneta potvrđuju da će čovjek i njegovo djelo, i knjiga njegovih djela, biti stavljeni na mizan na Sudnjem danu. U *Musnedu* imama Ahmeda navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Na Sudnjem danu postaviti će se terazije, i bit će doveden čovjek i njegova djela će se staviti na vagu i prevagnut će loša djela. Bit će mu naredeno da ide u Vatru, i kada ga povedu prema Vatri, zovnut će glasnik Milostivog: ‘Ne žurite, ne žurite! Ostalo mu je još nešto.’ Zatim će se donijeti cedulja na kojoj piše: ‘La ilahe illallah’, staviti će se na vagu i prevagnut će.” Na ovoj vagi težina će se mjeriti prema vjerovanju i dobrim djelima, a ne prema veličini tijela.

Buhari i Muslim bilježe da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Na Sudnjem danu doći će čovjek, visok i debeo, a bit će od stanovnika Vatre, kod Allaha neće imati nikakvu vrijednost. Čitajte: ‘... i na Sudnjem danu im nikakva značaja nećemo dati’ (El-Kehf, 105).”

Ibn Mesud, radijallahu anhu, htio je da otrgne grančicu eraka kako bi Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, napravio misvak, a imao je mršave potkoljenice, pa je puhnuo vjetar i otkrio ih, i ljudi su mu se smijali. Poslanik, sallallahu alejhi ev sellem, upitao ih je: “Čemu se smijete?” “Mršavosti njegovih potkoljenica, Allahov Poslaniče”, odgovorili su. Poslanik, sallallahu alejhi ve

sellem, reče im: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, njegove potkoljenice će na mizanu biti teže od brda Uhud.” (Ahmed)

O vjernici, jedna od strahota Sudnjeg dana jeste precizno vaganje djela: čovjekovo srce će se cijepati, njegova nevolja će porasti, zaboravit će na porodicu i prijatelje, i bit će zaokupiran onim što će vidjeti pred sobom. Iščekivat će “plod” svojih djela. Neće se moći smiriti sve dok ne vidi hoće li njegova dobra ili loša djela prevagnuti. Čija dobra djela prevagnu, bit će pozvan pred skupom, u kojem će biti i oni potonji i oni posljednji: “Taj i taj je postigao je sreću, i nikada više neće biti nesretan”, a čija loša djela prevagnu, bit će pozvan naočigled svih: “Taj i taj je upropašten i nikada više neće biti sretan”. Ebu Davud bilježi da se Aiša, radijallahu anha, sjetila Džehennema pa je zaplakala. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao ju je: “Zašto plačeš?”, a ona je odgovorila: “Sjetila sam se Džehennema pa sam zaplakala, i naumpalo mi je hoće li ljudima biti na umu njihove porodice na Sudnjem danu?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Na tri mjesta niko nikome neće naumpasti: prilikom vaganja djela, sve dok ne bude znao hoće li pretegnuti njegova loša ili dobra djela; prilikom dodjeljivanja knjiga, kada se kaže: ‘Evo vam, čitajte knjigu moju’ (El-Hakka, 19), sve dok ne bude znao hoće li dobiti knjigu u desnu ili lijevu ruku ili iza leđa; i prilikom prelaska preko sirat-ćuprije, kada ispred njega bude Džehennem. ‘Pa kad se u rog puhne, tada rodbinskih veza među njima neće biti i jedni druge neće ništa pitati. Oni čija dobra djela budu teška, oni će želje svoje ostvariti, a oni čija dobra djela budu lahka, oni će posve izgubljeni biti, u Džehennemu će vječno boraviti’ (El-Mu’minun, 101–103).” Allah, džellešānuhu, iz Svoje velike milosti prema ovom ummetu, podariti će da Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bude uz njih prilikom vaganja djela i olakša im njegove strahote, i zauzima se za njih. Tirmizi bilježi od Enesa, radijallahu anhu, da je rekao: “Upitao sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, hoće li se zauzimati za mene, pa je rekao: ‘Da, učinit ću to.’ Ponovo sam upitao: ‘Allahov Poslaniče, gdje ću te potražiti?’, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mi reče: ‘Potraži me kod sirat-ćuprije.’ Rekao sam: ‘Ako te tamo ne nađem?’ ‘Potraži me kod mizana’, reče on. ‘A ako te ni tamo ne nađem?’, upitao sam. ‘Potraži me kod Havda, jer ću sigurno biti na jednom od ova tri mjesta!’, odgovori on. Najsretniji ljudi zbog Poslanikovog šefata na Sudnjem danu bit će eh lut-tevhid vel-ihlas, oni koji su iskreno obožavali Jednog Boga, a od Allahove

dobrote prema Njegovim robovima jeste da je proširio krug djela koja će na vagi imati posebnu težinu. Među najvrednijim djelima, poslije tevhida, jeste lijepo ponašanje, koje je lahko, nasmijano i vedro lice, blag govor, ustrajnost u vjeri, otklanjanje nevolje, lijepa riječ, praštanje, dobročinstvo, dobročinstvo prema roditeljima. Najviše ljudi ući će u Džennet zbog lijepog ponašanja. S lijepim ponašanjem čovjek dostiže stepen postača i klanjača, štaviše, čovjek s lijepim ponašanjem najdraži je Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i najbliži njemu na Sudnjem danu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je najljepše i najpotpunije ponašanje, bio je najplemenitije ćudi, najvedrijeg lica, najmilostivijeg srca, najblaže naravi i najviše je praštao ljudima. Tirmizi bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ništa na Sudnjem danu neće biti teže na vjernikovojoj vagi od lijepog ponašanja.” Jedna od stvari koje će pojačati tas dobrih djela na vagi na Sudnjem danu jeste prisustvovanje, klanjanje i ispraćaj dženaze. Buhari i Muslim bilježe da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko prisustvuje dženazi dok se ne klanja namaz, imat će kirat, a ko ostane dok se ne ukopa, imat će dva kirata.” Neko upita: “Šta su dva kirata?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Dva ogromna brda (dobrih djela)? Ko želi da pojača svoja dobra djela na vagi neka što više zahvaljuje Allahu i neka Ga veliča. Muslim bilježi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čistoća je pola imana, ‘elhamdulillah’ ispunjava vagu, ‘subhanallah’ i ‘elhamdulillah’ ispunjavaju prostor između nebesa i Zemlje, a dvije riječi su drage Milostivom, lahke na jeziku, teške na vagi: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi, subhanallahil azim!’” Džuvejrijja, radijallahu anha, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, izašao iz njene odaje ujutro nakon što je klanjao sabah-namaz, a ona je ostala na mjestu na kojem je obavila namaz, zatim se vratio nakon što je odmakao dan i zatekao je u istom stanju, Allah njome bio zadovoljan i učinio je zadovoljnom. Poslanik je upitao: ‘Cijelo ovo vrijeme ostala si ovdje, onako kako sam te ostavio?’ ‘Jesam’, odgovorila je. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: ‘Kada sam otišao od tebe, triput sam izgovorio četiri riječi, koje kada bi se izmjerile s tvojim riječima, pretegnule bi ih, a one su: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi, adede halkihi, ve rida nefsihi, ve zinete aršihi ve midade kelimatihi.’” (Muslim)

Blago onome čija dobra djela prevagnu, a teško onome čija loša djela prevagnu. Uzvišeni kaže: “Mjerenje tog dana bit će pravedno: oni čija dobra

djela prevagnu, oni će šta žele postići; a oni čija dobra djela budu lahka, oni će, zato što dokaze Naše nisu priznavali, stradati.” (El-A’raf, 8–9)

O vjernici, vjerovanje u vaganje djela na Sudnjem danu ima velike koristi, a od tih koristi su znanje i ubjeđenje u apsolutnu pravednost Gospodara svjetova. Imam Ibn Ebu Izz, Allah mu se smilovao, rekao je: “Da nema nijedne druge mudrosti u vaganju djela osim pokazivanja Allahove pravde prema svim Njegovim robovima, bilo bi dovoljno, jer niko više od Njega ne voli pravdu i otkloniti sve isprike i izgovore, i zbog toga je poslao poslanike da donesu radosnu vijest i opomenu ljude, a gdje su tek druge mudrosti koje mi ne možemo dosegnuti.”

Uzvišeni kaže: “Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga.” (Ez-Zilzal, 7–8)

Vjerovanje u vaganje djela uzrok je ulaganja truda u činjenju djela koja će pojačati njegovu vagu. Ne treba potcijeniti dobro djelo, ma koliko ono količinski bilo malo, jer možda jedno dobro djelo pretegne na vagi i bude uzrokom ulaska u Džennet. Na Sudnjem danu neki će ljudi biti na bedemima, između Dženneta i Džehennema, a to su oni koji budu imali jednako dobrih i loših djela, pa kada pogledaju prema stanovnicima Dženneta, poželjet će samo jedno dobro djelo kako bi im se pridružili. Oni će ostati na bedemima koliko Allah bude htio, a zatim će ih Allah, džellešānuhu, Svojom milošću uvesti u Džennet. “Između njih bit će bedem, a na vrhovima ljudi koji će svakoga po obilježju njegovom poznati. I oni će stanovnicima Dženneta viknuti: ‘Mir vama!’ – dok još ne uđu u nj, a jedva će čekati. A kada im pogledi skrenu prema stanovnicima Džehennema, uzviknut će: ‘Gospodaru naš, ne daj nam da budemo s narodom grešnim!’ (El-A’raf, 46–47)

Muslim bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nemoj potcijeniti ništa od dobra, makar i to da svoga brata sretnoš nasmijana lica.”

Uzvišeni kaže: “Onaj u koga njegova djela budu teška u ugodnu životu će živjeti, a onaj u koga njegova djela budu lahka – boravište će mu bezdan biti. A znaš li ti šta će to biti? – Vatra užarena!” (El-Karia, 6–11)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISKRENI SAVJETI ZA POSTIZANJE DOBRA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
29. džumadel-uhra 1442. po Hidžri / 12. februar 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko Ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema. Svjedočim da je naš prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, i Njegov odabranik među stvorenjima, i Njegov prijatelj, dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, i na njegovu čistu i neporočnu porodicu, i njegove supruge, majke pravovjernih, i njegove ashabe, iskrene vjernike, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, o ljudi, i držite se čvrstog užeta islama, i znajte da je najistinitiji govor Allahova Knjiga, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. O vjernici, znajte, Allah ispunio vaše živote pokornošću Njemu i vodio vas putem Njegovih miljenika, da je izvor upute i svakog dobra Objava. Ko shvati i spozna Objavu, neće imati potrebu za nečim drugim, a ko zanemari Objavu, neće mu koristiti ništa drugo.

Uzvišeni Allah kaže: “Zar ne znaju nevjernici da su nebesa i Zemlja bili jedna cjelina, pa smo ih Mi raskomadali, i da Mi od vode sve živo stvaramo? I zar neće vjerovati?

Mi smo po Zemlji nepomične planine razmjestili da ih ona ne potresa, i po njima smo staze i bogaze stvorili da bi oni kuda žele stizali. I to što je nebeski svod osiguran Naše je djelo, a oni se ipak okreću od znamenja koja su na njemu. I noć i dan Njegovo su djelo, i Sunce i Mjesec, i svi oni nebeskim svodom plove. Nijedan čovjek prije tebe nije bio besmrtan; ako ti umreš, zar

će oni do vijeka živjeti? Svako živo biće smrt će okusiti! Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti. Kada te vide nevjernici, samo ti se rugaju: ‘Je li to onaj koji vaše bogove huli?’ A oni sami ne vjeruju kada se spomene Milostivi. Čovjek je stvoren od žurbe. Pokazat ću Ja vama, doista, dokaze Svoje, zato Me ne požurujte! Oni govore: ‘Kada će već jednom ta prijetnja, ako istinu govorite?’ A da nevjernici znaju da tada neće moći otkloniti vatru od lica svojih i leđa svojih, i da im niko neće moći pružiti pomoć, nego će im nenadano doći i zaprepastiti ih i neće je moći nazad vratiti i neće im se vremena dati! I prije tebe su poslanike ruglu izvirgavali, pa je one koji su im se rugali stiglo baš ono čemu su se rugali. Reci: ‘Ko će vas od Milostivog noću i danju štititi?’ Niko! Pa ipak oni od Kur’ana glave okreću. Zar će ih njihova božanstva, a ne Mi, odbraniti? Ta ona sama sebi ne mogu pomoći, i niko nevjernike od Naše kazne ne može pod okrilje uzeti! Mi smo ovima, a i precima njihovim, dali da uživaju, pa su im dani radosti dugi. A zar oni ne vide da Mi u zemlju njihovu dolazimo i da je s krajeva njezinih umanjujemo, pa kako bi oni bili pobjednici?! Reci: ‘Ja vas opominjem Objavom!’ – ali, gluhi ne čuju poziv kad se opominju. A da ih samo dašak kazne Gospodara tvoga dotakne, sigurno bi povikali: ‘Teško nama, doista smo sami sebi nepravdu učinili!’ Mi ćemo na Sudnjem danu ispravne terazije postaviti, pa se nikome krivo neće učiniti; ako nešto bude teško koliko zrno gorušice, Mi ćemo za to kazniti ili nagraditi. A dosta je to što ćemo Mi računati ispitivati.” (El-Enbija, 30–47)

O vjernici, jedan od znakova Allahovog okretanja od čovjeka jeste da se on bavi onim što ga se ne tiče, a glavni pokazatelj onoga što nas se ne bi trebalo ticati jeste da je to svaka stvar za čije ostavljanje nećemo biti grešni i nećemo uzrokovati štetu ni sebi ni drugima, ni trenutno ni u budućnosti. Trebamo se baviti samo onim što će poboljšati kvalitet našeg dunjalučkog života i što će nam donijeti nagradu na budućem svijetu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Jedan od znakova potpunosti čovjekove vjere jeste da ostavi ono što ga se ne tiče.” Znajte da će svaki upropašteni trenutak života biti uzrokom velikog kajanja. Ko bude volio zabranjene stvari i prepusti se zabavi i razonodi, osjetit će gorčinu savjeta i njegovog prihvatanja. Nemojte biti od onih koji oskudijevaju u dobrim djelima i posebnim stanjima pobožnosti. Budite sigurni da formalno znanje, bez konkretnih djela, ne donosi nikakvu korist i da se Allahova milost ne može postići osim dobrim djelima, makar u srcu nosili

koliko god hoćemo znanja. Na kraju, kada presahnu riječi, neće nam koristiti ništa drugo osim rekata koje smo iskreno obavili. “Zato se ti okani onoga koji Kur’an izbjegava i koji samo život na ovome svijetu želi – to je vrhunac njihova znanja – Gospodar tvoj dobro zna one koji su skrenuli s Njegova puta i On dobro zna one koji su na pravome putu. Allahovo je sve što je na nebesima i što je na Zemlji – da bi, prema onome kako su radili, kaznio one koji rade zlo, a najljepšom nagradom nagradio one koji čine dobro, one koji se klone velikih grijeha i naročito razvrata, a grijehe bezazlene On će oprostiti jer Gospodar tvoj, zaista, mnogo prašta – On dobro zna sve o vama, otkad vas je stvorio od zemlje i otkad ste bili zameci u utrobama majki vaših; zato se ne hvališite bezgrešnošću svojom – On dobro zna onoga koji se grijeha kloni. Reci ti Meni o onome koji istinu izbjegava i malo udjeljuje, i posve prestane udjeljivati, zna li on ono što je skriveno, pa vidi? Zar on nije obaviješten o onome šta se nalazi u listovima Musaovim i Ibrahimovim – koji je obaveze potpuno ispunjavao – da nijedan grešnik tuđe grijehe neće nositi, i da je čovjekovo samo ono što sam uradi, i da će se trud njegov, sigurno, iskazati, i da će prema njemu u potpunosti nagrađen ili kažnjen biti, i da će se Gospodaru tvome ponovo vratiti.” (En-Nedžm, 29–42)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada čovjek umre, prekidaju se njegova dobra djela osim u tri slučaja: trajna sadaka, korisno znanje ili čestito dijete koje moli za njega.” Islam nije ništa drugo do građevina čiji su stubovi dva šehadeta – svjedočenja: svjedočenje da je Allah Bog i svjedočenje da je Muhammed Njegov rob i poslanik, namaz, zekat, post i hadž – hodočašćenje Allahove časne kuće. Ko učvrsti stubove, podići će građevinu. Čija djela budu slaba, živjet će u strahu. Čiji stubovi budu slabi, urušit će se njegovi zidovi. Uzvišeni kaže: “I oni prije njih su spletke pleli, pa je Allah iz temelja zgrade njihove porušio, i krov se na njih srušio – stigla ih je kazna odakle nisu očekivali. A na Sudnjem danu On će ih osramotiti i upitati: ‘Gdje su oni koje ste Meni ravnim smatrali, oni zbog kojih ste se prepirali?’ Oni koji su razumni reći će: ‘Danas će bruka i muka nevjernike stići kojima su meleki dušu uzeli u času kad su nevjernici bili. I oni će se pokoriti i reći: ‘Mi nismo nikakvo zlo činili!’ Jeste, Allah, doista, dobro zna ono što ste radili, zato ulazite na kapije Džehennema, u njemu ćete vječno ostati!’ O kako će prebivalište onih koji su se oholili – grozno biti!” (En-Nahl, 26–29)

Spasa od propasti postiže se samo znanjem, vjerovanjem, djelovanjem, preporučivanjem istine i preporučivanjem strpljivosti. Uzvišeni kaže: “Tako

Mi vremena – čovjek, doista, gubi, samo ne oni koji vjeruju i dobra djela čine, i koji jedni drugima istinu preporučuju i koji jedni drugima preporučuju strpljenje.” (El-Asr, 1–3)

Bojte se Allaha, o ljudi, i budite sa iskrenima, i znajte da Allah Uzvišeni kaže: “Onima koji budu vjerovali i dobra djela činili – džennetske bašče će prebivalište biti, vječno će u njima boraviti i neće poželjeti da ih nečim drugim zamijene. Reci: ‘Kad bi more bilo mastilo da se ispišu riječi Gospodara moga, more bi presahlo, ali ne i riječi Gospodara moga, pa i kad bismo se pomogli još jednim sličnim.’ Reci: ‘Ja sam čovjek kao i vi, meni se objavljuje da je vaš Bog – jedan Bog. Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, Njemu nikoga ne pridružuje!’” (El-Kehf, 107–110)

Dobro djelo je ono koje je iskreno i ispravno. Iskreno je ako je u ime Allaha, a ispravno je ako je u skladu s uputom Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Bojte se Allaha u pogledu činjenja dobrih djela i ostavljanja onoga što je zabranio Veliki i Uzvišeni i ostavite se kitnjastih riječi. Neka se istinski raduje onaj ko je shvatio opomenu, slijedi Allahovu uputu, ne boji se nikoga osim Allaha i ubijeden je u susret sa Gospodarom. Uzvišeni kaže: “Tvoja opomena će koristiti samo onome koji Kur’an slijedi i Milostivoga se boji, iako Ga ne vidi; njega obraduj oprostom i nagradom lijepom! Mi ćemo, zaista, mrtve oživiti i Mi smo zapisali ono što su uradili i djela koja su iza sebe ostavili; sve smo Mi to u Knjizi jasno pobrojali.” (Ja-sin, 11–12)

Znajte da će mizan, vagu na Sudnjem danu, ispuniti riječi “elhamdulillah”, pretegnuti riječi “subhanallahi ve bi hamdihi, subhanallahil-azim”, i da će najteže djelo na mizanu biti lijepo ponašanje, a da je gubitak na mizanu ono što je Allah pobrojao, a ti zaboravio, i da će tas loših djela spustiti ako iskreno iz svog srca kažeš “la ilahe illallah”, i da konačan sud pripada Allahu.

Donosite salavate i selame na Allahovog Poslanika, to vam je Allahova naredba: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST SVETIH MJESECI I OBAVEZA NJIHOVOG POŠTIVANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

7. redžeb 1442. po Hidžri / 19. februar 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, koga je On poslao kao milost svjetovima i razgalu ljudskim dušama, i čijim je poslanstvom osvijetlio razum, otvorio slijepe oči, gluhe uši i zakatančena srca, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe do Sudnjeg dana. Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, najčvršća veza je veza bogobožnosti, najbolja vjera je Ibrahimova vjera, najljepše kazivanje je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, a svaka novotarija je zabluda.

O vjernici, dunjaluk je varljivo naslađivanje, mjesto ispita i kušnje, a ahiret je mjesto vječnog ostanka, polaganja računa i nagrade i kazne. Uzvišeni kaže: “Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga.” (Ez-Zilzal, 7– 8)

Bojte se Allaha u onome što vam je naredio i ostavite ono što vam je zabranio: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O muslimani, dijelovi vremena, u svom pojavnom obliku, nalikuju jedni drugima, ali je Allah, džellešanu, ipak neke dijelove vremena učinio vrednijim i boljim od drugih, posebno ih odlikovao i blagoslovio. Lejletul-kadr, Noć kadra odlikovao je nad svim noćima. “A šta ti misliš šta je Noć kadr? Noć kadr bolja je od hiljadu mjeseci.” (El-Kadr, 2–3) Petak i Dan Arefata odlikovao je nad drugim danima. Ramazan je učinio najboljim mjesecom, u njemu je objavio Kur'an

i propisao post. Neke mjesece je, slovom Kur'ana, učinio svetim i upozorio je one koji narušavaju njihovu svetost: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne grijешite! (ne činite sebi nepravdu).” (Et-Tevba, 36)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u svom oprostajnom govoru (hutbetul-vedā), potvrdio je i naglasio svetost ovih mjeseci. Ebu Bekra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao u oprostajnom govoru: “Vrijeme, u ovom obliku, uspostavljeno je na dan kada je Allah stvorio nebesa i zemlju. Godina ima dvanaest mjeseci, četiri su sveta, od toga tri uzastopna: zul-kade, zul-hidže i muharrem, i jedan smješten između dva džumadea i šabana, a on je redžeb, mjesec Mudara.” Zatim je upitao: “Koji je ovo mjesec?” “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju”, odgovorili su ashabi, a on je šutio toliko da su pomislili da će ga nazvati drugim imenom, a on je onda rekao: “Zar nije zul-hidže?” “Jeste”, odgovorili su. “Koji je ovo grad?”, upitao je ponovo, a oni su rekli: “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju”, pa je opet šutio toliko da su pomislili da će ga nazvati drugim imenom, a onda je on rekao: “Zar nije Meka?” “Jeste”, odgovorili su. “Koji je ovo dan?”, upitao je, a oni su odgovorili: “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju”, pa je šutio toliko da su pomislili da će ga nazvati drugim imenom, a onda je on kazao: “Zar nije Dan nahra – žrtvovanja, klanja kurbana?” “Jeste”, odgovorili su, a on je rekao: “Vaši životi, i vaši imeci, i vaša čast zabranjeni su vam – sveti, kao što su zabranjeni i sveti ovaj dan, u ovom gradu i u ovom mjesecu. Sigurno ćete doći pred svoga Gospodara, i On će vas pitati za vaša djela. Nemojte se, poslije mene, vratiti zabludi tako što ćete ubijati jedni druge. Neka prisutni prenesu odsutnima.” Zatim je upitao: “Da li sam dostavio poslanicu?”, i to je ponovio dva puta. (Muttefekun alejhi)

O vjernici, ogriješio se prema sebi onaj ko čini zabranjene stvari i prijestupe, i ko izlaže svoju dušu kazni, odgovornosti i polaganju računa. Sve to može se podvesti pod “zulmun-nefsi – nepravdu prema sebi”, i narušavanje svetosti svetih mjeseci. Allah, džellešanuhu, kaže: “U njima ne grijешite” (Et-Tevba, 36), odnosno “ne činite sebi nepravdu”. Poštujte svetost i veličinu svetih mjeseci, bojte se Allaha i čuvajte se nepravde, požurite s pokajanjem nakon grijeha, nastojte da loša djela obrišete dobrim djelima i budite kao oni za koje je Allah rekao: “... i za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i

oprost za grijehе svoje zamole – a ko će oprostiti grijehе ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju. Njih čeka nagrada – oprost od Gospodara njihova i džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno ostati, a divne li nagrade za one koji budu tako postupili!” (Ali Imran, 135–136)

O muslimani, poštivanje svetih mjeseci pobožno je djelo i pokornost Allahu, a narušavanje njihove svetosti je ružan grijeh i loše postupanje. Uzvišeni kaže: “A ko poštuje Allahove svetinje, uživat će milost Gospodara svoga.” (El-Hadždž, 30)

Činjenje pobožnih djela u odabranim vremenima ima pozitivan utjecaj na dušu, čisti je i unapređuje, a činjenje grijehа u tim vremenima opasnije je i štetnije po dušu od grijehа učinjenih izvan tih vremena. O vjernici, neka vremena utječu na vrijednost dobrih djela i na uvećanje grijehа. Grijeh učinjen u tim vremenima veći je i kazna za njega je veća, a dobro djelo je vrednije i nagrada za njega je veća. Sve što je svetost i nepovredivost vremena i mjesta veća, nagrada za dobro djelo i kazna za grijeh učinjene u njima su veći. Neki islamski pravници propisali su strožu kaznu za ubistvo koje se desilo u svetim mjesecima, i ostavili su mogućnost izricanja sudske kazne za one koji narušavaju njihovu svetost. Arapi su slijedili Ibrahimov vjer zakon u poštivanju svetih mjeseci, čak se znalo desiti da čovjek sretne ubicu svoga oca i da mu ne naudi. Allah, džellešānuhu, potvrdio je u Kur'anu svetost i veličinu ovih mjeseci: “Pitaju te o svetu mjesecu, o ratovanju u njemu. Reci: ‘Ratovanje u njemu je veliki grijeh; ali je nevjerovanje u Allaha i odvrćanje od Njegovā puta i časni h mjesta i izgonjenje stanovnika njegovih iz njih još veći grijeh kod Allaha.’” (El-Bekara, 217)

O vjernici, navikavajte svoje duše na pokornost Allahu i pomozite se na tom putu iskrenim pokajanjem, traženjem oprostā, poniznošću, predanošću i sviješću o Allahovom nadzoru, u tajnosti i javnosti, danju i noću. Uzvišeni kaže: “Ne griješite ni javno ni tajno! Oni koji griješe sigurno će biti kažnjeni za ono što su zgriješili.” (El-En'am, 120)

O vjernici, Allah vas nije stvorio bez svrhe i cilja, i neće vas prepustiti vama samima. On je odredio smrt i život da bi iskušao koji od vas će bolje postupati. Dunjaluk je polje kušnje i ispita, a ahiret je kuća vječnosti. Uzvišeni kaže: “Ko čini dobro, u svoju korist čini, a ko radi zlo, na svoju štetu radi.” (Fussilet, 46)

Nagrada i kazna srazmjerne su djelu. Pametan je onaj ko propituje i obračunava svoju dušu, i radi za život poslije smrti, a slabić je onaj ko udovoljava prohtjevima duše i nada se od Allaha. O muslimani, Allah vas nije stvorio ni zbog čega drugog nego zbog pokornosti Njemu. Trudite se u ibadetu Njemu Jedinom, steći ćete Njegovu naklonost i zadovoljstvo i ući ćete u Njegove džennete. Iskoristite priliku odabranih vremena, klonite se zabranjenih stvari i pripremite se za susret s Allahom. Najbolji od vas su oni koji dugo poživjele a čine dobra djela. Draga srca Allahu zajam dajte i pripremite za sebe ono što će vam koristiti. Uzvišeni kaže: “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu.” (El-Muzzemmil, 20)

O vjernici, poštivanje nepovredivosti svetih mjeseci i korištenje odabranih vremena razvija kod čovjeka svijest o Allahovom nadzoru, i postiže ga na obnavljanje zavjeta s Allahom, preispitivanje, obračun i kontrolu vlastite duše. Trudite se da iskoristite ovo vrijeme i požurite prije nego što ono prođe. Obnovite zavjet s Allahom i čuvajte se odgađanja jer to je gubitak i propast. Iskoristite život prije smrti, slobodno vrijeme prije zauzetosti, bogatstvo prije siromaštva, mladost prije starosti, zdravlje prije bolesti. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao jednom čovjeku, savjetujući ga: “Iskoristi petero prije drugih petero: mladost prije starosti, zdravlje prije bolesti, bogatstvo prije siromaštva, slobodno vrijeme prije zauzetosti i život prije smrti.” (Hakim)

Pametan čovjek nije zadovoljan time da mu život tek onako prolazi, i da mu dragocjeni trenuci odu u nepovrat, i da ih ne iskoristiti ni za dunjaluk ni za ahiret. Slobodno vrijeme je blagodat ako se iskoristi na pravi način, a kazna ako se iskoristi na pogrešan način. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Mnoge ljude obmanu dvije blagodati: zdravlje i slobodno vrijeme.” (Buhari)

O vjernici, sveti mjeseci odlikuju se nad drugim mjesecima, i zbog toga je prikladno da godina počne i završi s njima i da sveti mjesec bude u sredini godine, s tim da su svi mjeseci, iako se razlikuju u vrijednosti i funkcijama, prilike za činjenje ibadeta. Cijeli život je prilika za dobro djelo i pokornost Allahu, i svaki čovjek osvane i proda svoju dušu, pa je oslobodi ili upropasti, i svakome je olakšano ono zbog čega je stvoren. O vjernici, pokazatelj poštivanja svetih mjeseci jeste čuvanje od grijeha, ustezanje od sumnjivih djela i novotarija koje

Allah nije propisao i koje nisu utemeljene na znanju. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko u ovu našu vjeru uvede ono što nije od nje, to se odbacuje.” On nas je ostavio na jasnom putu, čija je noć jasna kao i dan, i s kojeg neće skrenuti osim onaj ko sebi propast želi. Irbad ibn Sarija, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, predvodio nam je sabah-namaz, a zatim se okrenuo prema nama i održao tako dirljiv govor od kojeg su srca zatreptala, a oči zasuzile, pa smo rekli: ‘Allahov Poslaniče, ovo kao da je oprostajni govor pa nas posavjetuj.’ Na to Poslanik, alejhis-selam, reče: ‘Oporučujem vam da se Allaha, džellešanuhu, bojite i da budete pokorni i poslušni svom pretpostavljenom, jer zaista ko od vas poživi vidjet će mnoga razilaženja, pa držite se moga sunneta i sunneta odabranih halifa poslije mene, čvrsto se toga držite i klonite se novina u vjeri, jer zaista je svaka novina novotarija, a svaka novotarija je zabluda.” (Ahmed i Hakim)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

TRAŽENJE ALLAHOVOG OPROSTA I ZAŠTITE U TEŠKIM VREMENIMA (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
15. redžeb 1442. po Hidžri / 26. februar 2021.

Sva zahvala pripada Allahu, Snažnom i Svemoćnom, Svevišnjem i Silnom, Čiju snagu priznade svaki silnik, a moći se pokori svaki oholnik. "Ljudi će se Živom i Vječnom pokoriti, onaj koji Mu je druge ravnim smatrao svaku nadu će izgubiti." (Taha, III) Uzvišeni određuje šta želi i sudi kako Mu je volja. Njemu pripada svaka hvala, samo Njemu se zahvaljujemo, bez Svevišnjeg i Svemoćnog snage niti uspjeha nema. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinoga, Kome ravnom nema. Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik i vjerovjesnik, kome Uzvišeni jasne dokaze darova, očiglednim čudima potpomognu. Neka su Allahov mir i blagoslov na najodabranijeg Poslanika, na njegovu časnu i čestitu porodicu, na ashabe, vrle nam uzore, na prve generacije odabrane, kao i na sve koji slijede istinu do Sudnjega dana. Neka je Božija milost njima na ovom i onom svijetu.

Cijenjeni vjernici! Budimo bogobožni, Allahu predani, kako bismo milost zavrijedili.

Budimo na strani Allahovih vjernika, bez obzira na sve drugo. Ruke svoje podignimo ka Njemu u mrklim noćima. Jedni drugima uvijek oprostimo. Osjećajmo uvijek u srcu Božije sveprisustvo, činimo dobro, i ne potcjenjujmo nijedno dobro djelo. Čije je srce čisto, njegova su djela časna; čije su riječi ugodne, njegovo mišljenje o drugima je lijepo; čija je namjera Allahu posvećena, njegova će djela biti ispravna. Znajmo da će nam ono što nam je propisano doći čak i ako smo slabašni, a ono što nam nije propisano ne možemo svojom snagom postići. Znajmo da nije istinski "brat u vjeri" onaj što prenosi loše vijesti o svome bratu kada ih sazna, dok prešućuje ono najbolje o njemu što je oduvijek znao. Učenjaci bi naglašavali: "Teško bi mi palo kada bi Uzvišeni znao da u svome srcu nosim nekakav prezir prema bilo kojem vjerniku." Uzvišeni

kaže: “Oni koji poslije njih dolaze – govore: ‘Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!’” (El-Hašr, 10)

Kako je samo naš Gospodar uzvišen, Njemu pripada vlast sva, samo On dobro daruje, sve se Njemu vraća: “U Njega su ključevi svih tajni, samo ih On zna, i On jedini zna šta je na kopnu i šta je u moru, i nijedan list ne opadne a da On za nj ne zna; i nema zrna u tminama Zemlje niti ičega svježeg niti ičega suhog, ničega što nije u jasnoj Knjizi.” (El-En’am, 59)

Uzvišeni spušta dobro ljudima s neba, a njihova zla djela se ka Njemu uzdižu; blagodati im uprkos tome daruje, iako je od njih nezavisan, dok oni ružna djela nastavljaju činiti iako su u prijeko potrebi za Njim. Dobrota ih može zadesiti samo kada se On smiluje i darežljivo dozvoli, a svako zlo koje dožive daje im s mudrim razlogom i ono je rezultat pravednosti: “Ako On hoće, vas će ukloniti, o ljudi, a druge dovesti; On je kadar to učiniti.” (Fatir, 15–17)

Naš Gospodar, Svevišnji, ljude opominje čudima u kosmosu kao i šerijskim dokazima. Određuje da kušnja dugotrajno zadesi onoga kome je to s razlogom potrebno. Iskušenje može trajati danima, čak godinama. Štaviše, Uzvišeni Allah iskušao je određene poslanike, najodabranije među stvorenjima, godinama dugim, sve dok nisu prerasli u primjer za iskušenje. Tako se kaže: “Strpio se kao što je Ejjub trpio, ili kao Jakub, alejhimus-selam. Jakubu su oči pobijeljele od tuge, no on nastavi govoriti: “Ja tugu svoju i jad svoj pred Allaha iznosim, a od Allaha znam ono što vi ne znate” (Jusuf, 68), a Ejjub ruke svoje ka nebu podiže: “Mene je nevolja snašla, a Ti si od milostivih najmilostiviji!” (El-Enbija, 83). Ejjuba je Gospodar svjetova opisao: “Mi smo znali da je on izdržljiv; divan je rob on bio i mnogo se kajao!” (Sad, 44)

Tako vidimo da Uzvišeni Allah stavlja Svoje robove na kušnju da bi im srca i molitve postale posvećene isključivo Njemu, vjerujući u Njegovu snagu i svemoć, umjesto da se uzdaju u vlastitu snagu i sposobnost. Tako se iskušenjima gasi čovjekova obijest: “Uistinu, čovjek se uzobijesti, čim se neovisnim osjeti.” (El-Alek, 6–7) Pažljivo razmislimo o riječima Allaha, džellešanuhu: “O ljudi, evo jednog primjera, pa ga poslušajte: ‘Oni kojima se vi, pored Allaha, klanjate ne mogu nikako ni mušicu stvoriti, makar se radi nje sakupili. A ako bi im mušica nešto ugrabila, oni to ne bi mogli od nje izbaviti; nejak je i onaj koji

se klanja, a i onaj kome se klanja!’ Oni ne poznaju Allaha kako treba; a Allah je, uistinu, moćan i silan.” (El-Hadždž, 73–74) Neka je Uzvišen Allah! “Nejak je i onaj koji se klanja, a i onaj kome se klanja!” Oni ne poznaju Allaha kako treba; a Allah je, uistinu, moćan i silan! Tako ljudi u modernom dobu spoznaše da postoje stvorenja manja od mušice, slabija i neznatnija, koja ne samo da mogu ugrabiti nešto što čovjek ne može izbaviti nego mu mogu u potpunosti oduzeti snagu i zdravlje. Štaviše, mogu biti razlogom njegove tragične smrti, uz dozvolu Svemoćnoga Allaha. Upravo zato Allah iskušava Svoje robove, kako bi spoznali svoju slabost i nemoć, i daje da iskušenja dugo potraju, kako bi Mu se povratili.

A kada se iskušenja dogode, potrebno je vladati se shodno novim prilikama, i činiti djela koja se samo tada mogu učiniti. Pobožni vjernici trebali bi pridavati posebnu pažnju tim ibadetima, poput: pokajanja Allahu, poniznog prihvatanja odredbi, uzdati se isključivo u Allaha, strpjeti se, ponizno se moliti, priznati svoju slabost, čvrsto vjerovati u Božiju pomoć, očistiti srce od mržnje, razmišljati o pozitivnoj strani Božije odredbe, redovno učiti jutarnji i večernji zikr, spokojno doživljavati vlastitu slabost i ovisnost o Gospodaru, vjerovati da se ništa ne može poduzeti bez Allahove dozvole i pomoći, čvrsto vjerovati da će Uzvišeni izlaz darovati, ne oslanjajući se na ljude.

Istovremeno je potrebno konstantno činiti dobra djela, u nadi da će tako iskušenje biti okončano, a nevolja uklonjena. Pohvalno je truditi se sve ibadete na najbolji način činiti, udjeljivati imetak, održavati rodbinske veze, na lijep način se ophoditi prema komšiji, pozivati druge dobru, odvrćati od zla, biti od koristi ljudima, pomagati obespravljenima, biti utjeha drugima, saosjećati se s onim ko je nešto izgubio, udovoljiti potrebama nevoljnika, naročito onima kojima je opskrba prekinuta jer ne mogu obavljati svoje poslove zbog epidemije, a niti uštedećine imaju, jer se oni zasigurno svrstavaju pod riječi Uzvišenog: “I to siromasima koji, zauzeti na Allahovom putu, nemaju vremena zarađivati pa onaj koji nije u to upućen misli da su, zbog skromnosti, imućni” (El-Bekara, 273). Također je potrebno poduzeti sve mjere koje doprinose očuvanju vlastitog zdravlja i zdravlja drugih, poput održavanja higijene, socijalne distance, nošnje maski, vakcinisanja i pridržavanja mjera koje izdaju nadležna tijela.

Velik je dar, poštovani vjernici, imati srce koje je životom ispunjeno, um do kojeg prodiru riječi savjeta i koje shvata preporuke stručnih osoba. Uzvišeni

Allah stavlja ljude na kušnju kako bi im iz obilja Svoga naknadno darovao. Radi toga prihvatimo Allahove odredbe sa zadovoljstvom i spokojno. Kada bi vjernik spoznao kolika ga nagrada čeka za strpljenje, ne bi poželio da se nevolja uskoro riješi. Kada vjernika snađe neko iskušenje, on ne propituje svrhu Gospodarove odredbe, nego se strpi vjerujući u nagradu, i počne činiti ono čime je Uzvišeni zadovoljan. Vjernik tada s čvrstim ubjeđenjem vjeruje da nevolja neće biti ukinuta sve dok to Allah, džellešānuhu, ne dozvoli, bez obzira na poduzete mjere i minule pokušaje. Suprotno tome, vjeru nestrpljivog čovjeka koji se ne osvrće na Božiju moguću nagradu, iskušenje samo još više slabi, jer počinje negativno misliti o odredbama Uzvišenog, propitujući namjere Gospodara. Takvim postupanjem na kraju se ne može postići dobro ni na ovom ni na onom svijetu, čovjek samo praznih ruku ostaje. Uzvišeni Allah kaže: “I to siromasima koji, zauzeti na Allahovom putu, nemaju vremena zarađivati pa onaj koji nije u to upućen misli da su, zbog skromnosti, imućni.” (Fatir, 2)

Poštovani vjernici! Itekako je potrebno obratiti pažnju u teškim vremenima kada nesreća dugo traje, a broj bolesnih i umrlih rapidno se povećava, da se ne dogodi da se grešnik ne kaje, nemarni ne odaziva, otuđeni imetak se ne vraća, rodbinske veze se ponovo ne uspostavljaju. Nu'man b. Bešir, radijallahu anhu, kaže: “Prava je propast da se loša djela čine u vremenima nevolja.” Strašno li je da se ne shvataju dimenzije nevolje koja nas je zadesila, da se nastavlja živjeti i djelovati kao i ranije. Nije dobar znak konstantno traganje za mišljenjima oko toga kako je ova pandemija nastala, koliko će trajati i kada će lijek biti pronađen, dok se istovremeno u potpunosti zaboravlja Uzvišeni Gospodar, prestaje se vjerovati u Njegovu pomoć, ne uzdajemo se više u Njega, niti vjerujemo da je sve u Njegovim rukama.

U ovim teškim vremenima, vremenu pandemije koja je ljudima oduzela sigurnost, zbog koje su pojedine države doživjele kolaps, a velik dio čovječanstva prestrašen provodi dane; u vremenu kada se život mijenja, iz korijena i konstantno; kada mnoge države, organizacije i tijela neprestano iznalaze odgovore na novonastale situacije shodno svojim mogućnostima, kako bi se bolest stavila pod kontrolu – vrijedan je spomena također napor naše države, na čelu s pretpostavljenima i odgovornima, koji nastoje, mudro i odlučno, zaštititi svakoga ko na tlu naše države boravi. Tako je država angažovala velike snage na granicama, u zdravstvenom sektoru, u Dva časna harema, u trgovinskom

sektoru, i u svakom drugom sektoru i pri svakoj instituciji. Neka je hvala Svevišnjem, Gospodaru svega.

Ovaj marljiv rad proizlazi iz snažnog osjećaja za odgovornost i vrednovanja čovjekovog života, jer kao što u Kur'anu stoji: “A ako neko bude uzrok da se nečiji život sačuva – kao da je svim ljudima život sačuva” (El-Maida, 32). Kako se onda nakon svih uložених napora, mjera predostrožnosti i donesenih odluka može pojaviti neko ko zanemaruje sve pretvarajući svoju kuću u okupljalište, gdje se ljudi sastaju s razlogom i bez razloga?! Kako može tako olako doživljavati stvari onaj ko se miješa s ljudima, bez imalo saosjećanja, nakon što je prethodno osjetio simptome bolesti?! Stvar je krajnje ozbiljna, ne može biti predmetom nemara. Svi snosimo odgovornost! Zato je potrebno da svjesno djelujemo i drugima savjete dajemo, da opomenemo nemarne, čime se postiže opće potpomaganje i saradnja. Zar se olako mogu stvari shvatiti nakon što vidimo da mu'temiri ne mogu ući u Časni hram, da ne mogu oko Kabe tavafiti, da ne mogu na Safu i Mervu odlaziti, da ne mogu u časnoj Revdi namaz obavljati, da ne mogu Poslanikov mezar posjetiti, niti mu selam nazvati? Zar olako doživljavamo to što se redovni namazi, uključujući džuma-namaz, više u džamijama ne obavljaju; što je nastava u školama i na fakultetima obustavljena; što se sreća i veselje s drugima više ne može obilježavati? Zar je nevažno što je život ljudi stao, što se veliki gubici u imetku nižu? Zar nismo vidjeli kako države bivaju primorane zatvoriti svoje granice, tako da niko ne može ni ući ni izaći?

Pokajmo se, vjernici, Milostivom Allahu, tražimo od Njega oprost i milost! Odlučno se vratimo Njegovim uputama. Allahova milost uistinu je blizu onima koji dobra djela čine. Naš Gospodar je plemenit, darežljiv, grijehе oprašta i preko nemara našeg prelazi. Svevišnji se odaziva vapaju nevoljnika, uslišava dove onih što nedaća zadesi, daruje izlaz svima koji kušnje proživljavaju.

Uzvišeni Allahu, podari nam izlaz iz situacije koja nemir unosi u nas, za koju rješenje ne pronalazimo, koju naša snaga ne može nadjačati. Gospodaru, sačuvaj nas od svega, zaštiti nas od nevolje svake, podari nam sigurnost, ljubav i svako dobro.

Uzvišeni Allahu, sačuvaj nas nevolja koje ne možemo podnijeti, nesreće koja nas može obuzeti, sudbine koje nam draga nije i zloradosti neprijatelja. Gospodaru naš, zaštiti nas od ove bolesti, podari da nas ova epidemija napusti,

da je nikad više ne doživimo. Uistinu, Ti si Milostivi i Blagi, uvijek nam daruješ Svoju milost.

Uzvišeni Allahu, oprosti nam grijehе naše, prekrij naše mahane, ukloni nedaće koje nas snađu, podari izlaz iskušanima među nama, bolesnima ozdravljenje podari, mrtvima se smiluj. Gospodaru, podari nam da u dobru živimo i da na dobru skončamo. Uzvišeni, podari nam da ono što odrediš smireno dočekamo, pomoz nam da ono što si odredio provedemo. Uistinu, Ti snagu daruješ onome ko se u Tebe uzda i zaštitu onome ko vjeruje da je sve u Tvojim rukama.

Uzvišeni Allahu, ukloni sve nedaće što nas zadesiše, bolesti koje nas iscrpiše; dovu svaku upućenu prihvati, plaštom bogobojažnosti nas odjeni; učini da nam Džennet konačište bude.

Na kraju, neka su Allahov blagoslov i mir na našeg poslanika Muhammeda, na njegovu časnu porodicu, vrle ashabe i sve sljedbenike.

“Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni! – i mir poslanicima i hvaljen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (Es-Saffat, 180–182)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISKRICA MUDROSTI IZ POSLANIKOVE SVJETILJKE (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

21. redžeb 1442. po Hidžri / 5. mart 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobojažnost. Ko se Allaha bude bojao, On će ga zaštititi i od svakog zla spasiti. To je Allahova oporuka svim Njegovim stvorenjima, prvim i kasnijim, kao što kaže Uzvišeni: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O muslimani, Allah, džellešanuhu, poslao je Svoga Poslanika s uputom i istinitom vjerom, da je uzdigne iznad svih vjera, makar to bilo krivo nevjernicima i idolopoklonicima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, predano je radio na uspostavljanju ibadeta Allahu, džellešanuhu, Jedinom, Koji druga nema,

i zaštititi institucije tevhida – čiste vjere u Jednog Boga od paganskih običaja i primjesa novotarije i izmišljotina, kako bi svoj ummet poveo putem sreće i spasa na dunjaluku i ahiretu. Allahovi robovi, ovaj časni hadis, iz Poslanikove riznice, koji ću citirati, predstavlja čvrsti temelj u izgradnji svijesti o Allahovom nadzoru, ispunjavanju Njegovih prava, osloncu na Njega, prepuštanja svih stvari Njemu, ostvarenju tevhida – Božije jednoće i obožavanja samo Njega i čvrstog uvjerenja da su stvorenja nemoćna i da im je potreban Allah. Imami Ahmed i Tirmizi bilježe od Ibn Abbasa, radijallahu anhumu, da je rekao: “Jednog dana sjedio sam iza Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na jahalici, a on se okrenuo prema meni i rekao: ‘O dječace, naučit ću te nekoliko stvari: Čuvaj Allaha, naći ćeš Ga na svojoj strani. Kada nešto tražiš, traži od Allaha, i kada tražiš pomoć, traži je od Allaha. Znaj da, kada bi se svi ljudi ujedinili da ti kakvu korist priušte, ne mogu ti je priuštiti, osim ako je Allah to već propisao. A kada bi se svi ujedinili da ti, na bilo koji način, naude, ne mogu ti nauditi, osim onoliko koliko je Allah unaprijed propisao. Pera su podignuta, a listovi su se osušili.” U Ahmedovoj verziji dodaje se: “Znaj za Allaha u lakhoći, On će znati za tebe u teškoći, i znaj da je u strpljivom podnošenju neugodnosti veliko dobro za tebe, i da pobjeda dolazi sa strpljivošću, izlaz s nedaćom i olakšanje s teškoćom.” Ovi Poslanikovi sveobuhvatni i prosvjetljujući savjeti otkrivaju veličinu i uzvišenost islamskog učenja, utemeljenog na čvrstim temeljima ibadeta i snažnoj i stalnoj vezi s Allahom, i opskrbljuju čovjeka potrebnom duhovnom snagom, koju crpi od Jakog i Silnog. O čovječe, nastoj, koliko god je to moguće, da razmišljaš o ovim značenjima, da podsjećaš svoju dušu na njih i postupaš u skladu s njima, kako bi imao korist od toga na dunjaluku i ahiretu.

O vjernici, Allah je ovoj zemlji ukazao čast da sudi po Njegovoj Knjizi i sunnetu Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da provodi šerijatske sankcije i pravdu prema svim njenim stanovnicima, a plod toga je sigurnost, blagostanje, politička i ekonomska stabilnost, koju im je Allah dao, neka Mu je hvala na početku i na kraju, u tajnosti i javnosti. Zbog toga su se naša zemlja, njene vlasti, učenjaci i stanovnici našli na meti raznih neprijatelja, ali i pored svih nemilosrdnih nasrtaja, uz Allahovu pomoć, ova država stoji stameno i uspravno. Ko god joj bude želio zlo, Allah će ga poniziti i vratiti mu njegovu spletku. Allahu moj, čuvaj nam našu vjeru, učvrsti nas u njoj sve dok se ne sretnemo s Tobom i čuvaj zemlju Dva harema od svakog zla i neugodnosti.

Donosite salavate i selame na prvaka svih poslanika i predvodnika bogobo-
bojzanih našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, to vam
je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi
blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!”
(El-Ahzab, 56) Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na
mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i
vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog
tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On
mnogo prašta i milostiv je.

SVEOBUH VATNA KUR'ANSKA DOVA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
28. redžeb 1442. po Hidžri / 12. mart 2021.

Hvala Allahu Koga veliča cijeli kosmos. "... i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga." (El-Isra, 44) Hvalim Ga, slavljen neka je On, i zahvaljujem Mu na blagodatima i dobroti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga i ravnog u mudrosti, pravednosti, naredbi i zabrani, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je Allaha istinski obožavao, u tajnosti i javnosti, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Veličanstvena kur'anska dova, sveobuhvatna i potpuna, kratka i sadržajna, objedinila je u sebi dobro ovog i budućeg svijeta i odvraća od svakog zla: "Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!" (El-Bekara, 201)

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: "Dova koju je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, najviše učio je: 'Allahumme rabbena atina fid-dun'ja haseneten ve fil ahireti haseneten vekina azaben-nar! – Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!'" Ovu dovu učio je Musa, alejhis-selam. Uzvišeni kaže: "... i dosudi nam milost na ovome svijetu, i na onome svijetu." (El-A'raf, 156)

Allah je ovom dovom počastio Svog prijatelja Ibrahima, alejhis-selam: "... i dali smo mu dobro na dunjaluku, a na onome svijetu će doista biti među onima dobrima." (En-Nahl, 122)

To je dova koja sadrži dobro, koje nijedan izraz ne može u potpunosti obuhvatiti i opisati, a koja se sastoji od svega nekoliko riječi. Blaga dobrote pohranjena su u njenim značenjima, a vrhunac čežnje u njenim intencijama. Prenosi se da je Enesu ibn Maliku, radijallahu anhu, rečeno: "Došli su tvoji

prijatelji iz Basre, da uputiš Allahu dovu za njih?“, a on je rekao: “Allahumma-gfir lena verhamna, ve atin fid-dun’ja haseneten ve fil-ahireti haseneten ve kina azaben-nar! – Gospodaru naš oprosti i smiluj nam se, i podaj nam dobro na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” Tražili su od njega da doda na te riječi, a on ih je ponovio, a zatim je rekao: “Ako vam bude dato ono što se traži ovom dovom, postići ćete dobro ovog i budućeg svijeta.”

Ata, Allah mu se smilovao, rekao je: “Dok je Abdurrahman ibn Avf obavljao tavaf, neki čovjek ga je pratio kako bi čuo šta uči, a učio je: ‘Rabbena atina fid-dun’ja haseneten ve fil-ahireti hasene!’ Čovjek mu reče: ‘Pratio sam te i nisam čuo da učiš išta drugo osim ovog ajeta?’ ‘A zar njime nije obuhvaćeno svako dobro?’, odgovori Abdurrahman.

Kada bolje razmislimo o ovoj dovi i njenom semantičkom i stilističkom aspektu, uočiti ćemo jasnu vezu između dunjaluka i ahireta i njihovo međusobno preplitanje i nadopunjavanje s aspekta islama, i da među njim nema kontradikcije i da jedno ne isključuje drugo. Dunjaluk je put, a ahiret je cilj. Dunjaluk je sadnja, izgradnja i razvoj, a ahiret je žetva i ubiranje zrelih plodova. Dunjaluk je mjesto pripremanja opskrbe i činjenja dobročinstva, a ahiret je nagrada i uživanje u dobročinstvu. Dunjaluk je prolazna stanica, a ahiret mjesto vječne sreće i radosti. Uspostavljanje ravnoteže između njih pravac je koji slijede razumom obdareni i njihova lađa spasa. Prenosi se od Hanzale el-Esedija da je rekao: “Bili smo kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa nas je savjetovao i govorio je o Džehennemu. Nakon toga, vratio sam se kući i opustio sam se sa svojom djecom i suprugom. Poslije sam izašao iz kuće, sreo sam Ebu Bekra, i ispričao sam mu šta se desilo, a on mi je rekao: ‘I ja sam uradio isto što i ti.’ Zatim smo sreli Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i ja sam rekao: ‘Allahov Poslaniče, Hanzala je munafik – licemjer’, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ‘Polahko, Hanzala.’ Ispričao sam mu šta se desilo, pa je Ebu Bekr rekao: ‘I meni se isto desilo.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: ‘O Hanzala, čas ovako, čas onako. Kada bi vaša srca uvijek bila u onom stanju u kakvom su kada slušaju opomenu, meleki bi se rukovali s vama po vašim putevima.’”

Onaj koji je svjestan svoga Gospodara, zna vrijednost dunjaluka i ahireta, i svakom od njih u srcu daje onoliko pažnje koliko mu zaista pripada. Moli od Allaha da mu podari dobro ovog svijeta i ono najbolje na njemu, ali njegovo srce ispunjeno je čežnjom i brigom za ahiretom, njegovim istinskim ciljem

i težnjom, pokretačkom snagom njegovih djela i riječi, i njegovim najvećim uspjehom.

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘O robovi Moji koji vjerujete, bojte se Gospodara svoga! One koji na ovome svijetu dobra djela budu činili čeka nagrada.’” (Ez-Zumer, 10)

“Onome ko bude želio nagradu na onom svijetu – umnogostručit ćemo mu je, a onome ko bude želio nagradu na ovom svijetu – dat ćemo mu je, ali mu na onom svijetu nema udjela.” (Eš-Šura, 20)

Onaj koji malo razmišlja o ahiretu i nemaran je prema povratku Allahu i svom konačnom odredištu, uzeo je prolazne dunjalučke užitke kao najveću težnju i najvredniju ambiciju. Uzvišeni kaže: “Zar vam je draži život na ovome svijetu od onoga svijeta? A uživanje na ovome svijetu, prema onome na onom svijetu, nije ništa.” (Et-Tevba, 38)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čija briga bude ahiret, Allah će mu dati bogatstvo u srcu, učinit će ga smirenim i dunjaluk će mu dolaziti ponizno (bez njegovog posebnog zalaganja), a čija briga bude dunjaluk, Allah će mu dati siromaštvo u očima, učinit će ga rastresenim i nespokojnim i od dunjaluka mu neće doći osim onoliko koliko mu je propisano (pa makar se on trudio, zalagao i ponižavao da stekne više od toga).” Allah je ukorio one koji od Njega traže isključivo dunjalučka dobra, a zapostavili su ahiret. Uzvišeni kaže: “Ima ljudi koji govore: ‘Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu!’ Takvi na onom svijetu neće imati ništa.” (El-Bekara, 200) Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Neki beduini dolazili su na Mevkif (mjesto stajanja/boravka na Arefatu), u danima hadža, i govorili su: ‘Gospodaru, učini ovu godinu godinom kiše, i rodnom godinom, i godinom rađanja’, ne spominjući ništa od ahiretskih dobara, pa je Allah objavio o njima: ‘Ima ljudi koji govore: “Daj Ti nama, Gospodaru naš, na ovome svijetu! Takvi na onom svijetu neće imati ništa’ (El-Bekara, 200).”

Dobro ovog svijeta je uspjeh, sreća, opskrba, zadovoljstvo, prostrana kuća, čestit muž i čestita supruga. Neki pobožnjaci su kazali: “Dobro ovog svijeta je živo srce, njegovo uživanje i radost zbog vjerovanja, spoznaja Allaha, ljubav prema Njemu, predanost Njemu i oslonac na Njega. Nema ljepšeg i ugodnijeg života niti ima većeg užitka osim džennetskog.” Dobro ovog svijeta je primjećivanje Allahovih blagodati i dobrote prema tebi, priznanje tih blagodati i zahvalnost

Onome Ko ti ih je dao. Rečeno je: “Kome je dato zahvalno srce, jezik koji se često Allaha sjeća i strpljivo tijelo, dato mu je dobro ovog i budućeg svijeta, i spasio se patnje u Ognju.” Onaj ko primjećuje Allahove blagodati i darove kojima ga je odlikovao nad drugima, zna šta su dobra ovog svijeta, koliko istinski vrijede, i osjetio je njihov pozitivan trag u svome životu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Gledajte u one koji su ispod vas (u blagodatima), a ne u one koji su iznad vas, tako ćete više cijeniti Allahove blagodati prema vama.” U dobra ovog svijeta spada spuštanje Allahovog благослова i bereketa na potomstvo, njihova uputa i dobrota. Također, dobrom ovog svijeta, kojeg je svjestan svaki čovjek, smatra se: blagodat sigurnosti, zdravlja i potrebna dnevna opskrba. Lijepo ponašanje je ukras svih dunjalučkih dobara, i jedan od najvećih uzroka postizanja visokih stepeni u Džennetu.

Allahovo čuvanje Njegovih robova u vremenima pandemije, kroz pronalazak odgovarajućih lijekova i vakcina, spada u dobra ovog svijeta. Uložen je veliki napor u prevenciji i zaštiti od ove pošasti koja je zahvatila cijelu Zemlju, ugrozila zdravlje, vjerski i društveni život. Aktuelnu vakcinu protiv kovida odobrile su stručne institucije, i nadamo se da će, Allahovom dozvolom, biti efikasna i da će se njome postići željena zaštita. Apelujem na sve nas da poduzmemo sve potrebne mjere i uzroke u interesu zaštite našeg zdravlja i ublažavanja posljedica pandemije, ali i zaštite nas samih, naših porodica, društva i ummeta. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Liječite se, jer Allah nije dao nijednu bolest, a da za nju nije dao lijek, osim starosti.”

Oporučujem sebi i vama bogobojaznost. “Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” (El-Bekara, 201)

Dobro budućeg svijeta za kojim žude istinski trudbenici, i za koje se natječu oni koji žele da se natječu, i na čijem su putu žrtvovali svoje duše, imetak i vrijeme jeste Džennet.

Uzvišeni kaže: “... i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio.” (Ali Imran, 185)

“I sačuvaj nas patnje u Ognju.” (El-Bekara, 201)

Pametani i razumni muslimani priprema se za putovanje s ovog na buduću svijet, živeći između nade i straha. Uzvišeni kaže: “Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni.” (El-Enbija, 90)

Donosite salavate i selame na Poslanika Pravog puta, to vam je naredba od Allaha u Njegovoj Knjizi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OBAVEZA ZAHVALJIVANJA NA BLAGODATIMA I STRPLJENJA U NEDAĆAMA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal b. Džemil Gazavi

5. šaban 1442. po Hidžri / 19. mart 2021.

Hvala Allahu, Onome Koji obilno daje i daruje. Svako dunjalučko i ahiretsko dobro koje Njegovi robovi postignu dolazi od Njega i svaka blagodat koju uživaju dolazi od Njega, Jedinog, On im je daje kao vid dobrote, a nije njihova zasluga. On štiti i čuva Svoja stvorenja, njihova tijela i živote, i opskrbljuje ih iz Svog neizmjernog dobra i dobročinstva, onako kako dolikuje Njegovoj plemenitosti i darežljivosti. Bdi je nad njima dok spavaju, kao da nisu griješili, i čuva ih kao da ništa loše nisu uradili. Hvalim Ga, slavljen neka je, zahvaljujem Mu, kajem Mu se i tražim od Njega oprost, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kome je On počast ukazao, odlikovao ga, ukrasio najljepšim osobinama, odabrao, čuvao, štitio i uputio. Allahovi robovi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ko se bude Allaha bojao, On će ga zaštititi, spasiti, čuvati od svakog zla i dati mu lijep završetak. “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O muslimani, koliko je samo Allahovih blagodati i dobročinstva prema nama! Njegove blagodati su nepresušne, nemaju broja ni granica.

Uzvišeni Allah kaže: “Kako ne vidite da vam je Allah omogućio da se koristite svim onim što postoji na nebesima i na Zemlji i da vas darežljivo obasipa milošću Svojom, i vidljivom i nevidljivom?” (Lukman, 20)

“... i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali.” (Ibrahim 34)

Jedna od blagodati koju mnogi ljudi ne opažaju ili ne cijene njenu vrijednost onako kako bi trebalo jeste blagodat blagostanja (Allahove zaštite od svakog zla). Koliko ljudi uživa u blagostanju i mnogim drugim blagodatima, ali ne zahvaljuju Onome Ko im je dao te blagodati, naprotiv zaboravljaju Darovatelja.

Blagodat blagostanja zna cijeniti samo onaj koji ju je izgubio. Blagostanje, dok traje, ne opaža se, ali kada se izgubi, spozna se njegova vrijednost, slast i užitak. U jednoj mudrosti kaže se: “Blagostanje je skrivena vlast.”

Allahovi robovi, blagostanje je širok pojam i ne obuhvata samo zdravlje tijela, kao što neki ljudi razumiju, nego obuhvata dunjaluk i ahiret. Neki učenjaci kazali su da je najispravnije mišljenje u pogledu značenja riječi Uzvišenog: “A ima i onih koji govore: ‘Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!’” (El-Bekara, 201), da se dobro ovog svijeta odnosi na ibadet i blagostanje, a dobro onog svijeta na Džennet i oprost. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posjetio jednog bolesnog muslimana, upitao ga je: “Jesi li učio ikakvu dovu, i jesi li išta tražio od Allaha?” “Da”, reče on, “učio sam: ‘Gospodaru moj, ako ćeš me kazniti na ahiretu, ubrzaj mi kaznu na ovom svijetu.’” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Subhanallah, ti to ne bi mogao podnijeti! Zašto nisi kazao: ‘Allahu moj, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju?’” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uputio je dovu za njega i Allah ga je izliječio.

Blagostanje, odnosno Allahova zaštita, najvažnija je stvar koja je potrebna muslimanu, poslije imana, vjerovanja, i čvrstog ubjeđenja, jekina. Blagostanje je jedno od najvrednijih Allahovih blagodati prema čovjeku i najobilnijih darova i poklona. Nije čudo, stoga, što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često od Allaha tražio ovu blagodat. Jedna od njegovih dova bila je: “Allahu moj, omogući mi da uživam u vidu i sluhu, sve do svoje smrti, i podari mi blagostanje (zaštitu) u vjeri i tijelu.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučivao je ljudima i oporučivao im da od Allaha traže blagostanje. Abbas ibn Abdulmuttalib, radijallahu anhu, rekao je: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, poduči me onome što ću tražiti od Allaha’, a on je rekao: ‘Traži od Allaha blagostanje (zaštitu i spas)’ Prošlo je nekoliko dana, a ja sam ponovo otišao kod njega i rekao: ‘Allahov Poslaniče, poduči me onome što ću tražiti od Allaha’, a on je rekao: ‘O Abbase, traži od Allaha blagostanje (zaštitu i spas) na dunjaluku i ahiretu.’”

Jednog dana Ebu Bekr, radijallahu anhu, popeo se na minber, pa je zaplakao i kazao: “Prve godine po Hidžri, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, popeo se na minber i rekao: ‘Tražite od Allaha oprost i blagostanje (zaštitu i spas), jer čovjeku, nakon ubjeđenja, nije data vrednija blagodat od blagostanja (zaštite).’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetovao je svoju suprugu Ummu Habibu riječima: “Da si od Allaha tražila da te sačuva od patnje u Ognju i kaburskog azaba, bilo bi bolje za tebe.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio je Allaha za blagostanje i zaštitu u namazu i van namaza. U namazu je, na sjedenju između dvije sedžde, govorio: “Allahumagfirli verhamni ve afini vehdini verzukni! – Allahu moj, oprosti mi, smiluj mi se, zaštititi me, uputi me i opskrbi me!” Jedna od kunut-dova kojoj je podučio Hasana, radijallahu anhu: “Allahumehdini fimen hedejt, ve afini fimen afejt! – Allahu moj, uputi me s onima koje si uputio, i zaštititi me s onima koje si zaštitio!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svakog jutra i svake večeri tražio je od Allaha blagostanje (zaštitu), kao što prenosi Ibn Omer, radijallahu anhu: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije izostavljao ovu dovu, ujutro i uveče: ‘Allahumme inni es’elukel-afve vel-āfijete fid-dun’ja vel-ahire. Allahume inni es’elukel-afve vel-āfijete fi dini ve dunjaje, ve ehli ve mali. Allahummestur avreti ve āmin rev’ati. Allahummahfazni min bejni jedejje, ve min halfi, ve an jemini, ve an šimali, ve min fevki, ve euzu bi azametike en ugtale min tahti! – Allahu, molim oprost i zaštitu Tvoju na dunjaluku i na ahiretu. Allahu, molim oprost i zaštitu Tvoju u porodici i imovini Svojoj. Allahu, pokrij moja sramna djela, a umiri moju bojazan. Allahu, sačuvaj me s moje prednje strane, te od svega što me može zadesiti s leđa, s desne ili lijeve strane i odozgo. Prizivam Tvoju veličinu da ne budem ubijen odozdo!” Kada je odlazio na počinak, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio je: “Allahumme ente halakte nefsi ve ente teveffeha. Leke mematuha ve mahjaha. In ahjejtaha fahfazha, ve in emetteha fagfir leha. Allahumme inni es’elukel-afijete! – Allahu, Ti si stvorio moju dušu, i ti je usmrćuješ. Tebi pripada njena smrt i njeno oživljenje. Ako je oživiš, čuvaj je, a ako je usmrtiš, oprosti joj. Allahu, molim Te da mi podariš zaštitu!” Kada se musliman probudi iz sna, uči sljedeću dovu: “Elhamdu lillahil-lezi redde alejje ruhi, ve afāni fi džesedi, ve ezine li bizikrihi! – Hvala Allahu Koji mi je vratio dušu, i zaštitio moje tijelo, i dozvolio mi da Ga spominjem!” Propisano je traženje zaštite i za umrle. Jedna od Poslanikovih dženazetskih dova bila je: “Allahumagfir lehu verhamhu, ve aphihi va’fu anhu! – Allahu, oprosti mu i smiluj mu se, i zaštititi ga i pređi preko njegovih hrđavih postupaka!” Prilikom posjete mezarja, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je: “Es-selamu alejkum ehled-dijari minel-mu’minine vel-muslimin, ve inna inšaallah bikum lahikun,

nes'ellullahe lena ve lekumul-afije! – Es-selamu alejkum, stanovnici ovih kuća, od vjernika i muslimana. Mi ćemo vas uskoro pridružiti. Molimo Allaha da nama i vama podari zaštitu!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, utjecao se Allahu od gubitka zaštite (blagostanja). Govorio je: “Allahu, utječem Ti se od nestanka Tvojih blagodati, gubitka Tvoje zaštite, iznenadne Tvoje kazne i od Tvoje cjelokupne srdžbe!”

O vjernici, koga Allah opskrbi Svojom zaštitom (blagostanjem), taj se spasio, uspio je i postigao je sreću, a ko želi da blagostanje i sigurnost potraju, neka se boji Allaha, jer ko se Allaha bude bojao, On će ga zaodjenuti odjećom blagostanja, i njegov kraj će biti pohvalan. Ima ljudi koji su izgubili osjećaj za Allahovim nadzorom, i u čijim je dušama oslabilo strahopoštovanje, pa se ne suzdržavaju od činjenja grijeha i kršenja Allahovih naredbi, a neke od njih obmanulo je to što je Allah sakrio njihove grijeha i nije ih kaznio, pa su se čak počeli diviti svom grijehu, javno se hvalisati njime pred ljudima i činiti ga naočigled drugih, kao da i njih pozivaju. Njih je Allah kaznio tako što ih je razotkrio i uskratio im Svoju zaštitu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svim pripadnicima mog ummeta bit će oprošteno osim onima koji javno čine grijeha, a u javno činjenje grijeha ubraja se da čovjek uradi grijeh noću, a zatim osvane, Allah mu sakrio taj grijeh, a on kaže: ‘O taj i taj, uradio sam sinoć to i to.’ Zanoćio je u Allahovoj zaštiti, a nakon što je osvanuo, otkrio je zastor kojim je Allah pokrio njegov grijeh.” Koliko je ljudi koji blagodat blagostanja i zdravlja koriste u onome što izaziva srdžbu Gospodara, ostavljajući ono što je Allah naredio, prelazeći Njegove granice i čineći grijeha. Kada se pozovu na namaz, umanjuju njegovu vrijednost i ne izvršavaju ga; a kada se pozovu na obavljanje onoga što je Allah strogo naredio, odbijaju, ohole se i ljute se na one koji su im uputili savjet. Koliko je ljudi koji uživaju u blagostanju, ali im ne naumpadaju bol i iskušenje, a neki idu toliko daleko u slijeđenju strasti da se ismijavaju s ljudima koji su iskušani nekom bolešću i ne zahvaljuju Allahu što ih je sačuvao tog iskušenja. Prenosi se da je Isa, alejhis-selam, svoje učenike savjetovao riječima: “Dvije su vrste ljudi: oni koji su u blagostanju i oni koji su u iskušenju. Smilujte se onima koji su iskušani, i zahvalite Allahu na blagostanju.”

Koliko su nam samo potrebni, dok uživamo sigurnost i blagostanje, budnost, pokajanje, predanost i dova, prije nego što nas zadesi kakvo iskušenje.

Abdula'la et-Tejmi, Allah mu se smilovao, rekao je: "Često tražite od Allaha blagostanje (zaštitu), jer onaj ko je u iskušenju nema veću potrebu za dovom od onoga koji je u blagostanju, a nije siguran od iskušenja. Oni koji su danas iskušani jesu oni koji su jučer bili u blagostanju, i oni koji će sutra biti iskušani jesu oni koji su danas u blagostanju. Oni koji ustrajavaju u grijehu prema Allahu nisu sigurni da ih u ostatku života neće zadesiti iskušenje koje će ih iscpiti na dunjaluku i osramotiti na ahiretu."

Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao, rekao je: "Sretan je onaj ko je ponizan pred Allahom, i moli od Allaha blagostanje (zaštitu), jer nikome nije dato blagostanje trajno, naprotiv iskušenja su sastavni dio života na ovom svijetu. Razuman čovjek ustrajno moli Allaha za blagostanje (zaštitu), kako bi ono prevladalo u njegovim životnim situacijama. Treba znati da ne postoji put koji vodi samo ka onome što volimo. U svakoj tableti ima gorčine, i u svakom zalogaju ima zapinjanja. U suštini, nema sabura osim na odredbi, sudbini, a samo u rijetkim situacijama odredba je u skladu s ljudskim željama. Razuman je onaj ko svoju dušu, u strpljivosti, tješi nagradom i olakšanjem, kako bi izašla iz iskušenja sa što manje žalbi, a zatim traži pomoć od Allaha i Njegovu zaštitu."

O muslimani, Usama ibn Zejd, radijallahu anhum, kazuje: "Rekao sam: 'Allahov Poslanice, nisam vidio da i u jednom mjesecu postiš, kao što postiš u šabanu?' Poslanik, sallallahu alejhi ve se sellem, rekao je: 'To je mjesec prema kome je većina ljudi nemarna, između redžeba i ramazana, mjesec u kome se djela uzdižu Gospodaru svih svjetova, a ja volim da se moja djela uzdignu Allahu dok postim.' To je mjesec šaban, u kojem je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često postio, obrazloživši to činjenicom da je većina ljudi nemarna prema njegovoj vrijednosti, a u tome je poruka nama da ne budemo nemarni prema Allahu kada su drugi ljudi nemarni. Koliko je onih koji su protraćili svoj život, upropastili svoje vrijeme i nisu ga iskoristili za činjenje onoga što će ih približiti Gospodaru, iako ih je Allah počastio mnogim blagodatima, osjetilima i sposobnostima, i opskrbio ih zdravljem u tijelu i zaštitio od onoga čime je druge iskušao."

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

TESBIH, ODRICANJE MAHANA GOSPODARU SVJETOVA I MILOST ZA VJERNIKE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin b. Muhammed el-Kasim

12. šaban 1442. po Hidžri / 26. mart 2021.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, i na njegovu porodicu i ashabe. Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i držite se čvrstog užeta islama. O muslimani, Allahu, džellešanuhu, pripada savršenstvo, u biću, imenima i svojstvima, i uzvišen je od svake mahane, nedostatka i svega što ne priliči Njegovoj uzvišenosti i savršenstvu. On je potvrdio Sebi lijepa imena i savršena svojstva, a u istom kontekstu spomenuo je tesbih –slavljenje, hvaljenje i veličanje Allaha. “On ima najljepša imena. Njega hvale oni na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri.” (El-Hašr, 24)

Jedno od Allahovih imena je Es-Subbuh, tj. Onaj Koji je uzvišen od svakog nedostatka. Riječi “subhanallah”, kojima se veliča Gospodar, znače da je On onaj koji je bez nedostataka i mahana, da nema drugu, roditelja i dijete, ili bilo šta drugo što se, iz Njegove pozicije, smatra nedostatkom, kao što su nemoć, san, smrt i sl., i sve što proturječi Njegovim imenima i svojstvima. Allah, džellešanuhu, pohvalio je Sebe, u ajetima koji Ga veličaju, slave i odriču Mu ono što Mu ne priliči, i odbacuju ono što su Mu pripisali idolopoklonici, sudrugove (ortake), i uzimanje djeteta, i u tom smislu kaže: “Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni!” (Es-Saffat, 180)

Sedam kur’anskih sura počeo je tesbihom – Svojim hvaljenjem i slavljenjem, i spomenuo je zajedno tesbih i tevekkul (pouzdanje u Njega). “Ti se pouzdaj u Živog, Koji ne može umrijeti, i veličaj Ga, i hvali!” (El-Furkan, 58)

Hvaljenje Allaha riječima tesbiha najbolji je govor, koji je Allah odabrao za Svoje bliske meleke. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: “Koji je govor najbolji?”, pa je rekao: “Onaj koji je Allah odabrao za Svoje meleke ili za Svoje robove: Subhanallah ve bi hamdihi! – Slavljen i hvaljen neka je Allah!” (Muslim)

Meleki koji drže Arš neprestano čine tesbih: “Meleki koji drže Prijesto i oni koji su oko njega veličaju i hvale Gospodara svoga.” (Gafir, 7)

Meleki, i pored velikih djela koja su im povjerena, ustrajavaju u slavljenju i veličanju Allaha, bez prekida i bez zamora. “Hvale Ga noću i danju, ne malaksavaju.” (El-Enbija, 20)

Oni se zbog tesbiha osjećaju počašćenima. “I samo Njega hvalimo!” (Es-Saffat, 166) Kada Allah nešto naredi na nebesima, meleki donose tesbih sve dok se on ne proširi do dunjalučkog neba, iskazujući time poštovanje prema Njegovoj naredbi.” (Muslim) Nebesa i Zemlja, i sve što je na njima, slavi i hvali Allaha, potvrđujući Njegovo savršenstvo i predajući se Njegovoj vlasti. “Allaha hvali sve što je na nebesima i na Zemlji, i On je Silni i Mudri.” (El-Hadid, 1)

Allahovi poslanici, najodabraniji ljudi, pozivali su svoje narode da slave i hvale Allaha. Kada je Allah, džellešanuhu, poslao Musaa faraonu, on ga je zamolio da mu podari pomoćnika koji će zajedno s njim učestvovati u njegovoj poslanici i slaviti Ga i hvaliti. “I podaj mi za pomoćnika iz porodice moje, Haruna, brata mog; osnaži me njime i učini drugom u zadatku mome, da bismo Te mnogo hvalili i da bismo Te mnogo spominjali.” (Taha, 29–34)

Zekerijaa, alejhis-selam, njegov Gospodar obradovao je sinom Jahjaaom, i učinio je da ajet (znak, dokaz) njegovog rođenja bude to da Zekerijja, alejhis-selam, neće moći govoriti ljudima osim znakovima, i naredio mu je, u takvom stanju, da Ga slavi i hvali, pa je rekao: “I često spominji Gospodara svoga i hvali Ga krajem dana i izjutra!” (Ali Imran, 41)

Zekerijja je izašao među svoj narod, ne mogavši izustiti nijedne riječi, a nije bio bolestan, niti je imao bilo kakvo oštećenje, i pokazao im je, znakovima, da čine tesbih. “I on izađe iz hrama u narod svoj i znakom im dade na znanje: ‘Hvalite Ga ujutro i navečer!’” (Merjem, 11)

Stav učenih ljudi, u svim narodima jeste da Allahu odriču bilo kakav nedostatak i mahanu. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Vjerovali u njega ili ne vjerovali, oni

kojima je još prije objavljivanja njegova dato znanje padaju licem na tle kad im se on čita, i govore: ‘Hvaljen neka je Gospodar naš, obećanje, Gospodara našeg se ispunilo!’” (El-Isra, 107–108)

Allah Uzvišeni naredio je našem Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, da Ga slavi i hvali na početku i na kraju dana: “Zato otrpi njihove riječi i obavljaj molitvu, hvaleći Gospodara svoga, prije izlaska sunca i prije zalaska njegova, i obavljaj je u noćnim satima, i na krajevima dana – da bi bio zadovoljan.” (Taha, 130)

Zbog važnosti tesbiha i potrebe ljudi za njim, jedna od intencija poslanstva jeste pozivanje ljudi tome. Uzvišeni kaže: “Mi šaljemo tebe kao svjedoka i kao donosioca radosnih vijesti i kao onoga koji treba opominjati da u Allaha i Poslanika Njegova vjerujete, i da vjeru Njegovu pomognete, i da Ga veličate i da Ga ujutro i navečer hvalite.” (El-Feth, 8–9)

To je Allahova naredba Njegovim robovima: “O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte.” (El-Ahzab, 41–42) Kada vjernici čuju Allahov govor, “licem na tle padaju, i koji Gospodara svoga veličaju i hvale i koji se ne ohole” (Es-Sedžde, 15).

Sva stvorenja, uz sve razlike među njima, slave i hvale Allaha: “I grmljavina veliča i hvali Njega, a i meleki, iz strahopoštovanja prema Njemu.” (Er-Ra’d, 13)

Ptice i brda činili su tesbih zajedno sa Davudom: “I potčinismo planine i ptice da s Davudom Allaha hvale: to smo Mi bili kadri učiniti.” (El-Enbija, 79)

Čak i mravi slave i hvale Allaha, kao što kaže Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Jednog vjerovjesnika ujeo je mrav, pa je on naredio da se spali cijeli mravinjak, a Allah mu je objavio: ‘Zar si zbog ujeda jednog mrava spalio cijeli jedan ummet koji slavi i hvali Allaha?!’” (Buhari)

Nema nijedne stvari, bića, stvorenja u kosmosu a da ne slavi i hvali Allaha, potvrđujući Njegovo savršenstvo i predajući se Njegovoj vlasti. Uzvišeni kaže: “Njega veličaju sedmera nebesa, i Zemlja, i oni na njima; i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga; ali vi ne razumijete veličanje njihovo. On je doista blag i mnogo prašta.” (El-Isra, 44)

Allah, džellešanuhu, nekim Svojim dobrim robovima omogućio je da čuju i osjete nešto od tog tesbiha. Ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Dok smo

jeli s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, čuli smo hranu kako slavi i hvali Allaha.” (Tirmizi)

Sva stvorenja imaju obavezu da hvale, poštuju i obožavaju Allaha, a ako se neko od stvorenja usprotivi tome, meleki i dalje slave Allaha, a Allah je neovisan o svim Svojim stvorenjima. “A ako oni neće da te poslušaju – pa, oni koji su kod Gospodara tvoga hvale Ga i noću i danju i ne dosađuju se.” (Fussilet, 38)

Allah slavi i hvali Svoje sveto biće, i upućuje Svoje robove da Ga slave i hvale, uvečer i ujutru: “Pa, hvaljen neka je Allah kad god omrknete i kad god osvanete.” (Er-Rum, 17)

Najbolja ahiretska poputnina je tesbih. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko kaže, kada omrkne ili osvane, stotinu puta: ‘Subhanallahi ve bi hamdih!’”, niko od njega neće doći na Sudnji dan s nečim boljim, osim onoga ko je izgovorio to isto ili više od toga.” (Muslim)

Džamije su Allahove kuće, koje se Njegovom voljom podižu, i u kojima se Allahovo ime spominje i slavi i veliča Allah. “U džamijama koje se Allahovom voljom podižu i u kojima se spominje Njegovo ime – hvale Njega, ujutro i navečer.” (En-Nur, 36) Početak namaza, njegov rukū i sedžda su hvaljenje i veličanje Allaha, a nakon njegovog završetka uči se tesbih (subhanallah) sa tahmidom (elhamdulillah) i tekbirom (Allahu ekber). Cijeli Vjerovjesnikov život bio je tesbih – hvaljenje i slavljenje Allaha. Kada bi učio Kur’an i naišao na ajet u kojem se Allahu odriču mahane i nedostaci, učio bi tesbih. Kada bi klanjao noćni namaz, dugo je učio tesbih na rukūu i sedždi. Kada bi čuo nešto što ne priliči Allahovom rububijetu (vlasti i upravljanju), učio bi i ponavljao tesbih, i to se moglo prepoznati na licima njegovih ashaba. Kada bi uzjahao jahalicu na putovanju, učio bi tesbih. Kada bi se uspinjao ili spuštao u dolinu, učio bi tesbih. Kada bi vidio nešto što izaziva divljenje, učio bi tesbih. Kada bi lijegao u postelju, učio bi tesbih, tahmid i tekbir trideset i tri puta. Tesbih je bio utočište vjerovjesnika u nevoljama i nedaćama. Junus, alejhis-selam, dok je bio u tminama noći, mora i unutrašnjosti ribe, zamolio je svoga Gospodara riječima tevhida i tesbiha: “Nema boga, osim Tebe, hvaljen neka si! A ja sam se zaista ogriješio prema sebi!” (El-Enbija, 87), pa ga je Allah spasio i o tome kaže: “I da nije bio jedan od onih koji Allaha hvale, sigurno bi ostao u utrobi njenoj do Dana kad će svi biti oživljeni.” (Es-Saffat, 143–144)

Kada se Allah pokazao brdu i sravnio ga sa zemljom, Musa, alejhis-selam, pao je u nesvijest, a kada se osvijestio, prvo što je rekao bile su riječi: “Hvaljen neka si! Kajem Ti se, ja sam vjernik prvi!” (El-A’raf, 143)

Kada se desilo pomračenje sunca, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, izašao je užurbano iz svoje kuće, i klanjao je, spominjao Allaha i činio tesbih sve dok nije otklonjena nevolja. Kada su se idolopoklonička uznemiravnja prema Vjerovjesniku pojačala, Allah, džellešānuhu, naredio mu je da što više čini tesbih: “Zato otrpi njihove riječi i obavlja molitvu, hvaleći Gospodara svoga, prije izlaska sunca i prije zalaska njegova, i obavlja je u noćnim satima, i na krajevima dana – da bi bio zadovoljan.” (Taha, 130)

Kada ga je ophrvala tuga, i kada su se njegova prsa stisnula od neugodnosti koje je trpio, Allah, džellešānuhu, obavijestio ga je da je smiraj i prostranost grudi u tesbihi i namazu: “Mi dobro znamo da ti je teško u duši zbog onoga što oni govore, zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavlja.” (El-Hidžr, 97–98)

Slavljenje i hvaljenje Allaha, kao što je pobožno djelo, koje približava Allahu, ono je i snaga za tijelo. Fatima, radijallahu anha, požalila se Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, na umor od hizmeta u muževnoj kući, pa joj je on naredio da uči tesbih (subhanallah), tekbir (Allahu ekber) i tahmid (elhamduli-llah). Najbolje čime čovjek može završiti sijelo jeste tesbih. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko bude prisustvovao sijelu, i na njemu bude puno pričao, i prije nego ustane kaže: ‘Subhaneke allahumme ve bi hamdike ešhedu en la ilahe illa ente estagfiruke ve etubu ilejke!’, bit će mu oproštene greške koje je učinio na sijelu.” – Slavlljen neka si Allahu i Tebi hvala; svjedočim da nema drugog boga osim Tebe, od Tebe tražim oprost i Tebi se kajem. (Tirmizi)

Kada je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, izvršio poslanicu i ispunio povjereni mu emanet, njegov Gospodar naredio mu je da što više čini tesbih, kako bi postigao i upotpunio najveći stepen ubudijjeta – obožavanja Allaha: “Kada Allahova pomoć i pobjeda dođu, i vidiš ljude kako u skupinama u Allahovu vjeru ulaze, ti veličaj Gospodara svoga hvaleći Ga i moli Ga da ti oprost, On je uvijek pokajanje primao.” (En-Nasr, 1–3)

Aiša, radijallahu anha, kaže: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nije obavio namaz, nakon što mu je objavljeno: ‘Kada Allahova pomoć i pobjeda dođu...’, a da nije rekao: ‘Subhaneke rabbena ve bi hamdike, allahummagfirli!’”

Slavljen neka Si naš Gospodaru i Tebi hvala; Allahu, oprosti mi. (Muttefekun alejhi) Tesbih se ne završava prolaskom dunjaluka, na Sudnjem danu meleki će se, slaveći i hvaleći Allaha, odreći onih koji su ih obožavali mimo Allaha. Uzvišeni kaže: “A na Dan kad ih sve sabere, pa meleke upita: ‘Zar su se ovi vama klanjali?’, oni će odgovoriti: ‘Hvaljen neka si!’” (Saba, 40–41)

Isa, alejhis-selam, na Sudnjem danu, kada se svi okupe pred Allahom, odreći će se onih koji su ga obožavali, hvaleći Allaha i pravdajući se pred Njim zbog njihovog obožavanja: “A kada Allah rekne: ‘O Isa, sine Merjemin, jesi li ti govorio ljudima: ‘Prihvatite mene i majku moju kao dva boga uz Allaha!’ – on će reći: ‘Hvaljen neka si Ti!’ (El-Maida, 116).”

Tesbih je Allahovo isključivo pravo. Njime se oživljavaju srca, ostvaruje tevhid – iskrena vjera u jednog Boga i umnogostručuje nagrada. Za jedan izgovoren tesbih, Allah upiše robu deset dobrih djela, i obriše isto toliko grijeha. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zar svako od vas, svakog dana, ne može učiniti hiljadu dobrih djela?” Neko od prisutnih upitao je: “Kako će učiniti hiljadu dobrih djela?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Izgovorit će stotinu puta ‘subhanallah’, pa će mu biti upisano hiljadu dobrih djela, i obrisano hiljadu grijeha.” (Muslim)

Allah voli tesbih i zahvalnost, koji će na Sudnjem danu imati posebnu težinu na mizanu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dvije riječi, lahke su na jeziku, teške na mizanu i drage Milostivom: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi, subhanallahil-azim!’” – Slavljen neka je Allah i Njemu hvala; slavljen neka je Allah Veličanstveni (Muttefekun alejhi) Njihova težina je velika i pretegnut će listove (djela) i vagu na Sudnjem danu. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Subhanallah i elhamdulillah ispunjavaju prostor između nebesa i Zemlje.” (Muslim) Također, ove riječi brišu grijeha, bez obzira na njihovu brojnost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko kaže: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi’ stotinu puta, bit će mu oprošteni grijesi, makar ih bilo koliko je morske pjene.” (Muttefekun alejhi) Tesbih je na stepenu sadake (udjeljivanja imetka). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Svaki tesbih je sadaka.” (Muslim) Ko bude hvalio i slavio Allaha, razmišljajući o onome što govori, i njegovo srce bude pratilo jezik, njegov tesbih dostići će stepen djela pobožnih Allahovih robova. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao je od svoje supruge Džuvejrije, nakon što je klanjao sabah-namaz, a ona je ostala

sjedeći na mjestu na kojem je obavila namaz, zatim se vratio, nakon što je jutro već bilo odmaklo, i zatekao ju je na istom mjestu, pa je rekao: “Još uvijek si na istom mjestu na kojem sam te ostavio?” “Da”, reče ona. “Nakon što sam izašao, izgovorio sam četiri riječi, tri puta, i kada bi se izmjerile s onim što si ti od jutros učila, pretegnule bi ih. To su riječi: ‘Subhanallah ve bi hamdihi adede halkihi ve rida nefishi ve zinete aršihi ve midade kelimatihi!’” – “Neka je slavljen Allah i hvaljen onoliko koliko je Njegovih stvorenja, i koliko je zadovoljan, i koliko je težak Njegov Arš i koliko je tinte za Njegove riječi. (Muslim)

Sretan je onaj ko hvali i slavi Allaha i samo Njemu ibadet čini.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI ZA POPRAVLJANJE STANJA NA DUNJALUKU I AHIRETU (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid

19. šaban 1442. po Hidžri / 2. april 2021.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa našeg prvaka Muhammeda, Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. Uzvišeni Gospodar kaže u Svojoj časnoj Knjizi: “Da ih On prema onome što su radili nagradi i još im iz obilja Svoga da, jer On mnogo prašta i blagodaran je. A ono što iz Knjige objavljujemo sušta je istina, ona potvrđuje da su istinite i one prije nje. Allah, zaista, o robovima Svojim sve zna i On sve vidi. Mi ćemo učiniti da Knjigu poslije naslijede oni Naši robovi koje Mi izaberemo; bit će onih koji će se prema sebi ogriješiti, bit će onih umjerenih, i bit će i onih

koji će, Allahovom voljom, svojim dobrim djelima druge nadmašiti – za to će veliku nagradu dobiti: edenske perivoje u koje će ući, u kojima će se zlatnim narukvicama, biserom ukrašenim, kititi, a haljine će im, u njima, od svile biti. ‘Hvaljen neka je Allah’, govorit će, ‘koji je od nas tugu odstranio – Gospodar naš, zaista, mnogo prašta i blagodaran je – Koji nam je, od dobrote Svoje, vječno boravište darovao, gdje nas umor neće doticati i u kome nas klonulost neće snalaziti.’

A nevjernike čeka vatra džehennemska, oni neće biti na smrt osuđeni, i neće umrijeti, i neće im se patnja u njemu ublažiti - eto tako ćemo svakog nevjernika kazniti – oni će u njemu jaukati: ‘Gospodaru naš, izbavi nas, činit ćemo dobra djela, drugačija od onih koja smo činili.’ ‘A zar vas nismo ostavili da živite dovoljno dugo da bi onaj koji je trebao razmisliti imao vremena da razmisli, a bio vam je došao i onaj koji opominje? Zato iskusite patnju, nevjernicima nema pomoći!’ Allah sigurno zna tajne nebesa i Zemlje; On dobro zna svačije misli.” (Fatir, 29–37)

O čovječe, živi koliko hoćeš, ali znaj da ćeš umrijeti. Voli koga hoćeš, ali znaj da ćeš ga napustiti. Radi šta hoćeš, ali znaj da ćeš odgovarati za to. Nemoj stjecati znanje nauštrb djela. Zar tražiš od drugih, a okružen si Allahovim dobrima? Znaj da je znanje bez djela ludost, a djelo bez znanja ne postoji. Znanje koje te danas neće udaljiti od grijeha, i neće te navesti na činjenje dobrih djela, sutra te neće udaljiti od Vatre. Neka tvoje ambicije i odlučnost budu u duši, a smrt u tijelu (ne obrnuto). Tijela su ili kavezi za ptice ili torovi za stoku. Ako si od ptica koje vole visinu, letjet ćeš visoko dok se ne vratiš svome Gospodaru i ne smjestiš se u najuzvišenije dvorce Dženneta.

“A ti, o dušo smirena, vrati se Gospodaru svome zadovoljna, a i On tobom zadovoljan, pa uđi među robove Moje, i uđi u Džennet Moj!” (El-Fedžr, 27–30)

A ako si od onih koji vole nizinu, nisi siguran da ćeš s ruba dunjalučke kuće pasti u džehennemsku provaliju. “Mi smo za Džehennem mnoge džine i ljude stvorili; oni srca imaju – a njima ne shvataju, oni oči imaju – a njima ne vide, oni uši imaju – a njima ne čuju; oni su kao stoka, čak i gori - oni su zaista nemarni.” (El-A’raf, 179)

O vjernici, bojte se Allaha, i znajte da je “razvezan” jezik i “stisnuto” srce znak čovjekove propasti. Ne možeš oživjeti svoje srce svjetlošću spoznanje sve dok ne ukrotiš svoju dušu iskrenim samoprijetorom. Radi za dunjuluk

onoliko koliko ćeš boraviti na njemu, a radi za ahiret onoliko koliko ćeš ostati na njemu. Radi za Allaha onoliko koliko ti je On potreban, a radi za Vatru onoliko koliko je možeš podnijeti.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RADOST MUSLIMANA ZBOG NASTUPANJA MJESECA POSTA I KUR'ANA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
26. šaban 1442. po Hidžri / 9. april 2021.

Hvala Allahu, Onome Koji nam je propisao post i učinio ga kapijom Dženneta, Kuće mira. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, vlasnik Havda, visokih deredža i časnih pozicija. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe, sve dok se budu smjenjivali dan i noć. Bojte se Allaha, o ljudi, požurite Njegovom zadovoljstvu, čuvajte se uzroka Njegove srdžbe, sjetite se da ćete stati pred Njega i pripremite se za ovaj dan. “Pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba.” (Lukman, 33)

O vjernici, kada nastupi vrijeme blagoslovljenog mjeseca ramazana, to je lijepa prilika za razumom obdarene da, ispunjeni radošću njegovog dolaska, zastanu na trenutak i razmisle o dvjema radostima o kojima nas je obavijestio poslanik Pravog puta, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu: “Postać ima dvije radosti, kojima se raduje: kada iftari, raduje se, i kada sretne svoga svoga Gospodara, radovat će se svome postu.” U jednoj verziji stoji: “... radovat će se nagradi za svoj post.” (Buhari i Muslim) Razmišljanje o tome navest će ih da tragaju za uzrocima ove radosti i suštini posta na koji se ona odnosi, jer nema sumnje da to nije post onoga koji nije ostavio lažno svjedočenje i postupanje po njemu, kao što je to Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jasno naglasio u čuvenom hadisu: “Ko ne ostavi lažno svjedočenje, i postupanje po njemu, Allahu nije potrebno da ostavlja hranu i piće.” (Buhari)

Nema sumnje, također, da to nije post onoga koji posti iz običaja, zato što stanovnici njegovog mjesta poste, niti je to post onoga koji, dok posti, ne sputava

svoju srdžbu, nervozu i negodovanje i koji post doživljava kao teret i namet. Radost posta pripada onome koji je dočekaio ramazan s čvrstom odlukom da će iskoristiti njegovo vrijeme za izvršavanje propisanih obaveza, kako bi očistio i uzdigao svoju dušu, smirio svoje srce, sačuvao svoj jezik, vid i tijelo, i onome ko posti s uvjerenjem da je on istina, pokornost Uzvišenom i pobožno djelo koje će ga približiti njegovom Gospodaru, i nada se nagradi kod Allaha i ispunjenju lijepog obećanja spomenutog u hadisu, koji su zabilježili Buhari i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, a u kojem Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko isposti ramazan, s vjerom u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi.” Prema mišljenju većine islamskih učenjaka, oprost spomenut u ovom hadisu odnosi se na male, a ne i na velike grijehe, za čiji je oprost potrebna iskrena tevba (pokajanje) i vraćanje uzurpiranih prava njihovim vlasnicima, jer su ti grijesi vezani za ljudske hakkove. Na to upućuju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Pet dnevnih namaza, džuma do džume, ramazan do ramazana iskupljuju grijehe počinjene između njih, ako se budu izbjegavali veliki grijesi.” (Muslim)

Također, to je post u kojem su ispunjeni svi uvjeti – šartovi i obavezni dijelovi – vadžibi, ispoštovani adabi i pohvalne radnje, i tokom kojeg nije učinjeno ništa što ga kvari, pomućuje njegovu čistoću i umanjuje njegovu nagradu, i zbog kojeg će postač imati lijepu završnicu i obilnu nagradu od Gospodara i božanski blagoslov o kojem nas je obavijestio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: “Kada nastupi ramazan, otvore se džennetske kapije, a zatvore džehennemske, i okuju se šejtani.” Najbolji način da se postigne ovakva završnica jeste slijedenje Poslanikovog primjera u ramazanu, koliko god je to moguće, jer je njegova uputa, kao što kaže Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, “najpotpunija uputa, najlakša za duše i najefikasnija u ostvarenju cilja”. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ramazanu je praktikovao različite vrste ibadeta, kao što su sadaka, dobročinstvo, učenje Kur’ana, spominjanje Allaha, itikaf i druge, i sve te ibadete radio je kontinuirano tokom cijelog ramazana. Imao je poseban odnos prema ibadetu u mjesecu ramazanu u odnosu na druge mjesece. Svake noći ramazana posjećivao ga je Džibirl i preslušavao ga je Kur’an, a kada god se sreo sa Džibrilom, alejhis-salam, bio je darežljiviji od blagog povjetarca, koji neprestano puše. O vjernici, oni koji slijede ovu uputu, idu ovim putem, na način i u formi kako je to Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojasnio, to

su oni će čija radost biti velika i čija će sreća biti potpuna kada sretnu svoga Gospodara. Pravo je onoga ko je pripremio zemlju, odabrao najbolje sjeme i lijepo ga zasadio da se raduje žetvi kada dođe njeno vrijeme, a kako će se radovati i kako će biti sretan onaj ko nije pripremio zemlju i nije posijao sjeme? Bojte se Allaha, o ljudi, i radite ono što će vas voditi najpotpunijoj sreći i najvećoj radosti, lijepo i plemenito dočekajte i ispratite ramazan, onako kako to njemu priliči, potpuno posvećeni, i natječući se u činjenju dobrih djela, i tako pokažimo svome Gospodaru ono najbolje od nas, jer to je, tako mi Allaha, velika prilika i veliki uspjeh za onoga ko je iskoristi. Uzvišeni kaže: “U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur’ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla. Ko od vas u tom mjesecu bude kod kuće, neka ga u postu provede, a ko se razboli ili se na putu zadesi, neka isti broj dana naposti – Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate – da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete.” (El-Bekara, 185)

O vjernici, učenje Kur’ana u ovom mjesecu, koji je odlikovan objavljivanjem Kur’ana, ima posebnu vrijednost, kao što na to upućuju mnogobrojni dokazi, od kojih su riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko prouči jedan harf iz Allahove Knjige, to će mu biti upisano kao jedno dobro djelo, a svako dobro djelo vrednuje se deseterostruko. Ne kažem da je ‘elif-lam-mim’ harf, nego je ‘elif’ harf, ‘lam’ je harf i ‘mim’ je harf” (Tirmizi, s vjerodostojnim lancem); i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Učite Kur’an, jer će se on na Sudnjem danu zagovarati za one koji ga budu učili” (Muslim), i drugi hadisi. Kao što je preporučeno u ramazanu što više učiti Kur’an, isto tako preporučeno je razmišljati o njegovim veličanstvenim značenjima i plemenitim intencijama, a ono što će nam pomoći u tome jeste da Kur’an učimo prisutnog srca, i da tako pokušamo proniknuti u suštinu onoga što učimo i uzeti pouku iz njegovih poruka, a to je moguće samo ukoliko budemo osjećali veličinu i svetost onoga što učimo i budemo svjesni da to nije ljudski govor nego govor Istinitog Boga i Gospodara dostojnog obožavanja, Kome nema ravnog ni sličnog, i Čijoj veličini i savršenstvu nema kraja, i ukoliko budemo učili Kur’an polahko i odmjereno, kako bismo mogli razumjeti ono što učimo, i davali svakom harfu i izrazu njegovu pravo. Svako ko cijeli ovaj mjesec bude pio s izvora časne Knjige, i učio je onako kako se treba učiti, smireno, ponizno i prisutnog srca, ispunit će svoje

srce i dušu istinskom radošću, Kur'an će biti na njegovom jeziku, okitit će se njegovim manirima i ponašati u skladu sa njegovim pravilima. Adžuri, Allah mu se smilovao, kaže: "Kur'an je za svog učača poput ogledala, u kojem vidi ljepotu svakog svog dobrog djela i ružnoću svakog grijeha. Čuva se onoga što mu je njegov Gospodar zabranio, strahuje od Njegove kazne i teži i nada se Njegovom zadovoljstvu. Onaj ko tako uči Kur'an, njegovo učenje je istinsko, onakvo kakvo treba biti, njegova briga za Kur'an je istinska briga, i njemu je Kur'an svjedok, zagovornik, prijatelj i zaštita.

Bojte se Allaha, vjernici, i pristupite kur'anskoj gozbi u mjesecu Kur'ana, jer je završnica toga zadovoljstvo i ulazak u visoke džennete.

Allahovi robovi, sjećajte se uvijek da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, pa je rekao u najistinitijoj Knjizi i govoru: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

MJESEC RAMAZAN, IMANSKO NADAHNUĆE I KORACI KA POPRAVLJANJU STANJA (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs

4. ramazan 1442. po Hidžri / 16. april 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Zahvaljujemo Mu, slavljen neka je, na blagodatima koje ne možemo izbrojati i kojima ne znamo kraja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema i Koji nas je počastio odabranim vremenima, i mjesecom pokornosti i blagoslova, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji i najbogobojazniji čovjek koji je klanjao i postio, i noću ibadetio, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu častnu porodicu, i ashabe, predvodnike ummeta, i tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu dok se budu smjenjivali svjetlo i tama.

O vjernici, bojte se svoga Gospodara, jer se bogobojaznošću razbijaju okovi strasti, otklanjaju nedaće i iskušenja od islamskog ummeta i ummet vodi ka njegovom vrhu i hvale vrijednim putem. O muslimani, neka vam je blagoslovljen ovaj mjesec, i neka Allah primi od nas i od vas dobra djela. Zahvaljujemo Allahu što smo dočekali ovaj plemeniti mjesec i molimo Allaha da ga učini mjesecom dobra i blagoslova nama i svim muslimanima, i molimo Ga da ga učini mjesecom sigurnosti, blagostanja i mira za muslimane i cijeli svijet i da otkloni od nas ovu pošast i svaku smutnju i iskušenje, On sve čuje i uslišava molbe. O muslimani, jedna od velikih blagodati u kojoj muslimani uživaju, pojedinačno i kolektivno, jeste nastupanje blagoslovljenog mjeseca ramazana. Evo, ovo je plemeniti mjesec koji je osvijetlio cijeli kosmos svojom svjetlošću i ispunio srca svojim blještavilom i raskošom, mjesec čiji su dani ispunjeni pobožnošću, i sa čijih se cvjetova šire miomirisni dobrote i dobročinstva, i o čijim intencijama, tajnama i ciljevima muslimani slušaju s velikom čežnjom i strahopoštovanjem, i čiji se dani "prelijevaju" radošću i pokornošću, i čije su

noći osvijetljene učenjem Kur'ana, mjesec koji je odabrao i blagoslovio Milostivi i uvijekvječio Kur'an: "U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur'ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla." (El-Bekara, 185)

Braćo u vjeri, mjesec ramazan je čisto božansko nadahnuće i dar, koji život muslimana oplemenjuje zikrom i pobožnim djelima, i u kojem jezici izgovaraju umiljate riječi Kur'ana i duše poje rosom posta i svjetlošću noćnog namaza. Allah, džellešānuhu, propisao ga je kako bi musliman obnovio i osnažio svoje pohvalne osobine, nadahnuo se dobrom, napredovao na deredžama imana, uživao u svojstvima dobročinitelja. Mudri Zakonodavac nije se ograničio na formu i formalnosti posta, koja podrazumijeva zabranu konzumiranja dozvoljenih i ugodnih stvari, nego se usmjerio ka ljudskoj duši i njenom uzdizanju i pročišćenju, kao i pročišćenju tijela i njegovom uzdizanju s materijalističkog dna u imanske visine. Zbog toga je On pripisao Sebi ovaj ibadet, mimo drugih ibadeta, kao što se navodi u hadisu koji bilježe Buhari i Muslim: "Svako čovjekovo djelo pripada njemu, osim posta, on je Moj i Ja posebno nagrađujem za njega." Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: "Post je povodac bogobojaznih, štit ratnika i bašča uživanja dobročinitelja i pobožnih. On pripada Gospodaru svjetova, između ostalih djela, i on je tajna između roba i njegovog Gospodara, koju ne poznaje niko osim Njega." Buhari i Muslim bilježe od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada nastupi mjesec ramazan, otvore se kapije Dženneta, a zatvore kapije Džehennema, i u okove se povežu šejtani." Kako je samo velik mjesec u kojem se u obilju spuštaju blagodati i u kojem srca vjernika streme ka najčišćim osobinama. Došao vam je, Allah vas čuvao, mjesec dobiti i postignuća, sa svojom razgalom, darovima, ljepotom, raskoši i savršenstvom. On je časniji od toga da se njegove dobrote i plodovi mogu izbrojati. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, prenosio je svojim ashabima radosnu vijest o dolasku mjeseca ramazana, govoreći im: "Natkrilio vas je veliki i blagoslovljeni mjesec, u kojem je noć vrednija od hiljadu mjeseci." (Ibn Huzejma i Ibn Hibban) Ovim riječima Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, želio je pripremiti njihove duše, probuditi njihove ambicije i ojačati njihovu volju za činjenjem dobra i neposustajanjem u tome. O ti koji želiš dobro, pristupi, a ti koji želiš zlo, udalji se! Allah u svakoj noći ramazana oslobodi neke ljude od Vatre.

Cijenjeni postači, ovi blagoslovljeni dani izvanredna su prilika za preispitivanje vlastite duše, popravljjanje djela, odbacivanje razlika i podjela, uvođenje jezika razuma, dijaloga i mudrosti u našu međusobnu komunikaciju i potpomaganje u dobročinstvu i bogobožnosti. Ovaj plemeniti mjesec daje nam važne lekcije u natjecanju u dobru i činjenju dobrih djela. Da li je islamski ummet uspio sačuvati svijetli primjer sredine, umjerenosti i borbe protiv pretjerivanja, ekstremizma i terorizma, kojim se odlikuje islam kao vjera? I da li se suprotstavio svim oblicima ugrožavanja svjetskog mira i stabilnosti i dao podršku jačanju duha tolerancije i suživota među narodima i da li je kategorično odbacio partijaštvo, rasizam i sektaštvo kao modele ljudskog življenja? Da li se odlučno suprotstavio svima onima koji žele poljuljati njegove temeljne vrijednosti i koji nasrću na nepobitne i kategorične vjerske istine? Mediji i tehnologija imaju važnu ulogu u promociji islamske tolerancije i upozoravanju na djelovanje internetskih portala koji šire devijantne ideje i šerijatski neutemeljena shvatanja. Čuvajmo se izdaje vjere i domovine, i nastojmo ispuniti povjerene nam emanete i sačuvati svoju izvornu islamsku ideju. Ummete posta i noćnog namaza, ramazan je mjesec Kur'ana. Naš Vjerovjesnik svake je ramazanske noći učio Kur'an pred Džbirirom, alejhis-selam. Blago onima koji su svoja srca okrenuli Kur'anu, razmišljajući o njegovim ajetima i pomno ih slušajući, i koji puste suzu iz straha od Allaha. Ramazan je, također, mjesec pokajanja, predanosti, dove i nade. Upućujte dove Allahu i ponizno Ga zamolite za sebe, za svoje porodice, za svoje pretpostavljene, svoju domovinu i svoj ummet, i zamolite Ga da zaštiti muslimanske svetinje i živote, popravi njihovo stanje na svakom mjestu, i pomogne ih, i pomogne njihovu potlačenu braću, unesrećene, zarobljene i prognane, i da otkloni od njih nedaće i brige, i da otkloni od islamskog ummeta smutnje i iskušenja, bolesti i pandemije, On sve čuje i uslišava dove. Uzvišeni kaže: "A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu." (El-Bekara, 186)

O vjernici, bojte se Allaha, svoga Gospodara, bogobožnost je suština, cilj i krajnja intencija posta. "O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili." (El-Bekara, 183)

O vjernici, u ovom velikom mjesecu preporučena je požrtvovanost, dobročinstvo i darovanje. Darujte od onoga što vam je Allah dao, otvorite svoje ruke, otklonite brigu od dužnika i ispunite potrebu siromašnih i nevoljnika. “Što god vi udijelite, On će to nadoknaditi, On najbolje opskrbljuje.” (Saba, 39)

Vi u Vjerovjesniku imate najljepši uzor u natjecanju u dobru i preticanju drugih u njemu. On je bio najdarežljiviji čovjek, a najdarežljiviji je bio u ramazanu. “Bio je darežljiviji od blagorodnog povjetarca.” (Muttefekun alejhi)

I neka sve to bude pod pokroviteljstvom provjerenih i povjerljivih instanci, kao što su Centar “Kralj Selman” za pomoć i humanitarni rad i Platforma “Dobročinstvo” za humanitarni rad, i upravo su ove dvije organizacije svijetao primjer pozitivnih inicijativa ove blagoslovljene države i podrške njenih vlasti humanitarnim aktivnostima. Obaveza je svih nas da pomognemo ove organizacije u vršenju njihove humanitarne, zdravstvene, dobrotvorne, ljudske, čovječanske i civilizacijske misije, i zekat i dobrovoljne priloge usmjerimo u sigurne i pouzdane projekte i inicijative, kako ne bi dospjeli u ruke nepoznatih pojedinaca i organizacija, i kako ne bi bili zloupotrijebljeni. Također, od iznimne je važnosti promocija i širenje humanitarne kulture u društvu i učestvovanje u dobrotvornim i humanitarnim aktivnostima u svjetlu šerijatskih propisa i u skladu sa zakonom. O vjernici, hodočasnici Allahove Svete kuće, s obzirom na to da pandemija ovog opakog virusa još uvijek traje, i da smo ramazan dočekali u izvanrednim zdravstvenim uvjetima, preporučuje se maksimalan oprez i ozbiljnost, i osjećanje vjerske, domovinske, sigurnosne, zdravstvene i društvene odgovornosti, i neoklijevanje, nezanemarivanje i nepopuštanje u primjeni zaštitnih mjera i medicinskih instrukcija, prije svega fizičke distance, izbjegavanje masovnih okupljanja, nošenje maske, dezinfekcija ruku i površina, uključanje u proces vakcinacije, povjerenje u nadležne organe i nenasjedanje na glasine i neproverene informacije.

Donosite salavate i selame, Allah vam se smilovao, na Vjerovjesnika milosti i Pravog puta, najboljeg postača i najčasnijeg klanjača, kao što vam je to naredio vaš Gospodar, Gospodar svih svjetova, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAMOOBRAČUN KAO PUT USPJEHA U MJESECU DOBRA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

11. ramazan 1442. po Hidžri / 23. april 2021.

Hvala Allahu, Gospodaru Zemlje i nebesa, u Kojeg su sve blagodati i blagoslovi. Njemu ne koriste dobra djela, niti mu štete loša djela, ona koriste i štete onima koji su ih učinili, a Allah je neovisan o svjetovima. Slavim i veličam svoga Gospodara, i zahvaljujem Mu na blagodati koje znamo i ne znamo, Njemu pripadaju svaka hvala i zahvala, u svim situacijama i stanjima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, On ima lijepa imena i najuzvišenija svojstva, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, pomognut jasnim dokazima i mudžizama. Allahu moj, smiluj, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe, koji su bili preteča u svakom dobru. Bojte se Allaha, Uzvišenog, čineći djela kojima je On zadovoljan, i udaljavajući se od Njegove srdžbe i grijeha. Neće se spasiti osim bogobojazni, a neće propasti osim teški grešnici.

O muslimani, obračunavanje vlastite duše, zalaganje na putu dobra i pokornosti Allahu, džellešānuhu, ustrajavanje u dobrim djelima u kojima nas je Allah pomogao i na njih uputio i opreznost prema svemu što može pokvariti naša dobra djela, predstavlja suštinu sreće i uspjeha na ovom i budućem svijetu.

Uzvišeni kaže: “A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao – Džennet će boravište biti sigurno.” (En-Naziat, 40–41) Uzvišeni kaže o Džennetu: “... i obraćat će se jedni drugima i jedni druge će pitati: ‘Prije smo među svojima strahovali’, govorit će, ‘pa nam je Allah milost darovao i od patnje u Ognju nas sačuvao.’” (Et-Tur, 25–27)

“O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku, i ne ništite djela svoja!” (Muhammed, 33)

U komentaru riječi Uzvišenog: "... i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio" (El-Hašr, 18), Ibn Kesir je rekao: "Obračunavajte svoje duše prije nego što budete obračunavani, i pogledajte šta ste pripremili za sebe, od dobrih djela, za dan povratka Allahu i izlaganja vaših djela pred Njim." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Pametna je onaj ko obračunava svoju dušu i radi za ono što dolazi poslije smrti, a nemoćan je onaj ko slijedi prohtjeve svoje duše i nada se od Allaha." (Hadis je hasen)

Dušu treba obračunati za prošlost, sadašnjost i budućnost, i podstaći je na pokajanje od svih grijeha i na čuvanje dobrih djela od onoga što ih može pokvariti i povećanje dobrih djela, ali i upozoriti na to da je istinska nesreća i propast u slijeđenju strasti, činjenju harama, ostavljanju propisanih dužnosti i činjenju onoga što može poništiti dobra djela. Dovoljno je čovjeku zla da čini ono što će umanjiti njegovu nagradu.

O muslimani, svjesni ste brzine prolaska dana i noći, i iščezavanja godina. Svjesni ste da se dan, kada prođe, više nikada neće vratiti. Život je sačinjen od određenog broja dana i noći, a nakon toga dolazi određeni rok, prestaju djela i čovjek postaje svjestan obmane lažnih nadanja. Nalazite se na početku ovog blagoslovoljenog mjeseca, u kojem vam Allah otvorio vrata dobra i olakšao vam činjenje dobrih djela, i zato otvorite sebi vrata dobra, i čuvajte se vrata grijeha i propasti. Uzvišeni kaže: "O vjernici, živite svi u miru i ne idite stopama šejtanovim; on vam je, zaista, neprijatelj otvoreni." (El-Bekara, 208)

O muslimani, cijenite blagodat imana, i cijenite blagodat Kur'ana! Nikome nije data veća blagodat od blagodat imana i Kur'ana. Musliman neće ispostiti ramazan, s čvrstom vjerom u Allaha i nadom u Njegovu nagradu, a da neće postići iman i blagoslove Kur'ana. Nosioći Kur'ana su oni koji postupaju po njemu, makar i ne bili hafizi, a onaj ko ne postupa po Kur'anu nije njegov nosilac makar bio i hafiz. Prva blagodat prema ummetu, kojem je data uputa, opća i posebna milost i častan život, bila je objavljivanje Kur'ana. Zapravo je objavljivanje Kur'ana u mjesecu posta bilo početak svakog dobra, blagoslova, lijepog života na ovom svijetu i postizanja najvećih stepeni na budućem svijetu, ali i početak svjetlosti, razbijanja tmina i otklanjanja neznanja i zablude.

Uzvišeni kaže: "Na takav način Mi i tebi objavljujemo ono što ti se objavljuje. Ti nisi znao šta je Knjiga niti si poznao vjerske propise, ali smo je Mi

učinili svjetlom pomoću kojeg upućujemo one robove Naše koje želimo. A Ti, zaista, upućuješ na Pravi put.” (Eš-Šura, 52)

“O ljudi, dokaz vam je već stigao od Gospodara vašeg i Mi vam objavljujemo jasnu Svjetlost. One koji budu u Allaha vjerovali i čvrsto se Njegovih propisa pridržavali – On će, sigurno, u milost Svoju i blagodat uvesti, i pravim putem Sebi uputiti.” (En-Nisa, 174–175)

Onaj ko bude vjerovao u Kur'an, iz prvih i kasnijih generacija islamskog ummeta, pa sve dok traje dunjaluk, izvršio je svoju obavezu zahvalnosti na blagodatima Kur'ana, na općem planu, i na blagodatima imana, na individualnoj razini, a onaj ko ne vjeruje u Kur'an zanijekao je sve blagodati i zaslužio je vječni boravak u Vatri.

Uzvišeni kaže: “A onima koji su se protiv njega urotili Vatra će boravište biti.” (Hud, 17)

“A nastradat će sigurno oni koji u nju ne vjeruju.” (El-Bekara, 121)

“Onima koji dokaze Naše budu poricali i prema njima se budu oholo odnosili – kapije nebeske neće se otvoriti, i prije će debelo uže kroz iglene uši proći nego što će oni u Džennet ući. Eto tako ćemo Mi grešnike kazniti. U Džehennemu će im ležaj i pokrivači od vatre biti. Eto tako ćemo Mi nevjernike kazniti.” (El-A'raf, 40–41)

Vid Allahove milosti, blagodati, mudrosti i sveznanja jeste da nam je naredio post mjeseca ramazana, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preporučio obavljanje noćnog, teravih, namaza u njemu, i to da ga je odlikovao nad drugim mjesecima mnogobrojnim dobrima. Ramazan je objedinio u sebi najuzvišenije ibadete i različite vrste dobročinstva. Allah, džellešanuhu, uvećao je nagradu za dobra djela u ramazanu, kako bi musliman imao priliku da Mu zahvaljuje na blagodatima Kur'ana i imana. Blagodati obavezuju čovjeka na zahvalnost i ljubav prema Onome Ko mu je te blagodati podario, a zahvalnošću se blagodati čuvaju od nestanka i uvećavaju.

Zahvalnost Allahu, džellešanuhu, na blagodatima iskazuje se činjenjem različitih vrsta ibadeta, a najvažniji je tevhid – klanjanje Allahu, Gospodaru svjetova, i iskazuje se dobročinstvom prema Njegovim stvorenjima. Allah, džellešanuhu, objavio je Svom Poslaniku: “Mi smo ti, uistinu, mnogo dobro dali, zato se Gospodaru svome moli i kurban kolji.” (El-Kevser, 1–2) Kevser je mnogo dobro,

koje je poznato samo Allahu, a od njega je i rijeka Kevser u Džennetu. Allah, džellešānuhu, ovim ajetima, upućuje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da zahvaljuje Allahu na blagodatima, čineći Mu ibadet, u svim njegovim formama, i čineći različite vrste dobročinstva i koristi Njegovim stvorenjima. Naš prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, dao je navedenim ibadetima zasluženom mjesto i izvršio je Božiju naredbu u najpotpunijem obliku. Neka Allah nagradi našeg vjerovjesnika Muhammeda za sve što je učinio za nas, nagradom kakvom nije nagradio nijednog drugog vjerovjesnika: dostavio je poslanicu, izvršio emanet i savjetovao ummet. Allah, džellešānuhu, rekao je Svom vjerovjesniku Musau, alejhis-selam: “Ono što ti dajem uzmi i zahvalan budi!” (El-A’raf, 144); “Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova!” A malo je zahvalnih među robovima Mojim” (Saba, 13). Neki komentatori Kur’ana kazali su: “Nije prošao nijedan trenutak, danju ili noću, a da neko iz Davudove porodice nije bio na rukūu ili na sedždi.” Nakon što je Allah, džellešānuhu, pobrojao blagodati kojima je darovao Merjemu, naredio joj je da bude zahvalna na tim blagodatima, pa je rekao: “O Merjema, budi poslušna svome Gospodaru i licem na tle padaj i sa onima koji molitvu obavljaju i ti obavljaj!” (Ali Imran, 43). Za ashabe, najodabraniju generaciju islamskog ummeta, Uzvišeni je rekao: “Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici strogi su prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako se klanjaju i licem na tle padaju želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo – na licima su im znaci, tragovi od padanja licem na tle veliku.” (El-Feth, 29)

Ibadet u ramazanu i izvan ramazana je zahvalnost Allahu na blagodati imana i blagodati Kur’ana.

Kur’an ima snažno djelovanje na ljudsku dušu u ramazanu, zbog oslabljenosti nagona za zlom, snage samog posta i njegovih pozitivnih osobina i slabog utjecaja šejtana, i zato učite što više Kur’an i razmišljajte o njegovim značenjima. Stanje muslimana ne može promijeniti ništa osim Kur’ana i sunneta. Kada bi se iskupili svi mudraci svijeta, i oni živi i oni mrtvi, radi rješenja nekog svjetskog problema/pitanja, neovisno o Kur’anu, oni to sigurno ne bi mogli učiniti. S druge strane, Kur’an je pojasnio istinu u svakom pitanju i problemu. Uzmimo, kao primjer, pitanje vjerovanja u Allaha, Njegova imena i atribute, i Njegovo isključivo pravo na obožavanje, koliko različitih vjerovanja ima o ovom pitanju, ne mogu se čak ni izbrojati, a istina je ono što je objavljeno u Kur’anu. Također, ekonomski problemi zbunjuju i one najpametnije i najmudrije, a prava istina o

tome nalazi se u Kur'anu. Neki nemuslimanski mislioci i mudraci preuzeli su iz šerijata neka praktična rješenja. Nerealno je očekivati da će svi ljudi nekada postati muslimani, ali muslimani su ti koji imaju obavezu slijedenja i čvrstog pridržavanja Kur'ana i sunneta, i ako ljudi u njima budu vidjeli lijep primjer, oni će taj primjer slijediti makar u svjetovnim pitanjima. Časni Kur'an je duša, snaga, opstanak, ponos i sreća ummeta. Uzvišeni kaže: "Ovaj Kur'an vodi jedinom ispravnom putu, i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika." (El-Isra, 9)

Bojte se Allaha, u svakoj situaciji, i imat ćete lijepu završnicu, u svim stvarima, na ovom i budućem svijetu. O vjernici, izvršenjem obaveze posta postići ćete veliku nagradu, ali i mnogobrojne koristi na ovome svijetu, za onoga ko razmišlja bistre duše. Međutim, post neće dati svoje plodove i postač neće imati velike koristi od njega osim ako ga oplemeni dobrim djelima i zaštititi ga od loših djela i grijeha i svega što ga poništava i umanjuje njegovu nagradu. Kada postiš, o muslimanu, neka posti i tvoj sluh, i tvoj vid, i tvoj jezik, i tvoje tijelo od svega onoga što je Allah zabranio, kako bi uzdigao i pročistio svoju dušu pobožnim djelima. Uzvišeni kaže: "Kada neko od vas bude postio, neka ne govori bestidne riječi i neka se ne prepire, a ako ga neko uvrijedi, neka kaže: 'Ja postim.'" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Post je štit, sve dok ga ne naruši", tj. post je štit od Vatre, sve dok ga ne naruši grijesima kao što je ogovaranje i prenošenje tuđih riječi.

Obračunaj svoju dušu u ramazanu, kako bi lakše položio račun na Sudnjem danu. Upitaj sebe da li si obavio namaz onako kako ti je naređeno, da li si, uz post, izvršio i obavezu zekata, da li si se pokajao Allahu od grijeha, da li si se pokajao od svih nezakonitih oblika stjecanja imetka, kamate i zabranjenih vrsta trgovine, da li si održavao rodbinsku vezu, da li si činio dobročinstvo roditeljima, da li si naređivao dobro i odvrćao od zla, da li si se trudio da slijediš vjerovjesničku uputu kako bi bio od upućenih... Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijeha vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio." (El-Ahzab, 70–71)

"Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav! (El-Ahzab, 56). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ko donese jedan salavat na mene, Allah će na njega donijeti deset."

Zato donosite salavat i selam na najbolje Allahovo stvorenje i prvaka poslanika.

Allahu, zadovoljan budi svim poslanikovim ashabima, i zadovoljan budi s prvom četvoricom halifa: Ebu Bekrom, Omerom, Osmanom i Alijom, kao i sa svim drugim ashabima i onima koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana.

Allahu, zadovoljan budi s nama kao i s njima.

Allahu, uzdigni islam i muslimane, ponizi nevjernike i one koji šire nevjerstvo i mnogoboštvo. Gospodaru, uništi Tvoje neprijatelje i neprijatelje vjere, Ti sve možeš. Allahu, oprosti nam grijehе koje smo počinili, bilo u prošlosti ili budućnosti, bilo tajno ili javno, Ti znaš najbolje, nema drugog boga osim Tebe.

Allahu, očisti nas od grijehа, pokaži nam istinu kao istinu i podari nam da je slijedimo; i pokaži nam neistinu kao neistinu i podari namda je izbjegnemo. Allahu, sačuvaj nas od loših nagona naših duša i loših djela. Allahu, sačuvaj nas i našu djecu od Iblisa i njegove potomke i od njegovih sljedbenika i od šejtana ljudi i džina. Allahu, sačuvaj muslimane od Iblisa i njegovih potomaka, Ti ve možeš. O Ti koji si Gospodar dostojanstva i časti, očisti naša srca od licemjerstva, naše oči od izdaje, i sačuvaj nas od loših nagona naših duša i loših djela, Svojom milošću, Ti si Najmilosrdniji od milosrdnih.

“Zaista, Allah naređuje pravednost, dobročinstvo i davanje rođacima, a zabranjuje nemoral, zlo i nepravdu. On vas savjetuje da biste se mogli poučiti.” (En-Nahl, 90). Spominjite velikog i uzvišenog Allaha, On će vas spomenuti. Zahvaljujte Mu na Njegovim blagodatima i povećat će vam ih. Spominjanje Allaha je najveće djelo, a Allah zna šta radite.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORIŠTENJE ZADNJIH DESET NOĆI RAMAZANA I NOĆI KADRA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
18. ramazan 1442. po Hidžri / 30. april 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Samo Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni Allah kaže: "O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

"O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire." (En-Nisa, 1)

"O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vašu dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio." (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su nove stvari, svaka nova stvar u vjeri je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O ljudi, bojte se Allaha, jer je bogobojažnost najunosnija trgovina i poputnina, i čuvajte se grijehа i nepokornosti Allahu, jer je propao čovjek koji je zanemario i oglušio se o Allahove naredbe.

Cijenjeni postači, prošla je većina ramazana, kao da je trajao jedan sat ili jedan trenutak, i nastavlja ići svojim tokom, i neće se zaustaviti zbog lijenosti i nemarnosti lijenih i nemarnih. Njegova povorka polazi, ne čekajući posrnulog

i ne budeći zaspalog. Ostao je je još samo jedan njegov mali dio, a u to malo pohranjeno je veliko dobro i neprocjenjiva nagrada, jer djela se vrednuju prema završnicama.

Cijenjeni postači, ne zaboravite odabranost i blagoslovljenost vremena u kojem se trenutno nalazite i koje živite, pa ga ispunite sa koliko god možete dobrih i pobožnih djela. Ako tvoja duša klone, sjeti se riječi Uzvišenog: “I samo se Gospodaru svome obraćaj!” (El-Inširah, 8), a ako je obuzme lijenost, sjeti se riječi Uzvišenog: “I radi Gospodara svoga trpi!” (El-Muddessir, 7).

Molimo Allaha da popravi ono što je prošlo i što je ostalo, i da ga učini svjedokom za nas, a ne protiv nas, svjedokom koji će svjedočiti o predanosti i ibadetu vjernika i njegovoj blizini Gospodaru, i koji će svjedočiti o nemarnosti onih koji su bili nemarni. Ukoliko želi postići sreću na ovom i budućem svijetu, čovjekov fokus treba biti na tome da mu djela budu primljena, kabul kod Allaha, a ne na samim djelima.

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Fokus treba biti na tome da djela budu primljena, a ne na samom činjenju djela. Prava mjera nisu djela tijela, nego iskrenost i čistoća srca. Možda će onaj koji probdije noć u ibadetu od svog ibadeta imati samo bdijenje. Koliko je samo klanjača uskraćeno za milost, a koliko je spavača obasuto milošću! Ovaj spava, a srce mu spominje Allaha, a onaj klanja, a srce mu grešno. Kada se kriteriji podignu, izjednači se spavač sa klanjačem. Ali, čovjeku je naređeno da se trudi u postizanju dobra i činjenju dobrih djela, a svakome je olakšano ono za što je stvoren.”

Ibrahim i njegov sin Ismail, alejhimus-selam, nakon što su podigli temelje Allahove časne Kuće, s velikom strepnjom tražili su da njihovo djelo bude kabul kod Gospodara svjetova, iz straha da neće biti primljeno od njih. Uzvišeni kaže: “I dok su Ibrahim i Ismail temelje Hrama podizali, oni su molili: ‘Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš!’” (El-Bekara, 127)

Trudite se, Allah vas čuvao od svakog zla, da vaša djela budu iskrena, i u preostalim danima ramazana činite što više dovu Allahu da primi vaša djela, i tražite Allahovu milost u činjenju što više dobrih djela, učenju Kur’ana, tekbiru, rukūu, sedždi, tehlilu (riječima la ilahe illallah), tesbihi (riječima subhanallah), tahmidu (riječima elhamdulillah), dijeljenju sadake i dobročinstvu prema ubogima i siromašnima. Uzvišeni kaže: “Svako se okreće prema svojoj kibli, a

vi se potrudite da druge, čineći dobra djela, pretećete! Ma gdje bili, Allah će vas sve sabrati – Allah, zaista, sve može.” (El-Bekara, 148)

Znajte, Allah vam se smilovao, da je najbolji dio ovog mjeseca njegovih zadnjih deset dana. U njemu je blagoslovljena noć: “Noć kadra je bolja od hiljadu mjeseci – meleki i Džibril, s dozvolom Gospodara svoga, spuštaju se u njoj zbog odluke svake, sigurnost je u njoj sve dok zora ne svane” (El-Kadr, 3 – 5); “u kojoj se svaki mudri posao riješi” (Ed-Duhan, 4), tj. zapisuju se događaji i sudbine.

U toj noći Gospodar spaja i razdvaja, daje i uskraćuje, uzvisuje i unizuje, usmrćuje i oživljava, usrećuje i unesrećuje. Provodi se ono što su zapisala pera sudbine. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u zadnjoj trećini ramazana povećavao je ibadet i na to je podsticao svoje ukućane.

Majka pravovjernih Aiša, radijallahu anha, kaže: “Kada bi nastupilo deset zadnjih dana ramazana, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, provodio bi noći u ibadetu, budio bi porodicu, i ne bi se intimno približavao svojim suprugama.” (Buhari)

Tirmizi, Ibn Madža, Nesai i Ahmed bilježe od majke pravovjernih Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Upitala sam Allahovog Poslanika: ‘Kada bih znala koja noć je Lejletul-kadr, šta bi govorila u njoj?’, a on je rekao: ‘Kaži: ‘Allahu-mme inneke afuvvun tuhibbul-afve fa’fu anni! – Allahu moj, Ti mnogo praštaš, voliš oprost, pa mi oprosti!’” Ova Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, uputa ukazuje na njegovu brigu i privrženost ibadetu i korištenje blagoslovljenih i odabranih vremena, pa se od muslimana očekuje da slijedi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, jer on je njegov uzor i primjer, da poveća svoj ibadet i da ne propusti nijedan trenutak ovih blagoslovljenih noći i dana, jer ne zna da li će ih dočekati drugi put ili će ga preteći ona koja prekida užitke i rastavlja bliske, a to je smrt koja će doći svakom čovjeku kada nastupi njegov edžel i završi se njegov život, da se ne bi kajao onda kada mu kajanje neće koristiti.

Zatim, znajte da vam Allah naređuje jednu veliku stvar: “Zaista, Allah i Njegovi meleki blagosiljaju Poslanika. O vi koji vjerujete, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrave.” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: “Ko namene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata.”

Allahu, blagoslovi Muhammeda i porodicu Muhammedovu, kao što si blagoslovio Ibrahima i porodicu Ibrahima. Ti si Hvaljen i Slavljen. Allahu, podari blagoslov Muhammedu i porodici Muhammedovoj, kao što si podario blagoslov Ibrahimu i porodici Ibrahimovoj. Ti si Hvaljen i Slavljen.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ŠERIJATSKE INTENCIJE ZARAD KOJIH SU IBADETI PROPISANI (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
25. ramazan 1442. po Hidžri / 7. maj 2021.

Sva hvala pripada Allahu, Gospodaru Koji daruje iz plemenitosti Svoje da dobra djela budu privedena kraju. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinoga, Kome niko nije ravan, On je Gospodar svih svjetova. Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik i vjerovjesnik, što prednjači u dobru nad svim stvorenjima. Neka je Allahov mir i blagoslov sve do Sudnjega dana na našeg Poslanika, na njegovu porodicu i na vrle ashabe.

Cijenjeni vjernici! Budimo bogobojazni, pokoravajmo se Allahu, jer je to jedini način da se sreća i uspjeh ostvare na ovom i budućem svijetu.

Svi ibadeti u islamu naređeni su zarad viših ciljeva, iz sveopće Božije mudrosti, noseći u sebi prefinjene tajne. Svaki ibadet propisan je kako bi ljudi ostvarili određenu korist na dunjaluku ili ahiretu. Ibn Tejmijja kaže: “Pravi islamski pravnik je onaj ko razumije intencije islamskog vjerzakona.” Post ovog mjeseca, kao i svi ibadeti u njemu, su – kao što Ibn Kajjim navodi, “propisani kako bi se ostvarile koristi koje mogu shvatiti samo oni što su razumom obdareni i čistom prirodom osnaženi”. Upravo radi ovoga, propisani su svi dnevni, periodični ili godišnji ibadeti – kako bi se vjera osnažila i podigle ambicije, kako bi se duša očistila, a savjest čovjekova probudila, kako bi u srca bila spuštena klica čednosti, čestitosti i morala.

Najviša intencija radi koje je propisan post ovog mjeseca i noćni namaz u njemu jeste kako bismo bili bogobojazni, kako bismo Uzvišenom Allahu pokorni postali. Ovo je cilj koji se želi postići svim ibadetima i naređenim djelima, kao što Ibn Kajjim pojašnjava: “Post ponajviše doprinosi tome da se bogobojaznost osjeti. Post je kruna bogobojaznih i upečatljivo djelo odabranih na ahiretu.”

Zato, poštovani vjernici, marljivo činimo ibadete u ovom mjesecu kako bismo očistili srce i tijelo, kako bismo dobru završnicu zavrijedili na ovom

i budućem svijetu: “A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao Džennet će boravište biti sigurno.” (En-Naziat, 40–41)

Neka ovaj mjesec bude tačka s koje ćemo pronaći ljubav prema Uzvišenom Stvoritelju, kada ćemo potpuno ponizno prihvatiti Njegove naredbe, početi ih doslovno izvršavati, kada ćemo se kloniti svega što je zabranio i što izaziva Njegovu srdžbu. Šatibi pojašnjava: “Osnovna intencija zbog koje je islamski vjerov zakon uspostavljen jeste namjera da vjerski obveznik prestane slijediti svoje strasti i da se umjesto toga svojevoljno počne pokoravati Allahu, kao što Mu se moli u slučaju nedaće.” Radi toga, budimo krajnje oprezni i ne dozvolimo sebi da se poistovjetimo s onima koji prestanu praktikovati islamske propise nakon ramazana, prestanu obraćati pažnju na stroge naredbe i počnu činiti razne grijeha i ružna djela. Ponajviše zbog toga što nam Uzvišeni Allah naređuje: “I sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 99). Imam Ahmed b. Hanbel i Fudajl b. Ijad često su govorili: “Teško li se onome ko za Boga zna samo kada ramazan nastupi.”

Jedan od šerijatskih viših ciljeva zbog kojih je propisan post mjeseca ramazana također je važnost postojanja snažne muslimanske zajednice, čiji članovi zajedno žive osjećajući međusobnu ljubav i saosjećanje, želju za međusobnom pomoći i bliskosti. Mjesec ramazan je poput vodiča koji muslimanu kazuje šta srce čini čistim, pojašnjava kako da u sebi ne nosi mržnju i netrpeljivost, zavist i prezir. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada neko posti, neka ne govori ružne riječi i ne čini ružna djela. Ako ga neko uvrijedi ili napadne, neka uzvрати riječima: ‘Ja postim.’” (Muttefekun alejhi)

Ibn Abbas, radijallahu anhu, upitan je: “Kako ste se vi pripremali za dolazak ramazana?”, pa je odgovorio: “Niko od nas ne bi imao smjelosti dočekati ramazan, a da je koliko truna u srcu svome bio zavidan svome bratu muslimanu.” Mjesec ramazan je mjesec bratske ljubavi i pomirenja, darivanja i udjeljivanja, plemenitosti i požrtvornosti. Jer, ko priredi iftar postaču, imat će nagradu kao i postač.

Zato ove lijepe osobine učinimo svojim životnim motom, imajmo ih pred očima uvijek i djelujmo u zajednici shodno tome.

Poštovani vjernici! Nakon što provedemo dane ramazana, osjetimo povjetarac dobra u njemu i ukrasimo se lijepim ponašanjem prema drugima, važno

je da ostanemo oprezni od toga da ponovo počnemo činiti ono što ne donosi dobro ni na ovom ni na budućem svijetu. Dobro razmislimo o značenjima i poruci ovog hadisa u kojem Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorava: “Moj narod će patiti od bolesti koje su zadesile ranije narode.” Prisutni upitaše: “Allahov Poslaniče, od čega su raniji narodi patili?”, a on odgovori: “Od nezahvalnosti i obijesti, nadmetanja i netrpeljivosti, potom mržnje i zavisti. Takva djela bivaju razlogom da se svaka granica pređe, nakon čega počinje međusobno ubijanje.” (Hakim).

Neka naš ummet, ujedinjenom snagom, uzme sebi za cilj da ostvari više ciljeve zbog kojih je propisan post ramazana, noćni namaz i učenje Kur’ana u njemu, čime se u našoj svakodnevnicu mogu učiniti stvarnim svi uzvišeni ciljevi islama i njegov suptilni smisao, kako bismo zajedno hodili Pravim putem u svakom segmentu života.

Sveti mjesec ramazan trebao bi biti polazište za svjesnije djelovanje radi vlastitog produhovljenja, kada je potrebno očistiti se od svih ružnih osobina koje su se kroz svakodnevni život infiltrirale u nas; a sve to u cilju da ostvarimo najviše deredže i ostvarimo najviše ciljeve, na koje nas je vjera podstakla. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko ne prestane govoriti ružne riječi i činiti ružna djela – neka zna da Uzvišenom nije potrebno da prestane jesti i piti.” (Buhari)

Potrebno je da u ramazanu podučimo sebe da ne pristajemo na to da nas zaokupiraju trivijalnosti i bezvrijedni sadržaji, da ne smijemo pristati na to da nas, sklonošću naše duše ka zlu, zlo nadvlada, pa da sebi udovoljimo čineći ono što je suprotno Božijim zakonima. Upravo radi ovoga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Post je štit.” Ko želi ostvariti dobro na ovome i onome svijetu, nužno će se ponašati sukladno s intencijama posta, ustrajno ih primjenjujući u svakom segmentu svoga života.

Poštovani vjernici! Korist od ibadeta pripada ljudima, koji su u prijekoj potrebi za Uzvišenim Allahom, a Gospodar nije ni o kome ovisan i jedini je hvale dostojan. Radi toga je potrebno da damo sve od sebe kako bismo iskoristili svaki trenutak svoga života čineći djela koja će nas približiti Allahu. Na ovome je itekako važno insistirati u ovom vremenu, dobu velikih iskušenja koja su nas zadesila. Navodi se u kudsî-hadisima da je Uzvišeni rekao: “O robovi Moji, Ja samo vaša djela bilježim, i prema tome vas nagrađujem ili kažnjavam. Koga

dobro snađe, neka se Allahu zahvali, a kome bude nešto drugo priređeno, neka isključivo sebe krivi.” (Muslim) Također se u vjerodostojnom hadisu navodi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tri puta kazao: “Amin”, nakon što se uspeo na minber. Naknadno je upitan zašto je to učinio, pa je pojasnio: “Došao mi je Džibril, alejhis-selam, i rekao: ‘Neka je daleko od Allahove milosti onaj ko dočeka ramazan i ne bude mu oprošteno, pa zbog toga skonča u Vatri! Reci: Amin.’ Na to sam rekao: ‘Amin.’”

Poštovani vjernici! Činimo dobro u životu, budimo bogobojažni, kako bismo dobro na dunjaluku i ahiretu zavrijedili.

Jedno od dobrih djela jeste često donositi salavat i selam na našeg plemenitog Poslanika. Neka su Allahov salavat i selam na njega, na njegovu porodicu, ashabe i sve one koje ih slijede u dobru do Sudnjeg dana.

Uzvišeni Allahu, primi naša dobra djela, uslišaj nam dove, grijehe nam oprosti. Gospodaru naš, smiluj se svim vjernicima i vjericama, živim i mrtvima, svima bez izuzetka grijehe oprosti.

Uzvišeni Allahu, smiluj se umrlim muslimanima. Oprosti im, smiluj im se i sve grijehe zanemari. Uistinu si Ti Živi i Vječni. Gospodaru naš, ponizno Te molimo da podariš da se svaki vjernik oslobodi briga, da se tuga od njega odagna, da mu se dug isplati. Gospodaru naš, podari lijek svim bolesnicima. Uzvišeni, ukloni nedaću koja nas je snašla. Gospodaru, nas je nevolja snašla, a Ti si od milostivih najmilostiviji! Uzvišeni, podari da nestane ova bolest što je cijeli svijet snašla, ona nam život i ispovijedanje vjere otežava! Uzvišeni, samo Ti možeš darovati da ova bolest nestane, niko osim Tebe to nije u stanju. Podari da nestane jer si uistinu darežljiv i svemoćan.

Uzvišeni Allahu, prihvati naša djela, jer Ti sve čuješ i sve znaš. Gospodaru, podari da dovršimo post ovog mjeseca i da namaz u njemu obavljamo, jer si Ti Živi i Vječni. Uzvišeni, daruj nam da provedemo Noć kadra u ibadetu, jer si Ti uistinu darežljiv i plemenit, milostiv i dobrostiv. Uzvišeni, daruj nam da provedemo Noć kadra u ibadetu, kako bismo veliku nagradu zavrijedili. Uistinu si Ti milostiv i samilostan!

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PUTEVI POSTIZANJA ALLAHOVE MILOSTI I OPROSTA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid

2. ševval 1442. po Hidžri / 14. maj 2021.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Milostivog, Svemilosnog, Vladara, Svetog, Onoga Koji je bez nedostataka, Onoga Koji svakoga osigurava, Onoga Koji nad svi bdi, Silnog, Uzvišenog, Gordog, Tvorca, Onoga Koji ni iz čega stvara, Onoga Koji svemu daje oblik, On ima najljepša imena, Njemu pripada najljepši primjer, On govori istinu i On je Uzvišeni i Veliki, i svjedočim da je naš prvak, vjerovjesnik, predvodnik, uzor i radost naših očiju, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, odabranik među Njegovim stvorenjima i prijatelj, onaj koji otklanja duhovnu nečistoću, koji okuplja ljude, posljednji poslanik, vjerovjesnik pokajanja i milosti, istinoljubivi i povjerljivi, svjedok, donosilac radosnih vijesti i opomene, onaj koji je pozivao Allahu, Njegovom dozvolom, i svjetiljka koja osvjetljava put. On je u Isaovom navještenju Ahmed, a u Tevratu El-Mutevekkil, nije osoran ni grub, ne viče i ne galami po pijacama, na zlo ne uzvraća zlom, nego prelazi preko toga i oprašta. Allah je njime otvorio zapečaćena srca, osvijetlio zasljepljene oči i zaglušene uši. Njegov Gospodar nije ga usmrtio dok njime nije uputio zabludjeli narod da kažu: “La ilahe illallah! – Nema boga osim Allaha!” Dostavio je poslanicu, ispunio povjerenu mu obavezu, savjetovao je ummet i borio se, Allaha radi, onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt. Gospodaru, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, čije je svjetlo uputa ljudima, i čija je pojava milost svjetovima, onoliko koliko je bilo Tvojih stvorenja i koliko je ostalo, sretnih i nesretnih, onoliko koliko se ne može obuhvatiti brojem niti ograničiti granicom, trajno i bez kraja, i smiluj se, spasi i blagoslovi njegovu porodicu i ashabe, i neka Ti je hvala na tome.

“Onaj Koji robu Svome objavljuje Kur'an da bi svjetovima bio opomena, Onaj Kome pripada vlast na nebesima i na Zemlji, Koji nema djeteta, Koji u

vlasti nema ortaka i Koji je sve stvorio i kako treba uredio!” (El-Furkan, 1–2) Gospodar vam je propisao post da biste bili bogobožni i dao vam je, iz Svoje dobrote, da dočekate mjesec svakog dobra, spustio je u njemu na vas Svoju milost, olakšao vam činjenje dobrih djela, omogućio vam da slušate Kur’an, ne biste li zaslužili Njegovu milost, neprestano vas obasipao Svojim blagodatima, dobrotom i plemenitošću sve do Dana nagrada (posljednji dan ramazana): “... i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete. A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu.” (El-Bekara, 185–186)

O vjernici, udijelite od onoga čime vas je Allah opskrbio, “prije nego što dođe Dan kada neće biti ni otkupa, ni prijateljstva, ni posredništva!” (El-Bekara, 254), i znajte da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, propisao zekatul-fitr za svakog slobodnog čovjeka i roba, muškarca i ženu, dijete i odraslu osobu, ako je dočekaio Bajram i posjeduje više od onoga koliko je potrebno za jednodnevnu prehranu svoje porodice, kao vid iskupa za grijeha učinjene u ramazanu, i kao vid prehrane za siromahe. Ako ga izvrši prije bajram-namaza, tretirat će se kao zekatul-fitr, a ako ga izvrši nakon namaza, tretirat će se kao obična sadaka, a dužan ga je izvršiti.

Znajte da primanje i potpunost djela ovise o nijetu, i svakom čovjeku pripada ono što je svojim djelom nanijetio, a da je osnovni kriterij ispravnosti djela i njihove usklađenosti sa Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, praksom.

Znajte da je vaša vjera – islam koji pokazujete u javnosti, iman u vašoj nutrini i ihsan – dobročinstvo, kao njen najveći stepen, a ihsan je da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, a ako ne možeš tako, onda sa sviješću da On tebe vidi.

Znajte da se tajna ispravnosti vaših riječi i djela krije u vašim grudima.

Znajte da je vjera ispunjavanje obaveza prema Stvoritelju i stvorenju, i da se zaštita života, časti i imetka postiže vanjskim/formalnim ispoljavanjem islama, a Allahu se račun polaže, i da je Allah lijep i da voli samo ono što je lijepo.

O muslimani, klonite se sumnjivih stvari i onoga što izaziva srdžbu Gospodara, i ostavite ono što vam neće koristiti ni na ovom ni na budućem svijetu, budite dobročinitelji u svemu što radite i bojte se Allaha gdje god budete.

O vjernici, čuvajte Allaha, i On će čuvati vas, molite Ga, i On će vam se odazvati, tražite pomoć od Uzvišenog i Svemogućeg, i znajte da je sve što se događa već određeno, i da je sa strpljenjem pomoć, i da je s nevoljom izlaz, i da je s teškoćom olakšanje i da je onaj ko bude radio šta mu je volja, strgnuo sa sebe ogrtač stida.

O vjernici, učvrstio se u islamu onaj ko povjeruje u Allaha i ustraje, abdesti se i Allaha spomene, obavlja namaz, dijeli svoj imetak na Božijem putu i strpi se, uči Kur'an, slijedi njegove upute i prihvati pouku, i tako upotpuni svoje vjerovanje, napuni vagu svojih dobrih djela, posvjedoči istinu, osvijetli svoje srce i put kojim ide, iskupi svoju dušu i stekne zadovoljstvo svog Gospodara. To su samo vaša djela koja se broje (zapisuju), i za njih ćete polagati račun. Držite se jasnih sunneta, a čuvajte se novotarija, i znajte da je žetva onoga što posiju jezici u Vatri, i budite Allahovi robovi braća.

Znaj, čovječe, da se prijateljstvo, zaštita i naklonost Uzvišenog postižu umiljavanjem Njemu. Radi Njega ostani sam, ostavi sve, suprotstavi se strastima i slijedi Pravi put. Ustrajnost na i Pravom putu je istinska počast i "najprohodniji" put do Blagog i Lijepog. Znaj da je Allah rekao: "O sine Ademov, dokle god Me budeš molio i od Mene se nadao, Ja ću ti praštati šta god budeš radio, i na to se neću obazirati! O sine Ademov, kad bi tvoji grijesi dosegli do neba, pa Me ti zamolio za oprost, oprostio bih ti! O sine Ademov, kad bi mi pristupio s greškama velikim poput Zemlje, zatim Me sreo ne smatrajući drugog Meni ravnim, Ja bih ti pristupio s isto toliko oprosta!"

"O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!" (Et-Tevba, 119)

Oslonite se na Allaha istinskim osloncem, a kome je teško izvršavati sve Poslanikove upute, neka se drži onih sveobuhvatnih, kao što su njegove riječi: "Neka tvoj jezik bude vlažan od spominjanja Allaha, džellešanuahu."

O vjernici, donosite salavate i selame na onoga kome je drveće hrlilo u susret, u čijim je rukama pijesak veličao Allaha, kojem je kamenje nazivalo selam, na čiji se znak raspolutio Mjesec, kojeg je Allah odveo do Sidretul-muntehaa, utješio njegovo srce usmjerivši ga prema kibli koju je on želio, jer Allah ga je blagoslovio, a časno društvo (el-meleul-a'la) salavatom se ukrasilo.

Izvršite Allahovu naredbu i ukrasom meleka se ukrasite. Uzvišeni kaže: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

UTJECAJ PRIMLJENOG IBADETA NA NUTRINU I PONAŠANJE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

9. ševval 1442. po Hidžri / 21. maj 2021.

Hvala Allahu, Onome Koji upućuje koga hoće na Pravi put, i upućuje koga hoće u pokornost Njemu, i Koji prima od bogobožasnih njihova djela i obasipa ih Svojim zadovoljstvom. Hvalimo Ga, On je dostojan svake pohvale, hvale, blagodati, dobrote, darežljivosti i plemenitosti. Hvalimo Ga, On nam je dovoljan, kod Njega tražimo utočište od svakog iskušenja i nevolje, i od svake brige tuge i bola. Hvalimo Ga, od Njega pomoć i oprost tražimo, vjerujemo u Njega i uzdamo se u Njega, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odabranik među Njegovim stvorenjima i Njegov prijatelj. Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe i sve one koji pozivaju onako kako je on pozivao do Sudnjeg dana. Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su nove stvari, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je Allahova oporuka prvim i potonjim: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O muslimani, prije samo nekoliko dana ispratili smo mjesec ramazan. Nadamo se da smo kod Allaha upisani među one čija su djela primljena i koji su se spasili, i molimo Ga da učvrsti naša srca i stopala na Pravom putu, i da nas pomogne u pokornosti Njemu, i učini nas od onih koji su postigli Njegovo

zadovoljstvo. Prošao je mjesec ramazan, period blagoslova, dobrote, dobra i dobročinstva. Prošli su njegovi dani, i zaključena su njegova djela. Uspio je ko je uspio, a uskraćen je onaj ko je uskraćen. Da nam je znati čija su djela primljena kod Allaha, pa da mu čestitamo, i čija su djela odbijena, pa da ga sažalijevamo.

O ljudi, obnovite svoj zavjet sa Allahom, u svakom vremenu, i ne prekidajte vezu sa Allahom nakon ramazana. On je blizu i uslišava molbe onih koji Ga mole i ispunjava potrebe. Njegove riznice su nepresušne, i Njegove ruke su ispružene: "Njemu se mole oni koji su na nebesima i na Zemlji; svakog časa On se zanima nečim" (Er-Rahman, 29); "Allah je - nema boga osim Njega – Živi i Vječni! Ne obuzima Ga ni drijemež ni san!"

O muslimani, ibadet pozitivno utječe na ponašanje onoga ko ga čini. Naprimjer, namaz odvrća klanjača od razvrata i loših djela. Jedan od znakova primanja djela kod Allaha jeste promjena nabolje. Kako je samo lijepo, nakon lošeg djela, učiniti dobro djelo koje će pobrisati loše, a još ljepše je, nakon dobrog djela, učiniti drugo dobro djelo i tako ustrajati u činjenju dobrih djela. Molite Allaha da vam podari čvrstinu u pokornosti do smrti, i utječite se Njemu od prevrtljivosti srca, i od pada nakon uspona. Allahu moj, Ti koji okrećeš srca, učvrsti naša srca u Tvojoj vjeri. Allahu moj, Ti koji usmjeravaš srca, usmjeri naša srca ka pokornosti Tebi.

Poštovani vjernici, molite Allaha da vas učvrsti u pokornosti Njemu. U vjerodostojnoj predaji navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Doista će jedan od vas činiti djela stanovnika Dženneta sve dok između njega i Dženneeta ne bude koliko je lakat, pa će ga preteći Knjiga sudbine, i početak će raditi djela stanovnika Vatre, pa će i ući u nju. Doista će jedan od vas činiti djela stanovnika Vatre sve dok između njega i Vatre ne bude koliko je lakat, pa će ga preteći knjiga i početak će raditi djela stanovnika Dženneta, pa će i ući u njega." (Muttefekun alejhi)

O vjernici, čuvajte se upropaštavanja djela, činite sve da ona budu primljena i klonite se uzroka gubitka nagrade. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Znate li ko je muflis – bankrot?" Ashabi odgovoriše: "Muflis je onaj koji nema novca ni imetka", a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "Zaista je pravi bankrot (propalica) iz moga ummeta onaj ko dođe na Sudnji dan sa namazom, postom, zekatom, a na dunjaluku je ovoga uvrijedio, onoga potvorio, ovoga zakinuo,

onoga udario ili ubio, pa će se svakom od njih dati od njegovih dobrih djela, a ako nestane njegovih dobrih djela, prije nego što namiri ono što je dužan ljudima, onda će se uzeti od njihovih grijeha, pa će se njemu natovariti i bit će bačen u džehennemsku vatru.” (Muslim)

Sevban, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sigurno znam ljude iz moga ummeta koji će doći na Sudnji dan sa dobrim djelima poput bijelih brda Tihame, pa će ih Allah, džellešlanuhu, u prah pretvoriti i raspršiti.” Sevban, radijallahu anhu, rekao je: “Allahov Poslaniče, opiši nam ih i pojasni nam da ne budemo od njih, a mi to ne znamo.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Oni su vaša braća, od vašeg roda. Klanjaju noću ko što i vi klanjate, ali su oni ljudi koji, kada se osame, krše Allahove zabrane.” (Ibn Madža)

O muslimani, puteva za činjenje dobra je mnogo, ali gdje su oni koji bi tim putevima išli? Vrata dobra su otvorena, ali gdje su oni koji će na ta vrata ući? Istina je jasna, i zastraniti od nje može samo onaj ko sebi propast želi. O vjernici, uzmite udjela u svakom dobrom i pobožnom djelu. “O vjernici, molitvu obavljajte i Gospodaru svome se klanjajte, i dobra djela činite da biste postigli ono što želite.” (El-Hadždž, 77) Strpljivost u ustrajnosti i čvrstini jedno je od najboljih djela koja približavaju Allahu, jer su čvrstina i ustrajnost dokaz iskrenosti i primanja djela kod Allaha. Allahu su najdraža ona djela koja traju, a Poslanikova djela upravo su bila takva. Budite čvrsti u pokornosti i ustrajni u dobočinstvu i dobrom djelu.

Poštovani vjernici, svi mjeseci su odabrano vrijeme za činjenje ibadeta, iako se razlikuju u vrijednosti. Čitav život je prilika za dobro djelo i pokornost Allahu. Svakome je olakšano ono zbog čega je stvoren. Svi ljudi rano izlaze iz svojih kuća, i prodaju svoje duše, pa ih oslobode ili ih upropaste. O muslimani, drage volje Allahu zajam dajte i pripremiti za svoje duše ono što će im koristiti na budućem svijetu. Uzvišeni kaže: “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu.” (El-Muzzemmil, 20)

“Ko je taj koji će Allahu drage volje zajam dati, pa da mu ga On mnogostruko vrati?” (El-Bekara, 245)

Znajte da je post štit, i da čovjeku pripada svako njegovo djelo, osim posta, on pripada Allahu i On za njega posebno nagrađuje. Ko od vas može da isposti šest dana ševvala, neka to učini, jer je post ovih dana sunnet i praksa Poslanika,

sallallahu alejhi ve sellem. Ebu Ejjub el-Ensari, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko isposti ramazan i šest dana ševvala poslije njega, kao da je postio cijelu godinu.” (Muslim) Allah, džellešanuhu, jedno dobro djelo vrednuje kao deset dobrih djela, pa tako post jednog mjeseca vrijedi kao post deset mjeseci (300 dana), a post šest dana kao post dva mjeseca, i to je cijela godina. Nemojte biti sebični prema sebi, tako što ćete propustiti ovih šest dana, jer možda kod Allaha budete upisani kao onaj ko je postio cijelo vrijeme, tj. cijelu godinu, a to je velika i neprocjenjiva dobit, koja zahtijeva od nas veliku želju, trud i ozbiljnost. Dozvoljeno ih je postiti spojeno ili rastavljeno. O vjernici, Allahove blagodati prema nama ne mogu se izbrojati i Njegovo dobro nema kraja i nije ograničeno računom i brojem, i šta god uradili, ne možemo se odužiti za samo jednu blagodat. “... i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali.” (Ibrahim, 34) Zahvaljujte Allahu na Njegovim darovima i blagodatima, i koristite ih u pokornosti Njemu i ibadetu. Kada bi čovjek sve vrijeme od rođenja do smrti proveo na sedždi tražeći Allahovo zadovoljstvo, ne bi se odužio za samo jednu od Allahovih blagodati. (Ahmed)

Poštovani vjernici, niko neće ući u Džennet samo zbog svojih djela, nego prije svega Allahovom dobrotom i milošću, kao što se prenosi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nikoga od vas neće spasiti njegovo djelo.” Neki čovjek je upitao: “Pa čak ni tebe, Allahov Poslaniče?” “Pa čak ni mene, osim ako me Allah obaspe Svojom milošću”, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Muslim) Neka nikoga ne obmanu njegova djela, neka ne prigovara zbog svojih ibadeta, neka ne uvećava ono što je uradio i neka ne posustane u pokornosti Allahu, jer ne zna hoće li biti lijepo primljen kod Allaha i ne zna kakav će biti njegov kraj. Bojte se Allaha koliko god možete, čvrsto se držite svoje vjere, prihvatite se sunneta svog Vjerovjesnika, popravite svoje međusobne odnose, čuvajte svoje jedinstvo i svoju domovinu, budite jedna ruka protiv vašeg neprijatelja i molite Allaha da vas učvrsti i uputi.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OBOŽAVANJE ALLAHA NAJVEĆA JE POČAST (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

16. ševval 1442. po Hidžri / 28. maj 2021.

Hvala Allahu Jedinom, Kome je sve potčinjeno, Silnom, Oprostitelju, Onome Koji noću zavija dan, a danom zavija noć, kao opomenu za razumom obdarene, Onome Koji je probudio srca Svojih odabranih robova, umanjio njihovu želju za ovim svijetom, uposlio ih stalnim razmišljanjem, sviješću o Allahovom nadzoru i zikru – spominjanju Allaha, uputio ih na ustrajnost u pokornosti Njemu i pripremi za Kuću vječnosti, Onome Koji ih čuva od onoga što izaziva Njegovu srdžbu i vodi ih u Kuću propasti, i Koji ih je učvrstio na tom putu u različitim situacijama i stanjima. Zahvaljujem Mu najpotpunijom, najčišćom zahvalnošću, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Dobročinitelja, Plemenitog, Blagog, Milostivog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob, poslanik, miljenik i prijatelj, koji je upućivao ljude na Pravi put i pozivao u pravu vjeru, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na sve vjerovjesnike, i na svu njegovu porodicu i sve dobre ljude.

O ljudi, bojte se svoga Gospodara i pokajte Mu se, jer Allah voli one koji se često kaju, i tražite oprost od Njega za svoje grijehe, jer On je najbolji Oprostitelj. Iskreno se pokajte svome Gospodaru, ostavljajući grijehe, osjećajući kajanje zbog njihovog činjenja i donesite čvrstu odluku da ih nećete ponovo činiti, a to je tevbei-nesuh koji vam je naređen: “O vi koji vjerujete, učinite pokajanje Allahu iskreno, da bi Gospodar vaš preko ružnih postupaka vaših prešao i da bi vas u džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, uveo” (Et-Tahrim, 8).

O muslimani, hadisi-kudsi koji ću citirati spada u red hadisa koji sadrži uzvišena pravila o znanju i djelovanju, osnovama i ograncima, i za koji islamski učenjaci smatraju da, na sveobuhvatan i cjelovit način, objašnjava svu veličinu i prostranstvo Allahove dobrote, milosti, blagosti i plemenitosti prema Njegovim stvorenjima, i sve vrste dobrote, dobročinstva, samilosti i blagodarnosti, koje se

ne mogu pobrojati. Ovaj hadis zauzima visoku poziciju u vjeri, a neki islamski učenjaci posvetili su mu posebna djela. Znameniti islamski učenjak Ahmed ibn Hanbel, Allah mu se smilovao, rekao je za ovaj hadis: “Stanovnici Šama ne prenose hadis plemenitijeg značenja od ovoga.” Ebu Idris el-Havlani, Allah mu se smilovao, kada bi pričao ovaj hadis, iz poštovanja bi kleknuo.

Muslim bilježi od Ebu Zerra, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao, prenoseći riječi Uzvišenog Gospodara: “O robovi Moji, Ja sam Sebi zabranio nepravdu, pa sam je zabranio i vama, stoga nemojte jedan drugom nepravdu činiti! O robovi Moji, svi ste zalutali osim onoga koga Ja uputim, zato tražite od Mene uputu, Ja ću vas uputiti! O robovi Moji, svi ste gladni osim onoga koga Ja nahranim, zato od Mene tražite hranu, Ja ću vas nahraniti! O robovi Moji, svi ste vi neodjeveni dok vas Ja ne odjenem, pa tražite od Mene odjeću, Ja ću vas odjenuti! O robovi Moji, vi griješite noću i danju, a Ja opraštam sve grijehe, zato tražite od Mene oprost, Ja ću vam oprostiti! O robovi Moji, što god vi radili, niste u stanju Meni štetu nanijeti, niti Mi kakvu korist priskrbiti! O robovi Moji, kada bi svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, bili toliko pobožni kao što je najbogobojazniji među vama, to nimalo ne bi povećalo Moju vlast! O robovi Moji, kada bi svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, bili toliko grešni kao što je najgrešniji među vama, to ne bi nimalo umanjilo Moju vlast! O robovi Moji, kada bi se svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, iskupili na jednom mjestu, i od Mene zatražili sve što žele, a Ja svakome od njih dao ono što od Mene traži, to ne bi umanjilo ono što Ja posjedujem ni onoliko koliko bi igla umočena u more umanjila vodu mora! O robovi Moji, to su samo vaša djela koja vam Ja bilježim, a zatim ću svakome dati ono što je zaslužio, pa ko nađe dobro, neka zahvali Allahu, a ko nađe loše, neka ne kori nikoga drugog osim samoga sebe!”

Ovaj časni hadisi-kudsi osvjetljava nam obzorja života, upućuje na put uspjeha, usađuje nadu u srca izgubljenih i zalutalih, koje je šejtan naveo da zaborave sebe i zahvalnost Allahu na blagodatima kojima ih je obdario, a kojima nema broja ni kraja.

Bojte se Allaha, znajte da je obožavanje Allaha najviši stepen i najčasnija pozicija, koju je Allah odabrao za našeg Vjerovjesnika, alejhis-salatu ves-selam, između ostalih pozicija, a dovoljno joj je časti i uzvišenosti to što ju je Allah,

u ovom hadisi-kudsiju upotrijebio deset puta obraćajući se ljudima, kao i na mnogim mjestima u Svojoj plemenitoj Knjizi.

Bojte se Allaha, o muslimani, budite svjesni Njegovog nadzora, veličajte Ga onako kako ga treba veličati i Njemu prepustite svoje potrebe. U Njegovim rukama su ključevi svih stvari i kod Njega su riznice nebesa i Zemlje, a oni koji ne vjeruju, Allahu druge smatraju ravnim.

Znajte da nam je Allah Uzvišeni naredio bogougodno djelo, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata, obriše mu deset grijeha i podigne njegov stepen za deset deredža.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJET SVAKOM MUSLIMANU (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid

23. ševval 1442. po Hidžri / 4. juni 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Zaista je najistinitiji govor Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O ljudi, pokajte se svome Stvoritelju prije smrti, požurite s činjenjem dobrih djela prije zauzetosti, održavajte vezu s vašim Gospodarom, često Ga spominjući i udjeljujući sadaku, milostinju, u tajnosti i javnosti, On će vas opskrbiti, nagraditi i pomoći.

Vjernik je uvijek između dvije strepnje: strepnje zbog onoga što je prošlo i ne zna šta je Allah učinio s njim, i strepnje od onoga što je ostalo i ne zna kakav će Allahov sud biti o njemu.

Neka čovjek uzme od sebe za sebe, od dunjaluka za ahiret, od mladosti za starost, od života za smrt. Nakon smrti neće biti koristi od pravdanja niti će se od ljudi tražiti da se Allahu umile, a nakon dunjaluka imaju samo dvije kuće: Džennet ili Vatra.

“O vjernici, neka vas imanja vaša i djeca vaša ne zabave od sjećanja na Allaha. A oni koji to učine, bit će izgubljeni. I od onoga čime vas Mi opskrbljujemo udjeljujte prije nego što nekom od vas smrt dođe, pa da onda rekne: ‘Gospodaru moj, da me još samo kratko vrijeme zadržiš, pa da milostinju udjeljujem i da dobar budem!’ Allah, sigurno, neće ostaviti u životu nikoga kome smrtni čas njegov dođe; a Allah dobro zna ono što vi radite.” (El-Munafikun, 9–11)

Allahu, džellešanuhu, pripada najveća, najljepša i najblagoslovljenija zahvalnost, onako kako On voli i koliko je zadovoljan.

“O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

O vjernici, vjerničko srce koje bude posjedovalo tri svojstva, očistit će se od zlobe i svakog zla: iskrenost u činjenju djela, savjetovanje pretpostavljenih i čvrsto držanje džemata. U tom slučaju, njihove dove bit će blagoslovljene i pratit će ih kroz život.

Čija briga bude ahiret, Allah, džellešanuhu, učinit će ga smirenim, dat će mu bogatstvo u srcu i dunjaluk će mu dolaziti ponizno, a čija briga bude ovaj svijet, Allah, džellešanuhu, učinit će ga rastrojenim, dat će mu siromaštvo pred očima, i od dunjaluka mu neće doći osim onoliko koliko mu je propisano.

Neka nikoga od vas strah od ljudi ne spriječi da kaže istinu, ukoliko mu je ona poznata.

“Imanja vaša i djeca vaša su samo iskušenje, a u Allaha je nagrada velika; zato se Allaha bojte koliko god možete, i slušajte i pokoravajte se i milostinju udjeljujte – za svoje dobro. A oni koji budu sačuvani gramzljivosti, bit će ti koji će uspjeti. Ako Allahu drage volje zajam date, On će vam ga mnogostruko vratiti i oprostiti će vam, jer Allah je blagodaran i blag. Poznavalac je nevidljivog i vidljivog svijeta, Silni i Mudri.” (Et-Tegabun, 15–18)

Donosite salavate i selame na najbolje stvorenje Muhammeda, sina Abdullahovog, to vam je naredba od Allaha, džellešanuhu, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISPUNJAVANJE KOSMOSA VJEČNIM DOBRIM DJELIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

1. zul-kade 1442. po Hidžri / 11. juni 2021.

Hvala Allahu, Gospodaru Zemlje i nebesa, Najuzvišenijem. On je naredio činjenje pobožnih djela zbog dobra i blagoslova koji sadrže, a zabranio činjenje harama zbog zloslutnje, zla i propasti koje sa sobom donose. Zahvaljujem se svom Gospodaru na blagodatima koje niko, osim Njega, ne može izbrojati, onima koje znamo i koje ne znamo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Kome jedinom pripadaju lijepa imena i savršena svojstva, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolje stvorenje, pomognut od Allaha mudžizama, čudima. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe, koji su pretekli druge u dobru. Bojte se Allaha, čineći ono što će vas približiti Njemu i čime ćete postići Njegovo zadovoljstvo, i ostavljajući ono što izaziva Njegovu srdžbu i što Ga uznemirava. Kako je samo lijep završetak bogobojaznih, a kako je loš završetak grešnika i onih koji na Zemlji nered čine, i zato budite od onih koji hode putevima spasa, a ne budite od onih koji slijede puteve grešnika i nasilnika.

Uzvišeni kaže: “Oni koji su poslušni Allahu i Poslaniku bit će u društvu vjerovjesnika, i pravednika, i šehida, i dobrih ljudi, kojima je Allah milost Svoju darovao. A kako će oni divni drugovi biti! Ta blagodat će od Allaha biti, a dovoljno je to što Allah sve zna.” (En-Nisa, 69–70)

“A onoga koji Allahu i Poslaniku Njegovu ne bude poslušan sigurno čeka vatra džehennemska; u njoj će vječno i zauvijek ostati.” (El-Džinn, 23)

O muslimani! Allah je stvorio ovaj svijet, i u njega pohranio sve što je ljudima potrebno: opskrbu, užitke, odjeću, ukrase, imetak, životinje i ostalo, i potčinio ga je i podredio njihovim potrebama i interesima i omogućio im je život na njemu

do određenog roka, Njemu poznatog, koji se ne odgađa. Uzvišeni kaže: “On vam je Zemlju pogodnom učinio, pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije oživljenja odgovarati.” (El-Mulk, 15)

“Mi smo nebesa i Zemlju i ono što je između njih mudro stvorili i do roka određenog, ali nevjernici okreću glave od onoga čime im se prijeti.” (El-Ahkaf, 3)

“I stoku On za vas stvara; njome se od hladnoće štitite, a i drugih koristi imate, njome se najviše i hranite; ona vam je ukras kad je sa ispaše vraćate i kad je na pašu izgonite, a nosi vam i terete u mjesta u koja bez velike muke ne biste stigli – Gospodar vaš je, uistinu, blag i milostiv – i konje, i mazge, i magarce – da ih jašete, i kao ukras – a stvorit će i ono što ne znate.” (En-Nahl, 5–8)

“I daje vam da se koristite onim što je na nebesima i onim što je na Zemlji, sve je od Njega. To su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju.” (El-Džasija, 13)

“Allah za vas stvara žene od vaše vrste, a od žena vaših daje vam sinove i unuke, i ukusna jela vam daje. Pa zašto u laž oni vjeruju, a Allahove blagodati poriču.” (En-Nahl, 72)

“... i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali.” (Ibrahim, 34)

Ako znamo da je Allah stvorio ovaj svijet, savršeno i potpuno, i opskrbio ga svime što je potrebno za opstanak života na njemu, mnogobrojnim i raznovrsnim koristima, i odredio uzroke za održavanje i unapređenje života na njemu, onda, također, trebamo znati, a On nas je obavijestio o tome, da On nije stvorio ovaj svijet bez svrhe i cilja, i da ga neće prepustiti samom sebi i neće ga zanemariti. Uzvišeni kaže: “Mi nismo stvorili nebo i Zemlju, i ono što je između njih, da se zabavljamo. Da smo se htjeli zabavljati, zabavljali bismo se onako kako Nama dolikuje, ali Mi to ne činimo.” (El-Enbija, 16–17)

“Mi smo sedam nebesa iznad vas stvorili, i Mi bdijemo nad onim što smo stvorili.” (El-Mu'minun, 17)

“Mi nismo uzalud stvorili nebo i Zemlju i ono što je između njih; tako misle nevjernici, pa teško nevjernicima kad budu u Vatri!” (Sād, 27)

“Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti? I neka je uzvišen Allah, Vlada istiniti, nema drugog boga osim Njega, Gospodara Arša veličanstvenog!” (El-Mu'minun, 115–116)

“Allah je nebesa, vidite ih, bez stubova podigao, i onda se iznad Arša uzvisio, i Sunce i Mjesec potčinio, svako se kreće do roka određenog; On upravlja

svim i potanko izlaže dokaze da biste se uvjerali da ćete pred Gospodara svoga stati.” (Er-Ra’d, 2)

“Na Zemlji nema nijednog živog bića a da ga Allah ne hrani. On zna gdje će koje boraviti i gdje će sahranjeno biti. Sve to ima u jasnoj Knjizi.” (Hud, 6)

“Reci: ‘Hoće, tako mi Gospodara moga, Koji zna i ono što je skriveno, zacijelo će vam doći.’ Njemu ne može ništa, ni trunčica jedna ni na nebesima ni na Zemlji, izmaći, i ne postoji ništa, ni manje ni veće od toga, što nije u jasnoj Knjizi.” (Saba, 3)

“Sve što je živo umire Allahovom voljom u času suđenom.” (Ali Imran, 145)

Allah, džellešanuhu, nije prepustio Svoja stvorenja nekome drugom, nego je stvorio ovaj svijet s istinom, a ta istina je obožavanje Njega jedinog, činjenje pobožnih djela, dobrobit i unapređenje Zemlje. Uzvišeni kaže: “O ljudi, klanjajte se Gospodaru svome, Koji je stvorio vas i one prije vas, da biste se kazne sačuvali; Koji vam je Zemlju učinio posteljom, a nebo zdanjem; Koji s neba spušta kišu i čini da s njom rastu plodovi, hrana za vas. Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim!” (El-Bekara, 21–22)

“Džine i ljude sam stvorio samo zato da Mi se klanjaju, Ja ne tražim od njih opskrbu niti želim da Me hrane.” (Ez-Zarijat, 56–57)

Allah, džele šanuhu, poslao je poslanike, a posljednji među njima je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi na njoj red uspostavili činjenjem bogougodnih djela, i očistili je od širka, paganstva, i upropaštavajućih grijeha.

Uzvišeni kaže: “Mi smo svakom narodu poslanika poslali: ‘Allahu se klanjajte, a kumira se klonite!’” (En-Nahl, 36)

“I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen.” (El-A’raf, 56) Riječi “red uspostavljen” znače: “nakon što su poslanici uspostavili red na njoj prema objavljenim knjigama”. Allah, džellešanuhu, naredio je poslanicima, alejhimus-salatu ves-selam, da uživaju u lijepim i dozvoljenim užicima, i da ustrajavaju u činjenju dobrih djela, bez kojih se ne može uspostaviti red na Zemlji. Uzvišeni kaže: “O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!” (El-Mu’minun, 51)

Vjernicima, sljedbenicima poslanika, alejhimus-salatu ves-selam, naredeno je da ih slijede u ovome, prema riječima Uzvišenog: “O vjernici, jedite ukusna djela koja smo vam podarili i budite Allahu zahvalni, ta vi se samo Njemu

klanjate!” (El-Bekara, 172), i riječima: “Reci: ‘Ko je zabranio Allahove ukrase, koje je On za robove Svoje stvorio, i ukusna jela?’ Reci: ‘Ona su za vjernike na ovome svijetu, a na onome svijetu su samo za njih.’ Eto, tako Mi podrobno izlažemo dokaze ljudima koji znaju.” (El-A’raf, 32)

Poslanici, alejhimus-salatu ves-selam, i njihovi sljedbenici prihvatili su ovaj svijet kao mjesto i vrijeme za činjenje dobrih djela i uspostavljanje reda po Božijem emru, pa su postigli ono što žele i zaslužili su Džennet. Korist i bereket svih dobrih djela vraćaju se onome ko ih čini i svim stvorenjima, i zato je nužno ispuniti temeljne dužnosti vjere i sva druga pobožna djela koja proizlaze iz njih.

O muslimanu, ne potcjenjuj nijedno dobro djelo, jer ne znaš koje će te djelo uvesti u Džennet i spasiti od Vatre. Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ne potcjenjuj nijedno dobro djelo, a od dobrih djela je da s osmijehom sretnoš svoga brata.” (Buhari i Muslim) Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dok je neki čovjek išao putem, vidio je trnovitu granu na putu, pa ju je sklonio, i Allah mu je zahvalio i oprostio mu.” (Buhari i Muslim) Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Žena preljubnica ili prostitutka vidjela je psa u vrućem danu kako kruži oko bunara, a jezik mu je bio isplažen od žeđi, pa je skinula svoju cipelu, zagrabila njome vode iz bunara i dala psu da pije, pa joj je Allah oprostio.” (Buhari i Muslim)

Uzvišeni kaže: “Allah neće nikome ni trunku nepravde učiniti. Dobro djelo On će umnogostručiti i još od Sebe nagradu veliku dati.” (En-Nisa, 40)

Dakle, za vjernike je ovaj svijet prostor i vrijeme za činjenje dobra, dok je za one koji ne vjeruju u Allaha i Sudnji dan prostor i vrijeme za zadovoljavanje zabranjenih strasti i prohtjeva, prolazne užitke i činjenje grijeha, a najveći grijeh je širk – pripisivanje druga Allahu, tako što čovjek uzme stvorenje za svoga boga, moli mu se, nada se od njega, oslanja se na njega, od njega traži pomoć, njemu povjerava svoje želje i potrebe, od njega se nada opskrbi i pomoći, njega doziva u nedaćama i iskušenjima, a sve to je širk koji Allah neće oprostiti osim onome ko se iskreno pokaje.

Uzvišeni kaže: “Allah, sigurno, neće oprostiti da Njemu druge smatraju ravnim, a oprostit će kome hoće ono što je manje od toga. A daleko je zalutao onaj ko smatra da je Allahu neko ravan.” (En-Nisa, 116)

“Ko drugog Allahu smatra ravnim, Allah će mu ulazak u Džennet zabraniti i boravište njegovo će Džehennem biti; a nevjernicima neće niko pomoći.” (El-Maida, 72)

U hadisi-kudsiju koji prenosi Ebu Derda, radijallahu anhu, Poslanik nas obavještava da je Allah, dželleš'anuhu, rekao: “Ovo je između Mene, džina i ljudi, velika vijest: Ja stvaram, a druge obožavaju; Ja opskrbu dajem, a drugima se zahvaljuju. Moje dobro se spušta Mojim robovima, a od njih se Meni uzdiže njihovo zlo. Ja im se umiljavam blagodatima, a oni se Meni omražavaju grijesima.” (Taberani) Nakon širka, po veličini, opasnosti i štetnosti, dolaze veliki grijesi. Svaki grijeh kojim čovjek učini sebi nepravdu, između njega i Allaha, i pokaje se, Allah će mu oprostiti taj grijeh. Što se tiče nepravde među ljudima, nju Allah neće oprostiti, sve dok ne namiri pravo oštećenog, na dan kada neće biti dinara ni dirhema, a šteta će se plaćati dobrim djelima. Oštećenom će biti data dobra djela onoga ko mu je učinio štetu, i kada nestane dobrih djela, uzet će se grijesi oštećenog i natovariti njemu, a zatim će biti bačen u Vatru.” Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko ošteti svoga brata u časti i imetku, neka traži od njega oprost danas, prije nego što dođe dan u kojem se šteta neće namirivati dinarima i dirhemima. Ako bude imao dobrih djela, uzet će mu se onoliko koliko je štete napravio, a ako ne bude imao dobrih djela, uzet će se grijesi oštećenog i prebaciti njemu.” (Muslim i Tirmizi)

Da se iko uspio spasiti od namirivanja štete i nepravde, spasili bi se čestiti vjernici. Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada se vjernici spase od Vatre, bit će zaustavljeni na kantar između Dženneta i Vatre, i namirit će se šteta koju su nanijeli jedni drugima na dunjaluku. Nakon što budu očišćeni (od svih primjesa nepravde), dozvolit će im se da uđu u Džennet. Svaki od njih poznavat će svoju kuću u Džennetu bolje nego što poznaje svoju kuću na dunjaluku.” (Buhari)

O muslimanu, čuvaj se grijeha, makar oni u tvojim očima izgledali bezazleno, jer za svaki grijeh postoji onaj ko će potraživati svoje pravo zbog njega. Ibn Omer, radijallahu anhum, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve

sellem, rekao: “Žena je ušla u Vatru zbog mačke: držala ju je zatvorenom, nije je hranila ni počila, niti ju je pustila da se sama hrani od zemaljskih dobara.” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čuvajte se potcjenjivanja grijeha, jer oni se gomilaju kod čovjeka dok ga ne upropaste.” Uzvišeni kaže: “Reci: ‘O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijeha oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.’ I povratite se Gospodaru svome i pokorite Mu se prije nego što vam kazna dođe – poslije vam niko neće u pomoć priskočiti. I slijedite ono najljepše, ono što vam Gospodar vaš objavljuje, prije nego što vam iznenada kazna dođe, za čiji dolazak nećete znati.” (Ez-Zumer, 53–55)

O muslimani, jedna od stvari koja briše grijeha, povećava dobra djela i čisti ih od natruha i tjera šejtane jeste zikrullah – spominjanje Allaha u svakoj situaciji. Uzvišeni kaže: “O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte.” (El-Ahzab, 41–42)

Abdullah ibn Busr, radijallahu anhu, rekao je: “Kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, došao je neki čovjek i rekao: ‘Allahovi propisi su se umnožili, pa nas uputi na neko sveobuhvatno djelo?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: ‘Neka tvoj jezik bude vlažan od spominjanja Allaha.’” (Ahmed i Tirmizi)

O vjernici, “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SMJERNICE I UPUTE U POGLEDU UKRAŠAVANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

8. zul-kade 1442. po Hidžri / 18. juni 2021.

Hvala Allahu, Onome Koji je ukrao kosmos. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na raznovrsnim blagodatima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jednog, Koji nema druga, Onoga od Koga tražimo uputu i pomoć, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je jedino Allahu priznavao snagu i moć, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, donosimo na njega salavat koji će nam biti zagovornik kod Onoga Koji prašta grijehe, žestoko kažnjava i Koji posjeduje svu moć. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost: *“O vjernici bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati i ne umirite nikako drugačije nego kao muslimani.”* (Ali Imran, 102)

Allah, džellešanuhu, Svojim savršenim stvaranjem, ukrao je kosmos i sve što postoji u njemu, i utkao je u njega sva značenja i svojstva ljepote: *“... koji sve savršeno stvara.”* (Es-Sedžda, 7) Allah je ukrao nebesa Suncem, Mjesecom i zvijezdama: *“Mi smo na nebu sazviježđa stvorili i za one koji ih posmatraju ukrašili.”* (El-Hidžr, 16) Zemlju je ukrao brdima, drvećem, rijekama i cvijećem: *“Sve što je na Zemlji Mi smo kao ukras njoj stvorili da iskušamo ljude ko će se od njih ljepše vladati.”* (El-Kehf, 7) I učinio je stoku ljepotom i ukrasom: *“... i konje, i mazge, i magarce – da ih jašete, i kao ukras – a stvorit će i ono što ne znate.”* (En-Nahl, 8) A najljepše stvorenje je čovjek, koga je Allah ukrao lijepim izgledom i likom, i savršenim skladom. Njegov ukras je u njegovom biću, a ljepota u svojstvima: *“koji te je stvorio – pa učinio da si skladan i da si uspravan – i kakav je htio lik ti dao?”* (El-Infitar, 7–8) Ukras je užitak i blagodat, i ljubav prema njemu urođena je čovjeku: *“Ljudima se čini da je lijepo samo ono za čim žude: žene, sinovi, gomile zlata i srebra, divni konji, stoka i usjevi. To su blagodati u životu na ovome svijetu; a najljepše mjesto povratka je u Allaha.”* (Ali

Imran, 14) Ovdje se jasno prepoznaje veličina vjere islama, koji se “odaziva” potrebama čovjeka i pozivu njegove prirode. Allah, džellešānuhu, podsjeća Svoje robove na blagodat uživanja u dozvoljenim ukrasima, koje je On stvorio za njih: *“Reci: ‘Ko je zabranio Allahove ukrase, koje je On za robove Svoje stvorio, i ukusna jela?’ Reci: ‘Ona su za vjernike na ovome svijetu, a na onome svijetu su samo za njih.’ Eto, tako Mi podrobno izlažemo dokaze ljudima koji znaju.”* (El-A’raf, 32) Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najbolji primjer umjerenosti u korištenju ukrasa. Bio je najčišći i najljepši čovjek. Od njegovog sunneta je da nikada ni od koga nije odbio miris, često ga je koristio i uživao je u lijepim mirisima. Govorio je: “Kome bude poklonjen bosiljak, neka ga ne odbija, jer je lahak za nošenje, a lijepog je i ugodnog mirisa.” Naš plemeniti Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je lijep i volio je ljepotu, i volio je uljepšavanje i ukrašavanje bez pretjerivanja i lijepu odjeću bez isticanja. Češljao je svoju gustu bradu i vodio je brigu o njenom izgledu. Kada mu je u posjetu dolazila neka ugledna delegacija, oblačio je najljepšu odjeću koju je imao. Opisujući Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Bera ibn Azib, radijallahu anhu, rekao je: “Vidio sam ga u crvenom ogrtaču, najljepšem kojeg sam ikada vidio.” Ibn Abbas, radijallahu anhumā, opisao je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na sljedeći način: “Vidio sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u najljepšem ogrtaču.” Musliman u svakoj prilici koristi odgovarajući i prikladan ukras. Nema sumnje da su najpreča mjesta na koja treba dolaziti u što ljepšem stanju i izgledu – Allahove kuće, koje se smatraju najljepšim i Allahu najdražim mjestima. Uzvišeni kaže: *“O sinovi Ademovi, lijepo se obucite kad hoćete molitvu obaviti!”* (El-A’raf, 31) Musliman koristi ukrase koji odgovaraju njegovom društvenom statusu, položaju i imovinskom stanju. Malik ibn Nadra el-Džušemi, radijallahu anhu, pripovijeda da je došao kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, u pohabanoj odjeći, pa mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Imaš li ti imetka?” “Da, svake vrste”, odgovori on. “Koje vrste?”, priupita ga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “Allah me je opskrbio devama, ovcama, konjima i slugama”, reče ovaj čovjek. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “Ako te je Allah već opskrbio imetkom, neka se onda na tebi vide tragovi Allahovih blagodati i počasti.” Izvor svake ljepote, naš plemeniti Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podučio nas je da ukrašavanje obuhvata vanjski izgled, i lijep tretman tijela i njegovih dijelova. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, vidio je čovjeka raščupane kose, pa je rekao: “Zar nije mogao naći ništa čime bi uredio

svoju kosu?” Vidio je drugog čovjeka u prljavoj odjeći, pa je rekao: “Zar nije mogao naći ništa čime bi očistio svoju odjeću?” Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko bude imao dugu kosu, neka je održava.” Kada je, na dan oslobođenja Meke, Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, doveden Ebu Kuhafa, Ebu Bekrov otac, a bio je potpuno sijed, poput bijele biljke, rekao je: “Oknijte njegovu kosu i bradu, ali izbjegavajte crnu boju.”

Međusobno ukrašavanje supružnika također ima svoju važnost i pozitivno djeluje na jačanje bračnih veza. Uzvišeni kaže: “*One imaju isto toliko prava koliko i dužnosti, prema zakonu.*” (El-Bekara, 228) Ibn Abbas, radijallahu anhumu, u komentaru ovoga ajeta kaže: “Ja se ukrašavam za svoju suprugu, kao što volim da se ona ukrasi za mene.”

Islam je precizno objasnio pojam ukrasa, otklonio sve nedoumice oko njegovog značenja, odredio je njegove granice i istakao njegove osnovne karakteristike, kako bi ukras ispunio svoju svrhu i kako bi se prilagodio ulozi i misiji muslimana na ovom svijetu, predstavio u okvirima plemenitosti i vrijednosti, kao zaštita od razuzdanosti i razvrata, kao ljepota koja ne skrnavi atribut muškosti i dostojanstva i kao zaštita od činjenja onoga što izaziva srdžbu Gospodara ili pogrešnog razumijevanja koje uništava moral. Šerijatski tekstovi objasnili su da je narušavanje granica, koje postoje između muških i ženskih ukrasa, stvar omražena u vjeri, koja uništava građevinu morala, podrijeva temelje vrijednosti, slabi ummet, narušava čistotu društva, a ima i destruktivne implikacije i katastrofalne posljedice.

Abdullah ibn Amr, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nama ne pripadaju muškarci koji oponašaju žene, niti žene koje oponašaju muškarce.” Svako od njih, muškaraca i žena, imaju svoju prepoznatljivu tjelesnu konstituciju i izgled.

Islam je izgradio svoju vlastitu, muslimansku ličnost, sa svim njenim specifičnostima, i odredio joj vrijednosne okvire u kojima će se kretati, kako se ne bi “utopila” u imitaciji koja proturječi šerijatu. Ibn Omer, radijallahu anhumu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko oponaša jedan narod, on njemu pripada.”

Islam je upozorio i na pretjerivanje u ukrasima, koje vodi mijenjanju Božijeg stvaranja i prirodnog poretka stvari. Uzvišeni, govoreći o Iblisu, kaže: “... *i navodit ću ih, sigurno, na stranputice, i primamljivat ću ih, sigurno, lažnim*

nadama, i, sigurno, ću im zapovjediti pa će stoci uši rezati, i, sigurno, ću im narediti pa će stvorenja Allahova mijenjati!’ A onaj ko za zaštitnika šejtana prihvati, a ne Allaha, doista će propasti!” (En-Nisa, 119)

Opći princip kada je ukrašavanje žene u pitanju jeste čuvanje ukrasa od očiju osoba koje joj nisu bliski rod, u granicama stida koji će je moralno osvijestiti i čednosti koja će njenoj ličnosti povećati vrijednost. Uzvišeni kaže: “... i neka ne udaraju nogama svojim da bi se čuo zveket nakita njihova koji pokrivaju. I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.” (En-Nur, 31)

Kada govorimo o ukrasu, ne bismo smjeli smetnuti s uma ukras koji unapređuje i čisti naša tijela i uzdiže naše duše, a to je ukrašavanje srca imanom – čvrstim vjerovanjem. Srce ukrašeno imanom izvor je svakog drugog ukrasa i ljepote. Uzvišeni kaže: “I znajte da je među vama Allahov Poslanik; kad bi vas u mnogo čemu poslušao, doista biste nastradali; ali Allah je nekima od vas pravo vjerovanje omilio, i u srcima vašim ga lijepim prikazao, a nezahvalnost i neposlušnost vam omrazio. Takvi su na Pravome putu dobrotom i blagodati Allahovom. A Allah sve zna i mudar je.” (El-Hudžurat, 7–8)

Kada se srce ukrasi imanom, duša se ispuni ljepotom, a čovjek svojim ponašanjem dostiže najveće stepene, spajajući tako ljepotu vjere i dunjaluka. Kada se srce ukrasi imanom, tijelo se ukrasi čistotom, pokornošću i predanošću, a jezik lijepim izrazom i prijatnim govorom koji osvaja ljudska srca i umove, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Zaista ima riječi koje su poput magije.”

Braćo u islamu, ukras, u kojem slijedimo uputu islama, trebao bi nam biti podsticaj za postizanje Dženneta, u kojem su svi ukrasi dovedeni do savršenstva i predstavljaju vrhunac ljepote.

Uzvišeni kaže: “Sve što vam je darovano samo su naslade i ukrasi u životu na ovome svijetu; a ono što je u Allaha bolje je i trajno je. Zašto se ne opametite?” (El-Kasas, 60)

“Na njima će biti odijela od tanke zelene svile, i od teške svile, nakićeni narukvicama od srebra, i daće im Gospodar njihov da piju čisto piće.” (El-Insan, 21)

Donosite salavate i selame na poslanika Pravog puta, to vam je Allah naredio u Svojoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NEIZMJERNA MUDROST U SMJENI GODIŠNJIH DOBA I PROMJENJIVOSTI VREMENA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

15. zul-kade 1442. po Hidžri / 25. juni 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Onoga Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, da je dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O ljudi, bojte se Allaha i strahujte od Njegove kazne, i neka vas ne obmane nada u dug život i zaborav na edžel, smrtni čas, i ne priklanjajte se dunjaluku, jer je on kuća prolaska, nestajanja, iskušenja i ispita, a ahiret je kuća vječnosti i nagrade.

“Svako živo biće smrt će okusiti! I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu samo je varljivo naslađivanje.” (Ali Imran, 185)

Vrijeme se mijenja, smjenjuju se dani i noći, godišnja doba smjenjuju se svojim redoslijedom. Veliku hladnoću zamjenjuje velika vrućina, nestabilno vrijeme zamjenjuje stabilno i umjereno, a u svemu tome krije se Allahova neizmjerena mudrost, i sve je kod Njega s mjerom.

“Stvaranje nebesa i Zemlje, smjena noći i dana, lađa koja morem plovi s korisnim tovarom za ljude, kiša koju Allah pušta s neba pa tako u život vraća zemlju nakon mrtvila njezina - po kojoj je rasijao svakojaka živa bića, promjena vjetrova, oblaci koji između neba i Zemlje lebde – doista su dokazi za one koji imaju pameti.” (El-Bekara, 164)

O muslimani! Rasplamsala ljetna vrućina i vrele zrake sunca velika su opomena i veliko upozorenje na Allahovu kaznu, Allahov rasplamsali Džehennem, koji će do srca dopirati. “Nikada! Ona će buktinja sama biti, koja će udove čupati, zvat će onoga ko je glavu okretao i izbjegavao i zgrtao i skrivao.” (El-Mearidž, 15–18)

Ona je vatra užarena, voda ključala, u sjeni dima čađavog, u kojoj neće biti svježine ni ikakve dobrine. Velike i žestoke vrućine odušak su džehennemske vatre. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vatra se požalila svome Gospodaru i kazala je: ‘Gospodaru, izjedoh sama sebe od žestine’, pa joj je Allah dao dva oduška: odušak zimi i odušak ljeti, a to su najveća vrućina i najveća hladnoća koje osjećate.” (Muttefekun alejhi)

Ebu Zerr el-Gifari, radijallahu anhu, kazuje: “Bili smo s Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, pa je mujezin htio proučiti ezan za podne-namaz, a Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Odgodi malo!’ Zatim je on ponovo htio učiti ezan, a Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mu je: ‘Odgodi malo!’, sve dok nismo vidijeli sjenu brežuljka. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, tada je rekao: ‘Zaista su velike vrućine odušak džehennemske vatre, i kada se one dese, odgodite namaz.’” (Buhari)

O vjernici, čuvajte se Vatre, makar sa pola datule. Tako mi Allaha, niko ne može izdržati dunjalučku vatru, a kako će tek izdržati džehennemsku vatru! Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ova vaša vatra, koju sin Ademov potpaljuje, tek je sedamdeseti dio džehennemske vrućine.” Ashabi su rekli: “Allahov Poslaniče, tako nam Allaha, onda je i ona dovoljna!” Na to Poslanik reče: “Džehennemska vatra jača je od nje za šezdeset devet stepeni, svaki stepen jednako je vruć kao i ona.” (Muslim)

Velike vrućine u ljetnom periodu najbolji su vaiz koji čovjeka podsjeća na strahote Sudnjeg dana i Dan velikog izlaganja, kada ljudi, u skupinama, pohrle svome Gospodaru, goli, bos i neobrezani. “Dan u kome će žurno kao

da kumirima hrle iz grobova izaći, oborenih pogleda i poniženjem oprhvani. To će biti onaj Dan kojim im se stalno prijeti!” (El-Mearidž, 43–44)

Nevolja i iskušenje povećat će se, Sunce će se približiti, vrućina pojačati, stajanje pred Gospodarom oduljiti, a riječ teška postati. Mikdad ibn Esved, radijallahu anhu, kazuje: “Na Sudnjem danu Sunce će se približiti ljudima na udaljenost od jedne milje, i ljudi će biti u znoju, svako prema svojim djelima. Nekome će znoj biti do članaka, nekome do koljena, nekome do pasa, a neko će biti sav u znoju.” (Muslim)

Dunjaluk je prolazni užitak, sjena koja nestaje i nekolicina dana. “... pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba.” (Lukman, 33)

“Život na ovome svijetu sličan je bilju zemaljskom na koje Mi spustimo s neba kišu s kojim se ona izmiješa, kojim se onda hrane ljudi i stoka. Pa kad se Zemlja ukrasi svojim ruhom i okiti i kad stanovnici njezini pomisle da su oni toga gospodari, dođe zapovijed Naša, noću ili danju, i Mi to pokosimo, kao da prije ničeg nije ni bilo. Eto, tako Mi potanko izlažemo dokaze narodu koji hoće da razmisli.” (Junus, 24)

Hvala Allahu Koji pomaže onima koji od Njega pomoć traže, i Koji uslišava molbe onih koji su u potrebi, i Koji otklanja nevolju od onih koje je zadesila nevolja, i Koji sve ljude obasipa blagodatima. “Na Zemlji nema nijednog živog bića a da ga Allah ne hrani. On zna gdje će koje boraviti i gdje će sahranjeno biti. Sve to ima u jasnoj Knjizi.” (Hud, 6)

Toplotni val, ljetne vrućine i pješčane oluje koje su ovih dana zahvatile Zemlju velika su pouka za sve nas i podsticaj da razmišljamo o stanju slabih i nemoćnih, koji sve ovo teško podnose i na svojim plećima nose ogroman teret. Smilujte se slabima i nemoćnima, ispunite njihove potrebe, solidarišite se s njima, pomozite im i pratite njihovo stanje, jer i vama će se Allah smilovati i pomoći vas zbog slabih među vama. Otklonite nevolju, tugu i brigu od drugih, jer ko otkloni nevolju od brata vjernika, Allah će od njega otkloniti nevolju na Sudnjem danu; ko olakša dužniku, Allah će njemu olakšati na dunjaluku i na ahiretu; ko pokrije sramotu muslimana, Allah će njemu pokriti sramotu na dunjaluku i na ahiretu. Allah je u pomoći Svome robu dok je rob u pomoći svome bratu. O vjernici, drage volje Allahu zajam dajte, a On će vam mnogostruko vratiti i grijehe vam oprostiti.

“Ko je taj koji će Allahu drage volje zajam dati, pa da mu ga On mnogostruko vrati? – A Allah uskraćuje i obilno daje, i Njemu ćete se povratiti.” (El-Bekara, 245)

“A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu.” (El-Muzzemmil, 20)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko da odgodu dužniku, ili mu oprosti dio duga, Allah će ga na Sudnjem danu smjestiti u hlad Svoga Arša kada neće biti drugog hlada osim Njegovog.” (Tirmizi)

O ljudi, neprihvatljivo je da musliman svoju lijenost, neaktivnost, ostavljanje ibadeta, dobrih djela i propuštanje namaza u džematu opravdava ljetnim vrućinama. Nagrada se uvećava sa teškoćom, a Džennet je prekriven neugodnostima. Dani vrućine i neugodnosti su dani ispita i iskušenja. Allah je stvorio smrt i život da bi vas iskušao ko će ljepša djela raditi. Popravite svoja djela prije nego što prođe vrijeme. Allah će onoga čije srce bude vezano za džamiju natkriti Svojim hladom na Dan kada neće biti drugog hlada osim Njegovog. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sedam osoba će Allah uvesti u Svoj hlad onog Dana kada neće biti drugog hlada osim Njegovog: pravednog vladara, mladića koji je odrastao u pokornosti Allahu, čovjeka čije je srce vezano za džamiju, dvojicu ljudi koji se vole u ime Allaha, u Njegovo ime se sastaju i rastaju, čovjeka kojeg pozove lijepa i bogata žena na blud, a on odbije i kaže: ‘Ja se bojim Allaha!’, čovjeka koji daje sadaku tako da mu lijeva ruka ne zna šta mu udjeljuje desna i čovjeka koji se u samoći sjeti Allaha pa mu oči zasuze.” (Muttefekun alejhi)

O vjernici, zahvaljujte Allahu na darovima i blagodatima, i zahvaljujte Mu na dobroti i plemenitosti, On vas obasipa blagodatima, vidljivim i nevidljivim. Uzvišeni kaže: “Od Allaha je svaka blagodat koju uživate” (En-Nahl, 53); “i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali” (Ibrahim, 34).

Allah vam daje hlad i skloništa u brdima, i odjeću koja vas čuva od vrućine, i oklope koji vas u borbi štite, i dao vam je i brojne druge blagodati: suncobrane, struju, rashladne uređaje, frižidere, pa sjećajte se tih blagodati i zahvaljujte Mu na njima, a zahvalnost na tim blagodatima iskazuje se štednjom i nerasipanjem. Blagodati se čuvaju zahvalnošću, a gube nezahvalnošću. Uzvišeni Allah kaže:

“... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ODLIKE ALIJE B. EBU TALIBA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

22. zul-kade 1442. po Hidžri / 2. juli 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega, njegovu časnu porodicu, njegove ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu, Allahov mir, spas i blagoslov do Sudnjega dana.

Cijenjeni vjernici! Budimo bogobojažni, Allahu se pokoravajmo dosljedno slijedeći Njegove naredbe. Bogobojažnost je put ka uspjehu, a činjenje grijeha vodi na put propasti.

Uzvišeni Allah stvorio je stvorenja, učinivši pritom da neka budu bolja od drugih, dok najboljim među svim stvorenjima učini da bude naš poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni Allah učinio je Muhammeda poslanikom i povjerio mu poslanicu, a njegove drugove učinio je najboljim društvom poslanika, a najboljim među njima učinio je četvericu pravednih halifa. Među halifama je Ebu Bekr Es-Siddik – Iskreni bio najvišeg stepena i najdoličniji povjerenom emanetu; potom Omer, koga Uzvišeni učini čovjekom po kome se razlikuje istina od neistine; a zatim Osman, kome dvije Poslanikove kćerke bijahu svjetlo kamo god hodi, te Alija b. Ebu Talib, otac Hasana i Husejna, Poslanikovih unuka.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u šali je Aliji, radijallahu anhu, dao nadimak Ebu Turab (Prašnjavi). Sehl b. Sa'd, radijallahu anhu, u vezi s tim kaže: "Aliji nije bilo dražeg nadimka od nadimka Ebu Turab. Radovao bi se kada bi ga neko tako zovnuo, zato što ga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tako nazvao." (Muttefekun alejhi)

Još prije islama Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preuzeo je brigu o Aliji, radijallahu anhu, tako da je odrastao u Poslanikovo kući, a potom će prihvatiti islam, prije nego što napuni deset godina. U tom periodu stanovnici Meke ostavljali su u povjerenju Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, svoje dragocjenosti. Kada je Poslanik odlučio da učini hidžru u Medinu, povjeri Aliji, radijallahu anhu, da sve vrati vlasnicima, tako da je Alija ostao u Meki kako bi im mogao vratiti ono što su ostavili u emanet. Nakon što Alija, radijallahu anhu, to obavi, i on učini hidžru. U medini mu Poslanik dade svoju kćerku Fatimu, radijallahu anha, za suprugu, a potom im je materijalno pomogao da stanu na noge i učine prve korake u bračnom životu.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nekoliko je puta nagovijestio da će Alija, radijallahu anhu, biti jedan od stanovnika Dženneta i da će preseliti kao šehid, da u svome srcu nosi iskrenu ljubav Allahu i Poslaniku, da ga Allah i Poslanik također vole, te da će ga voljeti svaki vjernik koji iskreno slijedi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, jer je Alija, radijallahu anhum dio Poslanikove porodice. Ovakav stav sličan je onom iznesenom u Kur'anu kojeg je Ibrahim, alejhis-selam, propovijedao: "Onaj ko bude mene slijedio – moj je (moje je vjere)." Naglašavajući da je Alija, radijallahu anhu, čvrste vjere, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mu je: "Ti si od mene (moj), a ja sam tvoj." (Buhari) Tako pravi vjernici uzimaju Uzvišenog Allaha i Poslanika za zaštitnika, što ih sprečava da učine bilo šta što bi neprijatelj uradio. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je da je Alija jedan od vjernika koji smatra druge vjernike svojim zaštitnicima i da ga i oni takvim smatraju, rekavši: "Ko me sam ja zaštitnik, i Alija će mu biti zaštitnik." (Tirmizi) Šejhul-islam Ibn Tejmijja pojašnjava: "Ovim hadisom potvrđuje se da Alija duboko u srcu nosi iman. Osobnost Alije, radijallahu anhu, potvrđuje događaj kada je Uzvišeni objavio: 'A onima koji se s tobom budu o njemu raspravljali, pošto si već pravu istinu saznao, ti reci: 'Hodite, pozvat ćemo sinove naše i sinove vaše, i žene naše i žene vaše, a doći ćemo i mi, pa ćemo se usrdno pomoliti i Allahovo prokletstvo na one koji neistinu govore prizvati!' (Ali Imran, 61).' Tada Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pozva Aliju, Fatimu, Hasana i Husejnu i reče: 'Allahu moj, ovo je porodica moja.'" (Muslim)

Voljeti Aliju dio je vjere, mrziti ga znak je licemjerja. Alija, radijallahu anhu, kaže: "Tako mi Onog Koji čini da zrnje proklije i da povjetarac zapuše,

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nagovijestio je da će mene voljeti svaki vjernik, a da će me prezirati isključivo licemjeri.” (Muslim). Slično ovome rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Ensarije vole svi vjernici, a isključivo ih licemjeri preziru.” (Muttefekun alejhi) Ko voli Aliju i ko voli one koje je preče voljeti od njega i koji su višeg stepena, poput preostale trojice pravednih halifa, čini djelo koje je sastavni dio islamskog vjerovanja, a ko prezire Aliju ili prezire ashabe koje su bolji od njega, čini djelo kakvo čine pravi licemjeri.

Alija, radijallahu anhu, nekoliko je puta bio zamjenik Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je trebalo dostaviti određenu vijest preostalim ashabima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, povjerio mu je nekoliko stvari vezanih za sebe lično. Tako je tokom hadža Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio Aliji da se pobrine za Poslanikove kurbane i da ih u cijelosti podijeli: meso, kožu, prekrivače i konopce, a da ne da ništa od kurbana kao protuuslugu onima koji su ih zaklali. Također, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na smrtnoj postelji nakratko osjetio poboljšanje, izašao je iz svoje sobe oslanjajući se na svoga amidžu Abbasa b. Abdulmuttaliba i na Aliju b. Ebu Taliba, radijallahu anhumu. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, preselio na bolji svijet, Alija je bio jedan od onih koji su gasulili i ukopali Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, zajedno s drugim članovima Poslanikove porodice.

Alija, radijallahu anhu, bio je poznat po hrabrosti i odlučnosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, povjerio mu je bajrak u nekoliko bitki. Bio je učesnik svih bitki na kojima je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio prisutan, hrabro se borio i njegovo prisustvo svima je bilo primjetno. U Bitki na Uhudu jedan od mekanskih vođa Velid b. Utba želio je pokazati koliko je hrabar, pa mu je na dvoboj izašao Alija, radijallahu anhu, a tada je imao samo dvadeset godina. Nakon dvoboja Velid ostade ležuci na tlu. U istoj bitki Alija, radijallahu anhu, hrabro je ostao boriti se kada su muslimani napadnuti s leđa. U Bitki na hendeku istupio je na dvoboj Amru b. Vuddu, jednom od arabljanskih junaka, od koga su se svi sklanjali. Ipak, Alija, radijallahu anhu, istupi i ubi ga. Naknadno je Alija, radijallahu anhu, bio učesnik potpisivanja ugovora na Hudejbiji, zajedno s ostalim ashabima, kada su dali prisegu na smrt. Alija je lično napisao sporazum između Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i Mekelija. Nakon toga, u Bitki na Hajberu, Alija, radijallahu anhu, nosio je bajrak Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i ubio je jevrejskog vođu Merhaba, otvorio je vrata njegove utvrde

u koju vojska dugo nije mogla provaliti. U narednim godinama Alija b. Ebu Talib, radijallahu anhu, bio je učesnik Bitke kod Hunejna. U vezi s tom bitkom Enes, radijallahu anhu, kaže: “Tog dana Alija, radijallahu anhu, najhrabrije se borio štiteći Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. U Bitki na Tebuku, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostavio je Aliju na čelu straže koj će braniti Medinu, naročito zbog toga što se isticao povjerenjem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada mu reče: “Zar ne bi ti volio da meni budeš ono što je Harun Musau bio” (muttefekun alejhi), aludirajući na bliskost i ugled, nikako na poslanicu.

Alija, radijallahu anhu, bio je lijepog morala i pravi prijatelj. Odan, priznavao je zasluge svojih prethodnika, iskazujući poštovanje halifama prije sebe, javno je pokazivao ljubav prema njima. Tako je među prvima dao prisegu Ebu Bekru, radijallahu anhu, nakon smrti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, potom je dao prisegu Omeru i Osmanu da budu naredne halife. Sve trojici je bio najbolji pomoćnik, davao najkorisnije savjete kada je bilo potrebno prilikom donošenja presuda, rata ili davanja odgovara na vjerska pitanja. Alija, radijallahu anhu, rekao je: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, povjerio je Ebu Bekru vjeru ummeta, a muslimani mu povjeriše dunjalučka pitanja. Muslimani mu dadoše prisegu, a i ja sam to učinio. Išao sam u bitke kada bi me poslao, prihvatio bih kada bi mi nešto darovao, bio sam sablja u njegovim rukama, oruđe kojem se Božiji zakoni uspostavljaju.” Alija je slično kazao i o Omeru i o Osmanu. Pristao je da se njegova kćerka Ummu Kulsum uda za Omera b. Hattaba, radijallahu anhu. Kada Omer, radijallahu anhu, preseli na bolji svijet, Alija, radijallahu anhu, reče: “Neka ti se Allah smiluje, Ebu Hafse. Tako mi Allaha, nakon Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, najdraže bi mi bilo kada bih pred Allahom, džellešanuhu, stao držeći u rukama knjigu tvojih djela.”

Vjerodostojno nam je prenijeto da je Alija, radijallahu anhu, govorio: “Najbolji ljudi ovog ummeta, nakon Poslanika, su Ebu Bekr i Omer.” Mnogo je i volio Osmana, radijallahu anhu, i na različite načine mu iskazivao poštovanje. Tako je jednom kazao: “Kada bi mi Osman, radijallahu anhu, naredio da se nastanim u Siraru (malo mjesto istočno od Medine), uradio bih kako mi je naredio.” Nakon što je Osman, radijallahu anhu, ubijen, nije preostao niko da više zaslužuje postati halifa od Alije, radijallahu anhu. Islamski ummet dade mu prisegu prihvatajući da on postane halifa. Svi su priznavali njegove zasluge i kompetentnost, vjerujući da nakon Osmanovog ubistva, niko od ashaba nije

ostao da je jednak njemu. Na dan Osmanovog ubistva, Aiša, radijallahu anhu, kazala je Abdullahu b. Bedilu: “Drži se Alije. Tako mi Allaha, on ništa od vjere nije ni izmijenio, ni odbacio.” (Ibn Ebu Šejba)

Alija, radijallahu anhu, kao halifa je ljudima pravedno vladao, čvrsto se držao Kur’ana i sunneta. Raspitivao se, također, o praksi prethodnih halifa, radio po tome i nikada nije postupao suprotno njima. Ibn Betta bilježi: “Nepoznato nam je da je bilo ko od povjerljivih ljudi prenio da je Alija, radijallahu anhu, postupio u nečemu suprotnom Ebu Bekrovoj, Omerovoj ili Osmanovoj praksi.” Ibn Abbas, radijallahu anhu, kaže: “Kada bi nam povjerljiva osoba prinijela vjerski stav Alije, odmah bismo po tome počeli postupati.” Nevevi bilježi: “Velikani ashaba pitali su ga, postupali su po njegovim vjerskim odgovorima i mišljenju o mnogim stvarima i teško rješivim pitanjima.”

Alija, radijallahu anhu, bio je rijetko viđen kadija po načinu kako je sudio među suparnicima. Štaviše, bio je jedan od najbolji ashaba u donošenju presuda i najbolje bi razumio predmet spora. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postavio ga je za kadiju u Jemenu. Omer, radijallahu anhu, govorio je: “Najbolji kadija među nama je Alija.”

Premda je Alija, radijallahu anhu, bio širokog znanja, ipak je bio oprezan, ne bi govorio o nečemu što ne zna. Jednom se obratio ashabima rekavši: “Kako samo ovo može dušu razgaliti! Kako samo dušu razgali!” Prisutni ga upitaše “A što je to?”, a on odgovori: “Kada nešto ne znaš, da kažeš: ‘Allah najbolje zna.’”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije mu povjerio znanje koje cijelom ummetu nije kazao. Ebu Džuhejfa, radijallahu anhu, prenosi da je Aliju, radijallahu anhu, upitao: “Da li je vama, Poslanikovo porodicu, objavljeno nešto što nije sadržano u Allahovoj Knjizi?”, a on odgovori: “Ne, tako mi Onog Ko čini da zrnje proklije i da povjetarac zapuše. Sve što znam razumije se iz Kur’ana, što Allah može darovati bilo kome.” (Buhari)

Alija, radijallahu anhu, čvrsto se držao Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, sunneta govoreći: “Nikada ne bih napustio Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, sunnet zbog nečijeg mišljenja.” (Buhari) Precizno je provjerio vijesti koje prenosi o Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, te bi govorio: “Kada vam kazujem o Allahom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, imajte na umu da mi je draže da naglavačke padnem s neba nego da slažem na njega.” (Buhari)

Četvrti halifa želio je dobro islamskom ummetu, često je davao savjete, redovno izvršavao ibadete i neprestano zikr činio. Tragao je za dobrim, uvijek je nastojao uvijek. Čvrste je vjere bio, nikog u pitanjima vjere nije privilegovao. Kao halifa bio je iskušan grupacijom koja ga proglasi za božanstvo, zbog čega ih spali; ali i grupacijom koja ga nevjernikom proglasi i protiv kojih se odlučno borio. Alija, radijallahu anhu, uzimao je od dunjaluka onoliko koliko mu je potrebno, odričući se ljepota i slasti ovog svijeta. Muslim b. Hurmuz govorio bi: “Jedne godine Alija je četiri puta darovao ljudima iz državne blagajne. Nakon četvrtog puta očistio je blagajnu, klanjao u njoj dva rekata, a potom kazao: ‘Dunjalučke, zavedi nekoga drugoga.’”

Zbog velike Alijine, radijallahu anhu, hrabrosti, haridžije su ga jedino mučki mogli ubiti i tako on kao šehid preseli na bolji svijet, na putu ka džamiji da obavi sabah-namaz. Po dunjalučkim parametrima, ništa za sobom nije ostavio. Alijin sin Hasan, radijallahu anhu, nakon što je Alija, radijallahu anhu, ubijen, kazao je: “On za sobom nije ostavio ni zlatnika, niti srebrenjaka. Ostalo je samo sedam stotina srebrenih dirhema iz naknade koju je dobivao, što je bio namijenio jednom od sluga svoje porodice.” (Ahmed)

Poštovani vjernici! Voljeti Poslanikove drugove dio je vjere i pohvalno djelo. Svako dobro u kojem uživaju muslimani rezultat je onoga što su ashabi učinili, oni koji su nam vjeru dostavili. Uzvišeni Allah odlikovao je četvericu pravednih halifa nad ostalima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, potvrdio je da su na Pravom putu, naredivši pritom da se slijedi njihova praksa. Najbolji među ashabima slijedili su svijetlu praksu pravovjernih halifa. Ibn Mesud, radijallahu anhu, kaže: “Oni su ti koje je Uzvišeni odabrao da budu Poslanikovo društvo i da bdiju nad uspostavom vjere. Oni su, zasigurno, na Pravom putu.” Ko bude volio ashabe, bit će proživljen u njihovom društvu. Voljeti ih podrazumijeva biti njihova pristalica, braniti njihovu čast, pohvalno govoriti o njima i slijediti ih. Povod da se zavole mogao bi biti iščitavanje njihovog životopisa, biti u društvu u kojem se govori o njihovom vrlinama. Uzvišeni Allah u časnome Kur'anu kaže: “Allah je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama i svima onima koji ih slijede dobra djela čineći, a i oni su zadovoljni Njime; za njih je On pripremio džennetske bašče kroz koje rijeke teku, i oni će vječno i zauvijek u njima boraviti. To je veliki uspjeh.” (Et-Tevba, 100)

Poštovani vjernici! Potrebno je znati i da su, kao što su određeni ashabi odlikovani posebnim vrlinama u odnosu na druge, svi ashabi koji su povjerovali među prvima i koji su prisustvovali velikim događajima u islamu zavrijedili posebno mjesto. Oni koji su udjeljivali i borili se prije potpisivanja ugovora na Hudejbiji bolji su od onih koji udjeljivali i borili se poslije toga, muhadžiri su za stepen iznad ensarija, dok je učesnicima Bitke na Bedru Uzvišeni Allah poručio: “Radite šta god želite, sve sam vam već oprostio.” (Ebu Davud)

Onaj ko je dao prisegu na smrt pod drvetom neće osjetiti džhennemsku vatru. Čak, Uzvišeni je kazao da je zadovoljan njima, kao što su oni zadovoljni Njime. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, onima koji su bili prisutni prilikom sklapanja ugovora na Hudejbiji kazao je: “Vi ste ovog trenutka najbolji stanovnici Zemlje.” (Muslim) Štaviše, Uzvišeni Allah dao je obećanje svim ashabima da će ući u Džennet: “A Allah svima obećava nagradu najljepšu” (El-Hadid, 10), odnosno Džennet, kako je protumačeno. Ibn Hazm bilježi: “Svi učenjaci smatraju da će svi ashabi biti stanovnici Dženneta.”

Uzvišeni Allah naređuje nam da donosimo salavat i selam na Poslanika, kao što stoji u ajetu: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Gospodaru naš, blagoslovi našeg poslanika Muhammeda, smiluj se pravednim halifama, koji su Istinom upravljali i sudili. Gospodaru naš, smiluj se Ebu Bekru, Omeru, Osmanu i Aliji; smiluj se i svim drugim ashabima. Gospodaru, smiluj se i nama i oprosti nam grijehe iz Svoje plemenitosti i darežljivosti. Ti si, uistinu od darežljivih najdarežljiviji.

“Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” (El-Bekara, 201)

Poštovani vjernici, Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje. Zato ime Gospodara Veličanstvenog i Svevišnjeg često spominjite i zahvaljujte Mu na Njegovim blagodatima da bi vam dao više darova. Uistinu molitva je najveća poslušnost – A Allah zna šta radite.

OPASNOST PREDAVANJA DUNJALUKU I VRIJEDNOST PRVIH DESET DANA ZUL-HIDŽETA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
29. zul-kade 1442. po Hidžri / 9. juli 2021.

Hvala Allahu Koji nas obasipa obilnim dobrima i Koji nas je smjestio u okrilje Svoje plemenitosti i počastio ugodnim životom. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema i Koji se raduje pokajanju Svog vjernog, poniznog i predanog roba, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, plemenitog roda i porijekla, neka su na njega Allahov blagoslov, mir i spas i na njegovu porodicu i ashabe, i molimo Ga da salavatima na Njegovog odabranika postignemo najbolju i najveću nagradu.

O muslimani, bojte se Allaha, ono što je bilo jučer je pouka, danas je djelo, a sutra je nada. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O muslimani, prolaze jutra i večeri, sustižu nas rokovi i smrtni časovi, a naše živote pomućuju iskušenja i nedaće. Ne priklanjajte se dunjaluku čiji je dobitak zapravo gubitak, koji ne traje vječno i koji se, u suštini, svodi na prelazak iz stanja u stanje i putovanje. Koliko je samo dunjaluk donio radosti pa žalosti, dobra pa zla, svjetlosti pa tame, i koliko je bilo bogatih, koji su uživali u nježnoj odjeći, ugodnoj i prijatnoj hrani, raskošnim jahalicama, pa se vrijeme okrenulo protiv njih i osjetili su na svojim leđima svu težinu iskušenja, i koliko je uglednih koji su nakon ponosa iskusili svu gorčinu poniženja, i postali predmetom ljudskog sažaljenja nakon zavisti! O vi koji skupljate ruševine i grijeha dunjaluka, neka vas ne obmanu užitak i lagodnost i neka vas ne baci u zaborav vrijeme koje vam je dato. Ni slučajno nemojte misliti da dunjaluk neće proći i ne računajte da darovi neće presušiti, uzmite pouku iz života onih koji su utonuli u grijehenje, zanemarili savjet, uzoholili se nad opomenom,

bili nezahvalni i neposlušni, a Allah im je otvorio raskoši i radosti dunjaluka, pa su pomislili da blagodati nikada neće nestati, uzoholili i uzobijestili se, pa ih je Allah uništio iz korijena i izbrisao svaki njihov trag. Uzvišeni kaže: “I kada bi zaboravili ono čime su opominjani, Mi bismo im kapije svega otvorili; a kad bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi odjednom svaku nadu izgubili.” (El-En’am, 44) Katada je rekao: “To je narod koji se oglušio o Allahovu naredbu, a Allah nikada nije kaznio neki narod osim kada bi se on prepustio nemaru, samoobmani i užicima, i zato ne dozvolite da vas šejtan u Allaha pokoleba, jer šejtan može pokolebati samo prave grešnike i nevjernike. Neki su učenjaci kazali: “Allah se smilovao čovjeku koji razmišlja o ovom ajetu: “... a kad bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi odjednom svaku nadu izgubili.” (El-En’am, 44) Muhammed ibn Nadr el-Harisi rekao je: “Ovima je dato dvadeset godina.” Ukba ibn Amir, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada vidiš da Allah Svome robu daje dunjalučke blagodati, koje on voli, i pored grijeha koje čini, znaj da je to istidradž – približavanje kazni kako bi se njegovi grijesi povećali.” (Ahmed) Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Tako mi Allaha, nema nijednog čovjeka kome je Allah dao dobra ovog svijeta, a on se nije pobojavao da bi to mogla biti zamka”, tj. bio je siguran da ga Allah neće kazniti, “a da se njegovo djelo nije umanjilo i njegovo viđenje i razumijevanje oslabilo.” Sufjan es-Sevri, Allah mu se smilovao, o riječima Uzvišenog: “A one koji Naše riječi poriču Mi ćemo malo-pomalo, a da oni neće ni znati, u propast voditi” (El-A’raf, 182), rekao je: “Obasipat ćemo ih blagodatima i učinit ćemo da zaborave zahvaliti Onome Ko im je dao te blagodati.” Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Koliko je onih koje Allah vodi njihovoj propasti a da oni toga nisu ni svjesni, misle da im se ništa neće desiti ako žive u blagodatima. Koliko je onih koje je obmanula hvala ili to što je Allah sakrio njihove grijeha!” Kakva li je nesreća onih kojima je Allah davao obilne blagodati, jedne iza drugih, a oni Mu nisu zahvaljivali i nisu oprost od Njega tražili, pa ih je snašla Njegova kazna i oduzete su im blagodati! Kakva li je tuga onih koji će se probuditi iz nemara tek nakon što rok za pokajanje istekne i vrijeme pokajanja prođe?! Sjećajte trenutka odlaska sa ovog svijeta, susreta sa Allahom i izlaganja djela, Dana obračuna i ispunjenja onoga što je nagoviješteno i dijeljenja listova u kojima je zapisano i “koliko je trun” i “koliko je zrno gorušice”, dana u kome od koristi neće biti brižni otac,

niti brat, niti prijatelj. Sjećajte se dana “kada će čovjek od brata svoga pobjeći i od majke svoje i od oca svoga i od druge svoje i od sinova svojih – toga Dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti” (Abese, 34–37). Kakva će to samo zauzetost i strahota biti da nikome neće biti na umu rodbinske ni prijateljske veze, jedino što će biti na umu jeste bježanje i briga za sebe, zbog težine samog prizora i naglog mijenjanja situacije. Ikrima je rekao: “Čovjek će sresti svoju suprugu i upitati je: ‘O ti, ta i ta, kakav sam ti muž bio?’, a ona će reći: ‘Bio si dobar muž’, pa će nabrajati njegove vrline, koliko god bude mogla. On će joj tada reći: ‘Želim da mi pokloniš samo jedno dobro djelo, možda me ono spasi od ovoga što vidiš’, a ona će mu reći: ‘Kako je samo malo to što tražiš, ali ja ti ne mogu dati ništa, jer se bojim onoga čega se i ti bojiš.’ Otac će sresti svoga sina, objesiti mu se o vrat i upitati ga: ‘Kakav sam ti bio otac?’, a on će samo pohvalno govoriti o njemu. Nakon toga otac će upitati: ‘Sine moj, potrebno mi je samo jedno zrno tvojih dobrih djela, možda me ono spasi od ovoga što vidiš?’ Sin će reći: ‘Oče moj, kako je samo malo to što tražiš, ali ja se bojim onoga čega se i ti bojiš, i zbog toga ti ne mogu ništa dati.’ O muslimani, bojte se Allaha! Onaj ko svoje dunjalučke dane protraći u nemaru i neznanju, i čiji listovi budu ispunjeni tovarima i grijesima, njegov kraj, sutra u kaburu, bit će kajanje, osim ako mu se smiluje Onaj Koji je od milostivih najmilostiviji. Koliko ima umrlih kojima se grijesi pišu i nakon smrti, a koliko je umrlih kojima se dobra djela pišu i nakon smrti! Kakvo je stanje onoga ko je prestao disati, a njegovi grijesi nisu prestali? Kakvo je stanje onoga koji više nije među živima, a njegova dobra djela i dalje teku? Nemojte ići putem propalica, i ne hvatajte se u zamku varalica. Utječite se Allahu i sklonite se u Njegovo okrilje od šejtanskih smicalica, jer je traženje Njegove zaštite i utočišta temelj upute i poputnina za spas od zablude.

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni Njegovog nadzora, pokoravajte Mu se i nemojte Mu biti nepokorni. “O vjernici, bojte se Allaha i budite sa onima koji su iskreni.” (Et-Tevba, 119)

O muslimani, nastupilo je deset odabranih i blagoslovljenih dana, koji su stjecište dobra i blagoslova, najbolji i najvredniji dani u godini, kojima se Allah zaklinje, zbog njihove odabranosti nad drugim danima. Uzvišeni kaže: “... i deset noći...” (El-Fedžr, 2) To je deset prvih dana mjeseca zul-hidžeta. Potvrđena je odabranost dobrih djela u ovim danima nad djelima u drugim

danima. U veličanstvenom i blagoslovljenom hadisu koji prenosi Ibn Abbas, radijallahu anhumu, navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema dana u kojima su dobra djela draža Allahu od ovih deset dana.” Prisutni su upitali: “Allahov Poslaniče, pa čak ni borba na Allahovom putu?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Pa čak ni borba na Allahovom putu, osim čovjeka koji je izašao u borbu sa životom i imetkom, i ništa od toga nije vratio.” (Buhari, Tirmizi i Ebu Davud) To su najbolji i najvredniji dani, u pogledu mjesta i vremena, i u njima izgovarajte što više tekbira (Allahu ekber), tahmida (elhamdulillah) i tehlila (la ilahe illallah), i požurite s činjenjem raznovrsnih dobrih djela, i iskoristite ih prije nego što prođu.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

HADŽ, VRIJEDNOSTI I ADABI (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
6. zul-hidže 1442. po Hidžri / 16. juli 2021.

Hvala Allahu Koji je uputio Svoje robove u vjeru islam, pomogao ih i počastio ih posjetom Njegove svete Kuće, i odabrao koga je htio od njih za obavljanje obreda na uzvišenim mjestima, ukazao im Svoju plemenitost, skinuo s njih teško breme i obrisao im grijeh. Hvalim Ga, slavljen neka je, na obilnom dobru i blagodatima, i zahvaljujem Mu na podršci i nadahnuću. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Vladara, Istinitog, Onoga Koji je čist od svih nedostataka, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolji učitelj i predvodnik. Allahu moj smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga poslanika Muhammeda, njegovu časnu porodicu i plemenite ashabe.

Bojte se Allaha onako kako Ga se zaista treba bojati, i požurite Njegovom oprost i zadovoljstvu.

O muslimani, u ovim posebnim i blagoslovljenim danima, kada se hadžije kreću ka Allahovoj svetoj Kući, molimo Allaha da ih čuva kod njihovih kuća i na putovanju, i da od nas i od njih primi dobra djela. U ovim vanrednim okolnostima, a u cilju izvršavanja ovog uzvišenog obreda bez ugrožavanja života hodočasnika, i u skladu sa preporukama i instrukcijama stručnjaka, prema kojima su masovna okupljanja jedan od glavnih razloga prenošenja i širenja virusa, Vlada Kraljevine Saudijske Arabije, Allah ih uputio na svako dobro, odlučila je da i ove godine značajno ograniči broj hadžija. Molimo Allaha da u što skorijem vremenu otkloni od nas ovu pošast i umjesto nje spusti lijek i zdravlje.

O muslimani, hodočasnici Allahove časne Kuće, koje je Allah uputio i odredio im da ove godine obave ovaj veliki temelj islama, znajte da je hadž uzvišeni farz, čije obavljanje donosi veliku nagradu i sevap, i koji je objedinio u sebi tjelesni napor i trošenje imetka, i zbog toga je nagrada za njega praštanje

grijeha i loših djela, i prelazak Uzvišenog preko nedostataka i posrnuća koja su se desila u prošlosti. Amr ibn As, radijallahu anhu, u čuvenom predanju o svom primanju islama, kazuje: “Kada je Allah moje srce osvijetlio islamom, došao sam kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: ‘Pruži svoju ruku da ti dam prisegu’, pa je pružio svoju desnu ruku, a ja sam je čvrsto uhvatio. On tada reče: ‘Šta ti je, Amre?’ Rekao sam: ‘Želim da mi nešto garantuješ.’ ‘A šta da ti garantujem?’, upita on. ‘Da mi garantuješ da će mi Allah oprostiti grijehe’, odgovorio sam. ‘Zar nisi znao da islam briše sve ono što je bilo prije? I da hidžra briše sve ono što je bilo prije? I da hadž briše sve ono što je bilo prije?’, reče Poslanik.” (Muslim)

Hodočasnici Allahove časne Kuće, hadž je jedan od velikih islamskih temelja i sastavljen je od pravila ponašanja i obreda. Dio tih pravila sadržan je u riječima Uzvišenog: “Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama (refes) i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža. A za dobro koje učinite Allah zna. I onim što vam je potrebno za put snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobojaznost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 197) Pojam “refes” spomenut u ovom ajetu odnosi se na intimni odnos i sve ono što mu vodi od riječi i djela, “el-fusuk” je kršenje islamskih propisa, a “el-džidal” je beskorisna rasprava koja može dovesti do svađe. U hadžske obrede, Allah vas čuvao, spada stajanje na Arefatu jedan dio noći ili dana, devetog zul-hidžeta, noćenje na Muzdelifi, bacanje kamenčića, noćenje na Mini u danima tešrika, tavaf i sa’j, brijanje i skraćivanje kose, klanje hedja (hadžskog kurbana) za onoga ko obavlja temettu ili kiran hadž, i obaveza je ispoštovati sva pravila i izvršiti sve obrede, sve to je sastavni dio propisa i Allahove naredbe. Uzvišeni Allah kaže: “Ne pripisuje vam se u grijeh ako od Gospodara svoga molite da vam pomogne da nešto steknete. A kada pođete sa Arefata, spominjite Allaha kod časnih mjesta; spominjite Njega, jer vam je On ukazao na Pravi put, a prije toga ste bili u zabludi. Zatim krenite odakle kreću ostali ljudi i tražite od Allaha oprosta, jer Allah, uistinu, prašta i samilostan je.” (El-Bekara, 198–199)

U deset prvih dana zul-hidžeta nalazi se dan velike vrijednosti koji ostavlja snažan trag na ljudska srca i živote, a to je Dan Arefata, a znaš li ti šta je to Dan Arefata? Muslim bilježi od Aiše, radijallahu anha, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema dana u kojem Allah oslobodi više

Svojih robova i robinja od Vatre od Arefata. On se približi, i hvali se Svojim melekima i govori im: ‘Šta ovi (koji su se okupili na Arefatu) žele?’ To je dan praštanja i prelaska preko grijeha, i dan Božijeg hvaljenja, pred melekima, onima koji su se okupili na Arefatu i oslobađanja od Vatre, dan u kojem će onome ko bude vladao svojim sluhom i vidom biti oprošteni prošli grijesi. Sunnet je postiti ovaj dan, osim hadžijama. Ebu Katada, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Post Dana Arefata iskupljuje grijeh dviju godina, prethodne i naredne, a post Ašure iskupljuje grijeh prethodne godine.” (Muslim) Propisano je također ovaj dan provesti u činjenju dobrih djela, jer su dobra djela u njemu vrednija od borbe na Allahovom putu, i ovaj dan je jedan od deset dana zul-hidžeta za koje je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema dana u kojima su dobra djela draža Allahu od ovih deset dana.” Prisutni su upitali: “Allahov Poslaniče, pa čak ni borba na Allahovom putu?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Pa čak ni borba na Allahovom putu, osim čovjeka koji je otišao u borbu i na tom putu založio i život i imetak, i ništa od toga nije vratio.” (Tirmizi) Ibn Redžeb je rekao: “S obzirom na to da je Allah, džellešanuhu, u duše vjernika usadio čežnju za viđenjem Njegove časne Kuće, i da svako od njih nije u mogućnosti vidjeti Njegovu Kuću svake godine, naredio je onome ko je u mogućnosti da jednom u životu obavi hadž, a ovih deset dana učinio je zajedničkim dobrom hadžijama i onima koji su kod svojih kuća. Ko nije u mogućnosti obaviti hadž u godini, sigurno je u mogućnosti da čini dobra djela u svojoj kući u prvih deset dana zul-hidžeta, i to djela koja su vrednija od borbe na Allahovom putu, a koja je opet vrednija od hadža.” To su veličanstveni i divni dani. Ako su dobra djela u njima vrednija od džihada na Allahovom putu, osim da mudžahid bude ubijen i da žrtvuje sav svoj imetak, pa kakav je gubitak i propast onih koji su nemarni prema ovim danima? Ima li koga da bi pouku primio? Koliko god trajao period nemara i slabosti, ne bi trebao obuhvatiti ove dane. Ono što se traži od tebe, brate i sestro, i od svakog od nas, u ovim danima, jeste da u večernjim satima Dana Arefata, a posebno u vremenu Božanskog spuštanja na ovozemaljsko nebo tražimo od Allaha oprost, milost i sve ono što je dozvoljeno tražiti. Dove za Dan Arefata uglavnom će biti uslišane, ako Allah da, osim dova kojima se traži ono čime Allah nije zadovoljan.

Zatim znajte da nam je Allah naredio stvar u kojoj je počeo od Sebe, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata, i obrisat će mu deset grijeha, i uzdići ga za deset deredža.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGOSLOVLJENI PLODOVI LIJEPE RIJEČI (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid

13. zul-hidže 1442. po Hidžri / 23. juli 2021.

Hvala Allahu, Čijom se dobrotom upotpunjavaju i primaju dobra djela, i brišu grijesi, i neka su salavat i selam na najbolje Allahovo stvorenje Muhammeda ibn Abdullaha, na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ga slijede. Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102) Znajte da vas je Allah obavezao riječima bogobojažnosti kako biste se pridružili prvim muslimanima koji su bili najpreči i najdostojniji za to, i kada su oni postigli istinsku bogobojažnost, Allah je ispunio Svoje obećanje koje im je dao, i njihova svojstva spomenuo je u istom kontekstu u kojem govori o najboljem stvorenju, i njima ozlojeđuje nevjernike.

“Kad su nevjernici punili svoja srca žarom, žarom paganskim, Allah je spustio smirenost Svoju na Poslanika Svoga i na vjernike i obavezao ih da ispunjavaju ono zbog čega će postati pravi vjernici – a oni i jesu najpreči i najdostojniji za to – a Allah sve zna. Allah će obistiniti san Poslanika Svoga da ćete, sigurno, u Časni hram ući sigurni – ako Allah bude htio – neki obrijanih glava, a neki podrezanih kosa, bez straha. On je ono što vi niste znali znao i zato vam je, prije toga, nedavnu pobjedu dao. On je poslao Poslanika Svoga s uputom i vjerom istinitom da bi je uzdigao iznad svih vjera. A Allah je dovoljan Svjedok! Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako se klanjaju i licem na tle padaju želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo – na licima su im znaci, tragovi od padanja licem na tle. Tako su opisani u Tevratu. A u Indžilu: oni su kao biljka kad izdanak svoj izbaci pa ga onda učvrsti, i on ojača, i ispravi se na svojoj stabljici izazivajući divljenje sijača – da bi On s vjernicima najedio nevjernike. A onima koji vjeruju i dobra djela čine Allah obećava oprost i nagradu veliku.” (El-Feth, 26–29)

Bogobožnost je najuzvišenija riječ i najjača veza kojom je poslušni i vjerni Ibrahim završio svoje riječi, pa je uzdignut na visoke deredže, postigao je najveće blagodati, mjesto na kojem je stajao dok je gradio Kabu učinjeno je musallom – mjestom obavljanja namaza, pošasćen je zavjetom i usrećen je obećanjem, podigao je temelje Kuće, pokazani su mu obredi, i uzvisio je riječju bogobožnosti oporuku svojim sinovima, nakon što se otvoreno suprotstavio svome ocu i svome narodu.

“A kad Ibrahim reče ocu svome i narodu svome: ‘Nemam ja ništa s onima kojima se vi klanjate, ja se klanjam samo Onome Koji me je stvorio, jer će mi On, doista, na Pravi put ukazati.’ On učini riječi tevhida trajnim za potomstvo svoje, da bi se dozvali. A Ja sam dopustio ovima, a i precima njihovim da uživaju sve dok im nije došla Istina i Poslanik očevidni. A sada, kada im Istina dolazi, oni govore: ‘Ovo je vradžbina, i mi u nju nikako ne vjerujemo!’ I još kažu: ‘Trebalo je da ovaj Kur’an bude objavljen kakvom uglednom čovjeku iz jednog od ova dva grada!’ Zar oni da raspolažu milošću Gospodara tvoga? Mi im dajemo sve što im je potrebno za život na ovome svijetu i Mi jedne nad drugima uzdižemo po nekoliko stepeni da bi jedni druge služili. A milost Gospodara tvoga bolja je od onoga što oni gomilaju.” (Ez-Zuhruf, 26–32)

U Ibrahimovom potomstvu nije bilo dostojnijeg da nosi te riječi od Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, niti će ga biti do Sudnjeg dana, neka su Allahova milost, blagoslov i mir na obojicu. Dovom blagog i milosrdnog Ibrahima, alejhis-selam, Muhammed je postao darovana milost i neiscrpna blagodat, i Allah je njime ispravio krivu vjeru, i upotpunio pravu vjeru, i ljudi su povjerovali “da nema istinskog boga, osim Allaha”, otvorio je njime slijepe oči, gluhe uši i zakatančena srca.

“A kada je Ibrahima Gospodar njegov s nekoliko zapovijedi u iskušenje stavio, pa ih on potpuno izvršio, Allah je rekao: ‘Učinit ću da ti budeš ljudima u vjeri uzor!’ ‘I neke moje potomke!’, zamoli on. ‘Obećanje Moje neće obuhvatiti nevjernike’, kaza On. I učinili smo Hram utočištem i sigurnim mjestom ljudima. ‘Neka vam mjesto na kojem je stajao Ibrahim bude prostor iza koga ćete namaz obavljati!’ I Ibrahimu i Ismailu smo naredili: ‘Hram Moj očistite za one koji ga budu obilazili, koji budu tu boravili i koji budu molitvu obavljali.’ A kada je Ibrahim zamolio: ‘Gospodaru moj, učini ovo mjesto sigurnim gradom, a snabdij plodovima stanovnike njegove, one koji budu vjerovali u

Allaha i u onaj svijet!’, On je rekao: ‘Onome koji ne bude vjerovao dat ću da neko vrijeme uživa, a onda ću ga prisiliti da uđe u paklenu vatru, a grozno će ona prebivalište biti!’ I dok su Ibrahim i Ismail temelje Hrama podizali, oni su molili: ‘Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš! Gospodaru naš, učini nas dvojicu Tebi odanim, i porod naš neka bude odan Tebi, i pokaži nam obrede naše i oprosti nam, jer Ti primaš pokajanje i samilostan si! Gospodaru naš, pošalji im poslanika, jednog od njih, koji će im ajete Tvoje kazivati i Knjizi ih i mudrosti učiti i očistiti ih, jer Ti si, uistinu, silan i mudar!’ Vjeru Ibrahimovu izbjegava samo onaj koji ne drži do sebe. A Mi smo njega na ovome svijetu odabrali, i na onome će biti među dobrima. Kada mu je Gospodar njegov rekao: ‘Budi poslušan!’, on je odgovorio: ‘Ja sam poslušan Gospodaru svjetova!’ I Ibrahim ostavi u amanet sinovima svojim, a i Jakub: ‘Sinovi moji, Allah vam je odabrao pravu vjeru, i nipošto ne umirite drugačije nego kao muslimani!’ Vi niste bili prisutni kada je Jakubu smrtni čas došao i kada je sinove svoje upitao: ‘Kome ćete se, poslije mene, klanjati?’ ‘Klanjat ćemo se’, odgovorili su, ‘Bogu tvome, Bogu tvojih predaka Ibrahima i Ismaila i Ishaka, Bogu jednome, i mi se Njemu pokoravamo!’” (El-Bekara, 124–133)

Sa riječima “la lahe illallah” opstojе stvorenja, a kada nestane tih riječi, nestat će i njih. Kada sva stvorenja budu okupljena na jednom mjestu, na kojem se niko neće moći sakriti, zanijekat će jedni druge i proklinjat će jedni druge, a kada u Vatru budu bačeni, i vojske Iblisove zajedno, izaći će šejtan pred njih i održat će im govor za minberom od vatre, u srcu Džehennema, i reći će istinu, iako je bio u zabludi, i progovorit će iskreno, iako je lažac, zanijekat će zabludu, iako je, prije toga, ustrajavao u negiranju istine, i to mu ništa neće koristiti, makar ga oni i slijedili, ni sebe ni njih neće spasiti, samo će im time povećati tugu, obmanu i propast.

“Zar ne vidiš da je Allah mudro nebesa i Zemlju stvorio. Ako htjedne, vas će udaljiti i nova stvorenja dovesti; to Allahu nije teško. I izaći će svi pred Allaha, pa će oni koji su bili tlačeni reći glavešinama svojim: ‘Mi smo bili vaše pristalice, možete li nam imalo Allahovu kaznu olakšati?’ ‘Da je nas Allah uputio’, odgovorit će oni, ‘i mi bismo vas uputili. Žalili se mi ili trpjeli, svejedno nam je, spasa nam više neće biti.’ I kada bude sve riješeno, šejtan će reći: ‘Allah vam je pravo obećanje dao, a ja sam svoja obećanja iznevjerio; ali, ja nisam nikakve vlasti nad vama imao, samo sam vas pozivao i vi ste mi se odazivali;

zato ne korite mene, već sami sebe, niti ja mogu vama pomoći niti vi možete pomoći meni. Ja nemam ništa s tim što ste me prije smatrali Njemu ravnim.’ Nevjernike, sigurno, čeka bolna patnja. A oni koji su vjerovali i dobra djela činili bit će uvedeni, voljom Gospodara njihova, u džennetske bašče kroz koje rijeke teku i u njima će vječno boraviti, u njima će se riječju: ‘Mir!’ pozdravljati.” (Ibrahim, 19–23)

Sljedbenici “la ilahe illallah”, u čijim je srcima, lijepom riječju, niklo stablo imana, čvrstog korijena, na čijem je jeziku njegova osnova, a djela se uzdižu visoko u nebo, govorit će jedni drugima: “Mir vama!”, i govorit će im meleki i Es-Selam, Onaj Koji daje mir, njihov Gospodar, u Kući mira, nasuprot onima čije je stablo posječeno i bez plodova.

“Zar ne vidiš kako Allah navodi primjer – lijepa riječ kao lijepo drvo: korijen mu je čvrsto u zemlji, a grane prema nebu; ono plod svoj daje u svako doba koje Gospodar njegov odredi – a Allah ljudima navodi primjere da bi pouku primili. A ružna riječ je kao ružno drvo: iščupanom drvetu s površine zemlje nema opstanka.” (Ibrahim, 24–26)

Recite “la ilahe illallah”, spasit ćete se, znajte za ove riječi, postići ćete sreću, ustrajte u njima, Allah će vam dati čvrstinu na ovom svijetu i poslije smrti, u kaburu i na Dan okupljanja.

“Allah će vjernike postojanom riječju učvrstiti i na ovome i na onome svijetu, a nevjernike će u zabludi ostaviti; Allah radi šta hoće.” (Ibrahim, 27)

Znajte da je lijepa riječ Allahova blagodat i milost, ko je prihvati onakvu kakva ona jeste, spasio se, a ko je zamijeni za nešto drugo, propao je na Dan kada nikakva trgovina neće koristiti i kada prijatelj prijatelju neće moći pomoći. Allah, džellešānuhu, ukazao vam je Svoje dobro onim što je stvorio i što vam je potčinio, i umiljava vam se Svojim blagodatima, pa nemojte biti od onih koji su se o sebe ogriješili i u svoga Gospodara nisu vjerovali.

“Zar ne vidiš one koji su umjesto zahvalnosti Allahu na blagodatima – nezahvalnošću uzvratili i narod svoj u Kuću propasti doveli, u Džehennem, u kome će gorjeti – a užasno je on prebivalište! – i izmislili Allahu ortake da bi zavodili s puta Njegova? Reci: ‘Naslađujte se, završit ćete, sigurno, u Vatri!’ Reci vjernicima, robovima Mojim, da molitvu obavljaju i da udjeljuju i tajno i javno, dio onoga što im mi darujemo, prije nego što nastupi Dan u kome neće biti trgovanja ni prijateljstva. Allah je stvoritelj nebesa i Zemlje; On spušta s

neba kišu i čini da pomoću nje rađaju plodovi kojima se hranite; i daje vam da se koristite lađama koje plove morem voljom Njegovom, i daje vam da se rijekama koristite; i daje vam da se koristite Suncem i Mjesecom, koji se stalno kreću, i daje vam da se koristite noći i danom; i daje vam svega onoga što od Njega išćete, i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali – čovjek je, uisitnu, nepravedan i nezahvalan.” (Ibrahim, 28–34)

Allahov prijatelj, milosrdni Ibrahim, nije napuštao dovu Milostivom i Plemenitom. Ibrahim je bio sažaljiv i odan, a Allah je bio blizu i uslišio je njegove molbe. Molio je Allaha, posebno i općenito, umiljavao Mu se, bio blag u dovi, skrušen i ponizan, pa je njegova dova obuhvatila svakog vjernika.

“A kada Ibrahim reče: ‘Gospodaru moj, učini ovaj grad sigurnim i sačuvaj mene i sinove moje da se klanjamo kumirima, oni su, Gospodaru moj, mnoge ljude na stranputicu naveli. Onaj ko bude mene slijedio – moje je vjere, a onaj ko bude protiv mene ustajao – pa, Ti, uistinu, praštaš i samilostan si. Gospodaru naš, ja sam neke potomke svoje naselio u kotlini u kojoj se ništa ne sije, kod Tvoga Časnog hrama, da bi, Gospodaru naš, molitvu obavljali; zato učini da srca nekih ljudi čeznu za njima i opskrbi ih raznim plodovima da bi zahvalni bili. Gospodaru naš, Ti zacijelo znaš šta mi tajimo, a šta na javu iznosimo. Allahu ništa nije skriveno ni na Zemlji ni na nebu. Hvala Allahu, Koji mi je u starosti podario Ismaila i Ishaka; Gospodar moj, uistinu, uslišava molbe. Gospodaru moj, daj da ja i neki potomci moji obavljamo molitvu; Gospodaru naš, Ti usliši molbu moju! Gospodaru naš, oprosti meni, i roditeljima mojim, i svim vjernicima – na Dan kad se bude polagao račun!’” (Ibrahim, 35–41)

O vjernici, Allah vam je naredio veličanstveno djelo, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAZMIŠLJANJE O ŽIVOTU NA OVOM SVIJETU (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
20. zul-hidže 1442. po Hidžri / 30. juli 2021.

Hvala Allahu, Silnome, Oprostitelju, Onome Koji čini da dan i noć naizmjenice nastupaju, i kod Njega je sve do roka određenog. Hvalim svoga Gospodara i zahvaljujem Mu na blagodatima i dobroti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Jednog, Onoga kome je sve potčinjeno, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odabranik i miljenik. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, i budite Mu pokorni, jer je pokornost Njemu najispravniji i najbolji put, i pripremite opskrbu za ahiret, a najbolja opskrba je bogobožnost.

O vjernici, razmišljajte o kratkoći trajanja dunjaluka, njegovim slabovrijednim ukrasima, čestoj promjeni njegovih stanja, i shvatit ćete njegovu pravu vrijednost, i naučit ćete njegovu tajnu. Ko svoje nade bude polagao u dunjaluk, sebe je obmanuo, a ko mu se prikloni, propast je odabrao. Kratkoća dunjaluka mjeri se kratkoćom životnog vijeka, a životni vijek počinje sa satima, nastavlja se sa danima, pa mjesecima i godinama, i dolazi do svog vrhunca i završetka, i niko ne zna kakve ga velike i teške situacije čekaju nakon smrti. Da li je, čovječe, život, nakon tvoje smrti tvoj život? Život jednog stvorenja u odnosu na živote generacija samo je jedan kratki trenutak, a dunjaluk je svakako samo prolazni i varljivi užitak.

Uzvišeni kaže: "O narode moj, život na ovome svijetu samo je prolazno uživanje, a onaj svijet je, zaista, kuća vječna." (Gafir, 39)

"Navedi im kao primjer da je život na ovome svijetu kao bilje, koje i poslije natapanja vodom, koju Mi s neba spuštamo, ipak postane suho, i vjetrovi ga raznesu. A Allah sve može!" (El-Kehf, 45)

Naš Gospodar obavijestio nas je o kratkoći boravka ljudi u kaburovima i da će cijeli taj period od smrti do proživljenja trajati koliko je jedan trenutak.

Uzvišeni kaže: “A na Dan kada ih On sakupi, učinit će im se da su boravili samo jedan čas u danu, i jedni druge će prepoznati.” (Junus, 45)

“A na Dan kad nastupi Čas oživljenja, zločinci će se zaklinjati da su u grobovima samo jedan čas ostali; a i prije su istinu izbjegavali.” (Er-Rum, 55)

“Ti izdrži kao što su izdržali odlučni poslanici i ne traži da im kazna što prije dođe! A onoga Dana kada dožive ono čime im se prijeti, učinit će im se da su ostali samo jedan čas dana. I dosta! A zar će ko drugi biti uništen do narod raskalašeni!” (El-Ahkaf, 35)

Šta je tvoj život u odnosu na čas? I koliki je tvoj udio u ovom času? Blago onome ko bude činio dobra djela i klonio se zabranjenih stvari, i time stekao Allahovo zadovoljstvo u džennetima uživanja, a teško onome ko bude slijedio prohtjeve i zapostavio namaze i druge vjerske obaveze, i time stekao propast u džehennemskim provalijama.

O ti koga je obmanulo njegovo zdravlje, pa si Gospodaru nepokoran!

O ti koga je pokvarilo slobodno vrijeme, pa si se odao igri i zabavi!

O ti koga je zaveo imetak, pa si moralno posrnuo!

O ti koga je obmanula mladost, pa si zaboravio na prolazak i nestanak!

O ti koga je ohrabrila dužina života i ostvarenje nekih nada, šta će biti s tobom kada ti smrt nenajavljena dođe, a nema ti povratka na dunjaluk?

U hadisu se kaže: “Sjećajte se često one koja će prekinuti sve užitke (smrti), jer to sjećanje umanjuje (u ljudskim očima) ono što je veliko, i uvećava ono što je malo.” U drugom hadisu navodi se: “Smrt je dovoljan vaiz.”

O ti koji si nemaran, koji si leđa Objavi okrenuo i koji ustrajavaš u grijesima, zar nije vrijeme da se pokaješ svome Gospodaru i predaš Njegovoj volji? Zar nije vrijeme da se probudiš iz teškog nemara i odazoveš? Zar ti nisu pouka nestale generacije i prazni domovi, kako su nakon stvarnosti samo trag ostali, i nakon slave samo vijest ostali. Zaista je u odlasku jedne i dolasku druge godine pouka. Dan ispratiš, a drugi dočekaš, sve dok ne prođe tvoj kratki život i nestanu sve nade i očekivanja.

Uzvišeni kaže: "... i da je čovjekovo samo ono što sam uradi, i da će se trud njegov, sigurno, iskazati, i da će prema njemu u potpunosti nagrađen ili kažnjen biti, i da će se Gospodaru tvome ponovo vratiti." (En-Nedžm, 39–42)

Radi za Kuću vječnosti, čiji užici nikada neće proći, umanjiti se niti nestati. Uzvišeni kaže: "Uđite u nj, u miru, ovo je Dan vječni!" U njemu će imati što god zažele – a od Nas i više." (Kaf, 34–35)

Čuvajte se Vatre, čija se kazna neće ublažiti njenim stanovnicima, izvršavajući Njegove naredbe i izbjegavajući Njegovu žestoku srdžbu. Uzvišeni kaže: "Onima koji ne budu vjerovali bit će odijela od vatre skrojena, a ključala voda bit će na glave njihove lijevana; od nje će se istopiti ono što je u trbusima njihovim, i koža, a gvozdanim maljevima bit će mlaćeni; kad god pokušaju zbog teškog jada iz nje izaći, bit će u nju vraćeni: "Iskusite patnju u užasnoj vatri!" (El-Hadždž, 19–22); "A pripremite što i za duše svoje i bojte se Allaha i znajte da ćete se s Njim susresti. A ti obraduj vjernike" (El-Bekara, 223).

O vjernici, Allah vam je otvorio vrata Svoje milosti, propisao vam je činjenje dobrih djela i ostavljanje loših djela, i neka niko od vas ne zatvara samom sebi ta vrata suprotstavljajući se Allahu činjenjem grijeha, a On je rekao: "... a milost Moja obuhvata sve; dat ću je onima koji se budu grijeha klonili i zekat davali, i onima koji u dokaze Naše budu vjerovali." (El-A'raf, 156)

Iskoristi, o čovječe, vrijeme blagostanja, jer dan koji ode nikada se neće vratiti, isprati dane koji su ti dati sa dobrim djelima, i čuvaj stranice svoje knjige od loših djela. Ibn Abbas, radijallahu anhum, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Većinu ljudi obmanu dvije blagodati: zdravlje i slobodno vrijeme." Ibn Omer, radijallahu anhum, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Budi na dunjaluku kao stranac ili putnik namjernik." Ibn Omer, radijallahu anhum, govorio je: "Kada osvaneš, ne očekuj noć, a kada omrkneš, ne očekuj jutro. Uzmi od svog zdravlja za svoju bolest i od svog života za svoju smrt."

Uzvišeni kaže: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata."

Donosite salavate i selame na prvaka prvih i potonjih i predvodnika svih poslanika.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

STANJE VJERNIKA IZMEĐU NADE I STRAHA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
27. zul-hidže 1442. po Hidžri / 6. avgust 2021.

Hvala Allahu Blagom, Milostivom. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i zahvaljujem Mu što nas je uputio na Pravi put. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Mudrog, Sveznajućeg, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je njegov Gospodar opisao riječima: “Ti si zaista najplešće čudi” (El-Kalem, 4), neka su na njega Allahov blagoslov, milost i spas, na njegovu porodicu i ashabe koji su postigli vječnu sreću. Oporučujem sebi i vama bogobojnost! Uzvišeni kaže: “O vjernici bojte se Allaha onako kako se treba bojati, i umirite samo kao muslimani.” (Ali Imran, 102) Prolaze sati i godine, zatvaraju se stranice naših životnih etapa, čovjek ostaje zbunjen brzinom protoka dana, približavanjem vremena, isprepletenošću stanja i događaja, prolaskom života, i svim onim što nose minuli dani i godine, od riječi i djela, svjestan da ih vrijeme neće izbrisati, i da nikada, koliko god vremena prošlo, neće zastarjeti, i neće nestati poput prašine u vjetru. Sve to dovodi muslimana u poziciju razmišljanja, uzimanja pouke i propitivanja. Uzvišeni kaže: “I tako Mi Gospodara tvoga, njih ćemo sve na odgovornost pozvati za ono što su radili!” (El-Hidžr, 92–93) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjekova stopala neće se pomjeriti na Sudnjem danu dok ne bude upitan za četiri stvari: za život, u čemu ga je proveo, za znanje, šta je uradio s njim, za imetak, kako ga je stekao i u šta ga je potrošio, i za tijelo, u čemu je oronulo.” (Tirmizi)

Šerijatski tekstovi potvrđuju činjenicu, koja nije skrivena nijednom muslimanu, da je svaka njegova riječ zapisana, svaki postupak budno praćen, svaka tajna poznata i svaki šapat čujan. Sve to zabilježeno je u knjizi svakog obveznika, u koju se zapisuju njegova djela i ispisuje njegov životni put, i ona je njegova lična odgovornost. U toj knjizi pomno su zabilježena susva djela,

svakog trenutka i vremena, u njoj nema ubrzavanja niti odgađanja. Stranice djela svakog pojedinačnog dana uzdižu se prije noći, a stranice djela svake noći uzdižu se prije izlaska sunca. Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, kazuje: "Jednom prilikom Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustao je među nama i kazao pet stvari: Uzvišeni Allah ne spava, i Njemu ne priliči da spava, spušta i uzdiže pravdu, Njemu se uzdižu djela noći prije djela dana, i djela dana prije djela noći." (Muslim)

Kada čovjeku dođe smrt, prekida se njegova veza sa svim na dunjaluku, osim sa stranicama njegovih djela, koje će s njim ući u kabur, i pratiti ga prilikom proživljenja, i u svim stanjima na Sudnjem danu, na siratu i na mizanu (prilikom vaganja djela). Kada nastupi Sudnji dan, razlistat će se stranice ljudskih djela, razletjet će se knjige i uspostaviti će se vage. Uzvišeni kaže: "I svakom čovjeku ćemo ono što uradi o vrat privezati, a na Sudnjem danu ćemo mu knjigu otvorenu pokazati: "Čitaj knjigu svoju, dosta ti je danas što ćeš svoj račun polagati!" (El-Isra, 13–14)

Događaj izlaganja listova ispisanih našim djelima zaista će biti strašan prizor, koji će izazivati strah i nevjericu, prizor od kojeg će se srca i duše tresti. Uzvišeni kaže: "I vidjet ćeš sve narode kako na koljenima kleče; svaki narod bit će prozvan prema svojoj Knjizi: 'Danas ćete biti nagrađeni ili kažnjeni prema tome kako ste postupali! Ova Knjiga Naša o vama će samo istinu reći, jer smo naredili da se zapiše sve što ste radili.'" (El-Džasije, 28–29)

Tamo, na mjestu velikog izlaganja, dok ljudi sa strepnjom budu čekali gdje će biti odvedeni, svako će primiti svoje listove, i ovaj događaj bit će znakovit i uveliko će odrediti dalju sudbinu svakog pojedinca, ili će to biti radost i sreća ili tuga i nesreća. Ko prihvati svoju knjigu u desnu ruku, njegova duša će se smiriti, njegov strah ublažiti i obuzet će ga osjećaji radosti i zadovoljstva, a kome knjiga bude data u lijevu ruku, njegova sudbina bit će očaj, propast i nesreća. Uzvišeni kaže: "Onaj kome bude knjiga njegova u desnu ruku njegovu data lahko će račun položiti i svojima će se radostan vratiti; a onaj kome bude knjiga njegova iza leđa njegovih data propast će prizivati i u ognju će gorjeti." (El-Inšikak, 7–12)

Mizan koji će biti uspostavljen na Sudnjem danu jeste mizan pravde, koji neće razlikovati ljude po ugledu i porijeklu, i neće mjeriti težinu njihovih tijela, nego će isključivo mjeriti njihova djela. Uzdići će stepen i mjesto Allahu

pokornom i poslušnom, a spustiti i uniziti mjesto i stepen grešnika. Uzdići će onoga ko je izvršavao farzove i klonio se harama, a uniziti onoga ko je griješio prema Gospodaru, kršio Njegove zabrane i granice. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Na Sudnji dan doći će ogroman i debeo čovjek, a kod Allaha neće vrijediti ni koliko je krilo komarca. Čitajte: ‘... i na Sudnjem danu nikakva im značaja nećemo dati’ (El-Kehf, 105).” (Buhari)

Ako su ovo poznate stvari, onda je obaveza svakog muslimana da se zapita o onome što je prošlo od njegovog života i što je zapisano u njegovim listovima: postoji li mogućnost da se nadoknadi ono što je prošlo? Ili da se pobrišu grijesi i ono što su njegove ruke požnjele? I da li postoji mogućnost da se loša djela pretvore u dobra? Onaj ko čita i proučava šerijatske tekstove, bili oni iz Kur’ana ili iz sunneta, naći će da je iznad Arša blagi i milostivi Gospodar, brižan prema Svojim robovima, Koji je otvorio vrata nade i poziva da se nadoknadi propušteno i ono što će doći, prije nastupanja edžela, činjenjem djela koja će isкупiti grijehе i obrisati loša djela. Uzvišeni Gospodar podario je Svojim robovima odabrana vremena, koja se smjenjuju u toku cijele godine, i u kojima im On uvećava nagradu. On pruža Svoju ruku noću da bi oprostio onima koji su griješili danju, i pruža Svoju ruku danju da bi oprostio onima koji su griješili noću. Kada rob uradi dobro djelo, milostivi Gospodar upiše mu deset dobrih djela, pa do sve do sedam stotina i više puta, a ko uradi loše djelo, On mu upiše samo jedno loše djelo. On za one, koji Mu se iskreno pokaju, kaže: “... ali onima koji se pokaju i uzvjeruju i dobra djela čine, Allah će njihova hrđava djela u dobra promijeniti, a Allah prašta i samilostan je” (El-Furkan, 70). Ovaj ajet dokaz je veličine Allahove dobrote prema ovome ummetu. Vjerodostojni hadisi koji govore o ovoj temi su mnogobrojni.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je:

“Ko provede ramazan u ibadetu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni raniji grijesi.”

“Nadam se da će post dana Arefata isкупiti grijehе prošle i naredne godine, a post dana Ašure isкупiti grijehе prošle godine.”

“Ko kaže: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi! – Slavljen i hvaljen neka je Allah!’ stotinu puta u jednom danu, bit će mu oprošteni grijesi, makar ih bilo koliko je morske pjene.”

“Kada imam kaže ‘amin’, kažite i vi ‘amin’, jer će onome onaj čije se aminanje podudari sa aminanjem meleka biti oprošteni prošli grijesi.”

“Nijedan čovjek neće se abdestiti i upotpuniti svoj abdest, a zatim klanjati namaz, a da mu neće biti oprošteno ono što je učinio od tada pa do tog namaza sve dok ga ne obavi.”

“Kada se abdesti rob musliman ili mu'min i opere svoje lice, sa njegovog lica, s vodom, ili sa zadnjom kapi vode, spadne svaki grijeh u koji je gledao svojim očima. Kada opere svoje ruke, iz njegovih ruku s vodom, ili sa zadnjom kapi vode, izađe svaki grijeh koji su činile njegove ruke. Kada opere svoje noge, iz njih s vodom, ili sa zadnjom kapi vode, izađu svi grijesi prema kojima su išle njegove noge, tako da izađe potpuno čist od grijeha.”

Poslanik je upitao ashabe: “Šta mislite kada bi ispred vrata nekog od vas bila rijeka i on se u njoj kupao pet puta dnevno, da li bi na njemu ostalo nečistoće?”, a oni su rekli: “Ne bi ostalo ništa nečistoće.” Na to on reče: “To je primjer pet dnevnih namaza, kojima Allah briše grijeha.”

“Pet dnevnih namaza, džuma do džume i ramazan do ramazana iskupljuju grijeha koji su učinjeni između njih, ako se budu izbjegavali veliki grijesi.” Većina islamskih učenjaka smatra da iskupljenje obuhvata male, ali ne i velike grijeha, jer je za velike grijeha potrebna tevba – pokajanje.

Što se tiče riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko obavi hadž radi Allaha, i ne bude govorio ružne riječi i ne bude činio grijeha, vratit će se svojoj kući čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila”, one ukazuju na to da hadž mebrur (ispravno obavljen i kod Allaha primljen hadž) briše i velike grijeha.

Časni Kur'an utemeljio je pravilo koje unosi radost u grudi, odagnava brigu i budi ambicije kod onih koji žele pobrisati svoje grijeha: “I obavljaj molitvu početkom i krajem dana, i u prvim časovima noći! Dobra djela zaista poništavaju hrđava.” (Hud, 114) To je pravilo brisanja i poništavanja grijeha dobrim djelima, kao što su namaz, post, sadaka, spominjanje Allaha, učenje Kur'ana, tesbih (subhanallah), tehlil (la ilahe illallah), dobročinstvo prema stvorenjima, pozivanje k Allahu, navraćanje na dobro i odvrćanje od zla. Razmisli samo o očiglednoj Allahovoj pažnji i dobročinstvu prema Njegovim robovima: svaka nedaća koja zadesi muslimana, ma koliko bila mala i neznatna, ogromna je prilika za brisanje i iskupljenje grijeha. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Muslimana neće zadesiti ni umor, ni napor, ni briga, ni neugodnost,

ni tuga, neće ga, čak, ni trn ubosti a da mu Allah time neće oprostiti neke njegove grijeha.” (Buhari)

Veličanstvenije od toga jeste da se brisanje grijeha proteže dokle god traje nedaća, iskušenje, tako da musliman sretne svog Gospodara bez ijednog grijeha. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjernik i vjernica neprestano će nailaziti na iskušenja sve dok ne sretnu Allaha bez ijednog grijeha.” Obrati pažnju na ovaj briljantni stil i retoriku, kojom nam Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, osjetilnim primjerom pokušava dočarati značenje “opadanja grijeha”. Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, izašao u vrijeme dok je lišće opadalo s grana, pa je uzeo dvije grane drveta, protresao ih, i rekao: “O Ebu Zerre!” “Odazivam ti se, Allahov Poslaniče”, rekao je Ebu Zerr, a Poslanik je rekao: “Zaista rob musliman obavi namaz, kojim želi Allahovo lice, pa s njega spadnu grijesi kao što s ovog drveta opada lišće.” (Ahmed)

Pametan musliman neće se prepustiti činjenju grijeha i nemarnosti pravdajući to hadisima koji ulijevaju nadu u oprost i milost, jer niko ne može garantovati za sebe da će mu grijesi biti obrisani i oprošteni, zbog postojanja mogućnosti da se nešto ispriječi između njega i brisanja grijeha. Spasit će se samo onaj koji slijedi put ravnoteže između straha i nade, i koji čini mnogo dobrih djela, i uz to ima lijepo mišljenje o svom Gospodaru, oprezan je prema velikim grijesima i ne potcjenjuje ni male grijeha. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čuvajte se ‘bezazlenih’ grijeha (grieha koje ljudi smatraju bezazlenima), jer je primjer ‘bezazlenih’ grijeha kao primjer ljudi koji su se ulogorili u dolini i naložili vatru da ispeku hljeb, pa je svaki od njih donosio drva i stavljao ih na vatru, dok nisu prepekli hljeb. Koji god se čovjek prepusti ‘bezazlenim’ grijesima, oni ga unište.”

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KAKO DOČEKUJEMO NOVU HIDŽRETSKU GODINU? (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
4. muharem 1443. po Hidžri / 13. august 2021.

Hvala Allahu Koji je Sunce učinio izvorom svjetlosti, a Mjesec sjajnim, položaje mu odredio da biste znali broj godina i računanje. Hvalim Allaha, Silnoga, Onoga Koji mnogo daruje. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji čovjek koji se bojao svoga Gospodara i poslušan Mu bio. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu. Bojte se Allaha, o ljudi, i opskrbite se najboljom opskrbom kojom ćete uspješno preći dionice svoga života i postići Allahovu blizinu na Dan povratka.

O muslimani, ispraćaj prošle i doček nove godine prilika je da oni koji su razumom obdareni zastanu, razmisle, uzmu pouku i pogledaju sunce koje izlazi svakog dana na istoku i zalazi na zapadu, i pogledaju mjesec kada se tek pojavi kako je tanak, a onda nakon što se upotpuni, opet počne da se smanjuje, sve dok se u potpunosti ne izgubi iz vida, da razmisle o novoj godini, čiji im se kraj u početku čini dalekim, a zatim njegovi mjeseci i dani prođu kao tren i dođe kraj godine. Tada će shvatiti da je upravo to primjer dunjaluka, u njegovom sjaju i ukrasu, i primjer čovjekovog životnog vijeka u iščezavanju i prolasku, i to je činjenica koja nije skrivena nijednom pametnom čovjeku, s tim da tu činjenicu, kod nekih ljudi, pokrivaju zastori nemara, i od nje odvrćaju samoobmana, duga nada, lažna nadanja i pretpostavke koje nemaju veze sa realnošću. Shvatanje ove istine trebalo bi ih podstaći da pogledaju iza sebe, analiziraju svoja djela u prethodnoj godini i svedu račun sa samima sobom, kako bi popravili ono što su pokvarili, nadoknadili ono što su propustili i ispravili ono što su krivo učinili, a da ustraju na Pravom putu i čvrsto se drže istine ako

su bili od dobročinitelja i upućenih. Ono što će im na najbolji način pomoći u tome jeste iskrena tevba – pokajanje, koju je Allah naredio svim vjernicima, kur'anskim ajetom: “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da bi ste postigli ono što želite” (En-Nur, 31), i kajanje zbog onoga što je prošlo, ostavljanje grijeha, čvrsta odluka da se neće vratiti griješenju i iskorištavanje pet stvari koje je oporučio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem: “Iskoristi pet stvari prije pet drugih: mladost prije starosti, zdravlje prije bolesti, bogatstvo prije siromaštva, slobodno vrijeme prije zauzetosti i život prije smrti.” (Hakim, Mustedrek, s vjerodostojnim senedom)

U mladosti, zdravlju, bogatstvu i slobodnom vremenu kriju se snaga, odlučnost, aktivnost, posvećenost i usmjerenost ka svakom dobru, a u njihovim suprotnostima je slabost, neodlučnost, tjeskoba u prsima, neaktivnost, teret, mnoštvo obaveza i rastrojenost koji čovjeka odvrćaju od svega toga i zagorčavaju mu život. Zbog toga je pametan čovjek uvijek na oprezu i budno pazi da mu ne izmakne nijedan trenutak života, bilo odgađanjem, koje troši ljudski život, a ne donosi mu nikakvu korist u vjeri i na dunjaluku, ili neznanjem koje ga navodi na slijeđenje strasti, zbog nepoznavanja onoga što mu koristi i šteti, i njegovo stanje najslićnije je stanju onoga ko se našao u tminama iz kojih nikako ne može izaći. Trud takvog čovjeka uzaludan će biti i njegova će djela propasti.

Najbolje čime možemo dočekati novu godinu jesu pokornost Allahu i razni oblici dobrih djela, prije svega: post u Allahovom mjesecu muharremu, koji je najvredniji post nakon ramazana. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najvredniji post nakon ramazana jeste post Allahovog mjeseca muharrema.” (Hadis)

Najpritrđeniji post u mjesecu muharremu jeste post Dana Ašure, za koji je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Post Dana Ašure nadam se da će iskupiti čovjekove grijehe iz prethodne godine.” (Muslim) U ovom mjesecu činite što više dobrih djela, koja će vas približiti vašem Gospodaru, i kojima ćete ispuniti vaše vrijeme onim što će vam donijeti radost kada sretnete svoga Gospodara. Početi novu godinu pokornošću, završiti godinu hadžom, umrom i postom Dana Arefata za one koji nisu bili na hadžu, i drugim oblicima pobožnih djela, pokazatelj je da je život muslimana, od početka do kraja, ispunjen pokornošću Allahu i Njegovim spominjanjem. “Reci: ‘Klanjanje moje,

i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova.” (El-En’am, 162–163)

Neka brz protok dana i godina bude najbolji podsticaj vama da uzmete pouku i razmišljate o isteku rokova i prolaznosti života, činite dobročinstvo sebi kontinuiranim propitivanjem i obračunom vlastite duše, njenim održavanjem na Pravom putu, odvrćanjem od grijeha i izbjegavanjem oponašanja onih na čije nas je stanje Allah upozorio, a čija su srca vremenom otvrdnula, o čemu Uzvišeni kaže: “Zar nije vrijeme da se vjernicima srca smekšaju kad se Allah i Istina koja se objavljuje spomene, i da oni ne budu kao oni kojima je još davno data Knjiga, pa su srca njihova, zato što je proteklo mnogo vremena, postala nemilosrdna, i mnogo od njih su nevjernici.” (El-Hadid, 16)

Sjetite se dolaska pred svog Gospodara i stajanja pred Njim na Dan velikog straha: “Oni misle da se dogoditi neće, a Mi znamo da sigurno hoće, onoga Dana kada nebo bude kao talog od zejtina, a brda kao vuna šarena, kada bližnji neće bližnjega ništa pitati, iako će jedni druge vidjeti. Nevjernik bi jedva dočekao da se od patnje toga Dana iskupi sinovima svojim, i ženom svojom, i bratom svojim, i porodicom svojom koja ga štiti, i svima ostalima na Zemlji – samo da se izbavi. Nikada! Ona će buktinja sama biti koja će udove čupati, zvat će onoga ko je glavu okretao i izbjegavao i zgrtao i skrivao.” (El-Mearidž, 6–18)

Molite Allaha da dane koje dočekujete učini boljima od onih koji su prošli, i da novu godinu učini godinom dobra, dobročinstva, bogobožnosti, pobjede, uzdizanja i ponosa ummeta najboljeg čovjeka i Poslanika, alejhis-salatu ves-selam.

O vjernici, vjernik koji moli svoga Gospodara Vjerovjesnikovom dovom: “Allahu moj, učini moj život povećanjem svakog dobra, a smrt odmorom od svakog zla”, nastoji iskoristiti priliku života u činjenju svakog dobra i onoga čime je zadovoljan njegov Gospodar, i onoga što će povećati njegovu vrijednost i njegov život učiniti ljepšim. I zato se vjernik raduje blagodati produženja života i svakoj novoj godini koju dočeka, jer u tome vidi priliku za povećanje dobrih djela koja će ga približiti njegovom Gospodaru i dati mu priliku da nadoknadi ono što je propustio i prema čemu je bio nemaran, iskrenim pokajanjem i predavanjem Božijoj volji, a to je potvrda riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Vjerniku produženje života ne povećava ništa drugo nego dobro.” (Muslim)

Bojte se Allaha i zahvaljujte Mu što vam je dao priliku koju nije dao mnogima čije su stranice života zatvorene, koji su pokriveni zemljom, pa nisu upotpunili prethodnu godinu, a bili su potpuno zdravi, ispravnog vida i sluha. Hafiz Ibn Redžeb rekao je: “Neko je usnio jednog dobrog prethodnika, pa mu je rekao: ‘Kajemo se zbog velike stvari: znamo a više nismo u stanju da bilo šta uradimo, a vi radite a ne znate. Tako mi Allaha, jedan ili dva tesbiha (subhanallah), rekat ili dva rekata u stranicama naših djela draži su nam od dunjaluka i svega na njemu.”

Neki učenjaci iz prvih generacija kazali su: “Svaki dan koji vjernik živi je dobitak.” Iskoristite, o vjernici, priliku nove godine za povećanje činjenja svih vrsta dobrih djela i bit ćete od onih koji će postići ono što žele, a čuvajte se upropaštavanja dana i noći kao što to rade nemarni.

Uvijek imajte na umu da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na pečata svih poslanika, Muhammeda, sina Abdullahova, sallallahu alejhi ve sellem, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST ČESTOG SPOMINJANJA ALLAHA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

11. muharrem 1443. po Hidžri / 20. august 2021.

Hvala Allahu, Vladaru, Svetom, Onome Koji je bez nedostataka, Uzvišenom i Plemenitom, našem Gospodaru, sveta su imena Njegova, uzvišena su svojstva Njegova. On je hvaljen onoliko koliko je sam Sebe pohvalio, mi Ga ne možemo pohvaliti onoliko koliko On zaslužuje. Njemu pripada hvala na dunjaluku i ahiretu, trajno i vječno. Zahvaljujem svom Gospodaru na blagodatima i dobrima kojima nas je darovao, koje znamo i ne znamo. On je vlasnik svih blagodati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Silnog, Kojem se niko ne može suprotstaviti, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, poslan sa jasnim svjetlom, kojim je Allah suzbio mnogoboštvo i zabludu. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i plemenite ashabe. Bojte se Allaha, tražite Njegovu blizinu činjenjem dobrih djela, preziranjem i ostavljanjem grijeha. Ko se bude Allaha bojao, On će ga zaštititi, a ko bude slijedio svoje strasti i dā prednost ovom nad onim svijetom, upropastio je sebe i izgubio je vječni užitek na ahiretu. Uzvišeni kaže: "... onda će onome koji je obijestan bio i život na ovome svijetu više volio Džehennem prebivalište postati sigurno. A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao Džennet će boravište biti sigurno." (En-Naziat, 37–41)

O muslimani, Allah vas naziva vjernicima, najboljim svojstvom kojim čovjek može biti opisan, i poziva da Mu se približite čineći dobra djela i čuvajući ih od onoga što će ih poništiti i umanjiti njihovu vrijednost. Uzvišeni kaže: "O vjernici, Allaha se bojte i nastojte da Mu se umilite i na Putu Njegovu se borite da biste postigli što želite." (El-Maida, 35)

El-vesila – sredstvo umiljavanja Allahu, spomenuta u ajetu, označava svako pobožno djelo, činjenje dobrih djela i ostavljanje zabrana, a obuhvata, svojim značenjem, i sredstva za činjenje pobožnih djela. Djelo koje objedinjuje sve vrste pobožnih djela, koje čuva od kazni, najsveobuhvatniji put za činjenje dobra i tvrđava koja štiti od propasti i zla jeste zikrullah – spominjanje, slavljenje, hvaljenje Allaha. On upotpunjuje farzove i vadžibe, nadoknađuje nedostatke u ibadetima, uvećava nagradu za dobra djela i briše grijehe i loša djela. Dovoljno mu je nagrade, vrijednosti i počasti to što ga je Allah učinio sastavnim dijelom namaza, hadža i drugih oblika pokornosti, i što je propisan u svim situacijama. Prvi i osnovni temelj vjere, kelimei-šehadet – ešhedu en la ilahe illallah, sadrži zikrullah, a svi propisi i norme njegovi su tumači i ogranci.

Svjedočenje da nema boga osim Allaha predstavlja tevhidul-ma'bud – izdvajanje jedinog i istinitog Boga, Allaha, u smislu obožavanja, a svjedočenje da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov poslanik predstavlja tevhi-dul-metbu – izdvajanje poslanika u smislu njegovog slijeđenja. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne odlučujte se ni za što dok za to ne upitate Allaha i Poslanika Njegova, i bojte se Allaha! Allah, zaista, sve čuje i sve zna.” (El-Hudžurat, 1)

Allah, džellešanuhu, ni u jednom ibadetu koji je propisao ne zahtijeva mnoštvo i povećanje, kao što je to slučaj sa zikrullahom, za koji je rekao: “O vjernici, mnogo Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte” (El-Ahzab, 41–42), osim što se sličan zahtjev prenosi i za salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu: “Donosite što više salavata na mene petkom, jer vaši salavati meni se predočavaju” (Hadis je vjerodostojan i bilježe ga Ahmed, Ebu Davud i Ibn Hibban od Evsa ibn Evsa, radijallahu anhu), i u hadisu: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata, obrisat će mu deset grijeha i uzdignut će ga za deset stepeni.” Salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, vid je oduživanja našem Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i dova za sve što je učinio za vjeru, i borio se na njenom putu najpotpunije što je mogao, i za svako dobro i iskreni savjet koji je podario ummetu. Svako dobro djelo koje musliman uradi i nagrada za to djelo zasluga su Allahovog poslanika, i put prema Džennetu je njegov put. O vrijednosti zikra govore riječi Uzvišenog: “... i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite” (El-Džuma, 10), i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Primjer onoga koji spominje Allaha i onoga koji Ga ne spominje je

kao primjer živog i mrtvog čovjeka.” (Buhari i Muslim) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Hoćete li da vas obavijestim o vašem najvrednijem djelu, najčišćem kod vašeg Gospodara, koje će vas uzdići na najviše deredže i koje je bolje za vas od dijeljenja zlata i srebra, i bolje od toga da se sukobite s neprijateljem i ubijate ih i oni vas ubijaju?” Rekli su: “Da, Allahov Poslaniče, želimo.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “To djelo je zikrullah.” (Hadis je vjerodostojan i bilježe ga Ahmed, Tirmizi i Hakim od Ebu Derdaa, radijallahu anhu.) Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan: “Ko će imati najveću deredžu kod Allaha na Sudnjem danu?”, pa je rekao: “Oni koji Allaha puno spominju.” (Tirmizi) Abdullah ibn Muslim, radijallahu anhu, rekao je: “Neki je čovjek došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: ‘Allahov Poslaniče, islamskih propisa je mnogo i to nam stvara poteškoću, pa možeš li nas uputiti na neko sveobuhvatno djelo kojeg ćemo se pridržavati?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: ‘Neka tvoj jezik uvijek bude vlažan od spominjanja Allaha.’” (Ahmed, Tirmizi, Ibn Madža i Ibn Hibban) Zikr čisti ljudska djela, nadoknađuje njihove nedostatke i briše grijehe. Zikr ima tri nivoa.

Prvi nivo, spominjanje Allaha srcem, za koje Uzvišeni Allah daje nagradu, iz Svoje darežljivosti i plemenitosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Rekao je Allah: ‘Ja se prema Svom robu ophodim onako kako on misli o Meni, i Ja sam s njim kada god Me spomene. Ako Me spomene u sebi, i Ja njega spomenem u Sebi.’” (Buhari i Muslim)

Drugi ili srednji nivo, spominjanje Allaha jezikom, uz djelimičnu odsutnost srca. Onaj ko spominje Allaha jezikom, čini veliko dobro, a nagradu za njega ne zna niko osim Allaha, i ona je veća od nagrade za prvi nivo, jer u njemu, osim srca, učestvuje i jezik. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjek izgovori riječi, kojima se postiže Allahovo zadovoljstvo, ne pridajući im pažnju, a Allah ga zbog njih uzdigne na stepene.” (Buhari)

Treći nivo, spominjanje Allaha jezikom i srcem u isto vrijeme, te razmišljanje o njegovim značenjima i svijest o Allahovoj veličini. Ovaj nivo je najveći nivo, i onaj ko ga čini, pretekao je druge u dobrim djelima i postigao je najveće deredže. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjek koji posvjedoči da nema boga osim Allaha i da sam ja Njegov poslanik, iskreno iz svoga srca, i ustraje u tome do smrti, ući će u Džennet.” (Ahmed) U ovom hadisu govori

se o podudarnosti jezika i srca u spominjanju Allaha. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Koga sretnoš iz ovog zida, a svjedoči da nema boga osim Allaha, čvrsto vjerujući svojim srcem u te riječi, obraduj ga Džennetom.” (Muslim)

Značenje “zikrullah” je spominjanje veličanje i hvaljenje Gospodara, uzvišen neka je, učenjem tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber), tahmida (elhamdulillah), tesbiha (subhanallah), izgovaranjem riječi la havle ve la kuvvete illa billahil-azim, mnoštvom istigfara (traženja oprost), učenjem dove. Donošenje salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, spada u zikr, kao i negiranje svih nedostataka i mahana našem Gospodaru i svega što ne priliči Njegovoj uzvišenosti, veličini, snazi, gordosti, savršenstvu, i negiranje bilo kakve sličnosti između Njega i Njegovih stvorenja. Najvredniji oblik veličanja i hvaljenja Gospodara svjetova jeste veličanje i hvaljenje Njegovim lijepim imenima, savršenim svojstvima i mudrim djelima, kao što je to slučaj sa Ajetul-Kursijjom, i završetkom sure El-Hašr, i veličanje Gospodara spominjanjem Njegovih blagodati prema stvorenjima.

Uzvišeni kaže: “O ljudi, sjetite se milosti kojom vas Allah obasipa. Postoji li, osim Allaha, ikakav drugi stvoritelj koji vas sa neba i iz zemlje opskrbljuje? Osim Njega nema drugog boga, pa kuda se onda odmećete?” (Fatir, 3)

“I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali.” (Ali Imran, 103)

Zikr je lahak na jeziku, a težak na mizanu – ahiretskoj vagi. On će dati svoje plodove, očistiti srca i popraviti djela samo ukoliko se temelji na ljubavi prema Allahu i ljubavi prema Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Najbolji zikr je učenje Kur’ana, jer Kur’an sadrži sve oblike hvaljenja i veličanja Gospodara, spominjanja blagodati, detalje šerijatskih propisa, podsticanje na svako dobro i upozorenje na svako zlo.

O muslimani, ovo je zikr sa svim svojim dobrotama, blagoslovima, koristima i svjetlošću, a nagrada za njega je ono što oko nije vidjelo i što ljudsko srce nije osjetilo. O nagradi za zikrullah govore sljedeći hadisi. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko kaže: ‘La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul-mulku ve lehul-hamdu, ve

huve ala kulli šej'in kadir' na početku dana, deset puta, imat će nagradu kao da je oslobodio deset robova, i bit će mu upisano stotinu dobrih djela i obrisano stotinu grijeha, i bit će zaštićen od šejtana u tom danu sve dok ne omrkne. Bolji od njega je samo onaj ko to izgovori više puta.” (Buhari i Muslim)

Ummu Hani, radijallahu anha, kazala je: “Rekla sam: ‘Allahov Poslaniče, preporuči mi neko djelo koje mogu činiti sjedeći’, pa mi je rekao: ‘Stotinu puta izgovori ‘subhanallah’, to je kao da si oslobodila stotinu robova iz potomstva Ismaila, alejhis-selam, i stotinu puta izgovori ‘elhamdulillah’, to je kao da si opremila stotinu konja za borbu na Allahovom putu, i stotinu puta izgovori ‘Allahu ekber’, to je kao da si pripremila stotinu deva za žrtvovanje, koje su primljene kod Allaha, i stotinu puta izgovori ‘la ilahe illallah’, ispunit ćeš prostor između nebesa i Zemlje.” (Ahmed, Nesai i Hakim, hasen)

Nu'man ibn Bešir, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Od riječi kojima slavite i veličate Allaha jesu riječi ‘subhanallah’, ‘elhamdulillah’ i ‘la ilahe illallah’, a kada ih izgovorite, one se uspnu do Arša, i zuje kao što pčela zuji, kazujući o onome ko ih je izgovorio.” (Ibn Madža i Hakim, sahih)

Muaz, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ni za čim stanovnici Dženneta neće žaliti kao što će žaliti za trenutkom koji im je prošao a u njemu nisu spominjali Allaha” (Taberani, sahih), tj. žalit će kada vide koliku je nagradu Allah pripremio za zikr i pored njegove lahkoće. Nagrada za zikrullah – spominjanje Allaha jeste i to da će Allah onoga koji Ga bude spominjao zaštititi od šejtana.

Haris ibn Haris el-Ešari, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je Jahjau, sinu Zekerijaovom, objavio da naredi svom narodu da čini pet stvari, a jedna od njih je zikrullah. Primjer onoga koji spominje Allaha je kao primjer čovjeka kojeg su slijedili njegovi neprijatelji, pa se on sklonio u sigurnu tvrđavu i spasio se od njih. Isto tako čovjek se ne može spasiti od šejtana osim zikrullahom.” (Tirmizi, Ibn Hibban i Hakim, sahih)

Najveća nagrada za zikrullah je ulazak u Džennet i spas od Vatre, a Allahovo zadovoljstvo veće je od toga. Allah će onoga koji Ga bude spominjao spasiti od nevolja, iskušenja i opasnosti. Uzvišeni kaže o Junusu, alejhis-selam: “... i

da nije bio jedan od onih koji Allaha hvale, sigurno bi ostao u utrobi njenoj do Dana kad će svi biti oživljeni.” (Es-Saffat, 143–144)

Za zikrullah su predviđene i sljedeće nagrade:

– Lijep spomen na dunjaluku i ahiretu. Allah, džellešānuhu, kaže: “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152)

– Jačanje duha i tijela, pomoć u izvršavanju ibadeta i zaštita od činjenja harama, i olakšavanje stjecanja opskrbe. Abdullah ibn Amr, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nuh, alejhis-selam, rekao je svom sinu: ‘Oporučujem ti dvije vrste zikra: subhanallah i elhamdulillah, tim riječima Allaha mole i slave sva Njegova stvorenja, i zbog njih Allah opskrbljuje stvorenja.’” (Nesai i Hakim, sahih)

– Zaštita od licemjerstva, koje se smatra jednim od najvećih iskušenja u vjeri.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, birao je jezgrovite riječi u dovama i zikrullahu. Jedna od jezgrovitih dova kojoj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podučio Džuvejrijju bint Haris, radijallahu anha, jeste dova: “Subhanallahi ve bi hamdihi, adede halkihi ve rida nefsii, ve zinete aršii ve midade kelimatii. (Neka je slavljen Allah i hvaljen onoliko koliko je Njegovih stvorenja, i koliko je zadovoljan, i koliko je težak Njegov Arš i koliko je tinte za Njegove riječi.)” (Muslim)

Umama, radijallahu anha, kazuje: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mi je: ‘Hoćeš li da te podučim koji je najbolji zikr, u danu i noći? Subhanallahi adede ma halek, ve subhanallahi mil’e ma halek, ve subhanallahi adede kulli šej’, ve subhanallah mil’e kulli šej’, ve subhanallahi adede ma ahsa kitabuhu, ve subhanallah mil’e ma ahsa kitabuhu. Vel-hamdulillahi adede ma halek, vel-hamdulillahi mil’e ma halek, vel-hamdulillahi adede kulli šej’, vel-hamdulillahi mil’e kulli šej’, vel-hamdulillahi adede ma ahsa kitabuhu, vel-hamdulillahi mil’e ma ahsa kitabuhu.’” (Neka je slavljen Allah onoliko koliko ima Njegovih stvorenja i neka je slavljen Allah koliko je dovoljno da se ispuni sve što je stvorio i slavljen neka je Allah koliki je broj svega postojećeg i neka je slavljen Allah koliko je dovoljno da ispuni sve postojeće i neka je slavljen Allah koliko ima pobrojanih stvorenja u Zaštićenoj ploči (Levhi-mahfuzu). Neka je hvaljen Allah onoliko koliko ima Njegovih stvorenja i neka je hvaljen Allah koliko je dovoljno da se ispuni sve što je stvorio i hvaljen neka je Allah

koliko je broj svega postojećeg i neka je hvaljen Allah koliko je dovoljno da ispuni sve postojeće i neka je hvaljen Allah koliko ima pobrojanih stvorenja u Zaštićenoj ploči.) (Bezzar i Taberani, hasen) Uzvišeni kaže: "... i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha – Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio." (El-Ahzab, 35)

O vjernici, potražite kod Allaha utočište od nemarnosti, zapostavljanja istine i lažnog nadanja. Svakom od vas propisan je edžel, smrtni čas, koji približava ono što je daleko i uništava ono što je novo. Allah vam je naredio da slijedite Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: "Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje." (El-Ahzab, 21)

Aiša, radijallahu anha, rekla je: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spominjao je Allaha u svim situacijama." (Muslim)

Zejd b. Eslem kazuje: "Musa, alejhis-selam, rekao je: 'Gospodaru moj, podario si mi mnoge blagodati, pa me uputi i da Ti mnogo zahvaljujem!'", pa mu je Uzvišeni odgovorio: 'Mnogo Me spominji i zikr čini, pa ako tako postupiš, bit ćeš Mi zahvalan, a ako zaboraviš na Mene, bit ćeš nezahvalan.'" (Bejheki, *Šuabul-iman*)

Naši ispravni prethodnici spominjali su Uzvišenog Allaha u svim situacijama, kontinuirano, zbog njihove potpune i iskrene ljubavi prema Allahu. Prenosi se da je Ebu Hurejre imao uže sa hiljadu čvorova, i ne bi zaspao dok ne bi upotpunio svoj uobičajeni broj zikra, pomažući se njime u brojanju. (Ebu Nuajm, *Hiljetul-evlija*). Ibn Sirin je često izgovarao: "Subhanallahil-azim", a Halid b. Mi'dan je, pored toga što je mnogo učio Kur'an, svaki dan po četrdeset hiljada puta Allaha veličao izgovarajući "subhanallah". (Ebu Nuajm, *Hiljetul-evlija*)

U današnjem vremenu svaki musliman ima prijeku potrebu za zikrom, zbog postojanja mnogih fitni i iskušenja, kao i zbog toga što je mnoga srca zadesio nemar i obmanutost ukrasima i ljepotama dunjaluka, i što su izložena raznim strastima i sumnjama. Svaki musliman trebao bi da nabavi i posjeduje određene zbirke dova i zikrova kako bi iz njih naučio određene korisne zikrove i praktikovao ih, a jedna od najkorisnijih zbirki jeste i knjiga *Tuhfetuz-zakirin*, ali i mnoge druge.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio:

“Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DUNJALUK JE SVIJET ISKUŠENJA, A AHIRET DOM SREĆE (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
19. muharrem 1443. po Hidžri / 27. august 2021.

Neka je hvala Allahu Čijim se pomenom duša krasi i pred Čijom veličanstvenošću čela ničice padaju. Neka je slavljen Onaj Koji je svake hvale vrijedan. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Kome niko nije ravan. Niko ne može poništiti ono što On uspostavi, niti iko može uspostaviti ono što On odredi da propadne. Niko ne može obustaviti ono što On daruje, niti iko može dokinuti Njegovu odredbu. Svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, kojeg je Uzvišeni odabrao i objavom darovao.

Gospodar i svaki rob pokorni salavat donesoše, i svi dobri ljudi što na jasnom putu Istine hodiše; na odabranoga Muhammeda od stvorenja najboljega, na čestitoga učenoga svjetlom Božijim obasjanoga; od stvorenja najboljega što im na Uputu kazuje, na iskrenoga vrloga pokornošću Božijom ispunjenoga; neka su Allahov mir na njega kad god povjetarac mili, puhne ili kad se ptica jutrom za nafakom svojom zaputi.

Uzvišeni Gospodaru, neka su mir i blagoslov na našeg Poslanika, na njegovu časnu porodicu, vrle ashabe, oduvijek i zauvijek, sve do Sudnjega dana.

Poštovani vjernici, budimo bogobojažni, tragajmo za Allahovim zadovoljstvom čineći dobra djela i kloneći se nevaljalih, kao što u Kur'anu stoji: "O vjernici, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Ovaj svijet je mjesto traganja za ispunjavanjem potreba i zadovoljavanjem prohtjeva. Ovaj svijet je prolazna ljepota kojom će biti obmanuti samo oni koji slabo stvari procjenjuju.

Dunjalu je hlad kratki ili san prolazni, time se pronicljivi ne dade prevariti; danas ti lice okreće i riječi slatke niže, a sutra drugog po licu svilom miluje.

Uzvišeni Allah o nevjernicima kaže: “Njih je život na Zemlji bio obmanuo i oni će sami protiv sebe posvjedočiti da su bili nevjernici.” (El-En’am, 130)

Uzvišeni kaže: “Ali, vi više život na ovom svijetu volite, a onaj svijet je bolji i vječan je.” (El-A’la, 16–17) U vezi s tim Ibn Mesud, radijallahu anhu, kaže: “Mi dunjaluk živimo sada, dok nam je ahiret opisan, ali ga ne proživljavamo svojim čulima. Tako smo se prihvatili onoga što možemo prije dobiti, a zanemarili smo ono što kasnije dolazi. Ipak, dunjaluk je prolazan i bezvrijedan, poput je iluzije, kao povjetarac brzo prođe. Sve što se nalazi u tom svijetu prolazno je i nestaje, ma koliko dugo trajalo i korijene pustilo. Suđeni čas svima će doći i najvrednije odnijeti, oštrinom mača i brzinom strelice. Oštrouman je onaj ko se blagovremeno spremi, sve potrebno za odlazak pripremi, čini dobra djela prije nego što mu smrt iznenada dođe, prije nego što kasno bude. A, onaj ko je obmanut i nezalica zaboravlja smrtne muke, svoje dane bespovratno traći, zanemaruje posljedice svojih djela, zaokupiran je gomilanjem i nadmetanjem, ništa drugo ne vidi.

Nezalica teška, ništa ga obuzdava, uvijek u nemaru svom živi i uživa; dan za danom živi i tome se veseli, da ga muke velike sutra čekaju zaboravlja.

Poštovani vjernici, smrt nas svakog trenu vreba. Nemarni odlaze s ovoga svijeta, ostavljajući svoje bližnje u tuzi. Za života su ih u dobro uvijek pozivali, ali su nemarom protkani hodili kroz život: ničije pravo nisu ispoštovali, nevoljniku nisu darovali, znanje nisu širili, vodu nekom nisu doveli ni bunar iskopali, vočku nisu posadili, ni džamiju sagradili, ni Mushaf uvakufili, niti bilo kakav hajr za sobom ostavili. Zar im parametri nisu pogrešno postavljeni, a planiranje nakrivo nasađeno?!

Svako ko je sebi dobro uskratio, ne čineći dobra djela prijeko potrebna za onaj svijet, svako ko se posvetio gomilanju imetka za druge, ne ostavljaju ništa sebi udjeljivanjem na putu dobra, čime se ne priprema za putovanje na drugi svijet – potrebno je da dobro razmisli o tome šta čini i kako se ophodi prema činjenici da ćemo svi jednog dana otići s ovog svijeta i da uz to počne udjeljivati iz svog imetka nešto što će biti razlogom da mu budući život bude bolji. Abdullah b. Šihhir, radijallahu anhu, kazuje: “Zatekao sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da uči suru Et-Tekasur (Zaokuplja vas nastojanje da što imućniji budete...). Nakon što ju je proučio, rekao je: ‘Sin Ademov ponavlja: ‘Ovo je moj imetak, ovo sam ja privrijedio...’ Zar ti, Ademov sine, pripada išta

povrh toga što si potrošio za jelo, dao za odjeću koja će se poderati, ili zauvijek sebi sačuvao time što si udijelio?” (Muslim)

Abdullah b. Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao: “Kome je od vas imetak njegovog nasljednika draži od vlastitog imetka?” Prisutni odgovoriše: “Allahov Poslaniče, svakome od nas draži je njegov imetak.” Na to Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Čovjeku istinski pripada samo onaj dio imetka koji je poslao ispred sebe, a sve što kod sebe zadrži pripada njegovim nasljednicima.” (Buhari)

Imetak svoj si nasljednicima svojima ostavio, kamo sreće da znam šta ti imadeš od toga; oni poslije tebe raduju se i na sebe troše, kako li ti dane provodiš nakon što ih napusti; Tugovanje im dosadi – niko više te ne oplakuje, samo se o nasljedstvu priča i oštro raspravlja.

Drugi pjesnik u stihovima konstatuje da će imetak škrtice potrošiti njegovi nasljednici, nemarni novi vlasnik ili će odnijeti nedaće koje čovjeka zadese:

Grabljivac sakupljajući imetak život protraći, životnim nedaćama i nasljednicima na sto stavlja; kao dudov svilac koga ono što gradi uništava, dok drugi njegovim trudom i kućom se koriste.

Zato je potrebno da svi, bez izuzetka, poslušamo svoje srce, a nikako svoja čula, i da uvijek imamo na umu dan kada ćemo napustiti ovaj svijet, da ne zaboravimo koliko nas je poznanika napustilo, koliko je vršnjaka bespovratno otišlo, koliko komšija nije više među nama. Zato ostavimo klicu dobra za sobom, posadimo stabljiku koja će drugima hlad pružati kada nas više ne bude na ovom svijetu. Nikako neće biti jednaki rezultati djela koje svojim rukama privedemo kraju i kome svu svoju pažnju posvetimo s djelom koje ostavimo u amanet nekome poslije nas, ne znajući da li će izvršitelj ili nadzornik to uraditi na pravi način ili će naša oporuka postati predmetom modifikacije, odgađanja i ne realizirati se.

Svako ko dosljedno ne izvršava naredbe svoga Gospodara, Koji ga je raznim blagodatima opskrbio, potrebno je da se zapita do kada će pokajanje u njegovom životu biti “na čekanju”, do kada će vjera biti zapostavljena, da li će se htjeti pokajati tek kada ugleda onaj svijet vlastitim očima ili kada se smrt spusti kao teški gost, kada osjeti gorčinu kajanja za propuštene prilike, kada poželi zamoliti svoga Gospodara da mu produži život nakratko, kako bi popravio ono što je krivo činio, zatražio halala od onoga kome je učinio

nepravdu, oprost od onih kome je nešto našao učinio, kako bi imao vremena vratiti imetak koji je silom otuđio, prava koja je oteo.... Kamo sreće da će to biti moguće! To nikome neće biti udovoljeno!

Ukoliko se uistinu bojiš za sebe, plašiš se kazne Gospodara – počni raditi na tome da sustigneš ono što si propustio, prestani s činjenjem nevaljalih djela, kloni se svega što je zabranjeno, neka ti ružna djela budu ispod časti. Neka ti ono što je dopušteno bude dovoljno, dadni svakome pravo koje mu pripada, isplati onima kojima si dužan dugove, iskreno se pokaj za ono što si činio u prošlosti, prestani činiti grijeha prije nego što bude kasno. Svim svojim bićem okreni se svom Gospodaru, nastoj biti blizu Onom Ko te ni iz čega stvorio, iskreno se pokaj za svoje grijeha i svoj nemar. Kao što se uvijek naglašava, onaj ko se pokaje za svoje grijeha čist je kao da ih nije ni imao.

Gospodaru naš, podari da se iskreno pokajemo Tebi, smiluj se našoj slabosti i bespomoćnosti, učini da nam srca žude za onim što si Ti priredio. Gospodaru naš, daruj nam to u ime naše vjere i zbog toga što smo se iskreno uzdali u Tebe.

Gospodaru naš, daruj da se probudimo iz vlastitog nemara, spasi nas od kobnih djela naših i oprosti nam sve naše grijeha.

Gospodaru naš, podari zdravlje bolesnima među nama, smiluj se umrlima, odagnaj nedaću od nevoljnika, daruj nam pobjedu nad neprijateljima.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODAT POVRATKA U ŠKOLSKE KLUPE (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

25. muharrem 1443. po Hidžri / 3. septembar 2021.

Hvala Allahu, Čijom se dobrotom upotpunjavaju dobra djela, i Koji daje i plemenit je, i Koji obilno daruje, i Koji smrt i život daje, i Koji na smijeh i plač navodi. Njemu pripadaju ponos i gordost na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri. Donosim salavate i selame na Miljenika, kojim je Allah uputio srca, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, Uzvišenog, o muslimani, budite svjesni Njegovog nadzora, pokoravajte se Njegovoj naredbi i nemojte Mu biti nepokorni. “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131) Bogobojažnošću se postiže Allahova zaštita i uspjeh, bogobojažnost vodi ka izlazu iz svakog iskušenja, uzdiže na visoke stepene, uvodi u Džennet i spašava od Vatre. O vjernici, zahvaljujemo Allahu, Dobročinitelju, Blagodarnom, na velikim blagodatima koje nam je olakšao i kojima nas je obdario, a jedna od tih blagodati jeste blagodat koju svjedočimo ovih dana – pohađanje redovne nastave i povratak učitelja, učiteljica i djece u škole, koledže i univerzitete. Zaista je to lijep prizor koji je sve nas obradovao. Da, to je prizor ponosa i počasti. Uzvišeni kaže: “Allah će one, među vama, koji vjeruju i kojima je dato znanje uzdignuti za stepene. Allah dobro zna ono što radite.” (El-Mudžadela, 11)

Znanje je najčasnija stvar kojoj čovjek može težiti, najvrednije što se može tražiti i najkorisnija opskrba. Znanje je zaostavština i naslijeđe vjerovjesnika, život za ljudska srca, svjetlost za oči, lijek za grudi, vježba za naš um, slast za dušu, utjeha za usamljene, putokaz za zbunjene. Znanje je vaga kojom se mjere riječi, postupci i stanja. Ono nam pomaže u spoznaji i obožavanju Allaha, spominjanju, hvaljenju i veličanju. Allah je učene ljude uzeo za svjedoke u najčasnijem svjedočenju, svjedočenju tevhida – Njegove jednoće, i njihovo

svjedočenje spomenuo je u Kur'anu, uz Svoje i svjedočenje meleka, čime je potvrdio njihovu pravednost, jer se od nepravednih ne prima svjedočenje. Znanje je Allahov svjedok na Zemlji, i svjetlost među Njegovim robovima i njihov putokaz i vodič ka Džennetu. Uzvišeni kaže: "Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega – a i meleki i učeni – i da On postupa pravedno. Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog!" (Ali Imran, 18)

O muslimani, znanje i briga o njemu spada u nužne interese i elementarne, individualne i kolektivne potrebe jednog društva. Znanje je uslov napretka naroda i država, a bez znanja nema ni popravka ni napretka. Potreba ljudi za znanjem veća je od njihove potrebe za hranom i vodom, jer su hrana i voda potrebni nekoliko puta na dan, a znanje je potrebno onoliko koliko je udisaja i izdisaja. Potrebno je, na početku nove školske godine, podsjetiti naše učenike i učenice na poštivanje adaba traženja znanja, a prvi od tih adaba jesu bogobojaznost, iskrenost, strpljivost, podnošenje teškoća, širokogrudnost, poniznost, čuvanje od oholosti i samodopadljivosti, kao i poštivanje učitelja kroz pomno slušanje i učitivo obraćanje. Moja poruka tebi, učitelju i učiteljice, jeste da se bojite Allaha u pogledu vašeg odnosa prema učenicima i učenicama, koji su vam povjereni u emanet, i da slijedite primjer prvog učitelja u ovome ummetu, vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. On je bio najbolji učitelj, brižan, milostiv, blag i saosjećajan. Olakšavao je, a nije otežavao, okupljao je, a nije rastjerivao. Bio je nasmijan i uvijek vedar i radostan. Slijedite njegov primjer! Počašćeni ste istom misijom koju su imali vjerovjesnici i poslanici i to vas obavezuje na ispunjavanje vaših učiteljskih i odgojnih zadataka. Molim Allaha da nas uputi na Pravi put i na ono što je ispravno.

Moja poruka očevima i majkama je da se boje Allaha i da se brinu o onima koje im je On povjerio. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Allah će svakog čovjeka pitati o onome što mu je povjerio, čuvao on to ili zapostavio, sve dok ga ne bude pitao za članove njegove porodice." (Ibn Hibban sa dobrim senedom) Podučite svoje sinove i kćeri, Allah vas čuvao, pravima učitelja i učiteljica, prije nego što sjednu u kružoke znanja. Zasadite u njihova srca ljubav prema znanju i učenima, i poštovanje prema učiteljima i učiteljicama. Objasnite im da je stjecanje znanja pobožno djelo koje približava Allahu i kojim se postiže Njegovo zadovoljstvo. Uzvišeni kaže: "I bojte se Allaha – Allah vas uči, i Allah sve zna." (El-Bekara, 282)

O muslimani, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i čvrsto se držite principa la ilahe illallah, jer to je najjača veza. Čuvajte se grijeha, jer vaša tijela ne mogu izdržati vatru. Budite ponizni pred Allahom, jer onoga ko se ponizi pred Allahom, On će uzvisiti, a onoga ko se bude oholio pred Allahom, On će uniziti. Čije sjeme bude bogobožnost, ubrat će lijepe plodove. Znajte da je najljepši govor Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su uvedene nove stvari u vjeru. Svaka nova stvar je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. Allaha molimo da sve nas opskrbi korisnim znanjem i dobrim djelima, i da uputi naše sinove i kćeri, i podari im pomoć, dobro, uspjeh i spas, i da nagradi učitelje i učiteljice, očeve i majke najboljom nagradom, i pomogne ih u izvršenju njihove misije.

O vjernici, Uzvišeni Allah naredio nam je da donosimo salavate i selame na Allahovog Poslanika, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U čijem prisustvu budem spomenut, neka donese na mene salavat, Allah donese deset salavata na onoga ko na mene donese jedan salavat.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

NAMAZ – RODNA KIŠA ZA SRCA VJERNIKA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
2. safer 1443. po Hidžri / 10. septembar 2021.

Hvala Allahu, Koji Sebi nije uzeo djeteta i Koji u vlasti nema ortaka, i Kome ne treba zaštitnik zbog nemoći, i hvaleći Ga veličaj. Neka su salavat i selam na Njegovog posljednjeg poslanika i najbolje stvorenje, našeg prvaka Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

“O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O vjernici, zaista je namaz radost očiju onih koji istinski vole Allaha, i užitak duša onih koji samo Njega obožavaju, i stvarno stanje iskrenih, jezičak na vagi onih koji hode Pravim putem. Namaz je Allahova darovana milost Njegovim robovima, On ih je na njega uputio i s njim upoznao, iz milosti i plemenitosti prema njima, kako bi njegovim obavljanjem postigli najveće počasti, i približili se Njemu. Nije im ga propisao zato što su mu njihovi ibadeti potrebni, nego iz Svoje dobrote i blagodati prema njima. Učinio ga je ibadetom srca i tijela u isto vrijeme, i dao je srcu, u njemu, najveći mogući udio, kako bi se ono potpuno predalo svome Gospodaru, uživalo u ljubavi prema Njemu i bilo radosno zbog stajanja pred Njim. Uzvišeni kaže: “Pomozite sebi strpljenjem i molitvom, a to je, zaista, teško, osim poslušnima, koji su uvjereni da će pred Gospodara svoga stati i da će se Njemu vratiti.” (El-Bekara, 45–46) Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Istinska radost data mi je u namazu.” Kada bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prolazio kroz tešku situaciju, utočište je tražio u namazu. Allah, džellešanu, iskušao je Svoje robove prohtjevima i strastima i njihovim uzrocima, pa im je iz Svoje milosti i dobročinstva propisao “gozbu” koja je objedinila različite vrste poklona, darova, ukrasa, i pozvao ih je na nju svaki dan pet puta, i učinio je da svaka vrsta i svako stanje unutar ove “gozbe” ima svoj užitak i korist, kako bi Ga na najpotpuniji način obožavali,

i kako bi uvećao njihov ugled, i oprostio im grijehе. Svako stanje u namazu ima svoju radost, koju klanjač pronalazi u snazi srca, olakšanim pokretima tijela i nagradi za svaki njegov postupak na Dan susreta sa svojim Gospodom. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Šta mislite da se pored vrata vaše kuće nalazi rijeka u kojoj se kupate pet puta na dan, da li bi išta od prljavštine ostalo na vašem tijelu?” Ashabi su rekli: “Ne bi ostalo ništa od prljavštine.” Na to Poslanik reče: “Takav je primjer pet dnevnih namaza, Allah njima briše grijehе.” Jednog dana Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo je namaz, pa je rekao: “Ko ga bude čuvao, on će mu biti svjetlost, dokaz i spas na Sudnjem danu.” Uzvanik će s ove “gozbe” otići nahanjen i napojen onim što mu je njegov Gospodar pripremio, i zaodjeven odjećom kabula – primanja djela, nakon što je njegovo srce pogodila suša, glad i žeđ. Uzvišeni kaže: “Ti idi Pravim putem, kao što ti je naređeno, i neka tako postupe i vjernici koji su uz tebe, i objesni ne budite, jer On dobro vidi ono što radite. I ne držite stranu onih koji nepravedno postupaju, pa da vas vatra prži; vi nemate drugih zaštitnika osim Allaha, inače, nema vam pomoći! I obavljaj molitvu početkom i krajem dana, i u prvim časovima noći! Dobra djela zaista poništavaju hrdava. To je pouka za one koji pouku žele. I strpljiv budi! Allah doista neće uskratiti nagradu onima koji dobra djela čine. A zašto je među narodima prije vas bilo samo malo čestitih, koji su branili da se na Zemlji nered čini, koje smo Mi spasili! A oni koji su zlo radili odaivali su se onome u čemu su uživali, i grešnici su postali. Gospodar tvoj nije nikada nepravedno uništavao sela i gradove ako su stanovnici njihovi bili dobri. A da je Gospodar tvoj htio, sve bi ljude sljedbenicima jedne vjere učinio. Međutim, oni će se uvijek u vjerovanju razilaziti, osim onih kojima se Gospodar tvoj smiluje. A zato ih je i stvorio. I ispunit će se riječ Gospodara tvoga: ‘Napunit ću, zaista, Džehennem džinima i ljudima – zajedno!’ A sve ove vijesti koje ti o pojedinim događajima o poslanicima kazujemo zato su da njima srce tvoje učvrstimo. I u ovima došla ti je prava istina, i pouka, i vjernicima opomena. I reci onima koji neće da vjeruju: ‘Radite što god možete, a i mi ćemo raditi;

i čekajte, i mi ćemo čekati!’ Allah zna tajne nebesa i Zemlje i Njemu se sve vraća, zato se samo Njemu klanjaj i samo se u Njega uzdaj! A Gospodar tvoj motri na ono što radite.” (Hud, 112–123)

O vjernici, s obzirom na to da se “suša” i “glad”, koji pogađaju ljudske duše, ponavljaju i traju, Allah, džellešānuhu, s vremena na vrijeme, obnavlja poziv na ovu “gozbu”, iz Svoje milosti i dobrote. Čovjek, tako, moli “kišu” od Onoga u Čijim je rukama rodna kiša za srca, kako se ne bi “osušili” plodovi imana i čvrstog ubjeđenja. Uzvišeni Allah kaže: “Obavljaj propise molitve kad sunce s polovine neba krene, pa do noćne tmine, i molitvu u zoru jer molitvi u zoru mnogi prisustvuju. I probdij dio noći u molitvi – to je samo tvoja dužnost; Gospodar tvoj će ti na onome svijetu hvale dostojno mjesto darovati. I reci: ‘Gospodaru moj, učini da umrem, a da si Ti zadovoljan mnome i učini da iz mrtvih ustanem, a da si Ti zadovoljan mnome, i daruj mi od Sebe snagu koja će mi pomoći!’ I reci: ‘Došla je istina, a nestalo je laži; laž, zaista, nestaje!’” (El-Isra, 78)

O vjernici! Uzvišeni Allah naredio je Jahjau, sinu Zekerijjaovom, alejhimes-selam, pet stvari, da ih on sam radi i da naredi Benu Israilu da ih i oni rade, rekavši: “Allah vam je naredio namaz, i kada ga budete obavljali, nemojte se okretati, jer Allah upravi Svoje lice prema licu Svog roba, u namazu, sve dok se on ne okrene.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio je: “Čovjeku će od namaza biti upisano onoliko koliko je bio prisutan svojim umom.” Tajna, duša i suština namaza ogleda se u tome da se čovjek u potpunosti okrene ka Allahu, i kao što ne priliči klanjaču da okrene svoje lice od kible, isto tako mu ne priliči da okrene svoje srce od svoga Gospodara i zaštitnika. Kaba je kibla za lice klanjača, a Gospodar te kuće je kibla za njegovo srce. Ako upravi svoje lice Allahu, i Allah upravi Svoje lice njemu, a ako se okrene od Allaha i Allah se okrene od njega. Ko u potpunosti ostavi namaz, prekršio je ugovor, zanijekao je svoga Gospodra i okrenuo se od Njegovog spominjanja, pa kako li je samo prazan njegov život i koliko je njegovo sljepilo! Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ugovor između nas i njih (nevjernika i licemjera) je namaz, i onaj ko ga ostavi, uznevjerovao je.” Uzvišeni kaže: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti. ‘Gospodaru moj’, reći će, ‘zašto si me slijepa oživio kada sam vid imao?’ ‘Evo zašto’, reći će On, ‘dokazi Naši su ti dolazili, ali si ih zaboravljao, pa ćeš danas ti isto tako biti zaboravljen.’ I tako ćemo Mi kazniti sve one koji se pohotama previše odaju i u dokaze Gospodara svoga ne vjeruju. A patnja na onome svijetu bit će, uistinu, bolnija i vječna. Zar njima nije poznato

koliko smo naroda prije njih uništili, onih po čijim nastambama oni hode! To su, zaista, dokazi za ljude pametne. I da nije ranije izrečene riječi Gospodara tvoga, kazna bi već bila neminovna. Zato otrpi njihove riječi i obavljaj molitvu, hvaleći Gospodara svoga, prije izlaska sunca i prije zalaska njegova, i obavljaj je u noćnim satima, i na krajevima dana – da bi bio zadovoljan. I nikako ne gledaj dugo ljepote ovoga svijeta koje Mi kao užitak raznim sortama nevjernika pružamo, da ih time na kušnju stavimo, ta nagrada Gospodara tvoga je bolja i vječna. Naredi čeljadi svojoj da namaz obavljaju i istraj u tome! Mi ne tražimo od tebe da se sam hraniš, Mi ćemo te hraniti! A samo one koji se budu Allaha bojali i grijeha klonili čeka lijep svršetak. Mnogobošci govore: ‘Zašto nam ne donese kakvo čudo od Gospodara svoga?’ A zar im ne dolazi objašnjenje o onome što ima u davnašnjim listovima? A da smo ih kakvom kaznom prije njega uništili, sigurno bi rekli: ‘Gospodaru naš, zašto nam nisi poslanika poslao, pa bismo riječi Tvoje slijedili prije nego što smo poniženi i osramoćeni postali.’ Reci: ‘Svi mi čekamo, pa čekajte i vi, a sigurno ćete saznati ko su bili sljedbenici prave vjere i ko je bio na Pravome putu.’” (Ta-ha, 124–135)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

MANIFESTACIJE ALLAHOVE POČASTI PREMA ČOVJEKU (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
9. safer 1443. po Hidžri / 17. septembar 2021.

Hvala Allahu, Silnom, Oprostitelju, Koji noću zamjenjuje dan i danom zamjenjuje noć, a zaista je u tome pouka za one koji pouku primaju. Hvalim svoga Gospodara i zahvaljujem Mu na blagodatima, vidljivim i nevidljivim, koje niko, osim Njega, ne može pobrojati. Neka su sveta imena našeg Gospodara i uzvišena Njegova svojstva. Nema boga osim Allaha, Jedinog, Svemoćnog. Svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je vjernike obradovao Allahovom milošću i Džennetom, i upozorio na dunjalučku kaznu i vatru. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i čestite ashabe. Bojte se Allaha, tražite Njegovo zadovoljstvo i čuvajte se Njegove srdžbe i kazne. Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj stvara šta hoće, i On odabira. Oni nemaju pravo birati. Hvaljen neka je Allah i vrlo visoko iznad onih koje s njim izjednačuju!” (El-Kasas, 68)

Gospodar, Uzvišeni, stvorio je stvorenja Svojom moći, znanjem, mudrošću i milošću, i stvorio je ovaj nepregledni kosmos, i odredio mu rok do kojeg će trajati, i koji neće preći, i stvorio je u ovom vidljivom svijetu uzroke i ono što će se desiti kao rezultat tih uzroka. On je Stvoritelj uzroka i posljedica. Šta On hoće, to će biti, a šta On neće, to neće biti.

Uzvišeni Allah kaže: “Allah je Stvoritelj svega i On upravlja svim, u Njega su ključevi nebesa i Zemlje! A oni koji u Allahove dokaze ne vjeruju, oni će biti izgubljeni!” (Ez-Zumer, 62–63)

“Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (El-A'raf, 54)

Čovjek je jedno od najčudesnijih Allahovih stvorenja, u kojem je Allah objedinio sva čudesna svojstva koja se, pojedinačno, mogu naći kod drugih stvorenja.

Uzvišeni kaže: “Mi čovjeka stvaramo u skladu najljepšem.” (Et-Tin, 4)

“... a i u vama samima – zar ne vidite?” (Ez-Zarijat, 21)

“Jedan od dokaza Njegovih je to što vas od zemlje stvara, i odjednom vas, ljudi, svuda ima razasutih.” (Er-Rum, 20)

Allah, džellešanuhu, podsjeća čovjeka na počasti koje mu je ukazao, i kaže: “Mi smo sinove Ademove, doista, odlikovali; dali smo im da kopnom i morem putuju, i opskrbili ih ukusnim jelima, i dali im velike prednosti nad mnogima koje smo stvorili.” (El-Isra, 70)

Allahova počast prema ljudskoj vrsti, na dunjaluku, opća je i obuhvata i vjernike i grešnike, i ogleda se u dostupnosti Njegovih blagodati svim ljudima podjednako, a posebna počast, koja se odnosi samo na vjernike, a u kojoj nevjernici neće imati nikakvog udjela, ogleda se u Allahovom zadovoljstvu i Džennetu na ahiretu. “Gospodar tvoj neće nikome nepravdu učiniti.” (E-Kehf, 49) Štaviše, Allah, džellešanuhu, Svoju počast, na ahiretu, ukazat će samo onim ljudima i džinima koji su Mu bili pokorni i odani. Ibn Asakir bilježi od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Meleki su rekli: ‘Gospodaru naš, stvorio si nas i stvorio si čovjeka. Čovjeku si dao da jede hranu i pije piće, oblači odjeću, ženi se, jaše životinje, spava i odmara se, a nama nisi dao ništa od toga. Učini da njima pripadne dunjaluk, a nama ahiret.’ Allah, džellešanuhu, na to reče: ‘Onoga koga sam stvorio Svojim rukama i u njega udahnuo od Svog Ruha neću učiniti kao onoga kojem sam rekao ‘budi i on bi’.” Veličina Allahove dobrote i blagodarnosti prema čovjeku ogleda se i u tome što mu je potčinio dobra i blagodati ovog svijeta. Uzvišeni kaže: “Kako ne vidite da vam je Allah omogućio da se koristite svim onim što postoji na nebesima i na Zemlji i da vas darežljivo obasipa milošću Svojom, i vidljivom i nevidljivom? A ima ljudi koji raspravljaju o Allahu bez ikakva znanja, bez ikakve upute i bez knjige svjetilje.” (Lukman, 20)

“I daje vam da se koristite onim što je na nebesima i onim što je na Zemlji, sve je od Njega. To su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju.” (El-Džasije, 13)

Mudrost zbog koje Allah obasipa čovjeka blagodatima ogleda se u tome da Mu se čovjek pokori, bude Mu zahvalan i da ne smatra nikoga Njemu ravnim.

Uzvišeni kaže: "... i tako vam upotpunjava blagodat Svoju da biste bili poslušni." (En-Nahl, 81)

U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir je rekao: "On vam je dao ono što će vam pomoći u ostvarenju vaših interesa i u onome što vam je potrebno, da biste Mu bili pokorni i samo se Njemu klanjali." Razlog zbog kojeg je Allah, džellešanuhu, posvetio značajan prostor u Kur'anu stvaranju čovjeka, fazama i stanjima kroz koje prolazi u životu na ovom svijetu jeste kako bi ukazao na njegovu zadaću na ovom svijetu i podučio ga misiji i mudrosti stvaranja, i da je on izvršitelj Njegovih naredbi i zabrana, i da treba nositi emanet Njegovog šerijata i počast obožavanja Njega.

Uzvišeni kaže: "Zar čovjek misli da će sam sebi prepušten biti, da neće odgovarati?" (El-Kijame, 36) U tumačenju ovog ajeta Šafija je rekao: "Tj. da mu neće biti naređivano i zabranjivano." Uzvišeni kaže: "Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti?" (El-Mu'minun, 115)

Jedna od nepromjenjivih uzročno-posljedičnih Božijih zakonitosti u kosmosu, koje je Uzvišeni pojasnio u Svojoj Knjizi, jeste da čovjekova djela unapređuju ovodunjalučki život ako su dobra i u njega unose nered ako su loša i pokvarena, i da se pozitivnost i negativnost ljudskih djela osjeti čak na životinjama, biljkama i plodovima, a sve kako bi se pokazala Allahova milost i pravednost, i kako bi se čovjek držao dobrih djela, a klonio se zabranjenih. Govoreći o blagoslovima i dobrima ovodunjalučkog života i njihovoj povezanosti s čovjekovim djelima Uzvišeni je rekao: "A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili" (El-A'raf, 96); "A da sljedbenici Knjige vjeruju i grijeha se čuvaju, Mi bismo prešli preko ružnih postupaka njihovih i uveli bismo ih, sigurno, u džennetske bašče uživanja. Da se oni pridržavaju Tivrata i Indžila i onoga što im objavljuje Gospodar njihov, imali bi šta jesti, i od onoga što je iznad njih i od onoga što je ispod nogu njihovih. Ima ih i umjerenih, ali ružno je ono što radi većina njih" (El-Maida, 65–66). U Kur'anu, koji je objavljen muslimanima i ehlul-kitabijama, niko nije uspio izmijeniti nijedno slovo, zato što je zaštićen i čuvan od Allaha, džellešanuhu.

Uzvišeni kaže: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu.” (El-En’am, 82)

Uzvišeni kaže: “O vjernici, ako Allaha pomognete, i On će vama pomoći”, tj. ako vi pomognete Allahovu vjeru, On će vama pomoći.

Uzvišeni kaže: “... one koji će, ako im damo vlast na Zemlji, molitvu obavljati i milostinju udjeljivati i koji će tražiti da se čine dobra djela, a odvrćati od nevaljalih – a Allahu se na kraju sve vraća.” (El-Hadždž, 41) U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir je rekao: “Omer ibn Abdulaziz, Allah mu se smilovao, jednom je držao govor, pa je proučio ovaj ajet i rekao: ‘Ovaj ajet ne obavezuje samo vladara, nego i ljude kojima vlada. Hoćete li da vas obavijestim koja su vaša prava kod vladara i koja su prava vladara kod vas? Vaše pravo kod vladara je da od vas traži da izvršavate svoje obaveze prema Allahu, da provodi pravdu nad vama i da vas uputi na ono što je najbolje za vas, koliko god mu to mogućnosti dozvoljavaju, a njegovo pravo kod vas je da mu se pokoravate.’ Riječi Uzvišenog: ‘A Allahu se na kraju sve vraća’ garancija su onome koji bude radio ove četiri stvari da će biti zaštićen od smutnji i spletki neprijatelja, kao što kaže Uzvišeni: ‘I ako budete trpjeli i ono što vam se zabranjuje – izbjegavali, njihovo lukavstvo vam neće nimalo nauditi. Allah, zaista, dobro zna ono što oni rade’ (Ali Imran, 120). Dobra djela koja čovjek čini imaju pozitivnu refleksiju na cjelokupno društvo, ali i na njihovog počinioaca, kao što kaže Uzvišeni: ‘Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili’ (En-Nahl, 97). Nasuprot ovome, pokvarenost čovjekovih djela šteti i njihovom počinocu i cjelokupnom društvu. Uzvišeni kaže: ‘Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili’ (Er-Rum, 41), i kaže: ‘Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprosti’ (Eš-Šura, 30).”

Razmisli, o čovječe, o stanju ljudi iz prijašnjih naroda koji su činili loša djela, kakva ih je kazna snašla! Uzvišeni kaže: “A koliko je bilo nevjerničkih sela i gradova koje smo uništili i poslije kojih smo druge narode podigli!” (El-Enbija, 11) Ibn Omer, radijallahu anhum, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pet stvari je vezano za drugih pet stvari: nikada se u jednom narodu nije proširio razvrat a da se među njima nisu pojavili kuga i bolesti kojih nije bilo u ranijim generacijama; nikada njihovi vladari nisu odstupili

od Allahove knjige a da Allah nije dao da osjete žestinu jedni drugih; nikada jedan narod nije uskratio zekat a da im Allah nije uskratio kišu s nebesa, i da nije stoke nikada im ne bi spustio kišu; nikada nisu varali i zakidali na vagi i kantar u a da nisu kažnjeni nerodnim godinama, teškim životom i nepravednom vlašću, i nikada nisu pronevjerili zavjet dat Allahu i Njegovom poslaniku a da ih Allah nije prepustio njihovim neprijateljima koji je uzurpirao dio onoga što su imali u svom posjedu.” (Ibn Madža)

Uzvišeni kaže: “... i da je čovjekovo samo ono što sam uradi, i da će se trud njegov, sigurno, iskazati, i da će prema njemu u potpunosti nagrađen ili kažnjen biti, i da će se Gospodaru tvome ponovo vratiti.” (En-Nedžm, 39–42)

Čovječe, pogledaj Allahove blagodati prema tebi, koje ne može niko, osim Njega, pobrojati, i zahvaljuj Mu na njima. Kada bi ti oduzeo i najmanju blagodat, niko ti je, osim Njega, ne bi mogao vratiti, iako, u suštini, ne postoji “mala” blagodat. Svojom ustrajnošću, o čovječe, pozitivnim djelovanjem, činjenjem dobra i ostavljanjem zla, pomažeš u čuvanju svoga društva i spašavaš svoju dušu od zala i Božije kazne. Znaj da si odgovoran za svoja djela, na ovom svijetu i nakon smrti, pa pogledaj šta ćeš reći svome Gospodaru. Uzvišeni kaže: “Ti ćeš, o čovječe, koji se mnogo trudiš, trud svoj pred Gospodarom svojim naći: onaj kome bude knjiga njegova u desnu ruku njegovu data lahko će račun položiti i svojim će se radostan vratiti; a onaj kome bude knjiga njegova iza leđa njegovih data propast će prizivati i u ognju će gorjeti.” (El-Inšikak, 6–12)

U hadisu se kaže: “Čovjekova stopala neće se pomjeriti na Sudnjem danu dok ne bude upitan za četiri stvari: za život – u čemu ga je potrošio, za mladost – kako ju je proveo, za imetak – kako ga je stekao i u čemu ga je potrošio i za znanje – šta je uradio s njim.”

Znaj, čovječe, da je tvoja vječna, stalna kuća, ona koja je pred tobom, koju ćeš nastaniti nakon smrti, pa blago tebi ako je ukrasiš svojim dobrim djelima, a teško tebi ako se zadovoljiš ovim svijetom i zaboraviš na ahiret. Dunjaluk odlazi od tebe, volio ti to ili ne, a ahiret ti ide u susret, onakvom kakav jesi i sa svime što si pripremio, i on te nikada neće napustiti.

O vjernici, “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega

donese deset salavata.” Donosite salavate i selame na najboljeg čovjeka, prvih i potonjih, i predvodnika svih poslanika.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POSljedICE VJEROVANJA U SUDNJI DAN NA DUNJALUKU I AHIRETU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
16. safer 1443. po Hidžri / 24. septembar 2021.

Hvala Allahu, Čije se ime veliča sa munara i minbera. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Uzvišenog i Svemoćnog, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Ko mu se bude pokoravao, spasio se, a ko mu se suprotstavi, snaći će ga svaka nevolja i propast, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su vjerovali u Allaha i Sudnji dan. Oporučujem sebi i vam bogobožnost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani.” (Ali Imran, 102)

Tema naše današnje hutbe je vjerovanje u Sudnji dan. A znaš li ti šta je to Sudnji dan? Jedna od osnovnih istina vjere i jedan od sastavnih dijelova vjerovanja. Sudnji dan je istina, stvarnost i ishod koji se ne može izbjeći i od kojeg se ne može pobjeći. Vjerovanje u Sudnji dan često se u Kur'anu i sunnetu spominje uporedo sa vjerovanjem u Allaha, kako bi se uspostavila i potvrdila veza, slijed i zavisnost između njih, jer je vjerovanje u Allaha početak, a vjerovanje u Sudnji dan je završetak. Sudnji dan će početi događajima kojima se čovječanstvo neće moći suprotstaviti. Nebo će se rascijepiti, planete će se sudarati, zvijezde će se raspršiti, mora će se jedna u druga ulijevati, brda će se srušiti. Kada se spomene Sudnji dan, prvo što nam naumpadne jesu strašni prizori i teške situacije koje su nužna posljedica vjerovanja u ovaj dan: ustajanje iz kaburova, polaganje računa, nagrada i kazna, sirat-ćuprija i vaga, šefat i Havd, podjela knjiga sa zapisanim djelima, Džennet i Vatra. Tog dana neki ljudi bit će pod zaštitom Milostivog i počašćeni gledanjem u Njegovo plemenito lice, a neki će “kušati” očaj i propast. Najupečatljiviji prikaz stanja ljudi u tom danu jesu riječi Uzvišenog: “na Dan kada će čovjek od brata svoga pobjeći i od majke

svoje i od oca svoga i od druge svoje i od sinova svojih – toga Dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti.” (Abese, 34–37)

Sudnji dan je Dan samobmane, Dan sastajanja, Dan međusobnog dozivanja, Dan okupljanja, Dan polaganja računa, i svako od ovih imena čini jednu od kockica mozaika sveukupnog značenja. Onaj ko proučava kur’anske i hadiske tekstove o ovoj temi, pronaći će veliki broj tekstova koji usađuju vjerovanje u Sudnji dan u ljudsku dušu, daju mu zapaženo mjesto u ljudskom životu i stavljaju ga u fokus interesovanja, koje nikada ne treba gubiti iz vida ili ga zaboraviti u kolotečini životnih obaveza. Svi ti mnogobrojni tekstovi otkrivaju sudbonosnu važnost vjerovanja u Sudnji dan, kao svojevrsnog čuvara od zablude, zaštite od slijeđenja strasti i svakog zla i podsticaja ka svakom dobru. Kada kod čovjeka oslabi vjerovanje u Sudnji dan, duša se osmjeli i prepusti zlu i pokvarenosti, a to se desi onog momenta kada se u srcu izgubi njegova suština i ovaj važan segment vjerovanja svede na kulturu i puku spoznaju, ili kada postane “zaro-bljenik” osjećaja, koji se čas “upale”, a čas “ugase”, a koji su nedovoljni da bi ga odvratili od zla i podstakli na činjenje dobrih djela. Dešava se da čujemo kur’anske ajete i hadise o Sudnjem danu, a da to ne ostavi nikakav poseban trag u našim životima, u našem ponašanju i međusobnim odnosima. Čudni su ljudi koji tvrde da vjeruju u Sudnji dan, bez konkretnih djela i pokornosti Uzvišenom. Uzvišeni kaže: “Ima ljudi koji govore: ‘Vjerujemo u Allaha i u onaj svijet!’ – a oni nisu vjernici.” (El-Bekara, 8) Ko istinski vjeruje u Sudnji dan, postupat će u skladu s tim. Uzvišeni kaže: “Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela.” (El-Kehf, 110) Ako prelistaš stranice Mushafa i podrobnije razmisliš o kur’anskim surama i ajetima, doći ćeš do zadivljujuće spoznaje o postojanju neraskidive veze između svih djela, malih i velikih, i Sudnjeg dana i velikih tragova i plodova koje vjerovanje u Sudnji dan uzrokuje u našim životima. Prvi i najvažniji plod vjerovanja u Sudnji dan jeste ispunjavanje srca ihlasom – iskrenošću prema Allahu, džellešanu. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne kvarite svoju milostinju prigovaranjem i uvredama, kao što to čine oni koji troše imetak svoj da bi se ljudima pokazali, a ne vjeruju ni u Allaha ni u onaj svijet.” (El-Bekara, 264) Vjerovanje u Sudnji dan postavlja i učvršćuje temelje slijeđenja Vjerovjesnikove upute i njegovog sunneta. Uzvišeni kaže: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.”

(El-Ahzab, 21) Utjecaj vjerovanja u Sudnji dan proteže se na kompletan vjerski život muslimana, pa i njegov obredoslovni (ibadetski) aspekt, a najuzvišeniji od tih ibadeta svakako je razgovor s Allahom putem obavljanja namaza. Uzvišeni kaže: “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se je, na Pravome putu.” (Et-Tevba, 18)

Vjerovanje u Sudnji dan daje tvom životu vrijednost, smisao i poslanicu, i pred tvoje oči stavlja cilj ka kojem težiš i uzvišenu intenciju koju želiš postići. Onaj ko je svjestan postojanja Dženneta, prostranog kao što su prostrani nebesa i Zemlja, gledanja u Allahovo uzvišeno lice, susreta sa Vjerovjesnikom i plemenitim ashabima, Ebu Bekrom, Omerom, Osmanom i Alijom, radijallahu anhum, i sa odabranom skupinom i svima onima koje voli, sigurno će ići Pravim putem, imat će visoke ambicije, iskoristit će vrijeme, požurit će s činjenjem dobrih djela, neće dangubiti i baviti se besposlicama i živjet će u sjeni djela koja vječno ostaju. Ko se okrene Allahu na ovom svijetu, Allah će se okrenuti njemu na onom svijetu i približit će ga Sebi. Prizori Sudnjeg dana, pohranjeni u najintimnijim odajama srca, oživljavaju kod muslimana stepen “murakabe” – svjesti o Allahovom nadzoru, jačaju kod njega osjećaj budnosti, podstiču ga na samoobračun, uzdižu ga do vrhunca vjerovanja, nadahnjuju strpljenjem, zadovoljstvom i poniznim prihvatanjem Allahovih odredbi, a to su zaista uzvišene pozicije i deredže.

Čvrsto ubjeđenje u Sudnji dan razvija u srcu, usmjerenom ka Allahu, smirenost, potiskuje iz njega strah i nagovještava mu da tuga neće dospjeti do njega i da za nju, prema njemu, nema puta. Uzvišeni kaže: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome – dolaze meleki: ‘Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan.’” (Fussilet, 30) Svaki musliman zna da je jedan od neizbježnih momenata na Sudnjem danu odmazda, polaganje računa, ispunjavanje prava, i to saznanje ulijeva mu nadu i optimizam da će obespravljenom biti vraćeno njegovo pravo, da će silnik biti pokoren, da će siromahu biti nadoknađeno ono što mu je na dunjaluku uskraćeno, da će onaj ko je iskušan biti počašćen, i da će onaj kome je bilo šta uskraćeno na ovom svijetu pronaći nagrade za svoja dobra djela sačuvanim, jer to je dan kada će nagrade i kazne svima biti “uručene” u potpunosti. Plodovi vjerovanja u Sudnji dan vidljivi su u svakom aspektu i svakom detalju života

muslimana: kod trgovca u njegovoj istinoljubivosti i povjerljivosti, kod radnika u njegovoj čistoti, kod sudije u njegovoj pravdi, kod vladara u njegovoj samilosti, kod učitelja u njegovoj iskrenosti i lijepom savjetu. Svi oni znaju da su stvoreni za ahireta, i zbog toga daju prednost ahiretu nad dunjalukom. Vjerovanje u Sudnji dan čisti dušu od pohlepe i škrtosti i podstiče je da dijeli, daje i žrtvuje se. Uzvišeni kaže: “A ima beduina koji vjeruju u Allaha i u onaj svijet i koji smatraju da je ono što daju put da se Allahu približe i da Poslanikove blagoslove zasluže. To im je, zaista, dobro djelo. Allah će ih, sigurno, milošću Svojom obasuti, jer Allah prašta i samilostan je.” (Et-Tevba, 99) Jedan od plodova vjerovanja u Sudnji dan jeste i taj da ono kod muslimana razvija pozitivan stav prema životu i čini ga aktivnim učesnikom u izgradnji društva, poziva dobru, usmjerava ka dobročinstvu, voli drugima ono što voli sebi, savjetuje i usmjerava lijepom riječju. Uzvišeni kaže: “Oni u Allaha i u onaj svijet vjeruju i traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćaju i jedva čekaju da učine dobročinstvo; oni su čestiti.” (Alu Imran, 114) Vjerovanje u Sudnji dan podstiče muslimana da bude svijetao primjer u društvu, pozitivan u svojim postupcima, interaktivan sa onima koji ga okružuju, da privlači ljude i bude privlačan, da njegove komšije budu sigurne od njegovog zla, da se plemenito odnosi prema gostima, održava rodbinske veze, poštuje starije i bude milostiv prema siročadima i nejakima. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka počasti svoga gosta. Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka održava rodbinske veze. Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori dobro, ili neka šuti.” (Buhari) Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka počasti svoga komšiju.” (Buhari) Vjerovanje u Sudnji dan pomaže u samosavladavanju i kontroli vlastitih osjećaja i emocija, u radosnim i tužnim situacijama, i čuva ga od oholosti i srdžbe. Zejneba, kćerka Ebu Seleme, kazuje da je čula Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: “Ženi koja vjeruje u Allaha i Sudnji dan nije dozvoljeno da žali za umrlom osobom više od tri dana, osim za mužem, za njim može žaliti četiri mjeseca i deset dana.” (Buhari i Muslim)

Hvala Allahu Koji nas opskrbljuje Svojim blagodatima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, naredio nam je da se odazovemo Njegovoj naredbi i zabrani, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik

Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji nam je naredio da slijedimo njegov sunnet i idemo njegovim putem, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha onako kako se treba bojati. Kada vidimo svađe, razjedinjenost i zaostalost i stagnaciju muslimana, trebamo znati da je glavni uzrok svega toga slabost i pomanjkanje istinskog ubjeđenja u Sudnji dan. Uzvišeni kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.” (En-Nisa, 59)

atim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

LIJEPO PONAŠANJE (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh

23. safer 1443. po Hidžri / 1. oktobar 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i Njegov poslanik. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi ga, i njegovu porodicu i ashabe.

O muslimani, ko želi sreću, neka se čvrsto drži bogobojažnosti, a ko želi spas, neka se čvrsto drži pokornosti Gospodaru. “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O muslimani, jedno od najvrednijih djela i jedna najčišćih osobina jeste približavanje Allahu lijepim ponašanjem. Uzvišeni, opisujući Svoga vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “jer ti si, zaista, najljepše čudi.” (El-Kalem, 4) A Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Najbolji među vama jesu oni koji su najljepšeg ponašanja/čudi.” (Muttefekun alejhi)

Lijepo ponašanje uzrok je ulaska u Džennet i postizanja zadovoljstva Milostivog. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Na Sudnjem danu na vagi neće biti ništa teže od lijepog ponašanja.” (Ovaj hadis islamski učenjaci ocijenili su vjerodostojnim.) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je o najvećem uzroku ulaska u Džennet, pa je rekao: “Bogobojažnost i lijepo ponašanje.” (Ahmed i drugi, a njegov lanac je vjerodostojan.)

Potpunost lijepog ponašanja ogleda se u tome da se musliman raduje susretu sa svojom braćom, da bude nasmijan, vedar, radostan, i to je jedno od najzahvalnijih djela i jedna od najpohvalnijih osobina. Uzvišeni kaže: “a

prema vjernicima blag budi.” (El-Hidžr, 88) Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ne potcjenjuj nijedno dobro djelo, makar da sretnoš svoga brata vedrog lica.” (Muslim)

Vedrina i nasmijanost prilikom susreta s drugim ljudima osobina je čovjeka izuzetnih moralnih vrлина. Džerir ibn Abdullah, radijallahu anhu, rekao je: “Nikada nisam sreo Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, još otkad sam primio islam, a da mi se nije nasmiješio.” (Muslim) Nastojte okriti se ovom osobinom i budite od onih koji su vedri, nasmijani i tolerantni u komunikaciji s drugima. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Sadaka je i da se osmijehneš svome bratu.” (Ebu Davud) Ibn Bettal je rekao: “Ovaj hadis govori nam da su osmijeh i vedrina lica poslanička vrлина, suprotni su oholosti i priskrbuju ljubav.”

O muslimani, s ovom osobinom postići ćete veliku nagradu, proširiti ćete ljubav i bratstvo među sobom, ali i u cijelom društvu. Ova osobina smiruje srca, usređuje duše, razgaljuje grudi, i pomaže čovjeku da postigne veliku nagradu i lijep spomen. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čuvajte se Vatre makar sa pola datule, a ko ne nađe ni toliko, onda lijepom riječju.” A u drugom hadisu kaže se: “Lijepa riječ je sadaka.” (Muttefekun alejhi)

O muslimani, vedrina lica i osmijeh posebno su važni, nagrada za njih je veća i trag koji ostavljaju je dublji, u komunikaciji sa potrebnima, slabima i nejakima. Jedan mudrac kazao je: “Budi nasmijan i radostan prilikom susreta sa osobom koja je u potrebi, pa ili će ti zahvaliti, ili će ti naći opravdanje ukoliko joj ne pomogneš.” Uzvišeni Allah kaže: “I ljudima govrite lijepe riječi.” (El-Bekara, 83)

“A ako moraš od njih glavu okrenuti, jer i sam od Gospodara svoga milost tražiš i njoj se nadaš, onda im barem koju lijepu riječ reci.” (El-Isra, 28)

Jedno od najboljih djela jeste donošenje salavata i selama na plemenitog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem.

Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga poslanika i vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i budi zadovoljan Njegovim ashabima, tabiininima i svima onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio:

“Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAHOVA POMOĆ NJEGOVIM BOGOBOJAZNIM ROBOVIMA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

1. rebiul-evvel 1443. po Hidžri / 8. oktobar 2021.

Hvala Allahu, Plemenitom i Milostivom. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na neizmjerljivoj dobroti i sveobuhvatnom dobru. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, i Koji poziva u Kuću mira i upućuje koga hoće na Pravi put, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, predvodnik na ispravnom putu i nosilac najljepših osobina. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, budite svjesni Njegovog nadzora i stalno se sjećajte da ćete pred Njega stati “na Dan u kome će čovjek djela ruku svojih vidjeti” (En-Nebe, 40), “Dan kada se čovjek bude sjećao onoga što je radio” (En-Naziat, 35) “i kad se tog Dana primakne Džehennem; tada će se čovjek sjetiti – a na što mu je sjećanje?!” (El-Fedžr, 23).

O muslimani, put ka Allahu, u suštini, je jedan, a to je Njegov pravi put, siratul-mustekim, koga je On postavio da vodi Njemu, Njegovom zadovoljstvu i Njegovom Džennetu, kao što kaže Uzvišeni: “I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; – eto, to vam On naređuje, da biste se grijeha klonili.” (El-En’am, 153)

U ovom kur’anskom ajetu, Allah, džellešānuhu, je put koji vodi Njemu, Njegov put, spomenuo u jednini, jer je i On, u Svom biću, jedan, a puteve koji su suprotni Njegovom spomenuo je u množini, jer su ti putevi mnogobrojni i raznovrsni. U hadisu koji su zabilježili imami Ahmed u *Musnedu* i Darimi u *Sunenu*, sa dobrim lancem prenosilaca, od Abdullaha ibn Mesuda, radijallahu anhu, navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nacrtao jednu pravu liniju, i rekao je: “Ovo je Allahov put”, a zatim je s desne i lijeve strane te linije nacrtao druge linije, pa je rekao: “Ovu su putevi i na svakom

od njih stoji šejtan i poziva njima”, a onda je proučio ajet: “I doista, ovo je pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova” (El-En’am, 153). Prema tome, put koji vodi Allahu jedan je i jedinstven. Čuveni islamki učenjak Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, to objašnjava na sljedeći način: “Allah je jasna Istina, a istina je jedna i njen izvor je jedan. S druge strane zabluda nema određenu granicu.” Na osnovu ovoga znamo da vjerozakoni svih poslanika, bez obzira na njihovu raznovrsnost i određene razlike, potječu iz jedne te iste vjere, da se u središtu svakog od njih nalazi jedan Bog i jedna vjera. U tom smislu su Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: “Vjerovjesnici su braća po ocu, majke su im različite, a vjera im je jedna.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uporedio je vjeru svih vjerovjesnika sa jednim zajedničkim ocem, a njihove vjerozakone sa različitim majkama, tj. njihovi vjerozakoni, iako su različiti, potječu iz jedne vjere. Ovo je nedvojbeno činjenica, s tim da se ljudi razlikuju u djelima koja su oni odabrali kao svoj vlastiti put ka Allahu. Nekima je taj put učenje i podučavanje, i oni su najveći dio svog vremena posvetili tome, nadajući se nagradi od Allaha. Ustrajni su u stjecanju i širenju korisnog znanja, postupaju u skladu s njim, a sve u želji da ih taj put odvede Allahu ili da svoj život okončaju na tom putu. Nadati se da će ih to odvesti do željenog cilja, nakon njihove smrti, kao što kaže Uzvišeni: “Onaj ko se iseli Allaha radi naći će na Zemlji mnogo mjesta, uprkos svojim neprijateljima, i slobodu. A onome ko napusti svoj rodni kraj radi Allaha i Poslanika Njegova, pa ga stigne smrt, nagrada od Allaha njemu je sigurna. A Allah mnogo prašta i milostiv je.” (En-Nisa, 100) Za neke je taj put često spominjanje Allaha i učenje Kur’ana. Oni su svoje vrijeme podredili tome, u ovim djelima vide svoju istinsku poputninu za budući svijet i svoj glavni kapital. Kada ih propuste, zbog umora ili nemara, smatraju to svojim velikim gubitkom i samoobmanom. Nekima je, opet, namaz “prvak” svih djela, i kada propuste svoj dnevni vird – uobičajeni dnevni dio neobaveznih djela, nafile, ili im prođe vrijeme a nisu zaposleni namazom, ili nisu su pripremili za njega, osjećaju se kao da im je srce prekrila tama, a u prsima osjećaju tjeskobu. Imaju i oni kojima je glavno djelo dobročinstvo i korist drugima, ispunjavanje njihovih potreba, otklanjanje nevolja, pomoć unesrećenima, različiti oblici dobrovoljne sadake. Njima je Allah otvorio ta vrata i oni tim putem idu ka Gospodaru. Nekima je post put ka Allahu, i oni, kada ne poste, osjete promjenu na svojim srcima i loše se osjećaju, a nekima je taj put hadž i umra. Ali, imaju i oni koji

su sve to objedinili, i čiji različiti putevi svi vode ka Allahu. Njihova “kibla”, pravac kretanja je ibadet – činjenje raznovrsnih pobožnih djela. Ibadet im je uvijek pred očima, vodi ih kroz život i uvijek su okrenuti u njegovom pravcu. Učestvuju u svakom dobru i uvijek pronadu put do ibadeta: ako je to znanje, naći ćeš ga da je sa učenjacima; ako je to namaz, naći ćeš ga sa onima koji su se istinski Allahu predali; ako je to zikir, naći ćeš ga sa onima koji često Allaha spominju; ako je to dobročinstvo, naći ćeš ga sa dobročiniteljima; ako je to ljubav prema Allahu, svijest o Njegovom nadzoru ili odazivanje Allahu, naći ćeš ga sa onima koji Allaha svim srcem vole. Njihova je vjera pobožnost i postojanost u njoj. To je istinski abid, odani Allahov rob, koji hodi ka Allahu, svim srcem vezan za Njega i s potpunom ljubavi, koja mu je dovoljna i odagnava njegovu čežnju za svim ostalim. U njegovom srcu nema mjesta osim za ljubav prema Allahu i Njegovim naredbama, a rezultat toga je da će ga Allah Sebi približiti, odabrati ga među drugim ljudima, njegovo srce će okrenuti Sebi i preuzet će brigu o svim njegovim stvarima, vjeri i dunjaluku. Onaj ko to jednom osjeti, i spozna put ka Allahu, a zatim ga napusti, njegov život će biti nemoć, briga i tuga, njegova smrt nesreća i žalost, a njegov povratak Allahu teško kajanje zato što je spoznao put ka Gospodaru, a zatim ga nemarno i oholo napustio. Ako i ostvari neke svoje težnje i osjeti trenutačnu slast, njegovo srce bit će nemoćno da se pokrene na putu tevhida (iskrene vjere u jednog Boga), i uživa u poljima Njegovog zadovoljstva, baščama iskrene ljubavi i trpezama pobožnosti. Ko se od Allaha okrene u potpunosti, i Allah će se od njega okrenuti u potpunosti, a od koga se On okrene, neizbježna mu je propast i nesreća u svim njegovim djelima i stanjima. Istinski gubitnik, prema tome, je onaj ko spozna put koji vodi Allahu, a zatim ga napusti, ili potpali u sebi iskru ljubavi prema Njemu, a zatim se ona ugasi prije nego što ga odvede njegovom Gospodaru. Uzvišeni kaže: “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti. ‘Gospodaru moj’, reći će, ‘zašto si me slijepa oživio kada sam vid imao?’ ‘Evo zašto’, reći će On: ‘Dokazi Naši su ti dolazili, ali si ih zaboravljao, pa ćeš danas ti isto tako biti zaboravljen.’” (Taha, 124–126)

O vjernici, kada se Allah okrene prema Svome robu, koji hodi ka Njemu, On osvjetli njegov život, rastjera tmine oko njega i na njemu se ukažu tragovi pokornosti i ljepota Njegovog svjetla, i zavole ga časni meleki, slijedeći u tome

svoga Gospodara, kada On nekoga zavoli, zavole ga i oni, kao što se navodi u hadisu koji su zabilježili Buharija i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada Allah zavoli nekog roba, On pozove Džibrila i kaže mu: ‘Ja volim toga i toga, pa ga i ti voli’, i tada ga i Džibiril zavoli. Zatim razglasi na nebesima, među njegovim stanovnicima: ‘Allah voli toga i toga, volite ga i vi’, pa ga zavole stanovnici nebesa. A onda mu Allah i na Zemlji podari kabul, da bude prihvaćen od njenih stanovnika.”

Bojte se Allaha i znajte da je najbolje čime ćete postići Njegovu ljubav iskrenost u djelima i slijeđenje Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Sjećajte se stalno da vam je On naredio da donosite salavate na najbolje stvorenje, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

MUSLIMAN IZMEĐU STRAHA I NADE (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

8. rebiul-evvel 1443. po Hidžri / 15. oktobar 2021.

Hvala Allahu Koji je propisao vjeru i pojasnio njene granice, Koji upućuje ka istini i Koji je uzdigao njene obrede. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, uspio je onaj ko se nada Njegovoj plemenitosti i milosti, i ko se pridržava Njegovih naredbi i kloni se Njegovih zabrana, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, sretan je onaj ko slijedi njegovu uputu i iskoristi blagodati s kojima je on došao, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe.

O muslimani, bojte se Allaha, jučer je samo spomen, danas je vrijeme za djela, a sutra je nada. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati, i umirite samo kao muslimani.” (Ali Imran, 102)

O muslimani, razlučite Pravi put od zablude i razlikujte “živo” od “mrtvog”. Neka vas uživanje u dunjalučkim užicima i njegovim ukrasima ne odvрати od pripreme za Sudnji dan, i nemojte biti poput onih koje je lažna nada u Allaha obmanula, koji se natječu u onome što je zabranjeno, koji se trude u nevaljalštinama, krše Allahove zabrane, zapostavljaju Allahove naredbe, ostavljaju dobra djela i ustrajavaju u grijesima, obmanjeni veličinom Allahove milosti i mnoštvom blagodati u kojima uživaju, oslanjajući se na Njegovu plemenitost i oprost. Kada im se uputi bilo kakav prigovor ili savjet, oni se “uhvate” za kur’ansko-hadiske tekstove koji ulijevaju nadu, oslanjaju se na njih, ponavljaju ih i uveličavaju, nadaju se oprost, a javno čine zlo, odgađaju pokajanje, preziru savjet, ustrajavaju u grijehu, vraćaju mu se i ne kaju se zbog njega. To je osobina prevarenih i obmanjenih, navika onih koji ustrajavaju u grijehu i koji se inate i vjera onih koji su zapostavili Allahovu prijetnju, a koje je obmanuo prkosni, zavodljivi i lažljivi šejtan, uljepšava im činjenje loših djela, nemarnost, grijehe, slijeđenje strasti, ohrabruje ih u zabludi, odvodi u propast, zavodi ih izmišljotinama i lažnim ispricama i održava ih u tom stanju lažnom i neutemeljenom

nadom. Uzvišeni Allah o takvima kaže: “I poslije njih ostala su pokoljenja koja su Knjigu naslijedila i koja su kupila mrvice ovoga prolaznoga svijeta, i govorila: ‘Bit će nam oprošteno!’ A ako bi im opet dopalo šaka takvo nešto, opet bi to činili.” (El-A’raf, 169)

Mudžahid o značenju ovog ajeta kaže: “Sve što im se ponudi od ovog svijeta, oni objeručke prihvate, bilo halal ili haram, a uz to se nadaju oprost i govore: ‘Bit će nam oprošteno.’”

Kurtubi kaže da ih Allah kori zbog njihove obmanjenosti i zato što su govorili: ‘Bit će nam oprošteno’ iako su ustrajavali u grijesima, jer “Bit će nam oprošteno”, riječi su koje može reći samo onaj ko ostavlja grijeh i kaje se.

Neki islamski učenjaci su Poslanikove riječi: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, kada ne biste grijeshili, Allah bi vas uklonio i doveo bi, umjesto vas, narod koji će činiti grijeha i tražiti oprosta od Allaha, a On će im opraštati”, protumačili na sljedeći način: “Ovaj hadis nije izrečen kako bi utješio one koji su u grijeha zaronili, i olakšao činjenje grijeha u ljudskim dušama, kako to razumiju oni koji su obmanjeni lažnom nadom u Allahovu milost, jer su vjerovjesnici poslani da odvrate ljude od činjenja grijeha i ustrajavanja u njima, nego je njegovo pravo značenje i smisao pojašnjenje Allahove milosti prema grešnicima i Njegovog lijepog praštanja grijeha, kako bi kod njih povećao želju za pokajanjem i traženjem oprosta. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, kaže: “Tri su vrste nade, dvije su pohvalne, a jedna je pokuđena. U prvom i drugom slučaju čovjek se pokorava Allahu, prateći Njegovo svjetlo – uputu i nada se Njegovoj nagradi, ili učini grijeh a zatim se iskreno pokaje, nadajući se Allahovom oprost, brisanju grijeha, dobročinstvu, darežljivosti, blagosti i plemenitosti, dok u trećem slučaju čovjek ustrajava u nemarnosti i grijesima, i nada se Allahovoj milosti bez djela, taj čovjek je obmanjen i zaveden lažnom nadom.” Hasan el-Basri rekao je: “Neki ljudi, koje je obmanula lažna nada, otišli su sa ovog svijeta bez ijednog dobrog djela, a govorili su: ‘Ja imam lijepo mišljenje o Allahu’ (On će mi se smilovati), a to je čista laž, jer da su imali lijepo mišljenje o Allahu, imali bi i lijepa djela.” Zatim je proučio riječi Allaha, džellešanu: “I to vaše uvjerenje, koje ste o Gospodaru svome imali, upropastilo vas je, i sada ste nastradali.” (Fussilet, 23) Seid ibn Džubejr, Allah mu se smilovao kaže: “Na obmanjenost Allahovom milošću ukazuje to da čovjek ustrajava u grijesima, a nada se Allahovom oprost.” Jahja ibn Muaz rekao

je: "Najveća obmana, prema mom razumijevanju, jeste da čovjek ustrajava u grijesima i nada se Allahovoj milosti bez kajanja, priželjkuje Njegovu blizinu bez pokornosti, očekuje džennetske plodove sa džehennemskim sjemenom, traži Kuću koju je Allah pripremio onima koji Mu se pokoravaju činjenjem grijeha, očekuje nagradu bez djela i nada se Allahovoj milosti iako je zanemario Njegove propise." Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: "Dovoljno je znanja u strahopoštovanju prema Allahu, a dovoljno je neznanja u lažnoj nadi u Allahovu milost." Allahov robe, koja te je nada obmanula? Koja te nada ohrabrila da ponesesh breme grijeha i da ustrajavaš u njima? Da li te obmanulo Njegovo pokrivanje tvojih grijeha i sramota? Ili to što ti Allah odlaže kaznu? Ili to što ti daje dovoljno vremena za pokajanje? Ako bi se istinski preispitao, shvatio bi da Allahovo pokrivanje grijeha i odgađanje kazne nije ništa drugo do Njegovo dobročinstvo prema tebi i da si Mu dužan zahvaliti što je pokazao samo tvoju dobru stranu, a sakrio tvoje grijeha i mahane, ali nemoj biti siguran da Allah neće tvoj život zapečatiti grijesima, koje ti je sakrio, pa da budeš od onih koji su nastradali."

Bojte se Allaha, o muslimani, klonite se samoobmane i lažne nade, ostavite grijehenje, pokrijte se Allahovom zaštitom, stidite se Allaha i budite oprezni, jer ljudi će iznijeti u javnost vašu sramotu, obradovat će se vašim grijesima i neće ih sakriti, pričat će o njima i neće se ustručavati, osim onih kojima se Allah smilovao, a takvih je malo.

O muslimani, bojte se Allaha, budite Mu pokorni, budite svjesni Njegovog nadzora i čuvajte se grijeha. "O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!" (Et-Tevba, 119)

O muslimani, nadajte se Allahovoj milosti, ali neka vas ta nada ne navede da Mu budete nepokorni, i strahujte od Allaha, ali neka vas taj strah ne navede da izgubite nadu u Njegovu milost. Nada iziskuje strah od Allaha, jer u suprotnom to ne bi bila nada, nego sigurnost od Allahove kazne, a strah iziskuje nadu, jer to onda ne bi bio strah, nego gubitak nade u Allahovu milost i očaj.

Ko svoju dušu navikava samo na nadu, zapostavit će dobra djela, a ko je navikava na strah, past će u očaj. Potrebno je i jedno i drugo, trenutak nada, a trenutak strah. Onaj ko se nečemu nada, on to i traži, a ko se nečega boji, bježi od toga. Ko se nada milosti, poduzet će sve ono što njoj vodi, a prvi korak

na tom putu jeste pokajanje od grijeha i mnoštvo istigfara – traženja oprosta, makar se grijeh i ponavljao.

Ko se iskreno pokaje, njegovo pokajanje bit će primljeno, a njegov grijeh obrisan. Kada su Hasana el-Basrija, Allah mu se smilovao, upitali: “Zar se ne bismo trebali stidjeti svoga Gospodara, tražimo oprosta od Njega, a zatim se vratimo grijehu, pa ponovo tražimo oprost i ponovo se vratimo grijehu?”, on je rekao: “Šejtan bi volio da to kod vas postigne, tj. da vas obeshrabri po pitanju pokajanja i da odustanete od njega. Neka vam ne dosadi traženje oprosta.” Omer ibn Abdulaziz rekao je u svojoj hutbi: “O ljudi, ko uradi grijeh, neka zatraži oprost od Allaha i neka se pokaje. Ako se vrati grijehu, neka zatraži oprost od Allaha i neka se pokaje. Ako se ponovo vrati grijehu, neka zatraži oprost od Allaha i neka se pokaje. To su samo grijesi koji su vam okačeni o vrat, a istinska propast ogleda se u ustrajavanju u njima.”

O muslimani, napustite prokletstvo grijeha, oslobodite se šejtanskih okova, čuvajte se lažne nade i budite iskreni u pokajanju i traženju oprosta!

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SLIJEĐENJE POSLANIKA, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
15. rebiul-evvel 1443. po Hidžri / 22. oktobar 2021.

Hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova, Koji nam je vjeru usavršio i blagodat prema nama upotpunio, i Koji je zadovoljan da nam islam bude vjera.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, a onaj ko Allahu druga pripiše, daleko je zalutao. Svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe. Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

Poštovani vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je Allahova oporuka prvima i potonjima. “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131) O vjernici, Allah je razumom odlikovao čovjeka nad drugim bićima, i time ga zadužio propisima i obavezama. Čovjeku, kao razumno biću, propisao je zakone i norme, dozvolio halal, a zabranio haram, za onoga ko Mu se bude pokoravao pripremio je Džennet, Kuću nagrade i uživanja, a za onoga ko Mu se bude suprotstavio pripremio je Vatru, Kuću kazne i teške patnje, uspostavio je dokaz protiv čovjeka slanjem vjerovjesnika i poslanika, koje je poslao ljudima sa radosnim vijestima i opomenom, “da ljudi poslije poslanika ne bi nikakva opravdanja pred Allahom imali” (En-Nisa, 165). Poslao ih je sa jasnim dokazima i uputom, i po njima knjige i terazije objavljivao da bi ljudi pravedno postupali. Uzvišeni kaže: “Mi smo izaslanike Naše s jasnim dokazima slali i po njima knjige i terazije objavljivali, da bi ljudi pravedno postupali.” (El-Hadid, 25) Zapečatio je vjerzakone islamskim vjerozakonom – šerijatom, a vjerovjesništvo našim vjerovjesnikom Muhammedom, sallallahu alejhi ve sellem, najboljim stvorenjem, kojeg je poslao

kao uzor i milost svim svjetovima, posljednjeg poslanika i predvodnika svih vjerovjesnika i poslanika, svjedokom, onoga koji je došao sa radosnom viješću i opomenom, koji je pozivao Allahu, Njegovom dozvolom, i svjetiljkom koja sija. Uzvišeni kaže: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

O ljudi, Allah, džellešānuhu, uspostavio je vezu između pokornosti Njegovom vjerovjesniku i pokornosti Njemu, i između ljubavi prema Njemu i slijedenja Vjerovjesnikove upute i sunneta.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku, i ne ništite djela svoja!” (Muhammed, 33)

“Onaj ko se pokorava Poslaniku pokorava se i Allahu; a onaj ko glavu okreće – pa, Mi te nismo poslali da im čuvar budeš.” (En-Nisa, 80)

“Reci: ‘Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehе vam oprostiti!’ A Allah prašta i samilostan je.” (Ali Imran, 31)

Dokaz ljubavi prema Allahu je slijedenje sunneta Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i čvrsto pridržavanje njegove upute, jer on je uzor i primjer.

Uzvišeni kaže: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21)

“Ono što vam Poslanik kao nagradu da, to uzmite, a ono što vam zabrani, to ostavite; i bojte se Allaha jer Allah, zaista, strahovito kažnjava.” (El-Hašr, 7)

Svaki čovjek koji slijedi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, kreće se pravim putem.

Uzvišeni kaže: “Na takav način Mi i tebi objavljujemo ono što ti se objavljuje. Ti nisi znao šta je Knjiga niti si poznao vjerske propise, ali smo je Mi učinili svjetlom pomoću kojeg upućujemo one robove Naše koje želimo. A ti, zaista, upućuješ na Pravi put, na Put Allahov, kome pripada sve što je na nebesima i sve što je na Zemlji. I, eto, Allahu će se sve vratiti!” (Eš-Šura, 52–53)

“Ja-sin. Tako Mi Kur’ana mudrog, ti si, uistinu, poslanik, na Pravome putu.” (Jasin, 1–4)

O vjernici, slijedenje i prihvatanje Vjerovjesnikovog sunneta, sallallahu alejhi ve sellem, jedna je od nužnih posljedica islama i predanosti Allahu, temelj islamskog vjerovanja i uvjet da Allah prihvati čovjekova djela.

Uzvišeni kaže: “Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, Njemu nikoga ne pridružuje!” (El-Kehf, 110)

“I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore.” (En-Nisa, 65)

“Kada Allah i Poslanik Njegov nešto odrede, onda ni vjernik ni vjernica nemaju pravo po svome nahodanju postupiti. A ko Allaha i Njegova Poslanika ne posluša, taj je sigurno skrenuo s Pravoga puta.” (El-Ahzab, 36)

“A Mi smo poslali svakog poslanika zato da bi mu se, prema Allahovom naređenju, pokoravali.” (En-Nisa, 64)

Allah će učiniti prezrenim i poniženim onoga ko se suprotstavi Poslanikovim naredbama i sunnetu. Ibn Omer, radijallahu anhumu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Onaj ko mi se suprotstavi bit će ponižen i prezren.” (Ahmed)

O ljudi, uputa i spas su u pokoravanju Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i čvrstom držanju njegovog sunneta. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku!’ A ako ne htjednete, on je dužan raditi ono što se njemu naređuje, a vi ste dužni raditi ono što se vama naređuje, pa ako mu budete poslušni, bit ćete na Pravom putu; a Poslanik je jedino dužan da jasno obznani.” (En-Nur, 54) Allah, džellešahu, otklonio je kaznu i iskušenja od mnogobožaca iako su oni Njegovi neprijatelji, samo zato što je Allahov Poslanik boravio među njima. Uzvišeni kaže: “Allah ih nije kaznio jer si ti među njima bio; i Allah ih neće kazniti sve dok neki od njih mole da im se oprosti.” (El-Enfal, 33) Tako će Allah otkloniti kaznu i iskušenja od ummeta i onih koje On voli ako budu slijedili Poslanikovu uputu i sunnet, molimo Allaha da nas učini od njih. Allah, džellešahu, upozoro je na pogubnost i opasnost suprotstavljanja Vjerovjesnikovim naredbama, sallallahu alejhi ve sellem, i pojasnio je da je to uzrok smutnje i kazne. Uzvišeni kaže: “Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju Njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne ili da ih patnja bolna ne snađe.” (En-Nur, 63)

O vjernici, Allah je sve Svoje robove stvorio u čistoj vjeri, a onda su im došli šejtani i udaljili ih od njihove vjere, zabranili im ono što je On dozvolio, i naredili im da Allahu pripišu ono o čemu nikakvog dokaza nisu imali. Allah je pogledao stanovnike Zemlje, pa ih je prezreo, Arape i nearape, osim malog broja sljedbenika Knjige, i poslao im je najboljeg poslanika, sa najboljim vjerzakonom, i po njemu je poslao najbolju Knjigu, i uputio njome onoga kome je želio sreću i počast, i propisao je nesreću i poniženje onome ko odbije njegov put i sunnet. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci Muhammedova duša, niko iz ovog ummeta, niti ijedan jevrej i kršćanin, neće za mene čuti a zatim umrijeti, ne vjerujući u ono s čime sam poslan, a da neće biti stanovnik Vatre.” (Muslim)

O vjernici, svako dobro je u slijeđenju sunneta, on je dovoljan vjerzakon, ispravan put i obilno znanje. Allah je usavršio vjeru i upotpunio Svoju blagodat prema nama, a naš Vjerovjesnik je dostavio poslanicu, ispunio preuzetu obavezu, i nije izostavio nijedno dobro a da nam nije ukazao na njega niti zlo a da nas nije upozorio na njega. Kaže Uzvišeni kaže:: “Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (El-Maida, 3)

O muslimani, čvrsto prihvatite Knjigu i držite se upute i sunneta vašeg Vjerovjesnika, uhvatite se za nju “svojim zubima”, oživite sunnet u svojim životima, ustrajte u njemu i strpite se. “I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici.” (Alu Imran, 139)

Ebu Saleba el-Hušeni, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pred vama su dani strpljenja, u kojima će držanje za vjeru biti poput držanja žeravice na dlanu, i u kojim će onaj koji radi dobro djelo imati nagradu pedeset ljudi od vas.” Abdullah ibn Mubarek rekao je: “Neki su u ovoj predaji dodali: ‘Rečeno je: ‘Allahov Poslaniče, pedeset ljudi od nas ili njih?’ ‘Pedeset ljudi od vas’, reče on.” (Ebu Davud i Tirmizi)

Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Islam je počeo sa pojedincima, i završit će sa pojedincima, kao što je i počeo, pa blago tim pojedincima.” (Muslim) U jednoj od verzija navodi se da je neko rekao: “A ko su ti pojedinci, Allahov Poslaniče?”, a on je rekao: “To su oni koji čine dobro kada se ljudi pokvare. Tako mi Onoga u

Čijoj je ruci moja duša, iman će se skloniti u prostoru između mekanskog i medinskog mesdžida, kao što se zmija skloni u svoju rupu.” O vjernici, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorio nas je na opasnost novotarija, pa je rekao: “Ko u ovu našu vjeru uvede ono što nije od nje, to se odbacuje.” (Muttefekun alejhi)

Irbad ibn Sarija, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obratio nam se jedno jutro poslije sabaha, dirljivim obraćanjem, od kojeg su zasuzile oči i zatreperila srca, pa je neko kazao: ‘Kao da je ovo je oprostajni govor, pa šta nam preporučuješ Allahov Poslaniče?’ On reče: ‘Preporučujem vam takvaluk (bogobojaznost), poslušnost i pokornost, pa makar abesinskom robu. Uistinu, ko poživi od vas nakon mene vidjet će mnogobrojna razilaženja. Čuvajte se novotarija, jer su one zabluda! Ko od vas to doživi, neka se čvrsto drži moga sunneta i sunneta pravednih upućenih halifa! Držite ga se čvrsto, kutnjacima! I čuvajte se novih stvari, svaka nova stvar je novotarija, a svaka novotarija je zabluda.’” (Ebu Davud i Tirmizi)

O vjernici, novotarija je zabluda koja daje krivu sliku o vjeri, razdor koji razjedinjuje muslimane i očito zlo i nepravda. Pokorite se Allahovoj naredbi i slijedite sunnet Allahovog poslanika. Uzvišeni kaže: “Pa ako ti se ne odazovu, onda znaj da se oni povode jedino za strastima svojim. A zar je iko gore zalutao od onoga koji slijedi strast svoju, a ne Allahovu uputu? Allah, doista, neće ukazati na Pravi put narodu koji sam sebi nepravdu čini.” (El-Kasas, 50)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

DOBROČINSTVO PREMA RODITELJIMA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

22. rebiul-evvel 1443. po Hidžri / 29. oktobar 2021.

Sva zahvala i hvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega tražimo pomoć i oprost i kod Njega tražimo utočište od zla nas samih i naših zlih djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik – prenio je poruku, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se radi Allaha onako kao se treba boriti, neka su na njega mir, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu, ashabe i one koji su ih u dobroti slijedili do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, o muslimani, bogobojaznost je najbolja opskrba, a pokornost Njemu najviša počast, i čuvajte se da vas ovi dunjalučki ukrasi ne zavaraju, kao što su zavarali druge, pa ih je dunjaluk poveo putevima prijekora i prezrenosti, i radite za dan “kada ćete se vratiti Allahu, i kada će svakom čovjeku ono što je radio isplaćeno biti, i neće im biti učinjena nepravda” (El-Bekara, 281), i znajte da je Bog odredio odredbu koja se ne može ni otkloniti ni odbiti, i da će onaj ko voli nešto osim Njega biti kažnjen time, neizbježno, i da će onaj ko se boji drugoga osim Njega biti potčinjen njemu, i da će onaj ko se zaokuplja nečim drugim osim Njega biti nesretan, a onaj ko nečemu drugom da prednost nad Njim neće imati blagoslova u tome, i ko bude tražio nečije zadovoljstvo u Njegovoj srdžbi, On će ga predati njegovoj srdžbi. Ummete islama, čovjek u ovosvjetskom životu ima dva velika i osnovna prava (obaveze), koja su neodvojiva od njega tokom cijelog života, pa čak i nakon njegove smrti, a koja su utemeljena na principu uzвраćanja na dobročinstvo dobročinstvom i na dobrotu dobrotom. Prvo pravo (obaveza) je pravo njegovog Stvoritelja, Opskrbitelja i Gospodara, Koji ga je stvorio ni iz čega, i stvorio ga u najljepšem obliku, i sve što je na nebesima i na Zemlji mu je potčinio, tako da je dužan obožavati Njega Jedinog, čineći Mu ibadet, vjerovati u Njega i Njegove poslanike, neka

su mir i blagoslov na njih. Drugo pravo je pravo njegovih roditelja, i pametnom i mudrom čovjeku nije nepoznanica da nakon prava Onoga Koji mu daje sve blagodati dolazi pravo njegovih roditelja kod njega.

Uzvišeni kaže: “I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte! A roditeljima dobročinstvo činite.” (En-Nisa, 36)

Slavljeni Allah naredio je dobročinstvo prema roditeljima, a Poslanikov sunnet pojasnio je da je pravo majke na dobročinstvo ispred prava oca. U vjerodostojnom hadisu navodi se: “Ko je najpreči da mu činim dobročinstvo?” “Tvoja majka”, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “A ko poslije toga?”, upita ponovo. “Tvoja majka”, reče on. “A ko poslije toga?”, upita. “Tvoja majka”, reče on. “A ko poslije toga?”, upita. “Tvoj otac”, odgovori Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Buhari i Muslim) Noseći ga u stomaku i tokom porođaja majka je pretrpjela mnoge neugodnosti, uložila je veliki napor i trud u njegovom odgoju i odrastanju, bdjela nad njim, zapostavila svoje želje i potrebe zbog njega, davala mu prednost nad sobom u svim situacijama, radovala se zbog njegove radosti i tugovala zbog njegove tuge, kada je bio bolestan i ona je болоvala, kada je pohađao školu kao da je i ona pohađala, kada je imao ispite, kao da je ona imala ispite, i tako sve do njegovog osamostaljenja. Sve su to majčinske zasluge i zbog toga se majci daje prednost u dobročinstvu, u porodičnim vezama i komunikaciji, i njeno pravo, u tom smislu, trostruko je vrednije od očevog prava. Majka pravovjernih Aiša, radijallahu anha, kazala je: “Među ashabima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dvojica su se posebno isticala u dobročinstvu prema svojim majkama: Osman ibn Affan i Harisa ibn Numan. Osman je govorio: ‘Nsam se odvajao od svoje majke otkad sam primio islam’, a Harisa je svojoj majci čistio kosu, hranio ju je svojim rukama, nikada nije propitivao njene naredbe i želje, sačekao bi da neko izađe od nje, pa bi pitao: ‘Šta je rekla moja majka?’ Ibn Sirin je tako razgovarao sa svojom majkom da bi oni koji su ga posmatrali sa strane, a nisu ga poznavali mislili, da je bolestan, koliko je ublažavao svoj glas i ponizno stajao pred njom. A obaveznost dobročinstva prema ocu proizlazi iz toga što je on uzrok njegovog postojanja, kao i njegova ljubav, pažnja i briga prema njemu nakon rođenja, i trošenje opskrbe na njega. Abdullah ibn Amr, radijallahu anhum, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allahovo zadovoljstvo je u zadovoljstvu roditelja, a Allahova srdžba je u srdžbi roditelja.” (Ibn Hibban)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Roditelji su središnja vrata Dženneta, pa čuvaj ta vrata ili ih ostavi.” (Tirmizi i Ibn Madža)

Pametna osoba dobro zna pravo dobročinitelja i trudi se da mu se oduži za njegovo dobročinstvo, a čovjekovo neznanje o pravu dobročinitelja jedna je od njegovih najgorih osobina, posebno ako tome doda loše ponašanje. To ukazuje na pokvarenost duše, podlost i loš ishod.

O vjernici, zaista je dobročinstvo prema roditeljima pokornost Milostivom, dobrota i blagoslov za čovjeka, razlog za uslišavanje dova, obilnu opskrbu i dug život. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko želi da mu se poveća opskrba i produži život, neka održava rodbinske veze.” (Buhari i Muslim) Dobročinstvo prema roditeljima je svojstvo časnih i plemenitih ljudi, i dokaz je vrline i potpunosti, a dobročinitelj je blizu Allahu, ljudima i Džennetu. I neka dobročinitelj prema svojim roditeljima zna da, ma koliko se trudio u dobročinstvu, time im se nije odužio. Jedan čovjek reče čuvenom ashabu Abdullahu ibn Omeru, neka je Allah zadovoljan njima: “Ja sam svoju majku nosio na ramenima od Horasana pa sve dok nisam završio obrede s njom, smatraš li da sam joj se time odužio?” Abdullah je rekao: “Ne, ni za jedan njen trudnički bol.” Neka se musliman čuva neposlušnosti roditeljima, jer je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neka je ponižen onaj kod koga njegovi roditelji ili jedan od njih doživi starost a on ne zasluži Džennet.” Neposlušnost roditeljima jedna je od karakteristika podlih i zlih ljudi, i dokaz pokvarenosti i nemoralnosti, a čovjek koji je neposlušan svojim roditeljima daleko je od Allaha, ljudi i Dženneta, a blizu Džehennemu. Učenjaci kažu da kazna za svaki grijeh može biti odgođena do Sudnjeg dana, osim neposlušnosti roditeljima, kazna za taj grijeh ubrzat će se još na ovom svijetu, jer što posijemo, to ćemo i požnjeti. Zato se bojte Allaha, o muslimani, u pogledu svojih roditelja, čuvajte njihova prava i dajte prednost njihovom zadovoljstvu u odnosu na sebe, svoju djecu i svoje žene, i tako ćete postići uspjeh i sreću. Allah se smilovao roditelju koji pomogne svome djetetu u dobročinstvu prema njemu. Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: ‘Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete,

njegovali!” (El-Isra, 23–24) Recite ove riječi: “Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njegovali!” i izvršite naredbu svoga Gospodara.

Molim Allaha, Uzvišenog, da nas i vas učini dobročiniteljima prema našim očevima i majkama, i da nas ospkrbi iskrenošću u riječima i djelima, On sve čuje i uslišava molbe.

Znajte, Allah vam se smilovao, da nam je On olakšao puteve dobročinstva, pa kome su umrli roditelji ili jedan od njih, on im još uvijek može činiti mnoge vrste dobročinstva: činiti dovu i tražiti oprosta za njih, ispuniti njihov zavjet, poštovati njihove prijatelje, održavati rodbinske veze sa osobama s kojima nas oni vežu, kao i ako se zna da roditelj ima dug, kao što je obavezni post ili hadž ako ga nije obavio a bio je dužan, to obavi za roditelja pa ga tako oslobodi duga, čime se roditelju uvećavaju dobra djela, a njemu se ništa ne oduzima od nagrade.

O vjernici, Allah nam je naredio da donosimo salavate i selame na Njegovog poslanika: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U čijem prisustvu budem spomenut, neka donese salavat na mene, onaj ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata.”

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OBAVEZNOST JEDINSTVA I POKUĐENOST RASKOLA I PODJELA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

30. rebiul-evvel 1443. po Hidžri / 5. novembar 2021.

Sva hvala pripada Allahu, Gospodaru Veličanstvenom i Silnom, Gordom i Svemogućem, Gospodaru našem, na bezbrojnim blagodatima koje nam daruje. Svjedočim da nema boga, osim Allaha, jedinoga, Kome niko nije ravan, koji iz obilja Svoga svima daruje. Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik, kojeg On odlikova najboljim osobinama i najvrednijim svojstvima. Neka su Božiji salavat i selam na Allahovog Poslanika, na njegovu časnu porodicu i vrle ashabe koji su žudno dobro činili.

Poštovani vjernici, budimo bogobojazni, pokoravajmo se Allahu čineći ono čime je zadovoljan i što Mu je drago, i kloneći se onoga što Mu nije drago i čime nije zadovoljan. U ovom životu bogobojaznošću se sve postavlja na svoje mjesto, a poslije smrti zavređuju se visoke deredže.

Uzvišeni kaže: “A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim.” (Et-Talak, 4)

“Dat ćemo da takav Džennet naslijedi onaj od robova Naših koji bude bogobojazan.” (Merjem, 63)

U svetu vjerezakonu naređeni su jedinstvo i sloga, dok se zabranjuje stvaranje raskola i podjela. Ovim se želi očuvati islam, vjera bez koje je život besmislen, a Džennet izgubljen. Kako bi se društvo sačuvalo od oštrog raskola, teškog nereda, raznih oblika nepravde, netrpeljivosti i mržnje, ciljanog nanošenja štete drugima; te kako bi se zaštitili javni i lični interesi, uspostavila pravda i stabilnost – Allah, džellešanuhu, naređuje nam da budemo jedinstveni, a nikako podijeljeni.

Uzvišeni kaže: “Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte! I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste

na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali.” (Ali Imran, 103)

“Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne sudjelujte u grijehu i neprijateljstvu.” (El-Maida, 2)

“Vjernici su samo braća.” (El-Hudžurat, 10)

“Zato, molitvu obavljajte i zekat dajite i u Allaha se pouzdajte; On je Gospodar vaš, i to kakav Gospodar i kakav zaštitnik!” (El-Hadždž, 78)

“A ko je čvrsto uz Allaha, taj je već upućen na Pravi put.” (Ali Imran, 101)

Ebu Musa el-Es'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjernik vjernika podupire poput cigle u čvrstoj građevini” (Buhari i Muslim)

Nu'man b. Bešir, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjernici se međusobno vole, osjećaju samilosti i potpomažu kao da su jedno tijelo. Ako jedan dio tijela zaboli, cijelo tijelo biva angažovano na pomoći – cijelo tijelo bol osjeća.” (Buhari i Muslim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio: “Budite, Allahovi robovi, braća jedni drugima.” (Muslim)

Jedinstvo, međusobno potpomaganje, bliskost, zajednička briga, međusobna samilost, stajanje na strani istine, prevazilaženje nesuglasica – sve su to zidovi tvrđave gdje društvo može potražiti zaštitu i gdje svi mogu sigurnost osjetiti, čime se osnažuje vjera, štite se dunjalučke koristi, izbjegava se smutnja, te se poništava spletkarenje i zlo neprijatelja.

Kao što Uzvišeni naređuje da radimo na očuvanju jedinstva, snage i sloge u društvu, također nam zabranjuje da budemo razlog nesloge i prekida komunikacije, nastanka raskola, razilaženja koja se ne mogu prevazići i nastupanja nereda, odnosno, zabranjuje nam se da budemo razlogom pojave zla u društvu.

Uzvišeni kaže: “I ne budite kao oni koji su se razjedinili i u mišljenju podvojili kada su im već jasni dokazi došli – njih čeka patnja velika.” (Ali Imran, 105)

“I ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali.” (El-Enfal, 46)

“I ne budite od onih koji Mu druge ravnim smatraju, od onih koji su vjeru svoju razbili i u stranke se podijelili; svaka stranka zadovoljna onim što ispovijeda.” (Er-Rum, 31–32)

U časnom hadisu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Vjernik je vjerniku brat: ne čini mu nepravdu, ne ostavlja ga u nevolji, ne laže mu, ne omalovažava ga. Vjernik je drugom vjernik u potpunosti svet: njegov život, njegov imetak i njegova čast.” (Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Vjernik je vjerniku brat: ne čini mu nepravdu, niti ga prepušta neprijateljima.” (Buhari i Muslim)

U drugom hadisu stoji: “Vjernik je vjerniku brat: ne izdaje ga, ne laže mu, niti ga ostavlja u nevolji.” (Tirmizi)

Sve spomenute zabrane u hadisima su istaknute jer bivaju uzrokom da se ne ispoštuju neka prava vjernika zbog čega se javljaju nesuglasice među vjernicima.

Jedan od korisnih poslaničkih savjeta u kojem je sadržan imperativ o jedinstvu, slozi i međusobnom potpomaganju, a u kojem se ujedno zabranjuje stvaranje raskola, teških razilaženje i razjedinjavanja, pri čemu se daju savjeti vezani za ovaj i budući svijet, nalazi se u riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, upućenim ashabima: “Pozivam vas da budete bogobožni, da ispunjavate zaprimljene naredbe, makar rob postao vaš vođa. Ko od vas bude dugo živio posvjedočit će velikom raskolu. Čvrsto se pridržavajte mog sunneta i prakse pravednih i upućenih halifa poslije mene. Objeručke to prihvatite i pridržavajte se toga! Klonite se novotarija u vjeri, jer svaka novotarija vid je zablude.” (Ebu Davud i Tirmizi)

Uzvišeni Allah, iz Svoje milosti, upozorio je vjernike na svaki oblik smutnje, objavivši u časnom Kur'anu: “I izbjegavajte ono što će dovesti do smutnje koja neće pogoditi samo one među vama koji su krivi, i znajte da Allah strašno kažnjava.” (El-Enfal, 25) Tumači Kur'ana pojašnjavaju da se pod ovom zabranom podrazumijeva da se klonimo svake smutnje koje štetu donosi, zbog čega ćemo biti izloženi Allahovoj kazni.

Kao što je u svetom vjerozakonu sadržana naredba da se izbjegavaju smutnje općenito, uz isticanje negativnih posljedica koje one ostavljaju po cjelokupno društvo, također se naglašava štetnost jednog naročitog vida smutnje, koji šteti pojedincu, ali i cijelom društvu. Tako se vjerskim naredbama ističe zabranjenost da se pojedinac otrgne od zajednice. Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko odstupi od zajednice muslimana, makar koliko je jedan pedalj, ispustio je uže islama iz svojih ruku.” (Ebu Davud)

Ibn Omer, radijallahu anhum, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Moj ummet neće jedinstveno slijediti neku zabludu, radi čega je potrebno da se držite zajednice. Allahova pomoć daruje se zajednici.” (Taberani)

Muavija, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko umre, a da pritom nije dao prisegu nijednom vođi vjernika – umro je kao što su umirali predislamski Arabljani.” (Taberani)

Ebu Zerr, radijallahu anhu, osporio je halifi Osmanu, radijallahu anhu, što nije na Mini, prilikom hadža, kraćivao četverorekatne namaze. Nakon toga, i Ebu Zerr je počeo klanjati te namaze po četiri rekata, pa su ga upitali: “Osporio si vođi pravovjernih nešto, pa si isto učinio?”, a on odgovori: “Razilaziti se, to je zlo.” (Ahmed)

Islam upozorava vjernike da ne dozvole da ih zaokupiraju dunjalučke obaveze, zapostavljajući tako i zaboravljajući djela vezana za ahiret. Prava slika uspjeha je raditi za ahiret i raditi sve što je korisno na dunjaluku i što donosi dobro ljudima, a što će biti razlogom da se poboljša položaj vjere i da se odgovori na potrebe ljudi. Istovremeno će to biti razlogom da čovjek ne bude u potrebi da traži od drugih, štaviše, početak će on sam da daruje i udjeljuje na putu dobra.

Uzvišeni kaže: “O ljudi, Allahova prijetnja je, zaista, istina, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zaslijepi i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba.” (Fatir, 5)

“Život na ovome svijetu nije ništa drugo do zabava i igra, a samo onaj svijet je – život, kad bi samo oni znali!” (El-Ankebut, 64)

“Svako živo biće će smrt okusiti! I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (Ali Imran, 185)

Prigriliti dunjaluk, gomilati sve što je pod rukama bez obzira na to da li je to dopušteno ili zabranjeno, će zasigurno donijeti koban kraj onome ko tako postupa. Štaviše, takvo djelovanje prouzrokovat će štetu i donijeti zlo društvu. Prikupljati imetak nanoseći nepravdu drugima, otimajući ono što im pripada i uskraćujući im prava – biva razlogom narušavanja odnosa i pojavljivanja raskola u društvu. Nečasno nadmetanje, koje proizlazi iz pohlepe, a koje nužno stvara neprijateljstvo – zasigurno će biti razlog da se srca razjedine, da

se počne osjećati netrpeljivost i prestane postojati svaka želja za bilo kakvim kontaktom. Ukba b. Amir, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uputio dovu za šehide Bitke na Uhudu, pa se uspeo na minber odakle je uputio riječi kakve izgovara onaj ko život uskoro napušta, rekavši: “Među vama ću ja prvi doći do Havda. To vrelo će biti prostrano kao od Ajle (u Šamu) do Džuhfe (kod Meke). Mene nije strah da ćete poslije mene početi nešto drugo smatrati ravnim Allahu, nego me je strah da se počnete nadmetati u dunjaluku, da se pobijete zbog njega, te da tako nestanete kao što su i narodi prije vas.” (Buhari i Muslim)

Ebu Seid El-Hudri, radijallahu anhu, prenos da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dunjaluk je sladak i očima lijep. Allah vas je učinio namjesnicima na Zemlji, promatra šta činite. Oprezni budite s dunjalukom, oprezni budite sa ženama.” (Muslim) Dunjaluk, svojim čarima i slastima, ispunjenim strastima i prolaznim ljepotama – ponajviše odvraća ljude od Allahove vjere. Uzvišeni kaže: “A od užasne patnje teško nevjernicima, koji život na ovome svijetu više vole od onoga svijeta i koji od Allahova puta odvrćaju i nastoje ga prikazati krivim! Oni su u velikoj zabludi.” (Ibrahim, 2–3)

Prvi raskol koji se desio u islamskom ummetu je pobuna licemjera protiv pravednog halife Osmana, radijallahu anhu, koje je pokretala želja za dunjalukom, kao što je historija jasno zabilježila. Oni su željeli ovozemaljske položaje, ali su se vratili samo s velikom sramotom, gubitkom i prezirom. Pomrli su jedan za drugim na najgore moguće načine. Da nas Allah takvih stvari sačuva! Uzvišeni kaže: “I između njih i onoga što budu željeli bit će prepreka postavljena kao što je prije bilo učinjeno sa njima sličnim, jer su svi oni, doista, mnogo sumnjali.” (Saba, 54)

U ovom razdoblju ljudske historije, s velikom vremenskom distancom od perioda poslanice, dunjaluk se pretvorio u predmet iskušenja mnogima. Oko dunjalučkih pitanja se spori, zbog dunjalučkih koristi se veze i prijateljstva sklapaju, zajednička riječ se pronalazi u ime toga, veze i kontakti se prekidaju zarad toga. Na osnovu dunjalučkih parametara ljudi se cijene i vrednuju. Dunjaluk je postao razlogom ljubavi i mržnje, prevazilazeći kategorije poput “ljubavi i mržnje u ime Allaha”. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, kaže: “Većina ljudi u ovome vremenu počela je sklapati veze shodno ovozemaljskim interesima, što na kraju nikome neće donijeti korist.” (Ibn Džerir)

Najbolji način da se vjernik zaštiti od dunjalučkih iskušenja jeste da shvati koliko dunjaluk vrijedi kod Gospodara svjetova, džellešanuhu, Koji ga najbolje poznaje, kao i koliko je vrijedio u očima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Sehl b. Sa'd prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada bi dunjaluk kod Uzvišenog vrijedio makar koliko krilo mušice, ne bi dopustio nevjerniku da se napije gutljaja vode sa njega." (Tirmizi)

Prisjetimo se, poštovani vjernici, kako su živjeli "ashabi suffice", siromašni muhadžiri pored Poslanikove džamije. Prisjetimo se kakav su primjer odricanja oni bili. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, kaže: "Svjedok sam bio životu sedamdeset ashaba suffice. Nijedan od njih nije imao dva komada odjeće, imali su ili ogrtač koji bi prebacili preko ramena ili prekrivač kojim bi prekrili donji dio tijela. Nekada bi njihova odjeća padala do polovine cjevanice, a nekad do članaka. Držali bi odjeću rukama bojeći se da im se otkrije stidno mjesto." (Buhari)

Ebu Seid, radijallahu anhu, kaže: "Sjedio sam sa skupinom siromašnih muhadžira. Jedni su zaklanjali one koji su bili bez odjeće. Jedan od njih učio nam je Kur'an. Tad se pojavio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i stao ispred nas, a onaj je čovjek prestao učiti Kur'an. Tako nas zateče Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, te nam se obrati riječima: 'Radujte se, o skupino siromašnih muhadžira, potpunom svjetlu na Sudnjem danu! Vi ćete u Džennet ući prije bogatih na pola dana, a to vam je pet stotina godina.'" (Tirmizi i Ebu Davud)

"Sjedio sam sa skupinom siromašnih muhadžira. Jedni su zaklanjali one koji su bili bez odjeće. Jedan od njih učio nam je Kur'an. Tad se pojavio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i stao ispred nas, a onaj je čovjek prestao učiti Kur'an. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nazvao je selam i upitao: 'Šta ste to radili?' Rekosmo: 'Allahov Poslaniče, slušali smo učenje Allahove Knjige.' Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: 'Hvala Allahu, Koji je dao da se među vama nalaze oni uz koje, prema Njegovoj zapovijedi, moram strpljivo boraviti!' Tad je sjeo u sredinu kako bismo svi bili podjednako blizu. Potom je svojom rukom pokazao ovako, da načine širi kružok i da se svi licem okrenu prema njemu. Koliko sam primijetio, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, od prisutnih je jedino mene poznavao. Tad je rekao: 'Radujte se, o skupino siromašnih muhadžira, potpunom svjetlu na Sudnjem danu! Vi ćete

u Džennet ući prije bogatih na pola dana, a to vam je pet stotina godina.” (Hadis je daif, izuzev dijela u kojem se govori o ulasku u Džennet.)

Poštovani vjernici, nama je dunjaluk širom otvoren, prvenstveno zaslugama tih muhadžira i njihove borbe na Allahovom putu. Zahvalimo se Allahu na tome, budimo Mu pokorni, ne činimo grijeha. Imajmo na umu da odricanje predstavlja preventivnu mjeru protiv nesloge i sporova. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: “Odrekni se dunjaluka – Allah će te zavoljeti; ne žudi za tuđim, ljudi će te zavoljeti.” (Ibn Madža) Pravo odricanje je odreći se svega što je zabranjeno, odustati od toga zadovoljno prihvatajući Božije darivanje. Također podrazumijeva raditi za budući svijet, ne dopuštajući da se dunjalukom bude zaokupirano, kao da će vječno trajati. Istovremeno podrazumijeva poštovati tuđe vlasništvo, ne noseći u srcu zavist zbog toga što je drugima Uzvišeni nešto darovao.

Jedan od povoda toga da društvo bude stabilno i funkcionalno, snažno i ujedinjeno, tako da ga ne mogu potresti smutnje, niti dotaknuti neprijateljske spletke – jeste konstantno davanje konstruktivnih savjeta našim pretpostavljenima, na način kako su to činili naši vrlo prethodnici. Na takav način ispunjava se naredba iznesena u ajetu: “Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti.” (El-Maida, 2)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Uzvišeni Allah bit će zadovoljan ako troje budete činili: ako se samo Njemu budete klanjali, ne smatrajući Mu išta drugo ravnim, ako se budete zajedno čvrsto držali Allahovog užeta, ne razjedinjavajući se; ako budete davali savjete onima kojima je Uzvišeni povjerio vlast nad vama.” (Muslim)

S tim u vezi Uzvišeni kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.” (En-Nisa, 59) Prilikom nesuglasice, obratiti se Allahu – kao što se u ajetu ističe – podrazumijeva tražiti rješenje shodno Objavi, dok obratiti se Poslaniku podrazumijeva tražiti rješenje u njegovom sunnetu.

U vjeri islamu skreće nam se pažnja na opasnost nepromišljenih riječi. Riječ, izgovorena ili pisana, može razjediniti zajednicu i oduzeti joj snagu. Zbog nje počinju ljudi djelovati u različitim pravcima i postave sebi drugačije ciljeve, što je suprotno uputi i razlog je za produbljenje neslaganja. Poslanik,

sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan – neka govori dobro ili neka šuti.” (Buhari i Muslim) Kada bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozoravao na opasnost smutnje, stalno bi isticao da je “reći nešto” u tim situacijama kobno. Tako kaže: “Riječi u takvim uvjetima oštrije su od sablje.” (Tirmizi i Ebu Davud) Ovi Poslanikovi, sallallahu alejhi ve sellem, savjeti su milost ummetu, doprinose očuvanju vjere i razlog su da se plamen smutnje ugasi.

Uvaženi vjernici, budimo razlog da Allahove blagodati u kojima uživamo, poput sigurnosti, stabilnost i blagostanja – postanu dugotrajne, tako što ćemo biti pokorni Gospodaru čineći različite vidove ibadeta, kloneći se zabranjenih djela, u javnosti i tajnosti. Uzvišeni Allah kaže: “Neka se oni Gospodaru hrama ovoga klanjaju, koji ih gladne hrani i od straha brani.” (Kurejš, 3–4)

Također, imajmo na umu riječi Uzvišenog: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset.” Radi toga donesimo salavat i selam na predvodnika prvih i posljednjih vjernika, na najodabranijeg među poslanicima.

Gospodaru naš, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, smiluj se četverici pravednih halifa, svim ashabima i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana. Uzvišeni, smiluj se i nama, učini da budemo proživljeni u njihovom društvu. Uzvišeni, smiluj se i nama, uistinu Ti si od najmilosnijih milosniji.

Gospodaru naš, podari nam da činimo dobro, udalji nas od zlih djela, učini nas povodom dobra za druge. Gospodaru svih svjetova, učini da se klonimo svih grijeha. Gospodaru, olakšaj svakom nevoljniku, riješi ih muka koje ih tište, oslobodi ih njihovih briga, podari zaduženima da se dug njihov isplati, zdravlje daruj svim bolesnima. Uistinu si Ti milostiv i samilostan.

Gospodaru naš, primi naša dobra djela, uistinu Ti sve vidiš i sve čuješ. “Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u ognju!” (El-Bekara, 201) Gospodaru naš, učini da istinu takvom vidimo, te da je slijedimo, učini da zabludu takvom vidimo, te da je se klonimo.

Uzvišeni Allahu, oprosti nam naše grijehе, koje smo počinili i koje ćemo počiniti, uistinu si Ti od milosnih najmilosniji. Gospodaru, podari nam da činimo djela i izgovaramo riječi koje vode ka Džennetu, te nas zaštiti od riječi i djela koji vode ka Džehennemu.

“O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte.” (El-Ahzab, 41–42)

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.” (En-Nahl, 90)

Spominjimo ime Veličanstvenog Gospodara, kako bi nam se smilovao; zahvaljujmo Mu se na blagodati, kako bi nam više darovao. “Obavljanje namaza je najveća poslušnost! – A Allah zna šta radite.” (El-Ankabut, 45)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijehа, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ALLAH (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

6. rebiul-ahir 1443. po Hidžri / 12. novembar 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Onome Koji se pokazao, Svojim štićenicima, svojstvima Svoje uzvišenosti, i Koji je osvijetlio njihova srca prizorima Njegovog savršenstva, i dao im priliku da Ga spoznaju kroz Njegove blagodati i dobrotu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji ravnog nema u Biću, svojstvima i djelima, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, čijim je poslanstvom Allah uvećao Svoje blagodati prema stvorenjima, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, na njegove ashabe i bliski rod i porodicu, i sve one koji slijede njegov put i obrazac. Oporučujem sebi i vama, o ljudi, bogobožnost. Nema veće plemenitosti od bogobožnosti, niti veće počasti od islama, niti većeg zagovarača od pokajanja, niti ljepše odjeće od zdravlja. Blago se onome ko bude učio i opskrbio se potrebnim znanjem, i onome ko bude radio dobra djela i trudio se, i onome ko se pribojava obračuna pa se pripremi za njega. “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu.” (El-Muzzemmil, 20)

O vjernici, vrijednost znanja mjeri se vrijednošću onoga čemu nas ono uči, a najvrednije i najčasnije znanje jeste ono o Allahu Uzvišenom: Istinskom Bogu, dostojnom obožavanja i klanjanja, Gospodaru, dostojnom svake zahvalnosti, Vladaru i Vlasniku, dostojnom svake uzvišenosti i svetosti, Uzvišenom i Onome Kome pripadaju sve počasti, Živom, Samoopostojećem, Koji sve održava, dostojnom predanosti i potčinjenosti svih Njegovih stvorenja. On je Prvi bez početka, i Zadnji bez kraja, Uzvišeni koji nema sličnog i Sebi ravnog, i Koji je nedostižan ljudskim mislima, mašti i pretpostavkama, i niko Mu, od Njegovih stvorenja, nije sličan.

Uzvišeni kaže: “... a od onoga što On zna – drugi znaju samo onoliko koliko On želi.” (El-Bekara, 255)

“... a oni znanjem ne mogu Njega obuhvatiti.” (Taha, 110)

U hadisu se kaže: “Slavljen neka si, ja Te ne mogu, onako kako Ti dolikuje, pohvaliti, Tebi pripada onoliko hvale koliko si sam Sebe pohvalio.” (Muslim)

Allah je dostojan svojstava savršenstva i uzvišenosti, i Njegova stvorenja obožavaju Ga s punim poštovanjem, skrušenošću, strahom i poniznošću. “... i reci: ‘Hvaljen Allah, Koji Sebi nije uzeo djeteta i Koji u vlasti nema ortaka, i Kome ne treba zaštitnik zbog nemoći – i hvaleći Ga veličaj!’” (El-Isra, 111)

Njega, zbog Njegove uzvišenosti, slavi cijeli kosmos, a Njegovoj vlasti potčinjeno je sve što postoji.

Uzvišeni kaže: “... i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga.” (El-Isra, 44) “Allaha hvali sve što je na nebesima i na Zemlji, i On je Silni i Mudri.” (El-Hadid, 1) Samo Njemu se klanjamo i pred Njim ničice padamo i samo Njega obožavamo. “Reci: ‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema saučesnika; to mi je naređeno i ja sam prvi musliman.’” (El-En’am, 162–163) Njemu teže srca, s Njim se smiruju duše, u Njegovoj spoznaji je užitak za razum i Njega trebaju sva Njegova stvorenja. A kako i ne bi kada je On njihov Stvoritelj i Tvorac, Koji ih je stvorio ni iz čega i svemu dao oblik, Njemu povjeravaju svoje želje, kod Njega traže utočište u iskušenjima i Njemu pribjegavaju u nevoljama. Nije osjetio slast života onaj koji nema voljenog uz kojeg osjeća sigurnost i smirenost. On čuva ono što je stvorio i ono što je iz nepostajanja izveo, i čuva Svoje štitičnike (evlije, dobre i čestite robove) od upadanja u grijeh e i u ono što bi ih upropastilo, ukazuje im Svoju blagost i kada se kreću i kada miruju, obuhvata Svojim znanjem tajno i skriveno, On je Sveznajući, Koji zna šta ljudi kriju u svojim prsima, Jedini u Koga se pouzdaje, od Koga se očekuje i kod koga se traži utočište. “On je Gospodar istoka i zapada, nema boga osim Njega, i Njega uzmi za zaštitnika!” (El-Muzzemmil, 9) On je Džebbar, Onaj Koji pruža utjehu srcima i tijelima ožalošćenih, siromašnih i nevoljnika, popunjava prazninu u njihovim srcima, briše njihove grijeh e i obilno ih nagrađuje. Zato je jedna od Poslanikovih dova bila: “Gospodaru, oprosti mi, smiluj mi se i podari mi utjehu.” (Ahmed, Ebu Davud i Tirmizi) On svime upravlja, stvara, opskrbljuje, naređuje i zabranjuje, usmrćuje i oživljava, donosi presudu i izvršava je, čini da noć i dan naizmjenice nastupaju. “Njemu se mole oni koji su na nebesima i na Zemlji; svakog časa On se zanima nečim.” (Er-Rahman, 29) On svemu zna broj

i sve stvari je obuhvatio Svojom milošću, mudrošću i blagošću. O ljudi, Allah uslišava molbu onoga koji Ga moli, dovoljan je onome koji nema, daje blagodati i prije zasluge, velikodušno ukazuje dobročinstvo ne tražeći ništa zauzvat. Njemu nije skrivena nijedna dova, kod Njega neće propasti nijedna molba i ničiji trud kod Njega neće biti uzaludan. On je blizu pored Svoje uzvišenosti, uzvišen pored Svoje blizine, kada Ga zoveš, on čuje tvoj poziv, a kada šapućeš, On čuje tvoj šapat: zato Mu povjeravaš svoje potrebe, prepuštaš svoju dušu, žališ Mu se na brige, moliš Ga da od tebe otkloni nevolju, tražiš pomoć od Njega u svojim poslovima, moliš Ga da te opskrbi iz riznica Svoje milosti i da ti ono što ti niko drugi ne može dati, produži ti životni vijek, daje ti zdravlje u tijelu i obilnu opskrbu i otvara ti zatvorena vrata. On ti je povjerio ključeve Svojih riznica, dopustivši ti da tražiš od Njega sve što poželiš, i kada god budeš htio možeš “pokucati” na vrata Njegovih blagodati. Ne padaj u očaj zbog odgađanja uslišenja tvojih molbi, jer je poklon u skladu sa nijetom, namjerom, a možda je uslišenje odgođeno kako bi onaj koji moli i nada se dobio još veću i potpuniju nagradu. On ti je otvorio vrata pokajanja i ukazao ti na put povratka Njemu. Nije postavio između Sebe i tebe bilo kakve barijere, ne traži od tebe da se obraćaš bilo kome, mimo Njega, ko će se zauzeti kod Njega za tebe, nije ti zabranio da se pokaješ nakon što učiniš grijeh, ne požuruje s kaznom, ne prigovara ti i ne sramoti te zbog grijeha, tvoje odustajanje od grijeha učinio je dobrim djelom, tvoj grijeh broji kao jedan, a tvoje dobro djelo broji kao deset dobrih djela. Slavljen neka si, Allahu! Slavljen neka si, Vladaru, koliko si samo moćan i silan! Slavljen neka si, kolika je samo Tvoja uzvišenost! Ti si Uzvišeni, Ponosni i Hvaljeni! Ti si, o Allahu, dostojan poniznosti, uz Tebe je ponos, Tebi se usmjeravaju težnje, od Tebe je strah, vjerovanje je u Tvoju jednoću ubjeđenje, na Tebe je oslonac, Tvoj oprost je nada, a Tvoje zadovoljstvo je cilj. “Samo Tebe obožavamo i samo od Tebe pomoć tražimo.” (El-Fatiha, 5)

Bojte se Allaha i znajte da je spoznaja Allaha svjetlost koja obasjava put onome koji ide k Allahu, i uputa za zbunjenog. Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Istinska slast, radost, lijepi trenuci i uživanje, koji se ne mogu opisati, su u spoznaji Allaha, Njegovom obožavanju i vjerovanju u Njega.” Kada čovjek zna da njegovom Gospodaru pripadaju svojstva savršenstva i uzvišenosti, i da postoje jasni dokazi koji ukazuju na Njegovu veličinu i ljepotu, dobrotu i blagodarnost, on Ga zavoli više od sebe, svoje porodice i djece, a to je najveći

stepen i najviša deredža. Uzvišeni kaže: "... ali pravi vjernici još više vole Allaha." (El-Bekara, 165) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Kod koga se nađu tri stvari, osjetio je slast vjerovanja: da mu Allah i Poslanik budu draži od svih ostalih, da voli onoga koga voli samo radi Allaha i da prezire da se vrati u nevjerstvo kao što prezire da bude bačen u vatru." (Buhari i Muslim) Od nužnih posljedica ljubavi prema Gospodaru jeste pokornost i činjenje ibadeta samo Njemu, Koji nema sudruga, iskrenost prema Njemu, izvršavanje Njegovih naredbi i ostavljanje zabrana, ustrajnost u Njegovom spominjanju, jer ako neko voli nekoga, često ga spominje. U hadisi-kudsiju Uzvišeni kaže: "Ja sam sa Svojim robom kad god Me spomene." (Buhari i Muslim)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ŠIRITE SELAM I DIJELITE HRANU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

13. rebiul-ahir 1443. po Hidžri / 19. novembar 2021.

Hvala Allahu, Dobročinitelju i Darovatelju. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na blagodati upute i islama. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, Koji je rekao: "... kojom Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje steći zadovoljstvo Njegovo" (El-Maida, 16), i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Njegov rob i poslanik, koji je odlikovan mudrošću i jasnim govorom, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i plemenite ashabe. Oporučujem sebi i vama bogobožnost, ko se bude Allaha bojao, On će ga zaštititi, ko Mu drage volje zajam da, On će ga nagraditi, a ko Mu bude zahvalan, On će mu još više dati.

Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Abdullah ibn Selam, radijallahu anhu, rekao je: "Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao u Medinu, ljudi su pohrlili prema njemu, govoreći: 'Došao je Allahov Poslanik, došao je Allahov Poslanik, došao je Allahov Poslanik!' Bio sam među onima koji su došli da ga vide, i kada sam bolje pogledao u njegovo lice, shvatio sam da to nije lice lažljivca, a prve riječi koje je izgovorio bile su: 'O ljudi, širite selam, dijelite hranu, održavajte rodbinske veze, klanjajte noću dok ljudi spavaju, ući ćete spokojno u Džennet.'" (Tirmizi i Ibn Madža) Ovo je veličanstven hadis koji je objedinio uzvišenost i ljepotu islama i postavio temelje zbratimljenog, naprednog i solidarnog društva, društva davanja, samilosti i darežljivosti, koje odlikuju svojstva plemenitosti i lijepi međuljudski odnosi. Hadis dubokog značenja, čvrstih temelja, snažne poruke, koji ostavlja pozitivan trag na dušu svakoga onoga ko ga čuje i prenese drugima. On govori o djelima koja jačaju međuljudske veze, unapređuju i razvijaju zajednicu, umanjuju siromaštvo, šire sigurnost i čiste društvo od mržnje, zlobe, zavisti i prljavština duše. Ovaj hadis spada među prve Poslanikove hadise, koje je izgovorio po dolasku u Medinu, a u cilju ukazivanja na važnost solidarnosti u društvu,

jačanja njegove homogenosti i zbijanja njegovih redova, formalno i suštinski, i da se bogati trebaju brinuti o siromašnima, dobrostojeći o slabostjećima, i da onaj koga je Allah obdario određenim sposobnostima iskoristi te sposobnosti za širenje lijepe riječi, darežljivosti i uspostavljanje i jačanje veza koje će ga uzdići do najviših deredža, i odvesti do cilja kojem stremlji svaki musliman i svaki pametan čovjek, a to je Džennet. Hadis je zacrtao put koji će te odvesti do željenog cilja, i ako zaista želiš ući u Džennet, onda znaj da je put koji vodi do tamo izgradnja i unapređenje dunjalučkog života dobročinstvom i dobrim djelima i uspostavljanje sklada između ovosvjetskih djela i onosvjetskih težnji.

“O ljudi, širite selam”, tj. širite selam međusobno i oživljavajte sunnet, često ga nazivajte i glasno izgovarajte. Ammar ibn Jasir, radijallahu anhumu, rekao je: “Ko kod sebe objedini tri stvari, objedinio je vjerovanje: pravednost prema sebi, nazivanje selama svima i dijeljenje imetka iako mu je drag.” (Buhari)

“Es-selamu alejkum – neka su Allahov mir i spas na vas”, kratka je ali vrlo sadržajna rečenica, koja nosi poruku ljubavi, slatka je na jeziku, garantuje svakome onome ko je čuje sigurnost i zaštitu života, časti i imetka, a to doprinosi širenju mira i sigurnost u društvu. Selam – mir, spokoj, blagoslov, sigurnost – intencija je islama. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nećete ući u Džennet dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati dok se ne budete međusobno voljeli. Hoćete li da vas uputim na ono što će vam, ako to budete radili, donijeti međusobnu ljubav? Širite selam među sobom.” (Muslim) Selam je pozdrav od Allaha, pobožno djelo (ibadet), sevap i odlika muslimana koja ga uzdiže iznad ostalih ljudi. Umama el-Bahili, radijallahu anhu, kazuje: “Neko je rekao: ‘Allahov Poslaniče, kada se dvojica ljudi sretnu, koji od njih će prvi nazvati selam?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: ‘Onaj koji je bliži Allahu.’” (Tirmizi) To znači da je onaj koji prvi nazove selam bliži Allahovoj milosti. Selam je uzrok Allahovog oprosta i milosti. Hani ibn Jezid, radijallahu anhu, kazuje: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, uputi me na djelo koje će me uvesti u Džennet.’ On je rekao: ‘Jedan od uzroka Allahovog oprosta jeste nazivanje selama i lijep govor.’” (Taberani)

“Širite selam”, to je dobročinstvo riječima, a “dijelite hranu”, to je dobročinstvo djelima. Ovim Poslanikovim preporukama u srca vjernika usađuje se vrijednost darežljivosti, bliskosti, bratstva i dobrih komšijskih odnosa. Abdullah

ibn Amr, radijallahu anhumu, kazuje da je neki čovjek upitao Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: “Čiji je islam najbolji?”, a on je rekao: “Onoga koji dijeli hranu i naziva selam onome koga zna i koga ne zna.”

Dijeljenje hrane obuhvata sadaku, poklon, gostoprimstvo i hranjenje siromašnih ljudi radi Allaha, a posebno u vremenu gladi i velikih poskupljenja. Dijeljenje hrane odnosi se na sva Allahova stvorenja, jer se prenosi da su ashabi kazali: “Allahov Poslaniče, zar ćemo imati nagradu i za hranu koju damo životinjama?” “Da, za svako živo biće, koje nahranite, imat ćete nagradu.” (Buhari) Dijeljenje hrane nije ograničeno na određenu količinu, makar to bilo i pola datule, koja se uvećava u rukama Milostivog sve dok ne postane veća od brda. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kad god neko udijeli sadaku iz halal imetka, a Allah samo halal prima, Svemilosni je primi Svojom desnicom, pa makar bila samo jedna datula, pa je onda uvećava sve dok ne bude veća od brda, kao što neko od vas uzgaja odbijeno ždrijebe i devče.” (Buhari i Muslim) To su uzvišene vrijednosti i plemenita svojstva koja je islam ugradio u temelje muslimanskog društva, kako bi cijeli svijet svjedočio njegove ljudske vrijednosti.

“Održavajte rodbinske veze” – “erham – rodbina” je svaka osoba s kojom nas veže rodbinska veza, s majčine ili očeve strane, a njihovo pravo na davanje i pomoć je ispred prava siročadi i siromašnih. Uzvišeni kaže: “Pitaju te kome će udjeljivati. Reci: ‘Imetak koji udjeljujete neka pripadne roditeljima, i rođacima, i siročadi, i siromasima, i putnicima.’” (El-Bekara, 215) Darežljivost prema njima višestruko se nagrađuje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Udjeljivanje sadake siromašnom je milostinja, a udjeljivanje rodbini je i milostinja i održavanje rodbinske veze.” (Nesai)

Održavanje rodbinske veze postiže se lijepom riječju, vedrim licem, posjećivanjem, savjetom, podrškom u nevolji, posjetom bolesnom, praštanjem pogreški, nenanošenjem štete, riječima i djelima. Rodbina je jedna od Allahovih blagodati. Oni su podrška u životu, pomoć u nevolji, radost u tuzi, dostojanstvo u poniženju, širina u tjeskobi i utjeha u iskušenjima.

“I klanjajte noću dok ljudi spavaju” – ova preporuka spomenuta je nakon poziva na širenje selama, dijeljenje hrane i održavanje rodbinskih veza, kako bi se ukazalo na njen pozitivan utjecaj na međuljudske odnose. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, rekao je: “Allahov Poslaniče, znam čovjeka koji noću klanja,

a kada osvane krade od ljudi”, a Allahov Poslanik mu reče: “Noćni namaz će ga odvratiti od toga što si rekao o njemu.” (Ahmed) Čovjek koji klanja noćni namaz osvanut će sa lijepim osjećajem u prsima, čio i vedar, i bit će pomognut u svojim poslovima tokom cijelog dana. To je posebno vrijeme u kojem se duša osamljuje sa Allahom i doziva Ga, i vrijeme uslišavanja molbi i spuštanja Gospodara na zemaljsko nebo. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “u Zadnjoj trećini svake noći naš Gospodar spušta se na ovozemaljsko neba i pita: ‘Ima li neko ko će Me zamoliti, pa da mu uslišim molbu? Ima li neko ko će nešto zatražiti, pa da mu to dam? Ima li neko ko će zatražiti oprosta od Mene, pa da mu oprostim?’” (Buhari)

“Ući ćete spokojno u Džennet” – lijepa i darežljiva ponuda od Milostivog Gospodara, Allahov poseban dar Njegovim posebnim robovima. Spokojan ulazak u Džennet je ulazak bez kazne i patnje. Onaj ko se strpi na neugodnostima, i ljudskoj grubosti, i svoj život provede na putu selama (mira, spokoja) i dobročinstva, širenju selama, dijeljenju hrane, održavanju rodbinskih veza i noćnom namazu, bit će nagrađen nagradom koja je od iste vrste kao i njegovo djelo. Uzvišeni kaže: “Oni koji čine dobra djela imat će još na ovome svijetu lijepu nagradu, a onaj svijet je, sigurno, još bolji.” (En-Nahl, 30)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zaista u Džennetu imaju sobe iz čije se unutrašnjosti vidi njihova spoljašnost, a izvana se vidi njihova unutrašnjost.” Ustao je neki beduin i upitao: “Za koga su one Allahov Poslaniče?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “One su za onoga ko govori lijepe riječi, i dijeli hranu, i širi selam i klanja noću dok ljudi spavaju.” Islamski učenjaci kazali su da veznik “i” implicira da je uvjet za postizanje spomenute nagrade činjenje svih ovih stvari.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

POZITIVNI PLODOVI ISKRENOG PRIJATELJSTVA (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd
20. rebiul-ahir 1443. po Hidžri / 26. novembar 2021.

Hvala Allahu Koji je, Svojom moći, visoko digao nebeski svod i usavršio ga, i Koji je, Svojom mudrošću, prostro Zemlju i učinio je ravnom, iz nje je vodu i pašnjake izveo, i planine nepomičnim učinio. Hvalim Ga, i zahvaljujem Mu zahvalnošću kojom se povećavaju blagodati, i koje niko ne može, i kada bi ih brojao, izbrojati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, uzvišen je On Stvoritelj i jedini Bog, i svjedočim da je naš prvak i vjero-vjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koji je uspostavio temelje vjere i podigao njenu građevinu, i rastjerao tmine idolatrije, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, najčasnije i najbogobojaznije pripadnike ummeta, i tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobojaznost, bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i čuvajte se nade u dug život, jer ona uzrokuje tvrdoću srca, i čuvajte se očaja jer on uzrokuje gubitak nade u Allahovu milost. Kada se čovjek ponizno obrati Allahu, i njegova molba ne bude odmah uslišana, neka zna da je blagodat razgovora i poniznosti pred Allahom, koji su mu darovani, bolja za njega od uslišanja molbe, i da su njegova predanost i iskazivanje potrebe za Allahom bolji za njega od ispunjenja želje. Kada Allah čovjeku otvori vrata zadovoljstva onim što mu je dao, dat će mu mnogstruko više od onoga što je propustio i čemu se nadao. "Reci: 'O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehе oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.'" (Ez-Zumer, 53)

O ljudi, sve prisutniji materijalistički pogled na život uništio je i oslabio emotivne veze među ljudima, koji su postali poput strojeva koji rade za materijalističke interese i na "interesni pogon". Materijalizam je postavio interes i

korist kao glavne kriterije veza i prijateljstva, i vidiš ljude kako govore: “Nema trajnog prijateljstva niti trajnog neprijateljstva, trajan je jedino interes.” Ovakav stav, Allah vas čuvao, predstavlja rušenje jednog od temelja ahlaka (lije-pog ponašanja, ćudoređa) i kidanje svih bratskih i međuljudskih veza među ljudima. Unutar materijalističkog koncepta društvene veze su oslabljene, kao što su oslabljene i vjerske, porodične i domovinske veze, a jedina veza koja se priznaje su interesi i dobit. Međuljudske veze dobile su nove nazive: kolega na poslu, član udruženja, partner u organizaciji, dioničar u firmi, i postale su krute i materijalističke, a to, Allah vas čuvao, snažno utječe na gubitak duhovnih vrijednosti, duševnog mira i emotivne interakcije.

O vjernici, u ljudskoj prirodi, koju je Allah usadio u čovjeka, je da sebi traži prijatelja uz kojeg će se lijepo i ugodno osjećati. Prijateljstvo ima plemenito značenje u dušama plemenitih ljudi, a u govoru mudraca najljepši opis. Ono je adresa čovjekovog ponašanja i mjerilo njegovog karaktera. Rečeno je: “Ako želiš upoznati čovjekove ambicije, intelektualni potencijal, dalekovidnost i širinu njegovog razmišljanja, pogledaj s kim se druži i ko mu je prijatelj.” Prijateljstvo je uzvišen stepen i donosi mnogobrojne koristi. Objedinilo je u sebi pamet, vjeru, dobrotu, plemenitost i lijepo ponašanje.

Prijateljstvo je zanos u srcu, užitek u duši, samožrtvovanje i pomoćnik u podnošenju životnih tegoba. Prijateljstvo je darežljivost i davanje, praštanje pogreški, najjača veza koja opstoji na temelju srodnosti duša i garant je stabilnosti pojedinca i zajednice. Prijateljstvo je most ljubavi među srcima i miomiris koji se širi posvuda i napaja srca radošću, a duše ljubavlju.

Poštovani vjernici, prijateljstvo je odlikovanje i počast. Ne prekida se zbog određene oklonosti. Temelj prijateljstva je ljubav, njegov stub je poštovanje, a čuvar i zaštitnik je lijepa namjera. Prijatelj je ortak u životu, radostima i žalostima, snazi i slabosti, lahkoći i teškoći. Rečeno je: “Istinski prijatelj je onaj ko je s tobom u tjeskobi, i tamo gdje te put vodi.” Kad je jedan mudar čovjek upitan: “Da li ti je draži prijatelj od rođaka?”, odgovorio je: “Rođak mora biti tvoj prijatelj.”

Poštovani vjernici, kod iskrenog prijatelja spojili su se iskrenost srca, jezika, stava, emocija i savjeta. Plemenit prijatelj, ako je blizu, darežljiv je, ako je daleko, zahvalan je, ako mu se učini nepravda, oprosti, ako je u tjeskobi, pronade izlaz. Onaj ko nađe takvog prijatelja, postigao je veliki uspjeh. Iskreni

prijatelji najbolja su stečevina na dunjaluku, ukras u blagostanju, opskrba u nevolji. Čine dobro i kada se to od njih ne traži, a ustežu se od zla prije nego što ih se upozori na to. Ne stide se ukora i ne strahuju od izvinjenja. Plemenit prijatelj je blag u savjetu, osjećajan u kazni, nije pokvaren i nije licemjeran.

O muslimani, ako je to tako, onda treba uložiti maksimalan napor u odabiru pravog prijatelja. Na kraju krajeva, čovjek će biti pitan za svoj izbor. Razmisлите o riječima Uzvišenog: “Kamo sreće, teško meni, da toga i toga za prijatelja nisam uzeo, on me je od Kur’ana odvratio nakon što mi je priopćen bio!” – a šejtan čovjeka uvijek ostavlja na cjedilu.” (El-Furkan, 28–29) A u hadisu se kaže: “Čovjek je na vjeri svoga prijatelja, pa neka svako od vas pogleda koga će uzeti za prijatelja.” (Ahmed i Ebu Davud) Amr ibn As, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji prijatelji kod Allaha su oni koji su najbolji prema svojim prijateljima, a najbolje komšije kod Allaha su oni koji su najbolji prema svojim komšijama.” (Tirmizi) U hadisu se kaže: “Nemoj se družiti osim sa vjernicima, i neka kod tebe objeđuju samo bogobojažni ljudi. Čovjek je s onim ko ga voli. Kada musliman zavoli svoga brata, neka ga obavijesti o tome. One koji se budu voljeli radi Allaha, Allah će pokriti Svojim hladom na Dan kada neće biti drugog hlada osim Njegovog.”

O muslimani, i pored ovih lijepih i plemenitih osobina, koje bi trebale krasiti prijatelje i braću, i koje su drage svakom čovjeku, treba znati da je potpunost (savršenstvo) vrlo rijetka kod ljudi, da svaki plemeniti čovjek ima trenutke slabosti, i svako ko ide nekim putem, mora kad-tad posrnuti, bar malo, i zato je potrebno da među prijateljima postoji razumijevanje, oprost i prelazak preko grešaka. Onaj ko neprestano kritikuje i kudi ljude neće imati nijednog prijatelja. Ako je praštanje jedna od najvećih ljudskih vrlina, onda su tvoja braća, od kojih si osjetio ljubav, iskrenost i dobronamjernost, najpreči da im oprostiš i “zažmiriš” na njihove pogreške. Ko želi prijatelja bez mahana, ostat će bez prijatelja. Poštovani vjernici, veze mogu opstati samo ako su zasnovane na praštanju, toleranciji, “zaboravljanju”, dobronamjernosti, čistoći duše i blagom savjetu. Neka se čovjek pripazi da ne bude od onih koji u svom srcu nose “paganski žar”, i koji od svojih prijatelja zahtijevaju da budu dobri sa onima s kojima je on dobar, a da budu neprijatelji onima koji su njemu neprijatelji. Treba biti svjestan da se ljudi razlikuju u samom poimanju položaja i pozicije drugih ljudi, onome što je pogrešno ili ispravno kod njih. Ako

kod prijatelja budeš tolerisao vrućinu njegovog ljeta, hladnoću njegove zime, suhoću njegove jeseni i kratkoću njegovog proljeća, sva njegova godišnja doba bit će za tebe trajno proljeće. Poštovani vjernici! Vjernik je ogledalo svome bratu, ako vidi kod njega nešto što mu se ne dopada, nastojat će da to popravi kod njega, i pazit će na njega u tajnosti i javnosti. Imajte povjerenja prema prijateljima, budite sigurni u vašu braću, čuvajte vaša sijela od onoga što im ne priliči, nemojte slušati o svom bratu, nego slušajte od njega, a kada se razidete, čuvajte njegovu tajnu.

O muslimani, ono što se priča o promjenjivosti vremena, prevrtljivosti prijatelja i nepovjerenju prema braći, nije ispravno i tačno, jer mi ovdje govorimo o iskrenom prijateljstvu, a ne o prijateljstvo radi interesa i koristi. Osnovni kriterij u tome je da se čovjek okoristi od svog prijatelja, ali korist ne smije biti razlog prijateljstva, jer su zajednički/obostrani interesi jedno od prava prijateljstva, a nisu njegov uzrok niti motiv. Iskreni prijatelj spojio je kod sebe korist i užitak druženja. Iskreno prijateljstvo neće ući ni u jedno srce a da ga neće očistiti i u njega zasaditi ljubav i poniznost, i sputati u njemu srdžbu i bijes. Ljubav prema prijatelju, zbog njegove dobrote, dokaz je tvoje plemenitosti i dobrote, jer samo oni koji su dobri znaju šta je dobrota. U susretu i druženju sa iskrenim prijateljem osjećaš se lijepo i prijatno. Najveći slabići su oni koji ne traže sebi prijatelje, a gori od njih su samo oni koji izgube stečenog prijatelja. Uzvišeni kaže: “Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže, i ne skidaj očiju svojih s njih iz želje za sjajem u životu na ovome svijetu, i ne slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti.” (El-Kehf, 28)

O muslimani! Uzvišeni Allah spomenuo je u Svojoj Knjizi dva stanja/prizora, koja najbolji način oslikavaju suštinu, važnost i potrebu iskrenog prijateljstva: prvo je kada se neki ljudi budu osvrtni na Sudnjem danu i tražili bilo koga ko im može pomoći i zaštititi ih, pa će jedan od njih reći, kao što se navodi u Kur'anu: “... pa nemamo ni zagovornika, ni prisna prijatelja” (Eš-Šuara, 100–101), a drugi se odnosi na sve okupljene na mahšeru, a u vezi s tim Uzvišeni kaže: “Tog Dana će oni koji su jedni drugima bili prijatelji postati neprijatelji, samo to neće biti oni koji su se Allaha bojali i grijeha klonili” (Ez-Zuhuf, 67). To je

prijateljstvo koje je utemeljeno na bogobojažnosti, ono je trajno i proteže se i nakon smrti, i nikada se neće prekinuti.

Poštovani vjernici, distanciranje od ljudi uzrokuje neprijateljstvo, a loši prijatelji štetniji su po čovjeka od mržnje neprijatelja. Lažljiva osoba ne može biti iskren brat i prijatelj. U hadisu koji se prenosi od Ebu Musaa el-Ešarija, radijallahu anhu, navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Primjer dobrog i lošeg sagovornika (prijatelja) je kao primjer prodavača mirisa i kovača. Prodavač mirisa će ti ili pokloniti miris, ili ćeš od njega kupiti miris ili ćeš osjetiti lijep miris od njega, a kovač će ili spržiti tvoju odjeću ili ćeš od njega osjetiti neugodan miris." U komentaru ovog hadisa Nevevi je rekao: "Ovaj hadis govori o vrijednosti druženja sa dobrim ljudima, dobrotvorima, dobročiniteljima, plemenitim, pobožnim, učenim i učtivim ljudima, i zabrani druženja sa zlim ljudima, novotarima, i onima koji ogovaraju druge ljude, pokvarenjacima i besposličarima, i svima onima koji rade pokuđena djela." Džafer es-Sadik, Allah mu se smilovao, rekao je: "Nemoj se družiti sa lažljivcem, pa da te obmane, niti sa glupim čovjekom koji ti želi učiniti dobro pa ti naštetiti, niti sa škrticom jer će ti on uskratiti ono što ti je najpotrebnije, niti sa kukavicom jer će te on predati neprijatelju i pobjeći kada zagusti, niti sa grešnikom jer će te on prodati za zalogaj ili manje od toga." Neko je upitao: "A šta je manje od toga?" "Pohlepa za tim zalogajem, koji na kraju neće dobiti."

Bojte se Allaha i znajte da loši prijatelji navode na loše i zlo, i vode čovjeka putem propasti. Ništa ne navodi na put zla i pokvarenjaštva kao što su loši prijatelji, a čovjek nema nikakvu potrebu za prijateljstvom koje na njega navlači neprijateljstvo.

Donosite salavate i selame na darovanu milost i nepresušnu blagodat, vašeg plemenitog vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, Allahovog poslanika, to vam je naredba od vašeg Gospodara u Njegovoj mudroj Objavi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI I PREPORUKE (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid

27. rebiul-ahir 1443. po Hidžri / 3. decembar 2021.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, njegov rob i poslanik, odabranik među Njegovim stvorenjima i prijatelj, i da je dostavio poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se Allaha radi onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu čestitu i čistu porodicu, njegove supruge, majke pravovjernih, njegove ashabe, iskrene dobročinitelje, i na sve one koji ga slijede u dobru do Sudnjeg dana. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102) Znaite da čovjek neće upotpuniti svoje vjerovanje sve dok se iskreno ne osloni na Allaha, Njemu se preda, Njemu prepusti sve svoje stvari, bude zadovoljan Njegov odredbom i strpi se u nevolji. Ko bude volio radi Allaha, i prezirao radi Allaha, i davao radi Allaha, i uskraćivao radi Allaha, upotpunio je svoj iman – vjerovanje. “Zato se bojte Allaha i izgladite međusobne razmirice, i pokoravajte se Allahu i Njegovom Poslaniku, ako ste pravi vjernici. Pravi vjernici su samo oni čija se srca strahom ispune kad se Allah spomene, a kad im se riječi Njegove kazuju, vjerovanje im učvršćuju i samo se na Gospodara svoga oslanjaju, oni koji molitvu obavljaju i dio od onoga što im Mi dajemo udjeljuju. Oni su, zbilja, pravi vjernici – njih počasti, i oprost, i obilje plemenito kod Gospodara njihova čekaju.” (El-Enfal, 1–4) Ako je pred vama jasna istina, znaite da ste je dužni slijediti; ako je pred vama jasna zabluda, dužni ste je ostaviti; ako je pred vama sumnjiva stvar, dužni ste da se toga klonite, jer ćete tako sačuvati svoju vjeru i čast; ili ako se pred vama nađe pitanje u kojem su se razišli učenjaci, o njemu pitajte učene.

“O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.” (En-Nisa, 59)

“Allahovo je sve što je na nebesima i na Zemlji i Allahu se sve vraća.” (Ali Imran, 109)

Znajte da niko od vas neće postići Allahovu opskrbu samo svojim trudom, i niko se neće spasiti samo svojim djelima, to su samo uzroci kojima se izlažemo milosti Plemenitog i Darežljivog. “On vam je Zemlju pogodnom učinio, pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije oživljenja odgovarati.” (El-Mulk, 15)

Blago onome koga vlastite mahane odvrte od bavljenja tuđim mahanama, i ko podijeli višak svog imetka, i ko se bude čuvao suvišnih riječi, i ko se smiluje slabima i siromašnima, i ko se bude družio sa učenim i mudrim ljudima. Blago onome ko se pokorava svome Gospodaru, odgaja svoju dušu, uljepša svoje ponašanje i popravi svoju nutrinu. Blago onome ko pokaže svoje dobro i udalji se od zla. Blago onome ko bude postupao po znanju i kome sunnet bude dovoljan i sačuva se novotarije. Bojte se Allaha i lijepo Mu se obraćajte i molite Ga. Znajte da niko neće umrijeti dok ne potroši svoju opskrbu i dok mu ne istekne životni vijek. Ne dozvolite da vas želja za što bržim stjecanjem opskrbe navede da je tražite u grijehu, jer Allahovo dobro i blagodat postižu se pokornošću Njemu, a ne grijehom. Svaki čovjek ima svoju opskrbu koja će mu doći. Ko bude zadovoljan onim što mu je Allah dao, Allah će mu podariti blagoslov u tome, i bit će mu dovoljno, a ko ne bude zadovoljan, Allah će mu uskratiti blagoslov u tome, i neće mu biti dovoljno. Opskrba prati čovjeka kao što ga prati čas smrti. Nikome nije data veća opskrba, blagodat i dar bolji od Kur’ana, znanja i vjerovanja. “O ljudi, već vam je stigla pouka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima. Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.’” (Junus, 57–58)

O muslimani, dunjaluk je širom otvorio svoja vrata, nudi nam svoje ukrase i plijeni, svojim ljepotama, našu pažnju. “A onaj ko se bori – bori se samo za sebe, jer Allah sigurno može bez svih svjetova biti.” (El-Ankebut, 6)

Najbolji su oni koji se budu borili sa sobom, svojim prohtjevima, pa se spase, ili oni koji se budu borili na njemu, pa postignu dobro, ili oni koji se bore

koristeći njegova dobra, pa budu od onih kojima će Allah Svoju plemenitost ukazati, a onaj ko se bude borio za dunjaluk, taj će nastradati. “One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69)

Neka vam dunjalučke blagodati budu samo sredstvo i ne dozvolite da se ljubav prema dunjaluku nastani u vašim srcima. Ni u jednom srcu nije se skrasila ljubav prema dunjaluku a da to srce nije iskušano s tri stvari: zaokupiranošću, čija briga nikada ne prestaje, siromaštvom, koje nikada neće proći, i nadom, koja nema kraja. Sretan je samo onaj čovjek koji daje prednost Vječnoj kući, čiji užici nikada neće proći, nad prolaznom kućom, čije nevolje nikada ne prestaju, koji daje prednost ahiretu, koji mu se približava, nad dunjalukom, na kojem se trenutno nalazi, sretan je čovjek koji udjeljuje i time usrećuje druge, a ne čovjek koji dunjaluk gomila i time sebi osigurava nesreću. Uzvišeni kaže: “A kad se molitva obavi, onda se po zemlji razidite i Allahovu blagodat tražite i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite. Ali kad oni kakvu robu trgovačku ili veselje ugledaju, pohrle mu i tebe ostave sama da stojiš. Reci: ‘Ono što je u Allaha bolje je i od veselja i od trgovine.’ A Allah najbolju opskrbu daje.” (El-Džuma, 10–11)

O vjernici, Uzvišeni Allah naredio nam je veličanstvenu stvar, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OPASNOST MITA I KORUPCIJE PO DRUŠTVO I POJEDINCA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
5. džumadel-ula 1443. po Hidžri / 10. decembar 2021.

Sva zahvala i hvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega tražimo pomoć i oprost i kod Njega tražimo utočište od zla nas samih i naših zlih djela. Koga Allah uputi na pravi put, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jednog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Prenio je poruku, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se radi Allaha onako kao se treba boriti, neka su na njega mir, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu, ashabe i one koji budu slijedili njegovu uputu i praktikovali njegov sunnet do Sudnjeg dana. Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda ibn Abdullaha. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, oporučujem i sebi i vama bogobojažnost, a to je Allahova oporuka prvim i potonjima. “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131) O ljudi, zaista je dunjaluk sladak i privlačan, i Allah vas je učinio Svojim namjesnicima na njemu, da bi vidio kako ćete postupati. Čuvajte se da vas ne zavedu njegovi ukrasi, jer je dunjaluk varljivo naslađivanje i njegovi užici su prolazni. Sve što je na njemu će proći, a ostat će Lice tvoga Gospodara Plemenitog. “Svako živo biće će smrt okusiti! I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (Ali Imran, 185)

O vjernici, Allah vas je učinio Svojim namjesnicima na Zemlji, daje vam da živite na njoj, potčinio vam je kosmos, darežljivo vas obasipa Svojom milošću i pohvalio vas je pred melekima, rekavši: “A kada Gospodar tvoj reče melekima:

‘Ja ću na Zemlji namjesnika postaviti!’, oni rekoše: ‘Zar će Ti namjesnik biti onaj koji će na njoj nered činiti i krv proljevati? A mi Tebe veličamo i hvalimo i, kako Tebi dolikuje, štujemo.’ On reče: ‘Ja znam ono što vi ne znate.’ (El-Bekara, 30)

O ljudi, namjesništvo na Zemlji velika je odgovornost koja obavezuje čovjeka. Allah vam je povjerio emanet kojeg su se bojali ponijeti nebesa, Zemlja i brda. Uzvišeni kaže: “Mi smo nebesima, Zemlji i planinama ponudili emanet, pa su se ustegli i pobožali da ga ponesu, ali ga je preuzeo čovjek – a on je, zaista, prema sebi nepravedan i lahkomislen.” (El-Ahzab, 72)

Emanet podrazumijeva čistotu, istinoljubivost, iskrenost, ispunjavanje ugovora, prava i preuzetih obaveza, ustezanje od zabranjenih stvari, a sve su to sastavni dijelovi lijepog ahlaka, za koji je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Poslan sam da upotpunim plemenite osobine kod ljudi.” Nasuprot tome, pronevjera emeneta je zlo i jedan je od znakova licemjerstva. Kada se izgubi emanet i raširi pronevjera, poremeti se sistem vrijednosti, ono što je dobro postane zlo, a ono što je zlo postane dobro, oskrnave se svetinje, stagniraju narodi i društva, prošire se prevara, mito i korupcija i uruše se vrijednosti i civilizacija. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha i Poslanika ne varajte i svjesno međusobno povjerenje ne proigravajte.” (El-Enfal, 27)

Poštovani vjernici, namjesništvo na Zemlji je odgovornost koja nalaže djelovanje, ozbiljan rad i napor, suzbijanje zla i borbu protiv svakog oblika nereda. Uzvišeni kaže: “A zašto je među narodima prije vas bilo samo malo čestitih, koji su branili da se na Zemlji nered čini, koje smo Mi spasili! A oni koji su zlo radili odavali su se onome u čemu su uživali, i grešnici su postali. Gospodar tvoj nikada nije nepravedno uništavao sela i gradove ako su stanovnici njihovi bili dobri.” (Hud, 116–117)

Činjenje nereda na Zemlji prijetnja je ljudskom rodu, pogađa gradove i sela i uništava usjeve i stoku, “a Allah ne voli nered” (El-Bekara, 205).

Činjenje nereda na Zemlji zloslutni je nagovještaj propasti i uništenja. Uzvišeni kaže: “Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili.” (Er-Rum, 41) Prevara, obmana, lukavstvo, mito, korupcija, izrabljivanje, rasipanje, malverzacije i pranje novca – sve su to manifestacije nereda na Zemlji i sve to onemogućava razvoj i napredak i ospkrbljivanje ljudi egzistencijalnim

potrebama. Uzvišeni Allah kaže: "... i nastoj da time što ti je Allah dao stekneš onaj svijet, a ne zaboravi ni svoj udio na ovome svijetu i čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio, i ne čini nered po Zemlji, jer Allah ne voli one koji nered čine." (El-Kasas, 77)

O vjernici, namjesništvo na Zemlji je ispit koji iziskuje samoobračun i svijest o Allahovom nadzoru. Čovjekova stopala neće se pomjeriti na Sudnjem danu dok ne odgovori na četiri pitanja: o životu – u čemu ga je proveo, o mladosti – u čemu ju je potrošio, o imetku – kako ga je stekao i u šta ga je potrošio i o znanju – da li je postupao po njemu."

O muslimani, namjesništvo na Zemlji je blagodat na kojoj je obaveza zahvaljivati, a vid zahvalnosti jeste umjerenost u trošenju, nerasipanje imetka, čuvanje blagodati i njihovo neupropaštavanje. Nezahvalnost na blagodatima vjesnik je njihovog gubitka, a rasipništvo je vjesnik njihove propasti. Uzvišeni Allah kaže: "... i kad je Gospodar vaš objavio: 'Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.'" (Ibrahim, 7)

O ljudi, islam čuva i štiti imetak kao jednu od pet intencija – univerzalnih vrijednosti, u koje još spadaju: život, čast, vjera i razum, tretirao ga je posebnim propisima i dozvolio je da se fizički brani i na tom putu položi život.

Poštovani vjernici, islam je posebno naglasio nepovredivost i svetost javne imovine, i svaki oblik njene uzurpacije, otuđivanja ili povrede proglasio je pronevjerom, utajom, "a onaj ko nešto utaji – donijet će na Sudnji dan to što je utajio i tada će se svakome u potpunosti dati ono što je zaslužio, nikome se nepravda neće učiniti" (Ali Imran, 161). El-gulul – utaja, pronevjera imetka je svaki vid bespravnog raspolaganja imovinom. Svako onaj ko nešto pronevjeri, on je to utajio. Ubada ibn Samit, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Čuvaj se gulula, on je sramota i poniženje za svoje počinioce na Sudnjem danu." (Ahmed)

Svaka uzurpacija, pronevjera, mito i prljavi imetak jeste *suht* – nezakonito stečena imovina, a tijelo koje se hrani suhtom najpreče je da gori u Vatri. Ka'b ibn Udžra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "O Ka'be, u Džennet neće ući tijelo i krv koji su se othranili prljavim imetkom, i najpreči su da gore u Vatri. O Ka'be, svi ljudi porane, ali neki porane i oslobode svoju dušu, a neki je upropaste." (Ibn Hibban)

Islam je svetost javne imovine izjednačio sa svetošću života. Ebu Bekra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u svom govoru na Oproštajnom hadžu rekao: “Vrijeme se vratilo i opet je isto kao što je bilo i na dan kada je Allah stvorio nebesa i Zemlju. Godina ima dvanaest mjeseci, a od njih su četiri sveta; tri dolaze jedan iza drugoga: zul-ka'de, zul-hidže i muharrem, te redžeb plemena Mudar, koji se nalazi između mjeseca džumadel-uhra i mjeseca ša'bana. Koji je ovo mjesec?’ Mi rekosmo: ‘Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju!’ Ušutio je, tako da smo pomislili da će ga nazvati nekim drugim imenom, mimo njegovog, a zatim reče: ‘Zar nije zul-hidže?’, a mi rekosmo: ‘Svakako.’ Zatim on upita: ‘A koji je ovo grad?’ Mi opet rekosmo: ‘Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.’ Poslanik je opet šutio sve dok nismo pomislili da će ga nazvati nekim drugim imenom, a zatim reče: ‘Zar ovo nije sveti grad?’ Rekosmo: ‘Da, svakako.’ On zatim upita: ‘A koji je ovo dan?’ Mi rekosmo: ‘Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.’ Zatim je šutio sve dok nismo pomislili da će ga nazvati nekim drugim imenom, a onda reče: ‘Zar ovo nije dan klanja kurbana?’ Rekosmo: ‘Svakako.’ On tada reče: ‘Zaista su za vas vaša krv, vaši imeci i vaša čast sveti kao što vam je svet ovaj vaš dan, u ovom vašem gradu i u ovom vašem mjesecu! Susrest ćete svoga Gospodara, pa će vas pitati o vašim djelima. Ne vraćajte se poslije mene u zabludu ubijajući jedni druge! Neka prisutni prenese odsutnom. Možda će neko kome se prenese bolje shvatiti od nekoga ko je ovo čuo.’” (Buhari)

O ljudi, Allah vam je zabranio stjecanje imetka na nezakonit način. Uzvišeni kaže: “Ne jedite imovinu jedan drugoga na nepošten način.” (El-Bekara, 188) Obavezao je onoga ko nanese štetu na tuđoj imovini da tu štetu nadoknadi, propisao je posebne kazne za one koji narušavaju njegovu svetost, zabranio je njegovo trošenje u zabranjene svrhe i rasipništvo. “... ali ne rasipaj mnogo, jer su rasipnici braća šejtanova, a šejtan je Gospodaru svome nezahvalan.” (El-Isra, 26–27)

O vjernici, trudite se u stjecanju halal opskrbe, i ne prljajte svoj imetak onim što je zabranjeno. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Uzvišeni Allah je lijep i prima samo ono što je lijepo, a naredio je vjernicima ono što je naredio poslanicima, riječima: ‘O poslanici, dozvoljenim i lijepim imenima se hranite i dobra djela činite...’ (El-Mu'min, 51).” Zatim je Poslanik, kako se bilježi, spomenuo čovjeka koji

dugo putuje, raščupane i prašnjave kose, kako pruža ruke prema nebu moleći: “Ja Rabb, ja Rabb!”, a hrana mu je haram, piće mu je haram, odjeća mu je haram i othranjen je haramom, pa kako da mu se dova usliša!

O vjernici, zaista je ovaj imetak sladak i privlačan, ko ga stekne na propisan način, bit će mu blagoslovljen, a možda oni koji se u stjecanju imetka budu povodili za prohtjevima duše, na Sudnjem danu neće imati ništa drugo osim Vatre.

Allahu moj, podari nam dovoljnost u halalu, i učini nas neovisnim o svemu osim o Tvojoj dobroti. Gospodaru naš, opskrbi nas korisnim znanjem, lijepom i obilnom opskrbom i podari nam lijek od svake bolesti. Gospodaru naš, daj nam dobro na ovom i budućem svijetu i sačuvaj nas patnje u Ognju. Gospodaru naš, Ti koji okrećeš ljudska srca, učvrsti naša srca u Tvjoj vjeri. Gospodaru naš, Ti koji okrećeš srca, usmjeri ih ka pokornosti Tebi.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SUDNJI DAN – DAN PRAVDE ZA VJERNIKE, A KAZNE ZA NEVJERNIKE I LICEMJERE (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

30. džumadel-ula 1443. po Hidžri / 17. decembar 2021.

Neka je hvala Allahu, Koji ljude ponovo oživljava u danu koji će sigurno doći. Neka je hvala Uzvišenom što vidi šta čovjek ispoljava i zna šta u sebi krije. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinoga, Kome niko nije ravan. Cijelim srcem odbacujući svaku misao i djelo koja su u koliziji s čistim monoteizmom, srcem što priželjkuje da bude spašeno od strahota Sudnjega dana kada nastupe svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik. Ko bude slijedio njegov sunnet, pronašao je put spasa. Neka su Allahov mir i spas na njega, njegovu časnu porodicu i vrle ashabe. Salavat i selam na Poslanika može odagnati brige, a grijeh u potpunosti obrisati.

Cijenjeni vjernici, budimo bogobojazni, Allahu pokorni. Bogobojaznima će biti darovana sreća, oni se mogu samo dobru nadati. Budimo bogobojazni, imajući uvijek na umu da ćemo jednog dana ponovo biti oživljeni.

Svaki dan vidimo oko sebe znakove što nam govore da dunjaluk polahko nestaje, tako da je svaki dan tijesna utrka, gdje se nastoje postići najbolji rezultati. Svaki čovjek će prije nego što misli napustiti ovaj prolazni svijet djela odlazeći u vječni dom nagrade ili kazne. Radi toga, nastojmo ponijeti sa sobom najpoželjnija djela. Prava propast je u Vatri skončati, dok je pravi uspjeh u Džennet ući.

Uvijek na umu imajmo Dan polaganja računa kada će svako odgovarati i biti nagrađen ili kažnjen shodno svojim djelima. Nikada ne zaboravimo strahote Sudnjega dana, kada će se Zemlja snažno potresti i kada će promijeniti svoje naličje. Nemojmo dozvoliti da dunjaluk učini da zaboravimo na Sudnji dan, kada će svi biti ponovo oživljeni.

Tog dana Zemlja će se snažno potresti, gotovo da će se početi raspadati, dok će sklad ovog svijeta, uzduž i poprijeko, biti snažno narušen. Tada će ljudi u svim

pravcima trčati, svaka dojila zaboravit će dijete što doji. Ljudi, izbezumljeni, pokušat će nekamo se udaljiti, pobjeći od onoga što se dešava, nestati. Ali, ništa ih od Allahove odredbe neće moći zaštititi. Pokušajmo zamisliti prizor kada Uzvišeni odredi da dunjaluk u potpunosti nestane, naredivši meleku da puhne u rog, snažno, donoseći momentalnu smrt. Tada će melek snažno puhnuti, od čega će se sve potresti. Čut će se zastrašujući zvuk od kojeg se krv u venama ledi i od čije strahote će ljudi umrijeti. Melek će puhnuti zatičući ljude na trgovima, kako svoj svakodnevni život vode, po običaju se raspravljaju i prepiru. Zbog čega, kao što Uzvišeni kaže, “neće moći ništa oporučiti, niti se čeljadi svojoj vratiti” (Jasin, 50). Istog trena past će na zemlju mrtvi od jačine strašnog zvuka proizvedenog puhanjem u rog, kao što u Kur'anu stoji: “I u rog će se puhnuti, i umrijet će oni na nebesima i oni na Zemlji, ostat će samo oni koje bude Allah odabrao” (Ez-Zumer, 68). U hadisu je ovo slikovito opisano: “Sudnji dan će nastupiti tako iznenadno a da dvojica ljudi koji su razastrli odjeću (kako bi je jedan prodao drugom) neće uspjeti ni zaključiti kupoprodaju niti će tu odjeću uspjeti smotati. I zaista, Sudnji dan će nastupiti a da čovjek koji je tek pomuzao svoje deve muzare, pomuženo mlijeko neće uspjeti ni okusiti. Također, Sudnji dan će nastupiti a da se čovjek koji je blatom obljepljivao korito svog bunara iz tog korita neće uspjeti ni napiti. Sudnji dan će uistinu nastupiti a da onaj ko je ustima prinio zaloga taj zaloga neće uspjeti pojesti.” Upravo ovako, svi će mrtvi pasti na zemlju i istog trena dušu ispustiti.

Svaki dio čovjekovog tijela će istruhnuti, izuzev jedne kosti: repnjače. Iz te kosti na Sudnjem danu će čovjek ponovo biti sastavljen. Tog dana će se dotad neviđena čuda dogoditi, strašni prizori će biti viđeni. Nebo će ispucati i rascijepiti se, dijelovi će mu početi padati, boju će promijeniti i neće više biti ni slično nebu koje poznajemo. Zvijezde će popadati, svjetlost svoju će izgubiti. Sunce će sjaj izgubiti, boja će mu nestati i neće više biti na nebu uočljivo. Planine će se s mjesta pokrenuti, bit će zdrobljena i neće više stameno zemlju držati. Mora će se vatrom napuniti, i postati tamna, voda iz njih će ispariti, a vatra će se rasplamsati. Uzvišeni Allah učinit će da nebesa ostanu smotana, uzet će ih u Svoju desnicu, a potom će povikati: “Ja sam Vladař svega, gdje su sada silnici? Gdje su oholnici?” Potom će učiniti da Zemlja postane smotana, u ljevici Njegovoj, a zatim će povikati: “Ja sam Gospodar svega, gdje su silnici? Gdje su oholi?” Tako će Živi i Vječni jedino postojati, kao što je bio Prvi, ostat

će Vječni i Posljednji. Uzvišeni će govoriti: “Ko ima vlast danas?” (Gafir, 16), potom će sam sebi odgovoriti: “Allah, Jedini i Svemoćni!” (Gafir, 16)

Između ovog puhanja u rog i narednog, znaka početka oživljivanja, proći će koliko Uzvišeni odredi. U međuvremenu će Uzvišeni narediti da se kišica spusti s neba, usljed koje će ljudi ponovo izrasti iz mezara u zemlji, kao što biljke izrastu poslije obilne kiše. Istruhle kosti ponovo će se spojiti i razbacani udovi postat će jedno. Zatim će Uzvišeni Allah narediti zaduženom meleku da ponovo puhne u rog, što će biti razlog da sve ponovo bude oživljeno i da mrtvaci iz grobova svojih ustanu. Mrtvaci će oživjeti, nakon što su istruhle kosti bili, da svjedoče strahotama Sudnjeg dana. Svi će, zbunjeno, izbezumljeno, u mjestu nepomično ostati. Zbog strahota tog dana “čovjek će povikati: ‘Kuda da se bježi?’” (El-Kijama, 10).

Prvi ko će izaći iz svog mezara bit će poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Ljudi će pratiti glas koji poziva da se sakupe radi prisustva polaganju računa. Zemlja će se u potpunosti izmijeniti i nebesa se neće moći prepoznati. Ljudi će biti oživljeni na bijelo-crvenkastoj zemlji, poput hljeba od brašna, gdje nikakvog traga bilo čemu nema. Tad će nastati opći muk, svi će glave pognuti, ponizno osjećajući prisustvo Gospodara svjetova i priznajući Njegovu veličanstvenost. Samo će se pažljivi koraci čuti i šapat pokoje riječi. Uzvišeni Allah će tog dana sakupiti sve ljude, prve i posljednje, na mjestu općeg polaganja računa. Svi će biti okrenuti prema svom Gospodaru, nijedna tajna njihova neće skrivena ostati. “A to je Dan kada će svi ljudi biti sabrani i to je Dan kada će svi biti prisutni.” (Hud, 103). To je dan nezapamćenih događaja, velikih i teško izdržljivih strahota. Ljudi će iz svojih mezara ustajati, bos, goli, neosunećeni. “Toga Dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti.” (Abese, 37) Ovi prizori će jako teško pasti onima koji nisu vjerovali, osjećat će zbog toga tjeskobu i strah, proživljavajući Božije davanje koje ljudska čula ne mogu izdržati.

Poslanici, iskreni vjernici, pokorni Allahovi robovi i prvaci među stvorenjima bit će odjeveni tog dana. Prvi koji će biti odjeven na Sudnjem danu je poslanik Ibrahim, alejhis-selam. Sudnjem danu će posvjedočiti svi, pokorni i nepokorni, stanovnici nebesa i Zemlje, svi meleki, svi poslanici, te sva druga stvorenja: ljudi, džini, ptice, zvijeri i ostale životinje. Tog dana će novorođenčad osijedjeti, zbog strašnih prizora koje će doživjeti. U tom danu će se polagati račun za sva počinjena djela i svako će biti nagrađen shodno svojim djelima.

Sunce će se spustiti neposredno iznad glava stvorenja, samo na jednu milju ili dvije, topeći sve što je blizu, tako da će ljudi plivati u svome znoju shodno svojim djelima. Nekima će znoj biti do članaka, nekima do koljena, drugima do struka, a određeni će se gušiti u svome znoju. Posebni ljudi bit će u hladu Gospodarovog prijestolja, što će ih štititi od ogromne vrućine, strašnih prizora i neprijatnog daha drugih ljudi. Među takvima će biti pravedni vladar; mladić koji je odrastao čineći pokornosti svome Gospodaru, čovjek čije je srce vezano za džamije, dvojica koja su se zavoljela isključivo u Allahovo ime, u ime Koga se sastajate i rastajate, čovjek koga na grijeh pozva lijepa i ugledna žena, ali je on odbi rekavši: “Ja se, zaista, Allaha bojim”, čovjek koji je tajno udjeljivao do te mjere da mu lijeva ruka ne bi znala šta je desna udijelila, kao i čovjek čije oči suze preplaviše kada se u samoći Allaha sjeti.

Tog dana ljudi će dugo stajati, gužva će biti ogromna, vrućina prevelika, a žed i briga nepodnošljive. U tim teškim kijametskim trenucima Uzvišeni će podariti da se Havd (vrelo) Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ukaže. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svoj Havd opisuje: “Veličina mog Havda je kao udaljenost hoda jednog mjeseca, uglovi su mu pravi, voda mu je bjelja od mlijeka, miris ljepši od miska, a posude okačene na njemu brojne su kao zvijezde. Čovjek će biti izvučen iz mase koja je pohrlila prema Havdu, tad će Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, povikati: ‘Bože, on je iz mog ummeta!’ Bit će mu rečeno: ‘Ti ne znaš šta su oni radili poslije tebe!’” (Muttefekun alejhi)

Svaki poslaniku bit će pokazano njegovo vrelo, odakle će se napiti pokorni vjernici iz njegovog naroda. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Svaki poslanik imat će svoje vrelo. Oni će se međusobno hvaliti na kojem vrelu više ljudi ima. Nadam se da će na mom vrelu biti najviše ljudi.” (Tirmizi)

Ljudima će iskušenje postati neizdrživo, nakon što su dugo stajali u teškim uslovima, čekajući da ih Uzvišeni pogleda. Ljudi će doći u nepodnošljivo, psihičko i fizičko, stanje. Reći će jedni drugima: “Zar ne vidite u kakvom ste stanju? Zar nećemo potražiti nekog da se zauzme za nas pred Gospodarom?” Neki će reći: “Tražite Adema!” Naći će Adema, potom Ibrahima, a zatim i Musaa, neka su Božiji mir nad njima. Svaki poslanik će im odgovoriti: “Ni sam dorastao tome.” Upitat će i Isaa, alejhis-selam, a on će im reći: “Nisam dorastao tome. Potražite Muhammeda.” Oni će se zaputiti Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi ga upitali da se zauzme ispred svih stvorenja pred

Gospodarom da naredi da počne polaganje računa. Zatražit će to od najboljeg među Ademovim sinovima i najvećeg šefadžije. Poslanik, sallallahu alejhi ve selem, nagovještava: “Obratit će mi se, a ja ću im reći: ‘Ja sam pravi za to.’ Zatražit ću dozvolu da stanem pred Gospodara, bit će mi dopušteno. Uzvišeni će me nadahnuti riječima kojima ću Mu hvalu izraziti. Izgovorit ću riječi hvale, a potom pasti na sedždu Uzvišenom. Bit će mi rečeno: ‘Muhammede, glavu podigni. Reci, tvoje riječi će se čuti. Pitaj, bit će ti udovoljeno. Zauzmi se, bit će ti uslišano.’ Reći ću: ‘Gospodaru moj, moj ummet, moj ummet!’ Bit će mi rečeno: ‘Muhammede, iz svoga ummeta ljude koje ne trebaju polagati račun uvesti na najdesnija džennetska vrata. Ostala vrata dijelit će s drugim ljudima.” Ovo će biti prvi šefat, a ujedno i najveći. Ovo je posebno uzvišeno mjesto koje Uzvišeni darova svom Poslaniku. Nakon toga, Gospodar svjetova, džellešanu, po Svojoj volji naredit će da se svede račun među stvorenjima. Meleki će u nanizanim redovima stajati pred Uzvišenim.

Kada se Stvoritelj, džellešanu, otkrije stvorenjima označivši početak polaganja računa, Zemlja će svjetlošću Gospodara svoga zasjati. Ljudska djela bit će izložena, a Knjiga postavljena, u kojoj je sadržano svako djelo, i veliko i malo, i znatno i neznatno, sve do same trunčice. Nijedan grijeh, ma koliko bezazlen bio, nijedno djelo, ma koliko bilo sitno, neće biti izostavljeno. Sve što je bilo skriveno, velom tajnosti obavijeno, u dubini ljudskog srca zakopano – bit će na vidjelo izneseno. Svi ljudi, svih nacija i vjera, ponizno će pasti na koljena od strahota na Sudnjem danu. Neki će istupiti pred Allahom, priznati sve grijeha i biti ubijedeni da su propali, ali će im Uzvišeni poručiti: “Robe moj, tvoje grijeha sam na dunjaluku sakrio, a danas ti ih praštam.” Knjigu svojih dijela će u desnu ruku dobiti, zbog čega će biti jako sretan, ni od koga sreću neće moći sakriti. Svakom koga sretne govorit će: “Evo vam, čitajte knjigu moju, ja sam čvrsto vjerovao da ću račun svoj polagati.’ I on će biti u životu zadovoljnom, u Džennetu predivnom!” (El-Hakka, 19–22). Neka je uzvišen Gospodar svjetova! Kakva li će samo to pobjeda biti! Lagodan život u lijepom Džennetu gdje su dvorci ogromni, lijepe hurije, domovi spokojni, a sreća vječna. Molim Uzvišenog Allaha da nam, zajedno, podari da budemo od stanovnika Dženneta.

Poštovani vjernici, na Sudnjem danu bit će postavljena vaga. Svako djelo, dobro ili loše, makar kao trun bilo, imat će svoju težinu. Pravedni Vladar će

shodno djelima donijeti presudu stvorenjima. Uzvišeni i Svevišnji Gospodar naredit će: “Ko se nečemu klanjao, neka ga sada slijedi.” Tako će oni što su se klanjali Suncu, slijediti ga; oni što su se klanjali Mjesecu, slijediti ga, a oni što su se klanjali kumirima, slijediti ih. Potom će se oni obratiti Gospodaru: “Gospodaru naš, ožednjeli smo, napoji nas!” Bit će im rečeno: “Zar se nećete u Džehennem spustiti?” Tada će biti primorani ići prema Vatri, poput mnogobrojnog krda, jedni po drugima će gaziti. S litice će u Džehennem pasti, u duboku vatru u kojoj sve izgara.

Nakon ovoga ostat će samo oni koji su se klanjali Uzvišenom Allahu, odnosno pokorni i grešnici. Uzvišeni Allah će dati da postane još više nepodnošljivo, tada će biti dopušteno svima koji su svojevóljno na dunjaluku činili sedždu Allahu da na tlo padnu, dok će to biti onemogućeno onima što se činili sedždu licemjerno zarad drugih, tako što će im leđa ostati nepomična pretvorivši se u jedan dio. Svaki put kada krenu učiniti sedždu, izvrnut će se na leđa.

Zatim će sirat-ćuprija biti postavljena iznad Džehennema. Spustit će se gluhi mrak tako da ljudi neće vidjeti ćupriju, štaviše neće vidjeti prst pred okom. Ipak, vjernicima će biti darovano jako svjetlo, kao nagrada i privilegija, tako da će jasno vidjeti ćupriju. Svako će imati svjetlosti shodno svojim djelima. Tada će se licemjeri i licemjerke obratiti vjernicima riječima: “Pričekajte nas da se svjetlom vašim poslužimo!” Pričekajte da se i mi spasimo makar djelićem svjetlosti koji vi imate, makar da vidimo kamo naredni korak idemo. Ali će im, ljutito i cinično, biti rečeno: “Vratite se natrag, pa drugo svjetlo potražite!” (El-Hadid, 13). Oni će se vratiti, ali nikakvo svjetlo neće pronaći. Shvatit će da su prevareni, zbog toga što su na dunjaluku mislili da mogu prevariti Allaha, Poslanika i vjernike. Postat će ubijeđeni da se njihovi pokušaji prevare moraju platiti, tako što će iskusiti poniženje i najveći gubitak na Sudnjem dan. Ove dvije skupine, vjernici i licemjeri, bit će razdvojeni pregradom, neprobojnom, koja vrata ima. Unutar pregrade bit će “milost”, odnosno Džennet, a izvan nje bit će “patnja”, odnosno Džehennem. Izvan pregrade ostat će licemjeri koji će padati i biti bacani u Vatru.

Preko sirat-ćuprije isključivo će preći vjernici. S nje je vrlo lahko pasti. Na njoj su željezne kuke i oštre udice poput trnja. Samo Allah zna kolike su i koliko ih ima. Neki ljudi će se okliznuti, neki posrnuti, neke će meleki, čuvari Džehennema, pokušati oboriti. Neko će uspjeti preći bez problema, neko s

ogrebotinama, a neko će naglavačke u Džehennem pasti. Kako li je samo to strašan prizor! Koliko će samo teško biti spasiti se, koliko će snage trebati da se pređe!

Naš poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, prvi će uspješno preći sirat-ćupriju, a poslije njega preći će i njegov narod. Tada će samo poslanici moći nešto reći, a oni će samo ponavljati dovu: “Gospodaru naš, podari spas! Spas nam podari!” Kada se vjernici spase od Vatre, tako što pređu preko sirat-ćuprije, te uspiju do kapija Dženneta doći, bit će zaustavljeni na drugoj ćupriji između Dženneta i Džehennema. Prije prelaska ove ćuprije, svest će se račun među vjernicima u vezi s nepravdom koju su nanijeli jedni drugima na ovom svijetu. Kada postanu čisti od svega, Uzvišeni Allah dat će im dozvolu da uđu u Džennet. Prvi ko će zakucati na vrata Dženneta bit će Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Vrata Dženneta bit će otvorena, čime se odaje počast i priznaje zasluga vjernicima, a iza vrata će ih dočekati časni meleki, čuvari Dženneta, koji će o njima pohvalno govoriti, obradovati ih radosnim vijestima i poželjeti im dobrodošlicu. Kao što u Kur'anu stoji, oni će im govoriti: “Mir vama, od grijeha ste čisti, zato uđite u nj, u njemu ćete vječno boraviti!” (Ez-Zumer, 73) Kako će samo te riječi tada biti slatke, kako će njihov selam dušu razgaliti i kakav li će tek boravak i smiraj nagovijestiti.

Poštovani vjernici, donesimo salavat i selam na odabranog i hvaljenog Poslanika, šefadžiju našeg i svih stvorenja! Ko na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, donese jedan salavat, Uzvišeni će na njega donijeti deset.

Neka su Allahov salavat i selam na poslanika Muhammeda, neka je Njegovo zadovoljstvo na njegovu časnu porodicu, vrle ashabe i prve odabrane generacije. Neka su Njegova milost nad nama. Uistinu, On je darežljiv i plemenit.

Gospodaru naš, oprosti nam sve grijeha naše, javne i tajne, velike i male. Uistinu, Ti si milostiv i samilostan.

BOGOBOJAZNOST JE NAJBOLJA OPSKRBA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

19. džumadel-ula 1443. po Hidžri / 24. decembar 2021.

Hvala Allahu, Uputitelju onoga ko od Njega traži uputu, Zaštitniku onoga ko od Njega traži zaštitu, On je dovoljan onome ko traži Njegovo zadovoljstvo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem za koje se nadam da će me spasiti na Dan susreta s Njim, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na Njega Allahova milost i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji ga slijede i prihvataju Njegovu uputu. Oporučujem sebi i vama bogobožnost, vjerovanje i obožavanje samo Njega, i nikoga i ničega osim Njega i čvrsto pridržavanje i ustrajnost u vjeri, On je obećao da će uzvisiti i dati vlast na Zemlji onima koji Ga se budu bojali, a da će poniziti i uskratiti Svoje dobro onima koji Mu budu nepokorni.

O vjernici, onaj ko teži Allahu i budućem svijetu neće ustrajati na tom putu osim ako učini dvije stvari: prva je da svoje srce čvrsto veže za taj cilj, a druga je da svoje srce odvрати od svega ostalog, da svoj jezik čuva od beskorisnog govora i uposli ga spominjanjem Allaha i onim što povećava iman i Njegovu spoznaju, da svoje tijelo čuva od činjenja harama i zabranjenih prohtjeva i uposli ga izvršavanjem propisanih dužnosti i pohvalnih djela, i da ne popušta u tome sve dok ne sretne svoga Gospodara, i On ga iz dunjalučkog “zatvora”, tjeskobe, ograničenja, izvede u najveća i najljepša prostranstva. Ako ne učini ove dvije stvari, i umjesto toga prepusti se udovoljavanju prohtjevima i strastima, suočit će se sa strašnim “zatvorom” nakon odlaska sa ovog svijeta, jer svako ko napusti ovaj svijet ili će se osloboditi “zatvora” ili će otići u “zatvor”.

O muslimani, Allahova milost prema čovjeku ogleda se i u tome da ga nije prepustio lutanju, nego mu je dao svjetlo koje će ga voditi pravim putem, i snagu na koju će se osloniti, i oružje kojim će se boriti, pa mu je poslao Svoje

poslanike, sa radosnim vijestima i opomenom, i naredio mu je da se čvrsto veže za Allaha i od Njega traži pomoć, i podstakao ga je da se drži bogobojažnosti koja odbija i otklanja svako zlo. A bogobojažnost je osjećaj koji se javlja u srcu vjernika, a njegovi tragovi pokazuju se na njegovom tijelu, podstiče ga da teži onome što je kod Allaha i da čini sve da to postigne, potiče u njemu strahopoštovanje prema Allahu, strah od Njegove srdžbe i udaljavanje od grijeha. Bogobojažnost je čvrsto uvjerenje i duševna snaga, koja ne prihvata olahko predavanje grijehu niti nemarnost prema izvršavanju vjerskih obaveza. Ona vodi vjernika pravim putem i zacrtava mu ispravan program kako bi uspješno stigao u Kuću vječnog boravka i uživanja. Allah, džellešānuhu, oporučio je svim ljudima, prvim i kasnijim pokoljenjima, da Ga se boje, a vjernicima je to posebno naredio, pa je rekao: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131) Islamski učenjaci kazali su: “Ovaj ajet je duša svih kur’anskih ajeta, jer se njihova značenja, uglavnom, vraćaju na ovo značenje. Nema nijednog dobra, bilo ono ovosvjetsko ili onosvjetsko, a da bogobojažnost nije put ka njemu i sredstvo koje nas njemu vodi, i nema nijednog zla, ovosvjetskog i onosvjetskog, vidljivog i nevidljivog, a da bogobojažnost ne štiti i ne čuva od njega i štete koju ono može prouzrokovati.”

Bogobojažnost podrazumijeva obožavanje Allaha, koje se ogleda u izvršavanju Njegovih naredbi i ostavljanju Njegovih zabrana, iz straha od Allaha, čežnje za onim što je kod Njega, strahopoštovanja prema Njemu, poštivanja Njegovih svetinja, iskrene ljubavi prema Njemu i Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Bogobojažnost je spomenuta u Allahovoj Knjizi na više od dvije stotine pedeset mjesta, štaviše, u nekim ajetima naredba o bogobojažnosti ponavlja se i po dva ili tri puta.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

“Onima koji vjeruju i dobra djela čine nama nikakva grijeha u onome što oni pojedju i popiju kad se klone onoga što im je zabranjeno (Allaha boje) i kad vjeruju i dobra djela čine, zatim se Allaha boje i vjeruju i onda se grijeha klone (Allaha boje) i dobro čine. A Allah voli one koji drugima dobro čine.” (El-Maida, 93)

Preporučivanje bogobojažnosti svojim narodima bila prepoznatljiva crta poziva svih vjerovjesnika i poslanika, neka su na njih Allahova milost i spas.

Prvi od njih je Nuh, alejhis-selam, za kojeg Uzvišeni kaže: “I Nuhov narod je smatrao lažnim poslanike. Kad im brat njihov Nuh reče: ‘Kako to da se Allaha ne bojite?’” (Eš-Šuara, 105–106) Zatim Hud, Salih, Lut i Šuajb, alejhimus-selam, svi oni su svojim narodima, a Šuajb stanovnicima Ejke, govorili: “Kako to da se Allaha ne bojite?” (Eš-Šuara, 123–124; 141–142; 160–161; 176–177)

Ako bolje razmislimo o nekim šerijatskim propisima, vidjet ćemo da se bogobojaznost spominje uz njih, kao neka vrsta uvoda i pripreme za te propise, ili kao rezultat tih propisa, a prije svega pitanje kamate, o kojem Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i od ostatka kamate odustanite, ako ste pravi vjernici.” (El-Bekara, 278)

Bogobojaznost je zaštitni bedem od svake pokvarenosti i utočište od šejtanovih spletki. Uzvišeni kaže: “Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete se, i odjednom dođu sebi.” (El-A'raf, 201) Bogobojaznost na dunjaluku priskrbljuje čovjeku blagoslove s neba i iz zemlje. “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili.” (El-A'raf, 96)

U najozbiljnijoj i najopasnijoj situaciji, na Sudnjem danu, kada Allah okupi sva stvorenja, i kada jedino ostane put, ka Džennetu ili Džehennemu, u danu u kojem će dijete osijedjeti, i u kojem će čovjek od brata svoga pobjeći, i od majke i oca, jasno će se isticati povorka bogobojaznih, kao što kaže Uzvišeni: “A oni koji su se Gospodara svoga bojali u povorkama će u Džennet biti povedeni, i kad do njega dođu – a kapije njegove već širom otvorene - čuvari njegovi će im reći: ‘Mir vama, od grijeha ste čisti, zato uđite u nj, u njemu ćete vječno boraviti!’” (Ez-Zumer, 73) Zbog važnosti ovog pitanja, Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, posljednja oporuka prije preseljenja na ahiret bila je bogobojaznost i pokorovanje pretpostavljenjima, kao što se navodi u hadisu Irbada ibn Sarije, radijallahu anhu, u kojem između ostalog stoji: “Preporučujem vam takvaluk (bogobojaznost), poslušnost i pokornost, pa makar abesinskom robu. Uistinu ko poživi od vas nakon mene vidjet će mnogobrojna razilaženja. Držite se čvrsto moga sunneta i sunneta pravednih upućenih halifa i za to se borite i zubima, a čuvajte se novotarija, jer je svaka novotarija zabluda!” (Ahmed, Ebu Davud i Tirmizi, koji kaže daje hadis hasen-sahih.) Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Bogobojaznost i pokornost predvodnicima muslimana

priskrbuju sreću dunjaluka i ahireta: bogobožnost je garancija postizanja sreće na ahiretu za onoga kod koga se ona nađe, a pokornost predvodnicima muslimana je garancija postizanja sreće na ovom svijetu, njome se ostvaruju dunjalučki egzistencijalni interesi, a vrlo važna je platforma za ostvarivanje i vjerskih interesa, prava i pokornost Gospodaru.”

Bojte se Allaha, o muslimani, i znajte da je bogobožnost najljepša odjeća kojom se čovjek može ukasiti i najbolja poputnina kojom se može opskrbiti.

Uzvišeni kaže: “... ali, odjeća čestitosti, to je ono najbolje.” (El-A'raf, 26)

“A najbolja opskrba je bogobožnost.” (El-Bekara, 197)

Muzeni je rekao: “Kada se pojavila smutnja Ibn Ešša, Talk ibn Habib, Allah mu se smilovao, rekao je: “Zaštite se od nje bogobožnošću.” Neko je rekao: “Opiši nam bogobožnost”, a on je odgovorio: “Pokoravanje Allahu, na temelju Njegove Objave, s nadom u Allahovu nagradu, i ostavljanje grijeha, na temelju Njegove Objave, iz straha od Allahove kazne.” Imam Zehebi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nema bogobožnosti bez djela, a nema djela bez znanja i slijeđenja Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a sve to neće koristiti bez iskrenosti, ne da bi se reklo: ‘Čovjek je ostavio grijeha zbog dobrog poznavanja fikha’, jer ostavljanju grijeha prethodi njihovo poznavanje, nego zbog straha od Allaha, i ne zbog toga da bi bio pohvaljen. Samo onaj ko uspije ustrajati u ovim osobinama, on će uspjeti.” Neki čovjek rekao je Mejmunu ibn Mehranu: “Ljudi će biti u dobru sve dok te Allah poživi među njima.” Mejmun mu reče: “Ne govori tako! Ljudi će biti u dobru dok se budu bojali svoga Gospodara.” O vjernici, bojte se Allaha, vi lično, i u vašem odnosu prema porodici, imetku, djeci, prema drugim ljudima, onima koji su pod vašom upravom, i na pozicijama koje su vam povjerene i u svakom aspektu života, javnom i privatnom, uspjet ćete i spasiti se. Uzvišeni kaže: “I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali, za njih su dobre vijesti i na ovome i na onome svijetu – Allahove riječi niko ne može izmijeniti - to će, zaista, velik uspjeh biti.” (Junus, 62–64)

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, čvrsto pridržavanje za vjeru islam, postupanje u skladu sa Njegovim propisima, slijeđenje Njegove upute, oplemenjenje njenim vrjednostima, zaustavljanje kod njenih granica. Nema spasa ummetu, niti ponosa, niti počasti, niti pomoći, niti podrške od Allaha bez njihove vjere i bez njihovog islama, i nema spasa na Sudnjem danu bez

bogobojažnosti – ona je oružje vjernika na ovom svijetu i najbolja opskrba za susret sa njegovim Gospodarom. Bogobojažnost je spas od dunjalučkih nevolja i iskušenja. Ko se bude Allaha bojao, On će ga zaštititi, a ko Mu se bude pokoravao, On će biti zadovoljan njime i učinit će ga zadovoljnim.

O vjernici, donosite salavate i selame na Muhammeda, predvodnika bogobojažnih, prvaka svih stvorenja, to vam je naredba vašeg Gospodara, koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ISLAM DONOSI DOBRO MUSLIMANIMA I ŠTITI IH OD ZLA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh

26. džumadel-ula 1443. po Hidžri / 31. decembar 2021.

Hvala Allahu Koji je naredio razne vrste dobročinstva. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i njegove ashabe. O ljudi, bojte se Allaha, postići ćete uspjeh i najveću sreću. Poštovani vjernici, jedan od temelja na kojima počiva islam je preporuka da se čini sve što donosi korist i dobro na oba svijeta, i izbjegne, koliko je to moguće, sve što može uzrokovati onosvjetsku ili ovosvjetsku štetu, a na taj način postižu se sreća, spas, sigurnost i zaštita. Uzvišeni kaže: "Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti, a ne sudjelujte u grijehu i neprijateljstvu; i bojte se Allaha, jer Allah strašno kažnjava." (El-Maida, 2)

Pod ovaj princip može se podvesti briga o javnim i općim dobrima, kao što su putevi, dvorišta, parkovi i izletišta, koje izgradi vlast, radi opće koristi i koristi društva u cjelini. Islam podstiče svoje sljedbenike da vode brigu o javnim dobrima i spriječe svaki pokušaj njegovog uništavanja. Uzvišeni kaže: "... i dobra djela činite da biste postigli ono što želite." (El-Hadždž, 77) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Vidio sam čovjeka kako uživa u Džennetu zbog drveta koje je sklonio s puta jer je pričinjavalo neugodnost muslimanima." (Muslim) U drugom hadisu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Dok je neki čovjek išao putem, naišao je na trnovitu granu, pa ju je sklonio, i Allah mu je zahvalio zbog toga i oprostio mu." (Muttefekun alejhi)

Allahu ekber, kolika je samo vrijednost ovakvih djela! O muslimani, otklanjanje neugodnosti sa javnih površina spada u dobročinstvo koje Uzvišeni Allah voli. "Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine." (El-Bekara, 195) Postupanje u skladu sa ovim principom svojstvo je istinskih vjernika. Poslanik,

sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Iman se sastoji od sedamdeset i nekoliko ili šezdeset i nekoliko dijelova. Najvredniji dio su riječi ‘la ilahe illallah’, a najmanji po vrijednosti je ukloniti s puta ono što smeta ljudima, a i stid je dio imana.” (Muslim)

Otklanjanje svih vrsta neugodnosti s javnih površina, puteva i sl., predstavlja posebnu vrstu sadake koju čovjek čini prema sebi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Da ukloniš neugodnost s puta, i to je sadaka.” (Buhari) U Muslimovom *Sahihu* navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Predočena su mi djela moga ummeta, dobra i loša, pa sam među dobrim djelima vidio uklanjanje neugodnosti (prepreke) s puta.”

O muslimani, navedeni šerijatski tekstovi sadrže preporuku (naredbu) o otklanjanju svake vrste neugodnosti i svega onoga što može naštetiti bilo kojem čovjeku. Stoga je vaša obaveza da udružite snage i uradite sve što je u vašoj moći kako biste unaprijedili i zaštitili javna dobra. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko ukloni neugodnost s puta koji koristite muslimani, Allah će mu upisati dobro djelo, a kome Allah, zbog toga, upiše dobro djelo, uvest će ga u Džennet.” (Ahmed)

O vjernici, muslimanu je zabranjeno da čini bilo kakvu štetu i uzrokuje bilo koju vrstu neugodnosti protiv javnog dobra i interesa. Uzvišeni kaže: “A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju (uznemiravaju), a oni to ne zaslužuju, toware na sebe klevetu i pravi grijeh.” (El-Ahzab, 58) Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u “prava puta” ubrojao je “ustezanje od bilo koje vrste uznemiravanja”.

Jedno od šerijatskih pravila je da “nema štete niti nanošenja štete”, a to je uzvišeno i časno vjerovjesničko pravilo koje sprečava muslimana da čini bilo kakvu štetu prema muslimanima ili njihovom javnom dobru, putevima, naseljenim i nenaseljenim područjima, i svemu što oni koriste.

Poštovani vjernici, obaveza je svakog muslimana da izbjegava sve ono što može naštetiti njemu i drugima prilikom upravljanja motornim vozilom, i da se ne poigrava sa saobraćajnim propisima, koji imaju za cilj zaštitu života i imovine. Uzvišeni kaže: “... i sami sebe u propast ne dovodite.” (El-Bekara, 195)

O vjernici, budite odmjereni i blagi u svim situacijama i izbjegavajte u vožnji sve što može dovesti do tragičnih posljedica, kao što je korištenje mobilnih uređaja, prekoračivanje dozvoljene brzine i sl. Koliko je samo teških saobraćajnih nesreća uzrokovalo nepoštivanje saobraćajnih pravila!

Poštovani vjernici, čuvajte se svega što vašu braću muslimane može dovesti u opasnost, svih vrsta neugodnosti, verbalnih i tjelesnih. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko bude prolazio kroz neku od naših džamija, a sa sobom bude imao strijelu, neka dobro uhvati njen vrh (oštricu) svojom šakom i neka ga čuva, kako ne bi ozlijedio nekog od muslimana.” (Muttefekun alejhi) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Čuvajte se dvojice prokletih ljudi!” “A ko su oni, Allahov Poslaniče?”, upitaše ashabi. “To su oni koji obavljaju prirodnu potrebu na putevima i u hladovima u kojima ljudi odmaraju.” U vjerodostojnoj predaji navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko muslimanima bude pričinjavao neugodnost na putevima koje koriste, obavezno mu je njihovo prokletstvo.”

Jedno od najvrjednijih i najčišćih djela kod našeg Gospodara jeste donošenje što više salavata i selama na našeg prvaka, vjerovjesnika i miljenika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi ga, i njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

HUTBE

IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA

2022

HUTBE

SADRŽAJ

2017.

2018.

2019.

2020.

2021.

2022.

2023.

2024.

VJEROVANJE U SUDNJI DAN – SPAS OD SVIH NEVOLJA (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

3. džumadel-uhra 1443. po Hidžri / 7. januar 2022.

Hvala Allahu Koji je stvorio stvorenja i zna njihov broj, i Koji ih iskušava danas da bi ih nagradio sutra, i učinio da se njihove duše “natječu” na polju vremena do roka određenog. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem onoga koji vjeruje u svoga Gospodara i ne pripisuje Mu druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najuzvišenijeg stepena i najplemenitijeg ponašanja, neka su na njega Allahova milost spas i blagoslov, i na njegovu časnu porodicu i uzorite ashabe, koji su njegovoj vjeri bili podrška i stubovi, i na tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu sve dok je noći i jutara. Oporučujem sebi i vama bogobožnost, sretan je onaj ko se Allaha boji i ide pravim putem, a nesretan je onaj ko Mu se suprotstavi i pređe Njegove granice. “U plodnom predjelu raste bilje voljom Gospodara njegova, a u neplodnom tek s mukom. Eto, tako Mi, na razne načine, ponavljamo dokaze ljudima koji zahvaljuju.” (El-A’raf, 58)

O vjernici, vjerovanje u Sudnji dan općeprihvaćena je činjenica, čvrsto uvjerenje i jedan od temelja islamskog vjerovanja. Ono podrazumijeva vjerovanje u sve o čemu su nas obavijestili Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, a što će se desiti nakon smrti, i nagradu koju je Allah pripremio pokornima i kaznu koju je pripremio nepokornima.

Uzvišeni kaže: “Nije čestitost u tome da okrećete lica svoja prema istoku i zapadu; čestiti su oni koji vjeruju u Allaha i u onaj svijet.” (El-Bekara, 177)

“A onaj ko ne bude vjerovao u Allaha, i u meleke Njegove, i u knjige Njegove, i u poslanike Njegove, i u onaj svijet – daleko je zalutao.” (En-Nisa, 136)

Džibril je upitao Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, o imanu, pa je on rekao: “Da vjeruješ u Allaha, u Njegove meleke, u Njegove knjige, u Njegove

poslanike, u Sudnji dan i u odredbu dobra dobra i zla.” (Muslim) Vjerovanje u Sudnji dan razdvaja iskrenog i istinoljubivog vjernika od nevjernika koji poriče istinu, jer se tiče vjerovanja u nevidljivi svijet i zahtijeva odbacivanje sumnje i kolebanja.

Uzvišeni kaže: “Elif-lam-mim. Ova Knjiga, u koju nema nikakve sumnje, uputstvo je svima onima koji se budu Allaha bojali; onima koji u nevidljivi svijet budu vjerovali.” (El-Bekara, 1–3) Kada su idolopoklonici negirali Sudnji dan, izrazili sumnju da će se on desiti i kazali: “Zar vama on da prijeti da ćete, pošto pomrete i zemlja i kosti postanete, doista oživljeni biti? Daleko je, daleko ono čime vam se prijeti! Postoji samo život na ovome svijetu, mi živimo i umiremo, a oživljeni nećemo biti?” (El-Mu’minun, 35–37), Allah džellešanuhu, odgovorio im je, razotkrio njihovu zabludu, iznio dokaz protiv njih da će se on desiti i pojasnio je mudrost svega toga, pa je rekao: “Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti?” I neka je uzvišen Allah, Vladar istiniti, nema drugog boga osim Njega, Gospodara svemira veličanstvenog!” (El-Mu’minun, 115–116)

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Hoćete, Gospodara mi moga, sigurno ćete biti oživljeni, pa o onome šta ste radili, doista, biti obaviješteni!’ – a to je Allahu lahko.” (Et-Tegabun, 7)

“Oni se zaklinju Allahom, najtežom zakletvom: ‘Allah neće oživiti onoga koji umre!’ A hoće, to je Njegovo obećanje koje će se, doista, ispuniti – samo što većina ljudi ne zna – da bi im objasnio ono oko čega su se razilazili i da bi saznali oni koji nisu vjerovali da su lašci bili. Ako nešto hoćemo, Mi samo za to reknemo: ‘Budi!’ – i ono bude.” (En-Nahl, 38–40)

Allah ih je ukorio zbog njihovog zaborava na Njega, i kaznit će ih tako što će i On njih zaboraviti, učiniti da uđu u Vatru i da na Sudnjem danu nemaju ni pomagača ni zagovornika. “... i reći će se: ‘Danas ćemo mi vas zaboraviti kao što ste vi zaboravili da ćete ovaj vaš Dan doživjeti, Vatra će vam prebivalište biti i niko vam neće moći pomoći.’” (El-Džasije, 34)

O vjernici, Sudnji dan je dan od kojeg strahuju ljudske duše i tijela. To je Dan međusobnog dozivanja, Dan kajanja, Dan obmane, “Dan kada će se ljudi zbog Gospodara svjetova dići” (El-Mutaffifin, 6), Dan u kojem će biti oživljeni oni koji su u grobovima i kada će izaći na vidjelo ono što je u srcima, Dan kada će se zemlja najžešćim potresom potresti i kada će Zemlja izbaciti toware svoje.

O vjernici, jedna od zadaća Allahovih poslanika, alejhimus-selam, prema njihovim narodima bila je da ih pozovu da vjeruju u Sudnji dan i da im objasne njegova stanja i strahote, zato što je sjećanje na ahiret znak dobrote i upute, a nemar i zaborav na njega vjesnik zla i propasti. Prvi korak ka Sudnjem danu je smrt, a zatim kušnja i ispit u kaburu, u kojem će čovjek biti počašćen ili ponižen, počašćen i pomognut bit će vjernik, a ponižen i prepušten samom sebi nevjernik. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Objavljeno mi je da ćete biti iskušani u kaburu, slično ili blizu smutnji i iskušenju Dedžala. Doći će se jednom od vas i reći: ‘Šta znaš o ovom čovjeku?’ Vjernik ili onaj koji je bio ubijeđen u život nakon smrti odgovorit će: ‘On je Muhammed, Allahov poslanik. Došao nam je sa jasnim dokazima i uputom, i mi smo mu se odazvali, povjerovali u njega i slijedili ga.’ Zatim će mu biti rečeno: ‘Spavaj, neka ti je lijepo i ugodno, znamo da si bio vjernik.’” (Buhari i Muslim) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio nas je da će ovaj ummet biti iskušan u kaburu, pa je rekao: “Ovaj ummet bit će iskušan u kaburu. Nakon što čovjek bude ukopan, i razidu su njegovi prijatelji s mezarja, doći će mu melek, sa maljem u ruci, posjest će ga i upitati: ‘Šta kažeš o ovome čovjeku?’ Ako je bio vjernik, reći će: ‘Svjedočim da nema boga osim Allaha, i da je Muhammed Njegov rob i poslanik’, a melek će reći: ‘Istinu si rekao.’ Zatim će mu otvoriti vrata prema Vatri i reći: ‘Ovo bi bilo tvoje boravište da nisi vjerovao u svoga Gospodara, ali pošto si vjerovao, ovo je tvoje pravo boravište’, pa će mu otvoriti vrata prema Džennetu, a on će htjeti ući u njega, a melek će mu reći: ‘Stani’, i njegov kabur će se proširiti. A ako je bio nevjernik ili licemjer, reći će mu se: ‘Šta kažeš o ovom čovjeku?’, a on će reći: ‘Ne znam, čuo sam ljude da nešto govore o tome’, a melek će mu reći: ‘Nisi znao, nisi čitao i nisi uputu primio.’ Zatim će mu otvoriti vrata prema Džennetu i reći: ‘Ovo bi bilo tvoje boravište da si vjerovao u svoga Gospodara, ali pošto nisi vjerovao, Allah ti ga je zamijenio ovim’, pa će mu otvoriti vrata od Vatre, i udarit će ga maljem takvim udarcem da će ga čuti sva stvorenja, osim ljudi i džina.” (Ahmed)

U kaburu će biti užitak ili patnja, a nakon njega je proživljenje i Sudnji dan. Uzvišeni kaže: “I što će Čas oživljenja, u to nema sumnje, doći i što će Allah one u grobovima oživiti.” (El-Hadždž, 7) Zatim će se duše vratiti u tijela, i raspuknut će se zemlja nad njima kao što raspukne nad biljkom.

Uzvišeni kaže: “A na Dan kada će nad njima zemlja popucati oni će žurno izaći; bit će to oživljenje, za Nas lahko.” (Kaf, 44)

“Jedno od znamenja Njegovih je i to što ti vidiš suhu zemlju, a kad na nju spustimo kišu, ona se pokrene i uzbuja. Onaj ko njoj daje život oživit će, sigurno, i umrle, jer je On kadar sve.” (Fussilet, 39)

A kada se to desi, nastupit će Sudnji dan, Dan velikog ustajanja, stajanja, i ljudi će se iz svojih kaburova izaći i pred Gospodara svjetova doći, bos, goli i neobrezani, Sunce će im se približiti i prekrit će ih znoj, a onda će biti postavljene vage za mjerenje djela.

Uzvišeni kaže: “Oni čija dobra djela budu teška, oni će želje svoje ostvariti, a oni čija dobra djela budu lahka, oni će posve izgubljeni biti, u Džehennemu će vječno boraviti.” (El-Mu'minun, 102–103) Razdijelit će se listovi sa ljudskim djelima, neki će uzeti svoju knjigu u desnu, a neki u lijevu ruku, ili iza leđa. Uzvišeni kaže: “I svakom čovjeku ćemo ono što uradi o vrat privezati, a na Sudnjem danu ćemo mu knjigu otvorenu pokazati: ‘Čitaj knjigu svoju, dosta ti je danas što ćeš svoj račun polagati!’” (El-Isra, 13–14)

Zatim će Allah ispitivati ljude, i osamit će se sa vjernikom, tražiti od njega da prizna svoje grijeh i on će ih priznati, nadajući se Allahovoj milosti. Nevjernik i licemjer priznat će neke grijeh, a neke će poreći, pa će Allah učiniti da progovori njihov sluh, vid i tijelo i posvjedoče o onome što su radili. “‘Zašto svjedočite protiv nas!’, upitao će oni kože svoje. ‘Allah, Koji je dao sposobnost govora svakome biću, obdario je darom govora i nas’, odgovorit će. ‘On vas je prvi put stvorio i Njemu ste se, evo, vratili. Vi se niste krili zato da ne bi uši vaše i oči vaše i kože vaše protiv vas svjedočile, već zato što ste vjerovali da Allah neće saznati mnogo štošta što ste radili. I to vaše uvjerenje, koje ste o Gospodaru svome imali, upropastilo vas je, i sada ste nastradali.’ Pa i ako budu trpjeli, njihovo boravište će Vatra biti; a ako budu tražili naklonost Allahovu, njihovoj molbi neće se udovoljiti.” (Fussilet, 21–24)

Za njih će biti pripremljena Vatra, prema kojoj će biti povedeni, i u koju će popadati. Vjernici će ostati iza njih, kako bi pristupili plemenitom Havdu, vrelu našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, čija je voda bjelja od mlijeka, slađa od meda i čijih posuda ima koliko je zvijezda na nebu, koji je dug mjesec dana hoda i širok mjesec dana hoda. Ko se jednom napije s njega, nikada više neće ožednjati. Zatim će doći do čuprije postavljene

između Dženneta i Vatre, koju će preći shodno svojim djelima, predvodit će ih vjerovjesnici i poslanici, koji će zbog strahota i užasa govoriti: “Gospodaru, spasi, spasi! Potom će biti zaustavljeni na mostu, između Dženneta i Vatre, i svakom od njih bit će namirena šteta, koju su jedni drugima učinili. Pa nakon što budu potpuno očišćeni, ući će u Džennet. Uzvišeni kaže: “A oni koji su se Gospodara svoga bojali u povorkama će u Džennet biti povedeni, i kad do njega dođu – a kapije njegove već širom otvorene – čuvari njegovi će im reći: ‘Mir vama, od grijeha ste čisti, zato uđite u nj, u njemu ćete vječno boraviti!’ I oni će reći: ‘Hvala Allahu, Koji nam je obećanje Svoje ispunio i u Džennetu nam mjesto darovao, da se u njemu nastanimo gdje hoćemo!’ Divne li nagrade onima koji su se trudili! I vidjet ćeš meleke kako Prijesto okružuju, veličajući i hvaleći Gospodara svoga; i svima će se po pravdi presuditi i reći će se: ‘Hvaljen neka je Allah, Gospodar svjetova!’” (Ez-Zumer, 73–75)

Bojte se Allaha, o ljudi: “I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti – nikome krivo neće učinjeno biti.” (El-Bekara, 281)

O muslimani, vjerovanje u Sudnji dan, njegove strahote i stanja, podstiče čovjeka da bude dobar, očisti svoju dušu, ustraje na pravom putu, u tajnosti i javnosti, da se kloni zabranjenih stvari, ne čini velike grijeha, da ne upropasti svoju vječnu ahiretsku sreću i zamijeni je za neznatne kratkotrajne užitke.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SLAST IMANA: ZNAČENJE, UZROCI I PREPREKE (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

10. džumadel-uhra 1443. po Hidžri / 14. januar 2022.

Hvala Allahu, Gospodaru svih stvorenja, Vlasniku Arša, Najuzvišenijem. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, On je Darovatelj dobara i blagoslova, On prihvata pokajanje od Svojih robova i oprašta grijehе. Svjedočim da nema boga osim Njega, jedinog, Koji druga nema, i Koji je dostojan svake hvale, uzvišenosti i počasti, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, s njim je upotpunjena blagodat, otklonjena nedaća i spuštena milost, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu časnu porodicu i ashabe koji su druge pretekli u dobru, i tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu sve dok je Zemlje i nebesa. Oporučujem sebi i vama, o ljudi, bogobojaznost! Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i znajte da onaj ko o svome Gospodaru ima lijepo mišljenje, On ga neće razočarati, ko bude zahvalan na Njegovim blagodatima, On će mu ih iz Svoje dobrote povećati, ko se istinski osloni na Njega, On će mu biti dovoljan, onaj s kim je Allah, njegovi neprijatelji bit će poniženi, a onaj koga Allah napusti, neće mu koristiti njegovi rođaci niti prijatelji. Trudi se, Allahov robe, u činjenju dobra koje će ti radost donijeti, jer dani odlaze i neće se više vratiti. Znaj da dobročinitelji žive u dobru, kojeg nisu ni tražili, i sačuvani su zla, kojeg se nisu posebno ni čuvali, i za njih se prema nebu uzdižu dove, koje nisu ni čuli. Dovoljno ti je, Allah te čuvao, da te Allah vidi na “granici” činjenja dobra ili u njenom traženju. “... a onaj ko je dobra djela činio, a vjernik bio, neće se nepravde ni zakidanja nagrade plašiti.” (Taha, 112)

O muslimani! Dunjaluk se prelazi koracima, a nepregledni prostori ahireta prelaze se srcima. U ljudskoj je prirodi da voli lahkoću, a bježi od zahtjevnog i teškog. Odlučan čovjek usmjerava svoju dušu prema uzvišenim stvarima i navikava je na plemenite ciljeve i težnje ka samom vrhu, tako da kada spozna

ponos i dostojanstvo, bježat će od poniženja, a kada okusi slast duhovnog užitka, prezirat će slast tjelesnog užitka. “A onaj ko želi onaj svijet i trudi se da ga zasluži, a vjernik je, trud će mu hvale vrijedan biti.” (El-Isra, 19) Jezik neće, sam od sebe, šutjeti, udovi neće mirovati, razmišljanje se neće izoštriti, i ako ih ne uposlamo velikim stvarima, uposlit će se bezvrijednim i prezrenim, i ako ne budu upotrijebljeni za činjenje dobra, usmjerit će se ka zlu. Slavljem neka je Onaj Koji je nekim Svojim robovima dao da okuse Njegov Džennet prije susreta s Njim, i otvorio im njegova vrata u “kući truda”, na dunjaluku, pa ih je počastio njegovim daškom, mirisom i ljepotom, sve dok ga oni, svom svojom snagom, budu tražili i natjecali se za njega. Neki iz prvih generacija muslimana kazali su: “Nekada proživljavam takve trenutke da samom sebi kažem: ‘Ako su stanovnici Dženneta u ovakvim užicima, onda je njihov život zaista lijep.’” Da, Allah vas sačuvao, ogromna je razlika između onoga ko udovoljava svome tijelu, a zapostavio je i time uništava svoje srce, i onoga ko umara svoje tijelo da bi srcem uživao. Džennet je prekriven neugodnostima, a Džehennem je prekriven prohtjevima i strastima. O muslimani, šta je navelo ove čestite ljude da izgovore ovakve riječi? Šta je to što je u njihovim dušama raspirilo uzvišene ambicije? To je slast imana – vjerovanja koju su postigli i slast ibadeta koju su okusili. Hafiz Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Iman ima svoju slast i okus koji se može osjetiti jedino srcem, kao što se slast hrane i pića može osjetiti ustima. Iman je hrana za ljudska srca, kao što su jelo i piće hrana za ljudska tijela. Tijelo može osjetiti slast hrane samo kada je zdravo, a kada je bolesno, ne može osjetiti slast onoga što mu koristi, štaviše može poželjeti ono što mu šteti. Tako je i sa srcem – ono će osjetiti slast imana ako nije oboljelo od strasti koje ga navode na stranputicu i zabranjenih prohtjeva, a ako je bolesno, neće osjetiti slast imana, štaviše, čeznut će za onim što će ga upropastiti, strastima, zabludama, grijesima i ružnim djelima.”

Poštovani vjernici, slast imana znači uživanje duše u činjenju dobrih djela, podnošenje teškoća radi Allahovog zadovoljstva i zadovoljstva Njegovog poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i davanje prednosti tome nad dunjalučkim dobrima. To je zbog toga što su slast imana i užitak ibadeta odmor za ljudsku dušu, sreća i radost za srce i smiraj za grudi prilikom izvršavanja vjerskih zahtjeva, i činjenja riječi i djela, tajnih i javnih, koje Allah voli i kojima je zadovoljan. Ova slast je čudesna, razlikuje se od osobe do osobe, od stanja do

stanja, nekada jača, a nekada slabi, ima svoju “plimu i oseku”. Slavljen neka je Onaj Koji je učinio da se ljudi razlikuju u ambicijama, a nekada su te razlike veće od razdaljine između istoka i zapada.

Slast imana ključ je ustrajnosti u pokornosti Allahu, a slast ibadeta je tajna čvrstine pred iskušenjima i smutnjama. Poštovani vjernici, slasti dunjaluka popraćene su onim što ih može “pomutiti” i umanjiti užitak u njima, a slast dobrog djela je potpuna, čista, i nema u sebi nikakvih primjesa. Slast dunjaluka, nakon određenog vremena, prelazi u dosadu, a slast dobrog djela ne može nikada dosaditi, štaviše, povećanjem dobrih djela, povećavaju se užitak i sreća. Slast dunjaluka može navesti čovjeka da propusti slast ahireta, a slast dobrog djela postiže se i na ovom i na budućem svijetu. O muslimani, što se tiče uzroka kojima se postižu slast imana i užitak ibadeta, na prvom mjestu i najvažniji od svih jeste čišćenje duše. Onaj ko pije iz zaprljane posude nikada neće osjetiti slast koju traži, a da ju je prvo očistio i oprao, a zatim u nju nasuo vodu, sigurno bi osjetio potpunu slast i užitak. Srce koje se zaprljalo nečistoćama grijeha i prljavštinama strasti, ne može osjetiti slast imana. U vjerodostojnom hadisu kaže se: “Ko uradi tri stvari, osjetit će slast imana: ko bude obožavao Allaha Jedinog, i vjerovao da nema drugog boga osim Allaha, ko bude davao zekat dragog srca i ko očisti svoju dušu.” (Ebu Davud i drugi sa vjerodostojnim senedom)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u dovi kaže: “Gospodaru, podari mojoj duši bogobožnost, i očisti je, jer Ti si Onaj Koji najbolje čisti dušu, Ti si njen zaštitnik i Gospodar.” (Muslim) Bišr ibn Haris kaže: “Čovjek neće osjetiti slast ibadeta dok između sebe i strasti ne podigne pregradu od željeza.”

Poštovani vjernici, čišćenje duše postiže se izvršavanjem farzova, u tajnosti i javnosti, čvrstim pridržavanjem sunneta, oslanjajući se na Allahovu pomoć i odričući se svoje snage i moći, a prvi i najveći farz je tevhid – obožavanje Allaha Jedinog, iskreno činjenje djela u Njegovo ime, istinski oslonac i pouzdanje u Njega, traženje pomoći od Njega, Njegovo stalno spominjanje, smiraj i zadovoljstvo uz Njega, istinski voleći samo Njega, strahujući samo od Njega, nadajući se samo Njegovoj milosti i dobroti, i oslanjajući se samo na Njega, tako da Allah postane njegova najveća preokupacija i da On upravlja njegovim namjerama i željama. Ko veže svoje srce za Gospodara, osjetit će slast pokornosti

Njemu i slast izvršavanja Njegovih naredbi, kakvoj nema ravne, a ko se bude radovao Allahu, ta radost bit će mu dovoljna.

O vjernici, jedan od oblika čišćenja duše jeste borba sa vlastitom dušom na polju pokajanja od grijeha. Obaveza je što više činiti istigfar i tevbu, odričući se svoje snage i moći, i moleći od Allaha iman, uputu i podršku. Sve što se rob više posveti i preda obožavanju Allaha i osjeti potrebu za Njim, njegov prezir prema vlastitoj duši postaje veći, i svojim srcem veže se isključivo za Gospodara, Jedinog. Zbog toga su se dobri ljudi bojali, za svoje duše, licemjerstva, kao što kaže Mutarrif ibn Abdullah ibn Šihhir: “Draže mi je da prespavam noć i osvanem kajuci se zbog toga, nego da provedem noć u namazu, a da osvanem zadivljen samim sobom.” Nijedno djelo umišljenog čovjeka neće se uzdići, a jecaj grešnika draži je Allahu od graje onih koji Ga licemjerno slave. Najdraže srce Allahu jeste ono kojim upravlja poniznost i kojim je ovladao osjećaj potrebe za Njim, njegov vlasnik poginje svoju glavu pred Gospodarom, i ne podiže je iz stida i strahopoštovanja. Također, jedno od važnih sredstava koje pomaže u postizanju slasti i užitka u vjerovanju i pokornosti jeste dova. Ona je oružje koje ne promašuje svoju metu. U vjerodostojnom hadisu kaže se: “Molim Te da mi podariš užitak koji neće proći, i radost koja se neće prekinuti.” (Ahmed) Potrebno je, također, što više učiti Kur'an razmišljajući o njegovim ajetima, približavati se Allahu dobrovoljnim ibadetima – nafilama, ustrajavati u spominjanju Allaha – zikrullah, davati prednost onome što On voli nad onim što duša voli prilikom navale strasti, primjećivati Njegovo dobročinstvo, plemenitost, blagodarnost, iskoristiti vrijeme pred zoru i vrijeme Njegovog spuštanja na ovozemaljsko nebo, družiti se sa dobrim ljudima.

O vjernici! Velika ljubav iziskuje veliku čežnju. Najveći užitak na dunjaluku je traženje oprosta od Allaha, kao što je najveći užitak na ahiretu gledanje u Njegovo plemenito lice. Zbog toga ih je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, spojio u dovi: “Molim Te da mi podariš užitak gledanja u Tvoje plemenito lice, i čežnju za susretom s Tobom.” Neki iz prvih generacija muslimana kazali su: “Najljepše što može biti na dunjaluku jeste spoznaja Allaha i ljubav prema Njemu, a najljepše što može biti na ahiretu jeste viđenje Njega.” Neki dobri ljudi kazali su: “Jadni oni koji su napustili dunjaluk a nisu kušali ono najljepše na njemu.” Neko je upitao: “A šta je to najljepše na njemu?”, na što je dobio odgovor: “Ljubav prema Allahu, spoznaja i spominjanje Njega.”

Uzvišeni kaže: “Da li je onaj koji u noćnim satima u molitvi vrijeme provodi, padajući licem na tle i stojeći, strahujući od onoga svijeta i nadajući se milosti Gospodara svoga...? Reci: ‘Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju? Samo oni koji pameti imaju pouku primaju!’” (Ez-Zumer, 9)

O muslimani! Ako smo u prethodnom dijelu hutbe govorili o slasti imana, uzrocima njenog postizanja i njenim pozitivnim efektima, znajte, također, da su grijesi jedna od glavnih prepreka između čovjeka i slasti imana. Grijesi su “grubi” zastor koji sprečava čovjeka da osjeti slast imana i ibadeta, jer uzrokuju tvrdoću i grubost srca. Neki učenjaci su kazali: “Allah nije kaznio čovjeka većom kaznom od tvrdoće srca.” “Možda neko pusti svoje oči da gledaju haram, pa mu bude uskraćeno svjetlo besire – ispravnog razumijevanja stvari, ili pusti svoj jezik, pa mu bude uskraćena čistoća srca, ili pojede hranu sumnjivog porijekla, pa mu se pomrači nutrina i bude mu uskraćeno obavljanje noćnog namaza i slast razgovora sa Allahom.” Zunnun, Allah mu se smilovao, rekao je: “Kao što tijelo ne može osjetiti slast hrane u bolesti, isto tako srce preplavljeno grijesima ne može osjetiti slast ibadeta.”

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PLODOVI BLAGOSTI (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

17. džumadel-uhra 1443. po Hidžri / 21. januar 2022.

Hvala Allahu Koji voli blagost, brižnost i odmjerенost. Svjedočim da nema boga osim Allaha jedinog, Koji nema druga, svjedočenjem kojim želim postići Njegovo zadovoljstvo, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, i Njegov vjerovjesnik, odabranik, prijatelj, onaj kome se On obraćao, kojim je zadovoljan i koga je odlikovao nad drugima, neka su na njega Allahov blagoslov i milost, i na njegovu časnu porodicu i ashabe.

O muslimani, bojte se Allaha, a ko se bude Allaha bojao, udzići će se na visoke stepene. “A oni koji su se Allaha bojali, oni će na sigurnu mjestu biti, usred bašči i izvora.” (Ed-Duhan, 51–52)

O muslimani, najvredniji ukras je lijepo ponašanje, blagost i nježnost su ukras svih lijepih manira, blagost je također kruna mudrosti, tvrđava sigurnosti, odlika razboritog, svojstvo dobrostivog i krilo uspjeha. Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kome je data blagost, dato dobro, a kome je uskraćena blagost, uskraćeno mu dobro.” (Tirmizi) Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je blag i voli blagost u svemu.” (Muttefekun alejhi) A u Muslimovoj verziji stoji: “Allah je blag i voli blagost, i daje za blagost ono što ne daje za grubost, i ono što ne daje za druge osobine.” Muslim, također, bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “U čemu god se nađe blagost, ona to ukrasi, a u čemu god nestane blagosti, to bude unakaženo.” Blagost je srdačnost, prefinjen govor i postupanje, činjenje lijepih stvari, umiljavanje i nježnost, nastojanje da se nekome približimo, uzvrćanje na zlo dobrim, ostavljanje i distanciranje od grubosti, žurbe, oštine, žestine, galame i bezosjećajnosti u riječima i djelima, umjerenost i korištenje najljepših i najpriступачnijih metoda u izvršavanju poslova i obaveza. Ima ljudi čije “čvorove” nije moguće “raspetljati”, koji srljaju iz problema u problem, niti znaju šta je blago

postupanje, čijim mukama nema kraja, brzopletih, nadmenih, bezosjećajnih, grubih, nezalica, samoobmanjenih, koji krivo procjenjuju stvari i zbog toga krivo postupaju. Ko ne bude blag u kritičnim trenucima, zapast će u neugodne situacije, onaj ko se preda svojoj srdžbi, pogazit će svoju ljudskost, a ko napusti blagost i nježnost, izgubit će prijatelje i pomagače. Muavija, radijallahu anhu, napisao je Amru ibn El-Asu, radijallahu anhu: “Sporazum i dogovor u onome što je dobro (za čovjeka i njegovu zajednicu) je dobitak i razboritost. Razborit čovjek je onaj koji ne postupa ishitreno, a gubitnik je onaj ko izgubi odmjerenu. Onaj ko provjerava vijesti, postupit će ispravno, ili blizu tome, a onaj koji požuruje i brzopletu donosi odluke, sigurno će pogriješiti, ili biti blizu tome. Kome ne bude koristila blagost, štetit će mu grubost, a kome ne bude koristilo iskustvo, nikad neće dostići visine. Čovjek neće postići razboritost sve dok njegova blagost i odmjerenu ne nadvladaju njegovo neznanje i prohtjeve.” Omer ibn Abdulaziz, Allah mu se smilovao, rekao je: “Od najdražih djela Allahu, džellešanuhu, su: oprost u stanju moći (mogućnosti da se neko kazni), suzbijanje srdžbe u afektu i blagost prema Allahovim robovima.” Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Allah je milostivi, voli one koji su milostivi i ukazuje Svoju milost onim Svojim robovima koji su milostivi prema drugima. On je Sittir – Onaj Koji sakriva sramote, i voli one koji sakrivaju sramote drugih. On prelazi preko pogreški, i voli one koji prelaze preko tuđih grešaka. On mnogo oprašta, i voli one koji opraštaju drugima. On je blag i voli Svoje blage robove, a prezire one koji su grubi, bezosjećajni, okrutni i uobraženi. On je dobročinitelj i voli dobročinstvo i one koji ga čine. On je pravedni i voli pravdu. On je onaj koji prihvata ispriku i voli one koji prihvataju ispriku od drugih. On se odnosi prema Svojim robovima shodno ovim svojstvima, u pozitivnom i negativnom smislu: ko pređe preko nečije pogreške, On pređe preko njegove; ko oprost, On mu oprost; ko bude tražio svoje pravo od drugih, On će od njega tražiti Svoje pravo; ko bude blag prema Njegovim robovima, On će biti blag prema njemu; ko se smiluje Njegovim robovima, On će se smilovati njemu; ko im bude činio dobročinstvo, On će njemu činiti dobročinstvo; ko bude darežljiv prema njima, On će biti darežljiv prema njemu; ko im bude koristio, On će njemu koristiti; ko sakrije nečiju sramotu, On će sakriti njegovu; ko bude pratio i istraživao tuđe sramote, On će pratiti njegove sramote; ko otkrije njihove sramote i povrijedi njihovu privatnost, On će otkriti njegovu i javno ga osramotiti; ko im uskrati neko svoje

dobro, On će njemu uskratiti Svoje; ko bude otežavao, Allah će njemu otežati; ko bude pravio spletke, Allah će uništiti njegove spletke; ko bude nastojao prevariti druge, On će razotkriti njegovu prevaru; ko se bude odnosio prema ljudima na određeni način, On će se prema njemu odnositi na isti taj način, na ovom i budućem svijetu. Allah je prema Svome robu onakav kakav je on prema Njegovim stvorenjima.”

O muslimani, kada Allah nekoj porodici želi dobro, uputi ih putem blagosti. Kući kojoj je uskraćena blagost, uskraćeno je veliko dobro. Kako su lijepe one kuće koje su ukrašene, obavijene i uljepšane blagošću, saosjećanjem, dobročinstvom i brižnošću, i u kojima vladaju smiraj i zadovoljstvo, a kako su nesretne one kuće koje “potresaju”, upropaštavaju i urušavaju galama, rasprava, zloba i svađa. Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada Allah nekoj porodci želi dobro, On im podari blagost.” (Ahmed) Kuća u kojoj nema blagosti, postaje polje razilaženja, plodno polje za svađe i rasprave, meta sumnji i lošeg mišljenja, izvor žalbi i pritužbi, potvora i kleveta. Bojte se Allaha, vi koji znate šta je čast i dostojanstvo, otklonite zavjese otuđenosti i antipatije i odbojnosti komunikacijom i međusobnim posjetama, vratite se danima čistote grudi, srca i duše odbacivanjem isključivosti i arogancije, popravljanjem onoga što je pokvareno i spajanjem onih koji su se razišli, ugase vatru razdora praštanjem, lijepim odnosom i prelaskom preko pogreški. Ko vam dođe s isprikom, prihvatite njegovu ispriku. O muslimani, blagost se posebno preporučuje prema učenicima, onima koji ne poznaju propise i traže njihovo pojašnjenje. Prema njima treba postupati srdačno i blago, objasniti im vjerske propise, upoznati ih sa istinom i intencijama vjere, izbjegavati pitanja koja ne mogu razumjeti, opravdati ih u onome što ne poznaju, na blag i nježan način podučiti ih onome što ne znaju, bez okrutnosti, grubosti i oholosti. Uzvišeni kaže: “... a na prosjaka ne podvikni.” (Ed-Duha, 10) Sail – prosjak, onaj koji nešto traži, u ovom kur’anskom ajetu, prema jednom od dva mišljenja komentatora Kur’ana, jeste onaj koji traži znanje, tj. ne podvikni na onoga ko traži znanje ili pojašnjenje nekog vjerskog propisa. Ebu Derda, radijallahu anhu, prostirao je svoj ogrtač učenjacima hadisa i govorio je: “Dobro došli miljenici Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.” Ebu Harun el-Abdi rekao je: “Kada smo dolazili kod Ebu Seida, on nam je govorio: ‘Dobro došli oni koji nam je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostavio u nasljedstvo.’” Muavija ibn

Hakema es-Sulemi rekao je: “Klanjao sam za Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, kada neki čovjek kihnu pa mu ja rekoh: ‘Allah ti se smilovao!’, a ljudi me prostrijeliše pogledima. ‘Teško meni, zašto me tako gledate!?’”, rekoh im ja. Na to oni počеше da udaraju rukama po svojim bedrima, pa kad vidjeh da me ušutkuju, ušutio sam. Kada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem – draži mi je i od oca i od majke, završio namaz – a nikada, ni prije ni poslije njega, nisam vidio boljeg učitelja – Allaha mi, niti se namrgodio na mene, niti me udario, niti me izgrdio – samo je rekao: ‘U namazu nije dopušteno ništa govoriti. Namaz je samo slavljenje i veličanje Allaha, i učenje Kur’ana’, ili je rekao nešto slično tome.” (Muslim) Nevevi, Allah mu se smilovao, kaže: “Ovaj hadis pojašnjava Poslanikovu, sallallahu alejhi ve sellem, lijepu narav, koju mu je i Allah posvjedočio, i njegovu blagost prema nezalicama, i samilost prema pripadnicima njegovog ummeta. On nas uči da se ugledamo na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i budemo blagi i samilosni prema onima koji ne poznaju vjerske propise, da ih na lijep način podučimo i približimo im istinu.” Ebu Hurejra, radijallahu anhu, rekao je: “Neki je beduin ustao i pomokrio se u džamiji, te su ljudi skočili da ga uhvate, a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “Pustite ga da završi, a potom na to mjesto prospite posudu vode. Poslani ste da olakšavate, a ne da otežavate!” (Buhari) Zatim ga je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pozvao i rekao mu: “Ove džamije nisu namijenjene za mokrenje, niti za vršenje velike nužde, nego za spominjanje Uzvišenog Allaha, obavljanje namaza i učenje Kur’ana.” Nakon što je shvatio Poslanikovu poruku, beduin je rekao: “Vjerovjesnik sallallahu alejhi ve sellem, draži mi je i od oca i od majke, došao je do mene i nije me vrijeđao, nije me grdio i nije me udario.” Pogledajte Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, lijep odnos, samilost i blagost prema onima koji ne poznaju Božije propise.

O muslimani, blagost prilikom savjetovanja uzrok je prihvatanja savjeta, postizanja naklonosti, koristi i željenog cilja. Ono što se postigne blagošću uvijek je bolje i vrednije od onoga što se postigne žestinom i grubošću. Hanbel je rekao: “Čuo sam Ebu Abdullaha da je rekao: ‘S ljudima kojima naređujemo dobro i odvrćamo ih od zla, trebamo postupati blago i bez grubosti, osim ako se radi o čovjeku koji javno ispoljava svoje grijehe, njega treba javno upozoriti.’” Dužnost onoga koji savjetuje jeste da to čini u skladu sa pravilima “blagosti prilikom savjetovanja”, “odmjerenosti u govoru” i “lijepog, razgovijetnog i jasnog

izražavanja”. Javno savjetovanje, koliko god bilo iskreno, je prijekor, sramoćenje, a javno kritikovanje uzrokuje odbijanje i gubitak onih koje savjetujemo. Rekao je Ibn Redžeb: “Kada su u prvim generacijama htjeli nekoga savjetovati, činili su to tajno, čak su neki kazali: ‘Ko svoga brata savjetuje u tajnosti, to je savjet, a ko ga savjetuje javno, pred drugim ljudima, to je prijekor (ruženje).’” Fudajl ibn Ijad rekao je: “Vjernik pokriva sramote i savjetuje, a grešnik otkriva sramote i blati druge ljude.” Abdulaziz ibn Ebu Revad rekao je: “Oni koji su bili prije vas, kada su kod svoga brata vidjeli nešto što je pogrešno, savjetovali su ga blago, pa su imali nagradu za svoj savjet.”

O muslimani, budite blagi prema svojim očevima, majkama, uglednim i starijim ljudima, dajte im prednost nad drugima, lijepo ih primite, poštuju ih i postavite ih na mjesto koje im priliči. Smilujte se starima i bolesnima, osobama sa posebnim potrebama, pomozite im i budite blizu njih. Pokažite blagost prema siromašnima, utješite ih i ispunite njihove potrebe. Budite blagi i milostivi prema ženama i djeci i ispunjavajte njihova prava. Budite blagi prema radnicima i slugama, i svima onima nad kojim vam je Allah dao vlast i upravu, ne opterećujte ih preko njihovih mogućnosti, ne uskraćujte im njihova prava, ne govorite im ono što im nije drago. Budite blagi prema životinjama, jer je Zakonodavac naredio vlasniku deva, kada ih vodi na ispašu, da bude blag prema njima i dozvoli im da pasu onoliko koliko je potrebno da povrate snagu i zadovolje svoje potrebe, zabranio mu je da ih požuruje ili im brani ispašu, i tako ih oslabi i iscrpi, naredio mu je da kada putuje na njima u vremenu suše da požuri s putovanjem kako bi što prije stigao do odredišta i sačuvao njihovu snagu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kad putujete plodnim predjelima, usporite i dajte devama da pasu, a kada putujete sušnim i nerodnim predjelima, požurite preko njih!” (Muslim)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SVOJSTVA ROBOVA MILOSTIVOG (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

24. džumadel-uhra 1443. po Hidžri / 28. januar 2022.

Hvala Allahu, Milostivom, Samilosnom, Onome Koji je odabrao bogobojazne i iskrene vjernike, među Svojim robovima, i ukazao im Svoju pomoć, podršku, plemenitost i dobročinstvo. Hvalim Ga i svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koji je pozivao na put Njegovog zadovoljstva i vodio svoje sljedbenike, Allahovom dozvolom, do najviših džennetskih deredža. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe, koji su se istinski predali Allahu, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu sve dok se smjenjuju dan i noć. Bojte se Allaha i neka vam je na umu da vas je On stvorio kako biste obožavali samo Njega i nikoga drugog, budite iskreni prema Njemu i činite, u Njegovo ime, dobra djela. Sretan je onaj koji iskazuje iskrenu vjeru prema Allahu i slijedi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, sve dok se ne ispuni Allahova odredba.

O muslimani, slijediti put čestitih, pobožnih i bogobojaznih ljudi i ugledati se na njih, to je veliki uspjeh, plemeniti dobitak, sreća kojoj nema premca i uspjeh bez granica i kraja. Upute koje je Uzvišeni Allah dao u Svojoj Knjizi u pogledu slijeđenja puta Njegovih odabranih robova, "robova Milostivog" i dobročinitelja dovoljne su da bi se ostvario ovaj cilj i postigla ova namjera, jer je to zaista najbolji primjer i put koji treba slijediti. Jedna od tih uputa jesu Njegove riječi: "A robovi Milostivoga su oni koji po Zemlji mirno hodaju, a kada ih bestidnici oslove, odgovaraju: 'Mir vama!'" (El-Furkan, 63) Oni po Zemlji hodaju onako kako priliči jednom vjerniku, smireno i skrušeno, ne ohole se i ne uzdižu nad drugim ljudima, i koji ne žele da se na Zemlji ohole i da nered čine, a kada im se nezalce obrate ružnim riječima, oni im ne uzvraćaju istom mjerom, nego praštaju i prelaze preko ružnih postupaka. Za njih je Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, kazao: "Blagi su i ne vrijeđaju nikoga, a ako njih

neko uvrijedi, ne uzvraćaju istom mjerom.” Ovako izgleda njihov dan, a kakva je njihova noć? To je, bez sumnje, najbolja noć, koja je ispunjena i osvijetljena raznovrsnim oblicima pobožnosti i pokornosti, kojima se žele približiti svome Gospodaru. “... i oni koji provode noći pred Gospodarom svojim sedždu čineći i u namazu stojeći.” (El-Furkan, 64) Ponizno stoje pred Gospodarom, niz lice im se slijevaju suze, duše su im usmjerene ka Njemu, strahuju od kazne na ahiretu i nadaju se milosti svoga Gospodara, skrušeno Ga mole: “Gospodaru naš, poštedi nas patnje u Džehennem, jer je patnja u njemu, doista, propast neminovna” (El-Furkan, 65), dakle, mole Ga da ih zaštiti od džehennemske patnje jer je ona trajna i neminovna propast.

“... on je ružno prebivalište i boravište.” (El-Furkan, 66) Ove riječi očigledna su pohvala za njih: oni, i pored lijepog odnosa prema Njegovim stvorenjima, i ulaganja izrazitog truda u klanjanju samo Njemu i Njegovom obožavanju, strahuju od toga da ih zadesi Njegova kazna, i zato Ga mole da ih udalji od nje što je moguće dalje, ne oslanjajući se uopće na svoja dobra djela. Što se tiče trošenja imetka na sebe i svoje porodice, oni u tom slijede najumjereniji i najispravniji put: “... i oni koji, kad udjeljuju, ne rasipaju i ne škrtare, već se u tome drže sredine.” (El-Furkan, 67) Taj put je sredina između rasipništva i škrtarenja. Ne rasipaju imetak kao što to rade oni koji vole raskoš i pokazivanje pred drugima, niti škrtare poput onih čije su ruke stisnute kada trebaju izvršiti svoje imovinske obaveze, i koji škrtare u onome što im Allah iz obilja Svoga daje, jer je osnovna karakteristika rasipništva nenamjensko i bespotrebno trošenje imetka, tako da ne ostane dovoljno za osnovne potrebe, a osnovna karakteristika škrtarenja je uskraćivanje imetka onima kojima on pripada. Od svojstava robova Milostivog jeste i to da se čuvaju od činjenja bilo kakve štete i zla: oni se, mimo Allaha, drugom bogu ne klanjaju, i one koje je Allah zabranio ne ubijaju, i ne bludniče, a o čemu govori sljedeći ajet: “... i oni koji se mimo Allaha drugom bogu ne klanjaju, i koji, one koje je Allah zabranio, ne ubijaju, osim kada pravda zahtijeva, i koji ne bludniče; a ko to radi, iskusit će kaznu.” (El-Furkan, 68) Time pokazuju iskrenu vjeru prema Allahu, džellešanu, upućujući sve svoje ibadete samo Njemu i nikome drugom, u teškim situacijama mole se samo Njemu, samo od Njega traže pomoć i podršku, ni od koga drugog, samo na Njega se oslanjaju i u Njega pouzdaju u svim životnim situacijama, samo se Njega boje, a to je čista i iskrena vjera u jednog Boga i potpuno vjerovanje

zbog kojeg je Allah uzdigao neke ljude i učinio ih predvodnicima u dobru, a ponizio je one koji su Ga odbacili, pa se nad njima ispunila Allahova prijetnja: “Ko drugog Allahu smatra ravnim, Allah će mu ulazak u Džennet zabraniti i boravište njegovo će Džehennem biti; a nevjernicima neće niko pomoći.” (El-Maida, 72) Kao što se čuvaju od višeboštva i idolatrije, oni se čuvaju i od činjenja svake vrste nereda na Zemlji, koji se ogleda u prolijevanju nedužne krvi i ubijanju nevinih ljudi, i povredi časti u vidu zinaluka (bluda). Onaj ko svoju dušu zaprlja prljavštinom širka, i koji prolije nedužnu krv, ili počinu blud, suočit će se na Sudnjem danu sa ponižavajućom i udvostručenom kaznom u Džehennemu za ono što je uradio, osim ako se iskreno pokaje na dunjaluku, ostavi grijeh, odluči da se više neće vraćati tim djelima, namiri štetu i vrati oduzeta prava njihovim vlasnicima, očisti svoju dušu dobrim djelima, u tom slučaju Allah će prihvatiti njegovo pokajanje, oprostiti mu i odustati od kazne koju mu je bio namijenio, štaviše, nagradit će ga za njegova djela, iz milosti prema njemu, darežljivosti i dobročinstva, kao to kaže Uzvišeni: “... ali onima koji se pokaju i uzvjeruju i dobra djela čine, Allah će njihova hrdava djela u dobra promijeniti, a Allah prašta i samilostan je.” (El-Furkan, 70) Iskreno pokajanje pretvara prethodno učinjena loša djela u dobra djela, na način kako je to objasnio hafiz Ibn Kesir, Allah mu se smilovao: “Kada god se sjeti onoga što je radio u prošlosti, osjeti kajanje u duši i zatraži oprost od Allaha, pa se tako grijeh preobrazi u pokornost i dobro djelo, kao što je navedeno u vjerodostojnom sunnetu i predajama od prvih generacija, Allah im se smilovao.” Bojte se Allaha i trudite se da slijedite one najbolje i odabrane među Allahovim robovima, idite njihovim putem, pratite njihove tragove i okitite se njihovim lijepim osobinama, oni su bili na uputi i Pravom putu. “... zato obraduj robove Moje, koji Kur’an slušaju i slijede ono najljepše u njemu; njima je Allah na Pravi put ukazao i oni su pametni.” (Ez-Zumer, 17–18)

O vjernici, islamski učenjaci su svojstva kojima je Allah opisao “robove Milostivog” razvrstali u četiri vrste:

prva vrsta: svojstva koja spadaju u tzv. upotpunjavajuća svojstva – svojstva kojima vjernik upotpunjava svoju vjeru, sa ovim svojstvima počinje opis “robova Milostivog”: “A robovi Milostivoga su oni koji po Zemlji mirno hodaju” (El-Furkan, 63);

druga vrsta: svojstva koja ih razlikuju i distanciraju od zablude i stranpu-tice idolopklonika i višebožaca, a to su riječi Uzvišenog: "... i oni koji se mimo Allaha drugom bogu ne klanjaju" (El-Furkan, 68);

treća vrsta: svojstva ustrajnosti u izvršavanju islamskih propisa, a to su riječi Uzvišenog: "... i oni koji provode noći pred Gospodarom svojim na tlo padajući i stojeći" (El-Furkan, 64), i riječi Uzvišenog: "i oni koji, kad udjeljuju, ne rasipaju i ne škrtare, već se u tome drže sredine" (El-Furkan, 67), i riječi: "i koji, one koje je Allah zabranio, ne ubijaju." (El-Furkan, 68), pa do riječi: "i oni koji ne svjedoče lažno" (El-Furkan, 72);

četvrta vrsta: svojstvo konstantnog napredovanja u životu na ovom svijetu, a to su riječi: "... i oni koji govore: 'Gospodaru naš, podari nam u ženama našim i djeci našoj radost i učini da se čestiti na nas ugledaju!'" (El-Furkan, 74).

Bojte se Allaha i razmišljajte o ovim plemenitim osobinama i velikim vr-linama, i nastojte okтити se njima i distancirati od suprotnih svojstava, u tome je uspjeh, sreća i spas. *"Oni će biti, za ono što su trpjeli, odajama džennetskim nagrađeni i u njima će pozdravom i blagoslovom biti susretani."* (El-Furkan, 75)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da se okoristimo njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST DONOŠENJA SALAVATA NA POSLANIKA, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
2. redžeb 1443. po Hidžri / 4. februar 2022.

Hvala Allahu Koji se u odnosu na sva Svoja stvorenja izdvaja lijepim imenima i savršenim svojstvima, Koji sve obuhvata Svojim znanjem i milošću i Koji nas je obdario mnogobrojnim blagodatima, dobrotama i darovima. Hvalim Ga onoliko koliko je Njegovih stvorenja, koliko je On zadovoljan, koliko je Njegov Arš i koliko je Njegovih riječi. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najugledniji i najpoštovaniji od svih ljudi, kojeg je Allah poslao da otvori slijepe oči, gluhe uši i omekša otvrdla srca, neka su na njega Allahov spas, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu, ashabe i supruge, najbolje, najbogobojaznije i najpobožnije pripadnike ovog ummeta, i na tabiine i sve oni koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobojaznost, ona je istinska poputnina za Dan povratka Allahu i opskrba za Dan dozivanja. Pame-tan i razborit je onaj koji obračunava svoju dušu i radi za ono što dolazi poslije smrti, a nemoćan je i slab onaj koji udovoljava prohtjevima duše i neosnovano se nada dobru od Allaha. “O ljudi, bojte se Gospodara svoga i strahujte od Dana kod roditelj djetetu svome neće moći nimalo pomoći, niti će dijete moći svome roditelju imalo pomoći! Allahova prijetnja je istinita, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba.” (Lukman, 33) Ummete islama! Allah je poslao našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao milost svjetovima i spas bogobojaznima koji budu čvrsto vjerovali u njega. On je Allahov rob i poslanik, odabranik, miljenik, povjerenik Njegove objave, najbolji od Njegovih stvorenja, milostivi i plemeniti vjerovje-snik, onaj kome pripada mekami-mahmud – uzvišeno mjesto, mjesto hvale

vrijedno i Havd. Allah je uzvisio njegov položaj, učinio prostranim njegova prsa, skinuo sa njega teret, uzdigao spomen na njega. Njemu pripadaju ogromne zasluge kod njegovog ummeta. Njime nas je Allah uputio na Pravi put i spasio od patnje u Ognju. “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128) Zbog njegove odabranosti i visokog stepena, Allah, džellešānuhu, privilegovao ga je salavatom – posebnim blagoslovom u odnosu na ostale vjerovjesnike i poslanike. Uzvišeni Gospodar, Snažni i Silni, Veliki i Mudri, Čija su imena sveta, u Svojjoj uzvišenosti i svetosti blagosilja plemenitog vjerovjesnika: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika.

O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Allahovo blagosiljanje – salavat Njegovog vjerovjesnika znači: hvaljenje, iskazivanje poštovanja, spominjanje njegovih vrлина, ukazivanje na Njegovu ljubav prema njemu i visoko mjesto koje uživa kod Njega, a blagosiljanje meleka i drugih znači traženje od Allaha tih privilegija za njega.

U Buharijevom *Sahihu* bilježi se od Ebu Alije, Allah mu se smilovao, da je rekao: “Allahovo blagosiljanje je hvaljenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pred melekima, a blagosiljanje meleka je dova.”

Blagosiljanje Poslanika (donošenje salavata na njega), sallallahu alejhi ve sellem, veličanstven je ibadet i pobožno djelo, koje je Allah, džellešānuhu, prvo pripisao Sebi, a potom Svojim melekima, i koje je naredio Svojim robovima vjernicima. Iz ljubavi prema Svome Poslaniku, Allah, džellešānuhu, učinio je pokornost njemu neodvojivom od pokornosti Njemu Uzvišenom. Ljubav prema Njemu vezao je za njegovo slijeđenje, a njegovo spominjanje za Svoje spominjanje, nikada se ne spomene Allah a da se uz Njega ne spomene i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

U komentaru ajeta: “A života Mi tvoga, oni su u pijanstvu svome lutali” (El-Hidžr, 72), Ibn Abbas, radijallahu anhu, rekao je: “Allah nije stvorio plemenitije biće, kod Sebe, od Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i nije se zakleo ničijim životom osim njegovim.” Blagosiljanje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, predstavlja ispunjenje nekih njegovih prava, podsjećanje na obavezu ljubavi prema njemu, slijeđenje njegovog šerijata (vjerozakona), uvećanje dobrih djela, iskup za grijeha i podizanje stepena kod Allaha.

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Blagosiljanje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, najmanje je što čovjek može učiniti u pogledu njegovih prava i zahvalnost je na blagodati njegovog poslanstva, kojim nas je Allah počastio. Ono što on zaista zaslužuje ne može se obuhvatiti spoznajom, sposobnošću niti namjerom, ali Uzvišeni Allah, iz Svoje plemenitosti, prihvata od Svojih robova i najmanji vid zahvalnosti i ispunjenja njegovih prava.”

Poštovani vjernici! Donošenje mnoštva salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, dokaz je ljubavi prema njemu, a uz to je i stalno podsjećanje na njegovu vrijednost, vjerovanje u istinu s kojom je došao, postupanje u skladu s njegovim sunnetom i ostavljanje onoga što je on zabranio. Onaj ko nešto voli, on to stalno spominje i uporno ga hvali. Ko donese salavat i selam na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, Allah će ga nagraditi onom vrstom nagrade od koje je njegovo djelo, i nadoknadit će mu to deseterostrukim salavatom i selamom od Sebe, a sretan je onaj koga njegov Gospodar pohvali.

Nesai bilježi od Abdullaha ibn Ebu Talhe, a on od svoga oca, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao jednog dana rado-snog lica, pa smo mu rekli: “Vidimo radost na tvom licu”, a on reče: “Došao mi je melek Džibril, alejhis-selam, i rekao: ‘O Muhammede, tvoj Gospodar rekao je: ‘Zar ne bi bio zadovoljan time da niko ne donese salavat na tebe a da Ja na njega ne donesem deset salavata, i da te niko ne pozdravi jednom a da Ja njega ne pozdravim deset puta?’” Dakle, Allah, džellešanu, uvećao je nagradu za blagosiljanje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i onima koji donose salavat na njega ukazao je počast i na dunjaluku i na ahiretu. Ko želi da se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zauzima za njega na Sudnjem danu, neka često donosi salavate na njega. Najpreči i najbliži Vjerovjesniku na Sudnjem danu bit će oni koji su najviše donosili salavat na njega na dunjaluku. Muslim bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada čujete mujezina, ponavljajte za njim, a zatim donesite salavat na mene. Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata. Nakon toga molite Allaha da mi podari El-Vesilu, a to je stepen u Džennetu koji priliči samo jednom Allahovom robu, nadam se da ću ja biti taj rob. Ko bude za mene tražio El-Vesilu, dopušten mu je moj šefat – zauzimanje.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zauzimat će se za sedamdeset hiljada ljudi iz njegovog ummeta, i oni će ući u Džennet bez polaganja računa i bez

kazne. Zauzimat će se i za one koji su ušli u Džennet, da im se poveća deredža, i za grešnike koji su zaslužili Džehennem, pa će ih Allah spasiti od njega, i za one koji su obožavali samo jednog Boga, ali su ušli u Džehennem zbog grijeha, pa će oni izaći iz Džehennema zbog njegovog šefata.

O vjernici, blagosiljanje Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, spada u adabe – pohvalne radnje prilikom dove. Krajnje što čovjek traži u svojim dovama jeste otklanjanje briga i tuge, i postizanje sreće i dobra. Koliko samo tuga i briga stvaraju tjeskobe u grudima i pomućuju sreću i radost! S njima čovjek ne može uživati ni u snu, ni u jelu ni u piću. Njihovi sati su dani, a njihovi dani su mjeseci. Ne odvajaju se od bolesnika u krevetu, bogataša u dvorcu, siromaha u nevolji.

Donošenje salavata na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, oslobađa čovjeka od njegovih briga i iskupljuje ga od grijeha. Ko se spasi brige, sačuvao se od dunjalučkih iskušenja, a kome budu oprošteni grijesi, sačuvao se ahiretskih iskušenja, nevolja i strahota.

Ubejj ibn Ka'b, radijallahu anhu, imao je posebno vrijeme u kojem se osamljivao sa svojim Gospodarom, i molio Ga da ispuni njegove potrebe. Jednom je rekao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: "Allahov Poslaniče, ja često donosim salavate na tebe, pa koliko ću svoje dove posvetiti salavatima?" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: "Koliko hoćeš." "Četvrtinu?", upita on. "Koliko hoćeš, a ako bude i više, bolje je za tebe", odgovori Poslanik. "Polovinu?", ponovo upita Ubejj. "Koliko hoćeš, a ako bude i više, bolje je za tebe", reče Poslanik. "Dvije trećine?", upita on. "Koliko hoćeš, a ako bude i više, bolje je za tebe", odgovori Poslanik. "Onda ću cijelu svoju dovu posvetiti salavatu na tebe", reče Ubejj. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: "U tom slučaju bit ćeš riješen briga i bit će ti oprošteni grijesi." U *Musnedu* imama Ahmeda navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "U tom slučaju Allah će otkloniti tvoje dunjalučke i ahiretske brige." Musliman nastoji spojiti dovu i blagosiljanje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, jer je blagosiljanje Poslanika jedan od uzroka uslišenja dove.

Poštovani vjernici, blagosiljanje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, iskupljenje je za beskoristan govor na sijelima. Sijela na kojima se ne spominje Allah i ne blagosilja Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bit će uzrokom kajanja na Sudnjem danu. U Tirmizijevom *Sunenu* navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu

alejhi ve sellem, rekao: “Ljudi se neće okupiti na sijelu a da na njemu ne spomenu Allaha i ne donesu salavat na svoga Vjerovjesnika, a da im to neće biti kajanje: ako hoće, oprostit će im, a ako hoće, kaznit će ih.” Ukrasite svoja sijela spominjanjem vašeg Gospodara i blagosiljanjem vašeg Vjerovjesnika, slijedite njegovu uputu, sunnet, ponašanje i vrline, postići ćete lijep život i trajni užitak na ahiretu. Uzvišeni kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

O vjernici! Allah, džellešānuhu, je iz Svoje dobrote prema ljudima i poštovanja prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, odredio posebne meleke koji putuju po svijetu, i prenose salavate i selame Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, makar to bilo s najudaljenijih mjesta. Imam Ahmed bilježi u svom *Musnedu* da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah ima Svoje meleke na Zemlji, koji putuju i prenose mi selame od mog ummeta.” I rekao je: “Donosite salavate na mene, vaši salavati doći će do mene gdje god da se nalazite.” (Ebu Davud) U blagoslovljenom sunnetu posebno se preporučuje donošenje salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, petkom. Vrijednost djela uvećava se u odabranim vremenima. Ebu Davud bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji dan u sedmici je petak, u njemu je stvoren Adem, i u njemu je usmrćen, i u njemu će desiti puhanje u sur i proživljenje. Donosite što više salavata petkom, jer se vaši salavati meni predočavaju.” Prisutni upitaše: “Allahov Poslaniče, kako će naši salavati biti tebi predočeni kada će ti tijelo istruhnuti?”, a on reče: “Allah je zemlji zabranio tijela vjerovjesnika.” Petak je najbolji dan, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je prvak svih ljudi, tako da se preporučuje učenje što više salavata na najboljeg Vjerovjesnika u najboljem danu. On je uzrok njihovog okupljanja u namazu i spajanja njihovih srca.

Molim Allaha da podari blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i da i meni i vama podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo, i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OBAVEZA POŽURIVANJA S POKAJANJEM I UPOZORENJE ONIMA KOJI TO ODGAĐAJU (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
9. redžeb 1443. po Hidžri / 11. februar 2022.

Hvala Allahu, Silnom, Onome Koji mnogo prašta, “On noću zavija dan i danom zavija noć” (Ez-Zumer, 5). Sve je kod Njega do roka određenog. Hvalim svoga Gospodara i zahvaljujem Mu na blagodatima i dobroti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, Jednog, Silnog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob, poslanik i odabranik. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu plemenitu porodicu i ashabe. Bojte se Allaha i budite Mu pokorni, jer je pokornost Njemu najispravniji i najbolji put, i opskrbite se za ahireta, a najbolja opskrba je bogobožnost.

O vjernici, razmišljajte o trajanju ovog kratkog dunjalučkog života, njegovim bezvrijednim ukrasima, čestoj prevrtljivosti njegovih stanja, shvatit ćete njegovu pravu vrijednost i naučit ćete njegovu tajnu. Ko se pouzda u njega, on je obmanjen, ko se u njegovo okrilje skloni, potpuno je nezaštićen. Kratkoća dunjaluka mjeri se kratkoćom vlastitog životnog vijeka. Životni vijek jedinke počinje satima, nastavlja se danima, nakon dana dolazi mjesec, pa godina, pa godine, i dođe do svoga kraja. Niko ne zna kakve ga krupne i velike stvari čekaju nakon smrti. Da li se životi onih koji dolaze poslije tebe smatraju tvojim životom? Životni vijek jednog stvorenja samo je trenutak u odnosu na životni vijek svih generacija. Štaviše, dunjaluk je “metā – užitak”, a užitak je ono u čemu uživaš u određenom trenutku, a zatim se završi u istom vremenu.

Uzvišeni kaže: “O narode moj, život na ovome svijetu samo je prolazno uživanje, a onaj svijet je, zaista, Kuća vječna.” (Gafir, 39)

“Navedi im kao primjer da je život na ovome svijetu kao bilje, koje i poslije natapanja vodom, koju Mi s neba spuštamo, ipak postane suho, i vjetrovi ga raznesu. A Allah sve može!” (El-Kehf, 45)

“Šta ti misliš, ako im Mi dopuštamo da godinama uživaju, i naposljetku ih snađe ono čime im se prijete, zar će imati šta od slatkog života koji su provodili?” (Eš-Šuara, 205 – 207)

Naš Gospodar obavještava nas o tome da će ljudi u svojim kaburovima ostati vrlo kratko do trenutka proživljenja i polaganja računa i da će ovaj nazgled dugi period proći kao jedan tren. Uzvišeni kaže: “A na Dan kada ih On sakupi učinit će im se da su boravili samo jedan čas u danu, i jedni druge će prepoznati.” (Junus, 45)

“Ti izdrži kao što su izdržali odlučni poslanici i ne traži da im kazna što prije dođe! A onoga Dana kada dožive ono čime im se prijete, učinit će im se da su ostali samo jedan čas dana. I dosta! A zar će ko drugi biti uništen do narod raskalašeni!” (El-Ahkaf, 35)

“A na Dan kad nastupi Čas oživljenja, zločinci će se zaklinjati da su u grobovima samo jedan čas ostali; a i prije su istinu izbjegavali.” (Er-Rum, 55) Šta je onda tvoj život u odnosu na ovaj čas, za koji nas je Allah, džellešānuhu, obavijestio da traje koliko traje ovaj svijet do nastupanja Sudnjeg dana?! Ovaj čas, koji je jednak trajanju čitavog dunjaluka, poput je kapljice u okeanu svestremenosti i vječnosti. Blago onome ko u svom kratkom životu bude činio dobra djela, izbjegavao zabranjene stvari – hareme i čuvao se slijeđenja strasti, krivih puteva i zabluda, i tako postigne dobrote onog svijeta i stekne Allahovo zadovoljstvo, nakon smrti, u džennetima uživanja, a teško onome ko bude slijedio svoje prohtjeve, zapostavio namaze i druge vjerske obaveze i činio velike grijeha, i strovali se u Džehennem, u kojem će njegova hrana biti Zekkum, a piće gnoj i užarena tekućina. O ti kojeg je obmanulo zdravlje, pa si se odao grijesima! O ti kojeg je pokvarila besposlenost, pa si se odao zabavi! O ti kojeg je zaveo imetak, pa si se uzoholio! O ti koji slijediš svoje strasti, pa si se na niske grane spustio! O ti kojeg je obmanula mladost, pa si zaboravio prolaznost života! O ti koji Allahove blagodati koristiš kako bi Mu bio nepokoran i prelaziš Njegove granice! Zar ne znaš da ne postoji stvar koju Allah ne može učiniti na Zemlji i na nebu, i da On žestoko kažnjava? Zar nisi ubijeden u smrt i obračun koji će se nakon nje desiti? O ti kojeg je ohrabrio dug život i ostvarenje nekih želja, pa

si se usprotivio svome Gospodaru, i u takvom si stanju dočekaao smrt, imaš li sada načina da se vratiš na dunjaluk i popraviš svoja djela? O ti koji si nemaran, i koji si se okrenuo od Božijih naredbi i odao grijesima, zar nije došlo vrijeme da se pokaješ i predaš svome Gospodaru? Zar nije došlo vrijeme da se probudiš iz ovog nemara i odazoveš pozivu svoga Gospodara? Zar nisi uzeo pouku od prošlih jakih naroda i njihovih praznih domova, koji su nestali sa lica Zemlje, nakon što su na njoj posijali drveće, proveli rijeke, podigli gradove, kako su poslije bivstvovanja postali samo trag, i poslije uspona samo vijest, i kako su iz dvoraca preneseni u kaburove i postali zavisni jedino od svojih djela? Oni koji su činili dobra djela, istinski su pobjednici, a oni koji su činili loša djela, istinski su gubitnici. Može li se neko odbraniti od smrti? Postoji li uputa mimo Kur'ana? Zaista je u dolasku i odlasku dana i godine pouka. Tvoj život je dan koji je prošao i nikad se više neće vratiti, i dan koji iščekuješ, i tako sve do roka određenog, kada će se prekinuti sve nade.

Uzvišeni kaže: "... i da je čovjekovo samo ono što sam uradi, i da će se trud njegov, sigurno, iskazati, i da će prema njemu u potpunosti nagrađen ili kažnjen biti, i da će se Gospodaru tvome ponovo vratiti." (En-Nedžm, 39–42)

Radi za Kuću vječnosti čiji užici ne prolaze i ne smanjuju se, naprotiv povećavaju se, u kojoj mladosti ne prijeti starost, čiji stanovnici ne strahuju od bolesti i ne pribojavaju se smrti.

Uzvišeni kaže: "Uđite u nj, u miru, ovo je Dan vječni! U njemu će imati što god zažele – a od Nas i više." (Kaf, 34–35)

"... uđite u Džennet, vi i žene vaše, radosni! Oni će biti služeni iz posuda i čaša od zlata, u njemu će biti sve što duše zažele i čime se oči naslađuju, i u njemu ćete vječno boraviti. 'Eto, to je Džennet koji vam je darovan kao nagrada za ono što ste radili, u njemu ćete svakovrsnog voća imati od kojeg ćete neko jesti.'" (Ez-Zuhruf, 70–73)

Izvršavanjem Božijih naredbi i izbjegavanjem onoga što izaziva Njegovu srdžbu čuvajte se Vatre čija kazna ne prestaje.

Uzvišeni kaže: "... onima koji ne budu vjerovali bit će odijela od vatre skrojena, a ključala voda bit će na glave njihove ljevana; od nje će se istopiti ono što je u trbusima njihovim, i koža, a gvozdanim maljevima bit će mlaćeni; kad god pokušaju zbog teškog jada iz nje izaći, bit će u nju vraćeni: 'Iskusite patnju u užasnoj vatri!'" (El-Hadždž, 19–22)

Radite, o vjernici, za Džennet predivni, čuvajte se grijeha zbog kojih će oni koji ih čine biti bačeni u vatrenu provaliju i znajte da je između čovjeka i Dženneta ili Vatre samo smrt. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Požurite s činjenjem dobra prije nego što se desi sedam stvari: šta iščekujete osim siromaštva zbog kojeg ćete sve zaboraviti, ili bogatstva koje će vas obijesnim učiniti, ili bolesti koja će vas oslabiti, ili starosti u kojoj nećete znati šta govorite, ili sigurnu smrt, ili Dedžala, a zao je onaj koga iščekujete, ili Smak svijeta, a Smak svijeta je užasniji i gorči.” (Tirmizi) U hadisu se kaže: “Često se sjećajte onoga što će prekinuti sve užitke, smrti, jer niko se neće sjetiti smrti u obilju a da to neće umanjiti njegovo obilje, ili u oskudici a da neće uvećati njegovo dobro.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Smrt je dovoljna kao opomena.” Ispuni svoje dane s koliko god možeš dobrih djela, i čuvaj stranice svoje knjige od loših djela.

Uzvišeni kaže: “... a pripremite što i za duše svoje. I bojte se Allaha i znajte da ćete pred Njega stati. A ti obraduj prave vjernike!” (El-Bekara, 223)

“I molitvu obavljate i zekat dajite, a za dobro koje za sebe pripremite naći ćete nagradu kod Allaha, jer Allah dobro vidi ono što radite.” (El-Bekara, 110)

O vjernici, Allah vam je otvorio vrata Svoje milosti: propisao vam je činjenje dobra i ostavljanje grijeha, i neka niko sebi ne zatvori vrata milosti suprotstavljajući se Allahu činjenjem grijeha.

Uzvišeni kaže: “... a milost Moja obuhvata sve; dat ću je onima koji se budu grijeha klonili i zekat davali, i onima koji u dokaze Naše budu vjerovali.” (El-Araf, 156) Iskoristi, čovječe, vrijeme blagostanja. Ibn Abbas prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Većina ljudi je nemarna prema dvjema blagodatima: zdravlju i slobodnom vremenu.” (Buhari) Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Budi na dunjaluku kao da si stranac ili putnik.” (Buhari i Muslim)

O muslimani! Uzvišeni Allah kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

DOBROČINSTVO – PUT DO POBJEDE I ZADOVOLJSTVA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
16. redžeb 1443. po Hidžri / 18. februar 2022.

Hvala Allahu, Onome Koji nas je izveo iz tmina na svjetlo. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu što nam je u vjerovanju dao sreću i radost. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema i Koji je rekao: "... a život na ovome svijetu samo je varljivo naslađivanje" (Ali Imran, 185), i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je podsticao na pokornost Allahu i činjenje dobra, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, trajno do Dana proživljenja.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je put spasa na dunjaluku i ahiretu. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

"Mi doista nećemo dopustiti da propadne nagrada onome koji je dobra djela činio." (El-Kehf, 30)

Ajet koji daje smiraj vjerničkim dušama, donosi im radost i utjehu, a ljudsko uho nije čulo ljepših, prijatnijih, čišćih i slađih riječi od ovog obećanja: "One koji budu vjerovali i dobra djela činili – Mi doista nećemo dopustiti da propadne nagrada onome koji je dobra djela činio." (El-Kehf, 30) Vjernik čvrsto vjeruje u Allahovo obećanje, pouzdaje se u Njegovu pravdu i ubijeđen je u Njegovu dobrotu. Ovaj ajet podsticaj je muslimanu da pogleda u svoja djela. Islam od nas traži najljepša i najbolja djela. Onaj ko s iskrenom namjerom uloži trud, dā sve od sebe i upotpuni svoje djelo, kako bi u svim svojim poslovima, dunjalučkim i ahiretskim, postigao perfekciju, on kod Allaha ima posebno i uzvišeno mjesto, i njegov Gospodar će ga nagraditi Svojom ljubavlju, podrškom i milošću.

Društva i narodi “jecaју” zbog gubitka odgovornosti i preciznosti u izvršenju poslova, koji se manifestuju kroz zanemarivanje obaveza, nepoštivanje ograničenja radnog vremena, nisku produktivnost, pronevjeru povjerenih emaneta, nepoštenje, mito i korupciju, a o perfekciji da i ne govorimo. Upravo iz tog razloga moderna zakonodavstva propisuju stroge zakone i najstrože kazne za one koji se neodgovorno ponašaju prema javnim dobrima. I pored važnosti tih zakona i propisa, naći ćemo da islam posjeduje najefikasniji božanski mehanizam i poslanički obrazac za uspostavljanje sistema odgovornosti (perfekcije, preciznosti) u jednom društvu, kojem nema ravnog, a koji sadrži potpun i djelotvoran lijek za spomenuti problem. Ovaj mehanizam proizlazi iz najdublјeg uvjerenja o vrijednosti ihsana (upotpunjavanja, odgovornosti, perfekcije, preciznosti), koju je pojasnio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: “Ihsan je da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, a ako ti Njega ne vidiš, On tebe uistinu vidi.” (Buhari) Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uči nas da ihsan obuhvata sve aspekte ljudskog života: “Allah je propisao ihsan u svemu.” (Muslim)

“... da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš”, u namazu, postu, hadžu, abdestu, sadaki i svim ostalim djelima, “a ako ti Njega ne vidiš, On tebe uistinu vidi”, tj. ako Ga ne možeš obožavati na ovaj način, kao da Ga vidiš, onda Ga obožavaj uz svijest o Njegovoj sveprisutnosti i uz strahopoštovanje. Kada se ovo značenje učvrsti u duši i spozna srcem, ono se onda reflektuje na ljudsko ponašanje i pretoči u konkretna djela, što u konačnici donosi dobrobit cjelokupnoj zajednici. Ihsanom se postiže ihlas – iskrenost, oživljava svijest o Allahovoj sveprisutnosti i upućenosti u sve aspekte ljudskog života, njegove obrede, poslovne i porodične odnose, prodaju i kupovinu.

“... da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, a ko ti Njega ne vidiš, On tebe usitinu vidi”, ovo značenje djeluje na savjest učitelja, doktora, inženjera, odgovornog lica, i podstiče ih da teže ka najvišim deredžama (stepenima) temeljitosti, preciznosti i perfekcije, jer svi oni, ukoliko su ga svjesni, osjećaju da je njihov posao predmet Božijeg nadzora, a to opet čisti njihova srca od licemjerstva i rijaluka – pretvaranja, i cjelokupnu stvar iz domena ljudskog nadzora i kontrole podiže u domen Božijeg nadzora i sveobaviještenosti. Samo tako mogu napredovati narodi i države i samo se tako postiže prosperitet i razvoj. Nijedno društvo nije stagniralo a da direktan uzrok te stagnacije nije bilo

slabljenje odgovornosti, temeljitosti i preciznosti u izvršavanju poslova. Onda kada ihsan (preciznost, odgovornost, savjesnost) bude čovjekov “saputnik” u ibadetu, namazu, svim njegovim aktivnostima, na njegovom radnom mjestu, zasigurno će od njega načiniti iskrenog i povjerljivog muslimana, odgovornog i savjesnog u struci, blagoslovljenog u imetku, zdravlju i porodici, i osigurat će mu Allahovu zaštitu, milost i ljubav.

Uzvišeni kaže: “... i dobro činite – Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine.” (El-Bekara, 195)

“... a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69)

“Milost Allahova doista je blizu onih koji dobra djela čine.” (El-A’raf, 56)

Kur’an obiluje primjerima Allahovog dobročinstva prema dobročiniteljima, koji imaju za cilj pokazati dobročiniteljima, koji svoje poslove izvršavaju potpuno, odgovorno i savjesno, kakvi su plodovi dobročinstva i kolika ih nagrada očekuje od Gospodara Zemlje i neba. Kako dobročinitelj može zanemariti dobročinstvo, a sluša riječi Uzvišenog, Plemenitog, Opskrbitelja: “Zar nagrada za dobro učinjeno djelo može biti nešto drugo do dobro?!” (Er-Rahman, 60), i riječi: “One koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga!” (Junus, 26).

Ibrahim, alejhis-selam, ispunio je svoju obavezu dobročinstva prema ocu na najbolji mogući način, pa ga je Allah, džellešānuhu, nagradio dobročinstvom njegovih potomaka prema njemu i uputio ih je da na dobročinstvo uzvrate dobročinstvom. Uzvišeni kaže: “Spomeni, u Knjizi, Ibrahima! On je bio istinoljubiv, vjerovjesnik. Kada je rekao ocu svome: ‘O oče moj, zašto se klanjaš onome koji nit čuje niti vidi, niti ti može od ikakve koristi biti?’” (Merjem, 41–42) Sve svoje savjete ocu započeo je riječima “babuka moj” (Merjem, 43), koje odišu blagošću, nježnošću i učtivošću, pa ga je Allah počastio dobročinstvom njegovih sinova prema njemu. Kada mu je Allah naredio da žrtvuje sina, njegov sin pokorio se Allahovoj naredbi i bio je spreman poslušati svoga oca govoreći: “O babuka moj”, reče, “onako kako ti se naređuje, postupi; vidjet ćeš, ako Bog da, da ću sve izdržati” (Es-Saffat, 102).

Jusuf, alejhis-selam, na najljepši način zahvalio je Allahu na blagodati ljepote koju mu je podario, svojom čednošću i ispunjenjem preuzetog emeneta, pa ga je Allah nagradio vjerovjesništvom, vođstvom i visokom pozicijom u vjeri. Uzvišeni kaže: “I poče ga na grijeh navoditi ona u čijoj je kući bio, pa

pozaključa sva vrata i reče: ‘Hodi!’ ‘Sačuvaj Bože!’, uzviknu on, ‘vlasnik me moj lijepo pazi; a oni koji dobro uzvrate zlim neće nikad uspjeti.’” (Jusuf, 56)

Allahov vjerovjesnik Ejjub, alejhis-selam, dugo je saburao i nosio se s velikim iskušenjima, pa mu je Allah dao mnoga dobra, Svoju neizmjernu milost i veliki blagoslov.

Uzvišeni kaže: “Mi smo znali da je on izdržljiv; divan je rob on bio i mnogo se kajao!” (Sad, 44)

“Pa mu se odazvasmo i nevolju mu koja ga je morila otklonismo i vratismo mu, milošću Našom, čeljad njegovu i uz njih još toliko i da bude pouka onima koji se Nama klanjaju.” (El-Enbija, 84)

Kada se našem Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, spustio melek u pećini Hira, on je, nakon tog susreta, rekao svojoj supruzi Hatidži, radijallahu anha: “Pobojao sam se za sebe”, a ona ga je utješila riječima: “Raduj se, tako mi Allaha, Allah te nikada neće napustiti, jer ti održavaš rodbinsku vezu, govoriš istinu, pomažeš onima koji su u teškoj situaciji, dijeliš onima koji nemaju, ugošćavaš goste i pomažeš ljudima i u dobru i u zlu.” (Muslim) Allah sigurno neće ostaviti na cjedilu one koji čine dobro svojoj zajednici, domovini i ummetu.

Ihsan u djelima je dobročinstvo koje činiš samom sebi. Uzvišeni kaže: “Ako činite dobro, pa sebi ga činite.” (El-Isra, 7) Neki učenjaci iz prvih generacija rekli su: “Nikome nisam učinio dobro, i nikome nisam učinio zlo, a ako sam učinio dobro, sebi sam ga učinio, i ako sam učinio zlo, sebi sam ga učinio.” Musliman mora znati da je dobročinstvo koje čini zahvalnost Allahu na blagodatima i dobrima kojima ga je obdario. Uzvišeni kaže: “... i čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio.” (El-Kasas, 77) Kome Allah podari opskrbu, imetak, ugled ili znanje, obavezan je zahvaliti Allahu tako što će te blagodati koristiti na propisan način. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zauzimao se za Mugisa kod njegove supruge Berire, radijallahu anhumu, i naredio je svojim ashabima da posreduju u dobru, rekavši: “Posredujte u dobru, imat ćete nagradu.” (Buhari i Muslim)

Donosite salavate na Poslanika pravog puta, to vam je naredba od Allaha u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

DOBROTA I ČISTOĆA SRCA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
23. redžeb 1443. po Hidžri / 25. februar 2022.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega i na njegovu porodicu Allahova milost i blagoslov.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehe vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. O vjernici, ono što Milostivi gleda kod čovjeka jeste njegovo srce koje je skriveno u njegovom tijelu, a ono što dolazi iz njegovog srca, dobro ili loše, mjerit će se na Vagi. Uzvišeni kaže: “Onaj u koga njegova djela budu teška – u ugodnu životu će živjeti, a onaj u koga njegova djela budu lahka – boravište će mu bezdan biti. A znaš li ti šta će to biti? – Vatra užarena!” (El-Kariah, 6–11)

Džennet će se približiti svakom bogobojažnom, odanom svom Gospodaru, koji se mnogo kaje, onome koji se Njemu vraća, brižnom, koji čuva Allahove

granice, koliko god je to moguće. Uzvišeni kaže: “A Džennet će biti primaknut čestitima, neće biti ni od jednog daleko – ‘Ovo je ono što vam je obećano, svakome onome koji se kajao i čuvao, koji se Milostivoga bojao, iako Ga nije vidio, i koji je srce odano donio. Uđite u nj, u miru, ovo je Dan vječni!’ U njemu će imati što god zažele – a od Nas i više.” (Kaf, 31–35)

On će biti obradovan gledanjem u Allahovo plemenito lice, a radosna vijest u Kur'anu je za svakoga onoga ko shvati opomenu, slijedi Kur'an i Milostivog se boji. Uzvišeni kaže: “Tvoja opomena koristit će samo onome koji Kur'an slijedi i Milostivoga se boji, iako Ga ne vidi; njega obraduj oprostom i nagradom lijepom!” (Jasin, 11)

Ko je svjestan nadzora Silnog i Sveznajućeg, doći će pred Plemenitog onako kako je to Ibrahim molio Allaha, džellešānuhu: “... i ne osramoti me na Dan kad će ljudi oživljeni biti, na Dan kada nikakvo blago, a ni sinovi od koristi neće biti. Samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Eš-Šuara, 87–88) Čisto srce je ono srce koje se spasilo od niskih strasti i otrovnih sumnji i koje se zaštitilo Allahovom zaštitom, kao što je kazao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Halal je jasan i haram je jasan, a između njih ima sumnjivih stvari koje većina ljudi ne poznaje. Onaj ko se čuva sumnjivog, sačuvao je svoju vjeru i čast, a ko upadne u sumnjive stvari, on je upao u haram. Poput pastira koji ima svoje stado i čuva ga oko zabranjene zemlje i malo nedostaje da ovce krenu u zabranjeno. Zaista svaki vladar ima zabranjeni posjed i zaista su Allahove zabrane ono što je učinio zabranjenim. Zaista u tijelu ima jedan komad mesa, ako je on ispravan, ispravno je cijelo tijelo, a ako je loše, čitavo je tijelo loše. Zaista je to srce.” Allah se smilovao čovjeku koji opominje i kori svoju dušu, koji je “zauzda” i obaveže da se čvrsto drži Allahove Knjige i uzme je za svoga vođu, i onome koji učenjem Kur'ana otkloni hrđu sa svoga srca, raznježi ga brigom o siročadima i dijeljenjem hrane siromašnima i osvjetli ga ustrajnim spominjanjem Allaha, džellešānuhu. Ko spominje Allaha, bit će spomenut, a ko bude spomeut, bit će prepoznat kod stanovnika nebesa. Uzvišeni kaže: “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152)

O vjernici, nema nijednog čovjeka a da mu nisu data dva oka na licu, kojima vidi dunjaluk, i dva oka u srcu kojima vidi ahiret, i kada Allah nekome želi dobro, On otvori njegova dva oka koja su u srcu da njima može vidjeti

Allahovo “nevidljivo” obećanje, i tako se nevidljivim uvjeri u nevidljivo, a ako mu želi nešto drugo, ostavi ga onakvim kako jeste. Uzvišeni kaže: “Kako oni ne razmisle o Kur’anu, ili su im na srcima katanci!” (Muhammed, 24) A zar katanci na srcima nisu zbog nemara? I zbog toga što su ostala bez podsjetnika koji će ih uputiti njihovom Gospodaru? Kako će srca koja su opsjednuta ljubavlju prema dunjaluku zaploviti u duhovna prostranstva i vratiti se svojim vlasnicima s predivnim plodovima? Kako će se srce osloboditi ljubavi prema dunjaluku, a oči čežljivo gledaju ukrase onih koji su zaljubljeni u njega, a uši pažljivo slušaju njihove kitnjaste riječi, i tako ostaju uskraćene za mudrost koja se ne može utisnuti na bjelinu srca osim tintom Božije svjetlosti. Kada srce ostane bez mudrosti, njime ovlada neznanje sve dok ga ne umrtvi i učini ga poput stoke, koja spava punim očima, jede punim stomakom, smije se punim ustima, u danu trči za dunjalukom, a noću se zabavlja. “Mi smo za Džehennem mnoge džine i ljude stvorili; oni srca imaju – a njima ne shvataju, oni oči imaju – a njima ne vide, oni uši imaju – a njima ne čuju; oni su kao stoka, čak i gori – oni su zaista nemarni.” (El-A’raf, 179) Nemarni su lažljivci čije su riječi i djela neiskreni. “Ima ih koji su se obavezali Allahu: ‘Ako nam iz obilja Svoga dade, udjeljivat ćemo, zaista, milostinju i bit ćemo, doista, dobri!’ A kad im je On dao iz obilja Svoga, oni su u tome postali škrti i okrenuli se – a oni ionako glave okreću. I nadovezao im je On na to pritvornost u srcima njihovim sve do Dana kada će pred Njega stati, zato što se onoga što su Allahu obećali ne pridržavaju i zato što stalno lažu. Zar oni ne znaju da Allah zna ono što oni u sebi kriju i ono o čemu se sašaptavaju i da je Allah znalac svega skrivenog?” (Et-Tevba, 75–78) Laž im je zatvorila sve pristupe dobru. Uzvišeni kaže: “Allah je zapečatio srca njihova i uši njihove, a pred očima njihovim je koprena; njih čeka patnja golema. Ima ljudi koji govore: ‘Vjerujemo u Allaha i u onaj svijet!’ – a oni nisu vjernici. Oni nastoje prevariti Allaha i one koji vjeruju, a oni i ne znajući, samo sebe varaju. Njihova srca su bolesna, a Allah njihovu bolest još povećava; njih čeka bolna patnja zato što lažu.” (El-Bekara, 7–10) Kako može vidjeti srce koje je zapečaćeno? Uzvišeni kaže: “.... ali, oči nisu slijepe, već srca u grudima.” (El-Hadždž, 46)

Kome se podastru uzroci i dokazi Pravog puta, i ne “progleda”, bit će kažnjen tvrdoćom srca. “Mi smo rekli: ‘Udarite ga jednim njezinim dijelom!’ – i eto tako Allah vraća mrtve u život i pruža vam dokaze Svoje da biste shvatili.

Ali srca vaša su poslije toga postala tvrda, kao kamen su ili još tvrđa, a ima i kamenja iz kojeg rijeke izbijaju, a ima, zaista, kamenja koje puca i iz kojeg voda izlazi, a ima ga, doista, i koje se od straha pred Allahom ruši. A Allah motri na ono što radite.” (El-Bekara, 73–74)

“O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

Znajte da vam je Uzvišeni naveo veličanstven primjer, koji pojašanjva vaše stanje i uzrok vašeg spasa, a taj primjer prenio nam je Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekavši: “Allah navodi primjer Pravog puta, s njegove desne i lijeve strane su zidovi na kojima su otvorena vrata, a na vratima su spušteni zastori. Na početku tog puta stoji glasnik koji govori: ‘O ljudi, krenite ovim putem svi i nikako ne skrećite s njega!’ Iznad puta stoji drugi glasnik koji, ako neko pokuša skinuti zastor sa kapije, govori: ‘Teško tebi, ne otvaraj ta vrata, jer ako ih otvoriš, otići ćeš u ponor!’ Taj put je islam, njegovi zidovi su Allahove granice, vrata sa zastorom su Allahove zabrane, glasnik na početku puta je Allahova Knjiga, a glasnik iznad puta je glas imana u srcu svakog vjernika.” Uzvišeni kaže: “U tome je, zaista, pouka za onoga ko razum ima ili ko sluša, a priseban je.” (Kaf, 37)

O vjernici, donosite salavate i selame na najbolje stvorenje i najbogobojaznijeg čovjeka, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, to vam je naredba od vašeg Gospodara Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahزاب, 56)

POSLANIČKE UPUTE I VRIJEDNI SAVJETI (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal b. Džemil Gazavi

30. redžeb 1443. godine po Hidžri / 4. mart 2022.

Neka je svaka hvala Allahu Koji je zadovoljan da nam islam bude vjera i Koji nam posla posljednjeg poslanika Muhammeda da bude svjedok našim djelima, da nam donosi radosne vijesti i opomenu i da nas, uz Allahovo naređenje, poziva k Allahu kao svjetiljka koja sija. On mu je darovao najvredniju Objavu da ljudima bude jasan argument. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinoga, Kome niko nije ravan. Svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, koji je pozivao Gospodaru, dostavio je poslanicu, povjerenu misiju je obavio, svoj ummet je savjetovao i na Allahovom put se sve do kraja svoga života na najbolji način borio. Neka su Božiji mir i spas na njega, na njegovu porodicu i sve vrle drugove.

Poštovani vjernici, budimo bogobožni i činimo ono što će biti povod da zavrijedimo uspjeh na ovom i budućem svijetu. Uzvišeni kaže: “Oni koji se Allahu i Poslaniku Njegovu budu pokoravali, koji se Allaha budu bojali i koji od Njega budu strahovali – oni će postići ono što budu željeli.” (En-Nur, 52)

Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, upute sadrže čvrstu osnovu i velike vrijednosti za sve segmente života. Kroz njih vjerniku postaje jasan pravi put, kako bi postupao onako kako Allah želi od njega, a ne suprotno Njegovim uputama. Na osnovu toga formira se percepcija stvari, ljudsko poimanje se koriguje i problemi se rješavaju. Radi toga, krenimo zajedno da sagledamo nekoliko poslaničkih vrijednih uputa koje tretiraju različite segmente života. Time možemo osvijetliti sebi put i u njima pronaći uputu.

Prava u islamu su zaštićena. Pravi vjernik je onaj koji poštuje svačije pravo, kako bi sigurnost u životu pojedinca i balans u društvu bio uspostavljen. Na takav način nijedan segment života neće zasjeniti drugi. Kada je jednom Selman el-Farisi posjetio Ebu Derdaa, radijallahu anhum, dao mu je nekoliko savjeta koji će mu biti od koristi u životu, rekavši: “Tvoje duša ima svoje pravo, tvoji

Gospodar ima Svoje pravo, tvoj gost ima svoje pravo i tvoja porodica ima svoje pravo. Zato svakom daj njegovo pravo.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, potvrdio je Selmanove savjete rekavši:

“Selman je istinu rekao”, što nam govori da su ovi savjeti jako vrijedni, čime se poziva da se uspostavi ravnoteža između svih prava i obaveza. Koliko je samo nastalo propusta i koliko su puta predene granice dozvoljenog zbog postupanja suprotno ovom vrlo bitnom načelu i suprotno plemenitim poslaničkim smjernicama i uputama.

Islamski vjer zakon podstiče da se održavaju rodbinske veze, naglašavajući da se za to dobiva velika nagrada, te podstiče svaki oblik dobročinstva bližnjima. Kada je jednom majka pravovjernih Mejmuna oslobodila svoju služavku, a naknadno rekla Poslaniku za to, on joj dade važan savjet, uputivši je kako da učini nešto bolje i korisnije. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče joj: “Da si je darovala svojim daidžama, dobila bi veću nagradu.” Ona bi dobila veću nagradu za takvo djelo nego za to što ju je oslobodila zato što je njenim daidžama bio potreban neko ko će im pomagati. Ove Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi podstiču nas na pomaganje i činjenje dobročinstva i svega što će biti od koristi rodbini. Također, hadis nam govori da je važno da se čovjek trudi da radi ona djela od kojih će imati više nagrade i veću korist na onom svijetu.

Islam je dokinuo sve predislamske običaje i pogrešna vjerovanja, a jedan od tih običaja jeste i plemenski fanatizam, koji je u časnom Kur'anu zabranjen i ružno okarakterisan. Uzvišeni kaže: “Kad su nevjernici punili svoja srca žarom, žarom paganskim, Allah je spustio smirenost Svoju na Poslanika Svoga i na vjernike i obavezao ih da ispunjavaju ono zbog čega će postati pravi vjernici – a oni i jesu najpreči i najdostojniji za to – a Allah sve zna.” (El-Feth, 26) Nasuprot tome, islam postavi bogobožnost kao mjerilo za bolje, kao što Uzvišeni kaže: “O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji.” (El-Hudžurat, 13) Kad su se ashabi jednom zaputili u boj, jedan muhadžir je po leđima udario jednog ensariju. Ensarija povika: “Gdje su ensarije!”, a muhadžir povika: “Gdje su muhadžiri!” To je čuo Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pa im se oštro obratio rekavši: “Kako to da se pagansko ponašanje javi među vama?!” Naknadno je upitao druge: “Šta je bilo?”, oni su mu prenijeli, a on reče: “Prođite se toga. To je zlo.” Odnosno,

ružno je da čovjek osjeća da je boljeg porijekla ili većeg ugleda od svoga brata muslimana, te da ga omalovažava na bilo koji način.

Vjera islam poziva da se zaštiti čast ljudi, pri čemu se zabranjuje svaka vrsta napada na čast koja izaziva urođeni instinkt odbrane vlastite časti. Radi toga je vjera zaštitila porodicu, s ciljem da se spriječi činjenje grijeha i zaustavi neprimjetno posrtanje u grijeh, zabranivši sve što odvodi ka grijehu. Jedan od najvećih povoda za činjenje grijeha jeste osama čovjeka sa ženom kojoj nije mahrem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Neka se nijedan čovjek ne osamljuje sa ženom kojoj nije mahrem.” Neki ljudi olako doživljavaju ovaj propis, dopuštajući muškarcima, koji ženama nisu mahrem, da ih nasamo posjećuju. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorava na takvo postupanje rekavši: “Nemojte nikako ulaziti u kuću gdje ćete se osamiti s tuđim ženama.” Jedan ensarija upita: “A šta ako to bude mužev najbliži rod?”, a Poslanik odgovori: “Bježite od toga kao od smrti!” U ovom hadisu riječ je o muževim najbližim krvnim srođnicima, poput brata, amidže, daidže i sl. Oni su posebno naglašeni u hadisu jer se olako mogu osamiti sa ženom, a da to neko ne smatra pogrešnim, za razliku od drugih ljudi koji nisu u bilo kakvom srodstvu s mužem ili samom ženom.

Braćo vjernici! Kloniti se sumnjivih stvari i izdignuti se iznad zabranjenih vjerski je zahtjev. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Zamijeni ono što ti je sumnjivo nečim što nije sumnjivo.” Kada se Ukba b. Harisa oženio, pojavila se žena koja mu reče da je bila dojlja njemu i njegovoj ženi, ali Ukba to ne prihvati. Potom upita ženu porodicu o tačnosti spomenute tvrdnje, a oni rekoše da ništa o tome ne znaju. Urva tada upita Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o vjerskom stavu u pogledu tog pitanja, što je iziskivalo jasan i kategoričan odgovor. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u tom slučaju reče mu: “Kako ćeš nastaviti živjeti kada je takvo nešto već rečeno?!” Odnosno, kako ćeš nastaviti živjeti i imati intimni odnos sa ženom za koju se tvrdi da ti je sestra po mlijeku, čuvajući se tako sumnjivih stvari, zbog postojanja mogućnosti da je taj brak neispravan. Ovo je važna poslanička uputa o tome kako vjernik treba postupati, tj. da se treba udaljiti od svega što je na granici dozvoljenog i nedozvoljenog, ne radeći ono u šta nije siguran da je dozvoljeno iz “vjerske predostrožnosti”. Ovakvo postupanje učimo iz Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, života počevši od najsitnijih stvari. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi

ve sellem, jednom ugledao datulu na tlu, zbog toga što mu nije dozvoljeno da jede nešto što je udijeljeno kao sadaka, reče: “Da me nije strah da je ta datula udijeljena kao sadaka, pojeo bih je.”

Vjerom se ističe da će svaki čovjek biti nagrađen ili kažnjen shodno svojim djelima: “Što god ko uradi, sebi uradi.” (El-En’am, 164) Svaki će čovjek odgovarati za ono što je počinio i niko neće snositi odgovornost za grijeh koji je neko drugi počinio, niti će za to odgovarati, makar se radilo o najbližim ljudima njemu. Kada je Ebu Remsa sa svojim ocem došao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, on mu oca upita: “Da li je ovo tvoj sin?” Otac odgovori: “Jest, tako mi Gospodara Kabe!” Poslanik ponovo upita: “Stvarno?”, a otac odgovori: “Garantujem!” Ebu Remsa na to dodade: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nasmija se čudeći se koliko ličim svome ocu, a i tome da se otac povrh toga kune da sam mu sin.” Tada Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, htjede da konstatuje nepromjenjivu istinu i vječan princip i rečeocu: “Ipak, ti nećeš odgovarati za njega, niti će on za tebe.” Potom Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prouči ajet: “I svaki grešnik će samo svoje breme nositi” (El-En’am 164). Ovim riječima Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svima poručuje da otac neće odgovarati, niti biti kažnjen za djetetovo djelo, kao što ni dijete neće odgovarati, niti biti kažnjeno, za očevo djelo. Onaj ko poćini grijeh snosit će posljedicu toga.

Nešto što podstiče davanje savjeta drugima jeste bojazan od posljedica njihovih djela koje će ih stići. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, davao je sve od sebe da dadne upute i prave savjete svojim drugovima. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ugledao jednog čovjeka kako na ruci nosi zlatni prsten, skide mu ga s ruke i baci na pod. A kako niko ne bi ponovo poćinio ovo zabranjeno djelo, čime će sebi prizvati štetne posljedice, situacija je zahtijevala da se upozori na teške posljedice ovog djela, zbog čega je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zar neko svjesno uzima žeravicu vatre i stavlja je na svoju ruku!” Nakon što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao, prisutni rekoše čovjeku da uzme prsten i da ga proda, ali on reče: “Ne, tako mi Allaha, neću podignuti s poda nešto što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bacio.” Iz hadisa se također razumije da bi čovjek trebao prihvatiti savjet kada mu neko ukaže na grešku, jer će iz toga izvući korist za sebe i spasiti se grijeha. Itekako je to bolje nego da iz inata nastavi griješiti, ne prihvatajući istinu i smatrajući da mu je to ispod ponosa. Zapravo, treba biti sretan što se našao neko ko će mu

dati savjet, biti sretan kada savjet čuje i zahvaliti se onome što mu savjet daje, a nikako da se naljuti i da ga zamrzi, smatrajući da mu se miješa u privatni život.

Iz velike brige o svome ummetu i velike ljubavi, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorio je na svako djelo čije posljedice nisu lijepe. Jedno od takvih djela jeste da čovjek uputi dovu u ljutnji koju ne bi trebao uputiti, za što će se poslije kajati i poželjeti da to nije izgovorio. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Nemojte doviti protiv sebe, protiv svoje djece, svoje sluge, niti protiv svog imetka. Možda uputite dovu u trenucima kada se prima, pa će vaša dova biti uslišana.” Ovo je Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, vrijedan savjet, pokrenut velikom brigom. A malo ljudi obraća pažnju na to, dok velika većina zaboravlja svrhu toga i posljedice takvih djela.

Poštovani vjernici! Putevi dobra su mnogobrojni. Možda će se desiti da vjernik nema šta udijeliti i dati u dobro, ali on i dalje može steći dobra djela i nagradu djelom koje nije teško, niti mu oduzima mnogo vremena. Jednom je došao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, jedan čovjek kome je jahalicu uginula, zbog čega nije mogao da nastavi svoje putovanje. On zatraži od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da mu dadne jahalicu, ali mu on reče: “Nemam ništa.” Tada se u razgovor uključi jedan čovjek rekavši: “Allahov Poslaniče, ja ću ga odvesti čovjeku koji će mu dati jahalicu.” Ovo djelo je nešto što se vrednuje i što zavređuje svaku pohvalu. Tad Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Onaj koji ukaže na dobro djelo, imat će istu nagradu kao onaj ko to djelo učini.” Ovim se ističe vrijednost ukazivanja drugima na dobro, pohvala toga da se pruža pomoć drugima na putu dobra i važnost da se neko nauči dobru, naročito ako će po tome dalje postupati.

Stid je dio vjerovanja. Pohvalna je osobina koja čovjeka krasi, jer ga sprečava da čini grijehe i podstiče ga na lijepo ponašanje. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naišao na jednog ensariju kako savjetuje drugog o stidu, smatrajući da mu je stid naudilo u životu, on mu poruči: “Pusti ga. Stid je dio vjere.”

Poštovani vjernici, važno je da ne smetnemo s uma da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio živi Kur'an po svome ponašanju. On je postupao po naredbama i zabranama Kur'ana do mjere da mu je Kur'an postao prirodno ponašanje, i nastavio je živjeti po njegovim principima, po uputi u njemu i ponašao se u skladu sa njegovim smjernicama. Tako se odlikovao svime o čemu Kur'an pohvalno govori i na što objava poziva, kloneći se istovremeno svega

što je u njoj zabranjeno i ružnim okarakterisano. Sve to ukazuje nam to da je slijeđenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i život po njegovim uputama dovoljno da čovjekov život postane slika islama – vjere koju je Uzvišeni propisao i kojom je zadovoljan da ljudima bude vjera, što će za rezultat imati da čovjek ostvari najveći uspjeh na ovom i budućem svijetu.

Potrebno je također znati da ulaganje truda da se nešto ostvari nije u koliziji s oslanjanjem na Allaha. Pogrešno je ne činiti ništa da se nešto ostvari, pod izgovorom da se oslanjamo na Allaha, isto kao što je pogrešno u potpunosti se uzdati u svoj rad, zanemarujući tako važnost oslanjanja na Allaha. Oba postupanja su pogrešna. Ispravno je objediniti i jedno i drugo. Kada je jednom neki čovjek upitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Hoću li ostaviti svoju devu odvezanu i uzdati se u Allaha?”, odnosno, šta je pravi smisao oslanjanja na Allaha, vezati devu ili je ostaviti odvezanu i otići za svojim poslom? Kako bi svi znali kako trebaju postupati, bilo je potrebno da ovom čovjeku bude upućen najbolji savjet, zbog čega mu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Sveži je i uzdaj se u Allaha.”

Imati lijepo mišljenje o Allahu jedno je od vjerničkih svojstava. Vjernik uvijek priželjkuje i očekuje dobro od Uzvišenog Allaha, bez obzira na datu situaciju. On uvijek sve prepušta Allahovoj volji. Kada čovjek izgubi nadu u Allahovu, džellešanuhu, milost, svjetlo nade utrne mu u srcu, postaje rob brige i pesimizma. Kada je jednom Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obilazio jednog bolesnika, reče mu: “Neće ti ovo nauditi, ovo će biti uzrok tvog čišćenja od grijeha, uz Allahovu dozvolu.” Ali, pošto je bolesnik ostao bez nade, nije se mogao strpjeti na groznici koja ga je snašla, on reče: “Nikako. Ovo je groznica od koje mi kosti gore. Oronulog starca će u grob otjerati.” Ovaj čovjek ne prihvati Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi, nego odgovori krajnje pesimistično, što zapravo opisuje beznađe koje ga je nadvladalo. Na to Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Tako će onda i biti.” Ovim riječima potvrđuje se da će se desiti ono što je ovaj čovjek prizivao. Iz hadisa se može zaključiti da je veoma opasno da čovjek pusti jeziku na volju da govori ružne riječi o stvarima u vezi s kojima se osjeća pesimistično.

Zato je pjesnik ispjevao:

*Čuvaj jezik, ne govori da iskušen ne bi bio,
jer se iskušenje riječima priziva.*

Braćo u vjeri, znajmo da bi vjernik trebao sebe podsticati da čini što više dobra i da ustrajava u obavljanju pohvalnih djela, ne iznalazeći sebi olako svakojaka opravdanja i razloge zbog kojih ne može činiti neka dobra djela i prikupljati sevape. Naprotiv, vjernik bi trebao da se bori sa sobom, nikako da uzima sebi za opravdanje i ono što to nije. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, noću svratio u kuću Alije i svoje kćerke Fatime, upitao ih je: “Zar ne klanjate noćni namaz?” Alija, radijallahu anhu, reče: “Allahov Poslaniče, kada spavamo, Allah uzima naše duše. Kada On htjedne da ustanemo klanjati, vratit će nam ih.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ne prihvati njegov odgovor i napusti kuću, udarajući po svojim slabinama i ponavljajući riječi Božije: “Ali je čovjek, više nego iko, spreman raspravljati.”

U vezi s ovim važno je istaknuti da Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije samo druge podsticao da čine dobra djela, nego je on bio primjer kako praktično iskoristiti vrijeme u činjenju dobra. Tako bi on klanjao noćni namaz sve dok mu noge ne bi otekle. Vidjevši to, Aiša, radijallahu anha, upita ga: “Zašto to činiš, Allahov Poslaniče, kada ti je Uzvišeni oprostio grijeha koje si počinio i koje ćeš možda počiniti?”, a on odgovori: “Zar ne bi bilo lijepo da budem Allahu zahvalan rob?” Tako ga jednom Usama b. Zejd, radijallahu anhu, upita: “Allahov Poslaniče, nisam vidio da postiš u bilo kojem mjesecu koliko postiš u šabanu?” On mu odgovori: “To je mjesec koji mnogi ljudi zaboravljaju jer se nalazi između redžeba i ramazana. To je mjesec u kome se ljudska djela uzdižu ka Gospodaru svjetova, zbog čega volim da se moje djelo uzdigne, a ja postim.”

Trebali bismo u srcu osjetiti nebitnost i prolaznost dunjaluka, kao što u Kur'anu stoji: “Život na ovome svijetu samo je varljivo naslađivanje” (Ali Imran, 185). Odnosno, dunjaluk je varljiv onima koji se prepuste njegovim čarima. Oni dunjaluk jako zavole, tako da ih zaokupira do mjere da povjeruju u to da nema drugog svijeta, niti da će Sudnji dan naknadno nastupiti. Kada je Omer ibn Hattab ugledao urezani trag tvrde prostirke na boku Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, zaplakao je, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita ga: “Zašto plačeš?”, a Omer odgovori: “Allahov Poslaniče, zar da bizantijski cesar i perzijski car uživaju u onome što imaju, a ti si Allahov poslanik!” Tad ga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podsjeti na suštinu bezvrijednog i prolaznog dunjalučkog naslađivanja, koje se ne može nikako porediti s vječnim

i savršenim uživanjem na Sudnjem danu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “Zar nisi zadovoljan da njima pripadne dunjaluk, a nama ahiret?!”

Poštovani vjernici, ovo je samo mali dio poslaničkih uputa koje je on ostavio svome ummetu, kroz koje se ogleda koliko je vodio brigu i nastojao im ukazati na puteve dobra koji neminovno odvedu ka Allahu, Gospodaru svjetova.

Neka su Božiji mir i spas na Allahovog roba i poslanika, vjerovjesnika odabranoga, Muhammeda, koji nam uputu donese i stvorenjima na Pravi put ukaza. Neka su mir i spas na njegovu porodicu, vrle ashabe i sve one koje ih slijede u dobru do Sudnjega dana.

Gospodaru naš, podari nam mir i sigurnost, blagostanje i bezbjednost, kao i svim muslimanima širom svijeta. Gospodaru naš, podari našem ummetu jasnu uputu, tako da će se pokorni ponositi, a grešnici pokajati, te će svi u dobro pozivati, a od zla odvrćati. Uistinu, Ti naše dove čuješ i uslišavaš.

“Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni! – i mir poslanicima i hvaljen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (Es-Saffat, 180–182)

BLAGODATI ČASNOG KUR'ANA ZA ISLAMSKI UMMET (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

7. šaban 1443. godine po Hidžri / 11. mart 2022.

Hvala Allahu, Silnom, Onome Koji obilno daruje, Vladaru svih vladara i Gospodaru svih gospodara, Koji je Svome robu objavio Knjigu, kao uputu i opomenu onima koji su razumom obdareni i u nju je pohranio korisna znanja i nepobitne dokaze, najveću mudrost i jasan govor. Neka su salavat i selam na našeg prvaka i vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, koji nam je došao sa časnim Kur'anom, jasnim dokazima i mudrom opomenom, borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti, i bio je najbolji gazija i mudžahid, neka su na njega Allahov blagoslov, milost i spas, i na njegovu porodicu i sve ashabe do Dana povratka.

O ljudi, bojte se Allaha, Uzvišenog, bogobojaznost je najvrednija trgovina i opskrba, i čuvajte se nepokornosti i grijehjenja prema Njemu, jer je istinski gubitnik onaj koji se nemarno odnosi prema naredbama svoga Gospodara i zapostavlja ih. Držite se puta dobrih prethodnika – selefus-saliha i prve muslimanske zajednice – džemata, njihove upute, vjerovanja i djela, povodite se za njima u pokornosti pretpostavljenima, i čuvajte se nepravde, jer je nepravda sramota i kazna. O vjernici, Allah je objavio plemeniti Kur'an radi uzvišenih ciljeva i veličanstvenih mudrosti. Kur'an je Stvoriteljev program kojim usmjerava Svoja stvorenja, a jedna od njegovih najvažnijih intencija jeste čišćenje duša, popravljjanje srca i upućivanje ljudi na Pravi put, i da bude neoboriv i jasan dokaz i vidljivi putokaz iskrenosti Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, u onome što je dostavio od svoga Gospodara. Onaj ko razmišlja o plemenitom Kur'anu naći će da on sadrži sve zahtjeve života, sve ono što je potrebno ljudima i što ih usrećuje na dunjaluku i ahiretu. Nema nijednog puta dobra a da ga on nije pojasnio i ukazao na njega, niti ijednog puta zla a da ga nije zabranio i upozorio na njega. U njemu je ono što popravlja njihova uvjerenja i ponašanje, i

reguliše njihove poslovne odnose i sve aspekte njihovog života. Plemeniti Kur'an objavljen je kako bi izgradio zajednicu koja čvrsto vjeruje u svoga Gospodara, postojanu u iskušenjima, i koja upućuje ljude na Pravi put, brani istinu i ljudska prava. Kur'an je izgradio zajednicu, solidarnu i samilosnu unutar sebe, a snažnu i strogu prema neprijateljima. Uzvišeni kaže: "Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici strogi su prema nevjernicima, a samilosni među sobom." (El-Feth, 29) Ta veličanstvena zajednica, ummet, bila je jedan od dokaza Božije svemoći. Nastala je na Zemlji, Allahovom dozvolom, onda kada je On to htio, i proširila se njome onoliko koliko je Allah htio, utemeljila je čisto i nepatvoreno vjerovanje u jednog Boga, ispravnu percepciju, istinske vrijednosti i vrijednosne kriterije, uspostavila je pravdu i blagostanje, a on, plemeniti Kur'an, kadar je i danas, po uzoru na prvu, izgraditi istu takvu veličanstvenu zajednicu, međutim, mladi naraštaji islamskog ummeta moraju ići istim onim putem kojim su išli njegovi ispravni prethodnici, čvrsto vjerovati u Allaha, pouzdati se u Njega, vezati se za Njega, Jedinog, vjerovati u Njegovo određenje (kader), vjerovati u Njegovu nagradu i kaznu, a sve su to bile moralne vrline Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, njegovih ashaba i najboljih generacija muslimana. Kada bi se ovaj obrazac učvrstio u srcu vjernika, ostao bi čvrst i postojan pred svim iskušenjima i pred svim neprijateljima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetovao je Ibn Abbasa, radijallahu anhumu, riječima: "Čuvaj Allaha, čuvat će te! Čuvaj Allaha, naći ćeš Ga na svojoj strani! Kada nešto tražiš, traži od Allaha, i kada tražiš pomoć, traži je od Allaha. Znaj, kada bi se čitav svijet okupio da ti pribavi neku korist, ne mogu ti pribaviti osim ono što ti je Allah propisao, i kada bi se čitav svijet okupio da ti učini neku štetu, ne mogu ti učiniti osim ono što ti je Allah odredio. Dignuta su pera i osušili su se listovi."

O muslimani, Allahova Knjiga je najvrednija i najuzvišenija stvar kojom su se muslimani ponosili u prošlosti, kojom se ponose danas i kojom će se ponositi u budućnosti, i najpreča je da prema njoj uređuju svoje živote. Mnogobrojni su putevi da se učini hizmet Allahovoj Knjizi i oni su otvoreni za svakog iskrenog i istinoljubivog čovjeka, koji se nada nagradi i koji uvijek traži više od dobra ovog i budućeg svijeta. Allah, džellešānuhu, preuzeo je na Sebe obavezu čuvanja časnog Kur'ana: "Mi, uistinu, Kur'an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti!" (El-Hidžr, 9). On je olakšao Svojim robovima da ga sačuvaju u svojim grudima, srcima i na papiru, hvala Allahu, Gospodaru svjetova. Uzvišeni kaže:

“Ovaj Kur’an vodi jedinom ispravnom putu, i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika.” (El-Isra, 9)

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sudnji dan neće nastupiti sve dok se ne približi (skrati) vrijeme, pa će godina biti kao mjesec, a mjesec kao sedmica, a sedmica kao dan, a dan kao sat, a sat kao iskrica vatre.” (Tirmizi, sa dobrim lancem) U ovom hadisu Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, objasnio je neke predznake Sudnjeg dana, a od tih predznaka je pomanjkanje bereketa u vremenu, njegovo neiskorištavanje, posvećenost većine ljudi ukrasima i užicima dunjaluka i traćenje vremena u beskorisnim stvarima. Ljudi neće koristiti vrijeme ni za dunjaluk ni za ahiret. Možda tome značajno doprinosi blagostanje koje trenutno vlada, mnoštvo i dostupnost blagodati, ali je obaveza muslimana, i pored toga, da uspostavi ravnotežu u svom životu i da spozna cilj zbog kojeg je stvoren. Uzvišeni kaže: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju, Ja ne tražim od njih opskrbu niti želim da Me hrane, opskrbu daje jedino Allah, Moćni i Jaki!” (Ez-Zarijat, 56–58)

Čovjek ima svoj cilj i misiju, nije stvoren samo da bi jeo, pio, uživao, igrao i zabavljao se. To mu je potrebno samo kao pomoć i podrška u pokornosti Allahu. Poznati islamski učenjak Ibn Usejmin rekao je: “Ako neko upita koji je najbolji način da svoje vrijeme učinimo blagoslovljenim, reći ćemo mu da je to zikrullah – spominjanje Allaha, a dokaz za to su riječi Allaha, džellešanuhu: ‘Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže, i ne skidaj očiju svojih s njih iz želje za sjajem u životu na ovome svijetu, i ne slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti.’ (El-Kehf, 28) Riječi ‘čiji su postupci’ znače da je cjelokupan njegov život ‘daleko od razboritosti’, tj. da u njemu nema bereketa. Kada čovjek zapostavi zikrullah – spominjanje Allaha i slijedi svoje strasti, Allah mu oduzme bereket u životu, a to je, nažalost, stanje većine ljudi danas, čija je srca Allah učinio nehajnim prema Njemu i koji strast svoju slijede, pa su daleko od svake razboritosti. Prolaze im sati i dani, a da ništa nisu postigli.”

VRIJEDNOSTI MJESECA ŠABANA I BLAGODAT SIGURNOSTI I MIRA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

14. šaban 1443. godine po Hidžri / 18. mart 2022.

Hvala Allahu Koji je pokajniku pokazao put prema Sebi, i Koji je onome koji Mu se odazove pružio najljepše utočište, i Koji će onoga ko je odrastao u pokornosti Njemu smjestiti u Svoj hlad kada drugog hlada neće biti. "... i ko hoće, put ka Gospodaru svome će izabrati." (El-Muzzemmil, 19)

Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, slaveći Ga i hvaleći, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, dovoljan nam je on kao vođa i putokaz, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe. Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, najčvršća veza je veza bogobojaznosti, najbolja vjera je Ibrahimova vjera, najbolje kazivanje je Allahov govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

Znajte da je pokornost Allahu najbolja zarada, a Njegovo zadovoljstvo najbolje postignuće i težnja. Džennet je prekriven neugodnostima, a Vatra je prekrivena strastima. "Svako živo biće će smrt okusiti! I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu samo je varljivo naslađivanje." (Ali Imran, 185)

O ljudi, jedna od Allahovih blagodati, dobara i darova jeste da je Svojim robovima odredio posebna vremena za činjenje dobrih i pobožnih djela, umnogostručio nagradu za ta djela i podstakao ih na korištenje prilika, iskorištavanje vremena, predavanje Allahovoj milosti i požurivanje u činjenju dobrih djela. "Zato se natječite ko će više dobra učiniti." (El-Maida, 48) "I nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje." (Ali Imran, 133) Muhammed ibn Meslema el-Ensari,

radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “U danima koje vam je dao, vaš Gospodar ima posebne trenutke milosti, pa im se posvetite, jer možda će neko od vas postići milost nakon koje više nikad neće biti nesretan.” (Taberani)

O vjernici, mjesec šaban je blagoslovljeno i odabrano vrijeme za činjenje dobrih djela i poseban trenutak spuštanja Božije milosti, i zato činite što više dobrih djela u njemu, oslobodite se tereta grijeha, pokajte se za učinjene grijehe i loša djela. Šaban je, također, priprema za mjesec ramazan, mjesec posta i noćnog namaza. On je uvod za jedan od temelja islama i on je za ramazan ono što su sunnet-namazi za farzove, koji ispravljaju učinjene propuste u farzovima i upotpunjavaju nedostatke. Šaban je mjesec pripreme, navikavanja duše, vježbanja tijela i popravljanja srca. Priprema i vježba olakšavaju teškoće, povećavaju aktivnost i snagu i pomažu čovjeku da osjeti slast u činjenju ibadeta. Zalaganje u šabanu značajno pomaže u zalaganju u ramazanu.

O ljudi, šaban je mjesec u kojem se djela uzdižu Allahu, pa se pobrinite za svoja djela prije nego što budu uzdignuta, činite što više dobrih djela, i postite. Usama ibn Zejd, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ni u jednom mjesecu (mimo ramazana) nije postio koliko je postio u šabanu, pa sam ga upitao: ‘Allahov Poslaniče, nekada toliko dana postiš da se čini da nikada nećeš prekinuti post, a nekada toliko dana ostavljajući post da se čini da nikako nećeš postiti, osim dva dana, koja, ako i nisu u onim danima koje postiš, ti ih svakako postiš?’ Poslanik je upitao: ‘Na koja dva dana misliš?’ ‘Na ponedjeljak i četvrtak’, odgovorio sam. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada mi reče: ‘Ponedjeljak i četvrtak su dva dana u kojima se djela uzdižu Allahu, a ja želim da se moja djela uzdignu dok postim.’ Tada sam upita: ‘Zašto ni u jednom drugom mjesecu ne postiš kao što postiš u šabanu?’, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘To je mjesec prema kojem je većina ljudi nemarna, smješten je između redžeba i ramazana, u njemu se djela uzdižu Gospodaru svjetova, i ja želim da se moja djela uzdignu dok postim.’” (Ahmed i Nesai) Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Nisam vidjela Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da i u jednom drugom mjesecu više posti od mjeseca šabana. Postio je većinu njegovih dana, ili gotovo sve njegove dane.” (Muslim)

O vjernici, zbog nemara se kida veza između roba i njegovog Gospodara, pa poslije toga i ne osjeća da Mu je nepokoran, ne ostavlja grijeh, ne kaje se

zbog njega, vidi, ali ne uzima pouku, čuje savjet, ali ga ne prihvata. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podsticao je na post u mjesecu šabanu, upravo zbog nemarnosti većine ljudi prema njemu, rekavši: “To je mjesec prema kojem je većina ljudi nemarna, smješten je između redžeba i ramazana, u njemu se djela uzdižu Gospodaru svjetova, i ja želim da se moja djela uzdignu dok postim.” O ljudi, pripremite se za mjesec ramazan, to je mjesec pokornosti i ibadeta, čiji doček zahtijeva preciznu organizaciju vremena, duhovnu pripremu, iskrenost, odlučnost da se ispoštuje njegovo pravo i činjenje dove Allahu da nas poživi do ramazana, a najvažnija stvar koja pomaže u dočeku dobrih djela jeste pokajanje, predanost Allahu, izmirivanje tuđih hakova, udaljavanje od sumnjivih stvari i zabranjenih strasti i traženje oprosta za grijehe i pogreške. Ono što također pomaže u dočeku ramazana jeste navikavanje na činjenje pobožnih djela, jer duši je potrebna vježba, postepenost, priprema i ono što će je uvesti u činjenje dobrih djela. Remećenje ovog redoslijeda može uzrokovati zamor i gubitak ambicija i oduzeti slast ibadeta, pa možda čovjek ne bude u stanju ustrajati u nekom djelu i tako propusti ogromno dobro.

O muslimani, kome je ostalo neispoštenih dana ramazana, neka ih naposti prije isteka šabana, i nije mu dozvoljeno da odgodi njihovo napaštanje bez opravdanog razloga. Požurite sa izvršenjem obaveza i činjenjem dobrih djela da bi vam se milost ukazala.

O ljudi, sigurnost, stabilnost i jedinstvo muslimana povezani su sa pravdom i primjenom propisa islamskog vjerzakona – šerijata. Allah je propisao odmazdu i precizne kazne radi zaštite vjere, razuma, časti, života i imetka. Oni su milost, i imaju ogroman efekat u popravljanju stanja ummeta, njegove stabilnosti, očuvanju javnog reda i mira, sprečavanju nasilnika u njihovim namjerama i sprečavanju nepravde i nasilja. Provođenje sankcija je milost prema svima, jer čuva ummet i društvo od zla zlih ljudi i garantuje im sigurnost i stabilnost. Kada se Allahovi zakoni i suđenje po njima zanemare, naruši se sigurnost i blagostanje, a prošire se zločini, nepravda i nered, nastane anarhija, smutnja, ugroze se prava, čast i imetak, i poveća se broj ubistava.

Donosite salavate i selame, Allah vam se smilovao, na Poslanika, to vam je naredba od Allaha: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

ZDRAVO SRCE (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid

21. šaban 1443. godine po Hidžri / 25. mart 2022.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Kome niko nije ravan, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega, na njegovu časnu porodicu, njegove ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu Allahov mir, spas i blagoslov do Sudnjega dana.

“O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasio. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitije riječi su one sadržane u Allahovoj Knjizi. Najbolja uputa je uputa poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najveći grijeh su novouvedene stvari u vjeri, jer svaka takva stvar je novotarija, a svaka novotarija vodi u Vatra.

Poštovani vjernici, Uzvišeni Allah posmatra ono što se nalazi u čovjekovom srcu, jer dobro i loše koje proizlazi iz srca bit će mjereno na vagi. Uzvišeni kaže: “Onaj u koga njegova djela budu teška – u ugodnu životu će živjeti, a onaj u koga njegova djela budu lahka – boravište će mu bezdan biti. A znaš li ti šta će to biti? Vatra užarena! (El-Kariah, 6–11)

Džennet će biti primaknut isključivo čestitim vjernicima, koji se za svoje grijehе brzo i mnogo kaju. Oni su ti koji se uvijek nastoje pridržavati Allahovih propisa i odredbi. Uzvišeni kaže: “A Džennet će biti primaknut čestitima, neće biti ni od jednog daleko: ‘Ovo je ono što vam je obećano, svakome onome koji se kajao i čuvao, koji se Milostivoga bojao, iako Ga nije vidio, i koji je srce odano donio. Uđite u nj, u miru, ovo je Dan vječni!’ U njemu će imati što god zažele – a od Nas i više.” (Kaf, 31–35) Takav vjernik bit će obradovan time što će mu biti boravište u Džennetu, gdje će kao nagradu gledati lice Gospodara, jer je tu nagradu zavrijedio tako što je razumio da nagradu dobiva onaj koji opomene ozbiljno shvati, te objavu doslovno slijedi i Svevišnjeg se boji: “Tvoja opomena koristit će samo onome koji Kur’an slijedi i Milostivoga se boji, iako Ga ne vidi; njega obraduj oprostom i nagradom lijepom!” (Jasin, 11)

Ko uvijek bude imao na umu sveprisustvo Sveznajućeg i Svemoćnog Stvoritelja, dok je živ ponavljat će Ibrahimovu, alejhis-selam, dovu: “(...) I ne osramoti me na Dan kad će ljudi oživljeni biti, na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti!” (Eš-Šuara, 87–88). Takav u grudima nosi čisto srce, oslobođeno od nevaljalih strasti i mrklih smutnji. On svoje srce štiti poštivajući Allahove granice, kao što se u hadisu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjava: “Doista su halal i haram jasni, a između toga postoje sumnjive stvari koje ne poznaju mnogi ljudi, pa ko se bude čuvao od sumnjivih stvari, taj je sačuvao svoju vjeru i čast. A ko bude nemarno činio sumnjive stvari, taj će neminovno počiniti i haram, poput pastira koji svoje stado vodi na ispašu blizu nekog zabranjenog posjeda, pa su sve šanse da će neka ovca otići u taj zabranjeni posjed. Uistinu, svaki vladar ima svoje granice koje je zabranjeno prijeći, a zaista su Allahove granice Njegove zabrane. Uistinu u tijelu ima jedan komad mesa, i kada je on ispravan, bit će ispravno i ostalo tijelo, a ako pak on bude pokvaren, onda će i ostalo tijelo biti pokvareno i neispravno. To je, zapravo, srce.” Neka se Allah smiluje čovjeku koji često sebe kritizira, pa ponekad bude i oštar prema sebi, primoravajući se tako da se povinuje Božijoj Knjizi. On će na takav način postići to da mu Kur’an bude vodič kroz život. Kur’anom će u to srce život udahnuti, učinit će ga osjećajnijim tako što će voditi brigu o siročadima i udjeljivati siromasima, a stalnim spominjanjem Božijeg, džellešanuhu, imena ispunit će ga svjetlom. Ko bude Božije ime stalno spominjao, također će biti spominjan. Ko bude često

na nebesima spominjan, bit će po dobru prepoznatljiv i dobro će ga pratiti. Uzvišeni kaže: “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152)

Svaki čovjek ima dva oka u glavi kojima razaznaje svijet oko sebe, ali i intuiciju u srcu kojom osjeća posljedicu djela na Sudnjem danu. Kada Allah odredi dobro nekom vjerniku, podari mu snažan osjećaj u srcu kojim će biti siguran u Allahovo obećanje u danima što će tek nastupiti. Tako će on povjerovati u sve što je nevidljivo, a nagoviješteno. Ukoliko Uzvišeni Allah ne odredi dobro nekom, uskrati mu taj osjećaj, prepuštajući ga samom sebi. Uzvišeni kaže: “Kako oni ne razmisle o Kur'anu, ili su im na srcima katanci!” (Muhammed, 24)

A zar ti katanci nisu rezultat nemara u srcu ili nepostojanja onoga što budi pomisao da će se stati pred Gospodarom? Kako će srce koje je zaokupirano ljubavlju prema dunjaluku, koje zaboravlja na Allaha, da se uzvisi u prostranstva nebeska, a potom se vrati s mislima koje narav ljudsku ukroćuju i misli čine bistrim? Kako da srce ne osjeti ljubav prema dunjaluku kada oči stalno gledaju kako se drugi životom naslađuju, i kada uši njihove slušaju uljepšane govore? Takvo srce ostat će prazno ne noseći u sebi nikakvu mudrost koja se može “uklesati” samo u čisto srce putem svjetlosti znanja. Kada srce ne nosi u sebi mudrost, onda ga neznanje ispuni, oduzimajući mu svaki znak života, tako da osoba koja ga nosi u grudima počne živjeti poput životinje, bez ikakvih briga spava, samo za ispašom traga, želudac dobro napuni i grohotom se smije. Danju trči za dunjalukom, a noću uživa svom u nemaru. Uzvišeni kaže: “Mi smo za Džehennem mnoge džine i ljude stvorili; oni srca imaju – a njima ne shvataju, oni oči imaju – a njima ne vide, oni uši imaju – a njima ne čuju; oni su kao stoka, čak i gori – oni su zaista nemarni.” (El-A'raf, 179)

Nemarni su oni koji žive u laži, koji lažu kada govore i varaju kada nešto čine. Ni Allahu, džellešanuhu, ne obraćaju se iskreno. Uzvišeni kaže: “Ima ih koji su se obavezali Allahu: ‘Ako nam iz obilja Svoga dade, udjeljivat ćemo, zaista, milostinju i bit ćemo, doista, dobri!’ A kad im je On dao iz obilja Svoga, oni su u tome postali škrti i okrenuli se – a oni ionako glave okreću. I nadovezao im je On na to pritvornost u srcima njihovim sve do dana kada će pred Njega stati, zato što se onoga što su Allahu obećali ne pridržavaju i zato što stalno lažu. Zar oni ne znaju da Allah zna ono što oni u sebi kriju i ono o čemu se sašaptavaju i da je Allah znalac svega skrivenog?!” (Et-Tevba, 75–78)

Laž im u srcima otupi svaki osjećaj za dobro. Uzvišeni kaže: “Allah je zapečatio srca njihova i uši njihove, a pred očima njihovim je koprena; njih čeka patnja golema. Ima ljudi koji govore: ‘Vjerujemo u Allaha i u onaj svijet!’ – a oni nisu vjernici. Oni nastoje prevariti Allaha i one koji vjeruju, a oni, i ne znajući, samo sebe varaju. Njihova srca su bolesna, a Allah njihovu bolest još povećava; njih čeka bolna patnja zato što lažu.” (El-Bekara, 7–10)

A kako da srce koje je zapečaćeno išta osjeti? “Ali, oči nisu slijepe, već srca u grudima!” (El-Hadždž, 46) Čovjek kome bude darovano da vidi sve znakove upute, odnosno bude mu olakšan put ka spoznaji, ali on to ne prihvati – bit će kažnjen time da će mu srce postati tvrdo. Uzvišeni kaže: “Eto tako Allah pruža vam dokaze Svoje da biste shvatili. Ali srca vaša su poslije toga postala tvrda, kao kamen su ili još tvrđa, a ima i kamenja iz kojeg rijeke izbijaju, a ima, zaista, kamenja koje puca i iz kojeg voda izlazi, a ima ga, doista, i koje se od straha pred Allahom ruši. – A Allah motri na ono što radite.” (El-Bekara, 73–74)

Poštovani vjernici, Uzvišeni Allah dao nam je veličanstven i krajnje jasan primjer, u kome se slikovito opisuje naše stanje i iznosi se način kako se spasiti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Uzvišeni Allah daje primjer Pravog puta, a sa obje strane tog puta su zidovi na kojima se nalaze otvorena vrata. Preko vrata su spuštene zastori. Na početku puta glasnik poziva: ‘O ljudi, idite svi Pravim putem i nemojte s njega skretati.’ Čut će se glas također iznad Pravog puta koji poziva u isto. Kada neko pođe skloniti zastor s određenih vrata, bude mu rečeno: ‘Teško ti se! Nemoj sklanjati zastor. Ako to učiniš, sigurno ćeš ući kroz vrata.’ Pravi put je primjer islama, zidovi su Allahove granice, otvorena vrata su vjerske zabrane, glasnik na početku puta je Božija objava, a glas koji se čuje iznad puta je intuicija koja se nalazi u srcu svakog vjernika.” Uzvišeni Allah kaže: “U tome je, zaista, pouka za onoga ko razum ima ili ko sluša, a priseban je.” (Kaf, 37)

Poštovani vjernici, donesimo salavat i selam na najbolje stvorenje i najčasnije biće, poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni nam naređuje da donosimo salavat i selam na njega: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56).

Gospodaru naš, blagoslovi našeg poslanika srca čistoga i lica svijetloga, Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, obaspi blagodatima

Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, smiluj se upućenim vođama – četverici pravednih halifa, svim drugim ashabima i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana. Uzvišeni, smiluj se i nama, uistinu Ti si od najmilosnijih milosniji.

Gospodaru naš, mi smo robovi Tvoji, sinovi robova Tvojih, naš život je u rukama Tvojim. Tvoja odredba bit će na nama ostvarena, a Tvoja presuda nam je pravedna. Upućujemo Ti, Gospodaru, naše dove, izgovarajući svako Tvoje uzvišeno ime, koje si Sebi odabrao, objavio u Svojoj Knjizi, dao znanje o njemu nekom Svom robu ili znanje o tome zadržao kod Sebe – da učiniš da časni Kur'an bude povod sreće u našim srcima, da obasjava naše grudi, tugu odagnava i brige uklanja. Uzvišeni Allahu, podari nam da se sjetimo onoga što s uma smetnemo i poduči nas onome što ne znamo. Gospodaru naš, podari nam da učimo Kur'an u noćnim satima i na izmaku dana, onako kako si Ti, Gospodaru, zadovoljan. Uzvišeni, učini nas nosiocima Kur'ana, dijelom odabrane skupine među Tvojim stvorenjima. Podari nam, Gospodaru, da pronađemo koristi u Kur'anu i podigni naš stepen njime. Učini da slijedimo njegove upute, da nas vodi ka džennetskim prostranstvima.

“Gospodaru naš, oprosti nam krivice naše i neumjerenost našu u postupcima našim, i učvrsti korake naše i pomози nam protiv naroda koji ne vjeruje.”

“Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” (El-Bekara, 201)

Gospodaru naš, oprosti nam naše grijehе sve, sitne i krupne, prve i posljednje, tajne i javne.

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.” (En-Nahl, 90)

Poštovani vjernici, budimo Allahu poslušni, kako bi nam se smilovao. Zahvaljujmo Mu se na blagodatima, kako bi nam više darovao. Obavljanje molitve najveća je poslušnost! A Allah zna šta radite.”

POSEBNOSTI MJESECA RAMAZANA I ULAGANJE TRUDA U NJEMU (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

28. šaban 1443. godine po Hidžri / 1. april 2022.

Hvala Allahu Koji je Svojim robovima podario odabrana vremena za činjenje dobrih djela, kako bi im oprostio grijeha, pobrisao loša djela, uvišestručio nagradu i podigao deredže kod Sebe. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Gospodara svih stvorenja, Onoga Koji obilno daruje, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, poslan sa plemenitim vrlinama i časnim svojstvima, neka su na njega Allahov spas, mir i blagoslov, i na njegovu porodicu, ashabe, tabiine i sve one kojih ih slijede u dobročinstvu, sve dok traju Zemlja i nebesa.

O vjernici, opručujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha i pokoravajte Mu se, i ne zanosite se dunjalukom i njegovim ukrasima, jer ćete ga napustiti i prijeći na drugi svijet. "Svako živo biće smrt će okusiti! I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje." (Ali Imran, 185)

Ummete islama, glavna svrha stvaranja čovjeka je da obožava svoga Stvoritelja, i na ibadetu se treba zasnivati kompletan čovjekov život. "Reci: 'Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, Koji nema saučesnika; to mi je naredeno i ja sam prvi musliman.'" (El-En'am, 162–163)

Allah, džellešanuhu, stvorio je ljudski rod s iskonskom potrebom za ibadetom. "I kad je Gospodar tvoj iz kičmi Ademovih sinova izveo potomstvo njihovo i zatražio od njih da posvjedoče protiv sebe: 'Zar Ja nisam Gospodar vaš?', oni su odgovarali: 'Jesi, mi svjedočimo.'" (El-A'raf, 172) Obožavanje Allaha je najčasniji stepen i najuzvišenija ambicija, kojima su opisani Allahu bliski meleki: "A oni koji su kod Njega ne zaziru da Mu se klanjaju, i ne zamaraju

se, hvale Ga noću i danju, ne malaksavaju” (El-Enbija, 19–20). Uzvišeni kaže o Svojim vjerovjesnicima i poslanicima: “I sjeti se robova Naših Ibrahima i Ishaka i Jakuba, sve u vjeri čvrstih i dalekovidnih.” (Sād, 45)

Uzvišeni je odlikovao našeg vjerovjesnika svojstvom ubudijjeta – robovanja Njemu Jedinom, a to je najuzvišeniji stepen Allahovih odabranih robova, i preveo ga je, u jednom dijelu noći, od Meke do Bejtul-Makdisa i uzdigao ga na nebo, a o čemu Uzvišeni kaže: “Hvaljen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki, čiju smo okolinu blagoslovili kako bismo mu neka znamenja Naša pokazali. On, uistinu, sve čuje i sve vidi.” (El-Isra, 1)

Radi ostvarenja ovog uzvišenog cilja – ubudijjeta, Allah je objavio Svoje knjige i poslao Svoje vjerovjesnike i poslanike, sa radosnom viješću i opomenom, kako bi izveli ljude iz tmina neznanja na svjetlo ove vjere. Najpotpuniji, najbolji i najbliži Allahu su oni ljudi koji najviše slijede Pravi put i koji su dostigli najvišu razinu ubudijjeta – obožavanja Allaha. Naš Uzvišeni Gospodar voli Svoje bogobojazne robove, a neovisan je o njima. Njemu ne može koristiti ibadet pokornih, niti Mu može nauditi grijeh nepokornih. U hadisi-kudsijju, koji bilježi imam Muslim, Uzvišeni kaže: “O robovi Moji, vi nikada ne možete doći do onoga čime biste Meni štetu nanijeli, pa da Mi je nanesete, niti ikad možete doći do onoga što će Meni korist donijeti, pa da Mi je donesete. O robovi Moji, kad biste vi, i prvi i zadnji, i ljudi i džini, imali srce najpobožnijeg čovjeka, to ništa ne bi povećalo Moju vlast. O robovi Moji, kada biste vi, i prvi i posljednji, i ljudi i džini, imali srce najgoreg grešnika, to ništa ne bi umanjilo Moju vlast. O robovi Moji, kada biste vi, i prvi i posljednji, i ljudi i džini, stali na jedno mjesto, pa Meni svoje molbe i želje uputili, te Ja udovoljio svačijoj molbi i želji, to ne bi umanjilo ono što Ja imam ni onoliko koliko igla oduzme od mora kad se u njega zamoči. O robovi Moji, sve zavisi od vaših djela, koja su kod Mene sačuvana i prebrojana; i za koja ću vas prema zaslugama nagraditi ili kazniti. Pa ko nađe nagradu i dobro, neka Allahu zahvali, a ko nađe kaznu i zlo, neka ne kori nikog osim sebe.”

O vjernici, vrijednost ibadeta povećava se zavisno od vremena i mjesta na kojem se obavlja, a pred nama je upravo jedno takvo vrijeme – dolazi nam plemeniti mjesec, veličanstvena sezona ibadeta, mjesec namaza, posta i Kur’ana i mjesec darežljivosti, dobrote i dobročinstva. Ramazan je jedan od

darova koje Gospodar daruje Svojim robovima, u kojem se prelijevaju Njegova milost, oprost, darežljivost i plemenitost, u njemu se otvaraju vrata Dženneta, a zatvaraju vrata Džehennema, u okove povezuju najnepokorniji šejtani, i Allahov glasnik doziva: “O ti koji želiš dobro, požuri i prihvati se posla, a ti koji želiš zlo, ustegni se.” Ko isposti ramazan, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ko bude klanjao noćni namaz u ramazanu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj milosti, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ko provede Lejletul-kadr u ibadetu (namazu), vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni prošli grijesi. Ko bude klanjao teravih-namaz u džematu, i ostane sve dok imam ne završi namaz, bit će mu upisano kao da je cijelu noć klanjao noćni namaz. Postač ima dvije radosti: radost iftara i radost susreta sa svojim Gospodarom. Svaki musliman u ramazanu, svaki dan i svaku noć, ima dovu koja će biti uslišena. Blago onome ko iskoristi dane i noći ramazana.

Poštovani vjernici, koliko je ljudi koji su s nama postili prošli ramazan, jeli i pili, oblačili novu odjeću i uživali, a zatim im je, nenadano, došao edžel – smrtni čas, došla im je ona koja prekida slasti i prohtjeve, pa su napustili voljene i nastanili su zemlju, a i mi također idemo istim putem. Da se iko spasio od smrti, zasigurno bi se spasio prvak svih ljudi, Muhammed, alejhis-selam. “Nijedan čovjek prije tebe nije bio besmrtn; ako ti umreš, zar će oni dovijeka živjeti?” (El-Enbija, 34)

Molimo Allaha da nas poživi do ramazana, jer doživjeti ramazan velika je blagodati i počast od Allaha, džellešanhuh. Kada bi nastupio ramazan, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, obradovao bi svoje ashabe njegovim dolaskom, radujući se zajedno s njima, kao što se navodi u hadisu Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tom prilikom govorio: “Došao vam je ramazan, blagoslovljeni mjesec, njegov post vam je Allah naredio. U njemu se otvaraju vrata Dženneta, a zatvaraju vrata Džehennema i šejtani se povezuju u okove. U njemu je noć koja je bolja od hiljadu mjeseci, i kome bude uskraćeno njeno dobro, zaista mu je uskraćeno veliko dobro.” (Ahmed) Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.’” (Junus, 58) Radujemo se ramazanu zbog toga što on sadrži uzroke postizanja Dženneta i spasa od Vatre. Radujemo mu se i zbog toga što je on mjesec učenja Kur’ana, i čvršćeg vezivanja za njega, na teoretskoj

i praktičnoj razini. Srca ništa ne može usrećiti i oraspoložiti kao što je to ibadet i spominjanje Allaha. “... one koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju – a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!” (Er-Ra’d, 28)

Naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je Kur’an pred Džibrilom, alejhis-selam, svake noći ramazana. Ibn Abbas, radijallahu anhuma, kazuje: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najdarežljiviji čovjek, a najdarežljiviji je bio u ramazanu kada mu je dolazio Džibril, alejhis-selam, svaku noć, sve do kraja ramazana. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je Kur’an pred njim, a kada bi se sreo sa Džibrilom, bio je darežljiviji od vjetra koji kišu nosi.” (Buhari i Muslim) Zbog toga su naši plemeniti prethodnici, koji su se inače trudili da prouče što više hatmi, nastojali da u ramazanu povećaju broj hatmi, zbog vrijednosti i odabranosti tog vremena. Mjesec ramazan je mjesec čitanja i učenja Kur’ana i razmišljanja o njegovim ajetima.

Sreća i smirenost su u poštivanju Allahove Knjige, njenom učenju, vraćanju njoj i slijeđenju njene upute, a nesreća i propast su u okretanju od nje i njenom izbjegavanju. Uzvišeni kaže: “U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur’ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla. Ko od vas u tom mjesecu bude kod kuće, neka ga u postu provede, a ko se razboli ili se na putu zadesi, neka isti broj dana naposti – Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate – da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete. A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu.” (El-Bekara, 185–186)

O vjernici, zaista grijesi i nepokornost Allahu čine tvrdim ljudsko srce i udaljavaju onoga ko ih čini od vrata dobra, i zato je važno da prije ramazana učinimo iskrenu tevbu, vrata tevbe su otvorena, a Božija dobrota spušta se svakog jutra i svake večeri. On pruža Svoje ruke noću da bi oprostio onima koji su grijeshili danju, i pruža Svoje ruke danju da bi oprostio onima koji su grijeshili noću. Iz milosti doziva Svoje robove i kaže: “Reci: ‘O robovi Moji koji ste se prema sebi ogrijeshili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehе oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.’” (Ez-Zumer, 53)

Ako su naši grijesi mnogobrojni, Allahov oprost veći je od toga. Enes b. Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve

sellem, kazao: “ Uzvišeni Allah kaže: ‘Čovječe, dokle god Me budeš molio i budeš se nadao, Ja ću ti praštati grijeha ma koliki oni bili, i neću se obazirati ni na šta! Čovječe, kada bi ti grijesi dopirali do nebeskog horizonta, a potom ti od Mene zatražio oprost, Ja bih ti oprostio, ne obazirući se ni na šta! Čovječe, uistinu, da Mi dođeš s količinom grijeha koja bi ispunila prostor na Zemlji i sretnoš Me a da Mi ništa nisi smatrao ravnim, Ja bih ti došao s isto toliko oprosta!’” (Tirmizi, sahih)

Najbolje čime možemo dočekati ramazan jeste čišćenje nutrine od zavisti, mržnje i zlobe. Ramazan je sezona praštanja, a naš Uzvišeni Gospodar je Onaj Koji prašta i voli praštanje i one koji praštaju. Onaj ko voli da mu Allah oprosti, neka i on oprosti Njegovim stvorenjima, i ko voli da mu Allah pređe preko pogreški, neka i on pređe preko pogreški Njegovih stvorenja. Ko bude olakšavao stvorenjima i praštao im, Njegov Stvoritelj će mu uzvratiti na isti način, na dunjaluku i ahiretu. Praštanje bližnjima, sa vjerskog stanovišta, potvrđenje je, zbog bliskog kontakta i lakše mogućnosti da se desi greška.

Poštovani vjernici, mjesec posta je mjesec oslobođanja od Vatre, Kuće poniženja. Allah, džellešānuhu, svakog dana i noći ramazana nekoga oslobodi od Vatre, pa potrudimo se, koliko god možemo, da sebe oslobodimo od Vatre i pokažemo našem Plemenitom Gospodaru ono najbolje od nas, tako što ćemo Mu se približiti činjenjem različitih vrsta pobožnih djela, obaveznih i dobrovoljnih. Najveći neuspjeh je ostati bez Božijeg oprosta u ramazanu. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Propao je čovjek koji doživi ramazan, a zatim on prođe, a ne bude mu oprašteno.” Što se tiče nagrade za postače, ona je poznata samo Allahu i On je obećao je da će na Sudnjem danu nagraditi strpljive bez računa, a post je jedan od najvećih oblika strpljivosti. Niko osim Allaha ne zna kolika je njegova nagrada i koliko će biti uvećana njegova djela. Allah, džellešānuhu, rekao je: “Post je Moj i Ja za njega posebno nagrađujem.” (Buhari i Muslim)

ODLIKE I TRAGOVI KUR'ANA U MJESECU RAMAZANU (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
6. ramazan 1443. godine po Hidžri / 8. april 2022.

Neka je svaka hvala Allahu, Gospodaru iz Čije je naredbe je sve niklo i Kome će se sve vratiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinoga, Kome niko nije ravan, Gospodara Koji kazuje: “A onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći” (Et-Talak, 2). Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik i izaslan rob. Ko bude hodio putem Poslanika, postići će najvredniji i pronaći će najveći spas. Neka su salavat i selam na našeg Poslanika i na njegove vrle drugove, koji su u svemu prednjačili i koji su mu ostali odani.

Savjetujem i sebi i vama da budemo bogobojažni. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Poštovani vjernici, časni Kur'an objavljen je u svetom mjesecu. Narod kojem je objavljen učinio je velikom nacijom, po ponašanju i općem postupanju u različitim segmentima života. Kur'an je najveća mudžiza, nadnaravno djelo, koje je ikad ikom darovano s neba. Jedna od nadnaravnosti Kur'ana jeste i to što on liječi ljudska srca i ostavlja neizbrisiv trag na ljudske duše. Kada njegove riječi kroz čula uđu u srce, ispune ga užitkom, skrušenošću, smirajem, imanom i sigurnošću.

To što se objava Kur'ana vezuje za mubarek mjesec ramazan nije bezrazložno. Kada se duše očiste, odričući se određenih uživanja i strasti, i kada se čovjek produhovi postom – želja za slušanjem riječi časnog Kur'ana postaje sve veća i veća. Tek tada tijelo može biti skrušeno, koža se naježi, duša osjeti smiraj, a vjernik se u potpunosti posveti Kur'anu, učeći iz njega, radeći po njemu i pokoravajući se njegovim naredbama.

Ramazan je sezona u kojoj se Kur'an često uči. Među koricama Mushafa nalaze se izbrušeni dragulji, a učenjem se ostvaruje velika nagrada. Ko se bude

često družio s Kur'anom u ramazanu, osjetit će slast koja se ne zaboravlja, doživjet će njegov blagoslov u životu i neopisivu sreću. Ko bude, dok uči ajete Kur'ana, stalno imao na umu pitanja, poput: "Da li ću uzeti pouku iz onoga što učim?", "Da li ću u potpunosti razumjeti Allahove riječi?", "Kada ću prestati činiti grijeh?", "Kada ću postati bolji čovjeka?" – Kur'an će mu biti lijek. Takav čovjek postat će bogat, bez obzira na svoj imovinski status; ugledan, bez obzira na društveni položaj, i osjećat će sigurnost u situacijama kada se svi uznemire.

Druženje s Kur'anom, slušajući časne ajete u mjesecu ramazanu, ali i u drugim mjesecima – povećava čovjekovu vjeru, bistrim čini misli, osnažuje pamet, i oživljuje mrtvo srce i ispunjava ga životom.

Oni koji se intenzivno družu s Kur'anom, u ramazanu osjećaju slast kada noću dugo klanjaju i uživaju kada se Gospodaru tiho obraćaju. Nikada im riječi Gospodara njihovog, Milostivog i Samilosnog, ne dosade. Jer, ispod kur'anske ljepote kriju se vrijedni dragulji. Kur'an je svjetlo, odmor, uputa, istina, lijek, ibadet, milost i blagoslov. Sve spomenuto može se osjetiti i postići isključivo pomnim razmišljanjem o kur'anskim značenjima. Dok jezik izgovara, a um procesuiru, srce pouku uzima. Riječi Kur'ana odvođe onoga ko ih uči u Božije kraljevstvo, tako da počinje uviđati Božije znakove utkane u sav kosmos. Tako čovjek sve više spoznaje veličanstvenost i moć Gospodara, koliko je Njegovo stvaranje izvanredno i precizno. Srce vjernika postaje više osjećajno i on svoje lice usmjeri ka Gospodaru, iz ljubavi i strahopoštovanja. Uzvišeni kaže: "Jedan od dokaza Njegovih jeste to što vas od zemlje stvara, i odjednom vas, ljudi, svuda ima razasutih." (Er-Rum, 20)

Časni Kur'an ostavlja veliki utjecaj na onoga ko ga uči ili sluša, povećavajući mu iman –vjerovanje. Svaka kur'anska sura snažno usađuje vjeru u srcu, pretvarajući srce u plodnu zemlju. Jasne Božije riječi konstatuju da vjera nije puki osjećaj i emocije, nego mora biti popraćena riječima i djelima. Uzvišeni kaže: "Kad se vjernici Allahu i Poslaniku Njegovu pozovu, da im on presudi, samo reknu: 'Slušamo i pokoravamo se!' – oni će uspjeti." (En-Nur, 51)

U Kur'anu nas ajeti vode kroz svijet Božijih dokaza, potanko izlagajući velike, vidljive i nevidljive, blagodati Gospodara svjetova. Uzvišeni Allah daje nam da se koristimo danom i noći, da se koristimo svjetlošću Sunca i Mjeseca i da pomoću zvijezda određujemo put. Uzvišeni Allah daruje nam da usjevi izrastu i plodovi uzriju, opskrbljuje nas blagodatima koje se ne mogu izbrojati.

Vrijednost Božijih blagodati spoznaju i iskreno se za njih zahvaljuju samo oni koji su opisani u riječima Uzvišenog: “To su, uistinu, dokazi za ljude koji pameti imaju” (En-Nahl, 12).

U ajetima Kur’ana kriju se sveobuhvatne Božije milosti, Njegov oprost i plemenito darivanje. Upravo u mjesecu ramazanu, kada se spoje post i učenje Kur’ana, željno se priziva Allahova milost. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehе oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.’” (Ez-Zumer, 53) Čovjek ne treba gubiti nadu ako poćini mnogo grijehova, jer Uzvišeni kaže: “Allah će, sigurno, sve grijehе oprostiti” (Ez-Zumer, 53). Uzvišeni će grijehе oprostiti svakom ko prestane ćiniti dati grijeh i iskreno se pokaje za njega, ma koliko taj grijeh bio težak. Ajeti ćasnog Kur’ana pozivaju vjernike da ponizno podignu ruke ka nebu, upućujući dove Allahu, Darežljivom Gospodaru, za oprost. Uzvišeni kaže: “A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu.” (El-Bekara, 186)

Rijeći Kur’ana ulivaju sigurnost u nemirna srca nagovještajem da će Gospodar, Pravedni, svima presuditi na Sudnjem dan: “Mi ćemo na Sudnjem danu ispravne terazije postaviti, pa se nikome krivo neće učiniti; ako nešto bude teško koliko zrno gorušice, Mi ćemo za to kazniti ili nagraditi. A dosta je to što ćemo Mi račune ispitivati” (El-Enbija, 47).

U Kur’anu ćovjek može pronaći i ajete koje mu na vidjelo iznose pravu sućtinu šejtana, njegovog postupanja kroz povijest, njegovog neprijateljstva prema ljudima, načine njegove obmane, specifićna svojstva njegovih sljedbenika i način kako se zaštititi od njega. Ajeti, ipak, vjernicima daju veliku nadu istićući: “Oni su na šejtanovoj strani, a onī na šejtanovoj strani sigurno će nastradati” (El-Mudžadela, 19).

Ćasni Kur’an, pored spomenutog, iznosi odrećlena kazivanja iz ljudske historije, s ćiljem pouke, bez nastojanja da se ona uljepšaju ili oskrnave. U tim kazivanjima opisuje se stanje drevnih naroda, kako su se uspeli na najviše stepene vjere i morala, ali i razloge njihove dekadence i propasti, odnosno kako su zalutali u krivudavim putevima nemorala. Kazivanja o prethodnim narodima i kako su se odnosili prema svojim poslanicima donose pouku i opomenu vjernicima,

tako Uzvišeni kaže: “To su neke vijesti koje ti o gradovima kazujemo; neki od njih još postoje, a neki su sa zemljom sravnjeni” (Hud, 100).

U časnom Kur'anu nalazi se priličan broj ajeta posvećenih odgovoru, opovrgavanju argumenata i otklanjanju sumnji onih koji ne vjeruju. Uzvišeni kaže: “Zar su oni bez Stvoritelja stvoreni ili su oni sami sebe stvorili?! Zar su oni nebesa i Zemlju stvorili?! Ne, nego oni neće da vjeruju.” (Et-Tur, 35–36)

U ajetima je posvećena pažnja i društvenoj sigurnosti: “Kazna za one koji protiv Allaha i Poslanika Njegova vojuju i koji nered na Zemlji čine jeste: da budu ubijeni, ili razapeti, ili da im se unakrst ruke i noge odsijeku ili da se iz zemlje prognaju. To im je poniženje na ovome svijetu, a na onome svijetu čeka ih patnja velika.” (El-Maida, 33);

One koji vole da se o vjernicima šire bestidne glasine čeka teška kazna i na ovome i na onome svijetu; Allah sve zna, a vi ne znate” (En-Nur, 19);

“O vjernici, vino i kocka i kumiri i strelice za gatanje su odvratne stvari, šejtanovo djelo; zato se toga klonite da biste postigli što želite” (El-Maida, 90).

Časni Kur'an postavlja ispravne parametre za život na ovom svijetu, pridajući mu dovoljan značaj, uz nastojanje da se probude duše koje su se opile dunjalučkim ljepotama. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Uživanje na ovome svijetu je kratko, a onaj svijet je bolji za one koji se grijeha klone...’” (En-Nisa, 77)

Ajeti u Kur'anu na jasan i rječit način, kakav do srca lako dopire, opisuju prizore Sudnjeg dana, kako bi njegova slika ostala prisutna u mislima i živa u srcu. Uzvišeni tako kaže: “I u rog će se puhnuti, i umrijet će oni na nebesima i oni na Zemlji, ostat će samo oni koje bude Allah odabrao; poslije će se u rog po drugi put puhnuti i oni će, odjednom, ustati i čekati.” (Ez-Zumer, 68)

Prije nego što čovjek na Sudnjem danu bude iznenađen prizorom kojem nije pridavao značaj ili ga je zaboravio, u ajetima se napominje da će protiv njega na Sudnjem danu svjedočiti njegovi organi: “I kad dođu do nje, uši njihove, i oči njihove, i kože njihove svjedočit će protiv njih o onome što su radili” (Fussilet, 20).

Časni Kur'an, između ostalog, opisuje stanje stanovnika Dženneta i Džehennema. Džennet se detaljno opisuje ističući sve vrste uživanja u njemu, kako bi se srce ispunilo žudnjom za tim, a duša poželjela da dođe dan kada će taj Džennet, koji se riječima ne može opisati, niti na bilo koji jezik dočarati – postati

stvarnost. Opisujući Džennet, Uzvišeni kaže: “Na divanima izvezenim, jedni prema drugima na njima će naslonjeni biti; služiti će ih vječno mladi mladići, sa čašama i ibricima i peharom punim pića iz izvora tekućeg – od koga ih glava neće boljeti i zbog kojeg neće pamet izgubiti – i voćem koje će sami birati, i mesom ptičijim kakvo budu željeli. U njima će biti i hurije očiju krupnih, slične biseru u školjkama skrivenom.” (El-Vakia, 15–23)

Časni Kur'an upoznaje nas i sa stanjem muslimana, uzrocima njihove snage i moći, njihovog napretka i ponosa te šta ih oslabljuje, uz predstavljanje rješenja za njihove nedaće. Uzvišeni kaže: “One koji će, ako im damo vlast na Zemlji, molitvu obavljati i milostinju udjeljivati i koji će tražiti da se čine dobra djela, a odvrćati od nevaljalih – A Allahu se na kraju sve vraća.” (El-Hadždž, 41)

Jedna od činjenica koje časní Kur'an želi čvrsto naglasiti jeste da je islam vjera vječna ma koliko snažni vjetrovi puhali, ma koliko se uzburkali crni talasi smutnje i ma koliko neprijatelji zajedno čvrsto ustali. Uzvišeni kaže: “Oni žele utrnuti Allahovo svjetlo ustima svojim, a Allah će učiniti da svjetla Njegova uvijek bude, makar krivo bilo nevjernicima.” (Es-Saff, 8)

Užitak i slast koju vjernik osjeća kada uči Kur'an u ramazanu osnažuje mu volju i daje mu vjetar u leđa, što ga podstiče da poboljša svoj odnos naspram Kur'ana i da radi na tome da se osnaži veza između njega i svjetla vjere tokom ostatka godine i cijeloga života. Uzvišeni kaže: “Poslanik je rekao: ‘Gospodaru moj, narod moj ovaj Kur'an izbjegava!’” (El-Furkan, 30)

Poštovani vjernici, donosimo salavat i selam na našeg Poslanika, što nam uputu donese, jer nam Uzvišeni to naređuje u časnoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56).

Gospodaru naš, blagoslovi našeg poslanika Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, smiluj se upućenim vođama – četverici pravednih halifa, Poslanikovoј porodici i svim drugim ashabima. Uzvišeni, smiluj se i nama, uistinu Ti si od najmilosnijih milosniji.

Gospodaru naš, molimo Te da nam podariš Džennet, da nam olakšaš dobro govoriti i činiti sve što Džennetu približava. Gospodaru, sačuvaj nas od

Vatre, od svake riječi ili djela što nas Vatri približavaju. Gospodaru naš, podari nam svako dobro, u skorije ili dalje vrijeme, ono što spoznasmo i što nismo. Gospodaru, podari nam da nosimo u srcima strahopoštovanje prema Tebi na javi i u tajnosti, da istinu govorimo kada smo zadovoljni i kada smo srditi, umjerenost kada nam se opskrba poveća i kada se uskrati. Gospodaru naš, molimo Te da nam podariš smiraj na ahiretu koji nikad neće nestati, da nam to bude neprestana radost naših očiju. Gospodaru, podari nam na ahiretu da gledamo u Tvoje veličanstveno lice, da žudno priželjkujemo susret s Tobom, a da ta želja ne bude pokrenuta strašnom nevoljom ili teškom smutnjom. Uzvišeni Gospodaru, podari nam da priželjkujemo samo najbolje, da se molimo samo za najbolje, da tragamo za najboljim uspjesima i za najvećim ciljevima i da činimo najbolja djela. Uistinu, Ti si od milostivih najmilosniji.

“Gospodaru naš, (...) sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni.” (El-A'raf, 23)

“Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!” (El-Hašr, 10)

“Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” (El-Bakara, 201)

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.” (En-Nahl, 90)

Poštovani vjernici, budimo poslušni Allahu, kako bi nam se smilovao. Zahvaljujmo Mu se na blagodatima, kako bi nam više darovao. “Obavljanje molitve najveća je poslušnost! – A Allah zna šta radite.”

OTKROVENJA MILOSTIVOG, SAMILOSNOG U AJETIMA KUR'ANA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh

13. ramazan 1443. godine po Hidžri / 15. april 2022.

Hvala Allahu, Blagom, Uzvišenom. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Gospodara Arša Plemenitog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega najvredniji salavat i selam. O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobožnost.

O muslimani, mjesec ramazan je mjesec posta, noćnog namaza, milostinje, darežljivosti, dobročinstva, spominjanja Allaha, dove i učenja Kur'ana. Najbolji i najvrjedniji ibadet, a posebno u ramazan, jeste učenje govora Milostivog, uz duboko promišljanje, podsjećanje i razumijevanje njegovih poruka. Uzvišeni kaže: "O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili." (El-Bekara, 183)

Allahov Poslanik, prema predaji koju prenosi Ibn Abbas, radijallahu anhu, bio je najdarežljiviji čovjek, a najdaraželjiviji je bio u ramazanu, kada ga je posjećivao Džibiril, alejhis-selam, a posjećivao ga je svaku noć ramazana, i pred njim je učio Kur'an. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon susreta sa Džibrilom, bio je darežljiviji od blagog povjetarca koji donosi kišu." (Muttefekun alejhi)

O muslimani, jedna od najvećih intencija Kur'ana jeste uzimanje pouke iz njegovih značenja i uputa, postupanje u skladu sa njegovim naredbama i smjericama, zaustavljanje kod njegovih granica, postizanje svijesti o veličini i uzvišenosti Onoga Koji ga je objavio i obožavanje samo Njega. Čovjek je u nasušnoj potrebi za spoznajom svoga Tvorca i Boga, polazeći od onoga što je On objavio o Sebi u Svojoj Knjizi, kako bi na taj način ubrao najljepše plodove u vidu veličanja svoga Gospodara i ispunjavanja Njegovih prava na najpotpuniji način i u najpotpunijoj formi. Kur'an je Allahov govor, preko

kojeg se On predstavlja Svojim robovima, putem Svojih savršenih svojstava i najljepših imena.

Nekada se predstavlja svojstvima dostojnim svakog poštovanja, veličine i uzvišenosti, a kao posljedica spoznaje tih svojstava poginju se vratovi, primiruju duše, utišavaju glasovi i oholost se topi u dušama kao što se so topi u vodi.

Nekada se predstavlja svojstvima savršenstva i ljepote; savršenstva Njegovih imena i ljepote Njegovih svojstava i djela ukazuju na savršenstvo Njegovog bića, plijeneći, tako, svu ljubav iz čovjekovog srca, koje je spoznalo ljepotu i savršenstvo Njegovih svojstava, i koje se oslobodilo svake ljubavi osim ljubavi prema Njemu, i ako neko pokuša iz njega odvojiti samo jedan dio te ljubavi za sebe, ono će to beskompromisno odbiti, i zadržat će svu ljubav za Njega, prirodno i bez ikakvog prenemaganja.

Nekada se predstavlja svojstvima milosti, dobročinstva i blagosti, s ciljem da, u ljudskoj duši, probudi snagu nade i želje za činjenjem dobra, osnaži čovjekov karakter i ambicije i usmjeri ga prema njegovom Gospodaru. "Gonič" nade uspješno vodi svoje "stado" do željenog cilja. Sve što je nada snažnija, snažniji je i čovjekov nagon za činjenjem dobra.

Nekada se predstavlja svojstvima pravednosti, osvete, srdžbe, kazne i gnjeva, kako bi sputao dušu koja naređuje zlo, slomio ili oslabio njenu snagu i nagon za ispunjenjem zabranjenih prohtjeva i želju za činjenjem harama, i kako bi se duša sama povukla i priskrbila sebi svoj udio u strahu, strahopoštovanju i čuvanju od kazne Stvoritelja.

U nekim ajetima, naš Uzvišeni Gospodar, predstavlja se svojstvima naredbe, zabrane, ugovora, oporuke, slanja poslanika, spuštanja knjiga, propisivanja zakona, kako bi u dušama potakao snagu pokornosti i izvršavanja Njegovih naredbi, njihovog dostavljanja ljudima, međusobnog preporučivanja, spominjanja i podsjećanja, vjerovanja u Objavu, povinovanja Njegovim zahtjevima i klonjenja Njegovih zabrana.

U drugim ajetima, Stvoritelj se predstavlja Svojim robovima kao Onaj Koji sve čuje, sve vidi i sve zna, što u njihovim dušama potiče osjećaj stida od toga da ih njihov Gospodar vidi u nečemu što On prezire, ili čuje od njih ono što prezire, ili da skrivaju u svojoj nutрини ono što On prezire, i dovodi ih u stanje da svi njihovi postupci, riječi i misli budu odmjereni i izvagani vagom šerijata.

U nekim ajetima, opet, Uzvišeni se predstavlja kao Onaj Koji je dovoljan Svojim robovima, i Koji se brine o njihovim potrebama, opskrbljuje ih, otklanja od njih nedaće i nevolje, pomaže i štiti Svoje bliske robove i stoji na njihovoj strani, što u njihovim dušama potiče, razvija i jača snagu oslonca na Allaha, prepuštanja svih stvari Njemu, zadovoljstva svime što im se, Njegovom voljom, dešava, a čime je On zadovoljan. Oslonac, pouzdanje, je svojstvo koje proizlazi iz svijesti roba o Allahovoj dovoljnosti, Njegovom najboljem izboru za njega, povjerenja u Njega i zadovoljstva onim što On čini prema njemu i bira za njega.

Pokrenite svoja srca časnim Kur'anom, veličajte njime svoga Stvoritelja, očistite njime svoje tijelo, popravite njime svoje ponašanje, tretirajte ga u svojim životima kao dušu za tijelo, pitku i slatku vodu za ožednjelog, i prihvatite ga kao svjetlost koja vam osvjetljava put. Džerir ibn Abdullah rekao je: "Oporučujem vam bogobožnost i oporučujem vam Kur'an, jer je on svjetlost u tamnoj noći i putokaz u danu."

Poštovani vjernici, čitajte i učite Kur'an, bistrog i trezvenog srca, ispunjenog ljubavlju, veličanjem i strahopoštovanjem prema Allahu i željom da razumijete Njegov govor. "U tome je, zaista, pouka za onoga ko razum ima ili ko sluša, a priseban je." (Kâf, 37)

Sulejman el-Havas rekao je: "Rekao sam sebi: 'Uči Kur'an kao da si ga čuo od Allaha kada ga je objavljivao', pa sam nakon toga osjetio slast u njegovom učenju."

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, u njoj je uspjeh i spas. O muslimani, ovaj mjesec je škola odgoja, u kojoj se stječu najljepše osobine i najviše moralne vrijednosti. O vjernici, budite u ovom mjesecu i u kompletnom svom životu na najvećem mogućem stepenu lijepog ponašanja, u riječima, djelima i odnosu prema drugima, jer je jedna od intencija posta da čovjeka sačuva od nepristojnosti i uznemiravanja drugih ljudi, spriječi ga da nanosi štetu bilo kome i da ga udalji od svih oblika ružnog ponašanja, grubosti i nepristojnosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Kada neko od vas bude postio, neka ne podiže svoj glas (ne viče, ne galami), i neka ne govori nepristojne riječi, a ako ga neko bude vrijeđao ili psovao, neka kaže: 'Ja postim.'" (Muttefekun alejhi)

Buhari bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko ne ostavi lažno svjedočenje i postupanje po njemu, i nepristojno ponašanje, neka zna da Allahu nije potrebno ni da ostavlja hranu i piće.”

Allah nam je naredio veličanstvenu stvar, da donosimo salavate i selame na našeg prvaka, vjerovjesnika i miljenika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i sve ashabe.

ASPEKTI ALLAHOVE MILOSTI I DOBROTE (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal b. Džemil Gazavi

20. ramazan 1443. godine po Hidžri / 22. april 2022.

Hvala Allahu, Plemenitom, Blagodarovatelju. Zahvaljujem Mu i svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Onoga Kojem je sve potčinjeno, svako dobro i nepresušne blagodati u Njegovoj su ruci, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik i odabrani vjerovjesnik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, sve dok se smjenjuju dan i noć.

O vjernici, bojte se Allaha, bogobožnost je najbolja odjeća i opskrba, i najlakši put do oprosta Gospodara. “O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. A Allahova dobrota je neizmijerna.” (El-Enfal, 29)

O ljudi, ono što je poznato svakom muslimanu jeste da Allahu pripadaju sve zasluge kod Njegovih robova, i da Mu, u dobru i dobroti, nema ravnog i da su oni beskrajni. Koliko je samo dobra Allah, džellešānuhu, učinio prema Svojim stvorenjima, i koliko im je veličanstvenih blagodati i obilnih darova dao, od kojih je, bez sumnje, najveća blagodat tevhida – vjerovanja da nema drugog boga osim Njega, Koji nema druga, i iskrena predanost i klanjanje samo Njemu, kao što je rekao za Jusufa, alejhis-selam: “... i ispovijedam vjeru predaka svojih, Ibrahima i Ishaka i Jakuba; nama ne priliči da ikoga Allahu smatramo ravnim. To je Allahova milost prema nama i ostalim ljudima, ali većina ljudi nije zahvalna.” (Jusuf, 38)

Allahova dobrota i plemenitost ogleda se u slanju poslanika, alejhimus-selam, a posljednji među njima je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, čije je poslanstvo Allah, džellešānuhu, istakao kao posebnu blagodat prema njegovom ummetu, pa je rekao: “On je neukima poslao Poslanika, jednog između njih, da im ajete Njegove kazuje i da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su

prije bili u očitoj zabludi, i drugima koji im se još nisu priključili – On je Silni i Mudri.” (El-Džumua, 2–4)

Allahova dobrota prema ovom ummetu ogleda se i tome što ih je odlikovao i dao im da naslijede Knjigu. Uzvišeni kaže: “Mi ćemo učiniti da Knjigu poslije naslijede oni Naši robovi koje Mi izaberemo; bit će onih koji će se prema sebi ogriješiti, bit će onih čija će dobra i loša djela podjednako teška biti, i bit će i onih koji će, Allahovom voljom, svojim dobrim djelima druge nadmašiti – a to je doista velika blagodat i dobrota.” (Fatir, 32)

Njegova dobrota prema vjernicima ogleda se i u tome da im je omilio vjerovanje i u srcima njihovim lijepim ga prikazao, a nevjerovanje i grijeh, velike i male, im omrazio. “I znajte da je među vama Allahov Poslanik; kad bi vas u mnogo čemu poslušao, doista biste nastradali; ali Allah je nekima od vas pravo vjerovanje omilio, i u srcima vašim ga lijepim prikazao, a nezahvalnost i neposlušnost vam omrazio. Takvi su na Pravome putu dobrotom i blagodati Allahovom. A Allah sve zna i mudar je.” (El-Hudžurat, 7–8)

Njegova dobrota prema njima ogleda se i u tome da prima pokajanje njihovo, prelazi preko njihovih loših djela i upućuje ih da očiste svoje duše. Uzvišeni kaže: “A da nije Allahove dobrote prema vama i milosti Njegove, nijedan se od vas ne bi nikad od grijeha očistio; ali Allah čisti onoga koga On hoće. Allah sve čuje i sve zna.” (En-Nur, 21)

Vid Njegove dobrote ogleda se i u tome da ih upućuje, odgaja, poučava onome što nisu znali, usmjerava ka različitim vrstama koristi, upozorava ih na šejtanove zamke i da se čuvaju od njegovog slijedenja. “A da nije Allahove dobrote prema vama i milosti Njegove, i vi biste, osim malo vas, sigurno, šejtana slijedili.” (En-Nisa, 83)

Njegova dobrota prema njima ogleda se i u tome da im daje pobjedu, vlast i opskrbljuje ih ratnim plijenom, i sve to pripisuje se Blagodarovatelju, kao što kaže Uzvišeni: “A ako vam Allah da pobjedu” (En-Nisa, 73); i kao što kaže Uzvišeni o Sulejmanu, alejhis-selam, koji je kada je ugledao prijesto kraljice Sabe pred sobom rekao: “Ovo je blagodat Gospodara moga, Koji me iskušava da li ću zahvalan ili nezahvalan biti. A ko je zahvalan – u svoju je korist zahvalan, a ko je nezahvalan – pa, Gospodar moj je neovisan i plemenit” (En-Nisa, 83).

Njegova dobrota prema njima ogleda se i u tome da ih spašava od siromaštva, neimaštine i teškog života. Uzvišeni kaže: “A ako se bojite oskudice, pa

Allah će vas, ako hoće, iz obilja Svoga imućnim učiniti. Allah zaista sve zna i mudar je.” (Et-Tevbe, 28) Kao što oni traže Allahove blagodati putem stjecanja imetka i trgovine: “... i onih koji će po svijetu putovati i Allahove blagodati tražiti” (El-Muzzemmil, 20).

Njegova dobrota prema robovima ogleda se i u tome da im je dao noć da se u njoj smire i odmire, a dan je učinio svijetlim kako bi u njemu obezbijedili egzistenciju. Uzvišeni kaže: “Allah vam je dao noć da se u njoj odmarate, a dan da vidite. Allah je neizmjereno dobar prema ljudima, ali većina ljudi neće da zahvaljuje.” (Gafir, 61)

Allahova dobrota prema ljudima ogleda se i u tome da ne požuruje da ih kazni zbog grijeha i nevjerovanja, kao što kaže Uzvišeni u suri En-Neml: “A Gospodar tvoj je neizmjereno dobar ljudima, ali većina njih nije zahvalna” (En-Neml, 73).

Poštovani vjernici, Allah će dobročiniteljima dati najbolju nagradu i dobro na ahiretu. Uzvišeni kaže: “Svakom čestitom dat će zasluženu nagradu” (Hud, 3), tj. svakom ko je uradio dobro djelo dat će nagradu za njegovo djelo. Uzvišeni kaže: “One koji budu u Allaha vjerovali i čvrsto se Njegovih propisa pridržavali – On će, sigurno, u milost Svoju i blagodat uvesti, i pravim putem Sebi uputiti” (En-Nisa, 175), tj. smilovat će im se, uvest će ih u Džennet, povećati im nagradu i stepen, pa će oni zahvaliti svome Gospodaru, svjesni veličine Njegove blagodati prema njima, i reći će: “... Koji nam je, od dobrote Svoje, vječno boravište darovao” (Fatir, 34).

U vjerodostojnom hadisu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nikoga njegova djela neće uvesti u Džennet.” “Čak ni tebe, Allahov Poslaniče?”, upitaše ashabi. “Čak ni mene, osim ako me Allah obaspe Svojom dobrotom i milošću”, reče Poslanik.

Velika radosna vijest za vjernike spomenuta je u riječima Uzvišenog: “I obraduj vjernike da će oni od Allaha imati blagodat veliku.” (El-Ahzab, 47) Allah, džellešānuhu, objasnio je tu veliku blagodat u riječima: “... a oni koji su vjerovali i dobra djela činili bit će u divnim džennetskim baščama, sve što zažele imat će u Gospodara svoga; bit će to blagodat velika.” (Eš-Šura, 22)

Na Sudnjem danu vjernici će se radovati ulasku u Džennet i onome što je pripremljeno za njih u njemu. S druge strane, dunjaluk i njegovi prolazni i bezvrijedni užici nisu dostojni da se zbog njih raduje, i Allah je ukorio one

koji to čine, pa je rekao: “Oni se raduju životu na ovome svijetu, a život na ovom svijetu prema onome svijetu samo je prolazno uživanje.” (Er-Ra’d, 26) Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.’” (Junus, 58)

Allahova dobrota i milost su uputa u Njegovu vjeru i Njegov vjer zakon, a u još posebnijem smislu to su časni Kur’an i iman – vjerovanje. O muslimani, sve ono u čemu ljudi uživaju: opskrba, blagodati, zdravlje, pobjeda i sl., Allahovo je dobro i dobročinstvo prema njima. Uzvišeni kaže: “Od Allaha je svaka blagodat koju uživate.” (En-Nahl, 53)

Samo se od Allaha traži dobro, “jer je blagodat samo u Allahovoj ruci – daje je onome kome On hoće” (El-Hadid, 29). On najbolje zna ko zaslužuje Njegovo dobro, pa mu ga On poklanja, i zato smo dužni tražiti od Allaha Njegovo dobro i postupati po Njegovim riječima: “I Allaha iz izobljia Njegova molite” (En-Nisa, 32), tj. molite Allaha da vam uveća Svoje blagodati, na dunjaluku i ahiretu, jer mi ne možemo opstati bez Njegovih blagodati. Vjerovjesnik je molio Allaha da mu podari iz Svog obilja i uputio nas je da prilikom izlaska iz džamije kažemo: “Allahu moj, molim Te iz Tvog obilja.” U hadisu se navodi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ugostio jednog čovjeka u kući, pa je od svojih žena tražio da mu pošalju nešto hrane kako bi ga mogao počastiti, ali one nisu imale ništa. Tada se Poslanik obratio Allahu, džellešanu, riječima: “Gospodaru, molim Te iz Tvog obilja i Tvoje milosti, jer samo Ti mi to možeš dati”, pa mu je neko poklonio pečenu ovcu, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ovo je Allahovo dobro prema nama, mi se nadamo Njegovoj milosti.”

O muslimani, Allahova mudrost htjela je da životni vijek Muhammedovog ummeta bude kratak. U vezi s tim Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Životni vijek moga ummeta je između šezdeset i sedamdeset godina, a malo njih nadživi taj vijek.” Iako im je dat kraći životni vijek od prethodnih naroda, Allah im je iz Svoga dobra i milosti to nadomjestio odabrnim noćima, vremenima, mjestima i prilikama, u kojima se uvećavaju njihova djela i umnogostručava nagrada za njih, tako da za samo nekoliko dana mogu postići ono što su raniji narodi postigli u dugovječnim životima.

O vjernici, nastupilo je deset zadnjih noći ramazana, donoseći sa sobom veliko dobro i veličanstvene blagodati. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,

pojačavao je ibadet u ovim noćima, kao ni u jednoj drugoj noći. Odlazio je u itikaf, tražio je Lejletul-kadr, a kada bi nastupilo zadnjih dest noći ramazana, probdio bi noći u ibadetu budeći i svoje ukućane i ne bi intimno prilazio svojim ženama u tim noćima. Poželjno je da se u tim noćima u potpunosti predamo Allahovoj milosti, plemenitosti i dobru, da tražimo od Njega oprost, činimo što više dobrih i pobožnih djela, koja će nas približiti Allahu, i da ne trošimo dragocjeno vrijeme na beskorisne stvari i u činjenju grijeha, jer nas možda smrt spriječi da ih dočekamo drugi put. O vjernici, da ovih dest noći ramazana nemaju drugu vrijednost osim što se u njima nalazi Lejletul-kadr, bilo bi im dovoljno. Uzvišeni kaže: “Noć kadr bolja je od hiljadu mjeseci” (El-Kadr, 3) Ibadet u ovoj noći vredniji je od hiljadu mjeseci, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko provede Lejletu-kadr u ibadetu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprošteni raniji grijesi.”

ISKORISTI MJESEC DOBRA SVE DO ZADNJEG TRENUTKA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

27. ramazan 1443. godine po Hidžri / 29. april 2022.

Neka je svaka hvala Allahu Koji nam je darovao ispravnu vjeru, uputio nas na Pravi put, i obasuo nas blagodatima, vidljivim i nevidljivim. On sve potanko zna i o svemu je obaviješten. Neka je sva hvala Njemu, Kome pripada sva vlast, usljed Čije se naredbe sve dešava i svako dobro je djelo Njegovo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jednoga, Koji nema druga. On je Gospodar i Zaštitnik dobrih i pokornih robova. On stvara sva stvorenja i svakom daruje opskrbu. "Na Zemlji nema nijednog živog bića a da ga Allah ne hrani. On zna gdje će koje boraviti i gdje će sahranjeno biti. Sve to ima u jasnoj Knjizi." Svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik. Uzvišeni ga posla kao milost svim svjetovima i njegovim dolaskom mnoga srca se vjeri otvoriše, mnogi umovi svjetlost ugledaše, mnoge oči ponovo progledaše, uši istinu razaznaše, a srca se razmekšaše. Molimo Uzvišenog da mu daruje najbolju nagradu kakvu je ikad ijednom poslaniku zarad napora sa svojim narodom darovao. Neka je Božije zadovoljstvo nad njegovim vrlim, čistim i čestitim, pravednim ashabima, kao i nad svima koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana.

Poštovani vjernici, budimo bogobojazni, pokorni Uzvišenom Allahu. Činimo djela koja Uzvišeni voli i kojima je zadovoljan. Žurno krenimo ka Džennetu i milosti Uzvišenog. Vjernik, pravi, je onaj ko se nada Allahovom oprost i boji se Njegove kazne. Nikada ne slijedi šejtanove stope, jer on odvodi u zabludu one koje ga slijede, podstiče ih da čine ružna i zabranjena djela, što ih na kraju vodi u Džehennem.

Imajmo na umu da je Uzvišeni Allah učinio mjesec ramazan poljem za nadmetanje među stvorenjima kako bi se vidjelo ko će više biti pokoran Allahu i žudjeti za Njegovim zadovoljstvom. Neki ljudi bit će prvi, ostvarujući veliku pobjedu na taj način, dok će drugi zaostati za njima, zbog čega će okusiti

gubitak. Prenosi se da bi Alija, radijallahu anhu, krajem posljednje noći svakog ramazana govorio: “Kamo sreće da znamo kome su djela primljena, pa da mu čestitamo, a kome su propala, pa da mu saučešće izjavimo.” Onaj ko osvoji nagradu, zaslužio je velike čestitke, a onaj ko propusti priliku, neka mu Allah njegov musibet, iskušenje, boljim nadoknadi!

Sjetimo se kako smo skoro, kao da je jučer bilo, iščekivali početak mjeseca ramazana, a evo već sada gledamo kako se polako sprema da nas napusti i leđa nam zauvijek okrene.

*Za ime Boga te preklinjem, ramazanu,
pakuj se polako i nigdje više ne žuri;
jer ja ne znam kad godina ova prođe,
kada za godinu dobro doneseš ponovo,
da li ćeš me među živima sresti sretnoga,
ili ću tada u ćefinima već biti umotan.*

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Kada bi ljudi znali kakvo dobro ramazan sa sobom donosi, poželjeli bi da se cijela godina u ramazan pretvori.” (Hasen hadis) Tako se vjernik raduje Allahovom darovanju njemu da ponovo doživi još jedan ramazan i da ga, uz Božiju pomoć, ponovo isposti i noćnim namazom oživi. U tim danima on se raduje svojom vjerom i ponosi dini-islamom. U tim danima vjernik se kaje za iz nemara neiskorištene blagoslovljene dane i noći ramazana, što u njima nije učinio više dobra nego što je uradio, iz bojazni da neće doživjeti još jedan ramazan. Tako vjernik u ramazanu uvijek osjeća jedan od dva kontradiktorna osjećaja: sreću ili tugu, strah ili nadu, radost i žal.

Poštovani vjernici, budući da znamo da je u ovom ramazanu još uvijek preostala jedna veoma vrijedna noć, jedna neparna noć u posljednjoj trećini mjeseca, što je ujedno najbolji dio tog mjeseca, kada Uzvišeni ponajviše spušta Svoju milost robovima, a da rad i ibadet upravo u ovoj noći može biti vredniji nego u hiljadu drugih mjeseci – itekako bismo trebali da se što prije pokajemo za svoje grijeha i vratimo se vjeri. Itekako bismo trebali tada nastojati učiniti što veći broj dobrih djela i kloniti se svakog zabranjenog djela. Tako bi Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, marljivo činio ibadet neposredno pred kraj ramazana do mjere da su mu drugi govorili: “Možda bi bilo dobro da se malo odmoriš, da malo sebe poštediš.” On bi im odgovorao: “Kada se konji na utrci približe

cilju, počnu trčati svom svojom snagom i zato bismo i mi trebali svom svojom snagom činiti pokornosti i udjeljivati, prije nego što nastupi mjesec ševval.”

Poštovani vjernici, imajući to u vidu, trebali bismo marljivo raditi, a ne postati lijeni ili nemarni. Marljivo bismo trebali raditi do kraja mjeseca, čak do samog kraja naših života. Ko je protraćio protekle dane, neka se pokaje i dadne sve od sebe da na najljepši način ovaj mjesec privede kraju. Djela se, uistinu, vrednuju po završecima i uvijek se u obzir uzima koliko je kraj nekog djela bio dobar, a ne koliko mu je početak bio slab.

O muslimani! Na kraju mjeseca ramazana, nakon što je Uzvišeni vjernicima omogućio da do kraja privedu post ovog mubarek mjeseca, naređuje im se da udijele sadekatul-fitr. Ovu obavezu dužan je izvršiti svaki musliman, bez obzira na spol i uzrast. Abdullah ibn Omer, radijallahu anhu, kaže: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je davanje sadekatul-fitra u iznosu od jednog sâa (ar. naziv mjerice) datula ili jednog sâa ječma, i to svakom slobodnom muslimanu i robu, muškarcu i ženi, odraslom i djetetu.” (Buhari i Muslim)

Nije dužnost izdvojiti sadekatul-fitr za dijete u utrobi, ali je poželjno kao vid dobrog pohvalnog djela. Vođa pravovjernih Osman ibn Affan, radijallahu anhu, izdvajao je sadekatul-fitr za još nerođenu djecu. Sadekatul-fitr, zapravo, čisti post vjernika od pogrešnih riječi ili dijela, a također je pomoć siromašnima. Ko sadekatul-fitr udijeli prije bajram-namaza, njegovo će djelo, uz Allahovu dozvolu, biti primljeno. Ko udijeli sadekatul-fitr dan ili dva prije Bajrama, ispravno je postupio, a ko ga udijeli poslije bajram-namaza, to će se smatrati kao da je udijelio običnu sadaku.

Pohvalno je da vjernik uoči Bajrama često uči tekbire, kao što u Kur'anu stoji: “Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate – da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete.” (El-Bekara, 185) Tako se smatra pohvalnim da uoči Bajrama muškarci naglas uče tekbire, počevši od zalaska sunca zadnjeg dana ramazana sve do kraja hutbe bajram-namaza, dok žene tekbire uče u sebi. Tekbiri se uče u džamiji, u kući, na putu i dr. Tekbiri glase: “Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber, la ilahe illallah. Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber ve lillahil-hamd. Allahu ekber kebira, ve elhamdulillahi kesira, ve subhanallahi bukreten ve esila. Subhanallah ve elhamdulillah ve la ilahe illallah vallahu ekber!”

Poštovani vjernici, budimo bogobojazni! Imajmo uvijek na umu Allahovo sveprisustvo, pokoravajmo se Njegovim naredbama i klonimo se Njegovih zabrana. Imajmo na umu da je vjera Božija u ramazanu ista kao i u narednom mjesecu, ali i u svim ostalim mjesecima godine. Allahovu srdžbu izazivaju grijesi u svakom dobu godine. On nas, uistinu, uvijek vidi, zna šta u sebi krijemo i za čim nam srca žude.

Donesimo salavat i selam na Poslanika što nam opomenu i radosnu vijest prenosi, što nam u mrkloj noći svjetlo donosi, što nam put Istine obasjava. Uzvišeni Allah to nam u Kur'anu naređuje: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "U čijem se prisustvu spomene moje ime, neka donese salavat na mene. Ko na mene jednom donese salavat, Uzvišeni Allah donijet će na njega deset puta."

Neka su Božiji salavat i selam na poslanika Muhammeda, na njegove pravedne halife, koji su na istini živjeli i s njom skončali, kao i na sve ostale Poslanikove drugove i članove njegove porodice, te na sve prve odabrane generacije i na one koje ih slijede u dobru do Sudnjeg dana. Uzvišeni, smiluj se i nama s njima, uistinu, Ti si od milostivih najmilosniji.

Gospodaru naš, našu tugu zbog odlaska mjeseca ramazana ukloni spuštanjem milosti Svoje i darovanjem najbolje nagrade iz Svoje darežljivost. Gospodaru naš, podari nam u srcu dovoljno strahopoštovanja da nas to sprečava u činjenju grijeha. Učini da doživimo znake Tvoje darežljivosti i da uvijek vidimo prisutne Tvoje blagodati u svojim životima. Uzvišeni Gospodaru, podari nam nagradu za kojom smo žudjeli, no djelima nismo zavrijedili. Gospodaru, podari da skončamo na putu dobra, popravi naše stanje u svakom segmentu života i učini da budemo među onima kojima ćeš darovati najveću nagradu i počastiti ih gledanjem u Svoje plemenito lice. Ti si, uistinu, darežljiv i milostiv.

Gospodaru naš, smiluj se vjernicima i vjericama, prisutnima i odsutnima, živima i umrlima. Gospodaru, podari da se zaduženima dug isplati, bolesnima zdravlje daruj, a zabrinutima otkloni njihove brige. Ti si, uistinu, Živi i Vječni.

"Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje." (En-Nahl, 90)

Ime Veličanstvenog i Svevišnjeg Gospodara spominjimo, kako bi nam se smilovao, zahvaljujmo Mu na Njegovim blagodatima, kako bi nam više darovao. Uzvišeni kaže: “Obavljanje molitve najveća je poslušnost! – A Allah zna šta radite.”

USTRAJNOST U POKORNOSTI ALLAHU – PUT SPASA (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

4. ševval 1443. godine po Hidžri / 6. maj 2022.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Koji je onima koji su Mu pokorni podario posebno mjesto kod Sebe, uzvisio im spomen na Zemlji i nebesima, otvorio za njih vrata Svoje dobrote i obasuo ih mnogobrojnim blagodatima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, Vladara, Upravitelja, Stvoritelja i Naredbodavca, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, mir i balgoslov, i na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ga slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, čuvajte se grijeha, On će preko vaših loših djela prijeći i uvećati vam nagradu.

O vjernici, ljudski život je kratak, a dani koji su mu dati na dunjaluku pobrojani su i određeni. Još jučer smo se radovali dolasku ramazana, a već danas je on prošlost, lekcija i pouka. Mjeseće posta i noćnog namaza, spuštanja meleka i Džibrila, s mirom i blagoslovom, došao si među nas i obasjao nas svojim nurom, uručio nam najljepše poklone i darovao nas, a zatim si nas napustio i otišao. Allahu moj, Tebi hvala što smo ga doživjeli i do kraja živi dočekali! Allahu moj, primi od nas njegov post i noćni namaz i poživi nas do sljedećeg ramazana, čuvaj ga za nas i nas za njega.

Neki ljudi osjetili su u ramazanu slast pokornosti Allahu, džellešanuhu, njihova srca vezala su se za džamiju i džemat, ali, nakon ramazana, oni su se, nažalost, vratili nemaru i besposličarenju. Oni koji su obožavali ramazan, neka znaju da je ramazan prošao, a oni koji su obožavali Allaha, oni znaju da je Allah vječno živ i da neće umrijeti.

O vjernici, jedan od znakova kabula, prihvatanja djela kod Allaha, jeste ustrajnost u ibadetu, a jedan od znakova neprihvatanja djela jeste povratak u staro stanje. Uzvišeni kaže: “A da smo Mi njima naredili: ‘Poubijajte se!’ – ili: ‘Iselite se iz zavičaja svog!’, malo ko od njih bi to učinio. A kada bi oni onako kako im se savjetuje postupali, bilo bi im bolje i bili bi čvršći u vjeri – i tada bismo im Mi, sigurno, veliku nagradu dali i na Pravi put ih usmjerili.” (En-Nisa, 66–68)

Dobro koje je postignuto u ramazanu obaveza je brižno čuvati i ne vraćati se zlu koje je u ramazanu napušteno. O muslimani, vrata dobra širom su otvorena, pa gdje su trudbenici, i izvori dobročinstva su dostupni, pa gdje su oni koji žele piti s njih? Uzvišeni kaže: “... zato se natječite ko će više dobra učiniti” (El-Maida, 48); “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje” (Alu Imran, 133).

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Uzvišeni kaže: ‘Moj rob Mi se ne može približiti ničim Meni dražim od farzova koje sam mu propisao, a ako Mi se, ustrajno, bude približavao nafilem – dobrovoljnim djelima, Ja ću ga zavoljeti, a kada ga zavolim, bit ću njegov sluh kojim čuje, oči kojima gleda, ruka kojom uzima i noga kojom korača. Ako bude nešto tražio od Mene, Ja ću mu dati, a ako bude tražio zaštitu od Mene, Ja ću ga zaštititi.’”

Namaz je stub islama i glava pobožnosti i ibadeta. On je čišćenje nutrine, sapiranje duhovne prljavštine i rekreacija tijela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Pet dnevnih namaza, džuma do džume i ramazan do ramazana iskupljuju grijeh počinjenje između njih, ako se budu izbjegavali veliki grijesi.” (Muslim) Ko bude redovno klanjao dobrovoljne namaze, bit će mu sagrađena kuća u Džennetu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema nijednog muslimana koji radi Allaha klanja dvanaest dobrovoljnih rekata, mimo farzova, a da mu Allah neće sagrađiti kuću u Džennetu.” (Muslim)

Noćni namaz i oživaljavanje noći namazom propisano je tokom cijele godine, a ne samo u ramazanu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najbolji namaz nakon obaveznih namaza jeste noćni namaz.” (Muslim) Mugira ibn Šu’ba rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, toliko je dugo stajao u namazu da bi mu stopala oticala, pa je upitan zbog toga, i rekao je: ‘Zar da ne budem zahvalan Allahov rob?’” (Buhari i Muslim)

Post je jedan od najvrednijih i najnagrađenijih ibadeta, kao što se kaže u hadisi-kudsijju: “Svako čovjekovo djelo pripada njemu, osim posta, on pripada Meni i Ja posebno nagrađujem za njega.” Poslije ramazana preporučeno je postiti šest dana ševvala, i onaj ko to uradi, kao da je postio cijelu godinu. O tome govori vjerodostojna predaja koju je prenio Sevban, radijallahu anhu, a u kojoj se navodi, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah svako dobro djelo vrednuje deseterostruko, jedan mjesec vrijedi kao deset mjeseci, a šest dana, poslije ramazana, vrijedi kao dva mjeseca, i to je sveukupno godina.” (Nesai i Ibn Madža) U dobrovoljni post, također, spadaju: post tri dana svakog mjeseca, post ponedjeljka i četvrtka, post dana Arefata, post u Allahovom mjesecu muharremu i post u šabanu.

Tu je i Kur'an, Allahov govor, najistinitiji i najljepši govor, izvor upute i milosti i stjecište svjetlosti. Onaj ko ga bude učio i čitao, kao da je razgovarao sa Allahom, džellešanuahu, i obećana mu je velika nagrada i lijep prijem. Uzvišeni kaže: “... da ih On prema onome što su radili nagradi i još im iz obilja Svoga da, jer On mnogo prašta i blagodaran je. A ono što iz Knjige objavljujemo sušta je istina, ona potvrđuje da su istinite i one prije nje. Allah, zaista, o robovima Svojim sve zna i On sve vidi.” (Fatir, 29–30)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Učite Kur'an, on će se na Sudnjem danu zauzimati za one koji ga budu učili.” (Muslim)

“Primjer vjernika koji uči Kur'an je kao primjer utrudže (vrsta citrusa, voće slično narandži), lijepo miriše, a i okus mu je lijep. Primjer vjernika koji ne uči Kur'an je kao primjer datule, nema mirisa a okus joj je lijep.” (Buhari i Muslim)

“Onaj ko pravilno uči Kur'an bit će u društvu plemenitih meleka, a onaj ko uči Kur'an s teškoćom imat će dvije nagrade.” (Buhari i Muslim)

Naravno, činjenje dobrih djela nije ograničeno na pobrojana djela. Allah, džellešanuahu, propisao je različite i mnogobrojne vrste ibadeta i ostavio je veliki prostor za činjenje dobra, kako bi se ljudi okrenuli dobru i kako bi povećao i osnažio njihovu želju za dobrom. Njegove blagodati i počasti su velike. Uzvišeni kaže: “Oni koji govore: ‘Naš Gospodar je Allah!’ – i istraju na Pravome putu, neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju! Oni će stanovnici Dženneta biti, i u njemu će vječno boraviti, i to će im biti nagrada za ono što su radili.” (El-Ahkaf, 13–14)

Bojte se Allaha i znajte da je bolje ono djelo koje je malo ali ustrajno od onog koje je veliko ali kratko traje i napusti se. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najdraža djela Allahu su ona koja se kontinuirano čine, makar bila i mala.” (Buhari i Muslim)

Ono što je iskreno i propisno izvršeno bit će primljeno kod Allaha, a ono što je lišeno ova dva uslova ili jednog od njih, bit će predmetom odgovornosti i obračuna na Sudnjem danu. Uzvišeni kaže: “Ko žudi da od Gospodara svoga bude lijepo primljen, neka čini dobra djela i neka, klanjajući se Gospodaru svome, Njemu nikoga ne pridružuje!” (El-Kehf, 110)

Allah je Blagodaran i Plemenit, On će onome ko bude činio dobro dati sreću u srcu, prostranstvo u grudima, snagu u duši, radost u očima, zaštitit će ga od šejtana, a na ahiretu će mu dati milost, oprost, zadovoljstvo i Džennet. Uzvišeni kaže: “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

Donosite salavate i selame na Muhammeda, sina Abdullahovog, vjerovjesnika. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do Dana povratka, i nas zajedno s njima, Svojom milošću, dobrotom i plemenitošću, o Ti si plemenit i Ti puno daruješ.

ODGAJANJE I POPRAVLJANJE SRCA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

11. ševval 1443. godine po Hidžri / 13. maj 2022.

Hvala Allahu Koji pruža utočište svakome ko se Njemu prikloni i Koji je pripremio džennetsko boravište svakome ko teži Njemu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i Koji se iznad Arša uzvisio, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, Koji nije s Pravog puta skrenuo i nije zalutao, “on ne govori po hiru svome – to je samo Objava koja mu se obznanjuje” (En-Nedžm, 3–4). Dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i naredio je bogobožnost, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu i svoju dušu uzdržavaju od prohtjeva. Njabolji govor je Allahov objavljeni govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sina Abdullahovog, odlikovanog među ljudima. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. Allahovi robovi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, nema sreće osim s bogobožnošću, i nema uspjeha osim s pokornošću Gospodaru.

Znajte da je pokornost Allahu najveće bogatstvo i opskrba, a Njegovo zadovoljstvo je najbolja zarada i najuzvišeniji cilj. Džennet je prekriven neugodnostima, a Džehennem strastima. “I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio.” (Ali Imran, 185)

O ljudi, srce je posuda za dobro i zlo u čovjeku. Ono je izvor nevjerovanja i vjerovanja. Ono je predvodnik svih ostalih organa i odgovorno je za njihovo pravilno usmjeravanje, i alatka razuma kojom se postiže opažanje i razumijevanje. Ako je ono zdravo, zdravo je čitavo tijelo, a ako je ono bolesno, bolesni su i ostali organi. Numan ibn Bešir, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Zaista u tijelu postoji jedan organ, i ako je on zdrav, bit će zdravi i ostali organi, a ako je on bolestan, bit će bolesni i ostali organi, a taj organ je srce.’” (Muttefekun alejhi)

O vjernici, srca su skrovišta volje i slobodnog izbora, temelj i razlog odgovornosti i ispita, od njih zavisi primanje djela kod Allaha (kabul), umnogostručavanje nagrade i kazne. Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Djela se vrjednuju prema namjerama, i svakom čovjeku pripada ono što je naumio (svojim djelom)." (Muttefekun alejhi)

Nijet, namjera, sredstvo je za uvećanje nagrade. Allah, džellešanuhu, nagrađuje za lijepu namjeru, a ne kažnjava za lošu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko naumi učiniti dobro djelo, pa ga ne učini, bit će mu upisano jedno dobro djelo, a ako ga učini, bit će mu upisano od deset do sedamsto dobrih djela. Ko naumi učiniti loše djelo, pa ga ne učini, neće mu biti upisano, a ako ga učini, bit će mu upisano samo jedno loše djelo." (Muslim) Nijet je uvjet ispravnosti i primanja djela, i uvjet kažnjavanja zbog njih. Uzvišeni kaže: "Nije grijeh ako u tome pogriješite, grijeh je ako to namjerno učinite; a Allah prašta i samilostan je." (El-Ahzab, 5)

O ljudi, srca se brzo mijenjaju i jako su prevrtljiva. Mikdad ibn Esved, radijallahu anhu, rekao je: "Neću o čovjeku reći ni dobro ni loše, sve dok ne vidim u kakvom je stanju napustio ovaj svijet, nakon jedne stvari koju sam čuo od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem." Prisutni su upitali: "A šta si to čuo od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem?", a on reče: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: 'Čovjekovo srce prevrtljivije je od lonca kada u njemu ključa voda.'" (Ahmed)

O vjernici! Allah, džellešanuhu, ispituje ljudska srca smutnjama, nedaćama i iskušenjima. Ko je u svojoj nutrini, koja je poznata samo Allahu, iskren u odnosu prema Njemu, On će ga učvrstiti i usrećiti na dunjaluku i ahiretu. Uzvišeni kaže: "Allah će vjernike postojanom riječju učvrstiti i na ovome i na onome svijetu, a nevjernike će u zabludi ostaviti; Allah radi šta hoće." (Ibrahim, 27)

O Ti Koji usmjeravaš srca, usmjeri naša srca ka pokornosti Tebi, o Ti Koji okrećeš srca, učvrsti naša srca do smrti. Srca se nalaze između dva prsta Milostivog i On ih okreće kako želi. Šehr ibn Havšeb kazuje: "Upitao sam Ummu Selema, radijallahu anha: 'Majko pravovjernih, koju je dovu Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najčešće učio kada je bio kod tebe?', a ona je odgovorila: 'Najčešće je učio ovu dovu: Ja mukallibel-kulubi sebbit kulubena

ala dinik! – O Ti Koji okrećeš ljudska srca, učvrsti moje srce u Svojoj vjeri!’ Upitala sam ga: ‘Allahov Poslaniče, zašto najčešće učiš dovu: ‘Ti koji okrećeš ljudska srca, učvrsti moje srce u Svojoj vjeri?’, a on mi reče: ‘O Ummu Selema, nema nijednog čovjeka a da njegovo srce nije između dva Allahova prsta, pa koga hoće, učvrsti na Pravom putu, a koga hoće, pusti ga da zaluta.’” (Tirmizi)

Uzvišeni kaže: “Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu, kada si nam već na Pravi put ukazao, i daruj nam Svoju milost; Ti si, uistinu, Onaj Koji mnogo daruje!” (Ali Imran, 8)

O ljudi, srcima je potrebna briga, kontrola, odgoj, čišćenje i praćenje. Zato je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Husajnu ibn Munziru, radijallahu anhu: “Reci: ‘Gospodaru moj, ukaži mi na Pravi put, i sačuvaj me zla moje duše.’” A, u oprostajnom govoru rekao je: “Utječemo se Allahu od zla naših duša!”

Nastojte i trudite se da popravite svoja srca i očistite svoje duše, jer onaj ko popravi svoju nutrinu, Allah će popraviti njegovu vanjštinu, ko popravi svoju tajnost, Allah će popraviti njegovu javnost. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: “Allah ne gleda u vaša tijela, niti u vaš izgled, nego gleda u vaša srca.” (Muslim)

Pogledajte, Allah vam se smilovao, svoju vanjštnu pa je popravite, i pogledajte svoju nutrinu, pa je očistite! Budite iskreni s Allahom, Allah će ispuniti Svoje obećanje i postići ćete sreću ovog i budućeg svijeta.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

O ljudi, najveća nevolja koja umrtvljuje srce i odvraća ga od svakog dobra i plemenitosti jesu tvrdoća i nemar, koji srce prekrivaju koprenom, udaljavaju od dobra i vjerovanja i vode ka grijehu i nepokornosti. Uzvišeni kaže: “I znajte da je među vama Allahov Poslanik; kad bi vas u mnogo čemu poslušao, doista biste nastradali; ali Allah je nekima od vas pravo vjerovanje omilio, i u srcima vašim ga lijepim prikazao, a nezahvalnost i neposlušnost vam omrazio. Takvi su na Pravome putu.” (El-Hudžurat, 7)

“Zar nije vrijeme da se vjernicima srca smekšaju kad se Allah i Istina koja se objavljuje spomene, i da oni ne budu kao oni kojima je još davno data Knjiga,

pa su srca njihova, zato što je proteklo mnogo vremena, postala nemilosrdna, i mnogi od njih su nevjernici.” (El-Hadid, 16)

O vjernici, srca se razbolijevaju i umiru, otupljuju i postaju tvrda poput kamena ili još tvrđa. Uzvišeni kaže: “Ali srca vaša su poslije toga postala tvrda, kao kamen su ili još tvrđa.” (El-Bekara, 74) Kada srca “presahnu” i otvrdnu, put do njih se zatvori, tako da na njih ne može djelovati savjet ili pouka, ne prihvataju lijek i uputu i ne povinuju se istini. Uzvišeni kaže: “Reci ti Meni ko će uputiti onoga koji je strast svoju za boga svoga uzeo, onoga koga je Allah, znajući ga, u zabludi ostavio i sluh njegov i srce njegovo zapečatio, a pred oči njegove koprenu stavio? Ko će mu, ako neće Allah, na Pravi put ukazati? Zašto se ne urazumite?” (El-Džasije, 23)

Oživite svoja srca zikrom – spominjanjem Allaha, i čuvajte se nemara, tvrdoće i Allahovih zabrana.

O ljudi, s obzirom na to da je Allah, džellešānuhu, odabrao srce, između ostalih organa, i učinio ga središtem vjerovanja, izvorom dobra i zla u čovjeku, On mu je dao i ključnu ulogu na Sudnjem danu, tj. učinio ga je glavnim obilježjem uspjeha na Sudnjem danu. Uzvišeni kaže: “... na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Es-Saffat, 83–84) Pametan i razborit je onaj ko propituje i obračunava svoju dušu i radi za ono što dolazi poslije smrti, a nemoćan i slab je onaj ko udovoljava prohtjevima duše i neosnovano se nada Allahovoj milosti. Obračunavajte svoje duše prije nego što budete polagali račun, i izvagajte svoja djela prije nego vam ona budu vagana. Lakše ćete položiti račun sutra, ako svedete račun sa sobom danas i pripremite se za “veliki ispit” pred Allahom. Uzvišeni kaže: “Tada ćete ispitivani biti, i nijedna tajna vaša neće sakrivena ostati.” (El-Hakka, 18)

Gospodaru, omili nam vjerovanje i prikaži ga lijepim u našim srcima, a omrazi nam nevjerovanje, grijšenje i nepokornost i učini nas od razboritih. O Ti Koji okrećeš srca, učvrsti naša srca u Svojoj vjeri! O Ti Koji usmjeravaš srca, usmjeri naša srca ka pokornosti Tebi.

“Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu, kada si nam već na Pravi put ukazao, i daruj nam Svoju milost; Ti si, uistinu, Onaj Koji mnogo daruje!” (Ali Imran, 8)

POKORNOST ALLAHU (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
18. ševval 1443. godine po Hidžri / 20. maj 2022.

Neka je svaka hvala Allahu, Gospodaru Silnom i Milostivom, Blagom i Hvaljenom. On zna za poglede koji kriomice u ono što je zabranjeno gledaju i ono što grudi kriju. Neka je hvaljen Gospodar moj i neka Mu je hvala na svim blagodatima koje samo On zna, dok mi neke znamo, a neke ne znamo, te na tome što zlo i nevolje zaustavlja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Kome niko nije ravan i Kome se sve vraća. Svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, koji je poslan kao milost svjetovima. Uzvišeni ga posla sa svjetlom i uputom. Neka su Allahov salavat i selam na poslanika Muhammeda, na njegovu časnu porodicu, njegove vrle drugove i sve one koje čine dobro do Sudnjeg dana.

Budimo bogobojažni, čineći ono što nam Allah naređuje i kloneći se onoga što nam zabranjuje. Samo se bogobojažnošću mogu postići pobjeda i uspjeh, dok lutanje i slijedenje strasti donosi samo nesreću. Uzvišeni kaže: “Onda će onome koji je obijestan bio život na ovome svijetu više volio Džehennem prebivalište postati sigurno. A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao, Džennet će boravište biti sigurno.” (En-Naziat, 37–41)

Poštovani vjernici! Znajmo da su uspjeh i sreća čovjeka na ovom i budućem svijetu isključivo uvjetovani pokornošću Gospodaru svjetova. Pokornost Allahu može se ostvariti isključivo povinovanjem Njegovim naredbama i udaljavanjem od onoga što je Uzvišeni zabranio. Oni koji ispunjavaju naredbe Uzvišenog i klone se zabrana, kao što u ajetu navodi, “bit će u društvu vjerovjesnikā, i pravednikā, i šehidā, i dobrih ljudi, kojima je Allah milost Svoju darovao. A kako će oni divni drugovi biti! Ta blagodat će od Allaha biti, a dovoljno je to što Allah sve zna” (En-Nisa, 69–70). Ko se bude pokoravao naredbama, ali istovremeno činio grijehe, on je u nečemu pokoran Allahu, dok je u drugom nepokoran. Nepokornost koja se čini Gospodaru utječe na pokornosti, na

način da im umanjuje nagradu, čak možda učinjeno djelo bude u potpunosti lišeno nagrade, ukoliko se čini nepokornost koja uništava dobra djela i otuda je potrebno da onaj ko želi biti u potpunosti pokoran Uzvišenom Gospodaru istovremeno izvršava naredbe i kloni se zabrana. Upravo se ovo konstatuje u ajetu: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku, i ne ništite djela svoja!” (Muhammed, 33). U ovom ajetu poziva nas da ne ništimo svoja djela čineći grijeh.

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Meni se naređuje da se klanjam Allahu, iskreno Mu ispovijedajući vjeru i naređuje mi se da budem prvi musliman.’ Reci: ‘Ja se bojim patnje na Velikom danu, ako budem Gospodaru svome neposlušan.’” (Ez-Zumer, 11–14)

“I ne budite kao onā koja bi svoju pređu raspela kad bi je već bila čvrsto oprela.” (En-Nahl, 29)

Iz ovoga se razumije da svaki grijeh koji uslijedi nakon pokornosti do određene mjere ništi pokornost.

Uzvišeni kaže: “Kome bi od vas bilo drago da posjeduje bašču punu palmi i vinove loze kroz koju teku rijeke i u kojoj ima svakovakih plodova, a da je ostario i da ima nekaku djecu, a da onda naiđe vatrena oluja preko nje i ona izgori? – Tako vam Allah objašnjava dokaze da biste razmislili.” (El-Bekara, 266)

Tumači Kur’ana pojašnjavaju: “Ovo poređenje primjer je pokornosti koje grijesi smanjuju i nište.”

Sevban, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Potvrđeno znam da će na Sudnjem danu doći grupa iz moga naroda koja će imati dobra djela u veličini planina Tihame, ali će Allah njihova djela u prah i pepeo pretvoriti.” Sevban reče: “Allahov Poslaniče, detaljno nam ih opiši kako ne bismo bili među njima.” On reče: “Oni su vaša braća, slični su vama. Klanjaju dugo noću kao što i vi klanjate. Ali, oni kada se osame, čine grijeh.” (Ibn Madža, sahih) Prethodni hadis sadrži strašnu prijetnju i opomenu onome koga strah od Allaha ne zaustavi da ne poćini grijeh i opomena je onome ko ćini grijeh nakon dobrih djela.

Poštovani vjernici! Uzvišeni Allah darovao vam je priliku, uputio vas je i potpomogao da ćinite pokornosti i pohvalna djela u mjesecu dobra i blagoslova. Uzvišeni vas je u tom mjesecu saćuvao od velikih grijeha i od vas udaljio šejtana

koji vas poziva u grijeh e i strasti. U mjesecu ramazanu vrijeme za pokornost postalo vam je dostupno, sati provedeni u ibadetu dragi, slušanje i učenje Kur'ana srcu milo i duša očišćena pokornošću Milostivom. Vi tako šejtanovo postojanje ignoriraste i jedni drugima na putu dobra najbolja podrška postadoste. Božiji neprijatelj šejtan, pokuđen i ponižen, želi da vam se osveti nakon što je iz okova pušten, tako što će vaša djela pretvoriti u prah i pepeo. On želi da bogobojažnost u razvrat pretvori, dobra djela u loša i da zavede svakoga koga uspije zvesti da bi mu bio drug u Džehennemu, najgorem konačistu. Uzvišeni kaže: “Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte! On poziva pristaše svoje da budu stanovnici u Vatri.” (Fatir, 6)

Šejtana smatra neprijateljem čovjek koji ustrajava u činjenju dobrih djela i ne približava se zabranjenim. Blago li se, blago li se čovjeku koji ustrajno čini dobra djela. Spašen će biti ko loša djela poprati dobrim. Uzvišeni kaže: “I obavljaj molitvu početkom i krajem dana, i u prvim časovima noći! Dobra djela zaista poništavaju loša. To je pouka za one koji pouku žele.” (Hud, 114) Pravi vjernik čini dobra djela i stalno traži od Allaha da mu daruje da skonča na dobru. Šejtan se najbolje pobjeđuje tako što se Gospodar moli za lijep kraj života.

Teško li se onome ko loša djela poprati lošim, sve dok ga tako smrt na zatekne u strastima do guše. Tada se više neće moći vratiti na dunjaluk, a niti će mu vrijeme koje je proveo u uživanju biti od koristi, zbog čega će se bolno kajati i živjeti u vječnoj patnji.

Uzvišeni kaže: “Šta ti misliš, ako im Mi dopuštamo da godinama uživaju, naposljetku ih snađe ono čime im se prijeti, zar će imati šta od slatkog života koji su provodili?” (Eš-Šuara, 205–207)

“I između njih i onoga što budu željeli bit će prepreka postavljena kao što je prije bilo učinjeno sa njima sličnim, jer su svi oni, doista, mnogo sumnjali.” (Saba, 54)

Život će nam pokazati kako će i jedni i drugi skončati. Sretnik će biti onaj ko uzme pouku, a nesretnik onaj ko okrene lice od upute i ne povjeruje u dokaze.

Imajmo na umu, poštovani vjernici, da na Sudnji dan nećemo ponijeti ni svoj imetak, ni svoju rodbinu, ni svoje društvo, niti će nas oni, kada stanemo pred Gospodarom, moći zaštititi od patnje. Samo ćemo ponijeti svoja djela.

Ukoliko nam djela budu dobra, znat ćemo odgovoriti na pitanja Munkira i Nekira u kaburu, i bit ćemo obradovani vječnim uživanjem.

Uzvišeni kaže: “Ni bogatstva vaša ni djeca vaša neće vas učiniti Nama bli skim; samo one koji budu vjerovali i dobra djela činili čeka višestruka nagrada za ono što su radili, i oni će u visokim odajama biti sigurni.” (Saba, 37) Uspješno ulaganje je činiti pokornost Gospodaru svjetova. Pokornost je veliki uspjeh, pokornost je sreća, pokornost je ponos i pokornost je dugotrajna korist. Kako bi to bila, potrebno je da ispuni nekoliko uvjeta:

1) iskrena namjera, tj. da smo pokorni isključivo jer želimo Allahovo zadovoljstvo, nikako iz koristi ili kako bi se čulo za nas;

2) da pokornost koju činimo bude u skladu sa uputom i praksom poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem;

3) da ne počinimo grijehe koje poništavaju tu našu pokornost;

4) konstantno činjenje dobra. Uzvišeni kaže: “I sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 99).

Zato je potrebno, dragi vjernici, da se klanjamo Uzvišenom Allahu sve dok je duša u tijelu, kloneći se sumnjivih stvari, koje su u kontradiktornosti s objavom koja je darovana poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže: “Ti idi Pravim putem, kao što ti je naređeno, i nek tako postupe i vjernici koji su uz tebe, i objiesni ne budite, jer On dobro vidi ono što radite.” (Hud, 112)

Poštovani vjernici! Mjesec ibadeta i благослова je završen, ali je Uzvišeni Allah podario ovom ummetu raznovrsne puteve dobra i pokornosti nakon ramazana. Strogo naređena djela propisana su u svako doba, a nagrada za ustrajnost se umnožava. Svako djelo propisano u ramazanu, slično njemu propisano je u drugim mjesecima, bilo ono strogo naređeno ili pohvalno. Naš Gospodar je milostiv i samilostan i Njegova milost očituje se kroz to što je Svojim robovima učinio dugotrajnim postojanje stvari kojima mogu zavrijediti Njegovu milost, ne uskraćujući im Svoje dobro i Svoje blagodati. Gospodar naš je Onaj Kome se sve na nebesima i ne Zemlji klanja. Uzvišeni kaže: “On je Bog i na nebu i na Zemlji, On je Mudri i Sveznaajući!” (Ez-Zuhruf, 84)

On je Gospodar Kojem se stvorenja klanjaju u svim vremenima. On je neovisan, dok su sva stvorenja u stalnoj potrebi za Njim i ne mogu živjeti bez

Njegove milosti, znanja i snage. Uzvišeni je Gospodar Kome najviše dolikuje da bude obožavan, kome najviše priliči da bude spominjan i on je Vladar od svih najmilosniji.

Bišr el-Hafi je jednom upitan: “Šta misliš o ljudima koji se marljivo trude u ramazanu, a kada istekne, oni prestanu?”, na što je rekao: “To su najgori ljudi. Za Boga znaju samo u ramazanu.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetovao je Muaza riječima: “Budi bogobojazan, ma gdje bio. Loša djela poprati dobrima, kako bi ih izbrisala.”

Jedan od najlakših ibadeta jeste upućivati dovu i spominjati Allaha, i zato često upućujmo dove i činimo zikr. Pobjedimo šejtana tako što ćemo često činiti pokornosti i kloniti se zabrana. Prokleti šejtan zna da je Božija milost sve obuhvatila i da su putevi dobra mnogobrojni i utabani. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podstiče nas da postimo šest dana mjeseca ševvala, ističući da će onaj ko ispostori ramazan, a potom i šest dana ševvala, imati nagradu onoga ko je ispostorio cijelu godinu. (Muslim)

“Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko donose na mene jedan salavat, Uzvišeni će na njega donijeti deset.”

Gospodaru naš, blagoslovi našeg poslanika Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen.

Gospodaru naš, smiluj se upućenim vođama – četverici pravednih halifa, svim drugim ashabima, prvim odabranim generacijama i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana. Gospodaru, smiluj se i nama, uistinu Ti si od milostivih najmilosniji.

Gospodaru naš, oprosti nam grijeha koje smo davno ili skoro počinili, u tajnosti ili javnosti, sve o čemu Ti bolje znaš. Ti, uistinu, najbolje znaš šta kao prvo treba biti određeno, a šta kao posljednje. Nema drugog Gospodara osim Tebe. Ti si Veličanstveni i Plemeniti.

Gospodaru naš, molimo Te da nam podariš Svoje zadovoljstvo i Džennet. Utočište tražimo od Tvoje srdžbe i Džehennema. Neka Ti je hvala, Uzvišeni, i svaka zahvala za svako dobro djelo i pokornost koju si nam omogućio da

činimo i pomogao nam na putu toga. Sva hvala i zahvala samo Tebi pripadaju. Gospodaru naš, Veličanstveni i Plemeniti, sačuvaj nam naše sevape, nemoj učiniti da budu uništeni lošim djelima. Gospodaru, oprosti nam grijehе naše i pogreške. Podari nam, Uzvišeni, dobar završetak u svemu što radimo i zaštititi nas od sramnih grijehа na dunjaluku i patnje u Ognju. Gospodaru naš, oprosti nam grijehе, našim roditeljima i svim muslimanima. Ti si, uistinu, Gospodar svjetova.

Gospodaru naš, podari nam da skončamo na Istini. “Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!”

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.” (En-Nahl, 90)

Zato ime Veličanstvenog i Svevišnjeg Gospodara spominjimo, kako bi nam se smilovao; zahvaljujmo Mu se na Njegovim blagodatima, kako bi nam više darovao.

Uzvišeni kaže: “Obavljanje molitve najveća je poslušnost! – A Allah zna šta radite.”

ALLAHOVA MOĆ U STVARANJU I OBAVEZA ZAHVALJIVANJA NA NJEHOVIM BLAGODATIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
25. ševval 1443. po Hidžri / 27. maj 2022.

Hvala Allahu na Njegovim blagodatima koje se ne mogu pobrojati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, na ovom i budućem svijetu, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odabrani vjerovjesnik i rob. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe, dobročinitelje, bogobojazne. O muslimani, oporučujem sebi i vama da se samo Allaha bojimo. Uzvišeni kaže: "I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobojaznost." (El-Bekara, 197)

O muslimani, u Kur'anu je veliki broj ajeta u kojima se naređuje posmatranje Allahovih znamenja u kosmosu. Koliko je samo jasnih pouka i upečatljivih poruka u tome! Uzvišeni kaže: "On čini da noć i dan naizmjenice nastupaju i u tome je, doista, pouka za one koji pameti imaju." (En-Nur, 44) Veličanstveni su znakovi i fascinantni dokazi veličine i moći Stvoritelja, Njegove jednoće i da je On jedini dostojan obožavanja i da Mu nema ravnog.

Onaj ko razmišlja o Allahovim stvorenjima i ljepoti Njegovih djela postaje svjesniji i ubjeđeniji u svoga Gospodara, povećava se i učvršćuje njegovo vjervanje da On, jedini, stvara, upravlja, raspolaže, određuje i vlada i da samo On posjeduje svu moć i mudrost, stoga je obaveza Njegovih robova da Ga istinski obožavaju i u potpunosti se predaju Njegovoj volji i budu Mu pokorni i ponizni prema Njemu. Opisujući Svoje predane robove, Uzvišeni kaže: "U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana zaista su znamenja za razumom obdarene, za one koje i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju. 'Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u Vatri!'" (Ali Imran, 44)

O vjernici, čovjek je obavezan uzeti pouku iz promjenjivosti i prevrtljivosti stanja na ovom svijetu, prisjećati se Kuće vječnosti i biti svjestan prolaznosti i bezvrijednosti kuće u kojoj se trenutno nalazi. Srećan je onaj ko iz toga uzme pouku i to shvati. Uzvišeni kaže: “Iz milosti Svoje On vam je dao noć i dan; da se u njoj odmarate, a da iz dobara Njegovih privređujete i da zahvalni budete.” (El-Kasas, 73)

O vjernici, upućen je onaj ko iskoristi ovaj svijet za ono što će mu koristiti na ahiretu, a obmanjen je onaj kome život prođe u igri, zabavi i nemarnosti prema Allahovim naredbama, pokornosti Njemu i Njegovom obožavanju. Uzvišeni kaže: “On čini da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodar.” (El-Furkan, 62)

O vjernici, jedna od pouka je smjena godišnjih doba, zime i ljeta, proljeća i jeseni. U velikim vrućinama čovjek se treba sjetiti vrućine i žestine džehennemske vatre i činiti ono čime je Allah zadovoljan i što će ga spasiti od Njegove srdžbe i kazne. Allah, džellešanh, govoreći o licemjerima, munaficima, i njihovom neopravdanom izostajanju iz borbe, kaže: “... i jedni drugima su govorili: ‘Ne krećite u boj po vrućini!’ Reci: ‘Džehennemska vatra je još vruća!’ – kad bi oni samo znali!” (Et-Tevba, 81)

Buhari i Muslim bilježe da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vatra se požalila svome Gospodaru, pa je rekla: ‘Samu sebe pojedoh (uništih)’, pa joj je dopustio dva oduška, jedan zimi, a drugi ljeti. To su najveća vrućina i najveća hladnoća koju osjetite.”

Poštovani vjernici, čuvajte se Dana kada će se ispuniti Allahovo obećanje i znajte da na ahiretu imaju samo dvije skupine: nesretni i sretni. Budi, Allahov robe, od bogobožasnih i u stalnoj pokornosti Gospodaru. Muslim bilježi od Mikdada ibn Esveda, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sunce će se na Sudnjem danu približiti ljudima na udaljenost od jedne milje, pa će ljudi biti u znoju, shodno svojim djelima. Neki će biti u znoju do nožnih članaka, neki do koljena, neki do pojasa, a nekima će znoj dopirati do usta.”

Buhari i Muslim bilježe da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ljudi će se znojiti na Sudnjem danu toliko da će njihov znoj otići u zemlju sedamdeset lakata, i doprijet će sve do njihovih ušiju.”

O vjernici, kao što koristite sva dostupna sredstva na ovom svijetu, da biste se spasili od neugodnosti vrućine i njene žestine, potrudite se, nastojte, koliko god je to moguće, da činite ono što će vas zaštititi od Allahove kazne i njenih strahota na ahiretu. Uzvišeni kaže: “Oni koji su se Allaha bojali bit će među izvorima, u gustim baščama i među voćem koje budu željeli. ‘Jedite i pijte, prijatno neka vam je! – za ono što ste radili.’ Tako ćemo Mi one koji čine dobra djela nagraditi.” (El-Murselat, 41–44)

Naši dobri prethodnici bili su potpuno svjesni ove činjenice. Kada je Muaz ibn Džebel, radijallahu anhu, bio na samrti, bilo mu je žao, ali ne dunjaluka, nego noćnog namaza, sjedenja pred učenjacima i posta u vrelin ljetnim danima, a Ebu Derda, radijallahu anhu, govorio je: “Postite u vrelin danima pripremajući se za vrelinu Dana proživljenja, i klanjajte dva rekata pripremajući se za tminu u kaburu.”

O vjernici, zaista su u smjeni godišnjih doba i promjenjivosti stanja na dunjaluku znamenja, pouka i podsjećanje na bezvrijednost i brzinu prolaznosti ovog svijeta i odredište Sudnjeg dana ka kojem se čovjek kreće. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko sam to ja i šta je dunjaluk! Primjer mene i dunjaluka je kao primjer konjanika koji putuje u vrućem ljetnom danu, pa se skloni u hlad drveta jedan trenutak, a zatim nastavi svoje putovanje i napusti taj hlad.” (Sahih)

O muslimani, pripremite za sebe dobro, jer “za dobro koje za sebe pripremite naći ćete nagradu kod Allaha” (El-Bekara, 110).

O muslimani, naša je obaveza da zahvaljujemo Allahu, srcem i tijelom, na Njegovim neizmjernim i velikim blagodatima kojima nas je obasuo, kojih nije bilo u prošlosti, i da Mu zahvaljujemo na mnogobrojnim dobrima i nepresušnim nimetima. On nas je u ovim vremenima obdario sredstvima koja nam olakšavaju život i štite nas od raznih neugodnosti, kao što nikoga prije nas nije obdario. Enes, radijallahu anhu, rekao je: “Klanjali smo sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, a bilo je toliko vruće da bi neko od nas postavljao krajčičak svoje odjeće na mjesto sedžde i na njoj činio sedždu.” (Buhari)

Koliko nam je samo potrebna spoznaja prava našeg Stvoritelja, izvršavanje Njegovih naredbi i ostavljanje uzroka Njegove srdžbe.

Uzvišeni kaže: “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152)

Ko ispuni Allahovo pravo na zahvalnost, obožavajući samo Njega i pokoravajući se Njemu, On će mu još više blagodati dati, povećat će mu iz Svog dobra i usrećit će ga na ovom svijetu i nakon smrti. Uzvišeni kaže: "... i kad je Gospodar vaš objavio: 'Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.'" (Ibrahim, 7)

Allah nam je naredio veličanstvenu stvar, da donosimo salavate i selame na našeg prvaka, vjerovjesnika i miljenika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i budi zadovoljan Njegovim ashabima i svima onima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

FAZE LJUDSKOG ŽIVOTA – POUKE I OPOMENE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
3. zulkade 1443. po Hidžri / 3. juni 2022.

Hvala Allahu Koji nam je naredio da Mu se pokoravamo i zabranio nam grijehenje i neposluh prema Njemu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema i Koji je stvorio stvorenja da bi Njega obožavali, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je lijepim ponašanjem i primjerom navodio ljude na slijedenje svoga sunneta, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu, ashabe i sve oni koji slijede njegovu uputu i sunnet.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: “Allah je Taj koji vas nejakim stvara, i onda vam, poslije nejakosti, snagu daje, a poslije snage iznemoglost i sijede vlasi; On stvara što hoće.” (Er-Rum, 54)

Ovaj kur’anski ajet ocrtao je konture čovjekovog životnog puta i etape kroz koje prolazi: slabost, zatim snaga, a onda ponovo slabost, djetinjstvo, zatim mladost, pa starost i sijede vlasi. Vidimo ove etape u onima oko nas, pa ih preslikavamo na sebe. U svim etapama čovjeka prati slabost, ona se ne odjava od njega i ne napušta ga tokom cijelog života, jer on sam ne može predvidjeti ishod u bilo čemu i ne može sam sebi garantovati postojanost i sigurnost ni jedan jedan trenutak svog života. Prva od ovih etapa jeste etapa djeteta u bešici, koje nije sposobno da se brine o sebi i razumije ono što se dešava oko njega, nejakog tijela, vida, sluha i pameti, a zatim ga Allah, džellešānuhu, postepeno opskrbljuje snagom, olakšava mu njene uzroke i učvršćuje njene temelje, i jedino On može osigurati njeno trajanje. Onaj ko razmišlja o slabosti u dobi djetinjstva, shvatit će da čovjeka, kroz cijeli njegov život, prati i natkriljuje Allahova briga, pažnja, zaštita, dobrotā, savršena mudrost, milost i dobročinstvo, a ovu činjenicu čovjek, po stjecanju snage, vrlo brzo zaboravi, pa se uzoholi, postane nasilan i hvališe se svojom snagom i moći.

Uzvišeni kaže: "... i onda vam, poslije nejakosti, snagu daje" (Er-Rum, 54), tj. daje vam mladost, a mladost je najdragocjenija etapa ljudskog života, koju karakterišu vitalnost, životnost i odlučnost. Mladost je fabrika za proizvodnju životnih uspjeha. Za očekivati je od mlade osobe da će od sebe odbaciti lijenost i tromost, uhvatiti se ukoštac sa izazovima, opskrbiti se najvišim amibicijama, izdići se iznad prosječnosti i bezvrijednih stvari, podrediti svoju mladost traženju znanja i činjenju dobra, izgraditi vlastiti sistem promišljanja, unaprijediti svoju misao, ojačati svoj iman, biti pokorna svome Gospodaru, iskoristiti na najbolji način potencijale mladosti i snage, kako bi srela svog Gospodara a On zadovoljan njome. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Iskoristiti petero prije drugih petero: mladost prije starosti, zdravlje prije bolesti, slobodno vrijeme prije zauzetosti, bogatstvo prije siromaštva i život prije smrti." Ko odraste i starost dočeka u stanju dobra, Allah će ga usmrtniti u okrilju dobru koje je činio tokom života. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Sedmericu će Allah smjestiti u Svoj hlad na Dan kada neće biti drugog hlada osim Njegovog hlada", a među njima je "mladić koji je odrastao u pokornosti Allahu, džellešanuhu".

Koliku god snagu čovjek postigao u mladosti, ona će proći i nestati, trajanje i vječnost nemogući su na ovom svijetu. Uzvišeni kaže: "A poslije snage iznemoglost i sijede vlasi" (Er-Rum, 54). To je Allahova nepromjenjiva zakonitost u kosmosu. Nakon punog mjeseca nema ničeg drugog do rađanja novog mjeseca. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, kazuje: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je devu po imenu Adba, koju niko nije mogao preteći. Jednog dana došao je neki beduin sa svojom devom i pretekao je, pa je to teško palo muslimanima i rekli su: 'Adba je poražena.' Na to je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: 'Allahovo je pravo da ne uzdigne ništa od dunjaluka a da ga poslije toga ne unizi.'"

Ko doživi period starosti, uvjerit će se, vlastitim očima, u ovu veliku istinu i u ono što slijedi nakon toga. Uzvišeni kaže: "A zar vas nismo ostavili da živite dovoljno dugo da bi onaj koji je trebao razmisliti imao vremena da razmisli, a bio vam je došao i onaj koji opominje? Zato iskusite patnju, nevjernicima nema pomoći!" (Fatir, 36) Jedan od pokazatelja upute i pravog puta jeste tretirati starog i osijedjelog čovjeka onako kako mu dolikuje, cijiniti njegove zasluge i pokazati punu pažnju i ljubav prema njemu. Poslanik, sallallahu alejhi ve

sellem, rekao je: “Jedan od vidova iskazivanja poštovanja prema Allahu jeste plemenit odnos prema osijedjelom muslimanu.”

Ko bolje razmisli o ovom ajetu i etapama ljudskog života, spoznat će suštinu proživljenja i okupljanja pred Allahom, džellešanuhu, na Sudnjem danu. Ovi brzi prelasci iz etape u etapu dokaz su kratkoće i prolaznosti dunjaluka. Mladost prolazi, zdravlje slabi, snage nestaje, svi dunjalučki užici odlaze u nepovrat, a onda dolazi smrtni čas. Uzvišeni kaže: “A doći ćete Nam pojedinačno, onakvi kakve smo vas prvi put stvorili.” (El-En’am, 94)

Snagu mladosti moguće je dodatno uljepšati i ojačati slijeđenjem Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovih moralnih osobina, ljudskosti, čednosti, odlučnosti, savladavanja srdžbe i borbe protiv samog sebe, a moguće je i oslabiti je niskim ambicijama, lošim ponašanjem, kukavičlukom, lijenošću, nemarom, zavišću i istraživanjem sramota drugih ljudi.

Snaga je jedna od najvećih blagodati, koju je musliman dužan čuvati i koristiti je u onome čime je Allah zadovoljan, svjestan da zahvalnost povećava snagu i štiti je od nestanka, a da je nezahvalnost na ovoj blagodati uzrok njenog gubitka i promjene stanja nagore.

Ono što unapređuje blagodat snage i obezbjeđuje joj trajanje jeste ustrajnost u istigfaru – traženju oprosta od Allaha i požurivanje sa pokajanjem nakon učinjenog grijeha. Uzvišeni kaže, jezikom Svoga vjerovjesnika Huda, alejhisselam: “O narode moj, molite Gospodara svoga da vam oprost, i pokajte Mu se, a On će vam slati kišu obilnu i dat će vam još veću snagu, uz onu koju imate, i ne odlazite kao mnogobošci!” (Hud, 52)

Musliman, u periodu snage i vitalnosti ne smije zaboraviti Onoga Koji je snažniji i jači od njega, a to je Uzvišeni Allah, a ako musliman, u formalnom smislu, i ostane bez snage, on je, u suštini, jak sve dok je svjestan sveprisutnosti i pomoći Allaha, Snažnog i Moćnog. Uzvišeni kaže: “... i sjeti se roba Našeg Davuda, čvrstog u vjeri, koji se uvijek Allahu obraćao.” (Sad, 17)

O vjernici, donosite salavate na Poslanika pravog puta, to vam je naredba od Allaha u Njegovoj časnoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

VRIJEDNOST ZNANJA O ALLAHU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

10. zulkade 1443. po Hidžri / 10. juni 2022.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put, nikoga ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe. Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i budite svjesni Njegovog nadzora, u tajnosti i javnosti.

O muslimani, znanje o Allahu je uzvišen stepen, a najveća deredža imana, vjerovanja, jeste ostvarenje čvrstog ubjeđenja u Allaha, Njegovog Poslanika i Njegovu vjeru, i nju je moguće postići čvrstom spoznajom u srcu, koju neće moći oslabiti sumnje niti pokolebati iskušenja. Pozicija jekina – čvrstog ubjeđenja u odnosu na iman – vjerovanje je kao pozicija duše u odnosu na tijelo. Ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Jekin je sav iman, a prvi jekin je ubjeđenje u Gospodara, kao što su Allahovi poslanici govorili svojim narodima: ‘Zar se može sumnjati u Allaha, Stvoritelja nebesa i Zemlje?’ (Ibrahim, 10), tj. vi znate i priznajte da ne može biti sumnje u Allahovo postojanje i jednoću.” Na najvećem stepenu su oni koji su čvrsto ubijedjeni, i kada je Allah, džellešānuhu, htio da poveća i osnaži vjerovanje Svome prijatelju Ibrahimu, alejhis-selam, On mu je pokazao carstvo nebesa i Zemlje, kako bi postigao ovaj visoki stepen. Uzvišeni kaže: “I Mi pokazasmo Ibrahimu carstvo nebesa i Zemlje da bi čvrsto vjerovao.” (El-En’am, 75) U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir kaže: “Pojasnili smo mu dokaze u kosmosu i stvaranju koji upućuju na Njegovu jednoću, i da nema drugog gospodara osim Njega.”

Ibadet, makar bio i neznatan, ako se čini s čvrstim ubjeđenjem, podiže čovjeku stepen kod Allaha. Bekr ibn Abdullah el-Muzeni, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ebu Bekr, radijallahu anhu, nije pretekao druge ashabe mnoštvom

namaza i posta, nego čvrstim ubjeđenjem u srcu.” Allah, džellešānuhu, odlikovao je uputom i uspjehom ljude s čvrstim ubjeđenjem. Uzvišeni kaže: “I onima koji budu vjerovali u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe, i onima koji u onaj svijet budu čvrsto vjerovali. Njima će Gospodar njihov na Pravi put ukazati i oni će ono što žele ostvariti.” (El-Bekara, 4–5)

Oni će imati koristi od posmatranja Allahovih dokaza i znamenja. Uzvišeni kaže: “Na Zemlji su dokazi za one koji čvrsto vjeruju.” (Ez-Zarijat, 20)

U čijm srcu se nađe jekin – čvrsto ubjeđenje, on će, svojim srcem, obožavati Allaha potpuno, onako kako On to voli, kroz strah, nadu, pouzdanje u Allaha i druge ibadete. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Iman je srce i srž islama, a jekin – čvrsto ubjeđenje je srce i srž imana.” Allah, džellešānuhu, stvorio je ljude sa urođenom spoznajom i priznavanjem Njega, a priznanje Njegovog rububijjeta – da je On Gospodar, Vladar, Vlasnik, Stvoritelj i Op-skrbitelj zahtijeva Njegovo obožavanje. Svako stvorenje osjeća, duboko u sebi, potrebu za vjerovanjem u Njegovu jednoću, priznanjem Njegovog postojanja i obožavanjem. Uzvišeni kaže: “Ti upravi lice svoje vjeri, kao pravi vjernik, vjeri, djelu Allahovu, prema kojoj je On ljude načinio – ne treba se mijenjati Allahova vjera, jer to je prava vjera.” (Er-Rum, 30) Allah, džellešānuhu, podstiče ljude da posmatraju znamenja koja ukazuju na Njega. “Reci: ‘Posmatrajte ono što je na nebesima i na Zemlji!’” (Junus, 101)

Putevi spoznaje Allaha i dokazi koji ukazuju na Njegovo postojanje i dostojnost obožavanja su mnogobrojni, nema im kraja. On, u svakoj stvari, ima dokaz za Sebe, i sve što je u kosmosu ukazuje na Njega. Uzvišeni kaže: “Potanko izlaže dokaze da biste se uvjerali da ćete pred Gospodara svoga stati.” (Er-Ra’d, 2)

Jedan od najvećih dokaza Njegovog postojanja jesu Njegova stvorenja. Nema nijedne stvari u kosmosu a da Allah nije njen Stvoritelj, jer je općeprihvaćeno pravilo, u ljudskom srcu i razumu, da ono što je stvoreno nije stvorilo samo sebe, da ne može postojati bez onoga koji je učinio da ono postoji i da svaka posljedica ima svoj uzrok. “Zar su oni bez Stvoritelja stvoreni ili su oni sami sebe stvorili?! Zar su oni nebesa i Zemlju stvorili?! Ne, nego oni neće da vjeruju.” (Et-Tur, 35–36)

Mušica, svojom sićušnošću, i nebesa, svojom veličnom, ukazuju na Njegovu veličinu. “Allah se ne ustručava da za primjer navede mušicu ili nešto sićušnije od nje.” (El-Bekara, 26) Njegova mnogobrojna i raznovrsna stvorenja

zadivljujući su dokaz Njegovog postojanja, i ukazuju na savršenstvo Njegovih svojstava i djela. On je izveo stvorenja ni iz čega, stvorio je jedinke sa njihovim specifičnim svojstvima, proveo ih kroz različite faze i upravlja njihovim stajanjima. "... i stvaranje vas i životinja, koje je razasuo, dokazi su za ljude koji su čvrsto uvjereni." (El-Džasije, 4) Promjene njihovih svojstava učinio je vidljivim ljudskom oku. "U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene." (Ali Imran, 190)

On je stvorio i prostro Zemlju, pripremio je za boravak i kretanje po njoj i učvrstio je postojanim brdima da ne bi potresala one koji su na njoj. "a po Zemlji planine nepomične razbacao da vas ne trese, i po njoj životinje svih vrsta razasuo. Mi s neba kišu spuštamo i činimo da po njoj niču svakovrsne plemenite biljke." (Lukman, 10) Žito, grožđe, masline, nar, bašče i voće koje se napaja jednom vodom, a različitih je boja i okusa. Različite i čudne vrste stoke, koje zasićuju onoga ko se hrani njihovim mesom, nose na svojim leđima jahače i svojim vlasnicima obezbjeđuju materijalnu neovisnost. Uzvišeni kaže: "Allah je za vas stvorio životinje, da na nekima jašete, a neke da jedete" (Gafir, 79), što izaziva divljenje kod onih koji ih posmatraju: "ona vam je ukras kad je sa ispaše vraćate i kad je na pašu izgonite" (En-Nahl, 6).

Životinje nose i prenosi terete iz jednog u drugo mjesto, njihova koža je odjeća, njihova vuna je zaštita, a njihova dlaka je ukras. "To je Allahovo djelo; a pokažite Mi šta su drugi, mimo Njega, stvorili? Ništa! Mnogobošci su u pravoj zabludi." (Lukman, 11)

U morima su razna čuda, puna su opskrbe, blaga, bisera i dragulja. Na njihovim "leđima" plove lađe natovarene raznim potrepštinama, udaraju ih valovi sa svih strana, a one su poput brda stamenih. Onaj ko ih posmatra, veliča i slavi Allaha, Jedinog. "Ti vidiš lađe kako po njemu sijeku vodu da stječete iz obilja Njegova, da biste bili zahvalni." (Fatir, 12)

Uzdignuto nebo, ukrašeno zvijezdama, koje je On učinio orijentirima i vremenskim znakovima i putokazom u tminama kopna i mora, i ogromno Sunce čijom se toplotom griju, i blistavi Mjesec koji osvjetljava noć i upućuje zbunjenog.

I u samom čovjeku je najveći dokaz koji ukazuje na njegovog Stvoritelja. Stvorio ga je, nakon nepostojanja, od hude i bezvrijedne tekućine, pa ga je u meso i kosti pretvorio, a zatim ga kao novo stvorenje izveo, koje čuje, vidi,

govori i šuti, uzima i daje, odlazi i dolazi, podučio ga nakon neznanja, opskrbio nakon nemanja, ukrasio ga pameću i uputio ka onome u čemu je korist za njega, uljepšao njegov lik, uzvisio ga i potčinio mu sve oko njega. “Mi ćemo im pružati dokaze Naše u prostranstvima svemirskim, a i u njima samim, dok im ne bude sasvim jasno da je Kur'an istina.” (Fussilet)

Osim što je stvorio stvorenja, On je Svoju kreaciju doveo do potpunog savršenstva i pobrinuo se za svoja stvorenja. Njegova briga o stvorenjima jasno se očituje u njihovim skladnim oblicima i međusobnoj povezanosti. “Gospodar naš je Onaj Koji je svemu onom što je stvorio dao ono što mu je potrebno, zatim ga, kako da se time koristi, nadahnuo.” (Taha, 50)

Jedan od dokaza Njegovog postojanja jeste uređenost kosmosa, koji je savršeno stvorio, i njegovo kretanje u skladu sa zakonitostima i konstantama koje se ne mijenju, nema slučajnosti, nereda, nedostatka niti poremećaja. “Nit' Sunce može Mjesec dostići nit' noć dan prestići, svi oni u svemiru plove.” (Jasin, 40)

U kosmosu ne postoji precizniji red od onoga koji je On uspostavio i od onoga što je On htio za Svoja stvorenja. Stvorio je suprotnosti, kako bi upotunio korist, i spojio je oprečnosti kako bi se pokazala Njegova mudrost, noć i dan, vrućinu i hladnoću, tamu i svjetlo, a uz to, sve je stvorio s mjerom, i sve se dešava prema preciznim razmjerama, nema nesklada i nema kolizije. “... ti u onome što Milostivi stvara ne vidiš nikakva nesklada.” (El-Mulk, 3)

Allah, džellešanuhu, rasporedio je opskrbu, dao stvorenjima osjetila i sposobnosti, darovao razum i znanje i svaku stvar uputio na ono u čemu je njen opstanak i egzistencija. “... Koji sve stvara i čini skladnim, i Koji sve s mjerom određuje i nadahnjuje.” (El-A'la, 2–3)

Ptice svako jutro napuštaju svoja gnijezda gladne, a uvečer se vraćaju site; ribe u dubinama mora ne ostaju uskraćene za svoju opskrbu; pčele se hrane raznovrsnim plodovima i prave kuće na vrhovima planina; mravi u svojim skrovištima skladište najkorisniju hranu, a Njegova opskrba dospijeva i do embrija u utrobama njihovih majki i do zvijeri u udaljenim krajevima. Njegova djela nedostupna su drugima i niko s njim ne učestvuje u njima. On jedini daje život i smrt, izvodi iz živog neživo i iz neživog živo, i “On čini da zora sviće, On je noć odredio za počinak” (El-En'am, 96).

Gospodar izaziva one koji ne vjeruju u Njega da stvore nešto što je On stvorio i da Mu se suprotstave u onome što On radi, kako bi pokazao njihovu

nemoć i slabost. “O ljudi, evo jednog primjera, pa ga poslušajte: ‘Oni kojima se vi, pored Allaha, klanjate ne mogu nikako ni mušicu stvoriti, makar se radi nje sakupili. A ako bi im mušica nešto ugrabila, oni to ne bi mogli od nje izbaviti; nejak je i onaj koji se klanja, a i onaj kome se klanja!’” (El-Hadždž, 73)

Izaziva ih, također, da načine Objavu sličnu Njegovoj ili bar jedan njen dio, ali oni to ne mogu. “A ako sumnjate u ono što objavljujemo robu Svome, načinite vi jednu suru sličnu objavljenim njemu, a pozovite i božanstva vaša, osim Allaha, ako istinu govorite” (El-Bekara, 23); “Sama je istina, zbilja, sve ovo – zato hvali ime Gospodara svoga Veličanstvenog!” (El-Vakia, 95–96).

O muslimani, osnova imana ne može opstati i dati svoje prave plodove ako se čovjek ne brine o njemu i ne unapređuje ga. Rob neće postići suštinu vjerovanja sve dok od sebe ne odbaci i najmanju sumnju, i ne bude čvrsto vjerovao u istinitost Objave i savršenstvo Gospodara, i ne bude obožavao samo Njega i nikog drugog, i ne bude čvrsto vjerovao u proživljenje nakon smrti, a to je osnova na kojoj se zasnivaju sve poslanice.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Opomeni: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav.” (El-Ahzab, 56)

NEKE KORISTI I MUDROSTI PROPISIVANJA HADŽA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
17. zulkade 1443. po Hidžri / 17. juni 2022.

Hvala Allahu, Jakom i Silnom, Onome Kome jedinom pripada upravljanje i stvaranje, Neovisnom o svim svjetovima, Njemu ne koristi pokornost onih koji Mu se pokoravaju, niti Mu šteti nepokornost onih koji su Mu nepokorni. Stvorio je ljude i džine samo da bi Ga obožavali, pokoravali se Njegovim naredbama i ne kršili ih, i upozorio je grešnike na žestoku i bolnu kaznu, koja je pogodila mnoge prijašnje narode. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob, poslanik i prijatelj, istinoljubivi i povjerljivi, koga je Allah poslao kao milost svjetovima i dokaz protiv inadžija, neka su na njega Allahovi blagoslovi, pozdravi i milost, zauvijek, do Sudnjeg dana, i na svu njegovu braću, poslanike i vjerovjesnike, i na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Dana kada će Allah naslijediti Zemlju i sve što je na njoj, a On je najbolji nasljednik.

O muslimani, oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je osnova svakog dobra i izvor dobrote. Allah nam je propisao različite vrste ibadeta, kojima ćemo Ga obožavati, neki su isključivo tjelesni, kao što su post i namaz, neki su samo materijalni, kao što je zekat i sve ostale vrste obaveznog ili dobrovoljnog trošenja imetka, a neke ibadete čovjek izvršava tijelom, ali i troši imetak na njih, pa se za njih kaže da su tjelesno-materijalni ibadeti, kao što je hadž – hodočašćenje Allahove svete Kuće, za koji čovjek izdvaja svoj najvredniji imetak i podnosi tegobe putovanja.

Poštovani vjernici, u ovim blagoslovljenim danima muslimani sa istoka i zapada zemljine kugle dolaze u posjetu Allahovoj svetoj Kući, radi obavljanja dužnosti hadža, pokoravajući se Allahovoj naredbi i slijedeći sunnet našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Hadž je jedna od strogih vjerskih obaveza, u kojoj se okupljaju muslimani radi zajedničkog izvršenja ovog ibadeta, onako kako ga je obavio Allahov Poslanik, neka su na njega i njegovu porodicu Allahova milost, blagoslov i mir. Ovo okupljanje obiluje mnogobrojnim koristima i pomaže u dobročinstvu i bogobojaznosti.

Muslimani hodočaste Allahovu Kuću, kod koje osjećaju posebnu blizinu Allahu, džellešanuhu, njihove duše se pročišćavaju i uzvisuju, njihova se srca raznježuju i osjećaju strahopoštovanje kad spomenu Allahove ime, i to je ono što ih drži zajedno. To je kibla prema kojoj se okreću u namazu i oko koje se okupljaju, i ona je njihov bajrak u čiji se hlad sklanjaju, i pod kojim hode i iznova mu se vraćaju. Bajrak imana: La ilahe illallah Muhammedu resulullah!

To je akida – uvjerenje, vjerovanje – koja nadilazi i briše sve razlike, etničke, rasne, jezičke, geografske i sve ostale, u njoj pronalaze snagu jedinstva i korist okupljanja pod bajrakom imana. Razlog koji ih poziva ovom okupljanju jesu riječi Uzvišenog: “... i oglasi ljudima hadž!” – dolazit će ti pješke i na devama iznurenim; dolazit će iz mjesta dalekih” (El-Hadždž, 27), a temeljni postulat pod kojim se ono odvija jesu riječi Uzvišenog: “I kada smo kao pribježište Ibrahimu pokazali mjesto gdje je Hram, rekli smo: ‘Ne smatraj Nama nikoga ravnim, i očisti ovaj Hram Moj za one koji će ga obilaziti, koji će tu u blizini njegovoj stanovati, i koji će molitvu obavljati!’” (El-Hadždž, 26).

Ni manje ni više od toga, nijedna druga riječ niti djelo, niti u ime bilo koje isprazne parole, isključivo je to posvećivanje namjere i djela Allahu, džellešanuhu, i ostavljanje svega osim Njega: nikoga ne obožavaju osim Njega, nikome ne upućuju dove osim Njemu, nikoga ne spominju, hvaleći Ga, slaveći i veličajući, osim Njega, nikome se ne odazivaju, ponizno, skrušeno i sa strahopoštovanjem, osim Njemu.

Poštovani vjernici, bojte se Allaha i znajte da vas Allah nadzire u svakom vremenu i svim vašim stanjima, u noći i danu, i zato budite učtivi i obazrivi prema svom Stvoritelju i pridržavajte se islamskog bontona u ovim svetim mjestima, nemojte skrnaviti njihovu svetost činjenjem bilo kojeg grijeha i činite što više dobrih djela, čistih i iskrenih u ime Njega, ona će biti vaša opskrba i svjetlost na Danu povratka, i molite svoga Gospodara da vam podari Svoju pomoć i uputu, samo On upućuje na Pravi put.

Uzvišeni kaže: “Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža. A za dobro koje učinite Allah zna. I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 197)

O muslimani! Uzvišeni Allah, kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata.”

Sehl ibn Abdullah kaže: “Donošenje salavata na Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, najvredniji je ibadet, jer je to ibadet koji je Uzvišeni pripisao Sebi i melekima, a zatim ga je naredio vjernicima, što nije slučaj s drugim ibadetima.”

Allahu moj, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Koji je to stepen, i koje je to poštovanje! Njegovu kakvoću nije moguće dosegnuti.

Njega uči i ponavlja sve što postoji, cijeli univerzum odgovara na njega i sve što je između neba i ispuni se svjetlošću zbog Allahove pohvale Svom robu i vjerovjesniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem.

HADŽ – IBADET KOJI POPRAVLJA SRCA I ČISTI DUŠE (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile
24. zulkade 1443. po Hidžri / 24. juni 2022.

Hvala Allahu, Plemenitom, Silnom, Milostivom, Oprostitelju. On je pozvao Svoje robove da hodočaste najčasniju Kuću i prisustvuju najvećem skupu. Pozvao ih je Majci gradova i sela (Ummul-kura), kako bi im ukazao najljepše gostoprimstvo, oprostio im grijehe i skinuo bremena sa njihovih pleća. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, jedinog Vječnog, Samopostojećeg i Svemoćnog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolji čovjek koji je obavljao tavaf, sa'j i bacao kamenčiće na džemretima, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i na njegovu čistu porodicu, plemenite ashabe i tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu sve dok se budu smjenjivali dan i noć.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Budite Ga svjesni, pokoravajte Mu se, budite svjesni Njegovog nadzora, ne griješite prema Njemu i znajte da je pred vama težak ispit nakon kojeg će vječno pristanište biti Džennet ili Vatra. Dobro se opskrbite prije odlaska i opremite svoju vječnu kuću prije nego što je nastanite, jer poslije smrti ni od koga se više neće tražiti da odobrovolji Allaha i ne postoji mogućnost povratka na dunjaluk. Allahu moj, podari nam razboritost, i osnaži nas u činjenju najljepših djela i udalji od nas svako zlo Svojom blagošću i milošću.

O vjernici, nastupili su blagoslovljeni dani hadža i obasjali su dunjaluk svojom ljepotom. Ovdje, na ovim svetim mjestima, su gosti Milostivog, koji su se pokorili Njegovim naredbama i došli iz svih krajeva svijeta, "pješke i na devama iznurenim", slijedeći Pravi put, postigli su smiraj i ispunili svoj cilj, a Allahova pomoć njihov je saputnik.

Uzvišeni kaže: "Prvi hram sagrađen za ljude jeste onaj u Meki, blagoslovljen je on i putokaz svjetovima. U njemu su znamenja očevidna – mjesto na kojem

je stajao Ibrahim. I onaj ko uđe u nj treba biti siguran. Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj koji neće da vjeruje – pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome.” (Ali Imran, 96–97)

Hadž je uzvišeni temelj islama i njegov najveličanstveniji skup. Hadž je sveto putovanje i smiraj duši. Hadž je ibadet, bogobojažnost, zikr, bistrina, dobročinstvo i čistota. Njime se obnavlja veza sa Tvorcem i potvrđuje ugovor i zavjet. On je jedan od najčasnijih i najvrednijih ibadeta i najuzvišenijih i najsvečanijih činova pokornosti. Dovoljno mu je to što iskupljuje grijeha i što je nagrada za njega Džennet. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko obavi hadž i ne bude govorio ružne riječi i činio grijeha, vratit će se svojoj kući čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila.”

On je također kazao: “Za hadž mebrur nema druge nagrade osim Dženneta.” (Ova dva hadisa zabilježili su Buhari i Muslim.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: “Koje je djelo najbolje?”, pa je rekao: “Vjerovanje u Allaha i Poslanika.” Ponovo je upitan: “A koje poslije toga?” “Borba na Allahovom putu”, reče on. “A koje poslije toga?”, opet čovjek upita, a Poslanik reče: “Hadž mebrur.” (Muslim) Hadž mebrur je hadž u kojem su ispunjeni propisi i u kojem nema grijeha.

Poštovani vjernici, onaj ko temeljito razmišlja o propisanim ibadetima, shvatit će da su oni forma koja jasno ukazuje na skrivenu suštinu čija je intencija čišćenje duše, popravljavanje srca i povezivanje sa Gospodarom, a hadž je nesumnjivo jedan od takvih ibadeta. On je pun predivnih lekcija i korisnih mudrosti, iako neki ljudi ne razmišljaju o njima, strogo se drže forme nauštrb suštine. Najvažnija lekcija i mudrost hadža jeste ostvarenje tevhida – čiste vjere u jednog Boga i njegovo posvećenje Allahu. Sveta kuća Kaba podignuta je na temeljima tevhida i ustanovljena na čistoj uputi. Podigao ju je Ibrahim, alejhis-selam, otac vjerovjesnika i predvodnik pravovjernika, a naređeno mu je da, u njenoj gradnji, Allahu nikoga ne pridružuje, da sve što čini, čini u ime Allaha i da podigne kuću u slavu Allahovog imena. Uzvišeni kaže: “I kada smo kao pribježište Ibrahimu pokazali mjesto gdje je Hram, rekli smo ‘Ne smatraj Nama nikoga ravnim, i očisti ovaj Hram Moj za one koji će ga obilaziti, koji će tu u blizini njegovoj stanovati, i koji će molitvu obavljati.’” (El-Hadždž, 26) Dok ga je gradio, učio je: “Gospodaru naš, učini nas dvojicu Tebi odanim, i

porod naš neka bude odan Tebi, i pokaži nam obrede naše i oprosti nam, jer Ti primaš pokajanje i samilostan si!” (El-Bekara, 128)

Obredi hadža i njegove dužnosti utemeljeni su na tevhidu i učvršćuju ga. Njima se pokazuje poniznost pred Allahom, predanost Njemu, oslonac na Njega, strahopoštovanje i obožavanje samo Njega. Uzvišeni u ajetima o hadžu u suri El-Hadždž kaže: “Eto toliko! A ko poštuje Allahove svetinje, uživat će milost Gospodara svoga, a dozvoljena vam je stoka, osim one o kojoj vam je rečeno – pa budite što dalje od kumira poganih i izbjegavajte što više govor neistiniti, budite iskreno Allahu odani, ne smatrajte nikoga Njemu ravnim! A onaj ko bude smatrao da Allahu ima iko ravan – bit će kao onaj koji je s neba pao i koga su ptice razgrabile, ili kao onaj kojeg je vjetar u daleki predio odnio.” (El-Hadždž, 30–31)

Musliman se okreće jedino Allahu, nije mu dozvoljeno da moli bilo koga drugog, ili da ga uzima kao posrednika između Njega i sebe, ili od njega traži bilo šta od svojih potreba, ili da bilo koje svoje djelo, javno i tajno, posveti bilo kome drugom osim svome Gospodaru. Na hadžu se, Allah vas čuvao, čovjek oslobađa niskih poriva, odgaja svoju dušu u okrilju istinskih vrijednosti i bogobožnosti, i navikava je na pokornost, lijep odnos i ponašanje prema drugima. Uzvišeni kaže: “Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža.” (El-Bekara, 197)

O muslimani, na hadžu posebno dolazi do izražaja ljudsko jedinstvo i imansko bratstvo, a to je naredba našeg Uzvišenog Gospodara u riječima: “I svi se čvrsto Allahovog užeta držite i nikako se ne razjedinjujte” (Ali Imran, 103), i riječima: “... ne budite od onih koji Mu druge ravnim smatraju, od onih koji su vjeru svoju razbili i u stranke se podijelili; svaka stranka zadovoljna onim što ispovijeda” (Er-Rum, 30–31).

Na Oproštajnom hadžu, Njegov Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: “Vaš Gospodar je jedan i vaš otac je jedan! Zato nema prednost Arap nad nearapom, niti nearap nad Arapom, niti crnac nad bijelcem, niti bijelac nad crncem, osim po bogobožnosti.” (Ahmed)

Koliko je samo muslimanima potrebno da ispravno razumiju ovu veliku lekciju i da vode brigu o ovoj plemenitoj intenciji hadža, pa da odlučno odbace sektaštvo i podjele i usmjere se svom snagom ka međusobnom pomaganju,

okupljanju i zbližavanju, odazivajući se tako pozivu svog predvodnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem: “Ne zavidite jedni drugima, ne nadmećite se u trgovini, ne mrzite jedni druge, ne okrećite leđa jedni drugima, ne namećite se jedni drugima u kupovini i budite, Allahovi robovi, istinska braća.” (Buhari i Muslim)

O vjernici, Allah, džellešanuhu, odlikovao je neka vremena u odnosu na druga i učinio ih prostorom za razne oblike pobožnosti i “mejdanom” za činjenje ibadeta, iz milosti i dobrote prema ljudima, i iz mudrosti i pravednosti. Uskoro će nastupiti deset dana zul-hidžeta, a to su dani kojima je Allah, džellešanuhu, dao posebnu vrijednost, podigao ih na uzvišeno mjesto i zakleo se njima u Svojoj plemenitoj Knjizi: “Tako Mi zore, i deset noći” (El-Fedžr, 1–2).

Dobro djelo u ovim danima vrednije je od dobrih djela u ostatku godine. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema dana u kojima je dobro djelo vrednije i Allahu draže od ovih dana”, tj. prvih deset dana zul-hidžeta. Prisutni upitaše: “Pa čak ni borba na Allahovom putu?” “Pa čak ni borba na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu, svojim životom i imetkom, i ništa od toga ne vrati”, odgovori Poslanik. (Buhari)

U jednoj od verzija koju bilježi imam Ahmed navodi se: “U ovim danima donosite što više tehlila, tekbira i tahmida”, tj. izgovarajte što više: la ilahe illallah, Allahu ekber i elhamdulillah.

Uzmite svoj udio u ovom velikom dobru, ispunite ove blagoslovljene dane dobrim djelima i ispravnim postupanjem i donosite što više tehlila, tekbira i tahmida.

“A za dobro koje učinite Allah zna. I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 197)

ČEŽNJA VJERNIKA ZA NAJODABRANIJIM MJESTOM I ODABRANIM VREMENOM (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal b. Džemil Gazavi

1. zul-hidže 1443. po Hidžri / 1. juli 2022.

Hvala Allahu Koji je odlikovao neke dane nad drugima i učinio ih sezonom dobra, i propisao je veliku nagradu za one koji u njima budu činili dobra djela. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Vladara, Sveznajućeg, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolji čovjek koji je postio, klanjao i hodočastio Allahovu svetu Kuću, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegove ashabe i pobožne učenjake i sve one koji slijede njihov put. Bojte se Allaha, o vjernici, vršite samoobračun prije nego što budete polagali račun i pogledajte šta ste od dobrih djela pripremili za Dan povratka i izlaganja djela pred Gospodarom. “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O muslimani, kako je velika Allahova dobrota prema onome ko Mu je pokoran, iskreno Ga obožavajući, onome koji slijedi Njegovu uputu i trudi se da postigne Njegovo zadovoljstvo. Allah nam je propisao ono u čemu je naš boljitak, što je dobro za nas i čijim izvršenjem postizemo Njegovu blizinu i nagradu, i propisao nam je da se za budući svijet opskrbimo bogobojažnošću. Ako je tako, onda budite svjesni veličine Allahovog dobra i plemenitosti u kojima trenutno uživate.

Ovo je sezona velikog hadža, u kojem su se spojili vrijednost i veličina vremena i počast i svetost mjesta.

Ovo je deset dana zul-hidžeta, najboljih dana na dunjaluku, za koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema dana u kojima je dobro djelo vrednije i bolje od ovih dana.” Prisutni upitaše: “Pa čak ni borba na Allahovom putu?” “Pa čak ni borba na Allahovom putu, osim čovjeka koji je izašao u

borbu, zalažući i svoj život i metak, i ne vrati ništa od toga.” (Buhari) Najbolje je u ovim danima činiti što više ibadeta, a posebno učiti tekbir (allahu ekber), tehlil (la ilahe illallah) i tahmid (elhamdulillah).

Ovih deset dana su sezona u kojoj podjednako učestvuju hadžije i drugi. Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko ne bude u mogućnosti obaviti hadž u nekoj godini, može kod kuće činiti djela koja su bolja od džihada, a džihad je bolji od hadža.”

Zato, požurimo, Allah uputio i mene i vas, da učinimo što više dobrih djela, spominjemo Ga, molimo Ga, slavimo, veličamo i zahvaljujemo Mu na blagodatima kojima nas je darovao, i činimo ono što će povećati naš iman i ubjeđenje i učvrstiti nas na putu vjere. Na nama je da u ovim odabranim danima uložimo maksimalan napor i radimo što je više moguće dobrih djela, obavljamo namaz, postimo, dajemo sadaku, nahranimo gladne, žrtvujemo kurban, učimo Kur'an, podučavamo korisnom znanju, razmišljamo, spominjemo Allaha, činimo dovu, tražimo oprost, kajemo se, pozivamo Allahu, savjetujemo, usmjeravamo, upućujemo, popravljamo odnose među ljudima, zauzimamo se u dobru, ispunjavamo potrebe, pomažemo unesrećenima, naređujemo dobro, zabranjujemo zlo, činimo dobročinstvo roditeljima, održavamo rodbinske veze, čuvamo jezik i spolni organ, obaramo pogled od onoga što je Allah zabranio i sve ostale vrste dobrih djela, a čuvamo se, s druge strane, grijeha, nedozvoljenih oblika zabave, i nemarnosti prema korištenju odabranih vremena. Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, upitan je o težini grijeha učinjenih u odabranim vremenima, pa je rekao: “Griješ se povećava ako je učinjen u odabranim vremenima i na odabranim mjestima, a kazna za njih srazmjerna je vrijednosti mjesta i vremena.”

Poštovani vjernici, ovo je časna Meka, najdraže mjesto Allahu, u njoj je Allahova sveta Kuća. Uzvišeni kaže: “Prvi hram sagrađen za ljude jeste onaj u Meki, blagoslovljen je on i putokaz svjetovima.” (Ali Imran, 96)

Ova Kuća se voli i za njom se čezne, i nema nijednog sljedbenika islama a da je ne želi vidjeti i obaviti tavaf oko nje. Ljudi joj hrle sa svih strana svijeta i sa svakog dijela zemaljske kugle. Zbog svetosti i veličine Mesdžidul-harama, Allah, džellešānuhu, je i samu namjeru da se u njoj čini nered i nasilje okarakterisao kao grijeh koji iziskuje Njegovu kaznu. Uzvišeni kaže: “i onome ko u

njemu poželio da bilo kakvo nasilje učini dat ćemo da patnju nesnosnu iskusi.” (El-Hadždž, 25)

Ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je o ovom ajetu: “Ako bi neki čovjek poželio da u njoj učini nasilje, a nalazi se u Adenu (Jemenu), Allah bi ga kaznio bolnom kaznom.”

Čuvajmo se Allahove srdžbe i kazne, i budimo svjesni veličine i svetosti Njegove Kuće, i čuvajmo se činjenja grijeha i njihovih posljedica, jer se grijesi i kazna za njih uvećavaju u svetom prostoru.

Jedan od vidova poštovanja prema svetoj zemlji jeste primjena Poslanikovih riječi: “Ovaj grad Allah je učinio svetim, nije dozvoljeno sjeći/lomiti njegovo drveće, loviti njegovu divljač, uzimati izgubljenu stvar u njemu, osim onome ko će se raspitivati za njenog vlasnika.”

O muslimani, ovo su Allahovi izaslanici, hadžije i mu'temiri, uputili su se Allahovoj Kući, odazivajući se Allahovoj naredbi i tražeći Njegovo zadovoljstvo, došli su iz svih dijelova svijeta “da bi koristi imali i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali” (El-Hadždž, 28). Neka jedu meso njihovo, nahrane siromaha ubogog, izvrše svoje obrede, ispune svoje zavjete, oko Hrama drevnog obilaze, poštuju Allahove svetinje, izgovaraju telbiju, tekbir i dovu, budu što dalje od kumira poganih, klone se lažnog govora, ne pripisuju Allahu druga, primjenjujući u potpunosti princip tevhida, jednoboštva: La ilahe illallah! – Nema boga osim Allaha. Nema žrtvovanja, niti zavjetovanja, niti dove, niti traženja pomoći osim od Allaha, i nema posvećivanja bilo koje vrste ibadeta ikome osim Allahu.

Glavna intencija hadža jeste veličanje Allaha, priznanje Njegove jednoće i blagodati i poštivanje Njegovih svetinja i obreda. Uzvišeni kaže: “Njemu pripada sve što je na nebesima i na Zemlji, sve je Njemu poslušno.” (Er-Rum, 26)

Poštovani vjernici, zbog veličine ovih blagoslovljenih dana, Allah, dželleš-anuhu, zaklinje se njima: “Tako Mi zore, i dest noći” (El-Fedžr, 1–2). U tumačenju ovog ajeta, Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Zora i deset noći su vrijeme u kojem se obavljaju uzvišeni obredi, na uzvišenim mjestima, a to su Allahove svetinje kojima rob pokazuje predanost svome Gospodaru. Hadž i nusuk (obred) je čisti ibadet Allahu, poniznost i potčinjenje Njegovoj veličini, a to je sušta suprotnost prkosu, oholosti i nadmenosti kojima su opisani Ad,

Semud i faraon. Obredi sadrže vrhunac poniznosti pred Allahom, a spomenuti narodi su se uzoholili i odbili Allahovu naredbu.”

Ono što je potrebno naglasiti, u ovom kontekstu, jeste da se vrijednost vanjskih, vidljivih, pojavnih djela povećava ili smanjuje ovisno o onome što je u srcima, a ono što je u srcima razlikuje se od srca do srca, i niko osim Allaha ne zna koliko je vjerovanje/ubjeđenje u nečijem srcu. Poštivanje Allahovih svetinja (propisa) proizlazi iz bogobojažnosti srca. Uzvišeni kaže: “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je bogobojažnosti srca.” (El-Hadždž, 32)

Poštovalac Allahovih svetinja (propisa), svojim poštovanjem, potvrđuje svoju bogobojažnost i vjerodostojnost svog vjerovanja, jer je njihovo poštovanje odraz poštovanja i veličanja Allaha, džellešanuhu. Hadžija kroz obrede prolazi svojim srcem, ispunjenim čežnjom, ljubavlju, veličanjem i željom, prije nego kroz njih prođe njegovo tijelo, jer zna da je srce objekat Gospodarove pažnje, uzrok zaduženosti šerijatskim propisima, izvor dobrih djela, pokretač i osnova.

Hadž srca počinje prije hadža tijela, a hadž tijela prati hadž srca. Iskrenost – ihlas je djelo srca, a hadž mora biti čist od rijaluka – pretvaranja i sum'e – želje za hvalom. Hadžija, dok izgovara telbiju: “Lebbejkallahumme lebbejke, lebbejke la šerike leke! – Odazivam Ti se, Gospodaru, odazivam, Ti nemaš sudruga!”, osjeća da je u potpunosti okrenut ka Allahu i da je njegova namjera iskrena i čista. Djela srca, kao što su ljubav prema Allahu, čežnja za Njim, Njegovo veličanje, predanost Njemu, strpljenje, ubjeđenje, pouzdanje u Njega i odazivanje Njemu, povezana su sa svakim pojedinačnim obredom hadža, i kada god se desi da neko od ovih djela bude zapostavljeno ili se desi propust u njemu, utjecaj obreda na ljudsku dušu slabi, nagrada se umanjuje i hadž se pretvara u formalne radnje bez duše i suštine.

Ako razmišljamo o ajetima koji govore o hadžu, vidjet ćemo da je većina njih povezana sa djelima srca, a s obzirom na to da su na hadžu najviše, od svih ostalih ibadeta, zastupljene Allahove svetinje, kao što su boravak na Arefatu, obredno bacanje kamenčića, klanje kurbana, noćenje na Mini i Muzdelifi, ne možemo a da se ne zapitamo: Kako se postiže bogobojažnost veličanjem Allahovih svetinja na hadžu?, a odgovor na to je: Postiže se tako što hadžija nastoji da njegov hadž bude mebrur, okrene se svojim srcem Allahu, mnogo Ga spominje, skrušeno i ponizno, pridržava se Poslanikove upute po pitanju propisa hadža, izvršava hadžske obrede na propisan način, traži lijepu opskrbu i halal imetak,

okiti se lijepim manirima, čuva se grijeha, ostavi raspravu, razilaženje, svađu, vrijeđanje i uznemiravanje drugih, izbjegava gužvu i naguravanje na obrednim mjestima i prilikom tavafa, i nastoji činiti dobro svojoj braći i biti im na usluzi.

Donosite salavate i selame na svog Vjerovjesnika, odazivajući se naredbi svog Gospodara: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

DOBRA DJELA NA VAGI TEŠKA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed b. Talib b. Abulhamid

8. zul-hidže 1443. po Hidžri / 8. juli 2022.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhamed Njegov rob i poslanik, neka su na njega, njegovu časnu porodicu, njegove ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu, Allahov mir, spas i blagoslov do Sudnjega dana.

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Poštovani vjernici, Uzvišeni kaže: “O vjernici, hoćete li da vam ukažem na trgovinu, ona će vas spasiti patnje nesnosne: u Allaha i Poslanika Njegova vjerujte i imecima svojim i životima svojim na Allahovu putu se borite – to vam je, da znate, bolje – On će vam grijehе vaše oprostiti i u džennetske bašče vas, kroz koje rijeke teku, uvesti, i u divne dvorove u edenskim vrtovima; to će biti uspjeh veliki, a dat će vam i drugu blagodat koju jedva čekate: Allahovu pomoć i skoru pobjedu! Zato obraduj radosnom viješću vjernike!” (Es-Saff, 10–13)

U vjerodostojnom hadisu stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da su najbolja djela: vjerovati u Allaha i boriti se na Allahovom putu. Kada vjera u srcu postane čvrsta, svi organi počnu činiti dobra djela i jezik samo dobro pripovijeda. Upravo onako kao što stoji u hadisu da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “U tijelu se nalazi jedan organ, i kad je on zdrav, zdravo je i cijelo tijelo; a kada se on iskvari, cijelo se tijelo razboli. To je srce.” Vjerovanje se ne ostvaruje željama i nadom, nego čvrstim ubjedenjem u srcu i postupanjem shodno tome. Uzvišeni kaže: “Pravi vjernici su samo oni čija se srca strahom ispune kad se Allah spomene, a kad im se riječi Njegove

kazuju, vjerovanje im učvršćuju i samo se na Gospodara svoga oslanjaju, oni koji molitvu obavljaju i dio od onoga što im Mi dajemo udjeljuju. Oni su, zbilja, pravi vjernici – njih počasti, i oprost, i obilje plemenito kod Gospodara njihova čekaju.” (El-Enfal, 2-4).

Ko bude upravo ovako postupao, vjera će ispuniti njegovo srce i osjetit će slast vjerovanja onakvu kakvu osjeti ko se napije hladne vode u vreloj danu nakon što ga je prethodno zadesila velika žeđ. Odustati od vjere takvom će čovjeku postati mrže nego da bude u vatru bačen i teže će mu to pasti nego da mora trpjeti bolove i opekotine. Kada je riječ o tjelesnim djelima, najbolje djelo je boriti se na Allahovom putu, odnosno širiti vjeru u Allaha i Poslanika svakim oruđem, uz prethodni poziv na osnovu argumenata i dokaza prvenstveno, a sve “dok mnogoboštvo ne iščezne i dok samo Allahova vjera ne ostane” (El-Enfal, 39).

Borbom na Allahovom putu smatra se, također, podsticati sebe na činjenje dobrih djela i pokornosti Allahu, kao što u hadisu stoji: “Borac na Allahovom putu je onaj koji se sa sobom bori u ime Allaha.” Kada bi određeni ashabi bili upitani o odlasku u boj, govorili bi: “Počni od sebe, sa sobom se prvo izbori. Počni sa sobom, protiv svojih prohtjeva se bori.”

Jedan od najvećih vidova borbe sa sobom jeste konstantno održavanje Allahovih kuća činjenjem ibadeta i zikra. Uzvišeni kaže: “Allahove džamije održavaju oni koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju i koji molitvu obavljaju i zekat daju i koji se nikoga osim Allaha ne boje; oni su, nadati se, na Pravome putu.” (Et- Tevba, 18)

“Džamijama koje se Allahovom voljom podižu i u kojima se spominje Njegovo ime – hvale Njega, ujutro i navečer, ljudi koje kupovina i prodaja ne ometaju da Allaha spominju i koji molitvu obavljaju i milostinju udjeljuju, i koji strepe od Dana u kom će srca i pogledi biti uznemireni, da bi ih Allah lijepom nagradom za djela njihova nagradio i da bi im od dobrote Svoje i više dao. A Allah daje kome hoće, bez računa.” (En-Nur, 36–38)

Radi toga je potrebno da održavamo Allahove kuće obavljanjem namaza, činjenjem zikra, učenjem Kur’ana, itikafom, učenjem i podučavanjem korisnom znanju. Među Allahovim kućama je najbolji i najčasniji Sveti hram u Meki, zbog čega je najbolje njega održavati. Upravo radi ovoga je Uzvišeni u časnom Kur’anu posebno istaknuo značaj Svetog hrama najboljim riječima

hvale, te odredio da najbolje djelo nakon borbe na Allahovom putu bude hadž (hodočašće) ka Allahovoj kući.

Uzvišeni kaže: “I učinili smo Hram utočištem i sigurnim mjestom ljudima. ‘Neka vam mjesto na kojem je stajao Ibrahim bude prostor iza koga ćete molitvu obavljati!’ – I Ibrahimu i Ismailu smo naredili: ‘Hram Moj očistite za one koji ga budu obilazili, koji budu tu boravili i koji budu molitvu obavljali.’” (El-Bekara, 125)

“Prvi hram sagrađen za ljude jeste onaj u Meki, blagoslovljen je on i putokaz svjetovima. U njemu su znamenja očividna – mjesto na kojem je stajao Ibrahim. I onaj ko uđe u nj treba biti siguran. Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj koji neće da vjeruje – pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome.” (Ali Imran, 96–97)

Odlaziti u bilo koju Allahovu kuću radi obavljanja namaza i drugih ibadeta vid je borbe na Allahovom putu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže o upotpunjavanju abdesta u teškim uvjetima, čestom odlasku u džamiju i čekanjem narednog namaza na istom mjestu: “To vam je borba, to vam je borba, to vam je prava borba.” S druge strane, odlaziti u Sveti hram, posjećivati ga i razne ibadete činiti u njemu, naročito one koji se samo tamo mogu činiti (poput tavafa oko Kabe) sinonim je za borbu na Allahovom, džellešanuhu, putu. Alija b. Husejn, radijallahu anhum, prenosi da je neki čovjek upitao o džihadu, a Poslanik mu reče: “Da li želiš da ti ukažem na džihad gdje se ni na trn nećeš ubosti? To je hadž.” Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Kada skinete sjedalo sa svoje jahalice (nakon borbe na Allahovom putu), pripremite se da se zaputite na hadž i umru. To vam je jedan od dva oblika džihada.” Hadž i umra smatraju se džihadom jer se na tom putu ulaže veliki imetak i psihički i fizički napor. Za namaz je potrebno angažirati se tjelesno, ali ne i imetkom, slično je i s postom; dok je za hadž potrebno angažirati se tijelom i imetkom zbog čega se smatra boljim.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Nagrada za primljeni (*mebrur*) hadž je Džennet.” Kada je jednom Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan koja su djela najbolja, on odgovori: “Iskreno vjerovanje u Allaha, borba na Allahovom putu, te primljeni hadž. Hadž je bolji od ostalih dijela koliko je između istoka i zapada.” Također je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

“Ko obavi hadž, a pritom ne bude govorio ružne riječi ili radio ružna djela, vratit će kući čist od grijeha kao dana kada ga je majka rodila.”

Oprost grijeha i ulazak u Džennet kao nagrada za hadž uslovljeni su time da hadž bude primljen. Hadž će biti primljen kada se ispuni mnoštvom dobrih djela i kada se na njemu ne čine grijesi. Među najboljim dobrim djelima jeste i činiti dobročinstvo ljudima i biti im od koristi u svakom pogledu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je o suštini dobročinstva, na što odgovori: “Dobročinstvo je imati lijep ahlak (ponašanje).” Najbolji hadžija je onaj koji je blag i jednostavan, lice mu osmijeh krasi, a iz usta mu lijepe riječi izlaze, sadaku udjeljuje, selam naziva, lijepo govori i čuva svoj jezik. Bogobojaznost u srcu mu ne da da u grijeh posrne, a velikodušnost mu srdžbu gasi. Najbolje je društvo svojim hadžijama saputnicima. Ko bude ovako postupao, hadž mu je potpun i primljen. Takvi su ljudima najbolji i uznemiravanje drugih najduže mogu trpjeti. Uzvišeni Allah opisao je takve bogobojazne robove: “Oni koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici, udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju – a Allah voli one koji dobra djela čine.” (Ali Imran, 134)

Ibn Mudžahid daje primjer: “Putovao sam s Abdullahom b. Omerom, radijallahu anhum, kako bih mu pomogao na putu, ali je umjesto toga on meni pomagao.” Tako bi mnogi naši vrli prethodnici uvjetovali svojim saputnicima da će putovati sa njima ako će im dozvoliti da im pomažu na putovanju, sa željom da ostvare veliku nagradu koja je priređena za to djelo.

Hadž se upotpunjuje činjenjem svih vrsta pokornosti, kao što Uzvišeni navodi: “Nije čestitost u tome da okrećete lica svoja prema istoku i zapadu; čestiti su oni koji vjeruju u Allaha i u onaj svijet, i u meleke, i u knjige, i u vjerovjesnike, i koji od imetka, iako im je drag, daju rođacima, i siročadi, i siromasima, i putnicima, i prosjacima, i za otkup iz ropstva, i koji molitvu obavljaju i zekat daju, i koji obavezu svoju, kada je preuzmu, ispunjavaju, naročito oni koji su izdržljivi u neimaštini, i u bolesti, i u boju ljutom. Oni su iskreni vjernici, i oni se Allaha boje i ružnih postupaka klone.” (El-Bekara, 177)

Pravi hadžija je onaj ko vjeruje u Allaha, čvrsto se drži Kur’ana i sunneta, redovno klanja, često udjeljuje sadaku, ispunjava svoja obećanja, uvijek je strpljiv, iskren i bogobojazan. Naši vrli prethodnici nastojali bi na hadžu redovno obavljati sve vrste pohvalnih ibadeta. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, redovno je klanjao noćni i vitr-namaz na svojoj jahalici kada bi negdje putovao.

Jedna od najvećih pokornosti na hadžu jeste često spominjanje Uzvišenog Allaha. Uzvišeni Allah naredio je da Ga često spominjemo prilikom obavljanje obreda hadža kroz razne prilike. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan: “Kakav je hadžija najbolji?”, on odgovori: “Onaj što najviše spominje Allaha.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Najbolji hadž je kada čovjek glasno uči riječi telbijje i kada kurban prinese.” U vezi s prinošenjem žrtve, što je jedno od najvrednijih dijela, Uzvišeni kaže: “A deve smo vam učinili jednim od Allahovih obreda hadža, i vi od njih imate koristi; zato spominjite Allahovo ime kada budu u redove poredane; a kad padnu na zemlju, jedite ih, a nahranite i onoga koji ne prosi, a i onoga koji prosi; tako smo vam ih potčinili da biste zahvalni bili.” (El-Hadž, 36) Uzvišeni kaže: “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je čestita srca.” (El-Hadždž, 32)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na Oproštajnom hadžu prinio je kao žrtvu stotinu deva. Također je slao životinje na Minu da budu kao žrtva prinesene, iako te godine nije obavio hadž.

S druge strane, na hadžu je potrebno čuvati se svakog ružnog i pogrešnog djela, kao i ružnih riječi. Uzvišeni kaže: “Onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža.” (El-Bekara, 197)

U hadisu stoji: “Ko obavi hadž ne govoreći ružne riječi i ne čineći grijeh, vratio će čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila.” Najbolje nešto čime se hadžija može opskrbiti jeste bogobožnost i najbolja dova koja se hadžiji može uputiti na ispraćaju jeste da mu Uzvišeni podari bogobožnost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ispratio je jednog mladića na hadž riječima: “Allah ti povećao bogobožnost (takvaluk).” Kada bi neki od naših vrljih prethodnika ispraćali nekog na hadž, govorili bi: “Boj se Allaha. Nije se boriti za onog ko je bogobožan.” Drugi bi govorili: “Kao savjet dat ću ti ono što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poručio Muazu kada ga je ispratio: ‘Allaha se boj ma gdje bio. Čini dobro djelo odmah poslije lošega kako bi ga izbrisalo. A s ljudima se na lijep način ophodi.’” Ovaj poslanički savjet objedinio je sve pohvalne osobine.

Nešto što je jako važno, na šta bi hadžija trebao obratiti pažnju, jeste da imetak koji sa sobom ponese bude halal, nikako stečen na nedozvoljen način. Također bi trebao hadž činiti iskreno u ime Allaha, tražeći Njegovo zadovoljstvo,

nikako radi tuđih pohvala i zarad ugleda. Potrebno je da hadžija bude na hadžu skrušen, smiren i ponizan. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavio je hadž na slaboj jahalici i umotan u ogrtač koji ne vrijedi ni četiri srebrna dirhema. Na putu bi stalno ponavljao: “Gospodaru moj, učini da ovaj hadž ne bude neiskren, učinjen radi drugih i njihovih riječi hvale.” Abdullah b. Haris, radijallahu anhu, kaže: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, putovao je na jahalici koja ga je jedva nosila. Bio je ponizan. Stalno je ponavljao: ‘Gospodaru naš, samo život na ahiretu je vrijedan.’” Šurejh je govorio: “Hadžija je malo iako je onih koji putuju na hadž mnogo. Mnogi ljudi čine dobra djela, ali ih je malo iskreno radi zarad Allahovog zadovoljstva. Ima hadžija koji će govoriti: ‘Odzivam Ti se, Gospodaru, Tebi se odazivam!’, ali će im biti rečeno: ‘Nisi Mi se odazvao, niti ćeš biti sretan. Tvoja djela neće biti primljena.’” Da nas Uzvišeni Allah sačuva od ovakve kazne!

Pošto Uzvišeni Allaha Sveti hram dovodi u vezu sa Sobom i Sebi ga pripisuje, dok se svom odabraniku Ibrahimu, alejhis-selam, obraćao riječima: “I očisti ovaj Hram Moj” (El-Hadždž, 26), srca ljudi postadoše vezana za Hram Onoga koga najviše vole. Kad god se Hram spomene, oni požele da ga posjete, a kad god pomisle koliko su daleko od njega, to im teško padne. Neka je uzvišen Onaj Ko učini Svoj Hram “utočištem i sigurnim mjestom ljudima”, koga posjećuju, često i iznova, no nikada ne osjete da im je dovoljno.

Neki pobožnjak sreo je hadžije na povratku sa svetih mjesta, pa je zastao i počeo plakati ponavljajući: “Kako sam samo slabašan!” Kada je došao do daha, reče: “Ako je ovoliko tužan onaj ko nije uspio posjetiti Hram, koliko će onda biti tužan onaj ko je izgubio vezu s Gospodarom Hrama, kada to shvati!” Radi svetosti mjesta na koja hadžije odlaze, ima se pravo ražalostiti onaj ko nije otišao, osjetiti gorčinu u srcu kada odlaze, te ima pravo tražiti od njih da za njega dove Gospodaru svjetova. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Omeru, radijallahu anhu, kada je krenuo da obavi umru: “Brate moj, sjeti nas se u dovama.” Ukoliko su neki otputovali na hadž, a mi nismo, oni blizu Svetog hrama otišli, a mi daleko ostali, nije nužno da smo od onih za koje se može reći: “da Allahu nije bilo po volji da idu, pa ih je zadržao, i bi im rečeno: ‘Sjedite sa onima koji sjede!’”, nego se nadamo da ćemo mi zbog opravdanog odsustva i iskrene namjere imati dio nagrade kakvu imaju oni što su otišli. Upravo onako kako Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, opisuje stanje

pojedinih kada se vratio s Bitke na Tebuku: “U Medini je ostalo ljudi koji su bili u mislima s vama, kamo god ste hodili i kad god ste neku dolinu prešli. Samo ih je opravdan razlog spriječio da pođu s vama.” A možda će neko ko je iz opravdanog razloga izostao srcem, voljom i odlučnošću prije stići do nagrade, nego neki koji su tijekom otišli.

O vi što ka voljenom Hramu odlazite, za onima što ostaju se obazrite. Ponesite molitve onih što su spriječeni, u očima ćete im vidjeti pogled što za svetim mjestima žudi. Ko sveta mjesta jednom ugleda i srcem taj smiraj osjeti, potom se svojoj zemlji vrati, dok je živ, željet će da ponovo tamo ode.

Poštovani vjernici! Uzvišeni Allah odlikovao je ovaj ummet nad drugim narodima, darujući mu, posredstvom Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, razne mogućnosti za činjenje dobra. Pored toga, za svako djelo koje neki u ovom u ummetu mogu učiniti, dok drugi ne mogu, Uzvišeni je učinio da postoji drugo djelo koje mogu i ovi drugi učiniti, kako bi svi podjednako imali priliku za činjenje dobra. Pošto je borba na Allahovom putu određena kao najbolje djelo, a mnogi neće biti u prilici u tome učestvovati, Uzvišeni odredi da je često i neprestano činjenje zikra jednako tom djelu, čak je ponekad vrednije.

Također je određeno da je činjenje dobrih djela u prvih deset dana mjeseca zul-hidžeta vrednije od borbe na Allahovom putu, izuzev kada neko žrtvuje sebe i svoj imetak na tom putu. Isto tako, pošto je Uzvišeni odredio da obavljanje hadža bude jedno od najvrednijih djela i putovanje o kojem mnogi maštaju, zbog velike ljubavi prema Svetom hramu koju Uzvišeni usadi u ljudska srca, ali i istovremeno mnogi bivaju spriječeni obaviti to putovanje, Gospodar svjetova odredi druge ibadete koje svi vjernici mogu činiti a za koje je priređena velika nagrada, koja može dostići nagradu samog hadža. Određivanjem ovakvih djela daje se svojevrsna naknada i prilika onima koji ne mogu otići na hadž. U hadisu se navodi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko klanja sabah-namaz u džematu, potom ostane sjediti na istom mjestu spominjujući Allahovo ime, nakon čega klanja dva rekata – imat će potpuno jednaku nagradu onom ko obavi hadž i umru.” U drugoj predaji stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, triput ponovio: “Potpuno jednaku!” U predajama se, također, spominje da propisno obavljanje džuma-namaza nosi jednaku nagradu kao dobrovoljni hadž. Seid b. Musejjib o tome kaže: “To djelo draže mi je od dobrovoljnog hadža.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učinio je jednakim onog ko rano

ode na džuma-namaz i onoga ko prinese žrtvu Allahu na svetim mjestima. Tako bi se moglo reći da je džuma “hadž siromašnih”. Neki ashabi govorili su: “Propisno obavljanje bajram-namaza na Ramazanskom bajramu ima jednaku nagradu kao obavljanje umre, dok je isto na Kurbandskom bajramu jednako hadžu.” Hasan el-Basri govorio je: “Da nastojiš ispuniti potrebu svoga brata muslimana bolje ti je od toga da obaviš dobrovoljni hadž.” Ukba b. Abdulgafir rekao je: “Obaviti jacija-namaz u džematu ima jednaku nagradu hadžu, dok je obavljanje sabah-namaza u džematu jednako umri.” Ebu Hurejra, radijallahu anhu, kazao je jednom čovjeku: “To što rano dolaziš u džamiju draže mi je nego što smo s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, išli u boj.”

Obavljanje strogo naređenih vjerskih obaveza bolje je od obavljanja dobrovoljnog hadža, umre i sl. Allahu je najdraže da Mu se robovi nastoje približiti izvršavanjem strogo naređenih ibadeta. Mnogi ljudi dragog srca obavljaju dobrovoljni hadž ili udjeljuju sadaku, ali ne mogu prelomiti da učine stvari koje su dužni, poput otplate duga ili poštivanja tuđeg prava. Mnogim ljudima teško je da prestanu privređivati imetak na sumnjiv ili nedozvoljen način, ali olako taj imetak daju na hadž ili za sadaku. Prestati činiti grijeh bolje je od dobrovoljnog ibadeta, poput dobrovoljnog hadža i sl., bez obzira na to što je ponekad srcu teže. Najbolji hadž, najbolja borba na Allahovom putu je čuvati jezik, što može čovjeku zadati veliku brigu. Nije poenta činiti što više pohvalnih dijela tijelom, nego je smisao nositi čestitost u srcu, bogobožnost i strah od grijeha. Put na ovom svijetu prelazi se tjelesnim naporom, ali se put ka onom svijetu prelazi velikim naporom srca. Koliko li ima ljudi koji su tjelesno prisutni u Svetom hramu, ali im srca nisu vezana za Gospodara svjetova, a koliko li ljudi ima da sjede u svojoj kući, a srca su im vezana za najčasnije mjesto.

Poštovani vjernici! Svako od nas u grudima nosi kuću, koju kada bi očistio, ona bi zasijala svjetlom Božijim i postala bi krajnje prostrana. Očistiti tu kuću, odnosno očistiti srce, podrazumijeva izbaciti iz njega sve što nije Allahu drago, poput slijeđenja strasti i prohtjeva. Sve dok bude makar trun toga u srcu, neće biti mjesta za Allaha, jer je On neovisan i daleko uzvišen iznad toga da Mu se nešto ravnim smatra. Srce neće biti obasjano Božijom svjetlošću sve dok u sebi nosi trun onoga što Allahu nije drago.

Ko je ove godine ostao daleko od Svetog hrama, neka ne čini djela koja će biti razlog da ostane daleko od Allahove milosti. Allahova milost je blizu onih

koji se za grijehe svoje kaju i oprost traže. Ko bude spriječen da obavi hadž ili mu je Sveti hram daleko, neka lice svoje okrene Gospodaru Hrama, jer je On bliži onome koji dovi i želje upućuje od vlastite žile kucavice.

Zato, poštovani vjernici, u ovim blagoslovljenim danima često spominjimo Allahovo ime i zikrom oživimo svoju dušu, kuću, puteve, trgove i sijela. Ponašnjajmo: “Allahu ekber, la ilahe illallah, subhanallah, elhamdulillah”, često donosimo salavat i selam na Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Ne zaboravimo jedno od velikih djela kojim se možemo približiti Uzvišenom Allahu, a to je post dana Arefata. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Post dana Arefata je, uz Allahovu dozvolu, oprost za grijehe počinjene u prethodnoj i narednoj godini.”

Donesimo salavat i selam na najbolje stvorenje poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao što nam Uzvišeni naređuje: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Gospodaru naš, blagoslovi našeg poslanika Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen.

Gospodaru naš, smiluj se upućenim vođama – četverici pravednih halifa, svim drugim ashabima i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana. Gospodaru, smiluj se i nama, uistinu Ti si od milostivih najmilosniji.

Gospodaru naš, mi smo robovi Tvoji, sinovi robova Tvojih, naš život je u rukama Tvojim. Tvoja odredba bit će na nama ostvarena, a Tvoja presuda nam je pravedna. Upućujemo Ti, Gospodaru, svoje dove, izgovarajući svako Tvoje uzvišeno ime, koje si Sebi odabrao, objavio u Svojoj Knjizi, dao znanje o njemu nekom Svom robu ili znanje o tome zadržao kod Sebe – da učiniš da časni Kur'an bude povod sreće u našim srcima, da obasjava naše grudi, odađnava tugu i uklanjanje brige. Uzvišeni Allahu, podari nam da se sjetimo onoga što s uma smetnemo i poduči nas onome što ne znamo. Gospodaru naš, podari nam da učimo Kur'an u noćnim satima i krajevima dana, na način kakvim si Ti, Gospodaru, zadovoljan. Uzvišeni, učini nas nosiocima Kur'ana, dijelom odabrane skupine među Tvojim stvorenjima. Podari nam, Gospodaru, da

pronađemo koristi u Kur'anu i podigni naš stepen njime. Učini da slijedimo njegove upute, da nas vodi ka džennetskim prostranstvima.

“Gospodaru naš, oprosti nam krivice naše i neumjerenost našu u postupcima našim, i učvrsti korake naše i pomози nam protiv naroda koji ne vjeruje!” (Ali Imran, 147)

“Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” (El-Bekara, 201)

Gospodaru naš, oprosti nam sve grijehе, velike i male, prve i posljednje, javne i tajne!

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.” (En-Nahl, 90)

Spominjimo ime Veličanstvenog i Svevišnjeg Gospodara, kako bi nam se smilovao; zahvaljujmo Mu se na Njegovim blagodatima, kako bi nam više darovao. Uzvišeni kaže: “Obavljanje molitve najveća je poslušnost! – A Allah zna šta radite.”

DJELA KOJA ISKUPLJUJU GRIJEHE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

15. zul-hidže 1443. po Hidžri / 15. juli 2022.

Allahu pripada najveća, najljepša i najblagoslovljenija hvala i zahvalnost. Hvala Mu onoliko koliko je stvorenja na nebesima i onoliko koliko ih je na Zemlji, i koliko je između njih. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahov blagoslov, mir i spas, i na njegovu porodicu i ashabe. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost.

Završeni su obredi hadža, i hodočasnici su polako počeli spremati svoje kofere, u namjeri povratka svojim kućama, nakon uspješne sezone hadža, koju je i ove godine obilježila izvanredna organizacija, sa svim mogućim uslugama i pogodnostima, a u kojoj su učešće uzele sve strukture vlasti, ulažući ogromne napore i koristeći se najmodernijim dostignućima u hizmetu hadžijama i posjetiocima. Allah, džellešanuhu, počastio nas je sezonama dobrih i pobožnih djela, čije se dobrote smjenjuju jedna za drugom i u kojima se na nas spuštaju Allahovi blagoslovi i milost. Među onima koje je Allah uputio, molimo Ga da budemo od njih, ima onih koji će se vratiti s hadža oproštenih grijeha kao na dan kada su ih njihove majke rodile, a nekima će biti oprošteni grijesi počinjeni u dvije godine, prethodnoj i narednoj. Kontinuitet u oslobođanju od grijeha i čišćenju stranica dobrih djela ne prekida se završetkom sezone hadža i nije ograničen na neko posebno mjesto ili vrijeme. I zbog toga musliman neprestano traga za djelima kojima će iskupiti svoje grijeha, i podići stepen kod Allaha, a sve u cilju čišćenja duše koja stremlji ka visinama i čistoti. Jedno od najuzvišenijih i najvrednijih djela kojima se iskupljuju grijesi jeste tevhid, vjerovanje u Allahovu jednoću i obožavanje samo Njega, a ne nekoga ili nečega drugog. Grijesi se iskupljuju i pripremanjem opskrbe u vidu bogobojaznosti, koja je najbolja opskrba. Uzvišeni kaže: “A onome ko se bude Allaha bojao

– On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati.” (Et-Talak, 5)

Također, sva dobra djela iskupljuju grijeh, a od tih djela su: upotpunjavanje abdesta i čistoće, obavljanje namaza u njegovom vremenu u džematu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Hoćete li da vas uputim na ono čime Allah briše grijeh i podiže stepene?” “Da”, rekoše prisutni, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Uotpunjavanje abdesta u teškim uvjetima i situacijama, mnoštvo koraka prema džamiji i iščekivanje namaza nakon namaza. To je bdijenje na Allahovom putu. To je bdijenje na Allahovom putu.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Ko se abdesti u svojoj kući, a zatim ode u jednu od Allahovih kuća, kako bi obavio propisani namaz, jednim korakom bit će mu oprošten grijeh, a drugim podignuta deredža.” (Muslim)

Jedan od uzroka iskupljenja grijeha i podizanja deredža jeste trošenje imetka, njegovo dijeljenje na Božijem putu i sadaka. Uzvišeni kaže: “Lijepo je kada javno dajete milostinju, ali je za vas bolje da je dajete siromasima kad niko ne vidi, i On će preći preko nekih vaših hrđavih postupaka.” (El-Bekara, 271)

Iskupljenje grijeha i podizanje deredža postiže se i pozivanjem da se čini dobro i odvrćanjem od zla. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Iskušenja (smutnje) koja čovjeka pogađaju u njegovoj porodici, imetku i s komšijama iskupljuju namaz, sadaka, navraćanje na dobro i odvrćanje od zla.” (Buhari i Muslim) Iskrenost prema sobi i prema Allahu, i iskrenost u životu jedan je od uzroka iskupljenja grijeha i podizanja deredža. Uzvišeni kaže: “A onaj koji donosi istinu i oni koji u nju vjeruju, oni su bogobožni, sve što zažele u Gospodara svoga će naći; to će biti nagrada onima koji su dobra djela činili, da bi Allah preko ružnih postupaka njihovih prešao, i da bi ih za lijepa djela koja su radili nagradio.” (Ez-Zumer, 33–35) Grijeh, također, iskupljuju: postojanost u vjerovanju u trenucima iskušenja; unapređenje uvjeta života i kultivisanje zemlje i požrtvovanost u činjenju dobra ljudima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dok je čovjek išao putem, naišao je na trnovitu granu, pa ju je sklonio i Allah mu je zahvalio i oprostio grijeh.” (Buhari i Muslim)

Ispunjen radošću zbog prilike da čini dobra djela u ovim odabranim danima, musliman moli i traži od Allaha, džellešānuhu, da mu podari uputu i ustrajnost i uči dovu koju je učio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Allahumme inni es’elukes-sebate fil emr vel-azimete aler-rušd! – Allahu moj, molim Te da mi

podariš ustrajnost u vjeri i odlučnost u razboritosti!”, i uči: “Ja mukallibel-kulubi sebbit kalbi ala dinik! – O Ti koji okrećeš srca, učvrsti moje srce u Svojoj vjeri!”

Spominjanje Allaha – zikrullah donosi mnogobrojne koristi i otvara vrata Allahove milosti. S malo riječi, u kratkom vremenskom roku i s iskrenim njetom iskupljuju se grijesi i musliman postiže najveće deredže. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko u jednom danu sto puta kaže: ‘La ilahe illallah vahdehu la šerike leh lehul-mulku ve lehul-hamdu ve huve ala kulli šej’in kadir!’, imat će nagradu kao da je oslobodio deset robova, i bit će mu upisano stotinu dobrih djela, a obrisano stotinu grijeha i to će mu biti zaštita od šejtana cijeli taj dan sve dok ne omrkne, i niko neće imati veću nagradu od njega osim onaj ko više puta od njega izgovori ove riječi.” (Buhari i Muslim)

“Ko nakon što čuje ezan kaže: ‘Ešhedu en la ilahe illallah ve ešhedu enne Muhammeden abduhu ve resuluhu, reditu billahi rabba ve bi muhammedin resula ve bil-islami dina!’, bit će mu oprošteni grijesi.” (Muslim)

“Ko u jednom danu sto puta kaže: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi!’, bit će mu oprošteni grijesi, makar ih bilo poput morske pjene.” (Buhari i Muslim)

Ovo je samo kap iz riznica Allahovog dobra i milosti, a sretan je onaj ko prihvati darove Plemenitog.

“Naš Uzvišeni Gospodar pruža Svoju ruku noću da se pokaje onaj koji je grijeshio danju, i pruža Svoju ruku danju da se pokaje onaj koji je grijeshio noću i tako će biti sve dok sunce ne izađe na zapadu.” (Muslim)

O vjernici, donosite salavate na poslanika Pravog puta, to vam je naredba od vašeg Gospodara u časnoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahزاب, 56)

USTRAJNOST U VJERI – PUT SPASA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
22. zul-hidže 1443. po Hidžri / 22. juli 2022.

Hvala Allahu, Velikom i Uzvišenom. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga na budućem i ovom svijetu, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik i odabrani vjerovjesnik, Allahu moj smiluj se, spasi i blagoslovi ga, i njegovu bogobojaznu porodicu i ashabe.

O muslimani, najviša intencija svih ibadeta jeste veličanje Stvoritelja, potpuna poniznost pred Njim i ostvarenje potpune ljubavi prema Njemu, kako bi rob, na taj način, bio na najvećem mogućem stepenu tevhida – jedno-boštva i praktično primijenio u svom životu riječi Allaha, džellešanuhu: “Reci: ‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, Koji nema saučesnika; to mi je narađeno i ja sam prvi musliman.’” (El-En’am, 162–163)

Čovjekovo obožavanje Allaha, džellešanuhu, trajna je obaveza, koja se nikada ne prekida i ne prolazi, osim smrću i napuštanjem ovoga svijeta. Uzvišeni kaže: “... i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 99)

Allah je Svojim robovima u životu na ovom svijetu strogo naredio da ustraju u Njegovom obožavanju i da se čvrsto drže puta razboritosti i upute, i da svoje duše udalje od šejtanskih puteva i svega onoga što će ih uniziti i upropastiti.

Poštovani vjernici, neka vaš životni slogan, budu riječi Uzvišenog: “Ti idi Pravim putem, kao što ti je naređeno, i nek tako postupe i vjernici koji su uz tebe, i obijesni ne budite, jer On dobro vidi ono što radite” (Hud, 112), i neka pred tvojim očima uvijek bude Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, preporuka: “Reci: ‘Vjerujem u Allaha’, a zatim ustraj u tome.”

Poštovani vjernici, pokušajte u izvršavanju farzova pronaći inspiraciju za povećanje dobra i činjenje dobrih djela, i neprobojni bedem i sigurnu branu koji će vas čuvati od grijeha i loših postupaka. Uzvišeni kaže: “Do Allaha neće

doprijeti meso njihovo i krv njihova, ali će Mu stići iskreno učinjena dobra djela vaša.” (El-Hadždž, 37)

Budite svjesni Allaha u svim segmentima svoga života, pokoravajte Mu se i odazovite se Njegovim naredbama. Onaj ko želi vječnu sreću i potpuni uspjeh, neka ustraje u bogobožnosti i neka svoju dušu obaveže time, u tajnosti i javnosti, i u svim situacijama. Naš Uzvišeni Gospodar kaže: “Oni koji govore: ‘Naš Gospodar je Allah!’ – i istraju na Pravome putu, neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju! Oni će stanovnici Dženneta biti, i u njemu će vječno boraviti, i to će im biti nagrada za ono što su radili.” (El-Ahkaf, 13–14)

O vjernici, borite se sa svojom dušom, i molite Allaha da vas učvrsti na putu pokornosti i upute, tražite od Allaha pomoć, donesite iskrenu i čvrstu odluku da ćete se pridržavati propisa islama, i svoje srce ispuniti strahom od Allaha, sjećajte se uvijek prolaznosti i bezvrijednosti ovoga svijeta i da je ahiret trajan i vječan, odgajajte svoju dušu u činjenju lijepih stvari i dobrih djela i udaljite je od uzroka Allahove srdžbe. Allah, džellešanuhu, kaže: “One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!” (El-Ankebut, 69)

Sjećaj se, srcem i tijelom, Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, veličanstvene preporuke: “Svi iz mog ummeta ući će u Džennet, osim onih koji to odbiju!” Neko upita: “Allahov Poslaniče, a ko je taj ko bi odbio da uđe u Džennet?”, a Poslanik odgovori: “Ko mi se bude pokoravo, ući će u Džennet, a ko mi se suprotstavi, odbio je.” (Buhari)

Držite se čvrsto svoje vjere, spasit ćete se, budite pokorni svome Gospodaru, postići ćete vječnu sreću. Uzvišeni kaže: “Vjernici će postići ono što žele.” (El-Mu’minun, 1)

O vjernici, čovjek u životu na ovom svijetu teži svakom dobru i spasu od svakog zla, a da bi to postigao, obavezan je slijediti zapovijest svog Uzvišenog Stvoritelja, Koji kaže: “O vjernici, budite strpljivi i izdržljivi, na granicama bdijte i Allaha se bojte, da biste postigli ono što želite!” (Ali Imran, 200)

Ribāt – bdijenje na granicama sveobuhvatni je naziv za ustrajnost u dobru i pokornosti i natjecanje u činjenju dobrih djela, i zato, vežite svoju dušu za pokornost Allahu i udaljite je od onoga što je On zabranio. Uzvišeni kaže: “O vjernici, molitvu obavljajte i Gospodaru svome se klanjajte, i dobra djela činite da biste postigli ono što želite.” (El-Hadždž, 77)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha, Uzvišenog, tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

SLIJEĐENJEM KUR'ANSKIH PORUKA DO NAJVIŠIH STEPENA DŽENNETA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
29. zul-hidže 1443. po Hidžri / 29. juli 2022.

Hvala Allahu Koji je Džennetul-firdevs učinio staništem bogobožasnih i olakšao im puteve koji vode do njega. Zahvaljujem Mu i svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i Koji je svojim robovima u Džennetu pripremio vječni užitek, koji oni ni za što ne bi zamijenili, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, koji je pozivao na Pravi put riječju i djelom. Allahu moj, blagoslovi, smiluj se i spasi Svoga poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, o ljudi, i pripremite najbolju poputninu za Dan povratka Allahu. Sretan je onaj ko od dunjalučkih dobara pripremi sebi opskrbu za ahireta, boji se svoga Gospodara i slijedi put svakog poniznog Allahovog roba. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

Uzmite pouku iz brzog prolaska dana i godina i znajte da je vrijeme riznica i neka svaki čovjek pogleda šta stavlja u svoju riznicu bez koje mu nema spasa u danu u kojem će se pogledi ukočiti i kada će ljudi pred Gospodarom stajati.

O muslimani, zaista je slijeđenje kur'anskih preporuka, prihvatanje njegovih savjeta i opomena put razumom obdarenih, oni tim putem žele doći do ostvarenja svojih želja i ambicija na ovom prolaznom svijetu i Allahovog zadovoljstva i najviših stepeni Dženneta na budućem svijetu. Primjeri koji se navode u Kur'anu i sunnetu imaju za cilj približavanje značenja i pojašnjavanje suštine, kako bi ljudi lakše prihvatili istinu, vjerovali u nju i u potpunosti joj se predali. Jedan od tih primjera je upotreba vještine dojmljivog govora, koji je Allah, džellešanuhu, preporučio Svome Vjerovjesniku, rekavši: “i reci im o njima ono što će ih dirnuti” (En-Nisa, 63).

Kako bi ljudima približio i dočarao suštinu dunjaluka, zavedenost ljudi njegovim ukrasima, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zaista je

ovaj dunjaluk sladak i privlačan, i Allah vas je nastanio na njemu da bi vidio kako ćete postupati.” (Muslim i Nesai)

Nema sumnje da slast i ljepota imaju svoje mjesto u ljudskoj duši, daju joj smiraj i radost, i zbog toga je njena pažnja stalno usmjerena prema njima. U pogledu te pažnje ljudi se dijele u dvije skupine: prva skupina su razumom obdareni, koje je Allah uputio, i koji slijede najispravniji put i imaju najuzvišeniji cilj, oni znaju da, iako im je dozvoljeno da uzmu svoj udio na ovom svijetu i uživaju u dunjalučkim užicima, ipak moraju biti oprezni da ih ti užici, svojom privlačnošću i ljepotom, ne odvrte od vječnog i neprolaznog užitka, koji je Allah pripremio za Svoje dobre robove i o kojem nas je obavijestio u Svojoj Knjizi: “One koji budu vjerovali i dobra djela činili – Mi doista nećemo dopustiti da propadne nagrada onome koji je dobra djela činio – čekaju sigurno edenski vrtovi, kroz koje rijeke teku, u njima će se narukvicama od zlata kititi i u zelena odijela od dibe i kadife oblačiti, na divanima će u njima naslonjeni biti. Divne li nagrade i krasna li boravišta!” (El-Kehf, 30–31), i o kojem nas je obavijestio Njegov Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu koji su zabilježili Buhari i Muslim, od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, kada je rekao: “Rekao je Uzvišeni: ‘Pripremio sam Svojim dobrim robovima (u Džennetu) ono što oko vidjelo nije, i što uho čulo nije i što ljudskom srcu nije naumpalo. Čitajte ako želite: ‘I niko ne zna kakve ih, kao nagrada za ono što su činili, skrivene radosti čekaju’ (Es-Sedžda, 17).”

Vječito uživanje Uzvišeni je opisao i riječima: “Kada stanovnici Dženneta uđu u Džennet, reći će glasnik: ‘Vaše je da budete zdravi, i da se nikada ne razbolite, i da vječno živite i nikada ne umrete, i da uživate i nikada ne osjetite nikakvu nelagodu”, a to su riječi Uzvišenog: “... i njima će se doviknuti: ‘Taj Džennet ste u nasljedstvo dobili za ono što ste činili!’ (El-A’raf, 43).” (Muslim i Tirmizi od Ebu Seida el-Hudrija)

Uzvišeni je pojasnio njegovu veličinu i prednost u odnosu na svaki užitak na ovome svijetu u hadisu koji je zabilježio imam Buhari od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, a u kojem se navodi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Prostor koji zauzima vaš luk u Džennetu bolji je od prostora na kojem izlazi i zalazi sunce – od cijelog dunjaluka.” U Buharijevom Sahihu od Sehla ibn Sa’da es-Saidija, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Prostor koji zauzima bič u Džennetu bolji je od dunjaluka i svega što je na njemu.”

O vjernici, to je užitak kojem nema ravnog, a kamoli da ima većeg i boljeg užitka, i zbog toga se ne treba čuditi da vjernici imaju udjela u svakoj vrsti dobra: izvršavanju naredbi svoga Gospodara, obavljanju farzova, ostavljanju harama, približavanju Njemu činjenjem dobrovoljnih ibadeta (nafila), predanosti svemu što je korisno i što trajno ostaje i odbacivanju svega što je štetno i beskorisno, s ubjeđenjem da će plodove dobrih djela, koja čine kako bi postigli zadovoljstvo svoga Gospodara, ubrati na budućem svijetu, imajući na umu riječi svoga Sveznajućeg Gospodara: “Onome ko bude želio nagradu na onom svijetu – umnogostručit ćemo mu je” (Eš-Šura, 20); “A onaj ko želi onaj svijet i trudi se da ga zasluži, a vjernik je, trud će mu hvale vrijedan biti” (El-Isra, 19).

Ovakvim ispravnim stavom i slijedenjem Pravog puta oni su postali najbolji primjer u izvršenju božanske plemenite zapovijesti: “... i nastoj da time što ti je Allah dao stekneš onaj svijet, a ne zaboravi ni svoj udio na ovome svijetu i čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio, i ne čini nered po Zemlji, jer Allah ne voli one koji nered čine” (El-Kasas, 77).

Oni su učinili veliko dobro i uslugu samima sebi time što su ovaj svijet uzeli kao stepenice i put koji će ih odvesti do Allahovog zadovoljstva i do vječnog Dženneta i time su pokazali da su najmudriji i najpametniji ljudi i najplemenitiji kod Allaha, džellešanuhu. Nasuprot njih su oni čija je srca Allah učinio nemarnim prema Njegovom spominjaju, i koji su slijedili svoje prohtjeve i sami sebe upropastili. Oni su se priklonili putu zablude, ostavili Pravi put, zanemarili farzove, činili ono što je Allah zabranio, hranili se haram imetkom, darežljivost su zamijenili pohlepom i sebičnošću, pokidali su sve veze i prekinuli sve puteve koji ih vode Gospodaru, ovosvjetski užici postali su njihov najveći cilj, želja i briga i vrhunac njihovog znanja, skupljali su dunjaluk radi dunjaluka, a zaboravili su na ahiret i njegove velike nagrade, pa je i njihova “nagrada” u skladu s tim: “Onome ko želi ovaj svijet, Mi mu brzo dajemo što hoćemo i kome hoćemo, ali ćemo mu poslije Džehennem pripremiti, u kome će se osramoćen i odbačen peći” (El-Isra, 18).

Zaslužili su svaki Allahov prijekor i ispunjenje Njegove prijetnje nad njima: “Zakuplja vas nastojanje da što imućniji budete sve dok grobove ne naselite. A ne valja tako, saznat ćete svakako! I još jednom, ne valja tako! Saznat ćete sigurno! Ne valja tako, neka znate pouzdano, Džehennem ćete vidjeti jasno!

I još jednom, doista ćete ga vidjeti očigledno! Zatim ćete toga dana za sladak život biti pitani sigurno!” (Et-Tekasur, 1–8)

Bojte se Allaha i budite s onima koji nastoje da onim što im je Allah dao steknu onaj svijet, a ne zaboravljaju ni svoj udio na ovom svijetu, jer “njima je Allah na Pravi put ukazao i oni su pametni” (Ez-Zumer, 18).

Neka vas ovaj svijet ne obmane svojim ukrasima i ljepotama, vaš Gospodar vam je u potpunosti pojasnio njegovu stvarnost i suštinu, pa je rekao: “Znajte da život na ovome svijetu nije ništa drugo do igra, i razonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imecima i brojem djece! Primjer za to je bilje čiji rast poslije kiše oduševljava nevjernike, ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na onome svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovome svijetu samo je varljivo naslađivanje” (El-Hadid, 20).

O vjernici, u hadisu koji su zabilježili imam Muslim i Tirmizi od Adullaha ibn Amra ibn El-Asa, radijallahu anhu, prenosi se da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, da kaže: “Uspio je onaj ko se preda Allahu, i bude mu data opskrba koja mu je dovoljna i Allah učini njegovo srce zadovoljnim onim što mu je dao.” U hadisu koji su zabilježili Buhari i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Gospodaru moj, podari Muhammedovoj porodici onoliko koliko je dovoljno da se prehrane’”, a u jednoj od verzija kaže se: “onoliko koliko im je dovoljno”. Kako je samo veličanstvena i mudra ova Poslanikova poruka, i kako je samo lijep završetak onih koji je budu slijedili. Ona nas uči da slijedimo put zadovoljstva koje umiruje ljudsku dušu i srce, i uljepšava život, jer ovaj svijet samo je usputna stanica sa koje će čovjek ponijeti samo ono što je pripremio za onaj svijet.

Bojte se Allaha i neka slijeđenje ovakvog stava u pogledu dunjaluka i ahireta bude najbolje što ste pripremili na putu ka Allahu i drugom svijetu, i samo tako ćete biti od spašenih i onih koji su zaslužili oprost Gospodara i Džennet koji je prostran koliko nebesa i Zemlja i pripremljen za one koji se Allaha boje.

Sjećajte se uvijek da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, pa je rekao u najistinitijem i najljepšem govoru: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

KAJANJE I POVRATAK ALLAHU U SVETOM MJESECU MUHARREMU (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
7. muharemu 1444. po Hidžri / 5. august 2022.

“Sva hvala pripada samo Allahu, Koji nije Sebi uzeo dijete i Koji u vlasti ortaka nema, i Kome zbog slabosti pomagač ne treba. I mnogo Ga veličaj!” (El-Isra, 111) Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i Koji je sve stvorio i kako treba uredio, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je On poslao sa radosnom viješću, i da opominje, i da, Njegovom dozvolom, poziva Allahu i kao svjetiljku koja blista. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijeha vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O vjernici, Allah je zabranio nepravdu Sebi, a zabranio je i vama da jedni drugima činite nepravdu.

Najgori oblik nepravde je da čovjek učini nepravdu prema sebi tako što zaprlja svoju dušu i ne očisti je, a nepravda se uvećava ako se čini na svetim mjestima i u svetim vremenima. Allah, džellešanuhu, dao je posebno mjesto svetim mjesecima, pa je rekao: “Broj mjeseci u Allaha je dvanaest, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta; to je prava vjera. U njima ne grijешite! A borite se protiv svih mnogobožaca, kao što se oni svi bore protiv vas; i znajte da je Allah na strani onih koji se Allaha boje i grijeha klone.” (Et-Tevba, 36)

Uzvišeni je za sveti grad (Meku) i Mesdžidul-haram rekao: “... i onome ko u njemu bilo kakvo nasilje učini dat ćemo da patnju nesnosnu iskusi.” (El-Hadždž, 25) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko u Medini učini zlo, i pruži utočište onome ko čini zlo, neka je na njega Allahovo prokletstvo,

prokletstvo meleka i svih ljudi zajedno. Na Sudnjem danu, Allah od njega neće primiti ni farz ni nafilu.”

Ovaj mjesec u kojem se nalazimo Allah, džellešānuhu, pripisao je Sebi, kao što nas je o tome obavijestio Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podstakao nas je na post u njemu i povezo ga je sa noćnim namazom i stajanjem pred Njim u dubini noći i u praskozorje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, o tome kaže: “Najbolji post, nakon mjeseca ramazana, jeste post u Allahovom mjesecu koji vi nazivate muharem, a najbolji namaz nakon propisanog, farz-namaza, jeste noćni namaz.” Pripisivanje ovog mjeseca Allahu (“Allahov mjesec”) ukazuje na njegovu odlikovanost i vrijednost, jer Allah, džellešānuhu, ne pripisuje Sebi osim Svoja odabrana stvorenja, i zbog toga je prikladno preporučiti da se u njemu čini djelo koje je Allah pripisao Sebi, a to djelo je post. U hadisi-kudsijju, Allah, džellešānuhu, kaže: “Svako djelo pripada sinu Ademovom, osim posta, on je Moj i Ja za njega posebno nagrađujem. Postač ostavlja prohtjeve, hranu i piće samo zbog Mene.” On je i Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, preporuka Ebu Umami el-Bahiliju, radijallahu anhu, kada mu je rekao: “Drži se posta, jer mu nema ravnog. On je zaštita robu od Vatre, kao što je štit zaštita nekome od vas u borbi.”

Blago onome ko svoju dušu bude držao gladnom i žednom i ostavi prohtjeve i strasti zbog obećanja da će mu biti dato nešto što on ne može vidjeti i što mu je na ovom svijetu nedostupno, i blago onome ko ostavi prolaznu hranu u prolaznoj kući zbog kuće čiji su plodovi i hladovina vječni. Dunjaluk se može posmatrati kao mjesec posta bogobojaznih, čiji će blagdan biti dan susreta sa Gospodarom. Većina dana posta je prošla, a blagdan susreta sa Gospodarom se približio. Što je lakše tijelo od hrane, veća je njegova sposobnost za noćnim namazom. Prednost noćnog namaza nad dnevnim namazom je kao prednost tajne sadake nad javnom sadakom, jer je bliže diskreciji i iskrenosti, a i teži je za ljudsku dušu, koja voli san i komociju.

Najvrednija su ona djela koja su ljudskim dušama najteža. Učenje Kur’ana u dubini noći bliže je temeljitom razmišljanju, zbog odsustva stvari koje odvlaćaju pažnju i budnosti srca i njegove usklađenosti sa jezikom.

Uzvišeni kaže: “O ti umotani! – probdij noć, osim maloga dijela; polovinu njezinu ili malo manje od nje; ili malo više od nje, i izgovaraj Kur’an pažljivo. Mi ćemo ti, doista, teške riječi slati – ta ustajanje noću, zaista, jače djeluje i

izgovara se jasnije, a ti danju, doista, imaš mnogo posla. I spominji ime Gospodara svoga i Njemu se potpuno posveti.” (El-Muzzemmil, 1–8)

U zadnjoj trećini noći Silni se spušta na ovozemaljsko nebo, čuju se vapaji istigfara – traženja oprost, otvaraju se vrata nebesa, uslišavaju se dove i pred Gospodarom svjetova izlažu se potrebe onih koji Ga mole. U njoj su čestiti vjernici sakrili svoja djela, pa je Allah sakrio kod Sebe njihovu nagradu, kao što kaže Uzvišeni: “Bokovi njihovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha i želje klanjaju, a dio onog što im Mi dajemo udjeljuju. I niko ne zna kakve ih, kao nagrada za ono što su činili, skrivene radosti čekaju.” (Es-Sedžda, 16–17)

Oni koji iskreno bdiju noću pred svojim Gospodarom, oni su istinski znalci. Uzvišeni kaže: “Da li je onaj koji u noćnim satima u molitvi vrijeme provodi, padajući licem na tle i stojeći, strahujući od onoga svijeta i nadajući se milosti Gospodara svoga...? Reci: ‘Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju? Samo oni koji pameti imaju pouku primaju!’” (Ez-Zumer, 9)

U hadisu se navodi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Klanjajte noćni namaz, jer on je bio praksa dobrih ljudi prije vas, i on približava Allahu, iskupljuje loša djela, odvraća od grijeha i tjera bolest od tijela.” Prve riječi koje je Abdullah ibn Selam, ugledni medinski jevrej, čuo od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je došao u Medinu, bile su: “O ljudi, dijelite hranu, širite selam, održavajte rodbinske veze, klanjajte noću dok drugi ljudi spavaju, ući ćete spokojno i mirno u Džennet.”

O vjernici, deseti dan muharema, Jevmul-ašura, ima svoju veliku vrijednost i drevnu svetost. Post ovog dana, zbog njegove vrijednosti, bio je poznat među vjerovjesnicima. Nije zabilježeno da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, toliko pažnje posvećivao postu nekog dana i posebno ga tretirao u odnosu na ostale dane, kao što je to bio dan Ašure. Kada je došao u Medinu, zatekao je jevreje da poste ovaj dan, jer ga je postio Musa, alejhis-selam, kao vid zahvalnosti Allahu zbog spašavanja njega i njegovog naroda i propasti faraona i njegovog naroda, pa je rekao: “Mi smo preči i bliži Musau od vas”, pa ga je postio i preporučio je da se posti. Neki čovjek upitao ga je o postu ovog dana, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nadam se da će kod Allaha iskupiti grijeha iz prošle godine.” I, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ako poživim do naredne godine, postit ću deveti (muharem)”, tj.

zajedno sa desetim, suprotno jevrejima. Onaj ko, uz Ašuru, posti dan prije ili dan poslije, ili sva tri dana, ili samo Ašuru, sve je to dozvoljeno i lijepo. Imam Ahmed smatrao je da ovaj dan treba postiti i na putovanju, jer kada prođe, ne može se nadoknaditi postom nekog drugog dana.

O vjernici, čuveni halifa Omer ibn Abdulaziz, Allah mu se smilovao, poslao je pismo u sve pokrajine svoje države u kojem je stajalo: “Recite kao što je rekao vaš otac Adem, alejhis-selam: ‘Gospodaru naš’, rekoše oni, ‘sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni’ (El-A’raf, 23). I kao što je rekao Nuh, alejhi-selam: ‘Gospodaru moj’, reče, ‘Tebi se utječem da Te više nikad ne zamolim za ono što ne znam! Ako mi ne oprostiš i ne smiluješ mi se, bit ću izgubljen’ (Hud, 47). I kao što je rekao Musa, alejhis-selam: ‘Gospodaru moj’, reče onda, ‘ja sam sam sebi zlonanio, oprosti mi!’ I On mu oprosti, On, uistinu, prašta i On je milostiv’ (El-Kasas, 16). I kao što je rekao Zunnun Junus, alejhis-selam: “Nema boga osim Tebe, hvaljen neka si!, a ja sam se zaista ogriješio prema sebi!” (El-Enbija, 87).”

Priznanje grešnika da je učinio grijeh, uz žal i kajanje u duši zbog toga, ključni je uzrok primanja tevbe – pokajanja, što potvrđuju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Kada rob prizna grijeh, a zatim se pokaje, Allah će primiti njegovo pokajanje i oprostiti mu.”

Mi smo potomci onih koji su stvoreni na nebesima, stvoreni smo kao što su i oni stvoreni, hranjeni smo njihovom hranom, pa nas je zarobio naš neprijatelj Iblis, i od tada nemamo potpune radosti ni rahatluka, nego samo brigu i teret sve dok se ponovo ne vratimo kući iz koje smo istjerani.

Iblisa je upropastio njegov *udžb* – zadivljenost samim sobom, pa je, kada mu je naređeno da se pokloni Ademu, alejhis-selam, rekao: “Ja sam bolji od njega” (Sad, 76). Adem, alejhi-selam, priznanjem svoje greške, upotpunio je svoje vrline, rekao je: “Gospodaru, mi smo se prema sebi ogriješili” (El-A’raf, 23). Kada god Iblis potpali vatru zavisti prema Ademu, alejhis-selam, puhne vjetar Ademovog pokajanja i spali Iblisa. Pazite se dobro ovog neprijatelja koji je vašeg praoca izveo iz Dženneta, jer on će učiniti sve da se ponovo ne vratite tamo.

Donosite salavate i selame na najbolje stvorenje i najplemenitijeg čovjeka, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, to vam je naredba od Allaha, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

ISTINSKI UZROCI DUŠEVNOG SMIRAJA I ZADOVOLJSTVA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

14. muharemu 1444. po Hidžri / 12. august 2022.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijeha vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobojažnost, da budemo iskreni prema Allahu u djelima koja činimo, da budemo svjesni Njegovog nadzora u svim situacijama, da Mu se približavamo sa onim djelima kojima je On zadovoljan i da izbjegavamo sve ono što izaziva Njegovu srdžbu i što je On zabranio. U vjerodostojnom hadisu navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pametani i pronicljivi su onaj ko obračunava svoju dušu i radi za život poslije smrti, a slabiji su onaj ko udovoljava prohtjevima duše i uzaludno se nada od Allaha.” Vođa pravovjernih Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, rekao

je: “Obračunajte svoje duše prije nego što budete polagali račun, i izvagajte svoja djela, prije nego što budu vagana, i pripremite se za veliko izlaganje pred Allahom.”

Uzvišeni kaže: “Tada će ispitivani biti, i nijedna tajna vaša neće sakrivena ostati.” (El-Hakka, 18)

Znajte, o vjernici, da će najlakši obračun na Sudnjem danu imati oni koji su obračunavali svoje duše na ovom svijetu i koji su propitivali svoje težnje i svoja djela, ako je ono što su naumili učiniti bilo radi Allaha, činili su, a ako je bilo protiv njih, odustajali su. Obračun će biti težak onima koji su svojim djelima prilazili površno i činili ono što im se prohtije ne vodeći računa da li je to dozvoljeno ili zabranjeno, oni će na Sudnjem danu vidjeti da je Allah pobrojao sve što su radili makar bilo malo koliko jedan trun.

O vjernici, život na ovom svijetu ima svoju slast i ljepotu samo ako čovjek osjeća širinu u prsima i ukoliko mu je duša spokojna, a to je moguće postići ukoliko je njegova duša osvijetljena svjetlom imana i čvrstog ubjeđenja – je-kina, a to je jedna od najvećih čovjekovih ambicija u ovodunjalučkom životu i znak je čovjekove sreće i upute i da ga je Allah uputio i obdario slijedenjem najispravnijeg puta.

Uzvišeni kaže: “Onome koga Allah želi uputiti – On njegova prsa učini prostranim za islam, a onome koga želi u zabludi ostaviti – On srce njegovo stegne i umornim učini kao kad čini napor da na nebo uzleti. Eto, tako Allah one koji ne vjeruju bez podrške ostavi.” (El-En’am, 125)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, proučio je ovaj ajet, pa je rekao: “Kada svjetlost uđe u prsa, učini ih prostranim.” Neko je upitao: “Allahov Poslaniče, imaju li neki znakovi po kojima se to može prepoznati?”, a on je rekao: “Da, okretanje od kuće varljivih užitaka, usmjeravanje ka Kući vječnosti i pripremanje za smrt prije njenog dolaska.” (Hakim)

Uputa i tevhid, vjerovanje u jednog Boga, to su najvažniji uzroci prostranosti prsa, a mimo toga, možda čovjek pronade smiraj u nekoj stvari, ali taj smiraj je privremen i varljiv, i nije siguran da se vrlo brzo neće pretvoriti u tugu i tjeskobu. S druge strane, širk i zabluda su najveći uzrok tjeskobe u prsima.

Jedan od uzroka prostranosti prsa jeste često učenje Kur’ana, a ta prostranost povećava se pravilnim izgovorom njegovih harfova, primjenom pauzalnih formi

i razmišljanjem o njegovim značenjima. Također, znanje o sunnetu Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, njegovim mutevatir i ahad predanjima, riječima i djelima i onome što je on odobrio da se čini, sve to čini vjernikova prsa prostranijim od cijelog dunjaluka.

Jedan od uzroka prostranosti prsa jeste vjerovanje u Allahovu odredbu dobra i zla, “slatkog” i “gorkog”, i zadovoljstvo Allahom u svakoj situaciji. Kada čovjek zna da ga nije moglo mimoići ono što ga je snašlo i da ga nije moglo snaći ono što ga je mimoišlo, neće se previše radovati zbog onoga što mu je dato, niti će očajavati zbog onoga što ga je prošlo, jer ako je čvrsto ubijeden da je sve od Allaha Uzvišenog i da Allah čini samo ono što je dobro, njegova duša će se smiriti i prihvatit će Njegovu odredbu sa zadovoljstvom. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Divan je primjer vjernika, njemu je uvijek dobro. Ako ga snađe kakvo dobro, zahvali se Alahu i to bude dobro za njega, a ako ga snađe kakva nevolja, strpi se i to bude dobro za njega.” (Muslim)

Kada je u pitanju odredba, mi ne znamo nevidljivo – gajb i ne znamo skrivenu korist, pa ako stvar prepustimo Allahu, Poznavaoću skrivenog i onoga što je skrivenije od toga, bez obzira na to da li nam se to otkrilo ili ne, moramo biti čvrsto ubijedeni da je dobro u onome što je Allah odabrao za nas, i da je Njegov odabir za Njegovog roba bolji od njegovog vlastitog odabira. U jednoj izreci kaže se: “Kada biste mogli vidjeti nevidljivo – gajb, sigurno biste birali svoju stvarnost.”

Jedan od uzroka prostranosti prsa jeste činjenje dobra i korisnog drugim stvorenjima, svim mogućim sredstvima, imetkom i ugledom. Dobročinitelj i plemenit čovjek duševno je najsretniji i najspokojniji čovjek, a sebičan čovjek, kod kojeg nema dobra za druge ljude, najnesretniji je čovjek i najtjeskobnije je duše.

Držanje uz zajednicu muslimana čisti srce od pretjerivanja u vjeri i od prevare, jer musliman koji se drži uz zajednicu muslimana voli svim ljudima ono što voli sebi i prezire ono što oni preziru, za razliku od onoga ko se izdvoji iz zajednice, i zaposli svoju dušu napadanjem i vrijeđanjem drugih.

Bojte se Allaha, ojačajte svoju vezu sa Allahom i unaprijedite svoje slijeđenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, postići ćete sreću i uspjeh.

Uzvišeni kaže: “Zar je isti onaj čije je srce Allah učinio prostranim za islam, pa on slijedi svjetlo Gospodara svoga? Teško onima čija su srca neosjetljiva kad se spomene Allah, oni su u pravoj zabludi!” (Ez-Zumer, 22)

O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, čvrsto se držite Allahovog užeta i nikako se ne razjedinjujte, i držite se Knjige svoga Gospodara i sunneta Njegovog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i kada su na vašoj strani i kada su protiv vas, spasit ćete se i bit ćete na Pravom putu. Pokoravajte se svojim pretpostavljenim u onome što vam je Allah naredio, bit ćete upućeni, ispravno ćete postupati i pobijedit ćete svoje neprijatelje.

O ljudi, Allah daje dunjalučke ukrase i vjerniku i nevjerniku, a vjeru daje samo onome koga voli. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, začudio se kada je vidio Abdullaha ibn Amra el-Asa, radijallahu anhum, da popravlja i ukrašava zidove svoje kuće, pa je htio da iz njegovog srca odstrani vezanost za dunjaluk i da ga podsjeti na blizinu smrti, kako bi se pripremio za nju, pa mu je rekao: “Stvar je mnogo brža/ozbiljnija od toga”, tj. prolazak ovog svijeta i dolazak smrti. (Ebu Davud, Tirmizi i Ibn Madža) Ovim riječima Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, htio ga je posavjetovati da svoje ambicije i stremljenja usmjeri ka ahiretu i da se zaposli pripremanjem za njega. Kada se čovjek pretjerano veže za ovaj svijet i njegovu izgradnju, i posveti se tome, potrebno mu je, iz jednog drugačijeg ugla, ukazati na to, baš kao što se navodi u Kur'anu: “... i nastoj da time što ti je Allah dao stekneš onaj svijet, a ne zaboravi ni svoj udio na ovome svijetu i čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio, i ne čini nered po Zemlji, jer Allah ne voli one koji nered čine” (El-Kasas, 77).

Želja za ahiretom ne znači zapostavljanje dunjaluka i njegovo ostavljanje, bez ikakvih ambicija i nastojanja da se život na njemu što bolje osmisli i uredi, i da se jednostavno prepusti nasilnicima i pokvarenjacima, pod izgovorom postizanja vječnog užitka, jer je dunjaluk, zapravo, oranica za ahiret i potrebni su borba i zalaganje na ovom svijetu da bismo ga popravili, unaprijedili, suzbili zlo i nered na njemu, otklonili nepravdu od onih koji žive na njemu i ostvarili dobro i pravdu za sve ljude, i sve to smatra se opskrbom i poputninom za ahiret i odražava put umjerenosti i ravnoteže.

Čovjek koji uživa mnoge dunjalučke blagodati možda je time samo iskušan, kako bi zbog toga imao što veću odgovornost i kaznu, a da toga nije ni svjestan. Ukba ibn Amir, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi

ve sellem, rekao: “Kada vidiš da Allah nekom čovjeku daje ono što on voli od dunjaluka, a taj čovjek ustrajava u grijehu, znaj da je to istidradž – postepeno približavanje kazni”, a zatim je proučio riječi Uzvišenog: “I kada bi zaboravili ono čime su opominjani, Mi bismo im kapije svega otvorili; a kad bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi odjednom svaku nadu izgubili” (El-En’am, 44).

Onaj ko brine o svom statusu na ahiretu, on ne vidi dunjaluk kao stalno boravište, jer duboko u svojoj duši osjeća blizinu odlaska u Kuću vječnosti. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Rekao mi je Džibril: ‘O Muhammede, živi koliko hoćeš, opet ćeš umrijeti, voli koga hoćeš, ali ćeš se rastati s njim, radi šta hoćeš, ali ćeš to naći (na Sudnjem danu).’” (Tajalisi, *Musned*, Bejheki, *Šuabul-iman*, i hadis je hasen-dobar.)

Ahiretska trgovina neće propasti, a borba za dunjaluk ne može promijeniti Božiju odredbu.

Donosite salavate i selame na onoga koji je poslan sa radosnom viješću i opomenom, našeg prvaka i vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu, jer je i to jedan od uzroka prostranosti prsa, a to je i njegovo pravo kod pripadnika njegovog ummeta i obaveza svakog muslimana. Musliman nikada neće podići ruke i zamoliti Allaha a da prije toga neće donijeti salavat na njega i njegov namaz neće biti ispravan ako u njemu ne prouči salavate. Onaj ko bude često donosio salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Allah će ga sačuvati briga, ispunit će njegove potrebe, oprostići će mu grijeh, podići njegov stepen i zaslužiti će njegov šefat.

ALLAHOVO SVEPRISUSTVO: ZNAČENJE, POVODI I REZULTATI (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

21. muharemu 1444. po Hidžri / 19. august 2022.

Neka je svaka hvala Allahu, Gospodaru što posjeduju sve savršenstvo i veličanstvenost, Kome niko nije ravan, niko ne posjeduje Njegova svojstva, niti može činiti slična djela. On je Živi, Koji ne spava, i Silni, Čija djela niko ne može zaustaviti. Neka Mu je svaka hvala što nas islam-vjeri uputi i što nam razne blagodati obilno daruje. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Kome niko nije ravan. Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik, najbolji je među poslanicima i pečat svim vjerovjesnicima. Neka su mir i spas na njegovu časnu porodicu, vrle ashabe i sve one koje ih slijede u dobru do Sudnjeg dana.

Poštovani vjernici! Savjetujem sebi, a i vama, da budemo bogobojažni, Allahu pokorni, da često spominjemo Njegovo ime i razmišljamo o njegovim riječima. Spominjanje Allahovog imena nadahnjuje srce životom i dušu ispunjava radošću. Uzvišeni kaže: “O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte, On vas blagosilja, a i meleki Njegovi, da bi vas iz tmina na svjetlo izveo – On je prema vjernicima samilostan. A na Dan kad oni pred Njega stanu, On će ih pozdravljati sa: ‘Mir vama!’ – i On im je pripremio nagradu plemenitu.” (El-Ahzab, 41–44)

Poštovani vjernici! Razlog i svrha početka života na ovom svijetu jeste da se stvorenja klanjaju svom Stvoritelju, da spoznaju uzvišena imena Gospodara, Njegova djela i svojstva. Sve što više vjernik spozna svoga Gospodara, sve više će Ga voljeti i pokoravati Mu se, neće kršiti Njegove naredbe i neće činiti grijehe. Među imenima Uzvišenog je El-Alij i El-A'la, a jedno od Njegovih svojstava je *el-uluv*, tj. uzvišenost, što podrazumijeva da je On uzvišen i daleko iznad Svojih stvorenja. Uzvišeni o Sebi kazuje: “On zna nevidljivi i vidljivi svijet, On je Veličanstveni i Uzvišeni (ar. El-Muteal).” (Er-Ra'd, 9)

“To je zato što Allah – postoji, a oni kojima se oni, pored Allaha, klanjaju – ne postoje, i zato što je Allah Uzvišeni (ar. El-Alij) i Veliki.” (El-Hadždž, 62)

“Hvali ime Gospodara svoga Svevišnjeg (ar. El-A’la).” (El-A’la, 1)

U hadisu koji prenosi Abdullah b. Omer, radijallahu anhu, stoji: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na minberu je proučio ajet: ‘Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u vlasti Njegovoj biti, a nebesa će u moći Njegovoj smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim!’ (Ez-Zumer, 67), potom je rekao: ‘Uzvišeni Allah (na Sudnjem danu) će govoriti: ‘Ja sam veličanstveni, ja sam Silni, ja sam Vlasnik svega, ja sam Svevišnji!’ Iznosit će Svoja svojstva vrijedna hvale.’ Poslanik, sallallahu, alejhi ve sellem, ponavljao je te riječi sve dok se minber pod njim nije snažno potresao, do mjere da smo pomislili da će se prevrnuti.” (Ahmed)

Svevišnji Allah je svevišnjeg bića, svojstva su Mu veličanstvena i sve podliježe Njegovoj snazi i moći. On je Svevišnji, ništa nije iznad Njega. Uzvišeni je iznad nebesa, na Arš se uzvisio, daleko iznad svih stvorenja. Uzvišeni je sveprisutan u životima Svojih stvorenja jer sve zna i sve određuje, sve motri i usmjerava, sve Svojom moći daruje i sve provodi Svojom snagom. Ništa Mu ne može promaknuti, niti Ga išta može zaustaviti. Sveprisustvo i uzvišenost su Božija svojstva koja se eksplicitno navode u Kur’anu i sunnetu, te o kojima su saglasni svi učenjaci ummeta, bez izuzetka. Jer, kao što u Kur’anu stoji: “Stvoritelj nebesa i Zemlje! On vas kao parove stvara – a stvara parove i od stoke – da vas tako razmnožava. Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi.” (Eš-Šura, 11)

Uzvišeni o sebi kazuje: “U šest vremenskih razdoblja On je nebesa i Zemlju stvorio, i onda se iznad Arša uzvisio; On zna šta u zemlju ulazi i šta iz nje izlazi i šta s neba silazi i šta se prema njemu diže, On je s vama gdje god bili, i sve što radite Allah vidi.” (El-Hadid, 4)

Odnosno, On je s vama, prati vas Svojim znanjem, gdje god bili.

Također, Uzvišeni kaže: “Zar ne znaš da Allah zna što je na nebesima i što je na Zemlji? Nema tajnih razgovora među trojicom, a da On nije četvrti, niti među petericom a da On nije šesti, ni kad ih je manje ni kad ih je više, a da On nije s njima gdje god oni bili; On će ih na Sudnjem danu obavijestiti o onome što su radili, jer Allah sve dobro zna.” (El-Mudžadela, 7)

Na prethodni način definira se opće Božije sveprisustvo u životima svih stvorenja, dok posebno Božije sveprisustvo podrazumijeva Njegovo prisustvo uz poslanike, vjerovjesnike i Njegove dobre robove, na način da im pruža pomoć, snagu, ljubav, uputu, blagoslov, učinkovitost, zaštitu, brigu i daruje da im se ciljevi ostvare. Musa i Harun, alejhimas-selam, kada im je Gospodar naredio da krenu pozivati faraona u vjeru, kazali su: “Gospodaru naš, rekoše oni, ‘bojimo se da nas odmah na muke ne stavi ili da svaku mjeru zla ne prekorači.’ ‘Ne bojte se!’, reče On, ‘Ja sam s vama, Ja sve čujem i vidim...’” (Taha, 45–46), odnosno, ja vas čuvam od svakog zla, darujem vam potporu i pomoć. Tada su im se srca smirila nakon Allahovog obećanja. Kada su faraon i njegova vojska opkolili Musaa, alejhis-selam, i njegov narod, oni pomisle da su svi putevi pred njima zatvoreni, pa rekoše: “Sigurno će nas stići!” (Eš-Šuara, 61). Ipak, Musa, alejhis-selam, pod snažnim uvjerenjem i iskrenom vjerom u Gospodara svjetova izjavi: “Gospodar moj je sa mnom, On će mi put pokazati” (Eš-Šuara, 62). Zasigurno, s kim Gospodar bude, snaga će biti sa njim, pobjeda će mu pripasti i uspjeh mu je zagaranovan. Uzvišeni Allah kazuje Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “A ti strpljivo čekaj presudu Gospodara svoga, Mi tebe i vidimo i štitimo” (Et-Tur, 48). Radi ovih riječi je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, osjećao Božije prisustvo u svom životu, Njegovu zaštitu i pomoć, brigu i podršku.

U danima kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio hidžru iz Meke u Medinu, mnogobošci su stali na vratima pećine, toliko blizu da je Ebu Bekr rekao: “Kada bi se neko sagnuo da pogleda u visini svojih nogu, vidio bi nas. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “Šta misliš, Ebu Bekre, šta će biti s dvojicom s kojima je Allah treći?” (Buhari)

Upravo o tom događaju je Gospodar svjetova objavio: “Ako ga vi ne pomognete – pa pomogao ga je Allah onda kad su ga oni koji ne vjeruju prisilili da ode, kad je s njim bio samo drug njegov, kada su njih dvojica bila u pećini i kada je on rekao drugu svome: ‘Ne brini se, Allah je s nama!’” (Et-Tevba, 40), odnosno “Allah je s nama”, spasit će nas od svake nedaće i iskušenja, tegobe i patnje. Ne brini se jer nas Allah čuva, a Njegova snaga je veličanstvena i Njegova pomoć je nezaustavljiva.

Pravo bi se trebao zabrinuti onaj ko ne osjeća Božije prisustvo u svome životu, tako da se usamljen mora boriti protiv svojih briga. Osjećaj Božijeg

prisustva čovjeku daje smiraj i duševnu sigurnost, i uklanja brige i tugu. Ibn Kajjim bilježi: “Ko spozna Allaha, Uzvišeni će ga zasigurno zavoljeti. Onog koga Uzvišeni zavoli, učinit će da crni oblaci s neba njegovog života nestanu, a iz srca će mu odagnati svu tugu i brigu. Uzvišeni će podariti da njegovo srce bude ispunjeno radošću i veseljem, tako da će mu se radosne vijesti i čestitke slijevati u život sa svih strana. Uz Božije prisustvo svaka tuga nestaje. (...) Zapravo, pravu gorčinu osjetit će onaj iz čijeg života izostane Gospodarovo prisustvo. Ko uspije zavrijediti da Uzvišeni bude s njim, zar pored toga vrijedi nešto više tražiti; a onaj ko ne bude na Božijoj strani, zar mu nešto drugo može to nadoknaditi?!”

Poštovani vjernici, poslanik Ibrahim, alejhis-selam, osjetio je vrijednost Allahovog sveprisustva kada je bačen u vatru. Uzvišeni kaže: “‘O vatro’, rekosmo Mi, ‘postani hladna, i spas Ibrahimu!’” (El-Enbija, 69). Također je isto doživio Junus, alejhis-selam, kada je bio u tri vrste tmine: tmini kitove utrobe, u tmini mora i u tmini noći. “Pa poslije u tminama zavapi: ‘Nema boga osim Tebe, hvaljen neka si, a ja sam se zaista ogriješio prema sebi!’ – odazvasmo i tegobe ga spasismo; eto, tako Mi spašavamo vjernike.” (El-Enbija, 87–88)

Upravo kako Uzvišeni pomaže i daruje pobjedu poslanicima i vjerovjesnima, tako će je darovati njihovim sljedbenicima: “Mi ćemo, doista, pomoći poslanike Naše i vjernike u životu na ovome svijetu, a i na Dan kad se dignu svjedoci.” (Gafir, 51) Radi toga bi se pokorni vjernici i vjernice uvijek trebali oslanjati na Allaha, Njemu prepuštati svoje živote, osjećati toplinu i neotuđenost zbog prisustva Njegove milosti i brizi. Prenosi se da je Ibrahimova, alejhis-selam, supruga Hadžera, nakon što je nju i sina Božiji odabranik ostavio u dolini gdje nema vode, niti rastinja, ni druga, niti rođaka – rekla: “Ibrahime, zar ćeš otići i ostaviti nas u ovoj dolini gdje nema ljudi niti ičeg drugog?”, i to mu je ponovila nekoliko puta, a on se nije osvrtao na njene riječi. Potom je ona upitala: “Da li ti je Allah naredio da ovo učiniš?”, a on je odgovorio: “Da.” Na to ona reče: “Onda nikad nećemo propasti.” (Buhari) Upravo kao što u Kur'anu stoji: “Eto, tako Mi spašavamo vjernike.” (El-Enbija, 88)

Vjernik osjeća Allahovo sveprisustvo u svome danu, kada je budan i kada spava, ujutro i navečer. Ujutro on kaže: “Dočekali smo jutro, a vlast je u Allahovim rukama”, a navečer: “Zanoćismo, a vlast je u Allahovim rukama.” Kada spusti glavu na jastuk, kaže: “U ime Allaha spuštam svoju glavu i u Njegovo

ime je podižem.” Kada se probudi, kaže: “Hvala Allahu Koji nas proživi nakon što nam život oduze. Njemu se sva stvorenja vraćaju.”

Vjernik osjeća Božije sveprisustvo kada čini ibadete, kada stupa u kontakt s drugim ljudima, kada privređuje i kada troši imetak. Osjeća Njegovo prisustvo kada je sam, bez ikoga, kao što osjeća Njegovo prisustvo kada izgubi sebi dragu osobu. U vjerodostojnoj predaji stoji da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pustio suzu kada mu je sin Ibrahim preselio, a potom rekao: “Oči suze puštaju i srce tuguje, ali izgovaramo samo riječi kojima je Allah zadovoljan. A, tako mi Allaha, Ibrahim, tužni smo zbog rastanka s tobom.” (Buhari i Muslim)

Također se bilježi da je u mladosti preselio sin hanbelijskog učenjaka Ibn Akila, što oca mu rastuži. Nakon što mu je obavio dženaza-namaz, stade iznad glave, dok je on ležao umotan u bijele ćefine, pa ga poljubi nekoliko puta po otkrivenom licu, potom reče: “Sine moj, dajem te u amanet Allahu koji povjerenom uvijek sačuva. Gospodar je bolji za tebe od tvog rođenog oca.”

Na ovakav način vjernik provodi dane osjećajući Allahovo sveprisustvo, u blagostanju i tjeskobi, u radosti i tuzi, jer su njegovi obredi, njegov dunjaluk, njegova smrt, njegov život i sve drugo posvećeni Uzvišenom Allahu. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova.’” (El-En’am 162–163)

O vjernici! Neki od povoda da se zavrijedi poseban vid Allahovog prisustva u čovjekovom životu, onakav kakav je darovan Allahovim odabranicima i dobrim robovima, jesu iskreno vjerovanje u Allaha, redovno obavljanje strogo naređenih obreda i nastojanje da se stekne Allahova bliskost čestim obavljanjem pohvalnih ibadeta. Uzvišeni kaže: “I Allah je rekao: ‘Ja sam s vama! Ako budete molitvu obavljali i milostinju davali, i ako budete u poslanike Moje vjerovali, pomagali im i drage volje zajam Allahu davali.’” (El-Maida, 12)

U hadisi-kudsijju stoji da Gospodar svjetova kaže: “Najbolje čime Mi se Moj rob približi jeste da čini djela koja sam mu u obavezu stavio. Moj rob će Mi se obavljanjem pohvalnih djela stalno nastojati približiti sve dok ga ne zavolim. A kada ga zavolim, bit ću njegov sluh kojim zvukove raspoznaje, oči kojima vidi, ruke kojima prihvata i noge kojima hodi. Kad god Me zamoli za nešto, to ću mu darovati; a kad god zatraži Moju zaštitu od nečeg, dobit će je.”

Pošto strpljenje ima važnu ulogu u životu i poseban položaj kod Allaha, Uzvišeni je naredio Svojim robovima da budu strpljivi, napominjući da će

tada biti uz njih: “I budite strpljivi, jer Allah je, zaista, na strani strpljivih.” (El-Enfal, 46)

Strpljivošću i izdržljivošću vjernik može ustrajati u ibadetima, sačuvati se od grijeha i prevazići tužnu sudbinu: “Samo oni koji budu strpljivi bit će bez računa nagrađeni.” (Ez-Zumer, 10)

Omer, radijallahu anhu, kaže: “Najbolje dane života proživljavali smo kad smo bili strpljivi. Na Sudnjem danu meleki će pozdravljati strpljive vjernike koje su zavrijedili Džennet, govoreći im: “Mir neka je vama, zato što ste trpjeli, a divno li je najljepše prebivalište!” (Er-Ra’d, 24)

Uzvišeni Allah je na strani strpljivih i bogobožasnih vjernika, koji se na najbolji način klanjaju Stvoritelju, tako što Mu iskreno ibadet čine, ne smatrajući Mu nikog drugog ravnim. Također, oni se na najljepši način ophode prema stvorenjima, jer najdraži Allahu od ljudi su oni koji su od najveće koristi drugim ljudima. Ko bude u sebi objedinio ove dvije osobine neka osjeća sreću što će Allah biti uz njega, pomagati mu, darovati mu uputu na dunjaluku i vječno uživanje na ahiretu. Uzvišeni kaže: “Allah je zaista na strani onih koji se Njega boje i grijeha klone i koji dobra djela čine.” (En-Nehl, 128)

Često spominjanje Allahovog imena biva razlogom da On bude prisutan u vjernikovom životu, da vjernik osjeća Njegovu ljubav i bliskost. Ko bude često spominjao Allahovo ime, Allah će često spominjati njegovo ime u najboljem društvu na nebu. U vjerodostojnom hadisi-kudsijju stoji da Gospodar, dželle-šanuhu, kaže: “Ja se odnosim prema Svome robu shodno njegovom mišljenju o Meni i bit ću uz njega kada Me spomene. Ako Me spomene u sebi, spomenut ću ga u Sebi; a ako Me spomenu u dobrom društvu, spomenut ću ga u još boljem.” (Buhari i Muslim)

Poštovani vjernici! Kada čovjek osjeća da je Gospodar uz njega, da ga čuva i zaštitu mu pruža, još više će Ga zavoljeti i bit će Mu više pokoran. Imat će uvijek na umu da Uzvišeni Allah vidi sve što čini, da se od Njega ništa ne može sakriti, što će mu biti podsticaj da poštuje Njegove naredbe, da osjeća strahopoštovanje prema Njemu, da Ga se stidi i da se boji činiti grijeha. Uzvišeni kaže: “A Allaha se boje od robova Njegovih – učeni. Allah je, doista, silan i On prašta.” (Fatir, 28)

Zato, budimo na Allahovoj strani, prepustimo Mu svoje živote, budimo ubijedeni u ispunjenje onoga što nam je obećao, oslonimo se na Njega, imajmo

lijepo mišljenje o Njemu i podignimo ruke ka Njemu moleći Ga da nam ispuní naše potrebe. Činimo to u posljednjoj trećini noći, a to je vrijeme kada se Gospodar obraća Svojim robovima riječima: “Ko će Mi uputiti dovu, da mu je uslišam; ko će Me pitati za nešto, da mu to darujem; ko će tražiti oprost, da mu oprostim?” Uzvišeni ovo čini svake noći.

Dragi vjernici, znajmo da nam je Uzvišeni stavio u obavezu plemenit zadatak: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Gospodaru naš, blagoslovi našeg poslanika Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Gospodaru naš, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, smiluj se upućenim vođama – četverici pravednih halifa, svim drugim ashabima i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana. Gospodaru, smiluj se i nama, uistinu Ti si od najmilosnijih milosniji.

Gospodaru naš, primi naša pokajanja, oprosti nam grijehе, uslišaj naše dove, učvrsti nam vjeru, uputi nam srca, jezike nam učini spretnim i mržnju iz srca nam istrgni. “Gospodaru naš, rekoše oni, ‘sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni.’” (El-A'raf, 23)

“Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!” (El-Hašr, 10)

“Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni! – i mir poslanicima hvaljen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (Es-Saffat, 180–182)

SKLAD U SVEMIRU OSTVARUJE SE ČINJENJEM DOBRA I OSTAVLJANJEM ZABRANJENOG (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
28. muharemu 1444. po Hidžri / 26. august 2022.

Hvala Allahu, Gospodaru Zemlje i nebesa, Najuzvišenijem, Koji je naredio činjenje pobožnih djela, u kojima je svako dobro i blagoslov, a zabranio činjenje harama, u kojima je svako prokletstvo, zlo i propast. Hvalim svoga Gospodara i zahvaljujem Mu na blagodatima koje ne može izbrojati niko osim Njega, na onima za koje znamo i koje ne znamo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Koji se izdvaja Svojim lijepim imenima i savršenim svojstvima, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolje stvorenje, potpomognut od Allaha, mudžizama – nadnaravnim djelima. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe koji su pretekli druge ljude u dobru. Bojte se Allaha tako što ćete Mu se približiti onim čime je On zadovoljan, i ostaviti ono što Ga srdi i uznemirava. Kako je samo lijepa završnica bogobojažnih, a kako je loš završetak grešnika i onih koji nered čine. Budite od onih koji slijede put spasa, a ne budite od onih koji slijede put grijeha i nepokornosti.

Uzvišeni kaže: “Oni koji su poslušni Allahu i Poslaniku bit će u društvu vjerovjesnika, i pravednika, i šehida, i dobrih ljudi, kojima je Allah milost Svoju darovao. A kako će oni divni drugovi biti! Ta blagodat će od Allaha biti, a dovoljno je to što Allah sve zna.” (En-Nisa, 69–70)

“A onoga koji Allahu i Poslaniku Njegovu ne bude poslušan sigurno čeka vatra džehennemska; u njoj će vječno i zauvijek ostati.” (El-Džinn, 23)

O muslimani, Allah, džellešānuhu, stvorio je kosmos sa svim onim što je potrebno Njegovim stvorenjima, od opskrbe, stvari, oruđa, ukrasa, imetka,

životinja i svega ostalog, i potčinio ga je, u cijelosti, interesima i koristima čovjeka i njegovoj egzistenciji do određenog roka, koji on nikako ne može prekoračiti.

Uzvišeni kaže: “On vam je Zemlju pogodnom učinio, pa hodajte predjelimama njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije ožvjljenja odgovarati.” (El-Mulk, 15)

“Mi smo nebesa i Zemlju i ono što je između njih mudro stvorili i do roka određenog, ali nevjernici okreću glave od onoga čime im se prijeti.” (El-Ahkaf, 3)

“I stoku On za vas stvara; njome se od hladnoće štitite, a i drugih koristimate, njome se najviše i hranite; ona vam je ukras kad je sa ispaše vraćate i kad je na pašu izgonite, a nosi vam i terete u mjesta u koja bez velike muke ne biste stigli – Gospodar vaš je, uistinu, blag i milostiv – i konje, i mazge, i margarce – da ih jašete, i kao ukras - a stvoriće i ono što ne znate.” (En-Nahl, 5–8)

“I daje vam da se koristite onim što je na nebesima i onim što je na Zemlji, sve je od Njega. To su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju.” (El-Džasije, 13)

“Allah za vas stvara žene od vaše vrste, a od žena vaših daje vam sinove i unuke, i ukusna jela vam daje. Pa zašto u laž oni vjeruju, a Allahove blagodati poriču.” (En-Nahl, 72)

“I ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali – čovjek je, uistinu, nepravedan i nezahvalan.” (Ibrahim, 34)

S obzirom na to da je Allah, džellešānuhu, stvorio ovaj kosmos, u svojoj njegovoj potpunosti i ljepoti, i sa svim onim što je potrebno za život, za svako biće na Zemlji, i sa mnogim raznovrsnim korisnim stvarima i svim uzrocima koji su potrebni za opstanak života na njemu i njegovo unapređenje, On nas je, također, obavijestio da nije stvorio kosmos bez svrhe i smisla i nije ga prepuštao slučajnosti.

Uzvišeni kaže: “Mi nismo stvorili nebo i Zemlju, i ono što je između njih, da se zabavljamo. Da smo se htjeli zabavljati, zabavljali bismo se onako kako Nama dolikuje, ali Mi to ne činimo, Nego istinom suzbijamo laž, istina je uguši i laži nestane; a teško vama zbog onoga što o Njemu iznosite!” (El-Enbija, 16–18)

“Mi smo sedam nebesa iznad vas stvorili, i Mi bdijemo nad onim što smo stvorili.” (El-Mu'minun, 17)

“Mi nismo uzalud stvorili nebo i Zemlju i ono što je između njih; tako misle nevjernici, pa teško nevjernicima kad budu u Vatri!” (Sad, 27)

“Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti?” I neka je uzvišen Allah, Vladar istiniti, nema drugog boga osim Njega, Gospodara svemira veličanstvenog!” (El-Mu’minun, 115–116)

“Allah je nebesa, vidite ih, bez stubova podigao, i onda svemirom zavladao, i Sunce i Mjesec potčinio, svako se kreće do roka određenog; On upravlja svim i potanko izlaže dokaze da biste se uvjerali da ćete pred Gospodara svoga stati.” (Er-Ra’d, 2)

“Na Zemlji nema nijednog živog bića a da ga Allah ne hrani. On zna gdje će koje boraviti i gdje će sahranjeno biti. Sve to ima u jasnoj Knjizi.” (Hud, 6)

“A nevjernici govore: ‘Čas oživljenja nam neće doći!’ Reci: ‘Hoće, tako mi Gospodara moga, Koji zna i ono što je skriveno, zacijelo će vam doći.’ Njemu ne može ništa, ni trunčica jedna ni na nebesima ni na Zemlji, izmaći, i ne postoji ništa, ni manje ni veće od toga, što nije u jasnoj Knjizi.” (Saba, 3)

“Sve što je živo umire Allahovom voljom u času suđenom.” (Ali Imran, 145)

Allah, džellešānuhu, nije prepustio stvaranje nekome drugom, nego je On stvorio ovaj kosmos da svjedoči veliku istinu, a ona je tevhid – Njegova jednoća i pokornost Njemu, a sve to u službi dobra i dobrote na Zemlji.

Uzvišeni kaže: “O ljudi, klanjajte se Gospodaru svome, Koji je stvorio vas i one prije vas, da biste se kazne sačuvali; koji vam je Zemlju učinio posteljom, a nebo zdanjem; Koji s neba spušta kišu i čini da s njom rastu plodovi, hrana za vas. Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim!” (El-Bekara, 21–22)

“Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju, Ja ne tražim od njih opskrbu niti želim da Me hrane.” (Ez-Zarijat, 56–58)

Allah, džellešānuhu, poslao je poslanike, a posljednji kojeg je poslao je naš prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi na Zemlji uspostavili red činjenjem dobrih djela, i kako bi je očistili od paganstva i svake vrste zla.

Uzvišeni kaže: “Mi smo svakom narodu poslanika poslali: ‘Allahu se klanjajte, a kumira se klonite!’” (En-Nahl, 36)

“I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen.” (El-A’raf, 56). tj. nakon što su poslanici na njoj uspostavili red, primjenjujući ono što im je objavljeno u knjigama. Allah, džellešānuhu, naredio je Svojim poslanicima da uživaju u lijepim stvarima koje je On dozvolio i da ustrajavaju u činjenju dobrih djela, bez kojih nije moguće uspostaviti red na Zemlji.

Uzvišeni kaže: “O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!” (El-Mu'minun, 51)

Sljedbenici Allahovih poslanika su vjernici, kojima je naređeno da slijede njihov put, u riječima Uzvišenog: “O vjernici, jedite ukusna djela koja smo vam podarili i budite Allahu zahvalni, ta vi se samo Njemu klanjate!” (El-Bekara, 172)

“Reci: ‘Ko je zabranio Allahove ukrase, koje je On za robove Svoje stvorio, i ukusna jela?’ Reci: ‘Ona su za vjernike na ovome svijetu, a na onome svijetu su samo za njih.’” (El-A'raf, 32)

Prema tome, Allahovi poslanici i njihovi sljedbenici vjernici shvatili su ovaj kosmos kao prostor i vrijeme za činjenje dobrih djela i uspostavljanje reda na njemu, pa su postigli svako dobro, džennetske vrtove i dobra djela od kojih korist imaju oni sami ali i sva ostala stvorenja, izvršavajući temeljne islamske dužnosti i ostala prateća dobra djela.

Brate i sestro u islamu, nemojte potcijeniti nijedno dobro djelo, jer ne znate koje djelo će va uvesti u Džennet i spasiti od Vatre. Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ne potcijenjuj nijedno dobro djelo, a dobro djelo je i to da svoga brata sretnoš nasmijana i vedra lica.” (Buhari i Muslim) Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dok je neki čovjek išao putem, naišao je na granu trnja, pa ju je sklonio s puta, i Allah mu je zahvalio na tome i oprostio mu.” (Buhari i Muslim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je žena prostitutka vidjela psa kako kruži oko bunara, isplaženog jezika od žeđi, pa je skinula svoju cipelu, u nju zgrabila vode i napojila ga, pa joj je Allah oprostio.”

Uzvišeni kaže: “Allah neće nikome ni trunku nepravde učiniti. Dobro djelo On će umnogostručiti i još od Sebe nagradu veliku dati.” (En-Nisa, 40)

Dakle, za vjernike je ovaj kosmos prostor i vrijeme za činjenje dobrih djela, dok je za one koji ne vjeruju u Allaha i Sudnji dan on prostor za zadovoljavanje zabranjenih prohtjeva, prolazne užitke i činjenje loših djela, a najgore loše djelo je širk koji se ogleda u tome da čovjek uzme sebi stvorenje za boga, moli mu se, nada se od njega, oslanja se na njega, od njega traži pomoć, njemu usmje-rava svoje želje i potrebe, od njega očekuje opskrbu i pomoć, njemu se moli za

otklanjanje nedaća i teškoća, to je širk koji Allah Uzvišeni neće oprostiti osim onome ko se pokaje.

Uzvišeni kaže: “Allah, sigurno, neće oprostiti da Njemu druge smatraju ravnim, a oprostit će kome hoće ono što je manje od toga. A daleko je zalutao onaj ko smatra da je Allahu neko ravan.” (En-Nisa, 116)

“Ko drugog Allahu smatra ravnim, Allah će mu ulazak u Džennet zabraniti i boravište njegovo će Džehennem biti; a nevjernicima neće niko pomoći.” (El-Maida, 72)

Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah, džellešanuhu, rekao je: ‘Zaista je čudno stanje ljudi i džina: Ja ih stvaram, a oni obožavaju nekog drugog. Ja im opskrbu dajem, a oni zahvaljuju nekom drugom. Moje dobro spušta se robovima, a od njih se Meni uzdiže njihovo zlo. Ja im se umiljavam blagodatima, a oni se omražavaju kod Mene činjenjem grijeha.’” (Taberani, *Musneduš-Šamijin*, Hakim, *Tarih*, Bejheki, *Šuab*)

Poslije širka, po težini, dolaze veliki grijesi, ovisno o štetnosti svakog pojedinačnog grijeha. Svaki grijeh kojim čovjek učini nepravdu sebi, između njega i Allaha, i pokaje se, Allah će mu ga oprostiti, ali ako učini nepravdu nekome drugome, Allah mu neće oprostiti taj grijeh dok obespravljenom ne vrati njegovo pravo, u danu u kojem neće koristiti ni dinari ni dirhemi, nego će se obespravljenom dati dio dobrih djela onoga ko mu je nepravdu učinio, i kada nestane dobrih djela, uzet će se loša djela obespravljenog i prebaciti na onoga ko mu je nepravdu učinio, a onda će on biti bačen u Vatru.

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko učini nepravdu svome bratu, u pogledu časti ili nečega drugog, neka od njega traži oprosta danas prije nego što dođe dan kada neće biti dinara ni dirhema. Ako bude imao dobrih djela, bit će mu uzeto onoliko koliko je teška nepravda koju je učinio, a ako ne bude imao dobrih djela, uzet će se od loših djela onoga kome je nepravdu učinio, i prebacit će se njemu.” (Muslim, Tirmizi)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Na Sudnjem danu svakom će biti nadoknađeno njegovo, pravo pa će čak i šukavoj ovci biti nadoknađeno od rogate ovce koja ju je ubola.” (Muslim)

Kada bi iko mogao izbjeći namirivanje prava, zbog učinjene nepravde, sigurno bi to bili čestiti vjernici, ali čak ni oni to neće moći izbjeći. Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjernici će se spasiti Vatre, nakon što prijeđu sirat-čupriju, pa će biti zadržani na mostu, između Dženneta i Vatre, i bit će namirene nepravde koje su činili jedni drugima na dunjaluku, pa kada budu očišćeni, bit će im dozvoljeno da uđu u Džennet. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, svaki od njih poznavat će svoju kuću u Džennetu bolje nego što je poznavao svoju kuću na dunjaluku.” (Buhari)

Poštovani vjernici, čuvajte se grijeha, makar oni izgledali mali u tvojim očima, jer za svaki grijeh neko će se žaliti na tebe Allahu. Ibn Omer, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Žena je ušla u Džehennem zbog mačke koju je svezala, nije je hranila niti ju je pustila da se sama hrani zemaljskim plodovima.” (Buhari i Muslim)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čuvajte se potcjenjujućih grijeha, onih koji su mali u vašim očima, jer se oni skupljaju kod čovjeka dok ga ne unište.”

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijeha oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.’ I povratite se Gospodaru svome i pokorite Mu se prije nego što vam kazna dođe – poslije vam niko neće u pomoć priskočiti. I slijedite ono najljepše, ono što vam Gospodar vaš objavljuje, prije nego što vam iznenada kazna dođe, za čiji dolazak nećete znati.” (Ez-Zumer, 53–55)

O muslimani, jedna od stvari koja iskupljuje grijeha, uvećava i čisti dobra djela, popravljajući nedostatke u pobožnim djelima i tjera šejtane jeste spominjanje Allaha u svim situacijama.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte.” (El-Ahzab, 41–42)

O vjernici, “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

TRUD I OSOLONAC NA ALLAHA (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

5. safer 1444. po Hidžri / 2. septembar 2022.

Hvala Allahu, Plemenitom, Svemoćnom, Uzvišenom, Onome Kome je sve potčinjeno. On sve stvara s mjerom, propisuje i olakšava. Sve ide ka onome što je On odredio. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Sebi sličnog i ravnog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odabrani i čisti, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, nosioce svakog dobra i plemenitosti, i tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, bogobožnost je svjetlo Pravog puta i ključ svih riznica.

Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!" (Et-Tevba, 119)

O vjernici, dunjaluk je oranica za ahiret, duše i imetak na njemu su nam povjereni na čuvanje i korištenje. Pametan je onaj ko iskoristi svoju priliku i udisaje koji su mu poklonjeni.

Hadis koji ću citirati sveobuhvatan je i koristan Vjerovjesnikov savjet i poruka, obrazac po kojem vjernik postupa i temelj na kojem se zasniva njegovo djelovanje. Slijedeći ga, vjernik će ostvariti svoje ambicije. Muslim bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Trudi se u onome što će ti koristiti, i traži pomoć od Allaha."

Poštovani vjernici, čovjeku je naređeno da se trudi u svemu onome što je korisno za njega na ovom svijetu i u njegovoj vjeri, a to je moguće samo slijedenjem puteva i uzroka koji tome vode, iskrenim traženjem utočišta kod Vladara i Darovatelja, osloncem na Njega i traženjem pomoći od Njega u postizanju tog cilja. Onaj ko se ne bude trudio na putu korisnog, izgubio je i propao, i neće postići ništa dobro, ni ponos, ni dunjaluk, ni vjeru.

O vjernici, osnova na kojoj počiva svaka vjerska korist jesu korisno znanje i dobro djelo. Znanje je život za srca, hrana za dušu i s njim je uspjeh na oba svijeta. Najkorisnije i najčasnije znanje jeste znanje o Allahu, Njegovim imenima i svojstvima, naredbama i zabranama, zakonima, propisima i Knjizi, a dobro djelo je obožavanje Allaha i pokoravanje Njemu i Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, izvršavanjem farzova, nafila i pobožnih djela, iskreno, u ime Allaha, i slijedeći u tome Njegovog poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a to je najviši cilj postojanja i stvaranja, kao što Uzvišeni kaže: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju” (Ez-Zarijat, 56).

S druge strane, čovjek nikako ne bi smio propustiti i svoju dunjalučku korist, kroz koristan i plodotvoran rad i stjecanje halal opskrbe, kako bi na taj način obezbijedio sebi dostojanstven život, sačuvao obraz i izvršio obavezu vođenja brige o sebi i svojoj porodici. Uzvišeni kaže: “On vam je Zemlju pogodnom učinio, pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije oživljenja odgovarati.” (El-Mulk, 15)

Ako se desi da i nakon uloženog truda i davanja vlastitog maksimuma ne ostvari željeni cilj, ne preostaje mu ništa drugo nego da se skloni u “bašču zadovoljstva”, tj. da bude zadovoljan onim što je Allah odredio i propisao, tako će povećati svoje vjerovanje i umiriti svoje srce i dušu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ako ti se nešto desi, nemoj reći: ‘Da sam uradio tako i tako, bilo bi tako i tako’, nego reci: ‘Allah je to odredio i On radi ono što On hoće’, jer ‘da sam’ otvara vrata šejtanovom djelovanju.”

Uzvišeni kaže: “Svako se okreće prema svojoj kibli, a vi se potrudite da drugе, čineći dobra djela, pretećete! Ma gdje bili, Allah će vas sve sabrati – Allah, zaista, sve može.” (El-Bekara, 148)

Bojte se Allaha i znajte da nema ništa bolje za čovjeka, u nastojanju da postigne ono što je korisno za njega, od iskrenosti prema njegovom Gospodaru, tj. da bude iskren u namjeri, volji i djelu. Allah, džellešanu, kaže: “A kada je borba već propisana, bolje bi im bilo da su prema Allahu iskreni.” (Muhammed, 21)

Iskrenost u namjeri, volji znači odlučnost i nepokolebljivost, a iskrenost u djelu znači maksimalnu posvećenost i nepropuštanje ni najsitnijeg detalja, a to je zaista plemenito značenje koje objedinjuje ispravnost namjere i iskreni oslonac na Allaha. Najiskreniji su oni ljudi čiji su namjera i oslonac na Allaha ispravni.

Donosite salavate i selame na darovanu milost i neizmjernu blagodat, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, sina Abdullahovog, to vam je naredba vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

PRIJATELJSTVO (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
12. safer 1444. po Hidžri / 9. septembar 2022.

Hvala Allahu na blagodatima i dobroti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, naredio nam je da Mu se pokoravamo u onome što je naredio i zabranio, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji Ga je istinski obožavao, u tajnosti i javnosti, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe. Oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je put uspjeha na dunjaluku i ahiretu.

Prijateljstvo ispunjava čovjekov život ljubavlju, prisnošću, srećom i radošću. Ono je jedno od najljepših manifestacija bratstva u vjeri.

Princip bratstva u vjeri je šerijatski zahtjev i plemenita intencija kojoj islam daje zasluženu pažnju. U hadisu se kaže: “Čovjek je na vjeri svoga prijatelja, pa neka svako od vas pogleda ko mu je prijatelj.” Kur'an je ovjekovječio najčasnije prijateljstvo, sa najboljim Poslanikom, u događaju koji je zapisala historija: “I kada je on rekao drugu svome: ‘Ne brini se, Allah je s nama!’” (Et-Tevba, 40)

Ovu veliku privilegiju i dragocjeno prijateljstvo postigao je Ebu Bekr es-Siddik, radijallahu anhu, svojom darežljivošću, požrtvovanošću i iskrenom ljubavlju, za koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah me je poslao vama, pa ste rekli: ‘Lažeš!’, a Ebu Bekr je rekao: ‘Govori istinu’, i podržao me je svojim životom i imetkom, pa hoćete li ostaviti na miru moga prijatelja?”, i to je ponovio dva puta. Nakon toga, Ebu Bekra više niko nije uznemiravao.

Jedan od primjera pozitivnog utjecaja prijateljstva na čovjeka jeste počast koju su plemeniti ashabi, radijallahu anhum, stekli druženjem sa svojim Vjervjesnikom, koju niko, poslije njih, neće postići. Buhari je zabilježio od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Doći će vrijeme kada će skupine ljudi ići u borbu, pa će neko reći: ‘Ima li među vama drugova Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem?’,

a oni će odgovoriti: ‘Da’, i pobijedit će. Zatim će ponovo doći vrijeme kada će skupine ljudi ići u borbu i bit će rečeno: ‘Ima li među vama onih koji su se družili sa ashabima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem (tabiini)?’, a oni će reći: ‘Da’, i opet će pobijediti, zatim će doći vrijeme kada će skupine ljudi ići u borbu i bit će rečeno: ‘Ima li među vama onih koji su se družili sa tabiинима?’, a oni će reći: ‘Da’, i opet će pobijediti.”

Musliman ima potrebu za prijateljem u svakoj situaciji, i u dobru i u zlu. U zlu očekuje od njega pomoć, a u dobru da dijeli radost s njim. Vjernik je jak sa svojom braćom, s njima je u mnoštvu, a sam je u manjini. Dvije svjetiljke uvijek bolje osvjetljavaju put od jedne, a jedna svjetiljka, bez obzira na to koliko bila jaka, može oslabiti i ugasiti se u bilo kojem trenutku. Čovjek se teško može sačuvati nemara, pa mu je potreban neko ko će ga upozoriti, i od nedostataka, pa mu je potreban neko ko će ga upotpuniti kao ličnost. Razuman čovjek za prijatelje bira one koji su inteligentni i mudri jer nije svaki drug ujedno i podrška i pomoć.

S druge strane, neiskreno, formalno prijateljstvo ili prijateljstvo utemeljeno na ličnim interesima i koristoljublju, srušit će se kod prve ozbiljne prepreke i teške situacije, jer nije izgrađeno na čvrstim temeljima i iskrenoj ljubavi, i zbog toga se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, utjecao Allahu od lošeg prijatelja, pa je govorio: “Allahu moj, utječem Ti se od lošeg dana, i loše noći, i od lošeg trenutka i od lošeg prijatelja.”

Može se desiti da čovjek prolazi kroz teške trenutke i osjeća se usamljeno, pa pronade utjehu u prijatelju, koji je iskren u svom prijateljstvu i koji ispunjava svoja obećanja.

Čovjek, uz svog prijatelja, osjeća ponos i snagu. Svako traži sebi sličnog i oslanja se na njega, a kada ga izgubi, ostane sam sa svojom samoćom i bespomoćnošću. Imam Ahmed rekao je: “Kada nekom čovjeku umru prijatelji, on ostane ponižen i prezren.”

Susret s prijateljima odagnava brigu i tugu. Nevjernici će, kao što se spominje u Kur’anu, na Sudnjem danu govoriti: “... pa nemamo ni zagovornika, ni prisna prijatelja” (Eš-Šuara, 100 – 101), zato što znaju da prisni prijatelj osjeća tvoju bol, tješi te i uz tebe je u teškim trenucima.

Allah, džellešanuhu, učinio je duše poput “postrojene vojske”, kao što nas je o tome obavijestio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem: “Duše su poput

postrojenih vojnika, one koje se prepoznaju, zbliže se, a one koje osjete odbojnost, udalje se.” Ovim hadisom ukazuje se na raznolikost ljudskih naravi, ima ih i dobrih i loših, a svaka od njih pronaći će sebi sličnu.

Blagodat bliskosti srca nema svoju cijenu. Ko pronađe sebi prijatelja/brata, lijepih osobina, nek ga dobro čuva, jer su najveći slabići oni koji odustanu od traženja vjernih prijatelja, a gori od njih su samo oni koji izgube takve prijatelje, nakon što su ih stekli.

Čovjek je sa bogobožnim prijateljem uvijek je na dobitku: ili će od njega nešto naučiti, ili će ga podsjetiti ako nešto zaboravi, ili će mu pomoći kada god se sjeti, ili će ga ohrabriti na Pravom putu ili će se strpjeti s njim na neugodnostima ili će jedan drugog uvijek podsjećati na istinu.

Uzvišeni kaže: “Tako Mi vremena, čovjek, doista, gubi, samo ne oni koji vjeruju i dobra djela čine, i koji jedni drugima istinu preporučuju i koji jedni drugima preporučuju strpljenje.” (El-Asr, 1–3)

Ako želiš da imaš korist u Danu kada neće koristiti imetak ni djeca, drži se iskrenog prijatelja: “Tog Dana će oni koji su jedni drugima bili prijatelji postati neprijatelji, samo to neće biti oni koji su se Allaha bojali i grijeha klonili” (Ez-Zuhruf, 67), a onaj drugi će reći: “Kamo sreće, teško meni, da toga i toga za prijatelja nisam uzeo, on me je od Kur’ana odvratio nakon što mi je priopćen bio!” – a šejtan čovjeka uvijek ostavlja na cjedilu” (El-Furkan, 28–29).

Ako se nađeš u nekom društvu, pokaži im ljubav i poštovanje, prijeđi preko njihovih pogreški, strpi se s njima najbolje što je moguće, jer je sabur potreban čak i sa najčestitijim, kao što se kaže u Kur’anu: “Budi strpljiv uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže” (El-Kehf, 28). Pazi se lošeg mišljenja o njima, čistoća nutrine je nešto što se ne može nadomjestiti bilo čime. Nemoj na njihove propuste i ravnodušnost prema tebi uzvraćati pretpostavkama koja neće imati lijep kraj. U hadisu se kaže: “Čuvajte se pretpostavki, čuvajte se pretpostavki, jer su pretpostavke najlažljiviji govor.”

Možda će tvoj prijatelj nekada uraditi ono što ne priliči prijateljstvu, ali ako budeš napuštao prijatelje čim naprave grešku, izgubit ćeš ih sve, i za tebe neće biti prijatelja na zemaljskoj kugli, osim tebe samog.

Postoji vrsta prijateljstva koje je iznjedrila moderna tehnologija i savremena civilizacija, a to su virtuelna prijateljstva na društvenim mrežama. To je polje koje je podložno prevarama i manipulacijama, i pogodno je za širenje devijantnih ideja i oblika ponašanja, koja mogu ugroziti sigurnost i kompaktnost zajednice, i zato treba biti krajnje oprezan.

Ljubav i prijateljstvo mogu biti iz koristi, ili radi užitka, ili iz dobrote. Prijateljstvo koje je plod koristi ili užitka ne ubraja se u časne stvari. Davno je rečeno: “Onaj ko te voli radi interesa, otići će od tebe nakon što ostvari taj interes.” Ako je prijateljstvo iz dobrote, to je onda istinsko i iskreno prijateljstvo, i kao takvo nalikuje svim ostalim vrlinama i lijepim manirima, koje su duboko ukorijenjene u ljudskoj duši i konstantno daje lijepe plodove. Ono kukavicu pretvara u heroja, i škrticu u najdarežljivijeg čovjeka. Snaga prijateljstva može navesti kukavicu da se dovede u opasnost kako bi zaštitio svoga prijatelja, a škrticu može navesti da žrtvuje dio svog imetka kako bi spasio svoga prijatelja. Istinsko prijateljstvo ne uđe ni u jedno srce a da njegove loše osobine ne zamijeni dobrim. Allah, džellešānuhu, kaže: “... i On je sjedinio srca njihova. Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio – On je zaista silan i mudar.” (El-Enfal, 63)

Donosite salavate i selame na Poslanika pravog puta, to vam je naredba od Allaha u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

PRAVILA I PRINCIPI POHVALE (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

19. safer 1444. po Hidžri / 16. septembar 2022.

Hvala Allahu, On upućuje koga hoće na Pravi put. Zahvaljujem Mu, On je Dobročinitelj, Blagi i Milostivi. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, tražite Njegovu blizinu i budite svjesni Njegovog nadzora. Sretan je onaj ko se boji Allaha, i okrene se svome Gospodaru, pa ga On počasti, odlikuje Svojim blagodatima i uvrsti među Svoje dobre robove. Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, Allaha se bojte i u Poslanika Njegova vjerujte, On će vam dvostruku milost Svoju darovati, i dat će vam svjetlo pomoću kog ćete ići, i oprostit će vam – jer Allah prašta, i samilostan je.” (El-Hadid, 28)

O muslimani, pohvala dobročinitelja zbog dobra koje je učinio i priznanje zasluge onome kome ta zasluga pripada kur'anski je princip, Vjerovjesnikova uputa i odgojni metod koji koriste razumom obdareni, po kojem se prepoznaju odabrani i iskreni Allahovi robovi i kojeg se čvrsto drže mutekkije – bogobojazni, koji su svoju nutrinu očistili od pakosti, čije su se duše oslobodile prizmenosti i čija su se srca očistila od prljavštine. Oni čitaju knjigu svoga Gospodara, ujutru i uvečer, i u njoj nalaze pohvalu Vjerovjesnikovih ashaba, zbog njihovih lijepih osobina i plemenitih djela, u riječima Uzvišenog: “Muhammed je Allahov poslanik, a njegovi sljedbenici strogi su prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako se klanjaju i licem na tle padaju želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo – na licima su im znaci, tragovi od padanja licem na tle. Tako su opisani u Tevratu. A u Indžilu: oni su kao biljka kad izdanak svoj izbaci pa ga onda učvrsti, i on ojača, i ispravi se na svojoj stabljici izazivajući divljenje sijača – da bi On s vjernicima najedio nevjernike. A onima koji vjeruju i dobra djela čine Allah obećava oprost i nagradu veliku” (El-Feth, 29), kao što u njoj

nalaze pohvalu islamskog ummeta, kao najodabranijeg ummeta i najkorisnijeg drugim ljudima, zbog preporučivanja dobra koje su naredili Allah i Njegov Poslanik i zabranjivanja zla koje su zabranili Allah i Njegov Poslanik, i zbog vjerovanja u Allaha, u riječima Uzvišenog: “Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio: tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćate, i u Allaha vjerujete” (Ali Imran, 110). Također, u Njegovoj Knjizi, nalaze pohvalu ensarija, zbog njihove ljubavi prema muhadžirima i zbog davanja prednosti potrebama drugih iako su i sami u velikoj potrebi, u riječima Uzvišenog: “... i onima koji su Medinu za življenje izabrali i domom prave vjere još prije njih je učinili; oni vole one koji im se doseljavaju i u grudima svojim nikakvu tegobu, zato što im se daje, ne osjećaju, i više vole njima nego sebi, mada im je i samima potrebno. A oni koji se očuvaju lakomosti, oni će, sigurno, uspjeti” (El-Hašr, 9).

Kada pogledaju u sunnet Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i u njemu mogu pronaći veliki broj vjerodostojnih i eksplicitnih tekstova kojima se afirmiše ovaj princip. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, pohvalio je Ebu Bekra es-Siddika, radijallahu anhu, zbog preticanja drugih u dobru, iskušenja koja je prošao i žrtvovanja imetka na Allahovom putu, pa je rekao u hadisu koji su zabilježili Buhari i Muslim od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu: “Najviše zasluge u druženju sa mnom i trošenju imetka na Allahovom putu ima Ebu Bekr.” A za Omera, radijallahu anhu, rekao je: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, nikada te šejtan nije sreo na nekom putu a da nije otišao drugim putem.”

Hvaleći ensarije, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kao što bilježi Buhari od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, rekao je: “Da nije bilo hidžre, sigurno bih bio jedan od ensarija, i kada bi ljudi išli različitim dolinama i putevima, ja bih išao onim dolinama i putevima kojima idu ensarije. Ensarije su šiār, a ostali su disār.” U jednoj verziji ovog hadisa, spominje se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio dovu za ensarije i da je rekao: “Allahu moj, smiluj se ensarijama, njihovim sinovima i unucima.” Šiār je unutrašnja odjeća, a disār je odjeća koja se oblači preko te odjeće. Ovim izrazom htio je ukazati na blizinu i bliskost ensarija s njim. O pohvali Hasana i Husejna, radijallahu anhuma, navodi se sljedeći hadis: “Hasan i Husejn su prvaci mladića u Džennetu.” (Tirmizi)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pohvalio je i Ešedža ibn Kajs, radijallahu anhu, kada je došao kod njega sa pripadnicima svoga plemena, rekavši: “Ti zaista imaš dvije osobine, koje Allah voli: blagost i odmjerenost.” (Muslim)

U hadiskim zbirkama zabilježene su i mnoge druge predaje koje govore o odlikama i vrijednosti ashaba. U tom slučaju nije čudo da je ovakav kur'anski i Vjerovjesnikov pristup ostavio najdublji trag na prve i najbolje generacije ovoga ummeta, Allah njima bio zadovoljan, u pogledu korištenja ovog principa prema onima koji to zaslužuju. Tako se prenosi da su Sufjan es-Sevri i Abdullah ibn Mubarek, Allah im se smilovao, kazali: "Ebu Hanifa je bio najbolji poznavatelj fikha u svom vremenu." Imam Šafija rekao je za imama Malika: "Kada se spomenu učenjaci, imam Malik je zvijezda među njima, i on je Allahov dokaz ljudima." A za svoga učenika imama Ahmeda, Šafija je rekao: "Otišao sam iz Bagdada i nisam iza sebe ostavio boljeg, učenijeg, razumnijeg i bogobožnijeg čovjeka od Ahmeda ibn Hanbela."

S druge strane imam Ahmed rekao je za imama Šafiju: "Nema nijednog čovjeka koji u ruci drži tintu i pero a da Šafija nema zaslugu u tome."

Zabilježeno je također da je imam Muslim jednom upitao imam Buhariju za neki hadis, a kada mu je on pojasnio njegove nedostatke, Muslim mu je rekao: "Allah te poživio, učitelju svih učitelja, i poznavaoče mahana hadisa."

O vjernici, u pohvali dobročinitelja kriju se mnogobrojne mudrosti i koristi, a neke od njih su:

- usmjeravanje ljudske pažnje prema lijepim osobinama i pohvalnim postupcima, koji su dostojni pohvale;
- podrška onima koji posjeduju ove osobine i podsticaj da ustraju u njima;
- buđenje ambicija kod onih koji ne posjeduju ove osobine da se okite njima i slijede lijep primjer;
- primjena principa pravednosti, jer pravda nalaže da kao što zlikovac zaslužuje osudu za zlo koje čini, isto tako dobročinitelj zaslužuje pohvalu za dobro koje čini.

Lijepo bi bilo da se svaki čovjek obaveže na ovu osobinu, okiti se njome i navikava na nju svoju porodicu i djecu i sve one koji su u njegovom skrbništvu. Ona je zaista lahka za onoga kome Allah olakša i koga On uputi. To je samo jedna lijepa riječ i sadaka koju čovjek može udijeliti sebi i svojoj braći, i za koju će biti nagrađen, kao što se navodi u vjerodostojnom hadisu: "I lijepa riječ je sadaka", i: "Dova za dobročinitelja", tj. dova za dobročinitelja da bude nagrađen najljepšom nagradom. A dova je ibadet za koji će onaj ko ga bude učinio

biti nagrađen. Tirmizi i Ibn Madža bilježe od Numana ibn Bešira, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dova je ibadet.”

O vjernici, čovjek svojim poricanjem, ignorisanjem tuđeg dobra, neradim priznavanjem tuđih zasluga i izbjegavanjem zahvalnosti onima koji su mu učinili dobro, ne može dobiti ništa dobro, naprotiv on time rizikuje da svoju dušu obilježi biljegom zavisti, spusti je sa stepena odabranih Allahovih robova, spriječi je da dostigne visine i pridruži se onima koji se natječu u dobru.

Širenje ove lijepe osobine među ljudima ima još vrlo važan efekat, koji islamski ummet predstavlja u najljepšem svjetlu, a on je priznanje zasluge svakom čovjeku makar on ne pripadao njima, i osuda svakog zla, makar njegov počinilac bio neko iz islamskog ummeta. To je opći princip pravde koji se primjenjuje prema svim ljudima podjednako i koji je Uzvišeni naredio: “O vjernici, dužnosti prema Allahu izvršavajte, i pravedno svjedočite! Neka vas mržnja koju prema nekim ljudima nosite nikako ne navede da nepravedni budete! Pravedni budite, to je najbliže čestitosti, i bojte se Allaha, jer Allah dobro zna ono što činite!” (El-Maida, 8)

Pohvala dobročinitelja zbog njegovog dobročinstva (što je u principu propisano i dozvoljeno) isključuje svaku vrstu preuveličavanja i pretjerivanja u tome, jer je to zabranjeno jasnim hadisom koji su zabilježili Buhari i Muslim od Ebu Musaa el-Eš'arija, radijallahu anhu, a u kojem se kaže: “Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, čuo je nekog čovjeka kako pretjerano hvali drugog čovjeka, pa mu je rekao: ‘Uništio si – ili je rekao: slomio si leđa čovjeku.’” Zabranom se cilja pretjerivanje i prelazak dozvoljene granice u pohvali, a na to upućuje izraz *itrā* koji znači pretjerivanje u pohvali, jer, kao što kažu islamski učenjaci, nije isključeno da pohvala kod pohvaljenog izazove samodivljenje i pomisao da je na stepenu koji ne zaslužuje, a možda zbog pohvale ostavi činjenje dobrih djela ili napredovanje u vjeri, oslanjajući se na nezasluženu pohvalu. Prema tome, namjera Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u drugom hadisu, koji je zabilježio Muslim od Mikdada, radijallahu anhu, a u kojem se kaže: “Onima koji vas hvale bacite pijesak u lice”, bila je da ukaže na one koji ljude hvale u lice, a oni toga nisu dostojni, dok sama pohvala, kao princip, nije obuhvaćena ovom zabranom, s tim da je prilikom pohvale potrebno kazati: “Ja ga takvog poznajem, a Allahu će polagati račun, i ni za koga ne tvrdim da je bezgrešan

prema Allahu”, kao što se navodi u hadisu koji su zabilježili Buhari i Muslim od Ebu Bekra, radijallahu anhu.

Dobročinitelj treba uvijek imati na umu zadovoljstvo svoga Gospodara, da njegovo djelo bude kabul, primljeno kod Njega, ali i cilj zbog kojeg se trudi, ne osvrćući se na pohvale i pogrde, Allah sigurno neće dozvoliti da propadne nagrada onim koji su činili dobra djela, ako budu iskreni i budu tražili Njegovu nagradu. Bojte se Allaha, o vjernici, i donosite salavate i selame na najbolje Allahovo stvorenje, Muhammeda ibn Abdullaha, to vam je naređeno u Allahovoj Knjizi, kao što kaže Uzvišeni: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

POZITIVAN UTJECAJ LIJEPE RIJEČI (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
26. safer 1444. po Hidžri / 23. septembar 2022.

Hvala Allahu Koji obdari slatkim i lijepim govorom koga hoće. Zahvaljujem Mu na mnogobrojnim darovima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, svjedočenjem koje vodi Pravim putem, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je odlikovan konciznim govorom, savršenom mudrošću i riznicom znanja, blagosti i plemenitosti, neka su na njega Allahova milost i blagoslov i na njegovu porodicu i ashabe.

O muslimani, bojte se Allaha onako kako Ga se boje oni koji razmišljaju o smrtnom času, pripremaju se za odlazak sa ovog svijeta i koje nije obmanula nada u dug život. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Lijepa riječ je sadaka.” (Muttefekun alejhi)

Obraćajte se ljudima najljepšim i najblažim riječima, daleko od svake vrste vulgarnosti, grubosti i svega što ukazuje na nepoštovanje, omalovažavanje ismi-javanje sagovornika. Uzvišeni kaže: “I ljudima govorite lijepe riječi” (El-Bekara, 83). U tumačenju ovog ajeta Ibn Kesir je rekao: “Obraćajte im se lijepim riječima i budite blagi u odnosu prema njima.” Neki mudri ljudi kazali su: “Blaga riječ sapire mržnju nastanjenu u nutrini.” Uzvišeni kaže: “Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi, jer bi šejtan mogao posijati neprijateljstvo među njima, šejtan je, doista, čovjekov otvoreni neprijatelj.” (El-Isra, 53)

Rečeno je: “Rat počinje riječima, a završava obračunom.”

Muhammed ibn Ali rekao je: “Oružje pokvarenjaka je ružan govor.” Jezik samo izražava ono što je u srcu, a na trnu ne može roditi ništa drugo do trnje.

O muslimani, biranje riječi posebno je važno u komunikaciji s roditeljima. Roditeljima se, zbog pozicije i prava koje im je islam dao, može obraćati samo

lijepim riječima, koje odišu blagošću i samilošću, kao što kaže Uzvišeni: “Kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim.” (El-Isra, 23)

Uzvišeni je zabranio da se roditeljima obraća mrzovoljnim i riječima negodovanja, a naredio je da im se obraća lijepim riječima, u skladu sa pravilima lijepog ponašanja i njihovim pravom, i ne treba da ih se zove po imenu, niti da se u njihovom prisustvu podiže glas, bez ikakve potrebe, jer je to nepoštivanje njihovog prava i ružno ponašanje. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, rekao je o pravu roditelja: “Ne zovi ga imenom, nemoj ići ispred njega, i nemoj sjedati prije njega.” (Buhari, *Edebul-mufred*)

Plemenita suprugo, tvoj muž je tvoja zaštita, tvoja sjenka, tvoja potpora i vrata tvoje sreće, i nemoj mu se obraćati riječima koje će ga uznemiriti, “ne puštaj” svoj jezik i ne govori ružne riječi koje će ga naljutiti, poštuju ga i pokaži mu pažnju. Allah je nazvao muža sejjidom – gospodinom, gospodarom, pa je rekao: “... i muža (sejjida) njezina kraj vrata zatekoše” (Jusuf, 25). Muž je nazvan gospodarom jer upravlja porodicom i brine se o njoj. Supruga Seida ibn Musejjiba kazala je: “Svojim muževima obraćale smo se kao što se vi obraćate svojim vladarima.” (Ebu Nuajm)

Plemeniti mužu, tvoja supruga je tvoj najbliži komšija, nerazdvojni drug i bliski prijatelj. Ona od tebe očekuje korist, pomoć, nježnost srca i lijepu riječ. Pokaži joj nježnost, plemenitost, blagost i dobročinstvo. Ne omalovažavaj je ušutkivanjem, ne ljuti je ukoravanjem i grubim riječima i ne plaši je razvodom i razlazom. Neko je kazao: “Žene dominiraju nad plemenitim muževima, a nadvladaju ih neplemeniti.”

Dragi očevi i majke, dijete je plod srca i mirišljivi bosiljak duše. Neka od vas čuje samo riječi milosti, blagosti, umiljatosti i saosjećanja, kao i riječi podsticaja, podrške i argumenta. Onaj ko svome djetetu kaže da je glupo, nemarno i da je neznalica, upao je u verbalno nasilje koje je nespojivo sa ispravnim odgojem, makar njegove riječi i ne dostigle stepen stroge zabrane (harama). Nije dozvoljeno da otac vrijeđa i proklinje svoju suprugu i djecu, a onaj kome je to navika, prema šerijatskim propisima, gubi status pravednosti, a neki islamski pravници smatraju da se ne prihvata njegovo svjedočenje na sudu. Za djecu treba moliti od Allaha uputu, pomoć i dobro, i nije dozvoljeno moliti protiv njih. Neki roditelji, u afektu i ljutnji, ne razmišljajući o posljedicama i

ne provjeravajući informacije, brzopleto reaguju i proklinju sebe, svoje porodice i djecu i prizivaju im smrt, propast i uništenje, i sve ono što u stvarnosti ne bi voljeli da se ispuni. Kada bi im takve dove bile uslišane, kao što im se uslišavaju hajr-dove, sigurno bi doživjeli propast, i žestoko bi se pokajali zbog toga. Uzvišeni kaže: “Čovjek i proklinje i blagosilja; čovjek je doista nagao.” (El-Isra, 11) Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nemojte moliti protiv sebe, niti protiv svoje djece, niti protiv svoje imovine, jer možda potrefite trenutak u kojem Allah uslišava dove i primi vašu dovu.” (Muslim)

O muslimani, kada se savjet zaodjene lijepim i lahkim riječima, postane slađi i privlačniji u srcu i prihvatljiviji u duši, a kada se izrazi učtivim riječima i ukrasi lijepim značenjem, raznježi ljudsko uho i zaplijeni njegovu pažnju. Nemojte se grešnicima obraćati riječima arogancije, odbojnosti i beznadežnosti, obraćajte im se blagim i motivirajućim riječima. Džundub ibn Džunada, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavješten da je neki čovjek rekao: “Tako mi Allaha, Allah neće oprostiti tome i tome”, pa je rekao: “Allah, džellešanuhu, objavio Mi je: ‘Ko je taj koji se zaklinje Mojim imenom da neću oprostiti tome i tome?! Ja sam oprostio onom čovjeku (za kojeg je on rekao da mu neće biti oprošteno), a Tvoja djela sam poništio.’” (Muslim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, rekao je: “Izgovorio je riječi koje su uništile njegov dunjaluk i ahiret.” Allah, džellešanuhu, rekao je: “I recite mu blage riječi.” (Taha, 44) Jer, blaga riječ razbija okove inata kod silnika i omekšava njihovu grubost. Govoreći o svom pokajanju, Zazan el-Kufi ispričao je: “Kao dječak imao sam lijep glas i vješto sam svirao na tamburi. Jednom sam pjevao svojim prijateljima, pa je naišao Ibn Mesud i rekao mi: “Kada bi ovim lijepim glasom učio Kur’an, bio bi takav i takav”, a zatim je otišao. Upitao sam prijatelje: ‘Ko je ovaj čovjek?’ ‘Ibn Mesud’, rekli su oni. Ove riječi omilile su mu tevbu – pokajanje, pa se pokajao i postao je jedan od njegovih najprivrženijih učenika i postigao je visok stepen u znanju.

O muslimani, ljudima od ugleda i autoriteta treba se obraćati onako kako to dolikuje njihovoj poziciji. Od lijepog bontona je poznavanje stanja ljudi, druženje i komunikacija s njima prema njihovom nivou i zaslugama. Onaj ko koristi proste i uvredljive riječi, i omalovažava ljude od ugleda, ljudi će

ga zamrziti i ogovarati. Ebu Osman je rekao: “Ko poštuje sebe, poštovat će i druge, a ko ne poštuje sebe, neće poštovati ni druge.” Sufjan ibn Ujena rekao je: “Onaj ko ne zna cijeniti druge, ne zna cijeniti ni sebe.”

O muslimani, kolegama u struci i na poslu, i poslovnim partnerima treba se obraćati prijateljski, a ne kao da su nam protivnici i rivali, i s pozicije ravnopravnosti, a ne s pozicije superiornosti i dominacije. Ima ljudi koji se loše ophode prema svojim kolegama, ciljano izazivaju svađu s njima, u prisustvu drugih ljudi, kako bi ih omalovažili i umanjili njihovu vrijednost, raspravljaju se s njima, licem u lice, onako kako to ne priliči dostojanstvenim i časnim ljudima, iskaljuju na njima svoju srdžbu i razočarenje, pogrdno ih nazivaju, potvaraju ih i bore se protiv njih, koristeći se čak i lažima, a tako postupaju samo umišljeni, osvetoljubivi i pohlepni ljudi koji žele doći do vrha “preko leđa” svojih kolega, ovladati udjelom svojih partnera, i koji žele udaljiti druge spletkama, prevarama i niskim udarcima, oni pobjedu kupuju prevarom, poštovanje klevetom i uspjeh lažima. To je put onih čiji je pravac licemjerstvo, a ne lijepo ponašanje, Allah nas sačuvao puta maloumnika i neznalica, i uputio nas putem istinskih i ubijedenih vjernika.

Donosite salavate i selame na Ahmeda, uputitelja čovječanstva, ko na njega donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata.

DOBROČINSTVO ŽIVIM I UMRLIM RODITELJIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
4. rebiul-evel 1444. po Hidžri / 30. septembar 2022.

Neka je hvala Allahu Koji nas stvori i uputu nam darova, Gospodaru Koji zapovijeda da se samo Njemu klanjamo i da roditeljima dobročinstvo činimo. Naređuje nam da dobro činimo i da svačije pravo poštujemo, a zabranjuje nam da Mu druge ravnim smatramo, da činimo nedjela i da budemo roditeljima neposlušni. Neka mu je hvala na blagodatima, hvalom što iz ljubavi i zadovoljstva proizlazi. Uzvišenog Allaha molimo da nas zaštiti od zlih naših djela i od zla nas samih. Onome kome Uzvišeni daruje uputu, niko ga u zabludu ne može odvesti, a onome kome On uputu uskrati, niko mu ne može na Pravi put ukazati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinoga, Kome niko nije ravan. Svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik. On poslanicu na najbolji način dostavi i povjerenu misiju u potpunosti ispuni. Na dobro je svome ummetu ukazivao i na Allahovom putu posvećeno se borio sve dok nije s ovog svijeta na ahiret preselio. Neka su Allahov mir i spas na njega, na njegovu časnu porodicu, vrle drugove, kao i na sve one koji se njegovom uputom povode do Sudnjega dana.

Najbolji govor je Allahov govor, i najbolja uputa je uputa poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgora djela su novouvedena djela u vjeru, jer svako takvo djelo je novotarija, a svaka novotarija vodi ka Vatri.

Uzvišeni Allah stvorio je čovjeka kako bi Mu bio pokoran, čime Božije zadovoljstvo kao nagradu može ostvariti, te kako bi se klonio Božijih zabrana koje za posljedicu imaju Njegovu srdžbu. Uzvišeni kaže: "Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga." (Ez-Zilzal, 7–8) Zato se pokoravajmo Allahovim naredbama i klonimo se Njegovih zabrana, kao što se u Kur'anu naglašava: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Uzvišeni Allah poziva na činjenje dobročinstva i da se pravedno postupa, da se svakom njegovo pravo dadne.

Uzvišeni kaže: “Daj bližnjem svome pravo njegovo, i siromahu, i putniku, ali ne rasipaj mnogo.” (El-Isra, 26)

“Zato podaj bližnjemu pravo njegovo, i siromahu i putniku! To je bolje za one koji nastoje da se Allahu umile; ti će postići šta žele.” (Er-Rum, 38)

Abdullah b. Omer, radijallahu anhumu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko vam učini nekakvo dobro, nastojte mu se nečim odužiti. Ukoliko mu nemate šta dati, uputite za njega dovu. Dovite za njega sve dok ne osjetite da ste mu zahvalili.” (Ahmed)

Poštovani vjernici! Uzvišeni Allah propisao je brak, a blud zabranio. Roditeljima je u obavezu stavio velike odgovornosti: zadužio ih je da djecu paze i da ih odgajaju, u srca im usadio ljubav i samilost, brigu i sažaljenje. Radi toga bi svaki čovjek trebao biti svjestan koliko su njegovu roditelji propatili da bi on sada sretno živio, koliko su se umorili da bi on sada odmoran bio, koliko su noći budni ostali, da bi on mirno spavao, koliko su puta bili gladni, da bi se on zasitio, koliko su puta ostali žedni, da bi se on napio, koliko su puta iskusili strah, da bi on bezbjedan živio. Kako bi se roditeljima uzvratilo na tome, Uzvišeni Allah naređuje da se s roditeljima na najbolji i najljepši način postupa, da im se dobročinstvo čini i da se s njima lijepo razgovara. Štaviše, Uzvišeni Allah čovjekovu dužnost prema Njemu vezuje za dobročinstvo roditeljima, njihovo zadovoljstvo čini preduvjetom za Njegovo zadovoljstvo, a njihovu srdžbu povodom za Njegovu srdžbu. Uzvišeni Allah učinio je da put ka Džennetu počinje od majčinih stopala.

Uzvišeni kaže: “I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte! A roditeljima dobročinstvo činite, i rođacima, i siročadi, i siromasima, i komšijama bližnjim, i komšijama daljnjim, i drugovima, i putnicima, i onima koji su u vašem posjedu. Allah, zaista, ne voli one koji se ohole i hvališu.” (En-Nisa, 36)

Jedan od najvećih ibadeta i jedna od vjerskih dužnosti, djelo koje je jedno od Allahu najdražih i koje najviše Njemu približava – jeste poštivanje prava roditelja i činjenje dobročinstva njima, što podrazumijeva umiljato razgovarati i postupati s njima, blago i saosjećajno se ophoditi prema njima, naročito pod stare dane.

Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. Kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: ‘Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, negovali!’” (El-Isra, 23–24)

Uzvišeni Allah naređuje da se roditeljima dobročinstvo čini, ophodeći se prema njima velikodušno, čak kad ne bi bili iste vjere.

Uzvišeni kaže: “Mi smo naredili čovjeku da bude poslušan roditeljima svojim. Majka ga nosi, a njeno zdravlje trpi, i odbija ga u toku dvije godine. Budi zahvalan Meni i roditeljima svojim, Meni će se svi vratiti. A ako te budu nagovarali da drugog Meni ravnim smatraš, onoga o kome ništa ne znaš, ti ih ne slušaj i prema njima se, na ovome svijetu, velikodušno ponašaj.” (Lukman, 14–15)

“Čovjeka smo zadužili da roditeljima svojim čini dobro; majka njegova s mukom ga nosi i u mukama ga rađa, nosi ga i doji trideset mjeseci. A kad dospije u muževno doba i kad dostigne četrdeset godina, on rekne: ‘Gospodaru moj, dozvoli mi da Ti budem zahvalan na blagodati koju si darovao meni i roditeljima mojim, i pomози mi da činim dobra djela kojima ćeš zadovoljan biti, i učini dobrim potomke moje; ja se, zaista, kajem i odan sam Tebi.’ Eto, od takvih ćemo Mi dobra djela koja su radili primiti, a preko ružnih postupaka njihovih prijeći; od stanovnika Dženneta će oni biti, istinito obećanje koje im je dano ćemo ispuniti.” (El-Ahkaf, 15–16)

Dobročinstvo roditeljima iskazuje se tako što ćemo održavati vezu s njima, iskreno ih voljeti, blago postupati s njima, činiti im svako dobro, nastojati ih razveseliti i paziti na njihova osjećanja. Suprotno od dobročinstva je ružno postupati prema roditeljima, biti im neposlušan, nemarno se odnositi i ne ispunjavati svoje dužnosti prema njima.

Znajmo, prisutni vjernici, da je Allahovo zadovoljstvo vezano za zadovoljstvo roditelja, a Njegova srdžba izaziva se njihovom srdžbom. Abdullah ibn Omer, radijallahu anhum, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zadovoljstvo roditelja je put ka Allahovom zadovoljstvu, a njihova srdžba izaziva Božiju srdžbu.” (Tirmizi)

Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dobročinstvom roditeljima možeš ući na središnja vrata Dženneta, pa dobro čuvaj ta vrata!” (El-Hakim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: “Propao je, propao je, propao je!” Prisutni upitaše: “Ko, Božiji Poslaniče?”, a on odgovori: “Onaj koji doživi da mu jedan ili oba roditelja dočekaju starost, ali mu to ne bude povod da uđe u Džennet!” (Muslim)

Dobročinstvo roditeljima, valja upamtiti, jedno je od najvećih pokornosti Allahu i djela koja nas Njemu približavaju. To je jedno od djela koje Uzvišeni ponajviše voli. Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, kaže: “Upitao sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koje je djelo Allahu najdraže, a on odgovori: ‘Namaz u propisano vrijeme.’ ‘Potom koje?’, upitao sam, a on reče: ‘Dobročinstvo roditeljima.’ ‘Potom koje?’, a on odgovori: ‘Borba na Allahovom put.’” (Muttefekun alejhi)

Toliko je dobročinstvo roditeljima u islamu vrijedno da mu se daje prednost nad borbom na Allahovom putu. Abdullah ibn Amr, radijallahu anhu, kazuje: “Jednom je čovjek došao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi ga upitao da se ide boriti na Allahovom putu. ‘Da li su ti roditelji živi?’, upita ga Poslanik. On odgovori: ‘Jesu.’ Poslanik mu poruči: ‘Tvoje dobročinstvo prema njima tvoja je borba na Allahovom putu.’” (Muttefekun alejhi)

Muavija b. Džāhima es-Sulemi prenosi da je Džāhima došao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi mu rekao: “Allahov Poslaniče, htio sam krenuti u borbu na Allahovom putu, pa sam došao pitati te šta misliš o tome.” Poslanik ga upita: “Da li imaš majku?” On odgovori: “Imam.” Poslanik mu poruči: “Ne napuštaj je. Put Dženneta počinje od njenih stopala!” (Nesai)

Dobročinstvo roditeljima jedan je od razloga zbog kojih se nevolje uklanjaju, a dova uslišava. Usejd b. Džabir, radijallahu anhu, kaže: “Kada bi Omeru ibn Hattabu, radijallahu anhu, dolazili ljudi iz Jemena kao vojna ispomoć, on bi ih pitao: ‘Da li je među vama Uvejs ibn Amir?’, sve dok ga tako jednom nije pronašao. On ga upita: ‘Da li si ti Uvejs ibn Amir?’ ‘Jesam’, ovaj mu odgovori. Omer ponovo upita: ‘Iz plemena Murad i koljena Karn?’ ‘Jesam’, ponovo mu potvrdi. Omer nastavi: ‘Bio si gubav, pa si ozdravio, osim jednog ožiljka u veličini zlatnika?’ ‘Da’, još jednom mu potvrdi. ‘Da li imaš majku?’, Omer ponovo upita. ‘Imam’, odgovori mu. Omer na to reče: ‘Čuo sam Poslanika,

sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: ‘Doći će vam Uveys ibn Amir kao is-pomoć iz Jemena. On je iz plemena Murad, koljena Karn. Bio je gubav, pa je ozdravio, osim jednog ožiljka u veličini zlatnika. Ima majku kojoj mnogo dobročinstva čini. Kada on Allaha za nešto srčano zamoli, Uzvišeni mu dovu usliša. Ako budeš imao priliku da zatražiš od njega da ti zamoli Allaha za oprost, to učini.’ Zato, moli Uzvišenog da mi oprosti.’ Uveys to učini, a zatim ga Omer upita: ‘Gdje si naumio?’, a on odgovori: ‘U Kufu.’ Omer ga upita: ‘Da li želiš da obavijestim namjesnika o tvom dolasku?’ Uveys odgovori: ‘Ne, volim kada ostanem neprimjetan s običnim ljudima.’” (Muslim)

Pored prethodno spomenutog, poštovani vjernici, potrebno je imati na umu da dobročinstvo roditeljima ne prestaje njihovom smrću. Ono se nastavlja nakon njihovog odlaska s ovog svijeta ispunjavanjem njihovih obećanja, ot-plaćivanjem dugova, udjeljivanjem sadake za njih, upućivanjem dove za njih, te održavanjem veza i lijepih odnosa koje su oni održavali za svoga života. Ebu Usejd, radijallahu anhu, kazuje: “Kada sam jednom sjedio u društvu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, došao je jedan ensarija i upitao ga: ‘Da li mi je pre-ostao način da činim dobročinstvo roditeljima nakon što su umrli?’ Poslanik odgovori: ‘Da, preostala su četiri djela: upućivati dovu za njih, tražiti oprost za njihove grijeh, ispuniti njihova obećanja, te lijepo se ophoditi prema njihovim prijateljima i održavati rodbinsku vezu s njihove strane. Ove vidove dobročinstva preostalo je da im činiš nakon smrti.’” (Ahmed) Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Desit će se da vjernikov jedan ili oba roditelja presele a da im je bio neposlušan. Ali, on će toliko upućivati dovu za njih i moliti im za oprost grijeha da će ga Uzvišeni upisati kao poslušnog roditeljima.” (Bejheki)

Neposlušnost roditeljima veliki je grijeh čije se posljedice brzo osjete u životu, a za kojeg je kazna teška patnja na ahiretu. Niko neće ući u Džennet dok na leđima nosi teret neposlušnosti roditeljima, niti će Uzvišeni na Sudnjem danu gledati u pravcu takvih ljudi. Štaviše, Uzvišeni je prokleo onoga koji je neposlušan svojim roditeljima. Ebu Bekra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Želite li da vam kažem koji su to najveći grijesi?” Prisutni rekoše: “Itekako, Allahov Poslaniče.” Poslanik reče: “Smatrati nešto Allahu ravnim, neposlušnost roditeljima”, potom se uspravi i

nastavi: “I, laž i lažno svjedočenje”, i toliko je puta ponovo ovo posljednje da smo pomislili: ‘Da hoće prestati.’” (Muttefekun alejhi)

Zato, pazite da vas ne stigne kazna zbog neposlušnosti roditeljima. Jer, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Kaznu za svaki grijeh Uzvišeni odgađa, shodno Svojoj volji, čak do Sudnjeg dana, izuzev za neposlušnost roditeljima. Uzvišeni Allah učini da počinilac iskusi kaznu za taj grijeh dok je živ na ovom svijetu.” (Hakim)

Dobročinstvo roditeljima, poštovani vjernici, je njihovo pravo koje se mora ispoštovati i dug koji se mora otplatiti. To je put ka Džennetu, u vezi s čim ne smijemo biti nemarni, niti smatrati da smo previše uradili. Ipak, naši roditelji su put kojim smo na ovaj svijet došli, a Uzvišeni kaže: “Zar nagrada za dobro učinjeno djelo može biti nešto drugo do dobro?!” (Er-Rahman, 60)

Donesimo salavat i selam kako bi nam se Uzvišeni smilovao, na onoga za kojeg nam Milostivi kazuje: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Gospodaru naš, blagoslovi našeg poslanika Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Gospodaru naš, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, smiluj se upućenim vođama – četverici pravednih halifa i svim drugim ashabima. Uzvišeni, smiluj se i nama, uistinu Ti si od najmilosnijih milosniji.

Gospodaru naš, oprosti nam našem grijehu, oprosti grijeh roditeljima našim i svakom kome dobročinstvo dugujemo. Uzvišeni, učini da budemo pokorni i čestiti. Gospodaru naš, nadahni nas da budemo poslušni svojim roditeljima, da njihovo pravo poštujemo, za njihovog života i poslije, te podari da ih ponovo sretnemo u Domu Tvoje vječne milosti. Uzvišeni, budi zadovoljan nama i njima, podari da i oni budu nama zadovoljni, podari im najbolju nagradu za sve što su učinili za nas, te nam podari da činimo još više dobrih djela koja vječno ostaju. Ti si, uistinu, od milostivih najmilostiviji.

VRIJEDNOST STRPLJIVOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

11. rebiul-evel 1444. po Hidžri / 7. oktobar 2022.

Hvala Allahu Koji nas je podstakao na strpljivost i učinio je ključem za postizanje najuzvišenijih ciljeva i koji je za strpljive pripremio veliku nagradu i omogućio im da ispune svoje najveće želje. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i koji je učinio da završnica strpljivosti bude pobjeda, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolji čovjek koji je iskušan, pa se strpio, i kojem su date najveće blagodati, pa je bio zahvalan, neka su na njega Allahova milost, mir i blagoslov, i njegovu porodicu i ashabe, čiste predvodnike, i sve one koji su ih slijedili i slijede dok god se smjenjuju dan i noć.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, u tajnosti i javnosti, tegobi i lahkoći. Uzvišeni kaže: "I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!" (El-Bekara, 197) Ummete islama! Uzvišeni Allah iskušao je Ejub, alejhis-selam, u tijelu, imetku i porodici, i jedino što je ostalo zdravo u njegovom tijelu bili su srce i jezik, a on je to sve strpljivo podnosio, nadajući se Allahovoj nagradi, i nije prestajao spominjati i veličati svoga Gospodara. Njegova bolest potrajala je osamnaest dugih godina, i u tom periodu napustili su ga svi, pa i prisni prijatelji, i nije bilo nikoga ko bi mu ukazao milost i pažnju, osim njegove žene, koja mu je ostala vjerna, čuvajući tako njegovo pravo i uzvrćajući na dobročinstvo dobročinstvom. Bila je ustrajna i strpljiva, i nadala se Allahovoj nagradi, i pored velikog gubitka koji je pretrpjela u porodu i imetku, i teškog života. Ejubov primjer postao je utjeha svakom strpljivom i pobožnom čovjeku, koji razmišlja u iskušenjima i iz njih crpi pouku. Uzvišeni Allah iskušava Svoje dobre robove, ne da bi ih ponizio, nego da bi strpljivošću postigli deredžu u Džennetu koju im je On pripremio. Imam Ahmed bilježi od Musaba ibn Sa'da, a on od svoga oca da je rekao: "Rekao sam: 'Allahov poslaniče, koji ljudi imaju najveća iskušenja?', Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je:

‘Vjerovjesnici, zatim dobri ljudi, zatim oni najuzoritiji u vjeri. Čovjek će biti iskušan prema snazi svoje vjere: ako je njegov vjera jaka, iskušenje će biti veće, a ako je njegova vjera slaba, iskušenje će biti manje. Iskušenja neće prestati sve dok čovjek ne bude hodao zemljom bez ijednog grijeha.’”

Uzvišeni kaže: “I sjeti se roba Našeg Ejjuba kada je Gospodaru svome zava-pio: ‘Šejtan me na zlo navraća i misli lažne mi uliva!’ ‘Udri nogom o zemlju – eto hladne vode za kupanje i piće!’ – i Mi smo mu iz milosti Naše čeljad njegovu darovali i još toliko uz njih, da bude pouka za one koji imaju pameti – i uzmi rukom svojom snop i njime udari, samo zakletvu ne prekrši!’ Mi smo znali da je on izdržljiv; divan je rob on bio i mnogo se kajao!” (Sad, 41–44)

O vjernici, strpljivost je jedno od najvrednijih dobrih djela i najpleme-nitijih osobina. Ona je pola imana – vjerovanja, a druga njegova polovica je zahvalnost. Zbog njegove važnosti i visoke pozicije u vjeri, Kur’an objašnjava njegovu vrijednost na više od devedeset mjesta. Nekada ga spominje zajedno s namazom: “Pomozite sebi strpljenjem i molitvom” (El-Bekara, 45), nekada s Njegovom ljubavlju: “... a Allah voli strpljive” (Ali Imran, 146), nekada ukazuje na to da je On s onima koji su strpljivi: “Allah je doista na strani strpljivih” (El-Bekara, 153).

Allah, džellešanuhu, strpljive će nagraditi bez računan kao što kaže: “Samo oni koji budu strpljivi bit će bez računa nagrađeni” (Ez-Zumer, 10). On je od-likovao strpljive sa tri stvari koje nije dao nikome drugom: Svojim salavatom, milošću i uputom. U tom smislu dovoljne su riječi Uzvišenog: “Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote, i ljetine. A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: ‘Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!’ Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!” (El-Bekara, 155–157)

U strpljivosti je svako dobro. Uzvišeni kaže: “... a ako otrpите, to je, doista, bolje za strpljive.” (En-Nahl, 126)

Koliko je onih koji su se strpjeli u iskušenju, iskušenje je prošlo, a njima je ostala Allahova ljubav i podrška, a možda iskušenje potraje do smrti, a čovjek kao nagradu postigne Džennet, koji je prostran koliko su prostrani nebesa i Zemlja. Štaviše, oni koji su sačuvani od iskušenja, poželjet će da su iskušani na dunjaluku kada vide kakve je užitke Allah, džellešanuhu, pripremio za str-pljive. Tirmizi bilježi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

“Kada na Sudnjem danu oni koji su sačuvani od iskušenja budu vidjeli nagradu onih koji su imali iskušenja, poželjet će da su im na ovom svijetu kože kidane klijestima.” Uzvišeni kaže: “I niko ne zna kakve ih, kao nagrada za ono što su činili, skrivene radosti čekaju.” (Es-Sedžda, 17)

Poštovani vjernici, neki ljudi imaju veoma ograničeno razumijevanje sabura – strpljivosti, za njih je on isključivo vezan za određene situacije i dešavanja na ovom svijetu, belaje i iskušenja koje je nemoguće izbjeći, dok je sabur u suštini ukras čovjeka, koji ga prati kod kuće i na ulici, u porodici, sa prijateljima i komšijama.

U direktnoj komunikaciji s ljudima moguća su uznemiravanja i neprijatne situacije, pa je potrebno biti strpljiv sa različitim karakterima i naravima ljudi, njihovim neznanjem, pa i buntovnim stavom. Uzvišeni kaže: “I ako budete trpjeli i ono što vam se zabranjuje – izbjegavali, njihovo lukavstvo vam neće nimalo nauditi.” (Ali Imran, 120)

Imam Ahmed bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjernik koji se miješa s ljudima i trpi njihovo uznemiravanje ima veću nagradu od vjernika koji se ne miješa s ljudima i ne trpi njihovo uznemiravanje.”

Strpljivost je povezana sa svim aspektima ljudske ličnosti i svim njegovim životnim situacijama, kao što je strpljivost u pokornosti Allahu: “... zato se samo Njemu klanjaj i u tome budi strpljiv! Znaš li da ime Njegovo ima iko!” (Merjem, 65), ili strpljivost u ostavljanju grijeha, i savladavanju poriva, strasti i želja duše: “Ko se bude Allaha bojao i ko strpljiv bude bio – pa, Allah, uistinu, neće dopustiti da propadne nagrada onima koji dobra djela čine” (Jusuf, 90).

Najveći stepen strpljivosti je samosavladavanje u onim stvarima za kojima postoji jak poriv u duši, a koje su, uz to, lako dostižne. Lukavstva upravnikove žene i njenih prijateljica, njeno zavođenje, zaključavanje svih vrata, pripremanje ambijenta za nemoralan čin, uljepšavanje i otvoreni poziv Jusufu, sigurnost od bilo kakve sankcije, sve su to bile “olakšavajuće” okolnosti da Jusuf, alejhis-selam, potpadne pod njen utjecaj, međutim, on je ostao ustrajan u čednosti i nije počinio grijeh prema svome Gospodaru, potražio je utočište kod Njega i zaštitio se bogobojažnošću. “Sačuvaj Bože!”, uzviknu on, ‘vlasnik me moj lijepo pazi; a oni koji dobro uzvrate zlim neće nikad uspjeti.’ I ona je bila poželjela njega, a i on bi nju poželio da od Gospodara svoga nije opomenu

ugledao – tako bi, da odvratimo od njega izdajstvo i blud, jer je on uistinu bio Naš iskreni rob.” (Jusuf, 23–24)

Buhari i Muslim bilježe da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nijednom čovjeku nije dat bolji i sveobuhvatniji dar od strpljivosti.” Šejh Sa’di rekao je: “Sabur, strpljivost, najveći je dar zbog toga što je povezan sa svim čovjekovim potrebama, stanjima i situacijama. U svakoj situaciji potreban mu je sabur: u pokornosti Allahu, da izvrši ibadet onako kako se to traži od njega, da se sustegne od grijeha i da ga ostavi, da strpljivo podnosi “udarce” sudbine i ne srdi se zbog toga, pa čak da bude strpljiv prema blagodatima i prohtjevima duše, da ga uživanje u njima ne navede da bude ohol i obijestan, nego da zahvaljuje Allahu; dakle, u svim situacijama potreban mu je sabur.” Strpljivošću se postiže uspjeh i spas.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, budite strpljivi i izdržljivi, na granicama bdijte i Allaha se bojte, da biste postigli ono što želite!” (Ali Imran, 200)

Sabur je opskrba muslimana u svim životnim situacijama, i u svakoj etapi nekog njegovog postignuća. Kada god čovjek bude strpljiv, stići će do željenog cilja i ispunit će se njegove nade i očekivanja. *Sabbar* – izuzetno strpljiv čovjek, navikava svoju dušu na podnošenje neugodnih situacija, tjera je da bude strpljiva, žrtvuje svoj imetak, vrijeme i trud kako bi došao do cilja i postigao ono što želi.

Musaova, alejhis-selam, ljubav prema znanju navela ga je da kaže svom slugi: “Sve ću ići dok ne stignem do mjesta gdje se sastaju dva mora, ili ću dugo, dugo ići.” (El-Kehf, 60)

I tako je išao, sve dok nije rekao: “Daj nam užinu našu, jer smo se od ovog našeg putovanja umorili.” (El-Kehf, 62)

Kada je našao Hidra, alejhis-selam, obećao mu je ne samo da će biti strpljiv u traženju znanja nego i da će slušati sva njegova naređenja: “Vidjet ćeš da ću strpljiv biti, ako Bog da”, reče Musa, “i da ti se neću ni u čemu protiviti.” “Ako ćeš me već pratiti”, reče onaj, “onda me ni o čemu ne pitaj dok ti ja o tome prvi ne kažem!” I njih dvojica krenuše. I kad se u lađu ukrcaše, onaj je probuši. “Zar je probuši da potopiš one koji na njoj plove? Učinio si, doista, nešto vrlo krupno!” “Ne rekoh li ja”, reče onaj, “da ti, doista, nećeš moći osaburati sa mnom?” (El-Kehf, 69–72)

O vjernici, strpljivost je, doista, odlika Allahovih odabranih robova, osobina vjerovjesnika i poputnina u obožavanju njihovog Gospodara i dostavljanju poslanice. Zbog toga Allah, džellešānuhu, upućuje poziv Svome Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, da slijedi primjer onih najodlučnijih među njima, pa kaže: “Ti izdrži kao što su izdržali odlučni poslanici i ne traži da im kazna što prije dođe!” (El-Ahkaf, 35)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odazvao se ovom pozivu, slijedio je njihov primjer, i kada god se sjetio njihovog puta, njegovo strpljenje se pojačavalo, sve dok ih nije nadmašio u strpljivosti. Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, životna biografija je istinski svjedok tegoba, nedaća, napora i iskušenja koja je prošao, kako u Meki tako u Medini. Njegov narod ga je utjerivao u laž, optuživao da se bavi magijom i sihirom, da je lud i da je pjesnik, ismijavali su ga, izjavljivali mu otvoreno neprijateljstvo, uznemiravali ga na najgori mogući način, postavljali mu trnje po putevima, bacali na njega drob zaklanih životinja, držali ga u izolaciji tri godine, u kojima je iskusio sve nedaće ovoga svijeta, glad i bolest, a pokušali su ga i ubiti.

Uzvišeni kaže: “I kad su ti nevjernici zamke razapinjali da bi te u tamnicu bacili ili da bi te ubili ili da bi te prognali; oni su zamke pletli a Allah ih je ometao, jer Allah to najbolje umije.” (El-Enfal, 30)

Tirmizi bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pretrpio sam, radi Allaha, strah i neugodnosti koje niko nije pretrpio.” Napustio je Meku, a bila mu je najdraže mjesto na zemlji, i rekao je: “Znam da si ti najbolje i Allahu najdraže mjesto na Zemlji, i da me tvoji stanovnici nisu istjerali iz nje, nikada ne bih sam otišao.” (Ahmed)

Sva Poslanikova djeca umrla su za njegova života, osim Fatime, radijallahu anha, pa se strpio i nadao nagradi od Allaha. Znala su proći tri mjeseca, mjesec, pa mjesec, pa mjesec, a u njegovoj kući nije potpaljena vatra.

Muslim bilježi da je jedne noći izašao iz kuće, pa je sreo Ebu Bekra i Omera, radijallahu anhumā, i upitao ih je: “Šta vas je izvelo iz vaših kuća, u ovo doba noći?” “Glad”, rekli su oni. “I mene je izvelo ono što je vas izvelo”, kazao je on. Imam Ahmed navodi da je Fatima, radijallahu anha, dala Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, komadić ječmenog hljeba, a on joj reče: “Ovo je prvi obrok koji je tvoj otac pojeo u zadnja tri dana.”

Štaviše, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao je s ovog svijeta a nije se najeo ječmenog hljeba. (Buhari)

A o njegovoj strpljivosti u pokornosti Allahu i ustrajnosti u ibadetu, kod kuće i na putovanju, u javnosti i tajnosti, bolesti i zdravlju, ratu i miru, bar o jednom djeliću toga, govori nam Aiša, radijallahu anha, kao što bilježe Buhari i Muslim da je Allahov Vjerovjesnik stajao u namazu dok mu ne bi otekla stopala, pa ga je ona pitala: “Zašto to činiš, a Allah ti je oprostio prošle i buduće grijeha?”, a on joj reče: “A zar da ne budem zahvalan rob?”

Poštovani vjernici, budite strpljivi u pokornosti Allahu, ostavljanju grijeha i na onome što je Allah odredio, slijedeći tako primjer predvodnika bogobojažnih i nadajući se nagradi koju je Allah pripremio za strpljive.

Uzvišeni kaže: “I Džennetom i svilom za ono što su trpjeli nagraditi.” (El-Insan, 12) “... i oni koji trpe da bi postigli naklonost Gospodara svoga, i koji molitvu obavljaju, i koji od onoga što im Mi dajemo i tajno i javno udjeljuju, i koji dobrim zlo uzvraćaju – njih čeka najljepše prebivalište, edenski vrtovi u koje će ući oni i roditelji njihovi i žene njihove i porod njihov – oni koji su bili čestiti – i meleki će im ulaziti na svaka vrata: ‘Mir neka je vama, zato što ste trpjeli, a divno li je najljepše prebivalište!’” (Er-Ra’d, 22–24)

O vjernici, strpljivost je jedan od stubova imana i put ka zadovoljstvu Milostivog. Strpljivost je za vjeru ono što je glava za tijelo. Nema imana onaj ko nema sabura, i zbog toga Gospodar posebno insistira na njemu, ubraja ga u znakove čovjekove razboritosti i odlučnosti, onima koji se okite njime ukazuje posebnu ljubav i obećava veliku nagradu. Strpljivi ljudi su ljudi jake volje i visokih ambicija.

Uzvišeni kaže: “O sinko moj, obavljaj molitvu i traži da se čine dobra djela, a odvrćaj od hrđavih i strpljivo podnosi ono što te zadesi – dužnost je tako postupiti.” (Lukman, 17)

Strpljivi ljudi su ljudi koji razmišljaju i uzimaju pouku. Uzvišeni kaže: “Jedno od znamenja Njegovih su lađe nalik na brda koje morima plove. Ako želi, On umiri vjetar i one na površini njegovoj ostaju nepokretne – to su pouke svakom onom ko je strpljiv i zahvalan.” (Eš-Šura, 32–33)

IBADET (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

18. rebiul-evel 1444. po Hidžri / 14. oktobar 2022.

Hvala Allahu, Silnom, Darovatelju, Oprostitelju grijeha, Onome Koji prima pokajanje i Koji žestoko kažnjava, Onome Koji brine o svakome, i Koji nagrađuje svakoga prema njegovom djelu, i Koji uvećava nagradu za dobra djela i prelazi preko loših. Uzvišeni kaže: “Gospodar tvoj neće nikome nepravdu učiniti.” (El-Kehf, 49) Objavio je Knjigu i objasnio u njoj sva prava koja Gospodar ima kod Svog roba, i sva prava koja robovi imaju jedni kod drugih, i za to je odredio nagradu i kaznu. I neka je hvala i zahvala Allahu na blagodatima koje znamo i koje ne znamo. Svjedočimo da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Milostivog, Onoga Koji prima pokajanje, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je pomognut uzrocima koje mu je Allah potčinio, i odlikovao ga mudrošću i razboritim govorom. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, Uzvišenog, spoznajte Njegova prava, ispunjavajte ih i očistite svoje duše izvršavanjem naredbi i ostavljanjem i prezirom harama. Bogobojaznost je garancija i uvjet Allahovog zadovoljstva i ulaska u Džennet, i zaštita od Allahove srdžbe i kazne. O ljudi, pohrlite u spas, slijedite siratul-mustekim – pravi put koji uređuje život na ovom svijetu i koji će onoga koji njime bude išao uzdići na ahiretu do džennetskih bašča i njihovih užitaka. Dodite, o ljudi, svojoj vječnoj sreći, odazovite se svome Gospodaru u onome zbog čega ste stvoreni, otvorite svoja srca pozivu Uzvišenog: “O ljudi, klanjajte se Gospodaru svome, Koji je stvorio vas i one prije vas, da biste se kazne sačuvali; Koji vam je Zemlju učinio posteljom, a nebo zdanjem; Koji s neba spušta kišu i čini da s njom rastu plodovi, hrana za vas. Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim!” (El-Bekara, 21–22)

U ovom časnom ajetu, u prvoj suri nakon El-Fatihe, Uzvišeni Allah naređuje ljudima da Ga obožavaju, kao vid dobročinstva, plemenitosti i milosti od Njega, i kako bi pripremio čovjeka za duhovnu nadogradnju i uzdizanje, deredžu po deredžu, kroz odgoj vlastite duše primjenom normi kojima je Allah zadovoljan i na koje On upućuje Svoje dobre robove, i kako bi čovjek napredovao na putu ibadeta i na njemu postigao najveći mogući stepen, i kako bi popravio svoju dušu ibadetom koji sadrži sve vrste dobrih djela i sačuvao se od ružnih djela, zla i svega onoga što ga vodi u propast, a sve to mu je garancija vječnog užitka na ahiretu u Džennetu. Allah, dželleš'anuhu, obećao je onome ko Ga bude obožavao spas od kazne na ahiretu i bolne patnje u džehennemskim provalijama. Ibadet – obožavanje Allaha cilj je i mudrost stvaranja stvorenja.

Uzvišeni kaže: “Mi nismo stvorili nebesa i Zemlju i ono što je između njih da bismo se igrali. Mi smo ih stvorili sa ciljem, ali većina ovih ne zna.” (Ed-Duhan, 38–39)

“Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi ibadet čine, Ja ne tražim od njih opskrbu niti želim da Me hrane, opskrbu daje jedino Allah, Moćni i Jaki!” (Ez-Zarijat, 56–58) “O sinovi Ademovi, zar vam nisam naredio: ‘Ne klanjajte se šejtanu, on vam je neprijatelj otvoreni, već se klanjate Meni; to je Put pravi.’” (Jasin, 60–61)

“Reci: ‘Meni je naređeno da samo Allahu ibadet činim i da Njemu nikoga ravnim ne smatram; Njemu ja pozivam i Njemu se vraćam.’” (Er-Ra’d, 36)

Svi poslanici, od prvog do posljednjeg, prvo su pozivali svoje narode da obožavaju Allaha i da odbace širk – mnogoboštvo.

Uzvišeni kaže: “Mi smo poslali Nuha narodu njegovu, i on je govorio: ‘O narode moj, Allahu se samo klanjajte, vi drugog boga osim Njega nemate; zar se ne bojite?’” (El-Mu’minun, 23)

“A Adu – njegova brata Huda. ‘O narode moj’, govorio je on, ‘Allahu robujte, vi drugog boga osim Njega nemate, zar se ne bojite?’” (El-A’raf, 65)

Ibn Abbas, radijallahu anhu, rekao je: “Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslao Muazu ibn Džebela u Jemen, rekao mu je: ‘Ti sada ideš narodu koji pripada ehlul-kitabijama, i neka prva stvar kojoj ćeš ih pozvati bude da obožavaju Allaha.’” (Buhari i Muslim)

Ibadeti koje nam je Allah propisao i Njegove zabrane samo su dio Allahovih prava kod nas, jer Allahovo je pravo kod Njegovih robova da Ga spominju, a ne zaboravljaju, i da Mu se pokoravaju, a ne da Mu budu nepokorni, i da Mu budu zahvalni, a ne nezahvalni, i da Ga vole više nego što vole sebe, svoj imetak, porodicu i djecu, i da ljubav prema Njemu stave ispred svake druge ljubavi, i da budu ponizni pred Njim i u potpunosti Mu se pokore, i da se raduju Njegovoj uputi više nego bilo čemu drugom. Gospodar zaslužuje da Mu se klanja, jer je Gospodar, ali i zbog svojstava uzvišenosti, savršenstva, veličine, gordosti, milosti i svemoći, kao i zbog mnogobrojnih blagodati, vidljivih i nevidljivih, kojima obasipa Svoja stvorenja, i lijepih imena kojima se nazvao i savršenih atributa kojima se opisao. A najveća Allahova blagodat i dobro je to što je objasnio ljudima ibadete kojima je On zadovoljan, i grijehe koji izazivaju Njegovu srdžbu i koji Ga uznemiravaju, kako bi musliman bio iskreni Allahov rob, snažan sa svojim Gospodarom, i pred Njegovim vratima tražio od Njega svako dobro i da od njega udalji svako zlo i propast. Ibadetom Allah, džellešānuhu, uzdiže čovjeka.

Uzvišeni kaže: “Ako neko želi veličinu, pa – u Allaha je sva veličina! K Njemu se dižu lijepe riječi, i dobro djelo On prima.” (Fatir, 10)

“I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici.” (Ali Imran, 139)

“A snaga je u Allaha i Poslanika Njegova i u vjernika, ali licemjeri neće da znaju.” (El-Munafikun, 8)

Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Mi smo narod kojeg je Allah uzdigao islamom, i ako budemo tražili ponos u nečemu drugom, Allah će nas poniziti.”

Najjači čovjek je muvehhid – onaj koji obožava jednog Boga, a najslabiji čovjek je mušrik – mnogobožac, politeist.

Uzvišeni kaže: “Oni koji, mimo Allaha, zaštitnike uzimaju slični su pauku koji sebi isplete kuću, a najslabija je kuća, uistinu, paukova kuća, neka znaju!” (El-Ankebut, 41)

Koja je to blagodat veća od blagodati obožavanja Allaha, Jedinog, Koji druga nema? Blagodat koja oslobađa čovjeka od robovanja i obožavanja mnogobrojnih božanstava i idola, koji ne mogu korist pribaviti niti štetu otkloniti, bilo da su kipovi ili zablude koje odvođe čovjeka sa Pravog puta.

Uzvišeni kaže: “Kaži ti Meni, hoćeš li ti biti čuvar onome koji je strast svoju za boga svoga uzeo?” (El-Furkan, 43)

Ibadeti se dijele na ibadete srca i ibadete tijela. Ibadeti srca su vredniji i uzvišeniji, i u njih spadaju: dova, iskrenost, vjerovanje, ubjeđenje, bogobojažnost, obožavanje Allaha kao da Ga gledamo, oslonac na Allaha, ljubav prema Allahu, čežnja, strahopoštovanje, strah, nada, ljubav u ime Allaha, mržnja u ime Allaha, skromnost, ustezanje od grijeha i drugi ibadeti srca. Među učenjacima koji su tumačili djela srca i pojasnili ova uzvišena značenja posebno se ističu Ibn Džerir i Ibn Kesir, u svojim tefsirima, i Ibn Kajjim u knjizi *Medaridžus-salikin*. Ashabi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nadmašili su sve druge u ovom aspektu vjere (djelima srca).

Djela srca su osnova tjelesnih ibadeta, a tjelesni ibadeti su pet islamskih ruknova (sastavnica), a ostali ibadeti naslanjaju se na njih.

Da li znate zašto je ibadet – obožavanje Allaha cilj i mudrost stvaranja svega što postoji? Zato što postojanje i red u kosmosu ne bi bili mogući bez ibadeta.

Uzvišeni kaže: “Da se Allah za prohtjevima njihovim povodi, sigurno bi nestalo poretka na nebesima i na Zemlji i u onom što je na njima; Mi smo im dali Kur'an, slavu njihovu, ali oni za slavu svoju ne haju.” (El-Mu'minun, 71)

I zato što se ibadetom čuva Allahovo pravo, i on je put ka Njemu, i čuva se Poslanikovo pravo, i pravo roditelja, i pravo predvodnika muslimana, i prava stvorenja jednih kod drugih, a nagrada za onoga ko izvrši obavezu ibadeta navedena je u riječima Uzvišenog: “O robovi Moji, za vas danas straha neće biti, niti ćete i za čim tugovati; oni koji su u ajete Naše vjerovali i poslušni bili – uđite u Džennet, vi i žene vaše, radosni! Oni će biti služeni iz posuda i čaša od zlata, u njemu će biti sve što duše zažele i čime se oči naslađuju, i u njemu ćete vječno boraviti. ‘Eto, to je Džennet koji vam je darovan kao nagrada za ono što ste radili, u njemu ćete svakovrsnog voća imati od kojeg ćete neko jesti.’” (Ez-Zuhruf, 68–73)

Ljudi se u izvršavanju ibadeta mogu podijeliti u više skupina. Na najvećem stepenu, deredži su oni koji, kada čine neko dobro djelo, žele time postići Allahovo zadovoljstvo i nagradu, oni su, u namjeri, spojili dvije stvari: Allahovo zadovoljstvo i Njegovu nagradu. Ovaj stepen pripada muhadžirima i ensarijama i onima koji su ih slijedili u dobročinstvu.

Uzvišeni kaže: "... i siromašnim muhadžirima koji su iz rodnog kraja svoga protjerani i imovine svoje lišeni, koji žele da Allahovu milost i zadovoljstvo steknu." (El-Hašr, 8)

Oni su u svojoj namjeri, nijetu, spojili dvije stvari: Allahovo dobro i nagrađu, i Njegovo zadovoljstvo.

Uzvišeni kaže: "Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže." (El-Kehf, 28)

"Ako ste pošli da se na putu Mome borite i da zadovoljstvo Moje steknete." (El-Mumtehine, 1)

Teži ka tome i trudi se da svojim djelom, prije svega, postigneš Allahov zadovoljstvo, nadajući se, uz to, Allahovoj nagradi, kako bi bio od onih koji ih slijede u dobročinstvu. Drugi, niži stepen od ovih, jesu oni koji čine ibadet radi Allahove nagrade, zaboravljajući, nekada, da svojim djelom teže postizanju Allahovog zadovoljstva. I oni su u dobru i njihovo djelo bit će nagrađeno punom nagradom. Uzvišeni kaže: "A onaj ko želi onaj svijet i trudi se da ga zasluži, a vjernik je, trud će mu hvale vrijedan biti." (El-Isra, 19)

Treći stepen su oni koji su nemarni prema nekim vjerskim obavezama i čine neke zabranjene stvari (haram), ali ta nemarnost ne poništava i ne upropaštava njihova dobra djela, i ako umru u takvom stanju, ovisit će o Allahovoj milosti, ako hoće, smilovat će im se, a ako hoće, kaznit će ih shodno njihovim grijesima.

Najniži, a ujedno, i najopasniji stepen jeste četvrti stepen, a to su oni koji jedno vrijeme čine ibadet, pa ga napuste, pa opet čine, pa ga opet napuste, i tako ukруг. Njihov status na onom svijetu zavisit će od toga kako su završili svoj dunjalučki život: ako umru nakon što su napustili ibadet, završit će u Vatri, a ako umru sa ibadatom, Allah, džellešānuhu, obračunat će ih shodno grijesima koje su učinili prema sebi i drugima, i bit će tretirani u skladu sa Allahovom dobrotom i pravednošću. Uzvišeni kaže: "Allah neće oprostiti da Mu se neko drugi smatra ravnim, a oprostit će manje grijeha od toga kome On hoće." (En-Nisa, 48)

Svi koji ne potpadaju ni pod jednu od četiri spomenute kategorije, bit će vječno u Džehennem, kao što su oni koji ne obožavaju Allaha, ne vjeruju u Njega niti u Sudnji dan, i ne vjeruju u vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu

alejhi ve sellem, ili oni čije je vjerovanje licemjerno, ili mrze islam ili mrze neke njegove propise.

Uzvišeni kaže: “Oni koji iz oholosti neće da Mi se klanjaju – ući će, sigurno, u Džehennem poniženi.” (Gafir, 60)

“Licemjeri će na samom dnu Džehennema biti i ti im nećeš zaštitnika naći.” (En-Nisa, 145)

Poštovani vjernici, budite od onih koji žure i natječu se u činjenju dobrih djela i težite da svojim djelima postignete Allahovo zadovoljstvo i nagradu, i sigurno ćete biti od onih koji će se spasiti.

Uzvišeni kaže: “Mi ćemo učiniti da Knjigu poslije naslijede oni Naši robovi koje Mi izaberemo; bit će onih koji će se prema sebi ogriješiti, bit će onih čija će dobra i loša djela podjednako teška biti, i bit će i onih koji će, Allahovom voljom, svojim dobrim djelima druge nadmašiti – za to će veliku nagradu dobiti: edenske perivoje u koje će ući, u kojima će se zlatnim narukvicama, biserom ukrašenim, kititi, a haljine će im, u njima, od svile biti.” (Fatir, 32–33)

Bojte se Allaha tako što ćete izvršavati propisane obaveze – vadžibe i kloniti se Njegovih zabrana. Ko se bude Allaha bojao, On će mu olakšati sve poslove, i sačuvati će ga onoga što ga može upropastiti i od svakog zla.

O vjernici, činite dobra djela i imajte lijepo mišljenje o Allahu. Uspio je onaj ko obožava Allaha, čini lijepa djela i ima lijepo mišljenje o svom Gospodaru.

Uzvišeni kaže: “Oni koji vjeruju i koji se ise i bore na Allahovom putu, oni se mogu nadati Allahovoj milosti. A Allah prašta i samilostan je.” (El-Bekara, 218)

Uzvišeni Allah u hadisi-kudsijju kaže: “Ja se prema Svom robu odnosim shodno njegovom mišljenju o Meni.” Propao je onaj ko čini loša djela i nada se nagradi za djela koja nije uradio. Uzvišeni kaže: “Na Dan kada će licemjeri i licemjerke vjernicima govoriti: ‘Pričekajte nas da se svjetlom vašim poslužimo!’ ‘Vratite se natrag, pa drugo svjetlo potražite!’, reći će se. I između njih će se pregrada postaviti koja će vrata imati; unutar nje bit će milost, a izvan nje patnja. ‘Zar nismo s vama bili?’, dozivat će ih. ‘Jeste’, odgovarat će, ‘ali ste se pritvornošću upropastili, i iščekivali ste, i sumnjali ste, i puste želje su vas zavaravale, dok nije došla Allahova odredba, a šejtan vas je o Allahu obmanuo.’” (El-Hadid, 13–14)

Činite ibadet što je ljepše moguće, i uzdajte se u Allaha, Darežljivog i Plemenitog.

U OKRILJU ZIKRA I RAZMIŠLJANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
25. rebiul-evel 1444. po Hidžri / 21. oktobar 2022.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega oprost i pomoć tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga ne može odvesti u zabludu, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novotarije u vjeri, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, Allah, džellešanu, učinio je gordost, ponos i veličinu okolicama Svog rububijeta, gospodarstva, učinio je blagodarnost, dobročinstvo, dobrotu, plemenitost i oprost potvrdom Svoje milosti, a snagu, moć, pravdu, sud, suverenost i kaznu manifestacijama Svoje vlasti i dostojnosti obožavanja. Iz Njegovog gospodarstva, milosti, apsolutne vlasti i obožavanja samo Njega proizlaze sva Njegova lijepa imena i savršena svojstva, i njima počinje prva sura

u Kur'anu (El-Fatiha), Njegove uzvišene Knjige, i najvrednije što je spuštено s nebesa na Zemlju od Allaha, Plemenitog.

Uzvišeni kaže: “Tebe, Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo, Milostivog, Samilosnog, Vladara Dana sudnjeg.” (El-Fatiha, 2–4)

S ovim značenjima povezan je početak i kraj stvaranja, početak ovog svijeta i proživljenje na Velikom danu: “Dan kada će se ljudi zbog Gospodara svjetova dići!” (El-Mutaffifin, 6)

Rabb – Gospodar je Onaj Koji je ni iz čega sve stvorio; Ilah – Bog, božanstvo je Onaj Koji je dostojan obožavanja; Er-Rahman i Er-Rahim – Milostivi, Samilosni je Onaj Čije dobročinstvo na ovom svijetu obuhvata sva Njegova stvorenja, a na onom svijetu Njegove odabrane robove, vjernike, a Maliki-javmid-din – Vladar Sudnjega dana je onaj pred Kojim će stvorenja račun polagati i Koji će im pravedno i u skladu s istinom presuditi.

Uzvišeni kaže: “Mi ćemo na Sudnjem danu ispravne terazije postaviti, pa se nikome krivo neće učiniti; ako nešto bude teško koliko zrno gorušice, Mi ćemo za to kazniti ili nagraditi. A dosta je to što ćemo Mi račune ispitivati.” (El-Enbija, 47)

To je status svih stvorenja na ovom i budućem svijetu. Uluhijet, robovanje Allahu, je krajnji cilj zbog kojeg su stvorena stvorenja, poslani poslanici, objavljene knjige, a njegovo značenje je obožavanje Allaha, Jedinog, Koji nema druga ni suparnika. Kao što “niko nije kao On” (Eš-Šura, 11), i nema pomoćnika u stvaranju niti partnera u vlasti, isto tako nije dozvoljeno obožavati nekoga drugog, iskazivati Mu ljubav i strahopoštovanje i nadati se od njega bilo čemu. Uzvišeni kaže: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi ibadet čine, Ja ne tražim od njih opskrbu niti želim da Me hrane.” (Ez-zarijat, 56–57)

Njegov rububijet, njegovo gospodarstvo, znači brigu o Njegovim stvorenjima, kroz njihovo stvaranje, opskrbljivanje, pomoć i podršku. Svjetovi koje je stvorio, svi oni su znak Njegovog postojanja, i svi oni “pričaju” jezikom Njegove jednoće. Gospodar svjetova je Onaj Kome jedinom pripada stvaranje nebesa i Zemlje, i sve što je na njima, što znamo i što ne znamo. Allah, džellešanu, kazuje nam u Kur'anu neke vijesti o Musau i faraonu, onako kako je i bilo, pa kaže Uzvišeni: “‘A ko je Gospodar svjetova?’, upita faraon. ‘Gospodar nebesa i Zemlje i onoga što je između njih, ako vjerujete’, odgovori on. ‘Čujete li?’, reče onima oko sebe faraon. ‘Gospodar vaš i Gospodar vaših davnih predaka’,

reče Musa. ‘Poslanik koji vam je poslan, uistinu, je lud’, reče faraon. ‘Gospodar istoka i zapada i onoga što je između njih, ako pameti imate’, reče Musa.” (Eš-Šuara, 23–28)

Pitaj šta i koga hoćeš o Gospodaru svjetova! Ako ti i ne odgovori direktno, odgovorit će ti na sebi svojstven način. Svaka stvar ima svoj način slavljenja Allaha i ima svoju “sedždu”, čiju kakvoću ne zna niko osim Allaha, i onaj kome to On otkrije od Svojih stvorenja.

Uzvišeni kaže: “Njega veličaju sedmera nebesa, i Zemlja, i oni na njima; i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga; ali vi ne razumijete veličanje njihovo. On je doista blag i mnogo prašta.” (El-Isra, 44)

“Zar ne znaš da se i oni na nebesima i oni na Zemlji Allahu klanjaju, a i Sunce, i Mjesec, i zvijezde, i planine, i drveće, i životinje, i mnogi ljudi, a mnogi kaznu i zaslužuju. A koga Allah ponizi, niko ga ne može poštovanim učiniti; Allah ono što hoće radi.” (El-Hadždž, 18)

O vjernici, razmišljanje ukrašava srce spoznajom Allaha, a zikr osvjetljava srce ljubavlju prema Allahu, a sa ove dvije stvari, skupno, čovjek se uzdiže do istine o Allahovoj jednoći, moći i veličini. Onaj ko bude razmišljao o Allahovoj veličini, neće Mu biti nepokoran, onaj ko spomene svoga Gospodara, On će ga uputiti, onaj ko kod Njega potraži utočište, On će ga zaštititi. Razmišljanjem, zikrom, primanjem pouke, predanošću Jedinom, Silnom iskazuje se iskrena vjera u jednog Boga.

Uzvišeni kaže: “U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene, za one koje i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju. ‘Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u Vatri! Gospodaru naš, onoga koga Ti budeš u Vatru ubacio Ti si već osramotio, a nevjernicima neće niko u pomoć priteći. Gospodaru naš, mi smo čuli glasnika koji poziva u vjeru: ‘Vjerujte u Gospodara vašeg!’ – i mi smo mu se odazvali. Gospodaru naš, oprosti nam grijehe naše i prijeđi preko hrđavih postupaka naših, i učini da poslije smrti budemo s onima dobrima. Gospodaru naš, podaj nam ono što si nam obećao po poslanicima Svojim i na Sudnjem danu nas ne osramoti! Ti ćeš, doista, Svoje obećanje ispuniti!’ I Gospodar njihov im se odazva: ‘Nijednom trudbeniku između vas trud njegov neću poništiti, ni muškarcu ni ženi – vi ste jedni od drugih. Onima koji se ise le i koji budu iz zavičaja svoga prognani

i koji budu na putu Mome mučeni i koji se budu borili i poginuli, sigurno ću preko hrđavih djela njihovih preći i sigurno ću ih u džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, uvesti; nagrada će to od Allaha biti. A u Allaha je nagrada najljepša.” (Ali Imran, 190–195)

Znajte da je vaš Gospodar Milostivi, Čija je milost savršena i potpuna, i Čija se pojavnost manifestuje u najveličanstvenijem obliku, i kroz ibadet i pokornost Njemu. On je Milostivi Koji opskrbljuje stvorenja raznim vidovima milosti, otklanjanjem neugodnosti, pokrivanjem njihovih loših djela i odustajanjem od kazne. Uzvišeni kaže: “On je Allah – nema drugog boga osim Njega – On je poznavalac nevidljivog i vidljivog svijeta, On je Milostivi, Samilosni!” (El-Hašr, 22)

On je El-Meliku, El-Maliku, Čija će vlast i sud doći do punog izražaja na Velikom danu, u kojem će se okupiti sva stvorenja, od prvog do posljednjeg, i u kojem niko, osim Njega, ništa neće moći učiniti.

Uzvišeni kaže: “A na Dan kada se nebo rastvori i samo tanak oblak pojavi i kada se meleki sigurno spuste, toga Dana će istinska vlast biti samo u Milostivoga, a bit će to mučan Dan za nevjernike.” (El-Furkan, 25–26)

To će biti dan potčinjenosti, obračuna, nagrade ili kazne i poslušnosti robova njihovom Gospodaru: “Kada se Zemlja najžešćim potresom svojim potrese i kada Zemlja izbaci terete svoje, i čovjek uzvikne: ‘Šta joj je?!’ – toga Dana će ona vijesti svoje kazivati jer će joj Gospodar tvoj narediti. Tog Dana će se ljudi odvojeno pojaviti da im se pokažu djela njihova; onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga.” (Ez-Zilzal, 1–8)

Na taj dan Allah će uzeti Zemlju i smotati nebesa Svojom desnom rukom, i reći će: “Ja sam Vlada, gdje su zemaljski vladari?” On je Allah – nema drugog boga osim Njega, Vlada, Sveti, Onaj Koji je bez nedostataka, Onaj Koji svakoga osigurava, Onaj Koji nad svi bdi, Silni, Uzvišeni, Gordi. Hvaljen neka je Allah, On je vrlo visoko iznad onih koje smatraju Njemu ravnim! On je Allah, Tvorac, Onaj Koji ni iz čega stvara, Onaj Koji svemu daje oblik, On ima najljepša imena. Njega hvale oni na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri.” (El-Hašr, 23–24)

ODLIKE I PLODOVI ČVRSTOG VJEROVANJA (MEKA)

Hatib: dr. Bender bin Abdulaziz Belila
2. rebius-sani 1444. po Hidžri / 28. oktobar 2022.

Neka je hvala Allahu, Gospodaru, Čija je veličanstvenost izvanredna i očita, Čija je snaga jasna i uzvišena, Čija je mudrost sveprisutna i sveobuhvatna. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinoga, Kome niko nije ravan. Pred Njegovom uzvišenošću svi su ponizni.

Svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, čijom su poslanicom blagodati Božiji upotpunjeni i čijim je dolaskom objava prestala. Neka su Božiji mir i spas na njega, njegovu časnu porodicu, vrle ashabe i sve one koji ga slijede u dobru dok je vijeka i svijeta.

Pozivam vas, a i sebe, da budemo bogobojažni, Allahu pokorni. Poštovani vjernici, budimo bogobojažni kako bi nam se Allah smilovao. Onome čije srce hrđa izgrize, teško će lijek pronaći, čak će od njega odustati Onaj što bolje zna od njega samog šta mu se u srcu krije. Neka nam briga najveća bude da se za Sudnji dan pripremimo i da na pitanja Silnog Gospodara svjetova odgovor spremimo. Jer, Uzvišeni nam poručuje: "I tako Mi Gospodara tvoga, njih ćemo sve na odgovornost pozvati za ono što su radili!" (El-Hidžr, 92–93).

Poštovani vjernici, među najboljim osobinama koje vjernik može zavrijediti i postići jeste čvrsta vjera kojom se na najviše deredže uspinje. Čvrsta vjera koja će biti čovjeku podsticaj i uspjeha razlog, životno je ostvarenje i pobjeda velika. Jer, čvrstim vjerovanjem razum pronalazi smiraj i dolazi do nepobitnih odgovora. Smirenost srca po pitanju onoga što je Uzvišeni objavio i s čime je došao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, srž je imana i njegova suština. Na tom putu nadmeću se pravi vjernici, i trude trudbenici, i time su odlikovani oni koji su Allaha istinski spoznali.

Uzvišeni kaže: "I onima koji budu vjerovali u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe, i onima koji u onaj svijet budu čvrsto vjerovali.

Njima će Gospodar njihov na Pravi put ukazati i oni će ono što žele ostvariti.” (El-Bekara, 4–5)

Čvrsto vjerovanje je razlog da neko bude u Džennet uveden. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Ebu Hurejri, radijallahu anhu: “Ponesi (kao dokaz) ovu moju obuću, pa koga izvan ovog zida sretnješ da svjedoči da nema boga osim Allaha, čvrsto vjerujući srcem u to – obraduj ga Džennetom.” (Muslim)

Ebu Bekr, radijallahu anhu, kazuje: “Jednom je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustao da nam se obrati s minbera, pa zaplaka i reče nam: ‘Molite Allaha da vam oprosti grijehe i podari zdravlje. Najbolje što nekom može biti darovano, poslije čvrste vjere, jeste zdravlje (ar. afijet).’” (Tirmizi)

Ibn Mesud, radijallahu anhu, kaže: “Najbolja vjera je čvrsta vjera.”

Ebu Bekr el-Verrak kaže: “Čvrsta vjera je život za srce.”

Hasan el-Basri kaže: “Čvrstom vjerom priželjkuje se Džennet, a Vatra izbjegava. Čvrstom vjerom strogo obavezni ibadeti postaju ispravni. Čvrsto vjerom ustrajava se na putu istine.”

Poštovani vjernici, isključivo čvrstim ubjedenjem rađa se čvrsta vjera: čvrstim ubjedenjem u Allaha, džellešanuahu, o neophodnosti postupanja po Njegovim naredbama, o neophodnosti traganja za Njegovim zadovoljstvom, o neophodnosti borbe protiv ličnih prohtjeva, šejtana i strasti.

Čvrstom vjerom ostvaruju se najveći ciljevi i postižu najljepši rezultati, i time se osigurava lijep život na oba svijeta. Ibn Kajjim bilježi: “Vjernik ne može imati dobar život na oba svijeta bez čvrste vjere i zdravlja. Čvrsta vjera biva razlog da izbjegne kaznu na onom svijetu, a zdravlje sprečava da ovozemaljske bolesti nagrizzaju njegovo srce i tijelo.”

Čvrstim vjerovanjem čovjek može uzeti pouku i poruku iz Allahovih dokaza, hodeći kroz život svjetlom spoznaje.

Uzvišeni kaže: “On upravlja svim i potanko izlaže dokaze da biste se uvjerali da ćete pred Gospodara svoga stati.” (Er-Ra’d, 2)

“Na Zemlji su dokazi za one koji čvrsto vjeruju.” (Ez-Zarijat, 20)

“Ovo je putokaz ljudima i uputstvo i milost onima koji čvrsto vjeruju.” (El-Džasija, 20)

Ko bude zavrijedio da čvrstu vjeru nosi u srcu, uvijek će se oslanjati na Allaha i strpljivost će mu biti vrlina, jer će vjerovati da Uzvišeni sve mudro određuje. Uvijek će biti zadovoljan sudbinom i određenjem. Iskušenja će doživljavati darovima, a nedaće će se u blagodati pretvoriti. Bit će najbogatiji među ljudima, čak i ako ne bude imao mnogo imetka.

Poštovani vjernici! Sušta suprotnost čvrstom vjerovanju (ar. jekin) je vezivanja stvorenja za nešto drugo mimo Gospodara, odnosno da srce žudi za nekim i da samo iščekuje šta mu on može dati. Sehl b. Abdullah kazuje: “Nemoguće je da srce osjeti slast čvrstog vjerovanja kada smiraj pronalazi u nečemu drugom mimo Allahove vjere.”

Ko bude pridavao značaj i stalno slušao neistinite tvrdnje i riječi koje nose smutnju i podstrekuju strasti – kobne posljedice će snositi i težak život će živjeti. Najgore riječi su one koje siju smutnju, a najbolje su one koje podstiču čvrsto ubjeđenje u Boga. Uzvišeni kaže: “Ovaj Kur’an je putokaz ljudima i uputstvo i milost onima koji čvrsto vjeruju.” (Er-Rum, 60)

Poštoavni vjernici, donesimo salavat i selam na najbolje Allahovo stvorenje, na poslanika Muhammeda. Neka su Božiji mir i spas na njega, na njegovu časnu porodicu, vrle ashabe i sve one koje ih u dobru slijede do Sudnjeg dana. Uzvišeni, smiluj se i nama. Ti si, uistinu, milostiv i darežljiv.

Gospodaru naš, podari nam korisno znanje, obilnu nafaku, te podari da često činimo dobra djela i od nas ih primi. Uzvišeni Allahu, podari nam da svaku stvar dobrim skončamo i zaštititi nas od sramnih grijeha na dunjaluku i kazne na ahiretu.

“Gospodaru naš, mi u ono što Ti objavljuješ vjerujemo i mi poslanika slijedimo, zato nas upiši među vjernike!” (Ali Imran, 53)

“Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” (El-Bekara, 201)

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje. I ispunjavajte obaveze na koje ste se Allahovim imenom obavezali i ne kršite zakletve kad ste ih tvrdo dali, a Allaha kao jamca sebi uzeli, jer Allah zna ono što radite.” (En-Nahl, 90–91)

HALAL I HARAM IMETAK (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim
9. rebius-ahir 1444. po Hidžri / 4. novembar 2022.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega oprost i pomoć tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga ne može odvesti u zabludu, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahov blagoslov, milost i mir, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i budite svjesni Njegovog nadzora u tajnosti i javnosti.

O muslimani, imetak je velika blagodat od Allaha. Njime se izgrađuje Zemlja, otklanjanju nedaće, ispunjavaju potrebe, dokazuje ljudskost i postižu pohvale. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Divna li je stvar imetak u rukama dobrog čovjeka.” (Buhari, *Edebul-mufred*)

Život na ovom svijetu nezamisliv je bez imetka, i zato im je on učinjen privlačnim i dragim njihovim dušama. Uzvišeni kaže: “Ljudima se čini da je lijepo samo ono za čim žude: žene, sinovi, gomile zlata i srebra, divni konji, stoka i usjevi. To su blagodati u životu na ovome svijetu; a najljepše mjesto povratka je u Allaha.” (Ali Imran, 14)

Sve lijepo što je na Zemlji, a što pomaže ljudima u pokornosti Allahu, u principu je dozvoljeno. Uzvišeni kaže: “I daje vam da se koristite onim što je na nebesima i onim što je na Zemlji, sve je od Njega. To su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju.” (El-Džasije, 13)

Sunnet (tradicija, ustaljena praksa) svih poslanika i njihovih sljedbenika jeste korištenje i konzumacija samo onoga što je dopušteno – halal i što je lijepo i ukusno. Uzvišeni kaže: “O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!” (El-Mu'minun, 51)

Sve prijašnje narode, Allah, džellešānuhu, iskušavao je raznim iskušenjima, a iskušenje ovog ummeta je imetak. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svaki narod ima svoje iskušenje, a iskušenje mog ummeta je u imetku.” (Ahmed) Čovjek će biti pitan za imetak, kako ga je stekao i u šta ga je potrošio. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjekova stopla neće se pomjeriti na Sudnjem danu dok ne bude upitan za četvero: o životu – u čemu ga je proveo, o znanju – šta je uradio s njim, o imetku – kako ga je stekao i u šta ga je potrošio i o tijelu – šta je s njim uradio.” (Tirmizi)

Imovinski odnosi među ljudima istinska su mjera morala i karaktera i polje za dokazivanje ljudskosti. Onaj kome ljudi u tim relacijama budu svjedočili iskrenost i povjerljivost, to je dokaz njegove inteligencije i pameti i visokog stepena pobožnosti. Sam koncept imovinskih prava zasnovan je na rivalstvu i sebičnosti, i zato je Allah, džellešānuhu, zabranio Svojim robovima da nepravedno prisvajaju tuđi imetak, jer to izaziva smutnju, neprijateljstvo i mržnju među ljudima. Uzvišeni kaže: “Ne jedite imovinu jedan drugoga na nepošten način.” (El-Bekara, 188)

Svetost imetka na jednakom je stepenu kao svetost života i časti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, održao je govor na Dan žrtvovanja kurbana, na Mini, pa je rekao: “Vaši životi, vaš imetak i vaš čast zabranjeni su vam i sveti, kao što je svet ovaj vaš dan, ovaj vaš mjesec i ovaj vaš grad.” (Muttefekun alejhi)

Razmjena imetka među ljudima spada u osnove dozvoljenih stvari u islamu, bez kojih je život na ovom svijetu praktično nemoguć, a temelj te razmjene čine iskrenost i povjerljivost. Šejtan na različite načine pokušava prići ljudima, u njihovim imovinskim odnosima, kako bi ih naveo na ono što je Allah zabranio. Postoje jasni tekstovi u kojima se prijeti žestokom kaznom onima koji se uhvate u šejtanovu zamku bespravnog jedenja tuđeg imetka, na bilo koji način i u bilo kojoj formi. Iskrenost i povjerljivost trebali bi biti temelj imovinskih odnosa među ljudima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Prodavač i kupac imaju pravo izbora sve dok se ne razidu (ne odu jedan od drugog). Ako budu iskreni i pojasne sve u vezi s kupovinom, njihova kupovina bit će blagoslovljena.” (Muttefekun alejhi)

Suprotno tome, ko svome bratu proda zabranjenu stvar, ili nešto što ne posjeduje i što nije u stanju nabaviti i predati kupcu, učinio je ono što je zabranjeno. Prodaja nepoznate robe, prodaja uz visok stepen rizika i prodaja

koja se zasniva na prevari, također su zabranjeni i u vezi s tim preneseno je upozorenje od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, pripovijeda: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prošao je pored posude s pšenicom, pa je zavukao ruku u posudu i osjetio je vlagu na prstima. Upitao je: ‘Šta je ovo, vlasniče pšenice?’ ‘Natopila ga je kiša’, odgovori on. Poslanik mu reče: ‘A zašto vlažnu pšenicu nisi stavio na površinu da ljudi vide da je vlažna? Ko vara, ne pripada meni.’”

Vjernici su jedna duša, a ono što ih, između ostalog, razdvaja i svađa jeste pokućeno natjecanje u imetku. Ko proda na prodaju svoga brata, ili kupi na kupovinu svoga brata, ili ko se bude nadmetao s njim u cijeni, bez ikakve želje za kupovinom, počinio je zabranjeno djelo – haram. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nemojte zavidjeti jedni drugima, nemojte se mrziti, nemojte jedni drugima leđa okretati, i nemojte se nadmetati u kupovini.” (Muslim)

Allah je velik i uzvišen, i Njegovim imenom zaklinje se samo u velikim i uzvišenim stvarima, tako da vjernik izbjegava zaklinjanje u trgovini. Čak i ako se iskreno zakune za neku robu, kako bi ljude podstakao da je kupe od njega, bit će mu uskraćen beričet u toj trgovini. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zakletva prodaje robu, ali oduzima beričet.” (Muttefekun alejhi)

Ko se lažno zakune u trgovini, spojio je tri ružne stvari, grijeha, u jednom postupku: laž, omalovažavanje Allaha i prevaru i obmanu kupca. Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “S trojicom Allah neće razgovarati na Sudnjem danu, neće ih očistiti (od prljavštine grijeha) i kaznit će ih bolnom kaznom.” Ove riječi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ponovio je tri puta, pa je Ebu Zerr, radijallahu anhu, upitao: “Propali su i nastradali, a ko su ti ljudi, Allahov Poslaniče?”, a on je rekao: “Onaj ko pusti da mu se odjeća vuče po zemlji iz oholosti, onaj ko prigovara ljudima na učinjenom dobru (ili koji zakida druge ljude) i onaj ko proda svoju robu lažnom zakletvom.” (Muslim)

Islam je strogo naredio da se poštuju ugovori i ispunjavaju preuzete obaveze i ovaj princip spada u ljepote ove vjere. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ispunjavajte svoje ugovore!” (El-Maida, 1) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Muslimani se pridržavaju uvjeta na koje su se obavezali, osim onih uvjeta kojima se zabranjuje dozvoljeno ili dozvoljava zabranjeno.” (Tirmizi)

Kupac ima pravo na kompletan artikal ili predmet ugovora, a onaj ko mu umanju bilo šta od toga, zaslužio je gubitak i propast. Uzvišeni kaže: “Teško onima koji pri mjerenju zakidaju, koji punu mjeru uzimaju kada od drugih kupuju, a kada drugima mjere na litar ili na kantar - zakidaju.” (El-Mutaffifin, 1–3)

Kamatar uzima više nego što mu pripada, a pošto time želi pokazati svoju dominaciju nad slabijim od sebe, Allah, džellešanuhu, objavio mu je rat, a On je Silni i Jaki. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha i od ostatka kamate odustanite, ako ste pravi vjernici. Ako ne učinite, eto vam onda, neka znate – rata od Allaha i Poslanika Njegova! A ako se pokajete, ostat će vam glavnice imetaka vaših, nećete nikoga oštetiti, niti ćete oštećeni biti.” (El-Bekara, 278–279)

Pored poraza koji je neminovan, u ratu s Allahom, prijeti mu se i prokletstvom. Džabir, radijallahu anhu, kaže: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prokleo je onoga koji jede kamatu, i onoga koji mu pomaže u tome, i onoga koji je zapisuje i koji je svjedoči, i rekao je: ‘Oni su jednaki (tj. u grijehu).’” (Muslim)

Osnovni uvjet za nadničara (radnika) jeste sposobnost, snaga i povjerljivost. Uzvišeni kaže: “O oče moj”, reče jedna od njih, “uzmi ga u najam, najbolje da unajmiš snažna i pouzdana.” (El-Kasas, 26)

Ko se bude pretvarao da zna raditi neki posao, a ne zna, i za taj posao uzme nagradu od ljudi, on ih je na taj način prevario i obmanuo, i na njega se odnose riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Onaj ko se bude predstavljao onakvim kakav nije, sličan je onome ko se zaogrne lažnom odjećom.” (Muttefekun alejhi)

Allah, džellešanuhu, je oponent zulumćarima, i u hadisu se jasno kaže da će na Sudnjem danu biti oponent trojici, zbog veličine njihovog grijeha, a među njima je onaj koji je slugama i nadničarima uskratio njihovo pravo ili odugovlačio sa isplatom njihovih nadnica. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Uzvišeni Allah poručuje: ‘Ja ću se na Sudnjem danu parničiti sa trojicom, a s kim se Ja budem parničio, taj je propao: s čovjekom koji, zaklinjući se Mojim imenom, nešto obeća, pa to ne ispuni; s čovjekom koji proda slobodnog čovjeka i na taj način ostvari zaradu; i s čovjekom koji iznajmljenom radniku uskrati zasluženu platu.’” (Buhari)

O muslimani, haram imetak, makar ga bilo u velikim količinama, nema beričeta u sebi, donosi svako zlo i nesreću, prepreka je sreći i zadovoljstvu i izaziva srdžbu Gospodara, a ako čovjek koji je imetak stekao na nedozvoljen način podigne ruke prema nebu, njegova dova neće biti uslišena. Pametan je onaj čovjek koji imetak drži u ruci, a ne u srcu, i boji se Allaha u pogledu njega. Rifaa, radijallahu anhu, kazuje da je jednog dana izašao s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, na musallu, pa je vidio ljude kako trguju. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zovnuo ih je: “O trgovci”, a oni su se odazvali, pa je on rekao: “Trgovci će na Sudnjem danu biti proživljeni kao grešnici, osim onih koji su se bojali Allaha, činili dobročinstvo i bili iskreni u trgovini.” (Tirmizi)

S druge strane, halal imetak, makar ga bilo i malo, bit će blagoslovljen, i on je bolji od imetka koji je zarađen na haram način. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tako mi Allaha, ne bojim se za vas siromaštva, nego se bojim da vam se otvori dunjaluk kao što se otvorio onima prije vas, pa da se počnete natjecati u njemu, kao što su se oni natjecali i upropasti vas kao što je njih upropastio.” (Muttefekun alejhi)

Uzvišeni kaže: “O vjernici, jedni drugima na nedozvoljen način imanja ne prisvajajte – ali, dozvoljeno vam je trgovanje uz obostrano zadovoljstvo.” (En-Nisa, 29)

O muslimani, mnoštvo je načina da se dođe do halal i lijepog imetka, a Allah, džellešanuhu, je zaštitnik čestitih. Ko bude pazio na Allahove granice u onome što mu je dao, i bude ispunjavao svoje obaveze u pogledu toga, Allah, džellešanuhu, ukazat mu će Svoje dobro i počast, uslišit će njegove dove, podarit će mu beričet u imetku i uvećat će mu opskrbu. Koga Allah opskrbi halal imetkom i on ga iskoristi u pokornosti Njemu i sačuva se od harama, njemu je dato dobro na kojem mu zavide dobri Allahovi robovi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zavist nije dozvoljena osim prema dvojici: čovjeku kojem Allah dao znanje o Njegovoj Knjizi, i on postupa po njemu noću i danju, i čovjeku kojem je Allah dao imetak i on ga dijeli danju i noću.” (Muttefekun alejhi)

Pravi bankrot nije onaj ko propusti priliku za stjecanje bogatstva, nego onaj ko propusti priliku za stjecanje dobrih djela i ostavljanje loših djela, i ko bespravno uzima tuđi imetak i bespravno nasrće na čast i živote ljudi.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

BUDI BLAG, ČINI DOBRO I NEZNALICA SE KLONI (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

16. rebius-sani 1444. po Hidžri / 11. novembar 2022.

Hvala Allahu Koji nam je objasnio učenje vjere, i Koji je Svome robu objavio jasnu Knjigu, kao uputu, milost i radosnu vijest za muslimane. Hvalim Ga i svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Opskrbitelja, Silnog i Jakog, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koji je poslat kao milost svjetovima. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu časnu i čistu porodicu i njegove ashabe, predvodnike u dobru, i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha i slijedite put svakog bogobojaznog i poniznog Allahovog roba, koji je dunjaluk uzeo kao sredstvo za postizanje vječnog svijeta, koji teži zadovoljstvu svoga Gospodara i daje prednost Njegovom zadovoljstvu nad prohtjevima duše i strastima.

Poštovani vjernici, jedna od Allahovih blagodati prema Njegovim robovima, a On je Milostivi, Blagi i Onaj Koji se umiljava Svojim robovima raznovrsnim blagodatima, jeste da im je propisao svako dobro, koje će usrećiti njihove duše, umiriti njihova srca, uljepšati njihov život i u kojem je njihov spas na dunjaluku i ahiretu. Među tim propisima, čija je korist višestruka, a efekti dugotrajni, jesu tri božanske naredbe, koje su sadržane u jednom kur'anskom ajetu, a taj ajet objedinio je šerijatska pravila vezana za sve naredbe i zabrane, tako da nije ostalo nijedno dobro a da ga nije obuhvatio, niti ijedna vrijednost a da nije ukazao na nju, niti ijedna plemenita osobina a da je nije naglasio. Zapravo, ovaj ajet postavio je temelje međuljudskih odnosa, pojasnio puteve i načine dobročinstva prema ljudima i ukazao na put spasa od svih vrsta zla koje mogu uzrokovati i učiniti zli ljudi. Allah, džellešānuhu, u ovom ajetu obraća se najčasnijem stvorenju i najplemenitijem Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i

kaže: “Ti sa svakim – lijepo (budi blag prema ljudima)! I traži da se čine dobra djela, a neznalica se kloni.” (El-A'raf, 199)

Uzvišeni Allah ovaj ajet počinje preporukom da u komunikaciji s drugim ljudima, u smislu njihovog ponašanja i odnosa prema nama, od njih tražimo, zahtijevamo i očekujemo ono najlakše i najjednostavnije, od riječi i djela, a što je u skladu s njihovim mogućnostima, bez pritiska i insistiranja na savršenstvu i perfekcionizmu, propitivanja motiva, a sve to kako bismo im olakšali i otklonili svaku vrstu poteškoće od njih.

Zatim dolazi naredba: “I traži da se čine dobra djela”, a *el-urf* je sve ono što zdrava ljudska priroda prepoznaje kao dobro i potvrđuje njegovu ljepotu i korisnost. Najveće dobro je tevhid – obožavanje Allaha, Jednog i Jedinog, istinskog Boga, a nakon toga dolazi sve ono što je Allah naredio i preporučio da se čini, kao što to ističe i preferira Ibn Džerir, Allah mu se smilovao, autor čuvenog tefsira (komentara Kur'ana), a u ta djela spadaju: održavanje veze sa onim ko je prekinuo tu vezu, davanje onome ko je škrt prema drugima i oprost onome ko je učinio nepravdu.

O vjernici, uznemiravanje neznalica, maloumnika, nesavjesnih ljudi neizbježna je stvar i ne postoji način da se u potpunosti spriječi, i stoga se u ovom ajetu, kao treća naredba, spominje okretanje od neznalica i njihovo ignorisanje, tako što se na njihovo neznanje neće odgovoriti istom mjerom, a posebno ne iz osвете i liječenja srdžbe u sebi, nego strpljivim podnošenjem njihovog uznemiravanja, oprostom i blagošću, a to je najbolji i najljepši put koji je slijedio “Poslanik milosti i upute”, svejedno da li se radilo o prijateljima ili neprijateljima, odazivajući se tako Allahovoj naredbi, prema kojoj je, kao što kaže Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, bio dužan da bude čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže, i da ne skida oči svoje s njih iz želje za sjajem u životu na ovome svijetu, i da im prašta, moli da im bude oprošteno, dogovara se s njima i blagosilja ih, i da izbjegava one koji ga nisu poslušali i bez opravdanog razloga su iz boja izostali, sve dok se ne pokaju i ne preispitaju svoju pokornost njemu, kao što je to slučaj trojice koji su izostali iz boja na Tebuku, i da izvrši šerijatsku kaznu nad onima koji učine grijeh za koji je propisana kazna, i da pri tome ne pravi razliku između uglednih i neuglednih, i da na uznemiravanje ljudskog neprijatelja uzvrati na najljepši mogući način, na zlo dobrim, na neznanje blagošću,

na nepravdu oprostom i na kidanje rodbinske veze njenim održavanjem, i da će mu, ako tako uradi, neprijatelj prisni prijatelj postati, i da od džinskog (šejtanskog) neprijatelja potraži utočište kod Allaha, i ove dvije stvari, zaštita od ljudskog i džinskog neprijatelja, spojio je na tri mjesta u Kur'anu:

1. Uzvišeni kaže: "Ti sa svakim – lijepo! I traži da se čine dobra djela, a neznalica se kloni! A ako šejtan pokuša da te na zlo navede, ti potraži utočište u Allaha, On uistinu sve čuje i zna." (El-A'raf, 199–200)

Slavljeni Allah naredio je Svom Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, da se od zla neznalica (maloumnika) zaštititi tako što će ih izbjegavati i ignorisati, a od šejtanskog zla tako što će se utjecati Allahu (učiti istiazu), i u ovom ajetu spojio je, smislom, sve lijepe osobine i vrline. Vladar s ljudima ima tri stanja i situacije: pravo koje ima kod njih, koje su dužni ispuniti i na koje ih, silom zakona, može obavezati, ono što im naredi i što su dužni izvršiti i propusti koji se dešavaju s njihove strane u ispunjenju njegovih prava. Allah mu ovim ajetom naređuje da od svojih prava koja ima kod njih uzme onoliko koliko su oni spremni dragovoljno dati, i ono što im je lako i ne predstavlja im teškoću, i naređuje mu da od njih traži da čine dobra djela, ali ne silom i grubošću, i naređuje mu da na uznemiravanje neznalica ne uzvraća istom mjerom i tako se sačuva njihovog zla.

2. Uzvišeni kaže: "Reci: 'Gospodaru moj, ako mi hoćeš pokazati ono čime se njima prijeti, onda me, Gospodaru moj, ne ostavi s narodom nevjerničkim! A Mi ti zaista možemo pokazati ono čime im prijetimo. Ti lijepim zlo uzvрати, Mi dobro znamo šta oni iznose, i reci: 'Tebi se ja, Gospodaru moj, obraćam za zaštitu od priviđenja šejtanskih, i Tebi se, Gospodaru moj, obraćam da me od njihova prisustva zaštitiš!'" (El-Mu'minun, 93–98)

3. Uzvišeni kaže: "Dobro i zlo nisu isto! Zlo dobrim uzvрати, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati. To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo vrlo sretni. A kad šejtan pokuša da te na zle misli navede, ti zatraži utočište u Allaha, jer On, uistinu, sve čuje i zna sve." (Fussilet, 34–36)

Ovo je Poslanikov životni put i njegov odnos prema stanovnicima Zemlje, ljudima i džinima, vjernicima i nevjernicima, i on je najbolji uzor u svemu tome, kao što kaže Uzvišeni: "Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje." (El-Ahzab, 21)

O vjernici, distanciranje od neznalica, maloumnika, u smislu njihovog potpunog izbjegavanja i nekonfrontiranje s njima, najbolji je lijek za njihovo uznemiravanje i najbolniji je za njihova srca, a ono je obavezno zbog toga što oni ne traže istinu, kada im je ona nepoznata, ne prihvataju ono što je suprotno njihovim prohtjevima, kada ga pronađu kod drugih, ne poštuju ugovore, nije im stalo do bilo čije ljubavi i hatora, i zahvalni su samo na onim blagodatima koje traju, a kada se prekinu, njihova zahvalnost pretvara se u nezahvalnost, pohvala u uvredu, prijateljstvo u neprijateljstvo i ljubav u mržnju.

Bojte se Allaha i neka vaš odziv Allahovoj naredbi da budete blagi, tražite da se čine dobra djela i neznalica se klonite, bude nešto najbolje što možete sebi priskrbiti na putu postizanja dobra i odbacivanja zla, i postizanja sreće na ovom i spasa i uspjeha na budućem svijetu.

Sjećajte se uvijek da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, pa je rekao u najistinitijoj Knjizi i najljepšem govoru: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

OPTIMIZAM JE U PRIRODI SVAKOG MUSLIMANA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

23. rebius-sani 1444. po Hidžri / 18. novembar 2022.

Hvala Allahu na Njegovim nepresušnim blagodatima, koje ne možemo pobrojati i na kojima Mu ne možemo nazahvaljivati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i Koji sve zna, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je On odabrao da dostavi Njegovu poslanicu i da Mu čini ibadet, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe i sve one koji ih slijede do Sudnjeg dana. Moja najbolja oporuka vama je oporuka koju je Allah uputio svim Svojim robovima: "Allahovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji. Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha. A ako ne budete vjerovali – pa, uistinu, Allahovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji, Allah nije ni o kome ovisan i On je hvale dostojan!" (En-Nisa, 131)

Postavite pokornost Allahu kao zaštitu od Njegove kazne, a pokornost Njemu i Njegovom Poslaniku kao pregradu između vas i vrućine džehennemske vatre.

O muslimani, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslan je s radosnom viješću svojim sljedbenicima, a s opomenom svojim neprijateljima. Štaviše, zadaća svih poslanika mogla bi se svesti na ova dva svojstva. Uzvišeni kaže: "Mi šaljemo poslanike samo zato da donose radosne vijesti i da opominju; neka se zato oni koji vjeruju i dobra djela čine ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju." (El-En'am, 48)

Allah, džellešanu, u Svojoj plemenitoj Knjizi, u mnogim ajetima, naredio je – Svom Poslaniku – da obrađuje vjernike, strpljive, dobročinitelje i one koji su ponizni pred Allahom. Jedna od Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, metoda u prenošenju radosnih vijesti bila je biranje odgovarajućeg vremena

i načina u savjetovanju i prenošenju znanja, kako ne bi kod njih stvorio odbojnost prema dobru kojem ih je učio. Kada je poslao Ebu Musaa el-Eš'arija i Muaza ibn Džebela, radijallahu anhumu, u Jemen, rekao im je: “Olakšavajte a ne otežavajte, obveseljavajte, a ne rastjerujte, i zbližavajte, a ne razjedinjujte.” (Buhari)

Ibn Hadžer, Allah mu se smilovao, u komentaru ovoga hadisa, kaže: “Cilj je pridobiti srca ljudi koji su novi u islamu i izbjegavati strogoću prema njima u početku njihovog pozivanja. Također, odvrćanje od grijeha treba biti na blag način, kako bi bilo prihvaćeno, a u podučavanju ljudi treba slijediti princip postepenosti, jer ako je nešto (u ovom slučaju vjera), u početku, lako, bit će prihvatljivije za ljudsku dušu i takva stvar, u većini slučajeva na kraju, doživi progres.”

Tebšir – obveseljavanje, o vjernici, bio je Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, princip koji je uvijek koristio, a od njegove upute je i da je pohvalno govorio o svakome ko je zaslužio pohvalu, i obradovao ga je hajrom i lijepim završetkom, čime je želio podstaći te ljude, ali i druge, da budu pokorni Allahu, i zbog toga je obaveza svakog muslimana da nastoji biti od onih koji će ljudima prenositi radosne vijesti, obveseljavati ih i čestitati im na svakom dobru. Vjerodostojnim putem potvrđeno je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Ebu Hurejri, radijallahu anhu: “Uzmi ove moje dvije papuče, i koga god srećeš, izvan ove bašte, a bude svjedočio da nema boga osim Allaha, s čvrstim ubjeđenjem u srcu, obraduj ga Džennetom.” (Muslim)

Obveseljavanje ljudi i čestitanje na postignutom uspjehu vrlo je važna stvar koju islam, kroz svoj odgoj, nastoji usaditi kod odgajanika, zbog njegovog pozitivnog efekta i podsticaja na činjenje dobra i ustrajnosti u pokornosti, a jedan od takvih primjera jesu riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “One koji u tmuni noći idu u džamiju obraduj potpunim svjetlom na Sudnjem danu.” (Ibn Madža)

Jednom je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao sa ashabima jaciju, pa im je, prije nego što su otišli svojim kućama, rekao: “Polako, želim vas obradovati: Allah vam je ukazao Svoju blagodat time da ste vi jedini ljudi (na cijelom svijetu), koji u ovom trenutku obavljate namaz.” Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, rekao je: “Vratili smo se kućama presretni zbog onoga što smo čuli od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.” (Buhari)

Vjerniku je u iskušenjima potreban neko ko će razgaliti njegovu dušu i obradovati ga ili skorim providenjem ili onosvjetskom nagradom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zatekao je Ummu Ala bolesnu, pa joj je rekao: “Raduj se, Ummu Ala, bolest koja zadesi muslimana čisti njegove grijehе kao što vatra čisti trosku sa željeza.” (Tirmizi)

O vjernici! Musliman je podrška ljudima u nevolji, odagnava od njih tugu i unosi radost u njihova srca. Zejd ibn Erkam, radijallahu anhu, pisao je Enesu u vrijeme bitke u predgrađu Medine po imenu Harra, izražavajući mu saučešće (taziju) za poginule sinove i pripadnike njegovog plemena, pa je napisao: “Prenosim ti radosnu vijest koju sam čuo od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je rekao: ‘Allahu moj, oprosti ensarijama, sinovima ensarija i njihovim sinovima.’” (Ahmed)

O muslimani, Allah je obećao onima koji vjeruju i koji se Njega budu bojali “da im pripadaju radosne vijesti i na ovome i na onome svijetu – Allahove riječi niko ne može izmijeniti – to će, zaista, velik uspjeh biti” (Junus, 64).

Od radosnih vijesti na ovom svijetu jeste da musliman bude lijepo prihvaćen kod svoje braće i da mu zahvale na dobročinstvu, a i to je vrsta obveseljavanja. Imam Muslim zabilježio je hadis u kojem se kaže: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: “Šta ako čovjek uradi dobro djelo i ljudi ga pohvale zbog toga?”, pa je rekao: “To je radosna vijest za njega još na ovom svijetu.”

O vjernici, zar nakon svih navedenih dokaza neko od nas može prihvatiti da bude pesimista i da širi pesimizam među ljudima, tjera ljude od vjere i ubija u njima njihove kapacitete i mogućnosti, ili bi trebali obveseljavati, širiti optimizam, oživljavati duše, podsticati na činjenje dobra, pomagati druge u dobru, podizati ambicije i da svako od nas bude moralna potpora svojoj braći, da u njima oživljava nadu i podstiče ih na ustrajnost i povećanje dobrih djela. Bojte se Allaha, o vjernici, i govorite ljudima lijepе riječi, obveseljavajte, a ne rastjerujte, jačajte svoju vezu sa Allahom i svoje slijeđenje Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Uzvišeni kaže: “Za one koji izbjegavaju da se kumirima klanjaju i koji se Allahu obraćaju - njima su namijenjene radosne vijesti, zato obraduj robove Moje koji Kur'an slušaju i slijede ono najljepše u njemu; njima je Allah na Pravi put ukazao i oni su pametni.” (Ez-Zumer, 17–18)

O ljudi, bojte se Allaha, držite se čvrstog užeta islama, pazite se srdžbe Silnog, jer vaša stopala ne mogu podnijeti Vatru i znajte da vas smrt može zaobići i otići drugima, ali će i druge zaobići i doći vama, i zato budite oprezní, pripremite se za susret sa svojim Gospodarom i čvrsto se držite Allahove Knjige, jer je ona najistinitiji govor i najljepše kazivanje, Njegov sud je pravedan, Njegov govor je jasan i Njegovo obećanje je istinito, i držite se sunneta svoga vjerovjesnika, jer je on tumač Kur'ana, i čuvajte se novotarija u vjeri i u šerijatu, svaka uvedena stvar u vjeru je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

Donosite salavate na onoga koji je došao sa radosnom viješću i opomenom, koji je jasna svjetiljka, vlasnik Havda i šefata, našeg vjerovjesnika Muhammeda el-Emina, sallallahu alejhi ve sellem, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji kaže: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

SAVJETI SUPRUŽNICIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

1. džumadel-ula 1444. po Hidžri / 25. novembar 2022.

Hvala Allahu Koji je dozvolio brak, a zabranio blud i nemoral. “On od vode stvara ljude i čini da su rod po krvi i po tazbini. Gospodar tvoj je kadar sve.” (El-Furkan, 54)

Allahu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je Allah poslao s uputom i istinitom vjerom, da je uzdigne iznad svih vjera, pa makar to bilo mrsko idolopoklonicima, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu časnu porodicu i plemenite ashabe, i sve one koji postupaju po njegovoj uputi i slijede njegov sunnet do Sudnjeg dana.

Najbolji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sina Abdullahovog, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su uvedene stvari u vjeru, svaka uvedena stvar u vjeru je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatra.

O vjernici, bojte se Allaha u onome što vam je naredio i klonite se onoga što vam je zabranio. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

O muslimani, Allah, džellešanuhu, zabranio je blud, a dozvolio brak i učinio ga je sredstvom za produženje ljudske vrste. Uzvišeni kaže: “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi.” (En-Nisa, 1)

Allah, džellešanuhu, učinio je brak čvrstom vezom, vezao je za njega prava i obaveze i propisao je, u vezi s njim, posebne propise i objavio jasne ajete.

Bračna veza, prema Kur'anu, zasniva se na ljubavi i samilosti, a iz ovih temelja proizlazi bliskost i vjernost. Uzvišeni kaže: "... i jedan od dokaza Njegovih jeste to što za vas, od vrste vaše, stvara žene da se uz njih smirite, i što između vas uspostavlja ljubav i samilost; to su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju." (Er-Rum, 21)

On, također, podstiče na lijep odnos i dobročinstvo u braku. Uzvišeni kaže: "S njima lijepo živite!" (En-Nisa, 19); "Vi ih ili na lijep način zadržite ili se velikodušno od njih konačno rastavite" (Et-Talak, 2).

Propisao je pravednost i ravnotežu u pravima i obavezama, rekavši: "One imaju isto toliko prava koliko i dužnosti" (El-Bekara, 228).

Brigu i staranje o porodici prepustio je muškarcima, rekavši: "Muškarci vode brigu o ženama zato što je Allah dao prednost jednima nad drugima i zato što oni troše imetke svoje." (En-Nisa, 34)

Zabranio je svaki oblik nepravde, uznemiravanja i nanošenja štete, rekavši: "I ne zadržavajte ih da biste im učinili nasilje; a onaj ko tako postupi – ogriješio se prema sebi" (El-Bekara, 231); "Njih ostavite da stanuju tamo gdje i vi stanujete, prema svojim mogućnostima, i ne činite im teškoće zato da biste ih stijesnili" (Et-Talak, 6). Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Neka vjernik ne prezire vjernicu, ako mu se ne svidi neka njena osobina, svidjet će mu se druga." (Muslim)

O muslimani, brak je velika odgovornost i zahtijeva veliko žrtvovanje. Njime se čuva čednost, stječe potomstvo, postižu sreća i blagostanje. Bračni ugovor je čvrst ugovor i veza, čije temelje čine: staratelj, mehr (bračni dar) i svjedoci. Uzvišeni kaže: "... i kada su one od vas čvrstu obavezu uzele." (En-Nisa, 21)

Allah, džellešanuhu, dozvolio je razvod, iako je osnova da je on zabranjen osim ako to nalaže potreba i ukoliko se njime želi otkloniti nepravda i šteta. Islam upućuje na rješavanje bračnih problema prije razvoda, i u tu svrhu propisao je određene disciplinske mjere. Uzvišeni kaže: "A one čijih se neposlušnosti pribojavate, vi posavjetujte, a onda se od njih u postelji rastavite, pa ih i udarite; a kad vam postanu poslušne, onda im zulum ne činite! – Allah je, zaista, uzvišen i velik!" (En-Nisa, 34) Također, propisuje i pomirbu i nagodbu prije razvoda. Uzvišeni kaže: "A ako se bojite razdora između njih dvoje, onda pošaljite jednog pomiritelja iz njegove, a jednog pomiritelja iz njene porodice.

Ako oni žele izmirenje, Allah će ih pomiriti jer Allah sve zna i o svemu je obaviješten!” (En-Nisa, 35)

Uzvišeni kaže: “Ako se neka žena plaši da će joj se muž početi joguniti ili da će je zanemariti, onda se oni neće ogriješiti ako se nagode – a nagodba je najbolji način” (En-Nisa, 129), što znači da je nagodba bolja od raskola, netrpeljivosti, jogunjenja i razvoda. Uzvišeni kaže: “I ako vi budete odnose popravili i nasilja se klonili – pa, Allah će, zaista, oprostiti i samilostan biti.” (En-Nisa, 129)

A kada se srca toliko udalje da ih je nemoguće ponovo spojiti, tada “pa ih ili velikodušno zadržati ili im na lijep način razvod dati” (El-Bekara, 229).

Razvod je, dakle, zadnja opcija i Allahu najmrža dozvoljena stvar, i zbog toga šerijat podstiče muževe da vrate žene, nakon razvoda, i opozovu razvod, i mužu daje pravo opoziva dva puta: “Puštanje može biti dvaput” (El-Bekara, 229).

Razvedena žena dužna je čekati tri mjeseca pranja u kući svoga muža, “Allah može poslije toga priliku pružiti” (Et-Talak, 1), pa da se jedno drugome vrate i pomire: “Muževi njihovi imaju pravo da ih, dok one čekaju, vrate ako žele dobro djelo učiniti. One imaju isto toliko prava koliko i dužnosti, prema zakonu – samo, muževi imaju prednost pred njima za jedan stepen. A Allah je silan i mudar” (El-Bekara, 228).

O vjernici, žurba i ishitrenost po pitanju razvoda početak je svih porodičnih problema i razdora unutar porodice, i uzrok je zahlađivanja odnosa, međusobnog udaljavanja i nanošenja štete bračnom drugu, a najveće žrtve toga su nedužna djeca. Razvod uništava vezu, razdvaja voljene, ruši i cijepa porodice. Razvod je prepreka uspješnom odgoju djece i uzrok je njihovog zanemarivanja i zanemarivanja porodičnih obaveza. Očevi i majke, bojte se Allaha! Prenosi se od Džabira, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista šejtan stavlja svoj prijesto na vodu. On šalje svoje vojske protiv ljudi. Najbliži njemu po položaju su oni koji najviše zavode. Jedan od njih kaže: ‘Nisam ostavio tu i tu osobu dok nije rekla to i to’, a Iblis mu odgovara: ‘Ne, tako mi Allaha, ništa nisi učinio.’ Zatim dođe jedan od njih i kaže: ‘Nisam ga napustio dok ga nisam od žene rastavio’, pa ga on sebi približi i kaže: ‘Ti si pravi.’” (Muslim)

Uzvišeni kaže: “O vjernici, zabranjuje vam se da žene kao stvari nasljeđujete, preko volje njihove, i da im teškoće pričinjavate, s namjerom da nešto od onoga što ste im darovali prisvojite, osim ako budu očito zgriješile. S njima

lijepo živite! A ako prema njima odvratnost osjetite, moguće je da je baš u onome prema čemu odvratnost osjećate Allah veliko dobro dao.” (En-Nisa, 19)

O vjernici, brak je je jedan od najvažnijih uzroka čednosti i istinska ja zaštita od grijeha i nemorala. Birajte za sebe čestite vjernice, a čuvajte se lijepih žena slabog morala, jer su neveljale žene za nevaljale muškarce, a čestite žene za čestite muškarce. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ženu udaju četiri stvari: vjera, ljepota, imetak i porijeklo, a ti odaberi onu s vjerom, bit ćeš blagoslovljen.” (Muslim)

O ljudi, razvod je rješenje samo onda kada među supružnicima vladaju nesloga, netrpeljivost i razdor. Uzvišeni kaže: “A ako se njih dvoje ipak rastave, Allah će ih, iz obilja Svoga, neovisnim učiniti.” (En-Nisa, 130)

Bojte se Allaha, i ne dozvolite da razvod bude uzrokom neprijateljstva i kidanja međuljudskih veza. Uzvišeni kaže: “I ne zaboravite da jedni prema drugima velikodušni budete.” (El-Bekara, 237)

Allah, džellešanuhu, dao je pravo razvedenim ženama na “pristojnu otpremninu”, imućan prema svome stanju, a siromah prema svome; to je dužnost za one koji žele dobro djelo učiniti.

O muškarci, vi kojima je Allah dao skrb nad drugima, svi ste vi pastiri i svako od vas bit će pitan za svoje stado! Znajte da su žene emanet i Poslanikova oporuka vama, i samo oni koji su plemeniti, lijepo se ophode prema njima, a samo zli ljudi ih ponižavaju. Mikdad ibn Mađikerib prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, jednom držao govor, pa je zahvalio Allahu i pohvalio Ga, a zatim je rekao: “Allah vam je naredio da budete dobri prema svojim ženama”, i to je ponovio tri puta. “Allah vam je naredio da budete dobri prema svojim majkama, kćerima, sestrama i tetkama.” (Taberani)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zabranjujem vam da kršite prava dvoje nejakih: siročeta i žene.” (Hakim)

Sestro muslimanko, zaista su ljutnja, inat, ružno ponašanje prema mužu, otkrivanje porodičnih tajni, neodgovornost prema kućnim obavezama i praćenje modernih trendova, koji se plasiraju putem društvenih mreža uzrok narušavanja bračne veze i unošenja razdora u porodicu i ostavljaju negativan trag u tvome životu, i zato boj se Allaha i ispunjavaj svoje obaveze prema porodici i

prema mužu. Abdurrahman ibn Avf, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ženi koja bude klanjala pet dnevnih namaza, čuvala svoju čednost (stidno mjesto) i bude poslušna svome mužu, bit će rečeno: ‘Uđi u Džennet na koja god vrata želiš.’” (Ahmed)

O ljudi, zavađanje bračnih drugova, kvarenje njihove veze, sijanje smutnje među njima, huškanje jednog protiv drugog i činjenje uzroka koji mogu dovesti do razvoda strogo je zabranjeno – haram i onaj ko to bude činio snosit će odgovornost za svoje djelo. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ne pripada nama onaj ko okrene ženu protiv njenog muža.” (Hakim)

Sestro muslimanko, boj se Allaha, zaista je brak čvrsti ugovor, zavjet, i nemoj tražiti razvod bez valjanog razloga. Sevban, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Koja god žena bude tražila razvod, bez opravdanog razloga, neće osjetiti miris Dženneta.” (Ahmed)

O vjernici, strpljivost je jedna od najvrednijih osobina, jedno od najboljih djela koja približavaju Allahu i oblika pokornosti Allahu, džellešanuhu. Budite strpljivi, oprostite onome ko vam je učinio loše, preporučujte jedni drugima istinu i preporučujte jedni drugima strpljenje. Strpljivost je ključ spasa i izlaza iz teške situacije, njime Allah podiže deredže.

Uzvišeni kaže: “A ti obraduj strpljive.” (El-Bekara, 155)

“... samo oni koji budu strpljivi bit će bez računa nagrađeni.” (Ez-Zumer, 10)

O ljudi, strpljivost, i samo strpljivost!, “i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje, za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici, udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju – a Allah voli one koji dobra djela čine” (Ali Imran, 133–134).

POUKE IZ KAZIVANJA O ADEMU I HAVI (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

8. džumadel-ula 1444. po Hidžri / 2. decembar 2022.

Hvala Allahu, Koji grudi čini prostranim i srca smirenim. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, On daje vremena grešniku da se pokaje i vrati u Njegovo okrilje. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i Koji sakriva sramote i prašta grijehe, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, svojom uputom poveo nas je putevima dobra, neka su na njega Allahova milost i spas, i na njegovu porodicu i ashabe sve do Sudnjeg dana. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

U časnom Kur'anu nalazimo mnoge poučne priče i kazivanja. Allah, džellešanuahu, kazuje nam, između ostalog, o stvaranju prvog čovjeka Adema i njegove žene Have, a to kazivanje zapravo je personifikacija sukoba između čovjeka i šejtana, koji je započeo tada, i trajat će dok je svijeta i vijeka, sve dok Allah ne naslijedi Zemlju i ono što je na njoj. Ovo kazivanje ponovljeno je na više mjesta u Kur'anu zbog uzvišenih intencija i poruka koje sadrži.

Uzvišeni kaže: “A ti, o Ademe, i žena tvoja u Džennetu stanujte i odakle god hoćete jedite, samo se ovom drvetu ne približujte, da se prema sebi ne ogriješite!” I šejtan im počeo bajati da bi im otkrio stidna mjesta njihova, koja su im skrivena bila, i reče: ‘Gospodar vaš vam zabranjuje ovo drvo samo zato da ne biste meleki postali ili da ne biste besmrtni bili’ – i zaklinjaše im se: ‘Ja sam vam, zaista, savjetnik iskreni!’ I na prevaru ih zavede. A kad oni oni drvo okusiše, stidna mjesta njihova im se ukazaše i oni po sebi džennetsko lišće stavljati počеше. ‘Zar vam to drvo nisam zabranio?!’, zovnu ih Gospodar njihov, ‘i rekao vam: ‘Šejtan vam je, zbilja, otvoreni neprijatelj?’ ‘Gospodaru

naš', rekoše oni, 'sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni.'" (El-A'raf, 19–23)

Allah, džellešanuhu, naredio je Ademu i njegovoj ženi da se nastane u Džennetu: "... a ti, o Ademe, i žena tvoja u Džennetu stanujte" (El-A'raf, 19), kako bi mu ukazao počast i uzdigao ga na posebno mjesto. Onaj ko se odazove Allahovim naredbama, zaslužio je posebno mjesto kod Allaha, njegovo srce ispunit će smirenost, a njegovu dušu zadovoljstvo i živjet će lijepim i ugodnim životom, a onaj ko bude daleko od Allaha i zanemari Njegove naredbe, taj će teškim životom živjeti.

Riječima: "i odakle god hoćete jedite", Allah kazuje da je Svojim robovima dozvolio sve što je lijepo i proširio je krug dozvoljenih jela i pića. Krug halala je širok, a krug harama je sužen, ali i pored toga duša, koja je sklona zlu, nadvlada čovjeka, pa poželi ono što je zabranjeno, ili pređe granicu dozvoljenog, ili se kreće u blizini harama, pa ga šejtan sa svojim velikim spletkama i vesvesama navede na ono što je zabranjeno. I zato, kada im je rečeno: "samo se ovom drvetu ne približujte", time im je zabranjeno da mu se ikako približavaju, da ne bi kušali njegove plodove i tako upali u jasnu zabranu.

Šejtan je nastavio sa svojim spletkama i zavodjenjem, lukavo im je došap-tavao i kleo im se sve dok nisu okusili njegove plodove. I zbog toga Uzvišeni poziva Svoje robove da slijede princip predostrožnosti, i upozorava ih da se ne približavaju zabranama, kako bi sačuvali svoju dušu, ojačali svoj karakter, zaštitili društvo i naučili se poštivanju Allahovih granica. Oni koji su upali u širk (idolatriju) nikada to ne bi učinili da nisu slijedili puteve koji njemu vode, oni koji su upali u novotariju, nikada to ne bi učinili da nisu bili lakomisleni prema novotarima i prema boravku u njihovom društvu i čitanju njihovih knjiga, i nikada čovjek ne bi upao u velike grijehe da prije toga nije činio male grijehe i ustrajavao u njima. Savremena tehnologija nije ništa drugo do sredstvo kojim se dolazi do cilja, bio on častan ili nečastan. Oni koji se kreću u blizini Božijih zabrana, koji u osami čine zabranjene stvari, rizikuju da u konačnici ostanu bez namaza, morala i dragocjenog vremena, i da pokornost zamijene grijehom, duševni mir nemirom. Šerijatske zabrane nisu ograničavanje ljudskih sloboda, nego iskušavanje i pokazivanje istinskog ubudijjeta – obožavanja Allaha, koji zahtijeva odlučno suprostavljanje neprijatelju koji vreba svoju priliku i svijest o Allahovom nadzoru u tajnosti i javnosti.

Navedeni ajeti uče nas da onaj ko se približi Allahovim zabranama, a pogotovo onaj ko ih prekrši, čini nepravdu samom sebi, a nepravdu sebi čovjek može učiniti upadanjem u sumnjive stvari koje vode haramu, u jelu, piću i odijevanju, pravima roditelja i rodbine, imetku i onim vrstama poslovanja koja imaju primjese kamate, prevare, obmane i sl.

“I šejtan im poče bajati” (El-A’raf, 20) Šejtan je *el-vesvas* i *el-hannas*, onaj koji ljudima ubacuje zle misli i plaši ih sobom. Na sve moguće način spletkari protiv njih i postavlja im zamke. Nikada neće odustati od neprijateljstva prema čovjeku, koje je u njegovoj naravi, i zbog toga će ljudima uljepšavati zabludu, umanjivati težinu grijeha, uljepšavati zabranjene veze između muškaraca i žena, minimizirati u ljudskim očima ono što je kod Allaha sveto i uzvišeno, ubacivati sumnju u temelje vjerovanja, zavađati muslimane, tražiti slabe tačke kod njih, i neumorno će tragati za metodama i sredstvima zavodačenja svakog pojedinca shodno njegovim sklonostima, a njegov cilj u svemu tome je “da bi im otkrio stidna mjesta njihova, koja su im skrivena bila” (El-A’raf, 20). Grijeh uklanja “zastor” (zaštitu) između Allaha, džellešānuhu, i Njegovog roba, a kada se ukloni zastor, otkrije se sramota (stidno mjesto), i to je prvi korak koji olakšava ono što slijedi, gledanje onoga što je zabranjeno, zatim razvrat i nemoral i na kraju moralni sunovrat. Šejtan je postigao svoj cilj onog momenta kada je čovjeku u mozak usadio vjerovanje da je otkrivanje stidnih mjesta, a posebno kod žena, civilizacija i progres, a sve mimo toga je nazadak i zaostalost. Uzvišeni kaže: “Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte!” (Fatir, 6)

Najopasnija vesvesa – zla misao je ona koja se pojavljuje u formi savjeta: “i zaklinjaše im se: ‘Ja sam vam, zaista, savjetnik iskreni!’” (El-A’raf, 21). Zakleo im se kako bi ih obmanuo, jer je znao da njih dvoje nisu mogli ni pomisliti da bi se neko smio zakleti lažnom zakletvom. Stvar je time gora i opasnija kada se neprijatelj pojavljuje u liku prijatelja, smutljivac u liku dušebrižnika, a zavjerenik u liku pomoćnika.

“I na prevaru ih zavede” (El-A’raf, 22), tj. bio je uporan u svojoj obmani, biranju laskavih riječi i uljepšavanju zablude. Ovim izrazom želi se ukazati na to da je Iblis po svaku cijenu želio umanjiti njihovu poziciju i vrijednost kod Allaha, navesti ih na grijeh koji će ih udaljiti od Allahove milosti i dovesti ih u nezavidnu poziciju u kojoj se i sam nalazio. I šta je bio rezultat jedenja plodova

zabranjenog drveta? “A kad oni oni drvo okusiše, stidna mjesta njihova im se ukazaše i oni po sebi džennetsko lišće stavljati počеше.” (El-A’raf, 22)

Rezultat toga bio je pad nakon uzdignuća, poniženje nakon ponosa i otuđenost nakon topline.

“‘Zar vam to drvo nisam zabranio?!’, zovnu ih Gospodar njihov, ‘i rekao vam: ‘Šejtan vam je, zbilja, otvoreni neprijatelj?’” (El-A’raf, 22) Ovo je Allahov poziv njima i svakom njihovom potomku koji čini ono što je Allah zabranio. Allah nam nije ostavio prostora za bilo kakav izgovor, pojasnio je, ukazao i upozorio na put grešnika i put šejtana i šta će zadesiti onoga koji na Zemlji bude nered činio, kako ne bi postali lak plijen šejtanovim vesvesama i obmana, ali i pored toga, ako čovjek upadne u grijeh, a zatim se iskreno pokaje, Allah će mu oprostiti i primiti njegovo pokajanje, jer On je Blagi i Milostivi, Onaj Koji mnogo prašta i pun ljubavi, otvara vrata onome ko ih je sam sebi zatvorio. Njegova milost obuhvata svaku stvar.

Iz Ademovog i Havinog priznanja grijeha možemo naučiti vrlo važnu lekciju – da treba požuriti sa tevbom nakon učinjenog grijeha, priznanje vlastite greške i poniznost pred Stvoriteljem, Allahom, džellešānuhu. Allah će oprostiti onome ko se iskreno pokaje. Čija vjera bude snažna, on će se kajati za svaki, pa i najmanji, grijeh. Kako su samo lijepe riječi pokajanja kojima je Allah, džellešānuhu, poučio Adema: “Tako Adem nije Gospodara svoga poslušao i s puta je skrenuo. Poslije ga je Gospodar njegov izabranikom učinio, pa mu oprostio i na Pravi put ga uputio.” (Taha, 121–122)

Donosite salavate na Poslanika pravog puta, to vam je Allahova naredba u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

POZIV NA PUT ČESTITOSTI I SUPROTSTAVLJANJU NEREDU (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

15. džumadel-ula 1444. po Hidžri / 9. decembar 2022.

Neka je hvala Allahu, Gospodaru Veličanstvenom i Snažnom, Plemenitom i Darežljivom, Kome niko nije ravan, niti išta slično. Neka Mu je hvala na velikim blagodatima, na zaštiti od nevolja i na milosti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinoga, Koji nema druga, vjerujući u istinu u koju ko povjeruje bit će bezbjedan na Sudnjem danu i bit će uveden u Kuću blagoslova. Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik, koga Gospodar poduči onome što ranije nije znao i njegov narod učini najboljim narodom. Neka su Allahov salavat i selam na njega, na njegovu časnu porodicu, kojima ova vjera slavu i snagu darova, kao i na njegove vrlo čestite drugove i sve one koje ih slijede u dobru do Sudnjeg dana, one koji, kad im se riječi Njegove kazuju, vjerovanje im učvršćuju i nikako ni gluhi ni slijepi ne ostanu.

Poštovani vjernici! Savjetujem, i vama i sebi, da budemo bogobojazni. Budimo Allahu pokorni i tražimo da nas On pomogne da što lakše prebrodimo životne nevolje. Gospodaru svome posvetimo svu svoju ljubav i poštujemo sve vjerske obaveze koje nam je propisao. Neka nam nikada naša dobra djela ne budu u očima ogromna, niti smijemo potcijeniti ijedan grijeh koji činimo, ma koliko on bio malen. Uzimajmo uvijek pouku iz prošlih događaja. Imajmo na umu kakvo boravište čeka koga, jer će jedna skupina, koju Allah voli i kojom je zadovoljan, biti u Džennetu, dok će druga, na koju se Uzvišeni rasrdio i čijim djelima nije zadovoljan, biti u Džehennemu. Uzvišeni kaže: "Pa kad se u rog puhne, tada rodbinskih veza među njima neće biti i jedni druge neće ništa pitati." (El-Mu'minun, 101–103)

Kada se pravom vjerniku povjeri odgovornost, on nužno biva povjerljivi čuvar koji brine o resursima pojedinaca i društva, poštuje prava, zastupa pravdu, odgovorno radi i održava opće resurse. Onaj ko se odlikuje odgovornošću

i povjerenjem nužno je dobar u duši i propagira dobro kod drugih. On poziva u dobrobit svih i odvraća od nereda.

Islam je učinio da nadzor biva odgovornost koju svaki pojedinac lično snosi, kao što je kolektivno snosi društvo. Upravo je ovo prava definicija “pozivanja na put dobra i odvrćanja od zla”, što je sveobuhvatni koncept koji podrazumijeva motriti vlastita djela i biti svjestan šta drugi rade. Ovakav koncept, uz Božiju dozvolu, štiti pojedinca i društvo, institucije i državu, od iskvarenosti i štetnog djelovanja.

Uzvišeni kaže: “One koji će, ako im damo vlast na Zemlji, molitvu obavljati i milostinju udjeljivati i koji će tražiti da se čine dobra djela, a odvrćati od nevaljelih – A Allahu se na kraju sve vraća.” (El-Hadždž, 41)

“I neka među vama bude onih koji će na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvrćati – oni će šta žele postići.” (Ali Imran, 104)

“A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima: traže da se čine dobra djela, a od nevaljelih odvrćaju, i molitvu obavljaju i zekat daju, i Allahu i Poslaniku Njegovu se pokoravaju. To su oni kojima će se Allah, sigurno, smilovati. Allah je doista silan i mudar.” (Et-Tevba, 71)

Funkcija “pozivanja na put dobra i odvrćanja od zla” ima nadzornu ulogu u različitim segmentima: moralnim, vjerskim, političkim, društvenim, upravnim, ekonomskim i dr. Učenjaci konstatuju: “Ova dužnost podrazumijeva pozivati na činjenje dobra kada se javno prestane činiti i odvrćati od zla kada se javno počne činiti. Ovakvim djelovanjem uspostavlja se pravda, širi se čestitost, suprotstavlja se nemoralu i iskvarenosti, štiti se dobroćudnost i iskrenost, a osnažuju se kontrola i nadzor.

“Pozivati na činjenje dobra, a od zla odvrćati” savjetodavno je i preventivno djelovanje kojim se obuhvata svako individualno ili kolektivno djelovanje u društvu, kako bi se uspostavili osnova vjere, intencije vjerozakona i moralni parametri. Također se takvim djelovanjem pospješuju poslovni rezultati, na način da se povećava efikasnost i kvalitet insistiranjem na korektnom ponašanju, što – u konačnici – povećava individualnu i kolektivnu, ovozemaljsku i onozemaljsku korist.

Pravi radnik, pravi uposlenik ili pravi građanin, zbog vjere u Gospodara i pokrenut vjerskim motivima, marljivo obavlja svoje zaduženje i nastoji spriječiti

pogrešno postupanje oko sebe ili prijaviti ga onima koji to mogu zaustaviti. Pravi radnik i pravi uposlenik u srcu nosi dovoljno iskrenog vjerovanja i profesionalnog povjerenja, odanosti društvu i brige o javnom interesu, da ga podstakne da dosljedno obavlja svoj posao, marljivo se trudi, efikasno postupi i ne prihvata bilo kakav oblik iskvarenosti i devijacije.

Iskvarenost, poštovani vjernici, devijantna je pojava, čiji nosioci olako mijenjaju uvjerenja, okreću lice interesu i obavijaju se velom tajnosti. Iskvarenost nastaje kada se pogrešno djelovanje prešutkuje i kada se prijestupnici ne zaustavljaju, a pogrešne pojave ne sankcionišu.

Iskvarenost je degutantno iskorištavanje vlastitih, službenih i društvenih mogućnosti s ciljem ostvarenja nelegalne i vjerom zabranjene koristi sebi i užem krugu ljudi oko sebe. Iskvarenost je zloupotreba vlasti i ingerencija djelujući suprotno vjerskim propisima, moralnim vrijednostima i postojećim zakonima.

Iskvarenost je teška bolest za koju ne postoji barijera i koja se ne zaustavlja lako. Ona može zahvatiti bilo koje društvo, koje je u davnim vremenima postojalo ili sada egzistira. Uzvišeni kaže: “Zbog onoga što ljudi rade pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili.” (Er-Rum, 41)

Nesavjesno i neodgovorno obavljanje javnih funkcija ili ličnih poslova smatra se neredom, zločinom i pronevjerom povjerenog emaneta.

Dragi vjernici! Iskvarenošću se narušavaju prioriteti u državnim planovima i strategijama, resursi se bespovratno uništavaju i izvori finansiranja slabe.

Iskvarenošću se spušta nivo pružanja javnih usluga, projekti se obustavljaju, implementacija se narušava, produktivnost slabi, interesu ljudi se šteti, želja za poštenim radom i korisnim iskorištavanjem vremena slabi i narušava se praktična primjena regulativa.

Iskvarenost biva uzrokom da se ignorišu opasnosti koje utječu na društveni sistem prehrane i na svaki drugi vitalni sistem za društvo.

Iskvarenost poljuljkuje opći moralni sistem koji počiva na iskrenosti, povjerenju, pravednosti, jednakosti prilika i pravednoj raspodjeli resursa. Istovremeno se širi negativizam, osjećaj neodgovornosti, kao i osjećaj obespravljenosti, društvena netrpeljivost, mržnja, stres, frustracije i gubljenje nade u to da će se ikad ikakva promjena dogoditi.

Iskvarenost čini da lični interesi budu presudni u donošenju odluka i slabi osjećaj lojalnosti istini, naciji i državi. Istovremeno to podstiče fanatizam i oštre podjele na osnovu vjere, naroda ili lokalne pripadnosti. Takva pojava nagriza društvenu povezanost moralom i društvene pohvalne moralne vrijednosti koje su faktor stabilnosti.

Iskvarenost je uvijek u uskoj vezi s organizovanim oblicima kriminala, uključujući finansijski kriminal, poput pranja novca i slično.

Iskvarenost sprečava provedbu korisnih planova, pozitivnih politika i svako nastojanje promjene nabolje. Štaviše, ono ruši državu i njene institucije, uništava bogatstva, nagriza institucije. Iskvarenost u jednom društvu je u korelaciji s devijantnim pojavama, javnim grijesima, društvenim i moralnim bolestima.

Poštovani vjernici! Društvena iskvarenost javlja se u različitim oblicima i mnogobrojnim formama i nastaje na različite načine. Primjeri za to su: pronevjera, korupcija, zloupotreba zakonskih mogućnosti i ovlasti, odavanje poslovnih tajni, skrivanje informacija u vezi s poslovanjem ili finansijama koje bi trebale biti javno dostupne, korigovanje i falsificiranje dokumenata, isprava i odluka, nepoštovanje početka i kraja radnog vremena na poslu, neproduktivnost, čitanje na poslu sadržaja koji nisu vezani za sami posao ili primanje osoba bez ikakve veze s poslovanjem, stalno traženje opravdanja za izostanak ili načina za izbjegavanje zakonskih obaveza, uputa i regulativnosti, ravnodušnost, neefikasno djelovanje na poslu, olako trošenje javnog imetka, makar ne bilo u značajnim svotama, na kancelarijsku opremu i potrepštine; priređivanje i pretjerano trošenje na manifestacijama, loša raspodjela budžeta, izmišljanje nepostojećih projekata i poigravanje s konkursima i ugovorima.

Radi svega prethodno navedenog, potrebno je suprotstaviti se i snažno boriti protiv društvene iskvarenosti, uz konstantno nastojanje da se djeluje ispravno i pozivaju drugi u to, postupajući zakonito i transparentno, uz samomotrenje vlastitih djela. Ovakvo djelovanje je ključ dobra i uspjeha, blagoslova i društvenog morala, sigurnosti i bezbjednosti, te uspostavljanja pravde.

Suprotstaviti se društvenoj iskvarenosti nije isključiva dužnost određene institucije ili društvene grupe, nego je vjerska, moralna i zakonska odgovornost svih.

Čestitost, pravednost i opće dobro postupanje, za razliku od iskvarenosti, čije smo oblike i negativan utjecaj prethodno obrazložili, razlog je da se očuva

čast i integritet države, da se uspostavi snažna veza između države i njenih građana, te da se ulije povjerenje u državne institucije i aparate.

Parametri čestitosti su: vjera, iskrenost, pravednost i transparentnost. Kada čestito postupamo, konkurencija među ljudima bude zdrava i cilj konkurencije postaje pružanje boljeg, kvalitetnijeg i svrsishodnijeg.

Čestitost u društvu pospješuje se zastupanjem određenih mjera, poput: definisanja poslovnih obaveza, publiciranja uputstava, konstantnog rada na podizanju savjesti, osvješćivanja ljudi o vlastitim pravima i ohrabrivanju da otkriju kada se iskvarenost pojavi.

Također se čestitost i čestito postupanje ohrabruje uspostavljanjem nadzornih tijela, povećanjem njihove samostalnosti i osnaživanjem stručnom pomoću; pojednostavljivanjem zakonskih procedura, osnaživanjem stručnog, zakonskog i finansijskog nadzora, uvođenjem oštrih zakona protiv kriminala, doslovnog, pravednog i objektivnog primjenom zakona, bez pružanja ustupaka bilo kome, pridavanjem značaja i davanjem prioriteta programima upravne reforme, radom na tome da svi u svemu imaju jednake prilike, te da se svi jednako tretiraju, uzimajući u obzir kvalitet i zasluge kao parametar. Uzvišeni kaže: “Najbolje je da unajmiš snažna i pouzdana.” (El-Kasas, 26)

Od velike koristi je, također, na poslu širiti kulturu marljivosti u radu, vremenske ekonomičnosti, savjetovanja dobrim, pridržavanja pohvalnih osobina, poput: iskrenosti, povjerenja, odanosti, lijepog mišljenja o Allahu, iskrenog vezivanja za Njega, oslanjanja na Uzvišenog, pridavanja velikog značaja javnom interesu, osjećanja odgovornosti, te usaditi povjerenje kod svih, uz nastojanje da se širi pozitivna atmosfera u kojoj je moguće slobodno izraziti vlastito mišljenje, imati konstruktivnu diskusiju, upućivati kritike i dobronamjerno prijavljivati nepostupanje po zakonu.

Važno je istaknuti da najčešće nedostatak ne biva u zakonima, regulativama i pravilima, nego u institucijama, društvenim kategorijama i pojedincima.

Pored prethodnog, mediji imaju efikasnu ulogu u širenju svijesti, te utvrđenih i provjerenih činjenica, na objektivna načina, nikako paušalno optužujući pojedince ili institucije. Također je važno da mediji pohvalno govore o tome ko je takvo nešto zaslužio, ističući svijetle primjere pojedinca u društvu, pozitivne djelotvorne građane i pohvalne primjere obavljanja ličnog posla na najbolji način. Važno je širiti primjere, a, hvala Bogu, ima ih mnogo, dobrih

i pozitivnih odnosa među poslovnim kolegama, a ne nastojati stalno tražiti greške, bez uzimanja u obzir postojanja razloga za nešto.

Poštovani vjernici, bojmo se Allaha, izgladimo međusobne razmjere i činimo dobro uvijek. Uzvišeni kaže: “I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen, a Njemu se molite sa strahom i nadom; milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine.” (El-A'raf, 56)

Donesimo salavat i selam na od Boga darovanu milost nama, našeg poslanika Muhammeda, jer nam to Svevišnji u časnoj Objavi naređuje: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Gospodaru naš, blagoslovi našeg poslanika Muhammeda i njegovu časnu čestitu porodicu. Gospodaru naš, smiluj se upućenim vođama – četverici pravednih halifa, svim drugim ashabima, prvim odabranim generacija i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana. Gospodaru, smiluj se i nama, uistinu Ti si od milostivih najmilosniji.

Gospodaru naš, poštedi nas svakog iskušenja i podari nam da se zahvaljujemo na blagodatima. Uzvišeni, zaštititi nas od svake nevolje i od svega što nam srcu nije drago. Gospodaru naš, zaštititi nas od psihičkih i tjelesnih bolesti, i zaštititi nas od svake bolesti teške.

Gospodaru naš, u Tebe se uzdamo, zato nemoj nam zbog grijeha naših Svoju dobrotu uskratiti!

“Gospodaru naš, ne učini da zbog nas dođu u iskušenje ljudi koji nasilje čine.” (Junus, 85)

“Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” (El-Bekara, 201)

“Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni! – i mir poslanicima i hvaljen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (Es-Saffat, 180)

VRIJEDNOST ZIKRA (MEDINA)

Hatib: dr. Halid ibn Sulejman el-Muhenna

22. džumadel-ula 1444. po Hidžri / 16. decembar 2022.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O vjernici, kao što tijelo ne može živjeti bez hrane i pića, isto tako duša ne može živjeti bez svoje hrane, a njena hrana je spominjanje njenog Stvoritelja. Imam Buhari, bilježi od Ebu Musaa Abdullaha ibn Kajsa el-Ešarija, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Primjer onoga koji spominje svoga Gospodara i onoga koji Ga ne spominje je kao primjer živog i mrtvog.”

Život onoga koji spominje svoga Gospodara je istinski, pravi život, on se nastavlja i nakon čovjekove smrti i propadanja tijela, jer njegova duša ne propada, nego samo napušta tijelo i odlazi u novi svijet koji se zove berzah, zagrobni život.

O muslimani, ono što je voda za biljke to je spominjanje Allaha za srce. Da nema spominjanja Allaha, čovjekovo srce i život bili bi poput života i srca

životinje, a na ovo značenje ukazuju riječi Istinitog: "... a oni koji ne vjeruju – koji se naslađuju i žderu kao što stoka ždere – njihovo će prebivalište Vatra biti!" (Muhammed, 12)

O vjernici, srca hrđaju nemarom i griješenjem, a njihovu hrđu otklanjaju istigfar – traženje oprosta i spominjanje Allaha. Spominjanjem Allaha otklanjaju se nedaće, odbija zlo i olakšavaju iskušenja. Zikr je glačalo srca i njegov lijek kada se razboli. Jedan od najuzvišenijih i najvrednijih oblika zikra jeste tesbih – hvaljenje i veličanje Gospodara svjetova. To je zikr plemenitih meleka, na najuzvišenijem mjestu u kosmosu. Uzvišeni kaže: "I vidjet ćeš meleke kako Prijesto okružuju, veličajući i hvaleći Gospodara svoga; i svima će se po pravdi presuditi i reći će se: 'Hvaljen neka je Allah, Gospodar svjetova!'" (Ez-Zumer, 75) To je njihova navika, ujutro i uvečer. "Hvale Ga noću i danju, ne malaksavaju." (El-Enbija, 20) To je, također, zikr svih stvorenja, velikih i malih. "Njega veličaju sedmera nebesa, i Zemlja, i oni na njima; i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga; ali vi ne razumijete veličanje njihovo. On je doista blag i mnogo prašta." (El-Isra, 44)

Tesbih je čovjekova poputnina u suočavanju sa iskušenjima i teškoćama. Uzvišeni za Svoga roba i poslanika Junusa, alejhis-selam, kaže: "I Zunnunu se, kada srdit ode i pomisli da ga nećemo kazniti – pa poslije u tminama zavapi: 'Nema boga osim Tebe, hvaljen neka si!, a ja sam se zaista ogriješio prema sebi!' – odazvasmo i tegobe ga spasismo: eto, tako Mi spasavamo vjernike." (El-Enbija, 87–88)

"... i da nije bio jedan od onih koji Allaha veličaju, sigurno bi ostao u utrobi njenog do Dana kad će svi biti oživljeni." (Es-Saffat, 143–144)

Pozanti ashab Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: "Nijednog vjerovjesnika nije zadesila nevolja a da izlaz iz nje nije tražio u tesbihi." Tesbih je najčasnije djelo onih koji pred Allahom ničice padaju.

Uzvišeni kaže: "U Naše riječi vjeruju samo oni koji, kad se njima opomenu, licem na tle padaju, i koji Gospodara svoga veličaju i hvale i koji se ne ohole." (Es-Sedžda, 15)

Ova vrsta zikra posebno je draga Milostivom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Dvije rečenice su lahke na jeziku, teške na vagi, a drage Milostivom: 'Subhanallahi ve bi hamdihi, subhanallahil-azim!'" (Muttefekun alejhi)

Svojom vrijednošću ističe se u odnosu na druge zikrove. Prenosi se od majke pravovjernih Džuvejrije bint Haris da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao od nje nakon što je klanjao sabah-namaz, a ona je ostala sjedeći na mjestu na kojem je obavila namaz, zatim se vratio kada je jutro već bilo odmaklo i zatekao ju je na istom mjestu, pa je rekao: “Još uvijek si na istom mjestu na kojem sam te ostavio?” “Da”, reče ona. “Nakon što sam izašao, izgovorio sam četiri rečenice tri puta, kada bi se izmjerile sa onim što si ti od jutros učila, pretegnule bi ih: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi adede halkihi ve rida nefishi ve zinete aršihi ve midade kelimatihī! – Slavljen je Allah i Njemu pripada hvala, onoliko puta koliko ima Njegovih stvorenja, onoliko koliko je On zadovoljan, onoliko koliko je težak Njegov Arš i koliko ima tinte kojom su ispisane Njegove riječi!’” (Muslim)

Jedna od vrijednosti tesbiha jeste ta da ga je Allah učinio zikrom Svojih odabranih robova u Džennetu, oni će biti nadahnuti njime, kao što su na dunjaluku nadahnuti disanjem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Stanovnici Dženneta jest će i piti, iz nosa im neće izlaziti slina, neće imati potrebu za velikom i malom nuždom, nakon jela će podrigivati, a njihovo podrigivanje nalikovat će prskanju miska. Bit će nadahnuti tesbihom i tahmidom, kao što su nadahnuti disanjem.” (Muslim) Kada stanovnici Dženneta nešto pozele, oni će to tražiti tesbihom (riječima subhanallah), pa će im se dati, kao što kaže Uzvišeni: “Molitva njihova bit će u njima: ‘Hvaljen neka si, Allahu!’, pozdrav njihov: ‘Mir vama!’, a njihova posljednja molitva: ‘Tebe, Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo!’” (Junus, 10)

Sufjan es-Sevri rekao je: “Kada nešto pozele, reći će: ‘Subhaneke Allahumme’, pa će im doći.” Slično tumačenje prenosi se od Abdulmelika ibn Džurejdža, Allah im se smilovao.

Tesbih je hrana za vjerničke duše, ujutru i uvečer. “Pa, hvaljen neka je Allah kad god omrknete i kad god osvanete.” (Er-Rum, 17)

Tesbih je njihovo sredstvo za uvećanje nagrade i brisanje grijeha. Sa’d ibn Ebu Vekkas, radijallahu anhu, plemeniti ashab kojem je obećan Džennet, rekao je: “Bili smo kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je rekao: ‘Zar jedan od vas ne može svaki dan uraditi hiljadu dobrih djela?’, pa ga je neko upitao: ‘Kako je moguće da neko u jednom danu uradi hiljadu dobrih djela?’ Poslanik,

sallallahu alejhi ve sellem, reče im: ‘Neka kaže ‘subhanallah’ sto puta i ‘Allahu ekber’ sto puta, i to je hiljadu dobrih djela.’ (Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko izgovori, kada osvane i kada omrkne: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi’ sto puta, niko neće doći na Sudnji dan sa nečim boljim od toga, osim onaj ko to izgovori isto toliko ili više od toga.” (Muslim) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Ko u jednom danu sto puta izgovori: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi’, bit će mu oprošteni grijesi makar ih bilo poput morske pjene.” (Buhari i Muslim)

Tesbih je uzrok čovjekovog zadovoljstva njegovim Gospodarom, prihvatanja Njegovog šerijata i pokorovanja Njegovim naredbama. Uzvišeni kaže: “Zato otrpi njihove riječi i obavlja molitvu, hvaleći Gospodara svoga, prije izlaska sunca i prije zalaska njegova, i obavlja je u noćnim satima, i na krajevima dana – da bi bio zadovoljan.” (Taha, 130)

Tesbih je uzrok prostranstva u prsima i odstranjenja tjeskobe iz njih. “Mi dobro znamo da ti je teško u duši zbog onoga što oni govore, zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavlja.” (El-Hidžr, 97–98)

Tesbih je spomenut je zajedno sa hamdom – zahvalom na više mjesta u Kur’anu, kao što su riječi Uzvišenog: “Zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga.” (El-Hidžr, 98); “veličaj Gospodara svoga i zahvaluj Mu prije sunčeva izlaska i prije zalaska” (Kaf, 39).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najčešće je spajao tesbih (veličanje) sa hamdom (zahvalom), slijedeći u tome Kur’an, a razlog je taj što tesbih sadrži negiranje mahana i nedostataka Allahu, džellešānuhu, a tahmid (zahvala, hvaljenje) sadrži potvrdu svojstava savršenstva zbog kojih Gospodar zasluži da bude hvaljen.

O vjernici, često učenje tesbiha Allahova je blagodat i počast prema čovjeku, i ona proizlazi iz dvije stvari: prva, čovjekove spoznaje vrijednosti tesbiha i veličine njegove nagrade, i druga, razmišljanja o veličini Allahovog stvaranja, Njegovom upravljanju svime, blagodatima i Njegovim djelima na ovom i budućem svijetu.

O muslimani, koliko nam je samo potrebna ustrajnost u veličanju i slavljenju našeg Gospodara, uz spoznaju njihovog značenja i vrijednosti i nadu u

Njegovu nagradu, kako bi naše duše uživale, naše grudi osjetile smiraj i kako bi se povećala naša deredža kod Velikog i Uzvišenog.

Često spominjanje Allaha ima svoje mnogobrojne koristi, a najveća je da je zikr uzrok spasa od Allahove kazne. Ebu Abdurrahman Muaz ibn Džebel, radijallahu anhu, rekao je: “Sin Ademov ne može učiniti bolje djelo, koje će ga spasiti od Allahove kazne, od zikra.”

Jedna od tih koristi jeste Allahova pomoć i podrška Njegovom robu koji Ga često spominje, a o tome kaže Uzvišeni: “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti” (El-Bekara, 152)

U hadisi-kudsijju, Uzvišeni kaže: “Ja se prema Svom robu odnosim shodno njegovom mišljenju o Meni, i Ja sam s njim kada god Me spomene.” Uzvišeni Allah je sa Svojim robom koji Ga veliča, slavi, hvali i traži oprost od Njega, čuva ga i pomaže, On mu je dovoljan i uz njega je. Što više i što češće Ga spominje, sve je veća Njegova pomoć i podrška. Čovjek će imati onoliko koristi od zikra koliko se njegovo srce veže za onoga Koga spominje.

Allahu moj, učini nas, Tvojom dobrotom, od onih koje si počastio zikrom, pa si i Ti njih spomenuo. Allahu moj, počasti nas spominjanjem i hvaljenjem Tebe, danju i noću, onako kako si Ti zadovoljan.

O vjernici, petak je najbolji dan u sedmici, a vaš Vjerovjesnik naredio vam je da donosite salavate i selame na njega.

LJEPOTE ISLAMA (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

29. džumadel-ula 1444. po Hidžri / 23. decembar 2022.

Allahu se zahvaljujemo, moleći Ga da nam poveća blagodati i sačuva nas teških iskušenja i strašnih kazni, i uzdigne nas, zbog naše zahvalnosti, do najviših deredža. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, svjedočenjem onoga koji vjeruje u Allaha i ustrajava u svom vjerovanju, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je dostavio vjerozakone i propise i objasnio halal i haram, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu plemenitu porodicu i njegove časne ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Dana proživljenja i stajanja pred Njim. Oporučujem sebi i vama bogobojaznost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, bogobojaznost je svjetlo u tami, bistrina u mislima i veza koja se ne može raskinuti.

O muslimani, najveća i najplemenitija blagodat koju čovjek može dobiti od svoga Gospodara jeste blagodat dini-islama, poveznica i kruna svih vjera, pečat i kruna svih vjerozakona, Allahov pravi put.

Uzvišeni kaže: “Allahu je prava vjera jedino – islam.” (Alu Imran, 19)

“To je jedino prava vjera, ali većina ljudi ne zna.” (Jusuf, 40)

Pripadnost islamu je ponos i čast, a život u njegovom okrilju je smiraj i čistota za dušu. Uzvišeni kaže: “Ko je bolje vjere od onoga koji se iskreno preda Allahu, čineći još i dobra djela.” (En-Nisa, 125)

Suština islama ogleda se u predanosti Allahu, Jedinom, negiranju postajanja drugih bogova osim Njega, čvrsto ubjeđenje da je On Stvoritelj kosmosa i da upravlja svim Svojim stvorenjima, potvrđivanje Njegovih lijepih imena i savršenih atributa, Njegovo veličanje i poniznost pred Njim i pokoravanje Njemu i Njegovom poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem. Temelj na kojem čvrsto stoji je jasna Knjiga i spuštena Opomena, Allahov govor kojem je laž strana, bilo s koje strane, kao što kaže Uzvišeni: “Elif-lam-ra. Ovo

je Knjiga čiji se ajeti pomno nižu i od vremena do vremena objavljuju, od Mudrog i Sveznajućeg” (Hud, 1); “Mi tebi objavljujemo Knjigu kao objašnjenje za sve i kao uputu i milost i radosnu vijest za one koji jedino u Njega vjeruju” (En-Nahl, 89).

O vi koji pripadate odabranom ummetu, istinoljubivost je obilježje islama, istina je njegov plašt, mudrost je njegov vodič i bajrak, milost je njegova duša i cilj, dobrota i dobročinstvo su njegovo djelo, njegovi propisi i vjerzakoni su najispravniji i najmudriji, u njima nema nikakve poteškoće i njima se postiže čistoća i dobrota duše. Uzvišeni kaže: “A ko je od Allaha bolji sudija narodu koji čvrsto vjeruje?” (El-Maida, 50)

“On vas je izabrao i u vjeri vam nije ništa teško propisao.” (El-Hadždž, 78)

“Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate.” (El-Bekara, 185)

Dozvolio nam je lijepe stvari, u jelu, piću, odijevanju i međuljudskim odnosima, zaštitio je naše temeljne vrijednosti, interese i potrebe, a zabranio nam je ružne stvari i nanošenje štete sebi i drugima, u svakoj situaciji.

Islam propisuje lijepo ponašanje i podstiče svoje sljedbenike da se bave uzvišenim stvarima. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Poslan sam da upotpunim plemenite čudi kod ljudi.” (Ahmed) I rekao je: “Allah voli uzvišene stvari, a prezire niske.” (Taberani i Hakim)

Islam čuva i štiti svačija prava, i propisuje brigu o preuzetim emanetima. Naredio je dobročinstvo prema roditeljima, održavanje rodbinskih veza, gostoprimstvo, dobročinstvo prema komšijama i pomaganje potrebnih.

Vjera koja poziva u međusobno pomaganje, ljubav i zajedništvo, a zabranjuje podjele, svađu i razilaženje. Uzvišeni kaže: “Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte!” (Ali Imran, 103) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Vjernici su poput građevina, jedni druge podupiru.” (Buhari i Muslim)

Islam je vjera truda, odlučnosti i zalaganja, a ne vjera slabosti, oklijevanja i lijenosti, objedinjuje potrebe duše, srca i tijela, i uspostavlja ravnotežu između ovog i budućeg svijeta.

Uzvišeni kaže: “I reci: ‘Trudite se! Allah će trud vaš vidjeti.’” (Et-Tevba, 105)

“... i da je čovjekovo samo ono što sam uradi, i da će se trud njegov, sigurno, iskazati.” (En-Nedžm, 39–40)

“... i nastoj da time što ti je Allah dao stekneš onaj svijet, a ne zaboravi ni svoj udio na ovome svijetu.” (El-Kasas, 77)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nastoj da radiš ono što će ti koristiti, i traži pomoć od Allaha.” (Muslim)

Uzvišeni kaže: “Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (El-Maida, 3)

Bojte se Allaha i znajte da je vjera islam najočigledniji dokaz da Allahu, Jedinom, i nikome drugom, pripada apsolutno savršenstvo, potpuna mudrost i znanje, kao i dokaz veličine Njegovog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i da je on uistinu Allahov poslanik.

Ne postoji niko bolji od onoga koji se Allahu pokorava, čini dobro Allahovim robovima, ustrajava u Allahovoj vjeri, svoje srce ispuni iskrenošću i vjerom u jednog Boga i svoje ponašanje i djela uskladi sa zahtjevima vjere i pravog puta. “Allah je nas uputio, a zar ima ljepše upute od Allahove? Mi se samo Njemu klanjamo.” (El-Bekara, 138)

ISKUŠENJE DROGE, ŠTETNOSTI I PUTEVI SUPROTSTAVLJANJA (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs
6. džumadel-uhra 1444. po Hidžri / 30. decembar 2022.

Beskrajna hvala Allahu, koji nas je obdario razumom, opažanjem i razumijevanjem. Hvalimo Ga i zahvaljujemo Mu na neprestanim blagodatima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, i Koji prijeti propašću onima koji čine nered i štetu na Zemlji, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolji čovjek ponašanjem i porijeklom, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, najbolju generaciju muslimana, i tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu, nadajući se Allahovoj blizini, sve do Sudnjeg dana. Najbolja oporuka je oporuka bogobojažnosti i strahopoštovanja prema Gospodaru svih stvorenja. "I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobojažnost." (El-Bekara, 197)

O muslimani, u ovom historijskom trenutku, islamski ummet prolazi kroz teška iskušenja, i oluje destruktivnih izazova, poput sveuništavajućih poplava i vjetrova. Najopasnija od tih iskušenja su ona koja uništavaju ljudski razum, bilo da se radi o destruktivim i zabludećim ideologijama, ili opijatima i drogama. Razum i opažanje su dvije najplemenitije i najdragocjenije blagodati kojima je Stvoritelj obdario čovjeka, jer one uzdižu čovjeka, daju mu vrijednost i udaljavaju ga od posrnuća i pada. O vjernici, čista vjera islam došla je sa propisima, načelima i normama kojima se postiže dobro/korist ovog i budućeg svijeta. Veliki islamski učenjak Gazali, Allah mu se smilovao, rekao je: "Intencija šerijata, prema Božijim stvorenjima, je da zaštiti pet temeljnih vrijednosti: njihovu vjeru, život, razum, potomstvo i imetak, pa sve što čuva ovih pet temelja, smatra se maslehom (korišću), a sve što ih narušava, smatra se mefsedom (štetom), a otklanjanje štete također je korist." Allah, džellešānuhu, zabranio je sve ono što uzrokuje štetu na ovom i budućem svijetu, pa je tako zabranio alkohol i

opojna sredstva. Uzvišeni kaže: “O vjernici, vino i kocka i kumiri i strelice za gatanje su odvratne stvari, šejtanovo djelo; zato se toga klonite da biste postigli što želite.” (El-Maida, 90)

Imami Ahmed i Ebu Davud bilježe od Ummu Seleme, radijallahu anha, da je rekla: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio je sve što opija i opušta, omamljuje tijelo.” A u hadisu Ibn Omera, radijallahu anhuma, navodi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je prokleo alkohol, i onoga ko ga pije, i ko ga toči, i ko ga prodaje, i ko ga kupuje, i ko ga cijedi, i kome se cijedi, ko ga nosi i kome se nosi.” (Ebu Davud)

Mudrost zabrane opojnih sredstava i droga ogleda se u tome da one uništavaju ono najvrednije kod čovjeka, a to je njegov razum, koji je osnovni uvjet zaduženja i zakonske i moralne odgovornosti u islamu, i zato se posebnim šerijatskim tekstovima propisuje čuvanje razuma. Imam Šatibi kaže: “Šerijat propisuje čuvanje ljudskog razuma u smislu njegovog unapređenja i nepovređivanja.” Također, proizvodnjom, prodajom i korištenjem droga i opojnih sredstava uništava se imovina, ugrožavaju ljudski životi, ruši ljudsko dostojanstvo, uzrokuje prolijevanje nedužne krvi i druga djela koja je Allah strogo zabranio. S porastom broja korisnika droge u nekom društvu, povećava se stopa kriminalnih djela. Droga je zlo koje uništava vjeru, razum, zdravlje, mrskaja je Milostivom, ona je pogan, šejtanovo djelo, slabi vjeru i vjerovanje, pošast je i otrov ovog vremena, rak-rana naroda i uništitelj društva. Statistike potvrđuju da je droga uzrok više od 40 % krivičnih djela, i više od 60 % posto zločina sa društvenim implikacijama, da nas Allah sačuva i zaštititi. Istraživanjem uzroka širenja ovog zla, a posebno među mladim ljudima, dolazimo do sljedećeg zaključka: glavni i osnovni uzrok je slabljenje vjerske svijesti, pad nivoa islamskog odgoja u mnogim generacijama, nezaposlenost, slobodno vrijeme, slijepo slijeđenje i loše društvo, uz pomanjkanje vjerskog znanja i prakse u nekim muslimanskim zajednicama.

Među najozbiljnijim opasnostima koje prijete muslimanskim društvima jeste činjenica da neki mladići, a možda i djevojke, upadaju u zamku lošeg društva, a neke društvene mreže promovišu devijacije u ponašanju, droge i psihoaktivne supstance, pod izgovorom njihovog korištenja kao stimulansa, sedativa i u svrhu popravljavanja raspoloženja i bistrjenja uma. Neki su već ozbiljno iskušani zlom droge, njenom upotrebom, promocijom, krijumčarenjem i prodajom,

i gotovo nepovratno idu putem ovisnosti, samodestrukcije, izgubljenosti pa i samoubistva, da nas Allah sačuva tog zla.

Ukratko, onog momenta kada je oslabila vjera kod ljudi, povećalo se nepoznavanje šerijatskih propisa, a materijalizam prevladao, olakšan je posao onima koji imaju destruktivne namjere i planove u muslimanskim društvima, pa je cijela stvar kulminirala u veliki izazov i žestok i očigledan rat, koji je proprimio različite oblike i forme. Heroin, pilule, droga za žvakanje, kristal met, tablete amfetamina, i druge vrste narkotika postali su oružje u opasnom ratu, a za krijumčarenje i distribuciju toga koriste razne stvari, od plemenitih knjiga, voća, robe široke potrošnje, pa do automobilskih guma.

Poštovani vjernici, nakon dijagnosticiranja ove opake bolesti, i saznanja o njenom ubitačnom djelovanju, neophodno je preduzeti preventivne mjere kako bismo se suprotstavili ovoj neposrednoj opasnosti, prije nego što ona eskalira i ne prouzrokuje nepopravljive štete, boriti se protiv nje riječima i djelima. Prvi i najvažniji korak jeste: jačanje vjerske svijesti, tj. svijesti o Božijem nadzoru, sveznanju i sveprisutnosti, poštivanju i veličanju Njegovih naredbi i zabrana, te postizanje umjerenosti i srednjeg puta. Naš vjerovjesnik (šerijat) je izgradnja i prosperitet, a ne rušenje i uništenje, poziva svakom dobru, a zabranjuje i odvrća od svakog zla. "... a onaj kome Allah ne da svjetlo neće svjetla ni imati." (En-Nur, 40)

Drugi korak je prevencija i podizanje obrazovnog i etičkog nivoa društva, što podrazumijeva uspon duše kroz izgradnju zdrave moralne, koherentne, jake i stabilne ličnosti, čiji je primjer i uzor vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, nosilac najljepših osobina i najveće dobrote. Ovdje posebno dolazi do izražaja odgovornost kuće, porodice, roditelja, škole, džamije i ostalih odgojnih instanci. Koliko je mladih ljudi koji su koristili drogu dok ih ona nije uništila i oduzela im živote. Neka je ovo zlo daleko od naših kuća i nas samih, amin!

Isto tako, potrebno je provesti što rigoroznije mjere prema onima koji prouzrokuju nered u muslimanskim društvima, uključujući krijumčare i promotore, koje podrazumijevaju otkrivanje njihovih imena, rasvjetljavanje njihovih aktivnosti, provođenje Božijih propisa nad njima, razbijanje njihovih ćelija i nulta tolerancija prema njima, jer oni ometaju izgradnju kompaktnog društva, a to je upravo ono što rade vlasti ove zemlje, neka im Allah podari uspjeh u tome.

Mladići i djevojke, budite odgovorni, ne dozvolite da vam droga pomuti razum i odvratí vas od unapređenja vaše zajednice i vaših života. Naša vjerska, moralna i patriotska dužnost obavezuje svakoga od nas, a posebno mladiće i djevojke, da izvršavamo svoje dužnosti. Budimo jedna ruka pred smutljivcima i neprijateljima svetinja, vjere i domovine, svim silama suprotstavimo se krijumčarima ovih opasnih otrova u našem društvu. Allaha molimo da zaštiti našu vjeru, naše živote, naš razum, naš imetak i našu čast, On je Darežljivi i Plemeniti.

Ummete islama, u ovim teškim vremenima posebnu pažnju potrebno je usmjeriti na borbu protiv prodaje, konzumiranja i rasturanja opojnih droga, kako bismo zaštitili svoje mladiće i djevojke, koji su stub i budućnost ummeta. Posebna odgovornost, u tom smislu, pada na pleća učenjaka, daija, odgajatelja, mislilaca, novinara i ljudi od pera, svi ste vi pastiri, i svako od vas bit će pítan za svoje stado. Obaveza je, po svaku cijenu, očuvati kompaktnost porodice i društva, otvoriti prostor za konstruktivan dijalog s mladim ljudima i kreirati povoljan ekonomski i poslovni ambijent za njih, kako bi imali što manje slobodnog vremena i praznog prostora, a da bi se to postiglo potrebna je bliska saradnja države, imućnih ljudi i biznismena. Svako normalno društvo teži očuvanju i zaštiti mladih naraštaja od negativnih ideoloških utjecaja koji ih mogu odvesti krivim putem, prije svega putem uživanja opojnih supstanci i ovisnosti. Allah zaštitio našu omladinu od svakog zla i nedaće, i sačuvao nam sigurnost, blagostanje, našu vjeru i državu, On je uistinu blizu i uslišava molbe.

Donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, kao što vam je naredio vaš Gospodar, u tajnosti i javnosti, rekavši: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

HUTBE IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA

2023

HUTBE

SADRŽAJ

2017.

2018.

2019.

2020.

2021.

2022.

2023.

2024.

MNOŠTVO ALLAHOVIH BLAGODATI I ZAHVALA NJEMU NA OBILNOJ KIŠI (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

13. džumadel-uhra 1444. po Hidžri / 6. januar 2023.

Hvala Allahu, Dobročinitelju, Blagom, Milostivom. Zahvaljujem Mu na mnogobrojnim blagodatima i sveopćem dobočinstvu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga: “On je Prvi i Posljednji, i Vidljivi i Nevidljivi; i On zna sve.” (El-Hadid, 3), i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, predvodnik zahvalnih i uzor bogobojažnih, istinoljubivi, iskreni, nosilac najviših moralnih vrlina. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Bojte se Allaha, o ljudi: “I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti – nikome krivo neće učinjeno biti” (El-Bekara, 281).

Poštovani vjernici, korištenje blagodati u postizanju Allahovog zadovoljstva, osnaživanje njima u pokornosti Njemu, njihovo usmjeravanje u pravom smjeru i korištenje u svakom dobru, ovosvjetskom i onosvjetskom, dokaz je čovjekove sreće/upućenosti, slijeđenja puta razumom obdarenih i bogobojažnih koji spominjanje Njega i zahvalnost Njemu koriste kao put da Mu se približe, a što je On naredio rekavši: “Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!” (El-Bekara, 152). A to je ona zahvalnost kojom čovjek postiže “povećanje” koje je Allah obećao Svojim zahvalnim robovima u ajetu: “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti’” (Ibrahim, 7). Obilne kiše kojima smo ovih dana svjedočili, i koje su trajale danima, poklon su od našeg Gospodara, Plemenitog, Milostivog, Samilosnog, Njegovo dobro prema robovima koje oni nisu zaslužili i velikodušno dobročinstvo. Ali, bez sumnje najveća blagodat i dobročinstvo,

s kojom se ne može porediti nijedna druga, jeste blagodat upute u dini-islam. On je podario neizmjerljivo dobro Svojim robovima time što im je pojasnio, u objavljenim knjigama, svrhu njihovog stvaranja, kako ne bi lutali u njenom traženju, a ta svrha je obožavanje jedino Njega, Koji nema druga, a o čemu Uzvišeni kaže: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju” (Ez-Zarijat, 56). Pojasnio je, također, da je Adema, alejhis-selam, postavio kao Svog namjesnika, halifu, na Zemlji, a poslije njega njegovo potomstvo. Uzvišeni kaže: “A kada Gospodar tvoj reče melekima: ‘Ja ću na Zemlji namjesnika postaviti!’” (El-Bekara, 30)

Jedna od najuzvišenijih blagodati jeste blagodat slanja plemenitog Vjervjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, sa uputom i pravom vjerom, da svojom poslanicom izvede ljude iz tmina na svjetlo, uputi ih putevima spasa i oslobodi ih tereta i okova, koji su nametnuti prijašnjim narodima zbog njihovih grijeha i bahatosti, uzdigne ih do najviših stepena dobra i dobrote i udalji ih od svakog zla i prezrenosti, povede ih svim putevima koji će ih dovesti do sreće, ovosvjetske i onosvjetske, i zato je njegovo poslanstvo milost svim stvorenjima i blagodat cijelom čovječanstvu, kao što nas je o tome obavijestio Uzvišeni u najistinitijem govoru: “A tebe smo samo kao milost svjetovima poslali” (El-Enbija, 107).

Njegovo poslanstvo je milost svim ljudima, Arapima i nearapima, bijelima i crnima, muškarcima i ženama, ljudima i džinima. Allahove blagodati prema Njegovim robovima su blagodat vida, sluha i razuma, koje su posebno naglašene u riječima Uzvišenog: “Allah vas iz trbuha majki vaših izvodi, vi ništa ne znate, i daje vam sluh i vid i razum da biste bili zahvalni” (En-Nahl, 78).

Slavljeni Allah istakao je ove blagodati zbog njihove važnosti i vrijednosti, jer one su ključevi svakog znanja, i uzrok upućenja na Pravi put, i put spoznaje onoga čemu treba težiti i razlikovanja korisnog od štetnog.

Jedna od Allahovih blagodati prema ljudima jeste blagodat bračnog druga, da se uz njega smire i da između njih vladaju sloga, ljubav i samilost, i blagodat potomstva, sinova, kćeri i unuka, i lijepih stvari kojima ih je opskrbio. Uzvišeni kaže: “Allah za vas stvara žene od vaše vrste, a od žena vaših daje vam sinove i unuke, i ukusna jela vam daje. Pa zašto u laž oni vjeruju, a Allahove blagodati poriču.” (En-Nahl, 72)

O vjernici! Jedna od Allahovih blagodati prema robovima jeste blagodat rodne i obilne kiše. Uzvišeni kaže: “O ljudi, klanjajte se Gospodaru svome,

Koji je stvorio vas i one prije vas, da biste se kazne sačuvali; Koji vam je Zemlju učinio posteljom, a nebo zdanjem; Koji s neba spušta kišu i čini da s njom rastu plodovi, hrana za vas. Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim!” (El-Bekara, 21–22)

Slavljeni Allah opisao je blagodat kiše kao blagoslov, čistoću i uzrok života. Uzvišeni kaže: “Mi s neba spuštamo vodu kao blagoslov, i činimo da, uz pomoć njenu, niču vrtovi i žito koje se žanje.” (Kāf, 9)

“I On šalje vjetrove kao radosnu vijest, kao prethodnicu milosti Svoje; i Mi s neba čistu vodu spuštamo, da njome već mrtav predio oživimo i da mnogu stoku i mnoge ljude koje smo stvorili napojimo. Mi smo im o ovome često govorili da bi razmislili, ali većina ljudi poriče blagodati.” (El-Furkan, 48–50)

Allah, džellešanuhu, spušta kišu nakon što ljudi izgube nadu da će se ona spustiti u vrijeme kada im je potrebna. On čini ono što je korisno za Njegova stvorenja na ovom i budućem svijetu, i Njemu, na kraju, pripada hvala na svemu što čini i određuje. “On šalje kišu kad oni izgube svaku nadu i rasprostire blagoslov Svoj; On je zaštitnik pravi i jedini dostojan hvale.” (Eš-Šura, 28)

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, kaže: “Kada razmišljaš o gustim i tamnim oblacima, vidjet ćeš da se oni nakupljaju, ni iz čega, na čistom i vedrom nebu, i da ih Allah stvara kada hoće i kako hoće. Pored njihove blagosti i mekoće, oni nose ogromne količine vode, između nebesa i zemlje, dok im njihov Gospodar i Stvoritelj ne dozvoli da spuste vodu (kišu) koju nose, i oni je spuštaju u kapima, svaku kap, u određenoj mjeri, u skladu s Njegovom mudrošću i milošću. Oblaci, tako, izlijevaju vodu na Zemlju, šalju joj je u razdvojenim kapima, nijedna kap se ne miješa s drugom i jedna drugu ne pretiče. Svaka kap spušta se putem koji je određen za nju, ne skreće s njega, sve dok se ne spusti na zemlju. Kap po kap. Za svaku kap određen je dio zemlje na koji će se spustiti, i ne može preći to mjesto. Razmisli o tome kako njome Allah opskrbljuje ljude, životinje, ptice i pčele, kako opskrbljuje tu i tu životinju, na toj i toj zemlji, u podnožju tog i tog brda, pa im dođe usljed velike potrebe za njom, u tom i tom vremenu.”

Poštovani vjernici! Poslanik pravog puta, sallallahu alejhi ve sellem, ustrajao je na putu zahvalnosti Allahu, džellešanuhu, na Njegovim blagodatima, kojim su išli raniji poslanici i vjerovjesnici, zahvalnosti koju je pretočio u konkretna djela.

Allah, džellešanuhu, učinio je zahvalnost uzrokom povećanja Njegovog dobra i čuvarom Njegovih blagodati.

Potpunosti Allahove blagodati i veličine Njegove nagrade, plemenitosti, darežljivosti i dobročinstva ogleda se i u ukazivanju ljubavi onima koji su zahvalni, Njegovo zadovoljstvo njima i pohvala onima koji Mu zahvaljuju, iako se korist te zahvalnosti vraća samom čovjeku, a ne Allahu. To je vrhunac plemenitosti, poslije koje nema plemenitosti: prvo ti dadne blagodat, zatim te nadahne da zahvaljuješ na njoj, zatim bude zadovoljan tobom, zatim tebi vrati korist zahvalnosti i učini to uzrokom trajanja te blagodati i njene povezanosti s tobom i poveća ti blagodat. Samo ovaj aspekt dovoljan je pametnom čovjeku da razumije sve ostalo. “Ko je zahvalan, čini to u svoju korist, a ko je nezahvalan – pa, Allah je, zaista, neovisan i hvale dostojan.” (Lukman, 12)

Bojte se Allaha i budite Mu zahvalni na blagodatima i dobrima kojima vas je obdario, i na kiši i blagoslovima kojima vas je opskrbio, a koji će uljepšati i popraviti vaše živote, a vaš Gospodar će vam dati i više. Uzvišeni kaže: “Allah je stvoritelj nebesa i Zemlje; On spušta s neba kišu i čini da pomoću nje rađaju plodovi kojima se hranite; i daje vam da se koristite lađama koje plove morem voljom Njegovom, i daje vam da se rijekama koristite; i daje vam da se koristite Suncem i Mjesecom, koji se stalno kreću, i daje vam da se koristite noći i danom; i daje vam svega onoga što od Njega išćete, i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali – čovjek je, uistinu, nepravedan i nezahvalan.” (Ibrahim, 32–34)

Najbolje čega se može držati onaj koji je iskren u vjeri i koji želi postići Allahovu ljubav i zadovoljstvo, jeste uputa Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u svim aspektima života, to je najpotpunija uputa i najbolja opskrba za Dan povratka. Uzvišeni kaže: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21)

Kada bi Poslanik vidio kišu, rekao bi: “Allahumme sajjiben nafia! – Allahu moj, učini je obilnom i korisnom!” (Buhari)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio je: “Allahovom dobrotom i milošću opskrbljeni smo kišom.” (Buhari)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podizao je svoju odjeću kako bi kiša natopila njegovo tijelo. Enes, radijallahu anhu, koji je prenosilac ovog hadisa, navodi da su ga pitali: “Allahov Poslaniče, zašto si to uradio?”, a on je odgovorio: “Zato što ona tek dolazi od svoga Gospodara.” Podsticao je ljude da u vrijeme

spuštanja kiše čine dovu i budu ponizni i skrušeni, jer je to jedan od trenutaka u kojima se prima dova. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tražite uslišenje dove kada se susretnu dvije vojske, prilikom ikameta i spuštanja kiše.” (Bejhaki, *Ma’rifetus-suneni vel-asar*)

Kada su ashabi tražili od njega da zamoli Allaha da prestane kiša i da se razidu oblaci, nakon kiše, on je učio: “Allahumme havalejna ve la alejna! Allahumme alel-akami vez-zirabi ve butunil-evdijeti ve menabitiš-šedžeri! – Allahu, izvan našeg okruženja spusti ove kiše, a ne na nas! O Allahu, na humusno zemljište i na kršovite stijene, u utrobe dolina i korijenje drveća (isprazni kišne oblake)!” Bojte se Allaha, o ljudi, i držite se ove vjerovjesničke upute prilikom spuštanja i trajanja kiše, otvorit će vam se vrata nebeskih blagoslova i postići ćete veliku i plemenitu nagradu.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur’anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

OBAVEZA PRIZNAVANJA BOŽIJIH BLAGODATI I IZBJEGAVANJA ISKUŠENJA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

20. džumadel-uhra 1444. po Hidžri / 13. januar 2023.

Hvala Allahu, Plemenitom, Darežljivom, Koji je stvorio čovjeka od kapi sjemena, i dao mu sluh, vid i razum, i Koji s neba spušta blagodarnu kišu i njome oživljava mrtve predjele, i izvodi iz zemlje raznovrsno bilje, kao opskrbu Svojim robovima. Hvalimo Ga onako kako Ga hvale Njegovi pokorni i pobožni robovi, oslanjamo se na Njega onako kako se oslanjaju Njegovi ponizni i skromni robovi. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji u zabludi ostavlja koga hoće i upućuje koga hoće, i Koji je uzvišen od toga da ima slične i ortake, i Koji čini ono što hoće, i u Čijoj se vlasti ne dešava osim ono što On želi, i svjedočim da je naš prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, predvodnik prvih i potonjih, iz gradova i sela, Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi ga, a naše salavate na njega učini našom najboljom ospkrobom, sve dok glasnik bude pozivao na donošenje salavata na njega, i sve dok ga budu spominjali oni koji ga spominju, do Dana međusobnog dozivanja. Oporučujem sebi i vama bogobojažnost, da budemo iskreni u svojim djelima, da budemo svjesni Njegovog nadzora u svim situacijama, da Mu se približavamo onim čime je On zadovoljan i klonimo se onoga što izaziva Njegovu srdžbu i Njegovih zabrana. Vjerodostojnim putem potvrđeno je da je naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Razborit je onaj ko obračunava svoju dušu i radi za život poslije smrti, a nemoćan i slab je onaj ko slijedi prohtjeve svoje duše i nada se dobru od Allaha."

Poštovani vjernici, u ovim danima uživamo u mnogobrojnim blagodatima: nebo iznad nas spustilo je kišu, naše drveće dalo je plodove, naša zemlja je zazelenjela, Onaj Koji obilno opskrbljuje otvorio nam je vrata nebesa i Svojom blagodarnom kišom natopio cijelu našu zemlju, od koje su se napunile brane, doline i bunarevi, napojila zemlja i drveće. Gospodaru naš, povećaj nam iz Svoje

dobrote i milosti, niko osim Tebe to nije u stanju učiniti, slavljen i hvaljen neka si, Gospodaru naš, neka bude kiša milosti, a ne kiša kazne, uništenja i potopa.

O muslimani, dunjaluk je kuća iskušenja i ispita, a pametan je onaj ko čuva svoju dušu i vjeru kako ne bi zapao u smutnju i koji se spasi od nje kada mu se desi. Najobmanjeniji je onaj koga je obmanuo dunjaluk i njegovi prolazni užici, pa im je dao prednost nad ahiretom i zadovoljan je njima. Ko se bude držao Allahovog užeta, vodio se Allahovim svjetlom i čvrsto se držao Allahove Knjige, bit će na Pravom putu i spasit će se, a ko zanemari uzroke spasa, i zatvori oči pred svjetlom i skrene sa Pravog puta, zalutat će i doživjet će propast, da nas Allah sačuva.

O vjernici, na ovom dunjaluku čovjek pliva u moru života, između valova opsesija, misli, došaptavanja, sumnji, hirova, želja i oluje različitih uzroka i potreba. Onaj Koji je stvorio čovjeka, i Koji je stvorio njegove misli, želje i nagone, i Koji je stvorio uzroke i sve što ga okružuje, nije zanemario čovjeka i nije ga prepustio samom sebi, nego mu je dao razum i sposobnost razlučivanja, poslao mu je poslanike, spustio mu je program koji će ga voditi u životu na ovom svijetu i trasirao mu je put koji će ga voditi do obale spasa. Taj program je veza koju nije moguće prekinuti, on je poput lađe na uzburkanom moru, koju podižu i spuštaju valovi, a vjetrovi okreću čas desno, čas lijevo, i potreban joj je neko ko će je dovesti do cilja i odrediti joj pravac, i potreban joj je vješt kormilar koji zna puteve koji će ga voditi u pravom smjeru, jer ako nema sve to, zalutat će i utopiti se.

Iz ovog primjera saznajemo o podvojenosti i razlikama, suprotnostima u ovom vremenu, kako se znanje povećavalo i neznanje se širilo, bogatstvo se povećavalo, ali i siromaštvo, medicina se razvijala, a bolesti su se širile, nauka je napredovala u teorijama, industrijama i filozofijama, ali neznanje o čovjekovoj dužnosti i misiji u ovom životu se povećalo, pa je znanje ostalo bez pobožnosti, i bez vodilje i upute, nauke su iskorištene za ono za šta nisu stvorene, a stvorene su da budu dokaz moći i jednoće njihovog Stvoritelja, i da budu veza između čovjeka i njegovog Stvoritelja, stvorene su da pomognu čovjeku da se pokori svome Gospodaru, ali nauka je sada daleko od ovoga, osim onoga kome se Allah smilovao; neke nauke iskorištene su za sabotazu, uništavanje i odvrćanje od Allahove vjere, i porobljavanje slabih, a razlog tome je odvajanje nauke od vjere, pa koliko će to neznanje trajati?

Ekonomija se razvila i novac se umnožio, pa se u dušama povećala sebičnost, škrtost i pohlepa za gomilanjem novca, na dozvoljen i nedozvoljen način, s pravom i bez prava, poput onoga koji pije morsku vodu, što više pije, to je više žedan. Neki ljudi potroše stotine hiljada na turističko putovanje, ali ne solidarišu se sa siromašnima i ne saosjećaju sa siročetom. Razlog tome je nepoznavanje islamskog sistema i nepoznavanje dobrote.

Najizraženija podvojenost u našim životima je podvojenost u primjeni vjerskih principa: znamo šta je dobro, ali radimo samo ono što želimo, i znamo šta je zlo, a ostavljamo samo ono što želimo, znamo šta je Pravi put, ali ne slijedimo ga u potpunosti, znamo šta je zabluda, a ne izbjegavamo je u potpunosti, oslanjajući se na Allahovu milost i oprost, kao da uopće ne čitamo Kur'an ili ga čitamo selektivno, pa tako znamo "da Allahova milost obuhvata sve", ali ne znamo da se u istom ajetu, koji govori o veličini Allahove milosti, spominju oni koji su je dostojni i koji je zaslužuju: "dat ću je onima koji se budu grijeha klonili i zekat davali, i onima koji u dokaze Naše budu vjerovali" (El-A'raf, 156). Boj se Allaha, ummete islama: "Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio: tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćate, i u Allaha vjerujete" (Ali Imran, 110); "tako smo od vas stvorili pravednu zajednicu da budete svjedoci protiv ostalih ljudi, i da poslanik bude protiv vas svjedok" (El-Bekara, 143).

Znajte da se imanom, vjerovanjem, otvaraju vrata bereketa, благослова, s neba i iz zemlje, a grijеšenjem, nasiljem i nepravdom otvaraju vrata svakog zla, kao iskušenje i približavanje kazni, i zato je obaveza ummeta da se čuva od grijeha, bude svjestan Allahovih blagodati i zahvaljuje na njima i da ga ne obmane to što je Allah, džellešānuhu, nevjernicima otvorio vrata dunjalučkih dobara. Znajte da je ponos i počast u pokornosti Allahu, a da je poniženje u grijеšenju. Zadovoljite se onim što vam je Allah dozvolio, a ostavite ono što vam je zabranio, i budite ubijеđeni da su smrtni rokovi i upravljanje stvarima u Allahovim rukama, tako da niko ne zna šta će mu se desiti ujutro ili uvečer. Budite oprezni, obračunavajte svoje duše prije nego što budete račun polagali, i izvagajte svoja djela prije nego što budu vagana.

Donosite što više salavata i selama na našeg plemenitog Vjerovjesnika, to vam je naredba od vašeg Gospodara u plemenitoj Knjizi. Uzvišeni kaže: "Allah

i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da na koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

SAVJETI DRŽAVNIM SLUŽBENICIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh

27. džumadel-uhra 1444. po Hidžri / 20. januar 2023.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć, oprost i uputu tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi ga, i njegovu porodicu i ashabe.

O muslimani, čvrsto se držite Allahove oporuke, bojte Ga se, tajno i javno, uspjete na dunjaluku i na ahiretu. “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O muslimani, jedna od intencija šerijata jeste unapređenje zajednice i pojedinca, u svakom smislu, kroz činjenje dobra i korisnih stvari, i suzbijanje svakog zla i štete. U ovoj hutbi podsjetit ćemo se na neke šerijatske obaveze onoga ko obnaša neku javnu funkciju ili radi u privatnom sektoru, jer se kršenjem tih obaveza onemogućava napredak i razvoj zajednice. Podsjećanje će biti u vidu savjeta i preporuka o ovoj temi.

Prvi savjet: Obaveza je svakog državnog ili privatnog službenika da bude svjestan odgovornosti pred Allahom i da zna da je funkcija koju obnaša, posao koji radi emanet prema Allahu, a zatim prema pretpostavljenima i na kraju prema zajednici. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svi ste vi pastiri, i svi ćete biti pitani za svoje stado.” (Buhari i Muslim)

Sjeti se, službeniče, stajanja pred Uzvišenim Allahom, boj se Allaha po pitanju prava drugih muslimana i znaj da pozicija, koliko god bila slatka i privlačna, donosi i veliku odgovornost, na koju nas podsjeća Vjerovjesnik,

sallallahu alejhi ve sellem, savjetujući Ebu Zerra, radijallahu anhu, koji je od njega tražio da ga postavi na neku poziciju: “O Ebu Zerre, ti si slab, a pozicija je emanet. Na Sudnjem danu bit će poniženje i kajanje, osim za onoga ko je s pravom preuzme i izvrši svoje obaveze prema njoj.” (Muslim)

O ti kojem je Allah dao neku od javnih funkcija, pogledaj i razmisli o ozbiljnosti situacije u kojoj si se našao, i potrudi se da budeš u službi općeg dobra i činiš ono što je korisno za društvo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Teško se uglednima! Teško se onima kojima je nešto povjereno! Neki ljudi će na Sudnjem danu poželjeti da su vlasni njihove kose zakačene za zvijezdu, i da se njišu između neba i Zemlje, a da nikada nisu preuzeli neku poziciju.” (Ibn Hibban i Hakim, koji ga je ocijenio vjerodostojnim.)

Drugi savjet: Realizacija projekata od opće koristi na najbolji mogući način emanet je i odgovornost kako viših tako i nižih nivoa vlasti, svakoga shodno njegovoj poziciji i mogućnostima. Svi oni moraju se dosljedno držati emaneta koji im je povjeren i čuvati se pronevjere. Mnogo je kur’anskih i hadiskih tekstova koji naređuju ispunjenje emaneta i ukazuju na opasnost njegovog zapostavljanja. O vi koji ste na rukovodećim pozicijama, znajte da ćete biti pitani pred Allahom za ugovore koje sklapate, transakcije koje se obavljaju pod vašim nadzorom i projekte koji su vam povjereni. Ako ne prihvatate bilo kakav propust kada su vaši lični interesi u pitanju, zašto vi sami pravite propuste u poslovima od općeg interesa? Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tražit ćete vlast, a ona će biti kajanje i žalost na Sudnjem danu. Divna li je dovilja, a loša je ona koja odbija dijete od dojenja.” (Buhari) To znači da je vlast divna u početku, a loša je na kraju. Znajte da je neodgovornost prema imovini muslimana jedan od najvećih grijeha kod Allaha, džellešanuhu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Neki ljudi se lakomisleno odnose prema Allahovom imetku i troše ga bez ikakvog prava, i njima pripada Vatra na Sudnjem danu.” (Buhari) Zar musliman može prihvatiti ovakvu kaznu zbog prolaznog dunjaluka?

Treći savjet: Jedan od uzroka nereda i propasti društva jeste uzimanje mita i nemaran odnos prema njegovom sprečavanju. To je uistinu odvratna praksa, koja istinu pretvara u laž i laž u istinu, i navodi službeno lice na ispunjavanje nezakonitih zahtjeva i želja davaoca mita i prljavih namjera nauštrb općeg interesa. Mito je suht – nezakonito stečeni imetak, zbog kojeg je Allah, džellešanuhu, prekorio

Israilićane, i on je uzrok Allahovog prokletstva, kao što se navodi u hadisu Abdullaha ibn Omera, radijallahu anhum, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah prokleo onoga koji daje i onoga koji uzima mito.” (Tirmizi, Ebu Davud, Ibn Madža) A u hadisu koji je zabilježio Ibn Džerir navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svako meso/tijelo othranjeno na suhtu preče je Vatri.” Neko upita: “A šta je to suht?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Uzimanje mita u sudskom postupku.” Uzimanje mita, na bilo kojoj i za bilo koju poziciju, obuhvaćeno je ovim značenjem. U stručnoj šerijatskoj i pravnoj terminologiji pojam mita obuhvata svako odbijanje da se izvrši zakonom i službom propisana obaveza osim uz uvjetovanu naknadu, ili uzimanje naknade za neizvršenje zakonom propisanih obaveza. Mito nije ograničeno na uzimanje imetka, i može biti u formi ostvarivanja bilo koje vrste koristi. U mito spada onemogućavanje ljudi u ostvarivanju njihovih zakonskih prava, osim ako to plate. Obaveza je svakog službenika i društva u cijelosti, ali i medija, da se suprotstave ovom velikom zlu i javno upozore na pojedince koji ga čine i adekvatno ih sankcionišu. Naš Gospodar kaže: “Trebalo bi da ih čestiti i učeni ljudi od lažna govora i zabranjena jela odvraćaju; ružno li je to kako postupaju!” (El-Maida, 63) Teško se društvu koje ne sprečava mito i na potpomaže se u borbi protiv njega i njegovom iskorjenjivanju.

Četvrti savjet: Veliki je zločin i jasan grijeh korištenje javne pozicije za ostvarivanje lične koristi ili pljačka javne imovine. Naš Gospodar kaže: “A onaj ko nešto utaji – donijet će na Sudnji dan to što je utajio.” (Ali Imran, 161)

Naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Koga postavimo na neku poziciju i on sakrije od nas koliko je igla i više, to će biti utajeni imetak s kojim će doći na Sudnji dan.” Čuvši ove riječi, jedan ensarija ustade i reče: “Allahov Poslaniče, razriješi me te i te dužnosti.” “A zašto?”, upita ga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “Zato što sam te čuo da govoriš to i to”, odgovori on. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “Da, evo ponovo ću kazati: Koga postavimo na neku poziciju, neka nam donese sve što mu je dato, i malo i veliko. Ono što je već uzeo, neka zadrži, a ono što mu je zabranjeno, neka više ne uzima.” (Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Kome damo neki posao i damo mu plaću, ono što preko toga uzme smatra se utajenim imetkom.” (Ebu Davud sa vjerodostojnim lancem)

Zar može biti jasnije objašnjenje i upozorenje od ovoga? Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorio je svoj ummet “da će, kada Allah, džellešānuhu, okupi prve i potonje na Sudnjem danu, svakome onome ko je nešto pronevjerio biti data zastava, a onda će se reći: ‘Ovo je pronevjera toga i toga.’” (Buhari i Muslim)

Bojte se Allaha, o muslimani!

Peti savjet: Obaveza je svakog državnog službenika da se boji Allaha u pogledu prava ljudi i da im, sa svoje strane, ne otežava i da im olakšava, koliko god je to moguće, a u skladu sa propisanim procedurama, kako bi ostvarili svoje interese. Uzvišeni, govoreći o Musau, alejhis-selam, kaže: “A Musa je bio rekao bratu svome Harunu: ‘Zastupaj me u narodu mome, i red pravi i ne slijedi puteve onih koji su smutljivci!’” (El-A’raf, 142) Značenje riječi: “... i red pravi i ne slijedi puteve onih koji su smutljivci”, kao što kaže Begavi, jeste da bude blag prema njima i čini im dobročinstvo. Ševkani kaže: “Radi na njihovom boljitku, vodi ih ispravno, budi blag prema njima i brini se o njihovim potrebama.”

Poslušajte ovaj veličanstveni hadis: Aiša, radijallahu anha, prenosi od svoga oca da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: “Gospodaru moj, ko iz mog ummeta preuzme neku poziciju, pa im oteža, i Ti njemu otežaj, a ko iz mog ummeta preuzme neku poziciju, pa bude blag prema njima, i Ti budi blag prema njemu.” (Muslim)

Šesti savjet: Vlasnici firmi koje su dobile posao na državnim projektima, vi ste pred Allahom odgovorni za te projekte, i sigurno će doći dan kada ćete se kajati za svaki propust u izvršenju preuzetih obaveza. Strogo je zabranjeno postavljanje previsokih cijena na javnim tenderima, radi dobijanja poslova i projekata koji se finansiraju iz državnog budžeta, jer se u tom slučaju kompanije natječu oko nerealnih cijena, a jedni razlog zabrane je taj što se ti projekti plaćaju državnim novcem koji pripada svim muslimanima, i što je to nepravda prema njima, i svi oni će na Sudnjem danu moći potražiti svoje pravo. Ovo djelo zabranjeno je jasnim šerijatskim tekstovima i suprotno je njegovim intencijama. Gore i žalosnije od toga je da se državni projekti realizuju polovično, uz korištenje prevare, obmane, varki i laži, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko nas vara, nije od nas.” (Muslim)

Vlasnici kompanija, sjetite se Vjerovjesnikovih riječi: “Prvo što će se raspasti (ušćuti) od ljudskog tijela je stomak, pa ko može od vas, neka jede samo ono što je lijepo (halal).” (Buhari)

Jedan od najgorih oblika nepravde jeste odugovlačenje i kašnjenje u realizaciji projekata od općeg značaja, i odugovlačenje u primopredaji općekorisnih stvari od kojih ovisi normalno funkcionisanje društva. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada imućan i sposoban da vrati odugovlači, to je nepravda.”

I posljednji, sedmi savjet: Obligatna dužnost i neodgodiva obaveza nadzornih organa, koje su imenovala legalne muslimanske vlasti jeste da se boje Allaha i ulože maksimalan napor u provođenju preciznih kontrola nad svim odgovornim službama, propitivanju za malo i veliko, i utvrđivanju eventualnih nedostataka, propusta i nepravilnosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ispitao je čovjeka kojem je povjerio prikupljanje zekata, a ovaj čovjek je rekao: “Ovo je vaše, a ovo mi je dato kao poklon.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, popeo se na minber, zahvalio je Allahu i pohvalio Ga, a zatim je rekao: “Šta je sa onim kojeg pošaljemo da prikupi zekat, a on se onda vrati i kaže: ‘Ovo je vaše, a ovo je poklonjeno meni?’ Zašto nije sjedio u kući svoga oca i majke i čekao da mu neko nešto pokloni?” (Buhari i Muslim)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

OPASNOST LOŠEG MIŠLJENJA I NJEGOVE POSLJEDICE (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili
5. redžeb 1444. po Hidžri / 27. januar 2023.

Hvala Allahu, Koji je zadovoljan malim i neznatnim djelima Svojih robova, i Koji prelazi preko njihove nemarnosti i pogreški, opskrbljuje ih blagodatima i Sebe je obavezao milošću prema Svojim stvorenjima. Zahvaljujem Mu, hvalim Ga i molim oprost od Njega. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, ko bude slijedio Njegovu uputu, neće zalutati i neće nesretan biti, a ko se okrene od Njegove opomene, on će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu bit će proživljen slijep, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je On poslao kao milost svim svjetovima, uzora trudbenicima, putokaz onima koji idu Pravim putem i dokazom protiv stvorenja, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe do Sudnjeg dana.

O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, držite se čvrstog užeta islama, znajte da je dunjaluk prolazni užitak, a da je ahiret kuća vječnosti, natječite se u činjenju dobrih djela prije nego što ona izmaknu i obračunavajte svoje duše za učinjene grijehe i pogreške. Ko popravi svoju nutrinu, Allah će popraviti njegovu vanjštinu, a ko popravi ono što je između njega i Allaha, Allah će mu pomoći u onome što je između njega i drugih ljudi. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. A Allahova dobrota je neizmjerana.” (El-Enfal, 29)

Ummete islama, islam poziva svemu onome što jača bratstvo i povećava bliskost i ljubav, i za to je obećao posebnu nagradu, a zabranjuje sve što uzrokuje mržnju i smutnju, i zatvara sve puteve koji tome vode. Jedna od stvari na koju šerijat upozorava i koju zabranjuje, a koja negativno djeluje na međuljudske odnose, jeste loše mišljenje (sūu zann) o drugima, a ono znači da nekoga

optužimo za nešto bez dokaza i indicija. Sumnja nimalo ne koristi istini, kao što kaže Uzvišeni: “Većina njih slijedi samo pretpostavke; ali pretpostavke nisu nimalo od koristi istini; Allah uistinu dobro zna ono što oni rade.” (Junus, 36)

Allah, džellešanuhu, naredio je ljudima da se klone većine sumnji i pretpostavki, kako bi se sačuvali grijeha. Koliko su samo sumnje uzrokovale raskola među voljenima, razilaženja među partnerima, i koliko su veza pokidale i prijateljstava prekinule. Pravo je muslimana kod njegove braće da o njemu imaju lijepo mišljenje, da mu vjeruju i smatraju ga pouzdanim, a ne da sumnjaju u njega i smatraju ga nepovjerljivim, sve dok dobro i dobrota preovladavaju u njegovom ponašanju, i dok se u njegovom karakteru vide jasni znakovi pouzdanosti. Loše mišljenje o onome u čiju su se suzdržanost od činjenja zla, dobrotu i povjerljivost, ljudi lično uvjerali strogo je zabranjeno, haram, a onaj ko o takvom čovjeku ima loše mišljenje učinio je jasan grijeh. Jedan od korisnih plodova lijepog mišljenja je rasterećenost uma, smiraj duše, sreća srca i čistoća nutrine, a njime se izvršava Poslanikova naredba: “Čuvajte se sumnjičenja (pretpostavki), jer je sumnjičenje najlažniji govor.” (Buhari i Muslim)

Poštovani vjernici, osnova je nedužnost muslimana, i od te osnove ne odstupa se osim s čvrstim dokazom. Nije od osobina čestitih ljudi istraživanje tuđih grešaka i sramota, radovanje tuđoj nesreći i loše mišljenje o muslimanima. Onaj ko se upusti u takve stvari, izlaže se Allahovoj srdžbi, poniženju i sramoćenju samog sebe. Tirmizi bilježi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “O skupino onih koji su posvjedočili vjeru svojim jezicima, a pravo vjerovanje još nije doprlo do njihovih srca, ne uznemiravajte muslimane, ne korite ih zbog zbog prošlih grijeha i nemojte istraživati njihove sramote! Onaj ko bude istraživao sramote svoga brata muslimana, Allah će pratiti njegove sramote, a čije sramote Allah bude pratio, osramotit će ga usred njegove kuće.” Onaj ko svoje odnose s ljudima bude gradio na sumnjama i lažnim pretpostavkama, on s vremenom akumulira u sebe ogromnu količinu negativne energije, mržnje i zlobe, koja pomračuje njegovo srce, zagorčava mu život i oduzima mu svjetlost i pravac. Takve osobe sklone su proizvoljnim tumačenjima i nagađanjima, i smatraju da je ono što rade pronicljivost i oštroumnost, a zapravo nisu svjesni da je to vrsta poigravanja i manipulacije s ljudskim namjerama, nijetima. Čovjek će, ustrajno, pratiti svoje sumnje, negativno spominjati druge ljude, predstavljati ih u lošem svjetlu sve dok ne počne vjerovati da su propali i da

im nema spasa, a u suštini on je u goroj poziciji od njih, zbog grijeha koje je nakupio ogovaranjem, sramoćenjem i omalovažavanjem drugih ljudi i samouzdanjem iznad njih. Muslim bilježi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada čovjek kaže: ‘Propali su ljudi’, on je najbliži propasti.”

Ako je čovjeku teško da spozna i otkrije vlastiti nijet u činjenju nekog djela, otkud mu onda pravo da se bavi tuđim namjerama?

Onaj ko zaista sebi želi dobro i uspjeh, loše mišljenje će, umjesto prema drugima, usmjeriti prema sebi, ali će u isto vrijeme nastojati da popravi svoje srce i očisti svoju dušu i nutrinu, i zaposlit će se vlastitim mahanama. Neki je čovjek došao kod Ebu Dudžane dok je bio na samrti, lice mu je bilo ozareno i govorio je: “Ni u jedno svoje dobro djelo nisam toliko siguran kao što sam siguran u dvije stvari: nikada nisam govorio o onome što me se nije ticalo i moje srce je bilo čisto prema drugim ljudima.” Bejheki je u svojoj knjizi *Mena-kibuš-Šafii* zabilježio da je imam Šafija rekao: “Ko želi da ima lijepu završnicu na ovom svijetu, neka o ljudima misli lijepo.”

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, podsjećao je svoje ashabe na svetost i nepovredivost muslimanske časti i obavezu lijepog mišljenja o muslimanima. Ibn Madža bilježi od Ibn Omera, radijallahu anhum, da je rekao: “Vidio sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da tavafi oko Kabe i govori: ‘Kako si samo lijepa i kako je lijep tvoj miris! Kako si samo velika i kako je velika tvoja svetost! Tako mi Onoga u Čijoj je ruci Muhammedova duša, svetost vjernika, njegovog imetka, života i krvi, i lijepo mišljenje o njemu, veća je kod Allaha od tvoje svetosti.’” Odgajao ih je da zatvaraju sve prilaze šejtanu i da u korijenu sasijeku fitilj lošeg mišljenja. Buhari i Muslim bilježe da je Džabir, radijallahu anhu, rekao: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio je da čovjek, noću, bez prethodne najave, dođe svojoj porodici s puta, u namjeri da ih osramoti (uhvati na djelu).” Neki je čovjek došao kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, nakon što je posumnjao u svoju ženu, jer je rodila dijete koje nije bilo ni njegove ni njene boje tena, pa mu je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, otklonio nedoumicu s pitanjem o boji njegovih deva, rekavši mu: “Imaš li deve?” “Imam”, odgovorio je. “A koje su boje?”, upitao ga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “Crvene”, reče on. “A ima li među njima sivih deva?”, ponovo će Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “Da”, reče on. “A otkud to?”, upita ga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. “Vjerovatno

su povukle od nekog od svojih predaka”, reče on. “Možda je isti slučaj i sa tvojim sinom, i on je vjerovatno povukao od nekog od svojih predaka”, pouči ga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naljutio se na Usamu ibn Zejda, radijallahu anhu, kada je ubio čovjeka koji je izgovorio riječi “la ilahe illallah”, sumnjajući u njegovu namjeru, tj. da je to uradio samo kako bi sačuvao živu glavu. Muslim bilježi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao Usamu: “Zar je rekao ‘la ilahe illallah’, a ti si ga i pored toga ubio?” Usama je odgovorio: “Allahov Poslaniče, on je to rekao iz straha od mog oružja.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao ga je: “Zar si ti rasporio njegovo srce pa da znaš je li zaista bio iskren?”, tj. tvoje je da prihvatiš ono što ljudi kažu, a ne postoji način da saznaš šta je u njihovim srcima. Vanjština je glavni kriterij u primjeni propisa, a Allahu pripada znanje o nutrimi.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, klonite se mnogih sumnjičenja, neka sumnjičenja su, zaista, grijeh. I ne uhodite jedni druge i ne ogovarajte jedni druge! Zar bi nekome od vas bilo drago da jede meso umrloga brata svoga – a vama je to odvratno – zato se bojte Allaha, Allah, zaista, prima pokajanje i samilostan je.” (El-Hudžurat, 12)

O vjernici, jedan od uzroka koji pomažu u postizanju lijepog mišljenja o drugima jeste tumačenje njihovih riječi i postupaka na najljepši način i iznalaženje opravdanja za njih. U islamskoj literaturi zabilježen je veliki broj izjava prvih generacija (selefa), u kojima se preporučuje lijepo misliti i pohvalno govoriti o onima koji imaju lijepo mišljenje o drugim ljudima. Omer El-Faruk, radijallahu anhu, rekao je: “Muslimanu nije dozvoljeno da riječ koju čuje od svoga brata tumači na negativan način, ako postoji ikakva mogućnost da je protumači na lijep način.”

Riječi i postupke drugih muslimana vjernik tumači na lijep način, sve dok se pretpostavka, sumnja, u nekom konkretnom slučaju ne pretvori u čvrsto ubjeđenje. Allah, džellešuanhu, naredio nam je da provjeravamo informacije, rekavši: “O vjernici, ako vam nekakav nepošten čovjek donese kakvu vijest, dobro je provjerite, da u neznanju nekome zlo ne učinite, pa da se zbog onoga što ste učinili pokajete.” (El-Hudžurat, 6)

Osnova je da o ljudima imamo lijepo mišljenje, dok se na temelju indicija ne uvjerimo u suprotno. Imam Ahmed bilježi da je Omer ibn Hattab, radijallahu

anhu, rekao: “Ko nam, od vas, pokaže dobro, mi ćemo o njemu imati lijepo mišljenje, i voljet ćemo ga, a ko nam, od vas, pokaže zlo, mi ćemo o njemu imati loše mišljenje i mrzit ćemo ga zbog tog zla.”

Poštovani vjernici, kako god je zabranjeno muslimanu da loše misli o svojoj braći, isto tako mu je naređeno da se čuva postupaka koji mogu izazvati sumnju, jer tako čuva njihova srca od lošeg mišljenja i njihove jezike od ogovaranja. Buhari i Muslim bilježe od Safijje, radijallahu anha, da je rekla: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je u itikafu, pa sam ga posjetila noću i razgovarala s njim, a zatim sam ustala i htjela se vratiti kući, pa je i on ustao da me isprati. Na putu prema kući, pored nas su prošla dvojica ensarija, i kada su ugledali Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, ubrzali su hod, a on im je rekao: ‘Polako, ovo je Safijja (moja supruga).’ Na to su oni rekli: ‘Subhanallah, Allahov Poslaniče (pa zar da u tebe sumnjamo?)’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: ‘Zaista šejtan kola kroz čovjeka, kao što kola krv, i ja sam se pobojavao da u vaša srca ne ubaci zlu misao.’” Upravo iz ovog razloga preporučuje se onome ko putuje u ramazanu da ne jede i ne pije javno pred drugim ljudima, i kada nasamo obavi farz, a zatim ode na mjesto, gdje je formiran džemat, da im se pridruži, i da to smatra nafilem. Ahmed bilježi od Džabira ibn Jezida, radijallahu anhu, a on od svoga oca da je rekao: “Bio sam s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, na hadžu, i klanjao sam za njim sabah-namaz u mesdžidu Hajf. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavio namaz, ugledao je dvojicu ljudi u prikrajku džamije, kako sjede, a nisu klanjali s njim. Naredio je da ih dovedu pred njega, pa su ih doveli, a on ih je upitao: ‘Šta vas je spriječilo da klanjate s nama?’ ‘Allahov Poslaniče, klanjali smo u svojim kućama’, odgovorili su. On im reče: ‘Nemojte tako raditi. Ako klanjate u svojim kućama, a zatim dođete u džamiju u kojoj se obavlja džemat, klanjajte s njima, i to će vam biti nafile.’”

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam okoriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

POBOŽNOST SRCA I STRAHOPOŠTOVANJE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
12. redžeb 1444. po Hidžri / 3. februar 2023.

Hvala Allahu, Koji je u srca vjernika ulio strahopoštovanje i strah od Njega. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu u stanju blagostanja i potrebe. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i Koji je Kur'anom iz grudi vjernika odstranio dosadu i bezvoljnost, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, podsticao je na optimizam i nadu, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su pomagali vjeru i u blagostanju i u teškim situacijama. Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: "Pravi vjernici su samo oni čija se srca strahom ispune kad se Allah spomene, a kad im se riječi Njegove kazuju, vjerovanje im učvršćuju i samo se na Gospodara svoga oslanjaju." (El-Enfal, 2) Ovo je upečatljiv opis i počasna pozicija srca, koja je Kur'an označio kao "srca ispunjena strahom/strahopoštovanjem", oplemenjena imanom i ponizna pred Gospodarom, uzdignuta zikrom i hvaljena na ovom i budućem svijetu. Nema nijednog vjernika a da u nekom momentu nije osjetio strah od Allaha nakon što je poslušao pouku i ajet iz Allahove Knjige, od kojeg je zatreperilo njegovo srce, njegova se koža naježila, a duša se vinula u najviša duhovna prostranstva. Samo srca koja su ispunjena strahom i strahopoštovanjem mogu osjetiti slast imana, uživati u pokornosti, odbiti od sebe nasrtaje smutnji i sumnje i sačuvati se od raznih oboljenja. Razumni ljudi teže ka najvišim stepenima. Strahopoštovanje je jedno od najposebnijih svojstava iskrenih vjernika.

Jedan od najvažnijih uzroka strahopoštovanja jeste spominjanje Allaha jezikom – zikr, jer zikrom se popravljaju srca, liječe tijela, čiste duše i u slast pretvaraju šaputanja (obraćanja Allahu) u samoći. Uzvišeni kaže: "A radosnom viješću obraduj poslušne, čija srca, kad se Allah spomene, strah obuzme." (El-Hadždž, 34–35)

Njihova srca obuzme strah zato što, kada ih se podsjeti, oni se opomenu, kada im se uputi savjet, prihvate ga, i kada ih se zastraši Allahovom moći i kaznom, oni se poboje. Najvredniji oblik zikra je čitanje Allahove Knjige i melodično učenje njenih ajeta. Uzvišeni kaže: “Allah objavljuje najljepši govor, Knjigu sličnu po smislu, čije se poruke ponavljaju, zbog kojih podilazi jeza one koji se Gospodara svoga boje, a kada spomene ime Allahovo, kože njihove i srca njihova se smiruju.” (Ez-Zumer, 23)

Ko se posveti Allahovoj Knjizi, a čija prsa je On učinio prostranim, i živi u njenom okrilju, njegovo srce će se razblažiti, njegova duša zatreperiti, i ispunit će se strahopoštovanjem i stidom od Allaha i povećat će se njegov iman, vjerovanje. Zar zaista želimo da naša srca budu živa, da osjećaju strah i strahopoštovanje, a napunili smo ih onim što se postavlja između njega i savjeta njegovog Gospodara? Uzvišeni kaže: “A kad bude objavljena neka sura, ima ih koji govore: ‘Kome je od vas ova učvrstila vjerovanje?’ Što se tiče vjernika, njima je učvrstila vjerovanje, i oni se raduju.” (Et-Tevba, 124)

Ako svoje srce ne pronađeš prilikom učenja Kur’ana, gdje ćeš ga onda pronaći? Ako ne osjetiš trag opomene i Kur’ana na svom srcu, potraži uzroke toga i liječi bolest u njenom korijenu. Uzvišeni kaže: “To su primjeri koje Mi ljudima navodimo, ali ih samo učeni shvaćaju.” (El-Ankebut, 43) Pored spomenutog, postoje još neki uzroci strahopoštovanja, a to su:

– Poštivanje i veličanje Allahovih svetinja, jer se njihovim poštivanjem iskazuje poštovanje Allahu. Sve što su Allah i Njegov Poslanik učinili svetim, to je sveto i veliko, i njegovo poštivanje znak je dobrote srca. Uzvišeni Allah kaže: “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise – znak je čestita srca.” (El-Hadždž, 32) Onome ko bude poštovao Allahove svetinje, Allah će spustiti bogobojnost u srce.

Poštivanje svetinja proizlazi iz strahopoštovanja i ljubavi prema Allahu.

– Učiniti srce posudom znanja koje vodi Allahu, kroz spoznaju Njegovih lijepih imena i savršenih svojstava. Uzvišeni kaže: “... i da bi oni koji su znanjem obdareni spoznali da je Kur’an istina od Gospodara tvoga, pa u nj povjerovali i da mu srca njihova budu sklona” (El-Hadždž, 54). S obzirom na to da je Vjerovjesnikovo znanje o njegovom Gospodaru najpotpunije znanje, onda je i njegovo strahopoštovanje prema Allahu veće od bilo čijeg strahopoštovanja. Uzvišeni kaže: “A Allaha se boje od robova Njegovih – učeni.” (Fatir, 27)

– Ne biti nemaran prema pokajanju, ustrajnosti u traženju oprost a i brzom povratku nakon učinjenog grijeha, jer nema straha u srcu bez ovih stvari koje ga čiste i usmjeravaju na istinu. Kako bolesno srce može osjetiti strah od Allaha? I kako nemarno srce da se skruši?

Uzvišeni kaže: “Ako vas dvije učinite pokajanje Allahu, pa – vi ste bile učinile ono zbog čega ste se trebale pokajati.” (Et-Tahrim, 4)

“Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete se, i odjednom dođu sebi.” (El-A’raf, 201)

– Činjenje dobra, navikavanje duše na dijeljenje i različiti oblici dobročinstva raznježuju srce i opskrbljuju ga strahopoštovanjem i blagošću. Neki čovjek požalio se Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, na tvrdoću srca, pa mu je on rekao: “Ako želiš da se tvoje srce raznježi, nahrani siromaha i pomiluj siroče po glavi.”

– Sjećanje na smrt i stalno pripremanje za kabur produbljuje svijest o ahiretu, oživljava obamrlo srce i budi ga iz nemarnosti. Uzvišeni kaže: “U tome je, zaista, pouka za onoga ko razum ima ili ko sluša, a priseban je.” (Kaf, 37)

Ko bude preispitivao svoje srce i bude iskren prema Allahu, On će ga uputiti putevima koji vode Džennetu i učvrstit će ga na Pravom putu. Uzvišeni kaže: “One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti.” (El-Ankebut, 69)

Razumom obdareni brinu se o svojim srcima, jer su srca u Allahovim rukama, i On ih okreće kako hoće. U hadisu se kaže: “Srce je nazvano ‘kalb’ (ar. kalb – prevrtljivost, promjena) zbog svoje prevrtljivosti, a primjer srca je kao primjer perke okačene o stablo koju vjetar okreće sad na jednu sad na drugu stranu.” (Ahmed)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koji je najbolje spoznao Allaha, džellešanuhu, bojao se prevrtljivosti srca, pa je ustrajno molio Allaha da ga učvrsti na Pravom putu, učeći dovu: “Ja mukallibel-kulubi, sebbit kalbi ala dinike! – O Ti Koji okrećeš srca, učvrsti moje srce u Svojoj vjeri!” A šta je tek sa drugim ljudima?

Kada Allah, džellešanuhu, iz Svoje milosti, podari Svome robu strahopoštovanje i bogobojaznost, on će sigurno ubrati plodove toga, a jedan od najkorisnijih plodova jeste lijep i ugodan život na oba svijeta. Oni će na Sudnjem

danu govoriti: “Prije smo među svojim strahovali”, govorit će, “pa nam je Allah milost darovao i od patnje u ognju nas sačuvao” (Et-Tur, 26–27).

Da nema drugog ploda strahopoštovanja osim slasti u dozivanju Allaha i osjećaju Njegove blizine i prisutnosti, to bi zaista bio najvredniji i najdragocjeniji plod. Uzvišeni kaže: “Da li je onaj koji u noćnim satima u molitvi vrijeme provodi, padajući licem na tle i stojeći, strahujući od onoga svijeta i nadajući se milosti Gospodara svoga...?” (Ez-Zumer, 9)

Pošto su žrtvovali slast komocije, Allah im je dao da osjete slast pokornosti Njemu i dozivanja Njega. Uzvišeni kaže: “Bokovi njihovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha i želje klanjaju, a dio onog što im Mi dajemo udjeljuju.” (Es-Sedžda, 16)

Jedan od plodova strahopoštovanja jeste požurivanje sa činjenjem dobrih djela i uslišavanje dova. Kada je Zekerija, alejhis-selam, zavapio: “Gospodaru moj, ne ostavljaj me sama, a Ti si jedini vječan!” (El-Enbija, 89), Allah, džellešanuhu, rekao je: “Mi mu se odazvasmo i, izliječivši mu ženu, Jahjāa mu poklonismo. Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni” (El-Enbija, 90).

Ovisno o tome koliko strahopoštovanja ima u srcu, toliko će se ono sačuvati od smutnji i strasti, i Allah će mu omiliti vjerovanje i prikazati mu ga lijepim. Vlasnik takvog srca sigurno neće slijediti put onih koji na Zemlji nered čine. Naprotiv, bit će pouzdan i dat će svoj doprinos sigurnosti i prosperitetu društva. Musliman je onaj od čijih su ruku i jezika mirni drugi muslimani, i ovo plemenito značenje utemeljio je jedan od dvojice Ademovih sinova, kada je rekao: “I kad bi ti pružio ruku svoju prema meni da me ubiješ, ja ne bih pružio svoju prema tebi da te ubijem, jer ja se bojim Allaha, Gospodara svjetova” (El-Maida, 28).

Jedan od plodova strahopoštovanja jeste samilost prema stvorenjima, blagost u komunikaciji i uzvraćanje na grubost blagošću. Na taj način postiže se Allahova milost, kao što kaže Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Milostivima će se Milostivi smilovati”; “Smilujte se onima na Zemlji, smilovat će vam se Onaj na nebesima”.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio:

“Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

DOBROTA SRCA I POMOĆ UNESREĆENIMA (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile
19. redžeb 1444. po Hidžri / 10. februar 2023.

Hvala Allahu, Onome Koji je jedini savršen i potpun, i Koji je visoko iznad toga da ima drugu i porodicu. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu na nepresušnim blagodatima. Svjedočim da nema boga osim jedinog Allaha, Koji nema druga, Velikog i Uzvišenog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, visokih moralnih osobina, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, najbolje prijatelje i najplemenitiju porodicu, i na tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu dok traju dan i noć.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i čuvajte se da vas ne obmanu lažna nada i puste želje, jer samo što niste napustili ovaj svijet. “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O muslimani, najvrednije i najdragocjenije u čovjeku je njegovo srce, ono je prvak i predvodnik ostatka tijela. Od njegove dobrote ovisi dobrota njegove vanjštine. Numan ibn Bešir, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista u tijelu ima jedan organ, kada je on zdrav, zdravo je čitavo tijelo, a kada je on bolestan, bolesno je čitavo tijelo, a taj organ je srce.” (Buhari i Muslim)

Srce je izvor snage, stanište duše i imana. Ono je predmet Božijeg posmatranja i zadovoljstva, i zalog svom vlasniku, ako ga sačuva, na Danu dolaska pred Gospodara, “na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti” (Eš-Šuara, 88–89). Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah ne gleda u vaše likove ni u vaše imetke, nego gleda u vaša srca i vaša djela.” (Muslim)

O vjernici, obligatna je dužnost i veliko djelo kod Allaha vođenje brige o srcu, njegovo popravljjanje, čišćenje i čuvanje od svega što ga upropaštava. U tome je njegov uspjeh, spas, sreća i užitak. A šta je to užitak ako nije užitak srca? I šta je to patnja, ako nije patnja srca?

Postoji više načina brige o srcu i njegovog popravljjanja, a najvažniji je ihlas – iskrenost, vezivanje srca za Gospodara, u riječima i djelima, činjenju dobra i ostavljanju zla, i odricanju od svega mimo Njega.

Srce se može popraviti i izvršavanjem propisanih ibadeta, farzova, vadžiba i nafila, oni ga prosvjetljuju, glačaju, učvršćuju i osnažuju.

Nasuprot tome su nepokornost i grijesi, koji pomračuju srce, zavode ga, razbolijevaju i upropaštavaju. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Iskušenja će dolaziti na srce jedna za drugim kao što je satkana hasura, prut po prut. Na srcu koje ih prihvati ostavit će crnu tačku, a na onom koje ih odbije ostavit će bijelu, tako da će postojati dvije vrste srca: čisto kao glatki kamen kome smutnja neće moći naštetiti sve dok postoje nebesa i Zemlja i crno srce kao ispražnjen vrč, koje neće prepoznavati dobro niti će odbijati zlo, poznavat će samo strasti koje su ušle u njega.” (Muslim)

O muslimani, spominjanje Allaha je “glačalo” za srce, duša koja mu daje život, svjetlost koja mu osvjetljava put. Zikr je za srce ono što je hrana za tijelo, i voda za biljke. Uzvišeni kaže: “... a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!” (Er-Ra’d, 28). Neki čovjek došao je kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Allahov Poslaniče, ibadeti su se umnožili (tj. dobrovoljni ibadeti), pa me obavijesti o onome što bih mogao ustrajno činiti.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “Neka tvoj jezik uvijek bude vlažan od spominjanja Allaha.” (Ahmed i Tirmizi, hasen)

Ko učini grijeh, ili naumi učiniti grijeh, neka što više uči istigfar, jer njime se brišu grijesi i čisti srce. Uzvišeni kaže: “... i za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehe svoje zamole – a ko će oprostiti grijehe ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju.” (Ali Imran, 135)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Moje srce nekada obuzme zaborav, i zato tražim oprosta od Allaha sto puta u jednom danu.” (Muslim)

Kada se čovjek posveti Kur’anu, učeći ga, razmišljajući o njegovim porukama i postupajući po njegovim propisima, njegovo srce se raznježi i ispuni se

dobrom i svjetlošću, a kako i ne bi kada je Allahova Knjiga uputa koja izvodi ljude iz zablude na Pravi put, i rastjeruje tmine neznanja, i ona je lijek od tjelesnih i srčanih bolesti i sigurnost u vjerskim i svjetovnim stvarima. “O ljudi, već vam je stigla pouka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima.” (Junus, 57)

Bojte se Allaha, o ljudi, i znajte da čovjekov stepen i deredža kod Allaha zavise od života njegovog srca – koliko je živo njegovo srce, toliko je blizu svoga Gospodara, a koliko je tvrdo njegovo srce, toliko je udaljeno od Njega.

Uzvišeni kaže: “Gospodar vaš dobro zna šta je u dušama vašim: ako budete poslušni – pa, Allah će doista oprostiti onima koji se kaju.” (El-Isra, 25)

O vjernici, Allah, džellešānuhu, ima očigledne dokaze i zadivljujuća i nadnaravna djela u kosmosu, koja svjedoče o veličini Stvoritelja i ljepoti stvaranja, i pozivaju na razmišljanje, posmatranje i čvrsto ubjeđenje. Zašto ne pogledate ovu zemlju, od koje ste stvoreni, na kojoj živite i gradite, i u čijoj se utrobi ukopavate? Allah je zemlju učinio vašom prostirkom, bešikom i prebivalištem, i na njoj je za vas odredio opskrbu i hranu kao blagodat i dobrotu od Njega, a zatim čini da se ona potrese, kao opomena i upozorenje.

Uzvišeni kaže: “Mi smo vas na Zemlji smjestili i na njoj vam sve što je potrebno za život dali. A kako vi malo zahvaljujete!” (El-A'raf, 10)

“Allah vam je učinio Zemlju prebivalištem.” (Gafir, 64)

“On vam je Zemlju pogodnom učinio, pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije oživljenja odgovarati.” (El-Mulk, 15)

Potresanje zemlje je poziv srcima da se “potresu”, razbude i opomenu nakon nemarnosti i tvrdoće, da veličaju Allaha, ponize se pred Njim, predaju Mu se i skruše i da ostave Njegove zabrane i traže Njegovo zadovoljstvo.

Ljudi su iznenađeni i zaprepašteni razornim i zastrašujućim zemljotresima koji su pogodili neke muslimanske zemlje (Tursku i Siriju). Hvala Allahu na onome što je odredio i dopustio da se desi. On iskušava dobrom i zlom, ispituje davanjem i uzimanjem i obećava onima koji se strpe Svoju milost, uputu i blagoslov. U svim iskušenjima i nedaćama kriju se Njegova neizmjerena mudrost i milost, i mi Ga molimo da one koji su pogođeni ovim zemljotresima zaštititi

Svojom zaštitom i obuhvati ih Svojom milošću i dobročinstvom, da izliječi bolesne i ozlijeđene i smiluje se umrlima.

Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga Poslanika, njegovu porodicu i ashabe, i tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu do Dana povratka, i nas s njima, Svojom dobrotom i plemenitošću, o Plemeniti i Darežljivi.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

OVOSVJETSKI I ONOSVJETSKI PLODOVI VJEROVANJA U SUDNJI DAN (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim
26. redžeb 1444. godine po Hidžri / 17. februar 2023.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega, na njegovu časnu porodicu, njegove ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu Allahov mir, spas i blagoslov do Sudnjega dana.

Poštovani vjernici, budimo uvijek bogobožni i budimo svjesni da nas Allah vidi kada bilo šta radimo, javno ili tajno.

Uzvišeni Allah uspostavio je vjeru islam na postulatima bez kojih je čovjekova vjera neispravna, a jedan od tih postulata jeste čvrsto vjerovanje u Sudnji dan. Uzvišeni Allah iznio je u časnoj Knjizi činjenice u koje je nužno da vjernik bude čvrsto ubijeđen, činjenice poput toga da Uzvišeni ima mogućnost da stvori sve postojeće ni iz čega, da sve stvoreno oživi nakon što ih usmrti, te da je u stanju stvoriti životinje i darovati da rastinje nikne poslije kiše.

Svi vjerovjesnici podsjećali su svoje narode na postojanje Sudnjeg dana. Tako je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, s vremena na vrijeme u svojim obraćanjima podsjećao svoje drugove na Sudnji dan i iznosio detalje koji opisuju kako će se račun polagati. On bi im to slikovito opisivao kao da to svojim očima vide.

Ibn Kajjim bilježi: “Sve hutbe Poslanika, alejhis-selam, obavezno su sadržavale zahvalu Allahu ističući Njegova savršena svojstva i velike blagodati, uz pojašnjenje islamskih propisa, spominjanje Dženneta, Vatre i Sudnjeg dana, i u kojima je ljudima naređivao da budu bogobožni, da imaju na umu šta izaziva Allahovu srdžbu i čime je On zadovoljan.”

Uzvišeni Allah uzeo je Sebi za obavezu da će sve što je na dunjaluku sazdano biti uništeno. Sudnji dan neće nastupiti sve dok cijeli kosmos, koga Uzvišeni u najboljem zdanju stvori i pripremi ga za Svoja stvorenja kako bi mu na dunjaluku ibadet činili, ne bude u potpunosti uništen. Sunce će utrnuti i svjetlost će svoju izgubiti. Mjesec će se pomračiti i sjaj će mu nestati. Zvijezde će svoju putanju izgubiti i s neba će popadati. Mora će se zapaliti i vatrom, umjesto vode, se ispuniti. Brda će biti srušena, a zemlja će se snažnim udarcima poravnati tako da ništa izvišeno na njoj neće ostati. Uzvišeni Allah uzeti će Zemlju u Svoju ruku kako bi pokazao Svoju veličanstvenu snagu i prevlast. Nebo će se rascijepiti i boja će mu se promijeniti. Uzvišeni Allah učinit da nebesa i Zemlju budu smotani, kao što kaže: “Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u vlasti Njegovoj biti, a nebesa će u moći Njegovoj smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim!” (Ez-Zumer, 67).

Uzvišeni Allah naziva Sudnji dan različitim nazivima kako bi ljudi iz toga uzeli pouku i bolje razmislili o tome šta ih čeka. Sudnji dan naziva se Danom kada će svako dobiti nagradu i kaznu shodno tome kako je radio, Danom strašnog suda, Danom polaganja računa, Danom gorkog kajanja, Danom kada će se svi sakupiti i Danom oživljenja. Kada Uzvišeni odredi da nastupi Sudnji dan, naredit će meleku Israfilu da puhne u rog, zbog čega će svaki oblik života biti okončan, a naknadno će sve ponovo biti oživljeno. Uzvišeni kaže: “I puhnut će se u rog, pa će oni iz grobova prema Gospodaru svome pohrliti.” (Jasin, 51)

Tijela stvorenja, koja su već istruhla, niknut će iz zemlje kao što biljke niču. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Uzvišeni Allah spustit će s neba kišu usljed koje će stvorenja niknuti kao što niču posijane biljke. Čovjekovo tijelo će u cijelosti istruhnuti, izuzev jedne koščice, repnjače. Iz te kosti bit će izveden ostatak ljudskog tijela na Sudnjem danu.” (Buhari i Muslim) Tako će Uzvišeni ponovo stvoriti ljudska tijela sa kožom i kosom, kao što su bila na dunjaluku. U časnom Kur'anu stoji: “Onako kako smo prvi put ni iz čega stvorili, tako ćemo ponovo iz ništa stvoriti.” (El-Enbija, 104)

Mrtvi će ustati iz svojih grobova prestrašeni. Prvi ko će ustati iz svog mezara bit će naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kao što i sam kaže: “Ja sam predvodnik Ademovih sinova na Sudnjem dana. Meni će prvom mezar biti otvoren.” (Muslim)

Tog Dana ljudi će biti goli i bosi. “Prvi među stvorenjima bit će odjeven Ibrahim, alejhis-selam”, kako je spomenuto u vjerodostojnom hadisu koji bilježe Buhari i Muslim. Sva stvorenja: džini, ljudi i životinje, bit će sakupljena na zemlji kakvu ranije nisu poznavali niti dotad vidjeli. Uzvišeni kaže: “Na Dan kada Zemlja bude zamijenjena drugom zemljom, a i nebesa.” (Ibrahim, 48) Bit će proživljeni na crvenkasto-bijeloj zemlji na kojoj nema traga bilo čemu i koju će Gospodar učiniti ravnom poput ušavljenе kože.

Ko život završi radeći jedno djelo, bilo ono dobro ili loše, bit će proživljen na Sudnjem danu čineći isto. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Svaki čovjek bit će proživljen radeći djelo koje je radio kad je umro.” (Muslim) Tako će na tom Danu određeni ljudi kojima je ranije darovana nagrada ili kazna zbog njihovih djela biti proživljeni radeći svoja posljednja djela na dunjaluku, drugi odabrani vjernici bit će u hladu darovanom od Uzvišenog Allaha u Danu kada neće biti drugog hlada, dok će nevjernici biti krajnje poniženi i jako preplašeni. Uzvišeni kaže: “Na Dan kada bude nepodnošljivo i kada budu pozvani da licem na tle padnu pa ne budu mogli, oborenih pogleda i sasvim poniženi bit će nevjernici.” (El-Mearidž, 34–44)

U Danu kada će sva stvorenja biti sakupljena, svi će oboriti pogled k zemlji, a duša će do grkljana doći: “Toga Dana srca će biti uznemirena, a pogledi njihovi oboreni” (En-Naziat, 8–9). Sunce će se približiti stvorenjima, tako da će osjetiti njenu vrelinu i početak će se znojiti shodno svojim djelima. Taj Dan će im postajati sve teži i teži. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ljudi će se znojiti na Sudnjem danu do mjere da će im znoj biti u visini 70 laktova, a neki će potonuti u znoj do ušiju.” (Muttefekun alejhi)

Tog Dana ljudi će biti u mukama i brigama kakve više ne mogu podnijeti. Kada se stvorenjima oduži stajanje i ne mogu više na nogama biti, potražiti će nekog da im bude šefadžija, da se za njih zauzima kod Gospodara, kako bi Uzvišeni naredio da počne suđenje, čime će ovim trenutnim mukama doći kraj. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ljudi će jedni drugima reći: ‘Zar ne vidite dokle ste došli! Zar nećete potražiti nekog da se za vas zauzima kod Gospodara?!’” (Muttefekun alejhi)

Tako će se zaputiti Ademu, alejhis-selam, tražeći od njega da bude šefadžija, ali će se on povući rekavši im: “Gospodar naš danas se rasrdio kako nikada ranije nije i kako nikada poslije neće.” Ljudi će nastaviti obraćati se Nuhu, Ibrahimu,

Musau, pa Isau, alejhimus-selam, a svi oni će se povući ponavljajući ono što je Adem, alejhis-selam, rekao. Potom će doći poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, a on će im reći: “Ja sam dorastao tome!” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dalje kazuje: “Krenut ću i stat ću ispod Arša, Prijestolja, pa ću pasti na sedždu Gospodaru i On će me nadahnuti riječima hvale i zahvale kakvima nije nadahnuo nikoga prije mene. Potom će reći: ‘Muhammede, podigni glavu. Traži, bit će ti dato. Zauzmi se, bit će ti udovoljeno.’ Ja ću podići glavu i reći: ‘Moj ummet, Gospodaru, moj ummet!’” (Muttefekun alejhi)

Potom će Gospodar svjetova, Uzvišeni i Veličanstveni, početi suđenje među stvorenjima. Sva stvorenja stat će pred Gospodarom u redove poredana, kao što Uzvišeni kaže: “Pred Gospodarom tvojim bit će oni u redove poredani” (El-Kehf, 48). Uzvišeni će im se obraćati iznoseći im što su počinili i kakva su djela radili, paće od njih zatražiti da priznaju svoje grijeh. Vjerovjesnici će biti pozvani da svjedoče protiv svojih naroda, određeni meleki će svjedočiti, zemlja će svjedočiti o tome što je na njoj činjeno i organi tijela će svjedočiti. Knjige djela, u kojima su meleki pisari svako ljudsko djelo i riječ zapisali, bit će done-sena. Tog Dana na vidjelo će izaći sve što je bilo skriveno. Uzvišeni kaže: “Tada ćete ispitivani biti, i nijedna tajna vaša neće sakrivena ostati.” (El-Hakka, 18)

Sve što čovjek počini, makar to on lično zaboravio, Uzvišeni neće zaboraviti. Ništa neće biti izostavljeno i sve će biti prikazano, tako da niko neće moći svoja djela poreći, upravo kao što u Kur'anu stoji: “Allah je o tome račun sveo, a oni su to zaboravili – Allah je svemu svjedok” (El-Mudžadela, 6).

Uzvišeni Allah jako će brzo svesti račune među stvorenjima. Pred Njim će sva stvorenja istovremeno račun polagati, što je moguće Njegovom sveobuhvatnom moći i snagom. Prvo za što će čovjek biti pitan na Sudnjem danu jeste tevhid, vjera u Božije jedinstvo. Potom će biti pitan o vjeri u poslanike, a zatim o namazu. Ukoliko to bude ispravno, sva ostala djela uzet će mu se u obzir, a ako to ne bude ispravno, onda će sva ostala djela propasti. Čovjek će tada sve izgubiti. U hadisu stoji: “Na Sudnjem danu čovjek se neće pomjeriti s mjesta dok ne bude odgovarao za četvero: za svoj život – u čemu ga je proveo, za svoje znanje – je li radio po njemu, za svoj imetak – kako ga je privrijedio i u šta ga je potrošio, i za svoje tijelo – kako ga je koristio.” (Tirmizi)

Čovjek će biti pitan za svaku blagodat koja mu bude darovana: “Zatim ćete toga dana za sladak život biti pitani sigurno” (Et-Tekasur, 8).

Na Sudnjem danu, ljudi će biti ili sretni ili nesretni. Sretan će biti onaj ko knjigu svojih djela dobije u desnu ruku, jer će lako račun polagati. On će se svojoj porodici i prijateljima vratiti sretan i nasmijan. Uzvišeni kaže: “Onaj kome bude knjiga njegova u desnu ruku njegovu data lako će račun položiti i svojim će se radostan vratiti.” (El-Inšikak, 7–9) Nesretnik će biti onaj ko dobije knjigu svojih djela u lijevu ruku ili iza leđa. On će se jako prepasti i reći će: “Kamo sreće da mi knjiga moja ni data nije” (El-Hakka, 25). Račun će pred Gospodarom teško polagati jer će za svako djelo, makar bilo kao trunčica, odgovarati i bit će za svako loše djelo, veliko ili malo, kažnjen. Uzvišeni kaže: “A onaj kome bude knjiga njegova iza leđa njegovih data propast će prizivati.” (El-Inšikak, 10–11)

Na tom teškom danu stvorenja će posvjedočiti Allahovoj pravednost i Njegovom sveobuhvatnom znanju. Vjernici će posvjedočiti Allahovoj milosti, plemenitosti i darežljivosti. Vjernicima dobročiniteljima bit će darovana nagrada za njihova dobra djela, dok će vjernicima grešnicima biti plemenito oprošteno. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Uzvišeni Allah približit će Sebi vjernika, potom će ga zastorom prekriti od drugih, pa će ga upitati: ‘Da li se sjećaš ovog grijeha? Da li se sjećaš onog grijeha?’ On će govoriti: ‘Da, Gospodaru.’ Kada prizna svoje grijeha i pomisli da je propao, Uzvišeni će mu reći: ‘Ove grijeha sam ti sakrio od ljudi na dunjaluku, sada ti ih praštam.’ Bit će mu darovana knjiga njegovih dobrih djela. A za nevjernike i licemjere, svjedoci će govoriti: ‘Ovi su izmišljali laži o Gospodaru svome! Neka Allahovo prokletstvo stigne nepravedne’ (Hud, 18).” (Muttefekun alejhi)

Na Sudnjem danu vaga će biti postavljena da se izmjeri težina djela stvorenja. Tako će im biti oduzet svaki argument i bit će im jasno da je Uzvišeni pravedan Gospodar. Uzvišeni u časnom Kur'anu kaže: “Mi ćemo na Sudnjem danu ispravne terazije postaviti, pa se nikome krivo neće učiniti; ako nešto bude teško koliko zrno gorušice, Mi ćemo za to kazniti ili nagraditi. A dosta je to što ćemo Mi račune ispitivati.” (El-Enbija, 47) Kome djela na vagi budu teška, bit će spašen, a kome djela budu laka, on će propasti.

Prema svim ljudima na Sudnjem danu postupat će se pravedno, a njihova vrijednost mjerit će se njihovim djelima i vjerom u srcu, bez obzira na njihovu tjelesnu snagu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Na Sudnjem danu

račun će polagati snažan i krupan čovjek, ali pred Gospodarom neće vrijediti niti koliko vrijedi krilo mušice.” (Muttefekun alejhi)

Uzvišeni Allah je apsolutno pravedan, zbog čega će stvorenja imati pravo na odmazdu od drugih. Ko god učini nepravdu drugom, bit će doveden na tom teškom Danu, kad se računi svode, kako bi odgovarao za svoja djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Zaista će svako pravo biti vraćeno onome ko je obespravljen, čak će rogata ovca odgovarati za to što je ubola onu bez rogova.” (Muslim) Tada će pravi gubitnik biti onaj kome budu oduzeta dobra djela i data drugome onda kad su njemu samom najpotrebnija. Poslanik, alejhis-selam, kaže: “Ko je nanio nekom nepravdu, uvrijedio ga ili nešto mu našao učinio, neka danas traži od njega halala (oprost), prije nego što se dođe na Dan kada nema dinara, niti dirhema. Tada će biti uzimano od dobrih djela nepravdnika u mjeri u kojoj je nepravdu učinio. Ako ne bude imao dobrih djela, uzet će se od loših djela ovog drugoga, pa će njemu biti na leđa natovareno.” (Buhari)

Na Sudnjem danu bit će i Havd, veliko i prostrano vrelo koje je Uzvišeni Allah darovao Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem. U to vrelo ulijevat će se dvije pritoke iz rijeke Kevser koja izvire u Džennetu. Bit će dugo mjesec dana hoda, a široko isto toliko. Voda će mu biti bjelja od mlijeka, slađa od meda, a miris će joj biti bolji od miska (mošusa). Na njemu će biti okačene posude koliko je zvijezda na nebu. Ko se s tog vrela napije, nikada više žeđ neće osjetiti. Određena skupina ljudi, koja je u Allahovu vjeru uvela novotarije, bit će udaljena od Havda.

Kada Gospodar svjetova završi suđenje stvorenjima, ljudi će se zaputiti ka Džennetu ili će biti odvedeni u Džehennem. Vjernicima će biti darovano svjetlo koje će ići ispred njih i s njihove desne strane, a njegova jačina bit će shodno njihovim djelima. Tada će sirat-ćuprija biti postavljena preko Vatre, s koje se noge lako okliznu. Ljudi će preko sirat-ćuprije prelaziti shodno svojim djelima. Neki vjernici prelazit će preko nje brzinom treptaja oka, drugi brzinom munje, neki kao brzi vjetar, a neki kao ptica, neki brzinom rasnog konja. Sa strana sirata nalazit će se željezni lanci i kuke koji će obarati ljude s ćuprije. Neki će prijeći bez ogrebotine, drugi će biti ogreban, a treći će u Džehennem pasti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, stajat će na kraju ćuprije i govoriti: “Gospodaru, podari selameta! Podari spas!”

Kada vjernici prijeđu sirat-čupriju, bit će spašeni. Ali, prije ulaska u Džennet polagat će račun na mostu koji se nalazi između Džehennema i Dženneta. Na tom mjestu jedni će od drugih uzeti odštetu za nepravdu koju su pretrpjeli. Kada se u potpunosti od svega očiste, bit će im dopušteno da uđu u Džennet. Ipak, neće moći ući prije nego što dođe Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kome će se otvoriti džennetske kapije. On će prvi ući, potom će ući njegov narod, a poslije njih svi drugi narodi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Na Sudnjem danu stati ću pred vratima Dženneta i tražit ću dozvolu da budu otvorena. Stražar će upitati: ‘Ko pita?’, a ja ću odgovoriti: ‘Muhammed.’ On će reći: ‘I jest mi naređeno da tebi prvom otvorim, nikako nekome prije tebe.’” (Muslim)

Imajmo na umu, vjernici, da će Sudnji dan zasigurno nastupiti u predodređeni čas. To je dug, težak i iscrpljujući dan na kojem se javlja tegoba nakon tegobe. Tada će kosa novorođenčadima osijedjeti od strahota koje će vidjeti. Uzvišeni Allah naredio je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da opomene svoj narod na dolazak tog dana. To je u Kur'anu spomenuto na nekoliko mjesta, a primjer za to su riječi Uzvišenog: “I opomeni ih na Dan tuge kada će biti s polaganjem računa završeno, a oni su ravnodušni bili i nisu vjerovali” (Merjem, 39); “I upozori ih na bliski Sudnji dan kada će srca do grkljana doprijeti i popriječiti se, kada nevjernici ni prisna prijatelja ni posrednika neće imati koji će uslišan biti” (Gafir, 18).

Razborit čovjek je onaj ko se pripremi za taj dan, koji ima na umu nedaće i nevolje koje dolaze, i koji se pokaje i traži oprost od Uzvišenog Gospodara. U časnom Kur'anu stoji: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

Imajući sve to u vidu, svaki vjernik dužan je da zna šta je Sudnji dan. Što više čovjek bude spoznao šta će se događati na Sudnjem danu, sve više će vjerovati i dobra djela činiti. Stalno i iznova trebamo se podsjećati na postojanje Sudnjeg dana i na važnost toga da uvijek radimo u svjetlu te spoznaje. Svaki čovjek nužno bi trebao znati o Sudnjem danu onoliko koliko je potrebno da mu vjera bude ispravna i da mu riječi i postupci budu u skladu s tim. Pravi sretnik je onaj kome Allah daruje uputu, a nesretnik je onaj koga Uzvišeni prepusti samom sebi.

Uzvišeni Allah, između ostalog, naređuje nam da donosimo salavat i selam na Poslanika: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56).

Neka su Allahov blagoslov i spas na poslanika Muhammeda, te Božije zadovoljstvo nad četvericom pravednih halifa, drugim ashabima i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjeg danu. Gospodar naš je, uistinu, od darežljivih najdarežljiviji.

“Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” (El-Bekara, 201)

“Gospodaru naš, sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni.” (El-A’raf, 23)

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.” (En-Nahl, 90)

Zato ime Veličanstvenog i Svevišnjeg Gospodara spominjimo, kako bi nam se smilovao, na blagodatima Njegovim zahvaljujmo Mu se, kako bi nam više darovao. Uzvišeni kaže: “Obavljanje molitve najveća je poslušnost! – A Allah zna šta radite.” (El-Ankebut, 45)

STANJE MUSLIMANA KROZ GODIŠNJA DOBA I POZIV ZA POMOĆ UNESREĆENIMA (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs

3. šaban 1444. po Hidžri / 24. februar 2023.

Hvala Allahu, Onome Koji je uredio vrijeme i svemu odredio rok, Stvoritelju kosmosa bez premca. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, svjedočenjem koje našim životima daje blagoslov i prosvjetljenje, i svjedočim da je naš vjerovjesnik, prvak i uzor Muhammed, Allahov rob i poslanik, koji nas je podsticao na korištenje vremena, požurivanje sa činjenjem dobrih djela i natjecanje u tome, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu čistu porodicu i plemenite ashabe, i tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu, žudeći za Džennetom.

O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, bogobožnost je ponos i hvale vrijedno djelo, i njome se postiže Allahovo zadovoljstvo. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i umirite samo kao muslimani.” (Ali Imran, 102)

Poštovani vjernici! Allah, džellešanuhu, učinio je smjenu godišnjih doba dokazom Svoje veličanstvene moći, duboke mudrosti i podsjetnikom Svojih robova na Vječnu kuću. Uzvišeni kaže: “U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene.” (Ali Imran, 190)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Teško onome ko pročita ovaj ajet, a ne razmisli o njemu.” (Ibn Hibban) Naši dobri prethodnici dugo su i temeljito razmišljali o ovim fascinantnim dokazima, pa su, u spoznajnom smislu, postigli ono što nisu postigli drugi. Vođa pravovjernih Alija ibn Ebu Talib, radijallahu anhu, rekao je: “Vječnim džennetima pohrlili su ljudi koji nisu pretekli druge u namazu i postu, nego su uzeli pouku iz Allahovog govora, njihova srca su se uplašila, a njihovo tijelo skrušilo.” Ibn Kajjim je rekao: “Da postoji samo jedno godišnje doba, u njemu bi se izgubile sve koristi drugih godišnjih doba.”

O vjernici! Ashabi Allahovog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, radovali su se hladnim danima, u njima su mogli osjetiti užitek pokornosti Allahu i slast ibadeta. Ibn Mesud, radijallahu anhu, govorio je: “Dobro došla, zimo, u kojoj se spušta blagoslov, čije su noći duge za noćno bdijenje – kijam i čiji su dani kratki za post.” Muaz ibn Džebel, radijallahu anhu, zaplakao je na samrtni i rekao: “Plaćem za žeđi u vrelin danima, ibadetom u zimskim noćima i druženjem sa učenjacima.” U jednoj predaji kaže se: “Zima je proljeće vjernika, njeni dani su kratki, pa ih on posti, a njene noći su duge, pa klanja u njima.” Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Svaki čovjek trebao bi cijeliti svoje vrijeme i znati njegovu vrijednost, i ne potrošiti nijedan njegov trenutak izvan pokornosti Allahu.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svojom uputom, dao je najbolji primjer. Mikdam ibn Šurejh prenosi od svoga oca da je rekao: “Upitao sam Aišu o Poslanikovom izlasku u prirodu (pustinju), pa je rekla: ‘Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izlazio je do onih tilāa.’” (Ebu Davud sa vjerodostojnim lancem) Tilā su riječni izvori, padine i uzvišenja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odmarao je svoju dušu odlaskom na ova mjesta i uživanjem u očaravajućim ljepotama zime, predivnim prizorima proljeća, ozelenjeloj zemlji, baštama cvijeća i radosnim licima.

O muslimani, u hladnim periodima godine posebno dolazi do izražaja lakota i fleksibilnost islamskih propisa, kao što je propis potiranja po mestvama i spajanja namaza u slučaju jakih padavina i vjetrova. Također, u ovim periodima musliman se sjeća svoje siromašne braće, izbjeglica i unesrećenika koji nemaju kuću u koju bi se sklonili od hladnoće i vrućine, čija je postelja zemlja, a nebo pokrivač, nastoji im osigurati ogrjev i krov nad glavom i neprestano misli o njihovim potrebama.

U zimskom periodu musliman brine o svom i zdravlju svoje braće, poduzima sve potrebne mjere na koje nas upućuje naša čista vjera, i sve dostupne uzroke koji imaju preventivni karakter, kao što je vakcinisanje protiv sezonskih gripa, a posebno za one koji prisustvuju javnim skupovima i manifestacijama.

U proljetnim danima neki naši dobri prethodnici – selefi odlazili su u polja, zastajali su, posmatrali, razmišljali i tražili od Allaha Džennet. U proljeće su vidljivi tragovi kiša, drveće se ukrašava zelenilom, a zemlja bujanjem. Proljeće šije odjeću od cvijeća i izlijeva nakit od svjetlosti. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao,

rekao je: “Najzdravije godišnje doba je proljeće, u njemu se smanjuju bolesti i ozdravljaju tijela i duše.” To je podsticaj muslimanu da što više zahvaljuje Allahu na blagodatima, i pojača svoje napore na putu ka Džennetu kroz činjenje dobrih djela. Proljeće je mladost vremena i vjesnik ruža i bosiljaka. Uzvišeni kaže: “Zato pogledaj tragove Allahove milosti – kako On oživi zemlju nakon mrtvila njezina! On će, uistinu, i mrtve oživiti, On sve može.” (Er-Rum, 50) U ovom kontekstu bitno je podsjetiti se na važnost čuvanja životne okoline i biljnog pokrivača, i saradnje sa nadležnim institucijama u očuvanju zelenih površina i njihove čistoće, i širenju ekološke svijesti i kulture.

Allah je najveći, nema boga osim Allaha, slavljen neka je Allah!

O vjernici, “to je Allahovo djelo Koji je sve savršeno stvorio” (En-Neml, 88), “i kad je On na robove Svoje na koje želi prolije, oni se odjednom radošću ispune, iako su bili očajni prije nego što se spustila na njih” (Er-Rum, 48–49).

Poštovani vjernici, natkrilio nas je mjesec šaban, mjesec raznovrsnog dobra, mjesec prema kojem je većina ljudi nemarna. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u njemu je povećavao ibadet i post. Usama ibn Zejd, radijallahu anhu, kazuje: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, vidio sam da u šabanu postiš više nego u drugim mjesecima, izuzev ramazana?’, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘To je mjesec prema kojem su ljudi nemarni, između redžeba i ramazana, mjesec u kojem se djela uzdižu Gospodaru svjetova, i zato želim da se moja djela uzdignu dok postim.’” (Ahmed i Nesai) Ovim hadisom želi se ukazati na važnost činjenja dobrih djela u “vremenima nemarnosti”, i da je to nešto što Allah voli i čime je zadovoljan. Podsjećamo one koji nisu napostili propuštene dane ramazana da to učine u ovom mjesecu, prije nastupanja ramazana, a to je i jedan vid duhovnog imanskog pripremanja za doček mjeseca ramazana.

Ummete islama, s protokolom dana i noći, mjeseci i godišnjih doba, ubrzano se smjenjuju događaji koji pogađaju naš islamski ummet, gotovo ih je teško sve registrovati, i svi su oni mali u poređenju sa jednim, koji se, iz godine u godinu, ponavlja, a to je bjesomučna i sistemska kampanja protiv Božije knjige Kur’ana. Mi sa ovog svetog mjesta, i u ovom blagoslovljenom vremenu, opetovano i kategorično odbacujemo svaki vid nasrtaja na muslimanske svetinje i vrijeđanje šerijata, i jasno poručujemo da je ovo bezobzirno ponašanje i namjerni nasrtaj na časni Kur’an zločin i povređivanje osjećaja više od milijardu i po muslimana u svim dijelovima svijeta, i da je to ogavni terorizam koji će samo povećati

privrženost muslimana Knjizi njihovog Gospodara, kroz njeno učenje napamet, riječi i djela. Uzvišeni kaže: “Mi, uistinu, Kur’an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti!” (El-Hidžr, 9) Nameće se potreba za uvođenjem posebnih zakonskih regulativa kojima bi se inkriminiralo takvo maloumno ponašanje, koje u konačnici ne donosi ništa dobro, osim što vodi širenju isključivosti, mržnje i ekstremizma među ljudima, i predstavlja prijetnju međunarodnim odnosima i miru. Također, osuđujemo i odbacujemo konstantne nasrtaje okupatorskih snaga na muslimanske svetinje unutar kompleksa Mesdžidul-Aksa, nasilje nad njegovim stanovnicima, a kod Allaha je pomoć. Molim Ga da popravi stanje muslimana na svakom mjestu, On je najbolja uzdanica i najplemenitiji u uslišavanju molbi.

Poštovani vjernici, podsjećamo sve nas na obavezu solidarnosti sa bratskim narodima koji su pogođeni zemljotresom i na razorne štete koje je on uzrokovao. Molimo Allaha da se smiluje i oprostí umrlima, a da zaliječi rane povrijeđenima, što prije. Allah im nadomjestio gubitke, podario im utjehu, oprostio njihovim umrlim i izliječio njihove ranjenike i bolesne, amin!

Donosite salavate, Allah vam se smilovao, na onoga kojem je uzdignut spomen među svjetovima, najboljeg čovjeka, kao što vam je naredio vaš Gospodar, Silni, Hvaljeni, u Svojoj časnoj Knjizi, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56) Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur’anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

RAZUMOM OBDARENI KORISTE SVOJ ŽIVOT U ČINJENJU DOBRIH DJELA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
10. šaban 1444. po Hidžri / 3. mart 2023.

Hvala Allahu Koji je prosvijetlio duše razumom obdarenih uputom Svoje jasne Knjige, i Koji je svjetovima postavio znakove Istine, i nadahnuo duše slijedenjem sunneta posljednjeg i pečata svih vjerovjesnika. Zahvaljujem Mu i svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koji je pojasnio smjernice puta onima koji njime hode, i savjetovao ummet s punom pažnjom, blagošću i milošću. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu, ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, o vjernici, jer je bogobožnost put budnosti i staza razumom obdarenih i onih koji pouku primaju. Ona štiti čovjeka od posrnuća, njome se postiže Džennet i u njoj je spas od Džehennema. Uzvišeni kaže: “Oni koji se Allahu i Poslaniku Njegovu budu pokoravali, koji se Allaha budu bojali i koji od Njega budu strahovali – oni će postići ono što budu željeli.” (En-Nur, 52)

O muslimani, pronicljiv pogled, racionalna misao, ispravno razumijevanje i zdravo srce sredstva su pomoću kojih ulul-elbab – razumom obdareni, nastoje ostvariti svoje težnje, postići životne ciljeve i uživati u sreći na ovom i budućem svijetu, pa ih vidite kako tome teže na svaki način, koristeći se svim sredstvima, jasno praveći razliku između zla i dobra, i između pjene koju bujica nosi sa sobom i onoga što ljudima koristi i ostaje na zemlji. Kod njih, osim jakog motiva i snažne želje, možeš pronaći izoštren osjećaj i suptilan strah zbog nastanka i najmanjih pukotina u njihovoj čvrstoj imanskoj strukturi koju su izgradili, što bi dovelo do curenja malog dijela u njoj pohranjenih dobrih djela i vrijednih riznica, na čije su prikupljanje potrošeni dragocjeni dani. Svjesni su

da gubitak manjeg dijela dobrih djela vodi gubitku većine, i da nemar prema malim vodi nemaru prema velikim stvarima, i da potcjenjivanje malih grijeha vodi činjenju velikih grijeha, pogotovo ako je sve to popraćeno nemarom, ustrajavanjem u činjenju pogrešnih uzroka, zadržavanjem postojećeg stanja i nenastojanjem da se nadoknadi propušteno i ispravi pogrešno. Njihov primjer u čuvanju dobrih djela sličan je primjeru čovjeka koji je stekao ogroman imetak, naporno radeći i uz veliku žrtvu i odricanje, kako bi imao za crne dane, i koji čini sve da sačuva i unaprijedi taj imetak.

O vjernici, ova budna skupina, koja brižno čuva svoja dobra djela (“djela koja vječno ostaju”), u svom zdravom pristupu i ispravnom stavu, slijedi primjer plemenitog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, hodeći njegovim stopama i čvrsto se držeći njegovog vjerodostojnog sunneta i potvrđenih hadisa i prakse. Jedan od Poslanikovih vjerodostojnih hadisa, koji u ovom kontekstu zaslužuju posebnu pažnju, među brojnim drugim, jeste ovaj veličanstveni hadis, koji je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izrekao u formi pitanja, kako bi privukao pažnju slušaoca, izoštrio njegov um, osnažio njegovo razumijevanje i potakao ga na potpunu budnost i kontrolu. Muslim i Tirmizi bilježe od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Znate li ko je bankrot?” Ashabi odgovoriše: “Bankrot je kod nas onaj ko nema novca ni imetka.” A Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Zaista je pravi bankrot, od mog ummeta, onaj ko dođe na Sudnjem danu s namazom, postom, zekatom, a na dunjaluku je nekoga grdio, nekoga potvorio, nečiji imetak je jeo, prolio je nečiju krv ili je nekog udario, pa će svakom od njih biti dato od njegovih dobrih djela, a ako nestane njegovih dobrih djela prije nego što izmiri ono što je on dužan ljudima, onda će se uzeti od njihovih grijeha, pa će se natovariti na njega i bit će bačen u džehennemsku vatru.”

O vjernici, ovo je divan prikaz, suptilno pojašnjenje i precizna dijagnoza, čije su intencije objedinjene u ovom jezgrovitom hadisu, sa malo slova i riječi, a puno značenja i mudrosti. Značenje ovog hadisa, kao što kažu islamski učenjaci, jeste da je osoba opisana u ovom hadisu istinski bankrot, a ne onaj ko nema imetka ili ima malo imetka, iako ga ljudi zovu bankrotom, zato što je to stanje prolazno i prestaje smrću, ili se još za života može promijeniti nabolje, dok je stanje spomenuto u hadisu trajno, pravi bankrot je onaj čija je propast potpuna i nepopravljiva, čija će dobra djela biti data onima koje je ošteti,

a kada nestane njegovih dobrih djela, uzet će se njihova loša djela i prebaciti njemu, pa će biti bačen u Vatru i tako će njegova propast biti potpuna.

Nije čudo, onda, zašto razumom obdareni, kao pouku iz ovog vjerovjesničkog pojašnjenja, prihvataju da su djela koja čovjek čini na dunjaluku, kao zalag za ahiret, izložena opasnosti njihovog umanjivanja i nestajanja, dio po dio, sve dok se ne osuši ruža njegovih dobrih djela, ne presahnu njihovi izvori, ne isprazne se njihove riznice, i ne uruše pod teretom tuđih hakova, onih kojima je nanio nepravdu na ovom svijetu. Njegova djela bit će izložena na ahiretskoj pijaci, za njegovu nepravdu bit će izneseni jasni dokazi, i njegov kraj bit će potpuna propast (bankrot), jer će mu jedini izlaz biti “valuta” koje nema i “tekući račun” koji je ispražnjen. Kako će ovakva propalica povratiti ono što je izgubila, kada je potrošio sva svoja dobra djela i ispraznio sve njihove riznice? Nastojte, Allah vam se smilovao, sačuvati riznice svojih dobrih djela, i pazite se nepravde na ovom svijetu, u bilo kojem obliku, šta god bio vaš motiv i koji god bio vaš cilj. Samo na taj način sačuvat ćete dobra djela koja će vam biti potrebna na Danu susreta sa Allahom, “na Dan kada će se ljudi zbog Gospodara svjetova dići!” (El-Mutaffifin, 6).

Uzvišeni kaže: “A kad ih On izbavi, oni odjednom bez ikakva osnova čine nered na Zemlji! O ljudi, nepravda koju činite da biste u životu na ovome svijetu uživali – samo vama šteti; nama ćete se poslije vratiti i Mi ćemo vas o onom što ste radili obavijestiti!” (Junus, 23)

O vjernici, ovaj vjerodostojni hadis nije u koliziji sa riječima Uzvišenog: “... i svaki grešnik samo se svoje breme nositi” (El-En’am, 164), jer će muflis – bankrot, kako pojašnjavaju islamski učenjaci, biti kažnjen zbog svojih postupaka, tereta i nepravde koju je učinio. Oni koje je ošteti tražit će od njega svoja prava, pa će im se dati dio njegovih dobrih djela, a kada nestane dobrih djela, a hakovi ne budu namireni, Allahovom mudrošću i pravednošću, izmjerit će se preostali hakovi, i namirit će se tako što će se njemu prebaciti dio njihovih loših djela, pa će zbog njih biti bačen u Vatru. U suštini, njegova kazna samo je posljedica nepravde koju je učinio, i neće biti kažnjen za nešto što nije učinio.

Bojte se Allaha i znajte da je najistinitiji govor Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novouvedene stvari u vjeru, svaka novouvedena stvar u vjeru je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru. Držite se, o muslimani,

upute dviju objava, i postupajte u skladu sa ova dva svjetla, imat ćete lijepo prebivalište na ovom i budućem svijetu.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

ČISTOĆA SRCA I JEZIKA MUSLIMANA, I ISKORIŠTAVANJE VREMENA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid

17. šaban 1444. po Hidžri / 10. mart 2023.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i Poslanik, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novouvedene stvari u vjeru, svaka novouvedena stvar u vjeru je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, predvodnik sljedbenika čiste vjere, Ibrahim, alejhis-selam, molio je svoga Gospodara blagoslovljenim i lijepim riječima: “Gospodaru moj, podari mi znanje i uvrsti me među one koji su dobri i učini da me po lijepom spominju oni što će poslije mene doći, i učini me jednim od onih kojima ćeš džennetske blagodati darovati – i ocu mome oprosti, on je jedan od zalutalih.” (Eš-Šuara, 83–86) Časni poslanik Ibrahim znao je da se kod Allaha neće spasiti osim onaj ko svoje srce očisti od zabranjenih strasti i sumnji u vjerovanju, radi Allaha, Gospodara svih svjetova, pa je rekao: “... i ne osramoti me na Dan kad

će ljudi oživljeni biti, na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti” (Eš-Šuara, 87–89).

Naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah ima Svoje posude na Zemlji, a posude vašeg Gospodara su srca Njegovih dobrih robova. Najdraža su mu ona najnježnija i najblaža srca.”

O vjernici, srca čestitih ljudi žude za djelima dobročinstva, a srca pokvarenih ljudi žude za nevaljalštinama. Allah vidi težnje i želje svakoga od vas, zato dobro pogledajte šta su vaše težnje. Čovjekova djela proizlaze iz njegovih težnji i želja. Allah će prihvatiti samo onu posudu koja je u isto vrijeme čvrsta, nježna i čista: čvrsta u pokornosti Allahu, nježna kada se Allah spomene i čista od onoga što Allah prezire i ne dopušta. Jezici su grabilice srca i oni grabe ono što je u srcima, a znak njihove čistoće i zdravlja je ustrajnost u spominjanju Allaha, bez osjećaja dosade i zasićenja. Uzvišeni Allah kaže: “U stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene, za one koje i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju. ‘Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u Vatri!’” (Ali Imran, 190–191) U spominjanje Uzvišenog Allaha spada stjecanje korisnog znanja, podučavanje drugih i ispravno razumijevanje Allahove vjere, kao što kaže Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Kada budete prolazili pored džennetskih bašči, svratite u njih i uzmite njihove plodove.” “A šta su to džennetske bašče?”, upitaše ashabi. “To su halke na kojima se spominje Allah.” To su halke znanja na kojima se uče propisi halala i harama, i na kojima se govori o Allahu, Njegovim imenima, svojstvima, naredbama i zabranama, i o Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, njegovim imenima, vrlinama, sunnetu, životu, mudžizama, dokazima njegovog poslanstva i posebnostima. Onaj čije je srce čisto i živo, osjeća bol zbog svakog propuštenog dobrovoljnog namaza, učenja Kur’ana i zikra, i ta bol je veća od boli za gubitkom bilo kojeg materijalnog dobra. Koga je Allah opskrbio duhovnom budnošću, taj će sigurno sebično čuvati svaki svoj trenutak, propitivat će svoju dušu, kao kakvog dužnika, za svaki udisaj i izdisaj, ustrajno će raditi na popravljanju svojih riječi i djela i suprotstaviti će se njenim prohtjevima, radi Allaha. Ko se cijelim srcem okrene Allahu, i sve svoje brige i težnje usmjeri Njemu, On će mu biti dovoljan u odnosu na sve ostalo. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čija najveća briga bude ahiret, Allah će mu dati bogatstvo

u srcu, podarit će mu pribranost u svim situacijama, i dunjaluk će mu doći ponizno. A čija najveća briga bude dunjaluk, Allah će mu dati siromaštvo u očima, učinit će ga rastresenim i od dunjaluka mu neće doći osim ono što mu je propisano!” Uzvišeni kaže: “Ko je bolje vjere od onoga koji se iskreno preda Allahu, čineći još i dobra djela, i koji slijedi vjeru Ibrahimovu, vjeru pravu? A Ibrahima je Allah uzeo za prijatelja. Allahovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji; i Allah sve zna.” (En-Nisa, 125–126)

O vjernici, neka niko od vas ne polaže svoje nade ni u koga drugog osim u Gospodara, i neka se ne plaši ničega drugog osim svojih grijeha. Čovjekov grijeh neće biti oprostjen sve dok ne popravi svoja djela, a neće popraviti svoja djela sve dok ne popravi svoje riječi, a neće popraviti svoje riječi sve dok ne bude svjestan svog Gospodara i ne bude Ga se istinski bojao. “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehe vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjekovo vjerovanje neće biti ispravno sve dok ne bude ispravno njegovo srce, a njegovo srce neće biti ispravno sve dok mu jezik ne bude ispravno govorio. U Džennet neće ući onaj od čijeg zla nisu mirne njegove komšije.” Istinoljubivi i iskreni Poslanik obavijestio nas je da kada osvane sin Ademov, svi njegovi organi obrate se jeziku riječima: “Boj se Allaha po pitanju nas, jer mi smo onakvi kakav si ti. Ako budeš ispravno govorio, i mi ćemo biti ispravni, a ako ti zastraniš, i mi ćemo zastraniti.” Uzvišeni kaže: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome – dolaze meleki: ‘Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan. Mi smo zaštitnici vaši u životu na ovome svijetu, a i na onome; u njemu ćete imati sve ono što duše vaše zažele, i što god zatražite – imat ćete, bit ćete počašćeni od Onoga Koji prašta i Koji je milostiv.’ A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini i koji govori: ‘Ja sam doista musliman!’” (Fussilet, 30–33)

Znaite, o vjernici, da je najbolje što jezici mogu zgrabiti iz Allahovih posuda (ljudskih srca) salavat i selam na Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i to je jedan od najvrednijih, najljepših, najčišćih, najsladših i najpotpunijih oblika spominjanja Allaha, kojima se uljepšavaju srca i osvjetljavaju putevi.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

VRIJEDNOST MJESECA MILOSTI (MEDINA)

Hatib: dr. Halid ibn Sulejman el-Muhenna

24. šaban 1444. po Hidžri / 17. mart 2023.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vašu dobra djela nagraditi i grijehe vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O vjernici, od Allahove dobrote i dobročinstva prema Njegovim robovima jeste i to da im je propisao u vjeri ono čime će postići najljepšu i višestruku nagradu, očistiti svoje duše i zaštititi svoja tijela, a jedan od najuzvišenijih propisa, koje je Sveznajući i Mudri objavio Svojim robovima, jeste svakako post mjeseca ramazana. Uzvišeni kaže: “O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste bogobožni bili.” (El-Bekara, 183) Ovaj veličanstveni ajet poziv je vjernicima od Milostivog kojim ih On upućuje na vrijednost i veličinu ove islamske dužnosti, i to sa dva aspekta:

Prvi, Allah, džellešānuhu, propisao je post svim narodima prije nas, i u tome je podsticaj nama da ga čvrsto prihvatimo, ukazivanje na njegovu vrijednost

i počast, kao i na mnoge prednosti njegovog izvršavanja, ali i obznanjivanje Allahove ljubavi prema postu i postačima, i zbog toga je propisan svim Njegovim robovima, da bi svi oni učestvovali u njegovim blagoslovima i nagradama.

Drugi, Allah, džellešānuhu, istakao je bogobožnost kao glavni i ključni razlog njegovog propisivanja, a bogobožnost je Njegova oporuka nama i onima prije nas, kao što kaže Uzvišeni: “Allahovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji. Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha” (En-Nisa, 131).

Mnogobrojni kur’anski ajeti govore o tome da je prihvatanje dobrih djela kod Allaha, džellešānuhu, i spas na ahiretu isključivo privilegija bogobožnih. S obzirom na to da je post siguran put ka bogobožnosti, on je propisan i prvima i potonjima, što je opet svojevrsna potvrda veličine i važnosti ovog ibadeta, koji je Allah učinio jednim od temelja i stubova na kojima je uzdignuta građevina islama, i za njega je vezao veliku nagradu, koja ukazuje na Njegovu neizmjernu ljubav prema postu i privilegovanost postača, na ovom i budućem svijetu, zbog čega mu se oni iskreno raduju i to ih podstiče da ga što više praktikuju.

Na neke vrijednosti ramazanskog posta ukazao je blagoslovljeni hadis, koji je od Uzvišenog Allaha prenio najbolji i najpouzdaniji prenosilac, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, a u njemu se kaže da je Allah, džellešānuhu, rekao: “Svako čovjekovo djelo pripada njemu, osim posta, on je Moj i Ja za njega posebno nagrađujem.” Zatim je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Post je štit. Kada neko od vas bude postio, neka ne govori ružne riječi, i neka ne podiže glas, a ako ga neko uvrijedi ili ga napadne, neka kaže: ‘Ja postim.’ Tako mi Onoga u Čijoj je ruci Muhammedova duša, zadah iz usta postača ljepši je kod Allaha, na Sudnjem danu, od mirisa mošusa. Postač ima dvije radosti kojima se raduje: kada nastupi iftar, raduje se iftaru, i kada sretne svoga Gospodara, radovat će se svome postu.” (Buhari i Muslim) U Buharijevoj verziji navodi se: “Postač ostavlja hranu, piće i prohtjeve radi Mene. Post je Moj, i Ja za njega nagrađujem. Svako dobro djelo vrednuje se deseterostruko.” U Muslimovoj verziji dodatno se pojašnjava značenje ovog hadisa: “Svako čovjekovo djelo višestruko se vrednuje, jedno dobro djelo uvećava se od deset do sedam stotina puta.” Uzvišeni Allah rekao je: “... osim posta, on pripada Meni, i Ja za njega nagrađujem. Postač ostavlja prohtjeve i hranu radi Mene.”

Slavljeni Allah obavijestio nas je u ovom hadisu da Njegova nagrada za postača nije ograničena deseterostrukim uvećanjem niti uvećanjem od sedam stotina puta, nego da On za post daje skrivenu nagradu, bez ikakvih ograničenja, jer je postač sakrio svoj ibadet, iskreno radi Gospodara, žudeći za Njegovom nagradom i strahujući od Njegove kazne, u njegovom njetu nema primjesa rijaluka, pretvaranja, i ne čini ga radi nekog dunjalučkog interesa, ugleda među ljudima i njihove pohvale. Pa šta mislite koliko je vrijedan taj ibadet čiju je nagradu Allah Sebi pripisao, iz počasti i odlikovanja?!

Jedna od vrijednosti posta, o kojoj govori ovaj hadis, jeste da je post štit, tj. utočište, zaštita od Vatre, a to zbog toga što je Vatra, Allah nas sačuvao od nje, prekrivena strastima, a strasti se potpaljuju sitošću i napojenošću, dok postač ostavlja strasti kako bi oslabio svog šejtana i dušu koja mu naređuje zlo, i kako ne bi griješio prema Gospodaru, pa se na taj način štiti od grijeha. Post mu je štit od grijeha na ovom svijetu, i od Vatre na ahiretu.

Još neke vrijednosti posta, koje razumijemo iz ovog hadisa:

– Zadah iz usta postača ljepši je i prijatniji kod Allaha od mirisa miska, a zadah je miris koji se širi iz njegovih usta zbog praznine u želucu. Ovaj miris, iako je za ljudska osjetila neprijatan, Allahu je lijep i prijatan, jer je nastao kao rezultat pokornosti Njemu i težnje za Njegovim zadovoljstvom, kao što je slučaj i sa krvlju šehida, ta krv na Sudnjem danu bit će boje krvi, a mirisa mošusa.

– Postač ima dvije radosti: jedna je zbog iftara, a druga je zbog susreta sa Gospodarom.

Što se tiče prve radosti, ljudska duša po svojoj naravi sklona je užicima koji je ispunjavaju i smiruju, a to su jelo, piće i tjelesno uživanje, i kada joj se ti užici prvo uskrate, a zatim ponovo dozvole, postaje radosna zbog toga, a posebno ako osjeća veliku potrebu za tim užicima, i zato je požurivanje sa iftarom Allahu drago djelo za koje On nagrađuje posebnom nagradom.

Što se tiče radosti zbog susreta sa Allahom, to je zbog nagrade za post, koju On čuva za njega, i koja će mu biti tako potrebna na Sudnjem danu, a na to ukazuju Allahove riječi u hadisi-kudsijju: "... osim posta, on je Moj i Ja za njega nagrađujem". Jedno od mogućih značenja ovog hadisa jeste da postaču niko ne može uzeti njegovu nagradu, namirivanjem ili na neki drugi način, i da se ta nagrada čuva isključivo za njega.

Vrijednost posta ogleda se i u činjenici da u Džennetu postoje posebna vrata samo za postače, na koja neće ući niko drugi osim njih. To im je radosna vijest od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je rekao: “U Džennetu postoje vrata koja se zovu Rejjan. Na Sudnjem danu, na ova vrata ući će postači, i niko drugi neće ući. Bit će rečeno: ‘Gdje su postači?’, pa će oni ustati, i niko osim njih neće ući, a kada oni uđu, zatvorit će se, i niko više neće ući.” (Buhari i Muslim)

Velika vrijednost posta ogleda se i u tome što se njime iskupljuju grijesi onome ko bude postio ramazan, s čvrstim ubjeđenjem u njegovu obaveznost i nadajući se nagradi za njega, i onome ko bude postio dobrovoljni post izvan mjeseca ramazana. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko ispostio ramazan, vjerujući i nadajući se nagradi, bit će mu oprošteni prethodni grijesi.” (Buhari i Muslim)

Buhari i Muslim bilježe od Huzejfe ibn Jemana, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Iskušenja koja čovjek ima u porodici i imetku iskupljuju post, sadaka i pozivanje na činjenje dobra i odvrćanje od zla.” Značenje hadisa je da čovjek uglavnom biva iskušan imetkom, djetetom, vlastitim potrebama ili komšijom, i u svim tim iskušenjima dešavaju se propusti i neispunjavanje obaveza koje ima prema njima, ili ga one odvrćaju od pokornosti Allahu, pa ako se desi nešto od toga, iskupit će se postom.

Koliko je samo potrebno da čovjek, koji zaista sebi želi dobro, čuva svoje ibadete od onoga što ih može pokvariti ili umanjiti njihovu nagradu, kako bi, u konačnici, dobio potpunu nagradu, osjetio slast zbog njihovog činjenja i ostvario ciljeve zbog kojih su propisani. Svoj post najbolje čuva onaj ko najviše pazi na svoj jezik i ko ga uposli ibadetom, i onaj ko se udalji od svega što ga se ne tiče. Zbog toga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koji je bio milostiv prema svome ummetu, kazao: “Kada neko od vas bude postio, neka ne govori ružne riječi, i neka ne podiže glas”, i rekao je: “Ko ne ostavi lažno svjedočenje i postupanje po njemu, i ružan govor, Allahu nije potrebno da, zbog Njega, ostavlja hranu i piće.” (Buhari)

Ovaj hadis jasno ukazuje na to da Allah, džellešanuhu, ne želi od postača puko gladovanje i žed i apstinenciju od tjelesnih užitaka, nego želi da napusti svaki zabranjeni govor koji se suprotstavlja istini, kao što je lažno svjedočenje, laž, ogovaranje, prenošenje tuđih riječi, i svaku vrstu prevare u trgovini

i međuljudskim odnosima, i gledanje u ono što je haram, kao i svaku vrstu ružnog govora, kao što je vrijeđanje, kleveta, razvratan govor. Ko sve to ostavi dok posti ostvario je intenciju propisivanja posta, postigao je njegove koristi, stekao je bogobožnost i čistoću duše. Njegovo tijelo usmjereno je samo ka onome što Allah voli, a njegova duša teži Njegovom zadovoljstvu.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

NEKE ODLIKE I VRIJEDNOSTI RAMAZANA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Ali el-Huzejfi

2. ramazan 1444. po Hidžri / 24. mart 2023.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu, Koji nas je obasuo mnogobrojnim dobrima i blagodatima, otvorio je širom vrata svakog hajra i dobročinstva, pročistio njihove pitke izvore i razastro njihove trpeze u mjesecu ramazanu. Neka su salavat i selam na našeg prvaka i vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, koji je poslan s milošću i pravdom, ljudima i džinima, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji idu njihovim putem i slijede ih u dobročinstvu.

O vjernici i vjernice, oporučujem sebi i vama bogobožnost u odabranom vremenu, u kojem se pokazuje svijest o Allahu, i vjernici se, čineći raznovrsne ibadete, uljepšavaju najljepšim ukrasima. Allah, džellešānuhu, upravo je u ovom vremenu propisao ibadet posta, kako bi se postigao taj cilj, a o čemu govori ajet: “O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste bogobožni bili” (El-Bekara, 183). Vežite čvrsto svoja srca njegovim užetom, saperite svoje grijehе njegovim izvorima, jer on je zaista najčvršće užе, najsigurnija poputnina i najuzvišenija deredža.

Znajte, Allah vam se smilovao, da Allah, džellešānuhu, pravi odabir u onome što stvara, na način da taj odabir ukazuje na veličinu Njegovu dobrote, neprikosnovenost Njegove pravde i Njegovu savršenu mudrost. On dobro poznaje suštinu i bit stvari i detaljno je upućen u njihovu nutrinu i vanjštinu. On odabire vremena, mjesta i ljude. Od mjesta odabire ona najčasnija, od vremena ona najvrednija, a od ljudi one najčišće i najiskrenije, i čini ih stjecištem Svojih dobara i blagoslova. Njegova savršena pravda i nepresušno dobro jezičak su prevage na vagi odabira i odlikovanja. “Gospodar tvoj stvara šta hoće, i On odabire.” (El-Kasas, 68) Ono što je proljeće među godišnjim dobima i dijamant među draguljima, to je mjesec ramazan među ostalim mjesecima.

Poštovani vjernici, razmislite, zajedno sa mnom, o ovom upozoravajućem stavu i čudnom prizoru, koji nam prenosi Ebu Hurejra, radijallahu anhu, od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Naime, prema ovom predanju, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uspeo se na ovaj časni mimber i ponovio je tri puta: “Amin! Amin! Amin!” Neko ga upita: “Zašto si to uradio?”, a on odgovori: “Džibril mi je rekao: ‘Propao je i ponižen onaj kome dođe ramazan, a ne bude mu oprošteno u njemu’, a ja sam na to rekao: ‘Amin!’ Zatim je rekao: ‘Propao je i ponižen onaj kod kojeg njegovi roditelji, ili jedan od njih, dožive starost, a on zbog njih ne zasluži Džennet’, a ja sam na to rekao: ‘Amin!’ Zatim je rekao: ‘Propao je i ponižen onaj u čijem se prisustvu spomene tvoje ime, a on ne donese salavate na tebe’, a ja sam na to rekao: ‘Amin!’” Razlog zbog čega je taj čovjek propao i ponižen je taj što su u mjesecu ramazanu otvorena vrata blagoslova i dobrote, što su uzroci za činjenje dobrih djela mnogostruko uvećani, dostupni i pristupačni i što je vrijeme trajanja ramazana kratko u odnosu na veličinu nagrade i njegovu korist.

O vjernici i vjernice, svanulo je ramazansko jutro, golubovi s njegovih grana su zagugutali, dašak njegovog dolaska osjeća se u zraku, njegovi cvjetovi su zamirisali, otvorila su se vrata koja su bila zaključana, dobro koje je brižno čuvano u riznicama prosulo se po dunjaluku. O radosti za iskrenog pobožnjaka nakon vremena razdvojenosti! Ljudi se iskupljaju na njegovim vratima, a gužva je uvijek najveća kod pitkog izvora. To je mjesec u kojem duše hrle svome Gospodaru, poput onih koji hrle nepresušnom izvoru, i u kojem se tijela i jezici utrkuju za dobrom kao što se utrkuju plemeniti i brzi konji za pobjedom.

Dakle, rob, ma koliko dugo bio daleko od Allaha, koliko god otvrdlo njegovo srce i presušilo njegovo oko, motivi za dobro u njegovom srcu, i nagoni za dobrotu u njemu čeznu za baštama u kojima se spominje Allahovo ime, i jecaju zbog usamljenosti i odvojenosti. Njegova duša, koja ga kori, nikada ne umire, koliko god bila slaba i nejaka, i koliko god je zastirala koprena grijeha, ona se nada dobru i voli blizinu svoga Gospodara i Zaštitnika, i čezne za svojim prvim domovima, u kojima pronalazi svoju dušu, svoje proleće i svoje želje, i raduje se njegovom glasniku. Koliko je presahlih očiju, nakon dugotrajne suše, izlilo svoje oblake, i tvrdih srca koja su, nakon ogrubjelosti i tvrdoće, smekšala, i udaljenih duša koje su se približile svome Gospodaru, i jezika koji su dugo

govorili neistinu, pa su progovorili dobro, i udova koji su bili nepokretni u činjenju dobra, pa su se pokrenuli.

Post je medresa imana, vjerovanja, i uspon ka stepenu ihsana – dobročinstva, za koji je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ihsan je da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, a ako ti Njega ne vidiš, On tebe, zaista, vidi”, jer je on tajna između roba i Gospodara, koju ne zna niko osim Njega. Post je ibadet u kojem se ostvaruju uzvišena značenja iskrenosti i istinskog obožavanja Allaha. U vanjskoj formi nema razlike između onoga koji ostavlja hranu zbog sitosti i onoga koji to čini iz pobožnosti (samo Allah zna motive jednog i drugog), i upravo zbog ovog suptilnog značenja i plemenitog motiva, Allah, džellešānuhu, pripisao je ovaj ibadet Sebi. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svako čovjekovo djelo vrednuje se višestruko, od deset do sedam stotina puta, pa do onoliko koliko Allah želi, osim posta, on je Moj, i Ja za njega nagrađujem. Postač ostavlja hranu i prohtjeve radi Mene.” Vjernik ostavlja hranu, piće i prohtjeve kao čin obožavanja svoga Gospodara, i potpuno svjestan Njegovog nadzora, čak i kada je daleko od ljudskih očiju.

Zbog toga se za post kaže da u njemu nema rijaluka – pretvaranja.

Allahove riječi, iz prethodnog hadisi-kudsijja: “i Ja za njega nagrađujem”, ukazuju na veličinu Njegove dobrote i obilnost Njegovog davanja. Svako daje onoliko koliko ima i kolika je njegova darežljivost, a ne daje zato što se nečemu nada ili od nečega strahuje.

U mjesecu ramazanu otkrivaju se, u punom svjetlu, blagodati ove vjere i njenih uzvišenih ibadeta, koji su propisani radi ostvarivanja najviših intencija, a one su: izgradnja strpljivosti kod vjernika, odvrćanje duše od zabranjenih prohtjeva i strasti, solidarnost i saosjećanje imućnog sa siromašnim, čišćenje duše i glancanje njenog “ogledala” sve dok, u svim njenim dijelovima, ne zablista svjetlost Kur’ana i ne pokrenu se vatre imana.

Obaveza je čovjeka da zahvaljuje Allahu na tim blagodatima, kao što to sugerše završetak ajeta, koji govori o mjesecu ramazanu: “U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur’ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla. Ko od vas u tom mjesecu bude kod kuće, neka ga u postu provede, a ko se razboli ili se na putu zadesi, neka isti broj dana naposti – Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate – da određeni

broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete” (El-Bekara, 185).

O vjernici i vjernice, nijet koji je smješten u nutrini srca ima presudan utjecaj na čovjekovu dobrotu, ispravnost njegovih postupaka, njegova djela i odnos prema stvorenjima i Stvoritelju. Tijelo je ogledalo srca, a njegov odsjaj je ispravan nijet. On je njegova “jahalica” na putu ka Gospodaru. U mjesecu ramazanu do punog izražaja dolaze djela srca, podižu se deredže dobrih djela i povećava i umanjuje nagrada za njih, ovisno o kvaliteti nijeta i svijesti o Allahu u srcu. Razmislite, zajedno sa mnoom, o povezanosti djela u mjesecu ramazanu, sa ispravnim i iskrenim nijetom, na koju je ukazao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu: “Ko isposti ramazan vjerujući u Allaha i nadajući se nagradi, bit će mu oprosteni prethodni grijesi.” On je također kazao: “Ko bude klanjao noćni namaz (teraviju) u ramazanu, vjerujući u Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, bit će mu oprosteni prošli grijesi.”

O vjerniče, zastani na jedan trenutak i propitaj svoje srce, koliko je čisto i svjesno Allaha, potpali žeravicu odlučnog povratka Allahu i poniznosti pred Njim, i ne dozvoli da oštricu tvoje odlučnosti otupe prepreke na koje ćeš naići na svom putu ka Allahu. Iskrena namjera je tvoja jahalica, njen gonič je odlučnost, a njen vodič je slijedenje sunneta. Potjeraj svoju jahalicu bičem odlučnosti, jer do kraja puta ostalo je samo malo.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

PREPORUKA ZA ISKORIŠTAVANJE VREMENA U MJESECU MILOSTI (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahaman el-Huzejfi

9. ramazan 1444. po Hidžri / 31. mart 2023.

Hvala Allahu, Gospodaru Zemlje i nebesa, Objavitelju jasnih ajeta, Plemenitom, Koji obasipa Svojim dobrima i blagoslovom, Onome Koji uzdiže i čisti duše ibadetima, i zabranom harama. Hvalim svog Gospodara i zahvaljujem Mu na nepresušnim blagodatima, onima koje znamo i koje ne znamo. Niko, osim Njega, u Čijim su rukama dobra djela i zaštita od zla i propasti, ne poznaje sve blagodati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Vladara, Vlasnika, Silnog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, pomognut, od Allaha, džellešanuhu, mudžizama – nadnaravnim djelima. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe, koji su pretekli druge u dobrim djelima. Bojte se Allaha, svoga Gospodara, Koji vas obasipa blagodatima, i čuva koga hoće, od kazne i zla, bogobožnost je najbolja opskrba za Dan povratka.

O muslimani, znajte da su najvredniji oni sati, dani i mjeseci koje je Allah odlikovao, a najvrednija djela ona koja je Allah propisao da se čine u tim satima, danima i mjesecima. Allah, džellešanuhu, naučio nas je koji su to sati, dani i mjeseci, propisao nam je da u njima činimo dobra djela, i upozorio nas je da ne činimo grijeha u njima i u drugim vremenima, kako bismo se što više posvetili dobrim djelima, i kako bismo stranice svojih djela sačuvali od harama i upropaštavajućih grijeha. Našem Gospodaru pripada svaka hvala i zahvalnost na tome što nas je naučio svemu što je korisno za nas, i upozorio na ono što je štetno i pogubno za nas.

Uzvišeni kaže: “Mi smo vam jednog od vas kao Poslanika poslali, da vam riječi Naše kazuje i da vas očisti i da vas Knjizi i mudrosti pouči i da vas ono što niste znali nauči.” (El-Bekara, 151)

“A kada budete sigurni, spominjite Allaha onako kako vas je On naučio onome što niste znali.” (El-Bekara, 239)

“Tebi Allah objavljuje Knjigu i mudrost i uči te onome što nisi znao; velika je Allahova blagodat prema tebi!” (En-Nisa, 113)

“... i poučavate se onome što ni vi ni preci vaši niste znali?” (El-En’am, 91)

Prema tome, dobro počinje i završava kod Allaha, kao što kaže Uzvišeni: “... i da će se Gospodaru tvome ponovo vratiti.” (En-Nedžm, 42). Hvala Allahu na blagodatima.

Ako se oni koji ne vjeruju u Allaha i u Sudnji dan, danas raduju blještavilu i prolaznim ukrasima i užicima dunjaluka, kao što nam je to objasnio Allah, džellešanuhu, u Svojoj Knjizi: “Kome hoće, Allah daje u obilju, i uskraćuje. Oni se raduju životu na ovome svijetu, a život na ovom svijetu prema onome svijetu samo je prolazno uživanje” (Er-Ra’d, 26), i kao što je rekao za nevjernike: “To vam je zato što ste bez ikakva osnova na Zemlji bahati bili i što ste likovali. Ulazite kroz kapije Džehennema, u njemu ćete vječno ostati – a ružno je prebivalište oholih!” (Gafir, 75–76); “Uistinu, vi ovaj prolazni svijet volite, a o onom drugom brigu ne vodite” (El-Kijama, 20–21). Ako se oni koji daju prednost dunjaluku nad ahiretom raduju onome što im je dato od dunjaluka, a zaboravljaju ahiret, neka se onda sjete Ada, Semuda, i prijašnjih naroda koji su se oglašili o ono što su im govorili njihovi poslanici, neka su na njih Allahov mir i spas, i kako su nestali njihovi užici, a ostalo kajanje, kuknjava, odgovornost i tereti njihovih loših djela.

Uzvišeni kaže: “... a oni koji ne vjeruju – koji se naslađuju i žderu kao što stoka ždere – njihovo će prebivalište Vatra biti!” (Muhammed, 12)

“O skupe džinski i ljudski, zar vam iz redova vas samih poslanici nisu dolazili koji su vam ajete Moje kazivali i upozoravali vas da ćete ovaj vaš dan dočekati? Oni će reći: ‘Mi to priznajemo na svoju štetu.’ Njih je život na Zemlji bio obmanuo i oni će sami protiv sebe posvjedočiti da su bili nevjernici. Tako je, jer Gospodar tvoj nije uništavao sela i gradove zbog zuluma njihova - bez prethodne opomene njihovim stanovnicima.” (El-En’am, 130–131)

To su neke vijesti, koje nam Allah kazuje, o prošlosti dunjaluka i onih koji su ovaj svijet uzeli za svoju “kiblu”, zadovoljili se njime umjesto ahiretom i radovali se njegovim ukrasima. Uzvišeni kaže: “Onima koji ne očekuju da će

pred Nas stati i koji su zadovoljni životom na ovome svijetu, koji su u njemu smireni i onima koji su prema dokazima Našim ravnodušni – prebivalište njihovo biće Džehennem, zbog onoga što su radili.” (Junus, 57–58)

Allah vam je ukazao Svoju milost najodabranijim mjesecom, objedinio vam je u njemu ibadete i blagoslove, kao ni u jednom drugom mjesecu, umnogostručio u njemu nagradu za dobra djela, kao ni u jednom drugom mjesecu, i sačuvao je muslimane u njemu od onoga što ih odvraća od pokornosti, i spriječio je šejtane da odvraćaju Muhammedov ummet s puteva dobra, kao što kaže Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem: “Kada nastupi ramazan, otvore se kapije Dženneta, a zatvore kapije Džehennema, i u okove povežu šejtani.” (Buhari i Muslim)

U ovom blagoslovljenom mjesecu natkriljuje nas plemenitost, svjetlost i blagoslov namaza.

On je i mjesec zekata za one koji žele da ga izvrše u ramazanu i koji vole dobročinstvo, pa blago onome ko ga izvrši i sredstva od zekata preda u ruke njegovih pravih vlasnika, a teško onome ko ga pomiješa sa svojim imetkom, jer će tako uništiti njegov berićet, i navući na sebe kaznu u kaburu, u obliku zmije koja će ga uzeti za čeljusti i ubrizgati u njega svoj otrov.

U ovom mjesecu treba izvršiti i druge imovinske obaveze i dobrovoljno udijeliti dio svog imetka, kako bi se zaštitio od Vatre i kako bi na Sudnjem danu uživao u hladu svoje sadake.

Također, ovo je mjesec raznih oblika zikra, spominjanja Allaha, učenja Kur’ana, kojim Allah podiže deredže, briše grijeha i održava srca u najljepšem stanju.

U njemu je mali hadž – umra, čija je nagrada kao nagrada hadža obavljeno sa Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, ili hadža općenito, različiti oblici dobročinstva prema potrebnima, roditeljima i bližnjima. U hadisu se kaže: “Sadaka čuva čovjeka od ružne smrti, i otklanja nedaće.”

Post podrazumijeva i pozivanje na činjenje dobra i odvraćanje od zla, i u njemu je, za one koji istinski razmišljaju o njemu, svako dobročinstvo i ostavljanje svakog grijeha. Ljudsku dušu nemoguće je popraviti i odgojiti bez posta i namaza. Uzvišeni kaže: “... a vi se potrudite da druge, čineći dobra djela, pretečete! Ma gdje bili, Allah će vas sve sabrati - Allah, zaista, sve može.” (El-Bekara, 148)

Bojte se Allaha, svoga Gospodara, On će vam uvećati nagradu i zaštitit će vas od kaburskog azaba. Spasio se onaj ko se boji Allaha, a propao je onaj ko slijedi svoje strasti. Uzvišeni kaže: "... zato se natječite ko će više dobra učiniti; Allahu ćete se svi vratiti, pa će vas On o onome u čemu ste se razilazili obavijestiti." (El-Maida, 48)

O ljudi, ono što je prošlo je daleko, makar to bio jučerašnji dan, a ono što tek treba doći je blizu. Tvoji prošli dani neće se vratiti, a novi dani brzo će doći.

Uzvišeni kaže: "Ti ćeš, o čovječe, koji se mnogo trudiš, trud svoj pred Gospodarom svojim naći." (El-Inšikak, 6)

"Mi vas na skorbu patnju upozoravamo, na Dan u kome će čovjek djela ruku svojih vidjeti, a nevjernik uzviknuti: 'Da sam, bogdao, zemlja ostao!'" (En-Nebe, 40)

Ako je stvar ovakva kao što Allah spominje, onda čini dobra djela za svoj vječni život "da čovjek ne bi uzviknuo: 'Teško meni, koliko sam samo dužnosti prema Allahu propustio, čak sam se i izrugivao!' – ili da ne bi rekao: 'Da me je Allah Pravim putem uputio, sigurno bih se Njegove kazne sačuvao', ili da ne bi rekao kad doživi patnju: 'Da mi se samo vratiti – dobra djela bih činio!'" (Ez-Zumer, 56–58).

Činite što više dobrih djela u ovim danima, jer se oni više nikada neće vratiti. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Većina ljudi nemarna je prema dvjema blagodatima: zdravlju i slobodnom vremenu." (Buhari)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega, zbog tog salavata, donijeti deset salavata."

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

RAMAZAN JE MJESEC STRPLJENJA, MARLJIVOSTI I RADA (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

16. ramazan 1444. god. po Hidžri / 07. april 2023.

Neka je svaka hvala Allahu Koji Svojim voljenim robovima daruje da osjete slast pokornosti, a sprečava ih da lutaju i vrijeme dangube. On im daruje da najbolja djela čine kako bi zaslužili najvredniju nagradu. Svjedočim zadovoljno i čvrsto ubijeden srcem i umom da nema boga osim Allaha, Jedinoga. Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik, kojem je Uzvišeni darovao najviši stepen i prvi šefat. Neka su Božiji salavat i selam na njega, na njegovu časnu porodicu, vrle ashabe i sve sljedbenike do Sudnjeg dana.

Poštovani vjernici, savjetujem, vas i sebe, da budemo bogobojazni, da se Allaha bojimo i Njemu budemo pokorni. Budimo bogobojazni kako bi nam se Allah smilovao. Imajmo na umu da smo u blagoslovljenom vremenskom periodu, odabranom mjesecu. Sretan je onaj ko isposti njegove dane i svoj post ne ništi. Onaj ko noću dosljedno namaz obavlja, ko često skrušeno uči Kur'an, čuva svoje tijelo od grijeha, a srce ispuni pokornošću.

Mjesec ramazan, kao i uvijek, ponovo nam donosi svjetlost, njegovo dobro obasjava nam put, što će nas učiniti boljim ljudima, naše duše čistim, a ponašanje ljepšim.

Jedna od najvećih blagodati koje nam mjesec ramazan daruje i čemu uči svakog postača zasigurno je post. Štaviše, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nazvao je mjesec ramazan mjesecom strpljenja rekavši: "Postiti mjesec strpljenja i tri dana iz svakog drugog mjeseca jednako je postu cijele godine." (Ahmed) Posteći, čovjek sputava svoje strasti i prohtjeve, što iziskuje strpljenje, a čime se čini pokornost Allahu i djelo koje nas Njemu približava, čime se postiže Božija nagrada: "Post je moj. Ja za to nagrađujem!" A, možemo samo zamisliti kolika će to nagrada biti i koliko će Uzvišeni darovati postaču!

Dragi vjernici, vi što postite i noću klanjate! Strpljivost je početak svakog dobra, stub je vrijednosnog sistema i preduvjet je za jasno rezonovanje. To je osobina koja daje čovjeku snagu da nadvlada svoje strasti i da ne čini ružna djela.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, budite strpljivi i izdržljivi, na granicama bdijte i Allaha se bojte, da biste postigli ono što želite!” (Ali Imran, 200)

Uzvišeni voli strpljivost kao osobinu i voli strpljive, i o tome kaže: “A Allah voli strpljive” (Ali Imran, 146).

Strpljivi osjećaju Božije sveprisustvo u svojim životima, jer ih On štiti i On vodi brigu o njima. Uzvišeni kaže: “Allah je, zaista, na strani strpljivih.” (El-Enfal, 46) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko se bude trudio da bude strpljiv, Allah će ga učiniti strpljivim. Najbolje i najobuhvatnije što je ikad ikome dato jeste strpljivost.” (Buhari i Muslim)

Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Svoje najbolje dane živjeli smo kada smo bili strpljivi.”

Jedan od najboljih oblika strpljivosti jeste ustrajno činiti pokornosti i ustrajno se čuvati zabranjenih stvari. To je temelj vjere i odlika dobročinitelja. Uzvišeni kaže: “On je Gospodar nebesa i Zemlje i onoga što je između njih, zato se samo Njemu klanjaj i u tome budi strpljiv! Znaš li da ime Njegovo ima iko?” (Merjem, 65) Strpljivost podrazumijeva izdržljivo ustrajati u činjenju pokornosti, s iskrenom namjerom i na najpotpuniji način, kao i strpljivo se čuvati zabranjenih stvari, noseći strah od kazne u sebi i udaljavajući se od svakog uzroka koji odvodi ka grijesima.

Kada se vjernik strpi, u svome životu osjeti radost strpljivosti, biva upućen na ono što je najbolje za njega i ona mu osvjetljava njegov put. Njega čeka najveći uspjeh i pobjeda. Odabrani Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Strpljivost je svjetlo.” (Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Ibn Abbasu, radijallahu anhu: “Znaj da strpljivost uvijek donosi pobjedu.” (Ahmed)

Strpljivost, također, donosi sveobuhvatnu nagradu i veliki sevap što daruje Plemeniti i Darežljivi Gospodar, kao što je spomenuto u Kur'anu: “Samo oni koji budu strpljivi bit će bez računa nagrađeni” (Ez-Zumer, 10); “I Džennetom i svilom ih za ono što su trpjeli nagrađiti” (El-Insan, 12).

Šejhul-islam Ibn Tejmijja kaže: “Pošto strpljivost podrazumijeva ograničavanje sebe, gruboću, zamor i veliki umor – nagrada za to je Džennet, čija su prostranstva nepregledna, u kome se nosi nježna i mekana svila, a gdje se odmara naslanjanjem na divanima u hladu koji od vrućine štiti.”

Upravo radi svega spomenutog u Kur'anu se potencira: “I ako budete strpljivi i Allaha se bojali, pa tako trebaju postupiti oni koji su jakim voljom obdareni.” (Ali Imran, 186)

Poštovani vjernici, iskoristimo mjesec ramazan marljivim radom, jer će uskoro početi njegova posljednja trećina, odnosno posljednjih deset mubarek dana, koji su najbolji dani u njemu, u toj trećini je i Noć kadra, koja je bolja od hiljadu mjeseci. Uzvišeni kaže: “Meleki i Džibril, s dozvolom Gospodara svoga, spuštaju se u njoj zbog odluke svake.” (El-Kadr, 4–5)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u posljednjoj trećini ramazana više se trudio i ibadetio nego u drugim danima ramazana. Kada bi nastupila posljednja trećina, on ne bi intimno prilazio svojim suprugama, noći bi oživljavao ibadetom, i budio bi svoju porodicu kako bi i oni ibadetili. Radi toga, vrijedni vjernici, mi bismo također trebali raditi marljivo i dati sve od sebe. Neka Uzvišeni vidi da dajemo sve od sebe na putu dobra. Ovo je vrijeme kada se treba jako truditi i marljivo pripremati za Dan povratka Allahu. Neka se Allah smiluje čovjeku koji se probudio iz nemara i drijemeža, radeći sada za onaj svijet djela koja će mu biti od najveće koristi.

Neka su salavat i selam na poslanika Muhammeda, koji je kao milost svjetovima darovan. Neka su Božiji blagoslov i spas na njega, na njegovu časnu i čestitu porodicu, majke pravovjernih, četvericu pravednih halifa, na druge ashabe i na sve one koji ih slijede u dobru do Sudnjeg dana. Uzvišeni, i nama se također smiluj. Ti si, uistinu, od plemenitih najplemenitiji.

Gospodaru naš, potpomogni vjeru i vjernicima pomozi, brige zabrinutima ukloni, potrebe nevoljnicima ispuni, zaduženima dug isplati, bolesnima zdravlje podari. Ti si, uistinu, od milostivih najmilosniji.

Gospodaru naš, daruj nam snage da Te spominjemo, da Ti se na blagodatima zahvaljujemo i da Ti ibadet činimo. Gospodaru, primi od nas post i daruj nam najbolje konačište .

“Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” (El-Bekara, 201)

“Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni! – i mir poslanicima i hvaljen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (Es-Saffat, 180–182)

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

KORIŠTENJE NAJODABRANIJIH VREMENA U ČINJENJU DOBRIH DJELA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
23. ramazan 1444. po Hidžri / 14. april 2023.

Hvala Allahu, Milostivom, Samilosnom, Oprostitelju, Plemenitom. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Uzvišenog, Velikog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Allahu moj, smiluj mu se, spasi i blagoslovi ga, i njegovu porodicu i sve ashabe.

Bojte se Allaha, uspjete ćete, pokoravajte Mu se, bit ćete sretni i spašeni.

O vjernici, velika je vrijednost zadnjih deset noći ramazana, pa ih iskoristite, Allah vam se smilovao, u činjenju raznih vrsta pobožnih djela i pohitajte ka uzrocima postizanja Allahove milosti.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posebno se trudio u posljednjih deset noći ramazana, kao ni u jednom drugom vremenu. Štaviše, kako opisuje njegova supruga Aiša, radijallahu anha, kada bi nastupila zadnja trećina ramazana, nij eintimno prilazio svojim suprugama, oživljavao je noći ibadetom i budio je svoju porodicu da zajedno s njim čine ibadet.

O vjernici, ne trošite uzaludno blagoslovljeno vrijeme koje vam je dato, i nastojte ga iskoristiti u raznim oblicima pobožnosti, zikru – spominjanju Allaha, učenju Kur’ana, udjeljivanju sadake – milostinje, dobrovoljnom namazu, dovi, i ne dozvolite da vam propadne nijedna od tih noći, kako biste zaslužili Allahovu uputu i pomoć i postigli nagradu Lejletul-kadra, noći koja je bolja od hiljadu mjeseci.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Tražite Lejletul-kadr u zadnjoj trećini ramazana.”

O vjernici, nemojte propustiti nijednu od ovih noći, u kojima je velika nagrada, vrijednost i dobro. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je:

“Ko Lejletul-kadr provede u ibadetu (noćnom namazu), s čvrstom vjerom u Allaha i Njegovu nagradu, bit će mu oprošteni prošli grijesi.”

Trudite se u ovim dragocjenim trenucima i odabranim vremenima. Ko se bude trudio, uspjeh će i preteći će druge u dobru.

U hadisi-kudsijju kaže se: “O robovi Moji, to su vaša djela, koja vam zbrajam i koja ću vam predstaviti na Sudnjem danu) onakvima kakva ona zaista jesu. Ko bude našao dobro, neka zahvali Allahu, a ko bude našao nešto drugo, neka ne kori nikoga drugog osim samog sebe.”

Velik i nenadoknativ je gubitak da propuštaš prilike i uzroke za činjenje dobra, iskupljenje grijeha i povećanje deredža, koje ti je tvoj Gospodar darovao iz Svoje dobrote i milosti.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je za mjesec ramazan: “U njemu je noć koja je bolja od hiljadu mjeseci. Ko tu noć propusti, propustio je svako dobro.” (Ovaj hadis vjerodostojnim su ocijenili neki učenjaci hadisa.)

Od znakova Allahove upute i pomoći čovjeku, u zadnjoj trećini ramazana, jeste da to vrijeme provede u itikafu i tako u svom mjestu oživi ovaj vrijedni sunnet, a cilj itikafa je da se u potpunosti posveti ibadetu i u osami doziva svoga Boga i Stvoritelja, a kako su to samo lijepi i ugodni trenuci.

Buhari i Muslim bilježe da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, boravio u itikafu u zadnjih deset dana ramazana.

Zuhri je rekao: “Čudno li je stanje muslimana! Ostavili su itikaf iako ga Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nije izostavio od svog dolaska u Medinu pa sve do smrti.”

O vjernici, činite što više dobrih djela u ovim noćima i nastojte da se približite Gospodaru nebesa i Zemlje. Uzvišeni kaže: “... i činite dobro da biste postigli ono što želite.” (El-Hadždž, 77)

O muslimani, jedna od obaveza muslimana u ramazanu je izdvajanje zekatul-fitra. Njegovo odabrano vrijeme je neposredno pred odlazak ljudi na bajram-namaz, dozvoljeno ga je dati i dan-dva prije Bajrama, a zabranjeno ga je odgađati do poslije bajram-namaza.

Ibn Abbas, radijallahu anhu, rekao je: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je zekatul-fitr, kao vid čišćenja postača od beskorisnog i nepristojnog govora i da se njime nahrane siromasi. Ko ga izvrši prije namaza,

bit će prihvaćeno od njega kao propisana sadaka, a ko ga izvrši poslije namaza, tretirat će se kao obična sadaka.”

Propisano je, također, učenje tekbira nakon zalaska sunca zadnjeg dana ramazana, kao što kaže Uzvišeni: “... da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete” (El-Bekara, 185). Učenje tekbira traje do završetka bajramske hutbe.

Veličajte svoga Gospodara, da bi vam On uvećao nagradu.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

VAŽNOST ZAJEDNIŠTVA MUSLIMANA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

1. ševval 1444. po Hidžri / 21. april 2023.

Hvala Allahu Koji je učinio Džennet nagradom za dobra djela. Zahvaljujemo Mu na svakoj blagodati i svakom olakšanom dobru. Svjedočimo da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Onoga Koji mnogo prašta, i svjedočimo da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji Ga je obožavao s čvrstim ubjeđenjem, njegovo srce bilo je nadahnuto ljubavlju prema Njemu, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, ko njih bude volio, bit će pomognut i nagrađen od Allaha.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Allahu ekber, Allahu ekber, la ilahe illallah, Allahu ekber, Allahu ekber, ve lillahil-hamd.

U ovom Bajramu, kao i u svakom drugom, nanovo oživljavaju i obnavljaju se radost, veselje i zajedništvo, a mi ćemo u današnjoj hutbi govoriti upravo o zajedništvu i duhovnoj povezanosti muslimana. Prije četrnaest vijekova, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao je u ovaj grad, Medinu, pa je iz nje zasijalo svjetlo koje je obasjalo cijeli dunjaluk, uzdignut je njen spomen i porasla je njena vrijednost, a prije toga u njoj su buktali netrpeljivost, iscrpljujući ratovi i neprijateljstva. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prekinuo je fitilj neprijateljstva i ugasio žeravicu mržnje, a oni koji su do jučer ratovali, odložili su oružje, iz želje a ne iz straha, i svojom voljom, a ne pod prisilom. To nas uopće ne bi trebalo čuditi ako znamo da je Kur'an, koji su imali priliku slušati svaki dan, iz temelja promijenio njihove živote, a vjerovjesnička uputa odredila je njihovo ponašanje, pa su se njihova srca sjedinila i dali su nam primjer koji historija do tada nije upamtila. Mržnja se pretvorila u ljubav, svađa u prijateljstvo i razjedinjenost u zajedništvo. Allah ih je pohvalio riječima: "... i On je sjedinio srca njihova. Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio – On je zaista silan i mudar." (El-Enfal, 63) Kur'an je čistoću, bistrinu i iskrenost njihovog zajedništva i sklada

opisao na sljedeći način: “... oni vole one koji im se doseljavaju i u grudima svojim nikakvu tegobu, zato što im se daje, ne osjećaju, i više vole njima nego sebi, mada im je i samima potrebno” (El-Hašr, 9).

Ovaj zadivljujući sklad i zajedništvo u životu časnih ashaba postao je polazna osnova za izgradnju ummeta i podizanje civilizacije.

Zajedništvo, sklad, harmonija, jedinstvo, vrijednost je koja nema svoju cijenu i emanet je budućih naraštaja i svako poigravanje s njim je poigravanje s domovinom, njenom budućnošću i sigurnošću. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Moj ummet će zahvatiti bolest ranijih naroda.” Upitali su: “Allahov Vjerovjesniče, a šta je to bolest ranijih naroda?” “Oholost, nadmenost, natjecanje u dunjalučkim dobrima, međusobna mržnja i zavist, koji će prvo prerasti u nasilje, a zatim u ubijanje.” (Hakim)

Zbog važnosti zajedništva i njegove visoke pozicije u islamu, kao i njegovog snažnog utjecaja na ljudski život, vidjet ćemo da su temeljne vjerske dužnosti (farzovi), verbalne i praktične, duboko utemeljene na njegovim značenjima. Namaz u džematu oživljava vrijednost zajedništva, kroz međusobno upoznavanje, zbližavanje, ljubav i praštanje. Razmislimo samo o ovoj interesantnoj poveznici koju je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, napravio između pukotina u safovima i narušavanja veze zajedništva. Naime, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Poravnajte safove, i ne razilazite se (ne pravite pukotine u safovima), pa da vam se srca razidu.” (Muslim) Time je aludirao na to da se srca razidu uslijed neprijateljstva, mržnje i zavisti. Safovi, njihova usklađenost i popunjenost, put su ka zbližavanju i sjedinjenju srca, a razilaženje u safovima vodi razilaženju u srcima.

Zekat snažno podupire povezanost društva, ostvaruje zajedništvo i ljubav i umiruje srca. U ramazanu, koji smo jučer ispratili, pronalazimo korijene, grane i plodove zajedništva, jasno i očigledno, u svakom njegovom aspektu.

Nećemo reći neistinu ako kažemo da historija, sa svim svojim sistemima, običajima i tradicijama, nije zapamtila i neće zapamtiti zajedništvo veće od onog ramazanskog, koje nadilazi sve granice i barijere, i u kojem ravnopravno učestvuju i crni i bijeli, i Arapi i nearapi, na Istoku i Zapadu, a tek hadž koji okuplja istočne i zapadne, dalje i bliže, u jednoj odjeći i na jednom prostoru.

Allahu ekber, Allahu ekber, la ilahe illallah, Allahu ekber, Allahu ekber, ve lillahil-hamd.

Dominirajući materijalistički ritam savremenog života bacio je sjenku na zajedništvo, izazvao je apatiju u odnosima i isušio osjećanja. Musliman se počeo bojati svog brata, i strahovati od njegovog zla. Prevladali su nepovjerenje, sumnja i zazor, a želja za osvetom nadvladala je princip tolerancije, uz rivalstvo i bjesomučnu borbu za dunjalučke interese i prolazne dunjalučke pozicije, u duhu Iblisovih riječi: “Ja sam bolji od njega” (El-A’raf, 12).

A, da ne govorimo o blijeđenju sjaja zajedništva u porodici, čija je snaga počela jenjavati, i odbojnosti rođaka jednih prema drugima, pa čak i nastajanju nesuglasica i udaljavanja među komšijama, tako da imamo situaciju da komšija ne poznaje svoga komšiju, a kamoli da ispunjava njegova prava.

U ambijentu narušenog zajedništva i dezintegracije, koja dovodi do slabljenja društvene kontrole, lopovi, kriminalci i dileri droge, generalno ljudi s destruktivnim idejama i svi korumpirani ljudi, pronalaze sigurno mjesto za širenje svog otrova na širem području, sa svom smjelošću i sigurnošću.

Allahu ekber, Allahu ekber, la ilahe illallah, Allahu ekber, Allahu ekber, ve lillahil-hamd.

Bajram je vrijeme za obnavljanje zavjeta zajedništva, usađivanje njegovih vrijednosti i jačanje njegove pozicije, ispunjenje prava, jačanje nacionalne kohezije i jačanje morala i ponosa nacije. Zapravo, zajedništvo je jedna od najviših intencija Bajrama.

Ljepota i radost Bajrama ogleda se u okupljanju i zajedništvu, a njegovo veselje u duševnom smiraju, nazivanju selama, plemenitosti, darežljivosti, razdražanim licima, čistoći srca, preplavljenim osjećajima dobrote, ljubaznim riječima, ugodnom druženju, lijepom ponašanju, blagosti, ostavljanju grubosti, prijatnim razgovorima, samilosti, saosjećanju, ljubavi prema siromašnima, umiljavanju njima, lijepom ponašanju i milosrđu prema njima, unošenju radosti u njihova srca, ukazivanju počasti siročetu i pružanju utjehe udovicama i siročadima.

Samilost, kao jedan od važnijih principa islama, obavezuje svakog muslimana na brigu o stanju drugih muslimana, u svim krajevima svijeta, jer su neki od njih izgubili svoj dom u zemljotresu, ili su bili pogođeni sušom, glađu i lošim životnim uvjetima, ili su pali pod vlast neprijatelja koji ih zlostavlja danju i noću.

Nijedno društvo nije imuno na razilaženja i podjele, koje mogu narušiti duh zajedništva, a kao posljedica nerazumijevanja, šejtanskog došaptavanja ili borbe za dunjalučke interese.

Da bi zaštitio institut zajedništva od urušavanja, islam je utemeljio uzvišen princip, a to je princip izmirenja ljudi, pripisao je onima koji nose njegov bajrak u društvu svojstvo hajrijeta – dobrote, i obećao im je obilnu nagradu. Uzvišeni kaže: “Nema kakva dobra u mnogim njihovim tajnim razgovorima, osim kada traže da se milostinja udjeljuje ili da se dobra djela čine ili da se uspostavlja sloga među ljudima. A ko to čini iz želje da Allahovu naklonost stekne Mi ćemo mu, sigurno, veliku nagradu dati.” (En-Nisa, 114)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, i sam je vršio zadaću mirenja muslimana. U jednoj predaji navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obaviješten da su se stanovnici Kubaa međusobno zavadili i da jedni druge gađaju kamenjem, pa je rekao: “Idemo tamo da ih izmirimo.” (Buhari)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

MANIFESTACIJE NEKIH IMENA UZVIŠENOG ALLAHA I NJEGOVIH SVOJSTAVA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid

8. ševval 1444. po Hidžri / 28. april 2023.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svog roba i poslanika, našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70-71).

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novouvedene stvari, a svaka novouvedena stvar u vjeru je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici! Uzvišeni Allah, u Svojoj časnoj Knjizi, kaže, a Njegov govor je najistinitiji govor: “O ljudi, vi ste siromasi, vi trebate Allaha, a Allah je nezavisan i hvale dostojan. Ako hoće, uklonit će vas i nova stvorenja dovesti, to Allahu nije teško. I nijedan grešnik neće grijehе drugog nositi; ako grijesima pretovareni pozove da mu se ponesu, niko mu ih neće ponijeti, pa ni rođak. A ti ćeš opomenuti

samo one koji se Gospodara svoga boje, iako ih niko ne vidi, i koji obavljaju molitvu – onaj ko se očisti, očistio se za svoje dobro – a Allahu se sve vraća. Nisu nikako isti slijepac i onaj koji vidi, ni tmine ni svjetlo, ni hladovina i vjetar vrući, i nisu nikako isti živi i mrtvi. Allah će učiniti da čuje onaj koga On odabere, a ti ne možeš one u grobovima dozvati, tvoje je samo da opominješ.” (Fatir, 15–23)

O vjernici! Uzvišeni Allah opisuje se Svojim robovima, u Svojjoj Knjizi, svojstvima dostojnim svakog strahopoštovanja, uzvišenosti i veličine. Pred Njegovom veličinom poginju su vratovi, umiruju duše, utišavaju glasovi, a oholost se topi kao što se so topi u vodi. Uzvišeni kaže: “Oni koji o Allahovim znamenjima raspravljaju, iako im nikakav dokaz nije došao, u srcima njihovim je samo oholost koja ih neće dovesti do cilja željenog, zato moli od Allaha zaštitu, jer On, uistinu, sve čuje i sve vidi. Stvaranje nebesa i Zemlje sigurno je veće nego stvaranje roda ljudskog, ali većina ljudi ne zna.” (Gafir, 56–57)

Slavljeni Allah opisuje se savršenim svojstvima, lijepim imenima i plemenitim djelima, koja ukazuju na savršenstvo Njegovog bića. Ljubav prema Njemu, u srcu, jaka je onoliko koliko je čovjek spoznao Njegova lijepa i savršena svojstva, i kada ta ljubav ovlada njegovim srcem, ono potisne iz sebe svaku drugu ljubav i ljubav prema Njemu postaje njegova narav, a ne nešto što ga opterećuje i što postiže s naporom. “Reci: ‘Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehе vam oprostiti!’ - A Allah prašta i samilostan je. Reci: ‘Pokoravajte se Allahu i Poslaniku!’ A ako oni glave okrenu – pa Allah, zaista, ne voli nevjernike.” (Ali Imran, 31–32)

Slavljeni Allah opisuje se svojstvima milosti, blagosti i dobročinstva, a to kod Njegovog roba potiče i osnažuje nadu i jača želje i ambicije. Tako osnažen, ide ka svome Gospodaru, predvođen vodičem nade, i sve što je njegova nada veća, njegova djela su odlučnija.

Slavljeni Allah opisuje se svojstvima pravde, kazne i srdžbe, kako bi spustao dušu koja naređuje zlo, neutralisao ili oslabio snagu njenih strasti, srdžbe, nemarnosti i želje za činjenjem onoga što joj je On zabranio, i kako bi otupio oštricu njenog prkosa i opskrbio je strahom, strahopoštovanjem i oprežnošću.

Gospodar se opisuje svojstvima naredbe, zabrane, zavjeta, oporuke, slanja poslanika, objavljivanja knjiga i propisivanja vjerozakona, kako bi u duši probudio volju pokoravanja Allahovim naredbama, njihovog dostavljanja ljudima, preporučivanja, sjećanja i podsjećanja na njih. “Riječi Gospodara tvoga vrhunac

su istine i pravde; Njegove riječi niko ne može promijeniti i On sve čuje i sve zna.” (El-En’am, 115)

Slavljeni Allah opisuje se svojstvima sluha i vida, kako bi kod Svoga roba probudio osjećaj stida prema Gospodaru i prema činjenju onoga što On prezire, ili da čuje od njega ono što prezire, ili skriva u svojoj duši ono što On prezire. Svoje pokrete, riječi i misli usklađuje sa vagon šerijata i ne prepušta ih sudu naravi i prohtjeva. Uzvišeni kaže: “Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti?” I neka je uzvišen Allah, Vladar istiniti, nema drugog boga osim Njega, Gospodara svemira veličanstvenog!” (El-Mu’minun, 115–116)

On se opisuje i svojstvima dovoljnosti, brige za Svojim robovima, davanja i slanja opskrbe, otklanjanja nedaća od njih, pomoći i podrške Svojim šticecima, ohrabrujući tako Svoje robove da se istinski pouzdaju u Njega, prepuste Njemu sve svoje stvari, budu zadovoljni Njime i svim onim što On određuje Svojim robovima i da budu ustrajni u onome čime je On zadovoljan. “Neka se zato vjernici samo u Allaha pouzdaju.” (Ali Imran, 122)

Pouzdanje u Allaha – tevekkul je značenje koje proizlazi iz svijesti roba o dovoljnosti Allaha i Njegovom odabiru onoga što je najbolje za roba, i povjerenja prema Njemu i zadovoljstva Njime i onim što čini i odabire za njega. “Onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta.” (Et-Talak, 3)

Slavljeni Allah opisuje se svojstvima ponosa i gordosti da bi se “smirena duša” ponizila pred Njegovom veličinom, prepustila Njegovom ponosu, snazi, sili i potčinila Njegovoj gordosti, da bi se skrušili srce i tijelo, da bi njegovim srcem, jezikom i tijelom prevladali smiraj i strahopoštovanje i da bi se otupila njihova oštrina, snaga i žestina.

Kada rob spozna svoga Gospodara, kroz svojstva Njegovog uluhijeta – božanstvenosti, u njegovom srcu rađa se posebna ljubav prema Njemu, čežnja za susretom s Njim, radost i sreća zbog Njegovog obožavanja, i nastoji steći Njegovu naklonost pokornošću, zikrom i bijegom od Njegovih stvorenja u Njegovo okrilje, i On postaje njegova jedina briga i preokupacija. S druge strane, u svojstvima Njegovog rububijeta – gospodarstva pronalazi inspiraciju za istinski oslonac na Njega, potrebu za Njim, traženje pomoći od Njega, predanost i poniznost pred Njim i uspinjanje na ljestvici “samo Tebe obožavamo i samo od Tebe pomoć tražimo” (El-Fatiha, 5).

Uzvišeni kaže: “Da ovaj Kur’an kakvom brdu objavimo, ti bi vidio kako je strahopoštovanja puno i kako bi se od straha pred Allahom raspalo. Takve primjere navodimo ljudima da bi razmislili. On je Allah – nema drugog boga osim Njega – On je poznavalac nevidljivog i vidljivog svijeta, On je Milostivi, Samilosni! On je Allah – nema drugog boga osim Njega, Vladar, Sveti, Onaj Koji je bez nedostataka, Onaj Koji svakoga osigurava, Onaj Koji nad svi bdi, Silni, Uzvišeni, Gordi. Hvaljen neka je Allah, On je vrlo visoko iznad onih koje smatraju Njemu ravnim! On je Allah, Tvorac, Onaj Koji ni iz čega stvara, Onaj Koji svemu daje oblik, On ima najljepša imena. Njega hvale oni na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri.” (El-Hašr, 21–24)

O vjernici, onaj ko je upotpunio spoznaju o svom Gospodaru, svjedočit će Njegov rububijet (gospodarstvo, vlast) u Njegovom uluhijjetu (božanstvenosti), i Njegov uluhijet u Njegovom rububijjetu, i zahvalnost u Njegovoj vlasti, i snagu u Njegovom praštanju, i mudrost u Njegovoj odredbi, i blagodat u Njegovom iskušenju, i davanje u Njegovom uskraćivanju, i dobročinstvo, blagost i milost u Njegovoj samoopstojnosti, i darežljivost i plemenitost u Njegovom oprost, pokrivanju sramota i prelasku preko pogreški, i mudrost i blagodarnost u Njegovim naredbama i zabranama, i ponos u Njegovom zadovoljstvu i srdžbi, i blagost u Njegovom odgađanju kazne, i plemenitost u Njegovom približavanju i neovisnost u Njegovom udaljavanju.

Svjedočit će Vladara, Samopostojećeg, uzvišenog iznad Njegovih nebesa, na Aršu, koji upravlja Svojim robovima, naređuje i zabranjuje, šalje poslanike, objavljuje knjige, zadovoljan je i srdi se, nagrađuje i kažnjava, daje i uzima, uzvisuje i unizuje, vidi i čuje, iznad sedam nebesa, sve što se zbiva, zna javno i tajno, čini šta hoće, Njemu pripadaju svojstva savršenstva, čist je od svakog nedostatka, ništa, ni koliko jedan trun, ne može se pomjeriti bez Njegove dozvole, nijedan list ne opadne a da On ne zna za njega, i niko se ni za koga ne može zauzimati bez Njegove dozvole, i Njegovi robovi, osim Njega, nemaju ni zaštitnika ni zagovarača.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur’anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

DROGA JE ZLO – RAZLOZI, POSLJEDICE I METODE LIJEČENJA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

15. ševval 1444. po Hidžri / 5. maj 2023.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svog roba i poslanika, našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu časnu porodicu.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novouvedene stvari, a svaka novouvedena stvar u vjeru je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

Oporučujem sebi i vama bogobojažnost, onaj ko se opskrbi bogobojažnošću, nikada neće duhovno ogladnjeti, onaj ko se zaodjene njenom odjećom, nikada se neće obnažiti, onaj ko se ukrasi njenom ljepotom, nikada neće oronuti i onaj ko njenom robom bude trgovao, nikada neće propasti. Bojte se Allaha, u

tajnosti i javnosti, On vas, zaista, vidi, čuje vaš govor i zna šta vaša prsa kriju i šta u javnosti iznosite. Znajte da je ovaj dunjaluk kuća prolaznosti, a ne kuća trajnosti, i kuća tuge, a ne kuća sreće. Onaj ko ga je spoznao, neće se previše radovati zbog njegovih blagodati, i neće previše tugovati zbog njegovih nedaća. Allah je učinio dunjaluk kućom iskušenja, a ahiret kućom nagrade. Učinio je dunjalučka iskušenja uzrokom ahiretske nagrade, a ahiretsku nagradu utjehom za dunjalučka iskušenja. On uzima da bi dao, i iskušava da bi nagradio.

O muslimani, jedna od najvećih Allahovih blagodati čovjeku jeste blagodat razuma, koji mu pomaže da ispravno razumijeva stvari, proniče u njihovu suštinu i razlikuje korisno od štetnog. Razum je temeljna odlika čovjeka u odnosu na druga bića, i on je epicentar svih dešavanja. Šerijatska obveznost (tekليف), u najužem smislu, uvjetovana je razumom. Pomoću razuma razlikujemo naredbe od zabrana, istinu od laži i spoznajemo uzroke i posljedice stvari. Zato se od čovjeka traži da ovaj veliki Božiji dar koristi u onome za što je i stvoren – obožavanje Allaha, da ga on vodi onome što će mu koristiti na ovom i budućem svijetu i da, pomoću njega, prepozna one koji mu nanose štetu te ih se kloni. Razum je čovjekov dragulj i nešto najvrednije što posjeduje. Njime se razlikuje od životinje. Kada bi se bilo kojem čovjeku, bar na jedan trenutak, desilo i najmanje oštećenje u mozgu/razumu, on bi sigurno učinio sve što je u njegovoj moći da to oštećenje sanira ili otkloni, makar se to desilo samo jednom u godini.

Šta onda reći za ljude koji svojevolumno i od svog novca kupuju ono što može oštetiti njihov razum? Šta reći za one koji kupuju i konzumiraju drogu, za koju se dokazano zna da umrtvljuje osjećaje i čovjeka dovodi u stanje bunila i nerazgovijetnog govora? U tom bunilu može kazati bilo šta, vrijeđati i psovati sebe, Allaha, svoje roditelje, najbližu rodbinu ili bilo koju osobu. Zar nije tako? Osoba pod dejstvom droge ne zna šta radi, može učiniti bilo koji prijestup, uništiti imetak, pa čak i ubiti nekoga, ili nasrnuti na sebi najbližu i navoljeniju osobu, a da uopće toga nije svjesna. Također, pod dejstvom droge, zaboravlja na Allaha i zapostavlja svoje obaveze prema Njemu, prije svih namaz. Sve su to zlodjela, grijesi i štetne posljedice konzumiranja droge. Zato je upotreba opojnih supstanci najstrože zabranjena u Kur'anu i Vjerovjesnikovom sunnetu.

Ono što je novina na ovom polju jeste pojava novih vrsta droga, poznatih kao "šabu" (ulični naziv za jednu od najčistijih formi metamfetamina) ili

kristal-met, ili kako ih još zovu “šejtan svih droga”, zbog njihovog razornog dejstva. Prema stručnjacima, “šabu, odnosno kristal-met, ima deset puta razornije djelovanje i brže stvara ovisnost od kokaina, marihuane i drugih droga, i ostavlja teške posljedice po ljudsko tijelo i razum, ukoliko zahvate nervni i druge sisteme u tijelu”.

Neprijatelji islama, ljudi slabog karaktera i šejtanovi pomagači nastoje proširiti ovo opako zlo među muslimanskim narodima, kako bi uništili njihovu mladost, udaljili ih od pravog puta i pridržavanja uputstava njihove časne vjere.

Ono što svakako pomaže u suzbijanju ove opasne devijacije jeste šira edukacija društva o njenim stvarnim posljedicama i štetnostima, podsticaj građanima da budu maksimalno odgovorni u dostavljanju svih korisnih informacija nadležnim institucijama o trgovcima drogom i konzumentima, povećana briga roditelja za njihovu djecu, kroz odgoj, edukaciju i pravovremeno upozoravanje na opasnost lošeg društva i uključenost kompletnog društva u aktivnosti suzbijanja i sprečavanja njenog širenja među mladima i upoznavanja nadležnih institucija o svim važnim detaljima koji se tiču ovog problema.

Allah zaštitio majke, očeve i njihovu djecu od svih oblika devijantnog ponašanja i djelovanja!

Bojte se Allaha, o muslimani, razmišljajte o smutnjama, nemirima i previranjima koji se dešavaju svuda oko vas, ali i o njihovim uzrocima i korijenima, a zatim pogledajte kakvo je stvarno stanje vas kao pojedinaca, vaših zajednica i vaših međusobnih odnosa.

Bojte se Allaha po pitanju vas samih, vašeg naroda i vaših domovina. “I izbjegavajte ono što će dovesti do smutnje koja neće pogoditi samo one među vama koji su krivi, i znajte da Allah strašno kažnjava.” (El-Enfal, 25)

Sreća, čast i dostojanstvo islamskog ummeta temelje se na ispravnom vjerovanju, lijepom ponašanju i dobroti.

O vjernici! Uzvišeni Allah naredio nam je da donosimo salavate i selame na Njegovog Poslanika, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U čijem prisustvu budem spomenut, neka donese salavat na mene. Onaj ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata.”

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

POGUBNE POSLJEDICE NEMIMETA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

22. ševval 1444. po Hidžri / 12. maj 2023.

Hvala Allahu Koji nas čuva i štiti, i svako dobro nam daje, i Koji nam je zabranio da se povodimo za onima koji prenose tuđe riječi. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, svjedočenjem koje će nas spasiti na dunjaluku i ahiretu, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je On poslao sa Istinom i sunnetom da nas uputi na Pravi put, neka su na njega Allahova milost, oprost i spas i na njegovu porodicu i ashabe, i neka salavati i selami koje donosimo na njega odagnaju naše brige i teškoće i donesu blagoslov opskrbi i blagodatima kojima nas je On obdario.

O muslimani, bojte se Allaha onako kako Ga se boji onaj koji je svjestan Njegovog nadzora i koji se sprema za susret s Njim. "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

O muslimani, čiste duše teže plemenitim osobinama i manirima, a ograničene pameti radije pribjegavaju zlu i prezrenim osobinama. Onaj ko nije u stanju skupiti kod sebe sve vrline, neka se bar, fokusira na ostavljanje prezrenih osobina.

Jedna od tih osobina je nemimet – prenošenje tuđeg govora s ciljem stvaranja razdora i mržnje među ljudima. Nemimet je zanat ljudi otrovnih i bolesnih duša i pokvarene naravi, opijenih otkrivanjem tuđih sramota i širenjem tajni.

Nemimet je govor koji se prenosi sa sijela na sijelo, od jednog čovjeka do drugog, od jedne skupine drugoj skupini, s destruktivnim i pokvarenim namjerama.

Nemimet je upropaštavajući i veliki grijeh i vatra koja spaljuje dobra djela, kojom se koriste samo ljudi slabe vjere, niskog stepena povjerljivosti i koji su skloni izdaji i prevari. Oni su najgora sorta ljudi, jer svojim djelovanjem kvare

ljudska srca, rastužuju ljudske duše, pobuđuju zlobu u grudima, pomućuju razum, izazivaju mržnju, zlobu i svađu.

Nemimet je sjeme neprijateljstva, most zla, iskra smutnje, jezik klevete, oružje nesretnih, pribježište pokvarenjaka, znak izdaje, spletkarenja i zla. Njegova bit je širenje tajni, narušavanje privatnosti, izdaja sagovornika i želja da mu se nanese zlo i radovanje nedaći muslimana.

O muslimani, prenošenje tuđih riječi, negativnih i lažnih vijesti među muslimanima osobina je licemjera – munaфика, za koje Allah, džellešānuhu, kaže: “Da su pošli s vama, bili bi vam samo na smetnji i brzo bi među vas smutnju ubacili, a među vama ima i onih koji ih rado slušaju. A Allah zna nasilnike.” (Et-Tevba, 47)

Značenje riječi: “... i brzo bi među vas smutnju ubacili”, tj. požurili bi da među vama šire glasine i negativne vijesti s ciljem izazivanja smutnje, stvaranja razdora, razbijanja jedinstva, narušavanja lijepih odnosa, potpaljivanja vatre neprijateljstva, kao remetilački i destruktivni faktor u muslimanskim redovima, a riječi: “... a među vama ima i onih koji ih rado slušaju” znače: među vama ima onih koji se povode za njima, odobravaju njihov govor, kao i onih koji prisluškuju vaš govor i prenose im informacije o vama.

Da li je prolivena krv, oskrnavljene svetinje, uništen imetak i pokrenute velike katastrofe ičim drugim osim nemimetom?

Ostavite se nemimeta, jer je njegov početak otrov, a njegov kraj je grijeh. Koliko se samo bliskih udaljilo, spojenih razdvojilo, voljenih zamrzilo, bračnih drugova rastavilo zbog nečijeg trača i prenošenja tuđeg govora. Daleko neka su ti ljudi! Dovoljno je zla i prezrenosti u nemimetu to što se njime bave samo niske i podle ljudske duše.

Kada bi znao onaj koji prenosi tuđe riječi, raspršuje svoje otrove i ubacuje među ljude svoje škorpije i spletkе, kakvo zlo time čini sebi, svojim najbližima, kolegama i prijateljima, sigurno bi ostavio ovo zlo i držao bi jezik za zubima, i tek tada bi shvatio da je život podnošljiviji i lakši sa šutnjom nego sa tračem i nemimetom.

Huzejfa, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘U Džennet neće ući kattat’”, a u Muslimovoj verziji stoji:

“U Džennet neće ući nemmam”, tj. onaj koji prenosi tuđe riječi s namjerom sisanja smutnje i neprijateljstva među ljudima.

Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prošao je pored jedne bašte u Medini ili Meki, i čuo je glas dvojice ljudi koji su izloženi kazni u kaburu, pa je rekao: ‘Oni se sada kažnjavaju, ali zbog nečega što nisu smatrali velikim. Jedan od njih nije se čuvao od mokraće, a drugi je prenosio tuđe riječi.’” (Buhari i Muslim)

Ibn Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas obavijestim o adhu? To je nemimet, koji se prenosi među ljudima.” (Muslim)

El-adhu, el-adehu i el-idhu su tri varijante ove riječi i označavaju potvoru, klevetu, nemimet i izazivanje svađe među ljudima, prenošenjem riječi od jednih drugima.

Pogledajte samo kako nemimet bliskost pretvara u otuđenost, samilost u sebičnost, pomoć i podršku u rivalstvo i ljubav u neprijateljstvo, i navodi ljude da se svađaju, mrze i okreću jedni drugima leđa. Niti su čast jedni drugih sačuvali, niti su se istini približili, i postali su predmet podsmijeha onima koji se raduju njihovoj nesreći.

O muslimani, pametan i mudar čovjek nikada neće nasjesti na priču koju prenose smutljivci, klevetnici i lažljivci, čiji je jedini cilj sisanje razdora i mržnje među ljudima.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, ako vam nekakav nepošten čovjek donese kakvu vijest, dobro je provjerite, da u neznanju nekome zlo ne učinite, pa da se zbog onoga što ste učinili pokajete.” (El-Hudžurat, 6)

“... ne slušaj nijednog krivokletnika, prezrena, klevetnika, onoga koji tuđe riječi prenosi, škrcu, nasilnika, velikog grešnika.” (El-Kalem, 10–12)

Ne slušaj one koji hodaju među ljudima, šire glasine, kvare međuljudske odnose, rastavljaju voljene i potpaljuju vatru smutnje između dvojice komšija.

Svako kome se prenesu tuđe riječi i kome se kaže: “Taj i taj o tebi priča to i to”, dužan je učiniti šest stvari:

1. da ne povjeruje onome ko mu je te riječi prenio, jer je prenosilac tuđih riječi grešnik, čije se riječi o drugima ne prihvataju;
2. da mu zabrani da to čini, savjetuje ga i pokudi njegov postupak;

3. da ga prezire u ime Allaha;

4. da ne pomisli zlo o onome čije su mu riječi prenesene, prema riječima Uzvišenog: “Klonite se mnogih sumnjičenja” (El-Hudžurat, 12);

5. da ga to ne navede na uhođenje i utvrđivanje istinitosti prenesenog govora;

6. da sam ne čini ono što zabranjuje drugima, tj. da ne prenosi riječi koje su njemu prenesene.

Navodi se da je jednog mudraca posjetio njegov prijatelj i spomenuo mu neku njegovu braću, a mudrac mu je rekao: “Oduljio si svoju posjetu, i donio si sa sobom tri zla: omrazio si mi moga brata, zaposlio si moje bezbrižno srce i na sebe si navukao sumnju.”

Arapī kažu: “Prenosilac je jedan od dvojice klevetnika”, tj. grijeh prenosioca klevete i klevetnika je isti.

Jednom učenjaku iz prvih generacija došao je neki čovjek i rekao mu: “Taj i taj te vrijeđa”, a on mu je rekao: “Zar šejtan nije mogao naći drugog poštara, a ne tebe, za ovu vijest?”

Prenosi se da se neki čovjek naljutio na drugog čovjeka, pa ga je ovaj upitao: “Šta te je naljutilo?”, a on mu reče: “Povjerljiv čovjek mi je o tebi prenio to i to”, a ovaj će: “Da je povjerljiv, kako tvrdiš, sigurno ne bi prenosio tuđe riječi.”

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni da vas On vidi, pokoravajte Mu se, a nemojte biti nepokorni. “O vjernici, bojte se Allaha i budite sa iskrenima.” (Et-Tevba, 119)

O ti koji prenosiš tuđe riječi, klevećeš i siješ smutnju!

O ti kojeg je zarobila njegova strast, pa se ne može osloboditi njenih okova!

O ti koji si nemaran prema štetnim posljedicama, a u potpunosti si ih svjestan!

O ti kojeg je obmanula sigurnost i spokoj, pa ne vidi zamku koju mu je smrt postavila!

Razmisli o odlasku sa ovog svijeta u takvom stanju, iskreno se pokaj svome Gospodaru, kloni se nemimeta i nanošenja neugodnosti drugima, traži halala od onoga kome si nanio zlo svojim nemimetom, izvini se onome koga si uznemirio svojim tračem, traži oprosta od onoga koga si rastužio svojim prenošenjem tuđeg govora. Ako se bojiš da bi to moglo izazvati smutnju ili zlo, u tom slučaju nisi

obavezan da ga obavijestiš o tome, niti da ga upoznaš s tim, niti da lično od njega tražiš halala, ali si dužan da što više moliš oprost za njega, da činiš dovu za njega, hvališ ga tamo gdje si ga kudio i činiš mu dobročinstvo.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

OPĆE PRIHVAĆENI PRINCIPI I KORISNA ISKUSTVA U MEĐULJUDSKIM ODNOSIMA (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

29. ševval 1444. po Hidžri / 19. maj 2023.

Hvala Allahu, Stvoritelju stvorenja, vječno Hvaljenom Koji podstiče vjernike na međusobnu ljubav, bliskost i slogu, a upozorava ih na neprijateljstvo, kidanje veza i svađu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, On je Darovatelj, Stvoritelj nebesa i Zemlje, Uzvišeni, Plemeniti, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, vjerovjesnik milosti, poslanik pravog puta i spasa, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i plemenite ashabe.

O vjernici, bojte se Allaha, Gospodara svjetova, bogobojaznost je Njegova oporuka prvima i potonjima. “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

O muslimani, poznato je da ljudi, otkad su stvoreni, imaju različite naravi, težnje i sklonosti, kao i to da nisu svi isti u ponašanju, osobinama i stanjima. Među njima ima lahkih i blagih, nježnih i samilosnih, ima i oštih, grubih, hladnih i žestokih, a ima i onih čije je stanje između toga. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ljudi su poput ruda, kao što su rude srebra i zlata. Oni koji su bili najbolji u džahilijetu, predislamskom dobu, najbolji su i u islamu, ako se poduče vjeri.”

Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Uzvišeni Allah stvorio je Adema od pregršti zemlje, koju je uzeo sa svih dijelova Zemlje. Zato su Ademovi potomci kao i zemlja – ima ih bijelih, crnih, crvenih i boja između njih, ima ih dobrih i loših, veselih i tužnih, i između toga.”

S obzirom na to da čovjek nema izbora i da se mora miješati s drugim ljudima i komunicirati s njima, dobro je poznavati pravila komunikacije sa različitim tipovima ljudi, sa svakim onako kako njemu priliči i u skladu sa situacijom.

Postoje utvrđena pravila, općeprihvaćeni principi i korisna iskustva u komunikaciji, kontaktu i odnosu s ljudima, kojih čovjek mora biti svjestan i paziti da ih ne naruši, a prije svega, moramo imati na umu dobro poznatu činjenicu da su ljudi s kojima dolazimo u kontakt poput nas, od krvi i mesa, nisu bezgrešni, nekada postupaju ispravno, a nekada pogrešno, smetnu, zaborave, slabi su i krhki.

U ostatku hutbe, navest ću skup pravila i smjernica koje su potrebne u komunikaciji s ljudima, i kako se najbolje nositi s njihovim različitim naravima.

Prvo od tih pravila jesu riječi Uzvišenog: “Ti sa svakim – lijepo! I traži da se čine dobra djela, a neznalica se kloni!” (El-A’raf, 199)

Sa’di, Allah mu se smilovao, kaže: “Ovaj ajet objedinio je principe lijepog ponašanja prema ljudima i ono što je potrebno u komunikaciji s njima. S ljudima, kako se kaže u ajetu, treba postupati lijepo (huzil-afve), tj. na način prihvatljiv i lahak njihovim dušama, ne opterećivati ih onim što njihove duše ne mogu podnijeti, naprotiv, zahvalno i ponizno prihvatiti od svakoga lijepu riječ i djelo, ili manje od toga, a oprostiti im i zažmiriti na njihove propuste i greške, ne uzdizati se iznad mlađih od sebe zbog njihove mladosti, niti iznad maloumnih zbog njihove maloumnosti, niti iznad siromašnih zbog njihovog siromaštva. Prema svakom od njih treba postupati blago, onako kako situacija nalaže i na najljepši način.

‘I traži da se čine dobra djela’ – tj. traži da se govore lijepe riječi i čine lijepa djela, i pravila lijepog ponašanja u potpunosti primjenjuju jednako prema svima, bliskim i dalekim. Neka ljudima od tebe dolaze samo lijepe stvari: podučavanje korisnom znanju, podsticanje na činenje dobra, održavanje rodbinske veze, dobročinstvo prema roditeljima, mirenje zavađenih, koristan savjet, ispravno mišljenje, pomaganje u dobročinstvu i bogobojaznosti, odvrćanje od ružnog, upućivanje na ostvarivanje dunjalučke ili ahiretske koristi i sl.

Pošto je nemoguće izbjeći neugodnost i uznemiravanje neznalica, Uzvišeni Allah naredio je da se neznalici suprotstavi ignorisanjem, a ne suočavanjem sa njegovim neznanjem. Pa, ko te povrijedi svojim riječima ili postupcima, nemoj mu nauditi, ko ti nešto uskrati, ti njemu nemoj uskratiti, ko prekine vezu s tobom, ti je održavaj, a ko ti nanese nepravdu, postupaj s njim pravedno.”

O vjernici, od pravila koje treba slijediti u međuljudskim odnosima jesu riječi Uzvišenog: “Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi: jer bi

šejtan mogao posijati neprijateljstvo među njima, šejtan je, doista, čovjekov otvoreni neprijatelj” (El-Isra, 53).

U ovom ajetu Uzvišeni nam naređuje da u svojim obraćanjima i raspravama koristimo najljepši govor i prijatne riječi. Jer, ako to ne učinimo, šejtan bi mogao posijati neprijateljstvo između nas, nagovoriti nas da s riječi pređemo na djelo, i da se, zbog toga, desi zlo, svađa i fizički obračun.

A ljudi imaju svoje nedostatke i prolaze kroz različita stanja, od zauzetosti, slabosti, zaborava, bolesti, starosti i ostalog što može utjecati na njihovo ponašanje i karakter, i zato mislite dobro o njima i čuvajte se da osuđujete njihove riječi i djela bez provjere i saznanja razloga takvog ponašanja, pogotovo jer šejtan želi izazvati neprijateljstvo i mržnju među ljudima.

Možda posije smutnju između vas i vašeg brata pa pomislite loše o njemu, kao rezultat nečega što se dogodilo između vas, ili se nije zauzeo za vas u onome što ste tražili, ili ga nije zanimalo ono što ste tražili, ili se nije odazvao na vaš poziv, ili nije pitao za vas kada ste bili bolesni, ili nije odgovorio na vaš poziv ili poruku, ili vas nije pozvao na svadbu i sl., ili ako vam je Allah dao neku blagodat, a on vam nije čestitao na tome, ili vas je sreo i nije vas poselamio, ili vas je vidio na nekom skupu i nije vam se obratio, ili vam je nešto obećao pa nije ispunio, ili vam je kazao nešto što vas je uznemirilo ili bilo šta drugo.

Iz pravednosti, ali i da biste se sačuvali odgovornosti pred Uzvišenim, nemojte svoje mišljenje o drugima graditi na iluzijama i nagađanjima, pa zamrziti svog prijatelja i izbjegavati ga samo zbog nečega što se na prvi pogled čini kao njegov loš postupak prema vama. Radije požurite i otvoreno ga pitajte o razlogu zbog kojeg je to uradio, kako biste saznali pravi razlog i namjeru, a nakon toga odahnuili dušom.

O vjernici, među velikim pravilima u ophođenju s ljudima je ajet u kojem Uzvišeni kaže: “Dobro i zlo nisu isto! Zlo dobrim uzvрати, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati” (Fussilet, 34), tj. uzvрати na najbolji mogući način na maloumnost ljudi i njihovo neznanje: na grubost uzvрати blagošću, na uvredu oprostom onima koji su te uvrijedili, na prijestup strpljenjem. Ako na njihovo uznemiravanje uzvратite dobrotom, i na njihova ružna djela dobrim djelima, oni će ostaviti svoja ružna djela i okrenuti se od neprijateljstva ka ljubavi.

Poštovani vjernici, jedna od stvari koju treba uzeti u obzir u ophođenju s ljudima jeste neobraćanje pažnje na neugodnosti koje dolaze s njihove strane.

Vjernik drži do svog dostojanstva, zanemaruje lapsuse, zatvara oči pred greškama i traži oprost od Gospodara stvorenja.

Uzvišeni kaže: "... neka im oprostite i ne zamjere! Zar vam ne bi bilo drago da i vama Allah oprosti? A Allah prašta i samilostan je." (En-Nur, 22)

O vjernici, jedno od pravila u međuljudskim odnosima jesu riječi Uzvišenog: "I ljudima govorite samo lijepe riječi" (El-Bekara, 83), tj. obraćajte im se lijepim riječima i budite blagi prema njima. Navikavajte svoju dušu na lijep i plemenit odnos prema ljudima i lijepe osobine, i da ne činite svome bratu ništa što ne biste voljeli da on čini vama, a ono što prezirete sebi, nemojte činiti drugima.

Ono što bi se moglo podvesti pod ovu temu jeste da nastojite da ljudima budete od koristi, da ih usrećujete, da se radujete njihovim radostima, da patite zbog njihovog bola, da saosjećate s njima, da budete uz njih u dobrim i lošim trenucima, da im činite dobro i ne prigovarate na onome što ste im dali, da se "odreknete" onoga što je u njihovim rukama, da im ne zavidite na onome što im je Bog dao od Svojih blagodati, i da ne očekujete od njih zahvalnost ili pohvalu za vaše dobro djelo, niti nagradu za vašu dobročinstvo.

Ako neko izazove tvoju ljutnju, budi blag i obuzdaj svoj bijes, požuri da se ispričaš onima kojima si učinio nepravdu, budi spokojan u duši u pogledu prava tvoje braće, prihvati izgovor onih koji su ti se izvinili, i traži izgovor za njih čak i ako su ti nanijeli nepravdu.

I kada savjetujete, nemojte zanemariti dobro koje vaš brat ima, opominjite nježno i blago, praštajte i ne zahtijevajte da se vaša prava ispoštuju u potpunosti i činite ono što širi ljubav među ljudima kao što je nazivanje selama, blag govor, osmijeh, dozivanje najomiljenijim imenima, davanje poklona, ali isto tako morate biti skromni i ne hvalisati se onim što imate, ne prezirati svog prijatelja, ne stavljati ga u neugodnu poziciju, nastojte da tumačite njegove riječi na najpozitivniji način, čuvajte se da ne uvrijedite bilo koga nekom riječju, a da toga niste svjesni. Savjetujte se sa ljudima zdravog uma, ne namećite svoje mišljenje, pazite se onoga što bi vas moglo kompromitovati pa da tako budete uzrok lošeg mišljenja ljudi o vama. Klonite se psovki i uvredljivih riječi, nemojte se uplitati u stvari koje vam ne idu u korist, a tiču se drugih, ne pitajte o onome što vas se ne tiče, i ne istražujte tuđe sramote.

Ne likujte zbog zla koje im se desilo, ne spominjite njihove nedostatke, ne činite im nasilje, ne varajte ih, ne izdajte ih, ne otkrivajte njihove tajne, ne

narušavajte njihovu čast, ne širite njihove sramote, ne ubacujte kost smutnje među njih, već budite svjetionik dobrote i pomirenja, moleći se za njih, raspitujući se za uvjete u kojima žive, ispunjavajući njihove potrebe i rješavajući njihove probleme. Ako neko od njih padne u grijeh, posavjetujte ga i podsjetite ga na Allaha, kao njihova braća i najvoljeniji, i ne ostavljajte ga u zabludi i ne prepuštajte ga nemaru.

S druge strane, ako vas neko upozori na grešku koju ste učinili, prihvatite njegov savjet sa zahvalnošću i ne budite arogantni, već se povinujte istini, i čuvajte se skeptičnog i sumnjičavog stava, tumačenja tuđih ciljeva i prosuđivanja tuđih namjera. Tretirajte ljude prema njihovim vanjštinama, a njihove nutrine prepustite njihovom Gospodaru, pred Njim će polagati račun, i neka Božije zadovoljstvo bude vaša briga i cilj u svim vašim poslovima.

I znajte da koliko god nastojali da udovoljite ljudima, nećete moći, niti je to u vašoj moći. Ugoditi ljudima je nedostižan cilj, ali prema svima se ponašajte lijepo, i učinite sve što je u vašoj moći da prema njima izvršite ono što ste dužni, uradite sve što je potrebno ili blizu toga i molite Svemogućeg Allaha da oprosti greške i nedostatke.

O vjernici, donosite salavate i selame na vašeg Vjerovjesnika, odazivajući se tako naredbi vašeg Gsopodara: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

POUKE I PORUKE SPORAZUMA NA HUDEJBIJI (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Ali el-Huzejfi

6. zulkade 1444. po Hidžri / 26. maj 2023.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

Uzvišeni kaže: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Znajte, o vjernici i vjernice, da je bogobojažnost vaš najjači oslonac, najčišći izvor i najtrajnija opskrba.

“I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobojažnost.” (El-Bekara, 197)

Poštovani vjernici, znajte da je sira – životopis prvaka svih stvorenja, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, izvor koji ne mogu zamutiti posude onih koji se iz njega napajaju i prostrana bašča u kojoj ima dovoljno mjesta za sve one koji je posjete.

Uberimo od njenih plodova, napojimo se s njenih izvora, sklonimo se u njenu hladovinu i uživajmo, na trenutak, u njenim ljepotama, u ovim danima i u ovom svetu mjesecu u kojem je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odlučio hodočastiti Drevni hram radi obavljanja umre, nakon što je u snu vidio – a snovi vjerovjesnika su objava – da on i njegovi ashabi ulaze u Mesdžidul-haram, sigurni, očišani i obrijanih glava. Obradovao je svoje ashabe ovim snom i rasplamsao njihovu čežnju za Kabom nakon šest godina udaljenosti i razdvojenosti.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, krenuo je iz Medine početkom mjeseca zulhidžeta, u karavani koja je brojala oko hiljadu i četiri stotine ashaba. Usmjerio je svoju jahalicu u pravcu Allahove kuće, mjestu čežnje njegovog srca. Nije skretao s tog puta, ni lijevo ni desno, a u njegovom srcu nije bilo ničeg drugog osim Kabe. Sa sobom su ponijeli samo oružje koje putnik nosi. Na Zul-Hulejfi, mikatu stanovnika Medine, zanijetio je umru i obilježio je svoj kurban, tako da svako onaj ko vidi njega i njegovu karavanu zna da su hodočasnici i da ne žele borbu. Išli su tako, prelazeći brda i doline, sve dok nisu došli blizu Hudejbije, i tada je njegova deva Kasva iznenada kleknula. Neki su povikali: “Kasva je posrnula!”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Kasva nije posrnula, i to nije u njenoj naravi, zaustavio ju je Onaj Koji je zaustavio slona.” (...) Tako mi Allaha, danas od mene neće tražiti ništa čime se veličaju Allahove svetinje a da ja to neću prihvatiti.” Zatim je ponovo potjerao svoju devu, i ona je ustala i odvela ga do samih granica Hudejbije. Tada mu je došla vijest da su se stanovnici Meke okupili u namjeri da ga spriječe da dođe do Kabe. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Mi nismo došli da bismo ratovali, došli smo kao hodočasnici.” Međutim, oni mu nisu dozvolili da uđe u Meku, kako okolna arapska plemena ne bi pričala da je ušao nasilu. Nakon razmjene izaslanika i pokušaja da se dođe do prihvatljivog rješenja, dvije strane su napravile sporazum, po kojem su muslimani bili dužni da se vrate u Medinu, bez obavljene umre, a da tek naredne godine hodočaste Kabu i ostanu u Meki tri dana, noseći sa sobom samo ono oružje koje putnik nosi. Sporazum je, u konačnici, zaključen prema zahtjevima stanovnika Meke, što je teško palo nekim ashabima, s obzirom na to da im nije dozvoljen ulazak u Meku i posjeta Kabe, ali i zbog toga što je sporazum, na prvi pogled, sadržavao stroge i ponižavajuće uvjete po muslimane, pa je Allah, džellešuanu, povodom toga, a neposredno po njihovom povratku sa Hudejbije, objavio suru El-Feth,

koju je počeo zadivljujućim riječima: “Mi smo ti očitu pobjedu dali da bi ti Allah ranije i kasnije krivice oprostio, da bi blagodat Svoju tebi potpunom učinio, da bi te na Pravi put uputio i da bi te Allah pobjedonosnom pomoći pomogao. On uliva smirenost u srca vjernika da bi još više učvrstili vjerovanje koje imaju – a vojske nebesa i Zemlje su Allahove; Allah sve zna i mudar je” (El-Feth, 1–4).

Ovo je samo jedan od događaja iz njegove mirišljave životne biografije, koji nosi pouke i poruke koje se ne mogu izraziti perom i ispisati na papiru, i čije dalekosežne posljedice treba sagledati očima duboke analize i promišljanja, a među tim poukama i porukama su:

– Možda duše nešto žarko žele i grčevito se bore za to, međutim, Allah uvijek odredi vjerniku ono što je dobro za njega, a tek nakon što se razide prašina neželjenog, ono lijepo zablista u punom sjaju, i iz tmine noći zasija dan. Allah, džellešānuhu, ovaj je sporazum nazvao jasnom pobjedom iako je, u formalnom smislu, sadržavao stavke koje su ljudskoj duši mrske i neprihvatljive. To je mogao vidjeti samo onaj ko je ovaj slučaj posmatrao kroz krajnje rezultate i posljedice, a ne kroz puku formu. Ovu veliku istinu Gospodar nam otkriva u ajetu: “Moguće je da je baš u onome prema čemu odvratnost osjećate Allah veliko dobro dao” (En-Nisa, 19). Bera, radijallahu anhu, rekao je: “Vi osvajanje Meke smatrate pobjedom, što i jeste, ali mi smo pobjedom smatrali zakletvu pod drvetom (zakletvu na smrt), na dan Hudejbije.” Zuhri je rekao: “Prije ove pobjede nije bilo veće pobjede u islamu.” Za vrijeme trajanja primirja i prekida ratnih dejstava, ljudi su imali priliku, u miru i sigurnosti, razgovarati jedni s drugima, i svako ko je bar nešto razumio, nakon što mu je predložen islam u pravom svjetlu, ušao je u islam i postao musliman. U te dvije godine islam je prihvatio jednak broj ljudi, kao u cijelom periodu prije toga, ili čak i više.

– Sporazum je bio očigledna manifestacija Allahove neizmjerne mudrosti i jedan od dokaza Muhammedovog, sallallahu alejhi ve sellem, poslanstva. Ovaj sporazum, od samog svog početka pa do kraja, bio je izvor čuđenja i nedoumice, ali je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ostao dosljedan svom stavu i, za razliku od nekih ranijih situacija, nije se savjetovao sa svojim ashabima i nije tražio njihovo mišljenje, onako kako mu je Allah naredio: “Zato im praštaj i moli da im bude oprošteno i dogovaraj se s njima” (Ali Imran, 159) i kao normativni obrazac njegovom ummetu. Razlika između ovog i ranijih slučajeva kada se

savjetovao sa ashabima bila je u tome što je u ovom konkretnom slučaju spuštana božanska objava, od Sveznajućeg i Sveobaviještenog, kojom je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, naređeno da zaključi ovaj sporazum, u formi u kojoj je dogovoren, a historija će zabilježiti prevagu jezičke vage, u konačnici, u korist Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i muslimana.

– O vjernici i vjernice, jedna od pouka ovog događaja jeste da se Allah, džellešānuhu, nakon što je obavijestio da će obistiniti san Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je usnio, zaklinje da će on i njegovi ashabi ući u Mesdžidul-haram sigurni, a zatim tu zakletvu potvrđuje odagnavanjem bilo koje vrste straha od njih, tako da u njihovim srcima neće biti ni trunke straha, a o čemu govori završnica sure El-Feth: “Allah će obistiniti san Poslanika Svoga da ćete, sigurno, u Časni hram ući sigurni – ako Allah bude htio – neki obrijanih glava, a neki podrezanih kosa, bez straha. On je ono što vi niste znali znao i zato vam je, prije toga, nedavnu pobjedu dao.” (El-Feth, 27)

– Ovdje se želi naglasiti velika blagodat sigurnosti, na ovom uzvišenom mjestu, i veličanstveni prizor koji pokazuju veličinu i ljepotu islama i uzvišenost njegovih principa i temelja, na mjestu susreta muslimana, gdje se tijela spajaju i srca grle, a sve u cilju manifestacije načela monoteizma i čistog služenja Svemogućem Allahu, u kojem se tope i gasu sve ljudske razlike, tako da ne ostaje ništa osim razlikovanja u čvrstini vjerovanja i bogobojažnosti. Njegove intencije ne mogu se ispuniti i njegov cilj, zbog kojeg je propisan, ne može se ostvariti osim u sigurnom i spokojnom ambijentu, a to je stvar koju je Allah, džellešānuhu, omogućio muslimanima u okrilju ovih blagoslovljenih mjesta, na kojima obavljaju svoje obrede, uživajući sve blagodati spokoja, sigurnosti i blagostanja. Hvala Allahu na svim blagodatima, onako kako On voli i kako je zadovoljan.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

ALLAHOVA LJUBAV PREMA VJERNIKU – UZROCI I ZNAKOVI (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile
13. zulkade 1444. po Hidžri / 2. juni 2023.

Hvala Allahu, Koji Svojom dobrotom, učvršćuje korake onih koji idu Pravim putem, i Koji Svojom blagošću, upućuje srca zbunjenih i neodlučnih.

Njemu pripada najvrednija, najuzvišenija, najčišća, najljepša i najblagoslovljenija zahvalnost i hvala. On je Blagodarni, Njegovo davanje je obilno i dostupno.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Vladara, Istinitog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, predvodnik bogobojaznih i prvak onih koji će se na Sudnjem danu prepoznati po tragovima abdesta. Neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu čistu porodicu, iskrene ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobojaznost, ona je najbolja zaštita i najljepša odjeća.

“O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

O vjernici, najveći cilj i želja svakog vjernika jeste da zadobije Allahovu ljubav, jer je to ljubav Stvoritelja, Vladara, Uzvišenog i Onoga u Čijoj je ruci njegova korist i šteta, život i smrt, neovisnost i zadovoljstvo.

Za postizanje ovog uzvišenog cilja postoje putevi i uzroci, a prvi i najvažniji je čvrsto vjerovanje u Njega.

Sve što je čovjekov iman čvršći i jači, Allahova ljubav prema njemu je veća.

Iman se postiže srcem, jezikom i tijelom.

Iman srca je čvrsto vjerovanje da je Allah istina, i u ono što je obaveza prema Njemu, Njegovo priznanje i predanost Njemu.

Iman jezika je izgovaranje riječi tevhida – la ilahe illallah – nema boga koji je dostojan obožavanja osim Allaha.

Iman tijela je činjenje dobrih djela.

Drugi uzrok Allahove ljubavi prema čovjeku je slijedenje vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i prihvatanje, dragim srcem, onoga s čime je došao, postupanje u skladu s njegovim sunnetom i distanciranje od onoga što mu proturječi.

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehe vam oprostiti!’ A Allah prašta i samilostan je.” (Ali Imran, 31)

Ko bude slijedio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Allah će ga voljeti, oprostiti mu grijehe, smilovat mu se, bit će mu podrška u mirovanju i kretanju.

Treći uzrok je približavanje Allahu činjenjem pobožnih djela, farzova, vadžiba i nafila.

U hadisi-kudsijju, Uzvišeni Allah kaže: “Najdraže čime Mi se Moj rob može približiti jest ono što sam mu propisao. Moj će Mi se rob ustrajno približavati nafilema pa ću ga zavoljeti, a kada ga zavolim, postat ću sluh njegov kojim sluša, vid njegov kojim gleda, njegova ruka kojom radi, njegova noga kojom hoda. Ako Me upita, dat ću mu, a ako od Mene zaštitu zatraži, doista ću mu je pružiti.”

“Glava” pobožnih djela, Allah vas čuvao, je namaz, uzvišeni farz, ibadet ispred svih ibadeta, radost vjernikovih očiju, utjeha duša bogobojaznih i odmor duša pobožnih.

Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Upitao sam Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: ‘Koje je djelo najdraže Allahu?’, a on je rekao: ‘Namaz u njegovo vrijeme.’” (Buhari i Muslim)

Blago se onome ko ga bude obavljao na propisan način i u propisano vrijeme, a teško onome ko ga zapostavi i bude nemaran prema njemu.

Allahu moj, molimo Te da nam podariš Svoju ljubav, i ljubav onih koji Tebe vole i ljubav prema svakom djelu koje nas približava Tvojoj ljubavi, i podari nam blagoslov u Kur'anu i sunnetu, i okoristi nas njihovim ajetima i mudrošću.

O muslimani, kada Allah zavoli roba, On mu podari lijep prijem i omili ga u srcima stanovnika nebesa i Zemlje.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada Allah zavoli nekog Svoga roba, pozove meleka Džibrila, alejhis-selam, i kaže mu: ‘Ja volim tog i tog Svoga roba, pa ga i ti zavoli!’ i Džibril ga zavoli. Potom Džibril pozove stanovnike nebesa (meleke) i kaže im: ‘Allah voli tog i tog Svoga roba, pa ga i vi volite!’ i oni ga zavole. Zatim se ta ljubav spusti i na Zemlju i takav čovjek bude prihvaćen kod ljudi.” (Buhari i Muslim)

Koliko je samo važno da činimo uzroke zbog kojih će nas Allah zavoljeti, i tako postignemo posebnu počast i postanemo od Njegovih bliskih robova.

“I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi šticećnici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali, za njih su dobre vijesti i na ovome i na onome svijetu – Allahove riječi niko ne može izmijeniti – to će, zaista, velik uspjeh biti.” (Junus, 62–64)

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

PORUKE I POUKE IZ KAZIVANJA O IBRAHIMU, ALEJHIS-SELAM (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
20. zulkade 1444. po Hidžri / 9. juni 2023.

Hvala Allahu Koji je propisao hadž onima koji su u mogućnosti. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, ujutru i uvečer. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Gospodara, Milostivog, Uzvišenog, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, koga je Allah poslao da upućuje na Pravi put, obrađuje i opomene, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe, koji su stekli veliku počast i dobro.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i umirite samo kao muslimani.” (Ali Imran, 102)

U vjerovjesničkim biografijama su lekcije i pouke.

Biografija Halilullaha, Allahovog prijatelja Ibrahima, alejhis-selam, u nekim svojim segmentima povezana je sa obredima hadža i Allahovom svetom Kućom.

Ibrahim, alejhis-selam, odveo je svoga sina Ismaila i njegovu majku na mjesto na kojem je još davno sagrađena Allahova kuća, Kaba, kod izvora Zemzem, u gornjem dijelu mesdžida, i na kojem nije bilo tragova života, ni ljudi ni vode. Dao im je zavežljaj sa datulama i mješinu s vodom, a zatim se, ne osvrćući se, uputio u pravcu iz kojeg je došao. Ismailova majka krenula je za njim i rekla mu: “O Ibrahim, gdje ideš i ostavljaš nas u ovoj dolini u kojoj nema ni ljudi niti bilo čega?”, i to je ponovila više puta, a on se nije obazirao na njene riječi. Zatim ga je upitala: “Je li ti Allah ovo naredio?” “Da”, reče on. “Onda nas On neće ostaviti”, rekla je.

Zadivljujući prizor, čudnovat događaj i dostojanstveno držanje u trenutku iskušenja, koje mogu postići samo velikani, čija veličina izvire iz njihovog čvrstog vjerovanja, ubjeđenja i oslonca na Allaha.

Riječi kratke po svom izrazu, ali duboke po svom smislu i značenju. “Je li Allah ovo naredio? Onda nas On neće ostaviti.”

Ove riječi Ismailova majka izgovorila je u trenutku u kojem je pouzdano znala da će njen muž otići i ostaviti je u sušnoj pustinji, u kojoj nije bilo ni ljudi ni bilo čega. Ova priča, iz ugla osobe koja ne vjeruje, djeluje kao neka vrsta fantazije koju ljudski mozak ne može pojmiti. Međutim, srce koje je osvijetljeno imanom zna da onaj ko se istinski pouzda u Allaha, Allah će ga čuvati, biti mu dovoljan, zaštititi ga i opskrbiti.

Niko od nas ne bi trebao tek tako preći preko ovih riječi, koje su sazdane na čvrstom ubjeđenju i koje obiluju poučnim lekcijama, sve dok ne budemo sigurni da smo naučili bar jednu od tih lekcija, i dok ne budemo potpuno svjesni da Allah neće ostaviti svoje robove i štitićenike.

Ovo srce koje je ispunjeno ubjeđenjem u svoga Stvoritelja i vjerovanjem u Njegovo obećanje, imalo je prije toga čvrsto izgrađenu vezu sa svojim Stvoriteljem, znalo je za Allaha u lahkoći, pa je On znao za njega u tegobi, i bilo je svjesno da, sa Allahom, čovjek čak i u pustinji nije usamljen i da sa istinskim osloncem na Njega može prevazići sve njene teškoće.

Ismailova majka nagrađena je zbog lijepog mišljenja o svome Gospodaru, i o ljudima, tako što je pred njom provrelo vrelo Zemzem, voda koja je postala hrana koja zasićuje i lijek od bolesti, i Allah je ovjekovječio njen spomen među ljudima. Kada god ljudi budu činili sa'j između Safe i Merve, pokoravajući se Allahu i izvršavajući Njegove obrede, sjetit će se ovog događaja, iz počasti i poštovanja prema njoj.

Možeš samo zamisliti situaciju u kojoj se našla Ismailova majka i čvrstinu njezinog pouzdanja u svoga Gospodara!

Njeno srce, ni na tren, nije obuzeo strah, iako se nalazila na pustom i usamljenom mjestu, bez hrane, vode i ljudi.

Kada to uporedimo s našim vremenom, u kojem imamo sve nadohvat ruke, začudit ćemo se koliko su u našim životima prisutni tuga, tjeskoba i strah za egzistenciju, djecu i budućnost, strah od bolesti, strah od sutra, strah od nepoznatog, a u osnovi svega toga je pomanjkanje ubjeđenja i oslonca na Allaha, džellešanuhu.

Allah, džellešanuhu, naredio je Svom miljeniku Ibrahimu, alejhis-selam, gradnju Kuće, i on je izvršio tu naredbu, njegov sin Ismail donosio je kamen, a on je gradio.

Podignuta građevina bila je kameno zdanje koje, samo po sebi, ne može korist pribaviti niti štetu otkloniti, a svoju vjersku utemeljenost i svetost dobila je iz Allahovog šerijata i naredbe o njenom poštivanju i obavljanju tavafa oko nje.

Da Allah, džellešanuhu, nije propisao ljubljenje Crnog kamena, kao što nas je naučio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mi to ne bismo radili, jer je to samo kamen koji ne može koristiti ni štetiti, niti je božanstvo kojem se klanja i koje se obožava. Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Ja znam da si ti kamen koji ne može donijeti korist niti otkloniti štetu, i da nisam vidio Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da te ljubi, ne bih te poljubio.”

Na isti način tretiraju se sve ostale građevine, džamije, mezarja, područja i mjesta na kojima su se odvile poznate bitke, a koja je preporučeno posjetiti. Prilikom njihove posjete nije dozvoljeno narušiti smisao zbog kojeg je ta posjeta propisana, a ona je uzimanje pouke i opomena. To su i dalje samo kamen i zemlja koji ljudima ne mogu pribaviti korist niti od njih otkloniti štetu.

Gradnja Allahove svete Kuće veličanstveno je postignuće, visok položaj, dobro djelo i počast kojoj nema ravne, a sve to postigli su Ibrahim i njegov sin Ismail, alejhimas-selam. Njih dvojica su, u toku i nakon gradnje, molili Allaha: “Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš!” (El-Bekara, 127)

U ovim njihovima riječima prepoznajemo vrhunac skrušenosti i poniznosti, nakon izvršenja jednog od najčasnijih dobrih djela, i to je stanje istinskih vjernika i bogobožasnih ljudi: ne hvališu se svojim djelima i ne prigovaraju zbog svoje pokornosti Allahu, svjesni da svojim hadžom, umrom, namazom i sadakom ne čine dobro Allahu, nego samima sebi, i zato je iznimno važno da vjernik vidi malim i neznatnim svako djelo koje učini na Allahovom putu.

Fokus, kada su dobra djela u pitanju, mora biti na kabulu – primanju kod Allaha, jer to je intencija i cilj svakog djela. Samoobmana je da čovjek uradi dobra djela, a zatim dozvoli da se u njih uvuče rijaluk – pretvaranje i u korišteni sasiječe njihovu nagradu i sevap i pretvori ih u prah i pepeo.

Meka i Bejtullah, Allahova sveta Kuća, imali su značajno mjesto u Ibrahimovim dovama, koje su podigle njihovu važnost, uzvisile njihovu poziciju i pripremili ih za uzvišenu stvar. “Gospodaru naš, ja sam neke potomke svoje naselio u kotlini u kojoj se ništa ne sije, kod Tvoga Časnog hrama, da bi, Gospodaru naš, molitvu obavljali; zato učini da srca nekih ljudi čeznu za njima i opskrbi ih raznim plodovima da bi zahvalni bili.” (Ibrahim, 37)

Ibrahimova dova nadišla je oblake, sfere i granice nebesa i nastanila se kod Vladara, Svemogućeg, pa srca čeznu za ovim mjestima prije nego što ih tijela, koračajući prema nijima, i posjete.

U Meku se slijevaju karavane sa svih strana svijeta, s ljubavlju koja nadvladava svaku poteškoću, i slašću koja uklanja svaku prepreku, da bi prisustvovali islamskom skupu kojem nema premca.

Razlike su nestale, narodi su se susreli, i svi se oni, na jednom jeziku, odazivaju Jednom Gospodaru, riječima: Lebbejke Allahumme lebbejke! – Odazivamo Ti se, Gospodaru, odazivamo.

Da bi ovaj blagoslovljeni skup ostvario svoj cilj i izvršio obrede, plemeniti vjerovjesnik Ibrahim, alejhis-selam, molio je svoga Gospodara: “Gospodaru moj, učini ovo mjesto sigurnim gradom, a snabdij plodovima stanovnike njegove.” (El-Bekara, 126)

Allah, džellešanuhu, uslišio je njegovu dovu i Meku učinio mjestom za kojim ljudi žude i u kojem će biti sigurni od straha i nedaća. Nikada nijedan silnik nije došao u nju sa zlim namjerama, a da ga Allah nije uništio, jer je pitanje sigurnosti od iznimne važnosti i neraskidivo je povezano sa ostvarenjem vjerskih i svjetovnih interesa.

Allahov miljenik Ibrahim, alejhis-selam, putovao je Allahovom prostranom zemljom, pozivao ljude u tevhid – vjeru u jednog Boga, usađivao ispravno vjerovanje kod ljudi, raspravljao se sa Nimrudom, koji je za sebe tvrdio da je bog i koji je kazao: “Ja dajem život i smrt” (El-Bekara, 258), raspravljao se sa svojim ocem mnogobošcem, obraćao mu se blagim riječima, dozivao ga je odmilja: “O babuka moj”, raspravljao se sa svojim mnogobožačkim narodom, u razgovoru s njima koristio je različite metode, spuštao se na njihov nivo, kako bi kod njih izgradio i učvrstio svijest o Allahovoj jednoći, a plemeniti Kur'an nam je detaljno prenio sve te rasprave.

Iz Ibrahimovog načina pozivanja ljudi na Pravi put učimo, a taj princip naglašen je i u Kur'anu, da je dijalog najbolja metoda u pozivanju nemuslimana.

Da muslimani, koji posjeduju potrebne kompetencije za pozivanje ljudi u islam, koriste ovaj princip u širenju poruke islama i otklanjanju prepreka s tog puta, položaj islama danas bi bio potpuno drugačiji.

Islam je, u svojoj biti, prirodna vjera, dokazi Allahove jednoće razastrti su u Knjizi, kako onoj pisanoj, tako onoj vidljivoj, jasni su i uvjerljivi, međutim, zahtijevaju iskrene ljude, učenjake koji će ih ponijeti i na temelju njih raspravljati, koristeći se najboljim i najbudrijim metodama, kao što se raspravljao Ibrahim, alejhis-selam, smirenim glasom, biranim riječima i racionalnim dokazima.

Danas svijet jeca od pošasti ratova, sukoba, konfrontacija, ubijanja i razaranja, i prije ko mu je potrebno da se upozna sa islamom, vjerom mira, milosti, ljubavi i solidarnosti, koja čovjeku daje prava i dostojanstvo, pa čak ga čini centrom ovog univerzuma, uspostavlja sigurnost u njenoj sveobuhvatnosti, koja je osnovni preduslov za izgradnju, razvoj, prosperitet, sreću i lijep život.

Nema sumnje da je odsustvo jezika dijaloga jedan od najvažnijih razloga odbijanja nemuslimana od islama. Ibrahim, alejhis-selam, vodio je dijalog sa svojom ženom i sinom Ismailom, da nas uvjeri da je dijalog način života, i da je to svakodnevni "obrok" koji jača vezu između muža i žene, osnova za izgradnju odnosa roditelja sa njihovom djecom.

Odsustvo jezika mirnog, argumentovanog i blagog dijaloga, proizvelo je određene posljedice, od kojih su najopasnije: razvijanje buntovnosti kod djece i povećana stopa razvoda. Možda ovakva realnost motiviše ljude od znanja, utjecaja i odluke da uzmu konce u svoje ruke i poduzmu sve što je potrebno da bi zaštitili društvo, državu i naciju od posljedica raspada porodica.

Ibrahimova vjera, alejhis-selam, vjera je svih vjerovjesnika, čista i nepatvorena, iskrena vjera u jednog Boga. Uzvišeni kaže: "Ibrahim nije bio ni jevrej ni kršćanin, već pravi vjernik, vjerovao je u Boga jednoga i nije bio idolopoklonik." (Ali Imran, 67)

Historija je sva ova uzvišena značenja zabilježila u životu Ibrahima, alejhis-selam, poniznog i blagog. Njegova biografija puna je primjera požrtvovanosti i pokornosti Allahu, ali on i pored toga moli Allaha da ga uvrsti među dobre

ljude, i kaže u svojoj dovi: “Gospodaru moj, podari mi znanje i uvrsti me među one koji su dobri.” (Eš-Šuara, 83)

Ponizan u samoodricanju i pristojan sa svojim Gospodarom.

Allahu moj, usmrti nas kao muslimane i uvrsti nas među one koji su dobri.

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

VRIJEDNOST I ISKORIŠTAVANJE PRVIH DESET DANA ZULHIDŽETA (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

27. zulkade 1444. po Hidžri / 16. juni 2023.

Hvala Allahu, Zaštitniku, Hvaljenom, Vlasniku Arša veličanstvenog. Njega hvalimo i Njemu zahvaljujemo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, obdario je Svoje robove odabranim vremenima za činjenje dobrih djela i olakšao im puteve dobra, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koji je bio brižan i milostiv prema svom ummetu, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu, ashabe, sve njegove sljedbenike do Sudnjeg dana.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobojaznost, da iskoristimo životni vijek koji nam je dat, u pokornosti Stvoritelju, i da nastojimo činiti što više dobrih djela u odabranim vremenima, i tako se približiti svome Gospodaru, jer dani, nezaustavljivom brzinom, vode čovjeka ka njegovom kaburu, u kojem mu neće koristiti ništa drugo do njegova djela. Blago onome ko bude činio dobra djela i ona mu budu kabul kod Allaha, a teško onome ko protraći svoj život u beskorisnim stvarima.

“Mjerenje toga dana bit će pravedno: oni čija dobra djela prevagnu, oni će šta žele postići; a oni čija dobra djela budu lahka, oni će, zato što dokaze Naše nisu priznavali, stradati.” (El-A’raf, 8–9)

Ummete islama, stvaranje i upravljanje karakteristike su Božijeg rububijeta, gospodarstva.

Rabb, Gospodar, stvara šta hoće, i odabire, od Svojih stvorenja, ono što hoće, i sudi kako hoće, i niko ne može Njegov sud osporiti, On je Silni i Mudri. “Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (El-A’raf, 54)

On je stvorio meleke, i između njih odabrao Džibrila, i stvorio je ljude, i između njih odabrao vjerovjesnike i poslanike. “Allah odabire poslanike među melekima i ljudima. - Allah sve čuje i sve vidi.” (El-Hadždž, 75)

Za ljude je odabrao najljepšu i najispravniju vjeru, pa je rekao: “Allahu je prava vjera jedino – islam.” (Ali Imran, 19)

“A onaj koji želi neku drugu vjeru osim islama, neće mu biti primljena, i on će na onome svijetu nastradati.” (Ali Imran, 85)

Allah, džellešanuhu, obećao je da će čuvati islam od promjena i krivotvorenja, i propisao je šerijatske uzroke za njegovo čuvanje, vidljive simbole i obrede, koje će islamski ummet prenositi s generacije na generaciju, od Vjerovjesnikovog vremena do naših dana.

Budući da je intencija islama klanjanje svih ljudi Allahu, Jedinom, Apolutnom Sudiji, tako su i Njegovi obredi – svetinje propisani radi veličanja i spominjanja Gospodara, i zahvaljivanja Njemu.

Vjera će među ljudima trajati dok budu trajali Njegovi propisi, i sve što je propis uzvišeniji, veličanje i spominjanje Allaha u njemu je veće i uzvišenije.

Poštovani vjernici! Allah, džellešanuhu, je poštivanje Njegovih svetinja učinio dokazom bogobožnosti srca i njegovog straha od Allaha. Sve što je iman jači, jače je i poštovanje prema Allahovim svetinjama. “Eto toliko! Pa ko poštiva Allahove propise - znak je čestita srca.” (El-Hadždž, 32)

Vjernik poštuje propise svoga Gospodara, slijedeći uputu svoga Vjerovjesnika, bez pretjerivanja i zanemarivanja. Oni koji se drže sredine i umjerenosti, oni su na Pravom putu i oni su Allahu poslušni.

Oni slijede ono što je propisano, a ne propisuju i ne dodaju u vjeru ništa od sebe, oni slijede riječi Gospodara: “O vjernici, ne odlučujte se ni za što dok za to ne upitate Allaha i Poslanika Njegova, i bojte se Allaha! Allah, zaista, sve čuje i sve zna.” (El-Hudžurat, 1)

Allahove svetinje, propisi, o vjernici, su javna obilježja Njegove vjere, bila ona mjesnog, vremenskog ili obrednog karaktera.

Nema dana u kojem ne omrknemo ili ne osvanemo sa Allahovim propisima i svetinjama: dva šehadeta uvjet su ispravnosti islama i njegov simbol, obznanjujemo ih u svakom ezanu i ikametu.

Ezan je najava i poziv na namaz, a onaj ko zanemaruje namaz, zanemario je jedan od najuzvišenijih propisa.

Evzai je rekao: “Omer, radijallahu anhu, napisao je svojim namjesnicima: izbjegavajte bilo koju vrstu posla nakon što nastupi namaz, jer onaj ko zanemari namaz, zanemarit će i ostale propise islama.”

Zekat i post također su javna obilježja islama, a jedno od tih obilježja su i obredi hadža i umre.

Od Allahovih svetinja koje se vežu za mjesto su: Allahova sveta Kuća, Multezem, Safa i Merva, Arefat, Mina i Muzdelifa, namaz u Mesdžidul-haramu koji vrijedi kao sto hiljada namaza u drugom mesdžidu.

Slavljeni Allah uzvisio je Meku nad ostalim gradovima, učinio je Svojim svetim gradom, i rekao je: “... i onome ko u njemu bilo kakvo nasilje učini dat ćemo da patnju nesnosnu iskusi” (El-Hadždž, 25). Ona je Mekka i Bekka, i Ummul-kura – Majka gradova, i težnja ljudskih srca.

Naši dobri prethodnici poklanjali su Bejtullahu posebnu ljubav i počast i ukazivali mu najveće poštovanje, slijedeći tako Vjerovjesnikovu preporuku Omeru, radijallahu anhu: “O Omere, ti si snažan čovjek, nemoj se gurati s ljudima oko Hadžerul-esveda, jer ćeš povrijediti slabašnog. Ako ti se ukaže prilika u osami, dodirni ga, u suprotnom, okreni se u njegovom pravcu i donesi tekbir.”

U Abdurrezzakovom *Musannefu* navodi se da je Omer, radijallahu anhu, rekao: “Da učinim sedamdeset grijeha u Rukbi, draže mi je nego jedan u Meki.” Rukba je ime mjesta u Taifu.

Mudžahid, Allah mu se smilovao, rekao je: “Vidio sam Abdullaha ibn Omera, radijallahu anhuma, na Arefatu, šator mu je bio izvan svetog prostora (hill), a musalla (mjesto gdje je obavljao namaz) u svetom prostoru (harem). Bi mu rečeno: ‘Zašto si ovo uradio?’, a on reče: ‘Dobro djelo vrednije je u svetom prostoru, a i grijeh je veći.’”

Velika je odgovornost na stanovnicima i hodočascima Svetog grada, kao što je nagrada za dobra djela u njemu uvećana, tako je i grijeh počinjen u njemu veći.

Kompletan prostor Mekke je harem (sveti prostor). Mjesto s kojeg je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u jednom dijelu noći preveden u Bejtul-Makdis, nalazio se u Meki. Uzvišeni kaže: “Hvaljen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki, čiju

smo okolinu blagoslovili kako bismo mu neka znamenja Naša pokazali. On, uistinu, sve čuje i sve vidi.” (El-Isra, 1)

Allah je cijelu Meku nazvao Kabom, kako bi ukazao na njenu vrijednost i veličinu, pa je rekao: “Pokloni Kabi” (El-Maida, 95), tj. poklon Meki.

O stanovnici Meke! O hodočasnici Meke! Vi živite i spavate kod Allahove kuće i u Njegovom haremu – svetom prostoru. Stvar je krajnje ozbiljna, a blagoslovljenost Meke je drevna.

Buhari i Muslim bilježe da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na Dan oslobođenja Meke, rekao: “Ne iskorjenjuje se njeno trnje (drveće), ne tjera se njena divljač, ne uzima se izgubljena stvar u njoj, osim onaj ko će oglašavati njen nestanak, i ne čupa se njena trava.”

Uzvišeni kaže: “Prvi hram sagrađen za ljude jeste onaj u Meki, blagoslovljen je on i putokaz svjetovima. U njemu su znamenja očevitna – mjesto na kojem je stajao Ibrahim. I onaj ko uđe u nj treba biti siguran. Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj koji neće da vjeruje – pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome.” (Ali Imran, 96–97)

O vjernici, jedan od oblika poštivanja Allahovih svetinja je poštivanje odabranih vremena. Mi se upravo nalazimo u odabranom vremenu, u svetom gradu, u svetom mjesecu, pa se dobro pripremimo da iskoristimo najbolje dane u godini, kojima se Allah zaklinje i koje je On odabrao između ostalih dana. Uzvišeni kaže: “Tako Mi jutro, i deset noći, parnih i neparnih.” (El-Fedžr, 1–3)

U ovih deset dana spojili su se ibadeti hadža i kurbana, ali i mnoga druga dobra djela, kao što je dobrovoljni namaz, post, učenje Kur’ana i hranjenje gladnih. Dobra djela u ovim danima vrednija su od istih tih djela izvan njih. Ibn Abbas, radijallahu anhum, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema vrednijeg djela od onog učinjenog u ovim danima”, tj. prvih deset dana zulhidžeta. Prisutni upitaše: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu?”, a Poslanik odgovori: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu, izlažući opasnosti svoj život i imetak, i ne vrati ništa od toga.” (Buhari)

Vjerovjesnikov sunnet ukazuje na veliku nagradu za spominjanje Allaha u ovim danima, kao što se navodi u hadisu Ibn Omera, radijallahu anhum, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema boljeg niti Allahu

dražeg djela od onog učinjenog u ovim danima, donosite što više tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber) i tahmida (elhamdulillah).” (Ahmed)

“Ibn Omer i Ebu Hurejra, radijallahu anhum, odlazili su ovim danima na pijacu, i učili su tekbire, pa su ih ljudi u tome slijedili.” (Buhari)

Od posebnosti ovih dana jeste približavanje Allahu klanjem kurbana na Dan prinošenja žrtava – Jevmun-nahri. To je Vjerovjesnikov sunnet, koji je on praktikovao i podsticao je svoj ummet da ga izvršava.

Ko nanijeti zaklati kurban, neka ne siječe nokte i ne potkraćuje kosu (i ne uklanjanje dlake sa tijela), počevši od prvog dana zulhidžeta pa do dana klanja kurbana, prema hadisu Ummu Seleme, radijallahu anha, u kome se navodi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada vidite mlađak zulhidžeta, i neko od vas je nanijetio da kolje kurban, neka ne siječe nokte i ne potkraćuje kosu (ne uklanjanje dlake sa tijela), sve dok ne zakolje kurban.” (Muslim)

O vjernici, glavna intencija veličanja Allahovih svetinja je tevhid – obožavanje Allaha kao jedinog istinskog Boga i uspostavljanje zikra – Njegovog spominjanja i veličanja.

Hakim u *Mustedreku*, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, zabilježio je od Aiše, radijallahu anha, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Bacanje kamenčića, tavaf oko Kabe i sa’j između Safe i Merve propisani su radi spominjanja i veličanja Allaha, a ne nekog drugog.”

Najveća i najvažnija stvar u obredima, s kojom se ne može porediti nijedna druga, jesu Allahova jednoća (tevhidullah), Njegovo spominjanje (zikrullah), iskrenost prema Njemu (ihlas) i Njegovo veličanje (ta’zim), i nema mjesta, u ovim uzvišenim propisima, za sektaške, partijske i političke parole i simbole.

“O vjernici, ne omalovažavajte Allahove odredbe hadža, ni sveti mjesec, ni kurbane, naročito one ogrlicama obilježene.” (El-Maida, 2)

Znaite, o vjernici, da vam je Allah naredio blagoslovljeno djelo rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur’anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

DUNJALUČKE I AHIRETSKE KORISTI HADŽA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
5. zulhidže 1444. po Hidžri / 23. juni 2023.

Hvala Allahu Koji je ukazao počast sljedbenicima islama propisujući im da hodočaste Njegovu svetu Kuću i da obavljaju hadž. Zahvaljujem Mu na mnogobrojnim blagodatima i darovima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Vladara, Svetog, Onoga Koji je bez nedostataka, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koji je svojim jasnim riječima i praksom objasnio obrede hadža, kako ljudski um ne bi lutao i postupao po svom nahodenju. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe, bogobojazne i čestite predvodnike ummeta, sve dok se budu smjenjivali dan i noć.

Bojte se Allaha i znajte da ćete doći pred Njega. “Na Dan u kome će čovjek djela ruku svojih vidjeti, a nevjernik uzviknuti: ‘Da sam, bogdo, zemlja ostao!’” (En-Nebe, 40)

O vjernici, Allahova časna Kuća, Njegov sigurni Harem i veličanstveni i blagoslovljeni obredi, sve to nas, iznova, podsjeća na predvodnika sljedbenika čiste vjere i onoga koji je podigao temelje Kabe, Ibrahima – oca vjerovjesnika, prijatelja Milostivog, neka su na njega i na našeg Vjerovjesnika najvredniji salavat i najčišći selam, kao što kaže Uzvišeni: “I dok su Ibrahim i Ismail temelje Hrama podizali, oni su molili: ‘Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš!’” (El-Bekara, 127)

U odazivanju Ibrahimovom pozivu na hadž, istom onom pozivu koji mu je naredio njegov Gospodar riječima: “i oglasi ljudima hadž!” – dolazit će ti pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjesta dalekih” (El-Hadždž, 27), i u hodočašćenju ove časne Kuće, u ovim odabranim mjesecima, podsjećanje je na ovu veliku blagodat, kojom je Allah počastio Svoga miljenika Ibrahima,

alejhis-selam, na drevnim mjestima, kod Kabe, Hadžerul-esveda, Jemenskog ugla, Mekami-Ibrahima, Safe, Merve, Zemzema, na Mini, Arefatu i Muzdelifi, a u tome je također osnaživanje veze tevhida – iskrene i čiste vjere u Gospodara svih svjetova, i obavezivanje duše tom vezom, postupanjem u skladu s njom i napuštanjem onoga što joj se suprotstavlja i što je poništava, a to je širk koji upropaštava djela, i čini ih beskorisnim.

Uzvišeni kaže: “A tebi, i onima prije tebe objavljeno je: Ako budeš druge Allahu ravnim smatrao, tvoja djela će sigurno propasti, a ti ćeš izgubljen biti.” (Ez-Zumer, 65)

“I Mi ćemo pristupiti djelima njihovim koja su učinili i u prah i pepeo ih pretvoriti” (El-Furkan, 23), tj. djelima u kojima su Allahu pridružili druga.

O vjernici, hodočasnici Allahove kuće, hadž je jedna od najboljih prilika za uspostavljanje potpunog tevhida – čiste i nepatvorene vjere u jednog Boga i ostvarenje ubudijeta – iskrenog obožavanja Allaha, jedinog istinskog Boga, Koji je dostojan obožavanja, budući da se u svakom njegovom obredu manifestuje ubudijet u njegovoj najjasnijoj formi, počevši od nijeta ulaska u obrede (ihram), oslobađanja od odjeće i pokrivača za glavu, pa preko tavafa, doticanja Jemenskog rukna (ugla) i ljubljenja Hadžerul-esveda, sa’ja (ubranog hodanja) između Safe i Merve, boravka na Arefatu, noćenja na Muzdelifi i Mini, pa do bacanja kamenčića, prinošenja žrtve i oprostajnog tavafa. U svakom od ovih obreda jasno se očituje iskreno obožavanje Allaha, Gospodara svjetova, i posvećivanje svih ibadeta isključivo Njemu, a to je cilj stvaranja ljudi, kao što kaže Uzvišeni: “Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju” (Ez-Zarijat, 56).

Obredi hadža, također, podsjećaju čovjeka na vječnu kuću i podstiču ga da se ustrajno priprema za nju i da ne dozvoli da ga dunjalučki užici i ukrasi odvrate od sjećanja na ahiret, a to može postići samo ukoliko se u svojim obredima strogo bude držao principa ihsana – slijeđenja najispravnijeg puta koji vodi Allahovom zadovoljstvu i postizanju Njegove plemenite nagrade, koju je obznanio istinoljubivi Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu: “Umra do umre iskupljuje grijehe počinjene između njih, a nema druge nagrade za hadž mebrur osim Dženneta.” (Buhari i Muslim)

Put koji je hodočasnik Allahove kuće dužan slijediti i ne skretati s njega, kako bi postigao ovu veličanstvenu nagradu, objašnjen je u riječima Uzvišenog:

“Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža” (El-Bekara, 197), i riječima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko hodočasti Allahovu kuću, i ne bude imao snošaj sa ženom (refes), i ne bude griješio (fusuk), vratit će se kući čist od grijeha, kao na dan kada ga je majka rodila” (Buhari i Muslim).

Pojam “refes”, spomenut u ajetu i hadisu, obuhvata spolni akt i sve što je usko vezano za njega, a pojam “fusuk”, obuhvata sve grijeha, od srčanih, kao što je širk – pridruživanje druga Allahu, i svako drugo nevaljalo djelo koje nastaje u srcu, ili tjelesnih, kao što je vrijeđanje, proklinjanje, kleveta, nasilje i nepravda u svim svojim oblicima, ali i svi drugi prijestupi koji su zabranjeni hadžiji u toku hadžskih obreda.

Jedan od tih puteva jeste stjecanje halal imetka i obavljanje hadža od tog imetka, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio imam Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Uistinu, Allah je lijep i ne prima osim lijepo. A, doista je Uzvišeni Allah naredio vjernicima isto što je naredio i poslanicima, rekao je: ‘O poslanici, jedite što je lijepo (dozvoljeno), a radite što je dobro...’ (El-Mu’minun, 51), i rekao je: ‘O vjernici, jedite od lijepih (dozvoljenih) jela kojima smo vas Mi opskrbili’ (El-Bekara, 172).” Ebu Hurejra je rekao: “Zatim je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo nekog čovjeka, rekavši: “Dugo je putovao, kosa mu je raščupana i prašnjav je, podiže svoje ruke ka nebesima, govoreći: ‘Gospodaru! Gospodaru!’, a hrani se haramom, poji se haramom, oblači haram i othranjen je haramom, pa kako da mu dova bude primljena?!”

Na svakom svom koraku, otkad napusti svoju kuću i domovinu pa do završetka hadžskih obreda, hadžija upućuje dove Allahu, i zato je važno da njegov imetak bude lijep i halal, i da ga troši na ispravan način.

Jedan od tih puteva i stroga dužnost svakog hadžije jeste da bude iskren u svim svojim djelima i da sve hadžske obrede izvršava u skladu sa propisima, izbjegavajući svaki vid novotarije. Fudajl ibn Ijad, Allah mu se smilovao, u komentaru riječi Uzvišenog: “da bi vas iskušao koji će od vas bolje postupati”, kaže: “Ako je djelo iskreno, a nije ispravno (u skladu sa propisima), neće biti kabul kod Allaha. Isto tako, ako je ispravno, ali nije iskreno, neće biti kabul sve

dok ne bude i iskreno i ispravno. Iskreno znači da bude radi Allaha, a ispravno da je u skladu sa sunnetom.”

U iskrenost spada i to da hadžija svojim hadžom ne želi postići popularnost i ugled kod ljudi, nego isključivo Allahovo zadovoljstvo i Njegovu nagradu. U hadisi-kudsijju kaže se: “Ja sam najneovisniji o tome da Mi neko, u djelu koje čini, pripiše druga. Ko uradi neko djelo i u njemu Mi pripiše druga, ostavit ću i njega i to djelo.” (Muslim)

Obaveza usklađivanja djela sa propisima i sunnetom Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a što je temelj za prihvatanje djela (kabul), uzrok Allahove ljubavi i put ka oprostima grijeha, potvrđena je riječima Uzvišenog: “Reci: ‘Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijeha vam oprostiti!’ - A Allah prašta i samilostan je.” (Ali Imran, 31)

Hadžija bi svakako trebao voditi brigu o tome da svaki njegov postupak na hadžu bude u skladu sa sunnetom, i stalno imati pred očima formu Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, hadža, poznatog kao Oproštajni hadž, i da ta forma bude njegov svjetionik koji će ga usmjeravati i kojem će se uvijek vraćati. Uzvišeni kaže: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21)

O vjernici, u blizini ove drevne Kuće i ovog sigurnog Harema, osnažuju se veze među sljedbenicima islama i vladaju ljubav, međusobno upoznavanje, bliskost i solidarnost, koji su od najvažnijih karakteristika zdravog i jakog muslimanskog društva, čiji pojedinci, u značajnoj mjeri, učestvuju u djelima dobročinstva prema siromašnima, jetimima i udovicama, i pružanju svakog oblika potpore dobrotvornim institucijama, pomažući im tako u realizaciji mnogih humanitarnih projekata, s plemenitim namjerama.

Sve ovo smatra se “nefekom” – trošenjem imetka na hadžu i umri, za koju će hadžija biti obilato nagrađen kod Allaha, a njegov trud bit će hvale vrijedan. Buhari i Muslim bilježe od majke pravovjernih Aiše, radijallahu anha, da joj je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dok je obavljala umru rekao: “Imat ćeš onoliku nagradu koliko se umoriš ili potrošiš.” U drugoj verziji ovog hadisa umjesto veznika “ili” (ev) stoji veznik “i” (ve): “... koliko se umoriš i potrošiš”. Također, smatra se posebnim vidom ihsana – dobročinstva, koji je Allah spomenuo u ajetu: “One koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od

toga! Lica njihova neće tama i sjeta prekrivati; oni će stanovnici Dženneta biti, u njemu će vječno boraviti” (Junus, 26).

Bojte se Allaha i trudite se da budete od onih koji svoj hadž izvršavaju na najljepši i najpotpuniji način, u skladu sa Allahovim propisima i Poslanikovim sunnetom, i nastojeći da svakom svojom lijepom riječju i dobrim djelom zadobijete Njegovu blizinu i zadovoljstvo.

Neka vam stalno bude na umu da vam je Allah, džellešānuhu, naredio da donosite salavate na najbolje stvorenje, pa je rekao u najistinitijem i najljepšem govoru: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

UMJERENOST I USTRAJNOST U IBADETU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
12. zulhidže 1444. po Hidžri / 30. juni 2023.

Hvala Allahu Koji je svemu onom što je stvorio dao ono što mu je potrebno, zatim ga kako da se time koristi nadahnuo, i Koji pomaže Svojim robovima, koji s takvalukom idu k Njemu, i Koji u srca koga hoće spušta mudrost, svjetlost i čistoću. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, svjedočenjem koje vodi spasu i kojim se postižu uzvišene deredže, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je ustrajavao u dobrim djelima. Neka su Allahova milost, spas i blagoslov na njega, na njegovu porodicu i ashabe.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i umirite samo kao muslimani.” (Ali Imran, 102)

S vremena na vrijeme dolaze nam odabrana vremena za činjenje dobrih djela, i smjenjuju se prilike i povodi, pa onaj koji je razumom obdaren nastoji pojačati svoje ambicije, napredovati na ljestvici dobrote, uzdići svoju dušu, nahraniti svoj iman, uvećati svoju poputninu, nadoknaditi ono što je prošlo, pripremiti se za ono što dolazi, ispraviti ono što je zaboravio i zanemario i popraviti svoje mahane.

Kada prođu ta vremena, prilike i povodi, kod nekih od nas mijenja se stanje, aktivnost slabi, entuzijazam opada i ambicije splašnjavaju. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Iza svakog djela stoji želja, a svaka želja ima svoje periode primirenosti (slabosti). Pa čija primirenost bude u skladu sa mojim sunnetom, on je na Pravom putu, a čija primirenost bude u suprotnosti sa mojim sunnetom, taj je propao.” (Ahmed)

Ovaj hadis navodi nas da se zapitamo koji je najsigurniji put i najispravnija praksa za činjenje dobrih djela tokom cijele godine.

Možda pravi odgovor na ovo pitanje i potpuno znanje o njemu pronađemo u praksi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, koju nam je pojasnila Aiša, radijallahu anha, kada je Alkama, Allah mu se smilovao, upitao: “Kakav je bio Vjerovjesnikov odnos prema dobrim djelima, na koji ih je način radio? Da li je preferirao neke dane u odnosu na druge?” Aiša, radijallahu anha, odgovorila mu je: “Ne, odlika njegovog dobrog djela bila je ustrajnost.” (Buhari i Muslim) Dakle, Poslanik je ustrajavao u činjenju dobrih djela i nije ih prekidao.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allahu najdraža djela su ona koja se čine ustrajno, makar bila i mala.” (Buhari i Muslim)

Ovaj vjerovjesnički obrazac i pristup ibadetu pomaže čovjeku da održava stalnu vezu sa Stvoriteljem i da ta veza bude snažna i čvrsta.

Mala a trajna djela su umjerenost i srednji put, blagotvorno djeluju na ljudsko srce, jer u njima nema teškoće, a i duši su lakša, zbog njihove raznovrsnosti. Ali, ustrajnim činjenjem ona postaju velika, s iskrenim nijetom uvećava se njihova nagrada i ostavljaju dubok trag u duši.

Znaj da trenuci koji ti se čine malim i neznatnim, ako u njima budeš ustrajno činio dobra djela, mogu zapravo biti trenuci u kojima ćeš ostvariti veliki uspjeh.

Hadis nas uči da je ustrajnost u dobrom djelu važnija od samog djela.

Poenta je u tome da započneš, a zatim ustraješ, a onaj ko ustraje, on će se uspeti visoko na nebu slave i ponosa.

Ovaj uzvišeni vjerovjesnički koncept “najbolja su ona djela koja se ustrajno čine, makar bila i mala”, dosljedno su primijenili njegovi ashabi, radijallahu anhum, koji su pili sa izvora dobrote, i postali su primjer koji treba slijediti.

Svi oni iskoristili su priliku za činjenje dobrovoljnih ibadeta, i odabrali su za sebe ona djela koju su mogli redovno izvršavati i oblike pobožnosti za koje su se njihova srca vezala i koji su bili draži njihovim dušama, bilo da je riječ o namazu, sadaki, dobročinstvu, održavanju rodbinskih veza ili nekom drugom djelu.

Muslim bilježi od majke pravovjernih Ummu Habibe, radijallahu anha, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko klanja dvanaest rekata u toku dana i noći, Allah će mu, kao nagradu za njih, sagraditi kuću u

Džennetu.” Ummu Habiba, radijallahu anha, rekla je: “Otkad sam čula ove Poslanikove riječi, nisam izostavila tih dvanaest rekata.”

Muslim bilježi od Aiše, radijallahu anha, da je rekla: “Kada bi Muhammedova porodica radila neko djelo, ustrajala bi u njemu.”

Buhari bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Bilalu, radijallahu anhu, na sabah-namaz: “O Bilale, kaži mi o djelu u islamu od kojeg najviše očekuješ (od Allaha), jer ja sam čuo topot tvojih papuča ispred sebe u Džennetu.” Bilal na to reče: “Djelo od kojeg najviše očekujem je da nikada nisam uzeo abdest, u danu i noći, a da poslije toga nisam klanjao onoliko koliko mi je Allah odredio da klanjam.”

Muslim bilježi od Ibn Omera, radijallahu anhu, da je rekao: “Dok smo jednom klanjali sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, neki čovjek izgovori ove riječi: ‘Allahu ekberu kebira, vel-hamdulillahi kesira ve subhanallahu bukreten ve esila!’ Nakon što je obavio namaz, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upita: ‘Ko je izgovorio te i te riječi?’ Onaj čovjek reče: ‘Allahov Poslaniče, ja sam.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘To su divne riječi, zbog njih su se otvorile kapije nebesa.’” Ibn Omer je rekao: “Otkad sam čuo ove riječi od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nisam ih ostavio.”

Sigurno znaš mnoge uspješne i utjecajne ljude oko sebe, koji su ostvarili visoke ciljeve i velika postignuća, na vjerskom i svjetovnom planu, strpljivim radom, ustrajnošću i žrtvovanjem malog dijela svog vremena.

Kada bi čovjek izdvojio mali dio svog vremena, za učenje Kur’ana napamet, stjecanje znanja, izučavanje Vjerovjesnikove biografije, čitanje korisne literature, odgoj svoje djece, dobrotvorni rad, “trgovinu” sa Allahom ili neki koristan dunjalučki posao, i držao kontinuitet u tome, sigurno bi postigao svoj cilj, a tragovi toga bili bi vidljivi u unapređenju kvaliteta njegovog života, proširenju njegovih vidika, povećanju perceptivnih sposobnosti, i to bi ga učinilo važnim i konstruktivnim faktorom u njegovom društvu i domovini.

Da ne govorimo o tome da onaj ko ustrajno radi neko djelo, a zatim ga ostavi zbog bolesti ili putovanja, to djelo će mu biti upisano kao da ga je uradio, kao što se navodi u hadisu: “Kada se čovjek razboli ili ode na putovanje, upiše mu se nagrada za ona djela koja je činio dok je bio zdrav i dok je bio kod kuće.” (Buhari)

Prema tome, ravnoteža i harmonija između djela i stanja u kojem se čovjek nalazi je poželjna i preporučena.

S druge strane, pretjerivanje u ibadetu i treniranje strogoće na vlastitoj duši može uzrokovati slabost, napuštanje djela, zasićenje, dosadu i gubitak volje, a može odvesti čovjeka potpuno krivim putem, i zato je došao vjerovjesnički naputak da odvrati one koji su krenuli tim putem i vrati ih, na najljepši način, na ispravan, Vjerovjesnikov, sallallahu alejhi ve sellem, put. U hadisu se kaže: “Kod Vjerovjesnikovih, sallallahu alejhi ve sellem, supruga došla su trojica ljudi i upitali su o ibadetu Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem. Kada su obaviješteni, njegov ibadet učinio im se nedovoljnim, pa su rekli: ‘Gdje smo mi u odnosu na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, kome su oprošteni i prošli i budući grijesi!’ Tada je jedan od njih rekao: ‘Što se mene tiče, ja ću, zaista, stalno noću klanjati.’ Drugi je rekao: ‘Ja ću stalno postiti i neću prekidati post.’ Treći je rekao: ‘Ja ću se od žena ustegnuti i nikada se neću ženiti.’ Potom je došao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: ‘Vi ste ti koji ste rekli tako i tako? Allaha mi, ja sam pokorniji Allahu i pobožniji od vas, ali ja i postim i jedem, i klanjam i spavam, i ženim se. Zato, onaj ko ne slijedi moj sunnet (način života), ne pripada meni.’”

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

LJEPOTA ČISTE ČOVJEKOVE PRIRODE I LOŠE STRANE ISKRIVLJENE PRIRODE (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

19. zulhidže 1444. po Hidžri / 7. juli 2023.

Hvala Allahu, Uzvišenom, Plemenitom, Koji nas je uputio u islam, i poziva nas u Džennet, Kuću mira. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je On poslao sa jasnim putem, čistom vjerom i tolerantnim vjerozakonom, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu i ashabe.

O vjernici, bojte se Allaha, čuvajte vaš islam i ustrajte u njemu sve dok ne sretnete svoga Gospodara. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati i umirite samo kao muslimani.” (Ali Imran, 102)

O muslimani, kako je veličanstvena telbija koju su učili Allahovi izaslanici, obznanjujući tevhid – čistu i neiskrivljenu vjeru u jednog Boga, s kojom su stvoreni, i kako su divna ta bića koja su za njima ponavljala telbiju, iskazujući pokornost i predanost Gospodaru svjetova, kao što se prenosi od istinoljubivog i povjerljivog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Nema nijednog muslimana da uči telbiju a da zajednom s njim ne uči svaki kamen, drvo i sve ostalo s njegove desne i lijeve strane, sve dok telbija ne prekrije cijelu zemlju odavde i odande.”

O vjernici, Allah je stvorio Svoja stvorenja, s urođenom spoznajom o Njemu i Njegovoj jednoći, još od dana kada ih je izveo iz Ademove kičme, svakog od njih veličine zrna, i zatražio je od njih da posvjedoče, protiv sebe, da je On njihov Gospodar i da vjeruju u Njega, tako da se može reći za onoga koji ne vjeruje da je izmijenio urođenu vjeru s kojom su ljudi stvoreni. Uzvišeni kaže: “Ti upravi lice svoje pravoj vjeri, od Allaha urođenom instinktu, sa kojim je On ljude stvorio – ne treba se mijenjati Allahova vjera, ali većina ljudi to ne zna.” (Er-Rum, 30)

U prilog ovome idu i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Svako novorođenče rađa se u prirodnoj vjeri – islamu, pa ga njegovi roditelji učine jevrejem, ili kršćaninom ili vatropoklonikom.” A u hadisi-kudsiju kaže se: “Ja sam ljude stvorio u čistoj vjeri, pa su im došli šejtani i odvratili od njihove vjere, i zabranili su im ono što sam im ja dozvolio.”

Poštovani vjernici! Allah je poslao Svoga Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, sa islamom, čistom i lakom vjerom, u kojoj nema krivudanja ni zastra-
njenja. “Reci: ‘Mene je Gospodar moj na Pravi put uputio, u pravu vjeru, vjeru Ibrahima pravovjernika, on je vjerovao samo u jednog Boga.’” (El-En’am, 161)

Ibrahim, alejhis-selam, je vjerovjesnik kojeg poštuju sljedbenici svih mo-
noteističkih i nebeskih vjera.

Kurejšijski nevjernici tvrdili su da oni slijede Ibrahimovu vjeru, i njemu su, lažno i bez ikakvog dokaza, pripisali svoje zablude i paganstvo, pa im je Allah odgovorio u Kur’anu: “On nije nikoga Allahu ravnim smatrao” (El-Bekara, 135). On je bio čist od širka i njegovih sljedbenika.

Značenje Ibrahimove vjere, u kontekstu islama, je da je islam došao sa osnovama koje su činile Ibrahimov vjer zakon, a one su: potvrda tevhida i slijeđenje onoga što nalaže prirodna vjera.

Allah, džellešanuhu, odbacio je lažne tvrdnje o Ibrahimu i odgovorio je onima koji su se, u njegovo ime, bez ikakve osnove, raspravljali, pa je rekao: “Ibrahim nije bio ni jevrej ni kršćanin, već pravi vjernik, vjerovao je u Boga jednoga i nije bio idolopoklonik” (Ali Imran, 67). U ovom ajetu Ibrahim, alejhis-selam, otac vjerovjesnika i predvodnik pravovjernih, pohvaljen je kao istinski nosilac tevhida – čiste vjere u jednog Boga, koji je u potpunosti bio pre-
dan Allahu i koji nije prihvatio nijednu drugu vjeru osim islama, kao prirodnu vjeru i životni put, štaviše, on je širio tevhid među ljudima, sagrađio Kabu, pozvao ljude na hadž i obznanio potpunu predanost Allahu, pa mu je Allah ukazao dodatnu počast i poštovanje time što je naredio našem Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, da slijedi njegov millet – vjeru, put, pravac, kao što kaže Uzvišeni: “Poslije smo tebi objavili: ‘Slijedi vjeru Ibrahimovu, vjeru pravu, on nije Allahu druge smatrao ravnim!’” (En-Nahl, 123).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ujutru, kada bi svanulo, učio bi dovu: “Osvanuli smo u prirodnoj vjeri, islamu, iskrenoj riječi, vjeri našeg vjerovjesnika,

Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i na milletu Ibrahima, pravog vjernika i muslimana, koji nije bio idolopoklonik.”

O vjernici, jedna od šejtanovih prijetnji Ademovim potomcima je da će mijenjati njihovu prirodu (vjeru, moral, nagone) s kojim su stvoreni. Ovu njegovu prijetnju Allah, džellešānuhu, naveo je u riječima: “... i, sigurno, ću im narediti pa će stvorenja Allahova mijenjati!” (En-Nisa, 119).

Postoje različiti oblici mijenjanja Allahovih stvorenja, uz mijenjanje Allahove vjere, kao što su: rezanje ušiju stoke, mijenjanje fizičkog izgleda tetoviranjem, čupanjem obrva, rastavljanjem zuba, i drugi oblici mijenjanja i izobličavanja koje islam strogo zabranjuje.

Tu spadaju i razne vrste razvrata i prezrenih djela, kao što su: oponašanje suprotnog spola, homoseksualizam, lezbijstvo, izostanak ljubomore.

U mijenjanje Allahovih stvorenja spada i stavljanje stvorenja na mjesto koje im Allah nije dao i zbog kojeg nisu stvoreni. Allah, džellešānuhu, stvorio je Sunce, Mjesec, kamen, vatru i sva ostala stvorenja da bi bili pouka i znamenje, a nevjernici su to promijenili i učinili ih božanstvima mimo Allaha.

O muslimani, mijenjanje Allahovih stvorenja predstavlja zavođenje šejtana, nepravедno zabranjivanje i dozvoljavanje i neutemeljen i neargumentovan govor.

Ono što bi se moglo podvesti pod ovaj pojam jeste vjerovanje da neko, mimo Allaha, može donijeti korist ili otkloniti štetu, kao što je vjerovanje u posebne ljudske moći, moć zapisa, kamenja, drveća i sl., tj. da oni mogu koristiti ili štetiti.

Nekim ljudima je šejtan uljepšao njihova loša djela, udaljio ih od prirodne vjere i naveo ih da čine širk Allahu i paganska djela i da svoje ibadete, dove, traženje pomoći, zavjete, žrtvovanje kurbana, tavaf, oslonac, strah, nadu, ljubav i sl., posvete nekome drugom a ne Allahu, ili da vjeruju da neko osim Allaha poznaje nevidljivo ili da neko osim Njega upravlja svijetom i raspolaže kosmosom.

Poznato je da islam, kao urođena vjera, fitra s kojom su ljudi stvoreni, u suštini znači odbacivanje zabludjelih uvjerenja i prihvatanje ispravnih uvjerenja, kao i to da je jedna od najvećih vrijednosti tevhida – vjere u jednog Boga da on oslobađa čovjeka od robovanja stvorenjima, vezivanja za njih, straha od njih, nade u njih i posvećivanja djela njima, i čini ga robom Allahu, Jedinom,

nada se i očekuje samo od Njega, ne boji se nikoga osim Njega, ne predaje se nikome osim Njemu i ne pouzdaje se ni u koga drugog osim u Njega, ostvarujući tako ubudijet – obožavanje Allaha, Jedinog. No, i pored toga, neki ljudi, koji se pripisuju islamu, toliko su zalutali i toliko su daleko otišli u neznanju da upućuju dove nekome drugom mimo Allaha i da u svojim dovama govore: “Tebi se želim zbog svojih grijeha, ili zbog pomanjkanja opskrbe”, ili: “Tebi se želim na toga i toga koji mi je učinio nepravdu”, ili: “Ja sam tvoj gost, u tvojoj blizini, ti daješ zaštitu onome ko od tebe traži zaštitu”, ili: “Ti si najbolje utočište u koje se mogu skloniti”, ili: “Podari mi dijete”, ili: “Pomozi mi”, ili: “Otkloni moju nedaću”, ili ako posrne kaže: “Molim te ugledom toga i toga”, ili: “O taj i taj, prvače među ljudima”, i slične riječi kojima se srca vežu za nekoga drugog mimo Allaha, a neki napišu svoje molbe na papiru i okače ih kod kabura.

Svi ovi postupci u suprotnosti su sa tevhidom – vjerom u jednog Boga, ali i sa zdravom pameću i urođenom vjerom.

Gdje je pamet kod ovih ljudi? Gdje je ibadet (robovanje) njihovom Gospodaru i iskrenost u njemu? Zar ih On nije stvorio? Zar On ne upravlja svim njihovim stvarima? Zar ih On ne opskrbljuje? Zar On ne ispunjava njihove potrebe? Zar On ne otklanja nedaće od njih? Zar im On ne pomaže u teškim situacijama?

Uzvišeni kaže: “To vam je, eto, Allah. Gospodar vaš, carstvo je Njegovo! A oni kojima se, pored Njega, klanjate ne posjeduju ništa. Ako im se molite, ne čuju vašu molbu, a da i čuju, ne bi vam se odazvali; na Sudnjem danu će poreći da ste ih Njemu ravnim smatrali. I niko te neće obavijestiti kao Onaj koji zna.” (Fatir, 13–14)

“Ako ih upitaš ko je stvorio nebesa i Zemlju, sigurno će reći: ‘Allah!’, a ti reci: ‘Mislite li vi da bi oni kojima se, pored Allaha, klanjate mogli otkloniti štetu, ako Allah hoće da im je učini, ili, da bi mogli zadržati milost Njegovu, ako On hoće da im je podari?’ Reci: ‘Meni je dovoljan Allah, u Njega se pouzdaju oni koji se pouzdavaju.’” (Ez-Zumer, 38)

“Reci: ‘Molite se onima koje, pored Njega, smatrate bogovima – ali vas oni neće moći nevolje osloboditi niti je izmijeniti.’” (El-Isra, 56)

O vjernici! Uzvišeni Allah stvorio je ljude u prirodnoj vjeri – islamu, i dao im je urođenu sklonost i ljubav prema dobru, altruizmu i onome što je lijepo, i prezir prema zlu, ružnim stvarima i porocima, međutim, šejtan je ljude udaljio

od istinske vjere, naveo ih da se suprotstave Allahovim zakonitostima, vjerozakonima i propisima i da skrenu s puta koji nalaže zdrav razum i prirodna vjera.

Jedan od primjera je da je Allah stvorio čovjeka, i od njega načinio dvije vrste, mušku i žensku, i objavio je u Svojoj Knjizi: “A muško nije kao žensko” (Ali Imran, 36). Napravio je razliku među njima, a On najbolje zna mudrost i korist toga, i svakome od njih dao je njegove vlastite osobenosti i karakteristike, a zatim dođu oni koji se suprotstavljaju Njegovim prirodnim zakonitostima i prkose Njegovoj naredbi, i žele da promijene svoj prirodni spol, i od muška naprave žensko i obrnuto. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prokleo je one koji čine manje od toga, a šta je tek sa takvima! Ibn Abbas, radijallahu anhum, rekao je: “Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, prokleo je muškarce koji se ponašaju ženstveno, i žene koje se ponašaju muževno.”

Uzvišeni Allah učinio je brak između muškraca i žene kosmičkim zakonom, međutim šejtan želi da čovjek pogazi Allahove granice, čini ono što je odvratno i odbojno zdravoj ljudskoj naravi, i da poništi prirodne granice koje je On postavio i poremeti red i sklad koji je On uspostavio u stvaranju, nametanjem zakona kojima se legalizuje brak muškarca s muškarcem, i žene sa ženom, brak sa životinjama, i podstiče moralna izopačenost, nastranost i sve vrste perverzije, smatrajući takve zakone progresom i civilizacijom, a sve one koji se protive tome zaostalima i ekstremistima.

Pogledajte kako se kod tih ljudi izvrnula priroda i poremetila mjerila, pa se svim silama bore protiv čistote i vrline, a objeručke su prigrlili razvrat i poroke, dotakli su samo dno moralnog sunovrata, kolapsa vrijednosti, spustili se na nivo životinja, čak su nadmašili Lutov narod, koji je činio razvrat, koji niko prije njih, od ljudi, nije činio, pa ih je Allah kaznio kaznom kojom nije kaznio nikoga osim njih, tako što je na njih spustio, u isto vrijeme, nekoliko vrsta kazni: potpuno uništenje, prevrtanje kuća na njih, propadanje kroz zemlju i padanje kamenja na njih s nebesa, a sve zbog težine zlodjela koje su učinili, mijenjanja ljudske prirode i izvrtanja činjenica.

Nije daleko da se Allahova žestoka kazna spusti i na one koji ih oponašaju, čine njihova djela i slijede njihov put, kao što kaže Uzvišeni: “... a ono nije daleko ni od jednog nasilnika” (Hud, 83).

Suprotstavljanje prirodnim nagonima, s kojima se Allah stvorio čovjeka, ne može donijeti ljudima osim propast, nered i uništenje.

O muslimani, ovi klevetnici, moralni izopaćenici, koji mijenjaju Allahova stvorenja, duhovno su bankrotirali, pogazili su sve ljudske i civilizacijske norme, i kao društva pate od moralnih kriza i različitih društvenih problema.

Oni se ne mogu pomiriti s time da muslimani ostanu dosljedni moralnim vrijednostima i ponašajnim normama, koje crpe iz autentične Božije Objave i koje su kompatibilne sa zdravom ljudskom prirodom, i zato nastoje povrijediti osjećaje muslimana u cijelom svijetu, isprovocirati ih i izazvati njihov gnjev antiislamskim kampanjama i javnim neprijateljskim gestama usmjerenim protiv islamskog svijeta, a sve to pod plaštom slobode govora.

Paljenje časnog Kur'ana, njegovo skrnavljenje i gaženje, vrijeđanje plemenitog Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, ismijavanje s njim, njegovo klevetanje i ubacivanje sumnje u autentičnost njegovog sunneta nije ništa drugo do jedan od oblika njihove borbe protiv muslimanske dosljednosti, čime pokazuju svoju duboko ukorijenjenu mržnju prema muslimanima i dodatno potpaljuju vatru mržnje i nasilja.

Hvala Uzvišenom Allahu, svi njihovi pokušaji odvrćanja ljudi od Allahovog puta i iskrivljivanja slike o islamu su bezuspješni i mogu im se obiti o glavu. Uzvišeni kaže: "... a Allah čini šta hoće, ali većina ljudi ne zna." (Jusuf, 21)

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

PREPORUKE ZA POSTIZANJE DOBRA NA OVOM I BUDUĆEM SVIJETU (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid

26. zulhidže 1444. po Hidžri / 14. juli 2023.

Hvala Allahu Koji čovjeka od njegovog početka obasipa Svojim blagodatima, i Koji ga, Svojom mudrošću, oblikuje u maternici, i ukazuje mu Svoju blagost, i olakšava mu Svoju opskrbu, poučava ga onome što ne zna i Njegova dobrotu prema njemu je velika. Ukazao mu je na Sebe Svojim stvaranjem i iznio je dokaz protiv njega jezikom Svojih poslanika, najodabranijih ljudi. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, On je jedini Gospodar i Bog dostojan obožavanja, i svjedočim da je naš prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik i odabranik među Njegovim stvorenjima i miljenik, dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika, našeg prvaka, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

“O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i umirite samo kao muslimani.” (Ali Imran, 102)

Znaj da Allah nije povjerio čovjeku ništa bolje od srca, i da u srcu nije pohranio ništa vrednije od imana. Srce je predmet Božijeg posmatranja, a najbolje je ono srce koje u sebi ima najviše dobra.

Najveća, najuzvišenija, najvrednija i najdragocjenija stvar je vjerovanje srcem i izgovor jezikom da je Allah jedan Bog, pored Kojeg nema drugog boga, i nema Mu sličnog i ravnog, i nema dijete ni drugu, i da je On Prvi, prije Kojeg nije bilo nikoga, i Posljednji, poslije Kojeg neće biti nikoga, Najuzvišeniji, Kojeg niko ne može nadvisiti, i Najbliži, niko i ništa se ne može isprijeciti između Njega i Njegovih stvorenja. “Niko nije kao On, On sve čuje i sve vidi.” (Eš-Šura, 11)

Onaj ko istinski razmišlja, uzima pouku iz Njegovih znamenja (ajeta), a ne razmišlja o suštini Njegovog bića. “A od onoga što On zna – drugi znaju

samo onoliko koliko On želi. Njegov Kursijj, Prijestolje, obuhvata i nebesa i Zemlju i Njemu ne dojadi održavanje njihovo; On je Svevišnji, Veličanstveni!” (El-Bekara, 255)

Sveznajući, Sveobaviješteni, Onaj Koji upravlja, Svemogući, Onaj Koji sve čuje i vidi, Uzvišeni, Veliki, On se iznad Arša uzvisio, i neograničenu vlast posjeduje. “On sve zna.” (Taha, 98) Njemu pripadaju lijepa imena i savršena svojstva.

Razgovarao je sa Musaom, alejhis-selam, Svojim govorom, i pokazao se brdu, pa se ono u prah zdrobilo od Njegove uzvišenosti, a od Njegovog govora je Kur'an, koji je Njegov istinski govor, i koji je On objavio sa znanjem i upotpunio istinitim vijestima i pravednim propisima.

Slavljeni Allah stvorio je čovjeka i zna šta mu duša njegova došaptava i On mu je bliži od žile kucavice. “I nijedan list ne opadne, a da On za nj ne zna; i nema zrna u tminama Zemlje niti ičega svježeg niti ičega suhog, ničega što nije u jasnoj Knjizi.” (El-En'am, 59)

Znao je svaku stvar i prije nego se ona desi. Sve se dešava prema Njegovoj odredbi, dobro i zlo, slatko i gorko.

On u zabludu odvodi koga hoće, prepušta ga samom sebi Svojom pravednošću, a upućuje koga hoće i pomaže ga Svojom dobrotom.

Nijedna riječ i djelo Njegovih robova ne desi se a da On nije odredio, i da On prethodno za to nije znao.

Sve je lako s Njegovim olakšanjem i dešava se Njegovim znanjem i određenjem, pa i sreća i nesreća.

Nezamislivo je da se u Njegovoj vlasti desi nešto bez Njegove volje, ili da neko može biti neovisan o Njemu. On je Gospodar svih stvorenja i Gospodar njihovih djela, on je odredio svaki njihov pokret i rok do kojeg će živjeti.

Poslao im je Svoje poslanike da bi protiv njih iznio dokaz, i preko njih su saznali “da će Čas oživljenja, u to nema sumnje, doći i što će Allah one u grobovima oživiti” (El-Hadždž, 7).

Kao što ih je prvi put stvorio, On će ih ponovo stvoriti.

Slavljeni Allah Svojim robovima vjernicima uvećava nagradu za dobra djela i prašta im velike grijehe ukoliko Mu se iskreno pokaju, a male grijehe im prašta ukoliko se budu klonili velikih grijeha, a one koji se nisu pokajali od

velikih grijeha prepušta Svojoj volji. Uzvišeni Allah kaže: “Allah neće oprostiti da Mu se neko drugi smatra ravnim, a oprostit će manje grijeha od toga kome On hoće.” (En-Nisa, 48)

Koga bude kaznio Vatom, a vjernik je, izvest će ga iz Vatre, zbog njegovog vjerovanja, i uvest će ga u Džennet.

Stvorio je Džennet i pripremio ga kao vječnu kuću Svojim štićenicima, i počastit će ih gledanjem u Svoje plemenito lice. “U njemu će imati što god zažele – a od Nas i više.” (Kaf, 35)

Stvorio je Džehennem i pripremio ga kao vječnu kuću onima koji ne vjeruju u Njega, i poriču Njegove dokaze, knjige i poslanike i zabranio im je gledanje u Njega. “Uistinu, oni će toga dana od Gospodara svoga zaklonjeni biti” (El-Mutaffifin, 15), tj. neće Ga vidjeti.

Allah, džellešanuhu, doći će na Sudnjem danu a meleki će biti poredani u redove, kako bi svim narodima predočio njihova djela, obračunao ih, nagradio i kaznio.

Bit će postavljene pravedne vage i svakome će biti data knjiga njegovih djela.

“Onaj kome bude knjiga njegova u desnu ruku njegovu data, lako će račun položiti, i svojim će se radostan vratiti; a onaj kome bude knjiga njegova iza leđa njegovih data, propast će prizivati i u Ognju će gorjeti, jer je sa čeljadi svojom radostan bio, i mislio da se nikada neće vratiti – a hoće! Gospodar njegov o njemu, zaista, sve zna!” (El-Inšikak, 7–15)

Sirat-ćuprija je istina, i ljudi će preko nje preći shodno svojim djelima.

Spašeni će preko sirat-ćuprije preći različitim brzinama, a nasuprot njih su ljudi koji će propasti u Džehennem zbog svojih djela.

Od Allahove milosti prema vjernicima na Sudnjem danu je Havd – vrelo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, s kojeg će piti njegov ummet, onaj ko se s njega jednom napije, nikada više neće ožednjeti, a s njega će biti otjerani oni koji su iman zamijenili nevjerovanjem, i sunnet novotarijom.

Kod Allaha je spas samo za vjernike, koji govore jezikom, iskreni su u srcu i potvrđuju djelima.

Nema imana bez riječi, nema riječi bez djela, nema riječi i djela bez iskrenog nijeta i nema riječi, djela i iskrenog nijeta bez slijeđenja sunneta.

Niko od sljedbenika kible ne postaje nevjernik zbog grijeha koji je učinio, osim ako vjeruje, ili kaže ili uradi nešto što je nespojivo sa imanom.

Šehidi su živi i opskrbljeni kod svoga Gospodara.

Duše sretnih uživaju, a duše nesretnih izložene su patnji i u očajnom su stanju, i svi oni su u berzehu do Dana proživljenja.

Vjernici će biti iskušani u kaburu i pitani o svom Gospodaru, vjeri i poslaniku. "Allah će vjernike postojanom riječju učvrstiti i na ovome i na onome svijetu, a nevjernike će u zabludi ostaviti; Allah radi šta hoće." (Ibrahim, 27)

Najbolja generacija je ona koja je vidjela Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i povjerovala u njega, a zatim oni koji su došli poslije njih, a zatim oni koji su došli poslije njih.

Najbolji ashabi su četverica pravovjernih i upućenih halifa: Ebu Bekr, Omer, Osman i Alija, Allah svima njima bio zadovoljan.

Nijednog ashaba nije dozvoljeno spomenuti osim po najljepšim osobinama, i obaveza je suzdržati se od govora o onome što se desilo među njima. Oni su najpreči da im se nađe opravdanje za neku njihovu grešku i da se o njima misli najljepše.

Stroga je vjerska obaveza pokoravati se predvodnicima muslimana, vladarima i učenjacima, u onome što nije grijeh, slijeđenje puta dobrih prethodnika, traženje oprosta za njih, ostavljanje rasprave i svađe u vjeri i ostavljanje onoga što su u vjeru uveli novotari.

Znajte da je najuzvišenije, najvrednije i najdraže znanje Allahu, znanje o Njegovoj vjeri, propisima, onome što je naredio i zabranio i onome čemu poziva i na šta podstiče u Svojoj jasnoj Knjizi i čemu je pozivao predvodnik svih poslanika, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, također, njegovo ispravno razumijevanje, briga o njemu i postupanje u skladu s njim.

Stjecanje korisnog znanja jedno je od najvrednijih djela kod Allaha, a najbliži učenjaci Allahu su oni koji Ga se najviše boje i najviše žude za onim što je kod Njega.

Znanje je putokaz i vodič ka dobru.

Držite se Allahove Knjige, sunneta Njegovog vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i puta vjernika, najbolje generacije od najboljeg ummeta, koji se ikada pojavio, u tome je spas i zaštita.

Naši dobri prethodnici (selefus-salih) su uzori u razumijevanju, tumačenju i izvođenju propisa.

Kada se oni razidu u nekom partikularnom ili novonastalom pitanju, nije dozvoljeno izaći izvan okvira onoga u čemu su se oni složili, i na tom principu zasniva se učenje četverice imama Ebu Hanife, Malika, Šafije i Ahmeda, u temeljnim i partikularnim pitanjima, Allah im se smilovao i bio zadovoljan njima.

Allah, džellešanuhu, zapečatio je poslanicu, opomenu i vjerovjesništvo prvakom prvih i potonjih, predvodnikom bogobojažnih, našim prvakom, vođom, uzorom i miljenikom i prijateljem našeg Gospodara, Muhammedom ibn Abdullahom ibn Hašimom el-Mekkijem el-Ebtahijem (Mekancem), po rođenju, poslanstvu i utjecaju, el-Medenijem (Medincem) po hidžri, preseljenju, domovini, pozivu, borbi, smrti i prelasku u časno društvo.

Ukasio je površinu medinske zemlje stanovanjem i životom na njoj, a njenu unutrašnjost svojim mrtvim tijelom.

On je El-Akib – posljednji, El-Hašir – onaj poslije kojeg će ljudi biti proživljeni, El-Mukaffi – onaj koji slijedi prethodne poslanike, Nebijjut-tevbe ver-rahmeti vel-melhameti – vjerovjesnik pokajanja, milosti i borbe protiv nevjerstva.

Allah ga je poslao sa istinom, da radosnu vijest donese i opomene, i da poziva Allahu, Njegovom dozvolom, i kao svjetiljku blistavu.

Objavio mu je Svoju mudru Knjigu, kojom je pojasnio Svoju ispravnu vjeru i upućuje na Pravi put.

On je Muhammed i Ahmed, pohvaljen kod Allaha, Njegovih meleka, njegove braće poslanika i kod svih stanovnika Zemlje.

Ko god ne bude hvalio njega lično s ubjeđenjem i vjerovanjem, hvalit će, neizbježno i nužno, njegova svojstva.

Pored toga što je odlikovan imenima koja ukazuju na zahvalnost, hvalu i pohvalna svojstva, koja se nisu spojila ni kod jedne druge osobe, i njegov ummet je hammad – tj. onaj koji hvali Allaha u blagostanju i nedaći, njegov i namaz njegovog ummeta počinje hamdom – zahvalom Allahu, također njegove hutbe, knjige i mushafi njegovih ashaba, on će na Sudnjem danu nositi bajrak zahvalnosti, njemu će pohrliti ljudi na Sudnjem danu radi presude, pa će on

pasti licem na tle pred svojim Gospodarom, i pohvalit će Ga riječima kojima će ga Allah u tom trenutku nadahnuti, i bit će mu dozvoljen šefat – zauzimanje.

Njegova pozicija je el-mekamul-mahmud – hvale vrijedna, na kojoj će mu zavidjeti prvi i potonji, i zbog nje će ga hvaliti svi, i muslimani i nevjernici, i prvi i posljednji.

Donosite salavate i selame na najboljeg hvalitelja Gospodara i najhvaljenijeg, koji je Zemlju ispunio uputom, imanom, korisnim znanjem i dobrim djelom, i kojim je Allah otvorio srca, otklonio tmine i spasio ljude od robovanja šejtanu, kako bi postigli počasti ovog i budućeg svijeta.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

POUKA IZ PROLAZNOSTI DUNJALUKA I OBAVEZA SAMOOBRAČUNA (MEKA)

Hatib: dr. Jasir ibn Rašid ed-Devseri

3. muharem 1445. po Hidžri / 21. juli 2023.

Hvala Allahu Koji zna sve o Svojim robovima i sve vidi. “Neka je uzvišen Onaj koji je na nebu sazviježđa stvorio i u njima dao svjetiljku i Mjesec koji sja. On čini da se noć i dan smjenjuju, to je pouka za onoga koji hoće da razmisli i želi da bude blagodaran.” (El-Furkan, 61–62)

Stvorio je sva stvorenja ni iz čega, propisao je i usavršio vjerezakone, ni zbog čega drugog osim da bi Ga obožavali, kao jedinog Boga, Koji druga nema. Svjedočim da nema boga osim Allaha, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegove ashabe, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer je ona istinska sreća čestitih i temelj života čistih Allahovih robova.

Uzvišeni kaže: “Da li je bolji onaj koji je temelj zgrade svoje postavio na strahu od Allaha i u želji da mu se umili – ili onaj koji je temelj zgrade svoje postavio na rub podlokane obale koja se nagnula, da se zajedno s njim u vatru džehennemsku sruši?” (Et-Tevba, 109)

“Oni koji se budu Allaha bojali i grijeha klonili imat će u Gospodara svoga džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, u njima će vječno boraviti, i čiste žene, i Allahovu naklonost – a Allah poznaje robove Svoje.” (Ali Imran, 15)

O muslimani, smjenjuju se dani i mjeseci, prolaze godine, zatvaraju se stranice života, propisani rokovi se ispunjavaju, tijela stare, a sve je kod Allaha do određenog roka. Ispratili smo još jednu godinu, čiji sati i vrijeme su prošli brzo poput fantazije, ili poput gosta koji se na trenutak pojavio i brzo nestao. U dočeku nove godine i ispraćaju stare opomena je i pouka za one koji razmišljaju.

“On čini da noć i dan naizmjenice nastupaju i u tome je, doista, pouka za one koji pameti imaju.” (En-Nur, 44)

Razborit čovjek ne uzda se u obmanu i ne povodi se za pohlepom.

Ko bude imao nadu u dug život, zaboravit će na djelo i zanemarit će edžel.

Pametani i pronicljivi su oni koji u savijenim stranicama života vide priliku za ozbiljno propitivanje vlastite duše i iskreni samoobračun, kako bi napredovali na ljestvici ljudskog savršenstva, onako kako mu je Allah naredio, i da sve svoje težnje i ambicije usmjeri ka tome. Uzvišeni kaže: “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio.” (El-Hašr, 18)

Obratiti se svakom punoljetnom, razumnog, čvrsto ubijeđenog i odlučnog čovjeka, koji vjeruje u Allaha i Sudnji dan, da ne zapostavi muhasibu – obračun sa samim sobom i propitivanje puta koji slijedi, u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. U događajima koji su se desili je podsjećanje, a u iskušenjima i teškim životnim situacijama je opomena. Prilike prolaze, smrtni čas je određen, boravak na ovom svijetu je ograničen i dani su neznatni.

O vjernici, propast srca i najopasnije po čovjeka je nemar, ostavljanje samoobračuna, prepuštanje tome, ugađanje duši i slijeđenje njenih prohtjeva. To sve, zaista, čovjeka vodi ka propasti, i to je stanje obmanjenih koji zatvaraju oči pred posljedicama i oslanjaju se na oprost. Kada doprije u takvo stanje, lako mu je učiniti bilo koji grijeh, navikne se na njega i teško mu je da ga ostavi.

Znajte, Allah vam se smilovao, da je ljudska duša stvorena sa sklonošću prema grijesima, i da je po svojoj prirodi buntovna, a čovjeku je naređeno da je popravlja i čisti i da je “okovima potčinjavanja” natjera na pokornost njenom Gospodaru. Ako je zapostavi i zanemari, ona će se uzjoguniti, “podivljati” i odmetnuti se, a ako je bude ispravljaao i obračunavao, ona će se pobožati, pokoriti i ići Pravim putem.

O vjernici, kada čovjek spozna mahane i negativnosti vlastite duše, to će u njemu stvoriti prezir prema njoj, i tražit će od nje poniznost i predanost Stvoritelju, ali će ga podstaći i na samoobračun, borbu protiv njenih prohtjeva, njeno čišćenje od grijeha i oslobađanje od mahana, pokoravajući se tako Poznavocu nevidljivog i nadajući se spasu i uspjehu, na koji se Allah, džellešānuhu, zakleo u Kur'anu: “... i duše i Onoga Koji je stvorio, pa joj put dobra i put zla shvatljivim učini, uspjeh će samo onaj ko je očistiti” (Eš-Šems, 7–9).

O vjernici, naši dobri prethodnici – selefus-salih, Allah im se smilovao, dobro su razumjeli ovo pitanje, dali su mu zasluženno mjesto i pretočili ga u svoju životnu praksu. Historija je zabilježila njihove najljepše i najveličanstvenije preporuke na ovom polju, a njihovi primjeri postali su putokaz svakom putniku. Jedna od najpoznatijih izreka o muhasebi je ona Omerova, radijallahu anhu: “Obračunavajte svoje duše prije nego što budu polagale račun, i izvagajte svoja djela prije nego što budu vagana! Sutrašnji obračun bit će vam lakši ako svoje duše obračunate danas i ako se pripremite za Dan velikog ispitivanja. ‘Tada će ispitivani biti, i nijedna tajna vaša neće sakrivena ostati’ (El-Hakka, 18).” (Ahmed)

Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Čovjek će biti na putu dobra sve dok unutar sebe bude imao vaiza i dok njegova najveća briga bude muhaseba, samoobračun.”

Fudajl ibn Ijad, Allah mu se smilovao, rekao je: “Onaj ko spozna da je Allahov rob, koji će se Njemu vratiti, neka zna da će stati pred Njega, a onaj ko zna da će stati pred Njega, neka zna da će biti pitan, a onaj ko zna da će biti pitan, neka pripremi za svako pitanje odgovor.” “Gdje je izlaz, Allah ti se smilovao?”, upita neko, a on reče: “Stvar je lahka: popravi svoja djela u ostatku života, bit će oprošteno ono što si u prošlosti učinio, a ako nastaviš činiti zlo u ostatku života, bit ćeš kažnjen i za ono prije i ono što je ostalo.”

Muhaseba (samoobračun) propisana je prije, u toku i poslije učinjenog djela. Muhaseba prije djela je da se zastane kod same namjere i težnje, kada se one pojave, i da se ne požuruje sa djelom sve dok se ne bude sigurno da je bolje da ga uradi nego da ga ostavi. Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Allah se smilovao robu koji uvijek zastane kada nešto želi uraditi, pa ako bude u ime Allaha, učini to, a ako bude u ime nečeg drugog, odustane.”

Muhaseba u toku djela je da propituje iskrenost i slijeđenje sunneta sve dok ga ne završi.

Muhaseba nakon djela je da analizira svoj odnos prema farzovima i naredbama, i ako uvidi propuste u njihovom izvršavanju, uloži maksimalan trud i osloni se na svoga Gospodara u otklanjanju nedostataka i upotpunjenju farzova i naredbi, a zatim analizira svoj odnos prema zabranama, i ako zna da je nešto od toga prekršio, da pokuša to ispraviti trenutnim ostavljanjem grijeha,

iskrenim pokajanjem, traženjem oprost, činjenjem dobrih djela koja brišu loša i napuštanjem uzroka koji vode grijehu.

O vjernici, bojte se Allaha i obračunavajte svoje duše, jer je u tome dobro i spas za vaša srca, a propast i posrnuće su u zanemarivanju duše, prepuštanju užicima i prohtjevima i zapostavljanju onoga što je upotpunjuje.

Sretan je onaj ko traži oprost za prošlost, a priprema se za budućnost i ono što dolazi.

“I bojte se Dana kada ćete se svi Allahu vratiti, kada će se svakome ono što je zaslužio isplatiti - nikome krivo neće učinjeno biti.” (El-Bekara, 281)

Ummete islama, Allahov mjesec muharem je mjesec velike vrijednosti, nagrada u njemu je uvećana, post u njemu je plemeniti ibadet, i poželjno je što više njegovih dana postiti, kako bi se Allahu što više približili i postigli veliko dobro.

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji post, nakon ramazana, je post u Allahovom mjesecu muharemu.” (Muslim)

Posebno se preporučuje post Jevmu Ašure, desetog dana mjeseca muharema, dana u kojem je Allah, džellešanuhu, spasio Musaa, alejhis-salam, i njegov narod od faraona.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pokazivao je posebnu pažnju prema ovom danu i njegovom postu, u odnosu na druge dane u godini. Ibn Abbas, radijallahu anhu, rekao je: “Nisam vidio da Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pokazuje toliko pažnje prema nekom danu, kojem je davao prednost u odnosu na druge, kao što je to Dan Ašure.” (Buhari)

Ebu Katada, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan o postu Dana Ašure, pa je rekao: “Iskupljuje grijeha počinjene u prošloj godini.” (Muslim)

Lijepo je, uz deseti muharem, postiti i deveti, na osnovu hadisa koji prenosi Ibn Abbas, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ako poživim do iduće godine, postit ću i deveti dan.” (Muslim)

Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Postite deveti i deseti, razlikujte se od jevreja.” (Bejhaki)

Ako bi musliman postio tri dana (deveti, deseti i jedanaesti muharem), postigao bi nagradu posta devetog i desetog muharema i nagradu posta tri dana u mjesecu.

Ako bi postio samo deseti muharem, to bi mu bilo dovoljno.

O vjernici, bojte se Allaha, iskoristite život u ibadetu svome Gospodaru, požurite da ispunite dobrim djelima stranice svoje knjige, iskoristite vrijeme koje vam je dato prije nego što ono istekne, a posebno ovo odabrano vrijeme, i znajte da se nemarnost završava kajanjem, žalošću, propašću i gubitkom na Sudnjem danu.

Čuvajte se toga, uzvisit ćete svoje duše i bit ćete sretni kada sretnete svoga Gospodara.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

ISTINSKA SREĆA U ŽIVOTU NA OVOM SVIJETU (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile
10. muharem 1445. po Hidžri / 28. juli 2023.

Zahvaljujemo Allahu, moleći Ga da nas zbog naše zahvalnosti obuhvati Svojom milošću i blagodatima. Nema boga osim Njega, uzvišena je Njegova moć, i osvjedočena je Njegova mudrost.

On je najdostojniji da se strahuje od Njegove kazne i moći.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema suparnika, a kako Mu Njegova stvorenja mogu biti suparnici, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je On poslao sa uputom i istinitom vjerom da uputi svoj ummet, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu, ashabe i one koji ga slijede u dobročinstvu, i neka oni budu vječni, i nikada ne prestanu.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, Dan polaganja računa i povratka Allahu je blizu. Uspavanog će iz dubokog sna probuditi smrt i njena agonija, prigrilit će ga kabur i bit će prepušten njegovoj tami, Gospodar će ga pitati i njegova najveća briga bit će odgovor na Njegova pitanja.

Bojte se Allaha i činite dobro, On vas je upozorio, dokaze vam predočio i bez isprike vas ostavio.

O vjernici, nade na dunjaluku su velike, a želje su mnogobrojne.

Želja svakog čovjeka na Zemlji je da živi sretno, zadovoljno i da ostavi lijep spomen.

Sreća je duh koji teče ljudskom dušom, i dašak koji ispunjava ljudsko biće. Vjerovanje u Allaha je njena energija, a dobro djelo je njena poputnina.

Uzvišeni kaže: "Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili." (En-Nahl, 97)

Lijep i ugodan život na ovom svijetu, i plemenita nagrada u Kući vječnosti.

Spominjanje Allaha – zikr uzrok je sreće, radosti i zadovoljstva. “One koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju – a srca se doista, kad se Allah spomene smiruju!” (Er-Ra’d, 28)

Onaj ko svoje vrijeme protraći u neznanju i grijesima, bit će okružen strahovima i bolom, a njegovim srcem ovladat će tuga i bolest. “A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti.” (Taha, 124)

Allah je odredio, još kada je stvorio ljude, da strahovi budu saputnici grijeha.

O muslimani, ko bude slijedio Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, Allah će njegova prsa učiniti prostranim. Uzvišeni kaže: “I zar grudi tvoje nismo prostranim učinili?” (Eš-Šerh, 1) Allah je prsa Svog Vjerovjesnika učinio prostranim, a učinit će i prsa njegovih sljedbenika prostranim onoliko koliko oni budu slijedili njegov sunnet i držali se njegove vjere.

Najsretniji čovjek je onaj ko ljudima podari dobročinstvo, pomoć, plemenitost i darežljivost. Uzvišeni kaže: “Zar nagrada za dobro učinjeno djelo može biti nešto drugo do dobro?!” (Er-Rahman, 60)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allahu najdraži ljudi su oni koji najviše koriste drugim ljudima.” (Taberani)

Najljepše lice je lice dobročinitelja, a najplemenitija je ruka darežljivog čovjeka.

Šejhul-islam Ibn Tejmiyya rekao je: “Sreća u komunikaciji s ljudima je da tvoj odnos prema njima bude radi Allaha, i da se nadaš Njegovoj nagradi zbog njih (tj. dobra koje im činiš), a ne njihovoj nagradi zbog svojih zasluga kod Allaha, i da se Njega bojiš zbog njih (tj. zla koje im činiš), a ne njih zbog Njega (tj. Njegove srdžbe), i da im činiš dobročinstvo nadajući se Allahovoj, a ne njihovoj nagradi, i da se ustegneš od nepravde iz straha od Allaha, a ne od njih.”

Blago onome ko se dušom i srcem okrenuo svom Gospodaru, ne nada se ni od koga drugog osim od Njega, nisu ga zaveli dunjaluk i njegove strasti, i nisu ga obmanuli njegovi ukrasi i užici. Ako mu se nešto da, zahvali, ako mu se uskrati, strpi se, ako učini grijeh, zatraži oprost za svoj prijestup, i to je sreća za koju rade oni koji žele raditi, a koga ona mimoide, on je propao i samog sebe je prevario.

O vjernici, Allah je u Svom stvaranju odabrao dane koji ukazuju na savršenstvo Njegove moći i veličine, i svjedoče potpunost Njegove pravednosti i mudrosti, a jedan od tih posebnih dana je ovaj današnji – Dan Ašure, dan u kojem je Allah spasio Musaa, alejhis-selam, i njegov narod od faraona, i potopio faraona i njegove sljedbenike, pa je propisano da se ovaj dan posti iz zahvalnosti Allahu, i za taj post obećana je velika nagrada.

Ibn Abbas, radijallahu anhum, rekao je: “Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao u Medinu, zatekao je jevreje da poste Ašuru. Kad su ih pitali zašto to rade, oni su rekli: ‘To je dan u kojem je Allah pomogao Musaa i njegov narod protiv faraona, i mi ga postimo iz poštovanja prema Musau.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na to je rekao: ‘Mi smo preči Musau od vas’, a zatim je preporučio da se taj dan posti.” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Post Dana Ašure, nadam se, kod Allaha iskupljuje grijehe počinjene u prošloj godini.” (Muslim)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

IBADET: CILJEVI, STEPENI VJERNIKA I ŽELJENE POSLJEDICE (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
17. muharem 1445. po Hidžri / 4. august 2023.

Hvala pripada Allahu, Gospodaru, Veličanstvenom i Darežljivom, Koji grijehe prašta, pokajanje prima i Koji silno kažnjava, Gospodaru Koji zna šta je svako stvorenje uradilo i Koji nagrađuje svakog shodno njegovim djelima. Dobro dobrim nagrađuje, a zlo zlim kažnjava. On dobra djela umnožava, a preko ružnih prelazi. "Gospodar tvoj neće nikome nepravdu učiniti." (El-Kehf, 49)

Uzvišeni Gospodar je Knjigu ljudima darovao, u kojoj se krajnje jasno iznose obaveze stvorenja naspram Gospodara svjetova i spominju se prava stvorenja, na osnovu čega će im nagrada biti darovana i kazna određena. Neka je svaka hvala i zahvala Allahu na blagodatima koje spoznasmo i koje ne znamo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinoga, Kome niko nije ravan. On je Milostivi Koji mnogo prašta. Svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik. Njemu je Uzvišeni pobjedu darovao i sve razloge uspjeha mu podredio; mudrošću ga odlikovao i rječitošću ga obdario. Neka su salavat, selam i bereket na poslanika Muhammeda, na njegovu časnu porodicu i sve vrle ashabe.

Poštovani vjernici, budimo bogobojažni. Spoznajmo svoje obaveze spram Gospodara i izvršavajmo ih. Očistimo svoje duše čineći naređeno i kloneći se zabranjenog, s prezirom i potpunim odbacivanjem. Bogobojažnost nam garantira Allahovo zadovoljstvo i Džennet, te je spas od Božije srdžbe, moralne iskvarenosti i kazni.

Zato, krenimo Pravim putem i spasimo se radeći sve što nam spas može omogućiti. Krenimo Pravim putem jer se na takav način postiže uspjeh na ovom svijetu i zaslužuju džennetska uživanja na ahiretu. Odazovimo se pozivu Gospodara svjetova Koji nas poziva da činimo ono za što smo stvoreni: "O ljudi, klanjajte se Gospodaru svome, Koji je stvorio vas i one prije vas, da biste se kazne sačuvali; Koji vam je Zemlju učinio posteljom, a nebo zdanjem; Koji

s neba spušta kišu i čini da s njom rastu plodovi, hrana za vas. Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim!” (El-Bekara, 21–22).

U ovom ajetu koji se nalazi na početku prve sure poslije El-Fatihe, Uzvišeni Allah naređuje stvorenjima da Mu ibadet čine. Ova naredba je oličenje Božijeg dobročinstva, plemenitosti i milosti, i uputa čovjeku kako da ostvari najveći stepen ljudskog savršenstva na dunjaluku, tako što će sebe učiniti boljom osobom, poštujući Božije vječne zakone, čemu Uzvišeni upućuje Svoje iskrene robove, ali i kako bi se čovjek uzdigao čineći ibadet i kako bi njime dostigao što potpuniji stepen koji mu je predodređen. Klanjajući se Gospodaru svjetova, čovjek sebe oplemenjuje jer ibadet podrazumijeva činiti sve vrste dobrih djela i udaljiti se od ružnih, loših i kobnih djela. Ibadetom se postiže vječno uživanje u Džennetu, jer je Uzvišeni obećao onome ko Mu se bude klanjao da će biti spašen od bolne patnje.

Činiti ibadet Allahu je svrha i bit stvaranja. Uzvišeni kaže: “Mi nismo stvorili nebesa i Zemlju i ono što je između njih da bismo se igrali. Mi smo ih stvorili sa ciljem, ali većina ovih ne zna.” (Ed-Duhan, 38–39)

“Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi ibadet čine, Ja ne tražim od njih opskrbu niti želim da Me hrane, opskrbu daje jedino Allah, Moćni i Jaki!” (Ez-Zarijat, 56–58) Na drugom mjestu u Kur’anu stoji: “O sinovi Ademovi, zar vam nisam naredio: ‘Ne klanjajte se šejtanu, on vam je neprijatelj otvoreni, već se klanjajte Meni; to je Put pravi.’” (Jasin, 60–61); “Reci: ‘Meni je naređeno da se samo Allahu klanjam i da Njemu nikoga ravnim ne smatram; Njemu ja pozivam i Njemu se vraćam’” (Er-Ra’d, 36).

Svi poslanici, od prvog do posljednjeg, pozivali su ljude da se jedino Allahu klanjaju i da Mu ništa ravnim ne smatraju.

Uzvišeni kaže: “Mi smo poslali Nuha narodu njegovu i on je govorio: ‘O narode moj, Allahu se samo klanjajte, vi drugog boga osim Njega nemate; zar se ne bojite?’” (El-Mu’minun, 23)

“A Adu – njegova brata Huda. ‘O narode moj’, govorio je on, ‘Allahu robujte, vi drugog boga osim Njega nemate, zar se ne bojite?’” (El-A’raf, 65)

Ibn Abbas, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao Muazu b. Džebel, radijallahu anhu, kada ga je poslao u Jemen:

“Odlaziš u zemlju sljedbenika Knjige, i neka prvo u što ćeš ih pozvati bude to da samo Allahu ibadet čine.” (Buhari i Muslim)

Svi ibadeti koji su nam naredeni i zabrane koje su nam postavljene čine samo dio naše obaveze naspram Gospodara svjetova. Ljudi, pored toga, dužni su spominjati Gospodara i Njegovo postojanje ne zaboravljajući; biti Mu pokorni i ne činiti ono čime nije zadovoljan; zahvaljivati Mu se na blagodatima i ne poricati ih; Njega više od sebe, svog imetka, svoje porodice i djece voljeti. Čovjek je dužan postaviti ljubav prema svome Gospodaru iznad svega. Dužan Mu je biti krajnje ponizan i predan, te se jako radovati Njegovoj uputi. Gospodar zaslužuje da Mu se klanjamo zbog Njegove prirode i Njegovih savršenih i veličanstvenih svojstava, Njegove uzvišenosti i gordosti, moći i milosti, zbog blagodati, vidljivih i nevidljivih, kojima je ispunio živote Svojih stvorenja, te zbog Svojih veličanstvenih imena i savršenih svojstava.

Najveća Božija blagodat je što je ljudima ukazao na ibadete kojima je zadovoljan i na grijeha koje izazivaju Njegovu srdžbu. Zahvaljujući tome vjernik se može iskreno klanjati Allahu, dobiti snagu od Njega, skrušeno stati pred Njegovim vratima, kako bi mu Uzvišeni darovao razne blagodati i zaštitio ga od različitih nevolja i nesreća. Ibadetom se, uz Božiji dopust, čovjek uzdiže.

Uzvišeni kaže: “Ako neko želi veličinu, pa – u Allaha je sva veličina! K Njemu se dižu lijepe riječi, i dobro djelo On prima.” (Fatir, 10)

“I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici.” (Ali Imran, 139)

“A snaga je u Allaha i Poslanika Njegova i u vjernikā.” (El-Munafikun, 8)

Omer, radijallahu anhu, kaže: “Mi smo narod kome je Allah darovao slavu islamom. Ukoliko slavu budemo nastojali steći nečim drugim, Allah će nas poniziti.” Najjači čovjek na svijetu je iskreni vjernik, a najslabiji čovjek na svijetu je grešni mnogobožac. Uzvišeni kaže: “Oni koji, mimo Allaha, zaštitnike uzimaju slični su pauku koji sebi isplete kuću, a najslabija je kuća, uistinu, paukova kuća, neka znaju!” (El-Ankebut, 41)

Ima li veće blagodati od iskrenog činjenja ibadeta Allahu, i da Mu se ništa ravnim ne smatra? Tim ibadetom vjernik se oslobađa okova robovanja velikom broju bogova i mitovima koji se ne mogu izbrojati, koji zapravo čovjeku ne mogu pomoći, niti odmoći. Čovjek se time oslobađa kumira i kipova, želja i

prohtjeva, koji mu stoje na putu Istine. Uzvišeni kaže: “Kaži ti Meni, hoćeš li ti biti čuvar onome koji je strast svoju za boga svoga uzeo?” (El-Furkan, 43)

Također se čovjek oslobađa sumnji koje ga mogu odvesti u nevjerovanje i mnogoboštvo.

Ibadet se Gospodaru svjetova može činiti srcem i tijelom. Ibadeti srca su uzvišeniji i bolji, a primjer za to su dova, iskrenost, čvrsto vjerovanje, čvrsto ubjeđenje, bogobojaznost, dobročinstvo, oslanjanje na Allaha, pokajanje, ljubav prema Allahu, želja, strahopoštovanje, strah od Njega, nada u Allahovu milost, voljeti druge u ime Allaha, prezirati u ime Allaha, skromnost, pobožnost i drugi ibadeti koji se srcem čine.

Imam Ibn Džerir i imam Ibn Kesir u svojim tefsirima, kao i imam Ibn Kajjim u djelu *Medaridžus-salikin* su među učenjacima koji su ponajbolje pojasnili smisao ovih ibadeta koji se čine srcem i šta podrazumijevaju.

Ashabi, radijallahu anhum, su generacija koja je ponajbolje shvatila, usvojila i ispravno činila ibadete srcem. Ibadeti srca su osnova od koje polaze ibadeti koji se čine tijelom, poput pet islamskih temelja koji se baziraju na tjelesnim ibadetima. Svaki drugi tjelesni ibadet podređen je ovim islamskim temeljima, kojih ima pet.

Možemo se ovdje zapitati zašto je ibadet Allahu smisao i razlog postojanja kosmosa i svega stvorenoga? Zato što se bez ibadeta ne bi mogao uspostaviti red u kosmosu. Uzvišeni kaže: “Da se Allah za prohtjevima njihovim povodi, sigurno bi nestalo poretka na nebesima i na Zemlji i u onom što je na njima.” (El-Mu’minun, 71) Ibadetom se poštuje Božije pravo i put je ka njegovom ispunjenju. Također se ibadetom poštuje Poslanikovo, sallallahu alejhi ve sellem, pravo, pravo roditelja, pravo pretpostavljenih, pravo rodbine i prava ljudi u međusobnoj interakciji. Radi toga je određena velika nagrada za onog ko čini ibadet, kao što nam Uzvišeni kazuje: “O robovi Moji, za vas danas straha neće biti, niti ćete i za čim tugovati; koji su u ajete Naše vjerovali i poslušni bili – uđite u Džennet, vi i žene vaše, radosni!’ Oni će biti služeni iz posuda i čaša od zlata, u njemu će biti sve što duše zažele i čime se oči naslađuju, i u njemu ćete vječno boraviti. ‘Eto, to je Džennet koji vam je darovan kao nagrada za ono što ste radili, u njemu ćete svakovrsnog voća imati od kojeg ćete nekō jesti.’” (Ez-Zuhruf, 73)

Ljudi, kada je riječ o činjenju ibadeta Allahu, na različitim su stepenima. Najvišeg stepena su oni koji, kada čine dobra djela, to rade kako bi postigli Allahovo zadovoljstvo i Njegovu nagradu. On pri činjenju ibadeta objedinjuje obje dobre namjere: želju za Allahovim zadovoljstvom i nadu za nagradom. Na ovom stepenu su muhadžiri, ensarije i svi oni koji ih slijede u dobru. Uzvišeni kaže: “Siromašnim muhadžirima koji su iz rodnog kraja svoga protjerani i imovine svoje lišeni, koji žele da Allahovu milost i zadovoljstvo steknu.” (El-Hašr, 8)

Oni dobrim djelima ujedno imaju za cilj nagradu od Allaha i Njegovu dobrotu i zadovoljstvo.

Uzvišeni kaže: “Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže.” (El-Kehf, 28)

“O vjernici, ako ste pošli da se na putu Mome borite i da naklonost Moju steknete...” (El-Mumtehina, 1)

Radi toga je važno da svojim djelima prvenstveno priželjkujemo Allahovo zadovoljstvo, uz nadu u Njegovu nagradu, kako bismo bili od onih koji u dobru slijede Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i ashabe, radijallahu anhum.

Drugi stepen u činjenju ibadeta je činiti dobro djelo zarad sevapa od Allaha, zaboravljajući ponekad da se tim djelom srcem poželi da se stekne Allahovo zadovoljstvo. Takvi ljudi ispravno postupaju i za svoja djela dobit će najbolju nagradu kakvu su zaslužili. Uzvišeni kaže: “A onaj ko želi onaj svijet i trudi se da ga zasluži, a vjernik je, trud će mu hvale vrijedan biti.” (El-Isra, 19)

Na trećem stepenu su ljudi koji čine određene ibadete, ali istovremeno ponekad počine nešto što im je zabranjeno ili propuste učiniti nešto što im je obaveza činiti, ali im to ne poništava dobra djela, niti ih čini neispravnim. Ko preseli s ovog svijeta postupajući u životu tako, bit će pod Božijom milošću. Ukoliko mu se Allah smiluje, bit će spašen; u suprotnom bit će kažnjen shodno težini svojih djela.

Na četvrtom stepenu su ljudi koji čine ibadete, a potom prestanu, pa ponovo krenu činiti i ponovo prestanu. Njihovo konačište bit će shodno njihovom stanju kada umru. Ukoliko umru ne čineći naređene ibadete, konačište će im biti Vatra; a ako umru ispunjavajući naređene ibadete, polagat će račun pred Uzvišenim za nepravdu koju su nanijeli sebi ili drugima. Takvi ljudi će biti pod Božijim dobročinstvom i pravdom. Uzvišeni kaže: “Allah neće oprostiti da

Mu se neko drugi smatra ravnim, a oprostit će manje grijehove od toga kome On hoće.” (En-Nisa, 48)

Svi preostali ljudi, koji ne spadaju ni u jednu od četiri spomenute kategorije, vječno će boraviti u Vatri. Ko se ne bude isključivo Allahu pokoravao, ne bude u Njega vjerovao, ili u Sudnji dan, ili u poslanika Muhammeda – skončat će u Džehennem. Tako neki licemjeri uzimaju sebi za vjeru mrziti islam ili mrziti i prezirati sve što je islam donio. Uzvišeni kaže: “Gospodar vaš je rekao: ‘Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Mi se klanjaju – ući će, sigurno, u Džehennem poniženi” (Gafir, 60); “Licemjeri će na samom dnu Džehennema biti i ti im nećeš zaštitnika naći” (En-Nisa, 145).

Zato, poštovani vjernici, budimo od onih koji se natječu u činjenju dobrih djela, želeći time steći Allahovo zadovoljstvo i Njegovu nagradu, kako bismo bili veliki pobjednici. Uzvišeni kaže: “Mi ćemo učiniti da Knjigu poslije naslijede oni Naši robovi koje Mi izaberemo; bit će onih koji će se prema sebi ogriješiti, bit će onih čija će dobra i loša djela podjednako teška biti, i bit će i onih koji će, Allahovom voljom, svojim dobrim djelima druge nadmašiti – za to će veliku nagradu dobiti: perivoje u koje će ući, u kojima će se zlatnim narukvicama, biserom ukrašenim, kititi, a haljine će im, u njima, od svile biti.” (Fatir, 32–33)

Činimo dobra djela i imajmo lijepo mišljenje o Allahu. Apsolutni pobjednik je onaj ko bude činio ibadet Uzvišenom i imao lijepo mišljenje o Njemu. Uzvišeni kaže: “Oni koji vjeruju i koji se ise i bore na Allahovom putu, oni se mogu nadati Allahovoj milosti. – A Allah prašta i samilostan je.” (El-Bekara, 218)

U hadisi-kudsijju Uzvišeni kaže: “Ja ću se odnositi prema Svome robu onako kakvo on mišljenje ima o Meni.” Apsolutni gubitnik je onaj ko bude ružno postupao, a nadao se Allahovoj dobroti i nagradi, bez činjenja djela kojima se to zavređuje. Uzvišeni kaže: “Na Dan kada će licemjeri i licemjerke vjernicima govoriti: ‘Pričekajte nas da se svjetlom vašim poslužimo!’ ‘Vratite se natrag, pa drugo svjetlo potražite!’, reći će se. I između njih će se pregrada postaviti koja će vrata imati; unutar nje bit će milost, a izvan nje patnja. ‘Zar nismo s vama bili?’, dozivat će ih. ‘Jeste’, odgovarat će, ‘ali ste se pritvornošću upropastili, i iščekivali ste, i sumnjali ste, i puste želje su vas zavaravale, dok nije došla Allahova odredba, a šejtan vas je o Allahu obmanuo.’” (El-Hadid, 13–14)

Zato se Allahu na najljepši način pokoravajmo i budimo uvjereni u Njegovu obećanje, jer je On Gospodar, Darežljivi i Plemeniti.

Gospodaru naš, podari nam da dobro činimo, a da se grijeha klonimo. Gospodaru, podari da budemo ustrajni u činjenju ibadeta i od svakog grijeha nas zaštititi. Gospodaru naš, potrebe nevoljnicima ispuni, zaduženima dug isplati, bolesnima zdravlje podari. Ti si, uistinu, od milostivih najmilosniji.

Gospodaru naš, pobjedu daruj vjeri Svojoj, Knjizi Svojoj i sunnetu Svog Poslanika. Ti si, uistinu, Veličanstveni i Mudri. Gospodaru naš, smiluj se umrlim muslimanima, a nas žive zaštititi od Iblisa i njegovih sljedbenika. Uistinu Ti, Gospodaru svjetova, sve možeš učiniti.

Gospodaru naš, zaštititi nas od zla naših djela i od zla naših duša. Pomoć nam Svoju daruj, Milostivi, Samilosni, Gospodaru, jer smo mi Tvoja slabašna stvorenja koja ne mogu ništa postići bez Tvoje milosti. Gospodaru naš, nemoj nas kažnjavati zbog onoga što maloumni među nama čine.

Poštovani vjernici, Uzvišeni kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko donose na mene jedan salavat, Uzvišeni će na njega donijeti deset.” Radi toga, donosimo salavat i selam na najbolje stvorenje i predvodnika vjerovjesnika.

Gospodaru naš, blagoslovi našeg poslanika Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen.

Gospodaru naš, smiluj se četverici pravednih halifa, drugim ashabima i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjeg danu. Gospodaru naš, smiluj se i nama jer si Ti, uistinu, od milostivih najmilosniji.

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.” (En-Nahl, 90)

Zato ime Veličanstvenog i Svevišnjeg Gospodara spominjimo, kako bi nam se smilovao; na blagodatima Njegovim Mu se zahvaljujmo, kako bi nam više darovao. Uzvišeni kaže: “Obavljanje molitve je najveća poslušnost! – A Allah zna šta radite.”

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio:

“Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

TEMELJI USPJEŠNE I SRETNE PORODICE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

24. muharem 1445. god. po Hidžri / 11. august. 2023.

Hvala Allahu, stvorio je stvorenja i uputio ih, naredio im je i zabranio, i nije ih ostavio da lutaju. Postavio im je znamenja i putokaze. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, dostavio je poslanicu, ispunio emanet i savjetovao ummet, neka su na njega Allahova milost, i na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji su ih slijedili i slijede do Sudnjeg dana.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, ona je put uspjeha, i put sreće na ovom i budućem svijetu.

Porodica je temelj izgradnje društva i prva cigla u njegovoj građevini.

Zbog iznimne važnosti porodice i visokog položaja u društvenoj hijerarhiji, dobila je zasluženu pažnju u zakonodavstvima i normama kojima se regulišu prava i obaveze i određuju specifične uloge bračnih drugova, shodno njihovim fizičkim i psihičkim predispozicijama, a koje odgovaraju njihovim kompetencijama i mogućnostima.

Nema sumnje da svaki supružnik želi izgraditi stabilnu porodicu, koja će posjedovati osnovne pretpostavke lijepog i ugodnog života i prosperitetne budućnosti za njihovu djecu, njih same i njihovo društvo.

Žena ima svoju ulogu u porodici koju niko, osim nje, ne može izvršiti i popuniti.

Ona je odgajatelj, savjetodavac i glas razboritosti.

Ona je snažna potpora mužu, čvrsti stub porodice, nepresušna nježnost i neizmjerena milost.

Njen gubitak je nenadoknadiv i iz temelja potresa porodično prijestolje.

Neizvršenje ove uloge ne slabi samo porodicu nego potresa temelje cijelog društva.

Važno je napomenuti da nijedna organizacija, firma ili institucija ne može uspješno funkcionisati bez vođe koji će upravljati njenim poslovima i brinuti se o njoj. Uzvišeni kaže: “Muškarci vode brigu o ženama zato što je Allah dao prednost jednima nad drugima i zato što oni troše imetke svoje.” (En-Nisa, 34)

El-kivametu – tutorstvo, skrbništvo, o kojem govori ovaj ajet, vrsta je uprave koja daje pravo mužu da upravlja i rukovodi poslovima porodice. On je njen povjerenik, brine se o njoj, štiti je i trudi se da svojoj ženi i djeci obezbijedi osnovne životne potrebe, kao što su: jelo, piće, smještaj, opskrba, i neophodna naobrazba.

Skrbništvo nad porodicom je počast za čovjeka, ali i obaveza, dodatna odgovornost i teret.

Pogrešno je da se žena buni protiv kivame – muževog skrbništva nad porodicom, i da se miješa u poslove kojima je Allah zadužio muškarce, kao što je pogrešno da muž upravlja porodicom izvan okvira plemenitog šerijata, a i jedna i druga stvar izlažu porodicu i društvo velikoj opasnosti.

Svjedoci smo da neki muškarci/muževi pogrešno razumiju i primjenjuju kivamu, tako što je koriste kao isukani mač za provođenje samovolje, tiranije i prisile. Oni su u kući gospodari čija se riječ, naredba ili zabrana ne odbija, i čije se mišljenje ne propituje. Odlučuju o sudbinama svojih supruga bez njihove volje. Također, takvi kivamu koriste da bi umanjili vrijednost žene i da bi je opteretili preko njenih mogućnosti ili materijalno i moralno ponizili. Takvo ponašanje ograničava sposobnosti i mogućnosti supruge, srozava njenu ličnost, umanjuje njen doprinos u preuzimanju odgovornosti i odgoju djece i uništava duh samoinicijativnosti u cijeloj porodici.

Neki muževi shvatili su kivamu – skrbništvo, tutorstvo isključivo kao obavezu osiguranja osnovnih egzistencijalnih potreba (hrane, pića i smještaja), zanemarujući pri tome suštinu odgovornosti i emaneta koje ona sa sobom nosi.

Potpuno su zanemarili svoje obaveze, skinuli sa sebe odgovornost i zaboravili su ili se prave da su zaboravili da će za to biti pitani na Sudnjem danu. Kuća im služi samo kao prenočište, a sve prije i poslije toga, u njihovim životima,

dešava se izvan nje, lumpovanje do dugo u noć, igra i zabava, kao da nemaju nikakvu obavezu i odgovornost.

Ove pogrešne prakse stvaraju porodice sa krhkim vezama, klimavim strukturama, koje lako pucaju i upadaju u zamke ljudi sa lošim namjerama i destruktivnim idejama.

Kivama – skrbništvo, tutorstvo je obavezujući propis, za koji se veže nagrada i kazna. Ako muž izvrši svoju obavezu prema porodici na propisan način, bit će nagrađen, a ako je zapostavi ili samo djelimično izvrši, izložio je samog sebe Allahovoj kazni.

Da bi izvršio ovu obavezu, potrebno je da se okiti svojstvima pravog vođe, da ima istančan osjećaj odgovornosti i svijest o vrijednosti emeneta kojim ga je Allah uzvisio i obavezao, da savjesno upravlja ovom časnom institucijom, u skladu sa šerijatskim propisima, a u teškim situacijama bude odmjeran i postupi racionalno, da bude blag u stanju afekta i strpi se u naletu srdžbe. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najpotpunijeg imana su vjernici najljepšeg ponašanja, a najbolji među vama su oni koji su najbolji prema svojim ženama.”

Jedan od zahtjeva kivame je podsticanje na pokornost Allahu i izvršavanje islamskih propisa, namaza i posta. Uzvišeni kaže: “Naredi čeljadi svojoj da namaz obavljaju i istraj u tome!” (Taha, 132)

U kivamu spada i lijep odnos prema supruzi, kao što kaže Uzvišeni: “S njima lijepo živite.” (En-Nisa, 19)

Lijep život sa suprugom podrazumijeva lijep odnos prema njoj, obraćanje lijepim riječima, dijalog, neopterećavanje preko mogućnosti, unošenje radosti u njeno srce, pružanje podrške, prelazak preko pogreške, praštanje, izbjegavanje grubosti i žestine i uljepšavanje za nju. Ibn Abbas, radijallahu anhumu, rekao je: “Volim da se uljepšam za suprugu, kao što volim da se ona uljepša za mene.”

Ono, također, podrazumijeva da ne širi suprugine tajne, ne otkriva njene mahane, ne vrijeđa i ne proklinje nju i njenu porodicu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Vjernik ne vrijeđa, ne proklinje, ne govori bestidne i proste riječi” (Tirmizi); “Jedan od najgorih ljudi kod Allaha na Sudnjem danu bit će onaj koji priđe svojoj supruzi, ona mu se povjeri, pa on proširi njenu tajnu” (Muslim).

Sve naprijed navedeno sadržano je u riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Oporučujte jedni drugima lijep odnos prema ženama.” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, lijepo se odnosio prema svojoj porodici, bio je ljubazan, blag i darežljiv prema njima, šalio se sa svojim suprugama, utrkiavao se sa Aišom, majkom pravovjernih, radijallahu anha, umiljavao joj se i brinuo o njenim potrebama.

Kada je Aiša, radijallahu anha, upitana šta je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, radio u kući, rekla je: “Bio je na usluzi svojoj porodici.”

Šūra – dogovaranje je princip koji islam preporučuje, a njegovo oživljavanje u porodici osnažuje porodicu i podstiče njene članove da uzmu aktivno učešće u porodičnim poslovima i preuzmu svoj dio odgovornosti. Uzvišeni kaže: “A ako njih dvoje na lijep način i sporazumno odluče dijete odbiti, to nije grijeh.” (El-Bekara, 233)

Supruga je partner u životu i odgovornosti, i u stanju je – sa onim čime ju je Bog obdario, razumom, srcem i emocijama – da iznese, pa čak i da nametne svoje mišljenje, šerijat joj je povjerio upravljanje domom i brigu o mužu i djetetu, a to iziskuje učešće u donošenju odluka, izražavanje mišljenja, slušanje njenog mišljenja, poštovanje i uvažavanje. Ako se muž i žena razidu u mišljenju, konačna riječ pripada mužu i on ima pravo na pokornost u onome što je ispravno i dobro, a ne na apsolutnu pokornost, jer Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Nema pokornosti u grijehu prema Allahu, pokornost je samo u dobročinstvu.” (Buhari i Muslim)

Ono što je potrebno znati jeste da je, prema propisima *kivame*, žena dužna izvršavati svoje obaveze prema mužu, a jedna od tih obaveza je da se pokorava u dobročinstvu, da ne izlazi iz kuće bez njegove dozvole, ne pušta u kuću osobe koje njen muž prezire i da brine o mužu i djeci. Ženin ugled i vrijednost je u pokornosti mužu.

Donosite salavate, Allahovi robovi, na poslanika Pravog puta, to vam je naredba od Allaha u Njegovoj knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

MNOGOBROJNI NAČINI ZA ČINJENJE DOBRIH DJELA I POSTIZANJE NAGRADA (MEDINA)

Hatib: dr. Halid ibn Sulejman el-Muhenna
2. safer 1445. po Hidžri / 18. august 2023.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vašu dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novine u vjeri, svaka novina je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O muslimani, Allah je odlikovao Svoga vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, u odnosu na druge vjerovjesnike i poslanike i propisao mu je najbolji i najpotpuniji vjer zakon i pravac, kao što je odlikovao njegov ummet, u odnosu na druge narode, i učinio ga najboljim ummetom koji se ikada pojavio.

Njegov ummet vrijedi kao sedamdeset drugih, najbolji su i najdraži Allahu. Allah, džellešanu, s njim kao pečatom poslanika, predvodnikom bogobojažnih

i prvakom Ademovih sinova, objedinio je njegovom ummetu dobra i blagodati koje su bile razasute kod ranijih naroda, i dao im je, uz to, posebne blagodati.

Jedna od vrijednosti i ljepota ovog uzvišenog šerijata jeste mnoštvo mogućnosti u činjenju dobra, koje on daje, i raznovrsnost dobrih djela kojima se svaki vjernik može približiti svome Gospodaru, bio bogat ili siromašan, jak ili slab.

Od Allahove neizmjerne milosti prema Njegovim robovima jeste da je sve njih opskrbio, a zatim je neke od njih odlikovao bogatstvom kako bi ih iskušao da li će Mu biti zahvalni, i kako bi Mu se približili davanjem zekata i sadake (milostinje), i tako uvećali svoju nagradu, očistili svoj imetak i duše, i to je Allahovo dobro koje On daje kome hoće, i Njegova dobrota je neizmjerena.

Zatim je On, Dobročinitelj, Milostivi, propisao Svojim robovima dobra i pobožna djela kojima se siromašni mogu izjednačiti sa bogatima i dostići njihov stepen u nagradi, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio imam Muslim od plemenitog ashaba Ebu Zerra Džunduba ibn Džunade el-Gifarija, radijallahu anhu, da je jedna grupa ashaba došla kod Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekli su mu: “Allahov Poslaniče, imućni među nama odnesoše svu nagradu, klanjaju kao što i mi klanjamo, poste kao što i mi postimo, i udjeljuju višak svog imetka (na Allahovom putu).” Poslanik ih upita: “A zar Allah, džellešanuhu, nije i vama dao mogućnost da udijelite milostinju (sadaku)? Svaki izgovoreni tesbih (subhanallah), tekbir (Allahu ekber) i tehlil (la ilahe illallah) je milostinja. Svako pozivanje da se čini dobro i sprečavanje zla je milostinja. Pa i kad svoju strast zadovoljiš na dozvoljen način, i to je milostinja.” Na to ashabi rekoše: “Pa zar kad jedan od nas zadovolji svoju strast i za to nagradu ima?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Šta mislite kada bi svoju strast zadovoljio na nedozvoljen način, bi li zaslužio kaznu? Tako isto kad čovjek svoju strast zadovolji na dozvoljen način zasluži nagradu.”

O vjernici, tekstovi iz dviju časnih objava, Kur’ana i sunneta, ukazuju na šire značenje sadake (milostinje), i da sadaka koja se daje u imetku nije ograničena na uboge i siromašne, iako je vrijednost sadake ovim dvjema kategorijama potvrđena i velika, i da postoje načini i putevi kojima se dobročinitelj, bez obzira na to koliko oskudijevao u imetku, može pridružiti počasnoj loži darežljivih i dostići karavanu imućnih, a jedan od tih puteva jeste trošenje imetka na porodicu, ženu i djecu, pa čak i na sebe. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi

ve sellem, rekao je: “Kada čovjek nešto potroši na svoju porodicu, nadajući se Allahovoj nagradi, to mu bude upisano kao sadaka.” (Buhari i Muslim)

Također je rekao: “Od dinara koje si utrošio na Allahovom putu, za oslobođenje roba iz ropstva, za siromašnog i za svoju porodicu, najveća je nagrada za onaj koji si utrošio na svoju porodicu.” (Muslim)

Trošenje imetka na sebe, kako bi se postigla neovisnost o drugima ima prednost u odnosu na trošenje imetka na porodicu. Imam Muslim bilježi od Džabira, radijallahu anhumu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neki čovjek iz Benu Uzra oslobodio je roba, rekavši mu: ‘Slobodan si nakon moje smrti’, pa je ta vijest došla do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i on ga je upitao: ‘Imaš li drugog imetka osim ovog roba?’ ‘Nemam’, odgovorio je on. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: ‘Ko će ovog roba kupiti od mene?’, pa ga je kupio Nuajm ibn Abdullah el-Adevi za osamsto dirhema, pa ih je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, predao ovom čovjeku i rekao mu: ‘Počni od sebe, i prvo sebi udijeli milostinju, a ako nešto pretekne, udijeli svojoj porodici, a ako nešto pretekne, onda svojoj rodbini, a ako i nakon toga pretekne, onda ovako i ovako, onim ispred sebe ili sa desne i lijeve strane.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Najbolja sadaka je ona koja se daje od viška (tj. od onoga što nije potrebno za porodicu ili izmirenje duga), a uvijek počni od onih koji su u tvom skrbništvu.” (Buhari)

O vjernici, prethodni hadis od Ebu Zerra, radijallahu anhu, i drugi Vjerovjesnikovi blagoslovljeni hadisi potvrda su drugog, općenitijeg, značenja sadake, a ono je: svaki vid dobročinstva kojim musliman ostvaruje vlastitu korist ili korist za druge.

Svako spominjanje Allaha je sadaka, svako udovoljenje svojim i strastima supružnika, na halal način, je sadaka, svako dobročinstvo je sadaka, kao što kaže Istinoljubivi i Povjerljivi, i svaka pomoć potrebnome koji nije u stanju brinuti se o sebi i slično je sadaka, a onaj ko ne može ništa od toga, neka se suzdrži od činjenja zla i uznemiravanja Allahovih stvorenja, i to je sadaka koju je udijelio sam sebi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Sadaka je obaveza svakog muslimana.” “A šta ako nema imetka?”, upitaše. “Neka zaradi svojom rukom pa okoristi sebe i udijeli sadaku”, reče Poslanik. “A ako to nije u stanju?”, ponovo upitaše. “Neka pomogne potrebnog u nevolji”, reče on. “A

ako ni to ne može?”, upitaše oni. “Neka čini dobro i suzdrži se od zla, to mu je sadaka.” (Buhari i Muslim)

Jedan od vidova sadake je da musliman zasadi stablo ili posije zrno pa da od toga imaju korist ljudi ili životinje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nijedan musliman neće posaditi sadnicu, ili posijati usjev, a da mu ono što od toga pojede čovjek, ptica ili životinja neće biti sadaka.” (Buhari)

Svaka pomoć muslimana njegovom bratu, priskrblijevanje koristi, otklanjanje štete ili neugodnosti, unošenje radosti u njegovo srce, smatra se sadakom, milostinjom.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Osmijeh koji uputiš svome bratu bit će ti upisan u sadaku; pozivanje na činjenje dobra i odvrćanje od zla bit će ti upisano u sadaku; pokazivanje pravog puta osobi koja je zalutala bit će ti upisano u sadaku; ako pomogneš osobi koja ne vidi, bit će ti upisano u sadaku; uklanjanje kamena, trna ili kosti s puta bit će ti upisano u sadaku; i kada izliješ vodu iz svoje kofe u kofu svoga brata, i to će ti biti upisano u sadaku.” (Hadis je hasen i bilježe ga Buhari u *Edebul-mufredu*, Tirmizi, Ibn Hibban i drugi.)

Također, lijepa riječ kojom se poduči neznalica ili nemarni probudi iz nemara, optimistična i radosna vijest koja se saopći bratu muslimanu, ili lijepa riječ na dočeku ili ispraćaju, sve je to sadaka, milostinja. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “I lijepa riječ je sadaka.” (Buhari i Muslim) Ebu Derda, radijallahu anhu, kaže: “Čovjek ne može učiniti vredniju milostinju od toga da savjetuje skupinu ljudi, i onu odu od njega a Allah im je dao korist od tog njegovog savjeta.”

O Allahu, Ti koji otvaraš i opskrbljuješ, Sveznajući, podari nam ispravno razumijevanje vjere, poduči nas sunnetu predvodnika svih poslanika i podari nam svjetlo koje će nam osvjetljavati put među svjetovima.

O muslimani, Allah vam je naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

SAVJETI ZA POSTIZANJE DOBRA NA OVOM I BUDUĆEM SVIJETU (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
9. safer 1445. po Hidžri / 25. august 2023.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vašu dobra djela nagraditi i grijehe vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novine u vjeri, svaka novina je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, bojte se Allaha, jer pravi musliman je onaj od čijih su ruku i jezika sigurni drugi muslimani i od čijeg su zla sigurni svi ljudi.

Poslanikov halifa, nasljednik, Ebu Bekr, radijallahu anhu, rekao je: “Boj se Allaha tako što ćeš Mu biti pokoran, a budi mu pokoran tako što ćeš Ga se bojati. Neka se tvoje ruke boje prolijevanja muslimanske krvi, tvoj stomak bespravnog jedenja njihovog imetka, a tvoj jezik govora o njihovoj časti. obračunavaj svoju dušu za svaku lošu misao.”

O vjernici, budite svjesni Allahovog nadzora u svakom trenutku, bojte se za svoju vjeru, vjerovanje, nadajte se Njegovoj pomoći i podršci u svim stvarima i strpite se na neugodnostima, jer strpljivost je za vjeru ono što je glava za tijelo, kada se odsiječe glava, nestane tijela.

Kada čuješ riječ kojom se vrijeđa tvoja čast, i to te rasrdi, oprosti i pređi preko toga, jer tako postupaju odlučni i razumni ljudi. Uzvišeni kaže: "Strpljivo podnositi i praštati – tako treba svaki pametan postupiti." (Eš-Šura, 43)

Radi svoja djela kao da gledaš u Uzvišenog Allaha, i smatraj se već mrtvim čovjekom.

Znaj da se zlo ne zaboravlja, a da dobro ne prolazi.

Znaj da je malo koje je dovoljno bolje od puno koje će te odvratiti od tvoje osnovne misije, i čuvaj se dove mazluma – onoga kome je učinjena nepravda.

Nijedan čovjek nije se svojim srcem predao Allahu, a da Allah u srcima vjernika nije usadio milost i ljubav prema njemu.

Čuvaj se trenutaka nemarnosti, obmane neprijatelja, navale i žestine strasti i ambicija duše, jer Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Tvoj najveći i najopasniji neprijatelj je tvoj nefš, u tebi." (Bejheki) Najveći je neprijatelj zbog toga što mu se slijepo pokoravaš.

Svaka stvar koja ti odiše istinom, ali nisi siguran u nju, izloži je sudu Kur'ana, sunneta i lijepog ahlaka, a ako ti se ni tada ne otkrije njena suština, zatraži mišljenje onoga čijom si vjerom i mišljenjem zadovoljan, i znaj da je istina prepoznatljiva i po tome da je prihvatljiva ljudskoj duši.

Zar nisi čuo riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Pitaj svoje srce (ako imaš nedoumicu da li je nešto ispravno ili pogrešno), makar ti i mnoštvo ljudi reklo da je to ispravno." (Ahmed sa dobrim senedom)

Svoje srce će pitati, u slučaju nedolumice, i postupiti onako kako mu ono nalaže samo onaj čije je srce zdravo, ali ne i onaj bolesnog srca, jer ako bolesno srce pitaš i za najveće grijehe, ono će ti ih dozvoliti (ohalaliti), bez ikakve sumnje.

Šejhul-islam Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: "Srce se ne može popraviti, spasiti, osjetiti slast, biti radosno, zdravo i smireno osim ako bude obožavalo i voljelo svoga Gospodara, iskreno Mu se predalo, makar mu se priuštiti svi mogući dunjalučki užici, zato što ono ima iskonsku potrebu za svojim Gospodarom. Čuvaj svoje srce od lošeg mišljenja lijepim mišljenjem,

i često govori: ‘Ja Hajju, ja Kajjum, O Živi, Vječni!’, jer to će oživjeti tvoje srce i nadahnuti tvoj razum. Otkloni zavist od sebe kratkom nadom i oholost ponosom. Ostavi svaki postupak zbog kojeg ćeš se morati izvinjavati ljudima i izbjegavaj svaku situaciju koja će te opteretiti. Čuvaj svoju vjeru slijeđenjem sunneta, čuvaj svoj emanet traženjem znanja i zaštiti svoj razum manirima blagih ljudi. Traži od Allaha pomoć u svim stvarima i čini istiharu u svakoj situaciji. Ono što je Allah odabrao za tebe, ne bježi od toga. Obaveži svoju dušu onim djelima s kojima bi volio sresti Allaha. Izbjegavaj u ponašanju sve ono što prezireš kod drugih. Svako onaj u čijem društvu ne napreduješ svaki dan – kloni ga se. Uzmi svoj udio u blagosti, zauzdaj svoje tijelo vezico znanja, kontroliši svoje težnje spoznajom i sviješću o Allahovoj blizini, stoj pred Njim kao ponizni rob, i osjetit ćeš Njegovu milost i blagost. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Ko želi znati kakva je njegova pozicija kod Allaha, neka pogleda kakva je Allahova pozicija kod njega. Allah će Svome robu dati onu poziciju kod Sebe koju on da Njemu.’ (Hakim) Sve to zavisi od strahopoštovanja, znanja i spoznaje o Njemu.”

Znaj da onaj ko odabere Allaha, i Allah će njega odabrati, i da onaj ko Mu se pokorava, taj Ga i voli, i da onaj ko ostavi nešto radi Njega, On ga neće kazniti zbog toga, kao što je rekao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, Hasanu ibn Aliji ibn Ebu Talibu, radijallahu anhu: “Ostavi ono što je sumnjivo, i radi ono što nije sumnjivo.” (Tirmizi i Ahmed)

Poštovani vjernici, znajte da će onaj ko bude slušao Allahov i Poslanikov govor otvorenog uma i razmišljao o njemu otvorenog srca, pronaći u njemu, od misli, slasti, upute, lijeka za srce, berićeta i koristi, ono što neće pronaći ni u jednom drugom govoru.

Koliko je samo danas u ovom vremenu, ispunjenom smutnjama, iskušenjima i nedaćama, s jedne, i mržnjom, zavišću i neprijateljstvom, s druge strane, potrebno postupanje u skladu sa islamskim principima i njegovim moralnim načelima na koje podstiče plemeniti Kur'an i časni sunnet, i da se musliman okiti najljepšim osobinama i čvrsto drži ispravnog vjerovanja i Pravog puta, i s tim osobinama i kvalitetima poziva nemuslimane u islam. Nećete ljude privući svojim imetkom, nego će ih vama privući nasmijano lice i lijepo ponašanje.

Uzvišeni kaže: “Ti sa svakim – lijepo! I traži da se čine dobra djela, a nezalica se kloni! A ako šejtan pokuša da te na zlo navede, ti potraži utočište

u Allaha, On uistinu sve čuje i zna. Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete se, i odjednom dođu sebi.” (El-A’raf, 199–201)

O muslimani, bojte se Allaha, bogobožnost je najkorisnije sredstvo i opskrba, i ne budite kao oni koji su umjesto zahvalnošću Allahu na blagodatima nezahvalnošću uzvratili, i koji su zaboravili Njegove blagodati, i budite svjesni Njegovog nadzora, jer On zna sve o vama, vidi vas, zna svaki vaš pokret i mirovanje. “On zna poglede koji kriomice u ono što je zabranjeno gledaju, a i ono što grudi kriju.” (Gafir, 19)

Obračunavajte svoje duše sve dok ste u Kući obračuna i mogućnosti činenja djela, prije nego budete polagali račun u Kući nagrade/kazne i nestanka svih nada.

Spremite se za susret sa svojim Gospodarom i opskrbite se bogobožnošću i dobrotom za život u kaburu i za Dan proživljenja.

Čuvajte se nemara, jer on je propast i zabluda.

Budite zadovoljni onim što vam je Allah odredio, jer sve što je Uzvišeni odredio, to je lijepo i dobro.

Donosite salavate i selame na donosioca radosnih vijesti i opomene, i blistavu svjetiljku, onoga koji je rekao: “Ono što će ljude najviše uvesti u Džennet jesu bogobožnost i lijepo ponašanje”, to vam je naredba od Allaha, koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56).

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur’anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

MIZAN – VAGA DJELA NA SUDNJEM DANU (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

16. safer 1445. po Hidžri / 1. septembar 2023.

Hvala Allahu Koji će sakupiti ljude na Dan u koji nema nikakve sumnje: “Allah, zaista, sve može” (El-Bekara, 20); “Stvoriti sve vas i sve vas oživiti isto je kao stvoriti i oživiti jednoga čovjeka; Allah, zaista, sve čuje i sve vidi” (Lukman, 28). Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, On je Blagi i Sveznajući, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je došao sa radosnom viješću i opomenom, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, budite svjesni Njegovog nadzora, “znajte da ćete pred Njega stati” (El-Bekara, 223), radite za Vječnu kuću, dajte prednost vječnom nad prolaznim, i neka vas prolazni svijet ne odvрати od vječnog.

O muslimani, jedan od veličanstvenih prizora Sudnjeg dana i stvari iz domena nevidljivog – gajba, koje su potvrđene vjerodostojnim šerijatskim tekstovima jeste mizan – vaga, kojom će se mjeriti ljudska djela.

Uzvišeni kaže: “Mi ćemo na Sudnjem danu ispravne terazije postaviti, pa se nikome krivo neće učiniti; ako nešto bude teško koliko zrno gorušice, Mi ćemo za to kazniti ili nagraditi. A dosta je to što ćemo Mi račune ispitivati.” (El-Enbija, 47)

“Mjerenje toga dana bit će pravedno: oni čija dobra djela prevagnu, oni će šta žele postići; a oni čija dobra djela budu lahka, oni će, zato što dokaze Naše nisu priznavali, stradati.” (El-A’raf, 8–9)

“Onaj u koga njegova djela budu teška – u ugodnu životu će živjeti, a onaj u koga njegova djela budu lahka – boravište će mu bezdan biti. A znaš li ti šta će to biti? – Vatra užarena!” (El-Karia, 6–11)

Navedeni ajeti govore nam da je mizan precizna vaga, koja neće ni povećati ni umanjiti čovjekova djela, i da će ljudi, na osnovu njenog mjerenja, biti

klasificirani u dvije skupine: spašeni, koji će biti u džennetima u kojima će vječno uživati; i propali, koji će biti stanovnici Džehennema.

Poštovani vjernici, ova vaga koja će biti postavljena na Sudnjem danu je stvarna, imat će dva tasa, i njenu veličinu ne zna niko osim Allaha.

Šerijatski tekstovi ukazuju na to da će na Sudnjem danu biti vagana ljudska djela, oni sami i knjige njihovih djela.

Vaganje ljudskih djela potvrđuju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Dvije rečenice drage su Milostivom, lahke na jeziku, teške na mizanu: Subhanallahi ve bi hamdihi, subhanallahil-azim!”

Vaganje ljudi, shodno njihovom vjerovanju, potvrđuju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Na Sudnjem danu doći će velik i debeo čovjek, koji kod Allaha neće težiti ni koliko je krilo mušice, čitajte: ‘i na Sudnjem danu im nikakva značaja nećemo dati’ (El-Kahf, 105).” Nasuprot njima, poštovani vjernici, doći će čovjek slabe fizičke konstitucije a jakog vjerovanja, i on će težiti koliko jedno brdo. Prenosi se za Ibn Mesuda, radijallahu anhu, da je imao mršave potkoljenice, i da ga je vjetar obarao, zbog čega su mu se ljudi smijali. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao ih je: “Zašto se smijete?” “Zbog mršavosti njegovih potkoljenica”, odgovoriše oni, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, njegove potkoljenice bit će teže na vagi od brda Uhud.”

Dokaz da će knjige djela također biti vagane jesu riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Na Sudnjem danu, Allah, džellešanu, izdvojit će jednog čovjeka iz mog ummeta, naočigled svih ljudi, a zatim će mu, kao svjedočanstvo protiv njega, izlistati 99 registara, veličina samo jednog od njih je dokle pogled dopire. Bit će upitan: ‘Poričeš li nešto od ovoga što je u registrima i da li su ti Moji povjerljivi pisari kakvu nepravdu učinili?’ Čovjek će odgovoriti: ‘Ne, Gospodaru moj.’ ‘A imaš li opravdanje ili neko dobro djelo?’ Čovjek će se zbuniti i reći: ‘Ne, Gospodaru moj.’ Reći će: ‘Naprotiv, ti kod Nas imaš jedno dobro djelo i danas ti se neće učiniti nepravda.’ Tada će mu se pokazati listić na kome piše: ‘Ešhedu en la ilahe illallah ve ešhedu enne Muhammeden resulullah’, i bit će rečeno: ‘Stavite ga na vagu!’ Čovjek će reći: ‘Gospodaru moj, šta je ovaj listić u odnosu na ovolike registre?’ Reći će: ‘Tebi se, zaista, neće nepravda učiniti.’ Registri će se staviti na jedan, a onaj listić na drugi tas

vage, pa će listić pretegnuti i biti teži od svih 99 registara', a potom reče: 'Ništa nije teže od Allahovog imena.'

O vjernici, nakon što smo upoznali ove činjenice u vezi sa mizanom, preostaje nam da se dobro zamislimo nad svojim djelima koja će biti vagana na mizanu. Da li smo zaista ubijedeni da će naše dobro i zlo, dobra i loša djela biti stavljena na ovu preciznu i veličanstvenu vagu? U tom smislu, prenosi se od Omera ibn Hattaba, radijallahu anhu, da je rekao: "Obračunajte svoje duše prije nego što budete polagali račun, izvagajte svoja djela prije nego što budu vagana. Lakše ćete položiti račun sutra, na Sudnjem danu, ako obračunate svoje duše danas. I spremite se za Dan velikog ispitivanja. 'Tada će ispitivani biti, i nijedna tajna vaša neće sakrivena ostati' (El-Hakka, 18)."

Ebul-Ahves, Allah mu se smilovao, rekao je: "Znaš li od čega treba najviše strahovati? Ako čovjekova dobra djela pretegnu, bit će prozvan pred skupom, na kojem će biti i oni prvi i potonji: 'Ovaj čovjek je postigao sreću nakon koje više nikada neće biti nesretan', a ako pretegnu njegova loša djela, bit će prozvan pred svim stvorenjima: 'Ovog čovjeka zadesila je nesreća, nakon koje više nikada neće biti sretan.'"

Poštovani vjernici, samo jedan čovjek može snagom svoga vjerovanja, dobrotom, bogobojaznošću i djelima i onim što se učvrstilo u njegovom srcu postići takav stepen i veličinu da bude veći od jednog čitavog ummeta.

Islamski ummet ima svoju težinu, vrijednost i poziciju, a neki njegovi pojedinci i velikani vrijede kao čitav ummet, kao što je Ebu Bekr es-Siddik, radijallahu anhu, za koga je Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, rekao: "Kada bi se izvagao iman Ebu Bekra i iman svih ostalih ljudi, pretegnuo bi iman Ebu Bekra." On je čovjek koji vrijedi kao cijeli ummet, jer je pokazao odlučnost u najtežim situacijama. Allah je preko njega uzvisio, pomogao i učvrstio vjeru. Na dan Poslanikove smrti, on se uspeo na minber i rekao: "Ko je od vas obožavao Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, neka zna da je Muhammed umro, a ko je obožavao Allaha, neka zna da je Allah živ i da ne umire." Ove njegove riječi vratile su ummet na pravi put nekon što ga je pogodila velika tragedija, smrt Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem.

Islam vaga ljude vagom istine, prema njihovom karakteru, i uzdiže ih shodno njihovom vjerovanju, načelima, vrijednostima i ponašanju.

Čovjekova sloboda ogleda se u njegovoj potpunoj predanosti Gospodaru, a osnovni kriterij vrednovanja ljudi je bogobožnost, iman i dobro djelo.

Uzvišeni kaže: “One koji vjeruju i čine dobra djela Gospodar njihov će na pravome putu podržati, zato što vjeruju; rijeke će teći ispred njih u džennetima zadovoljstva.” (Junus, 9)

Svako od nas treba se truditi da njegova vaga, tas dobrih djela, bude što teža na Sudnjem danu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je lijegao u postelju, govorio je: “U ime Allaha spustio sam svoj bok. Allahu moj, oprosti mi grijeh, ponizi mog šejtana, oslobodi me okova grijeha i duga, ojačaj moju vagu i uvedi me u najbolje društvo.” Neki učenjaci kazali su da je ova dova jedna od najvrednijih i najobuhvatnijih dova, koja je objedinila u sebi dobro ovog i budućeg svijeta, i zato je preporučeno da se uči svaku noć prije spavanja.

Također, čovjek treba činiti što više djela koja će ojačati njegovu vagu, a jedno od tih djela je lijepo ponašanje, na osnovu riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Na vagi na Sudnjem danu neće biti ništa teže od lijepog ponašanja.” U drugom hadisu kaže se: “Dvije rečenice su lahke na jeziku, teške na mizanu: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi subhanallahil-azim!’” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: “Riječi elhamdullillah ispunjavaju vagu.”

Ovi hadisi ukazuju na to da postoje dobra djela koja će pretegnuti na čovjekovoj vagi na Sudnjem danu, a najveće od tih djela su riječi tevhida, svjedočenje da nema istinskog boga osim Allaha i da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov poslanik, kao što se navodi u poznatom hadisu o “cedulji”.

O ljudi, izvršavajte Allahove naredbe, radite ono čime je On zadovoljan, činite dobro i vidjet ćete rezultat. Selman el-Farisi, radijallahu anhu, rekao je: “Namaz je vaga, ko u potpunosti ispuni obavezu namaza, dat će mu se potpuna nagrada, a onaj ko zakine, znate šta je Allah rekao za one koji zakidaju na vagi.” (A Uzvišeni je rekao: “Teško onima koji na vagi zakidaju”, aura El-Mutaffifin, 1.)

Vjerovanje u mizan, vagu, ima mnogobrojne plodove, kao što su:

- uspostavljanje dokaza protiv ljudi i pokazivanje Allahove pravde i da On neće učiniti nepravdu ni koliko jednu zehr;u;
- radost za vjernike kada vide radosne vijesti prije ulaska u Džennet;

– lakše podnošenje nedaća kroz koje prolazi mazlum – onaj kome je učinjena nepravda na ovom svijetu, znajući da će Allah na Sudnjem danu ispraviti nepravdu koja mu je učinjena i kazniti one koji su mu to nepravdu učinili;

– ustrajnost čovjeka na pravom putu, jer zna da će stati pred Allaha radi polaganja računa na Sudnjem danu, to ga podstiče da vodi računa o svojim djelima, i da požuri sa činjenjem dobra i ostavljanjem grijeha u osamljenosti.

Donosite salavate i selame na najbolje Allahovo stvorenje, kao što vam je naredio vaš Gospodar: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

VRIJEDNOST ODRŽAVANJA RODBINSKIH VEZA I POPRAVLJANJA ODNOSA MEĐU LJUDIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
23. safer 1445. po Hidžri / 8. septembar 2023.

Zaista sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, dostavio je poslanicu, ispunio emanet, savjetovao ummet i borio se na Allahovom putu onako kako se treba boriti sve dok mu nije došla smrt, neka su na njega Allahova milost, oprost i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji slijede njegov sunnet do Sudnjeg dana.

Najbolji govor je Allahov govor, najbolja uputa je uputa Muhammeda ibn Abdullaha, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novine u vjeri, svaka novina je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, bojte se Allah izvršavajući ono što vam je naredio i sustegnite se od onoga što vam je strogo zabranio.

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte - s imenom čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi.” (En-Nisa, 1)

O muslimani, održavanje rodbinskih veza, međusobna ljubav, lijep odnos i komunikacija, ispunjavanje obaveza i bratstvo su ibadeti, bogougodna djela i istina koju je Allah naredio muslimanima i propisao za njih nagradu i sevap, a njihovo nepoštivanje tretira grijehom i za njih je pripremio kaznu, počevši od dobročinstva prema roditeljima i ispunjavanja bračnih prava, preko održavanja rodbinskih veza, pa do prava komšija i prijatelja i ostalih muslimana s kojima

nas ne veže bliska veza. Uzvišeni kaže: “Vjernici su samo braća, zato pomirite vašu dva brata i bojte se Allaha, da bi vam se milost ukazala.” (El-Hudžurat, 10)

“Zato se bojte Allaha i izgladite međusobne razmirice.” (El-Enfal, 1)

Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Niko od vas neće biti pravi vjernik sve dok ne bude želio svome bratu ono što želi samom sebi.” (Buhari i Muslim)

Numan ibn Bešir, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Primjer vjernika u njihovoj međusobnoj ljubavi, samilosti i saosjećanju je kao primjer jednog tijela, kada u njemu oboli jedan dio, i ostatak tijela pati od nesanice i groznice.” (Muslim)

Najpreči ljudi prema kojima treba pokazati ljubav, samilost i saosjećanje su naša rodbina. Oni su kao jedno tijelo i islam teži njihovom jedinstvu, bliskosti i okupljanju oko zajedničke riječi. Uzvišeni kaže: “Zato podaj bližnjemu pravo njegovo, i siromahu i putniku! To je bolje za one koji nastoje da se Allahu umile; ti će postići šta žele.” (Er-Rum, 38)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka održava rodbinske veze.” (Buhari)

O ljudi, razilaženje, nesloga, ljutnja, kidanje veza, izbjegavanje, okretanje leđa, mržnja, prezir, neprijateljstvo i sve ono što izaziva nemir i nelagodu u grudima predstavlja temelj propasti i nereda, i uzrok je kidanja rodbinskih veza, rastavljanja bračnih drugova i uništavanja bratske i prijateljske ljubavi. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ne zavidite jedni drugima, ne nadmećite se u kupovini, ne mrzite jedni druge, ne okrećite leđa jedni drugima, ne uhodite i ne ispitujte jedni druge, neka niko od vas ne prodaje na prodaju svog brata, i budite, Allahovi robovi, prava braća, kao što vam je Allah naredio. Musliman je muslimanu brat, ne čini mu nepravdu, ne ostavlja ga na cjedilu i ne prezire ga. Bogobožnost je ovdje”, pa je pokazao prema grudima tri puta. “Dovoljno je čovjeku zla da prezire svoga brata muslimana. Svakom muslimanu zabranjeni su krv, imetak i čast drugog muslimana.” (Muslim)

O muslimani, čovjeku se pogled zaledi i srce se stegne kada vidi i čuje kakve se svađe i problemi dešavaju unutar jedne porodice. Šejtan se upleo

među njih, zavadio ih i pocijepao njihovo jedinstvo. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Nema prečeg grijeha da Allah zbog njega ubrza kaznu još na ovom svijetu, uz kaznu na onom svijetu, od nepravde i kidanja rodbinskih veza.”

Znajte da je svođenje rodbinskih kontakata na minimum jedan od oblika kidanja rodbinskih veza, koji uništava bliskost i ljubav među ljudima i negativno utječe na odgoj novih naraštaja. Obnovite svoje veze, požurite sa međusobnim obilaženjem i posjećivanjem, prestanite izbjegavati jedni druge i oživite osjećaje ljubavi i prisnosti. “I svi se Allahova užete čvrsto držite i nikako se ne razjedinjujte.” (Ali Imran, 103)

O ljudi, jedno od Allahu najdražih djela je praštanje ljudima, suzbijanje srdžbe, podnošenje uvreda i neugodnosti, a najviše prava na to, kod nas, ima naša rodbina. Uzvišeni kaže: “i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje, za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici, udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju - a Allah voli one koji dobra djela čine.” (Ali Imran, 133–134)

“Strpljivo podnostiti i praštati – tako treba svaki pametan postupiti.” (Eš-Šura, 43)

“... a onoga koji oprosti i izmiri se Allah će nagraditi.” (Eš-Šura, 40)

Navikavajte svoje duše na praštanje i prelaženje preko pogreški, nadajući se nagradi, preporučujte jedni drugima strpljenje i samilost, bojte se Allaha i izgladite svoje međusobne razmirice, i pokoravajte se Allahu i Poslaniku, ako ste pravi vjernici.

O ljudi u izmirenju i popravljanju međuljudskih odnosa je svako dobro, i smatra se jednim od najvrednijih ibadeta. Koliko je samo života, imovine i časti Allah sačuvao putem ovog dobrog djela, koliko je ljudi sačuvao od smutnje, koliko je svađa prekinuo i koliko je neprijateljstava okončao! Allah vam je naredio da izmirite zavađene gašenjem vatre smutnje, svađe i prepirke, zalječivanjem duševnih rana i zakopavanjem zlobe, mržnje i neprijateljstva.

Uzvišeni kaže: “Vjernici su samo braća, zato pomirite vaša dva brata i bojte se Allaha, da bi vam se milost ukazala.” (El-Hudžurat, 10)

“Zato se bojte Allaha i izgladite međusobne razmirice.” (El-Enfal, 1)

“Nema kakva dobra u mnogim njihovim tajnim razgovorima, osim kada traže da se milostinja udjeljuje ili da se dobra djela čine ili da se uspostavlja

sloga među ljudima. A ko to čini iz želje da Allahovu naklonost stekne Mi ćemo mu, sigurno, veliku nagradu dati.“ (En-Nisa, 114)

Izmirenje ljudi je dobro djelo koje donosi veliku nagradu, približava čovjeka Allahu i čisti njegovu dušu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Za svaki zglob u čovjekovom tijelu obaveza je dati sadaku svakog dana u kojem sunce izađe, a sadaka je da izmiriš dvojicu, i pomogneš čovjeku da se popne na jahalicu, ili da mu pomogneš da podigne stvari na nju, lijepa riječ je sadaka, svaki korak koji učiniš prema džamiji radi obavljanja namaza je sadaka, da ukloniš prepreku i neugodnost s puta je sadaka.” (Buhari i Muslim)

Abdullah ibn Amr, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolja je sadaka izmirenje zavađenih.” (Taberani)

O vjernici, izmirenjem zavađenih ostvaruje se jedinstvo ummeta, jačaju međuljudski odnosi, čiste duše, spajaju srca i otklanja od ummeta zlo raskola, sukoba i podjele, i svih drugih zala koja oni prouzrokuju, i pomoću njega ummet postaje kao jedan čvrsti i neprobojni bedem i jedno tijelo, u kojem ako oboli samo jedan dio, i ostali dijelovi pate od nesanice i groznice. Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas obavijestim o djelu vrednijem od posta, namaza i sadake?” “Hoćemo”, rekli su. “Izmirenje ljudi, jer je narušavanje međuljudskih odnosa halika. A halika je ono što upropaštava vjeru i briše sevape.”

Bojte se Allaha, i dajte svakome njegovo pravo. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svako pravo bit će izmireno na Sudnjem danu, pa čak i pravo bezroge ovce koju je ubola rogata ovca.” (Muslim)

Obračunajte svoje duše prije nego što budete polagali račun, riješite se svih dugova prije smrti, tražite halala od onih čija ste prava uzurpirali, namirite nepravdu i dajte svakome njegovo pravo. “Neka vas mržnja koju prema nekim ljudima nosite nikako ne navede da nepravedni budete! Pravedni budite, to je najbliže čestitosti.” (El-Maida, 8)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST ODRŽAVANJA RODBINSKIH VEZA I OPASNOST NJIHOVOG KIDANJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
30. safer 1445. po Hidžri / 15. septembar 2023.

Hvala Allahu Koji stvara ljude od kapi sjemena i čini da su rod po krvi i tazbini, i koji je naredio održavanje rodbinskih veza i za to propisao veliku nagradu. Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najpoštovaniji i najspominjaniji čovjek, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas i na Njegovu porodicu i ashabe.

Allah je čovjeka stvorio radi pokornosti Njemu, koja je uzrok Njegovog zadovoljstva, a zabranio mu je nepokornost koja je uzrok Njegove srdžbe. Uzvišeni kaže: "Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga." (Ez-Zilzal, 7–8)

Bojte se Allaha i požurite sa činjenjem dobrih djela dok još imate priliku, i svoje riječi potvrdite djelima. Čovjekov pravi život je onaj koji provede u pokornosti Allahu. Pametan i razborit je onaj čovjek koji obračunava svoju dušu, i radi za život poslije smrti, a slabić je onaj ko udovoljava prohtjevima duše i i nada se Allahovoj milosti. "O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi." (En-Nisa, 1)

O muslimani, jedno od najobaveznijih, najčasnijih i najčišćih djela, koja približavaju Allahu, jeste ispunjavanje prava i obaveza, a najveće i najpreče od tih prava jeste održavanje rodbinskih veza, onako i prema kome je to Allah propisao. Uzvišeni kaže: "Zato podaj bližnjemu pravo njegovo, i siromahu i putniku! To je bolje za one koji nastoje da se Allahu umile; ti će postići šta žele." (Er-Rum, 38)

Allah je potvrdio pravo bližnjih, naredio da se ispuni i njihovo pravo spomenuo je zajedno sa Svojim pravom na obožavanje, pa je rekao: “I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte! A roditeljima dobročinstvo činite, i rođacima, i siročadi, i siromasima, i komšijama, bližnjim, i komšijama daljnjim, i drugovima, i putnicima, i onima koji su u vašem posjedu. Allah, zaista, ne voli one koji se ohole i hvališu.” (En-Nisa, 36)

Prema tome, održavanje rodbinskih veza jedno je od najvećih prava i obaveza, i jedno od najvrednijih djela.

O vjernici, održavanje rodbinskih veza uzrok je stvaranja jakih međuljudskih, bratskih veza, vjernosti, ljubavi i čistote, njime se iskorjenjuje mržnja i otuđenost među ljudima, i zbog toga ga je Allah strogo naredio, podstakao da se čini i u vezi s njim uzeo je zavjet od ranijih naroda. Uzvišeni kaže: “I kada smo od sinova Israilovih zavjet uzeli da ćete se jedino Allahu klanjati, i roditeljima, i bližnjima, i siročadi, i siromasima dobročinstvo činiti, a ljudima lijepe riječi govoriti i molitvu obavljati i zekat davati, vi ste se poslije, izuzev vas malo, izopacili i zavjet iznevjerili.” (El-Bekara, 83)

O ljudi, održavanje rodbinskih veza jedna je od nužnih posljedica vjerovanja u Allaha i Sudnji dan. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao. “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka počasti gosta. Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka održava rodbinsku vezu. Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori dobro ili neka šuti.” (Buhari)

Održavanje rodbinskih veza uzrok je povećanja nafake i beričeta u imetku i dugovječnosti. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: ‘Ko želi da mu Allah poveća nafaku i produži život, neka održava rodbinske veze.’” (Buhari i Muslim)

O muslimani, održavanje rodbinskih veza je pravo koje je Allah propisao i ibadet kojim se približava Njemu, i vi ćete biti pitani za to na Sudnjem danu.

Bojte se Allaha u pogledu svog odnosa prema rodbini i bližnjima, održavajte vezu s onim ko ju je prekinuo, dajte onome ko je vama uskratio, oprostite onome ko vam je učinio nepravdu, i činite dobro, jer Allah voli one koji dobro čine.

Znajte da se održavanje rodbinskih veza ne postiže reciprocitetom i uzvraćanjem istom mjerom (po principu jedan za jedan), nego požrtvovanošću, nesebičnošću i inicijativom. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je neki

čovjek rekao: “Allahov Poslaniče, imam rodbinu koju obilazim, a oni mene izbjegavaju, činim im dobročinstvo, a oni meni čine zlo, blago prema njima postupam, a oni su grubo prema meni.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “Ako je tako kako si rekao, onda tvoje dobročinstvo na njih djeluje poput vrelog pijeska (tj. stavlja ih u vrlo neugodnu situaciju kako zbog grijeha koji čine, tako i zbog tvog uzvraćanja dobrom na njihovo zlo), i sve dok budeš tako postupao, imat ćeš od Allaha pomoć i podršku.” (Muslim)

Abdullah ibn Amr, radijallahu anhum, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Rodbinsku vezu ne održava onaj koji uzvraća istom mjerom, nego onaj ko održava vezu čak i onda kada njegova rodbina prekine tu vezu.” (Buhari)

Najbolje i najvrednije djelo jeste borba protiv svoje duše i njeno ustrajno podsticanje na ljubav i održavanje veze sa onom rodbinom koja tu vezu kida, jer u toj borbi duša ništa ne dobija. Hakim ibn Hizam, radijallahu anhu, kazuje da je neki čovjek upitao Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koja je najbolja sadaka, pa je on rekao: “Sadaka rodbini koja kida rodbinsku vezu (i u sebi gaji prikrivenu mržnju).” (Ahmed)

O vjernici, rodbinska veza održava se požrtvovanošću, ljubavlju, davanjem, dobročinstvom, bliskošću, vjernošću, solidarnošću i posjećivanjem i svime onim što je učvršćuje i povećava ljubav i samilost među njima.

Ona se također održava međusobnim savjetovanjem, pomaganjem, davanjem prednosti drugima nad sobom, pravednošću, lijepom riječju, vedrim i nasmijanim licem i drugim dobrim djelima, i nije ograničena na određeno djelo, nego se vraća na običaj i razlikuje se od osobe, situacije i vremena, a ono što se smatra obaveznim u toj vezi jeste ono što običaj nalaže kao obavezu.

Uzvišeni kaže: “O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi.” (En-Nisa, 1)

O ljudi, Allah, džellešanuhu, najstrože je zabranio kidanje rodbinskih veza, i upozorio je one koji to rade: “Zar i vi ne biste, kada bi se vlasti dočepali, nered na Zemlji činili i rodbinske veze kidali! To su oni koje je Allah prokleo i gluhim i slijepim ih učinio” (Muhammed, 22–23).

Kidanje rodbinskih veza veliki je grijeh koji uzrokuje Allahovo prokletstvo i kaznu, i nepravda koja vodi otuđivanju srca, njihovoj odbojnosti i uznemirenosti, a koja je nepravda veća od kidanja onoga što je Allah naredio da se održava i čuva! Uzvišeni kaže: “A oni koji ne ispunjavaju dužnosti prema Allahu, iako su se na to čvrsto obavezali, i kidaju ono što je Allah naredio da se poštuje, i čine nered na zemlji - njih čeka prokletstvo i najgore prebivalište!” (Er-Ra’d, 25)

O ljudi, rodbinska veza neraskidivo je vezana za Allahovu milost, i isprepliće se s njom, tako da onaj ko kida rodbinsku vezu, zapravo kida vezu sa Allahovom milošću, a ko je održava, spaja se sa Allahovom milošću. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je stvorio stvorenja, i kada je završio sa stvaranjem, ustala je rodbinska veza i kazala: ‘Ovo je pozicija onoga koji od Tebe traži zaštitu od kidanja?’ ‘Da’, reče Allah. ‘Zar nisi zadovoljna time da ja održavam vezu s onim ko tebe održava, i da prekinem vezu s onim ko tebe prekine?’ ‘Jesam, Gospodaru’, odgovorila je. ‘E, to tebi pripada’, reče On.” (Muslim)

Allah je rodbinsku vezu uzdigao na visoko mjesto, i iz Svog imena (Er-Rahim) izveo naziv za nju (rahim). Abdurrahman ibn Avf, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Uzvišeni Allah kaže: ‘Ja sam Er-Rahman, a ona (rodbinska veza) je rahim. Ko je bude održavao, Ja ću s njim održavati vezu, a ko je prekine, i Ja ću s njim prekinuti vezu.’” (Hakim)

O ljudi, u održavanju rodbinskih veza je spas, a njihovo kidanje razlog je propasti i nestanka; rodbinska veza je nagrada i dobro djelo, a njeno kidanje je grijeh i kazna. Džubejr ibn Mut'im, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, rekao: “Nema prečeg grijeha da Allah zbog njega ubrza kaznu još na ovom svijetu, uz kaznu na onom svijetu, od nepravde i kidanja rodbinskih veza.” (Ahmed)

O vjernici, obračunajte svoje duše prije nego što budete polagali račun, riješite se svih dugova i tereta prije smrti, održavajte rodbinske veze i nadajte se nagradi kod Allaha za to, održavajte vezu s onim ko je tu vezu prekinuo, dajte onima koji su vama uskratili i oprostite onome ko vam je učinio nepravdu, to će produžiti vaš život na ovom svijetu i bolje je za vas na onome svijetu. “Činite dobro, jer Allah voli one koji čine dobro.” (El-Bekara, 195)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OPOMENE I POUKE PRIRODNIH KATASTROFA I ISKUŠENJA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
7. rebiul-evvel 1445. po Hidžri / 22. septembar 2023.

Hvala Allahu u blagostanju i iskušenju. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Uzvišenog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odabrani vjerovjesnik, Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi ga, i njegovu časnu porodicu i ashabe.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Uzvišeni kaže: "... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada; onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta." (Et-Talak, 2–3)

"A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim." (Et-Talak, 4)

"A onome ko se bude Allaha bojao – On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati." (Et-Talak, 5)

Od temelja vjerovanja i njegovih uzvišenih stupova jeste vjerovanje u kader – određenje, sudbinu.

Sve stvari dešavaju se Njegovim određenjem, Njegovim sveobuhvatnim znanjem i izvršujućom voljom. On je Stvoritelj svega, zapisao je ono što je bilo i ono što će biti. Obaveza je muslimana da vjeruje u određenje svake stvari, dobre ili loše, slatke ili gorke, korisne ili štetne. U Njegovoj vlasti ne događa se ništa osim ono što On želi, a On neće nikome od Svojih robova nepravdu učiniti. Uzvišeni kaže: "Mi doista sve s određenjem stvaramo." (El-Kamer, 49)

Iskušenja koja se događaju stvorenjima nose u sebi božanske mudrosti, koje ljudi ne mogu ni zamisliti, i ne mogu ih obujmiti svojim razumom. U Allahovom kaderu, određenju, nebrojene su mudrosti i koristi, jer je kader nešto poput Allahovog atributa, svojstva, i Njegovih djela koja su svojstvena Njegovom biću (zātu), svi oni su čisto dobro, a zlo se može desiti u onome što je određeno i što se dešava u stvarnosti, a ne u Njegovom djelu.

Svaki musliman, gdje god bio, s bolom u srcu prima vijest o prirodnim katastrofama koje se dešavaju u muslimanskim zemljama, razornim zemljotresima, uništavajućim olujama i poplavama, hvala Allahu na onome što je odredio i odlučio, i nećemo reći ništa osim ono čime je naš Gospodar zadovoljan. Allahu moj, smiluj se umrlima, pomози preživjelima i zacijeli rane u njihovim srcima, nadoknadi im izgubljena dobra i vrati radost u njihove živote, u sadašnjosti i budućnosti.

O vjernici, kada muslimana zadesi iskušenje, pa se strpi i nada se nagradi, Allah mu obećava najveće i najuzvišenije deredže. Uzvišeni kaže: “Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote, i ljetine. A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: ‘Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!’ Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!” (El-Bekara, 155–157)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čudan li je primjer vjernika, njemu je uvijek dobro, a to nije slučaj ni s kim drugim osim s vjernikom. Ako ga zadesi kakvo dobro, zahvali Allahu, i bude mu dobro, a ako ga zadesi kakvo zlo, strpi se, i bude mu opet dobro.” (Buhari i Muslim)

O vjernici, sve što je veće iskušenje, veća je i nagrada kod Allaha. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zaista je veličina nagrade srazmjerna veličini iskušenja, i kada Allah zavoli neki narod, On ga stavi na kušnju, pa ko bude zadovoljan time, njemu pripada Allahovo zadovoljstvo, a ko se bude srdio zbog toga, njemu pripada srdžba.” (Tirmizi sa dobrim lancem prenosilaca)

Strpljivost (sabar) i zadovoljstvo Allahovim određenjem olakšavaju iskušenja, daju utjehu duši i smiruju srca. “Nikakva nevolja se bez Allahove volje ne dogodi, a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti - Allah sve dobro zna.” (Et-Tegabun, 11)

Od božanskih mudrosti u iskušenjima i nedaćama je i ta da Allah njima iskupljuje loša djela i briše grijehe Svom robu muslimanu. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Vjernika ne ubode ni trn, ili neka nevolja veća od toga, a da mu Allah, zbog toga, ne podigne deredžu ili obriše jedan grijeh.” (Buhari i Muslim) A ima li čovjeka koji je čist od grijeha i pogreški?

Kakav će to samo uspjeh biti kada rob sretne svoga Gospodara bez ijednog grijeha? Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Vjernika neće snaći

teškoća, ni umor, ni bolest, ni tuga, ni neugodnost, pa čak ni briga koja ga zaokupira, a da mu Allah time neće iskusiti njegove grijeha.” (Buhari i Muslim)

Tirmizi bilježi sa vjerodostojnim lancem prenosilaca da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjerniku će se neprestano dešavati iskušenja, njemu samom, njegovoj djeci i imetku, sve dok ne sretne Allaha bez ijednog grijeha.”

Poštovani vjernici, strpite se na onome što vam je Allah odredio, i znajte da je Allah za vas pripremio, u svakom iskušenju, obilno dobro i najljepšu završnicu. Uzvišeni kaže: “Samo oni koji budu strpljivi bit će bez računa nagrađeni.” (Ez-Zumer, 10) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kome Allah želi dobro, iskuša ga.” (Buhari)

O vjernici, iskušenje nedaćama, na najbolji način, otkriva suštinu ovog svijeta, koji je ispunjen teškoćama, iskušenjima, nedaćama, trudom, umorom, brigom i tugom.

Allah, džellešanuhu, učinio je iskušenja Svojom nepromjenjivom božanskom zakonitošću koja se provodi u životu na ovom svijetu. Uzvišeni kaže: “Svako živo biće smrt će okusiti! Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.” (El-Enbija, 35)

Ahiretska kuća je isključivo za bogobojazne, Džennet u kojem nema brige, ni umora, ni ispita, ni iskušenja, molimo Allaha da nas obaspe Svojim dobrom. “Život na ovome svijetu nije ništa drugo do zabava i igra, a samo onaj svijet je – život, kad bi samo oni znali!” (El-Ankebut, 64)

Svjestan i dalekovidan na ovom svijetu je onaj ko da prednost ahiretu nad ovim prolaznim svjetom, a upućen je onaj čija glavna briga i cilj bude ahiretska kuća. “Ali, vi više život na ovom svijetu volite, a onaj svijet je bolji i vječan je.” (El-A’la, 16–17)

O ljudi, iskušenja i nedaće uče ljude da su slabi i nemoćni, i da sva snaga i moć pripadaju Allahu, i zato je važno da iz njih crpimo pouke koje nam otkrivaju našu bit i suštinu. Robovi imaju veliku potrebu da se ponize, predaju i skruše pred svojim Gospodarom i da Ga potpuno obožavaju, sa čežnjom, traženjem Njegovog utočišta i pokornošću. “I Mi nijednog vjerovjesnika u neki grad nismo poslali a da stanovnike njegove neimaštinom i bolešću nismo kaznili da bi se pokajali.” (El-A’raf, 94)

Allahu moj, utječemo Ti se od teških, iscrpljujućih iskušenja, od nesreće koja će nas upropastiti, od zlog određenja i od zluradosti neprijatelja.

Allahova je milost, veliko dobro i plemenitost prema Njegovim robovima vjernicima, to što im je olakšao iskušenja, obećavši im veliku nagradu, a o kojoj nas je obavijestio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, koji je rekao: “Petero su šehidi: umrli od kuge, umrli od stomachne bolesti, utopljenik, umrli pod ruševinama i onaj ko pogine u borbi na Allahovom putu.” (Buhari i Muslim)

Učenjaci kažu: “Izuzev poginulog u borbi, svi ostali imaju nagradu šehida, ali se gasule i klanja im se džhenaza.”

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

DOKAZI BOŽIJE SVEMOĆI U KOSMOSU I PODSTICAJ NA PRUŽANJE POMOĆI NEVOLJNICIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

14. rebiul-evvel 1445. po Hidžri / 29. septembar 2023.

Sva hvala pripada Allahu Koji je sve stvorio i savršeno uredio! Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinoga, Kome niko nije ravan, Gospodara Koji zna što se zbilo, šta će biti i kako bi se odvijalo nešto što se opće neće desiti. Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik i miljenik, čijom misijom svjetlost Zemlju obasja, a milost obuhvati sva stvorenja. Neka su Božiji salavat i selam na njega, na njegovu časnu porodicu, njegove vrle ashabe, bogobojazne i dobroćudne, oni su najodabranija generacija među ljudima.

Poštovani vjernici, savjet upućujem prvenstveno sebi, a i vama, da budemo bogobojazni, Allahu pokorni. Bogobojaznost je uistinu jedini put za spas na ovom i budućem svijetu. Uzvišeni Allah: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Čovjek, kad-tad pred ovim prostranim univerzumom, stane, pogleda gore-dolje, i ostane zapanjen kada shvati njegovu ljepotu i veličanstvenost, savršenost i sklad koji su glavna obilježja svijeta čija čuda nikada ne prestaju, niti se sve tajne mogu otkriti. Časni Kur'an podstiče nas da pomno razmišljamo o carstvu nebesa i Zemlje: “Nebesa i Zemlju je sa ciljem stvorio; On noću zavija dan i danom zavija noć.” (Ez-Zumer, 5)

Svakog trena očituje se nadnaravnost i savršenost Allahovog stvaranja. Noć se spušta, a dan odlazi, ili dan nastupa, a noć nestaje. Sve se stalno kreće, a ništa to ne može zaustaviti! Tako od početka samog stvaranja čovječanstvo nije upamtilo da je neki dan kasnije svanuo ili da je sunce ranije izašlo! Ko onda svim tim upravlja?! Ko određuje da se sve odvija savršenim redoslijedom?! Ko određuje da se različite pojave neprestano smjenjuju?!

Kada bi svi ljudi odlučili da će učiniti sve što im je u moći da noć nastupi umjesto dana ili da će dan zamijeniti noću – ne bi to uspjeli. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Kažite vi meni – ako bi Allah dao da vam noć potraje vječno, do Sudnjega dana, koji bog bi vam, osim Allaha, svjetlo dao? Zar ne čujete?’” (El-Kasas, 71–72)

Noć spušta svoje zastore od tmine što su prošarani nježnom srebrenom mjesečevom svjetlošću, kako bi svijet obavila tišina i spokoj, dok plamteća sunčeva svjetiljka obasjava dunjaluk, pokrećući tako život u svemiru i čineći ljude spremnim da nastave privređivati i raditi. Nadnaravnost i savršenost Svog stvaranja, Gospodar ističe, između ostalog, riječima: “I Sunce se kreće do svoje određene granice” (Jasin, 38). Kretanja Sunca je spokojna, konstantna i neprimjetna. S druge strane, Uzvišeni kaže o Mjesecu: “I Mjesecu smo odredili položaje; i on se uvijek ponovo vraća kao stari savijeni palmin prut” (Jasin, 39).

Mjesecu je Uzvišeni odredio položaje i oblike kroz koje prolazi sve dok ne postane tanan mladak, koji jedva da se vidi koliko je tanak, a koji je savršeno zaobljen. Ko sve to stvori?! Ko učini da Sunce i Mjesec svijetle na nebu?! Ko im putanju precizno odredi?! Ko ih danonoćno održava? Neka je uzvišen Gospodar veličanstveni! “To je Allahovo djelo Koji je sve savršeno stvorio.” (En-Neml, 88)

O drugoj pojavi na ovom svijetu, pred kojom razum zanižem i koja uvijek izaziva čuđenje, Uzvišeni kaže: “On čini da se morem koristite, da iz njega svježe meso jedete i da vadite nakit kojim se kitite” (En-Nahl, 14); “Zar ne vidiš da lađe Allahovom milošću morem plove da bi vam pokazao neke dokaze Svoje?” (Lukman, 31); “I lađe koje, voljom Njegovom, morem plove?” (El-Hadžždž, 56). Kako lađe voljom Njegovom plove? Tako što je Uzvišeni stvorio more na najbolji način, podario da je ljudima lahko da se njime koriste dozvolivši da lađe nosi svojom vodom. Uzvišeni je nadahnuo čovjeka kako da napravi lađu koja neće potonuti pod teškim morskim valovima, i On štiti ljude od oluja i valova na njihovim putovanjima. Uistinu, tako Svemoćni stvara, tako Gospodar Mudri određuje.

Čovjek ne može da ne primijeti očaravajući prizor – zeleni prekrivač koji krasi kopno, kao što Uzvišeni ističe: “U usjevima i među palmama sa plodovima zreli?” (Eš-Šuara, 148). Tako zemlju prekriva zeleno busenje ukrašeno najljepšim bojama, a iz zemlje niče najdivnije bilje, koje daje različite plodove. Iako istom vodom napojene, neke vrste voća ukusnije su od drugih. Uzvišeni

kaže: “Mi ćemo im pružati dokaze Naše u prostranstvima svemirskim, a i u njima samim, dok im ne bude sasvim jasno da je Kur'an istina.” (Fussilet, 53)

Cijelo čovječanstvo ostaje bez riječi pred nadnaravnošću, preciznošću stvaranja i ljepotom koja obuhvata sve aspekte ovog kosmosa. Centri istraživanja svaki dan otkrivaju nam novo čudo koje je utkano u ovaj kosmos. Tako, primjera radi, umjetni sateliti koji plove svemirom otkrivajući razne tajne i podmornice koje odlaze u daleke dubine – konstantno nam donose razna čuda.

Uzvišeni Gospodar tako u svakom vremenskom razdoblju i svakoj generaciji ljudi otkriva nove tajne i dio nadnaravnih pojava ovog svijeta, kako bi se uspostavio dokaz nad njima i kako bi Istina ostala kristalno jasna do Sudnjega dana.

Svako ko hodi Zemljom nužno će uočiti da je stvorena na veličanstven način, da je ravna, prostrana i stabilna, da njome teku rijeke i niču izvori. Brda su joj stamena i nepomična, a zrak čist, osvježava čovjekovu dušu. Kada bi samo, primjera radi, zrak postao otrovan – život bi nestao i sva stvorenja bi uginula. Ipak, djelo je to Allahove milosti, koja obuhvata sve aspekte našeg života, koja nas štiti i dok spavamo i kad smo budni. Sve spomenute pojave mi vidimo vlastitim očima, a zamislimo koliko tek toga ne možemo ni vidjeti, što je, zasigurno, složenije i više nadnaravno.

Kako bismo shvatili obim Božije milosti kada je darovao da Zemlja bude stabilna i sigurna – pogledajmo kakav trag ostavljaju zemljotresi, cikloni i poplave, koji traju samo nekoliko trenutaka. Ko onda učini da Zemlja bude stabilna otkad je život na njoj nastao, tokom svih prošlih razdoblja i generacija? Ko učini da je nepomična i da se ne trese?! U ovom kontekstu važno je istaknuti da su zemljotresi, cikloni i poplave rezultat sistema koji je Uzvišeni odredio Svojim vječnim zakonima, iako svrhu postojanja takvih pojava često ne možemo spoznati. Takve prirodne pojave milost su od Gospodara svjetova, čak i ako ljudima nekada djeluje suprotno tome. Možda će nauka jednog dana moći otkriti uzroke i koristi takvih prirodnih pojava. Ipak, nauka, ma koliko se razvila, neće ponuditi sve odgovore, a naučnik, ma koliko bio oštrouman, ostat će samo jedno slabašno biće. Uzvišeni kaže: “A vama je dato samo malo znanja.” (El-Isra, 85)

Smatrati da su prirodne nepogode koje zadese određen narod u određenom periodu Božije kazne puka su nagađanja bez dokaza, suprotna islamskom

vjerozakonu. Iskušenje može biti razlog da se čovjek očisti od grijeha, da se čovjeku na takav način daruje poseban stepen, ili i jedno i drugo.

Nedaća može zadesiti ljude na različite načine: neki mogu biti iskušani težim nedaćama u vidu prirodnih nepogoda, poput gubitka osjećaja sigurnosti, teških iscrpnih ratova, nepravednom vlasti, ili time da im smrt, zarazne i kobne bolesti postanu svakodnevica.

Nedaće koje zadese neki narod zasigurno su njemu iskušenje od Gospodara, no – također su ispit drugim vjernicima, naročito onima koji su u mogućnosti da pruže pomoć, ali su ruke svoje stisnuli, onima kojima je imetak darovan, ali oni od toga ništa ne udijeliše. Iskušenja su pravi test koji nam pokazuje koliko je samilosti među vjernicima, koliko u duši osjećaju bratstvo.

Uistinu, prirodne nepogode su tragični događaji, veliko iskušenje, čiji trag prevazilazi materijalnu štetu ostavljajući za sobom duševnu bol i različite fizičke posljedice. Kada vidimo razbacane leševe, porušene kuće, iscrpljena tijela, djecu i porodice bez doma, među kojima mnoge nose u duši bol zbog smrti bliske osobe, možda roditelja ili potomka, dok drugi usamljeno stojeći pred Gospodarom iznose bol za izgubljenom porodicom, uz sve bolesti koje su zavladaile – naša dužnost, prioritetna i obavezujuća, postaje pružiti podršku i potporu, duševnu i materijalnu pomoć, tako što ćemo pružiti sve što je u našoj moći. Dužnost je pružati utjehu onima koji jecaju od boli, uliti sigurnost u duše povrijeđenih, biti izvor nade, osnažiti ambicije i ponavljati lijepe riječi koje postaju mehlem za rane i odagnavaju tugu, a koje su pokrenute islamskim vrijednostima, poput samilosti, solidarnosti i potpomaganja među vjernicima.

Svako živo biće okusit će smrt. Premda će onoga ko bude iskušan različitim i teškim nevoljama, pri čemu se strpi i nada se nagradi Uzvišenog – milost Uzvišenog Allaha obuhvatiti, bit će mu darovana velika nagrada i bit će mu određen visok stepen u okrilju Gospodara Svemoćnog. Suze koje mu teku niz obraze osvijetlit će mu mezar, a tuga koja mu srce u grudima izjeda zbog gubitka drage osobe pretvorit će se u sreću i ogromnu radost u vječnom Džennetu, dok će mu porodica, koju je izgubio, biti društvo u vrtovima edenskim, gdje će na divanima, jedni prema drugima, sjediti. Uzvišeni kaže: “Tu ih umor neće doćicati, oni odatle nikada neće izvedeni biti.” (El-Hidžr, 48) U hadisu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, stoji: “Ko bude ubijen na Allahovom putu, on je šehid. Ko umre od kuge, on je šehid. Ko se utopi u vodi, on je šehid. Ko umre

od gripe, on je šehid. Ko podlegne uslijed stomachne bolest, on je šehid. Ko umre u požaru, on je šehid. Ko umre pod ruševinama, on je šehid. Trudnica koja umre zbog djeteta smatra se šehidom.”

Poštovani vjernici! Spokojna vjernička srca znaju da jedan od razloga što su uspostavljeni ovi vječni Božiji zakoni jeste da cijeli ummet uzme pouku, da se vjernici osvijeste i počnu popravljati svoje stanje, da zatraže utočište kod Allaha, da se tuđe pravo povrati, da se grijeha okanimo i Gospodaru svome se iskreno pokajemo.

Uzvišeni kaže: “A čovjek ne zna šta će sutra zaraditi i ne zna čovjek u kojoj će zemlji umrijeti.” (Lukman, 34)

Također, treba imati na umu riječi Uzvišenog: “A čuda šaljem samo da zastrašimo.” (El-Isra, 59)

Imam Buhari bilježi hadis koji prenosi Ebu Hurejra, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sudnji dan neće nastupiti sve dok znanje ne bude izuzeto, dok zemljotresi ne postanu česti, dok vrijeme ne počne brzo prolaziti, dok se ne pojave razna iskušenja, a ubistva ne postanu česta pojava, i sve dok imetka ne bude u izobilju, više nego što su ljudske potrebe.”

Poštovani vjernici, donesimo salavat i selam na Poslanika što uputu donosi, jer nam Uzvišeni to u Svojoj Knjizi naređuje: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Gospodaru naš, blagoslovi našeg poslanika Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen!

Gospodaru naš, smiluj se četverici pravednih halifa, drugim ashabima i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjeg danu. Gospodar naš, smiluj se i nama jer si Ti, uistinu, od milostivih najmilosniji.

Gospodaru naš, zaštititi nas skupoće i epidemije, kamate i bluda, zemljotresa i teških nedaća! Gospodaru, zaštititi nas od smutnji, koje zadese čovjeku vjeru ili zajednicu cijelu. Gospodaru naš, udalji sve nevolje od naše domovine i svih muslimanskih zemalja. Uistinu, Ti si Gospodar svemoćni. Gospodaru

naš, smiluj se umrlima, podari njihovim porodicama strpljenje, a ozdravljenje daruj povrijeđenima i bolesnima.

“Gospodaru naš (...) sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni.” (El-A’raf, 23)

“Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!” (El-Hašr, 10)

“Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!” (El-Bekara, 201)

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.” (En-Nahl, 90)

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur’anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

ČESTO SPOMINJANJE ALLAHA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi
21. rebiul-evvel 1445. po Hidžri / 6. oktobar 2023.

Hvala Allahu, Vladaru, Svetom, Onome Koji je bez nedostataka, Uzvišenom i Plemenitom, našem Gospodaru, sveta su i uzvišena Njegova imena i svojstva. On je hvaljen onoliko koliko je sam Sebe pohvalio, mi Ga ne možemo pohvaliti onoliko koliko On zaslužuje. Njemu pripada hvala na dunjaluku i ahiretu, trajno i vječno. Zahvaljujem svom Gospodaru na blagodatima i dobrima kojima nas je darovao, koje znamo i ne znamo. On je vlasnik svih blagodati. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Silnog, Kojem se niko ne može suprotstaviti, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, poslan sa jasnim svjetlom, kojim je Allah suzbio mnogoboštvo i zabludu. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i plemenite ashabe. Bojte se Allaha, tražite Njegovu blizinu činjenjem dobrih djela, preziranjem i ostavljanjem grijeha. Ko se bude Allaha bojao, On će ga zaštititi, a ko bude slijedio svoje strasti i dā prednost ovom svijetu nad onim svijetom, upropastio je sebe i izgubio je vječni užitak na ahiretu. Uzvišeni kaže: “Onda će onome koji je obijestan bio i život na ovome svijetu više volio Džehennem prebivalište postati sigurno. A onome koji se stajanja pred svojim Gospodarom (na Sudnjem danu) bojaoi dušu od prohtjeva uzdržao Džennet će boravište biti sigurno.” (En-Naziat, 37–41)

O muslimani, Allah vas oslovljava svojstvom vjere, najboljim svojstvom kojim čovjek može biti opisan, i poziva da Mu se približite dobrim djelima i čuvate svoja djela od onoga što će ih poništiti i umanjiti njihovu vrijednost, pa kaže: “O vjernici, Allaha se bojte i nastojte da Mu se umilite i na putu Njegovu se borite da biste postigli što želite.” (El-Maida, 35)

El-vesila – umiljavanje, spomenuto u ajetu, podrazumijeva svako pobožno djelo, činjenje dobrih djela i ostavljanje zabrana, a obuhvata, svojim značenjem, i sredstva za činjenje pobožnih djela. Djelo koje u sebi objedinjuje sve vrste

pobožnih djela, koje čuva od kazni, najsveobuhvatniji put za činjenje dobra i tvrđava koja štiti od propasti i zla je zikrullah – spominjanje, slavljenje, hvaljenje Allaha. On upotpunjuje farzove i vadžibe, nadoknađuje nedostatke u ibadetima, uvećava nagradu za dobra djela i briše grijehe i loša djela. Dovoljno mu je nagrade, vrijednosti i počasti to što ga je Allah učinio sastavnim dijelom namaza, hadža i drugih oblika pokornosti, i što je propisan u svim situacijama. Prvi i osnovni fundament vjere, kelimei-šehadet – ešhedu en la ilahe illallah, sadrži zikrullah, a svi propisi i norme su njegovi tumači i ogranci. Svjedočenje da nema boga osim Allaha predstavlja tevhidul-ma'bud – potvrdu da je samo Allah dostojan da se obožava i da Mu se ibadet čini, a svjedočenje da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov poslanik predstavlja tevhidul-metbu – potvrdu da je samo Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dostojan da se bespogovorno slijedi. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne odlučujte se ni za što dok za to ne upitate Allaha i Poslanika Njegova, i bojte se Allaha! Allah, zaista, sve čuje i sve zna.” (El-Hudžurat, 1)

Allah, džellešanuhu, ni u jednom ibadetu koji je propisao, ne zahtijeva mnoštvo i povećanje, kao što je to slučaj sa zikrullahom, za koji je rekao: “O vjernici, mnogo Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte” (El-Ahzab, 41–42), osim što se sličan zahtjev prenosi i za salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu: “Donosite što više salavata na mene petkom, jer vaši salavati se pokazuju meni” (Hadis je vjerodostojan i bilježe ga Ahmed, Ebu Davud i Ibn Hibban od Evsa ibn Evsa, radijallahu anhu), i u hadisu: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata, obrisat će mu deset grijeha i uzdignut će ga za deset stepeni”. Salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, vid je oduživanja našem Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i dova za sve što je učinio za vjeru, i borio se na njenom putu najpotpunije što je mogao, i svako dobro i iskreni savjet koji je podario ummetu. Svako dobro djelo koje musliman uradi i nagrada za to djelo zasluga su Allahovog poslanika, i put prema Džennetu je njegov put. O vrijednosti zikra govore riječi Uzvišenog: “... i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite” (El-Džumua, 10), i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Onaj koji spominje Allaha i onaj koji Ga ne spominje poput su živog i mrtvog čovjeka.” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Hoćete li da vas obavijestim o vašem najvrednijem djelu, najčišćem kod vašeg Gospodara, koje će vas uzdići na najviše deredže i koje je bolje za vas od dijeljenja zlata i srebra, i bolje od toga da se sukobite s neprijateljem i ubijate ih i oni vas ubijaju?” Rekli su: “Da, Allahov Poslaniče, želimo.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče im: “To djelo je zikrullah.” (Hadis je vjerodostojan i prenose ga Ahmed, Tirmizi i Hakim od Ebu Derde, radijallahu anhu.)

Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan: “Ko će imati najveću deredžu kod Allaha na Sudnjem danu?”, pa je rekao: “Oni koji Allaha puno spominju.” (Tirmizi)

Abdullah ibn Muslim, radijallahu anhu, rekao je: “Neki je čovjek došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: ‘Allahov Poslaniče, islamskih propisa je mnogo i to nam stvara poteškoću, pa možeš li nas uputiti na neko sveobuhvatno djelo da ga stalno činimo?’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: ‘Neka tvoj jezik uvijek bude vlažan od spominjanja Allaha.’” (Ahmed, Tirmizi, Ibn Madža i Ibn Hibban)

Zikr čisti ljudska djela, nadoknađuje njihove nedostatke i briše grijehe. Zikr ima svoja tri nivoa.

Prvi nivo: Spominjanje Allaha srcem, za koje Uzvišeni Allah daje nagradu, iz Svoje darežljivosti i plemenitosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allah je rekao: ‘Ja se prema Svome robu odnosim shodno njegovom mišljenju o Meni, i Ja sam s njim kada god Me spomene. Ako Me spomene u sebi, i Ja njega spomenem u Sebi.’” (Buhari i Muslim)

Drugi ili srednji nivo: Spominjanje Allaha jezikom, uz djelimičnu odsutnost srca. Onaj ko spominje Allaha jezikom, čini veliko dobro, a nagradu za njega ne zna niko osim Allaha, i ona je veća od nagrade za prvi nivo, jer u njemu, osim srca, učestvuje i jezik. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjek izgovori riječi kojima se postiže Allahovo zadovoljstvo, ne pridajući im pažnju, a Allah ga zbog njih uzdigne na stepene.” (Buhari)

Treći nivo: Spominjanje Allaha jezikom i srcem u isto vrijeme, te razmišljanje o njegovim značenjima i svijest o Allahovoj veličini. Ovaj nivo je najveći nivo, i onaj ko ga čini, pretekao je druge u dobrim djelima i postigao je najveće deredže. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čovjek koji posvjedoči da nema boga osim Allaha i da sam ja Njegov poslanik, iskreno iz svoga srca,

i ustraje u tome do smrti, ući će u Džennet.” (Ahmed) U ovom hadisu govori se o podudarnosti jezika i srca u spominjanju Allaha. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Koga sretnoš iz ovog zida, a svjedoči da nema boga osim Allaha, čvrsto vjerujući svojim srcem u te riječi, obraduj ga Džennetom.” (Muslim)

Značenje zikrullah je spominjanje, veličanje i hvaljenje Gospodara učenjem tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber), tahmida (elhamdulillah), tesbiha (subhanallah), izgovaranjem riječi la havle ve la kuvvete illa billahil-azim, mnoštvom istigfara (traženja oprosta), učenjem dove. Donošenje salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, spada u zikr, kao i poricanje (negiranje) svih nedostataka i mahana od našeg Gospodara i svega što ne priliči Njegovoj uzvišenosti, veličini, snazi, gordosti, savršenstvu, i negiranje bilo kakve sličnosti između Njega i Njegovih stvorenja. Najvredniji oblik veličanja i hvaljenja Gospodara svjetova jeste veličanje i hvaljenje Njegovim lijepim imenima, savršenim svojstvima i mudrim djelima, kao što je to slučaj sa Ajetul-Kursijjom, i završetkom sure El-Hašr, i veličanje Gospodara spominjanjem Njegovih blagodati prema stvorenjima.

Uzvišeni kaže: “O ljudi, sjetite se milosti kojom vas Allah obasipa. Postoji li, osim Allaha, ikakav drugi stvoritelj koji vas sa neba i iz zemlje opskrbljuje? Osim Njega nema drugog boga, pa kuda se onda odmećete?” (Fatir, 3)

“I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali.” (Ali Imran, 103)

Zikr je lak na jeziku, a težak na mizanu – ahiretskoj vagi. On će dati svoje plodove, očistiti srca i popraviti djela samo ukoliko se temelji na ljubavi prema Allahu i ljubavi prema Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Najbolji zikr je učenje Kur’ana, jer Kur’an sadrži sve oblike hvaljenja i veličanja Gospodara, spominjanja blagodati, detalje šerijatskih propisa, podsticanje na svako dobro i upozorenje na svako zlo.

O muslimani, ovo je zikr sa svim svojim dobrotama, blagoslovima, koristima i svjetlošću, a nagrada za njega je ono što oko nije vidjelo i što ljudsko srce nije osjetilo. O nagradi za zikrullah govore sljedeći hadisi. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko

kaže: ‘La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul-mulku ve lehul-hamdu, ve huve ala kulli šej’in kadir’ na početku dana, stotinu puta, imat će nagradu kao da je oslobodio deset robova, i bit će mu upisano stotinu dobrih djela i obrisano stotinu grijeha, i bit će zaštićen od šejtana u tom danu sve dok ne omrkne. Bolji od njega je samo onaj ko to uradi više puta.” (Buhari i Muslim)

Ummu Hani, radijallahu anha, kazala je: “Rekla sam: ‘Allahov Poslaniče, preporuči mi neko djelo koje mogu činiti sjedeći’, pa mi je rekao: ‘Reci sto puta subhanallah, to je kao da si oslobodila sto robova iz potomstva Ismaila, alejhis-selam, i reci sto puta elhamdulillah, to je kao da si opremila sto konja za borbu na Allahovom putu, i reci sto puta Allahu ekber, to je kao da si pripremila sto deva za žrtvovanje, koje su primljene kod Allaha, i reci sto puta la ilahe illallah, ispunit ćeš prostor između nebesa i Zemlje.” (Ahmed, Nesai i Hakim, a hadis je hasen.)

Nu'man ibn Bešir, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Od riječi kojima slavite i veličate Allaha jesu riječi subhanallah, elhamdulillah i la ilahe illallah, a kada ih izgovorite, one se uspinu do Arša, i zuje kao što pčela zuji, kazujući o onome ko ih je izgovorio.” (Hadis je vjerodostojan i bilježe ga Ibn Madža i Hakim)

Muaz, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ni za čim stanovnici Dženneta neće žaliti kao što će žaliti za trenutkom koji im je prošao a nisu u njemu spominjali Allaha.” (Hadis je vjerodostojan i bilježi ga Taberani)

Tj. žalit će kada vide koliku je nagradu Allah pripremio za zikr i pored njegove lahkoće. Nagrada za zikrullah – spominjanje Allaha je i da će Allah onoga koji Ga bude spominjao zaštititi od šejtana.

Haris ibn Haris el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je Jahjau, sinu Zekerijjaovom, objavio da naredi svom narodu da čini pet stvari, a jedna od njih je zikrullah. Primjer onoga koji spominje Allaha je kao primjer čovjeka kojeg su slijedili njegovi neprijatelji, pa se on sklonio u sigurnu tvrđavu i spasio se od njih. Isto tako čovjek se ne može spasiti od šejtana osim zikrullahom.” (Hadis je vjerodostojan i bilježe ga Tirmizi, Ibn Hibban i Hakim.) Najveća nagrada za zikrullah je ulazak u Džennet i spas od Vatre, a Allahovo zadovoljstvo je veće od toga. Allah će onoga koji Ga bude spominjao spasiti od nevolja, iskušenja

i opasnosti. Uzvišeni kaže o Junusu, alejhis-selam: "... i da nije bio jedan od onih koji Allaha hvale, sigurno bi ostao u utrobi njenoj do Dana kad će svi biti oživljeni." (Es-Saffat, 143–144)

Za zikrullah su predviđene i sljedeće nagrade:

– Lijep spomen na dunjaluku i ahiretu. Allah, džellešanuhu, kaže: "Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!" (El-Bekara, 152)

– Jačanje duha i tijela, pomoć u izvršavanju ibadeta i zaštita od činjenja harama, i olakšavanje uzroka stjecanja opsrkbe. Abdullah ibn Amr, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nuh, alejhis-selam, rekao je svom sinu: 'Oporučujem ti dvije vrste zikra: 'subhanallah' i 'elhamdulillah', tim riječima Allaha mole i slave sva Njegova stvorenja, i zbog njih Allah opskrbljuje stvorenja.'" (Hadis je vjerodostojan i bilježe ga Nesai i Hakim.)

– Zaštita od licemjerstva, koje se smatra jednim od najvećih iskušenja u vjeri.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, birao je jezgrovite riječi u dovama i zikrullahu. Jedna od jezgrovitih dova kojoj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podučio Džuvejrijju bint Haris, radijallahu anha, je: "Subhanallahi ve bi hamdihi, adede halkihi ve rida nefsiihi, ve zinete aršiihi ve midade kelimatihi." (Muslim)

Umama, radijallahu anha, rekla je: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mi je: 'Hoćeš li da te podučim koji je najbolji zikr, u danu i noći? Subhanallah adede ma halek, ve subhanallahi mil'e ma halek, ve subhanallah adede kulli šej', ve subhanallah mil'e kulli šej', ve subhanallahi adede ma ahsa kitabuhu, ve subhanllah mil'e ma ahsa kitabuhu. Vel-hamdulillahi adede ma halek, vel-hamdulillahi mil'e ma halek, vel-hamdulillahi adede kulli šej', vel-hamdulillahi mil'e kulli šej', vel-hamdulillahi adede ma ahsa kitabuhu, vel-hamdulillahi mil'e ma ahsa kitabuhu.'" (Hadis je dobar i bilježe ga Bezzar i Taberani.)

Uzvišeni kaže: "... i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha – Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio." (El-Ahzab, 35)

Bojte se Allaha, činite dobra a čuvajte se loših djela. Allahovi robovi, potražite kod Allaha utočište od nemarnosti, zapostavljanja istine i lažnog nadanja. Svakom od vas je propisan edžel, smrtni čas, koji približava ono što je daleko i uništava ono što je novo. Allah vam je naredio da slijedite Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21)

Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spominjao je Allaha u svim situacijama.” (Muslim)

Zejd b. Eslem rekao je: “Musa, alejhis-selam, rekao je: ‘Gospodaru, podario si mi mnoge blagodati, pa me uputi da Ti puno zahvaljujem na njima!’ Allah mu reče: ‘Mnogo Me spominji (zikr čini), jer ako Me budeš često spominjao, bit ćeš Mi zahvalan, a ako zaboraviš na Mene, bit ćeš nezahvalan!’” (Bejheki, *Suabul-iman*)

Naši ispravni prethodnici, Allah bio zadovoljan njima, kontinuirano su spominjali Uzvišenog Allaha, u svim situacijama, zbog njihove potpune ljubavi prema Allahu. Ebu Hurejra, Allah bio zadovoljan njime, imao je konac na kojem je bilo hiljadu čvorova, i ne bi zaspao dok ne bi na njega izikrio. (Ebu Nuajm, *Hiljetul-evlija*) A najčešće izgovorene riječi Ibn Sirina bile su: “Subhanalahil-azim!”

A Halid b. Mađen je, osim što je učio redovno Kur'an svaki dan, po 40 hiljada puta veličao je Allaha riječima “subhanallah”! (Ebu Nuajm, *Hiljetul-evlija*)

Musliman je u ovom vremenu u prijekojoj potrebi za zikrom, zbog mnoštva iskušenja i što srca često zadesi nemar, kao i zbog toga što je mnoge obmanuo dunjaluk i njegovi ukrasi, a razum opile strasti i sumnje. Zato je potrebno da musliman nabavi određene knjige i zbirke zikrova i dova koje će mu koristiti i iz kojih će učiti zikrove, a od najkorisnijih knjiga je knjiga *Tuhfetuz-zakirin* i druge.

O vjernici, “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!”, a Allahov Poslanik, salallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese deset salavata!”

ALLAH POMAŽE VJERNIKE (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid
28. rebiul-evvel 1445. po Hidžri / 13. oktobar 2023

Hvala Allahu, Silnom, Koji mnogo daruje, Moćnom, Koji sve pobjeđuje, Koji je pomogao vjernike i porazio “saveznike”, “Koji oprašta grijehe i prima pokajanje, Koji strahovito kažnjava i obilno nagrađuje; drugog boga osim Njega nema, Njemu se sve vraća”. (Gafir, 3)

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, koji nema druga, Njemu pripada sud i Njemu ćete se vratiti, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, kome je objavljena knjiga sa istinom, pravednom vagom, dokazom i jasnim putokazom i borbom na Njegovom putu. Allahu moj, blagoslovi, spasi i smiluj se Svome robu i poslaniku, i našem prvaku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem.

“O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani! Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte! I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali.” (Ali Imran, 102–103)

Zaista je najistinitiji govor Allahov govor, najbolja uputa je uputa našeg prvaka Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, najbolje stvari su propisani sunneti, a najgore su novotarije.

O vjernici! Uzvišeni kaže: “Tako smo svakom vjerovjesniku neprijatelje određivali, šejtane u vidu ljudi i džina koji su jedni drugima kićene besjede govorili da bi ih obmanuli – a da je Gospodar tvoj htio, oni to ne bi učinili; zato ti ostavi njih, i ono što izmišljaju – i da bi srca onih koji u onaj svijet ne vjeruju bila sklona tome i zadovoljna time, i da bi počinili grijehe koje su počinili. Zašto da pored Allaha tražim drugog sudiju, kad vam On objavljuje Knjigu potanko? A oni kojima smo Mi dali Knjigu dobro znaju da Kur'an

objavljuje Gospodar tvoj istinito, zato ti ne sumnjaj nikako! Riječi Gospodara tvoga su vrhunac istine i pravde. Njegove riječi niko ne može promijeniti i On sve čuje i sve zna. Ako bi se ti pokoravao većini onih koji žive na Zemlji, oni bi te od Allahova puta odvratili; oni se samo za pretpostavkama povode i oni samo neistinu govore. Gospodaru tvom su dobro poznati oni koji su skrenuli s Njegova puta i On dobro zna one koji su na Pravome putu.” (El-En’am, 112–117)

Tako je i sa sljedbenicima poslanika i njihovim neprijateljima. Kada nas Allah, džellešanuhu, obavještava o nečemu, Njegova obavijest je istina, a kada propisuje, Njegovi propisi su pravda, Njegova riječ se ne mijenja, sve je od Njega, s Njim i Njemu ide.

“Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!” (El-A’raf, 54)

U onome što On objavljuje ogleda se pravednost Njegovih propisa, a u Njegovim propisima ogleda se istinitost Njegove objave.

“Kazuj iz Knjige Gospodara svoga ono što ti se objavljuje, niko ne može izmijeniti riječi Njegove, pa ni ti; osim kod Njega, nećeš naći utočišta nikakva.” (El-Kehf, 27)

Obistinila se riječ vašeg Gospodara o veličanstvenim svojstvima Muhammedovog ummeta i prezrenim svojstvima njihovih ljutih neprijatelja: “Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio: tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćate, i u Allaha vjerujete. A kad bi sljedbenici Knjige ispravno vjerovali, bilo bi bolje za njih; ima ih i pravih vjernika, ali, većinom su nevjernici. Oni vam ne mogu nauditi, mogu vas samo vrijeđati; ako vas napadnu, dat će se u bijeg i poslije im pomoći neće biti. Ma gdje se našli, bit će poniženi, ako se ne stave pod Allahovu zaštitu i zaštitu muslimana, i zaslužiti će Allahovu srdžbu i snaći će ih bijeda, zato što u Allahove dokaze ne vjeruju i što su, ni krive ni dužne, vjerovjesnike ubijali, i zato što protiv Boga ustaju i što u zlu svaku mjeru prekoraču.” (Ali Imran, 110–112)

Vaš Gospodar, slavljen neka je, pojasnio vam je da malobrojnost ne može nauditi onome ko je pomognut Njegovom snagom i moći. Uzvišeni kaže: “Allah vas je pomogao i na Bedru, kada ste bili malobrojni – zato se bojte Allaha, da biste bili zahvalni – kad si ti rekao vjernicima: ‘Zar vam neće biti dovoljno da vam Gospodar vaš tri hiljade meleka u pomoć pošalje? Hoće! Ako budete izdržljivi i poslušni, i ako vas oni napadnu odmah, Gospodar vaš će vam poslati u

pomoć pet hiljada meleka, sve obilježenih.’ To je Allah učinio da vas obraduje i da time pouzdanje u srca vaša ulije – a pobjeda dolazi samo od Allaha, Silnoga i Mudroga, da jednu skupinu nevjernika uništi ili da ih osramoti, te da se vrate razočarani.” (Ali Imran, 123–127)

Zatim nam Uzvišeni govori o tome da se Njegova pomoć neće spustiti ljudima čija su tijela othranjena haramom i koji su nepokorni svome Gospodaru, i da se Njegova milost spušta na Njegove pokorne robove. Uzvišeni kaže: “O vjernici, bezdušni zelenashi ne budite, i Allaha se bojte, jer ćete tako postići ono što želite, i čuvajte se Vatre za nevjernike pripremljene, i pokoravajte se Allahu i Poslaniku da bi vam bila milost ukazana.” (Ali Imran, 130–132)

Nema pomoći bez pripreme, a ona treba biti i dušom i tijelom. Što se tiče pripreme duše, Allah je za nju propisao uzroke uspjeha i pobjede na dunjaluku i ahiretu, u ponašanju, govoru i djelu, pa kaže Uzvišeni: “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje, za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici, udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju – a Allah voli one koji dobra djela čine: i za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehе svoje zamole – a ko će oprostiti grijehе ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju. Njih čeka nagrada – oprost od Gospodara njihova i džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno ostati, a divne li nagrade za one koji budu tako postupili! Prije vas su mnogi narodi bili i nestali, zato putujte po svijetu i posmatrajte kako su završili oni koji su poslanike u laž ugonili. To je objašnjenje svim ljudima i putokaz i pouka onima koji se Allaha boje. I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici.” (Ali Imran, 133–139)

Priprema tijelom podrazumijeva poduzimanje svih neophodnih koraka spomenutih u riječima Uzvišenog: “I protiv njih pripremite koliko god možete snage i konja za boj, da biste time zaplašili Allahove i vaše neprijatelje, i druge osim njih – vi ih ne poznajete, Allah ih zna. Sve što na Allahovom putu potrošite naknađeno će vam biti, neće vam se nepravda učiniti.” (El-Enfal, 60)

Istinite su riječi vašeg Gospodara: “Ako vi dopadate rana, i drugi rana dopadaju. A u ovim danima Mi dajemo pobjedu sad jednima, a sad drugima, da bi Allah ukazao na one koji vjeruju i odabrao neke od vas kao šehide – a

Allah ne voli nevjernike – i da bi vjernike očistio, a nevjernike uništio.” (Ali Imran, 140–141)

Allah, džellešanuhu, obavijestio nas je o mnogim prošlim narodima i poslanicima, pa je rekao: “A koliko je bilo vjerovjesnika uz koje su se mnogi iskreni vjernici borili, pa nisu klonuli zbog nevolja koje su ih na Allahovom putu snalazile, i nisu posustajali niti su se predavali – a Allah izdržljive voli – i samo su govorili: ‘Gospodaru naš, oprosti nam krivice naše i neumjerenost našu u postupcima našim, i učvrsti korake naše i pomози nam protiv naroda koji ne vjeruje!’ I Allah im je dao nagradu na ovome svijetu, a na onom svijetu dat će im nagradu veću nego što su zaslužili – a Allah voli one koji dobra djela čine.” (Ali Imran, 146–148)

Slavljeni Allah presuđuje pravedno i obavještava istinito da pokoravanje nevjernicima donosi propast, da se pobjeda krije u traženju zaštite i pomoći od Silnog, Pokoritelja, i da razilaženje, griješenje i žudnja za dunjalukom donose neuspjeh.

Uzvišeni kaže: “O vjernici, ako se budete pokoravali onima koji ne vjeruju, vratit će vas stopama vašim i bit ćete izgubljeni – samo je Allah zaštitnik vaš i On je najbolji pomagač. Mi ćemo uliti strah u srca onih koji neće da vjeruju zato što druge Allahu ravnim smatraju, o kojima On nije objavio ništa; Džehennem će njihovo boravište postati, a grozno će prebivalište nevjernika biti. Allah je ispunio obećanje Svoje kada ste neprijatelje voljom Njegovom, nemilice ubijali. Ali kada ste duhom klonuli i o svom položaju se raspravljati počeli, kada niste poslušali, a On vam je već bio ukazao na ono što vam je drago – jedni od vas željeli su ovaj svijet, a drugi onaj svijet – onda je On, da bi vas iskušao, učinio da uzmaknete ispred njih. I On vam je već oprostio, jer je Allah neizmjerно dobar prema vjernicima!” (Ali Imran, 149–152)

Allah, džellešanuhu, zabranjuje vjernicima da ostave na cjedilu svoju braću, zabranjuje da ih prepuštaju propasti, a naređuje im da budu blagi jedni prema drugima, da mole oprosta jedni za druge, da se međusobno savjetuju, istinski pouzdaju u Allaha i traže pomoć od Njega i da izbjegavaju uzroke poraza, kao što su uzimanje ratnog plijena i neposlušnost Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Uzvišeni kaže: “O vjernici, ne budite kao nevjernici koji govore o braći svojoj kada odu na daleke pute ili kada boj biju: ‘Da su s nama ostali, ne bi umrli i ne bi poginuli’ – da Allah učini to jadom u srcima njihovim; i život i

smrt Allahovo su djelo, On dobro vidi ono što radite. A ako vi na Allahovom putu poginete ili umrete, oprost i milost Allahova su zaista bolji od onoga što oni gomilaju. Bilo da umrete ili poginete, sigurno ćete se pred Allahom iskupiti. Samo Allahovom milošću ti si blag prema njima; a da si osoran i grub, razbjegli bi se iz tvoje blizine. Zato im praštaj i moli da im bude oprošteno i dogovaraj se s njma. A kada se odlučiš, onda se pouzdaj u Allaha, jer Allah zaista voli one koji se uzdaju u Njega. Ako vas Allah pomogne, niko vas neće moći pobijediti, a ako vas ostavi bez podrške, ko je taj ko vam, osim Njega, može pomoći? I samo u Allaha neka se pouzdaju vjernici! Nezamislivo je da Vjerovjesnik šta utaji! A onaj ko nešto utaji - donijeće na Sudnji dan to što je utajio i tada će se svakome u potpunosti dati ono što je zaslužio, nikome se nepravda neće učiniti.” (Ali Imran, 156–161)

Ko misli da su ubijeni i s jedne i s druge strane jednaki, neka pročitaj riječi Uzvišenog: “Zar se onaj koji je Allahovu naklonost zaslužio može porediti s onim koji je Allahovu srdžbu navukao i čije će prebivalište biti Džehennem? A užasno je to boravište! Oni su u Allaha – po stepenima. A Allah dobro vidi ono što oni rade.” (Ali Imran, 162–163)

Istinite i pravedne su riječi Uzvišenog o milosti koju je ukazao vjernicima slanjem najodabranijeg Poslanika, koji ih je spasio od jasne zablude, i kojima je ukazao na to da nedaće dolaze od nas samih onda kada se suprotstavimo Poslanikovim naredbama i okrenemo od njegove upute. Uzvišeni kaže: “Allah je vjernike milošću Svojom obasuo kad im je jednog između njih kao poslanika poslao, da im riječi Njegove kazuje, da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitoj zabludi.” (Ali Imran, 164)

O vjernici! Bojte se Allaha i držite se najčvršćeg užeta, i znajte da kušnje predstavljaju čišćenje i počast. Uzvišeni kaže: “Nikako ne smatraj mrtvima one koji su na Allahovu putu izginuli! Ne, oni su živi i u obilju su kod Gospodara svoga, radosni zbog onoga što im je Allah od dobrote Svoje dao i veseli zbog onih koji im se još nisu pridružili, za koje nikakva straha neće biti i koji ni za čim neće tugovati; radovat će se Allahovoj nagradi i milosti i tome što Allah neće dopustiti da propadne nagrada onima koji su bili vjernici. One koji su se Allahu i Poslaniku i nakon zadobijenih rana odazvali, one između njih, koji su dobro činili i bogobožni bili – čeka velika nagrada; one kojima je, kada su im ljudi rekli: ‘Neprijatelji se okupljaju zbog vas, trebate ih se pričuvati!’

– to učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: ‘Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar!’ I oni su se povratili obasuti Allahovim blagodatima i obiljem, nikakvo ih zlo nije zadesilo i postigli su da Allah bude njima zadovoljan - a Allah je neizmjereno dobar. To vas je samo šejtan plašio pristalicama svojim, i ne bojte ih se, a bojte se Mene, ako ste vjernici! Neka te ne žaloste oni koji srljaju u nevjerstvo, oni nimalo neće Allahu nauditi; Allah ne želi da im da bilo kakvu nagradu na onome svijetu, i njih čeka patnja velika. Oni koji su umjesto prave vjere nevjerovanje prihvatili neće Allahu nimalo nauditi; njih čeka patnja velika. Neka nikako ne misle nevjernici da je dobro za njih to što im dajemo dug život. Mi im ga dajemo samo zato da što više ogreznu u grijehu; njih čeka sramna patnja. Allah neće vjernike s licemjerima izmiješane ostaviti, već će loše od dobrih odvojiti. Allah vama neće ono što je skriveno otkriti, već On za to odabere onoga koga hoće od poslanika Svojih; zato vjerujte u Allaha i poslanike Njegove; i ako budete vjerovali i Allaha se bojali, čeka vas nagrada velika.” (Ali Imran, 169–179)

“Svako živo biće će smrt okusiti! I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu samo je varljivo naslađivanje. Vi ćete sigurno biti iskušavani u imecima vašim, i životima vašim, i slušat ćete doista mnoge uvrede od onih kojima je data Knjiga prije vas, a i od mnogo-božaca. I ako budete izdržali i Allaha se bojali, pa tako trebaju postupiti oni koji su jakom voljom obdareni.” (Ali Imran, 185–186)

Uzvišeni je pravedno presudio da je uspjeh zagarantovan za one koji ispune Njegove uslove: “O vjernici, budite strpljivi i izdržljivi, na granicama bdijte i Allaha se bojte, da biste postigli ono što želite!” (Ali Imran, 200)

Istinite su i pravedne riječi vašeg Gospodara, koje srce ispunjavaju jekinom – čvrstim ubjeđenjem, i podstiču ga da ustraje na putu istine do Sudnjeg dana: “Hvaljen neka je Onaj Koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki, čiju smo okolinu blagoslovili kako bismo mu neka znamenja Naša pokazali. On, uistinu, sve čuje i sve vidi.” (El-Isra, 1)

Znajte da je najnemoćniji onaj čovjek koji je ostavio dovu i da vam je Allah u ruke predao riznice pokornosti i ključeve uslišanja, pa vas je obavijestio: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav.” (El-Ahzab, 56)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VJERNICI I ISKUŠENJA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

5. rebiul-ahir 1445. god. po Hidžri / 20. oktobar 2023.

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova, Zaštitniku čestitih, Pomagaču vjernika, Spasitelju potlačenih i Onome Koji je odredio da lijepa završnica pripadne bogobožnima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je On poslao s uputom i istinitom vjerom da je uzdigne iznad svih vjera, makar to bilo krivo mnogobošcima, i makar bilo krivo nevjernicima, i makar bilo krivo zločincima.

Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga Poslanika, i njegovu čestitu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, ustegnite svoje duše od prohtjeva, obračunajte ih prije nego što budu polagale račun i budite svjesni Allahovog nadzora u tajnosti i javnosti.

“O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O muslimani! Islam je vjera ponosa, pobjede i postojanosti, i vjera milosti, pažnje i blagosti, i vjera istine, istinoljubivosti, pravednosti i čvrstog vjerovanja, i vjera sreće, spasa i uspjeha na oba svijeta, kojom je Allah zapečatio poslanice, derogirao prethodne vjere, i učinio je putem ponosa i uspjeha, ključem Dženneta i uzrokom sigurnosti, blagostanja i stabilnosti u životu na ovom svijetu.

Uzvišeni kaže: “Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurno namjesnicima na Zemlji postaviti, kao što je postavio namjesnicima one prije njih, i da će im zacijelo vjeru njihovu učvrstiti, onu koju im On želi, i da će im sigurno strah sigurnošću zamijeniti; oni će se samo Meni klanjati, i neće druge Meni ravnim smatrati. A oni koji i poslije toga budu nezahvalni – oni su pravi grešnici.” (En-Nur, 55)

O muslimani! Uzvišenom Allahu sve se potčinjava, On svime upravlja, Njemu sve pripada, prije i poslije, i Njemu se sve vraća.

“U Njega su ključevi nebesa i Zemlje!” (Ez-Zumer, 63) Niko ne može promijeniti Njegove riječi, niti odbiti Njegovu odredbu, niti poništiti Njegovu presudu, a On je odredio da konačna pobjeda pripada Njegovoj vjeri i Njegovim evlijama: “Allah je zapisao: ‘Ja i poslanici Moji sigurno ćemo pobijediti!’ – Allah je, zaista, moćan i silan.” (El-Mudžadela, 21)

Allah je obećao da će pomoći Svojim evlijama i dati im vlast na Zemlji, pa je rekao: “O vjernici, ako Allaha pomognete, i On će vama pomoći i korake vaše učvrstiti. A onima koji ne vjeruju – propast njima! On neće djela njihova prihvatiti.” (Muhammed, 7–8)

“A Allah će sigurno pomoći one koji vjeru Njegovu pomažu – ta Allah je zaista moćan i silan.” (El-Hadždž, 40)

“A riječ Naša davno je rečena o robovima Našim, o poslanicima: ‘Oni će biti, doista, potpomognuti i vojska Naša zacijelo će pobijediti!’” (Es-Saffat, 171–173)

Allah je odredio da će biti poniženi i poraženi oni koji se bore protiv Njegove vjere.

Uzvišeni kaže: “A koliko je bilo nevjerničkih sela i gradova koje smo uništili i poslije kojih smo druge narode podigli! I čim bi silu Našu osjetili, kud koji bi se iz njih razbježali. ‘Ne bježite, vratite se uživanjima vašim i domovima vašim, možda će vas neko što upitati.’ ‘Teško nama’, oni bi govorili, ‘mi smo, zaista, nevjernici bili!’ I kukali bi tako sve dok ih ne bismo učinili, kao žito požnjeveno, nepomičnim.” (El-Enbija, 11–15)

O vjernici! Allah iskušava vjernike kako bi ispitao njihov iman i očistio ih, a zatim im, u konačnici, daje lijepu završnicu. Uzvišeni kaže: “Misle li ljudi da će biti ostavljeni na miru ako kažu: ‘Mi vjerujemo!’ i da u iskušenje neće biti dovedeni? A Mi smo u iskušenje dovodili i one prije njih, da bi Allah sigurno ukazao na one koji govore istinu i na one koji lažu.” (El-Ankebut, 2–3)

“Allah neće vjernike s licemjerima izmiješane ostaviti, već će loše od dobrih odvojiti.” (Alu Imran, 179)

“Svako živo biće smrt će okusiti! Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.” (El-Enbija, 35)

“Onaj Koji je dao smrt i život da bi iskušao koji će od vas bolje postupati; On je Silni, Onaj Koji prašta.” (El-Mulk, 2)

Može se desiti da u iskušenju i sukobu između vjernika i nevjernika bude odgođena pomoć vjernicima, pa se time poveća nedaća, pojave se sumnje i očaj, a zatim dođe Allahova pomoć.

Uzvišeni kaže: “Zar vi mislite da ćete ući u Džennet, a još niste iskusili ono što su iskusili oni koji su prije vas bili i nestali? Njih su satirele neimaštine i bolest, i toliko su bili uznemiravani da bi i poslanik, i oni koji su s njim vjerovali – uzviknuli: ‘Kada će već jednom Allahova pomoć!?’ Eto, Allahova pomoć je zaista blizu!” (El-Bekara, 214)

“... da bi Allah ispitao ono što je u vašim grudima i da bi istražio ono što je u vašim srcima – a Allah zna svačije misli.” (Alu Imran, 154)

Suhejb ibn Sinan, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čudan li je primjer vjernika! U kakvoj se god situaciji nađe, on je na dobitku i takav slučaj nije ni s kim drugim osim s vjernikom: ako ga zadesi kakvo dobro, on zahvali Allahu i bude nagrađen zbog toga, a ako ga zadesi šta loše, on se strpi, pa mu i to donese nagradu od Allaha.” (Muslim)

O ljudi! Sukob između imana i kufra jedan je od nepromjenjivih Allahovih zakona, a ti u Allahovim zakonima nećeš vidjeti odstupanja.

Uzvišeni kaže “Gospodar tvoj nije nikada nepravedno uništavao sela i gradove ako su stanovnici njihovi bili dobri. A da je Gospodar tvoj htio, sve bi ljude sljedbenicima jedne vjere učinio. Međutim, oni će se uvijek u vjerovanju razilaziti.” (Hud, 118–119)

Još od praskozorja islama, njegovi neprijatelji čekaju “u zasjedi”, pokušavaju mu nanijeti zlo na svakom mjestu, sklapaju saveze i udružuju se protiv njega, ali Allah je obećao da će čuvati Svoju vjeru i Svoje prijatelje – iskrene vjernike i da će uništiti Svoje neprijatelje.

Uzvišeni kaže: “Allah je htio da riječima Svojim istinu utvrdi i nevjernike u korijenu istrijebi, da istinu utvrdi i neistinu uništi, makar to ne bilo mnogobošcima po volji.” (El-Enfal, 7–8)

O vjernici! Allah odgađa, ali ne zaboravlja, odgađa kaznu zulumčarima i sveti se za one kojima je učinjen zulum. “Zato nevjernicima još vremena dadni, još koji trenutak ih ostavi.” (Et-Tarik, 17)

“I davat ću im vremena, obmana Moja doista je trajna.” (El-A'raf, 183)

“... a Mene ostavi onima koji te u laž ugone, koji raskošno žive i daj im malo vremena; bit će u Nas, doista, okova i ognja, i jela koje u grlu zastaje, i patnje nesnosne.” (El-Muzzemmil, II–I3)

Allah nekada odgađa kaznu nevjernicima iz samo Njemu znane mudrosti, a ne kao vid počasti prema njima ili iz zaborava.

Uzvišeni kaže: “A ti nikako ne misli da Allah ne motri na ono što rade nevjernici! On im samo pušta do Dana kada će im oči ostati otvorene, i kada će žureći uzdignutih glava, netremice gledati; a srca će im prazna biti. Ti opominji ljude Danom kada će im kazna doći, kada će oni koji su se ogriježili prema sebi – govoriti: ‘Gospodaru naš, ostavi nas još samo kratko vrijeme, odazvaćemo se pozivu Tvome i slijedićemo poslanike!’ ‘A zar se prije niste zaklinjali da nećete na onaj svijet? I nastanili ste se bili u kućama onih koji su se prema sebi ogriježili, a bilo vam je poznato kako smo s njima postupili, i primjere smo vam navodili.’ I oni lukavstva svoja pletu, a Allah zna za lukavstva njihova, samo što lukavstva njihova ne mogu brda pokrenuti. Nemoj ni pomisliti da Allah neće održati obećanje Svoje poslanicima Svojim – Allah je, uistinu, silan i strog.” (Ibrahim, 42–47)

O vjernici! Imajte lijepo mišljenje o Allahu, držite se čvrsto svoje vjere, čuvajte svoje jedinstvo i budite kao jedna ruka protiv vašeg neprijatelja, molite Allaha da vas učvrsti u vašoj vjeri, izvršite svoje obaveze prema vjeri i prema ljudima, “i bojte se Allaha i znajte da ćete pred Njega stati. A ti obraduj prave vjernike!” (El-Bekara, 223)

Donosite salavate i selame, Allah vam se smilovao, na onoga na koga vam je Allah naredio da donosite salavate, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BOŽIJA MILOST U ISKUŠENJIMA: STRPLJENJE, ZADOVOLJSTVO I UTJEHA U TEŠKOĆAMA (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile
12. rebiul-ahir 1445. god. po Hidžri / 27. oktobar 2023.

Hvala Allahu, Čije je dobročinstvo sveobuhvatno, i Čija su dobrota, blagost i blagodarnost potpune. Njemu pripadaju sve vrste zahvale, onako kako je On zadovoljan i bez kraja. Svjedočim da nema boga osim Allaha Jedinog, Koji nema druga, svjedočenjem onoga koji govori jezikom, vjeruje srcem i postupa tijelom, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, čije je mjesto uzdignuto i posebno, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, i one koji ga slijede u dobročinstvu.

Oporučujem sebi i vama, o ljudi, da se samo Allaha bojimo. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, bogobojaznima su pripremljeni Njegovi dženneti, a nepokornima Njegova vatra. “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O vjernici! Iskušenja, nedaće i neugodnosti popraćene su Allahovim darovima, milošću, dobrima i pomoći. “Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. Allah zna, a vi ne znate.” (El-Bekara, 216)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kome Allah želi dobro, iskuša ga.” (Buhari)

Suhejb, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čudan li je primjer vjernika! U kakvoj se god situaciji nađe, on je na dobitku i takav slučaj nije ni s kim drugim osim s vjernikom: ako ga zadesi kakvo dobro, on zahvali Allahu i bude nagrađen zbog toga, a ako ga zadesi šta loše, on se strpi, pa mu i to donese nagradu od Allaha.” (Muslim)

Allahovi robovi! Allahova odredba kreće se između pravde i mudrosti, i između milosti i blagodati. Jedna od Vjerovjesnikovih, sallallahu alejhi ve sellem, dova bila je: “Allahu moj, ja sam Tvoj rob, sin Tvoga roba i sin Tvoje robinje, moj perčin je u Tvojim ruci, Ti ćeš mi presuditi i Tvoja odredba prema meni je pravedna.” (Ahmed, a Ibn Hibban ga je ocijenio sahihom.)

Ebu Abbas ibn Ata, Allah mu se smilovao, rekao je: “Radost je u onome što je Allah odredio za nas, a nesreća i propast su u onome što mi određujemo sebi.”

Kada Allah želi da iskuša nekoga, On ga pripremi za to iskušenje, pomogne mu da može nositi njegovu težinu, uputi ga na strpljivost koja će povećati njegovo vjerovanje i ojačati njegovo ubjeđenje, kako bi postigao veliku i lijepu nagradu. Uzvišeni kaže: “... samo oni koji budu strpljivi biće bez računa nagrađeni.” (Ez-Zumer, 10)

Govoreći o stanovnicima Vječne kuće, Uzvišeni kaže: “... edenski vrtovi u koje će ući oni i roditelji njihovi i žene njihove i porod njihov – oni koji su bili čestiti – i meleki će im ulaziti na svaka vrata: ‘Mir neka je vama, zato što ste trpjeli, a divno li je najljepše prebivalište!’” (Er-Ra’d, 23–24)

Najljepši dar Allahove pažnje i milosti prema ljudima, u neugodnostima i iskušenjima, jeste stepen zadovoljstva, koji postiže onaj koji je iskušan i strpi se u iskušenju, a taj stepen je duša svih stepeni u vjeri, izvor svakog dobra i blagoslova i stjecište Allahove milosti. Čovjek će u iskušenjima, ustrajno, biti zadovoljan Allahom, sve dok mu Allah, dželleš'anuhu, ne ukaže Svoje zadovoljstvo. Uzvišeni kaže: “Allah će biti njima zadovoljan, a i oni će biti Njime zadovoljni.” (El-Bejjina, 8)

Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, napisao je Ebu Musau el-Eš'ariju, radijallahu anhu: “Svako dobro je u zadovoljstvu. Ako možeš biti zadovoljan, budi, a ako to ne možeš, onda budi strpljiv.” Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Neki su pobožnjaci rekli: ‘Budi zadovoljan Allahom u svemu što čini s tobom, jer On ti uskraćuje da bi ti dao, i iskušava te da bi te sačuvao, i daje ti bolest da bi te izliječio, i usmrćuje te da bi te oživio, i zato ne dozvoli da ti prođe nijedan treptaj oka a da ne budeš zadovoljan Njime.’”

Bojte se Allaha, pokoravajte Mu se, budite svjesni Njegovog nadzora i nemojte Mu biti nepokorni.

“O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

O ti kojeg su okružile nedaće i iskušenja sa svih strana, znaj da se iskušenje nikada nije pojačalo a da nakon toga nije oslabilo, i nikada se neka stvar nije upotpunila a da se poslije toga nije počela smanjivati.

Neka ti Gospodar stalno bude pred očima i neka On bude strana prema kojoj ćeš okrenuti svoje srce, i neka čežnja za Njegovom pomoći bude tvoja najveća želja i nada. Ni na koga drugog ne možeš se ni osloniti ni pouzdati. Neka sabur bude tvoj moto i plašt, kojim ćeš se zaogrnuti, a čuvaj se očaja i beznadežnosti, jer će samo povećati tvoje iskušenje i nedaću, uništiti tvoju nagradu i navući na tebe srdžbu i kaznu.

Donosite salavate i selame, Allah vam se smilovao, na onoga na koga vam je Allah naredio da donosite salavate, rekavši: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56) Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

UPOZORENJE NA OPASNOST GLASINA I PODSTREK NA POMAGANJE PALESTINCIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
19. rebiul-ahir 1445. god. po Hidžri / 3. novembar 2023.

Sva zahvala pripada Allahu, zaštitniku čestitih. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Svemoćnog i Veličanstvenog Gospodara. Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik i miljenik, i Njegov plemeniti izaslanik, neka su mir i spas na njega, na njegovu časnu porodicu i sve vrle ashabe.

Poštovani vjernici! Najveće dobro u koje jedni druge možemo pozivati jeste bogobožnost, pokornost Allahu koja se iskazuje izvršavanjem Njegovih naredbi i izbjegavanjem Njegovih zabrana. Bogobožnost je jedini izlaz iz svake vrste tjeskoba, to je najveći povod kojim se zavređuje pobjeda i prevlast.

Uzvišeni kaže: “A onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći.” (Et-Talak, 2)

“A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim.” (Et-Talak, 4)

“Allah je zaista na strani onih koji se Njega boje i grijeha klone i koji dobra djela čine.” (En-Nahl, 128)

Poštovani vjernici! Jedna od velikih opasnosti koje mogu nanijeti štetu pojedincu i društvu u cijelosti jesu glasine koje se olako prenose, bez traganja za dokazom koji ih potvrđuje ili bilo kakvim vidom potvrde njihove istinitosti. Glasine, koje se emituju preko medijskih sredstava, čiji izvor ostaje anoniman i nepoznat, jesu laži koje u društvo unose rasplamsalo zlo i potpiruju velike smutnje.

Takve glasine svojim predmetom tretiraju različite teme, a zajedničko im je da šire strah i nemir u društvu, ružnim i pogrdnim imenima opisuju pretpostavljene među vjernicima i učenjake muslimanske zajednice. Pokrenute su sa zlim namjerama i nečasnim ciljevima.

Glasine tako postaju smrtonosno oružje kojim se neprijatelj koristi kako bi ummet uništio, kako bi u njemu posijao razdor i uništio jedinstvo. Davno je pronađena izjava u zapisima neprijatelja: “Mediji su u našim rukama, koristit ćemo se time kako bismo glasine širili. Ponavljat ćemo ih sve dok ne postanu istina.” Dakle, neprijatelji koriste glasine kao jedno od sredstava kojim odvrćaju ljude od upute Gospodara i Njegove vjere. S tehnološkim napretkom svijeta, takvo djelovanje preraslo je u jasno definisanu industriju, koja slijedi precizirana pravila s ciljem da se, i u miru i u ratu, unište određene države: politički, ekonomski, moralno.

Poštovani vjernici! Stav muslimana naspram glasina trebao bi biti u skladu s uputom islama, koja poziva čovjeka da bude razborit i oprezan, i da bude svjestan štete uzrokovane glasinama. Uzvišeni Allah kaže: “Kada saznaju za nešto važno, a tiče se sigurnosti ili opasnosti, oni to razglase. A da se oni s tim obrate Poslaniku ili predstavnicima svojim, saznali bi od njih ono što žele saznati. A da nije Allahove dobrote prema vama i milosti Njegove, i vi biste, osim malo vas, sigurno, šejtana slijedili.” (En-Nisa, 83)

Ovaj ajet je veličanstven. Njegovo značenje može spoznati samo onaj kome Uzvišeni uputu daruje. Suština ajeta je da su muslimani, kada se pojavi nešto važno što se tiče cijele zajednice, bilo da je vezano za sigurnost i sreću ili za strah i iskušenje – dužni da provjere istinitost vijesti, nikako da požure sa širenjem vijest. Oni su dužni, nakon smrti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da se s tim obrate svojim pretpostavljenim, tj. onima koji su upoznati sa suštinom stvari i koji mogu proniknuti kakve su koristi i štete od širenja takvih vijesti.

Način djelovanja koji je sadržan u ajetu podrazumijeva zabranjenost da čovjeka obuzmu žurba i brzopletost, i da počne širiti vijesti čim ih čuje, nego je potrebno da dobro razmisli, nastoji proniknuti u suštinu i shvatiti posljedice. Islamski učenjaci pojašnjavaju: “Ajetom se zabranjuje da se šire vijesti, naročito u teškim vremenima, prije nego što se provjeri tačnost i uvjeri se da neće nastati velika šteta od njih.” Uzvišeni Allah naređuje nam da temeljito provjerimo istinitost vijesti u ajetu: “O vjernici, ako vam nekakav nepošten čovjek donese kakvu vijest, dobro je provjerite, da u neznanju nekome zlo ne učinite, pa da se zbog onoga što ste učinili pokajete.” (El-Hudžurat, 6)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podučio je svoj ummet tome da je potrebno smireno postupati, provjeriti vijesti i zatražiti pojašnjenje, skrenuvši im

pažnju na opasnost širenja vijesti istog trenutka kada se saznaju. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čovjek će izgovoriti riječ, kojoj ne pridaje značaj, ali će zbog nje završiti u Džehennemu padajući strmovito koliko je daleko istok od zapada.” (Muttefekun alejhi) Hadisom se poručuje da će čovjek izgovoriti riječ kojoj ne pridaje značaj, ne razmišlja o tome koliko je ona ružna, koliko zla nanosi domovini i društvu. Spas za pojedinca i društvo leži u pridržavanju poslaničke upute: “Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan – neka govori dobro ili neka šuti.”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorava nas na pogubnost širenja vijesti ukoliko sa sigurnošću ne znamo da su istinite, rekavši: “Loš li je oslonac čovjeku tvrdnja: ‘Kazali su mi.’” (Ebu Davud, vjerodostojan) Glasine i tvrdnje čija istinitost nije provjerena loš su temelj za izgradnju ubjeđenja, jer su tvrdnje i glasine uglavnom rezultat sumnjičavosti i nagađanja.

Zato, poštovani vjernici, pridržavajmo se islamskog pravila o nužnosti provjere i razjašnjavanja, kako bi zlonamjernici bili spriječeni, a time i štetne posljedice. Uzvišeni kaže: “On ne izusti nijednu riječ, a da pored njega nije prisutan onaj koji bdi.” (Kaf, 18)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazuje: “Dosta li je grijeha čovjeku da prenese sve što čuje.” (Muslim) Ko bude prenosio sve što čuje ne provjeravajući istinitost tih vijesti, grešan je i neminovno će nekada prenijeti i neku lažnu vijest, stoga se čuvajmo posljedica širenja glasina i propagande. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Uzvišeni Allah mrzi da činite troje: da prenosite neproverene vijesti, da mnogo zapitkujete i da rasipate imetak.”

Poštovani vjernici! Islamski ummet odlikuje se time što je osvijješćen, njegovi pripadnici ne vjeruju u sve što se kaže i prenosi, a da ne provjere istinitost i tačnost toga. Potrebno je da vjernik bude pronicljiv, oprezan, i u potpunosti svjestan namjera i spletki neprijatelja.

Uzvišeni kaže: “Oni su pravi neprijatelji, pa ih se pričuvaj!” (El-Munafikun, 4)

“Zašto, čim ste to čuli, nisu vjernici i vjernice jedni o drugima dobro pomislili i rekli: ‘Ovo je očita potvora!’” (En-Nur, 12)

Poštovani vjernici! Spriječiti zlo ovih zlonamjernih glasina moguće je postupanjem u skladu sa spomenutim vjerskim odredbama, djelovanjem mudro i

umjereno, dobrom procjenom situacije, potpomaganjem i pružanjem podrške pretpostavljenima, uz jedinstvenost djelovanja u koristi vjere i ovozemaljskih zajedničkih dobrobiti. Svi bismo se trebali paziti bitki koji se vode preko društvenih mreža u vidu rasprava koje ne donose nikakvu korist, niti služe bilo kojoj svrsi.

Pored toga, potrebno je da čovjek pazi da ne krene za svakim telalom, da se ne okreće za svakim povikom, jer Uzvišeni nas upozorava na to riječima: “A među vama ima i onih koji ih rado slušaju.” Molim Uzvišenog da nas sačuva od zlih obmana, koje uočimo i koje neprimjetne ostanu!

U ovim i sličnim vremenima, vremenima iskušenja i nedaća, potrebno je da se pripazimo tvrdnji, uglavnom lažnih, koje se zloupotrebljavaju na društvenim mrežama. Takve vijesti iznose se pod tvrdnjom brige o ummetu i iskrenom doprinosu pitanjima koja ga se tiču, ali, zapravo, oni u ummetu donose još veće obmane, dovode do veće opasnosti i uzrokuju još veće smutnje. Svaki put kada se dogodi neka nesreća, oni je pretvore u obmanu i razdor u društvu, a historija je ponajbolji svjedok tome jer je sve zabilježila.

Sada, poštovani vjernici, pravo je vrijeme da mudro i marljivo djelujemo u saradnji sa svojim pretpostavljenima, na način da spriječimo zlo koje prijeti muslimanima, odričući se ličnih emocija i emotivnog djelovanja koje nije u skladu sa spoznajom suštine dešavanja, uključujući spletke koje se kuju islamu i muslimanima. Sada je pravo vrijeme da krenemo putem mudrog i ispravnog djelovanja kakvo određuju osnovne intencije islamskog vjerzakona, u svjetlu čega ćemo organizovati vlastiti život, donijeti pobjedu vjeri, pobijediti u pitanjima koja se tiču ummeta, na način da ćemo jedinstveno i usklađeno govoriti i djelovati. Koliko je samo islamski ummet propatio usljed poziva i hipoteza koje su propagirane tokom prethodnih desetljeća, a što mu je nanijelo isključivo razdor, uništenje i protjerivanje. Potrebno je da islamski ummet reaguje protiv obmana plodonosnom saradnjom, bratskim jedinstvom, međusobnim potpomaganjem, u duhu pravila islamskog vjerzakona i osnovnih postulata mudrosti. Ovakvo djelovanje, zajedno s čvrstom vjerom u Allaha, uz Njegovo dopuštenje, omogućit će da se jasno vide posljedice i krajnji rezultati događaja. Ako su namjere iskrene, a djelovanje u ime pobjede islama i muslimana je ispravno – shodno sunnetu, te je rezultat jasne, stopostotne, proučene i islamom nadahnute percepcije, nikako rezultat emocija – rezultat će biti pohvalan, ciljevi

će biti ostvareni i plod truda će se ubrati. U duhu toga ističimo ono oko čega se ummet ovih dana objedinio, uključujući narode i vodstvo, da se preda sav značaj gorućoj temi ovih dana – neviđenoj nepravdi, neopisivom terorističkom djelovanju i zločinu čije razmjere i opakost riječi ne mogu opisati, a koji ovih dana okupacione snage sprovode nad stanovnicima Gaze.

Poštovani vjernici! Pomozimo jedni drugima, savjetujmo jedni druge! Pomozimo muslimanima u Gazi kako god možemo, iskreno u ime Allaha, čineći na takav način ibadet samo Njemu, moleći se za Njegovu pomoć, pobjedu i prevlast. Brižno čuvajmo naše jedinstvo i jedinstveno djelujmo, a čuvajmo se spletki neprijatelja i neprijateljskih postupaka.

Oni koji ove nemile događaje koriste kako bi druge ocrnili i razdor sijali jesu oni koji postupaju prema željama neprijatelja koji nas vrebaju. Islamski ummet je oličenje jedinstva i saosjećanja, saradnje i savjetovanja, dobronamjernosti i iskrenosti; nikako nije slika slabosti i zavade, varanja i obmane. Uzvišeni naređuje: “Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti.” (El-Maida, 2)

Zemlja dva časna hrama, uistinu, otkad je osnovana, uključujući vlast i cijelo društvo, učenjake i sve ljude, jedna je od najvažnijih zemalja kojima historija pamti pohvalne postupke i veliku pomoć palestinskom pitanju i Palestincima. Ovakvo djelovanje pokrenuto je vjerskim osjećajima stroge dužnosti i to je princip kojeg se pridržavaju vođe ove zemlje i spoznaja pod kojom generacije stasavaju, tako da niko ne može njihova djela omalovažiti, osim ako je zlona-mjerni zavidnik ili zli neprijatelj.

Radi toga, s ovog mjesta, pozivam sve ljude da se priključe inicijativi Sluge dva časna hrama i njegovog prijestolonasljednika da svi doniramo koliko je u našoj mogućnosti svojoj braći u Gazi. Poziv je posebno upućen bogatima i trgovcima! Požurimo, darujmo, udijelimo, privrijedimo dobro koje će nas čekati na Sudnjem danu. Poziv je upućen svakom vjerniku u ovoj zemlji da hitro udijeli onoliko koliko može, što je samo dio blagodati i opskrbe koju mu Uzvišeni daruje. Molim Uzvišenog da nas usmjeri na pravi put i da nam obilnu nagradu daruje! Uistinu, On nam je dovoljan i On je najbolji pomagač.

Uzvišeni Allah kaže: “Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati!” (Gafir, 60) Srcem skrušenim dovu Allahu uputimo! Gospodaru naš, Tebi se obraćamo, moleći Te Tvojim uzvišenim imenima i savršenim svojstvima! Silni Gospodaru, o Ti Koji što potlačenima pomažeš, a nepravednike uništavaš,

spusti Svoju kaznu na neprijatelje. Gospodaru našu, pomози našoj braći u Gazi, sačuvaj ih sa svih strana. Gospodaru, učvrsti im srca i daruj im veliku pobjedu. Gospodaru naš, podari im još veću odlučnost. Ozdravljenje podari njihovim bolesnima, umrlima se smiluj, podari im stepen šehadeta. Uistinu, Ti si Milostivi, Samilosni. Gospodaru naš, sačuvaj muslimane ma gdje bili, ujedini ih, učini da jedinstveno prihvate Istinu i Poslanikov sunnet!

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, za vas i za sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SUŠTINA DUNJALUKA I POZIV U POMOĆ PALESTINCIMA (MEKKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

26. rebiul-ahir 1445. god. po Hidžri / 10. novembar 2023.

Sva zahvala pripada Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Od Allaha tražimo zaštitu od zla nas samih i od zla naših djela. Onoga koga Allah uputi, niko ne može u zabludu odvesti, a onoga koga Allah u zabludi ostavi, niko na pravi put ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinoga, Kome niko nije ravan. Svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik i miljenik, neka su Allahov mir i spas na njega, na njegovu časnu porodicu i sve vrle ashabe.

“O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vašu dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Poštovani vjernici! Najistinitije riječi su riječi Allahove Knjige, a najbolja uputa je uputa poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novotarije u vjeri. Svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda odvodi u Vatru.

Poštovani vjernici, budimo bogobojažni! To je Božija oporuka ranijim i kasnijim narodima. Kako će samo biti sretan čovjek kojeg njegov Gospodar pozove, a on se odazove svome Gospodaru, a koliko će samo biti nesretan čovjek koji se prepustio zabludi, odbijajući naredbe svoga Stvoritelja. Koliko je samo tvrdo srce čovjeka kojeg njegov Gospodar na lijep način poziva, a on lice svoje

okreće i nastavlja slijediti svoje strasti, ne uzimajući u obzir posljedice svojih djela. Nemojte da nas ovozemaljske ljepote obmanu, jer će uskoro nestati. Pripremimo se za budući svijet dobrim djelima, kako bismo zavrijedili uspjeh i pobjedu. Nema dobrote u dugom dunjalučkom životu ako ga ne ispunimo dobrim djelima i pokornostima.

Uzvišeni Allah opisao je suštinu dunjaluka i svega šta se nalazi u njemu, pojasnio je zašto je stvoren i zašto su stvorena stvorenja. Pojasnio je njegovu kratkoću i da su njegove čari prolazne, da je ispunjen zabavom nakon koje samo umor ostaje i razonodom koja udaljava čovjeka od ahireta. To nam potvrđuje sve što se događa oko nas i što stanovnici dunjaluka čine. Svoje živote ispunili su razonodom koja razum obuzima i smetnuli su s uma Allahovu uputu, uključujući nagrade i kazne sadržane u njoj. Njihova vjera postade igra i zabava, što je u suštaj suprotnosti sa postupanjem svjesnih vjernika koji zarad ahireta djeluju.

Srca vjernika ispunjena su spomenom Allaha, nastoje još više Ga spoznati i više voljeti. Svoj život ispunili su djelima koja ih približavaju Uzvišenom Allahu, zanemarujući nepotpune i prolazne koristi. Uzvišeni kaže: “Znajte da život na ovome svijetu nije ništa drugo do igra, i razonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imcima i brojem djece! Primjer za to je bilje čiji rast poslije kiše oduševljava nevjernike, ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na onome svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovome svijetu samo je varljivo naslađivanje.” (El-Hadid, 20)

Dunjaluk i ahiret dva su zakleta neprijatelja. Ako jednom udovoljiš, drugog ćeš razljutiti. Ko spozna dunjaluk i shvati kamo odvodi, te spozna ahiret i shvati da vječno traje – prema svakom će se ophoditi na najbolji način. Od ljepota ovog svijeta čovjeku pripada samo dom gdje će stanovati, prijevozno sredstvo kojim će se kretati, odjeću koja će ga prekriti, hranu koja će mu dati snagu da obavlja svoj zadatak na ovom svijetu – a to je klanjati se isključivo Uzvišenom Allahu, sve do smrtnog časa. Sve ostalo što čovjek od imetka bude imao kada kucne taj smrtni čas, ostaje nasljednicima. Umrli će odgovarati za imetak, a nasljednici će uživati u njemu. Pa kome je imetak nasljednika draži od njegovog vlastitog imetka?!

Enes b. Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Umrlog do mezara ispraća troje: porodica, imetak i djela. Dvoje će se vratiti, a jedno će ostati. Vratit će se njegova porodica i njegov imetak, a ostat će mu djela.” (Buhari i Muslim)

Uzvišeni Allah predodredio je da dunjaluk bude dom iskušenja i nedaća. Razborit čovjek će na dunjaluku pripremiti sebi što će ponijeti na ahiret. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podstiče nas da uvijek budemo bogobojazni, da nas ne obmanu čari i ljepote dunjaluka. Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dunjaluk je lijep i privlačan. Allah vas je učinio namjesnicima na Zemlji i motri na vaše postupke, pa se pazite dunjaluka i pazite se žena. Prvo iskušenje koje je Israilićane zadesilo bilo je posredstvom žena.” (Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spoznao je dunjaluk bolje od svih ostalih ljudi, bio je najskromniji i bio je izuzetno zadovoljan s onim što ima. Ušivao je svoju odjeću, krpio obuću, i u kući je radio sve što muškarci rade, brinuo se o svojim potrebama i potrebama porodice. Time je bio živi primjer skromnosti i osude oholosti. Njegova hrana bila je skromna, nije okusio hljeba umočenog u saftu niti se zasitio ječmenog kruha za svoj cijeli život. Otkad je izaslan kao poslanik, pa sve do smrti, nije očima vidio hljeb od čistog brašna. Nakon smrti nije ostavio ni zlatnika niti srebrenjaka, ni roba, niti robinje. Skoro ništa nije ostavio iza sebe, izuzev mazge koju je jahao, svog oružja i komad zemlje koji je dao u vakuf.

Jednog dana ashab Selman el-Farisi razbolio se pa ga posjeti Sa'd. b. Muaz i zateče ga kako plače. Sa'd upita: “Zašto, brate, plačeš? Zar nisi drug Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem? Zar nisi ovo, zar nisi ono?” Selman mu odgovori: “Ne plačem zbog toga što volim dunjaluk, niti plačem zato što prezirem ahiret. Ne plačem ni zbog jednog, niti zbog drugog. No, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, oporučio nam je nešto, a ja mislim da sam više uradio nego što je rekao.” “Šta ti je oporučio?”, Sa'd upita. “Oporučio nam je da je čovjeku dosta da ima od dunjaluka koliko putnik nosi sa sobom, a ja mislim da sam više uzeo. Ali, ti, Sa'de! Imaj Allaha na umu kada nekom sudiš, kada nešto dijeliš i kada nešto odlučiš.”

Pravi vjernik nastoji da tokom života bude bogobojazan i da zavrijedi Allahovo zadovoljstvo. Nastoji da od dunjaluka stekne malo, onoliko koliko mu je

potrebno da bi Allah bio njime zadovoljan, a da ne bude obuzet dunjalučkim stvarima. Jedan naš vrli prethodnik kazao je: “Odricanje na dunjaluku čini da srce i tijelo budu odmorni. Svim bićem željeti dunjaluk donosi brige i tugu.”

Učenjak Ibn Usejmin ističe: “Ono što čovjeka podstiče da bude asketa u životu jeste da pomno razmisli o suštini dunjaluka, da spozna da je on privremeni dom, nikako kuća vječnog boravka. Dunjaluk nikom prije nas nije vječno trajao. Ako nikom prije nas nije, zašto bi nama? Uzvišeni Allah kaže: ‘Nijedan čovjek prije tebe nije bio besmrtni; ako ti umreš, zar će oni dovijeka živjeti?’ (El-Enbija, 34), odnosno, niko neće vječno živjeti na dunjaluku. Također, znajmo da je dunjaluk dom muke i brige. Ako se jednog dana čovjek sretno osjeća, sljedećeg će ga nešto rastužiti. Kada čovjek spozna suštinu ovog svijeta, njegov iman i razum navest će ga da se prema ovom svijetu ophodi asketski i da mu ne daje prednost nad onim svijetom. Uzvišeni Allah kaže: ‘Ali, vi više život na ovom svijetu volite, a onaj svijet je bolji i vječan je. Ovo, doista, ima u listovima davnašnjim, listovima Ibrahimovim i Musaovim’ (El-A’la, 16–19).”

Poštovani vjernici! Islam nema za cilj omraziti ljudima dunjaluk. Ipak, stav islama je da je ovaj svijet most koji će razumni ljudi iskoristiti kako bi dospjeli do Kuće vječnog boravka. Oni će vrijeme provedeno na dunjaluku iskoristiti kako bi učinili boljim svoj boravak u Vječnom domu. Kako bi se to ostvarilo, ali i zbog drugih razloga, potrebno je da se čovjek ograniči u životu na neophodne stvari, poput hrane, odjeće, nešto imetka, namještaja, braka, kuće i ugleda. Sehl b. Sa’d, radijallahu anhu, prenosi da je neki čovjek došao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: “Allahov Poslaniče, ukaži mi na djelo koje, ako budem radio, Uzvišeni Allah će me voljeti, a i ljudi će me voljeti.” Poslanik mu odgovori: “Budi skroman na dunjaluku, voljet će te Allah, i budi ravnodušan prema onome što posjeduju ljudi, voljet će te ljudi.” (Ibn Madža) Hadisom se poručuje da je potrebno Allahove naredbe postaviti iznad ljudskih želja i dati prednost ahiretu nad dunjalukom čineći dobra djela strpljivo i čvrsto vjerujući.

Važno je da čovjeku dunjaluk bude u ruci, nikako u srcu. Važno je da čovjek upravlja dunjalukom, a ne da dunjaluk upravlja njime. Drugim riječima, Allahova ljubav je rezultat straha i nade, ne dopuštajući dunjaluku da nas zavede, jer je, na kraju, prolazan. Ljubav ljudi rezultat je zadovoljstva svojom opskrbom, a da se u srcu ne nosi zavist, mržnja i netrpeljivost. Kako da ne zavrijedi da

ga Allah voli i da ga ljudi vole onaj ko postupa shodno ovome, kada je ahiret postavio iznad dunjaluka, čineći samo što je vjerom dopušteno i zadovoljan je nafakom od Boga datom! Takav čovjek vrijedan je svake počasti i ugleda.

Poštovani vjernici! Iskušenja na dunjaluku predodređena su Božijim vječnim zakonom i ona su u uskoj vezi s davanjem prevlasti na dunjaluku. Allah, džellešānuhu, stavio je na kušnju Svoje poslanike i vjerovjesnike: njihovi narodi činili su im nepravdu, ali se poslanici strpiše, sve dok im Uzvišeni ne darova prevlast na Zemlji i pobjedu nad neprijateljima. Uzvišeni kaže: “A poslanici su i prije tebe lažnim smatrani, pa su trpjeli što su ih u laž ugonili i mučili sve dok im ne bi došla pomoć Naša – a niko ne može Allahove riječi izmijeniti – i do tebe su doprle o poslanicima neke vijesti.” (El-En’am, 34)

Od samog početka islama Uzvišeni Allah iskušavao je vjernike kako bi im vjeru na test stavio, i kako bi oni svoju imansku građevinu izgradili na čvrstim stamenim temeljima, zbog čega će im pripasti prevlast i pobjeda. Stoga, iskušenje od Allaha, džellešānuhu, djelo je milosti, a nije djelo srdžbe.

Velika iskušenja koja su zadesila muslimane ovih dana ne bi trebala biti razlog da se osjećaju slabije, da volju izgube. Naprotiv, to bi im trebao biti motiv da osnaže svoju vjeru u Uzvišenog Allaha, da iskreno donesu određene odluke i dostojanstveno se strpe. Spas i izbavljenje može doći samo čvrstim pridržavanjem Allahove, džellešānuhu, objave, Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, sunneta, odricanjem mnogoboštva i mnogobožaca, te čvrstim jedinstvom muslimanske zajednice. Jedinstvo je snaga koja ne može biti pobijedena. Također treba biti oprezan da ne dođe do razdora u ime vjere i da nastanu podjele. Majka pravovjernih Ummu Selema, radijallahu anha, kaže: “Vaš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, odriče se svakog ko sije razdor u ime vjere i ko stvara podjele.” Potom je proučila riječi Uzvišenog: “Tebe se ništa ne tiču oni koji su vjeru svoju raskomadali i u stranke se podijelili, Allah će se za njih pobrinuti. On će ih o onome što su radili obavijestiti.” (El-En’am, 159)

Neophodno je da vjernik bude čvrsto uvjeren da će Allahova pobjeda u skorije vrijeme doći, ma koliko neprijatelji bili mnogobrojni, ma koliko bili snažni i svim sredstvima napadali. Uzvišeni Allah darovat će pobjedu Svojoj vjeri i vjernicima, i u to nema nikakve sumnje.

Uzvišeni kaže: “I kad bi poslanici gotovo nadu izgubili i pomišljali da će ih lašcima proglasiti, pomoć Naša bi im došla; Mi bismo spasili one koje smo Mi htjeli, a kazna Naša ne bi mimoišla narod nevjernički.” (Jusuf, 110)

“I ne gubite nadu u milost Allahovu; samo nevjernici gube nadu u Allahovu milost.” (Jusuf, 87)

“Mi ćemo, doista, pomoći poslanike Naše i vjernike u životu na ovome svijetu, a i na Dan kad se dignu svjedoci, na Dan kada krivcima pravdanja njihova neće od koristi biti; njih će prokletstvo i najgore prebivalište čekati.” (Gafir, 51–52)

Vjerniku je naređeno da potpomogne vjeru i da pomaže svojoj braći u vjeri. Polazeći od tog stava donesena je preporuka Sluge dvaju časnih hramova kralja Selmana b. Abdulaziza i njegovog prijestolonasljednika Muhammeda b. Selmana b. Abdulaziza da se pokrene lokalna akcija kako bi se prikupila sredstva kojima će se pomoći našoj braći u Palestini. Obaveza je svakog vjernika da žurno udijeli i daruje, jer je to imperativ bratstva i suština odaziva na poziv u pomoć. Ovim postupkom odazivamo se naredbi Uzvišenog Gospodara, onako kako u Kur'anu stoji: “Vjerujte u Allaha i Poslanika Njegova i udjeljujte iz onoga što vam On stavlja na raspolaganje, jer one od vas koji budu vjerovali i udjeljivali čeka nagrada velika.” (El-Hadid, 7)

Ova plemenita akcija pomoći potvrđuje dosljednost Kraljevine Saudijske Arabije u podršci palestinskom narodu i borbi za palestinsko pitanje, što potvrđuje niz historijskih postupaka, uključujući ovaj.

Gospodaru naš, Čije je utočište sigurno, imena uzvišena, naredba nezauzavljiva, a vojska ne može biti poražena! Gospodaru, Uzvišeni i Svevišnji, podari spas potlačenim muslimanima u Palestini! Straha ih oslobodi, zarobljenicima oslobođenje podari, redove im zbij, želje im ostvari, učini da opsada nad njima bude okončana. Gospodaru naš, sačuvaj im vjeru i ubjeđenje, živote i porodice, čast, te im daruj pobjedu protiv njihovih neprijatelja, neprijatelja vjere. Gospodaru, oslobodi sveta mjesta od zavjerenika i snagu im oduzmi. Uistinu, ti si Silni i Veličanstveni. Gospodaru naš, odagnaj brige nevoljnika, potlačene oslobodi njihovih okova, pomoć daruj siročadima i udovicama, ozdravljenje podari svim bolesnima.

Najbolje riječi kojima možemo završiti ovaj govor jesu salavat i selam na najbolje stvorenje i svjetiljku koja sija, odazivajući se naredbi Uzvišenog: “Allah

i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56).

Gospodaru naš, blagoslovi našeg poslanika Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen.

UPRKOS SILI NASILNIKA, ALLAH ĆE POMOĆI VJERNIKE (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

03. džumadel-ula 1445. god. po Hidžri / 17. novembar 2023.

Hvala Allahu, Uzvišenom, na svemu što je odredio, Silnom, Moćnom, Onome Koji poznaje stanje Svoga roba u tajnosti i javnosti, i Koji čuje jecaj obespravljenog i bespomoćnog i obdaruje ga Svojom pomoći i pobjedom. Zahvaljujem Mu na odredbi dobra i zla, "slatkoj" i "gorkoj". Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Čija su znamenja veličanstvena: "Jedan od dokaza Njegovih je i to što nebo i Zemlja postoje voljom Njegovom" (Er-Rum, 25), i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji se na Allahovom putu borio onako kako se treba boriti, tokom cijelog svog života, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, sve dok oblaci daju kišu i dok bude cvjetalo proljeće.

O muslimani, bojte se Allaha, ujutro i uvečer, i nemojte biti od onih koji su nemarni, koji čine zlo i oponašaju grešnike koji su se udaljili od Allaha. "O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i umirite samo kao muslimani." (Ali Imran, 102)

O muslimani! Vrijeme je oluja koja kruži i iskušenje koje iscrpljuje: mir i rat, gorko i slatko, obilje i suša, a koliko god se nagomilalo zla i nevolja, iskušenja i teških stvari, vjernik pouzdano zna da niko ne može spriječiti zapisanu odredbu, kader. Što je određeno, to će biti, što je zapisano, iščekuje se, što Allah hoće i ono što On presudi, sigurno će se desiti. Niko ne može uzvisiti ono što je On unizio, niti uniziti ono što je On uzvisio, niko ne može uskratiti ono što je On dao, niti dati ono što je On uskratio, ono što želi naš Gospodar, to će i učiniti. Stoga nema mjesta za očajavanje i beznađe, nego je potrebno podsticati na strpljenje, i sebe i druge, i gajiti optimizam u to da konačna pobjeda pripada

sljedbenicima islama i imana, a poniženje i propast zulumčarima, nasilnicima i tiranima. “a Allah čini šta hoće, ali većina ljudi ne zna.” (Jusuf, 21)

O muslimani! Zaista se srce kida od bola i tuge zbog iskušenja i nedaća kroz koje prolaze stanovnici Gaze. Zlo je dostiglo vrhunac, spletke i nepravda svoju krajnju granicu. Nepravda ne može trajati vječno, kad-tad će prestati i urušiti se, a vrijeme će se okrenuti. Nasilnici će saznati kakav kraj čeka umišljene. Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhumu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah odlaže kaznu nasilniku, ali kada odluči da ga kazni, ne može izbjeći Njegovu kaznu”, zatim je proučio ajet: “Eto, tako Gospodar tvoj kažnjava kad kažnjava sela i gradove koji su nasilje činili. Kažnjavanje Njegovo je zaista bolno i strašno.” (Hud, 102)

O muslimani, koliko su se nasilnici samo osilili zbog snage i mnoštva, ali su zaboravili da Allah, džellešanuhu, opskrbljuje i učvršćuje potlačene i obespravljene strpljenjem i konačnom pobjedom. Koliko god bila velika snaga tiranina, i slabost potlačenog, tiranin će biti poražen, ponižen i sputan. Najizvjesnija stvar je pad tiranina, a “najprodornija strijela” je dova potlačenog, koju Živi i Vječni uzdiže iznad oblaka.

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Trojici se ne odbija dova: postaču dok ne iftari, pravednom vladaru i obespravljenom, čiju dovu Allah uzdiže iznad oblaka, otvara joj vrata nebesa i kaže: “Tako Mi Moga ponosa i uzvišenosti, pomoći ću ti, makar nakon određenog vremena.” (Hadis bilježe Ahmed i Tirmizi, a vjerodostojnim su ga ocijenili Ibn Huzejma i Ibn Hadžer.)

Slavljen neka je Onaj Koji čuje jecaj progonjenog i brigama ophrvanog, i Koji čuje molbu unesrećenog i tužnog, i Koji je uzvisio potlačenog, a spustio tlačitelja.

O muslimani! Nasilnik, tlačitelj bit će uvijek okružen osjećajima mržnje, neprijateljstva i prezira, i nikada neće živjeti sigurno, i neće uživati u miru, njegov život bit će tjeskoban, ispunjen opasnostima i nesanicom, koliko god se pokušavao opravdati lažima, kakve god spletke pravio i koliko god se pretvarao da je on obespravljen i da se njemu čini nepravda, jer nepravda navlači mržnju i uzrokuje nevolje, uništava blagodati i donosi kaznu.

O muslimani! Allah nekada daje nevjerniku blagodat koristi, ili blagodat otklanjanja nedaće, ili blagodat napredovanja, ali sve je to samo istidradž

– postepeno približavanje kazni u formi blagodati i davanja. Uzvišeni kaže: “Neka nikako ne misle nevjernici da je dobro za njih to što im dajemo dug život. Mi im ga dajemo samo zato da što više ogreznu u grijehu; njih čeka sramna patnja.” (Ali Imran, 178)

I kaže Uzvišeni: “... i davat ću im vremena, obmana Moja doista je trajna.” (El-A’raf, 183)

I kaže: “Misle li oni – kad ih imetkom i sinovima pomažemo, da žurimo da im neko dobro učinimo? Nikako, ali oni ne opažaju.” (El-Mu’minun, 55–56)

Uživanje nevjernika u blagodatima pomiješano je s iskušenjima i nemilim stvarima, pomučeno s bolestima, nevoljama, strahom i pomanjkanjem zadovoljstva. Uzvišeni kaže: “A nevjernike će nesreća neprestano pogađati ili će se u blizini mjesta njihova događati, zbog onoga što rade – sve dok se Allahova prijetnja ne ispuni. Allah će, sigurno, održati obećanje.” (Er-Ra’d, 31)

I kaže Uzvišeni: “Neka te nikako ne obmanjuje to što oni koji ne vjeruju po raznim zemljama putuju.” (Ali Imran, 196) Neka te ne obmanjuje njihova vojna pripremljenost, niti njihova oholost, tiranija, snaga i moć. “... kratko uživanje, a poslije – Džehennem će biti mjesto gdje će boraviti, a užasno je to prebivalište!” (Ali Imran, 197)

I kaže Uzvišeni: “Oni koji ne vjeruju troše imanja svoja da bi od Allahova puta odvrćali. Oni će ih, sigurno, utrošiti, zatim će, zbog toga, žaliti i na kraju će pobijedeni biti. A oni koji ne budu vjerovali – u Džehennem će biti potjerani.” (El-Enfal, 36)

O muslimani, bojte se Allaha, bogobojaznost je najjači saveznik i najvjerniji pomagač.

Svaka stvar Njemu je lahka, sve o Njemu ovisi, sve se Njemu vraća, On Sve vidi i sve čuje. Njemu nije skrivena velika nepravda koja se čini muslimanima, i On je kadar poslati im Svoju pomoć. “O vjernici, bojte se Allaha i budite sa onima koji su iskreni.” (Et-Tevba, 119)

O muslimani, vrijeme ima dva okusa: sladak i gorak, i dani imaju dva lica: teškoću i last. Svaka teškoća ide ka blagostanju, i svaka noć ide ka svanuću, poslije mutnoće dolazi bistrina, poslije kiše sunce, sunce zađe, pa izađe, bašta se osuši pa procvjeta, Allah ima dane u kojima kažnjava nasilnike.

Ukrasite svoje živote pokornošću Allahu, držite se džemata, čuvajte se mržnje i sukoba, pazite se rasprave i svađe, i znajte da onaj ko čini šta mu je volja, naći će ono što će ga rastužiti, a onaj ko popravi svoja loša djela, uništiti će zavidnike.

Najbolja zaštita je čvrsta predanost Kur'anu i sunnetu, po uzoru na prve generacije muslimana.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

OBAVEZA POMOĆI OBESPRAVLJENIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

10. džumadel-ula 1445. god. po Hidžri / 24. novembar 2023.

Hvala Allahu, Uzvišenom, Plemenitom, Vladaru, Svetom, uzvišenom od svakog nedostatka. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, slavljen neka je, na Njegovim blagodatima, onima kojih smo svjesni i onima kojih nismo svjesni. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Dobročinitelja, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je poslan s najboljim vjerozakonom i propisima. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i plemenite ashabe.

Bojte se Allaha, ispunjavajte Njegova prava i prava Njegovih stvorenja. Uspjet će samo onaj ko Ga se bude bojao, a propast će onaj ko zapostavi prava i obaveze, i ko bude prelazio propisane granice i činio nepravdu.

Uzvišeni kaže: “.... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada.” (Et-Talak, 2–3)

“A onome ko se bude Allaha bojao, On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati.” (Et-Talak, 5)

“Onda će onome koji je obijestan bio i život na ovome svijetu više volio, Džehennem prebivalište postati sigurno. A onome koji je pred dostojanstvom Gospodara svoga strepio i dušu od prohtjeva uzdržao, Džennet će boravište biti sigurno.” (En-Naziat, 37–41)

Čovjekova sreća i lijep život na dunjaluku i na ahiretu povezani su s ispunjavanjem Božijih prava i prava Njegovih stvorenja, a čovjekova nesreća, propast i vječni boravak u Džehennemu povezani su sa zapostavljanjem prava Gospodara i prava Njegovih stvorenja i nepravdom prema njima. Uzvišeni kaže: “A ona sela i gradove smo razorili zato što stanovnici njihovi nisu vjerovali i za propast njihovu tačno vrijeme bismo odredili.” (El-Kehf, 59)

Svijet postoji na vjerovanju, korisnom znanju, dobrom djelu i pravdi, a propada zbog grijeha, nemorala i nepravde čovjeka prema čovjeku.

U cilju popravljanja i unapređenja čovjeka i njegove zaštite od nepravde, koja uništava život, Allah, džellešānuhu, propisao je zakone, dozvolio ono što je halal i zabranio ono što je haram, detaljno precizirao dužnosti, objasnio prava i učinio ih obaveznim kako bi čovjek postigao sreću na ovom svijetu i nakon smrti, pa je tako propisao potpomaganje u dobročinstvu, samilost, solidarnost, pomaganje obespravljenima, činjenje dobra i ustezanje od zla i uznemiravanja drugih, jer život može postojati i funkcionisati samo na tim vrijednostima.

Numan ibn Bešir, radijallahu anhumā, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Primjer vjernika u njihovoj međusobnoj ljubavi, samilosti i saosjećanju je kao primjer jednog tijela: kada oboli jedan dio tijela, i ostali dijelovi pate od nesanice i groznice.” (Buhari i Muslim)

Ibn Omer, radijallahu anhumā, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Musliman je muslimanu brat, ne čini mu nepravdu i ne ostavlja ga na cjedilu. Ko se bude brinuo o potrebama svoga brata, Allah će se pobrinuti za njegove potrebe. Ko od muslimana otkloni bilo kakvu nevolju, Allah će od njega otkloniti neku od nevolja na Sudnjem danu.” (Ebu Davud, Tirmizi i Nesai)

Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Vjernik je vjerniku poput građevine koja podupire jedna drugu.” (Buhari i Muslim)

Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema nijednog muslimana koji ostavi na cjedilu drugog muslimana, u situaciji u kojoj će biti pogažena ili oskrnavljena njegova čast, a da Allah njega neće ostaviti na cjedilu u onim situacijama u kojima bi volio da mu On pomogne. Nema nijednog muslimana koji pomogne drugog muslimana, u situaciji u kojoj će biti pogažena ili oskrnavljena njegova čast, a da Allah njemu neće pomoći u onim situacijama u kojima bi volio da mu On pomogne.” (Ebu Davud)

Uzvišeni kaže: “Vjernici i vjernice su zaštitnici jedni drugima.” (Et-Tevba, 71)

Musliman je uz muslimana u teškoći i lahkoći, u brigama i iskušenjima. Uzvišeni kaže: “Samo su vjernici braća.” (El-Hudžurat, 10) I, Uzvišeni kaže:

“Ovaj vaš ummet jedan je ummet, i Ja sam vaš Gospodar, i samo se Meni klanjajte.” (El-Enbija, 92)

Huzejfa, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko ne brine o muslimanima, njima i ne pripada. Ko osvane i omrkne a ne bude imao iskren odnos prema Allahu, Njegovom Poslaniku i vođama muslimana i ostalim muslimanima, njima i ne pripada.” (Taberani)

Ummete islama, o vi kojima je Allah naredio samilost, saosjećajnost, međusobnu ljubav i pomaganje, pomozite svoju potlačenu braću, djecu, žene i starce u Gazi, koji prolaze kroz velika iskušenja i nevolje. Pomozite ih dovom, hranom, lijekovima, imetkom i odjećom, ispunite njihove potrebe, otklonite od njih nevolje i nastavite ih pomagati dobrovoljnim prilozima. Uzvišeni Allah kaže: “Što god vi udijelite, On će to nadoknaditi, On najbolje opskrbljuje.” (Saba, 39) Solidarišite se s njima, oni kod vas imaju svoje pravo, i pomozite ih.

Palestinci nemaju nikoga drugog osim Allaha i islamski ummet, a prava muslimana, od zla njihovih duša, može zaštititi samo bogobožnost i vjerovanje u Allaha. Uzvišeni kaže: “Allah je zaista na strani onih koji se Njega boje i grijeha klone i koji dobra djela čine.” (En-Nahl, 128)

Onaj uz koga je Allah, za njega se ne treba bojati. S druge strane, muslimane od zla njihovih neprijatelja može zaštititi samo strpljivost i bogobožnost, kao što kaže Uzvišeni: “I ako budete trpjeli i ono što vam se zabranjuje – izbjegavali, njihovo lukavstvo vam neće nimalo nauditi. Allah, zaista, dobro zna ono što oni rade.” (Ali Imran, 120)

Bojte se Allaha, iskreno čineći djela u Njegovo ime i radi Njegove nagrade – gledanja u Njegovo plemenito lice na Sudnjem danu – On će vaša djela očistiti, uvećati vašu nagradu i pomoći vam u vašim poslovima.

O muslimani, svi se čvrsto Allahovog užeta držite, ne razjedinjujte se, i uzmite pouku iz prethodnih događaja. Muslimani se moraju čuvati razjedinjenosti i razilaženja, a obaveza im je da budu jedinstveni i okupljeni oko zajedničkih interesa. Razilaženje i razjedinjenost slabe i ugrožavaju vjeru i domovinu, a u jedinstvu su snaga i ponos. Allahov je nepromjenjivi zakon i Njegova milost da će pomoći one koji budu ustrajni, strpljivi i čvrsto ubijedeni u Njegovo obećanje. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘O svemu odlučuje samo Allah!’” (Ali Imran, 154)

U hadisu se kaže: “Znaj da pomoć dolazi sa strpljivošću, spas s nedaćom i last s mukom.” (Ahmed i Tirmizi) Uzvišeni kaže: “O vjernici, budite strpljivi i izdržljivi, na granicama bdijte i Allaha se bojte, da biste postigli ono što želite!” (Ali Imran, 200)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SVIJEST VJERNIKA O ALLAHOVOM NADZORU (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

17. džumadel-ula 1445. god. po Hidžri / 1. decembar 2023.

Hvala Allahu, Onome Čije je sve na nebesima i na Zemlji i između njih i što je pod zemljom, Poznavao nevidljivog, "Njemu ne može ništa, ni trunčica jedna ni na nebesima ni na Zemlji, izmaći" (Saba, 3), On poznaje tajne Svojih robova i ono što u javnost iznose i zna sve što rade. Ništa Mu od Njegovih stvorenja nije skriveno. On ih obuhvata Svojim znanjem i dopire do njih Svojim pogledom. Njemu će se vratiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha Jedinog, Koji druga nema, Poznavao tajnog i javnog, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i spas, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu i idu njihovim putem.

O vjernici, bojte se svoga Gospodara u svim situacijama. "O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite." (El-Hašr, 18) On, slavljen neka je, ima potpuno i precizno znanje o svim našim djelima, dobrim i lošim, i ništa Mu nije skriveno.

O muslimani, jedna od zastrašujućih stvari koje će se desiti na Sudnjem danu jeste da će tajna postati javnost, a skriveno poznato, kao što nas je o tome obavijestio Uzvišeni Allah u Svojoj Knjizi: "... onog dana kada budu ispitivane tajne" (Et-Tarik, 9), tj. kada bude ispitivano šta je u ljudskim dušama, kad budu otkrivene tajne, i kad se iskrena vjera i namjera razluči od neiskrene, i otkrije suština svake stvari.

O vjernici, na Sudnjem danu, na licima će se pokazati ono što je bilo u srcima, dobro ili zlo. "... na Dan kada će neka lica pobijeljati, a neka pocrnjeti." (Ali Imran, 106) Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: "Čija nutrina bude dobra, i njegova će djela biti dobra, pa će se to odraziti na njegovom licu u vidu svjetlosti, blještavila i ljepote, a čija nutrina bude pokvarena, i njegovo

djelo će pratiti njegovu nutrinu, pa će se to odraziti na njegovom licu u vidu crnine, tame i ružnoće.”

O vjernici, naša je dužnost da razmišljamo o uzvišenosti tog veličanstvenog prizora, kada budemo polagali račun, i kada budu otkrivene tajne: “Tada će biti ispitivani biti, i nijedna tajna vaša neće sakrivena ostati.” (El-Hakka, 18) To će biti ispitivanje pred Onim Koji poznaje tajno i javno, i Kome ništa, od onoga što smo radili, nije skriveno, naprotiv On je Poznavalac vidljivog, tajni i onoga što prsa kriju. Uzvišeni kaže: “Tu će svako saznati ono što je prije uradio.” (Junus, 30) I kaže, slavljen neka je: “A zar on ne zna da će, kada budu oživljeni oni koji su u grobovima i kada izađe na vidjelo ono što je u srcima.” (El-Adijat, 9–10)

U svemu tome poruka je svakom ko je ubijeden da ga Allah vidi gdje god da je, i da zna njegovu nutrinu i vanjštinu, ono što skriva i u javnosti iznosi, da već sad počne razmišljati o sebi, da se pazi nemara i grijehenja, da prihvati razboritost i savjet, i da prestane činiti ono što bi ga moglo osramotiti na Dan kada se otvore registri i razlistaju knjige, i kada neće ostati ništa skriveno i kada izađe na vidjelo ono što je u srcima.

Ajet: “... onog dana kada budu ispitivane tajne” (Et-Tarik, 9) – jasna je poruka svakom izdajniku i vjerolomniku, jer će saznati rezultat svojih djela kada se pokažu tajne i razotkrije njegova izdaja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svakom izdajniku bit će podignuta zastava, i bit će rečeno: ‘Ovo je izdaja tog i tog.’”

Ajet: “onog dana kada budu ispitivane tajne” (Et-Tarik, 9) – najveće je upozorenje i najjasnija poruka svakome onome ko se (samo)zavarava Allahovim oprostom i blagošću, a ustrajava u grijesima u tajnosti, i izaziva prezir i srdžbu Gospodara svih stvorenja, gubeći iz vida taj dan u kojem će tajne biti ispitivane i zastori uklonjeni. O ti koga je Allah sakrio, dok si činio grijeh u tajnosti, i nije te osramotio, ne predaji se nemaru, i čuvaj se, Allahov robe, ustrajavanja u grijesima, čuvaj svoje oči od gledanja razvrata i nemorala, i čuvaj svoje uši od slušanja onoga što je Allah zabranio, i sjeti se da će tvoje tajne, koje sada ne vidi niko osim Allaha, jednog dana biti razotkrivene. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Prepoznat ću ljude iz svoga ummeta, koji će na Sudnji dan doći s dobrim djelima veličine brda Bijeje Tihame, pa će ih Allah pretvoriti u prah.” Sevban, radijallahu anhu, upitao je: “Allahov Poslaniče, opiši nam ih, otkrij nam ih, da ne bismo bili od njih a da to i ne znamo.” Poslanik, sallallahu

alejhi ve sellem, reče: “Oni su vaša braća, i od vas, ibadete noću, kao što vi ibadetite, ali su to ljudi koji, kada se osame, prekoračuju Allahove granice.”

“... onog dana kada budu ispitivane tajne.” (Et-Tarik, 9)

Kako je ovo samo velika opomena i podsjećanje onome koji je navikao na prevaru, spletkarenje i obmanu! Njegova sramota bit će otkrivena na Dan poniženja i sramote, kao što se navodi u riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko nas vara, nije od nas, spletku i obmana vode u Vatru.” Ovo je prijetnja i upozorenje onome ko ustrajava u prevari: spletku i obmana vrsta su prevare koje vode u Vatru.

“... onog dana kada budu ispitivane tajne.” (Et-Tarik, 9)

Teško se svakom munafiku, licemjeru, i onome koji se pretvara i pokazuje u javnosti suprotno od onoga što skriva i taji! Najveća nevolja i najopasnije što će mu se desiti jeste kada njegova tajna bude razotkrivena i kada sretne svoga Gospodara na Sudnjem danu i kada budu “ispitivane tajne”, tj. kada se otkrije i pokaže ono što je skrivao, i tada neće moći sakriti ono što je postalo očigledno i neće moći sakriti svoja loša djela i zle namjere. Uzvišeni kaže: “Oni se kriju od ljudi, ali se ne mogu sakriti od Allaha, a On je s njima i kad noću smišljaju riječi kojima On nije zadovoljan; Allah dobro zna sve ono što oni rade.” (En-Nisa, 108) Ovaj ajet dovoljno je upozorenje ljudima koji imaju manjak stida i strahopoštovanja prema svom Gospodaru: sada se nalaze pred Njim, nema zastora, nema nemara, nema skrivanja, ostaje samo razotkrivanje i sramoćenje. On, slavljen neka je, upućen je u njihove tajne, i zna šta je u njihovim nutrinama, i na Sudnjem danu pokazat će se njihova djela i otkriti njihove tajne. “... na Dan kad će se oni pojaviti, kada Allahu neće o njima ništa skriveno biti” (Gafir, 16), tj. svi oni će se pokazati i razotkriti, ništa ih više neće moći zaštititi niti sakriti, a Allahovo znanje obuhvata sve: i ono što je javno i ono što je skriveno.

Allah je Svojim robovima naredio da ostave javne i tajne grijeh, kao što se navodi u Njegovim riječima: “Ne grijehite ni javno ni tajno! Oni koji grijeh sigurno će biti kažnjeni za ono što su zgriješili.” (El-En’am, 120)

Ovim ajetom zabranjuje se grijeh, i objašnjava da neko djelo ne prestaje biti grijeh samo zato što je skriveno.

Pod pojmom “ism – grijeh”, u ovom ajetu, misli se na svaki vid nepokornosti i neposlušnosti prema Allahu, džellešanuhu, koji čovjeka čini grešnim, tj. navodi ga na grijeh i sramotu. I pored čvrste naredbe da se napuste svi oblici grijeha i žestoke prijetnje počiniteljima grijeha, veliki broj ljudi nije svjestan mnogih grijeha, a posebno grijeha srca, kao što su oholost, samodopadanje, rijaluk – pretvaranje u ibadetima, zavist, zloba, želja za popularnošću, zla namjera prema muslimanima, štaviše neko možda čini većinu ovih grijeha a da nije ni svjestan. Takvo stanje posljedica je zanemarivanja islamskog znanja i slabe vjerski svijesti.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uputio je Ebu Zerru, radijallahu anhu, između ostalih, i ovaj savjet: “Savjetujem te da se bojiš Allaha u tajnosti i javnosti.” Bilal ibn Sa’d, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nemoj biti Allahov prijatelj u javnosti, a Njegov neprijatelj u tajnosti.”

O vjernici, neki ljudi boje se da ih drugi vide u grijehu, a sasvim im je svejedno to što ih Allah vidi, iako će pred Njim polagati račun za sve što su skrivali i u javnost iznosili. Najpreče je da se Allaha boje i imaju strahopoštovanje prema Njemu. Ibn ‘Arabi je rekao: “Najveći gubitnici su oni koji ljudima pokazuju najljepša djela, a Onome Ko im je bliži od žile kucavice pokazuju najružnija djela.” Neki učenjaci su kazali: “Možda čovjek sakrije od ljudi ono čime Allah nije zadovoljan, pa to Allah otkrije, makar i nakon određenog vremena, ili dadne da ljudi o tome počnu pričati iako ga oni nisu vidjeli dok je to činio, a možda ga taj grijeh navede na zlo koje će ga osramotiti pred ljudima, pa se tako otkriju svi njegovi tajni grijesi, a sve to da bi ljudi vidjeli da ima Onaj Koji kažnjava za grijeha.”

Vjernik nastoji očistiti svoja djela i da ona budu iskreno učinjena u ime Allaha, svjestan Allahovog nadzora i bojeći se lošeg završetka. Ibn Ebu Mulejka, Allah mu se smilovao, rekao je: “Sreo sam trideset ashaba Allahovog Poslanika, i svi su se bojali licemjerstva za sebe.” Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, govorio je: “Samo se vjernici boje licemjerja, a samo su licemjeri sigurni od njega.” Ikrima ibn Ammar, Allah mu se smilovao, rekao je: “Muhammed ibn Munkedir rastužio se na smrtnom času, pa su ga upitali: ‘Šta te je rastužilo?’, a on im je rekao: ‘Rastužio me ajet iz Allahove Knjige: ‘A Allah će ih kazniti kaznom kakvu nisu mogli ni naslutiti’ (Ez-Zumer, 47).’ Pobojavao sam se da ja budem od onih koje će snaći od Allaha ono što nisu mogli ni naslutiti.”

Prema tome, vjernik je svjestan veličine i uzvišenosti svoga Gospodara, Koji poznaje njegovu nutrinu kao i njegovu vanjštinu, i Koji mu je blizu u svakoj situaciji, kao što kaže Uzvišeni: “Mi smo mu bliži od žile kucavice” (Kaf, 16), i stidi se da ga Allah vidi u onome što mu je zabranio ili da ga ne zatekne u onome što mu je naredio.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SPAS – ZNAČENJE I SAVJETI ZA NJEGOVO POSTIZANJE (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

24. džumadel-ula 1445. god. po Hidžri / 8. decembar 2023.

Hvala Allahu, Onome Koji je objavio Knjigu, Onome Koji je sve podrobno objasnio, i Koji je otvorio vrata Istine i podario sve što je potrebno da se postigne Njegova nagrada. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem u kojem nema sumnje niti kolebanja, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je Allah poslao s istinom, Uputom i koji je uzor u lijepom ponašanju, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, jer će uspjeti samo bogobožni i ponizni, a propast će grešnici i sumnjičavi. “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!” (Et-Tevba, 119)

O vjernici, uspjeh i spas visoki je cilj i uzvišena težnja kojoj streme istinski trudbenici, i na čijem se putu žrtvuju istinski borci.

Uspjeh podrazumijeva pobjedu i ostvarenje ovosvjetskih i onosvjetskih želja. Ovosvjetski uspjeh podrazumijeva postizanje dunjalučkih užitaka i prohtjeva, a onosvjetski uspjeh podrazumijeva postizanje Allahovog zadovoljstva i Njegovog Dženneta.

Pametna, pronicljiva i razborita je ona osoba koja svoje misli i svoj pogled usmjeri prema onosvjetskom uspjehu, jer je on najuzvišeniji cilj i vrhunac svih nadanja. Između čovjeka i uspjeha nalazi se jedino snaga volje, tren strpljenja i postojanost srca.

Onosvjetski uspjeh ne može se postići bez vjerovanja i dobrih djela. Allah, džellešānuhu, pohvalio je vjernike zbog njihovog vjerovanja i dobrih djela, a zatim ih je opisao kao “muflihune” – one koji su uspjeli. Uzvišeni kaže: “Njima

će Gospodar njihov na Pravi put ukazati i oni će ono što žele ostvariti.” (El-Bekara, 5) I kaže Uzvišeni: “O vjernici, molitvu obavljajte i Gospodaru svome se klanjajte, i dobra djela činite da biste postigli ono što želite.” (El-Hadždž, 77) I kaže Uzvišeni: “A onaj koji se bude pokajao, i koji bude vjerovao, i koji bude dobra djela činio, on će postići šta je želio.” (El-Kasas, 67)

Temelj onosvjetskog uspjeha su dva šehadeta, koji su vrata islama i osnova vjere. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “O ljudi, recite ‘la ilahe illallah’, uspjete ćete.” (Ahmed i Ibn Hibban)

Onaj ko se bude držao Allahovih farzova, uspio je i spasio se. Jednom je neki beduin došao kod Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, i pitao ga je o propisanim dužnostima, pa ga je on podučio, a beduin je rekao: “Tako mi Onoga Koji te je odlikovao nad ljudima, neću ništa dodavati niti ću išta oduzeti od onoga što je Allah naredio.” Poslanik tada reče: “Ako je bio iskren u ovome što je rekao, spasio se.” (Buhari i Muslim)

Temelj i osnova farzova, koji vode uspjehu i spasu jeste namaz, “majka” svih ibadeta, stub pokornosti, brana od zla i njegove zavodljivosti i zaštita od šejtana i njegovog zavoda. Onda ne čudi što se u ezanu i ikametima za namaz poziva na spas. Uzvišeni kaže: “Ono što žele – vjernici će postići, oni koji molitvu svoju ponizno obavljaju.” (El-Mu’minun, 1–2) Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Prvo za šta će čovjek polagati račun na Sudnjem danu, od svojih djela, jeste namaz, pa ako namaz bude dobar, spasio se i uspio je, a ako namaz ne bude dobar, tada je propao i upropastio se.” (Tirmizi)

O muslimani, čišćenje od grijeha, pokajanje i vraćanje Allahu put je ka uspjehu i dokaz je dobrote. Uzvišeni kaže: “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.” (En-Nur, 31)

Onaj koji spominje svoga Gospodara, sjeća Ga se i govori o Njegovim blagodatima, čini ono što će ga dovesti do uspjeha. Uzvišeni kaže: “O vjernici, kada se s kakvom četom sukobite, smjeli budite i neprestano Allaha spominjite da biste postigli što želite.” (El-Enfal, 45) I kaže Uzvišeni: “I neka su vam zato uvijek na umu Allahove blagodati, da biste postigli ono što budete željeli.” (El-Araf, 69)

Onaj ko bude ispunjavao prava onih kojima ona pripadaju, postići će uspjeh. Uzvišeni kaže: “Zato podaj bližnjemu pravo njegovo, i siromahu i

putniku! To je bolje za one koji nastoje da se Allahu umile; ti će postići šta žele.” (Er-Rum, 38)

Čišćenje duše od širka, nepravde i lošeg ponašanja uzrok je uspjeha i spasa. Uzvišeni kaže: “Uspjet će samo onaj ko je očisti, a bit će izgubljen onaj ko je na stranputicu odvodi!” (Eš-Šems, 9–10)

Gospodaru naš, povedi nas Svome zadovoljstvu, sačuvaj nas onoga što izaziva Tvoju srdžbu i što si zabranio i učini nas Svojim zaštićenim i bogobojaznim robovima i podari da budemo dio Tvoje spašene skupine!

O vjernici, čovjekova duša neprekidno se nalazi između jake želje za činjenjem dobra i slabljenja želje za činjenjem dobra. Jaka želja rezultira odlučnim činjenjem dobrih djela u svim njihovim formama i vrstama, a slabljenje te želje rezultira ograničavanjem na farzove i neke nafilie – dobrovoljna djela. Odabrani Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svako djelo ima svoj ‘plamen’ (vatra, snagu, želju), a svaki plamen dođe do svog splasnuća, slabljenja. Ko se i u ‘slabosti’ bude držao moga sunneta, uspio je, a ko se udalji od njega, propao je.” (Hadis je zabilježio Ahmed, a prenio ga je Abdullah ibn Amr, radijallahu anhum.)

Kako će samo biti sretan čovjek kada na Sudnjem danu bude vidio da je tas s njegovim dobrim djelima na mizanu, vagi na Sudnjem danu, pretegnuo tas s teretima, grijesima i upropaštavajućim djelima! E, to će biti uspjeh, a nakon toga je spas! “... oni čija dobra djela prevagnu, oni će šta žele postići.” (El-A’raf, 8)

Donosite salavate i selame na onoga koga je Allah poslao kao milost svjetovima, uputitelja svih stvorenja, Muhammeda ibn Abdullaha, vjerovjesnika, Kurejševića, Hašimovića.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

JEDNA MUKA NE MOŽE NADVLADATI DVA OLAKŠANJA (MEKA)

Hatib: dr. Usame ibn Abdullah Hajjat

2. džumadel-uhra 1445. god. po Hidžri / 15. decembar 2023.

Hvala Allahu, Koji nakon teškoće daje olakšanje. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je On, zahvalnošću zbog koje nam On uvećava blagodati i dobro. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, On stvara šta hoće i odabire, Jedini, u cijelom kosmosu, Koji ima pravo da naređuje i zabranjuje, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, najbolje od svih stvorenja, i prvak u svakom dobročinstvu. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe, koji su vjerno slijedili Pravi put, i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i požurite k Njegovom oprost i zadovoljstvu, pouzdajte se u Njega, odazovite Mu se, imajte lijepo mišljenje o Njemu. “A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim.” (Et-Talak, 4)

O muslimani, olakšanje teškog, savladavanje prepreka i olakšavanje svih stvari želja je i nada svakog čovjeka, težnja koju nastoji postići i uspjeh koji želi ostvariti na najvišem mogućem nivou, kako bi sebi obezbijedio lijep i ugodan život, u kojem će on “povlačiti” konce, i koji će ga voditi do svakog blagoslova i sačuvati od svakog zla.

Zbog toga, kada neki ljudi zapadnu u teškoću, ma koliko ona bila mala i ograničena, u tome vide nepremostivo zlo, postaju uvjereni da su sva vrata pred njima zatvorena i svi putevi “zakrčeni”, osjećaju veliku tjeskobu u grudima, Zemlja im postaje tijesna, lijepo mišljenje koje su imali prije toga nestaje i okupiraju ih loše misli, njihovo sveukupno stanje se pogoršava, a možda ih sve to navede da urade ili kažu nešto što im nikako ne priliči.

Poštovani vjernici! Bogobožni ljudi, muttekije, koji su najsretniji i najrazboritiji ljudi, imaju potpuno drugačiji pristup i odnos prema spomenutoj situaciji, jer se oni upravljaju jasnim dokazima i uputom svoga Gospodara, i preporukama svoga Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, svjesni da im je njihov Gospodar dao istinito obećanje, koje će se sigurno ispuniti, i obradovao ih je olakšanjem nakon teškoće, razgalom i olakšanjem nakon tjeskobe i izlazom i spasom nakon nevolje. Uzvišeni kaže: “Ta, zaista, s mukom i last, zaista, s mukom je i last.” (El-Inširah, 5–6)

Uzvišeni kaže: “Allah će, sigurno, poslije tegobe last dati.” (Et-Talak, 7)

Ovo je obećanje, čije je ispunjenje povezano s određenim uzrocima, a temelj i “pročelje” svih uzroka je bogobožnost, takva, koja je najbolja poputnina i opskrba onih koji idu svome Gospodaru, i Allahova oporuka prvim i potonjima: “Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha.” (En-Nisa, 131)

Bogobožnost podstiče čovjeka da između sebe i Allahovih zabrana postavi barijeru, koja će ga spriječiti da ih čini, i zastor koji će ga štititi, i opomenu koja će ga tjerati što dalje od njih, i podsjetnik u srcu koji će ga upozoravati.

Nije čudo, stoga, zašto bi bogobožnost trebala biti čovjekov glavni adut za traženje olakšanja od Allaha u svim stvarima i uklanjanje svih prepreka s puta i svega onoga što se isprečava između njega i ostvarenja njegovih nadanja.

“A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim.” (Et-Talak, 4)

Uz bogobožnost obavezno dolazi dobročinstvo u svim njegovim oblicima, prije svih dobročinstvo prema sebi, koje se ogleda u iskrenoj predanosti Allahu, ispunjenju Njegovog prava, u pogledu Njegove jednoće i Njegovog obožavanja, kroz različite vidove ibadeta, ljubav, strah, nadu, oslonac, poniznost, strahopoštovanje, namaz, obred, zekat, post, zikr, sadaku, i posvećivanje svih ovih ibadeta isključivo Njemu i nikome drugom, jer je to nužna posljedica svjedočanstva “la ilahe illallah”, koje znači: “Nema božanstva koje je dostojno obožavanja osim Allaha”, i to je suština potvrđivanja istine spomenute u ajetima: “Onome koji udjeljuje i ne griješi i ono najljepše smatra istinitim – njemu ćemo Džennet pripremiti.” (El-Lejl, 5–7)

Da bismo bolje razumjeli prethodnu stavku, potrebno je podsjetiti se da Allah posjeduje svojstva savršenstva, i da On, kao što kaže Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, “nagrađuje Svoga roba u skladu sa značenjem tih svojstava: On je Milostivi, voli one koji su milostivi i ukazuje Svoju milost milostivima; On je Onaj Koji pokriva sramote i mahane, i voli Svoje robove koji pokrivaju tuđe sramote i mahane; On je Onaj Koji prelazi preko ljudskih pogreški, i voli Svoje robove koji prelaze preko pogreški, iako mogu uzvratiti; On mnogo prašta i voli one koji praštaju; On je Blagi i voli blagost kod Svojih robova, a prezire osorne, grube i bezosjećajne ljude; On je Dobročinitelj i voli dobročinstvo i dobročinitelje; On je Pravedan i voli pravdu; On prihvata isprike, i voli one koji prihvataju isprike. Prema tome, On prema Svojim robovima postupa u skladu sa Svojim svojstvima: ko pređe preko nečije pogreške, On pređe preko njegove pogreške, ko oprost, On njemu oprost, ko se odnosi blago prema ljudima, On je prema njemu blag, ko se smiluje nekome, On se smiluje njemu, ko učini dobročinstvo, On njemu učini dobročinstvo”.

Jedan od vidova dobročinstva jeste olakšanje dužniku produženjem roka za isplatu duga ili opraštanjem duga, kao što se navodi u hadisu da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko olakša dužniku, Allah će njemu olakšati i na dunjaluku i na ahiretu.” (Muslim)

Pored navedenog, potrebno je ponizno i sa strahopoštovanjem obraćati se Stvoritelju onako kako su Mu se obraćali Njegovi odabrani robovi, kao što Mu se obraćao Musa, alejhis-selam, koji je učio sljedeću dovu: “Gospodaru moj”, reče Musa, “učini prostranim prsa moja i olakšaj zadatak moj; odriješi uzao sa jezika moga da bi razumjeli govor moj” (Taha, 25–28), i kao što mu se obraćao Njegov Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, koji Ga je u teškim situacijama molio riječima: “Allahu moj, nema olakšanja osim u onome što Ti činiš lahkim, a Ti ćeš, ako želiš, i tugu učiniti lahkom.”

U svom obraćanju Allahu čovjek se treba pridržavati adaba, pravila i sunneta propisanih za dovu, kao što su: iskrenost u obraćanju, slijeđenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dovu će početi zahvalom Allahu i salavatom i selamom na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, okrenuti se prema kibli, ustrajno će dovit i neće požurivati uslišanje dove govoreći: “Molio sam, i nije mi uslišana molba”, tražit će od Allaha Jedinog i nikoga drugog, priznat se svoje grijehe i potvrditi Allahove blagodati, približavat će se Allahu spominjanjem Njegovih

lijepih imena i savršenih svojstava, ili spominjanjem nekog ranijeg dobrog djela, ili dova nekog dobrog čovjeka za njega, podići će ruke, uzeti abdest prije dove, ako to ne predstavlja teškoću, hranit će se halalom i strogo izbjegavati haram, neće prelaziti dozvoljene granice u dovi tražeći nešto što je grijeh ili kidanje rodbinske veze, i neće moliti protiv sebe, svoje porodice, imetka i djeteta, neće podizati glas mimo uobičajenog i potrebe. Tek tada možemo očekivati uslišanje dove, spuštanje Božije milosti i olakšanje, i radovati se Allahovoj dobroti i milosti. “Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.’” (Junus, 58)

Poštovani vjernici, u pojašnjenju riječi Uzvišenog: “Ta, zaista, s mukom i last, zaista, s mukom je i last” (El-Inširah, 5–6), neki islamski učenjaci kazali su: “Ovo je velika radosna vijest da će lahkoca, last, uvijek biti uz muku, teškoću, i vjerno je pratiti, pa čak i ako bi se teškoća ‘zavukla’ u gušterovu rupu, lahkoca bi je istjerala iz nje, kao što kaže Uzvišeni: ‘Allah će, sigurno, poslije tegobe last dati’ (Et-Talak, 7). Određeni član ‘el’ ispred ove riječi (el-usr) ukazuje na to da ona obuhvata sve vrste teškoće, muke i iskušenja, i koliki god oni bili, na njihovom je kraju uvijek olakšanje.”

Ovo je veličanstveno obećanje svakome onome koga je zadesila muka i nevolja i koga su okružila iskušenja – da su pobjeda, otklanjanje nedaće, olakšanje i podizanje iskušenja blizu.

Bojte se Allaha, imajte lijepo mišljenje o Allahu, vjerujte u Njegovo istinito obećanje, koje neće izostati i nikada se neće promijeniti: “Zaista, s mukom je i last.”

Neka vam uvijek bude na umu da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na najbolje stvorenje, pa je rekao u najistinitijem i najljepšem govoru: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODATI ZADOVOLJSTVA ALLAHOVOM ODREDBOM (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

9. džumadel-uhra 1445. god. po Hidžri / 22. decembar 2023.

Hvala Allahu, Koji presuđuje po Svojoj moći i određuje po Svojoj mudrosti, i s Čijim se htijenjem i voljom sve dešava: “To vam je Allah, Gospodar vaš, nema drugog boga osim Njega, Stvoritelja svega” (El-En’am, 102); “... i jedini On vlada robovima Svojim; On je Mudri i Sveznajući.” (El-En’am, 18) Njemu pripada svaka hvala i zahvala, od Njega pomoć i zaštitu tražimo, na Njega se oslanjamo, Njemu se odazivamo i Njemu se vraćamo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i povjerljivi poslanik, koji je dostavio poslanicu, ispunio povjereni mu emanet, savjetovao ummet i borio se Allaha radi onako kako se treba boriti, sve dok mu nije došla smrt. Neka su na njega, i na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji slijede njegov sunnet Allahova milost, oprost i blagoslov do Sudnjeg dana.

Najbolji govor je Allahov govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Najgore stvari u vjeri su novotarije, a svaka novotarija je zabluda.

O vjernici, pokornost Allahu je najvrednije bogatstvo i stečevina, a Njegovo zadovoljstvo je najbolja dobit i najuzvišeniji cilj.

Džennet je prekriven neugodnostima, a Vatra strastima i lahkoćama. “I samo na Sudnjem danu dobit ćete u potpunosti plaće vaše, i ko bude od Vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio.” (Ali Imran, 185)

Bojte se Allaha u onome što vam je naredio i klonite se onoga što vam je zabranio. “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O ljudi, vjerovanje je ključ sreće, zadovoljstva, uspjeha, sigurnosti i nade na ovom i budućem svijetu, a suština imana, vjerovanja, podrazumijeva izgovaranje

jezikom, ubjeđenje u srcu i rad tijelom. Iman se povećava pokornošću, a smanjuje se griješenjem. Sastoji se od stubova i temelja, a oni su: vjerovanje u Allaha, u Njegove meleke, u Njegove knjige, u Njegove poslanike, u Sudnji dan i u odredbu dobra i zla. U hadisu Omera ibn Hattaba, radijallahu anhu, navodi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Iman je da vjeruješ u Allaha, u Njegove meleke, u Njegove knjige, u Njegove poslanike, u Sudnji dan i u odredbu dobra i zla.” (Muttefekun alejhi)

O muslimani, vjerovanje u odredbu, kader, jedan je od stubova imana, i jedno od temeljnih učenja akaida, nauke o vjerovanju.

Musliman neće upotpuniti svoj iman sve dok ne bude čvrsto vjerovao da se sve dešava Allahovom voljom i odredbom. Uzvišeni kaže: “Mi sve s mjerom stvaramo” (El-Kamer, 49); i kaže: “... a Allahova zapovijed je odredba konačna” (El-Ahzab, 38); “Allah sve može.” (Fatir, 1)

I, musliman neće upotpuniti svoj iman sve dok ne bude čvrsto vjerovao da će se desiti samo ono što Allah hoće, a da se neće desiti ono što On ne želi, i da ništa ne izlazi iz okvira Njegove volje, odredbe i moći, šta god to bilo. “... kada nešto hoće, On samo za to rekne: ‘Budi!’ – i ono bude.” (Jasin, 82) Niko ne može spriječiti Njegovu odredbu, opozvati Njegov sud, mijenjati Njegova stvorenja, i nema snage ni moći osim kod Njega. Uzvišeni kaže: “Ako te od Allaha neka nevolja pogodi – pa, niko je osim Njega ne može otkloniti; a ako ti kakvo dobro podari – pa, samo je On Svemoćni.” (El-En’am, 17)

I, musliman neće upotpuniti svoj iman sve dok ne bude čvrsto vjerovao da ga nije moglo zaobići ono što ga je snašlo, i da ga nije moglo snaći ono što ga je zaobišlo.

Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Dogodit će nam se samo ono što nam Allah odredi, On je Gospodar naš.’ I neka se vjernici samo u Allaha pouzdaju!” (Et-Tevba, 51)

“Nema nevolje koja zadesi Zemlju i vas, a koja nije, prije nego što je damo, zapisana u Knjizi - to je Allahu, uistinu, lahko.” (El-Hadid, 22)

“Nikakva nevolja se bez Allahove volje ne dogodi, a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti - Allah sve dobro zna.” (Et-Tegabun, 11)

Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čovjek neće potpuno vjerovati sve dok ne bude vjerovao u

određenje dobra i zla, i dok ne bude vjerovao da ga nije moglo zaobići ono što ga je snašlo i da ga nije moglo snaći ono što ga je zaobišlo.” (Tirmizi)

Uzvišeni Allah propisao je sudbine svih stvorenja prije nego što ih je stvorio. Abdullah ibn Amr ibn As, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah Uzvišeni propisao je sudbine svih stvorenja prije nego što je stvorio nebesa i Zemlju.” (Hakim)

Ubada ibn Velid ibn Ubada, Allah mu se smilovao, rekao je: “Pričao mi je moj otac: ‘Otišao sam kod Ubade dok je bio na smrtnoj postelji, pa sam mu rekao: ‘Oče moj, posavjetuj me!’ ‘Podignite me’, reče on, a kada su ga podigli, rekao je: ‘O sinko moj, nećeš osjetiti slast imana i nećeš postići istinsko znanje o Allahu sve dok ne budeš vjerovao u određenje dobra i zla.’ Rekao sam mu: ‘Oče moj, kako ću razlikovati odredbu dobra od odredbe zla?’, a on je rekao: ‘Tako što ćeš znati da te nije moglo zaobići ono što te je snašlo i da te nije moglo snaći ono što te je zaobišlo. Sinko moj, ja sam čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Prvo što je Allah stvorio bilo je pero, pa mu je rekao: ‘Piši’, i u tom trenutku zapisano je sve što će se desiti do Sudnjeg dana. Sinko moj, ako umreš, a ne budeš vjerovao u to, ući ćeš u Vatru.’” (Ahmed)

O ljudi, sastavni dio vjerovanja u odredbu jeste spoznaja da sve što se dešava, bilo “slatko” ili “gorko”, ugodno ili neugodno, dobro ili zlo, ne izlazi izvan okvira Allahovog htijenja, moći i volje. Ono što je ugodno i dobro, to je od Allahove plemenitosti, dobrote i blagodati, a ono što je neugodno i zlo, to je Allahova odredba, kojom On iskušava koga hoće od Svojih robova, ali treba znati da je pokornost Allahu uzrok dobra, a grijšenje uzrok zla, i kazna je uvijek iste vrste kao i djelo. Tvoj Gospodar nikome neće učiniti nepravdu. “To je zato što Allah neće lišiti blagostanja narod kome ga je podario – sve dok se on sam ne promijeni – a Allah sve čuje i sve zna!” (El-Enfal, 53); “Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprosti.” (Eš-Šura, 30)

Svako dobro djelo je uputa i pomoć od Allaha, a svaki grijeh je posljedica čovjekove prepuštenosti samom sebi. Sretan je onaj kome je prethodno zapisana sreća, a nesretan onaj kome je prethodno zapisana nesreća. Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Pričao nam je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, a on je istinoljubivi i povjerljivi: ‘Zaista se zametak svakog čovjeka stvara i skuplja četrdeset dana u utrobi njegove majke, zatim isto toliko

dana bude zakvačak, pa isto toliko dana bude komad mesa, a onda Allah pošalje meleka kojem naredi da mu udahne dušu i zapiše četiri odredbe: nafaku – opskrbu, smrtni čas, kakva će mu biti djela i da li će biti nesretan ili sretan. Tako mi Onoga osim Kojeg drugog boga nema, čovjek čini djela koja vode u Džennet sve dok između njega i Dženneta ne bude koliko jedan lakat, pa ga pretekne ono što mu je zapisano i počne činiti djela koja vode u Vatru, pa u nju bude bačen. A drugi čovjek čini djela koja vode u Vatru sve dok između njega i Vatre ne bude koliko lakat, pa ga pretekne ono što je zapisano i počne činiti djela koja vode u Džennet, pa u Džennet i uđe.” (Muttefekun alejhi)

Uzvišeni kaže: “Allah će vjernike postojanom riječju učvrstiti i na ovome i na onome svijetu, a nevjernike će u zabludi ostaviti; Allah radi šta hoće” (Ibrahim, 27); “Pa neka je hvaljen Onaj u Čijoj je ruci vlast nad svim, Njemu ćete se vratiti!” (Jasin, 83)

O ljudi, sastavni dio vjerovanja u kader, odredbu, jeste strpljenje, zadovoljstvo, nepokazivanje ljutnje i neočajavanje zbog onoga što je Allah odredio. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Trudi se u onome što će ti koristiti, traži pomoć od Allaha i ne padaj u očaj! Ako ti se desi nešto što ne voliš, nemoj reći: ‘Da sam uradio tako i tako, desilo bi se tako i tako’, nego reci: ‘Allah je tako odredio, i On radi šta hoće’, zaista riječi ‘da sam’ otvaraju vrata šejtanovom djelovanju.” (Buhari)

Ko bude zadovoljan, njemu pripada zadovoljstvo, a ko se bude srdio, njemu pripada srdžba, a Allahu ne može ništa nauditi.

Ko bude gledao Allahovim svjetlom i očima istinskog vjernika, tražit će dobro u svakom iskušenju. Uzvišeni kaže: “Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. Allah zna, a vi ne znate.” (El-Bekara, 216)

Suhejb ibn Sinan, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čudan li je primjer vjernika! U kakvoj se god situaciji nađe, on je na dobitku i takav slučaj nije ni sa kim drugim osim s vjernikom: ako ga zadesi kakvo dobro, on zahvali Allahu i bude nagrađen zbog toga, a ako ga zadesi šta loše, on se strpi, pa mu i to donese nagradu od Allaha.” (Muslim)

Nagrada koju je Allah obećao strpljivima pomaže čovjeku da nadvlada bol, patnju i posljedice iskušenja. Blago se onima koji se strpe u iskušenjima i nedaćama. Uzvišeni kaže: “Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom

i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote, i ljetine. A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: ‘Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!’ Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!” (El-Bekara, 155–157) “Samo oni koji budu strpljivi bit će bez računa nagrađeni.” (Ez-Zumer, 10)

Vjerovanje u odredbu rasterećuje čovjeka i daje smiraj njegovoj duši. Uzvišeni kaže: “... da ne biste tugovali za onim što vam je promaklo, a i da se ne biste previše radovali onome što vam On dade.” (El-Hadid, 23) Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ako ti se desi nešto što ne voliš, nemoj reći: ‘Da sam uradio tako i tako, desilo bi se tako i tako’, nego reci: ‘Allah je tako odredio, i On radi šta hoće’, zaista riječi ‘da sam’ otvaraju vrata šejtanovom djelovanju.”

Vjerovanje u odredbu daje čovjeku sigurnost, osnažuje njegovu vezu s Allahom i podstiče ga da se istinski osloni na Njega i okrene Njemu. Sve što se dešava zapisano je u kaderu. Ibn Abbas, radijallahu anhum, rekao je: “Jednom sam sjedio iza Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na jahalici, pa mi je on kazao: ‘Dječaće, podučit ću te nečemu! Čuvaj Allaha, pa će i On tebe čuvati! Čuvaj Allaha, pa će i On uvijek biti uz tebe! Kada moliš, moli Allaha, a kada tražiš pomoć, traži je od Allaha! Znaj da, kada bi se sakupili svi ljudi da ti pomognu, ne bi ti mogli pomoći osim onoliko koliko je Allah propisao, a kada bi se svi ljudi sakupili da ti nanesu štetu, ne bi ti mogli naštetiti osim onoliko koliko je Allah propisao! Podignuta su pera, i listovi su se osušili. Znaj da pobjeda dolazi uz strpljenje, spas uz iskušenje, i da je uz teškoću i olakšanje.’” (Tirmizi)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST LIJEPOG AHLAKA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

16. džumadel-uhra 1445. god. po Hidžri / 29. decembar 2023.

Hvala Allahu, Koji je naredio da se čine plemenita i moralna djela, i obećao nagradu i oprost za njih, a zabranio nemoralna djela i poroke, i nagovijestio je onima koji ih budu činili nesreću i propast. Hvalim Ga, Svemogućeg, i zahvaljujem Mu, tražim Njegovu pomoć i oprost, vjerujem u Njega i oslanjam se na Njega u svakom trenutku i vremenu. Koga Allah uputi, on je na Pravom putu, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može spasiti od kazne i poniženja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su mir na njega i njegovu porodicu i ashabe, naše predvodnike u dobru, i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana. Ko bude pokoran Allahu i Njegovom Poslaniku, bit će sretan i na istini, a ko bude nepokoran Allahu i Njegovom Poslaniku, bit će nesretan i doživjet će propast.

Bojte se Allaha, Svemogućeg, tajno i javno, i odazovite se Njegovom pozivu u svakom trenutku i prilici, poštujujte Njegovu veličinu, u malim i velikim stvarima, i pridržavajte se onoga što vam je On propisao, općenito i detaljno. "Pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zavara i neka vas u Allaha šejtan ne pokoleba." (Lukman, 33) Sjećajte se Allahovih blagodati prema vama, On vam je dao dovoljno vremena da popravite ono što ste pokvarili vašim prošlim djelima.

Vjerodostojnim putem preneseno je da je Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Ebu Zerru, radijallahu anhu: "Boj se Allaha gdje god da si, i poslije lošeg učni dobro djelo, koje će ga pobrisati, i lijepo se ponašaj prema ljudima." (Ahmed i Tirmizi) Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, obraćajući se sebi, rekao je: "Tako mi Allaha, sine Hattabov, ili ćeš se bojati Boga ili će te On kazniti!" Malik, Allah mu se smilovao, rekao je: "Obavijestili su me da je Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, govorio: 'Darežljivost vjernika ogleda se u njegovoj pobožnosti i bogobožnosti, njegov ugled i društveni status je njegova vjera, a njegova ljudskost je njegov karakter.'"

O muslimani, islam je visoko moralna vjera, koja poziva ljude da se okite vrlinama i ostave poroke i podstiče ih na plemenito ponašanje, pohvalna svojstva i lijepe osobine. Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, objasnio je svrhu svoje misije, pa je rekao: “Poslan sam samo da upotpunim plemenite ćudi kod ljudi.” (Ahmed i Bejheki)

Ovim riječima želi reći: “Poslan sam svim stvorenjima da upotpunim ono što je nedostajalo lijepom moralu, čija je osnova tevhid, obožavanje Allaha Jednog, iskrenost prema Njemu i odbacivanje širka.” Zatim dolazi pet dnevnih namaza, jer su oni najveći i najvažniji moral nakon tevhida i napuštanja širka, a prate ih dobra djela koja su prirođena čovjeku, kao što su vjernost, odanost, ljudskost, stid i čednost.

Poslanik je poslan da dobre osobine učini još boljim, a da loše ograniči i zabrani. To potvrđuje i predaja koju je imam Ahmed zabilježio od Ummu Seleme, radijallahu anha, a u kojoj se kaže: “Kada je Džafer ibn Ebu Talib, radijallahu anhu, učinio hidžru u Abesiniju, tamošnji vladar Nedžaši upitao ga je o suštini ove vjere, a on mu je odgovorio: ‘Vladaru, mi smo bili paganski narod. Klanjali smo se kipovima, jeli strv, činili nemoralne radnje, kidali rodbinske veze, činili zlo svojim komšijama, jaki među nama tlačili su slabe, a takvi smo bili dok nam Uzvišeni Allah nije poslao poslanika, jednog od nas, čije su nam porijeklo, poštenje, čednost i poverljivost bili dobro poznati, pa nas je pozvao Uzvišenom Allahu, da Ga obožavamo i Njemu se klanjamo, da odbacimo ono čemu smo se klanjali mi i naši očevi mimo Njega, kamenje i idole, i naredio nam je da govorimo istinu, da ispunjavamo emanete, da održavamo rodbinske veze, da budemo dobre komšije, da se suzdržavamo od zabranjenih stvari i prolijevanja nedužne krvi, zabranio nam je razvrat, lažno svjedočenje, jedenje imetka siročadi i potvaranje čestitih žena...’ Sažeo je cijelu vjeru u samo jednoj podužoj rečenici, koju bismo mogli nasloviti sa mekarimul-ahlak – lijepo ponašanje, lijep moral, a cijela vjera sažeta je i u ličnosti odabranog poslanika Muhammeda, sallallahu alehi ve sellem, koga je njegov Gospodar pohvalio i spomenuo po njegovoj najljepšoj i najuzvišenoj karakteristici – moralu: “A ti si, zaista, najljepše ćudi” (El-Kalem, 4). Neka su Božiji blagoslov i mir na našeg poslanika i našeg voljenog Muhammeda, na njegovu porodicu i ashabe.

Lijep moral, plemenite vrline i hvale vrijedne osobine spadaju u temeljna učenja vjere i njene potvrđene principe. Štaviše, lijep moral je osnova islamskog

vjerovanja, plod usavršavanja i duhovne nadogradnje. Koju vrijednost imaju vjerovanje i dobro djelo ako nisu praćeni plemenitim i lijepim ponašanjem, moralom, koji svog vlasnika vodi do čednosti, mudrosti, dostojanstva i visokih ambicija, odvraća ga od zla, poroka i pokvarenosti, i sprečava od svega što uništava ljudskost, narušava čast i skrnavi svetost vjerovanja i vjere.

Nevvas ibn Sem'an, radijallahu anhu, rekao je: "Ostao sam sa Božijim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u Medini godinu dana (tj. kao posjetilac, jer još nije bio učinio hidžru). Jedino što me je sprečavalo da učinim hidžru jeste moja velika radoznalost (sklonost ka postavljanju pitanja). Ako je neko od nas učinio hidžru, nije pitao Božijeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ni o čemu (Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranjivao je muhadžirima koji su bili s njim u Medini da ga zapitkuju o vjeri kako ne bi otežali sami sebi), a ja sam ga pitao o dobročinstvu i grijehu, pa mi je on rekao: "Dobročinstvo je lijepo ponašanje, a grijeh je ono što te kopka u duši i što ne bi volio da ljudi saznaju." (Muslim)

Ihsan – dobročinstvo podrazumijeva činjenje dobra ljudima i približavanje Svemogućem Bogu, a to se može postići samo lijepim ahlakom – moralom, ćudi, karakterom. Grijeh su ružne osobine i gnusni postupci koje čovjek želi prikriti, a mrzi da ljudi saznaju za njih, ostavlja trag na duši, ukorjenjuje se u grudima, duša govori o njemu, šejtan ga došaptava, a djela ga pretaču u zločine i grijeh.

Kao musliman trebaš nastojati da kod sebe izgradiš lijepe i plemenite osobine, da se ustegneš od zla i agresivnosti, strpiš se na grubosti i lošem odnosu ljudi prema tebi i prihvatiš, "raširenih" ruku, sve njihove greške i zamjerke, potisneš ljutnju, oprostiš grešku, prihvatiš ispriku, i da tvoja braća muslimani budu sigurni od uznemiravanja tvog jezika i zla tvojih ruku.

O vjernici, lijepo ponašanje jedno je od najvažnijih načela upućivanja na Pravi put i moralne reforme društva, a time su obuhvaćene sve moralne i duševne vrline, poput čednosti, poštenja, povjerljivosti, vjernosti, iskrenosti, plemenitosti, stida, hrabrosti, saosjećanja i bratstva.

A, stid je najljepša manifestacija lijepog ponašanja. On je glava svih vrlina, podsticaj za činjenje dobra i čvrsto vjerovanje. Šerijatski tekstovi ukazuju na važnost imana i stida, i obavezu klonjenja bestidnog ponašanja i lošeg morala. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Stid je dio imana, a iman vodi

u Džennet, a bestidnost je dio drskosti, a drskost vodi u Vatru.” (Tirmizi, Ahmed i Ibn Hibban)

Stid je uzdržavanje od ružnog i od onoga što nije halal, dozvoljeno. To je jedna od osobina po kojoj se čovjek razlikuje od životinje. Među onima koji su najdostojniji stida, da ga usvoje i dosljedno ga se pridržavaju, jeste žena muslimanka. Stid je kruna žene muslimanke, njena neosvojiva tvrđava i njena čvrsta ograda.

Sestro muslimanko, ti imaš lijep primjer u ranijim generacijama i ispravnim prethodnicima. Ovo je majka pravovjernih, Aiša, radijallahu anha, koja je kazala: “Ulazila sam u svoju kuću u kojoj su ukopani Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i moj otac, pa sam odlagala svoj ogrtač i govorila sam: ‘Oni su moj muž i moj otac.’ Kada je Omer, radijallahu anhu, ukopan pored njih, tako mi Allaha, nisam ušla u sobu a da prije toga nisam dobro pritegla svoju odjeću, stideći se Omera, radijallahu anhu.”

Dakle, pritezala je odjeću na sebi, kada je Omer, radijallahu anhu, ukopan pored Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njenog oca, iako je bio mrtav.

Musliman je dužan preporučivati svojoj porodici stid, propisno odijevanje, čednost i pokrivanje stidnih mjesta, omiliti im ove pohvalne osobine na lijep način i dobročinstvom, kako bi postigao Allahovo zadovoljstvo i nagradu. Svi ste vi pastiri, i svi ćete biti pitani za svoje stado.

O muslimani, islam podstiče na lijepo ponašanje, a lijepo ponašanje je nasmijano i vedro lice, lijep i iskren govor, izbjegavanje zabranjenih stvari, činjenje dobrih djela, širokogrudnost, podnošenje i strpljivost, i učinio ga je znakom potpunosti, simbolom dobrote i dobročinstva i temeljom međuljudskih odnosa. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ljude nećete osvojiti svojim imetkom, nego vedrinom svoga lica i lijepim ponašanjem.” (Taberani, Hakim i Bejheki)

U ovom vremenu, mnogi ljudi su moralno pali, razdor i licemjerje su se proširili, zlo i grijesi su zavlitali, umnožili su se razvrat i bestidnost, vjera i stid su oslabili, a u međusobnim odnosima ljudi se sve više koriste prevarom, izdajom i lukavstvom – osim onih kojima se tvoj Gospodar smilovao – poki-dano je uže saosjećanja i bratstva, zbog lošeg ponašanja i odgoja, niskih strasti i materijalističkog poimanja života narušene su bračne i porodične veze.

Loš ahlak – ponašanje, ćud, karakter otvoreno je zlo i najružniji od svih nedostataka. To je sveopća katastrofa i nevolja za društvo i pojedince i sigurna nesreća u životu. On poništava djela, vodi u grijeh, upropaštava plemenitost, ljudskost i velikodušnost kod ljudi, navodi čovjeka na ishitrenu reakciju, ljutnju i nerazumno postupanje, uznemiravanje drugih i agresivnost.

Čovjekova je obaveza da lijepo i odmjereno postupa prema drugima, jer je to osobina časnih i dostojanstvenih ljudi, mora biti ustrajan u traženju uzvišenih i plemenitih stvari i težiti postizanju izvrsnosti u svim aspektima svoga života, sa žarom, odlučnošću i vjerom, i navikavati svoju dušu na samokontrolu i korigovanje vlastitog karaktera i savjesti. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najdraži su mi, od vas, i najbliži mom društvu na Sudnjem danu oni sa najljepšim ponašanjem, a najmrži su mi, od vas, i najudaljeniji od mog društva nametljivi govornici i oni koji se samodopadno prenemažu u svom govoru, oholo pokušavajući da istaknu svoju stručnost i govorljivost (el-mutešeddikun) i oni koji pričaju ispunjenih i razvučenih usta, diveći se svome govoru i uzdižući se nad drugima (el-mutefejhikun).” (Tirmizi)

O muslimani, bojte se Allaha, okitite se lijepim osobinama i čuvajte se loših osobina. Ako to uradite, bit ćete upućeni na sunnet vašeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i postići ćete sreću na ovom i onom svijetu. Neka Allah uputi mene i vas na lijep moral i dobra djela, i nama i vama podari iskrenost u riječima i djelima, i sačuva nas od lošeg ponašanja i djela, slijeđenja strasti i bolesti duše i srca. Tražim oprosta od Uzvišenog Allaha za sebe, za vas i za sve muslimane, za svaki grijeh, a tražite i vi, i iskreno Mu se pokajte, On mnogo prašta i samilostan je.

Bojte se Allaha, Uzvišenog, onako kako Ga se treba bojati, i držite se čvrstog užeta islama, i znajte da je od lijepog ahlaka i uzvišenih vrlina pokajanje i traženje oprosta za sve grijeh. Uzvišeni kaže: “... i za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijeh svoje zamole – a ko će oprostiti grijeh ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju. Njih čeka nagrada – oprost od Gospodara njihova i džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno ostati, a divne li nagrade za one koji budu tako postupili!” (Ali Imran, 135–136)

O muslimani, koliko je samo potrebno, dok koračamo putem da've – poziva ka Allahu, da preispitamo sebe i svoje ponašanje u našem društvu, i da

razmišljamo o stanju našeg morala, a znamo da je ibadet bez morala kao tijelo bez duše, i da nema dobra u pobožnom čovjeku lošeg morala, kao što nema dobra u čovjeku lijepog ahlaka, a lošeg ibadeta, nego je dobrota u njihovoj kombinaciji.

Zato, bojte se Allaha, o muslimani, i spojite lijep ibadet sa lijepim moralom, i bit ćete sretni i uspješni na ovom i na onom svijetu.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

HUTBE IZ MEKANSKOG I MEDINSKOG HAREMA

2024

HUTBE

SADRŽAJ

2017.

2018.

2019.

2020.

2021.

2022.

2023.

2024.

BEREKET - ZNAČENJE, BLAGODATI I UZROCI GUBITKA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
23. džumadel-uhra 1445. po Hidžri / 5. januar 2024.

Hvala Allahu na ovom i budućem svijetu. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su Allahova milost, spas i blagoslov na njega, na njegovu porodicu i ashabe.

O muslimani, najbolja oporuka je bogobožnost, činjenje dobra ljudima i iskazivanje pokornosti Gospodaru.

U ovom vremenu životnih briga, pritisaka, zahtjeva i izazova, mnogi ljudi žale se na uskraćivanje bereketa, blagoslova. Bereket je jedna od nužnih pretpostavki u ovosvjetskim užicima, kako bi se umnožili, uvećali i pokazali njihovi pozitivni plodovi.

Stoga, kada god se iz nečega ukloni blagoslov, izostanu njegovi zreli plodovi i najljepše koristi, štaviše, tamo gdje nema bereketa, spušta se nevolja i bijeda. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Nije suša kad vam ne pada kiša, nego je suša kada kiša pada i pada, ali ništa ne niče iz zemlje." (Muslim)

Čovjek kojeg je Allah prosvijetlio uputom traži uzroke za spuštanje i dolazak bereketa u svoj život i nastoji ih postići, kako bi postigao koristi ovog života, kako bi se uvećale njegove dobrobiti i kako bi živio lijep i ugodan život.

Blagoslov u onome što je dato čovjeku otklanja opasnosti od psihičkih smetnji i očekivanih strahova, što rezultira smirenjem i utjehom duše, i zadovoljstvom i srećom srca.

Najveći uzrok postizanja blagoslova, blagostanja i sreće jeste ustrajnost u pokornosti Allahu, džellešanuhu, izvršavanje propisa Njegovog šerijata i neprelaženje granica koje je On postavio. Uzvišeni kaže: "A da su stanovnici sēlā i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali." (El-A'raf, 96)

S druge strane, najveći uzrok uskraćivanja bereketa jeste raširenost zabranjenih stvari i ustrajavanje u grijesima i lošim stvarima: “Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili.” (Er-Rum, 41)

O muslimani, jedna od očiglednih posljedica gubitka bereketa jesu veliki ekonomski problemi i veliki finansijski izazovi s kojima se svijet danas suočava, uz dostupnost ogromnih mogućnosti i basnoslovnih količina novca. Pored svega toga, svijet se suočava s opasnom inflacijom, ekstremno visokim cijenama, gomilanjem ogromnih dugova, a sve zbog udaljenosti velikog broja ljudi od božanskog programa, koji je njihov Stvoritelj odabrao za njih, i učinio ga jedinim putem do njihove sreće u životu na ovom i budućem svijetu.

Među tim devijacijama je i širenje poslova utemeljenih na kamati, na kojima je danas izgrađena svjetska ekonomija, zbog kojih su čovječanstvo zadobile ekonomske katastrofe i mnogobrojni društveni problemi. “Allah uništava kamatu, a unapređuje milosrđa.” (El-Bekara, 276)

O vjernici! U današnjem svijetu povećale su se i diverzificirale komercijalne prevare, s beskonačnim varijacijama i oblicima, što je bio uzrok raznih finansijskih izazova i rizika, i što je u konačnici dovelo do recesije i devastacije u trgovačkom prometu, te gubitka blagoslova – bereketa. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kupac i prodavac imaju pravo izbora, odnosno opoziva, sve dok ne napuste mjesto sklapanja ugovora. Ako budu iskreni i otkriju nedostatak, njihova trgovina bit će blagoslovljena, a ako sakriju nedostatke i budu se koristili lažima, u njihovoj trgovini neće biti blagoslova.” (Muslim)

Braćo u islamu, jedan od razloga za gubitak blagoslova u imetku jeste sve masovnija upotreba lažne zakletve u svrhu reklamiranja robe, a u modernom poslovanju tome bi se moglo pridružiti sve što je u ovom smislu lažne zakletve, kao što su komercijalne reklame koje sadrže krivotvorenje svojstava i obmanjivanje ljudi, što je postala raširena praksa na društvenim mrežama. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zaklinjanje doprinosi prodaji robe, ali uništava bereket u zaradi.” (Muttefekun alejhi)

Jedan od uzroka uskraćivanja blagoslova, na individualnoj i kolektivnoj razini, jeste kontrola javnih fondova, kroz pljačku, otimačinu, manipulaciju i pronevjeru. Posljedice ovoga pogubne su kako za onoga koji to čini, tako i za društvo u cjelini, zbog čega je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ovaj

imetak je lijep i privlačan, ko ga uzme čiste duše, bit će mu blagoslovljen, a ko ga uzme s pohlepom, neće imati blagoslova u njemu, i bit će poput onoga koji jede, a ne može se zasititi.” (Muttefekun alejhi) Ako se ovaj hadis odnosi na nekoga ko pohlepno i s velikom željom uzima javni novac (ne nužno na zabranjen način), šta je tek s onim ko ga uzima na zabranjen način?

Jedan od razloga izostanka blagoslova jeste pojava ekonomskih katastrofa u društvu, i poigravanje s ljudskim novcem na mnoge načine, uključujući neplaćanje kupljene robe, nevraćanje kredita, neplaćanje stanarine i sl. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko uzme ljudima novac s namjerom da ga vrati, Allah će mu pomoći da ga vrati, a ko ga uzme s namjerom da ga upropasti, Allah će njega upropastiti.” (Buhari)

Zato se bojte Allaha, pridržavajte se božanskog programa i Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, upute u svim svojim poslovima i životnim situacijama. Ako tako budete radili, na vas će se spustiti blagoslov, dobra djela će prevladati, a zreli i korisni plodovi ovog svijeta će vam doći.

O muslimani, ako islamski ummet zaista želi da mu se povećaju Božiji blagoslovi i njegove blagodati, onda se svi moramo iskreno i usrdno pokajati i popraviti ono što nije ispravno u našim životima, po principima islama, propisima Kur’ana i sunnetu Adnanova potomka Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

“... i govorio: ”Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati i pomoći će vas imanjinima i sinovima, i dat će vam bašče, i rijeke će vam dati.” (Nuh, 10–12)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

O vjernici, jedan od razloga spuštanja blagoslova jeste ustrajno donošenje salavata na časnog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

Gospodaru naš, smiluj se i podari mir i blagoslov Poslaniku i njegovoj porodici i svim njegovim ashabima i onima koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana.

Gospodaru naš, budi zadovoljan svim Poslanikovim ashabima i njegovom porodicom, o Živi i Vječni!

NEMARNOST – GAFLET (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid

30. džumadel-uhra 1445. po Hidžri / 12. januar 2024.

Hvala Allahu, Onome Koji daje život i smrt, i Koji sve može. Sveta su Njegova imena i uzvišena su Njegova svojstva. Nema boga osim Njega, Mudrog i Sveobaviještenog. On je oživio srca Kur'anom, savjetom, mudrošću i dobrim djelom, a prepustio je onoga koji se okrene od istine njemu samom, pa živi u propasti, nemaru i samoobmani. Zahvaljujem svome Gospodaru na svim blagodatima i na velikoj dobroti.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Onoga Koji sve čuje i vidi, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov poslanik, koji je došao s radosnom viješću i opomenom, koji je blistava svjetiljka. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, Njegovu časnu porodicu i ashabe, uzore svakom vjerniku koji je upućen u svoju vjeru.

Bojte se Allaha tako što ćete činiti svako djelo kojim je On zadovoljan i udaljavati se od svakog djela koje On prezire i ne prihvata. Bogobojaznost je sreća ovog svijeta i uspjeh onoga svijeta, vječni Džennet, pa blago se onome ko se bude čvrsto držao bogobojaznosti, a teško se onome ko se udalji od puta takvaluka i ne živi u skladu s principima bogobojaznosti.

O vjernici, popravite svoja srca onim što ih popravlja, i čuvajte ih od onoga što ih kvari, jer je srce kralj svih ostalih organa, kao što je rekao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Zaista u ljudskom tijelu ima jedan organ, kada je on zdrav, zdravo je cijelo tijelo, a kada je on bolestan, bolesno je cijelo tijelo, a taj organ je srce."

Jedna od najvećih i najopasnijih bolesti srca jeste gaflet – nemarnost, bezbrižnost, ravnodušnost. Potpuni gaflet je onaj koji je unesrećio nevjernike i licemjere, i on je uzrok njihovog vječnog boravka u Vatri. Uzvišeni kaže: "Onima koji neće da vjeruju u Allahove dokaze Allah, sigurno, neće ukazati

na Pravi put, i njih čeka patnja nesnosna. Usuđuju se da laži izmišljaju samo oni koji u Allahove riječi ne vjeruju, i oni su pravi lažljivci. Onoga koji zaniječe Allaha, nakon što je u Njega vjerovao – osim ako bude na to primoran, a srce mu ostane čvrsto u vjeri – čeka Allahova kazna. One kojima se nevjerstvo bude mililo stići će srdžba Allahova i njih čeka patnja velika, zato što više vole život na ovome nego na onome svijetu, a Allah neće ukazati na Pravi put onima koji neće da vjeruju. To su oni čija je srca i sluh i vid Allah zapečatio, i oni su zaista nemarni.” (En-Nahl, 104–108)

S druge strane, gaflet muslimana ogleda se u zanemarivanju i ravnodušnosti prema činjenju nekih dobrih djela i poduzimanju onoga što mu donosi korist i čuva ga od zla, a posljedica toga je da gubi onoliko sevapa koliko gaflet upravlja njegovim postupcima, i trpi onoliko neugodnosti i zla koliko je propustio uzroka spasa i uspjeha. Uzvišeni kaže: “Za sve će biti posebni stepeni, prema tome kako su radili; da ih nagradi ili kazni za djela njihova – nepravda im se neće učiniti.” (El-Ahkaf, 19) I kaže Uzvišeni: “... i da je čovjekovo samo ono što sâm uradi, i da će se trud njegov, sigurno, iskazati, i da će prema njemu u potpunosti nagrađen ili kažnjen biti.” (En-Nedžm, 39–41)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prenosi da je Allah rekao: “Uđite u Džennet Mojom milošću i podijelite je među sobom shodno svojim djelima.”

Uzvišeni o kazni zbog ostavljanja uzroka spasa kaže: “Zar – kad vas je snašla nevolja koju ste vi njima dvostruko nanijeli, možete reći: ‘Otkud sad ovo?!’ Reci: ‘To je od vas samih!’ Allah, zaista, sve može.” (Ali Imran, 165) I Uzvišeni kaže: “Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprosti.” (Eš-Šura, 30)

Gaflet, nemar, podrazumijeva nepostojanje želje za činjenjem dobra, iz čistih pobuda, i prezir prema dobru, uz lišenost srca svjetlosti imana iz koje izvire korisno znanje i dobro djelo, i ovo je potpuni gaflet ili gaflet koji svog vlasnika vodi u propast, a to je gaflet nevjernika i licemjera, od kojeg se čovjek može spasiti samo iskrenim pokajanjem i vraćanjem Allahu.

Kada čovjekom ovlada gaflet, jedino što on prati i slijedi jesu pretpostavke, prohtjevi duše, ono što mu njegov šejtan uljepša i što njegova strast voli. Zbog ove vrste gafleta Allah kažnjava nevjernike i licemjere i na ovom i budućem svijetu. Uzvišeni kaže: “Mi smo za Džehennem mnoge džine i ljude stvorili; oni srca imaju – a njima ne shvaćaju, oni oči imaju – a njima ne vide, oni uši

imaju – a njima ne čuju; oni su kao stoka, čak i gori – oni su zaista nemarni.” (El-A'raf, 179) I Uzvišeni kaže: “I pošto bismo ih nevolje oslobodili – do vremena do kojeg im je bilo određeno da je podnose, oni bi, odjednom, obećanje prekršili. Zato ih Mi kaznismo i u moru ih potopismo, jer su znamenja Naša poricali i prema njima ravnodušni bili.” (El-A'raf, 135–136)

Propast tlačitelja, tiranina i nasilnika jasan je dokaz prema kojem su slijepi njihovi nasljednici i sljedbenici. Uzvišeni kaže: “I Musa reče: ‘Gospodaru naš! Ti si dao faraonu i glavešinama njegovim bogatstva da u raskoši žive na ovome svijetu, pa oni, Gospodaru moj, zavode s puta Tvoga! Gospodaru naš, uništi bogatstva njihova i zapečati srca njihova, pa neka ne vjeruju dok ne dožive patnju nesnosnu!’ ‘Uslišena je molba vaša!’, reče On, ‘a vas dvojica na Pravome putu ostanite i nikako se za nezalicama ne povodite!’ I Mi prevedosmo preko mora sinove Israilove, a za petama su im bili faraon i vojnici njegovi progoneći ih ni krive ni dužne. A on, kad se počeo daviti, uzviknu: ‘Ja vjerujem da nema boga osim Onoga u Kojeg vjeruju sinovi Israilovi i ja se pokoravam!’ ‘Zar sada, a prije si neposlušan bio i razdor sijao?! Danas ćemo izbaviti samo tijelo tvoje da bi bio poučan primjer onima poslije tebe’, ali mnogi ljudi su ravnodušni prema Našim poukama.” (Junus, 88–92)

Uzvišeni za licemjere kaže: “Gluhi, nijemi i slijepi – oni ništa ne shvaćaju!” (El-Bekara, 171) I Uzvišeni kaže: “I spomeni ih na Dan tuge kada će biti s polaganjem računa završeno, a oni su ravnodušni bili i nisu vjerovali.” (Merjem, 39)

Kako će se, samo, nemarni ljudi žestoko kajati na Sudnjem danu! Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada stanovnici Dženneta uđu u Džennet i stanovnici Vatre uđu u Vatru, bit će dovedena smrt u obliku crno-bijelog ovna, pa će glasnik pozvati: ‘O stanovnici Dženneta!’, a oni će podići glave i pogledati. Glasnik će ih upitati: ‘Znate li šta je ovo?’ ‘Znamo, to je smrt’, reći će, jer su je svi već vidjeli. Zatim će glasnik pozvati: ‘O stanovnici Vatre!’, a oni će podići glave i pogledati. Glasnik će ih upitati: ‘Znate li šta je ovo?’ ‘Znamo, to je smrt’, reći će, jer su je svi već vidjeli. Nakon toga, smrt će biti preklana između Dženneta i Vatre, pa će biti rečeno: ‘O stanovnici Dženneta, od sada je vječnost bez umiranja! O stanovnici Vatre, od sada je vječnost bez umiranja!’” Tada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, proučio ajet: “I spomeni ih na Dan tuge kada će biti s polaganjem računa završeno, a oni su ravnodušni bili i nisu vjerovali.” (Merjem, 39)

U nekim verzijama ovog hadisa stoji: “Da Allah, džellešānuhu, stanovnicima Dženneta nije propisao vječni život, umrli bi od prevelike radosti, i da stanovnicima Vatre nije propisao vječni život, presvisnuli bi od prevelike tuge i kajanja.” Riječi Uzvišenog: “... a oni su ravnodušni” (Merjem, 39) znače da su ravnodušni na dunjaluku, jer će na ahiretu biti skinuta koprena s njihovih očiju, i više neće biti sljepila. Uzvišeni kaže: “Smrtne muke će zbilja doći – to je nešto od čega ne možeš pobjeći i u rog će se puhnuti – to je Dan kojim se prijeti – i svako će doći, a s njim i vodič i svjedok. ‘Ti nisi mario za ovo, pa smo ti skinuli koprenu tvoju, danas ti je oštar vid.’” (Kaf, 19–22) I Uzvišeni kaže: “... i ne slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti.” (El-Kehf, 28)

Nemar, ravnodušnost veliko je zlo i opasnost za muslimana, vodi ga ka propasti i zatvara pred njim vrata dobra. Štetnosti nemara su mnogobrojne. Uzvišeni kaže: “I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave; to su pravi grešnici.” (El-Hašr, 19) I Uzvišeni kaže: “... zaboravljaju Allaha, pa je i On njih zaboravio. Licemjeri su zaista pravi nevjernici.” (Et-Tevba, 67) I Uzvišeni kaže: “I spominji Gospodara svoga ujutro i navečer u sebi, ponizno i sa strahopoštovanjem i ne podižući jako glas, i ne budi bezbrižan.” (El-A'raf, 205)

Nemarnost prema imanu i potpunom tevhidu, monoteizmu, i onom obaveznom i onom pohvalnom, navodi muslimana da čini djela koja poništavaju tevhid – vjerovanje u jednog Boga, ili ga “okrnjuju”, kao što kaže Uzvišeni: “Većina ovih ne vjeruje u Allaha, nego druge Njemu smatra ravnim.” (Jusuf, 106)

Nemarnost prema učenju propisa o namazu i njegovim sastavnim dijelovima i obaveznim radnjama uzrok je nepotpunog ili neispravnog obavljanja namaza. U tom kontekstu u hadisu se navodi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, vidio čovjeka kako brzo obavlja namaz, i kada mu je taj čovjek prišao i nazvao selam, nakon namaza, Poslanik mu je rekao: “Vrati se i ponovo klanjaj, jer ti nisi klanjao!” To se ponovilo tri puta, a onda ga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podučio smirenosti u obavljanju namaskih radnji.

Nemarnost i nerazmišljanje o namazu u džematu dovodi do njegovog propuštanja. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najteži namazi za licemjere su jacija i sabah, a da znaju kolika je njihova vrijednost, došli bi u džamiju makar pužući.”

Nemarnost i ravnodušnost prema nagradi za zekat i kazni za njegovo neizvršenje dovodi do zapostavljanja ove vjerske dužnosti. U hadisu se kaže: “Nema nijednog vlasnika imetka, koji ne daje zekat na njega, a da mu taj imetak neće na Sudnjem danu doći u obliku zmije, uhvatiti ga za vilice, ubrizgati u njih otrov i reći mu: ‘Ja sam tvoje blago, ja sam tvoj imetak.’”

Nemarnost i ravnodušnost čovjeka prema pravima njegovih roditelja, nemarnost muškaraca prema svojoj porodici i nemarnost žene prema svojoj ženstvenosti, sprečava ih da uđu u Džennet. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Troje neće ući u Džennet: onaj koji je neposlušan svojim roditeljima, neljubomorna osoba i žena koja oponaša muškarce.”

Nemarnost i ravnodušnost prema kazni za prekidanje rodbinske veze dovodi do činjenja tog grijeha i ispunjenja Poslanikove prijetnje: “U Džennet neće ući onaj koji kida rodbinske veze.”

Nemarnost i ravnodušnost prema kazni za nepravdu dovodi do umnožavanja nepravde na Zemlji, prolijevanja nedužne krvi, otimanja tuđeg imetka, povrede časti, rušenja gradova, uništenja usjeva i stoke, širenja straha, što ima za posljedicu spuštanje kazne na zulumčara, kao što kaže Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem: “Allah daje vremena nasilniku, a kada hoće da ga kazni, ne može Mu umaći”, a zatim je proučio ajet: “Eto, tako Gospodar tvoj kažnjava kad kažnjava sela i gradove koji su nasilje činili. Kažnjavanje Njegovo je zaista bolno i strašno.” (Hud, 102)

Vrhunac nemarnosti zulumčara ogleda se u tome da misli da njegov Gospodar ne zna za njega i za ono što radi. Uzvišeni kaže: “A ti nikako ne misli da Allah ne motri na ono što rade nevjernici! On im samo pušta do Dana kada će im oči ostati otvorene, i kada će žureći uzdignutih glava, netremice gledati; a srca će im prazna biti. Ti opominji ljude Danom kada će im kazna doći, kada će oni koji su se ogriješili prema sebi – govoriti: ‘Gospodaru naš, ostavi nas još samo kratko vrijeme, odazvat ćemo se pozivu Tvome i slijedit ćemo poslanike!’ – ‘A zar se prije niste zaklinjali da nećete na onaj svijet? I nastanili ste se bili u kućama onih koji su se prema sebi ogriješili, a bilo vam je poznato kako smo s njima postupili, i primjere smo vam navodili.’ I oni lukavstva svoja pletu, a Allah zna za lukavstva njihova, samo što lukavstva njihova ne mogu brda pokrenuti. Nemoj ni pomisliti da Allah neće održati obećanje Svoje poslanicima Svojim – Allah je, uistinu, silan i strog – na Dan kada Zemlja bude

zamijenjena drugom zemljom, a i nebesa, i kad svi izađu pred Allaha Jedinoga i Svemoćnog. Toga dana ćeš vidjeti grešnike povezane u zajedničke okove; košulje će im od katrana biti, a vatra će lica njihova obavijati – da Allah kazni svakoga prema zasluži – Allah će zaista brzo račun svidjeti. Ovo je obznana ljudima i da njome budu opomenuti i da znaju da je samo On jedan Bog, i da razumom obdareni prime pouku!” (Ibrahim, 42–52)

Znajte da je nemarnost ključ svakog zla, a musliman je zbog nemarnosti lišen mnogih nagrada i svaki nedostatak mu dolazi preko nje. Spasiti se od nemarnosti, to je sreća, udaljiti se od nemarnosti, to je napredak u ibadetu, biti oprezan prema nemarnosti, to je zaštita od kazni na ovom svijetu i postizanje užitka nakon smrti.

Čovjek se može oduprijeti nemarnosti i spasiti se od nje samo ako se bude držao podalje od njenih uzroka i ako se ne bude priklanjao ovome svijetu, koji čovjeka zavarava u pogledu ahireta. Ono što muslimanu pomaže da izbjegne nemarnost jeste klanjanje namaza u džematu, ponizno i prisutnog srca. Namaz oživljuje i održava ljudsko srce u životu, zbog uzvišenih značenja koje sadrži. Uzvišeni kaže: “Zato se samo Meni klanjaj i molitvu obavljaj – da bih ti uvijek na umu bio!” (Taha, 14)

Također, čovjeka od nemarnosti spašava spominjanje Allaha u svakoj situaciji. Zikr oživljava srca, tjera šejtana, čisti dušu, jača tijelo za pokornost, budi iz sna zaborava, a njegov kontinuitet štiti čovjeka od grijeha. Ebu Musa, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Primjer onoga koji spominje svog Gospodara i onoga koji Ga ne spominje je kao primjer živog i mrtvog.”

Od nemarnosti još čuva:

– učenje Kur’ana, koji sadrži čuda, budi ambicije, liječi srca, podstiče na svako dobro i odvraća od svakog zla. Uzvišeni kaže: “Mi objavljujemo u Kur’anu ono što je lijek i milost vjernicima, a nevjernicima on samo povećava propast” (El-Isra, 82);

– druženje s učenim i dobrim ljudima, jer oni nas podsjećaju na Allaha i podučavaju Njegovim propisima. Uzvišeni kaže: “Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže, i ne skidaj očiju svojih s njih iz želje za sjajem u životu na ovome svijetu, i ne

slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti” (El-Kehf, 28);

– udaljavanje od mjesta zabave i grijeha i od lošeg društva. Uzvišeni kaže: “On vam je već u Knjizi objavio: kad čujete da Allahove riječi poriču i da im se izruguju, ne sjedite s onima koji to čine dok ne stupe u drugi razgovor, inače, bit ćete kao i oni. Allah će, sigurno, zajedno sastaviti u Džehennemu licemjere i nevjernike” (En-Nisa, 140);

– spoznaja bezvrijednosti ovoga svijeta i njegove prolaznosti, i nezavaravanje njime i njegovim ukrasima u odnosu na ahiret; to je ono što je većinu ljudi odvratilo od onoga svijeta i navelo ih da slijede svoje strasti;

– izbjegavanje grijeha i nepokornosti Allahu, jer je svaki grijeh koji čovjek učini uzrokovan nemarnošću. Uzvišeni kaže: “Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete se, i odjednom dođu sebi, dok prijatelje šejtanove šejtani podržavaju u zabludi i oni ne dolaze sebi” (El-A’raf, 201–202).

A, čovjeka od nemarnosti čuvaju i druge stvari.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODAT RAZUMA (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

14. redžeb 1445. po Hidžri / 26. januar 2024.

Hvala Allahu, savršenom i neprikosnovenom Stvoritelju, Koji je pokazao Svoje dokaze i znamenja u stvorenjima i obzorjima. Hvalim Ga, slavljen neka je, i zahvaljujem Mu na neprekidnim blagodatima i obilnoj opskrbi. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem kojim se nadam spasu na Dan međusobnog susreta, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, čiste loze, briljantnog morala, neka su na njega, na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ga slijede u dobročinstvu Allahova milost, spas i blagoslov sve dok se budu smjenjivali dan i noć.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i požurite s činjenjem dobrih djela prije nego što iznenada odete sa ovog svijeta, i činite dobro prije nego što budete spriječeni. Sutra je Dan istine, a danas je Dan "natjecanja".

O vjernici! Razum je temelj spoznaje, instrument razumijevanja, izvor znanja i odgoja. Razumom se spoznaju činjenice, otkriva skriveno, mjere stvari i postižu vrline.

Razum je blagodat kojom Allah, džellešanu, obdaruje Svoje odlikovane robove, one kojima je On odredio lijepo mjesto povratka nakon smrti.

Uzvišeni kaže: "To su dokazi za one koji pameti imaju." (Taha, 54)

I kaže Uzvišeni: "To su doista dokazi ljudima koji pameti imaju." (Er-Ra'd, 4)

I kaže Uzvišeni: "Zar to pametnom zakletva nije...?" (El-Fedžr, 5)

Razum je svjetlost u srcu poput svjetlosti vida u očima, smanjuje se i povećava, dolazi i odlazi.

Čovjek pomoću razuma vidi stvari onakvima kakve one jesu, njihovu suštinu i smisao, dolazi do ispravnog mišljenja, razumije objašnjenje i kloni se onoga što mu ne priliči. Dakle, koristeći razum, postiže cilj, razboritost i kontinuitet.

Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Bit čovjeka je njegov razum.” Kada su Abdullaha ibn Mubareka upitali: “Šta je najvrednije što je dato čovjeku?”, on je odgovorio: “Razum.” Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Čovjek neće upotrijebiti svoju vjeru sve dok ne upotrijebi svoj razum.”

Čestita braćo! Razum ima svoja prepoznatljiva obilježja i svojstva koja ukazuju na njega.

Prvo svojstvo razumom obdarenih jeste prihvatanje i ispravno razumijevanje Allahovih naredbi i zabrana, vjerovanje u Njega i slijeđenje Njegovih poslanika. Uzvišeni kaže: “Zar je onaj koji zna da je istina ono što ti se objavljuje od Gospodara tvoga kao onaj koji je slijep? A pouku samo razumom obdareni primaju.” (Er-Ra’d, 19)

I kaže Uzvišeni za stanovnike Vatre, utječemo se Allahu od nje: “I reći će: ‘Da smo slušali ili razmišljali, ne bismo među stanovnicima Džehennema bili!’” (El-Mulk, 10)

Razuman čovjek ne daje prednost svome razumu nad vjerskim tekstovima, i ne podređuje šerijat svom mišljenju.

Potpuna pokornost i predanost može se postići jedino potpunim prihvatanjem tekstova dviju plemenitih objava: Kur’ana i sunneta, i njihovom praktičnom primjenom. Zuhri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Od Allaha je poslanica, od Poslanika je njeno dostavljanje, a na nama je da im se pokorimo.”

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, kaže: “Svako ko ima i trunku razuma zna da je pokvarenost i propast svijeta nastala zbog davanja prednosti razumu nad Objavom, i strastima nad razumom.”

Razuman čovjek razmišlja o Allahovoj vlasti, prostranstvima nebesa i Zemlje, ajetima i dokazima Njegove moći. Uzvišeni kaže: “Na nebesima i na Zemlji, zaista, postoje dokazi za one koji vjeruju; i stvaranje vas i životinja koje je razasuo dokazi su za ljude koji su čvrsto ubijedeni; i smjena noći i dana i kiša, koju Allah s neba spušta da pomoću nje zemlju, nakon mrtvila njezina, oživi i promjena vjetrova – dokazi su za ljude koji imaju pameti.” (El-Džasije, 3–5)

Razuman čovjek ne daje prednost kratkom i prolaznom užitku nad vječnim, jer zna da je dunjaluk hladovina oblaka, san spavača, ne ostaje u jednom stanju, promjenjiv je i prevrtljiv, sigurnost na njemu je opasnost, povjerenje u njega je obmana, vječnost na njemu je nemoguća, oslanjanje na njega je

zabluda. Uzvišeni kaže: “Sve što vam je darovano samo su naslade i ukrasi u životu na ovome svijetu; a ono što je u Allaha bolje je i trajno je. Zašto se ne opametite?” (El-Kasas, 60)

I kaže Uzvišeni: “Život na ovome svijetu samo je igra i zabava, a onaj svijet je, zaista, bolji za one koji se Allaha boje. Zašto se na opametite?” (El-En'am, 32)

Neke od osobina razumnog čovjeka jesu: ispravno držanje, duga šutnja, ne počinjati s govorom prije pitanja, ne odgovarati na pitanje prije provjere i utvrđivanja onoga o čemu se pitanje postavlja.

On nikoga ne potcjenjuje i nisu mu nepoznate vlastite mahane, jer onaj ko ne poznaje vlastite mahane, neće prepoznati tuđe vrline.

Kada nešto zna, to primijeni, a kada primijeni, nastoji ostati skrušen, kada vidi, uzme pouke, kada šuti, razmišlja, kada govori, spominje Allaha, kada mu se dadne, zahvali, kada bude iskušan, strpi se, kada neko prema njemu grubo postupi, on mu uzvratu blagošću, kada se od njega traži, darežljiv je, a kada govori, iskren je.

O muslimani! Razum je velika Allahova blagodat i dragocjen dar, na kojem smo Mu dužni zahvaljivati, a vid zahvalnosti ogleda se i u tome da čuvamo razum od svega što ga može pomutiti, zaprljati i uništiti njegovu svjetlost, prije svega od strasti i prohtjeva, jer su oni njegovi ljuti protivnici i odvraćaju ga od dobra.

Strast je “pokvarena” lađa koja čovjeka vodi u tmine smutnji, otrovna “ispaša”, koja ga vodi ka iskušenjima. Uzvišeni kaže: “A zar je iko gore zalutao od onoga koji slijedi strast svoju, a ne Allahovu uputu? Allah, doista, neće ukazati na Pravi put narodu koji sam sebi nepravdu čini.” (El-Kasas, 50)

Ali ibn Ebu Talib, radijallahu anhu, rekao je: “Bojim se za vas dviju stvari: slijeđenja strasti i nade u dug život. Slijeđenje strasti odvraća od istine, a nada u dug život odvraća od sjećanja na ahiret.”

Allahu moj, smiluj se Muhammedu i Muhammedovoj porodici, kao što si se smilovao Ibrahimu i Ibrahimovoj porodici. Allahu moj, blagoslovi Muhammeda i Muhammedovu porodicu, kao što si blagoslovio Ibrahima i Ibrahimovu porodicu. Ti si hvaljen i uzvišen.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio:

“Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

EMANET – DEFINICIJA, OBAVEZNOST I PODRUČJA PRIMJENE (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
21. redžeb 1445. po Hidžri / 2. februar 2024.

Hvala Allahu, Koji je naredio da se ispunjavaju emaneti, odnosno preuzete obaveze, i Koji je upozorio one koji ih pronevjeravaju, i Koji upućuje na Pravi put. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je On, na dobroti, plemenitosti, darežljivosti i blagodarnosti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Dobročinitelja, Blagog, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, Koji je pozivao Allahovom zadovoljstvu i vječnoj sreći Njegovih robova u džennetima uživanja. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe, nosioce dobrote i bogobožnosti, sljedbenike ispravnog puta i velikog dobra, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, odazovite se i pokorite se Njemu, i sjećajte se susreta s Njim, i stajanja i obračuna pred Njim. Pripremite odgovore za pitanja koja će vam biti predložena, i neka vas ne zavede život na ovom svijetu i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba.

O muslimani, vječna sreća, pobjeda i spas bogobožnih i sljedbenika Pravog puta nalazi se u zadovoljstvu Gospodara svjetova, počasti koju im On ukazuje, najljepšoj nagradi, dobročinstvu i blagosti, a zasnovana je na izvršavanju dužnosti koje je On propisao, strogo naredio Svojim robovima i svim Svojim stvorenjima, a one su naznačene u riječima Uzvišenog: “Mi smo nebesima, Zemlji i planinama ponudili emanet, pa su se ustegli i pobojali da ga ponesu, ali ga je preuzeo čovjek – a on je, zaista, prema sebi nepravedan i lahkomišlen.” (El-Ahzab, 72) Čovjek je nepravedan prema sebi kada griješi prema Gospodaru i ne izvršava Njegove naredbe, a lahkomišlen je jer nije u potpunosti svjestan

posljedica svoje neodgovornosti i kazne za neispunjenje preuzetog emaneta i neizvršenje naredbi i zabrana.

Jedan od emaneta, koji je čovjek dužan ispuniti i postupati u skladu s njim, jeste emanet tijela, organa koje mu je Allah podario i potčinio, da izvršavaju njegove naredbe, ostvaruju njegove želje i vode ga ka cilju, a i ispunit će ga tako što će ih koristiti samo u onome čime je njegov Gospodar zadovoljan, u izvršavanju Njegovih naredbi i ostavljanju Njegovih zabrana, izbjegavanju svega što izaziva Njegovu srdžbu i izlaže ga Njegovoj kazni. Ako organe, koji su mu potčinjeni, bude koristio u grijehu prema Allahu, ili kao sredstvo za činjenje loših i zlih djela, koja izazivaju Allahovu srdžbu i kaznu, iznevjerio je taj emanet i “požnjet” će propast i kajanje na Dan kada će protiv njega svjedočiti njegovi organi. “Na Dan kada protiv njih budu svjedočili jezici njihovi, i ruke njihove, i noge njihove za ono što su radili. Toga Dana Allah će ih kazniti kaznom koju su zaslužili i oni će saznati da je Allah, doista, oličena istina.” (En-Nur, 24–25)

O vjernici, iako emanet, prema klasičnim definicijama, predstavlja čuvanje povjerenih stvari, koje ljudi ostavljaju jedni kod drugih, i njihovo vraćanje vlasnicima u stanju u kakvom su preuzete, bez ikakvih nedostataka, pokoravajući se tako Allahovoj naredbi kojom se propisuje vraćanje povjerenih stvari njihovim vlasnicima, u riječima Uzvišenog: “Allah vam zapovijeda da ispunite preuzete emanete (vratite ih njihovim vlasnicima)” (En-Nisa, 58), a i shodno hadisu koji je zabilježio Buhari od Ebu Hurejre, radijallahu anhu: “Koji god čovjek uzme imetak s namjerom da ga vrati, Allah će mu pomoći da ga vrati, a ko uzme imetak s namjerom da ga upropasti, Allah će njega upropastiti”, ipak bi se moglo reći da je njegovo značenje općenitije i šire od toga i obuhvata mnoga područja ljudskog života. Tako, recimo, čovjek ima emanet prema sebi, koji se ogleda u preciznom i odgovornom izvršavanju povjerenih dužnosti ili zadataka, što opet zahtijeva iskrenost u poslu i njegovo kvalitetno, stručno i profesionalno obavljanje, kontinuitet, kontrolu, stručno usavršavanje, pravilno upravljanje talentima, zapošljavanje odgovarajućih kadrova, odgovorno raspolaganje resursima i njihovo čuvanje od nanamjenske upotrebe i sl. Allah, džellešlanu, pohvalio je one koji se brinu o preuzetim emanetima i iskreno su predani svojim zadacima, i obećao im je da će ih uvesti u Džennet, Kuću počasti. Uzvišeni kaže: “... i oni koji povjerene im emanete budu čuvali i obaveze svoje ispunjavali, i oni koji dug svjedočenja svoga budu izvršavali, i oni

koji molitve svoje budu revnosno obavljali – oni će u džennetskim baščama biti počašćeni.” (El-Mearidž, 32–35)

O vjernici, sastavni dio emaneta je da čovjek ne koristi svoju poziciju i funkciju za ostvarivanje lične koristi ili koristi nekog svog bližnjeg, poznanika ili prijatelja, kao što to rade oni kojima pozicija služi za uvećanje ličnog bogatstva, na nedozvoljen način i zabranjenim sredstvima, poput mita, i drugih oblika zloupotrebe položaja. Sve ovo smatra se pronevjerom emaneta koji mu je povjeren i koji je dužan čuvati i brinuti se o njemu, i spada u nezakonitu dobit, utaju, “gulul”, u vezi s kojom je prenesena žestoka prijetnja u hadisu koji su zabilježili Ebu Davud u Sunenu i Ibn Huzejma u Sahihu, s vjerodostojnim lancem, od Burejde ibn Husajba el-Eslemija, radijallahu anhu, a u kojem se kaže da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Koga postavimo na neku poziciju, i damo mu platu za to, sve što uzme, mimo toga, je gulul, utaja.” Uzvišeni kaže: “A onaj ko nešto utaji – donijet će na Sudnji dan to što je utajio i tada će se svakome u potpunosti dati ono što je zaslužio, nikome se nepravda neće učiniti.” (Ali Imran, 161)

Buhari i Muslim bilježe od Ebu Humejda es-Saidija, radijallahu anhu, da je rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zadužio je čovjeka iz Ezda, po imenu Ibn Lutbijja, za prikupljanje zekata. Kada se vratio s dužnosti, rekao je: ‘Ovo je vaše, a ovo je poklon meni.’ Čuvši ove njegove riječi, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, popeo se na minber, zahvalio Allahu i pohvalio Ga, a zatim je rekao: ‘Šta je onima koje pošaljem da prikupe zekat, a onda oni dođu i kažu: ‘Ovo je vaše, a ovo je poklon meni!’ Zašto nisu sjedili u kući svoga oca ili majke i čekali da im neko nešto pokloni?’”

U emanet, koji je obaveza čuvati, ubrajaju se razgovori i sijela na kojima se kazuju tajne i povjerljive informacije. Ono o čemu se razgovara u zatvorenom i ograničenom krugu ljudi nije ispravno iznositi u javnost i širiti među ljudima, jer to može imati dalekosežne posljedice i uzrokovati veliki nered.

Zabranjeno je i otkrivanje tajni koje nam je neko povjerio, a posebno ako je to tajna između muža i žene. Prenošnje bračnih tajni je pronevjera emaneta, zbog velikog zla i štete koja se time uzrokuje i zato je ova vrsta tajne jedan od najvećih emaneta kod Allaha, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio imam Muslim od Ebu Seida el-Hudrija, radijallahu anhu, da je Vjerovjesnik,

sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Jedan od najvećih emeneta kod Allaha na Sudnjem danu jeste tajna koju žena povjeri mužu, pa je on proširi.”

Bojte se Allaha, čuvajte i ispunjavajte emanete koji su vam povjereni, bez obzira na to da li se radi o Allahovim pravima, farzovima i vadžibima, ili ljudskim pravima, kao što su polozi, ugovori i druge transakcije. Čuvanje i ispunjavanje emeneta dokaz je imana, iskrenosti i bogobožnosti. Euzu billahi mineš-šejtanir-radžim: “O vjernici, Allaha i Poslanika ne varajte i svjesno međusobno povjerenje ne proigravajte.” (El-Enfal, 27)

O vjernici, u hadisu koji je zabilježio imam Ahmed u Musnedu, s vjerodostojnim lancem prenosilaca, od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, bilježi se da je rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nije održao govor a da nije rekao: “Nema vjere onaj ko nema emaneta, i nema vjere onaj ko se ne drži ugovora i dogovora.”

O vjernici, zaista onoga ko se “okiti” svojstvom pronevjere emeneta čeka ružan i strašan završetak, i to nikako ne treba gubiti iz vida, potcjenjivati ga i ustrajavati u njemu.

Emanet u islamu ima široko značenje i obuhvata sve aspekte života: prati nas u našem odnosu prema Stvoritelju, odnosu prema porodici i društvu u kojem živimo i radimo.

Sljedeće su obaveze prema emanetu: osjećaj odgovornosti za svaku povjerenju stvar i svijest da će se za nju polagati račun pred Gospodarom, kao što se navodi u hadisu da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svi ste vi pastiri i odgovarat ćete za svoje stado. Vlada je pastir i odgovarat će za svoje stado, čovjek je pastir u svojoj porodici i odgovarat će za svoje stado, žena je pastirica u kući svog muža i odgovarat će za svoje stado, sluga je pastir u imetku svoga gospodara i on će odgovarati za svoje stado.” (Buhari)

Sve blagodati koje nam je Allah podario i kojima nas je opskrbio jesu emanet, povjerenja stvar u našim rukama, i nikako nam ne priliči da se poigravamo s njima. Čula kojima nas je Allah obdario su emanet, bračni drug, imetak i djeca, sve što je drago našim srcima, sve je to emanet, i obaveza je sve to koristiti u pokornosti Allahu i postizanju Njegovog zadovoljstva, i ni u čemu od toga ne smijemo skrenuti s ispravnog puta, koji Allah želi, koji je naredio i podstakao da se slijedi. Bojte se Allaha i dobro čuvajte svoje emanete

i ispunjavajte ih da biste imali sretnu završnicu, sačuvali se kazne i postigli Allahovo zadovoljstvo i ljubav.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BEREKET DRUŽENJA S UČENIM LJUDIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr
28. redžeb 1445. po Hidžri / 9. februar 2024.

Hvala Allahu, Onome Koji je ljepotom Svoje Objave uljepšao srca Svojih evlija i svjetlošću Svoga vjerzakona, šerijata, očistio duše Svojih odabranih robova. Hvalim Ga, slavljen neka je On, na Njegovim blagodatima i darovima i molim Ga da nam poveća iz Svog obilja. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, svjedočenjem kojim tražimo povećanje Njegove milosti, dobrote i blagodati, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega, na njegovu porodicu, ashabe i pravedne halife Allahova milost, spas i blagoslov.

O muslimani, bojte se Allaha u javnosti i tajnosti, i obožavajte Ga onako kako Mu dolikuje, ujutru i uvečer. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba boriti i umirite samo kao muslimani.” (Ali Imran, 102)

O muslimani, najdragocjenija stvar, “najukusniji” plod i najvrednije sijelo i druženje jeste ono na kojem se spominje Allah i stječe znanje. To su najblagoslovljenija, najčišća, najljepša, najproduktivnija i najkorisnija sijela, koja su svjetlost tragaocu, pomoć potrebnom, utjeha očajnom, štit opreznom, bašta znanja čiji cvjetovi ne vehnu, dobro čiji su tragovi svakom oku vidljivi. Blago li se onome ko uživa u njegovim plodovima i obasjan je njegovim suncem.

Rečeno je da su učenjaci prvaci i da je druženje s njima dobitak u svakom smislu. Mejmun ibn Mehran rekao je: “Osjetio sam boljitak u srcu družeći se s učenjacima.”

Koliko srca tuguju za kružocima učenjaka čija su djela bila inspiracija drugima! Otišli su, a njihova su mjesta ostala upražnjena. Kada je umro čuveni učenjak Muvefekuddin ibn Kudama, Ebu Isa Musa el-Makdisi, oplakujući ga, u stihovima je kazao:

*Ti kružoci su prošli i nestali
bili su mjesta okupljanja,
kada bi se samo vratili!*

O muslimani, kružoci znanja su zreli, rodni vrtovi i rosne bašče, i ko ih bude redovno posjećivao, postići će najveće stepene i najplemenitije vrline. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko bude išao nekim putem, tražeći znanje, Allah će mu olakšati put ka Džennetu.”

Slijeđenje puta znanja obuhvata posjećivanje kružoka znanja, učenje, izučavanje, čitanje, ponavljanje, razumijevanje, razmišljanje o naučenom i druženje s učenjacima.

Kružoci znanja ispunjavaju oči i duše radošću, a u srcu povećavaju smirenost, skrušenost i sposobnost jasnog viđenja stvari. Abdullah ibn Amr, radijallahu anhuma, kazuje: “Upitao sam: ‘Allahov Poslaniče, koja je dobit od sijela na kojima se spominje Allah?’ ‘Dobit od takvih sijela jeste Džennet’, odgovorio je Poslanik.” (Ahmed)

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ko želi da nastani džennet na dunjaluku, neka posjećuje kružoke na kojima se spominje Allah.” Također je rekao: “Kružoci i sijela na kojima se spominje Allah jesu kružoci meleka, a kružoci i sijela na kojima se vode beskorisni razgovori su kružoci šejtana, pa neka čovjek odabere za sebe onaj koji mu se više sviđa i koji mu više priличи, jer će biti sa ‘svojima’ na ovom i budućem svijetu.”

Ata, Allah mu se smilovao, kazao je: “Kružoci na kojima se spominje Allah jesu oni na kojima se uči o halalu i haramu, kako ćeš, u skladu s propisima, kupovati i prodavati, kako ćeš klanjati i postiti, kako ćeš sklopiti bračni ugovor ili se razvesti od žene, kako ćeš obaviti hadž, i slično tome.”

Jahja ibn Kesir rekao je: “To su kružoci na kojima se uče šerijatski propisi.”

Ebu Hurejra i Ebu Seid, radijallahu anhuma, prenose da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neće se ljudi okupiti radi spominjanja Allaha a da ih neće natkriliti meleki, obaviti milost, na njih se spustiti smiraj i Allah ih spomenuti kod onih koji su kod Njega.” (Muslim)

Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, rekao je: “Jednom prilikom, Muavija, radijallahu anhu, zatekao je u džamiji grupu ljudi okupljenih u halku, pa ih je

upitao: ‘Šta vas je okupilo ovdje?’, a oni su rekli: ‘Okupili smo se da spominjemo Allaha i da Mu zahvalimo na tome što nas je uputio u islam i odlikovao nas njime.’ ‘Tako vam Allaha, niste se okupili ni zbog čega drugog?’, upita ih on ponovo. ‘Tako nam Allaha, nije nas okupilo ništa drugo nego to’, rekoše oni. Na to Muavija reče: ‘Nisam vas zakleo Allahom zbog toga što vam ne vjerujem, i možda nema niko ko je prenio manje Poslanikovih hadisa od mene, nego sam vam htio kazati da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, isto ovo pitanje postavio jednoj grupi ashaba koji su se okupili u halku, pa su mu oni odgovorili: ‘Okupili smo se da spominjemo Allaha i da Mu zahvalimo na tome što nas je uputio u islam i odlikovao nas njime’, a kada ih je on zakleo Allahom da je to jedini razlog zbog kojeg su se okupili, oni su odgovorili: ‘Tako nam Allaha, nije nas okupilo ništa drugo nego to.’ Na to im je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: ‘Nisam vas zakleo zato što vam ne vjerujem, nego mi je došao Džibril i obavijestio me da se Allah hvali Svojim melekima zbog vas.’” (Muslim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah ima meleke koji obilaze puteve tražeći one koji Allahu zikr čine, pa kada pronađu skupinu koja spominje Uzvišenog Allaha, oni jedni druge pozovu, govoreći: ‘Brzo dodite, evo onog za čim ste tragali!’ Zatim ih natkrile ispunjavajući krilima prostor sve do ovozemaljskog neba, a potom ih njihov Gospodar upita, a On bolje od njih zna: ‘Šta kažu Moji robovi?’ ‘Slave Te, veličaju, zahvaljuju Ti i priznaju Tvoje savršenstvo!’, odgovore meleki. ‘A jesu li Me vidjeli?’, upita ih On, a oni odgovore: ‘Ne! Tako nam Allaha, nisu Te vidjeli!’ ‘A kako bi tek bilo da su Me vidjeli?!’, upita ih On ponovno, a meleki odgovore: ‘Da su Te vidjeli, još više bi Ti ibadet činili, još više bi Te veličali i još više bi Te slavili!’ ‘A šta oni traže?’, upita ih On, a oni odgovore: ‘Mole Te za Džennet.’ ‘A jesu li ga vidjeli?’, upita ih On. ‘Nisu, tako nam Allaha, Gospodaru naš, nisu ga vidjeli!’, odgovore oni. ‘A kako bi tek bilo da su ga vidjeli!’, upita Allah, a meleki odgovore: ‘Da su ga vidjeli, još bi se više za njega trudili, više bi za njim tragali i više za njim žudjeli!’ ‘A od čega traže zaštitu?’, upita ih Allah, a oni odgovore: ‘Od Vatre!’ ‘A jesu li je vidjeli?’, upita ih Allah, a oni odgovore: ‘Tako nam Allaha, nisu je vidjeli!’ ‘A kako bi tek bilo da su je vidjeli?’, upita Allah, a meleki odgovore: ‘Da su je vidjeli, još bi više od nje bježali i još bi više od nje strahovali!’ Allah tada kaže: ‘Ja vas uzimam za svjedoke da sam im već oprostio.’ Tada jedan od meleka kaže: ‘Među njima ima

neki čovjek koji nije jedan od njih, već je među njih došao zbog neke potrebe', a Allah odgovori: 'Oni su takav skup na kojem neće biti nesretan onaj ko se nalazi među njima.'" (Muslim)

Kurtubi je rekao: "Ovim je onima koji Allaha spominju, zikr Mu čine, ukazana posebna počast i povećana je njihova deredža kod Allaha. Zar ne vidiš da je Allah, zbog njih, ukazao počast čak i onome ko im se pridružio, a nije im pripadao, iako se oni nisu zagovarali za njega niti su išta tražili za njega! Ovo je posebno stanje i poseban stepen, da nas Allah učini od njih."

O vrijednosti i blagoslovu sijela na kojima se spominje Allah govori i sljedeći hadis: Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Neće se ljudi okupiti na jednom mjestu i spominjati Allaha, želeći postići nagradu gledanja u Njegovo lice na Sudnjem danu, i ništa drugo, a da ih neće pozvati glasnik s nebesa: 'Ustanite, oprošteni su vam grijesi i vaša loša djela zamijenjena su dobrima.'" (Ahmed i Bezzar)

Allahu ekber! Ima li veće počasti, vrijednosti, dobročinstva i blagodarnosti od ove: "Ustanite, oprošteni su vam grijesi i vaša loša djela zamijenjena su dobrima"!

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Da sjedim s onima koji Allaha spominju poslije sabahskog namaza, pa dok sunce ne obasja, draže mi je nego da iz ropstva oslobodim četvericu Ismailovih potomaka. A i da sjedim s onima koji spominju Allaha poslije ikindijskog namaza do zalaska sunca, draže mi je nego da oslobodim četiri roba." (Ebu Davud)

Uzvišeni Allah kaže: "Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže." (El-Kehf, 28) U tumačenju ovog ajeta, Ibn Kesir je rekao: "Sjedi s onima koji spominju Allaha, svjedočeći Mu jednoću, koji Mu zahvaljuju, slaveći Ga, veličajući i moleći Ga ujutru i navečer, bilo da su siromašni ili bogati, jaki ili slabi."

Blago se onome ko bude hrlao sijelima na kojima se spominje Allah i stječe korisno znanje, i ko se bude družio s dobrim, učenim i mudrim ljudima. Muaz, radijallahu anhu, kaže: "Stječite korisno znanje, jer stjecanje znanja je dobro djelo, traženje znanja je ibadet, ponavljanje naučenog je slavljenje Allaha, tražanje za znanjem je borba na Allahovom putu, dijeljenje znanja je pobožno djelo i podučavanje neukog je sadaka."

Allahu moj, uzvisi nas, Svojom dobrotom, do najviših deredža, i proživi nas u skupini onih koji su Te spominjali, i uputi nas da slijedimo naše dobre prethodnike, čistih nijeta.

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni da vas On vidi i nadzire, pokoravajte Mu se, a nemojte Mu biti nepokorni. “O vjernici, bojte se Allaha, i budite sa onima koji su iskreni.” (Et-Tevba, 119)

O muslimani, izbjegavajte sijela nemara, poniženja i sramote, i klonite se mjesta grijeha, nemorala i nepokornosti Allahu. Niko s tih mjesta nije otišao osim s narušenom reputacijom, lošom srećom, pognutom glavom, “zaodjeven” poniženjem na ovom i izložen kazni na onom svijetu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nikada se ljudi neće okupiti na sijelu, na kojem neće spominjati Allaha, a da im se to neće upisati kao da su sjedili oko lešine magarca, i da im to neće biti propast.” (Ebu Davud, vjerodostojnim lancem prenosilaca)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nikada se ljudi neće okupiti na sijelu na kojem neće spominjati Allaha, niti donositi salavate na svoga Vjerovjesnika, a da im ono neće propasti. Ako hoće, kaznit će ih, a ako hoće, oprostit će im.” (Tirmizi, koji kaže da je hadis dobar.)

Allahu moj, probudi nas iz sna nemara i drijemeža, i učini nas od onih koji slušaju Tvoj govor i slijede ono najbolje u njemu.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KAKO ISKORISTITI MJESEC ŠABAN I PRIPREMITI SE ZA RAMAZAN (MEKKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
6. šaban 1445. po Hidžri / 16. februar 2024.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega i njegovu porodicu Allahova milost, spas i oprost.

O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su nove stvari, svaka nova stvar u vjeri je novotarija, svaka novotarija vodi u zabludu, a svaka zabluda vodi u Vatru.

Znajte, ljudi, da je bogobojažnost najbolja poputnina i najbolja opskrba. Razmislite o stvarnosti ovog svijeta, koliko je lijepih građevina uništeno nakon njihove izgradnje, i koliko je ljudi, kojima su one date, bilo sretno zbog toga, a kratko nakon toga napustili su ih ili su one napustile njih. Kada to zna, svaki razuman čovjek pohrlit će zadovoljstvu svoga Gospodara, i nastojat će da učini što više dobrih djela i što više dobročinstva. Uzvišeni kaže: “... i nastojte zaslužiti

oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje, za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici, udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju – a Allah voli one koji dobra djela čine.” (Ali Imran, 133–134)

“Nadmećite se da u Gospodara svoga zaslužite oprost i Džennet, prostran koliko su nebo i Zemlja prostrani, i pripremljen za one koji u Allaha i poslanike Njegove vjeruju. To je Allahova blagodat koju će dati onome kome On hoće; a u Allaha je blagodat velika.” (El-Hadid, 21)

Istinsko natjecanje treba da bude u dobrim djelima, makar ih vidjeli malim i neznatnim, i u udaljavanju od grijeha, makar ih, u svojim dušama, smatrali beznačajnim, kako čovjek ne bi posustao u činjenju onoga što mu je naređeno, izvršavanju naredbi i ostavljaju zabrana, i kako ne bi potcijenio ni najmanji prekršaj, jer možda upravo taj prekršaj bude uzrok vječne propasti i nesreće. Zato, natječite se u dobru, da biste postigli Njegov Džennet i zadovoljstvo.

O muslimani, zahvaljujemo Allahu, Koji je, Svojom voljom, odlikovao neka vremena i mjesta nad drugima. Kao što je odlikovao određene sate i dane, i ispunio ih blagodatima i darovima, isto tako, odabrao je mjesec šaban, među posebno vrijednim mjesecima, da bude prethodnica uzvišenog mjeseca, koji briše grijeha, i u kojem posebno dolazi do izražaja milost Poznavaoa nevidljivog, i u kojem su objavljeni jasni propisi, i u kojem su se Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, desile mnoge mudžize – nadnaravna djela.

Šaban je mjesec u kojem se uvećava dobro i nižu dobra djela, i ta vrijednost data mu je na dar. Buhari i Muslim bilježe da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio cijeli šaban, a u jednoj verziji kaže se: “osim mali broj dana”. Razlog zbog kojeg je postio veliki broj dana u šabanu, a ne u drugim mjesecima, jeste taj što se u šabanu uzdižu djela Gospodaru svjetova, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, volio je da njegova djela budu uzdignuta Allahu dok posti.

To je, također, mjesec prema kojem je većina ljudi nemarna, između redžeba i ramazana, kao što se navodi u predaji koju Nesai i Ahmed bilježe od miljenika i sina miljenika Usame ibn Zejda, radijallahu anhum.

Svaki musliman trebao bi u ovom mjesecu činiti koliko je moguće više dobrih djela i dobročinstva, makar da posti nekoliko dana, nadajući se kabulu i oprostima od Plemenitog i Darežljivog.

Enes, radijallahu anhu, kazao je: “Kada bi nastupio mjesec šaban, muslimani bi se potpuno posvećivali Kur'anu, učili su ga i izdvajali su zekat iz svog imetka, kako bi osnažili slabe i siromašne za post ramazana. U nekim predajama mjesec šaban nazvan je “mjesecom Kur'ana”. Poznato je da je učenje Kur'ana preporučeno u svakom vremenu, ali je potvrđeno u blagoslovljenim i odabranim vremenima i na časnim mjestima.

Najvrednije dobro djelo kojim se uvećavaju deredže, stepeni kod Allaha, jeste tevhid – obožavanje Allaha, kroz iskreno i čisto vjerovanje da je On jedini Gospodar i jedini istinski Bog, dostojan obožavanja, vjerovanje u Njegova savršena imena i svojstva, obavljanje namaza, davanje milostinje siromašnoj rodbini, udovicama, jetimima, siromašnima i potrebnima.

Bojte se Allaha, o muslimani, zahvaljujte Mu što vas je poživio do ovog odabranog mjeseca, i znajte da se vremena razlikuju u vrijednosti, pa ih povežite dobrim djelima i ispunite pokornošću, i da duše naginju lijenosti i komociji, pa ne udovoljavajte njihovim prohtjevima i nastojte ih ukrotiti, i da dunjaluk nije kuća stalnog boravka, pa samo prođite kroz njega i ne dozvolite da vas obmane. Pametan i razborit čovjek ne osjeća slast u boravku na dunjaluku, klonite se njegovog društva i ignorišite ga, a trudite se da iskoristite odabrana vremena, mimo uobičajenog, i uzmite iz njegovih vrijednih riznica ono što će vam koristiti na Sudnjem danu.

Bojte se Allaha, o muslimani, onako kako se treba bojati, budite svjesni Njegovog nadzora u tajnosti i javnosti, pomažite se u dobročinstvu i bogobojaznosti, a nemojte se pomagati u grijehu i nasilju, samo se Njemu obraćajte za ispunjenje vaših potreba i od Njega tražite pomoć, a ne od drugih.

Onaj ko se istinski osloni na Allaha, On mu je dovoljan, a ko se osloni na nekoga drugog, Allah će ga prepustiti njemu, a onaj ko bude prepušten nekome drugom, mimo Allaha, propao je.

Čvrsto se držite Allahove Knjige, On će vas uputiti na ono što je najbolje, i držite se sunneta vašeg Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, u onome što je za vas i protiv vas, uspjete i postići vječnu sreću.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ČETIRI UZROKA ZA POSTIZANJE DOBRA (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Talib ibn Abdulhamid

13. šaban 1445. po Hidžri / 23. februar 2024.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su nove stvari, svaka nova stvar je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O muslimani, znajte da za čovjeka nema korisnijih stvari od četiri, a to su:
– predanost Allahu, koja se pokazuje istinskim vjerovanjem u Njegovu jednoću, pokornošću Njemu i odricanjem od širka i njegovih sljedbenika;

– skrušenost i poniznost pred Njim;

– lijepo mišljenje o Njemu;

– i često činjenje tevbe – pokajanja Njemu, makar čovjek ponovio grijeh sedamdeset puta u jednom danu.

U predanosti Allahu nalazi se čovjekov spas, i za dušu i za tijelo. Čovjek koji je predan Allahu nije opterećen ni sadašnjošću ni budućnošću.

Spas od širka krije se u svijesti da širk predstavlja rivalstvo Allahu, a kako rob može biti rival Gospodaru, a ništa, u poređenju s Njim, ne posjeduje? Štaviše, čovjeku ne preostaje ništa drugo nego da se prepusti Njegovoj vlasti, jer on je samo mali dio u njenom mnoštvu, i zrno u veličini Allahove vlasti. Allah čovjekom upravlja kao što upravlja Svojom vlasti, i nemoguće je da od roba postane Gospodar. Upravljanje i odabir spadaju u velike stvari i tajne. “Gospodar tvoj stvara šta hoće, i On odabire. Oni nemaju pravo birati. Hvaljen neka je Allah i vrlo visoko iznad onih koje s njim izjednačuju!” (El-Kasas, 68)

Skrušenost i poniznost pred Uzvišenim uvećava blagodati, otklanja nevolje, omogućava čovjeku da uživa u blagoslovima i da osjeća sigurnost u iskušenjima, a kao nagradu za to Gospodar će od njega otkloniti zlo u nevolji i opskrbiti ga u blagostanju. To su najveća vrata dobra i najispravniji put. Skrušenost i poniznost koriste čak i nevjerniku, pa kako da ne koriste vjerniku! Uzvišeni kaže: “Kad vas na moru nevolja zadesi, tada nema onih kojima se inače klanjate postoji samo On”, odnosno samo vam On uslišava molbe, “a kad vas On na kopno spasi, vi okrećete glave; čovjek je uvijek nezahvalan!” (El-Isra, 67)

Skrušenost i poniznost pred Uzvišenim to su vrata koja je Allah postavio između Sebe i Svojih robova, s njih se “slijevaju” Njegova dobra i nepresušne blagodati onome ko Mu se obrati i strpljivo stoji na njima, a onaj ko uđe na njih kod Njega, postigao je Njegovu potpunu zaštitu i brigu. Ako ti Allah otvori ova vrata, otvorio ti je put ka svim Svojim dobrima i najvrednijim darovima. “Trebalo je da su poslušni postali kad bi im kazna Naša došla!” (El-En’am, 43)

Lijepo mišljenje o Allahu zaista je veličanstveno i blago onome koga Allah obdari njime. Ko ga postigne, postigao je svako dobro, a ko ga izgubi, izgubio je svako dobro. Nema korisnijeg opravdanja ni izgovora za tebe, kod Allaha, od lijepog mišljenja o Njemu, i ničega djelotvornijeg i blagoslovljenijeg. Ono te uči o Allahu i onome što Allah želi učiniti s tobom, i nagovještava radosne vijesti čije redove oči ne mogu pročitati i jezik ne može izraziti. Na veličanstvenost lijepog mišljenja o Allahu ukazuje i Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve

sellem, u hadisi-kudsiju: “Ja ću prema Svom robu postupiti u skladu s onim što on misli o Meni.”

Znajte da je često činjenje tevbe – pokajanja Allahu okosnica svakog stepena i pozicije u vjeri, s tevbom sve počinje i završava. Tevba se pokazuje i na čovjekovoj nutrini i vanjštini. U čijem srcu izostane tevba, taj je gubitnik, a onaj u čijem srcu proklija tevba, on će uspjeti. Tevba je ključ svakog dobra, vidljivog i nevidljivog, ona uzdiže čovjeka na visoke stepene i otvara mu vrata Allahove zaštite i prijateljstva.

Allah, džellešanuhu, za tevbu nije dao drugu alternativu osim zuluma – nepravde prema samome sebi, kao što kaže Uzvišeni: “A oni koji se ne pokaju – sami sebi čine nepravdu” (El-Hudžurat, 11). Tevba je propisana svakom poslaniku i vjerovjesniku, iskrenom i evliji, dobročinitelju i bogobožnom, grešniku i zabludjelom, nevjerniku i nesretniku. Uzvišeni kaže: “O ljudi, bojte se Gospodara svoga...” (En-Nisa, 1) Bojte Ga se tako što ćete činiti tevbu i kajati se pred Njim. Tevba onih koji čine zlo podrazumijeva da ostave zlo, a onih koji čine dobro – da ne budu zadovoljni svojim dobrom i da teže boljem i većem. Uzvišeni kaže: “... u vjeri pretka vašeg Ibrahima. Allah vas je odavno muslimanima nazvao.” (El-Hadždž, 78) Jedna od odlika Ibrahimove vjere jeste nepriklanjanje prolaznom, smrtnom, i nedivljenje stvorenom. Uzvišeni kaže, prenoseći njegove riječi: “Ne volim one koji zalaze.” (El-En’am, 76) I Uzvišeni kaže: “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.” (En-Nur, 31)

U principu, kome ne bude koristilo malo, neće mu koristiti ni puno, ko ne razumije išaret, neće razumjeti ni jasnu riječ. Kada ti Allah podari razumijevanje, On će učiniti da uvijek čuješ i da iz svega izvučeš pouku.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RAMAZAN I KUR'AN – ZAŠTITA ZA MUSLIMANA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

20. šaban 1445. po Hidžri / 1. mart 2024.

Hvala Allahu, Milostivom, Samilosnom, Blagom, Uzvišenom. Hvalim svoga Gospodara i zahvaljujem Mu na blagodatima, vidljivim i nevidljivim, onima koje znamo i koje ne znamo. Svjedočim da nema boga osim Allaha Jedinog, Koji nema druga, Vlasnika Arša plemenitog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, opisan svakim plemenitim svojstvom. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, i njegovu porodicu i ashabe, pomagače njegove ispravne vjere.

Bojte se Allaha, jer onaj ko se bude bojao Allaha i žurio ka onome što Ga čini zadovoljnim, Allah će ga sačuvati onoga čega se boji i od čega strahuje, i sačuvat će ga zla i propasti. Allah, džellešanuahu, kaže: "... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada." (Et-Talak, 2–3) I Uzvišeni kaže: "A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim." (Et-Talak, 4)

O muslimani, natkrilio vas je blagoslovljeni mjesec, u kojem Allah spušta Svoju beskrajnu milost i u kojem je spojio raznovrsne ibadete i oblike pobožnosti, kao ni u jednom drugom mjesecu, kako bi muslimani u njemu činili što više dobra i lijepih djela, a udaljili se od loših djela i zabranjenih stvari. Suština svih ibadeta jeste činjenje onoga što je Allah naredio, u formi obaveze ili preporučenog djela, nadajući se Allahovoj nagradi i zadovoljstvu, i ostavljanje onoga što je Allah zabranio, iz straha od Njegove kazne. Uzvišeni kaže: "... a onaj ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je – ući će u Džennet i neće mu se učiniti ni koliko trun jedan nepravda." (En-Nisa, 124)

I Uzvišeni kaže: "Reci: 'Ako ne budem poslušan svome Gospodaru, ja se plašim patnje na Velikom danu.'" (El-En'am, 15)

I Uzvišeni kaže: “Onaj ko bude uradio koliko trun dobra – vidjet će ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla – vidjet će ga.” (Ez-Zelzele, 7–8)

U ramazanu su se spojili farzovi i nafile, i zekat za one koji podliježu ovoj obavezi, i “mali” hadž, umra, prema riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Umra u ramazanu vrijedi kao hadž ili hadž sa mnom.” (Buhari i Muslim od Ibn Abbas, radijallahu anhum)

U ramazanu su se, također, spojili različiti oblici dobročinstva, pozivanje da se čini dobro i odvrćanje od zla, razne vrste zikra, a najveći i najvredniji zikr jeste učenje Kur’ana.

Svi muslimani raduju se Poslanikovoј radosnoj vijesti o ramazanu, kao što se navodi u hadisu Selmana, radijallahu anhu, da je rekao: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obratio nam se zadnjeg dana šabana i rekao je: ‘O ljudi, natkrilio vas je veličanstveni i blagoslovljeni mjesec, u kojem se nalazi noć bolja od hiljadu mjeseci. Allah je njegov post učinio obaveznim, a noćni namaz u njegovim noćima dobrovoljnim djelom. Ko u njemu učini pobožno djelo, bit će kao onaj ko je obavio farz izvan njega, a ko u njemu obavi farz, bit će kao onaj ko je obavio sedamdeset farzova izvan njega. On je mjesec strpljivosti, a nagrada za strpljivost je Džennet, i mjesec solidarnosti, i mjesec u kome se uvećava opskrba vjerniku. Ko u njemu nahrani postača, to će mu biti oprost od grijeha i iskupljenje od Vatre, i imat će nagradu postača, s tim da se njemu neće umanjiti ništa od nagrade.” (Ibn Huzejma)

Nebo i Zemlja pripremaju se za ramazan, a zdrava srca i čiste duše pripremaju se za prihvatanje Kur’ana i njegovih blagoslova, žele da ih on obasja svojom svjetlošću, očisti svojom duhovnošću, nadahne svojim miomirisom, i da napreduju na ljestvici njegovog savršenstva, oplemene se odgojem časnog Kur’ana, koji nije dostigla nijedna ranija knjiga, i koji pronalazi put do naj-suptilnijih krajičaka duše, i ulazi u nju na svaka vrata, koji podstiče na dobro i upozorava na zlo, djelujući na razum i emocije svojim nepobitnim dokazima, koje ljudi ne mogu dostići, i uputama koju ne mogu pokolebati strasti, jer je Kur’an najveća mudžiza data prvaku svih ljudi Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema nijednog vjerovjesnika a da mu Allah nije dao dokaz zbog kojeg su mu ljudi povjerovali, a ono što je meni dato jeste Objava koju mi je Allah objavio, i nadam se da ću imati najviše sljedbenika na Sudnjem danu.” (Buhari od Ebu Hurejre)

Mjesec ramazan je mjesec časnog Kur'ana, u kojem je počelo njegovo objavljivanje. Kur'an u ovom mjesecu ima posebnu moć i djelovanje na ljudska srca, jer post slabi sklonosti ka zlu i porive za grijehom, slabi želje tijela, a jača želje duše, čovjekom ovladavaju porivi za dobrom, i pohrli dobru zbog kojeg je stvoren i udaljava se od zla na koje je upozoren, i zato učite Kur'an što je više moguće. Osman, radijallahu anhu, rekao je: "Da su nam srca čista, ne bismo se mogli zasititi govora našeg Gospodara, i nije mi drago da prođe jedan dan a da ne pogledam u Kur'an." (Bejheki)

O muslimani, razmislite o veličini Allahove darežljivosti i plemenitosti, kako će stanovnicima Dženneta uljepšavati i ukrašavati Džennet, dokle god traje ovaj svijet i prije nego što uđu u njega. Ibn Abbas, radijallahu anhuma, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Džennet se uljepšava, svake godine, za ramazan." (Taberani) Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada nastupi ramazan, otvore se džennetske kapije, a zatvore džehennemska vrata, i šejtani se povežu u okove." (Buhari)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, također prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kada nastupi prva noć ramazana, zatvore se džehennemska vrata, i nijedna od njih ne ostanu otvorena, a otvore se džennetske kapije, i nijedna od njih ne ostanu zatvorena, i svake noći doziva glasnik: 'O ti koji želiš dobro, priđi! O ti koji želiš zlo, udalji se!', i Allah svaku noć nekoga oslobodi od Vatre." (Tirmizi)

U ovom mjesecu šejtani su povezani u okove, kako ne bi pokvarili post Muhammedovom ummetu, i zato je važno da ovaj vaš mjesec dočekate s iskrenim pokajanjem od svih grijeha, jer koliko je onih koji će doživjeti ovaj mjesec, ali ne i one poslije njega.

Izdvojite zekat iz svog imetka, vi lično, on vam je zaštita od Vatre, prije nego što pređe u ruke vaših nasljednika, a vi zbog njega budete kažnjeni jer niste dali zekat na njega. Onaj ko ne bude davao zekat na novac, njegov novac će na Sudnjem danu doći u obliku zmiје zvečarke, koja će ga uhvatiti za čeljusti i u njih ubrizgati svoj otrov, a ako ne bude davao zekat na stoku, na Sudnjem danu ona će ga gaziti svojim nogama i probadati svojim rogovima, u danu koji će trajati pedeset hiljada godina, kao što je zabilježeno u Buharijevoj i Muslimovoj zbirci hadisa, da nas Allah sačuva od toga. Uzvišeni kaže: "O vjernici,

Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite. I ne budite kao oni koji su zaboravili Allaha, pa je On učinio da sami sebe zaborave; to su pravi grešnici.” (El-Hašr, 18–19)

O muslimani, mnogo je stvari koje čovjeka usrećuju na ovom svijetu, i njegova zadovoljstva su bezbrojna, a neka od njih Allah, džellešanuhu, spomenuo je u Svojoj Knjizi, rekavši: “Ljudima se čini da je lijepo samo ono za čim žude: žene, sinovi, gomile zlata i srebra, divni konji, stoka i usjevi. To su blagodati u životu na ovome svijetu; a najljepše mjesto povratka je u Allaha.” (Ali Imran, 14)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dunjaluk je sladak i privlačan, i Allah će vas učiniti njegovim nasljednicima, da bi vidio kako ćete postupati. Čuvajte se dunjalučkih ukrasa i čuvajte se žena (tj. njihove zavodljivosti), jer je prvo iskušenje kod Israilićana bilo zbog žena.” (Muslim od Ebu Seida el-Hudrija)

Međutim, dunjalučki užici su prolazni i kratkotrajni, a ono čemu bi se istinski trebalo radovati jeste Allahova milost koju On spušta u ovom mjesecu u vidu raznovrsnih oblika pobožnosti. Uzvišeni kaže: “O ljudi, već vam je stigla pouka od Gospodara vašeg i lijek za vaša srca i uputstvo i milost vjernicima. Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.’” (Junus, 57–58)

O vjernici, budite dobročinitelji, jer u hadisu se kaže: “Tražite Me kod slabih”, tj. ispunite njihova prava, “zaista vam opskrba i pomoć dolazi zbog onih najslabijih, najnezaštićenijih, među vama.” (Ebu Davud od Ebu Derde, radijallahu anhu)

Donosite salavate i selame na prvaka svih poslanika, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, to vam je Allahova naredba, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

SAVJETI I PREPORUKE KAKO ISKORISTITI RAMAZAN (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal b. Džemil Gazavi

27. šaban 1445. po Hidžri / 8. mart 2024.

Hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova. Ko od Njega traži uputu, On će ga uputiti, ko Mu pohrli, On će mu pružiti utočište, ko se osloni na Njega, On mu je dovoljan. Njemu pripada najveća, najljepša i najblagoslovljenija zahvala, onako kako voli naš Gospodar i kako je zadovoljan. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, nema istinskog boga, dostojnog obožavanja, osim Njega, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je On odabrao i odlikovao, neka su na njega, na njegovu porodicu i ashabe i sve one koji su ga pomogli i pružili mu utočište i koji slijede njegov put Allahova milost, blagoslov i spas.

O vjernici, bojte se Allaha, radite za Njegovo zadovoljstvo i pripremajte se za susret s Njim. “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O muslimani! Kako vrijeme brzo prolazi, dan za danom, godina za godinom, poput zbrkanih snova! Allah, džellešānuhu, u brzom prolasku dana, mjeseci i godina i promjeni stanja na dunjaluku dao je podsjećanje i pouku Svojim stvorenjima. “On čini da noć i dan naizmjenice nastupaju i u tome je, doista, pouka za one koji pameti imaju.” (En-Nur, 44)

O vjernici, dozvolom Jedinog i Uzvišenog, idemo u susret blagoslovljenom vremenu, u kojem će oni koji ga iskoriste postići obilno dobro i veliku nagradu. Allahovo je dobro prema nama to što nam je podario odabrana vremena, kako bismo nadoknadili ono što smo propustili, natjecali se u dobrim djelima i nadahnuli se blagoslovima Gospodara stvorenja, tražeći oprost za grijeha i iskup od ružnih postupaka.

O muslimani! Mjesec ramazan je najuzvišeniije, najblagoslovljenije i najodabranije vrijeme u kojem Allah, džellešānuhu, daje najveće nagrade, i zato

je lijepo da se međusobno savjetujemo i preporučujemo jedni drugima dobro prije nego što nastupi ova veličanstvena prilika i ova blagoslovljena “trgovina”, moleći Allaha Uzvišenog i Svemoćnog da nas uputi na razboritost i ono što je najispravnije za nas, i da nas uputi na lijepu riječ i djelo.

Najvažnija stvar na koju trebamo podsjetiti jeste čišćenje namjere i nijeta od svih primjesa koje mogu pokvariti i poništiti dobro djelo, kako bi naš post bio isključivo radi Allaha, a da napustimo rijaluk, pretvaranje, i samodopadljivost, jer Allah Uzvišeni prihvata samo ono djelo koje je učinjeno radi Njega, kojim se traži Njegovo lice i koje je plod konstantnog nastojanja da činimo djela koja su između nas i našeg Gospodara i koja ne vidi niko osim Njega.

Budući da je najveća dobit na ovom svijetu stalno biti posvećen onome što je najvrednije i što je najkorisnije u budućnosti, svako od nas treba već od sada donijeti odluku da će biti među prvima koji će činiti dobra djela i biti pokorni Allahu, džellešānuhu, u mjesecu milosti, čije je vrijeme dragocjeno i neprocjenjivo i nikako ga ne treba upropaštavati ili rasipati, a pogotovo kada vidimo kako su ga drugi ljudi prigrlili i kako ga koriste najbolje što mogu. Pored raznovrsnosti ibadeta u ramazanu, najvrednije čemu se čovjek može posvetiti jeste druženje s Knjigom svoga Gospodara, učeći je i razmišljajući o njenim porukama, tokom noći i na kraju dana.

S druge strane, čovjek se treba kloniti svega što ga u ovom mjesecu odvrća od njegovog Gospodara, kao što su preokupacije i zabave, i treba da zaštiti svoje tijelo od onoga što je Allah, džellešānuhu, zabranio i što kvari post, i da poveća dijeljenje svih vrsta imetka u ovom mjesecu velikodušnosti, po uzoru na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je bio najdarežljiviji čovjek, a najdarežljiviji je bio u ramazanu.

Također, moramo iskoristiti interesovanje ljudi u ovom mjesecu i njihovu želju za dobrom tako što ćemo im činiti dobro i koristiti im na različite načine, prije svega savjetovanjem, podsjećanjem, usmjeravanjem, lijepim opominjanjem, pozivanjem na činjenje dobra i odvrćanjem od zla, lijepo i iskrenom riječju. Pozivanje na put Allahov jedno je od djela koja najviše približavaju Allahu.

Među stvarima koje je potrebno naglasiti, a ne smijemo ih zanemariti, jeste da se sjećamo naše braće po vjeri, onih koji su nas napustili i prekrila ih je zemlja, ili onih koji su pogođeni nesrećama, nevoljama ili iskušenjima, ili koji su potlačeni i progonjeni zbog svoje vjere, ili koje napao združeni neprijatelj, i

zbog toga su u velikoj nevolji i tjeskobi. Naša je dužnost prema ovim ljudima da saosjećamo s njima, da im pomognemo koliko god možemo i da za njih, u osami, upućujemo iskrene dove. Na to nas obavezuje islamsko bratstvo.

O muslimani! Vjernik se iskreno kaje zbog propuštenog dobra, i nastoji ga nadoknaditi. Enes ibn Nadr, radijallahu anhu, osjećao je veliku tugu zbog izostajanja iz Bitke na Bedru, pa je rekao: “Izostao sam iz prve Poslanikove bitke, i ako mi Allah omogući da se borim protiv idolopoklonika, sigurno će vidjeti šta ću uraditi.” Ispunio je svoje obećanje i borio se svim bićem, govoreći: “Tako mi Gospodara Nadrovog, osjećam miris Dženneta još od prije Uhuda.” Kada se završila bitka, našli su ga mrtvog i izmasakriranog.

Ikrima ibn Ebu Džehl, radijallahu anhu, primio je islam u godini oslobođenja Meke i osjećao je grižu savjesti zbog svega što je propustio sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, pa je govorio: “Allahov Poslaniče, tako mi Onoga Koji me spasio na Dan Bedra, za sve što sam potrošio za odvrćanje od Allahovog puta, utrošit ću višestruko više na Allahovom putu, i za svaku bitku u kojoj sam se borio da bih odvratio ljude od Allahovog puta, borit ću se višestruko više na Allahovom putu.”

Ispunio je svoju zakletvu i učestvovao je u svim bitkama koje su muslimani vodili nakon njegovog primanja islama.

U Bici na Jermuku Ikrima se ubacio u rimske vojne redove, pa ga je Halid ibn Velid pokušao odvratiti, govoreći mu: “Ne čini to, Ikrima! Tvoje ubistvo teško će pasti muslimanima”, a on mu je rekao: “Pusti me, Halide, ti imaš svoje zasluge kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a moj otac Ebu Džehl i ja bili smo njegovi najveći neprijatelji, pusti me da se iskupim za svoje grijeh.” Ikrima je sreo svog Gospodara sa ranama po cijelom tijelu.

Braćo u islamu! Blago onome ko je popravio svoju dušu prije ramazana, i pripremio je za ljubav prema dobru i želju za postizanje nagrade i sevapa kod Allaha. Najbolja priprema za ramazan je iskreno pokajanje, čvrsta odluka da se nećemo vraćati grijesima i nepokornosti i traženje halala od onih čije smo pravo narušili. U ovim danima iznimno je važno da obnovimo svoju tevbu, po uzoru na našeg Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je tražio oprost od Allaha i kajao se stotinu puta na dan, a Allah mu je oprostio prijašnje i buduće grijeh.

Nije čudo da svako od nas požuri sa pokajanjem, jer je pokajanje obaveza svakog vjernika i vjernice. Uzvišeni kaže: “I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite.” (En-Nur, 31)

“Tevba je prva, srednja i zadnja stepenica onih koji idu svome Gospodaru”, rekao je Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao.

Ustrajavanje u grijesima i nekajanje zbog njih, prije ramazana, može umanjiti želju za činjenjem ibadeta, učenjem Kur’ana i noćnog namaza, i spriječiti nas u činjenju dobra, dobročinstvu i ustrajnosti. Zato, o vjernici, požurimo s pokajanjem prije ramazana kako bismo ga što bolje dočekali i iskoristili.

Na Allahovu pomoć i uputu čovjeku i znakove da mu želi dobro ukazuje i nadahnuće za činjenjem dobra prije smrti, pa mu to budu zadnja djela i tako postigne vječni užitak na ahiretu, makar to djelo bilo i malo, kao što se navodi od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Kome Allah želi dobro, On ga ‘upotrijebi’. Neko je upitao: “Kako ga upotrijebi?”, Allahov Poslaniče. “Uputi ga da čini dobro prije smrti”, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

Allahov robe, pohrli svome Gospodaru i dobru, i ne gubi nadu zbog svog trenutnog stanja, jer nikada ne znaš, možda ti se Allah smiluje, pa zaslužiš Njegov oprost, postigneš Njegov Džennet i spasiš se od Njegove kazne.

Obaveza je svakog nemarnog, grešnika, koji je zapostavio svoje obaveze prema Allahu, džellešanuhu, da zahvaljuje Allahu što ga je poživio i dao mu priliku da čini dobra djela u odabranom vremenu, zato požuri, i nastoj nadoknaditi propušteno u ostatku svoga života. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Dug život je dobar i koristan kako bi se čovjek opomenuo, nadoknadio propušteno, iskoristio ukazanu mu priliku i iskreno se pokajao, kao što kaže Uzvišeni: ‘A zar vas nismo ostavili da živite dovoljno dugo da bi onaj koji je trebao razmisliti imao vremena da razmisli’ (Fatir, 37). Onaj ko ne iskoristi dug život i ostanak na ovome svijetu da popravi svoje nedostatke i nadoknadi propušteno, i ne bude radio na svome srcu, kako bi zaslužio vječni užitak, kakva mu korist od dugog života?”

O vjernici, shvatimo ozbiljno situaciju u kojoj se nalazimo, ostavimo se odugovlačenja i pustih želja, preuzmimo inicijativu, iskoristimo prilike i uzmimo pouku od drugih. Koliko je onih, oko nas, naših rođaka, prijatelja, komšija, koji su napustili ovaj svijet, i svakog dana nas neko napusti, i klanjamo mu dženazu, i koliko su svi oni, koji su završili svoj ovodunjalučki život, i čije

je vrijeme prošlo, imali nada, snova i ambicija? Koliko njih se nadalo da će poživjeti do ramazana? Većinu njih iznenadila je smrt, nisu je očekivali i nisu se pripremili za nju. Naprotiv, pravili su planove za dug život, a onda je smrt pomrsila sve njihove planove i prekinula njihove užitke.

U ovom trenutku, braćo i sestre, nadamo se da ćemo dočekati ovaj mjesec, a Allaha molimo da nam to omogući, i pomogne nas da ga iskoristimo najbolje što možemo, ali moramo imati u vidu da je mnogo onih koji neće imati tu privilegiju, iako je do njegovog nastupanja ostalo malo vremena. Čuvajmo se nemarnosti i nade, kako nas smrt ne bi iznenadila. Ibn Dževzi je rekao: “Život je kratak, i brzo polazi. Ustegnite se od nemarnosti u kratkom i prolaznom. Ko se bude sjećao slasti lijepog završetka (povratka Allahu), zaboravit će gorčinu strpljivosti. Dunjaluk je kuća neugodnosti. Grijesi ostaju, a slast njihovog čišćenja prolazi. O ti koji si se zabavio prolaznim užicima, kada ćeš se pripremiti za smrtnu tegobu? Kakav će to samo strah biti i kakvo kajanje kada nastupi smrtni čas! Kakvu će sramotu doživjeti grešnici! O žalosti nemarnih! O ti koji činiš grijehe i ne kaješ se, koliko je tvojih grijeha zapisano? Ostavi se lažne nade, možda osvaneš, a ne omrkneš. Ako se uistinu brineš, požuri, i znaj da nema počasti za onoga ko se zadovolji zadnjim safom. Razmislite o kraju onih prije vas i njihovoj sudbini, gdje i kako su završili. Znajte da se ljudi dijele u dvije skupine: sretne i nesretne. Ko se bude trudio, postići će on što želi. Nisu isti oni koji bdiju u ibadetu i oni koji spavaju dubokim snom. O ti koji si osijedio, a nisi se pokajao, jesi li ubijeden ili sumnjaš? O ti kojem život prolazi sat za satom! O ti čija je nemarnost velika, a poputnina mala! Onaj ko zna šta želi i čemu teži, lakše će podnijeti svaku žrtvu. O ti čiji su udisaji odbrojani i djela zapisana, zar se vrijedni život troši na bezvrijedne strasti?”

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORISNE LEKCIJE IZ RAMAZANSKE ŠKOLE (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile
5. ramazan 1445. po Hidžri / 15. mart 2024.

Hvala Allahu, Onome Koji je dostojan hvale i obožavanja, i Čija pomoć i podrška prate Njegove pokorne robove. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, istinitim svjedočenjem, kojim Mu iskreno potvrđujem jednoću, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je On poslao, nakon što je neko vrijeme prekinuto poslanstvo, pa je njime uputio Svoje robove na Pravi put, neka su na njega, na njegovu porodicu, ashabe i one koji ih slijede Allahova milost, spas i blagoslov.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost, koja je put sreće i putokaz vođstva. “O vjernici, bojte se Allaha, i budite s onima koji su iskreni.” (Et-Tevba, 119)

O muslimani, svojim sjajem i miomirisima natkrilio nas je mjesec ramazan. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada nastupi ramazan, otvore se džennetske kapije, a zatvore džehennemska vrata, i šejtani se sputaju.” (Buhari i Muslim)

Ramazan dolazi ljudima kako bi njihova srca ispunio dobrom, u njihovim dušama probudio “zaspale” osjećaje dobročinstva, u njihovim umovima izbio razloge za čvršće povezivanje s Allahom i njihovoj prirodi vratio izvornu čistoću i plemenitost.

Ramazan je “trening” za dušu, kroz njeno odricanje od prohtjeva i uzdizanje ka nebesima, i povezivanje imućnih i siromašnih samilošću i saosjećanjem.

O vjernici, glava dobrih djela u ramazanu je post. Istiniti kaže: “O vjernici propisuje vam se post, kao što je bio propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili.” (El-Bekara, 183)

Prvi plod posta je postizanje bogobožnosti. A, zar on nije dovoljan? Postač ubire ovaj plod zahvaljujući sputavanju svojih prohtjeva, poniznosti pred Allahom, nadvladavanju strasti i odbacivanju arogancije i oholosti.

Allah je uzvisio poziciju posta i za njega pripremio veliku nagradu. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Svako čovjekovo djelo nagrađuje se višestruko, od deset do sedam stotina puta, a Allah je rekao: 'Osim posta, On je moj, i Ja za njega nagrađujem, jer postač ostavlja svoje prohtjeve i hranu radi Mene.'" (Buhari i Muslim)

U Džennetu se nalaze posebna vrata na koja će ući postači, i niko osim njih neće ući na ta vrata. Sehl ibn Sa'd, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "U Džennetu imaju vrata koja se zovu Rejjan, na koja će, na Sudnjem danu, ući postači, i niko osim njih neće ući na ova vrata. Kada oni uđu, zatvorit će se, i niko više neće moći ući." (Buhari i Muslim)

Jedna od najvećih koristi "škole posta" jeste postizanje iskrenosti i duboke svijesti o Allahu i Njegovom nadzoru. Post je tajni ibadet, za koji ne zna niko osim Allaha, pa se njegovi efekti prenose na dušu postača, njegovo stanje i situacije.

U ramazanu se uči Kur'an, i izgovara usnama danju i noću, a kako i ne bi kada je ramazan mjesec Kur'ana, u njemu je počelo njegovo objavljivanje Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem: "U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur'ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla." (El-Bekara, 185)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, sastajao se s Džibrilom svake noći ramazana, pa ga je on podučavao Kur'anu. (Buhari i Muslim)

Ramazan je mjesec noćnog namaza, kijama, stajanja pred Allahom. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, garantovao je onome ko u ramazanu bude klanjao noćni namaz, s čvrstom vjerom u Allaha i nadom u Njegovu nagradu, da će mu biti oprošteni grijesi. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko u ramazanu bude klanjao noćni namaz (teraviju), s čvrstom vjerom u Allaha i nadom u Njegovu nagradu, bit će mu oprošteni prošli grijesi." (Muttefekun alejhi)

Allah podario i meni i vama blagoslov u časnom Kur'anu, i molim Ga da i meni i vama podari da nam budu od koristi njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo što ste čuli, i molim Allaha da i meni i vama i svim muslimanima oprosti sve grijeha, On mnogo prašta i milostiv je.

O vjernici, Allah vas je u ovom mjesecu počastio veličanstvenim i plemenitim darovima, i onaj ko ne ostvari “dobit” u “mjesecu dobiti”, pa kad će ostvariti? Ako u njemu ne uveća svoja dobra djela, pa kad će uspjeti? Ako se ne pokaje svome Gospodaru, koliko će još odgađati, i kad se misli popraviti? U hadisu se kaže: “Neka je ponižen čovjek koji dočeka ramazan, a zatim on završi, a ne bude mu oprošteno!” (Ahmed i Tirmizi)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

KORISTI I PLODOVI PROPISIVANJA RAMAZANSKOG POSTA (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
21. ramazan 1445. po Hidžri / 22. mart 2024.

Hvala Allahu, Onome Koji je počastio ljude propisujući im post, i Koji je podario da ramazanski post i noćni namaz u ramazanu budu uzrok praštanja grijeha i loših djela. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je On, na obilnim blagodatima i velikim darovima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Uzvišenog i Plemenitog, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, koji je pozivao na put Dženneta, Kuće vječnosti. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i sve ashabe dok se smjenjuju dan i noć.

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i budite svjesni Njegovog nadzora, jer On zna tajno i skrivenije od toga, i ne dozvolite da vam život i dragocjeno vrijeme prođu uzalud. Ne trošite ga u onome od čega nema nikakve koristi, što “otpada”, a trošite ga u onome što koristi, i što “ostaje” na Zemlji, pa će vam Allah uvećati nagradu, i uzdići vam spomen i osloboditi vas tereta grijeha.

O muslimani, između dunjalučke zabave i besmisla, i usred ovosvjetskih iskušenja i događaja, žarišta njegovih sukoba i plamena njegovih ambicija, čovjek osjeća da mu treba utočište, u koje se može povući i skloniti u njegove sjene, da se preispita, pripremi poputninu, obnovi odlučnost, izoštri ambicije i ojača volju, kako bi mogao nastaviti svoj put, opskrbljen Božijom potporom i uputom, i sigurnim koracima.

Jedna od Allahovih izdašnih blagodati i jedan od blagoslovljenih darova jeste da je islamskom ummetu dao vremena u kojima će se duhovno uzdići, i što je Svojim robovima dao životne prilike, sezone dobra i megdane dobročinstva, na kojima mogu ostvariti najuzvišenije želje, ciljeve i nade.

U proćelju tih prilika i sezona je ovaj blagoslovljeni mjesec ramazan, “plemić” ostalih mjeseci, koji je odlikovan objavljivanjem ove upute i svjetlosti u njemu, koji je lijek za ono što je u grudima, koji je mjesec časnog Kur’ana i mudre opomene. “U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur’ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravoga puta i razlikovanja dobra od zla.” (El-Bekara, 185)

O vjernici, ako je snaga za muslimana nužnost, poputnina i kapital bez kojih je njegov duhovni život nezamisliv, jer mu je ona pomoć u dosljednom slijeđenju istine, put do blagostanja i pobjede, vrata do Allahovog zadovoljstva i uzrok Njegove ljubavi, kao što je o tome obavijestio Poslanik pravog puta, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu koji je zabilježio Muslim u svom Sahihu od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, rekavši: “Jak vjernik bolji je i draži Allahu od slabog vjernika, a u obojici je dobro”, onda je zasigurno ovaj blagoslovljeni mjesec ogromna prilika i plodno polje za jaćanje volje u duši muslimana postaća.

Ustezanje od jela, pića i sve ostalog što kvari post tokom dana, i strpljenje, koje to prati, u suoćavanju sa (samo)uskraćivanjem i gorćinom gubitka prohtjeva na koje je navikao, kao i bdijenje noću i podnošenje umora, zahtijeva da se u duši muslimana javi osjećaj otpora prema svakom osjećaju slabosti i svakoj želji za zabranjenim u toku dana, ma koliko iskušenja bilo i koliko god prohtjevi bili jaki.

Ako postać “položi” ispit i uspije da stekne povećanu pobožnost, to će mu pomoći da nastavi s borbom, i ojaćat će njegovu volju u suoćavanju sa zabranjenim prohtjevima i u postojanosti pred izazovima. Svaka situacija u kojoj se suoćava s prolaznim hirom, ili snažnom željom, ili velikim iskušenjem, to je, zapravo, ponovni ispit njegove volje, u kojem se uvećava korist bogobojaznosti, koja je postignuta postom. To je, tada, popravak u pristupu, napredak u konceptu i vraćanje na ispravan kolosijek. Postać, time, kao ponizni i bogobojazni Allahov rob, prelazi iz poniženja grijeha u ponos pobožnosti, i iz nizina nemoći i lijenosti do visina ozbiljnosti, odlućnosti i aktivnosti, i iz prljavštine prezrenih navika, prijekornih postupaka i sramnih radnji u čistoću ispravnih navika, lijepih obićaja i zadovoljavajućih djela.

U principu, post, u kojem su ispoštovani svi uvjeti i upotpunjeni svi adabi, oživljava kod ćovjeka oslabljenu snagu, volju i odlućnost, a to je jasan dokaz da je postać postigao najveći mogući stepen bogobojaznosti, o kojem govori

kur'anski ajet: “O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili, i to neznatan broj dana; a onome od vas koji bude bolestan ili na putu – isti broj drugih dana. Onima koji ga jedva podnose – otkup je da jednog siromaha nahrane. A ko drage volje da više, za njega je bolje. A bolje vam je, neka znate, da postite.” (El-Bekara, 183–184)

O vjernici, potvrđeno je vjerodostojnim putem od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da umra u ovom blagoslovljenom mjesecu vrijedi kao hadž. Buhari i Muslim bilježe u svojim Sahihima, Ebu Davud i Ibn Madža u svojim Sunenima i Ahmed u Musnedu od Ibn Abbasa, radijallahu anhum, da je rekao: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je jednoj ensarijki: ‘Šta te je spriječilo da obaviš hadž s nama?’, a ona je odgovorila: ‘Imali smo devu koja nam se služila za navodnjavanje usjeva, pa ju je uzeo taj i taj i njegov sin za svoju suprugu i sina, a nama je ostavio drugu devu s kojom ćemo navodnjavati usjeve.’ Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče joj: ‘Kada dođe ramazan, obavi umru u njemu, jer umra u ramazanu vrijedi kao hadž’, ili joj je rekao nešto slično tome.”

To je zaista vrhunac vrijednosti i blagodati!

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podučio je ovu ženu da je umra u ramazanu na stepenu hadža, ali u smislu nagrade, a ne u smislu da može zamijeniti hadž i da je time izvršena obaveza hadža, za onoga ko nije obavio obavezni hadž, jer su islamski učenjaci složni u tome da umra ne može zauzeti mjesto obaveznog hadža. Hadis, kao što kažu učenjaci hadisa, također ukazuje na to da se nagrada za djelo povećava zbog blagoslovljenosti vremena u kojem se čini i zbog povećane prisutnosti srca i iskrenosti.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, lično, nije obavio nijednu umru u ramazanu, od svoje četiri umre, a mogući razlog za to, kao što kaže Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, treba tražiti u činjenici “da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ramazanu bio zauzet ibadetima važnijim od umre, a bojao se i da ne optereti svoj ummet, jer je znao da, ukoliko bi on obavio umru, oni bi ga sigurno slijedili u tome, i tako bi sebi samo još više otežali, spajajući post i umru. Poznato je da je Poslanik, sallallahu ostavljao neka djela, iako ih je volio činiti, bojeći se da ta djela ne budu naređena njegovom ummetu i da im ne bi otežao”.

Ova nagrada i vrijednost odnosi se na onoga ko obavi jednu umru u ramazanu.

Mnogi ljudi griješe tako što svjesno i ciljano obavljaju više umri u ovom mjesecu, svakih deset dana, ili svakih sedam dana, ili svaka tri dana, čime sebe dodatno opterećuju i dovode sami sebe u neugodnu situaciju, a uz to stvaraju gužvu svojoj braći i sestrama koji nisu obavili umru, i uznemiravaju ih, a posebno u vremenima velikih gužvi i prisustva velikog broja mu'temira u Meki.

Bojte se Allaha i trudite se koliko možete da iskoristite prilike za činjenje dobra u mjesecu dobra, iskreno i slijedeći u tome Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve se sellem.

Sjećajte se uvijek da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na najbolje Allahovo stvorenje Muhammeda ibn Abdullaha, pa izgovarajte onako kako vam se naređuje u najistinitijem i najljepšem govoru: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

TRUD I ZALAGANJE U BLAGOSLOVLJENOM VREMENU (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

19. ramazan 1445. po Hidžri / 29. mart 2024.

Hvala Allahu na blagodatima kojima nas obasipa i koje nam uvećava.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, Njegov rob i poslanik, neka su na njega milost i spas od našeg Gospodara, sve dok zvijezde budu sijale na nebu, i neka su salavat i selam na sve članove njegove porodice i sve ashabe, sve do dana povratka Njemu.

O postači, bojte se Allaha tokom prekida posta i za vrijeme posta, i budite svjesni Njegovog nadzora u tajnosti i javnosti. "O vjernici, propisuje vam se post kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili." (El-Bekara, 183)

O postači, prošao je početni dio ovog mjeseca, a nastupio je završni, prošlo je otvaranje, a nastupilo zatvaranje, i vaš gost samo što nije otišao. Iskoristite njegov ostatak prije nego što odu njegovi dani i podignu se njegovi šatori. Gubitnik i nesretnik je onaj koji upropasti blagoslovljeno vrijeme, i ko se nemarno odnosi prema mjesecu berićeta i milosti. Koliki je to samo gubitak i nesreća!

O postači, blago onome ko je pažljivo i s razmišljanjem učio Kur'an! Blago onome ko je udjeljivao siromašnima i opskrbljivao ih onim što im je potrebno! Blago onome ko je postio i ustegnuo se od činjenja zla i uznemiravanja ljudi! Blago onome ko je probdio ramazanske noći u ibadetu, i čuvao svoj post od griješenja! Blago onima koji požuruju s činjenjem dobrih djela, žele dobro, ustrajno ga čine, strahujući da ih ne pretekne smrt.

Allah, džellešanuhu, pohvalio je vjernike i opisao ih najljepšim osobinama, od kojih su žurno činjenje dobrih djela, posvećenost dobru i velika želja za činjenjem dobra. Uzvišeni kaže: "Ali, nisu svi oni isti. Ima ispravnih sljedbenika Knjige koji po svu noć Allahove ajete čitaju i mole se; oni u Allaha i u onaj

svijet vjeruju i traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćaju i jedva čekaju da učine dobročinstvo; – oni su čestiti.” (Ali Imran, 113–114)

Uzvišeni Allah pohvalio je Zekerijaa, njegovu suprugu i evlad zbog ove osobine, pa je rekao: “Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni.” (El-Enbija, 90)

Nema ništa ružnije, zbog čega Allah kori čovjeka, od lijenosti u izvršavanju farzova, vadžiba i pobožnih djela, i žurenja u grijeh i zlo. Uzvišeni kaže: “Vidiš mnoge od njih kako u grijeha i nasilje srljaju i kako ono što je zabranjeno jedu; ružno li je to kako postupaju!” (El-Maida, 62)

O ti koji ustrajavaš u grijesima, zar nije došlo vrijeme da se pokaješ?

O ti koji si nemaran prema spominjanju svoga Gospodara, do kada će tvoje srce biti “zastрто”?

O ti koji si nemaran prema Njegovom mjesecu ramazanu, i koji si zauzet zabavom, o ti koji vodiš druge u zabludu, o ti koji se ne odazivaš na poziv dobra, požuri prije nego što ode ovaj veličanstveni mjesec, pohrli svome plemenitom Gospodaru, oslobodi svoju dušu od apatije i oklijevanja, i svoju narav od lijenosti, tromosti i kolebanja, okani se nemara i grijeha, pokaj se za sve svoje grijeha, idi na “vrata pokajanja”, naći ćeš ih otvorena, okreni se Allahu, dok još imaš vremena, i popravi svoje srce i dušu, jer uspio je onaj ko požuri i pokrene se, spasio se onaj koji se trudi i pođe na put noću prije dana, a propao je onaj koji se vraća nazad dok drugi idu naprijed.

Allahov robe, brzo se pokaj za svoje grijeha, boj se svoga nemara, okani se grijeha prije nego što nastupi edžel, Allah će prihvatiti pokajanje onima koji se iskreno pokaju i oprostiti grijeha onima koji zatraže oprost od Njega.

Nalazimo se u zadnjih deset lijepih i čistih noći ramazana. Približila se časna, veličanstvena i svečana noć, Lejletul-kadr, Noć kadera. Potrudi se najviše što možeš, ostavi postelju, okreni svoje lice i srce prema Allahu, ispunj svoj cilj i daj sve od sebe. Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, trudio se u zadnjih deset dana ramazana kao što se nije trudio u drugim danima.” (Muslim)

Aiša, radijallahu anha, također je rekla: “Kada bi nastupilo zadnjih deset noći ramazana, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pritegao bi

svoj ogrtač, provodio bi noći u ibadetu i budio bi svoje ukućane na namaz.”
(Muttefekun alejhi)

Probdijte ove noći u skrušenosti i poniznosti, učite što više istigfar. Vaš Gospodar voli vidjeti Svoga roba skrušenog i poniznog, kako žudi za Njim i Njegovom milosti i traži od Njega oprost od grijeha. Pokažite pokornost, strahopoštovanje i potrebu pred Njim, nadajte se Njegovom dobru i milosti, svojim riječima i djelima.

Koga obaspe milost njegovog Gospodara, postići će sreću na ovom i budućem svijetu.

Allahu moj, probudi nas iz nemara i podari nam uspjeh u mjesecu milosti.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

SAVJETI ZA ČINJENJE DOBRIH DJELA I OSTAVLJANJE GRIJEHA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
3. ševval 1445. po Hidžri / 12. april 2024.

Hvala Allahu na zaštiti i uputi, i hvala Mu na pomoći i obilnim darovima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Darežljivog, Plemenitog, Gospodara, Blagog, Milostivog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolji čovjek koji je klanjao, postio i bdio noću u ibadetu dok su drugi ljudi spavali, neka su na njega, na njegovu porodicu, ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu Allahov blagoslov, mir i spas.

Allahovi robovi, bojte se Allaha Uzvišenog, pokoravajte Mu se u onome što vam je naredio, ostavite ono što vam je zabranio, zahvaljujte Allahu na blagodatima koje vam je dao i darežljivosti, On vas je uputio da ispostite ramazan, njegove noći provedete u ibadetu i ostvarite svoje želje njegovim upotpunjenjem.

Blago onima koji su postili i klanjali, s čvrstom vjerom u Allaha i nadom u Njegovu nagradu.

Blago onima koje je Allah počastio dostojanstvom i slašću dozivanja Njega.

Blago onima koji su se oslobodili "tereta", očistili od grijeha i klonili se besposlice, rekla-kazala i jasnog grijeha.

Blago onima koji su se pokorili svome Gospodaru, pokazali poštovanje prema mjesecu ramazanu i bili iskreni prema Stvoritelju.

Ustrajte u pokornosti Allahu, Allah vam se smilovao, u svakom vremenu i na svakom mjestu, i nemojte pomutiti čistoću dobrih djela, dobra i dobročinstva koje ste učinili u ramazanu, i vratiti se lošim djelima, pokornosti šejtanu, grijesima i neposlušnosti, jer onaj ko pokvari svoja djela, nakon što ih je popravio, ide putem odbacivanja, uskraćivanja, neprihvatanja i poniženja. Gospodar ramazana je Gospodar ševvala i ostalih mjeseci, i On prezire nepokornost i grijeha u svakom vremenu. Stidite se Allaha i budite svjesni Njegovog nadzora,

On vas vidi, i zna ono što tajno i javno radite. “Eto, oni grudi svoje okreću sa željom da se od Njega sakriju. A i kad se u ruho svoje umotavaju, On zna ono što skrivaju i ono što pokazuju – On, uistinu, zna misli svačije.” (Hud, 5)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, pozivao je ljude da ustrajavaju u činjenju dobrih djela. Aiša, radijallahu anha, kazala je: “Kada bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, počeo činiti neko djelo, ustrajao bi u tome. Ako bi prespavao noćni namaz ili ga propustio zbog bolesti, onda bi u danu klanjao dvanaest rekata.”

Mesruk, Allah mu se smilovao, rekao je: “Upitao sam Aišu, radijallahu anha: ‘Ko je djelo bilo najdraže Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem?’, a ona je odgovorila: ‘Ono u čijem se činjenju ustraje.’” (Muttefekun alejhi)

Aiša, radijallahu anha, klanjala je osam rekata duha-namaz, a zatim je kazala: “Da mi sada ožive roditelji, ne bih ih izostavila.” (Malik)

Ustrajavanjem u činjenju dobrih djela čovjek postiže Allahovu ljubav i zaštitu. Uzvišeni kaže: “Allah zaista voli one koji se često kaju i koji se mnogo čiste.” (El-Bekara, 222) Poznati učenjak Sa’di, Allah mu se smilovao, rekao je: “Allah voli one koji se ustrajno kaju za svoje grijeha i one koji se mnogo čiste od grijeha.”

Bojte se Allaha, Allahovi robovi, i znajte da su ove noći i dani, mjeseci i godine “vodiči” do smrtnog časa i vrijeme za činjenje dobrih djela. Oni vas uporno i polahko vode ka vašem smrtnom času, i riznice su vaših djela, i dobrih i loših, i zato nastojte da ih ispunite djelima koja će svjedočiti u vašu korist.

Utječem se Allahu od prokletog šejtana! U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog! “... i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!” (El-Hidžr, 99)

Znajte da je veliko Allahovo dobro prema ovom ummetu, podizanje njegove deredže kod Njega i ukazivanje posebne počasti prema njemu, među ostalim narodima, ogleda u tome što ih obasipa Svojim dobrima i prilikama za činjenje dobrih djela tokom cijele godine, a jedna od tih prilika jeste propisivanje posta šest dana ševvala, za koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko isposti ramazan i šest dana ševvala, poslije njega, imat će nagradu kao da je postio cijelu godinu.”

Požurite s postom ovih šest dana i s činjenjem dobrih djela i pokornosti Allahu, džellešanu. “Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu,

kada si nam već na Pravi put ukazao, i daruj nam Svoju milost; Ti si, uistinu, Onaj Koji mnogo daruje!” (Ali Imran, 8)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

ZNAKOVI ZDRAVOG SRCA I NAČINI POPRAVLJANJA BOLESNOG SRCA (MEDINA)

Hatib: dr. Halid el-Muhenna

10. ševval 1445 o Hidžri / 19. april 2024.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se kajemo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga ne može odvesti u zabludu, a koga On u zabludi ostavi, niko Ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Uzvišeni Allah odlikovao je čovjeka nad drugim stvorenjima, stvorio ga u najljepšem skladu i dao mu najljepši oblik. Čovjek je najskladnije i najljepše stvorenje. Odlikovan je razumom i nadaren sposobnošću razlikovanja stvari. A, sve to kako bi, Allahovom voljom i kao Njegov namjesnik, mogao izvršavati dužnosti i provoditi Njegovu volju na Zemlji, ali i zbog drugih mudrosti koje su samo Njemu poznate. Ljudi se među sobom razlikuju i vrednuju po fizičkim karakteristikama, ali kod Allaha njihov fizički izgled nema nikakvu vrijednost, niti od njega imaju bilo kakvu korist, i jedino po čemu se kod Njega vrednuju jeste dobrota njihove nutrine, koju oni ne mogu vidjeti svojim očima, nego je vidi jedino On, Allah, dželleš'anuhu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve

sellem, rekao je: “Allah ne gleda u vaše likove, niti u vaša tijela, On gleda u vaša srca i u vaša djela.”

O vjernici! Srce je vladar ostalim organima, a organi su njegovi vojnici, koji bespogovorno izvršavaju njegove naredbe, i postupaju u skladu s njegovim uputama. Ako je vladar dobar, njegova vojska radit će samo ono što je dobro, a ako je on pokvaren, i njegova vojska činit će pokvarena djela. Dokaz za to jesu riječi onoga koji je govorio samo istinu i čiju je iskrenost Allah potvrdio, a koji je rekao: “Zaista u ljudskom tijelu ima jedan organ i ako je on zdrav, zdravo je čitavo tijelo, a ako je bolestan, bolesno je čitavo tijelo, a taj organ je srce.”

“Dionice” svog puta ka Allahu čovjek prelazi srcem, a ne tijelom, što znači da se temelj svih ibadeta koji vode ka Allahu nalazi u srcu, u njemu je njihov začetak, kao što su ljubav prema Allahu i Njegovom Poslaniku, nada u Allahovu milost i strah od Njegove kazne, oslonac na Njega, iskrenost prema Njemu, odazivanje Njemu.

Šerijatski dokazi ukazuju na to da je vrijednost djela u samom srcu i da se dobra djela i nagrada ne vrednuju po vanjskoj formi, niti po mnoštvu djela i uloženom trudu, nego po stanju srca u trenutku činjenja nekog djela, odnosno stepenu vjerovanja, iskrenosti i ubjeđenja. Šejhul-islam Ibn Tejmijja rekao je: “Djela se ne vrednuju po mnoštvu, nego po stanju srca u trenutku njihovog činjenja.”

To je i razlog što su prve generacije ovoga ummeta smatrale da istinska vrijednost i počast pripada onima koji su pretekli druge dobrotom, čistotom i iskrenošću svoga srca, i da je trud uložen u borbi za postizanje tih deredža korisniji, plodotvorniji i važniji od truda uloženog u činjenju dobrovoljnih ibadeta, jer onaj ko popravi svoje srce, popraviti će i svoja djela. Imam Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, kaže: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovi ashabi više su se trudili da očiste svoja srca i vežu ih za Allaha nego u činjenju dobrovoljnih ibadeta, namaza i posta.”

Ako je ovaj ljudski organ, zaista, na ovolikom stepenu, a jeste, onda bi trebao biti u posebnom fokusu čovjekove brige, pažnje i nastojanja, i čovjek ga ne smije gubiti iz vida ni koliko je treptaj oka, jer prava svjetlost je svjetlost srca, prava spoznaja je spoznaja srca i prava dobrota je dobrota srca. Uzvišeni kaže: “Zašto oni po svijetu ne putuju pa da srca njihova shvate ono što trebaju

shvatiti i da uši njihove čuju ono što trebaju čuti, ali, oči nisu slijepe, već srca u grudima.” (El-Hadždž, 46)

Zbog toga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio Allaha: “Allahu moj, podari da u mom srцу bude svjetlost.”

O vjernici! Zdravlje srca važnije je za čovjeka od zdravlja njegovog tijela i organa. Krajnji ishod fizičke bolesti jeste smrt, a ona je sudbina i kraj svakog stvorenja, dok je krajnji ishod bolesti i pokvarenosti srca nevjerstvo ili licemjerstvo koji uzrokuju poniženje na dunjaluku i ahiretu, da nas Allah sačuva od toga.

Nema spasa od poniženja na Danu proživljenja osim za onoga ko pred Allaha dođe čista srca, kao što kaže Uzvišeni jezikom Svoga prijatelja Ibrahima, predvodnika pravovjernih, alejhis-selam: “... i ne osramoti me na Dan kad će ljudi oživljeni biti, na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Eš-Šuara, 87–89)

Jedna od dova poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, bila je: “Molim Te podari mi čisto srce!”

Zdravo srce je ono u kojem nema širka – mnogoboštva, sumnje i novotarije, i koje je čisto od prezrenih djela i svih bolesti, a to je srce iskrenog vjernika, koji samo Allaha obožava.

S druge strane, bolesno srce je srce nevjernika i licemjera, kao što kaže Uzvišeni: “Njihova srca su bolesna.” (El-Bekara, 10)

U komentaru Allahovih riječi: “... samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti” (Eš-Šuara, 89), Ebu Osman en-Nejsaburi rekao je: “To je srce koje je čisto od novotarije i koje stremi sunnetu.”

Osnova zdravlja i dobrote srca krije se u njegovoj ispunjenosti vjerom u Jednog Boga, iz ljubavi prema Njemu, poštovanja, nade u Njegovu milost i straha od Njegove kazne. Srce će biti zdravo i jako u onolikoj mjeri koliko je oplemenjeno ovim svojstvima, a bolesno i slabo onoliko koliko su ova svojstva zapostavljena ili zamijenjena svojim suprotnostima. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Potpuno zdravlje srca moguće je postići samo ukoliko ga zaštitimo od pet stvari: širka, koji je u suprotnosti sa tevhidom – čistom vjerom u jednog Boga, novotarije, koja je u suprotnosti sa sunnetom, strasti koje su u suprotnosti s naredbama i zabranama, nemara koji je u suprotnosti sa zikrom i ambicija koje su u suprotnosti s čistim nijetom i iskrenošću.”

Postoje određeni znakovi na osnovu kojih je moguće razlikovati zdravo, čisto i živo srce u duhovnom smislu od običnog komada mesa, a oni su:

- neprestano podsjeća i kori svog vlasnika, sve dok se on ne preda i ne pokori svome Gospodaru, i dok se ne veže za Njega kao što se zaljubljenik veže za ono bez čega (ili za onoga bez kojeg) mu nema života, i bez čijeg mu zadovoljstva, blizine i društva nema spasa, niti užitka, niti radosti;

- u njegovoj naravi je da se, kada mu se ponudi nešto što je ružno i odvratno, distancira od toga, pokaže prezir prema tome i da se uopće ne osvrće na to;

- postojanost na istini i njeno slijedenje čak i u najtežim trenucima, kada talasi iskušenja i sumnji udaraju sa svih strana, jer u srcu vjernika postoji svjetiljka koja mu osvjetljava put, kao što se to prenosi od plemenitog ashaba Huzejfe ibn Jemana, radijallahu anhu.

Brate u islamu, Allahov robe, pazi da ne prekršiš čvrsto prihvaćenu obavezu prema svome Gospodaru da ćeš Ga iskreno obožavati, pa da ti srce otvrdne, i čuvaj ovaj zavjet snažnije i bolje nego što čuvaš svoj imetak i svoj život.

Tvoje srce ima urođenu sklonost prema istini i uputi, ali se i vrlo brzo mijenja nagore, i pod stalnim utjecajem ili izloženosti grijesima može otvrdnuti ili se pokvariti, a može, zbog veličine i mnoštva grijeha, biti “zapečaćeno”, pa da ne raspozna dobro od zla, i da uopće ne osjeća rane uzrokovane grijesima i da ga ne povređuje nepoznavanje istine.

Jedan od najvećih uzroka tvrdoće srca jeste zloba prema čestitim vjernicima, i zbog toga Allah, džellešānuhu, neće dati Svoj Džennet i Svoju Kuću počasti čovjeku koji je u svom srcu nosio zlobu prema bilo kojem vjerniku, štaviše, Džennet je Kuća čistih srca, i Allah, džellešānuhu, će, iz Svoje milosti, odstraniti zlobu iz grudi vjernika prije nego što uđu u Džennet, kako bi u njemu uživali i srcem i tijelom. “I Mi ćemo zlobu iz grudi njihovih istisnuti, oni će kao braća na divanima jedni prema drugima sjediti.” (El-Hidžr, 47)

O muslimani! Oholost je, da nas Allah sačuva, također jedan od velikih uzroka tvrdoće srca i prepreka koja stoji na putu njegovog popravka i osjećajnosti. Uzvišeni kaže: “Odvratit ću od znamenja Mojih one koji se budu bez ikakva osnova na Zemlji oholili.” (El-A’raf, 146)

Poznati tabiin Ebu Kilaba Abdullah ibn Zejd el-Džurmi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Odvratio je njihova srca od Kur’ana.”

Također, jedan od tih uzroka jeste vezivanje srca za nekoga drugog mimo Allaha, u ljubavi, poštovanju i pouzdanju.

Čovjek će svoje srce puniti ljubavlju prema stvorenju sve dok ga ne isprazni od ljubavi i čežnje prema Stvoritelju, i ukazivat će poštovanje prema stvorenju sve dok u njegovom srcu više ne bude mjesta za strahopoštovanje prema Allahu, i svoje potrebe tražit će od stvorenja sve dok u njegovom srcu ne nestane i najmanjeg traga pouzdanja u Allaha.

Allahu moj, ispuni naša srca ljubavlju, strahopoštovanjem i pouzdanjem u Tebe, o Ti koji uslišavaš dove!

Kada srce oboli, ono traži ono što će mu nauditi, a prezire ono što će mu koristiti. Nema ničega korisnijeg za srce od njegovog čuvanja od bolesti, prije nego što ona ovlada njime, a najbolji način da se to postigne jeste udaljavanje od grijeha i nemarnosti, dvaju “najljućih” neprijatelja njegovog zdravlja i najvećih uzroka njegove bolesti, tvrdoće i pokvarenosti, i da čovjek uporno moli Gospodara, Koji upravlja i vlada srcima, da popravi njegovo srce, učini ga zdravim i učvrsti ga na putu vjere, kao što je molio predvodnik bogobojaznih, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, i da požuri s njegovim liječenjem, onako kako je propisano u šerijatu, čim osjeti da ga je zahvatila bolest.

O vjernici! Najbolji lijek za “otvrdnula” srca jeste zikr – često spominjanje Allaha Uzvišenog, jer je zikr potpuni lijek, koji ne uđe ni u jedno srce a da ga ne izliječi.

Nježnost srca nastaje od zikra, spominjanja Allaha, s obzirom na to da zikr potiče skrušenost i predanost srca i otklanja nemar iz njega.

Najvredniji i najdjelotvorniji zikr u popravljaju ljudskog srca jeste spominjanje Allaha Njegovim objavljenim govorom. Uzvišeni kaže: “... da ovaj Kur'an kakvom brdu objavimo, ti bi vidio kako je strahopoštovanja puno i kako bi se od straha pred Allahom raspalo.” (El-Hašr, 21)

Allahov robe! Uči Allahove riječi i razmišljaj o njima, slušaj ih sa strahopoštovanjem, osjeti strah kada učiš ajete koji govore o Njegovoj kazni, čežni kada budeš učio ajete o Njegovoj nagradi i uzmi pouku iz kazivanja o prošlim narodima i onome što ih je zadesilo Allahovom neizmjernom moći, i ako tako budeš radio, sigurno će lijek pronaći put do bolesti i izliječiti tvoje srce.

Ko želi raznježiti svoje srce, neka pomiluje siročće, nahrani siromaha i pobrine za potrebe onih koji su u potrebi.

Čuvanje pogleda od onoga što je Allah zabranio jedan je od najvećih uzroka popravljaja srca, jer je Uzvišeni Allah učinio oko ogledalom srca, i kada čovjek obori pogled i ne gleda u ono što mu je zabranjeno, njegovo srce sputa strasti i prohtjeve, a kada “raspusti” pogled, njegovo srce “raspusti” strasti i prohtjeve.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

RADOSNA VIJEST USTRAJNIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

17. ševval 1445. po Hidžri / 26. april 2024.

Hvala Allahu, Milostivom, Samilosnom, Mudrom, Sveznajućem. Nema boga osim Njega, Gospodara Arša plemenitog. Hvalim svoga Gospodara i zahvaljujem Mu na blagodatima, za koje znamo i za koje ne znamo, i čiji broj ne zna niko osim Njega. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Velikog, Uzvišenog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odlikovan svakom plemenitom osobinom. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i sve njegove ashabe, sljedbenike Pravog puta.

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, postići ćete svako dobro i spasiti ćete se od svakog zla i propasti.

O vjernici, kako je samo velika i veličanstvena radosna vijest od Milostivog Gospodara, vlasnika savršenih riječi, Onoga Koji ispunjava Svoja obećanja, a radosna vijest ispunit će se onda kada se ispune njeni šartovi, preduvjeti, i zato se radujte obećanju Velikog i Uzvišenog, Koji je rekao: “Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome – dolaze meleki: ‘Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan. Mi smo zaštitnici vaši u životu na ovome svijetu, a i na onome; u njemu ćete imati sve ono što duše vaše zažele, i što god zatražite – imat ćete, bit ćete počašćeni od Onoga Koji prašta i Koji je milostiv.’” (Fussilet, 30–32)

“Onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’ – pa poslije ostanu pri tome...”, upotpunjenje ovih riječi bilo bi: “njima dolaze meleki”.

Riječi vjernika: “Gospodar naš je Allah” predstavljaju priznanje jezikom i vjerovanje, ubjeđenje u srcu, kao što kaže Uzvišeni: “Gospodaru naš, mi smo čuli glasnika koji poziva u vjeru: ‘Vjerujte u Gospodara vašeg!’ – i mi smo mu se odazvali (povjerovali).” (Alu Imran, 193)

Pored verbalnog očitovanja vjerovanja i ubjeđenja u srcu, potrebna je i ustrajnost u dobrim djelima, što razumijemo iz riječi: "... pa poslije ostanu pri tome...", odnosno ustraju.

Prema tome, iman je čvrsto vjerovanje, ubjeđenje, riječ i djelo.

Istikamet – ustrajnost i postojanost u vjeri je uzvišena stvar, a najveći stepen istikameta jeste izvršavanje farzova – strogih vjerskih dužnosti, vadžiba – obaveza i mustehaba – preporučenih djela, a ostavljanje harama – strogo zabranjenih djela i mekruha – pokuđenih djela i ustrajavanje u tome, kao što je Allah naredio Svome Poslaniku: "Ti idi Pravim putem, kao što ti je naređeno, i nek tako postupe i vjernici koji su uz tebe, i obijesni ne budite, jer On dobro vidi ono što radite." (Hud, 112)

Vjernici se u pogledu istikameta mogu podijeliti u nekoliko kategorija, kao što kaže Uzvišeni: "Hvaljen neka je Allah", govorit će, "koji je od nas tugu odstranio – Gospodar naš, zaista, mnogo prašta i blagodaran je." (Fatir, 32–33)

Riječi meleka: "... ne bojte se i ne žalostite se...", upućene su vjernicima u trenutku napuštanja ovog svijeta i prelaska na onaj svijet, ahiret. Kao vid podrške i nagrade za istikamet – ustrajnost, postojanost, govorit će im: "Ne bojte se!", a strah može biti samo od nečega što bi se moglo desiti u budućnosti, tj. ne bojte se za svoje porodice, koje ste ostavili iza sebe, Allah će se pobrinuti za njih, On se brine o Svojim čestitim robovima.

"... i ne žalostite se", a žaliti se može samo za onim što je prošlo, tj. ne žalostite se zbog onoga što je bilo, vrijeme žalosti je prošlo i nikada se više neće vratiti.

Ovom radosnom viješću, za onoga ko ustraje na Pravom putu, garantuje se sigurna budućnost, i da se žalost i tuga više nikada neće vratiti.

Meleki će im, također, govoriti: "... i radujte se Džennetu koji vam je obećan", a Uzvišeni kaže: "Allah će, zaista, održati obećanje." (Alu Imran, 9)

"U Džennetu ima ono što oko nije vidjelo, što uho nije čulo i što srcu nije naupalo." (Buhari od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

"Mi smo zaštitnici vaši u životu na ovome svijetu, a i na onome", meleki su zaštitnici vjernika na dunjaluku, podržavaju ih i pomažu. Uzvišeni kaže: "Kada je Gospodar tvoj nadahnuo meleke: 'Ja sam s vama, pa učvrstite one koji vjeruju!'" (El-Enfal, 12)

Meleki ulijevaju sigurnost u srce vjernika, bodre ga i podstiču da vjeruje u Allahovo obećanje, i tjeraju od njega šejtanska došaptavanja – vesvese. U tom kontekstu Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Šejtan i melek imaju svoje djelovanje na čovjeka. Djelovanje šejtana je nagovaranje na zlo i poricanje istine, a djelovanje meleka je nagovaranje na dobro i potvrđivanje istine.”

Meleki štite vjernike na ovom svijetu i time što ih čuvaju od šejtana. Uzvišeni kaže: “Uz svakog od vas su meleki, ispred njega i iza njega – po Allahovu naređenju nad njim bdiju.” (Er-Ra’d, 11)

Uz njih su i prate ih u svakom dobru i dobročinstvu.

Oni su njihovi zaštitnici i na ahiretu, kao što kaže Uzvišeni: “... i meleki će im ulaziti na svaka vrata: ‘Mir neka je vama, zato što ste trpjeli, a divno li je najljepše prebivalište!’” (Er-Ra’d, 23–24)

Radosne vijesti od meleka vjernicima, po Allahovom naređenju, dolaze jedna za drugom, a posljednja u nizu tih vijesti jesu njihove riječi: “... u njemu ćete imati sve ono što duše vaše zažele, i što god zatražite – imat ćete.” (Fussilet, 31)

To jeste, imat ćete sve što zaželite i više od toga, i dobit ćete sve što zatražite i zamolite, kao počast i nagradu od Onoga Koji mnogo prašta grijeha i Koji je milostiv prema vjernicima, na poseban način i u posebnom smislu. “Nuzul” je u arapskom jeziku naziv za sve ono što se priprema za gosta. Na sličan način o nagradi za ustrajnost na Pravom putu govore i kur’anski ajeti: “Oni koji govore: ‘Naš Gospodar je Allah!’ – i istraju na Pravome putu, neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju! Oni će stanovnici Dženneta biti, i u njemu će vječno boraviti, i to će im biti nagrada za ono što su radili.” (El-Ahkaf, 13–14)

Jedan od najvažnijih Poslanikovih savjeta, koji je obuhvatio kompletnu vjeru, jesu njegove riječi Sufjanu ibn Abdullahu, radijallahu anhu: “Reci: ‘Vjerujem u Allaha’, a zatim ustraj.” (Muslim)

Lijepo bi bilo da musliman ima na umu ove veličanstvene ajete i da razmišlja o njima kada god uradi dobro djelo, nadajući se Allahovoj milosti i strahujući od Njegove kazne, kako bi mu se On smilovao, zaštitio ga od Svoje kazne i od poniženja na ahiretu.

Muslimani se razlikuju u stepenu istikameta, ustrajnosti i postojanosti. Na najvećem stepenu i u najboljem stanju jesu oni koji ustrajno čine dobra

djela, jedna nakon drugih, i čuvaju se harama. Oni su “sabikun – odabrani”, oni koji su pretekli druge u dobru. Uzvišeni kaže: “... i oni prvi – uvijek prvi! Oni će Allahu bliski biti, u džennetskim baščama naslada.” (El-Vakia, 10–12)

Stepen ispod njih jesu oni koji čine dobra djela i neke grijehe, i koji nakon grijeha učine dobro djelo. Uzvišeni kaže: “I obavljaj molitvu početkom i krajem dana, i u prvim časovima noći! Dobra djela zaista poništavaju hrđava. To je pouka za one koji pouku žele.” (Hud, 114)

Musliman koji se spusti ispod ovog stepena izmiješao je dobra i loša djela, i kao takav tretira se prema djelima koja prevladaju, i njegov status na onom svijetu zavisit će od Allahove volje i milosti. Uzvišeni kaže: “I povratite se Gospodaru svome i pokorite Mu se prije nego što vam kazna dođe – poslije vam niko neće u pomoć priskočiti.” (Ez-Zumer, 54)

Bojte se Allaha, činite ono čime je On zadovoljan i klonite se Njegovih zabrana, postići ćete Njegovo zadovoljstvo i Džennet. Uzvišeni kaže: “Ko uradi dobro djelo, bit će deseterostruko nagrađen, a ko uradi hrđavo djelo, bit će samo prema zasluži kažnjen, i neće im se učiniti nepravda.” (El-En’am, 160)

Ovaj ajet znači da onaj ko uradi dobro djelo i sačuva ga od svih stvari koje ga mogu pokvariti (mubtilat), bit će deseterostruko nagrađen, pa i više od toga.

Čini dobra djela i kloni se harama, i postupaj prema Poslanikovoj preporuci: “Boj se Allaha gdje god budeš, nakon lošeg uradi dobro djelo, koje će ga pobrisati, i prema ljudima se ophodi na lijep način.” (Ahmed i Tirmizi)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

STANJE MUSLIMANA IZMEĐU POTPUNOG OBOŽAVANJA I POTPUNE LJUBAVI (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Ali el-Huzejfi
24. ševval. 1445. po Hidžri / 3. maj 2024.

Hvala Allahu, Koji mudro propisuje i savršeno stvara. Propisao je islamske propise i upotpunio ih, počeo je stvaranje i doveo ga do savršenstva, obasuo je Svoja stvorenja posebnim i općim blagodatima, uzvisio je, Svojom dobrotom, koga je htio, a unizio, Svojom pravednošću, koga je htio. Svjedočim da nema boga osim Allaha Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolje i najodabranije od Njegovih stvorenja, neka su na njega, na njegovu porodicu, ashabe i one koji ih slijede Allahova milost, spas i blagoslov.

O vjernici i vjernice, Allahova neizmjerljiva mudrost i savršeni vjerezakon odredili su da poslije mjeseca ramazana dođu mjeseci hadža, kako bi musliman svoj duhovni put nastavio u imanskom ambijentu sličnom onome prethodnom, i kako bi neprestano bio u sjeni Božije milosti, i kako bi u njegovom srcu gorio plamen vjere i navirali vjerski osjećaji, tako da njegova povezanost s Gospodarom ne bude određena vremenskim i mjesnim povodima, nego potaknuta “žiškom” imana u njegovom srcu, bez obzira na različita stanja i vremena.

To je Božanska mudrost u propisivanju i savršenstvo u stvaranju. Slavljen neka je Onaj Koji je sve mudro propisao i sve savršeno stvorio i uredio! Ovo nas podsjeća na to da je kompletan život muslimana posvećen Allahu, kao što kaže Uzvišeni: “Reci: ‘Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, Koji nema saučesnika; to mi je narađeno i ja sam prvi musliman.’” (El-En’am, 162–163)

Kada bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, noću ustajao na namaz, učio bi: “Ja okrećem svoje lice, kao pravi vjernik, prema Onome Koji je nebesa i Zemlju stvorio, ja nisam od onih koji Njemu druge pridružuju! Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru

svjetova, Koji nema saučesnika; to mi je naredeno i ja sam prvi musliman. Allahu moj, Ti si Vladar, nema boga osim Tebe, Ti si moj Gospodar, a ja sam Tvoj rob. Ja sam se o sebe ogriješio i priznajem svoje grijeha, pa mi oprosti sve moje grijeha, niko mi ih, osim Tebe, ne može oprostiti. Uputi me na najljepše ponašanje, niko me, osim Tebe, ne može uputiti na njega, i udalji me od ružnog ponašanja, niko me, osim Tebe, ne može udaljiti od njega. Odazivam Ti se i slijedim Tvoju vjeru, ustrajavajući u tome. Svako dobro u Tvojim je rukama, a zlo nije put prema Tebi. Sve moje ovisi o Tebi, Tvoje blagodati su mnogobrojne i uzvišen neka si. Od Tebe tražim oprosta i Tebi se kajem.”

Ove Poslanikove riječi upućuju nas na širi koncept i značenje ibadeta i obožavanja, i da oni nisu omeđeni određenom ibadetskom formom, niti su ograničeni na ritualnu pobožnost, niti su ograničeni vremenom i mjestom. Musliman živi ibadet u njegovoj punini, hrani se njegovim plodovima i uživa u njegovim baščama. On mu je jedini smiraj i jedino utočište.

Vjernik kompletan svoj život posvećuje Allahu: kada voli – voli radi Allaha, kada mrzi – mrzi radi Allaha, kada daje – daje radi Allaha, kada uskraćuje – uskraćuje radi Allaha. Sve što radi ili ostavlja čini s lijepim niyetom, a na taj način upotpunjuje svoj iman. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko bude volio radi Allaha, i mrzio radi Allaha, i davao radi Allaha, i uskraćivao radi Allaha, upotpunio je iman.”

Cilj vjernikovih djela je ostvarenje potpune predanosti Stvoritelju, izvršenje Njegovih naredbi i postizanje Njegovog zadovoljstva. Poseban je to stepen imana i visoka deredža predanosti (ubudijjeta), kada je Allah, džellešanuhu, najveća radost srca i najveća utjeha, a zatim i najveći i jedini cilj svih djela. To je moguće samo ukoliko je srce ispunjeno ljubavlju prema Allahu i ako ona upravlja njime.

Kada se plamen ljubavi prema Allahu rasplamsa u srcu, njegove iskrice “rasprše” se po tijelu, a na “zaljubljeniku” se pokažu njegovi tragovi. U ljubavnim pričama onih koje je strast nadvladala i koji su žrtvovali sve na njenom putu, naći ćemo zadivljujuće primjere, iako je to samo ljubav stvorenja prema stvorenju, pa kako tek izgleda iskrena ljubav stvorenja prema Stvoritelju, ljubav iskrenog obožavanja? Allah, džellešanuhu, ovako opisuje ljubav vjernika prema Njemu: “Ima ljudi koji su umjesto Allaha kumire prihvatili, vole ih kao što se Allah voli, ali pravi vjernici još više vole Allaha.” (El-Bekara, 165)

Allah, slavljjen neka je On, najdostojniji je toga da srca ljubavlju prema Njemu kucaju i da se tijelo u pokornosti Njemu pokreće, a dovoljno je da ljubav prema Allahu bude “vodič” ka Njegovom zadovoljstvu.

Ako analiziramo ranije spomenutu Poslanikovu dovu, kojom je počinjao noćni namaz: “Allahu moj, Ti si Vladar, nema boga osim Tebe, Ti si moj Gospodar, a ja sam Tvoj rob. Ja sam se o sebe ogriješio i priznajem svoje grijehе, pa mi oprosti sve moje grijehе, niko mi ih, osim Tebe, ne može oprostiti. Uputi me na najljepše ponašanje, niko me, osim Tebe, ne može uputiti na njega, i udalji me od ružnog ponašanja, niko me, osim Tebe, ne može udaljiti od njega”, zapazit ćemo da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ovoj dovi, nakon pohvale i zahvale Allahu i traženja oprosta, molio Allaha da ga uputi na najljepše ponašanje i da ga udalji od ružnog ponašanja, što samo potvrđuje raniju konstataciju da obožavanje Allaha nadilazi obrednu formu i rituale i obuhvata čak i čovjekovu vezu s drugim stvorenjima, štaviše, lijepo ponašanje prema stvorenjima i ispunjavanje njihovih prava jedan je od najčasnijih oblika ibadeta i njegovih najvećih ogranaka.

Allahu moj, opskrbi nas ljubavlju prema Tebi i podari da Te iskreno obožavamo, uputi nas na pokornost Tebi, podari nam Svoj oprost, uputi nas na najljepše ponašanje, niko, osim Tebe, ne može nas uputiti, i udalji od nas ružno ponašanje, niko, osim Tebe, ne može ga udaljiti od nas.

Pozivajući nas da se opskrbimo onim što nam je potrebno za obrede hadža, a u kontekstu pojašnjenja vremena i mjeseci u kojima se obavlja hadž, koji dolaze nakon mjeseca posta, Uzvišeni Allah, u Svojoj mudroj Knjizi, ukazuje nam i usmjerava našu pažnju na posebnu i najvažniju vrstu opskrbe, i kaže: “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 197) Prije toga, u ajetu, kojim se propisuje post, Uzvišeni kaže: “O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijehа klonili” (El-Bekara, 183), što je svojevrsna naznaka da je bogobožnost početak i kraj puta i vjernikova poputnina i “jahalica”. Molim Allaha da mene i vas opskrbi bogobožnošću i uputi nas na ono što voli i čime je zadovoljan.

O vjernici i vjernice, jedna od mudrosti propisivanja hadža u određenim mjesecima, o kojima bismo trebali razmišljati u ovim danima, jeste da oni u ljudskim srcima potaknu veličanje Allahovih svetinja i poštivanje Njegovih

obreda, jer kako god je Zakonodavac obredima dao prostornu svetost, isto tako dao im je vremensku svetost, a sve u cilju podizanja svijesti ljudi, u njihovim srcima i dušama, o važnosti i veličini hadžskih obreda.

Zbog toga su neki mjeseci hadža u isto vrijeme i sveti mjeseci, a to su cijeli mjesec zul-kade, cijeli zul-hidže, ili njegovih prvih deset ili trinaest dana, ovisno o tome koje mišljenje islamskih učenjaka preferiramo.

Prema tome, spomenuti mjeseci su mjeseci hadža i sveti mjeseci, čime se dodatno daje na važnosti i svetosti obredima hadža i u ljudskim srcima zasađuje poštovanje prema njima.

Nemoj ni pomisliti da uradiš nešto što će oskrnaviti tu svetost.

O vjernici i vjernice, nalazite se u veličanstvenim danima i blagoslovljenom i odabranom vremenu za činjenje dobrih djela, s čijih čistih izvora se napajate, i u blagoslovljenom gradu, čijom se sjenom štitite i u čijim dobrima uživajte, i zato zahvaljujte Allahu i hvalite Ga na najljepši i najpotpuniji način, poštujujte i veličajte Njegove svetinje, slijedite Njegove naredbe i poštujujte svetost ovih dana i ovih blagoslovljenih mjesta.

Znajte da je ovo dan u kojem je preporučeno donositi što više salavata i selama na predvodnika svih ljudi i najbolje Allahovo stvorenje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najbolji vaš dan je petak, dan džume. Donosite u njemu što više salavata na mene, jer vaši salavati bit će mi predloženi.”

UZVRAĆANJE DOBRIM NA DOBRO (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

2. zul-kade 1445. po Hidžri / 10. maj 2024.

Hvala Allahu, Onome Koji upućuje na Pravi put onoga ko od Njega traži uputu i uslišava dove onome ko Ga moli. Hvalimo Ga, slavljen neka je, i zahvaljujemo Mu na obilnim darovima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i Koji je dostojan obožavanja, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, odabranik i miljenik, neka su na njega, na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji slijede njegov put Allahova milost, blagoslov i spas.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i znajte da je najpametniji čovjek onaj koji “napusti” dunjaluk prije nego što on njega napusti, i pripremi se za susret sa Gospodarom prije nego što Ga sretne, i “opremi” svoj kabur prije nego što ga nastani. Ko ostavi ono što ga se ne tiče, Allah će otvoriti njegovo srce i učiniti prostranim njegove grudi. Ko bude puno razmišljao, malo će griješiti.

Osoba koja često sebe kori i u sebi vidi krivca za sve i svašta, nikada neće imati uravnotežen i spokojan život.

Ko se bude često raspravljao, ohrabrit će podle ljude protiv sebe. “Dobro i zlo nisu isto! Zlo dobrim uzvrati, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati. To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo vrlo sretni.” (Fussilet, 34–35)

O muslimani, čovjek je društveno biće po svojoj prirodi, ne može živjeti izolovano od drugih ljudi, nego u pozitivnoj interakciji s njima, nekada kao prijatelj, nekada kao kolega, nekada kao dobročinitelj, nekada kao savjetnik, a nekada kao neko ko zaslužuje zahvalnost za svoja djela.

Ako je to tako, uvažena braćo, onda treba znati da postoji moralni princip, društveni kodeks i plemenita osobina koja unapređuje društvo, osnažuje veze

unutar njega i u njemu širi prisnost i ljubav, koja ukazuje na zdravlje srca i čistoću duše i nutrine.

Ova plemenita osobina krasi čestite ljude, koje je njihov Gospodar odabrao za lijepo i dobro, i čija je najveća briga kako usrećiti i pomoći nekoga, a zauzvrat ne traže ni nagradu ni zahvalnost, a ona je pamćenje i nezaboravljanje dobročinstva, uzvratanje na lijepo lijepim i na dobročinstvo dobročinstvom. "... i čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio." (El-Kasas, 77)

O muslimani, prvi i najveći uzor u ovoj osobini je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, čiji je cjelokupan život prožimao lijep odnos prema ljudima i pamćenje i nezaboravljanje dobročinstva, i tako se odnosio i prema bližim i daljim, muslimanima i nemuslimanima.

Evo samo nekoliko blistavih primjera iz njegovog blagoslovljenog života.

Aiša, radijallahu anha, pripovijeda: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, skoro nikada nije izašao iz kuće a da nije spomenuo Hatidžu i pohvalno se izrazio o njoj. Jednog dana, kada ju je opet spomenuo, mene je obuzela ljubomora, pa sam rekla: 'A zar ona nije bila starica, koju ti je Allah zamijenio boljom od nje!' Ove moje riječi toliko su ga naljutile da mu se prednji dio kose zatresao, a zatim je rekao: 'Ne, tako mi Allaha, Allah mi nije dao bolje od nje. Povjerovala je u moje poslanstvo kada su drugi ljudi zaniijekali, vjerovala mi je kada su me drugi ljudi utjerivali u laž, pomogla me je svojim imetkom kada su mi drugi ljudi uskratili pomoć, Allah mi je s njom podario djecu, dok mi ih je s drugim ženama uskratio.' Tada sam u sebi rekla: 'Nikada je više neću spomenuti po ružnom.'" (Ahmed, Musned, i Taberani, El-Kebir, a Hejsemi je njegov lanac ocijenio dobrim u djelu El-Medžmeu.)

Kada god je zaklao ovcu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao bi: "Pošaljite nešto mesa Hatidžinim prijateljicama."

Jednom prilikom, dok je Poslanik bio kod Aiše, došla je neka starija žena, pa ju je upitao: "Ko si ti?" "Ja sam Džessama el-Muzenijja", odgovorila je ona, a on joj reče: "Ne, ti si Hassana el-Muzenijja. Kako ste? Kako se osjećate nakon nje (Hatidže)?" "Dobro sam hvala Allahu, na mjestu si moga oca i majke, Allahov Poslaniče", ona reče. Aiša kazuje: "Kada je ova žena otišla, rekla sam: 'Allahov Poslaniče, zar je ova starica zaslužila ovoliko pažnju?' Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: 'Dolazila je kod nas kada je Hatidža bila živa,

a vjernost je dio imana.” (Hakim, koji kaže da je hadis vjerodostojan prema kriterijima Buharija i Muslima.)

Jedan od lijepih primjera pamćenja i nezaboravljanja dobročinstva jesu Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi o Ebu Bekru, radijallahu anhu: “Niko kod nas nije imao zaslugu a da mu se nismo odužili, osim Ebu Bekra. Njegove zasluge kod nas su tolike da će ga Allah zbog njih nagraditi na Sudnjem danu. Ničiji imetak nije mi koristio u poslaničkoj misiji kao što mi je koristio Ebu Bekrov imetak, i da sam ikoga uzeo za prsnog prijatelja, halila, uzeo bih Ebu Bekra, ali, vaš poslanik je halilullah – Allahov prijatelj.” (Tirmizi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zapamtio je dobročinstvo ensarija, koji su ga pomogli, pružili mu utočište, žrtvovali ono najvrednije na putu njegove misije, bratimili se sa njegovom braćom muhadžirima, materijalno se solidarisali s njima i dali im prednost čak nad sobom, pa je rekao: “Da nije bilo hidžre, sigurno bih bio jedan od ensarija, i kada bi svi ljudi išli jednom dolinom, a ensarije drugom dolinom, ja bih išao dolinom kojom idu ensarije. Ensarije su moja unutrašnja odjeća, a ostali ljudi su vanjska.” (Odjeća ovdje simbolizira bliskost i blizinu.) I rekao je: “Oporučujem vam da se lijepo ophodite prema ensarijama. Oni su moja tajna i moj emanet vama. Oni su ispunili svoju dužnost, ostala je samo njihova nagrada. Lijepo prihvatite njihovo dobročinstvo, a pređite preko njihovih ružnih postupaka.”

Poslanik je zapamtio i dobročinstvo svih svojih ashaba, radijallahu anhum, rekavši za njih: “Ne vrijeđajte moje ashabe! Kada bi neko od vas podijelio zlata koliko je brdo Uhud, ne bi dostigao vrijednost pregršti zlata jednog od njih, a ni pola od toga.”

Štaviše, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije zaboravio dobročinstvo idolopoklonika, kao što se desilo u slučaju Mut’ima ibn Adija, koji je svojom pomoći i podrškom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, prekršio bojkot koji su Kurejšije nametnule plemenima Benu Hašim i Benu Muttalib, i koji je pružio zaštitu Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, nakon njegovog povratka iz Taifa. Naime, Mut’im i članovi njegove porodice otišli su naoružani do Kabe, a zatim su obavijestili Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da pod njihovom zaštitom može doći i obaviti tavaf i klanjati, a poslije se bezbjedno vratiti svojoj kući, što je i učinio, i zbog svega toga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je

za zarobljene mušričke vojnike na Bedru: “Da je Muṭ’im ibn Adi živ i da se zauzeo za ove zarobljenike, predao bih mu ih.” (Buhari i Ahmed)

O muslimani, pamćenje dobročinstva i priznanje zasluga opći je princip koji se jednako primjenjuje prema svim ljudima, roditeljima, supružnicima, učiteljima i svima ostalima.

Roditelji su ti koji bdiju noću da bi njihova djeca spokojno spavala, i koji gladuju da bi njihova djeca bila sita, i koji sebi uskraćuju hranu da bi njihova djeca imala više, a sve to rade sa velikim zadovoljstvom i radošću. Priznanje njihovih zasluga pokazuje se poslušnošću, dobročinstvom prema njima, njihovim poštovanjem, lijepim odnosom prema njima i izbjegavanju svega što može narušiti takav odnos. “Ne reci im ni: ‘Uh!’ – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: ‘Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njegovali!’” (El-Isra, 23–24)

S druge strane, bračni život je spokoj, smiraj i plemenitost. Naravno, mogu se desiti situacije koje će “otežati” bračni život, pomutiti njegovu bistrinu i narušiti njegovo blagostanje, i tada je od krucijalne važnosti da ne zaboravimo dobročinstvo i sjetimo se zasluga, jer samo tako možemo vratiti mir i spokoj u brak i sačuvati sreću. Muž se trudi, radi i privređuje kako bi porodici obezbijedio dostojanstven život, a supruga čuva muževu čast i dostojanstvo u njegovoj odsutnosti, odgaja djecu, čuva imetak i osigurava stabilnost i blagostanje u kući. Ako supružnici budu svjesni ovoga, i budu priznavali zasluge jedno drugom, živjet će srećno i zadovoljno. “I ne zaboravite da jedni prema drugima velikodušni budete.” (El-Bekara, 237)

Što se učitelja i njegovih zasluga tiče, svjesni smo koliko truda uloži u podučavanju, praćenju i odgoju djece, i koliko je sretan kada vidi napredak, uspjeh i izvrsnost kod svojih učenika. Nekoliko je načina da mu se zahvalimo i odužimo za ono što je učinio za nas, a oni su: priznanje njegovih zasluga, poštovanje, uvažavanje, upućivanje dove za njega i izbjegavanje svega što bi ga moglo povrijediti i uznemiriti.

Ebu Hanifa je rekao: “Otkad je umro moj učitelj Hamad, nikada nisam klanjao namaz a da, zajedno sa svojim roditeljima, nisam tražio oprost od Allaha za njega. Ja tražim oprost od Allaha za svakoga od koga sam nešto naučio ili koga sam nečemu naučio.”

Ebu Jusuf, učenik imama Ebu Hanife, je rekao: “Činim dovu za Ebu Hanifu prije dove za svoje roditelje.”

Ahmed je rekao: “Već trideset godina nisam zaspao a da prije toga nisam učinio dovu i zatražio oprosta od Allaha za Šafiju.”

Uzvratanje na dobro dobrim, Allah vas čuvao, treba biti na lijep i dostojanstven način, bez prigovaranja i ponižavanja.

Plemenit čovjek je “zarobljenik” onoga ko mu je učinio dobro.

Kada nekome učiniš dobro, sakrij ga, a kada ti neko uradi dobro, razglasi ga među ljudima.

U jednoj mudrosti stoji: “Uklešite dobročinstvo u stijenu, a napišite iskušenja na pijesku, vjetar dobročinstva će ih izbrisati.”

Uzvišeni Alah kaže: “Zar nagrada za dobro učinjeno djelo može biti nešto drugo do dobro?!”

O muslimani, činite dobro onima koji su dostojni vašeg dobročinstva, ali i onima koji ga nisu dostojni. Ako su dostojni vašeg dobročinstva, to je ono što se traži i očekuje, a ako nisu dostojni, onda počnite od toga da ste vi dostojni činjenja dobra. Kada uradite neko dobro, ne očekujte ništa zauzvrat, činite ga isključivo radi sebe, zato što je to vaš karakter. Plemenit čovjek ne očekuje da neko prizna njegovo dobročinstvo, niti da mu uzvрати istom mjerom, niti svojim dobročinstvom želi nečiju nagradu i zahvalnost. Odgoj u okrilju plemenitih osobina, Allahovom voljom, čuva čovjeka od prezrenih osobina.

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i znajte da je duši teško kada se na njeno lijepo djelo uzvрати poricanjem, i na njeno dobročinstvo uvredom. To mogu samo pokvareni ljudi, da nas Allah sačuva od svake pokuđene osobine.

Donosite salavate i selame na darovanu milost i obilno dobro, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

ZNANJE O ALLAHOVIM LIJEPIM IMENIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh
9. zul-kade 1445. po Hidžri / 17. maj 2024.

Hvala Allahu Koji je Sebe opisao uzvišenim i savršenim svojstvima, i Koji je poznat po dobročinstvu i darežljivosti. Njemu pripadaju najljepša imena, najsavršenija svojstva i najpravednija i najmudrija djela. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga u rububijetu – stvaranju i upravljanju, ni u imenima i svojstvima, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najbolji čovjek koji je veličao svoga Gospodara i obožavao Njega jedinog, neka su Allahova milost i blagoslov na njega, na njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha Uzvišenog i pokoravajte Mu se. Uzvišeni kaže: “Bojte se Allaha, jer Allah strašno kažnjava!” (El-Maida, 2); “I bojte se Allaha, jer Allah, zaista, brzo sviđa račune!” (El-Maida, 4); “I bojte se Allaha, jer Allah zna svačije misli!” (El-Maida, 7); “... i bojte se Allaha, jer Allah dobro zna ono što činite!” (El-Maida, 8).

Poštovani vjernici! Najuzvišenije intencije, najkorisnija i najčasnija nauka jeste znanje o Allahovim lijepim imenima koja ukazuju na najljepša značenja i najsavršenija, najveća i najveličanstvenija svojstva.

Ništa ne može prosvijetliti srce niti proširiti grudi kao spoznaja Allahovih lijepih imena i savršenih svojstava, direktno iz svjetiljke Objave. Ko ih prihvati sa zadovoljstvom i pokornošću, preda im se poslušno, čije se srce i duša smire njima i čije se znanje poveća njihovom spoznajom, obožavajući Allaha njima, to će povećati njegov iman i poštovanje prema Gospodaru, i povećat će se njegova ljubav prema Stvoritelju.

Čovjekov uspjeh i sreća su u priznanju Allahovih lijepih imena i savršenih svojstava, štaviše potreba srca za spoznajom Stvoritelja, za ljubavi prema Njemu, za spominjanjem Njega i traženjem Njegove blizine veća je od svake

druge potrebe, a jedini put da se to postigne jeste spoznaja Allahovih imena i svojstava navedenih u plemenitom Kur'anu i časnom sunnetu, i sve što je veće znanje o njima, veće je znanje o Allahu, i veća je želja i potreba za Njim.

Allahova imena El-Azim (Veliki), El-Medžid (Slavljeni), El-Mutekebbir (Gordi), El-Muteal (Uzvišeni), El-Hajju (Živi), El-Kajjum (Vječni), Zul-dželali vel-ikram (Plemeniti), El-Ilah (Bog), El-Kadir (Svemoćni), El-Kahir (Onaj Kome je sve potčinjeno), El-Alijj (Uzvišeni), El-A'la (Uzvišeni), Onaj Koji se iznad Arša uzvisio, El-Ehad (Jedan), Es-Samed (Onaj Koji je utočište svakome) ispunjavaju srce poštovanjem, strahom, željom i ljubavlju prema Njemu, i upućuju nas da nema utočišta od Allaha osim kod Njega, i da čovjek nema izbora nego da se Njemu obrati za sve svoje potrebe i samo Njemu usmjeri sve svoje dove.

Allahova imena El-Habir (Sveobaviješteni), El-Alim (Sveznajući), El-Latif (Blagi), Eš-Šehid (Onaj Koji svemu svjedoči), Er-Rekib (Onaj Koji nad svim bdi), Es-Semiu (Onaj Koji sve čuje), El-Besir (Onaj Koji sve vidi) – ispunjavaju srce sviješću o Allahovom potpunom nadzoru, i znanju o svakom čovjekovom pokretu i mirovanju, što bi mu trebao biti podsticaj da traži Njegovu blizinu, požuri sa činjenjem dobrih i udalji se od zabranjenih djela.

Allahova imena Er-Rahman (Milostivi), Er-Rahim (Samilosni), El-Berr (Dobročinitelj), El-Kerim (Plemeniti), Er-Rezzak (Opskrbitelj), ispunjavaju srce ljubavlju i čežnjom za Njegovom opskrbom i milošću, i zahvalnošću.

Povećanjem spoznaje i svijesti o Allahovim imenima i svojstvima povećava se i iman (vjerovanje), pobožnost, strah, poštovanje, predanost, poniznost i želja za traženjem od Njega.

Uzvišeni kaže: "Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima." (El-A'raf, 180)

"Allah, drugog boga osim Njega nema, najljepša imena ima!" (Taha, 8)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Allah ima devedeset devet lijepih imena, ko ih obuhvati, ući će u Džennet." (Muttefekun alejhi) Riječi "ko ih obuhvati" znače: "ko ih nauči napamet, shvati njihova značenja i implikacije i postupa u skladu s tim".

Ovaj hadis ukazuje na obavezu potvrđivanja Allahu, džellešanuhu, imena i svojstava koja su potvrđena Kur'anom i sunnetom, prema njihovom vanjskom značenju, onako kako priliči Njegovom savršenstvu, bez iskrivljivanja, poricanja, poređenja i opisivanja na način razumljiv ljudskom razumu, jer niko, izuzev

Njega samog, ne zna kakvoću Njegovog bića i svojstava, i znanje o tome On, slavljen neka je, zadržao je isključivo za Sebe, i ne postoji način da se dođe do te spoznaje. Uzvišeni kaže: “Ništa nije kao On, On sve čuje i sve zna.” I kaže: “Znaš li da ime Njegovo ima iko!” (Merjem, 65) I kaže Uzvišeni: “I niko Mu ravan nije.” (El-Ihlas, 4)

On je Bog, Koji je kod Sebe objedinio najljepša imena i svojstva savršenstva, ljepote, veličine i uzvišenosti, slavljen neka je, ne možemo Ga pohvaliti onoliko koliko zaslužuje.

Također, ovaj hadis ukazuje i na obavezu odricanja Allahu, džellešanuhu, svega onoga što je negirano vjerodostojnim tekstom, uz potvrđivanje suprotnih potpuno savršenih svojstava. Naprimjer, odricanje nepravde Allahu, džellešanuhu, podrazumijeva vjerovanje u Njegovu savršenu pravdu, odricanje nemoći Allahu, džellešanuhu, podrazumijeva vjerovanje u Njegovo savršeno znanje i moć i sl.

Stoga je izuzetno važno poznavanje Allahovih imena, izrazom, smislom i implikacijama, i obožavanje Allaha u skladu s njima, kao i Njegovo dozivanje ovim imenima, s nijetom ibadeta i pohvale, i nijetom traženja i molbe.

Dozivanje ili dova s nijetom ili u formi ibadeta znači da ukoliko vjerujemo da je Allah snažan, moćan, silan i mudar, pouzdat ćemo se samo u Njega, kod Njega tražiti utočište i zanemarit ćemo sve mimo Njega, što je On stvorio, ma koliko nam se činilo velikim. Također, ako istinski vjerujemo da On prima pokajanje, da je milostiv, blag, požurit ćemo sa pokajanjem Gospodaru, predati se i poniziti pred Njim. Ako vjerujemo da je o svemu obaviješten, da sve čuje, vidi i ništa Mu nije skriveno, to bi kod nas trebalo potaći strah od grijeha i strahopoštovanje prema Gospodaru.

Dozivanje ili dova s nijetom ili u formi traženja i molbe znači da Ga dozivamo onim imenima koja su prikladna potrebi koju tražimo, kao da kažemo: “O Milostivi, smiluj nam se, o Ti Koji praštaš, oprosti nam, o Ti Koji primaš pokajanja, primi naše pokajanje, o Ti Koji daješ opskrbu, opskrbi nas!” Zbog toga većina poslaničkih dova sadrži riječi: “Rabbena! – Gospodaru naš!”, jer uslišavanje dova, ispunjavanje molbi i ukazivanje pomoći onima koji je traže, sve to nužne su posljedice rububijjeta (stvaranja i upravljanja), a rubijjet vodi uluhijjetu (božanstvenosti), jer On, slavljen neka je, jedini raspolaže i upravlja

Svojim stvorenjima, i On je jedini Opskrbitelj i Bog, od Koga se jedino traži, Kome se jedinom upućuju dove i od Koga se jedino traži pomoć.

Allahu moj, opskrbi nas korisnim znanjem i dobrim djelima, i učini nas upućenima i uputiteljima drugih, a ne od zalutalih koji druge u zabludu navode.

“Reci: ‘Zovite: ‘Allah’, ili zovite: ‘Milostivi’, a kako god Ga budete zvali, Njegova su imena najljepša.” (El-Isra, 110)

Poštovani vjernici, obaveza je muslimana da se pomažu u dobročinstvu i bogobojaznosti, a u to spada i poštivanje propisanih procedura za vrijeme obavljanja hadža, u vezi s kojima postoji širi konsenzus među muslimanima, kao što je posjedovanje odgovarajuće dozvole kojom se hadžijama koji obavljaju obavezni hadž omogućava da izvrše ovu vjersku dužnost, a što je opet u skladu sa općim intencijama šerijata.

Zato vas još jednom pozivam da se pomažete u dobročinstvu i bogobojaznosti, Allah vam se smilovao.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST HADŽA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

16. zul-kade 1445. po Hidžri / 25. maj 2024.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allaha uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega, njegovu porodicu i ashabe Allahova milost, blagoslov i spas.

Bojte se Allaha, o ljudi, onako kako Ga se treba bojati, i budite svjesni da vas On vidi i nadzire u tajnosti i javnosti.

O muslimani, Allah je stvorio stvorenja da bi Ga obožavala, naredio im je da Mu se pokoravaju i zabranio im je grijšenje i nepokornost. Propisao im je dužnosti (farzove), koje se međusobno razlikuju u vrijednosti, neke su Mu draže od drugih, a jedan od najuzvišenijih ibadeta i djela koja najviše približavaju Njemu jeste hadž – hodočašćenje Allahove časne Kuće, koji spada u temelje islama (erkanul-islam). Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: “Koje je djelo najbolje?”, pa je rekao: “Vjerovanje u Allaha i Njegovog Poslanika.” Prisutni upitaše: “Koje djelo poslije toga?”, a on reče: “Borba na Allahovom putu” “A poslije toga?”, opet upitaše, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Hadž mebrur.” (Muttefekun alejhi)

Allah se u Kur'anu zaklinje vremenom u kojem se hadž obavlja: “I tako Mi deset noći...” (El-Fedžr, 2), i zaklinje se mjestom na kojem se hadž obavlja: “I kunem se gradom ovim...” (El-Beled, 1). Uzvišeni je odabrao najbolje i Njemu najdraže mjesto za obavljanje obreda hadža, i nema nijednog drugog mjesta na Zemlji na kojem je dozvoljeno obaviti tavaf osim kod časne Kabe.

Allah je naredio obavljanje hadža onome ko je u mogućnosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “O ljudi, Allah vam je naredio hadž, pa ga obavite.” (Muslim)

Dobrote i blagodati hadža prate hadžiju još od ulaska u njegove obrede: kada uči telbiju, zajedno s njim uči svako drvo i kamen, koji se nalaze oko njega. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Nema nijednog hadžije koji uči telbiju a da zajedno s njim ne uči drveće i kamenje, s njegove desne i lijeve strane, sve dok ih ne prođe i ne ostavi iza sebe.” (Ibn Huzejma)

Hadž čisti čovjeka od prljavštine grijeha i nevaljalih djela. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Hadž briše ono što je bilo prije.” (Muslim)

On je iskupljenje hadžiji od grijeha, ako se, dok ga bude obavljao, sačuva grijeha, snošaja sa suprugom i svega onoga što ga može navesti na snošaj. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko radi Allaha obavi hadž, i ne bude imao snošaj sa ženom, i ne bude činio grijeha, vratit će se kući čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila.”

Ibn Tejmijja je rekao: “Djela kojima se brišu grijesi, nekada brišu male, a nekada velike grijeha, ovisno o prevladavajućem stanju onoga ko ih čini. Jedno te isto djelo čovjek može učiniti sa tolikim stepenom predanosti i iskrenosti prema Allahu, da mu Allah zbog njega oprost i čak i veliki grijeh.”

Hadžije su Allahovi izaslanici, koji su došli kod Njega tražiti Njegovu plemenitost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Allahovi izaslanici su trojica: gazija (borac), hadžija i mu'temir (onaj koji obavlja umru).“ (Nesai)

Allah, džellešanuhu, na Dan Arefata, hvali se hadžijama pred Svojim melekima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ni u jednom danu Allah, džellešanuhu, ne oslobodi više ljudi od Vatre kao što ih oslobodi na Dan Arefata. Tog dana približi se i pohvali Svojim melekima: ‘Šta žele ovi?’” (Muslim) Ibn Abdalberr je rekao: “Ovo je dokaz da im je oprostio grijeha, jer se Allah ne hvali grešnicima, osim nakon što se pokaju i On im oprost.”

Ko ispuni sve ruknove i vadžibe hadža, a uz to ne bude činio grijeha, njegova nagrada je Džennet. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Za hadž mebrur (hadž koji je obavljen na ispravan način i bez grijeha) – nema druge nagrade osim Dženneta.”

Hadž je pokornost koju prate drugi oblici pokornosti, ispunjen je koristima, poukama i znamenjima. Uzvišeni kaže: "... da bi koristi imali" (El-Hadždž, 28). Kurtubi je rekao: "Koristi su obredi, trgovina, oprost i druge ovodunjalučke koristi." Najveća korist svakako je približavanje Allahu iskrenim djelima. Uzvišeni kaže: "Hadž i umru radi Allaha izvršavajte!" (El-Bekara, 196)

Jedna od koristi hadža jeste javno ispoljavanje tevhida – čiste i iskrene vjere u jednog Boga, prilikom učenja telbije: "Lebbejke allahumme lebbejke, lebbejke la šerike leke, innel-hamde ve ni'mete leke vel mulk, la šerike leke! – Odazivam Ti se, Gospodaru, odazivam! Odazivam Ti se, nema boga osim Tebe, odazivam Ti se. Tebi pripada svaka hvala i svaka blagodat, i Tebi pripada vlast, nema drugog boga osim Tebe!" (Muttefekun alejhi)

Potpuna predanost Allahu jedna je od koristi hadža. Ibn Tejmijja je rekao: "Hadž se temelji na poniznosti i predanosti Allahu, i zato se, od ostalih ibadeta, izdvaja imenom nusuk – obred."

Jedan od ciljeva hadža jeste primjena principa slijeđenja Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem. Nijedan obred ni ibadet ne može se izvršiti osim u skladu sa Poslanikovom uputom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Uzmite od mene svoje obrede (tj. način njihovog obavljanja), ne znam da li ću poslije ovog hadža obaviti ijedan drugi." (Muslim)

Slijeđenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dokaz je iskrenosti, vjerovanja i ljubavi prema Allahu. Uzvišeni kaže: "Reci: 'Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijeha vam oprostiti!' A Allah prašta i samilostan je." (Alu Imran, 31)

Svaki ibadet koji je urađen u suprotnosti sa Poslanikovom uputom neće biti primljen kod Allaha. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko uradi djelo koje nije u skladu sa mojim sunnetom, to djelo neće biti prihvaćeno." (Muslim)

Musliman se drži svoje vjere i distancira se od postupaka i ponašanja iz predislamskog vremena, a hadž je snažna potvrda toga. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: "Šerijat je dosljedan u intenciji razlikovanja od mnogo-božaca, posebno u obredima."

U samom donošenju nijeta za hadž nalazi se poziv duši da se suprotstavi svojim željama i prohtjevima. Nema nošenja šivene odjeće, nema upotrebe

parfema, nema rezanja noktiju, nema bračne ponude, a sa ihramskom odjećom nestaju razlike u svjetovnim ukrasima, a ljudi se pokazuju jednakima, bez razlike među njima u izgledu.

Obredima hadža iskazuje se poniznost prema Bogu i Njegovim stvorenjima, i priznaje da ponos i gordost pripadaju samo Bogu. To se čini izgovaranjem riječi “Allahu ekber” prilikom bacanja kamenčića, tavafa, na dan klanja kurbana i u danima tešrika, tako da srca ostanu privržena Bogu, čista od svega drugog.

Na hadžu se očituje veličina, snaga i moć islama da ujedini narode na istini i na jednoj riječi. Oni idu na jedno mjesto, mole se jednom Gospodaru, slijede jednog Poslanika i čitaju jednu Knjigu, sve razlike među njima, etničke, jezičke, rasne i geografske, nestaju, a do izražaja dolazi vaga vjere i bogobožnosti. “O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa.” (El-Hudžurat, 13)

Na hadžu se muslimani okupljaju, veze ljubavi među njima se učvršćuju, a čovječanstvu se otkriva veličina i dobrota islama, te ponos i uzvišenost ovog ummeta. Uzvišeni kaže: “... i On je sjedinio srca njihova. Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio – On je zaista silan i mudar.” (El-Enfal, 63)

Jedna od koristi hadža jeste da se hadžije približavaju svome Gospodaru Njegovim čestim spominjanjem, gdje god da borave ili se kreću, penju se i spuštaju, pa čak i nakon završetka obreda. Uzvišeni kaže: “A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite!” (El-Bekara, 200). Ibn Kajjim je rekao: “Najbolji u svakom djelu jesu oni koji najviše Allaha spominju, i najbolje hadžije jesu one hadžije koji najviše Allaha spominju.”

Ukras hadžija je lijep ahlak, lijepa djela i lijepa međusobna komunikacija. Uzvišeni kaže: “Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža.” (El-Bekara, 197)

Štaviše, trebaju se takmičiti ko će kome više hizmetiti. Mudžahid je rekao: “Pratio sam Ibn Omera, radijallahu anhumu, na putovanju kako bih mu hizmetio, a on je hizmetio meni.” Ibn Redžeb je rekao: “Mnogi iz prvih generacija

muslimana uvjetovali su svojim saputnicima (koji su imali želju da putuju s njima) da im hizmete tokom putovanja, kako bi zaradili što veću nagradu.”

Hadž odgaja ljudsku dušu i uči je odricanju od dozvoljenih užitaka, a to se najbolje očituje kroz propise kojima se zabranjuje upotreba dozvoljenih stvari (ihramske zabrane), kao što je oblačenje šivene odjeće i upotrebe mirisa. Onaj ko svoju dušu odvraća od ihramskih zabrana, preče mu je da je odvraća od grijeha u svakom vremenu i na svakom mjestu.

Hadž potiče na usavršavanje u svakom poslu i ukazuje na važnost vremena u životu. Sa zalaskom sunca dolazi do pomjeranja s jedne tačke na drugu, i prelaska s jednog obreda na drugi, uz strogo poštivanje redoslijeda radnji. To je živ sistem u životu i obredima, iz kojeg proizlazi iskrenost i slijeđenje.

Dok baca kamenčiće na džemretima, hadžija razmišlja o poniženju šejtana kada se pojavio pred Ibrahimom, alejhis-selam, kako bi ga spriječio da posluša naredbu svoga Gospodara da žrtvuje svog sina Ismaila, pa ga je Ibrahim, alejhis-selam, gađao kamenjem, ponižavajući ga i pokazujući mu neprijateljstvo, a njegovo pojavljivanje Ibrahimu tri puta upozorenje je svima nama da šejtan neće odustati od svog zavođenja i došaptavanja Ademovim sinovima, u svim situacijama i na svim mjestima.

Onaj ko na hadžu bude učio telbiju, potvrđujući time svoju vjeru u jednog Boga – tevhid, i ko na Bajramu bude izgovarao tekbir – Allahu ekber, mora ispuniti svoj zavjet, pred Allahom, da neće dozivati nikoga osim Njega, da se neće obraćati nikome drugom osim Njemu, i da neće činiti tavaf nigdje drugo osim kod Kabe. Uzvišeni kaže: “A oni kojima se, pored Njega, klanjate ne posjeduju ništa.” (Fatir, 13)

O muslimani, Allah je uzvisio Mesdžidul-haram, nazvao ga je Svojom kućom, i nema nijednog muslimana koji ne žudi vidjeti Kabu i tavafiti oko nje.

Hadž je podsjetnik na pripremu za polazak na drugi svijet, jer je posljednji od pet stubova islama, obavlja se u posljednjem mjesecu u godini i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavio ga je na kraju svog života.

Hadžija ostavlja svoj imetak i svoju porodicu i odlazi na hadž, oblači ihrame slične ćefinima, a okupljanje ljudi i boravak na Arefatu, Muzdelifi i Mini podsjetnik je na njihovo okupljanje na mahšeru i njihovo stajanje pred Allahom. Utječem se Allahu od prokletog šejtana: “... i oglasi ljudima hadž!”

– dolazit će ti pješke i na kamilama iznurenim; dolazit će iz mjesta dalekih, da bi koristi imali i da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali. Jediti meso njihovo, a nahranite i siromaha ubogog!” (El-Hadždž, 27–28)

O muslimani, onaj ko iz opravdanog razloga propusti neko dobro djelo, i iskren je prema Allahu, imat će nagradu kao i onaj ko je to djelo učinio, a možda, čistoćom svog srca i nijeta pretekne one koji su taj ibadet fizički izvršili.

Za one koji nisu na hadžu propisan je post Dana Arefata. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Post Dana Arefata, nadam se, kod Allaha iskupljuje prethodnu i narednu godinu.” (Muslim)

Učestvujte s hadžijama, u prvih deset dana zul-hidžeta, u zikru, izgovaranju riječi tehlila – la ilahe illallah, tekbira – Allahu ekber, tahmida – elhamduli-llah, i ostalih vrsta zikra, i što češće ih izgovarajte. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema vrednijeg djela od onog učinjenog u ovim danima.” Prisutni upitaše: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu?” “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu, sa životom i imetkom, i ne vrati ništa od toga.” (Buhari)

Iskoristite odabrana vremena za činjenje ibadeta prije nego što ona prođu.

Život je prilika, broj dana je ograničen, a životni vijek je kratak.

Znajte da vam je Allah naredio veliku stvar, spomenuvši u toj naredbi prvo Sebe, pa onda Svoje meleke: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

SAVJETI VJERNICIMA NA SVETIM MJESTIMA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
23. zul-kade 1445. po Hidžri / 31. maj 2024.

Hvaljen neka je Allah, Sveznajući Vladar, Koji je Svojim robovima naredio da obavljaju hadž – hodočaste Njegovu Svetu kuću, kao vid ibadeta – klanjanja Njemu i obožavanja samo Njega. Propisao ga je nakon posta, i učinio razlogom za podizanje deredža i brisanje grijeha. Hvalimo Ga i zahvaljujemo Mu na svim Njegovim blagodatima i blagoslovima, i tražimo od Njega oprost za velike grijeha i loša djela, i svjedočimo da nema drugog boga osim Njega, Posjednika veličanstva i časti, svjedočenjem koje je postalo dijelom naših srca i tijela, i ne odvajaju se od njih, i svjedočimo da je naš prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, poslan svim ljudima, pojasnio je stupove islama: namaz, zekat, hadž i post, uspostavio je u svome ummetu istinu i čestitost. Neka Allah njemu, njegovoj časnoj i čistoj porodici, njegovim ashabima, uglednim predvodnicima, podari vječnu milost i spas, sve dok se smjenjuju dani i noći!

Savjetujem vama i sebi da se bojimo Uzvišenog Allaha, pridržavajući se onoga što je On naredio i kloneći se onoga što je On zabranio. Znajte, o ljudi, da Allah zna za vaša djela, tajna i javna, pa nadoknadite pokajanjem i dobrim djelima ono što ste zanemarili i propustili, i pripremite sebi, od dobrih djela, opskrbu dovoljnu za put, i bdijte nad tim, i vodite svoje duše putem razmišljanja i uzimanja pouke, “ukrcajte” ih na “lađe” strpljenja i opomenite se se prije nego opomena bude beskorisna.

O ljudi, svake godine, kako se približava mjesec zul-hidže, srca mnogih vjernika čeznu za Božijom Časnom kućom i žude da u njoj obave hadž, sanjaju da vide Drevnu kuću, koju je Allah Uzvišeni blagoslovio i odlikovao posebnim dobrom, obasuo je nju i one koji obavljaju hadž Svojom obilnom milošću, sigurnošću i velikodušnošću; kao odgovor na dovu Ibrahima El-Halila,

alejhis-selam, njegovom Gospodaru: "... zato učini da srca nekih ljudi čeznu za njima i opskrbi ih raznim plodovima da bi zahvalni bili." (Ibrahim, 37)

O vjernici, hodočastiti Allahovu Časnu kuću individualna je obaveza svakog muslimana i muslimanke jednom u životu, a onaj ko je u mogućnosti da obavi hadž, a to ne učini, neposlušan je Allahu, počinio je grijeh i izlaže se velikoj opasnosti. Allah Uzvišeni kaže: "Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj koji neće da vjeruje – pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome." (Alu Imran, 97)

U ovom smislu, želim skrenuti pažnju na proglas Vijeća velikih učenjaka u Kraljevini Saudijskoj Arabiji kojim se ukazuje na nedopuštenost obavljanja hadža bez važeće dozvole, potkrepljujući to općim načelima šerijatskog prava i njegovim univerzalnim pravilima, koja propisuju nužnost otklanjanja štete i prije nego što se dogodi i nakon što se dogodi, davanje prednosti otklanjanju štete nad pribavljanjem koristi, podnošenje individualne štete kako bi se spriječila kolektivna šteta, uzimanje u obzir posljedica proizašlih iz radnji, bez obzira na njihov motiv, te obavezu pokoravanja vladaru u onome što je dobro i zabranu suprotstavljanja njegovim naredbama, uz obavezno uvažanje pet univerzalnih vrijednosti: života, vjere, časti, imetka i razuma, koje je šerijat zaštitio i potvrdio; i zabranio je sve što ih na bilo koji način može ugroziti ili narušiti, kao što je to slučaj sa ozbiljnim štetama i višestrukim rizicima koji proizlaze iz nepoštivanja zahtjeva za posjedovanjem dozvole za hadž u ovom vremenu.

Ummete islama, hadž je praktična manifestacija islamskog bratstva i jedinstva islamskog ummeta. Muslimani se okupljaju na jednom mjestu da obave ovaj ibadet, kao što ga je obavio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, da bi time postigli nagradu slijeđenja, pouke, podsjećanja i veličanja Allahovih svetinja (obreda). Kada musliman stoji na ovim svetim mjestima, on se prisjeća događaja koji su se desili u njima, a na jedan od njih kazuje priča o Ibrahimu, alejhis-selam, i njegovoj supruzi Hadžeri, kada je rekla: "Kome nas ostavljaš?", a on joj je odgovorio: "Allahu", na što je ona rekla: "Onda nas Allah neće napustiti."

To je priča o djetetu koje je udaralo stopalima o zemlju od žeđi, dok je njegova majka trčala između Safe i Merve, tražeći olakšanje i pomoć, sve dok nije upotpunila sedam krugova, pa je voda potekla ispod nogu malog Ismaila, alejhis-selam.

Zatim priča o izgradnji Kuće i podizanju njenih temelja sa čvrstom i čistom vjerom u Jednog Boga, Koji nema sudruga, te priča o počecima Muhammedovog poslanstva i njegovim čudesnim naznakama, priča o vjerovjesništvu i poslanstvu, pozivanju ljudi, neugodnostima, strpljenju, podnošenju teškoća, hidžri i na kraju osvajanju i pobjedi.

Kada musliman stoji na ovim mjestima i prisjeća se ovih činjenica, on osjeća Božiju blizinu u Njegovoj Svetoj kući. Ova značenja, ova lekcija i podsjetnik ga okružuju, i oni dominiraju njegovim osjećajima. On oko sebe ne vidi ništa osim vjere u Jednog Boga i Njegovog iskrenog obožavanja, pa propituje samoga sebe za sve ono što je radio u životu, i da li postoji nešto što pripada Allahu a on ga je posvetio nekome drugom, pa se pokaje i vrati se sa zdravim srcem, čistim djelom i vjerovanjem.

Sva ova pravila i ciljevi temelje se na značenju koje povezuje čovjeka s njegovim Stvoriteljem i povezuje ljude na zemlji s Gospodarom neba i Zemlje. To je značenje koje je prikladno da se ljudi uvijek zbog njega okupljaju, da očiste srca od prljavštine mnogoboštva i djela od poganluka idolatrije, i vjerovanje koje nadilazi nacionalne, rasne, jezičke, geografske i klasne razlike, i u prvi plan ističe istinu robovanja Allahu i bratstva među ljudima. Svi oni nose jednu odjeću i obožavaju Jednog Boga, nema boga osim Njega, i tako, pod zastavom imana, pronalaze snagu jedinstva i dobrobit. Poziv na ovo okupljanje predstavljaju riječi Uzvišenog: "... i oglasi ljudima hadž! – dolazit će ti pješke i na devama iznurenim; dolazit će iz mjesta dalekih." (El-Hadždž, 27)

Osnovno pravilo za ovaj susret jesu Njegove riječi: "I kada smo kao pribežište Ibrahimu pokazali mjesto gdje je Hram, rekli smo: 'Ne smatraj Nama nikoga ravnim'" (El-Hadždž, 26), tj. ni u malom, ni u velikom, ni u riječima, ni u djelima, ni u pohodu, ni u pokliču. To je čišćenje namjere i djela od svih primjesa i njihovo posvećivanje isključivo Allahu, a odbacivanje svega drugoga. To znači da se niko osim Allaha ne obožava, niti se iko doziva osim Allaha, i da se samo Allahovo ime spominje u veličanju, slavljenju, hvaljenju, odazivanju, pokornosti, smirenosti, strahopoštovanju, poniznosti i predanosti.

Budite jako oprezni da ne usmjerite nešto što je Njegovo pravo nekome drugom, jer to predstavlja pad s visina vjere u dubine mnogoboštva, da nas Allah sačuva od toga.

O vjernici, hadž je odabrano vrijeme za postizanje nagrade i iskupljenje od grijeha, u kojem sluga stoji pred svojim Gospodarom, potvrđujući svoju vjeru u Jednog Boga, priznajući svoje grijeha i nemogućnost ispunjavanja prava svoga Gospodara, pa se s hadža vraća čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila.

Moj savjet vama, hodočasnicima Svete Božije kuće, jeste da se pobrinete da vaš hadž bude mebrur – ispravan, kabul kod Allaha. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Za hadž mebrur nema druge nagrade osim Dženneta.” (Buhari) Hadž mebrur je onaj koji nije pomiješan s grijehom, snošajem, ružnim riječima, svađom, zlom, ohološću, licemjerjem i rijalukom.

Brate u islamu, boj se Allaha, i znaj da te On, Uzvišeni, posmatra u svim tvojim trenucima i u svim tvojim stanjima, i znaj da si na ovim časnim mjestima uslužen i da ti je obezbijeđeno sve što ti je potrebno. Kraljevina Saudijska Arabija, zaštitnik dviju svetih džamija, uložila je sve svoje ekonomske, društvene, administrativne i savjetodavne potencijale da obezbijedi najbolje moguće uvjete hodočasnicima Božije kuće i posjetiteljima džamije Božijeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, tako da hadžije mogu obavljati obrede hadža u potpunoj sigurnosti, blagostanju i psihološkoj rasterećenosti. Nema i ne smije biti prostora za grijehenje, raspravu, neslogu, podjele, kaos, ometanje hadžija u obavljanju hadža i pokornosti Allahu Uzvišenom, narušavanje svetosti ovih mjesta nezakonitim okupljanjima i parolama i nanošenjem štete muslimanima u Kući Gospodara svjetova i u džamiji predvodnika svih poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Allah Uzvišeni je ljubomoran na Svoje svetinje, čuva Svoja sveta mjesta i Svoje izaslanike, hadžije, i pomaže Svoje robove koje je stavio u službu dviju svetih džamija, a smutljivac koji želi zlo u svetim mjestima nema ništa osim neuspjeha, sramote, kazne od Allaha, slavljen neka je On, i mržnje od ljudi. “... i onome ko u njemu bilo kakvo nasilje učini dat ćemo da patnju nesnosnu iskusi.” (El-Hadždž, 25) Zato se bojte Allaha, poštujujte Allahove obrede i Njegove svetinje i izvršite obavezu hadža smireno i iskreno.

Allahu moj, olakšaj hodočasnicima Tvoje Svete kuće sve njihove poslove, zaštititi ih, pomozim im da izvrše svoje obrede, primi od njih, vrati ih u njihove domovine žive i zdrave, popravi njihovo stanje, zaštititi ih od vrućine oblacima, pošalji im hladan povjetarac i povećaj im blagodati i blagoslove.

Utječem se Allahu od prokletog šejtana: “Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža. A za dobro koje učinite Allah zna. I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobojažnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 197)

Savjetujem sebi i vama da se bojimo Uzvišenog Allaha! Bogobojažno srce ostvarit će sve svoje želje. “O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati pa ćete istinu od neistine moći rastaviti i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. A Allahova dobrota je neizmjerena.” (El-Enfal, 29)

O vjernici, pred vama je, doista, deset blagoslovljenih dana zul-hidžeta, čijim se noćima Allah zaklinje u časnom Kur'anu, i dani čiju je poziciju Allah uzvisio u tom jasnom govoru, rekavši: “Tako Mi zore, i deset noći.” (El-Fedžr, 1–2)

Govoreći o vrijednosti ovih deset dana, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nema vrednijeg djela od onog učinjenog u ovim danima.” Prisutni upitaše: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu?” “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu, sa životom i imetkom, i ne vrati ništa od toga.” (Buhari)

Imam Muslim bilježi od Ummu Seleme, radijallahu anha, da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada nastupi deset dana zul-hidžeta, a neko od vas ima kurban, koji želi žrtvovati, neka ne uklanja dlake sa tijela i neka ne podrezuje nokte.”

Pa, gdje su oni koji će požuriti da probdiju ovih deset noći u ibadetu i isposte njihove dane? I koji će požuriti sa činjenjem dobrih i korisnih djela?

Udahni, neka ti Bog podari uspjeha, dašak dobrote i izloži se miomirisima Božije milosti kad god se oni pojave, i iskoristi ove dane, jer to su dani obilnih blagodati, koji se mogu samo poželjeti, dove u njima su primljene, a želje ispunjene.

O vjernici, donosite što više salavata i selama na onoga koji će biti velika uzdanica ljudima na Velikom danu, našeg vjerovjesnika i zagovornika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

VRIJEDNOST PRVIH DESET DANA ZUL-HIDŽETA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan

1. zul-hidždže 1445. po Hidžri / 7. juni 2024.

Hvala Allahu Koji nas je uputio u islam, počastio nas imanom, naredio nam da hodočastimo Njegovu Svetu kuću i učinio je kiblom i stjecištem ljudskih srca, pa joj vjernici hrle iz najudaljenijih mjesta i svake godine. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, kojeg je On poslao sa uputom i istinitom vjerom da je uzdigne iznad svih vjera, pa makar bilo krivo mnogobošcima. Neka su Allahov blagoslov, milost i spas na njega, na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O vjernici, oporučujem sebi i vama bogobožnost, koja je je najbolja poputnina, i pokornost Njemu, što je najuzvišeniji cilj i želja. “O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio i Allaha se bojte jer On dobro zna šta radite.” (El-Hašr, 18)

O ljudi, Allah ima “daške” milosti, pa im se izložite, i razdoblja dobrote, pa ih tražite, i vremena milosti, pa budite revni prema njima. Oni su pokucali na vaša vrata, pa ih primite, i oni su se spustili među vas, pa ih iskoristite. Nalazite se u deset dana zul-hidžeta, najboljim danima u godini, u kojima je Allah Uzvišeni spojio ibadete koje nije spojio u drugim danima. To uključuje namaz, hadž, sadaku, post i druge vrste dobrih djela. Allah se njima zaklinje u Kur'anu, i kaže: “Tako Mi zore, i deset noći...” (El-Fedžr, 1–2). Ibn Abbas, radijallahu anhumu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

“Nema vrednijeg djela od onog učinjenog u ovim danima.” Rekli su: “Pa čak ni džihad na Allahovom putu?” “Pa čak ni džihad na Allahovom putu, osim čovjeka koji izađe u borbu na Allahovom putu, sa životom i imetkom, i ne vrati ništa od toga.” (Buhari) U drugom hadisu koji prenosi Džabir, radijallahu anhu, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Deset prvih dana zul-hidžeta najbolji su dani na dunjaluku.” (Bezzar)

O vjernici, Allah vam je podario odabrana vremena, pa ih iskoristite, i dašak dobročinstva, pa mu se izložite. Ovo su “određeni dani”, puni milosti i blagoslova, i od vjernika se očekuje da ih iskoristi na najbolji mogući način, i da ne upropasti nijedan njihov trenutak. Stoga, požurite sa činjenjem dobra prije isteka svih rokova, i obračunajte sami sebe prije nego što budete polagali račun za svoja djela. Uzvišeni Allah kaže: “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu.” (El-Muzzemmil, 20) I kaže: “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje, za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici, udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima prашtaju – a Allah voli one koji dobra djela čine.” (Ali Imran, 133–134)

Poštovani vjernici, jedan od preporučenih ibadeta i potvrđenih sunneta jeste klanje kurbana, a kurban je životinja, od vrste stoke, koja se žrtvuje u danima Bajrama, i predstavlja zahvalnost Svemogućem Allahu i vid gozbe za sebe i svoju porodicu, te je jedna od manifestacija radosti i sreće. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podsticao je na klanje kurbana, a i sam se trudio da to primijeni u praksi, pa je klao kurban za sebe i svoje ukućane. Onaj ko ima namjeru žrtvovati kurban, nakon što nastupi zul-hidže, trebao bi se suzdržati od šišanja i uklanjanja dlaka sa tijela i rezanja noktiju, na osnovu hadisa Ummu Seleme, radijallahu anha, u kome se kaže: “Ko bude imao kurban, koji će žrtvovati, a nastupio je zul-hidže, neka ne uklanja dlake ili nokte sa tijela sve dok ne prinese žrtvu.” (Muslim)

O muslimani, deset prvih dana zul-hidžeta dani su veličanja i spominjanja Allaha. Uzvišeni kaže: “... da bi u određene dane, prilikom klanja kurbana, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali.” (El-Hadž, 28)

Ibn Omer, radijallahu anhuma, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema boljih i odabranih dana niti dana u kojima je Allahu draže dobro djelo od ovih deset dana. Učite u njima što više tesbiha

(subhanallah), tehlila (la ilahe illallah), tekbira (Allahu ekber) i tahmida (el-hamdulillah).” (Ahmed)

O ljudi, dva sveta hrama najbolja su i najčasnija mjesta na licu zemlje, kojima hodočasnici, mu'temiri i hadžije, hrle sa svih strana svijeta, radi ibadeta Allahu i izvršavanja obreda. Služiti hadžijama velika je počast od Allaha za Kraljevinu Saudijsku Arabiju, koja vodi veliku brigu o hodočascima, odazivajući se riječima Allaha Uzvišenog: “I učinili smo Hram utočištem i sigurnim mjestom ljudima. ‘Neka vam mjesto na kojem je stajao Ibrahim bude prostor iza koga ćete namaz obavljati!’ – I Ibrahimu i Ismailu smo naredili: ‘Hram Moj očistite za one koji ga budu obilazili, koji budu tu boravili i koji budu molitvu obavljali.’” (El-Bekara, 125)

Nikada kroz historiju sveta mjesta nisu mogla prihvatiti ovoliki broj hadžija, mu'temira i posjetilaca, kao što je to slučaj danas, pružajući im sigurnost i zdravstvenu njegu, olakšavajući im usluge, pomažući im u obavljanju obreda i ibadeta, pružajući im edukativne programe i posebne kurseve za vodiče, olakšavajući putne procedure i prijevoz od njihovih zemalja – kako bi mogli obaviti svoje obrede s lakoćom i sigurnošću. Zahvaljujemo Allahu Uzvišenom na sigurnosti i blagostanju koje je podario ovoj blagoslovljenoj zemlji i upućujemo dove Allahu za njene vladare, zbog napora koje ulažu u služenju ovim časnim mjestima i njihovim posjetiocima, hadžijama i mu'temirima. Neka Allah nagradi najboljom nagradom slugu Dva sveta hrama i njegovog prijestolonasljednika za ove velike napore, i za sve što čine u njihovoj službi, a neka Allah nagradi i sve one koji su zaslužni i doprinose ovim naporima, od vojnika, osiguranja, zdravstvenog osoblja i svih drugih sektora, i neka su blagoslovljeni svi koji su se uložili i najmanji trud i imaju i najmanju zaslugu u ovim postignućima na prostoru Meke i u džamiji Božijeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Hodočasnici Allahove Svete kuće, hadž je uzvišeni ibadet u islamu, koji je Allah propisao i uzvisio njegovo vrijeme i mjesto, pa je rekao: “Hadž je u određenim mjesecima; onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža. A za dobro koje učinite Allah zna. I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost. I Mene se bojte, o razumom obdareni!” (El-Bekara, 197)

Poštovani vjernici, hadž je jedan od najuzvišenijih obreda, svetinja i simbola islama, a Allah je objavio suru s njegovim imenom, El-Hadždž, u kojoj je objavio mnoge ajete.

Čestitam vam, hodočasnici Svete Božije kuće, na tome što vas je Svemogući Bog uputio da Mu se pokoravate, nastojite izvršiti Njegov propis i odazvati se na Njegov poziv: “Reci: ‘Neka se zato Allahovoj blagodati i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju.’” (Junus, 58)

Čestitam vam na tome što vam je Allah olakšao obavljanje hadža i odabrao vas za izvršenje jednog od obreda islama.

Čestitam vam što ste došli na najbolja i najčasnija mjesta, u Božiju Svetu kuću i mjesta izvršavanja obreda.

Čestitam vam što ćete boraviti na Arefatu, pa će se Uzvišeni Allah pohvaliti zbog vas Svojim melekima, govoreći: “Pogledajte Moje robove, došli su k Meni nepočestljani i prašnjavi, iz najudaljenijih mjesta, uzimam vas za svjedoke da sam im oprostio.”

Čestitam vam jer izvršavate ibadet kojim se brišu grijesi, iskupljuju loša djela, a dove se uslišavaju.

Hodočasnici Allahove Svete kuće, iskoristite priliku i marljivo se trudite u izvršavanju obreda, posvetite se ibadetu i izbjegavajte sve ono što će vam upropastiti dragocjeno vrijeme, bilo da je riječ o besposlici ili grijehu: “Onom ko se obaveže da će u njima hadž obavljati nema snošaja sa ženama i nema ružnih riječi, i nema svađe u danima hadža” (El-Bekara, 197), i nastojte da u svakom svom djelu budete iskreni, slijedite sunnet i da se klonite novotarija.

Svaki ibadet koji činimo Allahu, džellešanuhu, mora biti u skladu sa onim što je On propisao Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i u skladu sa šerijatskim principima. Ko učini nešto što nije u skladu s praksom, sunnetom, našeg poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, to mu neće biti kabul, primljeno, a također Uzvišeni Allah neće prihvatiti bilo koje djelo koji sadrži i najmanju primjesu mnogoboštva, jer Allah kaže: “Ja sam najneovisniji od toga da Mi se iko kao drug pripíše. Ko uradi neko djelo i u njemu Mi pripíše druga, ostavit ću i njega i onoga koga Mi je pripisao kao druga.”

Bojte se Allaha i ne pridružujte Mu nikoga i ništa.

Hodočasnici Svete Božije kuće, pridržavajte se instrukcija i uputa koje vam pomažu u poboljšanju usluga i olakšavaju vam procedure, izbjegavajte kršenje tih procedura i pridržavajte se uputa nadležnih tijela.

Neka ste uvijek pod Njegovom brigom i zaštitom, i Allah ukabulio vaše obrede i vratio vas vašim porodicama zdrave i oplemenjene dobrotom!

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PRIBLIŽAVANJE ALLAHU NAJVREDNIJIM DJELIMA U ODABRANIM VREMENIMA (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile
8. zul-hidždže 1445. po Hidžri / 14. juli 2024.

Hvala Allahu, Onome Koji ukazuje Svoju pomoć i podršku kome hoće od Svojih robova. On nas je uputio na najbolji vjerezakon i najispravniji put. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Koji je pozvao Svoje robove i oni su se odazvali Njegovom pozivu iz najudaljenijih mjesta, i svjedočim da je naš prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, najljepšeg morala i čistog porijekla, neka su Allahova milost, blagoslov i spas na njega, na njegovu porodicu i ashabe, dostojne svakog dobra i potvrđivanja istine.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, jer će On zaštititi svakoga onoga ko Ga se bude bojao, dat će mu izlaz iz svake situacije, olakšat će mu sve poslove, ispunit će njegove želje i odvratit će od njega zlo.

O vjernici, vrijeme je “obišlo” svoj krug i natkrilili su vas najbolji dani svijeta, prvih deset dana zul-hidžeta, čiju je vrijednost i status Allah, dželleš-anuhu, uzvisio, tako da ste se napojili iz njegovog slatkog i nepresušnog izvora, čineći najbolja, najčišća i najuzvišenija djela, a Gospodar ih je prihvatio od vas upravo onako kako vam ih je i predao, s najljepšim kabulom i potpunim zadovoljstvom. Ovi blagoslovljeni dani samo što vas nisu napustili, ostala je tek jedna njihova trećina, a kako ne bi bili uzvišeni kad je u njima ovaj “vaš” dan, Jevmut-tervije, dan opskrbljivanja hadžija vodom, koji pada na petak (džumu), za koji je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da je “najbolji dan u kojem je sunce izašlo...” (Muslim), a nakon njega je Dan Arefata, u kojem je Allah usavršio vjeru i upotpunio Svoje blagodati prema najodabranijem Poslaniku: “Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera” (El-Maida, 3), i na kraju

Jevmun-nahr, Dan klanja kurbanda. A, znaš li ti šta je to Jevmun-nahr? Dan Velikog hadža. Ibn Omer, radijallahu anhum, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, dok je obavljao hadž, stao između džemreta i rekao: “Ovo je Dan Velikog hadža.” (Buhari) To je, također, najuzvišeniji dan kod Allaha, prema riječima Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: “Najuzvišeniji dan kod Allaha je Jevmun-nahr.” (Ebu Davud) Allah se zaklinje ovim danom i Danom Arefata, nakon što se zakleo sa deset dana, zbog njihove pozicije i vrijednosti kod Njega, pa je rekao: “i parnih i neparnih”. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “‘Tako Mi zore, i deset noći’ (el-Fedžr, 3) – deset noći je deset dana zul-hidžeta, neparni je Dan Arefata, a parni Jevmun-nahr.” (Ahmed i Nesai)

O muslimani, hodočašćenje časne Božije Kuće je uzvišeni obred, u kojem se brišu i nestaju sve razmirice, razilaženja i parole, a duše se okreću Gospodaru Zemlje i nebesa. Nema mjesta za hvalisanje rasom i nacijom, i u njemu niko nema nikakve prednosti nad drugima osim po bogobožnosti, jer je to najbolja odjeća. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah je otklonio od vas pagansku nadmenost i hvalisanje porijeklom. Ili si bogobožni vjernik ili si pokvareni grešnik. Ljudi su sinovi Ademovi, a Adem je od zemlje.” (Ahmed i Ebu Davud)

Jedina mjera na Allahovoj vagi jeste bogobožnost. Uzvišeni kaže: “O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa.” (El-Hudžurat, 13) Ebu Nadra, radijallahu anhu, rekao je: “Oni koji su slušali Poslanikov govor u danima tešrika, pričali su mi da je rekao: ‘O ljudi, vaš Gospodar je jedan i vaš otac je jedan. Arap nema prednost nad nearapom, niti nearap nad Arapom, niti crveni nad crnim, niti crni nad crvenim, osim po bogobožnosti.’” (Ahmed)

Istinska vrijednost u ovoj uzvišenoj vjeri jeste ono što se nalazi u srcu i što potvrdi djelo. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah ne gleda u vaše likove, niti u vaš imetak, nego gleda u vaša srca i vaša djela.” (Muslim)

O vjernici, opskrbite se, a najbolja opskrba je bogobožnost, i čvrsto se držite užeta vjere i džemata (zajednice), jer je Allahova ruka nad džematom, a onaj ko se odvoji od džemata, odvojio se u Vatru, da nas Allah sačuva!

Najuzvišeniji principi na kojima se zasnivaju hadžski obredi i svi oblici pokornosti i ibadeta jesu ostvarivanje tevhida – čiste, iskrene i neiskrivljene vjere u jednog Boga, iskazivanje predanosti i pokornosti Allahu kroz ibadet i odricanje od višeboštva i njegovih sljedbenika. Ibn Tejmijja je rekao: “Tevhid je osnova vjere, bez koje Allah ne prihvata vjeru onih prvih i potonjih, s njom je poslao poslanike i objavio knjige, kao što kaže Uzvišeni: ‘Pogledaj u odredbama objavljenim poslanicima Našim, koje smo prije tebe slali, da li smo naredili da se, mimo Milostivog, klanjaju božanstvima nekakvim’ (Ez-Zuhruf, 45); ‘Prije tebe nijednog poslanika nismo poslali a da mu nismo objavili: Nema boga osim Mene, zato se Meni klanjajte!’ (El-Enbija, 25).”

Tevhid je dobro djelo kojem nije ravno nijedno drugo dobro djelo, i pobožnost kojoj nije ravna nijedna druga pobožnost. Dobro djelo tevhida briše, čisti i iskupljuje loša djela i grijeha. Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzdignut na nebo u noći Israa i Miradža, date su mu tri stvari: pet dnevnih namaza, završnica sure El-Bekara i oprost velikih grijeha onim pripadnicima njegovog ummeta koji Allahu ne pripisuju druga.” (Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ovom hadisu nazvao je velike grijeha “mukhimat”, tj. grijesi koji upropaštavaju čovjeka i uvode ga u Vatru.

O vjernici, nastojte i trudite se da u potpunosti ostvarite tevhid, čuvajte se svega onoga što će zamutiti njegovu čistoću, držite se sunneta, klonite se sljedbenika strasti i zabludjelih novotarija. Ibadet se ne upućuje nikome drugom osim Allahu, ni bliskom meleku, ni odabranom vjerovjesniku, a kamoli nekome ko je na manjem stepenu od njih, evlijama i dobrim ljudima, koji ne mogu sebi nikakvu korist pribaviti niti od sebe štetu otkloniti, niti dati smrt, niti život, niti proživljenje.

Zahvaljujte Allahu na ovoj velikoj blagodati, i borite se za nju, makar i protiv svojih duša, jer koliko uspijete ostvariti i upotpuniti ovu osnovu vjere kod sebe, tolika je vaša pozicija kod vašeg Gospodara.

Donosite salavate i selame na najbolje Allahovo stvorenje, Muhammeda, sina Abdullahovog, On vam je to naredio u Svojoj Knjizi, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

ČINJENJE DOBROČINSTVA NAKON HADŽA (MEKA)

Hatib: dr. Jasir ed-Devseri

15. zul-hidždže 1445. po Hidžri / 21. juni 2024.

Hvala Allahu, Onome Koji je Svojom dobrotom olakšao puteve dobra, i Koji je Svojim robovima omogućio da hodočaste Njegovu blagoslovljenu Kuću, izvrše obrede, ispune svoje zavjete i nadaju se oprostima grijeha. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i Koji stvara, propisuje i određuje, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega, na njegovu porodicu i ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu Allahova milost, blagoslov i spas do Dana proživljenja.

Oporučujem sebi i vama bogobožnost, jer je bogobožnost najbolja poputnina i najbolja priprema za Dan povratka. Bojte se Allaha u svakom trenutku, i sjećajte se riječi Istinitog u Njegovoj jasnoj Knjizi: "Allah prima samo od onih koji su bogobožni." (El-Maida, 27)

O muslimani, prošla je jedna od najodabranijih sezona u godini, i završili su se dani hadža i njegovi uzvišeni obredi, u kojima su hadžije živjeli svoje najljepše i najbolje dane. Boravili su na blagoslovljenim mjestima, ponizno i predano podizali svoje ruke moleći Gospodara ljudi, očistili se od grijeha, pa blago njima na upotpunjenju obreda i na blagodatima i dobru kojima ih je Allah obdario.

Reci: "Neka se zato Allahovoj blagodatima i milosti raduju, to je bolje od onoga što gomilaju." (Junus, 58)

Zahvaljujte Allahu na blagodatima i pomoći, zahvalnost je vjesnik uvećanja, a time ostvarujete jednu od intencija hadža i ibadeta u islamu. Onaj Koji poznaje nevidljivo i vidljivo kaže: "... i kad je Gospodar vaš objavio: 'Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati.'" (Ibrahim, 7)

Hodočasnici Allahove svete Kuće, izvršenjem obreda hadža otvorili ste čistu bijelu stranicu u svojim životima, i vratili ste se s hadža u odjeći čistoće,

pa pokažite Allahu ono najbolje od vas, čvrsto donesite odluku da ćete ustrajati u pokornosti Allahu sve dok budete postojali i udaljiti se od grijeha do kraja svoga života i čuvajte ono što ste stekli i “ubrali”, i pazite se da ne srušite ono što ste izgradili. “I ne budite kao ona koja bi svoju pređu rasprela kad bi je već bila čvrsto oprela.” (En-Nahl, 92)

Znak mebrur, primljenog hadža jeste činjenje dobrog djela nakon dobrog djela i ustrajavanje u dobrim djelima. Uzvišeni kaže: “A kad završiš, molitvi se predaj.” (Eš-Šerh, 7) Takvo je stanje vjernika – kada god završi jedan ibadet, poslije njega uradi drugi ibadet. Blago se ljudima čiji su blagdani primanje djela, čije su želje najčasnije i koji teže ka najpotpunijem stanju.

Za vjernika, kada su u pitanju dobra djela, ne postoji kraj, osim smrtnog časa. “I sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj.” (El-Hidžr, 99)

O vjernici, onaj ko se odazove Milostivom na hadžu, neka Mu se odazove i činjenjem dobrih djela na svakom mjestu i u svakom vremenu, a onaj ko se ustegne od ihramskih zabrana, treba znati da postoje stalne zabrane i neka se čuva šejtanovih stopa i ne približava se svetinjama Milostivog. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Svaki vladar ima svoje svetinje, a Allahove svetinje su Njegove zabrane.” (Muttefekun alejhi)

Gosti Milostivog! Allahova uputa i pomoć ogleda se i u tome da se hadžija vrati svojoj kući sa čistim tevhidom – vjerom u Jednog Boga, što podrazumijeva da se njegovo srce popravilo, iman povećao, stanje ustabililo, ponašanje uljepšalo, ubjeđenje osnažilo i pobožnost povećala. Upitan je Hasan el-Basri: “Šta je hadž mebrur?”, pa je rekao: “Da se vratiš svojoj kući ravnodušan prema dunjaluku, a željan ahireta.”

O vi koji ste činili razne vrste ibadeta, držite se puta ustrajnosti, jer niste u vječnoj kući!

Hodočasnici Allahove svete Kuće, klanjači, za kraću hutbu i kraći namaz u Mesdžidul-haramu ovih dana postoje razlozi, a to su gužva i velike vrućine. Cilj je olakšati obavljanje namaza svima onima koji se nalaze u džamiji.

Neka Allah nagradi naše vladare u ovoj blagoslovljenoj zemlji za njihove velike i uobičajene napore, za njihova velika i znamenita djela, što je, uz Božiju milost, rezultiralo velikim uspjehom u hadžskoj sezoni ove kao i ranijih godina.

Neka ih Allah nagradi u naše i u vaše ime, i u ime islama i muslimana, najvećim dobrom i najobilnijom nagradom, i neka ta djela budu na vagi njihovih dobrih djela.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

BLAGODAT RAZBORITOSTI (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal b. Džemil Gazavi

22. zul-hidždže 1445. po Hidžri / 28. juni 2024.

Hvala Allahu, jedinom Stvoritelju i Tvorcu, Onome Koji je Svojom milošću obuhvatio sve Svoje robove, a one koji Mu se pokoravaju odlikovao je uputom na put razboritosti i ispravnog razumijevanja. Zahvaljujem Mu, slavljen neka je On, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, preko kojeg je izveo ljude iz zablude i vratio ih sa stranputice, neka su na njega, na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji slijede Pravi put Allahova milost, blagoslov i spas.

Bojte se Allaha, jer ko se bude Allaha bojao, On će mu dati uputu koja će ga čuvati duhovnog sljepila i neznanja. “O vi koji vjerujete, Allaha se bojte i u Poslanika Njegova vjerujte, On će vam dvostruku milost Svoju darovati, i dat će vam svjetlo pomoću kog ćete ići, i oprostić će vam – jer Allah prašta, i samilostan je.” (El-Hadid, 28)

Poštovani vjernici! Jedan od oblika Allahove pomoći i podrške Njegovom robu jeste da ga učini od onih koji slijede put razboritosti, i koji govore i postupaju po istini, pozivaju i ukazuju na dobro, a to je, bez sumnje, velika blagodat i uzvišena pozicija. Nasuprot tome je da čovjek skrene s puta spasa i slijedi put propasti, a između ova dva puta nepremostiva je razlika. Uzvišeni kaže: “Pravi put jasno se razlikuje od zablude.” (El-Bekara, 256) I Uzvišeni kaže: “... ako vide Pravi put – neće ga kao put prihvatiti, a ako vide stranputicu – kao put će je prihvatiti.” (El-A'raf, 146)

Pogledajte samo razliku između onoga koga je Allah nadahnuo razboritošću i uputio ga ka istini, i onoga koji nikada nije bio na Pravom putu. S jedne strane imamo Ibrahima, alejhis-selam, koga je Allah odabrao za prijatelja, posebno ga odlikovao i uputio na put razboritosti, na što ukazuju Njegove riječi: “Mi smo još prije Ibrahimu razboritost dali i dobro smo ga poznavali” (El-Enbija, 51),

a s druge strane je faraon, koga je Allah prokleo, i u njegovom ponašanju i djelovanju ne možemo pronaći ni najmanji trag upute i razboritosti, naprotiv, cijeli njegov život obilježen je neznanjem, zabludom, nevjerstvom i inatom, ili kako ga Uzvišeni opisuje: "... a njegovo naređenje (ponašanje) nije bilo razumno" (Hud, 97). Dakle, Allah je faraonu negirao razboritost, a samim time faraonove sljedbenike proglasio je velikim nezalicama, jer su slijepo izvršavali sva njegova naređenja, i umjesto da slijede Allahovog vjerovjesnika Musaa, alejhis-selam, čija je misija bila da vodi ljude Pravim putem, oni su slijedili onoga koji ih je vodio putem zablude.

Poštovani vjernici, znajte da za postizanje razboritosti postoje uzroci, na čijem je pročelju odazivanje na Božiji poziv u vjerovanje i pokornost. Uzvišeni kaže: "Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu." (El-Bekara, 186) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko se bude pokoravao Allahu i Njegovom Poslaniku, postići će razboritost."

Slijedenje Kur'ana vodi istini i ispravnom putu, kao što kaže Uzvišeni: "Mi smo, doista Kur'an, koji izaziva divljenje, slušali, koji na pravi put upućuje." (El-Džinn, 1–2) Ibn Tejmijja je rekao: "Ko bude razmišljao o Kur'anu, tražeći u njemu uputu, pokazat će mu se put istine."

Na put dobra i na slijedenje Pravog puta bit će upućeni oni koji se bore i zalažu na Allahovom putu, kao što kaže Uzvišeni: "One koji se budu zbog Nas borili Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!" (El-Ankebut, 69)

Jedan od načina postizanja razboritosti jeste stjecanje korisnog znanja, kao što se navodi da je Musa, alejhis-selam, rekao Hidru: "Mogu li da te pratim", upita ga Musa, "ali da me poučiš onome čemu si ti ispravno poučen?" (El-Kehf, 66)

Također, razboritost se postiže dovom Allahu da nam podari taj stepen, na način kako su to uradili mladići koji su se sklonili u pećinu: "Gospodaru naš, daj nam Svoju milost i pruži nam u ovom našem postupku prisebnost." (El-Kehf, 10) Allah je Svome Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, naredio da u dovi traži razboritost: "... i reci: 'Gospodar moj će me uputiti na ono što je bolje i korisnije (razboritije) od ovoga.'" (El-Kehf, 24)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, izvršio je ovu naredbu i u svojim dovama molio je Allaha: “Allahu moj, nadahni me razboritošću, i sačuvaj me zla moje duše!”

Stoga, neka se svaki vjernik iskreno zapita: Da li sam zaista na putu razboritosti i ispravnom putu?

Ako si se odazvao pozivu svoga Gospodara, voliš vjeru, hrliš ka dobrim djelima, prezireš grijeha, onda zahvali Allahu na blagodati koju ti je ukazao i dobročinstvu koje ti je učinio, drži se Pravog puta, skrušeno moli svoga Gospodara da te učvrsti na uputi, voli drugim ljudima ono što voliš sebi, nastoj činiti dobro drugima, upućujući ih i ukazujući im na ispravan put, put pravednosti i zadovoljstva.

Koliko je dobronamjernih savjetnika koji su svojim korisnim savjetima uputili druge na Pravi put, a jedan od takvih primjera jeste učenjak koji je čovjeku, koji je ubio 99 ljudi, rekao: “Ko je taj ko se može ispriječiti između tebe i iskrenog pokajanja”, a zatim ga je savjetovao da napusti svoje mjesto i uputi se u mjesto u kojem su živjeli čestiti i pobožni ljudi, pa ga je na putu prema tom mjestu presrela smrt, i prihvatili su ga meleki milosti prije meleka kazne. Koliko je samo bio koristan savjet ovog učenjaka!

O vjernici, u hadisu se navodi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah i Njegovi meleki, i stanovnici nebesa i Zemlje, pa čak i mrav u svom skloništu i riba u vodi, donose salavat (mole od Allaha milost i blagoslov) na onoga koji podučava ljude dobru.”

Riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, “onoga koji podučava ljude dobru” odnose se na učenjake, daije i svakoga onoga koji upućuje ljude na ono što će ih približiti Allahu i što će im pomoći da se spase na ahiretu. Korisna predavanja, hutbe, savjeti, mudrosti, knjige, brošure i vazovi, sve to smatra se upućivanjem na dobro i podučavanjem dobru.

O muslimani, ono što odlikuje muslimansko društvo jeste to što među njegovim članovima vladaju jake veze i uzvišeni moralni principi, kao što su bratstvo, ljubav, savjetovanje i upućivanje na dobro. Musliman nastoji uputiti ljude i ne žali truda u njihovom usmjeravanju ka dobru i ispravnom putu, vjerujući da je usmjeravanje i upućivanje put ka popravljaju društva, i da time ispunjava jedno od prava bratstva u islamu, a to pravo je međusobno savjetovanje. Motiv kojim bi se trebao rukovoditi u obavljanju ovog časnog djela

jeste postizanje Allahove nagrade i zadovoljstva. Važno je također da ne očajava ukoliko njegov savjet ne bude prihvaćen i ukoliko njegove smjernice ne budu primijenjene u praksi, jer to mu ne može naškoditi, niti mu oduzeti nagradu.

Poštovani vjernici, kako je samo veličanstvena blagodat Plemenitog kada Svome robu omili vjerovanje i prikaže ga lijepim u njegovom srcu, i omrazi mu nevjerovanje, griješenje i nepokornost, kao što kaže Uzvišeni: “I znajte da je među vama Allahov Poslanik; kad bi vas u mnogo čemu poslušao, doista biste nastradali; ali Allah je nekima od vas pravo vjerovanje omilio, i u srcima vašim ga lijepim prikazao, a nezahvalnost i neposlušnost vam omrazio. Takvi su na Pravome putu dobrotom i blagodati Allahovom. A Allah sve zna i mudar je.” (El-Hudžurat, 7–8)

Oni koji su izgubili svojstva vjernika i skrenuli sa puta razboritih, oni su u zabludi i nisu na Pravom putu.

Onaj ko ne vjeruje u Allaha onako kako treba vjerovati, nije na Pravom putu.

Onaj ko se ne odazove istini, ne pokori svome Gospodaru i slijedi svoju strast, nije na Pravom putu.

Onaj ko poriče Allahove ajete i okreće se od njih, nije na Pravom putu.

Onaj ko se suprotstavi Poslaniku i postupa suprotno njegovoj uputi, nakon što mu je istina postala jasnom, nije na Pravom putu.

Onaj ko se oholi na Zemlji, bez ikakvog prava, nije na Pravom putu.

Onaj ko dadne prednost ovom svijetu i njegovim ukrasima nad ahiretom i činjenjem djela koja će ga spasiti na ahiretu, nije na Pravom putu.

O muslimani, budimo svjesni naše velike potrebe i ovisnosti o našem Gospodaru, i da je On taj koji nas je uputio na istinu i odabrao nas, između ostalih ljudi, i potrebe da On popravi naše sveukupno stanje i učvrsti nas u vjeri, mi bez Njega ne možemo ni koliko je treptaj oka.

Mi ga, u namazu, i u drugim situacijama molimo: “Uputi nas na Pravi put...” (El-Fatiha, 6)

Donosite salavate i selame na onoga koji upućuje na Pravi put, donosioca radosnih vijesti i jasnu svjetiljku, kao što vam je naredio Sveznajući i Sveobaviješteni: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

JEZIK – UZROK ALLAHOVOG ZADOVOLJSTVA ILI PROPASTI (MEKA)

Hatib: dr. Mahir ibn Hamed el-Muajkili

29. zul-hidždže 1445. / 5. juli 2024.

Hvala Allahu, Koji nam je podario blagodat imana, i objavio Kur'an, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz Pravog puta i razlikovanja dobra od zla. Hvalim Ga, slavljen neka je On, zahvaljujem Mu, kajem Mu se i tražim od Njega oprost. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega, na njegovu porodicu, supruge, sve ashabe i sve one koji ga slijede u dobročinstvu Allahova milost, spas i blagoslov.

O vjernici, savjetujem sebi i vama bogobožnost, razmišljanje o Njegovoj Knjizi i slijeđenje upute Njegovog Vjerovjesnika. "O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio." (El-Ahzab, 70–71)

Ummete islama, čovjekov govor spada u njegova djela, za koja će polagati račun na Sudnjem danu, ako bude dobar, čeka ga dobro, a ako bude loš, čeka ga zlo.

Govor, riječ, u islamu ima veliku važnost. Izgovaranjem tačno određenih riječi čovjek ulazi u islam, riječi mu pomažu da razlikuje halal, dozvoljeno, od harama, zabranjenog, i uzdižu čovjeka na najveće stepene ili ga spuštaju do najnižih granica. U Buharijevom Sahihu bilježi se da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Zaista čovjek izgovori riječ, u kojoj je Allahovo zadovoljstvo, ne pridajući joj nikakvu pažnju, i Allah ga zbog nje uzdigne do najvećih deredža, i zaista čovjek izgovori riječ, u kojoj je Njegova srdžba, ne pridajući joj nikakvu pažnju, i zbog nje propadne u Džehennem."

Allah, slavljen neka je On, objasnio je vrijednost lijepih riječi, pa je rekao: "K Njemu se dižu lijepe riječi." (Fatir, 10) Allah prima samo one riječi koje voli

i kojima je zadovoljan, i zbog toga se u tekstovima Kur'ana i sunneta vjernici podstiču da kontroliraju svoje riječi, kao što se navodi u hadisu: “Ko vjeruje u Allaha i onaj svijet, neka govori dobro ili neka šuti.”

O vjernici, svojim govorom tražite Allahovo zadovoljstvo, jer lijepom riječju čovjek možda bude udaljen od Vatre i uđe u Džennet. “... i ko bude od vatre udaljen i u Džennet uveden – taj je postigao šta je želio; a život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje.” (Alu Imran, 185)

U dva Sahiha bilježi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nema nikog od vas a da njegov Gospodar neće razgovarati s njim, bez posrednika, pa će pogledati na desnu stranu i neće vidjeti ništa osim svojih djela, i pogledat će lijevo i neće vidjeti ništa osim svojih djela, pa će pogledati ispred sebe, i neće vidjeti ništa osim vatre. Čuvajte se Vatre makar i sa pola datule, a ko ne nađe ni toliko, onda sa lijepom riječju.”

Poštovani vjernici, čuvanje jezika od zabranjenih stvari put je koji vodi ka sigurnosti, Allahovom zadovoljstvu i Džennetu. Tirmizi u svom Sunenu bilježi od Muaza, radijallahu anhu, da je rekao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Allahov Poslaniče, obavijesti me o djelu koje će mu uvesti u Džennet i udaljiti od Vatre.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo je najvažnija dobra djela, a zatim je rekao: “Hoćeš li da te obavijestim šta je glavna stvar u svemu tome?” Muaz je rekao: “Da, Allahov Vjerovjesniče”, a ga je uzeo za jezik i rekao: “Čuvaj ovo, čuvaj ovo.” Muaz je upitao: “Allahov Vjerovjesniče, zar ćemo odgovarati za ono što govorimo?”, a on mu reče: “Majka te tvoja izgubila, Muaze, zar će ljudi biti bačeni u Džehennem, lica okrenutih zemlji, i zbog čega drugog osim zbog onoga što su ‘požnjeli’ svojim jezicima?!”

Koliko je riječi koje čovjek izgovori bez razmišljanja, a bit će uzrok propasti i kajanja, zbog njih će biti bačen u Vatru dublje nego što je između istoka i zapada.

Razborit je onaj čovjek koji kontrolira i čuva svoj jezik od lažnog svjedočenja, prenošenja tuđih riječi, potvore, ogovaranja, laži, omalovažavanja i ismijavanja.

U Bitki na Tebuku sa Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, učestvovala je jedna grupa ljudi koji su, razgovarajući o Vjerovjesniku i njegovim najbližim ashabima, i ne razmišljajući o težini izgovorenih riječi, kazali: “Nismo vidjeli nikoga poput ovih naših ‘učača’ (učenjaka), da je iko pohlepniji od njih u jelu, lažljiviji u govoru i strašljiviji u borbi”, pa je Allah, džellešanuhu, putem Objave,

obavijestio Svoga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, o ovom slučaju, objavivši mu: “A ako ih zapitaš, oni će sigurno reći: ‘Mi smo samo razgovarali i zabavljali se.’ Reci: ‘Zar se niste Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovu rugali? Ne ispričavajte se! Jasno je da ste nevjernici, a tvrdili ste da ste vjernici.’ Ako nekima od vas i oprostimo, druge ćemo kazniti zato što su krivci.” (Et-Tevba, 65–66) Nakon objavljivanja ovih ajeta, neki od njih došli su kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i govorili mu: “Allahov Poslaniče, to su bile samo riječi kojima smo sebi htjeli olakšati tegobe putovanja”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije obraćao pažnju na njih, i samo je ponavljao Allahove riječi: “Reci: ‘Zar se niste Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovu rugali? Ne ispričavajte se! Jasno je da ste nevjernici, a tvrdili ste da ste vjernici.’”

Utječem se Allahu od prokletog šejtana: “Zar ne vidiš kako Allah navodi primjer – lijepa riječ kao lijepo drvo: korijen mu je čvrsto u zemlji, a grane prema nebu; ono plod svoj daje u svako doba koje Gospodar njegov odredi – a Allah ljudima navodi primjere da bi pouku primili. A ružna riječ je kao ružno drvo: iščupanom drvetu s površine zemlje nema opstanka. Allah će vjernike postojanom riječju učvrstiti i na ovome i na onome svijetu, a nevjernike će u zabludi ostaviti; Allah radi šta hoće.” (Ibrahim, 24–27)

O vjernici, svaka riječ koju čovjek izgovori bit će zapisana, a njegov jezik na Sudnjem danu svjedočit će za njega ili protiv njega. “... na Dan kada protiv njih budu svjedočili jezici njihovi, i ruke njihove, i noge njihove za ono što su radili.” (En-Nur, 24) S obzirom na to da je jeziku data ovakva uloga, potrebno je učiniti sve da se on sputa i ograniči, i na taj način postigne spas na Sudnjem danu. Tirmizi u Sunenu bilježi od Ukbe ibn Amira, radijallahu anhu, da je rekao: “Allahov Poslaniče, šta je to spas?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio mu je: “Spas je da čuvaš svoj jezik (od svega što ti može nanijeti štetu).”

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pozvao nas je da čuvamo svoj jezik i da nikoga ne vrijeđamo i ne proklinjemo. Najbolji musliman, prema njegovim riječima, jeste onaj od čijeg su jezika i ruku mirni drugi muslimani (i svi ljudi).

Također, on je garantovao Džennet onome ko sačuva svoj jezik od lošeg govora i svoj spolni organ od bluda i nemoralu. Štaviše, uvrstio je lijepu riječ u sadaku, a od lijepe riječi je spominjanje Gospodara svih stvorenja.

Riječi “elhamdulillah – hvala Allahu” ispunjavaju vagu, a riječi “subhana-lahi vel-hamdu lillah – slavljen neka je Allah i hvala Mu” ispunjavaju prostor

između nebesa i Zemlje. U dva Sahiha bilježi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dvije su riječi lahke na jeziku, teške na mizanu (vagi) i drage Milostivom: Subhanallahi ve bi hamdihi, subhanallahil-azim.” Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Čovjek će doći na Sudnji dan sa dobrim djelima poput planina, i vidjet će da ih je uništio svojim jezikom (ogovaranjem, klevetom, vrijeđanjem, grešnim riječima), i doći će sa lošim djelima poput planina, i vidjet će da ih je poništio svojim jezikom, svojim čestim spominjanjem Allaha i drugim sličnim djelima.”

Donosite salavate i selame na voljenog Mustafu i odabranog vjerovjesnika, to vam je naredba od Allaha, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

UZROCI BRAČNE SREĆE I LIJEPOG ŽIVOTA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
6. muharrem 1446. po Hidžri / 12. juli 2024.

Hvala Allahu Koji je rekao: “I jedan od dokaza Njegovih je to što za vas, od vrste vaše, stvara žene da se uz njih smirite, i što između vas uspostavlja ljubav i samilost; to su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju.” (Er-Rum, 21) Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i Koji je rekao: “... i da On par, muško i žensko, stvara” (En-Nedžm, 45), i svjedočim da je naš prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je rekao: “Najbolji od vas su oni koji su najbolji prema svojoj porodici, a ja sam najbolji prema svojoj porodici”. Neka su na njega, na njegovu porodicu i ashabe Allahova milost, blagoslov i spas.

Oporučujem i sebi i vama bogobožnost, jer je ona najbolja opskrba na dunjaluku i ahiretu.

Ono što unosi radost u srca i razgaljuje duše jesu ceremonije vjenčanja koje spajaju mladiće i djevojke, i povezuju ih čvrstim zavjetom i zakonskom vezom – a sve u cilju izgradnje porodice i uspostave temelja koji jača društvo i stupove zajednice – u koju stupaju predvođeni nadom, optimizmom i težnjom za sretnim životom i da u svom okrilju podižu hairli potomstvo, koje odrasta u mirnom ozračju, hranjeno ljubavlju i saosjećanjem, a ono što dodatno povećava sreću i produbljuje stabilnost, i što je jedna od velikih intencija braka, jeste razumijevanje prava, dužnosti i granica odgovornosti između supružnika.

Brak je veliko zadovoljstvo i užitak za svakoga onoga ko u njemu traži dobrotu, i s ovog stajališta, kuća koja blista imanom, natkriljena iskrenom vjerom, obasjana poslušnošću Allahu i kreće se u smjeru Božijeg zakona, šerijata, jeste kuća koja će, uz Božiju dozvolu, dati lijepe plodove, čak i nakon nekog vremena. “... sve porod jedan od drugog – a Allah sve čuje i sve zna.” (Alu Imran, 34)

Islam je objasnio na koji se način postiže berićet, благослов, u bračnom domu, među mladim supružnicima, i kako berićet donosi u kuće obilno dobro i tjera šejtana. Jedan od tih načina jeste učenje Kur'ana, oživljavanje zikra – spominjanja i sjećanja na Allaha i redovno obavljanje namaza. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada čovjek uđe u kuću, i spomene Allaha, prilikom ulaska i prije jela, šejtan kaže: ‘Ovdje nam nema ni prenočišta ni večere.’” (Muslim) I rekao je: “Učite suru El-Bekara: u njenom učenju je berićet, u njenom ostavljanju je kajanje, a nedostupna (teška, nesavladiva) je lijenčinama i sihirbazima.” (Ahmed) Uzvišeni kaže: “A kad ulazite u kuće, vi ukućane njene pozdravite pozdravom od Allaha propisanim, благословljenim i uljudnim. Tako vam Allah objašnjava propise, da biste se opametili!” (En-Nur, 61)

Kur'an je postavio pravilo koje unapređuje ponašanje i bonton, zbližava duše i supružnike i jača njihovu međusobnu ljubav, a to pravilo je “muašere bil-ma'ruf”, odnos prema supružniku na najljepši način, i u skladu sa lijepim običajima, tj. da ono bude način života i način ophođenja u bračnoj zajednici. Uzvišeni kaže: “S njima lijepo živite!” (En-Nisa, 19)

To znači da se supružnici jedno prema drugom odnose s ljubaznošću, na lijep način, da budu ljubazni u govoru, da se lijepo ponašaju, da budu blagi u komunikaciji, darežljivi u potrošnji, pozitivni u kontinuitetu i nježni. Lijep bračni život podrazumijeva i unošenje radosti u srce bračnog druga, praštanje, toleranciju, samosavladavanje, kontrolu srdžbe, iniciranje pomirenja u slučaju svađe i prepirke.

“Muašere bil-ma'ruf” znači i čuvanje tajni, prikrivanje, koliko je to moguće, i nerazглашavanje razmirica i razilaženja (uz nastojanje da se oni riješe među supružnicima), kloniti se uhođenja i sumnjičenja i svega što tome vodi. Uzvišeni kaže: “I ne uhodite jedni druge” (El-Hudžurat, 12), tj. ne iznosite u javnost ono što je Allah sakrio, istražujući mahane i sramote jedni drugih. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Nije mi naređeno da ‘kopam’ po ljudskim srcima, niti da ‘otvaram’ njihove nutrine kako bih otkrio šta je u njima.” (Buhari i Muslim)

Nepovjerenje je jedna od pošasti bračnog života, koja dovodi do optužbi bez dokaza, a sumnje i iluzije postaju mjera ljubavi i mržnje.

U unapređenju bračnih odnosa pomaže i učenje “vještine” ignoriranja, i nezalaženja u detalje u malim stvarima, te izbjegavanje trivijalnih stvari i praćenja pogrešaka.

Bračni život suočava se s nekim izazovima i nesuglasicama koje narušavaju njegov mir, ali razumni parovi, mladići i djevojke, sjedaju za stol dijaloga, rješavaju probleme, daju prednost interesima stabilnosti i opstanka porodice i oslobađaju se ličnih prohtjeva. Potrebno je naglasiti da su tvrdoglavost i inat šejtanski hirovi, koji uništavaju strukturu porodice, a nijedno ljudsko biće nije lišeno nedostataka i manjkavosti, ali ako su supružnici mudri, oni će ispraviti nedostatke, na lijep način. Lijepa riječ, učtivost, indirektnost i nepovređivanje osjećaja, uz pohvalu i oživljavanje osjećaja ljubavi, uvijek su efikasniji i prihvaćeniji od onoga što je suprotno tome.

Ono što može narušiti bračnu harmoniju jesu upoređivanje u karakteru i izgledu, na osnovu onoga što bračni drugovi vide putem društvenih mreža. Žena postane bezvrijedna u očima svog muža, a muž “patuljast” u srcu svoje supruge. Stoga, društvenim mrežama treba pristupati s visokom dozom opreza i bogobojažnosti, kako bi se izbjegle njihove zamke, sačuvalo povjerenje među supružnicima i zadovoljstvo onim što nam je Allah dodijelio, kao vid zahvalnosti na blagodatima, i kako bi se sačuvala institucija braka. Uzvišeni Bog kaže: “A ako prema njima odvratnost osjetite, moguće je da je baš u onome prema čemu odvratnost osjećate Allah veliko dobro dao.” (En-Nisa, 19) Ovo jednako važi i za žene.

Lijep poklon i iznenađenje, s vremena na vrijeme, obnavljaju toplinu života, raspiruju “uspavana” osjećanja, oživljavaju značenja ljubavi i privrženosti i “bude” bračnu prisnost iz sna. Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Razmjenjujte poklone, voljet ćete se.” (Buhari, Edebul-mufred)

Osmijeh ima funkciju poklona u “magičnosti” i utjecaju na srce i dušu, i zato ga bračni drugovi nikako ne smiju zanemarivati, jer otvara brave srca i otklanja zlobu, a uz to je i vid sadake, milosrđa, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Osmjehnuti se bratu muslimanu je sadaka.”

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, podsticao je na post Dana Ašure, desetog dana mjeseca muharema, pa je rekao: “Post Dana Ašure, nadam se, iskupljuje kod Allaha grijehe iz prethodne godine.” (Muslim)

Preporučeno je uz Dan Ašure postiti i dan prije, prema riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ako poživim do sljedeće godine, postit ću i deveti dan.” (Muslim)

Donosite salavate na Poslanika pravog puta, to vam je naredba od Allaha u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

UZROCI RADOSTI SRCA I SMIRAJA DUŠE (MEKA)

Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat
13. muharrem 1446. po Hidžri / 19. juli 2024.

Hvala Allahu, Darežljivom, Darovatelju. Zahvaljujem Mu što nas približava Sebi i dovodi do stepena sretnih. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i Koji Svoju milost ukazuje kome hoće, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, pečat vjerovjesnika i uzor bogobojažnih. Allahu moj, smiluj se, blagoslovi i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu, ashabe i tabiine, i one koji ih slijede u bogobojažnosti, do Dana proživljenja, okupljanja i suđenja.

Bojte se Allaha, o ljudi! Spasio se i sretan je onaj ko se bude Njega bojao, i ko se pripremi za ahiret dok je na dunjaluku. “O vjernici, Allaha se bojte i nastojte da Mu se umilite i na Putu Njegovu se borite da biste postigli što želite.” (El-Maida, 35)

O muslimani, zadovoljstvo srca, radost duše, lijep i spokojan život cilj su kojem teže svi ljudi i tome se nada svaki mudar čovjek. Svi ljudi koriste sva sredstva i poduzimaju sve potrebne korake da postignu ovaj cilj. Onaj čije je srce Allah prosvijetlio, nadahnuo ga razboritošću, zna da je vrhunac čovjekove sreće, potpunog zadovoljstva, radosti i ugodnog života u spoznaji Allaha Uzvišenog, Njegovom obožavanju, žudnji za susretom s Njim.

Šejhul-islam Ibn Tejmijja, Allah mu se smilovao, rekao je: “Vjerovanje u Allaha i u Njegovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, uzrok je i temelj sveukupne sreće.”

Ajeti mudre Knjige podsjećaju nas na to da privrženost Božijoj vjeri, pokornost Njemu, ustrajnost na Njegovom putu, traženje Njegovog zadovoljstva i napuštanje neposlušnosti Njemu, garantuju uživanje u lijepom životu na ovom svijetu, zadovoljnih srca i smirenih duša, kao što kaže Uzvišeni: “Onome ko čini

dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

O vjernici! Dobročinstvo prema stvorenjima, na različite načine, opskrbljujući ih svime što im može biti od koristi, od novca i ugleda, podučavajući ih korisnom znanju, pozivajući ih da čine dobro i odvrćajući ih od zla, održavanje rodbinskih veza, milosrđe i druge stvari, sve to ima čudesan učinak u pročišćavanju grudi i radosti duše.

Poštovani vjernici! Jedna od najvažnijih stvari pomoću kojih čovjek može ostvariti sreću i uspjeh, na ovom i budućem svijetu, jeste suzdržavanje od pokuđenih osobina i lošeg morala, čistoća nutrine od zlobe, mržnje i zavisti. Allah, džellešānuhu, propisao je Svojim robovima principe i načela koji će ih odvratiti od neprijateljstva i zlobe, i širiti među njima sreću, ljubav i spokoj, a neki od njih su:

– Zabrana zavisti i prekidanja veza, o kojoj govori hadis, koji su zabilježili Buhari i Muslim od Enesa ibn Malika, radijallahu anhu, u kojem stoji da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Nemojte se međusobno mrziti, zavidjeti jedni drugima i okretati leđa jedni drugima (prekidati veze), i budite, Allahovi robovi, braća. Muslimanu nije dozvoljeno da izbjegava svoga brata više od tri dana.”

– Zabrana ogovaranja, čiju je suštinu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojasnio riječima: “Da spominješ svoga brata u odsutnosti po onome što on ne voli.” Neko je upitao: “A šta ako je pri mome bratu ono što govorim o njemu?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio mu je: “Ako je pri njemu to što si rekao, time si ga ogovorio, a ako nije pri njemu, onda si ga potvorio.” (Muslim)

– Jedna od stvari koje su preventivno zabranjene, jer mogu “pomutiti” čistoću nutrine i promijeniti srca, jeste nemimet – prenošenje tuđih riječi u funkciji zavađanja. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “U Džennet neće ući nemmam” (Buhari), a nemmam je onaj koji prenosi tuđe riječi s ciljem unošenja razdora i narušavanja međuljudskih odnosa. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio je da se o njegovim ashabima govori bilo šta negativno, pa je rekao: “Neka mi niko od vas ne prenosi ništa o mojim ashabima. Želim da izađem među vas čistih prsa.” (Ebu Davud, s vjerodostojnim lancem prenosilaca)

Bojte se Allaha, nastojte sačuvati čistoću svojih nutrina od zlobe koja ih može pokvariti i mržnje koja može zagorčati i pomutiti život.

Poštovani vjernici, postizanje sreće na ovom svijetu potiče čovjeka da očisti svoju dušu od zlobe i zavisti, i potiče ga da odvoji svoja postignuća i padove od svojih osjećaja prema drugim ljudima. Neuspjeh u onome u čemu su drugi uspjeli ne smije biti razlogom priželjkivanja neuspjeha i gubitka svim ljudima. Čovjek se treba izdići iznad toga da stvari posmatra iz lične, sebične, perspektive, naprotiv, njegova mjera treba da bude opće dobro i interes, ma koliko on lično ostao uskraćen, zato što zna da je zavist neizlječiva bolest i neprijatelj koji se nikada ne spaja s vjerom u srcu vjernika. U tom smislu Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “U čovjekovom srcu ne mogu se spojiti iman i zavist.” (Nesai)

Zavist je jedna od najružnijih i najgorih osobina, a dovoljno joj je “ružnoće” da oni koji se njome odlikuju mrze svakoga ko im čini dobro, ako ga vide u stanju boljem i vrednijem od njihovog. Zavidnici su u stalnoj tuzi i stalnoj tjeskobi, ne osjećaju sreću u životu, nemaju lagodan život ni dobro stanje.

Bojte se Allaha i zapamtite da nema puta do sreće duše i blaženstva srca osim obraćanjem i predanjem Allahu, jer s Allahom nema tuge – onaj ko ima Allaha na svojoj strani, nema potrebe za tugom. Sva tuga pripada onome koji se okrene od Allaha, a prepusti se sebi i svojim prohtjevima.

Donosite salavate i selame na pečata Allahovih poslanika, Muhammeda, sina Abdullahovog, to vam je naređeno u Allahovoj Knjizi, u kojoj Uzvišeni kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

NEMAR I KAKO SE SPASITI OD NJEGA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulmuhsin ibn Muhammed el-Kasim

20. muharrem 1446. po Hidžri / 26. juli 2024.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega, na njegovu porodicu i ashabe Allahov blagoslov, milost i spas.

Bojte se Allaha, Allahovi robovi, onako kako Ga se treba bojati, i budite svjesni Njegovog nadzora, u tajnosti i javnosti.

Allah je poslao Svoje poslanike da izvedu ljude iz tame na svjetlo i onaj ko im se odazvao, izašao je na svjetlo upute, a ko im se nije odazvao, ostao je u tami neznanja i nemara prema svojoj duši i njenoj nadogradnji. Nemarnost prema vjeri i ahiretu korijen je zla i jedna od najvećih bolesti srca, uskraćuje čovjeku dobro ovog i budućeg svijeta i zadovoljstvo užitka u njima, a svaki nedostatak kod čovjeka dolazi upravo s ove strane.

Allah, slavljen neka je On, uzeo je zavjet od Ademovih sinova da je On njihov jedini Gospodar i da će samo Njega obožavati, kako se niko od njih ne bi mogao pravdati da o tome ništa nije znao.

“I kad je Gospodar tvoj iz kičmi Ademovih sinova izveo potomstvo njihovo i zatražio od njih da posvjedoče protiv sebe: ‘Zar Ja nisam Gospodar vaš?’, oni su odgovarali: ‘Jesi, mi svjedočimo’, i to zato da na Sudnjem danu ne reknete: ‘Mi o ovome ništa nismo znali.’” (El-A’raf, 172)

On, Uzvišeni, objavio je Kur’an kao nepobitni dokaz protiv takvog opravdanja: “A ova Knjiga koju objavljujemo jeste blagoslovljena, zato je slijedite i grijeha se klonite da bi vam se milost ukazala, i zato da ne kažete: ‘Knjiga je

objavljena dvjema vjeroispovijestima prije nas, ali mi ne znamo da je čitamo kao oni.” (El-En’am, 155–156)

On, Uzvišeni, zabranio je Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da bude od onih koji su nemarni, pa je rekao: “I ne budi nemaran!” (El-A’raf, 205)

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, utjecao se Allahu od nemara, ravnodušnosti, riječima: “Allahumme inni euzu bike minel-adžži vel-keseli vel-buhli vel-kasveti vel-gafleti! – Allahu moj, utječem Ti se od slabosti, lijenosti, škrtosti, duboke starosti, tvrdoće srca i nemara!” (Ibn Hibban)

Uzvišeni Allah naredio je Svom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da upozori ljude prije nego što se budu žestoko kajali zbog nemara: “I spomeni ih na Dan tuge kada će biti s polaganjem računa završeno, a oni su ravnodušni bili i nisu vjerovali” (Merjem, 39), i obavijestio ih je o blizini Sudnjeg dana, kako bi se trgnuli iz nemara: “Ljudima se bliži čas polaganja računa njihova, a oni, bezbrižni, ne mare za to” (El-Enbija, 1), i ukorio je one koji poznaju samo spoljašnju stranu ovog svijeta, a ravnodušni su prema ahiretu: “... da opominješ narod čiji preci nisu bili opominjani, pa je ravnodušan!” (Jasin, 6). Uzvišeni je obavijestio da su mnogi ljudi ravnodušni prema Njegovim ajetima, znakovima.

Jedan od uzroka nemara je ljubav prema dunjaluku, zadovoljstvo njime i davanje prednosti njegovim užicima nad ahiretom. Neki mudri ljudi kazali su: “Ko na dunjaluk ne bude gledao pronicljivo i uzimajući pouku, izgubit će onoliko svjetla u srcu koliki je njegov nemar.”

Zapostavljanje učenja Kur’ana i spominjanja Allaha uzrokuje nemar i mrtvilo srca. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Primjer onoga koji spominje Allaha i koji Ga ne spominje je kao primjer živog i mrtvog.” (Buhari)

Nužna posljedica propuštanja džume, iz nehajnosti i lijenosti, jeste gaflet, nemar.

Druženje s nemarnim ljudima put je ka nemarnosti. Allah, slavljen neka je On, zabranio je druženje s takavim ljudima, poslušnost njima i prihvatanje njihovog poziva: “... i ne slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili.” (El-Kehf, 28)

Čovjeka može obmanuti to što, iako čini zlo, uživa u dunjalučkim blagodatima, pa pomisli da mu je oprošteno, a možda je osjetio sigurnost u tijelu

i imetku, pa je mislio da za njega neće biti kazne, a nije znao da je to što ne primjećuje kaznu zapravo najveća kazna.

Spas od nemara je dragocjena stvar.

Vjernik može zapasti u gaflet, nemar, ali vrlo brzo postane svjestan toga, opomene se i pokaje. Uzvišeni kaže: “Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete i odjednom dođu sebi.” (El-A'raf, 201)

Budnost i oprez prema nemaru prvi je od ključeva dobra, a postiže se izvršavanjem Allahovih i Poslanikovih naredbi. Uzvišeni kaže: “O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati.” (El-Enfal, 24)

Čovjeka iz nemara može probuditi učenje časnog Kur'ana: “To je objašnjenje svima ljudima i putokaz i pouka onima koji se Allaha boje.” (Alu Imran, 138)

Redovno obavljanje pet dnevnih namaza čuva od gafleta, nemara. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko bude redovno obavljao pet dnevnih namaza, neće biti upisan među nemarne.” (Ibn Huzejma)

Noćni namaz, na kojem se na kijamu prouči deset ajeta, spas je od nemara. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko bude klanjao noćni namaz i prouči deset ajeta, neće biti upisan među nemarne.” (Ebu Davud)

Halke, kružoci na kojima se uče i izučavaju Kur'an i sunnet i usvaja korisno znanje otklanjaju nemar iz srca. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Kružoci zikra su kružoci meleka, a kružoci beskorisnog govora i nemara su kružoci šejtana, pa neko svaki odabere za sebe onaj koji ga više privlači, i koji mu više priliči, jer će biti s onima koje voli na ovom i na budućem svijetu.”

Gaflet, nemar, zastor je između čovjeka i njegovog Gospodara, a zikr – spominjanje Allaha uklanja taj zastor i tjera šejtana. Uzvišeni kaže: “I spominji Gospodara svoga ujutro i navečer u sebi, ponizno i sa strahopoštovanjem i ne podižući jako glas, i ne budi bezbrižan.” (El-A'raf, 205)

U borbi protiv nemara pomaže i činjenje ibadeta u vremenima prema kojima su ljudi nemarni. Usama, radijallahu anhu, kazuje: “Rekao sam: ‘Allahov Poslaniče, nisam vidio da i u jednom mjesecu postiš koliko postiš u šabanu?’ Na to mi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ‘To je mjesec prema kojem su ljudi nemarni, između redžeba i ramazana.’” (Nesai)

Pokajanje, tevba, uzrok je čistoće srca i zaštite od gafleta. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada čovjek učini grijeh, na njegovom srcu pojavi se crna tačka, a kada se trgne, zatraži oprost i pokaje, srce se očisti”, tj. izbriše se ta tačka. (Tirmizi)

Smrt je šutljivi vaiz, i često prisjećanje na smrt pozitivno djeluje na čovjeka i štiti ga od gafleta. Šejtan “vreba” svaki čovjekov nemar, i ne prestaje sa svojim spletkama sve dok ne prekrije i ne zaslijepi njegovo srce.

Nemarno srce je šejtanovo sklonište i utočište. Kazna za nemarnost prema Allahu jeste gubitak besireta – ispravnog poimanja stvari, skretanje s puta spoznaje Allaha i Njegovih ajeta i znamenja i nesposobnost razlikovanja istine od zablude.

Kada gaflet ovlada ljudskim srcem, onda ono ne razumije, ne vidi, ne čuje i ne raspoznaje, kao što kaže Uzvišeni: “Mi smo za Džehennem mnoge džine i ljude stvorili; oni srca imaju – a njima ne shvataju, oni oči imaju – a njima ne vide, oni uši imaju – a njima ne čuju; oni su kao stoka, čak i gori – oni su zaista nemarni.” (El-A'raf, 179)

Gaflet je uzrok Allahove kazne i čovjekove propasti. Uzvišeni kaže: “Zato ih Mi kaznismo i u moru ih potopismo, jer su znamenja Naša poricali i prema njima ravnodušni bili.” (El-A'raf, 136)

Allah onima koji su nemarni prijeti Vatrom. Uzvišeni kaže: “Onima koji ne očekuju da će pred Nas stati i koji su zadovoljni životom na ovome svijetu, koji su u njemu smireni i onima koji su prema dokazima Našim ravnodušni – prebivalište njihovo bit će Džehennem, zbog onoga što su radili.” (Junus, 7–8)

Na Sudnjem danu, s njihovih srca bit će uklonjena koprena i vidjet će svojim očima ono što su poricali. Uzvišeni kaže: “Ti nisi mario za ovo, pa smo ti skinuli koprenu tvoju, danas ti je oštar vid.” (Kaf, 22)

Priznat će da su bili nemarni i kajat će se zbog toga: “... i približi se istinita prijetnja, tada će se pogledi nevjernika ukočiti. “Teško nama, mi smo prema ovome ravnodušni bili; mi smo sami sebi nepravdu učinili!” (El-Enbija, 97) Kada uđu u Vatru, ponovo će se kajati zbog svog nemara: “I reći će: ‘Da smo slušali ili razmišljali, ne bismo među stanovnicima Džehennema bili!’” (El-Mulk, 10)

O muslimani, nemaran čovjek neće biti zaboravljen, a ni ono što radi. Uzvišeni kaže: “A Gospodar tvoj motri (ne zaboravlja) na ono što radite.” (Hud, 123)

Sve zlo skupilo se u gafletu, nemaru, i požudi. Nemar prema Allahu i ahi-retu zatvara vrata dobra, a požuda otvara vrata zla. Što je srce dalje od Allaha, brže propada, a što je bliže Allahu, dalje je od svih zala. Udaljenost od Allaha ima svoje stepene, neki su veći od drugih. Jedini spas od grijeha jeste potpuno oslobođanje od gafleta.

Utječem se Allahu od prokletog šejtana: “Zato požurite Allahu, ja sam vam od Njega da vas javno upozorim.” (Ez-Zarijat, 50)

Šejtan prilazi čovjeku sa strane nemara, požude i srdžbe. “Hrđa” na srcu pojavljuje se zbog gafleta i grijeha, a čisti se traženjem oprosta i zikrom – spominjanjem Allaha. Jedan od znakova zdravog srca jeste da ono vodi svog vlasnika sve dok se u potpunosti ne preda Allahu, ne pokori Mu se i ne veže se za Njega.

A ko sebe zanemari, njegovi trenuci bit će teški, a njegovo kajanje bit će žestoko.

Nadoknadite ono što je prošlo s onim što je ostalo, jer ko popravi ono što je ostalo, bit će mu oprošteno ono što je prošlo.

Razuman je onaj koji obračunava i kori svoju dušu, usmjerava je Pravim putem, ispravlja njene greške, i u noći preispituje djela koja je uradio u danu. Ibn Hibban, Allah mu se smilovao, rekao je: “Najpametniji ljudi su oni koji najviše obračunavaju svoju dušu.”

Allah vam je u mudroj Objavi naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 5)

NAJJAČA VEZA SA GOSPODAROM (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
27. muharrem 1446. po Hidžri / 2. august 2024.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi na Pravi put, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jednog, Koji nema druga, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega i njegovu porodicu Allahova milost, blagoslov i spas.

O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vašu dobra djela nagraditi i grijehe vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O ljudi, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i budite svjesni nadzora Onoga Koji sve čuje i vidi, držite se za najjaču vezu i dajte prednost onome što ostaje nad onim što propada. Ahiret je vječan, a ovaj svijet je prolazan. Težite onome što je kod Allaha, jer ono što je kod Allaha bolje je i trajnije za one koji vjeruju i uzdaju se u svoga Gospodara.

Koliko je samo muslimanima u ovom vremenu, ispunjenom iskušenjima, nedaćama, nevoljama, zlobom i mržnjom, okruženom kaznama i opasnostima,

potrebno da ojačaju svoju vezu s Allahom, kako bi nadvladali faktore nereda i propagatore destrukcije, a najčvršća i najbliža veza sa Svemogućim Allahom jeste namaz.

Namaz je moćna sila koja prodire u dubinu duše i dopire do njenih najsuptilnijih osjećaja, čisteći je od zla i nemoralnih stvari, pomaže muslimanu da se odupre strastima i šejtanu, i jedan je od najboljih načina zahvaljivanja Allahu za bezbrojne blagodati koje je podario Svome robu. Svaki musliman dužan je da iskaže pokornost i robovanje Onome Koji ga obasipa blagodatima, a tu pokornost pokazuje obavljanjem namaza, koji mu je On strogo naredio, kao izraz zahvalnosti Svemogućem Bogu, priznanje Njegovog rububijeta, vlasti i upravljanja, i priznanje Njegove dobrote i blagodarnosti.

Namaz je najuzvišeniji stup vjere i ko ga bude redovno obavljao, sačuvao je vjeru, a ko ga bude zapostavio, zapostavit će i ostale propise, čak i više.

Uzvišeni kaže: “Redovno molitvu obavljajte, naročito onu krajem dana, i pred Allahom ponizno stojte.” (El-Bekara, 238)

“Molitva, zaista, odvraća od razvrata i od svega što je ružno.” (El-Ankebut, 45)

Nakon dva šehadeta, namaz je najveći i najpotvrđeniji stup vjere, kojeg je Svemogućí Allah spomenuo u Kur'anu, sa određenim članom, elifom i lamom, šezdeset sedam puta, u dvadeset osam sura, nekada u formi naredbe da se uspostavi i obavlja u određeno vrijeme, na najpotpuniji način: “Vjernicima je propisano da u određeno vrijeme namaz obavljaju” (En-Nisa, 103), nekada u formi pohvale za one koji ga obavljaju i kakva ih nagrada očekuje za to, a nekada u formi osude i prijekora za one koji su ga napustili i kakva ih kazna očekuje.

Svi ljudi dužni su obavljati namaz, čak i u bolesti i strahu.

Preduslovi, šartovi, za obavljanje namaza su: pravna i stvarna čistoća (čistoća tijela, odijela i mjesta na kojem se obavlja namaz, abdest ili gusul ukoliko je osoba džunup), pokrivanje stidnih mjesta, tako da se ne vide, okretanje prema kibli, gdje god se čovjek nalazio, iskrena namjera prilikom stupanja u namaz, a nakon stupanja u namaz obaveza je ispuniti sve njegove ruknove (sastavnice): kijam (uspravno i mirno stajanje), kiraet (učenje), rukū (pregibanje), sedždu (spuštanje lica ne tle), kadei-ahire (zadnje sjednje) i ne obavljati brzo. Također, ne treba zanemariti sunnete i pohvalne radnje, jer namaz je čovjekova veza sa

Gospodarom svih stvorenja, i on je prvo djelo za koje će rob biti pitan na Dan obračuna.

Zato, bojte se Allaha, popravite svoje namaze, pa će Allah popraviti vaša stanja.

Budite smireni dok činite rukū, sedždu, nakon što se podignete sa rukūa i na sjedenju između dvije sedžde, jer narušavanje ovog rukna, tj. smirenosti u namazu, definitivno kvari namaz, a onaj koji klanja namaz bez smirenosti je među onima “čiji će trud u životu na ovome svijetu uzaludan biti, a koji će misliti da je dobro ono što rade”. (El-Kehf, 104)

Duša namaza je skrušenost i predanost, a njegov stub je razmišljanje o onome što se uči na stajanju (kijamu), i o tesbihi, slavljenju i veličanju Allaha, džellešānuhu, na sedždi i rukūu.

Zbog iznimne važnosti namaza, obaveza namaza, za punoljetnu i mentalno zdravu osobu, važi u svim situacijama i okolnostima, nije vezana za određene kompetencije, ne može se za drugog obaviti i nije ga dozvoljeno propustiti čak ni u slučaju borbe.

Onaj ko klanja namaz u džematu time potvrđuje svoju vjeru, a ko zane-mari njegovo obavljanje u džematu, bio u pustinji ili na selu, postat će lahak plijen šejtanu.

Zato se bojte Allaha, izvršavajte ono što je naređeno, ostavite ono što je zabranjeno, naređujte svojoj djeci i porodicama da obavljaju i čuvaju namaz, jer vi ste odgovorni za njih, pripremite dovoljnu opskrbu za Dan proživljenja i okupljanja, i neka vas život na ovom svijetu ne zavede i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba.

Uzvišeni kaže: “Naredi čeljadi svojoj da namaz obavljaju i istraj u tome! Mi ne tražimo od tebe da se sam hraniš, Mi ćemo te hraniti! A samo one koji se budu Allaha bojali i grijeha klonili čeka lijep svršetak.” (Taha, 132)

Bojte se Allaha, pokoravajte Mu se, postići ćete dobro i biti sretni na dunjaluku i ahiretu.

Hatim el-Esam, poznati učenjak i pobožnjak, Allah mu se smilovao, upitan je o svom namazu, pa je rekao: “Kada nastupi vrijeme namaza, prvo se abdestim i upotpunim abdest, dođem na mjesto gdje želim klanjati i sjednem tamo dok mi se udovi ne smire. Zatim ustanem da obavim namaz, i ‘postavim’ Kabu

između svojih obrva, sirat-ćupriju ispod svojih nogu, Džennet sa svoje desne strane, a Džehennem sa svoje lijeve strane, a Meleka smrti iza sebe. Zamislim kao da je to moj posljednji namaz, i obavljam ga sa nadom i strahom. Jasno izgovorim ‘Allahu ekber’, učim Kur’an razgovijetno i pravilno, pregibam se ponizno, spuštam lice na tlo sa strahopoštovanjem, sve to popratim ihlasom, iskrenošću, a onda ne znam da li će mi biti primljen ili ne.”

Uzvišeni Allah naredio nam je da donosimo salavate i selame na Njegovog plemenitog poslanika, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata.”

ČIŠĆENJE DUŠE (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile
5. safer 1446. po Hidžri / 9. august 2014.

Hvala Allahu, Uzvišenom, Plemenitom i Blagodarnom. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i zahvaljujem Mu na veličanstvenim blagodatima, uporno i ustrajno. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, Vladara Sveznajućeg, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, najbolje stvorenje i šefadžija, zagovornik, svoga ummeta na Danu okupljanja, neka su Allahova milost, blagoslov i spas na njega, na njegovu plemenitu porodicu, ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O ljudi, i sebi i vama oporučujem bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i zahvaljujte Mu na onome čime vas je obdario i odlikovao. Allahove blagodati prema vama smjenjuju se jedna za drugom, i ne mogu se pobrojati niti ograničiti. "... i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali – čovjek je, uistinu, nepravedan i nezahvalan." (Ibrahim, 34)

O muslimani! Allah je stvorio ljudsku dušu i podario joj narav, karakter i čud, kako bi bila sposobnija i spremnija za ono što joj predstoji u vjeri i na dunjaluku. Ljubav i mržnja, zadovoljstvo i nezadovoljstvo, blagost i grubost, odmjerenost i brzopletost, velikodušnost i škrtost, sve ove i mnoge druge moralne osobine nužno su prirodene ljudskoj duši, i nije ih lišena bez obzira na to koliko velika osoba bila.

Uzvišeni Allah naredio je Svojim robovima, u formi zakona i stroge zapovijedi, da očiste svoje duše, tako da mogu slijediti put bogobožnih, čestitih i onih koji popravljaju sebe i druge.

Jedna od najvažnijih karakternih osobina, koje imaju snažan utjecaj na čovjeka, uistinu je njegova sposobnost prilagođavanja i navikavanja, koja je, sama po sebi, karakter koji ukazuje na upotpunjenje i kontinuitet blagodati, njihovu postojanost i njihovo trajanje i uvećavanje, i to je, tako mi Allaha,

karakter koji bi trebao potaknuti vjernika na više zahvalnosti, priznanja, pokajanja i odanosti.

Ova osobina najbolji je korektiv i poticaj, koji stoji iza čovjeka u postojanosti na Pravom putu, i motivacija da slijedi put dobrote i pobožnosti, jer ona ga podstiče na pokornost i poslušnost, i odgaja ga u okrilju dobročinstva i ibadeta, tako da se navikava na ibadete i činjenje dobrih djela, namaza, posta, dobročinstva, učenje Kur'ana, održavanje rodbinskih veza, otklanjanje nedaća od ljudi, ispunjavanje njihovih potreba, činjenje dobrih djela i pomoć potrebnima. Ovo je pohvalna, preporučena i ciljana vrsta prilagođavanja i navikavanja, za koju njen vlasnik zaslužuje zahvalnost, i zbog koje se povećava njegov "dobitak", s obzirom na to da ga ona vodi ka različitim oblicima pokornosti, poslušnosti, pobožnosti, koje postaju njegova navika, od koje se teško odvaja, i ne može sebe zamisliti bez nje, a sve to je, Allahovim dobrom, uputa na Pravi put, dobročinstvo, dobrotu i ostavljanje pozitivnog traga iza sebe.

Jedan od pohvalnih oblika prilagođavanja i navikavanja, koje je Allah usadio u čovjeku, jeste prihvatanje iskušenja kao sastavnog dijela života i sposobnost podnošenja nevolja. Da nije ove sposobnosti, život onih koje je zadesila nevolja i koje su okružila iskušenja bio bi nepodnošljiv i nezamisliv, jer prvi udarac nesreće i iskušenja je najbolniji, i zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Strpljenje se pokazuje u trenutku prvog udarca" (Muttefekun alejhi), a onda čim potraje, njegov teret se smanjuje i stvar postaje lakša, pa ga duša prihvata i postaje zadovoljna njime, pokoravajući se tako Allahu i prihvatajući Njegovu odredbu, sa zadovoljstvom i čvrstim vjerovanjem. Ovo je, zasigurno, jedna od Allahovih blagodati prema čovjeku, na kojoj je obavezan zahvaljivati. To je zato što posljedice iskušenja i nedaća ne traju vječno, pa da u potpunosti poremete njegov život i učine ga neizdrživim.

Postoji i pokušena vrsta navikavanja, čiji počinitelj zaslužuje prijekor, a ona je navika zaboravljanja blagodati, njihovog nespominjanja i nezahvaljivanja na njima. Ova navika vjesnik je negiranja blagodati i nagovještaj njihovog nestanka. Nezahvalnik ne priznaje Allahu nijednu blagodat, a možda je čak pripisuje sebi i svojim precima, iz nevjerstva i poricanja, kao što Uzvišeni kaže: "Oni znaju da je blagodat od Allaha, pa je poslije poriču – većina njih su nevjernici" (En-Nahl, 83). Mudžahid, Allah mu se smilovao, rekao je: "Ovo se odnosi na čovjekove riječi: 'Ja sam to naslijedio od svojih očeva.'"

Liječenje ove vrste bolesti postiže se: pažljivim prebrojavanjem blagodati, osjećajem njihovog prisustva, pripisivanjem Onome Ko ih daruje, sjećanjem i razmišljanjem o njima i, na kraju, zahvalnošću, riječima i djelom.

O vjernici, bojte se Allaha, i ne dozvolite da zbog naviknutosti na nešto zaboravite blagodati i dobra koja uživate, zahvaljujte svome Gospodaru na onome čime vas je obdario i što vam je dao, sjećajte se uvijek Allahovih blagodati prema vama i molite Ga da vam ne uskrati Svoju dobrotu, dobročinstvo i obilno davanje, na koje vas je navikao.

Najružnija vrsta navike jeste naviknutost na činjenje grijeha i nemarnost prema njihovim negativnim posljedicama i iskušenjima koja oni uzrokuju, a ružnije od toga jeste ne osjećati krivicu, odgovornost i bol zbog njihovog činjenja, štaviše, njihov počinilac osjeća kao da je uradio nešto sasvim uobičajeno i dozvoljeno. Rezultat takvog stava je “katanac” na njegovom srcu, a to je, tako mi Allaha, jedna od najvećih kazni, koja izaziva srdžbu Gospodara Zemlje i nebesa. “A nije tako! Ono što su radili prekrilo je srca njihova.” (El-Mutaffifin, 14)

Spas od toga nalazi se u trenutnoj pokornosti i stalnom kajanju, sve dok duša ne postane “tijesna” za svaku neposlušnost, grijeh i ružan postupak, a to je jedan od važnih znakova imana, o čemu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Koga raduju njegova dobra djela, a rastužuju njegovi grijesi, taj je pravi vjernik.” (Tirmizi)

Donosite salavate i selame, Allah vam se smilovao, na najbolje stvorenje, Muhammeda ibn Abdullaha, to vam je naredio vaš Gospodar, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

VRIJEDNOST ZNANJA I UČENJAKA (MEKA)

Hatib: dr. Jasir ed-Devseri

12. safer 1446. po Hidžri / 16. august 2014.

Hvala Allahu, Koji poučava peru i Koji čovjeka poučava onome što ne zna, Koji nas je uputio u islam i učinio nas najboljim narodom. Svjedočim da nema boga osim Allaha Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, poslan kao milost svjetovima, neka su Allahov blagoslov, milost i spas na njega, na njegovu porodicu, njegove ashabe, tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O ljudi, i sebi i vama oporučujem bogobožnost, jer je ona uputa od zablude i spas od neznanja. "I bojte se Allaha, i Allah će vas poučiti." (El-Bekara, 282)

O muslimani, znanje u islamu ima uzvišen status i visoku poziciju, preko koje čovjek postiže najviše stepene dobročinitelja, u baščama ispod kojih teku rijeke. Uzvišeni kaže: "Allah će na visoke stepene uzdignuti one među vama koji vjeruju i kojima je dato znanje." (El-Mudžadela, 11)

Znanje je najbolja stvar u koju su utrošeni život i novac. To je put ka spoznaji Allaha, skrušenosti i poniznosti pred Njim, veličanju Njega i strahu od Njega. Svemogući Allah rekao je: "Allaha se istinski boje od Njegovih robova – učeni." (Fatir, 28)

Za svakoga ko traži uspjeh i spas postoji put, a taj put je postupanje prema pravilima znanja utemeljenog na objavi. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko bude išao nekim putem, tražeći znanje, Allah će mu time olakšati put ka Džennetu." (Muslim).

O vjernici! Znanje je život srca, svjetlo spoznaje i uma. Zahvaljujući znanju, ljudi se pokoravaju Allahu, obožavaju Ga, spominju Ga i hvale, održavaju rodbinske veze i razlikuju ono što je dozvoljeno od onoga što je zabranjeno. Traženje znanja čin je pobožnosti, dijeljenje znanja je sadaka (milostinja), a njegovo proučavanje je ibadet. Kur'ans i sunnet jasno ukazuju na vrijednost znanja i nagrade koja je pripremljena za učene. Uzvišeni kaže: "Zar su isti oni

koji znaju i oni koji ne znaju?” (Ez-Zumer, 9), a od Muavije, radijallahu anhu, prenosi se da je rekao: “Čuo sam Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: ‘Kome Allah želi dobro, podari mu razumijevanje vjere.’” (Buhari i Muslim)

O muslimani! Poznavanje Kur’ana i sunneta temelj je na kojem se grade sve druge nauke, a vrsni poznavaoči šerijata su nasljednici vjerovjesnika, i oni su najodabraniji i najčasniji, među vjernicima, povjerljivi imami, predvodnici, svjetionici upute i vodiči, čiji se primjer i mišljenje slijedi u sudbonosnim pitanjima. Ebu Derda, radijallahu anhu, rekao je: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: ‘Učenjaci su nasljednici vjerovjesnika, a vjerovjesnici iza sebe nisu ostavili ni dinare, ni dirheme, nego su ostavili znanje, pa ko god ga prihvati, prihvatio je veliko dobro.’” (Ahmed i drugi)

Ko bude išao nekim putem bez potrebnog znanja i pređe stazu života bez spoznaje i razumijevanja, taj je išao teškim putem i tražio je nemoguće. Čovjek ne može donijeti dobrobit svome društvu osim znanjem. Znanjem se gradi slava, podiže civilizacija i predvode narodi, a kad god se neznanje raširi u narodu, ono potkopava njegove temelje, i na kraju to društvo propadne.

Ummete islama! Naša čista vjera, baš kao što je strogo naredila traženje islamskog znanja, također je preporučila stjecanje svjetovnog znanja, koje vodi ka dobrobiti čovjeka i izgradnji i razvoju Zemlje. Uzvišeni kaže: “On vas od Zemlje stvara i daje vam da živite na njoj!” (Hud, 61)

Na ljepotu i savršenstvo ove vjere ukazuje i to što je uspostavila visoke moralne norme i uzvišene principe koji upravljaju životom i znanjem iz svih oblasti, i tako osiguravaju njegovu stabilnost i kontinuitet, kroz ostvarivanje uzvišenih intencija i ciljeva, koje je Svemogući Bog htio. Božiji Poslanik, Allah mu mir i spas darovao, rekao je: “Poslan sam samo da usavršim lijep moral kod ljudi.” (Bejheki)

Zato se bojte Allaha i opskrbite se, u što većoj mjeri, korisnim i kvalitetnim znanjima i najsavršenijim moralom, i pridržavajte se puta svoga Gospodara, da bi vam životi bili uspješni, duše čiste i da biste zaslužili zadovoljstvo svoga Gospodara.

Braćo muslimani! Ljetni raspust je pri kraju, odbrojavamo njegove posljednje dane, neki su ga iskoristili, a neki su bili nemarni. Evo nas na pragu nove akademske godine, u kojoj će se nastaviti naše naučno i spoznajno putovanje,

a obrazovni proces, nadamo se, krenuti putem napretka, prosperiteta, ponosa i slave.

Znajte, Allah vam se smilovao, da su obrazovne ustanove stvorene da budu svjetionici upute, vrata prema dobru, unapreditelji znanja, odgajatelji duše i utemeljitelji kreposti. Moramo osjetiti tu veliku odgovornost i ujediniti naše napore da postignemo ove uzvišene i plemenite ciljeve, a fokus našeg djelovanja treba biti na iskrenosti. Ono što se čini u ime Allaha, traje i ne prekida se, a ono što se čini u ime nekog ili nečeg drugog, prekida se i nestaje, jer djela se vrednuju prema namjerama. Ibn Mubarek, Allah mu se smilovao, rekao je: “Prvo znanje je namjera, zatim pomno slušanje, pa razumijevanje, pa pamćenje, pa djelovanje.”

Uvaženi učitelji i učiteljice, poučavanje je častan poziv, koji su ponijeli vjerovjesnici, od njih naslijedili učenjaci, a obavljaju ga dobri i čestiti. Blago onima koji ga cijene i znaju njegovo pravo. Obrazovanje je poruka i vi ste njeni nosioci, a u vas se, poslije Uzvišenog Allaha, polažu nade, radi vas se poduzimaju putovanja, u vašim “rukama” su umovi mladih, pa ih obogatite korisnim znanjem, oplemenite sveobuhvatnim savjetima i uložite sve svoje napore u odgajanju generacija u okrilju visokih moralnih vrijednosti, zdravih manira i plemenitih osobina, i usadite u njihova srca odanost Allahu i Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, zatim, pokoravajte se svojim pretpostavljenim, težite jačanju osjećaja pripadnosti domovini, očuvanju njene kulture i ostvarenju njene vizije i težnji.

O svjetionici znanja, vaš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je blag, nježan, milostiv i samilostan u poučavanju drugih, olakšavao je, a nije otežavao, privlačio je, a nije odbijao. Muavija ibn Hakem, radijallahu anhu, rekao je: “Na mjestu je moga oca i majke, nikada prije ili poslije njega nisam vidio učitelja koji ljepše poučava od njega, i tako mi Allaha, nije me napao, niti udario, niti uvrijedio.” (Muslim)

O očevi i majke, odgajajte svoju djecu da vole znanje i poštuju učenjake, i poučite ih da su lijepi maniri ispred znanja. Imam Malika je njegova majka oblačila u najljepšu odjeću, a zatim mu govorila: “Idi kod Rebie, i nauči od njega lijepe manire, prije znanja.”

Znajte, Allah vam se smilovao, da vama pripada najvažnija uloga u odgoju i obrazovanju, jer su vama povjerena vaša i tuđa djeca. Vaš Gospodar kaže: “O

vi koji vjerujete, sebe i porodice svoje čuvajte od Vatre čije će gorivo ljudi i kamenje biti” (Et-Tahrim, 6), a Ibn Omer, radijallahu anhumu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svi ste vi pastiri i svi ste odgovorni za svoje stado.” (Muttefekun alejhi)

O učenici i učenice, stigli su dani znanja, pa morate biti marljivi, vrijedni i imati visoke ambicije, da biste postigli ono što želite i na najbolji način iskoristili darove i talente koje vam je Allah dao, uzdigli se na ljestvici znanja i postigli najviše razine, jer ko traži veličinu, žrtvuje ono najveće i najbolje što posjeduje.

O vjernici, donosite salavate i selame na posljednjeg vjerovjesnika, predvodnika bogobojaznih i najboljeg učitelja, to vam je naredba od Allaha u Njegovoj jasnoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

POPRAVLJANJE MEĐULJUDSKIH VEZA (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

19. safer 1446. po Hidžri / 23. septembar 2024

Hvala Allahu, Gospodaru dva istoka i Gospodaru dva zapada, On nas je uputio i zapovjedio nam da popravimo međusobne odnose. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, svjedočenjem koje sa srca otklanja koprenu, svjedočim da je naš Poslanik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je On poslao i naredio ljudima i džinima da mu se pokoravaju, neka su na njega, njegovu porodicu i njegove ashabe, koji su se očistili od širka, sumnje i zla, Njegova milost, blagoslov i spas.

O muslimani, bojte se Allaha i popravite svoja srca. Ako je vaša nutrina dobra, i vaše vrijeme, bit će ispunjeno dobrom. “O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i umirite samo kao muslimani.” (Ali Imran, 102)

Jedno od važnih i sveobuhvatnih vjerskih pravila koje se tiče društvenih odnosa jeste rješavanje međuljudskih sporova i svađa, mirenje zavađenih srca i popravljjanje međusobnih odnosa, zato što raskol i neprijateljstvo okrnjuju vjeru i izazivaju smutnju među muslimanima.

O muslimani! Pomirenje među ljudima je časna osobina i velika vrlina, kojom se otklanjaju mržnja, zavist i zloba, i “gasi” vatra neprijateljstva, neslaganja i svađe. Allah Uzvišeni naredio je Svojim robovima da požure s prekidanjem svih svađa i mirenjem zavađenih. Kada god se među ljudima “zapali” iskra raskola, kada duše naginju ka svađi i kada se ruke prihvate “koplja” ili bilo kojeg drugog oružja, obaveza je, što prije, pokrenuti postupak pomirbe. Uzvišeni kaže: “Zato se bojte Allaha i izgladite međusobne razmirice.” (El-Enfal, 1)

Ibn Abbas, radijallahu anhum, rekao je: “Ovo je strogo i neodgodivo naređenje vjernicima da se boje Allaha i poprave međusobne odnose.”

Uzvišeni kaže: “Ako se dvije skupine vjernika sukobe, izmirite ih.” (El-Hudžurat, 9)

“Vjernici su samo braća, zato pomirite vaša dva brata i bojte se Allaha, da bi vam se milost ukazala.” (El-Hudžurat, 10)

“Ako se neka žena plaši da će joj se muž početi joguniti ili da će je zanemariti, onda se oni neće ogriješiti ako se nagode – a nagodba je najbolji način – ta ljudi su stvoreni lakomi!” (En-Nisa, 128)

O muslimani! Pomirenje među ljudima spada u najčasnije oblike pokornosti Allahu i najbolja dobra djela. Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas obavijestim o nečemu što je na većem stepenu od posta, namaza i sadake?” “Hoćemo”, odgovorili su, a on reče: “Izmirenje zavađenih, jer zavada uništava vjeru.” (Ebu Davud)

Neki dobri prethodnici kazali su: “Onaj ko želi nagradu pobožnih, neka izmiri zavađene i ne izaziva neprijateljstvo i mržnju među njima.” Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Na svaki ljudski zglob, svaki dan u kojem sunce izađe daje se milostinja: ako dvojicu pomiriš, to ti je sadaka; ako nekom pomogneš da na konja uzjaše ili mu pomogneš da prtljag na konja natovari, i to je sadaka; lijepa riječ je sadaka; svaki korak koji načiniš radi namaza je sadaka; da s puta ukloniš ono što prolaznike uznemirava i smeta im, i to je sadaka.” (Muttefekun alejhi)

O muslimani, istinski pregaoci, trudbenici i radnici za opće dobro nastoje izmiriti zavađene, okončati sporove i otkloniti uzroke razdora. Ako između dvoje ljudi izbije spor i svađa, oni će učiniti sve da se taj spor riješi, učinit će sve moguće i nemoguće, kako bi ih izmiriti, angažovat će izaslanike, pomiritelje, pa čak i ugledne ljude, samo da dođe do sloge umjesto razdora, približavanja umjesto udaljavanja, potpomaganja umjesto rivalstva i saradnje umjesto svađe. Uzvišeni kaže: “Nema kakva dobra u mnogim njihovim tajnim razgovorima, osim kada traže da se milostinja udjeljuje ili da se dobra djela čine ili da se uspostavlja sloga među ljudima. A ko to čini iz želje da Allahovu naklonost stekne, Mi ćemo mu, sigurno, veliku nagradu dati.” (En-Nisa, 114)

Sehl ibn Sa’d, radijallahu anhu, pripovijeda: “U plemenu Benu Amr ibn Avf desio se spor između nekih njegovih članova, pa je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao kod njih s jednom skupinom ashaba, u namjeri da ih izmiri.” (Muttefekun alejh) U Buharijevoj verziji navodi se: “Stanovnici Kubaa (naselje u Medini) međusobno su se zavadili, do te mjere da su jedni na druge bacali

kamenje. Kada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obaviješten o tome, rekao je: ‘Pođimo tamo da ih izmirimo.’”

O muslimani, mirenjem zavađenih čuva se islamsko bratstvo, štiti čast, uspostavlja blagostanje u muslimanskoj zajednici, postiže uspjeh, blagoslov, veliko dobro i nebrojene blagodati. Pravedno pomirenje, kojim su duše zadovoljne i kojim se otklanjanju nesuglasice, bolje je od razdora, a ustrajavanje u neslozi, neprijateljstvu i mržnji osnova je svakog zla, poniženja i propasti. Da li su zavađeni, od neprestane svađe i prepirke, dobili išta drugo osim lošeg primjera drugima, gubitka ugleda, narušavanja mirnog života, remećnja mirnog sna, fizičkog umora, likovanja zavidnika, gubitka rahatlua i zapadanja u duševni nemir i tjeskobu?

Zato se bojte Allaha, o muslimani, i oprostite pogreške, ne istražujte mahane i budite uvijek braća, volite jedni druge radi Allaha, pomažite se u pravednosti i bogobožnosti, odbacite podjele, neslaganja i hirove, držite se zajednice, bliskosti, ljubavi i bratstva.

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni Njegovog nadzora, pokoravajte Mu se i ne budite Mu nepokorni. “O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni.” (Et-Tevba, 119)

O muslimani, koliko bi samo domova i porodica uništila i potkopala nesloga, da nije bilo saosjećanja pomiritelja, samilosti iskrenih savjetnika i solidarnosti brižnih i milosrdnih ljudi. Koliko bi se iskrenih prijatelja, ili braće, ili rođaka, ili komšija posvađalo i razdvojilo da nije bilo posredovanja pomiritelja i zauzimanja uglednih ljudi, koji su, svojim iskrenim zalaganjem i trudom, sačuvali ljubav među njima i trajno spasili njihovu vezu. Koliko je “ratova” moglo izbiti među konkurentima u trgovini, poljoprivredi, zanatu da nije bilo svekolike mudrosti, zdravog mišljenja, korisnog savjeta, i pomiriteljske inicijative, koja je ugasila vatru smutnje i neslaganja.

Kada god pomiritelj bude tražio pomoć od svoga Gospodara, a uz to popravi svoju namjeru, djeluje iskreno radi Allaha, traži prikladno vrijeme, mjesto i blag i uvjerljiv govor, tada će njegov trud uroditi plodom, i njegovo djelovanje bit će poput dobrobiti kiše za zemlju.

Štaviše, pomiritelju je dozvoljeno, u postupku pomirbe, koristiti određene šerijatske olakšice, kao što je prenošenje lijepih i pohvalnih riječi među

zavađenima, iako ih nije čuo, kako bi iz njihovih srca otklonio ogorčenost i prikrivenu mržnju.

Ummu Kulsum bint Ukba, radijallahu anha, prenosi da je čula Božijeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: “Ne može bit lažac onaj koji miri ljude, unapređuje dobro i govori dobro.” Imam Nevevi rekao je: “To znači da on nije lažac koji miri ljude, već je dobročinitelj.”

Allah učinio mene i tebe od dobrih i čestitih, i od onih koji mire zavađene.

Donosite salavate i selame na Ahmeda, koji je pozivao na pravi put i koji će se zauzimati na Sudnjem danu. Onaj ko na njega donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata.

VRIJEME BRZO PROLAZI (MEDINA)

Hatib: dr. Ahmed ibn Ali el-Huzejfi
26. safer 1446. po Hidžri / 30. august 2024.

Sva hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Oporučujem sebi i vama bogobojažnost, jer je ona najbolja zaštita, najpitkiji izvor i najkorisnija opskrba na Dan kada budu ispitivane savjesti. Ko se bude Njega, Uzvišenog, bojao, mirisat će na dobrotu, a grane njegovih vrlina će bujati.

“A onome ko se Allaha boji, On će sve što mu treba učiniti dostupnim. To su, eto, Allahovi propisi, koje vam On objavljuje. A onome ko se bude Allaha bojao – On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati.” (Et-Talak, 4–5)

O vjernici i vjernice! Razuman čovjek, dok prelazi stazu svog putovanja na ovom svijetu, čiji putevi vijugaju i granaju se kroz njega, zastane na neko vrijeme, kako bi, još jednom, dobro razmislio o svemu: gleda tragove svojih koraka, razmišlja o dugačkoj stazi svog putovanja, pomiješaju se osjećaji čuđenja,

tuge i radosti u njemu, zaprepašten je kako se “niti” dana brzo zatežu, a “tepih” godina razmotava, tuguje za proteklom životom i prošlim vremenom, a posebno je tužan zbog propuštenih prilika, nemara, odugovlačenja i “rasipanja”, a raduje se zbog ostvarenih ambicija i ciljeva. Njegovo putovanje je i dugo i kratko, i sretno i nesretno, i radosno i tužno. Dugo je u pojedinostima svih njegovih događaja, a kratko zato što se na njemu nalazi putnikovo konačno odredište, koje jasno vidi. Na njemu su porazi i pobjede, suze tuge i radosti, odmor i umor, sastajanje i rastajanje, usponi i padovi, to je Božija zakonitost na ovom svijetu, kao što kaže Uzvišeni: “Znaite da život na ovome svijetu nije ništa drugo do igra, i rasonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imcima i brojem djece! Primjer za to je bilje čiji rast poslije kiše oduševljava nevjernike, ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na onome svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovome svijetu samo je varljivo naslađivanje.” (El-Hadid, 20)

To je turbulentno putovanje života, koje se ne zadržava u jednom stanju.

Iako je to dugo putovanje, koje se proteže od trenutka kada čovjek stane na ovu zemlju pa sve dok ga zemlja ne prekrije, ono je slično snovima spavača, kada se probudi iz sna, kao da se radi o boravku gosta ili viđenju duha.

Kako li je samo lijepo i suptilno Vjerovjesnikovo poređenje stanja vjernika na ovom svijetu i brzine njegovog prolaska, u hadisu koji prenosi Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, a u kojem se kaže: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spavao je na hasuri, pa su se tragovi hasure oslikali na njegovom čelu. Rekli smo: ‘Allahov Poslaniče, da ti nabavimo jastuk?’, a on reče: ‘Šta je za mene dunjaluk? Primjer mene i dunjaluka je kao primjer putnika koji se sklonio u hlad drveta, odmorio, a zatim nastavio svoje putovanje, ostavljajući tu hladovinu za sobom.’”

Poštovani vjernici! Vjernik, dok plovi olujnim morem dunjalučkog života, a ljuljaju ga i udaraju njegovi valovi, proživljava stanje psihičke stabilnosti i unutarnjeg mira, budući da je vezao svoje srce za Stvoritelja ovog svijeta i ispunio ga ljubavlju prema Njemu i iskrenom vjerom u Njegovu jednoću. Za njega je sukob oko materijalnih dobara sukob izvan duše, a ne unutar nje. On ga vidi svojim očima, ali ga ne doživljava u sebi.

Iskrena vjera, u dubinama ovoga života, prožima iscrpljene duše svježinom i mirom, zadovoljstvom i ubjeđenjem, spokojem i postojanošću. To je proljeće

srca na poljima života, njegova bujna sjena u dubinama nedaća, i lađa spasa u tim dubinama. Naći ćeš da je vjernik, unatoč životnim iskušenjima i nedaćama, smirenog srca, blage naravi, vedrog lica, zadovoljne duše i prijatnog govora.

Vjera je utjeha srca, smiraj duše i radost duha usred te dunjalučke borbe. Slast i ljepotu života u vjeri ne poznaje onaj ko ne zaroni u njegovu nabujalu rijeku, ne napoji njome svoju ožednjelu dušu, i dok ona ne prožme njegove biće, i ne prelije se sa duše na udove i u potpunosti ovlada njegovim životom. “Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život i doista ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.” (En-Nahl, 97)

Život s vjerom je lijep, plemenit i ugodan život, pred kojim se planine teškoća i nedaća smanjuju, a gomile strasti i ambicija ruše. Vjerovanje ima svoju slast, kako je to objasnio plemeniti Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koju će osjetiti svako onaj ko bude čvrsto vjerovao, s predanošću i poniznošću, i svoje vjerovanje praktično potvrdi. Ona se ne može opisati izrazima i riječima, već su to istine poznate pravim vjernicima i do kojih mogu dosegnuti samo odabrani Allahovi robovi.

O vjernici i vjernice! Prava vjera nije neko apstraktno značenje koje nema svoju stvarnost ili teorija koja je neprovodiva u stvarnom životu. To je uvjerenje koje ispunjava srce i preplavljuje dušu smirenošću, mirom, zadovoljstvom i srećom, zatim se reflektuje na tijelo, kroz konkretna djela i pokornost, a zatim se njen krug širi dok se ne prelije na cijelo čovječanstvo, dajući mu mir, spokoj, ljubav, dobrotu i pravdu. Ona uzdiže vjernika iznad prizemnih ambicija do samih vrhova ljudskog savršenstva.

Ova uzvišena vjera objavljena je kako bi preformulirala čovjekov um, dušu, misli i ponašanje, tako da ima čvrstu razinu vrijednosti, morala i psihološke, duhovne i mentalne transcendencije (uspinjanja, nadosjetilnosti) u ovom svijetu. Vjera je, u svom najširem smislu, veza između stvorenja i Stvoritelja, te veza između vidljivog i nevidljivog svijeta, i njome se ostvaruje integracija duše, duha, ponašanja i morala kod čovjeka, kao odabranog i odlikovanog Božijeg stvorenja i ono što je Svemogući namjeravao Svojim stvaranjem, a to je da vjera ispuni čovjeka psihičkim mirom i duhovnim spokojem, prije nego što ispuni Zemlju i izgradi je dobrotom, pravdom, ljubavlju, mirom i milošću. “... a tebe smo samo kao milost svjetovima poslali.” (El-Enbija, 107)

O vjernici i vjernice! U ovom odabranom danu preporučeno je donositi što više salavata i selama na najboljeg čovjeka i prvaka svih ljudi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Vaš najbolji dan je petak. Donosite u njemu što više salavata na mene, jer vaši salavati mi se predočavaju.”

SVEOBUHVAATNE MUDROSTI (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

3. rebiul-evvel 1446. po Hidžri / 6. septembar 2024.

Hvala Allahu, Koji obilno daruje i Koji je darežljiv. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i zahvaljujem Mu, On je hvaljen na svakom jeziku. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, svjedočanstvom istine, ubjeđenja i priznanja, očišćenim od sumnje i poricanja, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i Njegov poslanik, vlasnik Mekami-mahmuda, hvale vrijednog položaja, i Havda, tekućeg vrela. Neka su Allahovi blagoslovi, mir i spas na njega, na njegovu porodicu i njegove ashabe, koji su pomogli vjeru i svjedočili istinu, i na one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobojaznost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i držite se Njegove zaštite, jer On oprašta grijeha i otklanja nevolje. Sjećajte Ga se mnogo, jer srca se smiruju sjećanjem na Njega. Nemojte da vas zavora ovaj svijet, jer njegovi užici ne traju. Čuvajte se nade u dug život, jer je smrtni čas blizu i neizbježan je. Zahvaljujte Mu na obnavljanju i trajanju blagodati. Zdravlje, kada traje, ne cijeni se, a kada se izgubi, onda se shvati njegova vrijednost. Gospodaru, utječemo Ti se od nestanka Tvojih blagodati, promjene nagore i iznenadne kazne. "... i neka vam je na umu blagodat koju vam Allah daje, i Knjiga, i mudrost koju vam objavljuje, kojom vas savjetuje. Allaha se bojte i da Allah sve zna – na umu imajte!" (El-Bekara, 231)

O muslimani, istina ima svjetlo, a vrlina ljepotu. Duboka mudrost i lijep savjet, kada se nađu u pouzdanim riječima i blagom govoru, privlače duše i umiruju umove. U njima, njihovoj blagosti i pristojnosti očit je dokaz i jasan argument, i ukazuju na to da za svaku priliku i za svaku osobu postoji prikladan govor. "Na put Gospodara svoga mudro i lijepim savjetom pozivaj i s njima na najljepši način raspravljaj! Gospodar tvoj zna one koji su zalutali s puta Njegova, i On zna one koji su na Pravome putu." (En-Nahl, 125).

Braćo u islamu, ovo su sveobuhvatne riječi naših učenjaka i mudraca koje podsjećaju na ono što omekšava srca, pročišćava duše i vraća zalutale. To su upute za ispravan život na ovom i lijep povratak Allahu na onom svijetu, postizanje uspjeha na oba svijeta i dvostruke sreće. “Samo oni koji pameti imaju pouku primaju!” (Ez-Zumer, 9) “... i nastavi savjetovati, savjet će vjernicima, doista, koristiti.” (Ez-Zarijat, 55)

O muslimani! U ovim uputama učenjaci kažu: Postojanost na istini postiže se slijedenjem puta Upute, u halal ishrani, ozbiljnosti u postizanju bogobojažnosti, stalnom sjećanju na Allaha, pridržavanju šerijata i poštovanju svetosti muslimana. Onaj čija je nutrina ispravna, ispravne su mu i ostale stvari.

Dobro je u pet osobina: “odjeći” bogobojažnosti, pouzdanju u Allaha, stjecanju halal zarade, bogatstvu duše i suzdržavanju od zla. Najgora bolest je loš karakter i nepristojan govor.

Znajte, Allah vam se smilovao, da Allahovo odgađanje nije zanemarivanje; rob će biti pitan i nagrađen ili kažnjen. Samo oni koji se boje i strahuju opominju se: “... dozvat će se onaj koji se Allaha boji.” (El-A’la, 10) Dovoljno je čovjeku znanja da se boji Allaha, a dovoljno mu je neznanja da se divi svom djelu.

Čovjek koji sebi želi dobro treba da se čuva vanjske poniznosti i unutrašnje pokvarenosti. Neka se stidi toga da popravi ono što je vidljivo ljudima, a ne popravlja ono što zna Stvoritelj, uzvišen neka je On: “Allah ne gleda u vaše likove niti u vaša djela, već gleda u vaša srca.” Onaj ko popravi svoju unutrašnjost, Allah će mu popraviti vanjštinu, i “onaj ko sakrije sramotu svog brata, Allah će sakriti njegovu sramotu, a onaj ko prati sramotu svog brata, Allah će pratiti njegovu sramotu, pa će ga osramotiti čak i u njegovoj kući”.

O muslimani! Istina vodi ka dobroti, a dobrota vodi ka Džennetu. Laž vodi ka grijehu, a grijeh vodi ka Vatri. Druženje sa zlim ljudima uzrokuje loše mišljenje o dobrim ljudima, a zavist rađa nedostatak saosjećanja prema muslimanima. Loša opskrba za povratak Allahu jeste neprijateljstvo prema ljudima.

Nepravda prema samom sebi ogleda se u tome da čovjek nađe izgovor za sebe u svemu, a ne opravdava svoju braću ni u čemu. Samo jaki se izvinjavaju, samo hrabri opraštaju i samo sretni zaboravljaju.

Znajte, Allah vam se smilovao, da ljudi ne kude čovjeka osim onoliko koliko je Allah stavio u njihova srca. Onome ko se boji Allaha niko neće nauditi,

a onome ko se boji nekog drugog osim Allaha niko neće koristiti. Koliko god rob voli svog Gospodara, toliko će Allah učiniti da ga ljudi vole. Što više rob strahuje od svog Gospodara, Allah će u srca ljudi uliti veće poštovanje prema njemu.

O Allahov robe, govori istinu, drži se istine, radi ispravno, i ljudi će biti zadovoljni, makar i nakon nekog vremena. Briga za ovaj svijet rađa tamu u srcu, a briga za onaj svijet donosi svjetlo u srcu. Ljutnja je kazna kojom čovjek kažnjava sebe, a nepravda je prema drugima. Ono što trebamo znati jeste da je uzrok neslaganja među ljudima ili krivo shvaćena namjera ili pogrešno razumijevanje.

Braćo u islamu, onaj ko koristi sredstva komunikacije, neka podsjeća na obavezu, neka ukazuje na sunnet, neka upozorava na grešku, neka savjetuje s lijepom namjerom, tražeći nagradu i sevap, neka se trudi da okupi ljude oko zajedničke riječi, neka ima lijepo mišljenje, neka voli svom bratu ono što voli sebi, i neka misli dobro o svom bratu, i neka se čuva zla svog lošeg mišljenja.

Onaj koji sebi želi dobro neka se čuva beskorisnog trošenja vremena na društvenim mrežama i ulaska u rasprave s onima koji ih nisu dostojni.

O, kako je samo sretan čovjeka kojem je Allah dao pokajanje, koje ga čuva od ustrajnosti u grijehu, strah koji ga štiti od odgađanja i nadu koja mu skraćuje očekivanja, i koji je svoje vrijeme ispunio zikrom – spominjanjem svog Gospodara, u čistoj vjeri i pravoj iskrenosti. Svaki “pojilac” bit će napojen onim čime je pojiio druge. Onome koji je opomenut, a ne opameti se, uskraćeno je dobro, a onaj koji se bavi onim što ga se ne tiče, sâm je kriv. I bojte se dana kada će rob reći svom Gospodaru: “Kamo sreće da sam se za ovaj život pripremio!” (El-Fedžr, 24)

Nastoj, Allah te čuvao, da budeš od onih koji, kada znaju, budu blagi, a kada se od njih traži, daju. Budi pomoćnik onome koji traži uputu, saveznik istine onome koji traži savjet i riznica dobrote onome koji traži pomoć. Budi blizu zadovoljstva, daleko od niskih ciljeva. Neka ti istina bude cilj, stid pokrivač, a bogobožnost odjeća. Svjetlom dokaza se upravljaj, a naučne istine prihvati. Ako posrneš, vrati se; ako pogriješiš, izvini se; ako zgriješiš, prestani; ako ne znaš, pitaj; ako se naljutiš, obuzdaj se. Znaj da imaš prednost sve dok ne vidiš svoju prednost, a kada je vidiš, onda je više nemaš.

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i znajte da imate čuvare, plemenite pisare, koji znaju šta radite.

Donosite salavat i selam na darovanu milost, nepresušnu blagodat, vašeg vjerovjesnika Muhammeda, Allahovog poslanika. To vam je naredio vaš Gospodar, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

SAVJETI I OPOMENE (MEDINA)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

10. rebiul-evvel 1446. po Hidžri / 13. septembar 2024.

Hvala Allahu, Koji je sve stvorio i odredio mu mjeru i Koji je sve obuhvatio milošću i znanjem, “On je zaista blag i prašta grijeha” (Fatir, 41). Hvalim svog Gospodara i zahvaljujem Mu na vidljivim i skrivenim blagodatima, onima koje znamo i onima koje ne znamo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema sudruga, Koji je uvijek uzvišen Svojim svojstvima i lijepim imenima. Svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koga je Allah poslao kao milost svjetovima, kao donositelja radosnih vijesti i opomene, i onoga koji poziva Allahu, s Njegovim dopuštanjem, i svjetiljku koja sija. Allahu, blagoslovi i podari mir i blagoslov svom robu i poslaniku Muhammedu, njegovoj porodici i njegovim ashabima.

Bojte se Allaha, tražite Njegovo zadovoljstvo i izbjegavajte Njegove zabrane, On će vam upisati Svoje zadovoljstvo i uzdići vas na visoke stepene u Svojim džennetima. Uzvišeni Allah kaže: “Onoga koji pred Gospodara svoga kao nevjernik izađe čeka Džehennem, u njemu neće ni umrijeti ni živjeti; a one koji pred Njega izađu kao vjernici, a koji su dobra djela činili – njih sve čekaju visoki stepeni, edenski vrtovi kroz koje rijeke teku, u njima će oni vječno ostati, i to će biti nagrada za one koji se budu od grijeha očistili. (Taha, 74–76)

O ljudi! Uzvišeni Allah kaže: “O sinovi Ademovi, kad vam između vas samih budu dolazili poslanici koji će vam propise Moje objašnjavati – onda se oni koji se budu Allaha bojali i dobra djela činili neće ničega bojati niti će bilo za čim tugovati.” (El-A'raf, 35)

O sinovi Ademovi! Allah vas je stvorio za važan zadatak, kojeg su se nebesa i Zemlja odrekla, bojeći se da ga ne ispune i da ne budu kažnjeni, ili da ga ne izvrše u potpunosti pa da budu ukoreni, i da ih zadesi Allahov obračun i kazna. Zaista, taj važan zadatak je obožavanje Allaha, Uzvišenog, uređenjem i izgradnjom zemlje prema Allahovom zakonu, i izbjegavanjem nepravde i svega

što je zabranjeno. Uzvišeni Allah kaže: “Ko čini dobro, u svoju korist čini, a ko radi zlo, na svoju štetu radi. A Gospodar tvoj nije nepravedan prema robovima Svojim.” (Fussilet, 46)

O sine Ademov, razmisli o početku svog stvaranja i njegovom kraju, i o stanjima između početka i kraja, koja se stalno mijenjaju. Uzvišeni Allah kaže: “Mi čovjeka stvaramo da se trudi.” (El-Beled, 4) U tumačenju ovog ajeta komentatori Kur’ana kažu: “Allah je stvorio čovjeka da se suočava s teškoćama i izazovima ovog i onog svijeta, a zatim će nagradu dobiti oni koji su strpljivi i bogobojazni, a kaznu oni koji se povode za zabranjenim strastima i željama.” Uzvišeni Allah kaže: “A oni koji su zlo radili odavali su se onome u čemu su uživali, i grešnici su postali.” (Hud, 117)

O ljudi! Dovoljan nam je Allah i divan je On zaštitnik! To su riječi koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izgovarao u teškim trenucima, nevoljama i nedaćama, i koje je preporučivao svojim ashabima. Ibrahim, alejhis-selam, izgovorio je ove riječi kada je bio bačen u vatru.

Allahu ekber! Koliko su velike stvari koje će čovjek doživjeti u životu na ovom i na onom svijetu! Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista vidim ono što vi ne vidite, i čujem ono što vi ne čujete. Nebo je zaškripalo i ima pravo da zaškripi” – tj. od težine tereta – “nema mjesta na njemu širine četiri prsta a da nema meleka koji je spustio svoje čelo na sedždu Allahu. Tako mi Allaha, da znate ono što ja znam, malo biste se smijali, a mnogo plakali, ne biste uživali sa svojim ženama u posteljama, i izašli biste na visoka mjesta moleći Allaha. Volio bih da sam drvo koje će biti posječeno.” (Tirmizi)

Nakon života na ovom svijetu slijedi ispitivanje u kaburu, za svakoga ponaosob. Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada umrli bude spušten u kabur i njegovi prijatelji i porodica se udalje, on čuje topot njihovih koraka. Tada mu dođu dva meleka, posjednu ga i kažu: ‘Šta si govorio o ovom čovjeku?’ – misleći na Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Vjernik će reći: ‘Svjedočim da je on Allahov rob i Njegov poslanik.’ Reći će mu se: ‘Pogledaj svoje mjesto u Džehennemu, Allah ti ga je zamijenio mjestom u Džennetu.’ I vidjet će oba mjesta. A nevjernik i licemjer reći će: ‘Ne znam, govorio sam ono što su ljudi govorili.’ Reći će mu se: ‘Nisi

znao i nisi slijedio.’ Zatim će željeznim čekićem biti udaren toliko snažno da će ispustiti krik koji će čuti svi osim ljudi i džina.” (Buhari i Muslim)

One koji vjeruju Allah učvršćuje postojanom riječju, a u zabludi ostavlja nevjernike i licemjere, i sve diplome ovog svijeta neće im koristiti. Zatim će Uzvišeni Allah nastaviti ispitivanje poslanika, alejhimus-salam: “Jeste li prenijeli svojim narodima?”, od Nuha, alejhis-salam, do posljednjeg poslanika, predvodnika svih ljudi, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Uzvišeni Allah kaže: “A šta će, tek, biti kada dovedemo svjedoka iz svakoga naroda, a tebe dovedemo kao svjedoka protiv ovih? Tog dana jedva bi dočekali oni koji nisu vjerovali i koji su se protiv Poslanika dizali da je nad njima zemlja poravnana; a od Allaha neće moći ni jednu riječ sakriti.” (En-Nisa, 41–42)

“... i zaustavite ih, oni će biti pitani: “Šta vam je, zašto jedni drugima ne pomognete?” (Es-Saffat, 24–25)

“I sigurno ćemo pitati one kojima smo poslanike slali, a pitat ćemo, doista, i poslanike, i izložit ćemo im, pouzdano, sve što o njima znamo, jer Mi nismo odsutni bili.” (El-A’raf, 6–7)

Zatim će Allah pitati svakog čovjeka o njemu samom. Ebu Berza el-Eslemi, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Na Sudnjem danu čovjek se neće pomaknuti dok ne bude upitan za četvero: za život – kako ga je proveo, za znanje – šta je s njim uradio, za imetak – kako ga je stekao i na šta ga je potrošio, i o svom tijelu – kako ga je koristio.” (Tirmizi, hasen-sahih)

Obračun je težak, a Allah je pravedan sudija i Njemu ništa nije skriveno i On zna šta je u srcima. Na Sudnjem danu čovjek se neće pomaknuti sa svog mjesta dok ne bude upitan za četvero: za život – kako ga je proveo, dan za danom, noć za noći. Ako svom Gospodaru odgovori iskreno i provede svoj život u pokornosti, bit će među uspješnim. Allah kaže: “Allah će reći: ‘Ovo je Dan u kome će iskrenima od koristi iskrenost njihova biti; njima će džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, pripasti, vječno i zauvijek će u njima ostati. Allah će zadovoljan njima biti, a i oni Njime. To će veliki uspjeh biti!’” (El-Maida, 119)

Čovjek će biti pitan i za svoj imetak – kako ga je stekao i na šta ga je potrošio. Ovo je težak upit, jer se tiče načina zarade imetka i njegovog trošenja. Halal imetak vodi dobrog čovjeka do najviših džennetskih stepeni, dok haram

imetak donosi nesreću vlasniku i njegovim nasljednicima. Ensarijka Havla, radijallahu anha, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista će neki ljudi nepravedno raspolagati Allahovim imetkom, pa će za njih biti vatra na Sudnjem danu.” (Buhari)

Kolika je odgovornost za imetak i koliko je zla i pokvarenosti u njemu za one koji ga troše na strasti i uskraćuju ga onima koji ga zaslužuju!

Čovjek će biti pitan i za svoje znanje – šta je s njim uradio. Postupati u skladu sa znanjem podrazumijeva podučavanje onih kojima je to potrebno, navraćanje na dobro i odvrćanje od zla. Najveća dobrota ogleda se u usmjeravanju čovjeka ka dobru i odvrćanju od zla.

Čovjek će biti pitan i za svoju mladost – kako ju je proveo. Ko se pokaje i popravi prije nego što odgovori svom Gospodaru, Allah će prihvatiti njegovo pokajanje, obasuti ga Svojom milošću i uvesti ga u Džennet. Ko slaže Allahu u odgovoru, Allah će ga razotkriti, a njegovi udovi svjedočit će protiv njega. Uzvišeni Allah kaže: “A na Dan kad Allahovi neprijatelji u Vatru budu potjerani – oni prvi bit će zadržani, da bi ih sustigli ostali – i kad dođu do nje, uši njihove, i oči njihove, i kože njihove svjedočit će protiv njih o onome što su radili.” (Fussilet, 19–20)

A onoga ko slaže Allahu u odgovoru On će suočiti s onim što je učinio u ove četiri situacije, a zatim će biti bačen u Vatru.

Uzvišeni kaže: “Toga dana čovjek će o onome što je pripremio, a što propustio obaviješten biti.” (El-Kijama, 13)

“O čovječe, zašto da te obmanjuje to što je Gospodar tvoj plemenit?”

“Ti ćeš, o čovječe koji se mnogo trudiš, trud svoj pred Gospodarom svojim naći: onaj kome bude knjiga njegova u desnu ruku njegovu data lahko će račun položiti i svojima će se radostan vratiti; a onaj kome bude knjiga njegova iza leđa njegovih data propast će prizivati i u ognju će gorjeti, jer je sa čeljadi svojom radostan bio.” (El-Inšikak, 6–13)

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i čvrsto se držite islama. Onaj ko se drži bogobožnosti, postići će dobro, i spasit će se od zla i propasti. Allah kaže: “Allah je vjernike milošću Svojom obasuo kad im je jednog između njih kao poslanika poslao, da im riječi Njegove kazuje, da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitoj zabludi.” (Ali Imran, 164)

Allah je poslao Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao milost svjetovima. Nema dobra koje musliman može postići na ovom i budućem svijetu a da ga Allah nije omogućio preko njega. Poslanikovo, sallallahu alejhi ve sellem, pravo dolazi odmah nakon Allahovog prava.

Allah kaže: “Vjerovjesnik treba biti preči vjernicima nego oni sami sebi, a žene njegove su – kao majke njihove.” (El-Ahzab, 6)

“O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati; i neka znate da se Allah upliće između čovjeka i srca njegova, i da ćete se svi pred Njim sakupiti.” (El-Enfal, 24)

Poslanikovo pravo, sallallahu alejhi ve sellem, jeste da ga volimo, da mu dajemo prednost nad svime, da izvršavamo ono što je naredio, a klonimo se onoga što je zabranio, da vjerujemo u ono o čemu nas je obavijestio i da Allaha obožavamo onako kako nas je on uputio u svom šerijatu. Poslanik, neka su Allahovi blagoslovi i mir na njega, rekao je: “Niko od vas neće vjerovati dok mu ne budem draži od njegovog oca, njegovog djeteta i svih ljudi.” (Buhari i Muslim)

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

VRIJEDNOST TEVHIDA (MEKA)

Hatib: dr. Abdurrahman ibn Abdulaziz es-Sudejs
17. rebiul-evvel 1446. po Hidžri / 20. septembar 2024.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se kajemo. Sva hvala pripada Njemu.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, priznajući Njegov rububijjet – da je On jedini Apsolutni Gospodar, uluhijjet – da je On jedini dostojan obožavanja i Njegovu uzvišenost i jednoću, i svjedočim da je naš poslanik Muhammed, Allahov rob i Njegov poslanik, najbolji čovjek koji je pozivao u tevhid, vjerovanjem i djelom, neka su Allahovi blagoslovi na njega, na njegovu čistu porodicu, koja je stub istine i časti, i njegove ashabe koji su se trudili za riječ istine, i na tabiine i one koji ih slijede u dobročinstvu, koji se nadaju obećanju i boje se prijetnje, neka je mnogo Allahovih blagoslova na sve njih do Sudnjeg dana.

O ljudi, bojte se Allaha, vašeg Gospodara, i obožavajte Ga, i pokoravajte Mu se, i vjerujte u Njega, vi nemate drugog boga osim Njega, niti drugog gospodara osim Njega, niti drugog boga koji je dostojan istinskog obožavanja osim Njega.

O vjernici, nakon što je, na neko vrijeme, prekinuto slanje poslanika, došao je blagi povjetarac islamske poruke, sa svojim uzvišenim božanskim zakonima, koje su prihvatile čiste duše, bez odbijanja ili prikrivanja. Islam je došao sa čistim vjerovanjem, koje se smjestilo u dubinama srca, i duša se uzdigla s njim do vrhova uzvišenosti; to je vjerovanje tevhida – obožavanja jednog Boga, Allaha, Uzvišenog. Allah je stvorio Svoje robove u čistoj vjeri, ali su ih šejtani odveli od njihove vjere, i uljepšali im puteve zablude i stranputice. U vjerodostojnom hadisi-kudsiju, Uzvišeni Allah kaže: “Stvorio sam Svoje robove u čistoj vjeri (hunefā), ali su im šejtani došli i odveli ih od njihove vjere, i zabranili im ono što sam im dozvolio, i naredili im da Mi pripisuju kao sudruga ono za što nisam objavio dokaz.” (Muslim) Uzvišeni Allah kaže: “A naredeno

im je da samo Allaha obožavaju, iskreno Mu ispovijedajući vjeru, kao pravi vjernici.” (El-Bejjina, 5)

Ummete imana, tevhid – vjerovanje u jednog Boga, Allaha, Uzvišenog, uključuje vjerovanje u Njegov rububijet – apsolutnu vlast, posjedovanje i upravljanje, uluhijet – dostojnost obožavanja i Njegova imena i svojstva: “Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima, a klonite se onih koji iskreću Njegova imena – kako budu radili, onako će biti kažnjeni!” (El-A’raf, 180). Iako tevhid ima uzvišeno mjesto, njegovo očuvanje i ispunjavanje njegovih uvjeta i zahtjeva, posebno u primjeni, na praktičnom polju i u konkretnim životnim situacijama, predstavlja najveći cilj u cijelom životu; jer je najveći cilj šerijata očuvanje vjere, i zaštita vjerovanja od svih vrsta prekršaja, širka – idolatrije, novotarija i izmišljotina. To se ostvarilo kroz uputu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, riječima i djelima; njegov život bio je živa slika pokornosti, poniznosti, potrebe za Allahom i oslanjanja na Njega, Jedinog.

O muslimani, islam svoje sljedbenike odgaja u okrilju principa tevhide, jednoboštva, ispravnog vjerovanja, snažnog uvjerenja, oslanjanja samo na Allaha, slijeđenja sunneta i pridržavanja puta prvih generacija muslimana, a udaljio ih je od iluzija, sumnji i maštarija koje zbunjuju njihove umove, truju njihove misli i čine da stvari vide drugačijima nego što one jesu. Zabranio je sve što narušava taj princip, poput traženja posredovanja od mrtvih, evlija, i potiranje njihovih grobova, mauzoleja i turbeta radi postizanja blagoslova. Mnogi ih hodočaste, tražeći od njih, mimo Allaha, podizanje deredža, otklanjanje nevolja, ispunjenje potreba i liječenje bolesnih, i tvrde da ih oni vode do najuzvišenijih ciljeva, najviših stepeni, ispunjavaju im potrebe, daruju im talente i sigurnost od opasnosti, kao da je Uzvišeni Allah zatvorio Svoja vrata pred potrebama Svojih stvorenja. Uzvišen je Allah i visoko iznad onoga što govore i rade.

Ummete islama, najveća zapovijed je tevhid – obožavanje Allaha Uzvišenog, a najveća zabrana je širk – pripisivanje sudruga Allahu Uzvišenom.

Uzvišeni Allah kaže: “Mi smo svakom narodu poslanika poslali: “Allahu se klanjajte, a kumira se klonite!” (En-Nahl, 36); “Ne stavljaš uz Allaha nekog drugog boga – da ne bi osudu zaslužio i bez podrške ostao!” (El-Isra, 22).

U vjerodostojnom hadisu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: “Koji je grijeh najveći?”, pa je rekao: “Da Allahu pripišeš druga, a On te stvorio.” (Muttefekun alejhi)

Širk podrazumijeva da se neki vid ibadeta usmjeri nekom drugom mimo Allaha, poput kurbana, zavjeta, dove, traženja pomoći, oslanjanja, straha, nade i slično.

Uzvišeni Allah kaže: “Samo se Njemu možete moliti! A oni kojima se pored Njega mole – neće im se odazvati, kao što ni voda neće stići u usta onome koji prema njoj samo dlanove svoje pruži; molitva nevjernika je stvar izgubljena.” (Er-Ra’d, 14)

“A oni kojima se, pored Njega, klanjate ne posjeduju ništa.” (Fatir, 13)

“Allah neće oprostiti da Mu se neko drugi smatra ravnim, a oprostit će manje grijeha od toga kome On hoće.” (En-Nisa, 48)

“O sinko moj, ne smatraj druge Allahu ravnim, mnogoboštvo je, zaista, velika nepravda.” (Lukman, 13)

O muslimani, i pored teške situacije u kojoj se nalazi naš ummet, u mnogim dijelovima gdje su se proširile novotarije i izmišljotine, koje sramote vjernike i zaslužuju da za njih prolijemo suzu tuge, nema izlaza za zajednicu, osim da se vrati svojim izvorima ponosa i sjaja, svojoj časti i blistavosti, i slijedi put prvih generacija ove zajednice, ashaba i tabiina, neka je Allah zadovoljan svima njima. U dva Sahiha bilježi se od Abdullaha ibn Mesuda, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolje generacije su moja generacija, zatim oni koji dolaze poslije njih, zatim oni koji dolaze poslije njih.” Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Ko želi da slijedi, neka slijedi one koji su umrli, jer živi nisu sigurni od iskušenja.” To su ashabi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, najiskrenijih srca, najtemeljitijeg znanja i najjednostavnije prakse u ovome ummetu.

Vođa pravovjernih, Omer ibn Abdulaziz, Allah mu se smilovao, rekao je: “Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i vladari poslije njega uspostavili su sunnete, čije pridržavanje vodi ka slijeđenju Allahove Knjige i upotpunjenju pokornosti Allahu. Niko od stvorenja nema pravo da ih mijenja ili zamjenjuje, niti da razmatra nešto što im je suprotno. Ko se njima rukovodi, on je upućen, ko traži pomoć kroz njih, on je pomognut, a ko ih napusti i slijedi drugi put mimo puta vjernika, Allah će ga prepustiti onome što je izabrao i uvesti ga u Džehennem, a loše je to prebivalište.”

Također, poštivanjem svih ashaba i majki vjernika, neka je Allah zadovoljan svima njima i neka ih nagradi, zajedništvom i vođstvom, slušanjem i pokoravanjem vladarima u dobru, ostvaruje se ispravno vjerovanje i distancira se od zabludjelih puteva i frakcionaštva.

O sljedbenici tevhida i ispravnog vjerovanja, učite svoju djecu čistom tevidu i odgajajte ih na putu ispravnih prethodnika, neka je Allah zadovoljan njima, i zaštitite ih od stranih zabludjelih ideja i neutemeljenih vjerovanja. Neka im pripadnost ispravnoj akidi bude izvor ponosa i časti.

O kako je ummetu potrebno da se vrati u okrilje svjetla dviju objava, ujedinjenih oko Kur'ana i sunneta i pridržavanja puta prvih generacija, kako bi postigao dobro na ovom i onom svijetu. Molimo Allaha da nas poživi u tevidu i ispravnom vjerovanju, i da nas usmrti na pravom i jasnom putu. On je plemenit i darežljiv. Utječem se Allahu od prokletog šejtana: "I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; eto, to vam On naređuje, da biste se grijeha klonili." (El-En'am, 153)

Molim Allaha da podari blagoslov i meni i vama u dvjema objavama, i da podari da se okoristimo uputom predvodnika ljudi i džina. Rekoh ovo, i tražim oprost od Allaha, Velikog i Uzvišenog, za sebe i vas, i za sve muslimane i muslimanke, od svih grijeha i pogrešaka, a tražite i vi oprost od Njega i pokajte Mu se, zaista moj Gospodar mnogo prašta i milostiv je.

O vjernici, bojte se Allaha Uzvišenog i znajte da je najbolji govor Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novotarije, a svaka novotarija je zabluda.

O vjernici, potreba za zaštitom čistog tevhida i zatvaranjem puteva širka posebno se povećala u današnjem vremenu, vremenu medijskog otvaranja i društvenih mreža, koje mogu sadržavati neetički sadržaj koji narušava ispravnu islamsku vjeru.

Donosite salavate i selame na Mustafu, odabranog i pouzdanog predvodnika, uzora vjernika, poslanog s jasnim šerijatom, kao što vam je to naredio vaš Gospodar, Gospodar svjetova, rekavši u jasnoj Knjizi: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

ZAHVALNOST NA ALLAHOVIM BLAGODATIMA (MEKA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni
24. 3. 1446. po Hidžri / 27. septembar 2024.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, i svjedočim da je naš poslanik Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su Allahovi blagoslovi i mir na njega, na njegovu porodicu i ashabe.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, Čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vašu dobra djela nagraditi i grijehe vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su nove stvari, svaka nova stvar je novotarija, svaka novotarija je zabluda.

O ljudi, bojte se Allaha i sjetite se Njegovih blagodati prema vama. Zahvaljujte Mu i obožavajte Ga iskreno, makar bilo krivo nevjernicima i mnogobošcima.

Draga braćo i sestre, Allah je čovječanstvu podario islam i počastio ih Svojim poslanikom, koji nije znao ni čitati ni pisati, Muhammedom, sallallahu alejhi ve sellem, najboljim među ljudima. Tako su ljudi postali braća i prijatelji, nakon što su bili razjedinjeni i neprijatelji. Na to ih je Allah podsjetio riječima:

“I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali.” (Ali Imran, 103)

O ljudi, kada pogledamo u svemir i u sebe same, vidimo Allahove blagodati koje se ne mogu izbrojati. Njegove milosti su stalne i neprekidne. Naša je dužnost govoriti o Allahovim blagodatima i zahvaljivati na darovima koje nam je dao, duhovnim i materijalnim blagodatima, sigurnosti i blagostanju domovine i ljudi, zdravlju tijela, časti, ukrasima i djeci, te na svim ostalim Njegovim blagodatima koje su nebrojene i neizmjerne.

U kontekstu govora o blagodatima, Allah, obraćajući se muslimanskoj zajednici, preko Svog plemenitog Poslanika, našeg vjerovjesnika Muhammeda, neka su mir i blagoslov na njega i njegovu porodicu, kaže: “... i o blagodati Gospodara svoga kazuj!” (Ed-Duha, 11)

Dakle, govoriti o Božijim blagodatima, bilo vjerskim ili svjetovnim, znači zahvaljivati na njima i ponositi se njima. Kada čovjek govori o Božijoj blagodati, neka to čini s namjerom da ukaže na Allahovu milost prema sebi i ljudima, i da potakne druge na želju za onim što je kod Allaha i zahvalnost za ono što je dao. Uzvišeni Allah naš je Stvoritelj i Opskrbitelj, a Njegove blagodati i darovi su nebrojeni. Bog kaže: “Od Allaha je svaka blagodati koju uživate” (En-Nahl, 53), i kaže: “... i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali – čovjek je, uistinu, nepravedan i nezahvalan” (Ibrahim, 34).

Prva faza zahvalnosti za te blagodati jeste da ih prepoznamo, osjetimo i ne zaboravimo na milost koja nam je ukazana. Trebamo dobro razumjeti da su sve ove blagodati koje uživamo od jednog jedinog Darovatelja, Gospodara svjetova, Stvoritelja svih stvorenja, Gospodara gospodara i Uzročnika svih uzroka.

Druga faza zahvalnosti jeste da koristimo te blagodati u svrhe za koje ih je Allah stvorio, u pokornosti i ostvarivanju značenja robovanja, i da izbjegavamo korištenje tih blagodati u grijehu. Naš uzor u tome je naš vjerovjesnik Muhammed, najzahvalniji Allahov rob, sallallahu alejhi ve sellem. Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao noću dok mu noge ne bi otekale. Aiša ga je upitala: “Zašto to radiš kad ti je Allah oprostio sve prošle i buduće grijehe?”, a on je odgovorio: “Zar da ne budem zahvalan rob?” (Buhari i Muslim)

O muslimani, Allah je obdario ovu zemlju, Kraljevinu Saudijsku Arabiju, slogom i jedinstvom riječi, iskrenim obožavanjem samo Allaha i slijeđenjem sunneta našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, onako kako nam je to naredio i oporučio Muhammed, sin Abdullahov, radost naših očiju, neka su Allahov mir i blagoslov na njega. To je velika blagodan koju moramo spominjati i zahvaljivati na njoj.

Zahvalnost Allahu, Gospodaru svjetova, velika je vrlina i plemenit položaj, a zahvalnost, kao svojstvo, je Allahovo svojstvo, neka je uzvišen, i svojstvo Njegovih plemenitih vjerovjesnika, alejhimus-selam. Uzvišeni Allah hvali Svog vjerovjesnika Ibrahima, alejhis-selam, riječima: “Ibrahim je bio primjer čestitosti, pokoran Allahu, pravi vjernik, nije druge smatrao Allahu ravnim, i bio je zahvalan na blagodatima Njegovim” (En-Nahl, 120–121).

Najveća zahvalnost je ona koja je povezana s dobrim djelima, i da rob koristi Allahove blagodati u svrhe za koje su stvorene, u pokornosti i bogobožnosti, i da radi s njima ono što Allah voli i čime je zadovoljan.

Bojte se Allaha, o muslimani, i čvrsto se držite Allahove Knjige i sunneta Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i sunneta njegovih pravednih halifa nakon njega.

Znajte, o ljudi, da velike nacije pamte svoju povijest i koriste je kao alat za usmjeravanje i odgoj, i uzimaju postignuća svojih predaka kao poticaj za uzdizanje, žrtvovanje, ustrajnost i postizanje svega što je korisno za islam i muslimane, jer nacija koja ne poznaje svoju historiju, ne može ispravno kreirati svoju budućnost.

O vjernici, često donosite salavat i selam na utočište čovječanstva, na velikom stajanju na Sudnjem danu, našeg poslanika i našeg zagovornika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

ALLAH VIDI SVOJE ROBOVE (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti
1. rebiul-ahir 1446. po Hidžri / 4. oktobar 2024.

Hvala Allahu, Koji je Svojim znanjem sve obuhvatio i svemu odredio mjeru. Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha, jedinog, Koji nema sudruga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Neka su Allahov mir i blagoslov na njega, na njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

Preporučujem vama i sebi bogobožnost, jer to je najbolja opskrba “na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti” (Eš-Šuara, 88–89).

Uzvišeni Allah kaže: “Allah, uistinu, robove Svoje vidi.” (Gafir, 44)

Ovaj ajet nosi duboka značenja i ima snažan utjecaj na dušu i cijeli život. Oni koji ga čitaju, postaju svjesni da je Allah taj koji upravlja svime i da vidi sve ljude, pa im se srca ispune smirenošću. Allah je stvorio ovaj savršeni svemir za Svoje robove, jer On je Milostivi i Samilosni, Vlasnik nebesa i Zemlje. On im je potčinio noć za odmor, a dan za privređivanje, Sunce i Mjesec za računanje vremena, drveće i životinje da im služe. Prostro im je zemlju pod nogama, dao da kroz nju teku rijeke i da iz njene utrobe niču plodovi, kako bi jeli od njenih blagodati. Sve to jer je Allah taj koji sve vidi i zna, pa zar neće zahvaljivati?

Čvrsto ubjeđenje da Allah vidi Svoje robove usađuje u srce zadovoljstvo i daje mu sigurnost da je opskrba zagarantovana i da Allahu nije skriveno nijedno stanje Njegovog roba. Allah, Svojim znanjem i milošću, vidi stanje Svog roba, njegovu nevolju, njegove potrebe i brige za budućnost. Kada je siguran da ga Allah čuje i vidi, srce mu se ispuni smirenošću i nestane briga, što jača njegovu odlučnost u suočavanju sa izazovima i jača njegovo oslanjanje na Allaha, kao što je Allah rekao Musau i Harunu: “Ja sam s vama; čujem i vidim.” (Taha, 46)

Musa, alejhis-selam, krenuo je s tim uvjerenjem kada se našao pred morem, a iza njega je bila faraonova vojska, koja ga je u stopu pratila. Činilo se da su

sva vrata zatvorena, ali njegovo povjerenje u Allaha nije se pokolebalo i rekao je: “Neće!”, reče on, “Gospodar moj je sa mnom, On će mi put pokazati.” (Eš-Šuara, 62)

Slično je bilo s poslanikom Muhammedom, sallallahu alejhi ve sellem, kada je činio hidžru, a idolopoklonici su ga slijedili s namjerom da ga ubiju. Poslanik je stajao u pećini brda Sevr smiren, tješeći svog saputnika Ebu Bekra, radijallahu anhu, govoreći mu: “Ne žalosti se, Allah je s nama.” (Et-Tevba, 40)

Kada dunjaluk “baci” svoje terete na srce muslimana i kada ga preplave brige i misli, tada će mu prisjećanje na ovo veliko značenje: “Allah, uistinu, robove Svoje vidi” (Gafir, 44), ispuniti srce smirenošću – iako Ga ne vidiš, On tebe vidi. Ovo vjerovanje ispunjava srca posvećenošću Allahu tokom molitve i podstiče ih da razmišljaju o Njegovim ajetima, udube se u promatranje Njegovih prostranstva i osjećaju veličinu stajanja pred Njim. Kada završi s namazom, njegova duša zasija i tuga nestane iz njegovog srca.

“Allah, uistinu, robove Svoje vidi” (Gafir, 44), riječi su Kur’ana, koje se uče, čine čuda, u dušu muslimana usađuju stid prema Allahu, pa se stidi da bude viđen tamo gdje je On zabranio ili bude odsutan tamo gdje je On naredio da bude prisutan. Boji se da ga njegovi prsti ne odvedu na zabranjene internet stranice (na kojima se nudi nemoralan sadržaj), ili da ga noge ne odvedu na mjesta s kojima nije zadovoljan njegov Stvoritelj, da mu uši ne čuju beskoristan i nepristojan govor ili ogovaranje. Svjestan je da Allah vidi sve što radi i ta svijest postaje njegova zaštita od grijeha.

Ovaj ajet pospješuje i jača vrlinu čednosti kod muslimana, nadahnjujući ga da izbjegava požude i hirove. Kada mu glas strasti kaže: “Dodji ovamo!” (Jusuf, 23), sjeti se da ga Allah vidi, i kaže mu: “Sačuvaj Bože!” (Jusuf, 23). Ne pitaj za snagu i postojanost tog srca usred iskušenja! Ibn Kajjim o takvim srcima kaže: “Srce ispunjeno sviješću o Allahovoj veličini, ljubavlju, znanjem o Njegovoj sveobaviještenosti, stidom – koji šejtan će se usuditi da priđe takvom srcu?”

Potlačeni uči: “Allah, uistinu, robove Svoje vidi” (Gafir, 44), i u njegovo srce vraća se čvrsto ubjeđenje, jer zna da Allahu ništa ne može promaći, i da će Njegova pravda biti provedena. On će osvetiti potlačenog u vremenu koje Allah, u Svojoj mudrosti, odredi, i zbog toga je on siguran da će njegovo pravo biti zaštićeno. Čak i ako se nepravda poveća i potraje, ona ima svoj kraj, i sudbina tlačitelja je strašna.

U podnošenju iskušenja krije se ogromno blago, nagrada koju samo Allah Uzvišeni zna, kao što je rekao: “A mnogobošci će, sigurno, saznati u kakvu će se muku uvaliti.” (Eš-Šuara, 227)

Kada musliman osjeti da ga Allah vidi, njegov Stvoritelj postaje najbrže utočište u koje se sklanja, najbliži od kojeg traži i zaštitnik od kojeg traži pomoć. Dova su prva vrata na koja kuca kada se suoči sa životnim poteškoćama. Uzvišeni Allah kaže: “A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome, udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu.” (El-Bekara, 186)

Kur’anske riječi: “Allah, uistinu, robove Svoje vidi” (Gafir, 44), predstavljaju čvrst temelj, koji podupire razvoj društva, uzdizanje nacije i izgradnju domovine. Kada zaposlenik ili odgovorna osoba shvati da ga Allah vidi i zna za njegova djela, u njemu se budi snažan motiv za iskrenost i perfekciju u poslu. Rad tada nije samo svjetovna obaveza, već ibadet kojim traži Allahovo zadovoljstvo. Tako institucije napreduju, životi pojedinaca cvjetaju, korupcija se smanjuje, a društva se mijenjaju nabolje.

Kada se u srcu učvrsti značenje ajeta: “Allah, uistinu, robove Svoje vidi” (Gafir, 44), svijest o Allahovom nadzoru i sveprisutnosti postaje najviši kriterij u kupovini i prodaji, i u ispunjavanju prava. Trgovac tada slijedi princip poštenja, ne vara u prodaji svoje robe, ne zloupotrebljava potrebe ljudi, ispunjava ugovore, izbjegava nepravdu i prevaru. Tako život napreduje, moral se uzdiže, a poštenje vlada u društvu.

O vjernici, donosite salavate na Poslanika upute, jer vam je Allah to naredio u Svojoj Knjizi, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allahu moj, blagoslovi Muhammeda i njegovu porodicu i ashabe, i budi zadovoljan pravovjernim halifama, vođama, koji su vodili ljude pravim putem – Ebu Bekrom, Omerom, Osmanom i Alijom, i svim čestitim ashabima! Budi i prema nama milostiv, o Najmilostiviji!

VAŽNOST SIGURNOSTI I BLAGOSTANJA (MEKA)

Hatib: dr. Jasir ed-Devseri

8. rebiul-ahir 1446. po Hidžri/ 11. oktobar 2024.

Hvala Allahu na velikim blagodatima i dobročinstvima, i na obilju Njegovе plemenitosti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga u vlasti, božanstvenosti, lijepim imenima i savršenim svojstvima, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik i uzor ljudima u riječima i djelima. Neka su Allahovi blagoslovi i mir na njega, na njegovu porodicu, ashabe i sljedbenike sve do Dana susreta.

Preporučujem vama i sebi bogobojažnost, ona je temelj uspjeha i ključ spasa. Nema građevine koja nije utemeljena na bogobojažnosti a da se nije srušila i da nije propala. “Da li je bolji onaj koji je temelj zgrade svoje postavio na strahu od Allaha i u želji da Mu se umili – ili onaj koji je temelj zgrade svoje postavio na rub podlokane obale koja se nagnula, da se zajedno s njim u vatru džehennemsku sruši? A Allah neće ukazati na Pravi put narodu koji sam sebi nepravdu čini.” (Et-Tevba, 109)

Jedna od najvećih Allahovih blagodati, nakon vjere, jeste blagodat sigurnosti i mira. To je neprocjenjiv dar od Milostivog, koji se ne može kupiti novcem, jer bez sigurnosti nema sreće i ugodnosti u životu. Kada se uspostavi sigurnost, propisi vjere mogu se izvršavati, znanje i obrazovanje se šire, ljudi se ujedinjuju, pravda se provodi, prava se čuvaju, opskrba se uvećava, dobra se razmjenjuju, zakon se primjenjuje, zlo se sprečava, neprijatelj se suzbija, a život, imetak i čast ljudi su zaštićeni. Ako sigurnost nestane, stanje se mijenja, niko ne uživa u miru, neznanje se širi, nepravda prevladava, prava se gube, život postaje težak, čast se povređuje, krv se proljeva i domovina se napušta. Uzvišeni kaže: “Allah navodi kao primjer grad, siguran i spokojan, kome je u obilju dolazila hrana sa svih strana, a koji je nezahvalan na Allahovim blagodatima bio, pa mu je Allah zbog onoga što je radio dao da iskusi i glad i strah.” (En-Nahl, 112)

Zbog uzvišene pozicije sigurnosti, Allah je njome počastio Svoje odane sljedbenike, u Svojim džennetima i Kući počasti, rekavši: “Uđite u njih sigurni, straha oslobođeni!” (El-Hidžr, 46)

Cijenjeni vjernici! Kako je sigurnost bila jedan od ciljeva poziva poslanika i vjerovjesnika, Ibrahim, alejhis-selam, povezao je dovu za sigurnost s tevhidom, čistom vjerom u jednog Boga, i rekao je: “Gospodaru moj, učini ovaj grad sigurnim i sačuvaj mene i sinove moje da se klanjamo kumirima.” (Ibrahim, 35) Dakle, u isto vrijeme tražio je fizičku i duhovnu sigurnost. Jusuf, alejhis-selam, plemeniti, sin plemenitog, pozvao je svoje roditelje da uđu u Egipat, obradovavši ih sigurnošću: “Nastanite se u Misiru, svakog straha, ako Bog da, oslobođeni!” (Jusuf, 99)

A kada se Allahov poslanik Musa, alejhis-selam, uplašio, njegov Gospodar smirio ga je riječima: “O Musa, priđi i ne boj se, sigurno ti se nikakvo zlo dogoditi neće.” (El-Kasas, 31) Tako je prošla opasnost, a Musa je prišao sigurno, s dodatnom vjerom i punim ubjeđenjem.

Naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije propuštao proučiti ove riječi ujutro i navečer: “O Allahu, molim Te za sigurnost na ovom i budućem svijetu! O Allahu, molim Te za oprost i sigurnost u mojoj vjeri, životu, porodici i imetku! O Allahu, pokrij moje sramote, umiri moje strahove, čuvaj me sprijeda, otraga, s desne i lijeve strane, odozgo i utječem Ti se da budem napadnut odozdo!” (Ebu Davud)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dao je prednost blagodatima sigurnosti nad blagodatima zdravlja i opskrbe, kako bi svom ummetu ukazao na važnost sigurnosti u životu, rekavši: “Ko od vas osvane siguran u svom domu, zdravog tijela, s opskrbom za taj dan, kao da mu je dat cijeli svijet.” (Tirmizi)

O vjernici! Allah je Svojim robovima obećao da će postići sigurnost kada budu vjerovali u Njega, kada budu samo Njega obožavali i kada ustraju u pokornosti i ibadetu samo Njemu, rekavši: “Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurno namjesnicima na Zemlji postaviti, kao što je postavio namjesnicima one prije njih, i da će im zacijelo vjeru njihovu učvrstiti, onu koju im On želi, i da će im sigurno strah sigurnošću zamijeniti; oni će se samo Meni klanjati, i neće druge Meni ravnim smatrati.” (En-Nur, 55)

Sigurnost je povezana s vjerom, povećava se s njenim povećanjem, smanjuje se s njenim smanjenjem, i nestaje s njenim nestankom.

Vjera je uvijek za vlast i namjesništvo na Zemlji. Onaj ko vjeruje i boji se Allaha bit će siguran na ovom svijetu i na Danu suđenja. Uzvišeni Allah kaže: “i oni koji uputstvo Moje budu slijedili – ničega se neće bojati i ni za čim neće tugovati.” (El-Bekara, 38) Nema straha i tuge za onoga koji slijedi uputu – on će biti siguran i sretan na ovom i budućem svijetu, postići će ono što želi, a izbjeći ono od čega strahuje, Allah će ga zaštititi od stranputice i zablude i sačuvati od nesreće i neznanja. Uzvišeni kaže: “i onaj ko bude slijedio uputu Moju neće zalutati i neće nesretan biti.” (Taha, 123)

O vjernici, iz svega navedenog jasno je kakvo mjesto sigurnost zauzima u islamu, kao jedna od njegovih glavnih intencija i jedan od uzvišenih ciljeva. Allah je uspostavio propise koji štite sigurnost i “ogradio” ju je zaštitnim mehanizmima. Naredio je čuvanje vjere, života, razuma, časti i imovine, a tekstovi iz Objave to potvrđuju. Zabranjeno je sve što narušava ovih pet vrijednosti, a propisana su i pravila koja sprečavaju njihovo ugrožavanje ili kršenje. Poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Musliman je onaj od čijeg su jezika i ruku sigurni drugi ljudi, a vjernik je onaj kome ljudi povjeravaju svoje živote i imovinu.” (Ahmed) Ebu Šurejh, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Tako mi Allaha, ne vjeruje! Tako mi Allaha, ne vjeruje! Tako mi Allaha, ne vjeruje!” Prisutni su upitali: “Ko to, Allahov Poslaniče?”, a on je rekao: “Onaj od čijeg zla nije miran njegov komšija.” (Buhari)

Šerijat strogo zabranjuje sve što nanosi štetu ljudima, čak i na njihovim putevima, tržnicama i mjestima potrebe. Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ako neko od vas noseći strijele bude prolazio kroz džamiju ili tržnicu, neka ih pridrži rukom, kako ne bi povrijedio nekog muslimana.” (Muslim) Pravo na sigurnost nije ograničeno samo na muslimane, već islam brine o sigurnosti drugih i štiti njihova prava. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Onaj ko nanese nepravdu muahidu, onome s kim muslimani imaju ugovor, ili ga oštetiti, ili ga opteretiti preko njegovih mogućnosti, ili mu nešto uzme bez njegovog pristanka, ja ću biti njegov parničar na Sudnjem danu.” (Ebu Davud)

O muslimani, blagodat sigurnosti ne može se ostvariti bez njenih temeljnih sastavnica i ne može opstati osim trajanjem njenih uzroka, a prvi i najvažniji je tevhid – čvrsto vjerovanje u Allahovu jednoću, oslobođanje od primjesa širka i izbjegavanje novotarija u vjeri i praznovjerja. Tevhid donosi sigurnost i mir. Uzvišeni Allah kaže: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu.” (El-En’am, 82) Muvehid, monoteist koji slijedi Allahove naredbe, siguran je na ovom i na budućem svijetu. Uzvišeni Allah kaže: “Ko učini dobro djelo, dobit će veliku nagradu za njega i bit će straha na Sudnjem danu pošteđen.” (En-Neml, 89) Pod “dobrim djelom” ovdje se misli na tevhid.

Drugo, zahvalnost Uzvišenom Allahu na blagodati tevhida, sigurnosti i mira, i oprez od nezahvalnosti i poricanja, jer ako se na blagodatima zahvaljuje, one ostaju, a ako se poriču, one nestaju. Zahvalnost je vjesnik povećanja, kao što kaže Poznavalac skrivenog i vidljivog: “I kada je vaš Gospodar objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

Treće, često upućivanje dove za trajnu sigurnost i mir, slijedeći primjer vjerovjesnika, neka su na njih mir i blagoslov.

Četvrto, slušanje i pokoravanje vođama, te čuvanje zajednice muslimana; nema sigurnosti bez zajednice, nema zajednice bez vođe, a nema vođe bez slušanja i pokoravanja. Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim.” (En-Nisa, 59)

Ubada ibn Samit, radijallahu anhu, rekao je: “Zakleli smo se Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, na poslušnost i pokornost u teškoći i lahkoći, u zadovoljstvu i nezadovoljstvu, i da nećemo osporavati vlast onima koji je posjeduju.” (Buhari)

Peto, slijeđenje stručnih i kompetentnih učenjaka, to donosi sigurnost u principima, svjetlo u razumijevanju, ispravnost u mišljenju, ostvarenje koristi i odbijanje štete. Uzvišeni Allah kaže: “Kada saznaju za nešto važno, a tiče se sigurnosti ili opasnosti, oni to razglase. A da se oni s tim obrate Poslaniku ili predstavnicima svojim, saznali bi od njih ono što žele saznati.” (En-Nisa, 83)

Šesto, jačanje duhovne i ideološke sigurnosti kod mladih i u društvu, kako bismo ih zaštitili od pogrešnih vjerovanja, devijantnih ideja, ekstremnih grupa, sumnjivih sekti i partija, koje nastoje narušiti stabilnost i podijeliti zajednicu.

Kada se ljudski umovi hrane zdravim idejama i ispravnim razumijevanjem, daleko od pretjerivanja i krivog tumačenja, njihov život postaje siguran i ispravan, i njihovi snovi se ostvaruju.

O ljudi, stvar koja je toliko značajna i blagodat koja ima takav utjecaj zaslužuje da za nju damo sve što je dragocjeno i vrijedno, da uložimo sve svoje snage i iskoristimo sve mogućnosti u cilju njenog jačanja i očuvanja. Na ovom mjestu, zahvaljujemo Allahu Uzvišenom i hvalimo Ga na blagodatima koje nam neprekidno pruža, na darovima koji se ne mogu izbrojati, na sigurnosti i miru, stabilnosti, blagostanju, rastu i procvatu koje uživamo pod mudrim vođstvom naše blagoslovljene države, od njenog osnivanja pa sve do ovog sjajnog doba.

Naša država utemeljena je na Allahovoj Knjizi i sunnetu Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, što ju je učinilo velikom državom u svojoj izvornosti i modernosti, i još uvijek je takva sa svojim vizijama i postignućima, pod vođstvom naših vladara, čuvara dvaju svetih mjesta, neka ih Allah osnaži Svojom podrškom, pomogne im i vodi ih ka uspjehu, neka blagoslovi njihove napore, i neka ih, u naše ime, nagradi najboljom, najuzvišenijom i najpotpunijom nagradom.

O vjernici, donosite salavate i selame na poslatu milost i darovanu blagodat, vašeg poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, jer vam je to naređeno u Allahovoj Knjizi. Uzvišeni kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

POKUĐENA BRZOPLETOST (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal b. Džemil Gazavi

15. rebiul-ahir 1446. po Hidžri / 18. oktobar 2024.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema sudruga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su mir i blagoslov na njega i na njegovu porodicu.

“O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

Uzvišeni Allah je mudar i sveznajući, i Njegova djela rezultat su apsolutne mudrosti, velike koristi i plemenite svrhe. On zna početke stvari i njihove ishode, postavlja stvari na njihova mjesta, poznaje njihove osobine, koristi, suštinu i konačne posljedice. Kako je samo uzvišen i moćan!

O vjernici! Kur'an nas uči da je “čovjek stvoren od žurbe” (El-Enbija, 37), a to znači da je stvoren sa osobinom žurbe i da mu je ona prirodjena. Allah također kaže: “Čovjek je doista nagao” (El-Isra, 11), što znači da je sklon žurbi, brzo traži sve što mu padne na pamet, ne želeći da čeka, već se odmah hvata ukoštac s tim i požuruje da se to desi.

Poštovani vjernici! Brzoplet čovjek prepoznaje se po određenim osobinama. Ebu Hatim el-Busti, neka mu se Allah smiluje, rekao je: “Brzoplet čovjek govori prije nego što sazna, odgovara prije nego što razumije, hvali prije nego što iskusi, kritikuje nakon što pohvali. Brzopletog čovjeka prati kajanje, a napušta ga sigurnost. Arapi su brzopletost zvali ‘majkom svih kajanja’.”

O muslimani! Brzopletost ima mnogo oblika i vrsta.

Jedna od vrsta brzopletosti jeste požurivanje u dovi, kada čovjek traži od Allaha ono što mu može nauditi, kao što požuruje u traženju dobra. Uzvišeni

Allah kaže: “Čovjek priziva zlo kao što priziva dobro, čovjek je doista nagao.” (El-Isra, 11)

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “Uzvišeni Allah obavještava o čovjekovoj brzopletosti i o tome da sebi priziva zlo, ili svom djetetu, ili svom imetku, a to zlo je smrt, propast, uništenje i prokletstvo itd. Da mu njegov Gospodar usliši molitvu, on bi, zapravo, svojom dovom uništio samoga sebe, kao što Uzvišeni Allah kaže: “Da Allah ljudima daje zlo onako brzo kao što im se odaziva kad traže dobro, oni bi, uistinu, stradali” (Junus, 11).

Jedan od oblika brzopletosti jeste požurivanje u donošenju presude među zavađenim stranama prije nego što se upozna sa slučajem. U svojoj oporuci Aliji, radijallahu anhu, kada ga je poslao u Jemen kao kadiju, Poslanik, sallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada ti dođu dva zavađena čovjeka, ne donosi presudu dok ne saslušaj drugog kao što si saslušao prvoga, jer će ti to pomoći da doneseš ispravnu presudu.”

Drugi oblik brzopletosti jeste požurivanje rezultata pozivanja ljudi k Allahu i očekivanje plodova truda i napora. Ako čovjek vidi da ljudi nisu prihvatili njegov poziv, postaje nezadovoljan i prestaje s pozivanjem, možda čak uputi dovu protiv njih i moli za njihovu propast. U vezi s ajetom: “... a i ne budi kao Zunnun, koji je u ogorčenju zavapio” (El-Kalem, 48), Katada, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ne požuruj kao što je on požurio, niti se ljuti kao što se on ljutio.”

Jedan od znakova brzopletosti jeste želja za trenutnim postizanjem pobjede. Uzvišeni Allah kaže: “Zar vi mislite da ćete ući u Džennet, a još niste iskusili ono što su iskusili oni koji su prije vas bili i nestali? Njih su satirale neimaštine i bolest, i toliko su bili uznemiravani da bi i poslanik, i oni koji su s njim vjerovali uzviknuli: “Kada će već jednom Allahova pomoć!?” Eto, Allahova pomoć je zaista blizu!” (El-Bekara, 214). Kurtubi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Znači, trud ih je toliko iscrpio da su počeli smatrati da pobjeda kasni. Tada je Uzvišeni Allah rekao: ‘Allahova pomoć zaista je blizu.’ Ovo je rekao Poslanik (i vjernici) iz želje za ubrzanjem pobjede, a ne iz sumnje ili nesigurnosti.”

Još jedan oblik brzopletosti jeste kada vjernik požuruje kaznu svojim neprijateljima. Uzvišeni Allah kaže: “Ti izdrži kao što su izdržali odlučni poslanici i ne traži da im kazna što prije dođe!” (El-Ahkaf, 35) Bekai, Allah mu se smilovao, rekao je: “Kada mu je naređeno da bude strpljiv, što je jedna od najviših vrlina,

zabranjeno mu je da bude brzoplet, što je jedna od najprezrenijih osobina, kako bi mogao pravilno ispoljiti vrlinu strpljenja koja garantuje uspjeh i pobjedu.”

Najgore od svega je kada nevjernici požuruju kaznu samima sebi, poričući i odbacujući istinu, iz prkosa i udaljavanja od nje. Uzvišeni Allah kaže: “Oni od tebe traže da ih kazna što prije stigne, a Allah će ispuniti prijetnju Svoju.” (El-Hadždž, 47)

Također, brzopletost prenošenje vijesti bez provjere njihove tačnosti, širenje glasina i laži. Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, ako vam nekakav nepošten čovjek donese kakvu vijest, dobro je provjerite, da u neznanju nekome zlo ne učinite, pa da se zbog onoga što ste učinili pokajete.” (El-Hudžurat, 6)

I Uzvišeni kaže: “Kada saznaju za nešto važno, a tiče se sigurnosti ili opasnosti, oni to razglase. A da se oni s tim obrate Poslaniku ili predstavnicima svojim, saznali bi od njih ono što žele saznati.” (En-Nisa, 83)

Još jedna stvar koja spada u brzopletost jeste pripisivanje izreka onima koji ih nisu izrekli i pripisivanje govora onima koji nisu njegovi autori. Najjasniji primjer za to jeste širenje lažnih hadisa i pripisivanje Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, onoga što nije rekao.

Među brzopletostima koje treba izbjegavati jeste žurenje prilikom odlaska u džamiju, kako bi se stiglo na namaz, posebno ako se imam sprema da ide na rukū ili je već na rukūu.

Također, tu je i brzopletost u obavljanju namaza, kada klanjač ne upotrijebiju rukū i sedždu, i nije smiren u namazu. Smirenost u namazu sastavni je dio namaza – rukn, i ako je on narušen, namaz postaje nevažeći. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, onome koji je neispravno obavio namaz rekao je: “Vrati se i klanjaj, jer nisi klanjao.” Također je zabranjeno oponašati licemjere u brzom obavljanju namaza.

Jedan od zabranjenih oblika brzopletosti u namazu jeste obavljanje sastavnih dijelova namaza prije imama. Od muktedije se traži da slijedi imama, a ne da ga pretiče, niti da zaostaje za njim, kao što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Imam je postavljen da se slijedi, zato ne odstupajte od njega. Kada on donese tekbir, donesite tekbir, kada on učini rukū, učinite rukū, a kada on učini sedždu, učinite sedždu.”

Također, tu je i brzopletost u očekivanju odgovora na dovu i olakšanje teškoće. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dova jednog od vas bit će uslišena sve dok ne bude požurivao, govoreći: ‘Molio sam, ali mi molba nije uslišena.’”

Osim toga, čovjek može tražiti od Allaha da mu ispuni potrebe a da prije toga nije ispunio adabe dove, odnosno preporučene radnje koje prethode dovi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, čuo je jednog čovjeka kako moli u namazu, ali nije veličao Uzvišenog Allaha, niti je donio salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ovaj je požurio.” Zatim ga je pozvao i rekao mu, ili nekome drugome: “Kada jedan od vas klanja, neka počne veličanjem svoga Gospodara, Veličanstvenog i Uzvišenog, i zahvalom Njemu, zatim neka donese salavat na Poslanika, a zatim neka moli za šta god želi.”

Jedna od pouka izvedenih iz ajeta: “Onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta. Allah će, zaista, ispuniti ono što je odlučio; Allah je svemu već rok odredio” (Et-Talak, 3), jeste ono što je rekao Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao: “Kada je Allah spomenuo da je On dovoljan onome ko se na Njega osloni, moglo bi se pomisliti da će ta dovoljnost doći odmah pri oslanjanju, pa je to završio riječima: ‘Allah je svemu već rok odredio’ (Et-Talak, 3), tj. vrijeme koje se ne može prekoračiti, pa On vodi stvari do njihovog određenog vremena. Stoga, onaj ko se oslanja na Allaha ne treba da požuruje i kaže: ‘Oslonio sam se i molio, ali nisam vidio ništa i nisam dobio dovoljnost.’ Allah će provesti Svoju odredbu u vrijeme koje je On odredio za to.”

Također, kada osjećaju da im je uskraćena opskrba, ljudi često požuruju i traže je kroz zabranjene i nezakonite načine. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Neka vas kašnjenje opskrbe ne navede da je tražite neposlušnošću prema Allahu, zaista se ono što je kod Allaha ne može postići osim pokornošću Njemu.”

Među pokuđenim oblicima brzopletosti (požurivanja) jeste govor o Allahu bez znanja i brzopleto izdavanje fetvi, bilo da se radi o kvalifikovanoj osobi ili onome ko samo prenosi znanje od drugog. Prethodnici ovog ummeta, ashabi i tabiini, bojali su se davanja fetvi i bili su oprezni u tome, čak su ih međusobno prepuštali jedni drugima.

Još jedna brzopletost jeste nedostatak strpljenja u jednom stanju, čak i ako je to stanje blagodati i izobilja, do te mjere da im to stanje postane dosadno i žele preći u stanje koje je ispod njega, zadovoljavajući se nečim manjim.

Također, brzopletost se ogleda i u donošenju suda o osobama, izjavama, djelima, namjerama i ciljevima prije istraživanja i provjere, te u lošem mišljenju o svojoj muslimanskoj braći prije provjere i sigurnosti.

Jedan od oblika brzopletosti jeste i brzopleto oslanjanje na rezultate modernih tehnologija, automatskih pretraživača i sistema umjetne inteligencije, ne uzimajući u obzir da mogu dati pogrešne i obmanjujuće informacije, te ne vraćajući se na pouzdane izvore.

Jedna od brzopletosti jeste donošenje zaključaka o predznacima Sudnjeg dana i apokaliptičnim događajima na temelju trenutne situacije.

Također, brzopletost podrazumijeva i žurbu u donošenju odluka koje zahtijevaju promišljanje, proučavanje i razmatranje. Nije naodmet spomenuti da su istihara i savjetovanje dva osnovna stuba za svaku mudru i uspješnu odluku.

Jedan od oblika brzopletosti jeste i žurba u davanju razvoda ženi i ženino traženje rastave od muža iz trivijalnih razloga i sitnih nesuglasica. Donošenje odluke o rastavi bez razmatranja i promišljanja ima ozbiljne posljedice, poput razaranja domova, razdvajanja porodica, gubitka djece i prekida rodbinskih veza.

Također, brzopletost se odnosi i na žurbu u vožnji automobila, što dovodi do strašnih nesreća, koje su često uzrok smrti, teških povreda, trajnih invaliditeta i materijalne štete.

Najopasniji oblik brzopletosti za čovjeka jeste davanje prednosti prolaznim užicima na ovom svijetu nad onim što dolazi poslije. Nevjernicima će se na Sudnjem danu, s prijekorom i prezirom, reći: “Vi ste u svome životu na Zemlji sve svoje naslade iskoristili i u njima uživali” (El-Ahkaf, 20). Onome ko je uživao u zabranjenim strastima i pohlepama na ovom svijetu, bit će uskraćene te blagodati na ahiretu.

Braćo u vjeri, požurivanje sa stvarima, prije njihovog vremena, obično ih pokvari. Strpljenje, smirenost, promišljenost i blagost vrline su koje Allah voli. Poslanik, sallallahu alehi ve sellem, rekao je Ešedždžu iz plemena Abdulkajs: “Imaš dvije osobine koje Allah voli: blagost i strpljenje.”

Borba protiv vlastite duše kako bi se navikla na strpljenje, smirenost i promišljenost pomaže, uz Allahovu dozvolu, da se izbjegnu skretanja s pravog puta. Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ako napustiš osobinu smirenosti i blagosti, skrenut ćeš ili u brzopletost, smušenost i nasilje, ili u nemar i potpuno gubljenje. Blagost i smirenost su između njih.”

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u Kur'anu i sunnetu, i da se okoristimo njihovim ajetima i mudrošću.

O muslimani, u prirodi Božijih robova je da žure, dok Uzvišeni Allah ne žuri zbog žurbe Svojih robova, sve dok stvari ne dostignu onu mjeru koju je On odredio. Habbab ibn Erett, radijallahu anhu, rekao je: “Žalili smo se Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, dok je bio naslonjen na svoj plašt u hladu Kabe, rekavši mu: ‘Zar nećeš moliti za našu pobjedu? Zar nećeš moliti Allaha za nas?’ On je rekao: ‘Znajte da bi među narodima koji su živjeli prije vas doveli čovjeka, iskopali bi jamu u zemlji, stavili ga u nju, pa bi donijeli pilu, stavili bi mu je na glavu i rasjekli je napola, ali ga to ne bi odvratilo od njegove vjere, ili bi ga češljali čeličnim češljevim a trgajući mu meso sve do kostiju ili živaca, ali ga to ne bi odvratilo od njegove vjere. Tako mi Allaha, ova će vjera zavladati, pa će jahač putovati od Sane do Hadremevta ne bojeći se nikoga osim Allaha, ili vuka za svoje stado, ali vi požurujete.”

O vjernici, postoje stvari koje ne spadaju u pokuđenu brzopletost, već je potrebno da ih čovjek poduzme i žuri da ih iskoristi.

Među stvarima koje ne trpe odlaganje ili kašnjenje su: napuštanje grijeha i nepokornosti, brzo pokajanje i povratak Allahu, činjenje dobrih djela i iskorištavanje prilika kada se pojave, i sve ono što ima dobar ishod nakon pripreme i organizacije. Uzvišeni Allah prenosi nam Musaove riječi: “A požurio sam k Tebi, Gospodaru moj, da budeš zadovoljan” (Taha, 84). Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je: “Iz ajeta se vidi da je Musa požurio tražeći zadovoljstvo svoga Gospodara i da se Njegovo zadovoljstvo postiže žurnim izvršenjem Njegovih naredbi.”

Požurivanje s činjenjem dobrih djela pohvalna je osobina i odlika svih poslanika, mir neka je na njih. Uzvišeni Allah kaže: “Oni su se trudili da što više dobra učine.” (El-Enbija, 90) Osnovno pravilo u vezi s onosvjetskim djelima jeste požurivanje s njima i natjecanje u njima, i neodgađanje ibadeta i neodlaganje dobrih djela. Uzvišeni Allah kaže: “Nadmećite se da u Gospodara

svoga zaslužite oprost i Džennet.” (El-Hadid, 21) Također kaže: “... i nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja.” (Ali Imran, 133) I kaže: “... i neka se za to natječu oni koji se hoće natjecati!” (El-Mutaffifin, 26).

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Opreznost (obazrivost) je dobra u svemu osim u djelima za ahiret.” Alija, radijallahu anhu, rekao je: “Tri stvari ne odgađaj: namaz kada nastupi, dženazu kada je prisutna, i udaju djevojke kada dođe odgovarajući prosac.” Hatim el-Esamm, Allah mu se smilovao, rekao je: “Rečeno je da je žurba od šejtana osim u pet stvari: posluživanju gostiju hranom kada dođu, opremanju umrlog kada umre, udaji djevice kada dostigne zrelu dob, isplati duga kada prispije, i pokajanju za grijeh kada se počini.”

O vjernici, donosite salavate i selame na darovanu milost, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao što vam je to naredio vaš Gospodar, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

VRIJEDNOST I VAŽNOST NAMAZA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdullah ibn Abdurrahman el-Buajdžan
22. rebiul-ahir 1446. god. po Hidžri / 25. oktobar 2024.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On ostavi u zabludi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema sudruga, Njemu pripada vlast i hvala, On oživljava i umrtvljuje, i On je nad svime moćan. Svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, kojeg je On poslao s uputom i pravom vjerom da bi je uzdigao iznad svih vjera, pa makar to mrzili mnogobošci. Neka su Allahovi blagoslovi i mir na njega, na njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

Zaista je Allahova Knjiga najispravnija riječ i najbolji vodič, a sunnet Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, najbolji put i najpravedniji smjer. Najljepši primjer je u slijeđenju, a zabluda i stranputica su u novotariji. Zato se bojte Allaha u onome što vam je naredio i klonite se onoga što vam je zabranio: “O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102); “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio” (El-Ahzab, 70–71).

O muslimani, namaz je najveća obaveza koju je Allah propisao nakon tevhida – obožavanja samo Njega; namaz je stub islama i drugi je od njegovih velikih temelja. Allah, džellešānuhu, kaže: “... a naređeno im je da se samo Allahu klanjaju, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovijedaju, i da molitvu obavljaju, i da milostinju udjeljuju; a to je – ispravna vjera.” (El-Bejjina, 5)

Ibn Omer, radijallahu anhumā, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Islam se temelji na petero: svjedočenju da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov poslanik, klanjanju namaza, davanju zekata, obavljanju hadža i postu mjeseca ramazana.”

Muaz ibn Džebel, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslao me je u Jemen i rekao: ‘Doći ćeš ljudima koji su sljedbenici Knjige. Pozovi ih da svjedoče da nema boga osim Allaha i da sam ja Allahov poslanik. Ako te poslušaju u tome, obavijesti ih da im je Allah propisao pet namaza svaki dan i noć. Ako te poslušaju i u tome, obavijesti ih da im je Allah propisao zekat koji se uzima od njihovih bogatih i daje njihovim siromašnima. Ako te poslušaju i u tome, pazi se njihove najbolje imovine i čuvaj se dove potlačenog, jer između nje i Allaha nema prepreke.’” (Muslim)

O vjernici, namaz je prvo za šta će čovjek biti pitan na Sudnjem danu. Ako mu namaz bude ispravan, uspjeh će i spasiti će se, a ako bude neispravan, propast će i bit će izgubljen. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Prvo djelo za koje će čovjek biti pitan na Sudnjem danu jeste namaz. Ako mu namaz bude ispravan, uspjeh će i spasiti će se, a ako bude pokvaren, propast će i bit će izgubljen. Ako mu bude nedostajalo nešto od obaveznih namaza, Allah će reći Svojim melekima, a On najbolje zna: ‘Pogledajte ima li Moj rob neki dobrovoljni namaz, pa dopunite ono što mu nedostaje od obaveznih namaza.’ Zatim će se sva djela mjeriti po tome.” (Tirmizi)

Ebu Davud također bilježi: “Allah će reći Svojim melekima, a On najbolje zna: ‘Pogledajte u namaz Mog roba, je li ga upotpunio ili je nešto izostavio.’ Ako je upotpunio, bit će mu upisan kao potpun, a ako je nešto izostavio, reći će: ‘Pogledajte ima li Moj rob neki dobrovoljni namaz.’ Ako bude imao dobrovoljni namaz, reći će: ‘Dopunite obavezni namaz iz njegovih dobrovoljnih namaza.’ Zatim će se i ostala djela mjeriti po tome.”

O muslimani! Allah je muslimanima propisao pet dnevnih namaza u toku dana i noći, i odredio im određena vremena. Uzvišeni Allah kaže: “... jer vjernicima je propisano da u određeno vrijeme namaz obavljaju” (En-Nisa, 103), tj. namaz je propisan u određenim, poznatim i tačno preciziranim vremenima, i nije dozvoljeno njegovo odgađanje osim zbog opravdanog šerijatskog razloga. Ubada ibn Samit, radijallahu anhu, rekao je: “Svjedočim da sam čuo Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako kaže: ‘Allah je propisao pet dnevnih namaza. Ko lijepo (potpuno) uzme abdest za njih, klanja ih u njihovo vrijeme i upotpuni njihov rukū i skrušenost, ima obećanje od Allaha da će mu oprostiti. Ako to ne učini, nema obećanje od Allaha, ako želi, oprostiti će mu, a ako želi,

kaznit će ga.” (Ebu Davud) Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Upitao sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: ‘Koje je djelo najbolje?’, a on je rekao: ‘Namaz u propisano vrijeme.’ Upitao sam: ‘Zatim koje?’, a on je rekao: ‘Dobročinstvo prema roditeljima.’ Upitao sam: ‘Zatim koje?’ On je rekao: ‘Džihad na Allahovom putu.’” (Muttefekun alejhi) Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Nisam vidjela Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je odgađao namaz do kraja njegovog vremena, sve dok ga Allah nije uzeo Sebi.” (Hakim)

O vjernici! Uzvišeni Allah upozorio je na opasnost odgađanja namaza izvan njegovog vremena iz nemara i nebrige i zaokupljenosti drugim stvarima. Uzvišeni Allah kaže: “A teško onima koji, kada molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izvršavaju” (El-Maun, 4–5), to jest, zaboravljaju namaz do te mjere da im prođe njegovo vrijeme. Zato, pazite na namaz! Pazite na namaz! Pazite na namaz! Klanjajte ga na vrijeme, budite marljivi i čuvajte ga, i čuvajte se lijenosti u vezi s namazom i propuštanja njegovog vremena. Allah nas učinio od onih “koji Kur’an slušaju i slijede ono najljepše u njemu; njima je Allah na Pravi put ukazao i oni su pametni” (Ez-Zumer, 18).

Poštovani vjernici! Namaz je stub vjere, najveća od svih obaveza, najuzvišeniiji od svih ibadeta i najčišća pobožnost. Roditelji su dužni da odgajaju djecu i podstiču ih na obavljanje namaza na vrijeme, i da im naređuju namaz i nadziru ih u tome. Uzvišeni Allah kaže: “Naredi čeljadi svojoj da namaz obavljaju i istraj u tome!” (Taha, 132)

Amr ibn Šuajb prenosi od svoga oca, a on od svog djeda da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Naređujte svojoj djeci namaz kada napune sedam godina, a kada napune deset godina, budite strogi prema njima ako ga ne klanjaju i razdvojite ih u posteljama.” (Ebu Davud)

O ljudi, čuvanje namaza je najbolji pomagač u odgoju duša i njihovom čišćenju. Namaz osvjetljuje srce, čisti dušu i povećava iman i bogobožnost. Namaz je najbolji savjetnik i čuvar od grijeha. Uzvišeni Allah kaže: “Kazuj Knjigu koja ti se objavljuje i obavljaj molitvu, molitva, zaista, odvraća od razvrata i od svega što je ružno; obavljanje molitve je najveća poslušnost! A Allah zna šta radite.” (El-Ankebut, 45)

Redovno i pravovremeno obavljanje namaza jedan je od najvećih razloga za uspjeh, najvažniji uzrok sigurnosti od straha i panike, i najveći uzrok nagrade

i sevapa. Uzvišeni Allah kaže: “Postići će šta želi onaj koji se očisti i spomene ime Gospodara svoga pa molitvu obavi!” (El-A’la, 14–15)

Također kaže: “One koje vjeruju i čine dobra djela i molitvu obavljaju i zekat daju čeka nagrada kod Gospodara njihova; i ničega se oni neće bojati i ni za čim oni neće tugovati.” (El-Bekara, 277)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Šta mislite kada bi neko od vas ispred vrata imao rijeku u kojoj bi se kupao pet puta dnevno, da li bi na njemu ostalo imalo prljavštine?” Prisutni odgovoriše: “Na njemu ne bi ostalo nimalo prljavštine.” Tada Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “To je primjer pet dnevnih namaza kojima Allah briše učinjene grijeha.” (Muttefekun alejhi)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, također prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pet dnevnih namaza, džuma do džume, i ramazana do ramazana, brišu grijeha između njih, ako se ne počine veliki grijesi.” (Muslim)

I na kraju, obavljanje namaza jedna je od posljednjih oporuka Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na samrti, dok se opraštao s ovim svijetom. Njegove posljednje riječi na ovom svijetu bile su: “Oporučujem vam namaz, i da pazite one koji su u vašem skrbništvu.” Enes, radijallahu anhu, prenosi: “Posljednja oporuka Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kad je bio na samrti, bila je: ‘Oporučujem vam namaz i da pazite one koji su u vašem skrbništvu.’ To je ponavljao sve dok mu duša nije došla do grla i to više nije mogao izgovarati.” (Ahmed)

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

PORODIČNE VEZE (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

29. rebiul-ahir 1446. godine po H. / 1. novembar 2024.

Hvala Allahu, Koji, kada obeća, ispuni, a kada zaprijeti, oprosti. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i zahvaljujem Mu, On daje iz Svog obilja i u srca spušta zadovoljstvo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, svjedočenjem koje približava Njemu. Svjedočim da je naš prvak i poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, odlikovani poslanik i odabrani vjerovjesnik. Neka su Allahovi благослови i mir na njega, na njegovu porodicu i ashabe, ljude čestitosti, vrline i odanosti, te one koji ih slijede u dobročinstvu i idu njihovim putem.

O ljudi, preporučujem sebi i vam bogobožnost, pa se bojte Allaha, Allah vam se smilovao! Zar nije vrijeme da se probude oni koji spavaju? Zar nije vrijeme da se osvijeste oni koji su nemarni i da razmisle oni koji su razumom obdareni?

Smrt će potvrditi vijest o Sudnjem danu, pokazati istinu i otkriti razne pouke. Skrivenе stvari bit će izložene, unutarnji osjećaji otkriveni, udovi će svjedočiti i mrtvi će oživjeti. Kako li je loš povratak tlačitelja! Kako li je tužna sudbina propalih! "I upozori ih na bliski Sudnji dan kada će srca do grkljana doprijeti i popriječiti se, kada nevjernici ni prisna prijatelja ni posrednika neće imati koji će uslišan biti. On zna poglede koji kriomice u ono što je zabranjeno gledaju, a i ono što grudi kriju." (Gafir, 18–19)

O muslimani! Porodični život jedna je od najčvršćih i najvažnijih ljudskih veza, i zauzima uzvišeno mjesto u našoj vjeri. U našoj vjeri to je "čvrsta obaveza", kao što se navodi u Kur'anu: "i kada su one od vas čvrstu obavezu uzele." (En-Nisa, 21)

Porodični život je onaj u kojem supružnici žive dostojanstveno, dijeleći životne brige, u dobru i zlu, u teškoći i lahkoći, zdravlju i bolesti, bogatstvu i siromaštvu.

O vjernici! Međuljudske i porodične veze ne mjere se prolaznim trenucima ili iznenadnim situacijama, već se mjere nakupljenim iskustvima i stalnim događajima. To su dugotrajne veze, koje ne može gurnuti u zaborav jedan prolazan događaj, niti ih može uništiti jedna iznenadna situacija.

Porodični život, sa svim promjenama i stanjima, treba živjeti tako da u njemu vlada duh plemenitosti, da se sjećamo njegovih dobrih strana i dobročinstva. Nije od mudrosti, niti od razuma, niti od čestitosti da se godine ljubavi ruše u trenutku prolaznog gnjeva, u kojem supružnici zaboravljaju svijetle strane, trenutke radosti i dodire ljubavi i milosti, koje su živjeli i koje žive u većini dana svog života.

O muslimani! Uzvišeni Allah kaže u Svojoj Knjizi: “I ne zaboravite da jedni prema drugima velikodušni budete.” (El-Bekara, 237) Ovo je plemenita uputa, veličanstveno pravilo i uzvišena mudrost, koja vrijedi za mnogo šire i općenitije situacije od onih u kojima je objavljena, a to je postupanje poslije razvoda.

Cijenjeni vjernici! Plemenitost je najviši stepen ponašanja, ona je stepen dobročinstva, i iznad stepena je pravednosti.

“I ne zaboravite da jedni prema drugima velikodušni budete” (El-Bekara, 237), tj. u svim vašim relacijama, srodstvu, braku, radu i prijateljstvu, i u svim životnim pitanjima.

“I ne zaboravite da jedni prema drugima velikodušni budete” (El-Bekara, 237) – ovo je uputa onima koje povezuje ova “čvrsta veza”, i podsjećanje da, s protokom vremena, starenjem, porastom broja djece i povećanjem odgovornosti, ne zaborave dobrotu izgrađenu na lijepom suživotu, ljubavi, plaštu milosti i blagom postupanju od prvih dana.

“I ne zaboravite da jedni prema drugima velikodušni budete” (El-Bekara, 237), tj. da ostanu ljubazni, da se čuvaju prava, da među njima vlada milost i da srca ostanu čista. Zaboravljanje dobročinstva znači raskol, otuđivanje, svađu i udaljavanje od plemenitih osobina i visokih vrlina.

Pamćenje dobročinstva je ono što održava čvrstinu porodice i štiti je, s Allahovom dozvolom, od iznenadnih situacija i teških trenutaka. Zaboravljanje dobročinstva je ružno ponašanje koje, ako se proširi u društvu, kvari ga, a ako se proširi među ljudima, dijeli ih. Zaboravljanje dobročinstva znak je slabosti vjere.

O vjernici! U trenutku bijesa miješaju se dobro i zlo, istina i laž, kao da supružnici nisu proveli godine u ljubavi i lijepom suživotu, kao da ih ne povezuje zajednički dom, krov, krevet i pokrivač. Sve to preko noći postaje iluzija, pa ni muž ni žena ne pamte dobra djela onog drugog.

U trenucima bijesa, nasmijana lica pretvaraju se u tmurna, ispunjena splotkom, umorna, puna tuge i prevare. Ako pokušate pronaći opravdanje, zaprepastit će vas ono što čujete, što ne prihvata ni razum, a kamoli vjera ili plemenit karakter.

Da, sve što je dobro i pozitivno zasjenili su hirovi, a na njima niti svijet opstaje, niti poznaju plemenit karakter, niti zdravo prosuđivanje. Hirovi pretvaraju ljubav u mržnju, bliskost u udaljenost, nježnost u grubost i blagost u nasilje. Njima se “love” greške i traže mahane. Nema moći ni snage osim kod Allaha! Porodice se raspadaju, djeca gube i nemar postaje pravilo.

O vjernici! U trenucima bijesa tajne se otkrivaju, nivo kulture se pokazuje, svetinje se krše, a optužbe olahko iznose.

O muževi i supruge, čuvajte se zlonamjernih poziva, koji podstiču supružnike na pobunu i agresivnost, koji prenaglašavaju mahane i negativnosti, koji su, inače, sastavni dio ljudske prirode i od kojih niko nije siguran.

Bračne veze, Allah vas čuvao, ne grade se na sukobima i svađama, podizanju glasova, prigovaranju i okrivljavanju, već se grade na plemenitom karakteru, prelasku preko grešaka, strpljenju i izdržljivosti. “Vjernik ne mrzi vjernicu, ako ne voli jednu njenu osobinu, zadovoljan je s drugom.”

Pretjerana briga o detaljima porodičnog života kvari bračni život, narušava porodicu, čini druženja gorkima, a život neugodnim.

Čuvajte čast svojih domova, održavajte bračne odnose, budite nježni i tražite razloge za zadovoljstvo, čuvajte se špijuniranja, prisluškivanja, traženja grešaka i otkrivanja mahana. Znajte da priznavanje dobročinstva sjedinjuje srca, a bestidnost u svađama kida veze.

Kada osjetite da bi moglo doći do nesuglasica, sjetite se dobrih osobina i zanemarite mahane. “I ne zaboravite da jedni prema drugima velikodušni budete.” (El-Bekara, 237)

Supružnik koji je najbliži bogobojažnosti jeste onaj koji prašta i zaboravlja greške, i koji ne zaboravlja ljubav i dobročinstvo svojih ukućana. Nijedan

plemenit čovjek ne ide do kraja u svojim zahtjevima. Praštanje grešaka gasi vatru zla. Utječem se Allahu od prokletog šejtana: “S njima lijepo živite! A ako prema njima odvratnost osjetite, moguće je da je baš u onome prema čemu odvratnost osjećate Allah veliko dobro dao.” (En-Nisa, 19)

O vjernici! Brak je veza, ugovor, ljubav i milost, a ne raspuštenost i anarhija, niti lažna sloboda. Izgradnja bračne veze treba se temeljiti na dobroti i ljubaznosti, a ne na obračunavanju, prepirci i detaljnom ispitivanju. Jahja ibn Muaz, Allah mu se smilovao, rekao je: “U svom odnosu prema ljudima pokazujte i dobrotu, a ne samo pravednost, jer pravednost donosi detaljno ispitivanje, a dobrota trajnost.”

Ne tražite sva prava do posljednjeg detalja, već ostavite mjesta za dobrotu, olakšajte i nemojte otežavati, budite tolerantni i ne tražite greške. Samo oni koji žele sreću mogu oprostiti greške, a previše prigovora razdvaja prijatelje. Lijepo postupanje znači gledati na dobre osobine i cijeniti ih, te praštati i skrivati loše osobine.

Dragi supružnici, komunicirajte s poštovanjem i vodite dijalog, imajući uvijek na umu posljedice, jer iza vas su slabija djeca za koju se trebate brinuti. Bojte se Allaha i uvijek govorite istinu.

Bojte se Allaha svi zajedno, neka vam se Allah smiluje, i znajte da je prikladno u ovom trenutku skrenuti pažnju na jedan od ciljeva šerijata, a to je cilj očuvanja života i briga o uzrocima koji vode do njegovog očuvanja. Stoga, dostojno je za razboritog muslimana da obrati pažnju na ove uzroke i da se brine o njima. Među tim uzrocima je briga o vakcinaciji, posebno onoj koja je povezana sa sezonama i mjestima gužve i okupljanja, poput sezonske gripe i slično. Pazite na to, brinite o tome, neka vas Allah sačuva. Neka Allah sačuva mene i vas i sve muslimane, i neka nas zaštiti od bolesti i tegoba, On je plemenit i milostiv.

Donosite salavate i selame na poslanika milosti, Muhammeda, Allahovog poslanika, jer vam je vaš Gospodar to naredio, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

ZABRANA OGOVARANJA I OSUDA ONIH KOJI OGOVARAJU (MEDINA)

Hatib: dr. Salah ibn Muhammed el-Budejr

6. džumadel-ula 1446. godine po Hidžri / 8. novembar 2024.

Hvala Allahu, Koji nam je zabranio ogovaranje, spletkarenje, klevetu i zlo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema sudruga, i Koji nas je obasuo Svojim neizmjernim blagodatima, pa zaslužuje da Mu se zahvaljujemo i da Ga spominjemo. Svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je savjetovao svoj ummet, poučavao ga, usmjeravao i opominjao. Neka su Allahov blagoslov i mir na njega i na njegovu porodicu i ashabe, dokle god neko žuri da zaradi svoju opskrbu.

O muslimani, neka bogobožnost bude vaša opskrba, a ahiret vaš cilj, i iskoristite svoj život u pokornosti Allahu. Bolje je jedna riječ koja vas vodi pravim putem nego strast koja vas zavodi: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati i ne umirite osim kao muslimani.” (Ali Imran, 102)

O muslimani! Kada čovjek pazi na svoj govor, to je znak razuma, čistoće duše i snage vjere. Onaj čije je srce zdravo, njegov jezik postupat će ispravno. Čestiti ljudi, oni koji se boje kazne i polaganja računa za loša djela, udaljavaju se od ogovaranja i izbjegavaju slušati one koji ogovaraju i ne prihvataju ogovaranje. Oni ne ogovaraju nikoga i ne dopuštaju da se bilo ko ogovara u njihovom prisustvu, zbog zlih posljedica ogovaranja, izazivanja mržnje i narušavanja bratstva. Felas je rekao: “Nikada nisam čuo da Vekia govori loše o bilo kome.” Ebu Asim je rekao: “Nikada nisam ogovarao muslimana, otkako sam saznao da je Allah zabranio ogovaranje.” Sehl ibn Abdullah rekao je: “Jedna od osobina iskrenih je da ne ogovaraju, niti se u njihovom prisustvu bilo ko ogovara.” Neki učenjaci su rekli: “Upoznali smo prethodnike, oni nisu vidjeli ibadet u postu i namazu, već u suzdržavanju od vrijeđanja ljudi.” Ijas ibn Muavija ibn Kura rekao je: “Najbolji među njima bili su oni najčistijih srca i oni najmanje skloni ogovaranju.”

Kada bi dobri prethodnici nabrajali vrline pobožnog čovjeka i hvalili ga, govorili su, između ostalog: “Nije bilo ogovaranja u njegovom društvu.” Abdullah ibn Ebu Zekerija nije dozvoljavao ogovaranje u svom prisustvu i govorio je: “Ako spominjete Allaha, pomoći ćemo vam, a ako spominjete ljude, ostavit ćemo vas.”

Ogovaranje je hrana zlih ljudi i njiva grijeha. Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ogovaranje je zabranjeno prema konsenzusu.” Kurtubi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Nema razilaženja da je ogovaranje veliki grijeh, i ko ogovara treba da se pokaje Allahu.” U Kur'anu je jasno navedena zabrana ogovaranja. Uzvišeni Allah kaže: “I ne ogovarajte jedni druge. Zar bi neko od vas volio da jede meso mrtvog brata svog – a vama je to odvratno” (El-Hudžurat, 12), tj. kao što vam je to prirodno odvratno, tako to treba da vam bude i vjerski odvratno.

Amr ibn El-As, radijallahu anhu, prošao je pored mrtvog magarca i rekao nekim svojim prijateljima: “Čovjeku je bolje da jede meso ovog magarca, sve dok se ne zasiti, nego da jede meso svog brata muslimana (tj. da ga ogovara).” (Ebu Šejh el-Asbahani)

Ogovaranje podrazumijeva spominjanje nečijih mahana u odsustvu. Ogovaranje podrazumijeva da spomeneš svog brata muslimana po onome što on ne voli. Neki učenjaci su kazali: “Ogovaranje je spominjanje čovjeka po onome što bi mu bilo neugodno ako bi to čuo, bilo da spominješ njegovu fizičku mahanu, porijeklo, karakter, djelo, govor, vjeru ili svjetovni život, čak i odjeću, kuću ili životinju. Ogovaranje nije ograničeno samo na govor, već se i aluzije tretiraju kao i direktno spominjanje, djela su kao riječi, a geste, nagovještaji, znakovi, mimika, pokreti i pisanje, sve to spada u ogovaranje.”

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Znate li šta je ogovaranje?” Prisutni su rekli: “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.” “Spominjanje vašeg brata po onome što on ne voli”, reče on. Upitali su: “A šta ako je pri mom bratu ono što govorim?” “Ako je pri njemu ono što govoriš, onda si ga ogovorio, a ako nije pri njemu to što govoriš, onda si ga oklevetao”, odgovorio je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Muslim)

Ebu Berza el-Eslemi, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “O vi koji ste povjerovali samo na jeziku,

a iman nije ušao u vaša srca, ne ogovarajte muslimane i ne pratite njihove mahane. Ko bude pratio njihove mahane, Allah će pratiti njegove mahane, a čije mahane Allah bude pratio, osramotit će ga u njegovoj kući.” (Ebu Davud)

Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Rekla sam Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: ‘Dosta ti je što je Safijja takva i takva’, misleći na njene fizičke karakteristike (bila je niskog rasta), a on je rekao: ‘Izgovorila si riječ koja bi zamutila more kad bi se pomiješala s njim.’” Također je rekla: “Oponašala sam nekoga pred njim, pa je rekao: ‘Ne bih volio da oponašam nekoga i da imam ovo i ono.’” (Ebu Davud i Tirmizi)

Nevevi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ovaj hadis je jedna od najvećih i najdirektnijih osuda ogovaranja. Ne znam ni za jedan drugi hadis koji do te mjere osuđuje ogovaranje.” Hasan el-Basri rekao je: “Tako mi Allaha, ogovaranje brže uništava čovjekovu vjeru nego što rane uništavaju njegovo tijelo.”

O muslimani, ne uživajte u ogovaranju, ne uživajte u društvu onih koji ogovaraju i ne uzimajte olahko ono što je Allah zabranio. Mrzite ono što Allah mrzi i izbjegavajte ono što vam je naredio da izbjegavate. Ne popuštajte prijateljima i poznanicima u ogovaranju i napadanju ljudi. Jezid ibn Muhelleb savjetovao je svom sinu: “Čuvajte se vrijeđanja ugleda ljudi, jer slobodan čovjek ne bi mijenjao svoju čast ni za šta drugo.” Jedan čovjek savjetovao je svoje sinove: “Kad se sastanete, pričajte o sebi i ostavite ogovaranje.” Kutejba ibn Muslim čuo je jednog čovjeka kako ogovara drugog, pa mu je rekao: “Stani, tako mi Allaha, upravo si sažvakao zalogaj koji plemeniti ljudi već dugo odbijaju.”

Nesretnik je onaj koji ogovara, napada, kleveće i vrijeđa, usmjeravajući svoj jezik prema časti živih i mrtvih, ne mareći za posljedice, ne stideći se ljudi i ne bojeći se Stvoritelja. On je taj kojem je uskraćeno dobro, i koji je prezren, proklet i nesretan. Vuhejb ibn Verd rekao je: “Tako mi Allaha, suzdržati se od ogovaranja draže mi je nego dati brdo zlata u sadaku.”

Zato se bojte Allaha i čuvajte se ogovaranja prije nego što vam život prođe, mjesec zamrači, grana osuši i lišće opadne.

O muslimani, bojte se Allaha, budite svjesni Njegovog nadzora, pokoravajte Mu se i nemojte Mu biti nepokorni: “O vjernici, bojte se Allaha i budite sa iskrenima.” (Et-Tevba, 119)

O muslimani, onaj ko čuje da se ogovara musliman, treba to spriječiti i ukoriti onoga ko to radi. Ako ne prihvati savjet i nastavi ogovarati, treba se udaljiti od njega i napustiti njegovo društvo. Mejmum ibn Sejjah nije ogovarao niti je dozvoljavao drugima da ogovaraju u njegovom prisustvu: savjetovao ih je, a ako ne bi prestali, napuštao je njihovo društvo.

O muslimani, zaštitite svoje uši od slušanja ogovaranja. Amr ibn Atba rekao je: “Čuvaj svoje uši od slušanja ružnog govora, kao što čuvaš svoj jezik od izgovaranja.”

Onaj ko ogovara treba se pokajati, prestati s ogovaranjem, žaliti zbog svog djela i odlučiti da se više neće vraćati na to. Prema ispravnom mišljenju učenjaka, ne mora obavijestiti onoga koga je ogovarao, niti tražiti oprost od njega, jer obavještavanje može prouzročiti tugu, svađu, neprijateljstvo, ili još veće zlo. Ibn Mubarek je rekao: “Nemojte ga povrijediti dvaput.” Treba moliti Allaha za oprost i činiti dovu za osobu koju je ogovarao, što predstavlja dobro prema njoj umjesto nepravde.

Donosite salavate i selame na Ahmeda, uputitelja i šefadžiju. Na onoga ko donese jedan salavat na Muhammeda, Allah donese deset salavata.

ALLAHOV ZAKON PROMJENE (MEDINA)

Hatib: dr. Husejn ibn Abdulaziz Alu Šejh

13. džumadel-ula 1446. godine po Hidžri / 15. novembar 2024.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema sudruga, i svjedočim da je naš vjerovjesnik Muhammed Njegov rob i poslanik. Allahu moj, blagoslovi ga i daruj mir njemu i njegovoj porodici i ashabima.

O muslimani, bojte se Allaha i pokoravajte Mu se, On će vam povećati nagradu i popraviti vaša djela. “Onaj ko se Allaha boji, On će mu izlaz naći.” (Et-Talak, 2)

“Onaj ko se Allaha boji, On će mu sve što treba učiniti dostupnim.” (Et-Talak, 4)

“Onaj ko se Allaha boji, On će mu grijehе oprostiti i nagradu veliku dati.” (Et-Talak, 5)

Iz Allahove Knjige i sunneta Njegovog Poslanika moramo razumjeti uzroke upute i uspjeha, te puteve ponosa, sreće i dobrote. Dva ajeta iz Allahove Knjige osvjetljavaju islamskom ummetu put sigurnosti, preduvjete spasa i faktore uspjeha. Kada shvatimo njihov koncept, s potpunim razumijevanjem i pro-nicljivim vidom, oni će nam pokazati put izlaza iz uzroka propasti i patnje.

Allah kaže: “Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmi-jeni.” (Er-Ra’d, 11)

Allah, također, kaže: “To je zato što Allah neće lišiti blagostanja narod kome ga je podario – sve dok se on sam ne promijeni.” (El-Enfal, 53)

Ovo je jedan od univerzalnih božanskih zakona koji važe za cijelo čovječanstvo, a islamski ummet, prema uputama dviju objava: Kur’ana i sunneta, podliježe ovom zakonu. Blagostanje, uspjeh, ponos i odlikovanost islamskog ummeta nad drugim narodima ovise o pridržavanju vjere, poštovanju šerijata

njihovog Stvoritelja, pokornosti Allahu i slijeđenju sunneta Njegovog Poslanika. Stoga, mora postojati ozbiljna strategija u odgajanju duša i planska promjena kako bi se pročistile misli i karakteri onim što je islam donio, naređujući pročišćavanje duša i umova, te uljepšavanje morala i ponašanja prema Stvoritelju i stvorenjima.

Islam je, u svojim izvorima, ciljevima i namjerama, odredio cilj za čovječanstvo: da postigne potpunu pokornost Stvoritelju u ovom životu i da izgradi ovaj život na ispravnim i zdravim temeljima. To je ono što je islam učinio u dušama ashaba, pretvarajući ih u najveće uzore. Oni su prešli iz obožavanja ljudi u obožavanje Gospodara ljudi, iz tjeskobe dunjaluka u širinu ahireta i oba svijeta, iz lošeg morala i uvjerenja u najbolje, najljepše i najpotpunije.

Također, ovo je Allahov zakon u svakom vremenu. Ibn Džerir u komentaru ajeta: “Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni” (Er-Ra’d, 11), kaže: “Allah neće promijeniti stanje naroda iz zdravlja i blagodati u propast dok se oni sami ne promijene (nagore), čineći nepravdu jedni drugima i napadajući jedni druge. Tada će Allah spustiti Svoju kaznu i promjenu.”

O muslimani, Allahov zakon, s Njegovim potpunim znanjem, pravednošću i mudrošću, jeste da On neće promijeniti stanje naroda iz jednog u drugo (boljeg u lošije), osim zbog njih samih i onoga što su uradili svojim rukama. Ako su na ispravnom putu, u dobru i blagostanju, pa se promijene (nagore), Allah će promijeniti njihovo stanje kaznama, nesrećama i teškim iskušenjima različitih vrsta, fizičkih i duhovnih. Allah može odgoditi kaznu Svojim robovima i dati im vremena da se pokaju i vrate Njemu. Možda će im kazna biti odgođena do ahireta, da bi bila još teža i veća. Isto tako, ako su u teškim iskušenjima i nevoljama, pa se iskreno pokaju i vrate Allahu, Allah će promijeniti njihovo stanje u neprekidne blagodati i razne oblike milosti. Allah kaže: “A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali.” (El-A’raf, 96) Blagodati traju s bogobojaznošću i pokornošću, a gube se s grijesima i nepokornošću, te kršenjem Allahovog šerijata. “... i kad je Gospodar vaš objavio: ‘Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.’” (Ibrahim, 7)

U ovim izuzetno teškim vremenima obaveza je muslimana, da se ozbiljno trude i djeluju u skladu sa šerijatskim uzrocima, koji će popraviti njihovo stanje i zaštititi njihove zajednice od zala i smutnji. To uključuje ozbiljan rad na

jedinstvu safova, odbacivanje podjela, izbjegavanje neprijateljstva i udaljavanje od izazivanja smutnji i neprijateljstva među muslimanima. Potrebno je raditi na svemu što zbližava i ne udaljava, okuplja i ne razdvaja, kao odgovor na Allahove riječi: “Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte!” (Ali Imran, 103)

Onaj ko poštuje Allahove naredbe i pridržava se Njegovog šerijata, Allah će ga zaštititi, učiniti sretnim, pomoći mu, dati mu ponos i popraviti njegovo stanje.

Allah kaže: “Ono što žele – vjernici će postići.” (El-Mu’minun, 1)

Allah također kaže: “Allah doista štiti vjernike.” (El-Hadždž, 38)

On, također, kaže: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu.” (El-En’am, 82)

Naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Čuvaj Allaha, i Allah će tebe čuvati.”

Muslimanima je dužnost, svakoga prema svojim mogućnostima, da rade sve što je vjerski i dunjalučki korisno kako bi, uz Allahovu pomoć, sačuvali svoju sigurnost i sigurnost svojih zajednica, prema Allahovoj zapovijedi: “I protiv njih pripremite koliko god možete snage.” (El-Enfal, 60)

Koliko muslimani imaju neprijatelja koji vrebaju, želeći uništiti njihove zemlje i zavodeći njihovu omladinu?

Svi su odgovorni pred Allahom da rade ozbiljno, kako bi postigli blagostanje i napredak u svim sferama života. Potrebno je ulagati trud i raditi na reformama i napretku, s kontinuiranim trudom i potpunim razumijevanjem savremenog svijeta u kojem živimo.

Moramo potpuno shvatiti da rješavanje životnih problema podliježe zakonitostima svrsishodne promjene i produktivne izgradnje, kako bi se otklonile prepreke i olakšali putevi ka prosperitetnom životu. To je zahtjev islama i jedan od njegovih uzvišenih ciljeva.

Kada se oslonimo na Allaha, držimo se Njegovog užeta i tražimo Njegovu pomoć, iskreno radeći na unapređenju života i postizanju sreće na ahiretu, i kada težimo onome što popravlja, a ne kvari, usrećuje, a ne unesrećuje, gradi, a ne ruši, tada će Allah, džellešanhuhu, učiniti naše korake uspješnim, popraviti naša

djela, osvijetliti nam put i pomoći nam u svemu što je korisno za naš dunjaluk i ahiret. “Kada se odlučiš, osloni se na Allaha.” (Ali Imran, 159)

U islamu nema mjesta za lijenost u konstruktivnom popravljaju, niti za lijenost u stalnom korisnom doprinosu. “I reci: “Trudite se! Allah će trud vaš vidjeti, a i Poslanik Njegov i vjernici.”” (Et-Tevba, 105) Naš Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Utječem se Allahu od nemoći i lijenosti.”

O muslimani, jedna od najvećih dužnosti muslimana je da preispitaju svoje stanje i da budu svjesni Allaha u svim svojim poslovima. To uključuje povratak jedinstvu safova i ujedinjenju riječi, brigu o bratstvu u vjeri i saradnju na očuvanju domovine i sigurnosti društva od svega što može narušiti njegov mir ili ugroziti sigurnost. Uzvišeni Allah kaže: “Vjernici su samo braća.” (El-Hudžurat, 10)

Naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Primjer vjernika u njihovoj međusobnoj ljubavi, milosrđu i saosjećanju je kao primjer jednog tijela – kada jedan dio tijela oboli, cijelo tijelo osjeća nesanicu i groznicu.”

Jedan od najvećih zločina u islamu je napad na muslimane, bilo na njihov život, čast ili imovinu, a kako je tek kada se svi ovi zločini spoje u jedan zločin. Uzvišeni Allah kaže: “Onome ko hotimično ubije vjernika kazna će biti – Džehennem, u kome će vječno ostati; Allah će na njega gnjev Svoj spustiti i proklet će ga i patnju mu veliku pripremiti.” (En-Nisa, 93)

O ummete islama, hoće li biti povratka ispravnom putu i konsultovanja šerijata i zdravog razuma? Ovaj dunjaluk nije ništa drugo do varka. Zato se bojte Allaha, o muslimani, i promijenite svoje stanje prema onome čemu vas vaša vjera poziva, pa ćete biti uspješni i sretni.

Uzvišeni Allah naredio nam je jednu časnu stvar, koju moramo obavljati i noću i danju, a ona je donošenje salavata i selama na plemenitog Poslanika.

Allahu moj, blagoslovi i podari mir i blagoslov Svom robu i poslaniku, našem vjerovjesniku Muhammedu!

Budi zadovoljan s četvericom pravednih halifa, Poslanikovom porodicom, ashabima, tabiininima i svima koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana!

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi

blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!”
(El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

LIJEPO MIŠLJENJE O ALLAHU (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

20. džumadel-ula 1446. godine po Hidžri / 22. novembar 2024.

Hvala Allahu, Plemenitom, Darežljivom, Onome Čije su znanje i dobrota beskrajni, Koji pravedno sudi i čini šta hoće iz Svoje dobrote. Hvalim Ga, slavljen neka je On, i zahvaljujem Mu na Njegovoj ogromnoj milosti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema sudruga. Njegova naredba je konačna, Njegova presuda je nepogrešiva, a Njegovo obećanje istinito. Svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kojeg je poslao kao vodiča i radosnog vjesnika, i kao onoga koji opominje stvorenja. Neka su Allahova milost, blagoslov i mir na njega, na njegovu porodicu i ashabe, koji su se strpljivo borili na Allahovom putu i tražili nagradu kod Njega.

Preporučujem vama i sebi bogobožnost, jer ona je hrana za srca, svjetionik za puteve i ključ svakog dobra. Njome se osvjetljavaju srca, smiruju duše i popravljaju djela.

U vrtlogu životnih promjena i izazova čovjek ima potrebu za osjećajem koji otklanja brige, donosi spokoj i smirenost i udaljava strah i sumnju. Ključ ovog osjećaja je lijepo mišljenje o Allahu, koje proizlazi iz povjerenja u Allahovu mudrost u upravljanju, i vjerovanja da sve što se događa u ovom svemiru slijedi precizan plan. To ispunjava srce uvjerenjem da je dobro prisutno čak i u najtežim iskušenjima, i da iza svake nevolje stoji mudrost i milost, bilo da je shvatimo odmah ili da se ona pokaže kasnije. Onaj čije je srce ispunjeno povjerenjem u Allahovu milost, pravdu i mudrost, vidi da je izlaz blizu čak i u najmračnijim situacijama.

Vjernik koji ima lijepo mišljenje o svom Gospodaru korača naprijed u svom životu, s povjerenjem i smirenošću, uvjeren da ga Allah priprema za svijetlu budućnost. Živi s nadom u Allahovu milost i blagodati koje prevazilaze svaku maštu, što ga pokreće da radi i bude kreativan s hrabrošću i optimizmom.

Jedna od zakonitosti života je iskušenje koje dolazi iznenada da testira strpljenje i poveća uvjerenje. Ovdje se ispoljava lijepo mišljenje o Allahu, kao snaga koja pretvara iskušenje u dar, tugu u mudrost.

Vjernik koji vjeruje svom Gospodaru shvata da su iskušenja prolazna, i da nakon strpljenja dolazi blagodat koja podiže njegov položaj ili lekcija koja ga približava Allahu.

Oslanjanje na Allaha pospješuje lijepo mišljenje o Njemu i predstavlja veliki izvor duhovne snage koja štiti čovjeka od očaja i beznađa kada je suočen s brigama. Onaj ko se iskreno osloni na Allaha, njegovo srce ispunjava se povjerenjem da ga Allah neće napustiti, već vidi u iskušenjima put do uspjeha, u preprekama stepenice do uspona, a u nevoljama priliku za lični razvoj.

Kur'an nam prikazuje prizore koji odražavaju lijepo mišljenje o Allahu u najpotpunijem obliku.

Čestita Merjema, u trenucima najveće nevolje, kada su je porođajni bolovi prisilili da dođe do stabla palme, kazala je, u najvećoj tjeskobi: "Kamo sreće da sam ranije umrla i da sam potpuno u zaborav pala!" (Merjem, 23). Ipak, njeno lijepo mišljenje o Gospodaru bilo je čvrsto u njenom srcu, pa je zatražila utočište kod Milostivog od onoga što joj se približavalo, rekavši: "Utječem se Milostivom od tebe, ako se Njega bojiš!" (Merjem, 18). Tada joj Allahova milost dolazi u Njegovim riječima: "I melek je, koji je bio niže nje, zovnu: 'Ne žalosti se, Gospodar tvoj je dao da niže tebe potok poteče. Zatresi palmino stablo, posut će po tebi datule svježje, pa jedi i pij i budi vesela! A ako vidiš čovjeka kakva, ti reci: 'Ja sam se zavjetovala Milostivom da ću šutjeti, i danas ni s kim neću govoriti'" (Merjem, 24–26).

U prizoru prepunom veličine vjere i lijepog mišljenja o Allahu, prikazuje se priča o Ibrahimu, alejhis-selam, kada je bio bačen u vatru, u situaciji koja je izgledala kao sigurna propast. Ipak, s dubokom vjerom i potpunim uvjerenjem, on se oslonio na Allaha, rekavši: "Dovoljan mi je Allah i divan je On zaštitnik." Tada je vatra, po Allahovoj naredbi, postala hladna i spasonosna, svjedočeći o veličini oslonca i plodovima lijepog mišljenja o Allahu.

Lijepo mišljenje o Allahu također se očituje u životu našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, na dan hidžre, kada je bio u pećini sa svojim saputnikom Ebu Bekrom, radijallahu anhu. Kada ih je opasnost okružila, Ebu Bekr, preplašen, rekao je: "Kada bi neko od njih pogledao ispod

svojih nogu, vidio bi nas.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio mu je s potpunim uvjerenjem: “Šta misliš, Ebu Bekre, o dvojici, s kojima je Allah treći?” Time je potvrdio da se srca ispunjena lijepim mišljenjem o Allahu ne povlače pred strahom. Ovo uvjeravanje dodatno je učvršćeno Poslanikovim riječima: “Ne brini se, Allah je s nama” (Et-Tevba, 40). U ovoj situaciji leži vječna lekcija o osloncu i vjeri, da Allah ne napušta Svoje iskrene robove.

Lijepo mišljenje o Allahu nije ograničeno na pojedince, već je snaga cijelog ummeta i izvor njegove moći, kada se suočavaju s najtežim izazovima. U Bitki na Bedru, kada su muslimani bili malobrojni i slabo opremljeni, stajali su pred vojskom mnogobožaca koja ih je višestruko nadmašivala. Ipak, Allah ih je pomogao, jer su vjerovali u Njega i bili sigurni da je snaga i pomoć u Njegovim rukama.

Nakon Bitke na Uhudu, kada su mnogobošci prijetili da će uništiti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegove ashabe, to im je samo povećalo ustrajnost i vjerovanje. Allah ih opisuje riječima: “One kojima je, kada su im ljudi rekli: ‘Neprijatelji se okupljaju zbog vas, trebate ih se pričuvati!’ – to učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: ‘Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar!’ I oni su se povratili obasuti Allahovim blagodatima i obiljem, nikakvo ih zlo nije zadesilo i postigli su da Allah bude njima zadovoljan – a Allah je neizmjereno dobar” (Ali Imran, 173–174). Tako su ovi događaji ostavili vječne lekcije o vjeri i iskrenom osloncu, da lijepo mišljenje o Allahu ostane svjetlo koje osvjetljava put ummetu u teškim trenucima.

Duboka vjera i lijepo mišljenje o Allahu su tajna koja stoji iza izdržljivosti ummeta i njegove stabilnosti pred najtežim krizama i iskušenjima. Kroz historiju, islamski ummet suočavao se s velikim izazovima, koji su potresali njegove temelje, ali je iz njih izlazio snažniji i ujedinjeniji.

Njihovo povjerenje u Gospodara bilo je kao zvijezda vodilja koja im je osvjetljavala put, davala im spokoj i ubrzavala njihovu pobjedu. To je svjetlost koja razgoni tame očaja, otvara im horizonte nade za svjetliju budućnost, i rađa čvrsto povjerenje u Allahovu moć i mudrost.

To produbljuje uvjerenje u srcima da su uzdizanje i ponos neminovni, i da će Allah promijeniti njihovo stanje iz slabosti u snagu, iz poraza u pobjedu.

Allah kaže: “O vjernici, ako Allaha pomognete, i On će vama pomoći i korake vaše učvrstiti.” (Muhammed, 7)

Lijepo mišljenje o Allahu ne znači oslanjanje na druge ili lijenost i izbjegavanje djelovanja, već je to pokretačka snaga koja motivira osobu na trud i napor. Jedna od nužnih posljedica lijepog mišljenja o Allahu je da osoba uloži trud i snagu u hizmetu svojoj vjeri i ummetu i izgradnji svoje domovine.

U hadisu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Ako dođe Sudnji dan, a u ruci nekoga od vas bude sadnica, pa ako može da je posadi prije nego što dođe, neka to učini” (Buhari, Edebul-mufred), sadnja simbolizira upornost u gradnji i radu, te izvršavanje dužnosti, s vjerom da dobrota ostaje, čak i ako rezultati nisu odmah vidljivi. Allah kaže: “... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada; onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta. Allah će, zaista, ispuniti ono što je odlučio; Allah je svemu već rok odredio.” (Et-Talak, 2–3)

Allahovi robovi, donosite salavate na Poslanika pravog puta, jer vam je Allah to naredio u Svojoj Knjizi rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjervjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

ISKORISTI ŽIVOT U ČINJENJU DOBRA (MEKA)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

27. džumadel-ula 1446. godine po Hidžri / 29. novembar 2024. godine

Hvala Allahu, Koji određuje sudbine i određuje životni vijek. Hvalim Ga i zahvaljujem Mu javno i tajno. Njemu se kajem i od Njega tražim oprost u zoru i u sumraku. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema sudruga, i svjedočim da je naš prvak i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, odabran i odlikovan. Neka su Allahovi blagoslov, milost i spas na njega, na njegovu porodicu i čestite ashabe, sve dok se budu smjenjivali dan i noć.

O ljudi, savjetujem sebe i vas da budemo bogobožni. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i budite svjesni da vas On vidi, ujutro i navečer. Pripremite se za Dan odluke, jer dani prolaze, a životi se smanjuju. Znajte, o ljudi, da ćete otići s ovog svijeta, napustiti njegove kuće i palače, i biti pitani i odgovorni za njegove užitke i strasti, i za malo i veliko. "I Knjiga će biti postavljena i vidjet ćete grešnike prestravljene zbog onog što je u njoj. 'Teško nama!', govorit će, 'kakva je ovo knjiga, ni mali ni veliki grijeh nije propustila, sve je nabrojala!' – i naći će upisano ono što su radili. Gospodar tvoj neće nikome nepravdu učiniti." (El-Kehf, 49)

Blago onima koji su svoje vrijeme ispunili pobožnim djelima i svoje dane proveli u onome što ih Allahu približava, oni će postići najveću nagradu kod Gospodara Zemlje i nebesa.

Ebu Bekra, radijallahu anhu, prenosi da je neki čovjek upitao: "O Allahov Poslaniče, ko su najbolji ljudi?" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: "Onaj čiji je život dug i čija su djela dobra." Zatim je upitao: "Ko su najgori ljudi?", a Poslanik je odgovorio: "Onaj čiji je život dug i čija su djela loša." (Ahmed i Tirmizi, vjerodostojan)

Sa svakim danom koji prolazi čovjek se približava svojoj smrti i svom ahi-retu. Ebu Derda, radijallahu anhu, rekao je: “Čovječe, ti si ništa drugo do skup dana, i kada jedan dan prođe, prošao je dio tebe.” (Ibn Ebu Dun’ja, Ez-Zuhd)

O vjernici, sretan je onaj koji preispituje, obračunava i tjera svoju dušu da iskoristi vrijeme koje je kratko. Šeddad ibn Evs, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Pametniji je onaj koji preispituje svoju dušu i radi za ono što dolazi poslije smrti, a nemoćniji je onaj koji slijedi svoje strasti i uzda se u to da će mu Allah oprostiti i smilovati mu se.” (Ahmed i Tirmizi, vjerodostojan)

Život je jedna od Allahovih velikih blagodati i Njegova najveća milost, a to cijene samo oni koji su od Allaha nadahnuti i pobožni. Ibn Abbas, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Dvije su blagodati prema kojima su mnogi ljudi nemarni: zdravlje i slobodno vrijeme.” (Buhari)

Dvije su vrste ljudi na ovom svijetu: oni koji su shvatili stvarni razlog svog postojanja i cilj za koji su stvoreni – da obožavaju samo Allaha, ne pripisujući Mu druga, pa se bore sami sa sobom, određuju cilj i usmjeravaju se ka onome što vodi do Allahovog zadovoljstva, a druga vrsta su oni koji su (samo)obmanuti, zavedeni, lišeni dobra i prevareni, i koji “trče” za svojim strastima, slijede svoje prohtjeve i zaboravljaju Allaha, pa je Allah učinio da sami sebe zaborave. Ebu Malik el-Eš’ari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svi ljudi izlaze ujutro, pa ‘prodaju’ svoju dušu, pa je oslobode je ili je upropaste.” (Muslim)

To je jedna od najvažnijih stvari za koje će rob biti pitan na Sudnjem danu. Ebu Berza el-Eslemi, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čovjekova stopala neće se na Sudnjem danu dok ne bude upitan o četiri stvari: o svom životu, kako ga je proveo; o svom tijelu, u čemu je oronulo; o svom imetku, kako ga je stekao i u što ga je trošio; i o svom znanju, šta je učinio s njim.” (Darimi i Tirmizi, vjerodostojan)

O vjernici! Ko dostigne četrdeset godina, Allah mu je time upotpunio blagodat razuma, vjere, razumijevanja i odmjerenosti, i proživio je značajan dio ovdunjalučkog života, pa zaslužuje da se mnogo kaje i podsjeća. “A kad dospije u muževno doba i kad dostigne četrdeset godina, on rekne: ‘Gospodaru moj, dozvoli mi da Ti budem zahvalan na blagodati koju si darovao meni i roditeljima mojim, i pomози mi da činim dobra djela kojima ćeš zadovoljan biti, i učini dobrim potomke moje; ja se, zaista, kajem i odan sam Tebi!’” (El-Ahkaf, 15)

Allah, džellešanuhu, učinio je sijedu kosu izaslanikom i glasnikom smrti. Uzvišeni kaže: “A zar vas nismo ostavili da živite dovoljno dugo da bi onaj koji je trebao razmisliti imao vremena da razmisli, a bio vam je došao i onaj koji opominje?” (Fatir, 37) Prema komentatorima Kur’ana, “onaj koji opominje” je sijeda kosa.

Šta je tek s onima koji su prešli četrdesetu i dosegli šezdeset godina? Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Allah se ‘opravdao’ kod svakog čovjeka čiji je život produžio do šezdesete godine.” (Buhari) Poslanikove riječi: “Allah se ‘opravdao’ kod svakog čovjeka” znače: Allah je oduzeo izgovor tom čovjeku, pa mu nije ostalo opravdanje kojim bi se opravdao, jer ga je poživio do šezdesete godine. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je jednom čovjeku, savjetujući ga: “Iskoristi pet stvari prije pet drugih: mladost prije starosti, zdravlje prije bolesti, bogatstvo prije siromaštva, slobodno vrijeme prije zauzetosti i život prije smrti.” (Hakim)

Jedan od najvećih razloga za traćenje života u onome što čovjeku ne donosi korist niti u njegovoj vjeri niti u dunjalučkim poslovima jeste neznanje o vrijednosti vremena, druženje s besposličarima, nada u dug život, nemar, slaba volja, odlaganje i gubljenje vremena na društvenim mrežama bez konkretne koristi. Kada čovjeku dođe smrt i nastupi kraj, tada će spoznati vrijednost života, koliko je vremena izgubio, požalit će zbog onoga što je prošlo i poželjeti povratak, ali uzalud. Uzvišeni kaže: “Kad nekome od njih smrt dođe, on uzvikne: ‘Gospodaru moj, povrati me da uradim kakvo dobro u onome što sam ostavio!’ Nikada! To su riječi koje će on uzalud govoriti – pred njima će prepreka biti sve do dana kada će oživljeni biti.” (El-Mu’minun, 99–100)

O vjernici, budimo svjesni Allaha i nastojmo iskrenim pokajanjem, uzimanjem pouke i traženjem oprosta nadoknaditi ono što je prošlo. Allah, džellešanuhu, obećao je Svojim robovima koji se iskreno pokaju, odazovu Mu se i potvrde svoje pokajanje dobrim djelima, da će njihove grijeha zamijeniti dobrim djelima i njihove ružne postupke lijepim. Uzvišeni kaže: “Ali onima koji se pokaju i uzvjeruju i dobra djela čine, Allah će njihova hrdava djela u dobra promijeniti, a Allah prašta i samilostan je.” (El-Furkan, 70)

Znajte, Allah vam se smilovao, da je Allah, zbog poznavanja prirode Svojih robova, i njihove želje za životom, propisao za njih načine za produženje života i dugovječnost, a među njima su: dova, dobra djela i održavanje rodbinskih veza.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Allahovo određenje (sudbinu) mijenja samo dova, a život produžuje samo dobročinstvo.” (Ahmed) Enes b. Malik, radijallahu anhu, kazuje da je čuo Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako kaže: “Ko želi da mu se poveća nafaka ili da mu se produži život, neka održava rodbinske veze.” (Muttefekun alejhi)

Ovo se ne suprotstavlja Allahovim, džellešanuhu, riječima: “Kada im dođe smrtni čas, neće ga moći ni za trenutak odgoditi, niti ubrzati” (El-A'raf, 34), niti riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, iz hadisa o trudnoći: “Zatim Allah pošalje meleka, pa udahne u njega dušu, i naredi mu da mu zapiše četiri stvari: opskrbu, životni vijek, djela i hoće li biti nesretan ili sretan” (Muslim), jer Allah, džellešanuhu, odredio je sudbine stvorenja pedeset hiljada godina prije stvaranja nebesa i Zemlje, i ono što je zapisano kod Njega u skladu je s onim što je unaprijed znao, uključujući dove, dobra djela i održavanje rodbinskih veza, koje je odredio kao razlog za produženje njihovih života. Svakome će biti olakšano ono za što je stvoren. Imran ibn Husajn, radijallahu anhu, kazuje: “Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: ‘Da li je poznato ko će biti stanovnik Dženneta i ko će biti stanovnik Džehennema?’ ‘Da’, reče on. ‘A zašto onda rade djela oni koji ih rade?’, upitaše oni. ‘Svako radi ono za što je stvoren i što mu je olakšano.’”

Jedno od najvećih dobrih djela jeste da čovjek ostavi iza sebe čestito i blagoslovljeno potomstvo, koje je poput drugog života, koji se nastavlja nakon napuštanja ovog svijeta. Čovjekovi čestiti potomci mole se za njega nakon smrti, i za to mu se pišu nagrade u njegovim knjigama dobrih djela, a njihovi sevapi nimalo se ne umanjuju. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Kada čovjek umre, prestaju njegova dobra djela osim u tri slučaja: ako je ostavio trajnu sadaku, korisno znanje i pobožno dijete koje moli za njega.” (Ahmed i Buhari, Edebul-mufred)

Zato se potrudite u dobrom odgoju i podizanju djece, koja su radost vaših očiju u životu, i sreća vaših duša nakon smrti.

Donosite salavate i selame na najbolje Allahovo stvorenje, Muhammeda, sina Abdullahovog, jer vam je to naredio vaš Gospodar, rekavši: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

PLEMENITI MORAL (MEKA)

Hatib: dr. Jasir ed-Devseri

4. džumadel-uhra 1446. godine po Hidžri / 6. decembar 2024.

Hvala Allahu, Stvoritelju sedam nebesa, Koji je propisao lijep moral i ponašanje, i Koji upućuje ljude ka najplemenitijim osobinama. Hvalimo Ga hvalom koja ispunjava horizonte, i zahvaljujemo Mu zahvalom onih koji se nadaju iskupljenju od Džehennema. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema sudruga, Sveznajućeg Stvoritelja.

Svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, poslan s plemenitim moralom, neka su milost, spas i blagoslov na njega, na njegovu porodicu i ashabe, i one koji ih slijede do Sudnjeg dana.

O ljudi, savjetujem sebe i vas da se bojimo Allaha, jer je bogobožnost najbolja opskrba i najpouzdanija riznica, i ona je spas od onoga čega se bojite, i putem nje dobijate opskrbu odakle se i ne nadate, pa se bojte Allaha da biste uspjeli.

O muslimani, plemenit moral je odjeća kojom su se uljepšavali poslanici, i ogrtač kojim su se zaogrtao odabrani i čestiti Allahovi robovi. On je temelj islama, jedan od stubova vjere i manifestacija dobrote. Njime se postižu najuзвиšeni stepeni, najčasnije pozicije i društvo najboljih stvorenja.

I Kur'an i sunnet podstiču na plemenite vrline i upozoravaju na lošu narav i prezrene osobine. Šerijat obuhvata najsajjnije dragocjenosti u etici i moralu, spajajući discipliniranje i odgoj, moralno usavršavanje i uzdizanje. Sve to sažeto je u riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Zaista sam poslan da usavršim plemeniti moral." (Bejheki)

Allah, džellešanuahu, darovao je našem poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, savršen um, mudro mišljenje i jezgrovit govor, i ukrasio ga je dobrim djelima i potpunim moralom. Allah ga je pohvalio rekavši: "... jer ti si, zaista, najljepše čudi." (El-Kalem, 4) Kada je Aiša, radijallahu anha, bila upitana: "Kakav je bio moral Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem?", odgovorila

je: “Njegov je moral bio Kur’an.” Imao je najpotpuniji i najuzvišeniji moral u svakoj osobini, dostigao je vrhunac ljudskog savršenstva i plemenitosti.

O ljudi, jedna od stvari koja podstiče muslimana da se ukrasi plemenitim moralom jeste Allahova naredba da slijedimo onoga koga je On obdario najljepšim osobinama i vrlinama, rekavši: “Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje.” (El-Ahzab, 21)

Također, ono što bi svakom čovjeku ispravnog vjerovanja i zdravog razuma trebao biti podsticaj da se pridržava ovih osobina jeste velika nagrada koju je obećao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Abdullah ibn Amr, radijallahu anhum, prenosi od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Zaista su najbolji među vama oni koji imaju najbolji moral.” (Muttefekun alejhi)

Džabir ibn Abdullah, radijallahu anhum, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Zaista su među vama najdraži meni i meni najbliži na Sudnjem danu oni najljepšeg morala.” (Tirmizi)

Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Čovjek lijepim moralom može dostići stepen postača i klanjača” (Ahmed)

Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Lijep odnos prema komšiji, održavanje rodbinskih veza i lijep moral produžuju život i donose blagostanje.” (Ibn Ebu Dunja s ispravnim lancem prenosilaca.)

O ljudi, plemenit moral donosi blagoslov, a loš moral nesreću. Najbolji moral je onaj koji uljepšava i ukrašava svog vlasnika, a najgori je onaj koji ga prlja i kvari.

Plemenit moral ne uključuje samo nasmijano lice i blage riječi, već ima mnogo šire značenje u islamu. On uključuje darežljivost, ustezanje od bilo koje vrste zla, izvršavanje naredbi i preporučenih djela, te izbjegavanje zabrana i poroka.

O vjernici, znajte da su neke moralne osobine urođene, a neke se stječu, i ljudi se u tome razlikuju.

Moral su skriveni instinkti, koji se dobrovoljno ispoljavaju, a potiskuju prisilom.

Znanje se stječe učenjem, a strpljenje vježbanjem. Ko traži dobro, bit će mu dato, a ko se boji zla, bit će od njega zaštićen. Niko nije dobio bolji dar od lijepog morala, jer on vodi ka dobroti i bogobožnosti, i sprečava od zla i propasti.

Ko bude težio lijepom moralu, iskreno radi Allaha, slijedeći sunnet odbačenog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, bit će sretan na oba svijeta i dobit će najbolju nagradu.

O muslimani, teorija morala u islamu temelji se na vjerovanju i predstavlja cjelovit sistem, koji je konzistentan i uravnotežen, lijep i postojan, ne mijenja se s vremenom ili mjestom. Ona obuhvata sve aspekte muslimanskog života, male i velike, značajne i manje značajne. Svaka naredba kojom se propisuje bogobožnost ima veze s moralom, jer su oni povezani i nerazdvojni, i savjet o njima uvijek je jedinstvena cjelina. Zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često spajao ove dvije stvari u svojim savjetima, i to je njegov sunnet i uputa. Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Boj se Allaha, i lijepo se ophodi prema ljudima.”

Znajte, Allah vam se smilovao, da je sastavni dio bogobožnosti da plemenita duša teži moralnoj čistoći i čestitosti.

Čestitost je plemenita osobina i iskonska vrijednost, koja donosi bogobožnost, odbija pohlepu i razvija pobožnost.

Čestitost se mjeri vjerom, iskrenošću, pravednošću, iskorištavanjem vremena i marljivošću u radu, uz odgovornost i brigu za opće dobro.

Kada vjera oslabi, nestaje odgovornosti, korupcija se “uvlači” u sve pore društva, širi se pronevjera, otupljuje savjest, omasovljuje se neposlušnost prema roditeljima, prodaje se karakter, a prava se krše. Šerijat upozorava na korupciju u svim njenim oblicima.

Svako odstupanje od svrhe za koju je funkcija uspostavljena jeste korupcija, izdaja i zločin. To je kršenje šerijatskih propisa, moralnih vrijednosti i zakonskih normi.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ako nekoga od vas postavimo na neku poziciju, neka donese sve, bez obzira o kojoj se količini radilo, maloj ili velikoj. Šta god mu bude dato, neka uzme, a šta mu bude zabranjeno, neka to izbjegava.” (Muslim)

Oštra kazna predviđena je za one koji posegnu za onim što je Allah zabranio, radi zadovoljenja svojih strasti i prohtjeva, ili radi povećanja svoje zarade i bogatstva. Havla el-Ensarija, radijallahu anha, rekla je: “Čula sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako kaže: ‘Neki ljudi neopravdano raspolažu Allahovim imetkom (javnim dobrom), pa je za njih vatra na Sudnjem danu.’” (Buhari)

O vjernici, odsustvo odgovornosti ogleda se u nasrtaju na javno dobro, kroz nemar, neizvršavanje preuzetih obaveza, rasipništvo, primanje mita i pronevjeru, te zapostavljanje interesa ljudi. Uzvišeni Allah kaže: “O vjernici, Allaha i Poslanika ne varajte i svjesno međusobno povjerenje ne proigravajte.” (El-Enfal, 27) Pronevjera u svakom imetku i poslu, koji čovjek preuzme, spada u velike grijeha, prema jednoglasnom mišljenju islamskih učenjaka, i jedan je od najvećih grijeha i najgorih mahana. Pronevjera (izdaja) je podlo djelo koje preziru plemeniti ljudi, osuđuju mudri umovi i odbacuje zdrava ljudska narav.

O vjernici, znajte da je borba protiv korupcije i njezino suzbijanje vjerska i patriotska dužnost, koja nije ograničena na određenu stranu, nego je odgovornost svih, kao čin pobožnosti, odgovornosti i morala, što zahtijeva saradnju između svih članova zajednice, relevantnih institucija i organizacija, kroz usmjeravanje, osvještavanje, savjetovanje i podsjećanje.

Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, “i ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen, a Njemu se molite sa strahom i nadom; milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine” (El-A'raf, 56).

O vjernici, donosite salavate i selame na darovanu milost, i nepresušnu blagodat, Muhammeda, sina Abdullahovog, jer vam je to naređeno u Allahovoj Knjizi. Uzvišeni kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

ALLAH PRUŽA PRILIKU ZA POKAJANJE (MEKA)

Hatib: dr. Fejsal b. Džemil Gazavi

11. džumadel-uhra 1446. godine po Hidžri / 13. decembar 2024.

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova, Koji je Svojom voljom uputio ljude da Mu se pokoravaju, pa je učinio njihov napor hvale vrijednim, a zatim im je, velikodušno, dao darove i nagradu, i učinio je da njihova nagrada bude obilna. Hvalim Ga, neka je uzvišen, i zahvaljujem Mu se, i kajem se Njemu i tražim oprost od Njega, jer On je blag i oprašta. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema sudruga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik. Neka su Allahova milost, blagoslov i mir na njega, na njegovu porodicu i sve njegove ashabe.

Bojte se Allaha onako kako Ga se treba istinski bojati, veličajte Ga onako kako Ga treba istinski veličati, i cijenite Ga onako kako Ga treba cijeniti, pokorite se Njegovoj zapovijedi, slijedite Njegov zakon, i ne zavaravajte se Njegovom blagošću, i pogledajte šta ste pripremili za sebe od dobrih djela za Dan povratka i izlaganja vaših djela pred vašim Gospodarom. “O vjernici, bojte se Allaha i neka svaki čovjek pogleda šta je pripremio za sutra; i bojte se Allaha, zaista Allah zna sve što radite.” (El-Hašr, 18)

O muslimani, jedno od Allahovih lijepih imena, kojima se On opisao u Kur'anu jeste El-Halim. Uzvišeni kaže: “... i znajte da On prašta i da je blag” (El-Bekara, 235); “A Allah nije ni o kome ovisan i blag je” (El-Bekara, 263).

To je svojstvo savršenstva, koje se temelji na mudrosti, znanju i strpljenju. On je Blagi, tj. Strpljivi, Koji oprašta i pokazuje obazrivost, koji nije “zatečen” neznanjem nezalica, niti neposlušnošću grešnika. On vidi nevjerstvo nevjernika, pokvarenost zlih i podmuklost pokvarenih, ali ne žuri s kaznom i ne prena-gljuje u osveti, iako ima potpunu sposobnost i snagu. On odgađa, upozorava, daje vremena i ne žuri s kaznom, skriva i oprašta. On je strpljiv i daje Svojim stvorenjima vidljive i skrivene blagodati, uprkos njihovim grijesima i mnogim pogreškama. Njegovo strpljenje nije zbog nemoći ili slabosti, neka je On uzvišen

od toga, već On strpljivo podnosi grešnike zbog njihovih grijeha, poziva ih na pokajanje, daje im vremena da se pokaju, da iznese dokaz protiv njih i pokaže da nisu popravili svoja srca i djela, čak i nakon što im je ukazao Svoju blagost. Da Allah odmah kažnjava grešnike zbog njihovih grijeha, ne bi ostao niko na Zemlji. Uzvišeni kaže: “Kad bi Allah ljude zbog grijeha njihovih kažnjavao, ništa živo na Zemlji ne bi ostavio, ali, On ih do roka određenog ostavlja, i kad rok njihov dođe, ni za tren ga jedan ne mogu ni odgoditi ni ubrzati.” (En-Nahl, 61) Također kaže: “Gospodar tvoj mnogo prašta i neizmjereno je milostiv; da ih On za ono što zaslužuju kažnjava, odmah bi ih na muke stavio. Ali, njih čeka određeni čas, od koga neće naći utočišta.” (El-Kehf, 58)

O vjernici, Allahu ništa od naših djela nije skriveno, On vidi sva naša djela u svako doba, u svakom trenutku, i zna sva naša stanja u svakom satu i svakom dahu i svakom treptaju oka. Rekao je: “Što god ti važno činio, i što god iz Kur’ana kazivao, i kakav god vi posao radili, Mi nad vama bdijemo dok god se time zanimате. Gospodaru tvome ništa nije skriveno ni na Zemlji ni na nebu, ni koliko trun jedan, i ne postoji ništa, ni manje ni više od toga, što nije u Knjizi jasnoj.” (Junus, 61)

Ovo je opomena svakom koga je šejtan zaveo i koga je njegova duša nagovorila na nepokornost, da je Allah, džellešanuhu, bio s njim kada je činio loša djela i kada je bio nemaran prema Allahu i činio grijehе. Da je Allah htio, mogao ga je kazniti odmah, i ne bi mu dao vremena do određenog roka. Mogao ga je kazniti dok je postupao suprotno istini i slijedio put koji nije put vjernika, dok je bio nemaran u obavljanju namaza i nije ga ozbiljno shvatao, dok je gledao u ono što je haram i nije čuvao svoje uši od slušanja zabranjenog i svega što je ružno, dok je sjedio u društvu loših ljudi i ponašao se kao oni, dok se uzdizao nad drugima, ponižavao slabe i siromašne, dok je svjedočio lažno i lagao, dok je uzimao imetak ljudi nepravedno, dok je štetio drugima, dok je bio neposlušan roditeljima i zapostavljao njihova prava, ne mareći za svoj grijeh i kur’anske prijetnje onima koji budu neposlušni svojim roditeljima, dok je činio ružna djela koja donose grijeh i kaznu. Dok je sve to činio, Onaj Čija je kazna žestoka i bolna, nije ga odmah kaznio, već mu je dao vremena da se pokaje i popravi.

Stoga, onaj ko je u takvom stanju treba da se probudi iz svog nemara, da se osvijesti iz svoje opijenosti, i da osjeti dobročinstvo svoga Gospodara i Njegovu

veliku blagodat, i da kaže: “Kako je Allah blag prema meni, dao mi je vremena i sakrio je moje sramote, a ja sam se prepuštao grijehu.”

O vjernici! Naš Gospodar je blag, Njegova blagost je savršena i obuhvata i nevjernike i grešnike. Uzvišeni Allah kaže: “Allah brani da se ravnoteža nebesa i Zemlje poremeti. A da se poremete, niko ih drugi osim Njega ne bi zadržao; On je zaista blag i prašta grijeha.” (Fatir, 41) Sađi, Allah mu se smilovao, kaže: “Uzvišeni Allah obavještava nas o savršenstvu Svoje moći, potpunosti Svoje milosti i širini Svoje blagosti i oprosta. Uzvišeni Allah održava ravnotežu nebesa i Zemlje, i ako bi se ona poremetila, niko od stvorenja ne bi ih mogao zadržati, i njihova moć bila bi nedovoljna za to. Ali, Uzvišeni Allah odredio je da ostanu onakva kakva jesu, kako bi stvorenjima pružili stabilnost, korist i pouku, i da bi spoznali veličinu Njegove vlasti i moći te da bi se njihova srca ispunila poštovanjem, veličanjem i ljubavlju. Također, da bi, u odgađanju kazne grešnicima, uvidjeli veličinu Njegove blagosti i oprosta, iako bi mogao narediti nebesima da ih kazne ili zemlji da ih proguta, ali On ih je obuhvatio Svojim oprostom, blagošću i dobrotom. ‘On je doista blag i mnogo prašta’ (El-Isra, 44).”

Kada su se uvećali grijesi nevjernika, koji su negirali proživljenje i ismijavali Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada im je došao s istinitim vijestima, Uzvišeni Allah zaprijetio im je lošim ishodom, pa je rekao: “Kad bismo htjeli, u zemlju bismo ih utjerali, ili komade neba na njih sručili” (Sebe, 9), tj. da smo htjeli, učinili bismo im to zbog njihove nepravde i Naše moći nad njima, ali Mi to odgađamo zbog Naše blagosti i oprosta. Uzvišeni Allah kaže: “A zar su sigurni oni koji ružne podmuklosti snuju – da ih Allah neće u zemlju utjerati ili da im neće, odakle ne mogu ni pomisliti, kazna doći, ili da ih neće na putovanjima njihovim kazniti – oni neće umaći! – ili da ih neće malo-pomalo kažnjavati? Ali, Gospodar vaš je doista blag i milostiv.” (El-Nahl, 45–47) Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, kaže: “Uzvišeni Allah obavještava nas o Svojim blagosti, odgađanju kazne i pružanju prilike grešnicima, onima koji čine zla djela, pozivaju druge na njih i smišljaju spletke protiv ljudi kako bi ih povelim tim putem, iako bi Allah mogao učiniti da zemlja propadne pod njima ili da im kazna dođe iznenada, odakle se i ne nadaju. Potom Uzvišeni Allah kaže: ‘Ali, Gospodar vaš je doista blag i milostiv’ (En-Nahl, 47), jer vas nije odmah kaznio.”

Ko je velikodušniji i plemenitiji od našeg Gospodara? Ko više prašta od Njega i ko je strpljiviji? Koliko se dobra od Njega spušta Njegovim stvorenjima, a koliko se njihovog zla uzdiže Njemu! Grešnici Ga vrijeđaju i ponašaju se drsko prema Njemu dok ih On posmatra, ali ih čuva dok spavaju kao da nisu griješili prema Njemu, i štiti ih kao da Mu se nisu suprotstavili. Slavljen neka je On i hvaljen zbog Svoje blagosti nakon znanja, i zbog Svog oprosta nakon moći.

Allahova blagost ogleda se u Njegovom strpljenju prema Njegovim stvorenjima. Ebu Musa el-Eš'ari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Niko nije strpljiv na uznemiravanju koje čuje kao što je to Allah, Uzvišeni i Slavljeni – oni Mu pripisuju sudruga i sina, a On ih i dalje čuva od zla i opskrbљуje." Allah se obraća onima koji Mu pripisuju ovu veliku laž, s najvećim prijekorom, i kaže: "Oni govore: 'Milostivi je uzeo dijete!' Vi, doista, nešto odvratno govorite! Gotovo da se nebesa raspadnu, a Zemlja provali i planine zdrobe što Milostivom pripisuju dijete. Nezamislivo je da Milostivi ima dijete." (Merjem, 88–92).

Ova velika tijela (nebesa, Zemlja i planine) pogođena su ovom strašnom riječju i ovom podlom izjavom, kojom Mu pripisuju dijete, neka je uzvišen od toga. Ibn Arebi, Allah mu se smilovao, kaže: "Da nije toga što Uzvišenom Allahu ne škodi nevjerovanje nevjernika, niti Mu koristi vjerovanje vjernika, i da se Njegova vlast time ne povećava niti smanjuje, ništa od ovoga ne bi bilo izgovoreno. Ali, Allah je Sveti, Mudri i Blagi, pa se ne osvrće na ono što govore lažljivci. Kako je Allah strpljiv prema onima koji Ga vrijeđaju! Ali, neznanje nevjernika može doseći svoj vrhunac, pa da mnogobošci, u svom prkosu i tvrdoglavosti, traže sebi kaznu i požuruju je, govoreći: 'A kad su oni rekli: 'Bože, ako je ovo zbilja istina od Tebe, Ti pusti na nas kamenje s neba kao kišu ili nam pošalji patnju nesnosnu!' (El-Enfal, 32). Bolje bi im bilo da kažu: 'Gospodaru, ako je ovo istina od Tebe, uputi nas i daj nam snagu da je slijedimo.' On je Blagi, slavljen neka je On, 'Njega veličaju sedmera nebesa, i Zemlja, i oni na njima; i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga; ali vi ne razumijete veličanje njihovo. On je doista blag i mnogo prašta' (El-Isra, 44)." Taberi, Allah mu se smilovao, kaže: "Zaista je Allah blag i ne žuri s kaznom za one koji krše Njegove naredbe i ne vjeruju u Njega. Da nije tako, On bi ubrzao kaznu mnogobošcima koji se, pored Allaha, klanjaju drugim bogovima.

Njegove riječi: ‘mnogo prašta’, znače da On pokriva njihove grijehе tako što im ih oprostи kada se pokaju.”

Pokajmo se, o ljudi, našem Gospodaru i budimo oprezni prema onome što izaziva Njegovu srdžbu na nas, jer On je blag. Kada se On rasrdи, ništa se ne može suprotstaviti Njegovoj srdžbi, i On se srdи samo na one koji ne zasluđu milost i na koje se ne primjenjuje blagost, nakon što im je dao vremena. Uzvišeni Allah kaže: “A kad izazvaše Naš gnjev, Mi ih kaznismo i sve ih potopismo, i učinismo ih primjerom i poukom narodima kasnijim.” (Ez-Zuhruf, 55–56)

Uzvišeni Allah kaže: “O čovječe, zašto da te obmanjuje to što je Gospodar tvoj plemenit?” (El-Infitar, 6). Šta te obmanulo i ohrabrilo na neposlušnost prema Njemu, i natjeralo te da zapostaviš Svoje dužnosti prema Njemu i postaneš nemaran u pogledu Njegovih naredbi, dok je On tvoj Plemeniti Gospodar, koji ti je darovao Svoju plemenitost, dobrotu i dobročinstvo? Stoga, čuvaj se, Allahov robe, da te ne zavara Allahova plemenitost, odgađanje i blagost, jer to ne treba da vodi onoga koji griješi ka obmani, već da izaziva strahopoštovanje prema Allahu i povratak Njemu, te da podstiče ozbiljnost u pokornosti Njemu i ustezanju od grijehа.

O vjernici, Allahova blagost zahtijeva ljubav prema Njemu, jer onaj koji je blag, on je voljen. Kako je tek s našim Uzvišenim Gospodarom, Čija je blagost potpuna i savršena? Blagost je jedna od veličanstvenih osobina koje Allah traži od Svojih robova. Kurtubi, Allah mu se smilovao, kaže: “Stoga je obaveza onoga ko zna da je njegov Gospodar blag prema onima koji Mu se suprotstavljaju, da i on bude blag prema onima koji se njemu suprotstavljaju, jer je to prikladnije za njega, sve dok ne postane blag, te da stekne ovu osobinu u mjeri koja suzbija njegovu ljutnju i uklanja osvetu prema onima koji su ga povrijedili. Naprotiv, neka se navikne na oprost dok blagost ne postane njegova narav. Allah kaže: ‘Strpljivo podnositi i praštati – tako treba svaki pametan postupiti’ (Eš-Šura, 43).” Kao što voliš da tvoj Gospodar bude blag prema tebi, budi i ti blag prema onima koji su u tvom skrbništvu, jer ti si obavezan biti blag i bit ćeš nagrađen za to.

O vjernici, donosite salavate i selame na Poslanika upute, kao što vam je vaš Gospodar, Uzvišeni, naredio: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalјite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

PREPORUKE ZA ČINJENJE DOBRA DRUGIMA (MEDINA)

Hatib: dr. Abdulbari ibn Avad es-Subejti

18. džumadel-uhra 1446. godine po Hidžri / 20. decembar 2024.

Hvala Allahu na svim blagodatima, Onome Koji daruje blagodati, Darežljivom i Plemenitom. On daje svoje blagodati kome On hoće, čineći ga ključem dobra i rukom pomoći Njegovim stvorenjima. Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha, jedinog, Koji nema sudruga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik. Allah ga je opisao riječima: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

Preporučujem sebi i vama bogobožnost.

Jedan od aspekata poslaničke upute i blistavih smjernica, koje životu daju vrijednost, a muslimanu dostojanstvo i cilj, povezujući ga s njegovom zajednicom i čineći ga proaktivnim faktorom, jesu riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Najdraži ljudi Allahu jesu oni koji najviše koriste ljudima, a Allahu najdraža djela su: da obraduješ drugog muslimana, otkloniš od njega nevolju, podmiriš mu dug ili otkloniš glad od njega.” (Taberani)

Ovaj hadis oblikuje kod muslimana ispravan pogled na ovaj svijet, stvaranja i život, unapređuje njegov stav i usmjerava ga u pravom smjeru. Vrijedi razmisliti o njegovom “slovu” i proniknuti u njegovo značenje, kako bi slast vjere prožimala “krvotok” pojedinaca i zajednice, posebno kada prevlada duh sebičnosti i individualizma, kad se samoljubivost poveća, osjećaji “zamrznu”, veze oslabe, a musliman zapostavi svoje dužnosti prema ummetu, svojoj zemlji i svojoj ulozi u društvu.

Najveća nagrada koju musliman može dobiti jeste da bude najdraži Allahu, a najveća motivacija za one koji žure k Allahu i traže Njegovo zadovoljstvo jeste donositi osmijeh na lica, otklanjati nevolje, pružati pomoć potrebnima.

S ovakvim božanskim i poslaničkim uputama, islam uči svoje sljedbenike darežljivosti i čini svakoga od njih izvorom dobra. Ko slijedi ovaj put, njegov život će se unaprijediti, njegova širokogrudnost povećati i blagoslov će ga pratiti na svakom koraku. Dobročinstvo je ključ uspjeha i vrata prihvaćenosti na ovom i budućem svijetu. Sve što je potrebno onome ko želi biti koristan jeste iskrena namjera, oštroumnost i visoka ambicija u ljubavi prema dobru i njegovom prenošenju drugima. Nije mu potrebno bogatstvo ili imanje da bi se kvalificirao za ovu vrlinu.

Znajmo da sve što doprinosi poboljšanju života drugih, bilo dunjalučkog ili ahiretskog, spada u korisno djelovanje. Vrata korisnosti nisu ograničena na jedno polje niti na uski prostor.

Ako razmotrimo funkciju poslanstva, naći ćemo da je njegov cilj da bude od koristi stvorenjima, i da ih izvede iz tame širka u svjetlo islama.

Uistinu, poslanici i pobožni ljudi ostavili su iza sebe veličanstvene primjere životnih projekata, kojima su posvetili svoje živote. Svaki poslanik pozivao je svoj narod u tevhid – jednoću Allaha, postavljajući smjernice i svjetionike, kojima su se ljudi nakon njih rukovodili. Allahov poslanik Nuh, alejhis-selam, sagradio je lađu spasa za svoj narod, poslanik Ibrahim, alejhis-selam, ispunjavajući naredbu svoga Gospodara, podigao je Kabu, da bude kibla, pravac/simbol jednoboštva i ibadeta za naredne generacije. Naš poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, ostavio svoj ummet na jasnoj stazi, s koje može skrenuti samo onaj ko sam sebi propast želi, i u okviru nje uspostavio je savršen moralni sistem.

Kada se vratio iz pećine Hira, iznenađen i zbunjen zbog susreta s melekom koji mu je došao u pećinu, rekao je Hatidži, radijallahu anha: “Pobojao sam se za sebe.” Ona mu odgovori: “Naprotiv, raduj se, jer, tako mi Allaha, nikada te Allah neće poniziti! Ti, doista, održavaš rodbinske veze, govoriš istinu, nosiš terete drugih, ukazuješ gostoprimstvo i pomažeš u nevoljama.” Ovi postupci, uključujući dobročinstvo prema drugima, bili su zaštita za njega, Allahovom voljom, od poniženja, tuge i štete.

Imam Ahmed u djelu Ez-Zuhd kaže: “U jednoj mudrosti rečeno je: Dobro djelo uzdiže dobročinitelja, čak i ako padne, pronađe uporište.”

Ashabi su od svog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, naučili ovu lekciju i dobro je upamtili, te su pokazali najljepše primjere dobročinstva, koristeći svako svoju sposobnost i talente u “životnim projektima”, koji su ostavili trajne tragove

u muslimanskoj zajednici. Nakon smrti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, muslimanska zajednica suočila se s velikim izazovima, od kojih je najistaknutiji bio otpadništvo nekih plemena od islama. Ebu Bekr, radijallahu anhu, vratio je islamu njegovu veličinu i snagu, a njegovo vođstvo bilo je uzrok stabilnosti zajednice. Osman, radijallahu anhu, izvršio je jednu od kolektivnih obaveza, objedinio je Kur'an u jednu knjigu i naredio da se po jedan primjerak pošalje u tadašnje prijestolnice islama: Meku, Medinu, Kufu i Basru, čime je sačuvao Kur'an od gubljenja i osigurao jedinstveno uporište za Allahovu Knjigu, što je imalo veliki utjecaj koji traje do danas i do Sudnjeg dana.

Ashab Abdurrahman ibn Avf, jedan od bogatih ashaba i jedan od najdarežljivijih na Allahovom putu, čak se odrekao cijelog karavana punog hrane i zaliha kada je čuo za potrebu muslimana, i stavio je svoje bogatstvo na raspolaganje ljudima, kako bi ublažio njihove patnje.

Ashab Musab ibn Umejr, kojeg je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslao u Medinu prije hidžre kako bi podučavao njene stanovnike islamu, dao je veliki doprinos na polju misionarstva i podučavanja. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, koji je služio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, deset godina, posvetio je svoj život podučavanju novih generacija muslimana onome što je naučio od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, čime je dao veliki doprinos u prenošenju sire – Poslanikove biografije i događaja iz Poslanikovog života.

Korist za zajednicu dolazi u raznim oblicima, bilo širenjem islama i njegovih plemenitih vrijednosti, pružanjem pomoći ugroženima i siromašnima, izgradnjom džamija, podrškom hafizima Kur'ana i dobrotvornim institucijama, pa do koristi za domovinu kroz doprinos izgradnji njenih institucija, rad na njenom napretku, podizanje njenog ugleda i sudjelovanje u njenom razvoju, stabilnosti i jačanju njenog jedinstva.

Neki ljudi učinili su svoj život "projektom" koji donosi dobrobit ljudima, postavljajući pred sebe, kao cilj, prevazilaženje granica vremena i prostora, te postaju uzrokom dobrobiti za naredne generacije, čak i nakon što napuste ovaj svijet. To su ljudi visokih ambicija i uzvišenih ciljeva, koji posvećuju svoj život jednom velikom projektu i plemenitom cilju, koji ispunjava njihov život i živote ljudi nakon njih, donoseći im tako veliku korist. Oni uvijek teže unapređenju svoje zajednice kroz uslugu koju pružaju na polju nauke, ekonomije, zdravstva ili bilo kojeg drugog polja dobra, volonterizma i razvoja. "Projekt života", čak

i ako je mali, postaje veliki s iskrenom namjerom. Ovaj projekt je misija koju njen nosilac obavlja čitavog života, radi za nju u svakom trenutku svog života, ulaže svoj trud, vrijeme i imetak da bi njegov utjecaj bio dugotrajan nakon njegove smrti, a njegova korist i nagrada neprestano rasle na vagi njegovih dobrih djela. Onaj ko ima iskrenu namjeru i cilj mu je zadovoljstvo njegovog Gospodara, postići će svoj cilj i Allah će blagosloviti njegov trud.

Životni projekat može trajati godinama dok ne donese plodove, ali osobe visokih ambicija ne pokolebaju prepreke niti ih obeshrabri neuspjeh. Oni uče i idu naprijed, držeći se Allahovih riječi: “I strpljiv budi! Allah doista neće uskratiti nagradu onima koji dobra djela čine.” (Hud, 115)

Strpljenje je gorivo koje drži “plamen” djelovanja upaljenim i daje vlasniku sposobnost trajanja i postojanosti, a najdraža djela Allahu su ona koja su trajna, makar bila i mala.

U našem savremenom životu vidimo da razliku u životima ljudi prave oni koji su stvorili trajne projekte. Neki su osnovali škole i univerzitete, neki su izgradili bolnice, neki su doprinijeli razvoju nauke i znanja, a neki su radili na širenju znanja i usadivanju vrijednosti i pozivanja Allahu. Historija je zabilježila njihova imena, a Gospodar je sačuvao njihovu nagradu, ne zato što su tražili ličnu slavu, već zato što su izabrali da koriste ljudima i unapređuju svoju zajednicu i domovinu. To je ono što održava djela čovjeka trajnim čak i nakon njegove smrti, kao što je rekao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Kada čovjek umre, prekidaju se njegova djela osim u tri slučaja: ako je iza sebe ostavio trajnu sadaku, znanje

U ovom vremenu, kada se događaji brzo smjenjuju i interesi se prepliću, shvatamo koliko nam je potrebno da obnovimo ove uzvišene koncepte za razvoj zajednice, pokrećemo inicijative koje podižu domovinu, i jačamo snagu ummeta. Današnjem ummetu potrebni su svi korisni naponi i svaki projekat koji donosi dobro budućim generacijama. Allah, džellešānuhu, rekao je: “A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu. I molite Allaha da vam oprost, jer Allah prašta i milostiv je.” (El-Muzzemmil, 20)

O vjernici, donosite salavate na Vjerovjesnika pravog puta, to vam je Allahova naredba u Njegovoj Knjizi: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

FANATIZAM DRUŠTVENA BOLESTI KOJA IZAZIVAJU MRŽNJU (MEKA)

Hatib: dr. Salih ibn Abdullah el-Humejd

25. džumadel-uhra 1446. po Hidžri / 27. decembar 2024.

Hvala Allahu, jedinom Stvoritelju i Upravitelju. Uzvišeni kaže: “A kako i ne bi znao Onaj Koji stvara, Onaj Koji sve potanko zna, Koji je o svemu obaviješten.” (El-Mulk, 14)

Hvalim Ga i zahvaljujem Mu, On daje mnogo, a prihvata malo. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema sudruga, i svjedočim da je naš poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, donosilac radosnih vijesti i opominjatelj, i blistava svjetiljka. Neka su mir i blagoslov na njega, na njegovu porodicu i njegove ashabe, koji su mu bili najbolja podrška i savjetnici, kao i na sve one koji ih slijede u dobročinstvu.

O ljudi, i sebi i vama preporučujem bogobojaznost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i znajte da blago postupanje produžuje ljubav kod voljenih, stvara ljubav kod stranaca, sprečava zlo kod neprijatelja i gasi vatru kod ljutih. Plemeniti ljudi najbrži su u prijateljstvu, a najsporiji u kidanju veza; podli ljudi su najsporiji u prijateljstvu, a najbrži u neprijateljstvu. “Utrka” prema Allahu odvija se srcima i djelima, a ne vozilima i stopalima. Uzvišeni kaže: “Na Dan kada nikakvo blago, a ni sinovi neće od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti.” (Eš-Šuara, 88–89)

O muslimani! Fanatizam, pristrasnost, opasna je društvena bolest koja izaziva mržnju, potiče neprijateljstvo, razara odnose, sije zle misli, dijeli džemate, prijeti stabilnosti, unosi razdor, gradi čvrsti zid između “bolesnog” i drugih, sprečava razumijevanje, zatvara vrata dijaloga, navodi na generaliziranje u donošenju suda i omalovažavanje neistomišljenika.

Allahovi robovi! Fanatizam je smrtonosna bolest, uzrok svake nevolje, krutost u umu, zatvorenost u mišljenju, zasljepljuje i ne dozvoljava da se spozna istina, sprečava uputu, izaziva i hrani sukobe, vodi do ratova, produžuje nesuglasice.

Fanatizam je nasilje i izopćavanje drugih, podstiče na skrivanje istine, jer njegov nositelj vidi u istini dokaz za protivnika, smanjuje mogućnosti za pronalaženje ispravnih rješenja, širi nepravdu, povređuje prava, slabi ummet, širi unutarnje sukobe i ratove.

Fanatizam je pretjerivanje ili prekomjerna vezanost za osobu, porodicu, mezheb – vjerski pravac, narod, pleme, skupinu, regiju, mišljenje, kulturu, medije, sport i svako slično društveno pitanje.

O muslimani! Razmislite o ovom čvrstom i odlučnom stavu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Imam Muslim bilježi od Džabira ibn Abdullaha, radijallahu anhu, da je rekao: “Bili smo s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u bitki, i jedan muhadžir udario je ensariju. Ensarija reče: ‘O ensarije!’, a muhadžir reče: ‘O muhadžiri!’ Kada je to čuo Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ‘Otkud paganski poziv među vama?’, zatim reče: ‘Ostavite to, jer je to odvratno.’”

O vjernici! “Hidžra” i “nusra – pomaganje” su plemeniti opisi, muhadžiri i ensarije su prvi i oni koji su pretekli druge u dobru, Allah je zadovoljan s njima i oni su zadovoljni s Njim, ali kad su ova dva čovjeka htjela iskoristiti ova plemenita svojstva u svrhu fanatizma, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uznemiren zbog toga, odmah je preuzeo kontrolu nad situacijom, rekavši: “Zar paganski poziv?” tj. zar da plemenitost hidžre i pomoći, zbog pristranosti, pretvorite u nepoželjna svojstva i odvratnu praksu: “Ostavite to jer je to odvratno!”

Ne može biti veće osude i ukora od ovoga.

U vjerodostojnom hadisu navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko bude ubijen pod zastavom ‘zaslijepljenosti’, i bude se ljutio zbog pristranosti, ili se bori u ime pristranosti, ili poziva pristranosti, njegova smrt je paganska”, a u drugom predanju navodi se: “... on nije od mog ummeta.” (Muslim)

Poslušajte ovu mudru riječ, od mudrog Amra ibn Asa, radijallahu anhu, kad su ga pitali: “Šta te, pored tvojih intelektualnih vrlina, spriječilo da primiš islam?”, on je odgovorio: “Mi smo bili s ljudima koji su nas nadmaživali u godinama, čija su razmišljanja bila poput planina, kad god bi krenuli putem, mi bismo im se pridružili i našli bismo ga lahkim. Kada su se oni usprotivili Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i mi smo se usprotivili s njima, nismo razmišljali o svom stavu, poštovali smo ih. Kada su oni otišli i kada je odluka

došla u naše ruke, sagledali smo ono čemu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pozivao i razmislili, te smo zaključili da je stvar jasna, pa je islam ušao u moje srce.”

Da, Allah vas čuvao, ništa ne odvraća od istine kao fanatizam i slijedenje predaka.

Uzvišeni kaže: “Kad su nevjernici punili svoja srca žarom, žarom pagan-skim.” (El-Feth, 26)

“Zatekli smo pretke naše kako ispovijedaju vjeru i mi ih slijedimo u stopu.’ ‘Zar i onda’, govorio bi on, ‘kad vam ja donosim bolju od one koju ste od predaka vaših upamtili?’ A oni bi odgovarali: ‘Ne vjerujemo mi u ono što je po vama poslano!’” (Ez-Zuhruf, 23–24)

O muslimani! Neke osobine fanatika su: tvrdoglavost u mišljenju, zatvorenost u razmišljanju i sklonost nasilju protiv neistomišljenika.

Fanatik vjeruje da je on u pravu, s dokazom ili bez njega, a onaj ko se ne slaže s njim je u krivu, s dokazom ili bez njega.

Fanatik vidi samo ono što želi vidjeti; razlikuje ljude i procjenjuje ih prema njihovoj vjerskoj, plemenskoj, regionalnoj, mezhepskoj, sektaškoj i političkoj pripadnosti; pripisuje svoje mahane i nedostatke drugima; prepoznaje istinu kroz ljude, a ne ljude kroz istinu.

Fanatik ne želi da istina bude na strani drugih, on je zarobljenik svojih misli i uskog viđenja, njegova briga je prepirka i nadmoć nad drugima.

Poštovani vjernici! U atmosferi fanatizma pojačavaju se glasovi i razmjenjuju optužbe, to možemo vidjeti u okupljanju ljudi na različitim skupovima, diskusijama u medijima i na društvenim mrežama, daleko od pravila dijaloga, etike i puta mudrosti i pristojnosti. Potpuno je jasno da to ne može biti pravi način za rješavanje problema, niti za približavanje srca, niti za ujedinjenje riječi, niti se mogu postići željeni ciljevi i dobre namjere.

Poštovani vjernici! Čovjek se ne rađa kao fanatik, nego uči fanatizam od svoje porodice, prijatelja, škole, plemena, okoline. Otuda, najefikasniji lijek za liječenje fanatizma jeste uspostava ravnopravnosti među ljudima, širenje kulture dijaloga i suživota, prihvatanje drugih, ljubav, isprika, činjenje dobra onima koje poznaješ i onima koje ne poznaješ.

Čovjeka od fanatizma, Allahovom dozvolom, može sačuvati čvrsto vjerovanje i istinsko ubjeđenje da su samo Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nepogrešivi, i gledanje na učenjake i šejhove kao na vodiče prema istini, prenositelje od Allaha, prema njihovom trudu i sposobnostima, i da nisu nepogrešivi, niti oslobođeni grešaka i propusta.

Ono što, također, štiti od fanatizma, Allah vas čuvao, jesu snaga i odlučnost u odbacivanju pogrešnih običaja, normi i tradicija koje su suprotne pravdi i istini, a sve je to odgovornost učenih, čestitih, uglednih ljudi, odgajatelja, onih koji brinu o ummetu, rade na izgradnji zdrave ličnosti, širenju dobra i reformi, i bore se protiv nereda u svim njegovim oblicima.

U osnovi svega toga, na početku i na kraju, treba da bude iskrenost, čista nutritina, oslobađanje od želje za prevlašću i želje za pohvalom i pozicijama, širenje ljubavi u kući, školi, tržnici, medijima, u svim njegovim sredstvima i alatima, čistoća od mržnje i oslobađanje od sebičnosti, a sve to sažimaju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u njegovoj sveobuhvatnoj izjavi: “Niko od vas neće vjerovati sve dok svom bratu ne bude želio ono što želi sebi.”

Uzvišeni kaže: “Kada bližnji neće bližnjega ništa pitati, iako će jedni druge vidjeti. Nevjernik bi jedva dočekao da se od patnje toga Dana iskupi sinovima svojim, i ženom svojom, i bratom svojim, i porodicom svojom koja ga štiti, i svima ostalima na Zemlji – samo da se izbavi. Nikada! Ona će buktinja sama biti.” (El-Mearidž, 10–15)

O muslimani, učenjaci kažu: “Svako ko uzdigne neku osobu i podržava je u njenim riječima i djelima, te se suprotstavlja onima koji se ne slažu s njom, on je od onih koji su se podvojili u vjeri i podijelili u stranke, svaka stranka zadovoljna onim što ima.” Oni, također, kažu: “Ovo je način djelovanja sljedbenika novotarije i strasti, pa ko god bude pristrasan prema nekom pojedincu, sličan je njima.”

Svaki poziv koji se ne zasniva na islamu i Kur'anu, nego na porijeklu, ili pripadnosti zemlji, rodu, mezhebu ili tarikatu, to je jedan vid paganstva. A onoga koga njegova djela uspore, neće ga ubrzati njegovo porijeklo, kao što je rečeno u vjerodostojnom hadisu. “Pa kad se u rog puhne, tada rodbinskih veza među njima neće biti i jedni druge neće ništa pitati.” (El-Mu'minun, 101)

Allah vas čuvao, fanatizam je zastor, koji se isprečava između fanatika i istine i ljubavi, i koji ga udaljava od korisnog znanja i dobrih djela, i sprečava ga da se okoristi od drugih, i da bude kreativan i inovativan.

Fanatizam se može ukloniti samo tolerancijom, jer tolerancija znači poštivanje različitosti i prihvatanje neslaganja.

Fanatizma će se sačuvati onaj ko želi doći do istine, a ne do pobjede u ime sebe, mezheba ili grupe.

Allahu moj, ujedini muslimane na istini i uputi, blagoslovi njihove učenjake i vladare, ujedini njihova srca i uskladi njihova djela sa Svojim zadovoljstvom.

Donosite salavate i selame na poslanika milosti, darovanu blagodat, svoga poslanika Muhammeda, Allahovog poslanika, jer vam je to naredio vaš Gospodar kada je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56).